Notes du mont Royal

WWW.NOTESDUMONTROYAL.COM

Cette œuvre est hébergée sur «*Notes du mont Royal*» dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES

Google Livres

ΗΣΙΟΔΟΥ ΑΣΚΡΑΙΟΥ

τὰ σῳζόμενα.

HESIODI ASCRAEI

quæ extant,

Cum Græcis SCHOLIIS,
Procli, Moschopuli, Tzetzæ, in Ἔργα καὶ Ἡμέρας:
Io. Diaconi & incerti in reliqua.

Accessit liber singularis, in quo doctrina Ἔργων καὶ Ἡμερῶν, *eius que institutum, contra opinionem, quæ obtinuit, ostenditur;*

ITEM Notæ, emendationes, obseruationes, & Index copiosissimus in Hesiodum eiusque Interpretes;

Opera & studio
DANIELIS HEINSII.

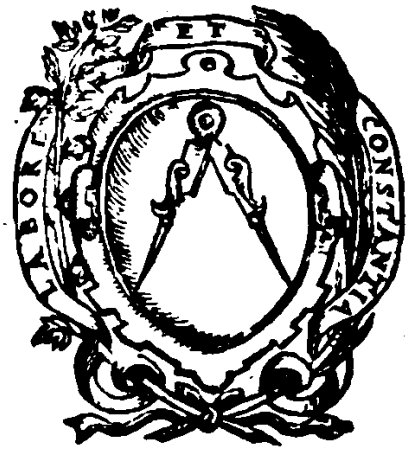

EX OFFICINA PLANTINIANA
RAPHELENGII.
M. D. CIII.

FRANKLIN

POÈME ÉPIQUE,

EN DOUZE CHANTS,

PRÉCÉDÉ D'UN DISCOURS PRÉLIMINAIRE,

SUR L'ÉPOPÉE MODERNE,

ET SUIVI DE NOTES HISTORIQUES ET LITTÉRAIRES,

PAR

M. LE BARON PARSEVAL-GRANDMAISON,

Membre de l'Académie Française, de celle des Inscriptions et Belles-Lettres, de la Société Royale des Antiquaires de France, etc.

PARIS,

DELAUNAY, LIBRAIRE, PALAIS-ROYAL, GALERIE DE BOIS, N° 243.

1825.

Illustrissimis, Nobilissimis, Prepotentibus ac Magnificis Dominis,

DOMINIS

ORDINIBVS CONFOEDERATARVM PROVINCIARVM GENERALIBVS.

Illustrissimi Viri,

HESIODVM, humanæ sapientiæ cum Homero primum parentem, cuius reliqui Philosophi, ne ipso quidem Aristotele excepto, interpretes fuerunt; Hesiodum, inquam, qui ante Thalem, Solonem, Pittacum, Socratem, Platonem, tot denique illustres Philosophorum familias, a quibus semen illud diuinæ sapientiæ in nos deriuatum est, de vita, de moribus, de Deo, de natura, de astris, de vniuerso egit, a Græcis interpretibus, quotquot haberi potuerunt, illustratum vobis offero. In ijs ipsis magnum illum Proclum Platonicum, qui a præceptore suo successor appellatus est: quo videlicet in hoc ipso homine habeamus, quod siniſtris huius æui ingenijs

opponamus: quorum iudicio tantum temporis sapientiæ studio detrahitur, quantum poëtarum lectioni impenditur. At enimuero, aut ego fallor, aut æquius iam olim a Platonicis pronunciatum fuit, qui cum Homeri & Hesiodi institutum cum Aristotele & Platone contulissent, tandem concluserunt; nomine quidem & harmonia a Philosophia differre hanc facultatem: re ipsa eas distinguere hominis insani esse, & qui principijs natura notis careret. Pythagoram itaque (nam & hoc obseruant) eandem Deam, quæ Calliope ab Homero dicitur, Philosophiam appellasse. Porro cum rerum cognitio animo percipiatur: ad eam autem accessus non omnibus pateat; omnium tamen ea scire interest, quorum actio tempore posterior, re atque vsu prior est: Ibi sapientes mimi poëtæ, qui omnia ad actionem referunt, in animo suo choragium instituerunt; primique ea quæ sensuum obiecta sunt, in oculos incurrere voluerunt: atque ita rudem ignarumque populum via quadam familiari eo deduxerunt, quo vltimus vix progreditur sapientiæ finis. Itaque non Thales simul & Anaxago-

xagoras, vt ingenue fatetur Aristoteles, si cognitionem τῶν καθ' ἕκαστα respicias, quæ in actione consistit, tantum profecerant, quantum Vlysses Homericus aut Nestor: nam neque mille Syllogismis Troiam expugnasset Chrysippus: neque Rempublicam vllam præterquam in aëre constituit Plato: quia nuda plerumque scientia ad τὸ φολασικὸν inclinat, quod vmbratile & inutile a Politicis appellatur. Hanc postea laudem inter se partiti sunt philosophi & historici, melius facturi, si præceptores suos agnouissent: vnus enim Homerus & Herodotum constituit & Platonem. Hesiodus noster cum in vtili & præclaro argumento versetur in eo opere, quo fratrem ad virtutem, vtpote hominem improbum; ad laborem, vtpote ignauum, adhortatur, in priuato tamen lare minime se continuit: sed tanquam in theatro orbis Actionem quandam repræsentat, e qua Platonici suam monarchiam, & τὸ ἡγεμονικὸν, infinitaque alia fabricarunt. Duo in hoc vniuerso regna constituit, Deorum alterum, purum, innoxium, pium: sub quo homines sine labore, sine molestia, sine arte, sola Deorum cura edu-

cabantur: quorum tanta erat ſimplicitas, vt nihil appeterent; tanta felicitas, vt nihil deſiderarent. Alterum fortunæ, noxium, improbum, ſceleſtum, quod non ſine moleſtia, fatigatione, arte, propria induſtria ſe tuetur, in quo verſamur hodie. Hanc doctrinam, quam tot poſtea coloribus depinxerunt Platonici, vt in ſcena ſua repræſentet Heſiodus, perſonis vtitur, Ioue, Prometheo, Epimetheo, Pandora, & alijs: quæ ſingulæ νοητικὰ ſunt, & animi obiecta. Prometheus, humana nimirum prudentia, Iouem decipit; ignem ſurripit, quem vitæ humanæ largitur. Actum habetis primum. Iupiter Pandoram fabricatur. Hanc Pandoram miro habitu in ſcenam producit. Virginem pulcherrimam, temerariam, mollem, impudentem, laſciuam, cui artem Minerua, elegantiam Venus, fraudem largitur Mercurius: ſinguli denique Deorum dona ſua conferunt. Hic Actus alter ſit. Pandora ita adornata ad Epimetheum mittitur, qui ſeram in homine pœnitentiam deſignat. Actum videtis tertium. Epimetheus immemor ſui, immemor monitorum Promethei, virginem ſuauiſſimam, ſed

præſens

præsens detrimentum, admittit. Hic Actus penultimus est. Pandora vas suum, quod furtim sub axillis occultarat, reserat: ex eo morbi, dolores, curæ, personæ tristissimæ emergunt: atque ita Tragœdiam absoluunt. Hic ipsa est Catastrophe: post quam nihil præter plausum expectamus. Hæc fabula non Byzantij mehercule aut Syracusis, sed in vniuerso proponitur: Spectatores sunt non Athenienses, aut Megarenses, sed omnes homines. Habetis Drama non Atrei, aut Thyestæ, non Oedipi, sed vitæ humanæ. Ita in toto poëta nihil desiderari potest, qui ne quidem in parte quid reliquum fecit. Nondum nimirum simplicitas diuina argumentorum consumpta erat: nondum Sophistæ ex Cilicia & Thracia delicias fecerant. Cogitate in hoc Theatro publico, in quo vita humana repræsentatur, sedere vos, Illustres viri, tanquam ἀγωνοθέτας maximos, a quibus aut poëtis aut philosophis præmium deferendum sit. Citius Epicuri atomi diuidentur, Heracliti ignis extinguetur, Thaletis aqua arescet, Anaximenis spiritus euanescet, Empedoclis discordia conciliabitur, Diogenis dolium

dissipa-

dissipabitur, quam vt tantum efficiant. Hunc itaque scriptorem cum interpretibus quotquot ad nos peruenerunt, Illustrissimi viri, emendatum, illustratum, suppletum vobis defero. Cum enim publice in Illustri vestra Academia vtriusque linguæ poëtas interpreter, minus dignitati vestræ nihil offerre debui: maius non potui, ne si primum philosophorum vobis obtulissem.

Ill. Mag. V. Clien.

DANIEL HEINSIVS.

IN

IN HESIODVM PROLEGOMENA,

in quibus poëtæ character a Grammaticorum calumnijs vindicatur:

NIHIL ex antiquâ Græcorum simplicitate iniuria temporum, crudelissima magnorum ingeniorum nouerca, nobis reliquum fecit; præterquam Hesiodi pauca, & Homeri non ita multa. Cætera nanque non per se, sed pro ætatum temporumque ratione, quo a diuersis ea conscripta sunt, elegantia esse iudicamus. In Homero vero & Hesiodo illibata illa sermonis norma, dictionum nativa genuinaque simplicitas, purum, æquale, & virtute sua elucens orationis filum, nullis alunde asciticijs rerum verborumque ornamentis adumbratum, æternam posteritati æmulandi affectandique occasionem, scribendique materiam reliquit. Tantum autem eminuere nos inter αὐτόπτου hoc & αὐτήκοα eius interesse putamus, quantum inter fontem verum, qui limpidâ & ebulliente lenitèr aquarum scaturigine viatorem ab itinere declinantem reficit, fouetque, & elegantissimum aliquam maximeque admirabilem Parrhasij aut Apellis tabulam, quæ fontem artificiosissime accuratissimeque cum repræsentet, non habet tamen. Quid igitur? non artem in reliquis desideramus, non ingenium, non summa omnia; sed Naturam: quæ in diuinis hisce viris, quod sine admiratione recordari non possum, & inchoauit idem & perfecit, ideamque nobis perfectissimam virtutis, animo contemplandam reliquit. Nec me fallit tamen, quam fastidiosa hæc Hesiodi præsertim simplicitas arrogantibus aliquot & delicatulis hominibus esse soleat, qui cum de poëtice bene iudicare videntur, de lingua & idiomate pessime sentiunt. Eo enim deuentum est, vt ad amussim Romanorum, si dijs placet, elegantiarum Græci exigantur: quod contra fieri oportebat, cum tantum inter rationem scribendi virorumque, quantum inter linguam interest. Quid vero Maro? nonne toties a ratione Græcorum, quoties ab Homero recedit? nec sine dissimilitudine; similem cum Græco illo laudem inuenire potuit. Et putamus nos,

fremant licet Grammaticorum subsellia, putamus nos, inquam, Virgilium potuisse omnia, praeterquam ea quae potuit Homerus. Nec in eo sumus ut praeferamus alterum, ὅπως ἀδελφοὶ τὸ φιλαίτιον τῶντε καθ' ἡμᾶς, καὶ τὸ νῦν, καὶ τοῖς ὕστερον ὦσιν. Sed inter scribendi modum utriusque multum interesse putamus, inter laudem nihil. Quod quidem saepenumero a prudentissimo hominum Marone extorsit patrij sermonis egestas: saepius tamen ex industria, & (ut verbo utamur) τὸ ἀνόμοιον: quod fateri necesse habemus, quotiescunque ab altero eorum, vel ab utroque defectus est: quod nos ipsum tam ignorasse, quam ipsius iudices existimo. Cui addo, vix tantum arbitrari me inter elegiam Phileta aut Callimachi, siquidem extarent accuratissimi & elaboratissimi illius poëtae amores, & Nasonem nostrum interfuturum, quantum inter poëtas principes. Cum enim multa sint quae supra omnes prope homines commendent Homerum, maximum id tamen ego in eo monstro arbitror, ἐντυπώσεις rerum, singularemque ac vividam omnium quae in natura sunt deliveationem, cum exquisita verborum accommodatione ad singula genera: ut non mirum sit antiquae aetatem unum fuisse, qui solum Graece locutum esse Homerum, integritate de re monumentis voluminibusque probarit. Sed nequaquam in eo sunt omnia; sed profecto existimamus nos, summos hac aetate viros nusquam de elegantia Homerica tam male sensisse, quam de simplicitate: in qua nequaquam cum Marone conferri potest, cederet enim nisi Homerus esset, id est, homo Graecus. Solum id igitur in Homero & Hesiodo admiramur nos, quod culpant plerique. Cum enim poësis & haec ars nostra, sit vinea quaedam rerum verborumque, ad exprimendas res in toto hoc universo obvias, accommodata congeries, ipsa autem natura non minorem saepe ex minoribus simplicissimisque rebus admirationem, quam ex maioribus concipiat: quoniam ad rei totius consummationem minora nisi adsint, maiora perfecta esse non poterunt; videbit quoque non iniquus iudex, duo, a natura minime diversa, proponi poëtae: quorum neutro cum destituantur Graeci, altero Romani superant, altero superantur. Magnam sibi itaque a rerum Natura molem impositam vidit divinus Maro, quod in illa gente, in illa Republica, in illo terrarum domicilio natus esset, in quo Fabricij & Camilli, qui omnes frugalitate & temperantia,

peratia, castaque parsimonia, & se cum humana natura, & imperium cum terrarum orbe æquarunt: id igitur in scriptis propositum habuit ille, quod in vita illi: & a Græcis omnia transferre maluit, quam quicquam desumere: tamque ex diuersis in penum suam diuersa referret, id nobis reliquit, quod & multo minus singulis, & laude par esset omnibus. Sed vt exemplis vtamur non alunde petitis, Agriculturæ præcepta Hesiodus dedit, quam in his quoque libris ex parte tangit: dedit & Maro. Quid porro toto hoc scribendi genere dissimilius? existimamus enim nulla alia ratione famam existimationemque suam decoquere Maronem potuisse, quam si hic Hesiodum, cuius se verbo imitatorem profitetur, re exprimere voluisset. Absit propterea vt quicquam huic nostro detractum eamus: nec melius id si præstitutum a Marone esset, esset tamen aliter. Græcari enim in Romanis nugari est: non vitio autoris aut linguæ, sed dissimilitudine vtriusque. Quod vt intelligant aliquando ij, qui ex fastuoso gentis nostræ orationis filo, palladiorum nostrorum simplicitatem metiuntur, serio optamim. Habeant sane venustates suas illi Romuli nepotes, dummodo ne se patres eorum profitentur, quorum filij sumus, nec eos doceant, a quibus didicerunt. Quod vt obseruent aliquando scioli quidam velimus, præsertim cum semidocti, nec in alterâ linguarum nimis versati, eodem tempore ad ferendum de vtraque iudicium accedunt. Tantum porro Hesiodo nostro cum Homero commune est, tam ad splendidum illud & æquale nitidumque genus magni illius Δαίμονος accedit ille, vt præterquam quod vbique assurgit pro ratione instituti sui Homerus; Hesiodus nusquam, tandem fuisse non inficiabitur aures tenere possint. De Suaro enim cum loquar, aliter iudicabo. Vt enim illa quæ a Grammaticis vitia dicuntur præteream, eadem in vtroque vis, eadem puritas, eodem modo vterque sine affectatione, supra omnem hominum affectationem est, vt non immerito creduta antiquitas, cum Homero quod opponeret, in rerum Natura non haberet, solum cum eo Hesiodum commiserit, atque ita quidem, vt victorium cum extemporali quodam impetu, sed & eminentia reportasse putarit. Nota tamen sunt quæ de vtroque a Græcis vulgata sunt. Sed ad Hesiodum nostrum vt veniamus, ac de operibus ipsius quæ habemus nonnihil di-

camus, cum reliqua præsertim quæ ad ipsum referuntur, ab aliis partim diligenter, partim a nobis suo loco recensentur. Ac primum si in ordinem omnia cogenda nobis sint, Theogoniam ordine primam, cum Proclo, non etiam elegantia facile existimamus: si non alio, argumenti saltem nomine, quod salebrosum alias, numerorum venustatem detrectat: quodque potissima eius pars in nominibus propriis tota est. Nec vero Fabij iudicium, nisi in hac Operum Hesiodi parte admittimus. Primam ordine putamus, contra ac vulgus existimat, quod ei non tam suum proœmium præfixerit poëta, quam omnium suorum: nec tam in eo cur de Generatione Deorum scribere aggressus sit, rationem reddit, quam qua ratione poëta factus sit, nec tam specialiter de instituto suo præfatur, quam de Rhapsodia: quod quidem consilium in Musas declinat ille, quibus tam vicinus fuit, vt eundem cum illis montem Bœotorum Helicona dum pasceret, habitarit: vt & hic prærogatiuam poëtæ nostri agnoscas, qui domi habuit, quod foris nemo. Scriptum hoc Hesiodi non esse sunt qui persuasum habuerint, quod certissimum esse, etiam periculo nostro asseuerare ausimus. Non quod Aristotelis, Platonis, omnium denique antiquorum opinioni me oppenam: Sed quod aliud esse sciam, ex opinione vulgari, scriptum aliquod adducere, quam dedita opera εἰς τὰ ἀνάφορα. Omnium qui de Hesiodi scriptis sibi iudicium vindicarunt olim antiquissimi Bœoti sunt, quos vbique secutus est Pausanias, qui quoties Operis huius mentio incidit, vel dissimulato nomine adducit, vel dubitare se de autore eius, vel Hesiodo vix posse se ascribere abunde testatur. Idem tamen vir maximus infeliciter causam suam prodidit, ignarus tamen nescius que, vbi in Bœotios inueheretur, quod perperam poëtæ nostri effigiem cum cithara in genibus colerent. Et certe pace antiquitatis cum Græco illo homine, nisi vetaret & eruditio ipsius, & ea qua præ reliquis apud nos pollet auctoritas, ita ageremus. Ac principio, ne quid vlla ex parte iniqui simus, & ab homine optime de nobis merito temere dissentiamus, sine sibi eum iugulabimus gladio, quod dici consueuit. Quæram quo potissimum adductus argumento, errare eos existimet. Respondebit: quia Rhapsodus est, & diuersa esse scimus ὁτὶ ῥαψῳδὸς & ὁτὶ κιθαῳδός. Hesiodum vnde Rhapsodiæ fuisse arbitretur, si quæremus, respondebit, ὁτι ἐν τῇ ἐκθέσει ἐνίκα ἐπὶ ἐπ, ac

ipsius

ipsius poëtæ testimonio utetur. Vnum ex omnibus Hesiodi scriptis locum prosè adducet, qui a Theogonia petitus est,

Καί μοι σκῆπτον ἔδον, δάφνης ἐριθηλέος ὄζον.

Quæ verba ita de Rhapsodorum more intelligenda esse, eo amplius monemus, quod Græcorum interpretem neminem eius loci sensum proposuisse sciamus, ne Iohannem quidem Tzetzen, Græcorum ambitiosissimum, & gloriosum maxime. Quare nolim Gregorium Gyraldum, accuratum alias & infinitæ lectionis virum, ad hunc Hesiodi locum, in vita poëtæ, quæ de crepitu lauri obseruauit congessisse: nec enim ea ad rem magis, quam quæ ab alijs vetustioribus ibi notata sunt. Ex quo sequitur primo, partem fuisse Pausaniam, qui Hesiodi Theogoniam contra Bœotos adduxit, quam & ipse et Bœoti poëtæ non asscribebant: deinde minime affectum esse rationem eorum. Hesiodo qui sola ἔργα asscribebant, cum cithara eum colebant: quod Rhapsodum esse negarent. Omnia autem τὰ διδασκαλικὰ et ἀναγνωστικὰ ante inuentionem scholiorum ad citharam canebantur, vt ex Comico et eius vetustissimis interpretib. ex Athenæo, et alijs cognoscimus. Quod manifestius, negamus nos, Ἔργα Hesiodi τοῖς ῥαψῳδοῖς δάφνης cani solere, quod vel ex vno Plutarcho, homine Bœoto, si necesse esset, probaremus, qui in Symposiacis suis diserte opponit τὸ τοῦ Ὁμήρου Ἰλιάδα ἐπὶ ῥαβδῷ, καὶ τὰ Ἡσιόδου Ἔργα δι' ἀκτῖνος ἀδόντας. De reliquis Hesiodi non negamus. Atque hoc nobis nomine magis semper de libri illius autore dubitandum videtur: quod magis Grammatici alicuius, tam manifeste τὸ τῷ βαλλαντίῳ τοῦτο tangere, videtur, quam poëtæ antiquissimi. Nam quod Grammatici docent solius Homeri versus cum lauri ramo recitari solere, tam credo, quam quod alij, solius Æschyli Tragœdias ad myrti virgam cantatas fuisse obseruant. Gratis enim, ac Grammaticis præsertim, quatenus fides habenda sit, iam olim didicimus, qui modo speciosum aliquid & inauditum afferre possint, de vero nihil laborant. Qui sæpe ex nutu aliquo Homerico ritum fingunt, quod vinam qui criticos se hodie dicunt nescirent. Sed nihil hodie tam vanum, tam ineptum, tam ridiculum fit, quin exemplum eius apud Græcos habeamus: merita quidem & comicis digna risu. Ad Ἀσπίδα quod attinet, partem eam quandam superstitem relictam nobis, ex opinione nuncupat Ioannis Auratæ, in Nouis Lectionibus suis Guilielmus

lielmus Canterus probauit. de qua opinione nihil hoc quidem loco dicemus, quam speciosam nobis simulque veram videri: de Eois autem & Catalogis poëtæ nostri: de Clypeo item, quid sentiendum sit, suo loco explicamus. Nunc verò ad Ἔργα ipsa, de quibus nulla ætas, nullus Grammaticus, nisi insigniter impudens, nulla gens dubitauit, cum reliqua in dubium vocarentur, quemque legitimum, minimeque νοθευλιακὸν Hesiodi fœtum esse, ne ipsi accurati illi, vt sibi videbantur, Hesiodi Operum censores Bœoti, negare sustinuerant: nec de voto quæstionem mouerunt, sed de parte tantum & exordio ad Musas, quod etiamnum hodie illi operi præfixum legitur: adeo vt si populares Hesiodi, quarum tabellas plumbeas, in quibus liber τῶν Ἔργων descriptus erat, vidit Pausanias, fidem habeamus, ἀπὸ τοῦ ἰείδειν ἄρχεσθαι inchoandum sit. De quo exordio nihil dicemus, quod vero nunc habemus, inepti hominis esse non inuiti admittimus: quod veteo etiam nomine magis suspectum est: quod officiosi quidam homines reperti semper fuerunt, qui misericordia videlicet singulari adducti, occasionem aliquam ingenij ostentandi in ἀνωφέλοις veterum scriptis, offerri sibi quæsierunt: quod præter alios vel maxime Hesiodo accidit. Fuit enim non vnus, teste Pausania, qui suos Hesiodi versibus interseret: Quos quidem misericordes nos tanti per cucurbitas pinxisse, aut quidlibet potius egisse vellemus: eo enim factum est, vt infelici hoc æuo, in libris veterum habeamus annumera, ad quæ exploranda Rheno flumine, aut Psyllo aliquo opus sit. Plutarchus certe in conuiualibus suis quæstionibus Eratosthenem, qui ad lyram Ἔργα canebat, ab hoc versu initium fecisse commemorat:

Οὐκ ἄρα μοῦνον ἔην ἰείδειν γένος

quod secuti in editione nostra, maioribus id characteribus distinguendum curauimus. Stylus cæterum τῶν Ἔργων facilis, lenis, vniformis est, consentiens sibi, & rectus, vt Dorice loquar, τᾶς ἀρχαιοδωρίδος ἀοιδᾶς: quo minus a fuco suspectus esse potest. Veteris enim simplicitatis imago est: tam & risus, & ἀστειολογία, & fabula, & allegoria, & quæ ἡθικὰ καὶ γνωμικὰ λόγου καὶ ἀκοῆς ἕνεκεν, καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα, & licentia, & orationis laxitas, & sententiarum inconstantia frequentissima, quæ, vt diligenter nos, cum ea prælegeremus, obseruauimus, Homeri esse nullo ex parte inferiora videntur, & fortasse pleraque

ſtate tuentur: partim quia argumento poëtæ peculiari, & inſtituto, cuius non facile ratio conſtat cuiuis, mirum in modum reſpondent: ita vt reuera ſcripta ſint hæc omnia θεὸ θεοῦ ἀ θεὸ αἴσλω. Quæ cuncta in vno Heſiodo ſine exemplo haberemus, per Homerum eſſet, vt recte Hermogenes vidit olim: qui ſi nobis infelicitate temporum præreptus eſſet, facile & Oppianum, & Muſæum, qui dulciſſimum illud & lacteũ de amoribus Herus & Leandri poëmation reliquit, optime Græce loqui putaremus: qui duo cum terſiſſimi, cultiſſimi, atque adeo optimi poëtæ ſint, peſſimi interdum, aut ſaltem minus diligentes locutores ſunt: quod de poſtremo magis dictum volo, qui priore tamen, multis fortaſſe partibus, elegantior. Nec facile credidi vnquam ſenſiſſe incomparabiles viros de Muſæo quæ ſcripſerunt. Potuitne enim, vt Homeri temporibus æqualem aut ſuperiorem eum exiſtimarent, qui præter nomen vetuſtatis ne hilum habet? adeo vt ex molliculis illis Grammaticulis, aut dicendi magiſtellis, vel prima fronte fuiſſe nobis appareat, qui in vmbra ſua & puluere luxuriari, & veterum nomen induere, quam ſuum tueri maluerunt: qui ne tam felici quidem ſucceſſu digni fuerunt. Talis eſt & Orpheus ille, cuius Argonautica habemus, quanquam hic vetuſtior illo, & qui vt minus comptus, ſic ab homine verſuto magis, obtruſus nobis videatur. Sed hæc quæ a nobis de his Heſiodi libris dicta ſunt, ſi tueri cum dignitate velimus, primo omnium in nos impetum Magiſter Iohannes Tzetzes facturus eſt, qui ante annum propemodum milleſimum, centeſimum, ſeptuageſimum ſextum, tanta impudentia & animi petulantia in Proclum antiquiſſimum horum librorum interpretem debacchatus eſt, vt in eo prius omnia quam ſtudium maledicendi deſideremus, coniunctum cum faſtu tali, qui & Græculum decebat, & Grammatiſtam, & pædagogum: in quo cum variarum linguarum, præter Græcam, & Hebræa, & Syriaca, rerum præterea, vt tradunt, occultarum non vulgaris eſſet ſcientia, doctiores eo illa ætate fuiſſe fortaſſe paucos vt concedo: ita nullum vnquam arrogantiorem aut petulantiorem certo ſcio. Et tamen Procli, quamuis vel ex ijs quæ in Platonem commentatus eſt, vel his ipſis, quæ in poëtam noſtrum, vel quæ in Chreſtomathia ſua præſtitit, cuius excerpta Patriarchæ Photio debemus, aliiſque item, quæ ab aduerſarijs ipſius conſerua-

ta ſunt,

τα ſua, quibus τὸ αὐτόνομον τῶν νόμων probare nititur, quæ doctiſſime refutauit Ariſtotelicus & Chriſtianus Philoponus, vel in iis, in quibus præter meritum ſuum ab hoc Thraſone vapulat, acumen ſuum, eruditionem, ſcientiam, ſatis ſuperque probarit; cauſam acturi non ſumus. Ipſum vero Heſiodum mordicitus quod petat: quod vel eadem inculcari ſæpius conqueratur, vel ineptiarum eum accerſat, ex illa particularum, quæ apud Homerum quoque abundare ſcimus, τῦ: licentiam ſyllabæ vnius aut alterius obijcere audeat; in eo homine ferri quæ poſſit non video, qui & omnia promiſcue quantitatum tempora, & linguæ venuſtatem in ſuis negligere conſueuit. Quod niſi longe aliud ſciremus Grammaticum eſſe, id eſt leuem, futilem, verboſum, garrulum, quam ſummum poëtam; ita vt diuerſa ſint hæc & inter ſe pugnantia; ſuggeſtum aliquod pædagogicum aſcenderemus, ex quo profecto, quantum inter Heſiodi ſcripta & ipſius τῦ verſus Politicos, quorum mille & amplius vno die effudit, interſit oſtenderemus: qui tanto Heſiodo puritate ſermonis, & ſimplicitate inferiores ſunt, quanto proſtibula impuriſſima, virgine caſtiſſimâ: quæ etiamnum hodie Politica a modernis Græcis appellantur. Eo enim nomine non τῦ verſus ſolum, quos communes τῦ vulgo nos, Græci κοινὸς, ſed & communes mulieres notare videntur. Ac de Heſiodo quidem cur male ſentiat cauſam reperire nullam poſſum, quam quod Grammaticus ſit; de Proclo, quam quod Chriſtianus. Quod ſi propterea ab eo Heſiodum intelligi non potuiſſe exiſtimauit ille, quod Heterodoxus eſſet, & τῦ ἔξω; eadem ratione probet aliquis Homerum poetam non eſſe, Platonem philoſophum. Sed neſcio quo fato factum ſit ſemper, vt ibi plerunque minimum candoris fuerit, vbi ipſa veritas. Videtur enim hoc fatum Orthodoxorum fuiſſe, vt inter eos eſſent aliqui ſemper, qui plus malevolentia, quotieſcunque τὰς δυσθέου σοφὰς oppugnarent, profecturos ſe exiſtimarent, quam modeſtia, quam candore, quam ratione: quod ipſum etiam ſæpe in ſuis deplorarunt docti illi patres, quos ſæculares dicimus. Non negamus quædam in hoc libro ſæpius inculcari, non negamus eadem dici. Sed hæc in antiquis niſi excuſamus nimium delicati ſumus. Nondum enim ſupercilioſi dicendi artifices ſuas δεσποινὰς, nondum ſuas ἰδέας formarant, nondum ἀφυΐας notarant, nondum Græculi

Romæ

Romæ tribus obolis Rhetorem fecerant, nondum ὀπὶ τῷ λέγειν septemplicem barbam alebant. Simplicitas est quam in his veneramur, simplicitas est quam suspicimus, simplicitas est quam omnibus dicendi figuris opponimus, καὶ ἡ καθαρότης. Ex quo enim Sophistica illa κακοζηλία genuinam simplicitatem inuasit, secutum est in sublimi dicendi genere τὸ μειρακιῶδες, vitium ridiculum, & τὸ κορυζοπῶδες: τὸ μικρόχαρες denique τῆς ποιότητος, & τὸ ἀστόμφαστον: in humili τὸ ψυχρόν, & similia. Nam quod hic & ibi de syllabæ alicuius tempore nugantur Grammatici, quis hoc inuidebit illis? qui hac forte nati sunt, vt literas venentur, sicut mendici in sole pedunculos suos. Quod si alibi vel miseram literulam tempore immutatam, vel syllabam claudicantem inueniunt; satis est, Triumphum postulant: quam voluptatem illis libenter relinquimus. Quod vero ijs negocium facessunt, eos in ordinem cogunt, ijs molesti sunt, e quibus canones suos technici, e quibus compedes ingeniorum, cancellos naturæ formarunt, ferri nec potest, nec debet. Quis enim Homero quæstionem περὶ διχρόνων mouisset, quis de reliquis, quæ ex eo hausserunt illi qui de his rixantur? Nisi fortasse Hesiodum Dionysij libros euoluisse, aut Theodosij canones circumgestasse, aut in χειρογραφίαις aliquot annos consumpsisse existimemus: quos omnes sat scio, his Hesiodi libris prætulisset Fretzes. Parum videlicet plerique & hac ætate viri præstantissimi perceperunt, cur ingenium Callimacho detraxerit Naso: ita vt nonnulli litem ei intendere veriti non sint: cum neque inuentionum facilitate, inquiunt, neque acumine, quantum ratio scribendi admittit, destituatur poëta ille, & quædam apud eum talia sint vt ingeniosissimo homine non inferiora videantur. Pro eo nos respondemus. Neque ingenio destitutum fuisse poëtam illum: neque id esse quod in eo desideramus: nisi quatenus ingenio eum destitui arbitramur, qui arte peccat. Summus itaque poëtarum Naso, cum de reliquis poëtis egisset, tandem Callimachum recenset, non sine præfatione mehercule: neque enim debet, qui Grammaticum poëtis adiungit. Ingenium vocauit τὴν ὁρμὴν: quo sæpe peccant poëtæ: Grammatici ne hoc quidem possunt. Si quis itaque ex me quærat, quem Græcorum poëtarum primum existimem: dicam, primum esse, qui peccauit sæpissime: secundum, qui proximus esse audendo meruit. Ita & Homerus non nisi generose peccat,

ſe peccat, & Pindarus, & Archilochus & Sophocles: Eratoſthenis contra Erigone ſine vitio habita eſt. Apollonius autem & Callimachus, quod vbique artem ſequantur, ne hoc quidem meruerunt, vt magnifice peccarent: itaque ἄπλωτοι, & ἀδιάπλωτοι a veteribus dicti ſunt, quod errare neſcirent. Atqui ſicut in prælio non minus laudem conſequitur, qui pro patria cadit, quàm qui ſaluus euadit; contra vero ignauiſſimus habetur, quem ſuperſtitem metus fecit: ita ne vitio quidem poetæ dignus eſt Grammaticus, quem peſſundat vbique putida præceptorum obſeruatio. Sicut arcæ illæ in quibus Nanos, & Pygmæos ſuos reges nutriunt non modo corporum eorum incrementis obeſſe ſolent, ſed & ipſa membra in arctum cogunt: tale reuera animal eſt Grammaticus, cum maximè ſibi in arte ſua arridet. Poeta cum periculo audet aliquid, καὶ τολμηρόν τι χρῆμά ἐστι, καὶ ἀυτῆς τ Σπάρτης ἐλευθεράτερον. Itaque vt veteres dicendi magiſtri ſeruum ad omnia idoneum eſſe dicunt, præterquam vt Rhetor ſit, ita & nos negamus Grammaticum poëtam eſſe. Sed enimuero fleant Grammatici, nos cum Pindaro exclamemus, τὸ φυᾷ πανῦ διαφέρει. Nam qui hos libros ad Paralyticam quandam Analyſin, ſicut reliqua omnia, redigere conati ſunt; vellem nobis adfuiſſent, priuſquam hoc labore defuncti fuiſſemus; poſtulaſſemus ab ijs, vt & in Heſiodi fragmenta idem præſtarent, quod eádem fere ratione poſſent. Sed eiuſmodi hodie mundus eſt, vt decipi velit: Maxima enim operis pars huius aphoriſtico charactere, vt in Græco argumento, quod his libris præfiximus, notatum a nobis eſt, conſcripta eſt. Porro eadem ratione Tzetzes noſter de Heſiodo & Proclo male ſentire potuit; qua de Ariſtotele, & reliquis Philoſophis, cum per contemptum, irridet eos, homo impudentiſſimus, quod τὴν πολυπερπραγμοσύνην, τὴν περὶ πάντων, Philoſophiam appellarint: tanquam maior πολυπερπραγμοσύνη ſit, de Mundo, de Cœlo, de Ventis, de Nubibus diſputare; quam quærere quis Heſiodi filius fuerit, quis pater, quam autorem aliquem χρῆ συντάξαι, καὶ χρὴ λεπτολογίαν interpretari: quàm Grammaticum eſſe δεῖ πύρνον, καὶ κοτύλην. Sed ſicut viro militari cum vmbra ſua luctari nec iucundum eſſe ſolet, nec præclarum: ita generoſo animo nihil moleſtius quam cum ingenijs conflictari eiuſmodi: quorum ſcientia omnis in fuſtum, ambitionem, con-

temptum

temptum aliorum, & ineptias, tanquam chylus quorundam cacheXi corum, vt loquuntur medici, in impurum ſanguinem, conuertitur. Nec eo hæc a nobis dicuntur, quo lucubrationes eius, & præſertim hæc in Heſiodum, in odium apud eruditum lectorem, aut contemptum apud iuuentutem adducamus, quæ tanti a nobis fiunt, quanti antiquiorum omnia, qui & plura videre quàm nos, & ex vetuſtiſſimis interpretibus, quibus vix vllo tempore Heſiodus caruit, diſcere potuerunt, &, ſi nihil præterea, patronos habent dies & annos. Nam Allegorias Græcorum, ambitioſas interpretatiunculas, ſi quis ferre nondum didicit, ex hoc ſcriptorum genere exulet neceſſe eſt: quæ interdum in Proclo, viro alias cordato, & hoc magiſtro eiuſmodi ſunt; vt cum diu de nomine eius diſputarint eruditi; optime illi iudicaſſe videantur, qui Cæcum eum appellant. Sed de his ſatis. Sequitur vltimum. Cum antiquiſſima ſit illa Philoſophiæ ratio, quam Græci τοῖς μυθολογυμένοις, θεολογυμένοις, ἱστορυμένοις ſequuntur, quæ interdum nuda, & per ſe, interdum cum alijs mixta proponunt; multis autem ea vel diſpliceat, vel parum attentionem mereri videatur; maxime ea opinio e mentibus hominum tollenda eſt, qui de vetuſtate Græcorum Scriptorum iudicium ſibi vindicant. Diuina illa conciliatrix Deorum hominumque Sapientia cum in ijs locis nata eſſet, quæ non omnia communia cum Græcis haberent, nobiſcum ferè nihil; habitum ſibi veſtemque eiuſmodi ſumpſit, quæ vt nihil illi addere aut demere de dignitate poſſet, ita patriam eius ortumque indicaret. Non quod tempori eam aut loco includimus, ſed vt reſpectu noſtri agamus, de terra ea, vbi maxima illa Diua, καὶ συγκατάβασιν ſe nobis obtulit. Apud Æthiopas ergo Ægyptiosque cum primum exortus ille ſol eſſet, contraxit aliquid, vel nebularum, vt Homerica Pallas ſolet, vel caliginis, ne καὶ πρόσωπον omnibus ſe offerret & innoteſceret, allegorias nimirum & rerum inuolucra: nam vt recte veteres, Ἀλληγορία ἔνδυμα τῆς Αἰγυπτίων: ita quidem vt characteribus literarum aliquandiu non niſi allegoricis vterentur. Cum vero ab Orpheo, Lino, Homero, alijsque, qui omnes tanquam Argonautæ quidam vellus illud aureum ex Ægypto repetebant, tranſueheretur; coloniam ſuam mutauit, non nuda, vtpote virgo caſtiſſima, aut ſine flammeo, cum a tot procis peteretur, ſed amicta, ſed velata, ſed cum mundo ſuo omni,

adue&ta fuit : quem aliquamdiu etiam in illa poëſeos parte quæ παιδεία a nobis dicitur, de quâ ad Heſiodum agimus, conſeruauit ac retinuit. Acceſſit præterea φιλομυθία Græcorum, quæ vt inſtitutum Ægyptiorum confirmauit, ita nonnihil etiam tenebrarum affudit. Cæterum, ſi quis adeo faſtidioſus ſit, vt vel ea quæ de Pandora e veterum Theologia ab Heſiodo afferuntur, vel reliqua eiuſmodi, delectationes tantum pueriles arbitretur, quibus Lamia terrori eſt & Empuſa; de Platone quid dicturus ſit neſcio. Nam ſiue in Sympoſio Ariſtophanem audierit fabellam περὶ τῆς ἀνδρογύνου recenſentem; ſiue in eodem Socratem, ſeu potius Diotimam, quomodo ex Penia & Poro natus ſit Amor; videbit quam longe ab inſtituto poëtarum recedat ipſe Socrates, quo ſanctiorem ducem Sapientia non habuit. Et tamen citius perlecta vna ſæpenumero Platonis pagina inebriari me ſentio, quam ſi cyathos decem liquoris Bacchici: quod vt non omnibus contingere arbitror, ita non omnes ſentire id quod in Homero & Heſiodo maxime admirationem parit. Idem ille Socrates in Phædone, vbi de immortalitate, pridie illius diei, quo migrandum erat e corpore, diuine diſputat, cuius ſolius argumentis Cato credidit moriendum eſſe, vbi de poëmatis ſuis agit; ille ipſe inquam Socrates fabellarum ait ſe maximam rationem habuiſſe, ne ea parte, quæ proprie poëtam conſtituit, careret vſquam: nec μύθους inſperſiſſe tantum, ſed vbi deficeretur ab illis, etiam αἴνους Æſopicos, vt & Heſiodus noſter. Quod ſi eius viri diuinam dicendi ſuauitatem, aliqua ratione mihi comparare poſſem, ſtatuerem te, Amice Lector, ſub vmbra aliqua, ad fontem limpidiſſimum, arboreſque leniter ſuſurrantes, ſub qualibus Platonica vbique Socratem conſtituit facundia: vnde minore cum tædio, maiori cum voluptate, reliqua quæ de hoc libro infra diſputamus, audire poſſes.

Α'ΛΚΑΙΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ ΗΣΙΟΔΟΝ.

Λοκρὶς ἐν νέμεϊ σκιερῷ τέκεν Ἡσίοδον
Νύμφαι χρυσιάδων λῦσαν ἀπὸ σφετέρων,
Καὶ τάφον ὑψώσαντο· γάλακτι δὲ ποιμένες αἰγῶν
Ἔῤῥασαν, ξανθῷ μιξάμενοι μέλιτι.
Τοίλιν γὰρ κἠ γῆρυν ἀπέπτυσε, τύνεκα Μουσῶν
Οὐ φρένες καθαρῶν χρυσάμενος λιβάδων.

Ἄλλο εἰς τὸν αὐτόν.

Ἑλλάδος ἀρυχόρου σέβασον, κἠ κόσμον ἀοιδῆς,
Ἀσκραῖον γλυκὺν Ἡσίοδον κατέχων.

Ἀναθηματικὸν εἰς τὸν αὐτόν.

Ἡσίοδος Μούσαις Ἑλικωνίσι τῆδ' ἀνέθηκα,
Τίμιον νικήσας ἐν Χαλκίδι θεῖον Ὅμηρον.

Εἰς τὸν αὐτόν.

Ἄστρη μὲν πάρος πολυλλίτου, ἄλλα δ' ὑπ' ἄντου
Οὐρία πλεξίππων γῆ Μινυῶν κατέχει,
Ἡσίοδε. τὰ πλεῖστα δ' ἐν ἀνθρώποις κλέος ἐστίν,
Ἀνδρῶν κεκριμένων, ἐν βασάνῳ σοφίης.

ΑΣΚΛΗΠΙΑΔΟΥ εἰς εἰκόνα Ἡσιόδου.

Αὐταὶ ποιμαίνουσ' ἀμφιμβρενὰ μῶλά σε Μοῦσαι
Ἔδρακον ἐν κραναοῖς ἄρεσιν Ἡσίοδε,
Καί σοι καλλιπέπλοις ἐρυσάμεναι φρένα πᾶσαι
Ὤρεξαν δάφνης ἱερὸν ἀκρέμονα·
Δῶκαν δὲ κρήνης Ἑλικωνίδος ἄφθιτον ὕδωρ,
Τὸ πιεῖν πώλῳ θέσπιν ἔχουσι νόον.
Οὗ σὺ χορευσάμενος, μουσήιον γένος, ἔργα τε μολπαῖα
Καὶ γένος ἀρχαίων ἔγραφες ἡμιθέων.

Εἰς Ἡσίοδον, καὶ εἰς Πολυείδου μάντιν, καὶ εἰς Σιμωνίδην.

Ἡσίοδος δ' Ἀσκραῖος ὀρειάσιν εἰδετο Μούσαις
Φθιγόμενος, χαλκὸν δ' ἐδιδάξατο θυιάδι λύρῃ,

Ἔνθεν ἰμείρων αἰάζῃ μέλος. ἐγὼ δὲ αὐτὸς
Μαντιπόλος πάλιν ἄλλος ἴλιω Φοιβηΐδι δ' ἀφῃ
Κοσμηθεὶς Πολύοιδος· δότε σεμά τοιν δὲ τιάξαι
Ἤθελε μὴ κελάδημα θυοσκόπον, ἀλλὰ ἑ τίχνα
Δεσμῷ ἀφωνήτῳ κατερήτυσεν. Οὐδὲ σὺ μολπαῖς
Εὔπασας ἀβρὸν ἔεργε Σιμωνίδη· ἀλλὰ ἔπι χορδῇς
Γ' μείρεις, ἱερὸν δὲ λύρινα χερσὶν ἀράσσεις.
Ὤφελεν ὁ πλάσας σε Σιμωνίδη, ὄφελε χαλκῷ
Συγκεράσαι μέλος ἡδύ· σὲ δ' ἂν καὶ χαλκὸς ἀκαυδὴς
Λισθόμυος ῥυθμοῖσι λύρης ἀνέχειν μολπαῖς.

Ἐκ τῶν Ἑρμησιάνακτος Κολοφωνίου ἐλεγειακῶν εἰς Ἡσίοδον.

Φημὶ δὲ καὶ Βοιωτὸν ὑποθρῄσσειν μέλαθρον,
Ἡσίοδον πάσης ἥσσονα ἱστορίης.
Ἀσπραῖον ἐσιδών, ἔχεθ' Ἑλικωνίδα κώμην.
Ἔνθεν ὅγ' Ἡσίῳ μυρόμενος Ἀσπληδόνι
Πολλ' ἔπαθεν· πάσας δὲ λόγων ἀνεγράψατο βίβλους
Τ' μῶν, ἐκ φρενὸς παιδὸς ἀνερχόμενος.

Περὶ Ἡσιόδου ἐκ τῶν Σουίδα.

ΗΣΙΟΔΟΣ Κυμαῖος· υἱὸς ἢ κωμῳδεῖς ὑπὸ τῆς πατρὸς Δίου καὶ μητρὸς Πυκιμήδης ἐν Ἀσκρῃ τῇ Βοιωτίας. Γενεαλογεῖται ἢ εἶναι τῆ Δίῃ τῆ Ἀμπλίδι, τῆ Μελανέως· ὃν φασί τινες τῆ Ὀμήρῳ σφετεριστὴν εἶναι πάντων· ὡς ἀνεψιάδην ἢ Ἡσίοδον τῇ Ὀμήρου· ἑκάτερον δ' ἀπὸ τῆ Ἀτλαντος κατάγειν. Ποιήματα ἢ αὐτῆ τάδε. Θεογονία, Ἔργα καὶ Ἡμέραι, Ἀστρονομία, Γυναικῶν Ἡρωϊκῶν κατάλογος ἐν βιβλίοις ε'. Ἐπικήδειος εἰς Βάτραχόν τινα ἡρώμενον αὐτῆ. Περὶ τῆ Γ' δαίου Δακτύλων, καὶ ἄλλα πολλά. Ἐτελεύτησε ἢ ὑποξενωθεὶς παρ' Ἀντίφῳ καὶ Κτιμένῳ, οἱ νύκτωρ δόξαντες αἰσχρῶν φθορίαν ἀδελφῆς ἑαυτῶν, ἀνεῖλον ἐν Ἡσίοδον ἄκοντες. Ἦν καὶ Ὀμήρου καὶ τινας φασὶ σύγχρονος· καὶ ἢ ἄλλως σύγχρονος. Πορφύριος ἢ καὶ ἄλλοι πλεῖστοι πρεσβύτερον ἕκαστον ἑαυτοῖς εἰρήκασιν. ὡς καὶ β μόνας ἑαυτὰς συμφερτρεῖν τῇ φρῶτις Ὀλυμπιάδος.

ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ ΤΟΥ ΣΑΜΟΣΑΤΕΩΣ

ΔΙΑΛΕΞΙΣ ΠΡΟΣ ΗΣΙΟΔΟΝ.

Λυκίνος καὶ Ἡσιόδου.

ΑΛΛΑ' σοφὸν μὲν ἄρισον εἶναί σε, Ἡσίοδε, καὶ τοῦτο ὡδὴ Μουσῶν λαβεῖν μισθὸν δ' ἄφθονος, αὐτός τε δείκνυες, ἐν οἷς σοφοῖς (ἔνθεα γὰρ καὶ σεμνὰ σοφὰ) καὶ ἡμεῖς σὺς δόμῳ ὅπως ἔχειν. Ἐκεῖνο δὲ ἀπορῆσαι ἄξιον, τί δή ποτε σφᾶς

προφερέτω ὑπὲρ ἑαυτοῦ, ὡς δικαίως τοῦ λαβεῖν τὸν θυσίαν ἐκείνου μᾶλλον ἢ ἐμοῦ τῆς θεᾶς, ὅπως κλείους, καὶ ἡμιόπις τὰ πρωτεῖα λάβοτα, καὶ θεαπίζοις τὰ ἑσόμενα, θεόπροπον μὲν καὶ σαφῆ ἐπιτηδὲς ἐξευρίσκοντας, θεῶν τε χρήσεις διηγούμενος, ἄρχει καὶ τῆς πρώτης ἐπείνων, χάους καὶ γῆς, καὶ οὐρανοῦ, καὶ Ἔρωτος, ἔπι δὲ γιγαντιαῖων ἀρετὰς, καὶ θεομάχους γιγαντιὰς, καὶ ὅσα περὶ Πλαιδῶν, καὶ ὅσα περὶ καιρῶν ἀρότου καὶ ἀμήτου, καὶ πλοῦ, καὶ ὅλως τῆς ἄλλων ἁπάντων. Θεόπροπον δὲ, καὶ ὁ χρησμώδης ἐν τῇ βίῳ θεοπόλῳ, καὶ θεῶν ἀγυιαῖς μᾶλλον ἐοικὸς, λέγω δὲ τὸν τῆς μελλούσης προαγόρευσιν, ἀδὲ τὸν ἀρχὸν, ἐξαπίφνης, ἀλλὰ τὸ μέρος τοῦτο παῦ λάθῃ θεοπόδωρος, ἀδὲ μοῦ ἡ ποίησις ἢ ἡ Καλχαντὸς, ἢ ἡ Τήλεφος, ἢ ἡ Πολύειδος, ἢ καὶ Φοῖνξ μιμησάμενος, εἰ μήδ' ἐκ Μουσῶν τούτω τυχόντες, ὅμως προθέσπιζον, καὶ οὐκ ἄκοντα χρῆν τοῖς δεομένοις. ὥστε ἀνάγκη σοι, τῆς ξυῶν τούτων αἰτιῶν μιᾷ γε παύτως σύχεσθ· ἢ γὰρ ἐᾷδόσω, εἰ μὴ πλεῖον εἰπεῖν, οὐχ ὡς ὑποχωμένων σοι τῆς Μουσῶν καὶ τὰ μέλλοντα προλέγειν δυνάσθ· ἢ αἱ μὲν ἔδοσαν, ἅπαξ ὑπέσχοντο, σὺ δὲ ὑποθρόνα ὑποκρύπτεις, καὶ ὑπὸ κόλπον φυλάττεις τοῦ δωρεᾶ, ἀ μεταδιδοῖς αὐτοῖς δεομένοις, ἢ γέγραπταί σοι καὶ τὰ τοιαῦτα πολλὰ, ὑδέπω δὲ αὐτὰ τῆς βίῳ θεοπόδωρος, ὑπ' οἶδα ἐς ὃν καιρόν τινα ἄλλον ταμιεύόμενος τοῦ χρῆσιν αὐτῶν. Ἐπεῖπο μὲν γὰρ ἀδὲ τολμήσαιμ' ἂν εἰπεῖν, ὡς αἱ Μοῦσαί σοι παρέζεσθ ὑποχόμεναι, τὰ μὲν ἔδοσαν, ἐξ ἡμισείας δ' αὐκαλέσασθ τοῦ ὑπόχεσιν, λέγω δὲ τοῦ τῆς μελλόντων γνῶσιν, καὶ ταῦτα, θεσπίρου αὐτοῦ ἐν τῇ ἔπει ὑποχημένου. Ταῦτα δ' ἂν θεόπροπος ἄλλος, Ἡσίοδε, ἢ παρ' αὐτοῦ σοῦ μάθοι τις ἄν; φέπου γὰρ αὖ, ὥσπερ αἱ θεαὶ δωτῆρες ἐλαίας εἰσὶν, ἔπος δὲ καὶ ὑμῖν, τοῖς φίλοις, καὶ μαθηταῖς αὐτῆς, μὴ πάσης ἀληθείας ἐξηγεῖσθ, ἀδὲ ὧν ἴδθε, καὶ λύσετ' ἡμῖν τὰς ἀπορίας. Ἡσί. Ἐτοῦ μὲν μοὶ, ὦ βέλτιστε, ῥᾴδιον ἀπορεῖσθαι ἀπορέναθαί σε περὶ ἅπαντα, ὅτι μηδὲ ὅσα τῆς ἐρρεφομένης ὑφ' ἡμῶν ἴδιον ἡμῖν, ἀλλὰ τῆς Μουσῶν, καὶ ἐκείνων σε παρ' ἐκείνων τὰς λογισμὰς τῶν πεφημένων ἐν τῇ θεολελειμμένων ἁπαντεῖν. ἐγὼ δὲ ὑπὲρ μὲν ὧν ἰδίᾳ ἠπορήμην, λέγω δὲ τὰ νῦν καὶ σοιμαίνω, καὶ ἐξελαύνω καὶ βδάλλω, καὶ τῆς ἄλλων, ὅσα σοιμένων ἔργα καὶ μαθήματα, δίκαιος ἂν εἶμι ἀπολογεῖσθ. Αἱ θεαὶ δὲ τὰς αὐτῶν δωρεὰς οἷς τι ἂν ἐθέλωσι, καὶ ἐφ' ὅσον ἂν οἴωνται καλῶς ἔχειν, μεταδιδόασι. ὅμως δὲ οὐκ ἀπορήσω σοῦ καὶ ποιητικῆς ἀσυλογίας· ἐγὼ, οἶμαι, χρὴ παρὰ τῆς ποιητῶν, εἰς τὸ λεπτότατον ἀκριβολογουμένους, ἁπαντεῖν καὶ τοῦ συλλαβοῦ ἑκάστου ἐπιτηδὲς πάντως τὰ εἰρημένα, κἂν εἴ τι ἐν τῇ τῆς ποιήσεως ῥόμῳ ἀδηρίτου λάθῃ, καὶ παρᾶς τοῦτο ἐξετάζειν, ἀλλ' εἰδέναι ὅτι πολλὰ ἡμεῖς, καὶ τῆς μέτρου καὶ τῆς ἁρμονίας ἐναμελλόμεθα. τὰ δὲ καὶ τὸ ἔπος αὐτὸ πολλάκις, λεῖα ὄντα, οὐ οἶδ' ὅπως παρορῶμεν. Σοὶ δὲ τὸ μέγιστον, ὧν ἔχομεν, ἀγαθῶν ἀφαιρῆ ἡμᾶς, λέγω δὲ τοῦ ἐλεύθερον, καὶ τοῦ ἐν τῇ ποιεῖν ἐξουσίαν. Καὶ τὰ μὲν ἄλλα οὐχ ὁρᾷς, ὅσα ἐν ποιήσεως καλὰ, σπουδαλέως δὲ, καὶ ἀναλθὰς πως ἐπλέγεις, καὶ λοιδοῖς τῇ συκοφαντίᾳ ζητεῖς. Ἀλλ' ὑ μόνος ταῦτα σὺ, ὑδὲ κατ' ἐμοῦ μόνου, ἀλλὰ πολλοὶ καὶ ἄλλοι τὰ τῆς ὁμοτέχνου τῆς ἐμοῦ Ὁμήρου κατασκώπτουσι, λεπτὰ ὄντα κωμῳδῆ, καὶ μάλιστα μικρολόγα

διέξιν-

δηξιόντες. εἰ δὲ χρὴ θυσίαν χαρισαμένῳ τῇ αὐτίᾳ τοῦ ὀρθοπολίου ἀπολογήσασθαι, ἀναγκαῖόν μοι ἔστω τὰ ἔργα μου, καὶ τὰς ἡμέρας. ἔστι γὰρ, ὅσα ἐν τῷ ποιήματι τούτῳ μαντικῶς ἅμα καὶ θεοφιλῶς ἐπιτεθείκασί μοι, τὰς ἀποβάσεις προδηλοῦντα τῶν γε ὀρθῶς ἐν καιρῷ πραττομένων, καὶ τῷ παραλειπομένων τὰς ζημίας, ἐν τῷ, Οἵοισι δ' ἂν φορμῷ, παύεσι δὲ σε θήσονται. Καὶ πάλιν, ὅσα εὐγαθὰ προείρηται τοῖς ὀρθῶς ἠεργυῖαι, χρησιμωτάτη ἐν τῷ βίῳ μαντικὴ νομίζοιτο. Λυ. τοῦτο μὲν ἔν, ὦ θαυμάσιε Ἡσίοδε, καὶ πάνυ παραμυθίαν εἰρηταί σοι, καὶ ἐπαληθεύειν ἔοικας τὴν τῆς Μουσῶν ἐπίπνοιαν, αὐτὸς ὑπὲρ ἐμαυτοῦ διυρόμενος. Ἡμεῖς δὲ ἀπὸ ταύτης τῆς μαντικῆς παρὰ σὲ καὶ τὰς Μούσας πορευόμεθα, ἐπεὶ τά γε τοιαῦτα, πολὺ μαντικώτερόν μοι οἱ γεωργοὶ, καὶ ἄρτι μαντεύσασθαι αὖ ἡμῖν δεῖ αὐτῶν, ὅτι θύσαντες μὲν τῷ θεῷ, ἀθαλῆ ἔσαι τὰ θράγματα· ἢν δὲ εὐχωλὰς ἀπαλέσῃ, καὶ δηλήσονται αἱ ἄρουραι, ὑπ' ἐρίων μηχανὴν ἢ ὑπὸ λιμοῦ ἐπακολουθήσασαι τῇ δηλήσει αὐτῶν. Καὶ ὅτι ἐκ μεσημβρίας θέρος, χρὴ ἀρᾶν; ἢ οὐκ αὖ τι ὄφελος ἦν ἐς, εἰκῇ ἐκχυθέντων τῶν σπερμάτων, ὑδὲ ἀμάων χλωρὸν ἔτι τὸ στάχυν, ἢ κεκονιορτηθέντος τῷ καύσωνι. ὑ μὲν γὰρ ὑδ' ἐκεῖνο μαντεῖας δεῖται, ὡς μὴ καλύψῃς τὰ σπέρματα, καὶ θερόπαν μᾶλλον ἔχων ὑπὸ ροὴν τῆς γῆς αὐτοῖς, καταπίπτοντα τὰ ὄρεα, ἐς προκατορθῆται τῶν ἅπασαν τοῦ θέρους ἐλπίδα. τὰ γὰρ τοιαῦτα σοφίσματα μᾶλλον ἐς ὑποθήκας λέγειν ἢ κατὰ τις ἐμὲ ἄρτα ἰδοι, μαντικῆς δὲ πάμπολυ ἀπολεῖν μοι δοκεῖ, ἧς τὸ ἔργον, τὰ ἀδηλα, ἐς ὕδηλα δαιμόνων φανερὰ ποιῆσαι, ὥσπερ τὸ τοῦ Μίνωος ποιῆσαι, ὅτι ἐκ τοῦ τὸ φίλτρον πίθων ὁ παῖς ὃν αὐτοῦ ἀποπνιγόμενος, καὶ τὸ τοῖς Ἀχαιοῖς ποιῆσαι τὸν Ἀπόλλωνος ὀργῆς τὴν αἰτίαν, καὶ τοῦ δικάσαι ἐτῶν ἁλώσεως τὸ Ἴλιον. Ταῦτα γὰρ ἡ μαντική. Ἐπεὶ καὶ τὰ τοιαῦτα εἴ τις αὐτῇ αἰσθείη, ὐκ αἰ φθαλοι καὶ μὲ μαντιν λέγειν, πείθειν γὰρ ἐς ποιθάνειν, καὶ αὖθ Κασταλίας, ἐς δάφνης, ἐς ξίνου Δήφης, ὅτι αἰ νομὸς τὸ κρύος ποιεῖ τις, ὅντος ποιεῖ, ἢ χαλαζῶντος τὸ θεῖ, ἢ πίαλος ὑ μικρὸς ὄπωπεν τοῦ τοιούτου, καὶ τὸ ἔτι γε τούτοις μαντικώτερον, ὅτι καὶ θέρμη μὴ ταῦτα, ὡς τὸ εἰκὸς, δηλήσονται. Καὶ ἄλλα γε πολλὰ τοιαῦτα, οὐ γαλοῖον αἰ εἴη μαντικός. Ὥστε τὰς μὲν τοιαύτας ἀποφοίας καὶ μαντείας ἄφες· ἐκεῖνο δὲ, ὃ εἶπας ἐν ἀρχῇ, ἴσως ποθὲν ἔχεσθαι ἄξιον, ὡς ἐδὲν ἥδεις τῆς λεγομένων, ἀλλά τις ἔμπνοια δαίμονος ἐποίησε τὰ μέτρα, ὑ πάνυ ὑδὲ ἐκεῖνα βέβαιος ἅπερ. ὑ γὰρ αὖ τὰ μὲν ἐπιτέλει τῆς ὑποχημένων, τὰδ' ἀτελῆ ἀπολίμπανεν.

Reliqua quæ vel de scriptis Hesiodi: vel de vita eius ex Pausania, Plutarcho, Herodoto, Clemente, alijsq; afferri poterant, diligenter satis Lilius persecutus est: a quo vitam autoris nostri descriptam huic operi præfigere maluimus, quàm hujusdem agere.

HESIO-

HESIODI VITA.

Ex Lilij Gyraldi De Poët. Hist. Dialogo 1.

De Homero iam satis. A quo non longè abfuit senex, rusticana agrestique facie. Iamdudum, inquit Piso, Hesiodum nobis affers. Ipsum inquam profectò Hesiodum, quem & aliquo tempore cum Homero floruisse accurati quidam prodidere scriptores; alicubi licet Cicero noster Homerum longè faciat antiquiorem. Vetus certè disceptatio inter Grammaticos, Gellio & Seneca & Pausania testibus, vter ætate præcesserit: qua de re & dialogos duos Ponticus Heraclides scripsit. & Cyrillus libro primo contra Iulianum Cæsarem, Centesimo, inquit, LX & quinto anno post captam Troiam Homerum & Hesiodum fuisse dicunt. & reliqua. Tum paulò pòst subdit idem Cyrillus: Tradunt autem quidam, quòd Homerus non fuit coætaneus Hesiodi, sed in illis fuerit temporibus, regnantibus apud Hebræos Azaria & Ozia, apud Medos Arbace, apud Latinos autem Proca Siluio, ante scilicet constitutionem Olympiadum. Quæ cùm dixissem, Nos, inquit Piso, summoperè auemus de te audire, quæ tu assidua lectione super hac re annotaueris. Quibus ego: Libenter sic agam, inquam, remque ideo altius aliquanto repetam. Porphyrius enim & plerique alij, Hesiodum Homero iuniorem annis centum faciunt, atque ante primam Olympiadem: quam opinionem sequi videtur Solinus, qui ita scribit: Inter Homerum & Hesiodum Poëtam, qui in auspicijs Olympiadis primæ obijt, centum XXX. anni interfuerunt. Alij eadem Homeri ætate floruisse scriptum reliquere, quam opinionem & Philostratus habuisse videtur, & Velleius non damnandus historicus (tametsi quidam insulsè nullum fuisse Velleium suspicantur) & M. Varro in primo de imaginibus, vt est apud Gellium: Non est, inquit, dubium, quin aliquo tempore eodem vixerint Homerus & Hesiodus: idque ex epigrammate comprobat, quod in tripode inscriptum fuerat, qui in Helicone Musis positus erat. Epigramma quod apud Dionem legi, & inter Græca epigrammata, tale est:

Hesiodus posuit Musis Heliconidibus istum,
Cùm cantu victit diuinum in Chalcide Homerum.

Græcum verò si maßultis, hoc est:

Ἡσίοδ' Ὅν ποτε Μοῦσαι Ἑλικωνίδες περὶ δ' ἀοιδῆς,
Τρίποδι νικήσαντ' ἐν Χαλκίδι δῖον Ὅμηρον.

Verum vbi in hunc sermonem incidimus, hanc vobis, vecunque meis

verbis potero, historiam ex Plutarcho recitabo, qui eam tum in quinto Symposiacôn attigit, tum in eo, quod septem Sapientum conuiuium inscribitur, copiosè explicauit. Homerus, inquit, & Hesiodus in Oelyci Thessali exequijs & Amphidamantis Chalcidensis, carminibus certarunt, qua in re dubia atque anceps iudicum fuit sententia: conuersa, inquit, sunt ad huiusmodi interrogationes, & proposuerunt inanes, vt aiunt, quasdam nugas (si modò rectè interpretamur, εἰς φασὶ λέσχας, non εἰς φασὶ Λέσχης, vt passim legitur: non tamen decerno, conscius & Lesches nomen esse proprium poëtæ Lesbij.) Homerus quidem sic:

Musa mihi refera, quæ non vnquam antè fuere,
Néve futura retro.

Tum verò ex tempore respondit Hesiodus:

Verùm cornipedes quando Iouis ante sepulchrum
Festinantes propter palmam plaustra trahebant?

Ob hoc ferunt Hesiodum maximè omnibus fuisse admirationi, atque tripodis præmium assecutum. Sed Græca, inquit Piso, ipsa carmina audire cupio, durè enim admodum & inconditè ea vertisse videris. Audite ergo ea Græcè, inquam: non enim eo inficias quod ais. Homerus quidem ita:

Μῶσά μοι ἔννεπε ἐκεῖνα τὰ μήτ' ἐγένοντο πάρεσθε,
Μήτ' ἔσεσθαι μετόπισθεν. Sic verò Hesiodus:
Ἀλλ' ὅτε δὴ μέμβλ Διὸς τύμβῳ κεκλιμένοι ἐπὶ σῆμα
Ἅρματα σὺν τελέεσσιν ἐπειγόμενοι ἄεθλον.

Porrò ne & hoc vos lateat, iudicem inter Homerum & Hesiodum Panidem Chalcidis regem fuisse, res vsque in prouerbium deducta ostendit, Πανίδου ψῆφος, Panidæ suffragium: quod in eos ferri solet, qui ineruditè minusque sapienter iudicant. Pulchrè, inquit Piso, & sanè simul monstrasti, eadem Homerum & Hesiodum ætate fuisse: sed nihil vetat quò minus eadem diligentia reliquam eius poëtæ vitam, ab Atticis vsque literis (quod aiunt) nobis repetas. Faciam id libenter, inquam, quando parum hoc a nostris hactenus hominibus est, quod sciam, factum. Hesiodi igitur nomen, vt ab hoc incipiam, à castè & pudicè loquendo deductum videtur, παρὰ τὸ ἧσθαι ἁδῶς. Patria verò illi Cuma: quæ vrbs inter Æolicas numeratur ante Lesbum sita. Num tu, inquit Piso, Hesiodum Ascræum fuisse negas? eo enim nomine à Græcis & Latinis vocatur. Rectè tu quidem, inquam: sed si me vos audire volueritis, qua id ratione factum intelligetis. Hesiodi quidem patria Cuma fuit Æolica, vt ab Herodoto, Strabone & Stephano traditum est. Val. quoque Probus, non alium,

quàm

quàm Heſiodum intelligere Vergilium autumat illo carmine:

Vltima Cumæi venit iam carminis ætas.

quòd ſcilicet Heſiodus Cumæus primus ætates ex metallis commentus eſt; vt liquidò videtur in eo quod ἔργα inſcribitur poëmate. Natus ergo Heſiodus Cumæ, patre Dio Ampelidis filio, qui ex Menalopo Ithagenæo Critonis filio natus erat, matre verò Pycimede: qui vtique parentes ære alieno oppreſſi, cùm vnde diſſoluerent nomina non haberent, in Aſcram Bœotiæ vicum demigrarunt, vbi eſt puer Heſiodus educatus, atque inde Aſcræus cognominatus. Plutarchus ex Ephori Cumæi ſententia refert, Attellen, Mæona & Dion Cumæos, fratres fuiſſe, quorum Dius, quem nauticam exercuiſſe comperi, ob eam quam attulimus cauſam in Aſcram migrauit, vbi (ait) Pycimeden vxorem duxit, ex qua natum ferunt Heſiodum: qui dum paterna armenta puer cuſtodiret, à Muſis amatus fuiſſe perhibetur: quæ illi guſtandum laurum dedere: eam enim lauri naturam eſſe ſcribit ipſius poëtæ interpres Proclus, & Iſaacius Zezes, vt qui eam mandunt, vates fiant: vnde & Lycophron poëta ea cauſa δαφνηφάγον vatem nominat. Idem & in Caſſandra Sophocles, & noſter Tibullus agens de Sibylla:

Vera cano, ſic vſq; ſacras innexia lauros
Veſcar, & æternùm ſit mihi virginitas.

Aphthonius quoque rhetor, laurum vaticinij ſymbolum eſſe prodidit: quare & laurum ipſam veteres μαντικὸν φυτὸν appellauere, hoc eſt, vaticinam plantam. Et Claudianus ait:

Venturi præſcia laurus.

Eadem ratione Apollini ſacra dicitur, qui vaticinij Deus à gentibus eſt creditus. Quin & huius arboris foliorum crepitu, dum cremantur, antiqui futura (vtinam non & hoc noſtro tempore) prædicebant: quod & philoſophus Porphyrius credidit. Si enim magno ſtrepitu in igne crepuiſſent, felicitatem ſignificabant: ſi ſiluiſſent, vnde & tacita laurus eſt dicta, infelicitatem. Et perinde de illa idem Tibullus:

Laurea vbi bona ſigna dedit gaudete coloni.

Et Propertius:

Et tacet extincto laurus adusta foco.

Lauri inſuper folia ſi noctu puluino ſubiecta fuerint, ſomniorum veritatem conciliare proditur. Dictam autem Daphnen prodit Euſtathius, à δα particula intenſiua, & φαίνω verbo, quod vocem & canum ſignificat, quòd laurus in igne poſita crepet & ſonet: vnde fortaſſe & ipſi nos Latini Laurum deduximus, à λω, vt δα particula intentiua,

& vro, vt si non voce, at significatu conueniat. Si plura verò de lauro discere cupitis, præter ea quæ à nostris traduntur, legite Parthenij librum ἐρωτικῶν, & Constantini librum x i. de re rustica, quo loco plura leguntur parum Latinis nota. Sed iam à Lauro ad Hesiodum reuertar, qui lauro gustata, haustaque Hippocrenes vnda, repentè poëta prodiuit: id cum alij, tum ipse de se in Theogonia cecinit. Quam rem ita Maximus Tyrius interpretatur, vt Hesiodum putet voluisse, quæ sui ingenij & artis esset fœtura in deas referre, vt se Musis gratum testaretur: vt si quis ærariam calleat, Vulcano tamen sua assignet opera. Sed hac de re plura apud ipsum Maximum legetis. Delectatum quidem peregrinationibus Hesiodum legimus, sicuti & Homerum: quam rem tamen in somnium quidam retulere. alij, quòd qui peregrè proficiscuntur facilius prudentiam cæterasque virtutes comparare existimantur, quòd mores scilicet hominum multorum videant. Vxorem quoque duxisse proditum est Ctemenen Physigei filiam, & ex ea Stesichorum poëtam natum. Alij non vxorem fuisse, & ob hanc ipsum Hesiodum occisum: nam cùm de se scitatum oraculum Delphos iuisset, eique responsum foret, vt Nemeæi Iouis templum vitaret, quòd ibi esset vitæ finem habiturus, cumque ea causa Nemeam Peloponnesi fugeret, fortè in Oeneonem Locridis peruenit, vbi Nemeæi Iouis templum fuerat, vt scribit Thucydides, quo in loco incautus ab Amphiphane & Ganictore Physigei liberis interemptus est, quòd ab eo vitiatam sororem Ctemenen crederent. Cadauer ab ijs in pelagus proiectum est: id quod cùm occultè fecissent, ab Hesiodi cane facinus est proditum, vt scribit Plutarchus. Alicubi tamen non Physigei filij, sed Ganyctoris Nauclerij dicti sunt, vt in illo est cui titulus, Quænam animalia prudentiora, terrestriáne an aquatilia. Pausanias quoque in Boeoticis Hesiodi interitum ita recitat: Filij, inquit, Ganyctoris Ctimenus & Antiphus, in Molycrian ex Naupacto fugerunt ob Hesiodi necem, vbi in Neptunum impij existimati sunt, de illisque est facta quæstio. & cætera quæ ille prosequitur. Mortis Hesiodi causam Plutarchus sic in Diochis conuuio explicat. Cum Milesio, inquit, comite & Troilo puero Hesiodus apud quendam hospitatus est: nacta Milesius hospitis filiam vitiauit: rei conscium Hesiodum rati puellæ fratres, illum inter pascua cum puero occiderunt, & cadauer in mare proiecerunt, pueri verò corpus in litore reliquerunt, à quo & loco nomen inditum. Ferunt, inquit, Deorum voluntate à Delphinis cadauer ad littus delatum, vbi tum fortè Neptunalia celebrabantur. Id scelus vbi incolæ intellexerunt, interfectorum domos

diruerunt,

dirperunt; vnos ipsos, qui facinus admiserant, aspis suffocaduat. Alij post diem tertium à Delphine in littus eadem deuectum tradunt. Re cognita, occisores nauigatione sibi consulere volentes, vi coortæ tempestatis ad vnum omnes deprehensi, naufragio periisse dicuntur. Post hæc Hesiodi corpus in Nemea Locridis sepultum perhibetur, quæ de re extat Alcæi poëtæ carmen. Dein verò oraculo monente eius ossa exportata ab Orchomenijs, & in medio foro, hoc addito elogio, tumulata:

Ἄστρα μὲν πρωτεῖ πολυκμήτῳ, ἄλλα δαῆται
Ὅσσα πλεῖστα τετεύχαται Μοῦσαι χερσίν
Ἡσίοδε, πλείστοι δ' ἀνθρώποισι πέλῃς
Ἄστρον ἐν οὐρανίῳ φαεσιμβρότῳ σοφίης.

Tum Picus puer: Cur non & hos Latinè, vt alios versus nobis exprimis? Vt, inquam, noster Piso hos ipse conuertat, & ego interea ad memoriam cætera reuocem. Et Piso; Faciam equidem, inquit, vt cunque potero: & non diu cunctatus, sic cœpit:

Feretrius Æsera quidem patria est: verùm morientis
Pugnaces Minyæ condita membra tenent
Hesiodi, cuius supra omnes plurima laus est,
Spectatosq; viros iudicio sophiæ.

Quos cùm Piso recitasset, mirum est quanto sit rubore suffusus. quod animaduertens ego, causámque intelligens, statim subdidi; Legimus & Græcum alterum Pindari, quod ita noster Cœlius Latinè vertit:

Salue cui pubes, tumulusq; bis obtigit vnus,
Tu sapis Hesiode, quantum homini sapere est.

Sed & Aldus ita prius:

Hesiode ante alios sophiâ præstantior omnes,
Salue bis quondam qui puer atque senex.

Græcum Pindari si vultis, sic habet:

Χαῖρε δὶς ἡβήσας, ὃς δὶς τάφου ἐπεβόλησας
Ἡσίοδ', ἀθρώποις μᾶλλον ὀτεὸν σοφίης.

Verùm iam tempus est, inquam, vt quæ ab Hesiodo scripta sint, commemoremus, si tamen prius illud vnum, quod in Græcis commentarijs repperi, attulero, super ea in ἔργοις verba, μὴν ἐπὶ ἕκτῃ. Filius, aiunt, Hesiodi Mnaseas est. Philochorus verò Stesichorum dixit ex Clymene: ego tamen legendum puto Ctemenem, vt iam ostendi. alij tamen ex Archiepe: quo fit vt eos miret, qui scribunt, Hesiodum præter Stesichorum & filiam habuisse Mnaseam nomine, quam Archiepen vocant alij. Porrò sexdecim Hesiodi legitima feruntur volumina: in primisque Theogonia à philosopho Zenone in-

ter alios interpretata. deinde Ἔργα καὶ ἡμέραι, id est, opera & dies, in quo opere de re rustica præcepta tradit ad Persen fratrem, quem & ipsum poëtam aliqui scribunt. Sunt & qui putent ἠοίας μεγάλας, sic vocata carmina, Hesiodi esse, vt Eunapius Græcus historicus, & in Bœoticis Pausanias, quo loco & alia Hesiodi opera commemorat, de quibus iam antè planè meminimus. Post hæc Astronomica scripsit, tum Hypothecas, quas tamen Fab. Quintilianus ex Aristophanis Grammatici sententia Hesiodi esse negauit: at verò Aristoteles & Grammatici nonnulli, vt Hesiodi legitimum opus in medium afferunt. Scripsit item Heroum & Heroidum genealogias: ad hæc & de mulieribus: quo in opere heroidas multas induxit virorum fortium nuptias, vt ait Seruius, optasse. Dion vero Chrysostomus ex Alexandri Macedonis sententia Hesiodum ea causa de mulieribus scripsisse dixit, quòd Homero concederet, qui de heroibus antè scripsisset. & quidem Lucianus ait, Hesiodum mulierum virtutes concinuisse. Tradit Pausanias Hesiodum vaticinandi artem ab Acarnanibus edoctum, de ea carmina scripsisse: Scribit Nicocles, quod & in Pindarum Grammatici notant, Hesiodum primum ῥαψῳδῆσαι, hoc est, per rhapsodias carmina cecinisse. At verò Hesiodus ipse, se cum Homero, in Delo, in Apollinem huiusmodi versus primum concinuisse prodidit, dum sic cecinit, vt pridie diximus:

In Delo tum primum ego, Maonides q; poeta
Fuimus, in q; manu carmen cecinimus hymnis
Auricomum Phœbum, quem Latona edidit alma.

Sed videte, rogo, quàm ille dulcius suauiusque sua lingua:

Ἐν Δήλῳ τότε πρῶτον, ἐγὼ καὶ Ὁμηρος ἀοιδοὶ
Μέλπομεν, ἐν ταῖσδε θύραις, ὕμνοις ἀείδοντες
Φοῖβον Ἀπόλλωνα χρυσάορα, ὃν τέκε Λητώ.

Scripsit item Hesiodus Pelei & Thetidis Epithalamium, sicuti priore sermone retulimus. Scripsit & de Dactylis Idæis. Item Epicedium in Batrachum amicum, & quod adhuc legitur poëma inscriptum Herculis scutum: quod tamen Aristophanes Grammaticus non Hesiodi esse suspicatus est, sed cuiuspiam alterius, qui Homericum sit imitatus. Megacles autem Athemensis, & Apollonius Rhodius, Stesichorusque, ipsius Hesiodi legitimum carmen esse censuere. Scripsit item de medicina, qua de re Plutarchus in symposio Dioclis: Hesiodus, inquit, in medicina plurimum valuit, quod manifestè apparet cùm de victus ratione, de vini temperamento, de aquarum vi, de balneis, de fœminis, de temporum connexione, denique infantium statu differit. & hæc quidem Cleodemus medicus apud Plutar-

Plutarchum. Sunt & qui Hesiodum de herbis scripsisse tradant, quod ex Plinio colligitur. Nec desunt qui Hesiodum scribant autorem eorum apologorum qui Æsopi dicuntur. Quæ ego cùm dixissem, Vide, inquit Piso, quàm paucis carminibus M. Manilius in secundo astronomicôn ista ferè omnia Hesiodi opera complectatur. Nam cùm Homerum laudasset, mox ita de Hesiodo subiunxit:

——Sed proximus illi
Hesiodus memorat diuos diuúmq; parentes,
Et chaos enixum terras, orbémq; sub illo
Infantem, & primum titubantia sidera corpus,
Titanas iussisse senis cunabula magni,
Et sub fratre viri nomen, sine fratre parentis,
Atque iterum patris nascentem corpore Bacchum,
Omniaq; immenso volitantia corpora mundo.
Quin etiam curas leges cultúmq; rogauit,
Militiamq; soli, quòd colles Bacchus amaret,
Quòd fœcunda Ceres campos, quòd Pallas vtrunq;,
Atq; arbusta vagù essent quòd adultera pomis,
Syluarumq; deos sacrasq; numina nymphas,
Pacis opus, magnos natura condit in vsus.

Cùm recitasset hos versus Piso, Si velim, inquam ego, quæcunque omnia de Hesiodo legi vobis in præsentia recensere, in longum nimis noster sermo procederet: quædam tamen haud indigna relatu nequaquam præteribo. Scribit in primis Dialogum Lucianus, qui Hesiodus inscribitur, in quo Hesiodum ipsum de se multa narrantem inducit, eumque ipse, vt solet, irridet. Sunt & inter Græca epigrammata, in Hesiodum multa. Extat & apud Græcos prouerbium, de ijs qui superseneſcunt, Hesiodia senectus: de quo & Pindari distichon legitur, quod antè ab Aldo & Cælio nostro interpretatum attulimus. Pythagoram scribit philosophus Hieronymus, cùm ad inferos descendisset, Hesiodi animam vidisse ad columnam æream suspensam, astrictamque adeò, vt stridere videretur, & cum ea Homeri quoque animam serpentibus vndique incinctam, ea videlicet solummodò causa, quod de deis falsa suis carminib. confinxissent. qua re factum puto, vt Ponticus Heraclides contra Homeri calumniatores librum illum ediderit, qui est inscriptus, Allegoriæ in ijs quæ de deis ab Homero dicuntur, & responsiones in eius calumniatores. Videri enim, inquit, posset Homerus, Salmoneus vel Tantalus, immoderatam atque intemperatam linguam habens, si quæ de deis cecinit, sub alia significatione non intelligerentur. & hoc quidem de

Homero

Homero Heraclides, quod & de alijs poëtis bonis, vt heſterna die diximus, intelligi poteſt. Sed tamen ſi excellentis ſac propè diuini ingenij fuerit Heſiodus, non tamen ideò obtrectatoribus illum caruiſſe accepimus: ſiquidem iniquas aduerſus eum controuerſias exercuiſſe Cercopem legimus: in tantum excellentiſſimus quiſque aliquo eſt detractore vexatus. Homerus quidem, vt Zoilum mittam, à Siagro poëta laceſſitus, Pindarus ab Amphimane Coo, Simonides à Timocreonte. Nec Vergilio Horatioque noſtris defuere Parones, Mæuij, Bauij atque Suffeni, alijque de quibus in noſtris his ſermonibus ſparſim, vt feret locus, plura dicemus. Sed & hoc Homeromaſtigon genus noſtro hoc tempore non minus, quàm pridem, viget. Plures quidem nunc Critici & Zoili quàm verſificatores & poëtæ. At de Heſiodo iam ſatis.

ΠΕΡΙ ΠΡΟΚΛΟΥ
ΕΚ ΤΩΝ ΣΟΥΙΔΑ.

ΠΡΟΚΛΟΣ ὁ Λύκιος, μαθητὴς Συριανοῦ, ἀκουσὴς δὲ καὶ Πλουτάρχου τοῦ Νεστορίου τοῦ φιλοσόφου, καὶ αὐτὸς φιλόσοφος Πλατωνικός. Οὗτος σχεδὸν τὰ ἐν Ἀθήναις φιλοσοφήσας χρόνους, καὶ αὐτὸς μαθητὴς καὶ διάδοχος χρηματίσας Μαρίνου τοῦ Νεαπολίτου. Ἔγραψε πολλὰ φιλοσοφά τε καὶ μαθηματικά. Τὰ μὲν οὖν εἰς ὅλον τὸν Ὅμηρον, τὰ μὲν εἰς τὴν Ἡσιόδου ἔργα καὶ ἡμέρας καὶ Θεογονίαν, τὰ δὲ εἰς τὸν Ἡσίοδον, Πυθαγόραν, καὶ Πλάτωνα, καὶ τὰ λόγια βαρβάρων καὶ Ἑλλήνων θεολογικὰ συντάγματα. Οὗτος δὲ Πρόκλος ὁ διάδοχος τῆς Πλουτάρχου καὶ Συριανοῦ τῆς μακαρίας καὶ ἱερᾶς γλώττης κυρίας, ἐπεὶ ἂν ἔλεγε ψόφους ὁ ἐπιλυθεὶς φιλόσοφος, πάνυ θαυμασίως ὑπαντήσας τῶν ἐν ὀνόμασι καὶ ῥήμασι δεινὸς καὶ ἐξαίρετος καὶ τοῖς Ἑλληνικοῖς, ἐφ' οἷς μέγα φρονοῦμεν, ἀμαθὴς καὶ ἀνήκοος. Ἔγραψε Πρόκλος μυριόστιχα βιβλία, ὧν αἱ τρεῖς μὲν χιλιάδες λάβοι, ὡς ἂν ἀφθόνως καταχωρίσῃς τῶν εἰς τὸν θεῖον διαλόγου ἐξηγήσεων ἕκαστον. ὅστις μέντοι ἐραστὴς τῶν ἀκολούθων ἐκ τῶν ἐπιφανεστάτων ἐγένετο.

ΕΚ ΤΟΥ ΑΜΜΩΝΙΟΥ ΤΟΥ ΕΡΜΕΙΟΥ, εἰς τὸ τοῦ Ἀριστοτέλους περὶ ἑρμηνείας βιβλίον, ΠΕΡΙ ΠΡΟΚΛΟΥ.

Εἰ δέ τι καὶ ἡμεῖς δυνηθείημεν εἰπεῖν περὶ τῶν βιβλίων συγγράψαι, ἐπιμνησθέντες ὧν ἐξηγήσατο τοῦ θείου ἡμῖν διδασκάλου Πρόκλου τοῦ Πλατωνικοῦ διαδόχου, τοῦ εἰς ἄκρον τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν τοῦ τε ἐξηγητικοῦ τῆς δυνάμεως τῶν παλαιῶν δυνάμεων, καὶ τοῦ ὑπερφυοῦς τῆς φύσεως τῶν ὄντων κρίσιν ἀσκήσαντος, πολλὴν ἂν τῇ λογίᾳ δεᾷ χάριν ὁμολογήσαιμεν.

VITA

VITA TZETZIS.

Ex Nicolai Gerbelij præfatione Chilialibus Tzetzis præfixa.

MICHAELIS Tzetzis & Eudociæ filius fuit Iohannes Tzetzes hic noster: qui auum habuit paternum Iohannem Tzetzen, literarũ quidem rudem, sed eruditorum hominum amatorem. Auus eius maternus genere fuit Græcus, auia materna Abasgis, siue Ibera. Itaque Tzetzes à paterno maternóꝫ auo Græcam originem, à materna auia Abasgicam traxit. Porrò cùm adoleuisset, Michaël pater domi suæ saluberrimis præceptis filium erudiuit. Inter quæ sedulò ei inculcare solebat ista, vt contemneret opes, nihili faceret potentiam, minimè cupidus esset præeminentiæ, vel vt ipse ait, τ̃ περιδείας. Quam patris minimè contemnendam doctrinam nusquam non maximis laudibus gratissimus filius extollit. Agedum quindecim natus annos Iohannes Tzetzes, clarissimis præceptoribus traditur: à quibus non tantùm artium illum orbem, & ἐγκυκλοπαιδείαν, sed etiam Hebraam Syramꝫ linguam edidicit. Vnde & loco quodam Tzetzes se Syrum & Ismaëliten appellat. In liberalibus illis disciplinis adeò profecit, vt Rhetoricen & Geometrian, & quicquid ad totam philosophiam pertinet, perfectissimè calluerit. In historia sacra, Barbara, Græca & Romana quantus fuerit, hic liber satis abunde declarabit. Præter hunc scripsit ad Augustam in Homeri ῥοῖνα ἐξήγησιν, μεταφρασιν ἡμιξδυμίνας στίχως continentem. Deinde & in Hesiodi Opera atque Dies commentariolum, qui Venetijs excusus vna cum Procli & Moschopuli Scholijs circumfertur. In Theogoniam & Aspida quæ condidit, tua cura, ni fallor, in studiosorum manus deuenere. Ceterùm ad nomen quod attinet, variè hoc pronunciatum inuenio à recentioribus. Politianus, Parrhasius, Crinitus, Lilius passim ipsum Zezen vocant: Volateranus Zezium: Theodorus Gaza, & noster Aldus Cecum. Veruntamen ipse author sese nusquam aliter, quàm Tzetzen nominat, apparetꝫ mirificè eum hoc cognomine fuisse oblectatum. Nam quandoque etiam ad tadium ingeminat hoc nomen: ita scripsit Tzetzes, sic sentit Tzetzes, non omnium meminisse potest Tzetzes: atque eius generis prope infinita. Quin etiam loco quodam ex professo hanc syllabam Tz explicat, adjci solitam quibusdam dictionibus: veluti XIII. in dictione φροδηκήζα pro φροδήκη. Lilius noster planè barbarum vocabulum esse refert. Ego Tzetzen ea voce tanquam noua, faceta, & festiua delectatum crediderim. Sed de nomine satis multa. Fratrem habuit Iohannes Tzetzes incomparabili præditum memoria & eruditione: cuius in commentarijs in Hesiodi Opera, quorum paulo anteà meminimus, mentionem facit his verbis: Περὶ δ τ̃ ποιητῶν διαιρίσεως, ἢ φράσεως μὴν μοι ἐξείργασται μικρὸν συγγραμμάτιον αὐτοχεδίοις σωυτιθεμένον ἰάμβοις. Καὶ τῷ ἐμῷ δὲ ἀδελφῷ ἐκπεπόνται καλλιστά τε καὶ φιλοτιμότατα περὶ τούτου ἐν τῇ τῶ Λυκόφρονος ἐξηγήσει. ὅμως καὶ πάλιν

τὰ καιριώτατα τύπου ἀδαλπτίου, καὶ δι' βραχέων λεκτέον μοι. *Hoc est: De poëtarum diuisione, memini me etiam antea iambis ex tempore compositis opusculum contexuisse. quin etiam & frater meus in Lycophronis expositione, de eâdem re elegantissimè diligentissimeq; scripsit. Attamen quæ huic instituto opportuna videbuntur, ea repetita quàm potero breuissimè dicam. Locus hic exstat statim in initio commentariorum Lycophronis, vbi de poëtis poëtarumq; nominibus latissimè disserit. Quæ commentaria, quo pacto furtim à quodam surrepta, & tandem à Tzetzis discipulis inuenta fuerint, chiliade octaua Tzetzes noster prosequitur.*

& paulo pòst.

Nunc quo tempore hi duo nobilissimi fratres vixerint, quanquam non omnino certus sim, coniecturam tamen meam non grauatim cum studiosis communicabo. Quòd si quis emendato quopiam chronico adiutus, certiora inuenerit, eius sententiam nonnulla cum gratia recipiemus. Constantinus Ducas post Isaacium Comnenum Orientis imperium obtinebat, anno à Christo nato MLXVI. *Huic paulo posteà, vtpote anno redempti orbis* MLXXVI. *Michaël filius, Parapinaceus ex causa cognominatus, successit. Horum temporibus Michael Psellus, vir in Philosophia & omni doctrinarum genere summus, floruisse dicitur; qui vigiliarum suarum nonnulla opera Constantino patri dedicauit. Anno post hunc Psellum centesimo, Iohannes Tzetzes se historicas has epistolas scripsisse refert: anno videlicet, si rem rectè supputauerimus,* MCLXXVI. *A quo ad hanc nostram ætatem, anni* CCCLXX. *interceßêre.*

ΔΑΝΙΗΛΟΣ ΤΟΥ ΕΙΝΣΙΟΥ
ΥΜΝΟΣ ΕΙΣ ΠΑΝΔΩΡΑΝ
ΗΣΙΟΔΟΥ.

ΘΑΝΑΤΩΝ βασίλειαν ἀείδομεν, ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν
Νόσφιν ἀεὶ κεραλέουσαν ἐπεὶ καὶ ἀπείρονα γαῖαν
Πλαζόμενοι λιπόμεσθα θεῶν, αἰεσίφρονι θυμῷ.
Ἀρξάμενοι, ὡς πρῶτα φερέσβια δῶρα καλύψας
Ἰαπετιονίδαο χολωσάμενος δολίοισι
Ζεὺς κεραταὸς γλυκύπικρον ἐπήγαγε πῆμα βροτοῖσι.
Ἴλαθι πασιμέλουσα, πάνολβιε, πότνα θεάων,
Εὐφροσυνῆς δώτειρα, καὶ ἀδμήτοιν ἰόντι.
Ὡς πολὺ γῆ τελέσσῃ, καὶ ἠέρι ἆσσον ἰοῦσα
Ἀμφιαλαλάζῃ καὶ ἐλισσομένῳ ὠκὶ γαίῃ
Τείρεσιν ἐσφαίρωτο, καὶ ἠελίου γλυκὺ φέγγος
Αὐτοκασιγνήτης ἐσέψατο κύκλα σελήνης,
Ἤδη χθονὶ χαίρῃσι καὶ εὐφαμίῃ Διὸς ὄμβρῳ
Ἀνθρώπων τέκε φῦλα, καὶ ἀργυπόρου διὰ κόλπου
Ἔθνεα βροτῶν ψευδῶν χρυσέων δυετέλεσσε λαῶν.
Χρυσῶν μὲν πρώτιστα καὶ ἀργυρέων γένος ἀνδρῶν
Μήτηρ τίκτε γαῖα, θεοῖς πάντεσσι μεμηλώς,
Ἑκτὸς ἀλιτροσύνης λυσιώδεος, ἐκτὸς ἀνάγκης.
Τοῖσι βίον πόρε δαίμων, καὶ ἠστέρεσσιν τέκε μήτης
Πήχεας ἀμπελάσασα, φίλα μαιώσατο τέκνα,
Παῖδα χαλεφσαμένη δεινὴν ἀστέκετο θάλασσα,
Οὐδὲ βίον μερόπεσσιν ἀπαυρέσθαι ἔρεμνα πόνος
Νῆες ἀγίνεσκον, Βορέου πνοιῇσι θοῇσι
Λαίφεσι πεπταμένῃσιν ἀνὰ μέγα κῦμα θέουσαι.

Τοὶ δ' θεοὶ μεθ' ὅπεσσι μεμιγμένοι εἴδαρ ἔδοντι,
Πάντοθεν ἀὐτύξεροι ἀνεσχεφόωντο κατ' αἶσαν.
Ζεὺς δ' ὅτε δὴ χείρεσσι καὶ ἀὐρέϊ καρτὶ πεποιθὼς
Ὤρνυ γυέτεσσι μεθ' ἱερῆσιν ἀλυκτοπέδῃσι πελάσσας
Οὐρανόθεν βιάων τὰ κατήγαγεν, ἐκ δ' ἀνέωξας
Ἰαπετὸν δολόεντα, νέης ἐπεβήσατο τιμῆς,
Δὴ τότε χαλκεῖον γένυ, ὄβριμον, ὐκέτ' ἀνεκτὸν
Ἀθανάτοισι θεοῖσιν ἀπαχθόμενον τέκε γαῖα,
Ἄρεϊ πεφυλκὸς, καὶ ἀναιδείῃσι νόοιο
Ὑσμῖνα θεσμοὶ θεῶν τελέσαν κενεόφρονι ὁρμῇς·
Τὰς δ' ῥέα λείπεσκον ὅθι ναετῆρες ὀλύμπου
Ἀνδρὸς ἐπ' ὠκυμόροισι πάλαι μίγνυντο κατ' αἶαν.
Οἱ δ' μὲν οἰώθησαν· ἀκηδέσι δ' μόχθοις
Καὶ θνητῶν συγερῇσιν ἐδυλώθησαν ἀνάγκης·
Δῶρα δ' πάντα θεῶν μίνυθον· Ζεὺς δ' ἄφθιτα εἰδὼς
Κεύσατο πῦρ, πενίης ἄκος ἄμμορον, ἔρμα βίοιο,
Σύμφορον ἀὐπορίης. Τὸ μὲν αὐτίκα μέρμερον υἱὸς
Ἰαπετοῦ κοίλοισιν ἐνὶ ναέθυξι καλύψας
Ζηνὸς λαθὼν κλέπτεσκε θεῶν πολέμιον ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν,
Οὐδ' ὅπιν ἀθανάτων πεφυλαγμένον, ἀλλ' ὅγε μελέων
Εὐρυβίου Κρονίων ἐνὶ σήθεσσιν ἀλύξας,
Νήπιον· ἦ μάλα μέλλεν ἀτειρέα, πηλέα δεσμὸν
Λειπέμεν ἀνθρώποισι, καὶ αὐτὸς πήμαλι χώσειν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ γίνωσκε κατ' φρεσίας εἶδον ἐΐσας
Ζεὺς ἀπαφισκόμενον, καὶ ἀμερσιμάχου φλογὸς αὐγῆς,
Δεινὰ λίην κεχόλωτο, καὶ ὀσσόμενον κατ' θυμὸν
Ἀργαλέας ὀδυνάς (ἐπὶ ὤφελον υἱὸν ἐγεῖναι
Ἄμφί τε γυιοπονέεσι, καὶ ἀλμυρὸν ὕδωρ θαλάσσης)

Παρθενίου

Παρθενίον αἰδοίλιν διερῆς ἐπλάσσατο γαίης,
Παρθενίον αἰολόμορφον, ἅτες φιλότητ' ἀναγκης,
Παρθενίον, ἣ χθὼν πᾶσα καὶ ὑδατόεντες ἅλωλοι
Ὅσσα λε γῆ κοίλησιν ὑπὸ ῥίζηισι κέκλυθε,
Τῇ Πιτέσσα πάλαι φυλὰ μυρία, κὴ μέγας ὄλβος.
Ἐνθάδε τὸ πρῶτον πυρὸς Ἥφαιστος ἔτυξε,
Παῖδ' Ἀπιδέλησαν ὅσσων μερόπεσσιν ὄνειαρ,
Παῖδα θεῶν λαῖχες ὄλβον, ἵη γεγαυῖά πε αὐτή.
Χαῖρέ μοι αὖθις ἄπασα πολύλλιλε, μῆτερ ἐάων,
Μῆτερ ἀπημονίης. τίνα σοὶ τίνα μύθον ἀείσω,
Πῶς δέ σε κικλήσκων, σέθεν ἱλέῳ αὐ πεδολήσω;
Χαῖρε θεῶν χρείσσα, θεῶν θεὸς αὐτὴ ἐοῦσα,
Δημήτης μὲν ἐοῦσα, σὺ δ' ὑγρύσεφος Ἀθηνή,
Ἐν χθονὶ Δημήτης, σὺ δὲ πολέμοισιν Ἀθηνή,
Ἐν δ' ὑπόθοις Κυθέρεια καὶ Ἴμερος· ἦ μάλα κεῖνος
Ὄλβιος, ᾧ τινὶ λευκώπιδος εἵνεκα χάρης
Ἦπος ἦδα θεὸς, σὺ δ' ἐπέβλεπες ὄμμασι λευκῶ,
Ἐκ δ' ἔβαλες πτυίλῳ θυμοφθόρον· ἐν δὲ λάβες πολλὰ,
Χρύσεά θ' ἱμερόεντος ἐπήγαγες ἕδνα γάμοιο,
Ἐν δ' ἔρον, ἐν δ' ὀάρους τε, καὶ ἡδέα Κύπριδος ἔργα.
Τῶν ἅμα γὰρ πάντων πάλαι ἔμμορες ἔξετι κείνης,
Ὁππότε δὴ τὸ πρῶτον ἐνὶ μερόπεσσι φάνθα
Ζηνὶ χαριζομένη· πρώτιστα δέ σε φανῆ γυναῖκα.
Τῶνδε γὰρ οὐπιτέτυξο, κὴ ἀγλαὸν ἔλλαχες εἶδος
Παρθενικῆς ἅπασα, χαίην σίλβουσα καὶ αἰδώ.
Τῷ καὶ ἐγώ σοι πρῶτον, ἔπι χθόνι αἰδόθεν ἀείσω
Ἥβης χρύσεον ἄνθος, ἔτι νέος, ἠδὲ βολαίων
Νηΐδων πάμπαν πάρ Κύπριδος, ἠδὲ πόθοιο,

Εὐεπίης ἀσπίδω μαλακὸν χάος· Ἴλαθι πότνα
Ἴλαθι· δὸς δ' ἥρωϊν ἐλεύθερος ἁπλοΐαν εὐνῆς.

Χαῖρε πάλιν τριλλιγε, θεὰ ἐπιδέξιε λαιλαπόεσσα,
Ἀλκυὼ μὲν πάντων τε θεῶν, πασῶν τε θεαινῶν,
Εἰρεσίης ὀχετηγὲ, καὶ ἀτειρέος ὁδοιπορίης,
Ἐλπίδος ἠγήτειρα τοῖς αἰεὶ καρτερόθυμοις,
Ἣ πολυωνυμίῃσι θεῶν ἀθανάτων ἐνέσσι·
Δήμητερ μέγα χαῖρε, καὶ Ἀμφιτρίτη ἄνασσα,
Ἐννοσίγαιε Δημήτηρ, Ἀμφιτρίτη τε πόντου.
Τῷ σ' ὅσοι ἀσυφέτοισιν ἀρημένοι ἐν πόδα φυσεύειν,
Ὅσσοι ἐπασυτέροισι πέδον κατὰ μαιμώωντες,
Ὅσσοι ἀμησάμενοι πολυγηθέα κέρτομον ἀρὴν
Ἑκτελέα, βείθουσα, παρεισφοιτᾶτε καὶ ἄλλαις,
Σὸν πρῶτόν τε μέσον τε καὶ ὑστατον ἄρεος βιοῦν
Αἰὲν ἐλίσσουσαι, θ' ἑλικώδεϊ δίνεϊ πέτεσθε
Παμπληθές τι φέρουσι θ' ὅμαδον. Ἴλαθι πότνα,
Ἴλαθι· μηδέ τινι ἐμοὶ φωτὶ ἢ ἀνδρὶ ἐπιτρύμου.
Νόσφι σέθεν γὰρ ἄεθλος, ἄτερ σέθεν οὐδὲ πόνοιο
Τερπόμενοι κῦδος τε, θεὰ δόλος τε σαόφρων
Ὤλκα πέλουσι, καὶ ἀτειρέος ἀρετῆφι.

Χαῖρε πάλιν κρείουσα θεῶν, κρείουσα θεαινῶν.
Ἐξέτι γὰρ κείνου ὁπότε Νεμέσις τε Αἰδώς,
Αἰδώς τε Νέμεσίς τε, θεῶν χαριδέστατα τέκνα,
Ὑγρὰ κατὰ ἀθανάτων λιπέτην χθόνα, εἰς ἅλα δ' ἀνδρῶν,
Νόσφι σαοφροσυνῆς, ὥς τοι τέλος ἐξενέπουσιν.

Χαῖρε πάλιν κρείουσα θεῶν, τροφερῆς τε ἐὐγρῆς,
Ὑγρῆς καὶ τραφερῆς· τὸ γὰρ παλαιὸν ἔειδες,
Τῇ μὲν Ἀμαλθείης κεράϊ γλαφυρῇ, ἅτερ ἀρῆος,

Εὐφορίης μεγάλης, πόλεϊ τε ταχυέσσι βεβαθὸς,
Ἀμφοτέρῃσι ταχυέσσι κατ' ἄντεα· ὅσσά τε γαῖα
Εἰαρινὸν Ζεφύροιο χέει μεδιόντος ἐέρσην,
Πηδάλιον δ' ἑτέρηφι· τὸ δὴ σέθεν ἀμφὶ θεαίνῃ
Δεινὰ παλαιχθείων ἐφράσσατο βιβλία φωτῶν,
Ἢ ὃ γε δυακτείλιον τε μόνιον κόσμοισι δέχεσθαι
Σημαίνειν ἠγόνδε· σὺ δ' εἰναλίη θεὸς ἦσθα,
Εἰναλίη θεὸς ἦσθα· Τύχην δ' σέ φασι καλεῖσθαι
Νηυσὶ θοῇσι βοηθόον, ἠδὲ νεμεσσητὸν γέρας εἶναι.
Πρώτη δ' ἀπέσχες κατ' ἄσπετον οἶδμα θαλάσσης
Ἱστία τ' ἐκπετάσασα, σὺν πλομβώδεσιν ἔοικας.
Ναυτιλίῃ δὲ πάμπαν ἐπβαίνουσι, σὸς δ' πόρος ἐστὶ
Νῆα θοὴν ἐπὶ πόντον ἐλαύνεται ἀμφὶ κελεύθῳ,
Σοὶ αἰεὶ χεῖρα τίταινε· σὺ δ' μεδέουσα κατέστης
Ἐμπορίης πόντοιο, σὺ δ' εὐφορίης κεχάρηαι.
Χαῖρέ μοι Ἀνταίη μεγαλώνυμε, μῆτερ ἀνάγκης
Ἣ δὲ Διὸς μεγάλοιο· σὺ δὲ Τιτῆσι μέτεσσι
Πρώτοις ἔπι κρατέουσι, σὺν δὲ πρότερόν περ ἐόντι,
Ῥείη πλουτοδότειρα· μούνη δ' Ἀΐδαο θεάων
Ὧν παρὸς ἔλλαχες αἶσαν ἔτ' ἔμπεδα ταῦτα φυλάσσεις
Μυρίγλωσσε Ἑκάτη, δεινὴ κλεωνὶς ἀπάντων,
Γαίης κοιρανέουσα, καὶ ἰθυντὴρ θαλάσσης.
Χαῖρε Διὸς θέαινα, Ποσειδάωνος ἑταίρη.
Χαῖρε πάλιν κρείουσα θεῶν, κρείουσα θεάων,
Ἄρτεμι θηρήτειρα, καὶ Εὐναμίη Ἀπόλλων,
Ἄρτεμις ἐν βήσσῃσι, καὶ ἐν νήεσσιν Ἀπόλλων,
Εὐνομίη δ' ἀγορῇσι. Σὺ δ' εὐσεβέων ἀφίσεαι
Ἢ λύκος ἢ χλούνης κατεναντίον ἐς σταθμὸν ἔλθῃς

Οὔτε παρέζφηλές γε, καὶ αἰμάλα τηλόθεν ἔζη
Ἰθὺ τιτυσκόμβῳ· τύχε δ' ἢ μάλα καίριον αὐτῆς
Υἷς μεγάλη βληθεῖσα, καὶ ἀασπαίρεζα ποδοῖϊν
Υζάτιον θανάτοιο μέλῳ κρυόεντι ἀείδῃ.
Καὶ σέλις ἡγεμόνεω γλυκερῆς αἰτβάμβῳ ἄγχης
Καὶ ἐλάφῳ ωδείπιπλε, ζὲ ἐν νιφάδεσσι λαγωὸν
Ὧρζεν ὑπ' ἐν κοιτέων, γλυκερῷ σκυλάκεσσιν ἀγῶνα.
Τοῖς ὃ μεγ' ἀΰφρηνεν κραδίην, μάλα δ' ἀμφὶ πονδυσιν
Ἴχνιον εἴθα ζ εἴθα διωκόμβαν· ωδὲι δ' ἀνίεὼ
Πολλὰ ωδεισπαίρουσιν, ἀεὶ δ' ἐλελίσεται ὑρὴ,
Ἄγελῳ ἀΰφρεσυνάης θελξίφρεν ἔκελῳ αὐδῇ,
Μείλιον ἀγρώσσουσι, μέγα σσεύδουσιν ἄγαλμα.
Χαῖρέ μοι αὖθις ἄνασσα, θεὼν πέρι μῆτιν ἐοῦσα,
Κηρὸς ἀλεξήσειρε, ωδαμερέψαζα ὃ πότμον
Εὐσεβέων παίδεσσι· νόσον δ' ἀπὸ πάμπαν ἀλάλκεις.
Σοὶ δ' ἅμα γενομβὴν νόσοι αἰόλαι, ὀξύλι πῆμα,
Ἰχέλαι ὀρνίθεσσιν ἢ ὀρνυμβήσι μελίσσης
Ἀνδρόμεον βίοιο θυ διέδραμον, οὐδέ τις ἔζης
Ἀθανάτων, σέο νόσφι, διὸς βυλῆσιν, ἀρήγειν,
Οὐδὲ ωδαιλείαις συγερὸν μερόπεσσιν ἀνάγκην,
Οὐδὲ κασιγνήτας, τῆσιν σ' ὁμότιμον ἔθηκε
Ζεὺς Κρονίδης, Λαχέσιν τε ζ Ἄτροπον, ἣτε λέγουσι
Ἀνδράσιν ἐσομβίοισιν ωπιλωθῆζαι ἐφεῖναι
Δαίμονα δυζφρονέοντα, ζ ἠθάδα κῆρα μέλαιναν.
Χαῖρε πάλιν κρείσζα θεῶν, κρείσζα θεσμιῶν,
Εὐνομίη τε Θέμιζος· σὺ γὰρ κραδίης ἀδικοσυ
Ἠνυάμοις λυκάοισι κραδὸν, ἢ ψήφοισι κεαθίζεις,
Ξείνοις ἱκεσίοισι δίκας ζ ωδίφρονι λαῷ.

Κλήρων

Κλήρων γὰρ μεδέουσα σὺ τὸν μέγαν ὄλβον ἀφαρεῖς.
Τῷ δ' πάλιν πόρες ἄλλον· ἐπεὶ βασιλῆϊδες ἀρχαὶ
Σκηπτρόφι τε Διὸς μεγάλου λίαν ὄχνησαι ἔασιν ἀναπτῶν
Παίγματα σοὶ τελέθουσι· σὺ δ' στέφανόν τε καὶ εὖχος
Τῷ μὲν ἀΐσωσας· τῷ δ' αὖ πολὺ μεῖζον ἔθηκας.
Χαῖρε μέγα κρείουσα θεῶν, κρείουσα θεαινῶν,
Υσάτιόν μοι χαῖρε, καὶ Εἰνσιάδαο μελοιδὸν
Γεραιάδεω δ' ἐρέπεσθαι, φίλον ζύγον αἰεὶ ἐόντε,
Ἣ θέμις ἐστὶν, ἄναασα, τύχης δ' ἀπὸ μηδὲν ἀείσης.

ΔΑΝΙΗΛΟΣ ΤΟΥ ΕΙΝΣΙΟΥ

Εἰς Ἡσίοδον.

ΔΑΦΝΟΦΑΤΟΣ, γλυκύθυμος, ἀὴρ φίλος ὑρανίδησι
Γῆς ἀοιδὸς θεῖος δείκνυν Ἡσίοδος,
Πιερίδων γείτων πολυώνυμος. ὦ τόποι, ὦ Ζεῦ,
Ἢ γλαφυρῶς ταύτης ἅπτεο γλαυκόπιδος.

Εἰς τὸν αὐτόν.

Πῆμα κακὸς γείτων, ὅσον τ' ἀγαθὸς μέγ' ὄνειαρ,
Αἱ σελίδες θείης ἔντεπον Ἡσιόδου.
Ταῦτ' ἄρα φραδσάμενος, γλυκερῆς φίλος ἦλθε Μούσης,
Γλαυκώπιδος αὐτοῦ ἔμμορε Πιερίδων.

Εἰς τὸν αὐτόν.

Ὦ μάκαρ, ὦ ξανθῆς Δημήτερος ἔργα κομίζων,
Θεσπέλιε Εἰρωνῆς σαῖ, γένεο Ἡσίοδε,
Δαίμοσιν οἷος ἔπεφνε, νέμων ἐπὶ βένθεσιν ὕλης,
Παρ' γλυκερῆσιν κλιτῦσ' ἄγκεσι Πιερίδων.
Ἔνθά σε ποιμαίνοντα θεῶν κάλα τέκνα διδάσκει,
Ταῖς ἀγέλαις φίλλειν τερπόμενον καθαρίοις,
Ἢ τάχα πεμπάζοντα βόας, καὶ μηκάδας αἶγας,
Ἢ τάχα καὶ λεπτὰς πηξάμενον δόναξας,

Ἔνθα πόης ῥαδινῆσι, καὶ ἄνθεσιν ἁρμοσθῆναι,
Οἷα φιλεῖ ἀπαλῶν στέφεα μολπόμεναι.
Καί τοι σκῆπτρον ἔδον Μουσέων βασιλῆα γεγῶτα,
Σκῆπτρον ἀειζήλων τῆλε Ἑλικωνιάδων.
Χαῖρε πάτερ τοῖσδεσσι, κἠμεῖς ἄμμι γένοιο,
Αἰπόλιε μὲν πρέπειν, νῦν δ' ἀρ' ἀοιδοπόλε.

Εἰς τὸν αὐτόν.

Τὴν ψαγόρεν ποτ' ἀοιδὸν ἀναζητῶντες Ἄρηος,
Ἡ φύσις ἀρχαῖον δείξατο Μαιονίδην.
Δηΐος Ἄρης μεγ' ἔχαιρε, κἠν οἱ πολέμοις τε μάχαις τε
Κέκλετο, καὶ δῖον μελπόμεν' Αἰακίδην.
Τῷ δ' ἄρα γενομένοιο πάλαι κλυτὰ πάτρια Δηοῦ,
Βῆ δ' ἴμεν εἰς κλιτῆς ἄγκεα Πιερίης.
Ἔνθ' ἄρα οἱ κλυτότοξος ἐναντίος ἦλθεν Ἀπόλλων,
Δείξατο δ' Ἀσκραῖον δεξιὸς Ἡσίοδον,
Ἡσίοδον φιλόμυθον, ὁἰζυρῇ ἐνὶ κώμῃ
Βοσκόμενον λιγυρῶν ἄγχ' Ἑλικωνιάδων.
Ὡς ὁ μὲν ἦδε μόθον Πηλῃάδεω Ἀχιλῆος,
Καὶ κρατερῶν ὁρμὰς, κἠμύθεον, ἠμύθεον.
Ἀλλ' ὅδε γῆς ἀέθλους, κἠρήϊα τοῖσι μάλιστα
Ἐκ Διὸς ἀρσίμους ἤματα, κἔριδας.
Ὡς ἐρίδων βεβαρῶν δεσῶν ἀπὸ γαῖαν ἐσώσῃ,
Οἷς χ' ὁπλομαχίῃ ἤνεν, ὅς δ' ἀγαθός.

Εἰς τὸν αὐτόν.

Χαῖρε θεῶν Ἀσκραῖε τοὶ ἀρσίον Οὖρεϊ ἔχευας
Μῆδος, ἐπ' ἀνθρώπους, κἠγένος, ἐξανύσας.
Μουσάων ἱερόφοιτε παλαιχθὲς· ἦτοι ἐκλύθες
Πολλὰ πάτερ θυμῷ δ' ἰάνα, καὶ φρεσὶ δαῖς.
Εἶρας πάντα μαθὼν, τάπερ ἀοιδὸς ἐσεφάνατο,
Καὶ Κρονίδα βυλὰς, καὶ φαὸς ἠελίου.
Τλῦτε Σελληναίης λιπαρὲν φλέγα, μαῖαν ἀρούρης
Ἀγλαὸν ἀρχαίης σῆμα φυτοσπορίης.
Ἀρκάδες ἰλήκοιτε· μόνος σεφοσέλινος ἔσκε
Πασῶν Σελληναίης γνὺξ πρόσθεν Ἡσίοδος.

ΔΑΝΙΗ-

ΔΑΝΙΗΛΟΣ ΤΟΥ ΕΙΝΣΙΟΥ
ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΔΙΕΞΟΔΙΚΗ
ΤΩΝ ΗΣΙΟΔΟΥ ΕΡΓΩΝ
ΚΑΙ ΗΜΕΡΩΝ.

Ἐκ τ̃ εἰδῶν διαιρέσεως ἀξίωμα ὑποτιθεὶς τιὼ ἐπιγραφιὼ, ὅτι τιὼ ὀνόμαζε, ἐπόδειγμάζει· τιὼ δ ἑτέραν αἰτίαν τοῦτο ποιεῖν τῷ ἰδίῳ ἀδόξῳ τῷ Πέρσῃ ὑποτίθεται· ὡς ἐκείνης μὲν αἰτίας φιλονεικείας, καὶ τὰς τ̃ ἀγορᾶς διαπεσὰς τ̃ πλῆσιν χρόνον ἐχούσης· τ̃ δ, τ̃ καλῆς καὶ ἀγαθῆς, μόνῳ τῷ ἀνδρὶ μὴ διπλοῦν εἶναι τ̃ ἔπαινον ὑπολύσει. Ἐπεὶ γὰρ ὁ ἀγκυλομήτης Προμηθεὺς τὸν Δία, τὸ πῦρ, τιμῶντι τιὼ τῶν βίων εὐκολίαν, (οὐ γὰρ ἐᾶν ἔλυτε τοιαῦτα τεκταινόμενος ἀθάνατος Γλαύκων) κλέψας ἔλαθε, Ζεὺς τοῖς ἀνθρώποις, τοῖς ἄλλοις ἅπ, καὶ ἕλληνικοῖς, ἤγειρε τοῖς φέρουσι τὰ τῶν πόρων ἀποδάζουσι, κακὸν μέγα, τὸν Πανδώρειον, ὅτου τιὼ Τύχῃ, τιὼ παύτῃ τὰ τ̃ θεῶν δῶρα, τὰ φυσικὰ ὑλαδὴ πῶς χτίσματα, ἀπελθεῖν μὴ, παρασκάψαι. Καὶ ὅπου μὲ τ̃ βίου πόρον ἡ Τύχη ὑπεδείκνυτο, τοῦτο ἀνθρωπίνη ἀσυμβουλίᾳ τ̃ καὶ ὑπερηφανίᾳ τ̃ λίτων ἐφικέσθαι χαλεπὸν εἶναι τὸ πάλαι ἦν, μᾶλλον ῥᾳδιουργῆσαι τὸν Προμηθέως, πάντα τὰ θεοῖς τ̃ βίου ὑπηρέτια, ἀθρόα λίαν, καὶ παρὰ πόδας. Κρόνος γὰρ τοῦτον χρυσοῦν τὸ τ̃ ἀνθρώπων γένος ἐμηχανήσατο, ᾧ πᾶν πάντα αὐτοματίζουσα ἡ γῆ ἐδωρήσατο. Τοῦτο ὕστ τὸ χρυσοῦν γένος διαφέρῳ πῶς μᾶλλον τῷ ἀργυρέῳ τε καὶ ἡλυπαθεῖ θαυμάζειν, διαμονίας λήξεως καὶ ὀνομασίας ἔτυχε. Τούτῳ τῷ γένει ἀκολουθεῖ τὸ δεύτερον, τὸ ἀργύρεον, τὸ χρυσῆς χεῖρον μὲν τὰ πάντα ὄν, κρεῖττον γὰρ μᾶλλον τ̃ ὕστερον ἡγουμένων. Ὁ Ζεὺς ὕν, ὅτου ἡ εἱμαρμένη, καὶ τοῦτο τὸ γένος κρύπτει· καὶ ὅπου μὲ τὸ βίου ἀπαλλαχθεῖν, τ̃ ὑποχθονίων ὀνομῶν μακαρίων λήξεως ἐπίβολον ἐποιήσατο. Περὶ τὸ τρίτου γένους τὸ χαλκοῦ τὸν λόγον διαμφισβήτει, δεινοῦ τε καὶ ὀμβερίου· οἵ πῃς οἱ ἀνθρωποι ἀλληλοκτονίᾳ τε καὶ ἀφροσύνῃ ἀλλήλων ἔπεσον, νεκύμων, ἤγουν λήξεως μὲ ὀνομᾶς τυχόντες, παρολιθείσης ὅμως ἀδηλεκαίνοντες. Τῷ τρίτῳ τούτῳ τὸ τῶν ἡρώων ἔπεται, τῶν ἀμφὶ τ̃ Ἑπτοκλέα καὶ τ̃ Πολυνείκην μάλιστα, τ̃ φρικτὸν πόλεμον τ̃ Θηβαϊκὸν λεγόμενον, καὶ τῶν ἀμφὶ Ἀγαμέμνονα καὶ Μενέλαον, τῶν τε ἄλλων, οὓς ἡ ποίησις μέμνηται, τ̃ Τρωϊκὸν συστησαμένων· ὧν οἱ μὲ τῷ δικαίῳ ὑπονοηθέντες πανδοὶ ἀπώλοντο· οἱ δέ τινες αὐτῶν ἐπὶ τοῦ τὰς μακαρίων νήσους οἰκοῦσι. Ἐκ τούτου τὸ σιδηροῦν, καὶ τὰς αὐτῷ αὐομίας δηθεῖν ὑπαλλάξαι, τὰς τῶν δικαίων μάλιστα, ὧν αὖτῳ πνίβεσχεῖ καὶ χαίρειν τ̃ δικαιοσύνης ἅπασι. Τὸ λοιπὸν τὸ λόγου τὰ τ̃ ἀδικίας τε καὶ δίκης ὑπόχειρα ὑποπιπτῶν διαπλέκεσθαι, καὶ ἀδαιμονίσεις τινὰς τῶν σοφωτάτων τῷ Πέρσῃ ὑποβάλλει. Τὸ πλεῖστον δ τῶν ὑποθηκῶν τῶν ἑαυτοῦ κτημάτων ὁ χαρακτὴρ ἀφοσιοῦται ὅτι καὶ ἀπόλυτος αὐτῷ, καὶ ἀζωσθλος, ὡς ὑπάτου, ὁ λόγος· ἔστι ὅτε καὶ ἀρχαιολογικῇ παυπλουσίᾳ κεχρημένος, ὑδέ τι χρῆται τιὼ γνωμικῶ τ̃ τῶν νεωτέρων γνωμολογίας παρεισθήκῃσι ὑποφαίνων. Κέχρηται δὲ καὶ παροιμίαις ὀλίγαις, τ̃ ἀδηλότατον ὑπὸ τῶν θεῖ τὰς ὑποθήκας καὶ ἀδαιμονίσεις ταύτας κόρον ἀνδραμβαίνων καὶ ἀνακλώμενος. Μετὰ ταῦτα εἰζάλλῃ τιὼ οἰκονομικῶ διδάσκειν, ὑπὲ τ̃ γεωργίας δεῖν ἀρξάμενος· ἔχει δ πᾶσα ἡ διδασκαλία αὐτῷ θεῖ καιρὸν θεσζόρους ἀροτριάσεως, καὶ ἀμήτου· θεῖ πυγμητοῦ, θεῖ ξυλοτομίας, θεῖ τὰς ἀποδάσεις τῶν γεωργῶν, καὶ χῆ καιρὸν φραζομένων, καὶ τῶν παραλελειμμένων τὰς ζημίας, καὶ ὅσα τοιαῦτα. Ἔτι τ̃ ὡρῶν τὸ ἦρος καὶ χειμῶνος, τὸ θέρους καὶ ὀπώρας τιὼ διάκρισιν, καὶ θεὸς ἄτινα μάλιστα τῶν ἔργων οἰκείως αὐτῶν ἑκάστῃ διάκεται, μέχρι εἴκοσιν ἢ τινῶν καὶ λ΄ δ. Καὶ μέχρι τούτου μὲ ἡ φράσις τ̃ οἰκονομικῆς. Τῶν δ ἀνθρώπων θεσῖον τὸ χρῶν καὶ διηδισμένης ὕλης τ̃ ὀπισυμίας ἐ θεὸς μόνον τι φορῶδες εἶδος ἀποδαζόντων, ἀλλὰ θεὶ πᾶν, μᾶλλον δ οἰκιδήποτε, ὧν κέρδός τι καὶ τ̃ ποιητιὼ, ἐν χρῇ φανὲν, ἀφελημένων, τὸ τ̃ τρίτον τ̃ οἰκονομίας μέρος διέρχεται φεύγων, καὶ τὰ τ̃ θαλάσσης μέτρα διδασκάνει· ὅπου δὲ τιὼ τῶν πλῶ ἀκμιὼ, καὶ τῶν καιρῶν τ̃ ὀπιτηδειότατον μάλιστα, καλῶν φαίνεται. Πάλιν δ μὴ ταῦτα ἐν ὑποθήκαις καταλήγει, θεσθεὶς δ τιὼ τῆ ἀθανάτου ὅπα, ὑποδιαίρεσιν αὐτ̃ ἑαυτῷ ποιούμενον, καὶ

ἀκολάβως, ἀπὸ γένους. ἤγουν τὰ περὶ θεῶν σκέμματα· ἀρχόμενος, ἀπὸ τοῦ πρώτου, καὶ τοῦ πρεσβυτάτου, ἢ τοῦ ἀρχαίου. Καὶ ἐπειδὴ περὶ τῆς ἔριδος λέγει, καὶ τὰ παρεμπίπτοντα ἐπιτηδείως, καὶ τὰ ὑφ' ἡμῶν προειρημένα τοῖς ἀγαθοῖς καὶ φαύλοις ἡμερῶν, ἢ καὶ τῆς μίσους πρὸς τοὺς πένητας, καὶ τῆς εὐλογίας αὐτῶν, ἢ καὶ ἀπειλογίας, ἐν βραχεῖ παρέθηκεν ἑκάστοις.

LECTORI.

AMICE Lector. Et re esse existimauimus τὴν φιλησόδειαν vt ob oculos breuiter totam τὴν ἀκολουθίαν haberent doctrinæ illius, quæ in sequentibus Hesiodi libris proponitur. Singulorum autem tam quæ hîc, quàm quæ in Pandoræ Hymno dicuntur, ratio reddetur, in illa quam his libris affiximus Introductione: ex qua reliqua petenda sunt.

HΣIO-

ΕΞΗΓΗΣΙΣ

τοῦ σοφωτάτου γραμματικοῦ

ΚΥΡΙΟΥ

ΙΩΑΝΝΟΥ τοῦ ΤΖΕΤΖΟΥ,

εἰς τὰ ΕΡΓΑ καὶ τὰς ΗΜΕΡΑΣ

τοῦ ΗΣΙΟΔΟΥ.

ΜΕΝ σοφὸς Θέογνις ἐπεξηγήσατο τὴν παρῳδίαν βίβλον τῆς ἔργων καὶ ἡμερῶν τοῦ ἡσιόδου· οὐδὲν γὰρ ἀναίτιον, οὐδὲ τῶν ἐκείνου σοφίας ἀμοιρον, ὅτε ἄξιον ἐξηγήσεως ἐξεργάσατο. φῶτα μὲν γὰρ ἐχέτω διαίρεσιν φαίη τῆς ποιητικῆς, καὶ τίνα τούτων χαρακτηρίσματα, καὶ τίνες τούτων οἱ θεμιτόπολοι. ἔπειτα τὸ ψυχωφελὲς τοῦ προκειμένου Θέογνιδος τῇ ἐξηγήσει, καὶ τίνι σωφρονίσματι, καὶ πόσας βίβλους ἐξετοπήσατο. πῶς, καὶ ποίῳ τρόπῳ τὸν βίον κατέλυσεν. εἶτα τῇ βίβλῳ ταύτῃ προχείρισάμενον, ὡς ὅπου μὲν ἀκριβῶς τὸν τούτου φαίη σκοπὸν· μετέπειτα δὲ καὶ τὰς μυθικὰς ἱστορίας εἰς πλάτος, εἶτα καὶ ταύτας ἀλληγορήσαι. καὶ μέτρα, καὶ τὰ λοιπὰ τῆς ἀναγκαιοτέρων σαφηνείᾳ καὶ διδασκαλικῷ τρόπῳ ἐπεξηγήσασθαι· ἀλλὰ μὴ λαβυρινθώδη καὶ ἀσαφῆ, καὶ χρείττονα μᾶλλον αὐτῷ πλέον ἐπεξηγήσεως, ἢ αὐτὰ τὰ Θεογνίδεια Θέογνιδος ἐξήγησιν. ὁ δὲ οὐδὲν τούτων ποιήσας, ἀπερισκέπτως καὶ ἀκεφάλως, καὶ ὥσπερ ἐξ ἐπιδρομῆς καὶ ἐρρύδην, καὶ ταύτῃ συγχαρίσασθαι, περιβάλλει Θέογνιδος τὴν ὑπόθεσιν. καὶ πῆ μὲν ἀκαλῶς μεταπορολογεῖ καὶ τομφάζει κρημνοχαρῶν, πῆ δὲ τοῖς κειμένοις ταυτολογῶν, καὶ Θέογνιδος ταῦτα ἐπιδιαβίβασεν, πολύσχιδον, ἀλυσιτελὲς ἐξεπονήσατο συγγραμμάτιον. Ἀλλὰ τὰ μὲν ἡμῖν τετμημένα τῷ σοφωτάτῳ Θέογνιδι παρεκτέον μοι. χαριτέον δέ μοι Θέογνιδος ἐξήγησιν. ὑμεῖς δὲ ἀμφοτέρας τὰς ἐξηγήσεις δέοντες περάλληλα ἀφιλαλήθως καὶ φιλαλήθως, τὰς τοῦ Θέογνιδος, καὶ τὰς ἐμὰς ἀπροδεῖς ἐπιτείνατε, ὁπότεροι καθαρώτερον περὶ τῆς ἡσιόδου ποιήσῃ, καὶ τὴν τῆς ἀληθείας Θέογνιδος ἀπολείψαν ἥλιον. κἂν μὲν αὐτοῖς ὑπερπυρωμένας τῆς λέξεως Θεοῦ δῆτα πέρυγας. οὐδὲ γὰρ ἀπροσδόκητον, ἀλλ' αὐτοχέδιον ἰῶ μοι τὸ ἐγχείρημα. ὥσπερ ἄρα καὶ ἴσασιν οἱ πάντες ἡμᾶς εἰς τὸν ἆθλον τοῦτον ζωωθῆναι. Κἀγὼ μὲν ἀφιλόχθρως, καὶ τῷ κολπικῷ ῥωμαλεώτερος γίγνεσθαι, καὶ τὰ βρέφη τῆς λόγων ἀκριβῶς δοκιμάσαι, ὁπότερον ἄρα μορφῆς πατρικῆς φέρει ἐμφέρειαν, καὶ ποῖον νόθον ἐστὶ τὸ ἡσιόδου γονῆς, ἢ ἀτελεσφόρητον, καὶ ἀμβλυθρίδιον κύημα. καὶ χρὴ τῷ χρυσόπλῃ πόλῳ, ἢ τῷ λυδίᾳ λίθῳ τὸ βάσανον, καὶ πῦρ τὸ δοκιμαστέον, ὥσπερ οἱ χρυσογνώμονες, καλῶς δοκιμάσαι. καὶ δὴ ἐντεῦθεν ἡ ὑποθέσεως καταρκτέον μοι.

Πρεὶ μὲν τὴν τῆς ποιητῶν διαιρέσεως, καὶ φαίη μοι ἐπεξέρχεσθαι μικρὸν συγγραμμάτιον αὐτοχεδίοις ζωπυθέμενον ἰαμβοις. καὶ τῷ ἐμῷ ἢ ἀδελφῷ ἐκπεπόνηται λίαν καλλίστα καὶ φιλοπμότατα περὶ τούτου ἐν τῇ τοῦ λυκόφρονος ἐξηγήσει. ὅμως καὶ πάλιν τὰ κρειττότερα τούτων ἀναληπτέον, καὶ διὰ βραχέων λεκτέον μοι. ὁ δὲ λεπτομερέστερον εἰδέναι ταῦτα βουλόμενος ἐπιγαπάτω αὐτοῖς, μὴ καταπονείτω ταῦτα περὶ πάσης πυκτίδος ποιητικῆς προτιθέναι. καὶ δὴ ἀκροατέον τῆς διαιρέσεως.

Τῶν ποιητῶν οἱ μὲν εἰσι λυρικοί, οἱ δὲ μονῳδοί, οἱ δὲ κωμικοί, καὶ ἕτεροι τραγικοί. καὶ ἕτερα μυρία ὀνόματα. κατ' ἐξαίρετον δέ, καὶ οἱ ἀνωνύμως κληθέντες ποιηταί. καὶ γνωρίσματα μὲν εἰσι λυρικῶν ποιητῶν, τὸ περὶ λύρας τὰ τούτων ᾄδεσθαι μέλη, ὡς τὰ πινδαρικὰ, καὶ σιμωνίδου, καὶ ἀνακρέοντος. μονῳδῶν δὲ γνωρίσματα τὸ μονοπροσώπως ὑποθέσθαι ἐφηγεῖσθαι τὸν οἰκεῖον ποιητήν.

οἷός ἐστιν ἐν τῇ ἀλεξάνδρᾳ λυκόφρονι. κωμικῶν δ' ὁ γέλως μὴ χροᾶτῶν καὶ σεσωπηκώς. οἷός ἐστιν ἀριστοφάνης, ἢ πόλις, φρεκράτης. τραγικῶν δ' ποιητῶν γνωρίσματα, οἰκτοι, καὶ συμφοραί. οἷός ἐστιν αἰσχύλος, σοφοκλῆς, εὐριπίδης. πινδαρὸς δ' ἀνωνύμως καὶ κατ' ἐξοχὴν ἐκεῖνοι καλοῦνται, ἕκαστος χαρακτηρίζεται τὰ τέτταρα, μέζον' ἡρωϊκὸν, μυθος ἀλληγορικὸς, ἱστορία, ἤθοι παλαιὰ ἀφήγησις, καὶ πρᾶξις. ἤθει ἡρωϊκῇ, καὶ ἀξιωματικῇ, καὶ τῷ ἡρωϊκῷ μέτρῳ ἁρμόζεται, ἀλλὰ μὴν καταπεπεμμένη καὶ χαμαλή. μᾶλλον δ' ἐν τοῖς τεττάρων τούτων, ὁ ἀλληγορικὸς μυθος τὸ κυριώτατον ὅτι τῶν ποιητῶν χαρακτήρισμα. γεγόνασι δὲ τούτων τῶν ποιητῶν, ἄνδρες ὀνομαστοί. πέντε· ὅμηρος ὁ παλαιὸς, αὐτίμαχος ὁ κολοφώνιος, πανύασις, πείσανδρος ὁ καμιρεὺς, καὶ ὁ ἀσπερχιὸς ἕτερος ἡσίοδος, ὧν ἐπεξηγεῖσθαι βέλτιον ἐπεδημήθα.

Οὗτος οὖν ὁ ἡσίοδος ζῶν ἀδελφῷ πέρσῃ παῖς ἐγεγόνει δίκη καὶ πυκιμήδης. κατῴκουν δ' ἐν τῇ κύμῃ. αὕτη δὲ κύμη τοῦ μιτυλήνης ἐστίν. καλεῖται δὲ νῦν φρικωνίς. ἡ δ' ἑτέρα κύμη, ὅθεν ἦν αἰόλος καὶ ἡ σίβυλλα τῆς ἰταλίας, κυμαίων αἰολέων φασκόντων αὐτῆς, οἱ διὰ τὸ ἄτιμον καὶ τὰ χρέα τοῦ ἑαυτῶν πατρίδα κύμην φυγόντες, μεταναστᾶσι δὲ τοῦ ἄσκρου χωρίον τῆς βοιωτῶν, δυσχείμερόν τε καὶ κακοθέρειον, δὲ δὲ τὰς θεσπιὰς κατοικοῦσι τὸ ὄρος τὸ ἑλικῶνος. κἀκεῖ κατοικοῦσι. τοιοῦτον δὲ τῆς ἀνθρώπων πονηρίας ζωιγραφοῦντος, σωιζόμενον τὸν ἡσίοδον τοῦτον ἄρνας ἐν τοῖς ἑλικῶνι ποιμαίνειν. φασὶ δὲ, ὡς ἐντεῦθεν ποτὲ ἐλθοῦσαι γυναῖκες, καὶ δρεψάμεναι κλῶνας δάφνης ἑλικωνίδος, αὐτῷ ἐποίησαν καὶ ὕμνον σοφίας ποιητικῆς ἐπιφόρητον. ἀλλὰ μέχρι μὲν τούτου, ἀληθῆ τε καὶ ἀγνοούμενα, ὅτι σαῖς ὁ ἡσίοδος ποιητὴς ἀνθρώπων, δύο καὶ πυκιμήδης, καὶ ὡς δὲ τὸν ἑλικῶνα ἐνόμιζε. τὰ δ' ἐντεῦθεν μεμυθολόγηται, καὶ ἀλληγορικώτερον λέλεκται καὶ γὰρ ἐν τῷ ποιμαίνειν δὲ τὰ ἑλικῶνα, καθάπερ ὁ ἡσίοδος ὕπαρ εἶδεν, ἐντεῦθεν γυναῖκας δάφνας αὐτῷ ψωμίζούσας. ἐδήλου γὰρ πάντως τὸ ὄναρ, ὡς ποικίλας καὶ πόνου μετεχούσης τῆς ποιήσεως, ἀσπαλιεῖ ἠθοποιήσει ποιήματα. ταῦτα ποιῶν ἡσίοδος ἐν ὄψει ὀνείρων τετραμένος καὶ διυπνιζόμενος, καὶ τὸ ποιμαίνειν ἀφείς, καὶ πόνοις ἐαυτὸν καὶ μαθήμασι, τῶν τῆς ὀνείρων δηλώσεως ἐξεπέρασεν. καὶ ἐκπλεύσας, καὶ ἄρχοντος ὤν, ζώντος τε τοῦ ἑαυτὸν γεγονότος, καὶ ἀφέροντα νῦν ἐκπλοῦς, ἀποδημίας μὲν τὸ ὠτιλές, καὶ ποιμενικὸν, καὶ σκληρόβιον. καὶ σεσοφραμένη τῇ παιδεύσει, καὶ πόνους σεσοφρτρήσας μεγάλως καρπώσατο τὸν εὔκλειαν. καὶ βίβλοις ποικίλας ἐξεπονήσατο, ἃς ἐγὼ μετῶν τε καὶ γνώσεως δέδεγμαι φώμισμα. καὶ δάφνης λάλε ἑλικωνίδος, ἐλισσομένας ἅπαντα χῦ, καὶ θαλλόσας, καὶ κηρυπόσας, τ' τὸν μὲν οἰκτρόβιον καὶ ἀφανῆ νομέα ποιμένων· νῦν δ' ἡμίθεον, χρηματίσαντα δι' ἀρετῆς καὶ παιδεύσεως. ὥσπερ καὶ ὁ σωφρονίσκου σωκράτης ὁ λιθοξόος, καὶ ὁ ἰχθυοπώλης δημάδης, καὶ ὁ τυμπανίστρίας αἰσχύνης, σίμων τε ὁ σκυτεύς, καὶ ὁ λαχανᾶς εὐριπίδης· ἔτι καὶ ὁ σκύθης ἀνάχαρσις καὶ ἄμφω τοῦ δήλου, αἴσωπος, καὶ ἐπίκτητος· καὶ ὁ ζυρόφοιτος ὁ λεκιανὸς, ὁ λιθοξόος τε καὶ ἡμίθεος, καὶ οἱ λοιποί. ὥσπερ καὶ παρ' ἡμῖν ὁ χρυσογνώμων ἐκεῖνος σωτήριχος. καὶ ὁ νῦν θεῖον τ' νικομήδης οἰνοφράτης ἀρχιερεύς, ὃς καὶ δὲ νῦν ἐθέλει τὸ πυθῶνος ἐξίσασθαι, ἀλλ' ἔτι τ' οἶνον μιγνύει, καὶ μεταβάλλει τὰς ἀμφορεῖς. ἔνθεν τοι μή τις τῶν νέων νωχελὴς καὶ ῥᾳθυμος, καὶ ἀμβλὺς δὲ λόγοις τελείτω, καὶ μονονοὺ καθαρεύετω τοῖς θεοῖ τ' ἡσίοδον τοῦτον πατρμένος μύθοις, καὶ παρ' αὐτὸν ἐπιθεῖν δαφνηφορήσας πνὰς παρθένους καρδοκῶν ψωμίζούσας τὰς δάφνας, καὶ δεδωκυίας ἀκαείαιος σοφίζειν. ἀλλὰ τῇ ἀληθείᾳ ταύτῃ προσέχων, καὶ πόνοις προσκείμενος, καὶ πάντας τούτους τοὺς προκειμένους ἔχων παράδειγμα, σπουδαιοτέρως αὐτεχέσθω τῆς λόγων, καὶ μόχθων τὰς δησαυρὸς τ' σοφίας λαμβάνων ταμιεύετω ἐς τὸ προκόλπιον. παρθένους δ' δαφνηφορήσας καὶ σοφιζούσας ἀκηριαίως μηδεὶς ἐλπιζέτω. κἂν γὰρ καὶ παρά τινας νῦν παρθένοι καὶ δαφνηφόροι ἀφίξονται, γυμνάσιον τοῦτον, ἀλλ' ἐ σοφίσιον. ἔνθεν τ' πάντες νέοι ποιεῖτε, καθάπερ ἡσίοδος, καὶ δρέψασθε μισῶν, ὡς ἐκεῖνος, δάφνας ἀμβροσίους ἑλικωνίδας. ἀλλὰ ταῦτα μὲ τὸ μυθοπλασούμενα δεῖ τ' τοῦ ἡσιόδου δαφνηφαγίας, καὶ ἀγωγῆς ἐκείνου, καὶ τ' παιδεύσεως. σωσηκμηκέναι δ' αὐτὸν οἱ μὲ ἡμέρᾳ φασὶν, οἱ δὲ καὶ ὁμήρου προγενέστερον ἔτι διηκριβάζονται. καὶ οἱ μὲ προγενέστερον ἔτι τοῦτον ὁμήρου διηκριβούμενοι ἐν ἀρχαῖς εἶναί φασι τ' ἀξιόπιστα ἀρχῆς. ὅμηρος δ'

ἐν τῷ

ἐν τῷ τέλει· ὁ δ' ἄρξιστος ἔτος ἦν ὡς λῶ ἀκάστῳ, ἄρξας ἀθλωσίων ἐπὶ λε. οἱ δὲ συγχρόνως αὐτὸν εἶναι λέγοντες, ὅτι τῇ τελευτῇ τοῦ ἀμφιδάμαντος τὸ βασιλέως διδοίας, φασὶν αὐτὸν ἀγωνίσασθαι, καὶ νεικῆσαι πρῶτον, ἀγωνοθετοῦντος καὶ κενώσαντος τὰ μέτρα παίδων τοῦ βασιλέως, τὸν ἀδελφὸν ἀμφιδάμαντος· καὶ τῶν ἡρώων ἀμφιδάμαντος, γανύκτορος δὲ καὶ λοιπῶν. ἐξηριθμῆσθαι γὰρ αὐτοὺς πολλὰ πρὸς ἀλλήλους διὰ ἐπῶν αὐτοχειρίαν, καὶ ἀποκεῖσθαι. καί φασι τὸν βάτραχον τὰ πρωτεῖα λαμβάνειν. τέλος τοῦ βασιλέως παίδων εἰπόντος αὐτοῖς, τὰ κάλλιστα τῶν ἑαυτῶν ἐπῶν ἀναλεξαμένους εἰπεῖν, ὅμηρος μὲν λέγεται λέγειν τοῦτο τὸ χωλειόν, ἀπὸ πολλῶν ἐπῶν ἐξάμετρον ὄντα.

Ἀστὶς ἄρ' ἀστοῖ' ἔρξῃ, κόρις κόρυν, ἀντίξεα δ' ἀνήρ.

Φαῶν δ' ἱπποκόμοι κόρυθες λαμπροῖσι φάλοισι

Νάυτων, ὡς πυκνοὶ ἑρίσασαν ἀλλήλοισι.

Καὶ περιλήρω τέτατ' Ἡσίοδος ἦ, Πληϊάδων Ἀτλαγενέων ὀπτελλομένων ἀρχόμενος ἄρηϊ, καὶ ὁμοίως ὁμήρῳ προβαίνει, μέχρι πολλῶν τῶν ἐπῶν. καὶ πάλιν ὅτι τούτοις οἱ παρεσῶντες πάντες τῆς ἐλλογίμων στεφῶν, τὸν ὅμηρον ἐστεφάνων. ὁ δὲ παντάλης ἔκρινεν νικᾶν ἡσίοδον, ὡς εἰρήνην καὶ γεωργίαν διδάσκοντα, καὶ κατὰ τόπον ὅμηρον πολέμους καὶ μάχας. ἀλλὰ ταῦτα μὲν εἰσὶ λεπτόμετρα τῆς νεωτέρων, καὶ πλάσεις τῶν πρὸς ἀλλήλους ἐρωτημάτων, καὶ τῆς ἐξ ὁμήρου παρεκβεβλημένων ἐπῶν, καὶ ὑπ' ἐκείνου δηθὲν εἰρημένων. ὅμηρος μὲν ὁ χρυσῆς, ὡς ἐγῷμαι, μᾶλλον δὲ ἀκριβεστάτως δόξαμαι, πολύ τι παλαιότερος ἡσιόδου ὑπῆρχε καὶ εἰ πρὸς τὸν θρυλλούμενον ἐκεῖνον θεὸν ἔσχε λόγον. καὶ κατ' αὐτὸν ἂν τὰ πρωτεῖα καὶ τὸν στέφανον ἠνέγκατο. ἀλλ' ἴσως ὁ ἕτερος ὅμηρος ὁ τοῦ ἡσιόδου ἰσόχρονος, ὁ τοῦ Φοίνικος παῖς ὁ φωκεύς, ὁ καὶ τοῦτον τὸν ἔσχε σοφόν. καὶ τὰ ἐπὶ τοῦ θείου ἐκείνου ἀνδρὸς τῇ ὁμωνυμίᾳ πεπλανημένοι, λέγειν τοῦτον ἐπλάσαντο. ὅμηροι γὰρ πολλοὶ γεγόνασιν ἕτεροι, ζήλῳ τοῦ παλαιοῦ τοῦτο κλῆσιν λαμβάνοντες· καὶ γὰρ καὶ τοῦ φωκέως ὁμήρου τοῦτο ἕτερος ὑπάρχει νεώτερος ὅμηρος ὁ τὸν Διγενίδαν ποιήσας. ὃν δὲ ἔστι παῖς Ἀθηναῖος, τῷ χθονὶ βυζαντίῳ. τὸν παλαιὸν δὲ ὅμηρον Δονύσιος ὁ κυκλοχαλκος φησὶν ἐπ' ἀμφοτέρων ὑπάρχειν, τῆς ἐπὶ βαιλῶν στρατείας, καὶ τῶν ἰλιακῶν ἀλώσεως. ἐκ τούτου γὰρ λογίζομαι, τοῦτον τὸν ἡσίοδον ἔτεσι πεντακοσίοις ἐτῶν ὕστερον. ἀδεισοτέλης γὰρ ὁ φιλόσοφος, μᾶλλον δ' οἶμαι ὁ τὰς πέπλους συντάξας ἐν τῇ ὀρχομενίων πολιτείᾳ συγχρόνους τὸν μελοποιὸν εἶναί φησιν ὅν ἡσίοδον, ἐκ τῶν κτιμένης αὐτὸν γνωσθέντα τῶν ἀμφιφανοῦς, καὶ γανύκτορος ἀδελφῆς, θυγατρὸς δὲ φησίου. ὁ δὲ συγχρόνους ἔστι ζυγχρόνους διὰ συδαγόρα τοῦ φιλοσόφου, καὶ τοῦ ἀλεξανδρινοῦ φιλαδέλφου. οἱ δὲ ὁμήρου πεντακοσίοις ὑστέρους ἔτεσι. καθά φησι καὶ ἡρόδοτος, ἀλλὰ καὶ τοὺς χρόνους εἰσάγοντες, ἐν οἷς ἔφασαν ἡκμακέναι ἡσίοδον, εὕπομεν καὶ πόσας βίβλους ἐξεπονήσατο. βίβλους μὲν ἔστι ἐκκαίδεκα συνεχέλιψαν ὅμηρος δὲ ὁ πύλιος ἑπτά. ἡδυτάτη δὲ ὁ ῥοδεὺς ἔστι ἡσίοδος ἐν λοκρίδι, πειστοξόπως. μᾶλλον νίκην, ὡς αὐτὸν νεικηκέναι φασὶν ὅτι τῇ ἡδυτάτῃ ἀμφιδάμαντος, εἰς ἀληθὲς ἐπεδόθη, καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἔπος ὁ χρησμός·

Ὄλβιος ἔτος ἀνήρ, ὃς ἐμὸν δόμον ἀμφιπολεύει,
Ἡσίοδ' Μούσῃσι τετιμένος ἀθανάτῃσι.
Τῷ δή τοι κλέος ἔσται, ὅσον τ' ἐπιδέδρομε πόντος.
Ἀλλὰ Διὸς πεφύλαξο νεμέην καλλίμηλον ἄλσος.
Κεῖθι δέ τοι θανάτοιο τέλος πεπρωμένον ἐστίν.

Ὁ δὲ τὸν ἐν πρωτονησίῳ νεμέαν φυγών, ἐν οἰνόῃ τῇ λοκρίδι ὑπὸ ἀμφιφανοῦς καὶ γανύκτορος τῆς φησίου παίδων ἀναιρεῖται, καὶ ῥίπτεται εἰς τὸν θάλασσαν, ὡς φθείρας τὸν ἀδελφὸν ἐκείνων ἀτιμώλιν· ἐξ ἧς ἐληλύθη συσίχορος. ἐκαλεῖτο δὲ ἡ οἰνόη διὸς νεμέη ἱρόν. μετὰ δὲ τρίτην ἡμέραν ὑπὸ δελφίνων πρὸς τὴν αἰγιαλὸν ἐξήχθη τὸ σῶμα μεταξὺ λοκρίδος καὶ δίκοιας καὶ ἔθαψαν αὐτὸν λοκροὶ ἐν νεμέᾳ τῇ οἰνόης. οἱ δὲ φονεῖς αὐτῶν νηὸς ὀπισάντες ἐπειρῶντο φυγεῖν. χειμῶνι δὲ διεφθάρησαν. ὀρχομένιοι δὲ ὕστερον κατὰ χρησμὸν ἐνεγκόντες τὰ ἡσιόδου ὀστᾶ θάπτουσιν ἐν μέσῃ τῇ ἀγορᾷ, καὶ ἐπέχραψαν τάδε·

Ἀσπερ μὲ πατρὶς πολυλήϊος, ἀλλὰ θανόντος
Ὀστέα πλησίστιος γῆ μανυῶν κατέχει
Ἡσίοδε, τὸ πλεῖστον ἐν ἀνθρώποις κλέος ἐσθλόν,
Ἀνδρῶν κειομένων ἐν βασάνοις σοφίης.

Ἐπέχραψε δὲ καὶ πίνδαρος·

Χαῖρε δὶς ἡβήσας, καὶ δὶς τάφου ἀπεκόλισας,
Ἡσίοδ' ἀνθρώποις μείζονα ἔχων σοφίας.

Ἀλλ' ἐπεὶ μὲ δὴ ταῦτα κατελέξαμεν, φέρε

καὶ τῆς ὑπογραφῆς τῆ βιβλίῳ ἀφωρίθη.

Ησιόδῳ ἔργα καὶ ἡμέραι τὸ βιβλίον ὑπογέγραπται, ἤτοι διδασκαλία γεωργίας καὶ ἡμερῶν, καθ' ἃς δεῖ τόδε πιεῖν. Οὕτω δ' ὑπογέγραπται πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῆς ἑτέρων αὐτῆ ποιημάτων δηλα βιβλίων· ἀσπίδος, θεογονίας, ἡρωογονίας, γυναικῶν καταλόγου, καὶ τῆς λοιπῶν. ἐπὶ δὲ πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῆς τῆ μεγάλη ὀρφέως ἔργων καὶ ἡμερῶν. οὗτος ἔτος ἐστὶν ἡ ἀρχή·

Εἰ δ' γεωπονίας στοιλαμβρότη ἵμερος αἴρει,
Καί τ' ὄβριν ζευσείης ἠμιόνοιν ἐντυόσαι ἔργα
Γαῖαν ὄβριν ζειδωρον ἄγων ὑπαμπὲς ἄροτρον,
Ἡ γυροῖς ἔνι κλῆμα μεδυμναίη λελίησαι
Κατθεμένην, καὶ λάφυρον ὀπώρης εἴδαρ ἑλέσθαι
Ἰμείρῃ, σκαπάνῃ τε λαχμῶσαι ἄμβροτον αἶαν·
Αὐτίκα δή τοι πᾶσι ἐπημύλιον καταλέξω,
Οπποτε αὖ παιδὸς σπιλωταὶ πτερόεντος
Ομπνιά σε δήμοσφ, ἐρεσσόμενον τε βάκχῳ,
Δῶρ' ἀναπεμπόμεναι, καὶ ἐπιστάμενον ὅλεθρον ὀπάζειν.

Καὶ τῆς μὲ ἔργων ὀρφέως, ἔτος ἐστὶν ἡ ἀρχή. αἱ δὲ ἡμέραι, ἤτοι αἱ ἑρμαϊκαὶ αὐτῆ, ἄρχονται ὧδε·

Παῦτ' ἐδάης μυσαῖε θεοφραδέος. εἰ δέ σ' ἀνώγει
Θυμὸς ἐπωνυμίας μάψης χάριν αἰῶσαι,
Ῥεῖά τοι ἐξερέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο ζῆσιν,
Οὔτε λάξιν ἔχοντα κυρεῖ· μάλα γὰρ χρήσασίν

ἱδμεναι, οἷς αὔτη παρέχει κλέος ἄφθιτον μήνος.

Διὰ ταῦτα πάντα τὸ βιβλίον ὑπογέγραπται, ἡσιόδῳ ἔργα καὶ ἡμέραι. ἔχαψε δὲ τὸ παρὸν βιβλίον ὁ ἡσιόδου πρὸς πέρσην τὸν ἀδελφὸν, παρηνῶν ἠθικῶ καὶ οἰκονομικῶ φιλόσοφον παντοίαν, καὶ προτρέπων πρὸς τὰ ἔργα, καὶ γεωργίας διδασκαλίαν, πρεσβύτερος δὲ χαμερῶν, οἷς δεῖ τὰς ἐργασίας ποιεῖσθαι, καὶ ἡμέρας σκληρὰς ὑποδεικνύειν, τίνες τε αὖτων ἀποφράδες, καὶ τίνες ὀνήσιμοι. μὴ γὰρ τῷ τελωτῷ τῆς γονέων, τῷ αὐτῶν φιλοσοφίαν ἡσίοδος καὶ πέρσης διέλοντο. καὶ ἡσίοδος μὲ σωφρόνως, πέρσης δ' ἀσώτως, καὶ ἀργὸν βίον διαζῶν τῷ τε ἰδίαν οὐσίαν ἀπόλωσι, καὶ τῆς ἡσίοδου τινὰ ὑφαιρούμενος, καὶ τὰς δικασὰς δεξιούμενος ταῖς δίκαις κατέπεισε τὸν ἡσίοδον. ὅθεν ἔτος τῶ ἀργῶ βίῳ, καὶ ἐ ἀσώτῳ διαγωγῆς αὐτὸν ἀποτρέπων, διὰ τῶ παρόντος βιβλίου πρὸς ἐργασίαν προτρέπεται.

Εἰ δέ τις ἀπορεῖ, διὰ τί τῆς ἡμερῶν τὰ ἔργα προτέθεικε, σὺ μὲν τὰς ἀσυμφυχὰς τῆς πολλῶν πάρες λύσεως. εἰπὲ δ', ὅτι καλῶς τὰ ἔργα προέταξεν. ἀσώτως γὰρ καὶ ἀργῶς βιοῦντα τὸν ἀδελφὸν ἔδει πρῶτα προτρέψαι πρὸς τὸ ἐργάζεσθαι, καὶ πρὸ ἔργων εἰπεῖν, εἶτα καὶ περὶ τῆς ἡμερῶν, ἐν αἷς χρὴ τὸ καθήκοντα τῆς ἔργων ἐργάζεσθαι. ἄλογον γὰρ ἦν, ἐργασιῶν ἡμέρας ὑποδεικνύειν πρὸς τὸν μὴ κατανοοῦντα πρὸς ἔργα γεώμενον.

ΗΣΙΟΔΟΥ

ΤΟΥ ΑΣΚΡΑΙΟΥ

ΕΡΓΩΝ α'.

ΜΟΥΣΑΙ Πιερίηθεν ἀοιδῇσι κλείουσαι,
Δεῦτε δ' ἐπίφρασσ', σφέτερον πατέρ' ὑμνείουσαι·
Οὕ τε δι' βροτοὶ ἄνδρες ὁμῶς ἄφατοί τε φατοί τε,
Ῥητοί τ' ἄρρητοί τε, Διὸς μεγάλοιο ἕκητι.

MVSAE ex Pieria carminibus celebrantes,

Agite, Iouem dicite, vestrum patrem laudantes,

Quomodo mortales homines *sint* pariter obscurique, clarique,

Nobiles, ignobilesque, Iouis magni voluntate.

Τὰ σφοδρότερα καὶ λογιώτατα σχόλια
ΜΑΝΟΥΗΛ τοῦ ΜΟΣΚΟΠΟΥΛΟΥ
αὐτάφιος τοῦ Κρήτης

ΕΞΗΓΗΣΙΣ τῶν Ἔργων καὶ Ἡμερῶν
ΗΣΙΟΔΟΥ.

ΙΣΤΕΟΝ, ὅτι πάντα οἱ Ἕλληνες, ἃ δυνάμων ἔχοντα ὁρῶσιν, οὐκ ἀπὸ ὑπονοίας θεῶν τινὰ δυνάμιν αὐτῶν ἐνεργεῖν νομίζουσιν. ἐνίοις δὲ ὀνόματι τοῦ, τὴν τινὰ δυνάμιν ἔχον καὶ τὸν ὑπερκείμενον τούτῳ θεὸν ὠνόμαζον. ὅθεν Ἥφαιστον ἐκάλουν τὸ, τὸ διακονικὸν τοῦτο πῦρ, καὶ τὸν ὑπερκείμενον τούτοις παῖδα διὰ τὸ ἐνεργημένας τέχνας. καὶ δήμητρα τὸν σῖτον καὶ τοὺς καρπούς, καὶ τινὰ δυναμένην τούτοις θεὸν καὶ ὑπερκειμένην αὐτῆς. καὶ ἀθηνᾶν τὴν φρόνησιν, καὶ τὴν ἔφορον τῆς φρονήσεως θεόν. καὶ διόνυσον τὸν οἶνον, καὶ τὸν δεδόντα τοῦτον θεόν· ὃν καὶ διὰ τὸ δεδόναι τὸν οἶνον ὁ πλάτων παρέχει, καὶ διδάσκαλον τοῦτον ποιεῖ, εἶτα καὶ διόνυσον. καὶ εἰλείθυιαν τοὺς τόκους, καὶ τὰς ἐφορώσας τοὺς τόκους θεάς. καὶ ἀφροδίτην τὴν σωτηρίαν, καὶ τὴν ὑπερκειμένην ταύτῃ θεόν. καὶ τοῦτο καὶ μύσας ἔλεγον τὰς τε λογικὰς τέχνας, οἷς ῥητορικὴν, ἀστρονομίαν, κωμῳδίαν, τραγῳδίαν, καὶ τὰς ἐφόρους καὶ παρέχας τούτων θεάς. ἃς ἐνταῦθα καλεῖ ἀπὸ τῆς πηγείας τοῦ ὄρους, ἔνθα ἐτιμῶντο. αὐτόθι δὲ καὶ γεγενῆσθαι αὐτὰς ἔλεγον. καὶ φησίν· . .

Ω ΜΟΥΣΑΙ, αἱ δοξάζουσι τὴν θειοτάτην φύσιν ὑμετέρων ᾀδῶν ὡς ἂν ἐθέλητε. δηλονότι, αἱ ἔργον ἔχουσι ὑμνεῖν τὸν ὑμέτερον πατέρα, ἤγουν τὸν δία, ἄγετε εἰπατέμοι ἀπὸ τῆς πηγείας ὄρους, δι' ὃν οἱ ἄνδρες οἱ ὁμοίως βροτοὶ ἤγουν φθαρτοὶ, ἀνώνυμοί τε εἰσὶ, καὶ ὀνομαστοί, καὶ ῥητοὶ καὶ ἄρρητοι ἐκ παραλλήλου. τὰ αὐτὰ γὰρ καὶ ταῦτα δύνανται, ἃ τὸ ἄφατοι καὶ φατοί. εἶτα παρέχει τὰς μούσας ὥσπερ ὑποκειμένας αὐτῷ. καὶ τὸ δία λέγουσα εἰκότως) τούτων αἴτιον. θεὸς γὰρ ὑπολαβὼν αὐτὰς, αἰτεῖται ἀκούειν αὐτῶν. εἶτα ἄρχεται πρὸς τὸν ἀδελφὸν φθονήσεως. καὶ ταῦτα μὲν ἐν μικρῷ ἔχει πρὸς αὐτὸν τὸν φθόνησιν. ἐν οἷς ἐκ αὐτομάτως δείκνυται τὰ φράγματα γινόμενα. ἀλλ' εἰκότως τὸν δία τούτων ἔφορον καὶ προστάτην, καὶ τὰς μὲν δικαίας ἀγαθοποιοῦντα, τὰς ἀδίκους δὲ πωρούμενον. ἄδικος γὰρ ὢν ὁ φθόνος καὶ πλεονέκτης, διὰ τούτων ὥσπερ αἰτιᾶται καὶ παιδαγωγεῖται δικαιοσύνην προσέχειν τὸν νοῦν. ἵνα μὴ τὴν τοῦ διὸς ὀργὴν πειραθῇ, τὴν πλεονεξίαν ὁρῶντος αὐτῷ.

ἀείδω ποιητῶν· ᾄδω κοινόν. ἀφ' ὧν ὀνόματα ᾠδὴ παρὰ ποιηταῖς, καὶ ᾠδὴ τὸ αὐτὸ παρὰ τοῖς κοινοῖς. λέγει δὲ ταῦτα· κυρίως μὲν ὅτι μέλος. ἀπὸ τούτων δὲ καὶ ὅτι ποιήσεως καὶ ἐμμέτρου λόγου, ὡς ἐνταῦθα. κλείω τὸ δοξάζω παρὰ ποιηταῖς, ἀπὸ τοῦ κλέος· κλείω καὶ τὸ ἀσφαλίζω παρὰ τοῖς κοινοῖς. δεῦτε, ὁπίρρημα παρακελευσμάτων ἐν

αὐτὶ τῦ ἄγετε. ἐνέπετε, αὐτὶ τῦ εἴπατε· ἐνεσσῶν αὐτὶ ἀοιδῶν. ζωπόλοις ϑ τοῖς ποιμέσι, τοῖς ἐνεσσῶσιν αὐτὶ τῆ ἀοιδῶν χρῆται· καὶ ἡ λέξις ϑ ἄλλως ποιμική. τὸ ϑ ἕτερον ν' προσλάβῃ ἐνταῦθα αὐτῆ διὰ τὸ μέτρον. ἐν γὰρ ἔχειν ὀφείλει, ἀπὸ τ ἐν προθέσεως ζωπυρημένη καὶ τῦ ἔπω. ὡς συλλαβὴ ϑ κεῖται ἐν αὐτῆ ἡ προθεσις, οὐδὲν πλέον δηλῦσα. ὅθεν καὶ χρῖ ταύτῃ ἡ αὔξησις ὅτι τῦ ῥηματικῦ γίνεϑ. ἐνέπω γὰρ ἤνεπον.

σφέτερον, αὐτὶ τῦ ὑμέτερον κτητικὴ αὐτωνυμία πρίτου προσώπου, αὐτὶ κτητικῆς δευτέρας. ὑμέναιος, ἀπὸ τῦ ὑμήναιος χρῖ πλεονασμὸν τῦ ι, ὑμέναιος. ἔστι δὲ παρὰ μὲν τοῖς κοινοῖς καὶ τοῖς τραγικοῖς ποιηταῖς καὶ τοῖς κωμικοῖς ὅποτ' ἂν ὁ τῆ ζωῦλσμος σεσιπὸς τεθείη. παρὰ ϑ τούτοις τοῖς τῆ ἡρωϊκῆ μέτρῳ χρωμένοις πολλάκις. ὡς ἐν τούτῳ καὶ ἐν ἄλλοις, ὅτ⊖·

νυκτὸς δ' αὖτ' αἰθέρτε καὶ ἡμέρη ἐξεγένοντο.

ἤτε καὶ ἀπάλαμόν φ.

καὶ ἐν ἄλλοις μυείοις.

ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΚΛΟΥ Διαδόχυ.

Ο Σκοπὸς τ βιβλίν παιδευτικός ἐστιν· ὅπως τ ἄριστον βίον κοσμήσαντες. ἵνα καὶ τῦ ϑεῖον γνώσεως μετέχοι γενώμεθα. μέρῳ ϑ τοιούτῳ διατίθη τὰς τ ἀκροατῶν ψυχὰς θέλγων καὶ κατέχων εἰς τ πρὸς αὐτὸ φιλίαν. οὐκ ἐξ ἐλικῶνος ϑ τὰς μύσας, ἀλλ' ἐκ τ πιερίας καλεῖ. ἵνα μὴ πάντως τὰ οἰκεῖα σημαίνων φανῆ, ἀλλὰ καὶ τὰ παρ' ἄλλοις ὄντα ἀγαθὰ τ οἰκείων προτιμώμενος. ἄλλως τε, εἰ γὰρ ἐν τῷ ἑλικῶνι χορεύειν λέγονται, ἀλλ' ἔνι ἐν τῇ πιερίᾳ ταῦτά φασι γενέσθαι.

ΜΟΥΣΑΙ. μύσας ϑ ὠνόμασεν λέγων ἀπὸ μῶσις τῦ σημαίνοντ⊖ τὸ ζητεῖσθαι. αἱ γὰρ παιδείας παρεκτικαί. διὰ τῦτο μύσας ὠνόμασαν οἱ ἀρχαῖοι τὰ ὀνόματα θέντες. ὦ μῦσαι αἱ ἐκ τ πιερίας ὁρμώμεναι, καὶ ταῖς ὑμετέραις φήμαις καὶ φωναῖς τὰ πάντα δοξάζουσαι, διότι δὴ τ διὰ προσέχετε τ ὑμέτερον πατέρα. πατέρα ϑ τ μουσῶν τ διὰ εἰρήκασι, καὶ μητέρα τ μνημοσύνην. διότι νοητικὸν ἔδει δεῖν, καὶ μνημονευτικὸν τ παιδευσόμενον. οὗ γὰρ μὴ μνημονευτικὸν δίδωσιν ἡ μνημοσύνη τὸ ϑ νοητικὸν ὁ ζεύς. ὃν τε διὰ. δι' ὃν πάντα καὶ ἐκ αὐτομάτου. πάντα τῷ διὰ προσαπλάπῃ, ϑεραπεύων αὐτὸν μὴ νομίζειν διὰ βίας αὔξειν τ πλοῦτον. ῥητοί.] καὶ λογικὸς καὶ ἀλόγους καὶ ἕλληνας καὶ βαρβάρους καὶ πλουσίους καὶ μετρίους πάντας ἐκ διὸς λέγει γεγωνῆσ.

ΙΟΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

ΜΟΥΣΑΙ πιερίηθεν.] Ἰσέον ὅτι ἀείσαρχ⊖ καὶ ἕτερα ὀφελίζουσι τὸ προοίμιον, καὶ σεξιφάνης ὁ μαθητὴς ϑεοφράστυ, λέγων ἀφορμὰς βιβλίῳ ἐπιτυχεῖν ἀρχομένῳ ἐντεῦθεν, Οὐκ ἄρα μῦθον ἔλιω εἰσιδῶν γλύ⊖.

Μῦσαι.] παρὰ τὸ μῶ τὸ ζητῶ. αἱ πάντα ζητοῦσαι καὶ ἀνελείπωσ τῇ ἑαυτῶν ἀγχινοίᾳ. ἢ αἱ παρὰ πάντων ζητούμεναι· αὗται γάρ εἰσιν αἱ γνῶσεις. ἢ αἱ μανῦσαι καὶ ἐκπέφυσαι τοῖς παιδεύμασιν. ἐπεὶ δέ τις πρὸς ἀπορῶν, τίν⊖ ἕνεκα φασὶν ἐννέα τὰς μύσας εἶναι, καὶ ὑ πλείονας ἢ ἐλάσσονας, φέρε, ὡς οἷς ἡμῖν, φῶμεν τοῦτο ἀπαλυσώμεθα. εἶτα δείξομεν, μὴ ϑ ἐννέα μύσας εἶναι. μϑ ϑ τὰς τούτων μυθικὰς ἰσοτείας, ἰσχνῶς καὶ σαφεστάτως ἀλληγορήσομεν, τίς τε ὁ ζεύς, καὶ μῦσαι καὶ πιερία, καὶ ἑλικών. καὶ ἐπὶ τίνος ἀπλυσόμεθα ἐπέστα, τίνος ἕνεκα ἐν τῇ ϑεογονίᾳ ἐξ ἑλικῶνος τὰς μύσας καλεῖ, ἀπὸ ϑ τ πιερίας ἐνταῦθα. ἐννέα εἰσὶν αἱ μῦσαι, ὅπ τετράγωνος καὶ στερεὸς ὁ ἐννέα ἐστὶν ἀριθμός. τοιαῦτα ϑ καὶ αἱ γνῶσεις, διόπ ὁ ἐννέα, πολλάκις πολλά ἐστιν. ὁ πρῶτος γὰρ ἀριθμὸς ἀρχὴ πλήθους. ὁ ϑ ἐννέα, πρῶτος βία, ἤγουν πολλάκις πολλὰ καὶ γνῶσεις ϑ μυρίαι εἰσί. ἄλλως τε εἰ δὲ ἐννέα μόνον εἰσὶν αἱ μυθικαὶ λεγόμεναι μῦσαι, καθὼς σύ τε καὶ ἕτεροι τοῦτο δοξάζετε. ἀλλ' εὐμηλος μὲ ὁ κοιήθιος πρεῖς φησὶν εἶναι μύσας, δυναλέρας ἀπόλλωνος καφισῦν, ἀπολλωνίδα, βαρυδωνίδα. ἄρατος ϑ ἐν τῇ πέμπτῃ τ ἀρτικῶν, τέσσαρας λέγει, διὸς τε αἰθέρος, καὶ πλουσίας νύμφης ἀρχλοῦς, μητίστης, θελξινόης, καὶ ἀοιδῆς. πινὲς ϑ πέντε αὐτὰς εἶναί φασι, καὶ ὀνόματα ἔχειν τ πέντε αἰολήσιον. ὁ δὲ χαρμ⊖ ϑ ἐν τῷ τ ἥβης γάμῳ ἑπτὰ λέγει, δυγατέρας πίερος καὶ μιμπληΐδ⊖ νύμφης· νειλῶν, τειτώλου, ἀσωπῦ, ἑπταπόλλου, ἀχελωΐδα, πιπόπλην, καὶ ῥοδίαν. παρὰ ϑ ἡσιόδῳ ἐν ϑεογονίᾳ ἐννέα λέγονται εἶναι· χλειώ, ϑάλεια, εὐτέρπη, τερψιχόρη, ἐρατώ, πολύμνια, οὐρανίη, καλλιόπη. καὶ αἱ μὲν πρεῖς εὗρον τὰς μιμητὰς πρεῖς τόνους· τὸν ἐπίτονον, μέσον, καὶ ὑπατον. τὰς πρεῖς σεσοφδίας· ὀξεῖαν, βαρεῖαν, περισπωμένην. τὰς πρεῖς χρόνους· ἐνεστῶτα, παρελήλυθότα

λαλυθότα, καὶ μέλοντα. καὶ τὰ ἡρία φεύγοντα φρῶτον, δεύτερον, τρίτον. καὶ τὰς ζεῖς ἀειδμὰς, καὶ τὸ βίγωνον τῆ ἀστέρων, καὶ πολλὰ τοιαῦτα, ὅσα ἐστὸ τὰ ἡρία ἀνάγοντα. αἱ δὲ τέσσαρες τὰς τέσσαρας διαλέκτυς ἰάδα, ἀτθίδα, δωρίδα, αἰολίδα, καὶ πολλὰ τῆ ἐστὸ τὰ τέσσαρα. αἱ πέντε δῶρον τὰς πέντε αἰολήσεις, καὶ ὅμοια. αἱ δέ γε ἑπτὰ τὼ ἑπτάχορδον λύρεω καὶ τὰς ἑπτὰ ζώνας, καὶ τὰς ἑπτὰ πλάνητας, καὶ τὰ ἑπτὰ φωνὴς πρὸς τούτοις φωνάεντα, καὶ ἕτερα τοιαῦτά τινα. αἱ δ' ἐννέα ἔυρον, χλειὼ ἱστορίαν, θάλεια φυτυργίαν, εὐτέρπα αὐλῶν, μελπομένη ᾠδὼ, τερψιχόρη χορείαν, ἐρατὼ γαμικὰ καὶ ὄρχησιν, πολύμνια γεωργίαν, οὐρανία ἀστρολογίαν, κλειὼπη ποίησιν. ὅθεν καὶ διὰ τὰς τοιαύτας αἱρέσιος, θεὰς αὐτὰς ἐμυθολόγησαντο. καὶ μύσας ἀπὸ τ' γνώσεως μύσης ἐκάλεσαν. καὶ νῦν ὁ πᾶς ἀνὴρ καὶ πᾶσα γυνὴ ζητητικοί πρῶν καὶ ἐφευρετικοί, μυστικοὶ καὶ μῦσαι λεχθήσονται· ὥσπερ καὶ πᾶς τέχνης μυστικῆς ὀπαδὸς μυ. καὶ γὼ τῷ φιλοέργῳ ἐκείνῳ διονύσῳ ὁσίως ἢ ζωεί τοῦτο τὼ γεωργίαν διδάσκοντι, αὐλητρίδος ἐννέα μυστικὸν ᾄδυσαι, ἅπερ μύσας ἐκάλεν. πρὸς δ' ἕτερα ταύτας τὰς ἐννέα φασὶ θεὰς μύσας γεγονέναι· κλειοχόρῳ, ἑλικίῳ, δρυΐλλῳ, στελξινόῃ, τερψιχόρῃ, εὐτέρπῃ, θαλειάδῃ, δῖαν, ἐνόπῃ· ἀγνοοῦντες, ὡς ἔοικε, ὅπερ τὸ νῦν μοι ἐρρέθη· ὅτι πᾶς ἐφευρετικὸς τέχνης πρὸς, ὁμοίως δὲ καὶ πᾶσα γυνὴ, μυστικοὶ καὶ μῦσαι καλεῖν. ὅθεν ἐ μόναι, ἃς ὅτοι φασὶν, ἀλλὰ καὶ μυεῖαι ἕτεραι ἀρεθήσον. καί τινες μὲν ἃς πάσας ἔφασαν μύσας, παρθένους εἶναί φασι. τινὲς δὲ τὰς λοιπὰς μόνας, χωρὶς τῆ παρ' ἡσιόδῳ ἐννέα. τούτων γὰ πλεῖς μὲν καὶ μάγνητ, ἐλεύθ καὶ ὑμέναθ· δ' ἑτέρας δὲ καὶ ἀσυμμίνθ ῥῆσθ, ἢ κατά τινας τερψιχόρης· ἀπόλλωνος δὲ τῦ κιθαρωδθ καὶ θαλείας σωφαίρατθ. ἐρατοῦς καὶ ἀπόλλωνθ, ἢ πέρα γε ἡμῦς λίνθ. μελπομένης δὲ, ἢ κατά τινας τερψιχόρης καὶ ἀχελῴου σειρῆνες· τερψιχόρης δὲ, ἢ μελπομένης καὶ λίνε τῦ ἀπόλλωνθ, ἢ κατά τινας λάρε μέλπθ· ἐρατῦς δὲ καὶ ἀθλίου τῦ ἐνυμίωνθ, ἢ φιλάμωνθ θαλύσειες· πολυμνείας δὲ καὶ κελεῦ, εἴτε χειμάῤῥε τῦ ἄρεθ πεπόλεμθ. κλειοῦσης δὲ καὶ οἰάγρε ὀρφεύς. ἀλλὰ τί μακρηγορῶν ἀναγκαίως ἡμᾶς ἀναγκάζις; καὶ τὰς ἀκριβῶς τῆ γένη θελῇ, ἀπεσκτολογίαν εἰναίαν, καὶ μυσῶν κατάλογον χάροντας, καθάπερ εἰ μὴ τζέτζης ἐτύγχανον, οἰκονομίαν εἰδὼς, καὶ σαφήνειαν ἀπαζόμενθ, καὶ χρήζων πλεῖστα χάριν καὶ παιδείαν, βεαχέσι συγχαμμασιν, ἀλλ' ἐ βεαχέα καὶ φαῦλα θεινομένοις ἐπφέρειν καὶ μακροτάτοις ῥήμασι· καθάπερ τινὲς οἰηματίαι, καὶ χραύσασοι· ἀλλ' ἰδού σοι τεθόμενθ ἐξημέρωκα, καὶ τὸν λόγον τοῖς λήροις μυσῶν καταλόγοις, ἐκτέτακα. νῦν δὲ ὥσπερ ἔμελλον βεαχυλογήματι τζετζικῷ, τὰ θεῖ τῆ φιλοπονήμων τούτων μυστῶν, καὶ ἕτερα πλείονα συμπεπλεκῶν, κεφαλαιωδέστερον ἐρῶ θεῖ τῆ ἀληθῶς καὶ ὅπως ἐ τῶν χάρτων μυσῶν, τότε διακαίως τὸν λόγον παρεκτείναιμι. τὸ δὲ νῦν ἄκρον πολυλόγημα, σὸν λογίζεσθω ἁμάρτημα. καὶ δὴ κατ' ἀνάληψιν, θεῖ τῆ φαύλων τούτων μυσῶν κεφαλαιωδέστερον καὶ κυριώτερον ἄκρα.

Πολλὰς μὲν ἔν πολλοὶ καὶ διαφόρως ἔφασαν εἶ) τὰς μύσας τοῖς ἔργοις, καὶ τοῖς ὀνόμασι. καὶ τὰς μὲν εἶ) παρθένας φασί· τὰς δὲ παρ' ἡσιόδῳ ἐννέα, καὶ παῖδας τικεῖν, ἃς καὶ διὸς λέγεσι δυνατέρας, ὅτι μνημοσύνης αὐτῷ γενηθείσας ἐν πιερίᾳ, ἐννέα ἡμέρας συγκαθεύδοντι αὐτῷ. αἳ γενηθεῖσαι μὲν ἐν πιερίᾳ, θεὸ τὸν ἑλικῶνα χορεύουσι, καὶ τὸν αὐτῶν πατέρα γεραίρουσι. καὶ θεῖ μὲν τῆ λοιπῶν μυσῶν οὕτω φασὶν, ἴδη γυναῖκας ταύτας εὑρετικὰς γενέσθ τεχνῶν, καὶ βιωφελεστάτων τινῶν. καὶ διὰ τοῦτο μύσας κληθῆναι, ἀπὸ τ' ὡς ἀληθῶς μύσης, τ' γνώσεως. ὅθεν καὶ μυεϊάδας μυεῖας μύσας αὖ τις καλέσειε, καὶ ἐ μόνας ὅσας ἐκεῖνοι, εἴπερ εὑρέσεις τινὰς εὑρετειδας βιωφελῶν τινῶν καὶ τεχνῶν. αἱ δὲ παρ' ἡσιόδῳ ἐννέα λεγόμεναι εἴτε ἐννέα, εἴτε γυναῖκες φθαρταὶ ἦ θεαί. ἀλλ' ἐ διὰ παῖδας τίκτειν ἀπέλοιντο. ἀλλὰ μῦσαι μέν ἄλλαι, ἡ διὰ παιδεύσεως γνῶσις, ἐκ ἡ αὐτοφυὴς καὶ ἀδίδακτος. φρόνησις. μῦσα δὲ λέγεται, παρὰ τὸ ἐστὸ σαίνων ἢ θεῖ πλείονων ζητεῖν, ἢ παρὰ τὸ ὠεῖ πολλῶν ζητεῖν, καὶ πολυπραγμονεῖν. συλλυπτικῶς δὲ καὶ πληθωτικῶς ἡ μῦσα, μῦται ἐκλήθησαν. καὶ ἐννέα μὲν ἦ) μυθεύονται, ὡς τρεῖς τρεῖς, ὧγων πολλάκις πολλαί, ὡς εἰρηθ. ὁ γὰ τρὶς ἀεθμὸς, πλήθυς ἀρχή. καὶν γὰ ἡ καθόλε γνῶσις μοιρεδικὴς ἔστ. καὶ ἁπλῆ. ἀλλ' ἔν. ταῖς κτ' μέρ ὀπτικωσί τε καὶ ἐφευρίσεσι, εἰς ἄκρον παρεκτέτακθ. αἱ γὰ ἐν ἀνθρώποις γνῶσις, ἀμυδραί τε καὶ

μικτοι-

μνεικώτατ, κ᾽ ἀχ οἵα παρὰ τῷ θεῷ ἐνιαύσια τε κ᾽ ὁλόκληρ. γιγνῶν᾽ ἢ αἱ πρ᾽ ἡμῖν αὖ γνώσεις αἱ μῶσαι, ἐν τῇ πιερίᾳ, τῷ τᾶ Διὸς, ἤγουν τ᾽ νοὸς οἰκητηρίῳ τῷ σὲι τιὼ κεφαλιὼ ἠμῷ πίτφ· ἔνθα τὰ σίοντα κ᾽ πιμῷ, κ᾽ ἀγχινέστατα ῥέοισι, τᾶ Διὸς ἐννέα ἡμέρας μιγῦτ τῇ μνημοσυνᾷ· τυτέστι τᾶ νοὸς πολλάκις ἀναπολήσαντ, κ᾽ μνημονεύσαντ, ἃ ἀνέγω. γιγνωσθεῖσαι δ᾽ αἱ γνώσεις αὖ᾽ ἐν τᾷ τοιαύτᾳ πλίᾳ, ἐκ ἐν τῷ ὄρει, χορεύοισιν ἐν τῷ ἑλικῶνι τ᾽ αὐτῶν πατέρα δία ὑμνῶσαι. τυτέστιν, ἐγγεγραφεῖσαι τ᾽ βίβλοις ἑλισσον᾽, κ᾽ φερέφερον᾽ παντα χᾶ, δίκιω χορείας κηρύπτουσαι τὸν αὐτὰς γιγνωσάμενον νῦν. ὕτω τὸ τᾶ νοὸς οἰκητήειον ἐγὼ πιερίαν καλῶ. τὰς βίβλους δ᾽ ἑλικῶνα, ἐν αἷς φερεχορεύουσιν αἱ μῶσαι γνώσεις κ᾽ τὰ συγγεάμματα. ἐ γὰ ἑλικῶνα ὄρη καλεῖν ἐνθάδε γινώσκουσι. κ᾽ Ϛραίρας ἐννέα, ἐν αἷς αἱ μῶσαι χτ᾽ τὸν σεῖχλον βαδίζουσιν, ἐ δεδοικῆαι τὸν ὄλιθον. ἀλλ᾽ ἐπεὶ διέξιλθομεν σὲι Διὸς κ᾽ μνστῶν κ᾽ πλίας κ᾽ ἑλικῶν, εἴπωμεν κ᾽ πῶς μνστῶν ἔφασαν παῖδας τὰς, ἅπερ εἰρήκαμεν. ἰάλεμον μὲν, κ᾽ ὑμέναιον, κλειᾶς μώσης παῖδας φασὶν, ἤγουν ἰσοεικῆς γνώστας, παρὰ τὸ κλείω, τὸ δοξάζω, λεγομένης· ἤγουν ὁ μὲν τὰς θριωώδεις, ὁ δὲ τὰς ἐπικαλυμένας ἐφεῦρεν ᾠδάς. ῥῆσον δὲ τ᾽ δυτέρπης, ὅπ τῷ σεὸς κόσμον κ᾽ ὠραιότητα Ϛώματ κ᾽ σολισμῶν δαιμόνων εὑρετὴς ἐγεγόνει. ὡς τὸ κόσμιον τύτε ἐν τοῖς πολέμοις παρίσησιν ὅμηρ, λέγων,

Ἄρμα δέ οἱ χρυσῷ τε κ᾽ ἀργύρῳ ἔυ ἤσκη᾽. καὶ τὰ λοιπὰ, ἵνα μὴ μακρολογῶ. θαλείας δὲ παῖς ὁ πολυαίφατ λέγε᾽, ὡς τὰ σὲι φυτυργίαν συγγεγραφώς. λῖν δὲ ὠραίας, ὡς τὰ σὲι ὥραν κ᾽ κόσμια παντὸς Ϛωταξάμεν. σειρῆν δὲ κ᾽ μέλπος τ᾽ τερψιχόρης κ᾽ μιμπομένης, ὡς χορείας κ᾽ μολπῶν εὑρεταί. ἑρατῦς θάμνεις, ὡς ῥῶτ ἐρωτικὰ Ϛωταξάμεν. πολυμνίας δὲ παῖς ὁ τερπόλεμ, ὡς γεωργίαν εὑρὼν τιὼ πολλοῖς ὑμνεμένιω, ἢ τιὼ πολιτέαν κ᾽ πολυμηίμονα. κλειόπης᾽ ὀρφεύς, ὡς κλειολογίας πιπτικῆς εὑρετὴς, κ᾽ ὕμνων τῷ εἰς τὲς θεύς. Ἀλλὰ κ᾽ τῦτο πάλιν τὸ μακρολόγημα σόν ὄζιν. ἄνωθι γὰ παρὰ σᾶ σεσταμνεῖς ἁπάσας τὰς μώσας εἰπεῖν, ἐπεὶ κ᾽ τύτων παῖδας κατέλεξα, φρέπον ἐδόκει μοι, κ᾽ σὲι τύτων ἀλληγορεῖν. ἐπεὶ δὲ κ᾽ σὲι τύτων ἠλληγορήσαμεν, φέρε καὶ τῦτο ζητήσωμεν·

Διὰ τί ἀπὸ τ᾽ πιερίας ἐνταῦθα τὰς μώσας καλεῖ. ἐ μέν τοι γε ἀπὸ τ᾽ ἑλικῶνος, ὡς ἐν τῇ θεογονίᾳ ποιεῖ, κά τοι γε ὁ ποιητὴς ὢν ἑλικώνιος, ὡς παρὰ τ᾽ ἄσκριν οἰκῶν. κ᾽ ὁ μὲ φιλοσοφώτατ σεῖκλ παιδάτικῷ τρόπῳ τῦτό φησι ποιῆσαι τὸν ποιητιὼ, ὑπογραμμιὼ τοῖς παιδομένοις τιθέντα, τᾶ μὴ τὰ οἰκεῖα ἐξαίρειν, ἀλλὰ κ᾽ τὰ παρ᾽ ἑτέροις χρησὰ σεστιμότερα δοκεῖν τᾶ᾽ οἰκείων. κ᾽ σεῖαν ἐπάγει, κ᾽ ἑλικῶνα, κ᾽ Ϛραίρας, ἐν αἷς χορεύειν λέγει τὰς μώσας. ἔτι δὲ κ᾽ τῦτό φησιν ὁ πρόκλ, δηλονότι ὀθνεῖον, κ᾽ ἐχ ὑπόδυ ὄζι τὸ προοίμιον, ἔκ τε τᾶ πολλὰς ἐντυχεῖν τύτῳ τῷ βιβλίῳ ἀπροοιμιάστῳ, κ᾽ μὴ ἐκ τᾶ ἐνταῦθα μ. τὸν ποιητιὼ ἐκ πιερίας τὰς μώσας καλεῖν. ἐν δὲ τῇ θεογονίᾳ, ἐξ ἑλικῶν. ταῦτα μὲν ὁ σεῖκλ. ἡμεῖς δὲ μικρόν τε μακρολογήσαντες διελδικάνωμεν τιὼ ἀλήθειαν, τίνος ἕνεκα ἐν τῷ παρόντι συγγεάμματι τὰς μώσας ἐκ πιερίας καλεῖ, ἐν δὲ τῇ θεογονίᾳ ἐξ ἑλικῶν. δῆλας ἐγὼ τὰς πιερίας κ᾽ τὲς ἑλικῶνας γινώσκω, θεαγματικῶς τελουμένας, κ᾽ χτ᾽ τὰς ψυχικὰς ἐνεργείας. κ᾽ τὸ μώσης δὲ ὄνομα, τεκχῶς οἶδα νούμενον· θεαγματικῶς, ψυχικῶς, κ᾽ σοιχειακῶς. κ᾽ θεαγματικῶς μ πιρία κ᾽ ἑλικών, ὄρη κ᾽ πόλεις βοιωτίας. κ᾽ ἡ μὲν πιρία σεότερον ὑπὸ πίερ τᾶ μιθώνης ἀδήρᾶ, παχὺς δὲ λίνυ, πιερία ἐκέκλητο. ὕστερον δὲ λύγκ ἐκλήθη. ἧς κ᾽ τιὼ ἀρχιὼ ἔχω ἀέροτ, ὁ φρεσβύτατ τῷ ὑμαθίων παίδων, καθὰ μιγιστεύς φησιν ὁ τὰ ἀδελφικὰ Ϛωταξάμεν. ἑλικὼν δὲ κ᾽ κισθαιρῶν ἀπὸ ἑλικῶν κ᾽ κισθαιρῶν τῷ ἀδελφῶν, οἵ τινες πρὸς ἀλλήλυς ἐπολέμησαν. καθὼς ὁ κυρηναῖ λυσίμαχ ἐν τῷ πρώτῳ ποιητῶν ἱσορεῖ, ὕτω σεαγματικῶς ὄρη γνώσκω τ᾽ ἑλικῶνα κ᾽ πιερίαν. χτ᾽ τὰς ψυχικὰς ἢ διαιρέμεις πιερία ὄζι τὸ τ᾽ νοὸς ὅλος οἰκητήειον, ἤγουν τὸ λογιστικόν, ἐξ ὗ, ὡς κ᾽ φὶν ἔφιν, τὰ σίοντα κ᾽ ἀγχινέστατα ῥέοισι. ἑλικὼν δὲ, τὸ τὰ νοηθέντα κ᾽ γνωσθέντα κ᾽ λογισθέντα κ᾽ χαφῆναι βιβλίοις, κ᾽ φερέφασθαι παντα χᾶ. κ᾽ τὸ τ᾽ μώσης δὲ ὄνομα, ὥσπερ ἔφιν, τεκχῶς οἶδα νούμενον. ψυχικῶς μ᾽ ἡ καθόλ γνῶσις νοεῖ᾽· σοιχειακῶς δὲ ἡ τᾶ᾽ αἰσήσεων, κ᾽ τὸ παντὸς κόσμ μιστικωτάτη κ᾽ ἐναρμόνι κίνησις. θεαγματικῶς δὲ οἱ δύ-

γεται

ϛεται πνῶν ϗ ἀῤῥέπδος, μῶσαι χϒ μάθ ξιν τύ-
πτων καλῆϒ. νῦν δὲ ἔτι ϖρὸς τῆ μικρῶν μυ-
σῶν διαλέγϒ, ἔτι ϖρὸς τ μυσπῆς τὰ παντὸς ϗ
τ ἀςέρων κτίσεως, ἀλλὰ ϖρὸς τ ψυχικῆς μύσης,
ἤγυν τ γνώσεως, ἰῶ ἀνθρωποπρεπῶς συλλπτικῶς
ἀπηκρίβδον μύσας καλεῖ. εἰκότως ἓν νῦν μ ἀυ-
τὰς ἐκ ϖειρίας· ἐν ϒ τῆ θεογονία ἐξ ἑλικῶνος.

Ἄρχωμ ταγαρῶν ἡεγεμόνα Πιέρλε,
ὁ πολλὰ βροντῶν, ϗ μετάφρενα βέλχων,
ὀκ τῆ ὑψηλῶν ϗ μεταφρίων ὀρέων.

νῦν μ ϖρὸς φυλαρίας ϗ μεγάλας ἡσίοδος ϖρὸς τ
ἀδηφὸν τ διδασκαλίαν πεύμενος, ἐπεὶ τὸ ζύγ-
χαμμα ταπεινὸν πυγχαίνϒ ϗ ἀτηρὸν, εἰκότως ἐκ
τ ϖειρίας ϗ τ οἰκείων νοῦς τὰς μύσας, ἤγυν τ γνῶ-
σιν καλεῖ, ϗ οἱονεὶ ἀφ' ἑαυτῆ λέγει τὸ ζύγχαμμ
τοῦτο ἐκτίθδαι. ἐν ϒ τῆ θεογονία ϖρὸς τ τῶν
ϖαντὸς κοσμοῤῥυσίως διδάσκων, ἐπεὶ μέγα τὸ
ζωϖαγμα τοῦτο ϗ φυσικώτδον, ἁρμοδίως ἐξ
ἑλικῶνος ὁρμᾶσθαϒ τὰς μύσας· τυτέστι, ϖερ-
γαπασκαλάζϒ, ϗ λέγει, ὅτι ϖρὸς ὧν ἐν τῆ θεογονίᾳ
ταύτῃ μέλλω ἐρεῖν, οὐδὲν ἀπ' ἐμαυτῆ ἐρῶ, ἀλλ'
ἀπὸ τ μύσης ϗ γνώσεως, ἣν ἐξ ἑλικῶνος ϗ βί-
βλων ἐηρύγοσα. ὅτω τὰς ϖειρίας, ὅτω τὰς ἑλι-
κῶνας, ὅτω τὰς μύσας, ὅτω ϗ τὸν ἡσίοδον μ ἐκ
ϖειρίας ταύτας καλεῖν λέγω, ἐξ ἑλικῶνος δὲ
ἐκεῖσι. τὸ δὲ μύσας ἢ θεὰς ϖνας καλεῖν ϖρὸς
τὸ λέγειν ἅ τις ἐθέλει, μῦθος ἀλληγορικὸς ὄζι·
ὃ ϖρῶτον πυγχαίνει ϖοιητικὸν χαρακτήρισμα. τ
γὰ ἰδίαν γνῶσιν, καὶ ἀχ ἑτέρου τινὰ, ἃ θεαὶ, ἃ
γυναῖκα ϖεδακύδαϒ λέγειν.

Ὁ νὺς τὰ ϖεσυμένα τοῦτος· ἅ μῶσαι ϗ γνῶ-
σις, αἱ κλείουσαι ϗ αἱ δοξάζουσαι τ ζρέτδον ϗ·
ὑμέτερον πατέρα (ἑλληνικῶς ϗ ϗ ζωστόμως
λέγει τὸν Δία, ἤγυν τὸν νῦν) δοῦτε δὴ ϖερίσθε,
ἤγυν ἐκ τ ϖρίας, ἤγυν τ ἐμὲ λογοϖοιὸν αἰδυτηρίᾳ.
Ἐννέϖετε ϗ εἴϖατε ὑμῶσαι, ἐν ἀοιδῇσι ϗ
ἔπεσι ϗ ϖοιήμασι, ἁπὰ ὅτ ϖνα, λείϖει τὸν ϖρέ-
ϖον, οἱ ἀεὶ ϗ ἀεὶ ὑπάρχοντες βροτοὶ ϗ
φθαρτοὶ ἄνδρες, εἰσὶν ἄφατοι, ϗ ἄδδξοι, ϗ ἀνώ-
μασοι, φατά τε ϗ ὀνόμασοι ϗ ὀπιδόξοι. τὸ βάρ-
ζαροι ϒ ϗ ἄλλως, ἀθεσὸν ϗ ϖερίλειον ὄζι.
Τοιαῦτα ὁ ϖοιητὴς ἐρωτᾷ, ϖῶς οἱ ἀεὶ ἀεὶ
φθαρτοὶ ἄνθρωποι, οἱ μὲν εἶαν ἀνώμασοί τε καὶ
ἄπλετοι, οἱ ϒ ἄδοξοι. εἶτα ϖεσυϖοποιεῖ τὴν
μῶσαν, ἤγυν τὴν γνῶσιν αὐτῆ, λέγουσαν ταῦτα
ὅτω γίνεδαι ἔκυτα, ϗ βυλῇ τῆ Διός, ἤγυν τ
εἱμαρμένης· ἀλλὰ ϖρότερον διασαφήσασθαι τὸ
ζδὸς ὄνομα ϖοσαχῶς λέγεϒ, εἶτα ϗ τὰ λοιπὰ
διεξέλθωμεν. Τὸ θεὸς ὄνομα καθολικῶς ϗ
ἀορίστως λεγόμενον πέντε σημαίνει· σοφὸς βα-
σιλεῖς, τὰ στοιχεῖα, τὰς ψυχικὰς δυνάμεις, καὶ
τὰ ϖάθη, ϒ τὴν εἱμαρμένην, ἣν ἕτεροι ϖρόνοιαν
ϖάλιν ὅτω μὲν ὂν ἀνωνύμως τὸ θεὸς ϖνα ταχῶς
λέγϒ. ἕκασον ϒ τῶν θεῶν ὄνομα τεταχῶς· ψυ-
χικῶς, στοιχειακῶς, καὶ ϖερ γματικῶς. οἷ, τὸ
ἄρρεν σημαίνει γυναῖκα βασιλίδα, ἀθήνα, ϗ ἀν-
δρείαν. τὸ ἀθήνα ζ, γυναῖκα βασιλίδα, τὸν ϖα-
χυμερῆ ἀέρα, ϗ τὴν ϖρόνησιν. ϗ τὰ λοιπὰ
ὁμοίως. τινὰ ϒ τῶν θείκων ὀνομάτων ϗ ϖλεονα-
χῶς λαμβάνονϒ, ὥσπερ τὸ ζδύς. σημαίνει γάρ
τινα βασιλέα, ϖερ γματικῶς· ψυχικῶς ϒ τὸν
νῦν· ὃς ϗ τὰς γνώσεις μύσας γένᾳ· στοιχειακῶς
ϒ ϖᾶν τὸ ἡγεμόνιον ζῶμα, ϗ τὰ μέρη αὐτῆ· τὸν
ἀέρα, ϗ τὸ ϖεφελῶδες κατάσκημα, ϗ ὄμβριον,
τὸν ἥλιον, τὸν ἀςέρα τὸν ϖλανήτα. ϗ τὴν εἱμαρ-
μένην χϒ τὰς ϛοϊκύς. ὃ ϗ ἐνταῦδα ἐν ὅλῳ τῷ
ϖοιήματι δηλοῖ, ϖλὴν μόνης τ ἀρχῆς. ἐν ταύ-
τῃ γὰ τὸν νῦν μισῶν, ἤγυν γνώσεως ϖατέρα
καλῶ· ἐν ϒ τῷ ὅλῳ ἁγδὸν ϖοιήματι, ϖλὴν εἱ-
μαρμένην λέγει. ϖλὴν ἔνδα τυχὸν ἀεὶ στοιχεῖον,
ἢ ἑτέρων τινῶν διαλαμβάνει. ϗ σὺ ϒ τὰς ση-
μασίας τούτων γνώσεων, συμφερόντως ϗ ἁρμο-
δίως ϗ καταλλήλως τοῖς τόποις τῶν ὠνόμα-
σεν, ἐν τοῖς στοιχειακοῖς ὑγρὸν ἢ ἀέρα, ἐν τοῖς
ψυχικοῖς νῦν, ϗ ἐν ἑτέροις ϖάλιν ἁρμοδίως
ϗ καταλλήλως· νῦν ϒ, ὡς ἔφλν, ϖλὴν εἱμαρμέ-
νην δηλοῖ. αὐλ' ἑπόμδη ϖερὶ Διὸς ἀρχόντος
ἐῤῥέθη, ϗ ϖερὶ τῶν λοιπῶν μοι λεκτέον.

Βροτοὶ ἄνδρες.] οἱ φθαρτοί. ἀπὸ τῦ βρότ, ὃ σημαίνει τὸ μὴ κόσμου αἷμα. Τὸ ἀνὴρ σημαίνει πέντε· τὸν ἀνδρεῖον, τὸν γήμαντα, τὸν φύσει, τὸν ἀνδρὸς ἡλικίαν λαβόντα, ϗ τὸν ἔνδροσον.

5 Ῥεῖα μὲν γὰ βριάει, ῥέα δὲ βριάοντα χαλέπδι·
Ῥεῖα δ' ἀρίζηλον μινύθδι, ϗ ἄδηλον ἀέξι·

Facile enim extollit, facile etiam elatum deprimit:
Facile præclarum minuit, & obscurum adauget:

Ρεῖα δέ τ' ἰθύνει σκολιὸν, καὶ ἀγλαὸν ἄρφρε
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, ὃς ὑπέρτατα δώματα ναίει.

Facileque corrigit incuruum, & superbum deiiccat Iupiter altitonans, qui supremas domos incolit.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Ρ'εῖα.] ῥαδίως κοινῶς· ποιητικῶς ἢ ῥεῖα καὶ ῥηϊδίως. ἀπὸ τοῦ βειάω βειαρὸν· ὡς ἀπὸ τοῦ ἰσχύω ἰσχυρόν. ἀείζηλον,] τὸν διάδηλον καὶ φειφανῆ, ᾧ ἐναντίον ὁ ἄδηλος. ποιητικὴ ἡ λέξις, ἤγουν τὸ ἀρίζηλον. ἰθύνει.] ἤγουν ὀρθοῖ· παιδαγωγῶν δηλονότι αὐτόν. σκολιὸν,] τὸν ἐκ ὀρθοῦ τινὶ γνώμῃ, ἤγουν τὸν ἄδικον. ἀγήνορα, τὸν ὑπερήφανον. ὑψιβρεμέτην λέγει τὸν Δία, καὶ βαρύπτυπον ἢ ἐν ἄλλοις τὸν αὐτὸν λέγει. καὶ δίγυπα, ὡς τῆς βροντῆς αἴτιον, αἱ ταῦτα ἔχυσι, τὸ ἐν ὕψει δηλονότι ἠχεῖν τὸν βαρὺν κλύπτον, καὶ τινὶ εὐρεῖαν βολὴν. τὸ βρέμειν ἢ κυρίως ὀδὴ τοῦ πυρὸς λέγεται· ἐνταῦθα ἢ ὅτι τοῦ ἤχου τῆς βροντῆς. ὃς ὑπέρτατα δώματα ναίει.] ἤγουν ὃς τὰ ὑψηλότατα οἰκήματα οἰκεῖ· τυτέστι τὸν οὐρανόν.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Ρεῖα μέν.] πάντα ὁ ζεὺς διοικῶν, καὶ τὰς ἀδυνάτους δυνάμοις, καὶ τὰς δυνατὰς καθαιρεῖ τῆς δυνάμεως. ὧν τὸ μὲν δηλοῖ τὸ βειάειν· τὸ ἢ τὰς βειάοντας χαλεπῶν. οὐχ ἁπλῶς ἢ, ἀλλὰ καὶ διὰ κακίαν καὶ πονηρίαν μηνίει. ἄδηλον ἢ τὸ ἀπρόοπτον καὶ ἀφανὲς καὶ ἄδοξόν φησιν.

ἰθύνει σκολιόν.] τὸν ποικίλον τὸ ἦθος διὰ παυργίαν, σκολιὸν ὀνομάζει. τοῦτον ἦν ἰθύνειν τὸν Δία. πάλιν εἰς τὸ ἁπλοῦν ἐπανάγοντα ἦθος, διὰ τὸ κολάζειν αὐτὸν ἐπὶ τῇ παυργίᾳ. Ζεὺς ὑψιβρεμέτης.] ἡ εἰμαρμένη. πῶς ἢ ὑψιβρεμέτης ἡ εἰμαρμένη; ὅτι ἐξ ὕψους, καὶ τῆς ἀστέρων κινήσεως φέρεται τοὺς ἐκτὸς πῆς ἀνθρώποις τὰ εἰμαρμένα. τοὺς μὲ δοξάζοντας καὶ φειδομένους, καὶ οἱονεὶ καταβραβεύοντα ταῖς εὐφημίαις καὶ ἀναῤῥήσεσι, τοὺς ἢ φειδομένους συμφοραῖς καὶ πῆς δυσκληρήμασιν. ὑπέρτατα δώματα.] τῆς εἰμαρμένης τῆς ἐξ ἀστέρων ὁ ζωδιακὸς κύκλος ὄζιν, ἐξ οὗ καταπέμπεται τοῖς εὐκληρήματα, καὶ δυσμοιρήματα.

Κλῦθι ἰδὼν αἰῶνα τε· δίκῃ δ' ἴθυνε θέμιστας
Τμεῖν· ἐγὼ δέ κε Πέρσῃ ἐτήτυμα μυθησαίμην.

Audi intuens & auscultans, & pro iustitia tua dirige iudicia Tu Iupiter: Ego vero Persam fratrem vera monebo.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Κλῦθι.] κλύω ποιητικῶν· ἀκούω κοινῶν· κλῦθι ἑπεσῶς· ἔκλυον ἀθεματικῶς· μέλλον ὑπὸ τοῦτο ἀκέσω. λέγει ἢ ὁ τὸ κοινὸν ἀκούσας. ὅτι τῇ κοινῇ καὶ ἡ ποιητικὴ ἐρείδει καὶ ἡ ἀττικὴ γλῶσσα, καὶ αἱ ἄλλαι, αἷς μάλιστα χρῶνται οἱ σοφισταί. διὰ τοῦτο δὲ καὶ κοινὴ λέγεται ὅτι μετέχουσιν αἱ ἄλλαι αὐτῆς. κοινὸν δὲ ἐστὶ μετέχουσι τὰ ἐλάχιστα δύο. καὶ πεπειθυμῖναι πᾶσαι χρῶνται αὐτῇ. καὶ φύσει πάσαις αὐταῖς ἑαυτὸν χρῆσθαι παρέχει· ἀόριστος δὲ ἔκλυον, ἔκλυες, ἔκλυε· ἀφ' οὗ προστατικὸν κλῦθι· καὶ

χρῆ

χτ μεταπλασμὸν, κλῦθι. μετάπλασμὸς δέ ἐστιν, ὅταν τέλος ὀνόματός τινος ἢ ῥήματος ἀφ' ἑτέρου τέλους ἁρμῇ οἰκεῖον τῷ τιθεμένῳ. οἰκεῖον δέ ἐστιν, ᾧ δηλόνοτι ἡ αὐτὴ πᾶσις τοῦ ὀνόματος ἐπ' ἄλλοις χρήσαιτο ἄν, ἢ ὁ αὐτὸς χρόνος τοῦ ῥήματος. ὡς ἐνταῦθα τὸ ἀορίστου τὸ ε' ἐπιφέρει εἰς θι, ᾧ τέλει χρήσαιτ' ἂν εἰκότως προστακτικὸς ἐν ἑτέροις. τὸ ἐξῆς ὅτου; ἄκουσον μοι Ζεῦ ὁ ἐγγυτάτω πάντα καὶ γινώσκων. ἴσθι γὰρ τὰς δίκας ζαὼ δίκη, αὐτὶ τοῦ εὐθείας ποίει. Ζεύ. ἐγὼ γὰρ μισθαπαίμου ἀντὶ τοῦ πείρου, αὐτὶ τοῦ ἐξαμβόσαιμι· ἐτύπημα ἄγαν ἀληθῆ, ἀπὸ τοῦ ἔπυμα χτ συλλογασμὸν τῆς συλλαβῆς. δίκας] ὡς τὸ διαλήθως καὶ χρηματίζω. τὸ μὲν λόγῳ δὴ θεῶν· τὸ γὰρ δίκαιος ἐπ' ἀνθρώπων. ὅτου καὶ δίκη μὲ δὴ ἀνθρώπων, δίκαι γὰρ δὴ θεῶν. δίκη γάρ ἐστι κρίσις, ὧν οἱ ἄνθρωποι κρίνουσι· δίκαι γὰρ δὴ ὧν οἱ θεοὶ δικάζουσιν.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Κλῦθι ἰδών.] ὡς πάντα ἐφορῶν καὶ ἀκούων τῆς μοιρίνων, ἐποπτικὸς ἡμῶν. καὶ μὴ μόνον δι' ἀκοῆς δέξαι τὰ ῥηθησόμενα, ἀλλὰ καὶ δι' ὄψεως ἴσθιθι. ὅτῳ γὰρ ὅμμα ἐστὶ τοῦ ἡλίου φησὶ, τοῦτο ἠσίεσθαι ἐστὶ τοῦ Διὸς εἶπεν. ὅμοιον γάρ ἐστι τῷ, Ἡέλιος θ' ὃς πάντ' ἐφορᾷς καὶ πάντ' ἐπακούεις. ὁρᾷν γὰρ τὸν Δία πάντα καὶ ἀκούειν πάντων εἴρηκεν, ὡς πάντων ἐφορῶντα μὲ τὰς προλέξεις ἡμῶν, ἀκούοντα δὲ τῆς λόγων ὧν φθεγγόμεθα οἱ ἄνθρωποι. τῆς γὰρ αἰθερίων μᾶλλον τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ἀκούειν ἐστὶν ἀφαίρεσις. δίκῃ δ' ἴθυνε.] τετέσι χτ δίκῃ πᾶς σὺ τοῦ δίκῃ κεῖνε, πάντα ὀρῶν τὰ ἀνθρώπινα πράγματα, καὶ πάντων ἀκούων. ἐρῶν μὲν, τὰς προλέξεις ἡμῶν· ἀκούων δὲ τῆς λόγων, ὧν φθεγγόμεθα οἱ ἄνθρωποι. ὡς πάντα ἐφορῶν καὶ πάντων ἀκούων ἐποπτικὸς ἡμῶν τῆς γινομένων. καὶ μὴ μόνον δι' ἀκοῆς δέξαι τὰ ῥηθησόμενα, ἀλλὰ καὶ δι' ὄψεως. σὺ φησὶν, ἴθυνον· ἐγὼ δὲ καταλέξωμι τῷ πέρσῃ.

ΙΟΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Κλῦθι ἰδών.] ἐπανέλαβε πάλιν τὸ ἑαυτῆς προσωπον ὁ ποιητὴς· καὶ φησὶ πρὸς τὸν Δία, ἄγαν τοῦ ἐμβριμένου· κλῦθι καὶ ἄκουσον, τοῦτο καὶ σύ, ἰδὼν τὰ παρόντα, εἰδὼς τε καὶ ἀκουσίως ἔχων, δικαίως δὲ κείνων τὰς δίκας καὶ δίκας. ἐγὼ δὲ τῷ ἀδίκῳ πέρσῃ ἐρῶ τἀληθῆ. ἀλλὰ τί χτ Πρόκλου· τὰ μηδενὸς λόγου ἄξια γράφομεν; Τὸ δίκῃ ὄνομα, πρὸς σημαίνει· δικαστήριον, δικαιοσυνίαν, καὶ κατὰ δίκην. δίκας.] δίκας ἤγουν κατ' ἀκολουθίαν· ἀπὸ γὰρ τῆς δικαίας βίας ἐγένοντο δίκαι, ἤ δικαιοσύνη, καὶ ἡ ἁπλῶς δίκη, δίκας καλεῖ). Τιὼν·] λοιδορία παρήγορος αὐτωνυμία. ἔστι δὲ τὸ τιὼν, αὐτὶ τοῦ σὺ λέγεσι, καὶ ἐγώνη, καὶ τὰ ὅμοια. Ἐγὼ δέ κε Πέρσῃ.] καὶ τὰ ἐπιῤῥήματα, καὶ οἱ παρεμπλεκόμενοι, φανέντος ἐπιφερόμενα, ἐφέλκονται. συμφώνει δὲ ἀκόλουθα.

ΟΥΚ ἄρα μοῦνον ἔλιν ἐριδῶν γένος, ἀλλ' ὅπι γαῖαν
Εἰσὶ δύω· τὴν μέν κεν ἐπαινέσσῃς νοήσας,
Ἡ δ' ὀνοσιμαρτής· διὰ δ' ἄνδιχα θυμὸν ἔχουσιν.
Ἥ μὲν γὰρ πόλεμόν τε κακὸν καὶ δῆριν ὀφέλλει,
Σχετλίη· οὔτις τὴν γε φιλεῖ βροτός, ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης
Ἀθανάτων βουλῇσιν ἔριν τιμῶσι βαρεῖαν.
Τὴν δ' ἑτέρην προτέρην μὲν ἐγείνατο νὺξ ἐρεβεννὴ,

NON sane vnum est cõtentionũ genus, sed super terram
Sunt duo. alteram quidem probauerit qui nouerit,
Altera est vituperabilis: in diuersa autem animum distrahunt.
Nam hæc *concordia* bellum exitiosum, & discordiam auget,
Noxia: nullus hanc amat mortalis, sed necessario
Immortalium consiliis litem colunt molestam.
Alteram vero, priorem, *ideſt prima* genuit nox obscura,

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Οὐκ ἄρα μοῦνον.] ὡς ἔοικε, ἐχ ἓν ἐν τῷ αὐτὶ τοῦ ὄντι ἁπλῶς, τὸ εἶδος τῆς ἐρίδων. τὸ μόνον ὁρωμέ ὄντι ὑπολαμπόν, χτ τὸ ἰδιάζον τοῦ ὑπάρχοντος ἔχον ἐλεγόμενον, καὶ ἄλλα ἀναγκαιοσυναπτόντως πρὸς ἃ αὐτὸ τοῦ ἑαυτῆς ὑποκείμενον ἔξῃ. ἐφ' ἃ λεγόμενον μόνον ἔχει πάντως τοῦ ὄντος ὑπάρχοντος, ἢ παρὸν, ἢ συναπτόμενον. ὃ μόνον πάντων, αὐτὶ τοῦ ἀπὸ πάντων. καὶ οἷος ἐπ' ἄλλων, παρὰ τῆς θεο-

λόγῳ χρησείῳ ἐν τοῖς ἔπεσι. τὸ μὲν δὴ μόνον ὄν, ἓν αὐ εἶναι πάντως τῆς ἄλλων κεχωρισμένον· τὸ δὲ μὴ μόνον ὄν, ἓν πάντως ἐστὶν ἢ μᾶλλ' ἑνὸς ἢ μᾶλλ' ἑτέρων πολλῶν εἰ ἓν τοῦτο, φανερὸν, ὅτι ἐκ ἁρμοδίως ἐνταῦθα κεῖται τὸ ἐ μόνον κατ' αὐτὸ ἑαυτοῦ δυάσαν. ποιητικῶς δὲ λέγει αὐτὸ τοῦ ἐκ ἓν.

εἰδὼν ἠΰ.] τὸ ἠΰ ἐνταῦθα αὐτὶ τοῦ εἶδ. ἡ ἀκρίβεια δὲ τούτων παρὰ τοῖς φιλοσόφοις φυλάττεται· ποιηταῖς δὲ καὶ λογογράφοις ἐφεῖται τῷ ἤθει χρῆσθαι αὐτὶ τοῦ εἴδους.

ἀλλ' ὅπῃ γαῖαν.] αὐτὶ τοῦ κατὰ τὸν γῆν.

Εἰσὶ δύω] ἔειδες δηλονότι. τὸν μὲν ἐπαινέσεσιν αὖτις νοήσας· ἡ δὲ ὀπιμωμητή, ἤγουν πολλῆ ψόγου ἀξία· ὀπίτασιν γὰρ ἔχει ἡ ὀπὶ ὀπιμωμητὴ ποιητικόν, ὀπίψογον κοινόν. διάδιχα ποιητικόν, δίχα κοινὸν ἢ διχῇ. καὶ τὸ διάδιχα δὲ ἀπὸ τοῦ δίχα γίνεται προσθήκῃ τοῦ αὖ συλλαβῆς καὶ τοῦ δια' προθέσεως, χωρισμὸν καὶ αὐτῆς δηλώσης καὶ οὐδὲν πλέον τοῦ διχῇ· τουτέστι δίχα. ἤγουν ἰδίᾳ καὶ χωρὶς ἀπ' ἀλλήλων ἔχουσι τὸν ζωήν, τουτέστι διαφόρως ζῶσιν. πολεμόν τε κακόν.] τὸν πόλεμον ἐξαιρέτως λέγει κακόν· θανάτους γὰρ ἐπάγει, ὃ τὸ μέγιστόν ἐστι τῶν σωματικῶν κακῶν.

καὶ δῆριν.] ἤγουν μάχην, ἐκ προσηγορίας, ὡς ἐν ἄλλοις, πολεμοί τε μάχαι τε.

Σχετλίη,] καθὰ λέγει τὸ λοιπόν, ἐνίοτε μὲν ὅτι τοῦ σώματος τοῦ διακεκριτικοῦ τῆς ὄψεως, ἐνίοτε δὲ ὅτι τοῦ σώματος τοῦ μετέχοντος αὐτῆς, ἅτινα καὶ τὸ χέτλιον ἐνίοτε ἂν λέγει ὅτι τοῦ κακοῦ, ὡς ἐνταῦθα χετλίαι αἱ ἔριδες αὐτὶ τοῦ κακαί. ἐνίοτε δὲ ὅτι τοῦ μετέχοντος τοῦ κακοῦ, καὶ διατοῦτο ἀθλίας. καθ' ὃ λέγει χέτλιοι ἄνθρωποι, ἤγουν ἄθλιοι· ὅταν τὸ χετλιάζειν καὶ ὁ χετλιασμός.

ἔπος τοὶ γὰρ φιλεῖ βροτός.] ἤγουν ἕκαστος ἄνθρωπος φιλεῖ αὐτὸν, τουτέστι φυσικῶς αὐτὴν διατίθεται. ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης πρῶτον τὸν ἔαρ αὐτὶ τοῦ χεῶν τὰ αὐτὰ οἱ ἄνθρωποι, διὰ τὰς βουλὰς τῆς θεῶν. Τὸν δ' ἑτέρην.] τὸν ἐπαινουμένην δηλονότι, ἣν ἁμὲν αὖ ζώοντον τῆς λογικῆς ψυχῆς λέγουσι, πρεσβυτέραν τῆς ἑτέρας, τῷ χρόνῳ δηλονότι. λέγει δὲ ὀπτικῶς, τουτέστι τὸν δὲ ἑτέρην πρόσοπον μὲν ἐφόρησεν ἡ νὺξ ἡ ἐρεβεννή. ἦν ὁ Πρόκλος θεὸν λέγει ὑπὲρ τὸν κόσμον, τοῖς ὅλοις τῆς ἀνθρώπων ἀθέατον. καὶ διὰ τοῦτο ἐρεβεννὴν ὑπὸ τοῦ Η' σόδος κληθῆναι.

ἐρεβεννή.] σκοτεινή, ὑπὸ τοῦ ἔρεβος τὸ σκότος καὶ ἐρεβώδη· ἐνταῦθα τοῦτο δέλει δηλοῦν τὸ ἐρεβεννὴ τῇ ἀφανῆς.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Οὐκ ἄρα μοῦνον.] διπλῆ ἐστιν ἔρις. ἡ μὲν γὰρ ἄμιλλα καὶ ζῆλος εἰς τὸν τῶν ἀγαθῶν πόθον· ἡ δὲ φιλόνεικος ζωὴ μετὰ φθόνου καὶ δυσμενείας γινομένη. ἀλλ' αὐτὴ μὲν αἱ δύο θεαὶ γήνεσιν. ἐπειδὴ ἐνταῦθα καὶ τὰ καταμαχόμενα τοῖς ἀγαθοῖς. ἡ δ' ἀμείνων ἔρις ἀγαθὴ ἕνεκα γινομένη, καὶ ἐν τοῖς πρείττοσιν ἡμῖν ὄντων. λαμβάνει δὲ ἑαυτὴν, ἐπειδὴ ἐν τῇ θεογονίᾳ μίαν γόνιμον παρέδωκεν εἶναι, ὅθεν ἐνταῦθα ὥσπερ ζωιαδησόμενος ἑαυτὴν δύο λέγει, διὰ τὴν χαρὰν καὶ τὸν ζοπὸν τοῦ χαίρματος.

τὴν μὲν κεν ἐπαινέσειε νοήσας.] ὑποστικτέον τὸ τοῖς. τὸ γὰρ ὅλον ἦν, ἐπαινέσειε αὖτις νοήσας· καὶ γὰρ ὁ τυχὼν τὴν ἀμείνω τῶν ἐρίδων ἐπαινέσειε, ἀλλ' ὁ δωρηθεὶς αὐτῷ τῷ νῷ θεωρῆσαι μεγάλων ἕσαν ἀγαθῶν αἰτίαν τοῖς ἀνθρώποις.

Η' δ' ὀπιμωμητή.] δηλονότι ἡ χείρων ἔρις ὑπὸ φιλονείκου γνωμένη προαιρέσεως, ἄλογος οὖσα τῆς θυμοῦ κίνησις, καὶ οὐχ ἁπλῶς μωμητὴ, ἀλλὰ μὴ ὀπιτάσεως ὀπιμωμητή, ὡς ὀπιτεταμένη ἴσα, ψεκτὴ παρὰ τοῖς ἐμφρόσι.

διὰ δ' ἄνδιχα] χωρὶς διεστῶσα κατὰ τὴν ζωήν· ταύτῃ γὰρ εἶπε θυμόν. καὶ γὰρ πᾶσα ζωὴ ψυχικὴ καλεῖται θυμός.

ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης.] ὑπερβατόν, ἡ μὲν γὰρ χετλίη, πόλεμόν τε, τὴν χείρονα φησὶν εἶναι ἀκούσιον τοῖς ἀνθρώποις· εἰκότως. καὶ γὰρ ἅπαν τὸ κακὸν ἀκούσιόν ἐστιν· ὡς φησι καὶ Πλάτων. ὑπ' ἀνάγκης δὲ πῶς παρὰ τῶν ἀνθρώπων; διὰ τὴν ἄλογον ζωήν, ἣν ἔχουσι εἰς σῶμα πίπτουσαι τῆς ψυχῆς. καὶ τοῦτο χρὴ βάλλειν ἐπὶ τῶν θεῶν, τὸ τῇ ἀνάγκῃ πειθομένῃ συμβαίνειν· ἵνα δηλονότι μισήσασι τὸ μὴ σώματος ζῆν καὶ ἐνδέχεσθαι σώμασι ζώντας ἔξω παντελῶς εἶναι τῆς χρὴ τὰ σῶμα πάθων. ἔειν πρώτη] τὴν ἑτέραν τιμῶσι πληρώσεις τὴν πληροφορίαν αὐτῆς πυκνόν, καὶ φιλοτίμως ἔχουσι πρὸς τὸ μάχεσθαι· καὶ τιμῶσι μὲν καλῶς εἶπεν, ὑφ' ἡδονῆς.

Τὴν δ' ἑτέρην.] τὴν ἀμείνω λέγει καὶ αὐτὴν ἴσαν τῆς λογικῆς ψυχῆς ἀκμὴν αὖ ζώοντον πρὸς τὸ ἀγαθὸν ὡς ὄσαν. ταύτην δὲ γνωσθῆναι παρὰ τῆς νυκτός φησιν. ἔστι γὰρ ἡ νὺξ θεὸς ὑπὲρ κόσμου.

κόσμον ἀφανὴς τοῖς ὄμμασιν ἡμῶν· ἢ διὰ τοῦτο ἐρεβεννή. ὥσπερ καὶ αὐτὴν τὸν Δία πατέρα φασὶ τῶν ψυχῶν. ἐκείνη δ' ἐν ὑπογείοις τοῦ κρείττονα ἔχειν, εἰς πάντα ἀνάγκαιον ὅτι τοῦ ἀφανοῦς καὶ θείου ζωοῦ. αἰτία γὰρ ὅτι πάντων τῶν ἀοράτων. Ἄλλως. τὰ γὰρ κάτω σκοτεινότερα. μὴ ταῦτα ὃ ἐφάνη ἡ κακία· νῦν δ' ἀστοῦ ἔτυχεν. ὅτι ἀπὸ τοῦ ἀφανοῦς πεπυσμένος τὰ πάντα πάτερ κακὰ καὶ τὰ ἀγαθά.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Οὐκ ἄρα μῆτιν εἶχε.] ἐν τῇ θεογονίᾳ, ἐν ᾧ ἀντὶ τοῦ εἶδος εἰπὼν τὴν ἰδέαν ὁ ἡσίοδος, ἐνταῦθα ὥσπερ ἐπιλαθόμενος αὐτὸς ἑαυτὸν λέγων, οὐχὶ δύο ἐν ᾧ τὴν ἰδέαν, ἀλλὰ δύο. ἔστι γὰρ ὁ ζῆλος λέγεται, ὅπερ ἐστὶν ἡ ἀγαθὴ ἔρις. ἀλλὰ καὶ ὁ φθόνος, καὶ ἡ κακίστη ἔρις, καὶ αἱμοχαρής. Μῆτον.] μόνον ἰωνικῶς. διὰ τὸ μικρὸν κτῆσιν. ὡς ὃ μέγας λόγος, μακρὸν δέχεται κτῆσιν συλλαβὴν καὶ διαιρεῖται καὶ ἀπικός, μέγα. ὅπου δ' ἐν γῇ καὶ ἐν οὐρανῷ αἱ ἔριδες, δῆλον. τὸ δ' ἐν τοῖς δυτικοῖς. καὶ ὁ λόγος ἀξίως, λόγος μηχανῆς, Προμηθικόν ὅτιν. ὡς καὶ τὸ ὀπωπωμητὴ, καὶ τὸ διάνοιαν δυμὸν ἔχουσι, ὁ σοφὸς Πρόκλος, δυμὸν τοῦ ζωοῦ λέγει· ἡμεῖς δ', γλυκύτατον καὶ ἔμψυχον λογον καλοῦμεν· τῷ δὲ ἐκζόντων τὸν δυμὸν, ἤτοι τοῦ ψυχικοῦ ἁπλοῦ καὶ διανοητικοῦ ἐχόντων, ὁ ἡσίοδος ἐπὶ τῆς ἔριδος τοῦτο εἶπε.

Πόλεμος.] πολυμαθής τις ὢν, ὁ πρόλεως ἀμῶν καὶ θεῖος ὢν. ἢ πολυειμὴς, ὁ πολλὰς χέων καὶ καταβάλλων ζωπικώτερον.

Σχετλὴ.] κακὴ, κεφαλὴ λίαν. κεφαλὰ γὰρ καὶ παρόνομα, τὰ φαῦλα. τὰ δ' ἀγαθὰ, συντίμως ἐκφέρει.

Οὔτοι τοῦ γε φιλεῖ βροτὸς.] καὶ οὔτοι ἀνὴρ ἀνδρὸς ἑκόντος, ἔτις τοῦ γε φιλεῖ βροτὸς ἀθανάτων βουλὰς· ἀλλ' ἔτως ἔστις τοῦ γε φιλεῖ βροτὸς, ἀκόντος ἐστὶν, ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης καὶ βίας ἐν ταῖς βουλαῖς τῶν ἀθανάτων, ἤγουν τῆς εἱμαρμένης. οἱ θεοὶ γὰρ, ὡς φησι, ἡ εἱμαρμένη, ἔσαν τιμῶσι τὸν βαρεῖαν. εἰ δ' ἔστις ἐρεῖ, ἄρα οἱ θεοὶ καὶ αἴτιοι καὶ τῆς πονηρᾶς δόξης εἰσί. ἔτος γὰρ ψυχῶν λέγει ἡ εἱμαρμένη. αἱ δὲ ψυχαὶ αὐταὶ καθ' ἑαυτὰς ἦσαν, εἴτε ζῴων εἴτε κτημάτων ἢ χρημάτων, ἃ τινὸς ἑτέρου τῶν σωματικωτέρων ἐδέοντο, δι' ἃ γένοιτ' ἂν καὶ χαλεπὴ ἔρις. ἐπεὶ ὃ εἱμαρμένη τινὶ ζωῇ δύσθυμον σῶμα, ἃ καὶ ζῴων καὶ χρημάτων καὶ τῶν ἄλλων ὑποδεέστερη, δι' ἃ συμβαίνουσιν ἔριδες, οἰκότως ἀθανάτων, ἤγουν τῆς εἱμαρμένης βουλὰς ἔφη, τιμῶσι τοῦ θεοὺς οἱ ἄνθρωποι. νῦξ ἐρεβεννή.] τοῦ ἀγαθὴν ἔριν, ἤγουν τὸν ζῆλον φησὶ σκοτίζειν τῆς φαύλης τὸ τε χρόνῳ, καὶ ἀξιώματι. τὸ νῦξ δὲ ἐρεβεννὴ ἐκ οὐ τὸ ἀφανὲς ἐγὼ λέγω. καὶ γὰρ καὶ ἡ ἑτέρα ἐξ ἀφανοῦς γίνεται. ἀλλ' ὅπερ φημὶ, ὅτι ἐν ἀρχῇ μὲν ἔριδος καὶ χάος· εἶτα γεγόνασιν ἄνθρωποι. Σύμφυτος δὲ καὶ ζυγὸν τοῖς ἀνθρώποις ἡ χρησὴ ἔρις ἐκ τοῦ ἐρίδος ἐκείνου καὶ τοῦ κακοῦ ἐγένετο ἡ δὲ φαύλη ὕστερον, πάντα γὰρ τὰ ἀγαθὰ, σύμφυτα τοῖς ἀνθρώποις· ἐπίκτητα δὲ τὰ φαῦλα. Καὶ γὰρ ἡ χρησὴ ἔρις ἐκ τῆς νυκτὸς δοκεῖ γεγενῆσθαι, τουτέστιν ἐξ ἀφανοῦς. ὅτι πᾶς τινὸς ζηλωτὴς κρυφῇ τοῦτον ὑπομένει. ὁ δὲ φθόνος φανερῶς λοιδορίας ἐγείρει καὶ μάχας. ἐρεβεννὴ αἰολικῶς διὰ δύο νῦ γράφει.

Θῆκε δέ μιν Κρονίδης ὑψίζυγος αἰθέρι ναίων
Γαίης τ' ἐν ῥίζῃσι καὶ ἀνδράσι πολλὸν ἀμείνω·
Ὧ τε καὶ ὀτρηρὸν πέρ ὅμως κἀπὶ ἔργον ἐγείρει.

Posuit vero ipsam Saturnius altitugus, in æthere habitans, Terræ in radicibus & quidem hominibus longe meliorem. Hæc & quantumuis inertem, tamen ad opus excitat.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Θῆκε δέ μιν.] ἀντὶ τοῦ ἔκτισεν ὁ ἀστοῦ ἀ ζῶς ὁ υἱὸς τοῦ χρόνου ὁ ὑψίζυγος, ἤγουν ὁ ἐπὶ μετεώρου θρόνου καθήμενος, ὁ οὐράνιος ἐν τῷ αἰθέρι. ἀντὶ τοῦ ἐν οὐρανῷ καὶ ὁ πάνσοφος ἐν πάσῃ ῥίζαις τῆς γῆς· ἤγουν ἐν τοῖς κατωτάτοις, καὶ ἐν τοῖς ἀνδράσι, τὰ πολλὰ ἀμείνονα, ἤγουν κρείττονα τῆς ἑτέρας δημιουργίας. πολλὸν ποιητικὸν, πολὺ πονηρόν.

ὅτε καὶ ἀπίλαμον.] ἀντὶ τοῦ ὅτις καὶ ὀκνηρὸν τὸν ἄπιλαμον, ἤγουν ἀργὸν ὑπὸ φύσεως, μηδὲν ἐργάζεσθαι ἐθέλοντα, ἐπὶ τὸ ἐργάζεσθαι ἐγείρει, ἤγουν διανίστησιν.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Θῆκε δέ μιν.] τὴν μὲ ζωότητα ὑπὸ δὴ καλεῖσθαι· ὁ ζεὺς ὁ ἐν τῷ αἰθέρι τοῦτον, καὶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ἐν ταῖς ῥίζαις τῆς γῆς ἀμείνω τὴν ἕξιν ἔθηκε ταύτην ἐκείνης· ἵνα διὰ μὲ τὸ αἰθέρος διακόσμῃ τὸ ἀκρότατον· διὰ δὲ τῆς ἐν τῇ γῇ ῥιζῶν, τὸ ἔσχατον· διὰ δὲ τ' ἀνδρῶν; τὸ μέσον, ὅτε αἰθερίων ὄντων, καὶ τε χθονίων φυτῶν διὰ πάντων δέ, ὅτι πάντα χῶ θεῖον, καὶ ἐν ἅπασι, φρούριος, μέσοις, ἐσχάτοις. οἰκειῶν δέ, ὅτι τῇ ἕξει ἔθηκε τὴν ἀμείνω ἕξιν, φησὶ παρὰ τὸν Διὸς ἀρίστους ἡμίθεους, ὄντες αὐτῇ καὶ ἐν τῷ κόσμῳ διάφοροι συμποτέρων τῆς ἑτέρας. Γαίης τ' ἐν ῥίζῃσιν.] ἐν τοῖς φυτοῖς τοῖς ἐῤῥιζωμένοις τῇ γῇ ἢ ὅτι ἐῤῥιζωσαν αὐτὸν ἐν τῇ γῇ ἢ ὅτι ἡ ἀγαθὴ φιλονεικία καὶ ἐπὶ τὰ φυτά, καὶ ἐπὶ πάντα τὰ γεωργικὰ ἐδόθη, ὥστε ζηλοῦν εἰς τὸ ἐργάζεσθαι τοὺς ἀνθρώπους.

Ἥ τε καὶ ἀπάλαμον.] τὸν ἀνίσχυρον πρὸς τὰ ἔργα, καὶ οὗ μὰ ἔχοντα χεῖρας, ἀλλ' ἀργὸν κεῖσθαι πρὸς τὸ ἐργάζεσθαι τοῖς ἐργαζομένοις ἀμιλλώμενον ἢ χρείαν ἔχειν. Ἄλλως. ἥτις καὶ τὸν ἀργόν, καὶ μὴ παλαμώμενον ἐπὶ τὸ ἔργον ἐγείρει. παλαμᾶν γάρ, τὸ διὰ τῆς παλάμης γεωργίας ἐργάζεσθαι. ὁ γὰρ σουδαῖος κἂν ᾖ ἀδένης, σπεύδει τὸ ἐργάζεσθαι.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Θῆκε δέ μιν προνοίδης.] ὁ πρὸν παῖς ὢν καὶ εἰμαρμένη, καὶ προπορεύσα, καὶ σοφίζουσα τὸν νοῦν, καὶ ἀφρενὰς καὶ ἄλλα, ἢ ἐν τοῖς ὑψηλοῖς ζυγοῖς καὶ καθέδραις τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου καὶ τοῦ αἰθερίου ἴδρυμένη. ἔφην γάρ, ὡς ἐν τῆς κτίσεως λέγεσθαι ἀστέρων διαπλοῦς τὰ εἰμαρμένα. ἔθηκε γὰρ ταύτην τὴν ἕξιν πολλῷ ἀμείνω τῆς ἑτέρας ὁ ζεὺς ὁ ὑψιον καὶ ἐν τῷ αἰθέρι, καὶ ἐν ταῖς ῥίζαις τ' γῆς, καὶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις· διὰ πάντων γὰρ διήκει ἡ εἰμαρμένη. Διὰ δὲ εἶπεν, ὅτι τὰ εἰμαρμένα τῶν λέγεται. τὰ ἔξης δῆλα.

Ἥ τε καὶ ἀπάλαμον φησ.] ἤ τις ἀγαθὴ ἔρις καὶ τὸν ἀδένη, καὶ τὸν μὴ σπουδαῖον καὶ ἐργάζεσθαι δυνάμενον, ὅμως ὅτι ἔργον ἐγείρει. ἢ ὁμῶς, ἐπεὶ ἢ ἐλλιπῶς, ὁμοίως τῷ ἀπαλαμεῖ, ἢ ἀπαλαμεύτῳ ἐγείρει.

Εἰς ἕτερον γάρ τίς τε ἰδὼν ἔργοιο χατίζων
Πλούσιον, ὃς σπεύδῃ μὲν ἀρόμμεναί ἠδὲ φυτεύσαι,
Οἰκόν τ' εὖ θάσσῃ· ζηλοῖ δέ τε γείτονα γείτων
Εἰς ἄφενος σπεύδοντ'· ἀγαθὴ δ' ἔρις ἥδε βροτοῖσιν.
Καὶ κεραμεὺς κεραμεῖ κοτέει, καὶ τέκτονι τέκτων,
Καὶ πτωχὸς πτωχῷ φθονέει, καὶ ἀοιδὸς ἀοιδῷ.

Ὦ Πέρση, σὺ δὲ ταῦτα τεῷ ἐνικάτθεο θυμῷ.
Μηδέ σ' ἔρις κακόχαρτος ἀπ' ἔργου θυμὸν ἐρύκοι
Νείκεα ὀπιπεύοντ', ἀγορῆς ἐπακουὸν ἐόντα.

For in another one who sees
Rich man, who hastens to plough and plant,
And well manages his house, envies neighbour
neighbour hastening to wealth. Good is this strife for men.
And potter envies potter, and craftsman craftsman,
And beggar begrudges beggar, and minstrel minstrel.

O Perses, you however put these things in your heart,
Nor let evil delighting strife keep your heart from work,
While you watch disputes and listen to assemblies.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Εἰς ἕτερον γάρ πε.] καὶ γάρ τις ἔργα χατίζων, ἤγουν ἐνδεὴς ὢν ἔργων. λειπόμενος, τουτέστιν ὑστερούμενος, ἰδὼν εἰς ἕτερον πλούσιον. ὁ δὲ χωλὸς ἢ δεῖ τὸ ἕτερον καὶ τὸ πλούσιον, ἵνα μὴ δόξῃ πλούσιος εἰς ἕτερον ὁρᾶν πλούσιον. ἤτοι σπεύδει μὲν ἀρῶν, ἤγουν ἀροτριᾶν, καὶ φυτεύειν· ἀμφότερα ἔργα γεωργίας· καὶ τὸν ἑαυτοῦ οἶκον καλῶς διοικήσαι. ἔργον δὲ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀπὸ τ' ἐνεργείας τελούμενον· ἐνταῦθα τὸ ἀρότριον.

ἀρόμμεναι.] ποιητικὸς ἐστὶν ὁ τρόπος καὶ ἀπαρεμφάτων, ἀποβάλλειν τὸ ναὶ παλαιὸν φωνῆεν διφθόγγου παρόντος, καὶ συλλαβὴν ποιεῖσθαι τὴν εἰ συλλαβὴν, εἶτα καὶ τὴν αἰ δίφθογγον, εἰ μὴ πάρεστι. δεῖ γὰρ τὴν ἀπαρεμφάτου δίφθογγον ὅτι φύλει εἶναι. αὖται γὰρ ὅτι τὰ πίσσιμον αὐτῷ καὶ χαρακτηριστικὸν ταύτην μὲν οὖν, ὡς εἴρηται, καὶ παραφθεῖραι σύγχυσιν. ὅτι δ' ὅτι καὶ παρῶναι ἀποβάλλουσι, λαξεύοντες ἄπαξ τοιοῦτα καὶ σκαλεύοντες, ἵν' ἀρμόσῃ αὐτοῖς ὅτι τῇ τῆς μέσης οἰκοδομῇ, ὅτι παῦλα

ἐνταῦθα δὲ μὴ παρὼν ἀφοσιοῦσθαι. τὸ γὰρ μικρὸν μὲν ὂν ἀ ζωπύρει τὴν μάτην, μέγα δὲ γενόμενον ἀδυνατεῖ. ἡ γὰρ ἀπιθανὴ δόξα ἐκπίπτει ἐκ ἔχει χώραν ἐπὶ πάθει λέξεων. ἀναγκαζόμενον δὲ τὸ ὑπερέχειν μὴ ἑαυτῷ εἶναι δὲ οἰκεῖον, ἵνα μὴ ἀλλοτρίας αὐξήσεως δέηται, ξένον καὶ ἀσυμπαθὲς φρόνημα ποιεῖται. καὶ ὁ ἐν ὕδατι ἑτέρῳ τοιούτῳ ποτὲ γένηται· καὶ ἡ σφενδόνη ἡμῖν ἑτέρα μέν ἐστιν ἐν τῇ ἴσμεναι, ὅτι χρείαν μαχαίρου φοιάζει τὸ ξύλον καὶ ἑτέροις πολλοῖς, ἴσως δὲ καὶ λόγον ἔχει τὸ νόμα τῷ αὐξήσαι ἀπολαβόμενον.

ξύλοι δέμα γέφυραι γέφυραν.] τὸ ξύλον δύο δηλοῖ· τὸ φθονεῖν, καὶ τὸ μαχαιρίζειν, ὅπερ δὲ λέγουσι ἐνίοτε τὸ ὑπονοεῖν ἀντὶ τοῦ ἐργάζεσθαι, οἷς ἀρετὴν ὑπονοεῖ τις, αὐτὶ τοῦ ἐργάζεται· καὶ τὸ σὴν ὑπονοῶ, ἀντὶ τοῦ σιγῶ, ὅτου καὶ τὸ ξύλον τὸ μαχαιρίζειν, ἐνίοτε καὶ ἐπὶ τῶν μιμουμένων τιθέασιν. εἰς ἐνταῦθα ἔπος, οὐκ ἔξω λόγου ταῦτα πιεύσεις· ὁ γὰρ ὑπονοῶν τις, οὗτος πάντως κακὸς καὶ ἐργάζεσθαι αὐτόν. καὶ ὃν μαχαιρίζει τις ἐφ' οἷς ἔχει ἀγαθοῖς, δηλονότι ἢ ὑπολαμβάνει (ἐπὶ τούτων γὰρ λέγεται ὁ μαχαιρισμὸς) τοῦτον πάντως καὶ μιμήσασθαι, ἵνα τοῦ αὐτῷ τύχῃ μαχαιρισμοῦ. ἄφρων ὁ ἀπὸ σκοπῆς τοῦ ἑαυτῷ ἀφορίζόμενος πλοῦτος. τὸ αὐτὸ καὶ βίος, ἐφ' ᾧ βιοῖ τις δηλονότι. λέγεται δὲ καὶ ὁ ἄφρων ἀρνητικῶς, καὶ τὸ ἄφρον ὑστέρως.

ἀγαθὴ δ' ἔρις ἥτις βροτοῖσιν.] ἀντὶ τοῦ ἀγαθῶν αἰτία ἐστὶν ἥδε ἡ ἔρις τοῖς ἀνθρώποις. καὶ ὅτι μὲν ἑτέραν ἔριν, τοῦτο δὲ Ζωπυρικὴν ἔδωκαν ἀπὸ τοῦ ἀνατεῖναι τὸν λόγον, καὶ μεταβιβάσαι ἐπὶ τὰ ἔργα τὰ ἁρμόζοντα τῇ ἑτέρᾳ ἔριδι.

Καὶ κεραμεὺς κεραμεῖ κοτέει.] ἤγουν ἀγανάκτησιν ἔχει ἀνακειμένῳ, βλάβης καιρὸν ἐφαπτῶσαν. καὶ τέκτονι τέκτων κοτέει, καὶ πτωχὸς πτωχῷ φθονεῖ, καὶ ἀοιδὸς ἤγουν ποιητὴς, ἀοιδῷ. δῆλα ταῦτά ἐστι. φθόνος ἐστὶ λύπη ἐπ' ἀλλοτρίοις ἀγαθοῖς. Σὺ δὲ ὦ Πέρση, ἐγκατάθου, ἤγουν ἔμβαλε τῷ σῷ λογισμῷ ταῦτα. μηδὲ ἔριδος ἡ χαιρέκακος, ἤγουν ἡ ἐπὶ τοῖς κακοῖς χαίρουσα, κωλυέτω σε ἐπὶ τῷ ψυχρῷ, λέγω, ἀπὸ τοῦ ἐργάζεσθαι. ὅμοιον τῷ, Ποίῶν σε ἔτι φύγῃ ἔρμα ὀδόντων; εἰς φιλονεικίας βλέπουσα. ἀντὶ δὲ ἔχοντα τετραμμένῳ τῷ γεώμετρῳ. τοῦτο γὰρ τὸ Νείκεϊ ὑπολείπεται. λοιπὸν δὲ ἡ εἰς ἀρετὴν ὁδός· τὸ γὰρ βλέπειν λέγει πρός τι, καὶ μεσιτεύσης αὐτοῖς, ἢ τῷ ἑτέρῳ συλλογισαμένῳ τῆς ἐργασίας δυνάμεως. μὴ ἡ ταύτης ἐνίοτε μὲν δηλοῖ ἀπουδὴν, καὶ τὸ ἔχειν ἐστραμμένῳ τῷ γεώμετρῳ· ὃ βούλεται δηλοῦν ἐνταῦθα ὁ λόγος, ἐνίοτε δὲ ἐλπίδα· οὗ εἰς σὲ βλέπω, ἀντὶ τοῦ εἰς σὲ ἐλπίζω· ἐνίοτε δὲ μίμησιν, οὗ εἰς σὲ βλέπων τόδε ποιῶ, ἀντὶ τοῦ σὲ μιμούμενος.

ὑπαδόντα.] τοῦτο παρὰ τοῖς κωμικοῖς, μὴ μὲν προθέσεως ἐν χρήσει ἐστίν. οὗ ὑποπαίω ἀντὶ τοῦ ὑφορῶμαι. καὶ μὴν ἑτέρας ἴσως προθέσεως. χωρεῖ δὲ προθέσεως ὑπὸ ἀν ῥυθείη αὐτοῖς. οἱ ποιηταὶ δὲ καὶ τούτῳ χρεῖς προθέσεως ἐν ὀνήσει χρῆσις καὶ ἑτέροις μυρίοις. ἐνταῦθα δὲ προδήλως γένηται συλλαβῆς, ὡς ἐν τῷ ἑτάρμα καὶ ἑτέρους.

ἀφορῆς.] ἀντὶ τοῦ σὴν ἐν ἀγορᾷ φημῶν καὶ ῥημάτων. ἀγορεύειν δὲ λέγει ἐνταῦθα τὸ δικάζειν. ἐπακούειν.] ἐπακοὴν, ἤγουν ἐπήκοον· ἐπήκοος δὲ κυρίως ὁ σὴν δίκην δίμοιρος ἀκούων· ἐνταῦθα δὲ, ἀντὶ τοῦ ἀπροσκόπως ἁπλῶς.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Εἰς ἕτερον γάρ πις.] πλούσιον ἰδὼν ἐν τῷ ἔργῳ πλουτήσαντα, ἀπεύδει καὶ αὐτὸς πλουτῆσαι. Εἰς ἄφρονα.] τὸν πλοῦτον ἄφρονα καλοῦσι, τὸν ἀπὸ σκοπῆς ἔργων σὴν ἐναυσταίων ἀφοριζόμενον. ἔστι δὲ καλεῖται ὁ ἐναυστός.

κεραμεὺς κοτέει.] ὀργίζεται, φθονεῖ· Ἄλλως. προσίστησι τοὺς γεωργικοὺς ὑφίστασθαι ἀγαθὴ ἔρις φησὶν, ἡ μὲν ἐν ταῖς ἀδικίαις. ἡ ὅπου ἐν τῷ ἀφανοῦς καὶ ἀδήλου παρυφίστασθαι καλὰ καὶ ἀγαθά. τοῦτο δεῖ μᾶλλον ἐπανάγειν εἰς τὰ εἰρημένα· ἀεὶ τὸ χεῖρον ἔριδος, καὶ τὸ κοτέειν καὶ τὸ φθονεῖν κακά ὄντα, καὶ ἐπείτης οἰκεῖα, καὶ ἐκ τῆς ἀμείνονος.

Ὦ Πέρση.] τὸ πρόσωπον γέγραπται πρὸς Πέρσην τὸν ἀδελφόν. νουθεσία δὲ καὶ διδασκαλία· νουμαίνων δὲ τῷ παιζούσαν ὑσίαν καταλύσαι διεκαθίων τὰς ἐν τῇ πολιτείᾳ, καὶ καταδικασθέντων ἡσύδη, καὶ πολλὰ παρεσχολῶν ἐζημίωσε πρὸς ἄρχοντας καὶ κεντύεια ἕλκων διὰ τῶν σὴν χρημάτων ἐπίδοσιν. ἔρις κακοχαρτος.] ἢ ἡ κακοῖς χαίρουσα, ἢ ἡ χαίρουσιν οἱ κακοὶ, καὶ φιλοδικοῦντες, καὶ κακοφαγίαν βίον ζῶντες. διὸ καὶ ἀπὸ σὴν ἔργων καλύει, πρόσωπα αὐτῷ ἐστὶ τὰς ἀρετὰς, καὶ τὰς δίκας τὰς πρὸς ἀλλήλους. Ἄλλως. ἀμφίβολον τὸ κακόχαρτον. ἤτοι γὰρ ἡ κακοῖς, ἢ ἐφ' ᾗ οἱ κακοὶ ἐπιχαίρουσι δικῶν γὰρ

ὅτε

ὅτι ζύγχυσις γίνεται, ὠφελείας ἕξιν. Ἄλλως. μὴ δέ σι, φησὶν, ἡ φιλονεικία κωλύσῃ ἀπ' ἔργου εἰς τὸ σκοπεῖσθαι φιλονεικίας καὶ ἀκροᾶσθαι ῥημάτων καὶ φημῶν κινημένων ἐν ἀγορᾷ.

Νείκε' ὀπιπεύοντα.] τυτέστι σοὶς μόνας τὰς φιλονεικίας βλέποντα, καὶ ἐπαίνου ὄντα τῆς κατ' ἀγορὰν κινημένων φιλονεικιῶν, ὀφείλοντα τοῖς ἔργοις προσέχειν τοῖς γεωργικοῖς, ἀφ' ὧν τρέφεσθαι δυνατόν.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Εἰς ἕτερον γὰρ] τίς γὰρ χρήζων ἔργου, ἰδὼν εἰς ἕτερον πλησίον ἀπ' ἔργου, ὡς καὶ αὐτὸς ἰδών, καυδάζῃ ἀρῆν καὶ φυτεύειν.

ἀρόμεναι.] τὸ ρῶ μικρὸν, ἐκτείνεται ὑπὲρ μὴ ἀναταβόλου, καὶ γίνεται κοινὸν συλλαβή. οἱ δὲ θηλυτόν φασι, καὶ τοῦτο μόνα γραφέτωσαν ἁπλῶς.

ζηλοῖ δέ τε.] ἡ ἀγαθὴ ἔρις, καὶ ζῆλος λέγεται· ἡ δὲ φαύλη, φθόνος. ὅμως ἔμπροσθεν διῄρησεν τὸν ἡσίοδον κατακεχρημένον τῷ ζήλῳ, ἀντὶ τοῦ φθόνου.

Εἰς ἄφενος σπεύδοντα.] ἄφενος, πλοῦτος, ὄλβος, τύχη, καὶ δαιμονία διαφέρει. ἄφενος μὲν, καὶ ἀφενεὸς, ὁ μετέχων ἀφένους λέγεται. ἄφενος δέ ἐστιν, ἡ ἐπιοῦσα ἐγκυκλίδιος τῶν καρπῶν· πλοῦτος, τὰ διὰ πολλῶν ἐτῶν ζωοτροφούμενα, δοῦλοι, κτήνεσι, ἀγροὶ· ὄλβος, τὰ ἀμφότερα· τύχη δέ, ἡ δόξα τοῦ βίου καὶ ἔπαρσις· δαιμονία δέ, ἵνα τὰ πολλὰ παρεάσῃ, τὸ εὖ τοῦ δαίμονος, ὅτου τῆς ψυχικῶν ἀρετῶν ἔχῃ. δαίμων δὲ καὶ ἡ ψυχὴ λέγεται παρ' Ὁμήρῳ, καὶ παρὰ Σωκράτει.

Καὶ κλαυμοὺς ἐράμοι.] μεταβαίνει καὶ ἐπὶ τὸν φαύλην ἔριν, καὶ τὰ ταύτης ἐπεξηγεῖται.

πεωχὸς.] ἀπὸ τοῦ πτάσσω, τὸ διπλοῦν, ἢ ὁ σκεπτωκὸς τὴν ἔχειν. τηρῶ ἐνὶ θυμῷ.] ἐν τῷ σῷ θυμῷ, καὶ, τῇ ψυχῇ. σημαίνει δὲ καὶ τὰ μέρη αὐτῆς· τὸ θυμικὸν, ὅπερ θυμοειδὲς, καὶ λογιστικόν· ἡ γὰρ ὁμόνοια τοῦ λογισμοῦ ἐστι.

καπυχαρτος.] ἡ χαίρουσα ἐν τοῖς κακοῖς, ἢ ἐν ᾗ χαίρουσι κακοί.

ἀγορῆς ἐπακουὸν.] ἀκουστὴν τὴν ἐν τῷ πολιτικῷ λαλουμένων. σημαίνει δὲ ἡ ἀγορὰ τὸ πολιτεῖον, τὸ βουλευτήριον, τὰ ἐν ἀμφοτέροις πλήθη, τὰς ἐν ἀμφοτέροις λαλιάς κατακρισεῖς καὶ πάσας ἀπὸ τούτου λαλιάς. ἀγορὰ λέγεται καὶ τὸ ἀγοραζόμενον πρᾶγμα, καὶ τὸ νόμισμα δι' οὗ ἀγοράζεται.

Ὥρη γάρ τ' ὀλίγη πέλεται νεικέων τ' ἀγορέων τε
Ὧι πινυτὴ βίοτος ἔνδον ἐπηετανὸς κατακεῖται
Ὡραῖος, τὸν γαῖα φέρει Δημήτερος ἀκτήν,
Τοῦ κε κορεσσάμενος νείκεα καὶ δηρὸν ὀφέλλοις
Κτήμασ' ἐπ' ἀλλοτρίοις. σοὶ δ' οὐκέτι δεύτερον ἔσται
Ὧδ' ἔρδειν. ἀλλ' αὖθι διακρινώμεθα νεῖκος
Ἰθείῃσι δίκῃσι, αἵ τ' ἐκ Διός εἰσιν ἄρισται.
Ἤδη μὲν γὰρ κλῆρον ἐδασσάμεθ'· ἄλλα τε πολλὰ
Ἁρπάζων ἐφόρεις, μέγα κυδαίνων βασιλῆας
Δωροφάγους, οἳ τήνδε δίκην ἐθέλουσι δικάσσαι.
Νήπιοι· οὐδ' ἴσασιν ὅσῳ πλέον ἥμισυ παντὸς,

Cura namque parua eſt [id eſt eſſe debet] litiumque ſorique,
Cui non ſit victus domi in annum repoſitus
Tempeſtiuus, quem terra fert, Cereris munus.
Quo ſatiatus lites ac rixam moueas
De facultatibus alienis. Tibi vero non amplius erit iterum
Sic faciendum. Sed rurſus diſcernamus litem
Rectis iudiciis, quæ ex Ioue ſunt optima.
Nam nuper quidé patrimonium diuiſimus: aliaque multa
Rapiens ferebas, valde demulcens reges
Donivoros, qui hanc litem volunt iudicaſſe.
Stulti: neque ſciunt, quanto plus dimidium ſit toto,

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Ὥρη γάρ τ' ὀλίγη πέλεται.] ὑπομίμνησις δὲ φορτὶς πέλεται αὐτὴ τοῦ πέλει, ἤγουν ὑπάρχει τῆς φιλονεικιῶν καὶ τῆς ἀγορῶν, αὐτὴ τοῦ τῆς ἀγορᾶς, ἐκείνου δηλονότι τοῦ αὐθρώπου· ᾧ πῖνι μὴ κατάκειται, αὐτὴ ὑπομίμνησις ὄζει, ἔρδον, ἤγουν ἐν τῷ οἴκῳ, βίοτος αὐτάρκης ὡς ὅλον τὸν ἐνιαυτόν. πάστο γὰρ δηλοῖ τὸ ἐπιτηδεῖος· ἤγουν δηλοῖ τὸ ἔτος ἐξαρκῶν.

Ὡραῖος.] τυτέστι ὁρῶν τὸν ἐνιαυτὸν ἐξαρκοῦντα.

τὸν

τὸν γαῖα φέρει.] αὐτὶ τοῦ, ὃν ἡ γῆ φύει.

ἀκτλὼ ὄντα τῆς δήμητρος. αὐτὶ τοῦ ἐξαίρετον δωρημα. Τῶ κακορεσταόμενον.] τύτω τῶ πλύτω κορεσταόμενον, ἤγουν πλησθεὶς, ὀφέλλοις ἄν, αὐτὶ τοῦ ὄφελλε, ἐπίτεινε φιλονεικίας καὶ μάχλω ἐστὶ τοῖς ἀλλοτρίοις κτήμασιν· ἤγουν χάσεν τῆς ἀλλοτρίων κτημάτων, ὑστερζαίνειν αὐλὰ φιλοπμόμενον. σοὶ δ' ἔπειτα δεύτερον ἔσσω Ὧδ' ἔρδειν.] αὐτὶ τοῦ πάλιν. ὑ γὰρ ἅπαξ ὡρίσατο τῦτο ἐποίησεν, ἵν' ἦ τὸ παρὸν δεύτερον. ἀλλ' αὐτὸν· ἤγουν ἐν τῷ παρόντι διαχρινώμεθα. τυτέστι διαχωρίζωμεν τὴν ἡμετέραν φιλονεικείαν. Ἰθείαις δίκαις· ἤγουν δικαίαις, ἐντόμοις. τυτέστι δ' ἐτήσιον Δικῶν. αἳ ἐκ διὸς εἰσὶν ἄρισται· ἤγουν κράτισται· τυτέστιν αἱ ἀπὸ τῆς φρονοίας ἔχουσι τὸ κρεῖττον.

Ἤδη μὲν γὰρ κλῆρον ἐδασσάμεθα.] αὐτὶ τοῦ πρὸ μαχρᾶς τὴν οὐσίαν ἐμερίσαμεν, ἣν ἀπὸ τοῦ πατρὸς ἐκληρονομήσαμεν. ἀλλὰ καὶ ἄλλα πολλὰ ἔξω τοῦ ἀπίκοντός σοι μέρους ἐφέρεις ἤγουν ἥρπαζον· ἁρπάζων· τυτέστι βιαίως λαμβάνων, πλεονεκτῶν. μέγα κυδαίνων, ἤγουν μεγάλως τιμῶν αὐτὶ τοῦ, ἵνα μεγάλως τιμᾷς τοὺς βασιλέας, ἤτοι τοὺς κειτὰς τοὺς δωροφάγους· ἤγουν τοὺς τὰ δῶρα πόρον ζωῆς πεπωμένους. οἳ τοιῦτον τὸν κείσιν ἐθέλουσι δικάσαι, ἤγουν κεῖναι, ἣν θεὸς ἀλλήλοις ἔχουσιν.

Νήπιοι] ἤγουν μωροί. οὐδὲ ἴσασιν] ἤγουν γινώσκουσιν, ὅσῳ μέτρῳ ὅλου πλέον ἐστὶν ἔχει πλέον τὸ ἥμισυ τοῦ ὅλου τοῦ δικαίου ὅλου πλέον, τοῦ ὁλοκλήρου τῆς ἀδικίας.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Ὥρη γάρ τ' ὀλίγη] τυτέστιν ἐλαχίστη φροντὶς ἔστι τῆς ἀγορῶν καὶ δικῶν ἐκείνῳ τῷ μὴ ἔχοντι τὸν βίον ἱκανὸν τὸν ἀπὸ τοῦ ἔτους ἀθροίζόμενον ἐν τοῖς ἑαυτοῦ οἴκοις, ἀφ' ἧς πραφήσεται ἀνὰ πᾶν τὸ ἔτος. ψιλῶ τοι τὸ ὥρη νῦν γὰρ τὴν φροντίδα σημαίνει. ἔθεν καὶ ὀλιγωρία, καὶ πολυωρία καὶ πολυωρῶ, καὶ πολωρὸς, ὁ τὴν τοῦ φυλάσσειν ἔχων ἐξουσίαν.

Ὡς ποτὲ μὲν βίος.] αὐτῶ κατ' ὀλίγον νενοτεῖ ἀπομαράναν τῆς ἀργίας.

Ὡς ἐμὲ νῦν γαῖα] τὸν βίον φησὶν ὡραῖον, ὡς ἐν τῷ ὥρῃ θερίζειν συλλεγόμενον. ἐπειδὴ τὰ μὲν τὸ ἔαρ φέρει· τὰ δὲ τὸ θέρος· τὰ δὲ τὸ μετόπωρον· τὰ δὲ ὁ χειμὼν πρὸς τὸν βίον ἡμῖν ἀναγκαῖον. ὡραῖος μὲν γὰρ διὰ ταῦτα ὁ βίος. Δημήτερος δὲ αὐτὸν ἐκάλεσεν ὡς μόνον τῶν ἰδίως λεγομένων Δημητειακῶν, οἷς πυρῶν καὶ κεδρῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων. τὴν γὰρ γῆν, ἀφ' ἧς οἱ καρποὶ πάντες, Δήμητραν ὠνόμαζον οἱ παλαιοί.

μὴ βίος.] ὁ γάρ, φησὶ, μὴ ἔχων πλοῦτον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ὀφείλει ποτὲ μὲν ἐργάζεσθαι, ποτὲ δὲ ἀμελεῖσθαι. κάμοι, φησὶ, καὶ τότε φιλονεικεῖ. τοῦτο δὲ εἶπεν, ἵνα καὶ μέρος ἀπάρῃ αὐτὸν τῆς φιλονεικεῖν ὅτι τὸ ἐργάζεσθαι. ὦ πέρση.] τὸ καὶ τὸν πέρσην ἤτοι ἰσοπαῶς ἐπλησίον, ἢ πλασματικῶς, καὶ ὑποδιπλῶς διὰ τὸ ἀφεώσπον τῆς λύσεως. ἢ ἀκλῆ, φασὶ, σημαίνει δὲ τὸ καρπόν.

Τῶ κακορεσταόμενον.] οὐχ ὅτι πλούτῳ τις ὢν ὀφείλῃ εἶναι φιλόδικος, ἀλλ' ἐν ἀφθονίας ἐνδείκνυται πρὸς τὸν πέρσην, ὅτι μᾶλις πλούσιον ὄντα χρὴ ἄγειν ὄφελες εἰς τὸ σὸν δίκας διαιρεῖσθαι καὶ ἀγορᾶς. νῦν δὲ ἄπορον ὄντα πρὸς τοῖς ἔργοις αὖ μᾶλλον δίκαις, ἀφ' ὧν δύνασαι ποριεῖσθαι ζωὴν βίον. Ἄλλως. ὅταν, φησὶν, εἰς χορηγίαν ἀποθῇς ἑαυτὸν, τότε φιλονείκει ἐπ' ἀλλοτρίοις κτήμασιν. ἐνῆν δὲ οὐκ ἔστιν ἐν δευτέρῳ ἐργάζεσθαι τὸ ἔργον, ὡς αὖ εἰ μὴ ἀπείρης τῆς χειμῶνος, ἢ δυνῇ μὴ ταῦτα τῇ θέρει ἀπεῖραι.

Ζοὶ δ' ὑπὲρ.] μὴ τῷ διανομῷ τῆς παροιμίας ἥρπαζες τιμὰ τοῖς ἄρχουσι χρώμενον συμμάχοις, καὶ ἐμὲ συκοφαντῶν. οὐκ ἔτι ἡ καὶ δεύτερον ὑπάρξεις σοι διὰ τῶν φιλοπρεσγυσσωίλων τὰ ἐμὲ ἁρπάζειν πρόσθεν πάλιν ἐκείνους, καὶ ἐμὲ συκοφαντεῖσθαι. ἀλλ' αὖθι διακεινώμεθα.] ἀλλὰ νῦν μεταξὺ ἡμῶν ἀλλήλοις διαλυσώμεθα ταῖς δικαίως κεκριμέναις δίκαις ἐπ' εὐθείας, αἵτινες ἐκ τοῦ διὸς εἰσὶν ἄριστα.

κλῆρον ἐδασσάμεθα.] κλῆρον ἢ τὸν τῆς γῆς, ἢ τὸν τῆς οὐσίας· ὅθεν ἔκληρος ὁ πλούσιος, καὶ ἔκληρος ὁ κληρονόμος. ἤδη, φησὶν, ἐδασσάμεθα ἅπαξ, καὶ ἔξωθεν, ζεὺς δὲ ἐπλουτόκτησάς με, καὶ ἄρχοντας ἐτίμησας ἐξ αὐτῆς, δωροδοκοῦντας αὐτοὺς καὶ κολακεύοντας, ἵνα σοὶ χαρίσωνται. βασιλῆας δὲ νῦν τοὺς δικαστὰς καὶ τοὺς ἄρχοντας λέγει. ὅταν δὲ αὐτοὺς ἐκάλουν οἱ παλαιοί. ὡς Ὅμηρος·

Ἀλλ' ἤτοι βασιλῆες ἀχαιῶν εἰσὶ καὶ ἄλλοι.

Δωροφάγους.] τοὺς ἄρχοντας, οἷς χρώμενον, καὶ δῶρα δίδοὺς ἐκείνοις καὶ τῇ ἡσιόδῳ, ἐ δωροδόκους προσεῖπεν ἀλλὰ δωροφάγους, ὡς μὴ

μόνον δῶρα λαμβάνοντας παρὰ τῶν φιλοδώρων, ἀλλὰ καὶ δεπαιωῶντας ἄφρ λάβωσι, καὶ στρεφομένους ἐκ τῆς ἀληθείας ἐπὶ ἀλλοτρίων· οἷσπερ πεφθύμηκε ὄντως καὶ αὖθις δικάζειν τῇ πόρσῃ καὶ τῇ ἰσοδόξῳ δικῇ τιμῶν τῶν δώρων ἐλπίδα. ὅσῳ πλέον.] τὸ πλέον, ἢ τῷ πρόσθεν ὅτι πλέον, ἢ τῇ ἀξίᾳ· τὸ ἔν ἥμισυ τοῦ παντὸς ἔλαττον ὂν χρῆ τὸ πρῶτον χρῆ τιμῆ ἀξίαν ὅτι πλέον. πρώτη γὰρ τιμὴ ἀξίας τὸ δικαιότερον. ὃν ἂν δεῖ μὴ τὸ πᾶν ἔχειν, ἀλλὰ τὸ ἥμισυ, ὡς κρεῖττον ὂν καὶ δικαιότερον τοῦ παντὸς κεκτῆσθαι, τὸ μὲν τῶν ἡμίσεως ἀπολαύειν· τὸ μὲν γὰρ πρώτη πλεονεκτικώτερον, τὰ δὲ δεύτερα ὂν δικαιότερον. Ἄλλως· τὸ ἥμισυ ἐν τῷ μὴ δικαιοσύνῃ, πλέον ἐστὶ τοῦ ὅλου μὴ ἀδικίας.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Ὦρη γάρ τ' ὀλίγη.] αὐτὶ τοῦ, ἐχρὴ φιλοπεινικῶν φροντίζειν, καὶ τ' ἐν ἀγορᾷ διατριβῆς ἐκεῖνον τὸν ἀνθρωπον, ᾧ ἡ ἐπισία συγκομιδὴ τῆς ζωῆς, ἢ ἐκ τῆς καρπῶν τ' γῆς διδομένη ἐκ ἔστιν ἱκανὴ διαρκεῖν ἐπὶ ὅλον ἐνιαυτόν.

Ὦρη.] ἡ φροντίς· καὶ ψιλοῦται. ὅθεν κακῶς φαμὲν μὴ ψιλοῦν τὸ π, καὶ μὴ διαφέρειν τοῦ φ.

ὀλίγη.] ὀδὲ μικρά. πεπείρων τ' ἀγρίων τε.] δύο ζωϊζήσεις εἰσὶ παρ' ἡσίχῳ· κέων τ' ἄρο, δάκτυλος· τὸ δὲ κέων, αὐτὶ μιᾶς μακρᾶς ὅτι· ῥέων τε, ἔχαῖος· καὶ τὸ ῥέων δέ, αὐτὶ μιᾶς κεῖται μακρᾶς. βίος.] τὸ βίος ἐξ σημαίνει· τιμὴ τ' ἔργου, ὡς τὸ, βίον ἐμπεσεῖν ἢ φιλόφρον ἕζη· τὸν τρόπον, ὡς τὸ, χρηστὸν βίον ἔχει· τ' παρόντα κόσμον· τὸν ἐνὸς ἑκάστου χρόνον· τ' ζωῆς τ' σεμνοσίαν, ὡς τὸ πλοῦς ἦν αὐτῷ βίος· καὶ τὰς σεὶς τὰ ζῆν ζωτικὰς ἕξεις· ὅθεν τὸ ἐνταῦθα δηλοῖ κείμενον. ἐπέτανός] ὁλοχρονίως ἀρκεῖν δυνάμενος. ἐκ τοῦ ἔτος ἐτανός· καὶ ἐκτάσει, ἠετανός.

Δι' ἐρᾶς.] ὁ ἐκ τεσσάρων ὡρῶν τ' χρονικὸν γινόμενος· εἰδὼς ἢ καὶ τὸ βίος ὄνομα σημαίνειν πολλὰ, διαφορὰν τέθεικε τὸ ὡραῖος. ἐπεὶ ἢ βιωφελῆ καὶ ἀσεβῆ οἶδε καὶ ἕτερα, ἐκ γῆς ἢ, φησὶ, ἔδηκε τὸ, τ' γαῖα φέρει.

Δημήτερος ἀκτλιῦ.] ἤτοι τ' γῆς τὸ δῶρημα· δημήτηρ γὰρ ἡ γῆ, δωρικῶς. ἤτοι γὰρ αὐτὶ τοῦ ῆ, δ τιθέασι, διαφέρον γραφόν, καὶ δήμητραν μήμητραν λέγοντες, ἀκτλιῦ.] ἀκτῆς, θηλυκὸν ἢ τὸ ἠλίου καὶ ἀκτὴ, ὁ αἰγιαλός λέγει. τὸ ἢ δῶρημα, ὁ ἀκτὶς τοῦ ἀκτῆς τὸν ἀκτῖνα, ἐκ τοῦ ἄγω τὸ φέρω. καὶ νῦν μὲν ὀξεῖ δημήτηρ Ζωπύρως εἶπον, τὰ σαφέστερα καὶ ἀληθέστατον· καὶ τιμὴ μυθικὴν ἢ ἱστορίαν λεκτέον, ἀλλὰ καὶ ἀλληγορητέον μοι. ἐκ κριτῆς, ἢ μᾶλλον ἐκ σικελίας, ἅδης ἁρπάσας τὴν Δήμητρος θυγατέρα τὴν κόρην. διώκουσα ἢ ἡ μήτηρ, μέχρι τῶν ἀθλίων καὶ τῆς ἀλλαδος ἀφίκετο. ὑπὸ τεκμολέμου ἢ τοῦ κελεοῦ καὶ μετανείρας παιδὸς τὰ σπέρματα τιμῶν παῖδα μαθοῦσα εἰς ἀμαθίαν τῷ τεκμολέμῳ τὰ σπέρματα δίδωσι, καὶ πτερωτὸν ἅρμα δρακόντων· ὃς τύπῳ σπειρόμενος πάντα χῆ, τὰ σπέρματα γεωργίαν διδάσκει. Ταῦτα μὲν τὰ μυθώδη. τὸ δ' ἀληθὲς ὕπτιον ἔχει. μή που τ' γεωργικῶν ὀπτηνωθέντων σπέρι τὴν σπυρίαν, καὶ τιμῶν λιβύων, σῖτος αὐτοματίζων ἐγίνετο, καὶ πάλιν ἐφθείρετο, μηδενὸς τοῦτον ὀπτηνώσοντος. κέκροφ ἢ, ἤ τις ἕτερος, ἄργον εἰς λιβύων καὶ σικελίαν πέμψας, ἐκ οἶδα παρὰ τίνος μαθών, σικελὸς ζωαγωγεῖται σῖτον ἐκ τῶν σπερμένων, καὶ εἰς ἑλλάδα μεταπομίσας. ἐδὴ γενόμενος, τεκμολέμου φωτὸς ἀρώσας, καὶ σπείρας ἢ ἐν ἀρόῃ χρείῳ ἀπὸ τ' πρώτης ἀρδεύσεως, ὃ νῦν γέαι πάντες καλοῦνται· ἢ χῆ τοὺς σπαρέντας ἐν ἑλλάδι τῆς ἀτλικῆς, γεωργεῖ καὶ συγκομίζεται τοὺς καρπούς. εἶτα καὶ συλλαφόμενος τοῦ γεωργίας, τοῖς πᾶσιν ἀνθρώποις δέδωκε. καὶ δημήτηρ μὲν ἡ γῆ καλεῖται, ὅτι πάντων ἡ γῆ μήτηρ. κόρη ἢ νῦν καὶ Περσεφόνη, τὸ ἀπὸ τ' γῆς κατ' ἔτος εἰς τὸ ζῆν διδόμενα· μᾶλλον ἢ σῖτος, καὶ τὰ γεωργικὰ δι' ἃ σπειρομένοις φόνοι καὶ πόλεμοι γίνονται. ταύτην οὖν τ' κόρην, ἥτοι τ' νεαζόντα σῖτον, ἅδης ἁρπάζει. φυόμενον γὰρ τοῦτον, ὑπόπτερον ζωοῦσθαι φανίζεται πάλιν διὰ ἄγονον γεωργίας, ὡς ἔφημεν. ὡς ἢ ἄργε μετακομισθέντος, περὶ τεκμολέμου ἐν ἑλλάδι, ἁρπαγὴ καὶ ἀνεφύη, καὶ πάντα χῆ ἐδιδάχθη, ἔφασαν τὴν δήμητραν εἰς ἀθήνας ἐλθεῖν, ἵνα τὰ τ' γῆς δωρήματα, καὶ παρὰ τεκμολέμου μαθοῦσα δῶρεῖν τ' κόρην, δι' ἑλλάδι ἀνδρομένην ἐξ ἅδου λαθικαπόλου. ἐκεῖ γὰρ κρυβεὶς καὶ ἁρπασθεὶς ἐν τῇ γῇ ὁ σῖτος εἰς φῶς ἐξῆλθε. δράκοντες, ἢ πτερωτοὶ, οἱ φορβεσταὶ λόγοι, καὶ οἱ γεωπονοὶ, οἱ πάντα χῆ σπειρόμενοι, καὶ τὴν γεωργίαν διδάσκοντες. Ταῦτα μὲν τὰ μυθικὰ καὶ ἀλληγορούμενα. ἔστι ἢ καὶ ἑτέρα ἱστορία σπειρομένη περὶ τ' δήμητρος. Ὅτιες, ὁ καὶ Δείκυος, μὴ Ἴστρος τ' αὐτὸς γραμματικὸς

γυναικὸς ἢ Δήμητρος καλυμένης, ἢ σπυρὸν πλείστ., μὴ μισπεῖν ἢ αὐλῶν ἐπαίρχεσθαι, τὴν γεωργίαν ἢ φυτεργίαν διδάσκων. ὅθεν αὐτὸν ἢ Διόνυσον ἐπάλεσε, οἷς δώρατον φυτεργίας τὸν ἢ Ἴασιν Δήμητραν, ὡς τὰ τῆς γῆς δωρημένον, ἢ γεωργίαν διδάξασ.

Τῶν κεχορτασμένων.] ἢ πλήρ. διὰ δωρήματος ἢ βίου τοῦ ἐν τῇ γεωργίᾳ χορτασθείς, ὀφίλλων, αὐτὶ τοῦ ὄφελε ἢ αὔξε τὸν ἔσπ. ἢ προτρέπων ἢ τοῦτον φιλόπονον εἶν, ταῦτά φησι· ἀλλ' εἰδὼς, ὅτι οἱ περὶ ἔργα ἢ γεωργίαν χολάσει, οὐκ ἔτι τούτοις ἀχολισθήσῃ, ἅπερ εἰρήκει. τὰ ἑξῆς δῆλα. κεχορτασμένων, ἢ ὅσα λέγει δίκα τινὸς διαπλασιάζῃ τὰ σύμφωνα, αἰολικά εἰσιν.

Κτῆμασ' ἐπ' ἀλλοτρίοις.] οἱ πεπταὶ, ἢ δύο γράμματα, ὡς νῦν, ἐπβλίσουσιν αἰολικῶς, ἢ τὰ μακρὰ κυφίζουσι.

σοὶ δ' ἐκέτι δεύτερον ἔσαι.] ἐκέτι ἢ ἐκ δεύτερου τέρα οὖδε ἢ ἐπὶ τούτου τὸν πρόπον σοι γήσῃ, λαμβάνειν τὰ ἡμά. ἀλλὰ λυθήτω αὐτόθι τὸ πιέστερον φιλονείκημά.

Γθοίησι δίκαις.] ὀρθείαις δικασσώσαις, ἢ δικαίαις πείσασιν, αἱ ἀπὸ τῆ δίδος ἢ τῆ προνοίας ἢ τῆ εἰμβρόσιος εἰσὶ τίμιαι.

Δωροφάγοις.] ἐκ εἶπε δωροδόκοις, ἀλλ' ὅτι τοιούτοις δωροφάγοις· τοιοῦτοι, ἐκ τῆ λαμβάνειν δῶρα δίας ὤπας. οἱ ἢ τοιοῦτοι, τί τῆδ φαύλων ἐ πέσουσι τῆ δίας εἶν ἕνεκα; δωροδόκοι δὲ πάντες γίνοῃ, ἢ φίλῳ τρόπῳ δίκα φαυλόπιτον ἀποσυλᾶς εἰσδεχόμενοι. ὅσῳ πλέον ἥμισυ παντός.] αὐτὶ τοῦ ἐν πολλῷ φράγματι τὸ ἥμισυ πλέον τοῦ ὁλοκλήρου. τὸ ὅσῳ, ποσότης ἐστὶν αὐτὶ πληθύντ. τὸ πλέον ἢ τῇ ἀξίᾳ νοητέον· ἢ, οἱ ἐκ δικαίᾳ δίκα χρυσοῦ, πλείους τῇ ἀξίᾳ πυγχάνουσι τῆδ π. ἐ γὰρ τοσῷ ποτὲ τὸ ἥμισυ τοῦ ἐ παντὸς ὁλοκλήρου, πλέον πις εἴπῃ.

Οὐδ' ὅσον ἐν μαλάχῃ τε καὶ ἀσφοδέλῳ μέγ' ὄνειαρ.
Κρύπτουσι γὰρ ἔχουσι θεοὶ βίον ἀνθρώποισι.
Ῥηϊδίως γάρ κεν καὶ ἐπ' ἤματι ἐργάσαιο,
Ὥστέ σοι καὶ εἰς ἐνιαυτὸν ἔχῃς, καὶ ἀεργὸν ἐόντα.
Αἶψά κε πηδάλιον μὲν ὑπὲρ καπνοῦ κατάθειο,
Ἔργα βοῶν δ' ἀπόλοιτο καὶ ἡμιόνων ταλαεργῶν.

Neque quam magnum in malua & asphodelo bonum.
Occultatum enim habent dij victum hominibus:
Facile enim alioqui vel vno die tantum operatus esses,
Vt in annum quoque satis haberes, otiosus etiam:
Statimque temonem quidem super fumum poneres,
Opera vero boum cessarent, mulosumque laboriosorum.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Οὐ δ' ὅσον.] οὐδ' ὅσον μέγα ὄφελός ὄζιν ἐν τῇ ζωῇ τῇ ἐν μαλάχῃ καὶ ἀσφοδέλῳ, αὐτὶ τοῦ δύπλεῖ καὶ ἀσθενῆ διαίτῃ, τῇ μὴ διαμοσεργίας δεομένοις, καὶ ἔξω πολυπραγίας. διὰ γὰρ τῆδ, δύπλεστάτων λαχάνων, ἀφ' ὧν τρέφεσθαί πασα δυνατὸν, πὸν ἀντίεπλον ἁπλῶς ἐδύλωσε βίον.

Κρύπτουσι γὰρ ἔχουσι θεοί.] αὐτὶ τοῦ ἔκρυψαν γὰρ οἱ θεοὶ τὸν βίον τῆδ ἀνθρώπων, τὸν ἀντίεπλον δυλοπόν καὶ ἄπονον. ὁ ζεὺς ἔκρυψεν ἐκ πάντες οἱ θεοὶ, ὡς ἐν τοῖς ἔμπροσθεν φαίνῃ. ζωὴ δὲ τοῦτο τῇ φύσει καὶ ἀνάγκαν, τὸ τοῖς ἐπὶ ἔργον ὁδὸν πάντας τοὺς ὁμοσθοῦς ἀναφέρειν.

Ῥηϊδίως γάρ κεν.] ῥᾳδίως γὰρ, εἰ δύπλεστος ἦν δυλοπόν ὁ βίος. καὶ μὰ ἐκρύπτετο τοῦτο ὑπὸ τοῦ διὸς, ὅτι μιᾷ αὐ ἡμέρᾳ εἰργάσθαι ἔτος, ὥστε ἔχειν σε καὶ μέχρις ὅλου ἐνιαυτοῦ, καὶ ἀργὸν ὄντα.

Αἶψά κε πηδάλιον.] ἤγουν ταχέως αὖ τὸ πηδάλιον μὲν κατέθου αὐτὶ τοῦ ἔθου ὑπὲρ καπνοῦ. τουτέστιν ἀρχὴν αὖ ἐποιήσας καὶ ἐδημίαν χρείας ἔχῃς αὐτοῦ. τὰ ἔργα ἢ τῆδ βοῶν ἀπόλοιτο. αὐτὶ τοῦ ἀφαίνοιτο αὖ ἰδίᾳ, καὶ τῆδ ἡμιόνων τῆδ ἐπ' ἔργοις καρτερεπῶν· οἷς ὅτι πρὸ ὀπτικοῦ τούτῳ βίῳ αὐάγκλιτα ἔχομεν χρῆσθαι· εἶτα ἐπιμεμφόμενοι τὸν λόγον, ἵνα δηλώσῃ τινὶ αἰτίᾳ, δι' ἣν ὁ ζεὺς τὸ τῆδ ἀνθρώπων ἔκρυψε βίον. καὶ φησίν.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Οὐ δ' ὅσον ἐν μαλάχῃ τε.] τὰ δύπλέστατα τῆδ βρωτῶν ἀφ' ὧν τρέφεσθαι δυνατὸν, τινὶ μαλάχῃ καὶ τῆ ἀσφοδέλῳ. καὶ γὰρ ἐκ τούτων χυλὸν ἐσθίειν εἰς βρῶσιν. ἐκ τούτου δὲ πολὺ τὸ ὄφελος, καὶ πλέον ἢ τῆδ πολυτελεστάτων βρωμάτων ὑπὸ ἀδηλίας συλλεγομένων. Ἄλλως. ἢ τὸν ἐκ τῆ ῥᾳστα βίον λέγει, ὅσον ἢ, καὶ ἀφ' ἑσπερίας τοῦτο λέγει· Ἔμπροσθε γὰρ ἐκ τῆδ τῆδ ἑσπερίας φῶν,

φῶν, φὴ τῆς ἁλίμου λέγει· μέμνηται δὲ τῆς ἁλίμου καὶ Ἡρόδοτος, ἐν τῷ πέμπτῳ τῶν καθ' Ἡρακλέα λόγων, καὶ Πλάτων ἐν γ' τῶν νόμων, Ἐπιμενίδην φησὶ μηδὲν τῶν δεομένων προφροντίσαντα ὧν τελεῖν τὴν ἡμέραν, ἵνα δ' ἐξ ἀσφοδέλου καὶ μαλάχης, ὅσα αὐτὸν ἄλιμον καὶ ἄβλαβον ἐποίει. Κρύψαντες γὰρ ἔχουσι θεοί. τὸν βίον κατακεκρύφθαι ὑπὸ τῶν θεῶν τοῖς ἀνθρώποις τὴν τῶν ἀναγκαίων ἀφειδούσην βίον καλῶν. εἰ γὰρ μὴ ἀπεκέκρυπτο, ἀλλ' ἵνα ἐν μέσῳ κείμενον, καὶ δύποδες ὄν, ἀδὲν ἔδει γεωργεῖν ἢ ἀδὲ πλεῖν ἕνεκα τῆς τοῦ βίου κατασκευῆς. νῦν δ' ἐκ ἴσα πᾶσιν δύπτοις ἡ τύτου πρόνοια, ὡς κρυφθεῖσα παρὰ θεῶν, καὶ ὀλίγοις ἴσα καταφανὴς, κινεῖ τὴν μὲν εἰς τὸ πλεῖν, τὰς δ' εἰς τὸ γεωργεῖν· μηχανωμένους ἀφορμὴν ἑαυτοῖς τοῦ συλλέγειν τὸν βίον. Ἄλλως. βίον τὰς ἀρετὰς δηλονότι λέγει δ' ἔκρυψαν, ὅτι οὐ πᾶσι δῆλη ἡ ἀρετή. καὶ ὅτι μὴ κόπῳ πολλῷ τις αὐτὴν διείσκει. ἢ ὅτι μεταποιεῖται ἔδωκε τὸν πλοῦτον, δυσειδέστατος αὐτόν. τὸ δὲ σχῆμα ἁπλοῦν· αὐτὶ γὰρ τοῦ κεκρύφασιν εἶπε κρύψαντες ἔχουσιν. σοφοκλῆς, κηρύξας ἔχω· αὐτὶ τοῦ ἐκήρυξα. Ῥᾳδίως γάρ κτλ.] τοῦτο ἀκόλουθον τῷ κεκρύφθαι τὸν βίον ὑπὸ τῶν θεῶν, καὶ μὴ ἴσῃ) πᾶσιν δύποδσιν, εἰ γὰρ ἴσα πᾶσιν δύποδσιν, ῥᾴδιον ἂν ἦν καὶ ἐπ' ἤματι ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ, μεταχειρισασθαί τὴν ἔργων, ὥστε πάντα τὸν ἐνιαυτὸν ὑπὸ τούτου πεῖσαντα τὸν ζῆλον, τὰ ἕτερα ἀργεῖν, μηκέτι δεόμενον τοῦ ἐργάζεσθαι.

Λῖψά κε παιδάλιον.] εἰ μὴ δυσάρεστος ὁ βίος, καὶ τῆς ἐργαζομένων δεόμενος συνεχῶς ἐκ ἔδει πλεῖν πολλάκις. ἀλλὰ τὸ παιδάλιον οἶκοι καταθέσθαι καὶ ἅπαξ ποτὲ πλεῦσαντα μόνον. Εἰώθεισαν γὰρ πολλάκις τὰ παιδάλια ὑπὲρ τῆς καπιζομένων χρεμάναι τόπον ξηρὸν ἡσυχίαν, τῷ μὴ σῆψιν ὑπομεῖναι, χάριν τῆς ἐγκειμένης αὐτοῖς ὑγρότητος. ἀλλ' ἀδὲ γεωργεῖν καθ' ἕκαστον ἔτος, ἀλλ' ἅπαξ ποτέ. καὶ τοῦτο πείσαντα ἑαυτὸν τὰ τῆς θεῶν ἔργα, καὶ τῆς ἡμέρων τῆς περὶ γεωργίαν χρησίμων. Νῦν δ', διὰ τὸ δυσάρεστον ἴσῃ) τοῖς ἀνθρώποις τὸν βίον, δύπη) καὶ ναυτιλία, καὶ γεωργία παρ' αὐτοῖς.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Οὐδ' ὅσον ἐν μαλάχῃ.] ἐλλιπῶς καὶ ζωηρῶς τοῦτο φησιν ὁ ποιητής. ἔστιν γὰρ, ὅτε μὲν τῆς ἁλίμου λέγει· μέμνηται δὲ τῆς ἁλίμου καὶ Ἡρόδοτος, ἐν τῷ πέμπτῳ τῶν καθ' Ἡρακλέα λόγων, καὶ Πλάτων ἐν γ' τῶν νόμων, Ἐπιμενίδην φησὶ μηδὲν τῶν δεομένων προφροντίσαντα ὧν τελεῖν τὴν ἡμέραν, ἵνα δ' ἐξ ἀσφοδέλου καὶ μαλάχης, ὅσα αὐτὸν ἄλιμον καὶ ἄβλαβον ἐποίει. Κρύψαντες γὰρ ἔχουσι θεοί. τὸν βίον κατακεκρύφθαι ὑπὸ τῶν θεῶν τοῖς ἀνθρώποις τὴν τῶν ἀναγκαίων ἀφειδούσην βίον καλῶν. εἰ γὰρ μὴ ἀπεκέκρυπτο, ἀλλ' ἵνα ἐν μέσῳ κείμενον, καὶ δύποδες ὄν, ἀδὲν ἔδει γεωργεῖν ἢ ἀδὲ πλεῖν ἕνεκα τῆς τοῦ βίου κατασκευῆς. νῦν δ' ἐκ ἴσα πᾶσιν δύπτοις ἡ τύτου πρόνοια, ὡς κρυφθεῖσα παρὰ θεῶν, καὶ ὀλίγοις ἴσα καταφανὴς, κινεῖ τὴν μὲν εἰς τὸ πλεῖν, τὰς δ' εἰς τὸ γεωργεῖν· μηχανωμένους ἀφορμὴν ἑαυτοῖς τοῦ συλλέγειν τὸν βίον. Ἄλλως. βίον τὰς ἀρετὰς δηλονότι λέγει δ' ἔκρυψαν, ὅτι οὐ πᾶσι δῆλη ἡ ἀρετή. καὶ ὅτι μὴ κόπῳ πολλῷ τις αὐτὴν διείσκει. ἢ ὅτι μεταποιεῖται ἔδωκε τὸν πλοῦτον, δυσειδέστατος αὐτόν. τὸ δὲ σχῆμα ἁπλοῦν· αὐτὶ γὰρ τοῦ κεκρύφασιν εἶπε κρύψαντες ἔχουσιν. σοφοκλῆς, κηρύξας ἔχω· αὐτὶ τοῦ ἐκήρυξα. Ῥᾳδίως γάρ κτλ.] τοῦτο ἀκόλουθον τῷ κεκρύφθαι τὸν βίον ὑπὸ τῶν θεῶν, καὶ μὴ ἴσῃ) πᾶσιν δύποδσιν, εἰ γὰρ ἴσα πᾶσιν δύποδσιν, ῥᾴδιον ἂν ἦν καὶ ἐπ' ἤματι ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ, μεταχειρισασθαί τὴν ἔργων, ὥστε πάντα τὸν ἐνιαυτὸν ὑπὸ τούτου πεῖσαντα τὸν ζῆλον, τὰ ἕτερα ἀργεῖν, μηκέτι δεόμενον τοῦ ἐργάζεσθαι.

Λῖψά κε παιδάλιον.] εἰ μὴ δυσάρεστος ὁ βίος, καὶ τῆς ἐργαζομένων δεόμενος συνεχῶς ἐκ ἔδει πλεῖν πολλάκις. ἀλλὰ τὸ παιδάλιον οἶκοι καταθέσθαι καὶ ἅπαξ ποτὲ πλεῦσαντα μόνον. Εἰώθεισαν γὰρ πολλάκις τὰ παιδάλια ὑπὲρ τῆς καπιζομένων χρεμάναι τόπον ξηρὸν ἡσυχίαν, τῷ μὴ σῆψιν ὑπομεῖναι, χάριν τῆς ἐγκειμένης αὐτοῖς ὑγρότητος. ἀλλ' ἀδὲ γεωργεῖν καθ' ἕκαστον ἔτος, ἀλλ' ἅπαξ ποτέ. καὶ τοῦτο πείσαντα ἑαυτὸν τὰ τῆς θεῶν ἔργα, καὶ τῆς ἡμέρων τῆς περὶ γεωργίαν χρησίμων. Νῦν δ', διὰ τὸ δυσάρεστον ἴσῃ) τοῖς ἀνθρώποις τὸν βίον, δύπη) καὶ ναυτιλία, καὶ γεωργία παρ' αὐτοῖς.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Οὐδ' ὅσον ἐν μαλάχῃ.] ἐλλιπῶς καὶ ζωηρῶς τοῦτο φησιν ὁ ποιητής. ἔστιν γὰρ, ὅτε μὲν γνώσκειν. ὅρον τι πλέον τὸ ἥμισυ τοῦ ὁλοκλήρου, ἐπάγει, ἀδὲ γινώσκειν ὅσον μέγα ὄφελος ὁ ὃν μαλάχῃ καὶ ἀσφοδέλῳ διπλάσιον λαχάνοις ὑπάρχει. λείπει τὸ παρέξ ἀδύνατον βρωμάτων πολυτελῶν.

Πάλιν δ' ὁ Πρόδικος ἐξαπατᾷ λόγῳ.

Ἐρδέμεν ὃ κομπασίφρονα ζάλιν,
Θέλων διδάσκειν τ' ἄλιμα τὸν πρόπαν.
Ἀλλ' ἀδὲν εἰδὼς ἀφειμὶ μάτην χάρων.
Ἀλλ' αὐτὸς εἰπεῖν καὶ διδάσκειν καὶ χρέφειν.
Ἃ νῦν θεσπίζομαι τοῖς κενοῖς τότε κρότοις.
Σκίλλης τὸν ὄγκον, καὶ μαλάχης τὰς χλαδὰς
Τεμὼν ἐν ὅλμῳ, συγκεράσας καὶ μέλι,
Καὶ σῶν τι βραχὺ θεὸς φρὴν τ' ἀμμάτων
Οὐκ ἂν πάροιθε τ' λιμῆ τὸ πυρφόρον,
Εἰ συγκεράσας ἀκεδῶς καὶ θεὸς τέχνῃ.
Εἰ δ' ὑ, θεὸς φάλλω ὑ ἔρδοντὰς φανῇ πρόχειρ.
Σκίλλα γὰρ οἶδε τὰς ἀτέχνως ὀλλύειν.
Εἰ δ' αὖ τὸν ἰὸν ἐξανέγκῃς ἐντέχνως,
Βρέξαν ἐν χύτραις ἀκρατῶς μὴ ὑδάτων,
Ἕπτα τεφρώσεις αὐγαῖς ἡλίου,
Τεμών τε λεπτὰ συμφυρέσας σησάμῳ,
Μέλι τε μίξας, καὶ τὸ μίκων ὁ δάκρυ
Πρὸς σαθμὸν, ὃν χρὴ, καὶ ποσὸν, καὶ θεὸς μίξῃ,
Ὃ δ' ἂν γνώσκων, ἀκεδῶς ὐχὶ χάρῳ,
Σμικροῖς ἐν ὄγκοις ἱκανὸν θρέψαις ὄχλον.

Κρύψαντες γὰρ ἔχουσιν.] αὐτὶ τοῦ κεκρύφασιν, ἁπλῶς· οἱ γὰρ ἁπλοῖ τὰς μετοχὰς αὐτὶ ῥημάτων λέγουσι. πῶς χρὴ παρελθεῖν; ἤγουν θεισσοῖς πιθέσθαι, ὡς νῦν τὸ Κρύψαντες αὐτὶ τοῦ κεκρύφασι. τὸ δ' ἔχουσι χρὴ παρελθεῖν κεῖται. Ὁ δὲ τῆς τοῦτο· ὦ Πέρση, μὴ ἀργὸς ἐν ταῖς ἀγορείοις καὶ τοῖς πανηγύρεσι διάπεισε. τῷ γὰρ καὶ ἔχοντι τὸν ἐκ γεωργίας χρόνον ζῶν, ἀ χρεία τούτων. ἧς γεωργικῆς ζωῆς τὸν ζωοποιὸν πληρούσης· εἶτ' οὖν αἱρετὸν, ἔπειτα φιλονεικεῖ. οἱ θεοὶ γὰρ, ἤγουν ἡ εἱμαρμένη, ἢ ἐκ τῆς ἀστέρων γενομένη, ἀπέκρυψε, καὶ δυσάρεστον ἐποίησε τὸν βίον τοῖς ἀνθρώποις. δυκόλως γὰρ ἕτερον καὶ μιᾷ ἡμέρᾳ ἐργασάμενον εἶχες ἂν ἀρκοῦν ζῶν τῷ ὅλον ἑαυτὸν, καὶ ἀργὸν διάγειν. καὶ ταχέως ἂν τὸ παιδάλιον ὑπερῆρεν τ' καπνὸν κρεμάσθαι, δηλονότι ἅπαξ πλεῦσαν· καὶ ὑπόλοιπα καὶ ἀνώλοντο ἂν τὰ ἔργα τ' βοῶν, δηλονότι ἅπαξ συνεργασάμενα· ἀλλὰ ζεύς, ἤγουν ἡ εἱμαρμένη, ἀπέκρυψε τ' ῥᾳδίαν καὶ ἔμφορον ταύτην ζωὴν, ἀπειθεῖς πε-

ςὰ τῦ σεμνοῦ, ἢ κλαπεὶς ὑπ' αὐτῦ τὸ πῦρ. ἀνθ' ὧ κλέμματος ἡ πυρὸς ἡ γυναῖκα τεύξας, συμφορῶν τὸν βίον ἐπλήρωσε. Ταῦτα μὲ μοῦσα. ἢ δὴ σαφέστερον, ἢ χὴ ἀλληγορίαν μοι μάνθανε, ἢ ἰσυετικωτέρως ἢ ἀληθῶς χὴ ἕλληνας φασὶν ἔνιοι, ὅσοι τὸν κόσμον γνωστὸν εἶναι λέγουσιν, ὅτι μὴ τὸ διαφαγεῖν τὸ ἔρεβος, ἢ τὸν αἰῶα συσῶσαι, ἢ ὑποσῶσαι τὴν γῆν πλαδῶσι ἢ πυκνῶς ἀπαλῶ, συμποδισάσεις ἢ προμολυσώσεις ὑμένας ἐκ ταύτης ἀναδοθῶσαι. ὧν ὑσὺ ἡ ἡλίῳ θρμαινομένων ὑμένας, νυκτὸς ἢ τρεφομένων ταῖς σιλικαίαις ὑγρότησι, ἢ μὴ τὴν αὔξησιν ἐπεργάζων, ἀνθρώπους ζωώδη ἡμᾶς. ἢ πανοῖον ζώων ἰδέας σοὶς τὴν στοιχειακὴν ὑπερέχειαν, τὴν ὑδατώδη φημὶ ἢ πυρώδη, ἢ γαώδη ἢ ἀερώδη. κατεξικμαδεῖσας ἢ τῆς γῆς ὑφ' ἡλίῳ, ἢ μηκέτι γυναῖκ' δυναμένης, ἐξ ἀλληλογονίας φασὶ ἡ ἡμῶν γίνεσθαι. ὅτι ἢ ζῶα γυναῖκ' οὐδὲν ἡ γῆ, δηλοῦσι πολλαχόθεν, ἢ ἐν ἧ ἐν θηλαῖᾳ τῇ αἰγυπτίᾳ γινωμένων μυῶν μὴ τὴν τῦ πείλυ ἀναβάσεως ὑποχώρησιν. οἳ τότε ἢ ἡμῖν ἀνθρώπων, ἁπλότητος ὄντες ἀπάσης ἢ ἀτεχνίας ἀπέμυσι, ὕδρίαν ὕτε τέχνην, ὕτε γεωργίαν ἐπίσαντο, ἕτ' ἄλλο ὑδέν, ὕτε ὅ, τι δεῖ νόσου ἢ θανάτου ἐπιγίνωσκον. ἀλλ' οἷς δὴ κοῖτον δὴ τὴν γῆν πίπτοντες ἀνέψυχον, ἐκ εἰδότες ὃ πάσχουσι. φιλοψυχίαν ἢ μόνον ἀσκοῦντες, ἀγχαῖον ἐζῶν τὸν βίον, δίκην θεομίσων δὴ νόμας ἐξιόντες, ἢ τοῖς ἀκοσμίοις κοινῶς ἢ τῆς λαχάνοις τρεφόμενοι, ἢ ἀλλήλους χὴ θηείων ἐσθιόμενοι ἢ σωματόμενοι, γυμνοὶ γυμναῖς ἡ χδοῖ. γυμνοὶ ἢ ὕπνου πυγχάνοντες, ἢ σπέρμα ἢ χρημάτων ὄντες ἐπίδειες, ἢ μηδὲ καρπὸς ἢ ἀκρόδρυα ἐς ἀνθρώπους ζωαγεῖν εἰδότες, ἀλλὰ μόνον ἐδίοντες ζῶν τὴν ἐφήμερον, χειμῶνος γενομένου, πολλοὶ διεφθείροντο· λοιπὸν τὴν ἀνάγκην χόντες διδάσκαλον, τὰ κοῖλα σπήλαια δύεσθαι, ἢ τὰ δασέα, ἢ χειμαῖς πετρῶν, ἢ ἀπήλαια ὑπὸ λύπου. ἢ τὰς σπὸ καρπῶν δυναμένας φυλάττεσθαι μόλις γνωρίσαντες, ἢ ἅπαξ ἀυτὰς ζωαγείροντες, ἐν τοῖς ἀπλαίοις ζωαπετίθεντο, ἢ τούτοις ἐπιφέροντο δι' ὅλου ἐαυτῶν. τοιαύτην οὖν ζῶντες τὴν ἐμβρίθειαν. βίον ἀπλῶν ἢ ἀπέρισπον ἢ φιλάλληλον ἔχον δίκαιον πυρὸς δὴ γνῶσιν. ὦ βασιλεῖς, ὦ ἄρχοντες, ὦ δικασταί, ὦ στρατιῶται, ὦ βίαι, ὦ χρήματα γῆς, ἀλλὰ φιλοψυχίαν μόνον ἢ ἐλεύθερον ἢ ἀπέρισπον τοῦτον βίον ζῆν εἰδότες. ἐπεὶ ἢ σεμνοῦσθαι γεγονότες, ἢ σεβαλδικώτεροι, τὸ πῦρ ἐφεῦρον. ἢ θρμοτέρων, ἤγουν παντεργετέρων σεσημάτων ἀρέχθησαν, ἢ τὴν ἀφρίτην ἢ ἐλαθέρου βίου ἐκείνου μετέβαλον διαγωγὴν, ἢ εἰμαρμένην, ὡς εἴπου τις. κἀκ τ' χρήσεως τῦ πυρὸς αἱ τέχναι σεσιφρόνηθ'. δι' ὧν ὁ βίος κοσμεῖ, ἢ τὰ ἡδέα ἡμῖν ἢ τρυφερὰ ἢ ἀξιόπιστα γίνεται, δίκην γυναικὸς ἡμᾶς καταθέλγοντα, ἢ χυδροτέρας ἀεργαζόμενα, ὃ καλεῖ πλάσιν γυναικὸς ὁ ποιητής. ἐπεὶ ταῦτα σοφίσαντες ἐξεμήκαμεν, καθ' ἑαυτῶν ἐκπεσάμβα τὴν παντεργίαν ταύτην, ἢ τὴν σεμνότητα, ἢ σὺν τέχναις ἅπασιν τὴν ἐφεύρεσιν, ἢ τὴν ἐκ τῦ ἀνδείου ἢ σκληρῦ βίου ἐκείνου ὅτι τὸ θηλυπρεπέστερον ἢ βλακωδέστερον μεταῤῥύθμισιν. ἃ ἢ γυναῖκα παιδοῦσαν, ἢ ἰσὸν πολυσήμονα, ἢ ἕτερα καλέσει τις μυεῖα. ὅπου γὲν ἐκ τ' ἢ πυρὸς κλοπῆς, ἤγουν τῆς ἐφεμέρου ἢ τῆς χρήσεως, ἐφεύρομεν νέον κακὸν ὀπάσαν, τὴν γυναῖκα ταύτην βιοτὴν, τὸ δεῖ σιδήρου μαλακῶν ἢ ταπήτων καθεύδειν, ὅσα ἀμφαγαπῶμεν. κακὸν ἢ ἡμέτερον, ὅτι παιδοῦσιν τέκνων τ' λαμπρυνόντων τὸν βίον προσεπικτήσαιτ', ἐδέησεν παιδοῦσθαι καμάτῳ ἢ ὀιζύος αἰῶνος. ἢ τὸ σὺν ζῶντες ἐλευθέρως ἢ ἀθόρυβοι, ἤνωθ' δλως γεγόναμεν δύσλυτοι βασιλεῖς ἢ ἄρχοντας ἢ δεσπότας ἡμῖν ὑπισάσαντες, ἢ τοῖς οἰκείοις σοφίσμασιν ὑπηρετοῦντες αὐτοῖς τρόμῳ πολλῷ ἐστυφόντων ἀνδροκτασίαι τε, μάχαιτε, ἀνδροφόνοι τε κυδοιμοί. εἰ ἢ ταύτας τὰς τέχνας εἰδότες μὴ ὑστερόβουλοι μὴ ἐδέξαντο, τουτέστιν οἱ μὴ τὸ πάθος τῷ γνῶσιν τούτων λαβόντες, καθάπερ ἢ οἱ προμηθέστεροι ἢ τὸ μέλλον προβλέποντες τούτους ἐκώλυσ', οἷα εἰδότες τὰ συμβησόμενα, ὑδέν τι τούτων σὺν ἡδυχρῶν σὺν ἐκ τῆς δυσυχοῦς μακαρίας, ἢ πλουσίας πενιχρᾶς, ἢ γλυκείας πικρᾶς ζωὴν ἂν ἡμῖν βιοτῆς, ἀνὴ ἐζῶμεν τὸν μακάριον βίον ἐκεῖνον, τὸν ἐλεύθερον, ἢ λιτὸν ἢ ἀπέρισπον ἢ φιλάλληλον, ἢ σὺν νῷ κακῶν ἀνεπίδεκτον, μικροῖς ποτὲ πάθεσιν τὸ ἀργὸν σὺν ἐδωδίμων ἀκρόδρυα ἢ πῶν λάχανον φερὸς ζωὴν συναλείφοντες, ἢ εἴ τι ἄλλο ἕτερον τοιοῦτον ἢ τοῖς παρδρυμένοις ἀρκοῦν. Τοῦτο γὲν ἢ Ἡσίοδος φησὶ φερὸς Πέρσην

τὸν ἀδηφόβον διὰ τὴν σωρώτων ἐτῶν· ὧ πέρσι, εἰ τοιοῦτος ἦν ὁ βίος, καὶ ἡ εἰμαρμένη σκαίνη, οὐκ αὖ ὤχλεν σε καὶ ζωωδῶν ἐργάζεσθαι, ἐπεὶ ἦ ὁ παλαιὸς βίος μετέτραπεν, καὶ λίαν ἐστὶν νῶν δυχερέσατος εἰς δυσβίους, καὶ κεχημένος πολλῶν, δέον σε μὴ διάγειν ἀρῖον, ἀλλὰ παντοίως πονεῖν καὶ ἐργάζεσθαι. καὶ ὅπως δὲ μόλις ἐκφύγῃς τὴν τοῦ βίου δυσχέρειαν. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὅπως φέρει ἦ κἄν τοῖς ὕστερον αὖτις σκοπώμεθα.

Κεύψαντες γὰρ ἔχουσι.] οἱ θεοί, ἤγουν ἡ εἰμαρμένη κέκρυφε τὸν φρόνιμον καὶ ἁπλοῦν βίον τοῖς ἀνθρώποις. καὶ ἔστι νῶν ὁ δυσπρὸς καὶ ὀλίγος. Ῥᾳδίως γάρ κεν.] τότε γὰρ τῷ φρόνιμον βίῳ μιᾷ ἡμέρᾳ ἐργασάμενος εἶχες ἂν ὁλοχρονίαν ζωήν. ἐργασίαν δέ φησιν ὁ γεωργικὸν, οὐχ ἑτέραν τέχνην τινά, οὐδὲ ἕτερον, ἀλλὰ τὴν συλλογὴν τῶν καρπῶν.

Αἶψά κε πανδήμιον.] αὐτίκα τάχιστα εἰς καιρὸν ἔρχεται ἂν τὸ πανδήμιον, ἢ κατέχουσι, ἢ εἰς καιρὸν καὶ οὐδὲν ἡγοῦσι. αὐτίκα τοῦτο, οὐκ ἂν ὥσπερ νῶν ὀλιγόβιος ναυτιλίης. Ἀπόλοιτο δ'.] καὶ ἀπώλετο ἂν καὶ αἱ ὑστερήσεις τῶν βοῶν, καὶ τῶν ἡμιόνων. οὐκ ἂν δὲ ὦμεν οὐδὲ τότων ἐν χρείᾳ. οἱ δὲ ἐξηγούμενοι καὶ λέγοντες, ὅτι ἅπαξ πλάσας, καὶ ἅπαξ ὁμοίως γεωργήσας, ἔθυε τὸ πανδήμιον ἀπὸ χρηστῶν καρπῶν ἀπημάζε, καὶ τὰ κτήνη τῶν γεωργικῶν πόνων ἀπέλυσε, μάτην λαβεάζουσιν. οὐκ ἦν γὰρ τότε, ὡς ἔφην, ὅτε πλοῦς, ὅτε γεωργία. ὁ καὶ ἡσίοδος ἀκριβῶς ὑπεσήμανε ὅτου φησὶν, ἢ ἴσως τὸν λόγον καὶ ἀναχωρεῖ ὁ ποιητὴς, καὶ τὰ δὴ τότε γιγνόμενα ἀφανίζει χρόνους τοῖς παλαιοῖς. ἀλληρεπαίτερον ἢ ὕστερον νοητέον. ἅπαξ ἐργασάμενος τὴν συλλογὴν τῶν καρπῶν, εἰ ἦν ὁ βίος ὥσπερ τὸ φρόνιμον, ἐκεῖνος ἂν τὸ καπνῷ καὶ τῶν βιωτικῶν φροντίδων τὸν κυδρότατον νοῦν ἔθυε, καὶ ἀφροντίστως διῆγες. ἀπώλοντο δ' ἂν καὶ αἱ βοαὶ, καὶ αἱ μάχαι, καὶ οἱ δήριδες, καὶ αἱ ἀφεῖς βάρβαρα ἔθνη διηγμέναι, αἱ διὰ τὰς ὑστερίας καὶ τὰς πολέμους γινόμεναι. ταύτας γὰρ ἡμῖνας καλεῖ. μᾶλλον ἢ τὰς ἐκ πιότων διπυξίων γινομένας, ὅτου τεκτόμενος. καὶ γὰρ τὸν Κύρον ὁ χρησμὸς ἡμίονον ἔφη, ὡς ἐκ μητρὸς Μήδου, καὶ πατέρος ἢ Πέρσου· Ἐσθλὸν ὁ χρησμὸς ἔτος·

Ἀλλ' ὅπου ἡμίονος βασιλεὺς Μήδοισι γένηται
Καὶ τότε Λυδὲ πόδαξε πολυψήφιδα παρ' Ἕρμον
Φεύγειν, μηδὲ μένειν, μηδ' αἰδεῖσθαι κακὸς εἶναι.

Καὶ τὰς ἁπλῶς διπυξίας καὶ μάχας καὶ συρραγὰς ἐθνῶν ἔθνεσιν ἡμίονος καλεῖ. καὶ ταλαεργὸς, διὰ τὸ πολλὰ καρπεῖν καὶ πόνων τὸν πόλεμον συγκροτήσαντας τὸν πόλεμον.

Ἀλλὰ Ζεὺς ἔκρυψε, χολωσάμενος φρεσὶν ἧσιν,
Ὅττί μιν ἐξαπάτησε Προμηθεὺς ἀγκυλομήτης.
Τεύχε' ἄρ' ἀνθρώποισιν ἐμήσατο κήδεα λυγρά.
Κρύψε δὲ πῦρ· τὸ μὲν αὖθις ἐὺς παῖς Ἰαπετοῖο
Ἔκλεψ' ἀνθρώποισι Διὸς φῶτα μητίοντα
Ἐν κοίλῃ νάρθηκι, λαθὼν Δία τερπικέραυνον.
Τὸν δὲ χολωσάμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Ἰαπετιονίδη, πάντων πέρι μήδεα εἰδώς,
Χαίρεις πῦρ κλέψας, ἐμὰς φρένας ἠπεροπεύσας,
Σοί τ' αὐτῷ μέγα πῆμα καὶ ἀνδράσιν ἐσσομένοισι.
Τοῖς δ' ἐγὼ ἀντὶ πυρὸς δώσω κακὸν ᾧ κεν ἅπαντες
Τέρπωνται κατὰ θυμὸν, ἑὸν κακὸν ἀμφαγαπῶντες.
Ὡς ἔφατ'· ἐκ δ' ἐγέλασσε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.

Sed Iupiter abſcondit, iratus mente ſua,
Quia ipſum decepit Prometheus verſutus.
Quocirca hominibus paravit triſtia mala.
Abſcõdit vero ignem: quem rurſus quidem bonus Iapeti puer
Surripuit ad hominum vſum, Ioue a conſulto
In caua ferula, fallens Iouem fulminibus gaudentem.
Hancque indignatus affatus eſt nubicoga Iupiter:
Iapetionide, omnium maxime verſute,
Gaudes ignem furatus, quodque animum meum deceperis,
Id tibique ipſi magnum erit malum, & poſteris.
Ipſis namque pro igni dabo malum, quo omnes
Se oblectent animo, ſuum malum amplectentes.
Sic ait, riſitque pater hominumque deûmque.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Ἀλλὰ Ζεὺς ἔκρυψε.] ἀλλὰ ὁ Ζεὺς ἔκρυψε τὴν ἀνθρώπων βίον ἀλογούμενος, χολωσάμενος κατ' ἐαυτὸν λογισμὸν, ἤγουν ἀγανακτήσας. συμ-

πανὸν

πολὺ ϗ ἡ λέξις, διότι ἐξαπάτησεν αὐτὸν ἐν τῇ τ βοὸς δηλονότι διανομῇ ὁ Προμηθεὺς ὁ αἱσχυλόμητις, ἤγουν ὁ ἑαυτὸν νοῶν ϗ εἰς ἑαυτὸν ἐπιστραμμένος. δηλοῖ ϗ ποιῶμα εἰόητι μὲ τ σοφὸν ϗ τ ἑαυτὸν νοοῦντα, ὡς ἐνταῦθα, εἰόητι ϗ τ παντὸν. ἰστέον, ὅτι τὸ αἱσχυλόμητις, τὸ ποικιλόμητις, τὸ δολόμητις, ϗ ὅσα ἀπὸ τ μῆτις ζύγκει ϗ, ἐσταφυλοξωκε ϗ, ϗ διὰ τῦ ι χάφει ϗ, κλίσιν ϗ ἐκ ἰδίαν ποιεῖ ϗ, αἰνὸ αἰσχυλομήτα ϗ ποικιλομήτα, ϗ δολομήτα κλίνεται ἐστρακλίτως. ὡς φρένσιν φρεσβύτα, ϗ πλὺς πολλῆ, ϗ πολλὰ ἔστεργε. ὅτι ϗ ὅπι τ δεινῶν βεσχυκατάλικτα ταῦτά ὅζι ϗ ἑδέατος ἄλλως, δῆλον ἀπὸ τῆς μήτεων, εἴ τις τὰ πιαῦτα ἐξετάζειν βέλεται. Τοιῶκ ἄρ' ἀνθρώποισι.] τύτε δὴ ἕνεκα, ἤγουν τῆς παρὰ τῦ Προμηθέως ἀπάτης, ἐβυλόβοσκο ὁ Ζεὺς χτ τῆ ἀνθρώπων φρονττίδας χαλεπὰς τυτέστι τὸν ὀλίφορον βίον. Κρῦψε ϗ πῦρ.] εἶχε ϗ τέως ὁ Ζεὺς κεκρυμμένον. τὸ πῦρ. τῦτο μὲν αὖθις ὁ καλὸς παῖς τῦ Ἰαπετῦ, ἤγουν ὁ Προμηθεὺς, ἔκλεψεν ἐν κοίλῳ νάρθηκι παρὰ τῦ Διὸς ϗ βελτικῆ, χάριν τῆ ἀνθρώπων, λαθὼν τὸν Δία τὸν τρηπελέγεσιον· ὃν φασὶν εἶναι ὠκεανίδα, ἀπὸ τῦ τρέφειν χτ μετάθεσιν ϗ ρ', ἀπὸ τ τέρπειν· ὡς τρέφοντα δηλονότι τὰς ἐναντίους τῇ κεραυνῷ, ἤγουν ὡς τρόμον ἐν αὐτῷ. εἶτα ἐπάγει κατ' ἠθοποιΐαν, τίνας ἂν λόγους εἶπεν ὁ Ζεὺς ὀργιζόμενος, πρὸς τὸν Προμηθέα διὰ τὸ κλοπιμαῖον πῦρός, ϗ φησὶ τὸν ϗ χολωσάμενος, πρὸς τῦτον ὀργισθείς, ἔφη ὁ Ζεὺς ὁ τῆς εὐβουλίας ϗ νεφελογερέτης αἰτιατικὸν ϗ. ὦ Ἰαπετονίδη ἤγουν, υἱὲ τῦ Ἰαπετῦ, ἀπὸ τῆ Ἰαπετὸς, Ἰαπετίων χτ ἐθναγωγικὸν, ϗ ἀπὸ τύτε Ἰαπετονίδης, ὁ βελαῖς εἰδὼς ἐμετρότερον πάντων. χαίρεις κλέψας τὸ πῦρ. φρενθύτερον, αὐτὶ τῦ χαίρων ἔχεις ἀπατήσας, τυτέστι ἐθαλλοσάμενος, λαθὼν τὰς ἐμὰς φρένας, ϗ κλέψας τὸ πῦρ, ϗ σοὶ αὐτῷ μεγάλη βλάβη τῦ το δηλονότι, ϗ τοῖς ἀνδράσι τοῖς γηγενομένοις· τοῖς γὰρ ἐγὼ ἕνεκα τ πυρὸς δώσω κακόν, ἐφ' ᾧ ἄν ἅπαντες τέρπωνται ἀντὶ τῦ τρφθῶσι χτ τὴν ψυχήν. ἀμφαγαπῶντες, ἤγουν ἐθελόντες. ἐθελοῦσι ἀγαπῶντες τὸ ἴον κακόν, ἀντὶ τ τὸ ζρέπτρον. ἐὰν γὰρ, ὁ μέλλων ἔχει τίς ζρέπτρον ϗ ὃ πολλοὶ ἔχουσιν. Ὡς ἔφατ'.] οὕτως ἔφη· ἐζεγέλασε ϗ ὁ πατὴρ τῆς ἀνδρῶν ϗ θεῶν, ἤγουν πλατὺ ἐγέλασε γέλωτα. ἀνθρώπου ἦθος ἀπομιμῆται δυναμένου τιμωρεῖσθαι τοὺς ἐθελοντὰς αὐτόν. ὁ γὰρ ἐπίζων κολάσειν ἐν τῷ ῥίψαι τὸν ἐθελοντήν, δυμῶται μὲν ἐθελοντήμονος· γελᾷ ϗ πάλιν τῇ ἐλπίδι τ τιμωρίας.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Ἀλλὰ Ζεὺς ἔκρυψε.] τὸ μὲν κρύψαι τὸν βίον, ὅτι τὸ δυσθέατον ποιῆσαι τοῖς ἀνθρώποις, ϗ μᾶλλον αὐτὸν διὰ πολλῶν πόνων ϗ πλανηθείας. τὸ ϗ χολώσασθαι τ Δία τῇ σοφῇ γνώσει ζωῇ, τὸ ἀσύμφορον ἐν τ δόσει αὐτοῖς τ ψυχαῖς διαιρετικὸν γὰρ ὁ χόλος. Προμηθεὺς αἱσχυλομήτης.] ὁ μὲν Προμηθεύς ὅζιν, ὁ τῆς ἀνθρώπους τὸν νῦν δημιουργῶν, τὸν ἐκ τῆς ἀποβάσεων λογισικὸν τ ἀποβησομένων, ὃν ἔχουσιν οἱ ἄνθρωποι, ζωὴν ὑποδεξάμενοι ἐκ τῆς τῦ παντὸς νοερᾶς ἀπὸ τῦ παντὸς νοῦ ἐπὶ τὸν τόπον. αἱ ϗ ἀπαὶ τ Προμηθέως αἱ χτ τ Διὸς δηλοῦσι, ὅτι ἐθελοσοφίζει ϗ τῶν ἰδίων ψυχῶν μετέχειν τὰ θνητὰ ὁ Προμηθεύς· τὸ γὰρ ἀπατώμενον, γίνεται πάντως ἀπατῶν. αἰνίττεται ϗ ἡ ἀπάτη τὰ ἐκ τῆς διανομῆς τῦ βοὸς, ἣν ὁ νῦν τῇ Θεολογίᾳ παρέδωκε. εἰ ϗ αἰσχυλομήτης ὁ Προμηθεύς, ἤτοι γὰρ χρέφειν δεῖ καθὰ ϗ Πλούταρχος, Κρίνει τίς ὅζι ϗ νοερῶς ἑαυτὸν νοῶν, ϗ ἀγκύλως εἰς ἑαυτὸν ἐπεστραμμένος. εἰ ϗ ϗ ποικιλομήτης χρέφοιτο, σημαίνει τὸν ποικίλας εἰληχότα νοήσεις, ἃς δωρεῖται ϗ ταῖς ἀνθρωπίναις ψυχαῖς, εἰς τὸ ζῶμα πεσόντας, ὅτε τὸ θεοειδὲς τ ἀνθρώπων κρύπτει τὸ πλεῖστον, ἀνθ' ὅτε Προμηθεὺς αὐτὸν ἠπάτησεν. ὁ ϗ Προμηθεὺς ἰῶ παῖς Ἰαπετῦ ϗ Ἀσώπου, ἢ Κλυμένης ἢ Θέμιδος. Τέκνα ἄρ' ἀνθρώποισιν.] ἕνεκα φησὶ τ παρὰ τ Προμηθέως ἀπάτης; ὁ Ζεὺς προεξένησε βίον ὀλίφορον τοῖς ἀνθρώποις· ἔδει γὰρ πισθέντας τ ψυχαῖς, πῶς ϗ τλησιθείας ἐθασιλεύσαι, δι' ὧν μισήσωσι μὲν τὸν τ ἡμέτερον τόπον ϗ τὸν ἐν ζώματι ἀναστροφὴν, ὑποστρέψωσι ϗ αὖθις εἰς τὸν τῆς παιδὸς αὐλῶνα, ϗ ἐκ τοῦ, ἀφ' ἧς ἐξέπεσαν, θείαν ζωήν.

Κρύψε ϗ πῦρ.] ἡ τῦ πυρὸς κρύψις τῶν νοερῶν ϗ τηλικῶν δεῖ ζωῶν ἀφανὲς ἀπεκάλυψε, ἣν ὁ Ζεὺς ἐκοίλανε φῶτα δίδωσιν, δι' ὧν ϗ τὸν νόμον ἐδιδάσκησεν, ἀλλήλοις αὐτοὺς φυλάττειν τὰς πολλὰς τ ἐλθεῖν δωρεὰς ψυχῶν

φωτὸς

φωτὸς γὰρ αἴτιον τὸ πῦρ ὂν εἰκότως φέρει τὸ νῦν τῷ τεχνικῷ, καθ' ὃν οἱ ἄνθρωποι ζῶσι προῶν νοερῶς. παῖς Ἰαπετίο.] ἢ Ἰαπετὸν διὸν οἰκτέον ἦν) νοερὸν, αἴτιον πάσης τῆς κτίσεως ἢ ἀρχικὸν καὶ ὀξυτάτης ταύτης πάσης κινήσεως· διὸ καὶ Ἰαπετὸν κληθῆναι φῶμεν τὸ ἱέναι καὶ πέτεσθαι, ὑπὸ σοῦ δηλόμενον. τέτταρες μὲν ἦν) παῖδες, ἐννέα καὶ εἴκοσι τὸν πάντας· προέχειν δ' ἐν αὐτοῖς Προμηθέα, καὶ Ἐπιμηθέα, καὶ Ἄτλαντα· ὧν καὶ Ησιόδῳ ἐν τῷδε τῷ συγγράμματι μέμνηται.

Ἔκλεψ' ἀνθρώποισι.] ἡ κλοπὴ ἢ Διὸς δηλοῖ μετάθεσιν ἀπὸ τοῦ νοητοῦ καὶ ἀφανοῦς εἰς τὸ αἰσθητὸν καὶ ἀλλότριον. ὡς δ' πᾶσα κλοπὴ λανθάνα ἢ ἀλογίᾳ μετάθεσίς ἐστιν ὄντως, καὶ παῖς ἐν τῷ νοητῷ μενούσης οἰκείως ψυχαῖς ἢ τεχνικὸν λόγον νοερὸν ὄντος. δέδωκεν ἂν ὁ Προμηθεὺς αὐτὸν ἐν ᾗ πεισάσης ψυχαῖς ἐνταῦθα. διὸ κλοπὴν ὁ μῦθος τὴν δόσιν ταύτην ἐκάλεσεν, ὡς ταῖς ψυχαῖς ταῖς εἰς τὸν ἀλλότριον αὐταῖς τόπον κατιθύσαις, διὰ Προμηθέως κατιθύσαις. τὸ δ' αὖθις δηλοῖ, τὸ μὴ τιμὴ ἀπαίτιλον, καὶ ταύτην φερθεῖναι τιμὴν δηλήσαν φῶμεν τὸν Δία ἐπεκαλεῖ. Ἄλλως. τῷ φυσικῷ λόγῳ ἐπιπλέκει τὸ μυθῶδες, ὅτι τιμὴν ὀφείλεται ἐκ τῆς μελάχης ἀγνοεῖται· ἐπεὶ Προμηθεὺς ἠπάτησεν αὐτόν. δῆλον δ', ὡς φερεκλέους) ἡ Θεογονία. ἐκεῖ δ' πλείονα φῶμεν τῶ Προμηθέως λέγει, ὡς ἠπάτησε ἢ Δία.

Ἐν κοίλῳ νάρθηκι.] ἔστι μὲν πυρὸς ὄντως φυλακτικὸς ὁ νάρθηξ, ἡσίαν ἔχων μαλακότητα ἔσω, καὶ πέφευγε τὸ πῦρ, καὶ μὴ ἀποσβεννῦσαι δυναμένῳ. ἐν δ' τῷ μύθῳ ἢ αἰσθητῷ λαμβάνεται ὡς εἰκών. καὶ γὰρ ἔξι Διονυσιακὸς, ὡς καὶ οἱ τελούμενοι τῷ Διονύσῳ δηλοῦσι, νάρθηκοφορούντες, ὃς ἢ αἰσθητὸν ὃν ποιητὴς, καὶ φοσάγη) ὑπὸ σοῦ Τιτάνων τῷ Διονύσῳ. Τιτανικὸς δ' θεὸς καὶ Προμηθεὺς, Ἰαπετῷ παῖς ὤν, Τιτὰν ὄντος. Ἄλλως. μῦθος. κλέψας ὁ Προμηθεὺς τὸ πῦρ, εἰς πόλιν ἦλθεν Αἰτωλίαν ἀφ' ἧς Ζωσίδη τιμὴ πόλιν κληθῆναι Πυρήνιαν. μέγα πῆμα] ἢ τῷ πυρὸς κλοπὴν μέγα πῆμα λέγει ἢ Προμηθέως ἔσταξε, λαβὼν τὸ αἴνιγμα, ὑπὸ σοῦ φρονουμένων ὑπ' αὐτῷ ψυχῶν. ταύταις δ' ὄντως ἡ κάθοδος πῆμα καὶ πῖς ἀνθρώπῳ, οἳ γεγόνασιν ἐκ τούτων σοῦ πεσουσῶν ψυχῶν. Τοῖς δ' ἐγώ.] τοῖς ἀνθρώποις καὶ πῖς ὑποδεξαμένοις ἢ ἄνωθεν κλαπεῖσαν ψυχὴν καὶ δοῦρο πεσοῦσαν δώσειν κακὸν, τίνι πειθόμενον, ἵνα τὴν ἄλογον ψυχὴν, ἢ τῆς τοιούτους βιούσης τὸ ἑαυτῶν ἀγαπῶντας κακόν. τῷ λόγῳ δὲ ἡ ἀλογία κακόν, ἀναγκαία ἢ ὅμως, ἵνα μὴ αὐτόθεν ἡ ψυχὴ κενωνῇ τῷ σώματι. Ἄλλως. ἐὸν κακόν. ἐνταῦθα τὸ, ἐὸν, οὐχ ὑγιῶς κεῖται· ὠφελε γὰρ εἶναι σφέτερον. τὸ γὰρ σφῶν αὐτῶν, τὸ δὲ ἐὸν αὐτῷ σημαίνει. μέμφεται ἢ τὸν Ησίοδον οἱ περὶ Ἀπολλώνιον, ὅτι ἐπιφῶ αὐτὶ πληθωτικῷ ἐχρήσατο, ὁμοίως ἢ καὶ Κομήμαχος αἰτιᾶται διὰ τὸ αὐτό.

ὠὰ δ' ἀγέλαστα.] τὸ ἄθυμον δηλοῖ, καὶ ἀόργητον ἢ θεῶν.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Ἀλλὰ Ζεὺς ἐχόλωσε.] ἀλλ' ἡ ἐιμαρμένη τὸν ἀτλῆ καὶ ἀπείρατον ἐκεῖνον βίον, ἀπεκύλισε ὀργισθεῖσα. προσωποποιεῖ δὲ τὴν εἱμαρμένην καὶ ὀργὴν αὐτῇ ἐπιτίθησιν. ἐκύλισε δ' ὀργισθεῖσα, ὅτε ὁ Προμηθεὺς, ἄγων ἡ προκλὴ καὶ ἡ ἐφέλκουσα ἡμᾶς, ἡ ἀγκύλη καὶ ἐπείρατα βιβλόμενα. ἐξαπάτησε καὶ παρέπεμψε μὲν καὶ αὐτὴν ἢ εἱμαρμένην. ἐκύλισε δ' καὶ περιφύλαξε τὸ πῦρ. ὅτε καὶ δὴ αὖθις ἐ εὐὸς καὶ μέγας παῖς τῷ Ἰαπετῷ, ἄγων τ' κινήσεως ἢ τῶν Προμηθεὺς ὁ ῥηθεὶς, ἄγων ἡ ἡμᾶς προκλὴ καὶ ἐφέλκουσα ἕλκυσε, καὶ κλέψας κατήγαγε τοῖς ἀνθρώποις περὶ Διὸς γνώμην, ἄγων τ' εἱμαρμένης, τ' μεγάλα βιβλομένης. ὁ δὲ μεταβάλλει δὲ ἡ τ' εἱμαρμένης βιβλή. πέπλοφε δ' τοῦτο, ἐν κοίλῳ νάρθηκι. τὸν Διὸς αὐτὸν ἢ τριπλόεργμον, ἄγων τὴν, ἣν ἔφλω, εἱμαρμένην εἶπε μεταθετικῶς, ὡς πέπτωκε καὶ καταγωνιζομένην τοὺς ἑαυτῆς, καὶ ἀτυχεῖς, δίκην κερδανῶν. ἢ ἢ περιπομένην καὶ χαίρουσ' πῖς ἑαυτῆς κερδεσιοῖς, ἤτοι ἐπάρσεσι, καὶ φαντασίαις. τίς δ' ἡ ἢ πυρὸς κλοπὴ, μάνθανε. πρὶν μὲ ἡ ἢ πυρὸς χρῆσις ἄγνωσ' ἦν πῖς ἀνθρώποις. οἱ προμηθέστερον δ' ἢ ἀνθρώπων. χειμῶν γενόντ', καὶ κερδωσωθέντ' δένδρα τινὸς, ὡς πλησιάσαντες ἐκεῖσε τ' θέρμης ἄϊσθησιν ἔχοι, μηχανῶν) φυλάξαι τὸ πῦρ. καὶ δὴ σομφοῖς τισι ξύλοις, καὶ νάρθηξι, δυναμένοις τῦτο φυλάξαι, κατέκρυψαν. καὶ ἐφύλαττον πῦρ ἐκάρχον τὸ πρὶν ἄπω κατοχεθὲν, καὶ γενὸς ὃν χρόνοις ἡμῖν ἐμωθόθη κλαπῆναι, παρ' εἱμαρμένης βουλὴν, ἀλλὰ τ' προτέρας. σεύτερον δὲ ἡμῖν εἱμαρμένον εἶναί φησι, ζῆν, ὡς πρὶν ἔφλω, ἁπλῶς, καὶ δίχα πυρὸς καὶ τεχνῶν.

τεχνῶν. ἑτέρα ἡ εἱμαρμένη, ὅταν σύμβαινα ἕτερον, ἐκ περιττῆς ἡμετέρας ἐφεύρε τὸ πῦρ καὶ τὰς τέχνας ἃς γυναῖκα παιδοῦσαν κτᾶται. ἡ δὲ παρ' ἑτέρων πόνων ἀλληλουμένη ἐνταῦθα ψυχικῶς ἀλληλουία, ὡς τὸ πῦρ ἡ νοερὰ ζωὴ καὶ πάντῃ τὸ ζῶμα. σκεπτέον δή, καὶ εἰ δὲ μέχρι παντὸς ζωώγονα διέξοιτο· νυνὶ δὲ ἡ ἀλληλουία ῥητορικὴ καὶ πραγματικὴ ἔσται, ἃ σοὶ τὰ ἐν χρήσει πυρὸς λέγουσα καὶ τὰ τούτου εὑρέσεως, ἅπερ ἔφλυ, τὰ ἐκ προμηθείας ἡμῖν, καὶ σοὶ τὰ βίᾳ διεκοσμήσεως τὰ ἐκ τῆς τεχνῶν ἀπασῶν, ἅπερ τὸ πῦρ ζωογόνατο. ἃς καὶ γυναῖκα παιδοῦσαν καλεῖ, καὶ Ἡφαίστῳ λέγει πλαδῶσαι. ἐν τῇ λεπτολογίᾳ δὲ τῆς ἑτῶν σαφέστερον εἰπεῖν μοι δοκῶ καὶ τὰ ἐπὶ ζωταστέον· Ἀλλὰ Ζεὺς καὶ ἡ Εἱμαρμένη ἔκρυψε, χολωσαμένη ὅτι μὴ καὶ αὐτὸν ἐξηπάτησεν ὁ Προμηθεύς. Ἔκρυψε δὲ τὸ πῦρ ὁ αὐτὸς Προμηθεὺς ὁ ἀγκυλομήτης, τὸ μὲν καὶ ὅπερ πῦρ αὖθις, καὶ δὴ ὁ ἐὺς παῖς τὸ Ἰαπετιονίδου, ἤγουν ὁ αὐτὸς Προμηθεὺς ἔκλεψε, καὶ κλέψας κατήγαγε πρὸς ἀνθρώπους ἐν κοίλῳ νάρθηκι. Διὸς παρά] παρὰ γνώμην τὴν Διὸς τὴν μητέρα θεῶν, λαθὼν αὐτὸν τὸν Δία τὸν τρισκέραυνον, καὶ τοῦ εἱμαρμένου. Τίνας ἄρ' ἀνθρώπους.] ὁ Προμηθεὺς νῦν, ἤγουν ἡ ἡμετέρα σοφωτάτη καὶ ὁ ζεύς, ἤγουν ἡ εἱμαρμένη. Τὸν δή, χολωσάμενον.] τὸν δὲ σοφωτάτην ἡμέτερον νῦν, ὀργισθεῖσα ἡ ὥσπερ ἀγείρουσα νεφέλας, καὶ ταύταις συγκαλυπτομένη, καὶ σκοτεινὴ καὶ ἀπροσέκτου εἱμαρμένη, παρὰ τὰ εἰς ἕκαστα ἀφικνοῦς φασίν. Ἰαπετονίδη.] ἦγουν λογισμῷ καὶ κινήσεως ταῖς, σοφώτατον καὶ προμηθέστατον φρόνημα· αὐτὰ τὰ, ὦ ἄνθρωποι προμηθέστατοι χαίρετε τὸ πῦρ ἐφευρόντες, καὶ τὰ πρότερα καὶ ἀσκεύαρτα βίᾳ μεταπεφλάσαντες εἱμαρμένῃ. σημείωσαι δή, ὅτι νοερὰ καὶ τερπικέραυνον Δία τὴν εἱμαρμένην λέγει καθὰ ζωογονοῦντες ἔφημεν. Σοί τ' αὐτῷ] αὐτὰ τὰ ὑμῖν τοῖς ἀνθρώποις τοῖς εὑρεταῖς, καὶ τοῖς ὕστερον χρησομένοις χρήσῃ τὰ ὁ μέγα κακόν. ἀφ' ὧν δὲ τὰ πρότερα βίᾳ ἐξέστη, καὶ τοῦτο τὸ πῦρ ἐφλέχθη, τέχναι δεθέσονται, κοσμεῖται τὸν βίον, καὶ θέλγεται, καὶ μηδ' ἔστω γυναικὸς δίκην· πολὺ ἐκ ἄρα συμφορῶν. εἰ δὲ πεῖσι- σεων ἀγαπήσῃ δῶρα τὸ καματηρὸν καὶ σκληρὸν τῆς διαγωγῆς. καὶ ἔστιν, διὰ τὰ ἐξ αὐτῆς περικλειόμενα ταῖς ἐλπίσιν ὑπὸ εἱμαρμένης ἐφαμιλλώμενα ἔσαι, καὶ προστίνδεται καὶ τῷ Ἡφαίστῳ πρεσβύτερα ἐπάδει, καὶ ἐπιχοσμῶσι γυναῖκα, ἤγουν ἡ πάντα δωρημένη τῷ βίῳ Ζωογονὴ τῆς τεχνῶν ἡ ἐκ πάντων τῆς θεῶν καὶ τῆς ψυχικῶν δυνάμεων καθ' Ἡσίοδον συγκεκραμένη, καὶ δῶρα λαβοῦσα. ἐκ μὲν γὰρ πυρὸς Ἡφαίστου τὰ ὑλικὰ καὶ ὀργανικὰ ἐκ δὲ τῆς φρονήσεως Ἀθηνᾶς τὸ καταστατικὸν καὶ ἀγχίνουν· ἐκ δὲ τῆς Ἀφροδίτης, ἤγουν τῆς συγκράσεως, τὸ ὡραῖον· τὸ δ' αἰδοῖον καὶ δραστήριον, καὶ σοὶ τὰς εἱμαρμένας εἱμάρμενον, ἐκ τοῦ Ἑρμοῦ, ὅτι τὸ προφορικὸν λόγου.

Ἐπεὶ δ' ἐκ πυρὸς καὶ φρονήσεως ἡ γυνή, ἤγουν τὰ κόσμιον ἐφάνη τῆς τεχνῶν, καὶ ὁ πολυτίμητος ἐκὸς, καὶ ἡ σύστασις πασῶν τῆς τεχνῶν ἐνιδρύθη χρὴ πρεσβύτερον εἱμαρμένῃ, καὶ τοῖς μεταγενεστέρως ἐδιδάσκειν. καὶ ὅτως ὁ βίος συμφορᾶς ἐπεπλήμμυρεν. ἡ ὀργὴ δὴ τοῦ Διὸς, ἤγουν τῆς εἱμαρμένης, καὶ ὁ χόλος, καὶ αἱ λοιμαὶ, καὶ τὰ λοιπὰ, προσωποποιΐαι εἰσί. παρεισάγει γὰρ τινὰ εἱμαρμένῃ, ὡς διά τινα, ταῦτα δρῶσαν. τοῦτο δὲ παρὰ τοῖς ῥήτορσι τὸ καθ' ὑποδιαίρεσιν ἔχημα καλεῖται· ὅτου γὰρ ὤφελεν εἰπεῖν· Εἱμαρμένῃ αἴθωνος καὶ φωνὴ τῇ εἱμαρμένῃ, ἐφθέγξατο αὖ καὶ ὠργίσθη, ὅπερ προσεμάλλον ἐξ ἁπλοῦ γενομένης οἱ ἄνθρωποι τὸ πῦρ κατέχειν, καὶ τὰς τέχνας ἐπιχειρεῖν διὰ τοῦτο ἐνεῖσθαι. καὶ εἶπεν αὖ ὀπτιλλάσασα τὸ Καρδώνιον· ὅπ ὑμῖν ὄφελε· δ' ὅπως δὲ ὑμῖν, ὁ σοφώτατος ἐκ τοῦ πυρὸς ἐυρεθῆναι, τὰς τέχνας, ὑφ' ὧν ἐξεύρεσις μὲν καὶ ὠφέλεια, καὶ πᾶν τερπνὸν τῷ βίῳ ἡμῶν. ἀλλ' ἐχθρὲς ἀθανάτων καὶ δικαιοκρίτου μυρίων πόνων, καὶ πικρασίων. Νεφεγερέτιν δὲ νῦν καὶ τερπικέραυνον Δία, ἤτ' ἐρεμνὸν, ἤτ' ἀστέρα, ἤτε τὸν μυθικὸν βασιλέα ἐκεῖνον, ἤτε ἄλλο εἶδός, ἤτε τὸν νῦν λέγει ὁ ποιητὴς, ἀλλὰ τινὰ εἱμαρμένην καὶ τὸν τῆς εἱμαρμένης νῦν διό φ τὸ νεφεγερέτης καὶ τερπικέραυνος· ὅτως ἔφλυ ὡς εἶπον. τὰ δὲ λοιπὰ ὡς μὴ ὄντα τῆς νοῦ ὑποθέσεως, παρεῶ. ὡς καὶ ὑμῖν καταρχὰς ὑποθέμενος ὅτι ποιεῖν ἔοικε τὰ πρόσφορα τῇ ἑαυτοῦ νοήσει, καὶ Διὰς καὶ Ἀθηνᾶς, καὶ Προμηθεύς. καὶ τὰ τοιαῦτα. καὶ μὴ ὑπόπτως τῇ πολυσημάντῳ τούτων πλανᾶσθαι, καὶ συγχέειν τὰ ἐπὶ καὶ τῇ διαφορᾷ ὅτι καὶ ἐγὼ αὐτὸν προκειμένῳ τοῖς ἐπὶ σημαίνουσι σκοπῶν, ταύτῃ ἐπιστοῦμαι καὶ ὑπὲρ ταύτης διαλαμβάνω τὰ δὲ λοιπὰ ἐκὸς ἔξεστέχω, τοὺς ἀκροωμένους ὑπὸ βάθρον αὐτ' ὠτείας ἐπί-

σαμαι, καὶ ἀρχεῖον πολύστιχον τὸ ζυγόμμα γίνεται. Τίς γὰρ ἂν οἶδεν, ὡς ἀλλαχοῦ φησὶν ἐπῶν, ὁ ἀγαθὸς νεφεληγερέτης καὶ τερπικέραυνος λέγεται; ζωάγει γὰρ τὰς νεφέλας, καὶ παταγεῖ. καὶ τ' ἄμπον τῇ κινήσει ἐκθλίβων ἀέρα, τὰς καραυνὰς ἀφιεὶς ἀφ' ἑαυτοῦ. τοῦτον δὲ καὶ τὸν νῦν οἰδαμεν Δία καλεῖν, καὶ ἀλληγορεῖν ἀκριβῶς, καθὰ καὶ φασὶ φησὶ ἕτεροι ἅπαντες. ἀλλ' ὁ γοῦν φασὶ τοῦτον, εἰμαρμένης, ὃν ἀλληγορήσαντες καὶ ὑπομολογήσαμεν.

Ἀπορία.]

Πάλιν ὁ Πρόκλος γοῦν λαβὼν βλασφημίας.

Καί τις ἐρέσθω τὸν ἑκάστου πυκτίδα,

Καὶ τὸν φορυτὸν εἰ θέλει ζωαγέτω.

Ἡμῖν δ' ἀνάγκη, φοσφυοῦς πάντα χαίρειν. Τεκμαίρεται οἶδα τοὺμοὸν τὰ Προμηθεὺς ὄνομα· τὸν ἐκ κινήσεως τῆς ἐρετῆς χαμικλὸν ἕλκειν, καὶ ἐπιτείνειν τὸ παντὸς, καθ' εἱμαρμένης βουλὴν γενομένην καθ' Ἕλλησας. ἢ καὶ τὸν βοὸς διαμοιρασίαν, καὶ τὸν ἀπίτιον Διὸς ἀνατίθημι· φασὶ γὰρ τοῦ ἀλληγορεῖν ἐκ τοῦ φοσφορον στοιχειακὸν γὰρ τοῦτο, καὶ τῇ Θεολογίᾳ ἁρμόδιον. οἶδα καὶ φασγαμπικῶς Προμηθέα λεγόμενον ἄνθρωπον, ἐξ ἀρχοικίας τοὺς ἀνθρώπους μεταῤῥυθμίσαντα· ὃν διὰ τοῦτο πλάσαι τοὺς ἀνθρώπους μυθεύονται. οἶδα καὶ ψυχικὸν Προμηθέα, τὸ φησὶ ἀνθρώπων προβούλευμα καὶ τὸν φρόνησιν, Ἐπιτὸν καὶ κινήσεως λογισμὸν παῖδα λεγόμενον, καὶ Κλυμένης δὲ ἐξαπάτην φρονήσεως· ἡ γὰρ Θέμις, ἤτοι ἡ γῆ, τὸ στοιχειακὸν Προμηθέως μήτηρ ὄζει. ἢ Προμηθέως ἂν προβούλευμα τοῦτο πατὴρ, ὡς ἔφην, ἡ δὲ λογισμοῦ κίνησις, καὶ πεπτικοπάτην πεπρωμένη. Ἐπιτὸς γὰρ λέγεται, παρὰ τὸ ἵεσθαι· καὶ ἑρμῆν καὶ πότεσθαι παντοχῆ, καὶ πάντα ἀνερευνᾶν, καὶ ζητεῖν φησὶ πάντων. ἔστι καὶ ἕτερος παῖς παῖ Ἐπιμηθεύς τούτου, ὁ βραδύνους καὶ ὑστεροῦς ὁ Ἐπιμηθεύς, ὁ μὴ τὸν ἄκρον νοῦν καὶ τὴν φρόνησιν ἔχων εἰς καὶ τὰ μέλλοντα ζυμβαίνειν γινώσκειν, ἀλλ' ὁ μὴ τὸ συμβῆναι εἰδώς. τὸν γὰρ ὡς ἀπὸ τοῦ εἱμαρμένης λέγεσθαι ταῦτα, φοσωποποιΐας ἐστὶν, ὡς ἔφην. εἰ δ' ἦν ἦν ἀλληγορημένως πεθὲν, καὶ ῥητορικὸν σχῆμα τὸ καθ' ὑπόθεσιν λεγόμενον ὤφειλεν ἐξεστραφθῆναι· κλοπὴν πυρὸς εἰπὼν, ἢ ἐκ καραυνοβόλου δένδρου ἐκ Προμηθέως τοῦ τότ' ἀνθρώπων ἐφεύρεσιν. ὑπερόπτας καὶ ἀπάτην φρενῶν εἱμαρμένης, τὴν Διὸς λεγομένην, τὸ μεταπραττῆναι ὑπὸ τοῦ φοβυλίας ταύτης ἐκείνῳ τῷ πεπτέσθαι τὸν βίον διαγωγὴν ὑπὸ τῆς δίκης τοῦ πυρὸς, ὃ καὶ τοῖς δίκῃσι καὶ μεταχειρίσεως γέγονε βλάβη. δόσις γυναικὸς, αὐτὶ τῆς δικαίως τοῦ πυρὸς ἔδωκε τῆς εἱμαρμένης, ἤτοι τῇ συμβάματος, ἀλλὰ τῇ δευτέρᾳ, τὸ ἐκ τοῦ πεχῶν ἡμῖν συμβαῖνον τοῦ βίου παντὸς ὀπισόσιμα, καὶ τὸ τερφερὸν καὶ ἀβρὸν, ὃ ὀπτήσαντες ἀγαπῶντες καὶ ἀσπάζοντες ὑ μακρῶς παλαιπωρήσαντα, καὶ κακῶς πάσχοντα· τὸ ἐὸν κληίζεις κεῖται λίαν. ἢ τὸ Πρόκλου ἢ μᾶλλον διόρθωσις δακρύων δεῖται.

Ὡς ἔφατ' ὀκ δ' ἐγέλασσε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.] καὶ τοῦτο ἢ φερσωποποιΐα, καὶ σχῆμα τὸ καθ' ὑπόθεσίν ἐστιν. αὐτὶ, εἰ ἦν. αἴσθησις τῇ εἱμαρμένῃ, ἐγέλασεν αὐτὸ σαρδώνιον. πατέρα δ' ἀνδρῶν καὶ θεῶν τὸν εἱμαρμένην λέγει, ὅτι καθ' Ἕλλησιν πᾶς, εἱμαρμένης βουλῇ οἵ τε θεοὶ, ἤγουν τὰ στοιχεῖα, καὶ οἱ ἄνθρωποι γεγόνασιν. ἢ τὰ ἐν τοῖς στοιχείοις γινόμενα, καὶ τοῖς ἀνθρώποις συμβάματα· οἷς ὄμβροι, χειμῶνες, σεισμοὶ, καραυνοὶ, καὶ τὰ ὅμοια, καὶ ἀνθρώπων δικαιοσύναι καὶ δυσβουλίαι, καὶ δυπχίαι καὶ ἀπυχίαι. Πεὶ ἢ Σαρδὼν γέλωτος, εἰ σεῖν δέον μοι·

Σαρδώ τις ἔστι νῆσος Ἰχνοσφόρος,
Ἐν ᾗ βοτάνη φθαρτικὴ γῆς ἐμφέρει,
Σχινοειδὴς, Σαρδάνη καλουμένη.
Βιβρωμένη ἢ τοῖς ἀνειρεσι ἀκτίνα
Σπασμούς τε ποιεῖ, καὶ γελοίων ἐμφάσεις,
Καὶ πότμος αὐθὺ, καὶ γελάσιμος μόρος.
Ἄλλοι ἢ φασὶ Σαρδανεῖς τὸν βαρβάρους
Γράψαντας αὐτῶν τοὺς ἡγάρχας ἑκάτους
Ἄγειν λαβόντας εἰς ἀπόκρημνον τόπον·
Κτείνειν ἢ τούτους ἐν ῥοπάλοις, καὶ λίθοις,
Εἶτα ῥίπτειν ἐκ πετρῶν τοὺς δυσμόρους,
Γέλωτας εἰκῆ παιδιᾶς παίζοντος.
Ἄλλοις ἢ τοὺς δυσκόπτας ἀρέσκει πλέον
Γελᾶν, ὁρῶντας τυπικὰς παφυσίας,
Καὶ τοὺς χιλίαρχας καὶ τροφεὰς τ' ἀσχημάτων.
Οὕτω μὲν ὁ Σαρδώνιος γέλως ἔχει ἐστὶν, ὃν ὁ ποιητὴς φησι γελάσαι αὐτῷ τῷ εἱμαρμένῃ, εἴ ἄρ' αὐτῇ ἀσθησις. ἢ καὶ πατέρα θεῶν καὶ ἀνδρῶν εἶπεν, ἢ πρόχειρίσμενος,

Ἥφαιστον δ' ἐκέλευσε περικλυτὸν ὅττι τάχιστα
Γαῖαν ὕδατι φύρειν, ἐν δ' ἀνθρώπου θέμεν αὐδὴν
Καὶ σθένος· ἀθανάτῃσι δὲ θεῇς εἰς ὦπα ἐοικὲν
Παρθενικῇς καλὸν εἶδος ἐπητύεα· αὐτὰρ Ἀθηνέῃ
Ἔργα διδασκῆσαι, πολυδαίδαλον ἰστὸν ὑφαίνειν·
Καὶ χάριν ἀμφιχέαι κεφαλῇ χρυσέῃ Ἀφροδίτῃ,
Καὶ πόθον ἀργαλέον, καὶ γυιοκόρους μελεδώνας·
Ἐν δὲ θέμεν κύνεόν τε νόον καὶ ἐπίκλοπον ἦθος
Ἑρμείῃ ψοπόεντα διάκτορον Ἀργεϊφόντῃ.
Ὣς ἔφατ'· οἱ δ' ἐπίθοντο Διὶ Κρονίωνι ἄνακτι.
Αὐτίκα δ' ἐκ γαίης πλάσσε κλυτὸς Ἀμφιγυήεις
Παρθένῳ αἰδοίῃ ἴκελον, Κρονίδεω διὰ βουλάς·
Ζῶσε δὲ καὶ κόσμησε θεὰ γλαυκώπις Ἀθήνη·
Ἀμφὶ δέ οἱ Χάριτές τε θεαὶ καὶ πότνια Πειθὼ
Ὅρμους χρυσείους ἔθεσαν χροΐ· ἀμφὶ δὲ τήν γε
Ὧραι καλλίκομοι στέφον ἄνθεσιν εἰαρινοῖσι·
Πάντα δέ οἱ χρῒ κόσμον ἐφήρμοσε Παλλὰς Ἀθηνέ.
Ἐν δ' ἄρα οἱ στήθεσσι διάκτορος Ἀργεϊφόντης
Ψεύδεά θ' αἱμυλίους τε λόγους καὶ ἐπίκλοπον ἦθος
Τεῦξε, Διὸς βουλῇσι βαρυκτύπου· ἐν δ' ἄρα φωνὴν
Θῆκε θεῶν κήρυξ. ὀνόμηνε δὲ τήνδε γυναῖκα
Πανδώρην, ὅτι πάντες Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
Δῶρον ἐδώρησαν, πῆμ' ἀνδράσιν ἀλφηστῆσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δόλον αἰπὺν ἀμήχανον ἐξετέλεσσε,
Εἰς Ἐπιμηθέα πέμπε πατὴρ κλυτὸν Ἀργοφόντην,
Δῶρον ἄγουσαν, θεῶν ταχὺν ἄγγελον, ὐδ' Ἐπιμηθεὺς
Εἴφατ' ἀΐσατο· οἱ δ' ἐπετέλλετο Προμηθεὺς, μήποτε δῶρον
Δέξασθαι παρὰ Ζηνὸς Ὀλυμπίου, ἀλλ' ἀποπέμπειν
Ἔξοπίσω, μήπού τι κακὸν θνητοῖσι γένηται.
Αὐτὰρ ὁ δεξάμενος, ὅτε δὴ κακὸν εἶχε, σάωσε.

Vulcanum vero insignem iussit, quam celerrime
Terram aquæ miscere, hominisque imponere vocem,
Et robur, immortalibus vero deabus facie assimilare
Virginum pulchram formam peramabilem. at Mineruam,
Opera docere, ingeniosè telam texere:
Et gratiam circunfundere capiti, auream Venerem,
Et desiderium molestū, & membra fatigantes curas:
Imponere vero caninamq. mentem, & furaces mores
Mercutium iussit, nuntium Argicidam.
Sic dixit. illi autem obtemperatunt Ioui Saturnio regi.
Mox que ex terra finxit inclytus vtrinque claudus
Virgini verecundæ similem, Iouis consiliis.
Cinxit vero & ornauit dea glaucocula Minerua:
Circum vero Charitesque deæ, & veneranda Suada,
Monilia aurea posuerunt corpori. ipsam porro
Horæ, pulchricomæ coronarunt floribus vernis.
Omné vero illius corpori ornatum adaptauit Pallas Minerua.
At in pectore sane nuncius Argicida
Mendacia, blandosque sermones, & dolosos mores
Collocauit Iouis consiliis granistrepi. sed vocem vtique
Imposuit deorum præco. appellauit autem mulierem hancce
Pandoram: quia omnes cælestiū domorum incolæ
Donum contulerunt, detrimentum hominibus curiosis.
At postquam dolum perniciosum & ineuitabilem absoluit,
Ad Epimethea misit patet inclytum Argicidam
Munus ferentem, deorū celerem nunciū. neque Epimetheus
Cogitauit quod illi præcepisset Prometheus, ne quādo munus
Susciperet a Ioue Olympio, sed remitteret
Retro, necubi mali quippiam mortalibus fieret.
Verum ille suscipiens, cum iam malum haberet, sensit.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Ἥφαιστον δ' ἐκέλευσεν.] ἥφαιστος τὸ ὄνομα κοινὸν ἐστὶ, καὶ ὁ πῦρ ἅπερ ἐπηγμένους τέχνας ὀνομάζουσι θεοί· ἐν Ὀλύμπῳ μὲν Ἥφαιστος καὶ Διὸς ὑὸν λέγουσιν εἶναι τὸν πῦρ· ἐν δὲ Ἥφαιστον κλυτὸν ἐκ φιλότητι μιγεῖσα Γαῖα τέκνατο. ἐστασίασε δὲ ἡ περὶ τοῦτο ὑπόθεσις δοκεῖ λέγειν ὅτι ὁ Ζεὺς ὀργισθεὶς τῷ Προμηθεῖ ἐπέταξε τῷ Ἡφαίστῳ πλάσαι, εἰς τὰς τέχνας ἀλληγορεῖται. ζωογόνει δὲ δίδωσιν αὐτῷ καὶ τῷ Ἀθηνᾶ τῷ αὐτῷ

ὕσαν τῇ φρονήσει. δεῖ γὰρ τῇ τέχνῃ φρονήσεως, ἵνα τὰ συναίρῃ, καὶ ἵνα κόσμια ἐξεργάζηται τὰ πεπραγμένα. δίδαξεν αὐτὴν ἡ Πανδώρα ζώνην καὶ κοσμεῖν, καὶ τὴν ποικιλίαν τῶν ἔργων διδάσκει. ἐπεὶ δὲ καὶ τὸ ἐπαγωγὸν δεῖ παρεῖναι τῇ τέχνῃ καὶ χαρίεν, τὴν Ἀφροδίτην εἰσάγει, χάριν αὐτῇ ἐνθεῖναι τῇ κεφαλῇ τῆς Πανδώρας. τὴν Ἀφρόδιτην δέ, ἐπεὶ γυναῖκα αὐτὴν ἔπλασεν ἡ Ἀφροδίτη ἔρωτα τῶν γυναικείων χαίτων. καὶ ἀντιτέχνῃ δὲ τὴν Ἀθηνᾶν δίδαξαι ἔργα ταύτῃ διδάξαι, τὸν πολυδαίδαλον μόνον ἰσὸν ἐπάγει, ἔργον φοβερὸν ταῖς γυναιξίν. ἐπεὶ γυνὴ μὲν διδασκομένη δεῖ γὰρ τὸν ἄλλῃ, ὁρμώμενον λόγον, καὶ παρ' ἑαυτὴν ζώζειν ἀκολουθίαν. εἶτα ἐπάγει καὶ ἃ παρακολουθεῖ τοῖς ἀνθρώποις τοῖς χειμένοις ταῖς τέχναις, ἀναίδειαν λόγων τε, καὶ ὀπιθόπτου ἦθος, καὶ ψεῦδος, καὶ λόγους αἱμυλίους. τὸν Ἑρμῆν δὲ ταῦτα δοῦναι φησὶ, οὐκ ἔξω λόγου. Ἑρμῆς γὰρ ὁ αὐτός ἐστι τῷ λόγῳ· τὸ λόγιον δέ, τὸ μὲν ἔστιν ἐνδιάθετον, καθ' ὃ ποικίλον ἦθος φαίνεται καὶ ἁπλοῦν. τὸ δέ, προφορικόν, καθ' ὃ λόγοι προφέρονται ἀφθεῖς, καὶ ψευδεῖς, καὶ ἀπατηλοί, καὶ ἀπειέργοι. αἱ ὧραι δὲ περίφορον αὐτῷ, αἱ δηλονότι τὸν χρόνον. αὗται γὰρ πάντων τῶν τεχνῶν ὕλην παρέχουσι, καὶ ὡς δὲ τὰ μεγάλα ζωιδίαρόνται πάσας φιλὸν ταῖς τέχναις τὸ μὲν, εἰς ζύσασιν, ταῖς δὲ, εἰς χάριν. Κληροῦμος δὲ λῆξει αὐτὰς οἰκείως· κομῶσι γὰρ πᾶσι φυτοῖς. Ἀνθέων δὲ λέγει στεφανῶν, ἀπὸ τοῦ ἀκολούθου· αἱ ὧραι γὰρ τίνι ἂν ἄν ᾧ ἢ ἄνθεσι στεφανωθῶσι; καὶ τὸν στέφανον δὲ ἀπὸ ἐαρινῶν πλέκουσιν ἀνθέων, ἀκολούθως καὶ τοῦτο. καὶ τῷ ἔαρι γὰρ τὰ φυτὰ ἀνθεῖ, ἀφ' ὧν οἱ στέφανοι πλέκονται. θελκτύος] ἦγουν θέλγητρον· τοῦτέστιν, ἐφ' ᾧ θέλγεται. ὅπι τάχησα.] ὅπι τασιν ἔχει τὸ ὅπ· ὅπα δὲ ἔχον, μὴ ὑπανδρευτικῶς τίθεται καὶ ἁπλῶς τῇ κοινῇ ζωιωθείᾳ, καθὰ λέγει καὶ τὸ ἀφώπις ὑπανδρευτικόν, ὅτι ὑπανδρεύεται.

αὐδὴν] αὐδὴ δὲ ἐνάρθρως φωνὴ ἁπλῶς ποιητικὴ· φθέγμα τὸ αὐτὸ ἁπλῶς τοῖς κοινοῖς. ἐν ταύτῃ δὲ αὐδὴν ἐκ τῶν φωνῶν λέγει· ἀλλὰ τὰ ὄργανα τῆς φωνῆς καὶ οὐ ταῦτα μόνον, ἀλλὰ καὶ πᾶσαν τὴν ἀνθρωπίνην μελῳδίαν ἀρίωνα.

εἰς ὦπα.] ἀντὶ τοῦ εἰς ὄψιν· ἀπὸ τοῦ ὁρῶντος ὀφθαλμῷ τὸ ὁρώμενον. Καὶ πόθον ἀργαλέον.] ἦγουν ἀνιαρὸν ἄλγος· ἔχοντα δὲ ὅπ γὰρ τὸ πόθος. ἄλγος· πόθος δέ, ὅταν ἐπιθυμία τις ἐχ-

γμάτων ἀπόντων ἐπιθυμία ἡ κατὰ ἴμερος τὸ αὐτό. καὶ λέγει ὅτι τῶν παρόντων. δηλοῖ δὲ ἐρωμένῳ ψυχῆς καὶ κίνησιν ὅτί τι, τὸ μὲν ἀπὸ τοῦ θυμοῦ ἢ τῆς ψυχῆς κίνησις καὶ ζέσις. ὁ γίνεται ἀπὸ τοῦ θύειν τὸ ὁρμᾶν. ὁ δὲ ἵμερος, ὅπ ἐέμενος ῥεῖ, καθά φησιν ὁ Πλάτων. ἔρως δὲ, πάθος ἔξωθεν διὰ τῶν ὀμμάτων τῇ ψυχῇ προσγινόμενον. διὰ ταῦτα φησὶν ὁ αὐτὸς Πλάτων, ἀπὸ τοῦ ἀείρειν ἔρωτας τὸ μὲν παλαιὸν ἐκάλειτο. τὸν δὲ οὖ φησὶν ἀντὶ τοῦ ω ἐχρώμεθα· νῦν δὲ ἔρως κέκλησθαι διὰ τὸ τοῦ ω εἰς τὸ οὖ μεταλαγιόν.

καὶ γοργοκόρους μελῳδῶνας.] ἦγουν τὰς τὸ ζῶμα κεκμηκυίας κυρεῖν γὰρ τὸ κεκμηκέναι καὶ κοσμεῖν, ἀφ' ἧς καὶ νεοκόρος. κωφὸν τ' νόον.] τὸν κωφὸν δηλονότι ἀναίδειαν ἔχοντα, ἀπὸ τοῦ κυνὸς κωφός. ὡς ἀπὸ μὲν χρυσὸς χρύσεος, καὶ ἄργυρος ἀργύρεος μετυσιαστικῶς. ὀπιθοπτον.] τὸν ἐν κλοπῇ τὸ δὲ ἐν κλοπῇ οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν, ἢ τὸ κλεπτικὸν ἔχον δαίμονα. ὡς γὰρ ἔπλασαν ταύτην τῷ προτέρῳ μετυσιαστικῶς ὄπα, οὕτω καὶ ὀπίκλοπον ταυτὸν τῷ κλεπτικῆς καὶ ἀδολοσκοπικῆς μετέχοντα διαιρέσεως. Ἑρμείαν.] Ἑρμείας ποιητικῶν· ἕρμης κοινόν· διάκτορος.] διακτορος, ὁ μεγαλόφωνος. πλεοναζει δὲ ἐν αὐτῷ τὸ κ, ὡσανεὶ ἐν τῷ ἀλυκτοπόδη. τὸ μὲν γὰρ ἀπὸ τοῦ διατορον ὁ λέγει ὅτι φωνῆς ἐκτόνου καὶ ἰσχυρᾶς· τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ ἄλυτος καὶ τοῦ πέδη. Ἀργειφόντης δὲ, ὡς τὸν Ἄργον τὸν πανόπτην φονεύσας τὴν τῆς Ἰοῦς φύλακα· γίνεται δὲ Ἀργοφόντης, εἶτα ποιητικῶς Ἀργεϊφόντης. ἀμφιγυήεις.] γυῖα αἱ χεῖρες καὶ οἱ πόδες· ἀφ' ὧν γυῶν, τὸ τὰ σκέλη διαπλέξαι, καὶ ἀμφιγυήεις παντὸν τὸν χωλοποδῆ, ἤγουν ὁ τοὺς πόδας βεβλαμμένος καὶ χωλός. ὀνομάζεται δὲ τούτῳ τῷ ὀνόματι, καὶ τὸ παρ' ἡμῖν πῦρ, καὶ ὁ ἥφαιστος ἀπὸ τοῦ πυρὸς ἐκλογισθέντα τὴν ἐφ' τὸ μὴ ὡς ἀνὰ τῆς γῆς ξύλων ἀδιαθέτως ἀδυνάμενον παραμένειν, ὡς ἀφ' ὁ βεβλαμμένος τοὺς πόδας ἐπ' ἀν σαίνῃ μὴ ὄντος πρὸς τὸ σπεύδοντος. ὁ δὲ, ὡς ἥφαιστος καὶ ἔρως ἀπὸ τούτου τοῦ πυρὸς χωλοῦ, καθὰ εἴρηται, συμβολικῶς ὀνομαζόμενος ὡσανεὶ βαρύκνημος λέγει ὁ Ζεὺς οὐχ ὅτι αὐτὸς κυπτεῖ, ἀλλ' ὅτι αἴτιος βαρυκνήμων βροτοῖς. αἰδοῖη.] αἰδοῖος ὁ ἄξιος γάμου τοῦ, ὅπου καὶ αἰδοῖος ὁ αἰδοῦς ἄξιος. αἰδοῖος δέ τις τὶ. ἢ δι' ἃ ἔχει ἀγαθά, καθὰ φησὶ καὶ ἀλλαχοῦ τὰ αἰδοῖα· ἢ δι'

ὃ αἰδοῖα

ἐς αὐτὸν ἐξήμαρτεν ὁ αἰδήμων. φαίνεται δὴ τὸ αἰδῖον ταυτὸν ἔν τῷ αἰδέσιμον· πάλιν ὅτι τὸ μὲν δεῖ ποιητικόν, αἰδῖον· τὸ δὲ παρὰ τοῖς κακοῖς ἐν χρήσει. αἰδήμων δὲ ὁ εὐλαβὴς αἰδοῖος. Τὸ πᾶν δὲ ποιεῖν· ὕτως ἔφη πλατὺ δὲ ἐγέλασε γέλωτα ὁ πατὴρ ἀνδρῶν τε καὶ θεῶν· τὸν Ἥφαιστον δέ, ὃν ἡ φήμη πεφυκέναι, ἐπέλασε γὰρ ὕδατι μιγνύναι ὅτι τάχιστα, ἦγεν πολὺν ποιεῖν· ἐνθεῖναι δὲ αὐτῷ ἁρμονίαν μελῶν ἀνθρωπίνων καὶ δύναμιν· ὁμοίαν δὲ τὸ πλάσμα εἶς ὄψιν ταῖς ἀθανάτοις θεαῖς ἢ παρθένως· τυτέστιν εἰς τύπον παρθένε αὐτὸ ποιεῖν, κατ' εἶδος ὥμορφον, ἐτέρωσον. τῷ Ἀθηνᾷ δὲ ἐπέλασε διδάξαι αὐτῷ τὸν ὑπὸ τοῦ Ἥφαίστε πλαθησομένῳ παρθένον, ἐργασίας λέγω, ὑφαίνειν ἰσὸν πάνυ ποικίλον· καὶ τῷ εὐειμοσύνῃ καὶ λαμπρότητι Ἀφροδίτῃ ἐπέλασε πεισθῆναι τῇ κεφαλῇ αὐτῆς χάριν, καὶ πόθον ἀλγεινόν, ἵνα πόθῃ δηλονότι καὶ ποθῇ), καὶ φροντίδας κεκμηώσας τὰ μέλη. τὸν Ἑρμῆν δὲ τὸν διάκτορον τὸν Ἀργοφόντην ὀνομάζω, ἦγεν ἐπέλασεν ἐνθεῖναι αὐτῷ κυνὸς ἀναίδειαν, ἔχοντα τὴν καὶ ἦθος κλεπτικῆς καὶ ψιθαλογικῆς μετέχον δυνάμεως. Οὕτως εἶπεν. οἱ δὲ ἐπείθοντο τῷ Διὶ τῷ ὑφ' Κρόνου τοῦ ἄνακτι. αὐτίκα δὲ πλάσεν ἀπὸ τῆς γῆς ὁ κλυτὸς Ἥφαιστος, ἦγεν ὃν ἡ φήμη φέλη), πλάσμα ὁμοῖον παρθένῳ αἰδοῦς ἀξίᾳ, διὰ τὴν βουλὴν τοῦ Κρονίδου.

ἕζωσε δὲ καὶ ἐστόλισεν αὐτὴν ἡ θεὰ ἡ Ἀθηνᾶ· μὲ ὀξὺ ἑρκὸς καὶ σιλπνόν. Περιέθεσαν δὲ τῇ χροΐ αὐτοῖς, ἀντὶ τοῦ τῇ παχήλῃ, αἱ θεαὶ αἱ Χαρίτες, καὶ ἡ σεβασμία Πειθώ, αἱ μὲ ἵνα χαρεισάτη δηλονότι ᾖ, ἢδ' ἵνα πείθῃ, ὡς ἡ κεκοσμημένη γυνὴ πείθῃ τὸν ἄνδρα εἰς ζωμεύσιν, ὅρμην χρυσᾶς· ἦγεν περιπαχήλον πόσιμον. Περιέστεφον δὲ αὐτὴν, ἦγεν ἐστεφάνουν, αἱ Ὧραι αἱ κομήτισσαι. ὡς γυναῖκας χρὴ αὐτὰς σεμνοπρεπεῖ, ἔνθεσιν ἐφιεῖσι. πάντα δὲ κοσμήσασα ἐφήμισε τῷ ζώματι αὐτῆς ἡ Πειθὼ καὶ Ἀθανᾶ· ἐν δὲ πῖσι τίθεσιν αὐτῆς κατασκεύασεν ὁ διάκτορος Ἀργοφόντης ψεύδη τε καὶ λόγους ἀπατηλούς, καὶ παραλογιστὸν ἦθος, διὰ τὴν βουλὴν τοῦ Διὸς τοῦ τ' βαρυάχων βροντῶν εἵνεκα. ἀνόμασε δὲ αὐτὴν ὁ αὐτὸς Ἑρμῆς, ὁ κῆρυξ τῶν θεῶν, φανλέ. ἀνόμασε δὲ ταύτην τὴν γυναῖκα Πανδώρην, διότι πάντες σὺν ἐφημοσύναις ἔχοντες δῶρον αὐτῇ ἐδωρήσαντο, εἰς βλάβην τοῖς ἀνδράσι τοῖς ἐφαμρῶσι. Αὐτὰρ ἐπεὶ δόλον.] δόλῳ μηχανὴ κακὸν ἔχυσα ἀγαθῷ δοκοῦντι καταλυμμένον. ἀπάτη, ὅταν λάθῃ τις ὑπό τινος ὅτι τι παρασυρείς. πλάνη δέ, ὅταν ἀφ' ἑαυτοῦ τις λάθῃ ἐπιτραπεὶς τῷ φερομένῳ, καὶ φέρηται ἀλλοκότως ὁδούς. δοκεῖ δὲ ὁ δόλος διαφέρειν τῆς ἀπάτης τῷ, τὸν μὲν ὅτι τῷ βλάψαι πᾶς ἔχειν ἢ μηχανᾶν. ἢ ἡ ἀπάτη ἐν αὐτῷ τοῦτο φέρουσα ἔχειν, δηλονότι τὸ βλάψαι. εἰ καὶ ἔστιν ὅτε καὶ τύτε σοφίζεται, ἀλλὰ τῷ λαθεῖν φέρουσα εἰς ἃ βούλεται. καὶ ἡ μὲν ἀπάτη ἐστὶν ὅτε καὶ ἐπ' ἀγαθῷ γίνεται. ὁ δὲ δόλος οὐδέ ποτε.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Ἥφαιστον δ' ἐπέλασε.] τῷ ἄλογον ζῴῳ δεῖ σωματικῷ εἶδος. διὸ καὶ γῆς καὶ ὕδατος χεῖρα, καὶ τῆς φυσέσεως, ᾗ ὁ Ἥφαιστος πιστεύεται. σωμάτων γὰρ ἔστιν ὁ θεὸς ποιητής. ἐπειδὴ οὐχ ἁπλῶς ποιεῖ ψυχῆς ἄλογα ζῶα, ἀλλ' ἀνθρωπίνης, ἐντίθησι τῷ ζώματι τούτῳ ζωτικῷ δυνάμεις ἀνθρωπίνης φωνῆς· εἰλήφασι δὲ ἀπὸ τῶν τεττάρων στοιχείων τὰ δύο, ὡς στερεώτερα καὶ παχύτερα καὶ συνεκτικὰ πρὸς τὸ ζῶμα τοῦτο μάλιστα τὸ ζωοῦσθαι, ἅμα δὲ τῷ λόγῳ, καὶ τὸ ἔργον φορέσῃ, καὶ ὅπως ὁ Προμηθεύς, ἀλλ' Ἥφαιστος ἔπλασε πρῶτον, δῆλον ἐντεῦθεν. ἡ δὲ αἰτία τῆς παρεκβάσεως, ὅτι θέλει βεβαιῶσαι τὸν λόγον τὸν ἴδιον, δι' οὗ φησι κρύψαι τὸν Δία τὸν πλοῦτον. Τὸ δὲ ὕδει, ἀπὸ τῆς ὑδροποιίας, ὡς βέλος. τῷ γὰρ τῷ ὕδατι φορέσαι τυτέστι πολὺν ποιῆσαι, Αἰολικῶς. γέγονε δὲ χρὴ μεταπλασμὸν, ἀπὸ τῆς εἰς ᾶς εὐθυτέρας, εἰς ος, ὕδας, ὕδος, ὡς κῶας κῶος, κάωσιν ἐν μαλακοῖσιν. θέμεν αὐδήν.] αὐδὴν δὲ νῦν, οὐ τὴν φωνὴν λέγει, ἀλλὰ τὸν τόπον τῆς φωνῆς, ἤγουν τὰ φωνητικὰ ὄργανα. ἀθανάτοις δέ.] δαιμόνιον ὄντως ἐστὶ τοῦτο τὸ εἶδος τῆς ζωῆς τὸ ἐν τῇ ψυχαῖς θῆλυ· διὸ καὶ τῷ ζωτικῷ ἔχει πρὸς τὸν ἄνθρωπον ὁμοιότητα καὶ δύναμιν ἀνθρωπικήν, καὶ ταῖς ἀθανάταις δὲ θεαῖς ἔοικε χρὴ τὸ εἶδος· μέσον οὖν πως ὂν τῶν θείων καὶ ἀνθρωπίνων συμπάντων, ὡς ἡ λογικὴ θεῖον ὂν ἀπλῶς ἀπ' αὐτῶν ἔκνευσε τῆς θεότ. ἐοίκαμεν δὲ πρὸς τὴν λόγον θεῖον χρὴ τὸ ἄλογον, δαιμόνιον καὶ τὸ σωματικὸν εἶδος, καὶ ἀνθρώπων τινές·

Παρθενικῆς καλὸν εἶδος.] ἡ τοῦτο τὸ εἶδος τῆς ζωῆς ἀδιάφθορον, ὃν ἀπὸ τῆς ψυχῆσεως μετέχει πᾶσι κάλλους. ὅσον τε, ἡ μέχρι σώματος ἥκει τὸ καλόν· μόνη γὰρ αἰσχρὰ ἡ ὕλη, διότι ἀγένητος. Ἔργα διδασκῆσαι.] ἔστι γάρ τι τεχνικὸν ἡ ἐν τῇ θήλει τῆς ψυχῆς τῷ ἀλόγῳ καὶ τὸ τῆς φαντασίας διμήχανον ἡ ἀναπτωτικὸν, ὃ δὴ καὶ αὐτὸ φαίης ἂν Δημιουργικὸν εἶ) δίδαγμα. καθὸ καὶ ἐν ἀλόγοις ζώοις ἔστι τὸ φιλεργὸν καὶ τεχνοειδές. καὶ τινες καὶ νῦν διὰ ταῦτα τὴν φαντασίαν ὠνόμασαν. ὅπως ἂν ὑφαντικὸν τὸ ἄλογον καὶ ἐν ἡμῖν, ὡς ἐν αὐτῷ ἀράχνη. ἀμφιχέασι κεφαλῇ.] σαφῶς ταῦτα προσήκει τῷ ἀλόγῳ καὶ ἐν ἡμῖν· προσαγωγὸν γάρ ἐστιν αὐτῷ τὸ φιλήδονον τῶν πολλῶν, καὶ ἐπέρασον τοῖς μὴ κεῖνται ὀρθῶς. διὸ καὶ τὸν πόθον αὐτῷ εἶπον ἀργαλέον, ὃν ὄντα καθαρὸν, ἀλλ' ὑλικὸν, καὶ διὰ τοῦτο χαλεπὸν· καὶ τὰς γυμνόρους μελεδῶνας, ὡς τὰ γῆα κοσμέοντας. τὸ γὰρ κοσμεῖν καὶ κομμύειν οἱ παλαιοὶ χορεῖν ἔλεγον· τὸ δὲ διδασκῆσαι ἀπὸ τοῦ διδασκάλου ἠέγοντο θέλοντα μεν. Ἄλλως. γυμνόρους, τὰς εἰς κόρον ἀγούσας τὰ γῆα, ὅπερ τὰς μόχθους κόρου ἐμπούσας καὶ μέλη· ἢ τὰς φροντίδας τὰς καταθλίβουσας τὰ μέλη τοῖς χρωμένοις δηλονότι. ἢ μελεδῶνας τὰς τροφὰς τὸ σῶμα, ἅπερ τὸ φροντίζειν περὶ τῆς γαστρός· γυναικὶ γὰρ οὐδὲν μέλλει ἄλλο ἢ μόνον τὸ σῶμα παντοίως τρέφειν, ἢ ὅτι παιδίτιοι τοῖς ἀνδράσι φροντίδων εἰσίν. κυνέην τε νόον.] εἰκότως καὶ ταῦτα φέρειν ἐπῆκεν εἰς τὸν ἐν ἡμῖν ἄλογον ζωὸν· ἀναιδῆ μὲν ὄντα, ὡς καταξαινομένῳ τῷ λόγῳ πολλάκις καὶ μὴ ὑποτελλομένῳ τὸ τῇ φύσει κρεῖττον· ἀπατηλὸν δὲ τῇ ἐν ἐκείνῳ δυνάμει κεῖνται καὶ γοητεύουσι ταῖς ἡδοναῖς.

Χάριτές τε θεαί.] Χάριτές εἰσι τρεῖς· Πειθὼ, Ἀγλαΐα, καὶ Εὐφροσύνη· Ὧραι τρεῖς· Εὐνομία, Δίκη, Εἰρήνη. Ὅρμους χρυσείους.] ἐπεὶ δὲ ἡ γυνὴ κεκοσμημένη φαίνει τὸν ἄνδρα πρὸς ζωσίας τάχος. Σαφῶς δὲ φησι τὴν Πειθὼ Ἀφροδίτης δυνατέρα καὶ τὸ εἰσαεσοῖσιν, ἀπὸ τοῦ πλησιεστάτου τὰ ἄνθη τοῦ χρῶτος λέγει, καὶ τὸ, Πάντα δὲ οἱ χροΐ, ἀντὶ τοῦτο λοιπόν. Κόσμον δὲ τὸ ἱμάτιον λέγει, ἐπειδὴ τὸ σῶμα κοσμεῖ. ἐφίεμαι δὲ, ἐπειδὴ μὴ μαχαίρης.

Ἐν δ' ἄρα οἱ στῆθεσι.] καὶ ταῦτα ἀληθῆ πρὸς τὸν λόγον. τὸ γὰρ ἐν αὐτῷ γινόμενον οὐκ ἐφάπτεται τῆς ἀληθείας, ἀλλὰ φαντασίας ἔχει ψεῦδος· ἐξαχρειούμενος τὸν λόγον, ἡφ' αὐτοῦ ἔστι τὸ φαίνειν αὐ. Ἀρχεφόντης.] πῶς μὲν Ζεὺς Ἡφαίστῳ ἐπίλοσον ἐνθεῖναι φωνὴν, νῦν μὲν ὁ Ἑρμῆς ἐπίσταται. ῥητέον ἴσως, ὡς τὸ μὲν ἐνδιάθετον ἐκείνου· τὸ δὲ προφορικὸν, ὁ Ἑρμῆς ἐπίσταται.

Ἐν δ' ἄρα φωνήν.] τοῦτό πως ἀσαφὲς φαίνει· ἤδη γὰρ δέδωκεν αὐδὴν τῇ γυναικί· εἰ δὲ καὶ τοῦτο γνήσιον εἴη τῇ Ἡσιόδου, τὸν Ἥφαιστον τὸ ὄργανον ἐρῦμεν ἐπαναπαῦσαι τῷ ἀλόγῳ, δι' ἣ δώσει συμφθόγγως τῷ λόγῳ. ἢ ὁ Ἑρμῆν αὐτῷ δοῦναι ἢ δύναμιν ἢ λογοειδῆ· λόγον γὰρ διανοίας ἐστὶ ὁ θεός. Παρδοίρῳ δὲ, ἢ ὅτι πάντων δῶρα ἔλαβεν, ἢ ὅτι δῶρον πάντων τῶν θεῶν. ἀλφεσίῃσι δὲ, τοῖς διανοητικοῖς ἀπολαύσι καὶ ὠφελητικοῖς.

Εἰς Ἐπιμηθέα.] θεὸς πάς ἐστι καὶ οὗτος, λογισμῷ μὲν αἰτιος, ἀλλ' ὡς τὸ προνοητικὸν τῆς ἐκβησομένου, ὡς ὁ Προμηθεύς. ἀλλ' ἐκεῖνο μὲν τῆς μέλλοντος ἐπιβάντων πρὸς ἑαυτὸν ὀπισφέροντος. ὅθεν ἐκεῖνος μὲν προμηθεῖται μὴ δέχεσθαι τὴν γυναῖκα, δέξάμενος δ' ἐστὶ τότε δὴ γινώσκει τὸ κακόν. ἃ δὴ πάσχουσι αἱ ψυχαί· τούτων δὲ, αἱ μὲν νοερώτεραι καὶ πρὸ τοῦ παθεῖν ἀποσκιάζονται τὴν ἀλογίαν· αἱ δὲ ἀθετήσασαι μᾶλλον ἐπὶ τοῖς πρὸς αὐτὴν τὴν ὕλωσιν κοινωνίας εἰς ἔννοιαν ἄγονται τῆς ἀπ' αὐτῆς κακῶν. ἃ δὴ αἱ ψυχαὶ πάσχουσι, δηλοῖ ὅτι τὸν προνοοῦντα αὐτῶν ἀναπέμπουσι θεόν. Ἄλλως. Εἰς Ἐπιμηθέα· εἰς τοὺς ἀπροσκέπτους ἀνθρώπους, ἢ εἰς, ἀντὶ τῆς πρό. ἔστι δὲ τὸ ῥῆμα Ἀττικὸν, ὅμοιον τῷ εἰς Ἀγαμέμνονα δῖον ἄγον. Ἀργειφόντης δὲ, ἤτοι ὁ ἐν Ἀργῷ φωνῶν· εἰρωνικὸς γὰρ ὁ θεὸς καὶ ἀφελής. οἱ δὲ νεώτεροι, ὅτι Ἄργον ἐφόνευσε τὸν πανόπτην· Νόσος δὲ ὁ Χίος, ἀπὸ τοῦ διάγειν τοὺς τῆς τελευτώντων ψυχάς. τὸ δὲ ἀμήχανον, ἀντὶ τοῦ ἀμηχάνως ὀπῤῥήματικῶς.

Θεῶν ταχὺ ἄγγελον.] οἰκείως ὁ Ἑρμῆς εἵληται ξεναγωγὸς τῶν δύο ψυχῶν, τῆς ἀλόγου καὶ λογικῆς, εἰς τὸ πρὸς τὸ σῶμα κοινωνίαν, μέσος γάρ ἐστιν ὡς ἄγγελος. ὁ δὲ ἄγγελος δύσεστινῶν ἐστιν, ἀλλ' ὁ πρὸς ἄλλων ἀγγέλων διάκονος καὶ τὸ ἄλογον ἡ, μέσον τοῦτο σώματος ὄντος καὶ τῆς λογικῆς ψυχῆς. σπουδαῖον ἡ εἰς τὸ ἄδοντα, ἡ γὰρ πάντων τῶν θεῶν ἐστὶ τὸ δῶρον, ἀλλὰ τοῦ Διός. ὑδ' Ἐπιμηθεύς.] ἀρχηγὸς γὰρ τοῦ τετάρτου γένους τοῦ ἡρωϊκοῦ, Δευκαλίων, ἐφ' οὗ ὁ κατακλυσμός, γαμεῖ Πύῤῥαν τὴν Παρδοί-

Παν∆ώρας καὶ Ε'πιμηθέως. καὶ ἔστ⊙ ἡ μῦθος ἐπιδεικτικὸς πρὸς ἀπόδειξιν τῆ ἀδελφοῦ, ὅπως μὴ γελάζοι πόρναις. ἦν γὰρ πρὸς αὐτὰς ἐπόμενος. ὃν φησί, Μηδὲ γυνή σε νέον πυγοσθενὲς ἐξαπατάτω. ὅτι δὴ κακόν.] φησὶν, ὅτι Προμηθεὺς τὸν τῆ κακῶν πίθον ἔφερε τῆ Σατύρων λαοῖς, καὶ παρέθετο⊙ τῷ Ε'πιμηθεῖ, παρήγγειλε τῷ Παν∆ώρᾳ μὴ δέξασθαι. ὁ δὲ, ὅτι τὸ κακὸν ἔχε παρ' αὐτῷ, τότε ἐδόκει τί αὐτῷ ἐπέμφθαι· διὰ τοῦτο καὶ Ε'πιμηθεύς. ἔστι δὲ ὄνομα τῷ Ο'μήρῳ· ῥηχθὲν δέ πως ἔχον.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Η'φαιστον δ' ἀκίλδοσι.] τὸν δ' ἐξάκουσον Η'φαιστον ἀκίλδοσιν, ὕδωρ καὶ γῆν μίξαι, καὶ πιεῖν ἀνθρώπου φωνὴν καὶ δύναμιν, ἀντὶ τῆ ἀνθρώπου γυναῖκα, καὶ ὁμοίαν θεοῖς. ἀλλ' ὅπως μὴ τὸ μυθῶδες. ἀλληγορητέον δὲ καὶ τοῦτο. ἀκίλδοσιν, ἤγουν ἀπύδυσιν ἢ εἰμαρμένη, ἀπὸ τῆ ἀκιλυτοῦ καὶ ἐξακούστου καὶ παντέχνου πυρὸς κατ' Αἰσχύλον, μιγῆναι γλιῶ καὶ ὕδωρ, οὐχὶ πολὺ, οὐχὶ γυναῖκα ἡμέδαν, ἀλλὰ τὰς τέχνας, ἃς ἔφαμεν. ὑφ' ὧν τεχνῶν τῆ ἐξ ἐυρέσεως τῆ πυρὸς, ξύλα ἐκ γῆς τμηθέντ⊙, καὶ ῥηθέντ⊙ πλοῖα, καὶ ἁμαλαθέντ⊙ τῇ θαλάσσῃ πρὸς πλοῦν. καὶ ὥσπερ τῆς ἀνθρώπους γῆ καὶ ὕδωρ κοινοῦντ⊙, καὶ ὅθεν τ' γυναῖκες τῆ θαλαττίᾳ φορμὲν ὕδατος ἐμπεριδύμενοι ἔσαν⊙. ἀνδρώπου θέμεν αὐδὴν Καὶ σθένος.] τὸ, χρείως τότε τῷ τ' ἀνθρώπου λαβεῖν ἐπιθυμίαν, καὶ ὀνοματοθετῆσαι τὸ καθέκαστον τ' ἐν τῇ βίῳ, καὶ δύναμιν καὶ θεῖον, καὶ τῆ λοιπῶν, καὶ μηχανὰς ἀπάσας ἐφεύρεσθαι πρὸς τὰς κτίσεις ζῶντες, κατ' οὐσίαν μόνον ἐλέγοντο ἄνθρωποι, καὶ ἐπὶ τῷ ἀνθρωπίνῳ ἐνέργειαν. Κλυτὸς, ὁ ἔνδοξος κλυτὸς ἦ, ὁ Ἐξάκης. καὶ ὁ μὲ κλυτὸς, πάντως καὶ κλυτὸς ἔσται ὁ τύναντίον. ἐξάκεστον γάρ τινα καὶ ὀπὶ κακοῖς ὄντα εὑρεῖν· ὁ πάντως ἦ ἐστ⊙ καὶ κλειτός. ὄδεα.] Τὸ κοῦφος καὶ τὸ ὕδατος, καὶ τὰ ὅμοια τὰ εἰς ας. Αἰολικῶς μεταπεσόντ⊙ εἰς ῥς· εἰς ὃν τῶν ὕδατος γένεσιν ὕδος, ἐξ ὃ τὸ ὄδεα.

Αἰνάτης ἦ θεῆς.] ἀθανάτοις ἦ θεαῖς, ἤγουν τοῖς ἀπλουστέροις στοιχείοις, ὁμοίαν λέγει τῷ τῆ τεχνῶν φείλεμεν. καὶ παραδόντες, ὅτι ὁ φθαρήσον⊙ αἱ τέχναι· ἀλλ' ἔσον⊙, ἐς ὃν καὶ τὰ στοιχεῖα συμπαρεμένουσιν. οἱ μὲ γὰρ τεχνῖται ἀπόλουσιν· αἱ ἦ τέχναι εἰς ἀθανάτους διαμένουσι. καὶ παρθένον, ὅτι ἀπλᾶ καὶ ἀσύνθετα διαμένει. καὶ

Καλὸν ἦ εἶδ⊙, ὅτι ὁ βί⊙ ἐν τῆ τεχνῶν γένεσι εὐχρηστότερ⊙. καὶ ἀπέχρησεν, ὅτι πάντες ἐρῶμεν τῆ τὰ βίᾳ ὑδέων. αὐτὰρ ἀθλίῳ Ε'ργα διδασκῆσαι.] ὁλικὸν αἴτιον τῆς συστάσεως τῆ τεχνῶν, τὸ πῦρ γένεσι· πολιτικὸν ἦ ἡ κατασκαστικὴ καὶ διδακτικὴ τύπων φρόνησις, ἣν Α'θηναῖ τοῖς καλοῖς καὶ δίδασκαλον τῆ ἔργων. ἰσὸς ἦ, ἡ συμμιγὴς καὶ πολυμερὴς πασῶν τῆ τεχνῶν πολυπλόθεια. Καὶ χάεν ἀμφιχέαι κεφαλῇ.] ἀπὸ κοινῆ τὸ ἀκέλδοσι, ἤγουν ἀπύδυσι ἡ εἰμαρμένη ἀπὸ προμηθείας ἐτέρας διεξιοῦσα τὸ πῦρ, ὑλικὸν αἴτιον τῆ τεχνῶν. εἶπε φρονήσει περιχθιῶσαι τοὺς τέχνας, ὕλῃ τῷ πυρὶ χεομένῃ· εἶπε ἦ κεφαλῇ καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ἦ τέχνης κοσμηθιῶσαι. ἐπιθυμίᾳ καὶ αἰσχύντῃ τῇ χρυσῇ καὶ ἰλαρᾷ, ὡς πόδον ἡμᾶς ἔχειν τοῦτο προεπαινέσαντας, καὶ φροντίδας ἐνδύσας τὰ μέλη, ἁλισκομένους τῇ ἐπιθυμίᾳ ἦ τούτων εὐτυχίας καὶ αἰσχύντ⊙. Ε'ν ἦ δέμεν κυνέην στεγνόν.] ἐνέδυσε ἡ εἰμαρμένη καὶ τὸν προφητικὸν λόγον Ε'ρμῆν, ἀναιδῆτα καὶ τολμηρὸν λογισμόν, καὶ παιπαλόεντι καὶ αἰμύλιον ἦθ⊙ ἐνθιῶσαι ταῖς τέχναις, καὶ τοῖς τεχνίταις. τοιοῦτοι γὰρ οἱ τὰς τέχνας μεταχειριζόμενοι. Ω'ς ἔφαθ'. οἱ δ' ἐπίθοντο.] ὅτω τῆς εἰμαρμένης ἐπιδυσάσης, ταῦτα πάντα ἐγένετο. ἀλλὰ μὴ ἦ τοῦτο ἐάσωμεν, ὅθεν ὁ Ε'ρμῆς Διάκτορ⊙, καὶ Ἀργεϊφόντης λέγε⊙· τὰ γὰρ τῆ ἑτέρων Ε'ρμῶν ὁ φροντὶς ἡμῖν λέγει. ὁ μὲν μυθικὸς Ε'ρμῆς διάκτορ⊙ λέγε⊙, ὁτὲ τῆ διακτορεῖν, καὶ ἀγγέλλειν τὰ τῆ θεῶν· καὶ Ἀργεϊφόντης, ὅτι Ἄργον αὐτὸς τὸν παυόπλην, ὃν ἡ Η'ρα φύλακα τῆς Ἰοῦς ἐπέστησε τῆς Ἰνάχου παιδός. ὁ ἦ θεοφοιτὸς λόγ⊙ Ε'ρμῆς λέγεται, παρὰ τὸ ἑρμηνευτικὸς εἶναι, καὶ Διάκτορ⊙, ὅτι διεξάγει καὶ ἀγγέλλει τὰ τῆς ψυχῆς καὶ τῶν ἐνδυμήματα. Ἀργεϊφόντης ἦ, οἷς ἀργὸς καὶ καθαρὸς φόνος. παιδεύει γὰρ καὶ ῥυθμίζει, καὶ θεραπεύει τὸ θυμικὸν τῆ ψυχῆς. ἢ ὅτι τ' Ἄργον κτείνα ἀναιρεῖ, τετέκασι τὰ λυσιῳδῆ καὶ ἄπληκτα ἐνδυμήματα.

ὄδίσατο.] τὸ πῖ ἰωνικῶς ἀντὶ τοῦ χαρεῖσ⊙, ἐπὶ τῆς πρώτῃ ἀπλικῆς. Χρονίσασα ἦ τῷ εἰμαρμένῃ λέγει, οἷς ἀφανῶς καὶ ἀδήλως ἀποτελεμένων τῆ εἰμαρμένων, ἐπὶ τ' κοῦφον καὶ θολερὸν τὸν κόσμον ὁδεῖς γὰρ τῶν ἀνθρώπων ἀκριβῶς οἶδε τὰ εἰμαρμένα καὶ συμπεπαίσμενα. ἄνακτα ἦ καὶ βασιλέα ταύτην φησὶ, διὰ πάντων διαβαίζουσαν, καὶ δι'

αὐτῆς γενεὴν ἀπάντων. Αὐτίκα δ' ἐπὶ γαίῃ πλάσαν] τὴν γυναῖκα ταύτην, ἣν τὴν σὺν τεχνῶν ἀπατεῶν ζυσαν, ὁ Ἥφαιστος, ἦγεν τὸ πῦρ ἐπὶ γῆς πλάτῃ· ὅτι τὰ τ' γῆς καὶ ἡ μαργία, φησὶ καὶ τιμωσάτη τὴν ἄλλων τεχνῶν διὰ γὸ τὸ ζῆν πᾶς ἄνθρωπος τὰς τέχνας μετέρχεσθαι. Κλυτὸς Ἥφαιστος, ἦγεν ἐξάκουστον τὸ πῦρ ὅτι δι' αὐτῆς πᾶσα γένεσις τέχνη, καὶ πᾶσα γνῶσις. Ἥφαιστος ἡ λέγει, ἐπὶ τῷ ἄπτω. ἀμφιγυήεις, ἐξαμφοτέρωθεν σίνων καὶ βλάπτων. ἀδηφάγον γὸ καὶ καυστικὸν τὸ πῦρ. ἢ ἀμφιγυήεις, ὁ ἑκατέρωθεν χωλός. ἢ μᾶλλον, ὁ ἑτέρῳ μέλει χωλός. ἀναφερόμενον γὸ τὸ ἐν χρήσει πῦρ ὥσπερ ὑποχωλεύει, καὶ ὑποσπάζει. ἐ γὸ παράκοπον ὄζον, ἀναλισκομένης τ' ὕλης. τ' μυθικὸν δέ φασι Ἥφαιστον ἀμφιγυήεντα, ἢ ὅτι ἐνὶ μέρει χωλεύει, καὶ ὑποσπάζει, ὡς ὑπὸ τοῦ Διὸς ῥιφέντα, καὶ χωλωθέντα τὰ γῆα, ἤτοι τὰ μέλη.

Ζῶσε ἡ, καὶ κόσμησε.] ἀντὶ τ' ἐτέσφιγξε καὶ ἐπεκόσμησεν, ὑπὸ μεταφορᾶς τ' ζωννυμένων. ἐπὶ τούτῳ ἡ σημειωτέον, ὅτι καὶ Ἡσίοδος ἀλληγορικῶς ταῦτα ἔγραψεν, ὥσπερ αὐτὸς νῦν ἀλληγορῶ. ἄνωθεν γὸ εἰπὼν διαλέξαι τὴν Ἀθηνᾶν τὸν ἱσὸν τὴν Πανδώρην νῦν ἡ λέγων ζωννύειν καὶ κοσμεῖν καὶ αὐτὴ Ἀφροδίτης νῦν τὰς Χάριτας εἰπὼν μανιάκας χρυσείους ἐπ' αὐτὴν τιθέναι, ἔδειξε τοῦτο καταφανέστερον, ὅτι γυναῖκα τὴν ἐπὶ τ' τεχνῶν τὸ βίον ἐπικόσμησιν καὶ ἀβρότητα λέγει, ἣν φρόνησις μὲν μὴ τὸ πῦρ ζωσεσήσατο, ὠφελίστης ἡ καὶ χάρις εἰς τέλος ἐκόσμησαν. αἱ ὧραι ἡ στεφηφορῆσιν, ἀλλ' ἐκ ἐαρινοῖς ἄνθεσι, πῖς ἡ κληῖσις καὶ ἀεὶ θάλλειν ποιοῦσι τούτων δωρήμασιν. ἔαρ, ὀπώρας, αἷς ἔχει, καὶ μυείοις αὔξεσι· θέρος, σίτοις, καὶ πῖς λοιπῖς· φθινόπωρον, οἴνῳ, καὶ πῖς ἑτέροις χθονὸς, ἐλαίῳ, καὶ ἄλλοις δωρήμασιν, ἃ πῖς αὐτῶν κατασήμασιν· ὁ μὲ χθονὸς ὑγρότητος, καὶ γαλακτοποιῶν τὰ σπαρέντα· τὸ ἔαρ δὲ φύσιν ταῦτα, καὶ αὔξον. καὶ θερμότητι ἐυκράτῳ ἀεὶ· τὸ ἡ θέρος ἐξικμάζων, καὶ στερεῖν ὁμοίως τούτοις καὶ τὸ φθινόπωρον. κληίζομεν δέ φησι τὰς καιρὰς, διὰ τὸ κληίσεως κομᾶν τὰς ἔχοντας τὰ τούτων δωρήματα. Πάντα δὲ οἱ χοῖ] τὸ πᾶν δὲ ἡ τ' τεχνῶν ἡ σύνεσις εἰς ἁρμονίαν ἐρρυθμίσθη. Ἀθηνᾶ δὲ ἡ σύνεσις, παρὰ τὸ τὰ πάντα αἴθειν, καὶ βλέπειν, καὶ θεὶ πάντων νοεῖν. ἢ αὐτὴ λαὸς πέφυκε, ἢ μὴ θηλάζουσα, καὶ νηπίφρων, ἀλλὰ ἡλικιωτέρα καὶ ἐπιτραπὴς. καὶ ζητῆ τ' λάμβδα εἰς τ' δυσεπῶς, Ἀθηνᾶ. ὡς τὸ ἦνθον, αὐτὶ τοῦ ἦλθον.

Πέμψας ἡ ἀπόπομπον, καὶ δικίνητος· ἢ ἡ ἐν τῷ ἐν θεοῖς κεφαλῆς γεννηθῆναι, πάλλουσα καὶ κινοῦσα τὰ ὅπλα. ὁπλισμένη γὸ ἡ φρόνησις καὶ στερρὰ ἐν τοῦ νοῦ ἐξέρχεται, ἢ ἡ Πάλλαντα ἔναι τ' Γιγάντων ἀνελοῦσα· τουτέστιν ἢ τοὺς γυίνες καὶ ἀλαζόνας λογισμοὺς καταβάλλουσα. Καὶ γλαυκῶπις ἡ φρόνησις λέγει, διὰ τὸ καταπληκτικὸν, καὶ ἐπιφθορον, καὶ τὸ σαθρόν. τὰ γὸ γλαυκόφθαλμα τ' ζώων καταπληκτικά, καὶ θυμοδέστερα ἢ γλαυκῶπις λέγει μεταληπτικῶς, ἢ καθαρῶς καὶ ὀρθῶς ὁρῶσα καὶ κρίνουσα τὰ πράγματα ὡς τωὐαντίον, ὁ θυμὸς κελαινώπις. Ἐν δ' ἄρα οἱ στήθεσσιν.] ἐν μέσῳ τ' τεχνῶν, τουτέστι πάσαις τ' τέχναις καὶ πῖς τεχνίταις, αἰμυλίας καὶ ψεύδη καὶ ἀναιδείας· κατέστησεν. Βαρύκτυπον τὸν εἰμαρμένον λέγει, διὰ τὰς βόας καὶ ἀναῤῥήσεις τ' δυστυχούντων, καὶ τὰ ὀνείδη καὶ καταῤῥήσεις τ' δυσκλεούντων. ἐν δ' ἄρα φωνὴν.] ἀνομασθέντος ἡ τοῦ παντὸς ὁ θεσφατικὸς λόγος Ἑρμῆς ὁ θεῶν κῆρυξ, ἤτοι ὁ διαγγέλλων καὶ μιμούμενος τὰ τ' ψυχῆς κινήματα, καὶ τὰ νοῦ. ὀνόμηνε γὸ, ὁ μικρὸν Ἰωνικῶς. γυναῖκα δὲ.] καὶ τὸν τ' τεχνῶν ζυσαν· ἢ κατ' ἐξοχὴν, τὸν μαργικὸν· ἦν καὶ Πανδώρην καλεῖ, ὅτι πᾶσαι αἱ ψυχικαὶ δωρεαὶ ζωὴ τῷ πρεὶ ταύτην ἐτέκνωσαν, καὶ ὑπέστησαν, τὸ οἰκεῖον ἑκάστη δωρησαμένη, ὡς ἔφημεν. ὅπ ἡ τ' μαργίας καὶ τ' μαστορικῶν, ὅτι πάντα πάντα δωρεῖται τὰ θεὸς τὸ ζῆν, ἢ ὅτι οἱ θεοὶ, ἤτοι τὰ στοιχεῖα καὶ αἱ ὧραι, αὐτῇ δωρῶνται τὰ οἰκεῖα, ὄμβρος, θέρμη, ἀνέμους· ὑφ' ὧν ἐκτρέφονται τὰ σπέρματα. Ἐκ ἡ τῶ εἰπεῖν, Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες. δεικνυσιν, ὅτι θεὸς τ' ψυχικῶν δωρεῶν λέγει, πὸν καποικισθέντα θεὸν πάντων ὑμέτερον Ὄλυμπον καὶ ἀέρινον, ἦγεν τὸ λογικὸν ἡμῶν. ἐδάησαν, Ἀττικὴ ὑποκοπὴ κᾶν καὶ τοῦτο ὁ Πρόκλος Ἰωνικὸν λέγει. πῆμ' ἀνδράσιν ἀλφηστῆσι.] βλάβην λέγει τὰς τέχνας γυναῖξι, τοῖς ἀφθάρτοις ἀνδράσι, δι' ἃ ἔφθη τὸ θεσπέσιον. Αὐτὰρ ἐπεὶ δόλον] ἐπεὶ ἡ νόησεν τ' εἱμαρμένης ἀπροϊδήτως αἱ τέχναι· τὴν γὸ εἱμαρμένην πατέρα καλεῖ, ᾧ πρέπον φρόνησιν εἶναι· ὁ θρασυκὸς καὶ διαστολικὸς καὶ ἐφερμηνευτικὸς λόγος Ἑρμῆς, εἰς τὸν ὀπτηνευτῆρας

σίρας καὶ ὑστερογενόμενας παρέπεμψε τὸ δῶρον, τὸ τῶν τεχνῶν, καὶ τιμὴ τότων διδασκαλία. οἱ γὰρ ἄνω ἄγνωστ' ἀνθρώποις ἦσαν, καὶ μὴ δίκαιος παρὰ τὸ δεινὸς εἱμαρμένος· ὥσπερ ἂν εἴπει καὶ προσκλάτό τις προμηθέως, μή πως ἡδονὰς βλάβη πολλοῖς. τὸ δὲ παρὰ Ζηνὸς ἀλυμανὲς, αὐτὴ τοῦ ὀνόματος τὴν εἱμαρμένην ἐξ ἀρχῆς διδομένης, ἢ τῆς ἐκ τοῦ ἡμετέρου Ὀλύμπου καὶ ἀρχῆς ἀθεΐσεως, ἅπερ τῆς παιδείας. ἡμεῖς γὰρ τιμὴ παλαιᾶν ἐπείγλυ μετηνέγκαμεν ἀμαρμένην, ἐξ ἡμετέρας λογισμῶν τὸ πῦρ καὶ τὰς τέχνας δόντες·

ὧν ἂν φανείσων, δυνήσῃ ζῆμεν βίον.

Αὐτὰρ ὁ δεξάμενος.] οἱ δὲ ἐπιμηθέστερον καὶ ὑστερογενόμενοι δεξάμενοι τὰς τέχνας, ὁπότε ἐπέλθοιεν ἡμῖν αἱ ἀφετήσεις, καὶ αἱ συμφοραὶ, τότε ἐπέγνωμεν. δεξάμενος.] τὸ νοῦς κοινὴ συλλαβὴ, καὶ ἔστι μακρόν.

Πρὶν μὲν γὰρ ζώεσκον ἐπὶ χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων
Νόσφιν ἄτερ τε κακῶν, καὶ ἄτερ χαλεποῖο πόνοιο,
Νούσων τ' ἀργαλέων, αἵτ' ἀνδράσι γῆρας ἔδωκαν.
Αἶψα γὰρ ἐν κακότητι βροτοὶ καταγηράσκουσι.
Ἀλλὰ γυνὴ χείρεσι πίθου μέγα πῶμ' ἀφέλοῦσα
Ἐσκέδασ'· ἀνθρώποισι δ' ἐμήσατο κήδεα λυγρά.
Μούνη δ' αὐτόθι Ἐλπὶς ἐν ἀῤῥηκτοισι δόμοισι
Ἔνδον ἔμιμνε, πίθου ὑπὸ χείλεσιν, οὐδὲ θύραζε
Ἐξέπτη· πρόσθεν γὰρ ἐπέμβαλε πῶμα πίθοιο,
Αἰγιόχου βουλῇσι Διὸς νεφεληγερέταο.
Ἄλλα δὲ μυρία λυγρὰ κατ' ἀνθρώπους ἀλάληται.
Πλείη μὲν γὰρ γαῖα κακῶν, πλείη δὲ θάλασσα.
Νοῦσοι δ' ἀνθρώποισιν ἐφ' ἡμέρῃ οὐδ' ὅτι νυκτὶ
Αὐτόματοι φοιτῶσι, κακὰ θνητοῖσι φέρουσαι
Σιγῇ, ἐπεὶ φωνὴν ἐξείλετο μητίετα Ζεύς.
Οὕτως ἔστι πῃ οὔτι Διὸς νόον ἐξαλέασθαι.
Εἰ δ' ἐθέλῃς, ἕτερόν τοι ἐγὼ λόγον ἐκκορυφώσω
Εὖ καὶ ἐπισταμένως· σὺ δὲ σοὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν.
Ὡς ὁμόθεν γεγάασι θεοὶ θνητοί τ' ἄνθρωποι,

Prius namque in terra viuebant familiæ hominum
Sine & absque malis, & sine difficilis labore,
Morbisque molestis, qui hominibus senectam afferunt.
Mox enim in afflictione mortales consenescunt.
Sed mulier manibus vasis magnum operculum dimouens,
Dispersit, hominibus autem machinata est curas graues.
Sola vero illic Spes in infracta domo *dolio*
Intus manſit, dolij sub labris, neque foras
Euolauit. prius enim iniecit operculum dolij,
Ægiochi consilio Iouis nubicogæ.
Alia vero innumera mala inter homines errant.
Nam plena quidem terra est malis, plenumque mare.
Morbi autem hominibus tam interdiu quam noctu
Vltro obertant, mala mortalibus ferentes
Tacite: nam vocem exemit consultor Iupiter.
Sic nusquam licet Iouis mentem euitare.
Cæterum si voles, alium tibi sermonem paucis absoluam
Belle ac scienter: tu vero præcordiis impanito tuis.
Vt simul nati sunt dij, mortalesque homines,

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Πρὶν μὲν γὰρ.] πρὸν αὐτὶ τοῦ πρότερον μὴ παρημελημένως, καὶ πρὸν αὐτὶ τοῦ πρὸ τοῦ, μὴ ἀπαρεμφάτου. οὗ φὴν τόδε γλυκὺς, ἐφάτο πόδε. ἔστι δ' ὅτε δύο κεῖται πρόθεσις παλίγκλιτα ἔνθα τὸ ἐν ἄλλῃ ἐξ ἀναγκαίας αὐτὶ τοῦ πρότερον τὸ δὲ δεύτερον αὐτὶ τοῦ πρὸ τοῦ. ζώεσκον.] ἤγουν ἔζων, τὴν ζωὴν διήνυον. ζῶ κανὸν, ἐφ' οὗ, ζώω παρὰ πεντάς· ἐς ἐζόμην, πλάω, ἔπλασα. ἐφ' οὗ πάλιν ζώεσκον, κατ' ἐναλλαθίαν τοῦ αἰολίσκου, πυρέσσω, πύρεσκον. ἐφύδω γὰρ ἐπίμελῶς τὸ πῶμα πίθοιο.] ἀπορῶσι πῶς ἐλθοῦσα ὀπὴ κακοποιὸς, ἐπέχειν ὧν ἐστι φοβερὰ, εἶτα πάλιν λύειν· ὅπου μόνον πάντα ἐξηλυθέναι τὰ κακὰ τὸ πῶμα ἐπιθέλης τοῦ πίθου. ἔστιν οὖν λέγειν λύοντες, ὅτι δ' ἐστὶ τὸ πῶμα συγκλεισθὲν ἐπέχειν τὴν ἔλευσιν. δυνῆσι γὰρ ἑκάτερα μὴ τοῦ ἀποφαινομένου κρίνειν τὸν τύπον. ἔπειτα γὰρ ὅτι τῇ βουλῇ τοῦ Διὸς τοῦτο ἐγένετο. οἱ γὰρ τῇ βουλῇ τοῦ Διὸς ἐγένετο, ὁπωσοῦν ἂν ἐγένετο, ἢ αὐτὴ πάλιν λύσις

δαιεία πάντας μάκει. πῶς γὰρ ὁ Ζεὺς κακοποιῆσαι βυλόμενος, οὕτω πάλιν ὥσπερ φειδόμενος ἐκολάζετο; ἴσως οὖν ὁ καλῶς ἐπορίζετο τοῦτο. φόβον γὰρ δοίκευε ἢ ἀνάγκη αὐτῷ, ὅτι ἤθελεν ἢ Παυδώρᾳ καὶ ὁ Ζεὺς ὕπω κακοποιῆσαι τοὺς ἀνθρώπους, ὡς μηδὲ ἔχειν ἐλευθερίας αὐτοῖς ἐόσης. ἀλάλητο.] ἀλῶμαι τὸ πλανῶμαι καὶ σφοδρὰν συνάφειαν ὡς ἐν τῷ ὑπερβάλλω, ἀλαλῶμαι. ἀφ' οὗ ἀλάλημαι παθητικὸς ἐξηκόντιστος, οἷς πεπλάνημαι τὸ πρίν ἀλάλητο. πλανᾶται ἢ λέγει, τὰ μὴ πεπραγμένα ὡδὸν ἐρχόμενα· ἀλλ' ἐνίοτε μὲν ταύτῃ, ἐνίοτε ἢ ταύτῃ.

ἐξοδήσασθαι.] ἀλδομαι ἐπῳδάω, οἷς ἐξᾴδω θυγατρί,

Οὔπω τι ἀθανάτων μῆνιν ἀλδόμενος.

ἀλδήσομαι μέλλων· ἠλδάμην ἀόριστος χρῆς τοῦτο· ἐγὼ ἔχω ἔχια, ἐξέχια τὸ πρίν ἠλδάσατο. ἀφ' οὗ ἀλδήσασθαι, καὶ ἀλάσασθαι ἐκδολῆ τοῦτο, καὶ ἐξοδήσασθαι. βάλλεο.] βάλλω βάλω· αἰτιατικὴ τῆς πέμπω, καὶ βάλλω παρὰ τὸ βέλος, καὶ βάλλεται βέλος, αἰτιατικὴ τῆς πέμπει, καὶ βάλλεταί τις τῇ βέλει. ἀφ' οὗ βάλλομαι ποιητικῶς, ὅταν μὴ μάτην πιὼ βίπτασθαι τοὺς θεοὺς ἐμὲ τινὸς λέγωμι· ἀλλ' ὑπηρχῶς ἐν τῇ ἐμαυτοῦ χρώμῃ δέχομαι. ἔστι δὲ ἐνεργῶς βάλλομαι, παρεπαιτικὸς ἐδάλλω τὸ β', ἀφ' οὗ προσταπικὸν βάλλω, καὶ κατὰ διάλυσιν τῆς οῦ διφθόγγου εἰς ε καὶ ο, ἀφ' ὧν πολλάκις αὐτὰ γίνεται κυρταμένων, βάλλεο, ὁ δύναται ταυτὸν τῷ ὑπηρχῶς λάμβανε. τὸ δὲ πᾶν ἔχει οὕτως· ἐπεὶ γὰρ ἁπαντᾶς ὁ Ζεὺς τὸν χαλεπὸν δόλον καὶ κακομήχανον, ἅ χρῶ τοῦ πλάσματος τῆς Παυδώρας διόλου ἐτέλεσεν, ἔπεμψε τὸν κλυτὸν Ἀργειφόντην, τουτέστι τὸν Ἑρμῆν τὸν ταχὺν ἄγγελον τῶν θεῶν, δῶρον ἄξοντα αὐτοῦ δηλονότι τοῦ πλαδείσου, εἰς τὸν Ἐπιμηθέα. ὁ Ἐπιμηθεὺς δὲ οὐκ εἰδώς, καθάπερ εἶπεν αὐτῷ ὁ Προμηθεύς, ὅτι, φασὶ, παρέδοκεν αὐτῷ τὸν τῶν κακῶν πίθον παρὰ τῶν Σατύρων λαβών, μή ποτε δέξασθαι δῶρον παρὰ τοῦ Διὸς τοῦ Ὀλυμπίου, ἀλλ' ἀποπέμψειν ὀπίσω πρὸς τὸν πέμψαντα δηλονότι, ἵνα μή τι κακὸν γένῃ τοῖς ἀνθρώποις· ὁ δὲ δεξάμενος τότε ἐπάνοσεν, ὅτε τὸν κακῶν εἶχεν. ταῦτα δέ φησιν, ἐπεὶ εἰς τοῦτο τῶν κακῶν ὀδύνῃσιν καθυβρίσθησαν ἄνθρωποι τότε, μὴ τὸ ἀποβεβρασμένον ὑπὸ τούτων πάλιν ἐπιφορεῖσθαι· ὑπερορῶσι δὲ παθόντες ἐνίοι. τοῦτο γὰρ δοκεῖ Ἑρμῆς τὸ δῶρον ἄγων, ὃ αὐτὸς ὢν, ὡς εἴρηται, τῷ λόγῳ καὶ τῇ ἕξει· καὶ Ἐπιμηθεὺς ἀποβαλόντως δεχόμενος. σεσηρὸν μὲν γὰρ δοκοῦν τοῦτο τὸ ζῷον τὰ γόνατα τοῦ ἀνθρώπου ὅτι τῆς γῆς χωρεῖς κακῶν, καὶ χωρεῖς ἐργασιῶν κοπιρῶν καὶ χαλεπῶν, καὶ χωρεῖς νόσων ὀπτόρων, αἱ θανάτους ἐπάγουσι τοῖς ἀνθρώποις. ταχέως γὰρ ἐν τοῖς πεῖσι καὶ πόνους οἱ ἄνθρωποι γηρῶσιν, αὐτὶ τοῦ ἐξαδινοῦσι καὶ σφόδρα φθορὰν ἔχουσι. ἀλλὰ ἡ γυνὴ ἡ Παυδώρα τὸ μέγα πῶμα τοῦ πίθου ἀρθεῖσα, ἧκεν ἀπ' αὐτοῦ λαβοῦσα, ἐσπόρησεν αὐτὰ δηλονότι, τουτέστι τοὺς πόνους καὶ τὰς νόσους καὶ τὰ κακά. καὶ τοῦ ἀνθρώπου ἢ ἐκλείσατο φρουρίδας χαλεπὰς, ἃς αὐτοῖ δηλονότι φρουρίσειν ἔμελλον. μόνη δὲ ἡ ἐλπὶς ἐσωτελέφθη ἀνθοδόης αὐτὶ τοῦ ἐνεῖ. ζώννυσι δὲ τοῦτο καὶ περὶ τοῖς κουροῖς, λέγω ἔνδον ὑπὸ τοῖς χείλεσι τοῦ στόματος, ἐν δόμῳ ἀσφαλεστάτῳ καὶ ἀνεπιβουλεύτῳ, ἐὰν δὲ ἔξω ἐξίπτω; σεσηρὸν γὰρ ἐπέμβαλε τὸ πῶμα τοῦ πίθου, ἢ ἡ Παυδώρα, ἢ αὐτὸ δι' ἑαυτοῦ, διὰ τοῦ βουλοῦ τοῦ Διὸς τῆς ἀθροίσεως τοῦ γεφελοῦ αἰτίου. ἄλλα δὲ πλεῖστα κακὰ κατ' ἀνθρώπους ῥίπτει· πλήρης μὲν γὰρ ἡ γῆ κακῶν, διὰ τοῦ τὴν ἀνθρώπων πλεονεξίαν καὶ ἁρπαγὴν, καὶ τὰς ἀδίκους δίκας, καὶ τὰς φόνους, καὶ τὰ λοιπά· πλήρης δὲ ἡ θάλασσα, διὰ τοὺς πλόους, καὶ τὰ ναυάγια, καὶ τοὺς πειρατάς. νόσοι δὲ ἐπάλληλοι ἔρχονται τοῖς ἀνθρώποις, κακὰ δηλητοῖς φέρουσι. αὐτοῖς ὄφελος· ὁ δὲ ἐπάγει πάλιν τοῖς ἀνθρώποις. ζώννυσι δὲ αὐτοῖς τὸ τοιοῦτον. ὅτι τῇ ἡμέρᾳ καὶ ὅτι τῇ νυκτὶ ἀνδάιρεται. Σιγῇ.] ἡσυχάσυχως, ἀποτοῦ φωνοῦ αὐτῶν ἀφείλετο ὁ βουλευτικὸς Ζεύς. ὅτως ἐδυνάμως ὅτι δυνατὸν τὸν τοῦ Διὸς ἀποφυγεῖν νοῦν. εἰ δὲ ἐθέλῃς, ἔτι ῥίζαν σοι ἐφ' ἣν λέγω εἰς ἀπ' ἄλλης ἀρχῆς ἀρξάμενος ζωστέον, καλῶς καὶ μὴ ἀφρίζοντα ὅπως ἐσίας καὶ χρώσιμα. σὺ δὲ ὑπηρχῶς αὐτὸν ἐν τῷ σῷ λογισμῷ λάμβανε. Ὡς ὑμῖν γένοιτο.] ἴσθι, ὅτι ἀπὸ τῆς αὐτῆς ῥίζης ἐφημίσθησαν θεοὶ καὶ ἄνδρωποι ὁμοῦ.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Πεὶν μὲν γὰρ.] ἐ χρόνῳ, τὸ πρίν, ἀλλὰ κατὰ τάξιν μόνον τοῦ προγεγραπτέον σημαίνει γὰρ, ὅτι φασὶ μὲν τὰ ἀλάστα ζῶσιν αἱ ψυχαὶ πάντων ἔξω κακῶν καὶ παλαιπωρίας. διὰ δὲ τὸ ἄλογον συνεπιβαίνειν καὶ τοῖς ὑπὸ σὲ μεμ-

μένης.

μένης πίθοις, ἵνα φύγῃ τιὰ μετ' αὐτῆ ζωιά. ἃς δὲ κῆρας ὀνομάζῃ ἡ αὐτὸς οἷς Ὅμηρος.

Ἀλλὰ γυιά.] ἔστι μὲν ὁ πίθος, ἡ μία δύναμις τῆς εἱμαρμένης, ἡ φαύλων μὲν ἀνθρώπων τὰς πράξεις εἰς ἧττον ψυχαῖς χαριζομένη, καλλίονων δὲ χειρόνων, δι' ἃ ἔυμοιροί τινες εἰσὶν ἢ κακόμοιροι. φερέχει γὰρ ἕτερος τὰς παρ' Ὁμήρῳ δύο πίθους, τὰς τῆς κακῶν πλήρους. διόφρ ἐν τούτῳ ἡ τὰ ἀγαθὰ, ἡ ἐλπὶς ἐν αὐτῷ μόνη, τοῖς δυσυχοῦσι παραμυθίαν φέρουσα, διὰ τιὰ τῆς ἀμενόνων προσδοκίαν ἡ τιὰ μεταβολὴν τῆς παρόντων κακῶν. διαπετάσσουσι γὰρ ἢ γυνὴ τὸν πίθον, οἷς ἐπαφύσησα τὰς κῆρας ταῖς ψυχαῖς, εἰς ὅτι παρεκπιπτῃ, διωκόσα δ' ἑαυτιὰ ἀλογιούσας αὐταῖς. τοῦτον γὰρ σωφρονιζόντων ἀπὸ τῆς πλάσεως ἡ ὑξαπισασῶν ἀπ' αὐτῆς. Ἄλλως. ποῦ πίθος; τί γὰρ δεῖ πίθου εἶπεν φαίνεσθαι τοιοῦτος Ἡσίοδος Ὁμήρου κακὸς δὲ εἶπεν ἐν ἁρπάκτοις δόμοισιν, ὅτι τὸ πίθος δόμων εἶπεν. Σίκελος γράφει πίθοισι· πίθος γὰρ τὸ ὀστρακῶδες. ἢ πάντα γὰρ τελειοῦται τὰ τῆς ἐλπίδος. ὅθεν Θουκυδίδης καλοῦσι παραμυθίαν εἶναι τιὰ ἐλπίδα, ἡ Ὅμηρος ἐλπωρὴ ἔπεται φίλοις τ' ἰδίοις. ἡ Ἕλληνες δίχα ἐσμὸν Διί τ' ἄλλοισί τε θεοῖσιν. Ἔνδον ἔμιμνεν πίθοι.] ὡς φασιν, ἔμεινεν ἐν τῷ πίθῳ ἡ Ἐλπίς. ἔστι γὰρ τοῦτο ἐν ἀνθρώποις. τοῦτο γὰρ ἡ Κόμανος ὁ ἀρχισυχοφάντης τῶν βασιλέως φράττειν φησὶν. οὕτω Λείσαρχος, ὅτι ἡ μὲν τῆς κακῶν ἔμεινεν· ἡ δὲ τῆς ἀγαθῶν, ἐξῆλθεν. ὅθεν ἀκυρολογοῦμεν λέγοντες ἐλπίζειν κακά. ἡ γὰρ ἐλπὶς κακῶν, ἡ θεῶν. ἡ γὰρ Ἡσίοδος ἀκύρως ὅτι κακῶν εἶπεν. Ἄλλως. ἐξέπτη. εἰς αὖ τὰ κακὰ ἐξῆλθόντα, ἐν τῷ πίθῳ· ταῦτα γὰρ λέγει αὐτὸν ἀθεμιτεύων ἀπέχεσθαι τῆς ἀδικίας, ἡ αὐτὸν ἀπλακεῖν τῆς δικαίας, ἡ αὐτὸν ἁπλακεῖν τῆς ἀληθείας, ἡ μισεῖν τοὺς τότε ἀνθρώπους μᾶλλον, ἡ μὴ τοὺς μὴ ταῦτα γινωσκόντας. οἰκείως γὰρ ὁ πίθος εἰσάγεται διὰ τιὰ φενακὴν τιὰ ἀπὸ τῆς γυναικῶν. ἀγαθῶν μὲν γὰρ, ἐλπίδας γὰρ μόνας ἔχων κενάς. Ἄλλως. φῶμα πίθου, πῶς ἐθέλουσα ὅτι κακοποιὸς ἐπέχειν ὥσπερ φασθείσα. μᾶλλον ἴσον, ὅτι ὥσπερ νομίσασα πάντα ἐξῃλυθέναι τὰ κακὰ τὸ πῶμα τοῦ πίθου ἐπέθηκεν. ἄρτιος γὰρ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ πώματος ἐκδέχεται. ὅτι δ' ἐμοῦ συγκλεισθὲν ἐπέχει ἡ ἐλπίδα. Τὸ γὰρ ἀλαλη), ἀπὸ τοῦ ἀλῶ, ἅλημαι, ἐνεστὼς παθητικὸς. Αἰολικὸς, οἷς δίζημαι ἡ ἀκαίνυμαι· ἡ χρὴ ἀναδιδασασμὸν, ἀλάλημαι· ἡ χρὴ συσολιὼ Αἰολικιὼ, ἀλάλημαι. Νέοισι δ' ἀνθρώποισιν.] τὰς νόσους αὐτομάτως φοιτᾷν σιγώσας εἶπεν, ὡς ἀπὸ τοῦ πιστοὺς ἡμῖν σεσωπηκέναι καὶ τὰς ἐπιβλαβεῖς ἐξαίφνης. ἐσωματοποίησε γὰρ αὐτὰς σεσιγηκέναι ἀφανεῖς ποιήσας, ἐνδεικνύμενος, ὅτι καὶ τότε ἔφερον δαίμονες εἶσιν· οἳ πάντας δρῶσιν ἀφανῶς ὅτι πλήμπουσας τὰς ἀπὸ τιὼ ἐπιβλήτου πεπαγμένας, καὶ τὰς ἐν τῷ πίθῳ κῆρας διασπείροντες. καὶ τοῦτό ὅτι τὸ ἀφῆσαι αὐτοὺς τὸν Δία τιὼ φανλιὼ, τὸ τὰς ἐφόρους δαίμονας αὐτῶν κατ' ἐπιταγὴν τούτου ἢ ποιητὰς αὐτῶν, αὐτῷ τῷ ἢ δρῶντας ἐφ' οἷς ἐτάχθησαν. αὐτόματοι δὲ, ἤγουν αὐθαίρετοι. λελιθότες γὰρ ἐπέχεται τὰ κακά. ἐπεὶ φανλιὼ.] ἀθετεῖται ἔστι ὁ σίχος. ὅτι ἄφωνοι αἱ νόσοι. ἀγνοοῦσι δ' ὅτι σωματοποιεῖ ταύτας, ὡς Ὅμηρος Ἔσσο καὶ Δαῖμον. δῆλον δ' ἐμφαίνει ὅτι καὶ αἱ νόσοι λελιθότος ἐπιφέρονται τὰ σημεῖα τῆς κακῶν. Διὸς νόον ἐξαλέασθαι.] ἐδύνατο ἂν τοῦ Διὸς νοῦν ἐκκλῖναι, ὅ ἐστι τιὼ εἱμαρμένιν· ταύτιλα γὰρ οἱ Στωϊκοὶ Διὸς νοῦν ἀποκαλοῦσιν.

ἐκκορυφώσω.] τὸ ἐκκορυφῶσαι δηλοῖ, τὸ ἀποκαλύψαι καὶ εἰς ἔκφασιν γνῶσιν ἡμᾶς ἀναπέμψαι τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. δηλοῖ δὲ τὸ ἐπαγόμενον. τοῦδ', Ὡς ἐμέθεν γεγάασι θεοὶ θνητοί τ' ἄνθρωποι, ἀποτελεσμάτως μὲν εἶπεν ἀπὸ τοῦ ἀρετιὼ. εἰ γὰρ ἐκ τῆς αὐτῶν ἐσμὲν τοῖς θεοῖς, οὐκ ἡ φύσις ἡμῶν αἰτία τοῦ κακοῦ, ἀλλ' ἡ φευτιὼ προσώπων ὑπομένουσα καὶ πολυπτυκτα ῥαδιμία. πῶς δὲ ἂν τῆς αὐτῶν ἐσμὲν οἱ ἄνθρωποι τοῖς θεοῖς, ποιῶν δῆλον εἰπὼν, ὅτι καὶ ἡμῶν ποτὲ χρείαν ἐζῶμεν ζωιὼ, καὶ ἦμεν καθαρὰ κακῶν, ὡς οἱ θεοί, διὰ τῆ τιὼ ὕφεσιν προήλθομεν ἀπὸ τῆς θεοειδῶν ἀνθρώπων εἰς τοὺς νῦν ὄντας καὶ ἐμπαθῶς ζῶντας. Ἄλλως. ἐκκορυφώσω, ἀνακεφαλαιώσομαι, δυνάτως μὲν ἐκκλεῖδας ἐκτελέσω, οὐ κορυφιὼ ἐπιθήσω δυνάμει· ἢ καὶ ἔτως, ἑτέρῳ σοι λόγῳ ἐπάρξομαι. ἐπεὶ ἡ καρυφὴ ἀρχὴ τίς τοῦ ζώματος, ἀλαζονικὸς ἢ ὁ σίχος ἔστιν, ἀλλὰ τύποις σεσὶ ἀρετιὼ σεσέρπτωται. εἰ γὰρ συγχωροῦς ἐσμὲν θεοῖς, τῷ μὲ συγχωροῦς ἡμῶν ἀγαθῶ φρονήσεων, ἀφεκτέον δὲ τῆς κακίας, οἷς κακῶ καὶ ἀσυγχωροῦς. τὸ, ὡς,

αὐτὶ τῦ, ὅπ᾽ ἢ τὸ μεγάαστν, αὐτὶ τῦ ἐμμόνπο ὁμῶ ἐν τῦ αὖπῦ ἦθος. ἀλλ᾽ ἡ καλία ἐπιχώρησι. ἢ τῦτο ἦ μὴ τῆς ἐπ᾽ ἀρετὶ ὁρμῆς, ἵνα καπιλλέσῃ ἦ κακίφγαν τὸ ἦθ. αἰχμώλεξ. ἀπὸ ἦ τ ὕλης χαρακπείζ τὸ ἦθ.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

χθονὶ.] τῇ γῇ. ἀπ τῦ χῶ, τὸ χαμαὶ χών, ἢ χθὼν, ἡ πάντα χαμαὶ ὖσα. Νόσφιν ἄτ.] χωρὶς. τῦτο ἦ τὸ σχῆμα ποιπικῶς μὲ ἐπ παραλλήλε καλεῖται, ῥητορικῶς ἦ ἀφαιρή. Νόσων τ᾽ ἀργαλέων.] ἀπὸ κοινῦ τὸ νόσφί τε ἀργαλέων νόσων ζώσκον. αἶτ᾽ ἀφῄρηται.] αἱ πῆες δώκαπον ἐπήγαγον τοῖς ἀνθρώποις. Πῶς ἦ τλημπεθέσαπαι μᾶλλον ἢ οἰκτρὸν βίον ζώντων ἐκείνων τ φρίν, ἕτ᾽ φησὶ ζῆν ἐκείνες χωρὶς νόσων ἢ πόνων; τλημπεθῶς μὲν ἢ ὀπτάνως ἔζων, ἢ νοσερῶς; ἀλλ᾽ ἐκ ἠδύναπο ὁ πάχυσιν. ἀλλ᾽ ἡ γνώμη, ἤγουν τὸ μεμαθηκὸν τὸ ἐκ τῆς ἐφαρίσιος τῆς τεχνῶν, ἢ αἱ τύτων ἀζρότητες, ἐδιδαξαν ἡμῖν τοιπορρόπως τὰς τε νόσες, ἢ τὰ σκληρά. φραίλω μὲ γὰρ ἔπω ἰῶ κλίνη ἢ φαμὴ μαλακὴ, ἁβὲ τάπητες, ἔτε χλαῖναι πῆς παχειῶν ἢ λασίων, ἔτε τοιῦτον ἐδέν. ἢ ἡ σκληρότης ἡ τότε. ἢ τὸ ψυχρὸν κοινὸν ὂν τοῖς πᾶσι, ἢ μηδέποτε μεταχὰν τυχὸν θέρμης, ἢ μαλακότητ᾽, ὁμοίως ἢ τὰ λοιπὰ ἐκ ἐδόκουν ἀλγηρὰ ἢ ὀπίπνα. ἐπεὶ ἦ τὸ ἀζρὸν εὕρῃν ταῖς τέχναις, ἢ φαμαὶ μαλακαὶ ἢ χλαῖναι, ἢ τὰ λοιπὰ, πεπειώκοπες ὅτι σιβαρόν, ἢ λασίαν ἐνδυσάμενοι χλαῖναν, ἢ πραφέντες ἀζρῶς. ὕσερον ἦ σκληροκοιτήσαντες, ἢ γυμνιτεύσαντες, ἢ ἀσπήσαντες, ἐπέγνωμεν ἔπω τὰ δυσχερῆ, ὥσπερ ἐν πίθῳ ἢ ἀφανεῖ φειλήφει ὄντα φρὶν κεκρυμμένα. φανερωθέντα ἦ, ἢ ἐκχυθέντα τότε, τῇ γνωσικῇ ἦγεν τῇ ἐκ τῆς τεχνῶν ῥωμένῃ πρυφλῇ ἢ ἀβρᾷ βιοτῇ, ἢ ποὸς αὐτὶν ἡμᾶς ἐφηύρη, δίκην γυναικὸς ὡραίας τε ἢ θυμάρες. Ἐ σκέδασ᾽.] αὐτὶ τ ἡ ἐκ τῆς τεχνᾶν πρυφλὴ βιοτὴ ἐσκέδασεν ἢ ἐσκόρπισεν, ἤγουν εἰς φῶς ἐξήγαγε ἢ τὰ φρὶν ἀγνώμενα, δυσχερῆ, νοσερὰ ἢ κατάδηλα πᾶσιν ἐποίησε.

Λίθης δ᾽ ὁ Πρόκλος ἁλσμένων πεπασμένης,
Πάλιν ὧδ᾽ ἄγει, ἢ σατύρες, ἢ χρότες.

Μόνη δ᾽ αὐτόθι Ἐλπίς.] πάντα μὲν ἐξήχθη ἢ πεφυκέναι τὰ φρὶν ἀγνώμενα δυσχερῆ, Ἐλπὶς ἦ μόνη ἀφανὴς ἢ ἄδηλος, μένει ἐν τῇ πίθῳ, ὡφ᾽ εἰρήκαμεν, ἀκλεείας ἢ δυσκλεείας. ἄδηλον γὰρ τῦτο. ἀλλ᾽ ὅμως ἐλπίσι χρησοτέρας τὰς φόμβε, ὥς φησι ἢ Θεόκρ᾽.

Ἐλπίδες ἐν ζωοῖσιν, ἀπέλπιστοι ἦ θανόντες.

ἀῤῥήκτοισι δόμοισι.] μεταφορικῶς εἶπεν, αὐτὶ τ ἰσχυραῖς συγκροταῖς. τίς γὰρ οἶδεν, ὅπῃ τὰ φ᾽ ἡμῖν ἐλπίδος φεύγει; δύεσζε.] δύεσζε κυείως, τὸ ἔξω τ θύρας γιὼν ἦ κατα χρησικῶς, ἢ ἐπικτέρως, τὸ ἁπλῶς ἔξω. καὶν ὁ Πρόκλος ἐν τοῖς τοιύτοις ψιλῶς αἰ πώμεν᾽, καταφορικός ἐσι ἢ ἀφόρητος. ἀργαλέον.] ἐκ τῆ ἔργε, τὸ δυχερὲς. ἢ ἐκ τ ἄλγ᾽ ὑμπιεῖν, ἀλγαλέον, ἢ ἀργαλέον. Ἐξέπη.] ἐξεπιτάδη. μεταφορικὴ ἦ ἢ αὕπη ἡ λέξις, αὐτὶ τ ἐξῆλθε.

φεύδεν γὰρ ἐπέμβαλε τῶμα.] φεῦ γὰρ τ ἐξῆλθεν ἦ ἐλπίδα ἐκ τ ἀφανῆς συνοχῆς τε ἢ σκεπάλψεως, τῇ τ εἱμαρμένης βελῇ ἐπέβαλε τὸ φῶμα. ἦγεν ἀφανῆ ὄντα ταύτην μένην ἡ φύσιν τὰ δυχερῆ γνωρίσασι ἡμῖν τεχνεργία, τυτέσιν ἐκ ἰδιωτάτη φανερὰν ἢ τινὰ ἐλπίδα ποιῆσαι, εἱμαρμένῃ ἀφυκλφ τινί. ἢ τὸ πῶμα μόνον, ἤγεν ἡ ἀσθλία ἐπέλαβε, ἢ ἐκράτησεν αὐτινὰ βελῇ τ εἱμαρμένης. ἀλλὰ Δία ἢ περιηγρήτην ὅπως ἂν εἶπον, ὅτι τινὰ εἱμαρμένην λέγει. Αἰγιόχοι ἦ αὐτινὰ λέγει, διὰ τὸ κατηγίζειν ἢ καταβάλλειν τὰς δυσκλεεμένας, πολλῷ μᾶλ᾽ ἐξ ἐραν Ζοσθρότερον κατηγίσας. Ἄλλως ἦ μυθικὰ λυκρά. ἡ ἐλπὶς μένη ἀφανὴς ἔμεινε. ἄλλως ἦ πολλὰ χαλεπὰ, ἡ μυρία, ἢ θρηνητικὰ κατ᾽ ἀνθρώπε πλανᾶ. γέμει γὰρ πολέμων ἡ γῆ, θαλασσῶν ἡ θάλασσα. νόσοι ἦ φανεραί τε ἢ ἀφανεῖς ἐφ᾽ ἡμῖν ἀθρόαι σιγῇ ἢ ἀγνώτως ἐπέρχονται. Τὰ ἐξῆς δῆλα. Οὕτως ἔπι πε δοκεῖ.] Τὸ σχῆμα ὁμηρικὸν ἢ συμπερασματικώτατον· χρὴ δὲ πάντας, καλεῖται ὑπόθεσις. ἔτως ἔπι πε δοκεῖν, ἔτως ἐπεὶ ἐν ὁ μὲν ἁπλῶς ἢ ἀπείρηται ἐκεῖνο πολιτικὸς βίος, ἀλλ᾽ εἱμαρμένῃ σκληρῷ τινὶ, τὸ ἐξ τεχνῶν ἐφάνη πολυμηχανὲς, ἢ πολύμοχθον, ἐκ ἔστιν ἐκφυγεῖν τὸν νοῦν τῆς εἱμαρμένης· ἀφορασικῶς αὐτινὰ τινὰ εἱμαρμένην τινὰ ἡμῖν τὸ ζῆν θεσπιῳδήσας, σπερμαῖς ἀνάγκαις ἢ πόνοις. Λείπ᾽ ἔρα, ὦ Πέρση, μὴ ἀργὸς ἡμᾶς καθυδρυθμῶν, ἀλλὰ παντοίως μοχθεῖν, ὡς τὸν λιμὸν πόρρω τῶ βίκ᾽ ἀλλόμεν. Εἰ δ᾽ ἐλπὶς ἕτερόν τοι ἐχὼ λόγον,] τὸ σχῆμα ἀποπατάσεως, ἢ ἀνε-

καὶ προκατασκευὴ, καὶ ἐπόρκιος. καὶ μύθους δὲ ἐκφέρειν τοῖς ἀνθρώποις ὁ βίος μιμήσω), καὶ συμφορᾶς χαλεπὰς. καὶ αἰδοῦς οὐκ ἔστιν ἐν τῇ μιμήσει καὶ ἐπιτίμησις τῶν πεπραγμένων ἀδίκως, δικαίως. ταῦτά φησιν. εἶτα ἐξαίνησιν μυθικὴν ἐπιφέρει τοῖς ἀνθρώποις, θεὸς τὸν μῦθον τῆς ἀνδρὸς, καὶ τὸ ἱέραξ· εἰς ἐχθρὸν τὸν δυνατὸν, καταβλάπτειν τὸν ἀδυνατοῦντα. τοῖς γὰρ ἀδίκοις ὑπὸ τυράννου εἱμαρμένης ἐπιγίνονται συμφοραὶ, τοῖς δικαιοπραγοῦσι δὲ πάντοτε χρηστά. Ταύτην τὴν ἐξαίνησιν καὶ πρὸς τὸν Πέρσην ποιεῖται. καὶ τάττει δέ φησι πρὸς αὐτὸν, βάσκε μὴ ἡ κακία, καὶ εὐκόλως· δυσχερὴς γὰρ ἡ ἀρετὴ, καὶ δυσπόριστος, ἣν σοὶ ἐξαίνων κατεφαίνομαι. ἀλλὰ καὶ γλυκεῖα πρὸς τὸ τέλος. ἔνδυσαι τοίνυν τὸν κατ' ἐμὲ ἐντολῶν ἐξ ἔργων καὶ πόνων οἰκείων, κτῆσαι βίον ἀπαίνητον, καὶ πρὸς τὸ τέλος γλυκάζοντα, ἐργαζόμενος καὶ μοχθῶν, ὅσα χρὴ τὸν σπουδαῖον, καὶ μὴ τὸ ἀργὸν φρονεῖν βίον. καὶ ἅρπαγα, καὶ ἀγοραῖον. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὕστερον. νῦν δὲ χρὴ λεπτὸν καὶ ταῦτα τοῖς οἰκείοις ἔπεσι προσαρμόσωμεν. καὶ πρῶτον ζωταχτικὸν ὑπόσιν· Εἰ δ' ἐθέλεις ἕτερόν τιν ἐγὼ λόγον ἐκφορυφώσω καὶ πληρώσω· ἢ ἐξ ἀρχῆς ἄρξομαι, ἢ ζωτόμως ἐρῶ. ὡς ὁμόδεν πως, ἤτοι ὁμόδεν καὶ ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας καὶ ὕλης μεγόνασιν οἱ θεοὶ, ἤγουν τὰ στοιχεῖα καὶ οἱ ἄνθρωποι. ἐκφορυφώσω δὲ, καὶ λέξω, εὖ καὶ ἐπισαμένως· σὺ δὲ ταῦτα τῷ σῷ λογισμῷ δός. ὡς δὲ ὁμόδεν τὰ στοιχεῖα καὶ οἱ ἄνθρωποι, ὕστερον ἐρῶ· νῦν δὲ τὸ ἱερὸν τυχὸν καθ' Ἑλλάδας, ζωΐδια τὰ στοιχεῖα φησὶ τοὺς οἰκείους τόπους διαπελαγίζειν, καὶ ἀνθρώπους ἐξ ὧν εἶπον ὑμένων ψυχὰς, καὶ ἕτερα ζῶα παντοῖα. ὅτως δὲ ὁμόδεν φησὶ, στοιχεῖα καὶ ἀνθρώπους ψυχάς.

Χρύσεον μὲν πρώτιστα γένος μερόπων ἀνθρώπων
Ἀθάνατοι ποίησαν ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες.
Οἱ μὲν ἐπὶ Κρόνου ἦσαν, ὅτ' οὐρανῷ ἐμβασίλευεν·
Ὥστε θεοὶ δ' ἔζωον ἀκηδέα θυμὸν ἔχοντες,
Νόσφιν ἄτερπε πόρων καὶ ὀϊζύος· οὐδέ τι δειλὸν
Γῆρας ἐπῆν, αἰεὶ δὲ πόδας καὶ χέρας ὁμοίοι
Τέρποντ' ἐν θαλίῃσι κακῶν ἔκτοσθεν ἁπάντων·
Θνῆσκον δ' ὡς ὕπνῳ δεδμημένοι· ἐσθλὰ δὲ πάντα

Aurcum quidem primum genus diuersiloquentium hominum
Dij fecerunt, cælestium domorum incolæ.
Ij quidem sub Saturno erãt, cum in cælo regnaret:
Sed vt dij viuebant, securo animo prædisi,
Plane absque laboribus & ærumna: neque molesta
Senecta aderat, semper vero pedibus ac manibus similes
Delectabantur in conuiuiis, extra mala omnia.
Moriebantur autem ceu somno domiti: bona vero omnia

Τοῖσιν ἔπι καρπὸν δ' ἔφερε ζείδωρος ἄρουρα
Αὐτομάτη πολλόν τε καὶ ἄφθονον· οἱ δ' ἐπὶ ἔργοις
Ἤσυχοι ἔργα νέμοντο σὺν ἐσθλοῖσι πολέεσσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τοῦτο γένος κατὰ γαῖα κάλυψεν,
Τοὶ μὲν δαίμονές εἰσι Διὸς μεγάλου διὰ βουλὰς,
Ἐσθλοί, ἐπιχθόνιοι, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων·
Οἵ ῥα φυλάσσουσί τε δίκας καὶ σχέτλια ἔργα,
Ἠέρα ἑσσάμενοι, πάντη φοιτῶντες ἐπ' αἶαν,
Πλουτοδόται· καὶ τοῦτο γέρας βασιλήιον ἔσχον.

Illis erant: fructum autem ferebat fertile aruum
Sponte sua, multumque & copiosum: ipsique vltro
Quieti partis fruebantur, cum bonis multis.
Verum postquam hoc genus terra abscondit,
Ii quidem dini facti sunt, Iouis magni consilio,
Boni, in terris versantes, custodes mortalium hominum:
Qui quidem obseruant & iusta & praua opera,
Aërem induti, passim euntes per terram,
Opum datores: atque hoc munus regale consecuti sunt.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Χρύσεον μὲν πρώτιστα.] ἦγουν χρυσῶν. αὐτὶ τοῦ καθαρὸν καὶ ἀπαθὲς λέγει ἢ τοῦτο κατὰ τὸ καθαρὸν τοῦ χρυσοῦ καὶ ἄπιθον. συμβολικῶς ἢ καὶ ταῦτα λέγει κατὰ τὴν τῶν ποιητῶν φιλοπμίαν.

Ἀθάνατοι ποίησε.] ὁ Ζεὺς μόνος ἐποίησεν, ὡς ἀπὸ τῆς ἄλλων φανερὸν γίνεται· λέγει ἢ πάντας τοὺς θεοὺς, τὸ τοῦ ἑνὸς ἄρχον ὅτι πάντας τοὺς ὁμοειδεῖς ἀναφέρων. ὅθ. ποιεῖ καὶ ἐν τῷ Κρύφαντες γὰρ ἔχουσι θεοί. καὶ θέλει ἢ δηλοῦν ὅτι αὐτὸς καὶ τὰς διαφορὰς τῆς γλυφῆς ἐποίησεν, ἀλλὰ τῷ μὲν ποιῆσαι καὶ προαγωγῷ αὐτῶν λέγει αὐτῷ· τῷ ἢ διαφορὰν τῆς πολιτείας ἀφ' ἑαυτῶν, ὥσπερ καὶ εἶπε εἶπον, ὁ δεῖνα καλόξυπον ἐγλύψησε παιδίον, ὁ αὐτὸς καὶ χρυσὸν ἔφτιε. παιδίον ἐγλύψησε. φανερὸν γὰρ, ὅτι ἡ γλύψησις μόνη τῆς παιδίων εἰς αὐτὸν ἀναφέρεται, ἐκεῖ ἢ καὶ ὁ πρόσθιτων. Οἱ μὲν δὴ Κρόνου ἦσαν.] ἤτοι μὲν, φησὶ τὸ σημαινόμενον ἀπέδωκεν, ὅτι τῆς βασιλείας τοῦ Κρόνου ἦσαν, ὅτε ἐν τῷ ὑφαρῷ ἐβασίλευε.

ἔζωον ἢ, ἦγουν ἔζων, ὥσπερ θεοί, ἦγουν ἀπαθῶς, ψυχὴν ἔχοντες φροντίδων ἀπαλλαγμένην· τοῦτο γὰρ τὸ, ἀκηδίαν θυμὸν ἔχοντες Νόσφιν ἄτερπε, ἐν φιλοπαίγμονι αὐτὶ τοῦ χωρὶς πόνων καὶ ὀϊζύος, ἦγουν ὀδυνῶν καὶ παλαιπωρίας. ἔτι ἢ ὑδὲ δείλαιον γῆρας, ἦγουν ἄθλιον, ἐπὶ αὐτοῖς· ἀεὶ ἢ κατὰ τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας ὁμοίοι ὄντες, ἦγουν ἐν τῇ αὐτῇ ἡλικίᾳ ὄντες, οὐ γηράσκοντες, ἐτέρποντο ἐν δαιτυχίαις, ἦγουν ἀλύπως ἐδαιτύοντο, ἀλλεπαῖν ἀπείρονα κακῶν. ἔθνησκον ἢ, καθὼς ὑπνῳ καταθύμενοι. τοῦτο γὰρ τὸ, ὡς ὕπνῳ δεδμημένοι. ἐσθλὰ ἢ πάντα τούτοις ἦν· ἦγουν δικαιοσύνη καὶ φιλοξενία καὶ τὰ τοιαῦτα. Φέρε ἢ καρπὸν πολύ τε καὶ ἄφθονον. (ἔτι ἢ δὲ τὸ πολλῷ τὸ ἄφθονον) καὶ ζείδωρος ἄρουρα, ἦγουν ἡ τὰ σπόρος ζωὴν διδομένη γῆ. ἄρουρα δὲ κυρίως ἡ ἠροτριασμένη γῆ. Αὐτομάτη.] τουτέστι κατὰ τὴν ἑαυτῆς φύσιν, μηδενὸς ἐπιμελουμένου. οἱδ' ἐθελημοί.] ἦγουν κατὰ τὴν ἑαυτῶν βούλησιν, ἥσυχοι, χωρὶς ταραχῆς, εἰρηνικῶς, ἐπιτηδειωτικῶς καὶ ἐθελημοὶ καὶ ἥσυχοι, τὰ ἔργα τῆς γῆς σκαφῶντο. ζωὴ ἐσθλοῖς πολλοῖς, ἦγουν φιλανθρωπία, δικαιοσύνη, καὶ τοῖς λοιποῖς. Ἐ πέδιλον ἢ τοῦτο τὸ γῆ κατεκάλυψεν ἡ γῆ, αὐτὶ τοῦ τὰ σώματα τῶν τεθνηκότων, τοι μ. αὐτὶ τοῦ, ὅτι μὲν. ἦγουν αἱ ψυχαὶ αὐτῶν, φησὶ τὸ σημαινόμενον ἢ κρίνεται ὅτι ἀποδίδωσι, δαίμονές εἰσιν ἐπιχθόνιοι, ἀγαθοὶ, διὰ τὴν βουλὴν τοῦ μεγάλου Διὸς, φύλακες τῶν ἀνθρώπων, ἦγουν ἔφοροι· οἵ τινες ἐφορῶσι καὶ τὰς δίκας, ἦγουν τὰ δίκαια, καὶ τὰ ἔργα τὰ σχέτλια, ἦγουν τὰ χαλεπά. Ἠέρα ἑσσάμενοι.] αὐτὶ τοῦ ἀορασίαν ἐνδυσάμενοι, πανταχοῦ καὶ τὴν γῆν περιόμενοι.

Πλουτοδόται.] ἦγουν ταῖς ἑαυτῶν δωρεαῖς πλουτίζοντες τοὺς ἀνθρώπους. καὶ τοῦτο, ἦγουν τὸ πλουτοδότας εἶναι, ἔχουσι τιμὴν βασιλικὴν, ἦγουν βασιλέως φέρουσι.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Χρύσεον μέν.] πᾶς ἔτος ὁ περὶ τῶν ἀνθρωπίνων πολιτειῶν λόγος ἐνδείκνυσιν ἔχειν τὸν τῆς ζωῆς τῆς ἀνθρωπίνης μεταβολῶν, εἰς κακίαν ἐξ ἀρετῆς, καὶ εἰς ἀρετὴν ἐκ κακίας. καὶ μὴν εἶναι μίαν ἐν πᾶσι ζωὴν, ἀλλ' ἔχειν ποικιλίαν· εἰ ἢ ποτὲ μὲν ἄμεινον γένος εἶναί φησι, ποτὲ ἢ χεῖρον, ἀεὶ καὶ τῆς ἀμεινόνων ὄντων καὶ τῆς χειρόνων, ἐ γὰ

ἀπολείπ

ἀπολέσθαι τὰ κακὰ δυνατόν. ἐδὲ πολλῷ μᾶλλον φαὶ ἀγαθὰ χρὴ φύειν ὅπως τοῖς ἀνθρώποις, ἐ δεῖ θαυμάζειν. ὃς γὰρ φρόντισε τούτων ὁρῶν, τὰς πανώπλους ὄφρα μεταβολάς. κωλύει ἡ ἐδὲν πανπτιπῶς, οὐδὲ μὲν ἔτι σιδηρεῖν γίνεσθαι, οὐδὲ ἡ χρυσοῦν. εἰ ἡ τοῖς ἀμπαβόλοις εἰς ἔνδειξιν χρὴ ἦν ζώων τῷ χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ καὶ σιδήρῳ, μὰ ἡ τοῦτο θαυμάζωμεν. φαυτικὸν γὰρ ἡ διαφορὰ καὶ ἡ δι' αἰνίων τῆς ἀληθείας φράσις.

Οἱ μὲν ὅτι Κρόνου] ὅτι μὲν ἀπὸ χρυσοῦ γένους ἄνθρωπου ζωὴν εἶχον καθαρὰν καὶ ἄλυπον καὶ ἀπαθῆ καὶ ταύτῃ ὁ χρυσὸς δηλοῖ, καθάπερ ἐξηγήσατο καὶ Πλάτων, φανερόν. καὶ ὁ χρυσὸς ἄδυτος ἰὸς καὶ ζήψεως· καὶ διὰ τοῦτο φέρει τὴν ἀπαθείας αἰνίσσεται. πῶς ἡ δὴ Κρόνου ἔζων οἱ τοιοῦτοι; μάθοιμεν ἂν τοιοῦτοι, ὅτι τῆς νοερᾶς οὐσίας ὄντι ὁ Κρόνος ζωῆς, κόρος ἂν τοῦ νοῦ, μᾶλλον ἡ κόρος νοῦ, καὶ καθαρὸς τὸ γὰρ κορεσθῆναι σημαίνει τὸ καθαρόν. Πάντες ὖν οἱ νοερῶς ζῶντες, Κρονίαν ἔχουσι πολιτείαν καὶ διὰ τοῦτο λέγεται βασιλεύειν αὐτῶν ὁ Κρόνος, ὥσπερ ὁ Ζεὺς τῶν πολιτικῶς ζώντων, καὶ τὴν ἀείσεμνον πολιτείαν σεμνὴ πάντα κοινὰ τεθεμένην. Οὐχὶ τῶν θεῶν ἦν οἰκειοτέρα τὴν βασιλείαν; τὴν πάντα κοινὰ τεθεμένην μεταβάλλειν, ἀλλὰ τῶν ψυχῶν τὴν ζωὴν μεταδώσουσιν, ἂν οἱ βασιλέα τοιοῦσι θεόν. τὸν ἡ μεθύειν ἀφ' ἡμῶν διὰ τὸ βασιλέως μὴ ἐπιδεῖσθαι καὶ μεταβολῆς. Ὧν τὴν δηλ.] οἰκείως οἱ πάντες καθηδύνοντες πάθει, καὶ τὸ χρυσοῦ διὰ τοῦτο τὸ ἀστήρῳ καὶ καθαρῷ ὁμοιοῦσθαι, ὁμοιότατοι τοῖς θεοῖς λέγονται εἶναι· καὶ γὰρ οἱ θεοὶ πρώτως εἰσὶν ἀπαθεῖς· αἱ ψυχαὶ ἡ χρὴ μίμημα ἀεὶ τούτων ταύτης τυγχάνουσιν τῆς εὐδαιμονίας. ἐδέ τι δηλον Τῦρας] καὶ τοῦτο Κρόνιον ὄζει· καὶ γὰρ τὸν Κρόνον δεῖ μεθέντα ἐχειν τὰς ὄπισθεν τῆς ἥβης τρίχας φασὶν Ὀρφεύς Πλάτων ἡ τὰς ὄπισθεν τῆς Κρονίας πεισθεὶς θεολογίας φασὶ τὸ γῦρας, καὶ ἀεὶ γηραιὰς νεανίσκους· ἐν δείκνυσι ἡ πάντως, ὡς ἄρα οἱ κατὰ θεὸν ζῶντες, καὶ διὰ τοῦτο Κρόνιον ἔχοντες βίον ἀεὶ ὄπισθεν τὸ ἀκμαιότερον ἀδύνασι, τῶν τῇ ἥβῃ ἐπὶ ζῆν ὀφθαλμῶν ἀφόντων· ἐν γὰρ τῇ ἥβῃ τὸ γῆρας ἔξω ἡ τῆς ἥβης σωτηρίας ἀεὶ τὸν τῶν δὲ καὶ ἀκμάζον, τὸ πρὸς φύσιν ἐν ἔχοντα χωρεῖν ἐν αὐτοῖς.

Δηλήμ.] ἴσον ὅτι τὰ θέλοντα τὸ ὄλεθρον τῆς ἀναχίας καὶ ἡ Μῶμος διὰ τῆς ἐπιθέσεως χάρον ἡ, οὗ δαὶ τὰ δαλήσεα καὶ μῶμον θαλείαν. αὐτὴ ἡ ἀναχία, καὶ ἡ Χάος καὶ ἡ Νύξ, διὰ τί; Ὅς μου τελυτᾷ πέφρι ἡ δηλήσεται πολλή. καρπὸν δὲ φέρει ζείδωρος ἄρουρα

Αὐτομάτη.] χρὴ φύειν τοῦτο τῆς ἀφθονίας καὶ ἀμοιρείας σημεῖον. ἐθελημοί.] ἐν θελήμασι, ἐθελημοὶ καὶ ἥσυχοι πάντη ὄντες· ἡσύχως καὶ ἀκουσίως γοῦν. ἀμφαίνει δὲ διάθεσιν ψυχῆς ἀδείας, ἀφ' ἧς ὅτι τὸ χαίρειν καὶ ἀφροδισιάζειν, καὶ ἀλύπως ἀναπαύεσθαι ἀντὶ ἡ μὴ ἡδονῆς. Θνῆσκον δ' ὡς ὕπνῳ.] καὶ τοῦτο ἀκόμενον τοῖς ἀνόπως ζῶσι, τὸ τελευτᾶν ἀπὸ τῶν σωμάτων λύσιν ἀδίαστον γίνεσθαι καὶ ἄπονον καὶ ὡς ἀποδημίαν τινὰ χρηστὸν τελευτᾶν ἀπόδυσιν τοῦ ζώματος. καὶ διὰ τοῦτο ὕπνῳ παρεμφερὲς εἶναι τὸν θάνατον εἶπε μὴ ῥᾳδίως συμβαίνοντα καὶ κατὰ φύσιν, ἀλλ' ἐ βιαίως. οἱ δ' ἐθελήμοι] ἐθελουσίως ζῶντες καὶ κατὰ βούλησιν ἀπολαύοντες τῶν γομένων. Αὐτὰρ ἐπεί κεν.] τὶς μὲν ἡ ζωὴ τῶν ἐκ τοῦ χρυσοῦ γένους, εἶπεν· ἀκολούθως δὲ φέρεται, τὶς ἡ μὴ τὸν θάνατον αὐτῶν λῆξις καὶ πῆξις. εἶρπε γὰρ, ὁ βίος, ὁ θάνατος, καὶ ἡ λῆξις. εἶρπε ἡ, ἀπαθὴς μὲν ὁ βίος, ἀδίαστος ἡ ὁ θάνατος. τὸ ἡ πρῶτον νῦν λέγεται δαίμονες λῆξις. οἱ γὰρ ὕστερον βιοῦντες, καὶ βούλησιν θεῶν τε δαιμόνων τάξει καθίστανται, τῶν ζώντων, ἐπεὶ τὸν βίον ἀνθρώπων οἱ ἀγαθοὶ ὄντες καὶ τοῖς ἀνθρώποις ἀγαθῶν αἴτιοι, φυλάττοντες ἄστινα ἀπήμονα τὸν βίον, εὐπορίαν προσιόντες τοῦ καθ' ἡμᾶς σώματος αὐτῶν ζωῆς. Τοὶ μὲ δαίμονες] τὰς μεθεστηκύιας τῆς ζωῆς, ὅπως δὲ φύλακας καὶ βλ τῶν ἀνθρώπων δαίμονας καλεῖ, παρὰ τὸ δαῆναι τὰ πάντα, ἢ μᾶλλον τὰ ἀγαθὰ καὶ κακὰ τοῖς ἀνθρώποις. Ὅμηρος δὲ δαίμονας τοὺς ἀνθρώπους ἐ καλεῖ, ἀλλὰ τοὺς θεούς. ἔστιν εἰς τέσσαρα διαιρεῖ τὸν λογικὸν πᾶσαν φύσιν· τὸν μὲν πρώτην θεῶν· τὸν δὲ δεύτερον δαιμόνων· τὸν δὲ τρίτον ἡρώων· καὶ τὸν τέταρτον ἀνθρώπων. καὶ τὸ μὲν θεῖον ἡμῖν ἀνεπίμικτον· δαίμονας δὲ τοὺς ἐφορῶντας τὰ ἀνθρώπινα, ὡς καὶ Πλάτων φησίν. Ἔ δηλοί, ἐπιχθονίοι·] πεπλασμένοι, ἐπεὶ δὲ οἱ θεοὶ ἐπουράνιοι, τούτους ἐπιχθονίους λέγει, ἵνα φῶς ἐγγενῆ θείους, διὰ τὸ πλησιάζειν τοὺς ἐφόρους.

Πλουτοδότ.] τοῦτο παιδαριῶδες εἶπεν, ἀποκενώσεως τοὺς βασιλεῖς, οἱ πολλῷ δέουσιν ἀπόρους ποιεῖν τοὺς ἀνθρώπους δωροφορούντες

τιμὴς ἔχειν. μόνον χὶ λέγει σαφῶς εἰ γένος ὂν βασιλικὸν σκηπτουόμενον ὑπὸ τῶν θεῶν τὸ ἀγα-θὸν τιμιώτερα ἢ πλουτοδότας εἶ δεῖ τὰς βασιλικὰς ἀνδρας, προφερόντι τὰ τῶν κακουργίας, χὶ τῆς τῶν χρημάτων ὀρθυμίας, ὧν εἶσιν ἄλλοις χορηγοὶ χὶ βάλλοσιν τῶν θεῶν.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Χρύσεον γένος.] καθαρὸν, τίμιον, πανοικίας ἐκτὸς, ζῶν τὸν βίον ἀκήρατον φιλοπόνως, ὅτι ἔρλω ἀπλοῶς χὶ ἀσυμβιβάστως, χὶ δίκα πειθόμενον χρυσοῦν ἢ λέγει, διὰ τὸ λαμπρὸν, ἢ τὸ τίμιον, ἢ κακίας ἀνεπίδεκτον, ὡς ὁ χρυσὸς ἰῦ.

Χρυσὸν γὰρ ἰὸς τοὺς κακοὺς ἰοὶ μόνον,
Ὡς τιμὴ μαγνήτιδι ἐλκτικὴ θραύει δάκτυλος
Ἢ σκαρδικὴ δύσπνοια θερασπεμμένη.

Μερόπων.] μεμιασμένων ἐχόντων ἀπὸ τοῦ θαλέκτων. ἄλλως γὰ ὁ Σκύθης, χὶ ἑτέρως ὁ Πέρσης, χὶ τὰ λοιπὰ τῶν ἐθνῶν, ἄλλως πως διαφόρως ἀλλήλους λαλοῦσιν. ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες.] ἢ τὸν ὁλολαμπῆ αἰθέρα κατοικοῦσα εἰμαρμένην νοῦν, φρόνησιν ἢ τὸν κόσμον ὑποστᾶσαν. χὶ γὰ τοὺς Ἕλληνας, εἰμαρτὸν θνητὰς κόσμον, χὶ γένεσιν, ἢ κινήσεως χὶ φορᾶς εἰμαρμένην καλεῖται. διὰτέρα ἢ χὶ μόνην ἑαυτῆς εἰμαρμένης, ἢ ἐξ ἀέρων χὶ τῶν ἀστρικῶν καπνμάτων, πάντα τὰ χὶ τὸν βίον πληροῦσα. Οἱ μὲν δὴ Κρόνῳ ἦσαν.] ἤτοι μὲν οἱ ἄνθρωποι οἱ τῆς χρυσῆς γένους, ὅτι τῷ Κρόνῳ ἦσαν, καὶ ἐπαυρόν ὅτι συστοιχιακῶς λέγειν, ὅτι οἱ τότε ἄνθρωποι ἦσαν ὁπότε ὁ Κρόνος χὶ τὸ σκοτεινὸν ἢ ἀέρος ἔρεβος ἐβασίλευε, χὶ ἐπικρατεῖ ἢ ἀέρος· τότε γὰ ἀδιώματον ἦν ἀνθρώπος, ἢ ἄπειρα ζῶα τριῶν καὶ Ἐκπεδοκλῆς χὶ φησὶ ἀπαθλιῶσαι τὴν γῆν, φησὶ φυτὰ γὰ ζῶα. ἤτοι ἢ μᾶλλον τῶν ἀλλήλοις. οἱ δὲ χρυσῆ γένος τότε ὑπῆρχον ὁπότε ὁ Κρόνος χὶ ἡ ἄγνοια ἡ δηλήσα τὸν νοῦν, χὶ ἡ τῶν πραγμάτων ἀνεπιστημοσύνη, χὶ ἀτεχνία τοῦ ἀέρος, ἦγεν τ' ζοφερωτέρας κεφαλῆς, χὶ εἰς μίμημα ἀέρος ὑπὸ χάσης, χὶ τῷ ἐν αὐτῷ λοιμικῷ, ἐπικρατῆ χὶ ἐβασίλευε, ὥσπερ ἀγνοῶν χὶ δοξασίαν τοῦ νῷ κατασχέσας. τετέσιν, ὅτε ἦσαν οἱ ἄνθρωποι ἀσυμβιβάστερον, χὶ τέχνας εἰδότες. Κρόνῳ γὰ ἡ ἄγνοια νοῦ, παρὰ τὸ χορὸν χὶ μέλανα χὶ σκοτεινὸν τὸν νοῦν ἀπεργάζεσθαι, ὡς μὴ δυνάσθαι θεωρεῖν χὶ θεωρικῶς τὰ μέλλοντα, χὶ τὰ ζωτέον τα διαφέροντα, λ' θάνατος ἢ τὰ στοιχεῖα κρεῖ, ὅτι τινὲς ἄφθαρτα ταῦτα φασὶν, ἢ διὰ τὸ μακροχρόνιον· ἀθανασίαν γὰ χὶ τὸ ἄφθαρτον χὶ τὸ μακροχρόνιον λέγει. Ὡς τε θεοὶ δ' ἔζωον.] ἤγουν ἀκακίαν χὶ ἀμοχθίαν χὶ ἀφροντίδα βίον ἔζων, ὥσπερ οἱ θεοὶ, ἤτοι τὰ στοιχεῖα χὶ οἱ ἀστέρες· ἀ γὰ μοχθεῖ ταῦτα χὶ κοπιᾷ· ἢ ὡς βασιλεῖς ἔζων, διὰ τὸ ἀπέριττον τῆς διαίτης, χὶ τὸ ἀλυθρίτον. ἢ ὡς σοφοὶ, τετέσι φρόνιμον βίον ἔζων, ἀπραγμόνα πάνυ χὶ ἀθόρυβον, ἀρημένον τοῖς παρέφημένοις λαχαίνοις, χὶ ἀκροδρύοις χὶ ὕδασι, χὶ κεχερημένοι πρὸς κατοικίαν χὶ φυλακὴν χὶ ὄρεσιν. ὅτι ἢ τὸ θεὸς ἅπαν πέντε σημαίνει, τὰ στοιχεῖα, τοὺς σοφοὺς, τοὺς βασιλεῖς, πᾶς ψυχὰς δικαίας, χὶ τὰ πάθη, χὶ τὴν φρόνησιν αὐτῶν, διὰ οἱ Ἕλληνες εἰμαρμένην καλοῦσιν, πάντα ὑπὸ εἶπον, ἀπαθῆ.] ἀφρόντιδα, ἢ χὶ ἄλυπον ἅπερ γὰ αὐτοῖς οὐδὲν ἀλγεινὸν ἐπιγινόσκετο, πρὸ τῆ φαυλίαν τὴν ψυχὴν χὶ τὰς τέχνας. νοῦ γὰ ἀθάνατος ἄκτες εἰμὶ πᾶν χὶ σωματῶν, χὶ ψυχῶν, εἰ ζωπυροῦσαι ἢ γυμνὰ δύσαι, ἢ δυσκολαινόμενοι, δίθυς ἡμῖν ἄλγεα χὶ νόσοι, χὶ δεινὰ ἢ παθήματα τῆς τεχνῶν ἀγρίας τοῦ βίου θεραπεύσε. φρόνησιν γὰ τοῖς τότε ἀνθρώποις οὐδὲν τούτων ἐπιγινόσκετο. Νέρσων ἄπλ.] χολὴς πόνων τε χὶ δίζύος, χὶ ταλαιπωρίας ἐκτὸς ἔζων, ἢ ἢ ἀθλίων, ἃ γὰ ἐγνωσμένον ταῦτα. ἢ χολὴς πόνων, χὶ πόνων, χὶ δίζύος χὶ μόχθων ἢ περὶ τὰ βιωτικά. τοῦτον γὰ τὸ τῆ κοινῆ δὴ συνήθειαν. ὑπὸ γὰ ἢ ἀμετρίαν ὁλὴν ἐπτείνη. οὐδέ τι δηλὸν γῆρας.] οὐδὲ καταπ δηλὸν ὑπῆρχεν αὐτοῖς τὸ γῆρας, ὡς νῦν ἡμῖν· ἢ ἔτι γὰ ἀκμὴν ἐσθλῶν χεῖρας ἀειλὰν χὶ ἄθλων, ἢ δηλίας ἀνάμεσον, χὶ ἀληθῶς λέγει· ἄφρας γὰ ἐτεὸν ὄντων, χὶ σφῶν αἰὲν χεῖρας ἀλάσσω, ἢ ὅτι ἀφροντιδῶς ζῶντες, ὡς ἐπ' ἐγκρατῶν. ἀεὶ δ' πόδας.] αὐτὶ ἢ τῶν βαδιστικὸν ὕστατον ὑπαρχόντως, χὶ τῶν χειρῶν ἡνιοχεῖον χὶ ἢ μεταμῳζόμενος πρὸς τὸ ἔμπροσθεν χὶ αὐίσχυρον, ἀλλ' ἀεὶ ὄπισθεν ἔχοντες. Τέρπετ' ἐπ' ἀλλήλοις.] θαλλία νῷ παρ' ἡμῖν, ἢ μεγάλη εὐωχία λέγει. ἐντεῦθεν ἢ τὴν κοινὴν ξυνδιάπνοιαν χὶ φιλαλληλίαν ἢ τότε ἀνθρώποις λέγει, ἣν εἶχον πρὸς συλλογὴν βαλάνων, χὶ τῶν ἐσθίων χὶ ἐδωδίμων τῶν λοιπῶν ἀπτόμενοι. πανῶν ἄκοσμον ἀπάντων.] μυσαρῶν, πανοικεσυμοσιῶν, φθόνου,

φθόνε, καὶ τῆς τιτέων λέγει. τῆς γὰρ ἄλλων κακῶν ἀρχεώτως εἶχον, φύχος, καύσων Θ', ὄπ-
θέσεως τῆς θηρῶν, καὶ λοιπῶν· καὶν ἀλγεσὶ τέ-
τοις ἐκ ἐδόκων, διὰ τὸ ζωηρόφως εἶ) αὐτοῖς,
καὶ δ' ἀπειρίαν ἑτέρας ζωῆς. Θνῆσκον δ' ὡς
ὕπνῳ.] νοσοῦντες ὀπιθυμάπα, καὶ ὁ πάχυσιν ἐκ
εἰδότες, ὡς ὅτι κοῖτον ὅτι τλιὰ γλῶ καταφδόμε-
νοι ἔππον, καὶ ἔπως ἀπέπνεον. ἐδλαὶ γ' πάντα
Τοῖσιν ἔλιω.] πάντα τὰ ἀγαθὰ ἦν αὐτοῖς, ἃ πεὶν
εἶπον, φιλοφηλία, ζωοδιαγωγὴ καὶ συμβίωσις, καὶ
ὅσα τοιαῦτα· ἔτι γ' καὶ τὸ μὰ δὴν δαλίεσαι τὸν
θάνατον. ἐτιλδῦτων γὰρ ὡς ὕπνῳ δεδμημένοι,
ἦγον ἀνοδυίως, ἐκ εἰδότες ὁ πάχυσιν, ἐδὲ τὸν
θάνατον ὀπιμνώσκοντες. τὸ γὰρ ἄγνωτον ἐκ ἀλ-
γυνέι, καὶν ἔσι λίαν βαρύτατον. καρπὸν δ'
ἔφδε ζείδωρΘ ἄρυρα.] τὰς βαλάνυς, καὶ τὰ
ἀίραῖα πάντα λέγει ἀκρόδρυα, καὶ ὅσα ἡ γῆ αὐτο-
ματίζυσα δίδωσι. ζείδωρΘ γ' ἡ γῆ κατ' ἐμέ,
ἡ ἐν τῷ ζέειν, καὶ θερμαινεσθαι, ὑπὸ τῦ ἡλίε δη-
λονότι, δωρεμένη πάντα· ἐχὶ τὰς ζειὰς μόνας,
ὥς φ τινὲς φάσκυσι. πολλόν τε καὶ φέρδιον]
ἐκ παραλλήλε τὸ αὐτὸ, αὐτὶ τῦ πολύ. ἢ καὶ ὅτω,
πολλῷ ῥ καὶ μὴ φθόνῳ ἀρπαζόμενον τοῖς τότε,
ἀλλὰ φιλοψήλως σιτύμενον. τὸ γ' πολλὸν γδν,
ἐκ ὀλίρρυμα, ἀλλ' ὄνομά ὅζιν, ὁ πολλὸς, τ πολ-
λῦ, τῷ πολλῷ, τὸν πολλόν. εἰ δ' ἐκ ἦν δθεῖα ὁ
πολλὸς, ἀλλ' ὁ πολὺς, ἢ δοτικὴ ὁ τῷ πολλῷ ἂν
ἐχέφετο, ἀλλὰ τῷ πολεῖ, καὶ ὁ, μεγάλΘ δὲ
δθεῖα ὄζι, καθὼς ΛιχύλΘ δείκυσι χάφων,

Ὦ μεγάλε Ζεῦ, καὶ πολιαιτῦχοι θεοί.

εἰ γ' ἀπὸ τῦ ὁ μέγας ἐκλίνετο, ἐκ ἂν τῷ μεγάλε
καὶ τοῖς μεγάλοις ἐκλίνομεν, ἀλλὰ τῦ μέγα,
καὶ τοῖς μέγαις, καὶ ὅτι τῆς λοιπῶν ὁμοίως. Οἱ
δ' ἐθνημοί.] ἐκ παραλλήλε τὸ αὐτὸ, ἀντὶ τῦ
ἤσυχοι. ἢ ἐθελυσίφ γνώμη ὄντες ἤσυχοι· πολλοὶ
γὰρ θρυλοῦντες ὄντες, διά τινα φόβον ἔπεσθαι
ἠσυχάζυσιν. ἔργα νέμοντο.] ἔργα γὰρ τλιὰ
συλλογλιὰ τῆς αὐτομάτων καρπῶν λέγει. τὸ γ'
ἐνέμοντο, ἢ ἤθιον, ἢ ἔνεμον, καὶ διεμέριζον ἀλ-
λήλοις. Αὐτὰρ ἐπεί κεν.] ἑπτὰ γ'. τὸ κὲ
δὲ μακρὸν, ὡς κοινὰ συλλαβή· εἰς μέρΘ γὰρ λό-
γυ λήγ. οἱ γ' τὰ μέρεα ἐκ εἰδότες, καὶ ὅτι συμ-
φόρυ ὀνομαζόμενα καὶ ταῦτα τὸ ῦ ἀποβάλλυσι,
μᾶ τ ῦ βέλον γ' γράφειν αὐτὸ κακῶς. Τοὶ μὲν,
δαίμονές εἰσι.] ἦγυν θεοί. ὀνομαπικὸς γ' ὁ
λόγΘ, καὶ τολμηρὸς, θεὺς ἐπιχθονίυς λέγων·
δαίμονες γὰρ καὶ θεοὶ οἱ αὐτοὶ λέγον γ' κατά τινας.
ἄλλοι γ' διαιρῦσι τὺς δαίμονας, ὑσίας λέγοντες
αὐτὺς εἶ) ἀσωμάτες, τὰ δὲ γλῶ ὁρῶντας καὶ
ὑπὸ γλῶ. τιμὰς γ' καὶ τὰς ψυχὰς τ ἀποδιάντων.
ἥρωας γ' καλῦσι, τὺς ἐκ τῦ ζῆν μετασάντας.
τὸ γ' χρεῖπον, θεοὶ οἱ θεώμενοι, καὶ ὁρώμενοι ἀσέ-
ρες καὶ τὰ σοιχεῖα· ἢ οἱ θέοντες καὶ πέχοντες.
δαίμονες γ', αἱ ψυχικαὶ δυνάμεις, καὶ αἱ ψυ-
χαὶ δαίμονες καὶ ἔμψυχοι ὖσαι, ἢ διΐζυσαι καὶ
διαμειβόμεναι πάντα καὶ πέμπυσαι κατ' ἀξίαν.
ἥρωες γ', οἱ ζῶντες καὶ ὄντες ἀρετῆς τινὸς μέτο-
χοι. ἄνθρωποι γ', οἱ ἄνω ἀθρῦντες καὶ γινώ-
σκοντες ἃ ἀπώπασι. θεὺς δὲ καὶ ἐφόρυς τῆς ὑπὸ
γῆς, βυλῇ τῆς μεγαλοδυνάμε εἰμαρμένης λέγε
γράφθαι, τὺς ἀνεπιδέκτυς κακίας ἀνθρώπυς
ἐκείνυς, καὶ τὰς ἐν ἀνθρώποις δικαιοσύνας καὶ
ἀδικίας ἐρᾶν, ὅπως ἀνασέλλῃ τῆς ἀδικίας τὸν
ἀδελφὸν, λογιζόμενον ὅτι δυνάμεις σφίσι
εἰσὶν ἀφανῶς ἐπισκοπεῖσθαι τὸν βίον, καὶ πάν-
τα ὁρῶσαι, καὶ κέπυσαι. φύλακας.] ἐπιτηρηταὶ
τ ἀνθρωπίνων πραγμάτων. χέτλια] ἀδίκα,
φαῦλα· χετικὰ γὰρ καὶ κρατητικὰ λίαν τὰ φαῦλα
καὶ ἁδέκορμα, καὶ μὴ ζωπήμως ἐφ' ἡμῖν ἁπαρέ-
χοντα, καθάφ τὰ χρησά. Ἡ ἔρα ἑσάμενοι.]
ἀντὶ τ ἀορασίαν ἐνδεδυμένοι. λύσις γ' τῦτο τῦ
ἀντιπίπτοντΘ. Ἴσως γὰρ ἂν εἴποι ὁ Πέρσης, εἰ
ἐν γῇ εἰσὶ, πῶς ἐχ ὁρῶμεν αὐτύς; ὅθεν ὕπως
εἶπεν. ἠέρα γ' λέγε, τ ἀορασίαν· ὅτι ὁ ἀὴρ φύσει
σκοτεινός ἔζιν, ὑπὸ δὲ τῦ ἡλίυ λαμπρύνε γ'. τὸ
ἑσάμενοι δασυντέον· ἐκ τ ἑω γὰρ, τὸ ἐνδύομαι·
ἕθεν καὶ εἷμα, τὸ ἱμάτιον. Πλυτοφόνυ.] τῦτο
εἶπεν, ἅμα καὶ τὸν ἀδελφὸν παροξύπων ἀγαθυρ-
γεῖν, ἀντὶμοιζλῶ τοιαύτῳ ἐλπίζοντα καὶ τὲς
δίκας αὐτοῦ ὑποτέπων διορολυπεῖν, λέγων μᾶλλον
βασιλεῦσι καὶ ἄρχυσιν ἁρμόδιον εἶ) τὸ διδό-
ναι καὶ πυκτίζειν, ἢ τὸ λαμβάνειν.

Δεύτερον ἄυτε γένος πολὺ χερειότερον μετόπισθεν
Ἀργύρεον ποίησαν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
Χρυσέῳ οὔτε φυὴν ἐναλίγκιον οὔτε νόημα.

Secundum inde genus, multo deterius postea
Argenteum fecerunt cœlestium domorum incolæ,
Aureo neque natura simile, neque intellectu.

Ἀλλ' ἑκατὸν μὲν παῖς ἔτεα πολὺν ἐν μητρὶ πεδοίτ
Ἐξέφερ' ἀταλλόων μέγα νήπιος ὧ ἐνὶ οἴκῳ·
Ἀλλ' ὅτ' ἂρ ἡβήσαι τε καὶ ἥβης μέτρον ἵκοιτο,
Παυρίδιον ζώεσκον ὀπὶ χρόνον, ἄλγε' ἔχοντες
Ἀφραδίας· ὕβριν γὰρ ἀτάσθαλον οὐκ ἐδύναντο
Ἀλλήλων ἀπέχειν· οὐδ' ἀθανάτους θεραπεύειν
Ἤθελον, οὐδ' ἕρδειν μακάρεσσιν ἐεργοῖς ὅπι βωμοῖς,
Ἧ, θέμις ἀνθρώποισι κατ' ἤθεα· τοὺς μὲν ἔπειτα
Ζεὺς Κρονίδης ἔκρυψε χολούμενος· οὕνεκα τιμὰς
Οὐκ ἐδίδυν μακάρεσσι θεοῖς, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν.

Αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τοῦτο γένος κατὰ γαῖα κάλυψε,
Τοὶ μὲν νῦν χθόνιοι μάκαρες θνητοὶ καλέονται
Δεύτεροι, ἀλλ' ἔμπης τιμὴ καὶ τοῖσιν ὀπηδεῖ.
Ζεὺς δὲ πατὴρ ἕτερον ἄλλο γένος μερόπων ἀνθρώπων
Χάλκειον ποίησ', οὐκ ἀργυρῷ οὐδὲν ὁμοῖον,
Ἐκ μελιᾶν, δεινόν τε καὶ ὄμβριμον· οἷσιν Ἄρηος
Ἔργ' ἔμελε στονόεντα καὶ ὕβριες· οὐδέ τι σῖτον
Ἤσθιον, ἀλλ' ἀδάμαντος ἔχον κραταιόφρονα θυμὸν,
Ἄπλαστοι, μεγάλη δὲ βίη καὶ χεῖρες ἄαπτοι
Ἐξ ὤμων ἐπέφυκον ἐπὶ στιβαρῇσι μελέεσσιν.
Τοῖς δ' ἦν χαλκεα μὲν τεύχεα, χάλκειοι δέ τε οἶκοι,
Χαλκῷ δ' εἰργάζοντο· μέλας δ' οὐκ ἔσκε σίδηρος.
Καὶ τοὶ μὲν χείρεσσιν ὑπὸ σφετέρῃσι δαμέντες,
Βῶσαν ἐς εὐρώεντα δόμον κρυερῆς Ἀΐδαο.
Νώνυμοι· θάνατος δὲ καὶ ὀπλοτάτους περ ἐόντας
Εἷλε μέλας, λαμπρὸν δ' ἔλιπον φάος ἠελίοιο.

Αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τοῦτο γένος κατὰ γαῖα κάλυψε,
Αὖθις ἔτ' ἄλλο τέταρτον ἐπὶ χθονὶ πολυβοτείρῃ
Ζεὺς Κρονίδης ποίησε δικαιότερον καὶ ἄρειον,
Ἀνδρῶν ἡρώων θεῖον γένος, οἳ καλέονται
Ἡμίθεοι, προτέρη γενεὴ, κατ' ἀπείρονα γαῖαν.
Καὶ τοὺς μὲν πόλεμός τε κακὸς καὶ φύλοπις αἰνὴ,
Τοὺς μὲν ἐφ' ἑπταπύλῳ Θήβῃ Καδμηίδι γαίῃ
Ὤλεσε μαρναμένους μήλων ἕνεκ' Οἰδιπόδαο·

Sed centum quidem annis puer apud matrem sedulam
Nutriebatur crescens, valde rudis, domi suæ:
Cum vero adoleuisset, & pubertatis terminum attigisset,
Pauxillum viuebant ad tempus, dolores habentes
Ob stultitias. iniuriam enim pranam non poterant
A se mutuo abstinere, neq. deos colere
Volebant, neque sacrificare beatorum sactis in aris.
Quatenus fas hominibus ex more. Hos quidem deinde
Iupiter Saturnius abscondit iratus: quia honores
Non dabant beatis diis qui olympum habitant.

At postquam & hoc genus terra occultauit,
Hi quidé subterranei beati mortales vocantur
Secundi: sed tamen honor etiam hos sequitur.
Iupiter vero pater tertium aliud genus hominum
Æneum fecit, omnino argenteo dissimile,
E fraxinis, vehemens & robustum, quibus Martis
Opera curæ erant luctuosa, ac iniurias: neque vllum cibum
Edebant, sed adamantis habebant durum animum,
Feroces: magna vero vis & manus inuictæ
Ex humeris prouenerant super validis membris.
His erant ænea quidem arma, æneæque domus:
Æreo vero operabantur: nigrum autem nondum erat ferrum.
Et hi quidem manibus propriis domiti,
Descenderũt amplam in domum frigidi inferni,
Ignobiles; mors vero tametsi formidandos exillentes
Cepit atra, splendidum vero liquerunt lumen solis.

Sed postquam & hoc genus terra operuit,
Rursum etiam aliud quartũ super terram multorũ alumnam
Iupiter Saturnius fecit, iustius & melius,
Virorum heroum diuinum genus, qui vocantur
Semidei, priori generationi, per infinitam terram.

Hos quoque bellumque malum & pugna grauis
Alios quidem ad septiportes Thebas, Cadmæam terram,
Perdidit pugnantes propter oues [pecudes] Oedipi.

Τοὺς

Τοὺς δὲ ϑ' ἐν νήεσσι ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης
Εἰς Τροίην ἀγαγὼν Ἑλένης ἕνεκ' ἠϋκόμοιο.
Ἔνθ' ἤτοι τοὺς μὲν θανάτου τέλος ἀμφεκάλυψε·
Τοῖς δὲ δίχ' ἀνθρώπων βίοτον καὶ ἤθε' ὀπάσσας
Ζεὺς Κρονίδης κατέναυσε πατὴρ ἐς πείρατα γαίης.
Καὶ τοὶ μὲν ναίουσιν ἀκηδέα θυμὸν ἔχοντες
Ἐν μακάρων νήσοισι, παρ' Ὠκεανὸν βαθυδίνην,
Ὄλβιοι ἥρωες· τοῖσιν μελιηδέα καρπὸν
Τρὶς τοῦ ἔτους θάλλοντα φέρει ζείδωρος ἄρουρα.
Μήκετ' ἔπειτ' ὄφελον ἐγὼ πεμπτοῖσι μετεῖναι
Ἀνδράσιν, ἀλλ' ἢ πρόσθε θανεῖν, ἢ ἔπειτα γενέσθαι!

Alios vero & in nauibus super magnum fluctum maris
Ad Troiam ducens, Helenæ gratia pulchricomæ:
Vbi quidem ipsos mortis quoque finis adobtuit.
Iis autem seorsim ab hominibus victum & sedem tribuens
Iupiter Saturnius pater constituit ad terræ fines.
Et hi quidem habitant securum animum habentes
In beatorum insulis, iuxta Oceanum profundum,
Felices heroes: his dulcem fructum
Ter quotannis florentem profert fœcunda tellus.
O si nequeiam quinto ego interessem
Hominũ generi: sed aut mortuus essem prius, aut postea natus!

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Δεύτερον αὖτε γένος πολὺ χειρότερον.] ὅτι ἀπαρεθμήσεως τὸ δεύτερον, συγκειτικόν ὅτι συγκειτικὸν, τὸ χειρότερον καὶ τὸ χεῖρον συγκειτικόν. ὅτι δὲ τὸ τοιοῦτον εἰδέναι ἐν χρήσει ἦν παρὰ πᾶσι κοινοῖς. πρῶτον χειρότερον, αὐτὶ τοῦ χεῖρον πολὺ ἦττον τιμὴ ἀρετῆς· ἡ γὰρ κακὸν ἧττον τὸ δεύτερον, ἵν' ᾖ τοῦτο χεῖρον. τὸ ἑξῆς δῆλον. Χρυσέῳ ἔτ' φύλῳ ἐοικότα, ἤτοι τύπῳ] τῷ χρυσῷ γένει εἴτε χρῆται τῷ αἰσθρομείῳ τοῦ ζώματος ὅμοιον, ἔτ' χρῆται τῷ γνώμῃ. Αλλ' ἑκατὸν μὲν ἔτη ἦεν πολλὰ ἐτρέφετο παῖς, ἦεν δηπτῆτο παρὰ τῇ ἑαυτοῦ μητρὶ τῇ ἀγαθῇ. ἀτάλλων.] τουτέστι μετ' ὀθημοσύνης τρεφόμενος καὶ ὡς αὖ παίζων, ἐν τῷ ζρεπτέρῳ οἴκῳ. μέγα νήπιος.] ἦεν μεγάλως ἀμαθὴς καὶ αὐόητος. ἀλλ' ὅταν ἥβαιτο καὶ εἰς μέζονα ἥβης ἀφίκοιτο, ὀλιγοχρόνιον χρόνον, ἦεν πάνυ ὀλίγον ἔζων. ἀλγε' ἔχοντες.] ἦεν λύπας, διὰ τὰς ἑαυτῶν ἀφροσύνας. ἀπὸ τοῦ μεσοῦ δὲ ἐπιτείνει εἰς τὸ καθόλου· τοῦτο δὲ ζωώδεις καὶ θεῷ τοῖς κοινοῖς· οὐκ ἐδύναντο γὰρ ἀλλήλων ἀπέχειν, ἦεν μαχὴν ἔχειν. χαλεπαίνειν ἀπ' ἀλλήλων. ὕβριν ἀτάσθαλον.] ἦεν ἀθέμιτον, παράνομον. ἀτάσθαλοι γὰρ οἱ εἰς θεὸν ὑξαμαρτάνοντες. καὶ ἀτάσθαλον ἔργον δηλοῖ τὸ ἀθέμιτον καὶ παράνομον. οὐδὲ θεοὺς ἤθελον τιμᾶν, οὐδὲ θύειν ἐπὶ τοῖς ἱεροῖς βωμοῖς τῷ μακάρων, ἦεν θεῶν, καθὰ πρέπον ὅτι τοῖς ἀνθρώποις κατ' ἔθος. Τοὺς μὲν δὴ ὁ Ζεὺς ὁ υἱὸς τοῦ Κρόνου ἠφάνισεν ὀργιζόμενος. τοῦτο γὰρ τὸ ἔκρυψε χολούμενος, ὅτι οὐκ ἐδίδουν τοῖς θεοῖς τιμάς, οἳ τὸν ἔργον οἰκοῦσιν. ἐπειδὴ γὰρ τοῦτο τὸ γένος κατεκάλυψεν ἡ γῆ, ἀντὶ τοῦ τὰ ζώματα αὐτῶν ἀποθανόντων, ἔτσι μὲν αὐτὶ τοῦ αἱ ψυχαὶ τούτων, καλοῦσι δὲ ἀποχθόνιοι μάκαρες θνητοί. Δεύτεροι.] ἦεν ἀπολειπόμενοι τῆς τοῦ πρώτου γένους τάξεως, ἀλλ' ὅμως τιμὴ ἀκολουθεῖ καὶ τούτοις. Ζεὺς γὰρ πατήρ.] ὁ Ζεὺς γὰρ ὁ πατὴρ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν θεῶν ἐποίησεν ἄλλο γένος ἀνθρώπων τρίτον, χάλκειον, ἦεν χαλκοῦν, οὐχ ὅμοιον ὑλαμῶς τῷ ἀργύρῳ.

Ἐκ μελιῶν.] ἦεν ὃν τῶν μελιῶν τῶν δένδρων τοῦτο, φησὶν, ἐποίησεν, ἃ στερεὰ καὶ δύσκαμπτά ἐστιν, αὐτὶ τοῦ σκληρὸν καὶ ἀπόνθρωπον. δεινόν τε καὶ ὄμβελμον.] ἦεν χαλεπὸν καὶ φοβερόν· διὰ φροντίδα γὰρ ἐδίδου τούτοις τὰ ἔργα τοῦ Ἄρεως ἦεν τῶν πολέμων, τὰ στάσεα, ἦεν τὰ στεναγμῶν αἴτια· καὶ ὕβρεις, ὅτι οὐδὲ σῖτον ἤθελον, ἦεν ἀνθρωπίνῃ ζωῇ. ἀπὸ τῆς δαιτὸς δὲ τὴν γνώμην ἐμφαίνει. ὡς εἰ ἔλεγεν, οὐδὲ ἀνθρωπίνην εἶχον γνώμην, ἦεν ἦμερον, ἔξω θηριωδίας, ὡς ὁ ἀπάγχ οἰκείως. ἀλλὰ ψυχὴν εἶχον ἀπὸ αὐδάματος, τουτέστιν ἀδαμαντίνην. κρατερόφρονα.] ἦεν ζληροφρόνα. Ἄπλαστοι.] τουτέστιν ἀπλήστοι· μεγάλοι τὰ ζώματα· τὴν ῥώμην γὰρ ἔσχεν τῶν σωμάτων καὶ τὴν ὀπὴ μέλεσιν. μεγάλη δὲ βία καὶ ἰσχὺς ἦν δηλονότι αὐτοῖς. καὶ χεῖρες ἄαπτοι.] ἦεν ἄφαυστοι διὰ τὸ φοβερὸν δηλονότι καὶ ἰσχυρόν. ἐξ ὧν ἐξεστέννυτο ἐπὶ συγκεχυμένοις καὶ ὄγκον ἔχουσι μέλεσιν.

μέλεσιν. ἀπὸ τ῀ πέφυκα ᾠδακμένου, ἐνεστῶς πεφύλω, ὡς ἀπὸ τ῀ δέδοικα δεδοίκω. τούτοις ᾗ ἦν χαλκᾶ μὲ τὰ τεύχη, ἦγουν τὰ ὅπλα. χαλκοῖ δὲ ⸗ οἶκοι. ἀντὶ τ῀ τὰ ἐν τῷ οἴκῳ ζκεύη. τὸ ἦν ἀντὶ τ῀ ἦς, ὡς ᾠδῇ Σοφοκλεῖ· Ἦν ᾗ ἀμφὶ πλευραὶ χλίμακες. καὶ ἀπὸ τούτου γίνε῀ χ῀ συγκοπὴ τῆς σᾶ συλλαβῆς. διὰ τὸ χαλκεῦ ᾗ τὰ χωρικὰ ἔργα εἰργάζοντο, διά πο῀ βαρῆς τερροπιεῦντες αὐτόν. μέλας ᾗ σίδηρο῀ ἐκ ἔσκε, ἦγουν ἐκ ἦν. χ῀ ἔτει μὲν δαμασθέντες, τουτέστι φονευθέντες ὑπὸ ταῖς ζφετέρεσις αὐτὶ τῦ ταῖς ἀλλήλων χερσίν. ἡ δοπὴ ᾗ μ῀ τῆς ὑπό, τῷ ὑποταγῷ δηλοῖ χ῀ πᾶσαν Ἀτικῶς· ἔζησαν εἰς τὸν οἶκον τ῀ ψυχροποιὸν ᾅδου, τὸν δύοντα, ἦγουν τὸν σκοτεινόν, ἢ τὸν πλατύν, ἀνώνυμοι. θάνατο῀ ᾗ κατέχει αὐτὺς μέλας, αὐτὶ τ῀ σκότος πικρός. καί φ῀ ὄντας ἐκπαγλους. χ῀ μετάθεσιν τῦ λ' ἀπὸ τῦ ἐξεπλάγλω, ἦγουν ἐκπληκτικύς. τὸ λαμπρὸν ᾗ ἔλιπεν φῶς τῦ ἡλίου. Ἐπειδὴ ᾗ κ῀ τοῦτο τὸ γῆ῀ κατεκάλυψεν ἡ γῆ, αὖθις ἐπ' ἄλλο τέταρτον, ἦγουν ὅτι τύπις πάλιν ἄλλο τέταρτον γῆ῀, θεῖον ἀνδρῶν ἡρώων, δίκαιον κ῀ καλόν, ὁ Ζεὺς ὁ Κρονίδης ἐποίησεν ὅτι τῇ χθονὶ τῇ πολυειδεῖς ζφρὰς δωρυμένῃ, οἱ καλοῦνται ἡμίθεοι. ἀντὶ τοῦ σημαινόμενον ὑποδέδωκε. τῇ ἑσπερίᾳ ἡμῶν γῆᾳ γεγονότες χ῀ τῷ ἄπειρον γλῶ, ἦγουν τῷ κυκλοτερῆ. καὶ τούτους μὲ πόλεμός τε κακὸς κ῀ μάχη χαλεπὴ ὤλεσε. τοὺς μὲν ἐπὶ ταῖς ἑπταπύλαις Θήβαις, τῇ γῇ λέγω τῇ ᾗ Καδμ. μαχομένους ἕνεκα μ῀ μήλων τῶν Οἰδίπο῀, αὐτὶ τῦ τῆς κτήσεως, ὑπὸ ᾗ πλειό῀. οἱ παλαιοὶ γάρ φασι τῷ κτῆσιν ἐν τοῖς τετράποσιν εἶχον. τοὺς ᾗ, κ῀ εἰς Τροίαν ἀγαγὼν ἐν ναυσὶν, ἐπὶ τὸ μεγάλυ κύματο῀ τ῀ θαλάσσης, ἕνεκα τῆς Ἑλένης τῆς καλλιπεζχο῀, ὤλεσεν ὁ πόλεμο῀ δηλονότι ὑπὸ κοιμῦ. ἐνταῦθα δὴ, ἦγουν ἐν τῇ Τροίᾳ κ῀ ταῖς Θήβαις. τὸ ἤτοι ἐνταῦθα αὐτὶ τῦ δὴ. τούτους μὲν τὸ τῦ θανάτυ τέλο῀ φειεκάλυψεν. ὁ Ζεὺς ᾗ ὁ Κρονίδης ὁ πατὴρ μ῀ ἀνδρῶν κ῀ μ῀ θεῶν, ζωὴν κ῀ διαιτησὰς τούτοις παραχὼν ἰδίᾳ ὑπὸ μ῀ ἀνθρώπων, εἰς τὰ πέρατα τῆς γῆς φέρων ᾤκισε. κ῀ ἔτοι μὲν οἰκοῦσιν ἐν ταῖς νήσοις μ῀ μακάρων, χ῀ τὸν Ὠκεανὸν τὸν βαθυῤῥοῦν ψυχὴν ἔχοντες φροντίδων ἀπαλλαγμένην. ὅλβιοι ὄντες ἥρωες ἦγουν μακάριοι, τύτων γὰρ χάριν φύει ἡ γῆ ἡ τὰ θεῖς ζωὴν δωρυμένη, καρπὸν μελιηδέα, ἦγουν γλυκύν, θάλλοντα περὶ ἐπὶ τῷ ἔτει. Μηκέτ' ἔπειτ' ὄφελον.] εἴθε μὴ ἐχρεώσουν ἐγὼ ἐν τοῖς τῦ πέμπτυ χρόνοις ἀνδράσιν εἶ). ἀντὶ ᾗ, εἴθε μὴ ὑποκείμενον ἦν, ἐμὲ ἐν τοῖς τῆς πέμπτης τάξεως ἀνδράσιν εἶ). τὸ ἔπειτα ὄφελον. ἢ ᾗ μετὰ, ἀντὶ τ῀ τῆς εἶ. ἀλλ' ἢ ὠφέλον, ἀλλ' ἢ ὠφέλετον τούτων ἀποθανεῖν, ἢ ἔπειτα χρεώσω. ἐκ δύθυς φησὶ μ῀ τοὺς πέμπτους· τοὺς γὰρ μ῀ τούτους δύθυς, χείρονας ἐσεῖς τούτων νομίζ, ἀλλ' ἁπλῶς ἐν ταῖς ἔπειτα ὠφελόδυς. ἐφ' αἷς ἐκ ἀπαγορεύει μὴ κ῀ μεταβολὴν ἐπὶ τὸ χρεῖττον πιτὲ χρήσιος, ὡς ἀπὸ τ῀ πρίτυ χρύς τῦ χρυκῦ κ῀ θρασέο῀, ἐπὶ τὸ χρ῀ Ἠρώων ἐγένετο.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Δεύτερον αὖτε γέν῀.] ὁ μὲ Ὀρφεὺς ᾗ ἀργυρῦ γένυς βασιλεύειν φησὶ τὸν Κρόνον, τὺς χ῀ τὸν καθαρὸν λόγον ζῶντας ἀργυρᾶς λέγων, ὡς᾽ τὺς χ῀ νῦν μόνον χρυσᾶς. ὁ ᾗ Ἡσίοδ῀ ἐθέλων τῷ μεταβολῷ ἐνδείξαδ῀ τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς τὸ ἀργυρῦν γέν῀ μ῀ ἀνθρώπων ποιεῖ ῥᾴδιυον· πλὴν χεῖρον μὲ τὸ ἀργυρῦν γέν῀ εἶναί φησι τ῀ χρυσῦ, ἐκ εἰς ἄκρον ᾗ κακίαν ὀλισθῆσαν, ἀλλ' εἰς ἀργίαν κ῀ φυσικὴν ζωὴν ἀντὶ νοερᾶς. ὅπ ᾗ ἄργυρο῀ ἰᾶ λευκὸς, ὃς κ῀ δίκησιν ἔξω τιμώμεν῀ ὑπὸ μ῀ ὑγρῶν τῷ ὑγρότητα κ῀ ψυχρότητα παντὸς μᾶλλον κεκράμε κ῀ χαλκῦ, δῆλον. ψύχε῀ γὰρ τὸ ὕδωρ ἐν αὐτῷ ῥᾳδίως κ῀ θερμαινό῀ ἀκιπδιμέτρων ψυχρῶν ἢ θερμῶν, ὥστε διὰ τ῀ πόρων τύτων κ῀ ἰὸν ἐνδέχεδαι, τ῀ χρυσῦ πυκνοτάτυ ὄντ῀. πολὺ χειρότερον.] ἐχ ὅτι ἐκεῖνο κακὸν ἦν, ἀλλ' ἐχ ὅμοιον τῷ χρυσῷ. τὸ ᾗ πολὺ χειρότερον, δῶ συγκειτικὸν συγκεπκὸν αὐτὸ γὰρ τὸ χεῖρον συγκριτικόν. ὡς εἶπε λωίτερον. αὐτὸ γὰρ τὸ λῶον συγκειτικόν δῶ. τὸ δ' ἀργύρεον ἔνιοι τῇ γῇ ἀπέκυσι, λέγοντες, ὅτι ἐν τοῖς μεγάλοις ἔργοις τὸ ἀργύεον τ῀ γῆς γλυκαλογεῖ. Ἀλλ' ἑκατὸν μὲ παῖς.] ὀρθῶς ᾗ κακῆ βίᾳ τῷ ἀρχῷ ἐν τῇ μοχθηρᾷ τάξει ζῷῇ. τοιαύτη ᾗ ἡ πολιὰ χρόνον ἐν τῇ γυμνασιωτικῇ γλομένη. κ῀ γὰρ Πλάτων μ῀ Πυθαγόραν τινὸ῀ τοῦτο κατέγνω βασιλέων τὸν υἱὸν ἑαυτ῀ πολιὰ χρόνον ὑπὸ ταῖς γυναιξὶ τραφῆναι. εἰκότως ὖν ἀποβαίνειν τὸν ὑπὸ τοιούτων τρεφόμενον μέγα τύπον, ὡς ἀμαθῆ πάντων. ὧν δεῖ θρέψαι, τὸν ἀνδρικὸν

ἀνδρῶν ἢ γυναῖκα τὸ πῦθος. Ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν.] πάνυ φιλοσόφως ἀρχὴν φαύλην βίου καὶ καταδεεστάτην τὴν αὐταρκείαν ἐπαινεῖ καὶ γὰρ ὁ Πλάτων ἔφη Κῦρον καὶ Δαρεῖον στρατιώτας ἔθνη πολλὰ δαμάσαντας, ἄνδρας ἀγαθοὺς γεγονέναι· τοὺς δὲ παῖδας αὐτῶν ἀσχολουμένους ἐν γυναιξὶ τρυφαῖς καὶ τρυφώσαις, διαφθαρῆναι. Ἄλλως. κατὰ Σύγκρισιν. ἐπεὶ ἡ πρὸς ἐλάττους ἔζων. τὸ γὰρ ἑκατὸν οὐκ ὀλιγοστόν ἐστιν χρῆμα, ἀλλ' ὅτι πλῆθος· ἔστι γὰρ ἀόριστον αὐτὸ καὶ πολλά. ἀπάλλων.] ὁ μετ' ὀλιγοστείας τρεφόμενος, καὶ ὡς αὐ νηπάζων ἀτεκμάρτως, ὁ μηδὲν κατηρεῖν δυνάμενος, ὅθεν καὶ τὸ, τέτλαθι. Παυσίδιον ζώσκον.] εἰ πολλῷ χρόνῳ ἐτρέφοντο, ὀλίγον ἢ διέζων καὶ ἤκμαζον; πῶς οἱ τρέφοντες αὐτὸς διέζων; ἴσως οὖν πρὸς ἀπολογίαν τῆς ἐνδείας. τὸ δὲ παυσίδιον ζάσκον; ὡς πρὸς Σύγκρισιν τὸ ἑκατὸν ἔτη. ὕδειν γὰρ.] ταῦτα ἐσθιόμενα δοκεῖ μὲν ῥαθύμους ζωὰς παρέχειν, διὰ μαλθακίαν ὀξυδείζειν, καὶ μήτε πρὸς εἰς ἀλλήλους ὕβρεων ἀπέχεσθαι, μήτε πρὸς τοὺς θεοὺς τὴν εὐσέβειαν ἔχειν ζῆν δὲ ὁμοίως φυτοῖς πίνοντας καὶ ἐσθίοντας. ὅτω ζήσαντες Συβαρῖται καὶ Κολοφώνιοι πρότερον ἀπώλοντο, Πρόσων δὲ καὶ Μήδων ἦρξατο τὸ πάθος. Τοὶ μὲν ὑποχθόνιοι.] οἱ μὲν πρὸ τούτων ὑποχθόνιοι ἦσαν καὶ τῶν λῆξιν καὶ ἀγαθῶν χορηγοὶ καὶ φύλακες τῆς ὀπώρας, ὅτοι δὲ ὀπωροὶ φύλακες καὶ ὑποχθόνιοι λέγονται, ὡς ἐν τῆς ὑπὸ τῶν γῶν ταφέντες τόποις, διότι φυσικῶς εἶχον ζωῶν, ἀντὶ νεκρῶν. ἐοικότες τοῖς φυτοῖς τοῖς τὰς καρφὰς ὑπὸ γῆν ἔχουσιν· εἰκότως οὖν ὑποχθόνιοι, ὀπωροὶ δὲ φύλακες, ὡς ζῶντες καὶ τὸ ὀπωρὸν ἑαυτῶν· τοιαύτη γὰρ ἡ φυσικὴ ζωή. τίνων δὲ φύλακες; ἢ ὅλως ὁπόσοι ψυχαῖς, αἵ τινες ἐν ἐκείνοις τοῖς τόποις διατρίβουσιν ὑπὲρ φυσικῶς ζήσασαι, ἀλλ' εἰς πᾶσαν ὁλιθηρίαν κακίαν· διὸ καὶ τούτους προσέθηκεν, ὅτι καὶ αὐτοῖς τιμὴ τῆς ὀπωρῆς, καθόσον ἡ μεγάλα ἐξεργάσατο κακά, οἷα πρὸς ἔφεξιν τούτοις. τρίτον ἄλλο γένος.] τοῦτο τὸ γένος εἰκότως τρίτον, ὅτι νεωτερὸν ὄν, ὅτι παρῆγεν. ἀλλὰ δεινὸν ὄντως καὶ εἰς πυρώδη δύναμιν ἐκλακτίσαν, καὶ φονικὸν πρὸς σωμάτων μόνων ἐπιμανέντα. διὸ φησιν,

Ἄλκησον μεγάλῃ βίῃ καὶ χεῖρας ἄαπτον

Ἐξ ὤμων ἐτάμοιεν —— δηλοῖ γὰρ, ὅτι τὰ σωμάτων τὰ ῥαίμια ἤσκησαν ἐν τούτῳ τῷ βίῳ, ἅτε ἀλλοις ἐμπλοῦντες αἰεὶ τὰ ὅπλα καταπελάν, δηλονότι, καὶ τῷ χαλκῷ πρὸς τοῦτο ἐχρῶντο, εἰς τὸ σίδηρον πρὸς γεωργίαν, διὰ τὴν βαφὴν τὸν χαλκὸν στερροποιοῦντες ὄντα φύσει μαλακόν· διελιπόσης δὲ τῆς βαφῆς ὅτι τῷ τὸ σίδηρον καὶ ἐν τοῖς πολέμοις χρῆσιν ἐλθεῖν. Τοῦτο δὴ τὸ χαλκοῦν γένος ἐκ μελιᾶν εἶπε φῦναι Δωρικῶς, αὐτὰς ἐκ τῶν μυρίων τῶν δένδρων, ἃς καὶ ἐκ τῶν Μελιάδων Νυμφῶν. καὶ γὰρ Μελίας Νύμφας ἔφη φαβίν. ἄτοπον δὲ τὸ ἐκ τοῦ θείου γένους ὄντας θειοειδεῖς φῦναι, ἀλλ' εἰς ἐκ δένδρων στερεῶν καὶ δυσπαθῶν γεγονότας, τὰ τε ζώματα μεγάλης ἰσχύοντας, καὶ τὰ ἤθη ἀτρέμονας καὶ βιαίους· τοῦτο γὰρ αἰνίττεται ἢ ἐκ τῶν μυρίων αὐτοῖς γένεσις. Ἐκ μυρίων.] Νυμφῶν, Δωρικῶς Μελιάδων εἶπεν, ὅτι ἐκ τῶν ἐξ γόνων δ' ἀρσενῶν τινὲς δὲ ἀλλ' ἠγνόησαν μυρίας τὰς θρεπτίδας. ἄλλως. ὑπὸ ξύλου τινὸς ἀνόητον γένος λέγει καὶ ἀσυλλόγιστον, ὅτοι φησὶν, ἐκ ἐκ γένους θεῶν. οὐδέτι σῖτον.] ἀλλ' ἀλλοφαγίαν ἴσως ἐνόησεν, ἅτε θείων κρέα ἥδιον. περιέπτη γὰρ τὸ εἰπεῖν τί ἥδιον· ἀδάμας δέ ὄζις εἶδος σκληροῦ λίθου σίδηρον τέμνοντος. Καὶ τοὶ μὲν χειρῶσιν.] αὐτοὶ παρ' ἑαυτῶν κατὰ εἶδος, ὡς δυσμίκτοι καὶ θειοειδεῖς ὄντες, οὐ δὲ ἀλληλοφορουμένων, καὶ εἰκότως εἰς τὸν ὑποχθόνιον τόπον καταδαύσας, ἐν ᾧ τὸ ἄτακτον ζωώσας τῷ κόσμῳ, καὶ τὸ ἀηρόφανες τῆς δυμιόνων γένος, ὃς καὶ ἀὼδε τὰ λόγια καλεῖν. εἰσὶ μὲν οὖν ὅτοι τρίτοι τινὲς εἰκότως ἀπὸ τῆς χρυσῶν· ἐκεῖνοι μὲν γὰρ ἀπαθεῖς, οἱ δὲ μετ' αὐτοὺς ὅτοι ἀπαθεῖς, ὅτε ἐμπαθεῖς, εἰ καὶ πλαδωτῆτες, ἐξύβριζον διὰ τὸ δύπειραν τῆς ἀναγκαίων. ὅτοι δὲ οὐ μόνον ὑβρισταὶ, ἀλλὰ καὶ φονικοὶ καὶ ἐμπαθεῖς, καὶ εἰς ἐχθρὰν ἐλθόντες μοχθηρίαν, ὥστε ἐν τῇ τειαδὶ ἐκπεπλῆχθαι τὴν ἀνθρωπίνην ζωὴν, τῷ χρυσῷ, τῷ ἀργύρῳ, τῷ χαλκῷ· καὶ γὰρ τούτων ἡ τάξις τῆς ὑλῶν τοιαύτη ὄζις· ὁ μὲν χρυσὸς ἡλιοειδὴς, διότι φῶς μόνον· ὁ δὲ ἥλιος ἄυλον· ὁ δὲ ἄργυρος σεληνιακὸς· διότι καὶ ἡ σελήνη σωμάτων δεκτική, καθάπερ καὶ ἄργυρος, ἰῶ. ὁ δὲ χαλκὸς χθόνιος, καθόσον οὐκ ἔχων ὁμοίως τῷ φωτηρῷ, πολλῆς ὄζιν ἀναπλέως ζόφου. ἔτ' ἄλλο τέταρτον.] τὸ μὲν τρίτον γένος ἐξέλιπε διὰ τὸ καταχλυσμῷ φησι. μὴ δὲ τὸν καταχλυσμὸν, γένος παρῆλθεν εἰς τὸν βίον, ἱερὸν, τὸ τῶν ἡμιθέων, ἀρκέσαν ἴσως τῶν Τρωϊκῶν, ὅτι ἐπὶ τὰ καὶ

ὀντως ἡμεῖς· καὶ γὰρ Εὐμηλος ὁ στρατώσας ἐπὶ Τροίαν, ὃς ἦν Ἀδμήτου, αὐτὸς δὲ Φέρητος, ἔτος δὲ Κρηθέως, ὁ δὲ Αἰόλου, ὁ δὲ τοῦ Ἕλληνος, ἔτος δὲ Δευκαλίωνος· καὶ Γλαῦκος τοῦ Ἱππολόχου, τοῦ Βελλεροφόντου, τοῦ Γλαύκου, τοῦ Σισύφου, τοῦ Αἰόλου, τοῦ Ἕλληνος, τοῦ Δευκαλίωνος ὁ ἦν Γλαῦκος, ὄγδοος. τὸ τοίνυν Ἡρωϊκὸν γένος ἄχρι πολέμου διήρκεσεν ἀρετῆς διάφορον. ἄλλως. ἔτι ἄλλο τέταρτον, τοῦτο τὸ ἀπὸ Πανδώρας γένος, ὅτις ἦν τοῦ Ἐπιμηθέως, τοῦ Προμηθέως ἀδελφός, ἐξ οὗ Δευκαλίων. καὶ Πύρρα, ἀλόγως δὲ λέγεται ὅτι Προμηθεὺς ἀνθρώπους ἔπλασεν, ὡς πιστὸν ἀποδεῖξαι τὸ μὴ πεπλακέναι, ὥστε καὶ προσέταττεν Ἐπιμηθεῖ μὴ προσιέσθαι τὴν Πανδώραν. Πανδώρας γοῦν καὶ Ἐπιμηθέως γίνεται Δευκαλίων, καὶ Πύρρα. Δευκαλίωνος δὲ Ἕλληνος, τούτου Αἰόλου, καὶ Κρηθέως, καὶ Φέρητος, καὶ Ἄδμητος, καὶ Εὐμηλος ὁ ἐπὶ Τροίαν στρατώσας· διὰ δὲ τὸ ἀληθὲς, πρεσβύτερον τὸ ἡγέμονα, ἵνα μὴ ἔγκλημα φύσεως ἐπὶ τὸ χεῖρον ῥᾳστώσῃς λέγηται τὸ δικαιότερον, αὐτὶ τοῦ δίκαιον· καὶ γὰρ ἔδωκε ζύγκριμα πρεσβύτερον. τὸ δὲ ἄρειον, ἢ βέλτιον, ἢ πολεμικόν, καλέουσι Ἡμίθεοι.] Ἥρωας δὲ αὐτοὺς ἐκάλουν, ἢ ὡς ἐν τῷ ἔργῳ ὡς εἴρηται, ἢ ὡς ἐξ ἔρωτος γεγονότας, ἢ θεῶν ἐρασθέντων γυναικῶν, ἢ θνητῶν ἐρασσάντων ἀνδρῶν· ἡμιθέους δὲ, ὡς τὸ μὲν ἔχοντας θεῖον, τὸ δὲ ἀνθρωπικὸν καὶ τοῦ γήρως. ὡς ἂν εἴ τις ὅτι θεῶν μόνων τὸ ἐξ ἀμφοτέρων θεῶν, καὶ ἀνθρώπων τὸ ἐξ ἀμφοτέρων ἀνθρώπων, ἔτι δὲ καὶ τὸ ζυμμικτὸν ἔχει θεῶν καὶ ἀνθρώπων, ἡμίθεον λέγει. αὐτοὺς δὲ ταύτῃ τῇ ἐν τῇ γῇ οὔσῃ διαφορᾷ ἀναφέρειν δεῖ πρὸς τὸ εἶδος τῆς ζωῆς· ὅσοι μὲν γὰρ καὶ τοῦ ἀναγκαίου ζωοῦ μᾶλλον διέφερον, τούτους ἐκ πατρὸς μὲν θεοῦ, μητρὸς δὲ ἀνθρώπου παρέδωκε. ὅσοι δὲ καὶ τοῦ τεχνικοῦ ἀρετῶν, τούτους ἀνέπαλιν ἐκ θεαίνης μὲν μητρὸς, πατρὸς δὲ ἀνθρώπου. καὶ γὰρ ἄμφω μὲν θεῖα, καὶ τὸ ἀναγκαῖον καὶ τὸ τεχνικόν· ἀλλὰ τὸ μὲν, ἀῤῥενωπὸν, ὡς ἐῤῥωμενεστέρας ὂν ζωῆς, τὸ δὲ θηλυτερωτὲς, ὡς ὑφειμένον καὶ τοῦ ἀναγκαίου, καὶ ὡς τὰ μὲν ἀπαθέστερον, τὸ δὲ συμπαθέστερον πρὸς ἀπατεῶνας. Τοῦτο δὲ ἀπ' ἀθανάτων τοῖς Κρόνος ἐμβασίλευε. τοῦτον καὶ τὸν ἑξῆς ὡς φιλοσοφώδεις, ἐξωκίζουσι τῶν Ἡσιόδου, πάντα ἄλλα φαυλίζοντες, καὶ τὸ ἐνθουσιαστικὸν τῆς εἰσβολῆς τῶν μετ' αὐτὸν σίζειν ἀφαιρεῖν εἰώθοντες. ὡς γὰρ ἀποβλέψας πρὸς τὸ κατ' αὐτὸν τῶν ἀνθρώπων γένος μὴ τοῦ ἐξόρμητον τῆς τῶν ἡμιθέων λήξεως, ἐπάγει.

Μηκέτ' ἔπειτ' ὤφελλον ἐγὼ πεμπτοῖσι μετεῖναι [ῥέοντ!

Ἀνδράσιν, ἀλλ' ἢ πρόσθε θανεῖν, ἢ ἔπειτα γενέσθαι.

οὐκ ἐκ μόνου δηλοῖ τὸ ἀπὸ τῶν κρειττόνων εἰς τὸ χεῖρον εἶδος τῆς ζωῆς μεταβολὴν, ἀλλὰ καὶ ἀνάπαλιν ἔσεσθαι ἀπὸ τῶν χειρόνων εἰς τὸ κρεῖττον. τὸ γὰρ ἢ ἔπειτα ῥητῶς ἑτέρας γενεᾶς δηλοῖ· καὶ ἀμείνους ἔσεσθαί τινας τῶν κατ' αὐτὸν ἀνθρώπων ὕστερον· ὥστε καὶ ἐν τούτῳ δηλοῦν, ὅτι τὰς μεταβολὰς ἠθέλησε προδηλοῦναι τῶν εἰδῶν τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, εἰς τάναντία μεριζομένας. Καὶ τοὺς μὲν πολεμοῦντας] τοὺς περὶ Τυδέα καὶ Καπανέα καὶ λοιποὺς ἑπτὰ λοχαγούς, οἳ πάλαι ποτὲ ἡμιθέοι καὶ ζύγκριμα πρὸς ἡμᾶς, ὑστέρους ὄντας ἐκείνων. Οὓς μὲν, καὶ ἡμιθέων γένος ἀνδρῶν. πρότερα δὲ, ἤτοι πρότερον ἀνθρώπων. μᾶλλον ἔνεκα Οἰδιπόδου.] διὰ τὸ μᾶλλον πᾶσιν δηλοῖ τοῦ κτήσιν, δι' ὃν οἱ τοῦ Οἰδίποδος παῖδες καὶ πόλεμον ἤρασθαι πρὸς ἀλλήλους, καὶ ζυναπέθανον ἀλλήλοις, καὶ μιᾷ πυρᾷ παρεδόθησαν. ἄλλως. οἱ γὰρ παλαιοὶ ἐν τοῖς πρώτοις τοῦ κτήσιν εἶχον, ἀμέλει καὶ οἱ βασιλέων παῖδες ἐποίμαινον πρὸ τοῦ γάμου, καὶ ταῖς νύμφαις προέβαλλον καὶ βόας ἐχαρίζοντο· ἄθλοι καὶ αἱρεσίβοιαι. Εἰς Τροίαν ἀγαγών.] κατ' ἐξοχὴν λέγει τοὺς δύο πολέμους τὸ Θηβαϊκὸν καὶ τὸ Ἰλιακόν. Τοῖς δὲ δίχ' ἀνθρώποιν.] πρὸ τῆς τῶν Ἡρώων λήξεως ὁ λόγος, καὶ ὅτι καὶ βίον καὶ τόπους οἰκείους, οὓς ἐκάλεσεν ἤδη, χωρὶς τῶν ἀνθρώπων ἀπένεμεν αὐτοῖς ὁ Ζεὺς ἐν τοῖς πέρασι τῆς γῆς. ἄλλως. ἀποχώρισεν αὐτοὺς τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἴδιον τόπον καὶ ζωὴν, καὶ ζῶσιν ἀβλαβεῖς, πέραν τοῦ Ὠκεανοῦ, τὰς διατριβὰς ποιήσας, ὅ ὅτι ἐξεχώρησαν. παρ' Ὠκεανόν.] ἔνθα κατοικοῦσιν. αὐτοῖς δὲ μελιηδέα καρπὸν τρὶς τοῦ ἔτους φέρειν λέγει τὴν γῆν. δηλοῖ οὖν τὸ αὔτυγμα λῆξιν μὲ αὐτοὺς

αὐτὸς ἔχειν δευτέραν τῆς ἐν τῷ ἥλιον ζωῆς, καὶ διὰ τοῦτο λέγειν τὰ μακάρων νήσους οἰκεῖν. οὓς αἱ δὲ δαίμονες εἰλήχασιν ψυχαί, πίστις ἐκάστης. ὡς ἀπέχουσι τὸ ἡλίου, καθάπερ αἱ νῆσοι τῆς θαλάσσης. περὶ Ὠκεανὸν δὲ οἰκεῖν λέγουσι τὸ διοικοῦντα τὸν τόπον, ὑπὸ τὰ ἅδου βασιλείας, ὃν καὶ φασὶν περιιέναι τὰς εἰς ἅδου πορευομένας φέρειν δὲ αὐτὰς πρὸς τὸ γλυκὺ τὸ ἔτους καρπόν, ὡς πλείων ἀγαθῶν ἀπολαύσει τὸ ζῳοτόκον, ἐν τῷ ζωοτόκον δυνάμεων τὸ θεὸς τὸ γῆς. διὰ δὲ τοῦτο καὶ οὐχ ἁπλῶς εἶπε τὸ γλυκὺ φέρειν τὰς καρπὰς πρὸς, ἀλλὰ τὸ ζείδωρον ἄρουραν. ἄλλως. μακάρων νήσους ταῦ τὸν Παράδεισον αἰνίττεσθαι, ὅπου τὸ παρ' αὐτοῖς Ηλύσιον πεδίον λεγόμενον, παρὰ τὰ ἄλλα πρεῖν τὰ σώματα, ἢ παρὰ τὸ λύειν τὰς πόνους. Μηκέτ' ἔτι ὄφελον.] μὴ τὸν ἐξύμνησιν τῆς τῶν ἡμιθέων λήξεως ἐπάγει, Μηκέτ' ἔπειτ' ὄφελον ἐγώ. δι' ὃν ἐ μόνον δηλοῖ τὸν ἀπὸ τὸ χρεῖττονος εἰς τὸ χεῖρον εἶδος τῆς ζωῆς μεταβολὴν, ἀλλὰ καὶ ἀναπαλιν ἔσεσθαι ἀπὸ χειρόνων εἰς τὸ χρεῖττον. τὰ γὰρ ἢ [ἔπειτα ἡμίθεος εὐγένεις, δηλοῖ καὶ ἀμείνους ἔσεσθαί τινας τῶν νῦν κατ' αὐτὸν ἀνθρώπων, ὕστερον. ἔστω καὶ ἐν τούτῳ δῆλον ὅτι τὰς μεταβολὰς ἐβούλετο ὁ ποιητὴς ἀπὸ τοῦ εἰδώλου τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς εἰς τὰ ἑκάστοις γινόμενα.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Δεύτερον αὖτε ἦ θ' πολὺ χείροτερον.] ἤτοι τὸ χεῖρον πολὺ χειρότερον, ἤγουν τὸ ἀπεπλέκτων κακίαις ἀνθρώπων. οἱ γὰρ τὸ δεύτερον γένος, ὕστερον ἦσαν, καὶ τέχνας εὗρον. ὕπερφιάλῳ] τὸ μέγεθος, τὸν ἡλικίαν. οἱ γὰρ ὕστερον ἐκείνοι, ἐπὶ τὸ γῆς ἐγενήθησαν, καὶ ἐξ ὧν ἔγασαν τὸ σώματος ἰσχύος, μεγάλοι τε ἦσαν τοῖς σώμασι, καὶ δεινοὶ τὸν θεόν. οἱ γὰρ δεύτερον γένος, ἐπὶ τὸ ἐξ ἀπλακημάτων, ἤτοι τὸ τῶν ἐν ἀμφοτέροις ὑπῆρχον. φυλὴν τὸ ἡλικίαν, ἀφ' ὧν τὸ φύω, ὑπὸ μεταφορᾶς τὸ φυομένων δένδρων καὶ βοτανῶν. θαμὰ ἵστασκον] καὶ πολὺ ἐστάνειν, ἐκαλλύνοντο τὸ σῶμα, ὑπὸ τὸ ἀκριβὲς ἔγγιον, καὶ ἀκριβὲς καὶ ἔμπειρος ἦσαν. καὶ ζῶσι τὸ ὃς κε. ὑπὸ νόμου.] κρίνει τὸ ἀκριβῶς ἀκριβὲς λέγει, καὶ ἀπαιτήσει. ἔπαθε γὰρ πολὺ τὸ δεύτερον γένος μεσημβρινώτεροι, καὶ παχύτεροι. Ἀλλ' ἑκατὸν μὲν παῖς ἔτεα.] οἱ μὲν δεύτερον δίκαιοι ζωὴν ἐζήλωσαν ἀνδρῶν· οἱ δὲ τὸ δεύτερον γένος μεσημβρινώτεροι γενόμενοι πολλὰ τὸν φαῦλον βίον ἀκαινοτόμησε, τέχνας καὶ ἕτερα δρῶντες καὶ τοῦτο ἦ δεσποτικόν, μέχρι μὲ πολλοῦ πρὸς χρόνου πῖς γενέσθαι ζωεῖναι, καὶ οἰκτρεῖν μᾶλλον ζωὸ ταῖς μητράσι καὶ ὕπο γυναικῶν ἀνιᾶσθαι φοντο, ἐξυβρίζοντες ἦ καὶ χαλεπαίνοντες τῷ οἴκων τὸ πατρικῶν, ἀλλήλων ὕβρεις μὴ φέροντες, μὴ ἦ τὰ φίλτατα λοιμζόμενοι, βραχύβιοι ἐγένοντο, ὑπὸ δηλίων καὶ ὑπ' ἀλλήλων αὐαιρούμενοι. εἰκὸς ἦ τὸν ἐν γυναικωνίτιδι τεθραμμένας, καὶ οἰκουρίτους, ἀτακτέ τι καὶ μὴ δυναμένης τελῶσαί τι, βραχύβιος εἶδ), καὶ ὕπο τελάτῃν· ὅθεν καὶ μεγάλως νηπίους αὐτὸς λέγει, διὰ τοιαύτην ἀναζωφλίαν. Ἀλλ' ἴσως ἐρεῖ τις, καὶ τί λοιπὸν ἐῶ τούτοις ἀγαθόν; πολλὰ ἐῶ ἐκείνοις τὰ ἀγαθὰ, καὶ ὅρα καὶ πῖς ὑστέροις ἐν ἦ δύο τὰ ἐλαττώματα· τὸ μὴ φέρειν ἀλλήλων τὴν ὕβριν, ἀλλ' ὀξυχολεῖν καὶ τὸ μὴ διεγκρίνειν. διὸ, ἤγουν τὰς ψυχικὰς δυνάμεις. τουτέστι, τὸ μὴ σωφρονεῖν καὶ σωλογίζεσθαι, ὥσπερ ὑστέρους τε καὶ παυεργότερον πῖ τὰ τὸ θυμῷ τοῦτο φορεῖσθ). ᾧ ἐνὶ οἴκῳ.] ἐνὶ ᾧ, τουτέστιν ἐν τῷ ᾧ, καὶ ἐν τῷ ἰδίῳ. ἔστι ἦ τι χῆμα, ἀντιπρόσωπον καὶ ἐπεκτατικόν. ἠβήσας, καὶ ἵκοιτο.] ἀντὶ ἦ ἥβησι καὶ ἵκοιτο; Ἀπλῶς. ἥβης ἦ μέσον, ἢ ἥβη σεσηφεστικῶς. ἥβη ἦ ἡ ἐπιλοίπωσις λέγ). Παυείδιον.] ὀλίγον γίνε) ἦ ἐκ τὸ παύω, παῦρον τὸ ὀλίγον καὶ βραχύ, καὶ σωτήμως παυθῆναι δυνάμενον. καὶ φερωνυμικὴ ὑποκοσιστικὴ Ἀττικὴ παυείδιον. εἰκότως ἦ ἔτοι βραχὺ τὸ χρόνον διέζων, τὸ πατρικῶν οἴκων ἐκβάντες. ἀφεγγμένως γὰρ ἦσαν καθειδόμενοι τοῖς πατρικοῖς οἴκοις, καὶ ἐξ ἐκείνων τρεφόμενοι. ἐκβαντες, ἦ τέτων, καὶ φρονήσει πεπυχώμενοι, ἔπ ἦ καὶ πρὸς ἀλλήλους ὀξυχολοῦντες, καὶ διαπληκτιζόμενοι, σωτήμως τὸν βίον κατέτριβον. ὕβριν γὰρ ἀτάδαλον.] τὴν θαλλὴν ἐν παροῖς, ἤτοι τὴν ἄδικον ὕβριν ἀπέχειν καὶ κωλύειν ἀπ' ἀλλήλων ἐκ ἠδυνάμεθα. ἐδ' ἀθανάτους θεραπεύειν.] ἐδὲ τὰς ψυχικὰς δυνάμεις καὶ τὰ πάθη ἤθελον θεραπεύειν, ἤγουν κρατεῖν θυμῷ, καὶ τέτον φραύειν, καὶ τὰ ὅμοια δρᾶν. ἐδ' ἕρδειν μακάρων ἱεροῖς ἐπὶ βωμοῖς.] ἐδὲ ἐν τῷ βωμῷ καὶ κατοικίᾳ καὶ θυσιαστηρίῳ τῷ θεῶν, ἤγουν τ' ψυχικῶν δυνάμεων, ἤθελον ἕρδειν καὶ ῥέζειν καὶ θύειν· τουτέστι, συλογίζεσθαι καὶ κατασεισθῆναι· ἀλλ' ἐδίδουν αὐτὰς εἰς μικρᾶς ἀφορμῆς τῷ θυμῷ βωμὸς ἦ τ

θεῶν

θεῶν τέκνων, ἐ σφεῖς τῷ καθαρῷ μιμεῖσθαι πάρεστιν, τὸ λογιστικόν. ὡς καὶ Εὐριπίδης φησί που·

Οὐκ ἔστι πλοῦτος ἱερὸν ἄλλο, πλὴν λόγου·

Καὶ βωμὸς ἀρετῆς ἐν ἐν ἀνθρώπου φύσει.

Τὰ δὲ σφεῖς τῶν μυθικῶν θεῶν, ὅπου οὐκ ἔδυνον θεοῖς, ἑαυτοῖς, ὡς προχείρως καὶ βρέφεσιν εὐλογοῦσι μακάρων.] Μακαρες οἱ μὴ κακοὶ καὶ μοίρᾳ ὑποπίπτοντες. Ἡ. θέμις.] ὅτου Σωκρατικὸν καὶ ἄθελον ἔρδειν μακάρων ὅτι βωμοῖς, καὶ τὰ ἤθεα, καὶ τὰς διαγωγὰς αὐτῶν, καὶ διαπεφυκὼς ἄγρου τοῖς ἑαυτῶν ζωοῖς, καθὰ θέμις καὶ δίκαιόν ὅτι τοῖς ἀνθρώποις. θέμις δὲ, ἡ θεσία, καὶ τὸ δίκαιον παρὰ τὸ συγκατατίθεσθαι πάντας, ὡς καλῶς ἔχοντα. Ζεὺς Κρονίδης.] ἡ ἀφορέκτος εἰμαρμένη νοῦ. Τοὶ μὲν ὑπερθύμοι μακαρες.] μὴ ὑποχθόνιοι εἶπεν, ὡς ὁ Πρόκλος. τὸ γὰρ δεύτερον, ἀπαιτεῖ καὶ αὐτὸς ὑπερθυμίους ἀδυτέρους λέγεσθαι μάκαρας. ἀλλ' ἔμπνους.] ὅμως. ἔστι δὲ ἐναρμονιακὸς ζωόδεσμος· αὐτὸ τοῦτο, ὅμως καὶ ὀξυχόλοις ὕσι, καὶ τιμὰ ἔπεστι. Ζεὺς δὲ πατὴρ.] Χάλκειον γένος τοὺς γίγαντας λέγει, διὰ τὸ πολεμικοὺς εἶναι. χαλκοῖς γὰρ τὰ παλαιὰ καὶ ὅπλοις, καὶ ξίφεσι, καὶ γεωργικοῖς ἐργαλείοις ἐχρῶντο, βαφῇ τινὶ ταῦτα σκευαζόντες. ὑπολυμένης δὲ ἡ σκεύους βαφῆς τὸν χαλκὸν, χεωμένου τοῦ σιδήρου. χαλκὸς δὲ λέγεται, χάλυβός τις ὤν· ὅτι πρῶτοι Χάλυβες αὐτὸν εὗρον. ἐγὼ δὲ ἀρχῆθεν τὸν σίδηρον εἶναί φημι. λέγεται δὲ τὸν πολεμικὸν καὶ ἀναιρετήριον ὑπ' Ὁμήρου χαλκὸν ὀπαδητικῶς, παρὰ τὸ χέειν τοῦ ἁλικοῦ οὗ, ξίφος χάλκεον, ἔγχει χαλκείῳ, τῷ χέοντι τοῦ ἁλικοῦ καὶ τοῦ δυναμένου ἀναιρεῖσθαι. ἢ πειστέον μοι τῷ Ἡσιόδῳ, καὶ πᾶς λαμπρός.

Α' γὰρ ἀκριβῶς οὐκ ὀπίσαμαι λέγειν

Στέργω σιωπᾷν, ἢ λαλεῖν ἀκαίρως.

Ἐκ μελιᾶν.] πρίν φησι γλυκέως γίνεσθαι παρὰ τὸ εἰμαρμένης, τὸ γοητικὸν ἐκεῖνο, τὸ μάγειον. τὸ δὲ μελιᾶν, δυσκόλως φέρουσιν, ἐκ τῶν μελιῶν λεγόντες γλυκέως τοὺς γίγαντας, ἀλλ' οὐκ ἐκ τῶν νυμφῶν. ὧν εἰ χρεία σοι, ἐξάρμυε μάθε καὶ τὰ ὀνόματα. Ἐλίκη, Κυδοιμὸς τε καὶ Ἀρέθουσα καὶ Ἰδυῖα, Κρουνία, Βριθὼ, Κύδιππη, Ἀδρέστεια καὶ Γλαυκὴ, οὐκ ἐκ τούτων τῶν μελιῶν, ἀλλ' ἐκ μελιῶν δένδρων φασὶν αὐτοὺς, ἥρωας στερεούς. ἐγὼ δὲ φημι, ἡ εἰμαρμένη ἐπόησεν ἀνόσιον γένος, ποτὲ μὲν ἐκ μελιᾶν, ἥρωας σκληρούς· ἢ ἀπὸ τῶν μελιῶν δένδρων καρπεῖοι φασίν, ἢ ἀπὸ τῶν ἔξω μελῶν καὶ σωμάτων ἀνθρωπίνων δοκεῖν εἶναι, διά τε τὸ ὑπέρογκον αὐτῶν, καὶ τὸ φονικόν. οὐκ ἐφείδοντο γὰρ τοῦ οἰκείου σώματος, ὡς ἂν εἰ λίθος ἦν αὐτοῖς ἢ σίδηρος,

Χαλκὰν ἀνὰ χεῖρας, τεμεσίχροα βαινομένοισιν.

ὅτῳ γοητῷ ἐγὼ φημι, ἐκ μιᾶς λέγειν. ἢ ἁπλῶς τὸ ἐκμελὲς καὶ ἀρρυθμον εἶναι, καὶ ἀπειθὲς, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν μέλης τῶν μουσικῶν, ὄμβριμον.] ἰσχυρόν. βριμὼ δὲ, καὶ ὀβριμὼ κυρίως ἡ Περσεφόνη, ἥρωα ἡ γῆ καὶ ὁ θάνατος καλεῖται· ὅθεν τὸ ὄβριμον λέγεται. οὐδέ τι σῖτον ἤσθιον.] τοῦ μὴ δεῖν τοῖς καιροῖς τῆς τροφῆς ἀυτοὺς ἁρμόζειν, ἀλλ' ἐνόπλους καὶ πορφυρέους ἐσθῆσιν ἐν αἵμασιν, εἶπεν αὐτοὺς μηδὲ σῖτον ἐσθίειν. τροφὴ γὰρ καὶ σῖτον χαρὰς, ὁ εἰρηναῖος, καὶ τοῦ ψύχους, ἀδιάπυστος ἔχον θυμόν.] τουτέστι, σκληρὰν ψυχὴν εἶχον, καὶ ἀκαμπεῖς ἅτε, ὡς ἂν ὁ ἀδάμας. ἀδάμας δέ ἐστιν εἶδος σιδήρου, καὶ λίθος σκληρὸς, ὃς δι' ὑπερβάλλοντος πυκνότητα ἐν πυρὶ, ὅτε σιδήρῳ τέμνεται· ἀλλὰ μολίβδῳ, καὶ καμπτῇ σφάγνυται. Ἀ πλατεῖαι.] ἀνθρωπάπλατοι, οἷς ὀδοὺς πλατυπάζει, ἀγχιστοι. ἄπαστοι.] ἀνεπάπτοι, ἢ ἄφωνοι. ἄπαστος γὰρ ὁ ἄφωνος, Αἰολικῶς μικροχαρεῖται. Ἐξ ὤμων ἀκάμπτων.] δίκαιον δένδρων ἐφύοντο, ἐκ τοῦ πεφυκότος ῥήματος. διὰ τὸ ἐπέφυκον, δεικνυσί πη πλατύτερον τύπον, καὶ γιγαντόσωμον. χάλκειοι δέ τε οἶκοι.] ἐκ χαλκοῦ ἦσαν διὰ τὸ εἰ πεπληρωμένους τοὺς χάλκινα πολεμικῶν, χαλκέους αὐτοὺς λέγει. Χαλκῷ δ' ἐργάζοντο.] ἐν χαλκῷ ἐργαλείῳ· δικέλλαις, ἀξίναις, καὶ λοιποῖς. Τρίτεραι.] κατὰ χρησικὸν, αὐτὶ τοῦ ἑαυτῶν καὶ ἰδίαις. τὸ δὲ Τρίτερος κυρίως δηλοῖ δεύτερος προσώπου ὄντος, αὐτὶ τοῦ ὑμέτερος· καθὼ ὁ Ἡρόκλος. μᾶλλον ἁπλῶς ἀπιστρόφως ἐφίσταται καὶ τὰ φυσικῶς καὶ ἀφορίστως, καὶ Ἡσιόδῳ φερόμενος. δύρατα δόμοι.] Σκοτεινὸν, ἢ πλατὺ, Ἀ πίπτῃ ἐκτάσει τοῦ ῥῶ μακρὰ ἢ παρὰ τὸ δύρειαν καὶ πλατεῖαν ἔχειν ἢ ὅλην καὶ ὀροφὴν, καὶ τοὺς χαλκέους ἁπλῶς. καὶ μὴ τῶν βροτῶν χαίρειν ἐκ ἀπαναίνομαι, δύρατα τὰ αὐτοκλόνων, ὡς Σιμόεντος ἀνάμεσον, ὡς ἂν καὶ κρυερὸν, διὰ τὸ ψυχρὸς εἶναι τοὺς ἀναπνέοντας ἐκλείπουσι τοῦ ζωτικοῦ θερμοῦ. ἐκπάγλως.] καταπληκτικῶς φοβερῶς, ἐκ τοῦ ἐκπλήττω. Ἀλλὰ τί ἐν τοῖς πάνυ σοφοῖς πολυλογοῦμεν; καθάπερ τινὲς ἕτεροι οἱ τὰ

οἱ τὰ λόγια ἐχόμενα, καὶ τὰς ἀλληγορίας παρέντες· ἐκεῖ τὰ τοιαῦτα ἐχαρακτήρισε, πολλὴν καὶ ἐνταῦθα τούτων αὐτὴ κατάρσεως βάτιαν καὶ ἀχέρδον ἐπαπείρηται. ἀελίοιο.] ἄλιος τις ὤν, ὡς ἐξ ἁλὸς, ἤγουν θαλάσσης τὴν γένεσιν ἔχων. ἢ δήλιός τις ὤν, καὶ φανερὸς, καὶ ἀφαιρέσει ἥλιος. Λοῦσε.] τὸ αὐτὸς φασὶ δηλοῦν τὸ εἰς τὰ τοῦ ἰδίου τόπου. τὸ δὲ αὖθις, δηλοῖ τὸ πάλιν, καὶ ἐκ δευτέρου. ἐγὼ δὲ Ἰωνικῶς μὲν αὐτὸς φημὶ λέγεσθαι ἀντὶ ἁμφοτέρων. ψιλοῦται δὲ οἱ Ἴωνες ἐπ' ἀρμάτων χάριν φασὶ καὶ λοιπῶν, καὶ ἁπλῶς. κατὰ ὅμοια. Ἀθρόως δὲ, τό, τε εἰς τὸ τοῦ, καὶ τὸ ἐκ δευτέρου αὖθις. διασῶσαι δὲ οἱ Ἀττικοὶ, τὸν λέσβιον λέσβους λέγοντες. καὶ τὰ ἀσύλλαβα Σφέτλα, καὶ ἁμφίχει, καὶ ἐφίσσω, καὶ τὰ ὅμοια ἄλλα οἷς σὺ ἀρέσκου, σημείωσαι ταῦτα. εἰ δ' ὁ θέλεις, πλανῶ ἐμὲ τοῖς ἄλλοις. δικαιότερον.] ἀντὶ τοῦ δίκαιον, ἢ δικαιότατον. τὸ συγκριτικὸν, ἀντὶ τοῦ ἁπλοῦ, ἢ ἀντὶ τοῦ ὑπερθετικοῦ. ἢ δὲ δικαιοτέρης αὐτὸς λέγει τὴν γυναῖκα, οἵ τινες γυναῖκες ἐπὶ μὲν τοῦ ἡμετέρου χαρακτῆρι κατακλύδωνται, ἐπὶ δὲ τοῦ Ἡσιόδου ἀμφοτέρῳ πολέμῳ ἐπ' ἀλλήλων ἀνῃρέθησαν· οἱ δὲ δικαιοτέρας τὴν ἀπλουστέρων καὶ σκληροτέρων ἐπέων γυναῖκα αὐτὸς λέγει, ὑβρίζων ὅτι τὰς ἥρωας, ὅσῳ καὶ φασὶ δειλοτέρους. θεῖον γάρ, καὶ ἡμιθέους τούτους καλεῖ. Λέσβιον δὲ τὸ πολεμικὸν, ἢ ἀντὶ ὑπερθετικοῦ ἄκρον καὶ βέλτιστον. ἡρώων.] ἥρωας λέγουσι δὲ ἀπὸ τοῦ ἔρας, ἤγουν τῆς γῆς, καὶ διάλεκτον ἐξ ἧς πᾶς ἄνθρωπος ἥρως ἂν λεχθείη. ἢ ἀπὸ τοῦ ἀείρω· καὶ ψυχαὶ γὰρ τῶν ἀγαθῶν ἀνθρώπων διαζώσασαι σωμάτων καθ' Ἕλληνας, τὸν ἀέρα φασὶ κατοικεῖσθαι ἐροῦσι καὶ τοῦτο. ἢ ἀπὸ τοῦ Ἀρετῆς, ἧς φησιν Ὀρφεύς·

Μητέρα δ' ἡρώων Ἀρετὴν ἀπὸ κλυτὸν ἕλοντες.

ἢ ἀπὸ τῆς ἐράσεως καὶ μίξεως τῶν θεῶν. λαρῶσι γὰρ, ὅτι οἱ θεοὶ θνηταῖς γυναιξὶ μιγνύμενοι ἐποίουν τὸ τῶν ἡρώων γένος. Ἱστέον δὲ, ὅτι ἄνδρες θνητοὶ καὶ γυναῖκες θνηταὶ τὸ φθαρτὸν ὅτι τῆς ἡμῶν φύσεως. αἱ ψυχαὶ δὲ δυνάμεις, ἃς καὶ θεὰς ἔφασαν, τῇ ἡμετέρᾳ ταύτῃ φύσει μιγνύμεναι ἡμιθέους καὶ ἥρωας τοὺς κτησαμένους αὐτὰς ἀπεργάζονται. ἀπὸ γοῦν τούτου ἥρωες, καὶ τὰ ἕτερα τρία ἀέρος νοοῦνται τὸ ἐξ ἥρας καὶ γῆς, τὸ ἐν τῷ ἀεὶ πολεῖν τὰς ψυχὰς, καὶ τὸ ἐξ ἀρετῆς ἥρωας λέγεσθαι καὶ τοῦτο δὲ ζωὴ τούτοις ἴσον, θεῶν μετέρων, θνητὴν δὲ μητέρα ἐκείνους καλεῖ, ὅσους πρὸς θνητικῷ ἀρσενικῷ ἔχειν, ἤτις καὶ γυναῖκα, καὶ ἀνδρώδης ἐστὶ, μὴ καὶ ἡ λοιπὴ, ὅσοι δὲ τῇ χθὲς χεῖρες καὶ ταραττικῇ διαφέρεται, θεῶν μὲν καλῶν δὲ φαύλες μητέρων, θνητὴν δὲ πατέρων. κατ' ἀπείρονα γαῖαν.] ἀπείρονα, τὸν ζοφερὸν δῆ. ὅτε γὰρ ζοφερὸς, ὅτε κύκλος τέρες, ἀλλ' ἐδὲ ἀρχὴν ἔχει. καί πῃς μὲν τῶν φιλοσόφων, μᾶλλον δὲ οἱ πλείους, ζοφερὸν δῆ πάντα τὰ συγχεῖσθαι φασί. πῇς δὲ τὸν γλῶ τυμπανοειδῆ, ἕτεροι δὲ κυκλοειδῆ ἔφασ. ἀλλὰ τὰ τῆς φιλοσόφων διαφωνήματα, καὶ διαφωνήματα, νῶν ἐκτὸς ἔστω μοι. φῶς δὲ τὸν τὸ πυκνὸν χωρίον τοῦτο ἐξαγιστέον. γαῖα, τὸ γαῖ διφθογγον, Ἀττικῶς. αἷα γὰρ, καὶ θεσπιδὴς γαῖα. Ἰωνικῶς δὲ γῆ, τὸ γ ψιλόν. ἐξ οὗ ζωγραφία γῆ. Καὶ τὸν μὲν πόλεμός τε κακὸς.] τὸ χῆμα τοῦτο χρῆσθαι ἄθροισε, καὶ μειοσμὸς καλεῖ· τὸ μὲν πρῶτον τὸν μὲν, ἄθροισε, αὐτὶ τοῦ πάντας. τὸ δὲ δεύτερον, τὸν μὲν, τὸν δὲ, μειοσμὸς, αὐτὶ τοῦ πολὺς μὲν, πολὺς δὲ. ζωγρακτέον δὲ ἔτος·

Καὶ τὸν μὲ πόλεμός τε κακὸς καὶ φύλοπις αἰνὴ
ἄλεσσε, Τὸν μὲ ὑφ' ἑπταπύλῳ Θήβῃ, Καδμηΐδι γαίῃ
Μαρναμένους, ἕνεκα μήλων τῶν Οἰδιπόδαο· τοὺς δὲ καὶ ἐν νήεσσιν αἱ ἰσόμοιρα δὲ δῆλα, τῆς τε Θηβαΐδος, καὶ τῆς ὕστερον Τροίαν στρατείας. Φύλοπις κυρίως ἡ ἐμφύλιος μάχη· κατεχρηστικῶς δὲ πᾶς πόλεμος. ἑπταπύλῳ Θήβῃ.] σχεῖς εἰσι Θῆβαι. αἱ ἑπτάπυλοι, ἃς ὁ Κάδμος ἔκτισε, ἐν Βοιωτίᾳ. αἱ ὀκταπυλοῦσαι ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ αἱ Τροπαΐκιαι δεῖ τὸ Ἀγαμήστειον, ὃ ἐκαλοῦντο ὕστερον διὰ Ἀγάμηστον τὸν Κροίσου ἀδελφόν. Καδμηΐδι.] ὁ Κάδμος γὰρ ἔκτισε τὰς ἑπτακύλους Θήβας. Μήλων ἕνεκ'.] ἔνεκα τῆς θείας καὶ βασιλείας τῶν Οἰδιπόδου, δι' ἣν Ἐτεοκλῆς καὶ Πολυνείκης οἱ ἀδελφοὶ μονομαχήσαντες ἀλλήλους ἀπέκτειναν. μήλων ἕνεκα λέγει, ὅτι τὸ παλαιὸν βασιλεῖς πλουσιόμηλοι, καὶ πιμενικὸν ἔζων βίον. μῆλον δὲ λέγει τὸ θρέψαν αἰολικῶς. λέγει δὲ ἐδῶ τὸ μὴ ὂν καὶ ἄπειρον καὶ χαῦνον ἐῶ. ἢ παρὰ τὸ μέλω, τὸ φροντίζω. θεῖ πολλὴ δὲ ἦν, ὡς ἔφην, ἡ χρῆσις τῆς θρεμμάτων τοῖς παλαιοῖς. Οἰδιπόδαο.] τῆ Οἰδίποδος. ἀπὸ εὐθείας τὸ Οἰδιπόδης τὸ Οἰδιπόδου, καὶ Οἰδιπόδαο, διαλύσει Ἰωνικῇ. ἔστι δὲ καὶ ἑτέρα εὐθεῖα, ὁ Οἶδιπους, καὶ

τὸ ὁ Οἰδίτους, καὶ ὁ Οἰδιπόδας. λαῖτμα.] ἡ θάλασσα, καὶ τὸ θαλάσσιον κῦμα, παρὰ τὸ λαιὸν καὶ ἀριστερὸν τμῆμα καὶ ἀνάπαιστον ἔθνος εἰς δύο δὲ τρόπους ἡμᾶς οἱ παλαιοὶ διαιρεῖται, εἰς γῆν καὶ θάλασσαν. καὶ δεξιὸν μὲν τμῆμα, καὶ κατ' ἰσον ἡ γῆ· λαιὸν δὲ καὶ φαῦλον ἡ θάλασσα, καὶ τὰ ἐξ αὐτῆς κύματα. ὅπου καὶ χαλεπὸν ἡ θάλασσα, καὶ Ἄρατός φησι, Χάρυβδίν θ' ἑστάναντο θάλασσαν. ἠὐκέμοιο.] δικόμου. ἔνθ' ἵππον.] ὁπόθεν ἡ πόθεν τὸ γὰρ ἔνθα πολλαχοῦ καὶ χρονικὸν δηλοῖ. δίχ' ἀνθρώπων.] χωρὶς. βίοτον καὶ ἥδεα] ζωὴν, καὶ διατροφὰς, καὶ διαγωγάς. Ζεὺς Κρονίδης.] ἡ σιμβλόμενη. Ἐν μακάρων νήσοισιν.] ὥσπερ ἡμεῖς τοῖς ἀγαθοῖς ἀνδράσιν ἀποκληροῦμεν τὴν ἐν Ἐλυσίῳ διατροφὴν, οὕτω τοῖς ἥρωσιν ἐλύσιος ἀπενέμετο μακάρων νήσους, καὶ πεδίον Ἠλύσιον, καὶ τὰ ἀσφοδελὸν λειμῶνα, τὰ ἄδυφον. τὰ γοῦν φησι καὶ ὁ Ἡσίοδος, ὅτι θανόντες οἱ ἥρωες οἱ ἐπὶ Θήβας καὶ Τροίαν στρατεύσαντες τὴν μανδρείαν ἐκείνων διατροφὴν ἐπληρώσαντο. ἐπὶ μὲν τὴν ἐν Ὠκεανῷ νῆσον. Ὅμηρος, καὶ ὅτι ὁ Ἡσίοδος, καὶ Λυκόφρων. καὶ Πλούταρχος, καὶ Φιλόστρατος, καὶ Δίων, καὶ ἕτεροί τινες συγγραφεῖς· ὡς ἀγαθόν τι ἡ χώρα ἐστὶ, καὶ ἀεὶ καταπνεομένη ζεφύρῳ, τρὶς ἔτους ἑκάστου ἀναδίδωσι τοὺς καρπούς. οἰκεῖται δέ φασι καὶ τὰς τῶν ἀποθεσιοκόπων ψυχὰς διαπορθμεύεσθαι, χάρωνος πιλάτου. ἐπὶ τὴν αὐτὴν τῇ ἐπὶ τὴν Βρεταννίαν νῆσον Ὠκεανῷ. αὐθρώπους πῆς οἰκήσειν ἐχθυσθήσει, κάτοικοι δὲ Φορόγγοι φόρον μὴ τίνοντες αὐτοῖς, ἔτοι ἐπὶ τοὺς αὐτῶν οἰκίας καταδύοντας φωνῆς ἀκούσει καλούσης αὐτούς, καὶ χρότος ἐπὶ τοὺς δυσεργοὺς αἰσθάνοιτο. ἀφέντες δὲ πολλὰ διείσκουσί τινα, καὶ περὶ τοῦτων, ἐπιδεικτῶν μυρία· εἰς ταῦτα δὲ ἐμβιβάσαντες μυρίους ἐπὶ τὴν Βρεταννίαν νῆσον καταίρειν κελεύσαντες, καὶ ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ πλατεῖαν καὶ ἐρυθρὰν ὁδὸν ποιήσαντες, ἐπὶ τὴν ἐν Ὠκεανῷ νῆσον καταπλέοντες εἰς αὐτὴν, ὅτε τῆς ἰδίας νεὼς κέχρηνται. ἐκεῖ γὰρ ἀποδανόντες ἐξάγουσιν ὡς ἐκ σιδύτης πέρσαι ἐπιβάντες. ἐδίνα δ' ὁρῶντες ἀκούσει φωνῆς τὴν ἀποδημίαν αὐτοὺς κατ' ὄνομα, καὶ χρὶ φυλακὴν, καὶ χρὶ συγγένειαν καὶ τέχνην καλούσης αὐτούς. καὶ αὐτῶν δ' ἡμιόνους ἀποκεκομένων. καὶ ὅτε πάλιν μιᾷ ῥοπῇ ἐπὶ τὴν ἑαυτῶν ἀποπλέοντες αἰδάσσουσι τὴν νῆσον ἐλεφαντίνων, ἢ ὅτε ὡς εἶχον ἀπολιμπάνουσιν ἐν τούτῳ πάντες ἔφασ' παῖδες Ἑλλήνων, ἐπεὶ τὰς τῶν ἀποθεσιοκόπων διάγειν ψυχάς. ὁ γοῦν καὶ Ἡσίοδος φησι περὶ τῶν ἡρώων. Τοὺς τῶ ἔτους θαλλόντα] ζεφύρῳ ἔφλῳ τὴν χώραν καταπνεῖσθαι, καὶ τρὶς τοῦ ἔτους τὰ ἐπεὶ δένδρα καρποφορεῖσθαι, ὡς φασιν οἱ ἱστορικοὶ, ὡς ἀληθές, καὶ οὐχ ὡς μῦθος. τίς δὲ καὶ Γαΐου Γάλλου Καίσαρος. διυχέσαντος ὕδατα ἐν πολλοῖς, καὶ τὸ Ὠκεανοῦ ὕδωρ πυχόντα διαπεραιοῦσθαι φησι τεῖχος μιᾷ, καὶ ἑκατὸν ἐπιβάντας, ἀρραδέστατα δὲ τῷ λίαν σφοδρῷ στάσαι ὁ χεὼς ἐκεῖ θελήσας καταικῆσαι. ἐξωθοῦσαι δὲ ὑπὸ τῆς ὑσμῖσι καὶ ἄκοντα. Μηκέτ' ἔπειτ' ὄφελον.] ἐπιμηθεῖς ὁ Ἡσίοδος τοῦ ἡρωϊκοῦ γένους, καὶ δείξας τοῦτο ἀχρεῖον ὂν ἐπιθυμεῖ μήτε ὕστερον τοῦ ἡρωϊκοῦ τούτου γένους γενέσθαι, μήτε ὑστεράτερον, ἀλλὰ θανεῖν ἐν τῇ τετάρτῃ γενεᾷ. ἔπειτα δὲ ζωπυρεῖται· Μηκέτ' ἔπειτ' ὄφελον· περὶ οὓς ἴσως πέμπτοις μεθῶναι ἀνδράσιν, ἢ ἔφθαι γενέσθαι, ἀλλ' ἢ τρίτοις θανεῖν, ἤγουν ἐν τῇ ἡρωϊκῇ γενεᾷ· οἱ δὲ λέγοντες τοὺς ἑπτὰ ἀνθρώπους λέγειν τοὺς Ἡσιόδου μέλλειν γενέσθαι, ἐναντίως τῷ Ἡσιόδῳ καὶ ἑαυτοῖς φασί.

Νεῦν γὰρ δὴ γένος ἐστὶ σιδήρεον· οὐδέποτε ἦμαρ
Παύσονται καμάτου καὶ ὀϊζύος, οὐδέ τι νύκτωρ
Φθείρονται χαλεπὰς δὲ θεοὶ δώσουσι μερίμνας.
Ἀλλ' ἔμπης καὶ τοῖσι μεμίξεται ἐσθλὰ κακοῖσιν.
Ζεὺς δ' ὀλέσει καὶ τοῦτο γένος μερόπων ἀνθρώπων,
Εὖτ' ἂν γηνόμενοι πολιοκρόταφοι τελέθωσιν.
Οὐδὲ πατὴρ παίδεσσιν ὁμοίιος, οὐδέ τι παῖδες,
Οὐδὲ ξεῖνος ξεινοδόκῳ, καὶ ἑταῖρος ἑταίρῳ,

Nunc enim genus est ferreum:
nunquam nec die
Quiescent a labore & miseria,
neque nocte.
Corrupti: graues vero dij dabunt
curas.
Sed tamen & hisce admiscebuntur bona malis.
Iupiter autē perdet etiam hoc genus varie loquentiū hominum,
Postquam facti circa tempora canituerint.
Neque pater liberis similis, neque liberi patri,
Neque hospes hospiti, neq. amicus amico,

Οὐδὲ

Οὐδὲ κασίγνητος φίλος ἔσται, ὡς τὸ πάρος περ.
Αἶψα δὲ γηράσκοντας ἀτιμήσουσι τοκῆας.
Μέμψονται δ' ἄρα τοὺς χαλεποῖς βάζοντ' ἐπέεσσι
Σχέτλιοι, οὐδὲ θεῶν ὄπιν εἰδότες οὐδὲ κε λοιγὸν
Γηράντεσσι τοκεῦσιν ἀποτίσειαν θρεπτήρια δοῦναι,
Χερσὶ δίκας· ἕτερος δ' ἑτέρου πόλιν ἐξαλαπάξει.
Οὐδέ τις εὐόρκου χάρις ἔσται, οὔτε δικαίου,
Οὔτ' ἀγαθοῦ μᾶλλον δὲ κακῶν ῥεκτῆρα καὶ ὑβριστήν
Αἰνήσει τιμήσουσι. δίκη δ' ἐν χερσὶ καὶ αἰδὼς
Οὐκ ἔσται· βλάψει δ' ὀλοὸς τὸν ἀρείονα φῶτα
Μύθοισι σκολιοῖς ἐνέπων, ὅρκον δ' ὀμόσσει.
Ζῆλος δ' ἀνθρώποισιν ὀιζυροῖσιν ἅπασιν
Δυσκέλαδος κακόχαρτος ὁμαρτήσει στυγεράων.
Καὶ τότε δὴ πρὸς Ὄλυμπον ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης,
Λευκοῖσιν φαρέεσσι καλυψαμένω χρόα καλὼ
Ἀθανάτων μετὰ φῦλον ἴτον προλιπόντ' ἀνθρώπους
Αἰδὼς καὶ Νέμεσις· τὰ δὲ λείψεται ἄλγεα λυγρὰ
Θνητοῖς ἀνθρώποισι. κακοῦ δ' οὐκ ἔσται ἀλκή.

Neque frater amicus erit, vt ante hac.
Statim veto senescentes dehonorabunt parentes.
Incusabunt autem illos molestis alloquentes verbis
Impij, neque deorum oculum veriti, neque hi sane
Senibus parentibus educationis præmia reddent,
Violenti alter vero alterius ciuitatem diripiet.
Neque vllapij gratia erit, neque justi,
Neque boni magis vero malefici & iniurium
Virum colent. Iustitia vero in manibus & pudor
Nocuerit. Lædet autem malus meliorem virum,
Verbis obliquis alloquens, periurium vero iurabit.
Liuor autem homines miseros omnes
Raucus, malis gaudens, comitabitur inuisus.
Tumque demum ad cælum a terra spaciosa,
Candidis vestibus tectæ corpus pulchrum,
Deorum ad familiam abibunt, relictis hominibus,
Pudor & Nemesis, relinquentur autem dolores graues
Mortalibus hominibus. malis vero non erit remedium.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Νῦν δὲ δή.] καὶ δὲ δὴ δεῖ ἡμᾶς σημῆναι, αὐτίπαππον διαιρέτη καὶ σκληρὸν καὶ τὸν μετρίως ἐκπεπαιδευμένον. πάντες δὲ ὁ φίλος καὶ μέλας. ἐδέ ποτ' ἦμαρ.] οὐδέποτε κατ' ἦμαρ παύσονται πόνου καὶ πολυπραγμοσύνης. ἄχρι ἂν ἡ ἀρχὴ αὐτῶν οὐκ ἐπαγγέλλῃ παῦλαν τῶν κακῶν. ἔτι καὶ νῦν τὸν γύλιπα παύσονται φθειρόμενοι. χθόνιοι δὲ μελίσσαις δώσουσιν αὐτοῖς οἱ θεοί. τοῦτο δὲ ἀκόλουθον τοῖς μὴ δεδιδαγμένοις ἐπαγγελλομένοις καὶ ὑπὸ τῶν θεῶν παροράσθαι, καὶ εἰς μελίσσας ἐμβαλλομένοις. Ἀλλ' ἔμπης καὶ τοῖσιν.] ἀλλ' ὅμως καὶ ὅτι τούτοις μεμιγμένα ἔσται ἀγαθὰ κακοῖς· ὁ Ζεὺς δὲ ὀλέσει καὶ τοῦτο τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων, ὅτι καὶ αἱ γενέσεις, πολυχρόταφοι οὖσαι ἅμα τῇ γῇ διαφθείρονται, ἡμῖν πολλοὺς τοὺς προτάφους. ὑπὸ τῶν προτάφων δὲ ὡς ὅτι τὸ πλεῖστον ἄρχονται πολιοῦσθαι οἱ ἀνθρωποι. ὑποκοριστικῶς τοῦτο εἴρηται, ἀντὶ τοῦ ὅταν ἀπογηράσωσι καὶ τὰ χεῖρα γεραίνωσι. τελέθουσιν.] τελῶ τὸ ποιῶ καὶ τὸ ὑπάρχω. ἀφ' ἧς ἔχει παρατατικὸν τελέθω, ὡς ἀπὸ τοῦ νέμω νεμέθω, καὶ φλέγω φλεγέθω, καὶ θάλλω θαλέθω· ὁ μέλλων τὸ θ' οἴσει, καὶ τὸ ἀόριστον ἢ καὶ γίνεται πλέονα· ἀφ' οὗ πλεθάω πλεθῶ, καὶ πλεθόων παρεσθάκη τὸ ὁ, ὡς ἐν τῷ ὁρῶ. Οὐδὲ πατὴρ παίδεσσιν ὁμοίϊος.] τὸ ὅμοιος πάντως ἢ ὅτι τὸ γνώμης λέγει, ἢ ὅτι τὸ ἰδέας. δηλοῖ δὲ ἑκατέρωθι κατ' ἀμφοτέρα τὸ σημαινόμενα χώραν ἔχειν καθ' ὑπεροχήν. ἔστω δὲ ἡ ὅτι τῆς γνώμης καὶ ἔχει πᾶς ὁ λόγος. οὐδὲ ὁ πατὴρ παισὶν ὁμοιωτὴς καὶ ξυμφορὰς ἔσται, οὔτε δὲ καὶ οἱ παῖδες τοῖς πατράσιν, οὐδὲ ὁ ξένος τῷ ξενοδόχῳ, καὶ ὁ ἑταῖρος ἥκιστα ὁ φίλος καὶ ξυνήθης τῷ ἑταίρῳ. ἀλλ' ἄπασι δηλονότι καὶ ἀσύμφωνοι ἔσονται καὶ πατέρες πρὸς παῖδας, καὶ παῖδες πρὸς πατέρας, καὶ ξένοι πρὸς ξενοδόχους, καὶ τὸ ἀνάπαλιν, καὶ ἑταῖροι πρὸς ἑταίρους. καὶ οὔτε τὸ βέλτιστον λήψεται ἂν οὔτε. οὐδὲ ὁ πατὴρ τοῖς παισὶν ἔσται ὅμοιος οὔτε ἰδέαν, οὐ μοιχείας δηλονότι πλεονάζούσης, ἔτι οὔτε οὐδὲ οἱ παῖδες τοῖς πατράσι. τοῦτο δὲ καὶ ἀπὸ ἀντιστρόφου· εἰ γὰρ ὁ πατὴρ οὐχ ὅμοιος τὴν ἰδέαν

τοῖς πᾶσι, δηλονότι καὶ οἱ παῖδες τοῖς πατράσι. τὰ γὰρ ἐξῆς ἔχει τὸ φίλος ὑπὸ κοινὴν ἀνάγκην ἀμοιβαίως ἐπ' αὐτῶν ἔχει τὸ ὅμοιος ὅτι ἐπὶ ἰδίας. οὐ καὶ ὁ ξένος τῷ ξενοδόχῳ ἔσται φίλος. ὡς τὸ πάροικος.] ἤγουν ὡς τὸ δεύτερον. καὶ ὁ ἑταῖρος τῷ ἑταίρῳ, καὶ ὁ κασίγνητος τῷ κασιγνήτῳ. εἶτα ὡς ὑπὸ ἄλλης ἀρχῆς. Αἶψα γὰρ γηράσκοντας ἀπημύνουσι τοκῆας.] τουτέστι, τάχιστα καὶ ῥᾳδίως, οἱ ἐσόμενοι ἄνθρωποι ἀτίμως πείσουσι τοὺς ἰδίους πατέρας γηγενεσθαι μέμψονται γὰρ, ἤγουν κακῶς ἀγορεύσουσι τούτους, λοιδορούμενοι διὰ χαλεπῶν. λοιδορειῶν. τοῦτο γὰρ τὸ — χαλεποῖς βάζοντ' ἐπέεσσι. Σχέτλιοι, ἤγουν ἄθλιοι. εἰδότες θεῶν ὅπιν εἰδάτης.] τουτέστι κἂν εἰς θεοὺς εἰδότες ἀσεβῶσιν οὐδὲ μέλλουσι γηράσαντας τοὺς ἑαυτῶν πατέρας ἀποδοῦναι θρεπτήρια, αὐτὶ τοῦ ζωοτόκια. γηράντεσσι.] γηράω γηρῶ, γήρασα, γεγήρακα, ὁ γηράσας, τῷ γηράσαντι, καὶ συγκοπτὶ γηρᾶντι. ἀφ' οὗ γηρέντες δοτικὴ τῆς πληθυντικῶν. καὶ γηράντεσσι δοτικὴ τῆς πληθυντικῶν.

χαλεποῖς βάζοντ' ἐπέεσσι.] ἤγουν τῇ βίᾳ τὸ χειρᾶσθαι ἔσται. τὸ δίκαιον οὐ ζόντες. πορθήσουσι γὰρ πόλιν ἑτέρων ἑτέρας. Οὐδέ πως ὅρκιον χάρις ἔσται.] ἤγουν οὐδεμία γὰρ χαρὶς ἐν τῷ ὅρκῳ, τουτέστι τῷ ὀμνύειν. ἢν ἄλλου δηλονότι ἔξωσι πρὸς αὐτὸν, ὅτι τὸ δίκαιον ἀνθρώπῳ ἐστὶ τὸ ἀγαθόν. μᾶλλον γὰρ τιμήσουσιν ἄνδρα ῥαδιουργὸν καὶ ἐργαστὴν κακῶν.

καὶ ὕβριν.] ἤγουν ὕβριστὴν ἢ ὑβρίστρια καὶ οὐκ ἔσται. ἐν ταῖς χερσὶν, ἤγουν ἐν τῇ ἐργασίᾳ αὐτῶν, δίκη καὶ αἰδὼς ἀναιδέως γὰρ καὶ ἀδίκως ἔχοντες ἀλλήλους ἔσονται πορθοῦντες. βλάψει δ' ὁ κακὸς τοὺς ἡρόπους τὸν ἀρείονα φῶτα, ἤγουν τὸν ἀγαθὸν τοὺς ἡρότας ἄνδρας. τὸ θηλυκὸν αὐτὶ τοῦ ἀρσ. εἰπὼν, ἤγουν διαστρέψων καὶ διαβάλλων αὐτὸν ἐν λόγοις σκολιοῖς, ἤγουν παρύροις.

ὀμόσσῃ δ' ὅρκον ὀμεῖται.] αὐτὶ τοῦ ὀμόσῃ ταῖς διαστροφαῖς αὐτῆς καὶ πανουργίαις ὅρκον ὀμεῖται βεβαιῶν αὐτάς. ὁ μὲν τίσει ἢ ἤγουν ἀπολεῖται ἄπασι τοῖς ὀλοὸν ῥέζουσι, ἤγουν τοῖς ταλαιπώροις ἀνθρώποις ζῶλος, ἤγουν φθόνος. δυσκέλαδος.] τουτέστι κακὰς φήμας ἐγείρων. τοιοῦτος γὰρ ὁ φθόνος, μεμψίμοιρον καὶ λάθρα φήμας ἀπαύστους κακάς. καλόχαρτος.] ἤγουν χαίρων καλῶς. κακοῖς χαίρων. συμφορὰ πᾶσι.] ἤγουν μισητὸς τοῖς ὅλοις, τουτέστι δυσβάστακτος. καὶ τόδε δὴ ἡ αἰδὼς καὶ ἡ νέμεσις καταλιποῦσα τοὺς ἀνθρώπους, ἔπειτα, ἤγουν, ἀπολεῖται πρὸς τὸν ἐγγὺς ὅτι τὸ ἀγαθὸν τῆς θείας καὶ ἀπὸ τῆς ἀρχαίας χρόνος, καλυψάμεναι τὸ καλὸν πρόσωπον λευκοῖς ἱματίοις. αἱ δὲ κακαὶ λύπαι, αἱ ἀπὸ τῆς ἀναιδείας καὶ τοῦ φθόνου, κατακαλυφθήσονται τοῖς ἀνητοῖς ἀνθρώποις. ἔσται καὶ ἡ ὑποσόχησις ἐκ ἔσται. ἔπειτα, ἀντὶ τοῦ ἀλλὰ ὅσον. εἰμὶ ὁ δωσάτω καὶ ὅτι ἀνεστῶτος καμεῖται καὶ ὅτι μέλλοντος, τὸ δεῖπνον τῆς δυσπαῖς, ἔπειτα, ὁταῦδε καὶ ἐπὶ μέλλοντος ἀντὶ τοῦ ἀλλὰ ὅσον.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Νῦν γὰρ δὴ ἡμῖν.] διὰ τὸ σκληρὸν καὶ τὸ μέλαν ὁ σίδηρος εἰκόνα φέρει τῆς πικρᾶς καὶ ἀφεύκτου τῆς ἐμπαθοῦς ζωῆς τῆς ψυχῆς. δι' ἣν εὐκόπως μὲν ἔχουσι τὸ γαυριᾶν, ἀντέπεται δὲ τὸ ζωικὸν τοῦ τὸν ὀρθὸν λόγον, τὸ δὲ εἰπεῖν,

Ἀλλ' ἔμπης καὶ τοῖσι μεμίξεται ἐσθλὰ κακοῖσιν,

ἐνδείκνυται μὴ πάνυ κακοῦσθαι τὴν ψυχὴν ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων. εἰ γὰρ ἐπ' ἀμφότερα εἶδε καὶ ἐπ' αὐτὴν τῆς ἀδικημάτων καὶ τῶν ἀδικουμένων, τοῦτο ἦν ἴσον, ἵνα στρέψῃ τὸν Πέρσην, μὴ παντελῶς ἀπρονόητα καὶ ἀπροβούλευτα ἡμᾶς εἶναι αὐτὸν ἐκάστοτε πονηρόν. Ζεὺς δ' ἀλλοίοσι.] ἐπικατάγνυσι διεφθαρμένον ὄν, καὶ τοῦτο τὸ τῆς ἀνθρώπων ἡμῶν ἁπλοῦν φησι. τοῦτο δὲ ὑπολυμαίνει, πειρώμενος αὐτοὺς τοῖς δώροις, ἐπειδὴ καὶ μετὰ τοσαύτην ἀφροσύνην τῶν ἀνθρώπων τῆς μετ' αὐτοὺς τοῖς δώροις, ἐπειδὴ καὶ μετὰ τοσαύτην ἀφροσύνην τῶν ἀνθρώπων τῆς μετ' αὐτοὺς τοῖς δώροις ἐπιμένων παντοίως, ὡς ἐφεξῆς δηλώσει τὸν ξένον καὶ ὁποῖα τὴν δίκην αἰσχρὰ χρησάμενοι. ὁμοῖος.] ὁμοιοπαθὴς, σύμφωνος, ἢ ὁμοίου τῇ γνώμῃ ἢ τῇ ἰδίᾳ; ὡς μοιχείας δηλονότι πλουτοῦσαι. ἀτὰρ κἠμῖν δίκη τὰ ἑξῆς ἐδήλωσεν ὁ πλοῦν δηλοῖ ἄλλως. τὸν μὲν ὁμοῖον, δηλοῖ τὸ κοινωνικὸν καὶ συμπόρον καὶ φίλιον φιλεῖ γὰρ ὁμοιότητα ἀγαπᾶν. πάντα γὰρ ἐπιζητεῖται τὰ ἀγνοηθέντα κακὰ ἐν τῷ βίῳ μετ' αὐτὸν, τὴν ἐπιείκειαν τῶν παίδων καὶ πατέρων, τὸ ξένιον καὶ ξενοδόχον, τὸ ἑτέρους εἰς ἀλλήλους τεκεῖν γὰρ καὶ φιλίαν αἰγγενικὴν, ἑταιρικὴν, ξενικὴν. παῖδάν τ' ὀμοῖον.] διὰ τούτων τὴν κείνων διαβάλλει μετ' αὐτὸν ὁμοίων, ἃς ἐπίσης ἐδύνατο ἀξιοῦν δικαιοσύνης, ἐπορκίαν δυσκλείας, ἀναίδειαν αἰδοῦς, ἀχολιότητα ἀπόπτου. ἃ δὴ πάντα καὶ ὁ καθ' ἡμᾶς ἔχει βίος. ἐν δὴ τούτοις, ὅτι καὶ ἐν ὑλῇ ἀδίκως χαρεῖσα δραστικῶς λέγεται. καὶ τοῦτο διὰ τὸ ἀκροτόνως δηλοῦν,

δικλῶν χειροδίκας αὐτὸς ἀπάλεσεν, οἷς τῇ δυνάμει τὸ δίκαιον τὸ διὰ τῆς χειρῶν δείζοντας, καὶ τῇ βίᾳ χρωμένους καὶ ὑ μάχῃ τὸ, χειροδίκαια ἔδ), καὶ τὸ δίκαιον ἐν χερὶ μὴ ἔχειν. διὰ γὰρ τοῦτο ἔσονται χειροδίκαι, διότι τὸ δίκαιον ἐν τῇ χερσὶν αὐτῶν οὐκ ἔστι· τοῦτο μὲν γὰρ παρὸν, οὐκ ὄπιζέπτ τῇ χερσὶ βιάζεσθ. τοὺς δ χειροδίκας ἐκείνους ἴδ), τοὺς τὸ δίκαιον τῇ βίᾳ μόνῃ τῆς χειρὸν δείζοντας, οἷς μὴ τοὺς χεῖρας ὑπὸ τῶν δικαιοσυνῶν φαίδειν, ἀλλ' αὐτοὺς ἴδ) τῶν δικαίων μόνας ἀφοείσπάς. Γυναίκπιον τοκάδσιν.] ὑδὲ τοὺς γονεῖς γηροβοσκοῦσι· γέγονε δ ἐκ τῆς γήρημ. χειροδίκαι δ, οἱ ἑαυτῶν πιθόμενοι, καὶ ἐκ χειρὸς τῶν ἄρματων παίοντες, καὶ ὑ κτ' νόμον. ἕτερ Θ δ' ἑτέρᾳ φάλαν.] ὅτος δ' ἑαυτῷ ποιῶν τῶν ἐκδίκων· τυτέστν ἐν τῇ ἰσχύϊ τὸ δίκαιον ἔχοντες· καὶ ὑδὲ ὁ διορῶν, τυτέστν ὁ δ' σεβὴς, χάος ἔχ παρ' αὐτοῖς. ὑδὲ ὁ δάκ Θ, ὑδ' ὁ ἀγαθὸς. καὶ τα

— κακῶν ῥεκτῆρα καὶ ὕβεως, αὐτὶ τ κακὸν ἔργον καὶ ὑβεσίαν ἀνδραπν. τιμῶν καὶ τὸ παρ' Εὐριπίδῃ ἐν Θυέσῃ. φόλιμον, αὐτὶ τῦ ἐπιστικὸν, πολέμιον. δίκη δ' ἐν χερσὶν.] αὐτὶ τῦ δικαιοσυνῶν. καὶ ζῆλ Θ νῶν ὁ φθόν Θ· ὁ δ φθόν Θ, φησὶν, ὁ παρεχωρῶν καὶ κακὸχαρτ Θ, ἐπακολυθῶν τοῖς ἀνθρώποις. Ζῆλ Θ δ' ἀνθρώπισιν.] τὸν φθόνον ἐκ τύπε ζῆλον ἐκάλεσε· δυσκόλαδον μὲν αὐτὸν ὀνομάσας, διὰ τὰς διαφορὰς τῆς φύσεων λυθορῦσαν, καὶ λέγοντα κακῶς ὡς ἀναξίως ἐκείνων. κακόχαρτον δ, ὡς ὅπ κυθωπῶν τοῖς κακοῖς καὶ ἐπιχαίροντα. συγφρονῶν δ, ὡς ὧνας ἔχοντα μόνους ἀξίους, καὶ ἀεὶ βέποντας πρὸς τὸ κακὸν, καὶ ἄδικον, καὶ τὸ βλαπτικόν.

Δυσκόλαδ Θ.] κακοκόλαδ Θ, καὶ οἱονεὶ κακόφθογ Θ· ἐπεὶ πασολογῶντες οἱ φθονοῦντες καὶ ὑδὲ ἀγαθὸν λέγειν ἔᾶν τῆς πόλας· ὁ φθόν Θ μισητὸς ἐν τῷ συμφορᾶς ὁρᾶν ἢ ὁρᾶδζ. κἀκεῖ γὰρ ἀνδρῶπτας κακῶς φρονοῦντας. ὅταν δ ταῦτα ᾖ, αἰδὼς καὶ νέμεσις ἀμφισδμητοφάρια λαὸς πρὸς ἄστυ ὁρμῶσι, λιπῦσα τοὺς ἀνθρώπους ἄλγεα λυγρά. πᾶδὲ λείψ).] τυτέστι τὸ τῆς κακῶν ἔφοπτον· ἀναιδείας γὰρ χαρακτῆρος καὶ φθόνου τῆς ἀνθρώπων, πάντα τὸ γένΘ ἡμῶν κατλαπτεῖν αἰδὼ καὶ νέμεσιν· τότων γὰρ ὑπόπλωσίς ἐστιν ἡ ἀναίδεια καὶ ὁ φθόν Θ. ἀπ' ὄφ Θ μὲν εἴδωλον ὧν νεμέσεως δοκεῖ γὰρ αὐτὸς ὅτι τοῖς παρ' ἀξίαν εὐτυχοῦσιν ἀχαριστεῖν, ἡ δὲ ἀναίδεια κ χὶ εἴδωλον τῆς αἰδῦς, ἀλλὰ τὸ ἐναντιώτατον πρὸς αὐτὴν ὑποκρινόμενον τὴν παῤῥησίαν. εἰ δ λάβρα τὰ φάρη τῆς αἰδῦς καὶ νεμέσεως, ἐν φωτὶ μὲν αὐτῶν ἡ ὑπόστασις. νοτερᾶι αἱ δυνάμεις καὶ πόῤῥω τῦς αἰδέα καὶ ζυγοπόδους τῶν παθῶν ἐσίας εἰσί. διὰ τὴν μὲν αἰδῶ, δεῖον φόβον ὑμνοῦσι· τὴν δὲ νέμεσιν, δίκης ἄγγελον. καλῶς οὖν καὶ Πλάτων ἐρωτηθεὶς τίσι πρεσβύτερον τοῖς κατ' αὐτὸν ἀνδρώποις, ἀπεκρίνατο, μὴ αἰσχύνεδζ κακὸς ὄντας. ὅπ δ δεῖον φᾶγμα καὶ ἡ νέμεσις, δηλοῖ τὸ καὶ θεὸν αὐτὴν ὑπάρχειν.

— νεμέσπτ δ πότνια Ἥρη, φησὶν ἡ ποίησις. φθόν Θ δ ἔξωθεν δεῖκ χορῦ παντός.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

σιδήρεον.] καινὰς πατρίας ἀνάμεσον, καὶ φόνους καὶ κόπτους πατρίους προσκαρτεροῦσι.

Ἀλλ' ἔμπης καὶ τοῖσι μεμίξε).] τῦτο δέ φησι, πρὸς τὸ μὴ ἐξοκεῖλαι πρὸς πατρῴαν κακίαν τὸν Πέρσην, ἀκόντα ὅπ καὶ πρὸ κακῶσιν ὄσι τοῖς νῦν, ὅμως παραμίμνει καὶ τῆς ἀγαθῶν, πρὸς τὰς ὕστερον μελλόντας ῥυήσεσθ. Εὖτ' ἂν γενέμενον.] ἡνίκα τελέσωσι καὶ ἀπάρξωσι πολιοκρόταφοι καὶ γεγειοὶ, γινόμενοι καὶ πεθάντες. πολλοῦσι δ οἱ κρόταφοι πρότερον τῆς τῦ ἀνδρώπε λιπαρῶν μερῶν, ὅπ ταῦτα τὰ μέρη ὑγρότερα, καὶ φλεγματικώτερα, ἤπερ τὰ ὀπίσθεν. ἡ πολιὰ δὲ ἐνδεία γίνε) ὑγρᾶς θερμότητ Θ. μαρκάλαι δ ἀπολιῶσιν, ὅτι δρμαὶ καὶ ἀρτηριώδεις. αἱ μήνιγγες δ λέγονται, καὶ κρόταφοι, ἀπὸ τῆς καρδίας φόρων ζώων μεταφορικῶς· ἐκεῖθι γὰρ τοῖς καρδιοφόροις τὰ κύρτα ἐκφυε), καρδιοφυεῖτπες καὶ κρόταφοι. εἶπε δὲ τελευτᾶν γηρῶντας, παῖπερ καὶ νέαν καὶ βρεφαῖν τελευτῶντας, πολλάκις διὰ τὸ ὡς ὅπλοῦν γινόμενον, καὶ τὸ μᾶλλον προσδόκιμον. Οὐδὲ ξεῖν Θ ξενοδόκῳ.] ἀπὸ κοινῦ τὸ ὁμοίΘ, ἤγουν ὁμογνώμων. ὁμὸν γὰρ πυχὼν ξυείσει· ὁ δ φεὶς τὸ μὴ ἀντιξενίσει, ἴσως καὶ βλάψει. φίλ Θ ὁ συγήθης λέγε), καὶ ὁ ὡδὲ τῇ ζωπθείᾳ λαγόμεν Θ. ἑταῖρ Θ ὁ συμποτικὸς ἑτέρᾳ ξέν Θ δὲ ὁ ἀφ' ἑτέρας φίλ Θ.

Λίπτα δ γηρήσοντας ἀτιμήσουσι τοκῆας.] οἱ παῖδες δηλονότι· προλέγει δ τὰ μέλλοντα κακὰ λιπεῖν τὸν βίον ἀτιμῶς. βάζοντ' ἐπέεσσι.] βάζοντα, ἀντὶ τῦ βάζοντες. τὸ δὲ δεικὸν, ἀντὶ τ πληθυντικῦ· ὡς καὶ παρ' Ὁμήρῳ·

Ὦ Λύκοι πόσε φεύγετε; νῦν θοοὶ ἐστόν;
καὶ τό,

Ἄσσον ἴωσ' ὅτε κέντοι ἀάπτοις χεῖρας ἐφύσω.
Τὸ ἴοντε, ἀντὶ τοῦ ἰόντες. εἰδὼς θεῶν ὅπιν εἰδότες.] τῇ ἐντολῇ τῇ θεῶν, ἤγουν τὰ φρόνιμα καὶ ζωοποιά. νῦν γὰρ θεὸς τὰς ψυχικὰς δυνάμεις φησίν. ὅτε θεῶν ὄπιν.] ὁ τὸ ζωύδριον πλέον ἴζει. Γηεράντιον.] γηεράσιν. ἐκ τοῦ γήρημι, ἡ μετοχὴ ὁ γήρας. ἀπὸ θρεπτήρια.] διαζωρᾶς· οἱ παλαιοὶ γὰρ τοῖς γονεῦσιν ἐδίδουν τὰ θρέπτρα. ἔστι δέ, ὡς φησι, θεὸς τῷ μὲν δοῦναι καὶ ἀπαιτῆσαι καὶ τοῦτο. ζωοποιεῖν δ' ἔτος· Αἶψα δ' γηεράσκοντας ἀπαιτήσει τοκῆας, καὶ δὲ μὲν γηεάντεσσι τοκεῦσιν ἀπὸ θρεπτήρια δοῖεν. Χειροδίκαι] οἱ μὴ κείσει καὶ νόμοις σχήμενοι, ἀλλὰ χερσὶ καὶ ἰσχύϊ πάντα δρῶντες. ἐξελαπάξει.] πορθήσει. ἀλαπάζαι γὰρ Ἀττικῶς τὰ κτεάματα· ἔστι δὲ καὶ λάπαθος βοτάνη χαυστική, ἢ καὶ ἀλάπαθος λέγεται. ἧς ἡ ῥίζα τὸ λεγόμενον ῥέον.

δίκην δ' ἐν χερσί.] τὸ δίκαιον ἔσαι ἡ κείσει καὶ νόμοις, ἀλλὰ δυνάμει χειρῶν, καὶ ἰσχύϊ. Αἰδὼς καὶ Νέμεσις χτλ. Ἀριστόξενον τὸν Μυσπὸν διαφέρουσι. καὶ ἵνα τὰ πολλὰ τούτου παρέασω, αἰδῶς μὲν ἡ μικρὰ καὶ ὀλίγη τοῖς τυχοῦσι θνητοῖς ἐνοῦσα, ἐλαύνει λογισμῷ· αἰσχύνη δὲ ἡ ἐν κακοῖς ἀπιμία. ὀλίγ' ὄχον ὀμεῖται.] βλάψει, φησὶ, τὸν ἀγαθὸν ἀφαιρούμενος τὰ αὐτοῦ, καὶ αὐτὸν λαβὼν· καὶ πρὸς τούτοις καὶ ὅρκῳ χρήσεται, ὀμοῦται αὐτοῦ εἶναι τὰ ἀφαιρεθέντα. Ζῆλος.] τὸν φθόνον νῦν λέγει. ὁ γὰρ ζῆλος κυρίως ἐπαινούμενον ὄντων ἔστι γὰρ ἀγαθή, ἥτις μιμητὴς ὄζιν. ὁ δὲ φθόνος, δυσμενοφορ. Δυσκέλαδος, κακόχαρτος.] προσωποποιεῖ τὸν φθόνον, καὶ τὰ τῆς φθονούντων ἴδια πρὸς τοῦτον μεταφέρει. οἱ φθονοῦντες γὰρ κελάδους καὶ θορύβους ποιοῦσι καὶ ἀχεῖ, καὶ χαίρουσι τοῖς κακοῖς τῆς φθονουμένου, καὶ συνεχῶς καὶ μετὰ τοῦ ὁρᾶν. Λευκοῖσιν φρύασι] τοῦτό φησι, ὅτι κἂν τισι τῆς ἀνθρώπων, ἢ καὶ σχεδὸν πᾶσιν ἡ αἰδὼς καὶ ἡ νέμεσις τοῦ βίου ἐξορκίζουσι, καὶ ἀφοσιοῦσθαι δοκοῦσιν, ὅμως οὐκ εἰσὶ σκοτειναί τε καὶ μελαγχίτωνες, ἀλλὰ καὶ λευκοχίτωνες, καὶ ἡλίου λαμπρότερον ἀναφαίνεσθαι. τὸ γὰρ ὄνομα ἐκτετρύλληται παντα χοῦ. Ἀθανάτων μετὰ φύλον.] τῆς στοιχείων γοῦν, ἢ τῆς φρονίμων. προσωποποιεῖ δὲ ἐνταῦθα τὴν δικαίαν μέμψιν, καὶ τὴν αἰδῶ μένουσαν φάγειν διὰ τὰς τῶν ἀνθρώπων ἀδικίας καὶ βίας, καὶ ἀπέρχεσθαι ἐν τοῖς στοιχείοις, ἢ τοῖς φρονίμοις καὶ δικαίοις μόνοις γὰρ ἐξ ἀνθρώπων τούτοις ἡ αἰδὼς καὶ ἡ νέμεσις φοιτᾷ. τὸ μὲν ὕδωρ γὰρ τὸ θαλάσσιον ἔχει τὴν φάμμον ὡς ὄστρεον, καὶ μέχρι ταύτης προελαύνον, κἂν ἀγριωθῇ τοῖς κύμασιν, ὅμως ὡς ἂν αἰδεῖται καὶ νεμεσίζεται δεξιτέρω χωρῆσαι, καὶ τῆς γῆς καταβλύσαι τὰ ὄντα, τούτοις ὁμοίως ὂν, τὸ αἰθήρ, καὶ τὸ πῦρ, ἀνάλωμα μὲν ὄντα πολέμια, τόποις καὶ τοῖς οἰκείοις ἐμμένοντα. ἔτι πρὸς τούτοις χειμών, ἔαρ, θέρος, φθινόπωρον, ἡμέρα, νύξ, καὶ λοιπὰ, τὴν αἰδῶ καὶ τὴν νέμεσιν ταῦτα φυλάττουσιν, ἐξικάμενα ὅτε δεῖ καὶ ἐγκαίρως. ἀλλήλοις ἐναντίουται, καὶ ἡ πλεονεξίαν ἢ βίαν, ἢ τόπῳ ἢ χρόνῳ κατ' ἀλλήλων ποιοῦντα· καὶ ὅπερ φησὶν ὁ Σοφοκλῆς, ἁπλῶς ἐν τοῖς τῆ Ἡσιοδείᾳ λόγοις ταῦτα λαβών.

Καὶ γὰρ τὰ δεινὰ καὶ τὰ καρτερώτατα
Τιμαῖς ἀνείπει. τοῦτο μὲν νεφοσκεῖς
Χιμῶνας ἐκχωροῦσιν ἁρπάσῳ δέρει.
Ἐξίστη δ' ἡνυκτὸς ἀστερωπὸς κύκλος
Τῇ λευκοπώλῳ φέγγος ἡμέρᾳ φλέγειν.

πρὸς Οὔλυμπον.] Οὔλυμπος, ἀέρος τόπος, καὶ ἡ τῶν πάντων κόσμων ὅλη πρόχυσις, ἀφ' ἧς τὸ ὁλολαμπὲς ἔθος. ψιλοῦται δέ, ὅτι Αἰολικῶς, ὁλόλαμπος, καὶ ὄλυμπος· τρέπουσι γὰρ καὶ τὸ α εἰς υ, τὰς Ἄρκας σύρκας λέγοντες. ἔπου τὸ ὄλυμπος ψιλοῦται. ἦν γὰρ τοιοῦτον τὸ ἐστί, ἢ δασοῦται, τὸ δὲ συγκοπέντα ψιλοῦται. ὡς τὸ ὁλόλαμπος, ἁρμοζόμενος, ἀλλόμενος, ἄρμενος, ἄλμενος. ψιλοῦται ἐν τῷ ὄλυμπος. εἰ δέ μοι δυσκολεῖ τις ὡς ἀδρεσιεπεῖ, ἀκουέτω καὶ χρύσιον·

Ἥ τε καθημομένη ἐοικυῖα θῶκον ἐείσει
——— ἐπάλμενος ὀξέϊ δινεῖ.

ὄλυμπος ἔστι ψιλοῦται, καὶ ἔστι λέγεται ἀέρος. ὁμοίως δὲ τῷ ἀέρος καὶ ὁ Ζφαιροειδὴς ἡμῶν κεφαλή, ἐν ᾗ τὸ ὁλολαμπὲς λόγιστικὸν ἵδρυται, ὄλυμπος λέγεται. φασὶ γὰρ ὄφεις ὀλύμπια νῦν λέγειν, ψυχρολογίᾳ καὶ λήρος ἐνταῦθα ἐμελλεν εἶναι. τὰ δὲ λείψανα ἄλγεα λυγρά.] τὰ δὲ ἄλγεα ἐναπολιφθήσεται μόνα τοῖς ἀνθρώποις. Λυγρὰ, τὰ χαλεπά, παρὰ τὸ λίαν ὑγρὰ εἶναι, καὶ γὰρ ἐν τῷ ὑγρῶν καὶ ψυχρῶν φασὶν εἶναι πάντα τὰ λυπηρά. ὡς ἐν τῇ στερμῇ τὰ ἀδέα.

Νῦν

Νῦν δ' αἶνον βασιλεῦσ' ἐρέω φρονέουσι καὶ αὐτοῖς.
Ὣς δ' ἱρηξ προσέειπεν ἀηδόνα ποικιλόδειρον
ὑψι μάλ' ἐν νέφεσι φέρων, ὀνύχεσι μεμαρπώς·
ἣ δ' ἐλεὸν, γναμπτοῖσι πεπαρμένη ἀμφ' ὀνύχεσσι,
μύρετο· τὴν δ' ὀγκηστὶς ἐπικρατέως προσέειπε·
δαιμονίη, τί λέλακας; ἔχει νύ σε πολλὸν ἀρείων·
τῇ δ' εἰς ἣ σ' ἂν ἐγὼ περ ἄγω καὶ ἀοιδὸν ἐοῦσαν·
δεῖπνον δ', αἴ κ' ἐθέλω ποιήσομαι, ἢ μεθήσω.
ἄφρων δ' ὅς κ' ἐθέλοι πρὸς κρείσσονας ἀντιφερίζειν,
νίκης τε στέρεσθαι, πρός τ' αἴσχεσιν ἄλγεα πάσχειν.
ὣς ἔφατ' ὠκυπέτης ἱρὴξ ταυσίπτερος ὄρνις.
ὦ Πέρση, σὺ δ' ἄκουε δίκης, μηδ' ὕβριν ὄφελλε·
ὕβρις γάρ τε κακὴ δειλῷ βροτῷ· οὐδὲ μὲν ἐσθλὸς
ῥηϊδίως φερέμεν δύναται, βαρύθει δέ θ' ὑπ' αὐτῆς,
ἐξαπάτησιν· ὁδὸς δ' ἑτέρηφι παρελθεῖν
κρείσσων ἐς τὰ δίκαια· δίκη δ' ὑπὲρ ὕβριος ἔχει,
ἐς τέλος ἐξελθοῦσα· παθὼν δέ τε νήπιος ἔγνω.
αὐτίκα γὰρ τρέχει ὅρκος ἅμα σκολιῇσι δίκῃσιν.
τῆς δὲ δίκης ῥόθος ἕλκομένης ἣ κ' ἄνδρες ἄγωσι
δωροφάγοι, σκολιῇς δὲ δίκας κρίνωσι θέμιστας.
ἣ δ' ἅπτ' κλαίουσα πόλιν τε καὶ ἤθεα λαῶν,
ἠέρα εἱματίοντ', κακὸν ἀνθρώποισι φέρουσα,
οἳ τέ μιν ἐξελάσσι, καὶ οὐκ ἰθεῖαν ἔνειμαν.

Sed nunc fabulam regibus dicam, tametsi ipsi sapiant.
Sic accipiter affatus est luscinam canoram,
Alte in nubibus ferens, vnguibus correptam:
Illa vero misere, cornis confixa vnguibus,
Lugebat: eam autem impetuoso ille sermone allocutus est,
Infelix, quid strepis? habet certe te multo fortior;
Hac vadis, qua te duco, etiam cantatricem existentem.
Cœnam vero, si quidem libet, faciam, vel dimittam.
Imprudens vero, quicunq. velit cum potentioribus cõtendere:
Victoriaque priuatur, & praeter conuitia dolores patitur.
Sic ait velox accipiter, latis alis praedita auis.
O Persa, tu vero audi iustitiam, neque iniuriam foue.
Iniuria enim perniciosa est misero homini, neq. bonus quidem
Facile ferre potest, grauaturque ab ipsa,
Illapsus damnis. Via vero altera peruenienti
Melior ad iusta: Iustitia autem super iniuriam valet
Ad finem progressa, passus vero stultus sapuit.
Cito enim abit iusiurandum vna cum prauis iudiciis.
Iustitiæ vero impetus tractæ quocunque homines duxerint
Donisuori, prauis autem iudiciis iudicarint leges.
Haec vero sequitur flens vrbemque & mores populorum,
Aërem induta, malum hominibus adferens
Qui ipsam expellunt, neque rectam distribuerunt.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Νῦν δ' αἶνον.] νῦν ἡ παροιμιώδη λόγον δὴ παραινέσει, τῖς κελεύει ἱρῶν, γινώσκειν καὶ αὐτοῖς.

Ὣς δ' ἱρηξ προσέειπε.] παραβολὴ μυθική. ἔστιν εἰπεῖν ἱέρακα πρὸς ἀηδόνα ποικιλόφωνον, ὑψοῦ μάλα ἐν νέφεσι φέρων αὐτὴν, τοῖς ἀμφὶ ὄνυξι μεμῳδώς, ἤγουν συλλαβών. εἶτα πρὸ τῆς ἀποδοῦναι ἐπάγει δικὴ μάσαι· ἡ δὲ ἐλεεινὸν ὠδύρετο. πεπαρμένη ἐν ὄνυξι γναμπτοῖς τυτέστι κεκαμμένοις, ἀγκύλοις. πρὸς ὃ ἀποδίδωσιν ὁ ἱέραξ ὀνήξατο λόγον ἐπαινετὸν ἀμφὶ ἑαυτοῦ. τοιοῦτον δὲ γένος καὶ φθορὰ τοῦ πρώτου λόγου, καὶ φυσὶ πρὸς ταὐτὸν ἦλθε λόγον εἶπεν ὀπισθοτόνως, ἀπλῶς, τυτέστι μὴ χρώμενος τῇ αὐτῇ ὀπισθότονα ἐμφανούσῃ, ταυτὸν τῇ ἐπιτροπικῶς. δαιμονίη] ἤγουν κακόδαιμον. τί βοᾶς; κατέχει σε χρὴ πολὺ ἰσχυρότερον. ἐκεῖσε πορεύσῃ, ὅπου αὐ ἐγώ σε ἄγω, καὶ ἂν ἔσαι μουσικὴν μῳδόν. δεῖπνον δὲ, ἤγουν βορὰν ποιήσομαί σε αὖ θέλω, ἢ ἀπολύσω. ἄφρων δέ ἐστιν, ὃς αὖ ἐθέλῃ πρὸς ὀπισθοτονέστερος ἀντιπάσσειν. καὶ νίκης δὲ στέρεσθαι, ἤγουν ἀπολείπεται, ἀσχημονεῖν. τυτέστι καὶ νίκην ἡ ἁρπαγὴ. καὶ πρὸς τοῖς ὀνείδεσι τοῖς ὑπὸ τῆς ἥττης, λύπας ὑπομένειν. Ὣς ἔφατ'.] ἵππος εἶπεν ὁ ἱέραξ ὁ ταχέως πτόμενος ὁ ὄρνις ὁ ὀξὺ πολὺ παρατείνων τὴν πτῆσιν, ὦ Πέρση. σὺ δὲ μὴ χρὴ τὴν ἀεπὲρ πίει ἄλογον ὄρνιν ἄλογον ὄντα ζῶον, ἀλλὰ λογικὰς ὢν ἐπάκουε δίκης· μὴ δὲ ὕβριν δέξεσθαι. τὴν ὕβριν δὲ αἰτιᾶ-

ἀντιτίθησι τῇ δίκῃ, ὡς ταυτὸ δυναμένῃ τῇ ἀδικίᾳ· ἔπ) γὰρ τοῖς ὑβρισταῖς τὸ ἀδικεῖν· ἡ γὰρ ὕβρις ἡ κακὴ τοῦ ἀγροικοῦ ἀνθρώπου ἀπαρχή εἰς τὸ χεῖρ) αὐτὸν αὐτῇ κατ' ἄλλων. ὁ μὲν δυνατ) φέρειν αὐτῷ ῥᾳδίως, οὐδὲ ὁ ἐλάττων, τουτέστιν ὁ κατ' ἀγορὰν προέχων· βαρύνει γ) ἢ ὑπ' αὐτῆς ἐντυχὼν βλάβαις, αὐτῇ ὤφελεν· λέγει γ) βλάβαις, ἐπιτείνων τὸ κακὸν τῆς ὕβρεως. ὁδὸς δ' ἑτέρωθι.] ὁδὸς δέ ἐστι καθ' ἑτέραν μοῖραν, κρείττων, ὥστε παρελθεῖν αὐτῷ, λέγων εἰς τὰ δίκαια ἄγουσα. δίκη δ' ὑπ' ὕβρεως ἔχει.] ἡ δίκη γ) ὑπ' ἔχθρᾳ τῆς ὕβρεως, —εἰς τέλ) ἐξηθεῖσα, ἀντὶ τ' ἐλθοῦσα, ἢ μὴ ὑπὸ τῆς κειτῶν διαφθαρεῖσα. τετραχῶς τίθησι τὸν δίκην· ὅτι τῆς σωματοειδοῦς θεᾶς, ἣν ἢ παρθένον ὀνομάζει· ὅτι τὸ δικαίως· ὅτι τῆς κείσεως· ἢ ὅτι τ' τιμωρίας· ἐν ταῦτα ἐπὶ τὸ δικαίως. παθὼν δέ τι πάσχω ἔγωγε.] τουτέστι δίκῃ δοὺς ἐπὶ τῇ ὕβρει ἔγωγε πλέον κακὸν ἢ ὕβρεις. αὐτίκα γὰρ ῥέχει αἷμα, ἤγουν ἀκολουθεῖ ὀργὴ ταῖς δίκαις, ἤγουν τοῖς κείσεσι ταῖς ἐκ ὀρθῶς δεδικασμέναις. ῥόθ) γ, ἤγουν ἦχ) γίνε) ἐλκομένης τῆς δίκης, ζωὴ βία ἀγομένης ὅποι αὐ ἄγωσιν αὐτῷ οἱ ἄνδρες οἱ δωροφάγοι· ἤγουν οἱ κεκτημένοι τὰ δῶρα πόρον ζωῆς ποιούμενοι· κείνωσι γ τὰς θέμιστας, ἤγουν τὰς δίκας ἢ τὰς κείσεις, ἐν κείσεσι ζοφεραῖς, ἤγουν ἀδίκοις. ἢ γ ἔπ) ἢ ἀκολουθεῖ κλαίουσα ἢ τῷ πόλιν ἐκείνῳ, ἐν ᾗ τοιοῦτοι δικάζουσι, ἢ τοὺς τρόπους τῆς λαοῦ τῆς χαιρόντων τοιούτοις δικασταῖς, ἐσδυσαμένη ἀορασίαν, φέρουσα τοῖς ἀνθρώποις ἐκείνοις κακόν, ἤγουν τιμωρίαν, οἵτινες ἐξελαύνουσιν αὐτῷ, ἢ ἐκ δίδασιν, ἤγουν δικαίαν ἔδωκαν, τοῖς δικαζομένοις δηλονότι.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Νῦν δ' αἶνον.] ὁ μὲν κατὰ τῷ Παῤῥασίου μῦθο) τῷ αἰτίαν τῆς ἐν ἀνθρώποις κακῶν, εἰς τὸ θῆλυ τῆς ψυχῆς ἐνέφερεν. ἢ τῷ ἄλογον ζωῷ ἐκ τῆς ἀρχαίων ἡμῖν προσπλασθεῖσαν. ὁ γ σοφὸς τῆς γλυκέων λόγο) δύο τὰς παντοίας μεταβολὰς τῆς ἀνθρωπίνων ζωῶν, τὰς διὰ τ' ἀναλογίαν ἐπιστελθούσας ζώντων ἡμῖν, τοτὲ μὲ κατὰ λόγον, τοτὲ γ, κατὰ τὸ ἄλογον. ὁδὲ αἶνο) ὅτ) τρίτ) παραίνεσίς τις ὢν ἢ νουθέτησις ὑπικαλυμμένη πρὸς τοὺς κατ' πάθο) ζῶντας, ἐνδείξις ὅτι τῆς βιαίου ἢ πλεονεκτικῆς ζωῆς ἢ δικαιώδους, κατ' τῆς βιασθῆναι μὲν δυναμένων, ὅμως δὲ ἱεροφαντικῶν ὄντων. ἢ ὁ μέν γε ἱερὸς ἁρπακτικός· ἢ δὲ ἀηδὼν μυστικόν. παιδευτικὸς δέ ἐστιν ὁ λόγο) δικαίους δ' μὲν οἱ δωροφάγοι πεπαγμένοι κυχάνουσιν, οὓς γ οἱ Μουσῶν θεραπευταί· ἢ τίνες οἱ ἄδικοι, τίνες δὲ οἱ θεῖοι φίλοι, διὰ τούτων τῆς εἰκόνων. φέρει τὸν ἀηδόνα μεμφῶς. ἢ τοῖς ὄνυξιν εἰς αὐτὸν ἐμπεπαγότα κατέχων. ἢ γ ἔχε) ἢ πάσχει ὑπὸ τ' δυνατωτέρου κακῶς. ἐλεεινὸν γάρ, φησι, γαμψωνυχοῖσι πεπαρμένην ἀμφ' ὀνύχεσσι Μύρτο· τουτέστιν ἐλεεινόν. τὸ γὰρ ἐλεεινὸν ὀξυτόνως σημαίνει τὸ ἐλεεινόν. ὑπὸ τῆς ὀνύχων κατεχομένη φωνὴν ἀφίησιν ἐλεεινὴν, ὡς οἱ ἀδικούμενοι ὑπὸ τῆς βασιλέων ἢ βιαζόμενοι πλέον ἐλεεινὰ ἔχοντες τῆς ἀδικουμένου. ἄλλως. Αἶνο) ὁ παροιμιώδης λόγο), ὁ ἐπὶ καταισχύνει λεγόμενο· ὡσαῦ γὰρ ἡ ἀηδὼν ἐν τοῖς ποσὶ τῦ ἱέρακος, ὕτω καὶ γὰρ ἐν ταῖς χερσὶν ὑμῶν· καλῶς γὰρ ἑαυτὸν ἀηδόνα εἰκάσας. μυστικὸν γὰρ τὸ ὄρνεον ἢ τὰς κεκτας, ἱέρακας, ὡς ἁρπακτικάς. τὸ γ λέλακας δηλοῖ τὸ βεβόηκας ἢ δαιμονᾷς. τὸν ἀηδόνα φησὶ, διὰ τὸ μυστικὸν ἢ ἱερόν. ἀρείων γ ὁ δυνατώτερο) εἶπε γ). τὸ, τοίνυν δαιμονίᾳ τί λέλακας; ἢ τὰ ἑξῆς. ὁ τῆς ἁρπακτικῶν λέγει νόμο) τοιοῦτος, οὗ ἢ Θεσσύμαχος ἐτίθει ἢ πᾶς ὁ τοιοῦτος, εἴτε Φάλαικος, εἴτε Ἀπολλόδωρος, ἰχθύσιν ἐοικότες ἢ λύκοις ἢ ἄλλοις τοιούτοις, ἢ ὑπὸ τῦ χείρονος, δυνατωτέρου δὲ, τὸ ἀδυνατέστερον, κἂν κρεῖττον ᾖ, πάσχειν κακῶς, ἢ ὀπτωθάζειν τὸν ποιοῦντα τῷ πάσχοντι. τὸ γὰρ,

Τῇ δ' εἰς ὅ σ' ἂν ἐγὼ περ ἄγω,— δηλοῖ τ' μὲν βιαιότερον ἄγειν, ἄγωγὸν δὲ, ὅτι ἂν ἐκείνῳ δοκῇ, τὸν ἀδυνέστερον. φοβοῦμε) δὲ ἢ τὸ ἀηδόνα εἶπε, διὰ τὸ ἄγωγὸν τὸν Ἡσίοδον ἐνδεικνύμενον τῆς ἱερῶν Μουσῶν, ἀναγκάζεσθαι τοῖς βασιλεῦσιν ἀδικοῦσιν εἰκεῖν. ἐπ' ἐκείνοις γὰρ ἴδ) ἢ δεῖπνον αὐτὸν ποιήσασθ) ἢ μῦθεῖσθαι, καθάπερ ἐπὶ τῷ ἱέρακι τὸν ἀηδόνα. ἢ τέλο) ἐπάγαγε, ὅτι ἄφρονος ἔργον ἐστὶν ἀντικαίνειν τοῖς ἰσχυροτέροις. ὡς αὖ κἀδὲ αὐτὸς ἐναντιωθησόμεν) τοῖς ἄρχουσι βιαζομένοις. δηλοῖ γὰρ ἴδ) τὸ ἐκ τῆς φρὸς τοὺς δυνατωτέρους ἀντικαίσεως κακόν. τό, τι ἐκ τῆς ὕβρεως ὄνειδος, ὃ πρὸς ἐπάλεσεν αἶχος, ἢ τῷ δὴ τῷ κρατηθῆναι λύπῃ,

λύσιν, ἵν' ἐπὶ πάθος ἀλγεινόν. τύπον δ' ἡμῖν τίχων ὁ Λείσαρχος διελίζει τὸς παλαιοὺς ὡς ἀλόγως γεωμολογεῖν ἐκ αὐ σεσῆκον.

ζυὸ' ἀκυα δίκης.] αὐτίδικα τῇ δίκῃ ἡ ὕβρει. ὡς ἡμῖν ὑβρεισῶν μᾶλιστα ἀδίκων ὄντων, διότι χρεὶς αἰτίας χρώμενοι παλλῇ κακίᾳ σεσπαλαικίζυσι τὸς ἀδικεσέρους. ἦν δ' ἡ κὲ ὠνπὶς εἰρηνικοῖς ἤθεσιν ἡ ὕβρεις ἡ ἀποτίσασα τὸς ἐκ τὸ β' ἀπὸ τ' σφῶτε, σοὶς αὐτὸ διασυλλιὼ φησι τὴν ἀλόγων ζώων· ζὺ λογικὸς ὢν κὲ λόγοις κὲ νόμοις πολιτδόμενος ἄκυα δίκης· μὴ δ' αὔξανε τιὼ ὕβριν καθάρ τὰ ἄλογα ζῶα· τύπος γὸ ἴδιον τὸ ἀδικεῖν μὴ νόμῳ κυβερνώμενοις, ἀνθρώποις δ' τὸ δικαιοσεργεῖν κὲ νόμοις ὑπείκειν κὲ πειθαρχεῖν.

ὐδὲ μὲν ἐσθλός.] ὐδὲ ὁ πάνυ ἀγαθὸς δίκιὼ νομίζει ἡ ὕβρεα. ἐ γάρ ἔστιν ὕβρεως ἀφορπότερον ὐδέν. βαρυὺς δ' ἡ ὑπ' αὐτῆς κὲ ἀγαπακτεῖ. λέγει δ' ἐσθλὸς ἐ τὸς τῇ τύχῃ κὲ τῇ δυνάμει σεφέροντας, ὡς φησι Πλύταρχος, ἀλλὰ τὸς κατ' ἀρετιὼ σεφέροντας, ἐκ τύτε μᾶλλον δεικνὺς τιὼ ὕβριν ἀφόρητον· οἱ μὲν γὸ ὂν δυνάμει κὲ χρόνῳ ἀνεχόμενοι δῆλόν ἐστιν ὅτι ταῖς ἐκ τῆς ἀδικεσέρων εἰς αὐτὸς ὕβρεσιν· οἱ δ' κατ' ἀρετιὼ ζῶντες κὲ ταύτας τὰς ὕβρεις διαπύουσιν. ὐδὲ γὸ χείρων ἐγώ, φησὶν ὁ Σωκράτης, αὖ ὁ δεῖνα ἐπὶ κόρης παταξη με ἀδίκως. κὲ ὅτι μὲν ὅλως βαρύτον δ' ἐπὶ ταῖς παρ' ἄλλων ὕβρεσιν ἐγκυρσαντες τ' ἄτης. ὡσεὶ ἔλεγε σεισπόντες ταῖς ὕβρεσιν, ὡς ἐκάλεσ' ἄτας. ὁδὸς δ' ἑτέρηφι.] ἐκ τῆς σοὶς τιὼ ὕβριν σῶφρόνως σεσχέτει τῇ δικαιοσύνῃ μᾶλλον ἑ πλάτει· κρεῖσσον γάρ ἔστι, φησὶν, ἡ εἰς τὰ δίκαια ὁδὸς, ἑτέρα ὄσα τῆς ὕβρεως· χρέαν δ' ἡ εἰς τὸ δι' αὐτῆς παρῆθεῖν μᾶλλον, ἢ δικὰ τῆς ἐνεντίας τῆς κὲ τιὼ ὕβριν.

δίκη δ' ὑπὲρ ὕβριος ἴσχει.] ἡ δίκη, φησί, κὰν τὸ σφῶτερ ἔλαττον χῇ τῆς ὕβρεως· ἐν τῷ τέλει πάντως ἐκλάμψ, κὲ δείκνυ δικὰ τ' σεραμάτων χρείαν ὄσα τῆς ὕβρεως. τῷ χρόνῳ γὸ αὐτὰ μὲν φωρᾶ, κὲ σοὶ αὐτιὼ καταῤῥεῖ κὲ ταπεινῦ· ἡ δ' δίκη τὸ χρατ[illegible] τὸ ἑαυτῆς ἀναδείκνυσιν οἷς ἑπακολυθεῖ· ἅ γὸ τῇ ὕβρει χρώμενον, μὴ τὸ παθεῖν τὰ ὑπὸ τῆς ὕβρεως κακὰ, δόντα σημεῖα μηύσειν σοιεῖ ἥλιον ἡ ὕβρις κακόν. ἅ δ' δίκης δύο δηλώσης, ἢ τιὼ θεὸν αὐτιὼ, ἢ τὸ ἐπ' αὐτῆς ἔργον, τοτὲ μὲν τιὼ θεὸν καλεῖ δίκιὼ, ἦν κὲ σαρθένον ὀνομάζ· τοτὲ δὲ τιὼ κείνων κὲ τιὼ σαυτῶ· ὡς ὅταν λέγῃ,

Τοῖς δε δίκαιον Κρονίδης τιμήσας Διρυόσσα Ζεύς.

αὐτίκα γὸ σέχει ὅρκος, ἤγουν ἀκολυθεῖ ὅρκος ταῖς δίκαις, ἤγουν ταὶς κείσαις ἡ ὀρθῶς διδικασμέναις. σκολιῆσι δίκῃσιν.] Σκολιὰς δὲ δίκας λέγει νὺν τὰς κακῶς διδικασμένας, διὰ τὸ μηδὲν ὑμὰς φρονεῖν τὸς δικάζοντας, ἀλλ' ἐμσαθῶς δικάζ· σᾶν γὸ σάθος Σκολιὸν, ὡς ἀπλοῦν τὸ ἀσαθές. ἡ ἐν Σκολιαῖς δίκαις ἐπὶ κὲ ἡ ἐσορκία· οἱ γὸ ὀρθῶς δικάζειν δόξαν ἔχοντες ἐθέλοντες, ὤμνυον ὀρθῶς δικάζειν, ἀλλ' ἐ Σκολιῶς. σέχει γὸ ὁ ὅρκος ἅμα ἡ Σκολιαῖς, ἁμᾶ σεθέσι σοὶς τὸς μὴ δικάσαντας ὀρθῶς. δηλοῖ δ' τὸ θεῖναι, τὸ ἅδε σόδας ἑπακολυθεῖν τιὼ ὀν τῆς ἐσορκίας σημείων σῖς Σκολιῶς δικάσασι. φόβος ἁλκομένης.] τὸν φόβον οἱ μὲ ἥκιστα τὸν φόνον, ὅθεν κὲ φόβον καλοῦσ τὸ σπυτὸν κῦμα κὲ ῥεῦμα. Πλύταρχος δ' βοιωτιάζων (ἔστι γὸ κλύειν βοιωτὸς) τὰς ὀρεινὰς ἅδυς τὰς στενὰς κὲ δυσάντεις φόβους ὀνομάζεσθαί φησιν. εἰ σοῖ τῦτο κεφτόν, λέγει αὖ ὅτι δίκης ἁλκομένης ὑπὸ τῆς ἐπὶ δώροις τὰς δίκας κεινόντων Σκολιῶς, φόβος ἔζει. τετέσι δυσαύτης ἡ ὁδὸς κὲ σραχεῖα, δι' ἧς ἕλκει ὑπὸ τῆς δίκης· ἀντίκει γὸ τῷ μὲν ἀθεῖ τὸ Σκολιὸν, κὲ τῷ λείῳ τὸ σραχύ, κὲ τῷ μὲ δὸς δύσοδον τὸ στενὸν κὲ δυσχείαν ἔχον· τοιαύτη δέ ἔζει σᾶσα μοχθηρὰ κέλευσις. Η' δ' ἔπι κλαίουσα.] ἔσεται μὲν ἁλκομένη διὰ σραχείας ὁδῦ κὲ δυσβάτυ· κὲ ἐκ αὐτὴ ἄγουσα ἡ δίκη, ἀλλ' ἀγομένη βιαίως, ὃ δηλοῖ τὸ ἕλκειν αὐτιὼ ὡς βιαζομένιὼ ὑπὸ τ' δωροφάγων κειτῶν. ἔπι δ' ἀποκλαίουσα τιὼ σόλιν, ἐν ᾗ σιῶσι δικάζυσι, κὲ τὰ ἤθη τ' χαιρόντων σικοῖς δικασαῖς. κακὸν δ' φέρει ἀνθρώποισι, μετ' ὀ σλὺ σιμωρίαν αὐτοῖς ἐπάγουσα τ' σονηρᾶς κείσεως. ὁ μὲν οὖ κλαυθμὸς, δηλοῖ τὸν ἔλεον τῆς μοχθηρᾶς σεραιρέσεως· ἡ δ' φορὰ τῶ κακῶ τιὼ ἴασιν. ὕτως γὸ ἡμᾶς ἐλεεῶ τὸ θεῖον σινὰς ἀσαυτεῖ, κὲ τὸς ὑξηυνόντας αὐτιὼ τ' ὡς ἀληθῶς δικαίων, ἐλέους μέτεισιν ἡ δίκη. κὲ τὸς μὲ ἰθεῖαν αὐτιὼ νείμαντας σῖς δικαζομένοις ὅτι τὸ ἰθὺ μιδίσασιν ὑπὸ τῆ Σκολιῆ ἤδους. κὲ γὸ ἁλκομένη διὰ τῆς στενῆς ἁδῦ κὲ σραχείας ἑπαναγκλεῖται τὸς ἕλξαντας αὐτιὼ εἰς τιὼ σλατεῖαν ὁδὸν αὐτῆ κὲ λείαν. ὥστε δοκεῖν μὲν

ἕλκεας ὑπὸ ἧς κακῶς αὐτὼ μεπόντων. ἐκεῖνοι ἢ εἵλκοντο ὑπὸ τῆς ἐν αὐτοῖς παθῶν δυσέντες ἕλκειν.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Νῦν δ' αἶνον.] μυθικὴν παρῄνεσιν. εἰκάζει ἢ ὁ ποιητὴς ἑαυτὸν ἀηδόνι, διὰ τὸ τῆς ποιητικῆς φδικόν· τοὺς ἢ κειτὰς ἱέραξι, διὰ τὸ ἁρπακτικόν. γνωσὸν ἢ τοῦτο πᾶσι, καὶ ἐ δεῖ ἐνταῦθα Προκλικῶν ματαίων πλασμάτων· ἐν γὰ τοῖς σπουδαίοις ὁ Πρόκλ◎ οὐδὲν γράφων, ἐν τοῖς τοιούτοις μεγαλήγορ◎, καὶ μακρότερα γράφειν τ' Ἰλιάδ◎ οὐκ ἀπαναίνετ◎· ἡμεῖς ἢ ταῦτα παρέντες τὰ δηόμενα ἐξηγάσεως λέξομεν. καὶ φῶτα ταύτῃ τῇ ζωταξίᾳ καὶ ὧν κακῶς ἔχουσιν.

Νῦν δ' αἶνον βασιλεῦσ' ἐρέω.] ὥς τε, τυτέστι μωδικῶς φρονέουσι καὶ αὐτῆς. εἶτα ἄρχετ◎ τοῦ μύθου· ἵρηξ ὀνύχεσι μεμῦρτος ἀηδόνα ποικιλόδειρον, ὕψι μάλ' ἐν νεφέεσι φέρων, ποσσίν· δαμονίη, τί λέληκας, ἔχει νύ σε πολλὸν ἀρείων. ἡ δ' ἐλεὸν γαμπτοῖσι πεπαρμένη ἀμφ' ὀνύχεσι, μύρετο· τῇ δ' ὅγ' ὑπερφιάλως ποὸς μῦθον ἔειπε· τῆνδε καὶ ἐνταῦθα εἶσι καὶ εἶσιδε καὶ πιθοῦ, ὅσσα σε αὖ ἐγὼ ἄγω. δεῖπνον δ' αἶψ' ἐθέλω ποιήσομαι, ἢὲ μεθήσω. μέχρι τοῦδε ὡς ὑπὸ ἧς ὀρνέων ὁ ποιητὴς τοὺς λόγους ποιεῖ◎. ἐντεῦθεν ἢ ἀναλαμβάνει τὸ ἴδιον πρόσωπον, καὶ λέγει τὸ ὀπτμύθιον, τοῦτο τὸ δίσκιον τοῖς κειταῖς, τὸ,

Ἄφρων δ' ὃς κ' ἐθέλῃ ποὸς κρείσσονας ἀντιφερίζειν.

Καὶ τὸν ἕτερον εἶχον εἶπ· ποὸς ἢ τὸν Πέρσλιν ἀποστρέψας τὸν λόγον, φησὶ τό, Ὣς ἔφατ' ὠκυπέτης ἵρηξ. [καὶ ὕστερ◎, ὑδὲ ὁ ὧδε Πρόκλ◎ Ἀείσαρχ◎ χεῖ χώρεσιν ὁδελίζειν τοὺς δύο εἴρακας τούτους, τὸ ὀπτμύθιον.] ἄλλως τε ἢ ὦ Πρόκλε τε καὶ Ἀρίσαρχε, καὶ πῶς ἡμεῖς τοῦτο ἐ διορθώσαμεν, ἐ γελοῖον ἰῶ καθ' ἡμᾶς, τὸ τὰ ἄλογα μὴ καὶ ἀνθρωπίνως λαλεῖν συγχωρεῖν, μὴ μέντοι ἢ γνωμολογεῖν [διλονότι συγχωρηθόσ◎.] ἀλλ' ἀκέπι τῷ ὑμετέρων ἀλαζονείαν ἐλέγχων μακρηγορήσω. ὧδε διαδραμοῦμαι ἢ, τοῦτο μόνον ἀποφαινόμεν◎, ὅτι καλῶς λέγετε. ὑμῖν ἢ τοῖς ἀκροωμένοις φημὶ, ὅπ ἐν τῷ ῥηθέντι νῦν χωρίῳ τῆς ἐπῶν ἐκ ἔδει πολυλογίας, λέξεων ἢ βεβαρημένων τινῶν. καὶ γέγραφα ταῦτας ἀνωθεν τῆς ἐπῶν. ὃ ἢ τὸ ποικιλόδειρον, τῷ ποικιλόφωνον λέγει, ἢ τῷ ὠτειλμένῳ καὶ ποικίλῳ ἔχειν τῷ δειρῷ, ἤγουν τὸν τράχηλον. Νίκης τε εἵρε◎, φόρτ' αἴσιμον] αἰχ◎φησὶ ποσσγίνεσθ, ὅτι πλαγῶν ἢ ὕβρεων, ποσὶ τῇ ἠθικωτάτῃ τοῖς ἥττοσι συμβαίνειν ἔστι μὴ χρηστόνων. ὁ ἢ Πρόκλ◎ λεγέτω ὅσα καὶ βάλε◎. ἵρηξ, ψιλωτέον. ὅτι τὸ ἴω γδ, τὸ πορεύομαι καὶ Ὅμηρ◎·

Αὐτὸς δ' ὥς τ' ἵρηξ. Ἀθήνῃσι ἢ θασιώτ◎, ὅτι τὸ ἵημι, τὸ πέμπω· παυσίπερ◎.] ὁ λέων παύων τὰ πρόβατα, ταχὺς, ὡς τὸ δόμοισι ποιητοῖσι, τοῖς λέων καλῶς πεποιημένοις.

Σὺ δ' ἄκρε δίκης.] τὸν ἔκθεσιν τοῦ μύθου ἐπαγαγὼν, καὶ δείξας ὅτι ὑπὸ τῆς δυναρῶν καταβλακτέον◎ οἱ ἀδυνεῖς ἀδίκως, ἀποστρέφει τὸν λόγον ποὸς τὸν Πέρσλιν, καί φησι· σὺ ἢ πεθόμεν◎ ἔσο δικαιοσυνῆ καὶ κείσεσι. μὴ ἢ ἄνδ δίκης, καθάπερ οἱ ἁλαζόνες καὶ ἄδικοι, ὄφελλε καὶ αὔξανε τὴν ὕβριν καὶ βλάβλν καὶ ἀδικίαν.

Τύβεις γάρ τε κακὴν ἑτέρῳ βροτῷ.] ἡ ὕβρις γδ, καὶ ἡ λοιδορία, καὶ ἡ βλάβη κακὴ τῷ ἑτέρῳ καὶ τῷ ἀχθεῖ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει εἰς τὸ χεῖρας αὐτὸν αὐτῇ κατ' ἄλλων, ἢ χ ὡς ὁ Πρόκλος λέγει.

ἐθλὸς.] ἐθέλω, ἐθελὸς, καὶ ἐθλός. Ῥηδίως φερέμεν.] τὸ φερέμεν, μὴ ὡς Πρόκλ◎ εἴπῃς, ὅτι ἡ δωὰ◎ φέρειν ὁ ἐθλὸς τὴν ὕβριν, ἀλλὰ αὐτὶ τοῦ φερέμεν καὶ ἔχειν τὴν ὕβριν, τυτέστιν ὁ ἀγαθὸς οὐκ ἀηδόλως καὶ ὀπὶ μαχαῖς αἰτίαις δωὰ◎ φέρειν καὶ ἔχειν τὴν ὕβριν ἢ τὴν λοιδορίαν, ἢ τὴν κατά τιν◎ βλάβλν. Ἐγκύρσας ἄτησιν.] ἤτοι ἐμπεσὼν βλάβαις. τυτέστιν, ἐὰν ἄκων καὶ ὀφλέ ποτε ὁ ἀγαθὸς ὑπό τιν◎ πεφανθεὶς ὀδείσῃ ἢ βλάψῃ τινὰ, τοῦτο ποιήσας μεταμέλεται, ὅτι σοσῶς ποὸς τοῦτο κεκίνη◎. εἰ μὴ γδ δωὰ◎ κῆ τὸν Πρόκλον τὴν ὕβριν ἢ τὴν λοιδορίαν ἢ τὴν βλάβλν ὑπομένειν, τί σημεῖον χρηστότητος κέκτη◎; ὁδὸς δ' ἑτέρῃσι παρῄθεῖν.] ὑποδείξας τῷ ἀδελφῷ, ὅτι ἡ ὕβρις καὶ ἡ βία τῆς φαύλων εἰσὶν, οἱ δ' ἀγαθοὶ οὐχὶ τοιοῦτοι, ἀλλ' ἑτέρα εἰσὶ, φησὶ ποὸς αὐτόν· Σὺ χρὼ τὴν ὁδὸν καὶ τὸν τρόπον τῆς φαύλων τούτων μὴ ποραθῇς καὶ μετέλθῃς. ἔστι ἢ ὁδὸς καὶ τρόπ◎ ἑτέρ◎ κρείσσων ἀποκομίζων ἐς τὸ δίκαια, διλονότι ὁ τ' ἀγαθεργίας, ὃν οἱ χρηστοὶ καὶ παιδαῖοι μετέρχον◎, ἣν καὶ σε παραδῶναι βάλομαι. δίκη δ' ὑπὲρ ὕβριος ἴσχει.] ὑπερίσχει ἢ καὶ ὑπερέχει, αὐτὶ τοῦ τιμιωτέρα ὑπάρχει τ' ὕβρεως, καὶ βλάβης, καὶ ἀδικίας ἡ δικαιοσύνη.

Στίλ◎

Ε'ς τέλ⊙ ἐξηθῆσα.] τὸ αὐτισπάσον λύει ὁ ποιητής. εἰπὼν γὰρ, ὅτι ἡ δικαιοσύνη ὑπερέχει ὕβρεως καὶ ἀδικίας, ἤκουσεν αὖ παρὰ τοῦ Πέρσου, ἢ ἑτέρου τινός, ὅτι καὶ μὲν τοὺς ἀδίκους ὁρῶμεν πλέον τῆς χρησῶν διδομένους καὶ χαίροντας· λύων φησὶ τοῦτο τὸ αὐτισπάσον φησίν·

Ε'ς τέλ⊙ ἐξελθῆσα. οὐ, αὐτὶ τοῦ κἂν μὴ φαύλως φανῇ τὰ δικαιοσύνης ἡ δυάμις, ἀλλὰ χρόνῳ ποτὲ ὕστερον ὀφθῇ, ἀπιπτόντων συμφορᾶις τῶν ἀδίκων. παθὼν δέ τι νήπ⊙ ἔγνω.] καὶ τοῦτο τοῦδε τοῦ αὐτισπάστ⊙ σύνταγμα, μὴ καὶ παραινέσεως καὶ ὑποζυγῆς τοῦ ἐκ τοῦ ὕβρεως. εἰπὼν γὰρ τὸ δίκη δ' ὑπερέχει τοῦ ὕβρεως, τὸ αὐτισπάσον λύσας εἰρήκει, ἐς τέλ⊙ ἐξηθῆσα, ἤτοι πληρωθεῖσα καιρῷ τινί. εἶτα καὶ ἐκφοβῶν καὶ ὑποτρέπων τὸν Πέρσην τῆς ὕβρεως λέγει,

παθὼν δέ τι νήπ⊙ ἔγνω· τουτέστιν ὁ ἀφρόβουλ⊙ μὴ ποιῶν τὸ δίκαιον τότε γνώσει, ὁπότε φθάσει ταῖς συμφοραῖς. ὁ δηλονότι μὴ γένοιτό σοι παθεῖν, Πέρσα, ἀλλὰ φρόβου λάβε, καὶ φρόνει τὸ μέλλον, καὶ δίκαιος ἴσο. Αὐτίκα γὰρ πρέπει ὅρκ⊙.] κατασκλάζων φησὶν ἡ δικαιοσύνη ὑπερφέρει τοῦ ὕβρεως; φησί. Σχολιῶν γὰρ δικῶν, καὶ κακοκερδῶν γινομένων, ἐπονται ὅρκοι. τῆ δὲ δικαιοσύνης ἐλκομένης, καὶ μεταχειριζομένης, ἢ καὶ ὅπως ἄγουσιν αὐτῇ οἱ δωροφάγοι κεῖται, ῥόθ⊙, καὶ ἦχ⊙, καὶ θόρυβ⊙ γίνεται τῶν ἀδικουμένων, δηλονότι ὀδυρομένων καὶ θρηνούντων, καὶ ἑτέρων πολλῶν καταβοωμένων τὴν ἄδικον κρίσιν αὐτῶν. Σχολιῆσι δίκῃσιν.] τὰ ἀδίκα δίκης κρίνουσι τοὺς δήμους, καὶ συναθροίσαντες ῥύδην. ταῦτα δὲ ἐν ἔχει ἀφανισμένον, ἀφ' ἑρμηνείας δεόμενον. Πρόκλ⊙ δ' ἐν τούτοις μᾶλλον πολυλογεῖ, ῥᾴθυμος λέγων τὰς πραχείας ὁδούς, καὶ λόγους ἀκαίρους ἐπαύξων. διὸ καὶ ἡμεῖς τὸ τῆς ῥέσεως φαδδόλιχον διελόντες, μετρίως τοσαῦτα μεταφράσαμεν. ἀλλ' ἐκέτι τοῖς σαφέσιτοις πάνυ ληρήσομεν. ἡ δὲ Σύνταξις ἔτως ἔχει· Τῆς δὲ δίκης ἑλκομένης ἢ κατ' ἄνδρες ἄγωσι δωροφάγοι, κείνοισι δὲ τὰς θέμιστας ἡ Σχολιὰς δίκης, ῥόθ⊙ καὶ θόρυβ⊙ καὶ ἦχ⊙ γίνεται, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν κυμάτων. ἦχ⊙ Πρόκλος ῥόθ⊙, ἡ πραχεῖα ὁδός. ἄγωσι δὲ καὶ κείνοισι χαρίεσσον· ὁ γὰρ τὸ καὶ ὁ κὲ παρὰ ποιηταῖς καὶ πῆς Ἴωσιν ἑστάασι. Ἡ δ' ἔπ⊙ κλαίουσα.] τοῦτο προσωποποιΐα ὅτι, ὁ καὶ ἔμψυχ⊙ καὶ γλυκὺς λόγ⊙ λέγε⊙· εἰσάγει γὰρ τὴν δικαιοσύνην ἠπωμένην, καὶ κατόπιν ἐρχομένην τῆς ἀδικίας, ἤγουν τὰ δίκτυα φέρουσαν, καὶ ὀδυρομένην, καὶ κλαίουσαν τὴν πόλιν, καὶ τὰ ἤθια, ἤτοι τοὺς τόπους καὶ τὴν διατριβὴν τῶν λαῶν, καὶ ἀορίστως βλάπτουσαν τοὺς ἀδίκους ἀνθρώπους. ταῦτα σαφῆ, καὶ μὴ μακρηγορίας δεόμενα. ὁ δὲ μακρηγορίας ἀκαίρως ζητῶν, ὁρᾶτω τὸν Πρόκλον. ἡμεῖς γὰρ ὑ λῆρον ἀσκῆμεν ψυχρῶν λογυδρίων, ἀλλὰ τὰ καίρια γράφομεν, μὴ δὲ τὰς λέξεις φυσῶντες, καὶ διογκύλλοντες σοφαστοῖς καὶ ματαίοις λαβεσόμασιν, ἀλλὰ πεζῇ καὶ ἁπλοϊκῇ καὶ ξυνδετέρᾳ τῇ λέξει χαιρήσθα, διδασκαλικῶ χαρακτῆρι χαιρόντες τῷ τρόπῳ, καὶ μὴ τοῖς ἑαυτῶν δόγμασιν ἐνδεικνύμενοι σὺν τοῖς τῆς λέξεως ὑποτρόμοις.

Οἱ δὲ δίκας ξείνοισι καὶ ἐνδήμοισι διδοῦσιν
Ἰθείας, καὶ μή τι παρεκβαίνωσι δικαίης,
Τοῖσι τέθηλε πόλις· λαοὶ δ' ἀνθοῦσιν ἐν αὐτῇ·
Εἰρήνη δ' ἁπαλὴ γλυκερὸν ῥόον⊙· οὐδέ ποτ' αὐτοῖς
Ἀργαλέον πόλεμον τεκμαίρε⊙ εὐρύοπα Ζεύς.
Οὐδέ ποτ' ἰθυδίκαισι μέτ' ἀνδράσι λιμὸς ὀπηδεῖ,
Οὐδ' ἄτη, θαλίης δὲ μεμηλότα ἔργα νέμον⊙.
Τοῖσι φέρει μὲν γαῖα πολὺν βίον· ὄρσι δὲ δρυῦς
Ἄκρη μέν τε φέρει βαλάνους, μέσση δὲ μελίσσας·
Εἰροπόκοι δ' ὄιες μαλλοῖς καταβεβρίθασι.

At qui iura tam hospitibus quam popularibus dant
Recta, neque a iusto quicquam exorbitant,
His vigèt vrbs, populique florent in ipsa:
Pax vero per terram alma: neque vnquam ipsis
Molestum bellum destinat late cernens Iupiter,
Nec vnquam iustos inter homines fames versatur,
Neque noxa: in conuiuiis vero partis opibus fruuntur.
His fert quidem terra multũ victũ: in montibus vero quercus
Summa quidem fert glandes, media vero apes:
Lanigeræ autem oues velleribus onustæ sunt:

Τίκτουσι δὲ γυναῖκες ἐοικότα τέκνα γονεῦσιν·
Θάλλουσι δ' ἀγαθοῖσι διαμπερές· ἠδ' ὅτι νηῶν
Νείαται), καρπὸν δὲ φέρῃ ζείδωρος ἄρουρα,
Οἷς δ' ὕβριες τε μέμηλε κακὴ καὶ σχέτλια ἔργα,
Τοῖς δὲ δίκην Κρονίδης τεκμαίρεται εὐρύοπα Ζεύς.
Πολλάκι καὶ ξύμπασα πόλις κακοῦ ἀνδρὸς ἀπαυρεῖ,
Ὅς τις ἀλιτραίνει καὶ ἀτάσθαλα μηχανάται).
Τοῖσιν δ' οὐρανόθεν μέγ' ἐπήγαγε πῆμα Κρονίων
Λιμὸν ὁμοῦ καὶ λοιμόν. ἀποφθινύθουσι δὲ λαοί.
Οὐδὲ γυναῖκες τίκτουσιν· μινύθουσι δὲ οἶκοι,
Ζηνὸς φραδμοσύνῃσιν Ὀλυμπίου. ἄλλοτε δ' αὖτε
Ἢ γ' εὐρὺ στρατὸν ἢ τείχεα ἀπώλεσεν, ἢ ὅγε νῆας
Ἐν πόντῳ Κρονίδης ἀποτίνυται αὐτῶν.
Ὦ βασιλῆες, ὑμεῖς δὲ καταφράζεσθε καὶ αὐτοὶ
Τὴν δίκην· ἐγγὺς γὰρ ἐν ἀνθρώποισιν ἐόντες
Ἀθάνατοι λεύουσιν ὅσοι σκολιῇσι δίκῃσι
Ἀλλήλους τρίβουσι θεῶν ὄπιν οὐκ ἀλεγοντες.
Τρεῖς γὰρ μύριοί εἰσιν ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ
Ἀθάνατοι Διὸς φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων·
Οἵ ῥα φυλάσσουσίν τε δίκας καὶ σχέτλια ἔργα
Ἠέρα εἰσάμενοι, πάντῃ φοιτῶντες ἐπ' αἶαν.
Ἥ τε καὶ παρθένος ἐστὶ Δίκη, Διὸς ἐκγεγαυῖα,
Κυδρή τ' αἰδοίη τε θεοῖς, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν.
Καί ῥ' ὁπότ' ἄν τίς μιν βλάπτῃ σκολιῶς ὀιοτάζων,
Αὐτίκα παρ Διὶ πατρὶ καθεζομένη Κρονίωνι
Γηρύετ' ἀνθρώπων ἄδικον νόον, ὄφρ' ἀποτίσῃ
Δῆμος ἀτασθαλίας βασιλέων, οἳ λυγρὰ νοεύντες
Ἄλλῃ παρκλίνωσι δίκας, σκολιῶς ἐνέποντες.
Ταῦτα φυλασσόμενοι, βασιλῆες, ἰθύνετε μύθους,
Δωροφάγοι, σκολιῶν δὲ δικῶν ὄπιπα γιγνώσκεσθε.
Οἶ αὐτῷ κακὰ τεύχει ἀνὴρ ἄλλῳ κακὰ τεύχων.
Ἡ δὲ κακὴ βουλὴ τῷ βουλεύσαντι κακίστη.
Πάντα ἰδὼν Διὸς ὀφθαλμὸς καὶ πάντα νοήσας,
Καὶ νυ τάδ', αἴ κ' ἐθέλῃσι· ὀπὶ δέρκεται), οὐδέ ἑ λήθει

Pariunt vero mulieres similes parentibus liberos;
Florent autem bonis perpetuo, neque nauibus
Nauigant; fructum vero profert fœcundus ager.
Sed quibus iniuriaque mala curæ est, prauaque opera,
Iis pœnam Saturnius destinat late cernens Iupiter:
Sæpeque vniuersa ciuitas malum ob virum punitur,
Qui peccat, & iniqua machinatur.
Illis autem cælitus magnum adducit malum Saturnius,
Famem simul & pestem: intereunt vero populi.
Neque mulieres pariunt, decrescuntque familiæ,
Iouis Olympii consilio. interdum vero rursus
Aut horum exercitum ingentem perdidit, aut murum,
Aut naues in ponto Saturnius punit ipsorum.
O reges: vos autem considerate etiam ipsi
Iustitiam hanc. prope enim inter homines versantes
Dii vident, quotquot prauis iudiciis
Se mutuo atterunt, deorum animaduersionem non curantes.
Innumeri enim sunt in terra multorum alumna
Dii Iouis, custodes mortalium hominum:
Qui sane & iudicia obseruant, & praua opera,
Aëtem induti, passim oberrantes per terram.
Virgo autem est Iustitia, Ioue prognata,
Claraque & veneranda diis qui cælum habitant.
Et certe cum quis ipsam læserit, oblique iniurians,
Statim apud Iouem patrem considens Saturnium,
Conqueritur hominum iniquam mentem: vt luat
Populus peccata regum, qui praua cogitantes
Alio deflectunt iudicia oblique pronuntiantes.
Hæc obseruantes ô reges corrigite sententias,
Corrupti: obliquorum vero iudiciorum prorsus obliuiscamini.
Sibi ipsi mala fabricat vir, alij mala fabricans.
Malum vero consilium consulenti pessimum.
Omnia videns Iouis oculus, omniaque intelligens,
Et hæc certe (si quidem vult) inspicit, neque ipsum latet

Illus,

Οἵλεω δὴ κἀγὼ τεῷ δὲ δίκῃσι πόλις ἐπὶ ἔργα.
Νεῦ δὲ ἐγὼ μήτ' αὐτὸς ἐν ἀνθρώποισι δίκαι
Εἶπ, μήτ' ἐμὸς υἱός· ἐπεὶ κακὸν αὖδρα δικαιον
Ἔμμεναι, εἰ μείζω γε δίκῃ ἀδικώτερ ἔξῃ.
Ἀλλὰ τάγ' ἔπω ἔολπα τελεῖν Δία τερπικέραυνον.
Ὦ Πέρση, σὺ δὲ ταῦτα μετὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
Καί νυ δίκης ἐπάκουε, βίης δ' ἐπιλήθεο πάμπαν.
Τόν δὲ γὸ ἀνθρώποισι νόμον διέταξε Κρονίων
Ἰχθύσι μὲν καὶ θηρσὶ κὴ οἰωνοῖς πετεηνοῖς,
Ἔσθειν ἀλλήλους, ἐπεὶ οὐ δίκη ἐστὶν ἐπ' αὐτοῖς·
Ἀνθρώποισι δ' ἔδωκε δίκην, ἣ πολλὸν ἀρίστη
Γίνετ'. εἰ γάρ τις κ' ἐθέλῃ τὰ δίκαι' ἀγορεύειν
Γνώσεται, τῷ μέν τ' ὄλβον διδοῖ εὐρύοπα Ζεύς·
Ὅς δέ κε μαρτυρίῃσιν ἑκὼν ἐπίορκον ὀμόσσας
Ψεύσεται, ἐν δὲ δίκῃ βλάψας, πήματον ἀασθῇ,
Τοῦδέ τ' ἀμαυροτέρη γενεὴ μετόπισθε λέλειπται·
Ἀνδρὸς δ' εὐόρκου γενεὴ μετόπισθεν ἀμείνων.
Σοὶ δ' ἐγὼ ἐσθλὰ νοέων ἐρέω μέγα νήπιε Πέρση.
Τὴν μὲν τοι κακότητα καὶ ἰλαδὸν ἔστιν ἑλέσθαι
Ῥηϊδίως· ὀλίγη μὲν ὁδὸς, μάλα δ' ἐγγύθι ναίει·
Τῆς δ' ἀρετῆς ἱδρῶτα θεοὶ προπάροιθεν ἔθηκαν
Ἀθάνατοι, μακρὸς δὲ καὶ ὄρθιος οἶμος ἐπ' αὐτὴν,
Καὶ ξηρὸς τὸ πρῶτον· ἐπὴν δ' εἰς ἄκρον ἵκηαι,
Ῥηϊδίη δ' ἤπειτα πέλει, χαλεπὴ περ ἐοῦσα.

Qualenam hoc quoque iudicium ciuitas intus exerceat.
Ego porro nec ipse nunc inter homines iustus
Esse velim, neque meus filius: quando malum est iustum
Esse: siquidem plus iuris iniustior habebit.
Sed his nõdũ finẽ arbitror impositurũ Ioué fulmine gaudẽtẽ.
O Perſa, cæterum tu hæc animo tuo repone,
Et iuſtitiæ quidem animũ adiice, violẽtiq; vero obliuiſcere prorſus.
Namque hanc hominibus legem diſpoſuit Saturnius:
Piſcibus quidem & feris & auibus volucribus,
Se mutuo vt deuorent, quandoquidem iuſtitia carent:
Hominibus autem dedit iuſtitiam, quæ multo optima
Eſt. Si quis enim velit iuſta in publico dicere,
Cognoſcens, ei quidem opes largitur late videns Iupiter:
Qui vero teſtimoniis volens peritiurium iurando
Mentietur, in iis delinquens immedicabiliter læſus eſt:
Eius vero obſcurior poſteritas poſtea relicta eſt:
Viri autem iuſti generatio poſteris præſtantior.
Cæterum tibi ego bona ſciens dico, ſtultiſſime Perſa.
Malitiam quidem cumulatim etiam capere
Facile eſt; breuis quippe via eſt, adeoque proxima:
Ante virtutem vero ſudorem dii poſuerunt
Immortales; longa vero atque ardua via eſt ad ipſam,
Primumque aſpera: vbi vero ad ſummum ventum fuerit,
Facilis deinceps eſt, quantumuis difficilis fuerit.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Οἳ δ' ἴδιας ξείνουσιν.] οἳ δὲ δόσι δίκας δικαίας ἤγουν κείσεις τοῖς ξένοις καὶ τοῖς αὐτοῖς, καὶ μὴ κατὰ τὴν ἐκκλίνουσι τῶν δικαίων τούτων· ἢ πόλις δ' ἀφεκτέα· οἱ λαοὶ δ' ἀνθρωποί εἰσιν ἐν αὐτῇ. τῷ ξένῳ αὐτίκα ὁ αὐτὸς, τῷ ἐνδήμῳ δ' ὁ ὑπόδικος. ἄλλως ἀρξάμενος, ἄλλως ἀποδίδωσι τὸν λόγον. ὥσπερ ὑπὸ μεταμελείας. Ζαπίδης δ' ἐστὶν ὁ χηματισμὸς καὶ παρὰ τὸ πεζὸν λόγον. φαρέτρας αἱ ἢν χρυσέπασσαι, καὶ χρυσαῖ, καὶ τὰ ἐν αὐταῖς βέλη, χρυσᾶ πάντων· ἢ ἀγάλλει πᾶσα.

Εἰρήνη δ' ἀνὰ γαῖαν.] εἰρήνη δὲ δόξει καὶ τοῖς γῆν αὐτῶν τοῖς νέοις αὔξουσα. ἀπὸ τ' ἐναντίου τοῦτο κατασκευάζει· εἰ γὰρ ὁ πόλεμος φθαρτικὸς τῶν ἀνθρώπων, τῇ τε τῶν καρπῶν ἀπωλείᾳ δι' ἣν τρέφονται ἄνθρωποι, καὶ τοῖς φόνοις, ἔυδηλον ὅτι ἡ εἰρήνη πολυανθρωπίαν ἐργάζεται· καὶ διὰ τοῦτο καρποφόρος. ἐνδέ ποτε βουλόμενος κατ' αὐτῶν ὁ τῶν βροντῶν αὖτις Ζεὺς πόλεμον ἀναφορὸν, ἤγουν λυσιτρόν. ἐνδέποτε ἀκολουθεῖ τοῖς ἀνθρώποις τοῖς ἀθείαις ποιοῦσι τὰς κείσεις λιμός, ἤγουν βοῶν ἔνδεια, ὃ ἔστι ἤγουν βλάβη. ἔργα δὲ καρπῶν, ἀπολλύουσι, διαφορτίδος ὄντα θαλίαις, διαφθοραῖς, ἤγουν θαλερὰ καὶ εὐθυμήματα· τὸ γὰρ διαφορτίδος ὂν τῇ θλίψει, ἐνδὲν ἄλλο πάντως αὐτὸ εἴη. ἔργα δὲ λέγει τὰς ἀπὸ ἐργασίας καρπούς.

Τοῖσι φέρει μὲν.] τούτοις τοῖς χῆ δίκῃ ζῶσιν, ἤγουν χάειν τούτων, φέρει ἡ γῆ πολλὰ βίον, ἤγουν καρπὸς πολλοὺς εἰς ζωάρκειαν. ἐν τοῖς ὄρεσι ἢ ἡ ὕλη, ἀπὸ μέρους πάντα τὰ δένδρα ὑλοῖ. χῆ τῇ ἄκρῃ μὲν, ἤγουν τῇ κορυφῇ, φέρει βολάνους, ἤγουν ποιεῖ, γλυκᾶ. χῆ τῇ μέσῃ ἢ μηλίσσας ἐκβέφῃ ὑλονότι. ἐ γὰρ ὑλωτὸν λαμβάνεσθαι ἀπὸ κοινοῦ τὸ φέρειν χῆ τὸ αὐτὸ σημαινόμενον. συνυπακούει δ' ἕν τὸ οἰκεῖον κατ' ἀνθρωπολογίαν τῇ προῤῥηθέντι. Εἰροπόκοι δ' ὄιες.] αἱ ὄιες ἢ, ἀφ' ὧν οἱ πόκοι τῆς εἰρίων, ὑπὸ τῆς μηλῶν καταχρῶνται. τίκτουσι ἢ αἱ γυναῖκες τέκνα ὁμοιωμένα τοῖς γενέσθαι χῆ τὸ εἶδος ὑλονότι, διὰ τὸ μὴ μοιχεύεσθαι. θάλλουσι ἢ, ἤγουν εὐθυμοῦνται ἐν ἀγαθοῖς διαπαντός, διὰ τέλους. ὑπὸ τῆς διὰ προθέσεως χῆ τοῦ πέρας τὸ τέλος, τὸ διαμπερές· πλεονάζει δὲ ἐν αὐτῷ τὸ μ.

Οὐδ' ὀπὶ νηῶν Νείσονται.] ἤγουν οὐδὲ ὀπὶ νηῶν ὀπισθοδικήσαντες ἐμπορεύσονται. καρπὸν ἢ φέρει αὐτοῖς ὑλονότι ἡ ζείδωρος ἄρουρα. ἤγουν ἡ εἰργασμένη γῆ ἡ τὰ προῒς ζωὴν δωρεμένη. ἀνωτέρω εἴρηκε τῇ γῇ ἁπλῶς φέρειν αὐτοῖς βίον, ἐνταῦθα ἢ τῇ προτεταγμένῃ· ἐπεὶ ἡ γῆ τὰ μὲν δίδωσιν μηδενὸς ὀπωρίζοντος, τὰ ἢ ἀρωμένη χῆ ὀπωρίζοντος πυγχάνουσα. νείσονται] διὰ διφθόγγου χῆ δύο σ, τὸ μὲν ὅτι ἀπὸ τοῦ νέομαι, τὸ ἢ ὅτι τετάρτης ὀξυτόνου συζυγίας, ὡς τὸ βλώσκω μαι χῆ φοινίσσομαι. Οἷς δ' ὕβρις τε μέμηλε.] ἐπαναφωνικοῖ τὸν λόγον κατ' εἶδος παίζων τὰ αὐτὰ ποδιδόμενα τῇ μοχθηρίᾳ· χῆ φησιν, ὅσοις ἢ διὰ φρονῖδος εἰσὶ χῆ ὕβρεις κακὴ, χῆ χαλεπὰ ἔργα, τούτοις, ἤγουν χῆ τούτων, τιμωρίαν βυλεύει ὁ τῆς βροντῶν αὖτις Ζεύς. πολλάκις χῆ ὁλόκληρος πόλις ἀπολλύει κακοῦ ἀνδρός, αὖτις τῶν βλάβης ἐπαχολουθούσης κακίᾳ κακοῦ ἀνδρός, ὅστις ἁμαρτάνει χῆ ἀνόσια μηχανᾶται. κατασβεστικὰ δὲ ταῦτα τίθησι διὰ μέσου, ὥστε ὑλονότι εἰ δ' ἕνα κακὸν πᾶσα ἡ πόλις ἀπολλύει πολλάκις κακοῦ, τί οὖ ταύτῃ τῇ πόλει χρῆσθαι, ὅταν ἐν αὐτῇ πολλοὶ ἁμαρτάνωσιν. εἶτα ζωπυρεῖ τὸν λόγον πρὸς τὰ ὀπωτέρω καί φησι, Τοῖσιν δ' ὑπερθύμοις.] ὅπὶ τούτοις, ἤγουν χῆ τούτων ἤγαγε ὁ Ζεὺς ὁ Κρονίων, ἤγουν ὁ υἱὸς τοῦ Κρόνου, ὑπερθύμου μέγα πῆμα, αὖτις τοῦ μεγάλου βλάβος. Λιμὸν ὁμοῦ χῆ λοιμόν.] ἤγουν ἔνδειαν ζῴων χῆ λοιμικὸν νόσημα. ἔστι δὲ χῆ τῇ τῆς ζῴων ἐνδείᾳ ἡ λοιμικὴ νόσος· ἀναγκάζόμενοι γὰρ οἱ λιμώττοντες μοχθηρᾷ χρῆσθαι διαίτῃ, τούτῳ ὑποπίπτουσιν ἐξ ἀνάγκης τῷ νοσήματι· ἐκ μιᾶς δὲ ταύτης ἢ μόνης τῆς αἰτίας ἡ λοιμικὴ συμπίπτει νόσος, ἀλλ' ἔστιν ὅτε χῆ ὑπὸ διεφθορότων ἀέρων ἢ ἑτέρων αἰτίων, ὥστε λιμοῦ μὲν γεγονότος, ἐξ ἀνάγκης λοιμικὰ συμπίπτειν νοσήματα, ἐλάττω ἢ χῆ λοιμικῶν ὄντων νοσημάτων ἐξ ἀνάγκης λιμὸς γενήσεται.

Ἀποφθινύθουσι δὲ λαοί.] ἤγουν φθείρονται· ὑπὸ τοῦ φθίνω φθινύθω, ὡς ὑπὸ τοῦ νέμω νεμέθω.

Οὐδὲ γυναῖκες τίκτουσιν.] ὑπὸ τοῦ λιμοῦ ὑλονότι φθειρομένων τῶν ἐμζυγωμένων μινύθουσι δὲ οἶκοι.] ἤγουν σμικρύνονται, ἐλαττοῦνται.

Ζηνὸς φρεσὶ μητιόεντος.] διὰ τὰς βουλὰς τοῦ Διὸς τοῦ ἐφορίου, διὰ μέσου ὄντος τοῦ οἴκου τὸ ἐξῆς δὲ ὧδε τὸ λαοὶ ζωπυροῦνται.

Ἄλλοτε δ' αὖτε.] ἄλλοτε δὲ δὴ ἢ σπάνιον τούτων δρῶ ἤγουν πλατύν, πολλοὺς ἐπέχοντα τόπον ἀπώλεσεν. ἢ ὅμως, ἤγουν ὁ Ζεύς, τεῖχος, ἤγουν πόλιν αὐτῶν ἢ ναῦς αὐτῶν ὁ αὐτὸς Ζεὺς ὁ Κρονίδης τιμωρεῖται ἐν τῇ θαλάσσῃ. Ὦ βασιλῆες.] ἤγουν ὦ δικασταί· ὑμεῖς δὲ κατασκοπάζετε καὶ αὐτοί, ἀντὶ τοῦ φοβᾶσθε, σκοπεῖτε τοῦδε τοῦ δίκου, τουτέστι τὴν τιμωρίαν. ἰσχύς γὰρ ὄντες τῆς ἀνθρώπων οἱ θεοὶ, ὁρῶσιν ἐκείνους ὑλονότι, ὅσοι ἐν κρίσεσι σκολιαῖς, τουτέστι διεφθαρμέναις, ἀδίκοις, καταστρέφουσι, καταστοῦσιν ἀλλήλους. ἐκ ἀλλήγοντες τοῦ ὄπα χῆ ὀπιδροπῆς τῆς θεῶν, ἤγουν ἐκ ἐν φρονῖδι τιθέμενοι τὸ ἐπιστρέφεσθαι τῆς θεῶν. ἀλέγω τὸ φροντίζω, ἀλογῶ δὲ τὸ καταφρονῶ.

Τεὶς γὰρ μύριοι.] πολλάκις γὰρ πολλοὶ εἰσὶν ἐπὶ τῇ γῇ τῇ τὰς πολυειδεῖς ζῴας δωρεμένῃ,

Ἀθάνατοι Ζηνὸς.] τουτέστι θεοὶ, ὑπηρέται τοῦ Διὸς, φύλακες, ἔφοροι, ἐπισκοποῦντες ἀνθρώπων, ἀρεσκείαν ἐνδυσάμενοι, ἤγουν ἀθέατοι ὄντες, ἐν παντὶ μέρει καὶ γῆς δαιμονῶς ἀναστρεφόμενοι. Ἥ δέ τε παρθένος.] ἡ δὲ παρθένος δίκη, ἡ ὑπὸ τοῦ Διὸς γεγωνημένη, ἔνδοξος καὶ ὅτι καὶ αἰδέσιμος, αἰδοῦς ἀξία φησὶ τοῖς θεοῖς εἶ τὸν ἐρανὸν οἰκοῦσι καὶ ὅταν βλάπτῃ αὐτὴν τὶς, σκολιῶς ἐνετάζων ἤγουν παντέργως ἐυτελίζων, αὐτίκα παρὰ τὸν Δία τὸν πατρὸς αὐτῆς τὸν υἱὸν τοῦ Κρόνου καθεζομένη ἀπαγγέλλει τὸν ἄδικον τῶν ἀνθρώπων, ἵνα ὑποδῷ ὁ δῆμος τὰς ἁμαρτίας, αὐτὸς τοῦ τὴν ἀρμόζουσαν δίκην τῶν ἁμαρτίας

τῶν βασιλέων. οἱ χάριεντες ἀλλαχόθι τα-
ραττέτωσαν τὰς κρίσεις, διεστραμμένως αὐτοῖς ὑπο-
φαινόμενα. Ταῦτα φυλαττόμενοι.] ταῦτα
σκοποῦντες, ὦ δικασταὶ δωροφάγοι, δίθεμις ποιεῖ-
σθε τὰς κρίσεις· ἢν δὲ διεφθαρμένων ἢ κρίσεων ὑπο-
λάθητε παντελῶς. Οἷ αὐτῷ κακὰ τυύχει
εἰνέρ.] ἑαυτῷ, ἤγουν καθ' ἑαυτὸν βλάβας κατα-
σκευάζει ἀνὴρ ἄλλῳ κακὰ τεύχων, αὐτὶ τοῦ κατ'
ἄλλου βλάβας κατασκευάζων. ἡ δὲ κακὴ βουλὴ, ἢ
κατ' ἄλλου δηλονότι, τῷ βουλεύσαντί ὅτι κακίστη,
ἤγουν πάνυ μείζονα κακὴν φέρεται.

Πάντα ἰδὼν Διὸς ὀφθαλμός.] ἤγουν πάντα
βλέπων ὁ Ζεὺς, καὶ πάντα γινώσκων, τάδε ὑπο-
δέρκεται, ἤγουν βλέπει ἐὰν θέλῃ. εἰδέ ἑ λήθει.]
τὸ μὲν λήθει ζητεῖ εὐθεῖαν, τὸ δὲ ἔρχει αἰπαπτικὸν. ὀφείλων οὖν εἰπεῖν, εἰδέ λανθάνει αὐτὸν
αὖτη ἡ δίκη, ἵνα ἡ πόλις ἐντὸς κατέχει, ὁ δὲ
ξυνυπάγει τὸν λόγον τῷ ἀντιποδοπικῷ ταυτὸ
δυναμένῳ τῷ ὑποτακτικῷ ἄρθρῳ· καί φησιν,
εἰδὲ λανθάνει αὐτὴν ὁπλίαν τινὶ δὲ τινὶ κείνῃ ἡ
πόλις ἐντὸς κατέχει. τὸ τοιοῦτο δὲ ξυνήθως καὶ
ἁπλᾶ τῷ πιζῷ λόγῳ. Νῦν δ' ἐγώ.] ἀρξάμενος ἀφ' ἑαυτοῦ, εἶτα ὥσπερ μεταμεληθεὶς, ὡς
ὑπὸ ἄλλης ἀρχῆς λαβών, ἐπαναλαμβάνει μὲν
ἑαυτόν· προστίθησι δὲ καὶ τὸν ἑαυτοῦ υἱόν· καὶ φησί,
Νῦν δ' ἐγὼ, εἴθε μήτε αὐτὸς ἦν δίκαιος, μήτε
ὁ ἐμὸς υἱός, ἐπεὶ κακὸν ὄζυρὸν ἦ ἄνδρα δίκαιον,
εἰ μείζω δίκλιν ἕξῃ ὁ ἄδικος, ἤγουν εἰ μείζο-
νος ἄξιος κεκθήσεται δίκης ὁ ἄδικος, τοῦ δι-
καίου δηλονότι. τὸ γὰρ ὕστερον λέγεται, οἷα δὴ εἴπερ
εἴπερ, εἰ μὲν τόδε ἐστὶν ἐπεί, ἦν ἂν τόδε,
νῦν δ' οὐδὲ εἰς νέον τοῦτο ἔρχεται, οὐ ὅτι πάντως
νῦν οὐ διενοήσατο τοῦτο, ἀλλ' ὅτι εἰ καὶ μὴ πρότερον
ἐγνώκει, ὅτι οὐ διενοήσατο· ἀλλὰ νῦν δῆλος
ὅτι μὴ διανοησάμενος, καὶ ταῦτα οὐ λέγει μὴ
ἐθέλειν εἶναι νῦν δίκαιος, εἰ ὁ ἄδικος πλέον
ἕξει τοῦ δικαίου, ὡς κατ' ἄλλον χρόνον ἄλλο ἂν
ἐθελῆσαι, ἀλλὰ θέλει δηλοῦν, ὅτι νῦν φημι τοῦτο
εἰ καὶ μήπω πρότερον. Ἀλλὰ τάχ' ἔπος ἔολπα.]
ἀλλὰ ταῦτα, ἤγουν τὸ τὸν ἄδικον μείζονα δί-
κλιν ἔχειν τοῦ δικαίου, ὑδαμῶς ἐλπίζω, ἀντὶ
τοῦ νομίζω, τελεῖν τὸν Δία τὸν τερπικέραυνον.
ἐλπίζω κοινόν. ἔλπομαι παρὰ ποιηταῖς τὸ αὐ-
τό· ἀφ' ὧν ὀνόματα ἐλπὶς καὶ ἐλπωρή, τὸ μὲν
ἐν χρήσει παρὰ πεζοῖς κοινοῖς, τὸ δὲ ἐλπωρὴ ἴδιον
ποιητῶν. ἔλπομαι ἐνεστῶτος, ἔλψομαι μέλλον-
τος μέσου παρακείμενος, ἔοικα ἢ τοῦ ἐν
τῷ μέλλοντι εἰς ό, καὶ τὴν ἀκολουθίαν τῆς μέσης
ἀναπεμπόμενα, καὶ προσθήκην τῆς ε. δεῖ γὰρ τὸν ἀνα-
πεμπόμενον αὔξειν καὶ τὴν ἀρχουσαν, ἀφ' ἧς ὑπέρ-
σωτελικὸς ἐώλπει καὶ τὸ ὁ ηὐξημένον.

Ὦ Πέρση.] Σὺ δὲ ἐν τῷ σῷ λογισμῷ ἐπιτυ-
χὼν λάμβανε ταῦτα, καὶ τὸ δίκαιον ἄκουε, ἤγουν
αἴσθησιν ἔχε. τῆς δὲ δικαιοσύνης ἐπιλανθάνῃ παν-
τελῶς· τοῦτο γὰρ τὸ, —βίης δ' ἐπιλήθετο πάμπαν.

Τόνδε γὰρ ἀνθρώποισι νόμον.] τοῦτον γὰρ τὸν
νόμον, ὃν ἐγὼ δηλονότι, ἔταξεν ὁ Κρονίων τοῖς
ἀνθρώποις. εἶτα ἐ πρὸς τοῦτο ἀποδίδωσι τὸν λό-
γον, ἀλλὰ καὶ ταῦθ' ὥσπερ μεταμεληθείς, καὶ
ὡς ἐπ' ἄλλης ἀρχῆς λαβών, προσθεὶς καὶ τὰ ἄλο-
γα ζῶα τῷ λόγῳ διαιρεῖ, καὶ φησίν· ἰχθύσι μὲν
καὶ θηρσὶ καὶ ὀρνέοις πτηνοῖς, ἔταξε νόμον δηλο-
νότι, ἐσθίειν ἀλλήλους· ἐπεὶ ἐ δίκη ἦν δικαιο-
σύνη ὄζυρὸν ἐπ' αὐτοῖς ἀλόγοις ὄσι. τοῖς ἀνθρώ-
ποις δ' ἔδωκα δίκλιν ἔμφυτον, ἤγουν δικαιοσύ-
νην, ἣ καὶ πολύ ὄζυρον ἀείσει. πτηνῶν ποιητικῶς,
κοινῶς δὲ πτηνὸν καὶ πετεινόν. ἔοθεν παρὰ ποιη-
ταῖς, ἐσθίειν δὲ παρὰ τοῖς κοινοῖς· δίδοι ποιητι-
κόν, δίδωσι κοινόν. εἰ γάρ τις κ' ἐθέλῃ.] ἐὰν
γάρ τις γινώσκων τὰ δίκαια προθυμῆται ἀγο-
ρεύειν αὐτά, καὶ μὴ ὑποκρύπτειν διὰ ζημιώδη τα
γνώμης, τούτῳ μὲ δίδωσιν ὁ εὐρύοπα Ζεὺς πλοῦ-
τον. ὃς δ' ἂν ἐν μαρτυρείαις εἰδὼς δηλονότι τὰ
δίκαια ὑποκρύψῃ καὶ ἑκὼν ψεύσεται, αὐτὶ τοῦ ψεύ-
σηται, ὅμοιον τῷ· ἵνα εἰδομεν, ὁπόρκιον ὀμόσας.
ἐν δὲ δίκλιν βλάψας.] ἢ εἰ σθενοῖ, αὐτὶ τοῦ,
δίκλιν δὲ βλάψας ἀνιάτως ἐζημίωσε, νίκεσσι καὶ
νοήσειεν. ὁπόρκ ὁ τὸν ὅρκον καταφρονῶν,
ἔνορκ ὁ ἀντικείμενος τούτῳ. Τῶ δέ τ' ἀμαυροτέρη γλυκίων.] τούτου δὲ ἡ γλυκὺ μετ' αὐτὸν
ὕστερον ἀμαυροτέρῳ λείπει. αὐτὶ τοῦ ἀμαυρῷ,
ἤγουν σκοτεινῷ ἀφανεῖ. Ἀνδρὸς δ' εὐόρκου.]
τοῦ ἀνδρὸς δὲ τοῦ εὐόρκου ἡ γλυκὺ μετ' αὐτὸν ὕστε-
ρον ἀμείνων, αὐτὶ τοῦ λαμπρός. Σοὶ δ' ἐγὼ
ἐσθλὰ καὶ ἀγαθὰ νοῶν ἐρέω καὶ εἶπω ταῦτα με-
γάλα ἀνόητε Πέρση. Τιὼ μέν τοι κακότητα.]
τιὸ μὲν κακίαν. καὶ ἱλαδὸν ὄζυρον ἐλέσθαι.] αὐτὶ
τοῦ ἀθρόως ἑκάστην ἐλεῖν, ἤγουν λαβεῖν ῥᾳδίως.
ὀλίγη μὲν ὄζυρὸν ἡ ὁδὸς ἡ ἐπ' αὐτιὼ δηλονότι,
λίαν δὲ ἐγγύς, ἤγουν πλησίον οἰκεῖ. κακότης μὲν κά-
κωσις καὶ ἡ κακία ἔστι· ἡ λέξις ποιητικὴ ἐγγύθι
ποιητικῶς, ἐγγὺς κοινῶς. Τῆς δ' ἀρετῆς.]

τιὼ

τὴν ἀρετὴν ἢ κεκτήσεσθαι, ἤγουν ἐμφρονεῖν ἔδωκαν οἱ ἀθάνατοι θεοὶ ἰδρῶτα, αὐτὶ τῦ κόπου.

μακρὸς ἢ καὶ ὄρθιος οἶμος ἐπ' αὐτήν.] ἤγουν ἐστὶν ὁδὸς τραχεῖα καὶ ἀνάντης ὁδὸς ἐπ' αὐτὴν ἄγει, καὶ βαθεῖα καὶ σκληρὰ τὸ πρῶτον ἐπειδὰν ἢ εἰς τὸ ἄκρον ἔλθῃ τῆς πετρείας, ῥᾳδία δὴ ἔπειτα καθάρχῃ ἡ ἀρετὴ, καὶ ὥσπερ ἔσπα χαλεπή, ἤγουν δυσέφικτος.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Οἱ ἢ δίκας ξείνους.] ταῦτα παιδαγωγικῶς σωφρονίζει τὰς δικαστὰς, εἰς τὸ δίκαιον ὁρᾶν παρεγινῦτος, καθ' ἑκάστην πολιτῶν καὶ τὴν ξένων, καὶ μάλιστα ὅτι τούτων, ἤτοι τῆς βοηθοῦντας, οὐκ ἔχουσι, καὶ βιάσασθαι ῥάδιον ἐρήμους ὄντας αὐτούς. αἰθεῖ ἢν ἡ πόλις, ἐν ᾗ δικασταὶ δίκαιοι κάθηνται, καὶ εἰρήνη σωτὴρ ἐστὶν ἀνὰ τὴν πόλιν ταύτην. τὰ γὰρ δίκαια φρονοῦσι πόλεμος οὐκ ἐπάγει παρὰ θεῦ δίκην αὐτοῖς ἀπαιτοῦντος. Τοῖσι τέθηλε πόλις.] εἰ γὰρ ὁ πόλεμος φθαρτικὸς καὶ ὀλεθρωτίας αἴτιος, δῆλον ὅτι ἡ εἰρήνη πολυανθρωπίαν ἐργάζεται, καὶ διὰ τοῦτο καρποτόφος· ἄλλοι μὲν ἦν τὴν γῆν καρποτόφον ὕμνησαν, ὡς καρποὺς ἀναφέρουσαν· ἔστι ἢ τὴν εἰρήνην οὐ μόνον ὡς τῶν πολεμίων ἀπτεμόντων τοὺς καρποὺς, οἷς ἂν ἔθέλωσιν· ἀλλὰ καὶ ὡς ζώζουσαν τοὺς ὑπὸ πολέμου ἀπολλύσιν οἱ πολέμοι. Οὐδέ πω' ἰθυδίκαιοι.] ταῦτά ὅτι τὰ μάλιστα πίζοντα τὸν βίον, πόλεμοι καὶ λιμοί· ταῦτα ἦν ἀπελίλαται τῶν πόλεων, φησὶν, ἐν αἷς ἰθυδίκαι εἰσὶν οἱ ἄρχοντες, πάσης ἄτης ἐξηλαμένοι τῆς ἐν τῷ παρανόμων. ἐν θαλίαις ἢ ἀεὶ ζώντων τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὰ ἔργα τὰ ἐπὶ τῆς γῆς νεμομένων ἐν ταύταις. ἦκεν δ' οἱ Λακεδαιμόνιοι λιμὸν βλαβοῖντο δι' ἀτέλειαν διαίτης, ἣν ἔχοντες τῶν ἀδικιῶν ἀκαθάρδον. ταῖς γὰρ πολυτελείαις ἡ πλουτοξία ζωοπελθοῦσα λιμὸν γίνεται μέγιστος.

Τοῖσι φέρει.] τοῖς θεοφιλέσιν. ἔτι δέ εἰσιν οἱ κατὰ δίκην ζῶντες, οἷς καὶ τὰ ἀπὸ τῆς παντὸς φησὶν ἐπακολουθεῖν, φερόμενα εἰς εὐζωΐαν, τῆς τῆς γῆς φέρειν τούτοις καρποὺς ἱκανούς. βίον γὰρ τούτους καλεῖ, ὡς ἐς διαζῴων ὄντας ἀπαιδεύτους, τῆς τὰς ἁρδὸς ἔντε τοῖς ἄκροις βαθέσι, καὶ ἐν τοῖς μέσοις ἀντὶν κατὰ τὰ ἔγκοιλα μελίσσας ἀναρρέειν. εἰωθασιν γὰρ ἐν ἐκείνοις τῆς μελισσῶν ἐργάζεσθαι παλαιάν οἱ μελισσουργοὶ, τῆς τοῖς σπέρμα παρέχειν τοῖς εἰείοις οἷς ἐπέφρασεν ἢ ἐπέφρασε, τῆς τὰς γυναῖκας ὅμοια τίκτειν τοῖς ἀνδράσι ποιεῖσθαι. καὶ γὰρ τὰ πολλὰ τῆς ἀμβλωθείδιον καὶ τῆς τεράτων ἐξ ἀκρασίας γίνεσθαι καὶ πλησμονῆς ἔπεσθαι ἢ τούτοις μηδὲ δεῖσθαι πλοῦτου, καὶ ἐμπορείας καὶ θαλάσσης, ἀρκούντων τῆς ἐκ τῆς χώρας γινομένων εἰς διαζῴων τοῖς σωφρονοῦσιν. ἄλλως. ὑπὸ μέρους ὅλα εἶπε τὰ δένδρα, ὅτι ἐν τοῖς ὄρεσι φέρουσι καρπὸν, καὶ δι' πλῶν καρπόν. ἄνωθεν μὲν ὅτι τὸ ἄκρον καρπόν, ἐν ᾗ τῷ μέσῳ μέλι. ἔχουσι γὰρ κοιλώματα εἰς ἃ τὸν ἄνεμον φεύγουσαι αἱ μέλισσαι δῶσι καὶ μηποιοῦσι. διὸ καὶ μέλισσαι ὑπ' εἰείαν καλῶν ἢ, διὰ τὸ ἐν μελίσσαις εἶ) οἰκεῖα ἢ ταῦτα φεύλαργυρον διεγεῖραι αὐτὸν εἰς τὸ δίκαιον φερεγεῖν. διὰ ἢ τὸ εἰκεῖν, ὑδ' ὅτι νηῶν Νίσσον ἢ, ὑπόνοιαν δίδωσιν, ὅτι μωσάπεται καὶ αὐτὸς τὸν πλῶν, διὰ τὰς πολλὰς παρ' ἐλπίδα κινδυνώσεις.

Οἷς δ' ὕβρις τε μέμηλε.] ἀντὶ τῦ, ὅσοις. Ἐπαναπαύεται ἢ τὸν λόγον, ἵνα μὴ λάθῃ τ' ἀπίλης. τὰ ὁμῶ ἀπαποδίδομενα τῇ μοχθηρίᾳ διὰ τούτων παύσησιν, δεικνὺς τίνα ἔκγονα ἐκ τῆς ὕβρεως καὶ δίκης ὅτι τὸ τελευτᾶν εἰς πημονίαν τοῖς πονηροῖς τῶν τοιούτων ζωῶν. Πολλάκι καὶ ξύμπασα πόλις.] τοῦτο δοκεῖ μὲν ἐκ ἔχειν καὶ δίκην, τὸ ἑνὸς ἕνεκα πονηροῦ πόλιν ὅλην διδόναι πτηλῶ. δοκεῖ ἢ λέγειν, ὅτι μοχθηροῦ ἑνὸς ὄντος, ὡς ὁ νεκρὸς ἐμάτος, ἡ πόλις παραπολαύουσα, πολλάκις εἰς ὅλον ἑαυτὸν ἁμαρτάνει τῶν πονηρίαν ἐξομοιομένη τῷ ἑνί. δοκεῖ ἢ καὶ ἐκεῖνο σημαίνειν, ὅτι ἑνὸς ὄντος πονηροῦ, δίδωσιν ἡ πᾶσα πόλις δίκην, ὡς ἐξὸν κωλύειν, μὴ κωλύσα ἢ τοῦ ἑνὸς πονηρίαν. ὅτω καὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος ἀνδραδῶς τῷ ἱερεῖ φερσενεχθέντος, εἰς πάντας Ἕλληνας ἐτέτευκε ὁ λιμὸς, ὡς παφέντας βοηθῆσαι τῷ ἱερεῖ· καὶ τοῦ Αἴαντος ἀσεβήσαντος ἐπὶ τὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἱερὸν, πάντες ἔσχον τὴν δίκην μεγόνασιν, ὡς μὴ ἀγαναπτήσαντες ὅτι τῷ ἀσεβήματι. δεῖ γὰρ μὴ ὑπερφέρειν τοῖς ὑβρισταῖς, μὴ ἢ ζωπυρεῖν τοῖς ἀδίκοις, δικαμένοις μὲν πᾶσαν, θεωροῦντας ἢ τὸ παῦσαι τὴν ἐξουσίαν τοῦ πονηροῦ. Τοῖσιν δ' ἐρανόθεν.] τὰ ἔργα τῆς δίκης δίδεισιν, ὅσα ἐωθέτη) ταῖς τὸν ἀδίκους ἐώσας τὰς ἑαυτὴν ἐκπλησῶν ἀδικίας πόλεσι, λιμοὺς καὶ λοιμοὺς καὶ ἀπώλειαν σπατόματος διὰ πολέμων, καὶ πόρθησις τ' πόλεως τ' τείχους αἱρεθέντος,

ἀντ@ καὶ παντὶ ὁλεθρ@ ταῦτα γὰ ἐπάγει ταῖς τῶν ἀδίκων πόλεσιν ὁ θεός. ὁ μὲν γὰ λιμὸς γίνε@, ὡς τὰ πολλὰ ἐργασίας ἀμελουμένων καὶ φθορὰ διαφέρα φερομένων· ὁ δ' λοιμὸς ἐκ τῶν λοιμῶν συμπίπτ@, μοχθηρὰ διαίτης, ἢ χειμῶς ἀναγκάζον@ λιμοῦντας οἱ ἄνθρωποι. ὁ δ' πόλεμ@ τῶν στρατευμάτων, ὅλεθρον ἔχει διὰ πλεονεξίαν (ὡς τὰ πολλὰ) τῶν ἐν ταῖς πόλεσι δυναστῶν ἐγειρόμεν@. ὁμοίως δ' καὶ ὁ τῶν τῆς πόλεως πάρθησιν φρεξενῶν, καὶ τῶν τ' χεῶν ἀπωλλειαν· ταῦτα μὲν ἔξι τὰ ὀπίχιερα τῆς ἀδικίας, δεῖ δ' ζωὰ πᾶν τὸ,

Λιμὸν ὁμῶ καὶ λοιμὸν, ἀποφθινύθουσι δ' λαοί

τοῖς ἐν πολλοῖς φερομένοις, ὥρβάντα δύο σίλους, ἢ τῶν μεσσατον ἀπώλεσεν, καὶ τὰ ἑξῆς ἄπω Πλάταρχ@. Ὦ βασιλεῖς, ὑμεῖς δέ] οὐκ ἔστι θεῶν ἐννοιαν ἔχοντ@, ἀδίκως ζῆν. εἰκότως ἂν ὦδ' κελεύω τοῖς βασιλεῦσι, μὴ ἀπολαύειν τῆς ἐξουσίας, ἀλλ' ἐννοεῖν ὡς θεῶν καὶ δαιμόνων παρόντων πᾶσι καὶ ἐφορώντων ἡμᾶς, καὶ δῆλός ἔξιν ἐν τούτοις διαφορὰν θεῶν εἰδὼς καὶ δαιμόνων. τὸ μὲν γὰ τῶν ἀθανάτων, κοινὸν αὐτῶν ἐστι· οἱ γὰ ἀθάνατοί, φησιν, ἐγγὺς οἰκᾶσι τῶν ἀνθρώπων ὁρῶσιν ἐκείνης ὅσοι σκολιαῖς χρώμενοι δίκαις καὶ κείσει διεστραμμέναις ἀλλήλους πρίζουσι, τοῦτέστι κατατυγοῦσι, θεῶν ὄπιν οὐκ ἀγόντες. καὶ τοῦτοις ἑπόμεν@ ἐπάγε πεισμυείους ἐστὶ φύλακας τῶν ἀνθρωπίνων ἐκ τοῦ Διὸς τεταχθέντας ἀθανατους. ἐκ δὲ τούτων δῆλον, ὅτι μόν@ ἀρχὶ Ζεὺς τῶν θεῶν. ἄρχον@ δ' πάντες οἱ θεοί. φύλακες δέ πνες εἰσὶ τῶν ἀνθρωπίνων ἄλλοι μὲ θεὸς μεταξὺ θεῶν καὶ ἀνθρώπων ὄντες, οἵ πνες αὖ εἰσι δαίμονες, ἄλλοι πνὲς ὅτοι παρ' ἐκείνους ὃς ἐκ τῶν ἀνθρώπων εἶπε γενέσθαι δαίμονας. ἐκεῖνοι μὲν γὰ θνητὸν γέν@ ἦσαν, τοῦτους δ' ἀθανατους εἶναί φησι· ὥστε κἄτοι μὲν κατ' οὐσίαν δαίμονες ἐκεῖνοι δ', διὰ τοῦ θεοῖς τούτοις ὁμοιότητα καὶ δαίμονες ἐκλήθησαν, καὶ φύλακες ἀνθρώπων. Τεῖς γὰ μύριοί εἰσιν.] ἃ μὲν μυρίας δηλοῖ τὸν πάντα τῶν δαιμόνων ἀριθμόν· ἐν ᾧ πᾶν περιλαμβάνε@ τὸ δαιμόνιον γέν@, ἡ δ' τριὰς τὸ τέλειον καὶ ἐν ὅροις ἴσοις, φησὶ, πρώτοις, μέσοις, τελευταίοις. εἰσὶ γὰ τῶν δαιμόνων τὰ μὲν, λογικὰ μόνως, τὰ δ' ἄλογα μόνως, τὰ δ' μεταξὺ τούτων· δηλοῖ ἐξ ἀμφοτέρων τὸ παντοδαπὸν φῦλον τῆς δαιμονίας τάξεως, ἣν φύλακας μὲν ἔξι τῶν ἀνθρωπείων γένους· ἴσουρς γὰ τῶν Διός· διὰ τοῦτο γὰ εἶναι Ζηνὸς· διότι ἐφορᾷ@ πάντες εἶσι, φύλακες δ' θνητῶν ἀνθρώπων, ὡς ἐφεσπᾶτες αὐτοῖς. Ἡ ἔσταμενοι.] τὸ μὲ ἵστεσθαι ἐνδεδύκασι δηλοῖ, τὸ ἡμῖν ἀφανεῖς ἔξι καὶ ἀόρατους, ὡς ὁ ἀὴρ. ἢ καὶ διὰ τὸ τὰ σώματα αὐτῶν ἀέρια ἔξι τῷ ζύσασιν, ὥσπερ τὰ τῶν θεῶν ἐμφυσεια καὶ τὰ ἠμάτερα χθόνια. τὸ δὲ πάντα φρουρᾶν, τὸ τὰς κρίσεις αὐτῶν ὀξείας ἔξι, καὶ τὰς ἐφορᾶσεις αὐτῶν διὰ ὅλων διήκειν, ὧν πειρώμεθα, ὧν φανταζόμεθα, ὧν διανοούμεθα. καὶ γὰ εἰ ἀέριοις χεῶνται σώμασιν, οὐδὲν θαυμαστὸν ὀξέως αὐτοὺς ἐπιπορεύεσθαι πανταχῆ, ὅπου ἂν ἐθέλωσιν. Ἢ δέ τι παρθέν@.] παρθένω μὲν ἡ δίκη τοῖς θεολόγοις εἴρηται, διότι παῖς τὸ δικαστὸν γένος ἀδιάφθορον ἔξι δεῖ καὶ καθαρόν· καὶ τοῦτο ζώβολον ἡ παρθενία. φασὶ γὰ τὸν Διὸς, διότι νομοθέτης ἦτοι ἔξι κοσμικὸς, ὡς ἄρχων καὶ βασιλεὺς τῶν ὅλων. τῷ γὰ δικαστικῷ, ἐξῆφθαι δεῖ τῆς νομοθετικῆς, ὡς τῷ ἀνθρωπίνῳ τῆς ἀνθρωπικῆς, καὶ τῷ θείαν τῆς θείας. αἰδοῖ γὰ καὶ κυδνὴ ὦδα, τοῖς ὀλυμπίοις θεοῖς, ὡς πάντων καὶ δικαίων ἐπιτρόπων καὶ σεβόντων αὐτῷ, ὡς πᾶσι τὸ κατ' ἀξίαν ἀπονέμοντα. ὁ δὲ μάλιστα φίλον ἐστὶ τοῖς θεοῖς. ἂν τίς μὲν βλέπῃ] ἐάν πς τὸ δίκαιον βλέπῃ ὦδ' καθεξῆς. ὅτω γὰ βλέπῃ ὁ σκολιὸς τοῦτο φεύγειν, καὶ διὰ πανουργίας ὀνοτάζων τὴ δίκῃ, ἤγουν οὐ κατὰ λοιδορῶν, ἀλλὰ καὶ ἐξαπατίζων. ὡς ἀνεπαφρόνητον διὰ τὸ τῆ δικαίᾳ δύναται φρονεῖν· ὁ γὰ τὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν ὑβρίζων αὐτὸς ὑβρίζει τοὺς θεούς· ἄγαλμα γὰ τῆ δίκης τὸ δίκαιον. ἐαὶ ἔν τις τοιοῦτόν πι φαίνηι καθημένην ὦδα τῷ Διὶ ἡ δίκη γνῶναι τὸ ἄδικον νοῦν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἀπαγγέλλει τῷ πατρὶ ὡς ἂν αὐτὸ δικάζῃ ταχθῆσα καὶ κρίνειν πάντα ὅσα ἐφορᾷ ὁ Ζεύς. δηλοῖ γὰ τὸ καθῆσθαι τὸ παρὰ τῷ θεῷ τάξιν αὐτῷ καὶ ἕδραν ἔχειν ἀμεταχίνητον. ὡς καὶ ἐκεῖνόν φησιν Ὅμηρ@, ἐν τῇ τῶ ὀλύμπου κορυφῇ ἄστρ' ἰδέειν ἀθανατοῖσι. ὄφρ' ἐποτίσῃ Δῆμ@.] τοῦτο ἤδη ἔχρη τὸν Διὸς, ὡς βασιλέως κοινῶν ἐπιμελεῖσθαι πάντων, σαφῶς τό ἐστι κατὰ τῶν ἀδίκων κρίσεων τῶν ἀρχόντων, οἳ παρεφθάρησαν τὸ δίκαιον. ὅτι γὰ δηλοῖ τὸ φυλάττειν, καὶ τὸ σκολιῶς ἐνέπειν· τοὺς, ἤτοι παυέργως λέγοντας τὰς κρίσεις, ἀντὶ ἐμφρόνων καὶ παρὰ νόμους, ἀντὶ ἐννόμων. διὸτ δὲ

κοινὴν ἐπέχουσι δίκην καὶ πόλεις, εἰρήνη θεόπεμπτον. ὡς ἐπιτρέπῃ ἂν ἔδει τύποις τὰς ἀρχάς.

Οἱ αὐτῷ κακὰ τεύχει.] δαιμονίως ἀνεφθέγξατο ταῦτα τὰ ἔπη καὶ σωφρονιστικῶς. εἰ γὰρ εἰδείημεν ἑαυτοὺς μείζονα βλάψαντες, ἐξ ὧν ἄλλους βλάπτειν ὁπηχείρουμεν, ἀφεξοίμεθα τοῦ βλάπτειν· οὐδεὶς γὰρ ἑκὼν ἂν ἑαυτὸν βλάψειε, ἀνάγκαι δὲ ἐχόμενοι ἀλισκόμεθα τῷ κακῷ τούτῳ, καὶ οἰόμενοι ὠφελεῖν ἑαυτοὺς βλαπτόμεθα ὑφ' ἑαυτῶν, καὶ μείζω τοῦ βλάπτειν ἄλλους ἑαυτοὺς βλάπτομεν· εἰς χρήματα μὲν γὰρ, εἰ τύχοι, ζημιοῦμεν ἐκείνους, ἡμᾶς δ' αὐτοὺς εἰς τὸ χυδαιώτατον, τοῦ ψυχοῦ. τὸ γὰρ ἀδικοῦν αὐτοῦ ἐστιν, ὃ δὴ βλαπτόμενον ἐν τοῖς ἐκτὸς ἀδικεῖται. εἰκότως ἄρα φησὶν ἑαυτῷ κακὰ τεύχειν, τῷ ἄλλῳ κατασκάζοντι κακόν, καὶ τὸ κακῶς ποιεῖν ἄλλον βλάπτομεν ἑαυτοῖς γίνεσθαι πρόξενον κακοῦ μείζονος. καὶ γὰρ μὴ ζωπυρηθεῖσα μὲν ἡ βουλὴ τοῦ βουλεύσαντος αὐτὴν πικρῶς, ζωπυρηθεῖσα δὲ λωβᾶται μειζόνως. τὸ γὰρ κακοποιεῖν μεῖζον τοῦ πάσχειν τὰ κακά. πάντως κακόν· ὡς καὶ τὸ ἀγαθοποιεῖν, μεῖζον ἀγαθὸν τοῦ πάσχοντος δή. Πάντα ἰδὼν Διὸς ὀφθαλμός.] ἄνωθεν μὲν τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ Διὸς εἶπεν εἶναι, πᾶν τὸ μέσον γῆς τε καὶ ὑγρᾶς ἀστρίπτοντος· ὅτος δὲ ἁπλῶς καὶ ὁρᾶν αὐτὸν λέγει πάντα, καὶ νοεῖν πάντα. τοῦτο προσθεὶς, ἵνα μὴ τὸν ὄφιν σωματικὸν ὑπολάβωμεν, ἀλλὰ νοερὸν καὶ φρονητικόν. πάντα, φησὶν, ὁ Ζεὺς ὁρῶν καὶ νοῶν ὁρᾷ καὶ ἐφορᾷ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ θέσιν, καὶ τὰ ἡμέτερα. τίνα δέ ἐστι ταῦτα; τὴν δίκην, ἣν μοι ἀπαιτεῖς, ὦ Πέρση, τὴν τῆς βασιλείας ἐν τῇ πόλει ταύτῃ πονηρὰν οὖσαν, ὁρῶν δὲ καὶ ἐφορῶν καὶ ταύτην, ἵνα μὴ ἀπιμώρητον ἐάσωσι τὸν ἀδικοῦντα.

Νῦν δὲ ἐγὼ μήτ' αὐτὸς] τὸ μὲν λεγόμενον, φανερόν· εἰ μὴ ἔστι δίκη καὶ τιμωρία κατὰ τῶν ἀδίκων, μὴ δ' ὄντως εἰσί τι πλέον οἱ δίκαιοι τῶν ἀδίκων ἐν τῷδε τῷ παρόντι, ὁ ἐφορᾷ ὁ Ζεὺς, μήτ' αὐτὸς εἶμι δίκαιος, μήτε σοῦς ἐμός. δίκης γὰρ ἦν ἔσης, ὄνομα μόνον ἔσται τὸ δίκαιον. εἰ δὲ καὶ τὸ δίκαιον καὶ αἱρετὸν καὶ μὴ ἡ φεύξεσθαι καὶ φλικτὸν τὸ ἄδικον, δῆλον ὅτι πᾶς ἄνθρωπος ὁ λόγος φευκτός. διὸ καὶν ὁ Πλάτων ἀρχὴν τοὺς ἐπὶ τὰ τύπτοντας ἐκβαλεῖν, ὑπὸ τοῦ,

Πάντα ἰδὼν Διὸς ὀφθαλμὸς,— ἕως τοῦ;
Ἀλλὰ τάχ' ἄνθρωπος τολμᾷ τηρεῖν. Δίκη τερπικέραυνον,

ὡς ἀναξίως τῆς Ἡσιόδου φευκτοῦ καὶ δικαίου καὶ ἀδίκου κειμένου. ἄλλως. νῦν οὖν εἰ ὁ ἀδικώτερος ἄνθρωπος τὸ δικαίου μεῖζον ἔχει, μήτ' ἐγὼ δίκαιος εἶμι, μήτ' ἐμὸς υἱός. ἐπήγαγε δὲ τοῦτο, ἀλλὰ ταῦτα νομίζων τὸν Δία τελεῖν, τὸ τὸν ἄδικον μείζονα τῆς δικαίου τοξαῖς, ἢ ποιῶν τὸν ἄπιστον ἐν πιθανωτέρῳ ἦ, ὅπερ ὑὸς Ἡσιόδου Μυασέως ἐστὶ. Φιλόχορος δὲ Στησίχορον φησὶ τὸν ἀπὸ Κλυμένης. ἄλλοι δὲ Ἀρχίππου. Οὐ γὰρ ταῦτα.] ὅσοι μὲ εἰς χρείαν τινὰ ἀνθρωπίνην ἀνήγαγον τὸ κοινωνικὸν, οὐκ ἐν ἀρχῇ ἀσφαλῆ τοῦ πρὸς ἀλλήλους ἡμᾶς κοινωνίας δόγματος. οὐ γὰρ χρείας ἐν ἀναγκαίοις, ἀλλ' ὅπου ἀγαθόν. ὅσοι γὰρ εἰς τὸ κατὰ φύσιν ἡμῖν ἐστὶ τὸ πρὸς ἀλλήλους δίκαιον ἀναφέλκουσι, ἀρρᾳστοῦσι τῷ ὑσθενοῦν ἔλαττον, τῆς τῆς κοινωνίας ἡμᾶς σπουδῆς. πάντων γὰρ τὸ κατὰ φύσιν ἄριστον ἀγαθόν. τοῦτο δὲ οὐκ ἂν Ἡσίοδος εἰδείη, τὸν τοῦ Διὸς νόμον ἀξιοῖ τὸν Πέρσην ὁρᾶν τίς μὲν ἄλλοις ζῴοις νόμος διῳκῆσθαι ἀλλήλους, καὶ τὸ ἀδυνατώτερον τοῖς δυνατωτέροις χρᾶσθαι, δυνάμει τινὰ αὐτά. τίς δ' ἀνθρώποις δικαιοσύνη ζημιοῦσθαι ἐξεστιν, καὶ τὸ κοινωνικὸν ἐνέθηκεν αὐτοῖς τῇ φύσει. διόπερ οἱ ἄδικοι τοῖς ἀλογίστοις ἐοίκασι τοῦ ἀνθρωπίνου· ὑποδρῶντες. μηδεὶς οὖν φεύγειν ἡμᾶς τὸν ἀλληλοφαγίαν τῆς θηρίων, ἀξιοῦσθαι καὶ ἡμᾶς ὕστερον ζῆν. κοινωνικὸν γὰρ ζῷον γέγονε ὁ ἄνθρωπος, καὶ ὁ τῆς κοινωνίας αὐτῷ νόμος ἐν τῷ παρὸς ἔγκειται τοῦ φύσιν. ἀδικία δὲ πάσῃ φεύξει κοινωνίαν καὶ κοινωνία φεύξει ἀδικίαν ἔστι πόλεμος· σάσιν γὰρ αἰτία πάντων μάλιστα ἡ ἀδικία. τὸ δὲ κοινωνικὸν ἀσασίαστον καὶ ὀρθῶς ὁ Πλάτων εἶπεν, ἀδὲ σύνεσιν δικαστὸν ἔστι) τὴν ἀδικίαν χρεὶς διοικοσμεῖν· δεῖν γὰρ τὸς ζωοδικήσαντας τὰ μὲν πρὸς ἀλλήλους δίκαια φυλάττειν, εἰ καὶ ἀλλήλοις ἀδικοῦντας μηδὲν δικαίως κοινῇ ποτε πράξαι. εἰ δὲ ἄνθρωπος ἐστὶ, φύσει κοινωνικὸν ζῷον ἐστὶ, εἰ δὲ φύσει κοινωνικὸν ζῷον ἐστὶ, δῆλα φύσιν ἐστὶ τὸ ἀδικεῖν. ἡ γὰρ κοινωνίας, ἀλλὰ διαφθορᾶς τὸ ἀδικεῖν αἴτιον, τῆς ἀφθαρμένων τοῖς ἀδικοῦσιν ὁμοποιεῖν ἐ δικαιοῦντας. Τὸν δὲ γὰρ ἀνθρώποισιν.] ἐπαγγελλόμενος ἐκ εἶπε ποῖον νόμον. λέγει δὲ τί τοῖς ἀνθρώποις ἐστὶν, ἵνα φυγωμεν τὰ τῆς ἀλογίας. νόμον δὲ τάξει Κρονίων τὸ σημαῖον, ὅπ ἐδίδοτο Ὄμηρος νόμον εἶπε. τὸ δὲ γηρύεται, ἀπὸ τοῦ γῆρυς ἡ φωνὴ, ἢ ἀπὸ τοῦ γέρας· εἰ γάρ τις κ' ἐθέλοι.] ὃς γὰρ εἰδὼς τὰ δίκαια μὴ κατα-

μὴ ἀποκρύπτῃ διὰ σολοίκισιν ἦθος, ἀλλ' ἀγορεύει, τούτῳ καὶ ὁ παρὰ τ̄ Διὸς ὅλος ἕπεται. σεσόφικεν δ' τὸν χαρίσασθαι τὰ δίκαια χρῆναι λέγειν αὐτά. διότι κατ' ἄγνοιαν τοὺς τ̄ δικαίων, εἴτουν ἀν τὰ ἄδικα ὡς δίκαια. οὐν ἐκ ἀν τις μέμψαιτο τῷ προαίρεσιν, ἀλλὰ τῷ ἀμαθίαν. ἄλλως. γινώσκων ὅτι ἔστι δίκη· εἰσὶ γὰρ βάρβαροι, μὴ εἰδότες τί ἐστι τὸ δίκαιον. ἄλλως δ' ὁ φόβος τ̄ καρπῶν πλῆτος. πεφυκὼς δ' τίθησι τ̄ δίκην· ποτὲ μὲν ὅτι τ̄ σωματοειδῶς θεᾶς, ποτὲ δ' ὅτι τῷ δικαίῳ, ποτὲ δ' ὅτι τῆς κρίσεως, ποτὲ δ' ὅτι τῆς πρωείας. ὑπὸ δ' τῶ κακοῦ γίνεται κυφὸς καὶ κυφῇ, ὡς ὑπὸ τῶ ἔχθους ἐχθρός. Οὓς δέ κε μὴ πυέσσῃσιν.] ἕτος ἐστὶν ὁ ἀντίθετος τοῦ εἰδότα τὰ δίκαια καὶ μὴ κρίνοντα, ὁ ἑκὼν ψευδόμενος καὶ μάρτυρῶν τοῖς ἀδίκοις, καὶ ὁμνὺς καὶ ὀμόρκων, διὰ πανηγύρεως σεύδηται. τοῦτον οὖν τῶν τὰ ψευδῆ μαρτυροῦντα ἀκουσίως εἰδότα τελεθὲς ὁ πρότος μαρός. ἐν δ' δίκῃ βλάψας] ὃς ἂν ψευδῆ μάρτυρήσας ἑκὼν ἀποκρύψῃ τὸ δίκαιον, καὶ ὄρκον προδοὺς ἑκάστῳ βλάβην καὶ ἀνίατον ἀπομένην διὰ τῆς ψευδομαρτυρίας καὶ ὀμορκίας, ἀμαυροτέρα ἡ τούτου ψυχὴ γίνεται. ὡς τὸ διόρκου ἀμένον ἡ ψυχή. τὰ γὰρ τῶν πατέρων ἀδικήματα χρώνει καὶ τοὺς ἐκγόνους αὐτῶν, καὶ δύνεχως ἀποφαίνει ταῖς πρωείαις· καὶ γὰρ ἀνοίᾳ καὶ ἀδοξίαι αὐτοῖς ἐκ τῶν ἀδικιῶν συμβαίνουσι καὶ τίσεις ἐκ τῶν ἀμαρτημάτων ἀπολαμβάνοντες. ὧν ἔχον ἀδικήσαντες οἱ πατέρες αὐτῶν, ζημιοπολαύουσι τῶν ὀφειλομένων εὐεργέτου κολάσεων αὐθ' ὧν ἠδίκησαν. ἄλλως δ' γινώσκει τὸ θεῖον, ὡς τοῖς ἤθεσιν αὐτῶν ἐμπέφυκέ τι τῆς ἀδίκου τῶν γνησάντων προαιρέσεως κἂν ἡμᾶς λανθάνῃ, καὶ εἰκότως ταύτῃ ἐν αὐτοῖς ὁρῶντες τὴν ῥίζαν ἐκκόπτει διὰ τῶν τιμωρειῶν καὶ τ̄ μὴ ῥιζῶσαι κωλύουσι, ὡς ἰατρὸς προαναθαίρουσι τινὰς ὧν ὑφορᾶν δόσεις. Σοὶ δ' ἐγὼ ἐθέλω νοέων.] κέλλιται τὸ φιλόσοφον ἦθος οἷόν ἐστιν εἶπεν διὰ τούτων ὁ Πλούταρχος δηλῶν. τὸν μὲν γὰρ Ἀρχίλοχον καὶ τὸν Ἱππώνακτα βλασφημίας ἐμφέρειν καὶ τῆς λυπησάντων. Τιμοκρέοντα δ' καὶ Μητρόδωρον τοὺς Ἐπικουρείους ἀδελφοὺς ὄντας καὶ φοσκρούσαντας ἀλλήλοις ἐπιθῶναι κατ' ἀλλήλων συγγράμματα. καὶ τί δεῖ τούτους λέγειν, ὅπου καὶ Ξενοφάνης διὰ δὴ τινα σοὺς τοὺς κατ' αὐτὸν φιλοσόφους καὶ ποιητὰς μικροψυχίας, σπλὴς ἀτόπους ἐκθεῶσαι λέγει καὶ πάντων φιλοσόφων καὶ πάντων. ἀλλὰ τ̄ ὄντως μεγίστου Ἡσίοδον μισθὸν πάντα παθεῖν· ἐγὼ μὲν γὰρ καὶ τὸ μιλησιολοιδορεῖν λυπηθέντα καὶ σοὺς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τῷ βλασφημεῖν, νενθετεῖν εἰδότα τοῦτο δὴ τὸ τ̄ Σωκράτους, ὅτι πᾶς ὁ κακὸς, ἄκων ἐστὶ κακός· δεῖται οὖν νουθεσίας, καὶ ἱκανὸς ἐπανορθοῦν ἑαυτὸν ὄντα κακόν. Τῶν μέν τοι κακόπατα.] τὸ μὲν ἔπειξ τὰς κακίας ἀλλήλαις, ὥσπερ καὶ τὰς ἀρετάς, ψευδὲς ὄζει. ἀρεταὶ μὲν γὰρ ἐναντίαι ἐκ εἰσί, κακίαι δ' ἐναντίαι εἰσί, τὰ δ' ἐναντία ἀλλήλοις οὐχ ἕπεται τούτῳ ὄντος ψευδοῦς, ἐκ ἀποδεικτέον τὸ, ἰλαρὸν, ὡς Πλούταρχος ἐξηγήσατο, τὰ πᾶσιν ἐγκολπίσασθαι κακίαν ὁμοῦ ὅλοις· ἀλλὰ τὸ, κατὰ μέρος ἀθρόαν λαβεῖν, καὶ μὴ μικρὰν ἀποφερομένην, ἀλλ' ὁμοῦ πᾶσ' ἐφηκόμενον. οὐ ἀκολασίαν ὅλην, ἅμα καὶ ἀδικίαν ἑαυτοῦ. διὸ καὶ ἰλαρὸν εἶπε, ὅλων ὡς ἑ μόνον καὶ βραχύ κακωθῆναι τινὰς δυνατὸν, ἀλλὰ καὶ ἀθρόως. καὶ τὴν αἰτίαν προσέθηκεν ὅτι ἐγγὺς ἡμῶν ἡ κακία, καὶ ἡ ἀπ' αὐτῆς ὀλίγη ὅλην, καθάπερ οἱ πρὸς τοὺς ἐγγὺς οἰκοῦντας. εἶπον δ' τὸ ἐγγὺς ἡμῶν αὐτῆς οἰκεῖν, τὸ δ' χρεῖον τόπον εἶ) τ̄ κακῶν. ὡς ὅπου οὖν τ̄ ἐν λαμπάδι πῦρ κατοικίστον ἐγγὺς κατοικοῦσιν αἱ νόσοι, ὅπου δὴ καὶ τ̄ ἐν ψυχαῖς, ἐγγὺς οἰκεῖν κακίαν ἀληθὲς, ἧς ὄζειν οἶδε ἡ ψύσις. τ̄ δ' αὖ ἀρετῆς ἐκ ἔστιν τῇ ψύσει ζωμφύλον, ἀλλὰ πῶς ἔξω τ̄ ὑλικῆς κράσεως, εἰκότως φησὶ φόρρω μὲν οἰκεῖν ἡμῶν. ἱδρῶτα δ' ἐσὲ ἑαυτῆς εἶ) ὑπὸ τ̄ θεῶν τιθέντα. διὸ χρὴ σοὺς αὐ τ̄ ἐλθεῖν καὶ φόρρω ἔσαν εἶναι, ὀπίσσω δ' ἔσαν τ̄ θέρος αὐτῆς καὶ δυσάφικτον, καθὰ τὰ ἑξῆς δηλοῖ. μακρὸς δ' καὶ ὀρθός.] μακρὸς μὲν οἷμος, εἰκότως· ὅσον γὰρ θεὸς ὕλης, τοσοῦτον ἀρετὴ κακίας διέσηκεν. εἰσὶν ἀρετὴ μὲν ὄζειν ἐν τῷ ζωοῦσθαι θεῷ· κακία δ', ἐν τῷ ζῆν ἐν ὕλῃ. μακρὸς δ' ὢν, καὶ ὀρθὸς ὄζει ὡς εἰς τὰ ἄνω τοὺς ἀνάγων ἡμᾶς· ἄνω γὰρ ἀρετή, κάτω δὲ ἡ κακία· τραχὺς δ' αὖ ὁ οἷμος, ὡς δύσβατος. χρὴ γὰρ πολλὰ μὲν ἂν ἀγνοοῦντα μαθεῖν, οἷς τὴν φρόνησιν δυσκόλως ἐπιβαλλόμενα, πολλὰ δ' ἀπαθῆ ἤδη πεπονθότα ἂν δυσαπαλλάκτως ἔχοντα ζωοφόρων ἡμῖν ὄντων. ὅλως δ' διὰ πολλῶν ὁδεύσας καὶ ἀπόπονον ἀσκήσεως πρὸς ἃς ἀποδὼν βραχὺ εἶπεν εἶ) τὸ πρῶτον τὸν οἷμον. τέλος δέ, φησὶν, ἐπειδὰν εἰς τὸ ἄκρον ἔλθῃ τῆς

πορείας, ῥαδίως. λοιπὸν δὴ ἡ ἀρετή, καὶ ταῦτα οὖσα χαλεπὴ καὶ δυσέφικτος. ζῶσι γὰρ οἱ τὴν ἀρετὴν ἔχοντες, ἤδη μετ᾽ εὐφροσύνης, καὶ ἔοικεν Ἡσίοδος πρὸ Πλάτωνος εἰπεῖν, ὅτι οὐ μόνον ἄριστος, ἀλλὰ καὶ ἥδιστος ὁ κατ᾽ ἀρετὴν βίος. ἡ γὰρ μετὰ ῥαστώνης ζωὴ τὴν εὐφροσύνην δηλοῖ τῆς τοιαύτης ἕξεως. μὴ οὖν ἀποφευγέτω τις διὰ τοὺς πόνους τὴν τῆς ἀρετῆς ἄσκησιν, πρῶτον μὲν ἐννοῶν, ὅτι ἄτοπον ἵνα τέχνην μέν τινα κτησώμεθα, τοὺς διὰ τὴν κτῆσιν αὐτῆς πόνους ὑπομένειν, ἢ ἵνα ἄλλου τινὸς τῶν ἀναγκαίων τύχωμεν· ὅπως δὲ τὴν τῆς ἀρετῆς κτησώμεθα, τελειότητα μόνην οὖσαν ἡμῶν, μὴ αἱρεῖσθαι τοὺς δι᾽ αὐτὴν πόνους, δι᾽ ὧν μέλλομεν ὠνεῖσθαι τὴν ἀρετῆς κτῆσιν: ἔπειτα τοῦτο σκοπεῖν, ὅτι τοῖς μὲν τὴν φύσιν ἀσθενῆ λαχοῦσιν οἱ προτεινόμενοι πόνοι δειλιᾶν ποιοῦσι καὶ φυγάδας αὐτοὺς ἀποφαίνουσι τῶν τῆς ἀρετῆς ἐπιτηδευμάτων. τοῖς δὲ φύσει γενναίοις μείζων ἔρως ἐγγίνεται τούτων, ὧν τὴν θήραν οὐκ εὐπετῆ, μετὰ πολλῶν δὲ ἱδρώτων μόνως τοῖς ἀνθρώποις ἀνύουσι παραγίνεσθαι. διὸ καὶ Πλάτων παρακελεύεται χρῆναι τοῖς προσιοῦσι φιλοσοφίας ἕνεκα παραδεικνύναι τὸ ἐπίπονον τῆς τοιαύτης ζωῆς, διὰ πεῖραν τῆς ἀγεννοῦς καὶ γενναίας φύσεως. πρὸς δὲ τούτοις, ὅτι τῶν μετὰ πόνων κτηθέντων ἡδίων ἀπόλαυσις, τῶν δὲ μετ᾽ εὐπετείας ὧν ἡ λῆψις πρόχειρος, οὕτω καὶ ἡ καταφρόνησις· διόπερ, ὡς ἔοικεν, ἡ ἀρετὴ μάλιστα τίμιον πολλῶν δεομένη πόνων· καὶ οἱ λαβόντες φιλοχωροῦσιν ἐν αὐτῇ, τοὺς ἱδρῶτας οὓς ὑπέμειναν εἰδότες, καὶ προέσθαι μὴ βουλόμενοι πρᾶγμα διὰ μυρίων πόνων κτηθέν, ἀλλ᾽ ἀπρὶξ ἔχονται, ὥσπερ δυσθήρατον, οὕτω δυσαφαίρετον αὐτὴν ἀποφαίνοντες.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ

Οἳ δὲ δίκας ξείνοισι.] οὐκ ἔχω πῶς ἐξηγήσωμαι τὰ ἐνταῦθα Ἡσιόδου σαφέστερον, ἢ ὅτι παιδευτικῶς φησὶ ταῦτα πρὸς τὸν ἀδελφόν, ἀποτρέπων αὐτὸν ἀδικίας καὶ ἁρπαγῶν, προτρέπων δὲ πρὸς τὸ τὰ δίκαια δρᾶν ἐν τῷ πρώτῳ μὲν δεῖξαι, οἷόν ἐστι τὸ τέλος τοῖς ἀδικοῦσι. νῦν δὲ λέγει καὶ τὸ ἀντίθετον, ὁποῖα ἕπεται τοῖς δικαιοπραγοῦσι. τέθηλε πόλις.] ἀντὶ τοῦ χαίρει, αὔξει, πληθύνεται. ποιητικὴ δὲ ἡ λέξις, ἀπὸ τῶν θαλλόντων δένδρων. ἀνθεῦσιν.] ἀνθοῦσιν, Αἰολικῶς καὶ Δωρικῶς. τὸ γὰρ ε καὶ ο στοιχεῖα συναιρεῖται Αἰολικῶς καὶ Δωρικῶς εἰς τὴν ευ δίφθογγον. τοῦ Ἀχιλλέως γὰρ ἡμεῖς φαμέν, ἐκεῖνοι δὲ τοῦ Ἀχιλλεῦς. Ἀττικῶς δὲ τὸ ε καὶ ο εἰς τὴν ει δίφθογγον κιρνῶσι· δέον δεῖν, πλέον πλεῖν. Ἰωνικῶς δὲ εἰς τὴν ου δίφθογγον, ἐμέο ἐμοῦ, σέο σοῦ, καὶ τὰ ὅμοια. τὸ ἀνθεῦσι ποιητικῶς εἶπεν, ἀντὶ τοῦ θάλλουσιν ἐν εὐθυμίᾳ καὶ ἀγλαΐᾳ καὶ χαρᾷ διάγουσι. κουροτρόφος.] κουροκτόνος ὁ πόλεμος, κουροτρόφος δὲ ἡ εἰρήνη. καὶ τοῖς μὲν ἀδίκοις, φησίν, ἡ εἱμαρμένη πολέμους ἐπάγει τοὺς ἀνδροκτόνους. ἐκ γὰρ μικρᾶς ἀφορμῆς ἀναρριπίζονται φόνοι. οἷς δὲ τιμᾶται τὸ δίκαιον, εἰρήνη λαοτρόφος ἀνθεῖ. κουροτρόφον δὲ αὐτὴν εἶπε, καίτοι καὶ γηροτρόφον οὖσαν, καὶ βρεφοτρόφον, ἀπὸ τῆς ἡλικιῶν βασιλικωτάτης καὶ κρείττονος. Κουροτρόφος ἐνεργητικόν, ἡ τρέφουσα τοὺς κούρους. κουρότροφος δὲ παθητικόν, ὁ τρεφόμενος κοῦρος.

Ἀργαλέον.] ἐκ τοῦ ἔργου τὸ χαλεπὸν καὶ δυσχερές, ἐργαλέον, καὶ ἀργαλέον. ἢ παρὰ τὸ ἄλγος, ἀλγαλέον, καὶ ἀργαλέον. τεκμαίρεται.] νῦν πληροῖ, ἐπιφέρει. εὐρύοπα Ζεύς.] ἡ μεγαλόφωνος εἱμαρμένη. μεγαλόφωνον δὲ τὴν εἱμαρμένην λέγει, ὡς ὄπισθεν ὑψιβρεμέτην, διὰ τὰς βοάς τε καὶ ἀναρρήσεις τῶν εὐτυχούντων, τῶν ἀτυχούντων δὲ καταρρήσεις καὶ ὀνειδισμούς.

Οὐδέ ποτ᾽ ἰθυδίκῃσι.] τοῖς δικαίως κρίνουσιν ἀνδράσιν οὔτε λιμὸς ἐπέρχεται, διὰ τὸ πανταχόθεν ἐμπόρους καταίρειν αὐτοῖς, ὡς τοῦ δικαίου ἀντεχομένοις· οὔτε βλάβαι καὶ πόλεμοι, καὶ μοιχεῖαι, οὐχ ἁρπαγαί, οὐκ ἄλλο τοιοῦτον οὐδέν. αἰδεῖται γὰρ καὶ βάρβαρος ἀδίκου πολέμου κατάρχεσθαι. μοιχεῖαι δὲ, καὶ τὰ τοιαῦτα, παντελῶς τοῖς ἐκ νόμων δικαίοις ἐκκόπτεται τιμωρήμασιν.

Φέρει μὲν γαῖα πολὺν βίον.] γαῖαν νῦν τὴν ἀρόσιμον λέγει· βίον δὲ τὰς τροφὰς τὰς ἐκ τῶν σπερμάτων. οὔρεσι δὲ δρῦς.] οὐχ ὅτι τὰ ὄρη γῆ οὐκ εἰσίν, ἀλλ᾽ ἐκ τοῦ κυριωτέρου τὴν ἀρόσιμον ἐκάλεσε γῆν. ἐν τοῖς ὄρεσι δὲ καὶ τοῖς ἀγεωργήτοις τῆς γῆς μέρεσιν αἱ δρῦς, ἀντὶ τοῦ πάντως τὰ δένδρα, ἐν τῇ ἄκρῃ μὲν φέρουσιν ὀπώρας, ἐν τῇ μέσῃ δὲ, ἤτοι ἐν τοῖς κοιλώμασι τῶν στελεχῶν, μελίσσας. Εἰροπόκοι δ᾽ ὄιες.] πόκους ἐρίων φέροντες. ἐοικότα τέκνα γονεῦσιν.] διὰ τὸ σφοδρῶς ἐν τοῖς δικαίοις πρόσεστι τιμωρεῖσθαι τοὺς μοιχεύοντας.

ἐξ ὅτι νεῶν Νείων.] ὁρμῶσι, πλέωσι. δεινύουσι δ' ἀντὶ τοῦ Ἡσίοδος, ὡς ἀπηχθημένως τῇ ναυτιλίᾳ διάκειται· καὶ ὅτι τοῖς ἀγαθοῖς καὶ δικαίοις ἐκ ἀγαθὸν ὄζειν ἐμπορεύεσθαι, καὶ ἀπαιδία ἀποδημεῖν. ἄλλοι γὰρ ἀλλαχόθεν καταίροντες διὰ τὰς τούτων εὐδυδικίας τὰς τούτων λιμένας καὶ τὰ νεώρια τῶν ἐμπορίων πληροῦσι. Ταῦτα δὲ πάντα, ὡς ἔφημεν, παιδαγωγικῶς φησὶ πρὸς τὸν ἀδελφόν, ἵνα τὰς ἀμοιβὰς τῆς βίας καὶ ὕβρεως καὶ τῆς δικαιοσύνης εἰδῶς. ἀνθίξῃ πάντως κρείττονα μοίρας.

Οἷς δ' ὕβρεις τε μέμηλε.] ἐκ οἶδα ποίαν ἀδικημείαν τῶν ἀνδρῶν καταγνῶ, εἰ τὸν Ἡσίοδον Ὁμήρῳ συγκρίνοι, καὶ ἐκ ἐρυθριῶσι λέγειν, ὡς νενίκηκεν. εἰ μὲν Ζωπύρα τινὰ νενίκηκεν Ὅμηρον, ἐκ ἔχω λέγειν τὴν ἀκριβέα. Ὅμηρον δὲ μή τοι γε τὸν Φωκέα, καὶ τὸν Ἔμφορον, ἀλλ' ἁδὲ τὸν νεώτερον τὸν Βυζάντιον, τὸν Ἀνδρομάχης υἱόν; ἀποπεφασμένως εἴπιμι ὡς νενίκηκεν. Ὅμηρον δὲ τολμῶσι τὸν μέγαν εἰπεῖν, ἀβελπλεξίας καὶ μαιρίας καὶ ἀτοπίας ἐχούσης ὄζει. καὶ γὰρ τὰ ἐπὶ τούτοις κίβδηλα ἐν πολλοῖς· ἀλληγαλλως γὰρ κέχρηται τοῖς διχρόνοις, ὥσπερ οἱ καθ' ἡμᾶς· καὶ ὁ τὰς δὴ ἐπῶν τὸ ἀνδρὸς παρέφθορώς τε καὶ ἀφωνὸς, καὶ πολλάκις μεταπιδῶν, καὶ μὴ ἔχων τὸ βέβαιον. ὡς νῦν τὸ, Οἷς δ' ὕβρεις τε μέμηλε, καὶ ἕτερα· τὰ δὲ τῆς θείας Ὁμήρου, ἀμβροσία πάντα καὶ νέκταρ συγκαιόμενα, καὶ ἁδὲ συγμιλῶ ἢ ξυσμιλῶ ὁπλήψιμον ἔχουσιν.

Οἷς δ' ὕβρεις τε μέμηλε.] ἄχαρις ταυτολογία ἐνταῦθά ὄζειν. εἶπε γὰρ καὶ φρόνην πρὸ τούτου, Τοῖσιν γὰρ κακὴ δηλοῖ βροτοῖσι, — καὶ τὰ τῇ ὕβρει, ἤγουν τῇ βίᾳ ἑπόμενα· καὶ νῦν δὲ πάλιν πρὸ τούτου φησὶν ὑπολαθόμενος, ὥσπερ οἱ ἐν βαλανείῳ ὑρήσαντες, καθαίπερ λέγουσι τὰ χαίδια· τῆς δὲ δίκης καὶ τιμωρίας τετιμαίρει, καὶ πληροῖ, καὶ δίδωσιν ἡ εἱμαρμένη. καὶ τὸ Διὸς ὄνομα, ἤτοι τῆς εἱμαρμένης, τυπικῶς ἐνταῦθα κεῖται ἀντὶ τοῦ ἐπόπτου Ζεύς, Κρονίων, Ζηνὸς φρεσὶ μοῦνος· καὶ τὸ Κρονίων ὑποτίθεται ζωτακτέον καὶ ὅπως; ἢ καθ' ἕξιν τοὺς σίχους ὡς κεῖται. τὸ δὲ Τοῖσιν δ' ὑργὴ δὲν, ἀ σολικόν ὄζειν, ἀλλὰ θεσσαλικόν, ἤγουν τῇ πόλει. ἡ γὰρ πόλις ἐπικῶς ἀριθμῷ τοὺς ἐν αὐτῇ πάντας περιέχει. καὶ τὸ, Οἷς δὲ δίκη ὁμοίως τῇ ἀδελφῇ πλὴν ὑπὸ σημαίνει. ζωτακτέον γοῦν ἢ καθ' ἕξιν τοὺς σίχους ὡς κεῖται. ἢ ὅπως,

Οἷς δ' ὕβρεις τε μέμηλε — καὶ τὸ,

Τοῖς δὲ δίκην τετιμαίρει Κρόνου παῖς Ζεύς.

Τοῖσι δὲ,] αὐτὶ τοῦ τοῖσιν, ὑργὴ δὲν μὲν ἐπάγαγε πῆμα Κρονίων. μέχρις ὅτου τοῦ,

Ἡ νέας ἐν πόντῳ Κρονίδης ὑποτίνυσι δώτων.

εἶτα τοὺς δύο σίχους, τὸν Πολλάκις, καὶ τὸν Ὅς τις ἀλιτραίνει. Πολλάκι.] Αἰολικόν. οἱ μὲν γὰρ Αἰολεῖς πᾶν μὲν διπλασιάζουσι τὸ σ, ὡς τὸ πάντεσσι, χείρεσσι, καὶ τὰ ὅμοια πᾶν δὲ ἐνθλίβουσιν αὐτὸ, τὸ ὄπιδεν λέγοντες, καὶ τὸ πολλάκις πολλάκι, καὶ τὰ ὅμοια. ἀπύρ.] ἀπήλαυσε. καὶ τοῦτο δὲ λύσις τυγχάνει τοῦ αὐτοπίπτοντος. ἴσως γὰρ αὖ εἶπεν ὁ Πέρσης, ἀλλ' ὀλίγοι μέν εἰσιν οἱ κακοεργοῦντες, πολλῷ δὲ πλείους οἱ ἀγαθοί· καὶ πῶς τί σοὶ δυσχερῶν ἡμῖν ἀπαντήσει; τοῦτο γοῦν λύων τὸ αὐτοπίπτον ἐπιτατικῶς εἶπεν, ὅτι πολλάκις καὶ δι' ἕνα πόλις ὁ ὁκληρὸς ὄλλυται. ἢ δὲ κακίας ἐκείνου μεταδοθείσης τοῖς λοιποῖς, καὶ φαῦλόν τι φράσαντος, διὰ καὶ πόλεις πολλαὶ, καὶ ἡ μία, πολλάκις ἀνάσατοι ἐγεγόνεισαν, ὡς μὴ τῷ κακούργῳ τιμωρίαν ἀξίαν ἐπενεγκοῦσα τῷ ἐγχειρήματος. ἔχεις δὲ δείγμα τὸν Πάριν Ἀλέξανδρον· δι' ὃν ἡ Τροία ἀπώλετο. ἔχεις τὸν Ξέρξην τὸν βάρβαρον, δι' ὃν ἐδάκρυσεν ἡ Πέρσις, πάντες αὐτοῦ τὸ ἄνθος ἀπολωλότος· ἔτι δὲ Πατρίαν· ἔχεις καὶ τὴν Μεγαρικήν, δι' ἃ Περικλῆς συμφορῶν πολὺ πᾶσαν Ἑλλάδα πεπλήρωκεν. ἀπύρ.] ἀπήλαυσε τῆς ἀβουλίας. ἀτάθαλα.] τὰ θαλλόντα ἐν ταῖς ἄταις, ἤγουν βλάβης ἀνάμεσα.

Κρονίων.] ἡ ἀφανὴς καὶ ἀνεύρετος εἰμαρμένη, ἡ κορεῦσα καὶ μιλαίνουσα τὸν νοῦν, καὶ σκιάζουσα.

ὑργὴ δὲν δὲ.] ἐκ τῆς ἀσέρων κινήσεως,

Λιμὸν ὁμοῦ καὶ λοιμόν.] τῷ μὲν λιμῷ ὁ λαιμὸς ἕπεται, κακοχυμίαις ξοφαῖς κεχρημένων τῶν λιμωττόντων, διὰ τὴν ἔνδειαν· καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, τῆς εὐδαιμονίας καὶ ἄκοντες στέρονται. ὁ δὲ λιμὸς γίνεται, ἡ κακοχόλῳ χαλάμῃ, τῆς αὐχμῶν μὴ προσεχόντων τῇ γεωργίᾳ ἢ πολεμίων ἐφόδοις, τὴν γῆν μὴ πολεμούντων ἐργάζεσθαι· ἢ ξηρότητος τῶν ὑδάτων, ἢ χαλάζης καταφορᾶς· ἢ ἐπομβρίας ἀμέτρου ἐνίοτε τῶν γεωργίων ἀπολλυμένων. φθινύθουσι.] φθείρουσι. ἔστι δὲ Ἀττικὴ παραγωγή. ἐκ τοῦ φθίνω γὰρ εὐθαλόγως λέγουσι φθινύθω. Οὐδὲ χαμαῖκες πίπτουσι.] καὶ τοῦτο λίαν

δὲι συμφανέστερον. λιμὸς μὲν γὰρ κατασβέσειεν οἶδε τὰ ἀφροδίσια. ὁ δὲ λοιμὸς τῷ πυρφόρῳ τὸ νόσημα διαφθείρει τὸ κυοφόρημα. μινύθουσι δὲ οἶκοι.] ἀντὶ τοῦ σμικρύνουσι, φθείρουσι μινυὸς γὰρ ὁ μικρός. καὶ εἰκότως οἱ οἶκοι φθείρουσι παντελῶς. τοὺς μὲν ἄνδρας ὁ πόλεμος ἀναιρεῖ. ὁ δὲ λιμὸς τὰς ζωαφελείας ἀπείργει. ὑπὸ δὲ τὰ λοιμὰ καταφθείρονται τὰ κυοφορεῖσθαι δοκοῦντα.

κρατὺν δίρυν ἀπώλεσεν.] κατακρατησάντων δηλονότι πρὸς ἄλλους, ἢ τεῖχος ὑπερβαλόντων αὐτῶν πολεμίων, ἢ νέας πεμφείσας, ἢ τὰς ἐμπορικάς. τὸ δὲ νέας, συνολικόν ἐστιν, εἴ τις ὑπάρχει τῆς Ἰάονων. τίνυσι δίκην.] τιμωρεῖ.

Ὦ βασιλῆες.] ὑποστροφὴ τὸ σχῆμα. ἀποστρέφει γὰρ τὸν λόγον πρὸς τοὺς δικαστάς. καί φησι, βαλλέσθω καὶ νοεῖν πρὸς τὸ αὐτῷ δίκης. διὸ γὰρ ἐφορῶσι τὰ ἀνδρώπινα, καὶ τοὺς ἀδικουμένους, καὶ τοὺς ἀδικοῦντας. Φερέσθω.] βαλλέσθω, νοείτω. παρολκὴ ἡ χάριν, τουτέστι φερέσθω. τέλουσι.] καταπρίζουσι, πέζουσι, διαπαύουσιν. ὄπιν.] ὑποστροφὴν, φροντίδα, χάριν παρηχηματισμοῦ, ὃ δὲ καὶ μεταπλασμὸς καλεῖται ἢ ὄψ γὰρ ἰοῦ, οὗτος, ὄπα εὖτος δὲ ὑπὸ δύθειαν τὸ ὄπις εἶπεν, ὄπις, ὄπιδος, ὄπιδα, καὶ ὄπιν. Τοὺς γὰρ μέλλοντας.] αὐτὶ τοῦ πολλοί. ἢ χάριν ζωώσεσιν, ἢ χάριν διάσασιν συλλαβῶν. μείζων δὲ, οἱ πολλοί· ἐκ τοῦ μύρω, τὸ πλημμυρῶ. Ἀθάνατοι Ζηνός.] τὸ ἀθάνατοι ἁπλῶν καὶ ὑπολελυμένον. ἔστος δὲ ὡς Ἀΐδηλον, ἢ ὡς θεός τις τοῦτο ἐδέξατο ὁ τὸν μέγαν νενικηκὼς Ὄμηρον. καὶ ἐκ ἔχω πῶς καταγνῶ τῆς ἀπαιδευσίας τῶν τολμησάντων εἰκῆ ὑπὸ τούτου νικηθῆναι τὸν ἡμίθεον Ὄμηρον. κἄτω δὲ νοεῖται τὸ Ἀθάνατοι Ζηνὸς, μυθικῶς μὲν οἱ μὴ τοῦ Διὸς ὄντες ἐρασταὶ, κἂν ἀντιφάσκει ἑαυτῷ χθονίους τούτους καλῶν. ἀνηρεσκῶς δὲ πολλαὶ δυνάμεις καὶ ἐνδιάθετοι τοῦ Ζηνὸς καὶ τῆς εἱμαρμένης εἰσὶν ἐν τοῖς χθονίοις καὶ καθ' ἡμᾶς φράγμασι γινόμεναι. Ἥρα ἐανέμενοι.] ἢ λεπτόσωμοι καὶ ἀεροειδεῖς, ἢ ἀορασίαν ἐνδιδυμένοι τὸ δὲ μὴ χρὴ δεῖ αὐτῶν πολλάκις τὸν Διὸς κίονα χαφειν. Ἥ δέ τε παρθένος.] καὶ ἡ δικαιοσύνη παρθένος δοκεῖ, ζωὴ τῆς δυνάμεως τῆς εἱμαρμένης, καὶ ἐνδιδύσκεσθαι, αἷς φασὶν ἔφην.

Διὸς ἐκγεγαῶτα.] ἢ ἐκ τῆς εἱμαρμένης, ἢ τοῦ ἔρωτος, ἢ τοῦ νοὸς γεννηθεῖσα. τὸ Ζεὺς γὰρ ὄνομα πολλὰ σημαίνει, καθάπερ εἰρήκειν καὶ πρότερον. καὶ ἡ δικαιοσύνη παῖς αὖ τῆς εἱμαρμένης καλοῖτο, ὅτι ἐξ εἱμαρμένης πάντα καθ' Ἕλλησας. πρότερον δὲ τῶν φαύλων καθέστηκε τὰ χρηστά, ὧν ἐν ἡ δικαιοσύνη. νοὸς δὲ παῖς, ὅτι οἱ ζωτικοὶ τὰς δικαίας κρίσεις γινώσκει. ἔρατο δὲ παῖς, ὅτι ἐν τοῖς στοιχείοις καὶ τῷ παντὶ κόσμῳ, ὧν πρωτεύει πυγχάνει ὁ ἔρως, ὁρᾷ τὸ δίκαιον. ἦλθε γὰρ ὑπὸ γῆν ἀληθόντος, ὀξίσας μὲν τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, νυξὶ δὲ αὖτ' αὐτῆς ὑπεισέρχεσθαι, καὶ ὅσα πρόσθεν εἰρήκειμεν· ἵνα μὴ χρὴ Πρόκλον, ἐν οἷς ἐρεῖ, μᾶλλον καταγράφωμεν. Θεοῖς οἱ ὄλυμπον ἔχουσιν.] ἢ ταῖς ψυχικαῖς δυνάμεσιν, ἢ τοῖς στοιχείοις. παρ' Διὶ πατρὶ καθεζόμενη.] ἢ τῇ εἱμαρμένῃ, ὡς ἔφην. μοίρα γάρ τις ἐκ δυτικῆς ζωπυρώσεως τοὺς ἀδικοῦντας πρὸς ὄλεθρον. ἢ Διὶ Κρονίωνι, τῷ νοΐ. ἀδικίας δὲ πολλάκις γινομένης, δίκαιον δυμὸν καὶ φρένοπτα νοεῖ οἱ ἠδικημένοι λαβόντες, σπινθῆρα μικρὸν ἐπαναζώσαντες τινῶν πρεσβύτων, φάλιν ἄλλην ἐτέρωσε ὡς Ἀχιλλεὺς τὴν Ἑλλάδα, ὁ Βερσηΐδου τῇ μανίᾳ. Δῆμον ἀπαιδαλίας.] ζωπυρήσας ἐστὶν ἐν τῷ στίχῳ τούτῳ· τὸ δὲ λαὸν, αὐτὶ τοῦ κοινωφελῆ δέχεσθαι. ζωπυρήσει δὲ τὸ λαὸν καὶ τὸν αὖ εἰς μίαν μαχράν. Παφλάσσουσι.] τὸ πρὸ μαχρὸν ἐδέξατο, καὶ τὸ καὶ βραχύ ὡς τῆς ἀβελτηρίας τῶν τολμησάντων τοῦτον καλεῖν Ὅμηρον ἀνθρώπινον, καὶ τῆς ἐκφάτου ἀτοπίας, καὶ νηπτικὸν! ἀλλὰ τὸ μὲν παφλάσσουσι τὸ πᾶν, καὶ μακρὸν ἴσως δεχθήσεται· δι' ὃν πρὸ καιρὸν οἱ παλαιοὶ φασι καὶ μέγιστον ἐδήμους, καὶ αὐτὸς ὠξησάμην. κλίναι δὲ τὸ κλῖ, εἰ καὶ ζωπυρήσας τις ἐτόλμησε βραχὺ δέξασθαι, καὶ τάχ' ἂν τοῦτον ὠξήσαιμεν. ἐν ᾗπερ διήτεσον, εἰ δυνατὸν εἶχον· ὡς μὴ τὸ τοσαύτης κακίας μῶσος γένοιτο διαδόσιμον τοῖς λοιποῖς ἀνθρώποις τὸ, τοῦτον μὴ κρῖναι Ὅμηρον ἀνθρώπινον· ὃς ἐν πᾶσιν ταῖς ἐπιστήμαις, καὶ τέλος ταῖς λογικαῖς, ἁπάντων ὑπερανέστηκεν, ὁ μόνον ἀνθρώπων, τολμῶ δὲ καὶ ἀγγέλων εἰπεῖν, εἴπερ ἄρα καὶ ἄγγελοί εἰσιν ὑπερκόσμιοι χαρακτῆρες, ἢ τεχνῖται. βασιλῆες.] νῦν κεῖται. Οἱ αὐτῷ] αὐτὸς ἑαυτῷ γένηται βλάβης αἴτιος ὁ καταβλάπτων ἑτέρους. οἱ βλαπτόμενοι γὰρ δεῖ κρίματα, καὶ τὰ ἐκτὸς βλάπτουσι. ὁ δὲ βλάπτων καὶ ἀδικῶν, εἰς τὴν ἑαυτοῦ ψυχικὴν καὶ κακὴν βολὴν τῷ βαλόντι κακίστῳ, τῷ αὐτῷ τρόπῳ. Δηὸς ὀφθαλμός.] τῆς εἱμαρμένης ἐφορατικὴ

ρετικὴ δύναμις μᾶλλον ἢ ἀνερρησικῶς, αὐτὴ ἡ εἰμαρμένη. Νῦν δὲ ἐγὼ μήτ' αὐτὸς.] ὁ Πλούταρχος, καθάφησι Πρόκλος, ὀφείλεις τὸς ἐπὶ τούτοις ςίχους· ἀπὸ τοῦ Πάντα ἰδὼν, μέχρι τοῦ, Ἀλλὰ τάχ' ἄπωλοντο, ὡς οὐκ ἄξια Ἡσιόδου, καὶ βλάσφημα. ἐγὼ δὲ τοῦτο τὸ καθ' ὑπόθεσιν χρῆμα εἶδος ὀνόμασα. φησὶ γὰρ ὁ Ἡσίοδος μὴ βαρύνειν, Μὴ εἶναι μήτε αὐτὸς ἐγὼ δίκαιος, μήτε ἐμὸς παῖς· ἐπεὶ κακὸν ὑπάρχει, τὸ εἶδος ἀνθρώπου νῦν δίκαιον. εἶτα διαφέρει τοῦτο τὸ καθ' ὑπόθεσιν χρῆμα· εἰ μέζονα δίκαιον καὶ τάξιν καὶ τιμὴν ὁ ἄδικος ἕξει. εἶτα πανοθότους ἐπάγει τὸν οἰκεῖον ζημιοῦν, καὶ λύει τὸ ἀντικείμενον, λέγων· ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἔπος ἄπλετον πλῆθος τῷ εἰμαρμένῳ. περικέφαλον δὲ εἶπον ὅπως ταύτῃ καλεῖ. Νῦν δὲ ἐγὼ μήτ' αὐτὸς.] καὶ τοῦτο ἀντίστροφον θαύμασον, ὡς ἄξιον ἀνθαμίλλης Ὁμήρου, καὶ νικητοῦ ποιητοῦ.

ἐμὸς υἱός.] σημαίνει παῖς Ἡσιόδου. παῖδες οἱ μὲν Μνασέα, οἱ δὲ Ἀγχίτου. ἔνιοι δὲ Στησίχορον τὸν μελῳδὸν ἐξεδέξαντο.

Ὧ Πέρση.] ἀποστροφὴ τὸ χρῆμα. Καί νυ δίκης ἐπάκουε.] καὶ νῦν τῆς εἰσεως, ἢ τῆς δικαιοσύνης ἐπάκουσον, ἤτοι καταφρόνησις ἔσο ταύτης.

βίης δὲ] ἄγαν πλεονεξίας καὶ ἀδικίας ἐπιλανθάνου. ἀλλὰ ταῦτα σαφῆ, καὶ περιττολογίας οὐ δεῖ. Τὸν δὲ γὰρ ἀνθρώποισι νόμον.] καὶ τοῦτο ἄξιον ποιητοῦ νικήσαντος Ὅμηρον. ὅμως οὐδὲν ἀπεικὸς εἰ συμμοιρίαν μύθων, καὶ ἀρχαίων πάνυ φησὶ αὐτὸν ἔχων Ἡσίοδος ἀπ' αὐτῶν εἰσηρύχθη νενικηκέναι τὸν Ὅμηρον, καὶ περ μαχροῖς πω καὶ κατ' ἐμὲ χρόνοις ἐκείνῳ συγχρόνων μεταβήσεσθαι. καὶ νῦν γὰρ οἱ ἀρχαῖοι καὶ Συρφακὸς πολὺς ποιητὰς μὴ δ' ἀκριβῶς τὰ μέτρα εἰδότας, ὡς τῶν αὐτῶν συμμοιρίας ἀναπαύσει ποιητικῆς ἀκροδρύνια. ἀλλὰ ταυτὶ, παρέντες τὸν νικητὴν Ὅμηρον, καθάπερ καὶ τὰ ἔπη κριδήλως ἐξέθετο, ἐπεξεργασώμεθα. Τὸν δὲ γὰρ ἀνθρώποισι νόμον.] τὸ χρῆ μεσιτὸν χρῆμα, ὁ σοφὸς ἔφησί ποιητὴς, ἢ χρῆ ἄθροισιν καὶ μεσιτὸν ἅμα ἐνταῦθα, ἵνα τις ἐθέλῃ ἐξαγαγεῖν χρεὼς τῶν ἀνθρώποισι τὸν δὲ γὰρ νόμον διέταξε Κρονίων, ἰχθύσι μὲν καὶ θηρσὶ καὶ οἰωνοῖσι πτερωτοῖς ἔδειν ἀλλήλους. χρῆ τοῦτο τὸ χρῆ μεσιτὸν ὄντι χρῆμα, ἢ χρῆ ἄθροισιν καὶ μεσιτὸν ὄντα· εἶτα μεῖσαι τὸ ἀνθρώπους κατ' ἄθροισιν ὄν, εἰς τομὰς, ἴσμεν εἰπεῖν, Ἕλλησι μὲν τὸ, Γραμμαῖοις δὲ τὸ καὶ Γραμμαῖος τάδε, καὶ λοιποῖς τάδε. καὶ οὐδὲ τὸ, ἀνθρώποισι δ' ἔδωκε δίκην ἀφεῖναι εἰπεῖν, ἵνα μὴ μάτην διπολογήσῃ. καὶ ὅτου αὖ οὐδὲν οἴχεν ἁμάρτημα νῷ ἢ τὰ ἔπη ταυτὶ δύο ἁμαρτήματα φέρει, ἁρπαγάτα καὶ ἀκμάζοντα, καὶ οὐ πάνυ ποτὲ τῆς ἀζητείας γῆρας γλιπτῇ, τοῖς ποιητικῶς ἅμα καὶ ῥητορικῶς βασανίζουσι. διὰ μὲν δὴ τὸ εἰπεῖν, — ἀνθρώποισι νόμον διέταξε Κρονίων, εἶτα ἐπιτυγχάνειν, Ἰχθύσι μὲν καὶ θηρσὶ καὶ οἰωνοῖσι, δοκεῖ ταῦτα φαύλως ἐν τοῖς ἀνθρώποις. διὰ δὲ τὸ ἐπαγαγεῖν, Ἀνθρώποισι δ' ἔδωκε δίκην, φαίνεται ἀκαίρως καὶ μάτην διπολογῶν ὁ νικητὴς τοῦ Ὁμήρου, ἕ τις ἔποιτο ἂν διὸς καὶ τὴν τυχοῦσαν λαβὼν τὸ οἷας διώσοιτο τέχνης ἀρήσειν. ταῦτα δ' εἴτε ὀρθῶς εἴτε κριδήλως ἔχοντα, φησὶ θεὸς τὸν ἀδίκῳρον, ἐπιτρέπων αὐτὸν τὸ θηριώδους ἀλληλοφαγίας, καὶ τὴν ἁρπαγῶν, καὶ τὸ βίας· θεοτρέπων δὲ θεὸς τὸ δίκην πάντα ποιεῖν. οἰωνοῖς.] οἰωνοὶ κυρίως οἱ γύπες. ὡς οἰωνοί, ἤτοι μόνοι δίκα ζωωσίας ἀεὶ ἀκολούθημα γνωῶντες. νῷ δὲ πάντα τὰ ὄρνεα λέγει. Πετεινὸν, παρὰ τὸ ἐν τῷ πέτεσθαι τείνειν τὸ πτερόν. πτηνὸν δὲ, παρὰ τὸ ἐν τῷ πέτεσθαι ἄνω, οἱονεὶ τὸ ὑψιπετὲς· ὅθεν τὸ μὲν διφθογγόν, τὸ δὲ ἅπαξ γραφεῖ. δίκαι' ἀγρεύουσι Γινώσκων.] καλῶς εἶπε τὸ γινώσκων. πολλοὶ γὰρ ἄκοντες ὁμολογοῦσι τὸ δίκαιον, καὶ ὁρῶσιν αὐτὸ, νομίζοντες διὰ τοῦτο μᾶλλον ἀδικῆσαι καὶ βλάψαι τινά. οἷς οὐκ ἔστι χάρις, ὡς ἀκουσίᾳ ὁράσασι τὸ δίκαιον· οὐδὲ δαιμονίᾳ καὶ πλούτου παρὰ εἰμαρμένης δοθήσῃ αὐτοῖς. οἷος ὢν Λυκάμβης ὁ Ἀργεῖος. ὅτου γὰρ θέλων ἀπολεῖν Προμηθέα τινὰ Θετταλὸν φῦλον ἔχοντα, παίσας τῷ ξίφει παρὰ τὸ φῦλον, ἰάσατο· καὶ Σωκύθης ὁ Νικάνορα διαβαλὼν τῷ Φιλίππου ὠφέλησε. καὶ ἡμᾶς δέ τις ἐν Σωάδαις διαβαλὼν τοῖς οἷς ἐσπεύδομεν, ὅτι πᾶσι δόντες μίαν κυδώνια, ἡμῖν δὲ δυοῖν καὶ τούτῳ ἕνεκεν αὐτὸς δῆθεν ἠγανάκτησα, ὡς ἐκεῖνος ἐπλεόνασε, ἔπεισα αὐτοὺς ὅτω σεσωκότι θεὸς ἡμᾶς ἀεὶ διακεῖσθαι μὴ ὑφ' ἡμῶν φιλοτιμίας, ὡς καὶ τὸ ἰδίων παίδων ἐν πολλοῖς ἡμᾶς σεσιμῶν καὶ ἑτέρους ὄντα μείζω ἐπιτυγχάνειν· ἀλλὰ σιωπῶ τὸν κόσμον ἐκφεύγων. Οὓς δὲ κε μυρτύρηται ἐῶν.] ὡς γὰρ ὁ μὲν

ὁ μὴ ἀκουσίως, ἀλλὰ μᾶλλον γνώμης τὸ δίκαιον ἀνδρῶν, εὐδαιμονίας ὧδε τ' εἰμαρμένης τυγχάνει, ὅτῳ πάλιν ἀνηθέτως, ὁ μὴ ἐπόρκων ὀμνύων, καὶ ἑκὼν τὸς τυγχάνει τιμωρίας, καὶ εἰς τὸς ἀπογόνους αὐτῶ ἀφανισμὸς ὕστερον καὶ ἀνωνυμία ἐπέρχεται. καὶ ταῦτα μὲν τὰ ἐπ' ἀξία νίκης Ὁμήρου. καὶ ὠφελητέον πρὸ κειμένῳ. ἄκαιρον ἔχουσι τῶν διπολογίαν τὰ ἔπη, ὡς πολλαχῶ·

— εἰ γάρ τις κ' ἐθέλησι τὰ δίκαι' ἀρορεύειν, καὶ τὸ Ἀνδρὸς δ' εὐόρκου χθιὸς, — ἐπ' ἄκρα τὸ αὐτὸ εἰσὶν ἁμῶ. ἀλλ' ὅμως καὶ πειθῶτα συζυγοφαῶς τοῖς κ' τὸν κωμικὸν κολοκύντας λημῶσι, ἐπικείσθω τιμᾶν τὸν θειότατον Ὅμηρον. ὦ τ' ἀζηχερείας! ὦ τῆς ἀνοίας! ὦ τ' ἀπαιδευσίας! ὦ λόγε ἀρετὴ καὶ παιδεία, ὑμεῖς λαυχάνετε; καὶ σὺ ἦλιε σύγνωσον τοῖς τάπων ληρήμασι, καὶ τῇ ἀβλεψίᾳ τῇ τῶν ἀνδρῶν. ἀμαυροτέρη·] καὶ μαυροτέρη, ἡ ἀφανής. Ἀνδρὸς δ' εὐόρκου χθιές.] τοῦτο ὅτιν ἡ ἄκαιρος διπολογία. ἄνω γὰρ εἶπεν,

— εἰ γάρ τις κ' ἐθέλησι τὰ δίκαι' ἀρορεύειν, νῦν δ' Ἀνδρὸς δ' εὐόρκου. — ἔνοχος δὲ καὶ δίκαι' ἀρορεύων, νῶν ὁ αὐτός ὅτιν. ὁ δὲ λέγει οὐκ εἰς τὸ καλῶς ὀμνύοντος, ἀλλὰ τὸ ἁπλῶς ἀγαθὸς καὶ δίκαιος. μέγα νήπιε Πέρση] καὶ ὡς αὐτὸν ἅπαξ καλεῖ, ὡς διδακείτου μὲν καὶ ὑπηγώσης τῆς δικαιοσύνης ἕσης, αὐτῷ δὲ ἀδικίαις ἠχολημένῳ καὶ ἁρπαγαῖς. μιγνύει δὲ τῇ ὠφελιμέσει τὸ ὄνειδος.

καὶ ἱλαδὸν ὅτιν ἐλεύσῃ.] ἱλαδὸν, καθ' ὁλοκληρίαν. ὃ δὲ λέγει, τοιοῦτόν ὅτιν· ὅτι κἂν ὑπίκτητος ἡμῖν ἡ κακία, ὅμως πάνυ ῥᾳδίως καὶ ἀκαταιρεσίᾳ ῥοπῇ καθ' ὁλοκληρίαν ὑπίκτητος, καὶ οὐχ ὥσπερ ἡ ἀρετὴ δυσπόριστός ὅτι καὶ χρονία. ἅπαξ γὰρ πως κακοφωνίᾳ τὸν κλεπτικὸν κακίαν κατ' ὁλοκληρίαν καὶ ἀκαιρεσίως ἐκτήσατο, καὶ τὸν μοιχικὸν δ' ὁμοίως, καὶ τὰς λοιπάς· ἡ ἀρετὴ δ' ὡς ἔφημεν, χρονία καὶ δυσχερής, τυχὸν γάρ πις ἐθέλῃ χαμαιπετῶ ἀρετῶ ὑπικτήσασθαι, καὶ οὐκ ἐν δυσὶν ἡμέραις γίνεται μάτην. ἀλλὰ φθάσωμεν αὐτὸν ἐνδίδωσι τοῖς στοιχειώδεσι χαλέπασιν, εἶτα ταῖς συλλαβαῖς, καὶ τῇ λοιπῇ παιδείᾳ, ἔπειτα τῇ Διονυσίου βίβλῳ προσέχων, καὶ πῖς Θεοδοσίου κανόνι καὶ πινακίδι· εἶτα γραμματικὴν ἀπαρχεῖ καὶ πολλὰ πολλοῖς μοχθήσας πῖς χρόνοις, μόλις τῶν ἀρετῶ ἐπικτᾶται. ὀλίγη μὲν ἐλὸς μᾶλλα δ' ἐγγύθι ναίει.] προσωποποιεῖται τὴν κακίαν καὶ ἀρετῶ, καὶ οἰκίας αὐτῶν ὑποδείκνυσι καὶ ὁδούς. τὴν μὲν κακίας ὀλίγην, διὰ τὸ, ὅσῳ ἔφην, ἀπόκοπον τὴν δ' ἀρετῆς μακρὰν καὶ ὀρθίαν, διὰ τὸ πόνου καὶ χρόνου προσδεῖσθαι. ἰὼ ὕστερον καὶ ῥᾳδίαν εἶναί φασι, διὰ τὸ γλυκεῖαν καὶ εὔκολον εἶναι αὐτῷ μὴ τῷ ὑπίκτητον. ὅθεν καὶ Κοίντος προσωποποιεῖ αὐτῷ ὑπὸ πραχέος λόφου καὶ ὑψηλοῦ, ἐπάνω φοίνικος δένδρου καθιδρυμένῳ· τὸ ὑπήκοον πάντως καὶ χρόνιον καὶ αὐτὸς ἐνδεικνύμενος, ἢ αἰνιττόμενος.

Οὗτος μὲν παναρίστος, ὃς αὐτῷ πάντα νοήσῃ
Φρασσάμενος τά κ' ἔπειτα καὶ ἐς τέλος ἦσιν ἀμείνω·
Ἐσθλὸς δ' αὖ κἀκεῖνος, ὃς εὖ εἰπόντι πίθηται·
Ὅς δέ κε μήθ' αὐτῷ νοέῃ, μήτ' ἄλλου ἀκούων
Ἐν θυμῷ βάλληται, ὅδ' αὖτ' ἀχρήιος ἀνήρ.
Ἀλλὰ σύ γ' ἡμετέρης μεμνημένος αἰὲν ἐφετμῆς
Ἔργάζου Πέρση, διὸν γένος, ὄφρά σε λιμὸς
Ἐχθαίρῃ, φιλέῃ δὲ ἐϋστέφανος Δημήτηρ
Αἰδοίη, βιότου δὲ τεῷ πίμπλησι καλιήν.
Λιμὸς γάρ τοι πάμπαν ἀεργῷ σύμφορος ἀνδρί.
Τῷ δὲ θεοὶ νεμεσῶσι καὶ ἀνέρες, ὅς κεν ἀεργὸς
Ζώῃ, κηφηνέοισι κοθούροις ἴκελος θυμόν,

Ille quidem optimus est, qui sibi ipsi per omnia sapit,
Cogitans quæcunque dein & postremo sint meliora.
Rursus & ille bonus est, qui bene monenti paruerit.
Qui vero nec sibi sapit, neque alium audiens
Animum adiicit, rursum hic inutilis vir est.
Verum tu nostri semper præcepti memor,
Operare, ô Persa, diuinum genus, vt te fames
Oderit, amet autem pulchre coronata Ceres
Veneranda, victuque tuum impleat horreum.
Fames namque perpetuo ignauo comes est viro.
Atque eundem & dii oderunt, & homines, quicunque ocioſus
Viuat; fucis aculeo carentibus similis studio,

Οἵ τε

Οἵ τε μελισσάων κάματον ζυγὸν οὐκ ὀνέχουσιν
Ἐσθοντες, σοὶ δ' ἔργα φίλ' ἔστω μίζια κοσμεῖν,
Ὡς κέν σοι ὥρῃσι βίοτος πλήθοντι καλύπτοι.
Ἐξ ἔργων δ' ἀνδρες πολυμηλοί τ' ἀφνειοί τε.
Καί τ' ἐργαζόμενον πολὺ φίλτερον ἀθανάτοισιν
Ἔσσεαι ἠδὲ βροτοῖς· μάλα γὰρ στυγέουσιν ἀεργούς.
Ἔργον δ' οὐδὲν ὄνειδος· ἀεργίη δέ τ' ὄνειδος.
Εἰ δέ κεν ἐργάζῃ, τάχα σε ζηλώσει ἀεργὸς
Πλουτεῦντα· πλοῦτῳ δὲ ἀρετὴ καὶ κῦδος ὀπηδεῖ.

Qui spum laborem absumunt ociosi,
Vorantes. tibi vero opera mediocria obire gratum esto,
Vt tibi tempestiuo victu impleantur horrea.
Ex laboribus autem viri euadunt pecorosi & opulenti.
Et laborans multo etiam elatior iam immortalibus
Eris, quam hominibus. valde enim oderunt ociosos.
Labos vero nullum dedecus, sed ignauia dedecus est.
Quod si laborsueris, mox te amulabitur & ociosus
Diteſcentem: diuitias vero & virtus & gloria comitatur:

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Οὗτος μὲν πενίης.] ἤγουν ἔτος μόνον ἔσεις, ὃς δ' ἑαυτῷ πάντα γοῦσι. σοχασάμενος, ὡς ἐπεδώκει, ὃ πρὸς αὖθις αὐτὸ πᾶν, οὐ λαζόμενον αὐτὸ τῷ λάζῃ, ἔπειτα καὶ εἰς τέλος ἀμείνω, ἀντὶ τῷ καλὰ. τοῦτο γὰρ σωφρόνως ἔπος καὶ παρὰ τοῖς κοινοῖς. Ἐθλὸς δ' αὖ πέφυκεν.] ἐθλὸς γὰρ πάλιν δεῖ καὶ ὀνείδεσι, ὡς αὖ τῷ καλῶς οἰκονόμῳ πρέπει. ἐθλὸς γοῦν ὁ ἐθελοντὴς μαχόμενος, ἤγουν ὁ ἀνδρεῖος, ᾧ ἀνάπτυκτος ὁ δειλός. καὶ διὸ τούτῳ ἐθλὸς ὁ ἀγαθὸς τοὺς πολέμους· καὶ ἐθλὰ τὰ ἀγαθά. διὰ τὸ μίζῃ συνιλλεῖ ὁ σοφαύδης τὸ πρὸ ἐν τῷ πλήθει· ὡς ἐν τῷ,

— οἱ δ' ὀπίδυντο Διὶ Κρονίωνι ἄνακτι.

Ὃς δέκα μὲν αὐτὸς νοέῃ.] ὃς δ' ἂν μή τι δι' ἑαυτοῦ νοῇ μήτ' ἄλλου ἀκούσας ἐν τῷ λογισμῷ δυσέχως παραδέξῃ ἔτος· ἢ δὴ δεῖν ἀγχοῦ· ἤγουν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ· ἀλλά, ὦ Πέρσα, δεῖον γάρ· μεμνημένος τῆς ἡμετέρας ἐφετμῆς, αὐτὶ τῆς ἐμῆς ἐντολῆς, τῆς σοὶ διδασκούσης, διὸ τῷ ἀρέσκομαι τὰ ἐντελλόμενα, ἐργάζου. ἵνα σε ἐχθαίρῃ, ἤγουν μισῇ λιμός. φιλῇ δέ σε ἡ δεσπότις Δημήτηρ, ἤγουν ἡ τῶν καρπῶν ἔφορος θεός. ἐυστέφανος γὰρ ἐπιθὼ λέγει διὰ τὸ αὐθηρὸν τῆς καρπῶν, ὃς παρέχει.

Αἰδῆ.] ἤγουν ἡ αἰδοῦς ἀξία. σωμπλοκὴν γὰρ καὶ πληροῖ τὸν στίχον καλῶς· ἤγουν ἢ οἰκίαν; βίοτον; αὖτι τῷ τῆς ἀρχῆς ζωὴν χρησίμων. Δεῖον γάρ τὸν Πέρσαν λέγει, ἢ διότι παῖδες Διὸς πάντες ἦσαν, ἢ διότι αἱ θεαὶ ἀντέφερον τὰ γόνατα εἰς γῆν Ὀρφέως καὶ Καλλιόπης τὸ γόνυ ἀνῆκον.

σὺμπλοκὴν.] ποιητικῶς, σύμπλοκον κοινῶς. καλοκαγαθίας ἢ νεοπλατωνικὸν ἐστὶν ὃν κατὰ χρησιν ἢ οἰκία. Λιμὸς γάρ τοι] ὁ λιμὸς γὰρ ἐθέλει ὅτι τῷ ἀργῷ αἰδεῖ συμφέρομεν, σαφὲς τοῦτο; ἤγουν χρὴ τοῦτο νομίσαντα καὶ ἀγαπᾶν τὸν θεὸν καὶ τοὺς ἄνδρας, ὃς ἂν ζῇ ἀργὸς, ὅμοιος καὶ τῷ ὀρνέῳ τῷς κηφῆσι τοῖς κοίλοις, ὅτι κέντρον τῷ ὀρνέῳ, τουτέστι τὸ κέντρον. νεμεσᾶν, τὸ σεβᾶν τὸ δικαίου ἀναπεπτόν. ἀργὸς πονηρὸν, ἀργὸς κοινόν. Οἵπερ μελισσάων.] οἱ τινες ἀργοὶ ὄντες ἀναλοῦσι τὸν κόπον τῶν μελισσῶν ἐσθίοντες αὐτὰ τὰ τοῦ ἔργου, ἃ κεκμήκασι ἐργάσασθαι εἰς μέλισσαι. σοὶ δὲ φιλήσασα ἔστω τὰ ἔργα τὰ ζέμμητρα τῇ σῇ δαιμόνι, ἤγουν τὰ δικαιοπρεπῆ σοι ὥστε κοσμεῖν αὐτά. ἤγουν καὶ κόσμον ἐργάζεσθαι, οἷς ἂν σοι αἱ οἰκίαι πεπληρωμέναι ὦσι πάντων, ὧν αἱ ὧραι παρέχουσιν. Ἐξ ἔργων δ' ἄνδρες.] ἐκ γὰρ ἐργασιῶν γὰρ οἱ ἄνδρες γίνονται πλουτοῦσι πολυβρέμμονές τε καὶ φλύσσοι τῶν καὶ τὸ χρόνῳ καὶ ἐν ὥραις πλοῦτον. ἄφνεως ὁ ἀπὸ ἐν ὥραις πλοῦτος, ἀφ' οὗ ἀφνειὸς ὁ πλούσιος τοῦτον ὁ πλοῦτον. Καί τ' ἐργαζόμενον.] καὶ ἐργαζόμενον ὅσῳ κατιποτὲ φιλούμενος τοῖς θεοῖς καὶ τοῖς βροτοῖς· μᾶλλον γὰρ στυγοῦσι, μισοῦσι οἱ θεοὶ καὶ οἱ ἄνδρωποι ὁ ἀργόν. Ἔργον δ' οὐδὲν ὄνειδος.] ἡ ἐργασία γὰρ οὐδαμοῦ ἐστιν αἰσχρὸν· ἡ ἀργία γὰρ αἰσχρόν. ὄνειδος τὸ αἶσχος, ὡς ἐφ' ἑκάστου τὸ ἁμάρτημα· ἀκολουθεῖ γὰρ ὡς ἐφ' τῷ ἁμαρτήματι τὸ ἐγκαλεῖσθαι, ὅτι τῷ αἴσχει τὸ ὀνειδίζεσθαι. ἐν ταύτῃ γὰρ ὄνειδος ἢ τὸ αἶσχος, ὡς ἀπὸ τοῦ αἴσχους, ἤγουν τὸ μετέχον αἴσχους. Εἰ δέκεν ἐργάζῃ.] ἐὰν γὰρ ἐργάζῃ, ζηλώσει σε ἔσται, ἀντὶ τῷ μιμήσεται ὁ ἀργὸς, πλουτοῦντα· τῷ φιλέτῳ γὰρ τῷ διὰ τῆς οἰκείων ἔργων δηλονότι καὶ πόνων ποιοῦντι τινὶ ἀρετὴ καὶ δόξα ἕπεται, ἀντὶ τῷ ζώσιν· ἢ ἡ

ἀρετὴ μὲν συμφέρει τῷ πένητι πλούτῳ, ἀπὸ κακοτεχνίας καὶ πόνου κτηθέντι· ἡ δόξα ἢ ἔπη, ἀγαθὴ τὴν ἀνθρώπων ἕνα ἐπόλεμον.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Οὕτω μὲν παιδεύει.] Ζηνὸν μὲν ὁ Σπαρτιάτης ἐκάλει τὰς ῥίζας, λέγων.

Οὕτω μὲν παίδευε, ὃς δ' εἰς ἅπαντα πίθηται.

Ἐδήλωσε δ' αὖ καὶ πεῖνος, ὃς ἀντῷ πάντα νοήσῃ, τὴν ἀληθείαν τὰ ἀρωτικὰ διδάξας, τὴν φρονήσιν ἢ τὰ δίκαια. Λέγεται δὲ καὶ ἀπ' ἐναντίας ὁ Σωκρατικὸς ἔλεγε, συμβουλεύων ἐκείνοις τὸ σφετερίζειν τὸν πλοῦτον· ὁ ἢ Ἡσίοδος τὸ μέτριον μάλιστα παραινέσας, τρεῖς ἕξεις διελών, τὴν ἔμφρονα, τὴν ἄνοπτον, τὴν μέσην· ἣν ἡ μὲν ἀρίστη καὶ τὴν θείαν ἐφαπτικὴν· καὶ γὰρ τὸ θεῖον αὐτάρκες· οὗτος ἢ ὁ ἑαυτὸν πάντα νοῶν καὶ πρόνοιαν ἔχων εἰς τὰ ἄπαντα χρόνου ἀμείνων ἐκείνου ἢ ἡ φαυλοτάτη, τὸ μηθὲν ἑαυτῷ δαιμόνιον τὰ ὀρθὰ λογιζομένη, μήτ' ἄλλου ἑπομένη συμβούλοις ἀθέλητον μέντοι τούτων ἡ τὸν Σωκρατικὴν μὲν τὴν ἀμφοτέρων ἔχουσαν δυνάμεις, ἐπικρατεστάτην δὲ τὴν Σωκρατικήν. Καὶ ταῦτα μὲν ὕστερον ἔσται· φαίνεται δὲ ἄξιον ἐπιθεῖναι τὸ οἰκεῖον τῇ ἄμφοτον ἴδιον· ἢ γὰρ τὸ τὰ μὲν γόνατα ἀρᾶν καὶ τὰ ἐγγύς, ἀλλὰ καὶ τὸ τὰ ἰσόμετρα φορεῖν, τοῦτο μὲν δηλοῖ τὸ φρόνιμον, ἕξις ἂν εἴη ἐπὶ τὰ ἀμείνω. τὸ δ' ἴσον ἡνίοχοι δηλοῖ, ἢ ὅτι δικαίως ἀγόμενον ἢ ἡδίστην, ἢ ὅμοιος ὅτι τὴν δικαιοσύνην ἀμοιβάς· εἰς δὲ Ὀρφέα καὶ Κλειόπειαν τὰ ἡνίοχον· οὗ ὁ φιλίαν τῆς Δήμητρος εἶπεν ἢ τὴν θεὸς τὸν λεπτὸν ἀλλοπρόσπτα, δυμμεσὸν ὑδόν· τὴν δὲ Δῆν μυστικῶν καὶ πάνυ ἀρχαίαν ἔχοντες οἱ ἄνθρωποι τὴν ἀπὸ τῆς λιμῆς κακῶς· ὡσὶν ἀπείρονται τύποις ἢ ἄλλως ἀπαίρειν ἀδικίαν., δίκῃ φασὶν οὖν Δημήτερ, ὑποδυσαμένη τὴν καρπῶν καὶ ἀφορμομένη· καλεῖ ἢ κυρίως μὲν ἡ νεοπία τὴν ἢ τὴν οἰκίαν εἶπεν. Δίμοις γάρ τοι.] λέγει μὲν δὴ ὑπὸ λέγεται περὶ τῆς Δωδώνης.

Λαμὸς χαρπὸς πάμπαν ἄεργος Σύμφορος ἀρδεί.] τὸ μὲν Σύμφορον ἀ λείπει τὸ συμφέροντα, ἀλλὰ τὸ συμφέρον ἐστὶν καὶ ὅτι ἀργὰ δεῖ, καὶ λιμὸν τὴν ἀναγκαίαν σπουδήν· τὸ ἢ τὴν ἀργὸν νομίσαντες θεὸν, ἀληθῶς· χρῆναι γὰρ τὸ Σῶμα πέφυκε διὰ τὴν σωματικὴν πόνον, καὶ τὰ ἀναγκαῖα ποιεῖσθαι ἑαυτῷ διὰ τὴν οἰκείαν ἐργασίαν. ἄλλως. τὰ μὲν ἀργὰ ζῆν ἐσόμενον ἔχει λιμόν, τὸ δ' ἐθέλοντα μὴ λιμώττειν, αὐτὰ ἢ ἐργάζεσθαι πρόσωπα παρέχεται ἄλλα, ἵνα ἀπὸ τούτων τρέφηται καὶ ἔργον ἐστὶ, καὶ παντὸς μέν τὸ μέλλοντα καταθύειν, ἔσται αἱ μέλισσαι ζωαγγεῖον. κάθυρος· οὐ ὁ καθὼς, ἀς καθυρὸς τὶς οὖν καὶ τὸ κάτοχον καταμεμένον ἔχων· καὶ παράλαβε αὐτὸν ἀς ἀργόν. μόνον γὰρ τὸ ζῶον τοῦτο ἡ δυσὶ ἢ ξηλοῖ ἑαυτῷ ποιοῦσας. ἢ τὸ καθάρσιος, κάτοι τὰ ἀργοῖς, παρὰ τὴν καθαρὰν. ἢ καθάρσιος ἢ ἀεὶ καὶ τὸ κάτοχον· καὶ γὰρ καὶ ἀργὸς καὶ ἄκαιρος· ἢ καθάρσιος, ἀντὶ τοῦ πόρρω πάθοι. καταγέλαστος γὰρ αὖ ἔπεισι τὴν μὲν αὐθρώπων ἐλαφρύμενος, τοῖς ἢ καφῆσιν ὁμοιούμενος. ἄλλως. καφηλὸ ζῶον ἐπιλοιπὸν ἀγάπητον καὶ ἄκαιρος· κάθυρος ἢ, ὅτι πάλαι τοι, τετέτμηται ἐλαφρύτατα τὴν ἀρχὴν, ὁ ἢ ἐκβαίνουσα αἱ μέλισσαι, ἵνα ἐκλαθόμενοι ἐάσωσι τὸ μέλι. ἢ τοῖς κολοσσὸν ἀρχὴν ἔχουσι. ἀποκρύπτει γὰρ τὴν ἀρχήν. Δίδυμα· ἢ κατέρους, ὅτι κόπον ἔχουσι ἐν τῇ ἀρχῇ καὶ ἢ Ἀριστοτέλει αἰτίαις. Ἀμαίας ἢ, καὶ κύψεις· μόνος ἢ Ἡσίοδος ἅπαξ τῇ λέξει ἐχρήσατο. Ἐξ ἔργων δ' ἄνδρες] περὶ τοῦ καὶ φύσει ἄρχειν ἐκπροσώπου τοῖς θεοῖς ἀρέσκειν ἔπεται καὶ τοῖς αὐθρώποις οὐκ ἀργαζομένοις· καὶ τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὴν ἔργων ποιεῖσθαι ἀναίρει θεοφιλῶς φαίνειν· ἀς καὶ τοῖς ἀργοῖς μὲν, τὰ ἢ τὴν ὁ γαζομένων καφηλὰς βιωμένοις ἀπαλλαγὴ νεμεσᾶν παρὰ τὴν θεῶν. ἐπὶ μὲν οὖν πολλοὶ καὶ καταπλήσιν διὰ ταῦτα, καὶ τὰ ἄλλα μετέπειται τὸν σπουδαῖον δεῖν ὑπ' αὐτόλογοσιν διὰ ταῦτα τὰ ῥήματα τῷ Ἡσιόδῳ, μανθάνειν παχθὲς ἢ λέγοντες. δι' δ' ὁ Πλάτων ἀξιογνώστο τὸ ἔπος· ἔργα καὶ καλεῖν τὸν Ἡσίοδον ἐκάστοτε τὴν ὄντως τὰ καὶ φύσει ἔργα ταῦτα εἶναι καὶ τὴν σπουδαίαν πράξεσθαι ἔργα, ὅσα οἰκεῖα σπουδαίων· διὸ καὶ Ὅμηρος τὰ μὲν βάπτειν τὴν ἔργων μόνον ἔργα καλεῖ· τὰ ἢ φαῦλα μὴ προσήκοντα καὶ ἔργα, ὥσπερ τὸ ἔργα καθ' αὐτὸ τὸ καλὸν ἀληθῶς· — ἢ γὰρ ἐπὶ ἔργοις ἔργα ἢ. καὶ — δύο δ' αἰεὶ ἔχει πράγματα ἔργα. τὸ ἢ μεμπτὸν δῆλα. — ὑπ' ἀρετῆς καὶ ἔργα. ἄλλως ὑπ' ἄρα τὸ κλαπῆν καὶ τὸ παραδοσιμεῖν ὅπου, ῥητέον ὅτι τὸ ἔργον τῆς γεωργίας ἀπλῶς ὑπ' ἔχει· οὗ, τὸ βουλεύειν, τὸ ζεύξειν ἢ ἀλλᾶς ἐ

ἢ ἁπλῶς ῥητέον ἔργα εἶναι παρὰ τοῖς παλαιοῖς, τὰ αὐτὰ ἄττα. ὅτι γὰρ τὰ φαῦλα σημαίνει προσπάθειαν τοῦ πάνυ, ἐκ ἀρετῆς κακὰ ἔργα καὶ κέτλια ἔργα. πλούτῳ δ' ἀρετή.] μηδεὶς λοιδορείτω τὸν σίγλον εἰς τὸν πολυάργυρον πλοῦτον ὁρῶν πόρῳ τῆς ἀρετῆς ἐσπιλωμένον, ἀλλὰ πλοῦτον εἶδε ναῦ λέγοντος τινὸς ὑπὸ τῆς ἔργων προσηδείας ἀφθονίαν τοῖς ἐργαζομένοις δικαίαν οὖσαν, καὶ ὑπὸ τῆς οἰκείας πόνων ἠδεσμένην. εἰρηται γὰρ ὃ τοῖς ἔμπροσθεν, ὅτι τῆς ἔργων τὰς ἀνθρώπους γίνεσθαι πολυμαθεῖς καὶ ἀρθόνους καὶ ἀφειδεῖς. τῇ δὴ τοιούτῳ πλούτῳ ἕπεσθαι πάντως ἀνάγκη τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν δόξαν ἕπεσθαι δὴ καὶ οὐκ ἀκολουθήματα ὄντα ταῦτα τῆς δυσεβείας, ἀλλ' ἀσυμπάρεκτα τῷ τοιούτῳ πλούτῳ. καὶ ὡς πάντως, ὃς ἂν ὕστερον πλουτῇ, καὶ δίκαιον ἀγαθὸν κτήσεται καὶ δικαιοῦται, ὅτι ἀρετὴν ἔχει, δι' ἣν προσκαρτερεῖ τοῖς οἰκείοις ἔργοις. ἄλλως. ὥσπερ ἕπεται ἡ ὑγεία τῷ ἰατρικῷ, ὅταν τῷ ἀρετῷ ἡ πάντα, ἀλλ' ὁ πλοῦτος ἀπουργεῖ. εἰ μὴ γὰρ ὁ πλοῦτος ἀπουργήσει, ἢ παιδεύσεταί τις ἀλύπως, ὅταν σὺν ἀρετῇ ἀπαιδίωτον ἑαυτὸν, καὶ ἀπὸ ἧς, δυσκατόρθωτον αὐτῷ τὸ ἔργον φαίνεται σὺν τῇ ἀναγκαίων χρείαν ὑστερούσῃ.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Οὗτος μὲν παιδεύσας.] Μετὰ τῆς σὺν τὸν ἀδήλων παιδείαν, καὶ τῆς γεωμετρίας ταύτης εἰσφέρει ἀφήγησιν, καί φησι παιδεύσας δεῖ, ὅς περ ἐφ' ἑαυτῷ καὶ αὐτοδίδακτος τὸ φρόνιμον νοεῖ συγκαλύπτων καὶ φροντὶς ἃ καὶ μέχρι τέλους εἰσὶ βλέπει. ἀγαθὸς γὰρ δόκιμον λόγον, καὶ ὁ μὲν ἐφ' ἑαυτῷ μὴν γνώς, πεπαιδευμένος δὲ πᾶσι καλῶς συμβουλεύσει. ὁ δὲ δεσπότης ἅμα καὶ ἀνυβρίστως, λίαν ἐστὶ φαυλότατος. τοῦτο δὲ εἴρηκεν, οἰονεὶ λέγων αὐτῷ, ὅτι ἐχρῆν σε ὦ Πέρση τὸν ἔχοντα νοῦν εἰδέναι τὸ ἀγαθὸν, καὶ μὴ δεῖσθαι συμβουλίας, ἐπεὶ δὲ μόνος οὐκ ἔγνως, οὐκ αὖ ἐμοὶ τὰ λῷστα βουλευομένῳ σοι πείθου. εἰ δὲ μὴ, φαῦλος εἶ, καὶ μάταιος. τοὺς δὲ περὶ Ἡσίοδον Ζηνώνας καὶ Ἀντισθένας παρεστίους, ὡς ἀστέρας,

Πέρση, δῖον γένος.] ἢ διὰ δίκης, ἢ δικαίας γένος. διηνεκῶς καὶ αὐτὸ διὰ τῆς παρόντος ἕνεκα μέσης ἀναδοχίαν φησὶν ἔσεσθαι. ἀνάγκη γὰρ ἀνδρὶ δικαίῳ τῆς μὲν χρῆσθαι δυσπείθοντι, τῆς δὲ φαύλων ἀντίχειρ. ἀλλὰ ταῦτα κρίνει κατακτᾶται ὁ ἀστερόμματα ἢ Χλιάρος, ὡς Ἡσίοδος· ὁ δὲ μύρον ἐκκεκίνηκε. τὸ ταὐτὸν γὰρ ἀεὶ ζωοχλιζόμενον ἀεὶ ἐν τοῖς ἔπεσι, τὸ,

Ὦ Πέρση, ζῆ δὴ ταῦτα μὴ φρεσὶ βάλλεο

ζῆσι· καὶ τὸ παραπλήσιον, — σοὶ δ' ἐγὼ ἐσθλὰ νοέων ἐρέω· καὶ τὸ νῦν, Ἐργάζου δὴ Πέρσα θεῖον γένος. ἐκ τούτου δέ με καὶ τὸ ἀφῆκε τοῦτο καὶ ὑπόψυχρον κατατέτηκε, τὸ, ἄφρασι, καὶ τὸ φιλέει δέ σε, καὶ ἄφρασι μισεῖ. ἐξ ὧν ὁ καθ' ἡμᾶς ἀμαθὴς καὶ μὴ δικαίμονος ἀνδρῶν διακεῖσθαι πεπέμπται μᾶλλον γνώσεται τὸ ἀληθὲς, ἢ ὃς τούτων ἐστὶν ἀπαιδεύτους καταλιπεῖν Ὅμηρον. οἱ δὲ ἀγχιβάσκοποι καὶ ὀξεῖς καὶ κερταί, καὶ ἐκ τούτου ἐκ τῆς ῥάβδου καὶ ἀστεχνόδου σῦτο ἐπίγνωσιν. Ὁ θεός σε λιμὸς ἔχθαίρῃ.] προσαπαιτεῖ τὸν λιμὸν καὶ τὴν γεωργίαν, ὅπερ ἐστὶ τῆς γλυκύτητος. καί φησιν, ἐργάζου, ἵνα σε ὁ λιμὸς μισῇ, φιλῇ δὲ ἡ Δημήτηρ καὶ ἡ γῆ, ἥτις ἡ φυτεία καὶ γεωργία, καὶ πληρῇ σου τὸν οἶκον ζωῆς τῆς ἐκ τῆς ζῴων. ἐ δεῖ δὲ ἐνταῦθα πολυλογίας, διὰ τὸ σαφὲς τῆς ἐννοίας. Εὐσέφανον δὲ εἶπε τὴν γῆν, ἢ διὰ τὸ εὔκυκλον τῆς ἄλωος, ἢ διὰ τὸ στεφανοῦσθαι ἡμᾶς τοῖς αὐτῶν διορήμασιν, ὀπώρῃσι παντοίαις καὶ τάχεσι.

βιότου.] τῆς ἐκ τῆς ζῴων ζωῆς. κελεύω.] μεταφορικῶς τὸν οἶκον. Σύμφορος.] Συνεφικτὸς, συναχόλιθος. τυτέστιν, ὁ ἀργὸς συμφέρει πολλὰ, καὶ συζῇ τῷ λιμῷ. θεοὶ καὶ ἄνεγες.] θεοὺς νῦν τοὺς σοφοὺς, καὶ τοὺς τὰ θεῖα εἰδότας καλεῖ. ἀνθρώπους δὲ τοὺς ἀνθρωπίνως μόνους καὶ παχυλῶς ζῶντας· καί φησιν, ὅτι τῷ ἀργῷ δικαίως ἅπαντες μέμφονται, σοφοί τε καὶ ἄσοφοι.

Ζεὺς] ζώω ζώεις ζώει. ζῶν δὲ, εὐκτικὸν καὶ ἀοριστικόν ἐστι. τὸ ὦς κε, καὶ τὸ κε ἔδῳ ἴασιν ἔχει, ἔδῃ δὲ Αἰολικῶς ἀποτάσσει.

κηφῆνες κοθῦροι.] ὁμοίως ἀπάργων καὶ σὺν ὀρμῇ, ἢ σὺν ὀργῇ. τυτέστιν ἀρπακτικὸς καὶ ἀλλοτροφάγος, ὥσπερ οἱ κηφῆνες· κηφὴν δὲ ζωύφιόν ὅταν ἐμφερὲς μελίσσῃ, ἀργὸν καὶ ἄνεργον, ἐδίου καθεσίως τὸν πόνον τῆς μελισσῶν.

κοθῦρους.] κακοεργοὺς ἢ ἀκάνθους. ἢ κατὰ φύσιν, τῆς κέντρον ἔχουσι ἐν τῇ οὐρᾷ· ἢ τῆς κολοβὸν ἔχουσιν οὐρὰν καὶ ἀπηκρυπιῶσαν αὐτὸν, ἢ τῆς καθεύδουσι, καὶ ὅπερ ἦν τὸν ὠφεντότων αἱ μέλισσαι ἐξέρχονται, ἵνα καθάπτηται δίωσι τὸ μέλι.

Τέτμῃ μὲν αὐτὸς Προκλῆθεν κεκλημένος,
Τέκμαρ τοῖς χρῄζουσι μαχητήρων.

σοὶ δ' ἔργα φίλ' ἔσω.] σοὶ ἢ προσφιλῆ ἔσωσιν τὰ μέτρια ἔργα, ἤτοι τὰ σύμμετρα καὶ μὴ ἀφειδῆ, ὥς τε κερμαίνειν δυνατόν σε σαυτὸν, καὶ μὴ ἄχεα σημαίνειν τοῖς φαύλως μετερχόμενον. Εἰξ ἔργων δ' ἄνδρες πολύμηλοί τ' ἀφνειοίτε.] ἐξ ὅτου πολέμων καὶ ἐργασιῶν καὶ τυχῶν, ἐκ τούτων ἐγένοντο, καὶ τὰς ἐπισίους προσόδους κεκτημένοι διαπρεπεῖς. Καὶ τ' ἐργαζόμενον πολὺ πλέον ἀγαπᾶσθαι καὶ σοφοῖς καὶ ἀσόφοις. Ἔργον δ' οὐδὲν ὄνειδος.] εἰς τοῦτο τὸν λόγον ὑποδιάστελλε, ἵνα φίλοι τὸ ἔργον. ὅπερ τὸ ἀποδαῖον οὐδὲν κατ' οὐδὲν ὑπάρχει ὄνειδος· ἐὰν γὰρ εἴπῃς, Ἔργον δ' οὐδὲν ὄνειδος, μὴ διαστείλας ὡς εἶπον, δοκήσεις μὴ δὲ τὸ μαστροπεύειν, μηδὲ τὰ λοιπὰ τῆς αἰσχρῶν ἔργων ἕξεως ὄνειδος. πλούτῳ δ' ἀρετή.] σῶσι τὸν πλοῦτον. ἐὰν δὲ ἀπόσχηται μᾶλλον τοιούτων ἔργων. ἐτὸς φησὶν ἀρετῇ αὐτῷ ἕπεσθαι καὶ οἱ μὲν φασὶ τὸν ἐξ ἔργων πλοῦτον ἕπεσθαι ἀρετῇ, καὶ καλῶς φασί. ἐγὼ δὲ φημὶ καὶ τὸν οἱονδήποτε πλοῦτον ἕπεσθαι ἀρετῇ, τὴν μὲν ἔσαν ἢ, ἀλλὰ τὴν δοκοῦσαν. τοὺς γὰρ πλουτοῦντας τοὺς μὲν φασὶ σώφρονας, τοὺς δὲ ἀνδρείους, καὶ ἕτερα διεξιόντες τῶν τοιούτων ἐφόχλουν. ἢ καὶ ἄλλως. τέσσαρες εἰσὶν αἱ ἡμῶν ἀρεταὶ, ἀνδρεία, φρόνησις, σωφροσύνη, καὶ δικαιοσύνη. ἀνὰ μὲν καὶ τὸ κάλλος, καὶ τὸ τύχος, καὶ τὸ εὐβλεπτεῖν, καὶ ἕτερα μυρία τοιαῦτα ἀρετὴν ὀνόμαζον οἱ παλαιοί. τούτων δέ τινα πεφύκασι τοῖς πλουσίοις. τοῖς δὲ πενεστέροις, κἂν ὦσιν, ὅμως ἡ ἀνδρεία. ταῦτα συγχρώμενος, ὥσπερ τις μυθολογουμένη κυρία τῷ ἄνδρι.

Δαίμονι δ' οἷος ἔπηαι· τὸ ἐργάζεσθαι ἄμεινον,
Εἴ κεν ἀπ' ἀλλοτρίων κτεάνων ἀεσίφρονα θυμὸν
Εἰς ἔργον τρέψας, μελετᾷς βίον ὥς σε κελεύω.
Αἰδὼς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένον ἄνδρα κομίζει.
Αἰδὼς, ἥτ' ἄνδρας μέγα σίνεται ἠδ' ὀνίνησι.
Αἰδὼς τοι πρὸς ἀνολβίη, θάρσος δὲ πρὸς ὄλβου.
Χρήματα δ' οὐκ ἁρπακτὰ, θεόσδοτα πολλὸν ἀμείνω.
Εἰ γάρ τις καὶ χερσὶ βίῃ μέγαν ὄλβον ἕληται,
Ἢ ὅγ' ὑπὸ γλώσσης λήσας, (τὰ τε πολλὰ
Γίνεται, εὖτ' ἂν δὴ κέρδος νόον ἐξαπατήσῃ
Ἀνθρώπων, αἰδὼ δέ τ' ἀναιδείῃ καταπαύσῃ)
Ῥηϊτὰ μὲν μαύρωσε θεοὶ, μινύθουσι δ' οἶκον·
Ἀνέρι τῷ, παῦρον δέ τ' ὀπὶ χρόνον ὄλβος ὀπηδεῖ.
Ἶσον δ' ὅς τ' ἰκέτην ὅς τε ξένον κακὸν ἔρξῃ·
Ὅς τε κασιγνήτοιο ἐὸν εὐνὴν εἰσαναβαίνοι,
Κρυπταδίης δμῳῆς ἀλόχῳ, τῷ δαιμόνιον ῥέζων·
Ὅς τε τοῦ ἀφραδίῃσι ἀνιηρὸν ὀάρσαι ἀτάσθαι·
Ὅς τε γονῆα γέροντα κακῷ ὀπὶ γήραος οὐδῷ
Νείκεσε, χαλεποῖσι κατατρομέοντα ἐπέεσσιν.
Τῷ ὄντως Ζεὺς αὐτὸς ἀγαίεται, ἐς δὲ τελευτὴν
Ἔργων αὖτ' ἀδίκων χαλεπὴν ἐπέθηκεν ἀμοιβήν.

Deo autem similis fueris. Laborare melius:
Si quidem ab alienis facultatibus stolidum animum
Ad opus conuertens, victus curam habeas, vt te jubeo.
Pudor autem non bonus indigentem virum tenet.
Pudor qui viros valde & lædit & iuuat.
Pudor quidem ad paupertatem, audacia vero ad diuitias.
Opes vero non raptæ, diuinitus datæ, multo meliores.
Si quis enim & manibus per vim magnas opes traxerit,
Aut lingua spoliarit, (qualia multa
Fiunt, quamprimum lucri amor mentem deceperit
Hominum: pudorem vero impudentia expulerit)
Facile & illum obscurant dii, minuuntur vero familiæ
Viro illi: exiguum vero ad tempus diuitiæ adsunt.
Par est delictum, si quis & supplicem & hospitem malo afficiat:
Quique fratris sui cubilia ascenderit,
Secreti causa lecti vxoris, scelerata patrans:
Quique mala cuiuspiam stande, decepetit orphanos liberos:
Quique parentem senem misero in senectæ limine
Probris affecerit, grauibus incessens verbis:
Huic certe Iuppiter iratscitur: ad extremum vero
Pro operibus iniquis grauem exhibet talionem.

Ἀλλὰ σὺ τῷ μὲν πάμπαν ἀεργὸ ἀεσίφρονα θυμὸν,
Καδδυνάμων δ' ἔρδειν ἱερ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν
Ἁγνῶς καὶ καθαρῶς, ὅπι δ' ἀγλαὰ μηρία καίειν·
Ἄλλοτε δὴ σπονδῇσι θύεσί τε ἱλάσκεσθαι,
Ἠμὲν ὅτ' ἂν κατάζῃ, καὶ ὅταν φάος ἱερὸν ἔλθῃ·
Ὡς κέ τοι ἵλαον κραδίην καὶ θυμὸν ἔχωσιν·
Ὄφρ' ἄλλων ὠνῇ κλῆρον, μὴ τὸν τεὸν ἄλλος.
Τὸν φίλεον' ὅπι δαῖτα καλεῖν, τὸν δ' ἐχθρὸν ἐᾶσαι.
Τὸν δὲ μάλιστα καλεῖν, ὅς τις σέθεν ἐγγύθι ναίει.
Εἰ γάρ τοι καὶ χρῆμ' ἐγχώριον ἄλλο γένηται,
Γείτονες ἄζωστοι ἴασιν, ζώσαντο δὲ πτοιοί.
Πῆμα κακὸς γείτων, ὅσσον τ' ἀγαθὸς μέγ' ὄνειαρ.
Ἔμμορέ τοι τιμῆς ὅς τ' ἔμμορε γείτονος ἐσθλοῦ.
Οὐδ' ἂν βοῦς ἀπόλοιτ', εἰ μὴ γείτων κακὸς εἴη.

Verum tu quidem ab his omnino cohibe stultum animum.
Pro virili autem sacra facito immortalibus diis.
Caste & pure, splendidaque crura adurito.
Interdum certe libaminibus atq. hostiis placa,
Et quādo cubitum ieris, & quando lux facta venerit:
Vt benequolum erga te cor atque animum habeatur;
Vt alioru emas sortem, non tuam alius.
Amicum ad conuiuium vocato, inimicum vero siuito.
Eum vero potissimum vocato, quicunque te prope habitat.
Si enim tibi & negotium aliquod domesticum accidat,
Vicini discincti accurrunt: cinguntur autem cognati.
Noxa tam magna est malus vicinus, quantū bonus cōmodum,
Sortitus est præmium, quicunq. sortitus est vicinum bonum.
Neque sane bos interierit, nisi vicinus malus sit.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Δαίμονι δ' οἷ ἔπεται] τῇ δαιμονίᾳ δόσει, τῇ τύχῃ δηλονότι καὶ τῇ τάξει οἷ ἄρα εἶ, ἤγουν ὑπάρχεις. τὸ ἐργάζεσθαι ἄμεινον.] αὐτὶ τοῦ καλόν. μελετᾶς βίᾳ.] αὐτὶ τοῦ, ἐὰν φροντίδα ἔχῃς καὶ μελέτην τῆς σοῦ ζωάρκειας, καὶ δύναιτό σε ποιῆσαι πλουτεῖν, δηλονότι πρίασθαι τὸν μισίφρονα θυμόν.] ἤγουν τὴν ἐπιμέλειαν σε ψυχικὴν ἔργον ἀπὸ τῆς ἀλλοιώσεως πραγμάτων τοιούτων, ἐὰν ὅπως ἐργάζῃ ἃ ὤφελεῖ μὴ ζημιῶν πνα.

Αἰδὼς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένον ἄνδρα κομίζει.] αἰδὼς με ἄγει, καὶ αἰδῶ ἔχω, καὶ αἰδοῦμαι πάντων. ὥστε τὸ οὐκ ἀγαθὴ αἰδὼς ἄγει τὸν ἄνδρα τὸν ἐνδεᾶ, ταυτὸν αὖ ἐστὶ τῷ οὐκ ἀγαθὴν αἰδῶ ἔχειν ὁ ἐνδεὴς ἀνήρ. καὶ τοῦτο πάλιν ταυτὸν τῷ ἐνδεὴς ἀνὴρ οὐ καλῶς αἰδεῖται. ἐπεὶ δὲ καὶ ἐκ τούτων ὅπως καθαρῶς ἢ ἔστιν δηλοῦται, πτοιεῖ δὲ τὴν ζύγωσιν ἐν αὐτοῖς τὸ οὐ καλῶς, καὶ τὸ οὐκ ἀγαθὴν, σκεπτέον τὸν λόγον χωρὶς τούτων ὅτι τῆς δηλουμένης μάλιστα ἀφεστήκασιν. καὶ ἔστιν ὅπως· ὁ ἐνδεὴς ἀνὴρ οὐκ ἔχει αἰδῶ, αὐτὶ τοῦ οὐκ ὀφείλει ἔχειν αἰδῶ. καὶ ὁ ἐνδεὴς ἀνὴρ οὐκ αἰδεῖται, αὐτὶ τοῦ οὐκ ὀφείλει αἰδεῖσθαι. ὅτι ἐφιεμένων καὶ ταῦτα καὶ ἄλλων πάντων ἀνθρώπων ἀνθρωπικὸν ἀλόγου γένος ἐστὶν ὅπως· ἐνδεὴς ἀνὴρ οὐκ ἀγαθὴν ἔχει αἰδῶ ἐπὶ οἷς δηλονότι πράττει ἄφρων ὤν· ἐνδεὴς ἀνὴρ οὐ καλῶς αἰδεῖται ἐπὶ οἷς δηλονότι, ἀφ' ὧν βίου ἑαυτῷ ποιεῖται. ταῦτα δὲ ἀπὸ τῆς προτέρου λόγου ζωπυρεῖται· εἰ δὲ ἔχει, οὐκ ἀγαθὴν αὐτὴν ἔχει. καὶ ὁ ἐνδεὴς ἀνὴρ οὐκ ὀφείλει αἰδεῖσθαι τὰ ὅτι τὰ ἔργα αἰδῶ δηλονότι· εἰ δὲ αἰδεῖται, οὐ καλῶς τοῦτο ποιεῖ. αἰδὼς, χρὴ ἐπιπάλλειν, ὅτις μέγα σίνεται καὶ μεγάλως βλάπτει τοὺς ἄνδρας, καὶ ὀπίσω καὶ ὠφελεῖ.

Αἰδὼς πι κακὸς αἰολίζει.] ἡ αἰδὼς ἡ ὅπι τὰ ἔργα δηλονότι ὠφελεῖ τῇ ἀναλγείᾳ, ἤγουν τῇ πανοικίᾳ καὶ πανείᾳ· τὸ δ' ἀρσον δὲ τὸ ἀντικείμενον ταύτῃ τῇ αἰδοῖ, ἤγουν τὸ μὴ ἐπιμηχανᾶσθαι τὰ ἔργα δι' ὧν προξενήσει τις ἑαυτῷ ὠφέλειαν, ὠφελεῖ τῷ ὅλῳ, ἤγουν πρὸς πάντα. εἶτα μεταβαίνει ἐφ' ἑτέραν ὠφελείας καὶ φύσιν, Χρήματα δ' ἐκ ἁρπακτῶν] τὰ χρήματα τὰ ἐκ ἁρπακτῶν, ἤγουν τὰ ἐπὶ πλεονεξίας δηλονότι. ταῦτα δ' αὖ εἰσὶ τὰ κατὰ τῆς ἔργων, καταπολεμοῦμεν τῆς κατὰ πλεονεξίας δηλονότι. Εἰ γάρ τις καὶ χερσὶν] αἰκείᾳ καὶ ἰσχύι τῆς χειρῶν αὐτοῦ μέγαν πλοῦτον ἀφέλῃ, ἢ ὅτῳ ἀπὸ τῆς ἐναργείας τῆς γλώττης φωνὴ μυρίων δηλονότι, ἢ ἐμπορίων, ἢ ὠφελουμένων, λείαν. τυτέσιν ἀποστέρησιν, κατὰ μεταφορὰς τῆς πολεμίων τῆς τὰς λείας ἁλόντων, ὅπως πολλὰ σίνεται γένεσις, ὁπόταν αὖ τις περὶ ὧν τοιῆς τῆς κακῶς

δρώπων. τὴν αἰδῶ ϕ ἡ αἰσχύνη, ἥτις πέζη, ἤτοι κατέπτη ἑαυτῆς ποιῆ, ἵνα κρύπτῃ, καταβάλλῃ· ῥᾳδίως δὲ αὐτὸν μανύουσιν, ἤτοι ἀφανίζουσιν οἱ θεοί. ἄλλως κἀνταῦθα ἀρξάμενος ἄλλως ἀποδίδωσι. ζωὴν δὲ (ὡς εἴρηται) τὸ πιστὸν καὶ τὸ πεζὸν λόγῳ. μυθήσομαι δὲ.] ἤτοι σμικρύνων· ϕθείρων· οἱ οἷοι τὸ αὐτὸ τοῦτο ἐπ' ὀλέθρου ϕ χρόνου ὁ αὐτὸς ἀκολουθεῖ.

κακὸν ἕρξει.] ῥέξω ἐνεργῶ, ῥέξω μέλλων, ἀφ' οὗ κ' μετάθωσιν ἔρξω. ἶσον δ' ἴσθ' ἰσότιμον.] ὅμοιον ϕ ἀμβρότοισι καὶ ὅσπις ἰσότιμα κακὸν πράξει, καὶ ὅσπις ξένον, (τὸν ἑαυτοῦ τῷ ἀσφ λέγει, ἢ τὸν φίλον) καὶ ὅσπις εἰς τὸν σφαλερὸν ἀναβαίνει τὸ εὖ ἀδελφῷ, ἤτοι τῷ ἑαυτοῦ, ἕνεκα κρυφίης δίνης τῆς ἀλόχου, τουτέστιν ὅτι τῷ λάθρᾳ ζευγνύς ἐσχ τῇ γυναικὶ τὸ ἀδελφοῦ.

παχναίσι ῥίζῃσιν.] ἤτοι ἀφανεῖ καὶ ἀνέρμοσι πράγμασι, καὶ ὅσπις δι' ἀφροσύνην εἰς ὄρφανα τέκνα πρὸς ἀμβρότους, καὶ ὅστις πατέρα γέροντα ὀπὶ τῷ κακῷ γήρᾳ ὅτι νικᾷσι, ἤτοι φιλονεικεῖ, χαλεποῖς λόγοις λυπῶν αὐτόν. τούτῳ δὲ τῷ τοιούτῳ τι ἐρχομένῳ ἐ Ζεὺς αὐτὸς αἰμύσσει, ἤτοι ἐγκοτεῖ; ἀγανακτεῖ. ἐπὶ ϕ τὸν δίκαιον αὐτοῦ αὐτὶ τῆ ἀδίκου ἔργων χαλεπὸν ἀπεπάδοσιν ἐπέθηκεν, αὐτὶ ϕ ὅστ' ἔθηκεν.

ἀλλὰ Ζεύ.] τοῦτον μὲν πεπτωκότως ἄπιχε τῷ Ζηνὶ ψυχῇ τῷ ἐπερμένῃ. ἀφ' ὧν δὲ δυσεκδίκους, θέλει δύων ἱερῶν τοῖς ἀδικουμένοις θεοῖς, ἤτοι θυσίας διὰ βραχέων πειθῶν ἀγαθῶν, ἤτοι ἔξω ἀσυλγείας καὶ ἀδικίας, καὶ ἀμπεθείας, καὶ τῆ τοιούτων. καὶ ἀμέρσῃ.] τουτέστι ζωὴ πεσφιλωμένῃ ἐαθῆτι, καὶ ὀργάσιμος ἀμέρσῃς. ὀπιπαίειν δὲ ἀγλαὰ μηδέα.] τουτέστι τὰ ὁσιὰ τῆ μηρῶν, ἃ διὰ τὸ λαμπρὸν ἀγλαὰ λέγει. ἄλλοτε δὲ διὰ σπονδῶν καὶ θυσιῶν, ἤγουν ἀπαρχῶν, ϕαυσεῶν δηλονότι, ἢ τοιούτων τινῶν, ἃ αἰ ὠφελοῦσι δηλοῦν· θέλει ἐξομοιοῖ ἐσχ αὐτὸς δηλονότι τὸς θεούς· καὶ ὅπως εἰς ὕπνον τρέπῃ, τουτέστι τυπὸς ὀπίσω, καὶ ὅταν φάος ἱερὸν ἔλθῃ, ἤγουν καὶ ἀρχομένης ἡμέρας, ὡς ἂν σοι ἔχωσιν διμενῆ τῷ καρδίαν καὶ τὸ λογισμόν, ἵνα ἄλλων ἀνθρώπων κληρονομίαν σὺ αὐτῇ, ἢ τῷ σῷ αὖλιν. τὸν φιλέοντ' ὀπὶ δικῆ τι κακὸν ἕρξῃ.] τὸν φιλοῦντα θέλει κακὸν ὀπὶ δικαίαν, τὸν ϕ ἐχθρὸν ὄντα, φιλίαν ϕ ὑποκειμένου ἐόντα. πάλιν ἀπὸ τῆ ὄντως φίλου τοῦτον μᾶλλον θέλει κρατεῖν, ὃς τις πλησίον ἐστὶ· ϕ πλησίον ϕ λίγω μᾶλλον κρατεῖν, ἤτοι οἱ ἐν ἄλλῃ τῆς χειρὸς ἐγγύθεν ϕ γῆν ϕ, οἱ γείτονες ἄζωστοι ἔασιν, ἀντὶ τῆ ἀπερφασίστως ἐν χρεῶν ϕ καὶ ἀκολουθῆς ἔρχον ϕ. ζώσατο δὲ.] αὐτὶ τῆ περφάσει χρεῶν ϕ καὶ ἀκολουθῆ, ἐ μόνον οἱ φίλοι οἱ μακρὰν ὄντες, ἀλλὰ καὶ οἱ κατά τι σφαλόμενοι ἐν γῆσι. τοιοὶ δὲ οἱ ἐξ ὑπερβασίας συγγενεῖς. Πῆμα κακὸς γείτων.] βλάβη μεγάλη ἐστὶν ὁ κακὸς γείτων, καθ' ὅσον μεγάλη ὠφέλεια ὁ ἀγαθός.

Ἔμμορε.] καὶ ἔπιχε τιμῆς, ὅστις ἔπυχε γείτονος ἀγαθοῦ, ἐκ ἂν ἀπόλοιτο βοῦς τοῦτο, ἢ ἄλλο τι πιστὸν, εἰ μὴ ὁ γείτων εἴη κακός.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Δαίμονι δ' οἷος ἔπεται.] δαίμονα μόνον ὁ ἀπονέμων ἡμῖν τὸν βίον καὶ λοιπὸν τὰ ἡμέτερα, κρείττων ἡμῶν, κλῆσις, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ ἐπὶ ἐκείνῳ βίος ἐκάστοις ἀποκεκλήρωται. εἰς ὃν βλέποντες τὸς μὲν εὐδαιμονεῖν φαμὲν, τὸς ϕ κακοδαιμονεῖν· οἷς καὶ τύχη λέγει ϕ ἥτε διαζωώσας τὸς βίους ἡμῶν, καὶ τὸ ἀποδιδόμενον ἑκάστοις παρ' αὐτῆς· ὅθεν καὶ δυσχεῖν τινὰς καὶ εὐσχεῖν λέγομεν. τοῦτο ἴσ φησὶν ὁ Ἡσίοδος, ἀποτρέπων εἰς τὸ μὴ ζῆν ἀργὸν, ὅτι ὑπὸ ἀνθρώπῳ ἐν ἑκάστῳ συγκέκραται βίος, ἀποδεδομένος τούτῳ ἄμεινον.

ἐργάζεσθαι.] εἶτε ἀμείνων εἶτε χείρων. καὶ μὴ ποιεῖσθαι σφέτερον αἰχμῆς ἁπάσης, ἢ τύχης, ἢ ἄλλό τι παῦτον· ἀλλὰ πάντως ἔργον τι ζητεῖν, ἢ γεωργικὸν, ἢ τεκτονικὸν, ἢ ἀλλοτοιοῦν. ἔτερον ἀπ' ἀλλοτρίων.] μὴ ἐπιχωρεῖσθαι σφίσιν μεταχειρίσασθαί τι τῆ ἔργων, ἐ καὶ ἀπὸ δυσωτέρων ἀποχωρήσαντα γίγνεσθαι, ἵν' αὖθις δύπορίσῃ. τοῦτο δὲ ἄμεινον ἔσ) ὁποῖαν ἂν ἔχῃ τιμὴν δημιουργίαν δόσαν, ἔργον τι μετιέναι, κἂν πλούσιός τις, κἂν σθένης ἐστίν. ἄμεινον δ' ἂν ἔσ) τοῦτο, ἀπὸ τῆ ἀλλοτρίων κτημάτων τῇ ψυχῇ σφίσαι ὅτι τὸ ἔργον, μελετήσαντα διὰ τούτου τὸν βίον αὐταρκέστατον διαπρῆξαι, κακοπραγιῶν μὲ ἀπαχθέντων, ἑαυτῆ ϕ πρείζοντα διαζῶσαι, καὶ μὴ ἁπλῶς μετιέναι τὸ ἔργον. ἀλλὰ μηδ' ἀρὰς βίου φησὶ· τοῦτο δὲ ὅτι μὴ φρονοῦσι καὶ ἀπειλείας ἐσχήκασι τῆ ἔργου, δι' ἃ συλλέξεις βίον. ταῦτα μὲ παραινεῖ, καὶ τὸ πλούσιον τοῦτο δηλοῖ. τὸν δὲ ἀνοήμονα δυμὸν, ἤτοι τὸν ἀνοήμονα ῥητῶν, ὅ ἔζιν ὁ μετέωρος καὶ πρὸς μηδὲν τῆ ἀναγκαίου ζωστοιχοῦντος, ἢ τὸν βλακώδη· τὸ δὲ ἔσω, τὸ βλέψαι

τὸ βλάψαι συμαίνει. τὸν οὖν μετέωρον δυμὸν τὸν βεβλαμμένον ἀξιοῖ τρέπειν ἀπὸ τῶν ἀπεβλέπειν εἰς τὰ ἀλλότρια κτήματα, εἰς τὸ ἐργάζεσθαι καὶ διὰ τοῦτο ὀλιγωρεῖν τοῦ βίου. βίος δέ ἐστιν, ἃ τῆς ἀναγκαίων ἀπείπησις, ἀφ' ἧς ὑπάρχει τὸ βιῶναι καὶ ζῆν. Αἰδὼς δ' οὐκ ἀγαθή.] καὶ τοῦτον καὶ τὸν ἑξῆς στίχον παρεμβεβλῆσθαι λαθόντας ὑπὸ τῶν Ὁμήρου, καὶ Πλούταρχος εἶπε. δηλοῖ δ' ἡμῖν δι' αὐτῶν, ὅτι ὁ μὲν αἰδοῖος μετίναι τὸ ἔργον, ἀφ' οὗ βίου συλλέξις· ἡ δὲ μέση χρεία χρείαν τῆς αἰδοῦς. καὶ οὐκ ἂν εἴη ἡ αἰδὼς ἀγαθόν, ἀλλ' ἔστιν ὅτε καὶ βλαβερόν· τῆς γὰρ μέσου δεῖ καὶ καιρὸν φυλάττοντα. ἄλλως. ὅτι ὁ ἐνδεὴς οὐκ ὀφείλει αἰδοῦς· ἡ γὰρ πενία οὐκ ἀγαθὴ αἰδὼς ἀγλ.

Αἰδὼς τοι φερὶς ἀνδρὶ.] διὰ τοιαύτης αἰδοῦς ταύτης, ἀργὸς ἔσῃ καὶ ἄπορος, αἰσχυνόμενος ἐργάζεσθαι. διὰ γὰρ τὸ δάρσος, τὸ αἰσχυνόμενον ταύτην τὴν αἰδῶ ὀκνεῖν καὶ δύνεια τὸ γὰρ δάρσος δοκεῖ τὸ μὴ ἐπιχειρεῖν τὰ ἔργα δι' ἃ περιέσεσθαι σαυτῷ πλείονα δύνειαν. ἄλλως. ἡ αἰδὼς κακὴ τῷ μὲν ἔχοντι, τῷ δὲ πλουσίῳ κακὸν τὸ δάρσος. ἡ αἰδὼς ζώνυσι τὴν πενίαν, τὸ αἰσχύνεσθαι ἐργάζεσθαι τὸ δὲ περὶ τοὺς ἐργασίας. δάρσος ζώνυσι τὸν πλούτον, ἡ αἰδὼς ζώνυσι τὴν πενίαν πένης γὰρ οὐκ ὑφίσταται αἰσχυνόμενος· δάρσος ἔστι γὰρ τῷ πλούτῳ· ὁ γὰρ πλοῦτος δάρσος τίκτει. Εἰ γάρ τις καὶ δύσι.] δύο ὑμνικὰς διαφορὰς παραδίδωσι τῆς ἀμφιπραττόντων ἐν τούτοις. τὴν μὲν δι' ἔργων, τὴν δὲ διὰ λόγων. ἢ γὰρ βιαζόμενοι τινὲς ἀδίκως πραγματικῶς, ἢ ἀπατῶντες διὰ τῆς χλεύης, οἷα δὴ πολλὰ εἰώθασι γίνεσθαι διά τι κέρδος ἀπατῆσαι εἰς ἀγαθὸν, ἢ ἔργοις ἢ λόγοις πεῖσαι μετιόντων ὠφελεῖσθαι τὸ κέρδος. πάντες μὲν οὖν φανερῶς ἢ ἀφανῶς τὰ ἀνύσιμα ζητοῦντες, τὴν διὰ τῆς χειρῶν βίαν δείκνυσιν. τὸ γὰρ ἀνύσιμον πᾶν, βίαιον ἐστίν· ὥστε καὶ ὁ κλέψας, βιαίως ἐποίησε. διότι οὐδεὶς αἰδὼς ἔχει τοῦτο παθεῖν· πάντες δὲ οἱ φθονοῦμενοι καὶ ὑποπτευόμενοι, ἢ παραλογιζόμενοι, διὰ τῆς κατὰ τὴν γλῶσσαν ἀπάτης τοῦτο δρῶσι. Γενικαὶ καὶαὶ δύο· ἡ βία καὶ τὸ ψεῦδος· καὶ ἡ μὲν βία τῆς χειρὸς καὶ τῆς ἔργου, τὸ δὲ ψεῦδος τῆς λόγου. διαιρεῖται δὲ ἡ μὲν βία, εἰς πυγμὴν, ἁρπαγὴν, κλοπὴν· τὸ δὲ ψεῦδος, εἰς συκοφαντίαν καὶ ὑποκρισίαν. Εἰ γάρ τις καὶ χερσί.] ἐπεὶ γάρ τις τῇ δυνάμει τῆς χειρὸς ἁρπάζας, ἢ κλέψας ἄμων, ἢ ὑποκρίνας κτήσεται τι, τῇ φιλαργυρίᾳ τὸν νοῦν πεπλανημένος, αὐτὸς τε καὶ οἰκίῳ αὐτοῦ φθείρει, καὶ ἐπ' ὀλίγον χρόνον ἴσως ὁ πλοῦτος αὐτῷ. ἀπαιδείη καταπάζῃ.] τοῦτο ζωγρεῖ τῆς διανοίας ἐστὶν, εἴτις ἢ βιαίως ἢ δολίως ἀλλότριον κλέπτει, ἢ ἁρπάσας, οἷα συμβαίνει τισὶ διὰ τὸ κέρδος ὅτι ταῦτα ῥᾳδίως τὰ ἔργα, ἢ ὅτι λόγους τοιούτους εἴτις αὐτῷ δύνεται ὅτι πλήν, καὶ τῷ αἰδοῖ ἡ ἀναίδεια νικήσει· τοῦτο γὰρ τὸ, καταπάζειν, τὸν πάντων οἱ θεοὶ ἀμαυρώσαν, ὅτε δηλοῖ τὸ, ἀφανίζοντες αὐτῷ τῷ ζωῷ καὶ τὸν οἶκον ἐλαττοῦντες πρωτεῖα ἀπάγει τῆς ἐκ τῆς ἀλλοτρίας ἀφορείας, καὶ ἐπ' ὀλίγον ὁ πιστὸς γενόμενος πλείστος, ἀπόλλυσι τῷ ἀφειδεῖν, διὰ τῷ δοῦ ἀδίκων ἔργων ἢ λόγων ἀφειδεῖν. Ἡ αἰδὼς ἔπεσιν οὐκ καὶ παρδιδομένη τῷ ἀναίδειαν ἔχει ἔμφυτον εἰς νικήσεως, καὶ ἀκολουθεῖ κατέπιν αὐτῆς. Γεῦον δ' ὅσθ' ἑξῆς.] διὰ τούτου καὶ τῆς ἑξῆς εἰρημένον στίχου ὅτι τινὲς εἰρημένοις ἁμαρτήμασιν εἰς ἕρεσιν δίκαιον ἀκολουθεῖν ἀφ' ἧς θεῶν, ἄλλα ζωγρεῖν δι' ἔργων ἁμαρτήματα, ἀφ' ἁπασῶν μεμένα ζωῆς. ταῦτα δέ ἐστιν ἀπόπτως πειθεῖν, εἰς ξένους καπηλεῖν, ἀδίκως διαφθείρειν δίκαιον, ἁμαρτάνειν περὶ ὅρφανούς, ὑβρίζειν εἰς γονέας γέροντας. πᾶσι γὰρ τοῖς τοιούτοις φησὶν ὁ Ζεὺς ἀφανίζειν, τουτέστι μέμφεσθαι καὶ τιμωρίαν ἐπάγειν. διαφορώτερον δὲ τοῦ Διὸς ἐμπεδόντος, ὅτι ἐπὶ πάσας εἰς τὸν θεὸν τοῦτον ἀπηγεῖται τοιαύτας περιστάσεις, ἱκέσιον καλοῦντες εἰς ἔφορον ἅπαντων, καὶ ξένιον εἰς ξένων φύλακα, ὁμόγνιον εἰς συγγενῶν μάλιστα φύλακα, καὶ ἐπὶ περὶ τοὺς ὁμογνίους καθιστάντες. ἔτι γὰρ καὶ ἐν ὀρφανίᾳ ζώντων, αὐτὸν ἔλεγον κηδόμενα, πατέρα νομίζοντες πάντων, καὶ ὧν ἂν εἶεν ἄνδρες πατέρες, καὶ βοηθὸν τῆς ἀδικουμένων πατέρων ἐπὶ τῆς παίδων. ἀγάλματα γὰρ εἶναι οἱ πατέρες, τὰ πάντων πατρὸς τοῦ Διὸς· οἱ δὲ εἰς τὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν ὑβρίσεις, εἰς αὐτὸν ἀναφέρουσι τὸν Διός, ὧν τὰ ἀγάλματα, τῷ ὁμοιότητα, ὥστε εἰκόνας εἶναι τοῦ Διός, καὶ νεμεσᾶν τούτοις καὶ πᾶσαν ὁμῶς τὴν ἀδίκων ἔργων ἄτερ διαπεμπόμενος, χαλεπῶς ἐπιδιδόναι ἔστιν. αὖτη γὰρ ἡ φύσις τῶν ἀδικημάτων τιμωρεῖται τοῖς ἴσοις τῆς ἀδικίας ἀκολουθοῦσι.

Καὶ δίκαια

Καὶ δύναμιν δ' ἔρδειν.] τὸ μὲν θύειν, ὃ σφ εἰώθασιν οἱ πάτριοι λέγειν ἔρδειν, ὀνόμαζον οἱ παλαιοὶ καὶ ῥέζειν. τὸ δ' ἀπάρχεσθαι τῶν παρόντων, διὰ τῆ θύειν ἐδήλωσεν, καὶ θυηλὰς τὰς ἀπαρχὰς ἐπάγει. ὃδ' ἐν πυρὶ βάλλε θυηλὰς φησὶν Ὅμηρος. ἀμφοτέρων δ' ὁ Ἡσίοδος καλδίει λιπαρῶς ἀντέχεσθαι καὶ δύναμιν τε ἱερὰ ῥέζοντας, ἀφ' ὧν δυνησόμεθα ἁγνῶς καὶ καθαρῶς, καὶ θύειν καὶ σπονδαῖς ἑλασκόμενοι τοὺς θεοὺς ἀρχομένης ἡμέρας· τοῦτο γὰρ τὸ, ὅτ' ἂν φάος ἱερὸν ἔλθῃ, καὶ εἰς ὕπνον τρεπομένους, νυκτὸς ἐπιόσης. τὸ μὲν οὖν χεῖρ δύναμιν ἔρδειν ἀφαιρεῖται πᾶσαν τὴν φαυλοτέλειαν διὰ τῆ προφάσει τῆς δυσεβείας ἠδυπάθειαν εἰσάγειν. καλῶς οὖν ὁ Λάκων εἰπόντος, ὃς ἐρωτηθεὶς διὰ τί ὀλίγῃ θύουσιν; ἔφη, ὅτι ἵνα πολλάκις θύωσιν. ὅτου γὲ καὶ Νομᾶς Ῥωμαίοις, ὡς Λυκοῦργος Λακεδαιμονίοις προσέταξεν, ἀπὸ τῶν εὐτελεστάτων θύειν. τὸ γοῦν μὴ ἀφαιρεῖσθαι τὴν θεοσέβειαν ἐν τῇ θεραπείᾳ τῶν θεῶν πρεπωδέστατον ἔστι παράγγελμα, τοῖς εἰς αὐτὸ μόνον βλέπουσι τὸ ὅσιον. ἡ δ' ἀγνεία καὶ καθαρότητα μάλιστα προηγεμένης δεῖ προσιέναι τοῖς ἱερουργεῖν μέλλουσι. τὴν μὲν ἐν αὐτῇ τῇ ζωῇ. τοιαύτη δέ ἐστιν, ὅση ἂν ἐξάπτῃς ἢ πάσης ἀσελγείας, πάσης ἀδικίας, πάσης ἐμπαθείας. ταύτῃ γὰρ ἂν εὐπρόσωπος ἀγνείᾳ, καὶ μὴ ταύτῃ, ἀποχὴ βρωτῶν καὶ τῶν ποτῶν καὶ τὰ πάτρια ἔθη. καὶ γὰρ ἄλλα ἄλλοις ἐστίν, ὧν ὁ μεταχωρῶν εἴργεται τῶν νομίμων θυσιῶν. τὴν δὲ ἐν τοῖς ὀργάνοις πᾶσι καὶ τοῖς ἱεροῖς τόποις, ἐν οἷς δεῖ θύειν καὶ τῆς θεοῦ τὸ ζῶμα ἡμῖν κόσμοις. γελοῖον γὰρ τοῖς καθαρωτάτοις θεσπίοντας οἷς θύουσιν, ἀκαθάρτοις χερσὶν ἅπτεσθαι, ἢ ἐν τοῖς μεμολυσμένοις οἴκοις τοῦτο πράττοντας, ἢ μιαίνειν τὸ ἱερὸν προσιόντας ἐπὶ τὴν μεμιασμένης ἐνδυγείας, ἢ ἐσθῆτα φέροντας ἀκάθαρτον, ὅπου γε καὶ τῷ παντὶ καθαίρονται πυρὶ παρίστανται χερσὶν ἁπτεσθαι μὴ ἐξ ἀκαθάρτου οἰκίας ληφθέντι. τὸ αὖ ἱλάσκεσθαι τοὺς θεοὺς ταῖς ἀφθαλμίπλοις σπονδαῖς, καὶ τοῖς μὴ τούτων θύουσιν, ἀρχομένης ἡμέρας ἢ νυκτὸς, οἷς φασὶ, ἢ ἄλλοις τισὶ τοιούτοις ἐνδείκνυσθαι, καὶ ὅτι χερσὶ ταῖς τοιαύταις ἀπάρχεσθαι, καὶ δυσπείστοις ἀπάρχεσθαι τῶν προσόντων αὐτοῖς. διὰ τῆς ζωοχείας τηροῦντας αὐτῶν τὸ θεοῖς ἡμᾶς ἐυμενεῖς· ἡ γὰρ ἱλέωσις ἐκ ἐκείνοις προστίθησιν ἃ μὴ εἶχον, ἀλλ' ἡμᾶς ὀπτηδειοτέρους ποιήσει θεοῖς τὸ μενόντων αὐτῶν ἀεὶ τόπων οἷσί περ εἰσι μετέχειν ἀκωλύτως· καὶ τοῦτο δηλοῖ τὸ ἐυμενεῖς; τὸ μένειν ἡμῖν τὸ εὖ ἀεὶ παρὰ τῶν θεῶν, καὶ ὡς ἐκείνοι διαμένουσιν ἀεὶ ὁμοίοι ὄντες.

Τὸν φιλέοντ' ὀπὶ δαῖτα.] ταῦτα καὶ τὰ ἑπόμενα τούτοις περὶ τῶν πρὸς τοὺς φίλους καὶ γονέας καθηκόντων ἔχει τὴν παραίνεσιν ἐκ ὄντα ἀδηκὰ ὡς τισιν ἔδοξεν, ἀλλ' εἰς ἐυχρηστίαν ἠθος καὶ δεξιὸν προσάγοντα τὸν πειθόμενον. ἐ γὰρ δεῖ τοὺς αὐτοὺς φίλους καὶ ἐχθροῖς ἀποδιδόναι, ἐδ' ὁμοίως ἑκατέρους ὁμοιοτρόπους ποιεῖσθαι καὶ ὁμοπαθεῖς, ἠγεμένης καὶ πρώτης ἀρετῆς τὸ ἐπιεικὲς καὶ πάντων τῶν τῆ ζωῆ χρησιμεύοντων. θύειν μὲν οὖν καὶ ἡμῖν νόμος πρὸ τῆς ζωῆς ἅψασθαι· δεῖ δὲ μὴ τοὺς ἐχθροὺς ἄγειν ὀπὶ δαῖτα φιλίαν μὴ ὑποχρινομένους, ἀλλὰ τοὺς ὄντως φίλους, οἷς καὶ κοινωνεῖν ὅσιον, ὡς τῆς ἄλλης φιλίας ἔτι καὶ ἀλλοῖς καὶ σπονδαῖς καὶ ἑστίας θεῶν καὶ φιλοφροσύνης. καὶ γὰρ εἰ ὡς ἔπυχε καὶ τοὺς ἐχθροὺς ἑστιῶμεν, τί ποιήσομεν ἐκείνων ἡμᾶς ἐν μέρει κληρουμένων ὀπὶ τὰ δόμεια; μὴ ὑπακούοντες γὰρ ἀδικήσομεν τοὺς ὑπακούσαντας, ὑπακούοντες δὲ προπονούμεθα ἑαυτοὺς ἀνδράσιν ἐπιχθονίοις διακειμένους. ταῦτα μὲν οὖν περὶ τῶν φίλων καὶ ἐχθρῶν τῆς ζωοτεκτάσεως. τὸν δὲ γείτονα τὸ μὲν γείτονος αἱρετώτερον εἰς τοιαύτην ἀγειθαῖ κοινωνίαν. δῆλον μὲν ὅτι λέγει τῆς φιλίας κοινῆς οὔσης, ἐ γάρ ἐστι τὸν μὲν φίλον, γείτονα δὲ, τὸ αὐτὸ τοῦτο ἀδρανεῖ μᾶλλον τὴ φίλῃ ποιεῖσθαι ζωοτεκτάσιον, προειπὼν τὸν φιλέοντα ὀπὶ δαῖτα καλεῖν. τοῦτο δ' ὄντος φανερὸν, πῶς ἐκ εὔλογον πλέον τοῖς γείτοσι νέμειν, ἢ τούτους μὲ παρεῖναι, τοὺς δὲ μὴ γείτονας ἐυφραίνειν δι' φιλοτησίαις. ἐδὲ γὰρ τὰς γειτονίας ὅσως οἴεσθαι δεῖ μᾶλλον ἡμῖν ὑπονέμειν τοιῶν ἢ τοιῶν αὐθρώπων ἔνθεν. ἀνὰ δὲ τοῦτο εἰς τάξιν εἰμαρμένης φέρειν ἔχειν, καὶ προσήκειν καὶ πρὸς ταύτην ἀφορᾶν τὸν ἔχοντα νοῦν· ἤδιον γάρ τινα καὶ ὁ γείτων ἡμῖν ζώων· κἂν ὅτι καὶ ὁμωροφίου. Εἰ γάρ τοι καὶ χρῆμ' ἐγχώριον.] ταῦτα τοὺς τῶν γειτόνων εἰς τὸ βοηθεῖν ἡμῖν ἐν ταῖς χρείαις προθυμίαν παιεῖσθαι, ἕως ἂν ἐπιτρέχοντων καὶ συμπονούντων, μὴ δυναμένων ἀφεμιέναι ζωσαμένους ἔργον δεῖν. ἀλλ' ἅμα τὸ σωφρονεῖσθαι τῆς χρείας, παρ' ἑαυτῶν συμμαχίαν ἕτοιμον παρεχόντων, τῶν συγγενῶν ὁπόσων ἐκάλεσαι πάνυ, τὸν ἐξ ὅτου-

θηγαμίας ζωῆθόντας λέγει, ὅτω δεομένων ἢ ζώοντος ἢ στέλλοντος πείθεσθαι ἢ ἑπεσθαι ἑτοίμους εἶναι, ἐναμιώσειν ἡμῖν δεομένους. τὸ μὲν ἐγχώριον χρῆμα δηλοῖ τὴν χρείαν τὴν συμπίπτουσαν πᾶσι τοῖς ἐν τῇ αὐτῇ δήμῳ κατοικοῦσι· πώμας γὰρ ἐκάλουν τοὺς δήμους, ἢ ἀπὸ τῶν χωμάτων ἃ ἐβοήθουν ταῖς οἰκήσεσιν, ἑρκοῦς αὐτὰς ποιοῦντες, ἢ ἀπὸ τοῦ διατείνοντος ἄχρι τῆς οἰκήσεως ἕνεκα τοῦ ἔργου, διὰ τὸ κοιμᾶσθαι καὶ ἀναπαύεσθαι, καὶ τὰς οἰκήσεις ποιεῖσθαι. διὸ τὰ στέγματα τῆς οἰκήσεως, πώμας ὠνόμαζον. τὸ δὲ ἐζῶσθαι, δεινὸν μὲν δηλοῖ τὸ ἔσχατον καὶ ἀπλησίαστον· καὶ γὰρ Ὅμηρος τὸ ὀκνηρὸν ζωστῆρας, ζώννυσθαι προσεῖπε. —ζώννυσ᾽ ἄνωχθι Ἀργείους· ἢ τὸ μὴ δεῖν ζώσης δηλοῦσαι, ὡς ὅλου ἔργου ἐξιόντας, * δέοντος τοῦ μὴ ἐμποδίζειν τὸν χιτῶνα χαλᾶν ζώσης ἀπεσχημένον εἰς τὸ ἔργον, ἀλλὰ τὴν προθυμίαν φθάσαι τὸν ἐν τούτῳ λογισμόν· ὡς καὶ τὸ ζώσασθαι, τὸ διὰ τὴν ἀρημένην τῆς ζώνης ἀφέσιν ἀναβολὴν ἔχειν τῇ πρὸς τὴν κρῆσιν χρείαν ἀπροφασίστως παρέχουσα. Πῆμα κακὸς γείτων.] ταῦτα καὶ διὰ τῆς ὑστερήσεως ὁ Πλούταρχος ὑπεσήμανε· καὶ γὰρ Λίπωλεῖς καὶ Ἀκαρνᾶνας Ἕλληνας ὄντας καὶ γείτονας ἀπορίψαντας διὰ πλεονεξίαν ἀλλήλους καὶ Καρχηδονίους καὶ Βυζαντίους διὰ ἔμφυτον δυσμένειαν ἀπὸ σπάλμης ἀπεχθόντας ἐν τῷ Βοσπόρῳ ναυμαχήσαντας, καὶ ὅλη τὴν Ἰωνικὴν γειτνιάσεων πολλὰ μὲν ἀγαθὰ συμβαίνειν. διὰ ταύτας, ὡς ὅλη Φλάκκος καὶ Κάτων, πολλὰ δὲ κακά. τὰς γὰρ γειτνιάσεις, ἀφορμὰς προξενεῖν εἰσίστε πολλῶν ἐπιρρεῶν, αὐτὸς μὲν οὖν τὸν βουῶν εἰς παράδειγμα παρέλαβε. δεῖ δὲ ἐκτείνειν ὅλη τὰ βέλτιστα τὸν λόγον, ὡς ἐκ ἂν ὑδὲν ἀπόλοιτο διὰ τὸν γείτονα· ἐπεὶ καὶ οἱ πολλοὶ νόμοι βλέποντες, ἐπαίνουσιν τὸν ἀπολλυμένων τὸν γείτονας* σωθήλαγμένων. βοῦς ἀπόλοιτ᾽.] λέγει ὅτι Θεμιστοκλῆς χρεῖον παράσημον ἐπέλαβε κηρύττειν, ὅτι ἀγαθὸν ἔχει γείτονα. ἔνιοι δὲ βοῦν ἐδίξαντο τὴν γυναῖκα ἀπὸ τῆς ἀλφεσίβοιας, ὅτι ὑδ᾽ ἂν γυνὴ μοιχεθείη, ἐὰν μὴ γείτων κακὸς εἴη. ἢ ἐ μόνον τὸν κτῆνη τὰ ἐν τῇ ἀγροικίᾳ, ἢ πᾶν ὁτῶν κτῆμα.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Δαίμονι δ᾽ οἷ᾽ ἕπεσθαι.] τοῦτο τὸ χρῆμα, λύσις ὅτι τῷ αὐτεπίπτοντι· προσεπόμενος δὲ εἰς ἐργασίαν ὁ Πέρσης ἴσως αὖ κώλυμα πενίαν καὶ ἀπορίαν προῦβάλλετο· ὃ λύων Ἡσίοδός φησι, τῷ δαίμονι ἢ καὶ τῇ τύχῃ οἷος ἂν ἄρχεις ἀπορίας ἢ εὐπορίας, ἢ πένης ἢ πλούσιος, τὸ ἐργάζεσθαι ἄμεινον. ἐὰν γὰρ δὴ μελετᾷς καὶ φροντίζεις τὸν βίον εἰς κῆδος, πρέψεις τὸν ἀσφαλῆ δυμὸν καὶ πεπαυμένον, εἰς τὸ ἔργον, ἀπὸ τῆς ἀλλοκότων κτημάτων καὶ κτεάνων, τυτθὸν ἀπὸ τοῦ ἐρπάζειν τὰ ἀλλότρια. Αἰδὼς δ᾽ οὐκ ἀγαθή.] ὁ μὲν στίχος τοῦ Ὁμήρου τῆς Ἡσιόδου ἐχρήσθη. ὁ δὲ νοῦς ἐστιν· οὐκ ἀγαθὴ αἰδὼς τὸν κεχρημένον καὶ σκυθρωπάζοντα κομίζειν καὶ κατέχειν, τυτθὸν πονηρὸν οὐκ ὀφείλεις αἰδεῖσθαι πρὸς τὴν ἐργασίαν. Αἰδὼς, ἥτ᾽ ἀνδρας.] τὸ χρῆμα ἐπαναλαμβάνει καὶ ἐπαναδίπλωσιν καλοῦσι. λέγει δὲ τὴν αἰδῶ καὶ βλάπτειν, καὶ ὠφελεῖν τοὺς ἀνθρώπους· διπλῆν γὰρ εἶναι ταύτην φησίν. ὁ δὲ λέγει, ποιοῦτόν ἐστιν, ὡς πλέον διὰ τὸ κατωτέρω στίχου φανερὸν ποιῆσαι. ἑαυτὸς πονηρὸν αἰδεῖσθαι ἐργάζεσθαι. ἐὰν δὲ αἰδῆται φαίνειν αἰσχρὰ, ὠφελεῖ· οἷον καὶ ἐὰν αἰδεῖται κλέπτειν, ἢ πυθόμενον ἐὰν σφαγιάσῃς ὑν αἰδεῖται λειποταχτεῖν· αὕτη γὰρ ἡ αἰδὼς ἀγαθή, φαύλη δὲ ἡ προτέρα. αἰδώς τις ἐστὶ πρὸς ἀνοησίαν, ὑπερφυῶς δὲ ταῦτα καὶ δικαίως πᾶς ἂν αἰδοῖς εἶναι καὶ ἀνίησι, φησὶν· αἰδὼς ἔστι, ἢ ἔστι χρὴ πρὸς ἀνοησίαν, διάφορος δὲ καὶ τόλμα πρὸς ὄλεθρον. τυτθὸν, αἰδοῦς ἀργὸς ὢν καὶ κινδυνώδων παντελῶς· θρασὺς δὲ καὶ ἀναιδὴς ἔστω πρὸς τὸ πλουτῆσαι, σὺν τὰ πρὸς τοῦτο ζωτεύοντα ἐργαζόμενος. καὶ ὁ μὲν μισητὸς Ἀεισόξενος αἰσχύνης οἶδε καὶ αἰδοῦς διαφορὰν, αἰσχύνην μὲν καλῶν τὴν ἡνομένην ἀτιμίαν· αἰσχροῖς, οἷς τὸ μὴ τὴν πλουτὴν ἀλῶναι τινα, καὶ καρῆναι, καὶ δημοσίᾳ τυφθῆναι. αἰδὼ δὲ τὴν ἀλάζειαν καὶ σεμνὴν ἀναισχυντίαν. ὁ δὲ Ἡσίοδος τοῦτο καλῶς αὐτὴν τὴν αἰδὼ εἰς δύο διῄρηκεν, ὡς ἔφημεν, ὡς ὠφελοῦσαν, καὶ βλάπτουσαν· αἰδώς τις ἐστὶ πρὸς ἀνοησίαν· ἐγὼ μὲν γράφω μὴ τὸ ν, καθὰ καὶ ἐξηγησάμην· οἱ δὲ λοιποὶ χωρὶς τὸ ν γράφουσι. θρασὺς, ἢ ἀναισχὴς καὶ ἀλόγιστος τόλμα· θάρσος δὲ, ἡ λελογισμένη. Χρήματα δ᾽ ἓκ δικαιοτά.] αἰδῶ, φησὶ, ἔχε πρὸς τὴν πενίαν, θρασὺν δὲ ἴσον πρὸς τὸ ἐξ ἔργου πλουτεῖν. τὰ χρήματα δὲ τὰ δικαίως

δότα, πολλὸν κὴ κατὰ πολὺ κρείσσω, ἐπεὶ τὰ ἐξ ἁρπαγῆς κὴ βίης. Εἰ γάρ τις κὴ καὶ σὶ βίῃ.] ἐὰν γάρ τις καταχών τινα πράγματα χρείαν κὴ βίᾳ ὁμόσῃ, ἢ ἴσως μὲν ἃ κατέχων αὐτὰ, ἐπιθυμίᾳ δὲ τῶν κέρδους κὴ τῆς αὐτῶν καταχέσεως ὁμόσῃ, λησάμενος αὐτὸς κὴ αἰσχυνάμενος τὸν ὅρκον τῇ γλώσσῃ, τυτέστι ψεύσηται, οἷα γίνεται ὁπόταν τὸ κὴ τὸ, κὴ τῶν δικαιοσύνην καταπάσῃ ἡ αἰδώς, ἤγουν ὅταν ἐν ἐπείργῳ κὴ ὑστέρῳ λογισθῇ ταῦτα, δύκολον τὸν ταῦτα πεθύντα οἱ θεοὶ, ἤγουν τῆς εἱμαρμένης παντοδαπὸς δυνάμεως, μαυροῖ κὴ ἀφανίζει. μινύθουσι δ' οἶκοι.] ἐλαττοῦται οἱ οἶκοι τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ. τυτέστιν, ἐκ διαφθορᾶς τῆς εἱμαρμένης κὴ τῆς προνοίας, οἰκοφθορίαν ὀφᾷ παντελῶς. Παῦρον δέ τ' ὄπιν χρόνον.] κὴ τοῦτο λύσις τοῦ ἀνταπίποντος. εἶπε γὰρ ἂν ἴσως ὁ Πέρσης. κὴ μὴν τοὺς ὀμόρκους κὴ φαυλοῦς κὴ τοὺς πιστοὺς ὁρῶμεν μᾶλλον δυναμένους. ὅθεν ὁ ποιητὴς λύων τὸ ἀνταπίποντος ὅτως εἰρήκει· ἀλλὰ τὸ μὲν μινύθει, τὸ ἐλαττοῦται ἤτοι μειοῖ, ἀπὸ τοῦ μινυὸς, ὁ μικρὸς λέγω. Ἀπειχῶς τὸ παῦρον, τὸ ὀλίγον, ἀπὸ τοῦ παύω παύσω, τὸ σωτόμως πυούμενον. ἐρρέθη δὲ ἢ ἀπὸ τοῦ φορτικοῦ βεβαχλαγήματος, ὃ ἐξαχθὲν κὴ βεβαχλαγηθὲν διὰ γλώσσης δθὺς παύεται,

Ἴσαν δ' ὀξὺ ἰκέτιν.] εἰπὼν ὅπωσδήποτε, ὅπερ τῷ ὀμόρκῳ κὴ βιαίῳ τιμωρία κὴ ἀφανισμὸς δύκολον παρὰ τῆς εἱμαρμένης κὴ τῆς προνοίας δυνάμεως ἐπάρχειν, κὴ ἐπ' ὀλίγον χρόνον δαιμονία τύχη ἀκολουθεῖ, λύει κὴ τὸ ἴσως ἀνταποδόμενον πρὸς τὸν Πέρσην· ἐγὼ γὰρ ἂν ἴσως, εἶπεν, οὐκ εἰμὶ ὀμόρκος. ὅθεν ὁ ποιητὴς τοῦτο λύων, φησὶ· ἴσον τῷ ὀμόρκῳ ὁρᾷ, ὅς τις εἰς ἱκετεύοντα κὴ εἰς φίλον, ἢ εἰς ἀλλοδαπὸν, [ὡς ἔξει] κὴ πιστὸν βλαπτεῖν τι. ὅς τις δ' ἀντιβαίνει διὰ κρυπτοδίκης δίκης ἀνὰ τὰ δέμνια τῆς ἀλόχου τοῦ ἑαυτοῦ ἀδελφοῦ παρακαίειν ῥίζων, τυτέστιν, ὅς τις κρυφίως μοιχᾶται τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ, ὅς τις τι εἰς τινὸς κὴ τινὸς ὀρφανὰ τέκνα ἁμαρτάνει, τυτέστιν, ὅς τις καταβλάπτει τοὺς ὀρφανούς. γήρᾳ ὀδῷ.] τῇ φλοιᾷ, τῷ γήρᾳ προφορικῶς. ἴσον δ' εἶπεν ἁμάρτημα ταῦτα πάντα τελεῖ, ἀντὶ τοῦ ὅμοιον ὁμοίως γὰρ πάντα ἁμαρτήματα λέγουσι. ἐμὲ μὲν ἰσόμοιρον εἶπε· σὲ γὰρ ταῦτα ἰσόμοιρα οἱ παλαιοὶ, τὸ ἴσον ἀντὶ τοῦ ὅμοιον ἔλεγον· ὡς ὁ Πυθαγόρας ἀρχηγὸς φιλοσοφίας, Ἀρχύτας τε καὶ Ἀστύλλος, καὶ οἱ μετ' αὐτοὺς τῷ πολυπραγμοσύνῃ τῇ περὶ πάντων φιλοσοφίαν καλέσαντες, τὸ ἴσον ἐπισημοθέτησαν ὅτι τοῦ ποσοῦ λέγωσι, τὸ δὲ ὅμοιον ὅτι τοῦ ποιοῦ.

Ἀλλὰ σὺ τοῖσι μὲν.] ἀλλὰ σὺ παντελῶς ἀπὸ τοιούτων ἔργων κὴ κόλυε τὸν ἐπιπεπασμένον κὴ μάταια φρονοῦντα θυμὸν, ὅπερ ἐστὶ ψυχικόν.

Καὶ δώσαμεν δ' ἕρδειν.] κατὰ τὸ δυνατόν σοι ἔρδε κὴ θύε πᾶσι θεοῖς, τυτέστι ταῖς ψυχικαῖς δυνάμεσιν. ἤγουν, ὡς δυνῇ, βελτίω κὴ ὁρῶ τὰ λῶστα κὴ κάλλιστα ἃ θεοῖς θύε, τοῖς στοιχείοις καὶ πᾶσι ἄστροις. ὃ δὲ λέγει πιστὸν ὅτι, κατὰ δυνάμιν τοὺς οἰκείους καιροὺς ἐργάζου, ἃ μέλλει ἐργάζεσθαι, ἐν ἔτει ἃ δεῖ, κὴ δίκῃ, κὴ τοῖς λοιποῖς ὁμοίως καιροῖς. μετέχουσι γὰρ κὴ οἱ καιροὶ στοχαστῶν συγκεχυμένων. φοβέρα δ' κὴ σὺς ἐφεστῶτας ἀστέρας, ὡς δυνατόν. συμβάλλομεν γὰρ κὴ οἱ ἀστέρες τὰ μέγιστα, πρὸς τεχνουργίαν κὴ φυτουργίαν κὴ ἐμποιείαν, κὴ (ζωόλως εἰπεῖν) πρὸς πάντα τὰ κατὰ τὸν βίον γινόμενα· τὰ δὲ περὶ θυσίας τῆς μεθυρχομένης θεῶν, δῆλα τοῖς βαναύσοις. Ἀγνῶς κὴ καθαρῶς.] ἁγνῶς ὅλῃ ψυχῆς λέγει, καθαρῶς δὲ τὸ ἀῤῥυπάντως ἔχειν, ὡς ὅλῃ τοῦ σώματος. ὅσα δ' ἀγλαὰ μηρία καίειν.] θεαματικὸν μὲν, δῆλον· ὅτι μηρία ὀστᾶ τοῖς θρυλλουμένοις θεοῖς ἔθυον. συμβολικώτερον δ', διὰ τούτων ἐπύχοντο τὰς κατὰ τὸν βίον αὐτοῖς πρᾶξις, κὴ τὰ ὁρμήματα, κὴ τῆς ἐνθυμημάτων κὴ τῆς λογισμῶν τὰ κινήματα εἰς αἴσιον ἀποφαίνειν, κὴ θεοειδῆ καταφαίνεσθαι· ὃ κὴ γνῶ δηλοῖ, διθυμέσθω τὰς τῆς ἐργασιῶν πρᾶξις, κὴ τὰ κινήματα τῶν λογισμῶν πρὸς τὸ θεοειδέστερον κὴ ἄϊσον. σπονδῇσι.] Σπονδὴ ἡ τοῦ οἴνου ὀπόχυσις, πρὸς τὰ ἐρρυγμένα· θύω δὲ τὸ θυμίαμα, κὴ ἄρωμα ὀσφρόλον. τοῦτο δέ φησι προτρεπόμενος δεόντως πάντα ποιεῖν γνῶ βελτιόμενος κὴ φρονεῖν, κὴ φιλονομεῖν σε τὸν βίον, ὅπως μὲν πρὸς τοὺς θεοὺς σὲ χρῶ, δικαίῳ θυμῷ προσέπων, εἰς τὸ δεόντως πάντα ποιεῖν· ὅπως δὲ δικαιοχυμένως ἴσος κὴ ἱλαρὸς, κὴ μὴ ἀναιτίως κότου χαλέπτηται. ἀντὶ θυμοῦ δὲ λέγει νῦν τῷ ἀνθρώπῳ ὀλοὸν τὰς φρένας ἰῶσις· ἐνίοτε κὴ θυμὸν ἐπάγει, ὡς κὴ Γοργώς,

Ὀλίγα φρονέοντι, οἱ χάλιν πεπόνηται.

κὴ Μελάνθιος ὁ Τραγικὸς θεὸν θυμῶ φησι,

Πεφύκασι τὰ δεινὰ, τὰς φρένας μετοικίσας.

ὅπως

ἔτω γῶν τίθεσθαι τὼ ἀνδρὶ, ἀντὶ τοῦ δῶμα· τὸ δὲ θεὸς ἡ, ἀντὶ τοῦ ἱλαρόπτης· τὸ δὲ δυμέναι ἐυφρόνει ψυχάς. ἢ καὶ τέναντίον· ὅτι τὸ ἄρωμα καπνὸν ἐγείρει, κἂν ἄοσμον· ὁ δὲ οἶνος φιλοῖ, καὶ συμπότας ποιεῖ. Η' μὲν ὅτ' δυνάζῃ.] καὶ ῥυξὶ καὶ ἀμέρσεις τὰ δέοντα φράσω. Ω'ς κέ τοι ἵλαον.] ὅπως τὰ δέοντα βελομένῳ τε καὶ δρῶντι, ἐκ τε τῆς σῆς δίβελίας, καὶ τῆς τῆδε στειχείων καὶ τῆδε καιρῶν ἀκρασίας, καὶ ἐυκαμείας, καὶ ὀπτασίας τ' ἄστρων, πάντα σοι γίνοιτο καλλίστα.

Οὔρε' ἄλλων ἀνῆ κλῆρον.] ὅπως οἰκονομικῶς καὶ ἐυβούλως πάντα ποιῶν τὰς ἑτέρων ἀυτὸς κλη-ροδοσίας ὠνῆ. Τὸν φιλέοντ' ὀπὶ δεῖπνα καλεῖν.] ἡδυπνὴ καὶ ἔυληπτος ἡ ἑορτάσεως, καὶ μακροημερείας κ' χρὴ θεὸς τῶδε ταύτης ἐξήγησιν. εἰ δ' ἄδηλος μακροημερείας τις δέοιτο, τὸν Πρόκλον ὁράτω. τὸν φιλέοντα γὰρ νῶ, τὸν φιλικῶ καὶ εἰρηναίαν καὶ ἡσύχιον ἔχοντα γνώμῳ φησίν· ἐχθρὸν δ' ἐχθρογνώμονα καὶ ταραχώδη, πολλὰ μᾶλλον καλεῖν. τοῦτον τὸν φιλόφιλον καὶ εἰρηναῖον καὶ ἥσυχον καλῶ, καὶ ὁμοτραπέζον ποιεῖ, ὃς πρὸς τοῦ πατρὸς ἔῃ γεντηᾷ σοι. Εἰ γάρ τοι καὶ χαλεπὸ ἰδχώεσσαν.] καταπαδίζει δεικνύοντι, δι' ἃ αἰτίαν λέγει τὸν φιλικὸν γείτονα προτιμᾶν τ' ἄλλων φίλων, καί τινων συγγενῶν. καί φησιν, εἰ δὲ ἀσυνθησίς τις, ἢ ὀρυγὸς ἐγχώριος παρεμπέσοι, οἱ μὲν τοιοῦτοι γείτονες, ἄζωστοι καὶ ἄοπλοι ἢ ἡμίγυμνοι μονονυχί, καὶ σωτόμως ἐκθέουσι πρὸς ἀρωγὴν καὶ βοήθειαν.

Ζώσαντο δ' ποσί.] ἠμέλησαν καὶ ἀνεβλέψαν οἱ ποσί. ποσὶ δ' λέγων] οἱ κατ' ἐπιγαμβείαν συγγενεῖς, ἐκ τοῦ πρὸς ὁ δηλοῖ τὸ αἰδῖον· κατὰ χρησικῶς δ' καὶ πάντες οἱ συγγενεῖς.

Πῆμα κακὸς γείτων.] τοῦτο δηλοῖ καὶ ἐξ ἰσοεἰας. Λίπωλοὶ γὰρ καὶ Α'καρνᾶνες γείτονες ὄντες ἀλλήλοις κακοὶ, διὰ τὴν τῶ Καλυδωνίᾳ συὸς κεφήν, καὶ τὸ δέρμα, πρὸς ἀλλήλους πολεμήσαντες ζωστρίζηται. ὁμοίως δ' τούτοις καὶ Καρχηδόνιοι καὶ Βυζάντιοι, διὰ πλοιαρίου σκάμμ' παρελθόντες, δεινῶς ἐναμάχηται ἐν τῷ Βοσπόρῳ. καὶ ὅτι μὴ μέρος γειτονιόντων πολλὰ τοιαῦτά πες καὶ ἐφορήσειεν. ὄσσον τ' ἀγαθὸς μέγ' ὄνειαρ.] δείκνυσι τοῦτο Πλούταρχος. Θεμιστοκλέα γάρ φασιν, ἢ Πλάτωνα, παράσκοντα τὸν ἀγρὸν λέγειν, ὅτι ἀγαθὸν ἔχει γείτονα. Ε'μμορες.] ἔτυχεν. ἐκ τοῦ μείρω, μερῶ, μέμορα, καὶ ἐνθλίβει ἔμορα, καὶ Αἰολικῶς ἔμμορα. ἢ ἐκ τοῦ μοῖρα, ἢ μοῖς. ἔμοιρα τὸ ἔχειν, καὶ ζωπῆ τῶ ν εἰς μ. ἔμμοιρε, καὶ συστολῇ ἔμμορε. Τιμῆς.] πρῶσι γὰρ ἀλλήλους οἱ χρησοὶ καὶ γειτόνων. Οὐδ' αὖ βῦς.] ἤγουν τὸ ἐργαπὸν ἀυτοῦ κτλῶ, ἵνα αὖ ἀφανισθείη. ἀγαθῦ καὶ προσεπτικῦ τοῦ γείτονος ὄντος. ἢ συμβολικώτερον, ἢ βῦς ἢ ὑπὸ ζυγὸν, ἤγουν ἡ γωνὴ, ἵνα αὖ μοιχλωθείη, μὴ κακῦ γείτονος ὄντος.

Εὖ μὲν μετρεῖσθαι ἀπὸ γείτονος· εὖ δ' ἀποδοῦναι
Αὐτῷ τῷ μέτρῳ, καὶ λῴονι, αἴκε δυνῃαι·
Ὡ'ς αὖ χρηίζων καὶ ἐς ὕστερον ἄρκιον εὕρῃς.
Μὴ κακὰ κερδαίνευ· κακὰ κέρδεα ἶσ' ἄτῃσιν.
Τὸν φιλέοντα φιλεῖν, καὶ τῷ προσιόντι προσεῖναι.
Καὶ δόμεν ὅς κεν δῷ, καὶ μὴ δόμεν ὅς κεν μὴ δῷ.
Δώτῃ μέν τις ἔδωκεν, ἀδώτῃ δ' οὔτις ἔδωκεν.
Δῶς ἀγαθὴ, ἅρπαξ δὲ κακὴ, θανάτοιο δότειρα.
Ὅς τε μὴ γάρ κεν αὐτὸς ἑκὼν ἐθέλων, ὅγε καὶ μέγα δώῃ,
Χαίρει τῷ δώρῳ καὶ τέρπεται ὃν κατὰ θυμόν.
Ὅς δέ κεν αὐτὸς ἕλῃ αἰδοῦς εἰνὶ πυθέσθαι,
Καί τι σμικρότερον ἐὸν, τόσσον ἐπαχθήσειν φίλον ἦτορ.

Recta quidem mensura a vicino
mutuum accipe, rectaq. redde,
Eadem mensura, & amplius, si
quidem possis:
Vt indigens, & in posterū promptum inuenias.
Ne mala lucra captes: mala lucra
æqualia damnis.
Amantem te ama, & iuuantem
te iuua.
Et da ei qui dederit; neque da qui
non dederit.
Datori namque est qui dat, non
danti vero nemo dat.
Donatio bona, rapina vero mala
atque letifera.
Quisquis etenim vir sponte sua
dederit, etsi multum dederit,
Gaudet donando, & delectatur
suo in animo.
Qui vero ipse rapuerit, impudentia fretus,
Quamuis id sit exiguum, tamen
vexat charum animum.

Εἰ γάρ κεν καὶ σμικρὸν ὀπὶ σμικρὸν καταθεῖο,
Καὶ θαμὰ τῶδ' ἔρδοις, τάχα κεν μέγα καὶ τὸ γένοιτο.
Ὃς δ' ἐπ' ἐόντι φέρῃ, ὄδ' ἀλύξει αἴθοπα λιμόν.
Οὐδὲ τόγ' εἰν οἴκῳ καταθήμενον ἀνέρα κήδῃ.
Οἶκοι βέλτερον εἶ· ἐκτὸς βλαβερώτερον θύρηφι.
Ἐσθλὸν μὲν παρεόντος ἐλέσθαι, πῆμα δὲ θυμῷ
Χρηίζειν ἀπεόντος· ἃ σε φράζεσθαι ἄνωγα.
Ἀρχομένου δὲ πίθου καὶ λήγοντος κορέσασθαι,
Μεσσόθι φείδεσθαι· δύσμορος δ' ἐπὶ πυθμένι φειδώ.
Μισθὸς δ' ἀνδρὶ φίλῳ εἰρημένος ἄρκιος ἔστω.
Καί τε καταγνήτῳ γελάσας ἐπιμάρτυρα θέσθαι.
Πίστις δ' ἄρα ὁμῶς καὶ ἀπιστίη ἄλεσαν ἄνδρας.
Μηδέ σε γυνὴ νόον πυγοστόλος ἐξαπατάτω,
Αἰμύλα κωτίλλουσα, τεὴν διφῶσα καλιήν.
Ὃς δὲ γυναικὶ πέποιθε, πέποιθ' ὅγε φιλήτῃσι.

Si quidem enim & parvum parvo addideris,
Et frequenter istud feceris, mox quidé magnũ & hoc evaserit.
Qui vero partis adiicit, is vitabit atram famem.
Neque vero quod domi repositum est, vitum lædit.
Domi melius esse: quoniam noxium quod foris est.
Bonum quidem de præsenti capere: noxa vero animo
Egere absente: id quod te cogitare iubeo.
Incipiente vero dolio, & desinente satiato te,
Medio parce: mala enim in fundo parsimonia.
Merces autem viro amico constituta sufficiens esto.
Etiam cum fratre ludens, testem adhibeto:
Credulitas pariter ac diffidentia perdiderunt homines.
Ne vero mulier te animo nates succincta decipiat,
Blande garriens, tuum inquirens tugurium.
Qui namque mulieri confidit, confidit is quidem furibus.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Εὖ μὲν μετρεῖσθαι.] καλῶς μὲν θέλει μέτρῳ δανείζεσθαι παρ' ἑτέρου, καλῶς δὲ θέλει ἀποδιδόναι τοῦτο δι' αὐτοῦ τοῦ μέτρου, καὶ κρεῖττον ἐὰν δυνῇ, ὅπως αὖ χρήζων καὶ εἰς ὕστερον, ἔχῃς εἰς τὸ ὅμοιον, δῶρόν τοι τὸ ἀρκοῦν σοι. μέζον λέγει τὸ μετρῶ καὶ τὸ μεζόμενον· ἐνταῦθα τὸ ποσότερον.

Μὴ κακὰ κερδαίνειν.] μὴ κακὰ κέρδη θέλε κερδαίνειν· τὰ κακὰ κέρδη ἴσα ἅπασι αὐτὰ τοῖς ζημίαις. διὰ γὰρ τὴν αἰσχροκέρδειαν ἔβλαψε πολλάκις ἐνίοτε ἀνθρώπους. Τὸν φιλέοντα φιλεῖν.] τὸν εἰδότα φιλεῖν, φίλει· καὶ τῷ προσερχομένῳ σοι θέλε προσεῖναι· ἀπὸ τοῦ προσιέναι καὶ μετάδοσιν καὶ ζωαίρεσιν. καὶ θέλε δοῦναι ἐκείνῳ ὃς ἂν δῷ, ἔτοιμος ὁ μεταδοτικός ἐστι, καὶ οὐ ἔχει δοῦναι. τῷ μεταδοτικῷ μὲν ἔδωκέ τις, ἔτοιμος οὐκ ἔχει λόγον δοῦναί τινα· τῷ μὴ μεταδοτικῷ δὲ οὐδείς ἔδωκεν, ἕτοιμος οὐκ ἔχει λόγον δοῦναι τινά. ἢ δῶρεά, ἀγαθόν ὅτι τῷ λαμβάνοντι ἀμνονόητον, ἢ ἁρπαγὴ δὲ κακὸν τῷ ἁρπάσαντι.

Θανάτοιο δότειρα.] θανάτου ποιητικόν. ἔστιν τὸ δεδωκότος τινὸς λαβεῖν, οὐ κακόν, ἀλλ' ἀγαθόν· τὸ δὲ βιαίως λαβεῖν μὴ βουλομένου δηλονότι τοῦ κεκτημένου, κακὸν καὶ θανάτου ποιητικόν. εἶτα τὴν αἰτίαν προστίθησι· καὶ φησίν, ὃς μὲν γὰρ αὖ αὖθις δῶρα θέλων, ἔστω καὶ μέγα δῶρον, χαίρει ὅτι τῷ δόντι καὶ τέρπει κατὰ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν. ὃς δ' αὖ αὐτὸς ὑφ' ἑαυτοῦ προτραπεὶς ἀφέληταί τι τῆς ἑαυτοῦ ἀναιδείᾳ πεισθείς, καὶ σμικρὸν ὂν τοῦτο τὸ λαμβανόμενον, ἀπάγουσιν, ἔστιν ἐλύπησε τὴν φιλημένην ψυχὴν τοῦ ἀφαιρεθέντος. ἐὰν γὰρ μὴ ἀγανακτοῦντος ἑαυτοῦ συλλάβῃς μικρόν, εἶτα πάλιν σμικρὸν ὅτι τῷ σμικρῷ ἐπιθεῖο, καὶ θαμινῶς τοῦτο ποιήσῃς, ἴσως αὖ καὶ τοῦτο μέγα γένοιτο. ὅστις γὰρ ὅτι τῷ ὑπάρχοντι καὶ ἕτερον φέρων τίθησιν, ἔστω ἐπαυξήσῃ τὸν κτησικὸν λιμόν. ὁ λυπεῖ γὰρ ἄνθρωπον τὸ ὑποκείμενον ἐν τῷ οἴκῳ. ἐν τῷ ἰδίῳ οἴκῳ βέλτιον ἐστί, ἐπεὶ τὸ ἐν ἀλλοτρίῳ οἴκῳ τοῦτο γὰρ δοῦναι τὸ θύρηφι βλαβερόν, τουτέστιν ὑπὸ ἀσφαλές, πλουτεῖν· ἀγαθὸν μὲν ὑπὸ τοῦ παρόντος λαβεῖν, πῆμα δὲ θυμῷ αὐτὶ τοῦ ἀνίᾳ τῇ ψυχῇ καὶ πάθος χρήζειν ἀπόντος, ἃ τινα σοι προστίθησι λακελδόμαι. Ἀρχομένου δὲ πίθου.] ἀρχὴν δὲ λαμβάνοντος ἀνοίγεσθαι τοῦ ἐν πίθῳ οἴνου, καὶ λήγοντος, ἤγουν ὅτε ἄρχεται ὁ πίθος ἀνοίγεσθαι, καὶ ὅτε λήγει ἀναλίσκεσθαι, κορέσθητι. κατὰ τὸ μέσον δὲ ἐγκρατὴς αὐτοῦ χρῶ. καταλειπὴ δὲ ἐν τῷ τέλει ἡ φειδώ· ὁ δὲ καταλειπόμενος φασὶν ὀλίγος οἶνος ἐν ἀγγείῳ, διὸ-

λως ς

λως ἔχει πραπίδων ἢ ἄχεος ἧμίσεας.

Μισθὸς δ' αἰδοίῃ φίλῳ.] πρὸς φίλον ἢ αἴδεσ, ὃν λαμβάνεις ἁλογότι ζωρχὸν ἐπ' ἔργοις, μισθὸς ἔσω σημαινόμενος ἱκανὸς τῇ χρήμῃ αὐτῷ. ἢ πρὸς ἃ ἀδήλῳ ἢ δίκη δοῦναι ἁμάρτυρος, εἰ συναλγμά τι ἁλογότι ποιεῖς μετ' αὐτῷ γελάσας, ὡς παίζων. πίστεις γὰρ αἱ πρὸς ἐκείνους ἁλογότι, οἷς μὴ δεῖ πιστεύειν, ἢ αἱ ἀπιστίαι αἱ πρὸς ἐκείνους, οἷς ἔδει πιστεύειν, ὤλεσαν αἴδεσ. Μὴ ἢ γυνὴ πτόον.] μὴ ἢ γαμὴ ἐπαινεῖς ἑαυτὸν ἐπὶ περιείᾳ στιλίζουσα (διὰ τῆς πυγῆς γὰρ ἡ πορνείαν αἰνίττεται) θεασαμένου σε κτλ ἢ γοῶν, ἀπατηλὰ κατὰ λόγον, ἥρωα ἠδέως λέγουσα, τὸν σὸν οἰκίαν πολυπραγμονοῦσα. ὃς πεφ ἢ πέποιθε γυναικί, ὑτ' πέποιθεν ἀπατεῶνι.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Εὖ μὲν μισθοῖσ.] ὁποῖον εἶδ' θεραπεύεται μισθοῖς γὰρ καλῶς, τοῦτο δέ ὅτιν, ὁμολογοῦντα χάριν τῷ μισθοῖς τῷ μισθωτῇ, καὶ ὑποδιδόναι τὰ δεδόντα παρὰ τοῦ γείτονος, αὐτῷ τῷ μόχθῳ. τοῦτο μὲν οὖν ὡς ἀναγκαῖον, τὸ ἢ αἶκα δύνασθαι καὶ λοῦσαι, ἵνα τι κδδαίνῃ καὶ ὁ γείτων ἄρξας τῆς χάριτος, ὡς μὴ μόνον δοῦναι ἐλάβομεν ὑποδιδόναι, μᾶ δέ πνος θεραπόντος τῆς ἡμῶν δυνατῆς. τοῦτο γὰρ καὶ ποιήσει, καὶ ἡμᾶς αὖθις χρήζοντας πυθέσθαι ἐπαρκοῦντος τοῦ γείτονος. ἢ γὰρ δεῖ τὰ μικρὰ τῶν ζωαλλαγμάτων ἔλλειψις τῆς χάριτος ἐμποδὼν γίνῃ ἡμῖν δεῖ τι μείζονα, προσλαβόντα τῷ τὴν λαμβανόντων γνώμην, ὡς ἀχάριστον· τῷ ἢ φέροντος πυθέσθαι προξενεῖ καὶ τῷ ἐν πῖς μείζοσι τῆς χρείας ἐπαρήρασιν. Μὴ γαμὲ κδδαίνειν.] τὰς ἄτας πῖς ζημίαις φησὶ τὰς αὐτάς φησι. τὰ ἢ κέρδη ἀδικήματα πινῶν ἀφημάτων. ὅσοι ἐν κακὰ κδδαίνουσιν, ἔπί εἰσιν οἱ αἰσχροκερδεῖς. τὰ ἢ κέρδη τῶν ζημίαις ἴσα περδαίνουσι διὰ γὰρ τὸν αἰσχροκέρδειαν τοιοῦτον, μείζοσιν ἐῶ' ὅτι ζημίαις ἐπίσχον. Τὸν φιλέοντα φιλεῖν.] τοῦτος ὁ Πλούταρχος ἐκβάλλει τὸν στίχον. ὁ γὰρ μέλλων λέγειν ὅτι τοῖς ἀξίοις τὸ δίδόναι προσήκει, καὶ ὡς χαίρουσι δίδοντες, ἄπιστος αἰεὶ εἰπὼν λόγων καὶ δίδόναι τῷ δίδόντι, καὶ μὴ δίδόναι τῷ μὴ δίδόντι· ἔτω γὰρ αἱ τὰς δόσεις ἀναγκαίους ἐποίει, τὰς ἢ προκαθηγεμόνας τῆς ἐυεργεσίῶν ἐξέκοψεν.

Δόμεν ὅσχε δῶ.] εἰς ἀποθησαυρίσεις παραινεῖ· ἢ βίον ὁ Ἡσίοδος· αἰεὶ γὰρ ἀποδεξόμεθα μὴ μεταδιδόναι τισίν, ἕως ἂ λαβόμεν, ὑδὲν ὕτι λαβόμεθα ἔτι διώσομεν· ἀλλ' ὁ βάλλων λέγειν, τοιοῦτόν ὅτιν τῷ μέν τοι μεταδοτικῷ, εἰ καὶ μηδὲν ἔχοι, φαίνοιτο ἢ ὅτι αἰεὶ ἐδίδου εἴ ἔφ εἶχεν, μεταδίδου τῷ τοιούτῳ. αὐτὸς γάρ, φησιν ἐπιξηγούμενος, δότη μέν τις ἔδωκε, τετέσι τῷ μεταδοτικῷ ἔδωκέ τις· τῷ ἢ μὴ οὐκ ἔδωκε. Δώτη μέν τις ἔδωκε.] τὸν δόντα καὶ ἀδόντα, ἃ λέγω τὸν δεδωκότα πρότερον ἢ μὴ δεδωκότα, καὶ γὰρ αὖ καὶ τοῦτο ὑποστοχασμοῦ ἕλεγε τοῖς θεοῖς τ' ἀγαθῶν δίγμασιν, ἀλλὰ τὸν δωρητικὸν χαίτων ἐμμενῶν καὶ χαίτων καὶ μὴ δωρητικόν. ὁ Πλούταρχος οἰκάζει τοὺς τοιούτους, ὅσοι προαίρεσιν δωρητικὴν ἔχουσι, τοῖς θεοῖς, οἳ λαβόντες τὸν ὑπ' ἀλλήλων ῥηθέντα θεὸν ἐργάζονται, καὶ κατέχουσι, ὅτι ἀντιφάσκουσι τοῖς μὴ εἰδόσι θεοὺς ἐργάζεσθαι, ἀλλὰ τοῖς ἀντιπίμπλασι δυναμένοις. Δὼς ἀγαθή.] τὸν μὲν δοῦναι ἀγαθόν τι τῷ λαβόντι γίνεσθαι, ἢ ἢ ἁρπαγὴν ἀλήθειαν εἶδ' τῷ ἁρπάσαντι. καὶ ἢ αἰτίαν προσέθηκε, τὸν μὲν ἐκούσιον δόντα καὶ εἰ μέγα τι δοῖ, λέγειν ἐφ' ᾧ δίδωσι χάριν ὡς εὐεργέτην. τὸν ἢ ἀκούσιον ἀφαιρούμενον, καὶ εἰ μικρὸν εἴη τοῦτο, παχεῖαν καὶ αἰγυπιὸν, διὰ τὸν ἀκούσιον ἀφαίρεσιν. διὸ ἢ καὶ τὸν τὸν ἀκούσιον δόντα αἰνεῖν τέρπεσθαι ὃν χ' θυμόν. ἃ γὰρ δεῖ τὸν δόσιν αὐτὸν κηρύττειν, ἀλλ' ἐν ἑαυτῷ στέγειν, καὶ ἔνδον ἔχοντα τὸν εὐεργέτην ἐπ' αὐτῷ χαίρειν. ὅταν γὰρ ἔσῃ δῆλος ἐκ διὰ τὸν ἔπαινον δοὺς τὸν παρὰ τῆς ἄλλων, ἀλλὰ δι' αὐτὸ τὸ καλὸν, ὡς εἶδ τῆς δόσιος τὸ ἔργον. εἶπε γὰρ

Μισθὸς δ' αἰδοίῃ φίλῳ εἰρημένος. τὸν δὲ πυνθάνεσθαι τὸν στίχον ἐξέλιπεν· ὁ ἢ Πλούταρχος ἐγκείνει. δεῖν γὰρ καὶ τὸν φίλον ζωρχὸν θεραπεύεσθαι ὅτι ὠφελιμένῳ μισθῷ [ἔχθεσι προξενεῖ τὸ μὴ τῆς ἀμοιβῆς ἔργον ἐλλιπὲς ἀδόκητον ὑπάρξαι] τούτῳ δ' ὅμοιον, καὶ τὸ τὰ θεοῖς τὰς ἀδήλους ζωσυμβάλλεσθαι μὴ ἀμάρτυρος πιστεύειν, τὸ δ' ἐπαχθὲς ἀφαιρῶν εἶπεν, ὅτι γελάσας, τοιοῦτον ὡς παίζοντας καὶ μὴ σπουδάζοντας· πολλοὺς γὰρ ἀπολέσθαι διὰ τὸ πιστεῦσαι τισιν οἷς ἀπιστεῖν δεῖν, ἀπιστεῖσθαι ἢ πάλιν οἷς πιστεῦσαι δεῖν. διὸ χρεία τῆς ὅτι τῆς μαρτύρων ὁμολογίας, καὶ ὅτι τῆς ἀδήλων, καὶ ὅτι τῆς τοῦ μισθοῦ προσκαλογίας, καὶ ὅτι τῆς φίλων. Εἰ γάρ κεν καὶ σμικρὸν.] δοκεῖ μέ ἀσπερτεῖσθαι τοῦτο τῷ προῤῥήσει

δίδωσιν· ἔχει δ' ἡ λέξις. ἐπεὶ δὲ εἶπεν ὅτι κἂν ἡ σμικρὸν τὸ ἀφαιρεθὲν, πολλαὶ τὰ ἀφαιρεθέντα, διὰ τοῦτο ἀκόλουθον ἀφαίρεσιν ἐπήγαγεν, ὅτι τὸ σμικρὸν ὑπομενόμενον μὲν μέγα τί γίνεται, ἀφαιρούμενον δ' εἰς τὸ μηδὲν καταλήγει· ὥστε εἰκότως λυπεῖ καὶ τὸ σμικρὸν ἀφαιρούμενον. καὶ εἰ τοῦτο ἀληθὲς, ὀρθῶς Ἀρίστοτέλης ἔλεγεν, ὅτι χείρεσσον δεῖ ἐν τῷ βίῳ, τὸ μὴ δεῖσθαι τοῦτο λεγόμενον. εἰ δὲ καταφρονοῖτο ὡς μικρὸν ἔχαστον, καὶ ὑπολείποιμεν μὴ παρὰ τοῦτο κακῶς πράξομεν. ἐν μὲν οὖν οἰκονομίαις λεπτοῖμεν τοῦτο ἀεὶ ἐπάδοντες, ἐν δὲ τῇ διαίτῃ τοσήσομεν, πολλάκις μὲν παροιῶντες τὸ ἀρθὸν, λέγοντες δὲ ταύτην τὴν φωνήν· ἡ δὲ καθ' ἓν ἕκαστον ἁλίφλιξ, μεγάλην ἀθροίζει τοῖς παροῦσιν τὴν βλάβην.

Οὐδ' ἐπ' ἐφτὶ φέρει.] εἰ δεῖ χρὴ σμικρὸν ἀφαιρέσεις εἰς τὴν τοῦ παντὸς ἀπώλειαν ἄγειν· ἔστιν, εἰ χρὴ μικρὸν προσθέσεις ἀεὶ δεῖ τὸ πλῆον ὁδὸν ἰέναι, καὶ μὴ ἤδη προστεθέντων πλεῖον ἐπάγεσθαι, δῆλον ὡς εἰς ἄπειρον φερήσει. τοῦτο οὖν καὶ καταχείμενον ὅσον οὐκ ἐπισωρεύει καὶ θησαυρίζει, μὴ λυπεῖν τὸν σωφρονοῦντα· τὴν δ' ἀφαίρεσιν λυπεῖν ὡς εἰκὸς, διὰ τὴν ἐλπιζομένην διαφόρησιν, τοιαύτης ἀφαιρέσεως γινομένης πολλάκις ἀκουσίοις τοῖς ἀπ' ὑσίαν. Οὐδὲ τά γ' ἐν οἴκῳ.] οὐδὲ τὸ ἔχειν (φησὶ) πάντα ἐν τῷ οἴκῳ, σαφὲς· χρεῖττον γὰρ τὸ εἰπεῖν ἐλαφρὸν φέρε, ἢ ἔξυθι φέρε· καὶ γὰρ τὰ ἐν τῷ οἴκῳ κείμενα ἀσφαλέστερά εἰσιν· εἰ γὰρ ἐν ἀγρῷ ἔχοι τις οἶνον ἢ σῖτον, ἐκ δυχερές ὄψιν εἰσπέσοι καὶ φέρειν. Ἐ'θλὸν μὲν παρόντα ἐλέσθαι.] ὅτι δεῖ τὴν χρειῶν εὐπρεπίζειν δεῖ τὰ ἐσόμενα χρήσιμα πρὸς τὰς χρείας, ἐκ τούτου διδασκόμεθα. τότε γὰρ ἀπὸ τῶν παρόντων χρησόμεθα πᾶσιν, ὅτ' ἂν αὐτὰ προδυπεπισμένα ἔχωμεν, κἂν ἐν τῷ παρόντι οὖν ἄχρηστον ᾖ τί, φυλακτέον αὐτὸ πρὸς τὴν χρείαν, εἰ μέλλοι ποτὲ χρήσιμον ἔσεσθαι· πῆμα γὰρ ἐν τῷ θυμῷ, χρήζειν μέν τινος, ἀπεῖναι δ' τοῦτο χρῄζόντων ἡμῶν. Ἀρχομένῳ δὲ πίθου καὶ λήγοντος.] καὶ ἐν τοῖς πανηγύρεσι, ἔστι ἑορτὴ Πιθοιγία, καθ' ἣν ἔστε οἰκέτῃ ὕστε μισθωτὸν εἶρχειν τῆς ἀπολαύσεως τοίνυν σημεῖόν ἐστιν, ἀλλὰ θύουσιν πᾶσι μεταδιδόναι τῶν δώρων τῶν Διονύσου· καθὼς ὕν εἴρηται δεῖν ἀρχομένῳ πίθου κορέσασθαι, καὶ τῇ ἑορτῇ συμφώνως· δεῖ δὲ καὶ φείδεσθαι μεμνημένους τῶν ἀπολαυστῶν, ὥστε καὶ εἰσαῦθις ἡμῖν γλυκάδαι καὶ αὖθις. εἰ δὲ ἀπαναλωθέντος τοῦ πολίτου τὸ λειπόμενον εἶη, χαλεπῶν ἐστὶ τῷ φειδωλῷ τὸ τεταμένως φησὶ τάχα αὖ καὶ πρακτέον καὶ ἄχρηστον γίνεται τοῖς φεισαμένοις. τὸ μὲν οὖν ἀρχόμενον κορέσασθαι, παιδεύει πρὸς κοινωνίαν, τὸ δὲ μεσόδι φείδεσθαι, πρὸς οἰκονομίαν· τὸ δὲ χαλεπῶν ἐστὶ τῷ ἐν τῷ πυθμένι φειδωλῷ, πρὸς ἀπόλαυσιν τῶν καιρῶν. ἄλλως. Ἀρχομένῳ δὲ πίθου.] ἵνα ἀκριβὴς ᾖ ἡ παρατήρησις, καὶ σὺ τὴν ἐντολὴν λέγει. τινὲς δὲ ἀλληγορικῶς λέγεσι τὸν λόγον εἶναι τῆς ἡλικίας, ὥστε ἀρχόμενον αὐτὸν καὶ γηράσκοντα ἀπολαύειν, καὶ δὲ τῷ μέσῳ ἡλικίαν, ἐργάζεσθαι. Ἵνα εἴπῃ καὶ τῷ ἀρχῷ καὶ τὸ τέλος σὺ σπούδασμένως φύγῃ ὡς ἀδηνεστέρα· ὁ δὲ μεταξὺ οἶνος ἰσχυρότερος ἅμα καὶ ἐπίμονος. Μὴ δὲ γυναῖκα πρόσω.] τὸν ἄτοπον τῶν γυναικῶν κωμωδησμὸν, διὰ τῶν πεισβλημάτων δηλοῖ, τὸν ἀσθενῆ καὶ τῷ ἑταιρικῷ κολακείαν τὸ αἰμύλον κωτίλλειν. δεῖ οὖν ἀπὸ τούτων μὴ ἀπατᾶσθαι. ταῦτα δὲ γυναικὸς εἶναι κωμωδικῆς καὶ ἀπατηλῆς, φάσις εἰς ἁπάντων τῶν καλιῶν. κωτίλλουσα δὲ σύμφορον ἡδέα λέγουσα. καὶ δὲ τῷ χελιδόνα κωτίλλειν λέγει, ὡς ἔστι δεῖ Ἀνακρέοντι κωτίλη χελιδών.

πυγοστόλος.] οἱ μὲν τῷ μαστῶν, ἤγουν τὴν προσαγωγόν, οἱ δὲ αὐτῷ τὴν γυναῖκα τὴν ἑταιρίδα, τὴν δεῖ τῷ πυγῷ σαλιζομένῳ, τουτέστι κοσμοῦσαν αὐτὴν τὰ μέρη παύργους τοῖς ἱματίοις· σέλλειν γὰρ ὅτι τὸ κοσμεῖν. ἄλλως, τῷ κοσμοῦσαν τὰς χεῖρας· πυγόσιον γὰρ ὁ θῆλυς κεκαμμένων ἐπὶ δακτύλων. λέγει σόλος καὶ ἡ πορεία.

Οὓς δὲ γυναικὶ πέποιθε.] τοῦτον Πλούταρχος χαράττει τὸν στίχον. σημαίνειν δὲ τὰς φιλίας τὰς ἀφαιρεῖσθαί τι, καὶ σαφορεῖν ἐθέλοντας, παρὰ τὸ ἀφαιρεῖν καὶ ὑφελεῖν τὸ ὀνόματος αὐτοῖς γεγένται.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Εὖ μὲν μετρεῖσθαι πρῶτα γείτονα.] εἰδὼς ὁ ποιητὴς τὸν ἀδελφὸν Πέρσην ἁρπαγά τε καὶ ἀργὸν μεταρυθμίζει, τῆς τοιαύτης τοῦτον κακίας ἠθικώτερον παιδεύων, καὶ οἰκονομικὸν αὐτὸν ἀφεργάζεσθαι βούλει, σφηνδετήσας ὅσα σφεύρηκεν· εἰδὼς ὅτι αὐτὸν τοῖς δανείζουσιν ὑποσερεύνητα τὰ δάνεια, καὶ σὺ τούτου διδάσκει καὶ νουθετεῖ λέγων, καλῶς μὲν μετρεῖ καὶ δανείζειν παρὰ τοῦ γείτονος

γείτων ἐν μέτρῳ καὶ σταθμῷ, καὶ μεδίμνῳ πολλαπλασίονα ἀνάγκη δανείζειν. σῖτον, ἔλαιον, οἶνον καὶ τὰ τοιαῦτα. καλῶς ὁ ἀπόδοτος τῷ γείτονι αὐτὸ, τὸ μέτρον καὶ τὸν μοδισμὸν ὡς εἴπῃ τις καὶ χρῆσθαι, ἐὰν δυνῇ, ὅπως καὶ ὅστερον χάεσος, ὅπως καὶ ὕστερον χρήζων καὶ δανείζεσθαι ἐπιδυμῇς ἄλλης ἀμπορεύσηται. Διαφέρει τὸ μετρεῖν, σταθμᾷν, ἀριθμεῖν. τὸ μὲν γὰρ ἀριθμεῖν, ἐπὶ ψήφου λέγεται, οἷον, δύο, καὶ τὰ λοιπὰ τῆς ἀριθμῆσεως· τὸ δὲ σταθμᾷν, ἐπὶ ζυγῶν, ὡς τὸ εἰπεῖν τυχὸν ἐσταθμήθη, καὶ ἔστι παλαιστιαίας ἁλυκῆς· μετρεῖν δὲ λέγεται, τῷ μεδίμνῳ καὶ ἀξέστῃ τινὶ ἀποτίθεσθαί τι, ἢ διδόναι, οἷον σῖτον μεδίμνῳ, οἶνον καὶ ἔλαιον μετρηταῖς καὶ χοεῦσι. Μὴ κακὰ κερδαίνειν.] μὴ κακῶς κέρδαινε, καὶ ἀπὸ φαυλοτάτων τρόπων.

Τὸν φιλέοντα φιλεῖν.] ὁ μὲν Πλούταρχος τοῦτο ἀθετεῖ τὸν στίχον, λέγων ἐδόκουν αὐτῷ ψυχρὸν εἶναι, εἰ τὴν φιλιωθησομένων καὶ μάτην ἀναμένει παρὰ τοῦ ἑτέρου φιλιωθῆναι· οὐκ ἔστι γὰρ τοῦτο, ἀλλ' ἄτοπος ἔχει τὰ ἐπὶ τῶν μὴ φιλικῶν γνώμην ἔχοντα καὶ εἰδότα φιλεῖν φίλος καὶ τὴν αἰσχύνην καὶ ἐυόμιλον γνώμην ἔχοντι αἰσχύνεσθαι, καὶ δόμεν ὅτου ἔσθ'. Καὶ δόμεν ὅς κεν δῶσι] ὅς τις εἰ καί τῳ δυσκόλως ἔχοι, καὶ δίμισθόν τῳ.

καὶ μὴ δόμεν.] τῷ τούτῳ ἐναντίον· ὡς δόμεν, καὶ μὴ δόμεν, Ἰωνικῶς ἐνταῦθα ἐγράφησαν καὶ τὸ, δοῦναι καὶ ἀδῶναι. ὁμοίως τό τις κοντέον, τῷ δυσχερεστικῷ γνώμην ἔχοντι, καὶ μὴ τοιαύτην· δῆλος γὰρ καὶ ἀδότης ὁμιλοχαφεῖ. Ἀτὰρ καὶ ἐνταῦθα ἐξετάσεις. Δικαίως θ'] καὶ δεῖ. ἐξηγέσεως καὶ ἑρμηνείας, σαφῆ γάρ εἰσι. Ὅς κέ μ' ἀρήσῃ.] ὅς τις γὰρ ἐπιλυσσήσῃ μοι, καὶ μέγα δῶ, χαίρει. Ὅς δέ κεν ἀμπνύσῃ.] ὁ δὲ ἐξαναπνεύσας τι, καὶ μικρὸν ἀφέληται, λυπεῖ καὶ τὸν ἀφαιρεθέντα. σημαίνει γὰρ τὸ λυπεῖν, ἀπὸ μεταφορᾶς τῆς πάχνης· ἡ λυσιτελεῖ τὰ λιπόντα. Εἰ γάρ κεν καὶ σμικρὸν ὀπὶ σμικρῷ.] καταπαιδάζει, ὡς ὁ σμικρὸν ἀφαιρεθεὶς λυπεῖ· καί φησι, εἰ γάρ κεν καὶ σμικρὸν ὀπὶ σμικρῷ ἐπάγῃς καὶ συνεχῶς τοῦτο δρᾷς, ταχέως μέγα γήσεται. καταθεῖο.] καταπόδησις, τὸ διαιτικὸν αὐτὶ ὑποστατικῶς. Ὅς δ' ἐπ' ἀκτῖνι φέρει.] ὅς τις ἐπὶ τῷ ἐρυπάρχοντι φέρει ὑπερφυῶς τὸν χαυτικὸν καὶ δεινὸν λοιμόν.

Οὐδὲ τόγ' ἐν οἴκῳ καταλείπειν.] οὐδὲ τὸ ἐν οἴκῳ ἑκάστοτε τῆς ἐπαίσιμης καρπῶν λυτῷ ἀνέρι καὶ ἀνδράσιν. Οἴκοι βέλτερον εἶ).] κατ' οἶκον κρεῖττον εἶ) ἀποτιθέμενα τὰ ἐπήσια τῆς καρπῶν. ἐπεὶ βλαβερὸν τὸ θύραζε.] χαλεπὸν γὰρ τὸ ἀποκεῖσθαι ταῦτα ἐν τῷ οἴκῳ, ἀλλ' ἐν τῇ θύρᾳσι καὶ ἔξω ταῦτα ἀνεῖσθαι.

Ἔδλον μὲν πατρόθεν ἐλάσσαι.] ἀγαθὸν γὰρ ἔσωθεν καὶ ἐν τῷ οἴκῳ ὑποκειμένων τῆς ἐπισίων βοῶν λαμβάνειν. ὅτι δηλοῖ· λυπηρὸν δὲ δηΐδας τοῦτον μὴ ὄντων ἐν τῷ οἴκῳ, καὶ ἐξ ἐργασιμείων καὶ τῆς ἐπικείρου σιτοχίστερον ἐξανεῖσθαι. ἀ τε φρέζειν ἄνωγα.] ἀντίπτωσις, ὃ δεῖ ἂν σε βουλεύω καὶ νουθετῶ βουλεύεσθαι.

Ἀρχομένου μὲν πίθου καὶ λήγοντος.] ἐν ταῖς παρ' ἡμῖν τῆς Ἐλλάδος ἑορταῖς ἐτελεῖτο καὶ τὰ ἀσκώλια, καὶ ἡ πιθοιγία, εἰς τιμὴν Διονύσου, τουτέστι τὸ οἶνα διθεῖναι καὶ τὰ μὲν ἀσκώλια τοιαῦτα· δὲ ἐγίνετο· ἀσκὸς ὑποφυσημένης καὶ πνεύματος πεπληρωμένης τεθέντες ἐπὶ γῆς, ἐπὶ ποδὸς ἐφορμῶντες αἰωρεῖν τοῦτον ἐφέροντο, καὶ πολλάκις καταπηδῶντες εἰς γῆν ἔπιπτον. τοῦτο δὲ ἀσκώλιον, ὡς ἔφην, τὴν μέθην τοῦ Διονύσου. ὁ δὲ πίθος δῆλον πάντες ὅτι. ὁ δὲ τραγῳδοποιὸς τὴν ἀμετρίαν πρόχειρον λυμαίνεται. Ἡ πανήγυρις ἡ συμποσιακὴ τῶν Συμποσίων ἀνοίξαντες καὶ τοὺς πίθους πᾶσι μεταδίδοσαν τοῦ Διονύσου δωρήματος. τοῦτ' οὖν καὶ ἐνταῦθα λέγει, ἀποτιμᾶσθαι τὸν πίθον εἰς κόρον τοῦ οἴνου ζωῦ μαθητοῖς καὶ οἰκέταις ἀπόλαυσιν. ἁδρὸς γὰρ ἐπιχεῖται καὶ καταχλιαίνει ὀξύνας ἂν καὶ ἐπιβρίσας ἡμέτερον καὶ λῆρον ἢ ἀπορίαν ἄχρηστον ἔσεσθαι πρὸς τούτοις ἢ καὶ ἡ πρὸς ἐπιχλεῖ καὶ λυπῇ.

Μεσσόθι φαίδρης.] ὅτι ἡ ἄρκτος τότε ὀρθή, καὶ ὅτι δύσις ὀξεῖα, μὴ πρὸ τοῦ δύνοντος ἐπιτελέσαν ἄλλου δὲ ἄλλως ἐστὶ τῆς ἐρευνῆς πλείονος τὰς πύδας φασί, σαυδίκης, ἀκμαστικῆς, καὶ γεροντικῆς. καί φησιν, ὅτι καλῶς ἂν καὶ γεωργὸν ἀπόχρη τῷ βίῳ ἰδέαν. χρὴ δὲ τὸν ἀκμαστικὸν ἡλικίαν ἐρχάζειν.

Μὴ δὲ γυμνὸν στέρνον πυροφόλου ἐξαπατάτω.] σαφῆ ταῦτα, ἐν οἷς μέλλων ὁ Πρόκλος λαλεῖ. ἐπὶ τὰ ῥάστα.] ἐπὶ τὸ ἀνθρώπινον. τὸ χρῆμα ἀντίπτωσις. πυροφόλου.] ἡ σαλίζουσα καὶ κατεμοῦσα τὰ πεδία τῷ πυρῷ καὶ τοῖς ἄλλοις μέρεσι ζωνίοις, καὶ κοπτοῖς· ἢ ἡ σαλὴς καὶ τὰς πυγόνας καὶ τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας ἀεικεστέρους καὶ δακτυλίοις. κατειλίσσεται.] πολυλογῶν. κατιλὴς γὰρ ὁ χειλοδαπὸς,

λιδίαν, διὰ τὸ λάλον εἶδ), ὡς δέ τι Λίναιχρόνου ἢ Σιμωνίδην καλεῖται. καλιὰν.] τὴν φωλεὰν γυῶν ἢ ἡ τοῦ τόπου, ἢ τὸν οἶκον δηλοῖ. φιλήτην.] κλέπτας, ὑφαιρομένους τὰ ἀλλότρια, ἢ πᾶσι κακοῖς· παρὰ τὸ φιλῶ τὰς ἅπας, ἢ διὰ τῦ ῑ· ἢ παρὰ τὸ φιλῶ, τὸ ἁπτῶ διὰ τῦ η̄.

Μουνογενὴς δὲ παῖς σώζοι πατρώιον οἶκον
Φερβόμενον· ὡς γὰρ πλοῦτος αὔξοι ἐν μεγάροισι.
Γηραιὸς δὲ θάνοις ἕτερον παῖδ' ἐγκαταλείπων·
Ῥεῖα δέ κεν πλεόνεσσι πόροι Ζεὺς ἄσπετον ὄλβον.
Πλείων μὲν πλεόνων μελέτη, μείζων δ' ἐπιθήκη.
Σοὶ δ' εἰ πλούτου θυμὸς ἐέλδεται ἐν φρεσὶν ἧῐσι,
Ὧδ' ἔρδειν· ἔργον δ' ἐπ' ἔργῳ ἐργάζεσθαι.

Vnicus vero filius seruarit paternam domum
Pascendo: ita enim opulentia crescet in ædibus.
Senex autem moriaris, alium filium relinquens.
Facile vero & pluribus præbuerit Iupiter ingentes opes:
Maior autem pluriū cura, maior quoque accessio:
Tibi vero si opes animus appetit intra sese,
Sic facito: operamque operæ subinde addito.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Μουνογενὴς ἡ παῖς.] μουνογενὴς ἡ παῖς ζώζοι αὐ αὐτὴ τῦ ἀρχείτου διαιτεῖν τὸν πατρῶον οἶκον. διχόμενον ἢ τοῦτο λέγει, ἀ πρεσβύτερον. ἐπεὶ ὕτος φησὶν αὐξάνῃ ὁ πλοῦτος ἐν τοῖς οἴκοις, ἀ μείζονα εἰς παῖδας κληρονόμους. θάνοις ἢ γηραιὸς ὕτω βιῶς ὡς ἂν καταλείπων, ἕτερον ἡγοῦ ἀφεὶς ἐν τῷ βίῳ τὸν σὸν παῖδα. ἕτερον, ἤγουν ἄλλον αὐτὶ σῦ. καὶ τοῖς πλείοσι δὲ πασὶ παρέχοι αὐ ὁ Ζεὺς ῥᾳδίως πολλῷ πλοῦτον· πλείων μὲ δὴ τῦ πλείονος πλούτου ἡ φροντὶς, μείζων ἢ ἡ ἐπίδοσις αὐτῦ ζωωύξοντος ἑαυτὸν τῷ πλούτῳ διὰ τὴν ἀργάνων εὐπορείαν καὶ τὴν ὑπηρετῶν. ζεῖ ἢ ψυχὴ εἰ ἐπιθυμεῖ πλούτου ἐν τῷ ἑαυτῆς λογισμῷ, ὕτω θέλε πράττειν, εἰς ἃ ἐγὼ ὑπογράφω· ἔργον ἢ δὴ ἔργῳ ἐργάζου.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Μουνογενὴς ἡ παῖς.] δόξειεν αὖ πάτου ὁ στίχος εἶδ) καὶ ἀγανακτητῶν, ὅτι γάμετον ἀμὸν τῷ πατρί, μάτην δέ φησιν ὁ Πλούταρχος καὶ Πλάτων ἔτι) τῷ Ἡσιόδῳ καὶ Ξενοκράτης καὶ Λυκοῦργος. ἐκ τούτων οἱ πάντες φέρτο δεῖν ἕνα κληρονόμον καταλιπεῖν καὶ τοῦτο ἰῷ τὸ ὑπὸ Ἡσιόδου λεγόμενον. δοκεῖ ἢ ἡ λέξις διχόμενα εἶδ) καὶ ἀμφιλαλοῦντος. τὸ γὰρ — ζώζοι πατρώιον οἶκον, ἀμφιβολόν ἐστιν, ὥστε εἶδ) τὸν λόγον εἰ καὶ μὴ πλείους εἶεν παῖδες, ἀλλὰ μονογενὴς, ὅτος γε ζώζοι τὸν οἶκον. τὸ δ' ἐπόμενον στιχύδιον ἔτι μᾶλλον λύει τὴν διαζολήν. ἄλλως. εἷς παῖς (φησὶν) ἀρκείτω, ἵνα μὴ ἡ οὐσία εἰς πλείονας διαιρεθεῖσα πάσῃ τοὺς λαμβάνοντας στίπτῃ· ἢ ἵνα μὴ αἰεὶ τῆς ἐπαρχόντων ἀεὶ μάχωνται οἱ πλείους, οἷα καὶ αὐτὸς πέπονθε πρὸς τὸν Πέρσην διαιρούμενος. τὸ [γηραιὸς θάνοις] παρέλκεσθον ὡς ἀδιαφόρως. ῥᾳδίως δέ κεν πλούτοιεν.] ἀφ' ἑνὸς δῆλον ἐποίησεν ὅτι εὐχεται μὲν καὶ πλείοις εἶ) παῖδας, καὶ οὐσίαν ἐκ Διὸς πλείστην ἀρκεῖ. εἰ ἢ μὴ μονογενεῖ παιδὶ δυναμένῳ εὐπορίαν ποιῆσαι. Πλείων μὲν πλεόνων.] μελέτην μὲ λέγει τὴν φροντίδα περὶ τὸ μέλλειν, ἐπιθήκην ἢ, τὴν ἐπάρδιαν καὶ τὴν βαφύτητα τὴν ἀπὸ τῆς φροντίδος. ὁ ἢ ὅλος νῦς· ἐὰν πλείους οἱ παῖδες ὦσι, πλείων μὲν ἀναγκαίως ἔσται ἡ φροντὶς τῆς οὐσίας. ἡ ἢ ἀπὸ τῆς φροντίδος ἐπίδοσις μείζων καὶ πολλῶν δεομένη σὺν τῷ Διὸς εὐφορίας. καί ποτε δέ, φησὶν ὁ Πλούταρχος, ἐκεῖνο λέγει τὸ τὺς Λακεδαιμονίους, ὅτι πλείων μὲν ἡ φροντὶς ἐπὶ τῷ πλείονι πλούτῳ, μείζων δὲ ἡ ἐπίδοσις, ἢν ἐπιθήκην εἶναι αὐτῦ ζωωύξοντος ἑαυτὸν τῷ πλούτῳ, διὰ τὴν ἀργάνων εὐπορείαν καὶ τὴν ὑπηρετῶν. ἃ καὶ ὁ Λάμπις εἴρηκεν ἐρωτηθεὶς πῶς ἐκτήσατο; τὸν μὲν γὰρ ὀλίγον (ἔφη) χρήσιμον, τὸν δὲ πολὺν ῥᾴδιον, πολλῶν ὄντων ἤδη τὴν ὑπουργίαν.

Σοὶ δ' εἰ πλούτου θυμὸς ἐέλδεται.] τὰ μὲ ἔμπροσθεν ῥηθέντα πάντα, κοινὰ παιδεύματα ἦν, εἰς πολιτικὴν τείνοντα ζωὴν ἀναμιμησκοντα τὴν τ' ἡμετέρας αὐτῶν, καὶ τῆς ποικίλας τὴν βίου, καὶ πιστοῦντα γεώμασι τοῖ τὸ ἦθος. τὰ δὲ ῥηθησόμενα τὴν μὲ κακοπραγιῶν ἀπαγῇ τὸν ἀκροατὴν, ἄγῃ δὲ ἐπὶ τὸν γεωργικὸν βίον καὶ ἐν τούτῳ

τέτυ δίκαιον σῆμα, χαιρὸς ἐποχάφοντα καὶ τύπως ἀροτειχίσεων, ἀμητοῦ, φυτείας, πηγνητῦ, ἅπ τοιέτων πάντων. τέτοις ἢ ἐξῆς περὶ ναυπλίας διαλέξεται τοῖς καὶ ἀπὸ θαλάττης πλέοντας βυλομένοις, ὁμοίως ἐποχάφων τὰς τῦ πλεῖν ὥρας, καὶ τὰς ἅπ τοιέτων ἐπιμελείας.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Μυοψὺς ἢ παῖς.] τὰ μὲν τῦ Πρόκλυ ἐῶ τοῖς βυλομένοις σκοπεῖν. ἐγὼ ἢ ἕπωσί φημι παραινέσας τὸν Πέρσιν περὶ πολλῶν, καὶ μαλιστα μὲν αὐτὸν καὶ μιᾷ γυναικὶ πλησιάζειν, καὶ μὴ πολλαῖς, ἵνα μὴ ἑτεροθαλεῖς παῖδας καὶ ἑτερογαστρίας τινὰ λύπλιν αὐτῷ γενήσῃ καὶ θάνατον, λαθραίως ἅπ γυναικῶν καὶ παίδων θεὸς ἑαυτὸς ἐκέσι τὸν τέτε βίον ὑφαιρομένων ὡς ὁ τῦ Αἰσώπε μῦθος τὰς δύο γυναῖκας εἰσάγει φιλέχραν ἐργασαμένας τὸν μισωπόλιον. Μυοψὺς ἢ παῖς.] ἀντὶ τῦ, ὁ μιᾶς γυναικὸς παῖδες ἀδελφοὶ, ὁμογάστριοι.

Φρόνιμος.] ἀντὶ τῦ περίφρων. ὡς γὰρ πλέτος ἀέξει.] ἔτως γὰρ εἰ ὁ μιᾶς γυναικὸς ἔχοις παῖδας, καὶ μὴ πολλαῖς πλησιάσοις, αὐξηθήσεται ἡ οὐσία, συμπονέσης σοι καὶ τῆς γυναικὸς καὶ ἅπ τέκνων. μεγάροισι.] γὰρ καταχρηστικῶς πᾶσαν οἰκίαν ἁπλῶς καλεῖ. κυρίως ἢ μέγαρον λέγεται ὁ πλείσι καὶ ἐπίφθονος οἶκος, παρὰ τὸ μεγαίρω τὸ φθονῶ. Γηγενὶς ἢ θάλοις.] οἱ περὶ Πρόκλον καὶ Ἀείσαρχον ἢ Πλέταρχον, διαιρέτον φασὶ τὴν καὶ περαίνει. ἐγὼ ἢ φημὶ λίαν καλλίτως ἔχειν αὐτό. ἔτω γὰρ μιᾷ γυναικὶ πλησιάζοντι, καὶ ὑ πολλαῖς, καὶ παιδοποιημένῳ σοι αὐξηθήσεται καὶ ἡ περιουσία, καὶ ἀλύπως ἐπὶ τῇ παιδοποιΐᾳ συμβιώσεται διάγων τελεωτέρως γηραιὸς, καὶ ὑ πενιχρὸς, ὥσπερ εἰ πολλαῖς πλησιάζων ἐπαιδοποίησας, ὑφαιρεμένης σοι παρὰ μέρος τὴν περιουσίαν ἑκάστης ζωὴ πῖς ἰδίως πᾶσι, καὶ δαπάνῃ συμφορῶν δύσης καὶ θλίψεων, καὶ ἀμοῦ διδύσης σε γήρᾳ, καὶ ἔτι μᾶλλον ἀόρᾳ δανείτῳ ὄντι συμβῆναι ἐκ θλίψεων. ἢ καὶ φαρμακὰν ὀλκαδικὴν γενέσθαι, ζηλωτυπησάσῃ ἀλλήλοις ἅπ γυναικῶν. ἕτερον παῖδ' ἐγκαταλείπων.] αὐτὶ τῦ τὴν παῖδα, ἤγεν τὰς παῖδας τῷ βίῳ ἐάσας. Ῥᾴδια δέκα πλείονας.] κἂν πολλὰς παῖδας ὁμογαστρίας γενήσεις, καὶ ἅτως ὅλῳ αὐτοῖς ἐκ τῆς εἰμαρμένης γενήσῃ, δηλονότι συμπονῶν ἀλλήλοις. Πλείων μέν.] πλειόνων μελέτη. πολλὴ μὲν δαπάνη σὲ διαθρᾴσει ἐγγίνεται τοῖς πολύπαισι· μεῖζον ἢ τὸ ὀπιζηρόμενον κέρδος ἐκ τῆς ἐργασίας αὐτῶν. σὲ γεωργικῶν ἢ παίδων λέγει, ὑ σὲ πολιτικῶν καὶ ἀσείων· ἐκεῖνοι γὰρ (ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖσον) μόναρχοι δαπάνης σὲ δημῦσοι γίνονται. Σοὶ δ' εἰ πλύτυ.] ζῶ ἢ ἡ ψυχὴ εἰ ἐπθυμεῖ πλύτυ καὶ τῦτον τρόπον, ἔρδε καὶ φράζε, καὶ ἄλλο ἐπ' ἄλλο ἔργον ἐργάζε. ἐντεῦθεν ἢ εἰσβάλλει ὁ ποιητὴς χαρὰς ἑκάστοις περιφόρους διδάσκειν, ἀροτειάσει καὶ σπόρῳ, καὶ ἀμήτῳ, καὶ πηγνητῷ· καὶ ἔτι σὲ ναυπλίας, καὶ τῶν λοιπῶν.

ΗΣΙΟΔΟΥ
ΤΟΥ ΑΣΚΡΑΙΟΥ
ΕΡΓΩΝ, β'.

Πλειάδων Ἀτλαγενέων ἐπιτελλομένάων
Ἀρχεσθ' ἀμητοῦ· ἀρότοιο δὲ, δυομενάων.
Αἱ δή τοι νύκτας τε καὶ ἤματα τεσσαράκοντα
Κεκρύφαται, αὖτις δὲ περιπλομένου ἐνιαυτοῦ
Φαίνονται, τὰ πρῶτα χαραττομένοιο σιδήρου.

PLEIADIBVS Atlante natis exorientibus,
Incipe messem, arationem vero occidentibus.
Hæ quidem noctesque & dies quadraginta
Latent: rursum vero circumvolvente se anno
Apparent, primum vt acuitur ferrum.

ΕΞΗΓΗΣΙΣ
εἰς τὰ Ἔργων Ἠπόδου β.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Πλειάδων Ἀτλαγενέων.] τῶν Πλειάδων τῶν τοῦ Ἄτλαντος, θυγατέρων. τοῦτο δὲ τὸ Ἀτλαγενέων. ἤγουν τῶν γηγενῶν, τουτέστι τῶν γήινων, τῶν εἰς φῶς παραγομένων ὑπὸ τοῦ Ἄτλαντος ἐχόντων. ἐπιτελλομένάων.] αὐτὶ τοῦ ἐπιτελλόντων τῶν ἑῴων δηλονότι ἐπιτολῶν, ἤτοι δῦσιν ὅταν πρῶτον περὶ τῆς τοῦ ἡλίου ἀναπολῆς φαίνωνται, παρηθόντος δηλονότι τοῦ ἡλίου τὸν Ταῦρον, καὶ τὸ ζωιακὸν κύκλωσας ἔχειν αὐτὰς, ἄρχου τοῦ ἀμητοῦ, τουτέστι τοῦ ἀμᾶν. τὸ ἀρότου δὲ ἄρχου (τουτέστι τοῦ ἀροτείαν,) δυομενάων, αὐτὶ τοῦ δυνουσῶν αὐτῶν τῶν ἑῴων δηλονότι δύσιν, ἤγουν ὅταν ὁ ἥλιος τὸν Σκορπίον ἤδη περάσῃ. τότε γὰρ αἱ Πλειάδες ὀλίγον περὶ τῆς τοῦ ἡλίου ἀνατολῆς δύνουσιν, αἱ πρὶν δὲ Πλειάδες ἐπὶ νύκτας τὲ καὶ ἡμέρας τεσσαράκοντα κρύπτονται ὑπὸ τῆς αὐγῆς τοῦ ἡλίου τὸν Ταῦρον διερχομένου, ἔνθα εἰσὶν αὗται ἐσπερυμέναι. αὖθις δὲ κυκλοφορημένου τοῦ ἐνιαυτοῦ, αὐτὶ τοῦ ἡλίου τοῦ ἐνιαυτὸν ποιοῦντος· τουτέστιν αὖθις ὅ ἐστιν ὁ ἥλιος ἐξ ἴσου; ἀλλ' ἀεὶ κυκλοφορεῖται καὶ ἀφίσα τῶν δηλονότι τῇ κυκλοφορείᾳ, φαίνονται ἤδη ἐπιτέλλουσαι. τὰ πρῶτα ἐπιρρηματικῶς αὐτὶ τοῦ πρώτου, χαραττομένου τοῦ σιδήρου τοῦ πρὸς ἀμητὸν χρησίμου δηλονότι. ἤγουν ὅτι οἱ γεωργοὶ χαράττουσι τὰ δρέπανα αὐτῶν.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Πλειάδων Ἀτλαγενέων ἐπιτελλομενάων.] ὁ μὲν Ἄτλας λέγεται παῖς Ἰαπετοῦ, τὸν οὐρανὸν ἀνέχων καὶ τὰς κίονας, αἳ γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἀμφὶς ἔχουσιν, αὐτὸς καὶ μίαν συνεχῶς ἱδρύσας, δυνάμεις εἰληχὼς διοικητικὰς οὐρανοῦ καὶ γῆς, δι' ἃς ὁ μὲν ἐξηρμένος τῆς γῆς πρὸς αὐτὸν διήκει τὸν ἀεὶ χρόνον· ἡ δὲ ἐν μέσῳ σαθρῶς κειμένη πάντα λοχᾶται μηχανικῶς, ὅσα γονᾷ ὁ οὐρανὸς παντελῶς. ταύτας γὰρ τὰς δυνάμεις τὰς ἀμφοτέρων ἀκλινῶς τὸν διοισμὸν πηρώσας, κοινὰς ἐπάλεσεν, αἳ γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἀμφὶς ἔχουσιν. ὁ δηλοῖ τὸ, χωρὶς ἀλλήλων ὄντα, καὶ ἄμικτα ἀλλήλοις αἰδίως. τούτους δὲ παῖδας τὰς Πλειάδας ἐμυθολόγησαν ἑπτὰ οὔσας, τὴν Κελαινὼ, τὴν Στερόπην, τὴν Μερόπην, τὴν Ἠλέκτραν, τὴν Ἀλκυόνην, τὴν Μαῖαν, τὴν Ταϋγέτην. πάσας ταύτας δυνάμεις ἀρχαγγελικὰς τῆς ἑπτὰς ζωογονίας τῆς ἀρχαγγέλους ὑφεστώσας. τὴν μὲν Κελαινὼ τῆς Κρασίας ζωογονίας, τὴν δὲ Στερόπην τῆς τοῦ Διός, τὴν δὲ Μερόπην τοῦ Ἄρεως, τὴν δὲ Ἠλέκτραν

τῆς

τῆς Ἡλιακῆς, τῷ δὲ Ἀλκυόνῃ τῆς Ἀφροδίτης, τῷ δὲ Μαΐᾳ τῆς Ἑρμοῦ, τῷ δὲ Γαϋγέτῃ τῆς Σελήνης. καὶ δῆλαι τούτων αἱ αἰτίαι. μίαν δὲ ἄρα τῶν ἑπτὰ ζωτάξιν, ἐν τῷ ἀπλανεῖ τετετάχθαι καθάπερ ἄγαλμα ἐνεργάσιον, ὃ δὴ Πλειάδα προσαγορεύουσι, ἄστρον ἐμφανὲς καὶ τοῖς ἰδιώταις, ἐν τῷ Ταύρῳ κατεσπειγμένον, ταῖς ἀνατολαῖς καὶ ταῖς δύσεσι παμπόλλων τοῦ αἰῶνος ζῳλιὼ ἐργαζόμενον. τούτων δὲ τῶν Πλειάδων ἑπτελευτῶν, ἀρχεται καλδίου τοῦ ἀμύτου ἐπιτέλλουσι δὲ ὅταν πρῶτον φαίνωνται περὶ τὸν ἡλίου τὴν ἀνατολήν· ἑπτολὴ γάρ ὅζιν αὐτῶν ἑῴα μέν, ἡ πρώτη περὶ τὸν ἡλιακῶν αὐγῶν ἔμφασις, ἑσπερία δὲ ἡ μὴ τὰς καταδύσεις δύθις ἀνατολή. δύσις δὲ ἑῴα μὲν ἡ πρὸ τῆς ἀνατολῶν ὀλίγον εἰς τὸν δυτικὸν ὁρίζοντα ἄφιξις, ἑσπερία δὲ ἡ μὴ τὰς καταδύσεις τοῦ ἡλίου δύθις καταδύσεις. ἐπιτέλλουσι μὲν οὖν καὶ αἱ Πλειάδες, ἡλίου τὸν ταῦρον διελθόντος ἀνέχουσαι πρὸ αὐτοῦ. καὶ τότε κῴδιος ἄρχεται τοῦ ἀμητοῦ. δυνατῶν δὲ τῷ ἑῴαν δύσιν ἄρχεται τοῦ ἀρότου, τουτέστιν ὅταν ὁ ἥλιος τὸν Σκορπίον ἤδη περιέχοι· τότε γὰρ ἑῴος ὁ Ταῦρος δύεται. ταῦτα δὲ εἰπὼν λέγει τούτοις ἐφεξῆς πόσον χρόνον αἱ Πλειάδες ὑπὸ ταῖς αὐγαῖς κρύπτονται ταῖς ἡλιακαῖς· ὅτι πεντεκόντα ἡμέρας. καὶ γὰρ πρὸς τῷ τέλει τοῦ Κριοῦ ὄντος, ἤδη κρύπτονται, καὶ εἰς Διδύμους μεταβάντος ἔτι ἀφανεῖς εἰσιν, καὶ ἐν μόνον τὸν Ταῦρον διόντος, φαίνονται καὶ ἤδη ἐπιτέλλουσι. ἀρότοιο δὲ, δυνομενάων.] εἰ μὲν ἄροτον τὸν πρωϊνὸν φησι, τῷ ὑπὸ τοῦ Ταύρου εἰσβολῇ πρὸς τοὺς Διδύμους τὸ ἥλιον φησίν, ἴστέον· εἰ δὲ ἄροτον τὸν ἑσπέριον φησὶ, τὸν καιρὸν δηλοῖ καθ' ὃν ὁ ἥλιος εἰς τὸν Σκορπίον ἐμβαίνει Ὀκτωβρίου καὶ Νοεμβρίου. αἱ τοίνυν Πλειάδες Μαΐου μηνὸς καὶ τῷ ιγ' ἐν τῷ Ταύρῳ κείμεναι προανατέλλουσι τοῦ ἡλίου, αὐτοῦ τοῦ ἡλίου μὲν τῷ κ' τοῦ Ἰανουαρίου ἐν τοῖς Διδύμοις ὄντος. δύνουσι δὲ αὗται, καὶ τῷ ιγ' τοῦ Νοεμβρίου μηνὸς, σὺν ἡλίῳ (μὲν τῷ κ' τοῦ Δεκεμβρίου μηνὸς) ἐν τῷ Τοξότῃ ὄντος. ἄλλως· Πλειάδων.] ἐν τοῖς ἔμπροσθεν προῤῥεθέντων αὐτῶν ἐργάζεσθαι, ἐντεῦθεν λοιπὸν ὑποτίθεται τὸ πῶς καὶ σὺν τίνι δεῖ. τὰς δὲ καιρὰς τοῦ δεῖν τι πράττειν οἱ παλαιοὶ καὶ ἀπὸ τῆς ἀστέρων ἐτηρεῖτο, καὶ ἀπὸ τῆς βοτανῶν καὶ φυτῶν καὶ ζώων βίου· οὗ αὐτῷ ὑποτίθεται πότε δεῖ σπείρειν, καὶ πότε ἀμᾶν. καί φησιν, ὅτι Πλειάδων δυνεσῶν. τοῦτο δὲ δεῖ προσυπακοῦσαι τὸ, ἕως ἀρχεται τοῦ ἀρότου ἥτοι σπόρου, καὶ ἀμᾶν ἀνατελλουσῶν. τοῦτο δὲ δεῖ πάλιν προσυπακοῦσαι τὸ ἕως· ἐὰν γὰρ μὴ ἔτω ζωγκλιζώμεθα, ἀσαφὲς τὸ λεγόμενον ἔσται γὰρ τῆς ἄστρων ἑκάστη ἡμέρα καὶ δυσὶν καὶ ἀνατέλλει. ἅπαξ δὲ τοῦ ἔτους, ζωὼ ἡλίῳ ἀνατέλλει, καὶ ἅπαξ ἑῴαν δύσιν ποιεῖται, αἳ πᾶσι σημαίνουσι τὰ τῆς ἔργων ὥρα. Πλειάδων ἑῴα ἀνατολὴ, ὅταν ὁ ἥλιος ἢ ἐν Ταύρῳ. δύσις δὲ ἑῴα, ὅταν ὁ ἥλιος ἢ ἐν Ζυγῷ. ἀνατολὴ ὄζιν, ἡ σὺν τῷ ἡλίῳ τῆς ἄστρων ἀναφορά· ἑπτολὴ δὲ, ἡ φανέρωσις τῆς ἄστρων, ἢ μᾶλλον τῷ κρύψαι τῷ ἡλιακῷ. ὅτι δὲ δυσὶν ζῴδιον μᾶλλον τοῦ ἡλίου, ἑσπερία δύσις. διάμετρόν ὄζιν ἡ διὰ τῆς κέντρου εἰς τὸ ζῴδιον γραμμή. ὁμοίως, δύο δεκατημόριον λέγει. εἰσὶ δὲ μοῖραι λ'. ἄλλως λά. καὶ λ'. ὁ ἥλιος κατ' ἐναντιότητα τῆς πόλου, τὸν ἴδιον δρόμον ποιεῖται. τὸ δὲ Ἀτλαγενείων, φασὶ γηλοῖον· ἔδει γὰρ εἰπεῖν, Ἀτλαντογενείων. ἄλλως. Πλειάδων, ιβ' ὥρας τῆς νυκτὸς, προανατέλλουσι τοῦ ἡλίου, καὶ τῆς ἀνατολῆς, μᾶλλον παρελθόντος τοῦ Ταύρου, ἤτοι μικροῦ Μαΐου. ἑπτολὴ γάρ ὄζιν, ἡ μικρὸν πρὸ τοῦ ἡλίου τῆς Πλειάδων ἀνατολή. ιβ' δὲ ὥρας τῆς νυκτὸς πρωϊναὶ δύσεις ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ Ζυγοῦ καὶ τοῦ Σκορπίου, ἤτοι Ὀκτωβρίου καὶ Νοεμβρίου μᾶλλόν ὅτι ὁ αὐτός. αἳ δήτοι, ἐν ἀρχῇ τοῦ κείου μᾶλλόν ἡ μοίρας καὶ πρὸ μοίρας τοῦ Ταύρου, καὶ προλάμπτοντος τοῦ ἡλίου καὶ προδύοντος.

χρησιμεύοντα σοὶ ἔσται.] τοῦ πρὸς ἀμητὸν χρησίμου. καὶ προσέθηκα σεσιωπημένον ἑαυτοῦ, δηλῶν ὅτι ὕστερος ἀεὶ γίνεται, διὰ τὸ ἐγκύκλιον τοῦ τοῦ ἡλίου κίνησιν, ἐν τεταγμένοις χρόνοις τὸν Ζωδιακὸν κύκλον σεσιπολοῦντος, καὶ τὰ μὲν ὑπολείποντος τῆς ζῳδίου, τὰ δὲ ἐπόντος. καὶ ἃ μὲν ὑπολείπει, τούτων αὐτῷ προανατελλόντων, οἷς δὲ ζωΐοις, τούτων αὐτῷ ζωανατελλόντων. ἂν δὲ γένηται ἀπ' ἐναντίας, τούτων ἀνατελλόντων μέν, ὅτι καταδύεται· καταδυομένων δέ, ὅταν αὐτὸς ἀνατέλλῃ καὶ τὸ ζῴδιον, ἐν ᾧ ὄζιν.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

ΠΛΗΙΑ'ΔΩΝ Α'τλαγενείων.] Ἐντεῦθεν εἰσβάλλει ὁ ποιητὴς καιρὰς σεσιφόρους διδάσκειν ἀροτεκτονικὰς καὶ ἀμητοῦ, καὶ τρυγητοῦ, καὶ γαυπηλίας, καὶ τῆς τοιούτων. καί φησι τῆς Ἀτλαν-

τοῦ θυγατέρων Πλειάδων ἐπιπλησσῶν τῷ ἑώαν αὐτῶν ὀπιπολῇ, ἢ τῷ ἑωπείαν, ἄρχεσθαι καὶ ἀρχὴ τοῦ ἀμητοῦ τοῦ ἀρότου ἢ καὶ τοῦ ἀροτειασμοῦ ἀπὸ κοινοῦ πάλιν τὸ ἄρχειν. δυσνομιάων.] καὶ μελλησῶν δῦναι, τῷ ἑωπείαν δύσιν, ἢ τῷ ἑώαν. ἀλλὰ λεκτέον ὀφεῖλον τῷ ἰσοείαν, εἶτα καὶ μαθηματικώτερον διδακτέον μοι. τοῦ ἐργατοῦ παιδὸς Ἰαπετοῦ καὶ Κλυμένης, ἢ Ἀσίας, τῆς Ὠκεανοῦ θυγατρὸς, γηγενῶν (ὡς οἱ μυθολογάφοι φασὶ) Προμηθεὺς, Ἐπιμηθεὺς, Μενοίτου, καὶ ὁ νῦν ἡμῖν προκείμενος Ἄτλας· ὃν καὶ μυθεύουσι κίονας φέρειν μακρὰς, αἳ γαῖαν τε καὶ οὐρανὸν ἀμφὶς ἔχουσι. τοῦτο καὶ Πλειόνης τῆς Ὠκεανοῦ θυγατρὸς γηγενῶν θυγατέρες ἑπτά. φησὶν οὖν φησὶν Ἄρατος ἐν τοῖς Φαινομένοις οὕτως πως·

Ἑπτὰ δή τινες εἰσὶν ἐπιφρίδιαι καλέουσι,
Ἐξ οἷαί περ ἔασιν ὑπόψιαι ὀφθαλμοῖσι,
Ἀλκυόνη, Μερόπη τε καὶ Κηλαινώ τ' Ἠλέκτρη τε,
Καὶ Στερόπη, καὶ Ταϋγέτη, καὶ πότνια Μαῖα.

Ταύτας, φασὶ, τὰς Πλειάδας, μετὰ τῆς μητρὸς αὐτῶν τῆς Πλειόνης, ἐπὶ Βοιωτίαν φεύγειν ὅλας ἑαυτὰς Ὠρίωνι ἐδίωκεν ὡς συλήσοντι, αἱ τοῖς θεοῖς δόξαντα περὶ Πλειάδας μεταμεῖψαι. Ζεὺς δὲ τῆς κακοπαθείας οἰκτείρας, αὐτὰς ἐν τῷ Ζωδιακῷ κατεστέρισεν. ἄλλοι δέ τινες δώδεκα θυγατέρας φασὶ γηγενῶν τῷ Ἄτλαντι, καὶ φόνον Γαῖαν, ὃν ἐν Λιβύῃ θηρῶντα ὄφεις ἀνεῖλον. καὶ αἱ μὲν πάντες ἀδελφὰς οὔσας θρηνοῦσαι ἀπῴλοντο. Ζεὺς δὲ ἀστέρας ταύτας ποιήσας, τὰς λειπομένας Γιάδας, ὧν τὰ ὀνόματα ὁ Ἀσκραῖος ἦν Ἡσίοδος ἐν τῇ Ἀστρικῇ αὐτοῦ βίβλῳ διδάσκει λέγων· — νύμφαι Χαείτειαν ὁμοῖαι,
Φαισύλη, ἠδὲ Κορωνὶς, ἐϋστεφανός τ' Κλεάγρη,
Φαιὼ τ' ἠμερόεσσα, καὶ Εὐδώρη πανόπτη
Ἃς Γιάδας καλέουσι βροτοὶ κεκλήατο δ' αὖτε
Θρῴπων.

Αἱ δὲ Πλειάδες προείπομεν ὅπως κατεστέρισαν. ἀλλὰ καὶ τὰ περὶ Ἄτλαντος καὶ τῶν τέτταρα κατασέρισιν ἀλληγορίᾳ καὶ ἱστορίᾳ διαίτην φαντασιστέον. Ἄτλας ἔστιν ἀλληγορικώτερον ὁ ὀρίζων καὶ διακρίνων τὸ ὑπὲρ γῆν καὶ ὑπὸ γῆν ἡμισφαίριον Ἰαπετοῦ ἤτοι κτιστοῦ ἀνδρὸς θεοῦ παῖς. ὅπερ καταρχὰς συγκεχυμένων τῶν πάντων κοσμικῶν ζῴωμάτων, ζωώδη τὸν αἰῶνα καθ' Ἕλληνας, ζοοθροτέρας κινήσεως τυγχάνειν, καὶ ὅταν διαείσας τὸ ἄνω καὶ κάτω ἡμισφαίριον καὶ διαχρήσασθαι τὸ πᾶν. θυγατέρες Ἄτλαντος, αἱ Πλειάδες καὶ Γιάδες, καὶ τὰ λοιπὰ ὄνομα καὶ ἄστρων καὶ ἀστέρων, ὅπ μὴ τὸ διοειδῶσαι τὰ ἡμισφαίρια, καὶ διαφθαρῶσαι τὸ πᾶν, οἱ ἀστέρες ἐφάνησαν, καὶ πᾶν ὄνομα ἄστρων τὸ ζύσημα. λέοντες δὲ, ἃς ὁ ἄξων Ἄτλας κατέχει, ὁ βόρειος πόλος ὅτι καὶ ὀρατός. καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν στοιχειακῶν Ἄτλαντος, τοῦ καὶ ἄξονος. γέγονε δέ καί τις Λίβυς ἀνὴρ μαθηματικώτατος, Ἄτλας τὸν κλῆσιν, ὃς ἐμυθεύθη τὸν οὐρανὸν ἔχειν, διὰ τὸ ἀείστως ἀστρολογεῖν, καὶ περὶ ὄνομα ἀστέρων ἀκριβέστατα διδάσκειν, ἔτι καὶ φησὶ Ἔφορος καὶ Γάϊος καὶ θυγατέρες Πλειάδες καὶ Γιάδες φιλαδελφόταται· ὡς καὶ αἱ ἐν τοῖς ἄστροις συνοικοῦσαι· οὐ κατοικείαν, ὡς καὶ τοῖς ἀστρολόγοις οἱ ἀστέρες ὧσιν ἀγνωστότατοι, ὀνόματα ἔχοντες, καὶ ὄνομα εἰδῶν αὐτοῖς ἄστρων ἐπιφερόμενον· τοῦτο δὲ καὶ μύθοις ἕτεροι παραπλήσιον, ὡς καὶ ὅτι Πτολεμαῖος ὁ Κόνωνι καταστερίσας τὴν Βερενίκην τὸν πλόκαμον. εἶτα μὲ [εἶτα] καὶ οἱ λοιποὶ πάντες ἀστέρες καὶ τὰ ἄστρα καταστερίσασθαι· ἐγὼ δὲ αὖ ἐκ δὲ αὖ ἐποθέμενοι, κατά τινας τάξεως σοφῶν, ἀστέρες γηγενῆ, ὡς ὁ κωμικὸς Ἀριστοφάνης ἐμπέπαικε· ἀλλὰ τὸ ψυχρὰ λέγειν καὶ κατασκιάζειν παρέντες, τῷ τε ἰσοείαν τῷ περὶ τῆς διαξύσεως τῶν Πλειάδων ἐπαρχόντος, καὶ τῷ τῆς Ἠλέκτρας πυρίπτωσιν ἐν τῇ πορθήσει τῆς Τροίας, μὴ ἐπὶ γηγενὲς γηγενίης. μικρὸν δέ τι φάμενοι περὶ τοῦ ὄνου καλεῖται φλογιαῖς, καὶ περί τινων ἑτέρων βραχυτάτων, χαρίσομεν πρὸς τὸν διδασκαλίαν τῶν ἀστρικῶν ἐπιτελῶν καὶ τὴν ὕλησιν. ἀρχαγγελικὰς δὲ δυνάμεις ὅστις ἐμπέφυκε τὰς Πλειάδας μανθάνειν, ὡς καὶ τὰς Μούσας, προσεχέτω τῷ Πρόκλῳ· ἐγὼ δὲ ἡμῖν τοῦτο λαίφος, οὐδὲ ζωμὸν ἐπαμβίδα, ἀλλὰ σαφές τι καὶ ζωτικὸν τῆς ἀληθείας ἐχόμενον, εἰ μή τι ἢ ψυχὴ πρὸς ἰσοείαν ἐλλόχιμον ἢ διαφθαρῆναι, ἢ τι μυθικῆς ἀλληγορίας, ἢ ἀστρικῆς γεγραμμένον τεχνικῶς διαχάραξαι, ἢ μετεωρικοῖς λόγοις ζωθήκης, ἢ πόρπης ῥημάτων, ἀλλὰ σαφεῖ καὶ σεσιτζίῳ τῇ λέξει, ὡς ὁ διδασκαλικὸς λόγος ἐξαναλαβεῖ. Πλειάδας λέγουσι, ἀπὸ Πλειόνης τῆς αὐτῶν μητρὸς· ἢ ἀπὸ τοῦ πλεῖν τὰς ἀστέρας· αὐτὰς γεωργικὰς φυλάττουσας τὸν ἀέρα· ἢ παρὰ τὸ πολλὰ χρησιμεύειν

σημαντικὰ χὺ Διόρυς ϗ πορός· ἢ ὁπτηλτῶν ἀλ-
λήλων κεῖν) φασὶ τὸ λαιὸν κέρας τῶ ταύρ. λή-
ξη καταχθονίς ϗ φασὶ Τ'άδων χράφειν, εἶπον
τὰς Πλειάδας πρὸς τὸ λαιὸν κέρας κεῖσθ τῶ
ταύρ. ἰσίον ἔν ὅτι αἱ Τ'άδες κεῖν) φασὶ τὸ
λαιὸν μέρ⊙ τὸ ῥηθέν, αἱ ϔ Πλειάδες φασὶ τὸ
ἐρεῖον τῶ αὐτῶ ταύρ, ὅσπερ ἡμῖτομές ὄσιν.

Ἀτλαχμίων.] οἱ ἀφὶ τὸν Πρόκλον χλοΐσι
φασὶ, τὸ Ἀτλαχμίων, ἀτλαντοχμίων λέγον-
τες εἶ δίον. ἐχὰ δέ φιλολόγως ἔχειν ϗ ἀμ-
φοτέρως. κλίτ) χὰρ Ἄτλας Ἄτλαντ⊙, ϗ
Ἄτλας Ἄτλαδος ὅ τὸ Ἀτλαχμίων. ὀπτηλ-
λομενάων.] φασὶ ἀναπολῶν ϗ δυσιῶν ἀστικῶν
εἰπεῖν ὡρμημένῳ δίον μὴ πρῶτον καθάπαξ
δίστερον ϗ σωτόμως ἐκθεῖσαι πᾶς ἀστροθεσία
ἐν τῷ Ζωδιακῷ λοξοκυκλίτῃ κύκλῳ, ὃς ὑπὸ βορέ-
ᾳ ἀρξὶ νότου κινεῖ). Ἄρχον ὑπάρχει τρι-
άκοντα δυοκαίδεκα, ἃ ϗ ζώδια καλῶν) ὧν
τὰ ὀνόματα, Κριὸς, Ταῦρ⊙, Δίδυμοι, Καρ-
κῖν⊙, Λέων, Παρθέν⊙, Ζυγός, Σκορπίος,
Τοξότης, Αἰγόκερως, Ὑδροχό⊙, Ἰχθύες. ἐν
ἑκάστῳ ϗ τῶν ἐπτὰ ἀστέρων ζωῶν, αἱ καὶ Ζφαῖ-
ρες καλοῦν), εἰς ἓν λέγ) ὁμῶν πλανωμένων
ἀστέρων. ἐν μὲν τῷ ἀνατολῇ ϗ πρώτῃ, Κρόν⊙·
ἐν ϗ τῇ δευτέρᾳ Ζεὺς ἑστῶς Ἄρης, ϗ μετ'
αὐτὸν Ἥλι⊙, εἶτα Ἀφροδίτη, ϗ μετ' ἐκεί-
νην Ἑρμῆς, ἢ ϗ Σελήνη πάντων ὑστέρα ϗ κατω-
τάτω. Πλανῆτες ὀνομάζον), ὡς ὑπὸ δυσμῶν
ἐπ' ἀνατολὰς κινόμενοι, ἐναντίως τῇ κόσμου τῦ
ἐφαπτῦ. ζώδια μὲν (ὡς ἔφλν) εἰσὶ δώδεκα·
πλάνητες ϗ ἀστέρες ἑπτά· ἄστρα ϗ ἀστραπὴ λέ,
Ἄρκτ⊙ μεγάλη, Προκύων, Ἄρκτ⊙ μικρά,
Γίγαντ⊙, Ὠρίων, Ἡνιόχ⊙, Κύκνος, Κόρακ, Ἅδρος,
Λύρ, Λύρα, Ἑλίκη, Ἐγγόνασι, Στέφαν⊙
βόρει⊙, Στέφαν⊙ νότι⊙, Ἀρχὰ, Ἠριδανὸς πόταμός, Πλειάδες, Θυματήριον, Τ'άδες,
Ἀρκτοφύλαξ (ὁ ϗ Βοώτης) Ὀφιοῦχ⊙, Κη-
φεύς, Κύων, Τόξον, Κύκνος, Κέντρ, Ἰχθύς, τὸ
Δέλτα. ταῦτα πάντα τὰ ζώδια ϗ τὰ ἀπλα-
νῆ, ϗ οἱ πλάνητες, δηλῶν πειρῶντα αὐτὰ
πῶ ϗ δύσεις. μίαν μὲν, ὧν συμ τῷ ἥλιν
ἀνατέλλοντα καθαπάξ ἀμέρα, ὑπὸ τῦ ὑπερ-
γείου ἀμφασκιοῦ εἰς τὸ ἀόρατον, ϗ πάλιν ὑπὸ
τῦ ὑπεργείου εἰς τὸ ὁρατὸν δύνοντα· ἑτέραν τὴ
διαστὴν μὲ ϔ ἐπιτολὴν τῶ ϗ δύσιν ποιοῦν) σω
τῷ ἡλίῳ κατ' ἀντίσπασιν κύκλου, ἀνατολὴν ἑώαν
ϗ ἑσπερίαν ϗ δύσιν ὁμοίως. τίνες ὃ αὖται, ϗ
πῶς ϗ κατὰ χρόνον) μανθάνε. ὅταν τις ἀστὴρ, ἢ
ἄλλον, ὑπὸ ταῖς ἑφηνυκμέναις ϗ πρώταις μοίραις
τινὸς ζωδίν ἐσχάν, ἄντερ ϗ δῦσις ϗ ἀνατο-
λικὸς λέγεσθον, ὁ δ' ἥλι⊙ προδραμὼν ταύτας
ἐν φαεῖ ἐπιόντας, ϗ μετ' αὐτὰς ὢν τῇ, ἂς ϗ
ἀντιτεχνὰς ϗ δυτικὰς καλῶσι, πρωτικὰ δὲ μοί-
ρας ἀπέχειν τῦ ἀστέρ⊙, λέγ) τόν ὁ ἀστὴρ
ἑώας ἀνατολὴν ἀφὸ ϔ ἥλιον ἔχειν. αὖ ϔ ταῖς
πρώταις μοίραις ὁ ἥλι⊙ ἦ ἔχῃ, ὁ δ' ἀστὴρ ἐν
ταῖς ἑπομέναις τῇ προλαβὼν τὰς μοίρας τὸν
ἥλιον, τότε λέγ) ἑσπερίαν ἀνατολὴν πρὸς τὸν
ἥλιον ἔχειν. δύσις ϔ ἑώα ὅταν ἀστέρ⊙, ὅταν ἐν
ταῖς ἡγεμόναις ὁ ἀστὴρ φαίνῃ, ἐν ϔ ταῖς ἑπομέ-
ναις ὁ ἥλι⊙ ἦ ἔχῃ, ἀφεστικὼς τὸ ἀστέρ⊙ ιδ', ἢ
ιε', ἢ ἐλάττονας μοίρας. δύσις ϔ ἑσπερία, ὅταν
ὑπάρχῃ τὸ ἀνάπαλιν, ἐν ταῖς ἡγεμόναις μὲν
μοίρας ὁ ἥλι⊙ ἦ ἔχῃ, ἢ ἑπομένας ϔ ὁ ἀστὴρ
ιδ'. ἢ ιε', ἢ ἐλάττονας μοίρας ἀπέχων τῦ ἡλίν
αὖ) εἰσὶν αἱ ἀνατολαὶ ϗ δύσεις. σημεῖά ϔ
ϗ προρρήσεις, ϗ ζωφθὰς ϗ πτῶσις, ϗ κολλήσεις
ϗ ἐπαφὰς ϗ τὰς λοιπὰ σχήματα τούτων, ἃ
λέγειν, ὡς πρέπει, ἡ ὑπόθεσις τῶν Πλειάδων χά-
ρις) ἀπὸ Μαΐου ἐνάτης, μέχρις Ἰουνίου κϛ'. ἡ ϔ
τούτων δύσις, ἀπὸ Ὀκτωβρίου ἕ, μέχρι Δεκεμ-
βρίου ἑνάτης, σαφῆς ϗ ἀσφαλῆς μεθοδεύσαι
ϔ ϗ ἀκριβέστερον ἐμπορεῦσθαι μάθης. τὸ ἄρχεσθ,
ϗ πάντα τὰ παρέμφατα, ἀντὶ προσακτικῦ
τίθησιν ὁ ποιητής. ἢ νοεῖ) ὅτι πᾶσι τὸ θέλε ὄν,
θέλε ἐργάζεσθ, θέλε σπείρειν, ζευγνύειν, ϗ τὰ
ὅμοια. Ἄμετ⊙, ἀπόρητ⊙ ἐστὶν ὁ ἀπόρ⊙,
ὀξυτόνως ϔ τὸν χρόνον διαχάφει. Τὸ ζώδιον ὁ
Ἥλι⊙ ὑπὸ στέλ⊙ φθάνει. ζωεγγύουσι δὲ
αἱ Πλειάδες, ἐπειδὴ μ τὸν Κεῖν ὁ Ταῦρ⊙
ἐστὶν, ἐ τῇ ζώνῃ αὖ) κεῖν), πάντα ἀμαυροῦν)
τὸν Ἥλιν ζωέγγυος προσβάλλοντα⊙ αὐταῖς τὸν
χρῶ ὅλον Ἀφίλλιον μῆνα διέρχε) ϔ κεῖν. ἐν
χρῶ ϔ ἀνατείλασι ἡμέρας ὁ ἀνατολὴς ϔ μικρὸς
ἔσης, ὑφ' ζωέγγυος ὄντος ϔ Ἥλιν αὐταῖς, ὑπὸ
τῦ πλείστ φωτὸς ἀμαυροῦν). ἀφ' ἐ ϔ πλειό-
νων ϔ Κεῖν, προσβάλλοντ τῷ Ταύρῳ, χρὶ Μαΐου
ἀνατέλλοντ. ὁ ϔ Μάι⊙ ἔχει τὰ δ γῆν ϗ λε, πλὴν
ὁ ϔ πλειόνων τὸν Μάϊον, παθ' ὃν μετέρχε) τὸ
τῦ Ταύρ ξ ὕψιον, προσβάλλει τῷ Διδύμῳ χρὶ

τὸν Γωνίον μῆνα· δίχθα δ' ἢ τὸν Ταῦρον, καὶ ζωὴ ἐπείνῳ τὰς Πλειάδας, καὶ προσβαλὼν τῷ Διδύμῳ καὶ τὸν Γίνιον, τότε μαδεινὸς ἐμπιδίζεται ἐπεῖναι ἀνατέλλοντα, καὶ τὸν Γίνιον μῆνα, καθ' ὃν ἄρχονται θερίζειν [σημαίνων ἐναντίως ἔτεροι φασὶ, τῇ τῶ Τζέτζου ἐξηγήσει.]

Πλειάδων Ἀτλαγενέων.] καθ' ὃν καιρὸν ἔνι τὸ ἀροτεμεῖν, ἤγουν σὺν Ὀκτώβριον καὶ Νοέμβριον μῆνα, τότε καιρίως ἀνατέλλουσι· ἐπτὰ γάρ, ἢ μετὰ τῆς ἡλίου δύσιν ἐπιφαίνονται τὸ ἕωθεν. αὗται γὰρ καὶ τὸν καιρὸν τῆς ἀρότου, ἤγουν τὸν Ὀκτώβριον καὶ Νοέμβριον μῆνα, ἀνατέλλουσιν ἀφ' ἑσπέρας, μετὰ τὴν ἡλίου δύσιν καὶ ἀπὸ τοῦ καιροῦ τῆς θέρους, τὸν Γίνιον καὶ τὸν Ἕλιον, ἀνατέλλουσι τὸ ἑωθεν. Αἰδοῖ τοι πύκτας τε καὶ ἥμισυ.] μ. κυ. ἡμισυ. ἑωθινὸς καὶ ἐν τῷ ζωδιακῷ πύλῃ ὁ Κριὸς μετ' αὐτὸν ὁ Ταῦρος· μετὰ τὸν Ταῦρον ὁ Δίδυμος. ἐν τῇ μέσῃ δὲ τῆς Ταύρου, ἤγουν ἐν τῇ ζώνῃ, κεῖνται αἱ Πλειάδες αἱ ἑξ, αἵ πινες λέγουσι καὶ κοινῶς ἑπτάστερον. ὁ δὲ Ταῦρος ἐφημίσθη μέχρι τῆς μέσης πόδας μὰ ἔχων. ὅτε δὲ ἔλθῃ ὁ ἥλιος ἐν τῷ ζωδίῳ τῶ Κριῶ, καὶ διέρχεται τοῦτο, (καὶ μῆνα δὲ Ἀπρίλλιον αὐτὸ διέρχεται,) προσβάλλει τῷ Ταύρῳ καὶ Μάϊον ἅπαντα, καθὼς προείπαμεν. χαρασσομένου σπόρου.] καθίσμενος ὁ Ἡσίοδος τῷ Πέρσῃ ἐξ αὐτοπαθῶς καὶ δύσεως τῶν Πλειάδων, εἰδέναι θέλει καιρὸν καὶ ἀρότου, ὅτε καὶ λυμῶνται ἡ τέτων γνῶσις ἰδιώτῃ ἐδὲ καὶ αὐθρί, σαφεστέρως καὶ ἐξ ἰδιοπαθείας ἐδιδάγματος δείκνυσιν αὐτῷ τὴν τῶν Πλειάδων ἀνατολὴν, λέγων τότε αὐτὰς δύνειν, ὅτε οἱ γεωργοὶ χαράσσουσι καὶ σοφῶς τὰ σπέρματα, καὶ φεύγουσι δυσεπιτέλεστον. ἐξ ἀρότου, ἐκ ἐξ ἀρότου ἔστι καταπαύσας, ὅπως διὰ τῶν ἐναντίων τῆς κέρδους φεύγῃ φεύγειν γεωργίαν αὐτὸν, ἀργὸν φύσει πυγχάνοντα, καὶ ῥαθύμαστον.

Οὗτός τοι παύροισι μέλει νόμος, οἵ τε θαλάσσης
Ἐγγύθι ναιετάουσ', οἵ τ' ἄγκεα βησσήεντα
Πόντῳ κυμαίνοντι δὴ φερέοικον ἀρούρην
Ναίουσιν. γυμνὸν σπείρειν, γυμνὸν δὲ βοωτεῖν,
Γυμνὸν δ' ἀμᾶσθαι, εἴ κ' ὄφελός τοι πάντ' ἐθέλῃσθα
Ἔργα κομίζεσθαι Δημήτερος· ὥς τοι ἕκαστα
Ὥρῃ αὔξηται, μή πως τὰ μετόπιθε χατίζων
Πτώσσῃς ἀλλοβίους οἴκους, κοὐ μεθ' ἕν εὕρῃς.
Ὡς καὶ νῦν ἐπ' ἐμὲ ἦλθες· ἐγὼ δέ τοι οὐκ ὀπιδώσω,
Οὐδ' ὀπιμεδήσω. ἐργάζου νήπιε Πέρση
Ἔργα, τά τ' ἀνθρώποισι θεοὶ διετεκμήραντο·
Μή ποτε σεὺ παίδεσσι γυναικί τε δυμὸν ἀκάμοις
Ζητοῦσ' βίοτον κατὰ γείτονας· οἱ δ' ἀμελῶσιν.
Δὶς μὲν γὰρ καὶ τρὶς τάχα τοὔξεαι· σὺ δ' ἔτι λυπῇς,
Χρῆμα μὲν οὐ ποιῇς, σὺ δ' ἐτώσια πολλὰ ἀγορεύσῃς.
Ἀχρεῖος δ' ἔσται ἐπέων πορος. ἀλλά σ' ἄνωγα
Φειδόμενος χρειῶν τε λύσιν, λιμόν τ' ἀλεωρήν.
Οἶκον μὲν πρώτιστα, γυναῖκά τε, βοῦν τ' ἀρότηρα
Κτητὸν, ἀ γαμετὴν, ἥτις καὶ βοσὶν ἕπηται.
Χρήματα δ' ἐν οἴκῳ πάντ' ἄρμενα ποιήσασθαι·

Hæc reliquo arantum est regula: quique mare
Prope habitant, quique valles flexuosas
Mari fluctuante procul pinguem regionem
Habitant. Nudus serito, nudusque arato,
Nudus quoque meito: si quidem tempestiva omnia velis
Opera ferre Cereris, vt tibi singula
Tempestiua crescant, ne quando interim egens
Mendices ad alienas domos, nihilque efficias.
Sicut & nunc ad me venisti, ego vero tibi non amplius dabo,
Neque amplius mutuo eradam. Labora stolide Persa,
Opera quæ hominibus dii destinarunt:
Ne quando cum liberis vxoreque animo doleris
Quæras victum per vicinos; hi vero negligant.
Bis enim & ter forsitan cõsequeris: si vero amplius molestes,
Rem quidem non facies, tu vero inania multa dicest
Inutilis autem erit verborum copia. Sed te subeo
Cogitare debitique solutionem, famisque euitationem.
Domum quidem primum, vxoremque, bouemque aratorem,
Famulam non nuptam, quæ & boues sequatur:
Vtensilia vero domi omnia apta facito:

Μὴ σὺ

Μὴ σὺ μὲν αὐτῆς ἄλλον, ὁ δ' ἀρνῆται, σὺ δὲ τητᾶ,
Ἢ δ' ἄρη ὠδαμέβηται, μινύθῃ δέ τοι ἔργον.
Μηδ' ἀναβαλλέσθω ἐς τ' ἄυριον ἐς τ' ἔνηφιν.
Οὐ γὰρ ἐτωσιεργὸς ἀνὴρ πίμπλησι καλιὴν,
Οὐδ' ἀναβαλλόμενος. μελέτη δέ τοι ἔργον ὀφέλλει.
Αἰεὶ δ' ἀμβολιεργὸς ἀνὴρ ἄτῃσι παλαίει.

Ne tu quidem petas ab alio, illeq. recuset, tu vero cateas:
Tempus autem prætereat, minuaturque tibi opus.
Ne vero differas inq. crastinum, inque perendinum.
Non enim laboris fugitās vir implet horreum,
Neque procrastinator. Cura vero tibi opus auget.
Semper autem dilator operū vir cum damnis luctat.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Οὗτος τοι παύων πόλεμον νόμος.] ἕυτη ἡ τάξις ὅτι τῆς ἀνειμαχίης, καὶ ἐπίνειος, οἵ πνες ἐγγὺς θαλάσσης οἰκοῦσι, καὶ ἀκίνειος, οἵ πνες ἄγχοα βιατήεντα οἰκοῦσιν, ἤγουν ἀγκωνοειδεῖς τόπους χαλεπούς, καὶ καταδύσεις ἔχοντας πίονα λήϊα χέρσου, ἤγουν λιπαρὴν γῆν ἀνάρρυδα· τουτέστιν ἄπονον κατ' ὀλίγωσιν τὰ μάκιστα, τὰ κάματα ἐγγίνονται αὐτοῖς. αὐασταλὲς δὴ ἦλθ', ὅτε τὰ ἤλυθε φαίνεσθαι, εἰ καὶ δὴ πάνυ πολὺ ἀπέχωμεν ὁ ἅλιος, ὡς ἤδη ἑτέρην πανέδα ἀνατελλεῖ. ἀμητὸς ὁ χαρὸς ὅτε ἀμᾶται, καὶ ὁ καρπὸς ὁ ἀμώμενος, καὶ ἡ θερίζεται, ἤγουν αὐτὸ τὸ ἀμᾶν, ὡσεὶ ἀλοητὸς ὁ χαρὸς ὅτε ἀλοᾶται, καὶ ὁ καρπὸς ὁ ἀλοώμενος, καὶ τὸ ἀλοᾶν. καὶ πτυητὸς ὁ χαρὸς ὅτε πτυᾶται, καὶ ὁ καρπὸς ὁ πτυώμενος, καὶ τὸ πτυᾶν. ἀρότος δὲ ὁ καιρὸς ὅτε ἀρῶσι, καὶ τὸ ἀρόειν. δοκῶσι δὲ ὀξυώδεις, οἷς γιατὸς, ἐπιστὸς, καπτὸς, ἀλάπτος, θιατὸς, ὑμητὸς, καὶ ἁπλῶς πάντα τὰ εἰς τὸς ἀπὸ ἄλλου τινὸς παθητικῶν παρακειμένων ληγόντων ἀπαρεμφάτων συζυγιῶν. αἰτία δὲ φαίνεται δὴ ἥδε ἕκαστον τούτων ὅτι τῶν μὲν τὰ σημαινόμενα ὀξυτονεῖται, ὅτι δὲ τῶν περισπωμένων, δύναται παπτῆς, δυάς καπῆς. ἀρειόλομένη.] πολεῖν τὸ σχίζειν, καὶ ἀναπολεῖν τὸ ἀναστρέφειν, καὶ ἀμπολεῖν ὁ ἀμπέλους, ἤγουν τοὺς ἀμπέλους τρέφειν. ἀφ' ὧν ἀμπολῶμαι καὶ ἀναπολῶμαι, οἷα καὶ συκοπολεῖν ἀμπολόμενος, ἐπεὶ τὸ ἀμπολώμενος αὐτοῖς ἀναπολεῖν τὰς ἀμπέλους ἔλεγον, ἤγουν ἀναφυτεύειν. γυμνὸν ἀπορεῖν.] γυμνόν σε, παραπλήσιόν σοι ἀπορεῖν. γυμνὸν δ' βόωτῆν.] ἤγουν βοηλατῆν.

Γυμνὸν δ' ἀμᾶν.] τουτέστιν ἀμᾶν, αὐτὸ τῷ ζυγῷ ἀφαιρεμένῳ ἀπὸ τῶν βοῶν, καὶ δίχα ἐόντα ἐφ' ἑνὸς ζυγοῦ, αὐτὰ τὰ συγκαμίζειν ἤγουν ζυγοῦσθαι καὶ ἀποθέσθαι πάντα τὰ ἔργα τῆς γῆς, τουτέστι τὰς ἀρούρας, ἐς ἡνῦῆ βλασάνει καὶ ζωογονεῖ. Ὡς ἔτι.] ἤτοι ὥσπερ καὶ ἐν τῇ χειμερῇ ἀωτῶν, ἵνα σοὶ ἔμπεσε αὐξάνῃ καὶ τὸν φρουρὸν ἀωτοῖς χειμέν. ἵνα μήπως τὸ μεταξὺ σπόριμον, πλάσεις αὐτὶ τῷ ζμικραλμένῳ καὶ πετετιχομένῳ ἔρχῃ ἐπ' ἀλλοτρίους οἴκους αὐτῶν ἀλωτόν, καὶ μηδὲν αὐτὸ ᾖς, καθὰ καὶ ναῦς ἐπ' ἀμὲ ἦλθες, ἐλεύθερος δέ σε ἐάσει ἐφ' οἷς ἔδωκα δόσει.

Οὐδ' ἀπιμήσῃσι.] ἤγουν ἐφ' οἷς ἐμίσησε μισήσει. ὡς ἐφ' ἑρμηνεύσαντος δοκεῖ τὸ ἀπιμήσῃσι τῷ ἀποδώσει· τὸ μὲν γὰρ ἄδωλον εἶχε τὴν δόσιν, τὸ δὲ ἀπιμήσῃσι οἷς ζημίαν ὅτι σῖτος ἢ τοιοῦτό τι μέρος ἀποδώσει. ἐργάζεο πάντα Πέρσῃ.] ἐργάζου αὐτοῦ τὰ ἔργα, ἃ οἱ θεοὶ τοῖς ἀνθρώποις διεπαμήσαντο, αὐτὶ τῷ ἐγκώσιμα, τιμαίρεσθαι ἔδωκαν. θεὸς γὰρ ἑκάστῳ τὰ σωτήρια λέγει, ἀφ' ὧν τιμωρόμενοι αἱ ἀθάνατοι τὰ τῆς γεωργίας ἔργα ἐργάζονται.

Μή ποτε ζωὸς παύσεται.] ἵνα μή ποτε ζωὸς κακοῖς καὶ χρήμασι καὶ τῇ ψυχῇ ἀνιώμενος, ζητῇς τὰ σοὶ ζωὸν χρήσιμα, καὶ τὰς γείτονας. οἱ δ' ἀμελῶσιν.] ἤγουν ἀνεπιτρόπους ἔχωσι καὶ ἀφροντίσως πρὸς τὸν σὸν σῖτον, ὃς μὲ καὶ καὶ πρὸς ἴσους ἐπιτόξῳ. καὶ δὲ ἐπιπλέον ἐπολλῆς χρήματα μὴ ἤγουν ἀγάμα, καὶ φράξεις, καὶ τοῖχοι οἰκίαις. ζῶ δὲ μάτην πολλὰ ἀχρεῖα ἔστιν, ἤγουν ἐπ' ὠφελείᾳ χρησιμεύοντα. ἀλλά σε ὀλοφυρόμενος φρεζὶ καὶ αὐτὸν τῷ μελετᾶν διὰ φρονεῖν πανίδας, χρεῶν τε λύσιν, καὶ δίκης ἀλεωρὴν, τουτέστι σαφήνειαν. Οἶκον μὲν φράξαι.] τὸ παίσασθαι ἀπὸ χοίνης, οἶκον μὲν φράξαι παρακελεύομαί σε ποιήσασθαι καὶ χώματα κατὰ πανέδας διορύξαι· ἡ γὰρ δηλοῖ ζωοπανικὸς ὢν καὶ ὅτι τότε τὸ ποιήσασθαι ζωοπανικὸς ἦν τὸ οἰκίαν καὶ ἀποθήκην τοῦ φορτισθέντος τὸ ἢ ἕξης

— χώμα-

—γυναῖκά τε κτητὴν, ἵνα βοῦν ἀροτῆρα, Κτητὴν ἠ γαμετήν.] φησὶν ἀποδοῦναι τὸν ἐξῆς λόγον ἐν τῷ μεταξὺ τίθησι τὸ βοῦν ἀροτῆρα. ζωπύρου δ', ὡς ἔοικε, ποιεῖ τὸ τοιοῦτο, καὶ ἐν τοῖς ὀπίσω γὰρ, ἐν οἷς διέξεισι συλλογιζόμενος ὁποῖόν ἐσον οἱ μὴ τὸ τίμιον ἡγούμενοι ἀνθρωποι, μὴ πολλὰ ἐπαγει, μᾶλλον δὲ κακῶν ῥητῆρα τὸν ἀφειξῆς λόγον. τὸ γὰρ ἐξῆς, μᾶλλον δὲ ἀνδρα κακῶν ἐργάτην τιμήσουσι, εἶπε, καὶ ὕβριν τιμήσουσι δηλονότι. ἀχθομαι ποιητικῶς, ἄχθομαι κοινῶς, ἐν δὲ τῷ ἀχθόμενος προδήλη γίνεται τὸ ὁ, ὡσαύτως ἐν τῷ ζητούμενος. ἀροτῆρ ποιητικῶς, ἀρότης κοινὸν, ἔνιοι δὲ ἔνος γ', καὶ θασσόν. ἀπὸ γὰρ τοῦ ἕν γίνεται, ἐὰν ἡ διπλασιασθῇ τὸ ν' Αἰολικῶς, ἕννος.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Οὕτως τοι πάντα τέλεται.] πάσας ἀνελόντων τὰς προφάσεις τὴν ἀναβαινομένην τὸν ἄμπον, ἢ τὸν ταῦρον, εἰς προφάσιζον λέγοντας ἢ πολιτικὰ ἢ ἀγροικικὰ εἶναι γλῶ, καὶ διατεῖται μὴ ὅτι οἱ ἄλλοι ἀπέρειν ἢ διεζειν, ἐγκελεύεται μόνον τὸν καιρὸν ἐπιτηρεῖν. τοῦτον γὰρ μόνον ἀμπατὸν καὶ ἀρότου καιρὸν, τὴν πολιτῶν, τὴν ἀστῶν, τὴν ἀγελαίων. καὶ δεῖν ἀφορασίσεως ἐν τούτῳ καὶ ἀμαξῆς καὶ ἀροτείῳ ἀναξαίπτους τοὺς γεωργούς.

γυμνὸν δ' ἀπείρειν.] τὰ τῆς γεωργίας ἔργα ἀπείρειν, βουλεύεσθαι, διεζειν, πάντα κελεύει γυμνὸν μετιέναι· δηλοῖ ὅτι τῷ ἱερῷ ὀρτῷ διδόναι· τοῦτο δὲ ποιητικὰ, καὶ μή τι προμήθους ἕνεκα, μήτε ὕοντος τοῦ Διός. ὅτι γὰρ καὶ αἱ βλαστήσεις ἔσονται διφροῦς αἱ συγκεκαλυμμέναι τὴν καρπῶν ἐπιφορὰν ἐκτελοῦσι· φασὶ δέ τινες χειμῶνα τοῖς γεωργοῖς, μὴ χειμάδος ποιεῖν, ἐπιφέρειν αὐτὸν ἐν τῷ γεωργεῖν καὶ σπείρειν ἐν ἴσῳ καταξήρων. κάλλιον δὲ φασιν ὁ Πλούταρχος μετὰ τὴν σπορὰν ὕσειν σωθῆναι, ἢ πρὸ σπορᾶς. δῆλον δὲ, τὸ γὰρ χειμερινὸν ἀνατολὴν Πλειάδος σπαρῆναι καὶ πρὸ βρωμάτων φύσεως ἐδεομένων, ἐν Αἰγύπτῳ καὶ περσίαις καὶ μέσαις βρωμάτων, μέλλει ἐν πεπλασίῳ τούτου τοῦ χρόνου. ἄμεινον τὸ ἐπιγειότερον ὄντων ἀγαθὸν μᾶλλον, ἢ τὸ ὑποφθάνειν· οἱ δὲ ἀρχαῖοι καὶ φρονιώτερον ἕκαστον, καὶ δῆλον ἐκ τῶν Ἑλλησπόντιων πλειστῶν. ἄλλως.

Οὕτως τοι πάντα τέλεται.] ὅτι ἀπὸ πάσων τῶν γλῶν ὁ αὐτὸς νόμος ἐστὶ τοῦ καιροῦ καὶ τοῦ ἀροτείου καὶ τοῦ διεζειν. Γυμνὸν δ' ἀμᾶσθαι.] ὡς ἂν σφόδρα ἔσῃ πρὸς τὸ ἔργον μὴ φορῶν τὸ ἱμάτιον σου, ἵνα μὴ ἐμποδίζῃ σε αὐτῷ. εἰμὶ δὲ καὶ πάντα δηλῆς ἀπὸ τῆς γῆς κομίζεσθαι. ἀμᾶσθαι.] ἀμείβειν, σωματροίζειν ἢ διεζειν. βοωτεῖν.] ἢ τὸ ἀροτριᾶν, ἢ τὸ βοῦς βόσκειν. Πλειάδος λέγοντος ἢ ὑπὸ Πλειόνης; ἢ ὑπὸ τῶν πολλοῖς ἢ χρειώδεις, ἢ ὑπὸ τῶν εἰς πελειὰς μεταμορφωθῆναι, ὅτε τὸ φεύγειν τὸν Ὠρίωνα ὡς τοξότην. ἢ ὑπὸ τοῦ πολεῖν ὅτε σπείρει καὶ συμπληροῦν τὸν ἐνιαυτὸν, ἐξ ὧν καὶ πλειῶν ὁ ἐνιαυτὸς, ἢ ὅτι πλείας εἰσὶ καὶ ἑπτὰ δηλοῦσιν, ἢ παρὰ τὸ πλῆσιον κεῖσθαι, πλησιάδες τινὲς οὖσαι. ῥαίπους τὰ μεταξὺ χαλίζων.] ταῦτα ἐκ τοῦ ἀδήλου ἰδίως ἐπέστρεψεν, ἀπάγων αὐτὸν τῆς ἀργίας καὶ τοῦ πωχεύειν, ὃ δὴ πωάσειν ἀλλοτρίους οἴκους· καὶ γὰρ ὁ πωχὸς σήπη,

ἔρει), ἢ διὰ τὸ πλέονειν καὶ ὑποκλίνειν τοῖς δοῦναι δυναμένοις. συμβαίνει δὲ καὶ ἀναισχυντεῖν τοῖς δυομένοις, πολλάκις προσιοῦσι τοῖς δυπόροις καὶ μὴ διδόντων, μᾶλλον λέγειν αἰτοῦσι. χρῆναι δὲ (φησὶ) διὰ τῆς ἔργων δυπορίαν ἀγείρειν καὶ τὸν λιμὸν διώκειν· ἢ διὰ τὸ πλωτίζειν καὶ ἀναιδοῦς ὄντος εἰ γίγνοιτο πολλάκις καὶ ματαία, τῆς ἐπαρκεῖν δυναμένων οὐκ ἀεὶ φανησόντων. ἄλλως. μετὰ τοῦ συγκομιδοῦ τῆς καρπῶν, μετοπωρὶς ἐν τῷ μετὰ παῦλα, τουτέστι μετὰ τὸ ἐξηυδιεῖν τὸν καιρὸν τοῦ δεῖν τι φράζειν χρονίζων πλανᾷ ἄλλοτε πρὸς ἄλλον προσιὼν καὶ μηδὲν ὠφελούμενος. οὐκ ὀπιδώσω.] ἢ χαιρῶμαι ἐστιῶν· καὶ δωτίνη ἡ δωρεά. οὐδ' ἐπιμεμφήσω.] αὐτί τοῦ οὐ χρήσω. διοὶ διεπεμψάμεθα.] καλῶς εἶπε τὸ, ἐπεμψάμεθα· ἀπὸ γὰρ τῆς σημείων πεμπαρόμεθα καὶ ἐργαζόμεθα. φαῦλα γὰρ δοῦλον μὴ γυναικὸς καὶ τέκνων χρῄζειν. [Ἀτλαντος τοῦ Ἰαπετοῦ, καὶ Αἴθρας τῆς Ὠκεανοῦ, ὧν καὶ Πλειόνη ὡς ἀπὸ τοῦ πλήθους τῆς παίδων φησὶν ὁ ποιητὴς, θυγατέρες ἐγένοντο δεκάδυο, οἷς ὄνομα, Γῆς ἀνάμασι, ὃν ἐν Λιβύῃ κυκλωτοῦσι τὰ ὄφις κτείνει. καὶ αἱ μὲν πέντε τὸν ἀδελφὸν θρηνοῦσαι ὑπέλιπον, αἱ δὲ λοιπαὶ ἑπτὰ ἄντες αἱ πλείας ἐλεηθεῖσαι, καταστερίσθησαν τῷ οὐρανῷ, Πλειάδες ὡς ἀπὸ τοῦ πλήθους ἐληθεῖσαι. ὧν τὸν ἕνα ἀμαυρὸν εἶναί φασι καὶ λέγειν διὰ τὸ μετὰ θεοῦ Δαρδάνου Ἠλέκτραν, μίαν οὖσαν τῶν Πλειάδων, ἅτις κεκρυμμένης τῆς Τροίας, τῷ ἀδελφιδῷ πέφρᾳ ζωγρίαν, καὶ σὺν τὸν βωμὸν τῆς ἑστίας ἐξέδραμεν· ὅθεν πολλοὶ ἀλώπεκα ταύτην φασὶ τὸ ζυγόλωφον ἐνδύσασθαι.] Οἶκον μὲν πρῶτα.] τρία ταῦτα ἀναγκαῖα πρῶτα πρὸς δυτοείαν· ὁ οἶκος, ὡς δεξάμενος· ἡ γυνὴ, ὡς φυλάξουσα· ὁ βοῦς, ὡς ἐργασόμενος. εἰ πρὸ γυναῖκα, ἵνα μὴ τὴν ζωπυρισθεῖσαν εὐθὺς, ἐπάγαγε πατρὶ καὶ μητρί, ἵππος καὶ βοῦν ἔπειτα, μετὰ τὸ φυλάξειν τὸν οἶκον· διὰ τοῦτο γὰρ εἶπε καὶ βοῦν αὐτῷ ἕπεσθαι, διότι καὶ ἄλλων πληρώσει χρείαν. ἢ λέγει οὐ πρωϊαίῳ, ἀλλὰ φύλακα τὸ οἶκον καὶ τῆς βοῶν. μᾶλλον οὖν λέγουσιν οἱ φὴς Τίμαιον, Ἡσιόδῳ τὸν Ἀριστοτέλην ἀγθόμενον μετὰ τὴν τῆς γυναικὸς πλεονεξίαν, Ἑρπυλλίδῃ ζωσῆναι τῇ θεραπαίνῃ. ἐξ ἧς αὐτὸν υἱὸν. Χρήματα δ' ἐν οἴκῳ πρῶτ' ἄρμενα] πάντα ὅσα πρὸς γεωργίαν ὄργανα χρήσιμα πρόσπτα χρήματα. μετὰ δὲ τὰ ἔμψυχα ὄργανα καὶ λοιπά, οἷον ἰῶ ἡ ἀπὸ τῆς γυναικός, καὶ τὰ ἔμψυχα καὶ ἄλογα, οἷς ὁ βοῦς, τὰ ἄψυχα φησὶ χρὴ ὧν παρασκευάζειν καὶ ἔχειν οἶκον κείμενα· καὶ τὴν αἰτίαν προστίθησιν.

Μὴ σὺ μὲν αἰτῆς ἄλλον,] εἰ μὴ ἔχοις ἐν τῷ οἴκῳ πάντ' ὅσα δεῖ τὸν γεωργοῦντα ἔργαζόμενον ἔχειν, τῆς ὥρας ἡκούσης τὸ στείρειν εἰ τύχοι, ἢ ἀροτριᾶν ἢ σπείρειν, μὴ ἔχων, ἄλλον αἰτήσεις τὰ πρὸς τὴν χρείαν τῆς ἔργων τούτων, οἷς, ἄροσον, ἢ σπεῖρον, ὁ δ' ἂν δώσει, ζεύλα πτερά, τουτέστι σεισμὸν τοῦ ὀργάνου τοῦ ἔργου· τὸ γὰρ πτερῶσαι τὸ σεισμοῦ δηλοῖ. πτερῶμαι γὰρ τὸ σφῶτερ, οἷς βοῶμαι, καὶ πτερᾷ τὸ δεύτερον, οἷς βοᾷ. τοῦτο δὲ συμβαίνοντος, πάρεστιν ἡ προσήκουσα ὥρα τοῦ ἔργου, καὶ τὸ ἔργον ἐκπεπονεῖσθαί σοι κατὰ τὴν ὠφέλειαν, ὃν εἰκὸς ἦν αὐτὸν παρασχεῖν ἐν ὥρᾳ τῇ οἰκείᾳ γινόμενον. Μηδ' ἀναβάλλεσθ' ἔστ' αὖθις.] μὴ μὲν ὑστεροῦσθαι, τῆς μέσου εἰώθασι λέγειν, οἷς γινόμενον δυ καὶ οὐκ εὖ, τὸ δ' ἀναβάλλεσθαι, πάντως οὐκ εὖ γίνεσθαί φασι. διὸ τὴν ὑποχώρησιν τῆς ἀναβολῆς, καὶ τῆς ὑστερήσεως· οἱ δ' ἀναβαλλόμενοι ὥσπερ ἐώθασι λέγειν, αὖθις πεισόμεθα, καὶ αὖθις ἐκείνης ἐληθούσης τὸ αὐτὸ λέγουσι· καὶ πάλιν τὸ αὐτό, καὶ τέλος εἰς τὸν ἐσχάτου ἀφικνοῦνται τῶν μηνῶν, καὶ τὸν ἔνην καλουμένην καὶ νέαν. εἶτα πάλιν εἰς τὸν νουμηνίαν ἀναβαλλονται εἰς ἑπταετείαν, εἰ τύχοιεν, ἣν μόνην ἔνην καλοῦσιν, ὡς καὶ αὐτὸς ἐρεῖ περαιτέρω. συμπαρακολούθησον οὖν ταῖς τῆς ἀναβαλομένου ἀεὶ φαναῖς, τὸ δικαίως ἐπιπλῆξαι συμβαίνειν, μὴ πεπλαίκαι τὸν οἰκίαν, ἀλλ' ἀπορεῖν, ἐτέσιον τὸ ἔργον ὄν, διὰ τὸν τῆς ὥρας τῆς ἔργων παράφασιν, ἀναβαλλόμενον ἢ, διὰ τὸν δυπορίαν τῆς πολλῶν τῆς αὖθις λεγόντων, ἕως αὖ μίαν ὅλως διαβράμῃ· πᾶν ἢ (φησὶν) ἔρχει, ἢ μελέτη ζωαύξῃ· μελέτην δὲ λέγει τὴν φθεῖσαν φροντίδα καὶ ἐπιμέλειαν, οὐκ ἀναβολαῖς χαίρουσαν. καλὴν.] καλὴν κυρίως τὴν ἐν καλῷ φησὶ μή πω δὲ ῥιφθέντων λίθων εἰς ἐργασίαν, τούτοις τὰς οἰκίας εἰργάζοντο, ὡς καὶ νῦν καλιὰς, τὴν ἐν φύλλοις φησίν.

Αἰεί δ' ἀμβολιεργός.] διὰ τοῦτο σαφηνίζει τὴν καλὴν ἔριν, ὅτι τὸ ὥρᾳ σου εἰς ἔμπεδον εἰσῆκεν, ὅτε ὁ ἀμβολιεργὸς αὖθι αἰεὶ ἐν ταῖς ζημίαις ἄλλαις ἐξ ἄλλων γίνεται, διὸ καὶ πᾶν ἔργον ὠφέλιμον, ὅσπερ ἀναβολαῖς μὴ δῶτε τοῦτο

χρῆται, τῆς ἀπ' αὐτῆ ὠφελείας ἡ σίρης τῆ ἢ μοχθηρῶν ἔργων αἱ ἀναβολαὶ χρήσιμοι.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Οὗτός τοι πολίων πόλεμος.] ἀπειλῶν πᾶσιν ἀφόβως τῆ Πέρσῃ, φησὶν· ὅτι τῆς γεωργίας νόμος ὄδιν, ἀροτείαν Πλειάδος δύσις, ἀμᾶν ἢ ἀνατολὴ, καὶ ἐν θαλάσσῃ καὶ ἀμμώδει καὶ λιμναίῳ τοῖς κατοικοῦσι χώρᾳ, καὶ ἐν μεσογείῳ καὶ λιπαρᾷ, καὶ μακρὰν ἀπεχούσῃ θαλάσσης. Γυμνὸν ἀνείρειν.] γυμνὸν ἀμᾶν, γυμνὸν ἢ βοωτεῖν, καὶ ἀροτριᾶν. τοῦτο δέ φησι, προτρεπόμενος αὐτὸν προφθάνειν τὸν χειμῶνα, καὶ προεργάζεσθαι· ἢ ὡς αἱ ὕπτιος διῤῥώσεως, καὶ γυναίως ἐργάζοντο. Τὸ [εἰχ' ὥεια] καὶ τὸ [ὡς τοι ἔκαστα Ὧ εἰ αἴξηται] αἴτιπρυς ἑρμηνεῖα καὶ φλυαρία δοκεῖ. μήπως τὰ μεταξὺ χαρίζων.] μή πως μὴ ἔχων ἐν τῷ μέσῳ τῷ καιρῷ, πάσης, πανχόμης, ἢ δίκην πανὸς γυμνὸς καὶ πειθὴς πορεύῃ πρὸς τοὺς ἀλλοτρίους οἴκους.

Ὀπηδώσω.] φροῦδα καὶ χεῖ χαίειν παρίξω, ἐδ' ὀπηδήσω μέτρῳ τινὶ καὶ μελίμνῳ. Διοὶ δὲ τετιμήκασιν.] οἱ ἀστέρες, ἢ τὰ στοιχεῖα νοῦν Διοί. ἐκ γὰρ τῆς ἀστέρων τὰ τῆς γεωργίας ἔργα, καὶ τὰ λοιπὰ ἐργαζόμενα τετιμήκασιν. ἐτώσια.] μάταια, ἀπὸ τῶν γεωργῶν, οἵ τινες ἅπαντες καὶ παραδραμόντες τὸν δίον ἔτος γεωργίαν, ἢ φυτείαν, ἢ ἑτέροις τισὶ πίστοις ἐλπίζουσιν. Οἶκον μὲν πρώτιστα.] πρωτιστα δὲ τῷ ἀδελφῷ, πρῶτα μὲν οἶκον φροντίζειν, ὡς παραινέσαντος καὶ αὐτὸν, καὶ τὰ καταδησόμενα. γυναῖκα τε.] κτητὸν καὶ ἀνητόν, ἢ γαμετὸν, ἤτις ἐν τοῖς βουσὶν ἔποι· τὸ κτᾶσθαι φησι καὶ διάφορον λέγον· ὅπως, τὰ τῆς ἀγροικικῆς οἰκίας ζωΐχη, ἢ παιδοποιὸς, λάτεις ἢ ὅσα γυνή. Χρήματα.] τὰ γεωργικὰ σκεύη γεωργικῶν ἐργαλείων, καὶ τὰ λοιπὰ ἅρματα καὶ ἁρμάδια, καὶ μὴ τὰ πρέποντα ἀποδίοντα, σκεύασθαι, καὶ πείσων ἐν τῷ οἴκῳ σου. τὸ ἅρμενα ἢ καίεσθαι ὑπὸ τῶν ἁρμοζόμενα γεγονὸς, φλοιοῦται, ὡς συγκοπῇ Αἰολικῇ. πάντα γὰρ τὰ πιεσθέντα, ἐντελῆ μὲν ὄντα δασεῖς, συγκοπέντα ἢ φλοιοῦ. ὡς τὸ, ἀλλόμενος, ὁ πηδῶν, καὶ ἁρμοζόμενος, δασεῖος· ἁρμοζόμενος γὰρ φαμὲν, καὶ πηδηθέντα. ὡς Ὅμηρος,

Ἦτοι καθαλλομένη, ἰοειδέα πόντον ἐείκει.

τὸ ἢ ἅρμενος, καὶ ἅλμενος, συγκοπέντα Αἰολικῶς. φλοιοῦ. φὴς νοῦν τὸ πάντ' ἅρμενα καὶ παρ' Ὁμήρῳ, ἐπάλμενος ὀξεῖ δουρί. Ἡ δ' ὥρη θαμίζει.] θαμίζει ἢ ἡ ἁρμοδία. ὥρα ἐπάσσοις, νεαπῇ, στέρφῃ, καὶ τοῖς λοιποῖς. μινύθη.] σμικρύνει, ἐλαττοῖ· μινυὸς γὰρ, ὁ μικρός.

Μὴ δ' ἀναβάλλεσθαι.] μὴ δ' ἀναβάλλου καὶ ὑστεροῦσι τῷ ἐμέρσαν ἡμέραν τυχεῖν, καὶ τῷ αὔριον, θαμίζων μέχρι τῆς τοῦ μινὸς ἔσης καὶ φθίσης, ὅτε τῆς ἀρχομένης· ἐν ᾗ τοῦ ἐνὸς ἐνὶ γεγονὸς τὸ ἕνη, ὅμως διπλασιάζει τὰ δύο νῦ, καὶ φλοιοῦται, ὡς Αἰολικῶς. τοιοῦτοι γὰρ οἱ Αἰολεῖς.

ἐπωσπερνός.] ὁ μετὰ πρωθρομίαν τοῦ ἁρμοδίου καιροῦ ἐργαζόμενος. ἀείσας ἢ καὶ κυείσας τὸ ἐτώσιον ἐνταῦθα κεῖ, καὶ οὐχ ὡς ἐν τοῖς ἄλλοις κατὰ χρησιμώτερον. καλιήν.] νοῦν τὸν οἶκον. οἱ γὰρ παλαιοὶ, ἐκ τῶν ἐμβιβλίων οἰκίας, καλῶς ἀποδίοντες ἔν τισιν ἀρχαίοις, καί τισι παραπετάσμασιν αὐτὰς, σκηνήν τὸν βίον διάζων. ἢ ἀπὸ τοῦ καλοῦ, τὸ ξύλον, καλιά.

Ἦμος δὴ λήγῃ μήνος ὀξὺς ἠελίοιο,
Καύμασιν ἰδαλίμοις, μετοπωρινὸν ὀμβρήσαντος·
Ζηνὸς ἐερσιθύεος, μᾶλλον δ' ἔτι βέβριθε χρώς
Πολλὸν ἐλαφρότερος· (δὴ γὰρ τότε σείριος ἀστὴρ
Βαιὸν ὑπὲρ κεφαλῆς κηλεῖται ἀνθρώπων
Ἔρχεται ἠματίη, πλείων δέ τε νυκτὸς ἐπαυρεῖ)·
Ἦμος ἀδηκοτάτη πέλεται τμηθεῖσα σιδήρῳ,
Ὕλη, φύλλα δ' ἔραζε χέει, πόρδοιό τε λήγει·
Τῆμος ἂρ' ὑλοτομῆν μεμνημένος ὠκέα ἔργα.

Quum itaque iam desinit vis acuti solis
A calore humido, per autumnum pluente
Ioue præpotente, mutatur humanum corpus
Multo leuius: (nam tunc Solis stella
Paulisper supra caput fato obnoxiorum hominum
Venit interdiu, magis autem nocte fruitur)
Quando incorrupta est cæsa ferro
Sylua, folia autem humi fundit, ab ramisque cessat:
Tunc sane ligna secata, memor tempestiui operis.

Ὅλμον μὲν ξεπόδιον τάμοις, ὑπερον δὲ ξύπηχυν,
Ἄξονα δ' ἑπτάποδον· μάλα γάρ νύ τοι ἄρμενον ἔπτω.
Εἰ δέ κεν ὀκταπόδιον ἑλὼν κατὰ κῆ σφύρον κεν τάμοιο,
Τριπλοΐθμονα δ' ἄμμιν τάμεσθαι δικαδώρῳ ἀμάξῃ.
Πολλὰ δὲ καμπύλα κᾶλα. φέρειν δὲ γύαλον, ὅτ' ἂν δῦ-
Εἰς ὄρος, ἠὲ κατ' ὄεργας διζήμενος ἢ κατ' ἄρουρας, (ρῃς,
Πεύκινον· ὃς γὰρ βουσὶν ἀρηρεῦ ὀχυρώτατός ἔστιν.
Εὖτ' ἂν Ἀθηναίης δμηθεὶς ἐν ἕλυμα πέδῃσι
Γόμφοισιν πελάσας θεραπαίνῃ) ἰσοβοείῃ.
Δοιὰ δὲ σπάδε ἄροτρα ποιησάμενος κατ' οἶκον,
Αὐτόγυον καὶ πηκτόν· ἐπεὶ πολὺ λώιον ἔσται.
Εἰ γὰρ ἕτερόν γ' ἄξαις, ἕτερόν γ' ὄφρ' ἐν βουσὶ βάλοιο.
Δάφνης δ' ἢ πτελέης ἀκιώτατοι ἰσοβοῆες.
Δρυὸς ἔλυμα, φηγοῖο γύη. βόε δ' ἑπταετήρω
Ἄρσενε κεκτῆσθ· τὼ γὰρ σθένος ἐκ πολλαπλάσιον·
Ἥβης μέτρον ἔχοντε, τὼ ἐργάζεσθαι ἀρίστω.
Οὐ γὰρ τώ γ' ἐρίσαντε ἐν ἄυλακι καμμονὰ ἄροτρον
Ἄξουσι, τὸ δὲ ἔργον ἐτώσιον αὖθι λίποιεν.
Τοῖς δ' ἅμα τεσσαρακοντάετὴς αἰζηὸς ἕποιτο
Ἄρτον δειπνήσας τετράτροφον, ὀκταβόλωμον·
Ὅς κ' ἔργῳ μελιηδὲς ἰθύνοι ἄυλακα γύου,
Μηκέτι παπταίνων μήτ' ὀμήλικας, ἀλλ' ὅτι ἔργῳ
Θυμὸν ἔχων. τοῦ δ' ἔστι νεώτερος ἄλλος ἀμείνων
Σπέρματα δηλήσασθαι, καὶ ὀλισθερείην ἀλέασθαι.
Κοῦρος γὰρ ἀνὴρ μήτ' ὀμήλικας ἐποίη).

Mortarium quidem tripedale seca; pistillum vero, tricubitale,
Axemque septempedalem. valde enim certe conuenient sic.
Si vero octopedalem & malleum inde secueris,
Trium palmorum curuaturam secato decem palmorũ curru.
Multa præterea curua ligna: ferto autẽ dentale, cũ inueneris,
Domum, siue in monte quærens, siue in agro,
Ligneũ: hoc enim bobus ad arandum firmissimum est:
Nempe quum Palladis famulus temoni infigens
Clauis adiunctum stiuæ adaptauerit.
Bina vero disponito aratra, laborans domi:
Dentatum & compactum: quoniam multo melius sic.
Si quidem alterum fregeris, alterum bobus iniicias.
E lauro autem, vel vlmo cariei maxime expertes stiuæ sunt.
E quercu temonẽ, ex ilice dentale. boues vero duos nouennes
Masculos comparato (horũ enim robur non imbecillum est)
Adolescentiæ mensuram habentes. hi ad laborandum optimi.
Non vtique hi contendentes in sulco aratrum
Fregerint, opus vero imperfectum reliquerint.
Hos autem simul quadragenarius iuuenis sequatur,
Panem cœnatus quadrifidũ octo morsuum,
Qui quidem opus curans rectum sulcum ducat,
Non amplius respectans ad coætaneos; sed in opere
Animum habens. hoc vero neque iunior alios melior
Ad spargendum semina, & iteratam sationem euitandum.
Iunior enim vir ad coætaneos euolat animo.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Ἥμισυ δυνήσει μέν.] ὑπονοῶ δὲ τὸ μέν ἴσως ἀντὶ τοῦ ἰσχύς, ἢ ἔστιν ἔκπτωσις τοῦ ἀντίου τῆ τοῦ χείρος ἀλλὰ, ὃς καὶ δυοῖν ἵππουν ἀλίσσοι τελεῖ ἑαυτῆ φλέβα παρ' Εὐριπίδῃ, λέγει τῆ δέλτου δὲ πολὺ ὡς ἡμᾶς τὸ δέος, τῆ ἰσχυρᾶ τε κρούσει. τοῦτο γὰρ τὸ ἰδάμνει, μετοπωρινὸν ὄμβρον πολεμικῶ φασι τῆ ἰσχυροτάτη δεῖσθαι τοῦ κριοῦ τοῦ ἔμβρυον. ἀεὶ δὲ τῆ ὄμβρου τὸ μετοπωρινοῦ, τὸ μετόπωρον θέλει λυθῆν. ὥσπερ οἱ ἕλεγε τὸ μετοπωρινὸν καὶ τοῦ ἐν αὐτῷ ὄμβρον, τὸ χαλάσαι καὶ τηλῶ ξηρότητα τῆ θέρους διαδέξασθαι. μετακαλλεῖ δὲ τὸ ἀνθρώπινον (σῶμα ἀπὸ τοῦ ἀρτιμήνου, ὅτι τὸ πυκνὸν καὶ ἰσχυρὸν, κατιτολὺ ἐλαφρότερον γινόμενον. τότε γὰρ ὁ σώζεται ἀὴρ αὐτὸ τοῦ ἐάλω, ἐπ' ἐλάττονα χρόνον ἔρχεται), ἡμᾶσαι, αὐτὸ τοῦ καὶ τηλῶ ἡμέρων διαφθαρτικῶς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ κυοτέρων ἀνθρώπων, ἤγουν τοῦ διαφθορᾶ τρεφομένων, τουτέστι τοῦ ἀπειρῶν. πλέον δὲ ἀπολαύει τῆς τυκτὸς, τοῦ μείζονα ταύτην φωνεῖν, ὅτι δύναται, (τοῦτο δὲ ὃ ὅλη) σαφέστερον τυμβέντα ἀδιαφόρατα ὄντα, ὅταν

ἄερσητα τῆς ἐγγυομένους θαρσαλέως τε δίκης, μὴ εἰκοντα τῷ δικαίῳ ὑπ' αὐτῶν, διὰ τοιαῦτα ἔδ) τόπα ἢ ξυρᾷ, τῷ χειμῶν⊖ τῷ ἐν αὐτοῖς ὑχρότητα εἰς τὸ βαθ⊖ ἀλαύνοντ⊖· τὰ φύλλα ἢ αὐτῶν εἰς τὴν γῆν χέει, ἤγουν φυλο ροεῖ, ὅσα δὴ ὀνόπ τῦτο πέφυκε πάσχειν, ἐπεὶ πολλὰ ἀειθαλῆ εἰσί· ἢ τῷ πάρθε λήγει, ἤγουν τῷ αὔξειν τὰς χλῶνας, τῷ χλωροφυεῖν.

χειμῶνα⊖.] ἤγουν ἐν μπίμῃ τρίφων φροντίδα ἔχων. ἵνα μή σε ἐξαπίνης λάβῃ ὁ καιρὸς ἕτος ἐπιλαθόμενον, ὑλοτόμει, ἔργον ποιῶν ὤφελον, ἤγουν ἔγκαιρον· καὶ τὸν παρεσήκοντα αὐτῷ καιρὸν γινόμενον. Ὅλμον μὲν τετραόλλυν τάμνειν] εἰς καταπελλὴν μὲν ὅλμου, ἤγουν ἴγδης, τάμνε ξύλον τετρῶν ποδῶν τὸ μῆκ⊖· εἰς ὑπέρα ἢ καταπελλήν, ἤγουν τῷ κοινῶς κοπάνῳ, τάμνε ξύλον τριῶν πήχεων· εἰς καταπελλὴν ἢ ἄξον⊖, τάμνε ξύλον ἑπτὰ ποδῶν τὸ μῆκ⊖· λίαν γὰρ ἁρμόδιον ὕτω ποιεῖν. ἐὰν ἢ ὀκτὼ ποδῶν τάμῃς ὑλοτόμος, ὑποτάμιον αὖ, αὐτὶ τῦ ὑποτάμιος ἢ ζύγα ἀπ' αὐτῦ, τὸν ἕνα πόδα ὑλοτόμος ἀρκούντων σοὶ ἑπτὰ τῇ ἄξονι εἰς καταπελλὴν ἢ φλίδ⊖ τάμνε ξύλον τριῶν σπιθαμῆς· ἕνεκα ἁμάξης δικαδώρου, ἤγουν ἵνα ποιῇς ἅμαξαν, τυτέστι τὸν ζυγὸν τῆς ἁμάξης, δικαδώρου τῷ διαμέτρῳ ἔχοντα· πολλὰ καμπύλα κάλα, ἤγουν φερεφερῆ ξύλα ἑπτιμόν, ἐπεὶ πλειόνων δεῖ πέντε τῇ ἁψίδι, ὧν ἕκαστον ὀφείλει ἔδ) τεσσάδακτον. καμπύλα ἢ λέγει αὐτὰ εἰς καμπύλα γομφώσεσθαι, ἃ δὴ τοιαῦτα αὐτὰ τάμνε ὑπὸ τῦ ὄρους· ὅταν ἢ ἄρρεν ξύλον φρίνινον ἁρμόδιον εἰς γόνυ χεῖ τὸ ἄρ⊖ ἢ χεῖ τῷ ἄρυτρον, λέγήμεν⊖, ἤγουν ἐν τῷ ἔχον καὶ ζητεῖν δύρειν αὐτό, φέρε εἰς τὸν οἶκόν σε καὶ ὑπόδυ, καὶ μὴ ἀμελήσῃς· ὁ τοιῦτ⊖ δὴ γόνυς, ὁ φρίνιν⊖ ὀνομάζετ⊖, ἐστὶν ἰσχροτατ⊖ τοῖς βυσσὶν εἰς τὸ ἄρῦν, ὅπως ἂν ὁ ὅλμ⊖ τῆς ἐλάνας, τυτέστιν ὁ πίνων, ἐν τῷ ἐλύμαπ σὲξ ἀνδρῶν δὲ ζωνιγμῶν πεῦκε, πλάσας ἐρεσχήρητας, αὐτὶ τ' προσαρήρη, ἤγουν ἁρμόσῃ τῷ ἰσχνοῖ· δύο γὰρ ἄρτρα πεπασάμεν⊖ ἀντὶ τῦ κατασπάσας, ἀνάθε ἐν τῇ οἴκῃ σε· τὸ μὲν ἀυτόγυον ἤγουν ἁρμόσῃ ἔχει τὸν γόμφον. ἔπειτ' καταπελὺ βάλανον ὕπω ποιεῖν ὀνομάζη, ἐὰν τὸ ἕτερον ἀυτῶν ἄξας ἤγουν ἐὰν συντρῖψῃ, σοὶ τὸ ἕτερον, τὸ ἕτερον αὖ ἐκβαλόμενα, αὐτὶ τῦ ἐκβαλόντος, τυτέστιν ἐκβαλόντος τοῖς βυσσὶν, ἐὰν διάφορος ἢ ἡ ἁρμονίας γινόμενη ἰσχυρὸς ἀκριβέστατα ἔσον ἢ, ἤγουν ἀσυμβόητα. ὑπὸ δρυὸς κτῶ τὸ ἔ ὕμα· τὸ γὰρ πλησιάζον τῇ γῇ δεῖ δύσπηρον εἶ). σκληρὸν ἢ ἡ δρῦς. ὑπὸ φρίκ ἢ τὴν γύλιν, ἤ· ἔυτονον· γὰρ δεῖ εἶ) τὸ μέσον τῦ ἀρότρυ· Βόας ἢ ἐννατενεῖς ἄρσενας κτῶ· τέτρων γὰρ σφῷ τοσούτων ὄντων ἐτῶν δηλονότι, ἡ ἰσχὺς ἐκ ἀδενὴς ἔτι ἀλλὰ πλείας συμμοιρίας ἔχοντας ἄεσθαι εἰσὶν εἰς τὸ ἐργάζεσθαι. ἐκ αἴ κ' τοι εἰσάπαξ αὖτι τῦ ζυγομαχήσωσιν ἐν αὔλακι, ἤγουν ἐν τῷ τέμνειν τὰς αὔλακας, κατάξειαν μὲν, ἤγουν ζωπτίψειαν τὸ ἄροτρ⊖, τὸ ἢ ἔργον μάτιον τυτέστιν ἄπρακτον αὐτῶν καταλίποιεν. Τέτρις ἢ τοῖς βυσσὶν ἅμα ἐπέσθω ἀνθρωπ⊖ πενταέτης ἐκ ἐλάσσων τε καὶ πρεσβύτερος τῆς ἡλικίας, ἅρπα φαγὼν πυρὸν ἄζυρον, ἤγουν εἰς τέσσερα κλάσματα τετμημένον· πυρ⊖ γὰρ τὸ κλάσμα. ὀκτάζωμεν.] ἤγουν ἕκαστον σφῷ κλασμάτων ἔχοντα ὀκτὼ δήγματα ποιεῖν δυνάμενον· ὡς αἴ τῦ ἔργα μελετῶν, ἤγουν φροντίδα ἔχων. Καὶ ἐν ἄλλοις μελετᾷς βίᾳ ὡς σε χαλδῶν. Ἰθεῖαν τέμνειν τὸν αὔλακα] αὐτὶ τῦ κατ' ἀθεῖαν διαφέρεσθαι. τὸ ὑπεπτὸν ἢ αὐτῦ ἡ ἀσύγχυτον ὑπὸ τ' ἀθυνοντ⊖ τῆς αὐλακ⊖ θέλει δηλοῦν, μεθαμῶς παραίνων, ἤγουν χαρίζεσθαι τῷ χειμῶνι πρέπον ὄντ' τῷ ἡλικιώτῃ· τυτέστιν ὅτι τοὺς μὴ κθ' ἡλικιωτὰς πολλὰς ὡς ἐρ οἱ τέκν, ἀλλ' ὅτι τῇ ἐργασίᾳ ἔχασι τὸν λογισμόν. τύτῳ ἐδαμῶς ὅτι ἄλλ⊖ τεκτῆρ⊖ ἀμείνων, εἰς τὸ δαίσασθ' ἀπέρματα, ἤγουν καταβάλλεσθαι οἷς τῶν ἀρμενίων γιαῖς, ἅτε πάντως μειζόμενα, καὶ ἐκφυγεῖν τῶν ὀπωρεινῶν, ἤγουν τῶν ὅτι τοῖς ἀταρείοις ἀποβαίνει, ὁ χίνεται ὅταν ἀλιτρῶς ἡ ἀρότρια γλὴ) ἀποβῇ. τεκτῆρ⊖ γὰρ ἀνὴρ ὅτι τὸν ἐμβάλλειν ἐπιτήδ), ἀντὶ τῦ ἐπίδ) ἤγουν ἀρχόμ) ἀποβαίνοντ). Μέτ⊖ ἡ μνησικακία, καὶ τὸ μίσειν ἐν πολέμῳ καὶ μὴ φίλον, καὶ πάν⊖ χαλεπῶν, τὸ ἔμμισον ἔργον· τοῦτα δὲ τῦ μίσειν· ἀπεχθέσθαι μὲν⊖ καὶ τὸ δίκ⊖· ἐπεταλθὲ ἢ μιξ⊖ ὑλὴ λέγει, ἀλλὰ τὸ ἄντικρυς αἷμ' αὐτίκα ἀπὸ καὶ μὴ ἐκκαχμένον. γόνυ, τὸ λαβόμενον γοιάτων τῦ ἀρότρυ· ἐκ ἔπλε τὸ ἁρμονικὸν ξύλον πρὸ γύλ, ὃ κατέχοντες οἱ ἀροτῆρες κατῶν ὅλον τὸ ἄροτρ⊖, ἅλυμα τὸ προσαρμοζόμενον πρὸ γύλ, ὃς ἀμφάλλ) ἡ ὕπερθε

ἰσχειδὴς,

ἰσχάδας, ὃς ἂν ἐπὶ ταῦτα λέγῃ, τὰ ξύλα τὰ ἀπὸ τῆς μάχης τὰ ζητῶν τὰ ἐπιτηδειότατα εἶναι ἑαυτῷ καὶ ζητοῦντα αὐτὸς ἐμπίπτῃ καὶ νέος πρὸς γύπα ἁλισκόμενος διά τινων ἁλισκομένων· ἐπὶ τὰ πεπτωκότα, ἐπὶ τὰ πεπτωκότα κεῖται, ὁ ὑγιὴς ἐπὶν ὦν, ἐπαίσῃς ἢ χόνδρου πεφυκότος.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Ἥμισυ δὲ πλέον μισοῦ ἀξύλου.] τὸν καιρὸν ἐν τούτοις ἀφορίζει τῆς ὑλοτομίας· εἰ δὲ ἢ πότε, ἐν φ τὸ μέσον τοῦ μηνός, ἄπιθι δὲ τὸ εἰς ἡμᾶς ἐρχόμενον δέλτος πλησιαίτατον ὄν, λήγει τὸ διάλειμμα καύματος· κενὸν μὲν ἢ ἰδιάλειπτον, ὥστε λαμπρὸν, διὰ τὸ φοιτᾶν ἐπιλάμπειν ἡμῖν. δῆλον γὰρ ἀπὸ λόγου τὸ λαμπρὸν εἶναι ἢ τὸ ἰδιάζειν τινῶν ἢ δόξαν τινὰ διὰ τὴν ἐναντίωσιν. ἀστὴρ ἐστὶ μικρὸς ἐπὶ λίαν ἀπλανὴς καθάπερ ἐν τῇ ἀνατολῇ τοῦ Διὸς, ὃς δὴ τὴν ἡμέραν πίνει, ὑποπτεύουσι δ' ἔνιοι αὐτὸν καταπτόμενον, καὶ τὰ ζῷα τὰ ἀδηφάγα πρὸς τὴν ἐπιστόμιον ἐν ὀξέσι τόποις ὄντα, μάλιστα ἀφανίζειν καὶ ἐπιφαίνεσθαι τοῖς χρόνοις, καὶ ἐστὶ δὲ διὰ τὸν ἐν τῷ θερμῷ ἀναθυμίασιν ὕδωρ γίνεσθαι θέρους ὄντος· καὶ αὐτὸς ἀφανίζεσθαι ἐπὶ ἐπὶ τὰ ζῷα ἐπὶ τὸν χειμῶνα· διὰ τὸ κατέχειν τὸ ὑγρὸν ἐν τῷ γῇ· τοῦτο δηλοῖ, ὅτι ἐπὶ πλέον τοῦ μηνὸς χρόνον ἐν τῇ γῇ θέρους ἐστὶν, ἀλλ' ἐλάττονα τοῦ τριμήνου ἐν τῇ γῇ μένειν, τὸν δ' ὑπὸ γῆς χρόνον πλείονα τοῦ μηνὸς χειμῶνος· τὸ γὰρ ἐναντίως ἔχειν ἐν τῷ μείζονι· ταύτην ποιεῖν ὅταν οὖν πλήρεστα γένηται πάντα, ἢ τὰ καύματος ἐλάττονα, ἢ τὰ μετοπωρινὰ ὄμβρου φορᾶς, ἢ τῆς ἐπιφανείας τῆς ἀνθρωπίνου ἀναξύλωσις, ἢ τῆς ὁμίχλης ἐλάττωσις, ἢ τῆς πηγῆς ἔνδειαν, πλείονα δὲ ὑλοτομίαν· ἀφ' ἑσπέρας μὲν τὸ μακρότερον, τῆς δ' ἕω φυλλορροούντων, ὅτι τοῦτο φύσει· τοῦτο γὰρ ἐπιμήκη τὸ μὲν βλαστάνειν ἀπὸ τῆς καλάθου λέγει, κατατρέχειν ἢ τὰ φυόμενα εἰς γῆν· τότε γὰρ ἀφαιρεῖν δεῖ τὴν ὑλοτομίαν χεῖρον ἔσεσθαι τοῦτον γινόμενον· τὸ μὲν οὖν δεῖ τὴν τεμνομένην ὕλην τὰ πεπαυόμενα ἀδηλότερα, φυλλορροεῖν, καὶ ἀνθρακεύειν. δῆλον γὰρ δεῖ τὰ δυόμενα διὰ τὸ ἀκίνητον μένειν λέγει δὲ ἐν ᾗ ἄξυλον εἶναι τὴν ἡμέραν ἐν δεξιᾷ εἰς φυτείαν, εἰς κάλλιστον

τελευτῶσαν, ἢ δένδρων ἢ περιβόλων, ἢ δημοσίου τοῦ δενδρίου, ἀντιμέτρως τῶν ἐν αὐτοῖς ὑγιεινότατον· τὸ δ' ἐν τῇ σελήνῃ ὑλοτομεῖν, ὀρθὸν, ὅτι ξυλεῖ μὲν δεῖ τὰ δένδρα ἀποδιδύσκειν τὸν αὐξητὸν καρπόν. ἢ ἐπὶν κάμνει αὐξάνεσθαι ἐν ξηρᾷ αὐτῷ, μυσερὰς ἢ ἐπιχθὶ ὑγρότητος, ἀλλ' ἐπὶ πολλῶν ἤδη ἐστὶν ἰδεῖν τοῦτο ἀποβαῖνον τοῖς τέμνουσι. ὁ δ' τί γε μὴ κάπτειν μὴ τὴν ταμιὴν, οἷς ἂν τις βλάπτουσιν, ἢ φθινούσας τέμνειν τὰς συλλίνας, ἀλλὰ μὴ πυκνολίνου· μὴ δ' αὐξανομένης ἢ δὲ φωτὸς ὄντος ὕδατος ὑγρότερα ποιεῖ τὰ δένδρα, ἢ διὰτρέφοντα τημόμενα ἐστὶ τὴν σῆψιν. ἐπιβρύουσα ἢ λέγει ἐστὶ τὸ ἐξῆς τῆς ἐκ ὑλοτομίας τὰ ἐκ κατατομὴν ἐπὶ ἐκ ξυλείαν σηλῶν. ἢ δὲ λέγει, ὅτι τοῦ χειμῶνος ἢ ἡ δύσις τῶν ἀπλανῶν ἀφανίσεις ἐστὶ, καὶ ἡμέραι μικραὶ, ἢ αἱ νύκτες μεγάλαι, ἢ τὰ ζῷα τὰ πολλὰ ἢ ἀλεξητικὰ. τότε ἐν λύγῳ δρυοτομητέον. ἀδυνατοῦσι ἢ, ἀδρανεῖς ὄντες ἐπὶ τὸν ἐπὶ ἐδάφει τὴν ἄλλα, ἢ δεῖ ἐκ ἐμμένειν ἐντεῦθεν, ἐντεῦθεν δὲ διὰ τὴν ἐφύξιν τὸ δέρος ἀπὸλλάττεσθαι ἐκ βάθους ἢ ὑγρότητος, ἢ τότε αἱ ῥίζαι τρέφουσι ἐγκαύξουσι ἢ τὰ φύλλα μὴ ὀπτοποιεῖσθαι ἐπὶ τῆς· ἐν δὲ ὕδατι ἢ ὀπτοποιεῖ διὰ ἢ τὸ κενὸν διαμένειν· τὸ γὰρ ἐμπεσὸν ἐκ ἐφ' τὴν διαμένειν εἰς τὴν ἐκ ξύλων ἐπιφάνειαν ἐλθεῖν. διὸ καὶ σηπεῖ· ἢ ὑγρότης πλεονάζουσα, ἢ τότε αἱ ῥίζαι ὅτε ἢ ἀπὸ μὴ ἀπὸ τοῦ ἀφαιρεῖσθαι.

Ὅταν μὲν τετράβολον.] πλὴν ἐν τούτοις ὁ Πλάτων, ἀμαθίαν τοὺς γεωπόνους τοῦ Ἡσιόδου τῆς μυθολογίας, ἢ Πλάτωνα λέγων ἐκ τῆς ἐκ ἐν οἷς οἴεται διαλέχθαι ἢ ἀμμερίας, ἢ Δυσπάρεως ἐκ τῆς ἐκ δυσὶν κατασκευῆς, ἢ ἐκ ἐστὶ τοῦτο ἐκ τοῦ ἔτους μὲν ἀπαίτειν δεῖ ἐκ ἐκ ἐλαίου ἢ τὸν Ἡσίοδον μόνον ἐκ ἐκ ἐλαίου, ἢ ἄλλου ἢ ἀμπέλου ἢ ἀξόνου ἢ ἐκ ἐλαίας· ἢ τὰς ἀρχαίους ἢ πολλοὺς ἢ τούτου παραδεδόσθαι, ἢ τῆς δρυὸς παρφυὲς μὲν ἁπλῶς, διότι τὸ λύγον πρῶτον δρῦς ἢ τὸ ἐκ τούτου φῶς ἐστὶν ἢ τὸν ἢ τῆς Ἡλίου δύσεως διὰ τοῦτο εἶναι, ὅτι τῆς πόλεως ἐπὶ τοῦτο ἐστὶ μὴ τοῦ πολυτελοῦς ἐκ ἐστὶν ἁπλῶς δαπανᾶσθαι, ἀλλὰ τοῦ, τῆς χρείας ἕνεκεν ἕτερα ἕτερα ἐκ ἐστὶν ἐπιτηδεύειν. δεῖ οὖν τὸν μὲν ἄλλον τόμον, αὐτὸ τὸ ξύλον εἰς ἄλλα κατασκευὴν, σημεῖον δὲ τοῦ ἐκ ἐστὶ τὸ ἢ ὕστερον ἀπόκειται· σημεῖον δὲ τοῦ ἢ τὸν ἢ ἐκ ἀμείνους ἄξονας

ἄξονα τῆς ἁμάξης ὀρθίους ἐνθὲν καὶ ἐνθὲν ὑπὸ τὸν ζυγὸν τοῦ ἄξονος, ὑφ' ἃ δὴ καλοῦσι τὸν ἄξονα, τὸν ἔνα τοῦδε χρήσιμον εἰς ζεῦξιν ἵστησι τὸ ζυγὸν τοῦτο κατακεκλιμένον ἐπὶ μικρὸν, τὰ πρὸς ἑσπέρᾳ ποδὸς ἐξ ὧν ὁ ἄξων. εἰ πρὸς ἓν ἡ ἀφὶ ἄξονος ἥλικον ἔῃ) δεῖ, προστίθησι καὶ τὸν ἀφίδα ἡμίσεϊ, τριακοσίοις λέγων τάμνειν ἄψιν καὶ ἐκατὸν τὴν ἁμαξικὴν ἡλίκην, δικαίαν εἶναι δεῖ καὶ τὴν ἅμαξαν. δεῖ γὰρ τὸ μὲν τετράπηχυ μεῖζον εἶναι τέσσαρα δάκτυλα· ὅπως ἂν δυνατὸν μὲν ὦσιν ἐκπεπλωθείσης τῆς χειρὸς ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς μικροτάτης δακτύλου διάστημα· ἧς τοσοῦτον ἐπὶ) καλοῦσιν, τῆς ἀφίδος τὴν ἁμαξικὴν πύλαν τὸ μέγεθος· ἔστι δὲ ἡ ἀφὶς, ἡ περιέχουσα τὰς λαγόνας κυκλοῦσα, τοῖς ἐπὶ τῷ ἄξονος εἰστήκασι ἀφίδα τετυπωμένη. διαφέρει δὲ τὰ αὐτόκοπα καὶ πελεκητά· ἀλλ' ἔτος ἐκ τῆς πριόνος ἀκριβῶς δακτύλου ὀρθῶς ἑαυτοῦ ἐστῶσαν· δεῖ δὲ τούτων συναφόντων καὶ τῷ αὐτοχείρονι ἁρμοθέντος· δεῖ δὲ καὶ τὴν ἀφίδα τὴν ἁμαξικὴν ἔχειν) δέκα τούτων μέζονα, τὴν δὲ ἀφίδα τετρακόσιον μὲν ἔχ ἵνα ἅλον ἐκ τεσσάρων ἀποσώσῃ, ἀλλ' ἑκάστῳ καὶ τῆς περιφορᾶς ἐξ ὧν ἡ ἀφὶς συμπέπηγε. διὸ καὶ ἐσθήλης σφόδρα δεῖ καμπύλας πάλας. τὰς περιφερείας δὲ ἅλων χρῆναι τριακοσίας ἔῃ) τῆς ἀφίδος· ἐξ ὧν πλείονον ἐστὶν ἡ ἀφὶς γίγνεσθαι. κἄλλως· φράτω τῷ ἅλματι ἐμπεμβάδων δίες γὰρ πάντων τῆς ζεύξεως ἐπιμελέσθω. τοῦτο δὲ ἐπουργεῖ τὸ ἐργαλεῖον, ἢ δεῖ τὰ σπέρματα ὀπὴ ἀπὸ δύο γὰρ τὸ λίπυρον ὅλμος· ἡ δὲ κολάπη διὰ τὸ ὀλλύειν καὶ φθείρειν τὰ ἐμβαλλόμενα. ὕφορος δὲ τὸ κόπανον. πόδα καλεῖ τὸ ἀπὸ τοῦ πρώτου δακτύλου διὰ τοῦ δευτέρου μέχρι τοῦ πρώτου διάστημα. ἄλλως· πρὸς τὸν δ' ἄψιν, ὁπόσῳ ἀφίδα ἁμάξης ἡμισείαν ἔῃ). ζύγνυται δὲ ἡ ἅμαξα, τετύχθω ὁ ζυγὸς, ἐν τοῖς ἀφὶν ἀφίδων· ὡς ἔῃ) τὸ πᾶν ἁμαξοῦ τοῦ ζυγοῦ ἀποδαμιαῖς ιϛ', πελασταὶ ϟ πϛ'· ἔχει γὰρ ἡ ἀποδαμὴ πελασταὶ γ'· ὑπὸν ἔλαν τὴν πᾶσαν περιφέρειαν ἔχειν λ' καὶ ς' πελασταί· καὶ πῶς εἶπε δικαιόφορον ἁμάξης ἔδος γὰρ εἶναι δικαιόφορον, τὸ διαμέσσον τοῦ ζυγοῦ· ἐστὶ γὰρ διάμεσσον, τὸ τρίτον ὄζει μέρος τῆς πάσης περιφερείας· δῆλον δὲ ὅτι τὰς ς' πελασταὶ ἀνηλώσει εἰς τὰ λεγόμενα γλωχῖνα, ἑκάστης ἀφίδος τῆς ἁρμοσθείσης τῆς εἰς ἀλλήλας· ἡ δὲ πάμπαν καλεῖ· ἡ δὲ ἀποδαμὴ, καὶ δοχμὴ, καὶ δικαιόφορον.] χρὴ δικαιόφορον εἶναι δικαιόφορον· ἡ δὲ, τὸ τρίτον ὄζει φ ὅλης περιφερείας, καὶ ἐστὶ τὸν ἔξω κύκλον δηλοῦσιν, ἀλλὰ τὸν μέσον τὸν εἰς δύο ἢ κύκλον τέμνοντα· καμπύλα πάλαι.] ξύλα ὀπταμένα ὅτε τὰ ἀμφίδια. γύαι.] τὸ λεγόμενον γονάτιον τοῦ ἀρόζυ. ὁσάκις οὖν ὄρυς, φέρε καὶ ἀπόθι αὐτὸ καὶ μὴ ἀμελήσῃς. λέγει δὲ γύης, ὅτι ἀεὶ παρὰ τὸ γόνυ κεῖται. ἕλυμα μέρος τὸ τοῦ ἀρότρου· ἐν τῷ μέσῳ ἔν, ἔνθα συμβάλλει ὁ γύης τῷ ἰσχοΐῳ. ἕλυμα δὲ παρὰ τὸ ἑλύειν, ὃ δεῖ καλύπτειν. ἰσχοΐς λέγει παρ' ἑαυτὸς καὶ τὸ μὴ τοῦ ἰχέτλου ξύλον· αὐτόγυον δὲ τὸ μονόξυλον λέγει, τὸ ἔχον ἐξ αὐτοῦ γύας τὸν ἰσχοΐα. φέρειν δὲ γόνυ.] οὗτος ἀρότρου κατασκευὴ ἐν τούτοις δηλοῦται, καὶ δεῖ ἐλθεῖν τὸν ὑὸν ἡ ὕννις· τὸ δὲ ἕλυμα, τὸν δὲ γύην, τὸν δὲ ἰσχοΐα, τὸν δὲ ἰχέτλην, ἐξ ὧν δεῖ τὸ ἄροτρον. ἡ μὲν οὖν ὕννις δεῖ τὸ ζῶον ἐλθὸν τὸ ἐν τῷ ἀρότρῳ ἕλκειν τὸν γῦν. τοῦτο δὲ τῷ ἑλύματι προσαρμοσθὲν ἐμβαλὸν εἰς τὸν γῦν· ἐστὶ δὲ καμπύλον ἔχον τὸ ἕλυμα ὀπὴν ἐν τῷ κοίλῳ μέρει. τὸ δὲ ἕλυμα δεῖ, τὸ ἐμβαλθὲν εἰς τὸ γῦν ὑπτιοκυρτότερον ξύλον κατὰ τὸ ἄκρον, ὃ καλοῦσι ῥύμφιν, ὃ κατὰ θάτερον μέρος τὸ ἄκρον συγγενόμενον ὀπῇ τὸν γῦν. ὁ δὲ γύης ξύλον δεῖ μακρὸν ἔχον ἐπόρθμιον τοῦ ἑλύματος, ὀρθὸν ἐμπαγὲς ξύλον ἐν αὐτῷ, ὃ κατέχοντες οἱ ἀροτριῶντες ὅλον κινοῦσι τὸ ἄροτρον, καὶ διὰ τοῦ ἀρόζυ τοὺς βόας· καὶ τοῦτο τὸ ξύλον καλεῖ) ἰχέτλην. τούτῳ δὲ τῷ γύῃ ἐμπέπηγε ἄλλο ξύλον μεῖζον κατὰ τὸ ἕτερον μέρος τὸ ἄκρον ἕως τοῦ ζυγοῦ δίπουν τὸ ἐπιμέτρημα τοῖς ὤμοις τῆς βοὸς καὶ ζευγνῦται· ἐμπέπηγε δὲ ἐμπεπλεγμένον διὰ πάσης ἐμπέπηγε μέσῃ εἰ μὲ φωῦ ἐν ξύλοις· ἡ δὲ ἔπαρσις ὁ γύης μέχρι τοῦ ζυγοῦ ἀπὸ τοῦ ἑλύματος, καλεῖ) τὸ ἄροζυ αὐτόγυον. καὶ ἡμιπόδιον ἐν τῇ χρείᾳ ὁ γύης, ἐσφηνοῦται τὸ ἕτερον αὐτοῦ ξύλον τὸ ζωσπάστον αὐτὸν καὶ τὸν ζυγὸν, καὶ κλῄει) τὸ μὲν ὅλον πακτὸν, τὸ δ' ἐσφηνωθὲν ἰσχοΐς. διὸ καὶ αὐτὸς λέγει δύο παρεμβαίνοντας ἄροζα· τὸ μὲν πακτὸν, τὸ ἢ αὐγύνος, ἤ· εἰ τὸ ἕτερον πατάσσῃ, τὸ λοιπὸν ἐκπαρέῃ τοῦ χρείου. τὸν μὲν οὖν γῦν ἔῃ) καλοῦσι φρίνιον, φρόδεις ἢ κατ' ἀγρευτὴν εἰ δόρεις, ἢ κατ' ὄρος φρίνιον· ἡ δὲ ὑπερος βοιωτοῖς ἡ φρὺς, φησὶν ὁ Πλούταρχος, ἀλλὰ τοῖς πλησίον αὐτὸ φρύνιον χρῶνται, τὸν γύην

κατα-

κατασκεδάζοντες. οἱ δ᾽ οὖν ἴσυρες, ὁ πρίνινος ἄριστος γύας ὡς μάλιστα στερεός. πῶς δὲ ὁ γύας κατασκευάζεται σημαίνων εἶπεν· Εὖτ᾽ ἂν Ἀθηναίης δμῶος.] οὗτός ἐστιν ὁ τέκτων τῆς Ἀθηνᾶς δμωὸς, ἣν εἰδὼς σοφίης ὑποθημοσύνῃσιν Ἀθήνης, καὶ Ὅμηρός φησι περὶ τέκτονος ὡσαύτως. ἐπειδὰν οὖν οὗτος ἐν ἐλύματι πήξῃ τὸν γύην, καὶ γόμφοις ἑνώσας αὐτὸν πρὸς τὸ ἔλυμα τὸν γύην ἁρμόσῃ, τότε ὀχυρώτατός ἐστιν οὕτως, οὕτω κατασκευασθεὶς καὶ ἐκ τοιαύτης ὕλης. ὁ μὲν δὴ γύης πρίνινος ἔστω· ὁ δὲ ἱστοβοεὺς, ἢ δάφνινος, ἢ πτελέινος· οὕτω γὰρ ἄσηπτος ἔσται. τὸ δὲ ἄσηπτον ἐδήλωσεν εἰπὼν ἀκιώτατον· ὁ δὲ Πλούταρχος ἐξηγήσατο τὴν αἰτίαν λέγων, εἶναι τὸ θηρίδιον ὃ καλεῖται κὶς, διεσθίον τὰ ξύλα. τοῦτο καὶ Πίνδαρον οὕτω καλεῖν περὶ τοῦ χρυσοῦ λέγοντα, κεῖνο σὴς οὐ κὶς δάμναται, ὡς ἄσηπτον. ἐγγίνεται δ᾽ οὖν τὰ τοιαῦτα θηρίδια τοῖς γλυκέσι καὶ μαλακοῖς ξύλοις. δάφνη δὲ καὶ πτελέα δριμύτατα, τὸ μὲν ἔλυμα ἐκ δρυὸς εἶναι, καθάπερ τὸν γύην οὕτως εἶναι δεῖ πρίνινον. καὶ γὰρ δὴ τοῦ ἀρότρου τὸ μὲν ἔγγυον τῆς ὕνεως εἶναι δεῖ δύσσηπτον, διὸ δρύινον τὸ ἔλυμα· τὸ δὲ μέσον εὔτονον, πρίνινον δὲ τὸν γύην. Βόε δ᾽ ἐνναετήρω.] εἰκότως δεῖ τοὺς βόας τοσούτους καὶ τοιούτους εἶναι, ἵνα καὶ διὰ τὴν φύσιν ὦσιν εὐσθενεῖς, καὶ διὰ τὴν ἡλικίαν ἀφυβρικότες, μὴ ὡς οἱ νεώτεροι θυμοειδεῖς ὄντες καὶ ζυγομαχοῦντες τὰ ἄροτρα κατακλῶσι, καὶ τὸ ἔργον μάταιον καὶ ἄπρακτον ποιῶσιν.

Οὐκ ἂν τοί γ᾽ ἐρίσαντες.] οὐ σκιρτήσαντες δηλονότι ἢ οὐ ζυγομαχήσαντες κατακλάσειαν τὸ ἄροτρον. ἐὰν δὲ τὸ ἄροτρον κλασθῇ, οὐ προβαίνει τὸ ἔργον, ἀλλὰ μάταιον ἐγκαταλιμπάνεται, οὐ ζυγομαχοῦσι δὲ, διὰ τὸ εἶναι ὁμήλικες. Τοῖς δ᾽ ἅμα τεσσαρακονταετής.] τὸ μὲν σκάψαι καὶ ὑλοτομεῖν καὶ φυτεύειν, νέων δεῖται. τὸ δ᾽ ἀροτριάσαι, καὶ βουσὶν ἐπιστῆναι, καθεστῶτος ἤδη καὶ ὡς ἡνιόχου σωφρονοῦντος, μηκέτι ἐπιπλαίνοντος εἰς τὰς τῶν νέων παιδιάς, ἀλλ᾽ ἀρκουμένου ἄρτῳ τετρατρύφῳ. τοῦτος δὲ ὁ εἰς τέσσαρα κλάσματα τεμνόμενος. ὀκτάβλωμος δὲ, ὡς καθέκαστον τρύφος εἰς ὀκτὼ διαιρεῖσθαι ψωμούς· καὶ οὕτω δὴ πιμπλάναι τὸν ἀροτριαστὴν αἰζηόν. τεσσαρακονταέτης.] οὐ πάντως τοσούτων χρόνων, ἀλλὰ καθεστηκότα δεῖ εἶναι τῇ ἡλικίᾳ. αἰζηὸς δὲ σημαίνει δύο, ποτὲ μὲν τὸν ἄνθρωπον, ποτὲ δὲ τὸν νέον.

τετράτρυφον.] τετράκλαστον· τρύφος γὰρ τὸ κλάσμα. οὐδὲν δὲ ἄλλο διὰ τούτου δηλοῖ ἢ τὸ ἀπέριττον καὶ σώφρον τῆς τροφῆς, ἤτοι τῆς διαίτης· ἵνα μὴ πολὺ τρυφᾷ, διὸ καὶ εἰς τέσσαρα τὸν ἄρτον διακλάσαι, καὶ εἰς ὀκτὼ δήγματα ἀναλῶσαί φησιν· ὥστε ἐπὶ τὸ ἔργον συντόμως ὁρμῆσαι.

—— τοῦ δ᾽ οὔτι νεώτερος ἄλλος ἀμείνων,

Σπέρματα δάσασθαι.] τὸ μὲν σπέρματα δάσασθαι δηλοῖ τὸ καταβάλλεσθαι ταῦτα, μερίζοντα εὐτάκτως, εἰς τὴν ἀροτριωμένην γῆν. τὸ δ᾽ ἀλέασθαι τὴν ἐπισπορίαν, τὸ μὴ ἀνωμάλως ῥίπτειν, ἀλλὰ συμμέτρως τὰ σπέρματα. μὴ ἀλλ᾽ ἐπ᾽ ἄλληλα ταῦτα εἰς ἕνα τόπον· αὕτη γὰρ ἡ ἐπισπορία ὡς τῶν δευτέρων σπερμάτων θλιβόντων τὰ πρότερα, ὁ τόπος δὲ ἄλλος ἄσπορος μενόντων· τοῦτο γὰρ καὶ ἀπείρως δεῖται. καὶ μὴ μετεώρου διανοίας, ἀλλ᾽ ἐπιτακτικῆς· διὸ τὴν τοιαύτην εἶναί φησιν ἡλικίαν χρήσιμον. ἄλλως· τοῦ τοσούτου τεσσαρακονταετοῦς, οὐκ ἔστιν ἀμείνων ἡλικία, εἰς τὸ καλῶς σπείρειν, καὶ ἐπισπορίαν ἀλέασθαι. ἐπισπορία δέ ἐστιν, ὅταν σπείρῃ τις ἐλλειπῶς, καὶ πάλιν ἄνωθεν σπόρον ἐμβάλλῃ. Κουρότερος.] ὡσανεὶ ἐμβλέπεται ἀπὸ τῶν τοιούτων ἐπὶ τοὺς ὁμήλικας.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Ἦμος δὴ λήγει μένος.] μετὰ τὸν καιρὸν τοῦ θέρους, καὶ τῆς ὀπώρας, διδάσκει νῦν καὶ τὸν τῆς ὑλοτομίας καιρόν. καί φησιν, ἡνίκα ἡ φθινοπωρινὴ ἰσημερία γίνεται, καὶ ὁ ἥλιος τὸ πολὺ τοῦ ἱδρῶτος ποιοῦντος καύματος σβέσῃ, οὐκέτι κατὰ κορυφὴν ἡμῶν πλεῖον τῆς ἡμέρας πλείονι ἑστηκὼς διαστήματι, ὥσπερ ἐν τῷ θερινῷ καιρῷ ξηραίνων ἡμᾶς ταῖς ἀκτῖσιν αὐτοῦ, ἀλλ᾽ ὅτε τὸ πλεῖον ἐστὶν ὑπὸ γῆν, καὶ μηκύνει τὰς νύκτας, ὀλίγον δὲ τῆς ἡμέρας ὑπὲρ κεφαλῆς ἡμῶν ἕστηκε, τότε ἄριστός ἐστιν ὁ τῆς ὑλοτομίας καιρός. ἄσηπτα γὰρ τὰ τότε τμηθέντα ξύλα, διατηρεῖται, ὡς ἐξικμασθέντος τὸ πολὺ τῆς ὑγρότητος. ἡ γὰρ ἄμετρος ὑγρότης σῆψιν καὶ σκώληκας ἐμποιεῖ, ὡς ἡ θερμότης ῥῶσιν καὶ εὐωδίαν. καὶ τοῦτο ἰδεῖν ἔξεστιν ἐν τῶν ἑλωδῶν καὶ καθύγρων τόπων, καὶ τῶν θερμῶν καὶ ἠρέμα ξηρῶν. τὰ μὲν γὰρ ἑλώδη σῆψιν καὶ κώνωπας, καὶ μυίας, καὶ σκώληκας, καὶ τοιαῦτα γεννᾷ. Αἴγυπτος δὲ διὰ τὸ θερμότατον, εὐωδιῶν καὶ ἀρωμάτων μήτηρ καθίσταται. κἂν τοῖς ἀνθρωπίνοις δὲ σώμασιν ὑπάρχει τὰ ὅμοια. οἱ μὲν γὰρ σωματικοὶ, καὶ

παλαιοὶ,

παλέοι, καὶ παύροις ἐπαφρέμεν ἀφθιτον ὄζος, καὶ μᾶλλον ἐν θέρει καὶ μύρῳ χειμέριοι, δυσπάστερα γίνονται. οἱ δὲ θερμοτέρας καὶ ξηροτέρας κατοικοῦντες τῆς χθονὸς, οἱ μὲν ἐν τοῖ καθυγροῖ καὶ μέσῳ τεταγμένοι, μάλιστα μὲν ὄζοντες, μὴ τὰ μὲν δ' ὠδιάζοντες. ἔνιοι δὲ καὶ ἀρώματος ἐν τῇ σωμάτων δομῇ λαμπύνονται, ὥσπερ ὁ Θεόφραστος Ἀλέξανδρον λέγει τὸν Μακεδόνα καὶ ἡμῖν πολλάκις περ δηλοῦσιν οἱ κεχρημένοι ἀρώμασι καὶ σκευάσμασι, καί τοι μηδὲ λουτροῖς κεχρημένοις, εἰ μὴ κατ' ἔτος ἅπαξ καὶ δὶς καὶ τρίς. Ἡ μὲν οὖν ὑπόθεσις τοῦ ὕμνου ψευδὴς παρὰ τοῖς Ἴωσιν καὶ οὐκ ἀποτάσσει, παρὰ δὲ Ἀθηναίοις καὶ Δωριεῦσι, καὶ ὁ ὅτι καὶ ὁ κεῖνται πάντες τοῖς Ἀθηναίοις ἐν τοῖς ἀγῶσι τοῦ Διονύσου, σαφὲς μὲν οὐδέν· δῆλον δὲ, καὶ τεκμήριον. ὅθεν δὲ τὴν χεῖρα τοῦ νομίσματος ζωγραφοῦντες χαρακτῆρι, καὶ τὸ ὀπίσθιον τοῖς αὐτῶν φιλαίροις σώμασι ἀπεικάζοντες, καὶ μὴ τὸν διαλιπόντα εἰδότες, ψυχρὸν παρασημαίνουσι παροιμίαν· πλὴν ἀλλὰ Δαεπόλιν τινὰ τοῦτον ἐπιφημίζουσι. τὸ δὲ σεσηπὸς καὶ ξηρὸν ἅπαν, πρὸ πάσης μηλέας, παρ' Αἰολεῦσι δὲ μικρὰ, διὰ τὸ μὴ βαρὺ τὰ Αἰολικὰ ταῦτα ἀναφέρεσθαι. τὸν ἔρον δὲ, καὶ τὸν ἥλιον ὁμοίως Αἰολικῶς μηδέν· Ἀττικῶς δὲ μέγα. ὅτινες ἔλεγον ταῦτα διδάσκειν. ἀμαθεῖς δὲ καὶ ἀδιάλεκτον, καὶ τῆς ὡς ἀληθῶς Γραμματικῆς ὄντες, οἱ τοῦ νομίσματος κόκκοις ἐπαιρόμενοι, τοῖς βαρβάροις κραυγάσταις καὶ ἀνοήτοις παισὶ τοιαῦτα ζητήσαι δυσπάστατα τῇ τέχνῃ παρεμφύτευσαν, καὶ ταύτῃ διέφθειραν, μὴ γινώσκοντες εἰκῇ, ὡς τοῦ Ἰωνικῶς ἔτου γράφει, ἐπαινῶ δὲ Ἀττικῶς, καὶ τόλμῃ τόμῃ Κοινῶς, ἀλλὰ μόνον λοξάσεως καὶ γειφώσεως τοῦ λόγου φροντίζοντες. τοιαῦτα καὶ ὅσα τῶν μετεπείτα τέχνῃ συμβαίνει, ἀλλωνέλλως τοῦ νῦν μετεπεῖν, καὶ μὴ κατὰ τοὺς πάλαι σοφοὺς τοῖς διηγήσεσι καὶ τοῖς ὀνόμασι κεχρημένων, καὶ γραφόντων διευθυμιστικά τε καὶ κάπηλα, καὶ Γραμματικῶς ἀποδόντα, καὶ ὅμως τοῖς νῦν καπήλοις πρόσωπα. καπήλου δὲ καλῶ καὶ τοὺς νῦν παρεδωκότας ἐν ταῖς βασιλείοις αὐλαῖς, οἷς ἐπαγομένοις δωτίνοις, καὶ τὰ κέρματα τοῦ συγγράμματος ἀκριβέστατος μὴ ἀποδοκιμάζοντες πείσῃσιν, ἀλλ' ἐπαινῶ, μᾶλλον δὲ πεπαινῶ, καὶ τοῦ κατὰ τέχνην γεγραμμένου ἐξαίρετος· ὡς οἱ πάλαι σοφοὶ Εὐριπίδου κάπηλα χάρματα τοῦ σοφοῦ συγγραμμάτων Αἰχύλου ἀκριβέστατος, τὸν μακρὸν αἰῶνα τοῖς ζῶσιν ἀδιάπτωτος ἀθανάτους μάρτυρα. ἐξήγγελον δὲ τοῖς ἀμφοτέρων συγγράμμασι μάχει καὶ νῦν. Εὐριπίδου δὲ ἀσκηκεικότος Αἰχύλου, ὡς κάπηλον, καὶ τούτοις συμποσάζοντα, καὶ ἀλφάτου καὶ ὄψωνα. Αἰχύλος δὲ ἀρχαῖος ἦν, καὶ σοφὸς, καὶ βασιλέα ἥβης εἶλκε στέφειν, καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ἐστρατήγησε, Πέρξῃ ζωγραφήσας, καὶ ὁ Ἡ κτέρῳ τοπάκης, καὶ συμποσίων, καὶ ἀργῶν ἀπὸ τοῦ λαοῦ καὶ ἀθανάτου, καὶ τὸ δ' ἡμῖν ἐν πᾶσι πρῶτ' ὄζον τῆς δ' ἡδυεπείας καὶ τῆς σοφίας παρ' ἐκείνων τοσαῦτον ἔχειν τιμὴν δίκαιον. ὡς καὶ τοῦ Αἰσχύλου τῆς ἀληθείας ὁ τραγικὸς Φρύνιχος, δίκας ἐξέπεσε, ζημιωθεὶς χιλίας δραχμάς, ὅτι Μιλήτου ἅλωσιν Πρόσων ἐγράψατο ἄλωσιν, καὶ τὸ δάκρυ ἐκεῖ ὀλοφύρεσθαι ἐπέπνευσε· ὁμοίως καὶ Πίνδαρος χιλίας δεχμὰς ἐξέπεσε θαλάσσιος, ὅτι τοῖς Ἀθηναίοις Ἑλλάδος ἐγράψατο ἔρεισμα. τοιαῦτα φιλοτιμεῖται καὶ τοῦ ἀθανάτου καὶ ἀληθείας τοῦ ἐπαίνου. ἐξέπεσε δὲ καὶ Αἰσχύλος ἐν Σικελίᾳ, ὡς ἐπὶ τοῖς λοιποῖς τοῦ ἀπλάστου ἀσκήσεως, ἐμοὶ μὲν γὰρ τὸν ἔρωτα· ὁ δὲ ἔρως εἰς τυχθέντα μέρος διάστημα σπορᾶς, τοῦτο ὁ ἥλιος σπείρει, τοσοῦτον ὁ ἥλιος τοῦ ἔρωτος μᾶλλον βραδύπορος, Κρόνου δὲ καὶ τοῦ λοιπῶν ἀστέρων ταχύτερος. Κρόνος μὲν γὰρ τριάκοντα ἔτεσι κύκλον δίνει τὸν τοῦ ἔρωτος ἐν ἴσῳ τυχθέντα μέρος διαστήματος. Ζεὺς δὲ ἔτεσι ιβ. Ἄρης, Ἥλιος (ὡς ἔφαμεν,) ἐνιαυτῷ. Ἀφροδίτη, μησὶ ἑπτά. Ἑρμῆς ἐνιαυτῷ, ἢ μᾶλλον μησὶν ἑπτά· ἡ δὲ Σελήνη ἐνὶ μόνῳ μηνί. Ἥλιος δὲ διασώζει. ἄλλος γάρ τις ἔστιν, ὡς ἀπὸ τῆς ἁλὸς ἔχων τὸν ἄναμμιν. ἥλιος δὲ ψευδῶς· τὸ γὰρ αἴτιον φανόμενον ὄντα καὶ διάπυρον, ἥλιος, αἴθων, καὶ τὰ ὁμοῖα. Καύματος ἀδιάλειπτα.] δύσχρ. πῶς δὲ ξηραντικὸν ὄντος τοῦ καύματος, δύσχρον αὐτὸ λέγει; ὅτι θερμαῖνον καὶ ξηραῖνον ἡμᾶς, ἐξέλυσε τὴν τῶν ἡμετέρων σωμάτων ὑγρότητα διὰ τῶν ἀδήλων πόρων, καὶ ἰδρῶτας ποιεῖ. Ζέων ἐπιθυμίης.] τῆς μεγαλοδωρίας εἰμβρίνης ἢ Ζέωνος, παῖδ' ἐόντα. Πολλὸν ἔλαφρότερος,] πολὺ τὸ μέγεθος. ἔλαφρὸς δὲ, ὁ ταχύς. ἐκ τοῦ ἔλαφος, ἐλαφρὸς. Ζείεις.] ἀντὶ τοῦ εἶ, εἶ-

μεν.

μων· ἀπὸ τὸ ἦμαρ τῆ νυκτὸς, ὡς φησιν Ἀρίστ·. νυῶ ἢ σείριον τὸν ἥλιον λέγει, παρὰ τὸ σειριᾶν καὶ λάμπειν, καὶ ξηραίνειν. ἀστὴρ καὶ ἄστρον διαφέρει· ὅτι τὸ ἄστρον ζώδιόν ἐστιν ἐξ ἀστέρων ζωιδίων, ὁ δὲ ἀστὴρ μονήρης ἐστίν· οἷς ἥλιος, σελήνη, καὶ εἰς ἑκάστων τῶν ἀμπλανήτων τὰ ἄστρα.

κυκλοφορέων.] τῶν ζωιδιαφαμένων μοίρα καὶ διακόσμῳ. ἐναυρεῖ.] πλησιάζει, ἐπιπολάζει. ἢ πρὸς ζηφώτερον, αὐτὶ τῆ φέρεται, ἐποκάπτει δὲ τῆς γῆς. ἀδηλοτοκίαν.] ἀσπάλακας, μὴ γλυφῶντα ζκώληκας. δηλῆ γάρ ἐστιν εἶδος ζκώληκος ἐγγινομένου ἐνδον ξύλοις. ἴφ δὲ ζκώληξ ὅτι κρέατος, ἐξ ἀμπέλων, σὺς ἐδημάτων, πρὸξ ἀσπείου, φλοὸς ζύκων, καὶ ἕτεροι ἄλλοι. πλεξοδοί τε λύγες.] τῆ χλωροφυεῖ τε πλέκεται.

Τῆμος ἀροτομέειν.] τότε ἀροτόμει τὸ ὥριον ἔργον, μετοπωρινὸν τῆς ἐμῆς δηλονότι παραινέσεως. ὥριον ἔργον.] τέσσαρές εἰσιν ὧραι καιροῦ, ἔαρ, θέρος, φθινόπωρον, καὶ χειμών. ἐνταῦθα δὲ τὴν δ' τέτων ὥραν, ἤγουν τὴν φθινοπωρινὴν φησὶ τὸ τέλος, καλλίστην οὖσαν ὑλοτομεῖν καὶ οὕτω τὸ ἔργον ἐργάζεσθαι. Ὅλμον] ὅλμος λέγεται μέρος τῆ ἀνθρωπίνου ζώματος, ὃ καὶ θώραξ καλεῖται. ἔστι δὲ τὸ ἀπὸ τραχήλου μέχρι αἰδοίων. νυῦν δὲ μοι ἡ ἴγδις, ἐν ἧ κέγχρον καὶ ἕτερα παιδία οἱ χωρτοὶ κατατέμνουσι. τετράδυλλον.] τριῶν ποδῶν μῆκος ἔχοντα. ὁ δὲ πῶς δακτύλων ὅσων ἐστί. καὶ τετράδυλος μὲ καὶ τριπαλάστη, καὶ τὰ ὅμοια, ὁ ἔχων μῆκος τοσωνδὶ ποδῶν. τρίπους δὲ καὶ τετράπους, ὁ μὲν τριῶν ποδῶν ἔχων· ὁ δὲ τεττάρων ἔχων· ὕπαιθρον.] λάκκου, ναγέα, τριβέα, ἢ κόπανον. Ἄξονα δ' ἐπιτραπέλλῳ.] ἄξων ὅτι τὸ ξύλον τῆς ἀμάξης καὶ τῶν ἁρμάτων, ἐφ' ἑκατέρωθεν ἁρμόζουσι οἱ ζυγοί. νυῦν δὲ περὶ τῆς ἀμάξης ἄξονα λέγει κακῶς, ἤγουν ἐπὶ ποδῶν δεῖ ἔχειν αὐτὸν τὸ πλάτος. μάλις γὰρ ἂν ἄξων ὑποφαίη τοὺς δι' πόδας. ἄρμενον ἔτω.] ὁ μὲν Ἡσίοδος πάνυ ἁρμοδίως ἄξονα τὸν ἐπιτραπέλλω φησίν· ἐγὼ δὲ τοῦτον φαίλω ἂν πάνυ ἀνάρμοστον, καί τι μὴ ἔγλισα ἂν τῆ γεωργικῶν.

Εἰ δέκεν ὀκταπόδην.] εἰ δὲ ὀκτὼ φησι ποδῶν τάμῃς ξύλον εἰς ἄξονα πίπτειν, ἀπὸ τέτου τὸν ἕνα πόδα τιμῶν ξυλίνῳ ζφύσαν ποιήσεις. ἐν δὲ τῆ τριῶν ποδῶν ἐλάσσων καὶ εἰ δέ κεν ὀπάσσῃ, καὶ ζφύσαν κεν, ἀδιαφορίᾳ πολλῷ μᾶλλον τὸ Ἡσιόδου καταγνώσκειν δεῖ.

Τετραδάμοιο δ' ἄφιν τάμνειν.] ἐν τετράρων ἀφίδων ζωτεθείσῃ ὁ τροχὸς τῆς ἁμάξης. ἐν ζχῷ τὸν μέσον διθεῖαν νῶν δικάδωρον ἁμάξαι καλῶ. φησὶν ὅτι, ὅπου ἑκάστη ἀφὶς τὸ ζχῷ ἔστω τοιῶν ποδῶν μῆκος, οἷς ἔδει τὸν πᾶσι περιφέρειαν τὸ ὅλον ζχῷ, ἤγουν τὸν κύκλον, δώδεκα ποδῶν μῆκος, δωρῶν δ' λ'. ἡ γὰρ ποδιαία ἔχει δωρεὰς, ἤγουν παλαιστὰς τριῶν, ὁ δὲ παλαιστὴς ὅτι δακτύλων δ'. Πῶς δὲ λ' δωρῶν εἶεν τὸν πᾶσι περιφέρειαν ἴδῃ τὸ ζχῷ κύκλου, τὸν μέσον διπλῆ εὐθεῖαν τέτμῃ, ἤγουν δικάδωρον εἶπεν, ἀλλὰ δικάδωρον, τοῖς ὀπισημονικοῖς τῆ γεωμέτραν λόγοις καὶ τῆ ἀληθείᾳ ἐναντίωμαι; πᾶσα γὰρ περιφέρεια κύκλου πεπλασίων ὅτι τῆς εἰκείας διαμέτρου εὐθείας, φέρε τὰς ἐκτὸς ἐπιφανείας τοῦ κύκλου. ὃν ἐλύμπασε τῆ γεωμετρικῶν ὅρον καὶ τὸν ἀληθειαν, ἀλλὰ καὶ ὅτι πεπλασίονα λέγει τὸν περιφέρειαν τῆς διαμέτρου, καὶ δωδεκάδωρον. ἀλλ' αἱ μὲν δέκα δωρεαὶ τῆς εὐθείας ἐν τῆ τοῦ κύκλου εἰσὶν ἐν παντὶ ἐπιφανείᾳ φαινόμεναι, ὡς ἐν καὶ διαλαμβάνει. αἱ γὰρ δύο δωραὶ, εἰς τὰς συμβολὰς ζωιχρύσης, τὰς ἀπὸ τῆς ἐντὸς ἐπιφανείας μέχρι τῆς ἐκτὸς ἑκατέρωθεν τὸ ζχῷ μία δωρεά. ἄφιν.] ἡ ἀφὶς κτ' ὠδαχμαπσμὸν Ἀττικῶς. Πόλλ' ὅτι καμπύλα κάλα.] ὅτι πολλὰ καμπύλα καὶ λελοξαμένα καὶ ἀφιδωδῆ κάλα καὶ ξύλα. τοῦτο δ' εἶπεν, ἵνα δείξῃ ὅτι μίαν ἀφιδα λέγει ἔχειν τὸν ζχόν, ἀνὰ τέσσαρας ὁ κάλως τὸ φοινίον, τὸ καλὸν δὲ τὸ ξύλον.

φέρειν δὲ γύλιν.] φέρε δὲ γύλιν εἰς τὸν οἶκον σὺ ἀπὸ πρίνος δένδρου. ὅταν ἔυρῃς ψιλαφῶν ἐν ὄρεσιν, ἢ πεδινοῖς καὶ ἀροσίμοις τόποις. ὁ πρίνινος δὲ γύης ὀχυρώτατός ἐστι ὡς τὸ ἀροτειᾶν. ἡνίκα ὁ δάλος ὑπουργὸς τῆς φρονήσεως Ἀθηνᾶς τέκτων, ἢ ἀροτρεύς, πήξας αὐτὸν πρὸ ἐλύματος ἢ γύλιν, ἐν γόμφοις καὶ ξυλίνοις ἥλοις φερσαρμόσῃ, καὶ φερσαρμόσῃ τῷ ῥυμῷ· γύης ἐστὶ τὸ ὑπὸ γλῶ ξύλον τῆ ἀρότρου, εἰς ὃν ἡ ὕννις, ἤγουν τὸ σίδηρον, ἐμβάλλεται. ἔλυμα τὸ μέσον τῆ ἀρότρου, ὅπου ὁ γόμφος βεβηθεὶς ζυνηλοῖ τὴν γύην καὶ τὸν ῥυμόν. γόμφος· ὁ ἥλος· ἰσοδοεὺς δὲ, καὶ ἔνδρυον, ὁ ῥυμός.

δμῶες.] ὁ δοῦλος, κτ' διάλυσιν. φερσαρμόσῃ.] ὠφελεῖ, οἱ Ἴωνες δὲ ὑκ ἀκτείνουσιν· ὅθεν φερσαρμόσῃ χρῶνται, ὡς καὶ παρὰ τῷ Πισιδῇ·

ὅπως ἀκλινὴς τὸν θοὰς ἢ ζφοδρότης
ἐξ αὐτοπαλεύσων ζφίγγει κατωδρόμων.

Δισὶ δ' ἄνδρε ἄροσρα.] δύο δ' ἡτοῖμα καὶ ἑτοίμου ἄροτρα καὶ τὰ οἰκεῖα, ταπεινάμενόν τε καὶ φρονίσας· αὐτοφυῆ τε ἔχοντα τὸν γύαλον καὶ συμβεβληκότα, ὅπως τὰ ἑνὸς ἀσθενέντος χρῆ τῷ ἑτέρῳ. τοῦτο δ' εὐηθέως εἶπε τὸ λέγειν, ἔχε αὐτόγυον καὶ πηκτὸν ἄροτρον, μή πως κατεαγῇ τὸ ἕτερον. ὤφελεν εἰπεῖν ἁπλῶς, ἔχε δύο ἄροτρα, εἰ μὴ καὶ τὸ αὐτόγυον ἐν τοῖς χρησίμοις, ἐν ἑτέροις δὲ τὸ πηκτόν. ὃ καὶ δοκεῖ μοι ὅπως ἔχῃ, κἂν ὅπως φόβῳ τοῦ μὴ κατεαγῇ τὸ ἕτερον λέγῃ.

Δάφνης δ' ἡ πελέκης.] ἡ δάφνη καὶ ἡ πελέκεα δριμύτητα ἔχουσι εἰς ζήπην ῥᾳδίως· ἐπεὶ μὴ δ' ὑπογλυφῶσι (κωλύκας, οὕς κίας καλοῦσι, καθάπερ τὰ γλυκύχυμα καὶ χαῦνα ξύλα. τὸ δὲ φελλὸς καὶ δάφνινον ἁπλῶς, ἢ ὀρινοῦς δάφνης εἰς τὸν ἰσοζυγα, ἤγουν τὸν ῥυμόν, τὸ ἔλυμα καὶ τὸν γόμφον ἀπὸ δρυός, ἀπὸ φρίνος δὲ τὸν γύαλον, φλοιὸς πρεπτέος. Ἡσιοδείως ὄγκος ὄζων. ἔδει γὰρ ἂν εἰπεῖν μορφοειδοῦς στερρᾶς ξύλα ταῦτα εἰπεῖν πρὸς ἕας, ἢ πρὸς ἑτέρα τινὰ τοιαῦτα καταχλεύασαι, καὶ μὴ καταμαλίσκειν λόγον εἰκαίως.

Βόε δ' ἐννεατῆρα.] καὶ ὅλως αἰνίσσεται ἀνάγκην τινὰ γεωργεῖν, μή τοι γε ἡδομένους, οἷς ἐξώρους, καὶ γηγενεκότας καὶ ἀδηκοῦς, ὃς ἂν ὁ τοῖς ἀπαιδεύτοις δοκῶν Ὁμήρῳ ἀνθαμιλλᾶσθαι, ἐκ ἀλαπαδνὸν λέγῃ ἔχειν τὸ δένδρον.

Ἥβης μέτρον ἔχοντε.] συμμετρίαν φησὶν ἡλικίας ἐχόντες, καὶ μήτε ἄζυγες ὦσιν οἱ βόες, μήτε γηραιοὶ ὄντες, ἐν τῷ ἐργάζεσθαι ἀεί τε καὶ ὅτοι ἐργάζεσθαι ἀεί τε. ἐκ οἶδε εἰ μή πως δι' ἀπειρίαν γεωργικὴν τὸ ἀδύνατον ἐμπείρως ὑποζεύγνυσι βόας, κἂν γηραιοὶ ὦσιν· ὅπως μὴ χρὴ τὸ δέον αὖθις διαθύοντα, μόνοι ἐργάζωνται.

Οὐκ ἂν τὼ γ' ἐείσαντες.] ἐκ ἂν ἕτοι οἱ βόες σατισάσαντες χρὴ τὴν ἀρυμένην αὐτοῖς γλῶ κατάξιναν μὲν καὶ ζωρίψειαν τὸ ἄροτρον, τὸ δὲ ἔργον τῷ ἀροτριασμῷ αὐτόθι μάταιον λίποιεν, ὥσπερ ἂν εἰ μὴ ζρεγῶντες ἀρτίζυγες.

Τοῖς δ' ἅμα.] τοῖς γε τοιούτοις βυσὶν ἔστω τὸ ἔργον δυσπαιτῶν ἀνὴρ τέλειος, ὅπως φροντίζῃ τὸ ἔργον, καὶ πως νεώτερος ὢν, καὶ θεὸς ὁμάλιπας ἀποβλέπων τὸ ἔργον ἐᾷ. πεντηκοντατεῖς.] πεντηκοντατὰς, καὶ τεσσαρακοντατὰς αὖθρωπος, καὶ τὰ ὅμοια, ὀξυπάγης· τεσσαρακοντατέτης γε, καὶ τεσσαρακοντατέτης, χρόνος. λίζηος, νεότης ὀνειαίας. νῦν γὰρ ἡ τέλειον αὖδρα φησί. * σημαίνει δὲ τὴν ἐπὶ ἡλικιῶν. Ἐπεὶ δέ φασι τὴν ἀστρονόμους, αἱ τῶν ἀνθρώπων ἡλικίαι βρέφος ἀπὸ γενέσεως μέχρι δ' ἐτῶν, ἀναλογεῖ γὰρ τῇ Σελήνῃ. εἶτα παιδίον, μέχρι δεκαετίας, καὶ ἀναλογεῖ Ἑρμῇ. μειρακίσκος ἀπὸ δεκαετίας, μέχρι ιη', ἀναλογεῖ Ἀφροδίτῃ. ἀπὸ τῆς ιθ', μέχρι τῆς λς', νεανίας, ἀναλογεῖ τῷ Ἡλίῳ. ἀπὸ τῆς τεσσαρακοστοῦ μέχρι τῆς νς', ἀνὴρ, ἀναλογεῖ Ἄρεϊ. ἀπὸ τῆς νθ' μέχρι τῆς ξδ', πρεσβύτης, ἀναλογεῖ Διΐ. γῆρων ἐπ' αὐτοῖς· μέχρι ζωῆς ἐσχάτης, ἀναλογεῖ δὲ τῷ ψυχρῷ τότε Κρόνῳ.

Δειπνήσας.] δειπνὸς ὅτι τὸ σεσιγμένον· ἄειστον τὸ γεῦμα· δόρπον ὁπαρ' ἡμῖν λεγόμενον δεῖπνον. πεδάτευφον.] δ' κλάσματα ἔχοντα, σαπρείας. ἐκτάκλωμον.] ὀκτὼ δίγματα ἔχοντα· ἢ τὸν ὅλον πεδάκλασον ἄρτον. ἢ τὸ δ μόνον κλάσμα. ὡς τὸν ὅλον ἄρτον ἔχειν δίγματα λβ. βλωμὸς γὰρ τὸ δῆγμα.

Θῆς κ' ἔργα μελέτην.] ὅς πε καθεκπωὶ ἀνὴρ μελετῶν καὶ φροντίζων τὰ ἔργα, διυπατίην τιμὰ αὐλακα, καὶ τὴν πεμπὰν τὰ ἀρότρα κλαύνει.

Σπέρματα κλάσασθαι.] τὰ σπέρματα καλῶς διαμοιρᾶσθαι καὶ σπεῖραι. ὀπασσείλαι.] τιμὰ λύτρεσιν, καὶ ἐπαναπαύσαι φυγεῖν. οἱ γὰρ κακῶς σπείραντες, πάλιν ἐπαναπείρησιν, ἐπβάλοντες ἕτερον σπόρον. ἐπίδηι.] ἐπιπετάσαι, ἐπιχόλισαι.

Φραζεσθαι δ' εὖτ' ἂν φωνὴν γεράνου ἐπακούσῃς
Ὑψόθεν ἐκ νεφέων ἐναύσια κεκληγυίης·
Ἥτ' ἀρότοιό τε σῆμα φέρει, καὶ χείματος ὥρην
Δεικνύει ὀμβρήεντος· καὶ ἤλιθα μᾶλλον ἀρότρου
Ἀνδρὸς ἀβούτεω.
Δὴ τότε χορτάζειν ἑλικας βόας ἔνδον ἐόντας·
Ῥηϊδίη γὰρ ἔπος εἰπεῖν, βόε δ' ὀκνηρὸν ἄμαξαι·

Cõsidera vero, cum vocem grues audieris
Alte ex nubibus quotannis clangentis,
Quæ & arationis signum affert, & hyemis tempus
Indicat pluuiæ; cor autem rodit viri bobus carentis.
Tunc sane pasce curuos boues, domi detinens.
Facile enim dictu est, pax boum da & plaustrum:

Ῥηϊδίη

Ῥηίδιον δ' ἀπάνηαθαι, πάρεα δ' ἔργα βόεσσιν.
Φησὶ δ' ἀνὴρ φρένας ἀφνειὸς πήξασθαι ἅμαξαν·
Νήπιος, οὐδὲ τόγ' οἶδ', ἑκατὸν δέ τε δούρατ' ἀμάξης,
Τῶν πρόσθεν μελέτην ἐχέμεν οἰκῆϊα θέσθαι.
Εὖτ' ἂν δὲ πρώτιστα βροτοῖσι φανείη,
Δὴ τότ' ἐφορμηθῆναι ὁμῶς δμῳῇς τε καὶ αὐτὸς
Αὔην καὶ δοχμὴν ἀρόων, ἀρότοιο καθ' ὥρην·
Πρωΐ μάλα σπουδῶν, ἵνά τοι πλήθωσιν ἄρουραι.
Εἶαρι παλεῖν· θέρεος δὲ νεωμένη σ' ἀπατήσῃ.
Νειὸν δὲ σπείρειν ἔτι κεφίζουσαν ἄρεσθαι.
Νειὸς ἀλεξιάρη, παίδων δυσπολίτιδος.

Facile autem recusare, instant vero opera bubus.
Inquit autem vir mentis compos, fabricato plaustrum:
Stultus, etiam hoc nescit, centum esse ligna plaustri.
Horum ante curam habere oportet, domi reponendo.
Cum primum igitur aratio mortalibus apparuerit,
Tunc aggredere, simul & serui & tu ipse,
Siccam & humidam arans, arationis ad tempus,
Summo mane festinans, vt tibi se impleant arua.
Vere vertito, æstate vero iterata non te fallat.
Noualem vero serito adhuc leuem terram.
Noualis imprecationum expultrix, liberorum placatrix est.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Φεάζεαδε δ' ἔυτ' αὖ.] Ζιότε ὅπλοικα αὖ ἀκούσῃς φωνὴν μεγάλα ὀναίσιμα κακλαγγίζοις, ἤγουν ζωΐδη κατ' ἔτος φωνὴν κακραγύας ὑψόθεν ἀπὸ τῆς νεφῶν, ἥτις σημεῖόν ἐδίδου καὶ τῷ καιρῷ τῷ προσήκοντος τῷ σπόρῳ, καὶ τὸ χειμῶνος τῷ καθύγρῳ τὴν ὥραν δεικνύει. τὴν καρδίαν ὃ τῷ ἀνδρὸς τῷ μὴ βοῶν διπορωῶντος, γεωργῶ δηλονότι ὄντες, λυπεῖ. τότε δὲ χορτάζειν τὰς ἔλπας βῶς ἔνδον ὄντας, ἤγουν ἐν τῷ οἴκῳ. ἔυκολον γὰρ τῷ μὴ ἔχοντι βῶς εἰπεῖν ἔτοιμος τὸν ἔχοντα· δὸς μοι βόα καὶ ἄμαξαν, ῥᾴδιον ὃ τῷ διπορωῶντι βοῶν, ἀπαγγέλλοντος τὴν αἴτησιν, ἀποκρίνασθαι, πάρεστι δὴ ἔργα τοῖς βουσί. φησὶ γὰρ ἀνὴρ εἰκῆ ὢν ἔυπορος, εἶτα χρὴ τὰς ἑαυτοῦ φαντασίας τὰς κενὰς οἰόμενος εἶναι δύπορος, πῆξαι ἅμαξαν ὅταν θέλῃ. ἀνόητος, οὐδὲ τοῦτο οἶδεν ὅτι ἑκατὸν αὐτὴ τῶν πολλὰ δεόντων ξύλα τῆς ἁμάξης. ὧν πρέπει πρότερον φροντίδα ἔχειν ὥστε ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτὰ ἀποθέσθαι. ὁπλοικα δ' αὖ πρώϊμα καιρὸς σπόρου τοῖς ἀνθρώποις φανεὶς, ἀφορμᾶσθαι, ἤγουν προθυμος ἦναι καὶ αὐτὸς καὶ οἱ σὺν θεράπουσι, ἀροτείαν, κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ σπόρου, καὶ ξηρὸν ὅσον τὴν γῆν καὶ δίυγρον, μὴ προφθάσαν ἔχων τὸ τοιάνδε ἢ τοιάνδε αὐτὴν εἶδος). πρωΐ μάλα τῆς ἡμέρας δηλονότι σπούδων, ἵνα σοι δεδηωμέναι ὦσιν αἱ ἄρυραι. Εἶαρι παλεῖν] κατὰ τὸ ἔαρ χίζε τὴν γῆν τὴν μέλλουσαν σπείρεσθαι· ὅτι τῷ θέρους ὃ ἡ καθεῖσα τῷ ἔαρι νεωμένη ἤγουν ὀργαλιωμένη καὶ νέα αὖθις γενομένη, ἐξαπατήσει σε κατὰ τὸν καιρὸν καὶ τὴν ὥραν τῶν σπερμάτων ἤγουν, ἀλλ' ὀπτὰ δίκαια σου πρὸς ταῦτα ἔσται. ἢ νεαθεῖσαν ὃ ἄρεσθαι σπεῖρε ἔτι κέφαλον ὄσαν καὶ μὴ πλαδεῖσαν ὑπὸ τοῦ ὄμβρου. ἡ νειὸς ἀλεξιάρη ὄζει, ἤγουν ἀποσοβοῦσα τὰς ἀρὰς, τουτέστι τὰς βλάβας. παίδων δυσπολίτιδος. ἤγουν κατδιάστροφος, ἠυχίας καὶ ἀναπαύσεως αὐτῆς φεύξεται.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Φεάζεαδε δ' ἔυτ' αὖ φωνὴν μεγάλα.] ὅτι μὲν ἡ γέρανος δοκεῖ φροντίδα ἔχειν, τουτέστι φέρωσιν, ὡς φησι Πλάτων, καὶ χειμῶνα προσιόντα δηλοῖ φύσει δεινὴ οὖσα πρὸς αὐτὸν, ὡς φησιν Ὅμηρος, δῆλον. κλάζει ὃ ταύτην θεωρεῖν κακραγοῦσαν καὶ δηλοῦσαν τὸν τοῦ ζητοῦντος καιρόν. μετὰ δὲ τὴν ἀπὸ τῆς ἄρκτου σημείωσιν, ἣν ἀπὸ τούτων παρέχει, οἰκεῖον ἦν καὶ ἀπὸ τῆς ἐρινύος ταύτην ποιήσασθαι. τότε δὴ φησὶν ὁ μὲν ἀζυγὴς δάκνος ἢ διὰ τὴν ἔμπειρον τῆς βοῶν ἀπείρων καὶ ἀφρονῶν ἀδιαφορίαν. ὁπλὰ βοῶν ἔυπορος, χορταζέτω τὰς βῦς, ὡς χρησόμενος αὐταῖς ἤδη πρὸς ἔργον τῆς ἀροτρίας. Ῥηίδιον γὰρ ἔτοιμος εἰπεῖν.] τούτων τὸ μὲν ἀζυγὴς ὅτι οὐ δύναται βόας ἐν ἀρότρῳ τῷ καιρῷ ὑπουμένους. τὸ ἢ ἐυπορῶν βοῶν ἀπείναντο αὖ, ὅτι καὶ οἱ παρ' αὐτῷ βόες ἔργα ἔχουσι, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἂν αἰτήσειεν δόλῳ. ὃν καὶ ὁ λαβὼν τὴν κυνῆν αἰτήσειεν, ἵνα εἴπῃ λάβῃ πρὸς τὸν αἰτοῦντα· εἰ μὲν δόλια, ἔστω καὶ σοὶ ἄχρηστος· εἰ ἢ χρήσιμον, καὶ ἐμοὶ χρήσιμος. καὶ γὰρ καὶ τῆς βοῶν ἀρχὴν ταύτην ὁ αἰτήσας.

δεῖς. εἰ μὲν μὴ χαιρὸς τῦ ἀρούω, ἢ σοὶ ἄχρηστοι. εἰ δ' χαιρὸς, χαμοὶ χρήσιμοι. ἄλλως· τὸ γὰρ αἰτῆσαι, δύσχερές ἔστιν. ἀλλὰ τὸ ἀπαρνήσασθαι ἢ μὴ δῶναι, δύσχερέστερον. ἔχει γὰρ εἰπεῖν, ὅπτι δίδωμι· ἢ γὰρ καμοὶ πάρεστιν ἔργα βοῶν δεόμενα.

Φησὶ δ' ἀνὴρ φρένας ἀφρειὸς.] φρένας ἀφρεὸς ἐστιν, ὃς ἐκ ὢν εὔπορος ταῖς ἑαυτῦ φαντασίαις ταῖς κεναῖς οἴεται εἶναι εὔπορος. διὸ καὶ πίπτει, οἰόμενος τὰ μὴ ὄντα. ἀπὸ δὲ τῆς χρείας τῦ ἄμαξαν οἰκίσεως παρὰ τῦ τοιαύτῦ διασύρει ζωΐλω, ὡς ἀσόφον. ὁ γὰρ τὰς φρένας ἀφρειὸς εἴ τι ἄν καὶ δεῖ ἁμάξης, ὡς εὔκολον αὐτῦ, ὅταν θέλῃ, πήξασθαι, ἀγνοῶν ὅτι τὰ ξύλα αὐτῆς πολλά ἐστιν, ἃ δεῖ οἰκεῖα ἔχειν τὸν μέλλοντα κατασκευάσειν ἅμαξαν· πυγχάνει δὲ ἐκεῖνα διὰ τὸ πλῆθος ἐκ δυτόεντα. ὅπως οὖν καὶ βοῶν τῦ ἀρότου ἕνεκα καὶ δεῖ πάντων οἰκέσεως τινὰ τῖς ἐκ ἔχων, ὀφείλων ἔστωσαν, ὅτι σὺν καιρῦ δεῖ παρασκευάζειν καὶ οἰκείας ἔχειν, ἐκ ἀλλοτρίους αἰτεῖν. ἄλλως· τοῦτο εἶπε πρὸς τοὺς θαρρούντας ἔχειν καὶ μὴ σὺν καιρῦ ἐνεργεστίζοντας. ἔχει γὰρ εἰπεῖν θαρρῶν, ὅτι ἔχει ὕλην. ἐξέλθητε, πεπρατόμου ἅμαξαν· μὴ εἰδὼς ὅτι πολλὴν δυσέρεσιν ἔχει· καὶ γὰρ ἑκατὸν εἶσι τὰ ξύλα τῆς ἁμάξης. φρένας δ' ἀφρειὸς, ὅτι ἐκ ἀληθῶς πλούσιος, ἀλλὰ τῇ ψυχῇ δοκῶν πλουτεῖν, καὶ ἑαυτὸν ἐξαπατῶν, ἢ καὶ αὐτίφρασιν ἄφρων. πολλάκις γάρ τις τῇ τῦ ψυχῖ ἐπαρμένῃ ἐχόντων καὶ σοφίαν φησὶ τί γάρ ἐστιν εὐχερέστερον τοῦ ποιῆσαι ἅμαξαν; εἶτε ἄροτρον; ὁ δ' ἄφρων, ἐκ οἶδεν ὡς ἐ ξύλων ἕστιν ἁπάντων εἰς ἓ ταύτης κατασκευή. ῥ' δ', αὐτὶ τ' πολλῶν.

Εὖτ' αὖ δὴ σπείρῃσι.] λέγει τῦ μέσου καὶ ξηρὰν πως καὶ ὑγρὰν ἀρούῳ γῆν χρῶσαν, ἀλλ' εἴτε αὖον εἴτε νοτερὸν, τῆς ὥρας ἀπαιτούσης, δεῖν ἐροτείαν, καὶ μὴ προφασίζεσθαι τῦ πείσματος τῆς γῆς· ὡς ξηρᾶς ἢ ὑγρᾶς ἤδη ὔσης. ἄλλως· πρὸς τοὺς ἀναβαλλομένους τὸ ἐργάζεσθαι λέγει· εἰσὶ γάρ τινες λέγοντες, ὅτι πολὺ ἐστι ξηρὰ ἡ γῆ, ἀναμείνωμεν ἵνα ὑγρανθῇ· αὖθις τε πάλιν ὑγρά ἐστι πολὺ, ἀναμείνωμεν ἵνα ξηρανθῇ. φησὶν οὖν Ἡσίοδος καὶν τε ξηρὰ ᾖ καὶν τε ὑγρὰ, ἐργάζεσθαι τῦ γῆν τῦ καιρῦ προσλαβόντα, καὶ μὴ ἀναβαλλόμενον· ὡς μετεχέτης αὐτῆς τῦ ὑγροῦ ἢ τῦ ξηροῦ, ἀλλὰ χρεὼν προφάσεως ἐργάζειν.

Ἀνθρώποισι φανείη.] Μαρτίῳ, καὶ Ἀπριλλίῳ, καὶ Μαΐῳ μάλιστα. εἰ δὲ τὸν Ζεφύρου δηλώσειε εἰπεῖν, τὸν Ὀκτώβριον φήσεις, καὶ Νοέμβριον. δμοίως τε καὶ αὐτός.] ὅμοιον τὸ· δαίμονι δ' οἷος ἔπεται· τὸ ἐργάζεσθαι ἄμεινον. Αὖθι καὶ διαγλαὶ,] τῶν ξηρὰν καὶ τῶν ὑγρὰν, καὶ αὖθις δ τῶν χρησιμεύειν, τῶν μήτε ξηρὰν ὄσαν, μήτε ὑγράν. Ἔαρι πολεῖν.] τὸ μὲν ἔαρ ὄντος τῶν γῶν πολεῖν τῶν αὐαίρεσις μέλλουσαν, δῆλοι τὸ χείρων αὐτῶν. τῶν δὲ δὶς προμέλλων δίπλον, καὶ τῶν τρὶς τρίπλον καὶ ὅσα. τὸ δ' ἐρέφειν πολεῖν ἔλεγον, καὶ τὸ ἀναστρέφειν ἀναπολεῖν· ὥσπερ καὶ τὸν ὄργανον εἰώθαμεν διὰ τῶν φοφῶ τῶν δεῖ τοὺς πόλους λέγειν ἐπιπολεῖν. τὸ δ' θέρος νεωμένῃ, μὴ ἀπατᾷν, ἀλλ' εἰς τὸν Ζεφύρου ἐπιπνοίαν καὶ τῶν τῆς καρπῶν γένεσιν, ἐκεῖνο σημαίνει τὸ δεῖν ἀπαλύνειν αὐτῶν καὶ θρυπτὴν καὶ θαλλώδη, ἀνακαμπτόμενον αὖθις αὐτῶν καὶ νέαν πιόντων. διὸ καὶ ἐπάγει· νειὸν δὲ αὖτε ἀείρειν ἐπικρύζοντα ἄρηρεν. ἡ γὰρ ἄγαν ὑπὸ τ ὄμβρων πιανθεῖσα συμπίπτει καὶ ἡ ἀραιὰ καὶ κόφη τῷ ἀρότρῳ εἴκουσα ῥᾳδίως διὰ χαυόντα δέχεται τὸν Ζεφύρου. εἰ μὲν οὖν ἀρκέσει τὸ ἐν τῷ ἔαρι πολεῖν, ἢ δέον τὸ τρὶς ἢ τὸ τετράκις ἐν τῷ θέρει, ἕνεκα δ' ἄμφω πιθανὰ προσδηλοῦντες τὸν Ζεφύρου, διὰ τὸ νεάσαι καὶ τὸ χρῆσαι τὸ ἔπαρμα καὶ τὸ ὕλη μαχαιρώμενον τὸ ἐν τῷ αὐαίρειν χρήσιμον. τούτοις οὖν ὑποφωνεῖ εἰκότως, Νειὸς ἀλεξιάρη, διότι τοῖς πᾶσιν ὕπνον προξενεῖ, καὶ ἡσυχίαν ἀθωμένοις. τὰ δὲ λιμώττοντα, καὶ ἡ πεῖνα χαλεπῶς διατίθησι, καὶ θηριώδη ὄντα πρὸς τὴν ἡρεμίαν ἀτενίζοντα.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Φερέζηλος δ' ὅτ' αὖ.] βυθὸν καὶ φροντίζει τῶν γεωργικῶν· πῆνίκα γὰρ σπείρῃ φαινὴ ἀκύτερος, κεκυμασμένης τῆς γῆς ὑφ' ὕδατος χειμῶνος, ἢ πῦ φαινὴ σημεῖον φέρει ἀροτειάσεως; καιρὸν καταμέμφεται λυπεῖ δ' τὴν ψυχὴν τὰ μὴ ἔχοντα βοῦς γεωργεῖν. μετ' τὴν τῆς ἄστρων διδασκαλίαν, ἀπὸ τῆς μεγάλων πανδύσεως τὸν ἀδελφὸν εἰδέναι τοὺς καιροὺς προσλέγει δ' τοὺς καιροὺς ὁ γέρων, ἔαρ τε καὶ χειμῶνα, ἐκ ὡς ἀστρολογήσας καὶ ἀναλεξάμενα βίβλους τῦ Πτολεμαίου, καὶ Μέτωνος, καὶ Ζωροάστρου, καὶ ἄλλων· ἀλλ' ἔξιν ὄντως διὰ βίου τοῦ ζῶον ὁ γέρων καὶ διαπαντὸς θέρμης καὶ ψύξεως ὑφιστῶς δ φερόμενη διὰ τοῦ βάρους τῦ ζώου-

τῶ ζώματος, ὅπως μὴ σὸς τὸν γλῶ ἐνεχθῇ, διαθὸς ὄντος τὸ ἄνω ἀέρος, καὶ σὸς ψύχος ἢ θέρμῃ ῥᾴονως ἐκπεσπμένη. ψυχομένη μὲν ἀλγῦσα βοᾷ, σὸς θερμοτέρας δ' πεπομένη κατάσασιν ἀλύπως ζωὴ ἡρεμαίᾳ φωνῇ σεῖπατος. καὶ ὅτως ἡμεῖς ἐκ τῆς ἐκείνης φωνῆς χειμῶνα καὶ ἔαρ ὀτιμνώσκομεν. ἀδύτεω.] ζωίζησιν ἔχει ὁ στίχος. Δὴ τότε χορτάζειν.] πότε δὴ χόρταζε. τὸ ἀπερέμφατον αὐτὶ σεσταπκπκῶ, Α'πικῶς. ἕλικας βόας.] ἑλικοειδῶς καὶ ἡμικυκλοειδῶς τὰς πόδας εἰλούντας καὶ συρέφοντας. τὸ δ' ἕλιξ Α'πικοὶ δασαύκοιν, οἱ δ' λοιποὶ πάντες ψιλοῦσιν· οἱ γὰρ Α'πικοὶ δασυντοὶ εἰσιν, ἀμφελίσσειν καὶ ἀμφέχειν, καὶ καθείργειν λέγοντες, καὶ αὖδις, καὶ λίσφοι, καὶ τὰ ὅμοια, ὡς καὶ τὸ ἅμαξα. ἡ δ' Κοινὴ διάλεκτος καὶ τὸ ἅμαξα ψιλοῖ, καθὼς Δωεῖς. καὶ Αἰολίς, καὶ Γωνίς.

Ῥᾴδιον γὰρ ἔστος.] εὔκολον γὰρ λόγον τῷ μὴ ἔχοντι γεωργῶ βόας, αἰτεῖσθαι παρ' ἑτέρου. ῥᾳδιώτερον δ' κἀκείνῳ δοῦν ἀρήσασθαι, καὶ εἰπεῖν, ὅτι πάρεσι καὶ ἡ δωεὶς τοῖς βουσίν. Αἰτῶ καὶ αἰτῦμαι διαφέρει. ἔστος.] τὸ πῶς μακρὸν, κοινὴ συλλαβή· εἰς γὰρ μέρος λόγου λήγει. φρένας ἀφνειὸς.] εἰρωνικῶς, πλούσιον κατὰ τὰς φρένας τὸν ἄφρονα λέγει, ὃς πις λογίζεται ἐφεσπκότων ἤδη τῆς γεωργίας καιρῶν, πεκταίνεσθαι ἅμαξαν καὶ γεωργικὰ ἐργαλεῖα καὶ οὐκ ἔδετο σφίσιν ζωσιν φροντίσαι αὐτῶν. Νήπιος.] ἀπέδετο τὸ τῆς εἰρωνείας σεῖσμπτον, καὶ φανερῶς ἄφρονα λέγει τοῦτον, ὡς οὐκ εἰδότα ὅτι πολλὰ τὰ τῆς ἁμάξης εἰσὶ ξύλα, καὶ ῥᾳδίως πεκταίνεται, καὶ ἀχειρία ῥοπῇ, ἀλλὰ δεῖ σεσμοτετήσιος καὶ φροντίδος. ἐνιαύσιον.] πολλά ἐ γὰρ ἑκατόν εἰσι ταῦτα. Τὸ [σεῖδεν.] καὶ τὸ [ἐχέμεν,] κοινὰ συλλαβαί. Εὖ τ' ἀν' ὤρπος ἀρότης.] σεσδηλοῖ σε (φησὶ) τὰ γεωργικὰ ἐργαλεῖα. πρῶτον δ' σῶτον ὁ ἀρότης, καὶ ὁ καιρὸς τὸ ἀροτειασμοῦ φανῇ, ἢ ὁ ἄροτος καὶ ἀροτειασμὸς, διὰ τόδ' ἐφορμᾶσθαι, καὶ ἐφορμᾶσθαι Α'πικῶς, οἱ δημῶσες τε καὶ ζεύ ἀρίων καὶ ἀροτειῶν καθ' ὥρλιν τὸ ἀρόσσειν καὶ τὸ ἀροτειασμὸν, καὶ αὖλιν καὶ ξηραίνουσι τὸ γλῶ, καὶ διεγλῶ καὶ δίυγρον, καὶ μὴ εἰς σεσφάσεις καὶ ἐσφθέσεις χαρίσας, ὡς πυχὸν πάνυ ὑγρὰ ὄδιν ἢ πάνυ ξηρά. Πρωΐ.] σρωϊμώτερον. ἐ γὰρ χεῖ τὸν ἀυγὸν λέγει ἀροῦν. ἵνα τι πλήθωσιν ἄρεσθαι.] ὅπως σρωϊμώτερόν σε ἀροτειώσαντος τὸν ἄρεσθαι καὶ σποφόρον γλῶ, συμβαίνει γέμειν σαχύων. Εἴαρι πολεῖν.] ἔτι διδάσκει, ὡς ἀν χρεῖσθε τὰ τῆς γεωργίας ῥύθμῳ· καί φησιν· ἐν τῷ ἔαρ τὰς βώλας τῆς γῆς ἀνάστρεφε τῇ δικέλλῃ, Μαρτίῳ μὲν, ἢ καὶ Α'πριλίῳ. (τῆς γὰρ γῆς ἡ καὶ μὴ ἐσαρμένης γῆς φησί.) τὸ γὰρ πολεῖν τοῦτο δηλοῖ. τὸ πόλει καὶ ἀνάστρεφε, καὶ μικρὸν σχαφόμενον, ἀπὸ τοῦ λ ἐκτείνεται, καὶ γίνεται κοινὴ συλλαβή, Α'πικῶς ἡ μέση σχάφε). Θέρεος ἡ.] ζωίζησις. μὴ ἡ τὸν καιρὸν τοῦ θέρους νεαθεῖσα, καὶ εἰσνείατα καὶ μικρὰ ζωπεδεῖσα τῷ ἀρότρῳ ἢ ψάσεσιν, ἀλλὰ σαχύων ἐμπλήσει· τὸ μὲν θε ἐκτείνεται ἀπὸ τοῦ ῥ, καὶ γίνεται κοινὴ συλλαβή. τὸ ρε γινώσκεις ὅτι φύσει βραχύ. τὸ δὲ, οε δὲ, ἡ μακρὰ καὶ ἡ βραχεῖα συλλαβὴ, αὐτὶ μακρᾶς βραχείας. καὶ ἔστι τὸ ὅλον θέρεος ἡ, αὐτὶ σακτύλου. καὶ τὸ [νεωμένη.] ζωίζησίς ὄδιν, εἰς τάξιν ἀμφιμάκρου· καὶ τὸ μὲν [νεω,] ἡ βραχεῖα καὶ ἡ μακρὰ, ὡς μία μακρά. τὰ δ' ἄλλα μένουσιν ἐν τῇ οἰκείᾳ τάξει, καὶ ποιοῦσι τὸν ἀμφίμακρον· ἢ ὅτως [εἴαρι πολεῖν,] καὶ τὰ λοιπὰ, οὐκ ἔχουσιν ἀμφιβολίαν. Νειὸν δ' σπείρειν.] σπείρε δ' τὸν νεαθεῖσαν γῆν, καὶ ἐπ κούφῳ ὄσαν, καὶ μὴ συμπλησθεῖσ, καὶ σρεωθεῖσαν. ἀλλὰ σπογγώδη εἶναι χρή δ' σὸς ἔπανον τῆς νεαθείσης γῆς· καί φησιν, ὅτι ἡ νεαθεῖσα γῆ εἰ ζωαρείη, ἀπελαύνει τὰς ἀρὰς καὶ βλάβας· πληροῖ γὰρ σίτου τοὺς γεωργούς.

Παίδων δικλήτειρα.] ἢ καλῶς θέλγουσα τοὺς παῖδας· οὐχ ὅπως ἄνδρας καὶ γέροντας οὐ θέλγει, ὅτως εἰρήκῃ· (θέλγει γὰρ πάντας) ἀλλὰ ἐξωρον ἥβῃ ἐᾷ, τὴν δὲ αὔξησ καὶ σεσδόκιμον χρησιμεύειν σωφέλαιαν· ὅτι σφὶ ἄλλων πασῶν ἡλικιῶν λιχνοτέρα ἡ παιδική, καὶ θέλγεται μᾶλλον ἀνδρῶν καὶ γερόντων ταῖς ζωαῖς. εἰ δὲ μὴ, κλαυθμοποιεῖται.

Εὐχεσθαι δὲ Διὶ χθονίῳ, Δημήτερί θ' ἁγνῇ,
Ἐκτελέα βρίθοντα Δημήτερος ἱερὸν ἀκτήν.
Ἀρχόμενος ταρσῶτ' ἀρότου, ὅταν ἄκρον ἐχέτλης.

Supplica vero Ioui terrestri, Cereriq; castæ,
Prouentum vt impleant, Cereris sacrum munus.
Vt primum incipis arare, cum extremum stiua.

Χειρὶ λαβὼν, ὄρπηκα βοῶν ὅτε νῶτον ἱκάνει
Ἔνδρυον ἑλκόντων μεσάβῳ. ὁ δὲ τυτθὸς ὄπισθεν
Δμῶος ἔχων μαχέλην πόνον ὀρνίθεσσι πιθέσθω
Σπέρματα κακκρύπτων. ἀθημοσύνη γὰρ ἀρίστη
Θνητοῖς ἀνθρώποις, κακοθημοσύνη δὲ κακίστη.
Ὣς δέ κεν ἀθρόσυρτοι στάχυες νεύοιεν ἔραζε,
Εἰ τέλος αὐτὸς ὄπιθεν Ὀλύμπιος ἐσθλὸν ὀπάζοι,
Ἐκ δ' ἀγλαΐας ἐλάσσας ἀεράχνια· καί σε ἔολπα
Γηθήσειν βιότοιο ἐρυμνὸν ἔνδον ἐόντος.
Εὐφρόνεων δ' ἵξεαι πολὺν ἔαρ· οὐδὲ πρὸς ἄλλους
Αὐγάσεαι· σέο δ' ἄλλος ἀνὴρ κεχρημένος ἔσται.

Manu capiens, stimulo boum targa attigeris
Quernum temonem trahentium loro. iuuenis autem pone
Seruus, ligonem tenens, negotium auibus faceſſat,
Semina abſcondens. Induſtria enim optima
Mortalibus hominibus eſt, ignauia vero peſſima.
Sic quidem vbertate ſpicæ nutabunt ad terram,
Si finem ipſe poſtea Iupiter bonum præbuerit:
E vaſis autem eiicies araneas: & te ſpero
Gauiſurum, victu potitum domi exiſtente.
Lætus autem peruenies ad canum ver, neque ad alios
Reſpicies, tui vero alius vir indigus erit.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Εὔχεται ᾗ Διὶ χθονίῳ] εὔχεται τῷ Διὶ τῷ χθονίῳ. (ζήτει τὴν αἰτίαν ἐν τῷ Πρόκλῳ, δι' ἣν χθόνιον αὐτὸν λέγει) καὶ τῇ Δήμητρι τῇ ἀγνῇ, τελεσφορηθεῖσῃ βαρείᾳ τῇ μεσόπτι τοῦ ἱερὸν ἀκτὴν τῆς Δήμητρος, ἤγουν τὸ ὑξαίρετον δῶρημα, ἀρχόμενος σπόρου τοῦ ἀροτειχῆ. λέγει ὅταν λαβὼν τῇ χειρὶ τὸ ἄκρον τῆς ἐχέτλης τὸ βάκτρον ἐκτείνῃς ὅτε νῶτον τοῦ βοῶν, διὰ τοῦ μεσάβου, ἤγουν τοῦ λώρου τοῦ ζυγοῦ τῷ ζυγῷ, ᾧ προσδέδεται ὁ ἰσοδοὺς ἑλκόντων τὸ ἔνδρυον, ἤγουν αὐτὸν τὸν ἰσοδοέα· ἀπὸ μέρους ᾗ ὅλον λέγει τὸ ἀρότρον· ὁ δὲ μικρὸς δοῦλος ὄπιθεν ἐρχόμενος αἰῶντός σε, κρατῶν μαχέλλιν, τοῦ ὠθεῖν τοῖς κοινοῖς τζαπίον, ὀδωλοῦν τοῖς ὄρνισι ποιῇτο κατακρύπτων τὸ ζπέρμα, ἵνα μὴ εὐπετῶς αὐτὸ οἱ ὄρνιθες ἀναλέγωσιν ὅτε γῆς ἐῤῥιμμένον· τὸ καλῶς δὲ διατεθεῖναι τὰ ἔργα καὶ ἀμοιβαίως, ἄμεινον τοῖς θνητοῖς ἀνθρώποις· τὸ κακῶς ᾗ διατεθεῖναι, κάκιστον. ἔτως πιεύντος σε, οἱ στάχυες ἂν νεύοιεν εἰς τὴν γῆν τῇ μεσόπτι βαθμένοι, εἰ τέλος ἀγαθὸν αὐτὸς ὁ Ὀλύμπιος ὕστερον παρέχοι. ἐκ δὲ ἀγλαΐας δὲ ἐλάσσεις τὰ ἀεράχνια, ἤγουν τὰ ὑφάσματα τῶν ἀραχνῶν ὅτε τῷ ὀπιθοαυείσαι τὰς καρπάς. καί σε ἐλπίζω τρυφήσειν δηλ. σοὶ ζωὴν ὅτι πολύειδον ἐρδόμενον ἔνδον ὄντων. Ἁπλῶς, ὡς τὸ, ἔφαγε τοῦ ἄρτου· ἀπὸ δὲ τῆς ἐρυγῆς, τὴν ἀφθονίαν τοῦ πλούτου δηλώσας, καὶ μεταφορὰν ἀπὸ τοῦ στομάχου, ὃς ὅταν πολλῶν βρωμάτων πλησθῇ, τὰς ἐρυγὰς ἐργάζεται. Εὐχθέων ᾗ ἤγουν δὲ ἔχων, ἀφίξῃ, εἰς πολὺν ἔαρ, ὃ δηλοῖ ὅτως εἰρῆσθαι, διὰ τὸ λιπαρὸν τὸ ἐν αὐτῷ αἰθέριον. — οὐδὲ πρὸς ἄλλους αὐγάσῃ, ἤγουν ἐπιβλέψεις ὀπωπείας δίκην· σοῦ ᾗ ἄλλος ἀνὴρ ἔσται δίκην. ἱερὸν ἀκτὴν αὐτὸ τοῦ ἱεροῦ, ὡς χάλκειον ὅπα αἰτὶ τοῦ χαλκοῦν.

Εἰ τέλος αὐτὸς ὄπιθεν.] χρὴ μὲν τὸν κάνονα ἡμᾶς, τὸ μὲν παρελπλυθὸς καὶ ἔστι καὶ λέγει ὄπιθεν, τὸ δὲ μέλλον ἔμπροσθεν. χρὴ δὲ τὸν τοῦ χρόνου κίνησιν τὸ αὐτάπαλιν, τὸ μὲν παρῳχημένον ἔστι καὶ λέγει ἔμπροσθεν, τὸ δὲ μέλλον ὄπιθεν, καθ' ὃ σημαινόμενον ἐνταῦθα τὸ ὄπιθεν λέγει.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Εὔχεται ᾗ Διὶ χθονίῳ.] ταῦτα καὶ θεοσεβείας ὅτι δόγματα, πρέποντα τοὺς ἔργων ἀπομένους ὅτι τὰς εὐδαιμονίας δηλ. τὰ ἔργα ταῦτα ἐφορῶντων καὶ τελειῶν δωσαμένων θεῶν. καὶ ἐδὲν ἀπολείπει θεὸς τέρψιν εἰ ἐννοήσομεν τὸν ἀροῦν μέλλοντα. λαμβανόμενος τῆς ἐχέτλης, ἣν προείπομεν ὅτι πρὸς δηλοῖ τὸ ἀρότρου μέρος, φρὴν ἐλάσῃ τοὺς βόας, μάρτυρα καλούμενος τοῦ ἔργου τὸν Δία καὶ τὴν Δήμητρα· τὸν μὲν, ὡς τελεσιουργὸν διὰ δηλ. ὄμβρων τῆς αὐξῆς, τὴν δὲ, ὡς προστάτιν δηλ. γονίμων δωρεῶν τῆς γῆς. ὁ γοῦν πάντα τὰ παρ' ἑαυτοῦ ποιῶν οὐχ ἁπλῶς αἰτεῖ τοὺς θεούς, ἀλλ' ὡς ἐφ' ἅπασι τὸ τέλος. ὡς οὖν ἔλεγε Σωκράτης εὔχεσθαι δεῖν μουσικὴν τὸν μαθάνοντα, καὶ γονὴν παίδων τὸν γαμοῦντα, ὅτω καὶ Ἡσίοδος καρπῶν γονὴν, τὸν

τῆς

τῆς ἐχέτλης ἤδη λαμβανόμενον, καὶ ὄρπηκα φέροντα, καὶ ἐπάγοντα τοῖς ῥώπεσι τῶν βοῶν, ὥστε κινηθῆναι καὶ ἑλκύσαι τὸ ἄροτρον τοῦτο μὲν οὖν δῆλον. τὸν δ' ἱμάντα τῷ ζυγῷ προσδεδεμένον μεσάζειν ὀνομάζοντες, ὃν προσάπτουσι κρικίδι εἰς τὸ μέσον ἐνδέντες τοῦ ζυγοῦ, ὃν ἔνδρυον καλοῦσιν. εἰκότως εἶπεν, ὅτι διὰ τοῦ ὄρπηκος, ὃν ὅταν τὰ τῶτα φέρει τῶν βοῶν, κινεῖ αὐτοὺς τὸ ἔνδρυον ἑλκύσαντας τῷ μεσάζῳ. σωστέον δὲ ὅτι ὁ ἱμὰς προσδεῖ τὸ ἔνδρυον ἐφέλκει δὲ τὸ ἄροτρον. εἰ δὲ γένοιτο μὴ τὸ ν μεσάζων, λέγοι ἂν αὐτὸ τὸ ἔνδρυον μεσάζων· διόπερ μέσον ὅτι τῶν βοῶν, τῷ ζυγῷ ἐμπεπηγός. εὔχου δὲ λαμβάνειν μέν· δίθεως τὸν ὄρπηκα τῇ χειρί, καὶ ὅτι τὸν ὦμον ἐκτείνων τῶν βοῶν, ὡσανεὶ προάγων γένοιτο τῶν βοῶν ἡ ὁρμὴ ἑλκόντων τὸ ἔνδρυον, ἀπὸ μέρους τὸ ὅλον ἄροτρον. τὸ δὲ ἔλυμα ἔνδρυον εἶπεν, ὄρπηκα δὲ λέγει τὸ βύκεστρον. ῥυτῆρά φησι παρασαλίσκον, ἐλαύνω ὁ μόσχος τῶν βοῶν λῶρος.

ἑλκόντων μεσάζῳ.] τὰ μέσα τοῦ μεσάζοντος· λέγει δὲ καὶ τοὺς ζυγοὺς γλυφαί· καὶ ὁ Κλεόμαχος, Μέσατα βοῦς ὑποδύς. ἑλκόντων τῶν βοῶν τὸ ἔνδρυον τῶν μεσάζων, τὸν ζυγὸν ἐν ᾧ αἱ γλυφαί, ἔνθα οἱ αὐχένες τῶν βοῶν δέδενται. μεσάζων ὁ μεσὸς τὸν ζυγὸν πλατὺς ἱμὰς, ὃς διὰ τοῦ ξυλίνου κέρκιδι ἐντίθεται, ἣν ἔνδρυον καλοῦσι. παρ' ὅσον ξύλινον ἢ χλωρὸν, ἢ ὅτι πᾶν ξύλον δεῦρο καὶ μέσα τούτου τὰ ὑνία, τὰ μεταξὺ τῶν βοῶν προσδεδεμένα τῷ ἀρότρῳ, ἢ τὸν ζυγόν, ἢ τὸν ἰσοδεσμόν. ὁ δὲ πυθὸς ὄπιθεν.] τῷ μὲν δικαίῳ τὸ ἀροῦν καὶ τὸ βουστεῖν ἀποδίδωσι, τῷ δὲ εἰκότι τὸ ὀπισθάλειν καὶ κατακρύπτειν τὸν σπειρόμενον καρπόν, ἵνα μὴ δύπτηται αὐτὸν αἱ ὄρνιθες ἀναλίσκωσιν ὅτι τῆς γῆς ἐρριμμένον, ἀλλ' ὑπὸ τῆς ἐπιφερομένης γῆς ὑπὸ σὺ δηλοῦσι ἀποκρύπτῃ δεύτερον φέρομεν, οἷς εἰκότως ἐπήγαγε. καθόλου δὲ πάντες λέγουσι τῷ μὲν δημοσιωνῷ ἀεί σοι ἔστι), τῷ δὲ κακοδημοσιώνῳ κακεῖνο· δεῖ δὲ ἕκαστον εὖ διαπεθῆναι, καὶ μὴ κακῶς ἀλλὰ καλῶς ἐν παντὶ δὲ ἔργῳ, τὸ εὖ ἔστι καὶ τὸ κακῶς. διὸ καὶ ἐν τῇ αὐτάρκῃ, δεῖ τὸ εὖ ὀπίζητεῖν, τοῦτο δ', ἐν τῇ αὐτάρκῃ φρονεῖν, καὶ μὴ τὰ ζιζάνια τοῖς ὄρυσιν ἐκκείμενα πιστεύειν. δημοσιώνῃ, ἐπιμέλεια καὶ ἐργασία. Ὦ δῆλος καὶ ἀδροσύνῃ.] εἰ καὶ τὰ παρ' ἡμῖν γίγνοιντο πάντα καὶ δι' ἐμπειρίας ἀπλῶς δηλονότι καὶ τὰ τοῦ Διός, οἱ σάκχαροι ἄδροι γίνοιντο· τοιοῦτοι δὲ γλυκύτατοι ἔρχεται, ὡς εἰώθασιν πλεῖστοι ὄντες καὶ ἐμβεβυθισμένοι. τὸ γὰρ πλῆρες βαρῶδες τὸν σάκχαρον ἐνεῖναι ποιεῖ, τὸ δὲ ἀδρὸν ὀρθὸν διακεφάλαιον. δεῖ δὲ ἐφιστάνειν ὃν ἐκάλεσεν Δία χθόνιον, Ὀλύμπιον πάλιν εἶπεν, ἐνδεικνύμενος ὅτι πανταχοῦ ὁ Ζεύς. ἀλλ' ἄνω μὲν Ὀλύμπιος, κάτω δὲ Χθόνιος, καὶ ἐπειδὴ τελοῦσι τοὺς ἐν τῇ γῇ καρποὺς καὶ τὰς τῶν ἐργασιῶν κινήσεις ὅμβρους πέμπων, ἅμα καὶ Ὀλύμπιον αὐτὸν ὑμνητέον καὶ χθόνιον, διὰ μὲν τὸ ἀφ' οὗ ἡ τελείωσις, Ὀλύμπιον, διὰ δὲ τὸ ἐν ᾧ, Χθόνιον. ἄλλως· ἔτως (φησὶ) πιοιῶτός σε, τῇ ἀδροσύνῃ τῶν γιγνομένων ὅτι τοῖν γοῖν οἱ σάκχαροι ἡδύσουσιν, ὁ δὲ ζωοδοτήσει τῇ καυδῇ σε ὁ καὶ λεχθεὶς χθόνιος Ζεύς, ἤτοι ὁ Πλούτων. ἀδροσύνῃ.] τουτέστι τῷ βάρει καὶ τῇ πυκνότητι. ἀδρὸς γὰρ ὁ πολύς. καὶ σε ἔολπε] ἐκ πόνων (φησὶν) ἕξεις καρπούς, καὶ ἐκ τῶν ἀγγείων, ἐν οἷς δεῖ τὰ πτισθησομένους ζῆν, ἐλάσεις τὰ ἀέρχια· ἐν τοῖς γὰρ κενοῖς ὑφαίνουσιν αἱ ἀράχναι. διαίξῃς δὲ λιπαρῶς, καὶ τὸ ἔαρ ὄψει ἱλαρόν, καὶ ἐκεῖνο ἄλλον ἀποκλέψεις· τὸ γὰρ αὐγάσεται τοῦτο σημαίνει. τοὐναντίον δέ, εἰς σὲ βλέψει πως, ὡς ὀπωπείας δεόμενον. εὖ δὲ καὶ τὸ μίχλει τὸ ἔαρ· εὔυδρον δηλαδὴ τὴν ὀπωπεμένην τῆς γῆς, ὅτι τὰς πολλὰς εἰώθασιν ἀπολείπειν αἱ καταί. πολὺν δὲ τὸ ἔαρ εἶπεν· ὡς ἄλλο λαχνόν; διὰ τοῦ ἐπ' αὐτῷ· ἠδονῇ, ὅτι μὴ συγκόπτεις, ἀλλ' ἱλαρόν, διὰ τοῦ μίχλεις αὐτὸ τῶν καρπῶν δύπτοσείαν, ἀφθόνων ἐκ τῆς ἀμελίας γεγονότων. τὸ δὲ εὐσχθέων σημαίνει ἐχὶ ἀχθόμενον, ἀλλ' εὖ ἔχον, αὐτὶ ἀχθεῖν καὶ σῇ ἐμφορήσεται, καὶ παρέδεσιν ἑνὸς χεύματος, εὐσχθέων γινόμενον. ἄλλως· εὐεκτοῦν καὶ εὐθυμούμενον, καλὰς σωρεύοντα τῶν καρπῶν ἔχων· ὄχθος γάρ ἐστιν ἡ σωρεία τοῦ χώματος. εὐσχθέων.] χαίρων πληθύων τ' ὀχῆς· ὀχὴ δὲ, ἡ ζοφή. εἰρηται δὲ καὶ πλεονασμὸν τοῦ θ', ἢ ἐπειδὴ ὄχθος λέγει ὁ κόπος. εὐσχθέων τουτέστιν ὁ κοπιαστικῶς, ὡς τὸ, πάμπαν εὐκάματον παρ' Εὐριπίδῃ. ὡς τὸ ἔαρ φησὶν (ἡξεις) ἔχων τὰς καρπὰς καὶ τῶν πόνων τὰς ἀμοιβάς.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Εὔχεσθαι Διὶ Κτησίῳ.] ἀρχόμενος δὲ τοῦ ἐπῶν τοῦ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀροτεστομεῖ, ὅταν ἀρῶσιν τὸ ἄκρον

τὸ ἄκρον τῆς ἐχέτλης καὶ τὸ κεραίματον τὸ ἀρόσκειν, ἵκμας καὶ πέμψης τὸν ὄρπικα καὶ τὸ βύκεστρον ὃς τὸ νῶτον τῶν βοῶν· ἤρωα ὅταν ἀπαρχόμενον ἀροτείαν, καντύσης τὰς βόας, εὔχε τῇ χθονίῳ καὶ γυίνῃ εἰμαρμένῃ, καὶ τῇ Δημήτερι τῇ ἁγνῇ καὶ καθαρᾷ, ἐκπληρέσατον βείδειν καὶ βαρύνεσθαι τὸν ἀκτιὼ καὶ τὸ λώπιμα τῆς Δήμητρος, ἤρωα τὸν σάκχω. ἡ Δημήτηρ γὰρ, καὶ ὁ Διόνυσος Αἰγύπτῳ βασιλεῖς ὄντες γεωργίαν καὶ φυτεργίαν ἐδίδαξαν. Ζεὺς ἡ χθόνιος ἐνταῦθα ἡ εἰμαρμένη, ἢ τοι ἡ τὰ ἀεὶ τιὼ γιὼ ἐποπεύουσα δύναμις. Εὔχεσθαι.] ἤγουν εὔχε εὐτυχίαν γενέσθαι τῆς γῆς, καὶ ἀδροτάτους σάκχους. Ἐνδρυον ἑλκόντων.] ἔνδρυόν ἐστιν, ὁ καὶ ἰσοδοεὺς καὶ ῥυμὸς καλεῖται. μέσαβοι δὲ λῶρα, οἱ μέσοι ὄντες τὸ ζυγὸν, καὶ ζωσθέντες τὸν ῥυμὸν τῷ ζυγῷ. ὃ δὲ λέγει, τοιοῦτόν ἐστιν· εὔχε τῇ χθονίῳ εἰμαρμένῃ, ὅταν ἄρξῃ ἀροτείαν, καὶ οἱ λῶροι τὸ ζυγὸν ἕλκωσι τὸν ῥυμὸν, δηλονότι τὰς βοῦς κινεμένων· ὁ δὲ πυθὸς δοῦλος, ὁ μικρὸς δοῦλος, σὺ ἀροτεύων ὅπισθεν ἐπιπορδόμενος, καὶ μάκελλαν ἔχων λυπεῖτο τὰς ἀεὶ τιὼ σιὼ ἄρεσιν ἐκπεπαυσμένους ὄρνις, συγχωννύων καὶ συγκρύπτων τὸ τοῦ σπόρου φαινόμενον. Τυτθὸς, ὁ μικρὸς· ἀπὸ τοῦ πυθὸς, ὁ μασός· καὶ προσῇ τὸ δι χρόνια εἰς δίχρονον, πυθὸς ὁ μικρός. εὐθημοσύνη γὰρ ἀεὶσιν.] τὸ καλῶς διατίθεσθαι καὶ οἰκονομεῖν τινὰ τὰ ἑαυτοῦ, καλὸν, τἀναντίον δὲ φαῦλον. Ὧ δὲ κεν ἀδροσύνη.] ἔτος κλησίως τὰ ἀεὶ τὸ ἄροσον καὶ τὸν σπόρον σοὶ διατιθέμενα, ἐν τῇ ἀδρότητι καὶ τοῦ βάρους οἱ σάκχοι θεὸς τιὼ ἔσεσθαι, ἤγουν τιὼ γιὼ, ἐπικλίνοιντο, τυτθὸς πλήρεις καὶ ὑδατος εἰς ἔσοιντο. Εἰ τέλος.] ἐὰν ὁ Ζεὺς, ἤτοι ἡ εἰμαρμένη, ὕστερον τέλος ἀγαθὸν δοίη. πολλοὶ μὲν γὰρ δεόντως ἀροτειῶσι, καὶ σπείρουσιν, ἐναντίας δὲ τῆς εἰμαρμένης φανείσης ἀτελεσφόρητα καρπύμενα φαίνονται. Ἐν δ' ἀγχίσεσι ἐλάσεις ἀεσχία.] ἀεσχία ἐστὶ τὸ ζωῦφιον· ἀεσχίον δὲ τὸ παρ' αὐτῷ φαινόμενον. ὃ δέ φησι, τοιοῦτόν ἐστι· Εἰ καλῶς ἀροτεύσεις καὶ σπείρεις, ἀδρὰς ἕξεις σάκχους. ἐν δὲ τῇ σποφόρῳ (ἢ κυάμῳ) τὰ μὲν τέτταρα καλῶν ἐσπόρων καὶ διὰ τοῦτο ἀεσχίων ἐξηφάνισας τὰ ἀεσχία, καὶ ἐμπλήσεις δηλονότι ταῦτα τοῦ ζίτου· καί σε νομίζω χαίρειν ἐρεύμενον καὶ μεταμελόμενον τοῦ βιότου καὶ τῆς ζωῆς, τοῦ ἐν τῆς ἕρσης καὶ τῆς γῆς ἔνδον ἀποκειμένου. Εὐοχέων δὲ] καὶ ἐπ' ἐλπίσι τεθραμμένῳ καλαῖς καὶ διοχέμενος· θαλπώσῃ μέχρι τοῦ λαμπροῦ ἔαρος. Οὐδὲ θεὸς ἄλλως ἀναγκάσῃ καὶ ἀποκλίνειν, θρῶν ἕνεκα. μᾶλλον δὲ ἕτεραί σε διανθήσουσι. Εὐοχέων μὲν χαίνῃς, μὴ δ' ἴξεται. ἐσφαλμένον γὰρ ἔστω τὸ ἐπὶ δίεσις.

Εἰ δέ κεν ἠελίοιο τροπαῖς ἀρόῃς χθόνα δῖαν,
Ἥμενος ἀμήσῃς, ὀλίγον σπεῖρας χερὸς ἔργῳ,
Ἀθρόα δεσμεύων κακοτιμένος, ἠέλα χαίρων·
Οἴσῃς δ' ἐς φορμὸν· πολέες δέ σε θηήσονται.
Ἄλλοτε δ' ἀλλοῖος Διὸς νόος αἰγιόχοιο,
Ἀργαλέος δ' ἀνδράσι κεν θνητοῖσι νοῆσαι.
Εἰ δέ κεν ὀψ' ἀρόσῃς, τόδε κέν τοι φάρμακον εἴη·
Ἡνίκα κόκκυξ κοκκύζῃ πρώτιστον ἐπὶ πετάλοισι
Τερπνὸν, τέρπῃ τε βροτοὺς ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν,
Τῇμος Ζεὺς ὗοι τρίτῳ ἤματι, μήδ' ἀπολήγοι,
Μήτ' ἄρ' ὑπερβάλλων βοὸς ὁπλὴν, μήτ' ἀπολείπων·
Οὕτω κ' ὀψαρότης περιτεύξεται ἰσοφαρίζων.
Ἐν θυμῷ δ' εὖ πάντα φυλάσσεο· μηδέ σε λήθοι
Μήτ' ἔαρ νεόμηνον πολιὸν, μήθ' ὥριος ὄμβρος.

Si vero ad solis conuersionem araueris terram almam,
Sedens metes, pauxillum manu comprehendens,
Obuersim manipulans puluerulentus, nec valde gaudens.
Feres autem in sporta: pauci vero te suspicient.
Alias vero alia Iouis mens Ægiochi:
Sed mortalibus hominibus eam deprehendere difficile.
Sin autem sero araueris, hoc quidem tibi remedium fuerit:
Quando cuculus cauit quercus in frondibus
Primum delectat mortales super immensam terram:
Tunc Iupiter pluat triduo, neque desinat,
Non vltique superans bouis vnguiam, neque relinquens:
Ita & serotina aratio tempestiuæ æqualis fuerit.
Animo autem bene omnia reconde. neque te lateat
Neque ver exoriens canum, neque tempestiua pluuia.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Εἰ δέ κεν ἠελίοιο ϛεπαῖς.] ἐαν ἡ χιὼ τὰς ϛεπὰς τῦ ἡλίυ (τὰς χειμερινὰς δηλονότι) ἀροτειᾶς τῳ χθόνα τῳ δῖαν, ἤγουν τῳ θείαν, καθάπαν Θ- διείσυσι, διὰ τὸ μὴ ἀξιολόγως ἰυξῆδζ τὰ σπέρματα, ὀλίγον διὰ τῆς χειρὸς εἴργον, ἤγουν ἀφελαμβάνον διὰ τὸ ἀργιόν. Αὐτία δὲ δυσμιᾶον.] διὰ τῳ κολοβότητα καὶ σμικρότητα· ὅτι γὰρ τοιῦτοι οἱ ἀσάχυς, ἀποβάλλοντες ἀυτὰς καὶ ἀλλήλους ἐναντίως τιθέντες, δυσμιᾶυσιν.

κεκονιμένον.] ἤγουν κονιορτῦ πεπλησμένον· διὰ βαρὺ ἀργιὸν ἀυτῶν, ἢ φιλοζωμένυ τῦ τόπυ, ἀλλ' ὑπὸ τῆς τῦ ἡλίυ ἀκτῖνων ἐξαμαζομένυ, καὶ διὰ τῦτο κονιορτὸν ἐμποιῦντες. ἢ μᾶλλον χαίρων.] αὐτὶ τῦ χιὼ πολὺ δηλονότι ἀπειώμενον. ὅσσεις ἡ ἐν πλαθίσκῳ καὶ ἐκ ἐφ' ἁμάξης, διὰ τῳ ὀλιγότητα. φαῦρα δέ σε θήσων.] ὀλίγοι δέ σε θαυμάσυσι. αὐτὶ τῦ ὐδείς σε θαυμάσεται.

θήσων.] θνήσκω θνῶμαι τὸ βλέπω, ὅθεν διτθέρας συζυγίας τῆς ἐνεστωμένων. θνέω θνῶ ὅθεν τρίτης, τὸ θνῆστ Θ- μεταδίδωμι· καὶ ἀμφότερα παρὰ τοῖς κοινοῖς ἐν χρήσει, θνέομαι θνῶμαι ὅθεν πρώτης, τὸ θαυμάζω, παρὰ τοῖς ποιηταῖς ἐν χρήσει, καὶ ὐδέποτε παρὰ τοῖς κοινοῖς. ἢ ἐν ᾧ καὶ τὸ ὁσσεις τῳ δ' ἀλίφθογγον ἀυτὸ κυρῶσι· τὸ ἡ ὁσσεις ἢ τρέπεται, καὶ πεῖσον αὐτὸ θνήσομαι, ἢ τὸ τρίτον θνεῖ Θ· ὁ μέλλων θνήσομαι, ἢ τὸ τρίτον τῆς παθητικῶν, θνήσομ Θ, ὁ ἀόριστος Θ ἐθνησάμην. ἀργαλέος Θ- (φησὶν) ὁ τῦ Διὸς νῆς τοῖς ἀνθρώποις κατανοῆσαι, ταυτὸ λέγων, ὥσπερ εἰ ἔλεγε τὸν τῦ Διὸς νῶν πολλοὶ ἀν μόλις ἀνθρωποι κατανοῆσαι ζητοῦντες, καὶ ὅμως ἐ κατανοήσουσιν· ἀργαλέος Θ- γὰρ ἀπὸ ἄλγος· ἄλγος ἡ ἢ λύπη Θ- καὶ κάματος Θ-, ἀμφὸν τὸ αὐτό. ἄλλοτε ἀλλοῖος Θ- ἐστὶν ὁ νῆς τῦ Διὸς τῦ αἰγιόχυ, καὶ ὑποβαίη ἂν δηλονότι τὸ πρᾶγμα καὶ ἄνευς ἢ ἐγὼ λέγω, μεταπίπτοντος Θ- ἀυτῦ τὰς τάξεις τῆς προνοίας ἐστὶν, ὅτι δι' αἰτίας πολὺς ἀδήλους, τοῦτο ἡ ἀόριστον, καὶ ὐδεὶς οἶδεν ὁπότε γνώσῃ Θ· ἀργαλέος Θ- γὰρ, ἤγουν χαλεπὸς, δύσκολος Θ- ἐστὶν αὐτὸς ὁ τῦ Διὸς νῆς τῆς ἀνθρώπους τοῦς ἀπειθοῦς, εἰς τὸ κατανοῆσαι αὐτὸν. διὸ δεῖ ἡμᾶς τὰ ἐφ' ἡμῖν μὴ παραλείπειν ἐκ εὐδόκιμα τὸν τῦ Διὸς νοῦν. ἐὰν ἡ ὀφὶ τῦ χρόνυ ἀρύσῃς, ἤγουν βραδέως, καὶ ἐξ τὸν προσήκοντα καιρὸν, τὸ ἡ ἂν ἔτι συμφέρμενον, τοῦτον βοηθήσει. Ἦμος Θ- κόκκυξ κοκκύζῃ.] ὁπηνίκα ὁ κόκκυξ κοκκύζῃ τῳ ἀρχὴν ἐν τοῖς φύλλοις τῶν δρυὸς, τέρπῃ ἡ τοὺς ἀνθρώπους χιὼ τῳ κυκλοτερῆ γῆν, ὐχ ὡς ὑδόφορον Θ- (ὐ γὰρ ἔστιν) ἀλλ' ὡς μιλυόων τὸ ἔαρ ἤδη πλατὺ εἴη, τότε εἰ ὕοι ὁ Ζεύς, ἤγουν ὑετὸν ἀποπέμπων τρίτῳ ἤματι, αὐτὶ τῦ μέχρι τρίτης ἡμέρας. μὰ δ' ἀπολήγοι.] μήτε ὑφροάλλοιεν, ἤγουν καλύπτων τῷ πλήθει τῦ ὄμβρυ τῳ ὁπλῳ τὰ βοῶν, αὐτὶ τῦ τῳ χηλῳ, τυτέστι τὸ ὄχη Θ- τῆς χηλῆς. μήτ' ἀπολείποιεν.] ἤγουν ἐλαπύμενον Θ-, καταντέρω ἐρχόμενον Θ· ὅτως ὁ ὀφὶ τῦ χρόνυ ἀρόσας τὸ ἴσον αὐ φέροιτο τῇ προτηρότῃ, ἤγουν τῇ τῳ ἀρχῳ ἀρόσῃ. ἐν τῇ σῇ ἡ λογισμῷ πάντα φύλασσε, μὴ δέ σε λανθανέτω μήτε ἔαρ χειμόμενον πολὺν, ἤγουν λάλον. λέγει ἡ ὅτω διὰ τὸ λάλον τῆς ἐν αὐτῷ αὐδῆς, ὡς εἴρηται, μήτε ὁ τοῖς καιροῖς ἁρμόδιος Θ- ὄμβρος Θ-.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Εἰ δέ κεν ἠελίοιο ϛεπαῖς.] διὰ τύτων διδάσκει ζωτόμως, ὅτι οἱ σπείρατες ὀλίγον ἔξυσι σπόρ Θ-, καὶ ἡ ὀλιγότητα ποιητικῶς ἀπὸ τ' ταρεπομένων ὕλοι, καὶ ὐδὲν θαυμαστὸν, ὅτυ καὶ ὁ χρησμὸς ὑπείλε ἁπλῶς τῆς καρπῶν εἶπε,

Καὶ θέρος ἀθρήσειεν θήσει καὶ ἄδοζυν ὀπώρην.

ὅτως ὖν καὶ τὰ τῦ Ησιόδυ πολλῷ ἔμφασιν ἔχει τῆς ἀκαρπίας. ὁ μὲν γὰρ καθήμενος ἐν τῇ σπείρῃ καὶ ὀλίγον τῇ χρεὶ πλῆθ Θ- ἀσταχύων σπείραμβάνων τὸ ἀναυξὲς αὐτῶν ἅμα δηλοῖ Θ διὸ καθήμενον Θ- σπείρει· καὶ τὸ ἀργιὸν, διὸ ὀλίγος σπείραμβάνει. ὁ ἡ αὐτία δυσμιᾶων ἡ κολοβότητα καὶ σμικρότητα. αὐτιβάλλοντες γὰρ αὐτὰς καὶ ἀλλήλους ἐναντίως τιθέντες δυσμιᾶυσιν. ὁ ἡ κεκονιμένος Θ-, τῳ ψιλότητα τῆ πόῃ, καὶ τὸ μὴ ζωπυροῦσθαι αὐτὸ ὑπὸ τῆς ἀσταχύων. ὁ ἡ φέρων ἐκ ἐφ' ἁμάξης αὐτὰς, ἀλλ' ἐν φορμῷ καὶ λανθάνων τὰς πολλὰς ὅτι φέρει, πάλιν τῳ ὀλιγότητα, δι' ἣν πάντων δηλοῖ προσήκοντος ἐν τῇ ἀκμαίᾳ τῆς ὀπώρας τὰς διεσμάς.

Ἦμος Θ- ἀμήσῃς.] κατέχων τὰ δέγματα μὴ χρεὶ πεπληρωμένῃ, ἀλλὰ κενῇ χρεὶ τὸ λεγόμενον. καὶ σπεῖ ὀλίγον τόσον αὐτῆς συσφίγξων τὰ δέγματα, διὰ σμικρότητα. Ἄλλοτε δ' ἀλλοῖος Ζεὺς.] ἔως τῦ, [θνητοῖσι νοῆσαι,] τῦτο ὑ μάτην προσέθηκεν. ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ πῖς μὴ πειθῆται τὸν καιρὸν ἀφορᾶν ἐφ' ὅτι συμβαίνει·

καὶ τοῖς παισὶν ἐν τῷ θέρει λόγον διείζειν καρπὸς ἀφθόνους, πᾶν τὸ τοιοῦτον ἔργον εἶναι φησὶ τῆς Διός, δι' ἄλλας αἰτίας ἀθλίοις ἡμῖν ταῦτα ποιοῦντος. ἐκ εἰδότες οὐδ' οἱ ἄνθρωποι τίς ὁ τῆς τοῦ Διὸς ὀφείλομεν τὰ ἐφ' ἡμῖν μὴ παραλείπειν. Εἰ δέ κεν ὄψ' ἀρόσῃς.] τί ἂν γένοιτο βοήθημα πρὸς ὀψὲ τὴν χειρὰ ἀρόσαντι, διὰ τούτων λέγει ὅτι δεῖ ὕδωρ ἐν Διὸς βλέπειν μετιόντος ἤδη ἔαρος, ἵνικα ὁ κώκυξ ᾄδειν ἄρχηται καὶ τέρπειν, ἐκ ὡς ἡδύφωνος (ἐ γάρ ὅτιν) ἀλλ' ὡς μεμύων τὸ ἔαρ ἤδη πλατύ εἶναι). τότε οὖν, εἰ γένοιτο ὑετός, ὥστε εἰς τρίτιν ἡμέραν, μήτε ὑποβρέχειν τὴν πλίνθον βοὸς ὀπλαῖς, μήτε ἀποπλύνειν, ἀλλὰ βρέχειν ὅλην, ἔσαν βοήθημα τῷ ὀψαρότῃ, καὶ χοῖρ' ἂν καρπὸς ἐφαμίλλους τῷ φθοαρότῃ. τὴν μὲν οὖν ἐν ὀπλαῖς ὅπου βοὸς ῥηθεῖσαν ἐκ ἔσαν ἦν μονονύχων, συγγνώμης ἀξιωτέον. διόπερ δὲ σημεῖον ὑζεσθαι ἐκάνον ἀρκτοῦρος ὄμβρου τοῖς ἐκ ἀροῦσι καὶ βᾶς ἀχολημένοις, ἐπιστητέον. ὅπερ ὁ τοιοῦτος ὄμβρος χείμων, πρὸ δὲ ἀπὸ τῆς τῶν Σικελίκων διχοστασίας, πολλὰς ἀνιχνεύσας ἔαρινὰς ὄμβρους, καὶ ἀπὸ τῆς προσωπείας εἶναι τὸ ὕδωρ τότε τῇ γῇ ἐκποθερμαινόμενον, καὶ πᾶσιν ὅσα τοῖς καρποῖς συμφέρον. καὶ ἀπὸ τοῦ, τινὰς καὶ ἐν ἰσημερίᾳ ἀπείρατος ἔαρινῆ Μαρτίου μηνὸς καὶ, πολλὰς διείσας καρπός· καὶ γὰρ ὁ τειμηναῖος λεγόμενος πυρὸς, ἐκὼ πίστων ὄμβρων ἐκπεφεύγειν ἔοικε τὸν ἔαρινόν. ἄλλως. Εἰ δέκεν ὄψ' ἀρόσῃς.] εἰ δὲ συμβῆσαι βεβαιώσῃ, φησὶ, τοῦτό σοι ἔσαν σημεῖον, ἐὰν ἐπεὶ τῷ ἀόρῳ σου τῷ ἔαρινῷ ἐπιβρέξῃ ἡμέρας τρεῖς τοσοῦτον, ὥστε συσσῆναι τὸ ὕδωρ τῇ γῇ μέχρι τοῦ σπεπάσαι τὸ ἴχνος τοῦ βοὸς, μήπω ὑφάνῃ, μήθ' ὑφαπατήρῃ, τότε τε εἰσβάλλειν τὰ ὀψίμως ἐσπαρμένα πᾶσι σπορίμοις.

Ἐν δυμῷ δ' ἀδὺ πάντα.] δεῖ τὰς χαρὰς παραφυλάττειν τὸν γεωργόν, καθ' ἃς ἀποδοτέον ἕκαστα τῷ ἔργον, καὶ τὰ ἐκ τοῦ Διὸς γινόμενα. οἷς ὄμβροις, αὐχμοῖς, αὐτέμοις ψυχαῖς, ἢ θερμαῖς. ταῦτα γὰρ ζωργεῖ τοῖς ἐκ τῆς γῆς, ἃ καὶ ἐμποδίζει σφίσι τινὰ γίνεσθαι, ὧν ἐ δεῖ τὰς φυλακὰς ἀμελεῖν.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Εἰ δέ κεν ἠελίοιο τροπαῖς.] ἀποθέμενος διὰ τῶν προτέρων ἐπῶν τὸν Πέρσην τὸν οἰκεῖον καὶ φρέσαντα τὸν αὐτοῦ καιρὸν, νῦν διδάσκει καὶ τὸν ἀπάδοντα, ὅπως τοῦτον ἐκφύγῃ. ἔστι δ' οὗτος ὁ σφὶ χειμερινὸν τροπὸν. λεκτέον δ' καὶ σφὶ τῶν ἡλίου τούτων τροπῶν. τέσσαρες τροπὰς ἑκάστῳ ἐναυτῷ ποιεῖ ὁ ἥλιος· θερινὸν, διεινὸν, φθινοπωρινὸν, καὶ χειμερινόν. τινὲς δ τὸν μὲν θερινὸν καὶ φθινοπωρινὸν, ἰσημερίας καλοῦσιν, ἃ τροπὰς. τὸν δὲ διεινὸν καὶ χειμερινὸν, μόνας τροπάς. ἕτεροι δέ τινες, οἵ πρὸς εἰσιν οἱ φιλόσοφοι, θέλουσι λαβρηγορεῖν καὶ κομπάζειν κατὰ τοῖς μαθήμασι οἷς ἐκ ὠμίλησαν, τὰ παρὰ τοῖς ἀστρολόγοις ταῦτα τέσσαρα τετραπλάσια τοῦ ἐναυτοῦ, ἃ καὶ τετράγωνα τῆς ὠδιακοῦ κύκλου καλοῦσι, κύκλους καταχρώμασι τέσσαρας· ἰσημερινὸν, διεινὸν τροπικὸν, ἀρκτικὸν, βόρειον, χειμερινὸν τροπικὸν. τὸν δ καλούμενον γαλαξίαν, σφαῖραν κύκλου ὀνόμασαν. ἀνταρκτικὸν καὶ κεκαμμένον, καὶ νότιον. ἀλλὰ τὰ πολλὰ ἐάσαντες, λέξωμεν ὁπόσων ἡμῶν ὀξὶ τ ἐναυτοῦ τετραπλάσιον ἔκαστον, ἰσημερινῶν τε καὶ σφὶ ἀμφοτέρων τροπῶν. ἀπὸ δύσεως δύσεως, καὶ ἵστατο ἀνατολῆς, μέχρι Πλειάδων ἀνατολῆς, ἡμερῶν τξ. ὄχρως ἀπὸ χρὶς μοίρας ὀγδόης, μέχρι καρκίνου μοίρας ἑβδόμης, ἰσημερινὰ ἐαρινή. ἀπὸ Πλειάδων ἀνατολῆς, ἵστατο καρκίνου μοίρας ὀγδόης, ἕως ἀρκτούρου ἐπιφανείας, καὶ αἰγοκέρου ἀνατολῆς, διεινὴ τροπὴ ἡμερῶν ϙ κδ'. ἀπὸ ἀρκτούρου ἐπιφανείας, καὶ αἰγοκέρου ἀνατολῆς, ἕως Πλειάδων καὶ Ὠρίωνος δύσιν, ἰσημερινὰ φθινοπωρινή, ἡμερῶν τξ· ἀπὸ Πλειάδων καὶ Ὠρίωνος δύσεως εἰς ὀξὺ δύσιν, καὶ ἵστατο ἀνατολὴν, χειμερινὴ τροπὴ ἡμερῶν ἑκατόν. ἅτινα ἔχουσιν ἀκριβῶς αἱ τροπαὶ καὶ ἰσημερίαι χρὴ τὰς μαθηματικάς. Εἰ δέκεν ἠελίοιο τροπαῖς.] εἰ δ χρὴ τὸν χειμερινὸν τροπὸν αἱρόσης, διείσας καθήμενος· διὰ τὸ μὴ ἀναφοῖναι δηλονότι τὸν σάχυν ἐν ταῖς αὐρέσεσι σου, ἁρμοδίαν τῷ κόσμῳ σου καὶ τῇ φυσιολόγῳ, διὰ τὸν ζωϊκείαν καὶ τὸ πλῆθος διεζευγμένην· ἀλλὰ κομιδῇ ὀλίγον καὶ ἀραιόν, ἃ διὰ τὸ ὀλίγον εἶναι, καθήμενος διείσας, καὶ ἐν φορμῷ καὶ σάκκῳ, ἢ κοφίνῳ ἀποκομίσεις. διὰ δ τὸ ἀραιὸν εἶναι, κόπτως πλανᾶται.

ὀλίγον δέ χειρὸς ἔεργεν.] μικρὸν χειρόσταλον σφὶ σπυρίου δεῖ τῇ σῇ χειρὶ κρατοῦν. τὸ δ ἔεργον, Ἀττικῶς δασυνόμενον, παρὰ τὸ φιλοῦν. πᾶσαι γὰρ αἱ ἐπαυξήσεις τὰ σφὶ προπαροξύτονα φωνήεντα πολλάκις φυλάττουσιν· ἐρῶ ἐέρω, ἔεργα ἐέργω, καὶ τὰ ὅμοια. ἐκεῖ δ τὸ ἔεργον

(καθὼς

(καθὼς ἔφλιν,) διαφορεῖ δ', καὶ τὸ ἔργον ὁμοίως.

Ἀντία δυσμάων.] διὰ τὸ μικρὰς, καὶ κολοβὰς εἶν τὰς καλύβας, καὶ μὴ δυνάσθαι διὰ τοῦτο δεσμεύθηναι, ἀντιστρέφων αὐτῶν τὰς ῥίζας καὶ δεσμῶν, ὡς τι ἑκατέρωθεν εἶν τῷ δεσμήματος τὰς καλύβας διὰ τὴν ῥηθεῖσαν κολοβότητα. κεκονίμενος.] κεκονιάμενος, πάνυσι πλήρης, διὰ τὰ ἀεροειδὲς τοῦ χωρίου.

ἐ μάλα χαίρων.] ἀλλὰ διαφόρως λυπούμενος. Οἴσεις δ' ἐς φορμῷ.] ἀποκομίσεις δέ σε τὸ θέρος, ἐν καλάμῳ καὶ κοφίνῳ. καῦμα δ' καὶ ἅλμη σε θαυμάσεται, ἀντὶ τοῦ ἰδεῖς. μᾶλλον δ' καὶ μᾶλλον σε θαυμάσεται, ἢ ἐλεήσεται. Ζηνὸς υἱός.] σαφεστάτως ἡ εἱμαρμένη. αἰγίοχος δέ, ὡς καταγίζουσα καὶ κατακλύζουσα οἷς ἐναντιωθῇ. Ἀργαλέος.] δυσχερὴς καταποθῆναι τοῖς ἀνθρώποις. τοῦτο δ' εἶπεν, ὅτι ὕδωρ ἀροτειῶντές τινες, ἐμπυχέσδαι θέλοντα τὴν ἀροτειάσαντων δικαίως. Εἰ δέ κεν ὄψ' ἀρόσεις.] εἰ δ' ὕδωρ ἀροτειάσεις, τοῦτό σοι βοήθημα ὑπαρχέτω, ἀροτειᾶν δυνορότι, ἡνίκα τὸ πρῶτον ὁ κόκκυξ ἐν ταῖς δρυσὶ καθήμενος φθέγγεται· ἀφείνει δὲ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ τὴν ἀπείρονα καὶ ζοφερειδῆ γλῶ, ὡς καταγίλλων τὸ ἔαρ δηλῶν, καὶ οὐχ ὡς ἡδύφωνος· δύσφωνος γὰρ καὶ ἀπηχὴς· ἔστι δὲ (ὡς πάσι φασι,) δύσφωνος, ὅμοιος ἱέρακι. Τῆμος Ζεύς.] τότε αὖ ἡ εἱμαρμένη βεῖς ἡμέρας δῶ ὄμβρον, ἢ ὁ ἱέραξ, ὡς τι χαννύσας τὴν τῶν βοῶν πόδα ἐν τῷ πηλῷ, ἄχει τῆς στέφανης τὴν αὐτῶν χηλῶν, ὡς ἁπλᾶς νῦν καταχρησιπώτερον εἶπεν. ὅτε ὁ ὀφὲ ἀρόσας, τὸ ἴσον φέρει τῷ πρώτῳ ἀροτειάσαντι. Ἐν δυμῷ δ' εὖ πάντα φυλάσσου.] ἀκείως δὲ πάντα, καὶ γίνωσκε ἐν τῇ ψυχῇ τὸν καιρὸν, ἔαρός τε λοιπὸν, καὶ ὄμβρου μετοπωρίνου.

Παρ δ' ἴθι χάλκειον θῶκον ἐπ' ἀλέα λέχλιν
Ὥρῃ χειμερίῃ, ὁπότε κρύος ἀνέρας εἴργει
Ἰ'χαίνει· ἔνθα κ' ἄοκνος ἀνὴρ μέγα οἶκον ἀφέλλει.
Μή σε κακὴ χειμῶνος ἀμηχανίη καταμάρψῃ
Σεὺ πενίῃ, λεπτῇ δὲ παχεῖ πόδα χερὶ πίεζοις.
Πολλὰ δ' ἀεργὸς ἀνὴρ, κενεὸν δὴ ἐλπίδα μίμνων,
Χρηίζων βιότοιο, κακὰ φρεσὶ βάλλεται θυμῷ.
Ἐλπὶς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένον ἄνδρα κομίζει,
Ἥμενον ἐν λέσχῃ, τῷ μὴ βίος ἄρκιος ἔπῃ.
Δείελα δὲ θνώσσοι θέρεος ἔτι μέσσου ἐόντος,
Οὐκ ἀεὶ θέρεος ἐσσεῖται· ποίεσθε καλιάς.

Præterì autem æneam sedem, & ad calidam tabernam,
Tempore hyberno, cum frigus homines vehemens
Detinet: tunc sane impiger vir valde domum auget.
Ne te malæ hyemis difficultas opprimat
Cum paupertate: macilenta vero crassum pedem manu premas.
Multa vero ignauus vir vanam ob spem exspectans,
Egens victus, mala intra animum versat.
Spes vero non bona indigentem virum fert,
Sedentem in taberna, cui victus non sufficiens sit.
Indica autem seruis, æstate adhuc media existente:
Non semper æstas erit, facite nidos.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Παρ δ' ἴθι χάλκειον θῶκον.] παρέρχου δ' τὸν καθέδραν τὸν ὅτι τοῖς χαλκείοις, ἀπερχόμενος· ὅτι τὸ ἔργον, καὶ τὸν φυναῖκα τῇ ὅτι τῇ ἁλίᾳ· αὐτὶ τοῦ τὸν ὅτι τοῖς ὑπαίθροις τόποις καὶ ὑπὸ τοῦ ἡλίου θερμαινομένοις, καὶ τὸν ὅταν τὸν τοῦ χειμῶνος, ὁπόταν τὸ κρύος τοὺς ἀνδρας ἀπολαμβάνον ἔχει. ὁπότε κρύος.] τὸ ὁπότε ἐπὶ μὲν τούτοις ἀεὶ ὑποτάσσει, ἐπὶ δὲ τοῖς κοινοῖς ὑδέποτε. ἔνθα κ' ἄοκνος ἀνὴρ] ἔνθα κεν, αὐτὶ τοῦ ὅταν ὁ ἄοκνος ἀνὴρ μεγάλως αὔξῃ τὸν ἑαυτοῦ οἶκον, ἵνα μή σε ἀπρεπὴς βαρύς χειμὼν καταλάβῃ, ζωὴ πολλῇ λέγω πενίᾳ, τῇ ζαυτοῦ δὲ χειμερινῇ ὕσῃ, τὸν πόδα καταψᾶς. τοῦτο δὲ τὸ πίεζοις παχεῖ ὀρτα. τὴν γὰρ λιμοπόντων οἱ μὲν πόδας παχυόντων, τὸ δ' ἄλλο ζῶμα λεπτύνει. ἢ δὲ αἰτίαν ὁ Πλούταρχος λέγει. Πολλὰ δ' ἀεργὸς ἀνὴρ.] πολλὰ δὲ κακὰ φρεσὶ βάλλεται· τετύφλωται ἐκεῖνον ἐν τῇ ἑαυτοῦ ψυχῇ, ἤγουν καθ' ἑαυτὸν, ἀνθρωπος ἀργὸς, βοτῆς δεόμενος, ματαίαν ἐλπίδα ἐπιμένων, αὐτὶ τοῦ ἀναμένων· ἐννοεῖ γὰρ ἡ κλῆσις ἡ

ἱερόπολος ἢ πανέφορος ἐν θαλάσσῃ, ἢ τοιοῦτό τι γηθεῖ· ἀλωὴ γὰρ οὐκ ἀγαθὴ ἄγει ἐνδεῆ ἄνδρα καθήμενον ἐν φλυαρίῃ· λέγω, φίλε τινὶ μὴ βίος αὐτάρκης εἴη, αὐτὰρ τοῦ ὄφρ' ἁλῶ ζῇ γὰρ κτέανα βίον ἀπὸ φαύλων πρῶτον πρόπαν. Δείκνυσι δὲ δημόσιον.] δείκνυσι ἢ τοῖς ζαυτοῦ δήλοις, αὐτὰ τοῦ εἰσηγοῦ, ἐπὶ τοῦ θέρους ἐν τῷ μέσῳ ὄντος, ἤγουν ἐν τῇ ἀκμῇ, λέγων, οὐκ ἀεὶ θέρος ἔσται.

πυκινὰ κλισίας.] ἀντὶ τοῦ οἰκίαν.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Παῤ δ' ἴδε χάλκειον.] διὰ τόπων ἡ τῆς ἐφόδου παρακλύσις, μὴ δ' εἰ χειμέριος εἴη, ἢ ἡ κρυμώδης, ἀμελεῖν τῆς ἔργων, ἀλλ' ἀντιπαράσπευδε πρὸς αὐτὸν ἀόκνως. τὸν γὰρ δεδεμένον τῆς ἔργων διὰ τὸ ἐξ αὐτῶν πρέφειν, τὰς λέχας καταλαμβάνειν ἄτοπον. τότ' οὖν δεῖ δὴ ταύτας χωρεῖν, ὅταν πάντα κωλύῃ τῆς ἔργων τὸ χρύος. ὅπου ἢ τὰς ἀλεεινὰς οἴκους οἱ πένητες καταλάμβανον, ἐν οἷς συγκαθήμενοι ἐν λαλιαῖς ἦσαν, δῆλον· ἢ ὅτι λέχας ἐπάλουν τότοις, ἢ γὰρ ἐν Ἀθηνῶν ἦσαν τοιοῦτοι τόποι ἢ ὠνομάζοντο λέχαι ἐξέδραι τε ἢ τετρακόσιαι· ἢ ὅτι ἐδεσμότοποι τινὰ θέσμια περὶ αὐτῶν. ἵνα οἱ λόγοι γίνωνται σοφοῖς τοῖς ζωιῶσιν ἐπωφελεῖς· εἰώθεσαν ἢ ἢ συναθροίζειν πρὸς τοῖς χαλκείοις κρυμῶδες ὄντων, ἢ ἐν τοῖς ἄλλοις ἐργαστηρίοις, ἐν οἷς ἐξάπτεται πῦρ. τότε οὖν ἐν τύποις ἀλεεινοῖς μόνον, ὅταν τὸ χρῦος μὴ συμφέρει τῆς ἔργοις· ὅταν ἢ ἢ ἐν χρόνῳ ἀπαυτῇ τὰ ἔργα, ἀδιατακτέον, ἢ τῆς ἔργων ἀνθεκτέον, ἄλλως. τὰ χαλκεῖα παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἄδυρα ἦν, ἢ ὁ βυλόμενος εἰσήει ἢ ἐθερμαίνετο, ἢ οἱ πένητες ἐκεῖ ἐκαμμύοντο. λέγει δέ ὅτι τέτακται δημόσιος, ἀνειμένος τοῖς βυλομένοις διατρίβειν. λέγει γὰρ ἡ Μελανθεία πρὸς Ὀδυσσέα·

Εἰ σὺ θέλεις δῦναι χαλκήιον εἰς δόμον ἐλθών

Ἐς λέχος θερμαίνῃ, — τουτέστιν εἰς τόπον λέχης ἔπιλον καθεζόμενοι ἢ ἐν αὐτοῖς ἐθερμαίνοντο, ἢ τ' ἔργων ἀπείχοντο παρέρχεται ἢν φησι τοὺς τοιούτους τόπους ὥρα χειμῶνος, τότε γὰρ μὴ ἔχων δύνῃς μεγάλως αὔξει τὸν ἑαυτοῦ βίον· ὁ δ' ἀεργὸς ἐλπίζων πάντα αὐτῷ αὐτόματα φθεγγήσεσθαι διελογίσατο κακά, ἢ τ' ἑαυτοῦ ψυχῇ ἐκακολόγησεν. ἄλλως. Νεοπτόλεμος ἐν τῷ περὶ γλωσσῶν φησι λέχμη ἢ ἔνομα αὐλῆς, ἐν ᾗ ὑδρεῖα ἔστι. φησὶν ἢν ὅτι ἀφερχόμενος δὴ τὸ ἔργον σου μὴ, ἐὰν ὕδρης τόπον θέρμης ἔχοντα, σῆς ἢ φλυαρῆς, ἀλλὰ πάρβυθι· ἐκ τούτου οὖν ἢ λέχμη ἁπλῶς ἡ φλυαρία, ἀλλὰ ἢ ἡ θέρμη ἡ περὶ τὸν ἥλιον. ἀνείους ὕπυδρος τόπος ὑπὸ ἡλίου θερμαινόμενος. Μέναδρος, ἀλλὰς Ἀθηνᾶς. Μή σε κακῶν χειμῶνος.] ἕως τ' [πόδα χειρὶ πίζοις,] τῆς λιμοπόνητον τὸν πόδα φησὶ παχυνθῆναι, τὸ δ' ἄλλο σῶμα λεπτύνεσθαι. ἢ εἰς νόμον ἐν Ἐφέσῳ, μὴ ἐξεῖναι παρὰ παῖδας ὑποδεδέσθαι, ἕως ἂν διὰ λιμὸν παχυνθῇ τὸν πόδα. ἴσως ἢ ἢ τῆς ὑπὸ καθίσεως ἢ ἀργίας πάχωσιν δηλοῖ τῆς ποδῶν· γίνεται γὰρ τοῦτο τοῖς ὄντως πολὺ καθημένοις. ἐὰν οὖν ἐν τοῖς ἀλεεινοῖς οἴκοις ἀργὸς καθίζῃς, λεπτῇ χρεὶ διὰ λιμὸν τὸν παχεῖς ὄντας πόδας πέσεις· ἔοικε ἢ ἢ ἡ ἐν τοῖς λιμοῖς πάχωσις εἰς χρῶτα φύσιν, ὡς ὁ Πλούταρχος· δεῖ γὰρ τὸ ἐν ἡμῖν θερμὸν, ἵνα μένῃ, τῆς ἔξωθεν ζοφῆς, ἣν ὁ δεχόμενος διαπνοᾷ τὸ σῶμα, ἢ αὐτῷ τι ἀπαμᾷ· δι' ἀσθένειαν ἢ ἀδυνατῶν ἀλλοιῶσαι τὸ ἀπαμώμενον, ἀπιέναι ἀφίησι, ἢ αὐτὸ μὲν, τὰ μέσα ἢ τὰ ἄνω λεπτύνει τῷ σώματος, ἐν οἷς ὄζει πλεῖον· ἐκεῖσε δ' ἄρα τὸ ἄπνουν εἰς τὸ κάτω φέρεται. ἢ ὅτω δὴ παχύνει τὸν πόδας. Πολλὰ δ' ἀεργὸς ἀνήρ.] τὸν ἐν ἀργίᾳ ζῶντας ἢ τὰς ἐλπίδας κενὰς ἔχοντας, ἀπεμοῦσιν ἑαυτοῖς ζωιοδότας ἔργον εἰς δυπρείαν ζωτοῦσον, ἀνάγκη πολλὰ τῇ ὄντι κακὰ προσεννοεῖν. διὰ τοῦ ἀπείρου ὅπως ἂν γραφῶσιν, ἐντεῦθεν λωποδύται γίνονταί τινες, ἐντεῦθεν ἱερόσυλοι, ἐντεῦθεν φιλοπράγμονες, ἢ πάντες ὅσοι τὸν βίον ἐκ τῆς ἀλλοτρίων ἔχειν ἐπινοοῦσι.

Δείκνυσι ἢ δημόσιον.] διὰ τούτου τοῦ ὑπαγορεύματος, ἢ τὰ ὄμοια, τοιοῦτον, ὡς ἀεὶ δύπτοχόσομεν· παρασκευαστέον ὧν ἢ πρὸς τὰς ἀφιξάσεις· ἀεὶ δὲ ἀεὶ ὑγιαινόμεν. φορητέον οὖν ἢ τὰ γόνατα ἐπιπεδεῖσθαι. ὅτως οὖν ἢ οἰκήσεται ἐν θέρει, διὰ τοῦ ἐλπίδα τῆς τοῦ χειμῶνος προσβολῆς. ἄλλως. καθηγεῖ τοῦ ἔργου, ἢ φόλεγε τοῖς δήλοις, ὅτι ὡς ἀεὶ θέρος ἔσται ὡσὰν ὑπὸ τοῦ θέρους διηπεπόθασιν ἢ τοῦ σίγλου σου ὡς πρὸ τοῦ χειμῶνος στεγάσουσι διὰ τὰς ὄμβρους, ἢ Ὄμηρος· Πηλείδη μή μοι ἐπιβούλευε ἀνώγει.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Παῤ δ' ἴδε χάλκειον θῶκον.] ἐν ᾧ τῇ ἀρο-

σίμῳ

εἰμὴ ὄψε, καί σε χειμέριον, ἔδαδεσμα τὸν χάλκεον ἔῶκον, ἤγουν φλοῖὸν ἐν τοῖς χαλκείοις καθίδεσι, καὶ τὴν λίχμην καὶ ζωπυρίαν καὶ φλυκείαν τὴν ὅπὶ τῇ ἀλίᾳ καὶ δέρμῃ γινομένην. τὸ δὲ παλαιὸν τὰ χάλκεια, καὶ πάντα τὰ ἐργαστήρια τὰ πῦρ ἔχοντα ἄθυρα ἦν· ἃ καὶ λίχας ἐκάλουν, ὅτι οἱ πένητες εἰσερχόμενοι, καὶ μᾶλλον ἐν χειμῶνι διὰ τὴν θερμαίνειαν λίχας καὶ φλυκείας λόγῳ ζωπύρειον. ἐν τῷ ἀροσίμῳ δὲ καιρῷ, παράδεσμα (φασὶ) τὴν ἐν τοῖς χάλκείοις καθίδεσι. ἢ τὸ καθῆσθαι ἐν τῷ σώματι, καὶ θερμαίνεσθαι καὶ τὴν ἐν τοῖς χαλκείοις τῶν πενήτων καθίδεσι. ἔνθα κ' ἄοκνος ἀνὴρ.] πόνος ἢ ὀκνηρὸν δὲ ἢ ἄοκνον ἀνὴρ μεγάλως τὸν ἑαυτοῦ οἶκον αὔξει, πολλὰ γὰρ ζωῆς καὶ ἐν τῇ ψυχῇ ὁ ἀρχὸς χρήζων βίοτος καὶ ζωῆς, μένων εἰς ματαίαν ἐλπίδα. εἶτα λέγει, καὶ τὰς ἐλπίδας, ὅτι τὸν ἄνδρα τὸν κεχειμένον καὶ σίνυτα, ᾧ τινι μὴ ἀρκοῦσι τὴν ζωήν, καθήμενον ἐν χαλκείοις ἐκ ἀγαθὴ ἐλπὶς νομίζειν καὶ κατέχειν· ἀλλὰ δηλονότι κλοπῆς, ἢ λῃστείας, ἢ τῶν ἀπηγορευμένων τινός. Δείκνυσι.] σωφρονίζων αὖθις τὸν μαλθακὸν σκέλεγε τοῖς σοῖς δούλοις ὅτι θέρους ἀπαρχόντος, πολλὰς κλησὰς, καὶ οἰκήματα τοιαῦτα σωφρονίσουσι τὸν τὸ χειμῶνος καὶ κλησὰς διδόντα τὰ τῆς οἰκίας ἃ χρὴ δεσπόζοντα.

Μηνὸς δὲ λοιμαίνω κακὰ ἤματα, βούδορα πάντα,
Τῆτον ἀποδρώσκειν, καὶ ποιμένας, αἴτ' ὄρεσι γαίαν
Πνοιάοντος βορέαο δυσπλήγες τελέθουσιν·
Ὅς τε διὰ Θρήκης ἱπποβότου εὐρεῖαν πόντου
Ἐμπνείσας ὤρινε· μέμακε δὲ γαῖα καὶ ὕλη·
Πολλὰς δὲ δρῦς ὑψικόμους ἐλάτας τε παχείας
Οὔρεος ἐν βήσσῃς πιλνᾷ χθαμαὶ πυκνοτείρῃ
Ἐμπίπτων, καὶ πᾶσα βοᾷ τότε νήριτος ὕλη.
Θῆρες δὲ φρίσσουσ', ἐρεὰς δ' ὑπὸ μίζε' ἕκαστος,
Τῶν καὶ λαχνῆ δέρμα κατάσκιον· ἀλλά νυ καὶ τοὺς
Ψυχρὸς ἰὼν διάπνοι δασυστέρνους περ ἐόντας.
Καί τε διὰ ῥινοῦ βοὸς ἔρχεται, οὐδέ μιν ἴσχει·
Καί τε δι' αἶγα ἄπνοι ταυρίσια· πώεα δ' ἔμπης,
Οὐδέκ' ἐπισταμένη ξίφος αὐτῶν, οὐ διάπνοι
Γ' ἀνέμου βορέω· ξοχαλὸν δὲ γέροντα τίθησι.
Καὶ διὰ παρθενικῆς ἁπαλόχροος οὐ διάπνοι,
Ἥ τε δόμων ἔντοσθε φίλῃ παρὰ μητέρι μίμνει,
Οὔπω ἔργ' εἰδυῖα πολυχρύσου Ἀφροδίτης,
Εὖ τε λοεσαμένην τέρεν χρόα, καὶ λίπ' ἐλαίῳ
Χρισαμένην, ψυχὶν καταλέξεται ἔνδοθεν οἴκου
Ἤματι χειμερίῳ, ὅτ' ἀνόστιος ἕρπει πόδα τοῦδε,
Ἐν τ' ἀπύρῳ οἴκῳ καὶ ἐν ἤθεσι λυγαλέοισιν.
Οὐ γάρ οἱ πόλος ἄλκιμος ἀμβολάδην ἀρόωντι

Menſem vero Ianuarium malos dies, bobus nocentes omnes,
Hinc vitare: & glacies, quæ quidem ſuper terram
Flante borea moleſtæ exiſtunt,
Qui per Thraciam equorum altricem lato mari
Inſpirans concutit, remugit autem terra & ſylua:
Multas veto quercus altiſonas, abieteſque denſas,
Montis in vallibus deicit, terræ multos paſcenti
Incumbens, & omnis reboat nunc lugens ſylua.
Feræ autem horrent, caudaſque ſub pudenda ponunt:
Et etiam quarum vellere cutis denſa eſt, & quas
Frigidus exiſtens perflat hirſutas licet pectora habentes.
Quinetiam per boûm pellem penetrat, neque ipſum cohibet.
Ceteraque per capra flat hirſutam: quibus autem greges non item,
Eo quod annui ipſarum villi ſunt, non perflat.
Vis venti boreæ: & incunum vero ſenem facit.
Et per tenelli corporis virginem non perflat,
Quæ in ædibus charam apud matrem manet,
Nondum opera ſciens auteæ Veneris,
Beneque lota tenerum corpus, & pingui oleo
Vnctа, noctu cubat intra domum
Tempore hyberno, quando exoſſis *polypus* ſuû pedem arrodit,
Inque frigida domo, & in habitaculis triſtibus.
Non enim illi ſol oſtendit pabulum vtinuadat,

Ἀλλ' ὅτ' ἀνανεάων ἀνδρῶν δλημόν τε πόλιν τε
Σχεφᾶται, βεάδλον δὲ πανελλιώεσι φαείνει
Καὶ τότε δὴ κεραοὶ καὶ νήπεδα ὑλήκοιτα
Λυγρὸν μυλιόωντες ἐπὶ δρύα βιωτάζονται
Φεύγουσιν· καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶ τοῦτο μέμηλεν,
Οἳ σπέος μαιόμενοι πυκινὰς κνθμῷδας ἔχωσι,
Καὶ γλαφυρὰς πέτρησι· τότε δὲ τρίποδι βροτῷ ἶσοι,
Οὔ τ' ὄπιν νῶτα ἔσηλε, κάρη δ' εἰς ὄδας ὀρέγται,
Τῷ ἴκελοι φοιτῶσιν, ἀλδόμενοι πίφα λδυκιλύν.
Καὶ τότε ἐσσαδῆς ἔρμα χροὸς, ὡς σε κελεύω,
Χλαῖναν τε μαλακὴν καὶ τερμιόεσσαν χιτῶνα.
Στήμονι δ' ἐν παύρῃ πολλὴν κρόκα μηρύσασδαι·
Τὴν ὡς εἰέσασδαι, ἵνα τοι τρίχες ἀκρεμέωσι,
Μηδ' ὀρθαὶ φρίσσωσιν ἀειρόμεναι κατὰ σῶμα.
Ἀμφὶ δὲ ποσσὶ πέδιλα βοὸς ἴφι κταμένοιο
Ἄρμενα δήσασδαι, πίλους ἔντοσθε πυκάσσας.
Πρωτογόνων δ' ἐρίφων, ὁπόταν κρύος ὦρνυσι ἔλθῃ,
Δέρματα συρράπτην νεύρῳ βοὸς, ὄφρ' ὄπιν νῶτα
Τῇ ἀμφιβάλῃ ἀλέῃσι· κεφαλῇφι δ' ὑπερθεν
Πῖλον ἔχην ἀσκητὸν, ἵν' ὦτα μὴ καταδδήξῃ·
Ψυχρὴ γάρ τ' ἠὼς πέλει βορέαο πνοιῇσι.
Ἠῶος δ' ὅτε γαῖαν ἀπ' ἠεροειδὲς ἀερσίνδῃ
Ἀὴρ πυροφόρος τέτατ' ἀνδράσιν ὅτε ἔργοις·
Ὅς τε ἀρυσάμενος ποταμῶν ὑπὸ ἀενάων
Ὑψοῦ ὑπὲρ γαίης ἀρθεὶς ἀνέμοιο θυέλλῃ
Ἄλλοτε μὲν θ' ὗει ποτὶ ἑσπερον, ἄλλοτ' ἄησι
Πυκνὰ Θρηϊκίου βορέω νέφεα κλονέοντος.
Τὸν φθάμενος, ἔργα τελέσσας, οἴκονδε νέεσδαι,
Μήποτέ σ' ἠεροειδὲς ὑπὸ νέφος ἀμφικαλύψῃ,
Χρῶτά τε μυδαλέον θείῃ, καθά δ' εἵματα δύσῃ.
Ἀλλ' ὑπαλδύεσδαι, μείς γὰρ χαλεπώτατος ἕστος
Χειμέριος, χαλεπὸς προβάτοις, χαλεπὸς δ' ἀνθρώποις.
Τῆμος θάλπιον βοῦν, ὄνον δ' ἀνέρι κῆ πλέον εἶναι
Ἁρμαλιῆς· μακραὶ γὰρ ἐπίρροθοι ὀφρύες εἰσί.

Sed super nigrorum hominum populumque & vrbem
Vertitur, tardius autem vniuersis Græcis lucet.
Et tunc sane cornutæ bestiæ & incornutæ siluicubæ
Miserè dentibus stridentes per quercetum vallosum
Fugiunt, & passim omnibus id curæ est:
Quæ tecta inquirentes, densas tenebras habent,
Et cauernas petrosas, tunc vtique tripodi homini similes,
Cuius & tergum fractum est, & caput pauimentum spectat:
Huic similes incedunt, vitantes niuem albam.
Et tunc indue munimentum corporis, vt te iubeo,
Chlænamq. mollem, & talarem tunicam.
Stamine vero in pauco multam tramam inter.
Hanc circumduito, vt tibi pili non tremant,
Neque erecti horreant, arrecti per corpus.
Circum vero pedes calceos boue fortiter occisi
Aptos ligato, pilis intus condensans.
Primogenitorũ vero hœdorum, cũ frigus tempestiuum venerit,
Pelles consuito neruo bouis, vt super humerum
Pluuiæ arceas reporem, supra caput vero
Pileum habeto elaboratum, vt aures ne humefiant:
Frigida enim aurora est Borea cadente:
Matutinus vero super terram a cælo stellifero
Aër frugifer extensus est beatorum super opera.
Qui hauriens e fluminibus semper fluentibus,
Alte supra terram leuatus venti procella,
Interdum quidem pluit ad vesperam, interdum flat,
Densas Thracio Borea nubes excitante.
Hunc anteuertens, opere perfecto domum redi,
Ne quando te cælitus tenebrosa nubes circumtegat,
Corpusque madidum faciat, vestesque humectet.
Sed cauitato. mensis enim difficilimus hic
Hybernus: difficilis ouibus, difficilisque hominibus.
Tunc medium bobus, homini vero amplius adsit
Alimoniæ: longæ enim validæque noctes sunt.

Ταῦτα

Ταῦτα φυλασσόμενος τετελεσμένον εἰς ἐνιαυτὸν,
Ἰσοῦδε νύκτας τε καὶ ἤματα, εἰσόκεν αὖθις
Γῆ πάντων μήτηρ καρπὸν συμμίσγῃ ἑοῖσιν.

Hæc observans perfectum in annum,
Æquato noctesque & dies, donec rursum
Terra omnium mater fructum omnigenum proferat.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Μῆνα ϑ' λιμαιῶνα.] κατὰ τὸν μῆνα ϑ', τὸν λιμαιῶνα, ὅσπερ ἐστὶν ὁ Ἰανουάριος, ἀμελήσῃ ϑ' ὅπως ἐτοῦδε τοῦ Διονύσου τοῦ θεοῦ λιμὸν ἐπιστήσατε ἑορτὴν τοῦ τοιοῦτον τοῦτον ἐμβρεσίαν ἐπάλλων· καλοῦσι δὲ ἡμέρας· αἴτιος πᾶσιν τοῖς ἀνθρώποις τοὺς βότρυς, αὐτὸς τοῦ πολιτοῦ. ὁ δὲ τοῦ ἰσχυροτέρου ζωὴν καὶ τἄλλα ἀγαθὰ παρέσχηται σοῖς ἀρεσκομένοις. Τῶν ἀλάδας.] φησὶ τοῦ ἔκφυγε, φύλαξε. καὶ τοὺς πηγάδας, ἤγουν τοὺς πηγαίους τοὺς κατὰ τοὺς ἄλλους μῆνας ἀναλίσκοντας ἐξαναίνυσθαι χαμένους, οἱ πηγαὶ ὅτι γαῖαν αὐτοῖς τοῦ κατὰ γῆν πλέθουσιν, ἤγουν πλοῦσιν, καταρχὰς, καὶ ὧν φροντίδων παίρουσι τοῦ βορέου πνέοντος, ὅσπερ διὰ τῆς Θρᾴκης τῆς ἀνατολῆς (ἄνωθεν γὰρ φέρεται ἀπὸ τῆς τῆς Θρᾴκης βορειοτέρων) ἐμπεσὼν τῷ πελάγει πόντῳ ὠθεῖσαν αὐτὸν, ἀναλογόπ, ἤγουν διήνεγκεν. μέμνησο δ' ἡ γῆ, καὶ τὰ δένδρα, ἃ αὐτὶ τοῦ ὑετοῦ, ἃ αὐτὶ τοῦ συμμίσγωσιν ἤγουν συμπέπαικε, συγκέκλεισται διὰ τὴν πυκνότητα τοῦ χρόνου· ἐν τῷ ἔαρι γὰρ καὶ ἡ γῆ καὶ τὰ δένδρα ἀνοίγεται. Πολλὰς δ' ὀρῦς ὑψηλούς.] ἤγουν εἰς ὕψος ἐκτεινούσας τὰς κορυφάς, τουτέστιν ὑψηλάς. καὶ ἐλάτας παχείας ἐν κοιλάσιν ὄρους πλατᾶς, ἤγουν πλατύζει ἐμπιπτούσας τῇ πελυσσοῦς ζοφὰς δυσκινήτου γῆς· καὶ πᾶσα ὑγρὰ πόρτις ἡ ἀπτέραπτος ὕλη· τοῦτο γὰρ δύναται ἀνήκειν· οἱ θῆρες δ' φείσωνται, ἤγουν τὰς τρίχας ἐρεθίζουσι, αὐτελομένας τοῦ δέρματος ἀπὸ τῶν ψύχους. τὰς ἐρὰς δ' αὐτῶν μεταξὺ σφῶν μηρῶν στρέφασιν ἀπὸ τὰ αἰδοῖα· δύσεγγυς γὰρ αὐτοῖς εἰς καρδίαν καὶ ὀσφῦν, καὶ ἐκεῖνοι οἱ θῆρες τοῦτο παίσχουσιν, ὧν καὶ τὸ δέρμα λάχνη ἤγουν στεγάσει κατάσκιον· ἀλλὰ καὶ διὰ τούτων ἔρχεται αὐτοῖς, ἤγουν καὶ τούτων καθικνεῖται ψυχρὸς ὤν, καὶ ἐν ὄρεσι δασυτέροις, ἀπὸ σφῶν στέρνων ὅλον τὸ ζῶμα δηλοῖ, τουτέστι καὶ ἐν ἀπὸ μαλλῶν συνεχῶν ὅλον τὸ ζῶμα σκεπόμενον, καὶ διὰ δέρματος βοὸς ἔρχεται, οὐδὲ αὐτέχει αὐτὸν, καὶ ταῦτα παχὺ ὄν. καὶ τὰ δ' αἶγα.] αὐτὶ τοῦ δ' αἶγες παύτειχος, ἤγουν πεπαγμένας ἐχούσας τὰς τρίχας καὶ μὴ ἄλας. ἄνεμ.] τουτέστιν ἔρχεται πίνειν. τὰ δ' ὄσα δ', αὐτὶ τοῦ τὰ θρέμματα, τὸ καθόλου αὐτὶ τοῦ μέρους· ὅτι ἐ φέρουσιν ἡ δύναμις τοῦ ἀνέμου τοῦ βορέου, ἤγουν ἐδαμῶς ἐ διέρχεται εἰς πεφραγμένα· διότι αἱ τρίχες αὐτῶν ἐπίπτανται· ἐπίπτανται δὲ τὸ διλωσχὲς ὅπου χέουσι· ἐνταῦθα ἐπίπτανται τρίχες αἱ διασεῖαι καὶ διαλείπουσαι· ζοχαλὰν δ' ποιεῖ τὸν γέροντα ἤγουν δίπλω ζοχῦ κεκαμμένον καὶ κακυφότα· ζοχαλοὶ ἰδίως οἱ κόχλακες, οἱ καὶ χερμάδια λέγονται, ἤγουν οἱ πετρώδεις καὶ θαλασσίοι λίθοι· ἐνταῦθα δ' ὀνομαστικῶς λέγει πωμα ἀπὸ τοῦ ζοχῦ.

Καὶ διὰ παρθενικῆς.] ἀντὶ τοῦ παρθένου ἀπαλλάξου ἤγουν πνεύσεως ὁ διέρχεται πνέων ὁ βορέας· τουτέστι καὶ τῆς παρθένου τῆς πνεούσης καθικνοῦται, ἥτις ἐστὶς σὴς δόμων παρὰ τῇ ἀσφαλείᾳ αὐτῆς μητρὶ μίνει, ἕπου ἔτι γινώσκουσα τὰ ἔργα τῆς πολυχρύσου Ἀφροδίτης, ἤγουν ὁμιλίαν ἀνδρὸς· ἀσωμάτωτα λευκαμένη τὸ ἁπαλὸν ζῶμα, καὶ λιπαρῷ ἐλαίῳ ἀλειψαμένη, νυχίη, ἤγουν νυκτερινῶς, ἀπρῤῥηματικῶς αὐτὶ τοῦ κατὰ τὴν νύκτα, διαναθήσει ἔνδοθεν αὐτὶ τοῦ ἐντὸς τοῦ οἴκου κατὰ τὴν ἡμέραν τὴν χειμερινὴν· ἔχει δὲ ταῦτα βουθήματα τοῦ μὴ πνεῦσαι τοῦ βορέου, τὴν οἰκείαν δυνατότητα, τὰ λιπαρά, τὴν τοῦ ἐλαίου χεῖσιν. ὅτι ὁ ἀνίσει, ἤγουν ὁ πολύπους (καὶ γὰρ Λακεδαιμονίοις γὰρ φασιν ἰδίως οὕτω ὀνομάζεται ὁ ἀνίσει) τὸν ἑαυτοῦ πόδα ἐδίᾳ ἐν ἀπύρῳ οἴκῳ.] ἤγουν ἀθερμάντῳ, τουτέστι ψυχρῷ, καὶ ἐν διαπεφαῖς λαξαλέαις· ἤγουν λιγραῖς, κακοταῖς. εἶτα ἐπάγει τὴν αἰτίαν, δι' ἣν τὸν ἑαυτοῦ πόδα ἐδίει καθήμενον ἐν τῷ φωλεῷ· καὶ φησίν, ἃ γὰρ δείκνυσιν αὐτῷ ὁ ἥλιος λάμπων νομὸν, αὐτὶ τοῦ τόπον τινὰ, ὥστε ἐπιβαίνειν ἐπ' αὐτὸν, ἀλλ' ὅπως πόλιν καὶ τὸν δῆμον τῆς χαμαιγόνων ἀνδρῶν, ἤγουν τῆς Λιθιόπων (ἀπὸ τούτων γὰρ πάντας τοὺς κατὰ τὸ νότιον μέρος ἐθνικῶς.) Σκεφαῖτα.] ἤγουν σκέψαι. βεβδίον δ' ἤγουν βεβδίως φαίνει τοῖς παλαιοῖς, αὐτὶ τοῦ σαφῶς τοῖς Ἕλλησι καὶ ταῖς ἄλλοις τοῖς κατὰ τὸ βόρειον μέρος, ὡς πολλοὶ

χόνας

χρόνον τὰ ὑπὸ γῆν τμήματα δῦσαν, ἐλάχιστον ἢ τὰ ὑφ' ἡμῖν δὲ τόπον οἱ θῆρες οἱ ἐν τῇ λόχμαις κοιταζόμενοι, τοῦτο γὰρ τὸ ὕλημα, οἱ κερασταί, ἤγουν οἱ κερατοφόροι, οἱ κέρατα ἔχοντες, καὶ οἱ πάχηρες, ἤγουν οἱ μὴ κέρατα ἔχοντες· χαλεπὸν μυλίοντες, ἤγουν τοὺς ὀδόντας συγκρούοντες. μύλαι γὰρ αἱ ἀληθυσσαι τῷ ζῴῳ, ὀδόντες· ἀφ' ὧν πάντας λέγει τοὺς ὀδόντας, καὶ τοὺς κυνόδοντας.

αὐτὰρ δρυὸς βασιλῆος φηγοῖο.] ἤγουν ὅτι τὰς θάμνους, τὰς ἐν ταῖς κοιλάσι τῆς ὀρῶν. καὶ παῖσιν ἐν τῷ λογισμῷ τοῦτο διὰ φροντίδος ἐστίν, οἵ τινες ζητοῦντες κατάδυσιν εἰκῆ σὺν πυκνοῖς ἀνδράσι διιλοῦσι, ἤγουν διασείς, καὶ κοίλωμα πέτεινον, ἤγουν αὐγοῦ. τότε δὲ ὅτου πρίποδι βροτῷ ἴσοι, αὐτὶ τοῦ ὅσσοι, τουτέστι γέροντι βακτηρίᾳ χρωμένῳ, καὶ διὰ τοῦτο πρίποδι· ἔπιον τὰ νῶτα ἐπίαλῳ, ἤγουν ἐπικλασται, τὸ κάρη δὲ, ἤγουν ἡ κεφαλὴ, ὅτι τὸ ἔδαφος ἐρεῖται κλίνεται, τούτῳ ὅμοιοι φαντασθαὶ τοῦ αὐτίδυσιν, ἐπιφύλλοντες τῷ νιφάδι ἢ λαλιλῷ.

ἀλλά τυ καὶ σῆμ' Ψυχρὸς ἐὼν διάησι.] ποιητικῶς οὕτω λέγει· ὤφελε γὰρ, καὶ διὰ τούτων αἴνιον· ἡ γὰρ διὰ ἐν τοῖς τοιούτοις εἰ μὴ μὴ τοῦ ῥήματος κεῖται, ἀντὶ αἰτιατικῆς λέγει. εἰ δὲ μὴ τοῦ πατρικοῦ, ἡμικὴ ἐξ ἀνάγκης ζωτέον. ἔτι ἢ ἀπροφόως ταῦτα ποιοῦσι ὅταν ἐθέλωσι· καὶ μὴ τοῦ ῥήματος γὰρ αὐτοῦ τιθέντες ἀντὶ γενικῆς λέγουσι, καὶ μὴ τοῦ πατρικοῦ πάλιν αἰτιατικῇ ζωτάττουσιν, ἵνα ἐν τῷ διάτ' ἔντεα καὶ μέλαν αἷμα καὶ ἐνταῦθα ὕστερον, Καί τε δι' αἶγα ἄεσσιν. Πολύχρυσον ἔλεγον τοῦ Ἀφροδίτην, διὰ τὰς θεοῖς καὶ τὸν διδόμενον ταῖς νύμφαις χρυσόν. λαγαλέοισιν.] ἀπὸ τοῦ λυγρὸν γίνεται τὸ λαγαλέον, τὸ ἢ λυγρὸν, ἀπὸ τοῦ λέαν ὑγρόν· λέγει ἢ ὅτι τὰ κακὰ, ὡς λύπλιν ἐμποιοῦντα· ἐκ γὰρ τῆς ὑγρᾶς καὶ ψυχρᾶς φασι τὰ λυπηρά, ἐκ ἢ τῆς θερμῆς τὰ ἡδέα. Στεγοφᾶται.] ἀπὸ τοῦ στρέφω, στραφάομαι στραφῶμαι· τὸ ἢ στρῶ ὤφελε μὲ μικρὸν χάφειδε, ὡς τὸ φῶ, ἐν τῷ φορέω φορῶ, ἀπὸ τοῦ φέρω· ἐπεὶ ἢ ἔχει τὸ σ', τὸ τ', καὶ τὸ ρ', οὓς ὅπαδιν εἰσπεσεῖταί τι βραχὺ ἀπ' αὐτῶν πάντως ἐκκαταθήσεται. ἔχει ἢ καὶ ἔμπροσθεν μακρὸν ἅπαν αὐ καπνοῦ, εἶτα εἰ μικρὸν τοῦτο ἦν, ἢ αὖ βραχὺ μεταξὺ δύο μακρῶν διωάμει. τὸ πιοῦτο ἢ τῷ ἠρωϊκῷ καὶ ζωνάδι μέτρῳ, ἐξ ἀνάγκης μέγα ἐφίστο, ἵν' αὐτῷ τούτῳ τῷ ἠρωϊκῷ μέτρῳ ἀρμόσῃ. Καὶ γλάφυ πετρῆεν.] τὸ γλάφυ εἰ μὲν αὐτὶ τοῦ γλαφυρὸν εἴη, ἁδιάν λέγει, τὸ γὰρ γλαφυρὸν μετεσπασται ὅτι καὶ οὐκ ἀποτελεῖ ἔγκοιλα μόνον, ὡς ἐφ' ἡδὺ τὸ πέτεινον· ζωυπακουόμενον ἢ ἔχειν τὸ ἄντρον, ἀπαχθές. δοκεῖ δὲ καὶ ἀποκοπὴν ἔχειν τὸ γλάφυ, ἀλλ' ὅτως ἐσχημάτιζε ἀπὸ τοῦ γλάφω, ὡς τὸ δάπεδον ἀπὸ τοῦ δαπέω· ἵν' ἢ καὶ γλάφυ πετρῆεν, ἤγουν κοίλωμα πέτεινον· κοίλωμα ἢ πέτρας καὶ σπήλαιον, ταυτόν. νίφα] νιφάδα, ὑετὸς ἢ καταφορὰ τοῦ ὄμβρου καὶ τὸ καταφερόμενον ὕδωρ, καὶ ὄμβρος ὁμοίως ὅτι ἐπὶ δύο τούτων σημαινομένων· νιφετὸς ἢ ὅτι μόνου τοῦ φαίνεται, καὶ ὅτι ἡ καταφερομένης χιόνος· χιὼν γὰρ λέγει ἡ καταφερομένη. νιφάδες ἢ ὅτι χιόνος, χαλαγμοὶ ὅτι ὄμβρων, φαινίδες ἢ κυρίως αἱ ἀπὸ χειμάρρων ἢ τοιούτων τινῶν καταῤῥύσεως. Καὶ τότε ἔσταδ' ἔπειτα ἔπαδιν καὶ τότε δὴ κερασταὶ καὶ πάχηρες ὑληκοῖται, ἐφ' ἑαυτὸ ἐπάγει. καὶ τότε ἔσταδ μὴ τοῦ καὶ. καὶ τότε ἔνδυσιν, ἀντὶ ἀσφάλειαν τοῦ ζώματος, ἤγουν ἐνδύματα ὀχυρούντα καὶ ἀσφαλιζόμενα τὸ ζῶμα, καθά σε κηδέω· ἔπω κηδέω, ὃ ἢ ποιήσει αὐτίκα, ὡς ἤδη τοῦτο πιὼν λέγει· τοῦτο ἢ ζωύδης καὶ παρὰ τοῖς ποιηταῖς. ἔρυμα ἰδίως τὸ φρούριον, ὃ καὶ πολίχριον λέγει· ἐνταῦθα ἢ ἔρυμα λέγει τὴν ἀσφάλειαν ἁπλῶς καὶ φυλακήν. χλαῖναν μὲν μελαγχλαῖνα ἔνδυσιν ἤγουν χλαμύδα, καὶ χλαῖνα μελαινὰν, ἁπλοῦτι θερμαίνεται, ἤγουν πυδήρη· χλαῖνα τὸ ἐκτὸς καὶ πανχύτερον, χιτὼν τὸ ἐνδοτέρω· ζωύδης ἢ, ὕφανεν, τοῦτο γὰρ τὸ μηρύσασθαι ἐν ὀλίγῳ σήμαινε πολλὴν πρόνοιαν, ἀντὶ τοῦ προνοίας καὶ μεταπλασμοῦ· ἔστω γὰρ ἂν εἴη ἁπλοῦτι μελαίνη ἡ χλαῖνα, προκύδεται ἀναδιδομένης, ἐ ζωσχῶν ὄντων τῆς σημάνων, ταύτῃ ἀνεβάδην, ἵνα στι αἱ πτίχες ἀρμαίωσιν, ἤγουν ἀκίνητοι ὦσιν, ἤτοι κατακλίνῃ. Μὴ δ' ὀρθαὶ φείσωσιν ἀειρόμεναι καὶ ζῶμα.] μὴ ἢ αἰρόμεναι ὀρθαὶ καὶ ζῶμα γένωνται ὠφελίας. ὃ δὲ φησι φείσωσιν, ἢ καὶ μόνον, τὸ τὰς πτίχας ὀρθίας γίνεσθαι ἁπλοῖ, καὶ Εὐσταθίου ὁμοίον τι ποιεῖ ἐν τούτοις· μὴ τελεσφόρους Εὐχὰς θεοὶ κρήηνον. ὀφείλων γὰρ εἰπεῖν μὴ τελεσφόρους ποιήσωσιν, ὁ ἢ φησὶ τελεσφόρους κρήηνον ἐν Θεσσαλίᾳ, ὡς πρόμαντις λαοσίμῳ ἐν ἄλλοις, ἤγουν λιθοβολησίμῳ. καὶ ἁπλῶς. πολὺ

πτερὸ

ἀδρὰ τούτοις τὸ τοιοῦτον· ἐνταῦθα δ' ἂν τις ἀπορήσειεν, ὅτου ἕνεκα ὁ λόγος λέγεται, μὴ δεῖν φείδεσθαι λέγων, ὀρθαὶ κτλ. τὸ ζῶμα αἴρόμεναι, ἵν' ᾖ τὸ ὀρθαὶ αἰρόμεναι, ὡς ἐν ὀλιγωρίᾳ τὸ φείδεσθαι· φείδεται γὰρ ὅταν τις ὀρθὰς αἴρηται τὰς δέρμασιν.

Ἀμφὶ δὲ ποσὶ δήσασθαι.] ὅμοιον τῷ, κνημῖδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμῃσιν ἐθήκεν. δεῖ δὲ ἐν τούτοις τοῖς ἐπέσθων τῷ ῥήματι ζωμάτιον, ἵν' οἰκείως ἔχῃ πρὸς τοῖς ἑπομένοις. ὡς τὸ ἐκάρτυ, καὶ πολλὰ ἕτερα. ὡς γὰρ ἐκαρτύ τόδε λέγει, ὅτων ἂν οἰκείως λέγοιτο καὶ ἐπιτίθημι ταῖς κνήμαις τὰς κνημίδας, καὶ ἐπιδῶ τοῖς ποσὶ τὰ πέδιλα, ἤγουν ἐπιτιθεὶς δεσμῶ. τοῖς ποσὶ δὲ εἰσὶν πέδιλα, ἤγουν ὑποδήματα ἁρμόδια, τουτέστι ζύμμετρα αὐτοῖς, ἀπὸ δέρματος βοὸς ἕως καθάπτος· ἤγουν χρησιμεύει καὶ ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτῶν ζρατγῶντος, ἀλλ' ἐκ ἀμπιμάτου ἀποδεικνύντος, ἀπὸ νόσου δηλονότι ἢ γήρως, ἐπὶ τὸ δέρμα ἀνίσχυρον γίνεται· ἀλλ' ἐν τῇ ἰσχύϊ ζρατγύτος, ἵν' ἰσχυρὸν ᾖ τὸ δέρμα. σιλφίου ἔνδον τῷ ὑποδήματος πυκάσας αὐτὰς τὰς πόδας δηλονότι, ἤγουν ἀσφαλισάμενος. δέρματα δὲ τραγογόνων εἰσὶν, ἵν' ἰσχυρότερα ᾖ τὰ δέρματα, τῷ πεπόνθασιν αὐτὰς ἔτι ἀναπαζόντων· ζωμάτιον ἕτερον ἑτέρῳ, ῥάπτε νέῳρ βοός· καὶ τοῦτο διὰ τὸ ἰσχυρὸν ἐκεῖθι ἔλθῃ τὸ χρῶς τὸ αἶγος, ἤγουν ζῶ δῶς ἐν τῇ ζατεγμένῃ αὐτῷ ὥρᾳ γινόμενον· ἢ αὐτοσχόως, τὸ χρῶς τὸ αἶγος, ἀντὶ τοῦ ἡ αἶγος ἡ κρύους· ἵνα σκεπάλλῃ δεῖ τὸν ὦμον ὠμῷ, ἀντὶ τοῦ ἐνδύσῃ· ὑστερῷ ἀλκεῖ, ἀντὶ τοῦ ἀλκαρῆν, κτλ. συγκοπῶντες ἤγουν καταφυγήν. κεφαλῇφι δ' ὑφῆσθαι.] αὐτὶ τοῦ δεῖ τῇ κεφαλῇ πῖλον ἔχε ἀσκητόν, ἤγουν τέχνῃ κατεσκευασμένον· ἔστι δὲ ὅτος ὁ ἐξ ἐρίων ἢ διαστέλλων ἢ ἀπὸ τῶν ἄλλων, ὡς ἐν τοῖς ποσὶν εἶπεν, ὡς αὐ ἐκείνων δηλονότι μὴ ἀσκητῶν, τοῦτον ἀσκητὸν λέγει. ἀλλὰ καὶ τοῦτον ἀσκητὸν λέγει. καὶ ἐν ἐκείνοις τὸ ἀσκητὸν δίδωσι ζωσπακίειν κἀκεῖνοι γὰρ ἀσκητοί, ἵνα τὰ ὦτα μὴ καταζρίχῃ, αὐτὶ τοῦ πῖλῳ κεφαλῇ πᾶσαν. ἀπὸ τοῦ μέρους γὰρ τὸ ὅλον ποιεῖ δίδωσιν. θέλει δ' ἴσως διὰ τοῦτο δηλοῦν, μίγαν δεῖ εἶ) πῖλον, καὶ καλύπτειν πᾶσαν τὴν κεφαλήν, ὡς μηδὲ τὰ ἐν τῷ ἐχάτῳ μέρει αὐτῆς κείμενα ὦτα ἄμοιρα τῆς ζκέπης ἐᾶν, καὶ διὰ τοῦτο βρίχεσθαι.

Ψυχὴ γάρ τ' ἠὼς πέλει.] τὸ τότε ζωυπακὲς ἔστι, ἤγουν, Ψυχρὰ γὰρ τότε γίνεται ἡ ἡμέρα, βορέω πνέοντος, ἀντὶ τοῦ καταπνέοντος. ἀπὸ γὰρ τῶν ὑψηλοτέρων μερῶν ὁ βορέας πνεῖ.

Ἠῶος δ' ὅτε γαῖαν.] ὁ ἀὴρ ἔστι, ὃς ἀπὸ τοῦ ἑῴου τοῦ κατὰ ἑῴαν, ἀντὶ τοῦ ἀπὸ τοῦ ἑτέρους, μέχρι τῆς γῆς δύνει, τέτα ταύτῃ τῷ ἑαυτοῦ τόπῳ ὅτι τοῖς ἔργοις τῶν μακάρων, ἤγουν τῶν γεωργῶν τῶν ἀπὸ οἰκείων κόπων διπόρων, καὶ διὰ τοῦτο ζηλωτῶν καὶ δαιμόνων. ἠῷος ὅτι ῥηματικῶς ἀντὶ τοῦ κτλ. τὸν ὄρθρον. πυροφόρος, ἀντὶ τοῦ θρεπτικὸς καὶ ζωογόνος τῶν καρπῶν. ἀπὸ γὰρ τοῦ σίτου πάντας τοὺς καρποὺς νοεῖ. ἑῷον δὲ λέγει καρποφόρον, διὰ τῷ τοῦ ὄρθρου δρόσον, ἥτις τρέφει τὰ λήια. ὅστις. ἀπὸ ποταμῶν ἀσκέων ἀνιμησάμενος τὰς ἀτμίδας, δηλονότι, ὡς τὸ θερμὸν ἀναλίδωσιν, ἀπὸ τούτων, καὶ τ' ὀμβρήσῃ, καὶ τ' λιμνῶν, εἴτουν τ' γῆς ἀγκλειόμενον διὰ τ' ψυχρότητα, ὑψοῦ ἀπὸ τ' γῆς ἀρθεὶς, ἤγουν μετεωρισθεὶς ἀνέμῳ συσροφῇ, ἄλλοτε μὲ ὑετὸν καταπέμπῃ εἰς ἐπάρεαν, πυκνωθεισῶν καὶ ψυχθεισῶν τῶν ἀτμίδων δηλονότι τ' ἀθροισθεισῶν ὀρθείων, λιγέως τῆς ἠμέρας. ἄλλοτ' ἄπνοι.] ἀντὶ τοῦ ἀνέμου πνεῖ. εἶτα τῷ βορᾷ τινὶ ὀπωρέτειαν ἄλλην ἀπονέμει, ἐπάγει· τοῦ θερμοῦ βορέου ζωεχῶς τὰ νέφη ταράττοντος, ὡς αὐτοῦ ὀπωρεσταίνοντος τότε καὶ ζωεχῶς πνέοντος.

τὸν θαλάμευ.] ἤγουν τοῦτον τὸν λιμναῖον δηλονότι. ἀπ' τούτου γὰρ ἀρξάμενος καὶ πολλὰ διὰ μέσου θείς, πάλιν ἐπαναλαμβάνει καὶ ἀποδίδωσι πρὸς αὐτὸν τὸν λόγον, καὶ φησὶ τοῦτον τὸν μιλῶνα πεφθάσας, τελέσας τὸ ἔργον, ἤγουν τῷ ἀροτρίασιν· νέους, τουτέστι νέα, πορδ.· οἶκον δὲ, ἤγουν εἰς τὸν οἶκον σου, ὀπῤῥηματικῶς. ἰσέον δ' ὅτι ταῦτα τὰ εἰς δε, εἰ μὲν ἀπὸ αἰτιατικῆς τῆς ἑνικῶν γίνεται, οἷα μόνοις τοῖς πιναξὶ εἰσιν ἐν χρήσει· οἶ οἶκονδε, κῶμονδε, ἄλαδε. εἰ δ' ἀπὸ αἰτιατικῆς τῆς πληθυντικῶν, εἰ τὸ ὄνομα παρὰ τοῖς κοινοῖς ἐν χρήσει, καὶ ταῦτα πάντα ἐν χρήσει. οἷ Ἀθηνάζε, Μυκηνάζε, Θήβαζε. ἐφ' οἷς καὶ τὸ σ' καὶ δ' εἰς ζ' κερνάμενα λαμβάνουσι ποιεῖ τὴν ἀκολουθίαν, εἰ τὸ ὄνομα εἴρηται, ἔστιν ἐν χρήσει, διὰ τοῦτο ἔραζε. ἐπεὶ γὰρ τὸ ἔρα οὐκ ἦν ἐν χρήσει παρὰ τοῖς κοινοῖς, οὐδὲ τὸ ἔραζε ἔστιν ἐν χρήσει. Μή ποτέ σ' οὐρανόθεν.] ἵνα μοί σε ἀπ' οὐρανοῦ νέφος κατοπάσῃς πετεηλύφῃ, ὡσαλέως ἤγουν δίυγρον ποιήσῃ τὸ ζῶμα ζ' καταδῶσι δὲ, τουτέστι κάθυγρα ποιήσῃ τὰ ἱμάτια.

Ἀλλ' ὑπὸ λεπάδνοις.] ἀντὶ τοῦ ἐξόμβοις, τουτέστιν ἕκφυγε. ὁ Ἰανουάριος χαλεπώτατος ἐστὶ μὴν χειμῶνος. χαλεπὸς τοῖς σεσωσμένοις, ἀντὶ τοῦ τοῖς βοσκήμασιν ἁπλῶς· χαλεπὸς γὰρ τοῖς ἀνθρώποις. τότε τὸ ἧμισυ τῆς ἁμαξιᾶς, ἤγουν τῆς ζυγῆς τῆς εἰωθυίας δηλονότι. εἶπε δὲ ἀντὶ τοῦ ἔτω τοῖς βουσίν. ἐπεὶ ἀναπαύουσι. ἐπὶ τῷ ἀνδρὶ δὲ ἡ πλέον ἔστω τῆς ζωμήθους ζυγῆς. ἴσως ὅτι πλέον καθυπομένει τὸ χρῶς τῶν σωμάτων τῆς ἀνθρωπείων, ὑφ' ἃ ἡ θερμότης εἴσω καθειργνυμένη διὰ τὴν ἔξωθεν πύκνωσιν, πλείονα δαπανᾷ. εἰ γὰρ καὶ τοὺς βόας ἐπὶ τοῦτον τὸν λόγον ἡ τοῦ χειμῶνος πύκνωσις πλέον ἑαυτῶν πιέειν δαπανᾷ κατ' ἀναλογίαν καθόσον αὐτῶν καθυπομένεται, ἀλλ' ὅπως ὁ χειμὼν μὴ τοῦ πάνυ ὀλίγον ἐργάζηται πλείω τὴν δαπάνην ποιήσει, ἢ καιρὸς ἕτερος μὴ μόχθων τοσούτων. ἀλλ' ὁ μὲν ἴσως, ὁδὶ ὀλίγῳ ἐλάττονα. αἱ μακραὶ γὰρ διφρόωνται, ἤγουν αἱ ἐπιτεταμέναι νύκτες, εἰσὶν ἐπίρρωσθοι, ἤγουν βοηθοὶ τοῖς βουσὶ δηλονότι. δίχα αὐτοὺς ἀναπαύσας. Ἀῶμεν.] κατὰ Ζωδιοφύλακα Ἀπικὸν ὕστερον γίνεται ἀπὸ τοῦ τὸ ἧμισυ, ὡς δεύτερον ἀπὸ τοῦ τὸ ἕτερον, καὶ δοκιμάτιον ἀπὸ τοῦ τὸ ἱμάτιον."

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Μῆνα δὲ λιμναιῶνα.] Πλούταρχος δὲ ἐν ἀφέσει μὲν τὸ λιμναιῶνα Βοιωτοὺς καλεῖν. ἱστορεῖ δὲ ἢ τὸν Βάκχιον αὐτὸν λέγειν, ὃς ὄζειν ἤλιόν τον αἰγόκερων δίοντα, καὶ τὸν βυθὸν τῷ βυκτῆρι ζωφόντα, διὰ τὸ, πλείστους ἐν αὐτῷ διαφθείρεσθαι βόας. ἢ δὲ Ἕρμιππον, ὃς ὄζει μὴ τὸν βύθον. καὶ εἰς ταυτὸν ἐρχόμενον τῷ γαμηλιῶνι, καθὸ τὰ λιμναῖα παρ' Ἀθηναίοις. Ἴωνες δὲ οὗτον καὶ ἄλλως, ἀλλὰ λιμναιῶνα καλοῦσι. οὗτον οὖν ὡς ψυχρὸν κλῦσιν φυλάττεσθαι καὶ ἐν πῖσι ἄλλοις μησὶ τὰς ἐξαπίνης γινομένας πηγάδας, αἱ μὴ γίνονται πήξεις ἀπὸ ὑδάτων τῶν βορείων πνευμάτων, ἃς δὴ ἁμάδιον καλοῦσιν διὰ τὴν εὐθρόητα τῆς πήξεως. ἄλλως. Μῆνα δὲ λιμναιῶνα.] ὄνομα μιλῶς κατὰ τοὺς Βοιωτούς. ἀναιρετικὸς δὲ οὗτός ὅτι ἀπὸ βοῶν, εἰς ὃν ἐξέλεγον τοὺς βόας. λιμναιῶνα δὲ εἶπε, διὰ τὸ τοὺς οἴνους ἐν αὐτῷ εἰσκομίζεσθαι· ἔστι δὲ ὁ μὲν ἀρχὴ χειμῶνός ἐστιν. οἱ δὲ λιμναιῶνα φάσκουσιν αὐτὸν καλεῖσθαι, διὰ τὰ λιμναῖα, ὅ ἐστιν ἕλεια, καὶ σεσηπότα ὑπὸ τοῦ βατοδόρου καὶ αἰγοδόρου καλοῦμεν. ἢ ἐπειδὴ Διονύσῳ ἐπίσης ἑορτὴν τῷ μὲν τούτῳ, τῷ δὲ ἀμπελουργίαν ἐπάλξεν. σεσηπέναι δὲ οὕτω αὐτὸν τῷ χειμῶνι ἐργάζεσθαι, ἀδαιτεῖν τὸν πρῶτον μῆνα. βύθορος δέ φησιν ἀλκαῖος, ἵππι τὰ αὖπα τοῦ ὑποδρεσθαι τοὺς βόας, ὅθεν Ζωσιμαχικῶς πεπλάτηται σημαίνει. ὑπὸ δὲ Ἑκαταίου ζεύγνυσθαι τὰ ἄλλα δεδήλωκεν, αἱ δὲ πηγάδες χάλασταί εἰσι πέντε τοῦ βορέου ἢ τὰς παρεξῆς πέντε ἡμέρας, ἢ τὰς πάχνας αὐτῆς τῆς χιόνος.

Ὅστε διὰ θρήκης.] ταῦτα καὶ τὰ ἑξῆς, τὸν χρυμὸν ἐπεξαγωδεῖ τὸν βόρειον. διὰ Θρήκης μὲν οὖν αὐτὸν πνέειν ἄμεινον εἰρῆσθαι, ἢ καὶ παρ' Ὀλύμπῳ ἐν Θρήκης. ἄνωθεν γὰρ φέρεται ὑπὸ τὴν Θρᾴκης βορειοτέρων, διὰ τῆς εἰς ἡμᾶς πορείας. διατείνει δὲ χαλεπῶς τὰ μὲν πελάγη, διὰ τὸν πόντον ἀείνως, τὴν δὲ γῆν μαινόμενα λέγων διὰ τὰς ἐμπαύσεις τῶν πνευμάτων. τὴν δὲ ὕλην ζωπυρεῖσθαι μὴ τῆς γῆς, εἰ τύχοι, δένδρων ὄσων πολλῶν, καὶ τὰ δένδρα τὰ στερεώτατα, ὁρᾶς καὶ ἐλάτας περιῤῥίζους πίπτειν εἰς γῆν, τὰς δὲ θάλασσαν φέρειν, καὶ τὸ γινόμενον ὑπ' αὐτῶν σεσηπὸς φυσικῶς, τὸ συνέλλειν ὅτι τὰ μὲν δένδρα τὰς ὑλὰς τὰς ὑλᾶς. καὶ ταῦτα μὴν ὑπὸ ὀρῶν λαγόνας καὶ δασὺ τὸ δέρμα ἐχόντων, σεσηπόμενον ὑπὸ μὴν πεσόν. διόπερ οὐκ ἔδει καθυπομένειν τὸν χρυμὸν αὐτῶν, ὡς ἡμᾶς μὴν ἀπέχειν. καθυπομένει δὲ ὅμως, ὥστε καὶ τῶν βοῶν τὰ δέρματα παχέα ὄντα μὴ ἀντέχειν. καὶ τὰς αἶγας κάμπτειν· μόνους τοὺς οἷς διὰ τὴν μαλλῶν ζωπύρωσιν, αὐταρκῆ τοῦτο ἀπεχρῆσθαι. καὶ τέλος σεσημείωται, ὅτι ζωπαλὸν, αὐτὶ τοῦ δέρμα ἰσχὺν καταμιμούμενον καὶ κακυφόμενον, γέροντα τίθησιν ὁ ποιητὴς πάγον, ἐπεγόμενον ζωπύρῳ καταλαβεῖν, καὶ ἀλέας τῆς τυχεῖν. μέμυκε δὲ γαῖα καὶ ὕλη.] ἤτοι συμμέμυκε, καὶ οἱονεὶ συμπέπωκε διὰ τὴν πυκνότητα τῆς πρυμνῆς. ἐν ἔαρι δὲ πᾶσα γῆ ἀνοίγεται, διὸ καὶ τὰ ἀνθη καὶ τοὺς καρποὺς ἀναδιδόασιν. ἐν χειμῶνι διὰ τὸ ψύχος, ἀγνοεῖ ὅτι καὶ μεμύηται ἡ γῆ. ἢ μέμυκεν, ἀντὶ τοῦ ὠκεῖ καὶ βοᾷ. ὑπὸ δ' ὑπὸ μίζεται ἔνερτε.] ὑπὸ τοῦ ἀκολουθοῦντος· εἴωθε γὰρ τὰ ζῶα διὰ τὸ ψύχος, τὰς ὑπὸ μεταξὺ τῶν μηρῶν καθυλλοῦντα, ἐγγὺς τῆς αἰδοίου πιεῖν· ὡς καὶ παρὰ Κωμικοῖς, Ἕζεσθαι θερμότατον ῥιζοῦσι Ποσειδῶν. μέζεα δὲ ὡς μήδεα. αἱ δ' ὑραὶ, ὅτε ὑδρώδεις καὶ ὀσώδεις δύσεφοί εἰσιν. Ἀρισοτέλης

φησὶ

φησὶ μὴ ἰσον τὰς αὖγας δυσείγεις εἶ), ἀλλὰ καὶ τὰ σκέλεσι. ζηλωτὸν.] ὀν μεταφορᾶς ἡ ζηχῆ, ὀξυτόνως, ἡ ὀξυῶς ἐν τῷ δρόμῳ. ἀναγκάζει γὰρ καὶ ὁ γέρων ὑπὸ τῦ φύσης πρέχειν ὀπὴ τὸν θερμὸν οἶκον· ἢ κυρτὸν καὶ ὀπισθοτονῆ. Καὶ διὰ παρθενικῆς.] μόνιμα ἐξαιρεῖ τὰ λόγυ ἀφ' ὑπὸ τῦ κρύυς δαμαζομένων τιμὴ παρθένου. ἰῶ καὶ ἀπαλόχρων διὰ τὸ οἰκουρεῖν ἔσαν ἀπλήκτων τῆς ἐξ αὐτῦ φύσεως μὴ τὰ λοιπὰ καὶ τὰς ἀλωφάς, ἕως μὴ χῶν τῦ οἴκυ παρθενευομένυ, καὶ διὰ τῦτο μένουσαν ἀπείργασον τῦ κρύυς. καὶ γὰρ ἐκείνων, ἑκάτερον βοηθεῖ καὶ ἡ οἰκουία. ὅτ' αὐόστ⊖ ὀν ᾠδα.] τὸν μὲν αὐόστον δεῖ νοεῖν τὸν πολύποδα, διότι καὶ αὐτὸς ἐν τῇ φύσει μελανείαν ὄζει. τὰ δὲ μελάνεια, γήϊ⊖ φύσει ἀλόγων ζώων ἐστί, πτερύων ὄντων· ἐστίμων, μελανοσκίων, ὀφρυοδέρμων, μελανείων. τὸ δὲ τένδει σημαίνει τὸ, ἐδίει, ἀπὸ τῶν ἀπτοίχυ ὕπνυ ῥηθέν, ἐπεὶ τένθης λέγεται ὁ ὀξυπόνης καὶ ἀφεστένθης. λέγεται γὰρ καὶ ὁ πολύπους ἐν τοῖς χιμῶσιν ἐμπυζαῦν τὸν πόδα ζωσταλμέν⊖ ἐν τοῖς μυχοῖς τοῖς ἑαυτῦ. τὸ δὲ ἄπυρον εἶ) τῦ πολύποδ⊖ τὸν οἶκον, νοεῖν ὡς ψυχρόν. καὶ ὀνῶδεσιν αὐτὸν τότε ζωῦ λιγαλέοις, τυτθοῖς κακοῖς, παρὰ τὸ λυχνὸν τῦ λιγαλέυ ῥηθέντ⊖, ὥσπερ καὶ τὸ λυχνὸν αὐτὸ ποιεῖ λίαν ὑχρὸν ὄν. εἰ δ' ἦν τὰ ἤθη λιγαλέα καὶ ὁ οἶκ⊖ ἄπυρ⊖, ἐξ ἀμφοτέρων δείκνυ κατηγορῶν ἔχων ὑχρὸν καὶ ψυχρόν· ἦσθ γὰρ τὰς εἰωθυίας λέγων λείπειν ἑκάστῳ. καὶ δὴ καὶ τ' αἰτίαν ἐπάγεται, δι' ἣν τὸν ἑαυτῦ πόδα ἐδίει καθήμεν⊖ ἐν τῷ φωλεῷ. ἐ γὰρ αὐτῷ ὁ ἥλι⊖ ἐπιλάμπων δείκνυσι τὸν τόπον τῆς νομῆς, διὰ τιμὴ δυσκολείαν τῦ χιμῶν⊖· κατεδίει οὖν τὰς ἰδίας πλεκτάνας. διὸ καὶ δεῖσον⊖ οἱ παλαιοὶ πολύποδες ἔχοντες πολοκὰς τὰς πόδας. Κλείταρχ⊖ ἢ ἐν Γλαύκυς, τὸν πολύποδα ὑπὸ Λακεδαιμονίων αἰνιγτὸν φησι καλεῖσθ. Α'ετοτέλης δέ φησι φαδδ⊖ εἶ) τὸ χ' τὰς πολύποδας· αὐτὰς γὰρ ἑαυτὰς μὴ κατεδίειν, ἀλλ' ὑπὸ τῆς παγέρων κατεδίεσθ. ἔδει οὖν εἶναι τένδει, διὰ τοῦ θ'. οἱ γὰρ Α'ττικοὶ τένδω κρᾶσιν τὸν χαρίμαρον. κατ' ἀνάγκην οὖν εἴρη) τὸ θ' ἀντὶ δ'.

Α'λλ' ὅτι κυανέων αἰδρῶν.] ἔοικε ἔννοιαν ἔχειν τῆς διαφόρων οἰκήσεων ἐπὶ γῆς. τῆς μὲν, ἀπὸ βορείων, τῆς ἢ, ἀπὸ νοτίων. καὶ ζωογεῖν ὅτι χιμῶνος ἡμῖν ὄντ⊖, τοῖς τὸ βόρειον μέρ⊖ οἰκοῦσιν, ἐ καλύει θέρ⊖ ἄλλοις εἶ), ὧν ἐστιν ἐγγὺς ὁ ἥλι⊖, τὰ νῶτα τῦ ζωδιακῦ ἀφεπτολῶν. τῦτο δ' ἦν ὅλοι λέγων, ὅτι χειμερίας παρ' ἡμῖν ὥσης κατασάσεως, ὁ ἥλι⊖ πτλὺς μὲν παρ' ἄλλοις, ὡς ἐπάλεσε κυανέους ὡς μέλανας, ὑπὸ τῆς Αἰοθιόπων, μεσημβρινωτέρων ἡμῶν ὄντων, πάντας ὅτως ἐπάλεσεν. ὥσπερ καὶ τὰς βορείους πάντας διὰ τῆς Ε'λλήνων ἐσήμανε. βεβήλοις ἢ παγελλωτοῖς φαίνει.] παρ' ἡμῖν, οἷς πολαὶ χρόνον τὰ ὑπὸ γλῶ τμήματα δίδων. ἐλάχιστον δὲ τὰ ὑπὲρ γλῶ. ὁ γὰρ ἴσος χρόν⊖ ἐκείνης μὲν ἡμέραν ποιεῖ· νύκτα ἢ ἡμῖν μεγίστην ἐκατέργ.

Καὶ τότε δὴ κερδοὶ καὶ πήλεροι ὑλακῶσι.] οἱ μὲ ὑλακοῖ), οἱ κερκαφόροι καὶ ἀπέργατοι, δῆλον ὡς οἱ θῆρες εἰσίν. ἤτοι ἢ λέγον φθέγγειν ἐπ' ἄκρας ἢ δυσβάτους τ' ὀρέων, ἕως αὖ καὶ ἀλάλεσθαι θῆρες ἢ ἀπήλαια, μυλιόντες ἢ, διεσταλμένοι καὶ συγκαφθέντες ὑπὸ τῦ κρύυς, ἢ τὰ χείλη κυῦντες, ὑπὸ τῆς ψυχρότητος. Ι'σως δὲ χάφῃ μαλακύοντες. πήλεροι ἢ χ' σέρνειν, κέρατα μὴ ἔχοντες. τὸ γὰρ τὰ στρεπτικὸν ὄζει. ὑλακοῖ) δὲ, οἱ ἐν ὕλαις κοιταζόμενοι. Οἳ ζκέπα μαιόμενοι.] ἕως τ', ἀλλάσσοντες νίφα λιγαλέως, τεσσὶν ἀποκοπῆς ὀνομάτων ἐχρήσατο· τὸ μὲ ζκέπασμα, ζκέπας καλῶν, τιμὴ ἢ νιφάδα, νίφα· τὸ ἢ γλαφυρὸν, γλάφυ. δι' ὧν ὅλοι τὰς θῆρας καταλαμβάνειν ζκέπασμα ζητεῦντας, ἢ τὰς καθημώνας τὰς θαμινώδεις, ἢ τὸ ἀντῆγ τὸ γλαφυρὸν καὶ πέτεσον, τιμὴ νιφάδα φθέγγοντας. ἐοικότας γέροντι ζητοδι. ζητῆς γὰρ, ὁ βακτηρίᾳ χρώμεν⊖. ὅτ⊖ κέκαμπται μὲν τὰ νῶτα. κυμπάζει ἢ εἰς γλῦ. Καὶ τότε ἔσταδαι.] πῶς δεῖ τὸν μαργικὸν σέλλεσθ κρύυς ὄντ⊖, διὰ τύτων ὑφηγεῖ). χλαμύδα φεσσαλλεσθ θαλπῆν δυναμένην. πεσύτη ἢ ἡ μελαχή. καὶ χιτῶνα τοιῦτον καθεύμενον, εἶθ' ὅπως ἔσται μεγαλὰ διδάσκων φησί. χειμῶνα τὸν μὲν σύμπαντα τύτων εἶ) μὴ πολαύ, τιμὴ ἢ κρύσιν πολλήν. μαλακὴν μὲ οὖν χλαῖναν, καὶ τιμὴ Μιλησίαν λέγει αὐτὸν ἢ τιμὴ Α'ττικήν. ἢ ὅλως τὴν θρυπτομένοις οἰκείαν, οἵαν νῦν οἱ βαρυδαίμονες φορῦσιν, ἀλλὰ τιμὴ ἐκ τῆς ἐκείνων [ἔχνους] διδάσκει ἢ καὶ πῶς ἂν γένοιτο τοιαύτη διὰ τῆς πολλῆς κρόκης. οἱ μὲ γὰρ σύμπαντες ἄπτι στερεώτεροι ὄντες, ἐὰν ὦσι συνεχεῖς, ἀρμαπτώδεις τὸ ὕφασμα

ποιῆσιν. ἡ δὲ κρύσταλλος ἐγκαταμιγνυμένη διὰ τὸ εἶναι χαυνοτέρα τὰς σάρκας ἀναδίδωσι κροκύδια. δι' ἃς πολλῆς ὕσης καὶ τὸ ζῶμα ἀποπυουμένης, ἀλεαίνει ὁ φορῶν. μερύσασα.] ὀπτήσασα ὑφάνας. μάρυμα δὲ κυρίως τὸ ξαινόμενον ἔριον· νῦν δὲ ποιήσασα εἶπεν. Τὴν ἀσείσασα.] τοῦτο συμβαίνει τοῖς ἐρριγῶσι πεζομένων δὲ τῶν τειχῶν καὶ τὰς ῥίζας ὑπὸ τῆς ψυχρότητος καὶ πυκνώσεως τῆς ἀεὶ αὐτὰς γινομένης, αἴρον ὀρθαί. καὶ τοῦτό ἐστι τὸ τῆς φείκης πάθος. ἢ διὰ πυκνώσεων ζύσασι τὰ τειχῶν.

Ἀμφὶ δὲ σποδιή.] ἐν βορείοις ὄρμασιν εἶδε κελεύει τὰ ὑποδήματα, καὶ τύπον τῶν ἰχνέων· τοιαῦτα δὲ εἶδε) τὰ τῶν Θρᾳττόνων βοῶν, ἀλλ' ἀπὸ τῶν αὐτομάτως ἀποθανόντων. εἰκότως. ἀποθνήσκουσι μὲν γὰρ ἢ νοσήσαντες, ἢ γηράσαντες, ὥστε ἀδυνατοῦσι. τῶν δὲ Θρᾳττόνων ἡ ἐν ταῖς ὄρμασιν ἐκεῖσα δυνάμις μένει. δεῖν οὖν ἐκ μύτων εἶδε τὰ ὑποδήματα· δεῖν δὲ καὶ πίλους ἔνδοθεν χρῆσθαι συμφέρειν τοῖς ποσὶ δυναμένοις, καὶ μᾶλλον ἀλεαίνειν. τὰ γὰρ ἄκρα μᾶλλον δεῖται βοηθείας, ὡς περιττότερον ὄντα τοῦ μέσου, ἐν ᾧ τὸ ἔμφυτον θερμόν. Πρωτογόνων δ' ἀείρων.] βύλλει καὶ δέρματα σκέπειν ἑαυτὸν τὸν γεωργικόν. διαφορὰ δὲ εἶδε) τοῦτο ἐκ πολλῶν δερμάτων ἀειρίων. ἐκ πρωτογόνων δὲ ἀείρων, οἰόμενος ἰσχυρότερα εἶδε) τὰ τούτων δέρματα, ὡς ἔτι σὺν τοῖς μύοντων αὐτὰς ἀπομαζόντων· ὥσπερ καὶ τὰ νεβρεῖα τὰ βόεια, οἷς χειμῶνα τὰ δέρματα συῤῥάπτειν διὰ τὸ ἰσχνὰ, ἐκείνας. τὸ δ' ὑπὲρ τούτου δέρμα ὀφείλημα εἶδε) τῶν νώτων, ἵνα τῷ δηθέντι ταύτῃ φορῶν ὁ ἐργάτης ἀμύνῃ τὰς ἐκ τῆς ὑετῆς ἐπιρροὰς, ἀλέαν ἔχων καὶ τῷ ἀπ' ἐκείνου ψύξιν διαφεύγων. κεφαλῆφι δ' ὑπερθε.] δῶ καὶ πῖλον ἔχειν ὅτι τῆς κεφαλῆς ἀσκητόν· ἔστι δ' ὅτε ὁ ἐξ ἐείων γιγνόμενος, ἵνα μὴ ὑετὸς καταῤῥέχῃ τῷ κεφαλῷ, ἢν διὰ τῶν ὤτων ἐδήλωσεν ἐπ' ἐκάστῳ αὐτῆς κειμένων. καὶ τέλος πάντων ἐπήγαγε, ὅτι ψυχραὶ πάντων εἰσὶν αἱ πρὸς ἑσπέρας τῆς ἡμέρας, βορέου πνοντος· τοῦτο δ' ἔστιν ἄνεμος πνέοντος· πνεῖ γὰρ ἀπὸ ὑψηλοτέρων ὁ βορέας, ὃ δηλοῖ τὸ πνεῖν. διὸ χρὴ ταῦτα πάντα κατασκευάζειν τὰ εἰρημένα, τῷ χλαίνῃ, τὸν χιτῶνα, τὰ ὑποδήματα, τὺς ἐντὸς τούτων πίλους, τῷ δηθέντι, τὸν ὄπιν τῆς κεφαλῆς ἄλλον πῖλον· οἷς ἐκλιθεὶς ὁ ἐργατικὸς, ἀμαιὸς τὸν χρυμόν. Ἠῶ δ' ἐπὶ γαίαν.] ταῦτα λέγει φυσικῶς εἰς τὴν εἰς τὸν ἀέρα φερομένων ἐκ τῶν ὑγρῶν τῶν ἐπὶ γῆς, οἷς ποταμῶν ἢ λιμνῶν, ἀναθυμιάσεων· ἀφ' ὧν ποτὲ μὲν νέφη ζωίσεων μόνον, ποτὲ δὲ ὑετὸν φέρον, πυκνωθέντων τῆς νυκτὸς ἡμέρας τῶν ἀθροισθεισῶν ἐν ὄρθρῳ. ὁ μὲν οὖν ἀὴρ προφέρει τὴν νέφεσιν τοὺς καπνοὺς διὰ τὸ ἀνέμων καὶ τῶν ὑδάτων οἷς καταπέμπει. μακάρων ἐπὶ ἔργοις.] τοῖς τῶν δικαίων ζώντων. τῷ δὲ μεταξὺ θέσιν αὐτῷ γῆς καὶ οὐρανοῦ τάσιν ἐκείνοις, ὡς καὶ ὕψος χωρουμένοις, καὶ εἰς τὰ κοῖλα καταδυομένοις τῆς γῆς. τύπτει δέ φησιν ὑπὸ τῶν ποταμῶν ἀφυσάμενον τὰς ἀτμίδας ἄρδειν ὑπὲρ τῶν γῆν, ἀναίροντα τὰς ἀτμίδας. διὰ γὰρ τὴν ψύξιν, τὸ θερμὸν εἴσω τῆς γῆς εἰργόμενον, ἀναπέμπει τὰς ἀτμίδας, καὶ ἐκ τῶν ποταμῶν τῶν ἐν αὐτῇ καὶ ἐκ τῶν φρεάτων. καθέστηκε δὲ τοῦτο ἐναργῶς ὑποπιλέμενον ὑπὸ τῶν ἁλικῶν καὶ φρεατίων ἀνάδοσιν ἔνδοθεν τοιαύτην ἀτμίδων. ὁ οὖν ἀὴρ δεχόμενος ταύτας ὑγρὸς διὰ τῆς τῶν ἀνέμων τυροφόρου. καὶ ὅταν τοῦτο γένηται, ποτὲ μὲν εἰς νεφέλην αὖθις ἐπιβροὴν τῆς ἀτμίδος· ποτὲ δὲ εἰς πλημμύρων μεταβάλλει συστάσεις. δεῖν οὖν ταῦτ' εἰδότα τὸν γεωργὸν τὰ ἔργα πρέπειν πληροῦν ἐν τῇ ἐπιφορᾷ καὶ οἰκεῖα ἀναχωρεῖν, μήποτε ἀσυμπλήρωτον ὄντων τῶν ἔργων, τύχῃ ἐπέλθῃ τοιαύτη, καὶ πάσῃ τὸ ζῶμα μυδαλέον, δίυχρον ἐκ τῆς ὑετῆς γενόμενος. ἄλλως. φρεῖνος δὲ ἀὴρ εἰς γλῶ ἀπὸ ξ ἐξ ἐφανῆ ἀποφόρος, ὅτε ἀνιμήσας ὑπὸ ποταμῶν καὶ ὑψωθεὶς, εἰς νεφέλας διαλέλυ). Ἀὴρ πυροφόρος.] ἢ δρόσος ἢ τὸν σῖτον φέρουσα, ἢ ἀὴρ δροσώδης πρέφων τὰ λήια, ἢ ὁ φέρων τὸν σῖτον, ἢ ὁ πυρετὸν καὶ κάματον φέρων, ἢ ὁ φέρων τὸν ὕπνον. Σίνδεται δὲ χειμών, Ἀὴρ ὀμβροφόρος. ἴσως δὲ πείθων γεωργεῖν. μάκαρας δὲ πάντα ἐκάλεσε πλουσίους. Ἀλλ' ὑπαγέμεν χρὴ μάλιστα τοῦτο.] ἐπὶ Ῥωμαίους Ἰανουάριος, ἐν ᾧ φησι τὸ χρύος γίνεσθαι, μάλιστα τὸν λιμναῖον λέγων· καὶ σεσώφρονε ὅτι οὐ μόνον ἀνθρώπους χρηστοὺς, ἀλλὰ καὶ σεσωσάτους, καὶ τοῦτο ἐκέλευε ἐχυσῶν ἰσχνῶν. ὡς εἶπε εἰ μὴ ἄρα καὶ ἁπλῶς τὰ βοσκήματα τῶν σεσωσμένων καλεῖ. Τὴν δὲ Θέμιδι βυσίν.] διὰ τὸν χαμαίζηλον μυῶπα, ζῷον πάνυ κλῶθες ὂν δὲ ὄνειρ· τοῖς μὲν βυσὶ, τὸ ἥμισυ τῆς

ἧς εἰωθάσι θερίζεσθαι. πῶς ἡ ἀνθρώποις πλέον ἢ τὸ ἥμισυ. εἰ μὴ ἄρα τὸ ἥμισυ καὶ τὸ πλέον δεῖ ζωτικῶς. ἵν' ἀμφοτέρως, πλέον ἢ τὸ ἥμισυ δίδωσί πως τῇ ἕδνοις· πάσῃ γὰρ χειμῶνος ἔστ· ἡ ζωὴ μᾶλλον ἐκ μήνης τῆς νυκτός. ὅτι γὰρ θερμότης εἶσα κεκρυμμένη διὰ τὴν ἔξωθεν πύκνωσιν, πλείονα θερμαίνει. καὶ μᾶλ· αἱ νύκτες ἔχουσι πλείονα κίνησιν ζωῆς, ἢν αἱμαλιαὶ ἔστε, ὡς συμφιλῆ τοῖς βαφαμίνοις καὶ ἀμφοῖν. δῶμεν βουσίν.] τότε μὲν ἐργαζομένοις τοῖς βουσί, τὸ ἥμισυ τῆς τροφῆς δός. αὐδεῖ γὰρ καὶ πλέον, αἱμαλιᾶς τῆς ζωῆς, ἀπὸ τῶν ἁμῶς ἐν τῇ ψυχῇ, ἢ ἀπὸ τοῦ αἴρειν τὰ ζώματα. μακραὶ γὰρ ὁδοιπορίαι διφρόται εἰσί.] μακραὶ γὰρ ἔσαι αἱ νύκτες βοηθῶσι τοῖς βουσὶ, ἐπεὶ δὲ πολλὰ ἀναπαύσουσι καὶ ὀλίγα κάμουσιν. διφρόται γὰρ χεῖ ἁρμαμάξαι ἢ ὅσα λαμβάνουσι. Ταῦτα φυλασσόμενος.] θῶτον καὶ τὰς ἐξῆς δύο ἀναγράφει Πλούταρχος· ἀλλὰ ἡ χειμὼν διάληψις τοῦ ἔτους βλέπων εἰς τοὺς νύκτας καὶ τὰς ἡμέρας, καὶ σοὶ ταύτας ἴσους· τὰ ὅρια, ἕως ἂν μὲν τὸν σπόρον ἢ ὅσα ἀφίκηται τῆς τῶν καρπῶν συλλογῆς. τούτων γὰρ διαχωρίσαντες, ἀκόλουθα τὰ ἐξῆς ἔπη.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Μῆνα γὰρ λιμναῖῶτα.] τὸν Χοιάκ, ἄγουσι τὸ Γαυσάειον, ὃς Λιμναιὼν παρ' Ἕλλησι καλεῖται, ἢ ὅτι ἡ τῶν οἴνων συγκομιδὴ κατ' ἐκεῖνον ἐγίνετο, ἢ ὅτι τῷ Κ λιμνῶν αἰτίῳ Διονύσῳ ἑορτὴ τὴν λεγομένην ἀμπελουργίαν ἐτέλουν, ἢ παρὰ Ῥωμαίοις Βρουμάλια καλεῖται· βρῦμος γὰρ παρ' αὐτοῖς ὁ Διόνυσος. τοῦτον γὰρ τὸν μῆνα καλοῦσι σπουδάσαι, καὶ σκάλας ἐν, καὶ σοὶ αὐτὸ ἀναρτῆσαι τὰ τῆς σπόρου, καὶ ἐκφυγεῖν τὸν τότε παγετόν, ὃς πῆς τῆ βορρᾶ πάσαι τ· γίνεται. τὰ γὰρ ἔπη ἐκ τῆς Ὀρφέως μετεβλήθη. φησὶ γὰρ Ὀρφεύς·

Πολλαὶ δ' ἐργάδες καὶ ἀταρβέες ἐκ νεφέων
Τῆμος ἐπορνύται σπορῆς, καὶ δένδρεσι πᾶσιν
Οὔρεσί τε, σταφυλαῖς τε, καὶ ἀνθρώποις ἐπιθυμίη

Πυγολίδης, καὶ ἔασι] ἀμελίαι. αἱ γὰρ ὄντες Τρύπαν καὶ θῆρας ἐν ὕρεσιν, ἐδέ τε ἀνδρῶν Προλιπόντων μεγάρων δύσιν χεῖμα διαμαθεῖν

Τύχῃ λαλαλόφ. πάντα δ' ἀπὸ γῆν ἐάσουσι. Οἱ μὲν γὰρ κατ' Αἰγυπτίους καὶ Ῥωμαίους, καὶ Ἕλληνας, καὶ Ἀθηναίους, καὶ Ἐβραίους ἑπταμάζονται ἔτους. Οἱ δὲ Αἰγυπτίων, Τῦβι, Μεχὶρ, Φαμενὼθ, Φαρμοῦθι, Παχὼν, Παῦνι, Ἐπὶφι, Μεσορὴ, Θωθ, Φαωφὶ, Ἁθὺρ, Χοιάκ. Οἱ τῶν Ῥωμαίων Ἰανουάριος, Φεβρουάριος, Μάρτιος, Ἀπρίλλιος, Μάϊος, Ἰούνιος, Ἰούλιος, Αὔγουστος, Σεπτέμβριος, Ὀκτόβριος, Δεκέμβριος. Οἱ τῶν Ἑλλήνων· Αὐδυναῖος, Πεσίπος, Δύστρος, Ξανθικὸς, Ἀρτεμίσιος, Δίσιος, Πάνημος, Λῶος, Γορπιαῖος, Τ' ερβερεταῖος, Δῖος, Ἀπολλαῖος. Οἱ τῶν Ἀθηναίων, Ἑκατομβαιὼν, Μουνιχιὼν, Κρόνιος, Βοηδρομιὼν, Πυανεψιὼν, Μαιμακτηριὼν, Ποσειδεὼν, Γαμηλιὼν, Ἐλαφηβολιὼν, Μουνυχιὼν, Σκιροφοριὼν. Οἱ τῶν Ἑβραίων, Νισὰν, Σιὰν, Ἐλοὰλ, Θισρὶ, Ἀλὶ, Σαβὰτ, Ἀδὰρ, Θαμὺ, Ἰλὺλ, Μασραὶ, Τισρὶ, Ἰλαὶ. κατ' ἤματα.] καὶ ἡμέρας, δυσχείμερον. βάθρα.] ἀναιρετικὰ τῶν ζώων καὶ Δημητρί. ἀπὸ γὰρ τῆς βοὸς μείζονος ὄντος, συμβαίνειλε καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ἑπταμάτων.

ἀλλάξ.] ἔφυγε. τὸ ἀφήμερον αὐτὶ προστακτικῶς. παγάδας.] παγετός. δυσπλεγέες.] καλῶς ἑρμηνεύει τεθεῖσα, καὶ δυσμίεικτον. Ὅτε π.] ὅτε τὸν Βορέα διὰ τῶν βορειοτέρων μερῶν τῆς Θράκης πνέον παρέλθῃ τὸ πέλαγος· μεσαπνέον γὰρ καὶ ἀχεῖν, ἢ συστέλλειν, καὶ συσφίγγειν ποιεῖ τὴν γῆν καὶ τὸν ὕλην. δρῦς ὑψικόμους, ἐλάτας τε.] Δρῦς, καὶ ἐλάτη, εἴδη δένδρων. βοᾷ.] ἠχεῖ. ῥεῖτ·.] πολὺ· ὡς εἰς ἣν ἐδύνατο πεῖσαι, διὰ τὸ πλῆθος. φείσασα.] πυκνὸν γὰρ, συστελλόμενον. μέζε'] Μέζεα, τὰ αἰδοῖα· ψυχόμενοι γὰρ οἱ θῆρες τὰς ὀχεὰς εἰς τὰ μέρη τῶν αἰδοίων κατοχρῶσιν· αἱ γὰρ ὀχεαὶ, ὡς ἑδρώδεις καὶ ὀσώδεις, δυσεγκόπτους. Τῶν καὶ λάχῃ.] ὧν πρῶν θηρῶν τὸ δέρμα καὶ ἐν λάχῃ καὶ ἐν πεζῶσι κατάσπιον καὶ ζωνύμενον. ἀλλά νυ καὶ τῶν.] ἀλλὰ καὶ διὰ τούτους τῶν θηρῶν, καὶ διότι ἐχόντων, ὁ βορέας ψυχρὸς ὢν διάπτει καὶ διαπνέει. τὸ γὰρ ἄπτει, ἐκ τοῦ ἄπτω τὸ πνέω, ἄπτει ἄπτει. Καί τε διὰ ῥινῶ.] διέρχεται καὶ διὰ τοῦ δέρματος τῆς βοός. Καί τε δ' αἶγα] καὶ διὰ τῆς μακρότριχος αἰγὸς διαφορᾷ. ἐδέ μιν ἴσχει.] ἐδὲ μὴν καὶ αὐτὸν τὸν βορέαν κρατεῖ τὸ δέρμα τοῦ βοός. φάσκα δ' ἔτ.] διὰ τὴν πυκνότητα καὶ τὸ ἀσθενὲς ὅτι διαπνέει, ὅτι ζωαχεῖς αἱ τρίχες αὐτῶν, ἀλλὰ διάπτει διλοιόπι, τούτων πάντων ἀσθενεστέρα ἡ πλὴν

τῆς οἰκερέσης παρθένε, ἡ τῷ βορέᾳ δυώδεκα.

Χαλεπὸν.] χειμερόπα ἀπὸ τῆ ψύχες τὸν γέροντα ποιεῖ. πρὸς ἢ δεῖ τὸ σεβάσιμον ὅπω φασί· Πόσα δ' ἔτη διάγειν, ὅπ δικαία ἔσθ' ἑκάστῳ. τιμὴ ἢ μία σεμνοτάτη ἀρετή. ἀπαλόχροον.] τερφερόσωμον. ἐργ' εἰδῆε πολυχρύσε Ἀφροδίτης.] τιμὴ Συνουσίαν, τιμὴ μίξιν. πολύχρυσον ἢ, ἢ μεταφορικῶς εἶπεν. ὡς ἴσον τιμίαν χρὴ πολύ, ἢ ὅτι πολὺ χρυσὸν αἱ γυναῖκες διδόασι ἀνδράσι συζύγιον. λίπ' ἐλαίῳ.] οἱ μὲν ἄλλοι πάντες λιπαρῷ ἐλαίῳ φασὶ, καὶ χρὴ ἀποκαπνὶ καὶ λίπα εἶδ). ἐγὼ δέ φημι, λίπας ἐλαίῳ, ἤγουν τὸ ἐξ ἐλαίας· κυρίως ἢ τὰ μαλερά, ὡς τὸ βύλομ' ἐγὼ ἠλείφεσθαι ἢ τρῶλα αἱ παρθένοι ταῖ τῦ βαλσάμε ἐλαίῳ, ἤγουν τὸ ἐξ ἐλαίας * πόμενας. ἀνόστε.] ὁ πολύτιμος. τέρδει.] ἐδίει. τέρδης γὰ ὁ ὀξυπόρνος καὶ λαίμαργος. χειμῆτι γὰ πολλῦ χαλεπότατον, τὸ δηλοῖ ἡ ἄρκτος, ἐν ταῖ ἑαυτῆς φωλεῷ καθημένη τὰς ἰδίας πόδας λιχμάζουσα διαζῇ, ταῖ ἀπορείαις ζώης· ὁ ἢ πολύπους ὁ θαλάσσιος τὰς ἑαυτῦ πλοκάμους ἐσθίει. ὅθεν πολλάκις πολύποδας εἰσίσκουσι κολοβόποδας. Ἀρίστοτέλης ἢ ὑπὸ παγίδαν φησὶ τίτας, ἀλλ' οὐχ ὑπὸ τῶν πολυπόδων, ἐσθίειν. Ἐν τῷ αὐτῷ οἴκῳ.] Ἄπυρον οἶκον, ἤγουν μὴ ἔχοντα πῦρ καὶ ἕδη. καὶ διατελεῖς λιμαλέος καὶ ἀγήρως θάνατον, καλεῖ τὸν θάλασσαν. Οὐ γὰρ οἱ ἠέλιος.] ἐγὼ λέγω παρ' ἡμῖν τότε ὁ ἥλιος, δείκνυσιν αὐτῷ ὁρμωμένας ἐπὶ ὀρίζοντα. ἀλλὰ τότε δεῖ τὸν τοξότην ὤν, ὅτι τὰς μέλισσας αὖδεσας τὰς Αἰθίοπας, ἀναστρέφει καὶ λάμπει. βεβάδυκε ἢ δεῖ τὴν ἡμέραν ἡμῖν τοῖς παιέλλησι φαείνει, βορείοις πνεύμασι. Καὶ τότε δὴ κεφαλαί.] καὶ τότε δὴ οἱ θῆρες οἱ ἐν τῇ ὕλῃ καὶ τῷ ὄρει κοιμώμενοι, οἵ τε κέρατα ἔχοντες, καὶ οἱ ἄκερῳ, φεύγουσι ἀνὰ τὰ δρυμὰ καὶ τὰ ὄρη βοσκόμενα, τὰ ὀξυχάς καὶ φοβεράς ἔχοντα. φεύγουσι ἢ λυγρὸν, καὶ χαλεπῶς μυκιόωντες, ἤγουν συγκεκρυκότες ὑπὸ τῆ κρύες τὰς μάλας, καὶ τὰς ὀδόντας. ὑπὸ μέρος ἢ τὰς ὅλας αὐτῶν σιαγόνας δηλοῖ. Καὶ πάντες δὴ θῆρες φεύγειν ἐν τοῖς κοίλοις καὶ δασέσι φροντίζουσιν. Οἱ σάπα.] οἱ πυκνὸς θῆρες σάπα μαιόμενοι, καὶ ψηλαφῶντες τὰς δασεῖς κατὰ μέλη ἔχουσιν. Καὶ γλάφυ πετρῆεν.] καὶ σπήλαιον, ἤγουν αὐτόλαιον πετρῶδες. τότε ἢ τρίποδι βροτοῖ.] τότε δὴ αὐθρώπῳ γηραιῷ κεκυφότι, καὶ ἀεὶς γλῶ βλέποντι, καὶ βακτηρίαν κατέχοντι, ὅμοιον παρέχει ἢ ἀεὶς τὰ δάση, τιμὴ νηφάδα καὶ τιμὴ χιόνα τιμὴ λάλαπα ἀλλάμενον καὶ ἀναφύγοντες. Τεσσὶ ἢ ἀποκαπνᾶσε ἐνταῦθα ἐχρήσατο, ζήτα, γλάφυ, καὶ νίφα.

Καὶ τότε ἔσσαδε.] κατὰ τὸν χειμέριον τοῦτον καιρὸν, ὅτε οἱ θῆρες φεύγοντες χωρεῖσι ἀεὶς τὰ δάση, ἔσσαδε καὶ ἐνδύεται ἔρυγμα καὶ φύλαγμα τῷ σώματι, ὡς σε κελεύω, χλαῖναν καὶ παχὺ ἱμάτιον μελανόν, καὶ χιτῶνα τερμιόεντα· μέχρι τῦ τέρματος, ἤγουν τῆ πεδίλων. Χιτῶν δέ ἐστι κατὰ τοῦτον γνῶ, καὶ κατὰ τὴν Συρίδειαν, τὸ λεγόμενον ὑπαράμισον κατ' ἐμὲ ἢ, καὶ τὰς ἀπειβεστάτας τῆ παλαιῶν, χιτῶν καὶ φαίνεται ὅτι τὸ διεζωσμένον ἱμάτιον, ὃ καλοῦμεν ὑπαλόεικον, καὶ κατὰ τὸ ὕπτιον διεζωσμένον. Χλαῖνα δὲ, καὶ χλανίσκιον, τὸ νῦν καλούμενον Σαμπύλιον, καὶ πᾶν παχὺ ἱμάτιον. Ἔσσαδε, ἐπεὶ ἔστ' ἂν τὸ ἐνδύωμαι, δασυσμῷ ἢ· ἔθεν εἶμα, τὸ ἱμάτιον. Στήμονι δ' ἐν παύρῳ.] σπανίως χλαίναν μεγάλην, διδάσκει καὶ πῶς μεγάλη γίνεται, καί φησι. ἐν ὀλίγῳ στήμονι πολλὴν χρόαν καὶ ὕφασμα μηχανᾶσθε, καὶ μανύει καὶ ὑφαίνει, καὶ ὅτι μεγάλην αὐτὴν ἀπεργάσῃ.

Τὴν δειάσασθε.] ταύτην τὴν χλαῖναν ταῖ χειμῶνι ἐνδύεσθαι, ἵνα σε αἱ τρίχες ἐν ταῖ καθεστηκότι ὦσι, καὶ μὴ ψυχομένης σε τῆς περιφερείας, καὶ ἔτω τῷ ταύτης δέρματι πυκνομένη ἀνίσασθαι ὀρθοῖ. Ἀμφὶ ἢ πεπτεῖ.] δεῖ ἢ τοῖς πεσὶν ἔνδυμα ὑποδήματα ἀπὸ βοὸς δέρματος μὴ νόσῳ τελευτήσαντος· ἀδύνη γὰ τὰ πεπαυτὰ δέρματα, ὡς δαμασθέντα τῇ νόσῳ· ἀλλὰ ἀπὸ δέρματος βοὸς, ἐν ταῖ ὑγιοῦς καὶ ἐρρωμένως ἔχοντος φαγεῖν. Ἅρμενα.] καὶ ἁρμόδια καὶ σφριφὴ ταῖ χειμῶνι καὶ ταῖ ζῷ ποδί. δήσασθαι.] ὑποδήσασθαι. φίλοις.] Πίλοις, κυρίως τοῖς ἐξ εἰρίων πεπλυμένοις καὶ συμπεπαθεῖσι, καὶ συσφιγθεῖσιν ὑφάσμασιν, ἃ οἱ ἰδιῶ γνῶ κέντυλα φασι. καὶ ἢ πίλα, τὰ ἀρτάεμα. Πρωτογόνων δ' εἰρίων.] ἀπὸ δέρματος προτογόνων εἰρίων συῤῥάπτων δέρματα, ποιεῖ ἱμάτια ἐν ταῖ χειμῶνι. διατί ἢ ἀπὸ τοιούτων; ἵνα δυνατὰ ᾖ τὰ δέρματα, νέων ὄντων καὶ ζαρτγόντων τῆ ἀυτὰς ῥυπωσάντων τράγων. τῆ γὰ φαεζόντων πατέρων τὰ τέκνα ῥωμαῖα καὶ δυνατά, ὡς τῆ γηρείων μὲν ἀδυνᾶ ὀλίγα τὸ πλεῖον, ἀλλὰ φρονίμα. νεόρρυτα βοός.] διὰ τὸ ἰσχυρὸν εἶπεν. εἰρίων γὰ ταῦτα

συῤῥάπτων

ἐφ' ἁπάσῃ ζειόῳ καὶ ἀρόῳ. Ἡ ὧδε δ' ὅτι χαίρει.] καὶ γὰρ τὸν τότε ἀροῦντα χαίρειν ὅτι τῷ γλυκῷ ἐξαπλῶται, καὶ χείμῳ ὑπὸ τὴν ὀργὴν ἐν τοῖς γεωργίοις ἀεὶ διδυμόνειν καὶ ἀμφόνους γεωργοῦντων ἀνθρώπων, ἀπὸ στοφόρου καὶ ἀγαθοῦ.

Ὅς τε ἀφυσταμένῳ.] ὃς πὰρ ἐν τῷ ὑχῶν ἀτιμίδων αἰσχρῶν καὶ μυπωσειδεὶς, ταύτας πνδμαπῖ. καὶ εἰ μὲν παχεῖαι ὦσι, πυκνώσας αὐτὰς πάλιν ὕσαν καταχέει· εἰ δὲ λεπτότερον πνδματώσας ἐξαναμοῖ. τοῦτον δὲ τὸν χμένειον αἶθρα, ὅτι χειὰκ τὸν Γαυγάεσαν μῆνα σελαεῶν ἐν τῇ ἄρδσει καὶ τῷ αὐρῳ τὸν τοιοῦτον μῆνα, ἔφδλῳ αὐτὸν εἰς χαλεπὸ πλοῦν καὶ χμένειον.

ἀεκαόπτων.] Λέγει ἀέπτων. ἐξ ὑδάτων γὰρ τὰ πνύματα. καὶ Ἡρόδοτος, ἐν ψυχρῇ φαίνεσθαι αὔρῃ γίνεσθαι. μεὶς γὰρ.] Μεὶς, ὁ μετὼ, Αἰολεικῶς. χαλεπὸς προβάτοις, χαλεπὸς δ' ἀνθρώποις.] χαλεπὸς ὁ μόνον τοῖς μὴ ἔχουσι δόμας βοσκήμασιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀνθρώποις, καθ' ὅσον ἐναλιὼ πᾶσιν ἐκεῖ τὸν χμῶνα κακοπαθοῦσι τῷ ἀποδύεσθαι. Τῆμος δ' ὅμυν.] τότε (φασὶ) καὶ τὸν χμένειον μέσα τῆς εἰωθυίας ζοφῆς, τὸ ἥμισυ δίδυ τοῖς βυσὶν, ὅτι μακρῶν ἐφῶν ἀπὸ νυκτῶν τότε καθεύδυσι, καὶ ὁ κοπῶν τοσοῦτον, ὅσον πρότερον. τοῖς δ' ἀνθρώποις, δίδυ πλεῖον τῆς ζοφῆς τὸ πρότερον εἰωθυίας ἐπεί-νευς διδόδς, ὅτι καὶ ἐν ταῖς μακραῖς ταύταις νυξὶν ἐγειρόμενοι ἐνίοτε τί ἐργάζονται, καὶ ὑκ ἀργῶσι, καθάπερ οἱ βόες. καὶ ὅτι ἐν χμῶνι πλέον ἐσθίομεν οἱ ἄνθρωποι, ἡμῶν τὸ δέρματος ψυχομένῳ τῷ ψυχῇ, καὶ τῆς θερμότητος ἔνδον χωρούσης, καὶ πεπέσσοντας ἑαύτοις τὰ ἐσθιόμενα. Ζωαυρομένης ἡμῖν εἰς πέψιν καὶ τῆς μακρᾶς ταύτης νυκτός. Τ' ὤμυν δ', ζωαλοιφὴ Α'πεικὴ. Ἀ'ρμαλιᾶς.] ζοφῆς, οἷς ζωαρωσπέσσας τὰ μέλη.

Ταῦτα φυλασσόμενος.] ταῦτα τηρῶν μὲ (φησὶ) τὰ παραγγέλματα, ἄχρις ὅλε ἐνιαυτοῦ, ἀπὸ θέρους, μέχρι καὶ θέρους ὀξίσυ, καὶ λογεύσῃ τὰς ἡμέρας καὶ τὰς νύκτας, καὶ εἰ μὲ μακρὰ καὶ ἐργάσιμοι τοῖς βυσὶν αἱ ἡμέραι, δίδυ τῷ δίκαιον τύτοις ζοφῶ. εἰ δὲ τἀναντίον αἱ νύκτες μακραὶ καὶ ἀέργητοι, δίδυ τύτοις ἐλάσσονα τῷ ζοφῷ, πλείονα δὲ τοῖς ἀνθρώποις, δι' ἃς αἰτίας ἔφημεν. Λύδις.] ἡ Κοινὴ διάλεκτος καὶ Γαυὶς, καὶ εἰς τὸ τέλειον καὶ πάλιν ταῦ χάριν· ἡ δ' Α'πεικὴ, Ϝ.

Εὖτ' ἂν δ' ἑξήκοντα μὲν ζοπὰς ἠελίοιο
Χειμέρι' ἐκτελέσῃ Ζεὺς ὄμβρους, δὴ τότ' ἀστὴρ
Ἀρκτῦρος, λιπὼν ἱερὸν ῥόον Ὠκεανοῖο,
Πρῶτος παμφαίνων, ὀπιπτεύων ἀλεγεινός.
Τόνδε μετ' ὀρθρογόη Πανδιονὶς ὦρτο χελιδὼν
Ἐς φάος ἀνθρώποις, ἔαρος νέον ἰσαμένοιο.
Τὴν φθάμενος, οἴνας τρυγόωμεν· ὡς γὰρ ἄμεινον.
Ἀλλ' ὁπότ' ἂν φερέοικος ἀπὸ χθονὸς ἀν φυτὰ βαίνῃ
Πληϊάδας φεύγων, τότε δὴ σκάφος ὑκέτι οἰνεῖν·
Ἀλλ' ἅρπας τε χαραστέμεναι, καὶ δμῶας ἐγείρειν.
Φεύγειν δὲ σκιερὰς θαλίας καὶ ἐπ' ἠῶ κοῖτον,
Ὥρῃ ἐν ἀμητοῦ, ὅτε τ' ἠέλιος χρόα καρφῇ·
Τημῦτος ἀσιδοῖ καὶ οἰκαδε καρπὸν ἀγείρειν,
Ὄρθρου ἀνιστάμενος, ἵνα τοι βίος ἄρκιος ἔῃ.
Ἠὼς γάρ τ' ἔργοιο ζυτλὸν ἀπομείρεται αἶσαν.
Ἠὼς τοι προφέρει μυθὸν ὁδῷ, προφέρει δὲ καὶ ἔργῳ·

Quum ſexaginta poſt verſiones ſolis
Hybernos perfecerit Iupiter dies, tunc ſane ſtella
Arcturus relinquens immenſum fluctum Oceani,
Primus-tonus apparens exoritur veſpertinus.
Poſt hunc mane lugens Pandionis prorumpit hirundo
Ad lucem hominibus, vere nuper cœpto.
Hanc præuertens, vites incidito: ſic enim melius.
At cum domiporta *teſtudo* a terra plantas aſcenderit,
Pleiades fugiens, tunc non amplius fodiendæ vites,
Sed falceſque acuito, ſeruoſque excitato.
Fugito vero vmbroſas tabernas, & ad auroram cubile,
Tempore meſſis, quando ſol corpus exiccat:
Tunc ſcitula, & domum fruges congrega,
Diluculo ſurgens, vt tibi ſufficiens ſit:
Aurora enim operis tertiam ſortitur partem.
Aurora tibi promouet quidem viam, promouetque laborem:

Ἠὼς

Ἠὼς ἥτε φανεῖσα πολέας ἐπέβησε κελεύθους
Ἀνθρώπους, πολλοῖσι δ' ὑπὲρ ζυγὰ βουσὶ τίθησιν.

Aurora quæ apparens multos ingredi fecit viam
Homines, pluribus vero iuga bobus imponit.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Εὖ τ' αὖ δ' ἑξήκοντα.] ὁπωμία δ' αὖ μὴ τὰς ζῳὰς τῷ ἡλίῳ ἑξήκοντα ἡμέρας χειμερινὰς ὁ Ζεὺς ἐπιτελέσῃ, τὰς ἡμέρας εἶπεν χειμερινάς, νοεῖν ἔδωκεν ὅπ καὶ αἱ ζῳαὶ χειμερινὰ σαφέστερον δ' αὖ ἐποίει τὸν λόγον, εἰ τὰς μὲν πρώπας ἔλεγε χειμερίας, μόνας δ' τὰς ἡμέρας ἐπῆγε. ἔχω δὲ ἅπας ἵνα σαφέστερον λέγοιτο. καὶ ἔχει τὰ πᾶν ἅπας. ὁπωμία δ' αὖ καὶ τὰς πρώπας τῷ ἡλίῳ τὰς χειμερινὰς ἑξήκοντα ἡμέρας ὁ Ζεὺς ἐπιτελέσῃ; τότε δὲ πρῶτον ὁ αὐτὸς ὁ ἀρχηγὸς ὁμοταγὴς ἂν τῇ παρθένῳ, καταλήπτων τὸν ἱερὸν ῥῶν τῷ Ὠκεανῷ ὑπιτέλλει λάμπων, ἀκρονύφαιος, ὑπερρηματικῶς, αὐτὶ τοῦ καὶ τὸ ἄκρον τῆς νυκτός, ἤγουν καὶ τελευταῖον· ἀκέφας γὰρ τὸ τῆς νυκτὸς σκότος. μεθ' ἅν, αὐτὶ τοῦ μετὰ τὸν ὑπιτολικὸν αὐτῆς, ἡ χελιδὼν, ἡ ὀρθρογόη, ἤγουν ἡ καὶ τὸν ὄρθρον γοῶσα, ἡ τοῦ Πανδίονος θυγάτηρ, καὶ τὸν μῦθον, εἰς φῶς ἔρχεσθαι τοῖς ἀνθρώποις, νεωστὶ τοῦ ἔαρος καθισαμένου, ἤγουν ἤδη γενομένης τοῦ ἔαρος. ταύτην προφθάσας, αὐτὶ τοῦ τὴν ὑπιφάνειαν αὐτῆς, θεύτεμνε τὰς φωνάδας ἤγουν τὰς ἀμπέλους. τυτθὶ κλάδε. ὅτω γὰρ κλάδον τοῦτο ποιεῖν. ἤγουν πρὸ τῆς ὑπιφανείας τῆς χελιδόνος καὶ τοῦ ἔαρος. Ἀλλ' ἐπότ' αὖ φρέοικε.] ἀλλ' ὁπότ' αὖ ὁ φερέοικος, ἤγουν ὁ κοχλίας ἀπὸ τῆς χθονὸς αὐτὰ τὰ φυτὰ βαίνῃ, τὰς Πλειάδας φεύγων, ἤγουν τὴν ὑπιτολὴν τῆς Πλειάδων, ἣ γίνεται ἡλίου μετοίκαιτος εἰς Δίδυμα. φεύγειν δὲ λέγει τὴν ὑπιτολὴν τῶν Πλειάδων, ἐπεὶ καὶ τὸν χειμῶνα ὅτε ὑπιτέλλουσι φεύγει. ἤδη τῆς ἀκτίνων τοῦ ἡλίου ζεφυροτέρων γινομένων, ὡς δοκεῖν τὴν ὑπιτολὴν φεύγειν αὐτῶν, τότε δὴ ζεφύρου τὴν οἰκείαν ἤγουν τὴν ἀμπέλων ἐκπορεύεσθαι οὐκέτι ἀλλὰ τιμητοῦ, ἤγουν τότε, αὐτὰς ἀπὸ κοινοῦ, θρεπάνας τε χαράσσειν, καὶ τὰς δάλους διαγείρειν ὅπ τὰ ἔργα. φεύγειν δὲ τὰς καταιθρίους καθέδρας, καὶ ἐπ' ἠῶ κοῖτον, ἤγουν καὶ τὴν καὶ τὸν ὄρθρον ἀναπαύσιν, ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ ἀμητοῦ, ὅτε ὁ ἥλιος τὸ ζῶμα ξηραίνει, τότε αὐτὰς καὶ οἰκάδε τὸν καρπὸν ζωάγειν ὅπ τοῦ ὄρθρου, ἤγουν καὶ τὸν ὄρθρον αὐτὰς ἀμᾶν, ἵνα σοι βίος εἴη ἀφθονος, ἤγουν αὐτάρκης βίος ᾖ, ὡς εἴρηται, τοῖς ἐκ ζωῆς ὑπιτήδεια, ἀφ' ὧν ἁλοιᾶτι βιοῦσιν. ἡ ἠὼς γὰρ ἤγειρε ὁ ὄρθρος, πρῶτον μοῖραν ἀπομείρας ἦμαρ, ἤγουν ἀπομείζας ἦμαρ, ἀποφέρας ἦμαρ, τοῦ ἔργου τὴν διὰ πάσης τὰς ἡμέρας, εἰς τὰ ἐργαστὰ καὶ ταύτῃ ἀνήμαζόντων, καὶ ἃ δυώδεκα διὰ πάσης τὰς ἡμέρας ἀργάζεσθαι, τοῦτο τὸ πρῶτον καὶ ταύτην διαναμῶσαν αὐτῶν. ἡ ἠὼς, ἀποφέρασα αὐτὶ τοῦ ὑπιδοῦσαν ποιεῖ τὰς ὁδοὺς, ἤγουν τὰς ὁδοιπορείας. ἀποφέρασα δὲ αὐτὶ τοῦ ὑπιδοῦσαν ποιεῖ καὶ τὰς ἀρχαίας ἡ ἠὼς, ἥτις φανεῖσα πολλοὺς ἀνθρώπους ἐπέβησε κελεύθους, τουτέστιν ἀναβιβάσασα, ὑπεβίβασε καὶ ἐποίησεν. ὁδὸν ἐπέβησε, καὶ ὁδῷ ἐπιθέμενος, καὶ ἐδὸν ἀναβάμενος, ταυτόν.

πολλοῖσι δ' ὑπὲρ ζυγὰ βουσὶ τίθησιν.] πολλοῖς δὲ βουσὶν ὑπιτίθησι ζυγά. αὐτὶ τοῦ αἰτίαν γίνεται τοῦ ὑπιτίθεσθαι ζυγὰ τοῖς βουσὶν ὅτι τῷ ἀρότῳ ἡ σειρὰ τὰ ἔργα ἄγῃ.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Εὖ τ' αὖ δ' ἑξήκοντα.] ἴσως τὸ, ἀκρονύφαιος, αὐτὶ ἐστὶν ἡ ἑωσφόρος ὑπολὴ τοῦ ἀρκτούρου. ἐπὶ τῷ ἄκρῳ τοῦ χωροῦ τῆς νυκτὸς ἀνατέλλοντος. κέφας γὰρ ἡ νὺξ καὶ παρέχει ἄστρον τοῖς ἀστρονόμοις, ἀκρονύχιος τοῦτος καλεῖται. ἐν ᾗ τῇ Ἑλλάδι τῇ παρθένῳ ζωανατέλλων ὁ ἀρκτοῦρος, εἰκοσίας μιᾷ ἑξήκοντα ἡμέρας χειμερινὰς προτοῦ ἑωσφόρος ὑπιτέλλῃ τότε γὰρ ἐν Ἰχθύσι ἥλιός ἐστι, καὶ ὁ παρθένος ὅσα καὶ διάμετρον ἑωσφόρον ἀνίσχει. ταῦτα δὲ ἀρκτοῦρος. Ἀρκτοῦρος.] ὁ τῆς ἀρκτοφύλακος ἀστήρ, ὁ μεταξὺ τῆς σκαλαίας αὐτοῦ ἀνατέλλων. ὁ δὲ αὐτὸς Ἀρκτοφύλαξ καλεῖται καὶ Βοώτης. Τὸν δὲ μετ' ὀρθρογόην.] ἕως τοῦ, ὡς γὰρ ἄμεινον. ἐν τούτοις ἀμπέλων τομὴς φράζει χαρακτήρ. οἰνάδας γὰρ καλοῦσι τὰς ἀμπέλους, ἤδη φαινομένης ἔαρος. μεθ' ἑωσφόρου, ὑπολῆς, ἀρκτούρου καὶ χελιδόνος ἔκφασιν. ὀρθρογόη δὲ ἡ χελιδὼν διὰ τὸν μῦθον, ὃς φησιν αὐτὴν διὰ τὴν λύπην φδεῖν τὴν Φιλομήλαν ὅσαι Ἀθηναίων. Πλάτων δὲ ὕδὲ ζῶον λυπούμενον φδειν φησίν, ὕδὲ αὐτὴν τὴν χελιδόνα καὶ τὴν ἀηδόνα καὶ τὴν ἔποπα. τί οὖν ἔδει καλεῖν αὐτὴν ὀρθρογόην, εἰ μὴ ἄρα ὀρθροβόλον χαρακτῆρα, ὥς τινες. ἄλλως. ὀρθρογόη, ἡ ὑπὸ τὸν ὄρθρον θρηνοῦσα. Παυδίων Ἀθηναῖος

δύο

δύο ἔχων θυγατέρας, Πρόκλην καὶ Φιλομήλαν, τὴν Πρόκλην ἐξέδωκε τῷ Θρᾳκῶν, τύραννος Τηρεῖ, καὶ παῖδα ἔτεκεν ἐν τῇ Θρᾴκῃ. ἔτη δὲ Πρόκλην δύο παῖδας. μετ' ὀλίγον δὲ χρόνον ἦλθον εἰς Τηρέα ἐποκίσασθαι τὴν ἀδελφὴν Φιλομήλαν· καὶ τῆς Πρόκνης πάλιν μεταπεμψαμένης αὐτὴν, κατασκευάζει αὐτὴν ἀφικέσθαι· ἔσαν δὲ Τηρεὺς. δεξάμενος δ' ὑπεμίας μεταξὺ τῆς ὁδοῦ, τὴν τέκνα τὸν δεινὸν ἐτόλμησεν ἔργον. τὴν γὰρ τῆς γυναικὸς ἀδελφὴν Φιλομήλαν πεθήσας, οὐ μόνον ὑποπαρθενεύει, ἀλλὰ καὶ τὴν τε αἰσχρεῖ αὐτῆς τὴν γλῶσσαν, ἵνα μὴ τῇ ἀδελφῇ ἐξείπῃ τὸ γεγονός. ἡ δὲ μὴ δυναμένη λαλῆσαι τῇ ἀδελφῇ διὰ τὸ τῆς γλώττης πάθος, κατυπαίνιττε τὸ γεγονὸς ἑρμαίοις τισὶ ἱστοῖς. ταύτην δὲ ὁ Ζεὺς μετέβαλε εἰς ὄρνιν χελιδόνα.

Ἀλλ' ὁπότ' ἂν φερέωνος.] ἕως τοῦ [ἄρκιος ἔπι.] ὁ μὲν Θρᾷξ Διονύσιος ἔλεγε φερέοικον τὴν κοχλίαν. ἐπιτιμᾷ δέ φησιν αὐτῷ πρὸ τούτου λέγοντι Ἀρχέδαμε. εἰ γὰρ ἐν Ἀρκαδίᾳ τὸν φερέοικον, ὀρᾷν μαλλόν ἐοικότα σμικρότατον, καρφῶν καὶ συρφετὸν ἑαυτῷ ζωώζοντα, στεγοποιεῖσθαι διὰ τὰς χειμῶνας, βαίνειν δὲ ἐπὶ τὰ φυτὰ θέρους. τὸν δὲ κοχλίαν μὴ φαίνεσθαι θέρους, ἀλλ' ὁπόταν ὄμβρος ᾖ, ἀναδύμενον φαίνεσθαι διὰ τῶν φυτῶν βαίνειν, ἕλκοντα τὸ κῦφος ἐξόπισθεν ὅσπερ ἄν. τοῦτο μὲν οὖν ὅπως ἂν ἔχῃ χαρίεντος. ἐπιτιμᾷ δὲ διὰ τοῦτο μὴ Πλειάδων ἐπιτολῶν· ἢ γὰρ ἡλίου μεταβάντος εἰς Διδύμους, μὴ ἔτι χαρὸν ἔπι τοῦτο ἐμπτέλια καὶ σκάφας· ἤδη γὰρ ἂν ἦν ξηραίνεσθαι. διὸ χαλάζην οὐκ ἐπιτήδειον. καὶ δεῖ τὸν ἄμπελον ἐπιχέφειν τὸν καρπόν, διὸ πάμπαν ἐκ ἔυκαιρον αὐτῷ· καὶ γὰρ γυμνώσας τοῦτο τὰς ῥίζας τὸ μὲν καῦμα καὶ ἡ θερμότης ἀλλυοῖ. καὶ ὅταν τοῦτο γένηται, λέγουσιν οἱ γεωργοὶ τὰς ἄμπελους ὑστεροβολεῖσθαι. τίνα οὖν ἔργα μεταχειριστέον τηνικαῦτα; συλλήβδην εἰπεῖν, ὅσα σοὶ ἄμπων ἐπιτήδεια, τουτέστι τὰς ἀρεπάνας ὀξυῦναι, καὶ παρασκευάζειν τοὺς οἰκέτας σοὶ θερισμόν, καὶ τῷ ἡλίῳ δουλεύειν, ὃ πιέσαν οἱ θερίσαι. καὶ μὴ χαυνοφρονεῖν, καὶ μὴ καθεύδειν ὄρθρου. ἀλλὰ προεξανίστασθαι τῶν ὀρνίθων, καὶ ἐγείρειν δὴ τοὺς ἐργάτας αὐτούς. τέλος δὲ τοῦτον ἑαυτῷ εὐθαρσεῖς παρασκευάζειν οἴκοι τὸν βίον καλῶς θεῖναι ἐν συναμοιβῇ τῶν καρπῶν. Ἠοῖς δ' τ' ἔργοιο.] διὰ τούτων καὶ τῶν ἑξῆς τεσσάρων, ἕπτυον κατατύπτει τὸ ὄρθρου πολύ. λέγει δὲ πρὸς τὸ φρονεῖν μέχρι τῆς ἡμέρας, ὡς Ὄμηρος, Ἠὼς, ἣ δείλη, ἢ μέσον ἦμαρ. ὁ δὲ Ἡσίοδος ἐν τῷ χρόνῳ τὸ πρὸ τοῦ ἔχειν τὴν πρὸς φησιν, ἀλλὰ τὸ ἔργον, ὃ δεῖ ἑαυτοῦ διὰ πάσης ἡμέρας, τὸν ὄρθρον τοῦ πρὸς αὐτὸν μοῖραν, διὰ τὸ ἀκμάζειν τότε μάλιστα τοὺς ἐργάτας, οἷς καὶ τὰ ἑξῆς ἀκόλουθα. καὶ τοῖς ὀδοῦσι τοῦ πρὸς φορεῖν, καὶ πᾶσι τοῖς ἐργαζομένοις ἡτοιμασμένῳ τέχνῃ, ἃ δὴ πάλιν ἑρμωδιὸν ἐπάγει.

πολέας ἐτίναξε κελεύθους.] πολλὰς μὲν ἐπέβησε κελεύθους, πολλὰς δ' ἤγειρεν εἰς τὸ βουλατεῖν. τὸ γὰρ τὰ ζυγὰ τοῖς βουσὶν ἐπιθεῖναι τοῦτο δηλοῖ. τοῦτο φησὶ τὸν ἐν τῷ ὄρθρῳ καιρὸν ἀνωφελῆ· εἰς οἵτινα τοῦτον τὸν καιρὸν ἄπρακτοι καὶ τοῦ ἐν τοῖς ἄλλοις μέρεσι τῆς ἡμέρας ἀμβλύνουσι ζωτικὸν μέσον. τὸν μὲν οὖν Ὄμηρον φησὶν ὁ Πλάταρχος ἐπιθέτους εἰς τέρψιν ἀνδρὸς τοῦ ἡμέρου κοσμῆσαι, χρυσόπεδον αὐτὸν λέγοντα, καὶ ῥοδοδάκτυλον· τὸν δὲ Ἡσίοδον μείζονος ἀπὸ τῶν ἔργων, ἐφ' ἃ δὴ προῆκε καὶ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἀπὸ τῆς ἐκλύσεως εἰς τὸ ἀναγκαῖον μέτρησιν ζωῆς.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Εὖτ' αὖ δ' ἑξήκοντα.] ἤτοι ἡ ἑξήκοντα ἡμέραι χειμέριαι παρέλθωσι, μετὰ τὸ χειμερινὸν τροπὴν ἡλίου ζωτικὸν, τότε ὁ Ἀρκτοῦρος ἀπὸ τοῦ Ὠκεανοῦ ἀνατέλλων, ἀκρόνυχος φαίνεται· μετὰ μικρὸν δὲ ἑσπέρα, καὶ ὁ χαλκὸς φαίνεται· ἀπὸ γὰρ τοῦ ἑαρινοῦ καὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς χαλκίδος πρωϊαίων φησὶ, χαλκίδα δέ σε τὰ ἀμπέλια. Χαμαιεύης δὲ ζωτικὸν τοῦ ἡλίου, ὅταν ἐν Τοξότῃ γένηται ὁ ἥλιος, ἤτοι μοιρῶν δεκαπέντε δέκα, ἢ ὀλίγον τι πλέον, ἢ ἔλαττον. Ζεὺς.] ὁ ἀέρος, ἢ ὁ εἰμαρμένη. ἐν γὰρ τῷ Ζωδιακῷ κύκλῳ τοῦ ἔτους, ὁ ἥλιος τὰ τεσσαρακονταδύο τμήματα τοῦ δωδεκαζωδίου ἀπερχόμενος τὰ τῆς ἡμερῶν ἀφανίζει δύσεις. ἢ ὅπερ ἡ εἰμαρμένη, ἣν ἡμεῖς θεοῦ εἶναι θείαν καλοῦμεν, ἔτους ἔταξε συζυγίας καὶ νύκτας, καὶ ἐνιαυσίους κύκλους ἀποτελεῖσθαι. ἀστὴρ.] τὸ ἄστρον ἀστέρα φασὶ λέγειν.

Ἀρκτῖνον.] τοῦτον οὖν λέγουσι Κλαυδιανοῦ τῆς Λυκάονος θυγατρὸς, Ἀρκάδα καλούμενον. ὅτε Διὸς μιγεισῆς τῇ Καλλιστοῖ, Ἥρα ζηλοτυπήσασα ταύτην ἄρκτον ἐποίησεν. ἐπιχωρίως δὲ τῇ Καλλιστοῖ ἐν κυνηγεσίῳ κατ' αὐτῆς ὁ παῖς τοξεύσας ἀπέκτεινε. καὶ ὁ Ζεὺς ἐλεήσας αὐτὴν κατα-

τίεσσιν. ὅθ᾽ ἡ δὲ ἀστὴρ ὁ καλούμενος Ἀρκτῖνος ἀπὸ τῆς ζώνης τῆς Ἀρκτοφύλακος.

πρωϊτὸν ἱερὸν ῥέον Ὠκεανοῖο.] ἀνατέλλας ἀπὸ τοῦ ὀφίζοντος, καὶ φανεὶς ἀπροκύφους.

Τὰς ἀκροκύφους εἰ μαθεῖν φαύσεις θέλεις,
Ἀνατολὰς τε καὶ δύσεις τῶν ἀστέρων,
Παρεὶς τὰ πολλὰ τῶν ὑποφύχων λόγων,
Ἄκυε πρωτῶς ἐξ ἐμοῦ διδαγμάτων.
Ἀστὴρ γὰρ εἰς μοιρῶν πεντηκοντάδυο πρέχων
Καὶ τοῖς ἄνωθεν ζωδίοις ἀναδρόμοις,
Τὸν ἥλιον βλέπων ἢ τοῖς κάτω δρόμοις
Ποσὶν ὑπεκβέβηκε μοιρῶν ὧν ἕφδεκα,
Ἀνατολὴν ἔσωσεν ὑδροχόων πρέχει.
Εἰ δ᾽ αὖ προδέξεται τὸν ἥλιον
Μοῖρας ἑλάττους, δύσιν Ἠόων πρέχει.
Τὰς αὖτε καὶ δέκα ἢ τῶν μοιρῶν πάλιν
Ἀστὴρ ὁ ῥηθεὶς ὑστέρησας ἡλίου
Ἀνατολὴν πρέχει μὲν, ἀλλ᾽ ἐξ ἑσπέρας,
Ἑσπὼς κατ᾽ αὐτὰς τὰς κάτω καταδρόμας,
Εἰ δ᾽ αὖ ἑλάττους, τὴν δύσιν τὴν ἑσπέριον,
Μοίρας ἢ πεντήκοντα προδεξαμὼν πρέχει,
Μεσουράνημα, καὶ δρόμους ὑφ᾽ τάτους.
Μοίρας δ᾽ ἑκατὸν ὀγδοήκοντα πρέχων,
Ἀστὴρ ἄπαυδον ἡλίου διαμέτρου
Δυόντος εἰς γῆν, ἀκρονυχίαν πρέχει.
Ταυτὶ μὲν ἔγωγε, καὶ μαθὼν ἔτω νόει,
Παρεὶς τὰ πολλὰ τῶν λόγων λυπήματα.

Τὸν δὲ μετ᾽.] μετὰ ἢ ἀκρονυχίαν Ἀρκτῖνον, ἡ ὀρθρινήν. ἡ μεγάλως καὶ ὀρθίως χεῶσα, φαίνεται χελιδών. ὁ ἢ σοφώτατος Πρόκλος, τὸν Πλάτωνα φέρων μάρτυρα, φησὶ μηδὲν ὄρνεον λυπούμενον ᾄδειν· ὅθεν οὐδὲ τὴν χελιδόνα ὀρθοβόλον βύλεσθαι χρῆσθαι. ἡμεῖς δ᾽ ἴσμεν καὶ δίχα μάρτυρος Πλάτωνος, ὅτι οὐδὲν ὄρνεον λυπούμενον ᾄδει ἀλλὰ δεινῶς καὶ ῥητορικῶς ὁ ποιητὴς τὴν λαλιὰν τῆς χελιδόνος, θρῆνον τῇ λέγει, κατὰ τὸν μῦθον τῆς τοῦ Πανδίονος θυγατρός· ὅθεν καὶ τὴν χελιδόνα Πανδίονος καλεῖ θυγατέρα κατὰ τὸν μῦθον, διὰ τὴν μεγαλητέραν χελιδόνα, τὴν φιλομήλαν λέγω. πῶς ἢ συνῳδὰ δέξεται θρηνεῖν τὴν χελιδόνα, Πανδίονος εὐδέξω θυγατέρα; πῶς ἢ ὀρθογόνιον βύλεσθαι χρῆσθαι ταύτην τὴν ὁλομέρους βοῶσαν, ἐν ὄρθρῳ ἢ μᾶλλον ἤ. ὁ ἢ Πλάτων φησὶ ὀρνέων λέγων φησὶ, μηδὲν ὄρνεον ᾄδειν λυπούμενον, ἡ μὴν φησὶ τοῦ ὅσα μυθικῶς γέγραπται.

Πανδιονίς.] ἡ τοῦ Πανδίονος θυγάτηρ. φασὶ μὲν τοιοῦδε· Πανδίων ὁ Δαμασιᾶος, θυγατέρας ἔσχεν Πρόκνην, καὶ Φιλομήλαν· ὧν ἢ Πρόκνην Τηρεῖ τῷ ἐκ Θρᾴκης δίδωσι πρὸς γάμον, ὃς ἐξ εὐείνης Ἴτυν ἔσχε παῖδα. χρόνῳ ἢ ὁ Τηρεὺς ἐκ Θρᾴκης ἐλθὼν Ἀθήνας, λαμβάνει καὶ τὴν Φιλομήλαν αἰτήσων παρὰ τοῦ Πανδίονος εἰς Θρᾴκην. ἐν Αὐλίδι ἢ τῆς Βοιωτίας ἀποκαθίσταται καὶ τούτῳ καὶ ἡ αὐτὸς γλῶσσαν ἀποτέμνει. ὅπως μὴ δὲν ἰσχύῃ φράσαι τῇ ἀδελφῇ· ἡ ἢ εἰς Θρᾴκην ἐλθοῦσα, διὰ ἱστορίας τὸν πάντα φανερεῖ. Πρόκνη δὲ τὸν ἰδίου ἀποσφάξασα Ἴτυν, ἑψήσασα τὸν Τηρέα. ὁ ἢ μαθὼν, ὅπι τὰ παῖδα βεβρώκοι, ἀνιᾶται ταύτης ἕμιλλαν. οἱ θεοὶ ἢ αὐτὰς ἐλεήσαντες, ἀπέπτησαν. καὶ Πρόκνη μὲν ἡ ἀηδὼν γεγονυῖα τὸν Ἴτυν ὀδύρεται· Φιλομήλα ἢ χελιδὼν, Τηρεὺς φησί μὴ ἀδίκαιον. ὁ ἢ Τηρεὺς ἐπὶ χρόνον, τὴν φησὶν, αὖ μοι τὰ παῖδα κατατεμοῦσα εἰς διωχίαν παρέθηκεν. ταῦτα εἶα τὰ λίαν μυθώδεα γράφει ἢ ἀεὶ τὰ τὸ Σοφοκλῆς, ἐν τῷ Τηρεῖ δράματι.

δίνας ἀεὶ τανύμενος.] τὰς ἀμπέλους καλὰ δίνην λέγει ἀεὶ ὀλιγωρείας χελιδόνος. καὶ ὅτης μὲν ὁ Ἡσίοδος καὶ ἀκμὴν φησὶν ἀροτεύειν τε καὶ φυτεύειν, καὶ σπείρειν, καὶ κλαδεύειν, καὶ πλέειν, καὶ γαμεῖν, καὶ τὰ ὅμοια. Ὀρφεὺς ἢ μαθηματικῶς πάντα ἀδηκαλδὸς ἀρᾷν· ᾧ, σελήνης πρεσβύτης ἀεὶ πυθέσθαι, πάντα φυτεύειν, πλὴν μόνων ἀμπέλων· μισεῖ καθάπερ τὴν ἄμπελον, διὰ τὸν πατέρα Ἰκάριον. Διὸς ὕδροχόον ἀστραπεύοντος μὴ πλεύσῃς· χαλεπὴ καὶ πότε λίαν ἔστιν ἡ θάλασσα. τὰ αὐτὰ Διὸς ἐν Ἰχθύσι ὄντος, καλὸν γάμους ποιεῖν καὶ τὰ λοιπὰ ὁμοίως.

Ἀλλ᾽ ὁπότ᾽ αὖ φερέοικος.] ἀλλ᾽ ἡνίκα αἱ Πλειάδες ἀνατέλλωσιν, ἅσπερ πεφύγασι φερέοικος καὶ χοχλίας, ἡ ζῶσι ὅλαιον μηλίσῃ πυρ᾽ Ἀρκτίνου ὤν, ἀναστίχει πρὸς τὰ φυτὰ, τότε μακέτι σκάφος χρίσθω σοι πρὸ ἀμπέλου, μή πως ζοφοδεῶς φλέγων ὁ ἥλιος ἐγκύψας ταῖς ῥίζαις, ταύτας ἀποξηράνῃ γυμνωθείσας ἐν τῷ ζαφθλῶσαι. ἄχρις τε χαρασσόμεναι.] χάρασσε ἢ τὰ ὀρύσσω, καὶ τὰς δήλους ἤγειρε, καὶ τὰ πρὸς δέρος ἀνατρέπε. φεύγε ἢ τὰς ζωμεγὰς καλάδρας, καὶ τὸν κοῖτον, ἤγουν τὴν κοίτην, καὶ τὸν ὕπνον, κατὰ μεταπλασμόν. ἐν τῷ καιρῷ ἢ τοῦ δέρος, τὸν μέχρι φθινοπώρου. πρὸς τὸ καίματος ἢ ἀντίθεσιν φθινοπώρου. δίεξε ἐν ἀνυδρότερα

τοῖς

τῷ δίῳ τῷ καταπήματι. ἀμπὸς ἡ θιεπὴς, οἱ καροὶ ἄμπτο ἢ ἡ θίεπτο, τὰ θιεζόμενα ἢ ἀροτειόμενα. καίρῃ.] Ἁπλῶς τὰ τοιαῦτα ὑπογραφεῖ. Ἴασις ἢ ἴχνος τὸ αὐτὸ σημαίνουσιν αὐτά. Τημῆτο ἀσύδειν.] τότε γὰρ τῷ καιρῷ τῆ θέρος, ὅταν αἱ Πλειάδες ἀνατέλλωσι, φροῖ ἢ ὄρφνο ἀνιεμένο, ζώεσθαι εἰς τὸν ἑαυτῶν σῦτον καιρόν, ἵνα ζωὴν ἔχῃς ἀμήχανον. Ἠὼς ἡδ.] ἡνίκα τέταρτα σημαίνει τὴν ἡμέραν μόνην, τὸ ναυβάμιον, τὸ φροῦναι καταπήμα, ἢ τὸ καθόλου ἢ ἁπλῶς λέγειν ἡμέραν, ὅπερ οἱ μυθολογοχάφοι σωματοειδῆ ἔλαβον ἀπέλασιν. νῦν ἢ τὸ φροῦναν καταπήμα λέγει ἢ ποιεῖ ὕπνον τῆ τοιούτῳ τῆς ἡμέρας καταπήματο, λέγων τὸ φροῦναν ἢ ὄρθριον τῆς ἡμέρας καταπήμα, τῆ ὁλοημέρῳ ἔργα τῷ πρίτῳ ἀνθρώπῳ ἐργάζεσθαι. τοῦτο κάλλιστον ὄζι ἢ τοῖς ἐργαζομένοις ἢ τοῖς ὠνουμένοις. τὸ φροῦναν τοῦτο καταπήμα φαμὲν, πολλοὺς μὲν ὁδοιπόρους ἐπὶ τῷ ὁδὸν ἀναπαύεσθαι, πολλοῖς ἢ γεωργοῖς ἐπὶ δέκα τοὺς βόας ὅτι τὰ ζυγά, ὡς τὸ ἐργάζεσθαι ἀνιαρούς. τὸ ἢ ζυγὰ, ἀντὶ τῶν ζυγῶν, μεταπλασμός ὄζι.

200 Ἧμος δὲ σκόλυμός τ' ἀνθεῖ, καὶ ἠχέτα τέττιξ
Δενδρέῳ ἐφεζόμενος λιγυρὴν καταχεύετ' ἀοιδὴν
Πυκνὸν ὑπὸ πτερύγων, θέρεος καματώδεος ὥρῃ,
Τῆμος πόταταί τ' αἶγες ἐΰ οἶνος ἄριστος·
Μαχλόταται δὲ γυναῖκες, ἀφαυρόταται δέ τε ἄνδρες
205 Εἰσίν, ὅτε κραδίην τε γόνυά τε Σείριος ἄζει,
Αὐαλέος δέ τε χρὼς ὑπὸ καύματος. ἀλλὰ τότ' ἤδη
Εἴη πετραίη τε σκιὴ καὶ βύβλινος οἶνος,
Μᾶζά τ' ἀμολγαίη, γάλα τ' αἰγῶν ὀβεσπομένων·
Καὶ βοὸς ὑλοφάγοιο κρέας μήπω τοκάσῃσι,
210 Πρωτογόνων τ' ἐρίφων. ἅδιστα δ' αἴθοπα πώμεν οἶνον,
Ἐν σκιῇ ἑζόμενον, κεκορημένον ἦτορ ἐδωδῆς·
Ἀντίον ἠνεμόεις ἀνέμου ζεφύροντα θεόντος,
Κρήνης τ' ἀενάου καὶ ἀπορρύτου, ἣ τ' ἀθόλωτος·
Τρὶς ὕδατος ποτοχέειν, τὸ δὲ τέτρατον ἐμμεν οἴνου.
215 Δμωσὶ δ' ἐποτρύνειν Δημήτερος ἱερὸν ἀκτὴν
Δάσσαι, ὅτ' ἂν πρώτα φανῇ ὀπὸς Ὠρίωνος,
Χέρσῳ ἐν εὐαέϊ, καὶ ὀξυχάλῳ ἐν ἀλωῇ·
Μίξῳ δ' ἐν κομίσασθαι ἐν ἄγγεσιν. αὐτὰρ ἐπειτὰ
Πάντα βίον κατάθεσθαι ἐπαρκέσαν ἔνδοθεν οἴκου,
220 Θῆτ' ἄοικον ποιεῖσθαι, καὶ ἄτεκνον ἔμμεν ἄνωγα
Δμῶθ· κέλομαι· χαλεπὴ δ' ὑπόπορτις ἔπεσθον.
Καὶ κύνα καρχαρόδοντα κομεῖν· μὴ φείδεο σίτου·
Μή ποτέ σ' ἠμερόκοιτος ἀνὴρ ἀπὸ χρήματ' ἕλῃται.

Quum vero carduusque floret, & canora cicada
Arbori infidens stridulum effundit cantum
Frequenter sub alis, æstatis laborioso tempore,
Tunc pinguesque capræ, & vinum optimum,
Salacissimæ vero mulieres, & viri imbecillimi
Sunt, quoniam caput & genua Sirius exiccat,
Siccum vero corpus ob æstum. Sed tunc iam
Sit petrosaque vmbra & Byblinum vinum,
Libumque lacteum: lacque caprarũ non amplius lactantium,
Et bouis arboricolæ caro nondum enixæ,
Tenerorumque hœdorum. præterea nigrum bibito vinum,
In vmbra sedens, animo saturatus cibo,
Contra temperatum ventum obuerso vultu,
Fontemque perennem, ac defluentem, quique illimis sit.
Tertiam aquæ partem infunde, quartam vero misce vino.
Famulis autem impera, Cereris sacrum munus
Triturare, quando primum apparuerit vis Orionis,
Loco in ventoso, & bene planata in area.
Mensura vero diligenter recondito in vasis. sed postquam
Omnem victum deposueris sufficientem intra domum,
Seruum domo carentem conducere, & sine liberis ancillam
Inquirere iubeo: molesta est autem quæ liberos habet ancilla.
Et canem dentibus asperum nutrito: nec parcas cibo:
Ne quãdo tibi interdiu dormienti
Tuas facultates auferat.

Χόρτον δ' ἐσπομένην καὶ συρφετὸν, ὄφρά τοι ἔνδον
Βουσὶ καὶ ἡμιόνοισιν ἐπητανὸν· αὐτὰρ ἔπειτα
Δμῶας ἀναψύξαι φίλα γούνατα, καὶ βόας λῦσαι.

Fœnum autem importata, & paleas, vt tibi sit
Bobus ac mulis fœnum pabulum. sed postea
Serui refocillent chara genua, & boues soluantur.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Ἡμ. δέ.] ἀπλῶς ἡ ὅτι σκάλυμ. αὐθεῖ, καὶ ὁ μισητὸς τέττιξ δένδρῳ ἐπικαθήμεν. λιγυρῷ φθόγγῳ ἐπιχέει, ἤγουν ὀξεῖαν καὶ ἐμμελῆ.

πυκνὸν ὑπὸ πτερύγων.] ἄδει γάρ φασι ταῖς πτέρυξι τρίβων ἑαυτὸν, κατὰ τὸν ὦδον λέγω τὰ δέρρεις τῶν καματτώδεις, ἤγουν τ' βαφέν., τὸ ἐκλύοντ. τὰ ζώματα. τότε καὶ αἱ αἶγες πότε ταί εἰσιν, ἤγουν λιπαρώτατ., μετ' τὸν ἀπογαλακτισμὸν τῆς ἐείρων, εἰς τὸ ἑαυτῶν ζῶμα δαπανῶσι τῷ ὕλῃ· καὶ ὁ οἶν. ἄεισ., ὡς τότε ἥδιν κεκεμέν., τὰς μεταβολὰς τῆς ὥρων ἐκφυγὼν, καθ' ἃς ἦν κίνδυν. πεπτωκέναι.

Μαχλότατ. ἡ γυναῖκες.] ἤγουν ὅτι ζωπυρίαν μάλιστα ὀργῶσι, ὡς ψυχρότερα τῷ κρᾶσιν καὶ ὑγρότερα, καὶ ὑπὸ τὸ κοίλματ. ἀ πατεπτυκέναι, ἀλλὰ μᾶλλον εὐκράτοι γινόμεναι, καὶ ὥσπερ ἀναζωπυρούμεναι. ἀδιάκριτοι δ' οἱ ἄνδρες. ἡ δ' αἰτία, ἐπεὶ (φησι) τῷ κεφαλῇ ἔμπαλιν καὶ τὰ γόνατα ὁ ἥλι. ξηραίνει. ἀμαλὸν δ' γίνετ., ἤγουν ξηρὸς, ὁ χεὼς αὐτῶν ὑπὸ τὸ καύματ. τῆς ἀνδρῶν δ' ἄπειρ. ὁ ἥλι., ὡς θερμοτέρων ὄντων καὶ ξηροτέρων, καὶ χύτου ἀδιακριτέρους ποιεῖ· τὰς γυναῖκας δ' ψυχρὰς ὄσας (ὡς εἴρηται) ἀκρατεῖς ποιεῖ. ἀλλὰ τοῦτ' ἤδη Εἴη.] αὐτὶ τοῦ ἔστω, πετραία τὰ σκιά. αὕτη δ' βαθεῖα καὶ δύνγρ. ὑπὸ τῆς τῶν πετρῶν ψύξεως, ἣν ὁ οἶνος ὁ βίζλιν. Βίζλ. (ὡς φησὶ) ποταμὸς ἐν πόλει Θρᾴκης. καὶ μάζα ἀμολγαίη, ἤγουν ἄρτος γάλακτι ἐζυμωμέν., ἢ τυρός. γάλα τ' αἰγῶν σβεννυμενέων.] ἤγουν τ' θηλάζ. ἐκ πεπαυσαμένων. καὶ κρέας βοὸς ὑλοφάγου, τουτέστιν ἀδαμάστου, νομάδ., μήπω τετυχέναι. ἐκ εἴπ. δ' ἀρίστ., ἐπεὶ ἀπὸ ἑαυτοῦ ὁ ἀρ. λιπαδεστέρους ὄζει, διὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῶν ἔρωτ. καὶ φοινοτόκων ἐείρων κρέας, ἔπιπτόν δή σε φθαμενὸν ὀμοῦ εἴδοπα οἶνον, ἤγουν καυστικόν, ἐν σκιᾷ καθεζόμενον, κεκορεσμένον τῷ ψυχρῷ ζόφῳ, ἐναντίον τοῖς φασι τὰ θερσόπτα, τουτέστι τὸ θερσόπτην· ὡς τὰ τόξα, αὐτὶ τοῦ, τὸ τόξον. τοῦ ζεφύρου τοῦ ἀκραίου, ἤγουν τοῦ κρυεροῦ καὶ ἀμιγοῦς, ἢ τοῦ ἠρέμα πνέοντ. καὶ ὑπὸ τοῦ ὕδατ. κρήνης ἀενάου καὶ ἀπορρύτου, ἤγουν κινουμένης ἐν παραλλήλῳ, ἥτις ἐστὶν ἀθόλου., ἤγουν καθαρᾶς καὶ λευκὸν ποιοῦσα τὸ ἑαυτῆς ὕδωρ τῇ κινήσει. σκιὴς σκιὴν, αὐτὶ τοῦ ἐγκεῖν. τὸ δ' τέτρατον δὴ ἤγουν ἐμβαλεῖν ὑπὸ οἶνον. τοῖς δ' ἄλλοις ἡ ὅπως πᾶσι παρορμῶσιν, τῷ ἱερὸν αὐτῷ τὸν Δήμητρ. δοῦναι, ἤγουν τῇ δόσει τῆς βοῶν ἀλοᾶν ἐν χώρῳ ἁλωΐτῃ, τουτέστι καλῶς καθαιρομένῳ, ἵν' ὅπως δύνῃς ἐκφεύγειν τὰς λιμώσεις, καὶ ἐν ἀλωητοπώρῳ δ' ζ, χάλῳ, ἤγουν ὁμαλῷ. ἵνα καλῶς τε ἀλοήσῃ ὁ καρπὸς, καὶ δυκόλως ἀθροίζωται. τοῦτο δ' πάλιν, ἐπαινέσας αὖ θρῶπον φανῇ τὸ δόν. τῶ Ὠείων., ἤγουν ῥ Ὠείων ἀντιφρασικῶς, τουτέστιν ὀφθαλμοῖς ἐπιτοίλλοντ ὁ Ὠείων ἀστὴρ τῶν ἕξ αὐτῶ ἐπιτολῶν ἐπιτέλλει ἡ κτ., μετ' τὰς Πλειάδας. ὀκτώκις ἡμερῶν παρελθόντων, μέτρῳ, ἤγουν διὰ μέτρου μετρουμένης, καὶ ποσυμένους. μέτρῳ δίδωσί τις ἢ λαμβάνει σῖτον, ἢ τοιοῦτό τι· ἀσκὸν μὲν ἢ καθαρὸν ἀσκὸν, ἢ ἕτερόν τι πιεῖν. ἐπεὶ δὲν ἢ δὴ πάντα τὰ θερσὸν ζῳὸν ἐπιτήδεια ἔνδον τοῦ οἴκου κατάθῃ, αὐτὶ τοῦ ἀποθάνῃ ἀφιλοδίως, κελεύω σε πειρᾶσθαι ἀντὶ τοῦ πατέρα, ἢ τὸν ἡμέτερον δικέτην, ἢ ἄλλον τινὰ μισθωτὸν. ἔοικεν, τουτέστι μήτε γυναῖκα, μήτε παῖδας ἔχοντα, ἵνα μὴ θερσοπαίζῃ ἐν τοῖς ἔργοις. καὶ ἄπρηκτον ἔειδον.] ἤγουν γυναῖκα ἐργατικὴν δίζεσθαι, τουτέστι ζητεῖν· χαλεπὴ γὰρ ἔφυ ὑφόπρηξις, αὐτὶ τοῦ τέκνα ἔχουσα. καὶ κύνα κομεῖν, ἤγουν ἐπιμελεῖσθαι· καρχαρόδοντα, τουτέστιν ὀξεῖς ἔχοντα τοὺς ὀδόντας, ὡς εἴη τῶν συσκίλλειν ἄνευθεν ὥσπερ κεχαραγμένων, ὡς τὸν ὁρίονα. μὴ φείδεσθαι, ἤγουν ζῴοις ἄρτι, ἵνα μή σε φυλακόπτους αὐτοῦ, τὰ χρήματα ἀφέλῃ, αὐτὶ τ' πλοῦτον, τ' θερσίαν, ἀνὴρ ἡμερόκοιτος, ἤγουν κλέπτης, ὃς τ' μὲν ἡμέρην ἀνακαθεύδῃ καὶ νυκτοπλῇ, τῷ δὲ νύκτα ἀγρυπνεῖ ῥᾳδίως τοῦ ὑφῄδες πρὸς χρήματα. χόρτον τε εἰς κόμισσον καὶ συρφετὸν φυλάσσ. καὶ ἀχύρα καὶ τ' πιότατα, ἵνα σοι ἔνδον τοῖς βουσὶ καὶ πῖς ἡμιόνοις ἐπιτήδειον, αὐτὶ τοῦ εἰς τὸ διλωσικὸς ἐπιῤῥηματικῶς. ἔπειτα δ' τὰς δούλας ἀνάψυξον, ἤγουν ἀναπαυσον καὶ τὰ φίλα γόνατα,

γόνατα, ἵνα πάλιν ἀκμαιότερα ἐν τοῖς πόνοις ἀπεργάσηται. καὶ τὰς βόας λύσον, ἅμιλλαν τοῦ ζυγοῦ φέρειν ἄξιον καὶ τοῦ ἔργου.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Ἥμισυ δὲ ϛ Κάλυμνος.] τῆ θέρους ἀρχομένου, καὶ ὁ Κάλυμνος αὐθεῖν ἄρχεται. (ἔστι δὲ λαίχαρον ἄγχιστα ἀκμαθοῦδες.) καὶ ὁ τέττιξ ᾠδὴν ᾄδει ἐπὶ ταῖς πλευραῖς τρίζων ἑαυτὸν καὶ τὸν ἦχον ἐπτέμενον· ὅπερ γὰρ αὐτὸν ᾄδειν φασί. πλανᾶται δὲ πρὸ τῶν μὲν αἰγῶν, μὴ πὼν ἀπαλλακτικὸν ὄντα ἐείσων, εἰς τὸ ἑαυτὸν ζῶμα δυσπειθῶν τινὰ ὕλλιν. ὁ δὲ οἶνος ἄεικος, εἰς τόπον ἄδη κεκριμένος, ὅτι πόφλυσι τὰ ἀλλὰ τὰς ὠὰς τῆς ματαιολιμῆς τῆς αἰρῶν ζωπυρεῖς, καὶ χειμῶνος ἐπόντος πρηκτῆρες, ἐν ἔαρι, ἡ θέρει. Μαχλάτης δὲ μυκᾶται.] ὡς ψυχόστρατοι τινὲς πόντοι καὶ διὰ τοῦτο βρέδον ὀργῶσαι ἀνεδεγμένοι μυκῶνται. οἱ δὲ ἄνδρες, ἀφυρόπτοις διὰ τῆς ἀξόνης δίρμις ἀπορραίνουσιν, φύσει θερμότεροι ὄντες καὶ ἐκπρότεροι τῶν γυναικῶν, ταῦτα δὲ καὶ τὰ λεπτὰ φάδεα. Τὸν δὲ ἀνίονα ῥίνᾳ· τὸ γὰρ ἄκρον ἀποτέλλει. Ἀλινῶσα χαλεπὴ ἀσχηδὲς ἐπὶ πεταλοφυῆ πόλει ἐπιπλήσσει. αὐθεῖν δὲ καὶ Κάλυμνος, καὶ ὁ μαραύτης γαυλίκος. ἀσπὸς δὲ τοι αὖδρες ἐπεὶ παραλιὴ καὶ γόνατα ζείεως ἄζῃ.

Λιλιῆσθαι δέ τε χρεών.] ἐπὶ τῆ [σβεννυμένῃ ἀέσῃ.] λέγει μὲν αὖ ζείεσθαι καὶ ἀστὶ τὸν ἅλιον, ἀντὶ ἐμφανοῦς· λέγει δὲ αὖ καὶ τὸν ὄζον τὸ ἁλιοῦς παμφορώτατον· καὶ γὰρ τόπα τὸ πάλιν περιαυαίνει ὀξέα σιτεύειν, καὶ χαυμάτων αἴτιος ἔξι· σὺν ἀπὸ πυμάτῃ κλιμένων· εἰκότως ὑπ' ἀνάγκης ἀ χερὸς χάη· ταῖς τάπων ἀραιούροις δυσαέμοις αὖ ἀσκέμεν. τίνα οὖν ἄπω τὸ κάμνειν περιαίνει; καὶ τοιοῦτο ϛ ἀπὸ ταῖς πόρκαις ἐν τοῖς ἀπηλαίοις αὖτη γὰρ ἀχ ἁπλῶς πεφυκυῖα βέβρωται ἀνάστασις· ἀλλὰ καὶ δίυχρον ἀπὸ τῆς σῆς πηγῶν φύξεως. καὶ οἶνον Βύβλινον ὃν ἀξιοῖ παρ' αὐτοῖς γεωργοῦντες φασὶ ποταμὸν ὕπο καλύμνον. ὅπ ϛ ἕτερον ὁ αὐτὸν εἰς ὁ Θάσιον δίδυμον, λέγει καὶ Ἐνιέπεπλος· μιᾷ ϛ ἀμολγαίᾳ, ἤτοι ἡ πυκνή, εἰς καὶ γυναικὶ ἀμολγὸν εἶπεν. Ὄμορον, τὸ ἐπὶ πυκνὸν διὰ τὸ ζωτὸν ἢ ὁ μεταγράψαντες ἐν τῷ ἀμολγῷ· κελεύει ϛ ὅπου τὸ ἀγγεῖον εἰς ὃ τὸ γάλα ἀμέλγουσι. τὸ ϛ γάλα τῆς αἰγῶν, ὕδατι σβεσθὲν μύνεσθαι. ἔχει τὰ διαφόρου, εἰ μήτε ἀφρῶδες, μήτε πηδηματῶδες, ἀλλὰ μάλιστα πεπεμμένον, οἷς ἐπὶ νομῆς στρεπτέσσας συσὰν, καὶ μεσρίαν ἔχαν ἀπεφοίαν. βύβλινον οἶνον, ὅπου ἐπὶ ἀμπέλου ὅπα καλαμίτης, ὡς καὶ Περγάμιος, ἢ πόλις Θρᾳκικὴ. Μαίζατ' ἀμολγαίῳ.] ἄρτον μὴ γάλακτος ἐπεφυρμένου ἢ πυρός. ἄλλως. ἀμολγαίῳ, αὐτὸ τὸ κρατῆρι, ἀπὸ μέρους· τὸ γὰρ ἀμολγεῖον ἀπὸ τοῦ ἀπὸ μέρους τίθησι. Ἐρατοσθένης ἐν πεπαιγνιοῖς. Καλλίστρατον ϛ, τὸν πυρόλφουν, ἢ ἀλύσσοντα βαθυρρυτίδα γάλακτι· μάζα οὖν ἀμολγαίῳ, ἢ πυρὸς, ἢ ἄρτος ἐκ γάλακτος ἐζυμωμένος. σβεννυμένῳ.] παυομένῳ τῆ διυλίζει, καὶ ὅτε τὸ γάλα ψυχρὸν ἐχέσθω. τῆ γὰρ καυρῷ τῆ θέρους, ὑπὲρ θρομβώδης ὄζει τὸ γάλα, ἀλλὰ ὑδατώδες, ἢ χλιαρὸν ἀριθήμενον.

Τοῖς ὕδατος.] ἐκ διδύμου δὲ τὸ θέρος καὶ διὰ τὸ κατὰ ψύχος, τεῖ πίνειν ὕδατος καὶ ἐκ δόκης· ἢ ἐν τῷ ἀκπώματι τρεῖς ἐμβάλλειν ὕδατος μέρους, μίαν ϛ οἴνου· ἢ τὸ πολλάκις ὕδατος μίαν δὲ οἴνου. Καὶ βοὸς ὑλοφάγοιο.] ἕως τοῦ τὸ δὲ τέτρατον ἥμισυ οἴνου, ἔργάτη μὲν ἡ ζωὴ ἀνέκαθεν πληρῆ βοείας κρεῶν τοῦ μάγειρα, καὶ ἐν ζωῷ δὲ καθήμενον καὶ ἀπὸ τοῦ ζέφυρου κατὰ πνέοντος, πίνειν ὅπ τῷ χρωφαγίᾳ, ῥίζαντα πρωΐαιον ὕδατος τοῦ οἴνου, τρία μέρεα ἓν. ἡ γὰρ ἐμπίμπλησιν ἀνθρώπους χαρᾷ δίκαιον, ἀλλ' ἀπέπασι τοῦ γλεῦ, καὶ ἀστεργῆς καὶ βιωτικοῖς· τῆς γὰρ τοιούτοις ἐδὲν ἀνεγκαφώτερον τοῦ ἐμφερῆς καὶ δυσφθάρτου τοιούτου ζωῆς, ἀ χόνον δυομένης, ἢ ϛ ῥιπιδίου, ἀλλ' ἀφυσπῆ δὲ τοιαῦτα· οἷον ὁ ἀπεχθὴς ζέφυρος, καθαρὰς ὢν ζέφυρος· τὰ γὰρ βόρεια λήγοντα συσπᾶσθαι τοῖς δυτικοῖς πνεύμασι. τὸ δὲ ταυτὸν ἐπαινέσαι τοῦ κρᾶσιν τοῦ οἴνου καὶ τοῦ ὕδατος, ἄσπασιν δὲ δεκτέ· λέγει γὰρ ἢ τρία οἴνου, ἢ πέντε, ἢ ῥᾳ τέσσαρα. τὸ δὲ τρία μαγνᾶσα ἓν, τοιοῦτον δὲ δεκτέ· ἀλλ' ἐκεῖνα μὲν αἱ κρᾶσεις, δύσκωφοι ἐν καὶ τεῖν ἐκεῖν δύο, καὶ λόγχης ἁπλάσιον, καὶ ἡμιόλιον. τοὺς ἡμέρους δὲ πολλαπλασίων καὶ ὀπωρισείων εἰς μέθην εἰσὶ πιόντων· αὖτη δὲ ἀφορᾶσα πιόντων. καὶ μιᾷ καὶ ἑπτὰ ὕδατος ἄλλαν μὴ ἐπιφέρειν εἰς ταθλὸν ἀποβλέποντες ἀπλέγματος καθαρόν. καὶ τινες καὶ ὑδροπόται καταπλάσσουσι, δι' ὧν τὸ βαρὺ καὶ κῶφον ὕδωρ κεῖνον· καὶ τοὺς πολλαχῆ κῶφον ὄντα δεῖ, πιπρᾶν δὲ, ὡς ὁ Χαλκιδὴ Πλούταρχος ἱστορεῖ τὸ τῆς Λαρισσαίας. οἱ δὲ, καὶ τὸ ῥᾴδιον εἶναι κεκρυμμένον

δοκιμάζων ὕδωρ ἄφθονον, πολλῆς δεόμενον τρο-
φῆς καὶ διαφόρων οἴνων, εἰς τὸ μὴ φορτωθῆναι
τοιοῦτον ὄν. ἄλλως δὲ εἰς καρόμενον ποτήριον ὕδωρ
ἐμβάλοντες ἑῶσι δι' ὅλης μέσης νυκτὸς εἶτα
θεωμένης ἡμέρας ὁρῶσιν εἰ πεπεττὸν τῆς νύ-
κτωρ ἔχει γαῦλον ἀδιαφθορίαν σύνεσιν καὶ ἀ-
λαπίζουσαν· καὶ τοῦτο σημεῖον τίθενται τῆς τοῦ ὕδα-
τος φαυλότητος, εἰ δ' ἔτι πλεῖον ἐδραδ-
δύοντες διπάσιον. ταῦτα δὲ οὐ μόνον πεῖραν
ἁπλῆν ὁ Ἡσίοδος καλεῖ τὴν χαρακτηρίζου-
σαν τὸ ὄντως ὕδωρ ἐκ κρίσεως ἀνορρύτου, ἵν' ᾖ
κινούμενον καὶ λεπτὸν καὶ ἀβύθιστον, ἀλλὰ καὶ χρεῖ-
αν. ἄλλως. ὡς ζωϊκόν ἐστιν ἡμῖν τὸ
ἐσθιτὸν καὶ πόσιμον ἐν τῷ πίνειν ἀεθλεῖ, τιμᾷ σ'
ἡνίοχος· ἡ δὲ ἀριθμὸς μονάς, ὁ Ἡσίοδος
οὐ τῷ τέτρῳ, οὐδὲ τῷ ἑπτάδι, τῷ δὲ τετάρτῳ
ἐχρήσατο; διότι ὁ μὲν ἀρίθμος εἰς τὸν δυὰς ἀριθμὸν
καὶ τὴν ἰσοπάλη διαίρεσιν διπλασίονα λόγον
ἀποτελεῖ, ὃς ἐστὶ πολλαπλασίων ὅτι ἡμιόλιος.
ὁ δὲ τριὰς εἰς ἴσην διαίρεσιν καὶ τὸν ἥμισυν
ἡμιόλιον ἀποτελεῖ, ὃς ἐστὶ δεκαπενταῖον ἡμιόλιος ὤν.
ὅτι τὸ ἀριθμοῦν ἐχάστου καὶ μέρος ἀπὸ ἕνὸς ἕως
τοῦ ι'. εἰς οὐδὲ ἡμόλιος ἐστὶ τῆς διαιρέσεως
τῷ μὲ τῆς πολλαπλασίων, τῷ δὲ ἐπιμορίου,
τύπτις μὲν οὐκ ἐχρήσατο. τῇ δὲ τετάρτῃ μᾶλ-
λον, ὃς εἰς βία καὶ ἐν διαιρέσεως τετραπλάσ-
ιος, μᾶλλα τῆς πολλαπλασίων ἡμιολίου, μᾶλλα
τῆς ἐπιμορίου, τοῖς ἄλλοις ἐν οὐ ἐχρήσατο ὡς
ἡμιόλοις, εἰς οἱ ἕως μέδεν πίνοντες κεχρῆσθαι
εἰώθασιν. ἄλλως. ὑλοφάγοις.] ἀδαμάστοις,
ἀχρήτοις. ὡς εἶπε δ' ἄρρησ, ἐπεὶ ὅπε ὀνομαστὸ ὁ
ἄρρην ἀδυνέστερός ὅτι διὰ τὴν ἐπιθυμίαν τ' ἔρω-
τος. ἀκρεμὲς δ', τὸ ἄκρως φυσικὸν δι-
κρατῆς καλῶ καὶ ἀμιγῆς, ἢ ἀρχὴ αὐξητ. ἀπο-
ξύτω τῆς ῥιζόσης καὶ μὴ ἐχούσης ἀκριβῆ ἀρσίαν. δέ-
λετ δὲ ἀκριβασία. Δμωσὶ δ' ἐποζύγιον.]
ταῦτα φησὶ τῆς τὸν ἀμπέλου εἰς τὴν ἄλλα τῆς
δενρῶν καταθέσιος· τὸ δὲ δηλόμενον, ὅτι τὸ φυτι-
κλωῶντας καὶ φυτελαύνοντας τὰς βάς ἐν αὐτῇ
τὰ δένδρα τρίζοντας ἀλοᾶν, ταῦτα δὲ πελάσιν
τοῖς δμωσὶ φράζειν ἐν τῷ τοπῳ τῷ ἀχρῷ τὴν
ἄλλα κατασκαμένους δυο ἔχοντι, τό, τε ἐνυδρ,
ὅ ὅτιν ἔυπνοον, καὶ τὸ ἐυζόχαλον, ὅ ὅτιν ἐμπλεόν·
αὕτη δὲ αἰνόμαλος ἡ πρὸς τὸ αὐδρωίζειν τὸν
ἀλώμενον καρπὸν ἐμτόδιον, αὕτη μὴ ἔυπνους,
ἐν αὖ ἔχοι τὴν ἀπὸ τῆς παρόχοντος ζύλλυψιν
ἐκ τοῦ σκεδασμοῦ τ' ἀχύρων. μὴ δὲ τὸ ἄλοον
θλῖψαι μηδὲν χρὴ, καὶ εἰς ἀγγεῖα τὸν καθαρὸν ἐμ-
βάλλειν ἀποδησαμένους ὀνηα πρὸς τὸ ἔτος. τὸν δὲ
καιρὸν εἰ) τοῦτον μὴ τοῖς Ὠρίωνος ἐπιτολαῖς,
καὶ τῷ ἀλωᾶν καὶ τῷ μετρεῖν, καὶ τῷ ἀποδησαμένους
οἴκοι, τὸν κατ' καιρὸν ἐπιγνόμενον καρπόν.

αὐτὰρ ἐπὴν δὴ Πάντα βίον.] ταῦτα καὶ
τὰ ἑπόμενα, ὅτι μὴ ἀναγκαῖον εἰς κτῆσιν
ἐμφύτων ὀργάνων διδάσκει, τὴν δυτικὴν, ἢ ἐσ-
θῆτα, τὴν πωλικὴν, ἐπάγει τὸ χρήσιμον λέγον-
τος· τῶν μὲν, τὸ μὴ ἔχειν οἶκον ἴδιον, ἵνα ταῖς προσέ-
χῃ τὸν νοῦν τῆς δ', τὸ μὴ ἀπορεῖν ἐν ταῖς
δεῖα μὴ ἔχουσι, ἵνα μὴ ἀσχολῆται ἐκεῖ τὴν πόρ-
πην. τῇ δ', τὸ ἀμαυτικὸν, ἵνα μὴ δι' ἀθύμιαν
μᾶλλον βλέφαρα, ἢ ὑπεγκύμονα οἶνον, ἢ δὲ μελι-
τοῦσαν δρέψει παῖδα γαμετὴν, ἀλλὰ τὸν τὸ δ' ἐ-
πιτερπέστατον, καὶ τὸν ἡδιφάγοντον ἄδρωπον φο-
βοῦν, ὃς ἀκίνητος ἀπολλύται, ἢ εἰς τὸ ζῶμα,
ἀλλ' εἰς τὸ τὰ τ' ἄλλα τυλεῖν. Οὔτ' ἄοικον.]
μᾶλλα ἔχοντα γυναῖκα μίαν συλλέγειν, ἵνα μὴ συ-
φασίου) ἐν τῷ ἀχρῷ ἡμερώσιτος.] ὁ ἀνὴρ
ὁ κλέπτης, ὁ τὰν ἡμέραν μὲν ὑπνῶν, τὰν δὲ
νύκτα ἀγρυπνῶν. Κόρτον τ' ἐποροῦντα.] ταῦ-
τα μὲν τὴν συγκαιομένην ἀναγκαῖα τὸ χειμᾶ-
σθος χρέος τῆς βοῶν καὶ ἡμιόνων ἀθροίσαι τρο-
φὴν, ὡς τὴν τῆς ἀνθρώπων. χειμῶνος γὰρ ὄν-
τος, ἄλλως τε καὶ σφοδροῦ, πρέφει ἀπὸ τῆς χώ-
ρας ἐκ ἔστι τὰ δρέμματα. χρήσιμον οὖν καὶ
χόρτον ἀποτυθεῖσι, καὶ συρφετὸν πυρφυλάσ-
σειν καὶ ἐχύρωσιν, καὶ τῆς τοιούτων. χρήσιμον δὲ καὶ ἐν τῷ
καιρῷ τούτῳ, καθ' ὃν ὑλέν ὅτι πορεῖν, ἀπα-
ναύειν τὰς βάς, ἵνα πάλιν ἀκμαιότερα τοῖς
ἄγουσι ὑποζυγίοισιν, ἐφ' οἷς ἔνιοι φεύγουσιν ἀμ-
πελους ἀποζυγίοισιν, ἐφ' οἷς ἔνιοι φεύγουσιν ἀμ-
πελους ἄλλους τόνους ἐ γαμετὴς, ἀποδιδόντες
εἰς οἰκοδομὰς καὶ μέριμναν ἕλξεως, καὶ τὰ τοιαῦ-
τα τῆς ἔργων, ὅτου καὶ σὺ πειῶν.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Ἡμος δὲ Κύλυμος.] ἡνίκα δὲ ὁ ἀκανθὸς
τῷ ἄνω ἀνθεῖ, ὁ καὶ Κύλυμος λεγόμενος, καὶ ὁ
ἀχεπὸς πέπλεξ ἐν δένδρῳ καθήμενος ᾄδει
πυκνὸν διὰ τῆς πτερύγων. ὅτω δὲ ᾄδει, πρέσον
ἑαυτὸν ἐν τῷ καιρῷ τὸ κοπτῆρ δέρες, καὶ ἐπ-
αύνε· τότε αἱ αἶγες εἰσὶ λιπαραὶ, ὡς ἤδη φαυ-
δεῖσαι τὸ θηλάζειν τὰς ἐρίφους, καὶ γαλυχεῖν, καὶ
ἐκ περιουσίας τροφῆς ἐδίνασι· καὶ ὁ οἶν τότε
ἄεσ-

αἴτης· καὶ δεδοκιμασμένης, ὡς ὁ διαφθαρήσῃ ἔτι, καὶ ἀξίνης ἡμίσοι, φθονέτκρυν παρελθών, καὶ χλωρὸν καὶ ἔαρ, καὶ ὅλη θέρος αὐξόμενος, καὶ μὴ βαπτὸς. αἱ δὲ γυμνῶτες τότε λαγόστρεπται μᾶλλον, καὶ καταφορώτεραι πρὸς σωτηρίας καὶ ἀφροδίσια· ὑχρότεραι γὰρ φυσικῶς εἰσι, καὶ ψυχρότεραι τῆς ἀνδρῶν, τότε τῷ ἡλιακῷ θερμῷ κατασήματι διακρατούμεναι, εἰς ἐξισωμασθεῖσαι ὑπ' ἀνδρῶν τὸ ἀφρόδισιον τῶν ὑχροτέρων ἐμφερεστέρας πρὸς τὰς ζωικοίας, καὶ ἐυκρατεστέρας γίνονται. ἀδυνατώτεροι δὲ οἱ ἄνδρες ξηρότεροι γὰρ ὄντες φύσει τῆς γυναικῶν, καὶ πρὸ πλείου ξηρανθέντες πίπτ ἀδύνατοι. ἐν δὲ τῷ χειμῶνι πλέον ἔχει ὧν ἐν τῇ γυναικῶν, ξηρότεροι ὄντες τῇ χειμερίᾳ ὑχρότητι ἐνδεεστέρᾳ. τὸ δὲ ἔαρ ἀνδρείων ἐπιμιξίας ἐφεδρείαν παρέχει. πλειστομορφείαν δὲ ἔτι μοι δοκεῖ, διακεκλασμένα ἀργῶς τὰ ἀνδρὸς καὶ γυναικός. ὑχρότατος] ὁ ἥκιστος Βορέου καὶ Αἰόλου ἐστὶν ἰδιόμασι τοῖς διάλεκτος.

Ζεφυρος] ὡς καὶ ἁπλῶς τοῦ ζωογόνου ἔστι τὸ ὑγρὸν τῷ κοινῷ αἰτίῳ. Ζεφυρος καλλίστου· τὸ γὰρ καὶ ἥκτος ἀφετήριον. εἴη πεδαίη τε σπαί] ἀπολαυσάμην ζωῆς. φαίνεται δὲ καὶ ἐν τραπέζῃ καὶ ἑαυτίοις αὐτῷ χαίρειν ὁ Ἡσίοδος. ἄκρα γὰρ φίτυον φύεσθαι δὲ ζωῆς ἡδίκης, καὶ ἐν ἀπολαύσει ἐδωδαλίοις καλῶν ζωῆς. Οὐκ ἐρέω δὴ, ἃ φασιν, ἑαυτίοις καὶ μαχόμενα, ἀλλὰ μᾶλλον ἀλλήλοις ζωμβέχοντα. ὁ γὰρ ἀνωτέρω εἶπε, ὅτι περὶ ἀμφὶς ἐν τῷ ὑγρῷ τῆς ἡμέρας μέρει. δύεις δὲ καὶ ζωάγε ἐπαρτὸν τοῦτο πάλιν ἐπιφέρων φησίν, ἐπὶ ἡμισείας ὥρας ἀνατεῖς δύεις. ὅτι δὲ ἡμισυδίστερον ἤδη τὸ τ' ἡμέρας μετάσημα, τότε εἰς τὰς ἀπολαυσάδας καὶ πλουσίους ἐπισίσχει ζωῆς, καὶ οὐκ ἔτι βύβλινον πῖνε, ἀπὸ βυβλίας ἐμπόλης Θρηϊκίας. ἢ ἐλαφρὸν καὶ ὑδατῶδη, κατ' ἐμέ, ἀπὸ τῆς Λ'σωπείου τῆς ἐπὶ τιλῶ Βίτλου καὶ Λίσσου· ἐκεῖ γὰρ ὑδρωπόῃ. τῶν γὰρ ἄλλων ἐν τῷ ἐπίσης, [τεῖς ὕδατος ἐπιχεῖν, τὸ δὲ τέτρατον ἵεμεν οἶνου.] τουτέστι, μεταμιόμενον ἔχε μίρος τοῦ οἴνου, καὶ τρεῖς μοίρας ἐξ ὕδατος, ἵνα ὑδαρὲς γένῃ. ἐν χειμῶνι δὲ δεῖν ἀκρατοτέρων ἐν θερμοτέρων τῆς οἴνου ἀρύσας. πεδαίη τε ζωῇ] πῆχυ σοί, δάκτυλος. τὸ γὰρ τῆ κοινῇ δεῖ συλλαβεῖν, καὶ γὰρ ἐν ἐστέρει, ὡς καὶ παρ' Ὁμήρῳ.

Οὐδὲ Σκάμανδρος ἔλιπε τὸν ὦν μόρον, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον.

Μᾶζα] τὸ ἄπαλον, ἀπὸ τοῦ μὰ ἄζα πις ἦν· ἡμῖν δὲ κεφαλὴ φησὶ τὸ παξαμάπον. Μᾶζα τ' ἀμολγαίη.] ὁ νεοφύεστος καὶ λεπτὸς καὶ πυρρὸς ἄρτος· παρὰ τὸ μαζῶ, τὸ ζυφῶ· ἢ ἀπὸ τοῦ μάσσω, τὸ μαλάσσω, ἄρτος ὁ, ὁ μέγας καὶ ἄρτος, καὶ οἱ ἀπὸ γραμματικῶν λεπτολόγοι, μᾶζα μᾶλλον καλῶς τὸ ξηρὸν καὶ στερεὸν ἀρτίδιον.

Μᾶζα τ' ἀμολγαίη.] ἄρτος χλωραῖος ἀμολγεῖ καὶ πεμπὶς ἀρμάδιος, ἢ γάλακτι πεφυρμένος.

σβεννυμπάων.] παυόντων τὸ θαλάζειν.

Καὶ βοὸς ἁλοφαγοῖο.] ἵνα φησὶν ἐχθὲς σοι (φησὶ) τράγος καὶ ἔριφος, καὶ χρέας, ὡς τε τοῦτο ἁδὺ ὀρεσιτρόφων καὶ ἀγελαίας καὶ ἀδαμάστου βοὸς στέαρ, ἢ παρθένου καὶ ἀτόκου, καὶ πρωτογόνων εἰφῶν χρέας, καὶ χαίρων ἔδει τῷ θέρει καὶ καθύμενος ζυφῷ, πρὸς ζεφυρίης αὔρας ῥέζας τὸ πρόσωπον, καὶ τὴν δ' ἄλλην καλὸν τὸν σῖτον ἐλοῦσι. Πῶς ὦ, ὦ Ἡσίοδε, ὁ σὰ μικρῷ φειλοχαιδίτος σὸς ἀδελφὸς καὶ πένης καὶ ἀγροῖκος, ἔξει τοιαύτης ζωῆς, ἃς μόλις ἔξεσι καὶ οἱ τῆς μοίρας ὄντες τοὺς χρείττους; βοὸς ἀγελαίας καὶ ἀτόκου χρέας καὶ πρωτοτόκων εἰφῶν χρέας; εἰ μὴ πω αὔριον αὐτῷ τὰ τοῦ Ἰοῦς περισύρηται θρέμματα, ἢ αἱ τῶ Ἐρεχθέως ἀγέλαι περιστυφόιτο, ἢ πᾶσα χλόη ἡ ἀγία Τεταίχμα τῷ Βασιλεῖ τῷ Ἀρταβάζου ᾖ, ὃς ἐκάστης ἡμέρας ἐν τῷ αὐτῷ χωρίῳ φόρον ἐλάμβανεν ἀργυρίου Ἀρταβάζῳ, ἵππον μέλανα, ἵππον δὲ τούτῳ φοράδα ἵππον ἐξακισχίλιαι τε καὶ μύριαι, κήλωνες δ' ἀκτακόσιοι, πλὴν μέν τι τῶν πολεμιστήρων· καὶ ἵπποι δ' ἐκατοικοί, οἷς μέλλει ὑπὸ φόρτα παταῖον χωρέων δμῳὰς τρέφειν. Τρεῖς δ' ὕδατος ἐπιχεῖν.] ἐπεὶ πίνομεν ἄφ' τούτου. Πρόκλος ὁ ἀριθμὸς φησὶ τὸ ἀρτίους καὶ ἀρτίους, πεζοστρτίους, καὶ ἀρτιπέδους, ἡμιολίους, καὶ ἐπιμορίτους, καὶ ἐπιμερείους, καὶ πολλαπλασίους, καὶ πολλαπλασιεπιμορείους, καὶ τὰ λοιπά, ὁπόσα μὴ ἐγκαίρως λέγομεν, καταφρεῖ μὲν τῶν νέων τοὺς ἀκοὰς, πειστέον δ' ἀπαιδεύτους ἐξηγητῶν· ὥσπερ αἱ ἐν τοῖς τείχεσι ἐπολλαπλάσεις, καὶ πυργοχρείσεις καὶ ζωγραφίαι τῶν λιθουργῶν καὶ τεκτόνων, τὰ ἄρρυθμά τε καὶ κακοσώδητα. ἵεμεν.] σείμεν, ἐμβάλλομεν. δεῖν δὲ διασωτέον τὸ ἵεμεν. καὶ ἐκεῖ διαγνώσεως δ' ὑδάτων, ὁ σοφὸς Πρόκλος ἔξω τῆ καιρῷ φιλοσοφεῖ. κεῖν δὲ ἐπαινῶ, ἐκεῖ ὑδροσκοπικῶν

Ἡσίοδος

Ἡσίοδος διαλέγεται. ἐπεὶ οὖν δεῖ πάντων ἐμπίσους, ἃ πραγτεία ψευδεῖ, φησὶ γὰρ τὸν ἐξήγησιν ζωτικήσειν, δείξομεν ἀκριβέστερον, ἵν' εἰδῇ τις ὁπόσας ὁδροσκοπικὰς βίβλους ἀνεγνώκαμεν τῶν παλαιῶν, ἐξ ὧν δὲ καὶ ἑτέρας πατρίας, καὶ ἀκριβείας χάριν, φέρωμεν ὠφέλειαν. ἔξω γὰρ καιρὸν περὶ τῆς τοῦ ὕδατος διαγνώσεως ἔν τε τοῖς ἡμῖν τοῖς Προκλείοις ἐποιησάμεθα· ἄριστον ὕδωρ, ὃ ταχὺ θερμανθὲν ταχέως πάλιν ἐκπολυχθῇ. Δημήτηρος ἱερὸν ἐντεῦθεν.] τὸ ἱερὸν ὄρος τῆς Δήμητρος, ἤγουν τὸν σῖτον. Δήμητρα γὰρ φησιν, ἢ τὴν γῆν, ἢ τὴν Διονύσου Οἰνοπίδος γυναῖκα, ἢ τὴν φυτείαν καὶ γεωργίαν μετὰ Διονύσου πεφυτευκέναι ἐδίδαξε. τὴν γὰρ τῆς Κόρης καὶ Δήμητρος ἱστορίαν κατ' ἀρχὰς τῆς βίβλου καὶ μυθικῶς εἴπον καὶ ἠλληγόρησα.

Ἔνθ' αὖ πρῶτα φανῇ βοώπις Ὠρίων.] ὁ σοφὸς Πρόκλος ἀριθμῷ καὶ ὑδροσκοπῶν, ἐν οἷς φησὶ δεῖ, τὰ χρειώδη καὶ ἐξηγήσεως χρῄζοντα ἀφαιρεῖται, ὡς γὰρ τὴν Ὠρίωνος ἀναιτολήν. ἀλλ' ἡμεῖς οἱ μηδὲν εἰδότες τοιοῦτον σοφόν, οὐδὲ καὶ ὁ Πρόκλος, ἢ μὴ μυθικῶς ἢ Ὠρίωνος ἱστορίαν, ὅτι καὶ χιονηρὸς Βοιώτης ὢν, ὡς Τίτιος καὶ Εὐρυάλης ὁ Μίνωος διωκόμενος ὑπ' Ἀρτέμιδος ἢ αἰτήσῃ, σκορπὸν ἀναδύσας, ἀναδραμόντα μαθηματικωτέρως ἂν διέξομεν· πλὴν σαφῶς τὴν τότε ἐπτολιὴν, μὴ μακρολογήσαντες, καὶ ὡς τῆς ἐπιβόσεως διδόντος μακρηγορεῖν.

Δέκα μὲν πεσέτην ὀδύσσεται ἡμερῶν δρόμοι,
Ἐξ Ὠρίωνος φαίνοντος ὑπὸ κῦμα.
Οὕτως ἔφη μὲν καὶ σαφῶς καὶ Σωτάμων.
Εἰ δ' αὖ θελήσει τις παρεκτείνω πλέον,
Ἥλιος εἰσβὰς ταυρικὰς δρόμους πρίχα

Τοιῶν δικαίων ἡμερῶν πρίχα δρόμος,
Καὶ ἑπτὰς ἐν' αὐτοῖς φωσφόρους ἡμέρας
Τροπὰς θλαύσειν ἀρχὴ διεκπίπτους.
Αὐτὰν δ' ἑνῶνδε καὶ δὲ τὴν διεκπόπτων,
Πυρὰ δεχμώσης ἡμερῶν δεκανίδος,
Ἐπτολιὰ δείκνυσι λαμπρὰ Ὠρίων.
Ἐντεῦθεν ἑξάκυκλος ἡμερῶν δρόμος.
Δυὰς δὲ λοιπὸν ὁ καθ' ἑσπέρην ὄρθρος.
Ἐξ οὗτος, πρυσοῦς δὲ πρὸς κυνὸς φάσιν
Ὅλην τεσσαρακοντὰς ἡμερῶν ἀφεῤῥάει.
Καὶ τί πλατεῖαι τὰς δρόμους τῆς ἀστέρων,
Εἰδὼς ἀκριβῶς ἀστρικὰν πᾶσαν θέσιν;
Σημεῖα τὰ λοιπὰ, μὴ δοκοῦσι συγγράφων.

Μέτρα δ' ἐν κομιδαῖς] μοδιαίαν ἢ καρικὴν ἀποκλίνουσαν ἢ σῖτον ἐν τοῖς σοῖς πλατείαις. ἐντεῦθεν, κοινῶς μετρήσεις ὑπάρχουσι μεδίμνοις ἐμφόροις· αὐτὰρ ἐπιλοὶ δὲ.] ἐπιλοὶ δὲ ἢ ἀνδρεσαυλίσεις πᾶν σὺν γεωργικῷ ζωτεύσει πρὸς τὸν βίον καὶ τὴν ζωὴν, κτῆσιν καὶ μίσθιον ἔχουσιν, καὶ μισθὸν ἔχοντα· ἢ ὁ μὴ ἀναλίσκων τι τῆς οἰκίας, ἐς τὸν ἴδιον οἶκον ἀναλαμβάνει, ἢ ἢ ἐς τὸν ἀναλίσκει· τοῦτο γὰρ σημαίνει τὸ ἀναφορτις. βαιὸν δὲ, ἀπὸ τῆς βοὸς τῆς ἐχούσης ἀναβαίνειν ἀστέρα, ἤγουν θλίμματα. καρχαρόδοντα.] ἐξυδόντα, δηκτικὸν, εἰς τὸ ἀκούειν τὰ ἡμεροκοίτας, ἤγουν τοὺς κλέπτας. Χόρτου δ' ἐνομίσαμεν.] χόρτον τὴν ἄχορτον ἔσθιε, ἵνα τοῖς σοῖς βόσκωσιν ἢ δι' ὅλου τοῦ ἔτους ἀρκέσῃ βοσκὴν ἔχειν· ἢ μὴ τὸν σπείρειν τοὺς γεωργοὺς βόας καὶ τοὺς οἰκέτας ἀναπαύσας τυχεῖν, καὶ μὴ καταπονῶσι ἔτι αὐτοὺς, ὥσπερ τινὲς τῶν βαρυτάτων δεσποτῶν ἔργοις ἑτέροις, ἵνα πάντα ἔχῃς αὐτοὺς ἀπεργάζεσθαί σοι χρησίμους.

Εὖτ' ἂν δ' Ὠρίων καὶ Σείριος εἰς μέσον ἔλθῃ
Οὐρανὸν, Ἀρκτοῦρον δ' ἐσίδῃ ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
Ὦ Πέρση, τότε πάντας ἀποδρέπεν οἴκαδε βότρυς·
Δείξαι δ' ἠελίῳ δέκα τ' ἤματα καὶ δέκα νύκτας,
Πέντε δὲ σκιάσαι, ἕκτῳ δ' εἰς ἄγγεα γλεῦκος
Δῶρα Διωνύσου πολυγηθέος. αὐτὰρ ἔπειτα
Πληϊάδες θ' Υάδες τε, τό τε σθένος Ὠρίωνος
Δύωσιν, τότ' ἔπειτ' ἀρότοιο μεμνημένος εἶναι
Ὥρεσιν. πλεῖον δὲ καὶ χθονὸς ἀρμενος εἶη.

Quum vero Orion & Sirius in medium venerit
Cælum, Arcturum autem inspexerit rosea digitis Aurora,
O Perse, tunc omnes decerpe domum vuas:
Exponito veto soli decem dies, totidemque noctes.
Quinque autem adumbrato, sextoin vasa hauricto
Dona lætitiæ datoris Bacchi. Sed posquàm vtique
Pleiadesque Hyadesque ac robur Orionis
Occiderint, tunc deinde arationis memor esto
Tempestiuæ. annus vero per terram accommodus sit.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Εὖτ' ἂν δ' Ὠρίων.] ὀπλωίκα δ' ἂν ὁ Ὠρίων καὶ ὁ Σείριος, ἦγεν ὁ ὅτι τῆς χθὼν τὸ κυνὸς ἀστὴρ (ἐγγὺς γὰρ ἀλλήλων ὁ Κύων καὶ ὁ Ὠρίων) εἰς μέσον ἔλθῃ τὸ ὑετοῦ, αὐτὶ τοῦ εἰς τὸ μέσον τοῦ ὑετοῦ τετάσῃ μεσουρανίσῃ. † Ἀρκτοῦρον ἢ ἴδῃ ῥοδοδάκτυλος Ἠώς, ἤγουν ἡ λαμπρὰ, καὶ τηρῇ. αὐτὶ τοῦ, ἡ Ἀρκτοῦρος ἢ ἐπιτείλῃ τὴν ἑῴαν ἐπιφαύσῃ, τουτέστιν ὅταν ὁ ἥλιος ὅτι τὸν Ζυγὸν μεταζῇ. τότε γὰρ ἑῴα ἡ παρθένος ἀφίχεται ἢ ὅτι ὁ Ἀρκτοῦρος ὁμοταγὴς. μεσουρανεῖ ἢ ὁ Ὠρίων τῷ τετάρτῳ ζῳδίῳ, ἀπὸ ἡλίου πλησιάζων τοῖς Διδύμοις. ἀεὶ γὰρ ἓξ ζῳδία ἀπέχει ἀπὸ γῆν, καὶ ἓξ ὑπὲρ γῆν, μεσουρανεῖ δὲ τὸ τέταρτον ἀπὸ ἡλίου ζῳδίον, τότε (ὦ Πέρση) πάντας τοὺς βότρυς ἀποδρέπου, ἤγουν τέμνων, κόμιζε εἰς τὸν οἶκόν σου δεῖξον δὲ τῷ ἡλίῳ ὅτι δέκα τὰ ἡμέρας καὶ ὅτι δέκα νύκτας. ζυμυπάγει δὲ καὶ τὰς νύκτας τῷ λόγῳ, ὡς ἑπομένας ταῖς ἡμέραις ἐξ ἀνάγκης. ἐγὼ δὲ δὴ καὶ κατ' αὐτὰς δυνατὸν τῷ ἡλίῳ δεικνύναι τοὺς βότρυς, ἐκ ὅντος ἡλίου. ὅτι πέντε δὲ ἡμέρας συσκίασον, ἤγουν ἀπὸ ζυγοῦ θές. μὴ τὸ δεῖξαι αὐτὸς τῷ ἡλίῳ. χρὴ τῷ ἑκτῷ δὲ ἡμέρᾳ, εἰς τὰ ἀγγεῖα ἀφύσας, ἀντὶ τοῦ ἀποβλύσας ἄρυσαι τὰ δῶρα τοῦ Διονύσου τοῦ πολυγηθέος, ἤγουν τοῦ πολλῆς τέρψεως αἰτίου. αὐτῷ ἑπῶν δή.] ἐπιδαὶ ἢ δὴ αἱ Πλειάδες τε καὶ αἱ Ὑάδες. καὶ τὸ αὐτοῦ τοῦ Ὠρίωνος, ἤγουν ὁ Ὠρίων φερεσχικῶς, δύωσι, τῷ ὥραν δυσὶν ὁπλοῖν δύσιν, τότ' ἔπεται αὐτὶ τοῦ πάλιν ἀρότου μεμνημένον ἔσο ἀρότου, ἤγουν ἐγκαίρου. ὁ πλείων ἢ ἤγουν ὁ ἐνιαυτὸς, ἁρμόδιον οὖν, αὐτὶ τοῦ ἔτος, χρὴ χθονός, αὐτὶ τοῦ ὅλης τῆς γῆς ἔργον.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Εὖ τ' ἀπὸ Ὠρίωνι καὶ Σειρίῳ.] σαφῶς ἐν τούτοις τὸν ὅτι τῆς χθὼν τὸ κυνὸς Σείριον λέγει, σωστάξας αὐτὸν τῷ Ὠρίωνι· καὶ τούτων μεσουρανούντων, εἶπεν ἕως ἐπιτέλλειν τὸν ἀρκτοῦρον. ἐν τούτῳ δ' ἂν τῷ καιρῷ, ὅς ὅτιν ἥλιος ζυγὸν μεταβαίνοντος καὶ τῆς παρθένου ἑῴας ἀνιχνύσης, ἢ παρανατέλλει ὁ ἀρκτοῦρος, κελεύει τοὺς βότρυας τέμνειν· καὶ γὰρ ὁ ἀνατολικὸς καλούμενος ἕως τότε γίνεται σαφὴς. ἄλλως. ἔτος τὸν κυνὸς Σείριον. ἐγγὺς γάρ ὅτι τῷ Ὠρίωνι. ἀεὶ δ' ἓξ ζῳδία ἀπὸ γῆν ὅτι, καὶ ἓξ ὑπὲρ γῆν μεσουρανεῖ ἢ τὸ δ' ζῳδίον, ἀπὸ ἡλίου εἰς τὸ ἀνατολικὸν τοῦ ζῳδίων μεταξύ μένον, διὰ τὸ ἑαυτοῦ ἀρότου πυκνοῦσθαι τὸν ἥλιον πρὸς τὸ ἄλφι. ὅταν οὖν γήινος ὁ ἥλιος ἐν τῷ Λέοντι, ἢ ὁ παρθένῳ, διὰ τὸ τὸν Ὠρίωνα Ταύρῳ καὶ Διδύμοις πλησιάζειν, τότε ὀπιτήδειον σπυγᾶν. ὁ δ' Ἀρκτοῦρος ὁμοταγὴς τῇ παρθένῳ. ἔστ δ' ὁ Σκορπίος ὁμοταγὴς τῷ Ὀφιούχῳ, ὁ καὶ δύο ζῳδίων κατέχων τόπον, ὅτε φαίνων ἦ, τουτέστιν ὁ ἥλιος γήινος ἐν Διδύμοις καὶ ἐν Καρκίνῳ (ἡ δ' καφαλὴ αὐτοῦ θεὸς τῷ Ταύρῳ κεῖται, ὁ δ' ὦμος θεὸς τοῖς Διδύμοις) τότε ἐπιτήδειον ἀροτείαν. Δεῖξαι δ' ἡλίῳ.] τοὺς βότρυς ἐντεμόντες ἐπίδειξον ὅτι τὸν ἥλιον, ἐξισμάζοντες αὐτῶν διὰ τὸ ἡλιῶσιος τὸ λεπτὸν καὶ ὑδαρὲς καὶ ἐυτρεπτον. καὶ σκάλλειν οὕτω φιλοπαιδεύειν. μὴ δ' οὕτω ἐν τῇ σκιᾷ πάλιν διετίθευτο μαχαιρώμενα πυκνωθῆναι τὸν καρπὸν μὴ τῷ ἡλίῳσιν, τῷ ζέσιν ἐξισώμενοι τῷ ἀπ' αὐτοῦ διὰ τῆς σκιᾶς, καὶ τῆς ἐν αὐτῇ ψύξεως. καὶ τέτον ἔτος ἐπάτων ἐκβλίζοντες τὸν οἶνον, ζωεσῶτα λοιπὸν καὶ ἔυπνον ἔχειν νομίζοντες. ὁ δὴ καὶ ὁ Ἡσίοδος ὑφηγεῖται διὰ τέτων, δέκα ἡμέρας λέγων ἁπλῶσαι τῷ σαφυλὴν ἐν τῷ ἡλίῳ καὶ ἐν τῇ σκιᾷ καὶ τότε πατῆσαι.

αὐτὰρ ἐπῶν δὴ.] τῇ ἀρχῇ τὸ τέλος συνῆψε τὴν γεωργικῶν ἔργων, τῷ ἄρότρῳ τὸ ἄροτρον· καὶ γὰρ ἤρξατο ἐντεῦθεν ἀπὸ τῆς δύσεως τῆς Πλειάδων καὶ ἀρότρου, καὶ κατέληξεν εἰς αὐτά. διὸ καὶ ἐπήγαγε διὰ πάντων διεξῆλθον, ὅπ ὁ πλείων, ὅς ὅτιν ὁ ἐνιαυτὸς, τῆς ὅτι γῆς ἔργων ἔτος ἂν ἔχοι τέλος ἐναρμόνιον. πλείων ἢ ὁ ἐνιαυτὸς, ὡς τὰς ἡμέρας συμπληρώσας, καθ' ἃς τῷ γεωργίαν δεῖλε. τὸ ἢ ἐνιαυτὸν ὅτι ναυτιλίαν μέτεσιν, ὡς καὶ ταύτης διαμένης βίον πλείω ἢ. εἰ καὶ ἡ γεωργία φρεπωδεστέρα χθονίοις ἡμῖν ἔπος ἐστίν. καὶ ἐκ γῆς τρέφειν τὴν γεννησαμένης ἡμᾶς ὀφείλεσι. διὸ καὶ τῷ εἰσβολῇ τῆς ναυτιλίας ἐκ ἔτος ἐποιήσατο τοιούτῳ, ὡς τῆς γεωργίας, ἁρπαγὴς αὐτῆς ὑπάρχον. ἄρμενον οὖν.] ἐὰν ταῦτα πείθησι, ὁ ἐνιαυτὸς (φησὶν) ὅλον ἁρμόδιον ἔσαι. πλείων ἢ ὁ ἐνιαυτὸς, ἀπὸ τοῦ πάντα πεπληρῶσθαι, ἢ ὑπὸ τῆς Πλειάδων. ἐξ αὐτῶν γὰρ οἱ σοχασμοὶ τοῦ τότε δεῖν καὶ σπείρειν καὶ θερίζειν.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Εὖτ' ἂν δ' Ὠρίων καὶ Σείριος.] ἤτοι ἢ ὁ

Ὠρίωνα μισεραπήσῃ, ἢ ὁ Κύναρ⊙. ὀλίγον γὰρ ἀπέχουσιν ἀπ' ἀνάλωσιν διάστημα. ὁ Ἄρκτος⊙ ἢ ὁ τῆς ζώνης τῆ Ἀρκτοφύλακι⊙ λαμπρὸς ἀστὴρ, ὁ ἢ ἰωσφόρ⊙ καλούμενο⊙, ἀνατείλῃ ἑώαν ἀνατολήν· ἢ πε γίγνε⊙ μὴ ἐκκαιδεκαήμερος τῆς τῶ χωὸς ὀπωπολῆς, ἤγουν μὴ Αὐγούστου ἡμέραν ἐνάτην· τότε (φησὶν) ὦ Πέρση, τὰ ἀγυγητὰ μέμνησο. ἔστι ἢ ὁ μάτα⊙ ἢ ἀδικὸς ὁ Ἡσίοδ⊙ βαπάσῳ ἢ ἰδιώτῃ ἀνδρὶ ὅτι τῷ ἀδελφῷ, θέρους ἢ ἀγυγητοῦ ἢ τῆς τοιούτου ἁπάντων σαφεστάτων ὄντων ἐπέγραψε ἀσαφῆ τὸ τεκμήριον. ἃ καί πως τῆς ἀκολούθου ἠγνόηται; οἶμαι ἢ ἢ Ἡσιόδῳ αὐτῷ. ὃ γὰρ αὖ Αὐγούστῳ ἀγυγαῖ παρεκελεύετο. Μεσοπαίημα δέ ἐστι, (ὡς ἀφωλιῶ ἐδίδαξα στοιχηδὸν,) ὅταν ἐνενήκοντα μοίρας ἀπὸ ἡλίου ἀστὴρ ἀνατείλῃ· τοιοῦτον, ὅσα πρία ὅλα ζῴδια ἀποδέχεται τὸν ἥλιον. ἀεὶ γὰρ καθ' ἕκαστον συζυγίαν ἓξ εἰσὶ ζῴδια· ἀπὸ τὸ κάτω ἢ ἀπὸ γλῶ ἡμισφαίριον· τὰ ἢ ἕτερα ἓξ· ἀπὸ τὸ ἄνω ἢ ἀπὸ γλῶ. τότε ἔν ὁ Ὠρίων τέσσαρα ὅλα ζῴδια ἀποκαθέλλων τῷ ἡλίῳ μισεραπεῖ ζαὶ τῷ Ταύρῳ ἀναφερόμενο⊙. ὁ ἢ ἥλι⊙ μὴ Ταῦρον, Δίδυμος, Καρκῖνον σὺν τῷ Λέοντι ἀναφέρεται.

Δεῖξαι δ' ἀέλιο.] κατίκμασον ἢ τὰς βότρυς ἀποτιμῶν ἐν ἡλίῳ, ἡμέρας ἑ. ἢ πέντε πάλιν ἐν ζηρῷ τόπῳ κατάθες, ἵνα μετέωρ⊙ ἀέρ⊙ καταάξωσιν. ἔπειτα ἢ συμπατήσας αὐτὰς οἰνοπότησον ἐν πίθοις ἀπαρυσάμενο⊙. ἢ τὸ ἀπὸ τοιαύτης οἰνοποσίας διδάσκειν τὸν Πέρσην μέτριον, ἢ παρεμφερὲς τοῖς ἀπὸ τῆς Πλάτων⊙. ἔτι γὰρ Πέρσης, ἐπὶ δὲ Ἡσίοδ⊙ πιστὸν οἶνον εἰργάσατο, οἶμαι, ἢ δὲ πιπώσκει.

Διοπύσε.] τὸ ὃ ἢ μικρὸν χαρόμενον ἀπὸ τῆ ῦ ἐκτείνεται· Ἀττικῶς ἢ μέγα χάρεται.

Πληϊάδες δ' Ὑάδες τε.] ἀπὸ τούτου ἀρξόμεθα. Ὑάδες ἢ λέγονται, ὡς τῷ ῦ στοιχείῳ ἐοικυῖαι, ἢ ὡς ὄμβρων ποιητικαί. δωσόμεν γοῦν τῷ ἐναντίαν λύσιν τούτων, ἀπὸ καλὸν ἀρετὴν, ὡς κατ' ἀρχὰς ἔφαμεν. Πλείων, ὁ χρόν⊙, ἀπὸ τῦ πάντα πληροῖ. αὐτὰς γάρ ὅτι πατὴρ πάντων. ἢ ὁ συμπληρώμεν⊙ εἰς πόρον ἢ θέρ⊙ ἐκ τῶν Πλειάδων· ἢ ὁ ἐκ πολλῶν ζωῶν, ἢ εἰς πολλὰ διηρημέν⊙· λέγω δὴ, καιρὸς, μῆνας, ἑβδομάδας, ἡμέρονυκτα, ὥρας, λεπτὰ, δευτερόλεπτα.

Εἰ δέ σε ναυτιλίης δυσπεμφέλου ἵμερος αἱρεῖ,
Εὖτ' ἂν Πλειάδες σθένος ὄβριμον Ὠρίωνος
Φεύγουσαι πίπτωσιν ἐς ἠεροειδέα πόντον,
Δὴ τότε παντοίων ἀνέμων θύνειν ἀῆται.
Καὶ τότε μηκέτι νῆας ἔχειν ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ·
Γῆν δ' ἐργάζεσθαι μεμνημένος, ὡς σε κελεύω.
Νῆα δ' ἐπ' ἠπείρου ἐρύσαι, πυκάσαι τε λίθοισι
Πάντοθεν, ὄφρ' ἴσχωσ' ἀνέμων μένος ὑγρὸν ἀέντων·
Χείμαρον ἐξερύσας, ἵνα μὴ πύθῃ Διὸς ὄμβρος.
Σκεύεα δ' ἐπάρμενα πάντα τεῷ ἐνικάτθετο οἴκῳ,
Εὐκόσμως στείλαντα νεὸς πτερὰ ποντοφόροιο.
Πηδάλιον δ' εὖ θέσθαι ὑπὲρ καπνοῦ κρεμάσασθαι·
Αὐτὸς δ' ὡραῖον μίμνειν πλόον, εἰσόκεν ἔλθῃ.
Καὶ τότε νῆα θοὴν ἅλαδ' ἑλκέμεν ἐν δέ τε φόρτον
Ἄρμενον ἐντύνασθαι, ἵν' οἴκαδε κέρδος ἄρῃαι·
Ὥσπερ ἐμός τε πατὴρ καὶ σός, μέγα νήπιε Πέρση,

Quod si te nauigationis periculosæ desiderium ceperit,
Quando vtique Pleiades robur validum Orionis
Fugientes, occiderint in obscurum pontum,
Tunc certe variorum ventorum stridunt flaminæ.
Et tunc ne amplius naues habe in nigro ponto.
Terram autem operari memor esto, ita vt te iubeo.
Nauem vero in continentem trahito, munitoque lapidibus
Vndiquaque, vt arceant ventorum robur humide flantium,
Sentina exhausta, vt ne puttefaciat Iouis imber.
Instrumenta vero cõgrua omnia domi tuæ repone,
Recte contrahens nauis alas pontigradæ.
Clauum vero fabrefactum super fumum suspendito.
Ipse autem tempestiuam exspectato nauigationem dũ veniat.
Tuncque nauem celerem ad mare traito. intus vero onus
Aptum imponito, domum vt lucrum reportes:
Quemadmodum meusque pater, & tuus, stultissime Perſa,

Πλωΐζεσκε.

Πλωΐζεσκεν νηυσὶ, βίου κεχρημένος ἐσθλοῦ.
Ὅς ποτε καὶ τηῦδ' ἦλθε πολιὸν δι' ὦκα θάλασσαν,
Κύμην Αἰολίδα προλιπὼν, ἐν νηὶ μελαίνῃ,
Οὐκ ἄφενος φεύγων, οὐδὲ πλοῦτόν τε κἠ ὄλβον,
Ἀλλὰ κακὸν πενίην, τὴν Ζεὺς ἀνδράσι δίδωσι.
Ναίσκε δ' ἄγχι Ἑλικῶνος αἰζηρῇ ἐνὶ κώμῃ
Ἀσπάρτῃ χεῖμά κακῇ, θέρεϊ ἀργαλέῃ, οὐδέποτ' ἐσθλῇ.
Τυὼ δ' ὦ Πέρση ἔργων μεμνημένος εἶναι
Ὡραίων πάντων, περὶ ναυτιλίης δὲ μάλιστα.
Νῆ' ὀλίγην αἰνεῖν, μεγάλῃ δ' ἐνὶ φορτία θέσθαι.
Μείζων μὲν φόρτος, μείζων δ' ὅτι κέρδεϊ κέρδος
Ἔσται, εἴ κ' ἄνεμοί γε κακὰς ἀπέχωσιν ἀήτας·
Εὖτ' ἂν ἐπ' ἐμπορίην ζώῃς ἀεσίφρονα θυμὸν,
Βούλῃαι δὲ χρέα τε φεύγειν καὶ λιμὸν ἀτερπῆ.
Δείξω δή τοι μοῖραν πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
Οὔτέ τι ναυτιλίης σεσοφισμένος, οὔτέ τι νηῶν.
Οὐ γὰρ πώποτε νηῒ γ' ἐπέπλων εὐρέα πόντον,
Εἰ μὴ ἐς Εὔβοιαν ἐξ Αὐλίδος, ἣ ποτ' Ἀχαιοὶ
Μείναντες χειμῶνα πολὺν σὺν λαὸν ἄγερθεν
Ἑλλάδος ἐξ ἱερῆς Τροίην ἐς καλλιγυναῖκα.
Ἔνθάδ' ἐγὼν ἐπ' ἄεθλα διάφορος Ἀμφιδάμαντος
Χαλκίδα τ' εἰσεπέρησα. τὰ δὲ προπεφραδμένα πολλὰ
Ἆθλ' ἔθεσαν παῖδες μεγαλήτορες. ἔνθά με φημὶ
Τύμνῳ νικήσαντα φέρειν ἐρίπολ' ὠτώεντα.
Τὸν μὲν ἐγὼ Μούσῃσ' Ἑλικωνιάδεσσ' ἀνέθηκα,
Ἔνθά με τοπρῶτον λιγυρῆς ἐπέβησαν ἀοιδῆς.
Τόσσον τοι νηῶν γε πεπείρημαι πολυγόμφων.
Ἀλλὰ καὶ ὡς ἐρέω Διὸς νόον αἰγιόχοιο.
Μοῦσαι γάρ μ' ἐδίδαξαν ἀθέσφατον ὕμνον ἀείδειν.

Nauigabat nauibus, victus indigus boni.
Qui olim & huc venit immensum pontum emensus,
Cumæ Æolidæ relicta, in naui nigra:
Non reditus fugiens, neque opulentiam ac facultates,
Sed malam paupertem, quam Iupiter hominibus dat.
Habitauit autem prope Helliconem misero in vico
Ascra, hyeme malo, æstate autem molesto, nunquam bono.
Tu vero o Persa operum memor esto
Tempestiuorum omnium: de nauigatione vero maxime.
Nauem paruam laudato, magnæ vero onera imponito.
Maius quidem onus, maius vero lucrum ad lucrum
Erit: si quidem venti malos abstineant flatus:
Quando ad mercaturam verso imprudente animo,
Volueris & debita effugere, & famem inamœnam.
Ostendam autem tibi modos multisoni maris:
Etsi neque nauigandi peritus, neque nauium.
Neque enim vnquam naui profectus sum ad latum mare,
Nisi in Eubœam ex Aulide, vbi quondam Græci
Expectata tempestate, magnum collegerunt exercitum,
Græcia e sacra ad Troiam pulchris fœminis præditam.
Illuc ego ad certamina strenui Ampidamantis,
Chalcidemque traieci. prædeliberata vero multa
Certamina instituerunt iuuenes magnanimi: vbi me dico
Carmine victorem tulisse tripodem auritum.
Quem ego quidem Musis Heliconiadibus dicaui,
Vbi me primum sonorum aggredi fecerunt cantum.
Tantum nauium expertus sum, multos clauos habentium.
Sed tamen dicam Iouis consilium Ægiochi:
Musæ enim me docuerunt diuinum carmen canere.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Εἰ δέ τι ναυτιλίης.] εἰ δέ σε ὀλιγωρία κρατεῖ τῆς ναυτιλίας τῆς κακῆς παραπεμπούσης. τοῦτο γὰρ τὸ δυσπεμφίλιον, ὀνομάζει αἱ Πλειάδες. τὸ φοβερὸν δίνῳ τῷ Ὠκεανῷ φεύγουσι, διὰ τῷ τὸν Ὠκεανὸν φοβερὸν εἶναι, πάντων εἰς τὸν ἡροειδῆ φόρτον, ἤγουν τὸν Σκορπιόν. ἀπὸ γὰρ τῆ σκορπιοῦ καὶ ὁμιχλώδης, τουτέστιν ὀμιχλώδη ἀὴρ αἱ Πλειάδες δύουσι τῷ ἑῴαν δύσιν, φεύγουσαι τὸν Ὠκεανὸν, περιδινοῦσι γὰρ αὐτῷ, ὅτε αὐτὰς δίθυς μετ' αὐτὰς δύσει· εἰς δυσκλεῖν αὐτὰς μὴ θέσθαι φεύγειν, ἤτοι ἡ ταύτας

δύειν. Δὴ τότε πάντων ἀνέμων θύειν ἄρτι.] ἀντὶ τοῦ πρὸ τῆς θύειν. τετέσι ζεφύρου κινοῦντος. καὶ τότε μηκέτ' ἔχε νῆα ἐν τῷ σώτῳ τῷ οἴνοπι, ἤγουν τῷ μέλανι. τὸν γλίσχρον δ' ἐργάζου, καθά τε καὶ ὧδε ἐργαζέως μεμνημένος, ἤγουν ἐν τῇ μνήμῃ φυλάττων τὸν ὧδε τόπον διδασκαλίαν. τὸν γὰρ δὴ ἐπ' ἠπείρου ἕλκυσον, καὶ πύκασον, ἤγουν ἀσφάλισαι αὐτὸν πάντοθεν λίθοις, ἵνα ἐπέχωσι τὸ μέν τοῦ πνεύματος τοῦ ἀνέμων τοῦ ὑγρὸν πνεόντων, τοῦ κατάξαι αὐτόν. τὸν χειμάρρουν ἐξορύσας, ἤγουν ἐκβαλών, ἵνα μὴ σύθῃ αὐτὸ ἤγουν σήπῃ ὁ τοῦ Διὸς ὄμβρος ζωὶς ἄμετρος ἐν αὐτῷ. χειμάρρους ἡ λέγεται ὁ πάσαλος ὁ ὑπὸ τῶν τρίπτων, ἤγουν ξαιρεμένου, τὸ ὕδωρ ἐπιχαρεῖ καλεῖται καὶ διδιαῖος. τὰ ὅπλα τὰ πάντα τὰ ἁρμόδια τῇ νηΐ, ἤγουν τὰ ἴσα, τὰ ἰσία, τὰς κάλως, καὶ τὰ τοιαῦτα, τῷ σῷ οἴκῳ ἐγκατάθου· δίτα κατὰ σολίσας, αὐτὶ τοῦ συσκιάσας. δίτρεπίσας τὰ περὶ τῆς νηός, τετέσι τὰ ἰσία, ὅπου διὰ τούτων κινεῖται ἡ ναῦς ἀνιπτωμένων, ὡς διὰ τῶν πτερῶν οἱ ὄρνιθες. τῆς πορπόρης, ἤγουν τῆς τὰς θαλάσσας ῥώσης. τὸ παράλιον ἡ τὸ καλῶς εἰργασμένον ἐπάνω τοῦ καπνοῦ χρέμασον, ἵν' ἀπόθηται τὸν ἑαυτοῦ νοτίαν. ζωὴ ἡ αὐάμενε ἔγκαιρος πλοῶ, ἕως ἂν ἔλθῃ ἤγουν ἔστῃ. καὶ τότε ἕλκε εἰς τὰ ἄλα νῆα θοήν. θοὸν τὸ κατὰ κίνησιν ὀξύ, καὶ τὸ κατὰ χῆμα· αἱ νῆες ἡ καὶ κατ' ἀμφότερα ἂν λέγοιντο θοαί. ἐν αὐτῇ ἡ τὸν φόρτον τὸν ἁρμόδιον, ἤγουν τὸν ὀπτιμάτειον εἰς τὸ διακαμφθῆναι εἰς ἄνω τὸν τόπον καὶ μὴ φθαρῆναι, καὶ εἰς τὸ ἐκβληθῆναι ἐν αὐτῷ ἐκτιμάσῃ, αὐτὶ τοῦ διηρεπισμένον ἔχων ἔνθα, ἵνα εἰς τὸν οἶκόν σου κέρδος ἄρῃ, αὐτὶ τοῦ λαβὼν κομίσῃς. ὥσπερ ἐμός τε καὶ ὁ σὸς πατὴρ μέγα νήπιε Πέρση, ἤγουν μεγάλως ἀνόητε Πέρση. ἔπλει ἐν ναυσὶ, βίᾳ κεχρημένος, ἤγουν χρείαν ἔχων, ἐνθάδε, τετέστιν ἀγαθοῦ καὶ δικαίου. ὃς πατὸς καὶ ὧδε ἦλθεν ἐν νηὶ μελαίνῃ πολὺ πόντον διαπερᾶσας, κατὰ ἰσθμὸν τὸν κώμην τὸν Αἰολίδα. Οὐκ ἄφενος φεύγων, οὐδὲ πλοῦτον τὸν καὶ ὄλβον] ἐκ θεσπεσίου, ἀλλὰ κακὸν πενίαν, ἣν ὁ Ζεὺς δίδωσι τοῖς ἀνθρώποις. τετέστιν, ὁ πλούσιος ὢν ἔφυγε, ὅθεν πολλοὶ πλοῦσι φεύγοντες τὸν παρόντα μισθὸν δίδωσι. ἀλλὰ πένης· φύκιτο ἡ σημαίνει τὸν Αἰολέα, ἐν κώμῃ οἰκοῦντα τῇ Ἄσκρῃ. καὶ τὸν χειμῶνα κακὴν ὄντα, καὶ τὸ θέρος ἀργαλέα, ἤγουν βαρεῖαν, ἀλγεινὴν οὐδέποτε ἐσθλὴν, ἤγουν ἀγαθὴν. κώμη δέ ἐστιν ἡ ἀτείχιστος διὰ τὴν ἀνδρῶν ζωνικίαν. Ταῦτα δ' ὦ Πέρση.] ζῶ δὲ ὦ Πέρση. τὸ ζῶ ἐ ποιεῖ ἕτερον ποιῆσαι λέγειν, ἀλλ' ὅτι κἀνταῦθα λέγει. ὡς ἐν τῷ, δοὶ δ' ἐκέπ δώτορ ἔσαμβ' ἔρδειν, ὅπερ δοπικῶς. σὺ ἡ ὦ Πέρση πάντων τὰ ἔργων μεμνημένος, τετέστιν ἔσο, ἐφεστίων, ἐπιρρέπματικῶς, αὐτὶ τοῦ κατὰ τὸν ποιοῦντα αὐτοῖς καιρόν. ὀφεὶ ναυπλίης ἡ μέλισσά σε κελεύομαι, νῆα ὀλίγην αὐτὶ τοῦ μικρὰν αἰνεῖν, τετέστι χαίρειν ἐᾶν. μεγάλη ἡ ἐνθεῖναι τὰ φορτία· μείζων μὲν ὁ φόρτος ἔσται ἐν τῇ μεγάλῃ νηΐ. μεῖζον ἡ τὸ κέρδος, ὅπερ τῇ κ' ἐν ἀσφαλεστέρῳ εἴη. τοῦτο γὰρ βούλεται τὸ ὅπερ κέρδει ἐᾶν οἱ ἄνεμοι μαχεσὸν ἔχωσι τὰς ἄρπας. αὐτὶ τοῦ τὰς πνοὰς τοὺς ἀκρέας, ὁπηνίκα ἂν ἐπ' ἐμπορίαν πρέψῃς τὸν μετέωρόν σου λογισμόν, βούλῃ ἡ τὰ χρέα τὰ φυγεῖν καὶ τὸν ἀπορρῶν λιμόν, ἤγουν ἐφ' ᾧ οὐδεὶς πέρπει· δείξω δή σοι, ἤγουν διδάξω σε τὰ μέτρα, τετέστι τὸν τάξιν τῆς θαλάσσης ἐ πολυφλοίσβου. ὅτε ἔγνωκα ναυτιλίας διδιδαγμένος ὧν κατά τι, ὅτι ἔγνωκα νεῶν διδιδαγμένος ὧν κατά τι· ἐ γὰρ πώποτε ὅπλα νηΐ ἔπλεον πλατὺ πόντον, εἰ μὴ ὅτε ἔπλευσα εἰς Εὔβοιαν ἐξ Αὐλίδος, ὅτε ποτὲ οἱ Ἀχαιοὶ πολὺν λαὸν ζωήγειραν, ἤγουν ζωήθροισαν ἀπὸ τῆς ἱερᾶς Ἑλλάδος ἐς τὴν Τροίαν τὴν καλλιγύναικα πολεμίζειν μέλλοντες. ἐνθάδε ἐγών, ἤγουν ἐκεῖσε εἰς τὴν Χαλκίδα ἐπέρασα. διὰ μὲν τοῦ ἐκεῖσε τὸ καθόλου δηλοῖ, διὰ ἡ τοῦ εἰς τὴν Χαλκίδα, τὸ μέρος οἰκίζει, εἰς ὃ ἀπῆλθεν. ὅπου τὰ ἆθλα, αὐτὶ τοῦ τοὺς ἀγῶνας, καὶ τὰ ὅπου τοῖς ἀγῶσι βεβαίως τῷ Ἀμφιδάμαντος, ἤγουν τὰ ὅπου τῷ Ἀμφιδάμαντι τῷ δαίφρονι, τετέστι τῷ ζωετὰ δεδιδαγμένῳ. τὰ ἡ ἆθλα τῷ μελόντων ἀγωνίζεως οἱ παῖδες αὐτοῦ τοῦ Ἀμφιδάμαντος οἱ μεγαλόψυχοι ἔθεσαν πολλὰ θεσπεσιφερόμενα, ἤγουν θεσπεσικηρυγμένα. ὅτε φημὶ νικήσαντα ἐμὲ ὕμνῳ αὐτὶ τοῦ ποιήσει, φόρμιγγι, φέρειν ἆθλον τρίποδα ὠτώεντα ἤγουν ὠτία ἔχοντα τῷ μὲ ἐγὼ Μούσας Ἑλικωνιάδων ἀνέθηκα, ὅτε μοι τοιοῦτον ἐμμελῶς ἐπεβίβασαν πιθήσεως κτλ. τοσοῦτον πεπείρημαι τῶν νεῶν τῶν πολυγόμφων. ἀλλὰ καὶ ὕπως ἐρῶ τὸν νεὸν τοῦ Διὸς τοῦ αἰγιόχου, ἤγουν τὸ ὅπλημα. ὅτι πιεῖν ἄμετρον τὸν πλοῦν. αἱ Μοῦσαι γάρ μ' ἐδίδαξαν ὕμνον πιεῖν ἀθέσ-

φατον.

φατον. Ὁ δὲ ὅτι δεῖ ξηρᾶς, πλεῖν καὶ σίλλεσθαι ὅτι θαλάσσης. περὶ ἀμφοτέρων. ἐφ' ὧν ὀνόματα, ὁδὸς ὅτι ξηρᾶς. πλοῦς καὶ σόλος ὅτι θαλάσσης, τὸ μὲν, κοινὸν, τὸ δὲ σόλος πυκνὸν, πορεία δ' ἐπ' ἀμφοτέρων. νεῖν δὲ καὶ κολυμβᾶν ταυτόν. ἀπὸ τοῦ κολυμβᾶν ὄνομα ὁ κολυμβητής.

πλωΐζεσκεν.] ἀπὸ τοῦ πλέω πλόω, ἐφ' οὗ πλωΐζομαι, καὶ ἀπὸ τούτου πάλιν πλωΐζεσκεν ἐρεσσέμεν, καὶ πλωΐζεσκον πυρατικὸς. ὅτι δύο σημαινομένων τίθησι τὸ κεχρῆσθαι ἐνίοτε μὲν ὅτι τὰ ἐνδεῖα ἔχει, ἐνίοτε δὲ ὅτι τὰ χρέα ἔχει. ἔμπορος ὁ ἐπ' ἀλλοτρίας νεὼς τὸν πλοῦν ποιούμενος, καὶ ἐμπορεύεσθαι ὅτι τοῦτο. ἔμπορος καὶ ὁ ἀποδημῶν ἐπὶ τῷ πλείονος πλοῦτον διὰ τοῦ πωλεῖν καὶ ὠνεῖσθαι, καὶ ἐμπορεύεσθαι τὸ τοῦτο ποιεῖν· καθ' ὃ σημαινόμενον λέγει ἐνταῦθα ἡ ἐμπορεία.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Εἰ δέ σε ναυπλίης.] ἕως τοῦ Διὸς ὄμβρος, καὶ διὰ τῆς ὑποβολῆς τὴν ναυπλίαν διέζευξεν, ἀνωφελῆ αὐτὴν διαπέμψασθαι, ὡς ἐργώδη, καὶ δυσκολίαν παρεμποιοῦσαν τῷ βίῳ. καὶ τὸ μὲν πρότερον εἰπεῖν, ὅτι δεῖ πλεῖν, ἀλλὰ πότε παύσεσθαι τοῦ πλεῖν. πότε οὖν τοῦτο ποιητέον; ὅταν (φησὶν) αἱ Πλειάδες δύωσιν ἐῶσαι, φυγόσαι τὸν Ὠρίωνα. τοῦτο δέ, ἐπεὶ πρὸ δύσεως καὶ ἐπ' αὐτῷ ὁ Ὠρίων δηλονότι αὐτὰς διώκων. καὶ οἱ γε ναυτικοὶ Πανδυσίαν καλοῦσι τοῦτον τὸν καιρόν. τότε οὖν πατρὸς πρόβατα πρῆξαι δύσκερτα, καὶ χρῆσθαι μᾶλλον ἐργάζεσθαι τῷ γεωῖ. ἢ πλεῖν. ἀνέλκειν οὖν τῷ ναυῖ καὶ ἐδράζειν ὅτι τῆς γῆς, λίθοις πυκάσαντα κυλίειν πάντοθεν, ἵνα μὴ σαλεύσωσιν οἱ ἄνεμοι τὴν ναῦν πρωλυθεῖσαν, καὶ καταράξωσιν ἀντιχόντων πυκταχόθεν τῶν ὑποσκεπαζόντων αὐτῷ λίθων. ὅπως δὲ μὴ σήπηται ὑμένη, δεῖν τὸν χείμερον ὑξρύσαι. ἔστι δὲ ὅτε βραμεῖον τῆς νεὼς, εἰς ὃ πλεύσης, ἔμφορτον πιοῦσι, πρωλυθεῖσης δὲ, ἀφαιρεῖσθαι τὸ ἔμφορτον, ἵνα ὁ ὑετὸς ὁ ἐπ' αὐτῷ φθάνων, διέλθῃ διὰ τοῦ πτώματος, καὶ μὴ ζήτῃ ζωπυρῆσαι ἔσω τῆς νεὼς· ὁ δηλοῖ λέγων καὶ αὐτὸς, ἵνα μὴ σωθῇ Διὸς ὄμβρος τῷ ναυῖ. Φθύσσω.] ὅταν δύωσιν ἐῶσαι δύσιν. τότε γὰρ ὁ ἥλιος ἐν Σκορπίῳ, ὅ ὅτιν ἐξδοῶν ζῴδιον. τὸ δὲ φθύσσω, χαλεπῶς εἶπεν, ἐπειδὴ πλησίον ὅτιν ὁ Ὠρίων.

Χείμερον ὑξρύσας.] χείμερος λέγει, ἐπὶ τοῦ τῷ ὄμβρῳ πάσαλος, ἐφ' ὑξαιρούμενα, τὸ ὕδωρ ἀναχωρεῖ. καλεῖ δὲ καὶ δίαιαν.

Ὅπλα δ' ἐπήρμενα πάντα.] τὰ μὲν ὅπλα δηλοῖ τὰ νεὼς πάντα ὧν δεῖ ἡ ναῦς, τὸν ἱστὸν, τὰ ἱστία, τὰς διφθέρας, τὰς κάλως, τὰ πηδάλια. τούτων δὲ τὰ ἱστία, περὶ ἃ νεὼς ἀκάλεστιν, ὅπ διὰ τούτων κινεῖ αἰπωλωμένων, ὡς πρὸ πέρων οἱ ὄρνιθες. ταῦτα οὖν ἀκύδομως σολίσαντα κελεύει οἴκοι καταθέσθαι, ἵνα μὴ ἠμελημένως ὅπη ποτὲ ῥιφέντα ἄχρηστα γένῃ. καὶ δὴ τύποις τὸ πηδάλιον ὑπὸ τῷ καπνῷ κρεμάσαι, ἵνα ξηραίνηται, καὶ μὴ ὑπὸ τῆς ἐναπομενούσης ὑγρασίας καταφαγὲν κείμενον ὡς ἔτυχεν. Εὐκόσμως.] εὐτάκτως φησὶ, μὴ μὲν ἀτρύκτως. στείλας.] γυμνώσας ζωαγαγών. σημεῖον δὲ ὡς πρὸς τὸ ἄνω. ἐκεῖ γὰρ καταπαῦσαι σημαίνει. καὶ Ὅμηρος, κάπησάντε χεῖ κύπασε. Λύπει δ' ὡραῖον μίμνειν πλόον.] ἐπεὶ δὲν ὁ πλοΐζων ἔλθῃ καιρὸς, καθέλκειν τοῦ ναυῖ ἔχοντα πρόδηλον πεποιημένον τὸν ἐπιτήδειον φόρτον, πρὸς τὸ διακομιδῆσαι εἰς ἄλλον τόπον, ἐν ᾧ χρήσιμον ἔσται πῖσι ἀνεμώκοις. καὶ ἐ διαφθαρήσῃ πλοΐζόμενον ὕπως. ἀλλ' ἄμεινον ἔσται πρὸς τὸ σωθῆναι, καὶ πρὸς τὸ πρόσθεν. ὡραῖον.] τὸν ἄριστον, τὸν διαφέροντα πλοῦσίν σι ποιῆσαι καὶ δρέψαι.

Ἄρμενον ἐντύνασθαι.] αὐτὶ τοῦ ἁρμόδιον ἐυπρεπίζεσθαι. Ὡς ἔφαν ἐμός τε πατήρ.] τοῦτό φησι, διὰ τὸ μιμεῖσθαι τὸν πατέρα. Ἑλλάνικος δὲ Φωρωνίδι ἀπὸ Ὀρφέως φησὶν εἶ τὸν Ἡσίοδον.

Ὡς ἔφαν ἐμός τε πατήρ.] ταῦτα καὶ τὰ ἑξῆς, εἰς ζῆλον ἀνεγείρει τὸν παῖδα τὸν Πέρσην. εἰ μὴ γεωργεῖν ἐθέλοι, ναυτίλλεσθαι· καὶ γὰρ ἐκεῖνον ἐκ τῆς Κύμης (μία δὲ αὕτη τῶν Αἰολίδων πόλεων) ἦκεν εἰς Βοιωτίαν, διὰ τὸ βίον ἐθέλειν ἑαυτῷ περιποιήσασθαι, ἀ πλοῦτον φεύγοντα, ἀλλὰ πενίαν. καὶ οἰκῆσαι, τοῦτο δὴ τὸ λυσιτελοῦν πλείονος. ἢ δὲ Ἄσκρη χαλεπὴ καὶ θέρους ὥρᾳ καὶ χειμῶνος ὑσαρχοῦσα καταλιπεῖν. κεῖται μὲν οὖν ὑπὸ τῷ ὁδὸν ἣν βαδίζουσιν οἱ ἐπὶ τὸ Μουσεῖον ἀπόντες, αὐτὴ δὲ Ἄσκρη. τοῦ δὲ Ἑλικῶνος ἐκκειμένη πῖσι ἀνέμοις, καὶ θαυμασὰς μὲν ἀναταύλας ἔχοντος ἐν θέρει, δυσχείμερος δ' ὄντος ἐν χειμῶνι, τῷ Ἄσκρῃ ἐν τῷ μεσημβρινῷ κειμένῳ τοῦ ὄρους. τῆς μὲν ἐκ τοῦ ἀνέμων κατοικεῖν βίας· ἐν δὲ τῷ θέρει, τὸ εὔπλοον μὴ ἔχειν. ἀοίκητον δὲ αὐτὸ

ὁ Πλούταρχος ἱστορεῖ. καὶ τότε μὲν Θεσπιέων ἀνδρῶν τοὺς οἰκουῶτας, Ὀρχομενίων δὲ τοὺς σωθέντας δεξαμένων. ὅθεν καὶ τὸν θεὸν Ὀρχομενίους σεβάζεσθαι τὰ Ἡσιόδου λείψανα λαβεῖν, καὶ θάψαι παρ' αὐτοῖς, ὡς καὶ Ἀριστοτέλης φησὶ, γέρφανον τῶν Ὀρχομενίων πολιτείαν. τὰ μὲν οὖν κατὰ τὸν Ἄσκραιον, ταῦτα. τὸν δὲ πατέρα φησὶ μεταναίσαι γνώμης, ἐκ τῆς Κύμης ἐλθόντα, ἀφ' ἧς καὶ Ἔφορος ἐστὶν, βίου δεόμενον. καὶ ἐθέλων εἰπεῖν ὅτι ἦλθεν εἰς Βοιωτίαν, ἔτως εἶπεν, ὅς ποτε καὶ τῇδ' ἦλθε, βαθὺν διὰ πόντον ἀνύσας. δηλοῖ γὰρ αὐτὸ τοῦτο τὸ, τῇδε, οὐκ ἄλλό τι, ἢ τὸ τῇδε καὶ ἐνταῦθα. καὶ οἱ λεξιγενέσθαι Κρητῶν εἰς τὸν φοινικῶν ἀνήγεγραφαν. μέλει γὰρ οὐδὲν τοῖς ποιηταῖς τῶν πολλῶν ζωπύθειαν ἐπεισαγομένοις καὶ τοιαύτας διδόναι χώρας λέξεσι. Ὅς ποτε καὶ τῇδε] λέγουσι τὸν πατέρα Ἡσιόδου πένητα ὄντα, δανεισάσθαι πολλὰς ἐμπόρους, διὸ καὶ πόρφυρα τῶν παῖδα. Ἔφορος δὲ φησι τοῦτον εἰς Ἄσκρην ἐλθεῖν, οὐ δι' ἐμπορίαν, ἀλλὰ φόνον ἐμφύλιον ἐργασάμενον. Οὐκ ἄρα φεύγων.] ἐπειδή τινες φεύγουσι τὸν πατρίδα μισθοὺς δόμενοι. ἔστ' ὃς πένης ὢν διέφυγε. Μένανδρος δέ φησι·

Δεῖ γὰρ ἢ πλουτεῖν ὅπως μ' ἢ μάρψεται πολλὰς ἔχειν Τὰς ὀρῶντας.—ἐν εἰρωνείᾳ δέ φησι. πένης γὰρ ἦν. τινὲς δ' ἰσοδυναμοῦσαν ἐχέφρονα λέξεσιν ἔτος. Ἄσκρη, χεῖμα κακῇ] ἄκυρον τὸ χεῖμα ἐκ θεσσαλίας. Ἄσκρη, χεῖμα κακῇ] Εὔδοξος οὖν φησι ταύτην αἰόλιον εἶναι ἐν χειμῶνι, διὰ τὸ ὄρος τὸ ἐν Ἑλικῶνι, ἐστὶ δὲ τοῦτο τῆς Βοιωτίας· καὶ ἐν τῷ θέρει φλέγεσθαι. ἔστιν οὖν ἡ Ἄσκρη δυσχείμερος. ἀνάγκη γὰρ χιονίζεσθαι αὐτὴν ἐξ ἐγγὺς τοῦ ὄρους. Τιμῶν δ' οὐ Πέρσης.] τὸν καιρὸν μεμῶσθαι διδάσκει, καθάπερ ἐπὶ τῆς γεωργίας, καὶ ἐπὶ τῆς ναυτιλίας. καὶ ἐπεὶς τοῦτον εἰ θέλοι φόρτον ἐνπθέναι, μὴ ὀλίγην ναῦν, ἀλλὰ μεγάλην παρασκευάζεσθαι· ἢ δὲ ὀλίγην εἶναι, τοῦτέστι χαίρειν ἐᾶν τὴν μικρὰν ναῦν, ὥστε ὁ αὐτὸς εἶναι κατ' εἰρωνείαν. εἰ δὲ βούλῃ, φησὶ, συλλέξαι βίον ἑαυτῷ αὐτὴ γεωργίας ναυτιλίαν αἱρούμενος, καὶ πάλιν ἀσσίφορα εἶναι τὸν τοῦτο αἱρούμενον, ναῦν δὲ μείζονα σεβόμενον· καὶ γὰρ μεῖζον τὸ κέρδος, καὶ ἧττον τὸ κινδυνεύειν. καὶ πειθεσθαι τὸν καιρὸν αὐτῷ διδάσκοντι εἰ καὶ μὴ ἔχοι πεῖραν τῆς χειμῶνος ἐκείνου.

Περὶ ναυτιλίης μέλεσθαι μελέτω σοι. ἡ γὰρ ἐν τῇ γῇ ἀσχολία ζημίαν μόνον ἐσίας φοιεῖ, ἢ δὲ θάλασσα καὶ αὐτῆς τὴν ζωὴν. Νηὶ ὀλίγῃ.] τὴν μικρὰν ναῦν εἰς τὸ πλεῖν διὰ ἀσφάλειαν, διὰ τὸ ζημιοῦσθαι· τὴν δὲ μεγάλην, εἰς τὸ ἐμπορεύεσθαι. αἰνεῖν δέ τινες παρετεῖσθαι παρέλαβον, ὡς ἐν παινῷ Περσέως. Εὖ τ' ἂν ἐπ' ἐμπορίῃ.] ὁπόταν ἐπὶ τὴν ἐμπορείαν τρέψας ἑαυτὸν βουληθῇς τὰ χρέα σου φυγεῖν, καὶ τὸν τῆς ἀργείας λιμὸν, ἐγώ σοι δείξω πότε δεῖ πλεῖν καὶ ἐμπορεύεσθαι τὴν θάλασσαν. ἐγὼ γάρ ποτ' ἔπλευσα εἰ μὴ εἰς Χαλκίδα τῆς Εὐβοίας, ἀπὸ τῆς Αὐλίδος, ὅπου ἠγωνισάμεθα ἐπὶ τῷ τάφῳ Ἀμφιδάμαντος τοῦ βασιλέως Εὐβοίας.

Οὔτέ τι ναυτιλίης.] σημειοῦται ὁ τίχος ἔτος. εἰπὼν γὰρ εἶναι ἄπειρος ναυτιλίας πῶς ὑφηγεῖται αὐτοῖς, εἰ μὴ εἰς Εὔβοιαν, ἐκ ἡμέρων ἡ πλοῦ. ἐκπλεῖν γὰρ Εὔβοιαν, ἀπὸ Εὐβοίας τὴν Ἀφροδίτης ἡ Ἥραν. Οὐ γὰρ πώποτε νηῒ γ' ἐπέπλευν.] ταῦτα πάντα φησὶ τῆς Χαλκίδος τοῦ Ἀμφιδάμαντος, καὶ τοῦ ἄθλου, καὶ τοῦ τείχους ἀμφισβητεῖσθαί φησιν ὁ Πλούταρχος· οὐδὲν ἔχοντα χρηστόν. τὸν μὲν οὖν Ἀμφιδάμαντα ναυμαχοῦντα φησὶ πρὸς Ἐρετριέας ὑπὲρ τοῦ Λιλαίντου πεδίου. ἆθλα δ' ἦν αὐτοῖς καὶ ἀγῶνες ἐτίθεντο τελευτήσαντος περὶ τοῦ ἑαυτοῦ παίδων. νικῶσι δὲ ἀγωνιζόμενον τὸν Ἡσίοδον, καὶ ἆθλον μουσικὸν τρίποδα λαβεῖν, καὶ ἀναθεῖναι τοῦτον ἐν τοῖς Ἑλικῶσι, ὅπου καὶ κτίσαι ἐγγὺς τοῖς Μούσαις. καὶ ἐπίγραμμα ἐπὶ τούτῳ θρυλλῆσαι, πάντα οὖν τὰ τοιαῦτα λυρῳδὰ λέγων εἶναι· ἀπ' αὐτοῦ δὲ ἄρχεσθαι εἰς τὸν καιρὸν τοῦ πλοῦ ζωστῆρα τινὰ ἔχοντα λέγων. τὸ δὲ [ἦ ποτ' Ἀχαιοὶ] ἀντὶ τοῦ ὅπου πεπτὸ οἱ Ἕλληνες ζωσθῆναι.

τὰ δὲ περιφερόμενα] τὰ ἆθλα τῶν ἀγωνιζομένων δηλονότι προκεκηρυγμένα ἦσαν.

Τῷ μὲν νικήσαντι.] ἄλλοι γράφουσι,

Τῷ μὲν νικήσαντι ἐν Χαλκίδι θεῖον Ὕμνον.

τὸν.] τρίποδα. ἐγὼ (φησὶν) ἀνέθηκα τὸν τόπον, ὅπου ἐπαίσαν με τὸν ποιμένα ἀοιδὸν αἱ Μοῦσαι. Ἔνθα με τοπρῶτον.] ἢ ἐν Χαλκίδι, ἢ ἐν ἄλλῳ τόπῳ, ὅπου πρῶτον ὑμνῴδησαν αὐτῷ αἱ Μοῦσαι. νόον αἰγιόχοιο.] τὸ θέλημα τοῦ Διός. [τὸ ποτὲ δεῖ πλεῖν ἀφόβως.]

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Εἰ δέ σε ναυτιλίης.] ἀπεχθῶς φαίνεται τῇ ναυτιλίᾳ

ναυτιλίᾳ Ἡσίοδ⊖ διακείμεν⊖, ἐκ τῆ δυσ-
ξύμφελον καὶ διαπεφόμπον, καὶ δυσέμπορον
ταύτῃσι καλέσας· ἔπ⊖ δ καὶ ἐν τῇ διδασκαλίαν
πεποιᾶχ ἀπὸ τῦ ὅτι ἀ δεῖ πλεῖν. φησὶν ὖν, ὅπ
ὅταν δύωσιν ἐαρίειοι αἱ Πλειάδες, φύγεσαι
τὸν Ὠρίωνα ἐς κοιλὸν, μᾶ πρεῖς ἡμέρας δύ-
νον καὶ αὐτὸς ὁ Ὠρίων, τότι ἀνέμων πασσίων
ὁρμᾶσθαι πρωΐ καὶ μὴ ἔχης νεῶ ἐν πλάγει, ἀλλὰ
ἕλκυσον αὐτῆ ἐς τὸ λιμένι, καὶ ὑποσείεχον
λίθοις, μή πως ὁ σάλ⊖ αὐτῆ ἀνῃρπαξῃ τὴν
τῆ πάσαν ἰξαρτίαν τῦ πλοίυ ὑποκόμισον ἐς τὸ
οἶκόν σε, καὶ ἀπόστειλον ὡς χρή. ἐργάζε δ τότε τ
γλῶ, ὡς σε κελεύω· μεμνημέν⊖ ὀλιγοτὸ πρ
ἀβροσύνησιν. ὑγρὸν ἀέντων] ὑγρὸν πνεόντων.
τὸ δ ὕδωρ λεπτυνθὲν, ἀὴρ γίνε⊖· ἔπ δ πλέον
λεπτυνθὲν, πνεῦμα. Χείμαρον.] πάνσκλον
νεῶς, ἔ ἀνασωσόμενον ἐκχεῖ⊖ ἡ αὐτλία. χεί-
μαῤῥος λέγε⊖ ὁ φαύσκλ⊖ ὁ ὑπὸ τῆ πρόπν,
ἔ ἰξαιρυμένε τὸ ὕδωρ ἀποχωρεῖ. καλεῖ⊖ δ καὶ
διδαῖ⊖. ἔστ δ ἔμφραγμα πθέμενον πλάνσι
τῇ νηΐ. ῥαϊλυσθέντος δ ἀφαιρῦσι τὸ ἔμφραγμα,
ἵν' ὁ ὑετὸς ἐπ' αὐτῆ φερόμεν⊖ διέξιῃ διὰ
τῦ φράγματ⊖, καὶ μὴ ζώπυρα ζωπυρᾶσι⊖
ἔσω τῆς νηός. Ὄπλα.] σᾶσαν τὴν τῆς
νεὼς διαρτίαν. Εὐκόσμως συλίσας] κοσμίως
καὶ κοπίστως ἀποκρύψας καὶ σείλας. νηὸς πίερὰ]
τὰ ἱστία, τὰς χοίνας, καὶ τἄλοιπά. Πηδάλιον
δ' ἀρτύε.] τὸ καλῶς δ εἰργασμένον πηδάλιον
ἐν τῷ καπῷ χρεμάσας, τῆ τότε ὑγρότητα
ἔξῃς, καὶ κατίκμασον, μὴ τῷ πολλῷ τῆς ὑγρό-
τητ⊖ σαπατῇ. Αὐτὸς δ' ἀέρσιον.] ζὺ δ
χαρτέρει καὶ κατεδόκει τὸν ὦνιον πλοῦν, ὃν
φοίβον ἐρεῖ πεντήκοντα ἡμερῶν ἔῦ), ἀπαρχῆς
τῆς θερεινῆς δ⊖τῆς μέχρις ὅλυ θέρευς. καὶ τότε
μόνον φησὶ ναυτίλλε. Ἄρμενον.] ἁρμόδιον.
πολλοὶ δὲ διὰ ὑπερβολὴν αἰσχροκερδείαν ὑπερ-
μεζον φόρτον πθέμενοι ταῖς ναυσὶ καινὰς ὑποδρυχίους ποιῦσι, καὶ ἑαυτὺς φρονπολλύουσιν.

ἐμός τε πατὴρ καὶ σός.] ὁ Δῖ⊖. οὗτ⊖ δ ἦν
τύπις πατρός· μάτηρ δ ἡ Πυκιμήδη. Πλωί-
ζεσκεν νηυσίν.] ἐνεπορεύετο. ἐναυτίλλετο.

βίᾳ καχρειῶν⊖ ἐδλῦ.] ὑστέρως τῦ βίᾳ λε-
γομένυ, τῦ κόσμυ, τῆς ζωῆς, τῆ ζῆν, τῆς
εὐπορίας, τῆς τέχνης, καὶ τῦ τρόπυ, νῦν ζῆν
πλέον, ἢ τῆς εὐπορίας λέγει. Ὅς ποτε.] ὡς
πατὴρ ἐμὸς καὶ ἐν τῇ Ἄσκρῃ ταύτῃ ἐλθὼν κα-
τῴκησε, διανύσας καὶ μεγάσας πολλὼ θάλασσαν
ἐν νηΐ, κατελιπὼν Κύμλυ τὴν ἑαυτῦ πατρίδα,
τὴν νῦν φοινίσσα καλυμένην, ἔσαν μίαν τῶν
Αἰολικῶν πόλεων· αἱ δ Αἰολίδες πόλεις σὺν
Μιτυλλίνῃ εἰσὶ, καὶ αἱ νῆσοι ὁμοίως. ἔστ δ καὶ
ἑτέρα Κύμη τῆς Ἰταλίας, ὅθεν ἦν ἡ Σίβυλλα.
καὶ Αἰολίδες νῆσοι τῦ Ῥηγίν, ὧν ἦρχεν Αἴολ⊖
ὁ Ἱππότε ὁ μαθηματικός, καὶ ναυτικώτατ⊖ ὢν
καὶ διαβάτην ἀνέμων ἐμαθήσατο. Οὐκ
ἄφελ⊖ φθόνον.] εἰρωνικὰ ταῦτα, καὶ ἐπικά.
τυτέστι, ὁ πλουτῶν πόθεν ἦν, ἀλλὰ διὰ χρείαν.

τὴν Ζηνὸς.] ἣν τινα ἡ εἱμαρμένη δίδωσι τοῖς
ἀνθρώποις. Νάσατο.] κατῴκησε, ἄγχι καὶ
πλησίον τῦ Ἑλικῶν⊖ ὄρυς. οἰκυρῇ.] ὀπω-
ρίνῳ, χαλεπῇ. κώμη.] οὐχ ἡ πόλις, ἀλλ' ἡ
μείζων ἀγροικία, ἥτις τὸ μέγιστον χωρίον.

Ἄσκρῃ χεῖμα κακή.] ἔφη μὲν καὶ κατ' ἀρ-
χὰς, ὅτι δυσχείμερ⊖ καὶ καυσώδη⊖ ἡ Ἄσ-
κρη, ἐν μὲν τῷ θέρει τῇ ὑδροχῇ τ ὄρυς ἀπέσ-
γομένη καταπνίγε⊖, ἐν χειμῶνι δ τῆς ἐαρινο-
χόρ⊖ εἰς αὐτὴν καταῤῥιπτυμένης μετέχυσα,
καὶ τῆς ἡλιακῆς τῦτο ἀκτῖν⊖ κεκτημένη δι-
έφθορε. Τῶν] σὺ, Δωρικῶς· ζὺ δ ὦ Πέρ-
σα, ἴσο μεμνημέν⊖ πάντων τῶν ἔργων ἀχρέ-
ως. φθεῖ ναυτιλίας δ ἐξαιρέτως, τὴν ὀλίγην
καὶ μικρὰν πᾶσαν ἐπαινῦ. τῦτο γὰρ σημαίνει τὸ
αἶνει εἰρωνικῶς. ἐν τῇ μεγάλῃ δ φορτηγώγει
τὰ τῆς ἐμπορείας, ὅπως μείζον⊖ ὄντ⊖ σοι τῦ
φόρτυ τῦ ἐμπορεύματ⊖, μεῖζον ἐπακολυθήσει
σοι καὶ τὸ κέρδ⊖, ἐάν ἡ πειθαρχία καὶ ναυαγία
φυλάσσῃ. ἄλλοι δ ἔτως φασί. φθεῖ ναυτιλίας δ
καὶ εἰς διαπόρθμευσιν αἶνει καὶ ἐπαίνει μικρὰν
ὁλκάδα· εἰς φορτηγωγίαν δ καὶ ἐμπορείαν, τὴν
μεγάλην ναῦν. Εὖτ' αὖ ἐπ' ἐμπορείην.] ἡνί-
κα δ τὸν σὸν λοιμὸν πρέψῃς ἀπὸ τῆς βίας καὶ
τῶν ἀρπαγῶν δηλονότι, βεληθῇς δ ἐμπορεύό-
μεν⊖ τὰ χρεία φυγεῖν, καὶ τὸν λιμὸν, δείξω καὶ
ὑποθωμαί σοι τὰ μέτρα, καὶ τὰ ἁρμόδια τῇ
θαλάττῃ, καὶ τῇ ναυτιλίᾳ, ἅπ' ἐσοφισμένων
ὧν τῆς ναυτικῆς, ἃ δ ἔπαθόσά ποτε, εἰ μὴ εἰς
Εὔβοιαν, ἔπει τὸν Εὔειπον ἀπ' Αὐλίδ⊖.
πάνυ δ ὄφελ⊖, διάστημα ὀλίγον. ἡ δ Αὐλὶς τῆ
Εὐείᾳ ἐστά. κωμῳδεῖ δ ὑπερηνόμεν⊖ δι-
δάξαι, φθεῖ ὧν ὑδ' ὅλως ἔπεισε δ). Εὔβοια. δ
ἐκλήθη, ἀπὸ Εὐβοίας δ⊖τῆ Διός. Αὐλὶς δ ἀπὸ
τ ἐκεῖσε αὐλωδίδας τὰς Ἕλλησας, ὅπε ἐποιοῦντο

τὸν

τὸν πρὸς τὴν Τροίαν ἀπόπλουν, ἢ ἀπὸ Αὐλίδος τῆς Βοιωτίας. Ἀμφιδάμαντος καὶ Κτιμένης ὁ Ἀμφιδάμας Εὐβοίας ὢν βασιλεὺς πρὸς Ἐρετρείας ναυμαχῶν ἀνῃρέθη· καὶ οἱ παῖδες αὐτῆς ἐπ' αὐτῷ προεκήρυξαν ἀγῶνας πυγμῆς, καὶ ἆθλα· ὅθεν τὸ προπεφασμένα δῆλοι, ἤγουν προκεκηρυγμένα. ἐνικήσας Ἡσίοδος, οἷς λῆξεν, τὸν ἡμίθεον Ὄμηρον, τρίποδα ἔλαβε, καὶ Ἑλικωνίτισι Μούσαις ἀνέθετο, ὅτε πρῶτος ταῖς ἐπωιδῇσιν ἢ καὶ κότῳ καὶ μόχθῳ αὐτοῦ ἐλάτῳ χρησάμενος ἐμεμαθήκει, ἅτε μιμησάμενος. ὅπερ ὕστερον καὶ Ἡσίοδος τὰ πάντα. Ὅμηρε, καὶ πρότερον εἰρήκει, καὶ καὶ ὁ Ἡρόδοτος (ὁ δὲ πολλοῖς ἐμοὶ ἐλεγχθεὶς οἷς ψεύδηται, ὁμολογούντως τούτοις φησί. καὶ εἰ ἀμόχθου καὶ Ἡσίοδος, ὁ θεὸς σπεῖρον ἀνὴρ οὐκ ἂν ἐν οἶδα, καὶ ἐκ ἐνθυμίζων φημί. αἰεὶ γὰρ κατὰ τοῦτον τὰ χείρονα νικᾷ.

Ἡμέραι πεντήκοντα μετ' ξοπὰς ἠελίοιο,
Εἰς τέλος ἐλθόντος θέρεος καματώδεος ὥρης,
Ὡραῖος πέλει θνητοῖς πλόος. αἴθε καὶ ὑπὲρ
Καυλίας, ἔτ' αὖθρας ἀποφθίσθαι θάλασσαν,
Εἰ μὴ δὴ φρένας γε Ποσειδάων ἐνοσίχθων
Ἢ Ζεὺς ἀθανάτων βασιλεὺς ἐθέλησιν ὀλέσσαι.
Ἐν τοῖς γὰρ τέλος ἐστὶν ὁμῶς ἀγαθῶν τε κακῶν τε.
Τῆμος δ' ἀκεμέες τ' αὖραι, καὶ πόντος ἀπήμων,
Εὔκηλος· τότε νῆα θοὴν ἀνέμοισι πιθήσας
Ἑλκέμεν εἰς πόντον, φόρτον δ' εὖ πάντα τίθεσθαι.
Σπεύδειν δ' ὅττι τάχιστα πάλιν οἶκόνδε νέεσθαι·
Μηδὲ μένειν οἶνόν τε νέον καὶ ὀπωρινὸν ὄμβρον,
Καὶ χειμῶν' ἐπόντα, νότοιό τε δηναιὰς αἴτας,
Ὅς τ' ἄφενε θάλασσαν ὀμβρήσας Διὸς ὄμβρῳ
Πολλῷ, ὀπωρινῷ, χαλεπὸν δέ τε πόντον ἔθηκεν.
Ἄλλος δ' εἰαρινὸς πέλει πλόος ἀνθρώποισιν,
Ἦμος δὴ τοσσῶτον ὅσον τ' ἐπιβαῖτα κορώνη
Ἴχνος ἐποίησεν, τόσσον πέταλ' αἰδὲ φανείη
Ἐν κεφάλῃ ἀκροτάτῃ· τότε δ' ἄμβατός ἐστι θάλασσα.
Εἰαρινὸς δ' ὅδε πλόος. ἔμπης οὐκ ἐγὼ γε
Αἰνέω· οὐ γὰρ ἐμῷ θυμῷ κεχαρισμένος ἐστίν·
Ἅρπακτός· χαλεπῶς κε φύγοις κακόν. ἀλλά νυ καὶ τὰ
Ἄνθρωποι ῥέζουσιν ἀϊδρείῃσι νόοιο.
Χρήματα γὰρ ψυχὴ πέλει δειλοῖσι βροτοῖσι.
Δεινὸν δ' ἐστὶ θανεῖν μετὰ κύμασιν. ἀλλά σ' ἄνωγα
Φράζεσθαι τάδε πάντα μετὰ φρεσὶν ὅσσ' ἀγορεύω.

Dies quinquaginta post versiones solis,
Ad finem progressa æstate laborioſi temporis,
Tempestiua est mortalibus nauigatio. nec certe nauem
Fregeris, neque homines perdiderit mare,
Nisi sciens Neptunus terræ-quassator,
Aut Iupiter immortalium rex velit perdere.
In his enim summa est simul bonorum malorumque.
Tunc vero facilesque auræ, & mare innocuum,
Tranquillum: tunc nauem celerem, ventis fretus,
Trahito in pontum, onus vero omne bene collòca.
Propera autem quam celerrime iterum domum tedire.
Neque vero expectato vinumque nouum, & autuminalē imbrem,
Et hyemem accedentem, Notiq. molestos flatus,
Qui concitat mare, secutus celestem imbrem
Multum, autuminalem: difficilem vero pontum facit.
Sed alia verna est nauigatio hominibus:
Nempe cum primum quantum incedens cornix
Vestigium fecit, tantum folia homini appareant
Summa in ficu, tū sane peruium est mare.
Verna autem hæc est nauigatio. non ipsam ego tamen
Probo: neque enim meo animo grata est,
Quia rapax: ægre quidem effugeris malum. sed tamen & hæc
Homines faciunt stultitia mentis.
Pecunia enim anima est miseris mortalibus.
Miserum vero est mori in fluctibus. Verum te iubeo
Considerare hæc omnia in animo quæcunque tibi consulo

Μηδ'

Μηδ' ἐπὶ νηυσὶν ἅπαντα βίον κοίλῃσι τίθεσθαι·
Ἀλλὰ πλέω λείπειν, τὰ δὲ μείονα φορτίζεσθαι.
Δεινὸν γὰρ πόντῳ μετὰ κύμασι πήματι κυρσαι·
Δεινὸν δ' εἴ κ' ἐπ' ἄμαξαν ὑπέρβιον ἄχθος ἀείρας
Ἄξονα καυάξαις, τὰ δὲ φορτία ἀμαυρωθείη.
Μέτρα φυλάσσεσθαι, καιρὸς δ' ἐπὶ πᾶσιν ἄριστος.

Ne vero intra naues omnem substantiam cauas pone:
Sed plura relinquito: pauciora vero imponito.
Miserum enim ponti in fluctibus in malum incidere:
Miserum etiam, si quidem in currum prægrande onus imponēs,
Axem fregeris, opera vero intereant.
Mediocritatem obserua: occasio vero in omnibus optima.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Ἡ μετὰ τροπὴν τὰ μὴ ξηρὰς ἠελίοιο.] μὴ τὰς ξηρὰς τῦ ἡλίυ, τὰς διεφθαρμένας δηλονότι. ἀπὸ τῆς ἐξῆς ὃ τῦτο γίνεσθαι δῆλον· ἐπειδὴ γὰρ εἰς τέλος ἐληλύθοντος τῦ θέρους. ἔχει δὲ πᾶς ὁ λόγος ὕτως· ἐφ' ἡμέρας πεντήκοντα μὴ τὰς ξηρὰς τῦ ἡλίυ τὰς διεφθαρμένας, εἰς τέλος ἐληλύθοντος τῦ θέρους, τετέστι μέχρι τῦ τέλους τῦ θέρους, τῆς ὥρας λέγω τῆς καματώδους, ἤγουν τῆς βαρείας καὶ ἀνιλυούσης τὰ σώματα. αἱ πεντήκοντα γὰρ ἡμέραι ἰσημεραὶ ἀπολῶσαι τῷ ἀριθμῷ ἀυτῆς εἰς εἰς τέλος ἤδη αὐτὸ καθίστασθαι, ἔγκαιρός ὅστιν ὁ πλοῦς τοῖς ἀνθρώποις. ὅπερ ναῦν κατ' ἀυτὰς τὰς ἡμέρας δηλονότι κατάξαις ἄν, ὅτι ἀνθρώποις ἀποφθίσεται ἂν ἀντὶ τῦ φθείρεται ἡ θάλασσα. εἰ μὴ δὴ φόβῳ ἀντὶ τῦ φοβόρως καὶ μετ' εὐθυμίας ἰδίαις ἐθέλη ἀπολέσαι ἀυτὸς ὁ Ποσειδῶν ἐνοσίχθων, ἤγουν ὁ τῷ γῷ ζείων. ὅτος γὰρ ὄντως ἐστὶ σεισμῶν. ἢ ὁ Ζεὺς ὁ βασιλεὺς ἐστὶ θεῶν· ἐν τέτοις γάρ ὅστιν ὁμοίως τὸ τέλος τῆς ἀγαθῶν καὶ τῆς κακῶν τῆς κατ' ἐθέλουσαν· τῷ Ποσειδῶνι μέν, ὡς λαχόντι τὸν ἁλῦρον τόπον· τῷ Διΐ δέ, ὡς διὰ τῦ ἀέρος παντοίως κινουμένῳ τῷ θαλάσσαν. Τῆμος δ' ἀνεμοῖες.] τότε δὴ ἀνεμοῖες τέλσιν αἱ ὧραι, ἤγουν καθαραὶ καὶ διακεκριμέναι, αἷς ἐναντίας ἄκειται λέγειν πνεύματα, ἤγουν συγκεχυμένα καὶ μαχόμενα. καὶ ὁ πόντος, ἤγουν ἡ θάλασσα, ἀπλῶς, τετέστιν ἁλμυρὸς, ἀνήλιος, ἤτοι ἄψυχος· τότε θαρρήσας τοῖς ἀνέμοις ἔλκε ναῦν θοὴν εἰς τ' θάλασσαν. πάντα δὲ τὸν φόρτον κλῶς ἐν αὐτῇ τίθει, ἤγουν ἁρμοδίως, εὐφόρως ἁλμυρὸν διὰ τὸν ἀναγκαίαν. καὶ δὲ ἡ ὅτι τάχιστα εἰς τὸν οἶκον σε ἐπαναστρέφειν. τῆτο γὰρ θυμὸς ἡμῖν, τὸ πάλιν νέεσθαι. μὴ δὲ ἀναμένειν εἶναι τέλειον καὶ τὸν ὅμβρον τὸν τῦ μετοπώρου καὶ χειμῶνα ἐπερχόμενον, καὶ τὰς δεινὰς πνοὰς τῦ νότυ. ἀπὸ τέτων δὲ πάντων, τὸ φθινόπωρον θέλει δηλῶν, καὶ τὰς ἐν αὐτῷ ταραχάς. ἐν αὐτῷ γὰρ καὶ ὄμβροι πολλοὶ καταφέρονται καὶ χειμῶνος γίνεσθαι κινήματα, καὶ ὁ νότος οἷον ἐπιθλίβει, καὶ ζωοτρεῖς καὶ χαλεπαὶ πνοαὶ τῦ νότυ συμπίπτουσιν· ὅς τις (φησὶν) ὤειτο τὴν θάλασσαν, ἤγουν διήγειρεν, αὐτὶ τῦ διεγείρει, ταράττει ὀμβρήσας, αὐτὶ δὲ ἐπιθλίβων καὶ Διὸς ὄμβρῳ πολλῷ μεταπαιζῶν. χαλεπὸν δὲ, ἤγουν δυσχερῆ, τὸν πόντον ἐποίησε· τὴν δὲ αἰτίαν τῦ ἐμπίπτειν τότε τοὺς νότους ζωὴ καὶ ὄμβρῳ ὁ Πρόκλος λέγει. φησὶ γὰρ. τῆς ἐτησίων παυομένων, οἱ νότοι ἐμπίπτουσι τῆς μεσημβρείας ἀνταποδόσιν ποιοῦσης, καὶ ὄμβροις κινοῦσι, δεῦρο πάλιν ὠθοῦντες τὰ νέφη, ἀπὸ τῆς ἐτησίων, εἰς ἐκεῖνον ἀπωδέντα τὸν τόπον. Ἄλλος δ' ἰαμβικός.] ἄλλος δὲ πλοῦς ὅτι τοῖς ἀνθρώποις ἰαμβικός, ὁπλιτικὰ δὲ ὅσον τόσον τῦ ἑαυτῆς ποδὸς ποιεῖ ἡ χορεύουσα βακχεῖα, τόσον φανεῖη τοιοῦτον τῷ ἀνθρώπῳ τὸ πέταλον, ἤγουν τὸ φύλλον ἐν τῇ ἀκροτάτῃ κεφάλῃ, αὐτὶ τῦ ἐν τῷ ἀκροτάτῳ τῆς κεφάλης, τετέστι τῆς συκῆς· τότε ὄζει ἡ θάλασσα ἀμβατός, αὐτὶ τῦ ἀμβατή, ἤγουν διαμένη πλεῖσι. ἐαρινὸς δέ ἐστιν ὅτος ὁ πλοῦς. καὶ ἔγωγε αὐτὸν ἐπαινῶ· ἐγὼ γὰρ ὄζει κεχαρισμένος, ἤγουν ἀρέσκων, τῇ ἐμῇ ψυχῇ. ἀράκτος ὄζει, ἤγουν βίαιος, ἐ τῦ καιρῦ διδόντος, ἀλλὰ τῆς ἀνθρώπων ἁρπαζόντων αὐτόν χαλεπῶς ἂν τότε, ἤγουν δυσχερῶς, ἐκφύγοις κακὸν, ἤγουν βλάβην, κίνδυνον. ἀλλὰ καὶ ταῦτα οἱ ἄνθρωποι φράζουσι δι' ἀφροσύνην τὴν, δι' ἀγνωσίαν. τὰ γὰρ πνεύματα γάρ ὄζει τοῖς δειλαίοις ἀνθρώποις ψυχὴ, αὐτὶ τῦ ἐν ἴσῃ μοίρᾳ τῆς ψυχῆς. διὰ ταῦτα δὲ ἀποκτείνυσι. χαλεπὸν δέ ὄζειν ἀποθανεῖν τινα ἐν τοῖς κύμασιν. ἀλλά σε παρακελεύομαι φεύγειν, ἤγουν φρένας, φυλάττειν ταῦτα πάντα ἐν ταῖς φρεσὶν, ἤγουν ἐν τῷ λογισμῷ, καθά σε ἀγορεύω, αὐτὶ τῦ διδάσκω, τῦτο ποιεῖν δηλονότι.

μηδὲ ἐν ναυσὶ κοίλαις ἅπαντα τὸν σὸν βίον, ἤγουν τῷ ζῶν φειδοίαν τίθει ἀλλὰ τὰ πλείονα τῆς φειδοίας σὺ ἐν τῷ οἴκῳ σὺ καταλίμπανε· τὰ γὰρ μείονα ἤγουν τὰ ἐλαττονα, φόρτιζον, τουτέστι φόρτον ποιοῦ ἐν τῇ νηΐ. Εἶτα ἐπάγει τῷ αἰτίαν, δι' ἣν λέγει μὴ φόρτον πολλὰ ἐντιθέναι. καί φησι· χαλεπὸν γὰρ ἐγκύρσαι βλάβῃ μὴ κύμασιν, ἀντὶ τοῦ ἐν τοῖς κύμασι τοῦ πόντου, ὃ δηλονότι εἰκὸς πονεῖν τὸν πολλὰ φόρτον, βαρυμένης ὑπ' αὐτῆς τῆς νεώς. χαλεπὸν γὰρ καὶ ἐὰν ἐφ' ἅμαξαν ὑπερβολὴν ἄχθος ᾖς· τοῦτο γὰρ βούλεται τὸ ὑπέρβιον. ἔστι γὰρ ὑπέρβιον τὸ ἰσχὺν ὑπερβαῖνον· αἴρεσις, ἀντὶ τοῦ ὄπισθεν, τὸν ἄξονα καυλίξαις, τὰ γὰρ φορτία ἀμαυρωθείη, ἤγουν ἀπολεσθείη, ἀφανισθείη· καὶ ἁπλῶς δηλονότι πάντα τὰ ἀπὸ τῆς ἀμετρείας συμβαίνοντα, χαλεπά. τοῦτο γὰρ ζημιοῦται ἀπὸ τοῦ μὴ σῶναι ἐν τῇ τοῦ φόρτου τῆς νεὼς ἀμετρίᾳ, ἀλλὰ καὶ ἑτέραν προσθεῖναι· καὶ ἔτι ἀπὸ τοῦ ἐπαχθοῦς τοῦτο δίδοται ζημιωτικώτερος. ἐπάγει γὰρ μέτρα φυλάσσεσθαι, τουτέστι συμμετρίαν φύλαττε. καιρὸς δ' ὅδε πᾶσιν ἄεσσος· ἤγουν ὁ ἁρμόδιος ἢ χρόνος ἔστιν ἄεσσος ἐπὶ πᾶσιν· εἰς ὃν ὅρα δηλονότι πρὸ πάντων.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Ἡμάτια πεντήκοντα] ἃ λέγει μὴ πεντήκοντα τῆς ζωῆς τῆς θερινῆς ἡμέρας ὡραῖον εἶναι) τὸν πλοῦν, ἀλλὰ μὴ τοῦ ζῆν ὡραῖον εἶναι), πεντήκοντα πάσας ἡμέρας, εἰ μήπως θεομηνία συμπεσοῦσα τῷ θαλαττίῳ δαιμόνων κραύξει τοῦ ναυτῶ, ἢ καὶ αὐτῷ τῷ Διός. ἐν γὰρ τούτοις εἶναι τὸ τέλος καὶ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακὸν τὸ κατὰ θάλατταν· Ποσειδῶνι μέν, ὡς λαχόντι τὸν κλῆρον τοῦτον· Διΐ δέ, ὡς διὰ τοῦ αἰθέρος παντοίοις κινοῦντι τοῦ θάλασσαν. τότε δ' οὖν δ' ὑρίνεις εἶναι) τοὺς ἀνέμους καὶ ἀτήμονα τὸν πλοῦν. καὶ γὰρ μεθ' ἡμέραν ἑτησίου πνέοντος, καὶ νύκτωρ ὁπόταν τὸ ἄστρον αὐξηγίνου) μέτειμι τοῖς παρὰ τοῦ γλυκὺ πλέκειν. ἄνωθεν. μὴ πεντήκοντα ἡμέρας τῆς ζωῆς τοῦ θέρους, τότε γὰρ λειπότεροι καὶ καθαρώτεροι εἰσὶν οἱ ἄνεμοι. μὴ γὰρ τὰς πεντήκοντα θερινὰς ἡμέρας, πνέουσι οἱ ἄνεμοι οἱ ἐτήσιοι, ὅτε ὁ ἥλιος ἢ ἐν Λέοντι· Ἕλληνες δὲ ἐν Καρκίνῳ τὸν ἥλιον εἶναί φασιν, ὅταν θέρος γίνηται. Αἰγύπτιοι δὲ ἐν Κριῷ· Χαλδαῖοι δ' ἄλλως.

Εἰ μὴ δὴ σφέζων.] Ἐὰν μὴ ἰδίκως αὐτοῖς ὁ θεὸς ὀργισθῇ. Τῦμος δ' ὀπυίειν τ' αὖρας.] Εὐκαιρίας, οἷς δοῦλοι καὶ δουλάγωσι. Σκάδιον δ' ὀπιτάχεα.] τὸν ἐτησίων πνεομένων, οἱ νότοι ἐμπίπτουσι, τῆς μεσημβρίας αὐτανατόδιαν ποιούσης, καὶ ὄμβρους κινοῦσι. καὶ ἐνταῦθα πάλιν ἀθοῦντες τὰ νέφη τὰ ὑπὸ τοῦ ἐτησίου εἰς ἑαυτὸν ἀποθέντα τὸν τόπον, καὶ εἰκότως τὸν τε ἀέρα καὶ τὸν θάλατταν ἀνατεράπευσιν. Μὴ δ' μένειν οἶνόν τε νέον.] τὸ γὰρ μετοπωρινὸν, μεγάλοι ὄμβροι καταῤῥέουσι, καὶ ἅμα τῷ ὄμβρῳ νότου τοῖς δὲ ἐτησίοις πνεομένοις ἐπακολουθεῖν νότον εἰώθει, ὃς πνεῖ τὸν ὄμβρον. Ἀλλ' ἀφαρτὸς πέλεται πλόος.] τὸν ἐαρινὸν πλοῦν λέγει ἐπισφαλέστατον εἶναι). διὸ καὶ ἀφαπαπτὸν αὐτὸν καλεῖ. τῷ γὰρ ζωπυρεῖν εἶναι) τὰ πνεύματα, μόλις ἄν τις ἀφάσειε ὀπίσθιον πνεύματος ἐπεμβολὴν εἰς τὸ διανύσαι τὸν πλοῦν, ὃν πέλεται) μετ' ὀξύτητος. φοβεῖσθαι δὲ τὸν καιρὸν τοῦτον εἶναί φησιν ἐν ᾧ τῆς συκῆς τὰ ἔαρα φύλλα περὶ κορώνης ὄζων ὄμοια. τοιαῦτα γὰρ τῷ σχήματι καὶ πλησίστια τὰ φύλλα τότε περὶ κορώνης τοῦ θέσιν, καὶ τοῖς σχήσεσι ὁμοίας ἔχοντα. καὶ πάλιν οἰκείους σημείους χρῆται καὶ γνωρίμοις, καὶ ταῖς ζωαῖς, ἀντὶ ταῖς φωναῖς τῆς ὀρνίθων μεφάτης πρὸς ἣ κόκκυγος, ὕτου καὶ τῆς ἀπὸ τῆς φυτῶν, ὡς τῷ χολύμβῳ ἀνθοῦντι πρότερον, καὶ πρὶν τοῖς φύλλοις τῆς συκῆς. πλείων μὲν οὖν ἡ θάλασσα ἤδη τῆς συκῆς τὰ φύλλα τοιαῦτα σχέσις. ἀφαπτικὸς γὰρ ὁ πλοῦς, καὶ οὐκ ἀρᾳδίως ἐκφύγῃ τις τὸν κίνδυνον, ἐμπίπτων ἐξαίφνης πνεύματος ἐναντίου. τοῖς δὲ πλοῦν ἐόντας, οἷς πεισθέντες κινδυνεύσουσι. ἔστι μὲν ὁ πλοῦς ἀρίστος καὶ ἀλλαθῆς, ὃν ἔγωγε εἰρηκέναι. ἄλλον δέ σοι λέγω δεύτερον πλοῦν, ἢ χρεὼν μὲν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀπληστίαν τῆς ἀνθρώπων, ὅτε γένηται τὸ φύλλον τῆς συκῆς ὅσον δάκτυλον ἢ κορώνη ἐν τῇ γῇ ποιεῖ τύπον τοῦ ποδὸς τὸ μέγεθος τοῦ φύλλου, ὅτε ἔστιν, πλεῖστον. ἔχει γὰρ ἐμφερὲς ἡ κορώνη τὸ τοῦ ποδὸς εἶδος τοῖς φύλλοις τῆς συκῆς. κεφάλας γὰρ λέγουσι τοὺς νέους συκίνους βλαστοὺς, ἀπὸ τοῦ κεφαλοῦσθαι ἀπάρχεσθαι.

ἄμβατός ὅτε θάλασσα.] Ἀπλῶς πέφυκεν, ὡς καὶ τοὺς Ἱππόδαμα, καὶ θερμὸς αὐτμή.

Ἀρπακτής.] ἁρπακτικός, φησιν, ὁ τοιοῦτος πλοῦς. ἐὰν οὖν ὀπιτύχῃς, ἥρπασας αὐτόν.

Χρήματα γὰρ.] τὰ γὰρ χρήματα τοῦ ψυχοῦ νομίζουσιν οἱ ἄθλιοι τῆς ἀνθρώπου, ὅσους δὲ εἰ φει-

οἱ φιλάργυροι. Δεινὸν δ' ἄκ' ἐφ' ἅμαξαν.] δεινόν δ' ὅτι τὸ εἰς ἅμαξαν θεῖναι πολυφόρτιν. ἀλλ' ἐν ἅπασι καλὸν ἡ δίμετρία καὶ ἡ εὐκαιρία. τὰ δ' φορτί' ἀμαυρωθείη.] τὰ δ' φορτία ἀφανισθῇ καὶ ἐλαττωθῇ. δυσὶ δ' καὶ χεῖ ζωαλοιφὴ ἀκέσειν ἀμαυρωθείη. δυσὶ δ' καὶ μαυρωθῇ· καὶ γὰρ ἐν ἄλλοις, Ῥεῖα τά μιν μαυρῶσι θεοί. Μέτρα φυλάσσεσθαι] εἰπὼν μὴ δεῖν πάντα τῇ νηὶ πιστεύειν, ἀλλ' οἴκοι τὰ πολλὰ καταλείπειν, διὰ τὴν ἀδηλίαν τῆς ἀνθρώπων, καὶ ὑποδείγματι τῷ τῆς ἁμάξης χρησάμενος (καὶ γὰρ ἐκείνῃ φόρτον ὑπερθεῖναι πολλῷ, ὑπὲρ ἓν ἔχει, μήποτε καταξῇ τὶς αὐτήν) παντα-χῇ παραινεῖ τῷ μέτρῳ σχάζειν, καὶ πρὸ πάντων εἰς τὸν καιρὸν ὁρᾶν. ἔστι γὰρ ὅτε ἱκανὸς συλλήπτωρ αὖ ἐργάζεται, ὡς ἔφη καὶ Δύσμαχος παροφθείς. ἐναρμόζῃ γὰρ ἡμῖν τῷ παντὶ τὰς φράξεις, καὶ ποιεῖ πρὸς τὴν τοῦ πόντου ζύλλυσιν αὐτὰς ὑποπιδείους, ὀρθῶς καὶ τῷ Πλάτωνι αἰνιττόμενον τὴν ὑποδεεστέραν τῷ καιρῷ, ἢ μόνον ἐν ταῖς γάμοις τῆς τῶν παίδων τῶν ἀρρένων καὶ θηλειῶν γλώσσης, ἀλλὰ καὶ ἐν πᾶσιν ἁπλῶς τοῖς πραγμασι, τούτοις τύχῃ αὐτοῖς ὑπηρέτας καὶ μὴ θεὸν τὰ ἀνθρώπεια κυβερνῶντα.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Ἥματα πεντήκοντα] ἐντεῦθεν ἀπέρχεται τῆς ὑποκειμένης διδασκαλίας τὸν πλοῦν, καί φησι μὴ τὸ ἐκπλεῖν τοὺς ζητοῦντας τὸν ἥλιον τὰς θαλάσσας, ἵνα ὅλας ἡμέρας ἄχρις οὗ πλησθῇ τὸ κοπτῆρον θέρους, ἢ κοπερὰ καὶ ἐργοδότατον ὥρα, καίει ὁ πλοῦς πυγχάνει καὶ δεξιώτατος. ἢ κατάξαις ἤτοι τὸν ναυν τότε ἐπὶ τειχυμίας δηλονότι, καὶ τῆς τῶν πνευμάτων ζαφορότητος, ὅτε οἱ ἄνθρωποι ναυαγήσουσιν, εἰ μή τι κρεῖττον συμβαίη θεὸν τῶν θαλασσῶν. ἢ ὁ Ζεὺς καὶ ἡ εἰμαρμένη, ἢ καὶ ἀνέμων καὶ σειρῶν κρατοῦσα, ἀντιφαίτῃ τοῖς σοῖς ναυκληρήμασι, τότε ἀνέμων πνεόντων ἐυκράτων, καὶ τῆς θαλάσσης γαληνιώσης, ἔλκε τὸν ἀλκαδα πρὸς πλοῦν. καὶ ταχέως τὸν ἐμπορείαν ἀπύσας πρὸ τῆς ὀπωρινῶν ὄμβρων καὶ νότων τῆς τότε, ἔχε τῆς οἴκαδε ἀνακομιδῆς.

μετὰ Ζωσάς.] τὸ πᾶς μακρὸν ὂν ἐδέχθη βραχύ, ὡς κοινὴ συλλαβή· λήγει γὰρ εἰς μέρος λόγου. Καυάξαις.] καταξαις, σωτηρίαις, Αἰολικῶς. οἱ γὰρ Αἰολεῖς μὴ ἄλφα, ἀντὶ ἧ φωνῆς, πρωτιθέασιν τὸ ῡ· οἷον, ἄνηρ αὔνης, ἀὼς αὐὼς, ἄγιος αὔγιος, ἀάτιτον τὸν βλάβην καὶ τὸν ἀνόρυσσον αὐάτιτον, καὶ τὰ ὅμοια· συμφώνου δ' ὄντος μεταξύ, ἀκόπ. ἐπὶ δὲ τῆς μετὰ φωνῆεν τιθεμένων συμφώνων διπλασιάζουσιν αὐτὰ, ἢ τοῖς αὐτοῖς συμφώνοις, ἢ ἁπλῶς συμφώνοις. τοῖς αὐτοῖς μὲν, οἷς τὸ ἔννη, ἄμμες, ὔμμες, πέρ' ἀμος ὁ φρίαμος. ἁπλῶς δὲ συμφώνοις, οἷον, νάνυμος, ὄκχος. ἐποβάλλουσι δὲ καὶ τὸ ῡ ἐπὶ τῆς εἰς ῡξ. φαρύξ καὶ φόρμυξ λέγοντες, καὶ ἔπερ μυεῖα· χρυσὸς διὰ διφθόγγου γραφόμενον, καὶ Ἀμφίρυσιν, καὶ ἄλλων. καὶ γυρυὸν λέγουσι, καὶ ὕργιν ἢ ὄργιν καὶ ἄγγα καὶ ὀργῆα καὶ σωτάσσομαι, καὶ ἐπαγραφῆ τὸ κέντρον, καὶ τὰ ὅμοια. πρὸς ταπικά, καὶ παρὰ καὶ τὰ ὅμοια· καὶ τῶν ἀπαρέμφατον, καὶ ἔπερ μυεῖα. ἐνοσίχθων.] ὁ κινῶν τὴν γῆν· τὸ γὰρ ὕδωρ αἴτιον τῆς σεισμῆς. Ἐν τοῖς γὰρ τέλεσι.] ἐν γὰρ τῇ θαλάσσῃ καὶ εἰμαρμένῃ κεῖται τοῖς ναυτιλλομένοις τὸ τέλος ἐυδαὲς τι καὶ φαῦλον. Ἄλλος δ' ἐαρινός.] ὅτε μὲν δὴ φησὶν ὁ καιρὸς καὶ εὐπρεπέστατος πλεῖν. ἔστι δὲ καὶ ἄλλος ἐξηκισχιλιομύριος, οὐκ ἐμοὶ ἀρέσκει, ὁ ἐν καιρῷ χειμῶνος ἔαρος, ὁπότε ἐν τῇ συκῇ τοσαῦτα φανῶσι τὰ φύλλα, ὅσον πατήσασις ἐν γῇ τῆς κορώνης τὸ ἴχνος δύνει. ὅτε μὲν ὁ πλοῦς ἀμφίκολος, καὶ οὐκ ἐμοὶ ἀρέσκει. ἀλλ' ὅμως καὶ τότε τινὲς πλέουσιν, ἐργασιχείματοι ἄνθρωποι, τῷ κέρδει θελγόμενοι. ἰσόψυχα γάρ τισι τῶν ἀνθρώπων τὰ χείματα. Ἐν κεραίᾳ] Κεραία, τὸ πεφυκὸς τῆς συκῆς φύλλον, ἀντὶ ἐφέρασιν, τὸ ἀκρεμόμενον, καὶ μὴ ῥᾳδίως κινούμενον. ἀμβατός] ἐυπρόσβατος, ἁρμόδιος εἰς τὸ ναυτίλλεσθαι.

Λίτημι.] Λίτημι, αἰτῶ, καὶ ἀντὶ συχνοῦ λιτομαι. Ἀπλῶς αἴτημι. Ἀρταικτός. παρόλον καὶ ῥιψοκινδύνως ὑπάρχων. χαλεπῶς.] μόλις, δυσχερῶς. καὶ τὰ,] καὶ ταῦτα τὰ περὶ τὸν ἐαρινὸν πλοῦν. Μὴ δ' ἐνὶ νηυσί.] ναυτιλλόμενος μὴ πᾶσαν τὴν οὐσίαν ἐν ταῖς ναυσὶν ἔχειν ἐμπορείας ὑποτίθει, ἀλλ' ὑφορώμενον τὸ τῆς θαλάσσης ἀβέβαιον, τι γενόμενον ἔχε πρὸς ἐμπορείαν. τὴν δὲ διπλομοιρίαν οἴκαδε καταλίμπανε· χαλεπὸν γὰρ δυσπλεύμασι θαλαττίοις πείθεσθαι, ὡς πολυφόρτῳ νηΐ. εἶτα φησί, καὶ τί φημι χαλεπὸν τοῦτο; χαλεπὸν, εἰ καὶ ἐν ἠπείρῳ ἐφ' ἅμαξαν ὑπερθεῖναι φορτίον, καὶ καταξῆς τὸν ἄξονα, καὶ τοῦτο διαχυθὲν ἀφανὲς σοι

καὶ ἀγχεῖον γλυπτὸν. τῷ συμμετρίαν ἐν ἅπασι φαίνεσθαι, καὶ τὰς δέουσας χωρὰς ἐμπίπτειν. ὃν ἔστι καὶ ὑπὸ μέμψιν ὁ Ἡσίοδος, ὃν εἰδὼς ναυπλίαν διδάσκειν, ἀλλὰ θαλάσσιος ὤφθη μόνον καὶ ὧν ναυτίλλεσθαι. σεσωρῆκει δέ, ὡς ἐμπειρότατος ὢν ἐγεγόνει, ὑδὲ τῆν ναυτικῶν ἐπιστήμων.

Ὡραῖος δὲ γυναῖκα τὴν ποτὶ οἶκον ἄγεσθαι,
Μήτε τριηκόντων ἐτέων μάλα πολλὸν ἀπολείπων,
Μήτ' ὀπιθεὶς μάλα πολλά· γάμος δέ τοι ὧδε γένηται.
Ἡ δὲ γυνὴ πέμπτῳ ἡβῴη, πέμπτῳ δὲ γαμοῖτο.
Παρθενικὴν δὲ γαμεῖν, ὡς κ' ἤθεα καλὰ διδάξῃς.
Τὴν δὲ μάλιστα γαμεῖν, ἥτις σέθεν ἐγγύθι ναίῃ,
Πάντα μάλ' ἀμφὶς ἰδὼν, μὴ γείτοσι χάρματα γήμῃς.
Οὐ μὲν γάρ τι γυναικὸς ἀνὴρ λήΐζετ' ἄμεινον
Τῆς ἀγαθῆς, τῆς δ' αὖτε κακῆς ὑ ῥίγιον ἄλλο,
Δειπνολόχης· ἥτ' ἄνδρα καὶ ἰφθίμον περ ἐόντα
Εὖει ἄτερ δαλοῦ, ⸗ ὠμῷ γήρᾳ δῶκεν.

Maturus autem vxorem tuam ad domum ducito,
Neque triginta annis valde multum deficiens,
Neque superans multum: nuptiæ vero tibi tempestiuæ hæ.
Mulier autem quatuor annis pubescat, quinto nubat:
Virginem vero ducito, vt mores castos doceas.
Eam vero potissimum ducito quæ te prope habitat:
Omnia diligenter circum cõtemplatus, ne vicinis ludibria ducas.
Neque enim muliere quicquam vir sortitur melius
Bona: rursus vero mala non durius aliud,
Cõmessatrice: quæ virum tametsi fortem
Torret sine face, & crudæ senectæ tradit.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Ὡραῖος ἡ γυναῖκα.] τὰ μὲν περὶ ναυπλίας αὐτῷ διατάγματα τέλος ἔχει. τὰ ἡ ἑπόμενα κοινά εἰσιν, εἰς πᾶσαν τείνοντα τὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων, ὑ γεωργησόντων, ὑ θαλαττευσόντων, οὗ πρῶτόν ὅτι τὸ εἰς ὕστερον ἢ περὶ τὸν γάμον χρόνον, καὶ τὴν γαμήσοντα. καὶ τὴν γαμηθησομένην. καὶ δὲ τοῦτο ἀκόλουθον ἦν τῷ τὸν χρόνον ἀφιέναι εἰ) πᾶσι φησὶ δὴ ὡραῖος δὲ, ὑπερβιβασμένως, ἀντὶ τοῦ ἐγκαίρως, καὶ τὸν πρέποντα χρόνον ἄγε γυναῖκα πρὸς τὸν σὸν οἶκον. ὕστε μάλα πολλὰ ἔτη ὑπολείπων, ἤγουν ἐλαττούμενος, κατωτέρω ὢν τῶν τεσσαράκοντα ἐτῶν, ἤγουν τῆς τεσσαράκοντα· μήτε μάλα πολλὰ ὀπιθεὶς τοῖς τεσσαράκοντα δηλονότι. γάμος δέ τοι ὧδε ἔστω.] ὁ δὲ, ἀντὶ τοῦ γαῖ. ἤγουν ζωὴ φέρεται δὲ μετὰ γυναικὸς, ἔγκειται, αὕτη δέ ἐστιν. ἡ ἡ γυνὴ τέτρ' ἡβῴη, αὐτὶ τοῦ τέτταρα ὅτι δέκα. τουτέστιν ἡ ἡ γυνὴ ὅτι τέσσαρα καὶ δέκα ἔτη ἀκμάζέτω. τῷ πέμπτῳ ἡ αὐτὶ τοῦ τῷ πεντεκαιδεκάτῳ, γαμοῖτο, αὐτὶ τοῦ γαμείσθω. τουτέστιν εἰς γάμον ἐρχέσθω. παρθενικὴν ἡ αὐτὶ τοῦ παρθένον γαμεῖν, ἤγουν εἰς γυναῖκα λάμβανε. ὡς ἂν διδάξῃς αὐτὴν ἤθη καλά, ἤγουν ἀγαθά. ἤγαθὰ ἡ γυναικὶ ἤθη τὰ ἀρέσκοντα τῷ ἀνδρί. ταύτην μάλιστα εἰς γυναῖκα λάμβανε, ἥτις πλησίον σου οἰκεῖ, πάντα μάλα τὰ κατ' αὐτὴν ἀμφὶς αὐτὶ τοῦ παντα χόθεν μαθὼν· ἵνα μὴ γήμῃς χάρματα τοῖς γείτοσιν, αὐτὶ τοῦ χάρμα, τουτέστι γέλωτα. ὑ γὰρ λήΐζεται, αὐτὶ τοῦ κτᾶται, ἀνὴρ ἄλλο ἄμεινον, ἤγουν χρήσιμον, τῆς γυναικὸς τῆς ἀγαθῆς· τῆς ἡ κακῆς ὑδὲν ἄλλο ῥίγιον, ἤγουν χαλεπώτερον, κυρίως τὸ ἀλγεινότερον, ἀπὸ τοῦ ῥίγους τοῦ κρύους, ὃς ὢν λυγρὸν ἀπὸ τοῦ λίαν ὑγροῦ. ἐν τοῖς ὑγροῖς φασι καὶ τοῖς ψυχροῖς τὰ ἀλγεινὰ, ἐν ἡ τοῖς θερμοῖς τὰ ἡδέα. τῆς δειπνολόχης, ἤγουν τῆς συνδειπνούσης καὶ λοχώσης τὸν ὁμόκοιτον ἐπὶ τὸ δράσαι τὶ κακόν, ἢ τοῖς ἄλλοις ξυνδειπνούσης ἢδὲ τῷ ἀνδρὶ βάλητον· εἶτα χεῖ μετάπωσιν, ἥτις τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα καὶ ὢν ὄντα ἴφθιμον, ἤγουν ἀνδρεῖον; γενναῖον, κρίει χωρὶς δαλοῦ, τουτέστι περοξοῖσι καὶ εἰς ὀργὴν κινεῖ, ἢ τῷ ἐπεισέρχεσθαι αὐτῇ δαπανᾷ, δίκην πυρός· καὶ ἀώρῳ γήρᾳ δίδωσιν αὐτὸν, ὀδωὰς αὐτῷ ἐπεξεύρουσα, καὶ ἐπὶ τῷ κρυῷ πνεῦσα αὐτὸν γηρᾷν. σαφέστερον δ' αὖ ὁ λόγος λυ, εἰ χωρὶς μεταπώσεως ὄντως αὖ ἐλέγετο. τῆς ἡ κακῆς ὑδὲν ἄλλο χαλεπώτερον αὖ ἀνθρώπῳ κτᾶται, τῆς δειπνολόχης, τῆς χαιρούσης τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα; καὶ ὢν ὄντα ἀνδρεῖον, χωρὶς δαλοῦ, καὶ ἀώρῳ γήρᾳ δίδωσιν αὐτόν.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Ὡραῖος ἡ γυναῖκα.] τὰ μὲν περὶ ναυπλίας αὐτῷ

αὐτῷ διδάγματα τέλος ἔχει· τὰ δ' ἑπόμενα, κοινά εἰσιν εἰς πᾶσαν τεύχοντα τὴν ἀφ' ἑσπέρης ἀνθρώπων ζωήν, ἃ γεωργήσοντι, καὶ θαλάσσῃ χρησόμενον. ὧν πρῶτόν ἐστι τὸν περὶ γάμου, καὶ τὸν καιρὸν ἀρίζῃ καὶ τῇ γαμήσοντι καὶ τῇ γαμηθησομένῃ. καὶ γὰρ τοῦτο ἀκόλουθον τῷ τῆς τοῦ καιροῦ ἄρεσιν εἶναι πᾶσι. τὸ γάμου τοίνυν καιρὸν ὑπάρχειν, τὸν περὶ τεσσαράκοντα ἔτη τῇ ἀνδρὶ τῇ δ' γυναικὶ τὸν περὶ ἑπτακαίδεκα χρόνον ἐτῶν. τὸν μὲν γὰρ ἄξιοῖ γαμεῖν ἐγγὺς ὄντα πρὸ λ'. δεῖν γὰρ τὸν πρῶτον τῆς ἀκμῆς χρόνον ἀφέντας ἀφυσείσαι τὸν ἤδη σαθρὸν αἱρεῖσθαι εἰς κοινωνίαν παιδογονίας. διὰ καὶ Πλάτων κολάζει τὸν εἰς πέμπτον καὶ τεσσαρακοστὸν ἔτος ἄγαμον ἐλθόντα, τιμῇ δ' γαμεῖσθαι μετὰ τιμῆς ἥλιον, ἔτος πέμπτον ἄγουσα. εἶτ' δ' τιμῇ ἥλιον πεντεκαιδέκατον ἔτος· τιμῇ γὰρ ὁμιλίαν ὑποδέχεσθαι μᾶλλον ὀργῶσα, καὶ τὰς ἐπιῤῥοὰς τῶν κυημάτων ὑποδίδωσιν ἐρρωμενεστέρας· τοῦτο οὖν δηλοῖ τὸ, τέτορ' ἥβαν, πέμπτῳ δ' γαμεῖσθαι, μετὰ τὴν δευτέραν τετράδα, τὴν πεντάδα φερομένην τὸ ἔτος. Μήτε τεσσερά-κοντα.] ἀείμνας μὴ ὑπὲρ καιρὸν γήμῃς, ἀλλ' ὅπως ἥβωντος δώμασιν οἶκον. λ' ἐτῶν μὴ πάτῳ θεμιτὸν μηδὲ πλέον. τέτορ' ἥβαν.] μετὰ τὸν παρελθόντα αὐτὴν τὰ ιϛ' ἔτη, ἄλλα δ', τότε φησὶν ὑπηρετεῖν αὐτὴν γαμεῖσθαι, τουτέστιν ἑπτακαίδεκα ἐτῶν. τέτορα γὰρ σημαίνει δ'. ἔστι δ' καὶ τὴν πεντεκαιδεκάτην γαμεῖσθαι, ἢ μετὰ τεσσαρεσκαίδεκα, καὶ ἄλλα δ'. Παρθενικὴν δ' γαμεῖν.] εἰκότως ἀξιοῖ παρθένον ἄγεσθαι. μᾶλλον γὰρ αὕτη δύναται ἀγωγὸν τῆς ἐπ' ἀλλοτρίοις ἤθεσιν ἥδη τραφείσης. τὸ δ', [μὴ κείτω χάρματα γήμας] καὶ διατύπτου χρῆσθαι βιαίως, ἐμφορήσας εἰρηκεν, ὡς τὸ, τὸν ζωὸν εἰς δύζωΐαν ὀρίνῃ. ἀλλὰ μὴ τινὶ τυχοῦσ' εἰσφέρῃ εἰς τὸν δίκον, ἐπιτείδιον αὐτὸν ποιῆσαν. δηλοῖ δ' ταῦτα καὶ τὰ ἑξῆς. ὁ τῆς ἀγαθῆς γυναικὸς ἔπαινος, καὶ ἡ κατηγορία τῆς μοχθηρᾶς. τιμῇ δ' δειπνολόχῃ καὶ τιμῇ καίνυσαν ἄνδρα δαλοῦ, καὶ τ' ἀμὸν τὸ γῆρας τῷ ἀνδρὶ τιθεῖσα, ταύτῃ εἶπε λέγει. τιμῇ μὲν οὖν δειπνολόχῃ ῥητέον, ἢ τιμῇ δειπνεῖν μόνον εἰδυῖαν, ἀργόν, ἢ τιμῇ ζωοδεικτοῦσ' καὶ λοχώσαν τὸν ὁμόκοιτον ὡς τὸ δεῖσαι τὶ καινόν, ἢ πῖς ἄλλως ζωοδεικτοῦσαν ὡς τιμῇ τῷ ἀνδρὸς βέλεσιν. ἡ δ' ἄνδα δαλοῦ καίνυσα, τιμῇ εἰς ὀργὴν κινοῦσαν καὶ ἀεὶ παροξυντικὴν σημαίνει. εἰ δ' βέλη καὶ τιμῇ δόμησιν καὶ ἀφανιστικὴν τῆς οἰκο-νομίας, ὡς τὸ σοῦ. ἡ δ' εἰς ἀμὸν γῆρας ἄγουσα, δηλοῖ τιμῇ ὑδάτων ἀφέλκειν, καὶ πάσης ἂν τῆς ἀνδρὶ γινομένης αἰτίαν, καὶ τὸ γῆρας ὀκνηρότερον αὐτὴν ποιοῦσαν. τέτοις δὲ πᾶσιν ἡ ἀγαθὴ γυνὴ τιμῇ ἐναντίαν ἔχει διάθεσιν, ὀπωφίζουσα τῷ ἀνδρὶ τὸ γῆρας, ἀφεισωζουσα τὰ ὄντα μετὰ τῆς περὶ τὸν ἄνδρα διεγρεσίας καὶ ἐπαρκείας, ζωοδεικτήσεις ποιουμένη τοιαύτας, οἵας ὁ ἀνὴρ βέλεσθαι. τοῦτο οὖν ἀναστοποιοῦσα χρῆσθαι, καὶ παρθένον τὴν ἄγαμον, γάμου αἱρεῖσθαι. Διηνεκὲς χρῆσθαι.] τῆς καθημένης καὶ ἀποτελομένης καὶ παρεδρευομένης τῇ διέπῃ.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Ὡραῖος δ' γυναῖκα.] ἁρμοδίῳ δ' χρόνῳ καὶ γάμῳ ζωαρμόδιον λέγει δ' τοῦτον εἶτε μὴ τὸ πολὺ ἐπαναλαβόντα πρὸ τεσσαράκοντα, μὴ τὸ πολὺ ὑποδέοντα· καὶ τοῦτον μέν φησιν ἁρμόδιον εἶναι χρόνον ἀνδρὶ σὺν γάμον γυναικὶ δ' τὸν ιε', εἰ ἀσαφῶς εἰρηκε. καὶ ὅτω μὲν ὁ Ἡσίοδος εἴρηκεν, ὅπως ἐκγονοί τε ὦσιν οἰκονομεῖν τὰ καθ' ἑαυτοὺς ἱκανοὶ ἔτι δηλονότι εἰς τέλειον, καὶ ὅπως μὴ πολλὰ τεκνοποιήσαντες ἀνιέχωσιν δυσχερῶς αὐτὰ διαπαιδαγωγεῖν, καὶ ὀλιγοπρόσωπον βίον διάγωσι. καὶ ὅτῳ μὲν ὁ Ἡσίοδος ἁμοῦ δ' δοκεῖ ταῦτας ἑτέραις συμφερομένας, ἐχούσας δὲ ταῦτα ἐδαφολόγον δ'. πολὺ ταχυπλικεστέρους γὰρ αὐτῶν ἀνδρὸς ταύτας ζωοποιεῖν, ἀφυσεικνύναι μονονοὺ ταύτας ἐδαφολόγῳ δ' εἰς τὰς τούτων δυάς. μικρὸν γὰρ ἥδη, καὶ οἱ μὲν τελέως γηρῶντες ἀδυνήσουσιν. αἱ δ', εἰς τὸ ζωεργὸν τῆς ἡλικίας ἀναδραμοῦσαι, τιμῇ ἀνδρὶ τελεσθεῖσα ὀπόθεν ἡμῖν δ', αὐταῖς μηχανήσονται συμπαιδεύειν δὲ τὸν γάμους συναρμοπόμενον καὶ παρθένον λαμβάνειν, καὶ ἐπὶ χρόνου ἁμοῦ δὲ δυσπορῶν, καὶ τῆς μητρὸς πολὺς παρθένῳ μὲν, καὶ ἄπαλα τὰ δίλεια τίπτειν. ὀπωρεισομένῳ δ' χειρῶν, καὶ ἐπιδεῖν χρόνου ὑπάρχειν, ἢ ἁρμοδίου χρόνου. ἡ δ' γυνὴ γαμηθεῖσα μὲν τιμῇ ἥλιον, ἔτος πέμπτον ἔχουσα. εἶτ' δ' τιμῇ ἥλιον πεντεκαιδεκάτων, καὶ ἑξῆς καὶ τέτορες πέντε, ὡς εἶπε. τοῦτο γὰρ ὅτι τὸ τέτορε, ὁ τεσσαρεσκαιδέκατος χρόνος. τέτορα γὰρ σημαίνει τεσσάρεσσι· λείπει τὸ δέκα, ἵνα δ' τετάρτῳ καὶ δεκάτῳ ἐπαιτῇ. ἥκουσι μὲν ἄξιος εἰς γάμον γυναῖκα ἄγεσθαι, ποτὲ δ' οἶκον ἵνα μὴ γλοιὸς αἰτίαν γέλωτος τοῖς γείτοσι. Μήτε τεσσαράκοντα.] μὴ χρό-

ψης τετρόντων, ὅτε Ἡσίοδε, ὅτε μεταγραφικὸν τὸ παίσμα τυγχάνει, ἀλλὰ τειάκοντα. πᾶσα γὰρ φωνὴ τὰ τρία γρὴ σημαίνουσα ἐν μιᾷ λέξει ἄκλιτός ἐστιν· οἷ τειάκοντα, τεττάκοντα, καὶ πάντες οἱ ἀριθμοί. ὥσπερ καὶ τὸ ἐγώ, σύ, ἐμοί, καὶ τὰ ὅμοια. οἷς ἢ βλαπτὴν ἀπωδὰ τοῖς ἐμοῖς λόγοις, χαφέτωσαν τειακόντων, καὶ τεττακόντων, καὶ ξεννόντων, καὶ ἑκατόντων, εἰ βέλοιντο. τέτορ'.] τετραρεσκαιδεκάτῳ χρόνῳ. Παρθενικὴν δ'.] παρθένον δὲ σεὸς γάμον λαμβάνε, ὅππως θυμήρης σοι γένηται, καὶ τοῖς ἤθεσι ξυνοφ@, οἷα μὴ ξυνοχωθεῖσα ἑτέρῳ ἀνδρὶ καὶ ξένοις ξυνεθισθεῖσα τοῖς ἤθεσι. ἵππις σίθεν ἐγγυθι ναίει.] καὶ χειτειῶς δὲ σοι λάμβανε κόριν, ὅππως ἔκπα πατρὸς καὶ μητρὸς ἥκες ταύτην οἰδεὼς, καὶ τὰ ταύτης ἀκριβῶς ἀκροώμενο@, μὴ ἀναξίαν γένηαι, καί τι τὴν ἀθεμίτων ἐργασαμενο@, ἐν οἷς σφ εἰώθασιν οἱ γειτνιῶντες γελᾶν. εὐδὲν γὰρ ἄμεινον, ἀγαθῆς γυναικὸς ἀνὴρ ὄκπατᾶται, ὥσπερ εὐδὲν χεῖρον τῆς φαύλης, τῆς σφὲ δεῖπνα καὶ ζωὰς ἀχολυμένης, καὶ καιόσης τὸν ἄνδρα, κἂν γενναῖός ᾖσι, ἀξύλῳ συνὶ συμφορῶν, καὶ παρ' ἡλικίαν παθείσης γηρασὸν καὶ ἀφήλικα. Δειπνολόχης.] τὰ λάθρα τῶ ἀνδρὸς ἐσθιούσης, καὶ μὴ φανερῶς, τῆς πρωτίδο@, καθημένης καὶ ἀποτδομένης, καὶ παρεσθιούσης τῷ δείπνῳ.

Εὖ δ' ὅπιν ἀθανάτων μακάρων τετυλαγμένος εἶ).
Μηδὲ κασιγνήτῳ ἶσον ποιεῖσθ' ἑταῖρον·
Εἰ δὲ κε ποιήσῃς, μή μιν σεύτερος κακὸν ἕρξῃς.
Μηδὲ ψεύδεσθε γλώσσης χάριν. εἰ δέ κεν ἄρχῃ
Ἢ ἔπος εἰπεῖν ἀποθύμιον, ἢ καὶ ἔρξας,
Δὶς τόσα τίνυσθ' μεμνημένος· εἰ δέ κεν αὖθις
Ἠγῆτ' ἐς φιλότητα, δίκην δ' ἐθέλῃσι φέρεσθαι,
Δέξασθαι. δειλὸς τοι ἀνὴρ φίλον ἄλλοτε ἄλλον
Ποιεῖται. σὲ δὲ μή τι νόον κατελέγχετω εἶδος.
Μηδὲ πολυξεῖνον, μηδ' ἄξεινον καλέεσθαι.
Μηδὲ κακῶν ἔταιρον, μηδ' ἐσθλῶν νεικεστῆρα.

Bene vero animaduersionem immortalium deorum obseruato.
Neque fratri æqualem facito amicum.
Quod si feceris, ne ipsum prior malo afficias.
Ne vero mentiaris linguæ gratia. Sin autem cœperit,
Aut verbum aliquod locutus infestum, aut faciens,
Bis tantum puniri memineris.
Sin vero rursus
Redeat ad amicitiam, pœnam autem velit præstare,
Suscipe. miser namq; vir amicum alias alium
Facit. te vero ne quid animo coarguat vultus.
Ne vero multorum hospes, neve nullius hospes dicaris:
Neve malorum socius, neque bonorum conuiciator.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Εὖ δ' ὅπιν ἀθανάτων.] σεσοίμιον τοῦτο τίθησι μὴ τὸν σεὶ γάμα λόγον, τὴν ἐπιθησομένων παθημάτων, ἀξιῶν σεὸ πάντων σοχάζεσθαι τῶ κεχαρισμένα τοῖς θεοῖς. Εὖ δ' ὅπιν ἀθανάτων.] καλῶς ἢ ἔσο φυλάττων ὑπερφίαν τὴν θεῶν τὴν μακάρων, αὐτὶ τῶ ὑπερφέρειν τὴν θεῶν. Μηδὲ κασιγνήτῳ.] μὴ ἢ τὸν ἑταῖρον, ἤγουν τὸν φίλον, ἶσον ποιῆ τῷ ἀδελφῷ, αὐτὶ τῶ ἐν ἴσῃ μοίρᾳ τάττε τῶ ἀδελφῶ. δεῖ γὰρ τινὰ χρὴ φύσιν ἡμᾶς ἔχειν σεὸς ἀλλήλους τῆς κατ' σεαίρεσιν ἐπισημοτέραν. Εἰ δέκα ποιήσῃς.] ἀντὶλέγει, ἐὰν ποιήσῃς φίλον ἐν ἴσῃ μοίρᾳ τῶ ἀδελφῶ· τοῦτο γὰρ ἀπαγορεύει, καὶ ἐκεῖ πάλιν δοκεῖ ἐναντιοῦσθαι αὐτῷ. ἀλλὰ σεὸς τὸν φίλον αὐτῷ ὁ λόγο@ ἁπλῶς ἀφορᾷ. ἤγουν ἐὰν ἢ ποιήσῃς φίλον, μὴ σεύτερο@ ποιήσῃς αὐτὸν κακόν, καὶ ἐ τῦτο μόνον, ἀλλὰ μηδὲ ψεύδου αὐτὸν γλώσσης χάριν, αὐτὶ τῶ ἕνεκα λόγων. τετέσι μὴ δὲ ἐν πῖς φόροις, οἷς διαλέγῃ, εἰ καὶ μηδὲ βλάπτωσι, ψεύδου γίνε σεὸς αὐτόν. ὁ γὰρ ἐκκοσίως ψευδόμενο@ (καθὰ Πλάτων εἴρηκεν) ἄπις@ οἰκότως ὄξιν· ὁ ἢ ἄπις@, ἄφιλο@.

εἰ δέ κεν ἄρχῃ.] ἐὰν ἢ σεσυνῆ) αὐτὸς τέτων, ἢ ἔτ@ εἰπεῖν τι ἀποθύμιον, ἤγουν ἐπαχθὲς καὶ ἐκ ἀρέσκον τῇ σῇ ψυχῇ, ἢ καὶ σράξαι δηλονότι πικὰ ἀποθύμιον, δὶς τόσα τίνυσθ αὐτὸν, αὐτὶ τῶ ἀπαιτεῖ. τετέσι δὶς τόσα μνήμῃ αὐτὸν, μεμνημένο@ οὖν εἰς σὲ διαφάξατο. εἰ δέ κεν αὖθις.] ἐὰν ἢ πάλιν σεσυνῆται εἰς φιλίαν, δίκλιν ἢ ἐθέλῃ παραχεῖν ὑπὲρ ὧν ἐξήμβτεν εἰς σὲ, δέξαι αὐτὸν· οἰκὸς γὰρ τῦτον καταψηφισάμενον ἑαυτῦ, καὶ ἐν μεταμελείᾳ γενόμενον,

γενόντα, μηδὲν ταυτὸ παθεῖν. δειλός τοι ἀνὴρ.] ἕτερον τοῦτο προβλήμα. ἔχει γ' ὥπως δείλαιος ἀνὴρ, ἥρωα ἄθλιος, πιθῇ φίλον ἄλλοτε ἄλλον.

Ζεὺς μήτι νόον.] ὅμοιον καὶ τοῦτο τοῦ,

Ποῖον σε ἔπος φύγῃ ἕρκος ὀδόντων;

Ζεὺς γὰρ τὸν νοῦν μὴ κατελεγχέτω τὸ εἰδος, ἥρωα σὺ δὲ μὴ κατηγορείτω τὸν νοῦν τὸ εἶδος, ἥρωα μορφὴν, τὸ θεόσωτον, οἷς ἑαυτὸν ἀλογότατον νῷ. καθαὶ τὸ μὲν ἄτρεπτον, μόνον, τὸ δὲ νῦ μεταβαλλόμενον ζωγραφῶν, καὶ τρεπόμενα ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλους φίλους. Μηδὲ πολύξενον.] τὸ μὲν θεὸν τοῦτο προβλήμα, τὸ ἄστατον ἐμέμφετο τῆς φιλίας καὶ ἀβέβαιον, τοῦτο δὲ τὸν πολυφιλίαν ἀπαγορεύει, καὶ τὸν ἀφιλίαν. ἔχει γ' ὥπως· πυρακαλδόμαί σε, μὴ δὲ πολύφιλον ἀθέλειν καλεῖσθαι, μὴ δὲ μὲν ἄφιλον. τὸ μὲν γὰρ ἀφυλάκτως γνώμης, καὶ διχρεῖς εἰς ὅ,τι ἂν τύχοι, καὶ διατεθρονῆτε. τὸ δὲ συλλεγῆς καὶ ἀκοινωνήτως. Μὴ δὲ κακῶν ἕταιρον.] μὴ δὲ κακοῖσιν ἀνθρώποις ἀθέλειν καλεῖσθαι φίλον παραινῶ, μὴ δὲ ἐν ἀνθρώποις, ἥρωα ἀγαθῶν, γενναιότερα αὐτὸ τὸ κατήγορον.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Εὖ δ' ὅπου ἀδικεῖται.] τοῦτο μὲν τοῖς θεοῖ γάμοι λόγως προοίμιον δεῖ τῶν ῥηθησομένων πεισθημάτων· δεῖ γὰρ θεοὺς πάντων σοχάζεσθαι τὰ κακοήθεσμένα τοῖς θεοῖς. καὶ γὰρ καὶ Πλάτων φησιν, ὁ βλέπων εἰς τὸ θεῖον ἐξαπλανημάτων αὐτὸν φυλάττειν ἑαυτὸν ἀσυδάζει καὶ ἀσεβημάτων πάντων. καὶ γὰρ ὁ τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας αἰσχυνόμενος, παρόντων αὐτῶν ἀπέχεται τύπου. μὴ ὅτι γε τοὺς θεούς, καὶ τί λέγω τοὺς ἀγαθούς; ἀλλὰ καὶ εἰκόνας ἀγαθῶν τινας ζέων, καὶ ὡσ' ἀυτοῖς ἐμὲ στινὰ ποιεῖν φαῦλα φάξαι, ὡς ἡ μὴ προσεμένα τὸν ἐρασθὸν ἑταῖρα δέησαι τὶ ἄρρητον ὡσὸ τῆ Ξενοκράτους εἰκόνι τοῦ Ζώφρονος, πολλῷ μᾶλλον δὴ θεῶν τοῦτο χρὴ ποιεῖν. Μηδὲ καταγνώτω.] τῷ καὶ φύσει ἡμῶν χάσιν θεοὺς ἀλλήλοις τῆς καὶ προαίρεσιν εἶ) τιμιωτέραν φησὶν ὁ τοῦ λόγου, καὶ γὰρ τῷ μὲν ἀσθενεῖς ἐφ' ἡμῖν, τῆς δὲ τὸν δεσμὸν ἐκφυγεῖν, τὸ πᾶν αὐτῷ φυλάττειν βέβαιον· δεῖν γὰρ μείζονα τιμῶν νέμειν αὐθρωποῖς, ἢ ἑταίροις. καὶ γὰρ τοῖς παῖσιν ὅτω φίλα προβάλλοντας δεῖ μὴ θεὸς τιμᾶν, ὡς ἀγάλματα, φησὶν, ἄντες ἐν ἱερῷ θεῶν· ὅτω δὲ καὶ τῷ οἰκείαν τάξιν τοῖς εἴπερ ἐγγιωτέραν τῆς μὴ οἰκείας, καὶ μᾶλλον τοῖς ἐν ταύτῃ πυγχάνῃ τιμώμενος, διὰ τῷ καὶ φύσει χάσιν. καὶ ὀρθῶς ὁ Παναίτιος, πολίτην αὐτὸν Ἀθηναίων ποιεῖσθαι σπουδάζοντα, εἶπεν· τῷ Ζωφρονι μὲν μίαν πόλιν οἰκεῖν. καὶ ὁ Σωκράτους βασιλεὺς θεοὺς τὸν Ἀριστέαν τὸν ξένον, εἰπόντα θεοὺς αὐτὸν ὅτι φιλολάκων οἴκοι καλεῖτο, κάλλιόν τοι εἶπεν εἰ φιλόσοφος ἐκαλεῖ μᾶλλον ἢ φιλολάκων. ἕτως καὶ φύσει ἡμῖν χάσις παρὰ πᾶσι δὴ καὶ προαίρεσιν εἶ) δικαίως χρείττης. δεῖν μὲν οὖν τὸν ἀδελφὸν τῆ ἑταίρᾳ πάντως ὅτι μείζονα ἄγειν σπουδῆς· τέτῳ δὲ ἀκόλουθον τὸ ἐξῆς, ὅτι εἴ τινα πεισόμεθα φίλον, ἀφοσιοῦσθαι εἶ) δεῖ θεοὺς αὐτόν. καὶ γὰρ ἡ δὴ Πυθαγορείων παραίνεσις, ἐχ ὅτι φοτέρως ἀμβλύνειν εἰς φίλον διακωλύσασα αὖ, ἀλλὰ καὶ τὰ τῆ φίλω ἁμβλύματα ἀσομένην καὶ φέρειν, ἕως αὖ δυνατόν ἐσθαι, βραχαλδόμενος καὶ ἔχει τὸ παράγγελμα θεὸς τῆ ἄλλῃ διακοσμοσωίᾳ καὶ τὸ ἔμφρον· εἰκὸς γὰρ ἡμᾶς καὶ διαῤῥήσαντας ἔστι ὅτε πρὸς τῷ φίλῳ, καὶ δεῖ μηδὲν εἰς αὐτὸν ποιεῖν ἑαυτίον, λύον τῷ χάσιν. ἄλλως. τῷ ἀδελφῷ σου μὴ προτίμα τὸν φίλον σου. ἐὰν γ', καὶ πεισθῇς φίλον, μὴ θεότιμον αὐτὸν ἀτιμάσῃς, μὴ γ' καταφλάσῃς αὐτῷ. ἐὰν γ' αὐτὸς ἀρχὴν ποιήσῃ τ' ἀτιμάσαι σε, διαλλαγέσθω αὐτῷ τὸ κακὸν καὶ ἀπόδος, μεμνημένος ὧν εἰς σὲ διεφάξατο· αὖ πάλιν διώγεσθαι, καὶ φιλιωθῆναι βουληθῇ, καὶ θεοσεβέσῃ σοι, δίξαι αὐτόν. Μηδὲ φλύδακας γλώσσης χάεσθαι.] μὴ μόνον παραιτεῖσθαι τὸν φίλον λυπεῖν διά τιν' ἔργα προσκρούοντα, ἀλλὰ μὴ φλυδόμενον θεὸς αὐτὸν φαίνεσθαι, διὰ θεοτητῶ καὶ αὐθέντην τῆς γλώττης ὁρμῶ· καὶ γὰρ τοῦτο λυπηρὸν καὶ θεράπων εἰς ἀπέχθειαν· ὁ γὰρ φλυδόμενος καὶ ἀπατῶν, ὁ φίλος. ὅθεν τοῦτο προσαιτητέον. ὁ καὶ Πλάτων εἶπεν, τὸν ἐκουσίως φλυδόμενον, ἄπιστον εἰκότως εἶ). τὸν γ' ἄπιστον, ἄφιλον. μέγα οὖν σημεῖον ἦθος ὁ φιλητικὸν τὸ φλυδάλεον εἶ) θεὸς ὂν οὐ φίλον, καὶ ὀλιγωλεῖν τῶν φιλίαν. εἰ δέ κεν ἀρχὴν] τοῦτο κινητικὸν ὅτι τ' ἀμωτητὸν τῆς ψυχῆς. δεῖν γάρ φησιν ἐὰν ἐκεῖνος προκατάρξῃ λόγων ἡμῖν ἀποθυμίων ἢ ἔργων ἐπιξένων, διαλλασίοις πειθόμενον καὶ ἀμωσόμενον. ἐχθρὸν γὰρ αὐτὸν αὐτὶ φίλου πθέναι χεὴ, καὶ πεῖν ὡς ἐχθρὸν κακῶς, ὡς μὴ φυλάξαντα τὸ

φιλικὰ

φιλικὰ καθήκοντα. Σιμωνίδης γοῦν ταύτην τὴν διαφοβίαν φεύγοντα, τὰς φίλους εὖ ποιεῖν ἄμεινον ἡγεῖται. ὁ Πυθαγόρειος λόγος γνώμην χρῆναι φέρειν τὰ μὲν τῶν πέλας ἧττον φίλων εἰς δύναμιν.

Οἱ δέκα αὖθις Μὴ γίνῃ ἑταῖρος φιλόπτωχος] καὶ ἀμύνασθαι τὸν ἀμύνοντα παραινεῖ, καὶ φροντίζοντα μὴ ἀτιμάζειν. καὶ μάλιστα εἰ ἑαυτῷ δίκαιόν τινα ἐπάγειν ἕτοιμος εἴη τῷ ἀρρωτήματος. ἄλλος γάρ ἐστιν ἑαυτὸν καταφρονεῖσθαι, καὶ ὃν μεταμέλειά γε γενοῦς, ὥστε εἰκὸς αὐτὸν μηδέποτε ταὐτὸν παθεῖν. κοινὸν ἦν ἁπλῶς ἐπίδοσις παραγγέλμα τοῖς περὶ φιλίας λόγοις, τὰς δὲ χερεῖς μεταβολὰς τῆς φίλων, ἀνθρώποις ἀθλίοις οἴεσθαι πρέπειν. εἰσὶ γὰρ ἄθλιοι πάντες, οἱ τῆς δεσμῶν ἀφροντίδας τῆς εἰς κοινωνίαν ζωτικοῦντων. ὧν εἷς ὅτι καὶ ὁ περὶ τὰς τῆς φίλων καταστάσεις. ὅτι μὲν οὖν τὸ μεταβάλλειν τὰς φιλίας, ἄτοπον καὶ οὐχ ἁπλῶς, ἀλλ' ἀθλίου εἶπε καὶ αὐτός. Πλάτων ἢ καὶ τῆς φρυγῶς τῆς περὶ φιλίαν εἰκόνα παραδέδωκε. τὰς μὲν ἡμετέρας εἰς τοὺς φίλους δίψυχίας ῥιπτούσας ἡγεῖται τῆς φίλων. τὰ δὲ σκαιὸν εἰς ἡμᾶς γινόμενα, μείζω κείρειν ἢ ἐκεῖνοι νομίζουσι. ταῦτα φυλάττοντες ἀσάλευτον τὴν φιλίαν φυλάξομεν. φησὶν οὖν ὁ Ἡσίοδος παραινῶν ἀφειδεῖν τῆς διχέρειαν (ἢ) μήτι νόον.] τουτέστι μὴ τὸ φαινόμενον εὐθημον περιπόλου φυλάττειν· τίς γὰρ αὖ ἡμῖν ἔλοιτο καὶ περόσωπον ἀλλοιώσεις ὑπομένειν παντοίας; ἄτοπον δὲ τὸ μὲν εἶδος (ἢ) τοιούτους ἐθέλειν, ἀλόγχους δὲ καὶ τῆς ψυχῆς διηρεθίστους ὄντας. τῆς γὰρ τοιούτου τὸ εἶδος κατηγορεῖ τὸ ἦθος· τὸ ὅμοιον ἀεὶ τῆς ἀνομοίου, τὸ βέλτιον τῆς διχέρους. ἄλλως. εἰς σὲ μὴ ὁ νοῦς ἄφιλος ὢν καὶ ὁ λογισμὸς ἐλεγχέτω τὴν ἰδέαν τοῦ προσώπου. ἄλλως. εἰς σὲ μὴ τὸ εἰδὸς ἐλεγχέτω τὴν ἰδέαν. ἀλλ' ὅτι τὸ εἰδὸς, ἔστω καὶ τὸ εἶδος. Μηδὲ πολύξεινον, μηδ' ἄξεινον] Εὐκαταφρόνητον τὸ πολλοὺς ξενίζειν· τὸ δὲ ἄξεινον, μὴ πολλοὺς φησὶ φίλους κτήσῃ, μηδὲ μὴν ἄφιλος ἔσο. ὡς ἂν συμμίσας ἀρχῆς ὀλίγους, καὶ μὴ γένῃ ἑταῖρος τῶν κακῶν, μηδὲ ὑβρεισὴς τῶν ἀγαθῶν, μηδὲ κακῶς εἴποις τοὺς ἀγαθούς. Μηδὲ πολύξεινον.] τὸ μὲν μήτε πολύξεινον (ἢ) μήτ' ἄξεινον, ὅρον ἐπιτίθησι μετὰ τὰς φιλικὰς παραινέσεις ταῖς περὶ τοὺς ξένους μήτε ἀπὸ πολλῶν ἀποδέχεσθαι, μήτε δὲ ἀχρείων πλῆθος εἰσδέχεσθαι ξένων κωλύων, μήτε δὲ ἀμελοῦντα τοῦ πάντα ξένον ἀποκλείειν τὸν οἶκον. τὸ δὲ μήτε κακοῖς συγκοινωνὸν ἑαυτὸν, μήτε εἰς τοὺς ἀγαθοὺς ὑβρεικὸς εἶναι, καὶ Πλάτωνι κρατιστίαρτον τοῦτο εἶναι δοκεῖ. αὐτὸς γοῦν ἔστιν ὁ λέγων ἐπ' ἐδενὶ τὸν θεὸν ἥκιστα νεμεσᾶν, ὡς ὅτι τῆς τὸν ὅμοιον αὐτῷ φέρειν, ἐπαινεῖν ἢ τὸν ἀνόμοιον θεῶν ἢ. ὁ ἀγαθὸς ὅμοιος, ὃν ἐ δεῖ νεικεῖειν ὁ ἢ κακὸς ἀνόμοιος, ὃν ἐ δεῖ ἀποφεύγειν.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Εὖ δ' ὅπῃ ἀθυμάτων.] καλῶς δ' ἐπεσκοφώ καὶ φροντίδα ἔσο καὶ ὕπαρχε φυλάσσων τῆς θεῶν, ἤτοι τῆς ψυχικῶν ἀμπώτεων τετέσιν νοῶν, ὡς φησὶ, φροντίζε καλῶς τῆς δεόντων, καὶ καὶ τοῦ ἀδελφοῦ ποιεῖ ἰσότιμον τὸν φίλον· τουτέστι, τῆς φυσικῶν μὴ φροτίμως τοῦ χρὴ δέσον. μὴ ἢ τῆς παρὰ δόξαν τιμὴ ἀλλοτρίαν φροτίμως, ἀνῳολαφίας ἕνεκα, ἢ ἑτέρου τινὸς καὶ ὅπῃ τῆς ὁμοίων τὸ ὅμοια δρᾷ· εἰ ἢ φυσικῶς δεῖ μὴ παλιμβολεῖ καὶ μετατίπτων γλυκὺ καὶ ἅλας, καὶ προκατεργάζων κακοῦ. Μηδὲ ψόδοιος.] μὴ ἢ γαμψόν τι ἀληθὲς, φείσεται τοῦτο καὶ ψόδου γλωπῆ ῥιπεαῖ, καὶ δεινῇ ψυχὸν χαρίζόμενος. ὁ γὰρ εἰδὼς τὸ ἀληθὲς, καὶ ψόδόμενος, μοιχὸς τῆς ἀληθείας ὄζει, καὶ ἀλλοτρίῳ καὶ τῷ φρόνησιν παντοργίας γὰρ ἔργον τοῦτο, καὶ ἀφροσύνης. ὁ γὰρ μέλα φρονῶν, ψεύδος οὐκ * ἐρέπεται. εἰ δέ πεν ἄρχῃ.] εἰ δέ τι ἄρχῃ προκατάρξῃ, ὅπως δή ποτε αἰτίσεται, δηλοῖ τοῦτον τιμωρῆς, μεμνημένος ἢ τῆς ἐμῆς ἐντολῆς, ἢ ὅτι φῶτος εἰς τοῦ φιλίαν παρεσκόνδυνον. εἰ ἢ πάλιν μεταγράψεις φρονεῖ εἰς τοῦ φιλίαν, καὶ αἰτεῖ τιμωρίαν δίκαιος ἂν ἐξημέρησε, ξυγγνωμοσύνης πάλιν αὐτὸν δέχου.

Δειλός τοι ἀνὴρ.] ὁ ἄθλιος γὰρ καὶ ἀδικος λέγω ἄξιος, ἀλλοφρόσαλλος γίνεται, φεύγων τὰς τῆς φιλίας δεσμάς, παραμείβων συνεχέστερος τοὺς φίλους. (ἢ) μή τι.] (ἢ) δὲ τὸν λογισμὸν μηδὲν εἰδὼς φιλίας ἀφροντίδας ἐλέγξῃ. τουτέστι, μὴ ἐλεγχθείς, ἢ ἄφιλος, ἢ παλίφιλος, ἢ κακῶν φίλος, ἢ ὑβρεικὴς τῆς ἀγαθῶν φίλων. τοῦτο ἢ καὶ ἕτερος μανίας εἴδη εἶδη φιλίας.

Μηδὲ-

335 Μηδέ ποτ' ἐλομένῳ πενίῃ θυμοφθόρον ἀνδρὶ
τέτλαθι ὀνειδίζειν μακάρεσσιν δόσιν ἀνθρώποις.

Neq. vnquam miserâ paupertatem animi consumptricem homini sustineas exprobrare, diuitum munus immortalium.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Μη δέ ποτ' ἐλομένῳ.] μηδέποτε τέτλαθι, αὐτὶ τοῦ ἀνέχου ὀνειδίζειν ἀνδρὶ, πενίαν ἑλομένῳ, ἤγουν ἀποδεξαμένῳ ἀξίαν· θυμοφθόρον, τουτέστι τῆς ζωῆς φθαρτικήν· δόσιν δὲ σαφῶς τῶν θεῶν φησὶ ἀεὶ ὄντων. οὐχ ἁπλῶς φησὶ τὴν πενίαν μὴ ὀνειδίζειν· ἀλλ' ἣν οἱ θεοὶ παρέχουσι τοῖς ἀνθρώποις· ἐπεὶ ἔστι καὶ ἑτέρα πενία, ἣν οἱ θεοὶ δὲ παρέχουσιν, ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι αὐτὴν ἑαυτοῖς προξενοῦσι δι' ὀφρύας, ἢ ἀσωτίαν, ἢ καὶ μοιχείαν ὄζιν ὀνείδους ἀξία.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Μηδέ ποτ' ἐλομένῳ πενίῃ.] τὴν πενίαν, ἣν ἡμεῖς αὐτοὶ προξενοῦμεν, διχῶς, ἢ δι' ἀργίαν, ἢ δι' ἀσωτίαν πενόμενοι, ἢ ἀπὸ τοῦ πλουτοῦ ἔχοντες ἀποκληρωθεῖσαν ἡμῖν. ταύτην οὖν ἀξιοῖ μὴ ὀνειδίζειν, ὡς τὴν γε παρ' ἡμᾶς ἀξίαν τιμωρίαν ὀνειδῶν, ἐ βοηθουμένῳ ὑφ' ἡμῶν. ἅτε δὴ καὶ νόσον τὴν μὲν εἱμαρμένην, ἐ δεῖ ὀνειδίζειν, τὴν δ' ἀπὸ τῆς ἡμετέρας ἀκρασίας διὰ τὴν ἀκρασίαν ὀνειδιστέον, οἷς ἔξον ὑγιαίνειν, οὐχ ὑπάρχει τοῦτο δι' αὐτῶν.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Μηδέ ποτ' ἐλομένῳ πενίῃ.] μὴ τὴν ἐξ εἱμαρμένης δοθεῖσαν πενίαν τις ἀνθρώπους ὀνείδισε. ἡ ἑτέρα δὲ πενία, ἡ ἐξ ἡμετέρας κακίας καὶ ἀσωτίας ἡμῖν γινομένη, μεμπτέα· οὐχ ἣν ἐξ εἱμαρμένης ἐπιπροσθάβαλε.

335 Γλώσσης τοι θησαυρὸς ἐν ἀνθρώποισιν ἄριστος
φειδωλῆς, πλείστη δὲ χάρις καὶ μέτρον ἰόντι.
Εἰ δὲ κακὸν εἴποις, τάχα κ' αὐτὸς μεῖζον ἀκούσαις.

Linguæ certe thesaurus inter homines optimus
Parcæ, plurima vero gratia ad mensuram euntis.
Quod si malum dixeris, forsan & ipse malus audies.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Γλώσσης τοι θησαυρός.] τῆς γλώσσης τῆς φειδωλῆς, ἤγουν τῆς μὴ φειδοῦς καὶ ἐγκρατοῦς σφετεινούσης τοὺς λόγους, τουτέστι τῆς κολαζομένης, θησαυρός ὄζιν ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἄριστος.

πλείστη δὲ χάρις.] αὐτὶ τοῦ πλεῖστον δέ ὄζι τὸ ἐπαγωγὸν αὐτῆς μὴ συμμετρίας ἰούσης, ἤγουν κεκραμένης. Εἰ δὲ κακὸν εἴποις.] ἤγουν ἐὰν δὲ κακὸν εἴπῃς, τάχα καὶ αὐτὸς μεῖζον ἀκούσαις.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Γλώσσης τοι.] ὁ μὲν θησαυρὸς τῆς γλώττης ὄζιν ἡ κρύψις τῶν ῥημάτων ἢ ἐν τῇ ψυχῇ, καὶ τῆς φαντασιῶν τῆς μὴ χρωμένων σαφῶς ὑπὸ τῆς γλώττης προπετῶς κινουμένης· δεῖ δὲ τὴν κίνησιν συμμετρεῖν τῇ γλώσσῃ, καὶ τὸν καιρὸν τῆς χρήσεως, ἀλλ' ὡς ταύτην κυρίαν ἔτι ἑαυτῆς. τὸ δὲ πλείστη μὲν ἑαυτῆς δεῖ χάριν, μετρίας ἔστης, ἀγχοῦ δὲ γίνεσθαι μοχθηρῶν καὶ ἀλογιστέρων ἀκουσμάτων, τὴν προσβύτειαν αὐτῆς ἅμα παρέσεσθαι, καὶ ὅτι αἱρετὸν τοῦτο τὸ μέσον, καὶ ὅτι φαύλον. ὡς Πιττακὸν φασὶ πέμψαντα αὐτῷ τὸ Λιμισσοῦ ἱερεῖον, καὶ ἀξιώσαντα αὐτὸν πέμψαι τὴν μοῖραν αὐτῷ τὸ κάλλιστον ἅμα καὶ χεῖρον, ἐξηγόντα τὴν γλῶτταν εἰπεῖν. καὶ διατοῦτο δέδωκε ἡ φύσις διὰ μὲν τῆς ὀδόντων ἕρκος αὐτῇ περόδην καταπλήσσουσαν, μηκαλὴν αὐτὴν οὖσαν καὶ δικίνητον τὸν δ' ἐγκέφαλον ἄνωθεν ὑπάρχοντα, τὸ λόγου τὸ μέτρον αὐτῇ παρέχειν ἐνδεικνυμένου. ἄλλως. τῆς φθεγγομένης δηλονότι τὰ μέτρια· λείπει δὲ τὸ ἔστι ὑποβεβλημένον, καὶ γλώσσης φειδωλῆς, τῆς καὶ κολαζομένης τῆς σμικρολόγου. εἰ δὲ κακὸν εἴποις.] Λάκων· Εἰκὸς εἴπουσι τὰ θέλεις ἀκούσας τὰ κ' ἐ θέλῃς· καὶ Ὅμηρος· Οἷσιν ἐπιπλήσσεσθον, τοῖσδ' ἐπακούσας.

ΙΟΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Γλώσσης τοι θησαυρός.] Γλώσσης φησὶ θησαυρὸν τὸ φθέγγεσθαι πάνυ σπάνιον καὶ ὀλίγα· χάριν δὲ πλείστην αὐτῆς τὸ ζύμμετρον καὶ ἐν τοῖς καιροῖς τοῦ δέοντος φθέγγεσθαι. Τοῦτο δὲ σημαινεῖ

καὶ τὸν πέρσιον, καὶ μὴ πολυλογίαν ἀσκεῖν. ἐδὲν γὰρ ὄφελος λῷστον, ἔπι χείεσσιν ἔριν. ὁ καὶ Πιτθαῖος ὁ Λέσβιος ἐνδεικνύμενος ἔλεγε τὴν γλῶτταν, ὡς κάλλιστόν τι καὶ χείεσσον, λιμάσδη πὰρ λιγυπίῳ ἀπέσκλησε· ὕπως ἐπείτα καλέσαντος, τὸ κάλλιστόν τι καὶ χείεσσον ἀπεσκλήκει τῷ ζώῳ. ὁμοίως δὴ καὶ ὁ Φρύξ πως εἶπεν Αἴσωπος. Εἰ δὲ χαλεπόν.] εἰ δὲ λάλος ὢν ὑβρίσεις, μεῖζον ἀκούσεις. τοῦτο δὲ ἔλεγε Ὀμήρου παρίσους· φησὶ γὰρ ἐκεῖνος·

Οἵ τ' ἀγορῇ νίκησι δίκας ἰθείῃσι θέμιστας.

Ὁ τοιοῦτος τ' εἴπωδα ἔστω, τοῖόν τ' ἐπακούσαις.

340 Μηδ' ἐν πολυξείνῳ δαιτὸς δυσεμφελος ἔστω,
Ἐκ κοινῆς· πλείσῃ δὲ χάρις, δαπάνη τ' ὀλίγίστη.

Neque publici conuiuij grauis accessor esto,
Ex publico: plurima autem gratia sumptusque minimus.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Μηδὲ πολυξείνῳ δαιτός.] μηδὲ ἔσο δυσπέμφελος, ἤγουν σκληρὸς καὶ δυσάγωγος, ἕνεκα δωχίας πολυφίλου, ἤγουν ἵνα πολλοὶ ἀθροισθέντες φίλοι δωχοῦσι ἐκ κοινῆς. πλείσῃ δὲ χάρις.] ὁ δὲ κράτιστος αὐτὸ τοῦτο λέγει, ἤγουν ἐκ τῆς ἑνώσεως γὰρ καὶ τοῦ ἀθροίσματος τῶν πλείονων πλείστη χάρις ὄφειλεν, αὐτὸ τοῦτο τέρψις καὶ δαπάνη ὀλιγίστη, ἤγουν καὶ ἀνάλωμα πάνυ ὀλίγον.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Μηδὲ πολυξείνῳ δαιτός.] ταῦτα χρὴ σημειοῦσθαι τοὺς καλαμίνας συμβολὰς· αὗται γὰρ πολύξενοι ἂν εἶεν ἐκ κοινῆς πολλοῖς συνοίσειν παρεχόμεναι. μὴ σαὶ δὲ ἔσο δυσφόρητος ἐν ταύταις καὶ δύσκολος, ἐχούσαις δαπάνῃ μὲν ἐλαχίστῃ, χάριν δὲ πλείστην διὰ τὴν κοινωνίαν· ὅπως γὰρ πάλαι ζωνεύοντες ἀλλήλοις συμφορήσαντες εἰς τὸ κοινὸν ἔκλυον, καὶ μετ' ἀλλήλων ἐστιῶντο. ἄλλως. μὴ ἀποστρέφου φησὶ τὰς ἐξ φίλων δωχίας· ἡ γὰρ ἐξ ἑνὸς δωχία, καὶ δαπάνῃ ἐξ ἑνὸς δεῖ καὶ πολλὴν ἀνάπαυσιν ἔχει.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Μηδὲ πολυξείνῳ δαιτός.] ἀθροιζόμενος τοῦτον καὶ κοινωφελὴς ἔστω, ἀλλὰ μὴ ἀσωμάτιστος. καί φησι μὴ ἔσο δυσάρεστος ἐν τῇ πολυξείνῳ δαιτός· τυτίσιν, ἐν τῇ συνοικίων καὶ εἰσφορῶν καὶ ἐρράνων, καὶ ἀναλώμασι πανδόκια, ὅταν κοινῶς δίδωσι δαπάνῃ πρὸς συμποπάζωσιν, εἶτα ἐπαίρει καὶ τὸ συνοικίσιον τὸν ἔπαινον, καὶ φησὶν, ἐν τῇ τοιαύτῃ κοινωνίᾳ πλείστη ἡδονὴ, ὀλίγον δὲ τὸ ἀνάλωμα γίνεται.

Μηδ' ἐποτ' ἐξ ἠοῦς Διὶ λείβειν αἴθοπα οἶνον
Χερσὶν ἀνίπτοισιν, μηδ' ἄλλοις ἀθανάτοισιν.
Οὐ γὰρ τοῖγε κλύουσιν, δαπύουσι δὲ τ' ἀρᾶς.
345 Μηδ' ἀντ' ἠελίοιο τεταμένος ὀρθὸς ὀμιχεῖν.
Αὐτὰρ ἐπεί κε δύῃ, μεμνημένος ἔς τ' ἀνιόντα
Μήτ' ἐν ὁδῷ μήτ' ἐκτὸς ὁδοῦ εὐρείης ἀλεείνων
Μηδ' ἀπογυμνωθείς· μακάρων τοι νύκτες ἔασιν.
Ἕζόμενος δ' ὅγε θεῖος ἀνὴρ πεπυκασμένα εἰδὼς,
350 Ἢ ὅγε ποὸς τοῖχον πελάσας διερκέος αὐλῆς.

Neque vnquam de mane Ioui libato nigrum vinum
Manibus illotis, neque aliis immortalibus.
Neque enim illi exaudiunt: respuunt vero etiam preces.
Neque contra solem versus creatus meijta.
Sed postquam occiderit, memor vsque ad orientem,
Neque in via, neque extra viam progrediendo meias.
Neque denudatus: deorum quippe noctes sunt.
Sedens vero diuinus vir, & prudens,
Aut idem ad parietem accedens bene septi atrij.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Μηδὲ ποτ' ἐξ ἠοῦς.] μὴ δέ ποτε ἀρχομένης ἡμέρας (τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ ἐξ ἠοῦς) λείβε τῷ Διΐ, ἤγουν σπένδε οἶνον χαμαιτόν, χερσὶν ἀνίπτοις, μὴ δὲ τοῖς ἄλλοις θεοῖς. καθαρὸν γὰρ τὸ θεῖον, καὶ δεῖ καθαραῖς χερσὶ καὶ καθαροῖς ὀργάνοις καὶ καθαρῷ σώματι προσάπτεσθαι αὐτοῦ. εἰ γὰρ ὕπνος ἀνίπτους δηλοῖ τὰς χεῖρας ἐκ ἔδεσις, ἐ κλύουσι,

ε κλύων, ἀντὶ τοῦ ἀκούσεσθαι. ἀκοῦσαι δὲ, ἤγουν ὑποφθέγξῃ, ἀπαίξαντος τὰς ἀοιδὰς, τυτθὸν τὰς δύχας, ὡς ἐπάδειν δύνασθαι, βοῦς ἀυτὰς ὄντας τὰ σὰ ἔργα κελεῦν. Μηδ' ἄντ' ἀκούου τετραμμένος.] μηδ' ἀπ' ἐναντίας τοῦ ἠλίου τετραμμένος ὀρθὸς ὁμίχλῃ, ἤγουν ὑφ' ἡσυχίαν ἀοιδῶν ἢ δύῃ, ἤγουν ἀφ' οὗ ἂν καταδύηται ὁ ἥλιος, μεσημβρινός, τυτέστιν ἐν ᾧ φέρουσι τοῦτο, ἄντ' ἀντίστασιν ἔτι τοῦ μὴ τοῦ μεσημβρίου καιροῦ, μέχρι τοῦ πρὸ μεσημβρίας· μέχρι γὰρ τότε δεῖ ἡ ἀναβαίνειν τὸν ἥλιον, εἶτα κλίνει καὶ καταδύῃ. μήτ' ἐν ὁδῷ ἐρέσσῃς, μήτε ἐκτὸς ὁδοῦ σοι εἶδος, ἤγουν κινούμενος, ἐρέσσῃς, ὅτε μὲν τοῦ ἐνοδίου θεὸν σεβίσαι, ὅπου ἡ τοῦ ἀκτῖνα τοῦ ἡλίου ἡ πόσις ζωοποιὸν τῆς ὕλης, ὅτε ἡ ἁπλῶς τὸ ἀχθόμενα τοῦ ζώματος διάθεσιν λοιμζόμενος. μὴ δ' ὑπομνησθεὶς τοῦτο ποιεῖ, εἰ μὴ τύχοι ἡλιοτόμος. δῆλον γὰρ τοῦτο ἀπὸ τοῦ ἐπαγομένου ἐπάγῃ γὰρ, ὡς μακάρων αἱ νύκτες εἰσίν, ὥστε εἰ μὴ ἀνδρωπος δηλονότι ὁρᾷ τότε τοῦ ζεὺς ἀσεβουμένους, ἀλλ' οἱ θεοὶ ἐῶσιν ἐς αἰδοῖον μὴ ὑπομνησθέντες ὄντας καὶ ὅτε θεῖος ἀνὴρ, τυτέστιν ὁ θεοῦ ἔννοιαν ἔχων, ὁ ἔνθεος, ὁ πεπυμένα εἰδὼς, ἤγουν ζωστὰ, ἐρεῖ δηλονότι, ἢ ὀφείλει ἐρεῖν, ἢ ἔστος παπαίσας πρὸς τοῖχον αὐλῆς ἐιρκτὸς, ἤγουν ἐρκίῳ καλῶς ἐνειλημμένης.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Μηδέποτ' ἐξ ἠοῦς Διΐ.] τοῦτο καθαρότητος ἔστι παράγγελμα. πολλὰ γὰρ αἱ χεῖρες τῷ ἀναγναίων μὲν, ἀκαθάρτων δ' ποιῆσαι διὰ τοῦτο δέον καθάρσεως, διότι τὸ θεῖον καθαρόν. δεῖ δ' ὅσιον αὐτοῖς ὑπηρετεῖν, καὶ ὅτε ἀπόδειν προκαθέξαντας τὰς χεῖρας· πολλῷ δ' ἄμεινον τῷ ἁγνῷ ζώματι δέον γὰρ καθαρῶς φαίνειν τὰ πρὸς θεούς· ὅτε γὰρ ἀκαθάρτων ὀργάνων, εἰ πιμώμενοι αὐτοὺς, ἀποπύσσον ἢ μὴ τὰς ὅτι τοῖς τοιούτοις ἔργοις ἀρὰς· αὗται γὰρ εἰσιν αἱ ἐπάρσαι ταῖς θυσίαις, ἢ ταῖς ἀποδαῖς ἐπαδόμεναι. ἐν μὲν οὖν Σπάρτῃ τοῖς εἰς αὐλὸν καθιστάμενοι οἱ ἔφοροι ἀποκαρύπτουσι μὴ τεθορυβημένους, ἵνα τὸν τὸ φαῦλον τοῦτο καὶ δειλὸν ἀποβάλωσι μειζόνως κολάζοντες· ὁ δὲ Ἡσίοδος νιπτῆρας τὰς χεῖρας ἀποφαίνων πρὸ τοῦ ἀποδόσθαι, ἐπιδείκνυσι τὸν τοῦτο μὴ ποιοῦντα μείζονος ἄξιον εἶναι κατηγορίας, ὡς ἀνοσιουργοῦντα πρὸς παιδείαν.

Μηδ' αὖτ' ἠελίοιο τετραμμένος.] διὰ τούτων εἰς δημοσιώλειαν παιδεύει καὶ τὰ ἀναγκαῖα κελεύων δημοσίως ἐπιτηρεῖν. μήτ' ἐν ἀντιαστίας ἰὼν μήτ' ἀντίος ὢν, ὅ ἐστι πρὸ μεσημβρίας, μήτε ἐκ δύσιν ἰόντος, ὅ ἐστι μετὰ μεσημβρίαν, ὁρᾶν. ἔνθα δηλαδὴ τὸν πορείαν ἔστω αὐτῷ ἐκ μηδὲ προκάθηται (ὅ ἐστι κινούμενον) τοῦτο φαίνειν, ἢ ἐπεὶ δῷ, ἢ ἑστὰς ὁδὸν σεβόμενον ὅτε μὲν ἐπὶ τὴν ἐνοδίαν θεὸν, ὅτε ἡ τὴν ἀκτῖνα τοῦ ἡλίου τὴν πόσιν ζωοποιὸν τῆς ὕλης, ὅτε ἡ ἁπλῶς τὸ ἀχθόμενα τοῦ ζώματος διάθεσιν λοιμζόμενον· δεῖ δὲ τὸν εὐνοιαν ἔχοντα θεοῦ ἢ καθήμενον ἀναπληροῦν τὴν ἀνάγκην, ἢ πρὸς πῖχυν πυκνὸν εἶναι τῆς αὐλῆς, ὃς ἀποκρύπτοντα τὸ αἰδοῖον τὸ φύσεως, καὶ ἐν ᾧ ἐξεύχεται πληροῦντα τὰ ἐλαττώματα τῆς ἡβύσεως. ἐπεὶ δὲ ἡ εὐτυξία εἰωθε τὰ τοιαῦτα παραφορεῖν πολλοῖς καὶ τὸ ἀποχρῶν δοκεῖ πεῖσαι ἐν τούτοις μὴ ἄξιον εἶναι μαρτυρεῖν τὴν ἀγνωσύνης, ἐμπεμπόδισε μετὰ τὴν πρὸ ἡλίου ἀποχρώσεως, καὶ τὸ μὴ ἐν νυκτὶ τοῦτο χρῆναι δρᾶν· ὡς μακάρων εἶναι τὰς νύκτας· ὡς τότε μάλιστα ἐπιφανείων θείων γινομένων, διὰ τὴν ἡσυχίαν τὴν ἀπὸ τῆς πλήθυος· πιστέον οὖν αὐτὰς, καὶ οὐδὲν ἄσημον ποιεῖσθαι.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Μηδέποτ' ἐξ ἠοῦς.] τὰ μὲν μυθικὰ δῆλα καὶ τοῖς πάνυ ἰδιωτεύουσιν, ὅτι δεῖ καθαροῖς καὶ ἀῤῥυπάντοις θύειν χερσί. τὸ δ' αἰνιγματικώτερόν ἐστι, συμβολικὴ παραίνεσις Πυθαγόρου, ἐστελλομένη καὶ λέγουσα, μὴ ἄλλα μὲ βυλεύειν, ἀλλα δ' ὁρᾶν. φυσὶ γὰρ μηδέποτ' ἐξ ἠοῦς καὶ τῆς φαύσης τῷ λογισμῷ προσβολῆς τὸν οἶνον, ἤγουν τὸ βυλευτικὸν, ὅ ἐστι θερμαίνει καὶ συγχυτικὸ, λεῖδε καὶ πρόσφερε τῷ Διΐ, ἤγουν τῷ λογισμῷ, χρῆσιν αἰτήσεις, ἤγουν, φράζεσθαι καὶ αἰσθήσεις ἀσαφῆσαις, οἷς βυλεύῃ. καὶ ἵνα φαίνῃ, καὶ ζωτικώτερον τοῦτο φησὶ, μηδὲ εἰ πρότερον ἀνέλθῃ προσβολὴ τῷ λογισμῷ, ἄλλα μὲν βυλεύειν, ἄλλα δ' ὁρᾶν· καθάπερ παυργότατοι τινὲς καὶ χρυφίοις.

μηδ' ἄλλοις ἀθεμιτόποισιν.] ἀπὸ κοινοῦ τὸ λείπει ἀνίπτοις χρῆσιν. ὁ δ' νοῦς τοιοῦτος, μή τι τῷ λογιστικῷ ἐναντίαν ἔχε τὴν φαῦσιν, μή τι δ' ἄλλαις ψυχικαῖς δυνάμεσι θυμῷ, ἐπιθυμίᾳ, καὶ λοιποῖς· τυτέστι, μὴ ἔσο χρυφίνης, καὶ προσποιούμενος δίκαιος πρὸς ἀγαθὰ, ἢ μισητὴν· ἄλλως δ' χρῆ

φαῦξιν ἔλεγχε καὶ τὴν ἀλήθειαν, καὶ ὅτι τῆς ἄλλων ὁμοίως μὴ θέλει φαίνεσθαι πλέον, ἢ δίκαιόν ἐστιν, ἔργα δ' τέτοις ἀποδόντα κάκιστον. Οὐ γὰρ τοίγε κλύουσιν.] ἡ γὰρ κατάληψις δ' ὑπῆρξε εὑρεῖν, πῶς ἐναντίοις τὰ ἐναντία· μάτην δ' ἐλοιδόρησεν. Μηδ' αὖτ' ἠγάθεον τεφαμμένον.] τὸ μὲν πρόχειρον γράφειν καὶ τοῖς ἰδιώταις καθέστηκεν, καὶ τὴν τῶν Πρόκλου μακρηγορίαν καὶ μεταχείρισιν. τὸ δ' συμβολικὸν τῶν παραγγέλματος τοιοῦτόν ἐστιν. ἀπείργει τοῦτον τοὺς φαύλους καὶ ἀνευθριάσεως ἀκολασίας, καί γε τῆς λαθραίας ὁμιλίας τοῦς πρὸς τὰς θύρας, ἔτι δ' καὶ πρὸς τὰς ἑταίρας, ἤγουν τὰς παλλακίσκας ἢ πόρνας, ἀσάτου καὶ μεταπειθοῦσης ὁρμῆς. καὶ ἔτι παραινεῖ μηδὲν ἕτερον τῶν ἀφανῶν δρᾶν, κἂν ἔλαθον ἢ τῶν φανερῶν, καὶ λάθριον. ἐθέλει γὰρ καὶ μακρὸν ἀνδρὸς, κἂν ἐχ ἑρῶντο θεράπνων, ὅμως αἰδεῖσθαι αὐτὸν ποιεῖν τὰ αἰσχρά. τοῦτο γὰρ δηλοῖ, τὸ,

μακάρων τοι νύκτες ἔασιν· θείη δ' καὶ φρονίμε ἀνδρὸς λέγει τὸ, ἐζόμενον ἐρεῖν, ἤγουν τὸ, ἐσπεισμένως καὶ μεταπειθοῦσας τὰς ὁμιλίας ποιεῖσθαι. ἀλλ' ἔχειν παλλακὴν μίαν, ἣν καὶ ἑταίραν καλοῦσιν, ἢ δήλον τοῦτο γὰρ ὁ πῖχος δηλοῖ τῆς αὐλῆς. ὡς γὰρ ἡ οἰκία ἐκ τῆς πίχυς ζωίσα, ὅταν καὶ οἱ λιθοὶ δῆλοι καὶ διεφαίνοιτο, καὶ τοῖς μυδίοις ὠχύρωνται. τοιαῦτα τὰ περὶ τῆς ὁμιλήσεως. ἐ γὰρ ὁ Πέρσης, Πέρσης, κἂν Πέρσης τὴν κλῆσιν, ὥστε ἐκφεύγειν ἐφιζάνεσθαι Περσικῷ νόμῳ. εἰ δέ τι καὶ ἀσαφὲς ἔχει τὰ εἰρημένα, τοῦτα διασαφήσομεν. Μηδ' αὖτ' ἠγάθεον.] μηδ' φανερῶς καὶ ἐναντίον πολλῶν βλεπόντων, ὀρθῶς ἀμίχει καὶ ἔρει, ἅτε μὴ ζωπυρίζει καὶ ὁμιλεῖ μυστικῶς ἀμφίβολος, εἴτε μετασῆς ἀνευφήμου ὁμιλίας, εἴτε θεραπαίνης. τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ ἀγάθες. ὀξύτατος γὰρ, ἅτε βαδίζει, ὅσῳ παραφερομένῃ δηλοῖ ὅτι ἔζεται, ὅσῳ δηλοῖ τὴν θεραπαινίδα, καὶ βεβαίαν. ἀλλ' ἔστ' ὅτε ἀμφίβολος, εἴτε ἐθραδύνει, εἴτε κινεῖται. Αὐτάρ ἐπεὶ κε δύῃ] καὶ κρυφίως καὶ φανερῶς. Μήτ' ἐν ὁδῷ καὶ πίερη ζωπυρήσας. ὁδῷ γὰρ ἔοικε δικαιοσύνῃ. δι' αὐτῆς γὰρ διέρχονται πολλοί. μήτ' ἐπὶ τοῦ ὁδοῦ] ἵνα μὴ ὑποτρέχῃ ἡ δημοσίευσιν, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ παλλακὴν ἐοικυῖα παρόδῳ ὀλίγοις γνωστὴ, ἐρήμης καὶ ὁμιλούσης σφαδάζειν καὶ ἀσάτου καὶ μεταπειθοῦς. μή τ' ἀπομνημονεύθῃς, μή τι ἕτερον ἀφανὲς δράσῃς αἰδυθριάσεως. μακάρων τοι νύκτες ἔασιν.] μακαρίου γὰρ ἀνδρὸς, ὥσπερ ἔφημεν, καὶ ἐχ ὁρῶντο θεράπνων, ὅμως αἰδεῖσθαι αὐτὸν ποιεῖν τὰ αἰσχρά· τὸ ἐζόμενον δ', καὶ τὰ λοιπὰ, ἐρρέθη. Ὀμιχεῖν, ἐρεῖν. τὸ ὁ ἀπὸ τοῦ μ δασύνεται. ὄμμρ, ὄμμα, καὶ τὰ λοιπὰ πλὴν τοῦ ὀμιχῶ, καὶ ὁμίχλη, καὶ ὄμμα.

II

Μηδ' αἰδοῖα γυνῇ παπαλαγμένος ἔνδοθεν οἴκου
Ἑστίῃ ἐμπελαδὸν φαδαφαινέμεν, ἀλλ' ἀλέασθαι.

Neque pudenda femine polluta intra domum
Focum iuxta tenebrato, sed cauto.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Μηδ' αἰδοῖα γυνῇ.] μηδὲ πεπλασμένῳ ὦν, ἤγουν μεμολυσμένῳ, ἀπὸ τοῦ παλάσσω τὸ μολύνω. ἀπὸ γυνῆς ἤγουν μίξεως καὶ ἀποσπερματισμοῦ τὰ αἰδοῖα τὰ αἴτια τοῦ μολυσμοῦ παράφαινε τῇ ἑστίᾳ, ἔνδον τοῦ οἴκου, ἐμπελαδὸν ἤγουν πλησίον ἀπὸ τοῦ πελάζω. ἀλλ' ἀλέασθαι, αὐτὶ τοῦ ἔκφυγε· βωμὸς γὰρ τῆς θεᾶς καὶ ἡ ἑστία καὶ τῆς καθημερινῶν θυσιῶν καὶ σπονδῶν χαροδοχή. καὶ δεῖ μὴ μολύνειν σε τοιούτῳ ἀπομιάσματος. παιεσῶ, τὸ εἰς φαδὸν ἄγων ἰσῶ· καθ' ὃ λέγει καὶ φαδάζειν τὸ εἰς φῶς ἄγειν· παραλογίζομαι δέ τινα, αὐτὶ τοῦ λαθοῦ παρασύρω αὐτὸν εἰς φανερὰν λογισμόν. καθ' ὃ λέγει καὶ παφάγειν τὸ ἀπατᾶν, παρακινῶ τὸ μίθισῶ καὶ διεγείρω. τὸ μὲν, ὅτι ἀψύχων, τὸ δ' διεγείρω ὅτι ἐμψύχων. παραγγελῶ τὸ παρ' ἐμὲ ἔλκω, ἢ φαδά τι ἕτερον, φαδαπερῶ δ' ἤγουν παρακολουθῶν σιωπῶ, παραφαίνω τὰ μυθρῶς δεικνύω καθ' ὃ λέγει καὶ παραφαύειν τὸ μυστικῶς φαύειν. παραφαίνω καὶ τὸ πλησίον ἄγων φαίνω. καθ' ὃ λέγει καὶ παρατιθέναι καὶ παραβάλλειν τὸ συγκείσθαι, καὶ παρεικάζει ἀφ' ὧν παραζηλοῖ καὶ παρέθεσις. καὶ τοῦτο τὸ σημαινόμενον λέγει καὶ ἐνταῦθα τὸ παραφαίνειν. ὥστε τὸ ἐμπελαδὸν φεύγοντας λέγει καὶ ἀσθλεχίαν ἔχει.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Μηδ' αἰδοῖα γυνῇ.] ταῦτα τῆς ἀποδιδοίας ὅτι

ὄντα ἀκίνητα καὶ σιωπηρὰ ἦ, δεῖ παραφυλάττειν, πολλοὺς τῶν Πλατωνικῶν λέγοντας, ὅτι καθάπερ ἐν λόγοις τὸ μὴ συλλογίζεσθαι ψόγος ἐστίν, ἀλλὰ τὸ συλλογίζεσθαι κατεγέλαστον· καὶ ἐν τοῖς ἔργοις ὁ τὸ μὴ πράττειν τὰ τοιαῦτα, ἐπαινετόν, ἀλλὰ τὸ πράττειν ἐπονείδιστον. δεῖν οὖν μεμολυσμένον ἀπὸ γονῆς ἀποκρύπτειν τὰ αἴτια τῆ μολυσμῶ, καὶ μὴ γυμνοῦν ἐγγὺς τῆς ἑστίας. βωμὸς γὰρ καὶ αὐτὴ τῶν θεῶν, καὶ καθημένων θυσιῶν καὶ σπονδῶν ὑποδοχή· μὴ οὖν ἀπογυμνέμενον μολύνειν τὴν ἑστίαν. ἑστία κυρίως μὲν τὴ ἑστία, ἐκ ὡς θεᾶ. νῦν ἢ ὅπου τὸ πρῶτον ἐστὶ τοῦ ἐν οἴκῳ βωμοῦ. ἐμπαλὸν δὲ πλησίον. ἢ τῆ γονῆ.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Μηδ' αἰδοίᾳ γονῆ παλαγμένος.] πάλιν ἐκ' ἄλλου μεταβαίνει παραίνεσιν. ἐντεῦθεν ἀρξάμενος ἐπὶ τὸ τέλος τοῦ ποιήματος, ἐπὶ τὸ ἐναντίον ἐπιστρέφεται. ἐκεῖ μὲν γὰρ ἐκώλυε τὸν ἐν ἀγρῷ ἐργαζόμενον ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς ἐν τῷ φανερῷ τῶν κοινῶν ποιεῖσθαι τὰς ὁμιλίας, ἀλλ' ἔχειν μίαν ἀφηρεσμένην δούλην, ἣ παλλακὴν· πάλιν αὐτὸν παραινεῖ, μηδὲ τοῖς κατ' οἶκον αὐτῶν ὀργῶν συνομιλοῦντα τῆ λεχθείσῃ γυναικί, ἀλλὰ λανθάνειν καὶ τούτους τὰ ἀμείπτως φερόντιζοντα. ὁ μὲν γὰρ πάλιν δηλοῖ, τὸ τοῦ πολλῶν βλέπειν, ὅτι κοσμικὸν καὶ πάνδημον φῶς. ἡ δὲ ἑστία, τὸ τοῦ μόνων θεῶν ὄντων κατ' οἶκον, ὅτι φωσιδιὸν καὶ κατοίκιον. ἑστία γὰρ τὸ κατ' δίκον φησὶ πῦρ, ἤγουν τὸ κατ' οἶκον ἀνθρώπους, δι' ὧν τοῖς ἐντὸς τὰ ἐν δικίᾳ κεκρυμμένα φανερὰ γίνεται· ὅπως ἔχει καὶ ταῦτα. εἰ γὰρ χρὴ ἡ πολιὰ Πρόκλου ἑστία τὰς ὄρχεις ἐμπλάσας παρέφλυσε ἄλλος αἴτιος βώλακας εἰς τὸν ἀνθρακιὰν ἐμπρήσας, τούτους ἂν μᾶλλον ἀπὸ ξύλων,

πυκινρόφοις ἄλμασιν ἁλσαμένους.

Μηδ' ἀπὸ δυσφήμοιο τάφου ἀναστρέφεσθαι
Σπερμαίνειν γάμοιο, ἀλλ' ἀθανάτων ἀπὸ δαιτός.

Neque ab ominoso sepulchro reuersus.
Seminato progeniem, sed deorum a conuiuio.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Μηδ' ἀπὸ δυσφήμοιο τάφου.] μηδ' ἀπὸ τάφου δυσφήμου διὰ τὰς κλαυθμὰς τὰς ἐν αὐτῷ δηλονότι καὶ τὰς θρήνους, παρακελεύομαί σε ἐπαναφέρασθαι, σπερμαίνειν, ἤγουν σπείρειν γαμετὴν αὐτοῦ τὰ τέκνα. ὡς ἀνοίκτον τόπον ἀ[illegible] καὶ θεοῖς προσηκόντων, ἅτε τοῦ μὲν τελεώσεως οἰκείας θεῷ, ὡς συντελούσης πρὸς τὴν ἀφθαρσίαν, τῷ δὲ τάφου ἀνοικτοτάτου. διὸ καὶ ἐπάγει, ἀλλ' ἀθανάτων ἀπὸ δαιτός. ὡς οἰκείως ἂν δηλονότι κεχαρισμένως τοῖς θεοῖς, τοῦ τελείως προχωρήσας, τῷ εἰκαίῳ τοῖς θεοῖς ἔργῳ, μὴ τὸ προσελθεῖν αὐτοῖς καὶ δωχηθῆναι καὶ παρακαλέσαι αὐτὸς μενοῦνγε.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Μηδ' ἀπὸ δυσφήμοιο τάφου.] τὴν ἀρχὴν ἐκάστου τῶν ἀνθρωπίνων ἔργων θεῖόν τι δεῖ νομίζειν. μιμεῖται γὰρ τὴν κυρίως ἀρχὴν θεὸν ὄντα. ἀνθρώπινον δὲ καὶ ἡ τέκνωσις, ἅτε σωτηρίαν τοῦ γένους τὴν ἀφθαρσίαν. ἃ δεῖ ὧν ποιεῖσθαι ταύτην ἀπὸ μιασμάτων, ἀλλ' ἀπὸ καθαρότητος, πρὸς τὸ καὶ ἀθανασίαν τῇ τῶν τέκνων τῇ τῶν τάφων ἐπιοίᾳ. καὶ γὰρ γένεσίς ἐστι καὶ φθορά. δεῖ οὖν ἀπὸ δαιτὸς θεῶν, τουτέστι θεοῖς προσελθόντα καὶ δωχηθέντα καὶ παρακαλέσαντα τοὺς θεοὺς ὕστερον παιδοποιεῖν, ἀπὸ τῆς κοινῶν πατέρων τιμῆς ἀρχόμενον τῆς παιδοποιίας. δύσφημος δὲ ὁ τάφος· ἐκεῖ γὰρ κλαυθμοὶ γίνονται ὁμοῦ καὶ ὀδυρμοὶ πολλοί, ἢ ἀπὸ τοῦ πενθεῖσθαι λέγει. τάφος γὰρ λέγεται τὸ πενθεῖσθαι, ὡς Ὅμηρος, δαΐνυ τάφον Ἀργείοισι. Πλάτων δέ, μὴ μεθύοντα μίγνυσθαι.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Μηδ' ἀπὸ δυσφήμοιο.] ἐντεῦθεν πρὸς ἑτέρων διδασκαλίαν μετέρχεται, καὶ διδάσκει παιδοποιεῖσθαι μὴ ὄντας ἔγγαμα παιδοποιίας δεῖ πλησιάζειν ταῖς γυναιξίν. καὶ φησιν· ἐὰν δὲ σπερμαίνειν χρὴ τὰ τέκνα ἀπ' ἐμφορᾶς νεκρῶν ὑποτρέφοντας, ἀλλ' ἐξ ὠχίας καὶ ἑορτῶν. πιοῦσαι γὰρ αἱ παῖδες γίνονται ἀώδυνοι, ὁποῖοι οἱ πατέρες αὐτῆς εἰσὶν ἐν τῇ παιδογονίᾳ καταλαβῇ τῆς σπερμάτων. βαθυόσμων δὲ μεθύοντες γίνονται, σωφρονοῦντων δὲ καὶ νηφαλίων σώφρονες καὶ νηφάλιοι, δυσφημουμένων ἀλαοὶ τε καὶ δυσφημοῦσαι, σκυθρωπαζόντων δὲ ἐρεχθιῶντες καὶ φιλόθλιοι. δυσφήμοιο τάφου] ἢ θλιβώδους τάφου νεκρῶν,

νεκρῶν, ἢ τάφου δυσφήμου καὶ δείπνου· ἤγουν κακολόγους καὶ κακοφήμους καὶ ἀσχήμονας.

ἀθανάτων ἀπὸ θνητῶν.] Μυθικῶς, ἀφ' ἑορτῆς. ἀλληγορικῶς δέ, μὴ ἀπὸ τάφου καὶ συμποσίου ἀφροσύνης, ἀλλ' ἀπὸ βουλῆς, ὅτι αἱ ψυχικαὶ δυνάμεις δ' εἰσί. τοῦ λογιστικοῦ λέγω, φρονήσεως, ἀνδρείας, σωφροσύνης, δικαιοσύνης, καὶ τῶν τοιούτων θεῶν.

355 Μηδέ ποτ' ἀενάων ποταμῶν καλλίῤῥοον ὕδωρ
Ποσσὶ περᾶν πρίν γ' εὐχῇ ἰδὼν ἐς καλὰ ῥέεθρα,
Χεῖρας νιψάμενος πολυηράτῳ ὕδατι λαυκῷ.
Ὃς ποταμὸν διάβῃ, κακότητι δὲ χεῖρας ἄνιπτος,
Τῷ δὲ θεοὶ νεμεσῶσι, καὶ ἄλγεα δώσουσιν ὀπίσσω.

Nec vnquam perennium fluuiorum limpidam aquam
Pedibus transito, priusquam oraueris aspiciens pulcra fluenta,
Manus lotus amœna aqua limpida.
Qui fluuium transierit, malicia vero manus illotus,
Ei succensent dij, & damna dant in posterum.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Μηδέ ποτ' ἀενάων ποταμῶν.] μηδέποτε διάβαινε τοῖς ποσὶν ὕδωρ μὴ κάλλιστον ῥέον ποταμῶν ἀενάων, ἤγουν ἀειῤῥύτων, ἀπαύστως ῥεόντων, πρὶν ἂν εὔξῃ αὐτῷ, νιψάμενος πρότερον τὰς χεῖρας διὰ τὸ λαμπρὸν ὕδατος τὸ πολυεράστου. καὶ διὰ τοῦτο εἰς θεοσέβειαν νομίζει παιδεύειν ἡ ἀδελφόν. οἱ παλαιοὶ γὰρ καὶ πᾶσαν μὲν τὴν τοῦ ὑδάτων φύσιν (καθά φησιν ὁ Πρόκλος) ὡς πρόφιμον καὶ αὐξητικὸν τῆς φύτων, ἱερὰν ἐνόμιζον εἶ τῆς ζωογόνων θεῶν. μάλιστα δὲ τοὺς ἀενάους ποταμοὺς θείους ἐνόμιζον τὸν αἰώνιον τῆς θεῶν οὐσίαν ἱκανῶς μιμουμένους. καὶ δυνάμεις φόρτο θείας ἔχειν ἐφεστώσας αὐτοῖς. εἰκότως οὖν, φησίν, ἀξιοῖ μὴ διαβαίνειν ποταμὸν πρὶν εὔξασθαι αὐτῷ. ὅς διαβῇ. τοῦτο ἐπάγει, τὸ ὑποβαῖνον κακὸν ἀπὸ τῆς καταφρονήσεως τούτων θέλων ἐκλίξασθαι· ἤγουν ὃς ἂν διαβῇ ποταμὸν σὺν κακότητι, ἤγουν κακίᾳ τῇ καταφρονήσει, οὗ δεῖ καταφρονεῖν. καὶ ἄνιπτος τὰς χεῖρας. τοῦτο ὡσαύτως ἐφερμηνευτικὸν τοῦ σὺν κακότητι, τούτῳ οἱ θεοὶ νεμεσῶσιν, ἤγουν ἀγανακτοῦσιν ἀγανάκτησιν δικαίαν· καὶ ἄλγη, ἤγουν λύπας, ἐδώκαν, ἀντὶ τοῦ ὀπιφέρουσιν, ὀπίσω, τουτέστιν ὕστερον. καλλίῤῥοον ὕδωρ, ἤγουν μὴ κάλλιστον ῥέον. σώφρονες τούτους ὀνομάζουσι χρῆσθαι, ἐνίοτε μὲν πρὸς νόσον τοῦ ὑποκειμένου, ἐνίοτε δὲ πρὸς τὴν φύσιν ἀφορῶσιν αὐτοῦ ἐνταῦθα δὲ τὸ καλλίῤῥοον, καὶ τὸ πρότερον λέγει, πρὸς κόσμον γὰρ λέγεται τοῦ ὑποκειμένου.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Μηδέ ποτ' ἀενάων ποταμῶν.] οἱ παλαιοὶ καὶ πᾶσαν μὲν τὴν τοῦ ὕδατος φύσιν ὡς πρόφιμον καὶ αὐξητικὸν τῆς φύτων ἱερὰν ἐνόμιζον εἶ τῆς ζωογόνων θεῶν. μάλιστα δὲ τοὺς ἀενάους ποταμοὺς θείους ἐνόμιζον τὸν αἰώνιον τῆς θεῶν οὐσίαν ἱκανῶς μιμουμένους. καὶ δυνάμεις φόρτο θείας ἔχειν ἐφεστώσας αὐτοῖς. εἰκότως οὖν διὰ πάντων ἡμᾶς παιδεύειν εἰς εὐσέβειαν ἀξιοῖ μὴ διαβαίνειν εἰς ἀένναον ποταμὸν πρὶν εὐξώμεθα βλέποντες εἰς αὐτόν. εὐχὰς δὲ ὑποτιθέμενος πρότερον. τὸν γὰρ αἴτιον δίδωσι διὰ κακίαν τοῦτο ποιεῖν τὸν καταφρονοῦντα οὗ δεῖ μὴ καταφρονεῖν. καὶ ἔστι καὶ τοῦτο σημεῖον θεοσεβοῦς ζωῆς, τὸ μηδὲ ἐν τύποις ἀμελεῖν τῶν καθηκόντων.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Μηδέ ποτ' ἀενάων ποταμῶν.] ἀένναον ποταμὸν λέγει ἢ χειμάρρους συζυγίαν αὐδρὶ γυναῖκα, καὶ ἀεὶ συνοῦσαν αὐτῷ. φαίνεται δὲ ὡς ὅτε βούλῃ συνελθεῖν τῇ ἰδίᾳ, μὴ πρότερον τοῦτο ποιήσῃς, πρὶν ἂν δι' εὐχῆς καθαρθῇς. ὡς θεὸν δ' ὀνομάζοντα ἕξεις τὸν σπέρματι. Καλλίῤῥοον δὲ λέγει ὕδωρ αὐτίκα, ὡς καθαρὸν καὶ γόνιμον. ἄλλως. Καὶ τί φημί τοιούτους μὴ μίγνυσθαι γυναιξίν, ἀλλὰ μὴ δὲ πιστεύειν ἐπιχειρεῖν ἀρχὴν ποιήσεις αὐδράσι, πρὶν ἐν πολυηράτῳ ὕδατι λαμπρῷ, ἤγουν συμβουλῇ καὶ λόγοις καλλίστοις νιψάμενος τὰς χεῖρας· ἤτοι ἐξομοιώσας ἑαυτὸν τὰς σὰς πράξεις, ἅπερ ἐκεῖνος καὶ θυμαίρης φανείης. εἰ γὰρ σὺ πυχὸν σοφίας εἰ μέτοχος, ἐκεῖνος δὲ ἠμβάρβαρος· ἢ σὺ ἀρετῆς ἀντέχομαι, ἐκεῖνος δὲ ἀσυλογίας ἀνάμιξος, ἢ τἀναντίον, πλεῖστα τοιαύτῃ λατρείᾳ, ὡς ἔσαι ἀφροσύνῃ καὶ ἀναίρμοστον. συγχαίρω γὰρ σοὶ ὁμοίῳ τῷ ὁμοίῳ.

ὅμοιον. Ὃς ποταμὸν διαβῇ] ἢ ἰδίαν χεῖρα λόγοι γυναῖκα. τὸ δὲ διαβῇ, εἰ μὴ ἀντὶ τοῦ παρέλθῃ ποιήσεις, δύτως ἐρεῖς· ὃς τὴν χεῖρα νόμιος συναφθεῖσαν αὐτῷ γυναῖκα παρελθὼν, ἀλλοτρίᾳ συνέλθῃ, στομώσει ὁ τοιοῦτος. εἰ δὲ ἀντὶ τοῦ διέλθῃ, ἤτοι συνέστραται, εἶπες ἔτως. ὃς τῇ ἰδίᾳ γυναικὶ συνέλθῃ μὴ σφέτερον δέξαιτο, στομώσει. ἄλλως. ὅστις φραιωθῇ ποταμὸν, ἤγουν σφὸς δωμάτου λαβεῖν ὑπέλθῃ, μὴ ἐπιχαλάσῃς ἐκ κακίας τὰς χεῖρας, τουτέστι μὴ ὀμόσῃς ὧν ἑαυτῷ (κακία γὰρ τὸ ἑαυτοῦ ἕκαστον ἑαυτῷ λογίζεται) τοῦτο ἢ εἰμένη νεμισᾷ, καὶ ἐναντία δοκεῖ, καὶ ἄγαν δώσει, ἤτοι δυσκλείας ἔχει καὶ ἀτυχήματα, σκυτέων καὶ βαφέων ἐπαιρομένων καὶ αὐξομένων, ὡς ὁμοτρόπως ἑαυτῷ.

360 Μηδ' ἀπὸ πεντόζοιο θεῶν ἐνὶ δαιτὶ θαλείῃ
Αὖον ἀπὸ χλωρῆς τάμνειν αἴθωνι σιδήρῳ.

Ne vero a manu deorum in celebri conuiuio
Siccum a viridi resecta nigro ferro.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ

Μηδ' ἀπὸ πεντόζοιο.] μηδὲ ἐν δωχίᾳ θαλλούσῃ θεῶν τέμνε αἴθωνι σιδήρῳ, ἤγουν τμητικῷ, ἀπὸ τ' πεντόζου, τουτέστι τ' χειρὸς, τ' πέντε δακτύλους ἐχούσης, οἱ ὄζοις ἐοίκασι τὸ αὖον, ἤγουν τὸ ξηρὸν, τουτέστι τὸ ἄκρον τῆς ὄνυχος, ὃ δὴ καὶ ἄζωον ἐστὶ καὶ ἀναίσθητον· ἀπὸ τῆς χλωρᾶς, τουτέστι τῆς σαρκώδους τ' ὀνύχων, ὃ χλωρὸν ἐκάλεσεν, ὡς ζῶν καὶ ὡς ἁπαλόν. δεῖ γὰρ δηλονότι τεμόντας πρότερον καὶ καθαρθέντας παραβάλλειν τ' θεῶν δωχίαις, ἀλλ' ἐκ ἐν ταύταις τοῦτο ποιεῖν. ἄλλως δὲ ἐκ χρὴ πάντας προαποθνήσκοντας, τ' ζωῆς τῆς λοιπῆς σώματος ἀποστερεῖν ἐν ταῖς θεῶν ἄσβεστον ἐχόντων τιμὴ ζωὴν θεῶν δωχίαις. ἀλλότριον γὰρ ἐκείνων τὸ τοιοῦτον. αἴθωνι σιδήρῳ] αἴθων λέγεις ὁ εἰς ὑπηρεσίαν τῶν πυρὸς ὄντα τέλειον. αἴθων μεταφορικῶς καὶ ὁ δραστήριος καὶ διεγηγερμένος. καθ' ὃ δοκεῖ καὶ αἴθων λέγεσθαι σίδηρος, ἤγουν τμητικὸς, ἀπὸ τ' καυστικῆς τῶν πυρὸς ἐνεργείας, ἣ καὶ ἐν τῇ λέξει ἐμφαίνεται. ἐπεὶ γὰρ τὸ πῦρ ἔχει καὶ τὴν φωτιστικὴν δύναμιν, ἔχει δὲ καὶ μάχαιρα καὶ σπαθὶ καὶ τὰ τοιαῦτα τὸ λαμπρὸν, λέγοιτο ἂν αἴθων τοιοῦτος σίδηρος καὶ διὰ τ' λαμπρότητα.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Μηδ' ἀπὸ πεντόζοιο.] πέντοζον μὲν καλεῖ τὴν χεῖρα, τοὺς δακτύλους ὄζοις εἰκάζων. χλωρὸν δέ, τὸ σαρκῶδες τῶν ὀνύχων ὡς ζῶν καὶ ὡς ἁπαλόν. αὖον δὲ τὸ ἄκρον τοῦ ὄνυχος, ὃ δὴ καὶ ἄζωον ἐστὶ καὶ ἀναίσθητον. παραινεῖται τοίνυν μὴ ἐν δωχίαις θεῶν τέμνειν τοὺς ὄνυχας. τέμνοντας γὰρ πρότερον καὶ καθαρμένους τῇ ἑορτῇ παραβάλλειν, ἀλλ' οὐκ ἐν αὐταῖς τοῦτο ποιεῖν. καὶ γάρ ποτε καὶ νήφωσις ἐστὶ τῶν ἐν ἡμῖν μορίων τοῦτο, ἀφαιρουμένου αὐτὰ τοῦ σώματος, ὡς συμπεφυκότα τούτῳ καὶ συνυπάρχοντα φθείρεται. χρὴ οὖν εἰ μὴ ταῦτα προαποθνήσκοντα τοῦ λοιποῦ σώματος πρότερον, τουτέστιν ἐκτμηθέντα ποιήσεις, ἐν τῇ τῶν ἄσβεστον ἐχόντων ζωὴν θεῶν δωχίαις, μὴ ἀποστερεῖν ταύτα ζωῆς. ἀλλότριον γὰρ ἐκείνων τὸ τοιοῦτον. ἄλλως. παντάπασιν ὁ χειρ. φησὶν οὖν ξηρὸν τὸ ὄνυχα, χλωρὸν δὲ τὸ ζωτικὸν αἷμα. ἀσυζὲς δὲ ὀνυχίζειν ἐν ἑορταῖς θεῶν.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Μηδ' ἀπὸ πεντόζοιο.] τὸ μὲν πρόχειρον, ἂν εἴπῃ ὁ Πρόκλος μακρηγορῶν, τοιοῦτόν ἐστιν· μὴ ἐξονυχίζου ἐν ἑορταῖς, μηδὲ τὸν ξηρὸν ὄνυχα ἀπὸ τῆς χλωρᾶς καὶ ζώσης δακτύλου τ' πεντόζου χειρὸς ἀπότεμνε. Τὸ δ' ἀληθινὸν τοιοῦτόν ἐστιν. ὁπόταν, φησὶ, θεῖόν τινων θείων καὶ ἀνεγκλητοτέρων καὶ θειοτέρων λόγοι κινοῦντο σοφοί, ὃς καὶ θεὺς καλεῖ τὰς πέντε αἰσθήσεις οἱονεὶ ἔχε τῆς τοιούτων λόγων ἐξηρτημένας καὶ μὴ σιδήρῳ, ἤγουν σκληρῷ καὶ ἄφρονι λογισμῷ τῇ πεντάδι τῆς τῆς αἰσθήσεων, τινὶ ξυρῷ καὶ ἀπροσφυῆ σφὶς τὰς τοιούτους λόγους ἀποτέμνε ἀπὸ τῆς χλωρᾶς καὶ τούτοις προσφυοῦς ἀπόν. ἀλλ' ὄρεξ καὶ ἄκουε, καὶ ὀσφραίνου, καὶ γεύου, καὶ ἅπτου. κἂν ἡ ἀκοὴ μόνη τότε προσφυὴς ὄζει καὶ χλωρᾷ, αἱ δ' ἄλλαι ξηραὶ καὶ ἀπροσφοροι. τουτέστιν ὅλος ἐξ ὅλης ψυχῆς, καὶ προσεκτικώτατος γίνου τῶν λεγομένων.

Μηδὲ

Μηδέ ποτ' οἰνοχόλῳ πίθεμεν κρητῆρος ὕπερθεν
Πινόντων. ὀλοὴ γὰρ ἐπ' αὐτῷ μοῖρα τέτυκται.

Neque vnquam patinam libatoriam pone super craterem
Bibentium: pernicioſum enim
in ipſo factum eſt ſicum.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Μηδέ ποτ' οἰνοχόλῳ.] μηδέποτε πινόντων τινῶν καὶ συμποσιαζόντων, τίθει τὴν οἰνοχόην ἐπάνω τοῦ κρητῆρος. συμβολικὸν τοῦτό φασιν εἶναι παίδευμα· ἀπαγορεύειν δὲ μὴ ἐπιπροσθεν ἄγειν τοῦ κοινοῦ τὸ ἴδιον, καὶ τὸ χεῖρον τοῦ βελτίονος, καὶ τὸ ἐξωτλοῦν καὶ ἀναλίσκον τοῦ δεχομένου καὶ φυλάττοντος, καὶ τὸ μέρος τοῦ ὅλου. οἰνοχόλῳ γὰρ εἶναι τὴν κύαθον, κρατῆρα δὲ τὸ σκεῦος τὸ ἔχον τὸν οἶνον· εἶναι δὲ τὴν μὲν διακοπτικὴν καὶ τοῦ οἴνου ἀναλωτικὴν καὶ διανεμητικήν· τὸν δὲ κρατῆρα ἱερὸν καὶ κοινόν, καὶ τὸ οἴνου δεκτικὸν καὶ φυλακτικόν. ὀλοὴ γὰρ ἐπ' αὐτῷ.] χαλεπὴ γάρ (φησι) μοῖρα ὅτι τῷ τοῦτο πιεῖν τέτυκται, ἤγουν ἐστὶν ἀπὸ τοῦ παντὸς δηλονότι ἐν ᾧ τὰ ὅλα τῶν μερῶν ἐθέλει κρατεῖν.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Μηδέ ποτ' οἰνοχόλῳ.] πολλὰ τοιαῦτα καὶ τοῖς Πυθαγορείοις ἐλέγετο· ζυγὸν μὴ ὑπερβαίνειν, καὶ χαλκόδουν μὴ εἰσδέχεσθαι, καὶ μαχαίρᾳ πῦρ μὴ σκαλεύειν, συμβολικῶς παραινοῦντων τὴν ὀργιζομένων μὴ ἐπιχειρεῖν διὰ λόγων παροξυντικῶν τὸ πάθος, καὶ φλύαρος μὴ εἰσάγειν εἰς τὸν οἶκον καὶ λάλος. πειστέον οὖν καὶ τὸ ὑπερθέναι τῷ κρατῆρι τὴν οἰνοχόην, συμβολικὸν παίδευμα. τυτέστι μὴ δεῖ προσθεν ἄγειν τοῦ κοινοῦ τὸ ἴδιον. ὁ μὲν γὰρ κρατὴρ προέκειτο κοινὸς ἐν ταῖς πραπέζαις. ἐκ δὲ τῆς οἰνοχόης ἀφύοντες ἔπινον οἱ συνδειπνοῦντες. μήτ' οὖν τὸ μέρος νομίζειν τοῦ ὅλου ἀνώτερον, μήτε τὸ ἴδιον τοῦ κοινοῦ προτιμώτερον· χαλεπὴν γὰρ εἶναι τὴν ἐπ' αὐτῷ μοῖραν ὡς ἐπομένην ἔχοντι πονηρῷ καὶ τοῦ σαυτοῦ, ἐν ᾧ τὰ ὅλα τῶν μερῶν ἐθέλει κρατεῖν. ἄλλως. οἰνοχόην κύαθον λέγουσι. τοῦτο δὲ εἴπερ, ἀπὸ ὁ κρατὴρ ἱερὸς ὅτι καὶ κοινός· ἡ δὲ οἰνοχόη διακοπτικὴ, ἡ τὸν οἶνον ἑκάστῳ διανέμουσα. ἀπαγορεύει οὖν μὴ πρεπεῖν τὸ χεῖρον ὑπέρθεσθαι τοῦ βελτίονος, καὶ τοῦ δεχομένου καὶ φυλάττοντος τὸ ἐξωτλοῦν καὶ ἀναλίσκον. ἄλλοι δὲ λέγουσι, μηδέ ποτ' ἐν δείπνῳ φορέσῃς τῷ πίνειν. μόνοι γὰρ οἱ ἀεὶ πίνοντες ἀεὶ ἔχουσιν ὅπου τοῦ κρατῆρος ἡ οἰνοχόην. ἄλλοι δὲ μή φασι τὸ ἠνεφόμενον τοῦ ἠνέφοντος προτιμᾶσθαι, μηδὲ τὸν ἥττονα τοῦ κρείττονος.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Μηδέ ποτ' οἰνοχόλῳ.] νοῶ καὶ ὁ Πρόκλος εἰς νοῦν γογγυσὰς συμβολικὸν ἀπαγγέλμα τοῦτο φησὶν ἀντὶ τοῦ μὴ προκείσθω τὸ ἴδιον τοῦ κοινοῦ, μηδὲ τὸ μέρος τοῦ ὅλου. Πινόντων.] ἤτοι μὴ συμβαλλῆς γιγνόμενος δεῖ τοῦ κοινοῦ, τὸ οἰκεῖον συμφέρον τοῦ κοινοῦ προτίμα, μηδὲ τὸ μέρος τοῦ ὅλου. χαλεπὸν γὰρ τοῦτο. ἢ μὴ προπιόντας τὸ χεῖρον τοῦ κρείττονος. ἀτελέστερον γὰρ καὶ διακοπτικὸν ἡ οἰνοχόη τοῦ κρατῆρος. ἢ μὲν γὰρ οἰνοχόη ὁ βίκος ὄζιν, ἢ τὸ ποτήριον. ὁ δὲ κρατὴρ ὡς λέξις ὄζι, καὶ ἐτίθετο πρίν ἐν συσσιτίοις καὶ ἑορταῖς, ἐκ ὡς ὁ βίκος καὶ κρατὴρ ἐν ἰδίῳ ἑστάμασι.]

Μηδὲ δόμον ποιῶν ἀνεπίξεσον καταλείπῃ,
Μήτοι ἐφεζομένη κρώζῃ λαχέρυζα κορώνη.

Neque domum faciens imperfectam relinquito,
Ne forte inſidens crocitet ſtridula cornix.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Μηδὲ δόμον ποιῶν.] μηδὲ οἶκον ποιῶν ἀνεπίξεσον καταλίμπανε, ἤγουν ἀφιλοκάλητον, ἀκόσμητον, τυτέστιν ἀτελῆ. ἴσιον δὲ αὐτὸ ῥητὸν γράφουσι. τοῦτο δὲ δηλοῖ τὸν ἀδυμίαστον, ἢ τὸν ἀτελείωτον. ἡδ' αἰτία, ἵνα μὴ (φησὶν) ὄζηται θεζομένη αὐτῷ κορώνη πολλὰ κρώζουσα κεάζῃ. τυτέστιν, ἵνα μὴ καταλάβῃ αὐτοὺς ὕπνος ἀτελῆ ὁ χειμών, καὶ κακῶς αὐτοὺς διάθηται. ὁ γὰρ κρωγμὸς τῆς κορώνης χειμῶνος ὄζι συμβολον. ἀπὸ γοῦν τοῦ εἰσιέναι, ἵνα μὴ ἐπ' αὐτῇ κρώζῃ ἡ κορώνη, τὸν χειμῶνα ἐδήλωσεν, ὃν ὁ κρωγμὸς τῆς κορώνης μηνύει. ἢ ἵνα· Μηδὲ δόμον ποιῶν ἀτελῆ καταλίμπανε· ἀπὸ τοῦ δόμου δὲ καὶ πᾶν

τῶν ἔργον δεῖ ποιεῖν· ἤγουν μὴ ἔργον ποιῶν, ἀτελὴς κατασκήνωσαι, ἵνα μὴ ψόγοντες πρὸς βότρυν κορώνης πολλὰ κράζουσης, πολλὰ φθέγξωνται δὴ τὰ ἑλληνικά.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Μηδὲ δόμον ποιῶν.] οἱ μὲν, ὅτι δεῖ τὰς οἰκίας σὺν χειμῶνι συντελεῖν. ὁ γὰρ κρωγμὸς τῆς κορώνης χειμῶνα σύμβολον· οἱ δὲ, ὅτι μὴ ἀτελῆ δεῖ τὸν οἶκον ἐᾶν, μὴ ψόγον ἐπαγάγῃ παρ' ἄλλων, ὡς τῇ κορώνῃ ἀποίκασαν, ὡς πολλὰ καθ' ἑαυτοὺς γρύζουσιν ὀνειδίζοντας δὴ τῷ ἐλλιπεῖ. δεῖ δὲ καὶ δὴ τὸ ἄλλο τὸ παράγγελμα διατηρεῖν. καὶ μηδὲν ἡμιτελὲς ἔργον ἀτελὲς ποιεῖν· ἐὰν φθάσῃ, ἀλλ' ἐπάσῃ τὸ ἐνδεὲς ἐπάγειν τέλος. αἰσχρὸν.] ἀφιλοκάλλιστον, ἀκόσμητον. ἔστω δὲ αἰσχρὸν χρᾶσθαι, τουτέστιν ἀδύνατον.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Μηδὲ δόμον ποιῶν.] τὸ σφέτερον ὅπου, μὴ ἀτελῆ τὸν δόμον ἐάσῃς, μή πως κατηγορήσῃς κορώνης χειμῶνα λυπήσῃ. τὸ δὲ συμβολικὸν ὅπου· μηδὲν ἔργον ἀτελὲς ᾖ ἀκαλλώπιστον ἐάσῃς, μὴ τις ραθυμοσκότος καὶ λίαν κρεμπτικὸς, καὶ λάλος, ὅπερ ἂν αὐτῷ, μώμους καταχέῃ σου.]

Μηδ' ὕσσο χρυσοπόδων ἀνεπιρρίπτων αἰνελόντα
Ἔσθῃ, μηδὲ λόεσθ· ἐπεὶ καὶ τοῖς ἔνι ποινή.

Neque a pulcris ollis nondum luitatis sapiens
Emmedito, neque lauatet: quia & hiisce poena inest.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Μηδ' ὑπὸ χρυσοπόδων.] Λέσαντα καὶ χυτρόποδα τὰ αὐτὰ ἔστι δὲ ὁ ποιητὴς πυεστάτης. ἐντεῦθεν δὲ χυτροπόδων φησὶν αὐτὶ τῶν χύτραν. ἔχει δὲ πᾶς ὁ λόγος οὕτως, μηδὲ ἀπὸ χυτρῶν ἀνεπιρρίπτων, ἤγουν ἀθύτων, ἀφ' ὧν θυσίαν οὐκ ἐποίησας ἀλυσιτελῆ. ῥίζειν γὰρ τὸ θύειν· θυσίαν δὲ λέγει τὴν σφέτερον, καὶ καθημερινὴν, περικαλλύομαί σε ἀνελόντα, τουτέστι λαβόντα, ἐσθίειν. ἀλλὰ πρῶτον ἀλυσιτελῆ ποιήσεις, καὶ τότε ἔδῃ. μηδὲ λόεσθ.] ἤγουν μηδὲ λοῦσαί σε περικαλλύομαι ἀνεπιρρίπτους ἀλυσιτελῆ, ἤγουν χωρὶς τοῦ σφέτερον εὐξάσθαι καὶ σπεῖσαι. ἐπεὶ καὶ τούτοις ἔνεστι ποινὴ, ἤγουν τιμωρία.

ΠΡΩΚΛΟΥ.

Μηδ' ἀπὸ χυτροπόδων ἀνεπιρρίπτων.] θυσίαν ταύτην ὁ Πλούταρχος σφέτερον καὶ καθημερινὴν εἶπεν ὀρθῶς ἀφ' ὧν μέλλομεν ἐσθίειν, ἐπεὶ πάντα πιστεύσαντας διὰ τὸ ἀπαρξασθαι. καὶ γὰρ αἱ ἀπ' ἰερῶν ἀπαρχαὶ τοῦτο εἶχον. ἀπαρξάμενοι γὰρ ἐσθίουσιν ἐδώδιμα. χρὴ δὲ καὶ τῶν λιτῶν τὸ αὐτὸ δρᾶν. ἐλέγοντο δὲ περιχεόμεναι κατὰ κράτος τῇ ἄμῃ. χρὴ δὲ καὶ τοῦτο σφέτερον ἀφορίσαι τι σὺν τῆς ἡμιτίρας χρήσασθαι τοῖς ἱεροῖς θεοῖς. καὶ ὅπου τὸ λοιπὸν εἰς τὴν ἀναγκαίαν χρείαν ἀναλαμβάνειν.

χυτροπόδων.] τῶν ἐχαρῶν τῶν μαγείρων. ἀναφερόμενος δὲ χύτραν εἶπε τουτέστιν ἀπὸ χύτρας, μὴ πρῶτον φάγῃς, πρὶν σπείσῃς ἐξ αὐτῶν τοῖς θεοῖς. ἀνεπιρρίπτων δὲ, τουτέστιν ἀθύτων, ἀφ' ὧν θυσίαν οὐκ ἐποίησας· ῥίζειν γὰρ τὸ θύειν· θυσίαν δὲ λέγει τὴν σφέτερον, καὶ καθημερινὴν, περικαλλύομαί σε ἀνελόντα, τουτέστι λαβόντα, ἐσθίειν. ἀλλὰ πρῶτον ἀλυσιτελῆ ποιήσεις, καὶ τότε ἔδῃ. μηδὲ λόεσθαι.] ἤγουν μηδὲ λοῦσαί σε περικαλλύομαι ἀνεπιρρίπτους ἀλυσιτελῆ, ἤγουν χωρὶς τοῦ σφέτερον εὐξάσθαι καὶ σπεῖσαι. ἐπεὶ καὶ τούτοις ἔνεστι ποινὴ, ἤγουν τιμωρία.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Μηδ' ἀπὸ χυτροπόδων.] τὸ μὲν κοινὸν καὶ ἁπλοῦν, ὅτι σὺ περικαλλύομαι καὶ ἐντέλλομαί σοι. μὴ δὲ ἀπὸ χυτροπόδων καὶ πυεστατῶν ἀθύτων λαβόντα σε τὴν χύτραν, ἐσθίειν τὰ ὅσα αὐτῇ. τουτέστι, εἰ μὴ θύσεις πρότερον, μὴ ἅψῃ τῶν ἐν τῇ χύτρᾳ βρωμάτων, μὴ δὲ λούσῃ, εἰ μὴ θύσεις ἁπλοῦς· καὶ ταῦτα μὲν ὅπου. τὸ δὲ βαθύτερον ὅπου· μὴ ἀπὸ τῶν ὑποσπονδίων ἢ σῶν δώρων ἀπαυθρώπους τὰς φόρμας καὶ ἁπλοῦς ἀφελόμενος θεοὺς, ἀλλ' ἴσα καθαίρουσι μέτρῳ, καὶ δίχης μοῖραν παρ' αὐτῶν κληρούμενος, μέτρος καὶ μὴ λίαν βαρυῶν αὐτούς. μηδὲ λόεσθαι.] ἀπὸ λουτρῶν ἀλυσιτελῆ ἀθύτων. τὸ δὲ πᾶν τοιοῦτόν ἐστιν· φιλέταις μὲν καὶ μωδίνοις οἱ θεοὶ δίδοντες καὶ χαίροντες, τοῖς ἐπ' ἐξ οὐ διαχέουσι, φόρους συλλέγοντες τοῖς δὲ κόσμιοι χάριν, καὶ προτομωτέρους, καὶ καλωτέρους. καὶ τὰς

μὲν, ἐξ ὧν τὰς φόρυς λαμβάνουσι, χυτρόποδας καλεῖ, ὡς φέροντας ἀμπὶς χύτρας καὶ βράμματα· τὰς δὲ, ἐξ ὧν τῷ ἐπικόσμησιν ἢ τῷ σεσημασίᾳ ἔχουσιν, λυτρὸν καταγόρασεν, ὡς τὰς κοσμούσας. τὸ δὲ ὃ ον πιθ.ν· μὴ βαρὺς, ἀλλ' ἱλαρὸς ἔσο, καὶ ἀμφοτέροις τοῖς ἐσομένοις. ἐξ ὧν τὰς φόρυς λαμβάνεις, καὶ ἃς ἔχεις θεὸς ἐπικόσμησαν, ἵν' ἀνταῖς αὐτοῖς γένῃ. τοῦτο δὲ καὶ εἰς τὸ κοινὸν ἀπέρριψε, καὶ οὐ θεὸς μόνον τὸν Πέρσην φησί. τῷ γὰρ ἑκάστῳ διεσπασία τοιαύτη καὶ σεσημασία;

Μηδ' ἐπ' ἀκινήτοισι καθίζειν (ἀγαθὸν γὰρ ἄμεινον)
Παῖδα δυωδεκαταῖον, ὅτ' ἀνέρ' ἀνδρὶ ὁμοῖα ποιεῖ.
Μηδὲ δυωδεκάμηνον· ἴσον καὶ τοῦτο τέτυκται).

Neque super immobilibus loca-to (non enim bonum est)
Puerum duodecennem: quia virum ineremfacit.
Neque duodecim mensium: æquale & hoc est.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Μηδ' ἐπ' ἀκινήτοισι καθίζειν.] μηδὲ ἐπ' ἀκινήτοις καθίζε, ἤγουν ἴδρυε παῖδα σὸν δυωδεκαταῖον, ἤγουν δυοκαίδεκα ἐτῶν ὄντα. ἀγαθὸν γὰρ ἄμεινον, αὐτὶ τοῦ καλόν, ὅτ' ἀνέρ' ἀνδρὶ ὁμοῖα ποιεῖ. ἤγουν ἐπεὶ καὶ τοῦτο καὶ ἄνδρα τέλειον ποιεῖ ἀναγδρον. Μηδὲ δυωδεκάμηνον] ἤγουν μηδὲ δυοκαίδεκα μηνῶν ὄντα δεῖ τοὺς ἀκινήτοις καθίζειν. ἴσον καὶ τοῦτο τέτυκται, ἤγουν ἐστίν. ἀκίνητον, τὸ μὴ δυνατὸν, ἢ τὸ μὴ φύσιν ἔχον κινηθῆναι, καὶ τὸμὴ ἀρέσιμον ὑπό τινος κινηθῆναι. καὶ τὸ νενομοθετημένον ὑπὸ μηδενὸς κινηθῆναι. κατὰ τὰ δύο ταῦτα σημαινόμενα, τὰς τάφους ἰδίως ἔλεγον ἀκινήτους. καὶ ὡς ἔχοσιν ὁρίσαι τινὰ κινεῖν αὐτὰς ἢ πρὸ αὐτῆς ἀνορύττειν, καὶ ὡς νομοθετημένον ὁρίσαι μὴ κινεῖσθαι αὐτὰς ὑπό τινος. ἔστιν οὖν ἐνταῦθα τὸ μὲν σκόπιμον, μὴ ἵδρυε σὸν παῖδα δεῖ τοῖς τάφοις. συμβολικῶς δὲ ἔχει ὁ λόγος ὅτι μὴ ἀγύμναστον ἀφῇς τὸν παῖδά σου, δυωδεκαετῆ γεγονότα. μηδὲ δυοκαίδεκα μηνῶν ὄντα, ἀλλὰ τὸν μὲν γυμνάζε δεῖ τελειότερα, ἡλικίας ἥδη ἐπιλαμβανόμενον, ὡς ἀκινήτων δεῖ τὰ τοιαῦτα σχεσικούσης. τὸν δὲ δεῖ τὸ βαδίζειν ἔθιζε ἐπὶ τὸ ἀκινητεῖν καὶ ἄνδρα τέλειον βλάπτειν· ἀδυνῆ γὰρ αὐτὸν ποιεῖ καὶ ἄνδρα, καὶ ταῦτα γεγυμνασμένον ὄντα.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Μηδ' ἐπ' ἀκινήτοισι.] τουτέστιν δεῖ τάφων τὰ παιδία μὴ ἱδρύειν. ἀκίνητους γὰρ τάτους εἶδον. ἀλλ' ἢ μόνον δωδεκαταῖον παῖδα ἢ δωδεκάμηνον, ἀλλὰ καὶ πάντα ἄνδρωπον φεύγειν τὰς τοιαύτας ἕδρας. ὁ δὲ Πλούταρχός φησιν, ὅτι μὴ δεῖ τὰ νεογνὰ ἀκίνητα εἶναι, καὶ ἀποτίθεσθαι ἐπὶ ἀκινήτοις· ἀσθενέστερα γὰρ γίνεται. κωλύει δὲ αὐτὰ ὅτι μάλιστα, κἂν ἐπί τινων αὐτὰ τις καθίζῃ κινουμένων, καθίζειν καὶ σαλεύειν διὰ τούτων· οἷα τοῖν δίκτυα κλινίδια μιμαχάπτου θεὸς τῷ τῶν παιδίων ἀγλυΐ. ἄλλως. οἱ μὲν ἐπ' ἀκινήτου τάφου ἢ βωμοῦ· νόμος γὰρ παρὰ Ῥωμαίοις, ὅσις φησὶ τάφον μὴ κινεῖν, τουτέστιν ὀρύττειν. πρὸ τοῦ δὲ φησὶ μὴ ἐᾶσις τὸν παῖδα σου δώδεκα ἐτῶν ἐπὶ τάφου καθίζειν· ἐπεί, καὶ ἀπὸ τοῦτο πιπτόν, βλάπτεται, πολλῷ μᾶλλον ὁ παῖς. ἄλλως. ἄλλοι δέ φασι μὴ ἀγύμναστον ἀφῆσις τὸν παῖδα σου ἀπὸ δώδεκα ἐτῶν ἢ μὴ ὑπὲρ δωδεκάμηνον. ὅθεν ἐπινοήθη τὸ αἰεὶ κινεῖν τὰ παιδία.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Μηδ' ἐπ' ἀκινήτοισι καθίζειν.] μηδ' ἐπὶ τοῖς τῶν πατέρων τάφοις καθίζε παῖδα δωδεκαετῆ. ἀσεβὲς γὰρ τοῦτο· ἀκίνητοι δὲ οἱ νεκροί. ἢ δωδεκαετῆ παῖδα μὴ ἐάσῃς ἀκινητεῖν καὶ νωθρεύειν· ἀλλὰ κίνει σὺς ἔργα τοῦτο καταλλήλως· οἱ γὰρ νωθροὶ καὶ ἀκίνητοι μέχρι τοιαύτης ἡλικίας ἀχρήσιμοι τῷ βίῳ καὶ ἀνδρεῖοι.

Μηδὲ δυωδεκάμηνον.] τὸν μὲν δωδεκαετῆ φησι, μὴ ἐάσῃς ἀκίνητον σὺς ἔργα· τὸν δὲ δυωδεκάμηνον, κινεῖ σὺς ἔργα. (ἡλίθιον γὰρ τοῦτο) ἀλλὰ φορτικείαν κινῶν ἁμαξίοις καὶ κλινιδίοις καὶ λικνοῖς τοιούτοις ὑποζεύχοις, ἵνα μὴ καταῤῥαθυμήσῃς καὶ νωθρότατον καὶ ἀκίνητον τὸ βρέφος γλυκάνῃται.]

Μηδὲ

Μηδὲ γυναικείῳ λυτρῷ χρόα φαιδρυνέσθω
Ἀτίετα. λάθρῃ γὰρ ὅτι χρόνον ἐς· ὅτι καὶ τῷ
Ποινή. μηδ' ἱεροῖσιν ἐπ' αἰθομένοισι χυρήσας
Μωμεύεν αἰδήλα. θεὸς νύ τοι καὶ τὰ νεμεσᾷ

Neque muliebri in balneo corpus abluito
Vit: grauis enim ad tempus est & in hoc
Pœna. neque in sacrificia accusa incidens,
Reprehende arcana. Deus quippe & hæc indigne fert.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Μηδὲ γυναικείῳ λυτρῷ.] ἀδιαλείπτως παραινεῖ μηδὲ ὅτε λυτρῷ γυναικείῳ, ἤγουν ἐν ᾧ λούονται γυναῖκες, τουτέστι μηδὲ μετὰ γυναικῶν λουόμενον ἄνδρα φαιδρύνεσθαι, ἤγουν καθαίρεσθαι τὸ σῶμα· τὴν δ' αἰτίαν ὁ Πρόκλος λέγει. πρὸς γὰρ τῷ ἀχάριστοι, φησὶ, καὶ ἀποβλητοί εἰσί τινες ἀπὸ τῶν γυναικείων συμπτωμάτων χαρεῖσαι πεπτωματώδεις· οἵων εἶναι μιμεῖσθαι τὰς ἄνδρας μολυσμικοὺς ὄντας ἐν τῷ ἀπὸ μιᾶς τὰς ἄνδρας μολυσμικοὺς ὄντας ἐν τῷ ἀπὸ μιᾶς καὶ εἰς τὸν αὐτὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸ αὐτὸ ὕδωρ εἰσιόντας καὶ συναπογιγνομένους αὐτοῖς ἀνάγκη τούτων ἀπολαύειν. λάθρῃ γὰρ] χαλεπὴ γὰρ καὶ ὅτι τούτῳ ποινή, ἤγουν τιμωρία· ὅτι χρόνον, ἀντὶ τοῦ ἐπὶ χρόνον πρός· καθόσον δυνατόν ἐστιν ἐν αὐτοῖς ὁ μολυσμός. ἄνωθεν. παραινεῖ δὲ μηδὲ καθαίρεσθαι ἄνδρα τὸ σῶμα διὰ λυτροῦ γυναικείου ἁρμόζοντα· τουτέστι, παραινεῖ μὴ μύρῳ καὶ χρίσμασι χρῆσθαι ἐν λυτρῷ χρῆσθαι ἄνδρα, οἷς ἐώθασιν αἱ γυναῖκες χρῆσθαι.

μηδ' ἱεροῖσιν ἐπ' αἰθομένοισι.] μηδὲ ὅτε ἱερεῖς κατάγονται, ἤγουν θυσίαις τελουμέναις καὶ συμβεβηκὸς ὄφρεθείς· μωμεύειν, ἀντὶ τοῦ μέμφεσθαι αἰδήλα, τουτέστιν αἴσια ἀφανισμῶν, ἤγουν μὴ μεμφόμενον τὰ ἱερὰ, λέγει λόγους ἀξίους ἀπωλείας. ὁ θεὸς ταῦτα νεμεσᾷ, ἤγουν μέμφεται· ἢ ἄντως· μηδὲ ἐν θυσίαις τελουμέναις καὶ συμβεβηκὸς ὄφρεθείς. (τοῦτο γὰρ τὸ κυρήσας,) μώμῳ, ἤγουν ἐλαττοῦσθαι εἰς πρά. εἶτα· ἀδήλως γὰρ ὁ θεὸς καὶ ταῦτα μέμφεται.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Μηδὲ γυναικείῳ λυτρῷ.] μὴ δεῖν συναπογιγνομένοις ταῖς γυναιξὶ τοὺς ἄνδρας. ἀεὶ γὰρ τοῖς ἀχαρίστοις καὶ ἀποβλητοῖς τινες ἐπὶ τοῖς γυναικείοις συμπτώμασι καὶ πεπτωματώδεσι χαρεῖσαι, οἵων ἀναπίμπλασθαι τοὺς ἄνδρας μολυσμικοὺς ὄντας ἐν τῷ ἀπὸ μιᾶς καὶ εἰς τὸν αὐτὸν αἰῶνα εἰσιέναι, καὶ τοῖς εἰς τὸ αὐτὸ ὕδωρ ἀνάγκη τούτων ἀπολαύειν. διὸ καὶ ὅτι χρόνον πρὸς φασὶ ποινὴν παραμένουσι τοῖς τοῦθ' ὑπομείνασιν. ἐν ᾧ τὸν μολυσμὸν ἀνάγκη μένειν ἐπ' αὐτοῖς. μηδ' ἱεροῖσιν.] μηδὲ ἐὰν συμβῇ σοι ἐν ἱεροῖς ἀρεθλῶσαι, μέμψῃ τὰ μυστήρια. ταῦτα γὰρ ὁ θεὸς πάνυ μέμφεται. Μωμεύειν αἰδήλα.] μὴ ἀδήλως ἔχειν σεαυτὸν ἢ ἐν τῇ ψυχῇ σου μωμεῖν τὰ ἱερά. ἔστι δὲ καὶ τοῖς ἐξῆς συνάψαι, αἰδήλα θεὸς νύτοι καὶ τὰ νεμεσᾷ. ἀδήλως δηλονότι ὅτι σοὶ τούτων μέμφεται. ἢ ἄντως· μὴ ὅτι τοῖς αἰθομένοις ἱεροῖς αἴδηλα, τουτέστι μέτοικα διανοθῇς. θεὸς γὰρ καὶ ταῦτα μέμφεται. ἄλλως. ἐὰν μόνον ὅτι δεῖ μὴ μωμεύειν τὰ ἱερά. (τοῦτο γὰρ παντὸς ἴσως εἰπεῖν) ἀλλὰ τὸν θαυμάσαντα ἱεροῖς δρωμένοις μηδένα βλάσφημον λόγον λέγειν, μηδὲ ὑβρίζειν μηδένα· καὶ γὰρ ταῦτα ἄδηλά ἐστι, καὶ ἀφανῆ ὄντα ποίαν ἔξιν ποιεῖ, θαυμαστέον νεμεσᾶν γὰρ αὐτοῖς τὸν θεὸν ὡς ἀλλοτρίοις τῆς ἰσότητος.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Μηδὲ γυναικείῳ λυτρῷ.] τὸ μὲν φρόνιμον καὶ κοινὸν τῆς ἐννοίας πᾶσιν σαφέστερον. τὸ δὲ βαθύτερον τοιοῦτόν ἐστιν. ἐντέλλομαι μηδὲ γυναικείῳ καλλωπισμῷ καλλύνεσθαι ἄνδρα, φυκιόμενον καὶ ξυρώμενον, καὶ τοῖς λοιποῖς κεχρημένον, οἷς αἱ γυναῖκες· ὃν πέρ καλλωπισμὸν καὶ λυτρὸν λέγει. ὀλεθρία γὰρ ποινὴ καὶ ὅτι τῷ τοιούτῳ φαρμάκῳ, καὶ μέμψις ἔσται μὴ χρῶμα μαρσιπομένῳ. μηδ' ἱεροῖσιν.] τὸ φρόνιμον, μὴ διὰ θυσίαις θεῶν τυχεῖν, μωμοσκόπος ἀμυήτου. ἢ μὴ πεί τι ἐν οἰκοῖς τινῶν κρυφῇ τελουμένων αἰσχρῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς διαλέγου. τὸ δὲ βαθύτερον τὴν ἀλληγορικὴν, ὅτος ἔχει· μὴ ὁ ἡκουσας μυστικῶς ἐκ τινος συμβόλου σοι κεκαλυμμένα διάσυρε, καὶ φαύλιζε. καὶ φαύλιζε· θεὸς γάρ τις, ἤτοι σοφός τις καὶ φρόνιμος καὶ ταῦτα αἰτιᾶται· ἢ μοιχός τις ἕνεκεν τοιούτων τὰς σὰς φίλας φαύλας τιμωρεῖ.

Μηδέ ποτ' ἐν προχοῇ ποταμῶν ἄλαδε προρέοντων,
Μηδ' ὅτε χρηναίων ὑρεῖν, μάλα δ' ἐξαλέασθαι.
Μηδ' ἐνδυφύχειν. τὸ γὰρ ὧδ' ἔσθ' ἀμεινον.
Ὧς δ' ἔρδειν. δεινὴν δὲ βροτῶν ὑπαλύσκειν φήμην.
Φήμη γάρ τε κακὴ πέλεται, κούφη μὲν ἀεῖραι
Ῥεῖα μάλ', ἀργαλέη δὲ φέρειν, χαλεπὴ δ' ἀποθέσθαι.
Φήμη δ' οὔτις πάμπαν ἀπόλλυται, ἣν τινα πολλοὶ
Λαοὶ φημίξωσι. θεὸς νύ τις ἐστὶ καὶ αὐτή.

Nec vnquam in aiueo fluuiorum mare influentium,
Neque supra fontes mejito: quin valde cauitato:
Neque incacato, id enim nihilo est melius
Sic facere. grauem vero mortalium cauitato famam.
Fama enim mala est, leuis quidem leuatu,
Facillima: molesta verò portatu, difficilisque depositu.
Fama vero nulla prorsus perit, quam quidem multi
Populi diuulgant: quippe dea quædam est & ipsa.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Μηδέ ποτ' ἐν προχοῇ.] μηδέποτε ἐν ῥοῦμασι ποταμῶν εἰς τὴν θάλασσαν ῥέοντων ὕρει. μηδὲ ἐκατίφυχε, ἤγουν ἀποπάτει. μηδὲ ὅτε χρηνῶν, ἤγουν πηγῶν, ταῦτα πίνει. μάλα δὲ ἔκφευγε· τοῦτο γὰρ εὐθαμῶς ὅτι λώϊον· ἀντὶ τοῦ καλόν. ταῦτα διαχέφει Πλούταρχος· ὡς δῆτεν καὶ ἀνάξια παιδεύτικῆς Μούσης, μὴ ὑρεῖν ἐν προχοαῖς ποταμῶν, ἢ ὅτε χρηνῶν, μὴ δ' ἀποπατεῖν. τοῦτο γὰρ τὸ ἀποφύχειν. ἴσως δὲ καὶ ταῦτα παρακελεύεται τῆς ἰδιωτείας τῶν πολλῶν σοφιζόμενος· εὖ γὰρ πάντες ἴσασι νοῦν. ἀλλὰ καὶ ταῦτά τινες αὖ παείδιον, Ὧς δ' ἔρδειν.] ὅτι φράζει. τὴν κακὴν δὲ φήμην ἤγουν αἰσχρὸν, ἵνα οἱ ἄνθρωποι ἀκλονήτῳ φρενὶ, ἀκαλάβητον, ἤγουν ἔκφευγε. τουτέστιν, ἔργα φράζε ἀγαθὰ, ἵνα μὴ χώρην ἔχῃ ἡ φαύλη ἤγουν αἰσχρὸν ἀνθρώπων φήμη. ἡ φήμη γὰρ ἡ κακὴ κούφη μέν ὅτι ῥᾳδίως πάνυ εἰς τὸ ὦραι αὐτήν τινα, ἤγουν κηρύξαι, διαθεῖναι. ἀργαλέα δὲ, ἤγουν ἀλγεινή, βαρεῖα εἰς τὸ φέρειν τινὰ αὐτὴν αὖτε τὸ ὑποφέρειν. χαλεπὴ δὲ, ἤγουν δυσχερὴς εἰς τὸ ἀποθέσθαι τινὰ αὐτήν, ἤτοι ἀποφορτίσασθαι, ἀφ' ἑαυτοῦ εἶναι κινουμένην, ἀκλονήτῳ κατ' αὐτὸν φαῦσιν. φήμη δὲ εὐθαμέα παντελῶς ἀπόλλυται, ἤγουν φθονερὸς λόγος, ἣν τινα πολλοὶ φημίξωσι. θεὸς νύτις ὅτι καὶ αὐτή.] διότι τὴν φήμην τῶν πολλῶν ἀκλονήτῳ ὁμογνωμοσύνῃ, καὶ τὸ ἀπατυχάνειν τ' ἀληθείας. τοῦτο δὲ ἐπήγαγε, θέλων δεῖξαι ἐφ' ἡμῖν εἶναι τὸ φυγεῖν τὴν καθ' ἡμῶν φαύλην φήμην, ἢ μὴ φυγεῖν. ὡς ἔχειν τὸν νοῦν πάντα τὸν λόγον ἔπως. τὴν κακὴν δὲ φήμην τ' ἀνθρώπων ἔκφευγε. ἤγουν μὴ ἔργα φράζε ταύτην κινοῦντα. ἐπεὶ εἰ ταύτην κατὰ σοῦ κινήσεις (ἔργα ἀκλονήτῳ φαῦλα φράζων.] μετ' ὀδυνῆς ἀυτὴν βασάσεις. ἀγανακτῶν δὲ καὶ θέλων ἀυτὴν χεῖ σοῦ κινεῖσθαι παῦσαι δυσχερῶς τοῦτο δυνήσῃ. εἰ δὲ νομίζῃς μὴ δεῖ σοὶ εἶναι τὴν χεῖ σοῦ φαύλην ἐκφυγεῖν φήμην, ὡς οὐ δυνατὸν εἶναι μάτην αὐτὴν χεῖ σοῦ κινεῖσθαι, μηδεμίαν αὐτῇ ἀκλονήτῳ ἀφορμὴν δεδωκότος, εὖ καλῶς τοῦτο νομίζεις. ἐπεὶ εἰ μὴ σὺ αἰτίαν παρέχεις τινά, ὑφ' ἣν αὐτὴ μάτην διαδίδηται· ὑδραία γὰρ φήμη μάτην παντελῶς διαδίδεται, ἥν τινα πολλοὶ λαοὶ φημίξωσι. ὥστε διὰ τοῦτο καὶ θεός τις καὶ αὐτὴ λέγεται εἶναι).

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Μηδέ ποτ' ἐν προχοῇς.] ταῦτα διαχέφει Πλούταρχος, ὡς δῆτεν καὶ ἀνάξια παιδεύτικῆς Μούσης, μὴ ὑρεῖν ἐν προχοαῖς ποταμῶν ἢ χρηνῶν· μὴ δ' ἀποπατεῖν, τοῦτο γὰρ τὸ ἀποφύχειν. ἴσως δὲ καὶ ταῦτα παρακελεύεται τῆς ἰδιωτείας τῶν πολλῶν σοφιζόμενος· εὖ πάντες ἴσασι νοῦν, ἀλλὰ καὶ ταῦτά τινες αὖ παείδιον. ἄλλως. ἀποφύχειν, ἀφοδεύειν, ἢ ἀποπυματίζειν, ἢ ἀνευφύζειν χάριν τοῦ σώματος, τῆς ποταμίους ῥεύμασιν ἴσασι, ἢ ἀποκλυζειν, ἢ ἀποπίπτειν. Ὧς δ' ἔρδειν.] τοῦτο τὰ τέλος ἐστὶ τῆς ἀποτεθραγμένου, ἵνα νῦν εἰς τὸ παιδεῦσαι ἡμᾶς τὸ ἑαυτοῦ ἦθος· εὐλαβουμένους τὴν φήμην. εὖ γὰρ δοκοῦσι οἱ ἄνθρωποι σφάλλοντας, τοσοῦτον καὶ πείσεως ἀφεστῶς, φησὶν ὁ Πλάτων. τὴν δὲ κακὴν φήμην, φυλακτέον εἰς δύναμιν. ἡ γὰρ κακὴ φήμη, κούφη μὲν ὅτι ἀπενεγκεῖν, πανταχοῦ τοὺς ἐπ' αὐτῆς δηλήσεις χαιρούσης, ἔτι δὲ καὶ ἀρξαμένην φαύτην παῦσαι

φεύσει χαλεπὸν· εἰώθασι γὰρ ψεύδεσθαι πολλὰ λακπλακεῖν, ἂν αὐ πρεσβεύσῃ φήμας, καὶ ἐπὶ σμικρῶν μεγάλας ποιεῖν. καὶ τέλος ἐσσόθησε, ὅτι κινδυνεύει καὶ φέρε δὴ τὸ λεῖον αἰθὴς εἶ) πᾶσα φήμη, ἵν' λαοὶ πολλοὶ φημίσωσι. καὶ διὰ τοῦτο ἔχειν τι καὶ αὐτὴν θεῖον, πολλάκις γοῦν ὁ μὲν ἀρξας αὐτῆς ἔκλεσε. δόξα γὰρ ἡ αὐτὴ δι' αὐτῶν ἀναφαίνεται τ' ἀπβαινόντων, ὥστε εἰδότας δεῖ φυλάττεσθαι τὴν κακὴν φήμην. καὶ τοῦτο οὖν χρήσιμον. τὸ δεῖν καὶ δόξαν ὑφορᾶσθαι πάντα δήμιον. ἐ γὰρ ἁπλῶς ἀληθὲς ὃ λέγει Γοργίας· ἔλεγε δὲ τὸ μὲν εἶ) ἀφανὲς μὴ τυχὸν τοῦ δοκεῖν· τὸ δὲ δοκεῖν ἀδηλὲς, μὴ τυχὸν τοῦ εἶ)· πολλὰ γὰρ τοῖς πολλοῖς καὶ τὸ δοκοῦν ἰσχυρὸν ἔχει καὶ τὰ ἐν τῷ δοκεῖν ἀπβαίνοντα δυσχερῆ δείκνυται μᾶλλον οὖν ὡς Ξενοκράτης ἔλεγε. τοῦ μὲν οὖν φίλον Ἀλέξανδρον ἔχειν ἕνεκα, μηδ' ἂν τὸν δάκτυλον κινῆσαι, τοῦ δὲ μὴ ἐχθρὸν, πάντα ἂν πρᾶξαι ὅπω καὶ Ἡσίοδος τοὺς μὲν παρὰ τοῖς πολλοῖς δόξης ἀξιοῖ ποιεῖσθαι λόγον μηδένα, τοὺς δὲ ἀνδρείους, ἵνα μὴ σφᾶς ᾖ, πάντα ποιεῖσθαι λόγον.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Μηδὲ ποτ' ἐν ψευδεῖ ποταμῶν.] πάλιν τὴν αὐτὴν ἔχει λόγον. καί φησι, μὴ συνδυασθῇς γυναικὶ ἡ μητέρας μοιχάδος ἦλθε, μηδ' ἐναπόψυχε ποταμοῖς, τουτέστι, τὸν φορυτὸν τ' γάρος ἔκχεε. ὅπου, μηδ' ἀκαχήσῃς ἀρετῆς πολεμίων καὶ ἀμυνομένου.

Προχοὴ, τὸ ῥεῦμα ποταμῶν ὁρμῶν, ἢ ἐκ βάλλουσι εἰς τὴν θάλασσαν. νῦν δὲ τὰς συμφύσεις τῶν ὑδάτων λέγει. ἄλλως ἢ τὸν κόσμον, εἰς ὃν ἀνακάζ ῥέουσι τὸ πλήρωμα ἐξερρεόμενοι. κρήνας ἢ τὰς αὐτῶν μητέρας, ἐξ ὧν αὐτοὶ ἐρεῖς τὴν κοσμικὴν εἰσέρρύσιν ἐθέλουσαν. αἱ γὰρ πηγαὶ μητέρες τῶν ποταμῶν εἰσίν. Μηδ' ὅπη χρηαῖον.] ἐξαιρεῖται μὴ πλησιάζειν γάμου παιδοποιΐας ἐν μέθης ἑστῶντα, ἀλλ' ἐν βουλίμοις ἐπιτηδείοις ὄντα, νῦν ἐξαιρεῖται μηδὲ τῶν ὑδάτων μοιχάδας γυναῖκας, ἀλλὰ τῆς τοιαύτης ἀφισιμάδος πράξεως. ὃν γὰρ τρόπον αἱ χρῶνται ποταμοὶ ἀποτίκτουσι, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἐφεπαιδεύτριαι γυναῖκες τοὺς ἐν τῷ βίῳ πολλῷ ῥεύματι χρυσῶν ἐκρῥέοντας ἀνδρας δυνάστας καὶ ἰσορόχους, οὐ τὸ πλοῦτο πολλοὶ ἀπαρύονται, ἀποτίκτουσιν· ἀλλὰ νῦν αἱ τοιοῦτοι χαλεπὸν ποιεῖσθαι ἐπιλήσμονα. Ὡς ἔρδειν] ὁπλομάχοι κεφάλαιον, ὅπω ἔρδω, ἢ ὅπω ἔρδειν ἐστάλλομαι· τὸν δ' αἰσχρὰν φήμην ἐκφεύγει. Φήμη γάρ τις κακὴ.] ἡ φαύλη γὰρ φήμη ἐκφορέσει καὶ ἐκκαυθῆναι πάνυ, καὶ τὸ ἀνθῆσαι καὶ κατακλυσθῆναι, καὶ ἀπαχθῆναι. ἐξαφάνισις δὲ καὶ διαφθορὰ σήμαντος καὶ καρπῶν. ἀδυνάτως δέ τις ἔχει ταύτῃ ἀναδέδε· ἡ γὰρ φήμη, ἵν' πολλοὶ κατεύξωνται, ἵν' ὠφεληθῶσι, ἀλλὰ διαφθαρῶσι, καὶ ἀδόμοιον μένει. τῷ τις μὲν δὲ αὖ ἀρᾶ τοιαῦτα αἰσχρὰ, καὶ ἐπ' αὐτῷ δυσφημον φήμη κατέχει.

ΗΣΙΟΔΟΥ
ΤΟΥ ΑΣΚΡΑΙΟΥ
ΗΜΕΡΑΙ,

Ἡμᾶτα δ' ἐκ Διόθεν πφυλαγμένος ἀλ κτλ. προῖσα.

Πφοφαδέμεν δ' μῶεσσι ξυνὰ δὰ μίμνος ἀείσην
Ἔργα τ' ἠδ' ἐπιδέμνια, πᾶσ' ἀφιζήλωτα δατέεσθαι,
Ἔστ' ἂν ἀλαθείῃ λαοὶ κείοντες ἄγωσιν.
Αἵδε γὰ ἡμέφαι εἰσὶ Διὸς φφένα μητιόεντος,
Πφῶτον ἔπι, πφάς τε, καὶ ἑβδόμη ἱφὸν ἦμαφ·
Τῇ γὰφ Λητὼ γείνατο Λητὼ χφυσάοφα γείνατο Λητώ.
Ὀγδοάτη τ' ἐνάτη τε δύω γε μὲν ἤματα μίμνος
Ἐξαὶ ἀεξομένοιο βφοτοῖσιν ἔφγα πάφεστ.
Ἑνδεκάτη τε δυωδεκάτη τ' ἀμφὼ μὲν ἐπ' ἔσθλαὶ
Ἡ μὲν οἰοπόλοις, ἡ δ' ὠφφοία καφπὸν ἀμᾶσθαι·
Ἡ δὲ δυωδεκάτη τῆς ἑνδεκάτης μέγ' ἀμείνων.
Τῇ γάφ τοι νέηται ἀφτιπότου ἀφαχνης
Ἠματος ἐν πλείῃ, ὅτε τ' ἰθφὶς σταφὸς ἀμᾶται.
Τῇ δ' ἰσὸν ς ήσαιτο γυνὴ, πφοβάλλοιτό τε ἔφγον.

Dies vero ex Ioue obſeruans, bene ſecundum decorum

Præcipe ſeruis, tricesimam menſis optimam
Ad opera inſpiciendum, dimenſumque diuidendum,
Nempe cum veritatem populi iudicantes aguht.
Hæ enim dies ſunt Ioue à prudente.
Primum, nouilunium, quartaque & ſeptima ſacra dies:
Hac enim Apollinem aurienſem genuit Latona.
Octauaque & nona ambæ dies menſis
Egregie creſcentis, ad curandum opera mortalium.
Vndecima vero duodecimaque ambæ quidem bonæ:
Hæc quidem tondendis ouibus, illa lætis ſegetibus merendis.
Duodecima tamen vndecima multo melior.
Hac enim net filain ære ſuſpenſus araneus,
Die expleta, quum & prudens formica aëreum colligit?
Hac telam ordiatur mulier proponatque opus.

ΕΞΗΓΗΣΙΣ
εἰς τὰς Ἡμέρας Ἡσιόδ.

ΤΟΛΟΙΣΚΟΥ ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Ἡματα δ' ἐκ Διόθεν πφυλαγμένος.] φοιβικῶς λέγεται τὸ ἐκ Διόθεν, ἀντὶ τοῦ ἐξ ἐφγάθου. φυλάττομαι τὸ ἐκφεύγω. ἐνταῦθα δὲ τὸ πεφυλαγμένος, ἀντὶ τοῦ φυλάττων, τουτέστι παφατηφῶν, ἡμέφας δὲ ἀπὸ τοῦ Διὸς λέγει, τὰς ἀγαθὰς. ἔχει δὲ πᾶς ὁ λόγος οὕτως· τὰς ἡμέφας ἀπὸ τοῦ Διὸς, τουτέστι τὰς ἀγαθὰς παφατηφῶν χφὴ καλῶς καὶ τὸ φέφτον, ἐντέλλε τοῖς δέλουσιν. (τοῦτο δὲ τὸ πφοφαδέμεν) καὶ τὴν πφοφὴν τοῦ μύθου, τοῦ τοὺς σπουδαίους δηλοῦσθαι, τὴν ἀφετὴν (τὴν δ' αἰτίαν, δι' ἣν αὐτὴν ἐξαιφέτως ἀείσειν λέγει, ὁ Πρόκλος διεξίησιν) ἀπεφγάζεται, ἀλλ' ἡσυχίαν ἄγειν καὶ ἐφοφᾶν τὰ ἔφγα τὰ τοιαῦτα καὶ τὸν παφελθόντα μῆνα. καὶ τὴν πφοφὴν αὐτοῖς ἐπαμύνειν, ἐφασκάζει ἂν αὐτοὺς ὅτι τὰς ἐφγασίας τοῦ ἑπόντος μηνὸς, ἐπιτήδεια ἂν ἄγωσιν αὐτῷ τὴν πφοφαδηλοῦσι οἱ λαοὶ, ἀλήθειαν κείοντες.

-κείμενος, οὐχ ὑπεξαίρεσιν, ὡς οἱ Ἀθηναῖοι [illegible] [illegible]. ἔτι [illegible] τῆς μονάδος [illegible] ἐπειδὴ καὶ εἰκοστὴν [illegible] [illegible] ἐμβολίμου [illegible], ὡς συγχεῖσθαι [illegible] τὴν πολλὴν [illegible]. εἶτα θέλων διεξελθεῖν τὰς ἡμέρας, ἃς εἴρηκε παρατηρεῖν αὐτὸν, ἀναλαμβάνει τὸν λόγον, καὶ φησὶν [illegible] γὰρ ἡμέραι [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] αἱ ἡμέραι αἱ παρὰ [illegible] βελτίους [illegible] δηλονότι [illegible] [illegible] μονάδος [illegible] [illegible] ἔργα. Πρῶτον ἔνη, τετράς τε.] πρῶτον ἡ ἔνη ἐστὶ δηλονότι ἡμέρα ἀπὸ τοῦ Διός, τουτέστιν ἀγαθὴ, ἤγουν ἡ πρώτη τοῦ μηνὸς, ἡ καὶ νουμηνία. καὶ ἡ τετάρτη, καὶ ἡ ἑβδόμη ἱερὸν ἦμαρ· εἶτα ἐπάγει [illegible] ὅπως ἱερὰ ἡ ἑβδόμη. καὶ φησὶ κατὰ ταύτην γὰρ [illegible] Λητὼ τὸν Ἀπόλλωνα, ἤγουν τὸν [illegible] χρυσαόρης [illegible] ἔχοντα. τοῦτο γὰρ δύναται τὸ χρυσάορα, τὸν χρυσῆν [illegible] φέροντα δηλονότι. καὶ τὴν μὲν [illegible] φησὶ Πρόκλος εἰπεῖν αὐτὸν ἀγαθὴν, ὡς ἀρχὴν, καὶ διὰ τοῦτο θείαν, [illegible] ἀρχὴν θείαν [illegible]. τὴν δὲ τετάρτην, ὡς [illegible] τῇ μονάδι. [illegible] γὰρ καὶ αὐτὴν πάντας τοὺς ἁρμονικοὺς λόγους, ὡς ἡ μονὰς [illegible] [illegible]. τὴν δὲ ἑβδόμην [illegible] ἱερὰν εἶπεν, αὐτὸς ἑρμηνεύων ὁ Ἡσίοδος κατὰ [illegible] [illegible] αὐτὴν τῇ [illegible] τοῦ Ἀπόλλωνος, ὁ Πρόκλος λέγει, καὶ [illegible] [illegible] [illegible] ἡμερῶν [illegible] [illegible] ὁ Ἡσίοδος [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] αὐτῷ. Ὀγδοάτη τ' ἐνάτη τε.] καὶ ἡ ὀγδόη καὶ ἡ ἐνάτη δύο γε μὲν [illegible] ἡμέραι τοῦ μηνὸς [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Ἑνδεκάτη τε.] καὶ ἡ ἑνδεκάτη καὶ ἡ δωδεκάτη [illegible] ἀγαθαὶ καὶ εἰς τὸ [illegible]. Ἤματος ἐκ πλείου.] ἤγουν τῆς ἡμέρας [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ἐπιτηδείας [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] καὶ τὸ ἔθρον ἐκ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ἔργον αὐτῆς. Ἤματος ἐκ πλείου.] [illegible] τὸ [illegible] καὶ γέμον. [illegible] λέγεται ἐνταῦθα, καὶ κλίνεται τοῦ πλείου. ἔστι δὲ [illegible] ὁ [illegible] [illegible] ἡ πλεία, καὶ τὸ πλεῖον, ὡς ὁ χρεῖος, ἡ χρεία, καὶ τὸ χρεῖον. πλέον δὲ καὶ [illegible] ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ, καὶ πλέως, ἀφ' οὗ [illegible] τῶν [illegible] οἱ πλέῳ, ὡς ἐν τούτοις. [illegible] γὰρ τῆς [illegible] ἐστρατεύσατο γυναικὸς ὥσπερ οἱ [illegible] πολλοῦ πλέω, καὶ ἀνάπλεως μεγάλα. πλεῖον δὲ [illegible] συγκριτικοῦ τὸ [illegible] [illegible], καὶ πλέον χωρὶς τοῦ ι, καὶ κλίνεται τοῦ πλείονος καὶ πλέονος. καὶ ταῦτα [illegible], ὁ πλείων γὰρ καὶ ἡ πλείων, καὶ τὸ πλεῖον, καὶ ἔτι τὸ πλέον· [illegible] ὁ πλεῖος, ἡ πολλή, καὶ τὸ πολύ [illegible] [illegible] δὲ ὁ πλεῖστος ἡ πλείστη, καὶ τὸ πλεῖστον. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], ἐνεργεία [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] φυλάξει, [illegible] [illegible] [illegible] τὰ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ἔχοντα, [illegible] [illegible]. τὰς αὐτὰς γὰρ ἀεὶ φυλάττουσι [illegible] [illegible] [illegible] οἷον κῦρον, λῷστον, ῥᾷον, ῥᾷστον.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Ἤματα δ' ἐκ Διόθεν.] [illegible] [illegible] τῶν ἡμερῶν [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], ἔχειν μὲν τὰς ἀρχὰς ἐκ τῶν [illegible]. ἄλλας δὲ παρ' ἄλλοις [illegible], ὅπου καὶ παρ' Ὀρφεῖ τινες αὐτῶν διαιρέσεις, καὶ ἐν τοῖς Ἀθηναίων [illegible] [illegible] αἱ μὲν ἀγαθαί τινες, αἱ δὲ φαῦλαι [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ὅλας ἡμέρας [illegible] [illegible] τινες [illegible] ἔχειν πρὸς [illegible] [illegible] πράξεων, ἀλλὰ καὶ μόρια τῆς ἡμέρας, ὅτε μετὰ [illegible] [illegible], ὅτι τὰ [illegible] [illegible] [illegible] καὶ τοῖς μὲν θεοῖς οἰκεῖα τὰ [illegible] [illegible], [illegible], ἥρωσι δὲ [illegible] [illegible], ὁ γοῦν Ἡσίοδος τὰς πολλὰς ἐν τύποις [illegible] κατ' αὐτὸν [illegible] εἰς [illegible] [illegible] [illegible], καὶ τὰς πρὸς ἀλλήλας [illegible] αὐτὰς [illegible], [illegible] τὰς τῶν [illegible] καὶ [illegible] διαφοράς, ἀφ' ὧν [illegible] γίνεται [illegible] μὲν τὰ [illegible] τῶν [illegible]

νεμένων

[illegible], ἄλλα δὲ [illegible] πρὸς τὰς δὲ τῆς περιόδους αὐτῶν οἰκείως, ἢ ἀλλοβίως ἔχει [illegible] ἡ τῶν φυτῶν, τὰ μὲν [illegible] [illegible], τὰ [illegible] ῥᾶδια καὶ ἰᾶ καὶ μετὰ τὸν τὰ φιλόφυλλα, πρὸς ἥλιον αἰρόμενα τρέπει τὰ φύλλα, καὶ πρὸς καταδυόμενον [illegible] εἰς ἑσπέραν [illegible]. τὰ δὲ τῶν ἐλαιῶν φύλλα [illegible] γεωργοὺς γίνεται [illegible] ἢ χειμερινὰς ἢ θερινὰς, [illegible] τῆς ἑαυτῶν [illegible], ὅτι μὲν [illegible], ὅτε δὲ τὰ [illegible] τῶν [illegible] ὄμματά φασι καὶ τὰ σπλάγχνα τῶν μυῶν [illegible] φθίνειν μὲν σελήνης λεγούσης, αὔξεσθαι δὲ ἀκμαζούσης. εἰ μὲν [illegible] ἐξ [illegible] τὴν γόνιμον ἀρχὴν [illegible] φυλάττειν. [illegible] βλαστάνει [illegible] φθινούσης, ἄγονον γίνεται καὶ ἀπλῶς, τὰ μὲν [illegible], εὐθηνεῖται, τὰ δὲ λειπούσης αὐτῆς, τοῖς μὲν ὠφελίμην τῆς ὑγρότητος οὔσης, [illegible] τὸ σεληναῖον φῶς [illegible], τοῖς δὲ βλαβερὸν. ἄρχεται δὲ [illegible] ἐκ τῆς [illegible], καθ' ἣν [illegible] σύνοδος. ὅτι μὲν [illegible], ὅτε δὲ [illegible], ὅτι καὶ [illegible] αὐτῆς. διὸ καὶ αὐτὸς ἄξιον τὴν [illegible] τριακάδα λαμβάνειν [illegible]. [illegible] δῆμον λαοὶ κρίνοντες ἄγωσιν. εἰκότως δὲ ἀπὸ ταύτης ἤρξατο, καθ' ἣν ἡ σύνοδος. δεῖ γὰρ τὴν κοινωνίαν αὐτῶν, ὡς μίαν ἀρχὴν οὖσαν ἀμφοτέρων ἀρχὴν ποιεῖσθαι καὶ τῶν ἡμερῶν [illegible] πρὸς ἀλλήλους ποιοῦσι [illegible]. [illegible] ταύτῃ τά τε ἔργα τοῦ μηνὸς [illegible], καὶ τὴν [illegible] τοῖς ἐργάταις [illegible] τοῦ παρελθόντος [illegible] [illegible], τὸ δὲ εἰς τὴν τοῦ μέλλοντος [illegible].

Ἤματα δ' ἐκ Διόθεν.] οὐ ταύτας μόνον, ὡς ἀπὸ τοῦ Διὸς λέγει [illegible]· τὰς δὲ λοιπὰς [illegible]. [illegible] δὲ μόνον ταύτας, τὰς μὲν ὡς πρὸς [illegible] καὶ τὸ φιλοσοφεῖν συμβαλλομένας, τὰς δὲ ὡς [illegible], καὶ τὰς μὲν ὡς ἐν τῷ ἡμῶν [illegible], τὰς δὲ ὡς ἐν τῷ [illegible] φύσει [illegible]. [illegible] μηνὸς [illegible].] [illegible] ἡ λ' [illegible] τὴν ἀλήθειαν· [illegible] γὰρ [illegible] [illegible] καὶ [illegible]· καὶ [illegible] τῆς ἀληθείας τὰ [illegible]. [illegible] ἐχούσης. (τὸ γὰρ ψεῦδος [illegible]) [illegible] [illegible] ἡ λ'. [illegible] ἀληθείας [illegible]. Εὖ τ' [illegible] ἀληθείην. [illegible] [illegible], ἔτι [illegible] [illegible] ἔτεροι δὲ [illegible] τὴν σύνοδον γίνεσθαι [illegible] μείω καὶ ἐμβολιμαίας [illegible] [illegible]. ἄλλως.

Εὖ τ' [illegible] ἀληθείην.] ὅταν μετὰ ἀληθείας κρίνωσιν οἱ [illegible] τὰς κρίσεις, ἤτοι ὅταν [illegible] [illegible] τὴν σύνοδον, καὶ μετὰ [illegible] [illegible]. [illegible] γὰρ [illegible] [illegible], [illegible] ἐμβολιμαίας [illegible]. αὗται γὰρ αἱ ἡμέραι εἰσὶ [illegible] τοῦ Διὸς, αἱ τῆς σελήνης οὐχὶ τοῦ μηνὸς [illegible] αἱ τοῦ μηνὸς ἡμέραι, οὐχ αἱ αὐταὶ [illegible], αἱ δὲ τῆς σελήνης, [illegible]. Αἵ δ' [illegible] εἰσὶ Διός.] τὴν μὲν τριακάδα [illegible] ἀρχὴν, [illegible] [illegible] ἐργάζεσθαι [illegible] ἐν αὐτῇ. [illegible] τὰ ἔργα. φασὶ γοῦν τινες τότε καὶ τοὺς μύρμηκας ἡσυχίαν ἄγειν. [illegible] καὶ τοῦτο πολλοῖς γίνεται [illegible], [illegible], καὶ τὴν [illegible] σύνοδον [illegible] πρὸς ἥλιον. [illegible] δὲ [illegible] Αἰγύπτιοι φασὶν, ὅτι [illegible] [illegible] τῆς σελήνης. καὶ [illegible] ὡς [illegible] καὶ [illegible] [illegible] μάλιστα [illegible] φύσιν, [illegible] πρὸς ἥλιον λόγον ἔχειν, ὡς θῆλυ πρὸς ἄρρενα, [illegible] δὲ [illegible] ἀρξάμενος [illegible] [illegible] τὴν νουμηνίαν [illegible], [illegible] ἑβδόμην, καὶ πάνυ [illegible] λέγων, τὴν δὲ ἑβδόμην ὡς Ἀπόλλωνος [illegible], διὸ καὶ Ἀθηναῖοι ταύτην ὡς Ἀπόλλωνι [illegible], καὶ τὸ [illegible], καὶ ὑμνοῦντες τὸν θεόν. [illegible] δὲ [illegible] [illegible] [illegible] τῆς ἑβδομάδος, [illegible] [illegible]. [illegible] γὰρ [illegible] [illegible] αὐτῆς [illegible], [illegible] ἡ μὲν [illegible], ἡ καὶ [illegible], ὡς ἀρχὴ, θεῖον ἐστὶ καὶ [illegible] [illegible] Πλάτων [illegible] [illegible] τοῦ μηνὸς [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] ἐργάτης [illegible]. ὡς δὲ [illegible] ἔχων τοῦτο τῆς [illegible], μέγας καὶ διὰ τὸ μοναδικὸν, [illegible]-

γωνος. ἡ γὰρ τετρὰς ἔστιν ἐν τῇ μονάδι συγγενής. διόπερ καὶ αὐτὴ πάντας περιέχει τοὺς ἁρμονικοὺς λόγους, οὓς εἶχεν ἡ μονὰς ἀσωμάτως. τὸν μὲν ἐπίτριτον ποιοῦσα πρὸς τὴν τριάδα, τὸν δὲ ἡμιόλιον πρὸς τὴν δυάδα, τὸν δὲ τετραπλασίονα πρὸς τὴν ἀπὸ μονάδος. ἔστι δὲ οἱ ἁρμονικοὶ λόγοι· ὁ μὲν διὰ τεσσάρων, ὁ δὲ διὰ πασῶν, ὁ δὲ δὶς διὰ πασῶν· ἡ δὲ ἑβδομὰς ἄλλως ἐναρμόνιος, ὢν μονάδος ἴσα, καὶ δυάδος, καὶ τετράδος, καὶ ἔχουσα δὶς τὸ διὰ πασῶν, καὶ ταύτῃ μὲν τῇ τετράδι συγγενής, τῇ τε μονάδι, καθόσον ἀπ' αὐτῆς γεννᾶται, μόνης τῆς ἴσου δυάδος. τῆς δ' ἄλλων, ὁ μὲν, ὑφ' ἑνὸς ὡς πρὸς ἑνάς· ὁ δὲ ἀπὸ δυοῖν, ὡς ἡ ἑξάς, ἀπὸ τοῦ δύο καὶ τρία. καὶ ἡ ὀγδοὰς, ἀπὸ τῶν δύο καὶ τέσσαρα, καὶ ἡ δ' ἑνὰς γεννᾷ, καθάπερ ἡ δυὰς καὶ ἡ τριὰς γεννῶσιν. ἡ μὲν ἄλλον, ἡ δ' ἄλλον. διὰ μὲν οὖν τὸ ἐναρμόνιον, Ἀπόλλωνος ἥρμοσε χρύσεον· διὰ δὲ τὸ ἀμήτορα καὶ ἀθήλαστον εἶναι, τῆς Ἀθηνᾶς αὐτὴν εἶπον ἱερὰν. Πρώτην ἕνα, τετρὰς τε.] αὐτὴ τοῦ ἡ πρώτη ἡμέρα τῆς χρυσόπτερος. Φιλόχορος δὲ ἐν τῷ περὶ ἡμερῶν, ἡλίου καὶ Ἀπόλλωνος λέγει αὐτὴν· ἡ δ' Ἡρακλείδης καὶ Ἑρμῆ ὄντα. ἡ δὲ ἑβδόμη ἱερὰ Ἀπόλλωνος· ἐν αὐτῇ γὰρ ἐτέχθη· διὸ καὶ ἑπτάπορος αὐτῆ ἡ καθάρσια· ἡ τετρὰς, Ἡρακλείδης· ἐν αὐτῇ γὰρ ἐτέχθη. καὶ λέγομεν ὅτι Τετράδι κῦρος ἐγένετο, καὶ ὅποτε παγκακος ἔσῃ.

ἄλλως. τὴν ἕνα πρώτην φησὶν, ὡς τῇ ἀριθμητικῇ ἁρμόζουσαν, ἢ πρώτη πρὸς μαθηματικῶν, ἐν ᾗ προηγεῖται ἡ μονάς. τὴν δὲ τετάρτην, ὡς τὸν ἁρμονικὸν περιέχουσαν λόγους. καὶ τὸν διὰ τεσσάρων, τὸν καὶ ἐπίτριτον. δύο γὰρ καὶ ἓν, τέσσαρα. τὸν διὰ πασῶν, τὸν καὶ διπλάσιον. δύο γὰρ καὶ δύο, τέσσαρα. τὸν δὶς διὰ πασῶν, τὸν καὶ δὶς διπλασιαζόμενον· δὶς γὰρ δ' ὀκτώ. Ὀγδοάτην τ' ἑνάτην.] τὴν ὀγδόην καὶ τὴν ἑνάτην εἰκότως καὶ ὡς σωτηριώδεις ἐπαινεῖ, καὶ διὰ τοῦτο ἡγεῖται αὐτὰς πρὸ αὐθρωπίνων ἔργων. ἡ μὲν γὰρ πρώτη πάσας ἔχει τὰς διαστάσεις, κύβος ὂν ἐκ τῆς δυάδος, καὶ τὴν ἐπὶ τῇ πρώτῃ πεπομένην πρόσοδον. ἡ δὲ δευτέρα πρώτη τετραγωνικὴν ἔχουσα εἶδος, ἀπὸ πενταδικῆς τῆς τριάδος αὐτὴν γεννωμένης. διὸ καὶ ἡ μὲν ὡς τελείως διαστᾶσα, ἡ δὲ, ὡς ἀπὸ τελείου γενομένη, τέλος ἐπάγουσι τοῖς κατεργασμένοις ἐν αὐτοῖς. Ἕξοχ' ἀεξομένοιο.] μὴ τὴν ζ', γίνεται ἀμφίκυρτος, ἅπερ ὑπὲρ τὸ ἥμισυ φησὶ ζομένη. διὰ τοῦτο φησὶν, Ἕξοχ' ἀεξομένοιο.

Τὴν δὲ ἑβδόμην ὡς ὑπὸ μόνης γινωμένην τῆς μονάδος, καὶ ὡς μὴ γινομένην ὑπὸ τῆς ἐντὸς δεκάδος ἀριθμῶν. ἔστι δὲ ὀγδόην, ὡς κύβον καὶ πρώτην ἑπτὰ πρὸς ἑαυτὴν διάστασιν ἔχουσαν. τῇ γὰρ τετραγόνῳ ὀκτὼ ἑπτὰ ὄντος (δὶς γὰρ δύο τέσσαρα) ὁ κύβος στερεός ἐστιν, ὡς τὴν εἰς μῆκος καὶ βάθος καὶ πλάτος ἔχων κίνησιν· δὶς γὰρ τέσσαρα, ὀκτώ· ὅθεν καὶ συντελεστικός ἐστι πάσης ἐργασίας. τὴν δὲ ἐνάτην, ὡς ἀπὸ τοῦ γ' τετραγωνιζομένου, ὡς ἔστιν ἰδεῖν ἐν τῷ πλίνθῳ. τετράγωνος δὲ ἀριθμός ἐστιν, ὁ ἰσάκις ἴσος μετρούμενος, ἅπερ ἴσον δύο ἴσων ἀριθμῶν· ὡς τὸ δὶς δύο, δ'. κύβος δέ, ὁ ἰσάκις ἴσος ἰσάκις, ἅπερ ὁ ἴσον τεσσάρων ἴσων ἀριθμῶν μετρούμενος, ὡς τὸ, δὶς δύο δ', καὶ τετράκις δύο, ὀκτώ. ὁ τοίνυν ὄγδοος ἀπὸ τοῦ β' κύβος γίνεται. λέγεται δὲ καὶ θ' καὶ τοῦτο συμφόρου ἐστὶ, ὡς ἀπὸ τελείου ἀριθμοῦ γινομένη τῶν τριῶν, ἀρχὴν ἔχοντος τὴν μονάδα, μέσην τὴν δυάδα, καὶ τέλος τὴν τριάδα ἅπερ τὴν τριχῇ διάστασιν καὶ τὸν τριγωνισμόν. πᾶς γὰρ ἀριθμὸς ὑφ' ἑαυτὸν πολυπλασιαζόμενος τετράγωνος λέγεται, ὡς τὸ τρὶς ἓν ἕνα. Ἐνδεκάτην.] τὴν μὴ τὴν δεκάδα ἀριθμῶν, ἡ ἑνδεκάτη τὴν μονάδα ἀποστοιχειοῦται. διὸ καὶ ταύτην, ὡς ἀναλογοῦσαν πρὸς ἐκείνην, ἐτίμησεν, εἰς τὸ τὸν τῆς τριχὸς πρῶτον ἐξαιρεῖν, καὶ χαρτὰς ἐκ τῆς γῆς ἀμᾶσθαι. συγγενὴ γὰρ ταῦτα ἀλλήλοις, ἐπεὶ καὶ τὸ θερίζειν, χειρὶ καλεῖσθαι, καὶ τὸ χειρὶ, οἷον θερίζειν ἔστι τὰς ὄις. ἄμφω δὲ εἰς τὴν τοῦ σώματος τέχνην διαφέρειαν· τὸ μὲν, εἰς τὴν τροφὴν, τὸ δὲ, εἰς τὴν σίτου. καὶ οἰκεία τῇ ἑνδεκάτῃ μὲν, ὡς ἀρχὴ τελείας πενταδικῆς, τῆς μάλιστα αὐξητικῆς τοῦ σελήνης φωτός· τῆς τελείων πενταδῶν ἡ πρώτη, ἀτελεστάτη· ἡ δὲ τελεία, τελειοτάτη. καὶ εἴτε τροφὴν αὐτῆς, εἴτε σέλημα τὸ ἀφ' ἡλίου φῶς λέγειν ἐθέλεις, οἰκείαν ἐρεῖς τὴν ἑνδεκάτην, ἀρχὴν οὖσαν τῆς τελειοτικῆς τοῦ φωτὸς πενταδικῆς, εἴς τε θερισμὸν, καὶ εἰς κυρὰν τῆς σωτῆρος. τῇ δωδεκάτῃ δὲ, ὡς ἔτι μειζόνως αὐξητικὴ τοῦ φωτὸς, ἔτους τὴν ἀρχὴν εἶχε τῆς τελείας ὁπλοσύνης περὶ αὐτῆς. ἔχει δὲ καὶ τὴν ἑνδεκάτην μὴ τῆς πλάνης καὶ μέχρι τοῦ ἀπὸ τοῦ τείου τελειότητος, καὶ τῆς ἀπὸ τοῦ ἑνδεκάτου ἰσότητος. εἰ δὲ καὶ δὶς ἔχει

τὴν ἑξάδα τῷ φώτῳ τοῖς ἑαυτῆ μέρεσιν, ἴσην καὶ διὰ τοῦτο τελείαν, εἰκότως ἔφησε ταῖς ἀπὸ τῆς τελείων καρπώσεσι. διὸ καὶ μᾶλλον ἐθελὴ λέγεται καὶ εἰκότως, διόπ καὶ αὐτῶν ὅτι τῆς θεᾶν ἀεὶθμός. τὴν τε ἀέρενοποιὸν αὐτῶν ἑξάδα, καὶ τὴν θηλυφρεσῆ σελαζὸν ὅτ⊙ ὁ ἀεὶθμός. ὅπ ἢ καὶ φυσικὴν ἔλαχεν ὁ ἀεὶθμὸς ὅτ⊙ οἰκειότητα πρὸς τὰ ὑφάσματα, ὧν ἕνεκεν καὶ τὰς ὕις κείρεσι, διὰ τῆς ἐπομένων ὑπομιμήσεται. Πείκειν ἢ χυείως τὸ ξαίνειν. ὅθεν καὶ τὸ, πεξαμένη χερσί· νῶν ἢ τὸ κείρειν. εὔφρονα καρπὸν.] ἡδύπατον, τέρπνα τὴν ψυχὴν ἢ εὐφραίνοντα.

Τῇ γάρ τοι νεῖ ῥύματα.] ὁ μὲν ἀράχνης φυσικῶς κινεῖται πρὸς τὰς ὑφάνσεις, ἔχων τὶ κρ τὴν ὑφανσίαν εὐδιάθρωτον, ὡς δηλοῖ, κύκλες ἐπὶ κύκλοις ὑξυφαίνων. καὶ αὐτὸς ἐν τῷ κέντρῳ τῆς κύκλων ἐπεδρεύων τὰ θηρώμενα, ἵνα ὑξ ἴσου πάντων ἀπέχῃ τῆς ἐμπιπτόντων. καὶ θαυμασὸν ἐδέν. ὥσπερ ἄλλα τῆς ζώων κινεῖται κρ φύσιν ὑφ' ἄλλα τῆς φύσιως. ὃ καὶ πρεσβῦτ πρότερον, τὰ μὲν συνοδικῶς, τὰ ἢ πληροσελιῶως, ἅπω καὶ τὴν ἀράχνην πρὸς ταύτην ἔχειν συμπαθῶς τῆς πλήρες ὑσῶν ἡμερῶν τελδταίαν. εἰ γὰ μῆ γένοιτ' ἂν ἀποκρυπτὴ, καὶ ἀφαίρεσιν ἀναγάγοι τῦ φωτός. αὕτη ἢ ἀεὶ αὐξητικὴ μόνως. καὶ τῦτο ἔχει τελδταῖα. δεῖ ἢ κἀκεῖνο συνοραῦ, ὅτι μιᾷ ἴσα δεῖ τοῖς ὑφαίνουσι φωτὸς, ὅταν αὐτὴ πρὸξεργάσηται, τέλειον ἔχουσα τὸ φῶς ἄδεκτον ἐλαπώσεως. ὁ μὲν οὖν ψυχρὸς αὖρ, καὶ νεφελώδης ἐμποδὼν ὅτι τοῖς ἔργοις· ὁ δ' ὑπὸ τῦ φωτὸς ἑκατέρᾳ θερμαινόμενος, συμφράπει πρὸς πάντα τὰ τοιαῦτα. τὸ μὲν οὖν ἄρχεσθαι τῆς ἔργων ἐν αὐτῷ. καλόν. καὶ τῦτο φυσικῶς μὲν οἱ ἀράχναι, κρ ἢ πείθεσι οἱ ἄνθρωποι γινώσκουσι. τὸ δ' ἐναντίον, τὸ καθαίρειν τὰς ἰσοὺς πρὸς παντέλειον, αἴτιον εἶ τὰ κόπτεσθαι τὰ ὑφάσματα. τῆς ἄκρως ὅτι δεδημαμένων. ἄλλως. ἐν ᾗ νήθει τὰ νήματα αὐτῦ ὁ ἐν τῷ ἀέρι πεπδμένος ἀράχνης. ὅταν ὡς ἔμπορος ἀνὴρ, ὁ μύρμηξ θησαυρὸν αὐτῦ σωρδν ἐκπαλησέρας ἡμέρας ὑπὲρ τὴν νύκτα Ἰκλίου καὶ Λυγύστου. ἄλλως. ὡς ἐργατικωτέρᾳ ὄσης τῆς δωδεκάτης, τῷ νήματι τ' ἀράχνης χρῆται· ἀσφοπότητος ἢ, τ' ἐν ἀέρι πεπομένης. Ἡμέρας ἐν πλείᾳ.] ἢ ἐν μεγάλῃ ἡμέρᾳ, τῦ πλείσου τῆς ἡμερῶν. ἴδρις ἢ νυῶ ὁ ἔμπρ⊙ μύρμηξ. σοφὸς ἢ ὁ θησαυρός.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Ἡμέρα δ' ἐκ Διόθεν.] μῆ τὴν τῆς ἔργων διδασκαλίαν, καὶ τὴν λοιπὴν ὑποθήκην τε καὶ παραίνεσιν, νῦν διαλαμβάνειν φησὶ τ' τῆς σελήνης ἐφημερίδων κατέρχεται. καὶ φησὶ τῦτον τὸν τῆς ἔργων καθέσηκε χρόνον, καὶ δεινῶς καὶ συγκεχυμένως καὶ κακοζήλως, ἔτι ἢ καὶ ψευδῶς, καὶ ἐκ, ὥσπερ ὁ μέγας Ὀρφεύς, διδασκαλικῶς τε καὶ τεταγμένως πρὸς δίκειαν, καὶ τὸ πλέον τεχνικωτέρως καὶ ἀληθῶς. ἐκεῖν⊙ μὲν γὰ ὕτω φησί·

Πρῶτον μὲν φώτῳ ἐνὶ ῥύματι φαίνεται Ἄρης.

Μήνη δ' εἰς τ' Ἄρεα ὀπτέλλεται. ἴχνεο δ' ἔργων.

Τὴν δὲ γὰ ἐξανύσασα φύσιν δίκερων ἀναφαίνει.

Αὐτὰρ ἐπὴν τρίτον ἦμαρ ὑπότρεσθεν ἠελίοιο,
Πᾶσιν ὁμῶς ἐχθρὴν φυτοσύρτορα αἰτίη ἀλκῆς.

Τετράδι δ' αὐξομένη πολυφεγγέα λαμπάδα τείνει.

Καὶ καθεξῆς, πέντε ἓξ, μέχρι φ λ. ὅτ⊙ ἢ τριακοσιοστὴν λέγει ἕννεα. εἶτα, δ, ζ, η. ια. ιβ, ιγ, ις, ε, η, ιζ, θ, ι, ιδ, κδ, δ, ε, ιξ, δ, ιθ, ϑ, κβ. ὕτως ταῦτα συγκεχυμένως φησὶ. ἢ μῆ δ' ἐκ Διόθεν, ἐκ νοὸς καὶ φρονούντων, ἢ τῦ ἐργνῦ, φυλάσσων καὶ ὀπτηρῶν τὰς ἡμέρας καλῶς καὶ κρ τὸ σπέρμα σπέρεσθε, καὶ λέγει τοῖς δμωσί, τὴν λ τῦ μηνὸς τῆς σελήνης ἀείσιν εἰς τε τὸ ὀπτηρεῖν τὰ ἔργα, καὶ διαδόναι τροφὰς, ὡσότε τέως οἱ λαοὶ κρίνοντες τὴν ἀλήθειαν ἔχωσι τὴν λ τ' σελήνης, καὶ ὑ ψευδῶ. Ἐκ Διόθεν.] ἤγουν ἐκ νοὸς καὶ φρονίμων μάνθανε, ἢ ὁρῶν τὴν σελήνην ἐν ἐργνῷ, καὶ τὰς λοιπὰς ἀστέρας γίνωσκε. τετρακάδα μιμνὸς.] ἰσέον, ὅτι μῆνα τὸν τῆς σελήνης λέγει. διὰ τῦτο καὶ ἕνα μῆνα τῦτον μόνον φησὶ καὶ τριακονθήμερον. ὁ γὰ τ' σελήνης μὴν τοιῦτός ἐστι. κϑ ἥμισυ ἡμερῶν καὶ τεταρτημόριον. καὶ τὴν τεσσαρακοστὴν ἢ ἡμέραν, ἔτ⊙ ἀγαθὴν λέγει, ἣν Ὀρφεὺς φαύλην πᾶσιν ἔργοις φησί, δυσοληψίας ἢ μόναις ἐσθλήν. Αἱ δὲ γὰ ἡμέραι.] αὗται γὰ εἰσὶν αἱ ἡμέραι ἀφ' ἃ τ' ἀμετάπτωτον βάλλει ἐχέσης εἱμαρμένης, ἀγαθαὶ δηλονότι. ἢ ἔνη, ἣ τετράς τε, καὶ ἡ ἑβδόμη, ἱερὰ ἡμέρα. ἐν ᾗ γὰ Λητὼ, φησὶν, ἐχρήσατο τὸν Ἀπόλλωνα, ἤγουν ἑβδόμῃ ἐν τῷ χάους ἐφάνη

ἥλι⊙

ἡλιϙ. καλῶς δέ φησι τετάρτην γὰρ γέγονε, καὶ ἀφάνη ὀγδοάτη τε αὐξομένης τ' σελήνης, ἔξοχοι ἡμέρᾳσι εἰς τὸ φράζεσθαι, ἡ ἰα καὶ ἡ ιβ, εἰς τὸ κείρειν ὄϊς (τοῦτο γὰρ μᾶλλον τὸ σείκειν ἁλοῖ) καὶ εἰς τὸ δρέπ-ζειν. ἡ ϛ ιϛ, τ' ἰα χρείσσων. ἐν τῇ ιϛ γὰρ πάθει τὰ πήματα ὁ ἀράχνης, ὁ πετόμενϙ ἐν τῷ ἀέρι ἐν ταῖς μεγίσταις θερείαις ἡμέρῃσι, ὅτε ὁ μύρμηξ σαχυολογεῖ. Ἔνη, ἡ πρώτη τῆς σελήνης, παρὰ τὸ ἔν ἔνη. δῆλον γὰρ διασώσεται, ὡς μὴ διπλασιάσας τὸ ν. ὅτε γὰρ διπλασιοῖ τὸ ν, ψιλῶται ὡς Αἰολικόν. Τετράς τε καὶ ἑβδόμη·

Καπνὸς Προκλικὴς ἀρμονικὸς ἐνθάδε,
Καὶ τὰς ἀειθμῶν εἰ σκοπεῖν θέλεις, σκόπει
ἀεξομένοιο.] ἀπὸ α, μέχρι καὶ ιδ ἡμίσεως καὶ τετάρτης ἡμέρας, ὁ σελιναῖϙ αὔξεται κύκλος. εἶτα μέχρι κϑ, φθίνει. τῇ δ' λ φθίνει τελέως, καὶ πάλιν νέα φορέρχεται, σωσδοῦσα τῷ ἡλίῳ. ἔστι δ' ὁ Ἡσίοδϙ οὐκ ἐπετήρησεν εὐκρίνειάν καὶ τάξιν, ἀλλ' ἀλλιῶς τὰς ἡμέρας διδάσκει, καὶ ὁμωνύμους, ὀγδόας ἢ τετάρτας, λέγων μόνον τὸν αὐξανόμενον μῦν, εἶπεν, ἵνα νοήσῃς τὴν τετάρτην ὀγδόην, καὶ τὴν πρώτην ἑβδόμην· μὴ δὲ τὴν δευτέραν ὀγδόην ἢ τὴν δευτέραν ἑβδόμην, ἤτοι δ' ὀκτωκαιδεκάτην, ἢ ἐννεακαιδεκάτην, εἴτε τὴν τρίτην, ἤγουν τὴν κϑ, καὶ κϑ. πάντας γὰρ ἐνταῦθα τοὺς ἀριθμοὺς, ἀπὸ μονάδϙ μέχρι δεκάδϙ, τρισπλῶς λέγει, μονάδα πρώτην τὴν ἕνην, δευτέραν μονάδα τὴν ια. τρίτην δ' κα. δυάδα πρώτην τὴν β', δευτέραν δ' ιϛ. γ', τὴν κϛ. τριάδας τρεῖς, τὴν τρία, τὴν τρισκαιδεκάτην, τὴν κγ. δ, τεσσαρεσκαιδεκάτη, κδ, καὶ τὰ λοιπὰ ὁμοίως, μέχρι καὶ αὐτῆς δ' δεκάδϙ. ι δεκὰς, ἡ ι. ϛ, ἡ κ. γ, ἡ λ. Δύο, τὸ ὁ μικρὸν. καὶ ἔστι μακρὸν, ὡς λῆγον εἰς μέρϙ λόγε. Ἀτίκως ὦ μῦα.

Μιὼς ἀεξομένου.] ὁ μὲν ὁ σεληναῖϙ, ὡς ἔφην, μέχρι ιδ ἡμέρας καὶ ἡμισείας αὔξεται· εἰς τότε δ' μέχρι τῆς λ φθίνει. τοῦτο γοῦν δηλοῖ γαῦ, ὅπ ὀγδόῳ ἡμέρᾳ καὶ θ σοι λέγω. τὰς τῆς αὐξήσεως τῆς σελήνης, ἤγουν τὴν πρώτην ὀγδόην, καὶ τὴν πρώτην θ, ἡ τὴν δευτέραν, ἤγουν τὴν ιϑ, ἡ τὴν ιϑ, ἢ τὴν κϑ, ἢ κϑ. αἱ γὰρ τέσσαρες ἐκεῖναι φθίσεως εἰσὶ τῆς σελήνης, οὐκ αὐξήσεως.

σείκειν,] κυρίως τὸ κτενίζειν ἢ σλέκειν· νῦν δ' τὸ κείρειν τὴν προβάτων τὰ ἔρια. Τῇ γὰρ τοι νεῖ.] ἀγαθή (φησι) ἡ ιϛ. εἰς τὸ ἐργάζε ἐξ. χρὴ γὰρ τὴν δυοδεκάτην τῶ πλέω καὶ μεγάλω ἤματος, ἤτοι τῶ θερεΐω, ἢ τῶ ἀλοκύκλω, ὅτε ἀλόκυκλϙ ἡ σελήνη, ὁ ἀράχνης ὁ ἀεὶ πετόμενϙ ἄρχεται ἰσουργεῖν, ὅτε ὁ μύρμηξ ὁμοίως ἐν τῇ θεσῇ ιϛ, καταρχεται τὰς σάχνας συλλέγειν· τότε γοῦν τὸ ἰσουργεῖν ἀρξαμένη προφερὴς τοῖς ἔργοις γίνεσθ. Ἀερσιόπτητϙ.] ὁ ἐν τῇ ἀέρι πετόμενϙ. παρεσχημάτισται δ' ἡ δηθεῖα αὐτῇ ἀπὸ γενικῆς. ἀερσιόπτης μὲν γὰρ κλίνεται ἀερσιόπτου, ἀλλὰ καὶ τῶ ἀερσιοπτότητϙ. ἀπὸ τῆς ἀερσιοπτότητϙ ὢν γενικῆς ἔτϙ τὴν εὐθεῖαν τοιούτῳ παρεσχημάτισεν. Ἀράχνης λέγεται τὸ ζωύφιον αὐτὸ τὸ ὑφαντεργόν· ἀράχνιον δ' τὸ ὑπ' ἐκείνε ὑφαινόμενον. Ἴδρις.] ἐμπειρϙ. λέγει δ' τὸν μύρμηκα, ὡς προγινώσκοντα χαρὰς καὶ ἀνέμους καὶ ἀναισίους ἡμέρας. ἐν σαββάτῳ γὰρ καὶ τῇ μιῷ τῆς σελήνης οὐκ ἐργάζεται· καὶ χειμερίᾳ χαρᾷ γίνεσθ μέλλοντϙ, κλείει τῷ δύεσθαι τῆς ὀπῆς, ἔνθα κατοικεῖ. θερμοτέρᾳ δ' πάλιν ἀναπετάννυσι, καὶ τὸν σῖτον εἰς δύο τέμνων ἀποτίθησι, μήπως ἀναφύσῃ. καὶ ὄμβρου παρεσκηότϙ ἐξάγει τὸν νοπισθέντα σῖτον, καὶ τῷ ἡλίῳ ξηραίνει, μήπως σαπῇ τῇ ἰκμάδι. καὶ ἕτερα τοιαῦτα σοφῆς γνώμης ἐχόμενα. ἢ ἴδριν αὐτὸν λέγει, ὡς πολύμοχθον καὶ κοπιῶντα, ἐν τῷ ἰδίῳ.

Μιὼς δ' ἰσαμένη ξεισκαιδεκάτῳ ἀλέασθαι
Σπέρματος ἄρξασθαι· φυτὰ δ' ἐνθρέψασθαι ἀείση.
Ἕκτη δ' ἥ μέσση μάλ' ἀσύμφορός ἐστι φυτοῖσιν·
Ἀνδρογόνος τ' ἀγαθὴ κούρῃ δ' οὐ σύμφορός ἐστιν
Οὔτε γενέσθαι πρῶτ', οὔτ' ἄρ γάμου ἀπτολίπησαι.
Οὐδὲ μὲν ἡ πρώτη ἕκτη, κούρῃ τε γενέσθαι

Mensis autem inchoati decimatertia caveto
Sementem incipere: plantis v. inferendis optima est.
Sexta vero media valle incommoda est plantis:
Vitipara bona; puellæ vero non utilis est
Neque gignendæ primum, nec nuptiis tradendæ.
Nec prima quidem sexta puellæ gignendæ

Ἄρμενος, ἀλλ' ἐρίφους ταμνειν καὶ πώεα μήλων,
Σηκόν τ' ἀμφιβαλεῖν ποιμνήϊον, ἵππον ἤμαρ.
Ἐθλὴ δ' ἀνδρογόνος· φιλέει δέ τε κέρτομα βάζειν,
Ψεύδεά θ' αἱμυλίους τε λόγους, κρυφίους τ' ὀαρισμούς.
Μινὸς δ' ὀγδοάτη κάρηρον καὶ βουῒ εἰρμικοτον
Ταμνέμεν, ἡρῶας δὲ δυωδεκάτη ταλαεργούς·
Εἰκάδι δ' ἐν μεγάλῃ πλέῳ ἤματι ἴσορα φῶτα
Γίνεσθαι· μέγα γάρ τε νόον πεπυκασμένος ἐστίν.
Ἐθλὴ δ' ἀνδρογόνος δεκάτη, κούρῃ δέ τε τέξαις
Μέσσῃ. τῇ δέ τε μῆλα καὶ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς,
Καὶ κυνα καρχαρόδοντα καὶ ἡρῶας ταλαεργοὺς
Πρηΰνειν, ὄπι χεῖρα τιθείς. πεφύλαξο δὲ θυμῷ
Τέτρατα δ' ἀλδιάσθαι φθίνοντός θ' ἱσαμένου τε,
Ἄλγεα θυμοβορεῖν· μάλα τοι τετελεσμένον ἦμαρ.
Ἐν δὲ τετάρτῃ μινὸς ἄγεσθαι ἐς οἶκον ἄκοιτιν,
Οἰωνοὺς κείνας, οἳ ἐπ' ἔργματι τυτθὼ ἄεισοι.

Apta est, sed hœdis castrandis, & gregibus ouium,
Stabuloque circumspiendo pastorali, benigna dies est.
Bona vero viripara, amarque conuicia loqui,
Mendaciaque & blandos sermones, & occulta colloquia.
Mensis vero octaua caprum, & bouem valde mugientem
Castrato: mulos autem duodecima laboriosos.
Vicesima vero in magna, plena die, prudentem virum
Generato: valde enim bonæ est indolis.
Bona autem viripara decima, puellæ vero & quarta
Media: hac vero & oues, & curuipedes retortis cornibus boues,
Et canem asperis dentibus, mulosque laboriosos
Cicutato manum imponens. cautus vero esto animo.
Vt quartam vites definentis & inchoati mensis,
Doloribus conficiendo animo. valde hæc accommoda est dies,
Quarta autem mensis vxorem domum ducito,
Obseruatis auibus quæ ad hanc rem sunt optimæ.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Μινὸς δ' ἱσαμένου.] ἱσάμενον μῆνα ἔως εἰκάδος ἔλεγον· μὴ ὄντα, φθίνοντος, καὶ δεκάτην φθίνοντος, καὶ ἕξης. τοῦ μινὸς ὄντος ἱσαμένου, καὶ τὴν τρισκαιδεκάτην, ἀλέασθαι, αὐτὴ τοῦ ἔκφυσις, σπέρματος ἄρξασθαι. εἰς τὸ ἐνθρέψασθαι τὰ φυτὰ, ἤγουν πειθάλφαι, καὶ βλάστην αὐασθῆναι ποιῆσαι, ἀείσῃ. τὴν αἰτίαν ὁ τοῦτον ὁ Πλούταρχος λέγει. ἡ ἕκτη ὄντος ἡ μέση, ἤγουν ἡ ἕκτη καὶ δεκάτη, λίαν ἐστὶν αὐάρμος τοῖς φυτοῖς, εἰς ἄρρεν ὄντος γέννησιν ἀγαθή· κόρη ὄντος ἐστὶ συμφέρουσά ὄζειν, ὅτε μενέσθαι φῶτα, ἤγουν τὴν ἀρχὴν, ὅτε γάμου ἀντιβολῆσαι, ἤγουν ἐπιτυχεῖν. ἡ δὲ μινὸς ἡ ὀγδόη ἕκτη αἰμοδία ἐστὶ κόρη εἰς τὸ γένεσθαι, ἀλλ' ἔστιν ἵππον ἦμαρ, αὐτὶ τοῦ ἀγαθὸν, εἰς τὸ τάμνειν ἐείσῃς, τυτέστιν φλυαχίζειν.

καὶ πώεα μήλων.] ἀντιφραστικῶς αὐτὶ τοῦ ἀρνία. καὶ εἰς τὸ ἀμφιβαλεῖν σηκὸν τοῦ περιβάτων. τοῦτο δὲ τὸ ποιμνήϊον. σηκὸν ὄντος λέγει τὸ κοινῶς μανδρίον. ἀγαθὴ ὄντος εἰς ἄρρεν γέννησιν ἡ ὀγδόη ἕκτη. φιλεῖ ὄντος, ἤγουν ἀγαπᾷ, τὸ γεννώμενον ἐν αὐτῇ δηλονότι, ὑβριστικὰ λέγειν, καὶ ψεύδη φιλεῖ· καὶ λόγους αἱμυλίους, ἤγουν ἀπατηλοὺς, καὶ κρυφίους ὀαρισμοὺς, ἤγουν ὁμιλίας μὴ γυναικῶν.

Μινὸς δ' ὀγδοάτη.] καὶ τῷ ὀγδόῳ ὄντος τοῦ μινὸς, εὐνέχιζε κάρηρον καὶ βοῦν εἰρμικοτον, ἤγουν πολυμυκώμενον. μὴ τῷ δυωδεκάτην ὄντος εὐνέχιζε ἡρῶας, ἤγουν ὀρέας· ἡμίονους ταλαεργούς, τυτέστιν ἐπ' ἔργοις καρτερικούς.

Εἰκάδι δ' ἐν μεγάλῃ.] ἐν τῇ εἰκάδι ὄντος τῇ μεγάλῃ, τῷ πλέῳ λέγω ἤματι. τοῦτο δὲ ὥσπερ ἑρμηνευτικόν ὄντος ἐστὶ μεγάλῃ, ἤγουν τῷ πεπληθυσμένῳ τῷ τὴν πλείονα μοῖραν τοῦ μινὸς ἔχοντι, πλυίσορα φῶτα γεννῆσαι. ἀσαφῶς ὄντος τοῦτο εἴρηται, (δοκεῖ γὰρ διδάσκειν αὐτὸν πλυίσορα ἄνδρα γυναῖκα, ὥσπερ εἰ ἐπ' αὐτὸ τοῦτο ἦν) ἐπάγει σαφηνίζων τὸν λόγον, μάλα γάρτε νόον πεπυκασμένος, τὸν νοῦν, πυτέστι σιβαρὸς καὶ συγκεκροτημένος· ὥσπερ εἰ ἔλεγεν, Εἰ θέλῃς παῖδα γεννῆσαι πλυίσορα γεννησόμενον, τῇ εἰκοστὴν ἡ ἀπαλίης· τοῦτον γέννησον. μάλα γὰρ δεῖ τὸν νοῦν συγκεκροτημένος καὶ σιβαρὸς εἶναι αὐτῇ γεννηθείς. ἴσορα ὄντος φῶτα λέγει γεννᾶν, εἰς γεννώμενον πάντως τοιοῦτον. ἐν γὰρ ἅμα τῷ γεννηθῆναι καὶ αὖθις ἔσται πλυίσορα. ἀγαθὴ ὄντος αὖ ἀρσενογόνος, ἤγουν εἰς ἄρρεν γέννησιν ἀγαθὴ ἡ δεκάτη. κόρη δὲ ἀγαθὴ δηλονότι εἰς τὸ γεν-

γυνηθῆναι ἡ τετρὰς ἡ μέση, ἤγουν ἡ τεσσαρεσκαιδεκάτη. καὶ ταύτῃ τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ μῆλα, ἤγουν σεσῆσαμα, καὶ βοῦς ἐλαυνέδως τὰς πόδας κινοῦντας, καὶ κύνα καρχαρόδοντα, καὶ ὀρέας ἐπ' ἔργοις καρτερικοὺς φαύνε, ὀπιθεὶς αὐτοῖς δ' χεῖρα, καταφῶν αὐτὸς δηλονότι. πυφύλαξο ἢ θυμῷ.] φύλαξον ἢ ἐν τῇ σῇ ψυχῇ ἐκφυγεῖν καὶ τῇ τετράδα τὸ μυδερὸν φθίνοντος καὶ ἰσαμένου, ἤγουν καὶ τῇ εἰκοστὴ τετάρτῃ, καὶ τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ· ἄλγη θυμοβορεῖν, τουτέστι λύπας σαυτῷ κινεῖν βιβρωσκούσας τὴν ψυχήν. μάλα γάρ ὄζει ἡ τετρὰς δηλονότι ἡμέρα τυπλεσμένη, ἤγουν ἱερά. Τὰς δὲ τούτων τέσσαρας σίχυς, ἃ ἢ μύμης ὁ Πλούταρχος ἀξίωσεν, ὡς αὖ μὴ φερομένους. τούτους ἢ ὀξυγώνους ἀξιοῖ μὴ ἐγκαλεῖν τῷ Ἡσιόδῳ, ἀσαὰν γιλοίας εἰπόντι, μὴ χρῆναι λύπας ἑαυτῷ κινεῖν ἐν ταύταις, ὡς δέον ἐν ἄλλαις πᾶσι τοῦτο ποιεῖν. οὐ γὰρ τοῦτο λέγει, ἀλλ' ὡς ἐπιτρεπτὰς ταύταις μάλιστα τὰς λυπηρὰς ἀποσκευάζεσθαι ἐνεργείας. ἐς εἰ καὶ ἄλλοτε δεῖ ὡς ἀναγκαίας αἱρεῖσθαι, ἐν ταύταις οὐ δέον. Ἐν ἢ τετάρτῃ μηνός.] ἐν ἢ τῇ τετάρτῃ τοῦ μηνὸς τῇ πρώτῃ, δηλονότι, ἄγειν αὐτὶ τοῦ ἄγε εἰς τὸν οἶκον σου ἔκοιτον, ἤγουν γυναῖκα ὁμόζυγον· οἱανὴς χρὴ ἄνδρα πρότερον, αὐτὶ τοῦ σκοπεῖσθαι, οἵ τινες εἰσὶν ἄρρενοι ὅτι τῷ ἔργματι τούτῳ, ἤγουν ἐπὶ ταύτῃ τῇ πράξει.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Μηνὸς δ' ἰσαμένου.] καλῶς ἐπέσχεν ὁ Πλούταρχος, ὅτι τὸ σπείρειν καὶ τὸ φυτεύειν, οὐχ ὑπὸ φῦλ αὐτῶν ἔοικεν ὠφελεῖσθαι. τὸ μὲν γὰρ σπέρμα δεῖ καταβληθὲν κρυφθῆναι πρῶτον εἴσω τῆς γῆς καὶ σαπῆναι, καὶ ὕστερος ἑαυτὸ διαδοῦναι τοῖς δυνάμεσιν εἰς τὸν ἀέρα φύσαν αὐτὸ γῆν, ἵν' ὀξὺ ἐνὸς πυρὸς πυχὸν ἢ κεῖθεν, γένηται πλῆθος. διὸ καὶ ὑετῶν δεῖται καὶ πάχνης. αὐτὸ φασι τοῖς ἀρχὴν πεζόντων ἔσω καὶ χεόντων τὰς ἐν αὐτῷ φυσικὰς δυνάμεις. τὸ δὲ φυτὸν εἰζωθὲν βλαστῆσαι χρὴ καὶ ἀναδῦναι τὸν ἐν τῇ εἰζῃ κρυπτόμενον λόγον· οἷον δοχὰ θείσης ἐλαίας φασὶν ὡς εἰκότως τὴν τρισκαιδεκάτην μὲν τὸ σπέρμα ἀφανὲς εἶναι, τῇ δὲ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ διὰ τὸ ὀνόματος ἀεὶ συντελεῖ, σηλοῦν ὄντα ἐκ τῆς σηλώσης ἐν ταύτῃ φῶς. ἄλλως. ἰσάμενον μιᾶς, ὡς εἰκάδα ἔλεγον. μᾶ δὲ τοῦτο, φασὶν φθίνοντος, δευτέρας φθίνοντος. φιλόχορος δὲ πάσας τὰς μιᾶς ἱερὰς λέγει τοῦ Ἀπόλλωνος.

Ἔκτη δ' ἡ μέση.] τὴν ἑκκαιδεκάτην μέσην εἶπον, ἀφέλιμον εἶναι φασὶν, ὡς ἐκ τοῦ ἔκτην αἰτίαν. τὸ γὰρ φῶς χλιαρὸν ὂν τὸ σεληναῖον τότε καὶ ὑγρὸν ἐκ τοῦ σεσηπέναι τὴν βλάστην αὐτῶν· ὅτι δὲ ἀνθρώπων ἄρρεσι μὲν ἀσύμφορον, θήλεσι δὲ ἀσύμφορον ἔστιν ἢ τοῦτον, ὅτι τὸ μὲν ὄζει ξηρότερον, τὸ δὲ ὑγρότερον τῶν σπερμάτων, οἷς καὶ αὐτὸ τὸ ἄρρεν διαφέρει τοῦ θήλεος. καὶ διὰ ταῦτα φασὶ καὶ τὰς συλλήψεις τὰς μὲν ἐοικέναι πολλάκις ὄντων γονιμέων ἐκ ἀρρενογόνους τὰς ἢ νοτίων θηλυγόνους. καὶ μὲν καὶ τὰς διαφθορὰς τῶν θηλέων ἐμβρύων βεβαιοτέρας γίνεσθαι, ἢ τῶν ἀρρένων, διὰ τὸ ἐκεῖ τὴν ὑγρότητος μὴ ῥαδίως κρατυμένης ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦντος ἐν τῇ φύσει θερμότητος, φυσικῶς ἔν εἰρῆται τὸ ἐκ ἀρρενογόνου μὲν ἄρσεν ἐκ, θήλεος δὲ ἀσύμφορον. ἔχει δέ τινα καὶ θεὸς γάμους ἑαυτίωσιν, τοῦ σηλαίης πάμπολυ τοῦ ἡλίου διεστώσης. διὸ καὶ Ἀθηναῖοι τὰς θεὸς συνόδου ἡμέρας ἐξελέγοντο θεὸς γάμους, καὶ τὰ διογάμια ἐτέλουν, τότε φυσικῶς ἐκ ὄντων οἰόμενοι γάμου τοῦ σηλαίης ἔσω, θεὸς ἡλίου σύνοδον. ἄλλως. ἐξκαιδεκάτην καὶ ἐπιτηδεία τοῖς φυτοῖς. τὸ γὰρ τοῦ σηλαίης φῶς χλιαρὸν ὂν συμπικνοῖ ὄζει. τότε οὖν τὰ τμηθέντα ξύλα σήπεται, καὶ ὁ μεταχειρίζων οἷον ἐξίζει. Οὐδὲ μὲν ἡ πρώτη.] τὴν πρώτην ἔκτην ἀνεπιτηδείαν θεὸς κόρης γένησιν ἐκ βύλεται, καί τοι τῆς Ἀρτέμιδος οὖσαν ἱερὰν, ὡς μεθέλιον τοῦ θεοῦ. διὸ καὶ προτέραν γενέσθαι φασὶ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἵνα καὶ μαιεύσηται τὸν ἀδελφόν. καὶ πῶς γὰρ ἡ μέλλει θεοῦ λοχεία ἵνα πρεπόντως ἱερὰ ἡ ἕκτη, πρώτη τελεία οὖσα, καὶ τῆς λοχείας, ἢ τοῦ ἔτι ἀτελῶν ὄντος; ἄμβλωσις γὰρ ἡ ἐκείνων ὄζει διάκενος, ἀλλὰ καὶ τοῦ τελείων. ἡ μὲν οὖν Ἄρτεμις πολεσπουργὸς ὄζει τοῦ κυημάτων, καὶ σαφαντικὴ τοῦ φυσικῶν λόγων, τοῦ κρατησάντων τῆς ὕλης, εἰκότως ἐν τῇ ἕκτῃ γένεσις μυθολογεῖται. ταῖς δὲ τῶν ἐμπτῶν ἐμλίξεσιν εἰκότως ὄζει ἀνάρμοστος αὕτη, διότι κρατεῖ μὲν ἡ θεὸς αὕτη τοῦ σεληναίων φωτισμῶν, ἔστι δὲ παρθένος καὶ γυναῖ ἐκ ἐθέλουσα. ὁρόσουν τὴν τοῦ σηλαίου γένεσιν ταύτῃ ἀνεπιτήδειον δείκνυσι, συμφέρουσαν δὲ, ὡς ἐρεῖ, πρὸς τὴν

αὐδρῶν. ἑκτομαῖς ϑ' ἐείρων καὶ ἀρίων, ὅς εἶπε πρώτα μάλων ἐμφράσσατο, ὡς τὸ γόνιμον καὶ τέτων τῆς ἑκτομῆς ἀφαιρύσης. μήποτε δὲ καὶ σύτη φυσικῶς ἡ ἀξὰς αὐδράσι μὲν εἰς τελείωσιν οἰκεία, γυναιξὶ ϑ' ὦ, δυοῖν ἐγγυς ὅσα δυάδος καὶ τειάδος, καὶ τῆς τειάδος ἐν αὐτῇ κρατύσης. ἔστι γὰ τριμερὴς, δυάδος ἐν μονάδ καὶ τειάδος, οἷς ὅζιν ἴσα, καὶ διὰ τῦτο τελεία. φρὸς μὲν οὖν ϑείαν γένεσιν εὖ ἔχει, φρὸς δὲ ϑνητὴν ἀσυμμέτρως τὸ ἀμόρφ γένος. Ε'δλὰ δ' ἀνδρογόν.] εἰ δ' ϑεῖα ἀρὰ μὲν δυσδιάρετ ὢν, ὡς ὁ ἀρὶ ϑῆλις διαίρετ, καὶ ὁ μὲν, μονάδι φίλ, ὁ δὲ δυάδι, πρῶτον ὄντα τ τεία πειαὸν εἰκότως ἂν εἴποις ἀρρενοπρεπέστατον. ὕπος δὲ καὶ σωπηθεὶς ἑαυτῷ καὶ διπλασιαϑεὶς ἐποίησε τὴν ἓξ, καὶ ὅτι μονὰς καὶ δυὰς καὶ τειὰς εἰσιν ἕτοι, μόνη φρόοδος ὑπερφὴ τ ἓξ ἀπετέλεσιν· ὡς εἰκότως ἀρρενογόν ἓξὰς ὑκ ὅσα, τοῖς γυναῖν ὀφείλυσι εὐάρμοσος, ἀλλὰ πῖς ἀναινομένοις τὴν γόνησιν, εἰ δὲ φιλοφιλῆς οἱ ἐν ταύτῃ γονώμενοι λέγονται, καὶ παρελομισμοῖς χαίροντες, καὶ κρυφίαις συνεσίαις, ὑ ϑαυμαστόν. καὶ γὰ ἡ φαῦσις αὐτὴ τὸ εἶδ φερφαίνει τῆς διχοτομίας φιλόμενον. ὑ γὰρ ὅζι καϑ' ἑλλάδα ἴσον τῷ φοπιζομένῳ τὸ σκιερόν. καὶ ὅτι εἰ ἀόρετ δυὰς εἰς τὴν γένεσιν αὐτῆς παρείληπται, τὸ ψεῦδ ὑποικεῖν μὴ τὴν κρυφίαν ἀειεσμῶν ὑκ ἂν ϑαυμάσαις. ἀνδρογόνος] τίκτειν παῖδας ἄῤῥενας ἐν αὐτῇ ἀγαϑόν, τὸ δὲ ϑηλείας, ὑ κακόν, ὅτι εἰς τὸ γαμηϑῆναι, ὅτι εἰς τὸ γονηϑῆναι. Μηνὸς δ' ὀγδόᾳ τε.] τὴν ὀγδόην τῦ μηνὸς, τῦ Ποσειδῶν ἱερὸν ὡς ὅτι τεία διασᾶσαν, πρῶτον τῷ τειανέχῳ ϑεῷ φερφέρειν εἰκότως λέγυσι, καὶ τειχίτην τειῶν ἄρχοντι τὴν ἐν κινήσει σοιχείων. διὸ καὶ τὰς ταύρυς αὐτῷ φέροντες αἴνιγμα, ὡς ὁρμητικὰς, καὶ τὰς κάπρυς· ἄμφω γὰ διὰ ϑυμὸν ἀκάϑεκτα γίνονται. φραύσας ϑ' ἑκτυμϑέντες εἰκότως οὖν τὴν τῷ κινητικῷ ϑεῷ φερφέρυσαν ἡμέραν, * ὡς καὶ τὴν ἀκίνητον γῆν κινεῖ Ε'νοσίχθων καλύμενος, * οἰκείως ταῦτα τὰ ζῶα ὁρμητικὰ ὄντα. καὶ μήποτε τὸν μὲν ταῦρον ὡς τῆς ὑγρᾶς ὑσίας τὰς ἀστάτυς καὶ κινυμένων ὁρμὰς κινοῦντα. διὸ καὶ ϑεὸς ὅτ μόνον Ε'νοσίχθων, ἀλλὰ καὶ Α'σφαλεῖ ὑμνεῖ ϑ'. καὶ οἱ τὰς σεισμὰς παύειν ἐϑέλοντες, Ποσειδῶνι ϑυσιν. ἔχει δὲ καὶ ἡ φραύνυσα διὰ φ τιμᾶς τὰ ζῶα οἰκεῖα τῷ ϑεῷ φοᾶξις, οἰκειότητα φερὸς τὴν ἱεραν τῦ Ποσειδῶν ταύτην ἡμέραν. Εἰκάδι δ' ἐν μεγάλῃ.] μεγάλην λέγ, περ' ὅσον τὸ πλεῖσον τ ἡμερῶν τῦ μηνὸς ἔχ. διὰ τῦτο διὰ πάσης ἡμέρας ὀπτηδεία εἰς τὸ γονᾶϑ. μεγάλην ϑ' τὴν εἰκοσὴν εἶπεν, οἱονεὶ μεγάλων ἀποτελεσπικήν. ἄειρος δὲ καὶ πολυίσως ὁ ἐν ταύτῃ πεπμένος. ἐρῆας δὲ δυωδεκάτῃ παλαιργές.] τὰς ἡμιόνυς οἰκειῦσι τῇ σελήνῃ. διὸ καί τινες αὐτὴν φασιν ἐφ' ἡμιόνων ὀχεῖδαι. καὶ γὰ ὁ μὲν ἵππος ἡλιακόν ὅτι ζῶον, ὡς εὔδρομον, ὡς χθόνιον, καὶ πυφῶνι φίλον, καὶ συνεπαστικόν. ἡ δὲ σελήνη ἡμίσει ἀμφοῖν, γῆς μὲν ἔχυσα τὸ σποτιζᾶϑ, πῦ ἵν δὲ τὸ οἰκεῖον ἐλαυχέραι φῶς. ταύτην μὲν οὖν οἰκείωται φερὸς αὐτὴν ἡ ἡμίον. τῇ δὲ δυοκαιδεκάτῃ φερσέταξε τύτυς δαμάζειν, ἵνα φραότεροι γίνωνται, διότι τὸ τέσσαρον ἡ δυοδεκὰς ἔχει πέρας ἴσα τῷ αὐξήσιον φῶτον, ὡς φερείπαμεν. ἔχει δὲ καὶ ἡ φερὸς τὸ περατικὸν ἄλλως ἡ δυοδεκὰς οἰκειότητα, πῖς εἴδεσι τὸ ἀειθμῷ τὸ πέρας ἐπάγυσα. φράτη γὰ αὕτη περιοσάρτ, ὃς ἂν λῷ φερὶ αὐτῆς, ἡ δ' εἴσω δεκάδ. συγκλείσασα γὰ τὰ εἴδη τῶν ἀειθμῶν εἰκότως περατικὴ ὅτι, καὶ ἰσᾶσα τὴν φόοδον τῷ λόγῳ, ὅϑεν δαμαστικὰς φοᾶξιν ἐμφέρειν ἔδοξε, καὶ ἡμιόνων τῷ μικτὴν ἐχόντων γένεσιν καὶ αὕτη μικτὴ ἴσα ὡς φερισαρτ, καϑάφ εἴπομεν. δεῖν γὰ ἐν ταύτῃ δαμάζειν ἡμιόνυς, ὑπερβάλλοντα τῷ χείρα καὶ πολυδαμοῦντα τῦτο τὸ ζῶον. ἄλλως. Πρηΰνειν.] αὐτὶ τῦ ῥᾳδίως τὶς ἐπιϑεὶς χεῖρα παυοπυὸν ἡμερώσει φυλάττυσι διὰ μὲν λυπειᾶϑ ἡ τετάρτη καὶ ἡ εἰκὰς τετάρτη, ἑπειδὴ ἱεραί εἰσιν αἱ ἡμέραι καὶ τέλειαι εἰς τὸ βλάπτειν. πυφύλαξο δὲ ϑυμῷ.] τὺς φερὶ τυπον δ' τίχυς, ὑδὲ μήμης ὁ Πλάταρχος ἠξίωσεν, ὥσπερ μὴ φερομένυς τύτυς δὲ ἐξηγεύμενος ἀξιοῖ μὴ ἐγκαλεῖν τῷ Η'σιόδῳ, ὡς ἐν γαλοίαις εἰπόντι μὴ χρῆναι λύπαις ἑαυτὸν κινεῖν ἐν ταύταις, ὡς δέον ἐν ἄλλαις τισὶ τῦτο ποιεῖν. ὑ γὰ τῦτο λέγει, ἀλλ' ὡς ἐν ἱεραῖς ταύταις μάλισα τὰς λυπερὰς ἀποσπᾶν ἐνεργείας· ἂς εἰ καὶ ἄλλοτε δεῖ αἰς ἀναγκαίας αἱρεῖϑ, ἐν ταύταις ὑ δέον. τὰς δὲ πεῤῥάδας ἄμφω εἶ ἱεράς· τὴν μὲν ὡς μάλισα τὸ σελιναῖον ἀφαίνυσαν φῶς· τὴν δὲ, ὡς τῦτον ἔχυσαν φερὸς τὴν πεῤῥάδα λόγον, ὃν ἡ ἐσόμη φερὶς τὴν νυμηνίαν. καὶ γὰ

ἡ πε-

ἡ τετάρτη, καὶ εἰκοστὴν ἑβδόμῃ ἔχει τάξιν ἀπὸ τῆς ἐχομένης. Ἐν δὲ τετάρτῃ μηνὸς, ἄγαλμα εἰς οἶκον ἄκοιτιν.] ὅτι μὲν ἀρχαία ἡ τῶν οἰωνῶν μαντεία, καὶ ταῦτα Ὅμηρος. καὶ ὅτι οἱ ἀμπὶ οἰωνοὶ ἀπὸ τῆς ἄλλα μὲν δεξιοὶ, ἀπὸ δὲ ἄλλα δ' ἐναντίοι, σαφῶς ἐδήλωσεν, εἰπὼν· οἱ ἐπ' ἔργμασι τούτῳ ἄεισαν· τῆς δὲ τετάρτης ἕνεκα γαμικῆς, εἰκότως ὡς πρώτην καὶ σώζουσαν καὶ πολλαπλασιάζουσαν, ὅτι τῆς γενέσεως γιγνομένης δυάδος, ἧς τὸ μὲν ἄρρεν ἑνὸς ἔχει ἀριθμόν. καὶ ὡς τῶν ἁρμονικῶν λόγων τὸν ἡμιολιακὸν, ὃν ἔμφρονες ἐποίουν, τὸν διὰ τεσσάρων τοῦ διὰ πασῶν, τὸ δὶς διὰ πασῶν, καὶ ὡς μητέρα τῶν δεκάδος, ἥτις κοσμικὴς ὅρος ἐστὶν ἀριθμὸς, καὶ ὡς μεσότητα μονάδος καὶ ἑβδομάδος, καὶ τὸν ἀριθμητικὸν μεσότητα. διὰ γὰρ ταῦτα πάντα γάμοις οἰκεία. ἄλλως. καλὴ μέν ἐστιν ἡ τετάρτη τὸ γαμεῖν, ἀλλ' ὅμως οἰωνοσκόπουν χρῆναι.

ἄλλως. ἡ τετάρτη ἱερὰ Ἀφροδίτης καὶ Ἑρμοῦ, καὶ διὰ τοῦτο πρὸς σωτηρίαν ἐπιτηδεία.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Μιμοὺς δ' ἰσαμένη.] ἀυξομένης γὰρ τῆς σελήνης, τὸν τῆς ἐκφάνσεως ἀρουῶ. φυτοκόμως γὰρ καὶ καλῶς εἶπεν· ἐπειδὴ καὶ ταυτόν ἐστι σπείρειν καὶ φυτεύειν. ὁ μὲν γὰρ σπόρος καταβληθεὶς δεῖται πρῶτον ὑγρασίας ὑδατώσεως, εἶτα χυλώσεως, καὶ ἀπογαλακτώσεως, καὶ μετέπειτα ῥίζης, ἔπειτα καὶ αὐξήσεως. τὸ γὰρ φυτὸν τέλειον οὐ δεῖται ῥιζώσεως μόνον, καὶ καλῶς τοῦτο λέγει. καὶ ταῦτα μὲν ἔστω· Ὀρφεὺς δὲ ἐκεῖνος ὁ Θρᾴκιος ἐν τῇ τοῦ Γεωργίας ἢ τὸν ἁπλῶς ἡμέραν τῆς σελήνης τὸν τοιοῦτόν φησιν λυσιτελῆ εἶναι, ἢ καὶ αὐήνατον. ἀλλ' ὅταν τοιοῦτος σχηματισθῇ καὶ σωτηρίαν ἔχῃ ζῳδίοις τε καὶ πᾶσι ἄρασιν. ὁ δὲ σοφὸς Πρόκλος ἀκριβῶς εἰδὼς τὰς τοιαύτας διαφοράς, ἐβούλετο σωτηρίως ἀσφαλίζεσθαι τὸν τοῦ τοιούτου σκοπόν. ἀλλ' ἐπεὶ λέγειν οὐκ οἶδε, λαλεῖν οὐκ αἰσχύνεται, ἀριθμητικὰς λόγους καὶ ἁρμονίας ἐπάγων οἷς οὐ δεῖ.

Ἕκτη δ' ἡ μέση.] ἡ ϛ, ἥτοι ἡ ἰσόπλευρος ἀσύμφορος φυτουργία. πάλιν ὁ Πρόκλος φυσικῶς φιλοσοφῶν χαίρει. τὸ φῶς γὰρ (φησὶ) τῆς σελήνης, ὡς χλιαρὸν, τὰ φυτευόμενα σήπει. ἀλλ' ὦ Πρόκλε, εἰ τὸν Γοργίαν ἀνέγνωκας ῥήτορα χαίροντα δυὸ καιροὺς τῷ λέγειν πιθανὸν ἢ δεῖ ὦν ἀκριβῶς εἰδέναι, ἢ δεῖ ὧν λέγειν ἐστὶν ἀναγκαῖον, οὐκ αὖ ἐν δὲ καιρῷ θρασυνόμενος ἐξελέγχου· ἐναγχὸς γε καὶ πολλαχοῦ, ὡς καὶ νῦν τὸν τῆς σελήνης ἐκλειπτικὸν καταίσχυνε θερμῶν εἰ) λέγων καὶ σπάνιον ὄφλ' φυτολομέναν, ἃ δὴ αἱ ἡμᾶς. χρὴ σὲ μακρηγορῶν παρηρέθιζες.

Ἐμοί τὸ λοιπὸν χρῶμαι & διδασκάλῳ.
Ἄμους λεπτῶς τῇ σελινοσίαν φυτὸν.
Φύσεις ἀπαίτουν τὴν χυμῶν πληρουμένην.
Τρεῖς μὲν δὴ δίχα τῆς φωτὸς μέρεσι,
Τὴν βραφικὴν σύζυγον ἀπομιμουμένη,
Θερμὴ δ' παστέλλιον αὐτρέχει δρόμον.
Ἀκμαστικὴ δὲ καὶ δοκεῖ σφεγγᾶν τόπε.
Εἶτα δὲ λοιπὸν εἰς δίχαδα δ' ἑτέραν
Πηρὸς παρεῖτο· φῶς δ' ἀκμὴν δὲ πρέχει.
Ἕστια γὰρ καὶ δοκεῖ τεθνηκέναι,
Ψυχρὰ, δυσειδὴς, συγκρυβεῖσα τῷ γήρᾳ·
Κἄπ' ἐξ ἀδήλου, πάλιν ἔρχεται νέα,
Πρόσωπα καλλαύνουσα, καὶ πληρουμένη.
Ταυτὶ μὲν ὕπως· ὡς δὲ Πρόκλος σὺ χρᾶφίς,
Καί τοι θεῖον, ἡ κενὴ σωμυλία.

Ἀνδρογόνος τ' ἀγαθή.] φῶτα μὲν ἴσον σωτόμῳ λόγῳ, ὅπ τὰ θεῖ τὴν ἡμερῶν τῇδε λεγόμενα παρ' Ἡσιόδῳ λῆρος εἰσὶ πάντα καὶ ψαδῆ. ἐξαιρέτως δὲ τὰ θεῖ τὴν χροιᾶν. μόνη δὴ ἡ σελήνη ὕπτι ὠφέλιμος, ὕπτι βλαβερὰ, εἰ μὴ τοιῶδε εἰ τοιῶσδε σχηματισθῇ, ζῳδίοις καὶ ἄρασιν. ἃ παρὰ πᾶσιν οἱ λέγειν, ὡς μαθηματικὰ, καὶ πολυπάθειαν ἔχοντα· ἃ δὴ (ὡς ὁ Πρόκλος) ἡμεῖς ἀκαίρως χαίρειν ἐθέλομεν, ἃ δὲ ἐπιδείκνυσθαι, καὶ Ἡσιόδῳ ἐναντιοῦσθαι, ἀλλὰ τοῦτον ἐπιζηλοῦσθαι. καὶ δὴ λοιπὸν χρὴ τὸν Ἡσίοδον ἐξηγητέον μοι. Μιμοὺς δ' ὀγδοάτη.] ἡ δ' ὀγδόη τῆς σελήνης ἀγαθὴ εἰς ἀναθηχίσεις χοίρων καὶ κάπρων. ἡ δὲ δυοδεκάτη, εἰς ἐκτομὴν ἡμιόνων.

Εἰκάδι δ' ἐν μεγάλῃ.] Μεγάλην εἶπεν, ὅτι τὸ πλεῖστον τῆς ἡμερῶν τοῦ μηνὸς ἔχει. διὰ τοῦτο διὰ πάσης ἡμέρας ὀπτήδειος εἰς τὰ γυναῖα. ἢ μεγάλην τὴν εἰκοστὴν εἶπεν, οἷον μεγάλων ἀποτελεστικὴν ἀεὶ ὄντος ἢ καὶ πλουτίσεως ὁ ἐναυτῇ πεπεμένος. τίκτειν παῖδας ἄρσενας ὁν αὐτῇ ἀγαθόν, τόδε θηλείας οὐκ ἀγαθὸν, οὐδὲ τὸ γαμηθῆναι, ἔστι εἰς τὸ γαμηθῆναι. ἄλλοι ἄλλως οἰωνοὶ σημαίνουσιν, ἐκείνους δὲ εἶπεν τοὺς ἀληθῆ συμβαίνοντας εἰς τοῦτο· καὶ ἄλλως καλὴ μέν ἐστιν ἡ τετάρτη πρὸς τὸ γαμεῖν. ἀλλ' ὅμως οἰωνοσκόπουν χρὴ καλῶς. ἀπεκλεψάμενος τοὺς ἄνδρας ἐν τῇ ἀλωῇ τῇ λείῳ

ἀποθέ-

ἀποθέλξ τὰ γρύμματα. ἀκοίτης δ' ἀνὴρ ἥτις, ἄκοιτις ἡ γυνὴ ἰῶτα. ὀλίγοι δ' ἐπιστάμενοι καλοῦσι φασιν εἰς τὸ τίλω νεῶν κοθέλκειν εἰς τίλω θάλασσαν, πλείω δὲ μὴ εἰς τὸ ἕτοιμον ἔτι καὶ παρέλθωσιν τὸν πρέπτε καιρὸν ἀνακλύσαι. Μεγάλλω τίλω εἰκάδα εἶπεν, ὅπερ τὸ δίμοιρον τοῦ μηνός, ἤγουν αἱ δύο δεκάδες, ἄχρι ταύτης παρέδραμον. ἑπτὰ δὲ μόνη μία δεκὰς μέχρι τῆς Λ ἐπελείφθη. διαστὰς δὲ καὶ πλέον ἡμῆρ αὐτὴν λέγει. φησὶν, ὅτι ἐνενηκοστὴ ἐστὶ γενεὰς ἄνδρας λυσιτελεῖς καὶ σοφούς. Ἐβδόμη δ' αὖ δρυγόνοι, δεκάται.] δηλονότι δὲ γονῆς, ἤγουν ἀγαθὴ δὲ καὶ πεῖσμα καὶ βοῦς καὶ κυνᾶς, καὶ ἡμιόνους τραφῦσαι, καὶ ἡμερῶν, καὶ γυναῖκα ἐπιβάλλοντα αὐτῆς τὴν χεῖρα. πρόφυλαξο δὲ πέμπτῃ] φυλάσσου ἢ μὴ λυπηθῆς καὶ τίλω ἔτι, ἢ καὶ τῶν κδ. ἀποτελεσματικαὶ γὰρ αὗται. καὶ ὡς ἂν τότε διατεθῆς, ὅπερ πολὺ ὕστερον διάξεις. Ἑβ' δὲ πεμπάτῃ μηνός.] Μὴ λυπηθῆς, φησὶν, ἐν τῇ δι. γάμους ἢ ποίει, οἵους ἴδοις γαμικούς, καὶ μὴ ἀπαισίους· οἷον, κορώνας δύο, μὴ μίαν ἀλκυόνα, μὴ σκέλλον ἐρώδιον, μὴ χρέα, μὴ μόνιν τρυγόνα, μὴ δὲ χελιδόνα, πολαργόν· ταῦτα κακίστην ἀγαθὰς καὶ αἰσίας, καὶ μὴ ἀπαίσιον πρόρρητας.

Πέμπτας δ' ἐξαλέασθαι, ἐπεὶ χαλεπαί τε καὶ αἰναί.
Ἐν πέμπτῃ γάρ φασιν Ἐριννύας ἀμφιπολεύειν
Ὅρκον τιμωμένας, τὸν Ἔρις τέκε πῆμ' ἐπιόρκοις.
Μέσῃ δ' ἑβδομάτῃ Δημήτερος ἱερὸν ἀκτὴν
Εὖ μάλ' ὀπιπτεύοντα ἐϋξόῳ ἐν ἀλωῇ
Βάλλειν, ὑλοτόμοί τε καμεῖν θαλαμήϊα δοῦρα,
Νῆάς τε ξύλα πολλά, τάτ' ἄρμενα νηυσὶ πέλονται.
Τετράδι δ' ἄρχεσθαι νῆας πήγνυσθαι ἀραιάς.
Ἐννὰς δ' ἡ μέσση ὅπερ εἰσέλασι λῴστη ἦμαρ.
Πρωτίστη δ' ἐννὰς παναπήμων ἀνθρώποισιν.
Ἑβδὴ μὲν γάρ τ' ἠδὲ φυτεύεμεν ἠδ' ἐγγυᾶσθαι
Ἀνέρι τ' ἠδὲ γυναικί· μὴ ἔμπαλιν πάγκακον ἦμαρ.
Παῦροι δ' αὖτ' ἴσασι ξυνφάσθαι μέσσου ἀρίστην
Ἄρξασθαί τε πίθου, καὶ ὅπη ζυγὸν αὐχένα θέντας
Βουσὶ καὶ ἡμιόνοισι καὶ ἵπποις ὠκυπόδεσσι.
Νῆα πολυκλήϊδα θοὴν εἰς οἶνοπα πόντον
Εἰρύμεναι. παῦροι δέ τ' ἀληθέα κικλήσκουσι.
Τετράδι δ' οἶγε πίθον. τῷ καὶ πάντων ἱερὸν ἦμαρ
Μέσση· παῦροι δ' αὖτε μετ' εἰκάδα μηνὸς ἀρίστην
Ἠῶ ἐς γιγνομένης. ὅπερ εἰσέλασι δ' ἐσὶ χερείων.
Αἵδε μὲν ἡμέραι εἰσὶν ὅπη χθονίοις μέγ' ὄνειαρ.
Αἱ δ' ἄλλαι μεταδοῦποι, ἀκήριοι, ὅτι φέρεσθαι.
Ἄλλος δ' ἀλλοίην αἰνεῖ, παῦροι δέ τ' ἴασιν.
Ἄλλοτε μητρυιὴ πέλῃ ἡμέρη, ἄλλοτε μήτηρ.

Quintas vero cuitato: quia difficiles sunt & graues.
In quinta aiunt furias obambulare,
Periurium vindicantes, quod malum Contentio genuit periuris.
Media vero septima, Cereris sacrum munus
Diligenter inspiciens bene æquata in area
Ventilato: roborumq. sector incidito cubilaria ligna,
Naualiaq. ligna multa. & quæ nauibus congrua sunt.
Quarta vero incidito naues cõpingere hiantes.
Prima vero nona prorsus innoxia hominibus.
Nona autem media pomeridiana melior dies.
Bona siquidem est ad plantandũ, & ad generandum,
Tam viro quam mulieri: nec vnquam prorsus mala dies.
Sed pauci rursus sciunt tertium nonum mensis optimum
Implendis doliis, & sub iugum ponendo collo
Bobus & mulis & equis celetibus.
Nauem bene clauatam celerem in nigrum pontum
Trahito. Sed pauci vera intelligunt.
Quarta v. aperi dolium: præ omnibus sacra dies est
Media: pauci vero rursum post vicesimam mensis optimam,
Aurora vigente: pomeridiana vero est deterior.
Et hæ quidem dies sunt hominibus magno commodo.
Ceteræ autem incertæ sine sorte, nihil ferentes.
Sed alius aliam laudat, pauci vero norunt.
Interdum nouerca est dies, interdum mater.

Τάων

Τάων δ' ὀλβιόδαιμων τε καὶ ὄλβιος, ὃς τάδε πάντα
Εἰδὼς ἐργάζῃ) ἀναίτιος ἀθανάτοισιν,
Ὄρνιθας κρίνων καὶ ἐναισίμους ἀλεείνων,

Harum beatusque & felix, qui hæc omnia
Sciens operatus fuerit, inculpatus diis,
Auguria observans, & delicta cuitans.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Πέμπας δ' ἐξαλέασθαι.] τὰς πέμπας πάσας δηλονότι ἔκφυγε, ἐπεὶ χαλεπαί εἰσι καὶ αἰναί, ὡς φησιν ἀλλαχοῦ. ἐν τῇ πέμπῃ γάρ φασι τὰς Ἐρινύας ἀμφιπολεύειν, ἤγουν φονίας κῆρας, ὀρέκουσι τιννομένας, ἤγουν ἀπαιτούσας, ζητούσας, ὧν ἂν ἄρεις ἕνεκα βλάβην τοῖς ὀπάοροις.

Μέσῃ δ' ἐσδομένῃ.] καὶ τὴν μέσην ἢ ἑβδόμην, ἤγουν τὴν ἑπτακαιδεκάτην, φησὶ καλὰ δοκιμάσεις εὖ μάλα ὁπλίζοντα, ἤγουν φόβῳ πεπληρωκότα αὐτήν, ἵνα μὴ παρδέμῃ, τὴν ἱερὰν ἑκτὴν ἢ Δήμητρι βάλλειν, τουτέστι φρονεύειν ἐν ἀλωῇ εὐπροχάλῳ, ἤγουν ἀλωοτοπολίῳ, ὑμαλῷ καὶ λοτόμῳ τε ταμεῖν.] ἢ ὑλοτόμον ἢ, ἤγουν ἢ δρυτόμον φησὶ καλὸν δοκιμάζεσθαι κατ' αὐτὴν ταμεῖν τὰ θαλαμηΐα δοῦρα, ἤγουν τὰ ξύλα τὰ ἔτι οἰκίων, τουτέστι τὰ εἰς δροφὴν καὶ ἑτέρην χρείαν οἰκιῶν συντελέσοντα. καὶ νηΐα ξύλα πολλά, ἤγουν καὶ τὰ εἰς κατασκευὴν νεῶν συντελέσοντα ξύλα πολλά. πολλὰ δὲ λέγει, ἐπεὶ πολλῶν ἡ ναῦς δεῖται. τάθ' ἁρμονία, ἤγουν ἃ ἁρμόζει ἔχει ταῖς ναυσί. τοῦτο ὥσπερ ἑρμηνευτὴν τῶν νηΐα.

Τετράδι δ' ἀρχεῖν.] καὶ ἢ τετράδα δὲ τὴν πρώτην δηλονότι ἀρχὴν νεῶς πήγνυσθαι, ἤγουν κατασκάζειν. φαιάς, τουτέστι κούφας, ἐλαφρὰς, ἀπὸ ξύλων αἰθέμων δηλονότι, καὶ ὑπὸ πυκνῶν ὑπὸ φύσεως. Εἰναὶς δ' ἡ μέσῃ] ἡ μέση δὲ ἑνάτη, ἤγουν ἡ ἐννεακαιδεκάτη. ἐπιδείελα, ἐπιρρηματικῶς, ἤγουν μὴ τὴν μεσημβρίαν· λοίσθιον ἦμαρ, αὐτὶ τοῦ ἀγαθὴ ἡμέρα.

Πρωτίσῃ δ' εἰναὶς] ἡ πρωτίστη ἢ ἑνάτη παραπέμπων δέ τοῖς ἀνθρώποις, ἤγουν ἀγαθὴ δηλονότι πάντα, καὶ εὐδαιμονίαν ἔχουσα βλάβην. ἀγαθὴ μὲν γὰρ καὶ εἰς τὸ φυτεύειν, ἀγαθὴ καὶ εἰς τὸ γαμεῖσθαι, αὐτὶ τοῦ ἡμυνθῆναι, καὶ ἀνδρὶ καὶ γυναικί· καὶ ἔστι πότε πάγκακον ἦμαρ, αὐτὶ τοῦ κακόν. Παῦροι δ' αὖτ' ἴσασιν.] ὀλίγοι δὲ γινώσκουσι τὴν τεισινάδα τοῦ μηνὸς, ἤγουν τὴν ἑνάτην καὶ εἰκοστὴν, ἀείσην ὥσαν ἀρξαθαί τε πίθου, καὶ ἐπιθεῖναι ζυγὸν τοῖς βυσὶ, καὶ ταῖς ἡμιόνοις, καὶ τοῖς ἵπποις τοῖς ταχύποσι, καὶ τὸν ἀυχένα. ναῶν πολυκαθέδρου δοὴν ὅτι τὸν μίλακα πόντου ἐρύειν, ἤγουν ἕλκειν, ὅτι φορτικὴν πλοῦν δηλονότι· αἰειπτήδειον γὰρ τότε πλεῖν. ταρχώδης γὰρ ὁ αἰὴρ ὡς· ὅτι τὸ πᾶν ἐν ταῖς σύνεγγυς ἡμέραις ἦν συνόδων. ὅτε δὲ δεῖ πλεῖν, δεῖ παρασκευάζεσθαι πρὸς τὸ πλεῖν. ὀλίγοι δὲ τινὲς ἀληθῆ ἑνάτην καὶ εἰκοστὴν δηλονότι καλέουσι. τοῦτο δέ φησιν, ἐπεὶ οἱ Ἀθηναῖοι τὴν πρὸ ἑκατὸν καὶ εἰκοστὴν φασὶν ἑνάτην καὶ εἰκοστήν.

Τετράδι δ' οἶγε πίθον.] καὶ ἢ τετράδα δὲ ἢ μέσην, ἀνοίγε πίθον. πᾶσι γὰρ πάντων, ἤγουν πᾶσιν ἀνθρώποις πάντων ἱερὸν ἦμαρ. παῦροι δ' αὖτε μετ' εἰκάδα.] εἴρηται μὲν ἑλληνικῶς τὸ φθάτερον στίχιον, ἔστι δὲ πλῆρες, ἢ μετ' εἰκάδα τῆς μηνὸς τετάρτην ἀείσην ἔσαν παῦροι ἴσασιν, καὶ τὸ δεύτερον μὴ ἀναστροφῆς. ὕτω γὰρ ἂν γένοιτο σαφὲς, εἰ λέγοιτο· ὀλιγοὶ δ' ὅτι χερείων, ἢ ἧς γινομένης· εἰ δὲ ταῦτα κρατοίη, πάσας ἐπαινεῖ τὰς τετράδας, πλὴν μέσην, ἢ τρίτην· πλὴν ὅτι ἢ τρίτην ὀλίγοι γινώσκειν ἀμείνονα εἴη ἐν τοῖς ἑωθινοῖς μέρεσι καὶ εἰκότως. συνάπτει γὰρ καὶ ἢ δύλλιν τῇ πέμπτῃ· ταύτῃ δὲ εἶπεν ὡς χαλεπῇ.

Αἳ δὲ μὲν ἡμέραι εἰσὶν.] αὗται μὲν εἰσὶν αἱ ἡμέραι αἱ ἀπειθμημέναι, δηλονότι μεγάλην ὠφέλειαν τοῖς ἀνθρώποις. αἱ δ' ἄλλαι, ἤγουν αἱ μὴ ἠριθμημέναι (ἃ γὰρ πάσας τὰς τοῦ μηνὸς ἀπαριθμεῖται) μεταδόποι, ἤγουν μεταξὺ πίπτουσαι. δεπῦσαι γὰρ λέγουσι τὸ πεσεῖν, διὰ τὸ τὰ πίπτοντα ἠχεῖν, φησὶ καὶ δηλονότι καὶ ἀνεπίζητοι. λέγω ἀκούσιοι, ἤγουν ἄψυχοι, νεκραὶ, καὶ μεταφορικῶν. αὐτὶ τοῦ ἃ δηλονότι ἔστε ἀγαθὰ ἔστε κακὰ δύναμιν ἔχουσα. εἶτα ὥσπερ ἑρμηνεύων τοῦτο, ἐπάγει [ἔστι φέρουσα] ἤγουν ἃ ἐστὶν ἐπάγουσα, ἔστε καλὸν δηλονότι, ἔστε κακόν.

Ἄλλῳ δ' ἀλλοίην αἰνεῖ.] ἄλλῳ δὲ ἀλλοίην, αὐτὶ τοῦ ἄλλην, ἐπαινεῖ. καὶ γὰρ ὁ Ὀρφεὺς εἶπε φησὶ τῶν ἡμερῶν τούτων, Ἄλλας ἐπαινῶν, καὶ ἄλλας ἐκβάλλων· καὶ Ἀθηναῖοι καὶ ἢ φθατέρησιν, ἰδίᾳ φησὶ αὐτῶν ἐδόξασαν. παῦροι δὲ τ' ἴσασιν]

τ' ἴσασιν] ἤγουν ὀλίγοι ἢ τὸ ἀληθὲς γινώσκουσιν.

Ἄλλοτε μητρὶ πέλει ἡμέρη.] ἄλλοτε μητρικά ἐστιν ἡ ἡμέρα, ἤγουν χαλεπὴ καὶ βαρεῖα, ὥσπερ ἡ μητρικὰ φέρει τὰς ὠδῖνας. ἄλλοτε μάτηρ.] ἤγουν ἀγαθὴ, καὶ ἥπιος, ὥσπερ ἡ μήτηρ φέρει τὰς ἑαυτῆς παῖδας. Τάων δ' ὀλίγοι.] τούτων τῶν ἡμερῶν ὀλίγοι εἰδοῖεν, ἤγουν ταύτας τὰς διαφορὰς καὶ τὰς δυνάμεις πάσας, ἐργάζῃ τὰ εἰρημένα δηλονότι ἔργα, ἀναίτιος τοῖς ἀνθρώποις, τουτέστιν ἀνέγκλητος, ἄμεμπτος, διαμένων παρὰ τοῖς θεοῖς διὰ δικαιοσύνην. ὄρνιθας σκοπῶν] ἵνα δηλονότι τὰ ἄδηλα τοῖς ἀνθρωπίνοις λογισμοῖς διὰ τούτων μαντικῆς ὁρᾷ, καὶ τὰς μὴ γνώσεις δηλονότι ἐκβαίνοις καὶ ἐπιτροπὰς τοῦ καλοῦ ἀφύγῃς, δ' δλαίμων ἔσῃ καὶ ὄλβιος, ἤγουν μακάριος.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Πέμπας δ' ἐξαλίαζε.] ὅτι μὲν ἡ πεμπὰς δίκης ἐστὶν ἀριθμὸς, καὶ Πυθαγορείων ἱκάνωσαμεν λεγόντων. καὶ λέγονται σαφῶς αἰτίαι παρ' ἐκείνοις δίκαι· ἢ ἢ τὸ ἔργον τῆς δίκης ἢ τὸ παραβαῖνον κολάζειν, καὶ τὴν πλεονεξίαν ἀφαιρεῖν, ἢ τὸ ἔλαττον ἐπανισοῦν καὶ διορθοῦν. ἄμφω οὖν αἱ πέμπαι δικαστικαὶ ἂν εἶεν· ἡ μὲν αὐξητικὴ, ὡς ἀφελητικὴ τοῦ λείποντος, ἡ δὲ φθινὰς, ὡς ἀφαιρετικὴ τοῦ πλεονάζοντος. διὸ δὲ ταῦτ' ἀληθῆ, δηλονότι καὶ τὸν ὅρκιον θεὸν κολαστικὸν ὄντα τῆς συγχεόντων τοὺς ὅρκους εἰκότως ἐν τῇ πέμπῃ γενέσθαι τῇ φθινάδι φασί. καὶ τὰς τιμωροὺς δαίμονας, τιλὼ γένεσιν ἀυτῶ πενταδικὴν ἔσαν ἐδείκνυ· καὶ γὰρ αὐτὴν ἡ ἀρχαῖοι δίκην ἐφείχεν, καὶ τούτων τὴν αἰτίαν ὑμνῶσιν, ὡς ἔσαν τῆς ἀπολειπομένων τοῦ θείου νόμου τιμωροὶ, ὡς φησι Πλάτων. εἰκότως δ' ἄρα τὸν ὅρκον εἶδ' ἔειδε παῖδ' ἄφησι, διότι καὶ ἡ ἕξις πασῶν ἐστι μονὰς ἢ ἐπιτροπεύουσα τὰς κακοεργέτιδας δυνάμεις. καὶ αἰτιῶνται αὐτήν· ἀφείρηται δὲ ἡμῖν πλείω φέρει τούτων ἐν ἄλλοις. Μέσση δ' ἑβδομάτη.] τὴν ἐπτακαιδεκάτιλω ἐπιτηδείαν τίθεται πρός τε τιλὼ τῆς καρπῶν εἰς τιλὼ ἄλωα θέσιν, καὶ πρὸς ὑλοτομίαν, τῆς τε πρὸς θαλάσσας οἰκείων ξύλων εἰς ὀρυφιὼ, καὶ τῆς πρὸς νεῶν κατασκευήν. τὸ μὲν γὰρ ὑλοτομεῖν τηνικαῦτα συμβαίνει τοῖς ἔμπροσθεν. ἐν οἷς εἶπε τότε χρῆναι τοῦτο ποιεῖν, ὅταν ἄρχῃ τὸ μετόπωρον.

Εὖ μάλ' ὀπηδούσας.] καλῶς φέρει λέγειν μυθολογοῦντας τὰς ἄδρας, τῇ ἄλωσι ἐν τῇ ἑβδόμῃ ὑποδιδοὺς τὰ γενήματα.

Τῆμος ἀδμητοτάτη πέλει τρηθῆσα σιδήρῳ.] μεσρίως ξηρῶν ὄντων τῶν ξύλων, ὑγρότητός τε πρὸς ἐκπόδεων. εἰ γὰρ καὶ αὐτὴ τῆς ὥρας ἐστὶ καιρὸς, καὶ μισὸς ἡ ἐπτακαιδεκάτη χρήσιμος, ὅτε τὸ φῶς μὲν τῆς σελήνης φέρει ἐκ ἔχει παντελῆ γενέσθαι. ἄτιμα δ' πῶς ἔστι τὰ ξύλα. καὶ διὰ τῆς ἐλαττώσεως τοῦ φωτὸς ἐλαττοῦται τὸ ὑγρὸν, ἀφ' οὗ συμβαίνει εἰωθέναι ἡ σῆψις. τὸ δὲ τῆς τῶν καρπῶν εἰς τιλὼ ἄλωα συμμοιρῆς εὖ ἔχει, διότι μὴ παντελῶς τρέπεται ὁ ἀὴρ, καὶ εὔκαμπτον γίνεται κινήσεις οἱ τοῖς λικμῶσιν εἰσὶ χρήσιμοι, διασκεδάννυσι ὑπὸ τῶν καρπῶν τὸ ἄχαρπον. εἰ δ' (ὡς φησιν Ὀρφεὺς) τῇ ἄτῃ ἀνεῖ ἡ ἐπτακαιδεκάτη, καὶ διὰ τοῦτο τῇ τε τομῇ τῶν ὕλης ἐστὶν οἰκεία, καὶ τῇ τῶν καρπῶν γυμνώσει τῶν περικαρπίων, καὶ Ἡσίοδος ἐκ ἀμέσως τύπτει πῆς ἔργοις ἀνῆκε τὴν ἡμέραν. Τετράδι δ' ἄρχεσθ'.] καὶ τοῦτο συμβαίνει τοῖς φέρει τῆς τετράδος ἀξιώμασιν. εἰ γὰρ στιγμὴ μὲν ἡ μονὰς ἀνάλογον, γραμμὴ δὲ ἡ δυὰς, ἐπίπεδος δὲ ἡ τριὰς, δῆλον ὡς πρὸ στερεῶν φερόντων ἀρχὴ ἡ τετρὰς. εἰκότως ἂν ἐπιτηδεία φέρει σύμπηξιν τῶν νεῶν. εἰ δὲ καὶ φρύτη τὸ ἰσάκις ἴσον ἔχει, καὶ φρύτη πάντας τοὺς ἀριθμοὺς περιέχει λόγους, καὶ εἴπομεν καὶ ταύτῃ φέρει τὸ εἰρημένον ἔργον δίκαιος, ἰδίαν δίδωσιν ὥραν. ἐδόκει γὰρ ἔτους ἀρμονίας δεῖν πρὸ ἔργων, ὡς ναῦς μέλλουσι καὶ ἀέρι κινήσει μαχεῖσθαι, καὶ θαλάττῃ πολλῇ, καὶ μόνιμον ἔχουσα τὸ ἀπὸ τῆς ἀρμονίας βοήθειαν τοῦ σώζεσθαι. τάχα καὶ Ὁμήρῳ διὰ τοῦτο μόνον καλέσαντος ἁρμονίδην τὸν ναυπηγὸν· εἰ δὲ τὰς ναῦς ὡς κύφας, ἁρπαὶς ἐκάλεσε· (δεῖ γὰρ αὐτὰς εἶναι κούφας ἐπιπλεῖν μελλούσας) δῆλός ἐστι καὶ αὐτὸς τὸ μὲν πύκνωσιν βαρύτητος αἰτίαν, τιλὼ δὲ μάνωσιν κουφότητος ὑπολαβών.

Εἰνὰς δ' ἡ μέση.] τιλὼ ἐπτακαιδεκάτιλω, ὡς καὶ τὴν ὀκτωκαιδεκάτιλω, τὰ πάντα τῆς Ἀθηναίων παδαρμοῖς ἀποδίδωσι καὶ ἀποτροπαῖς, Φιλόχορος λέγει καὶ ἀμφότερα ἐξηγεῖται τῆς παρθίου ἄνδρας. τάχ' οὖν καὶ διὰ τοῦτο ὁ Ἡσίοδος λέγει ἡμέραν ἱερὰν ταύτιλω, καὶ μάλιστα μετὰ μεσαμβρίαν. διὸ πρὸς τὰς καθάρσεις ἐπιτήδειον τοῦτο τὸ μέρος, ὡς ἐλαττωτικὸν πρὸς τιλὼ ἀφαίρεσιν τῆς περὶ ἡμᾶς μολυσμάτων.

Τετράδι δ' ἄρχεσθ'.] φρύτος γὰρ ὁ τῆς τετράδος

τρίαδ@ ἀριθμὸς τετράγων@, ὑπὸ αὐτῆς γεγονὼς συνάρμοσεν· διὸ ἀγαθὸν ἐν αὐτῇ ταῦτα ποιεῖν. αἰρεταὶς δὲ τὰς βλαπτικὰς, ἢ μᾶλλον τὰς λευκὰς ἢ ἐλαφρᾶς, ἢ μᾶλλον τὰς ταχὰς ἢ πεζομάχους· ὀξὺ δ' ἢ Ο' μυρ@·

Λαπτοντες γλώσσῃσιν ἀραιῇσιν μέλαν ὕδωρ.

Πρωτίστη δ' εἰναὶς.] τῷ ἑνάτων ἰσαμένην ἑπτηδύαν ἔτι) θεὸς πάντα, ἢ θεὸς φυτείαν ἢ θεὸς γένεσιν ἀῤῥένων ἠδὲ θηλέων γυναικῶν· ἀπὸ γὰρ τῆς φρώτης τελείας τῶν γ' γονέων, ἀρχὴν ἢ μέσην ἢ τελευτὴν ἔχόντ@, ἰσάκις ἴσῃ πάσας ἀκμαίας τροφὰς δίδωσι, ἢ μάλιστα ταῖς τῆς γενέσεως· ἢ γὰρ ὡς ἐνεῦσα τῷ ἑπωνυμίαν ἔχειν ἐνεὰς· ἢ γίγνεται μὲ ἀπὸ τ' ὀγδόης μονάδος φρολαβοῦσης. γεννᾷ ἀφαιρέσει τ' αὐτῆς μονάδ@ τῷ δέκα πανταέλεον. τοῦτο δέ ὅζιν ἀπὸ τῆς κύβου κατ' ἐνέργειαν τῇ δυνάμει κύβον τροσλαβούσης. γεννᾷ δὲ ἀφαιρέσει τ' αὐτῆς μονάδος τ' δέκα πανταέλεον ἀριθμὸν· διὸ ἢ φυτείας ἢ γενέσεσίν ὅζιν ἁρμοστάς.

Παῦροι δ' αὖ τ' ἴσασι τεσσαρεσκαιδεκάδα.] τρίτην ἑνάδα, τῷ εἰκοσιῷ εἶπεν ἑνάτην, ἷῳ ὀλίγους εἰδέναι ἀρίσην ἔτι) αἰσίγειν πίθος, ἢ καταζδιγνύσαι βόας ἢ ἡμιόνους, ἢ ἵππους. φησὶ γὰρ, τῆς σελήνης ἀρχομένης ὑποκρύπτεσζ, δοκεῖ ἢ τὰ δυσμοζδέστερα τῆς ἀλόγων ἀμβλυώσειν τ' δυμὸν, ἢ μὴ ὁμοίους αἰθίσασθαι τοῖς δαμάζουσιν ἀσθενέστερα γιγνόμενα. ἢ τὸ φρὸ τῷ αἴσιξιν ἢ τῷ πίδε φυσικῶς εἴρηκε. μάλιστα γάρ φασι φρὸ τῆς παντελήνης ὑξίσασζ τὸν οἶνον, ὅτ' τῷ ὑπὸ τ' σελήνης ὑγρὸν θέρμη, ὡς εἰκότως ὅτ' αὖ ἧκισα τοῦτο φροβάλῃ, χαλάει τ' πίδον αἰσίγειν, ἢ τῷ οἴνῳ φρὸς ἐν λαμβάνειν. ἄλλως. παῦροι δ' αὖτ'] ἄλλοι τ' εἰκάδα, ἑβδόμην λέγουσιν, ἄλλοι τ' κθ'. ὀλίγοι δὲ αὐτὴν ὀπίσαντες ἀγαθὴν ἔσαν. τ' δὲ κζ', ὅλως αὐτὴν ἔτι) χαλήν. ὡσανεὶ ἀδείς τ' κθ' ἐπαινεῖ, ὡς ἀφώτιστον αὐτὴν ἔσαν. ἀλλὰ φυλάττε μηδὲν τούτων ποιεῖν ἐν αὐτῇ, ὅπ ἐν ταῖς παντελήνοις θέρμης ὅπ πλείστης ἢ ὑγρότητ@ ἔσης, τὸ πνικαῦτα καλδίαι τὸν πίδον μὴ αἰσίγειν, ὡς εἰς ὀξίνιλω μεταβαλλομένῳ. ἐν δὲ τῇ φρίτῃ ἑνάτῃ καλδίαι τῷ οἴνῳ πρὸς ἐν λαμβάσζ, ἤδη ἢ τῆς θέρμης λωγούσης, ἢ τ' ὑγρότητ@. ἐν ᾗ τῇ ἰδ' τούτῳ φροτρέπῃ, διὰ τὸ τῷ ἐκ τῆς αὐξήσεως βλάβῃ βοηθοῦσζ τῇ ταύτης μειώσει. ἑκατέρων γὰρ μετέχει ἡ μέση τετράς.

Νῦν πολυπλησίδα δοκῶ.] τοῦτ' ἐναργὲς ἐποίησεν, ὅτι πρίτην εἰνάδα κέκληκεν, ἃ χρὴ Α'θηναίους τῷ δευτέρᾳ εἰκοστὴν αὐξάνειν ἀριθμοῦντας τὰς φθινούσας, δεκάτῳ, ἐνάτῳ, ὀγδόῳ, ἢ ἑξῆς, ἀλλὰ τῷ φρὸ τριακάδ@. δεῖ γὰρ ταύτης ἀμφισβάλλεσθαι εἴτε ἐλάττ ἐστὶν, εἴτε φρὸ τῆς ἐλάττης. εἰκότως οἶμαι ὀλίγοι τῷ ὡς ἀληθῶς ἑνάτῳ εἰκοστῷ χαλεῦσιν· ἐν δ' οὖν ταύτῃ καθέλκειν προστάττ ναῦς εἰς θάλασσαν· ὅτε γὰρ ἃ δεῖ πλεῖν, δεῖ παρασκεάζεσζ φρὸς τὸ πλεῖν. οἷον δὴ τὸ καθέλκειν ἐστί. πλεῖ γ' χειρὸς ἤκιστα ἅτ@. παραχώδης γὰρ αἰὴρ ὡς ὅτι τὸ πᾶν ἐν ταῖς σωέγγυς ἡμέραις φρὸ συνόδων· διόπερ ὅσοι πλεῖν τοτ' τύχωσι, τὰς ὁρμὰς καταλαμβάνουσιν, ἕως αὖ ἐπφανῇ ὁ μιός. ἄλλως. ὀλίγοι γε τῷ κθ' ἀληθῶς καλῷ ἔτι) φασιν εἰς τὸ τῶν ναῶν καθέλκειν εἰς θάλασσαν. καλῷ δὲ μὴ εἰς τὸ ἑτοίμῳ ἔτι) μ παρέλθοιν τῆ πίκτε χαμηρᾶ ἀποκλεῦσαι.

Τετράδι δ' οἵγε πίδον.] τὴν μέσῳ τετράδα, ταύτῃ λέγε ιδ'. ἣν ἢ ἐπαινεῖ ὡς πιθοιγον, ἢ ὡς ἐν πᾶσιν ἀείσην. ἢ ἐν τῇ πιθοιγίᾳ. ἢ γὰρ τὸ φῶς τῆς σελήνης τότε πλεῖστον ἅμα τῷ καταδῦναι τ' ἥλιον ἀνατελλόσης. ἢ τὸν ἥμισυ ἀριθμὸν ἔχε τῆ πλήθυς, ἐν ᾧ τὸν κύκλον ἡ σελήνη συμπληροῖ τὸν ἑαυτῆς. ὥστε ἢ αὐτὴ τελεσιεργὸς ὅζιν, ἐπὰρ ἐν τῷ ἡμίσῃ χρόνῳ τῆ παντὸς κύκλου τὸ τέλεον. αἱ δ' αὐξήσεις μείωσις. ἐφ' ἑκάτερα τῆ μέσου πᾶσαι. ἴδιος δὲ αὐτῆς κύκλος πληρέμεν@ διὰ τῆς ὀκτὼ ἢ εἴκοσιν ἡμερῶν. διὸ ἢ τοσαῦται λέγονται τ' σελήνης αἱ φεγγοφόροι ἔτι) ἀκτῖνες. καί τις Λιγύπτι@ μυθολογεῖ μῦθ@ τὸν Ο'σιριν τοσαῦτα ἔτη βασιλεῦσαι, ὁπόσος ὅζιν ὁ τῆς ἡμερῶν τέκτων ἀριθμὸς, ἐνδεικνύμενος (ὡς ἐμοὶ δοκεῖ) πάντων αὐτὸν ἔτι) τῆς γιγνητῶν δημιουργὸν ἢ τελεσιεργόν, μ τῆς σεληνιακῶν ἀκτίνων τέχνῃ τεύχοντα τὴν γένεσιν τῆς τε αὐξητικῶν ἢ τῆς μειωτικῶν, ἵνα ἢ γίγνηται τὰ τῇδε ἢ φθείρηται.

Παῦροι δ' αὖτε μετ' εἰκάδα μηνὸς ἀείσην.] εἴρηκε μὲν ἐλλειπικῶς τὸ φρότερον διστιχίδιον. ἔστι γὰρ πλῆρες, τὴν μετ' εἰκάδα τῷ μηνὸς τετάρτῳ ἀείσην ἔσαν, παῦροι ἴσασι. ἢ τὸ δεύτερον μ ἀναστροφῆς. ἵνα γὰρ ἂν γένοιτο σαφὲς, εἰ λέγοιτο. ὑπολείπεται δ' ὅζι χαρίεσσαν ποῦς γινομένης. εἰ δὲ ταῦτα κρατοίη, πάσας ἐπαινεῖ τὰς τετρά-

δας, τὴν πρώτην, τὴν μέσην, ἢ ὕστατον. σαλπὴν δὲ τὴν ὕστατον, ὀλίγους γινώσκειν ἀμείνονας εἶναι ἐν τοῖς ἀνθρωπίνοις μέρεσι. καὶ εἰκότως· συνάπτει γὰρ καὶ τὴν δείλην τῇ πέμπτῃ. ταύτην δὲ εἶπεν ὡς καλουμένην. Ἣν δὲ γινομένης.] ἕως τῆς ἕκτης ὥρας ἔτι καλεῖ. ὀλίγοι δὲ καὶ μετὰ τὴν εἰκάδα τοῦ μηνὸς τετάρτην ἀείσιν πρωΐας ὕσπις φασίν, χείρονα δὲ τῇ δείλῃ. αἱ δὲ μὲν ἡμέραι εἰσίν, ἕως τοῦ ἄλλοτε μήτηρ. τὰς μὲν ὀπτηδείας ἡμέρας εἰς Δία ἀναφέρει, τὰς δὲ παρεμπιπτούσας μεταξὺ τούτων, καλεῖ μεταδρύπτους, ἀκμείους, καὶ ὕπ φερούσας, σημαίνων ὅτι ἀκμαῖαί εἰσί, καὶ μηδὲν ὄνασθαι πειρᾶσθαι δυνάμεναι. ἐκάλεσε δὲ τὰς μεταξὺ πιπτούσας. διὸ ὅτι δηλοῖ τὸ δύνασθαι τὸ πεσεῖν. καὶ τὸ ἀκμαῖον δὲ αὐτὸ τὸ ἀκμήεσσαν σημαίνειν ἔοικε. τούτοις δὲ προσέθηκεν, ὅτι οἱ μὲν, ἄλλας ἐπαινοῦσιν, οἱ δὲ ἄλλας. καὶ γὰρ Ὀρφεὺς εἶπε περὶ τῆς ἡμερῶν τούτων, Ἄλλας ἐπαινῶν, καὶ ἄλλας ἐκβάλλων. καὶ Ἀθηναῖοι καὶ τὴν ἑβδομάδα τὴν ἱερὰν ἰδίᾳ περὶ αὐτῶν ἐδόξασαν. αἱ μὲν δέ εἰσι καὶ πάντα ἄεισαι τῆς ἡμερῶν, ἃς μητρύσιαι αὐτὸς ἐπέλεξεν· αἱ δὲ φυλακτέαι, αἷς τὰς μητρυιὰς ἐπεφήμισεν. ἄλλως. μεταδρύπτους ἀκμαίους αἱ μεταξὺ τούτων πεπτωκυῖαι, ἔστε ἀγαθαί, ἔστε κακαί· ἀκμήεσσαν δὲ, ὡς ὅτι ἀνδρώπων εἶπεν, ἄψυχον, ἢ ἀδυνατοῦσαν, ἢ μὴ ἔχουσαν εἱμαρμένην ἀγαθὴν καὶ κακήν.

Ἄλλοτε μητρυιή.] ἁπλῶς ἡ μήτηρ ἦπε, ἡ δὲ μητρυιὰ κακή, εἴωσεν. αἱ μὲν τῆς ἡμερῶν εἰσὶ μητέρες, ὡσανὶ ἀγαθαί· αἱ δὲ μητρυιαί, ὡσανὶ κακαί. Τάων εὐδαίμων τε καὶ ὀλβιος.] διὰ τούτων δείκνυσι, τίς ὁ ἀληθῶς εὐδαίμων. ὁ γὰρ γνοὺς ἔχων τῆς τε ἔργων, ἃ δεῖ πράσσειν, καὶ τῆς ἡμερῶν, ἐν αἷς τὸ πραπτόμενον τοῦ οἰκείου τέλους τυγχάνει τέλους, οὗτός ἐστιν εὐδαίμων, ἀναίτιος μὲν παρὰ τοῖς θεοῖς, ὡς ἀνάγκην ἔχουσιν διαμένων, διὰ τὸ σκοπὸν ἔχειν πάντα δίκαιον. δύο δὲ ταῦτα ἀποδίδωσιν αὐτοῖς, τὰ μὲν ἀδηλα τῷ ἀνθρωπίνῳ λογισμῷ διὰ μαντικῆς ὁρᾶν. τοῦτο γὰρ τὸ, τοὺς ὄρνιθας κρίνειν. τὰ δὲ καὶ λογισμὸν παρέχειν, ἐκκλίνειν τὰς ἀβουλίας τοῦ ὀρθοῦ καὶ καλῶς σκοπεῖν. τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ τὰς ἀφροσύνας ἀλεείνειν. τοῦτο τέλος ἐπέθηκεν ὁ Ἡσίοδος τῷ ποιήματι, τὸν εὐδαίμονα εἰσάγων, ὃς πᾶσι τοῦτο βλέπειν πᾶσιν ἡμῖν τὸν ζῶντα, καὶ τὴν τῶν ἔργων αἵρεσιν, καὶ τὴν τῶν ἡμερῶν ἐκλογήν. ἄλλως. τούτων ὅς τις εἰδὼς πασῶν τὰς ἀποπλοίας ἐργάζεται. δύσβιον μέν τοι εἰς βίον, οὗτος εὐδαίμων ἀνήρ. ἀφροσύνας δὲ τὰς ἀφράδειας τοῦ καλῶς ἔχοντος. τούτους δὲ ἐπάγουσί τινας τὴν ὀρνιθομαντείαν. ἃ τινα Ἀπόλλωνι ὁ Φοῖβος ἀθετεῖ. μεταδρύπτους.] πίπτουσι, ἤτοι ἐκπίπτουσι καὶ ἀβέβαιοι, καὶ ἄψυχοι. τὸ ἀκμήεσσαν, ἤγουν ἀδυνατοῦσι καὶ ἄκαρποι. διὸ ἐπάγει, [ὕπ φέρουσαι] ἢ αἱ μεταξὺ τῶν ῥηθεισῶν πίπτουσαι, ἢ ἄζωοί εἰσιν, ἢ ἄμοιρον ἐνεργείας τῆς εἰς τὸν βίον παρεκπιπτούσας.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Πέμπτας δ' ἐξαίρεσθαι.] παρήγγειλε καὶ τὴν πεμπταίαν συλλέγειν, εἰς γάμους, ἐπεὶ χαλεπὴ καὶ αὐτὴ ἡ ἐπὶ χαλεπαῖς ἐν αὐτῇ καὶ αἱ δύο αἱ μέσαι, τουτέστιν οἱ γάμοι. ἐν αὐτῇ γάρ φησι τὰς ἐρινύας ἐᾶν τὰς γινομένας ὄρκους, ὃς ἔτεκε ἡ Ἔρις βλάβην τοῖς ἐπιόρκοις· τοῦτο δὲ καὶ ὁ Ἡσίοδος ἐν τῇ Μελάμποδος εἴληφε· φησὶ γάρ τις ἐκεῖ· Ἐν πεμπάδι συλλὴν πις ἐπιόρκων ὁμόσας, τοσσῖσδε ἡμέραις τελεῖται. καὶ σημασάμενός ποτε οὖρον τοῦτο ἀληθές. Μέσσῃ δ' ἑβδομάτῃ.] τῇ ιζ ἁλοᾶν φησὶ καλόν, καὶ ξυλοτομεῖν. δ' ᾗ, ὡς στερεὰν ναυπηγεῖν.

Εἰνὰς δ' ἡ μέσση.] ἡ ἐννεακαιδεκάτη τῇ δείλῃ, ἤγουν τῇ μεσημβρίᾳ ἀγαθή ἐστι.

τεισεινάδα:) τὴν κδ. ὀλίγοις λέγει νομίζειν ἀγαθὴν εἰς πθοιγίαν, καὶ τὰ λοιπὰ ἃ φησιν. ὀλίγοις δὲ πάλιν τοῦτο ἀρέσκει, ὅτι ἀγαθὴ ὄζει. τὴν δὲ ιδ, ὅτι ἀρίστην φυσὴν εἰς πθοιγίαν. ὀλίγοι δ' ἀγαθὴν φασὶν εἰς πθοιγίαν τὴν κᾱ πρωΐαν δείλην.

Αἴδε μὲν ἡμέραι.] συμπεράνας τὴν τῶν ἡμερῶν διδασκαλίαν τῷ ὁπλομαχῷ πεφαλαίῳ ἐπαναληπτικῶς λέγει, αἴδε μὲν ἡμέραι αἰσύμμοι, αἱ δὲ λοιπαὶ ἀποφράδες· ἄλλος δ' ἄλλην αἰνεῖ. τοῦτο δέ φησιν, ὅτι Ὀρφεὺς ἄλλας παραδίδωσιν, ἑτέρας δὲ ὁ Μελάμπους. ὀλίγοι δὲ γινώσκουσι τὸ ἀληθές· ἡ γὰρ ἡμέρα ὅτε μὲν σωτηρίαν, καὶ ἔστι μητέρ· ὅτε δὲ ἐναντίως, καὶ ἔχει μητρυιά. Τάων εὐδαίμων τε καὶ ὄλβιος ἀναίτιος τοῖς ἀθανάτοις, ὃς τάδε πάντως εἰδὼς ἔρδει ἁγνὸς ἐὼν καὶ ἀπαίστης ἀνδρὸς ἐργάζηται οἰωνοσκοπῶν, καὶ τὰ ἀπαίσια ἀποφεύγων.

Τῦ Σοφωτάτυ κυρίυ

ΙΩΑΝΝΟΥ Τῦ ΠΡΩΤΟΣΠΑΘΑΡΙΟΥ

ΕΞΗΓΗΣΙΣ ΦΥΣΙΚΗ

τῶν Ἡμερῶν

ΗΣΙΟΔΟΥ.

ΕΙ μὴ μέχρι τῦ νῦν ῥητῶν πνων ἐπιβαλόμην ἐξήγησιν, ἀλλά γε νῦν διά σε, ὦ τέκνον, ἐπιβλητέον τῷ πράγματι. καὶ σαφέστερον, ὡς ἔξεστιν ἡμῖν, τὰς τῦ Ἡσιόδυ ἡμέρας. παραληπτέον δὲ καὶ θεὸν εἰς βοήθειαν τὸν παντὸς ἔργυ δημιυργὸν καὶ τελειωτήν, καὶ δηπτέον, εἰ μέν τι ὀρθῶς λελέξεται καὶ ὅσον πᾶσιν ἐκφαίνει. σώζειν τε τὸν λόγον ἀεί, καὶ ἀπαράδεκτον πάσαις ἀκοαῖς καὶ γνώσεσι παρέχειν. εἰ δέ τι τούτων ἀμελῶς ἔχει, συγγνώμην μὲν ἡμῖν νέμειν τῇ τε φιλοπονίᾳ, καὶ τῇ εἰς τὸ ὁμόφυλον φιλανθρωπίας, ἢ τέως τῷ τῆς λήθης σκότῳ δουλῶσαι βυθῷ, ἢ τέως τάχα ἀναφάδην τα. Πρῶτον ἕν, τετρᾶς τε, καὶ ἑβδόμη ἱερὸν ἦμαρ] ἕν μὲν ὄντι ὁ νῦς ὁ πρωτ☉, ὁ ἑνοποιῶν τὰ διῃρημένα καὶ διεσῶτα, ὁ αὐτὸς δὲ καλεῖται καὶ μονάς· ὅτι πάντων φθειρομένων, αὐτὸς μόν☉ μένει, καὶ ὅτι μονιμώτατον ἔχει ἐν τοῖς αὐτῦ βουλήμασιν. ἢ ἕν ἐστιν αὐτὸ τὸ εἶδ☉, ὃ εἰδοποιεῖ τὴν ἀόριστον ὕλην· ὕλη δὲ αὐτὰ τὰ τέσσαρα στοιχεῖα, ἃ πάντα εἰσί, καὶ ξύλον, καὶ λίθ☉, καὶ ἄνθρωπ☉, ὡς τῦ ἐπιγινέσθαι τὸ εἶδ☉. ἐὰν δὲ εἶδ☉ ἀφανίσῃ, ἃ πάντα ὄζει· καθ' ἑκάστην κηρὸν τιν☉ αἰνιδίως· οὐ δυνατόν τινες εἰπεῖν μίαν ἡμέραν τιθέντα, καὶ χύσιν, καὶ λέβητα, καὶ ἄνθρωπον. ἑπτὰ δ' ἔστι τούτων, οὐκέτι λέγω πολλά, ἀλλ' ἕν. Πρῶτον ἕν, τετρᾶς τε] εἰκὼς ὡδὶ τῇ διδασκαλίᾳ λέγει μετέπειτα καὶ ὡδὶ τὴν ὑλικήν. εἰδικὸν δ' ἄστιον λοιπὸν ἕν, ὡς ἀναλογοῦσα τῷ εἴδει, ὡς εἴρηται. ὑλικὸν δ' εἶναι αὖ τὰ τετρᾶς, αὐτὰ τὰ τέσσαρα στοιχεῖα καὶ ἑβδόμη ἱερὸν ἦμαρ·] ἑβδόμη ὄζειν ἢ αἱ ἑπτὰ σφαῖραι, αἷς κινούμεναι ποιοῦσι φαίνεσθαι τὰ ὄντα ἢ ἡ παρθένος Ἀθηνᾶ, ἢ ὁ καιρός. ἀλλὰ πρῶτον ὡδὶ περὶ τῶν ἑπτὰ σφαιρῶν εἴπωμεν· εἶτα ὅπως ἑβδόμη ὁ καιρὸς καὶ ἡ Ἀθηνᾶ λέγεται ἐρῶμεν. αἱ ἑπτὰ σφαῖραι εἰσὶν αἱ ἑπτὰ ἀστέρες οἱ πλάνητες, κρόν☉, ζεύς, ἄρης, ἥλιος, ἀφροδίτη, ἑρμῆς, σελήνη. πλάνητες δὲ λέγονται, ὅτι ἀνατολίζουσι, καὶ δυσμολίζουσι, καὶ οὐδέποτε φυλάττουσι τὴν οἰκείαν τάξιν· ἀλλὰ τὸν χρόνον διὸς ἀνακυκλοῦντα καταπολὺ ἔστιν ἰδεῖν καὶ ἀνατολίσαντα, τὸν διὸ ἐμφροδίτην αὐτῦ ἀνακυκλοῦντ☉. ἤτοι μὲν οὖν οἱ πλάνητες· οἱ δ' ἀπλανεῖς τὰ δωδέκα ἄστρα, ἤτοι τὰ δωδέκα ζῴδια, ἃ τὴν οἰκείαν τάξιν οἴδασι, καὶ ὅποτε γένοιτ' ἂν ὁ καρκίν☉ ἐμφανὴς τῷ λέοντ☉, οὐδὲ τὰ τῦ χειμῶν☉ ζῴδια ἐν καιρῷ θέρους λάμπουσιν. ἄλλο ἀὴρ καὶ ἄλλο ἄστρον· ἄστρον μὲν τὸ ἐκ πολλῶν ἀστέρων συγκείμενον ἕν, ἀὴρ δὲ τὸ ἕν. ἱερὰς οὖν ἡμέρας σκέπτεσθαι οἱ παλαιοὶ αὐτὰς, καὶ ἐτίμων. τὴν ἕνην μέν, ὡς τῷ θεῷ εἰδέτι αἰτίαν· τὴν δὲ τετράδα, ὡς τοῖς τέσσαρσι στοιχείοις· τὴν δ' ἑβδόμην, ἢ ὡς ταῖς ἑπτὰ σφαίραις αἰτίαν οὖσαν, ἢ ὡς Ἀθηνᾷ καὶ ὡς καιρῷ· ἀλλ' ὅπως μὲν αἰτία ἡ ἑβδόμη ταῖς ἑπτὰ σφαίραις, ἤδη εἴρηται· πῶς δὲ Ἀθηνᾷ καὶ καιρὸς λέγεται, ῥητέον. τὴν Ἀθηνᾶν φασιν ἀχίνητον καὶ παρθένον εἶναι. ἀχίνητον μέν, ὅτι οὐκ ἐκ μητρός τιν☉ ἐγεννήθη. παρθένον δέ, ὅτι οὐκ ἐγέννησε τινά. καὶ ὁ ἑπτὰ ἀριθμὸς ἔστιν ὃν διαιρεθείη. ἐντὸς γὰρ τῆς δεκάδ☉ ἔστι γεννηθῆναι, ἔστι γεννῆσαί τινά. οἷον, ἔστω α β γ δ ε ς ζ η θ ι. τὸ ἓν πλασιάζόμενον ποιεῖ δύο· τὰ δύο πλασιαζόμενα ποιεῖ τέσσαρα, τὰ τρία ποιεῖ ἕξ, τὰ τέσσαρα ἑπτά, τὰ ε, ι. τὰ ς η εἰ, καὶ ἐντὸς τῆς δεκάδ☉ ἐγεννᾶ· ὁμοίως καὶ τὰ ἡ καὶ τὰ θ, ἀλλ' οὐ γεννᾷ. δὶς γὰρ γ, ς. γ γ, θ. δὶς δ, η. καὶ πῶς μὲν οὐ γεννᾷ ἤδη δέδεικται. πῶς δὲ γεννᾷ, δῆλον. ἐντὸς γὰρ τῆς δεκάδ☉ ἐγεννᾷ. δὶς γὰρ ἑπτὰ δεκατέσσαρα.

ἀλλὰ καιρὸς λέγειν διὰ τίνα αἰτίαν, ἣν μέλλομεν εἰπεῖν· ἡ γὰρ σελήνη ἑπτὰ ἡμερῶν γενομένη περιαγωνίζεται τὸν ἥλιον· ἄπαξ δὲ καιρός, ἤτοι ἔαρ, ἢ θέρος, ἢ φθινόπωρον, ἢ χεῖμών, περισταλῆναι τοῖς ἀνθρώποις τίνα. ἡ ἑβδόμη ἡμέρα καθαρὰ τοῖς ἰατροῖς χρησίμη καθέστηκεν. ἐν ταύτῃ γὰρ κρίνουσι τὰ νοσήματα, καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐν ἑβδόμαις αὔξουσι. καὶ γὰρ ὅτε γένωνται ἑπτὰ ἐνιαυτῶν, ἀλλάσσουσι τοὺς ὀδόντας, δὶς δὲ ἑπτὰ γενόμενοι μειράκια λέγουσιν. δὶς δὲ ἑπτὰ ἀναστειλαίνουσιν. ἀλλὰ καὶ ζωογόνα ταῖς πολλοῖς ἡ ἑβδόμη λέγεται, ὅτι τὰ βρέφη ἑπταμηνιαῖα ὄντα ζωογονεῖται μᾶλλον, ἢ ὀκταμηνιαῖα. ἀλλὰ πῶς μὲν τὰ ἑπταμηνιαῖα καὶ ἐναμηνιαῖα ζωογονεῖται, τὰ δὲ ὀκταμηνιαῖα ἀδαμῶς, καλὸν εἰπεῖν. ἔστω τρίγωνον ὀρθογώνιον, τὸ αβγ. τούτῳ δὲ τὸ ἐμβαδὸν ἔστω ς. ἡ δὲ πρώτη πλευρὰ ἑπτά ἐστι, μονάδων πέντε. ἡ δὲ αγ μονάδων τεσσάρων. φανερὸν δὲ ὅτι καὶ τὰς πυθαγορείους, ὁ γὰρ καὶ ὁ ε, ἀδίκους, ὡς φασί. ὁ δὲ τέταρα θῆλυς, ὡς ἄρτιος. πολλαπλασιάσθω ὁ δ' ὅτι τὰ ε, τετράκις πέντε, εἴκοσι. καὶ ὁ πέντε ἐφ' ἑαυτόν, πεντάκις πέντε, κε. μεμίχθωσαν τὰ κ καὶ τὰ κε, καὶ γίνονται με. ταῦτα τὰ πεπολλαπλασιάσθω ὅτι τὸ ἐμβαδὸν τοῦ τετραγώνου. ἑξάκις με, σο. αἱ δὲ σο ἡμέραι παρέχουσι χρόνον μηνῶν θ'. καὶ εἰκότως ζωογονεῖται τὸ βρέφος· ἐκ γὰρ συνδρομῆς ἀρτίου καὶ περισσοῦ ἀριθμοῦ τὸ δ' καὶ τὸ ε, ἀπετελέσθη ὁ χρόνος ἡμ' μηνῶν, ὡς ἐλέχθη. πάλιν πεπολλαπλασιάσθω ὁ γ' ὅτι ἡμ' ε, βις ε, ιε. καὶ ὁ ε ἐφ' ἑαυτόν. πεντάκις ε, κε. ὁμοῦ ὅλα, μ. ὁ μ' ἀριθμὸς πεπολλαπλασιάσθω ἐπὶ τὸ ἐμβαδὸν τοῦ τετραγώνου. ἑξάκις μ, σμ, αἱ δὲ σμ ἡμέραι περιέχουσι χρόνον μηνῶν η, καὶ τὸ ζωογονεῖται τὸ βρέφος. ἐκ γὰρ δύο περισσῶν ἀριθμῶν γίνεται ἡ συνδρομή. πάλιν πεπολλαπλασιάσθω ὁ δ' ὅτι ἡμ' ε, καὶ γίνονται κ, καὶ ὁ γ' ὅτι ἡμ' ε, καὶ γίνονται ιε. ὁμοῦ λε. ταῦτα ὅτι τὸ ἐμβαδὸν τοῦ τετραγώνου, ἑξάκις λε, σι. αἱ δὲ σι ἡμέραι περιέχουσι χρόνον μηνῶν ἑπτά, καὶ ζωογονεῖται τὸ βρέφος. εἰκότως ἄρα ἡ ἑβδόμη ζωογόνος λέγεται. τί μὲν οὖν ἐστιν ἡ ἕξις καὶ ἡ περιτροπὴ καὶ ἡ ἑβδόμη, εἴπαμεν. ἔστι δὲ καὶ ἄλλως παρ' ἄλλοις ἐρμηνεύεται· περιτροπὰς γὰρ φασί τινες τὸ ἁπλῶς σῶμα, τὸ δὲ περιαφὲς μόνον στοιχείων συνεκτικόν· ἄλλο δὲ τὸ ἁπλῶς σῶμα, καὶ ἄλλο τὸ φυσικόν, καὶ ἄλλο τὸ ἔμψυχον. ἁπλῶς μὲν γὰρ σῶμα, τὸ ἄψυχον, σῶμα δέ, ὡς εἴπαμεν, φυσικόν, τὸ δὲ περιαφὲς καὶ αὐτὸ συνεκτικόν, ἔχον δὲ καὶ κίνησιν τὴν αὐξητικήν. οἷον τὸ δένδρον, ὃ καὶ πυτὰς ὀνομάζει. ἔμψυχον δὲ σῶμα τὸ δὲ περιαφὲς στοιχείων συνεκτικόν, καὶ αὔξησιν ἔχον καὶ αἴσθησιν, ὃ καὶ ἕξις ὀνομάζει. λέγοιτο δ' ἂν τὸ ἔμψυχον σῶμα καὶ ἕτως ἕξις. ὁ γὰρ ἓξ ἀριθμὸς ἕτως μερίζεται· δὶς γ', ς'. καὶ τὸ μὲν δὶς λαμβάνει ὅτι τοῦ σώματος· διαιρετὸν τὸ σῶμα, ὡς καὶ ὁ δύο ἀριθμός. τὸ δὲ τρὶς λαμβάνει ὅτι τῆς ψυχῆς· ἀδιαίρετος γὰρ ἡ ψυχή, καὶ δυὰς πολλάκις, ὅτι τρέχει ἐν ἑαυτῷ τὸ πόθεν ποῖ. ἀπὸ γὰρ μοναδίσεως ἤτοι τοῦ πόθεν, ἔρχεται ὅτι τὸ συμπέρασμα, ἤτοι τὸ ποῖ. συλλογίζεται γὰρ ἡ ψυχὴ ἕτως· ἐὰν ὁ ἄνθρωπος ζῷον, τὸ δὲ ζῷον οὐσία, ὁ ἄνθρωπος ἄρα οὐσία. καὶ θεώτασις μὲν ὁ ἄνθρωπος ζῷον, τὸ ζῷον οὐσία· συμπέρασμα δὲ ὁ ἄνθρωπος ἄρα οὐσία. Πρῶτον ἕνα τετράς τε καὶ ἑβδόμη ἱερὸν ἦμαρ.] ἄλλο δ' ἕνα καὶ ἄλλο ἡ νέα· ἕνα μὲν ἡ τεσσαρακοστὴ τοῦ μηνός, νέα δὲ ἡ πρώτη τοῦ μηνός, ἣ καὶ νουμηνία. ὁ δὲ μὴν παρ' Ὀρφεῖ μόνος ὀνομάζεται, καὶ μόνος μέν, ὡς πρώτην ἔχων τὴν νέαν τοῦ ἥλιου φύσιν, μονοειδῶς δὲ διὰ τὸ μοναδικὸν αὐτοῦ. ἡ δὲ τετράς, ἐπειδὴ, ὅτι πάντας τοὺς ἁρμονικοὺς λόγους· ὁ γὰρ τέσσαρα ἅμα ὅλοις καὶ διπλάσιος, καὶ τετραπλάσιος. ὅλοις μέν, ὡς πρὸς τὸν δία· ὁ γὰρ τέσσαρα περιέχει τὰ δία, καὶ τὸ δίτονον τοῦ δία τοῦ μονάδος· διπλάσιος δὲ ὡς πρὸς τὸν δύο, τετραπλάσιος δέ, ὡς πρὸς τοῦ μονάδος. ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἑπτὰ ἀριθμὸς ἐναρμόνιος· συνέστηκε γὰρ ἐξ ἑνὸς β', καὶ δ', καὶ τοῦ β' πρὸς τὸν ἕνα διπλάσια, καὶ τὰ τέσσαρα πρὸς τὰ δύο διπλάσια. ἐν ταύτῃ ἐγωνίθη καὶ ὁ μουσηγέτης Ἀπόλλων, ὁ τοῦ Λητοῦς υἱός· ἀληθεικῶς δὲ λέγεται ὁ λόγος ὁ ἐναρμόνιος, ὁ λήθην ἡμῖν ἐμποιῶν κακῶν. Οὐδέποτ' ἐνάτην τε] δύο μὲν ἤματα μηνὸς ἑξοχ' ἀεξομένοιο, βροτοῦσα

ἔργα

σα ἔργα ποιεῖ. ἐν τῇ ὀγδόῃ καὶ ἑβδόμῃ τοῦ μηνὸς ἄρχει αὔξειν τὸ σελιναῖον φέγγος. ὅταν γὰρ ὑγρὸν ὂν ᾖ καὶ θερμόν, καὶ τότε δεῖ βλέπειν τὸν γεωργὸν τὰ ἔργα, ὡς εἰς αὔξησιν ἔρχεται. καὶ γὰρ ἡ μακρὰ συμβάλλεται ἡ σελήνη τοῖς φυτοῖς εἰς αὔξησιν. ἐτίμων δὲ οἱ παλαιοὶ τὴν ὀγδόην καὶ ἑβδόμην, ὡς αὐξητικὰς τοῦ σελιναίου φωτός, καὶ τῆς καρπῶν· ἐτίμων δὲ τὴν ἑβδόμην καὶ διὰ τὸν ἀριθμὸν τῆς μυσῶν· ἑπτὰ γὰρ αἱ μῦσαι· ὁ γὰρ ἑπτὰ ἀριθμὸς πρῶτος τετράγωνος ἐστί, καὶ ἴσος πᾶσι τοῖς ἑαυτοῦ μέρεσι ποιεῖ· ἢ καὶ αἱ μῦσαι τετράγωνοι καὶ ἴσαι πανταχόθεν. ὁ δὲ σοφὸς τὴν ἰσότητα φιλεῖ, τὰς δὲ ὑπερβολὰς καὶ τὰς ἐλλείψεις κακίας ὕσας μισεῖ. καὶ αἱ ἀρεταὶ ἰσότητες λέγονται· μέσαι γὰρ δύο κακιῶν ἴσαι ἑκάστη ἀμφοτέρων ἐστίν· οἷον, ἡ σωφροσύνη μέση δύο κακιῶν, ἀναισθησίας καὶ ἀκολασίας· ἔστι δὲ ἡ ἀναισθησία ἔλλειψις, ἡ δὲ ἀκολασία ὑπερβολή· τούτων δ' ἀμφοτέρων ἐστὶν ἀπεχει ἡ σωφροσύνη.

Ἑνδεκάτην τε δυωδεκάτην τ' ἄμφω γε μὲν ἐσθλαί.

Ἡ μὲν ὅτε πείκειν, ἢδ' ἄφορα καρπὸν ἀμᾶσθαι.]

ἡ ἑνδεκὰς ἐπιμᾶτο μὲν καὶ αὐτὴ ὡς αὐξητικὴ τοῦ σελιναίου φωτός, καὶ τῆς καρπῶν· ἐπιμᾶτο δὲ μᾶλλον, ὅτι μιμεῖται τόδε τὸ πᾶν, καὶ τὸν συναρμοζόμενον τούτῳ. τὴν δὲ δεκάδα, δεχάδα ἔλεγον οἱ παλαιοί, ὡς δεχομένην πάντα ἀριθμὸν ἐφ' ἑαυτῆς· τὸ δὲ ἓν ἔλεγον τὸν νοῦν τὸν πρῶτον· ἐπεὶ δὲ ἡ ἑνδεκὰς ἔχει τὸν νοῦν τὸν πρῶτον, καὶ τόνδε τὸν κόσμον, ἓν δεκάδα φασί, διὰ τοῦτο καὶ τιμᾶσθαι. ὁ δὲ ιβ' ἀριθμὸς συζυγίαν καλεῖσθαι· ἔστι γὰρ ἐν αὐτῷ ἀρρενότης καὶ θηλύτης· ὁ γὰρ ιβ' διαιρεῖται εἰς ς' καὶ ς', τὰ δὲ ς', εἰς γ' καὶ γ', τὰ δὲ γ', ἀδιαίρετα· ἐν δὲ ταῖς ια' καὶ ιβ', χρὴ διαζευγνύναι καὶ ξυρεῖν τὰ πώματα καὶ τὴν μὲν ια' καὶ ιβ' αὔξει τὸ σελιναῖον φῶς· ὃ καὶ θερμὸν ἔστι καὶ ὑγρόν. χρὴ οὖν τότε κείρειν τὰ πώματα, καὶ διαζευγνύναι τὰς χάρας, ἵνα μὴ οἱ καρποὶ ἀπὸ τῆς πολλῆς ὑγρότητος σήπωνται. τὰ δὲ, ἵνα μὴ πρὸ πλήθει τῆς περιχωῦ καὶ τῆς τοῦ καταπάματος θερμότητι βλαβῶσιν. ἄλλαι δὲ αἱ τῆς σελήνης ἡμέραι καὶ ἄλλαι αἱ τοῦ μηνός. ἡ μὲν σελήνη ἀπὸ νουμηνίας πρὸ μηνὸς πάντων καὶ πρώτη τοῦ μηνός· ἀλλ' αἱ μὲν ἡμέραι τοῦ μηνὸς οὐχ αἱ αὐταί εἰσιν ἀεί, αἱ δὲ τῆς σελήνης αἱ αὐταὶ ἀεί.

Ἡ δὲ δυωδεκάτη τ' ἐνδεκάτης μέγ' ἀμείνων.]

ἐν γὰρ ταῖς ιβ' μᾶλλον λάμπει τὸ σελιναῖον φῶς, ὅταν ὑγρὸν ὂν καὶ θερμὸν αὐαζωπυρεῖ καὶ τὰ ζωύφια, ἃ ἰδίᾳ ὁ ἀραχνης διὰ τῆς ἑαυτοῦ μηχανῶν. ἀλληρεικῶς δὲ ἀραχνίων ὑπολαπτέον τὸν σοφὸν, ὃς τὸν ἀέρα ἀεὶ καταμιόμενον τῇ διανοίᾳ, καὶ κύκλα καὶ περιγωνισμοὺς ἀστέρων ὑπονοούμενον, καὶ τούτων τὴν ζωὴν περιζόμενον.

Τῇ δ' ἰσὸν σήσαιτο γυνὴ, ψεδάλιόν τε ἔρξαι.]

Φωτὸς γὰρ χρεία καὶ ταῖς ὡς ἰσὸν μοχθήσαις γυναιξίν, ἢ ἀλληρεικῶς τε ἅμα καὶ φυσικῶς ἑρμηνευτέον τὸ ῥητόν· ἡ μὲν σελήνη ὑγρὰ ἔσα ποιεῖ ἐν τῇ ιε' μᾶλλον ὑγρότερα τὰ τῆς ἀνθρώπων σώματα· ὅτι καὶ ἡ φύσις ποιεῖ τὸ οἰκεῖον. ταύτῃ δὴ γυναῖκα ὑπολαπτέον οὐχ ἰσὸν ὑφαίνουσαν, ἀλλὰ τὰ ἡμίτερα σώματα. ὅτι δὲ ἡ φύσις ὡς γυνὴ παρείληπται, ἔστι καὶ ἀπὸ ἄλλων ἰδεῖν τοῦτο· μάλιστα δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμέρου· τὴν μὲν φύσιν γυναῖκα λέγει, ἴσον μὲν ὑφαίνουσαν ἀλιπερφύροις νήμασι, τὰ ἡμίτερα σώματα τοῖς αἵμασι τοῖς ἐρυθροῖς· ὅτι ἔργα λείων δὴ μηχανεῖται ἀνθρώπων, ἤτοι τῆς ἀγαθῶν καὶ κακῶν. δεκτικὸς γὰρ ὁ ἄνθρωπος καὶ τῆς δύο, τούτων ἀγαθῶν φημι καὶ τῆς κακῶν.

Μηνὸς δ' ἰσαμένου τεσσαρακαιδεκάτην ἀλίασθαι.

Σπέρματα δ' ἀσπαίρῃς, φυτὰ δ' ἐν θρέψαις ἀείσῃ.]

ἡ τεσσαρακαιδεκάτη αὐωφελὴς τῇ σπορᾷ. ἡ γὰρ σπορὰ νοτίας δεῖται καὶ ψύξεως· ἐν δὲ τῇ ιγ' τοῦ μηνὸς πλεῖον μὲν τὸ ὑγρὸν, πλεῖον δὲ τὸ θερμόν· τοῖς φυτοῖς δὲ ὠφέλιμον, διὸ τούτοις μάλιστα χρεία θερμότητος καὶ νοτίας ὧν μάλιστα μετέχει ἡ σελήνη. Ἔστι δ' ἡ μέση μάλ' ἀσύμφορος ὅσα φυτοῖσιν.] ἡ δεκαπεντάκις μετέχει ψυχρότητος· τότε γὰρ λήγει ἡ σελήνη, καὶ ἄρχεται λήγειν καὶ ἡ θερμότης αὐτῆς· ἡ δὲ ψυχρότης οὐκ ὠφέλιμος τοῖς φυτοῖς. ὁ δὲ ἐξ ἀριθμὸς τέλειός ἐστιν· ἔχει γὰρ ἥμισυ, τρίτον, καὶ ἕκτον, ἤτοι ἀρχήν, μέσον, τέλος. Ἔστι δ' αὐξητικὸν ἀγαθὸν.] φασί γὰρ οἱ φυσικοὶ, ὅτι τὰ ἄρρενα σπέρματα ξηρότερά εἰσι, τὰ δὲ θήλεα ὑγρότερα· τῆς γοῦν μέσης

μέσης ἕκτης ἡμέρας ἐπὶ μετοχὴν τῆς σελήνης φωτός, θερμότερα ὄντος καὶ ὑγροτέρου, συμβαίνει τὰ ἄῤῥενα σπέρματα δύσκρατα εἶναι, ὅτι μὲν αὐτὰ ξηρά, τῆς δὲ ἰσ' θερμῆς καὶ ὑγρᾶς· τὰ δὲ θήλεα ὑγρότερα, καὶ ἀποτοκίων ὡς ἐπὶ πολὺ πλημμάτων συνεστηκότα, ὥσπερ τὸ αὐάπαλιν ὅτι τῶν ἀῤῥένων· ἐν δὲ βορείων πλημμάτων μάλιστα συνίστηκε. καὶ συμβαίνει μὴ δύσκρατα εἶναι· ἡ γὰρ ἔξωθεν κατασκάσεως ὑγροτέρας ὕσης, καὶ τὸ σπέρματος ὑγροτέρου ὄντος, συμβαίνει καὶ τὸ ἀποτέλεσμα πάντως ὑγρὸν εἶναι. ὅτι δὲ ὑγρότερα τὰ σπέρματα τὰ θήλεα τῶν ἀῤῥένων, μᾶλλον δῆλον κἀκ τῶνδε· τῆς αὐτοπρᾶς τῆς θηλείας ὑγρᾶς ὕσης, συμβαίνει καὶ τὸ θῆλυ σπέρμα βραδέως κινεῖσθαι, διὸπερ καὶ τὸ ὑγρὸν βραδέως συμπήγνυται. τῆς δὲ ἀῤῥενικῆς αὐοπρᾶς ξηροτέρας ὕσης, συμβαίνει καὶ τὸ ἔμβρυον ταχύτερον τοῦ θήλεος ἐν τῇ κοιλίᾳ κινεῖσθαι· τὰ μὲν ὑγρὰ καὶ βαθέα, τὰ δὲ ξηρά, καὶ κοῦφα. καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, ἤτοι φωτὸς ἕκτης, ἤτοι μέσης ἡ ις', ἀσύμφορος ταῖς θηλείαις εἰς τὸ γονιθλῆσαι. ἐν μὲν γὰρ τῇ φωτὸς ς' ὕπω ἀκμαῖον τὸ φῶς τῆς σελήνης, καὶ ἐν τῇ ις' πάλιν λήγει τὸ φέγγος τῆς σελήνης, ἀλλ' ἥδε εἰς γάμον ὁλοτελεία ἡ ις', διὸπερ ὀλίγος πολὺ τότε ἀφέστηκε τῆς σελήνης ὅταν δὲ γένηται συνόδου καὶ ἐγγύτης ἡλίου καὶ σελήνης, ὡς παραπαίων λέγει, τότε καὶ ὁ γάμος δύσκρος. ἐν ταύτῃ δὲ τῇ ἕκτῃ τάμνειν εἰσίν, ἢ καὶ δύσκριζειν, καλῶς. ἐν μὲν γὰρ τῇ ις' ἄρχεται λήγειν τὸ φέγγος τῆς σελήνης, καὶ γίνεται τὸ ἔνδυσχον ψυχρότερον, ὅτε δὲ γίνεται σῆψις ἐν τοῖς τραύμασι. δεῖ δὲ ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ σπεύδειν· διότι πρὸς τὸ ψυχρότερον μεταβάλλει ὁ ἀήρ, καὶ δεῖ τότε σπένδειν τὰ βοίμια. πῶς δὲ καὶ ὁ ἐν ταύτῃ γονιθεὶς φαῦλόν ἐστι, φαῦλά τε φιλεῖ, καὶ χρυφίους ἀσεισμούς; ὅτι τότε ἡ σελήνη τοῦ διχοτομίαν φαύλην ἐν γὰρ τῇ ις' τὸ σελῆνον τῆς σελήνης φωτεινότερον. πῶς δὲ καὶ χρυφίους ἀσεισμοὺς φιλεῖ; ὅτι χρυσοῦς ἔντα τοῦ ἓξ ἀριθμῷ, καὶ ἐν τοῦ ἑκκαιδεκάτῳ ἐγκατέσπαρται ἡ ὑγιὰς ἥτις ὅτι θῆλυς. δὶς γὰρ τρεῖς, ἓξ, καὶ δὶς ὀκτὼ, ις'.

Μηνὸς δ' ὀγδόης κάπρον καὶ βοῦν ἐείμενον, Ταμνέμεν.] ἢ ὀγδόην ἡμέραν φασὶ τινὲς παλαιοῖς ὡς τῇ ποσειδῶνος ἱσταμένοις, ὁδὲ ποσειδῶν τοῦ θαλάσσης ἄρχειν. λέγεται γὰρ ὑποσίχθων καὶ ποσειδῶν· τοῦ δὲ ζώων τὰ ὁρμητικώτερα εἶναι, τοῦτο βοῦς καὶ ὁ κάπρος· καὶ διὰ μὲν τοῦ ταύρου δηλοῦται ἡ κίνησις τῆς ὑγρᾶς. ὑγρότερον γὰρ μᾶλλον ὁ βοῦς τοῦ κάπρου· διὰ δὲ τοῦ κάπρου ἡ κίνησις τῆς ξηρᾶς· ἔτεμνον δὲ οἱ παλαιοὶ ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ τοὺς κάπρους καὶ τοὺς ταύρους, ἵνα καὶ αἱ συνεχεῖς κινήσεις τῆς ξηρᾶς καὶ ὑγρᾶς συνέχωσι. οὖρῆας δ' ἐνναέτην τελαεργούς.] ἢ ἐνάτην ἡμέραν τοῦ σελήνης ἐστίν· ὁ γὰρ ις πεφάτωσις τοῦ ἀριθμοῦ, ὡσαύτως καὶ ἡ σελήνιακὴ σφαῖρα πεφάτωσις πάντων τῶν κύκλων. ἔτεμνον δὲ ἐν ταύτῃ τοὺς ἡμιόνους· καὶ γὰρ ἐμιότητα τινὰ ἔχει ὁ ἡμίονος πρὸς τὸ σελήνιον· ὡς γὰρ ὁ ἡμίονος μέσος ταχύπους καὶ βραδύπους, οὕτω καὶ ἡ σελήνη μέση τοῦ ἀκίνητου γῆς, καὶ τοῦ κινουμένων σφαιρῶν. ἔτεμνον δὲ ἐν ταύτῃ τὰς ὁρμὰς τοῦ ἡμιόνου, ὅτι καὶ ἡ σελήνη τὰς πλείους ἑαυτῆς κινήσεις κατέχουσα ἀτάκτως τὴν πορείαν ποιεῖται. ἔστι δὲ καὶ ἀληθεστέρως εἰπεῖν, ὅταν γνῶμεν ἐν τέλει τοῦ ἡμερῶν εἶναι, τέμνομεν τὰς ἐμπαθεῖς ὁρμάς. Εἰκάδ' ἐν μεγάλῃ.] ἢ εἰκὰς δηλοῖ ὅτι δεκάς· ἡ δὲ δεκὰς ὁ νόμος ἐστίν. οἱ γὰρ Πυθαγόρειοι ἐκ δέκα τὸν κόσμον ἔλεγον εἶναι, ἐκ τῆς ἀπλανῶν σφαίρας, ἐκ τοῦ ἑπτὰ πλανήτων, ἐκ τοῦ τεσσάρων στοιχείων· ὡς ἐν καὶ τούτων λαμβανομένων, καὶ ἐκ τῆς αὐτίχθονος, ἤτοι τῆς σελήνιακῆς σφαίρας. λέγεται δὲ ἡ σελήνιακὴ σφαῖρα αὐτίχθων, διότι ὁ ποιεῖ ἡ γῆ πρὸς τοῦ σελήνου αὐτιφράττουσα αὐτοῦ, τὸ αὐτὸ καὶ ἡ σελήνη πρὸς τὸν ἥλιον. ὁ οὖν ἐν τῇ εἰκάδι γονεὺς κοσμιώτατός ἐστι. καὶ ἀληθεστέρως δὲ ἔστιν εἰπεῖν, ἢ εἰκὰς πλεῖόν νόημα ἐστὶ τοῦ τε ὀκτὼ, καὶ τοῦ ιά, καὶ ἁπλῶς ὧν εἴπαμεν ἄνω ἀριθμῶν. συμβαίνει οὖν τὸν πλείονα χρόνον ζήσαντα φολυίσορα γίνεσθαι. ἐμπειρία γὰρ καὶ χρόνος τοὺς ἀνθρώπους ἐμπειροτέρους ποιεῖ καὶ φρονιμωτέρους.

Ἑβδόμῃ δ' αὐρογόνος δεκάτῃ, κύρη δέ τε τετρὰς. (βοῦς,
Μέσῃ, τῇ δέ τε μῆλα, καὶ εἰλίποδας ἕλικας
Καὶ κυνὰ καρχαρόδοντα καὶ ἠρῆας ταλαεργούς. Πρηΰνειν ὅτι χρεῖος τιθείς.]

Τῆς μὲν ἡ δεκάτη, μικρὸν ἄνω εἴπομεν, ὅτε δεκάς τίς ἐστιν, ἤτοι νόμος, ὁ πάντα τὰ εἴδη δεχόμενος· ὁ δ' ἐν ταύτῃ γενόμενος νόμιμος καὶ ὄχεως τὸ σῶμα. κατὰ γὰρ τὴν αὔξησιν τοῦ φωτὸς τῆς σελήνης, ὅσῳ ὑγρότητος ἅμα, καὶ θερμότητος

μίαν μετέχον ποιεῖ τὸ ἄρρεν ἐν σώματος ψυχροτέρᾳ καὶ ξηροτέρᾳ δυνάμει. ἡ μὲν τετράς, ὅτι ἡ πανσπερμιδικὴ, σύμφορος στοιχεία γονῆς· τὸ γὰρ ὕδωρ ὑγρὸν καὶ θερμόν· ἐν ᾗ τῇ ιδ' λήγει ἡ ὑγρότης τῆς φωτὸς τῆς σεληνιακῆς, καὶ γίνεται τὸ σπέρμα ὑγρὸν καὶ ψυχρότερον καὶ ξηρότερον. τῇ δὲ ἐναντίων δυνάμεων συγκεκραμένων, τὸ ἀποτέλεσμα συμβαίνει δύναμιν ἔχειν. ἐν ᾗ ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ φαύονται καὶ τὸ θυμοειδὲς τῆς ζώων· διὸ καὶ ἡ σελήνη τότε μᾶλλόν τι λήγειν. πρόσεχε δὲ θυμῷ.] τετράδ' ἀλλάδας φθίνοντος. ἴσταμένου τε ἡ τετάρτη καὶ ἑικοστὴ τετάρτη ἡμέρα τέλειαί εἰσιν αἱ ἡμέραι· πᾶσα γὰρ τετράς ἴσον ὡς καὶ στερεά. στερεὰ δ' λέγω, διότι πάντα τὰ συνεστῶτα ἐκ στιγμῆς πρῶτον ἐγένετο· ἡ μὲν γὰρ στιγμὴ ῥύσιν ποιεῖ γραμμήν· ἡ δὲ γραμμὴ ἐπιφάνειαν· ἡ δὲ ἐπιφάνεια στερεόν· τελεία ἄρα ἡ τετράς, καὶ ἀξίας πρώτης. ἐπιμάτ δὲ καὶ ἐξ ἀδῆς τοῖς Πυθαγορείοις· Οὐ μὰ τὸν ἀμετέρᾳ ψυχῇ παραδόντα τετρακτύν Παγὰν ἀϊδέος φύσεως. ἐν γὰρ ταύτῃ κατ' ἐξαίρετον λέγει μὴ χολᾶσθαι, διότι τελεία ἐστίν. ἐν δὲ τετάρτῃ μηνός.] ἡ πρώτη τετρὰς τοῦ μηνὸς ἀρχὴ ὑπάρχει τοῦ συνόδου τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης, καὶ ἀρχὴ φωτὸς τοῦ σεληνιακοῦ. τότε δὲ δεῖ ἄγαθας εἰς οἶκον ἀκοίτην· ἡ δὲ ἑτέρα τετάρτη ἡ πρὸς τῷ τέλει, ἀρχὴ τοῦ ἀποκλίσεως τοῦ φωτισμοῦ· ὅτε δὲ δεῖ λαμβάνειν γυναῖκα· τότε γὰρ ἡ σελήνη πλησιάζει τῷ ἡλίῳ ἀφίσηκε.

Πέμπτης δ' ἐξαίρετος.] δέκατος ἀριθμὸς δίκην λέγεται· δέκατος γὰρ τὸν δέκα τέμνει· ἐν δὲ τῇ πέμπτῃ φασὶν ὅτι ἐγκύμονα αἱ ἔκγονοι αἱ τὰς πλεονεξίας τιμωρούμεναι. τοῦ μηνὸς ἡ πρώτη πέμπτη πλείονος μετέχει φωτός· ἡ δὲ ὑστάτη ἄθλου. διὰ τοῦτο καὶ αἱ ἔκγονοι ἐν ταύταις ταῖς πέμπταις ἐγκυμονοῦσιν· τιμωρητικαὶ γὰρ τῶν πλεονεκτικῶν, βοηθοὶ δὲ τῶν πλεονεκτουμένων. ἢ ἀλληγορικῶς ἑρμηνεύεσθαι τὸν τὸ, Πέμπτας ἐξαίρετος, ὡς τὴν τοῦ πολλοὺς γάμους· ὁ γὰρ πέντε γάμος λέγεται. ἐν γὰρ ἀρτίῳ τῷ δύο, καὶ περιττῷ τρία συνίστησιν· ἵνα ᾖ συνέχεια ἐν ὁ λόγος, ἅπαξ γὰρ εἶπε δεῖ γάμου. μίσει δ' ἑβδόμῃ.] ἡ ἑπτὰς ἑβδομὰς, διότι τὴν ἄλλην· τότε γὰρ λήγει ἡ θερμότης τῆς σελήνης, καὶ κινοῦνται αὖθις ἐπὶ δύσεις τοῖς ἀνθρώποις. ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ δεῖ τέμνειν καὶ τὰ θαλάμια ξύλα· τότε γὰρ ἡ ὑγρότης τῆς βολίνης λήγει, καὶ αἰτία σήψεως. Τετράδι δ' ἀρχεδάου.] ἡ τετρὰς ἁρμονία λέγεται. ἔχει γὰρ τὸν ἐπίτριτον· ὁ γὰρ τέσσαρες τῶν τρία ἐπίτριτόν ἐστιν. ἔχει καὶ τὸν διπλάσιον. ὁ γὰρ τέσσαρες τῶν β' διπλάσιόν ἐστιν. ἔχει καὶ τὸν δὶς διὰ πασῶν τὸν τετραπλάσιον. τὰ γὰρ τέσσαρα τῆς μονάδος τετραπλάσια. ἐν ταύτῃ οὖν τῇ ἡμέρᾳ καταστάσιον τὰ ἔργα τὰ τῆς ἁρμονίας δεόμενα, καὶ ἄλλως. τετράς λέγεται στερεόν. πρῶτον ἐκ στιγμῆς. εἶτα ἐκ γραμμῆς. εἶτα ἐξ ἐπιπέδου. καὶ τελευταῖον στερεόν. δεῖ γοῦν τὰ ἔργα τὰ στερότητος δεόμενα ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ καταστάζειν. Πρωτίστη δ' εἶναι παραπλήσιον.] πρώτη ἐστὶν ἡ ἡμέρα τῶν Μουσῶν ὅτι τῆς Ἑλικωνιάδων. ὁ γὰρ θ' ἀριθμὸς ἰσάκις ἴσος ἐστὶ καὶ ἀγαθὸς ἐν πᾶσιν. Ἑλικωνιάδες δὲ λέγονται αἱ Μοῦσαι, οὐχ ὅτι ἀπὸ τόπου τινὸς Ἑλικῶνος εἰσίν· ἀλλ' ἐν τῇ τοῦ Πτολεμαίου μουσικῇ ἔστι τὸ ὄργανον, ὃ καλεῖται ἑλικών. ἐν δὲ τούτῳ τῷ ἑλικῶνι εἰσὶν ἐννέα τινὲς χορδαί· ὧν ζεῖς τὸ διὰ τεσσάρων, ὅπερ τὸ ἐπιτέταρτον· ζεῖς δὲ τὸ διὰ πέντε, ὅπερ τὸ ἡμιόλιον· ζεῖς δὲ τὸ διὰ πασῶν, ὅπερ τὸ διπλάσιον. ἃς δὴ καὶ ἐννέα μούσας προσηγορεύκασιν. ἀλλὰ πρὸς ἀπόδειξιν ἀληθείας ἐκθετέον καὶ

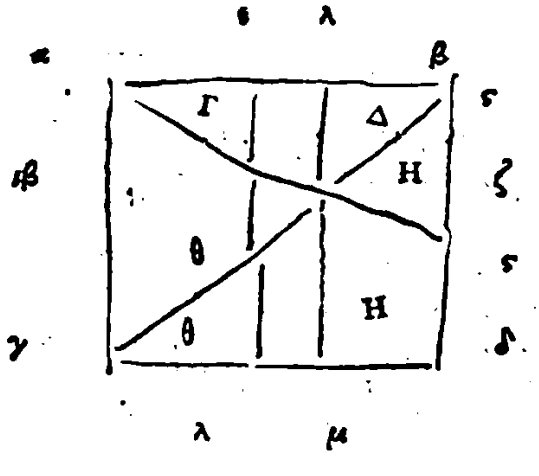

τὰ ὄργανα ὅπως. ἔστω τετράγωνον ἰσόπλευρον τὸ α' β' γ' δ', καὶ διαιρείσθωσαν μέσαι αἱ α' β' γ' δ', κατὰ τὰ ς' σημεῖα. καὶ ἐπεζεύχθωσαν αἱ α' ζ'. καὶ β' ἡ γ'. καὶ διήχθω παρὰ μὲν τὴν α' β' εὐθεῖα, διὰ μὲν τοῦ η, ε' ἡ θ' κ'. διὰ δὲ τοῦ ι, ἡ λ' ἡ μ'. φανερὸν οὖν αὐτόθεν, ὅτι ἡ α' γ' διπλασία ἐστὶν ἑκατέρας, τῆς β' ζ' καὶ ζ' δ'. καὶ ἔτι τούτων ἑκατέρα, τῆς ε' θ'. ἐπεὶ καὶ ἡ α' β', τῆς

α' ε', ὥστε καὶ ἡ α' γ', τῆς μὲν ε' θ' περιπλασία· τῆς δὲ καὶ ε' ἐπίτριτος. ἔστιν οὖν ἐν τούτῳ τῷ ὀργάνῳ ὁρᾶν, τὸ διὰ πασάρων, τὸ διὰ πέντε καὶ τὸ διὰ πασῶν. δίον ὁ μὲν διὰ πασάρων. ὁ ὀπίτριτός ἐστιν. ὁ δὲ διὰ ε', ὁ ἡμιόλιος. ὁ δὲ διὰ πασῶν, ὁ διπλάσιος. εὑρήσεις δὲ, εἰ σκοπήσεις, ἐν ταύτῃ μὲν ὀπίτριτος, καὶ μὲν ἡμιόλιος, καὶ τρεῖς διπλασίους, ὡς καὶ ἐντὸς μέσας περιεχομένους. δίον ὁ δ' τῆς ἐντὸς ὀπίτριτος. περιέχει γὰρ ὅλον τὸν γ', καὶ τὸ τρίτον αὐτοῦ ἥμισυ τοῦ τρίτου. ὁ ἡμόλιος τῆς ε'. περιέχει γὰρ ὅλον τὸν ε'. καὶ τὸ τρίτον αὐτῆς τὰ β'. ὁ τέταρτος τῆς γ' ὀπίτριτος. περιέχει γὰρ ὅλον τὸν γ'. καὶ τὸ τρίτον αὐτῆς, ἥτοι τὸ α'. ἰδοὺ μὲν ὀπίτριτοι, οἵ πρῶτοι εἰσὶ τῆς διὰ πασάρων. πάλιν ὁ ιβ' τῆς ἡ ἡμιόλιος. περιέχει γὰρ ὅλον τὸν ἡ, καὶ τὸ ἥμισυ αὐτῆς τὰ τέσσαρα. ὁ δ' ἡμιόλιος τῆς ε'. περιέχει γὰρ γὰρ ὅλον τὸν ε'. καὶ τὸ ἥμισυ αὐτῆς τὰ γ', ὁ ε' τῆς τέσσαρα ἡμιόλιος. περιέχει γὰρ ὅλον τὸν τέσσαρα, καὶ τὸ ἥμισυ αὐτῆς τὰ β'. ἰδοὺ σοι κἀνταῦθα μὲν ἡμιόλιοι, τῆς διὰ πέντε. διὰ δ' ἐχθοῦσαι δέ σοι καὶ μὲν διπλάσιοι. οἵ πρῶτοι εἰσὶ τῆς διὰ πασῶν. δίον ὁ ιβ' τῆς ς' ὅπ διπλάσιος, ὃ πρώτην ἠρώτησα. ἀλλὰ καὶ ὁ ς', τῆς γ'· καὶ ὁ ἡ τῆς δ'. παῦρα δ' αὖτ' ἴσασιν.] ἤτοι ὑδρὶς ἐπιπρῶτος τοῦ λ'. οἱ δὲ φασὶν, ὅτι τοῦ κθ' λέγει, ἔστι γὰρ πάντα ἀφώτιστος, καὶ ἔχει καὶ πυκνὰς τὰς ἀνάμυας, καὶ ὄπιθεν δυσὶν πολλοῖς πλέκεσθαι. χρήσιμος δὲ εἰς τὸ ὑποτάξαι ζῶα καὶ καταστεῖλαι τὸ θυμοειδὲς αὐτῶν. παῦρα δ' αὖτε μετεικάδα μηνὸς ἀείσω.] τοῦ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι μετεικάδα ἔλεγον τὴν. μετὰ γὰρ τοῦ εἰκοστὴν ἔστιν ἡ μονάς. αὕτη δὲ ἡ καὶ πρὸς μὲν τὸν ὅρθρον καλή ἐστι. πρὸς δὲ τοῦ δείλου χαρείσα. ἡ γὰρ ταυτὸ μονὰς καὶ ἑνάς. ἡ μὲν γὰρ ἑνὰς ἀναλλοίωτός ἐστιν, ἡ δὲ μονὰς ἀλλοιωτική, διὰ τοῦτο καὶ ἡ καὶ πρὸς μὲν τοῦ αὐχὴν καλή ἐστι, πρὸς δὲ τὸ τέλος ἀλλοιοῦται. καὶ ὅπως ἡ μονὰς ἀλλοιωτική, σκοπτέον. ἔστιν ἐν τοῖς ὄσι ταυτότης καὶ ἑτερότης. καὶ ταυτότης μὲν τὸ ἕν, ἑτερότης δὲ τὰ δύο. δὶς γὰρ δύο, τέσσαρα. τὸ μὲν οὖν ἓν ἀναλογεῖ τῇ διᾳ, ὅπ καὶ ἀναλλοίωτον, ὡς καὶ ὁ θεός. ἡ δὲ μονὰς ὑλικὴ οὖσα ἀναλογεῖ τῇ ἡμετέρᾳ ψυχῇ, ἥπις τριχῇ μὲν, ἀδιαίρετος δὲ, καθὼς τὸ ἕν. τοῦτο τὸ ὂν ἑτερότητός ἐστι τῆς τε μονάδος καὶ δυάδος. καὶ λοιπὸν δῆλον, ὅτι ἡ ταυτὸ μονὰς καὶ ἑνάς, εἴπερ τὸ ἓν μὲν ἀναλοίωτον. ἡ δὲ μονὰς ἀλλοιουμένη. ταῦτα μὲν σοὶ τῆς ἡμερῶν ἐξεπονήθη τῇ Ἡσιόδῳ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΑΣΠΙΔΟΣ.

Ταφίων στρατεύσαντες ἐπὶ τοὺς Ἠλεκτρύωνος βοῦς ἀπῆλσαν τοὺς τῆς Ἀλκμήνης ἀδελφοὺς ὑπὸ ἀρημάτων ὑπεραγανιζομένους. τῷ δὲ Ἀμφιτρύωνι βουλομένῳ αὐτῇ συνελθεῖν, ἐπέστειλεν αὐτῷ ὑπέχειν, φὶν ἂν ἐκδικήσῃ τοὺς ἀδελφοκτόνων εἰσπράξῃ τιμωρίαν. ὁ δὲ ὑπιστρατεύσας ἀπῆλσε αὐτούς. καὶ ἐν τῇ αὐτῇ νυκτὶ συνέρχεται αὐτῇ ἀμφότερα, ὅ,τε Ζεὺς καὶ ὁ Ἀμφιτρύων. ὁ μὲν ἐπὶ τῷ πολέμῳ ὑποστρέψας, Ζεὺς δὲ βουληθεὶς τοῖς ἀνθρώποις βοηθὸν γενέσθαι· ἡ δὲ κύει ἐκ μὲν Ἀμφιτρύωνος Ἰφικλέα, ἐκ δὲ Διὸς Ἡρακλέα· ὃς καὶ ἐπὶ Κύκνον τὸν Ἄρεος ἦλθε, μειζόνως ἔχων Ἴολαον, στρατεύσας· ὃς τοὺς τοὺς λῃστὰς ἄγοντας εἰς Πυθὼ πεισσύλα σπασάμενος ἀπέκτεινε. φασὶ δὲ καὶ τὸν Ἀπόλλωνα ἐπὶ τοῦτον ἐλθεῖν. ἐπὶ δὲ τοῖς Ἀμφιτρύωνι καὶ Ἡρακλεῖ καὶ Ἰφικλεῖ καὶ Ἴολαον ἐπὶ Θεσπιὰς ἐλθεῖν, καὶ τὸν Θεσπίου ξενίσαντα πάντας ἐπὶ πεντήκοντα ἡμέρας, ἕνα ἕκαστος τῶν παίδων αὐτοῦ συγκοιμηθῇ τῇ βασιλίσσῃ. ἐπὶ δὲ τοῖς Ἀμφιτρύωνι καὶ Ἡρακλεῖ καὶ Ἰφικλεῖ καὶ Ἴολαον ἐπὶ Θεσπιὰς ἐλθεῖν, καὶ τὸν Θεσπίου ξενίσαντα πάντας ἐπὶ πεντήκοντα ἡμέρας, ἕνα ἕκαστος τῶν παίδων αὐτοῦ συγκοιμηθῇ τῇ βασιλίσσῃ. ἐπὶ δὲ τοῖς Ἀμφιτρύωνι καὶ Ἡρακλεῖ καὶ Ἰφικλεῖ καὶ Ἴολαον ἐπὶ Θεσπιὰς ἐλθεῖν, καὶ τὸν Θεσπίου ξενίσαντα πάντας ἐπὶ πεντήκοντα ἡμέρας, ἕνα ἕκαστος τῶν παίδων αὐτοῦ συγκοιμηθῇ τῇ βασιλίσσῃ.

ΛΛΛΩΣ.

Οἱ Ταφίων καὶ οἱ Τηλεβόαι εἰσελθόντες ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς τῆς Ἀλκμήνης ἐφόνευσαν αὐτούς. αὐτὴ δὲ τὸν ἑαυτῆς γάμον ἐπήρατο γαμεῖ τῷ δυναμένῳ διεκδικῆσαι τὸν θάνατον τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς. περιχωμένη ἦν ὅτι τούτοις ἦλθεν ἐπὶ Θήβας, ὅτε ἐδήλωσε ὁ Ἀμφιτρύων τότε. κἀκεῖνος ὑπέσχετο αὐτῇ, ὁ Ἀμφιτρύων ὁ τῆς Ἀλκμήνης σύνδυος· τὸν τῆς ἑαυτῆς γυναικὸς πατέρα Ἠλεκτρύωνα ἀποκτείνας.

ΗΣΙΟΔΟΥ

ΤΟΥ ΑΣΚΡΑΙΟΥ

Α Σ Π Ι Σ

ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ.

Ἡοίη θεσλιποῦσα δόμους καὶ πατρίδα γαῖαν
Ἦλυθεν ἐς Θήβας μετ' ἀρήϊον Ἀμφιτρύωνα
Ἀλκμήνη θυγάτηρ λαοσσόου Ἠλεκτρύωνος,
Ἥρα γυναικῶν φῦλον ἐκαίνυτο θηλυτεράων
Εἴδεί τε μεγέθει τε· νόον γε μὲν οὔτις ἔριζε
τάων, ἃς θνηταὶ θνητοῖς τέκον εὐνηθεῖσαι.
Τῆς καὶ ὑπὸ κρῆθεν βλεφάρων τ' ὑπὸ ἰσανέων
Τοῖόν τι πνείεσκε, οἷον τε πολυχρύσου Ἀφροδίτης.

Avt qualis relicta domo ac patria tellure
Venit Thebas, secuta Martium Amphitryonem,
Alcmena, filia seruatoris populorum Electryonis:
Quæ mulierum genus superabat fœminearum,
Formaque & proceritate. mente vtique nulla cum ea certabat
Illarum quas mortales mortalibus peperêre concumbentes.
Cuius & a vertice, & a palpebris nigricantibus
Tale quiddam spirabat, quale & ab aurea Venere.

Τοῦ ὑπάτου τῶν Φιλοσόφων

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ

ΤΟΥ ΠΕΔΙΑΣΙΜΟΥ

ΣΧΟΛΙΑ ΠΑΡΑΦΡΑΣΤΙΚΑ

μετὰ τῆς τεχνολογίας τοῦ αὐτοῦ.

Ἡ Ἀλκμήνη (φησὶν) ἡ μεγάλη καταλιποῦσα τὸν οἶκον αὐτῆς καὶ τὴν πατρίδα ἦλθεν εἰς τὸν θηβαῖον ἀμφιτρύωνα, ἥτις εἶχε πάσας τὰς γυναῖκας ἐν τῷ κάλλει καὶ τῇ φρονήσει. ἧς ἀπὸ τῆς κεφαλῆς καὶ ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοιοῦτον ἀπέπνει, οἷον ἀπὸ τῆς θεᾶς ἀφροδίτης. οἷα, ἡ ὀπώρα καὶ ἡ μεγάλη, ὡς ἐνταῦθα δεξιῶς ἦ ἦ, ὅτι τὸ ἀ μακρὸν ὄτι. τὰ γὰρ εἰς α' θηλυκὰ τὰ ἀπὸ τῶν ἡμικῶν ἀρσενικῶν γινόμενα μακροκατάληκτα· θεὸς θεᾶ θεᾶ, οἷος οἷα, ὥρος ὁ χρόνος, ὥρου ὥρα, καὶ τ' ἄλλα, περιλείπουσα δίφθογγον· ἐνεοὺς γὰρ ὄτι. περιλιποῦσα δὲ, δι' ἴ, δεύτερον γάρ ἐστιν εἶδος. ἀρήϊος γίνεται ἀπὸ τοῦ ἄρης ἄρεος· ἀρήϊος, καὶ βοτῇ τῷ η εἰς ῃ ἀρήϊος. λαοσσόος ἀπὸ τοῦ λαὸς καὶ τοῦ σέω τὸ ὠθῶ, τροπῇ τοῦ η εἰς ο. ἰσέον ἦ, ὅτι τοῦτο τὸ σέω βοτῇ Δωρικῇ τοῦ η εἰς ᾱ σάω γίνεται, ἀφ' οὗ καὶ ὁ σάος, καὶ ὁ σαώτερος ὡς τὸ, σαώτερος ὧς κε νέηαι. ἀπὸ τοῦ σάος ἦ σωαρείσει τοῦ ᾱ ὁ εἰς ω μίγα, σῶς γίνεται, καὶ σῶος ἔστειται, διαλύσει τοῦ ω μεγάλου εἰς ω μίγα καὶ μικρόν. ἐκαίνυτο, ἤγουν ἐκαινύργει καὶ ἐκόσμει. ἀπὸ τοῦ καίνυμι ἦ καινοποιῶ. ἀπὸ κρῆθεν, ἤγουν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς. ἀπὸ γὰρ τοῦ κρὰς

κρατὸς γίνεσθαι, καὶ πρώτην τὴν εἰς ἡλικίαν ἐλθεῖν. καιρὸν ἐνταῦθα τὸ μέλλον, ἀλλαχοῦ δὲ τὸ ἡσυχαῖον. χρὴ δὲ γινώσκειν, ὅτι τὸν καιρὸν ἐντελῆ τὸ καιρεῖον ἐπιμολογεῖ. δεῖ δὲ καὶ κῦμα πυκνότερον, καὶ ἀκόλουθον τῷ μ, καὶ αὐτόν. τοιοῦτο γάρ ἐστι δεκτικὸν τὸ κῦμα. ἄντο, ἤγουν ἔπιεσε, ἀπὸ τοῦ ἄημι τὸ πίω.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ ΕΞΗΓΗΣΙΣ εἰς τὴν Ἡσιόδου Ἀσπίδα.

Ἠοῖη] ἡ ὁπωσία, ἡ θαυμασιότης. ἐπὶ θαύματος δὲ εἴρηται τὸ οἵη, ἢ παρέλκει. Ἦλυθεν.] ἦλθεν εἰς Θήβας, ἐπὶ τῶν πολεμικῶν Ἀμφιτρύωνα, κηρύξασα τὸν ἑαυτῆς γάμον. Ἢ ἐς γυναικῶν.] ἤπερ δὴ τὸ ἦθος τῶν θηλειῶν ἐστὶ, τῷ κόσμῳ μᾶλλον ἢ τῷ σωφρονεῖν κοσμεῖσθαι. Τῆς καὶ ἀπὸ κρήθεν] ἧς τὴν ὀπὴν ἐκ τῆς κεφαλῆς, καὶ τὰ μαλλοτρίχια βλεφάρων, τοιοῦτον ἔπνει, ἢ ἀνεδίδου καὶ ἐμύριζον, οἷον δὴ τὸ ἄθυμα τῆς Ἀφροδίτης.

Ἠ δὲ καὶ ὡς κραδίην ἔσαν τέτυκτο ἀκοίτῃ,
Ὡς ὅπω τις ἔπασε γυναικῶν θηλυτεράων.

Atque haec talis existens, tã animo suum colebat coniugem,
Perinde vt nulla vnquam coluit mulierum fœminearum.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ἡ δὲ καὶ ὡς] ἵνα τὸν ἴσα λίαν καλὴν φησὶν, ἐτίμα τὸν οἰκεῖον ἄνδρα, ὡς ἁλιμία ἄλλη τὸν ἴδιον. τέτυκτο.] ἔχουσι γὰρ συνήθειαν οἱ ποιηταὶ τὸ κ' παρατίθεσθαι τοῖς ῥήμασιν, ὡς τὸ ἔσκω, καὶ θέσκω, καὶ τὰ τοιαῦτα. ἀκοίτης αὐτὸς, ἀπὸ τοῦ α', ὃ δηλοῖ τὸ ὁμοῦ καὶ τοῦ κοίτη, ἤγουν ὁμόκοιτον, καὶ ἀκόλουθον τῷ μ, καὶ αὐτόν. τοιοῦτο γάρ ἐστι δεκτικὸν τὸ κῦμα. ἄντο, ἤγουν ἔπιεσε, ἀπὸ τοῦ ἄημι τὸ πίω.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Ἡ δὲ καὶ ὡς] αὐτὴ δὲ ἦν, ἢ ὁμοίως καὶ τὴν ἰδίαν ψυχὴν ἐτίμα τὸν ἴδιον ἄνδρα, καθὰ ἐδήπου καὶ τὰς ἐν τῇ θηλείᾳ τὸν ἑαυτῆς ἐτίμησε σώφρονα.

Ἤμιλλε δ' οἱ πατέρ' ἐσθλὸν ἀποκτανέειν ἠδὲ δαμάσσας,
Χωσάμενος σφεῖ βοτὰ λιπὼν δ' ὅγε πατρίδα γαῖαν
Εἰς Θήβας ἱκέτευσε φερέσσαπιος Καδμείας,
Ἔνθ' ὅγε δώματα ἔναιε σὺν αἰδοίῃ ἀλόχοιο,
Νόσφιν ἄτερ φιλότητος ἐφιμέρου. οὐ γὰρ οἱ ἦεν
Πρὶν λεχέων ἐπιβῆναι ἀϋσφύρου Ἠλεκτρυώνης,
Πρίν γε φόνον τίσαιτο καρτηρίπτων μεγαθύμων
Ἧς ἀλόχου, μαλερῷ δὲ κατακλέξαι πυρὶ κώμας
Ἀνδρῶν ἡρώων Ταφίων ἠδὲ Τηλεβοάων.
Ὡς γὰρ οἱ δέκτο· θεοὶ δ' ὑπεμάρτυροι ἦσαν,

Quãquam ipsi patrem præstantem occidisset, vi domitum,
Ira commotus propter boues, relicta autem ille patria profugit,
Thebas venit, supplicans fœnestris Cadmeis:
Vbi idem habitabat cum venerãda coniuge,
Seorsum absque concubitu desiderabili. Non enim licebat ipsi
Ante lectum conscendere formosæ Electryonidis,
Quam cædem vltus esset fortium magnanimorum
Suæ vxoris, flagrantique comas bustum igne vicos,
Virorum heroum Taphiorum atque Telebоarum.
Ita enim constitutum ipsi erat, diique testes fuerant

Τῶν

Τῶν δ' ὀπίζετο μᾶλλον, ἀτύζετο δ' ὅττι τάχιστα
Ἐκτελέσαι μέγα ἔργον, ὃ οἱ Διὸθεν θέμις ἦεν.

Quorum ille verebatur iram, reformidabatque quam celerrime
Exequi magnum opus, quod ipsi fas esset [illegible]

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ὁ ἀμφιτρύων ἀπέκτεινε τὸν πατέρα τῆς ἀλκμήνης ἠλεκτρυόνος, ἐρίσας αὐτῷ περὶ ξύλου κατὰ βοός, καὶ τὸν μὲν ἀπέκτεινε, τὴν δὲ ἀλκμήνην κατηλείφθη εἰς τὸν πατρῴδα αὐτῆς τίρυνθον ἦλθεν εἰς τὰς θήβας, ἔνθα κατῴκει μετὰ τῆς οἰκείας γυναικὸς χαρᾶς συμφοράς. ὅρκον δὲ ἐποίησε μὴ θέλειν αὐτὸν ἐγγενέσθαι τῇ ἀλκμήνῃ, πρὶν ἐκδικῆσαι τὸν φόνον τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς, οἳ ἐπίνευσαν οἱ τάφιοι ὑπὸ στρατεύσαντες εἰς Μυκήνας. Τάφιος ὑὸς ποσειδῶνος καὶ ἱππόθοης τῆς δυναστεύσαντος τῶν ἐκεῖ τόπων, καὶ αἰκάτης τινὸς τῶν τάφιων μιχθεὶς τὴν οἰκείαν ἀπατρίδα, τῦλα ἔλιπε, ἦλθεν εἰς τὰς ἠπείρους νήσους, καὶ ὑπὸ τῷ φοινίκῃ ὀνόματος καὶ τῶν συμβεβηκότος ἑαυτῷ τὰς κύνας αὐτοῦ ταφίους καὶ πλοῖόν ἐκάλεσεν. ὕστερον δὲ χρόνοις συχνοῖς ἐπέστρεψεν εἰς μυκήνας, καὶ τὸν ἠλεκτρυόνα ἐδυνάστευεν ἡ ἀλκμήνη, ἣν βασιλεὺς ἀμφιτρύων ἐφίλει καὶ κτείνει σὺν τοῖς ἠλεκτρυόνος υἱοῖς, τὴν οἰκείαν ποτε μνείαν ἀφαγωνιζομένους. μεταπέμπει δὲ Ἠλεκτρυὼν εἰς βοιθίαν Ἀμφιτρύωνα, καὶ τὴν Ἀλκμήνην τούτῳ καταγγυᾷ. κτείνει ἀμφιτρύων κατά πνα τύχην ἠλεκτρυόνα, ἔλαυνεν, ἐπὶ βοὸς εἶναι ξύλον καὶ φόβῳ εἰς θήβας μὴ ἀλκμήνης, ἣ ὀφείλει μιγεὶς ταύτῃ, φρίν εἰς τέλος ἀφανίσαι ταφίους δίκην δόντας τῶν φόνων τῶν τῆς ἀλκμήνης ἀδελφῶν. μίγνυται δὲ τῇ ἀλκμήνῃ ζδὶς ἡμέρας τρεῖς, ἐπεὶ καὶ ὁ ἀμφιτρύων τὸν νίκης ἐπανέρχεται καὶ φιλεῖ τῇ ἀλκμήνῃ δίδυμοι παῖδες, ἓν μὲν διὸς ἰφικλῆς, ἓν δὲ ἀμφιτρύωνος ἰφικλῆς. Ἦ μήν.] αὐτὶ τοῦ ναὶ μήν. ἔθλος ὁ ἆθλος, ἀπὸ τοῦ ἐθέλω· πάντες γὰρ τὸ ἀγαθὸν ἐθέλομεν, καὶ τούτου ἐφιέμεθα. αἰδοῖη, ἡ αἰδέσιμος καὶ αἰδοῖος· γίνεται δὲ ἀπὸ τοῦ αἰδὼς αἰδόος, καὶ πλεονασμῷ τοῦ ι αἰδοῖος. ἦεν] ἐὼ τὸ ἐὼν ἄρχω, καὶ ὁ δωτῆρος ἀφέσεως, ἦον ἦος, ἦεν. μάρτυροι] ἡ θεία ὁ μάρτυρος, γέγονε γὰρ ἀπὸ τῆς μάρτυρος· γίνεται· αὐτὰ καὶ ἀπὸ τῆς ἀερσιπότητος γίνικῶς, ὡς φησι Τζέτζης, ἡ ἀερσιπότητος θεία.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Ἦ μήν οἱ.] ὄντων μὲν αὐτῶν τοῦ ἀγαθοῦ πατρὸς ἐν διαφόροις φονεύσας, μετὰ ἰχῦος ἀνῄρηκεν. ἐν δὲ μιᾷ Α' μφιτρύων τὸν πατέρα τῆ Α'λκμήνης ἄκων ἀπέκτεινεν ἐλθόντα εἰς φονικίαν, ἔπειτα βοῶν. πλὴν ἔχων ἀπειλὰς τοῦ πατρὸς καὶ τοὺς παῖδας, ἐν τῇ ἐαυτοῦ ἐκ τῶν ταφίων ἐπιστρατεύσαντος μετὰ δ Α'μφιτρύων ὑπὸ Η'λεκτρύωνος τὸ ἀδελφῷ, εἰς τιμὴ ἰδίαν κτῆσιν, αἱρεῖ αὐτόν.

Χωσάμενος αἰεὶ βυσὶ] αἰεὶ τῇ κτημάτων ἀρχαῖος, εἰς ἡσυχὴν αἰῶνος. Ἐς Θήβας.] ἐς τὰς Θήβας ἐπορεύθη, ἐπὶ τὸν πολεμικὸν Καδμείων, ἢ ἐπὶ τοὺς ἔχοντας μεγάλας ἀσπίδας. Ἔνθ' ὅγε] ἐκεῖ κατῴκει, σὺν τῇ ἰδίᾳ ἐξ ἰφικλῆ γυναικὶ, μὴ συγγενόμενος αὐτῇ· ἐ γὰρ αὐτοῦ ἦν ἔξον. τοῦτο γὰρ ἔδοξε τῇ γυναικὶ, μὴ φθίνειν συγγενεῖς αὐτῇ, φθίνειν τιμωρῆσαι τοὺς φονέας τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς, καῦσαι δὲ καὶ τὰς κώμας αὐτῶν. μεσογαίων μαχθύμων.] φθόνοις γὰρ συμμαχίας ἀνεῖλε τοὺς Η'λεκτρύωνος παῖδας, καὶ αὐτὸν τὸν Η'λεκτρύωνα· ἕνεκα γὰρ βοῶν ἡ μάχη.

Α'ιδρῶν ἡρώων Ταφίων.] τ' ἠμυθέων. Τάφιοι γὰρ ἐκ τῆς νήσου λέγονται Τηλεβοάι, ἀπὸ τῆς τῦλα βοᾶν· μεγαλόφωνοι γάρ. ἢ ὅτι ἀπέσπασαν πρώτως τὰς βῦς, ἀπελαύνοντες τὴν ἀνθρώπων. τάφιος δὲ συμμαχήσας, τότε ἀνεῖλε ἠλεκτρύωνος παῖδας, καὶ αὐτὸν τὸν Η'λεκτρύωνα· ἕνεκα γὰρ βοῶν ἡ μάχη. Τῶν δ' ὀπίζ ετο.] τ' ἀπὸ τοῦ διὸς ἐφοβεῖτο τὸν ἀρχὸν, ἢ ὅτι φρονεῖν πρὸ τὸ, καὶ ὑποφθὰς τοὺς παῖδας πρὸ μὴ. ὃ οἱ Διόθεν.] ὅπερ παρὰ τοῦ Διὸς ἐτεθέσπιστο, καὶ ἐπαναμοιβέτην.

Τῷ δ' ἅμα ἱέμενοι πολέμοιό τε φυλοπίδός τε,
Βοιωτοὶ πολύιπποι, ὑπὲρ σακέων πτερόεντες,

Hunc autem una cupidi belliquæ pugnæque
Bœotii acres equis sub clypeis aptelatæ,

Λοκροί τ' ἀγχέμαχοι καὶ Φαίηκες μεγάθυμοι
Ἕαστοι· ἦρχε δὲ τοίσιν ἐὺς παῖς Ἀλκαίοιο,

Locrique hastati, & Phæenses magnanimi
Sequebantur. ducebat autem eos præstans puer Alcæi,

ΙΟΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Σὺν τούτῳ, φησὶ, τῷ ἀμφιτρύωνι ἠκολούθησαν καὶ οἱ Θηβαῖοι, καὶ οἱ Λοκροὶ, καὶ οἱ Φαίακες, ὀρεγόμενοι πολεμοῦσαι· ἦρ' ὃ στρατηγὸς ἦν αὐτοῖς ὁ ἀμφιτρύων ὁ υἱὸς τοῦ Ἀλκαίου.

ἱέμενοι] ἤγουν παρεδίδοσαν· ἀπὸ τοῦ ἵημι τὸ παρδίδωμι. γίνεται δὲ ἀπὸ φωτοτύπου τοῦ ἵεμαι· ἔστι δὲ τὸ ἵημαι. ἔστι δὲ καὶ εἶα διφθογγοκαφήμενον· ἀφ' οὗ καὶ τὰ εἶμι τὸ παρδίδωμι. τοῦτο μὲν οὖν τὸ ἧμι ψιλοῦται· τὸ δὲ ἵημι, ὃ σημαίνει τὸ πέμπω, δασύνεται· ἀφ' οὗ ἡλικαδὴ γίνεται καὶ ὁ ἵος τοῦ βέλους καὶ τὸ ἰός. πολέμοιο.] ἤγουν πολέμου, λοιπὸν δὲ διαλυθέντων αἱ γυναῖκαι, διφθογγίζονται· ἀνθρώπου ἀνθρώποιο, ἀπὸ θεοῦ θεοῖο, διὰ τόνδε τὸν λόγον ἡ δὲ διφθογγὸς πολλάκις εὑρεθεῖσα ἐστὶ μὴ δύο οὐ ῥοῖον, πλόος πλοῦς. λοιπὸν λοιπόν. διὸ διαλυθεῖσα ταύτας εἰς ταύτας τὸ, [ἀνθρώπου] εἰς τὸ ἀνθρώποιο· γίνεται οὖν τοῦ ἀνθρώπου διαλυθὲν ἀνθρώπου· ἀλλ' ἔστι κανὼν ὁ λέγων, ὅτι ἐν ταῖς διαλελυμέναις γυναιξὶν εἶτα συστελλεται ἡ λήγουσα, ἐκτείνεται ἡ παραλήγουσα. λοιπὸν

ΙΟΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Τῷ δ' ἅμα.] τούτῳ ἅμα ἠκολούθουν εἰς συμμαχίαν οἱ Βοιωτοί. ἐφ' ὁπλίσιν πτόρθοντες.] πολεμικοί. οἷς, μέτρα πτόρθοντες Ἀχαιοί. ἢ χρύπτοντες τὴν ὄψιν, ἀλλ' ἄπτυκτοι μαχόμενοι, ἢ μείζονα τὸν θυμὸν ἢ ὅπλων ἔχοντες.

Λοκροί.] ὁ Ὅμηρος τοὐναντίον εἶπεν·

Οὐ γὰρ σφιν ταλίη γε μάλα φίλον ἐστὶν ἐρωή.

Ἕαστοι.] ἠκολούθουν. σημαίνει δὲ τοῦτον ὁ τῆς Ἀλκαίου πλατὺς υἱὸς Ἀμφιτρύων, γαυσίῳ, καὶ ἐπαφρόμενος.

Κυδιόων λαοῖσι. πατὴρ δ' ἀνδρῶν τε θεῶν τε
Ἄλλοιον μῆτιν ὑφαίνε μετὰ φρεσὶν, ὄφρα θεοῖσιν
Ἀνδράσι τ' ἀλφηστῆσιν ἀρὴν ἀλεγεινὸν ὀφέλοι.

Gaudens tot populis. At pater hominumque deorumque
Aliud consilium texebat intra mentes, vt diis pariter
Et hominibus rerum indagatoribus, Martis depulsorem plantaret.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ὁ Ζεὺς (φησὶν) ἄλλην ἐβουλεύετο βουλὴν, ἵνα καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις χρήσῃ βοηθὸν καὶ δι' αὐτὸν μῶλον παύσητοι καὶ οἱ θεοὶ τῆς ἐλλιπῶν καὶ βοηθείας δέόμενοι. κυδιόων.] σημείωσαι, ὅτι τὰ διὰ τῶν οων, εἰ ἔχουσι τὴν πρὸ τοῦ ο συλλαβὴν ε ραχεῖαν, συστέλλονται· εἰ δὲ μακράν, ἐκτείνονται. ἀλφηστὴς.] ὁ ἐφάρετὴς καὶ Τζέτζῃ οὐδέποτε πράγματος· τάχα δὲ ἀλφηστὴς ἐνταῦθα λέγει ὁ διαποπτικὸς, ἀπὸ τοῦ ἀλφῶ τὸ ὠφελείσκω καὶ διανοοῦμαι. ἀεὶ πατάσσει, καὶ ἡ βλάβη, ὡς ἀστυδα.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

πατὴρ δ' ἀνδρῶν.] ἵνα μὲν ταῦτα ἐνθυμεῖτο ὁ μὲν Ζεὺς ἄλλο ἐβούλετο. ἰδὼν δὲ τὰς τῶν ἀνθρώπων κακίας πληθυνθείσας ἠθέλησε ἐξ Ἀλκμήνης γενέσθαι υἱὸν, τὸν δυνάμενον τιμωρήσασθαι τὰς κακὰς, καὶ ἀπαλλάξαι τὰς ἀνθρώπους βλάβης καὶ τοὺς θεοὺς, βοηθοῦν δὲ σωφρονίζόμενοι, ἐπὶ ὀδύνῃ ἀποκτεινόμενοι.

Ὦρτο δ' ἀπ' Οὐλύμποιο δόλον φρεσὶ βυσσοδομεύων,
Ἱμείρων φιλότητος ἐϋζώνοιο γυναικὸς,

Profectus autem ab Olympo est dolum mentib. altis meditans, Desiderio concubitus elegantis mulieris,

Ἐννύ-

Ἐπύχος· παῖχα δ' ἵξε Τυφαόνιον, τόθι αὖθι
Φίκιον ἀμφοτέρων ἐφεσσάμενος ἐπέβαινε Ζεύς·
Ἔνθα καθεζόμενος φρεσὶ μήδετο θέσκελα ἔργα.

Per noctem, celeriterq. venit in Typhaonium, vnde rursum Ad Phicium summum accessit consiliarius Iuppiter, Vbi residens mentibus versabat diuina opera.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ταύτην (φησὶν) ἔχων τὴν βουλὴν καὶ ὀπὸ θυμῶν συγγενέσθαι τῇ ἀλκμήνῃ ὥρμησεν ἀπὸ τοῦ ἄρεως, καὶ συντόμως κατέλαβε τὸ τυφώνιον ὄρος· ὅθεν ἦλθεν εἰς τὸ ὑψηλὸν ὄρος θηβῶν τὸ φίκιον ἀπὸ τῆς σφιγγὸς οὕτω καλούμενον, ἔνθα καθίσας ἐβουλεύετο τί ἔχει ποιῆσαι. ἆρτε.] ὄρσω τὸ διεγείρω, ὁ μέλλων ὀρῶ, ὁ παρακείμενος ὦρκα, ὁ παθητικὸς ὥρμαι, ὁ ὑπερσυντέλικος ὤρμην, ὄρσο, ὦρτο. εἰ δέ ποτε φίλον, κανονιζέσθω καὶ ἀπὸ τοῦ ὦρτο χρὴ συγκοπήν, καὶ ἀπὸ τοῦ ὥρμητο ἢ ὡσαύτως. ἵξε] κανόνισον, ἦκα τὸ ἔρχομαι, καὶ τὸ παθητικὸν ἵκομαι, καὶ ὁ ἀοριστικὸς ἰκόμην ἵκου ἵκετο, καὶ κατὰ συγκοπὴν, ἶκα, καὶ ἀφαιρέσει Αἰολικῇ τοῦ σ ἵξε. μητίετα.] ἤγουν μητίεις, τὸν κληπτικὸν αὐτῆς θεᾶς· ἔστι δὲ τὸ πάθος Δρυόπων καὶ Αἰολέων. μίδετο] κατὰ ἀφαίρεσιν τοῦ ε, ἤγουν ἐβουλεύετο· ἔστι δὲ χρόνου παθητικοῦ.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Ἐπύχ.] ἵνα μὴ ἐλεγχθῇ μαχλεθεῖσα. ταχέως δὲ κατέλαβε τὸ Τυφαόνιον ὄρος τῆς Βοιωτίας, διὰ τὸ Τυφῶνι ἐπικεῖσθαι. ἐκεῖθεν δὲ πάλιν ἐστίβη τὸ ἄκρον τοῦ Φικίου. ἔστι δὲ ὄρος Βοιωτίας. ἀνοβλαδὸν δὲ ἐκ τῆς σφιγγὸς, ὧν Φίκα ἐκάλουν οἱ Βοιωτοί. Ἄλλως. Φίκιον ὄνομα ὄρους ἐν Φρυγίᾳ, ἔνθα κεφαλαὶ πολλοὶ γίνονται. ἔνθα δὲ πάλιν εἰς ἄλλο ὄρος ὄνομα, Φίκιον. Θηβαίων δὲ, ὅθεν καὶ Φίξ.

Αὐτῇ μὲν γὰρ νυκτὶ τανυσφύρου Ἠλεκτρυώνης
Εὐνῇ καὶ φιλότητι μίγη, τέλεσεν δ' ἄρ' ἐέλδωρ.
Αὐτὴ δ' Ἀμφιτρύων λαοσσόος ἀγλαὸς ἥρως
Ἐκτελέσας μέγα ἔργον ἀφίκετο ὃν δὲ δόμονδε.
Οὐδ' ὅγ' ὅτε δμῶας καὶ ποιμένας ἀγροιώτας
Ὧρτ' ἴέναι, πρίν γ' ἧς ἀλόχου ὀπιβήμεναι εὐνῆς.
Τοῖος γὰρ κεφαλῆσι πόθος αἴνυτο ποιμένα λαῶν.
Ὡς δ' ὅτ' αἶψα ἀνὴρ ἀσπασίως ὑπεκφεύσσεται κακότητα
Νούσου ὑπ' ἀργαλέης, ἢ καὶ κρατερῷ ὑπὸ δεσμῷ,
Ὡς ῥα τότ' Ἀμφιτρύων, χαλεπὸν πόνον ἐκτολυπεύσας,
Ἀσπασίως τε φίλως τε ἣν δόμον εἰσαφίκανε.
Παννύχιος δ' ἄρ' ἔλεκτο σὺν αἰδοίῃ ἀλόχοιο,
Τερπόμενος δμῳῇσι πολυχρύσου Ἀφροδίτης.

Nam eadem quidem nocte cum proceta Electryonide
In lecto concubitu mixtus est, perfecitq desiderium.
Eadem autem &. Amphitryo populorum defensor, splendidus heros
Perfecto magno opere, rediit domum suam.
Neque ille ad famulos & pastores agrestes
Cœpit ire antea, quam suæ coniugis conscendisset lectum.
Tale siquidem corde desiderium cepetat pastorem populorum.
Vt autem quando quispiam magno affectu effugit afflictionē
Morbo ex difficili, aut etiam validis ex vinculis:
Ita tunc Amphitryo difficili labore exantlato,
Magnoque affectu, lubentiq. animo domum suam reuersus est,
Tota nocte concubuit cum veneranda vxore,
Oblectando se muneribus auteæ Veneris.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ἐν αὐτῇ (φησὶ) τῇ νυκτὶ καὶ ὁ Ζεὺς ἐμίγη τῇ ἀλκμήνῃ καὶ ὁ Ἀμφιτρύων. ὑποστρέψας γὰρ ἐκ τοῦ πολέμου εὐθὺς μετὰ τοὺς ποιμένας ἀπῆλθεν, ὅπως φύλαττῃ τὰ ἴδια πράγματα, ἀλλ' ὥρμησεν εὐθὺς πρὸς μιγῆναι τῇ ἀλκμήνῃ. τοιοῦτος γὰρ πόθος

ωθας ἔχειν αὐτόν. ὅσα δὲ φησι τὸν ἄνθρωπον ἐκ παντὸς ἐπαΐειν νόου, ἢ δεσμὸν τινα, ὅτι ὁ ἀμφιτρύων διαλαβὼν τὸ μέγα τῶν πολέμων ἔργον κατὰ χαρᾶς ἦλθεν εἰς τὸν ἴδιον οἶκον, καὶ δι' ὅλης τῆς νυκτὸς συνέκειτο τῇ ἀλκμήνῃ, συγγενόμενος αὐτῇ. ἐνταῦθα κατὰ χρησικὸν εἰρηται τὸ πολυχρύσου ἀφροδίτης· ἵνα δὲ ἐφικτότερον εἴδει καὶ μεγέθει πᾶσας γυναῖκας πλουτεῖν, πῶς νῦν ταύτην κοσμιότης ἢ καλλιώνυμος τῷ χρυσῷ λέγει; χρυσῆν δὲ ἀφροδίτην φαμὲν τὴν τὰ χρυσᾶ κάλλαυσιν καὶ τὸν ἔρωτα· ταύτην δὲ αὐτοχθόνιον. ἐλάθου λέγει τὸν ἐπιθύμημα, ἀπὸ τοῦ ἐθέλω ἐθέλαθ· καὶ κατὰ μετάθεσιν τοῦ χ εἰς τὸ λ, ἐλάθου. πάνυ δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ ἔλαω τὸ συμ-

ἐκπρεπὲς καὶ ὑπερβάλλον ἐστὶ τὸ κάλλος αὐτῆς. ἐπεὶ καὶ ἡ Ἡσιόδου Θήβη ἐν ἑπταπύλῳ διδυμάσιν ἔτεκε παῖδε, Οὐκ ἔθ' ὁμὰ φρονέουσε (καὶ γὰρ ἦσαν ἄμφω ἀδελφοί) Τὸν μὲν χειρότερον, τὸν δ' αὖ μέγ' ἀμείνονα φῶτα, Δεινόν τε κρατερόν τε, βίῃ Ἡρακληείῃ. Τὸν μὲν ὑποδμηθεῖσα κελαινεφεῖ Κρονίωνι, Αὐτὰρ Ἰφικλῆά γε δορυσθενεῖ Ἀμφιτρύωνι, Κεκριμένῳ γαμέλῳ. τὸ μὲν θεοτῷ ἀνδρὶ μιγεῖσα, Τὸν δὲ Διὶ Κρονίωνι θεῶν σημάντορι φαεινῶν·

Una autem a deo pariter domita, & ab homine longe optimo. Thebis septem portas habentibus gemellos peperit pueros, Haudquaquam eadem sapientes, quandoquidem fratres essent. Alterum siquidem inferiorem, alterum a longe præstantiorem viro. Sæuum ac validum, vim Herculanam. Hunc quidem subiecta cubitum offuseratori Saturnio Iphiclum autem, hastarum concussori Amphitryoni, Diuersa generatione: alterum quidem, cum vito mortali concumbens: Alterum autem, cum Saturnio deorum imperatore omnium:

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ἡ Ἀλκμήνη (φησὶ) συγγενομένη τῷ Διὶ καὶ τῷ ἀμφιτρύωνι ἐν Θήβαις δισσὰς ἔτεκε παῖδας ἐχ ὁμοφρονας, ἀδελφοὺς δέ, τὸν μὲν χειρότερον, τὸν Ἰφικλέα δηλαδὴ τὸν ἧττον κατὰ πολὺ χρείττονα, λέγω δὴ τὸν Ἡρακλέα· ἀλλὰ τὸν μὲν Ἡρακλέα, φησὶ, συγγενόμενη τῷ Διὶ τὸν δὲ Ἰφικλέα συγγενομένη τῷ ἀμφιτρύωνι ἔτεκεν. βῆς εἰσὶ Θήβαι. αἱ ἑπτάπυλοι πρὸ τῆς πελοποννήσου, ἃς κάδμος ἔκτισεν. αἱ ἑκατονταπύλοι ἐν αἰγύπτῳ, ἐξ ὧν καὶ ὅμηρος. καὶ αἱ ἰσοπαλάκιοι, ὅθεν τὸ ἀτραμύτιον, ἢ καὶ Θήβη ἐνικῶς λέγεται. πρότερον εἶπεν ὡς ἀορίστικῶς ἑτέρωσε βίλιν Ἡρακληείλιν θηλυκῶς, πρὸς τὸ σημαινόμενον τὸν λόγον συμπλέκων. ἦσαν] τὸ θέμα, εἰμὶ τὸ

ἐκπρεπὲς καὶ ὑπερβάλλον ἐστὶ τὸ κάλλος αὐτῆς. ἐπεὶ καὶ ἡ Ἡσιόδου Θήβη ἐν ἑπταπύλῳ διδυμάσιν ἔτεκε παῖδε, Οὐκ ἔθ' ὁμὰ φρονέουσε (καὶ γὰρ ἦσαν ἄμφω ἀδελφοί) Τὸν μὲν χειρότερον, τὸν δ' αὖ μέγ' ἀμείνονα φῶτα, Δεινόν τε κρατερόν τε, βίῃ Ἡρακληείῃ. Τὸν μὲν ὑποδμηθεῖσα κελαινεφεῖ Κρονίωνι, Αὐτὰρ Ἰφικλῆά γε δορυσθενεῖ Ἀμφιτρύωνι, Κεκριμένῳ γαμέλῳ. τὸ μὲν θεοτῷ ἀνδρὶ μιγεῖσα, Τὸν δὲ Διὶ Κρονίωνι θεῶν σημάντορι φαεινῶν·

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Αὐτῷ μὲν γὰρ νυκτὶ] ἐν αὐτῇ δὲ τῇ νυκτὶ ἐκοιμᾶτο, καὶ συνεγίνετο τῇ Ἀλκμήνῃ.

Αὐτῇ δ' Ἀμφιτρύων] ἐν ταύτῃ δ' καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἐφαίνετο, ἵνα μὴ ἐλεχθῇ μοιχαθεῖσα.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Κεκριμένῳ γαμέλῳ.] διακεχωρισμένῳ γάμῳ. ὁ μὲν γὰρ Διὸς θεὸς, ὁ δὲ ἐξ Ἄργους. Ἄρης Ἄρητος Ἀρητιάδης.

Οὓς καὶ

Ὃς καὶ Κύκνον ἔπεφνεν Ἀρηϊφίλου μεγαθύμου.
Εὗρε γὰρ ἐν τεμένει ἑκατηβόλου Ἀπόλλωνος
Αὐτὸν καὶ πατέρ' ὄν Ἄρηι ἄτον πολέμοιο,
Τεύχεσι λαμπομένους σέλας ὡς πυρὸς αἰθομένοιο,
Ἑσταότ' ἐν δίφρῳ· χθόνα δ' ἔκτυπον ὠκέες ἵπποι
Νύσσοντες χηλῇσι κόνις δέ σφ' ἀμφεδέδηει
Κοπτομένη πλεκτοῖσιν ὑφ' ἅρμασι καὶ ποσὶν ἵππων.
Ἅρματα δ' ἀμπόιπτα καὶ αὐτυγὲς ἀμφαρέβιζον

Qui & Cygnum occidit, Martis filium magnanimum.
Inuenit enim in luco longe iaculantis Apollinis
Ipsum, & patrem ipsius Martem, bello insatiabilem,
Armis fulgentes, ceu fulgor ignis ardentis.
Stantes in curru: terram autem pulsabant veloces equi,
Pedibus vngulis, pulueisq; circa ipsos diuidebatur,
Excitatus compactis a curribus & pedibus equorum.
Currus autem fabrefacti & rotarum ambitus circum resonabãt

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Οὕτως ὁ Ἡσιόδειος, φησίν, ἐφόνευσε καὶ τὸν Κύκνον ὑπὸ τοῦ Ἄρεως, ὅτε κατεχώσατο τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος· ἐνύλια τὰ ἐκεῖ θερσαφέμενα. εὗρε δὲ αὐτὸν ὑπὸ Κύκνου ὁ Ἡσιόδειος καὶ τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἄρεα (υἱὸς γὰρ τοῦ Ἄρεως ὁ Κύκνος) ἑσταότας ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν δίφροις, καὶ λαμπομένους ἐν τεύχεσι τοῖς ἑαυτοῦ· κόνις δὲ ἠγείρετο κινουμένη ὑπὸ τῶν ἁρμάτων καὶ τῶν ἵππων· καὶ ἀμφὶ σφὶ καὶ αὐτοὺς κύκλῳ ἀναστροφὴ τεθέασται, λέγω δὲ τὸν Ἄρεα, καὶ τὸν Κύκνον, διδηΐει, καὶ ἐσκορπίζετο. κινουμένων γὰρ τῶν ἵππων, ἦχον ἀπετέλουν αἱ τῶν δίφρων ἅμαξαι καὶ αἱ αὐτυγαί, ἤγουν αἱ περιφέρειαι τῶν δίφρων. ἔπιφνε.] φόνευε τὸν φονεῦσαι. ὁ μέλλων φονεύω. ὁ παρακείμενος πέφαγα, ὁ μέσος πέφονα. καὶ ἐκ τούτου ἔτερον ῥῆμα πεφόνω καὶ πέφνω κατὰ συγκοπήν. Ἀμπάδην.] ἐντάδην δῆλον ὡς δέηται καὶ Ἄρητος, ἐκ καταπαυμικὸν ὁ Ἀμπάδης. ἑκηβόλου.] ἀπὸ τοῦ ἑκάς, ὃ σημαίνει τὸ μακρὰν, καὶ τοῦ βάλλω. ἀρετὴ γὰρ τόξου τὸ πόρρω βάλλειν· ἑκατηβόλος ἢ ἀπὸ τοῦ ἑκατὸν καὶ τοῦ βέλος. μυθεύουσι γὰρ ὅτι ἑκατὸν βέλεσι τὸν δράκοντα τὸν ἐν Πυθοῖ ἀνεῖλεν. ἄτου.] ὁ ἀκόρεστος, ἀπὸ τοῦ α' στερητικοῦ καὶ τοῦ τῶ, τὸ ζητῶ. πολλοὶ γὰρ ζητοῦσιν οἱ ἀκόρεστοι. διδηΐει, αὐτὶ τοῦ ἐμαίζετο. καρονίζεσθαι ἔστιν ὅτε· δαΐω τὸ μερίζω, ὁ μέλλων δαΐσω, ὁ παρακείμενος δέδαικα, ὁ μέσος δέδημαι, καὶ δέδμα, κατὰ προτὴν τοῦ α' εἰς η, ὁ ὑπερσυντέλικος ἐδεδήϊμεν ἐδεδήϊτε ἐδεδήϊσαν.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Ὃς καὶ Κύκνον ἔπεφνεν.] ἡ δὲ αἰτία τῆς ὑπὸ Κύκνου κρατήσεως, διὰ τὸ τοὺς ἄγοντας εἰς τιμὴν Πυθοῖ δεκάδας ὅλη χρεὶ συλλαβεῖν, σκῦλα ἔχων τιμὴν εἰς τὸν προχῦναι σεῦο τὸ βασιλέα Κηΐκα ἄφιξιν· ὃν αἰτιῶνται αὐτὸς τὸν Ἄρεα ἀνασταστίζοντα τοῦ υἱοῦ πεζώσασθαι σεῦο τὸν μηρόν.

Γίγνων ἰμένων. κεχάρητο δὲ Κύκνος ἀμύμων
Ἐλπόμενος Διὸς υἱὸν ἀρήϊον ἠϊόχον τε
Χαλκῷ δηώσειν, καὶ ἀπὸ κλυτὰ τεύχεα δύσειν.
Ἀλλὰ οἱ οὐχωλῆσιν οὐκ ἔκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων.
Αὐτὸς γὰρ οἱ ἐπῶρσε βίλιν Ἡρακληείην·
Πᾶν δ' ἄλσος καὶ βωμὸς Ἀπόλλωνος Παγασαίου
Λάμπεν ὑπαὶ δεινοῖο θεοῦ τεύχεων τε, καὶ αὐτοῦ.
Πῦρ δ' ὡς ὀφθαλμῶν ἀπελάμπετο. τίς κεν ἐπείρων
Ἔτλη θνητὸς ἐὼν κατενάντιον ὁρμηθῆναι,
Πλὴν Ἡρακλῆος καὶ κυδαλίμου Ἰολάου;

Et quis festinantibus. gaudebat autem Cygnus inculpatus,
Sperans se Iouis filium, Mauortium se aurigamque
Ferro interempturum esse. & inclyta atma despoliaturum.
Sed ipsius vota non exaudiuit Phœbus Apollo.
Ipse enim contra illum concitauit vim Herculeam.
Totus vero lucus & ara Apollinis Pagasæi
Collucebat præ vehementis Dei armis, & ipso,
Et quasi quidem ignis ex oculis effulgebat. Quis autem illi
Sustinuisset, mortalis existens, obuiã sub conspectum prodire
Præter Herculem & glorioſum Iolaum?

Κείνων γὰρ μεγάλη τε βίη καὶ χεῖρες ἄαπτοι
Ἐξ ὤμων ἐπέφυκον ὅμοι σιβαροῖσι μέλεσσιν.

Illorum enim & vis magna, & manus inuictæ
Ex humeris prognatæ erant, vna cum robustis membris.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ὁ Κύκνος δέ φησιν ἔχαιρεν ἐλπίζων φονεῦσαι τὴν Ἡρακλέα, καὶ ἀφελέσθαι αὐτὸν τὰ ὅπλα· ὡς αὐτὸς καὶ ἡ Ἰωϊοχον αὐτῷ Ἰόλαον· ἀλλ' ἀπὸ τῆς διωκῆς αὐτῆς, ἣν ἐποιήσατο, ἣν ἐδείπνων, ἣν ἐκαυχήσατο (ἔστι δὲ διωκὴ καὶ ἡ καύχησις) οὐκ ἦκεν ὁ Ἀπόλλων· αὐτὸς γὰρ ὁ Ἀπόλλων παρεκίνησε τὴν Ἡρακλέα κατὰ τοῦ Κύκνου· διότι, ὡς εἴρηται, ἐσύλα τὰ ἐν Πυθοῖ ἀφοσιούμενα· πᾶν δὲ τὸ ἄλσος, ἤγουν ὁ περίχωρος τοῦ ναοῦ (ἦσαν γὰρ ὡς ὑποπλεῖστον οἱ τοιοῦτοι περίχωροι καθάγιστοι καὶ ἀλσώδεις) σὺν τῷ περιχώρῳ ᾗ καὶ αὐτὸς ὁ ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνος κατελάμπετο ὑπὸ τῆς ὅπλων τοῦ Ἄρεος, καὶ τῆς σιδηρίου τοῦ ἐκπεμπομένης ἀπ' αὐτοῦ τοῦ Ἄρεος. τὶς δ' ἂν θνητὸς ἄνθρωπος ἐτόλμησεν ἐκείνῳ πλησιάσαι, πλὴν τοῦ Ἡρακλέους καὶ τοῦ Ἰολάου, ἐκείνων γὰρ ἡ ἰσχὺς μεγάλη, καὶ αἱ χεῖρες ἀνάλογοι τῇ τῆς ψυχῆς καρτερίᾳ καὶ εὐμαλειότητα. καλῶς προσκεῖται τὸ ὅτι σιδηροῖς μέλεσι· χὴ γὰρ τὰς χεῖρας μεγάλας ἔχοντας, καὶ τὴν ὁλομέλειαν τοῦ σώματος ἀνάλογον ἔχειν ταῖς χερσί· μέλος δὲ καὶ μέρος διαφέρει, καθ' ὃ τὸ μὲν μέλος ὅτι τῶν μειόνων λέγεται· τὸ δὲ μέρος ὅτι τῶν μειζόνων· καὶ τὸ μὲν μέλος μόριον ὅτι σωμάτων, τὸ δὲ μέρος καὶ ὅτι ἑτέρων. διχαλὲ] τὸ χῶ ω μέγα, ἀπὸ τοῦ δίχω, τὰ ἀπὸ ἐναντίων ἢ μελλόντων. ἐπωρσεν.] ὄρνυμι, ὁ μέλλων ὄρσω Αἰολικῶς, ὁ ἀόριστος ὦρσα, τὸ πρίν ὤρορον. ἰσέσθην, ὅτι οἱ δανειεῖς καὶ τὰς βαρυτόνους μέλλοντας πειρῶσιν οἷον δώσω, πτήσω, τὸ δώσω καὶ τύψω. οἱ δὲ Αἰολεῖς καὶ τὰς πειρωμένας βαρύνουσιν· οἷον, πείρω καὶ ὄρσω, καὶ κίρνω, καὶ ἔρσω, τὸ πείρω καὶ ὀρῶ, καὶ καρῶ, καὶ ἐρῶ, ἤγουν φθερῶ. Παγασαίς.] Παγασαῖος ὁ Ἀπόλλων ὁ ἐν Παγασαῖς τόπῳ τιμώμενος. ἔτλη.] τλάω τλῶ, καὶ ὀπτ τούτου ῥῆμα εἰς μι τλῆμι, ὁ δωτικὸς ἄορ. ἔτλην, καὶ ἔτλη τὸ πρῖτον. ἡβία σημαίνει καὶ τὴν δυνασείαν, καὶ τὴν ἰσχὺν ἐνταῦθα. ἐπέφυκον.] ἀπὸ τοῦ φύω φύσω πέφυκα, γίνεται ἕτερος ἐνεστὼς πιφύκω, καὶ παρατατικὸς ἐπέφυκον.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Παγασαίς.] Πάγασος, πόλις τῆς Θεσσαλίας. τύπος ὠνομασμένος, παρὰ τὸ ἐκεῖ Ἀργὼ πηχθῆναι. Ἡρακλείδης δὲ ὁ Ποντικὸς ἐν τῷ περὶ χρησμείων, τὸν ἐν Παγασαῖς Ἀπόλλωνα ὑπὸ Τροφωνίου ἱδρῦσθαί φησι.

Ὅς ῥα τόθ' ἡνίοχον προσέφη κεκορυθμένος Ἰόλαον·
Ἧρως ὦ Ἰόλαε, βροτῶν πολὺ φίλτατε πάντων,
Ἦ τι μετ' ἀθανάτους μάκαρας, τοὶ Ὄλυμπον ἔχουσιν,
Ἧλιτεν Ἀμφιτρύων, ὅτ' ἐϋσφύρου ποτὶ Θήβην
Ἦλθε, λιποὼν Τίρυνθον ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
Κτείνας Ἠλεκτρυόνα, βοῶν ἕνεκ' εὐρυμετώπων·
Γήθησε δ' εἰς Κρείοντα καὶ Ἡνιόχην ταναύπεπλον,
Οἳ ῥά μιν ἠσπάζοντο καὶ ἅρμενα πάντα παρεῖχον,
Ἥ τε δίκη ἔσθ' ἱκέτῃσι. τῶν δ' ἄρα κηρόθι μᾶλλον·

Is igitur tunc aurigam allocutus est fortem Iolaum:
O Heros Iolae, mortalium longe charissime omnium,
Nempe vere in immortales beatos, qui olympum tenent,
Peccauit Amphitryo, quoniam bene munitas ad Thebas
Abiit, relicta Tirynitho, vrbe bene fundata,
Postquam occiderat Electryonem, propter boues latas habentes frontes:
Venitq. ad Creontem, & Heniochem longis ornatam vestibus,
Qui ipsum vltro receperunt, & necessaria omnia præbuerunt,
Quatenus ius est supplicibus, roluerunt̃que ex animo magis

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ,

Τότε δέ φησιν ὁ Ἡρακλῆς πρὸς τὸν Ἰόλαον εἶπεν· ὦ Ἰόλαε, ἀληθῶς ἥμαρτεν εἰς θεὸς ὁ πατὴρ μου Ἀμφιτρύων, ὅτι φυγὰς ἦλθεν εἰς Θήβας καταλιπὼν τὴν ἰδίαν πατρίδα τὴν Τίρυνθα· ἐφόνευσε γὰρ τὸν πενθερὸν αὐτοῦ Ἠλεκτρυόνα ἕνεκα

ἐπὶ βοῶν. ἔρριψε γὰρ, ὡς εἴρηται, ῥαβδον καὶ βοός, καὶ τῆς μὲν ἀπέτυχεν, ἀπέκτεινε δὲ Τ᾽ιδμονα παραυτίκα. ἦλθε δὲ εἰς τὸν Κρέοντα τὸν βασιλέα Θηβῶν, καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ τὴν Ἠνιόχην, αἵτινες ἀπεδέξαντο καὶ ἠγάπησαν αὐτὸν, ὡς ἔστι νόμος ποιεῖν πᾶς ἑκάστας πλέον δὲ ἠγάπων αὐτὸν ἐκ ψυχῆς, ὡς ἄξιον ἀγάπης, ἢ διὰ τὸν νόμον. ὅπ κρατὺς μὲν λέγε᾽ ὁ ἰχυρὸς εἰς ἐξουσίαν, ἦγεν ὁ βασιλεὺς, καὶ γίνε᾽ ἀπὸ τῦ κρὰς ἡ κεφαλὴ· κρατερὸς δ᾽ ὁ ἰχυρὸς ἐν ἀνδρείᾳ, εἴνεκεν κρατερὸς ὢν. ἀπὸ τῦ κρατέω, ὁ δυνάμε᾽ καὶ ἀνδρεῖο᾽, ἢ ἀπὸ τῦ κείρω τὸ κόπτω, ἕ τὸ βίαιον πρόσωπον τῦ παθητικῦ παραμένει κέκαρται, καὶ ἐκ τέτε κάρτος, καὶ κράτος, καὶ κρατερός, οἱονεὶ ὁ ἰχύων κείρειν καὶ κόπτειν πλείτην] ἀόριστός ὅτι δάϊτερο᾽, ἀπὸ τῦ ἀλείτω τὸ ἀμαρτάνω. τὸ δ᾽ ἀλείτω γίνε᾽ ἀπὸ τῦ ἀλάομαι τὸ ἀποφεύγω, ἵν᾽ ἦ ἀλάῃτω καὶ ἀλείτω. ἡ γὰρ ἁμαρτία ἔργα τελεῖ φυγῆς ἄξια. σέφο᾽ γίνε᾽ ἀπὸ τῦ σέφω τὸ ἰσχναίνω, καὶ τῦ ἴφι, ὃ σημαίνει τὸ ἰσχυρῶς· τὸ δὲ σέφο᾽ ἀπόχρισις τῆς ἀγώνων ἰσχυρᾶς. ἐξ ἧς καὶ ἀδαμαντίνην σέφανο᾽.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Ἤτι μετ᾽ ἀθανάτους.] τί γὰρ (φησὶν) ἤμαρτεν εἰς τοὺς θεοὺς ὁ Ἀμφιτρύων, ὅτι φυγὰς ἐκ Τίρυνθο᾽, εἰς Θήβας ἦλθε διὰ τὸν Ἠλεκτρύωνος φόνον. ἄκων δὲ αὐτὸν ἐφόνευσε πατέρα τῆς Ἀλκμήνης πατὴρ Ἠρακλέους καὶ Ἰφίκλου. Ἰόλαο᾽ υἱὸς Ἰφίκλου· Ἰφικλο᾽ δὲ υἱὸς Ἀμφιτρύωνο᾽, καὶ ἀδελφὸς Ἡρακλέους. αἱματὸς ἦν Ἰόλαος Ἡρακλέους.

Ζώει δ᾽ ἀγαλλόμενος σεμνῇ ἐϋσφύρῳ Ἠλεκτρυώνῃ
Ἠΐ ἀλόχῳ. τάχα δ᾽ ἄμμες ὀπιπλομένων ἐνιαυτῶν
Γεινόμεθ᾽ ὔτε φυὴν ἐναλίγκιοι ἤτε νόημα
Σός τε πατὴρ Ζεὺς ἐγώ. τὸ μὲν φρένας ἐξέλετο Ζεύς·
Ὃς ἀπολιπὼν σφέτερόν τε δόμον σφείτερές τε τοκῆας
Ὤιχετο τιμήσων ἀλιτήμενον Εὐρυσθῆα,
Σχέτλιος. ἦπυ πολλὰ μετεστονάχιζε᾽ ὀπίσσω,
Ἣν ἄτην ἀλεγέων· ἡ δ᾽ ὑ παλιπάγρετός ἐστιν.
Αὐτὰρ ἐμοὶ δαίμων χαλεπὰς ἐπετέλλετ᾽ ἀέθλους.
Ὦ φίλος, ἀλλὰ σὺ θᾶσσον ἔχ᾽ ὠΐα φοινικόεντα
Ἵππων ὠκυπόδων· μέγα δὲ φρεσὶ θάρσος ἄεξον
Ἰθὺς ἔχ᾽ ἦν δόλον ἅρμα καὶ ὠκυπόδων σθένος ἵππων,
Μηδὲν ὑποδδείσας κτύπον Ἄρεος ἀνδροφόνοιο,
Ὅς νυῦ κεκληγὼς περιμαίνε᾽ ἱερὸν ἄλσος
Φοίβε Ἀπόλλωνος ἑκατηβελέταο ἄνακτος·
Ἦ μὴν καὶ κρατερός περ ἐὼν ἄατ᾽ πολέμοιο.

Viuebat autem exultabundus cum formosa Electryonide
Coniuge sua: moxque nos reuoluto anno
Nati sumus, neque ingenio similes, neq. intellectu,
Pater tuus & ego: cuius quidem mentes sustulit Iuppiter,
Qui relicta domoque sua, & suis parentibus,
Abiit veneraturus sceleratum Eurystheum:
Infelix. certe multum ingemiscebat postea,
Noxam suam lugens. Sed hæc irreuocabilis est.
Mihi vero deus difficiles imperauit labores.
O amice, sed tu celeriter contine habenas rutilantes
Equorum alipedum, magnamq. mentibus fiduciam accumulas
Recta dirige celerem currum, & alipedum robur equorum,
Nihil veritus strepitum Martis, hominum occisoris.
Qui nunc cum clangore circumquaque furit per sacrũ nemus
Phœbi Apollinis, longe iaculantis regis.
Enimuero etiam validus licet existat, tamen exaturabitur bello.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ἀλλ᾽ ὁ μὲν πατήρμου (φησὶν) ἔζη ἐκεῖ μὴ τ᾽ γυναικός· σεσίδητος δὲ τὸ χρόνῳ ἐγλυκήθημεν καὶ ἡμεῖς, καὶ ὁ σὸς πατήρ, πλὴν ὅτι καὶ τ᾽ σωματικὴν ῥώμην ὅμοιοι, ὅτι καὶ τὴν γνῶσιν. τῦ σὺ μὲν γὰρ πατρὸς Ἰφικλέης τ᾽ γνῶσιν ἀφείλετο ὁ Ζεύς, καὶ ἡμῶν ἐστέρησεν αὐτῶν, διότι κατέλιπε τὸν ἴδιον οἶκον, καὶ ἀπῆλθε δουλεύειν Εὐρυσθεῖ τῷ βασιλεῖ Πελοποννήσου. ἀλλ᾽ ἴσως πολλὰ μετεμελήθη ὕστερον ἀνωφελῶς. ἐμοὶ δὲ ὁ θεὸς Ἀπόλλων ἐπέλασε φονεῦσαι τὸν Κύκνον. ἀλλὰ σὺ κράτει τὰ χαλινὰ τῶν ἵππων, καὶ μὴ δειλιάσῃς τὸν

Ἄρλυ, ὃς νωῖ μαλθ᾽ ὑπὸ θυμῷ, ἠ τῆς σεῖ τλιὸ μάχην ὀρμαῖς· κορέσσυ᾽ γὰρ πολέμυ καὶ ὃν αὐδρεῖ᾽ ὄν. φασὶν ὅτι ὅτε λιῖ ἐνεκαμμενιεῖος ὁ Ἡρακλῆς ἐν τῇ Ἀλκμήνῃ, ἔπεχε ἡ Εὐρυθέα ἐπαμμενιεῖον ἦ· ἐν τῇ Ἀρχίππῃ. ἔμοσαν οὖν ὁ Ζεὺς ἐκεῖνον ἄρξαι τῷ ὑτέρῳ, τὸν γενησόμενον κατ᾽ ἐκεῖνυ τὸ ἡμέραν, ὡς τῷ Ἡρακλέες μέλλοντ᾽ γενᾶδαι. ἀλλ᾽ ἡ Ἥρα ζηλοπυτοῦσα σεὶς τλιὸ Ἀλκμήνῃ ἐποίησε τὸν μὲν Εὐρυθέα ἑπταμμενιαῖον γενεθλιῶσαι, τ᾽ δὲ Ἡρακλέα δεκαμμενιαῖον, ὡς μάρτυροῖ καὶ Θεόκριτ᾽. φησὶ γὰρ Ἡρακλέα δεκάμηνον ἐόντα γείπαι μάτηρ. ἦρξε γουῦ διὰ τὸν ὅρκον Εὐρυθεὺς τῷ Ἡρακλέες. τὸ ἰθὺς ἔχειν, αὐτὶ τῷ ἐπ᾽ εὐθείας ἔχε καὶ κράτες λαμβάνει᾽ γὰρ τὸ μὲν ἰθὺς ὄνομα αὐτὶ ῥῆμάτ᾽. τὸ δὲ ἔχειν ἀπαρέμφατον αὐτὶ προσακτικῆ τῷ ἔχε. ζητῆσι δὲ τίνα λόγον ὁ Ἄρης καὶ, ὡς τὰ ἰαμβικὰ, κλίνει᾽ ὡς ἔχων τλιὼ παραλήγουσαν βραχεῖαν παρὰ τὸ Ὁμήρῳ, οἷον Ἄρηος ὡς λέοντος. καὶ πάλιν ὡς τὰ ἀνωδιακά, οἷον Ἄρυ, ὡς Πέρσου. καὶ πάλιν ἁπλοῶ ὄν, διὰ τί ὡς τὰ σύνθετα κλίνει᾽, οἷον Ἄρεος καὶ Ἄρυς ὡς Δημοδόκεος καὶ Δημοδόκυς; φαμὲ οὖν ὅτι τῆτε συνέζευκτο ἀπὸ τ᾽ διαφόρων ἐτυμολογιῶν· εἰ μὲ γὰρ ἀπὸ τῆ ὀξυτατικῆ ά, καὶ τῷ ῥῶ τὸ λέγω ἐτυμολογεῖ᾽, ἔστι τὸ ἀήσω ἡ ὠθαλήγησα μακρὰ, καὶ κλίνει᾽ Ἄρης Ἄρυ ὡς τὰ ἀνωδιακά· εἰ δὲ ἀπὸ τῆ ὀξυτατικῆ καὶ τῷ ῥῶ τὸ λήγω, ἐδὲ γὰρ δύει᾽ ὁ πόλεμος λόγων, ἔστι τὸ ἀβραχύ, καὶ κλίνει᾽ Ἄρης Ἄρητ᾽ ὡς τὰ ἰαμβικά. πάλιν τινὲς λέγυσι αὐτὸ εἶ ἁπλοῦν, ὡς ἀπὸ τῆ αἴρω τὸ φονεύω γινόμενον· τινὲς δὲ σωίδετον, ὡς ἀπὸ τῆ ἀμυνά καὶ τῆ ῥῶ. λοιπὸν ὡς μὲν ἁπλοῦν δέχει᾽ ἐκείνας τὰς κλίσεις· ὡς δὲ σωίδετον κλίνει᾽ καὶ Ἄρεος, Ἄρευς, ὡς Δημοδόκυς. ἔστι δὲ καὶ ἑτέρα διάλεκτος ἡ Ἄρευς, καὶ κλίνει᾽ τῆ Ἄρεος καὶ Ἄρεως Αἰολικῶς, καὶ Βοιωτικῶς, καὶ Ἀρκαδικῶς, καὶ Ἄρεως Ἀττικῶς.

καλλιγώνις] κλέγω τὸ θέμα ἢ κλάζω, ὁ μέλλων παρακείμενος κέκληγα καὶ κέκλαγα. ἄα᾽.] ἤγουν κορέσσυ᾽· ἄημι δὲ τὸ ἐκτείνω, καὶ τὸ κατατικὸν ἄαμαι, ἄασαι, ἄαται᾽.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

τῷ μὲν φρένας.] τῷ Ἰφίκλυ, τῷ πατέρος Ἰολάυ. ἐπεὶ ἀπελπιὼν τῷ Εὐρυθεῖ τὸν ἑαυτῷ εἶχον, ἀπεχώρησε. μᾶ δὲ ταῦτα μεμεμελήθη, τῷ μὲν κακῶς φράξαντ᾽, τῷ δὲ νομοθέτ᾽ ἀξίν διὰ τὴν φράξιν. ἀλιτήμενον Εὐρυθῆα·] διὰ τὸ εἰς ἑαυτῷ τεχθῆναι. τῆς μὲ Ἥρας ζηλοτυπούσης Ἀλκμήνῃ, καὶ μὴ χαρισαμένης τὸ τεχθῆναι, τὸν δὲ Εὐρυθέα ἐκσάσης διὰ τὸ βασιλεῦσαι. ὁ γὰρ ὁμόσας ὑπῆρχεν ὁ Ζεὺς τοῖς θεοῖς τάδε· ὁ πικτόμενος, φησι, τήμερον, ἄρξει τῆς Ἀσίας πάσης. ὅρκον δὲ παρὰ τούτε λαβεῖν παρὰ τῷ Διὸς ἡ Ἥρα τὰς μὲν Ἀλκμήνης ὠδῖνας ἔπαυσε, τ᾽ δὲ Ἀρχίππης λέλυκε· καὶ ἑπτὰ μηνῶν αὐτῆς ἐχούσης, Εὐρυθέα τεκεῖν ἠναγκάσθη.

Τὸν δ᾽ αὖτε προσέειπεν ἀμώμητος Ἰόλαος,
Ἦ θεῖ᾽, ἦ μάλα δή τι πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
Τιμᾷ σὴν κεφαλήν, καὶ ταύρεος Ἐνοσίγαιος,
Ὅς Θήβης κρήδεμνον ἔχει, ῥύεταί τε πόληας.
Οἷον δὴ καὶ τόνδε βροτὸν κρατερόν τε μέγαν τε
Σὰς ἐς χεῖρας ἄγουσιν, ἵνα κλέος ἐσθλὸν ἄρηαι.
Ἀλλά γε δεύεσθον τεύχε᾽ ἀρήια, ὄφρα τάχιστα
Δίφρους ἐμπεσάοντες Ἄρηός θ᾽ ἡμέτερόν τε
Μαρνώμεθ᾽. ἐπεὶ οὔτι ἀτάρβητον Διὸς υἱὸν
Οὐδ᾽ Ἰφικλείδην δείδιέν φ᾽· ἀλλά μιν οἴω
Φεύξεσθαι δύο παῖδας ἀμύμονος Ἀλκείδαο,
Οἵ δή σφι σχεδόν εἰσι λιλαιόμενοι πολέμοιο.

Hunc contra allocutus est inculpatus Iolaus:
O patrue, quam multum v. pater hominum atq. deorum
Honorat caput tuum, & taurinus Neptunus,
Qui Thebarum mœnia tenet, & tuetur ciuitatem:
Quemadmodum & hunc mortalem, validumque magnumq.
Tuas in manus adducunt, vt gloriam magnam auferas.
Sed age, induere arma Mauortia, vt quam celerrime
Currus inter se committentes Martis & nostrum,
Decertemus. Quoniam neq. intrepidum Iouis filium,
Neque Iphiclidem perterrebit: sed ipsum puto
Mox fugiturum duos pueros inculpati Alcidæ;
Qui sibi prope eunt, cupientes bello

Φυλόπιδα ϛήσῃ· τάσφιν πολὺ φίλτερα δοίνης.

Certamen instituere. quæ tes ipsis multo gratior quam cœna.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Πρὸς ϑ Ἡ ϝρακλέα δέ (φησιν) ἀπολογήσατο ὁ Ἰόλαος· ὦ ϑεῖε, ὄρνιϑες ὁ Ζεὺς τιμᾷ σὲ καὶ ὁ Ποσειδῶν, ὃς φυλάσσει τὰς ϑήβας, ὥσπερ καὶ γυῶ ἕφερον τὸν Κύκνον εἰς τὰς σὰς χεῖρας· ἵνα φονεύσῃς τοῦτον δοξαδῆς· ἀλλ' ἄγε, φησίν, ὁπλίδιπ, ἵνα συμπολεμῶμεν εἰς μάχην μὲϛ τὸ Κύκνου· ἐπεὶ ἔπι σὺ ἔχεις φοβηθῆναι ἐκεῖνον, ἔπι ἐγώ· ἀλλ' ὑπολαμβάνω φυγεῖν ἐκεῖνον ἀφ' ἡμῶν, εἶπνες πολὺν ϑ τροφῆς ἀγαπῶμεν τὸν πόλεμον. ἐνοσίχαιος Ποσειδῶν, ὑπὸ τὺ ἴσοις ἡ κίνησις, καὶ τὺ γῆ ἴσ' ἦ ἐνοσίχαιος ὁ τὴν γῆν κινῶν· οἱ δὲ φυσικοὶ ὑπὸ ϑὴν ὑδάτων γίνεδϛ τὰς σεισμὰς φασί. πλεονάζω δὲ τὸ ἕτερον ν', διὰ τὸ μέτρον Ἀπολλωνίου. ἕρπειν.] κατάσκοπον, εἶρον τὸ ἐκφαίρω, ὁ μέλλων ἀρῶ, ὁ ἀόριϛος ἦρα, ὁ μέσος ἠράμην, καὶ τὸ ὑποταχτικὸν ἐὰν ἄρωμαι, τὸ μέλλον ἐὰν ἄρωμαι, καὶ ἐξ αὐτοῦ τὸ δεύτερον ϑεόσοπον ἄρπαι, ἀπὸ τοῦ ϑρέπτω.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

καὶ ταύρεος Ἐνοσίχαιος.] ἤρκει διὰ ϑ τὴν κυμάτων ἔχειν, ὡς ταῦρον γὰρ μυκᾶσϑ· ἢ ὅτι ταυροκέρατος ἦν· ἢ ὅτι Ταύρειος Ποσειδὼν ἐν πόλει Βοιωτίας, διὰ τὸ ταύρους ϑύεσθαι αὐτῷ, καὶ μάλιϛα ἐν Ὀλυμπίᾳ. διὰ τοῦτο καὶ ταυροκέρως τὰς ποταμούς. ἀπὸ οὖν ϑ ϑυσίας ταύρων ὀνόμασεν τὸν Ποσειδῶνα, ταύρεος ἐκλήθη Βοιωτικῶς. Φυλόπιδα ϛήσειν.] πόλεμος καὶ φυλάκης τὸ αὐτό. ἔπνα τῆς διωχίας τὰ προφιλέσατά ἐϛιν. Ἄλλως. ἡμῖν καὶ πολὺ χρείτονά εἰσι ϑ διωχίας τὰ πολέμου ἔργα, φησὶ, καὶ τὰ ϑ μάχης πολὺ ἡδύτερα αὐτῆς εἰσὶν διωχίας.

Ὡς φάτο, μειδήσας δὲ βίη Ἡρακληείη,
Θυμῷ γηθήσας· μάλα γὰρ νύ οἱ ἄρμενα εἶπεν.
Καί μιν ἀμειβόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἥρως ὦ Ἰόλαε διοτρεφὲς, ἐκπάγλου
Τέκμηρ ξυνεχέος· σὺ δ' ὡς πάρος ἦϑα δαΐφρων,
Ὡς καὶ νεὸν μέγαν ἵππον Ἀρείονα κυανοχαίτην
Παῖτα ἀϊάσσοφαν καὶ ἀρηγέμεν, ὥς κε δύνῃαι.

Sic ait. arrisit autem fortis Hercules,
Animo oblectatus: admodum enim sibi commoda dixerat.
Atque ipsum, respondens, verbis volucribus allocutus est:
O heros Iolae, Iouis alumne, non procul etiam hinc
Pugna aspera. Tu vero quemadmodum antea fuisti bellicosus
Ita & nunc magnum equum Arionem nigricantibus setis obsitum
Quoquouersum coniuere, & auxiliare pro eo ac poteris.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ταῦτά (φησιν) εἰπόντος τοῦ Ἰολάου, ἐχάρη ὁ Ἡρακλῆς· φρονίμως γὰρ ἀπελογήσατο ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ, καὶ εἶπεν Ἡρακλῆς· ἐμαχεσὰν ἡ μάχη Ἰόλαε· σὺ γὰρ ὥσπερ καὶ πρότερον ἦϑα ἔμπειρος πολέμου καὶ ἡνιόχεις καλῶς, ἔτι καὶ νῦν φρόντισον ἀνατρέφειν τοὺς ἵππους καὶ βοηθεῖν καθόσον δύνασαι. ὀρείχαλκος τὸ λαμπρὸν χάλκωμα. ἐν ὄρεσι γὰρ εὑρίσκεϑ. ἄλλοι δέ φασιν, ὧν καὶ Φιλόπονος, ὀρείχαλκον εἶδός τι ὕλης τινὰ μεταλλικῆς τιμιωτέρου χαλκοῦ, ἢ νῦν οὐχ εὑρίσκεϑ· ὥσπερ γὰρ ἀνατιθέαμεν τῷ τεκτονικῷ καὶ ὑφαντικῷ τὴν Ἀθηνᾶ, ἔτω καὶ τῷ ὁπλοποιητικῷ τὸν Ἡφαίϛου.

Ἐσμάνη] ἡ μάχη, καὶ γίνεϑ χρὴ τὸ Θεσσαλονίκης ἀπὸ τοῦ ἐσμίμνην, ἐσ' ἦ ἐσμίμνη, καὶ ἐσμάνη· ἐσμένῃ γὰρ καὶ ὑφίσταϑ ἡ μάχη ϑ πόλεμον ϑὴν ἀνδρῶν. ἦϑα.] κατάσκοπον, εἰμὶ τὸ ἐκάϛω, καὶ ὁ φλογατικὸς ἰῶ, τὸ δεύτερον ἦκα, καὶ ἐπ' ἐκτάσει ϑῆς συλλαβῆς ἦϑα. ἀρείονα.] τὸ συγκειτικὸν ἔλαβεν ἀπὸ ϑηλυκῆς, καὶ ἐν ἄλλοις ϑ πλείοσιν εἶδος πιῶτον τῷ Ἡσιόδῳ· τὸ δ' χαίρεϑ μικρὸν ϖρὸς τὴν ἀναλογίαν ϑ συγκειτικῶν· ταῦτα γὰρ πάντα καθὸ τειχινῆ συνέλλογϑ.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Ἀρείονα κυανοχάιτην.] Ἀρείων ἵππος, ὃν ἔλαβεν ὕστερον Ἄδραστος. Ὁμηρος·

Οὐκ εἴ κεν μετόπισθε Ἀρείονα δῖον ἐλαύνῃς,
Ἄδρήστου τοχὼ ἵππον.

ἔτος ϗ Ἀρκίθοϙ, ὁτε ἐγίνατο ὁ Ἡρακλῆς, τῷ Ἀμφιτρύωνι φασὶ ἵππῳ κεχρῆσθαι, φ ἐστοχάμενος Ἄδραστος, ἐν ταῖς Θήβαις ἐξέφυγε. Ἀρείων, ἵστωϙ Ἡρακλέους.

Ὡς εἰπὼν κνημῖδας ὀρειχάλκοιο φαεινῆς,
Ἡφαίστου κλυτὰ δῶρα, θεὸς κνήμῃσιν ἔθηκε.
Δεύτερον αὖ θώρηκα περὶ στήθεσσιν ἔδυνε
Καλὸν, χρυσῆον, πολυδαίδαλον· ὅν ῥ' οἱ ἔδωκε
Παλλὰς Ἀθηναίη κύρη Διὸς, ὁππότ' ἔμελλε
Τοὶ πρῶτον στυόεντας ἐφορμήσασθαι ἀέθλους,
Θήκατο δ' ἀμφ' ὤμοισιν ἀρῆς ἀλκτῆρα σίδηρον
Δεινὸς ἀνήρ. κοίλῳ δὲ περὶ στήθεσσι φαρέτρῃ
Καββαλέτ' ἐξόπιθεν· πολλοὶ δ' ἔντοσθεν οἷστοὶ
Ῥίγηλοὶ, θανατοῖο λαθιφθόγγοιο δοτῆρες.
Πρόσθεν μὲν θάνατόν τ' εἶχον καὶ δάκρυσι μύεσκον·
Μέσσοι δὲ ξεστοὶ περιμήκεες· αὐτὰρ ὄπισθεν
Μορφνοῖο φλεγύαο καλυπτόμενοι πτερύγεσσιν
Ἦσαν. ὁ δ' ὄβριμον ἔγχος ἀκαχμένον εἵλετο χαλκῷ.
Κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην εὐτυκτον ἔθηκε,
Δαιδαλέην, ἀδάμαντος, ὅθι κεφαλαῖς ἀραρυῖα,
Ἥ τ' εἴρυτο κάρη Ἡρακλῆος θείοιο.

Sic locutus, ocreas, ex oricalco splendido,
Vulcani inclyta dona, tibiis induxit.
Mox & thoracem pectori induit
Pulchrum, aureum, variegatum, quem ipsi dederat
Pallas Minerua filia Iouis, tunc cum cœpetat
Primum luctuosa aggredi certamina.
Posuit autem circa humeros nocumenti depulsorium ferrum,
Sæuus vir, cauam circa pectora pharetram,
Reiecitque in tergum. in hac multæ erant sagittæ
Horrendæ, mortis vocem reprimentis dactrices.
Hæ a capite quidem mortem habebant præfixam, & vugentum lacrymatum:
Mediæ autem politæ erant, longæ: sed a tergo
Nigræ aquilæ contectæ alis
Erant. ille autem validam hastam præfixam ære corripuit.
Capiti vero iugenti galeam fabrefactam imposuit,
Variegatam, ferream, temporibus adaptatam,
Quæ tutum reddebat caput Herculis diuini.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ταῦτα εἰπὼν (φησιν) ὁ Ἡρακλῆς, κνημῖδας μὲν λαμπρᾷ χαλκῷ, ἔθηκεν εἰς τὰς κνήμας αὐτοῦ. εἶτα θώρακα ἐνεδύθη χρυσοῦν, δῶρον τῆς Ἀθηνᾶς. ἔθηκε δ' καὶ εἰς τοὺς ὤμους αὐτοῦ σωσάριον, καὶ τοξοθήκην ἐκρέμασεν εἰς τὰ στέρνα αὐτοῦ, ἵν' καὶ εἰς τὸ ὄπισθεν μέρος ἀφελέσῃ· εἶχον δ' τὰ βέλη ἔμπροσθεν μὲ θανάτου, ὅτοι τὰς ἀκμὰς τῶν ξιφῶν τὰς θανατηφόρους· τὰ δὲ μέσην ξεστὴν, διότι τὸ μέσον τῶν βέλους ξύλον ἔδει ξεστόν· ὄπισθεν δὲ ἐκαλύπτοντο ἐν πτεροῖς ἀετοῦ· ἔλαβε δὲ καὶ ἐν τοῖς χερσὶν αὐτοῦ κοντάριον μετὰ ξίφους· ἐπέθηκε δὲ τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ περικεφαλαίαν ποικίλην ἀδάμαντι σιδήρῳ ὅθι τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ ἁρμόζουσαν. ἀδάμαντα ἐνταῦθα οὐ λέγει τὸν λίθον, ἀλλὰ τὸν σίδηρον· καὶ γὰρ καὶ ὁ σίδηρος, εἰ καὶ μὴ λίαν ἀτέγαμος, ἀλλ' ὅμως δυσμάλακτος καὶ δυσδάμαστος· εἴθισται δὲ τοῖς ποιηταῖς καὶ τῇ ἄλλῃ γραφῇ τὸ ἀσκληρὸν ἀντὶ τοῦ δύσ λαμβάνειν. διὸ ἄβατον ὁδὸν τὴν δύσβατον λέγομεν, καὶ ἀπέρατον θάλασσαν τὴν δυσπέρατον. ἀρῆς] ἤγουν βλάβης· ἐξ οὗ ἄρηρα δὲ ἀντὶ τοῦ ἐγαπτοίλωται ὁδὸν πάντες οἱ πέζοι. ἀρὰ δὲ σημαίνει τρία, τ' κατάραν, τ' εὐχὴν, καὶ τ' βλάβην. ἀλκτῆρα.] ἤγουν ὑποστηρικτὴν, ἀπὸ τοῦ ἀλκῶ τῷ βοηθῶ. φαρέτρα λέγεται τὸ ὀϊστοδόχον ὅπλον, ἐν ᾧ δηλαδὴ βάλλονται τὰ βέλη. λέγεται δὲ ἕτερα φαρέτρα, παρὰ τὸ φέρειν τὰ ζῶντα δυνάμενα. γωρυτὸς δὲ καλεῖται τὸ ὅπλον, ἐν ᾧ ἐμβάλλεται τὸ τόξον, ἀπὸ τοῦ γῶ τὸ χωρῶ, καὶ τοῦ ῥυτὸ τὸ ἑλκυσόν, τὸ χωρουμένου δηλαδὴ τὸ ἑλκυσόν, ἤγουν τὸ τόξον. οἱστὸς ἐτυμολογεῖται ἀπὸ τοῦ οἴω τὸ κομίζω καὶ διάλυσιν, ὥσπερ καὶ ἰὸς τὸ αὐτὸ, ἀπὸ τοῦ ἵημι τὸ σύμπαν.

μορφνός] ὁ αὐτός λέγεται δὲ τειόρχης, καὶ ὀφθαλμίας, καὶ φλεγύας, καὶ ἄλλα μυρία ὀνόματα.

Γέγονε, ὅπ ἡ τοῦ Ἡρακλέους αὕτη ἀπαίς, ἣν ἐπαφέρει Ἡσίοδοϙ, τῷ οἰκειοτέρῳ ἅπασαν εἰκονίζειν,

ἥζει, καὶ τὰ ἐν αὐτῇ συμβαίνοντα θεείχει· μάχας φημὶ καὶ πανηγύρεις, καὶ χορὺς καὶ ἀγῶνας, καὶ πολέμους, καὶ πορθήσεις πόλεων, καὶ ἧλι πεθνεώτων θρήνους. σοὶς δ' τούτοις ἄλλους μὲν αἰρομένους, ἄλλους δὲ θεί ζοντας καὶ εἰς τὸν ἅλω τὰς ἀσάχεις κομίζοντας· ἑτέρους δὲ κόπτοντας βότρυας καὶ σοὶς λινὸν ὑποκομίζοντας. ἴδοις δ' ἂν αὐτῇ καὶ χυτηγέτας καὶ κύνας λαγὼς διώκοντας, καὶ ἵππους ἅμιλλαν δρόμου ποιουμένους, καὶ νέους ὀρχουμένους τε καὶ ᾄδοντας σοὶς αὐλόν, καὶ πολλὰ τοιαῦθ' ἕτερα. ὅπι δὲ τύπις στεφάνη δίκλω θεριρρίοντα ἀ Ὠκεανὸν, καὶ πᾶσαν θεκυκλοῦντα τὴν οἰκουμένην, καὶ κύκλους ἐν τούτῳ ᾄδοντας. καὶ θαυμάσοις οἶμαι τόν τε τὴν ἀσπίδα κατασκεύασαντα Ἥφαιστον, καὶ τὸν ταύτην ἐνφράσαντα ποιητήν. θαυμαστὸν γὰρ ἑκάτερον ἡ τ' ἀσπὶς καὶ ὁ δείξας ταύτης κατασκευήν.

ὑλης, ὅτω καλυμένης· ἢ πις πω ὑχ θείσκει. ἄλλοι δὲ λέγουσιν, ὅτι χύμευσις θεὶ χαλκῦ, τῶ πω θεισκομένω. ὃ δὲ σκευασία πνὶ γίνεται ὁ χαλκὸς λευκὸς, φύσει πυρὸς ὤν. λαθιφθόγγοιο δοτῆρες.] ἐπιλαυθάνονται οἱ θνήσκοντες τ' φθογγῆς, τυτέστι τῦ λέγειν. ἔρρεον δὲ καὶ ἔσταζον καὶ δάκρυσι μύρον, αὐτὶ τῦ μύρεσθαι ἐποίουν τὰς τῆς ἀναιρεθέντων οἰκείας, ὡς κεχρισμένων τῆ βελῶν ὄντων θανασίμω φαρμάκω. ἢ καθότι οἱ τυπτόμενοι εὐθέως ἐτελεύτων, καὶ πάντες ὡσὰ τῆς συγγενῶν ἐδακρύοντο.

Μορφνοῖο φλεγύαο.] ἐπερωμένοι ἦσαν, μέλανος αἰετῦ φλεγύαι, ἐκ τῦ φλέγειν καὶ λαμπρὸν εἶναι· οἱ δὲ ὄρνεον εἶναι φλεγαπήσιον γυπί.

ἀδάμαντος δὲ ἢ κροτάφοις.] ἐξ ἀδάμαντος κατασκευασμένου. ὁ γὰρ ἀδάμας λίθος ἐστὶν ἀδάμαστος.

ΙΟΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

ὀρειχάλκοιο φαεινῦ.] ὀρείχαλκος εἶδος ὕλης, ὅτω καλυμένης· ἢ πις πω ὑχ θείσκει. ἄλλοι δὲ λέγουσιν, ὅτι χύμευσις θεὶ χαλκῦ, τῦ πω θεισκομένω. ὃ δὲ σκευασία πνὶ γίνεται ὁ χαλκὸς λευκὸς, φύσει πυρὸς ὤν. λαθιφθόγγοιο δοτῆρες.] ἐπιλαυθάνονται οἱ θνήσκοντες τ' φθογγῆς, τυτέστι τῦ λέγειν. ἔρρεον δὲ καὶ ἔσταζον καὶ δάκρυσι μύρον, αὐτὶ τῦ μύρεσθαι ἐποίουν τὰς τῆς ἀναιρεθέντων οἰκείας, ὡς κεχρισμένων τῆ βελῶν ὄντων θανασίμω φαρμάκω. ἢ καθότι οἱ τυπτόμενοι εὐθέως ἐτελεύτων, καὶ πάντες ὡσὰ τῆς συγγενῶν ἐδακρύοντο.

ΧΕΡΣΙ γὰ μὲν σάκος εἶλε παναίολον· ὐδ' τις ἀυτὸ
Οὔτ' ἔρρηξε βαλὼν, ὔτ' ἔθλασε, θαῦμα ἰδέσθαι.
Παῦ μὲν γὰρ κύκλω πανάφλοιο λευκῶ τ' ἐλέφαντι,
Ἠλέκτρω θ' ὑπολαμπὲς ἦεν, χρυσῶ τε φαεινῶ
Λαμπόμενον. κυανέη δὲ δι' ἄχεος ἠλήλατο.
Ἐν μέσσω δὲ δράκοντος ἦεν φόβος ὅπ φαεσίμβρος
Ἔμπαλιν ὄσσοισιν πυρὶ λαμπομένοισι δεδορκώς.
Τῦ καὶ ὀδόντων μὲν πλῆτο στόμα λευκὰ θεόντων,
Δεινῶν, ἀπλήτων. ὄπι δὲ βλοσυροῖο μετώπε
Δεινὴ Ἔρις πεπότητο κορύσσεσα κλόνον ἀνδρῶν
Σχετλίη, ἣ ῥα νόον τε καὶ ἐκ φρένας εἵλετο φωτῶν,
Οἵτινες ἀντιβίην πόλεμον Διὸς υἷι φέρεσθον.
Τῶν καὶ ψυχαὶ μὲν χθόνα δυσόμεναι ἀϊδόσδε εἶσω
Αὐτῶν. ὀστέα δέ σφι ἐπὶ ῥινοῖο σαπείσης,
Σηπέα ἀζαλέοιο κελαφῆ πύθεται αἴῃ.

At manibus clypeum accepit, variatum totum, quem nemo quisquam
Neque perrupit iaciendo, neque comminuit, mirum visu.
Nam totus quidem circumquaque gypso, candidoque ebore,
Et electro lucidus erat, auroque fulgido
Splendens, cæruleis plicis fulgorem intersecantibus.
In medio autem draconis erat terror, haudquaquam effabilis,
Retro oculis igne lucentibus tuens.
Cuius & dentibus quidem repletum erat os candidantibus,
Sæuis, inaccessis. super terribilem autem frontem
Sæua Contentio deuolitabat, accendens pugnas hominum,
Tetra, quæ mentem eximebat, & præcordia viris
Quicunque bellum aduersus Iouis filium gererent.
Quorum & animæ quidem sub terram eunt ad Orcum intro
Ipsorum: ossa autem ipsis, pelle circum putrefacta,
Sirio sub torrido in nigra putrescunt terra.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ἐν ταῖς χερσὶ δέ (φησὶν) ἔλαβε σάκος παναίολον, ὅῳ οὐδεὶς αὐδησάμενος βαλὼν ἔδρασε, θαυμαστὸν· ὅλον γὰρ κύκλῳ λαμπρὸν ἦν ἐλέφαντος ὀστέοις καὶ λευκῷ χαλκῷ καὶ χρυσίῳ. συρμάδες δὲ μέλανος διὰ μέσου τοῦ χαλκοῦ ἐγγεγραμμέναι ἦσαν, ἐν τῷ μέσῳ δὲ τοῦ ἀσπίδος ὠχραφισμένος δράκων, εἰς τὸ πρόσω

τὸ πίσω βλέπων ἐν ὀφθαλμοῖς πυρωτοῖς· ἦ δράκοντος τὸ μὲν σῶμα εἶχε λοξὰς ὀδόντας φοβερούς, ἐπάνω ἢ τῷ σφαγῇ τῷ δράκοντος ἐπέπτετο ἡ χαλκῆ ἔρις, ἤγουν ἡ μάχη, ὡς φησὶ τὶς θεὰ, παρορμῶσα καὶ ἐρεθίζουσα τοὺς ἄνδρας εἰς πόλεμον. ἤ τις μάχη καὶ ἡ γοῶσιν ἀφύρει τῇ ἐκπεπυμένῃ τῇ Ἡρακλεῖ· τοῦτο δέ φησιν ὁ ποιητὴς, ὡς ἀφρόνων ὄντων τῶν ἀπομαχομένων τῷ Ἡρακλεῖ ἀνδρειοτάτῳ ὄπ. ὧν, τῶν ἐκπεπυμένων δηλαδὴ τῷ Ἡρακλεῖ, αἱ ψυχαὶ μὲν εἰς τὰ ᾅδου περιοῦσι, τὰ δὲ σώματα ἢ αὐτῶν, σαπέντων τῶν δερμάτων, κἀκεῖνα σήπεται ἐν τῇ γῇ ἕνεκεν τοῦ ἡλίου τοῦ ξηραντικοῦ. παναίολον, ἤγουν ποικίλον. λέγει ἢ αἰόλον τὸ ποικίλον, ἀπὸ Αἰόλου τινὸς χαραμένου τῷ ποιητῇ, ποικίλου τῷ φρόνησιν, καὶ ἀκαρομίλου τῷ σώσῃ. τίτανος, ἡ ἄσβεστος· ἐνταῦθα ἢ τὸν γύψον λέγει, ὃν καλοῦμεν σκίρον. ἐλέφας ἐνταῦθα, καὶ οὐδὲ τῷ ποιητῇ, τὸ τοῦ ἐλέφαντος ὀστοῦν λέγει. ἤλεκτρος καταχρηστικῶς ἐνταῦθα ὁ χρυσολαμπὴς χαλκὸς, διὰ τὸ λαμπρὸν. ἠλήλαντο.] κανόνισον, ἐλάω ἐλῶ, τὸ ἐλαύνω. ὁ μέλλων ἐλάσω, ὁ παρακείμενος ἤλακα, ὁ παθητικὸς ἤλαμαι, ὁ ὑπερσυντέλικος ἐλήλαμαι, τὸ τρίτον τοῦ παθητικοῦ ἤλαντο καὶ Ἀττικῶς ἠλήλαντο, καὶ ὤφειλεν εἶναι ἐλήλαντο, ἀλλὰ τὰ Ἀττικὰ τὰ ἀπὸ βραχέος ἀρχόμενα ἐν τῷ παρακειμένῳ, χρονικῶς μεγεθύνουσι ἐν τῷ ὑπερσυντελίκῳ δρᾶκον, ἀπὸ τοῦ δέρω ἔδαρκον, δάρκων καὶ δρᾶκων. ὥσπερ ἀρὸς ἀρεικὸς, οὕτω καὶ φατὸς φατεικός. πλῆτο.] τὸ θέμα, πλήμι, τοῦτο δὲ ἐκ τοῦ πλῶ τῷ πλήρω, καὶ τὸ παθητικὸν πλῆμαι, καὶ ὁ παρατατικὸς ἐπλήμην, ἔπλητο, καὶ ἀφαιρέσει τοῦ ε πλῆτο. βλοσυρὸν ἀπὸ τοῦ βάλλειν καὶ πτῆσσειν τοῖς ὄμμασι καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς. ὑῖ] ἡ εὐθεῖα ὁ υἱὸς τοῦ υἱοῦ καὶ ὑοῦ, τῷ ὑΐῳ καὶ ὑΐ. ἄϊδος.] ἡ εὐθεῖα, ὁ ἄϊς· ἐπιπολαγεῖῃ ἢ ἀπὸ τοῦ ἀστερητικοῦ μορίου, καὶ τοῦ εἶδω εἶσω, τὸ βλέπω. ἵν' ᾖ ἄϊς τόπος, σκοτεινὸς, εἰς ὃν οὐδεὶς δύναται βλέπειν. καὶ ὤφειλεν εἶναι ἄϊος διὰ τὸ εἰς διφθόγγου, ἀλλ' ὥσπερ ὁ νηῒς ὁ μνήμονος ἀπὸ τοῦ νή στερητικοῦ μορίου καὶ τοῦ εἰδωείσω τὸ γνώσκω ἐπαναγαφεῖ, οὕτω καὶ τοῦτο.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

κύκλῳ πτώσῳ.] τινὲς μὲν γύψον μὲ λευκὸν ὠόν. ἐπάνω ἢ τοῦ γύψου, ἤλεκτρος ἦν καὶ χρυσὸς ἢ λεγομένη μυρμάρα καὶ κονία.

Ἐν μέσῳ ἢ δράκοντος,] σωματοποιεῖ τὸν φόβον ἐνταῦθα, ὡς αὖ ἐν τῷ μίσῳ ὄξ ἀδάμαντος ὤν, δαμῶς δυναμένου ῥηχθῆναι. ὅτι φατῶν] φοβερῶν, ἀῤῥήτων, μὴ δυναμένων λεχθῆναι, διὰ τὸ ἐκπληκτικόν. ἐνταῦθα ἢ τὸ φατειῶν, ἐκ δὲ φοβερῶν καὶ ἀῤῥήτων, ἀλλ' ὅτι δεινὸν ματος.

Ἐν δὲ φοβοῖο καὶ παλίοιο τέτυκτο,
Ἐν δ' ὁμαδός τε φόβος τ' ἀνδροκτασίη τε δεδήει.
Ἐν δ' ἔρις, ἐν δὲ κυδοιμὸς ἐθοίετο, ἐν δ' ὀλοὴ κὴρ
Ἄλλον ζωὸν ἔχουσα νεούτατον, ἄλλον ἄουτον,
Ἄλλον τεθνειῶτα κατὰ μόθον ἕλκε ποδοῖιν.
Εἶμα δ' ἐχ' ἀμφ' ὤμοισι δαφοίνεον αἵματι φωτῶν,
Δεινὸν δερκομένη, καναχῇσί τε βεβρεθυῖα.
Ἐν δ' ὀφίων κεφαλαὶ δεινῶν ἔσαν ὕπατοι φατειῶν
Δώδεκα· ταὶ φοβέεσκον ὅσοι χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων,
Οἵ τινες ἀντιβίλω πόλεμον Διὸς υἷι φέρωσιν.
Τῶν καὶ ὀδόντων μὲν καναχὴ πέλεν ὅττε μάχοιτο
Ἀμφιτρυωνιάδης· τὰ δὲ δαίετο θωΰτα ἔργα.

In eo autem & properfecutio, & viceuerſa perſecutio factæ erãt.
In eo tumultus, cædesque, & homicidium huc illuc ferebãtur.
In eo Etis quoque, & motus furebat: in eo pernicioſa Parca.
Vitium alium tenens vulneratum, alium autem illæſum,
Alium mortuum per pugnam trahebat pedibus.
Veſtem autem habebat circum humeros cruentam ſanguine virorum,
Sæuum videns, clamoribuſque ingraueſcens.
In eo autem & ſerpentum capita ſæuorum erant haudquaquam effabilium,
Duodecim, quæ perterrefaciebãt ſuper terram genera hominum
Quicunque bellum contra Iouis filium moueremus.
Quorũ & dentiũ quidem crepitus edebatur, quoties pugnabat
Amphitryoniades. Hæc autem diſtincta erant miranda opera.

Στίγμα-

Στόγματα δ' ὡς ἐπέφαντο ἰδεῖν δεινοῖσι δράκουσι
Κυάνεα χθόνιωτα· μελαίνηστιν δὲ γένεια.

Porro velut puncta quædã apparebãt videnda sæuis draconibus
Cærulea per terga, denigrataq. agant illis maxillæ.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ἐν τούτοις (φησὶν) ἰὼ καὶ σεσίωξις, καὶ ὁπλισίωξις, ὡς πυκτικαὶ ἐξαγορεύσαι· καὶ γὰρ οἱ πόλεμοι ποτὲ μὲν διώκουσι, καὶ καλεῖται οὗτος σεσίωξις· ποτὲ δὲ διώκουσι, καὶ καλεῖται τοῦτο παλίωξις· σεσωπηκοῖεν δὲ τὰ θραύσματα χαὶ γόμοι ποιητικόν. ἰὼ δὲ ἐν τῇ ἀσπίδι καὶ θόρυβος καὶ φόνος, καὶ διώκει καὶ ἁμάχετο (ἀπὸ τοῦ δαίω τὸ κάπω) ἢ αἱμοκτασία, ἤγουν ὁ τῆς αἰδρεῶν φόνος. σὺν τούτοις δὲ ἐξαγορεύει καὶ ἡ Ἔρις καὶ ὁ Θόρυβος, καὶ ἡ κήρ, ἤγουν ἡ θανατηφόρος θεά, ἄλλον μὲν ἔχουσα ῥόχθοντα, ἄλλον δὲ ἀπαμύνουσαν· ἄλλον δὲ πατάξασαν ὀπὸ τῆς πεδοῦ θανόντα ἐν τῷ πολέμῳ· ἐφόρει δὲ ἱμάτιον βεβαμμένον ἐξ αἵματος, καλεστῶς καὶ ἀχρίως βλέπουσα, καὶ γαυριῶσα ἐν χαραχῇ καὶ κτύπῳ· ἐν τούτοις, φησὶν, ἐξαγορεύετο καὶ ὄφεων κεφαλαὶ δράκοντα, αἳ δὴ ἐφόβουν τοὺς ἀνθρώπους τοὺς συναπτομένους τῇ Ἔριδι· καὶ ὧν ἐκ τοῦ στόματος ἐξήρχοντο ὀδόντων ἀπειλεῖτο κτύπος· ὅσοπερ ἐμάχετο Ἔριδος μὴ τίνος. τὰ δὲ θαύματα καὶ θαύματα ἔργα δαίετο, ἤγουν μεμιγμένα ἦσαν, καὶ ἐσυγκεχυμένα. θαυματὸν δὲ τὸ θαύματος διὰ τοῦ μέσου. καὶ Πίνδαρος· ἢ θαύματα πολλὰ, σοφὸν δὲ σιγᾶν ἔστιν ἐπαίνων· τῆς ῥᾴστων τῆς δ' ἐχθίστων κατάκειται· καὶ καὶ τοῖς οἱ ὄφεις. τὰ δὲ γένεια τῆς δ' ἐχθόντων, ἤγουν ὁ ἐπὶ τὸ στόμα καὶ τὰς σιαγόνας τόπος μέλας ἦν. κεφαλαὶ δὲ ἀπὸ τοῦ κύειν ῥῖσμα καὶ ταφαχάς. κὴρ δὲ μὲ θανάτῳ ὀξαίνει, ὥσπερ καὶ ἡ χείρ· γένεται δὲ ἀπὸ τοῦ χειρῶ τὸ πεῖσκω· χὴρ καὶ κὴρ· κῆρ δὲ ἡ ψυχὴ διὰ τοῦ ε. ἐκφωνεῖται. ἔστι δὲ κέαρ καὶ ἐν συναιρέσει κῆρ· γίνεται δὲ ἀπὸ τοῦ καίω, τὸ φλογίζω, καὶ ψιλογραφεῖται. τεθνηῶτα.] ὅτι ὁ παρὼν μεταθωεῖ τὸ ὦ, χθὲ καὶ τὰ εἰς ὼς ὀνόματα καὶ αὐτὰ μεταθωοῦται, οἷον γέλως, ἥρως.

Ἐν δὲ συῶν ἀγέλαι χλοαυέων ἦσαν ἰοβλήτων,
Εἰς σφέας ἐρχομένων, κατεόντων τ' ἰμένων τε,
Τῶν καὶ ὁμιλαδὸν εἶχες ἴσαν· οὐδέ νυ τώγε
Οὐδετέροι ζώειν· φείδοντο γὰρ οὐχένας ἀμφω.
Ἤδη γὰρ σφιν ἕκητο μέγας λίς, ἀμφὶ δὲ καπροὶ
Δοιοὶ ἀπουρήμενοι ψυχάς. καὶ δι' ὀφι κελαινὸν
Αἷμ' ἀπελείβετ' ἔραζ· οἱ δ' αὐχένας ἐξερεπόντες
Κείατο τεθνειῶτες ὑφ' βλοσυροῖσι λέουσι.
Τοὶ δ' ἔτι μᾶλλον ἐγήρυθεν κορυθάϊκι μάχῃ
Ἀμφότεροι, χλοιῶσί τε σύες, καὶ θρῴσκουσι λέοντες.

In eo autem suum gregem agrestium erant, atque deorum.
Mutuo sese aspicientium, irascentiumque, & festinantium:
Quorum etiam turmatim ordines incedebant: neq; vero hi,
Neq. illi alteros timebant, horrebant attamen colla amborum.
Iam enim ipsis iacebat magnus leo, circum autem apti
Duo, spoliati animas, deorsumque ipsis niger
Cruor distillabat in terram. ipsi autem ceruicibus deiectis
Iacebant mortui sub terribilibus leonibus.
At illi magis etiam excitabantur incensi ad pugnandum.
Vtrique agrestesque sues, truculentique leones.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ἐν τούτοις (φησὶν) ἦσαν ἐν τῇ ἀσπίδι καὶ ἀχρίων χειρῶν ἀγέλαι καὶ λεόντων ἰμβλεπόντων εἰς ἀλλήλους καὶ θυμουμένων, καὶ ὀρμωμένων κατ' ἀλλήλων· σὺν καὶ κτύπος ἐπρέπετο αἱ ἀγέλαι· ἐπεὶ δὲ ἦσαν ἐλέφαντες, ἤτοι οἱ κάπροι, ἤτοι οἱ λέοντες. ἔφασκεν δὲ, ἔχειν ἐκάτερον τὰς χαρακτῆρας διὰ θυμὸν ἤδη δὲ ἐπὶ τοῖς κάπροις μέγας λέων. δύο δὲ κάπροι φέρε ἀμφὶ αὐτὸν ἔκειντο πεπτεῶτες· ἀπ' αὐτῶν δὲ ἐχεῖτο αἷμα εἰς τὴν γῆν· οἱ δὲ ἐμφύοντες τὰς κεφαλὰς ἔκειντο ὑποκάτω τῶν λεόντων· οἱ δὲ ἀμφότεροι, οἱ χοῖροι λέγω, καὶ οἱ λέοντες, μᾶλλον ἐξηγέρθησαν εἰς μάχην. ἦσαν] κανόνισον· εἰσὶ τὸ πρόσθεμαι, ὁ μέλλων ἔσομαι, ὁ ἔσεσθε ἔσται· τὸ πρίτον τῆς παθυντικῶν εἶναι, καὶ

διαλύσει ἴσον, καὶ προσῇ τῷ ἑνὶ πόδι. [δύο ἡμιόνων, διὸ καὶ οἱ δύο δίφθογγα, τὰ δύο ὁ καὶ ι.]

κάπροις τὰς ψυχὰς ἀφέντες. Τοὶ δ' ἔτι.] ὅτι καὶ ὀρώρεσι τὸς ἡμίονος πλέον διαγείρονται εἰς τὸν μάχλον.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

μέγας λᾶς.] εἰς λέων τετρὸς ἔκειτο, καὶ δύο

Ἐν δ' ἰῷ ὑσμίνη Λαπιθάων αἰχμητάων
Καινέα τ' ἀμφὶ ἄναχτα, Δρύαντά τε, Πειρίθοόν τε,
Ὀπλέα τ', Ἐξάδιόν τε, Φάλκρόν τε, Πρόλοχόν τε.
Μόψον τ' Ἀμπυκίδην Τιτάρησσον, ἔζοχον Ἄρηος,
Θησέα τ' Αἰγείδην, δαιμονίοισιν ἀθανάτοισιν
Ἀργύρεοι, χρύσεα εἵματα περὶ χροῒ τεύχε' ἔχοντες.

In eo autem erat & pugna Lapitharum bellatorum,
Cæneum circa regem, Dryantemq. Pirithoumque,
Hopleumq. Exadiumq. Phalcromq, Prolochumque
Mopsumq. Ampycidem, Titaresium, iamum Martis,
Theseumque Ægeidem, similem immortalibus
Argentei, aurea circum corpus arma habentes.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ἐν τούτοις (φησὶν) ἰῶ ἐζωγραφημένη μάχη τῶν πολεμικῶν Λαπιθῶν. λέγω δὲ τὸν περὶ Καινέα, καὶ Δρύαντα, καὶ Πειρίθοον, καὶ Ὁπλέα, καὶ Ἐξάδιον καὶ Φάλκρον, καὶ Πρόλοχον, καὶ τὸν Μόψον τὸν ὑὸν τοῦ Ἀμπυκος τὸν Τιτάρησσον ἀπὸ Τιτάρου τινός, καὶ τὸν Θησέα τὸν υἱὸν τοῦ Αἰγέως, τὸν ὅμοιον τοῖς ἄλλοις ἅπασι θεοῖς ὄντα. πάντες βασιλεῖς ἦσαν τῶν Λαπιθῶν· οἱ δὲ Λαπίθαι ἐνόπλιον μάχιμον ἦσαν· καὶ ἐν τῇ εἰκονογραφίᾳ ἐκεῖνοι μὲν ἀργυροῖ, τὰ δὲ ὅπλα αὐτῶν χρυσᾶ.
Ἀγκαῖος ὁ υἱὸς Λυκάονος· ὥσπερ ἡ Ἀχιλλεὺς Ἀχιλλείδης. ὅτω καὶ Αἰνείας Ἀγχίδης. ἱππελάτης ὁ ὅμοιος, παρὰ τὸ ἐλαύνω ι, διοικήσεως ἡ καὶ ἱππικὸς τὰ σώματα δίφθογγον. χρυσᾶ

μέγα, χροῒ δὲ μικρόν· ἐκεῖ μὲν γὰρ ἡ εὐθεῖα ἐκ χρυσοῦ, ἥγουν τὸ σῶμα, οἷς ὁ χάλκος· ἐντεῦθεν δὲ ὁ χρύς, ὁ σημαίνει τὸ αὐτὸ, οἷς ὁ βύς.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Λαπιθάων.] Πειρίθους οἱς Θήβας ἐλθὼν δεῦτε νεανικὸν φόνον, ὥστε καθαρθῆναι ἔχει γυναῖκα Δῖαν τὴν τοῦ Βυτάτου θυγατέρα. οὗ χάριν Λαπίθαι ὑβρίζοντες εἰς τὰς Ἑλληνίδας γυναῖκας, πόλεμον συνεπράξαντο ἀμφότερον. λέγει δέ, ὅτι ἐνῆν τῇ ἀσπίδι ὁ πόλεμος τῶν Λαπιθῶν καὶ τῶν Κενταύρων.

Ἀργύρεοι· χρύσεια.] ἀργύρεα μὲν τὰ ζῶα, χρυσᾶ δὲ ἃ ἐπ' αὐτοῖς ἐστίν.

Κένταυροι δ' ἑτέρωθεν ἐναντίοι ἠγερέθοντο
Ἀμφὶ μέγαν Πειραίθοον καὶ Ἄβολον εἰσιδέειν.
Ἄρκτον δ' Οὐρήνην τε, μέλανα χαίτῃσίν τε Μίμαντα,
Καὶ δύο Πλουκρίδας, Περιμήδεά τε, Δρύαλόν τε·
Ἀργύρεοι, χρυσέας ἐλάτας ἐν χερσὶν ἔχοντες.
Καί τε συναϊκτὰν ὡσεὶ ζωοί περ ἐόντες,
Ἔγχεσιν ἠδ' ἐλάτῃς αὐτοσχεδὸν ὠρίνοντο.

Centauri autem ex altera parte contra hos congregabantur
Circa magnum Peiræum atq. Abolum augurem,
Arctumq. Hurinumq. nigramque pilis Mimantem,
Et duos Prucidas, Perimedem, Dryalumque,
Argentei, aureas abietes in manibus habentes.
Atq. impetu pariter facto, perinde ac si viui essent,
Lanceis atque abietibus comminus certabant.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Οἱ Κένταυροι δὲ (φησὶν) ὅπερ ἰῶ ἐντεῦθεν

Θεσσαλικὸν, καὶ τὸ μῦθον ὡς ἀνθρώπων καὶ ἵππων σύνθετοι ἀθροίζονται ἐτέρωθεν ἐναντίοι τοῖς Λαπίθαις· λέγω δὲ τοὺς περὶ τὸν Πειραίθοον, καὶ

τὸν

τὴν Ἀθηνᾶν τὴν μάντιν, καὶ τὸν Ἄρεα τὸν ἐπὶ μαχῇ, καὶ τὴν μελανόπτερον Μάχαιραν, καὶ τὴν δύσ ἐμὲ τὸ Πεπλίδιον, τὸν Πεπλιδίδας καὶ τὸν Ὀφίαλον· ἔστι δὲ καὶ ἐν τῇ ζωγραφίᾳ ἄρματα χρυσᾶς ῥάβδους κρατοῦντες, καὶ σὺν πίσλαις πέδας ὥρμων καὶ ἵπποι οἱ Κίρτωνες, καὶ ὥσπερ ζῶντες ἑαυτοῦ τὸ κατ' ἀλλήλων ἐν ταῖς ἅλλοις. ἀειγωῶντο] ἔστι ῥῆμα ὁρίζω τὸ κινῶ· μάχῃ δὲ πλησιάσῃ εἰς τοῦτο καὶ ἅματα τὰ προειλημμένα τὸ σύμφωνον, τότε πρέπει τὸ ὁ εἰς ἰ· οἷον ἔχω ἴσχω, ῥέπω ῥίπτω, πέτω πίπτω, ἕπω ἵσταμαι δὲ καὶ ἐν πρίσει δείκνυσι τοῦτο μᾶλλον τὸ ἀειγωῶντο, εἰς β αὐξηθέν· ἀειπαμένων, καὶ ἵππος ἀειγαίει ὀφείλων, καὶ τὸ παθητικὸν ἀειγαίεται ἀειγαίομαι ἀειγαίωμαι, καὶ ὁ ἀθροιστικὸς ἀειγαίομαι· τὸ γὰρ πληθυντικὸν ἀειγαίονται ἀειγαῶντο.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Καίτοι συναίκτιν.] ὁμοῦ ὥρμων μετ' ὁρμῆς συναλαίνοντες, ὥσπερ ζῶντες, ὠρίζοντο παρ' ἀλλήλοις φυσικῶς. ἔγχεσι γὰρ οἱ Λαπίθαι ἀλλήλους ὑπώπιζον.

Ἐν δ' Ἄρεος βλοσυροῖο ποδώκεες ἵσταθον ἵπποι
Χρύσεοι, ἐν δὲ καὶ αὐτὸς ἐναρφόρος ὅλιος Ἄρης
Αἰχμὴν ἐν χείρεσιν ἔχων, θρυλέοντι πεδίοιο,
Αἵματι φοινήεις, ὡσεὶ ζωοὺς ἐναρίζων·
Δίφρῳ ἐμβεβαώς, ἅδε δὲ δείμός τε Φόβος τε
Ἕστασαν ἱέμενοι πόλεμον καταδύμεναι ἀνδρῶν.

Inter hæc autem Martis terribilis alipedes stabant equi
Aurei, & ibidem ipse quoque spoliator perniciosus Mars,
Mucronem in manibus habens, milites exhortans,
Sanguine cruentus, perinde atque vivos spolians,
Curru insistens .. juxta autem Pavorque Metusque
Stabant gestientes bellum subire virorum.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ἐν τούτοις (φησὶ) καὶ οἱ ἵπποι τοῦ Ἄρεος ἵσαντο, καὶ αὐτὸς ὁ Ἄρης κατακεχαλκωμένος ἦν ἐν τῇ ἀσπίδι, καλλιόν τι ἄλλο τοῖς λαοῖς. τοῦτο γὰρ σημαίνει τὸ θρυλέοντι, βεβαμμένον ὡς ὁ Ἄρης ἐν αἵματι, ὥσπερ ζῶντας τινὰς ἀναιρῶν, ὁμοβρεχὴς ἐξ αἵματος. κλυσίον δὲ αὐτῷ καὶ ὁ Δεῖμος, καὶ ὁ Φόβος, οἵτινες δηοί τινες ἵσαντο ἀεὶ γόμενοι εἰσιέναι εἰς τὸ πόλεμον τῶν ἀνδρῶν. τὰ δὲ διὰ τῶν εἰς (ὡς καὶ ἄλλοτε εἴπομεν) οἱ μὲν ἔχουσι τὸ ὁ συλλαβικὸν βραχεῖαν, διὰ τὸ ὁ μικρὸν χαρακτῆρα· οἷον χαίνω, οἰδίνω, φοινίσσω· οἱ δὲ μακράν, μεγαλοῦσι τὸ, οἷον αἰτίζω, κλαίζω, δυσμενίζω, ἐμβεβαώς, βίζημι, ὁ μέλλων βάσω, ὁ ἀθροιστικὸς βίζομαι, καὶ ἐκτείνει τὴν κ' καὶ συναλοιφὴν παραλήγουσιν βίζομαι, ἢ μετοχὴ ὁ βιζάμενος· ὁ δὲ ἀόριστος ἔθεσε τὸ ξ, οἷς ὄλλυμι, εἰς αἰδῶ, εἰς αἰχμάζω, εἰς κατάπλαξιν, εἰς ἔκπληξιν, καὶ εἰς ἀγωνίαν. καταδύμεναι] δύμεναι, καὶ ἀσυλλάβητον δῦμι, ὁ β' ἀόριστος ἔδυν, ἡ μετοχὴ ὁ δύς, τοῦ δυτος, καὶ τὸ ἀπαρέμφατον δυῆναι, καὶ δευτέρως παραθέσει τοῦ μὲ, δύμεναι.

Ἐν δὲ Διὸς θυγάτηρ ἀγελείη Τριτογένεια,
Τῇ ἰκέλη ὡσεί τε μάχην ἐθέλουσα κορύσσαι,
Ἔγχος ἔχουσ' ἐν χερσὶ χρυσείην τε ξυφάλειαν,
Αἰγίδα τ' ἀμφ' ὤμοις· ὅτε δ' ὤϊσσετο φύλοπιν αἰνήν.

Ibidem autem & Jovis filia prædatrix Tritogenia,
Ei similis quasi quæ pugnam velit armare,
Hastam habens in manibus, aureamque galeam,
Ægidemque circum humeros: gradiebatur autem in prælium sævum.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ἐν τούτοις (φησὶν) ἵσταται καὶ ἡ Ἀθηνᾶ ἡ συμφύλαξ τοῦ Διός, ἡ ἀγέλειος καὶ ἡ στρατηγὸς, καὶ ἡ Τριτογένεια, ἤγουν ἡ ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διός. τοιαύτη τινὶ ὁμοία, οἵαν βιλομένην ἐξιέναι τὸν πόλεμον, κραταιὰν καὶ δόρυ, φερομένην καὶ σκεπαρνάειον χρυσοῦν, καὶ τὸ τῆς Ἀμαλθείας αἰγὸς δέρμα ὀπίσω τῶν ὤμων φέρουσα, ἐπεισέρχεται εἰς τὸ πόλεμον.

κορύσσην.] ἔγων ἀναλίζεσθαι· ἐπὶ τῷ πόνῳ, ἢ ἀθυμοφυλακία, ἤτις ἐνιτελεῖται ἐπὶ τῷ τὰ κακὰ ῥύεσθαι. Θωρήσσων δὲ μάχην ἢ, ἢ γίνεται ἐπὶ τῷ θώρηξ, ἢ θώρηξ θωρήσσω. Θελγτὸν δὲ, ἤγουν μεθύσκων, μικρὸν ἢ ι, ἢ γίνεται ἐπὶ τῷ θέλξ ὁ ἄκρατος οἶνος. κεφαλήσαν.] κεφάλεια κόρυς ἢ ἔχουσα τρεῖς φάλους, ἤγουν ἐπαν ασήματα. Λιγὺν] ἀγὺς αἰγυπιὸς· τὸ αὐτὸν δέρμα, ἢ, λιγεῖος δὲ ἢ ἀηδόνιον. φόλκων αὖτων] φόλκος ἢ μάχη, ἢ ἐνιτελεῖται ἐπὶ τῷ φυλὴ ἢ τὰ ὁμόφυλα ἔθνη, ἢ ἔχοντα διαιρὴ φυλῶν διαφόρων, ἤτοι ἡμιόνων ἢ ἐθνῶν πολλῶν, ὅταν ἢ φανὰς ἔσται ἢ τὸ τῶν πολέμων σύμβαμα. ἐ γὰρ ταῖς φύλαις φύλακος.

Ἐν δ' ἦν ἀθανάτων ἱερὸς χορός· ἐν δ' ἄρα μέσῳ
Ἱμερόεν κιθάριζεν Λητοῦς καὶ Διὸς υἱός
Χρυσείῃ φόρμιγγι. θεῶν δ' ἕδος ἄγχι βόλυμπος·
Ἐν δ' ἀγορὴ, θέμις δ' ὅλβος ἀπείρεσιτος ἐτέτυκτο
Ἀθανάτων ἐν ἀγῶνι. θεαὶ δ' ἐξῆρχον ἀοιδῆς
Μοῦσαι Πιερίδες, λιγὺ μελπομένῃσι ἐοικυῖαι.

Aurea in eo clypeo & immortalium chorus, in cuius medio, Desiderabile quiddam personabat Iouis & Latonæ filius Aurea cithara. deorum autem sedes purus Olympus. Ibi & forum, circum autem opulentia infinita, quasi in corona erat posita Immortalium in certamine. Dicæ autem incipiebant cantum Musæ Pierides, tanquam quidda canentibus similes.

τὰ ὄρεα τῶν θηρῶν καταπίπτουσι, ἐξῆρχον τὴν ᾠδὴν, ὅμοιαι οὖσαι ταῖς μελπομέναις.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ἐν τούτοις (φησὶν) ἦν καὶ θεῶν πλῆθος, καὶ ἐχόρευον· ἐν μέσῳ δὲ τῷ χορῷ, ἐκιθάριζεν ὁ Ἀπόλλων υἱὸς τῆς Λητοῦς, καὶ τοῦ Διὸς, ἐν χρυσῇ λύρᾳ. ἦν δὲ καὶ ἀγορὰ ἀπέραντος θεῶν· ὁ ἀγὼν καὶ πανήγυρις ἦν, ἤγουν ἐν ἀγορᾷ, ἤγουν συνάθροισμα θεῶν. κύκλῳ δὲ ἦσαν ἅπαντα πλοῦτος, πολὺς πλοῦτος. αἱ Μοῦσαι δὲ αἱ ἐν τῇ Πιερίᾳ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Χρυσείῃ φόρμιγγι] λιτῶς (φησὶν) ἐκεῖ ὄλυμπος, καὶ ἀγορὰ, θεῖ δὲ τὸν ἀγορεύειν καὶ τὸν ἀγῶνα· ἐς αὐ θεῖ τὰς θεὰς ἦν μέγας ὄλβος, ἐς αὐ ποικιλία μεγαλόψυχος.

Ἐν δὲ λιμὴν εὔορμος ἁλὸς πολυκύμονος ἦεν
Κυκλοτερὴς ἐτέτυκτο παναφθὲς κασσιτέροιο,
Κλυζομένῳ ἴκελος. πολλοὶ γε μὲν ἀμφὶς ἀυτῆς
Δελφῖνες τῇ κεῖ τῇ θ' ἅδυτον ἰχθυάοντες,
Νηχόμενοι ἴκελοι. δοιοὶ δ' ἀν' ἀφυσιόωντες
Ἀργύρεοι δελφῖνες ἐδαίνυον ἔλλοπας ἰχθῦς.
Τῶν ὑπὸ χαλκείοις ἔσαν ἰχθύες· αὐτὰρ ἐπ' ἀκταῖς
Ἧστο ἀνὴρ ἁλιεὺς δεδονημένος· εἶχε δὲ χερσὶν
Ἰχθύσιν ἀμφίβληστρον, ἀποῤῥίψοντι ἐοικώς.

In eo autem & portus appulsui facilis immensi maris,
Rotundus factus erat liquefacto e stanno,
Inundanti similis: multi vero per medium ipsius
Delphines hac atq, illac ferebantur piscibus inhiantes,
Natantibus similes. Duo autem sursum efflantes
Argentei delphines, depascebant magnos pisces.
Sub his ærei trepidabant pisces, sed in ripis
Sedebat vir piscator obseruans: habebat autem manibus
Piscium rete, proiecturo similis.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ἐν τούτοις (φησὶν) λιτῶς καὶ λεπτὰ ἀγάλματα ἀγέλας θαλάσσης, τροχηλάτου, κατασκευασμένος ἐκ κασσιτέρου, ὅμοιος λιμένι κυκλοτερεῖ. πολλοὶ δὲ δελφῖνες εἰς τὸ μέσον αὐτοῦ. ἄμφω, ὅτι-

Συρμαῖοι ἰχθύες, ἡμιόνοις παραπλήσιοι· δύο δὲ δελφῖνες ἐξ ἀργύρου κατεσκευασμένοι ἀναφυσῶντες ἤσθιον ἰχθύας, οἳ ὑπῆρχον ἀπὸ χαλκοῦ κατεσκευασμένοι ἰχθύες. ἐπὶ δὲ τῷ ἀκρογιαλῷ ἐκαθέζετο ἄλλος ἁλιεὺς ἔχων τὸ δίκτυον ἐν τῇ χειρὶ ἐοικὼς ἐκβάτῃ

ἐκάστου ἓξ εἰς τὰς χεῖρας αὐτῷ δίπτυον ἐχθύων, ἅρμα Θ- αὐτῷ τὸ μέλλον τὸν ἐλᾶν δίφρον.

ἀμφίσεον.] ἄχρων αὐτὸ μέσον, ἢ ἀντικόπτ τὸ δ· τὸ δ' ἐπάνω σανίδες ἔσεν τὸ ἐμπεσόδσα σύμφωνον τὸ μ· ὕπτιον ἢ τὸ κατάβαλε κάββαλε, ἢ τὰ κατάπτωτα πάπτωτα ἢ ἔπεσα, ἀπαμπισχόντες,] ἀπαφορεῶντες· σημείωσαι ὅτι ἐν ταῖς μετρικαῖς ἐκκλίσεσι τῶν ῥ, εἰ μὲν ἔχοι τ· ῥῆμα μέλλοντος, ἀναλύεται εἰς ρεχεῖν, βεχυῖα ἢ τὸ πρῶτον ἐν οἷον πολεθόμη, φυσάων· εἰ δ' μακρὰν, ἐκτείνει ἢ ἀμφίσεον, ἀϊδόωσι.

ἀδόντων.] ἔσχατον, δοθέντα δοτῶ τὸ δίωχε-μαι, ἢ ὁδοντατικὸς ἀθοῦσαν· ἀθοῦσα, τὸ μέσον τῆς πληθυντικῶν ἀθοῦσαν. ἦσο] καθέσιμον, ἵζω τὸ καθῆμαι, ὁ μέλλων ἕσω, ὁ παρακείμεν Θ- ἧκα, ὁ παθητικὸς ἧσμαι, ὁ ὑπερσυντέλικ Θ- ἥμην, ἧσο, ἧστο.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

παῤῥῶθε χαλκοτύπου.] τὸ διαλελυμένε ἢ ῥηθὲν τὴν φύσιν, ἢ παραπάλιν. Ἡρόδοτος δ ἀέρθε φησί. παῤῥῶθε δ, διὰ τὸ ὑγρὸν εἶναι ἢ δύσκιστον ἐκ ἰσίας. Ἐχθύαν ἀμφίβληστρον.] ρητορικὸν τὸ χαλκοτύπου τὴν ἀμφιβλήστρου χρῆσιν, ἐκ δ Ὅμηρ Θ-, ἐξαγκυστροδμένης εἶδε.

Ἐν δ' ἐϊδ' ἡϊόνι Δανάης τέκος ἱππιοχάρμης Περσεύς;
Οὔτ' ἄρ' ὑπὲρ ῥάων σάκεος πάσιν, οὔθ' ἑὰς αὐτῆς
Θαῦμα μέγα φέρεσκεν ὑπ', ἐπεὶ ἐδάμη ἐκ πέλεκκυν.
Τῶς γάρ μιν παλάμαις τεύξε πλυτὸς Ἀμφιγυήεις
Χρύσεον· ἀμφὶ δὲ ποσσὶν ἔχε πτερόεντα πέδιλα.
Ὦμοιον δέ μιν ἀμφὶ μελαίνετον ἔρρε φέρεσθαι
Χάλκεον ἐκ τελαμῶνος· ὁ δ' ὥστε νόημ' ἐποτᾶτο.
Πᾶν δὲ μετάφρενον εἶχε κατὰ δλοιοῦ πελώρης
Γοργοῦς, ἀμφὶ δέμυν πίθυσε θεὸς, θαῦμα ἰδέσθαι,
Ἀργυρέη. θύσανοι δὲ κατηωρεῖντο φαεινοὶ
Χρύσεοι· δλοὴ δὲ κεφὴ κεφαλῆφιν ἀάσχετος
Κεῖτ' Ἄϊδος κυνέη, νυκτὸς ζόφον αἰνὸν ἔχουσα.
Αὐτὸς δ' αὖτ' ἐδόντι καὶ ἐρρίγοντι ἐοικὼς
Περσεὺς Δαναΐδης ἐπεβαίνετο· ταὶ δὲ μετ' αὐτὸν
Γοργόνες ἄπλητοί τε καὶ ἀφρασταὶ ἐρρώοντο,
Ἱέμεναι μαπέειν. ὑπὸ δὲ χλωρῷ ἀδάμαντος
Βαιτεύοιεν ἰάχησε σάκος μεγάλῳ ὀρυμαγδῷ.
Ὀξέα καὶ λιχέως· ὑπὸ δὲ ζώνῃσι δράκοντες
Δοιὼ ἀπηωρεῦντ', ἔπικυρτώοντε κάρηα.
Λίχμαζον δ' ἄρα τώγε· μένος δ' ἐχάλασσαν ὀδόντας

In eo autem erat & pulchricomæ Danaes filius eques Perseus,
Neq; quidē contingens clypeū pedibus, neq; lōge separatus ab illo.
Miraculum magnum dictu: quonam modo usquam insitebat illi.
Ita enim ipsum manibus fecerat inclytus Vulcanus,
Aureum, circum pedes autem habebat alata talaria.
In humeris autē circa eum vagina inclusus nigra ensis pēdebat,
Æreus de loro: ipse autem velūt cogitatio volabat.
Totum autem tergum eius tenebat caput sæui monstri
Gorgonis, circum ipsum autem pera ferebatur, mirum visu,
Argentea, fimbriæque dependebant lucidæ,
Aureæ. sæua autem circum tempora regis
Posita erat Orci galea, hoc ille caliginem grauem habens.
Ipse autem properanti & formidanti similis
Perseus Danaides extendebatur: post ipsum verò
Gorgones inaccessæ & ineffabiles ruebant,
Cupientes ipsum apprehendere. in viridi autem adamante
Euntibus ipsis resonabat clypeus magno strepitu
Acutum & tinnulum quippiam. in zonis autem dracones
Duo suspensi erant, attollentes capita.
Lambebant autem illi, iraque hiscendebant dentes.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ἐν τούτοις δὲ (φησὶν) ἐν ἐζωγραφημένῃ ἦν Περσέως τὸ γίγνεσθαι ὑπὸ Διὸς, ὅτι ἀθλεύοντος ὑπ' ἀπάτης Θ-, ὅτι ὄντος ὑπὸ ἀπάτης Θ-, δεσμευθὲν ἔρχεται, ἐπεὶ ἀθλεῖν οὐκ ἦν ἐτοίμως· ὅτε γὰρ ὁ πατὴρ αὐτὸν κατεπόδισεν, ὥστε δυνῆναι μὴ ἐνάγεσθαι δόλῳ Θ-. ὅτω κατεπόδισεν ὁ Μέροπος τὸν Περσέα χρυσοῦν ἐφέρη ὑποδήματα πτερωτά· ἐν ᾗ πόδε ἕκαστε ξίφ Θ- χρυσοῦ-

κρημάμενον ἀπὸ λαιμοῦ. Ὠμοισιν δέ μιν] ἤτοι συνταύσῃ· ἀμφήκεστο δέ μιν, ἤγουν ἐδέδετο αὐτὸν ἔκειτο, πῦ; ἐν τοῖς ὤμοις, ἄορ καὶ ξίφος μελανόστον· καθ' ὑπερβατὸν δὲ συνταύσῃ ἡ ἀμφί· εἴη δ' ἂν μελανόστον, ἢ τὸ μέλαινα ὀπλὴ ἔχον, ὡς ἐκ δίγματος κατεσκληκυίαν, ἢ τὸ ἐκ μέλανος σιδήρου δεδεμένον. ὁ δὲ Περσὴς ἅμα νόημα ἐπέστατο· ἐδέδει γὰρ ταχύτερον τῷ νοήματος. τλῆ ῥάιδιον δὲ αὐτῷ πᾶσαν φοβηλάμβανεν ἡ κεφαλὴ τοῦ δεινοῦ θεοῦ τῆς Γοργόνος· ἔδεισε γὰρ τῇ κεφαλῇ σακκοβύλιον ἀμφιρραῖ. τὸ δὲ [ἀμφὶ δέ μιν] ἤτοι συντάξεις· ἀμφιέδησε δέ, ἤγουν φοβηλάμβανε καὶ δεισιχέμιν, καὶ αὐτῇ τῇ κεφαλῇ τῆς Γοργόνος κίνυσις σκιρτήματος δὲ ἀπὸ τοῦ σακκηλίου χρυσοῦ. εἰς δὲ τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ ἔκειτο ἡ φοβηφαλάια τοῦ Ἄιδου, μέλαινα ἦσαν. αὐτὸς δὲ ἔφερεν ἐσθῆτος φοβερωτέρῳ. ὅπαδοι δὲ σφέων ἐδίωκον αἱ Γοργόνες, ὁρμῶσαι καταπιεῖν αὐτόν. τὸ δὲ ῥώοντο δὲ χρὴ διάφερε, αὐτὶ τοῦ δυνατῶς ὤρμων. κτυπέοντο δὲ αὐτῇ ὅτι τοῦ λαμπροῦ ἀδάμαντος, ἦχον ἀπετέλει ἡ ὦσις. ὅτι δὲ ταῖς ζώναις τῆς Γοργόνων δύο δράκοντες σκιρτέμαντο, λυττοῦντες τὸ δυμῷ τὰς κεφαλὰς, σκίνουν δὲ τὰς γένις καὶ τὰ γλῶσσαν ἦσι οἱ ὄφεις ὡς λείξοντες. ἐν ὀργῇ δὲ συνέχρων τοὺς ὀδόντας, ἀχρίφς βλέποντες αἱ δὲ τῆς Γοργόνων κεφαλαὶ λίαν ἦσαν φοβεραί. ἱππόται.] ἤγουν ἱππόπις, ἡ κλητικὴ αὐτὶ εὐθείας. ἔστι δὲ (ὡς εἴρηται) τοῦτο τὸ παῖδος Δρυόπων καὶ Αἰολέων, καὶ Βοιωτῆς, κλυτὸς.] ὁ κλειτὸς, ἤγουν ὁ ἔνδοξος, καὶ κλυτὸς ἤγουν ὀνομαστός. ἐκ αὐτερέφς δὲ, ἐκ δὲ εἶπε κλυτὸς, ἤγουν ὀνομαστὸς, εἶτα καὶ κλειτὸς, ἤγουν ἔνδοξος· πολλαὶ γὰρ ὅτι καὶ ὀνομασοί. Ἀμφιγυήεις.] ἀμφιγυήεις λέγεται ὁ χωλὸς, ὁ ἐξ ἀμφοτέρων δηλαδὴ τῶν γύων, ἤγουν τῶν ποδῶν, πεπηρωμένος. γίνεται γοῦν ἀμφιγυήεις, καὶ προσῆκε τὸ μικρὸν εἰς ἡ, ἀμφιγυήεις, ὥσπερ χάεις χαείς, πρὴν τιμᾶεις, αὖγλη αὐγλήεις. ἄορ.] ἄορ, τὸ ξίφος, συνείως δὲ ἡ σπάθη· ἐπισκολογηθείη δ' ἂν ἀπὸ τοῦ αἴρω τὸ φονεύω, ἢ ἀπὸ τοῦ σκιρτικοῦ καὶ τοῦ ὁρῶ, τὸ πτοιῶν τὸν ἄνθρωπον μὴ ὁρᾶν· ἀφαιρετικὸν δὲ ἐμποιητικὸν τῶν ξίφος. ἐκ τελαμῶνος.] τελαμὼν, ὁλόρος· ὁ ἀπαιωρούμενος τοῦ ξίφος καὶ ἀσπίδος, ἀπὸ τοῦ τλῶ τὸ ὑπομένω, ὡς παρτικὸς, καὶ ἰσχυρὸς, καὶ βασταστικός. Πᾶν ἡμιτάρτιον.] φρένες, ἤμουν ὁλόγισμὸς, ἀλλ' ἦδη καὶ ὑμᾶς τὶς ὁ ἀνθρώπους καλεῖται. τὸ γοῦν μὴ τὰς σωματικὰς ταύτας φρένας κατέχαντι ἐν τῇ ῥάχει μέρος τοῦ σώματος, μεταφορικὸν λέγομεν, καταχρηστικῶς δὲ καὶ πᾶσαν τὴ ῥάχιν μεταφορικὸν λέγεσιν. Γοργοῦς.] ἤμουν ἡ Γοργὼ τῆς Γοργόνος, ἀλλὰ καὶ ἡ Γοργὼ τῆς Γοργοῦς, ὡς τῆς Σκιαφοῦς, ἤτοι καὶ ἀνδρὸν καὶ ἀνδρεῖ, καὶ χελιδόνος καὶ χελιδοῦς. κίνυσις.] κίνυσις, ἤγουν κίνητος. ἡ πάσχ αἴγυρρη. θαῦμα ἰδέσθαι.] ἤγουν θαυμαστὴ εἰς τὸ ἰδεῖν καὶ θεάσασθαι αὐτῷ τινά. θυσσεν.] παρ' ὃ σπανῷ θύσσοι τὰ ἱερά, ἐντεῦθε δὲ θύσσουσι οἱ χρυσοχοοί, ἤγουν τὰ ἰδιοτικῶς πεχόμενα κομβία, ἤγουν κυμβία, ἀπὸ τοῦ θύω τὸ ὁρμῶ, διὰ τὸ εὐκίνητον καὶ εὐσάλευτον. σφεῖ χροτάφοισιν.] χροτάφους ὀνεῦθε τῷ κεφαλῷ ὅλῳ τόν ἀπὸ μέρους τὸ πᾶν χρόπαφος καὶ κυείως ἡ μιῶγξ ἡ μεταξὺ τῆς ὠτίων καὶ τῆς ὀφθαλμῶν. τὸ [Ἄιδος] ἢ χῖ μεταπλασμὸν χάριτος ἀπὸ τοῦ Ἀΐδης, ἢ εὐθεῖα ἐ Ἄϊδης, ἢ πλῆς Ἄϊος Ἄϊδος, ὡς Πάεις Πάεισος· γίνεται δὲ ἡ Ἄϊος ἀπὸ τοῦ α στερητικοῦ καὶ τοῦ εἶδω εἶσω τὸ βλέπω, χῖ ἀόρατον καὶ ἀφανῆ. ὥσπερ ἀπὸ τοῦ τὺ στερητικοῦ, καὶ τοῦ εἶδω εἶσω τὸ γινώσκω, νῦις, ὁ ἄνοος. τὸ [ἐρίγωνται] ἤτοι καταγνίζεται. εἰγέω εἰγῶ σχετοτύπον, ὁ μέσος ἀόριστος εἰρίγην, καὶ ἐκ τούτου θέμα ἐρρίγω, ἡ μετοχὴ ἐρρίγων τοῦ ἐρρίγοντος, ἤγουν τρέμοντος. εἰγέω, ῥιγῶ τὸ ψύχομαι· εἰγέω εἰγῶ τὸ φείδομαι. ἐτιτάνετο.] τείνω τὸ ξαπλῶ διφθογγον, τιτάνω δὲ ὁ σημαίνει τὸ αὐτὸ, ἐ συνέλλεται δὲ διὰ τὸν ἀναδιπλασιασμόν. ἐρρώοντο.] ἔστιν ὄνομα δηλητικὸν ἐρωὴ ἡ ὁρμή, καὶ ἐκ τούτου ῥῆμα ἐρωέω ἐρωῶ, καὶ τὸ παθητικὸν ἐρωέομαι ἐρωοῦμαι, καὶ ὁ παρατατικὸς ἐρρωόμην. τὸ τρίτον τῆς πληθυντικῆς ἐρώοντο, καὶ συγκοπῇ τοῦ ἐρώοντο. αὐξάνει δὲ χρονικῶς κατ' ἐπένθεσιν τοῦ ρ', ὥσπερ καὶ τὸ ἔρδω τὸ πράττω ἔρρεξα ὁ παρατατικός, ὡς τὸ

Ἔρδον δ' Ἀπόλλωνι πλείονας ἑκατόμβας. τὸ [μαπέῖν) εἰς δεύτερον ἀόριστον, ἀπὸ τοῦ μαίρω, τὸ καταλαμβάνω γίνεται μαρτεῖν, καὶ ἀποβολῇ τοῦ ρ' μαπεῖν κατ' ἐπέκτασιν καὶ τὸ [βαπτεῖν] ἤτοι ἐπέκτασιν ἔχει τὸ ε. Δοιὼ ἀπαμείρυτ'.] τὸ θῆμα, αἴωρῶ, τὸ κρεμῶ, καὶ τὸ παθητι-

πολιτικὸν αἱροῦμαι, καὶ ὁ ἐξηγητικὸς ἀφαιρεῖται. τὸ πρῶτον τῶν πλουσιωτικῶν παραιροῦντο καὶ ἀορίστου Λιολικοῦ, καὶ ἀπαρεμφάτου. ἐπικυρτώτατα καίρια.] ἀκαίρως καὶ κρεῖς, καὶ τὸ κάρα καὶ τὸ κάρηνον.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

ἐκπέπτωκε Περσεύς.] κατὰ τὸν γλωσσογράφους, ἐκπέπτωκε ἄντικρυς φυγάδα. ἐπεὶ ὁ πάππος Ἀκρίσιος ἐξέβαλεν αὐτὸν, ἐκ δὲ εἰσαγγ. ἔπεμψε χρήσων ὁ Περσεύς. Παῖ ἦ μετάφρασον.] τέτρωσο δὲ τὴν χεῖρα ὑπόπου συνατεῖχεν. Ἄλλως. ἐδάσασε ἐν δικτυῷ τινι ἀγγείῳ τὴν κεφαλὴν τῆς Γοργόνος ὁ Περσεύς· τὸ δὲ ἀγγεῖον ἐκεῖνο ἔκλεπτε τὸ μετάφρενον αὐτῷ. ἀμφὶ δὲ μοι πίθωνος.] κυβωτὸς ἢ πίθος μέγιστος εἴρηται, ἔνθα τὸ ἐκεῖ πεδὸς τὴν βάσιν ἢ παρὰ τὸν πῆχυν τὸ περιόνδυμα καὶ ὁμοίως ἡ εἰς τὸ πίσω καὶ ναὶ βάσιν ἔχουσα, πυτίσκη βορίν. Κεῖτ' Ἀΐδος.] ἀνέκρινε δὲ δηλονότι τὴν κεφαλὴν πάρος, ἤγουν ἀφαιρεσία, ὅπως δέδωκεν αὐτῷ ἡ Ἀθηνᾶ, τῷ μὴ θεωρεῖν αὐτὸν ὑπὸ τῆς Μεδούσης, ἢ ἵνα μὴ πρὸς θάνατον ὁρᾷ ἔνθα καὶ τὴν Γοργόνων καὶ Ἀπόλλω. τὰς κεφαλὰς καὶ ἀφαιρεσίας ἐδέξαντο. Αὐτὰς δὲ ἀποδοῦναι] ἔπαιδεν, ἐφοβεῖτο. εἰς γὰρ φόβον ἐφαίνετο τὰς Γοργόνας. αὖθις γὰρ ἐδίωκον πεφυμιμέναι καταλαβεῖν. μένε δ' ἐχέφρασον.] τῇ ὀργῇ δὲ, εἰς αὖ ὑπὸ τῆς μανίας τὰς ἀδύτας αὐτῶν ἐν τῷ σκιᾷ ἐχέφρασον δάκτυλος. ὀφιόσχιστοι γὰρ εἰσιν.

Ἄγρια δερκομένων· δεινὴ δ' ἐπὶ δαιτὶ παρειὰς
Γοργείους ἐλάνειτο μέγας Φόβος· οἱ δ' ὑπὲρ αὐτέων
Ἄνδρες ἐμαρνάσθην πολεμήια τεύχε' ἔχοντες.
Τὼ μὲν ὑπὲρ σφετέρης πόλιος σφετέρων τε τοκήων
Λοιγὸν ἀμυνόντε· τοὶ δὲ φρασθέντε μεμαῶτε.
Πολλοὶ μὲν κέατο, πλέονες δ' ἐπιδεύεσκον ἔχοντες
Μαρνάμεν· αἱ δὲ γυναῖκες ἐϋδμήτων ὑπὸ πύργων
Χάλκεον ὀξὺ βόων, καὶ δ' ἀμφίπεσον παρειὰς
Ζωῇσιν ἴκελαι, ἔργα κλυτοῦ Ἡφαίστοιο.
Ἄνδρες δ' οἱ πρεσβῆες ἔσαν, γῆράς τε μέμαρπτον,
Ἀθρόοι ἔκτοσθεν πυλέων ἔσαν, ἀν δ' ἑτάροισι
Χεῖρας ἔχον μακάρεσσι, θεοῖς σφετέροισι τένοντες·
Δειδίότες· τοὶ δ' αὖτε μάχην ἔχον. αἱ δὲ μετ' αὐτὰς
Κῆρες νυκτέαι λευκοὺς ἐρεβεννὸν ὀδόντας
Δεινωποὶ, βλοσυρόν τε, δαφοινόν τ', ἀπλητόν τε,
Δῆριν ἔχον θοὸν ἔμπεσον. πᾶσαι δ' ἀρ' ἵεντο.
Αἱματόεσσαι πέσον· ὃν δὲ πρῶτον μεμάασιν
Κείμενον ἢ πίπτοντα νοήσεσθαι, ἀμφὶ μιν αὐτῷ
Βάλλ' ὄνυχας μεγάλους. ψυχὴ δ' Ἀϊδόσδε κατῆιε
Ταρταρόεν εἰς χῦσιν. αἱ δὲ φρένας αὖτ' ἀέροντο
Αἵματος ἀνδρομέου, τὸ μὲν ῥίπτασκον ὀπίσσω,

Crudele tuentes ſupra ſeras autem capita
Gorgonum agitabatur magnus terror, ac ſupra ipſas
Viri pugnabant, bellica arma habentes.
Hi quidem pro ſua ciuitate, ſuiſque parentibus,
Peſtem depellentes: illi autem depopulari ſtudentes.
Ac multi quidem iacebant, plures autem etiam pugnam tenentes.
Dimicabant. mulieres autem a bene conſtructis turribus
Æreum acutum clamabant, lacerabanturque genas,
Viuis ſimiles, opera inclyti Vulcani.
Viri autem qui ſeniores erant, & ſenectutem apprehenderant,
Conſerti extra portas ibant, ſurſumque dii
Manus tendebant beatis, pro ſuis liberis
Metuentes. illi a contra pugnam conferebant. poſt ipſos autem
Parcæ nigræ candidis crepantes dentibus,
Torux terribileſque, cruentæque, inacceſſæque
Certamen habebant de ils qui cadebant: omnes enim cupiebãt
Cruorem nigrum bibere. Et quem primum ſorte ceperant
Iacentem & cadentem recens ſanguinem, ei quidem
Iniiciebant vngues magnos, animamque ad Orcum abibat,
Tartarum in frigidum illæ autẽ præcordia poſtquã exactia eſſent
Sanguine hominis, ipſum quidem abiiciebant poſt tergum:

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Τ πρώτου δέ (φησι) τῆς Γοργόνος, ἐν τῷ πλάτει τῆς ἀσπίδος, ἄνδρες ἐμάχοντο μετ' ὅπλων· οἱ μὲν μαχόμενοι ὑπὲρ τῆς ἰδίας πόλεως, καὶ ὑπὲρ τῆς ἰδίων γονέων· οἱ δ' ὁρμῶντες πορθῆσαι τὴν πόλιν, πολλοὶ μὲν ἔκειντο ἐξ ἑκείνων, οἱ πλείονες δὲ ἐμάχοντο ἔτι, αἱ δὲ γυναῖκες ἐπάνω τοῦ πύργου ἱσάμεναι μέγα ἐβόων καὶ ἐθρηνοῦσαι. κατέξεον δὲ τὰς παρειάς, ζώσαις ὅμοιαι. ὅπερ ἴδιον ἔργον τῆς κλυτῆς Ἠφαίστου, ὕλην ὑπτιάδημα καὶ σφόρισμα τῷ κατασκευάσαντι τὴν ἀσπίδα. ἄνδρες δὲ γέροντες ἐκ μὲν τῆς πύλης τῆς πόλεως ἐξῆλθον. ὕψουν δὲ τὰς χεῖρας αὐτῶν πρὸς θεοὺς ὑπὲρ τοῦ τείχους ἑστῶτες φοβούμενοι· οἱ δὲ παῖδες αὐτῶν ἐμάχοντο. αἱ δὲ κῆρες, ἤγουν αἱ θανατηφόροι μοῖραι μέλαιναι ἦσαν τὴν ζωγραφίαν, ὁπόσοι ἦσαν μαχόμενοι ἵσαντο πρύζουσαι τοὺς ὀδόντας. φοβεραὶ δὲ καὶ φονικαὶ καὶ ἄγριαι ἦσαν ἐμάχοντο ὑπὲρ τῶν πεπόντων, ὁρμῶσαι ὡσεὶ γύπες ἢ κόρακες εἰς τὰ πτώματα ἐπιθύμουσι πιεῖν αἷμα μεμιαμμένον, ὃν δὲ φωτὸν κατέλαβον νεόρρωτον, τοῦτο μὲν τῷ σώματι ἐπέπιπτον τὰς μεγάλας ὄνυχας, ἡ ψυχὴ δ' ἐκείνου κατήρχετο εἰς ᾅδου τὸν ψυχεινὸν καὶ ψυχρὸν τάφαρον. αἱ δὲ χεῖρες ἦσαν ἐπλήσθησαν τοῦ ἀνθρωπίνου αἵματος, ἐκεῖνον μὲν ἔρριπτον ὀπίσω, ὑπέστρεφον δὲ εἰς τὸν πόλεμον πάλιν.

Τρεῖς φασὶν εἶναι τὰς μοίρας Ἕλληνες· Κλωθώ, Λάχεσιν καὶ Ἄτροπον. τὴν μὲν ὡς ἐπικλώθουσαν ἐπὶ ἑκάστῳ τῆς τοῦ γένεσιν τὸ εἱμαρμένον. τὴν δὲ Λάχεσιν ἀπὸ τοῦ λαγχάνω, ὡς ἐπικληροῦσαν τῷ μὲν ἀγαθὸν, τῷ δ' ἐναντίον τὴν δὲ Ἄτροπον, ὡς πιοῦσαν τὸ ἀποκληρωθὲν ἀμετάστρεπτον. τὸ [ἐμαρνάσθην] ἀπὸ τοῦ μάρνημι τὸ μάχομαι, ἢ τὸ παθητικὸν μάρναμαι. μαρνάω ἢ μαίνω τὸ μάχομαι, ἀπὸ τῆς μὴ στρητικῆς μοείας καὶ τοῦ ἀρνῶ τὸ διαλλάσσω. ἐν ταῖς διαλλαγαῖς γὰρ οἱ παλαιοὶ ἄρνας ἔθυον. πολεμίϊα.] τὸ πολεμίϊον πολέμιον λέγεται κατὰ συγκοπὴν καὶ διαλύσει πολεμείϊον καὶ ἐκτάσει πολεμήϊον. τῇ [φραθέϊ] τὸ ἐπιτηδείῳ καὶ οἷον δυνατῷ, φραθεῖν, ἀπὸ τοῦ φέρδω εἰς δεύτερον μέλλοντα, καὶ μετάθεσιν τοῦ ρ, καὶ ἔκτασιν τοῦ ε φραθέϊ. τὸ [κέατο] Ἰωνικόν ἐστι. τὸ μὲν γὰρ κοινὸν ἔκειντο, τὸ δὲ Ἰωνικὸν κέατο, καὶ ἀφαιρέσει κέατο, ἀπὸ τοῦ ηρτο ἔκειντο, ἀφαιρεθέντος ἐπιτέθραπτο, ἐπιπεπόνθατο. ἡ μέσον δὲ ἀφαιρεθὲν τὸ α, ἐπλατύνθη καὶ ἐγένετο συστολὴ χωρεῖ ἐπὶ δυεῖν, τοῦ πεπόνθατο καὶ ἐπὶ δυοῖν.

δῆριν ἔχοντες.] δῆρις ἡ μάχη, ἀπὸ τοῦ δαίρω τὸ τύπτω. πρόσωπες.] ἴσον ὅτι πρόσωπες ὁ γέρων ἡ κλόνος πρόσωπον, ὡς μονογενὴς, ἀλλὰ πρόσωπος, συνεξακολουθῶν τῇ φήμῃ καὶ πλέκεται. ἐπεὶ γὰρ διὰ τοῦ ω μεγάλου κλίνεται ταῦτα οἱ Ἀττικοί, ἀναγκαίως καὶ πλατυσμὸν ἐπὶ φωνήεντος εἰς ε μεταβάλλουσι τότε ἡ ἀθεῖα τῶν πληθυντικῶν πρόσωπες, καὶ πλατυσμῷ τοῦ ι, ἡ προπὴ τοῦ ε εἰς η, πρόσωπες, καταβιβαζομένου καὶ τοῦ τόνου διὰ τὴν λογικὴν ἔκτασιν (ὡς πολλάκις εἴρηται) διαφορεῖται δὲ ἡ παραλήγουσα, ὥσπερ ἐν τῇ πτόνιος. καὶ γὰρ κἀκεῖ ἀπὸ τοῦ πτόνεως ἡ πλατυσμῷ τοῦ ι, ἡ κατὰ προπὴν τοῦ ε εἰς η πτόνιος γίνεται, διαφορούμενον χρὴ τῷ χαρακτῆρι. τὸ [ἴσαν] ἀπὸ τοῦ ἦσαν καὶ συστολῇ. τὸ δὲ ἦσαν, ὁ σημαίνει τὸ ὑξῆλθον, ἀπὸ τοῦ εἶμι. τοῦτο γὰρ παρατατικὸς ἐστί, τὰ πληθυντικὰ ἴμεν, ἴτε, ἴσαν. τὰ γὰρ εἰς μι ὅλα τῆς πληθυντικῶν καὶ παθητικῶν συστέλλει τὴν παραλήγουσαν. γῆρας τε μέμαρπτον.] μαρπτῶ τὸ καταλαμβάνω, ὁ μέλλων μάρψω, ἐάοριστος ἔμαρψα, ὁ δυτικὸς ἔμαρφον, καὶ Ἰωνικῷ ἀναδιπλασιασμῷ, ἐμέμαρπτον· τὸ πρῶτον τῆς πληθυντικῶν, ἀφαιρέσει τοῦ ε, μέμαρπτον.

Δεδιότες.] δέος θέμα, ἀφ' οὗ γίνεται καὶ τὸ δείδω, δίσυ, δέδικα· ὁ μέσος δέδια· δεδιὼς ἡ μετοχὴ, καὶ δεδιὼς κατ' ἔκτασιν. ἡ δειδὼ τὸ φοβοῦμαι, δείσω, δέδεμαι· καὶ ἀφαιρέσει τοῦ κ, καὶ συνολῇ τῆς ἀφαλαγίσεως, δέδια. ἡ μετοχὴ κατ' ἔκτασιν, δεδιὼς. πᾶσι δ' ἄρ'.] τὸ δὲ αὐτὶ τοῦ γάρ. οὐρὴ γὰρ τὸ δὲ αὐτὶ τοῦ γὰρ καὶ τὸ γὰρ αὐτὶ τοῦ δὲ, διὰ τὰ μέτρα. ὡς φ τὸ φραδέϊν, ὅταν καὶ τὸ πιέϊν πάθος ἔχει ἔκτασιν. ὅτι εἰς τὸ [Βάλλ' ὄρυχας] ἐμόνον χωρίζει, ὥσπερ καὶ ἐν τῷ [πρὸς ἀπαλοῖσιν] ἐ. τὸ [κατεῖσε] εἰς μέσον παρακείμενον, ὅτως· ἔω τὸ παρδόμαι, ὁ μέλλων ἔσω, ὁ παρακείμενος εἶκα, ὁ μέσος εἶα, εἶας, εἶσι· ἀφ' οὗ καὶ τὸ εἶμι ἦλθον εἰς ὑφαντέλιον κατ' ἔκτασιν Ἀττικήν.

Τάρταρον εἰς χρυόεσθ'.] ὅτι τάρταρος, ἀπὸ τοῦ τείρω τὸ δαμάζω, ὁ δ' ὅπερ ἀεὶ-

ἐς ἑταίρου, πάρος γὰρ γίνεται κατὰ τὸ [illegible] τάρταρος, ὥσπερ ἀπιρόν ἀπείρητον, δαίμο δαιδάλεα. αἱ δὲ ῥεῖναι εὖτ' ἀρέσαντο.]ἄλλως[εὔξαντ' ἔσαντο] ἵεντο, ἵω, τὸ πληθεῖν. ὁ μέλλων ἥσω, ὁ ἀόριστος ἧσα καὶ ἔσα κατὰ συστολήν, ὁ μέσος ἐκάμην τῷ [illegible] ἔσαντο. ἀπὸ τούτου γίνεται καὶ τὸ ἵεντο κατὰ συγκοπήν, παρ' Ὁμήρῳ, ὡς τὸ ἐξ ἔρον ἕντο καὶ τὸ ἵσαν εἰς πρῶτον ἀόριστον, κατὰ συστολήν.

πρεσβεύονται, ὡς τὸ γῆρας [illegible]. Οἱ δὲ μεμάρφθαι αὐτοὺς τὸ γῆρας.) ἀντὶ τοῦ καταλαμβάνει. τὸ δὲ πρεσβεύειν γίνεται ἀπὸ τοῦ πρεσβεύειν, ὅθεν ἴσως καὶ οἱ πρεσβευταί. Κῆρες κυάνεαι) ἀντὶ τοῦ κυανοῦ ἐζωγραφημέναι κατὰ τὴν ἀσπίδα, δῖναι [illegible]. εὖτ' ἀρέσαντο.] σημαίνει δὲ τὸ ἐχορτάσθησαν, ἢ εἰς ἄρεστον καὶ πλήρωσιν ἦλθον, ἐξ οὗ καὶ τὸ ἀρεστὸν ἐδωδαῖς. ἀντὶ τοῦ κακοσχημάτου [illegible]. ἀρέσαντο εὖ [illegible]φέσαντο.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Ἄνδρες δ' οἱ πρεσβῆες.] οἱ πρεσβύται, οἱ

Ἂψ δ' ὅμαδον καὶ μῶλον ἐθύνεον αὖτις ἰοῦσαι,
Κλωθὼ καὶ Λάχεσίς σφιν ἐφέστασαν· ἣ μὲν ὑφήσσων
Ἄτροπος, οὔτι πέλεν μεγάλη θεός, ἀλλ' ἄρα ἥ γε
Τῶν γε μὲν ἀλλάων προφερής τ' ἦν πρεσβυτάτη τε.
Πᾶσαι δ' ἀμφ' ἑνὶ φωτὶ μάχην δριμεῖαν ἔθεντο.
Δεινὰ δ' ἐς ἀλλήλας δράκον ὄμμασι θυμήνασαι,
Ἐν δ' ὄνυχας χεῖράς τε θρασείας ἰσώσαντο.
Πὰρ δ' Ἀχλὺς εἱστήκει ἐπισμυγερή τε καὶ αἰνή,
Χλωρή, ἀυσταλέη, λιμῷ καταπεπτηυῖα,
Γουνοπαχής· μακροὶ δ' ὄνυχες χείρεσσιν ὑπῆσαν.
Τῆς ἐκ μὲν ῥινῶν μύξαι ῥέον, ἐκ δὲ παρειῶν
Αἷμ' ἀπελείβετ' ἔραζ'. ἡ δ' ἄπλητον σεσαρυῖα
Εἱστήκει· πολλὴ δὲ κόνις κατενήνοθεν ὤμους,

Retro autem in tumultū & stragem festinabant iterum ire,
Clotho & Lachesis ipsis astabant, atque paulo minor
Atropos aeque cum erat magna dea: sed tamen
Aliis quidem praestantiorq. erat, & aeuo grandissima.
Omnes autem circa vnum virum pugnam acerbam instituebant.
Saeuoq. modo seipsas mutuo aspiciebant, oculis succensentes,
Inter se autem vngues manusque audaces exaequabant.
Iuxta autem & Caligo stabat, perustae similis, & grauis,
Pallida, aridaque, fame exhausta, & compressa,
Crassipes longique vngues a manibus prominebant.
Huius quidem ex naribus mucus manabat, ex genis autem
Cruor destillabat in terram. ipsa a. terribiliter dentes stringens
Stabat, multusque puluis constrauerat ei humeros,

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Σὺν τούτοις δέ (φησὶ) ἵσταντο ἐζωγραφημέναι ἐν τῇ ἀσπίδι καὶ αἱ μοῖραι. λέγω δὲ ἡ Κλωθώ, καὶ ἡ Λάχεσις. ἡ μέντοι Ἄτροπος, ἣ καὶ αὐτὴ μοῖρά ἐστιν, ἐλάττων ἦν, οὐ μεγάλη, ἀλλ' ὅμως τῶν ἄλλων θεαινῶν μεγαλωτέρα ἦν καὶ ἀρχαιοτέρα. πᾶσαι δὲ αἱ μοῖραι ἕνεκεν ἑνὸς νεκροῦ, πόλεμον ἐποίησαν ἰσχυρόν, καθάπερ γῦπες ἕνεκεν πτώματος. πρὸς ἀλλήλας δὲ ἔβλεπον δεινῶς, ἐνέβαλον δὲ χεῖρας καὶ πόδας πρὸς ἀλλήλας μαχόμεναι. πλησίον δὲ τῶν μοιρῶν ἵστατο ἡ ἀχλύς, ὡς θεά, ἤγουν ἡ ἐπὶ θανάτῳ σκότωσις, ἣν καὶ αὐτὴν προσωποποιεῖ ὁ ποιητής. ἦν δὲ κεκαυμένη καὶ ἀθλία, κατὰ τὸ χρῶμα χλωρά, κατάξηρος, συμπεπτωκὸς ἔχουσα τὸ πρόσωπον ἀπὸ τοῦ λιμοῦ, παχύπους, ὡς ὑδρωπικῶσα, μακροὺς ἔχουσα ὄνυχας, ὡς ἀτημέλητος. ἧς ἐκ τῶν ῥινῶν μύξαι ἔρρεον, ἐκ δὲ τῶν σιαγόνων ἐχεῖτο εἰς γῆν αἷμα. ἡ δὲ κατὰ πολὺ ἐκλελυμένη ἵστατο. πολὺ δὲ χῶμα ἐπέσχε τοὺς ὤμους αὐτῆς, ὡς ἀρρώστου καὶ ἀτημελήτου. ἦν δὲ καὶ ἐν δάκρυσι διάβροχος. σεσάρυια δὲ καὶ τοῦτο καθ' ὑπερβατόν, ἤγουν ἡ δὲ ἀχλὺς εἱστήκει, ἀπλήτως καὶ μεγάλως σεσηρυῖα καὶ ἐκλελυμένη, μυδαλέα καὶ διάβροχος οὖσα ἐν δάκρυσι. πολὺ δὲ χῶμα ἐπὶ τοὺς ὤμους αὐτῆς ἔκειτο. ταῦτα δὲ πάντα σημεῖα τοῖς ἐγγὺς θανάτου οὖσι, καὶ ἀφροσύνην, ἣ καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἔχουσιν. Ἂψ] ἤγουν ὀπίσω, γνόντες ἀπὸ τοῦ ἐπίσω κατὰ ἔκθλιψιν

 θλιψιν

ὄλυψιν τῦ ὀ μικρῦ, ϗ βοὴν Δωρικὶ τῦ ὠ μεγάλε εἰς ᾱ, ϗ κεῖσιν τῦ π' ϗ σ' εἰς ψ', συγγραφομένε κατὰ πτῶσιν ϗ τῦ ἰ. μοῦλον.] ὁ σύλλεμ⊙, ὁ μὴ ὅλως ποιῶν τὰς ἀνδρώτυς, ἀλλὰ κολοβύς. ἤρπον.] τὸ ἅρμα, ἁρπατὸ βλέπω, ὁ μέλλων ἅρξω, ἀόριστος ἦρξα, ὁ ἀδύτερ⊙ ἄδυρκον, ϗ μεταθέσει τῦ ά, ἔδρακον, ϗ ἀφαιρέσει τῦ ὀ δράκον. αὐσαλέη.] ἡ κατέξηρ⊙, ἀπὸ τῦ αὕω αὔσω τὸ αὐσμίζω. αὐσαλέα ϗ αὐσαλέα προτῇ Δωρικῇ τῦ ὑ εἰς ᾱ. τὸ [κατατπτῆκε] ϗ ἀπὸ τῦ πτάω τὸ μὴ φόβε κεῖμαι ϗ ὑπὸ τῦ πτῶμι, βοτῇ τῦ ὠ μεγάλε εἰς ὑ. εἰς ῶδε κείμενον ὑποδολὴ τῦ κ'. κατατπτωκὼς ἤ λέγεταί πε ὑπὸ λιμῶ, ὁ τὰς σάρκας κεκλασμένος ϗ ὑπολωθεὶς. τὸ [σισαφῆ α] ἐκ πεῦθα ταυτὸ δηλώσεται τῇ κατατπτῆκε. σαίρω γὰρ δὲ τὸ μετλῶ, ὁ μέλλων σαρῶ, ὁ μέσ⊙ πεσκείμην⊙ σίσπερα ϗ σέσαρα· σισπρῆκε γάρ, ἤγουν ἀκούστὸ π μεσδίεσμα πάχυνα, ϗ οἱονεὶ χαίνω ἀπὸ λοιμοσαρκίας, ϗ τ' τῦ δέρματ⊙ ῥυπώσεως. κατανήοδον.] τὸ δῆμα, δέω τὸ πέχω, ϗ μετ' τ' ου ἀορίστυ ἐνέθεον, ϗ μετάθεσιν ἐνέδω· ὁ μέλλων ἐνέσω, ὁ πεσπεμένος ἔνεκα, ὁ μέσ⊙ ἔνοδα, ϗ Ἀττικῶς ἐνήοδα, ἐνήοδος, ἐνήοδον, ἤγουν ἐστόχασε.

ΙΟΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Κλωθὼ ϗ Λάχεσις.] ἡ μὲν Λάχεσις ἐν ἀντῇς ἐλαχεστέρα ὡῖ τῆς Κλωθῦς, ϗ τῆς Ἀτρόπυ, ἀλλ' ὅμως πρεσβυτέρα ϗ ἀφορμετέρα. κατατπτῆκε.] κατεσκληκῦα, ἀπίσω⊙. τοῖς γὰρ φοβυμένοις φεύγειν,

Δάκρυσι μαδαλέη. πόλις δ' ἀνδρῶν.
Χρύσεαι δέ μιν εἶχον ἀμφιθυρείοις ἀέρῃσι
Ἑπτὰ πύλαι· τοὶ δ' ἄνδρες ἐν ἀγλαΐαις τε χορῇς τε
Τέρπν' ἔχον. τοὶ μὲν γὰρ ἐϋσσώρευ ἐπ' ἀπλυίης
Ἤγοντ' ἀνδρὶ γυναῖκα, πολὺς δ' ὑμέναιος ὀρώρει.
Τῆλε δ' ἀπ' αἰθομένων δαΐδων σέλας εἰλύφαζε
Χερσὶν ἐπὶ δμώων. ταὶ δ' ἀγλαΐῃ τεθαλυῖαι
Πρόσθ' ἔκιον, τοῖσιν δὲ χορὸν παίζοντες ἕποντο.
Τοὶ μὲν ὑπὸ λιγυρῶν συρίγγων ἵεσαν αὐδὴν
Ἐξ ἀπαλῶν στομάτων, περὶ δέ σφισιν ἄγνυτο ἠχώ.
Αἱ δ' ὑπὸ φορμίγγων ἄναγον χορὸν ἱμερόεντα·
Ἔνθεν δ' αὖθ' ἑτέρωθεν νέοι κάμπαζον ὑπ' αὐλῷ,
Τοίγε μὲν αὖ παίζοντες ὑπ' ὀρχηθμῷ ϗ ἀοιδῇ,
Τοίγε μὲν αὖ γελόωντες· ὑπ' αὐλητῆρι δ' ἕκαστος
Πρόσθ' ἔκιον· πᾶσαν δὲ πόλιν θαλίαι τε χορεί τε

Lachrymis humida. iuxta autem turritâ ciuitas hominum.
Aureæ autem ipsam tenebant sepetiliminaribus adapratæ
Septem portæ: hominesque in voluptatibus & choreis
Oblectationem capiebant. Alij siquidem fabrefacto in curru
Durebant viro vxorem, multusq; hymenæus excitabatur.
Et procul ab ardentibus facibus fulgor resplendebat,
In manibus famulorum. Mulieres autem venustate florentes
Præibant, quas chori ludentes sequebantur.
Atq; hi quidem canoris tibijs emittebant cantum.
Et tenero ore, circumque ipsos repercutiebatur sonus.
Illæ autem ad modulationem ducebant chorum amabilem.
Inde rursum ex alia parte innenes comessabantur ad fistulam,
Alij quidem contra ludentes saltatione & cantu,
Alij autem contra ridentes. ante tibicinem autem singuli
Præcedebant, totamq; ciuitatem lætitiæ, choreæque

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Πλησίον δέ (φησιν) ἐκείνων ὡῖ πόλις δῖκπτος. χρυσαῖ δὲ πύλαι ἐφύλασσον τὴν πόλιν ἐκείθεν ἑπτά, ἠρμοσμέναι ϗ κεκλεισμέναι ἐν ἰσόθυρείοις, ἤγουν τῇ φλιᾷ, ἢ ἐν πλοίοις. ἐξ ὧν ϗ λέγει, τὰς ἑπταπύλους θήβας τοιῦν δίδωσι. οἱ ϗ ἄνδρες τ' πόλεως ἐφρόντιζον ἔντε χορεῖς ϗ ἄλλαις ἐφροσύναις. οἱ μὲν γὰρ ἦγον αὐδὴν πὶ νύμφιον ἑπόμενα ἁμάξῃ δυσώπτε, ϗ δι' ὀδύρμε. δύσωπτος γὰρ τὸ πύλη τῇ ζχῇ σίδηρος. ἠγείρετο ϗ πολὺς ὕμν⊙, ἤγουν ὑπὸ θαλάμ⊙ φόδῃ. ἐν χερσὶ ϗ δάλων ϗ δάδων ἡμμένων ἔλαμπε πῦρ μακρόν. αἱ δὲ γυναῖκες θάλλουσαι τῇ τ' ἱματίων λαμπρότητι, ἠγοῦντο ἐμπροσθεν. ἐν ταύτῃς δὲ ἄλλοι χορεύοντες εἵποντο. ϗ τὸ-

των οἱ μὲν, ἄυλουν· κύκλῳ ἢ αὐτῶν ἐλαύνετο ὁ ἦχος τῆς αὐλῆς. αἱ δὲ γυναῖκας τῇ ῥυθμῷ τῆς αὐλῆς ἀκολουθοῦσαι ἐχόρευον. ἀπὸ ἢ τοῦ ἑτέρου μέρους νέοι αὐλοῦντες ἤρχοντο· οἱ μὲν ὀρχούμενοι, οἱ ἢ παίζοντες καὶ γελῶντες· ἕκαστος δὲ ὑπ' αὐλητῇ ἦκον καὶ ἤρχοντο, ἤγουν ἕκαστος εἶχεν αὐλητὴν, ὑφ' ᾧ ὠρχεῖτο καὶ ἔπαιζε. πᾶσαι δὲ τὴν πόλιν ἐῤῥοσυώσας καὶ λαμπρύνουσι εἶχον.

ὅπ τὸ [ἀφυῆς] συνολὴν ἔχει τοῦ ῡ εἰς ᾱ. ἀῤῥηῆς γὰρ τὸ ἐντελὲς, ἄπως, ἀῤῥῶ ἀρῶ, ὁ μέλλων. ἀρῶσω, ὁ μέσ☉ ὠρημένου ὦρα καὶ ἄρουρα Ἀττικῶς. καὶ Αἰσχύλ☉·

Ἄρηρε νῦν γ' αὐλὼν δυσπαλύτοις.

ἡ μετοχὴ ὁ ἀρηὼς, καὶ τὸ θηλυκὸν ἡ ἀρηῆα. ἀλλαὶ δὲ καὶ τὸ ὁράφει συνολὴν ἔχει τοῦ ῶ μεγάλου εἰς ὁ μικρόν. ὄ ῥω γὰρ τὸ θηγείρω, ὁ μέλλων ὀρῶ, ὁ μέσ☉ ὠρημένου ὦρα, καὶ Ἀττικῶς ὄρωρα, ὁ ὑπερσυντελικὸς ὤφελον εἰ ὀρώρειν· τὰ γὰρ Ἀττικὰ τὰ ἀπὸ βραχέων ἀρχόμενα ἐν τῷ παρακειμένῳ χρονικῶς μεγαθύνονται ἐν τῷ ὑπερσυντελικῷ. ὥστε συνολὴν ἔχει τὸ ὀρώρει διὰ τὴν τοῦ μέτρου αἰτίαν.

Τῆλε δ' ἀπ' αἰθομένων δαΐδων.] τὸ δαΐδων ἐντελὲς ἔχει τοῦ δᾷδων. ἀπὸ γὰρ τοῦ δαΐω τὸ καίω δαΐς καὶ δᾷς. ὀξυνόμενα δὲ τὸ δᾷς, βπ τὰ ὀξυνόμενα ἐν τῇ συναιρέσει πάλιν ὀξύνεται· ἴσαις ἴσαις, δαΐς δᾷς, καὶ τὰ πλείονα. σήλας εἰλύφαζε.] τὸ εἰλύφαζεν ἀπὸ τοῦ εἴλω ἡ λαμπρύνης, καὶ τοῦ φῶς τὸ λάμπω, δύο ταυτοσημάντων λέξεων. τεθαλυῖαι.] θάλλω, ὁ μέλλων θαλῶ, ὁ παρακείμεν☉ τέθαλα, ὁ μέσ☉ τέθαλα, ἡ μετοχὴ ὁ τεθαλὼς, τὸ θηλυκὸν ἡ τεθηλυῖα. ἴσασι.] ἤγουν ἔπιστον τὸ θέμα ἵστημι, καὶ ὁ παρατατικὸς ἵλη, τὸ πρῶτον πρὸ πληθυντικῶν ἴσασι. νέοι κώμαζον.] τὸ ἐκώμαζον, ἢ ἐπαγῳδοῦσι, ἀκολουθοῦντες τῷ αὐλῷ, ἢ ἐπὶ τιμῇ κώμου ἐπήρχοντο σὺν τῷ αὐλῷ. οἷόν ἐστι καὶ τὸ [Κωμάζω ποτὶ τὰν Ἀμφυλλίδα] ἐπὶ τῷ Θεοκρίτῳ.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Χρύσειαι δέ μιν εἶχον.] ἰδοὺ καὶ πόλις ἐκεῖ, χρυσᾶς ἔχουσα πύλας ἐπαά. οἱ δὲ ἄνδρες τῆς πόλεως, οἱ μὲν ἔπαιζον, ἄλλοι ἢ ἐφ' ἁμάξης τύμβῳ ἐπῆρ ἔφερον.

Ἀγλαΐας τ' εἶχον. τοὶ δ' αὖ περιπάροιθε πόλιος
Νώθ' ἵππων δαπέδαπτε ἐθοντες. οἱ δ' ἀροτῆρες
Ἤρεπον χθόνα δῖαν· ὑπεζωσμένοι δὲ χιτῶνας
Εἶατ'. ἀυτὰρ ἔλειον βαθὺ λήϊον· οἱ μὲν ἔπειτα
Δρεπάνοις ὀξείῃσι κορυσσόμενοι πέπλα,
Βειθόμενα σταχύων, ὥσεὶ Δημήτερος ἀκτήν·
Οἱ δ' ἄρ' ἐν ἐλλεδανοῖσι δέον, καὶ ἔπληθον ἀλωήν.
Οἱ δ' ἐξύγων ὄπας, δρεπάνας ἐν χερσὶν ἔχοντες·
Οἱ δ' αὖτ' ἐς ταλάρους ἐφόρεον ὑπὸ ζυγητῆρων
Λευκοὺς καὶ μέλανας βότρυας, μεγάλων ὑπὸ ὄρχων,
Βειθόμενοι φύλλοισι καὶ ἀργυρέης ἐλίκεσσιν.
Οἱ δ' αὖτ' ἐς ταλάρους ἐφόρουν. μέσσῃ δέ σφισιν ὄρχος
Χρύσειος ἵστη, (κλυτὰ ἔργα περίφρονος Ἡφαίστοιο)
Σειόμενος φύλλοισι καὶ ἀργυρέοισι πάμαξι.
Τῷ μὲν ἅμ' αὖ παίζονται ὑπ' αὐλητῆρι ἕκαστος
Βειθόμενος σταφυλῇσι· μελαίνετο δ' ἄμπελος αἰδλ.

Voluptatesque tenebant. Alij autem rursus extra ciuitatem
Tergis equorum conscensis curtebant. aratores autem
Proscindebant terram bonam, alasque tunicas
Succinctas habebant: sed erat profunda seges, vbi alij quidem metebant
Mucronibus acutis rostrata folia,
Grauida spicis, veluti Cereris cibum.
Alij autem in manipulos ligabant & implebant aream:
Rursum alij vindemiabãt vineas, falces in manibus habentes.
Alij autem in calathis ferebant a vindemiatoribus acceptos
Albos & nigros racemos, magnis ex vitibus,
Grauidis foliis, & argenteis capreolis.
Alij rursus in calathis portabant, inxtaq; ipsos vitis
Argentea erat (inclyta opera prudentis Vulcani)
Agitata foliis, & argenteis petticis.
Inde quidem igitur ludunt ad tibicinem vnusquisque
Oneratus vuis, quæ ipsæ nigræ erant.

Οἱ μὲν ἐβάπτεον, τοὶ δ' ἤρυον, οἱ δ' ἐμάχοντο
Πυξ τε καὶ ἐλκηδόν· τοὶ δ' ὠκυπόδας λαγὸς ἤρων
Ἄνδρες θηρευταὶ, καὶ καρχαρόδοντες ἐκυσὶ πρὸ,
Ἱέμενοι μαπτῆναι, οἱ δ' ἔμενοι ὑπαλύξαι.

Alij quidem calcabãt in lacu, alij hauriebant, alij autẽ dimicabãt Pugnis & luctando: alij vero alipedes lepores venabantur,
Viri venatores, & serratis dentibus canes suos ante ipsos,
Cupientes assequi, illi autem cupientes effugere.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Τοὺς δὲ (φησι) τῆς πόλεως ἀπείπερ αἰσθάνεσθαι ἵππους ἐμπεσόντας τῆς πόλεως ἐπῆλθον. ἀροτῆρες ἢ ἠρετῆρες, ἀνεσταλμένως, ἤγουν ἀνεζωσμένους ἔχοντες τοὺς χιτῶνας. ἰωῖ ἢ καὶ χαρεῖον βαθύ. οἱ μὲν οὖν ἐκείνων ἐν δρεπάναις ὀξείαις ἐθέριζον τὰ πόπλα, ἤγουν τὰς ηλάδας τὰς ἀπορμυδριάνας, διὰ τὸ ἄσαχνα. τὰ καὶ καταβαρυμένα ὑπὸ τῆς ἀσαχύας, ἅτε δὴ δέσμον ὄντα τῆς Δήμητρος· οἱ δὲ ἐδέσμουν τὰ χειρόκολα καὶ ἔρριπτον εἰς τὴν ἄλωνα. οἱ δὲ ἐπεύγων ἀμπέλους, κεκαπωτῆρας μαχαίρας ἄλλοι δὲ ἔφερον λαμβάνοντες ἀπὸ τῆς ζυγώστου ἐν καλαθίσκοις βόστρυας λαδικὰς καὶ μέλανας ἀπὸ μεγάλων κλάδων καταβαρυμένους ἐν φύλλοις καὶ ἀργυρεῖς ἕλιξιν, ἃς ψαλίδας φαμὲν ἰδιωτικῶς. τοὺς μὲν δευτέρους λεγόμενον, οἱ δ' αὖτ' ἐς ταλάρους ἐφόρουν, δοκεῖ ἐπαναλῆψις εἶναι. συντέθεινται δὲ ἅπαξ. οἱ δὲ καὶ ἅπαξ ἤγουν οἱ εἰρημένοι, ἔφερον αὐτὰ ἐν ταλάροις. ὅτι δὲ καὶ τὰ μακρὰ κυρίζονται, δῆλον ἀπὸ τοῦ

Βούλομ' ἐγὼ λαὸν σόον ἔμμεναι, ἢ περ Ὄμηρος. τὸ δὲ

——χλυτὰ ἔργα φέρουσι Φαίσιοι, αὐτὶ τοῦ χλυτὸν ἔργον, τὸ πληθυντικὸν ἀντὶ ἑνικοῦ, καὶ Ὅμηρος·

Αἰεί τοι τὰ κακὰ δοκεῖ φίλα ἔμμεναι ἀνδρί, ἤγουν φίλον. πλησίον δ' αὐτῶν κλῆμα ἰωῖ χρυσοῦ, μέγα ἔργον τοῦ φρονιμωτάτου Φαίσιου στιλβόμενον καὶ κινούμενον ἐν φύλλοις καὶ ἀργυρέοις κάμαξιν, ἤγουν ἕλιξιν, ἃ χάραξι καταβαρούμενον σταφυλαῖς, αἱ μέλαιναι ἦσαν. οἱ μὲν οὖν τῆς ἀνδρῶν ἐκείνων τὰς σταφυλὰς ἐν τοῖς ληνοῖς (τοῦτο δὲ σημαίνει τὸ, ἐπιπλῶσι) ἢ συνέθλιβον τοῖς ποσίν οἱ δὲ ἤρυον καὶ ἤντλουν τὸν οἶνον. ἄλλοι δὲ ἐμάχοντο κορδυλίζοντες ἀλλήλους, ἤγουν τῷ χόνδρῳ βάλλοντες, καὶ ἀπὸ τῆς ἱματίων ἕλκοντες. οἱ δὲ ἐλυπήσουν λαγωούς, ἄνδρες ὁμοῦ κυνηγέται, καὶ ὀξυόδοντες κύνες, ἕμπροσθεν τῆς ἀνδρῶν προβάλλοντες, δηλονότι. οἱ μὲν κύνες ἐφιέμενοι κατέλαβεῖν τοὺς λαγωούς, οἱ δὲ λαγοὶ ἐφιέμενοι ἐκφυγεῖν.

προπάροιθε πόλη. τὸ [πόλη] ἔκτασιν ἔχει. πόλις γὰρ πόλις κοινῶς, καὶ πόλις ἰωνικῶς, καὶ βοιωτῇ τροπῇ τοῦ ε εἰς η, πόλη.

Ἤρεικον. ἤγουν ἔσχιζον. ἐρύκω τὸ κωλύω, ψιλόν· ἀφ' οὗ καὶ ἔρυξ ἕρυκος κύκλον. ἐρείκω δὲ τὸ κόπτω δίρθογγον. ἀφ' οὗ καὶ ἔστιν ἐρεικτὸν, ὡς παρὰ τῷ Αἰσχύλῳ·

Ἕστιν καπρείκτου χύτρας δυὴ βρῆς.

τὸ [ὀπισθόδην] ἀντὶ τοῦ κοσμίως, καὶ ἀνεσταλμένως, τὸδε [Ἐστάλαται] ἤγουν Ἐστάλαται, ἀντὶ τοῦ ἀνεζωσμένοι ἦσαν. οἱ γὰρ ἐκεῖ ἐργασίαν ἀσχολούμενοι ἀνεζωσμένοι τὰ ἄκρα ἱματίων εἰσὶν. Ἰωνικὸν δὲ τὸ [Ἐστάλαται,] ὡς τὸ τετύφαται, ἀπὸ τοῦ στέλλω τὸ κοσμῶ, ὅ τὸ πρίσον σχῆσον τοῦ παθητικοῦ συμπεπλεγμένου ἐσταλται, καὶ πλεονασμῷ τοῦ α ἐστάλαται, τὸ πρίσον τ πλεθωπικὸν τὸ [κορυνιόεντα] δηλοῖ. καὶ γὰρ καὶ κορωνιόεντα χάλκεα, ἤγουν μέλανα· καὶ γὰρ τὰ ἀσταχύων οἱ μὲν λαδικοὶ, οἱ δὲ πυρροὶ, οἱ δὲ μέλανες, οἷς καὶ τὰ ἄλλων διαφοράτερα· ὃ κορυνιόεντα, ἤγουν ραβδώδη, καὶ δ' ὀλιγαρκίας δ' ὄγκα· κορυνὴ γὰρ ἡ ῥάβδος.

οἱ δ' ἄρ' ἐν ἀλωάσιν] ἀλωάδες ὁ δεσμὸς, ἀπὸ τοῦ ἕλω τὸ κρατῶ καὶ τοῦ δέω τὸ δεσμῶ, δύο ταυτοσημάντων λέξεων, καὶ ἅπαξ λεγόμενον] ἄλλως [καὶ ἅπαξ εἰρημένον.] τὸ πίτνω ἀπὸ τοῦ πέτω, πλεονασμῷ τοῦ ν ἔστι γὰρ πίτνω πετῶ· ἀλωὴ, ὁ ἁμαλὸς τόπος, ἐν ᾧ τὶς ἀλωᾶται καὶ συντρίφεται σάχυας. ἡ μὲν οὖν ἄλως, ἡ καὶ ἀλων λέγεται, καὶ ἀλωὴ, ἡ μὲν πεπᾶσα ἀλωὴ καὶ ἄλως, καὶ γὰρ αἱ ἀμπελῶνες χωροὶ ἀλωαί.

οἱ δ' αὖτ' ἐς ταλάρους] τάλαρος ὁ πλεκτὸς θίσκος, ἀπὸ τοῦ ταλάω καὶ πάσχω εἶναι, ἤγουν βαστακτικὸς τοῦ ἐντὸς ὄγκου. τὸ [ἐφέρον] καὶ ἤρων, καὶ τὰ τοιαῦτα Αἰολικὰ εἶσιν ἀπὸ τοῦ ἐφέρομι καὶ ἤρομι γινόμενα, ὅταν τὸ ε εἰς ο.

ἀπὸ

ἀπὸ βυγατήρων.] βυγατὴρ ὁ βυγὼν, οἷς ἰατήρ. καὶ ἀγυρτῆς λέγεται] ἐλέγετο, ἤγουν φασίν ἰσέον ὅτι οἱ ποιηταὶ τὰς εἰς ῆς λήγουσας δοθείας τῆς πληθυντικῶν, προσιθέντες τὸ ί, ποιοῦσι δοτικὰς τῆς πληθυντικῶν, οἷον αἴαντες αἰαῦτισιν, ὄρυχες ὀρύχεσσι, ἕλικες ἑλίκεσσι· ἕλιξ δέ ἐστιν ἡ λεγομένη τῷ κλήματι φαλίς, ἀπὸ τοῦ ἑλίσσω τὸ συστρέφω γινομένη· συνεστραμμένη γάρ ἐστι καὶ ἐπικαμπής. καὶ ἀγυρτέοισι κάμαξι.] κάμαξ, εἰ μὲν τινὶ ἕλικα σημαίνει ἀπὸ τοῦ κάμπτω, οἷς ἐπικαμπής, εἰ δὲ τινὶ χάεσκα, ἀπὸ τοῦ κάμνω· κάμνει γὰρ τὸ χαεσκέσιον αὐτὸν τὸ κλῆμα. καρχαρόδοντα κυνός,] χαυλιόδοντα μὲν λέγουσι, ὅσα ἔχουσι τοὺς ὀδόντας ἐξεστηκότας τοῦ στόματος, οἷον ἐλέφας καὶ χοῖρος. καρχαρόδοντα δέ, ὅσα ἐντὸς μὲν ἔχουσι τοὺς ὀδόντας, ἀλλ' ὀξεῖς, καὶ οἷον κεχαραγμένους, οἷον λέων, πάρδαλις, λύκος, κύων.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

κορωνοῦντα πέπλα.] τὰ ἐπικαμπῆ ἡμᾶ πήματα κατεχρήσατο. πέπλα γὰρ τὰ φύλλα λέγουσι. λέγει δὲ τοὺς ἐπικαμπεῖς κάχυας. Ἄλλως. εἶδος αὖτε εἴδους ἐνταῦθα ἐδέξατο. ἔμελλε γὰρ εἰπεῖν τοὺς καρπούς, ἤγουν ἀσκάχυας, καὶ εἶπε φύλλα. ἀλλὰ δι' αὐτοῖο.) τὰ κοῖλα τῆς ἀσκαχύου λέγει. ἔπλετον.] ἐπλήρουν, ἢ ἐξέτεινον· ὅθεν τὸν ἄλω· τοῦτέστιν ἔψυχον, ἔπλουν ὅθεν τὸν ξηραθλοῦσι. κάμαξι.] σημαίνει μὲν ῥάβδους, ἢ κάλαμους τοὺς ἀμπέλους φυτοφεργοῦσι. ἀρσενικῶς δὲ σημαίνει τὸ ὄρυγμα, ἢ τοὺς πασσάλους, τοὺς θεοὺς ἢ τῆς πολεμίου ἐρωῆς. ἄρη δὲ παρὰ τὸ καμεῖν. Πυξὶ καὶ ἑλκυδὸν.] τὶς ἑλκύσει τὸν ἕτερον θεὸς ἑαυτόν. τῇ χειρὶ ἕλκοντες ἀλλήλους, καὶ συὶ ἀγωνιζόμενοι.

Παρ' δ' αὐτοῖς ἱππῆες ἔχον πόνον, ἀμφὶ δ' ἄεθλοις
Δῆριν ἔχον καὶ μόχθον. εὐπλεκέων δ' ὑπὸ δίφρων
Ἡνίοχοι βεβαῶτες ἐφίεσαν ὠκέας ἵππους,
Ῥυτὰ χαλαίοντες. τὰ δ' ὑπερθύοντο πέτοντο
Ἅρματα κολλήεντ', ὀρυμαγδὸς δὲ πολὺς μετ' αὐτοῖς.
Οἱ μὲν ἄρ' ἀΐδιον εἶχον πόνον· οὐδέ ποτέ σφιν
Νίκη ἐπηυδᾶτο, ἀλλ' ἄπρηκτον εἶχον ἄεθλον.
Τοῖσι δὲ καὶ τετύκτο μέγας ξίφος ἐντὸς ἀγῶνος
Χρύσεος, κλυτὰ ἔργα περίφρονος Ἡφαίστοιο.

Iuxta ipsos autem & equites habebant laborem, proq. præmiis
Certamen habebant & pugnam. bene iunctis autem in curribus
Aurigæ stantes, immittebant veloces equos,
Habenas laxantes. illi autem subsultantes volabant
Currus sertuminati, rotarumque modioli valde ex eo resonabát.
Illi quidem igitur perpetuum habebant laborem, neque enim dum ipsis
Victoria completa erat, sed indefinitum habebant certamen.
Ipsis autem etiam propositus erat magnus tripus intra agonem,
Aureus, inclyta opera prudentis Vulcani.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Πλησίον δέ (φησι) ταύτης τῆς ἱστορίας ἵπποις ἀγωνίσαι ἠγωνίζοντο· ἕνεκα δὲ τῆς στεφάνων ἐμάχοντο, ἢ ἐν τοῖς ἀγῶσιν αὐτοῖς ἐμάχοντο. διαλεξάμενοι δέ τινες ἡνίοχοι, ἤγουν καβαλλάριοι, ἐπάνω δίφρων δικατασπλάσων ἀπόλυσιν τοὺς ταχεῖς ἵππους, ἐλαύνοντες τοὺς χαλινούς. τὰ δὲ ἅρματα τὰ κυρτούμενα, ἤγουν αἱ ἅμαξαι τῶν δίφρων, ἐτίνοντο τῷ ῥόμῳ τῆς ἵππου· αἱ τροχαὶ δὲ καὶ αἱ ῥύσεις τῆς ἁρμονίας, μέγα ἤχουν. οἱ μὲν οὖν διηνεκῆ εἶχον τὸν ἀγῶνα, οὐδὲ γὰρ ἐν ᾧ μεμερισμένῃ ἐν αὐτοῖς ἦτον νίκη, ἀλλ' ἐν ᾧ ἐπ ἀόριστος. ἔκειτο δὲ καὶ μέγας τρίπους ἐντὸς τοῦ ἀγῶνος, χρυσοῦς, ὑφασμένος ὑπὸ Ἡφαίστου, ἔργον ἐπαινετὸν τοῦ Ἡφαίστου.

Δῆριν ἔχον καὶ μόχθον] ἄλλως [καὶ μόθον.] μόθος ἀπὸ τοῦ μὴ οὐδέν, ἤγουν ὑπερφέρειν καὶ φροντίζειν ἄλλο τινὸς παράγματος τὸν μαχόμενον, ἀλλὰ μόνα τοῦ πολέμου γίνεται.

Ῥυτὰ] τὰ χαλινά, ἀπὸ τοῦ ἐρύω, τὸ ἑλκύω, κυρίως δὲ τὰ λεγόμενα ῥέτζια. λώϊα, ὁ χαλινὸς, ἀπὸ τοῦ αἰῶ τὸ λύω, κημὸς ἀπὸ τοῦ κάμνω, φιμὸς ἀπὸ τοῦ ἴφιμος εἶ), ἤγουν σαρὸς, χαλινὸς ἀπὸ τοῦ χαλᾶν τὴν ἵππα. φορβειὰ ἢ τὸ καπίστριον τὸ τῇ φορβῇ τοῦ ἵππου ἁρμόζον.

Ἅρματα κολλήεντ'] κολλήεντα. ἡ κόλλησις

ἀχᾶς· χτὶ αἰμυνίας, ἢ χτὶ ἀσέρυστον, ὡς ὅτι ξύλων ἢ μετάλλων. ὅτι δὲ πλῆμναι μὲν αὐτῶν.] πλήμνη ἡ τῦ ἅχν τρύπη, ἡ πλησιόμενη ὑπὸ τῆς ἀξονίας, ἢ πλῆμναι αὐτὰ τὰ ἀκροξόνια. Νίκη ἐπινύδη.] ἤγουν ἐτελειώθη, ἀπὸ τῦ αὐόω. τῦτο δὲ ἀπὸ τῦ ἔω, τὸ πληρῶ. ἢ γίνεται ἄνω, ἢ ἄνω ἢ αὐόω, βοητῇ Δωρικῇ τῦ εἰς α', παρά πισι μέν τισι φιλῦται, παρά τισι δὲ δασύνεται. μίγας τρίτος ἐντὸς ἀγῶνος.] βίτος συγκοπῇ Αἰολικῇ τῦ· ἔστι δὲ τρίτος κρατὴς μίγας, βοῆς πόδας ἔχων, ὁ νῦν βαρβάρως λεγόμενος χοτζᾶς.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

ὅτι δὲ πλῆμναι.] πλῆμναι εἰσὶ τὰ ξύλα τὰ περιβάτου, τὰ τῇ ἄξονι αὐτερείδοντα, εἰς ἃ πολλάκις ἢ λίπος ἐμβάλλουσιν οἱ χωρεῖ, ὅτι τὸ ταχέως διατρέχειν τοὺς ἅπασαν ἅμαξαν. ἀλλ' ἄκεντον εἶχον ἄξθλον.] ἀλλὰ ἄθλον, ἤτοι τῷ μάχλῳ, εἶχον ἀδιαχώριστον. ὕδεις δὲ ἐκεῖνα, πάντες δὲ ἐπευφημοῦντο.

Α'μφὶ δ' ἴτυν ῥέεν Ω'κεανὸς πλήθοντι ἐοικώς·
Παῦ δὲ συνεῖχε σάκος πολυδαίδαλον· οἶδε κατ' αὐτὸν
Κύκνοι ἀεροπόῳ μεγάλ' ἤπυον· οἳ ῥά γε πολλοὶ
Νῆχον ἐπ' ἄκρῳ ὕδωρ. παρὰ δ' ἰχθύες ἐκλονέοντο,
Θαῦμα ἰδεῖν καὶ Ζηνὶ βαρυκτύπῳ, εἵνεκα βελέων
Η'φαιστος ποίησε σάκος μέγα τε σιβαρόν τε,
Α'ρσάμενος παλάμῃσι. τὸ μὲν Διὸς ἄλκιμος υἱὸς
Πάλλεν ὑπερφιάλως· ὅτε δ' ἵππειον θόρε δίφρον
Εἴκελος ἀστεροπῇ παίζοις Διὸς αἰγιόχοιο,
Κῦφα βιβάς. τῷ δ' ἰωὶ ὀχος κρατερὸς Ἰόλαος
Δίφρου ἐπεμβεβαὼς ἰθύνετο καμπύλον ἅρμα.

Circa extremam autem oram manabat Oceanus, inundanti similis.
Totum autem continebat clypeũ variegatum per ipsum autem
Cygni altiuolantes magnam clãgebant, qui illic multi
Natabant in summa aqua. iuxta autem pisces mouebantur,
Mirum visu, etiam Ioui grauitonanti, cuius consiliis
Vulcanus fecit clypeum magnumque validumque,
Componens manibus: quem quidem Iouis fortis filius
Iactabat facile: equestrem autem affiliit in currum
Similis fulguri patris Iouis, ægida tenentis,
Leuiter ingrediens. huic autem auriga fortis Iolaüs,
Bigis insistens regebat curuum currum.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Περὶ δὲ τοῦ εἶπεν (φησὶ) καὶ τοῦ περιφέρειαν, ἤγουν τὸ ἄκρον τῆς ἀσπίδος, ἵνα ὀζωγραφημένος ὁ Ω'κεανὸς, ἤγουν ἡ κύκλῳ τῆς θαλάσσης περίοικος πλημμυρουῦσα πρὸς πλάγια· περιεῖχε δὲ ὅλον τὸ σάκος τὸ ποικίλον. εἰς αὐτὸν δὲ τὸν Ω'κεανὸν κύκνοι μεγάλως ἐφώνουν, οἳ πολλοὶ ἔνηθεν ἐκεῖ εἰς τὸ ἄκρον ὕδωρ. ἐκλονοῦντο δὲ (τουτέστιν ἐκινοῦντο) καὶ ἰχθύες ἐκεῖ. θαῦμα γὰρ ἐκεῖνοις ἡ σοφία τοῦ Διΐ, δ' ὃν ὁ Η'φαιστος κατεσκεύασε τοῦ ἀσπίδα ἐκείνου. τοῦτο γὰρ τὸ σάκος ὁ Η'φαιστος ἐποίησε διὰ χόλους ἐν ταῖς ἰδίαις χερσὶν· ἐπεὶ δὲ ὠπλίσθη ὁ Η'φαιστος, αὐτίκα εἰς τὸν δίφρον, ὅμοιος ἀστραπῇ, κύφως. ὁδὲ Ἰόλαος ὁ ἡνίοχος σὺν τούτῳ ὑπέβας τῷ δίφρῳ ἡνιόχει τὸ ἅρμα.

Α'μφὶ δ' ἴτυν.] ἴτυς ἡ περιφέρεια τοῦ ἅρματος, ἤγουν ὁ γύρος, ἀπὸ τοῦ ἴω τὸ προέρχομαι, ἢ κύκλῳ δίνωσα. Ω'κεανὸς.] ὠκεανὸς ἀπὸ τοῦ ὠκέως ῥέων. μέγα τε σιβαρόν τε] σιβαρὸν ἀπὸ τοῦ σείω τὸ σκέπω, ἤγουν ἀόριστος ἔσιβον, τὰ γὰρ σιβαρὰ σκέπει πύλας ἢ τοίχους ἀπὸ τοῦ πατεῖσθαι.

Εἴκελος ἀστεροπῇ] ὅτι στεροπὴ καὶ ἀστραπὴ, καὶ ἀστεροπὴ, τὸ αὐτό ἐστιν· ἀλλὰ τὸ μὲν στεροπὴ ἀπὸ τοῦ στείσκειν ὅτος καὶ φωτός, ἀλλὰ τὸ πολλοὺς γίνεσθαι ἐμπαλίκτους καὶ ἐμβροντήτους ἀπὸ σφοδρᾶς ἀστεροπῆς· ἀστεροπὴ δὲ ἀπὸ τοῦ ὄπτεσθαι καὶ βλέπεσθαι εἰς ἀέρα· ἀστραπὴ δὲ ἀπὸ τοῦ εἰς ἀέρας ἰάπτειν καὶ πέμπειν.

Κῦφα βιβάς] τὸ [βιβὰς] ἀναδίπλωσιν ἔχει Γ' συντελικόν. βὰς γὰρ ἦν, ἀπὸ τοῦ βίβημι, εἰς δεύτερον ἀόριστον, ἢ χωρὶς συλλαβῆς παπικόν.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

παρὰ δ' ἰχθύες ἐκλονέοντο] ἐπειδὴ εἶπεν ἰχθύες ἐκλονέοντο, ἐπήγαγε, θαῦμα ἰδεῖν καὶ αὐτῷ τῷ Διΐ, ὅτι διὰ βυλὰς ἡ ἀσπὶς ἐγίνετο.

Α γχίμο-

Ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Καὶ σφέας θαρσυνέουσ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
Χαίρετε Λυγκῆος γενεὴ τηλεκλειτοῖο,
Νῦν δὴ Ζεὺς κρείτος ὔμμι δίδοι μακάρεσσιν ἀνάσσων,
Κύκνον τ' ἐξεναρεῖν καὶ ἀπὸ κλυτὰ τεύχεα δῦσαι.
Ἄλλο δέ σοι τί ἔπος ἐρέω μέγα φέρτατε λαῶν·
Εὖτ' ἂν δὴ Κύκνον γλυκερῆς αἰῶνος ἀμέρσῃς,
Τὸν μὲν ἔπειτ' αὐτοῦ λιπέσθαι καὶ τεύχεα τοῖο,
Αὐτὸς δὲ βροτολοιγὸν Ἄρηα ἐπίστιον ἐνδύσας,
Ἔνθά κε γυμνωθέντα σάκεος ὑπὸ δαιδαλέοιο
Ὀφθαλμοῖσιν ἴδῃς, ἔνθ' ἰτάμεν ὀξέϊ χαλκῷ·
Ἂψ δ' ἀναχάσσασθαι· ἐπεὶ οὐ νύτοι αἴσιμόν ἐστιν
Οὔθ' ἵππους ἐλάειν, οὔτε κλυτὰ τεύχεα τοῖο.

Prope autem ipſis aduenit dea cæſiis oculis Minerua,
Atq. ipſos confirmans verbis volucribus alloquebatur:
Saluete Lyngei progenies longe inclyti,
Nunc itaque Iupiter robur vobis dat, is qui beatis imperat,
Cygnumque interficere, & inclyta arma eius deſpoliare.
Sed tibi aliud verbum dicam, multo præſtantiſſime populorũm
Poſtquam igitur Cygnum dulci æuo ſpolianuetis,
Illum quidem tum eodem loco relinque, & arma ipſius.
Ipſe autem hominum peſtem Martem accedentem obſeruãs,
Vbi nudatum clypeo variegato
Oculis videris, ibi vulnera acuto ferro,
Retroque te recipe, quoniam tibi fas non eſt
Neque equos capere, neque inclyta arma illius.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Πλησίον δὲ αὐτῶν (φησὶν) ἦλθεν ἡ Ἀθηνᾶ, καὶ θαρσύνουσα αὐτοὺς εἶπε· χαίρετε οἱ ἀπὸ Λυγκέως τοῦ εὐδόξου καταγόμενοι, νῦν δὲ ὁ Ζεὺς δίδωσιν ὑμῖν νίκην, ὥστε φονεῦσαι τὸν Κύκνον καὶ ἐκδῦσαι αὐτὸν τὰ ὅπλα αὐτοῦ. σοὶ δὲ (ὦ Ἡράκλεις) ἐρῶ κἀγώ τι, ἵνα τὸν Κύκνον σκέψῃς ἀπὸ τῆς ζωῆς, τοῦτον μὲν ἄφες ἐκεῖ ἔνθα πέσῃ, καὶ τὰ ὅπλα αὐτοῦ. σὺ δὲ ἐπιστρέψας τὸν Ἄρη ἐπερχόμενόν σοι, ἔνθα ἴδῃς ἀπογυμνωθέντα αὐτὸν τοῦ σάκους, ἐκεῖ τρῶσον αὐτὸν μὲν τῷ δόρατι, ἀναχώρησον δὲ ὀπίσω, ἐπεὶ οὐκ ἔστι σοι εἱμαρμένον ἔτι τοὺς ἵππους τοῦ Ἄρεος λαβεῖν, οὔτε τὰ ὅπλα αὐτοῦ. τὸ [Ἀγχίμολον] ἐπίρρημά ἐστιν εἰς παραπλησίαν, ἐκ τοῦ μολῶ τὸ φθάνω μαι· σημαίνει δὲ τὸ πλησίον. Κύκνοιο τ' ἐξεναρεῖν.] ἐξεναρεῖν, ἀντὶ τοῦ φονεῦσαι· τὸ δὲ μαι, ἐναίρω τὸ φονεύω.

γλυκερῆς αἰῶνος.] ὅτι τὸ φερόμενον τὰ ἀρσενικὰ γίνεται θηλυκῶς, Ἀπίκιον ἐστιν, ὡς ἐνταῦθα [γλυκερῆς αἰῶνος] καὶ Πίνδαρος,

Ἐρήμους δ' αἰθέρος.

ἀμέρσῃς] ἀπὸ τοῦ ἀμέρδω τὸ ἀφαιρῶ· τοῦτο δὲ ἀπὸ τοῦ ἀμῶ τὸ θερίζω.

Ἔνθά κε.] τὸ Ἔνθα, ποτὲ μὲν σημαίνει τὸ ὅπου, ὡς τὸ [Ἔνθά κε γυμνωθέντα] ποτὲ δὲ τὸ ἐκεῖ· ὡς τὸ [Ἔνθ' ἰτάμεν.] ὅθεν ἀπὸ τοῦ ἐνταῦθα δεικτικοῦ γίνεται καὶ συγκοπτόν.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Χαίρετε Λυγκῆος γενεή.] Λυγκεὺς ἦν βασιλεὺς τοῦ Ἄργους. ἀπὸ Λυγκέως δὲ Ἄβας, ὁ Ἀκρισίου, ὁ Δαναΐδου, ὁ Περσεύς, ὁ Ἀλκαῖος, ὁ τοῦ Ἡλεκτρύωνος καὶ Ἀμφιτρύωνος, τοῦ δὲ Ἀλκαίου, Ἡρακλῆς καὶ Γοργὼ, Γοργοῦς δὲ Γόλαος. Γίνος δὲ πᾶς φιλοσόφως δεκτέον καὶ τὸ ἔτι· ὡς Ἡρακλῆς, καὶ Ἀντίοχος, καὶ Λυσίμαχος, καὶ Κύπρος· καὶ δὲ καὶ γένος λέγομεν καὶ ἀπογόνων ἐχόντων· ὥστε ἐστὶ καὶ ἀφ' ἑαυτῶν ἀφορισμὸς, ὡς παρὰ τῷ Πορφυρίῳ μεμαθήκαμεν. τέκνα λαχθήσεσθαι οἱ Ἀρίστου τοῦ Λυσίνου, ὡς ἐκ πολλοῦ ἐξ ἑαυτοῦ. ὥσπερ οἱ Ἡρακλεῖδαι, καὶ Κυπροκίδαι, καὶ οἱ λεπτοί. σάκεος.] οἱονεὶ τοῦ σάκους. οἱ γὰρ Δωριεῖς ἀπὸ τῶν κλίνουσι· τὸ σάκος τοῦ σάκεος, τὸ βέλος τοῦ βέλεος. τὸ γὰρ ὸς, εἰς ους γράφεται. ἔνθ' ἰτάμεν.] ἀντὶ μὲν φησὶ μόνον, καὶ ἀναχώρει. ἐπεὶ οὐκ ἔμαρτὸ σοι ἔτι τοὺς ἵππους αὐτοῦ λαβεῖν, οὔτε αὐτὸν φονεῦσαι.

Ὡς εἰπὼν ἐς δίφρον ἐβήσατο δῖα θεάων
Νίκλιν ἀθανάτῃς χερσὶν καὶ κῶδας ἔχουσα
Εὐσυμέως. τότε δή ῥα δίογμιος Ἰόλαος
Σμερδαλέον θ' ἵπποισιν ἐκέκλετο. τοὶ δ' ὑπ' ὀμοκλῆς
Ῥίμφ' ἔφερον θοὸν ἅρμα κονίοντες πεδίοιο.
Ἐν γὰρ σφιν μένος ἧκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Αἰγίδι' αἰαστείσασα· φερέσπαχέϊ δὲ γαῖα.
Τοὶ δ' ἄμυδις προφέροντ' ἴκελοι πυρὶ ἢ θυέλλῃ,
Κύκνος θ' ἱππόδαμος καὶ Ἄρης ἀκάμαντας αὐτῆς.
Τῶν θ' ἵπποι μὲν ἔπειθ' ὑπεναντίοι ἀλλήλοισιν
Ὀξέα χέμισαν, φερὶ δέ σφιν ἄγνυτο ἠχή.

So she spoke, & into the chariot mounted the goddesses
Victoriam immortalibus manibus & gloriam tenens
Certatim. Tunc igitur Ioui natus Iolaus
Horrendum equos increpuit. illi autem a comminatione
Leuiter ferebant celerem currũ, puluerem cientes per campum:
Nam ipsis animum addiderat dea cæsiis oculis Minerua,
Ægide concussa. ingemiscebat autem circumquaque tellus.
Illi autem pariter procedebant, similes igni siue procellæ,
Cygnus equũm domitor, & Mauis insatiabilis clamore.
Horum equi deinde obuiam sibi mutuo facti,
Acutum hinniuere, circaque ipsos reuerberabatur sonus.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Οὕτω συμβαλόσαμένη (φησὶν) ἡ Ἀθηνᾶ αἰδέσθη εἰς ἅρμα δίφρον, περσᾶσα ἐν ταῖς χερσὶ νίκλιν καὶ δόξαν, τετέσι, νικηφόρον ἕδρα αἰδέσθη εἰς τὸν δίφρον ἀσυνδέτως. τότε δὴ ὁ ἀπὸ Διὸς καταγόμενος Ἰόλαος μέγα καὶ φοβερὸν ἐφώνει τοῖς ἵπποις, καὶ διήγειρεν αὐτοὺς ποικίλοις κελεύσμασιν. οἱ δὲ ἵπποι διαρθιδέντες ὑπὸ τῆς ἀπειλητικῆς ἐκείνης φωνῆς ἤρων τὸ ἅρμα, ἔλκοντες ὁμοῦ τῷ τόπῳ ἐκείνῳ· ἐσάλευε γὰρ αὐτοῖς δυνάμει τῆς Ἀθηνᾶς, κινήσασα τὴν αἰγίδα. αὕτη γὰρ ἡ αἰγὶς ἦν τὸ δέρμα τῆς Ἀμαλθείας αἰγὸς· λέγει δ' αὖ ὁπουδήποτε Ἀθηναῖ μὲν τῷ Ἰολάῳ λιθοκλοπικὸν ὁπλισμὸν καὶ φρόνησιν· αἰγίδα δὲ, μύθους αἴτιον, ὃς δυμικωτέρους καθίσας τοὺς ἵππους· εἶτα φησὶν, ὡς ἀπὸ τῆς τοῦ ἵππου κινήσεως ἦχος ἡ γῆ κύκλῳ. τοῦτο δὲ ἐμφαίνει ἡ φερὲ φερέσπαχε· οἱ δὲ (ἤγουν ὁ Κύκνος, καὶ ὁ Ἄρης) ὁμοῦ ἦλθον, ὁμαλοῦ ἢ πνεῖ ἢ αὐλῷ ἑξῆς, καὶ οἱ ἵπποι τούτων αὐτικὰ ἰσάμενοι ἐξέας ἐχρεμέτισαν. ἤγετο δὲ κύκλῳ ὁ τῆς χρεμετισμοῦ ἦχος. τὸ [διήγειρε] συγκοπὴν ἔχει ἀπὸ τοῦ διηγείρετο, ἢ ὁ γραπτὸς, ἤγουν γνωσὸς τοῦ Διός· ἐπεὶ ὁ Ἰόλαος ἐκ κατήγετο ἀπὸ τοῦ Διός, εἰ μή τις τὸ αὐτόχθων ἰσχυρίζοιτο. γίνεται οὖν διήγειρε, καὶ ζωῇ συνίθει τὸ ἐμεγάλυνε εἰς ἡ, διήγειρε. τὸ [ἐκέκλετο] εἰς ὑπερσυντελικὸν ἀπὸ τοῦ κλέω, ὅθεν ἀπὸ τοῦ κεκλέσεται συγκόπτει. ἢ καὶ εἰς παρατατικὸν, ἀπὸ τοῦ κλέω, ὅ ἐστὶ ἀπὸ τοῦ κλῶ, καὶ συγκεκλῆν, καὶ φέρεσθαι ὁμοίως γίνεται. κονίοντες.] ἤγουν βέχοντες. ἐν δὲ τῷ τρέχειν κόνις ἤγουν χοῦμα ἐγείρεται, ἢ ἀπὸ τοῦ καίω τὸ ἐνεργῶ.

Τοὶ δ' ἄμυδις.] ὥσπερ ἀπὸ τοῦ ἄλλη, ἤγουν ἀλλαχῆ, τὸ ἄλλυδις· οὕτως ἀπὸ τοῦ ἅμα, τὸ ἄμυδις, ἤγουν ἅμα ἢ ἀμοῦ. τὸ [ἄγνυτο] ὃ, ἢ τὸ ἐφέρετο, ἢ τὸ ἐλᾶτο σημαίνει· καὶ ἀμφότερα δὲ συμβιβάζεται πρὸς τὴν ἔννοιαν. τὸ μὲν ἐφέρετο, ὅτι σῶμα ἡ φωνὴ, καὶ σῶμα φερόμενον· τὸ δὲ ἐλᾶτο, διὰ τὸ τῆς ἠχοῦς ὑστερόφωνον, διεσπασμένον ἐν καὶ ἡμίφωνον.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Νίκλιν ἀθανάτης χερσίν.] ἐναίρας διέσαλπεν τῆς Ἀθηνᾶς τὴν νίκλιν, ἐν ταῖς ἀθανάτοις αὐτῆς χερσὶ κατέχουσα τὴν νίκλιν.

Τὸν πρότερον προσέειπε βίη Ἡρακληείη·
Κύκνε πέπον, τί νυ νῶϊν ὀπίχετον ὠκέας ἵππους,

Atque hunc prior alloquebatur vis Herculea:
Cygne ignaue, cur contra nos tenetis veloces equos,

Ἀνδρά-

Ἀνδρώσων, οἵτε πόνων καὶ ὀϊζύος ἴδρεις ἐμῶν;
Ἀλλά πάρεξ ἔχε δίφρον ὠξύν, ἠδὲ κελεύθου
Εἶκε παρεξ ἰέναι, Τραχῖνα δέ τοι παρελαύνω
Εἰς Κήυκα ἄνακτα· ὁ γὰρ δεινάμει τε καὶ αἰδοῖ
Τραχῖνος προβέβηκε. σὺ δ' εὖ μάλα οἶσθα καὶ αὐτός.
Τῷ γὰρ ὀπυίοις παῖδα Θεμιστονόην κυανώπιν.
Ὦ πέπον, ἦ μὲν γάρ τοι Ἄρης θανάτοιο τελευτὴν
Ἀρέσῃ, εἰ δὴ νῶϊ σωισόμεθα πολεμίζων.
Ἤδη μέν τέ φαμι καὶ ἄλλοτε πρόσθεν ἔγωγε
Ἔγχος ἡμετέρῳ, ὅθ' ὑπὲρ Πύλου ἠμαθόεντος
Ἀντίος ἔστη ἐμεῖο, μάχης ἄμοτον μενεαίνων.
Τεῖς μὲν ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ τυπεὶς ἠρείσατο γαίῃ,
Οὐτᾶμένε σάκος· τὸ δὲ τέτρατον, ἤλασα μηρόν
Παντὶ μένος ἀφύσσων, ὄφρα δὲ μέγα σάκος ἄρραξα·
Πρηνὴς δ' ἐν κονίῃσι χαμαὶ πέσεν ἔγχεος ὁρμῇ.
Ἔνθά κε δὴ λωβητὸς ἐν ἀθανάτοισιν ἐτύχθη
Χερσὶν ὑφ' ἡμετέρῃσι λιπὼν ἔναρα βεβρόσεσθαι.

Vtros qui laboris & arumnæ experti fumus?
Ad diuersum tene curtum bene politum, atque e via
Cede prætergrediendo: Trachinem enim tendo
Ad Ceycem regem: nam ille potestate pariter & maiestate
Trachini antistat. Tu vero satis admodum scis etiam ipse.
Eius enim connubio tenes filiam Themistonoen nigroculam.
O ignaue, non enim tibi neque Mars mortis exitium
Prohibuerit, si nos inter nos congrediamur bellando:
Iam ipsum quidem aio ante quoque aliquoties periculũ fecisse
Hastæ nostræ, quando pro Pylo arenoso
Aduersus stetit mihi pugnam insatiabiliter optans.
Ter siquidem ictu hastæ percussus sustinuit se terra,
Vulnerato clypeo: quarto autem transfadegi femur eius,
Totis animis festinans, magnumque illius clypeum perforaui.
Pronus autem in pulueribus humi prostratus cecidit hastæ impetu,
Vbi etiam ignominia affectus inter immortales fuit,
Manibus sub hostris telicis spoliis cruentis.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Πρὸς τὸν Κύκνον δέ (φησιν) εἶπεν ὁ Ἡρακλῆς, ὦ φίλε Κύκνε, διὰ τί ποθ' ἡμᾶς διαφέρεται τὸς ταχεῖς ἡμῶν ἵππους; τὸ γὰρ [διώκετο] αὐτὸ τῷ ἁρπάζειν ἔχει· γὰρ καὶ ἴσχυε τὸ φέρον. καὶ γὰρ καὶ ἡμεῖς ἐμπειροι ἐσμεν τῆς πολέμου, καὶ τῆς τοιαυτοπαθείας. ἀλλὰ ἄπαγε· ἡ δίωξον δίφρου ἐκτὸς, καὶ θέλησον ἐξελθεῖν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ. καὶ γὰρ ἐγὼ σπεύδω τὴν Τραχῖνα· πόλιν ἀπέρχομαι πρὸς Κύκνα τὸν σὸν πενθερὸν, ὃς Τραχῖνος βασιλεύει. Κύκνος δὲ οὐ μόνον ὄνομα κύκνου, ἀλλὰ καὶ ὄρνεον ἔνυδρον. ἔστιν γὰρ καὶ πλησίον τοῦ Κύκνου τὰς εἰς Πυθῶνα θυσίας, ὁ Ἡρακλῆς τῷ Κύκνῳ ἀπαγγελεῖν τὸ γενόμενον ἐβουλήθησαν· οἷς δ' ἐρωτῶν τὸν Κύκνον διεμποδίζοντα, σφόδρα τοῦτον ἀνεῖλεν. ἢ ὅτι καὶ τὸν Κύκνα πολεμίως ἀπόσχετο συμβαλόμενος Ἀπόλλωνος, ὡς καὶ μὰ ἐμφαίνει τοῦτο Ἡσίοδος. εἶτα φησὶν· εἰ γὰρ κωλύσεις με, ἢ βοηθήσει σοι ὁ Ἄρης ὁ σὸς πατὴρ φονεύομενον ὑπ' ἐμοῦ. καὶ γὰρ λέγω, καὶ ἄλλοτέ ποτε ἀνεῖλε τὸν Ἄρεα ἀπαστέρα λαβεῖν τοῦ ἡμετέρου δορὸς, ὅτε ἐμαχόμην Νηλεῖ τῷ βασιλεῖ Πύλου, καὶ ὁ Ἄρης ἰώπτησέν με, μεγάλως κατ' ἐμοῦ ὀργιζόμενος· ἐν ᾗ τότε μὲν τοιοῦτος ὑπ' ἐμοῦ ἐτρώθη ἐν τῇ γῇ, πρωθέντος τοῦ σάκους αὐτοῦ. τὸ δὲ τέταρτον ἐν πάσῃ δυνάμει ὁρμήσας ἐγὼ ἐπαυσάμην τὸν αὐτοῦ μηρόν· ἔχουσα δὲ καὶ τὸ σάκος· ἔπεσε δὲ ἐπὶ γῆν ὅλος ὑπτίασπον, ὅτε δὴ καὶ ἐφύβισεν ἐν τοῖς θεοῖς γέλωτα, καταπονηθεὶς ὑπ' ἐμοῦ καὶ σκυλθείς. τὸ [πέπον] ἀντὶ μόνον τὸν φίλον σημαίνει, ἀπὸ μεταφορᾶς τοῦ πιπόνου, ὃς φιλεῖται ὑπὸ πολλοῦ· ἀλλ' ἤδη καὶ τὸν κεχαυνωμένον καὶ ἐκλυτον, ὁποῖοι εἰσὶν οἱ ὑπὸ τὸ μέσον πεπαγθέντες σίκλοι, ἢ ἄπροι. ἴσιον γὰρ, ὡς ἀντὶ μόνον τὰς ἀκμὰς φασὶν εἶπεν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀκμὰς, καὶ ἄλλως πλείονας καιρούς· καὶ Ὅμηρος ὠξάδιξατο ὅτε τοιούτῳ σημασίᾳ τὸν πέπονα,

Ὦ πέπονες Ἀχαιΐδες ἠύτ' Ἀχαιοί.

τὸ [εἰμὶ] ἀπὸ τοῦ ἐμὶν· κοινῶς μὲν γὰρ ὑποστίζεται τὸ σ, καὶ γίνεται ἐσμὲν· ποιητικῶς δὲ τὸ ι, καὶ γίνεται ἐμὲν.

Ἀλλὰ πάρεξ] ὅτι τὸ πάρεξ καὶ τὸ παρὲξ διαφέρουσι. τὸ μὲν γὰρ πάρεξ σημαίνει τὸ ἐκτὸς, καὶ

βαρώδης, καὶ συντόνου μὴ ἡμιπλῆς, ἔστι δὲ κοινόν. τὸ δὲ παρὲξ, ἢ τὸ ἐκτὸς μόνον σημαίνει, ἀλλὰ καὶ τὸ πλησίον, ὡς τὸ [παρὲξ ἅλα] ἤγουν ἐκτὸς, πλησίον τῆς θαλάσσης, καὶ ὀξυώδης, καὶ συντόνου μὴ αἰτιατικῆς· ἔστι δὲ καὶ ποιητικόν, ἐνταῦθα δὲ παρέξ δέ. τὸ [εἶκε] ἐνταῦθα τὸ θέλησον σημαίνει· ἔστι γὰρ καὶ εἴκω τὸ θέλω, ἀφ' οὗ καὶ τὸ ἑκών. εἰ δὲ μὴ, σημαίνει μὲν τὸ ὑποχώρησον. λαμβάνει δὲ ἐπεροσημάντως εἰς τιὰ σύνταξιν, ἤγουν ὅρμησον παρεξιέναι, ὡς καὶ παρ' Ὁμήρῳ, Βῆ δ' ἰέναι. σὺ δ' εὖ μάλα οἶδα] ὅτι τὸ οἶδα ὑπὸ κανονίζεται, εἶδω τὸ γινώσκω, ὁ μέλλων εἴσω, ὁ μισ. ἐπιγαμήσω οἶδα, οἶδας, καὶ κατὰ σχηματισμὸν οἶδα δα, καὶ κατὰ συγκοπὴν οἶδα. τὸ [Πύλιε ἡμαθόεντ] Ἀπιλὸν ὄζον· ἐκεῖνοι γὰρ τὰ θηλυκὰ ἀποδιδόασιν ἀρσενικοῖς, καὶ αἰάπαλιν. τιθέτον ὄζον ἐν Βοιωτίᾳ, τὸ [κλειτὸς Γιπποδάμεια] καὶ τὸ [θῆλυς ἐέρση] καὶ παρ' Εὐριπίδῃ, τὸ [ἀγγελθεῖσα μοι γυναῖ] ἔφελλεν οὐκ εἰπεῖν ἐνταῦθα [Πύλιε ἡμαθοέσσης] ἢ Πύλ. γὰρ ὄζει θηλυκόν. τὸ [ἐτύχθη] ἀπὸ τοῦ τύκω, τὸ κατασκευάζω, ἀφ' οὗ καὶ τυκίον τὸ μυρίον. λιπὼν ἔπειρα βροτόεντα] ἔπειρα τὰ ἠβ φονευθέντων ὅπλα, ἢ καὶ ἐνδύματα, ἀπὸ τοῦ ἐναίρω τὸ φονεύω. βροτόεντα δὲ, ἤγουν αἱματώδη· βρότος γὰρ τὸ μὴ κόπου αἷμα.

Ὡς ἔφατ'. ὦδ' ἄρα Κύκνος ἐϋμμελίης ἐμενοίνα
Τῷ ὀπιπευθόμενος ἐχέμεν ἐρυσαρμαξας ἵππους.
Δὴ τοτ' ἀπ' ἀμπλακίαων δίφρου θόρον αἶψ' ὀπὶ γαῖαν
Παῖς τε Διὸς μεγάλου καὶ ἐναλίοιο ἄνακτος.
Ἡνίοχοι δ' ἔπλησαν ἔλασαν καλλίζυγας ἵππους.
Τῶν δ' ὑποσευομένων κανάχιζε πόδ' ἀρβαία χθών.

Sic dixit. at Cygnus bellicosas haudquaquam curabat,
Huic obtemperans, retinere trahentes curtum equos,
Ac tunc a bene compactis bigis desilierunt celeriter in terram,
Et Iouis filius magni, & Enyalij regis.
Aurigæ autem propius egerunt pulchricomos equos.
Illis autem irruentibus sonitu pedum concitata est lata terra.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Οὕτω (φησὶν) ἔφη ὁ Ἡρακλῆς· ὁ δὲ Κύκνος ἐκ ἐμενοίνα, καὶ ὠρέγετο ἡσυχίας, ὥστε πειθόμενος τῷ Ἡρακλεῖ κατέχειν τοὺς ἕλκοντας τὸ ἅρμα ἵππους· τότε δὴ ἐπήδησαν ταχέως ὀπὶ τὴν γῆν ἀπὸ τοῦ δίφρου ὁ Ἡρακλῆς ὁ παῖς τοῦ Διὸς, καὶ ὁ Κύκνος ὁ παῖς τοῦ Ἄρεως· οἱ ἡνίοχοι δὲ ἦγαγον τοὺς ἵππους πλησίον αὐτῶν, τῶν ἵππων δὲ κινουμένων, ἤχει ἡ γῆ, κοπτομένη ταῖς ποσὶν αὐτῶν.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

ὃ δ' ἄρα Κύκν] οὐ προσδυμεῖτο αὐτοῖς ἀπολύσαι τῷ Ἡρακλεῖ πειθόμενος. ἐὐμμελίης] εὐμελὴς δὲ, ἀπὸ καλῆς χρώμενος τῇ μελίᾳ, τυτέστι τῷ δόρατι.

Ὡς δ' ὅτ' ἀφ' ὑψηλῆς κορυφῆς ὄρεος μεγάλοιο
Πέτραι ὑποθρώσκωσιν, ἐπ' ἀλλήλαις δὲ πέσωσι,
Πολλαὶ δὲ δρῦς ὑψίκομοι, πολλαὶ δέ τε πεῦκαι,
Ἄγλεοί τε ταχύῤῥιζοι ῥηγνύνται ὑπ' αὐτῶν
Ῥίμφα κυλινδομένων, εἰὼς πεδίον δ' ἀφίκωνται·
Ὡς οἱ ἐπ' ἀλλήλοισι πόδας μέγα κεκλήγοντες.
Πᾶσα δὲ Μυρμιδόνων τε πόλις κλυτὴ Ἰαωλκὸς
Ἄρηϊ τ' ἠδ' Ἐνυαλίῳ, Ἀθηναίῃ τε παπταινε
Φωνῇ ὑπ' ἀμφοτέρων μεγάλ' ἴαχον. οἱ δ' ἀλαλητῷ
Θεσπεσίῳ συνίσαν. μέγα δ' ἔκτυπε μητίετα Ζεύς,

Vt autem ab alto vertice montis magni
Rupes desiliunt, aliæ super alias cadentes:
Multæque quercus, multæ item piceæ,
Alnique toris radicibus, refringuntur ab ipsis
Celeriter delabentibus, donec in campum perueniant:
Ita & illi in se mutuo ruebant cum magno clangore:
Tota autem Myrmidonum ciuitas celebrisq. Iaolcus,
Arnesque, & Enyalio, & Minervæ herbosa,
Præ voce vtrinsque valde resonabant. Illi autem cum clamore
Mirando congressi sunt. magnum autem intonuit consiliarius Iupiter,

Καὶ δ'

Καὶδ' ἄρ' ἀπ' ἠερόθεν ψιάδας βάλε αἱματοέσσας, — Et a cælo guttas demisit sanguinolentas,

Σῆμα τιθεὶς πολέμοιο ἑῷ μεγαθαρσέϊ παιδί. — Signum id ponens bello, suo multum confidenti filio.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ὥς γάρ δέ (φησιν) ὅτε ἀπὸ κορυφῆς ὄρεος σκιόωσι πέτραι, πέσωσι δ' ἐπ' ἀλλήλαις, ῥήγνυνται δ' ὑπ' αὐτῶν κυλιομένων δι' ὑλόεντος πολλαὶ δρῦς, καὶ πεῦκαι καὶ αἴγειροι, ἕως κε εἰς πεδιὸν γῆν κατέλθωσιν, ἔπος ἔπος συνέπεσον ἀλλήλοις, μεγάλως βοῶντες· πᾶσα δὲ ἡ πόλις τῆς Μυρμιδόνων, ἡ νῦν λέγεται Φθία, καὶ ἡ Ἰαωλκός, καὶ ἡ Λάρνη, καὶ ἡ Ἑλίκη καὶ ἡ Ἄνθεια, πόλις δὲ καὶ αὐτὴ Θετταλίας, ἤχουν μεγάλως ὑπὸ τῆς φωνῆς ἀμφοτέρων. οἱ δὲ συνῆλθον ἀλλήλοις διακόσιον καὶ μέγα ἀλαλάξαντες· ὁ Ζεὺς δὲ μεγάλως ἐπτύρησε βροντήσας, καὶ κατέβαλεν ἀπὸ τοῦ ἠέρος δρόσους αἱματηρὰς, σημεῖον τιθεὶς τῷ πολέμῳ τῷ ἰδίῳ παιδὶ Ἡρακλεῖ.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Καὶδ' ἄρ' ἀπ' ἠερόθεν.] Ὅμηρος μὲν ὅτι Σαρπηδόνος μέλοντος τελευτᾶν, δηλόῳ ποιεῖ τὰς αἱματοέσσας ψιάδας φερομένας, ὅτε δὴ Ἡρακλέης γεγῶτες.

Οἷος δ' ἐν βήσσῃς ὄρεος χαλεπὸς σφηδάνῃ
Κάπρος χαυλιόδοντα φερὼν ἐπιμὼ μαχέσασθαι
Ἀνδράσι θηρητῆρσι, θήγει δέ τε λοξὸν ὀδόντα
Δοχμώσας, ἀφρὸς δὲ περὶ στόμα μασιόωντι
Λείβεται, ὄσσε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐίκτην,
Ὀρθὰς δ' ἐν λοφιῇ φρίσσῃ ἔχεν ἀμφί τε δέρμῃ.
Τῷ ἴκελος Διὸς υἱὸς ἀφ' ἵππων ἆλτο θοάων.

Qualis autem in vallibus montis acerbus aspectu
Aper, dentes habens exertos, fertur impetu ad pugnandum
Cum viris venatoribus, acuitq; candidum dentem
Per obliquum actus, spuma autem circa os mandenti
Destillat: oculique ipsi igni splendenti similes sunt,
Rectis autem in vertice horret setis, circaque collum:
Talis similis Iouis filius ab equestri desiliit curru.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ὥσπερ δέ (φησι) κάπρος χαυλιόδους καὶ κεχαλασμένους ἔχων ὀδόντας, χαλεπὸς διάκειται αὐτὸν, φέρεται δὲ τοῖς ὄρεσιν ἐν θυμῷ, ὥστε μαχέσασθαι ἀνδράσι κυνηγέταις, καὶ θήγει τὸν ὀδόντα πλαγίως φερόμενος· ἀεὶ τὸ στόμα δὲ αὐτοῦ σάζει ἀφρός, οἱ ὀφθαλμοὶ δὲ αὐτοῦ πυρὶ εἰσιν ὅμοιοι, ἵστησι δὲ τὰς τρίχας ὀρθὰς ἐν τῷ τραχήλῳ αὐτοῦ· ἔτι καὶ Ἡρακλῆς ἀπεικάσθη ὅτι τῷ ἅρματος ὁμοίῳ τούτῳ.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Κάπρος χαυλιόδων.] ὅτι δῆτον, ὡς χαρχαρόδους. ὁπόταν δὲ καὶ ὅτε καὶ χεχαλασμένους ἔχει φανερῶς τοὺς ὀδόντας· ἢ χεῖ ἐναλλαγὴ τοῦ ρ εἰς λ, οἷον χαράσσων τοὺς ὀδόντας, καὶ τραχιόων.

Ἧμος δὲ χλοερῷ πυκαζόμενος ἠχέτα τέττιξ
Οὔζῳ ἐφεζόμενος θέρεος αἰθροποιοῖσιν ἀείδῃ
Ἄρχεται, ᾧ τε πόσις καὶ βρῶσις θῆλυς ἔρση.
Καί τε παννυχίοις τε καὶ ἠῶθι χέει αὐδὴν
Σείριος ἐν αἰνοπάτῃ, ὁπότε χρόα σειρὸς ἄζῃ.
Τῆμος δὴ κέγχροισι περιγλαῶχες πελέθουσι

Quando autem viridi nigricans alis sonorosa cicada
Ramo insidens, æstatem hominibus canere
Incipit, cuius & potus & cibus fœmineus ros est,
Atque per totum diem, & mane sub auroram fundit vocem
Æstu in grauissimo, quando corpus Sirius exiccat,
Quando item & milio circum aristæ nascuntur,

Τές τε θέρει σπείρουσι, δυ' ὄμφακες αἰόλλονται,
Οἷα Διώνυσος δῶκε ἀνδράσι χάρμα καὶ ἄχθος·
Τῶν ὥρην μαρνάντο, πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.

Quod æstate seminant, cum vuæ acerbæ colorem mutant,
Qualia Bacchus dedit hominibus in lætitiam & laborem,
Eo tempore pugnabant, multus autem tumultus excitabatur.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ὅτι δέ (φησιν) ὁ μελανόπτερος καὶ ἡχητικὸς τέττιξ ἐν χλωρῷ κλάδῳ ὀπισθόμενος ἄρχεται ᾄδειν καὶ σημαίνειν τοῖς ἀνθρώποις τὸ θέρος, φανερὸν τέτταρσι βρῶσις καὶ πόσις ὀξεῖα ἀπαλῶν δρόσος· τοῦτο δὲ τὸ [θῆλυς εἴρσῃ] ὃς ἐν προαίᾳ δι' ὅλης τῆς ἡμέρας [Γ᾽δεῖ ἐν αἰνοτάτῳ] ᾄδει ἐν κόπῳ καὶ ἔρῳ, ὅτι καὶ ὁ ἥλιος καίει τὸ σῶμα αὐτοῦ, ὅτι δὴ καὶ οἱ κέγχροι ἄρχονται αὐθέσκειας πιεῖν, ἥρωα σάκυας, ὃς ἐν θέρει σπείρουσιν. ὅτε καὶ οἱ ἄωροι βότρυες ἄρχονται ποικίλλεσθαι ἥρωα παιδεύειν· τὰ δῶρα λέγω τὰ Διονύσου, ἃ δέδωκε πᾶσι ἀνδράσι χαρὰν καὶ ἄχθος. ἄχθος μὲν, διὰ τὸ εἰς τὴν ἐργασίαν τὴν ἀμπέλων μόχθον, χαρὰν δέ, διὰ τὴν εὐφροσύνην, τὴν ἐν τῷ οἴνῳ. χρὴ τὴν ὥρην ταύτην, ἵνα τοῦτο γένηται, ἐμάχοντο ὅ, τε Ἡρακλῆς καὶ ὁ Κύκνος. ἠγείρετο δὲ πολὺς κτύπος τούτων μαχομένων.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Γ᾽δεῖ ἐν αἰνοτάτῳ.] τὸ καιρὸν λέγει τῆς μάχης. ἴδει ἐν αἰνοτάτῳ, ἐν τῷ θέρει τῷ καυματώδει, ὅτε τὰ σώματα ἔδονται καὶ καθιδίονται τοῖς ἱδρῶσι, παρὰ τὸ ἰδεῖν, ὃ ὀξὺ ἱδρουῖ. καὶ ὅμως, Γ᾽δεῖ αἰνοτάτῳ. θερμαλωχᾶς.] αἱ γωνίαι τῆς σάκυος· διαφερόντως δὲ τὸν σάκυν. δῆλον δὲ τὰ φύλλα τῆς κέγχρου. εἰς αὐάνωσιν δὲ τῆς γῆς τὰς κέγχρους σπείρουσιν. ἐν θέρει δὲ οἱ κέγχροι, καὶ ἀπὸ τοῦ θέρους σπείρονται, ὅταν ἄρχονται πρικάζειν οἱ βότρυες.

Ὡ᾽ς δὲ λέοντε δύω ἀμφὶ κταμένης ἐλάφοιο
Ἀλλήλοις κοτέοντε δπὶ σφέας ὁρμήσωσι,
Δεινὴ δέ σφ' ἰαχὴ ἀεμβός θ' ἅμα γίνετ' ὀδόντων·
Οἱ δ' ὡς αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες ἀγκυλοχεῖλαι
Πέζῃ ἐφ' ὑψηλῇ μεγάλα κλάζοντε μαχέσθην
Αἰγὸς ὀρεσινόμου ἢ ἀγροτέρης ἐλάφοιο
Πίονος, ἣν τ' ἐδάμασσε βαλὼν αἰζηὸς ἀνὴρ
Ἰῷ ἀπαλῇ δουρὶ, αὐτὸς δ' ἀπάλησε μόλις ἄλλη
Χώρῃ ἀϊδρὶς ἐών, οἱ δ' ὄβριμον ἔνδοθεν ἔπτην,
Εὐσυμένως δέ σφι ἀμφὶ μάχην δριμεῖαν ἔθεντο·
Ὡ᾽ς σφὶ κεκληγότες ἐπ' ἀλλήλοισιν ὄρουσαν.

Vt autem leones duo, pro occisa cerua
Sibi mutuo irati, in seipsos impetum faciunt,
Sæuusque inter ipsos rugitus, strepitusque exoritur dentium:
Atque vt vultures incurui vnguibus repandi rostri
Rupe in excelsa, magno clangore dimicant,
Captæ montiuagæ gratia, aut feræ ceruæ
Pinguis, quam interfecit iaculando iuuenis vir,
Sagitta e neruo emissa: ipse autem vagatur alio loco
Loci ignarus existens: at illi celeriter animaduerterunt,
Certatimq. pro ea pugnam acerbam instituerunt:
Sic & hi duo cum clamore contra se mutuo irruerunt.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ὡ᾽ς δὲ (φησι) δύο λέοντες ἕνεκα ἐλάφου φονοθείσης ὁρμῶσιν ἐπ' ἀλλήλοις ὀργιζόμενοι, κτύπος δὲ χαλεπὸς γίνεται αὐτῶν, καὶ πλῆξις τῶν ὀδόντων· οἱδὲ ὥς τε αἰετοὶ γαμψώνυχες καὶ ἀγκυλοχεῖλαι (ὀπταμπετεῖς δὲ οἱ ὄνυχες καὶ τὰ ῥάμφη τῶν αἰετῶν) μάχονται ὑπὲρ ὑψηλῆ πέτρᾳ, μεγάλως ἠχοῦντες, ἕνεκα αἰγὸς ἀγρίας, ἢ ἐλάφου πίονος, ἣν ἐδάμασε καὶ ἀπέκτεινε βαλὼν ἐν βέλει ἀπὸ τόξου ἀνὴρ νέος· αὐτὸς δὲ πλανᾶται ἀλλαχῦ, ἀμαθὴς ὢν τοῦ τόπου. οἱ δὲ αἰετοὶ ταχέως ἐνόησαν, καὶ ὁρμήσαντες μάχην ἐποιήσαντο χαλεπὴν περὶ αὐτῆς· ὕστερον δὲ ὥρμησαν ἐναλλήλους μετὰ βοῆς.

ΙΩΑΝ-

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

αἰζηὸς ὁ αὐτός.] αἰζηὸς χρείως ὁ νεανίας, γνωῖ ἢ τ' τέλειον ἄνδρα φησὶ, ἤτοι τὸν αἰδρεῖον. ἑπτὰ δέ εἰσιν, ἅτινα ἀκροτόμως, αἱ τῶ ἀνθρώπου ἡλικίαι· βρέφος ἀπὸ γενέσεως, μέχρι δ' ἐτῶν, ἀναλογεῖ δὲ τῇ σελήνῃ. εἶτα παιδίον, μέχρι δεκαετίας, ἀναλογεῖ ἢ Ἑρμῇ. μειρᾰξ, ἀπὸ δεκαετίας μέχρι ἡβῆ· ἀναλογεῖ ἢ Ἀφροδίτῃ. νεανίας· ἀναλογεῖ δὲ τῷ Ἡλίῳ ἀπὸ λῆ. μέχρι νζ, ἀνὴρ· ἀναλογεῖ δὲ Ἄρει. ἀπὸ νθ, ἕως ξδ, πρεσβύτης· ἀναλογεῖ δὲ Διὶ γέρων, ἐπ' ἀνθρ μέχρι ζωῆς ἐσχάτης· ἀναλογεῖ δὲ τῷ ψυχρῷ τῷ Κρόνῳ.

αὐτὸς δ' ἀπαλὸς ἢ ἄλλη] αὐτὸς δέ (φησι) ὁ βάλων ἄλλῃ ἀναχωρήσει, μὴ εἰδὼς τὸν τόπον ἔνθ' ἔπεσον· οἱ ἢ ἀσχυτοὶ ταχέως αὐτὸν εἶδον.

Ἔνθ' ἤ τοι Κύκνος μὲν ὑφορμενίος Διὸς υἱὸν
Κτεῖνέμεναι μεμαὼς σάκεϊ βάλε χάλκεον ἔγχος,
Οὐδ' ἔρρηξεν χαλκὸν· ἔρυτο δὲ δῶρα θεοῖο.
Ἀμφιγυηιάδης δὲ βίη Ἡρακληείη
Μεσσηγὺς κορυθός τε καὶ αἰπέος ἔγχεϊ μακρῷ
Αὐχένα γυμνωθέντα θοῶς ὑπέρτερθε γναμπτοῦ
Ἤλασ' ὑπαὶ γενύων· ὑπὸ δ' ἄμφω κῆρε τένοντε
Ἀνδροφόνος μελίη· μέγα γὰρ σθένος ἔμπεσε φωτός.
Ἤριπε δ' ὡς ὅτε τίς δρῦς ἤριπε, ἢ ὅτε πίτυς
Ἠλίβατος πλητεῖσα Διὸς φολόεντι κεραυνῷ·
Ὡς ἔριπ' ἀμφὶ δὲ οἱ βέβακε τεύχεα ποικίλα χαλκῷ.

Ibi sane Cygnus quidem potentis Iouis filium
Occidere meditans, clypeo æream hastam adegit:
Neque tamen perrupit æs: defendebant enim dona Dei.
Contra autem Amphitryoniades, vis Herculea,
Inter galeam & clypeum, hasta longa
Ceruicem nudatum, celeriter infra mentum
Percussit valdè; amboque tendones detondit
Homicida lancea. magnum enim robur inciderat viri.
Cecidit autem veluti cum quercus aliqua, aut rupes
Excelsa, ictu Iouis fumanti fulmine:
Sic cecidit. circum ipsum autem tesonabat arma variegata ære.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Τότε δέ (φησιν) ὁ Κύκνος μὲν ἐσθυμένως φονεῦσαι τὸν Ἡρακλέα, τὸν υἱὸν τῦ ἰσχυροῦ Διὸς, ἄρμενα δόρυ ἐν τῇ ἀσπίδι αὐτῦ· οὐδὲ ἔρρηξε τὰ δῶρα· ἐφύλαττε γὰρ αὐτὸν τὸν Ἡρακλέα τὰ δῶρα τῦ Ἡφαίστου· ὁ δὲ υἱὸς τῦ Ἀμφιτρύωνος ὁ Ἡρακλῆς μέσον τῆς ἀφικεφαλαίας καὶ τῆς ἀσπίδος, ὑποκάτω τῦ γναθμῦ, ἔπληξε ταχέως καὶ ἰσχυρῶς τὸν αὐχένα ἐκείνου γυμνωθέντα, ἐν δόρατι, καὶ ἔκοψεν ἀμφοτέρους τοὺς τένοντας, ἤτοι τὰ τῦ τραχήλου νεῦρα, τὸ ἀνδροφόνον δόρυ. κατεκλάσθη δὲ ἡ μεγάλη ἰσχὺς τῦ ἀνδρός, ὅτι ἦν τῦ Κύκνου. κατέπεσε γάρ, ὡσεὶ κατακοπεῖσα δρῦς, ἢ πεύκη ὑψηλὴ πληγεῖσα κεραυνῷ χαυσιῷ τῦ Διός· ὅτε κατέπεσεν ὁ Κύκνος· ἐκεῖ αὐτὸν ἦ ἦκεν τὰ ὅπλα αὐτῦ τὰ κεκαλλωπισμένα ἐν χαλκῷ.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Οὐδ' ἔρρηξε χαλκόν.] Σέλδκος γράφων [χαλκὸς] ἐν ᾗδῇ τῦ δόρατος· ἡ γὰρ ἀσπὶς οὐκ ἐπεπόνητο ἀπὸ χαλκῦ.]

Τὸν μὲν ἔπειτ' ἔλασε Διὸς τηλεκάρδιος υἱός.
Αὐτὸς δὲ βεβολωγὸν Ἄρηα θοὸν ἰδόντα δοκεύσας,
Δεινὸν ὀρῶν ὄσσοισι, λέων ὡς σῶμα πίφαυς,
Ὅς τε μάλ' ἐνδυκέως ῥηϊδίοις ὀνύχεσσι
Σχίσας ὀπίζεται μελίφρονα θυμὸν ἀπούρας·
Ἐμμενέως δ' ἄρα τοῦγε κελαινὸν πίμπλαται ἦτορ

Atque hunc quidem ibi relinquit Iouis æruminosus filius.
Ipse autem occisorem hominum Martem accedentem obseruás
Sæuum videns oculis, vt leo corpus forte nactus,
Quique admodum acutate pelle validis vnguibus
Diffecta, quam celerime dulcem animum abstulit:
Alacriter autem nigrum expletur cor,

Γλαυκώπιδι δ' ὄστις δ' ἀνὴρ, πλευρήν τε καὶ ὤμους
Οὐρῇ μαστίων ποσὶ τ' ἤλασε· καὶ δέ τις αὐτὸν
Ἐπλήξ ἐς αὖτα ἰδὼν χειρὶ ἐλθεῖν, καὶ μάχεσθαι.
Τοῖος ἄρ' Ἀμφιτρυωνιάδης ἀκόρητος ἀυτῆς
Ἀντίος ἔστη Ἄρηος, ἐπὶ φρεσὶ θάρσος ἀέξων,
Ἐασυμένως. ὁ δέ οἱ κεδνὸν ἤλυθεν ἀχνύμενος κῆρ.
Ἀμφότεροι δ' ἰάχοντες ἐπ' ἀλλήλοισιν ὄρουσαν.

Ac cæsis intuens oculis sæuum quiddam, costasq. & humeros
Cauda flagellans, pedibus fodit, neq. quisquam ipsum
Sustinet ex aduerso aspiciens propepeire, neque pugnare.
Talis igitur & Amphitryoniades insatiabilis clamore
Contra Martem stetit, in præcordiis audaciam augens
Certatim. Ille autem prope venit afflicto corde.
Vtriq. autem cum clamore alter alterum inuaserunt.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Τὴν μὲν (φησιν) ἔπειτα ἀφῆκεν ὁ καρτερὸς υἱὸς τοῦ Διὸς Ἡρακλῆς, ὀπτηρίσας τὸν βροτολοιγὸν Ἄρεα ἐπόντα, καὶ ἐπ' αὐτὸν ἐρχόμενον, καταπληκτικὸν ὁρᾶν τοῖς ὀφθαλμοῖς, ὡς εἰ λέων ὁρᾷ δυσοίτη, ἐγκύψας σώματι, ἤγουν ἐπιτυχών, ὅστις λέων ἐπιμελῶς ὅπλα χρίσας τὸ δέρμα τοῦ σώματος ἐκείνου τοῖς ἰχυροῖς ὄνυξιν αὐτοῦ, ἐκόρεσε τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, πίμπλασθαι δὲ ἄρα καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς κόρον. βλέπων δὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς φοβερὸν, καὶ τὰς πλευρὰς καὶ τοὺς ὤμους τῇ ἱερᾷ μαστίζων, ὀρύσσει τοῖς ποσὶν ἐδάφη αὐτὸν ἰδὼν ἀπήμαντον ἐξ ἐναντίας πλησίον αὐτοῦ ἐλθεῖν, ἐδὲ μάχεσθαι. τοιοῦτος ἄρα ἔστιν ἐναντίος τοῦ Ἄρεος ὁ Ἀμφιτρυωνιάδης Ἡρακλῆς, ὁ μὲν κόρον λαμβάνων τῆς τοῦ πολέμου φωνῆς, ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ δαίμονος αὔξων ὁρμητικῶς. ἔτοιμος δὲ πλησίον τοῦ Ἄρεος ἦλθε λυπούμενος τὴν ψυχήν· ἀμφότεροι δὲ βοήσαντες ἐπ' ἀλλήλους ὥρμησαν.

Ver autem quando a magno rupes cacumine præcipitans,
Et in longum delata saltu voluitur, fragorque
Venit subito ingens, collis autem ipsi obuius fit
Altus, ad quem cursu defertur, vbi ipsam retinet:
Tanto ille fremitu, curruum grauator, perniciosus Mars
Vociferans irruit. Ille autem propte venientem excepit.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ὡς δέ (φησιν) ὅτε ἀπὸ ὑψηχῆς μεγάλης ὄρους ὁρμήσῃ πέτρα, κυλίεται μακρὰ πεδῶσα· ὁ κτύπος δ' ἔρχεται βοῶν· τὸ δ' ὄρος ἀντήχησε τὸ ὑψηλὸν, ᾧ πυκνὰ δὴ ὄρη συγκατέρχεται, ἔνθα κωλύσῃ ταύτην. τόσῃ βοῇ, ὁ μὲν Ἄρης ὁ ἐλεύθριος χράζων ὥρμησεν, ὁ δὲ Ἡρακλῆς ἰσχυρῶς ὑπεδέξατο αὐτόν.

Porro Minerua filia Iouis ægida tenentis
Obuiam venit Marti, tenebrosam habens ægidem.
Sæua autem torue intuens, verbis volucribus allocuta est:
Mars inhibe animos ingentes, & manus inuictas.
Neque enim tibi fas est inclyta arma auferre,

Ἡρα-

Ἡ ρακλέα κτείναντα Διὸς θρασυκαρδίοι υἱόν.
Ἀλλ' ἄγε παῦε μάχης, μηδ' ἀντίος ἵστασ' ἐμεῖο.

Hercule celso, Iouis magnanimo filio.
Sed age, desiste a pugna, neque aduersus steteris mihi.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ἡ Ἀθηνᾶ δέ φασιν ἡ θυγάτηρ τοῦ Διός, ἐντεῦθεν ἐλθεῖν τῷ Ἄρει, ἔχουσα τὴν σφαγιὰν αἰγίδα, ἤγουν τὸ δέρμα τῆς Ἀμαλθείας αἰγός. δεινὸν δὲ ἰδοῦσα λόγοις ταχέως σφὲ αὐτὸν

εἶπεν· ὦ Ἄρες, κώλυσον τὴν ἰχυρήν σου ὁρμήν, καὶ τὰς ἀφειδελάσεις χεῖρας· οὐ γὰρ δίκαιον ὑποδύεσθαι δὲ τὴν Ἡρακλέα τῷ ἴσῳ ξίφει αὐτοῦ ὅπλα, κτείναντα τὸν ἀφρεπίπτωτον υἱὸν τοῦ Διός· ἀλλ' ἄγε παῦσον τὰς μάχας, μὴ δὲ ἵστασο ἐμοὶ ἐναντίος.

Ὡς ἔφατ'. ἀλλ' οὐ πεῖθ' Ἄρεως μεγαλήτορα θυμόν.
Ἀλλὰ μέγα ἰάχων, φλογὶ εἴκελα τεύχεα πάλλων,
Καρπαλίμως ἐπόρουσε βίῃ Ἡρακληείῃ·
Καὶ τάμεν μεμαώς· καὶ ῥ' ἔμβαλε χάλκεον ἔγχος,
Σπερχνόν, ἐπὶ παιδὸς κοτέων πέλεν υἱὸν ἀμύμονος·
Ἐν σάκεϊ μεγάλῳ, ὑπὸ δὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη
Ἔγχεος ὁρμηθὲν ἔρυσε, ῥέξαι δὲ ἕκητι.
Δεινὴ δ' Ἄρηϊ ἄχος εἶλεν· ἐρυσάμενος δ' ὄβριμον ἔγχος
Ἔσσυτ' ἐφ' Ἡρακλῆϊ κεκαπνοφόρῳ. ἡ δ' ὀρθίη τα
Ἀμφιτρυωνιάδης δ' ἀϋτῆς ἀκόρητος ἀϋτῆς,
Μηρῷ γυμνωθέντα σάκευς ὑπὸ ποικιλείου,
Οὐτασε δηϊοτῆτι· δόρυ δὲ μέγα σάκος ἄρξεν
Δύσετο νωμήσας, ὅτι δὲ χθονὶ κάββαλε μέσῃ.
Τῷ δὲ Φόβος, καὶ Δεῖμος ἐύζυγον ἅρμα καὶ ἵππους
Ἤλασεν αἰψ' ἐλύτας, ἐκ δόμου χθονὸς εὐρυοδείης
Ἐς δίφρον θέντα πολυδαίδαλον. αἶψα δ' ἔπειτα
Ἵπους μαστίγεσσιν, ἰκόντο δὲ μακρὸν Ὄλυμπον.

Sic ait: sed non persuasit Martis magnanimi animo:
Sed magno fremitu, flammæ similia arma vibrans,
Celeriter irruit vim Herculeam,
Occidere festinans. & coniecit aeratam hastam in
Acriter, ob suum filium iratscens nefastum,
In clypeum magnum. At procul extra Minerua.
Hastæ impetum auertit, manu deflectens a curru.
Acerbus autem dolor Martem cepit, extractoque gladio acuto
Irruit contra Herculem magnanimum. atrium accelerantem
Amphitryoniades, sæuo insatiabilis clamore,
Femore clypeo sub variegato
Vulnerauit valide, magnumque iniecit clypeum
Hasta vibrans. In terra autem prostratum media Martem.
At illi Pauor & Metus agilem currum. & equos
Adegerunt celeriter propius, de a terra habente latas vias
In currum posuerunt variegatum, atque inde celeriter
Equos flagellis impulerunt, venerunt que in altum Olympum.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Οὕτως ἔφη (φησὶν) ἡ Ἀθηνᾶ, ἀλλ' ἐκ ἔπεισε τὴν ψυχὴν τοῦ Ἄρεος· ἀλλὰ μεγαλαυχοῦν, κινήσας τὰ ὅπλα αὐτοῦ τὰ ποικίλα ὅμοια, ταχέως δὴ ἡ Ἡρακλῆα ὥρμησε, θεδυμένος κατασχεῖν αὐτόν. καὶ δὴ ἀπιδὼν ἔβαλεν δὴ τῇ ἀσπίδι αὐτοῦ δόρυ σιδηροῦν, ὀργῇ ὁμοῦ ἕνεκα τοῦ ἰδίου παιδὸς Κύκνου πεπτωκότος· ἡ δὲ Ἀθηνᾶ ἡ γλαυκὰς ἔχουσα τὰς ὄψας, ἀνέστρεψε τὴν ὁρμὴν τοῦ δόρατος, κλίνουσα ἑαυτὴν ὑπὸ τὰ μηρὸν

τὸν ἀριστερόν· ἐκ ἔλαβε δὲ λύπη ἔλαβε τὸν Ἄρεα κινήσας ὁ δόρυ ὀξύ, ὥρμησε δὲ τὸν Ἡρακλέα τὸ γυμνωθέντα. ὁ Ἡρακλῆς δὲ ὁ μὲν πόρον λαμβάνων τοῦ τὸ παλίμφατον· ἔστρεψεν ἰχυρῶς τὸν Ἄρεα ἐπιθόντα κατὰ τὸν μηρὸν, γυμνωθέντα τοῦ ποικίλου σάκους, ἤγουν τῆς ἀσπίδος. ἔκλασε δὲ τὴν ἀσπίδα διαῤῥήξας ἐν δόρατι, κινήσας τοῦτο. κατέβαλε δὲ αὐτὸν ὀπὶ τὴν γῆν. ὁ Δεῖμος δὲ καὶ ὁ Φόβος (θεοπροποιεῖ γὰρ αὐτούς) ἔφερον αὐτὸν ἐγγὺς τὰ χέως τὸ ταχὺ ἅρμα, καὶ τοὺς ἵππους, καὶ ἀνεβίβασαν αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς εἰς τὸν δίφρον

τὸν

τὸν ποικίλον. ταχέως ἡ πάλιν ἐμάσσαν τοὺς ἵππους, καὶ ἀφίκοντο εἰς τὸν μέγαν νηὸν

Ἔγχεϊ ὁρμηθεὶς ἔτρωσε] ἐκτύπησεν τὴν χεῖρα.

Γίὸς δ' Ἀλκμήνης καὶ κυδαλίμου Ἰόλαος,
Κύκνον ἀπυλιδώσαντες ἀπ' ὤμων τεύχεα καλὰ
Νίασον· αἶψα δ' ἔπειτα πόλιν Τρηχῖνος ἵκοντο
Ἵπποις ὠκυπόδεσσιν. ἄταρ γλαυκῶπις Ἀθήνη
Ἔξικετ' ἔλυμπόν τε μέγαν καὶ δώματα πατρός.
Κύκνον δ' αὖ Κήυξ θάπτεν, καὶ λαὸς ἀπείρων,
Οἵ ῥ' ἐγγὺς ναίον πόλιος κλειτοῦ βασιλῆος,
Ἀνθήν, Μυρμιδόνων τε πόλιν, κλειτόν τ' Ἰαωλκόν,
Ἀρνήν τ' ἠδ' Ἑλίκην· πολλὸς δ' ἠγείρετο λαὸς
Τιμῶντες Κήυκα φίλον μακάρεσσι θεοῖσιν.
Τοῦ δ' ἔτάφου καὶ σῆμ' αἰδὲς ποίησαν Ἀναυρος
Ὄμβρῳ χειμερίῳ πλήθων. τῶς γάρ μιν Ἀπόλλων
Λητοΐδης ἐνόησε, ὅτι ῥα κλειτὰς ἑκατόμβας
Ὃς τις ἄνοιτο Πυθοῖδε, βίη συλήσασκε δοκεύων.

Filius autem Alcmenæ & gloriosus Iolaus,
Cygno despoliato, armis ab humeris pulchris detractis,
Reuertebantur, moxque exinde ad ciuitatem Trachiniam veneruat,
Equis velocibus. At cæsis oculis Minerua
Peruenit in Olympum magnum, & domus patris.
Cygnum autem contra Ceyx sepeliuit, & populus infinitus,
Qui prope ciuitatem habitant inclyti regis,
Anthen, Myrmidonum ciuitatem, celebremque Iolcum,
Arnenque & Helicen: multus autem congregabatur populus,
Honorantes Cycycum, charum beatis diis.
Sed illius sepulchrū & monumentum obscurū reddidit Anaurus,
Imbre hiemali exundans. ira enim ipsum Apollo
Laonis filium ipsius, propterea quod inclytas hecatombas
Quicunque poscatet Delphos cum vi spoliabat insidiatus.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Οἱ υἱὸς δὲ (φησι) τοῦ Ἀλκμήνης Ἡρακλῆς, καὶ ὁ ἔνδοξος Ἴολαος σκυλεύσαντες Κύκνον, ἤγουν ἀποδύσαντες αὐτὸν τὰ καλὰ ὅπλα, ἐπορεύοντο ταχέως ἐπὶ τὴν Τραχῖνα πόλιν, σὺν τοῖς ἵπποις τοῖς ταχέσιν. ἡ δὲ Ἀθηνᾶ ἀφίκετο εἰς τὸν μέγαν νηὸν καὶ τὰ δώματα τοῦ Διὸς τοῦ πατρὸς αὐτῆς. τὸν Κύκνον δὲ ἔθαπτεν ὁ Κήυξ, καὶ ὁ λαὸς ὁ πολύς, οἵ πλησίον τῆς πόλεως τῆς Τραχῖνος πλησίον, ὅπισθεν τοῦ ἐνδόξου βασιλέως Κήυκος· αἵτινες δὴ καὶ εἰς τὴν Ἀνθήν κατοικοῦσαι, καὶ τὴν πόλιν τῶν Μυρμιδόνων, καὶ τὴν Ἰαωλκόν, καὶ τὴν Ἄρνην, καὶ τὴν Ἑλίκην. πολὺς δὲ λαὸς ἠγείρετο, τιμῶντες τὸν Κήυκα, τὸν φίλον τῶν ἀθανάτων θεῶν. Τοῦτον δὲ τὸν τάφον ἀφανῆ ἐποίησεν ὁ Ἀναυρος ποταμός, πλήθων χειμερίῳ ὄμβρῳ· οὕτω γὰρ ὁ Ἀπόλλων ἐνόησε καὶ ἐμαντεύσατο, ὅτι δὴ ὁπόσοι ἐπὶ τὸν βαθὺν τὰς ἐνδόξους θυσίας καὶ τὰ ἀναθήματα, ἄτερ ἂν ἔρεσέ τις ἐν Πυθοῖ, ἐν τῷ αὐτοῦ ὀλισθόπι ἱερῷ.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

αἰδὲς ποίησαν] ἀντὶ τοῦ ἀφανές· ἵνα δείξῃ, ὅτι καὶ οἱ τάφοι ἀφανίζονται ὑπὸ ἀδίκων. τὸν δὲ μὲν Ἀπόλλωνα.] ἐπεὶ δὲ ἐκέλευσεν ὁ Ἀπόλλων, ἐποίησε τὸν φερόντας τὰς θυσίας ἀσκύλευτον. Ἀναυρος, ποταμὸς Θεσσαλίας. καλῶς δὲ καὶ ἀναύρους τοὺς χειμάρρους.

ΔΑΝΙΗΛ ὁ ΕΙΝΣΙΟΣ

τῷ τῦδε τῆς Σχολίοις, ἅπερ εἰς τὸν ΤΖΕΤΖΗΝ ἀναφερομένοις,

ἐντυγχάνειν προαιρουμένῳ.

ΤΑ μέχρι τούτων ἐκδοθέντα ἡμῖν μετὰ τῶν τοῦ Μοσχοπούλου τε καὶ Πεδιάδος εἰς τὰ τοῦ Ἡσιόδου Ἔργα τε καὶ Ἡμέρας, καὶ τὰ μετὰ τῶν Ἰωάννου τοῦ Διακόνου σχολίων τε διαφανεστέρων, καὶ τῆς τεχνολογίας, εἰς τὴν Ἀσπίδα τοῦ αὐτοῦ, τὸν Τζέτζην τὸν Ἰωάννην φανερῶς ὑπεγράμμενα ἦν. Τὰ δὲ εἰς τὴν Θεογονίαν τὰ μετὰ τὸν Διακόνου, ἀνώνυμα μὲν ἐν τῇ τῶν Ἑνετῶν ἐκδόσει φέρεται· ἐν δὲ τῇ ἐν Βασιλείᾳ τυπωθείσῃ τὸν Τζέτζην τὸν αὐτὸν πάλιν ὑπογράφει. Οὐσῶν δὲ γραφῆς διαφορῶν οὐκ ὀλίγων, καὶ κατὰ πολὺ ἀλλήλων διαλαττουσῶν, τῇ αὐτῇ, ἢ καὶ πρότερον, καὶ ταύτῃ ἀκολουθεῖν ἡμῖν ἔδοξεν· ἐκτὸς εἰ μὴ φανερά τινα λίαν σφάλματα κατηγορεῖν αὐτῆς ἔχοιμεν. Τῶν δὲ πάνυ ὠφελίμων τινῶν ἦν καὶ ἡ ἑτέρα, ἡ τὴν Ἑνέτων δηλαδὴ, πλουσιεκτεῖν ἡμῖν τὸν λόγον δοκοῦσα, οὐδὲ τούτων ἀμελήσομεν, ἔστι ἃ καὶ ἐκείθεν διορθωσάμενοι, τὴν παλαιοτάτην τε καὶ μάλα ὀρθῶς ἐχόντων, τὴν μεταγραφικῶν μάλιστα· τούτων τε ἄλλων ἕνεκα, καὶ ὅτι ὁ σοφώτατος Βυλκάνιος, ἀντιγράφοις τισὶ τὴν παλαιοτάτων ἐντυχών, πάντα σχεδὸν τὰ ταύτῃ λείποντα ἐκπληρώσας ἔφθασε. Διὰ δὲ τὸ ὑπολαμβάνειν ἡμᾶς πεπαιδεῦσθαι τὴν ἀναγκαιοτάτην, ἐκ τοῦ Τζέτζου μόνου, ἀλλὰ διαφόρων τε καὶ παλαιοτάτων εἰς αὐτὰ, ὅπως ὑπογράφειν, κάλλιστα καὶ ἀσφαλέστατα ἔχειν ᾠήθημεν, ΣΧΟΛΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΗΣΙΟΔΟΥ ΘΕΟΓΟΝΙΑΝ ΠΑΛΑΙΑ. ταῦτα ποιήσαντες, καὶ ὡς μάλιστα, ὡς καὶ ἄλλοις, ὅπου καὶ τύχοι, τὴν ἑτεροδοξίαν τὸ ἐλεύθερον τῆς κρίσεως καταλείποντες· φιλεῖ γάρ πως ἐν τοῖς τῆς παιδείας ἁπτομένοις, καὶ τὸν Ἡσίοδον, ἢ μόνον τυγχάνειν ὃν ἐρίδων γένος, τὴν δὲ ἄλλην τἄλλα ἀρέσκειν. Τὰ πάντα δὲ οὐδὲ αὐτὸς ἐπαινοῦμι αὐτῶν, μὰ Δία, οὐδ' ἂν πρὸς παλαιότερα, ἢ καὶ Τζέτζου, εἶναι φάσκωμι. Τοῦτο μὲν οὖν ὅπως ἂν ἔχῃ χαίρειν· τὴν ΤΖΕΤΖΗ δὲ, ὅτῳ φίλον, καὶ ταῦτα προσείσθω. Ἔρρωσο, καὶ τούτων (ὅπως δήποτε χρὴ καὶ ὑπογράφειν αὐτὰ) ὄναιο.

ΗΣΙΟΔΟΥ

ΤΟΥ ΑΣΚΡΑΙΟΥ

ΘΕΟΓΟΝΙΑ.

Μοῦσαι Ἑλικωνιάδων ἀρχώμεθ' ἀείδειν,
Αἵθ' Ἑλικῶνος ἔχουσιν ὄρος μέγα τε ζάθεόν τε·
Καί τε περὶ κρήνην ἰοειδέα πώεα τ' ἁπαλοῖσιν
Ὄρχηθμῷ, καὶ βωμὸν ἐριαθέος Κρονίωνος.
Καί τε λοεσσάμεναι τέρενα χρόα Περμησσοῖο,
Ἢ Ἵππου κρήνης, ἢ Ὀλμειοῦ ζαθέοιο,
Ἀκροτάτῳ Ἑλικῶνι χορὰς ἐνεποιήσαντο
Καλὰς, ἱμερόεντας· ἐπερρώσαντο δὲ ποσσίν.
Ἔνθεν ἀπορνύμεναι, κεκαλυμμέναι ἠέρι πολλῷ,
Ἐννύχιαι στεῖχον, ὀπιπεύουσαι ἰεῖσαι,
Τ' μνεῦσαι Δία τ' Αἰγιόχοιν, καὶ πότνιαν Ἥρην
Ἀργείην, χρυσέοισι πεδίλοις ἐμβεβαυῖαν,
Κούρην τ' Αἰγιόχοιο Διὸς γλαυκῶπιν Ἀθήνην,
Φοῖβόν τ' Ἀπόλλωνα, καὶ Ἄρτεμιν ἰοχέαιραν,
Ἠδ' ἐνοσίχθονα γαιήοχον, ἐννοσίγαιον,
Καὶ Θέμιν αἰδοίην, ἑλικοβλέφαρόν τ' Ἀφροδίτην,
Ἥβην τε χρυσοστέφανον, καλήν τε Διώνην,
Ἠῶ τ', Ἠέλιόν τε μέγαν, λαμπράν τε Σελήνην,
Γαῖάν τ', Ὠκεανόν τε μέγαν, καὶ Νύκτα μέλαιναν·
Ἄλλων τ' ἀθανάτων ἱερὸν γένος αἰὲν ἐόντων.
Αἵ ποτ' Ἡσίοδον καλὴν ἐδίδαξαν ἀοιδὴν,
Ἄρνας ποιμαίνονθ' Ἑλικῶνος ὕπο ζαθέοιο.
Τόνδε δέ με πρώτιστα θεαὶ πρὸς μῦθον ἔειπαν,
Μοῦσαι Ὀλυμπιάδες κοῦραι Διὸς Αἰγιόχοιο·
Ποιμένες ἄγραυλοι, κάκ' ἐλέγχεα, γαστέρες οἶον,
Ἴδμεν ψεύδεα πολλὰ λέγειν ἐτύμοισιν ὁμοῖα,
Ἴδμεν δ' εὖτ' ἐθέλωμεν ἀληθέα γήρυσασθαι.

Musæ Heliconiades incipiamus canere,
Quæ Heliconis habitant montem magnumque divinumque.
Et circa fontem nigrum pedibus tenetis
Saltant, aramque præpotentis Saturnij,
Atque ablutæ tenero corpore in Permesso,
Aut in Hippocrene, aut in Olmio sacro,
Summo in Helicone choreas duxerunt,
Pulchras, amabiles: fortiterque tripudiarunt pedibus.
Inde conciliatæ, velatæ aëre multo
Nocturnæ incedebant, perpulchram vocem emittentes,
Celebrantes Iouemque ægida tenentem, & venerandã Iunonẽ
Argiuam, aureis calceamentis incedentem:
Filiamque ægiochi Iouis: cæruleos oculos habentẽ Mineruã:
Auguremq; Apollinem, & Dianam sagittis gaudentem,
Atque Neptunum terram continentem, terræ motorem:
Et Themin venerandam, & nigris oculis Venerem,
Hebenque auream corona decoram, formosamque Dionem,
Auroramque Solemque magnũ, splendidamque Lunam,
Latonamque, Iapetumque, ac Saturnum versipellem,
Terramque Oceanumq. vastum, & Noctem atram;
Aliorumq: immortalium sacrum genus semper existentium:
Quæ olim Hesiodum pulchrum docuerunt carmen,
Agnos pascentem Helicone sub diuino.
Hoc autem me primum deæ sermone compellarunt,
Musæ Olympiades filiæ Iouis Ægiochi:
Pastores in agris pernoctantes, mala probra, ventres solum,
Scimus mendacia multa dicere veris similia;
Scimus etiam, quando voluerimus, vera loqui.

Ὡς ἔφασαν κοῦραι μεγάλου Διὸς ἀρτιέπειαι·
Καί μοι σκῆπτρον ἔδον, δάφνης ἐριθηλέος ὄζον,
Δρέψασθαι θηητόν. ἐνέπνευσαν δέ μοι ἀοιδὴν
Θείην, ὥστε κλύοιμι τά τ' ἐσσόμενα, πρό τ' ἐόντα.
Καί με κέλονθ' ὑμνεῖν μακάρων γένος αἰὲν ἐόντων,
Σφᾶς δ' αὐτὰς πρώτόν τε καὶ ὕστερον αἰὲν ἀείδειν.
Ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα περὶ δρυὸν ἢ περὶ πέτρην;

Τιὴν Μουσάων ἀρχώμεθα, ταὶ Διὶ πατρὶ
Γ' μυθοῦσαι τέρπουσι μέγαν νόον ἐντὸς Ὀλύμπου,
Εἰρεῦσαι τά τ' ἐόντα, τά τ' ἐσσόμενα, πρό τ' ἐόντα,
Φωνῇ ὁμαρτοῦσαι· τῆς δ' ἀκάματος ῥέει αὐδὴ
Ἐκ στομάτων ἡδεῖα. γελᾷ δέ τε δώματα πατρὸς
Ζηνὸς ἐριγδούπου θεᾶν ὀπὶ λειριόεσσῃ
Σκιδναμένῃ· ἀχεῖ δὲ κάρη νιφόεντος Ὀλύμπου,
Δώματά τ' ἀθανάτων. αἱ δ' ἄμβροτον ὄσσαν ἰεῖσαι
Θεῶν γένος αἰδοῖον πρώτους κλείουσιν ἀοιδῇ,
Ἐξ ἀρχῆς οὓς Γαῖα καὶ Οὐρανὸς εὐρὺς ἔτικτεν,
Οἵτ' ἐκ τῶν ἐγένοντο θεοὶ δοτῆρες ἐάων.
Δεύτερον αὖτε Ζῆνα θεῶν πατέρ' ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν,
Ἀρχόμεναί θ' ὑμνοῦσι θεαί, λήγουσί τ' ἀοιδῆς,
Ὅσσον φέρτατός ἐστι θεῶν, κράτεΐ τε μέγιστος.
Αὖθις δ' αὖ θνητῶν τε γένος κρατερῶν τε γιγάντων
Γ' μυθοῦσαι τέρπουσι Διὸς νόον ἐντὸς Ὀλύμπου
Μοῦσαι Ὀλυμπιάδες, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο·
Τὰς ἐν Πιερίῃ Κρονίδῃ τέκε πατρὶ μιγεῖσα
Μνημοσύνη γουνοῖσιν Ἐλευθῆος μεδέουσα,
Λησμοσυνέων τε κακῶν, ἄμπαυμά τε μερμηράων.
Ἐννέα γὰρ οἱ νύκτας ἐμίσγετο μητίετα Ζεὺς
Νόσφιν ἀπ' ἀθανάτων, ἱερὸν λέχος εἰσαναβαίνων·
Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐνιαυτὸς ἔην, περὶ δ' ἔτραπον ὧραι
Μηνῶν φθινόντων, περὶ δ' ἤματα πόλλ' ἐτελέσθη,
Ἣ δ' ἔτεκ' ἐννέα κούρας ὁμόφρονας, ἦσιν ἀοιδὴ
Μέμβλει ἐν στήθεσσιν ἀκηδέα θυμὸν ἐχούσας,
Τυτθὸν ἀπ' ἀκροτάτης κορυφῆς νιφόεντος Ὀλύμπου·

Sic dixerunt filiæ Iouis magni veridicæ,
Et mihi sceptrum dederunt, lauri peruiridis ramum,
Decerpere mirandum. inspiratũt autem mihi vocem
Diuinam, ita vt audirem tam futura quam præterita:
Et me iubebant celebrare beatorum genus sempiternorum,
Se vero primo & postremo semper decantare.
Sed quo mihi hæc circa quercum, aut circa petram?

O tu, a Musis ordiamur, quæ Ioui patri
Canendo oblectant magnum animum in Olympo,
Memorantes & præsentia, & futura, & præterita,
Voce concordantes. illarum vero indefessa fluit vox
Ab ore suauis. ridet autem domus patris
Iouis valde tonantis, dearum voce a suaui
Dispersa: resonat vero vertex niuosi Olympi,
Domus immortalium. hæ vero immortalem vocem emittẽtes,
Deorum genus venerandum in primis celebrant cantilena.

Ab exordio, quos Tellus & Cœlum latum genuerunt,
Quique ex his prognati sunt dij datores bonorum.
Secundo rursum Iouem, deorum patrem atque etiam virorum,
Incipientesque canunt deæ, & finiunt carmen,
Quam sit præstantissimus deorũ, & imperio maximus.
Porro & hominum genus, fortiumque gigantum
Celebrantes, oblectant Iouis mentem in Olympo,
Musæ Olympiades, filiæ Iouis ægida habentis:
Quas in Pieria Saturnio peperit patri mixta

Mnemosyne, fertilitati Eleutheris imperans:
Oblitionemque malorum, & solatium curarum.
Nouem enim ei noctes mixtus est prudens Iuppiter,
Seorsum ab immortalibus sacrum lectum conscendens.
Sed cum iam annus exactus, circumvoluta vero essent tempora
Mensium decrescentium, dies; multi transacti essent,
Ipsa peperit nouem filias concordes, quibus carmen

Curæ est, in pectoribus securum animum habentibus,
Paululum a summo vertice niuosi cœli:

Ἐνθά σφιν λιπαρόί τε χοροὶ καὶ δῶματα καλά.
Παὶρ δ' αὐτῆς Χάριτες καὶ Πόθος οἰκί ἔχουσιν
Ἐν θαλίῃς· ἑσθλῶ δὲ δόλῳ ὅσσαν ἱεῖσαι
Μέλπονθ' πάντων τε νόμους, καὶ ἤθεα κεδνὰ·
Ἀθανάτων κλείουσιν, ἐπήρατον ὄσσαν ἱεῖσαι.
Αἱ τότ' ἴσαν πρὸς Ὄλυμπον ἀγαλλόμεναι ὀπὶ καλῇ,
Ἀμβροσίῃ μολπῇ· περὶ δ' ἴαχε γαῖα μέλαινα
Τ' μενόυσαις, ἑσθλὸς δὲ ποδῶν ὑπὸ δοῦπος ὀρώρει,
Νεισομένων πατέρ' εἰς ὅν. ὁ δ' ἐρεμνῷ ἐμβασιλεύει,
Αὐτὸς ἔχων βεντλῶ ἠδ' ἀθαλόεντα κεραυνὸν,
Καρτεῖ νικήσας πατέρα Κρόνον. ὡς δὲ ἕκαστα
Ἀθανάτοις δέτεταξεν ὁμῶς, καὶ ἐπέφραδε τιμάς.
Ταῦτ' ἄρα Μοῦσαι ἄειδον ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι,
Ἐννέα θυγατέρες μεγάλου Διὸς ἐκγεγαῶσαι,
Κλειώ τ', Εὐτέρπη τε, Θάλειά τε, Μελπομένη τε,
Τερψιχόρη τ', Ἐρατώ τε, Πολύμνιά τ', Οὐρανίη τε,
Καλλιόπη θ'· ἡ δὲ προφερεστάτη ἐστὶν ἁπασέων.
Ἅμα γὰρ καὶ βασιλεῦσιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.

Vbi ipsis splendidique chori, & ædes pulchræ.
Iuxta vero eas Gratiæ & Cupido domos habitant,
In conuiuijs: amabilem autem per os vocem emittentes
Canunt, omniumque leges, & mores venerandos
Immortalium celébrant, amabilem vocem emittentes.
Ipsæ tum ibant ad Olympum exultantes voce pulchra
Immortali cantilena, undiq. vero resonabat terra atra
Canentibus hymnos: iucundus vero a pedibus strepitus excitabatur
Euntium ad patrem suum. ille autem in cælo regnat,
Ipse habens tonitru, atque ardens fulmen,
Vi superato patre Saturno: bene autem singula
Immortalibus disposuit simul, & induxit honores.
Hæc sane Musæ canebant, cælestes domos tenentes,
Nouem filiæ magno e Ioue prognatæ:
Clioque Euterpeque, Thaliaque, Melpomeneque,
Terpsichoreque, Eratoque, Polymniaque Vraniaque,
Calliopeque: hæc autem excellentissima est omnium.
Hæc enim & reges venerandos comitatur.

τῦ σοφωτάτυ καὶ λογιωτάτυ
κυρῦ
ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ
ΤΟΥ ΓΑΛΗΝΟΥ
εἰς τὴν
ΤΟΥ ΗΣΙΟΔΟΥ ΘΕΟΓΟΝΙΑΝ
Ἀλληγορίαν.

Κρεμνία τὸν σοφὸν, ἡ παροιμία φησί. ταῦτ' ἄρα καὶ τὰς ἡδὺ σοφὸν εἰς τὴν ἀληθῆ καὶ μόνην ἀφικέσθαι μέλλοντας νέους διάθεσιν, εἰκὸς εἶναί μοι δοκεῖ, τοῖς Ἕλλησιν ἐμφύθλους, καὶ τοῦ ἐκ τούτων ἡδέως παιδεύεσθαι φιλόμυθον γένος ἀεὶ τὸ τῶν νέων γενόμενον, καὶ τοῖς τοιούτοις βουκόλοις χρῆσθαι. ἀλλ' ἀπιθάνως τῷ φαινομένῳ ἡδονῇ καὶ τὴν

τὴν

Vtil ipsis splendidique chori, & ædes pulchræ.
Iuxta vero eas Gratiæ & Cupido domos habitant,
In conuiuijs: amabilem autem per os vocem emittentes
Canunt, omniumque leges, & mores venerandos
Immortalium celébrant, amabilem vocem emittentes.
Ipsæ tum ibant ad Olympum exultantes voce pulchra
Immortali cantilena, undiq. vero resonabat terra atra
Canentibus hymnos: iucundus vero a pedibus strepitus excitabatur
Euntium ad patrem suum. ille autem in cælo regnat,
Ipse habens tonitru, atque ardens fulmen,
Vi superato patre Saturno: bene autem singula
Immortalibus disposuit simul, & induxit honores.
Hæc sane Musæ canebant, cælestes domos tenentes,
Nouem filiæ magno e Ioue prognatæ:
Clioque Euterpeque, Thaliaque, Melpomeneque,
Terpsichoreque, Eratoque, Polymniaque Vraniaque,
Calliopeque: hæc autem excellentissima est omnium.
Hæc enim & reges venerandos comitatur.

σιν ἀκολουθεῖν τοῖς βέλτιστοις μόνον, τὸ μὴ φαυλότατον, ἀλλ' ἥδιστον καὶ ὄν, ἀληθές, τοῦτον δὲ πάντως τὸ μεταφυσικὸν εἶδος· τὸ λέγω καὶ ἀληθές· ἐπεὶ, εἰ μέχρις ἀκοῆς ἔδει μένον, ἀλλ' ἔνδον καὶ εἰς ψυχὴν ἀφικνούμενον τοιαῦτα καὶ τὰ ἀληθῆ ὁρισμένως γνώσιμος. αἰνῶ δὲ ἄρα καὶ Πλάτωνα ἐκεῖνον, κἂν τῷ δύσβατος εἶναι δοκῇ, παρεγγυῶντα τοῖς νέοις τὰ μαθήματα πρῶτα διδάσκειν, ὡς εὐεπιφόρων ἀσωμάτων φύσεων. ἔτι δὲ καὶ Σωκράτην ἔωθεν αἰσχυνόμενος ἐξακολουθοῦντα, τῷ ἱερὸν καὶ ἀῤῥεωνῶν κατασκάζειν μυσπόλῳ, τὸ ἐν ταῖς σφῶν ψυχαῖς κατοφέλλασιν παραχῶδες, καὶ πρὸς τὸν κρείττω καὶ θεοπρεπῆ ἐντιθέντα καὶ ἀνδρώδη ἐμβάσεις εἶδος πλείονα πολλῶν ἢ τῶν παρ' Ἕλλησι βίβλων ὑσῶν, ἐν αἷς μῦθοι καὶ περιλογίαι τοὺς ἐπιφόρους, καὶ αἰκασμάτα, τὰ Ἑλληνικῆς τε καὶ παλαιᾶς ὠδίας σιδάσματα, τῷ Ἡσιόδῳ θεολογίαν ἡμεῖς μεταχειρίσαμεν· πλήρης γὰρ ὅδε τοιούτων περιλογῶν, καὶ τῷ ἐγκεκρυμμένῳ ἐν ταύτῃ ἀληθείαν τοῖς βουλομένοις ἀνακαλύψαντι, καθ' οἱ τὴν πλάνην κατεχόμενοι Ἕλληνες τὰ τῆς ψυχῆς μύσαντες αἰδητήρια, τῷ ἑαυτῶν ἐπῆκτο· ἵν' ὅπερ δὴ βίβλον φυσιολογίας οἶμαι καλεῖν δίον, ὅτι θεῖ φυσικῶν τινῶν γνώσεων διαλαμβάνῃ, καθὼς ὁ λόγος θεοῖσιν διαῤῥήδην, κἂν θεολογίαν ὕπως ἀγαθοχαρεῖς εἰπεῖν τοῦτο ἀνόμασαν. φρᾶσον δὲ ἀξιωτέον τὸ θεοείμενον, καὶ τῷ ἐν τούτῳ μετιτέον ἀληθείαν, οὐχ ἡμῶν ἴσως ἀνακαλυπτόντων ταύτην, ἀλλὰ καὶ αὐτῆς τῆς πείρης ἐνίοτε καὶ λόξεων τινῶν ταύτῃ ἡμῖν καταφαίνουσῶν καὶ γνώσεων.

Μουσάων Ἑλικωνιάδων ἀρχώμεθ' ἀείδειν.] δῆλός ἐστιν ὁ ποιητὴς, τὸν δόχμιον ταῖς Μούσαις τοῦτον ἀναπυθόμενος λόγον, ὑφ' ὧν αὐτὸν ἐσοφίσαντο

Ἄρνας ποιμαίνοντ' Ἑλικῶνος ὑπὸ ζαθέοιο, δάφνης ἐρεμνῆς ἐρεμνὸν αὐτῷ κλέος παραχέσαι καὶ δόξαν τε. παιδὸς δὲ πάντως ἡμᾶς φρᾶσαι μὲν, ὡς ἂν ἀκαιρεσιῶν δεῖ τοῖς ἐργαστῆσι καὶ τὸ θεῖον ἀφοσιώσεως μὴ ἀφίσασθαι· ἔπειτα δὲ, ὡς πᾶσαν κακίαν ἀφ' ἑαυτῶν ἀποτινάξας, καὶ τὰ τοῦ σώματος αἰδητήρια μύσαντας, τοιρῶς ἅμα καὶ θειοτέρως ζῆν, ταῖς ψυχικαῖς ἐνεργείαις τὸ πᾶν ἀναδιδόντας· τοῦτο γὰρ μοι δοκεῖ παραινεῖσθαι ἢ τῷ ἀρνῶν φυλακὴν καὶ τῶν φυτῶν καὶ τῶν ὑδάτων, καὶ ἀπείρεια, τῷ δ' αἰδητικῆς ζωῆς ἀποχάσασθαι καὶ ἀποταξιν παρεγγυᾶν· ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι καὶ λυποῦσιν, τοῖς καὶ τὸν βίον ἡδέως ἀποταξάμενοι, καὶ θεοῖς συλλειτουργίαν ἐκκλίναντες· αἱ γὰρ ἀρεταὶ θεῖ ἡδονὰς καὶ λύπας εἰσίν. ἡδονὰς μὲν; ὅπ τῷ καλῷ ἕνεκα· λύπας δὲ, ὅπ τοῖς φαύλοις ἢ δεινοῖς ἐντυγχάνουσιν. ἀλλὰ ταῦτα καθ' ἑαυτὸν λόγον φέροντες, τὰς γνώσεις ἢ ξεις ἐν ἑαυτοῖς ἐπηκριβωμένας ἔχουσιν. ὁ πίνων Ἡσίοδος πάσῃ μὲν ἀποταξάμενος φαντασίᾳ, πάσῃ δὲ χαίρειν εἰπὼν αἰσθήσει τοῦ σώματος, καὶ θεοῖς τὴν ἀσυδαίαν ἐκκλίνας διαγωγὴν, καὶ χολάσας, ἔχε πρὸς τὰς ὀδυσσίμους αὐτῷ ἐγγενομένας καὶ συνοικούσας αὐτοῦ αἱ πρὸς δὴ γνώσεις ἐν τοῖς ἡσυχίοις τόποις, καὶ πάσης ἀπλῶς ἀγμένοις τύρβης βιωτικῆς διαπεφευγόσι καὶ τοῖς ὄρεσι καὶ ταῖς ὑψηλαῖς σκοπαῖς· εἰώθασι γὰρ οἱ χολάζοντες ἐνίοτε καὶ ὑψηλὰς φύσεις καὶ μειζόνων πάθη σκοπεῖν καὶ καταλαμβάνειν αὐτά, καὶ διὰ τοῦτο δ' ἄφνης ἀποχύσεως αἰτίας ἔχειν τοῖς μαντικοῖς παρεδίδοτο, θεοῦ τῷ δὴ μαντείων ἀπάρχεσθαι. παρόσον οἶμαι διαφορᾶς τινος διαγωγῆς καὶ νεκρωτικῆς δὴ τοῦ σώματος σκιρτημάτων, τοῖς τότ' ἐοῦσι, τότ' ἐσόμενα, θεοῦ τ' ἐόντα καταλέγειν μέλλουσι χρεία δεῖν. ὅπως γὰρ ἡ δὴ ἐξῆς ἐκδιηλεγμένη γνῶσις γένοιτ' ἄν, καὶ ἡ τοῦ νοὸς ἀνάκλυσις, ἡ προαιρετικὴ χάρις τ' γνώσεως. ἐν Ἑλικῶνι δὴ λέγουσι χορεύειν αἱ Μοῦσαι, καὶ ἐν τῷ βωμῷ τοῦ Διὸς ὀρχεῖσθαι ποσὶ ἁπαλοῖς, ὅτι δὴ καὶ λύκειος ἐν χριῷ ἵππος, καὶ ἐν Ὀλυμπίῳ, διότι αἱ γνώσεις καὶ ὑπερκοσμιακαὶ θεωρίαι, ἑλισσομένης τῆς ψυχῆς πρὸς ἑαυτὴν, καὶ τῷ παρεῖναι τῷ νοῖ συγχρωμένης, ἢ ἑστώσης, ὡς ἂν ἔκ τινος χάριτος πηγάζωσι, θᾶττον βλαστάνουσι, καὶ οἷον ἱπτάμεναι, καὶ ὅλλυσαι τὸ τῆς ἀγνοίας μεῖον, πλατυσμὸν δὴ αὐτοῦ ἔτι, καὶ ὡς ἔντις φαίη ὀρχοῦν δὴ τὰς εἰκαίας ἐνεργείας καὶ φοίτησιν, ἄλλως ἐπ' ἄλλῃ συλλεγομένης εἰλικρινοῦς θεωρίας, καὶ ἁμοιβαδὸν ἀναλλὰξ διαδεχομένας. τοιαῦτα γὰρ ἡ τῆς καθαρῶν νοημάτων τοῦ νοὸς φοιτάλεως, ἴσως δὴ καὶ ἐμπεφυκέναι λέγοιτ' ἄν. τί γὰρ ἂν ὕστερον τῆς τοιαύτης ῥᾳστώνης γένοιτ' ἀνθαβαλεῖν παῖσαις ψυχαῖς καὶ αἰθεροειδέσι, καθ' ἣν ἐς ἀκρότατον Ἑλικῶνα χορεύουσιν, ἀνατεινόμεναι δηλαδὴ καὶ συμπεναιόμεναι τῷ αὐτὰς κατ' ἀμπωτὶ καὶ ζάλῃ τινὶ μακαρίᾳ παρέχοντι νῷ. αἰ γὰρ ὅπω

κουφισθεῖσαι ψυχαὶ, καὶ πᾶσαι ἀπαλλαγεῖσαι σωματικῆς ἀχλύος λεπτομερῶς τε καὶ ἀεροειδῶς κινοῦνται, καὶ πάντες εἰσὶ καταληπτικοὶ ὑπὲρ ἐθέλουσι, καὶ τὸν τῶν ὄντων εἰδῆναι φύσιν ὑμνοῦσι τὸ δι' ὧν ἐνεργοῦσιν ἐνεργειῶν τὸν πάντων πατέρα καὶ πολυτίμητον νοοῦσι, καὶ τοῖς αἰδητοῖς τούτοις ἐγκεκρυμμένην ἀλήθειαν ἀπεκαλύπτουσι, τίς τε ἡ τοῦ ἀέρος φύσις διδάσκουσαι, καὶ τίς ἡ ὕδατος, καὶ ἁπλῶς τὰ στοιχεῖα, καὶ τὰ συνδέσμους τούτων σωμάτων, ζώων τε καὶ φυτῶν. ἔτι δὲ καὶ πῶς τάδε τὸ πᾶν συνέστη καὶ ἥρμοσται τίσιν ἁρμονίαις ἢ λόγοις, καὶ πῶς ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς δημιουργοί, καὶ καιρῶν καὶ χρόνων, καὶ ζῳδίων φυτῶν, ἢ ζώων ἑκάστων πυγχάνουσι. τίς τε ἡ διάθεσις τούδε τοῦ παντὸς τάξις τε καὶ τυγχάνουσα δύναμις, ὥσπερ τις κοσμήτωρ ἄριστος ἐν ἁρμονικῷ ἁρπεγός. πῶς δὲ καὶ τοῖς ζώοις ἔρωτές τε καὶ ἡδοναὶ ἄλογοι ἐγγίνονται, καὶ τίνες αἱ τῶν σπερμάτων λόγοι, δι' ὧν ἐβλάστησε τὰ κινήματα. πῶς τε κινεῖ ὁ καθήμενος θεὸς ἐν τῇ ἀπλανεῖ τὸ πάντων κινητικὸν αἴτιον, ὡς ἀκρότατον ἑφετόν. πῶς δὲ καὶ τὰ ἀέρια κινεῖται καὶ φέρεται σώματα, καὶ διὰ τίνας ἄρα αἰτίας, καὶ τίς ἡ τοῦ χρόνου φύσις ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα αἱ νοεραὶ πᾶσαι ψυχῶν καὶ τὰς οἰκείας ἐνεργείας μὴ συγχύσασαι ταῖς περὶ τὸ σῶμα πράξεσιν ἐξετάζουσί τε καὶ ἡμᾶς ἐκδιδάσκουσιν, ἀπαθανατισθεῖσαι καὶ τῆς κρείττονος ἠξιωμέναι μοίρας καὶ τοῦ κρατίστου ἐκείνου ἀποπάλους ὄσαι τοῦ θειοτέρου. ἃς δὴ καὶ ὡς σοφωμένας καὶ ζητουμένας παρ' ἡμῶν Μούσας ὁ λόγος προσαγορεύει ἐθέλων· φύσει γὰρ ἡ εἰδητικὴ ὄρεξις τοῖς ἀνθρώποις ἐγκατέσπαρται, καθάπερ καὶ Ἀστρονόμος δοκεῖ, ἀρχομένῳ τῆς μὲν τὰ φυσικὰ πραγματείας. ἔννοια δ' εἰσὶν αἱ Μοῦσαι, ὡς τὸ πρόσχημον καὶ ἔμπλεον τῆς τοιούτων γνώσεων, τοῦ ἀεὶ δὴ μὲν τοῦτο ἐμφαίνοντος, καὶ τοῦ ἀκλινοῦς καὶ ἀμεταπτώτου τῆς ψυχῶν δυνάμεων ὑμῖν παρισάνειν ἐθέλοντος· αἰ δὲ θεσμῶν τάχα καὶ θεὸς ἑαυτὰς σωφρονῶν, ὁ ἀκλινὴς καὶ ἐνιαίαν αἰεκράτειαν ἅπαξ δὲ ψυχὴ θεὸς ἑαυτῷ ἐγκεθεῖσα, καὶ νοερῶς ἑαυτῷ ἐποπτεύουσα ἀκέρα θέλῃ θεὸς πολυμερεῖαν τινα διασκεδάννυσθαι, καὶ τοῦ συμπάσχοντος ἑνὸς χωρεῖν τε καὶ ἀρίστας. τοῦτο γὰρ οἶμαι καὶ τὸ τοῦ ἐννέα ὄνομα ἀεθμῷ ὑποσημαίνειν· οὐ γάρ ἐστιν ἕτερον τὸ ἐννέα, ἀλλ' ἢ ἓν θεὸς ἑαυτὸ ἀδιαιρέτως τε καὶ συμπαγέως, ὡς ἐκ τοῦ πρώτου ὅρου καὶ πέρατος, τῆς μονάδος καὶ τοῦ πληθυντικοῦ σκαδασμοῦ, καὶ εἰς ἀφενείαν προϊόντος ὑπ' αὐτῆς εἰργόμενόν τε καὶ ἐπεχόμενον. ἔστι γὰρ ταῖς ψυχαῖς ῥοπή τις θεὸς πλησμονήν, καὶ ἀδιαπεράτως εἶναι ἢ τοῦ θεοῦ ἑαυτὸ ἐπιστροφή τε καὶ ἔλιξις. ἐννεὰς δὲ πάντως κατίδιος καὶ τὰς νοερωτέρας ὑσίας συμπεπλεγμένας, καὶ ἀπειρεθμημένας ὑπὸ τῆς χλιηνῶν καὶ διακοσίων ἀνδρῶν, καὶ χιλιοστὴ πενταδος προκοσμήτωρ προϊούσας τὸ ἐν αὐταῖς πᾶν καὶ τότε ὑποσημαίνοντος τοῦ ἀεθμοῦ πολυσπερμότατον. ἄρρεν δὲ ὁ διαβαπάτος καὶ ὑψιλόνους ἀκρατὴς καὶ τοῦτο τοῦ ὀνόματος σύμπηξιν, ἢ ἀνέλιξιν. ὁ ἐννέα ἀεθμὸς, δύο ὄντα ἔχει, θεοὺς ἑαυτὰ συστρεφόμενα. τὸ μὲν γὰρ πρῶτον ἐστὶ, τοῦ ταῖς ψυχαῖς ἐνοῦσαν ῥοπὴν θεοῦ πλησμονὴν ὑποσημαίνειν ἔοικε· διὸ πνεῦμα διδόασι, τοῦτο παντὸς ἐμφανὲς ὁρμεύ. ἐ γὰρ ἐστὶν ἀκίνητος τέλεον αἰ μὴ τοῦ πρώτου ὑσίας νοεραὶ καὶ θεῖαι ὑσίαι θεοὺς σκεδασμόν τινα καὶ διάστασιν ἢ πολυμέρειαν, ὡς τινι σὺν θεῷ ἡμῶν περιλοσόφῳ καλλιστά τε καὶ ὑψιλότατα. τὸ δὲ δύτερον ἐστὶ, ὁ καὶ ἀντιστρόφως ἀναγκάσκαι νοῦν, τοῦ θεοὺς ἑαυτοῦ ὑποσημαίνειν τῆς ψυχῆς προφοῦ· πάσχει δὲ τοῦτο ἡ ψυχὴ τῇ μονοδικῇ ἀμερείᾳ καὶ ἁσκεδάστῳ ἐπαχθεῖσα, καὶ θεοὺς ἑαυτοῦ καταναγκασθεῖσα ἐπιστροφοῦσαι, ὥσπερ ὑπότινος ὄρου καὶ πέρατος. ὃ δὴ διάτρητον ἐστὶ, καὶ δὲ πνεῦμα ἐπιδέχεται, οὐδὲ γὰρ ὄζει τῇ τοιαύτῃ τροφῇ θεοὺς τὰ τῇδε ὁρμή, ἢ φορά τις ἢ ὄρεξις. ἐπεὶ δὲ γραμματικοῖς προσδιαλεγόμεθα, καὶ ποιητὰς ἡμῖν τὰ ἀνὰ χεῖρας, ἐ καιρὸν ὁ λόγος ἑαυτοῦσι τὸ δέον τοῦτο, εἰ καὶ παρισάμεθα χεῖ τὰς γραμμάτων ἐν τῷ προσιχῶς ἡμῖν διηγεμένων, καὶ διατί τὸ ἑ τῷ ἀεθμῶν διασωίζεται, πλὴν τὸ ἐννέα, καὶ ἐννεπέκοντα καὶ ἁπλῶς διατί τὸ μὲν ἓν διασωίζεται, τὸ δὲ ἐννέα δύο ἔνον ὄν, ὡς εἴρηται, ἑ διασωίζεται. λεκτέον δέ, ὅτι τὸ διασωίζεσθαι τὸ ἑ τῶν ἀριθμῶν καὶ ἁπλῶς τὸ ἓν, παρεσκάφθαι ἔχει ἡμῖν τινι ἐπ' ἄκρα σοφίᾳ τῷ ἀεθμῶν· ὁρμὴν γὰρ ὡσανεὶ φυσικὴν ἔχει τὸ ἓν, εἰς σκεδασμόν τε καὶ πλησμονήν, καὶ δὴ ῥοπὴν ὑποσημαίνειν ἐθέλει τοῦ πνεύματος ἡ διασύτης. ἄρχεται δὲ ἡ τοιαύτη φορὰ ἀπὸ τοῦ ἑνὸς, καὶ προελθοῦσα μέχρι τοῦ ἐννέα, ἐπειδὴ μέλλει συστέλλεσθαι καὶ συμπίπτειν

ἐπὶ

δυὶ ὥσπερ ὑπό τινος φύσεως τῆς διπλασιαζομένης μονάδος, ἥτις τῇ δίκῃ, μιμεῖται πάντως τρὶὼ συζυγιὼ τὸ πλῆθος τὸ φίλον, καὶ ἡμῖν ὑποδηλοῖ ταύτῃ, αὔξησιν τῇ ἐντὸς ὑπεναντίωσιν. πολλοὶ δ' ἄρξαντες συμπαραχώσας λέξεις τοῖς ὑπ' αὐτῶν σημαινομένοις καὶ μιμουμένας αὐτά. καὶ μάρτυς τῷ λόγῳ, τὸ λιμὸς ὄνομα· δῆλον γὰρ διὰ διφθόγγου γραφόμενος ὡς ἀπὸ τοῦ λείπω καὶ τοῦ αἷμα γεγονὸς, ὅμως τρὶὼ τῆς λειπομένων συζυγιὼ καὶ τὸ πάθος ἐμιμήσατο. καὶ ἔπαθέ πινα ἐνδειαν τοῦ ε. ὡς ἄρ' καὶ τὸ ἰδέα ὄνομα καὶ τὸ εἶδος μαρτυρῶσι. τὸ γὰρ ἰδέα, διὰ τοῦ ι γραφόμενον, τρὶὼ τῆς ἰδιῶν ἐκείνων ὑποσημαῖνον ἀπλότητα τῆς Πλατωνικῶν. τὸ γὰρ αὐτοεἶ, καὶ ἡ αὐτοδυάς, ἁπλαὶ πάντα, ἐκ ἓν πινῶν. τὸ δ' εἶδος δεῖ τῆς συνθέτων λεγόμενον τῆς ἐκ ψυχῆς τε καὶ σώματος ἢ μορφῆς, ἄλλως καὶ σαύτητα εἴληχε γραφεύς. ἀλλ', ὅπερ ἐλέγομεν, τῆς ἐπ' ἄπειρον καὶ τῆς ἀεὶ θμῶν φορᾶς ἡ τοῦ πάθματος δεῖ δασύτης δηλοῦσθαι, ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἀρχόμενα· ἓν γὰρ φαμὲν, εἶτα δύο. διὰ μὲν τοῦ ἑνὸς, τρὶὼ ἐνίζουσα τὰ πεπληθυσμένα καὶ περατοῦσα φύσιν ὑποσημαίνοντες· ὡς δῆθεν αὐτῆς συμμετέχοντά πως· πᾶν γὰρ πλῆθος μετέχει πως τοῦ ἑνός· διὰ δὲ τοῦ δύο, τρὶὼ εἰς πλῆθος διάσασαν, ἢ τρὶὼ δυοδὸν τρὶὼ εἰς τὰ πολλὰ αἰρετιθέμενον. ἐκ τοῦ δυοῖν τάχα παρόντος τὸ ὄνομα, ὃ σημαίνει τὸ ὑποτείνομαι· τὸ γὰρ δύο, πως μὲ πλῆθος ἀρχή ἐστι, πως δὲ πλῆθος, καὶ πως πολλά, πως μὲν ἄλογα· καὶ πως μὲν ἀεὶ θμός, πως δὲ ἀρχὴ ἀεὶ θμοῦ. ὡς μὲν γὰρ μετρητὸν, καὶ ἀεὶ θμητὸν, ἀεὶ θμὸν ἐστὶ καὶ πλῆθος· ὑπὸ γὰρ τοῦ ἑνὸς μετρεῖται· ἓν γὰρ καὶ ἓν, δύο. ὡς δ' ἓν συγκρινόμενα τὰ δύο καὶ πολλὰ λέγεται· ἐπεὶ καὶ ὀλίγα εἶπεν ἄν, ὡς τὰ τέσσαρα. ἃ δὲ ἐστὶ πολὺ, τοῦτο καὶ ὀλίγον λέγεται, ἀλλὰ ὡς ἄλλο καὶ ἄλλο πάντως. καὶ ὅπ τρὶὼ παρ' ἑκάστοις τοῦ δύο συντιθεμένων ἄμα, τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ τρία ἄμεσός ἐστιν ὁ δύο, καὶ χωρὶς τούτου ἀεὶ θμός ἐστι. πάλιν δὲ ὅπ τὰ δύο ἐκ ἐνὶ πολλά, ἐδὲ ἀεὶ θμοί, ἐδὲ πλῆθος, σκόπει ἐνταῦθα, μετεχόμενον τὸ καθ' ὑπεροχὴν πολύ. δηλοῖ γὰρ τὸ πολὺ καὶ τὰ πολλὰ, καὶ τὸ ὀλίγον καὶ τὰ ὀλίγα ἢ χωρὶς σύγκρισιν, ἢ καθ' ὑπεροχήν. πᾶς ἀεὶ θμὸς ὑπερέχειν θέλει ἐν ἀεὶ θμοῖς, πρὸς ἀεὶ θμὸν ἐνεργείᾳ. ὁ δύο δ' ἐκ ὑπερέχει· ἢ γὰρ ἴση ἀεὶ θμὸς ἐστιν, ἐνεργείᾳ, καὶ τοῦτο διάφορα χρήματα συναγόμενον, συμπέρασμα γίνεται. εἰ δ' ἀεὶ θμὸς ἐκ ἔστι, τί ἂν ἄλλο εἴη, ἢ ἀρχὴ ἀεὶ θμοῦ· πᾶσα γὰρ ἡ ἐν ἀεὶ θμοῖς λεγόμενον, ἢ πάθος ἔχει ἀεὶ θμῶν, ὡς ἀρτιότητές τε καὶ περισσότητες, ἢ ἀεὶ θμός, ἢ ἀρχὴ ἀεὶ θμοῦ. ἐπεὶ δὲ δεδείγμεθα τοῦ, ὅπ τὰ δύο ἀεὶ θμὸς ἐκ ἔστ, συναπδεικνύομεν καὶ ὅπ οὐδὲ πολλά, οὐδὲ πλῆθος· ὁ γὰρ ἀεὶ θμὸς ἔδεν ἔστιν ἄλλο, ἀλλ' ἢ πλῆθος τοῦ ἐν μετρητόν· τὸ γὰρ ὑφ' ἑνὸς μετρητὸν πλῆθος, πολλά ἐστιν. εἶτα φαμὲν τρία, ἀπὸ τοῦ τρὶς ἰά. τρὶς γὰρ μία, τρεῖς; τετραπλοῦντες τρὶὼ μονάδα τετρακτὺν εἰς ἑαυτόν. ἢ ἀπὸ τοῦ τρεῖν τὸ μονοειδὲς καὶ ἑνιαῖον, ἀκραιφνέστερον ἔτι καὶ εἰλικρινέστερον ὂν τοὺς μετ' αὐτὸν ἀεὶ θμοὺς καταγομάζοντας τὸν τρία· ἀμιγὲς γὰρ ἔτι καὶ ἀθόλωτον τοῦ ἓν ἔχει ὁ τρία, ὃ δὴ καὶ ὁμφαίνει διὰ τοῦ ἰά· τρεῖς ἄν τις. τὸν δὲ τέσσαρα, ἢ ἑπτὰ (εἰ) τρὶὼ λέξιν, καὶ διαλέκτῳ ἰδίᾳ τινί, ὡς τὸ παρ' Ἡσίοδῳ δηλοῖ ἐν ταῖς Ἡμέραις δρεπέδνῳ [τέτορ' ἠέων] αὐλὶ τοῦ τέσσαρες καὶ δέκατον χρόνον, ἢ παρέλκοντα ἄν. ἀπὸ τοῦ παράκοπα παράξω, πεπάραχα πεπάραγμαι, πεπάραξαι, πεπάρακται· παραχὴν γάρ τινα καὶ σκίδασμὸν τοῦ εἰς πολυμέρειαν ὁμφαίνει ὁ ἀεὶ θμὸς ὢν τέσσαρα· ἐντεῦθεν γὰρ ὁ πλησιασμὸς καὶ ὁ μερισμὸς μᾶλλον ἐφίσταται· διὰ τοῦτο, οἶμαι, καὶ τὸν τέσσαρα σώματι αἰσθητῶν ἔλεγον οἱ Πυθαγόρειοι συμβολικῶς, καὶ τετρακτὺν αὐτὸν ἐκάλουν παγὰν ἀενάου φύσεως, διὰ τὸν σκεδασμὸν τὸν εἰς πλῆθος, καὶ τὰς ἐναντιότητας, καὶ τὰ πάθη τῆς σωμάτων, ἅτινα δὴ ταραχὰς ὁ λόγος καλῶν οὐκ ἀπεικότως λέγει. πέντε δὲ, ἢ ἀπὸ τοῦ ἐντείνω τὸ καταπεδάζω παρωνύμασεν, ἢ ἀπὸ τοῦ πένω τὸ ἐνεργῶ· ἐνεργητικώτερος γὰρ καὶ καταπεδαστικώτερος ἢ ἡνωτικωτέρος ἐντὸς τῆς δυάδος ἀεὶ θμῶν ἔτός ἐστι. καὶ γὰρ τοῖς ἀφ' αὐτοῦ συνερχόμενος τοὺς μετ' αὐτὸν ἡνᾷ πάντως. σωτὸς γὰρ εἰς ἑαυτὸν συντιθέμενος, ἢ συναφόμενος τὸν δέκα ποιεῖ πέντε γὰρ καὶ πέντε, δέκα· ἀφὸς δὲ τὸν τέσσαρα ποιεῖ τὸν ἑπτά· τέσσαρα γὰρ καὶ πέντε, ἐννέα. ἀφὸς δὲ τὸν τρία ὀκτὼ τιθέμενος, τὸν ἐκτὸν βίας γὰρ καὶ πέντε ὀκτώ, ἀφὸς δὲ τὸν δύο, ἑπτά, ἀφὸς δὲ τρὶὼ μονάδα καὶ τὸ ἓν, ἓξ· ἐξ ἧς ὄνομα· ἀπὸ τοῦ ἐξίστημι πρὸς πλῆθος· τοῦ γὰρ πλήθους ἀρξαμένου ἀπὸ τοῦ βία ἐντεῦθεν ἡ ἐκπλήρωσις τοῦ πλήθους ἐν τῷ ἓξ διαφερῶ ἀεὶ θμῷ. δύο γὰρ τρία,

γδ τρία, δ ἐξ δέκα. διὰ τὴ μεσότητα πλείονας τὴν πρὸς αὐτὸν ὑφέστηκεν ἀριθμὸν ἔχει γδ ἕκαστον τῶν μονάδα, τρίτον τὸ δύο, τὴ ἥμισυ τὸ τρία, τὴ ἁπλῶς πολυμερέστερός ὅτι τὴν πρὸς αὐτὸ διαφωνοῦσι δὲ τὴ τὸ ἓξ, διὰ τὸ προσεφημένην αὔξησιν αἰτίαν: ἐπὶ δὲ, ἀπὸ τῆς ὀκτάδος πλέον εἰς σκληρασμόν· ἐγὼ δὲ εἴποιμι, ὅτι τὸ ἕπτα τοῖς λοιποῖς ἓξ, τὴ τῇ μονάδα τηρεῖν. διὸ τὴ δασύνω. ἐκτὸς δὲ, ἀπὸ τῆς ἑπτὰ πῆχυς ἐστὶ στερεὸς γάρ ὅτι τὴ κύβος· δὶς γὰρ δύο, τέσσαρες, τὴ δὶς τέσσαρες ὀκτώ· ἢ ἀπὸ δεκτικώτερός ἐστι πολυμερείας, ἀφ' ἧς τὸν πρὸ αὐτοῦ· ἔχει γὰρ ἥμισυ, τὸ τέσσαρα, τέταρτον, τὸ δύο, τὴ ὄγδοον τῇ μονάδα, τὸν ἀρτίως μεσισμὸν ὑποδεχόμενον. ἀγαθὸν δὲ ἓξ τὴ τέλειον μεσισμὸν ἔχει τὸ πέντε, ἥμισυ τὸ δύο· ἔστω δὲ καὶ ἐν τούτῳ ἔχει. ἐντεῦθεν δὲ εἴρηται, ἀπὸ τῆς τὸ καχυδὲν ἐν τῇ διὰ τῆς ἄλλων παρελθόν, μέλλειν ἐν τῇ δικαίᾳ διαπεραιοῦσθαι μονάδι, πάλιν εὐθὺς τὴ πρὸς ἑαυτὸ τρέφεσθαι τὴ αὐξάνεσθαι. ὅθεν τὴ ψιλῶται, τῷ συστολῇ τῷ πρὸς ἑαυτὸ, τῷ πνεύματι ψιλῷ ἐμφαίνοντι. δασὺς δὲ εἴρηται, ἀπὸ τῆς τὸν δύο ἐχούσης δασεῖαν, δασεῖαν πᾶσι. μοῖρας γάρ ἐστι δυάδος συμπαρεκτεινόμενα τὰ σκιδνάντως μέλλοντα τὴ διηρθρωμένως. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων, ἱκανῶς ἡμῖν εἴρηται, ἔστι δὲ τὴ διὰ τί ἑπτὰ τὸν ἀριθμὸν αἱ Μοῦσαι λέγουσι, προφθάσαντες αὐτὰς εἴπωμεν. εἰ δοκεῖ δὲ, τὰ ὀνόματα αὐτῶν καταλάβωμεν·

Κλειώ τε, Εὐτέρπη τε, Θάλειά τε, Μελπομένη τε,

Τερψιχόρη τε, Ἐρατώ τε, Πολύμνιά τε Οὐρανίη τε,

Καλλιόπη θ' ἥ τε προφερεστάτη ἐστὶν ἁπασέων,

ὅτι μὲν Μοῦσαι καὶ ἐπισημοτικὰς γνώσεις ὁλοσχερῶς προσαγορεύει, παντὶ φανερὸν ἐστι. διαφέρουσι δὲ ἀπ' ἀλλήλων τῆς τοιούτων γνώσεων, πῶς ἕκαστον ἐκλήθη ἑκάστη ὄνομα, ἐπισκεπτέον. τὰ τῶν ἡμῖν εἰς ἐξέτασιν προκείσθω φαμὲν δὴ, ὅτι ἐντεῦθεν εἰσὶ καὶ αἱ ἀπὸ τῆς μαθηματικῆς τῇ ψυχῇ ἐγγινόμεναι μεθόδοι γνώσεων. γραμματικὴ, ποιητικὴ, μουσικὴ, ῥητορικὴ, φυσικὴ φιλοσοφία, γεωμετρικὴ, ἀστρονομικὴ, ἀριθμητικὴ, καὶ μαντικὴ, ἡ δὴ ἰατρικὴ, καὶ ἡ θεολογικὴ, ὡς ἀπὸ τούτων ἐγγινόμεναι, συνεπιπροϊοῦσαι αὐταῖς ῥυθμίζει γάρ τις τὸ ἀκίνητον ἦθος ταύτας προσομιλοῦσας ταῖς ὀπτικαῖς τελεώτερον. ἀλλὰ μέν τοι καὶ διὰ τούτων προελθὼν, ἐπὶ δευτέρας φιλοσοφεῖ λήξεως ὕστερον. Πολύμνια γοῦν λέγοιτ' ἄν, ἡ γραμματική, ὡς πολλὰς ὑμνήσασα καὶ δοξάσασα τὰς δὴ πολλὰς, ἅτοι τὰς ἀγαθὰς καὶ φρόνιμον ἰδιωτικὸν βίον ζώσας, πρὸς ἑαυτὴν ἐλκυσαμένη, ὑμνεῖ τε καὶ αὐλεῖ ἔκποτε, καὶ τὴν παχυτέραν ἀθρόως ἀναπλάσασα ἀκοὴν, καὶ τὸν δίυχρον βίον, καὶ τὴν ἀμαυρίαν καὶ ἀγροικίαν ἐκπέμψασα (τὰς δὲ ἔτι ζώσας, πολλὰς εἰώθαμεν ὁρᾶν) ὑμνεῖ, καὶ οἷον τέρψασα καὶ λεπτοτέρας ἐργάζεται πρὸς τὰς ἐξῆς μαθήσεις καὶ γνώσεις, παιδαγωγός τις ἐστὶ καὶ κωλύει μαλθακίζεσθαι, διεκτελέσασα μὲν καὶ διαρθρώσασα τὴν ἀνάρθρον γλῶτταν, καὶ ἐξελλιμίσασα, πρὸ ἀποδύσασα μακρὰν πᾶν βαρβαρῶδες καὶ ἄλογον· μορφώσασα δὲ φρόνησιν καὶ παῤῥησιάζεσθαι ποιήσασα τὸν πρὶν ἀφανῆ, χεῖρας δὲ ὀξύνασα πρὸς ὀρθογραφίαν καὶ ἑτοιμάσασα, καὶ ὑδόν τι καὶ τάχα λειπομένην ἐστὶ τῆς ἀρετῆς· ἀδιάρθρωτα γὰρ καὶ βίαρμα καὶ ἄσημα παρελάβομεν μειράκια, διαρθροῖ τε καὶ σαφῆ ποιεῖ. Θάλεια δ' ἐστὶν αὖ καὶ Εὐτέρπη, ἥτε μετεσκὴ καὶ ἡ ποιητική, διὰ τὸ τοῖς μέτροις χρῆσθαι τοὺς παλαιοὺς ἐν ταῖς ἑορταῖς καὶ ταῖς διατριβαῖς· διὰ τὸ θάλλειν τὰς ἡγεμονευούσας τῆς πόλεως ἐν αἷς κολάζει μὲν τὸ κακὸν, τιμᾷ δὲ τὸ καλόν. ὁποῖόν τι χρήσιμον ἡ ποιητικὴ παρίζάνει ταῖς πόλεσι, καὶ διὰ τὸ τέρπειν τὰς πραττομένας ἐν ταῖς τῶν πραγμάτων ἀναγωγαῖσιν, ἢ ἐπιπείσιον. ἐν γὰρ ὅτι βλάβη, ἀλλ' ὅτι σωτηρίας χαίρειν ἑαυτῶν τε καὶ τῆς τῶν πόλεων φυσάσας. Μελπομένην δὲ καὶ Τερψιχόρην οἰκεῖον, τὴν μὲν μουσικὴν, καὶ τὴν αἰσθητικὴν τὰς δὲ λόγους τῶν ἁρμονιῶν ἡ αἰσθητικὴ δίδωσιν εἶδος τὸν ἡμιόλιον, ἢ τὸν ἐπίτριτον, καὶ τὰς συμφωνίας ἁπλῶς ἁρμόζειν, τὴν τε διὰ πασῶν ἁρμονίαν, καὶ τὰς λοιπὰς τῆς ἡμιολίου καὶ ταῖς καταμετρήσεσι συντάξαμένην· ἀλλὰ μέν τοι καὶ ταῖς ἀφορμαῖς τὰς φόρμιγγας κατασκευαζομένην, τὸ ἐξῆς ὀπτικὴν τῇ Τερψιχόρῃ, ἥτις τῇ μουσικῇ τῇ πρακτικῇ τὰς χορὰς τῶν ἀκινήτων. Μελπομένην δὲ λέγειν αὖ φῶς τῇ μέλει ἑπομένην. μελετωμένην τὰς ᾠδὰς, ἐν γὰρ τῷ λόγῳ κεῖσθαι ἐν τῇ εὐρύθμῳ τὰ δύο τάξει τὸ εὐφωνοκατάκτως, καὶ μὴ τῇ ἀκολουθίᾳ μόνῃ, ἀλλως ἔχειν, τὸν ἀριθμὸν δὲ ἑτέρως· ἔστι γὰρ ἐν συμφω-

συμφωνία λέγεται. Ἔστω δὲ ἐναλλὰξ τὸν Οὐρανίαν, τὴν γεωμετρίαν, ὡς τὸ ὄνομα ἀναφαίνει αὐτό, καὶ τὴν ἀστρονομίαν, τὴν περὶ τὰ οὐράνια κινήσεων ἀποδεικτὴν γνῶσιν. Καλῶ δὲ νοητέον, τὴν ἔκλογον φιλοσοφίαν, τὴν κλείσασαν τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἀπαθανατίζουσαν, καὶ τῷ θεῷ ἀφομοιοῦσαν, διὰ τὴν τῶν ὄντων γνῶσιν. Καλλιόπη δὲ λέγεται ἡ ῥητορική· τοῦτο γὰρ πλέον τῶν ἐπὶ τὴν λέξιν κάλλος μέλει, καὶ τῆς διφορᾳδίας ἢ δίγλωττίας ἧς τινα ἐν Καλλιόπης τὰ κατορθώματα κατελέγει ὁ Ἡσίοδος. Ἀλλὰ ταύτας τὰς ἐννέα Μούσας ὁ Ζεὺς ἐπ' ἐννέα νυξὶ τῇ Μνημοσύνῃ συνιὼν, ἐποτίκλῃ ἐν τῇ Πιερίᾳ, καὶ τοῖς χρωσὶ τοῦ Ἑλικῶνος, παρόσον ἐκ τῆς πρὸς ἑαυτὸν τοῦ νοῦ ἀναλίζεως, καὶ τῇ τοῦ μνημονικοῦ μέρους τῆς ψυχῆς ἀνεγέρσει, καὶ ἀναδόσει τῶν αἰσθημάτων, ἢ τῶν ἐναποκειμένων αὐτῷ μαθημάτων, ὀνηγίνονται καὶ προέρχονται αἱ ἐννέα γνωστικαὶ μέθοδοι. δεῖ γὰρ μαθόντας ἡμᾶς, πολλάκις, καὶ μνημονεύοντας αὐτῶν, καὶ χρηστὰν οἰκοδομὴν ἀναλαβόντας τελεώτερον, καὶ τὰς ὑπερβολὰς χαρτόδους, πυραγωνικῶς πρὸς ἑαυτὰς τρεφομένους καὶ ἀκλινεῖς· ὡσαύτως καὶ αὐτὸς ὁ Ἡσίοδος φασὶ πιεῖν· χρήσιμα γὰρ πάσαις ταῖς ἑρμηνείαις μεθόδοις. ἀλλ' αἱ μὲν προοιμιακαὶ τοῦ Ἡσιόδου σχολαὶ ἅλις ἐχέτωσαν. ἤδη δ' ἐπ' αὐτὴν τὴν προκειμένην θεογονίαν, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, τὸ παντὸς φυσιογονίαν, ἴτέον, ἐπαγομένας ἀρωγὸν εἰς τὴν διαπάνωσιν τῶν Ἡσιοδείων ῥημάτων, τὴν πάντα νοῦν διαφέρουσαν γνῶσιν, καὶ τὴν γλῶτταν πρὸς τὰ ἐξῆς χειραγωγεῖν δυσπαθοῦντας αὐτὴν, καὶ ἐμπίπτειν ἀῤῥήκτως ἡμῖν τῆς βιαίας ποῆς ἐκτείνοντας τὴν ἀγαθοδόπαν σοφίαν καὶ κρυφιομύστιδα. εἰπὼν δὲ εἰρήσθω σοφὸν τάχα καὶ ἄεσον, καὶ τὰς τῶν πολλῶν διανοίας διφᾶσιν, τὸ ἐκεῖθεν πάντως ὀπτικὸν οἰντέον. εἰ δ' ἔχησόν τι καὶ ἄχαει, καὶ τὰς τῶν ἀκροωμένων ἀκοὰς ἀπολίζον, τῆς ἡμετέρας νομιθέον ἀποτρόπαιον φύσεως, καὶ τοῦ κρείττονος ἐγκαταλήψεως.

ΣΧΟΛΙΑ

εἰς τὸν

ΗΣΙΟΔΟΥ

ΘΕΟΓΟΝΙΑΝ

Παλαιά.

Τέον ὅτι ὁ περὶ τῆς θεογονίας λόγος φυσικὴν διήγησιν τῶν ὄντων ὑπαγορεύει. ὑπὸ Μουσῶν δὲ τὸν ἀρχὴν ποιεῖται τὸ λέγειν, ὅτι αὐτὰς σοφίαν καὶ τὸν λόγον. Μοῦσαι δὲ ἐκλήθησαν ὡς ὁμοῦ αἱ πᾶσαι μίαν καὶ ἁρμονίαν ἐντεινάμεναι, συνᾴδουσαι καὶ συγχορδοῦσαι ἀλλήλαις, μηδέποτε ἀπ' ἀλλήλων χωρίζόμεναι. εἰ γὰρ καὶ ἴδιον κλῆρον ἐκάστη εἴληχεν, ἡ μὲν ἀστρονομίας, ἡ δὲ γεωμετρίας, ἡ δὲ καλλιεπείας, ἡ δὲ ᾠδῆς, καὶ ἑτέρα ἑτέρων, ἀλλ' ἐν ἑκάστῃ πάσας ὁρᾶν δεῖ. ἐν γὰρ ἀστρονομίᾳ καὶ γεωμετρίαν εὕρη τις ἂν καὶ ἁλλήλοις ἑπομένας, καὶ ἰσοδυναμούσας, καὶ τὸ λοιπὸν ἕκαστον. εἰσὶ δὲ ἐννέα τὸν ἀριθμὸν, καὶ ὀνομάζονται αὗται Κλειὼ, Θάλεια, Εὐτέρπη, Τερψιχόρη, Ἐρατὼ, Μελπομένη, Πολύμνια, Οὐρανία, καὶ Καλλιόπη.

Μυτάων Ἑλικωνιάδων.] ὑπὸ τῶν Μουσῶν ἀρχὴν ποιούμεθα τοῦ λέγειν, διότι αὗται ἡμῶν τοῦ λόγου ἀρχηγοί. Ἑλικωνιάδας δὲ, ὡς Βοιωτούς, εἶπεν αὐτάς. Ἑλικὼν δὲ ὄρος τῆς Βοιωτίας· ἐπεὶ καὶ οἱ Βοιωτοὶ ἐλῶται ὠνομάζοντο, ἐκπεπτωκότες εἰς τὴν Ἡσίοδος

Ε'λικωνιάδων. καὶ δείξαι, ὅτι καὶ αὐτὴ ἔχει μέρος τῆς φρονήσεως, καὶ ἅτε πάντα σοφῶσιν αἱ Μοῦσαι, ἔνθα βέλτιον. Αἵτ' Ε'λικῶνος.] ἀπὸ τοῦ Μοῦσα. δηλαδὴ ὁ λόγος καὶ ἡ σοφία, Ε'λικῶνος ἔχουσιν ὄρος. αὐτὴ τῶ αὐτὸν τὸν Ε'λικῶνα οἰκοῦσι θεοφορικῶς, δηλονότι τῶ κεφαλῶ θεοπολοῦσι, καὶ εἰς τὸν νοῦν τὸν καθαρὸν καὶ ἄφυκτον ὄντα τὸν θεὸν καί τε θεοῦ Ε'λικῶνα καὶ θεοῦ βωμὸν ὀρχεῖσθαι] ἐν τῶ αὐτῶ δὲ ὄρει καὶ κρήνη, καὶ βωμός· ἢ δ' ἵππου κρούσει φησὶν αἰσθησόμενος ἐν τῆ ὁπλῆ τοῦ Πηγάσου. ἐν τῶ Ἀρχεῖ διαφάσαντος τοῦ Βελλεροφόντου, ὁ Πήγασος τῶ πεδίῳ τῶν γλῶν κατάξας ὑξέβαλεν ὕδωρ, καὶ ἐκλήθη ἵππου κρήνη. Ἄλλοι δὲ παραπαὶ ἐν τῆ ὄρει. ἰοειδέα δέ, αἰθώδη, μελάνυδρον. ἴον γὰρ εἶδος αἰθυὸς ἢ τῶν ἴων θεοπροσαγμένων, αἰθώδη. ἢ λαυγῆ καὶ καθαρά· δεῖ γὰρ τοὺς θεοὺς λόγους ἡσυχαίους, λαυγῆ καὶ καθαρὸν ἔχειν τὸ λογισμὸν καὶ οὐ μόνον τὸ λογιστικόν, ἀλλὰ καὶ τὸ σῶμα. καὶ διὰ τοῦτο φησί. Καὶ τε λοεσσάμεναι καλόν, σῶν ἀπαλοῖσιν Ο'ρχεῖσθαι. μαχεῖ τὸ ἀπαλοῖσι, καὶ τὸ ὑπορρώσαντο· τὸ γὰρ στώμενον τῶ ἠρεμαίῳ ἀντίκειται· ἢ ὅτι πόδας μὲν εἶχον ἀπαλούς, ἐ ῥωμένως δὲ καὶ σωφρόνως ἀρχουῶν, ἢ ὀρχησαμένως ἐχόρδιον. ἀνοίκειον δὲ παρθένοις, Μοῦσαι, τὸ ὀρχήσασθαι.

ἐευδνέος.] μὲν οὖν αὐτὸ λέγειν τῶν δυώδεκα μὲν, εἶπεν ἐνταῦθα τὸ ἐευδνέος, ἵνα λοιπὸν αὐτὸν ἡ Δία ἐν Ε'λικῶνι ὃν ὁ βωμός, ὡς εἴρηται, τοῦ Διὸς τοῦ Ε'λικωνίου. τέρενα χόρτα] τέρενα, τὰ ἁπαλά, καὶ μανωνίαν τοῦ τ' ἀρεῖς τὸ θ. οἷον θέρενα. τὰ γὰρ ἁπαλὰ, ἀθέρμαντα τε. τὰ δὲ σκληρὰ, ἀθέρμαντα καὶ ἀτέρενα. Περμησσοῖο.] Περμησσὸς ὁ ποταμὸς ὑποκείμενος τῶ Ε'λικῶνι. καὶ Ο'λμειὸς ποταμὸς ἐν Ε'λικῶνι τῆ Βοιωτίας. ἀπὸ Ο'λμειοῦ τοῦ Σισύφου παιδὸς. ὅσσαν ἐεῖσαι.] ὅσσαν ἁδρὰν ποιοῦσαν δὲ ὅλης τῆς νυκτὸς. ὅσσαν, τῶν θείαν φωνὴν, καὶ τῶν θείαν κληδόνα ὡς παρ' Ο'μήρῳ· ἢ ὅσσαν ἀκούσας Ε'κ Διός. ὅθεν δὲ Ο ὠσα, καὶ ἄρα Θεσσαλίας. χρυσέοις ποδίλοις.] τοῖς ὑποδήμασιν, ἅπερ διὰ τὸ ἐφ' ἑκάτερα τοῦ πέδου εἶναι, ἢ ἐφ' ἑκάτερα τοῦ ἵππου εἰλεῖσθαι, τὰ ἐφ' ἑκάτερα τοὺς πόδας εἰλούμενα. σεμνύζεται δὲ καὶ τῶν οἰκειότητα. Καὶ θέμιν αἰδοίην.] αἰδοῦς ἀξίαν, τιμίαν. ἢ ὡς μαλλαίρων τὸ μεσογειακὸν ἔθος καὶ αἰδοίην, τῶν δὲ αἰδοῦς τοῖς φρονίμοις ἀνθρώποις οὖσαν ἀξίαν. ἑλικοβλεφάρου Α'φροδίτης.] μαλλον, ἀπὸ μέρους, τῶν ἑλικοειδῆ καὶ τροχοῦλα καὶ σκιερὰ, καὶ αἰσχυλαμένα τὰ βλέφαρα ἔχουσαν, ἐκ μεταφορᾶς τῆς τῶν ἀμπέλων ἑλίκων. Η'φαιστον κλυτοεργὸν.] τῶν δαίμονα. ἀπὸ τῆς τεφανίτης τοῦ γυμνασίου πόπαι, τὸ ἐν χρυσῶ καὶ λίθων κατεσκευασμένου. Διώνης.] ἀ τῶν τῆς Α'φροδίτης μητέρα, ἀλλὰ μίαν τῶν Ω'κεανίδων, τυτέστι τῆς Τιτανίδων. Σημείωσαι δ', ὅτι δύο Α'φροδίτας· ὧν τὴν μίαν συνίζδξε Θέμιδι ἀρχαιοπαθῶς ὕσαι. Αἵ νυ πόθ' Η'σίοδον.] ἤγουν ἐμὲ. καὶ Ο'μηρος δὲ αὐτὸ λέγει, ὡς δεῖ ἄνω. ἀρχαῖον δὲ τὸ ἦθος, ὡς Ο'μηρος Η'ποτ' Α'χιλλῆος πεθήν. Η'σίοδον φασὶ, τὸν δίτηλον. Ε'λικῶν ὄρος ζαθέοιο.] αἱ Μοῦσαι ἀκροατὴν Ε'λικῶνα ὡς θεὰς, αὐτὸς ἐπακούσας τοῦ ὄρους ὡς βροτὸς ἄχραυλος] αἱ ἐν ἀγρῷ αὐλιζόμεναι. χαρίεσσ' οἷον.] οἱονεὶ, αὐτὶ τοῦ θεὰ τῶν χαρίεσσ μόνων ἀχολέμιναι, καὶ μόνα τὰ τῆς χαρᾶς φροντίζουσαι. Α'πολλώνιος μὲν ὁ Ρ'όδιος λείπειν τὸν τρώτην τίχον φησὶν ἢ λείψει, ἀλλ' ἔστι, Ποιμένες ἄχραυλοι, καὶ ἀλίγκιοι, χαρίεσσ' οἷον.

Γ'δμεν δ' εὖτ' ἐθέλωμεν] πολλοί τινες ὅτι θεὰ ἡμᾶς αἰτεῖ· καὶ ἐγὼ φασί τινες, πάντα φαμὲν τὰ ψεύδη. τὸ γὰρ δέ, αὐτὶ τοῦ ἢν ὅτιν. αὐτὶ τοῦ, Καὶ ἀληθῆ ἴσμεν λέγειν ἡμεῖς. τοῦτο δ' ἐγκατασκευάζειν φασὶ τὸν ποιητὴν, ἵνα ὡς τῆ Μουσῶν ἀκροώμενοι ὑποδέξωνται τὰ μέλλοντα τῆ τῶν θεῶν χύσει, τῆ Μουσῶν διδαξουσῶν ἡμᾶς, ἀλ' ἐχ Η'σιόδου ψιλῶς. ἀληθέα] μηδὲν διαψευδόμενα· ἢ διαπαντὸς ἀληθῆ. χαίρει δ' ἐγκωμιαζ. [μνησάσαις] αὐτὶ τοῦ εἰπεῖν. ἔνθεν γῆρυς, ἢ ὁμιλία. Ο'μηρος δὲ καὶ διὰ γῆρυν. ἐκ δ' τούτου γίνεται γήρυξ, καὶ ῥηθὲν τὸ γ εἰς κ, κῆρυξ. ὁ λέγων ἐν τῆ ἀπαγγέλλειν τὰς ἀγγελίας. ἀρπέτεσσαι.] αἱ ἀπερπεσμένα καὶ τέλεια καὶ ὑπήλυγοι. ἢ ἀρτιέπειαι, αἱ ἀρτίοις ἔπεσι χαίρουσαι.

Καί μοι σκῆπτρον.] ἤγουν ἐπεὶ πολύθεος ὁ Ε'λικών, τὰς Μούσας ἐκ τῆς θεοφιλεστάτης ὕλης ἔφυσεν δένειν αὐτῆ κλάδον. ἔφρασε δ' ὅτι Α'πόλλων ῥητὸς ὁ δὲ θεὸς Μουσαγέτης.

(Ε'κ γὰρ τοι Μουσέων, καὶ ἑκηβόλου Α'πόλλωνος, Α'νδρες ἀοιδοὶ ἔασιν) ἢ παρόσον ἐκ δάφνης ἐφαπτόμενοι τῆς ἐνθουσιασμοῦ. Σοφοκλῆς·

Δαφνῶν φαγὼν ὀδόντα τῆς τέχνης.

καὶ Λυκόφρων·

Δαφνη-

Δαφνηφόρον ποίβαζον ἀπὸ λειμώνος ὄρεος. καὶ πείρατα μὴ θεῶν ἀπονόσφιν ἴεσθαι. ἢ ἐπειδὴ ἡ δάφνη ἀγαθὸν δένδρον, καὶ ἐν τοῖς λόγοις αἰεὶ θάλλουσιν. τά τ' ἐσόμενα.] ἐκ δὲ τῆς Μουσῶν (φησὶν) ἀκούων μανθάνω τάτε ἐσόμενα καὶ τὰ ὄντα, καὶ προγινόμενα· ἵνα δηλώσῃ, ὅτι ὁμοίων ποιήσει ἡ ποίησις τῇ μαντείᾳ, τὸ κυριώτερον κεῖται ἀπὸ μάντεως, οὐκ ἀπὸ ποιητοῦ, τὰ ἐσόμενα μὴ δυναμένου λέγειν τοῦ ποιητοῦ.

Σφῶϊ δ' αὖτας.] αὖτις ἢ ὑμεῖς πρῶτον τὸ καὶ ὕστερον· αἰδανεῖ ἀεί. ἀλλὰ σύ, ὦ Ἡσίοδε, παῖσον τὴν ἀρχαίαν ἐπιστήμην, παῦσαι κομψευμάτων, παῦσαι μύθους ληρωδῶν ἀλιτότητος. τὸ δὲ τοιοῦτον, θεὸς ἑαυτὸν φησι κατὰ ἀρχαϊσμόν· αὐτὰρ σὺ ὦ Ἡσίοδε, δασεπῶς.

Ἀλλά τί μοι ταῦτα.] ὥσπερ ἔκπληκτος ἀφαιρεῖ αὐτὸν ἡ ὁμιλία, ἣν ἤρξατο λέγειν, ὅτι αἱ Μοῦσαι ἐδίδαξάν με, καὶ τἄλλα. καὶ φησὶ, Τί μοι ταῦτα τὰ ῥήματα, ὡς δεῖ δρῶ, ἢ δεῖ πάσχω, τί μοι χρεία ἐστὶν ἀρχαιολογεῖν; ἢ γὰρ πάντως μυθολογία ἔσται ἀνευ ἀληθείας, εἰς τὸ αὐτὸ τοῦτο ἐπιφέρουσα ἀρχαίῳ λόγῳ, καθάπερ ἐν ἀρχαϊκῇ πάσχει κατατιθέμενοι τέχνα, ἢ λέγοντες αὐτὸς ἐκ δρυὸς γεγῶσθαι καὶ πέτρης.

Ἄλλως. παροιμία ὅταν τις χαρᾷ τινὸς αὐτὸν καταπαίζοντος δεῖ ἄλλων λέγειν, ὁ δὲ ταῦτα ἀφεὶς ἄλλοις χρῆται καὶ ἔστι ὃν ἀφεὶς δεῖ τὴν ἀσχημόνων αὐτῷ λέγειν, ὅπου τὴν θεῶν γένεσιν, ὅπως αὐτῷ αἱ Μοῦσαι δάφνης ἔδωκαν κλάδον λέγει. Φωνῇ ἐμπρέπουσαι.] ὁμοῦ εἴρεσθαι ἢ τῇ φωνῇ συμφωνοῦσαι, ὁμοῦ τῇ φωνῇ λέγεσθαι. τὸ δὲ εἰρεῦσαι, ὃ ἔξει λέγεσθαι, ὑμνῆσαι. γελᾷ δέ τε δώματα πατρός.] ἀπὸ αἰθῶν πάντων ἡδυτάτων χαίρειν οἱ οἶκοι τοῦ Διός. ἢ τὸ γελᾷ, αὐτὶ τοῦ διαχεῖται τῆς φωνῆς σκιδναμένης, ἠχεῖ καὶ γελᾷ τὰ δώματα. τὸ δὲ θεᾶν, αὐτὶ τοῦ θεῶν, δωρικῶς. πᾶσαν γὰρ τὴν φωνὴν ὁ Ἡσίοδος ὅσιαν καλεῖ.

Θεῶν γένος αἰδοῖον πρῶτον κλείουσιν ἀοιδῇ.] τὸ τίμιον γένος τῶν θεῶν ὑμνοῦσι καὶ δοξάζουσι τῇ φωνῇ, ὡς ἐξ ἀρχῆς ἔκτισε καὶ Γῆν καὶ Οὐρανὸς, καὶ τοὺς ἐκ τούτων γενομένους. λέγει δὲ τοὺς Τιτᾶνας. Δεύτερον αὖτε Ζῆνα] ἀρχόμενος τοῦ δευτέρου προοιμίου, τὸν Δία ἐκ δευτέρου ὑμνῶν ἀρχόμενος καὶ λήγουσι ὡς θεὸν, ὡς ἀπ' αὐτοῦ ἄρξασι, καὶ εἰς αὐτὸν λήξασι, διὰ τὸν πίλον. Τὰς ἐν Πιερίῃ.] δείκνυσιν ὅτι Βοιωτία μὲν ἦν ἡ Μνημοσύνη, ἐμίγη δὲ τῷ Διὶ ἐν Πιερίᾳ ὄρει Μακεδονίας, ἐν ᾧ ἐγεννήθησαν αἱ Μοῦσαι, παρατείνον ἕως τῆς Θρᾴκης. Κρόνος τέκε τυτθὸν ἐπ' ἀκροτάτῃς κορυφῆς.] λείπει τὸ, ὅσαν τὸν Πιερίαν δηλονότι. ταύτας Μέσας παῖδίον παρὲξ μιγεῖσα τῷ Διὶ ἡ Μνημοσύνη ἐγέννησεν, ἐν τῷ λιπαρωτάτῳ τόπῳ τῷ Ἐλεύθρῃ ἄρχουσα. σὺν αἷς καὶ τὸν Λίνδιον, τὸν τῆς πολυλύπου μελεμιῶν ἀνάπαυσιν· ὁ δὲ Ἐλευθὴρ βασιλεὺς ἦν τῆς χώρας, καὶ ὄρος ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἥρωος, υἱὸς Ἀπόλλωνος, καὶ Αἰθούσης τῆς Ποσειδῶνος. Ἐλεύθηρ ὄνομα πόλεως τῆς Βοιωτείας ἐκ τούτου δέξαν σεσάφηκε τῇ ἑαυτοῦ χώρᾳ, ὅτι ἐγεννήθη μὲν ἐν Πιερίᾳ, ἀνῆκε δὲ μητρὸς τῆς τῶν Εὐβοίας νυμφῶν Μνημοσύνης ὄνομα γυναικὸς ὥσπερ φησίν) ἡ Μνημοσύνη τιμᾶται. ὅτως λέγει, ὅτι ἐκεῖ Διόνυσος τὰ μανίας ἐπαύσατο, καὶ ἐλευθερώθη. Δηριοσώμητε.] δεῖ γὰρ τὸν συγγραφέα ἔχειν νῦν καὶ μῆμιν, ἵνα γλυκὺν λόγον. καὶ ὅτι ἐν ταῖς ἀναγώσεσι χρὴ δεῖ σεσυχῆ τὸν συγγραφέα.

Ἔνθα γὰρ οἱ νύκτας.] διορίσειεν ἄν τις, πῶς Ἡσιόδῳ ἐν μιᾷ νυκτὶ πεντήκοντα διεκόρεσε κόρας, καὶ κύησας πεποίηκε, ὥστε καὶ τεκεῖν πεντήκοντα τέκνον, τῆς φησὶ δίδυμα τεκούσης, Ζεὺς δὲ ἕνθα ἡμερῶν ἐδμήθη; φαμὲν τοίνυν, ὅτι χρείαν ἔσχε Μνημοσύνη συγγράφεως, ἐπεὶ σύνηψιν τῶν Μουσῶν, εἰδὼς ὅτι ὁ ἐπεὶς τὰς Μούσας ἐρᾷ, καὶ ἡ ἡδονὴ βεβαίως αὐξήσει. διὰ τοῦτο τῷ ἐπιτελεῖ κέχρηται ἀριθμῷ· ὅθεν καὶ ἕνθα τέκτον Μοῦσαι. οὐδὲν γὰρ ἀλλοῖον ταῖς Μούσαις. νόσφι δ' εἶπεν, ἐπήγαγε τὸ ἱερόν, ἵνα μὴ νομισθῇ μοιχεία. Ἀλλ' ὅτε δὴ ἐνιαυτός] ὑπὸ διαίρεσιν ἐνταῦθα τοῦ χρόνου πεποίηκε καὶ ἄρχεται ἀκολούθως ἀπὸ τοῦ ἔτους· λέγω δὴ τοῦ ἰδιαυτοῦ. εἶτα εἰς τὸ καθέκαστον καὶ τὸ εἶδος· ἀπὸ γὰρ τῶν ὡρῶν αἱ ἡμέραι συνίστανται, ἀπὸ δὲ ἡμερῶν οἱ μῆνες, ἀπὸ δὲ μηνῶν οἱ ἐνιαυτοί. σὺν δ' ἔπεφνον ὦρσι] αὐτὰ τὰ ἀπὸ ζῴων εἰς ζῷα ἰόντα εἰς τὸ αὐτὸ κατέστησαν ἤγουν ἐπανῆλθεν ὁ καιρός. ὁμόφρονας.] ὁμοια ἑαυτοῖς φρονήσας, ἢ τὸ αὐτὸ φρονήσας, καὶ μὴ ἐναντιωμένας ἀλλήλαις. Ἄλλως. ἐκ ὧν ἔφυ Ἀμφίων καὶ Ζῆθος, ἀδελφοὶ μὲν ἦσαν, ἑτερόζηλοι δὲ γεγόνασι ταῖς ἐπιτηδεύσεσιν. ἀλλὰ τῷ αὐτῷ τῷ

ὀδοποιλαμάτων ἔχον φερσαίρουσιν· ἢ ὅτι δίκυσιν τὰς λομπὰς ὀδοπόμας, ἀλλήλας ἐπικαμπύσας. τὸ δὲ [κέρας,] δωρικῶς σωιέσταλον. Μέμοσλε δ'.] μέλλει, ἐν φροντίδι ἔξι. τὸ δ' [ἀκηδέα] ἤγουν ἄλυπον, ἤτοι λειτέον. δεῖ γὰρ τὸν ἐκεῖ λόχυς ἀχολύμενον, ἀφρόντιστον καὶ ἄλυπον εἶ). Τυτθὸν ἀπ' ἀκροπάτης.] ὑπερβατόν ἔξι, τὰς ἐν Πιερίῃ τίκτει πόθον ὑπὸ τῷ Ὀλύμπῳ, ἐγγὺς γὰρ ἡ Πιερία τῷ Ὀλύμπῳ. Παρ' αὐτῆς Χάεστες.] ἀντὶ τῶν ἐκεῖ τὰς Μούσας φάσιν. Ἄλλως. φησὶ γὰρ, ὡς ὅτι ἔξιν ἐν Ἑλικῶνι Χαρίτων ἱερὸν, καὶ Ἱμέρου, καὶ Μουσῶν. Ἵμερος δὲ, ἡ ἐπιθυμία, καὶ λόγον δὲ Ἵμερος καὶ Χάεστες συνοικῶσι ταῖς Μούσαις. ἔτι γὰρ Χάεις, καὶ ἡ ἐπιθυμία, οὖν ἀνδιδὲν τὰ τῶν Μουσῶν δῶρα. ἢ ὅτι ὁ χρηστὸς ποιητὴς οὐ μόνον δεῖ πολυμαθὴς καὶ δεινὸς, ἀλλὰ καὶ ἐπαίχαεις, καὶ σωμύλος, ὡς Εὐριπίδης·

Καὶμὴ παυσαίμην ταῖς Μούσαις τὰς Χάεντας συγκαταμιγνύς. τὸ δ' [Ἐν θαλίης,] ἐν τῇ ὠχίᾳ γὰρ πάντα δεῖ τὰ μυστικά. ὅσαν εἶπον, ὡσυνεὶ δύναμιν κλυδόνος ἔχουσαν τὸν λέξιν, ἣν δεῖ τὴν μέλλοντα διαγράφειν.

Νόμους καὶ ἤθεα κεδνά.] νόμους δὲ λέγει, τὰς πολιτείας, τὰς διατριβὰς ἤ, τὰς νεμήσεις, τὰ διαιτήματα. καὶ ἤθεα κεδνά] ἤθεα δὲ, τὰ ἔργα. τῶν νόμων γὰρ οἱ μὲν εἰσι φυσικοὶ, οἱ δὲ τῶν θεῶν, οἱ δὲ τῶν ἀνθρώπων. οἱ δὲ νόμοι ὡς σοφὸς ἀγαπήσεις τὸν αὐτῶν ἕξις διάνοιαν. Αἶτόθ' ἵσαν.] ἐπιδέχεται ἀντὶ τοῦ, εἰς τὸ λογισμόν μὲ ἐπῆλθε γνῶσις, ὥστε κόπτειν χρῆσαι εἰς τὸ ἡδέως με σοφὸν. ἐπισημήνατο ταῦτα ὁ Ἀριστοφάνης νῦν δεῖ ἀνόδου αὐτῶν φησὶ τὸ εἰς τὸν Ὄλυμπον. ὁ δεύτερος δὲ ἰδίῳ λόγῳ αὐτῷ, δεῖ αὐτοὺς ἐν τόπῳ αὐτῶν χρείας. Τ' μοῦσαις, ἐρατός.] ἡ δὲ συνθήκη τοῦ λόγου ἁδόλως πιεῖ, καὶ δίκαιον τὸν ποιήσαντα αὐτὸν τίμιον, καὶ πάντα χῆ διαβεβοημένον, πολὺ ἐν σοφίᾳ καὶ συνετὸς εἶν.

Νεικομένων πατρὸς εἰς ὄν.] περιλαμένων αὐτῶν πρὸς τὸν ἑαυτῶν πατέρα. ἄνευ δὲ ἐνωτῶν, σφῶν, περιλαμένων αὐτῶν πρὸς τὸ ἴδιον πατέρα, ὃς ἐν ἱερῷ βασιλεύει.

εὖ δ' ἔνασα Διὸς τέκεα.] τουτέστιν ἑκάστῳ τῶν θεῶν καλῶς τὸν ἁρμόζοντα παρέχε τιμὴν ἔχειν. τὸ δ' [διέταξεν] μετέταξεν διαμείσαν, ἤγουν τὰ ἄπαντα εἰς τάξιν ἄγαγεν ἑκάστῳ μεταδοὺς τῆς οἰκείας ἀρχῆς. Τιμὰς δὲ λέγει τὰς πολιτείας, τὰς διανεμὰς, τὰς νεμήσεις, διαιρήματα. ἤθεα δὲ τὰ ἔργα. Ταῦτ' ἄρα Μοῦσαι ἔειδον.] ἀντὶ διηγηματικῆ μετέβη εἰς προσωπικὴν μίμησιν, ὡς καὶ Ὅμηρος· Ὡς ὁ γέρων ὄφρα μὲν πάλαι πολέμου εὖ εἰδείης. Ἐννέα δυναλίρες.] εἰσὶ δὲ τὰ τῶν Μουσῶν εὑρήματα ταῦτα. Κλειὼ Ῥητορικήν, Εὐτέρπη αὐλητικήν, Θάλια κωμῳδίαν, Μελπομένη τραγῳδίαν, Τερψιχόρη κιθαρῳδίαν, Ἐρατὼ πᾶσαν, Πολύμνια γεωμετρίαν, Οὐρανία ἀστρονομίαν, Καλλιόπη ἔπη. διὸ καὶ προφερεστάτην ἔπη πασῶν, ὅτι πάσης ἐπισήμως ὁ λόγος ἐστὶν ἄριστος, διὰ τὸ τὸν ποιητὴν αἰωλίζειν εἶ). Ἀέσας χορὸν τὸ προφερίσατον, αὐτὶ τοῦ προεξενίσατον ἔκασεν, ὥστε ἄδηλον, πότερον τῇ τιμῇ, ἢ τῷ χρόνῳ προφερεστάτην, οἱ δὲ ἐπιμεστάτην. ἅμ' αἰδέσιον.] ὅτι ἐ πᾶσιν ὁπωδεῖ, ἀλλὰ τοῖς αἰδέσιμος. τοῦτο δὲ ἐκ τῆς ἀστείρας διανοίας, ἀλλ' ἀπ' ἄλλης ἀρχῆς.

Ὅντινα τιμήσουσι Διὸς κοῦραι μεγάλοιο,
Γενόμενον τ' ἐσίδωσι διοτρεφέων βασιλήων,
Τῷ μὲν ὅτ' ἐπὶ γλώσσῃ γλυκερὸν χείωσιν ἀείδωι,
Τοῦ δ' ἔπε' ἐκ στόματος ῥεῖ μείλιχα· οἱ δέ νυ λαοὶ
Πάντες ἐς αὐτὸν ὁρῶσι δικαζόμενα θέμιστας
Ἰθείῃσι δίκῃσιν· ὁ δ' ἀσφαλέως ἀγορεύων
Αἶψά τε καὶ μέγα νεῖκος ὀπισσάμενος κατέπαυσε.
Τοὔνεκα γὰρ βασιλῆες ἐχέφρονες, οὕνεκα λαοῖς
Βλαπτομένοις ἀγορῇφι μετάτροπα ἔργα τελεῦσι

Quemcunque honoraerunt filiæ Iouis magni,
In lucem editumque aspexerint a Ioue nutritorum regum;
Huic quidem super linguam dulcem fundunt cantilenam.
Huius verba ex ore fluunt blanda: cæterum populi
Omnes ad ipsum respiciunt, discernentem ius
Rectis iudiciis. hic autem intrepide loquens,
Statim etiam magnam contentionem scite diremit.
Propterea enim reges prudentes, quod populis
Damno affectis in foro reiciendum integras restituunt

Pindarus

Ῥηϊδίως, μαλακοῖσι καταφραδέως ἐπέεσσιν.
Ἐρχόμενον δ' ἀιὰ ἄστυ, θεὸν ὡς, ἱλάσκονται
Αἰδοῖ μειλιχίῃ, ἅτ' δὲ σέβας ἀγρομένοισιν,
Οἷα δὲ Μουσάων ἱερὴ δόσις ἀνθρώποισιν.
Ἐκ γὰρ Μουσάων καὶ ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος
Ἄνδρες ἀοιδοὶ ἔασιν ἐπὶ χθόνα καὶ κιθαρισταί·
Ἐκ δὲ Διὸς βασιλῆες· ὁ δ' ὄλβιος, ὅντινα Μοῦσαι
Φίλωνται· γλυκερὴ οἱ ἀπὸ στόματος ῥέει αὐδή.
Εἰ γάρ τις καὶ πένθος ἔχων νεοπενθὲς ἰῇ θυμῷ·
Ἀζηχὴς δ' ἀκαχήμενος, ἄντερ ἀοιδὸς
Μουσάων θεράπων κλέεα προτέρων ἀνθρώπων
Ὑμνήσῃ, μακάρεσσί τε δαῖμον, οἱ Ὄλυμπον ἔχουσι,
Αἶψ' ὅγε δυσφροσυνέων ἐπιλήθεται, οὐδέ τι κηδέων
Μέμνηται· ταχέως δὲ παρέτραπε δῶρα θεάων.
Χαίρετε τέκνα Διός, δότε δ' ἱμερόεσσαν ἀοιδήν.
Κλείετε δ' ἀθανάτων ἱερὸν γένος αἰὲν ἐόντων,
Οἳ Γῆς ἐξεγένοντο καὶ Οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
Νυκτός τ' ὀλοφερῆς, οὓς θ' ἁλμυρὸς ἔτρεφε Πόντος,
Εἴπατε δ' ὡς τὰ πρῶτα θεοὶ καὶ γαῖα γένοντο,
Καὶ ποταμοὶ, καὶ πόντος ἀπείριτος οἴδματι θύων,
Ἀστρά τε λαμπετόωντα, καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὑπερθεν,
Οἵ τ' ἐκ τῶν ἐγένοντο θεοὶ δωτῆρες ἐάων.
Ὥς τ' ἄφενος δάσαντο, καὶ ὡς τιμὰς δάσσαντο,
Ἠδ' ἔτι καὶ πρῶτα πολύπτυχον ἔσχον Ὄλυμπον.
Ταῦτά μοι ἔσπετε Μοῦσαι Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι
Ἐξ ἀρχῆς, καὶ εἰπὲ τί ὃ πρῶτον γένετ' αὐτῶν.
Ἦτοι μὲν πρώτιστα Χάος γένετ', αὐτὰρ ἔπειτα
Γαῖ' εὐρύστερνος, πάντων ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ
Ἀθανάτων, οἳ ἔχουσι κάρη νιφόεντος Ὀλύμπου·

Facilè, mollibus alloquentes verbis.
Incedentem vero per vrbem, veluti deum, placant
Reuerentia blanda: eminet v. inter ipsos congregatos,
Tale Musarum ingens munus hominibus.
A Musis etenim, & eminus sentiente Apolline,
Viri cantores sunt super terram citharœdi:
Ex Ioue v. reges. Ille v. beatus, quemcunque Musæ
Amant: fluuius ei ab ore effluit vox.

Quod si enim quis luctum habet recenti dolore saucio animo
Tristetur, animo dolens, cæterum Poeta
Musarum famulus res claras priscorum hominum
Laudibus celebrauerit, beatosq. deos qui Olympum incolunt,
Statim hic sollicitudinum obliuiscitur, nec quicquam dolorum
Meminit: cito enim deflexerunt eum alio dona deorum.
Salvete natæ Iouis, date vero amabilem cantilenam
Celebrate quoque immortalium diuinũ genus semper existentiũ,
Qui Tellure progenti sunt, & Cœlo stellato,
Nocteq. caliginosa, quosque salsus nutriuit Pontus.
Dicite insuper, vt primum dij & terra fuerint,
Et flumina, & pontus immensus, æstuferens,
Astraque fulgentia & cœlum latum superne:
Et qui ex his nati sunt dij, datores bonorum,
Vtq. opes diuiserint, & quo modo honores distinxerint,
Atque quomodo primum multis implicitum sphæris tenuerint cœlum.
Hæc mihi dicite Musæ, cœlestes domos inhabitantes
Ab initio, & dicite quodnam primum fuerit illorum.
Primo omnium quidem Chaos fuit, ac deinde
Tellus lato pectore prædita, omnium sedes tuta semper
Immortalium, qui tenent iuga Olympi,

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑΙ.

Ἦτοι μὲν πρώτιστα Χάος γένετ', αὐτὰρ ἔπειτα Γαῖ' εὐρύστερνος, πάντων ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ] ἄλλως μὲν ἄλλος τῶν φυσικῶν αὐδρῶν, ἐδὲ ἓν ὄντων μύσεως φυσιολογῶν. ὁ μὲν τὸ ὑγρὸν τιθεὶς πρεσβυτάτιστον τῶν ἄλλων, ὁπόθεν Ἥφαιστος· ὁ δὲ τὴν γῆν, ὡς Ἵππων ὁ Θάσιος· ἕτερος δὲ ἄλλοτι. Ἡσίοδος δὲ γυναῖκ' ἄλλα ἐκ τοῦ ὕδατος, καὶ ἀέρα καὶ πῦρ πάντων τὸ ὕδωρ τιθησιν, ὡς ἀπὸ τῆς χύσεως παρονομάσας χάος· χυτὸν γὰρ καὶ ῥευτὸν τὸ ὕδωρ. ἐξ αὐτοῦ δ' οἶμαι καὶ τὸν

Μιλήσιον Θάλητα, φησὶ δόξαι ταύτην σφετερίσασθαι, καὶ Πίνδαρον, ἄειστον τὸ ὕδωρ λέγοντα· ἔπειτα ἡ μὲν γῆ παρέχει μὴ τὸ χάος, ἀλλόγως· τοῦ γὰρ ὕδατος πυκνουμένου μὲν, καὶ εἰς ὁλοχερεστέραν φύσιν συνισταμένης, ταχύ τι καὶ γεωδέστερον τὸ συναγόμενον γίνεται· μανυμένου δὲ καὶ ἀραιουμένου, εἰ μὲν ὑπόπνοον, ἀὴρ ἀποφαίνεται· εἰ δὲ μᾶλλον λεπτομερέστερον, γίνεται πῦρ· τὸ ἐντεῦθεν ἀποτελούμενον. λέγει δ' ἐντεῦθεν ἡ γῆ εὐθὺς ἀσφαλεστέρων τε ἐφεδρείων δεῖσθαι, ἢ τὸ ὑπερκόσμιον, παράσημα ὅτι τοῦ ἀέρος καὶ τῶν μερῶν αὐτοῦ, δηλαδὴ τῶν τε ἄνω ἄστρων καὶ τῶν κάτω. καὶ γὰρ πᾶν κινούμενον, οὗ τι ἀκίνητον ἑωράζεται· ἑώρα δὲ πάντως τῆς ἀραιᾶς κινήσεως, τὸ μισοκίνητον τοῦ παντὸς ὄντα, ἤγουν, ἡ γῆ ἀκίνητος μένουσα· ἔστι δὲ καὶ ὅπως εἰπεῖν· ὅτι ἡ γῆ ἐδράζεται τῶν θεῶν, σφόδρα κυκλικῶς τοῦ ἀέρος κινουμένου, αὐτὴ δὲ ἀκίνητος· αἰτία· τὸ γὰρ κέντρον τοῦ κύκλου ἀκίνητον· πρῶτον γὰρ ἡ γῆ γέγονε, καὶ ἡ τοῦ κέντρου πῆξις, καὶ τότε ἡ διαφόρησις θεῶν τε καὶ νεφῶν λέγεται τὰ ἄστρα, καὶ ἁπλῶς τὰ ἀραιὰ σώματα, διὰ τὸ θεῖον εἶναι. Ἔρωτα δὲ ἐντεῦθεν ποιεῖται, ἢ τὸν τῆς Ἀφροδίτης παῖδα· (πῶς γὰρ τῆς μητρὸς μὴ πρεσβυτέρου γαμουμένης, ἔτος ἀφῆκεν;) ἀλλ' ἄλλον τινὰ πρεσβυτέρου ἔρωτα ἀκολουθεῖν. οἶμαι δὲ τὴν ἐγκατασπαρμένην φυσικῶς κινητικὴν αἰτίαν ἑκάστῳ τῶν ὄντων, καθ' ἣν ἕρπει ἕκαστον τοῦ εἶναι· τὸ μὲν, νοερῶς· τὸ δὲ, αἰσθητικῶς· δεῖ γὰρ προϋποκεῖσθαι τὴν ἐν ἑκάστῳ ἐπιτηδειότητα καὶ ὁρμὴν, πρὸς τὸ, τόδε τι γενέσθαι. ἐκ χάους δὲ τὸ Ἔρεβος καὶ ἡ νὺξ γεγόνασι, δηλαδὴ, ὁ ἀπὸ τῆς πρὸ τῆς διακοσμήσεως ὑγρᾶς ζοφώδης καὶ σκοτεινὸς ἀὴρ, ὅστις δὴ λεπτυνόμενος εἰς αἰθέρα καὶ εἰς φῶς μετέβαλεν, ἢ ὅτι ἐκ τῆς στερήσεως πάντα φοβηθέντα, διὰ τοῦτο τὸ χάος ἀρχέγονον λέγεται. ἀπὸ δὲ τῆς νυκτὸς καὶ τοῦ ἐρέβους μιγνυμένων, ἡ ἡμέρα καὶ ὁ αἰθὴρ γεγόνασι· ὅτι ὁρῶμεν τὸν αἰθέρα κεκοσμημένον πῖς ἄστρασιν ἐν τῇ νυκτί, καὶ ὅτι ἡ ἡμέρα γίνεται νυκτὸς ἀποχωρούσης. Ἔρεβος δ' ἂν εἴη, ὁ κοσμητικὸς λόγος καὶ τακτικός, ὁ ἐντιθεὶς ἡμέρᾳ τε καὶ νυκτὶ, καὶ πιὼν ἐρέβεσι, μᾶλλον καταλαμβανόντως δεύτερον ἀπὸ δευτέρου· νὺξ γὰρ νυκτὶ ἀεὶ ἀγγέλλει γνῶσιν, καὶ ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ ἐρεύγεται ῥῆμα· ἀποχωρούσης μὲν γὰρ τῆς νυκτὸς, ἡμέρα ἔρχεται, καὶ ἡμέρας τερματιζομένης, ἡ νὺξ ἀφικνεῖται, ὥσπερ πρὶ κοσμῆσαι τὰ ἐναντία ἐντεῦθεν ἐντεῦθεν πρὸς τὴν ἀλλήλων ἐπιτήδευσιν καὶ γένεσιν, τὸ πᾶν συντηρῆσαι καὶ φυλάξασθαι. ἡ γῆ δὲ τὸν ἀέρα ἴσον ἑαυτῇ γεννᾷ, διὸ πάντῃ λόγον ἐπέχειν πρὸς τὸ πᾶν, αἰτία ὅτι τῆς κυκλικῆς αὐτοῦ διαμορφώσεως, ὡς ἔφην ἔμπροσθεν· ἢ γὰρ τὰ πάντῃ ἰσοϋπερέχουσα, ἀκριβῶς ἴσον τὸν κύκλον. ἴσον δ' ἑαυτῇ λέγεται τὸν ἀέρα γεννᾶσαι, ὡς ἂν τὸν μέσον ἑαυτοῦ ἀφεστηκότα ἴσην πρὸς γῆς· τόσον γὰρ ἀέρος ἐς ὑπερβολὴν, ὅσον ἐχρῆν εἶδος αὐτοῦ. ἦν γὰρ ἡ γῆ τὰ ὄρη ἡ γῆ, ἐν οἷς κατοικοῦσιν αἱ Νηρεΐδες, καὶ τὴν θαλάσσαν, ἄστρα φαίνοντα, περόσον ἐν ταῖς κοιλίαις αὐτῆς μέρεσιν ἡ θάλασσα τὴν ὑπόστασιν, καὶ συνυδρίδα τὰ ὕδατα, τὰ ὄρη δὲ ἀεὶ τὰ αἰθρηλότερα τῆς συνεχούσης ἔλαβε τὰς ἐξοχὰς καὶ κατ' ἐξοχὴν ἐξοχίζουσαν αὐτῆς. τὸν δὲ Ὠκεανὸν οὐκ ἀναξίκτητε φιλότητος ἐφημέρως ἀλλ' ἐφεξῆς ἀνηβέοντα, ὅτι σύνεσιν μὲν τοῦ ἐφεξῆς καὶ πλεῖξ ἑαυτῆς μὴ τὸ ἐφεξῆς συμπεπλέχθαι τὸν λεγόμενον ὠκεανὸν φιλότητα· τὸ γὰρ ἐφήμερον μετὰ τὴν συνέλευσιν ὁ λόγος σφραγίζεται ὅθεν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὰ ὄρη ἀπὸ φιλότητος ἀπεγλύπτουσι· ἐκ δὲ τῆς συνελεύσεως πρὸς τὴν τοῦτον ἀδελφοποίησιν, ἡ σπουδή· ἀλλ' αὐτὴ μόνη καὶ τὸν ἑαυτῆς ὑξοεφιζμὸν καὶ τὴν ἀκμὴν ἔσχεν, ταῦτα ἀπεγλύπτουσα.

ΣΧΟΛΙΑ.

Γεγάασιν τ' ἐσθλοὶ] ἀντὶ τοῦ δικαίως διάσουσι, καὶ ὃν πινα βασιλέα ἴδωσι χαλοῖς ὀφθαλμοῖς ἐστεύθεν καὶ Καλλίμαχος. Μῶσαι γὰρ ὅζους ἴδον ὁμμασι παῖδας Μὴ λοξῶς, πολλοὶ ἐκ ἀγαθέων φίλες. Βασιλ.] ἡ δρόσος κυρίως. πλὴν μεταφορικῶς τὸ μέλι. γλυκερὴν γάρ, τὸ γλυκὺ καὶ ἁπαλὸν τῆς λόγου. Τύνεκα γὰρ βασιλῆες ἐχέφρονες.] διὰ τοῦτο γὰρ οἱ βασιλεῖς ἐχέφρονες εἶναι, καὶ κριτικοὶ, ὅτι τοὺς ὄχλους βλαπτομένους δι' ἀγνωσίαν τοῦ δικαίου, μεταδιώκοντες τὰς ἀδικίας αὐτῶν, ὅτι τὸ βέλτιον πλοῦτος τὰ ἔργα, οὐκ ἐξουσιαστικῶς, ἀλλὰ παραινετικῶς ἤγουν, οὐ κολάσεσι, ἀλλὰ μειλιχίοις λόγοις. τοῦτο γὰρ τὸ [μαλακοῖσι φρεσὶ φαμένου ἐπέεσσιν]. Ἄλλως. μὴ πειθὼς νέμεσι τοῖς δικαιοσύνοις. μετασχήσουσι γὰρ τοῦ ἔργα, τοὺς ἀδικημένους θεωρῶντες, καὶ τὸν ἀδικοῦντα ἀνακόπτοντες, οὐ κολάσεσι, ἀλλὰ μειλιχίοις ἐπέεσσι.

μετά-

μετάγεται.] ἀντὶ τοῦ μεταβάλλεται εἰς τὸ βέλτιον.

Ἐρχόμενον δ' ἀνὰ ἄστυ] οὐκ εἰκαίως, ἀλλὰ φίλησεν τὸν βασιλέως ὀφθαλμὸν ἀντὶ τοῦ δικαίως πρὸς τοὺς κρινομένους, μὴ ἀλαζόνας πρὸς τοὺς ἐπεισιόντας. ἀνὰ ἄστυ.] χ. [κατ' ἀγῶνα,] ἀντὶ τοῦ ἀνὰ τὸ ἄθροισμα· λέγει δὲ ἡ ἱστορία. αὐτὸ τὸ χωρίον, ὃ ἐν αὐτῇ ὄχλος, καὶ τὸ ξυναμφότερον, ὥσπερ καὶ πόλις ἐπιμελεῖται, διὰ τὸ μὴ γυνίκα ἔχειν, ἀλλ' ἐν θεσπεσίῃ. οἱ δὲ ἐκ τοῦ ἀθροίσματος ἄγειν λέγουσι. ὡς Ὅμηρος· [νηῶν ἐγύρει,] ἀντὶ τοῦ ἐν ἀγῶνι. Τὸ δέ, [θεὸν ὡς ἱλάσκοντο·] ὡς θεὸν αὐτὸν τιμῶσι, διὰ τὴν θεοσέβειαν αὐτοῦ τὴν πρώην.

Οὕτε τι Μουσάων.] τὸ τοιοῦτον εἶδος αὐθυποφορᾶς καλεῖ. αὐθυπεφέρει γὰρ ἑαυτῷ ὁ Ἡσίοδος. ἐκ γάρ τοι Μουσάων τοιοῦτος βασιλεύς ἐστιν. ἐπειδὴ τοὺς βασιλεῖς εἶπε φιλεῖσθαι ὑπὸ τῆς Μούσης, φιλοῦσι δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ Διὸς εἶπεν. οἴδαμεν γάρ (φησι) ὅτι ὑπὸ μὲν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Μούσης οἱ ἀοιδοὶ καὶ οἱ κιθαρισταὶ φιλοῦνται, ὑπὸ δὲ τοῦ Διὸς οἱ βασιλεῖς, ἀπ' ἐκείνου φησὶ γίνεσθαι βασιλέα, ὃν τινα μάλιστα τοῦ Διὸς καὶ αἱ Μοῦσαι φιλοῦσιν. Ἄλλως. ἀναλαμβάνει διὰ τοῦ ἀνακόπτοντα λόγον· ἐκ γὰρ Μουσάων οὐκ ἐναρχόμενον τὸ βασίλειον γίνεται, ἀλλ' ἐκ Διός. μόνον δὲ τὸ εὐγλωττον αἱ Μοῦσαι παρέχουσιν. Ἄνδρες ἀοιδοὶ] ἐνταῦθα μαθηματικῶς διδάσκει. καὶ λέγει. ὅτι ἐκ τῆς συμφωνίας τῆς ἀστέρων, καὶ τῆς ἀγαθῆς συμβολῆς τοῦ ἡλίου γίνονται οἱ ἄνδρες σοφοὶ καὶ μουσικοί, ὥσπερ καὶ ἐκ τοῦ Ἑρμοῦ ἐκ δὲ τοῦ Διὸς, βασιλεῖς. Εἰ γάρ τις καὶ πόνθος ἔχων.] ἐνταῦθα δείκνυσι τοῖς δυνάμενοι τὸ μυστικῶς, διὰ τὸ εἰπεῖν [νοοκηδεῖ θυμῷ·] δυσκατάπαυστον τὸ νέων πάθος, ὡς δυνατοῦ ὄντος τοῦ ἀοιδοῦ ἁρμοσθῆναι, [ἔστι καὶ Ζεὺς ἀπώλεσε δὲ πολλῶν τοῦ παῖδα φίλον καὶ τὰ ἑξῆς. εἰ δὲ πλάσμα ἐστίν, ἀλλ' ὡς ἀληθὲς ἐκλαμβάνει, οὐχ ὡς ἔλαχε σκληθῆναι.*]

Ἅζηαι κραδίῃ,] ἀναξυρεῖται γὰρ ἡ λύπη, ὅταν καὶ ὕπνον τίθησι. κλεῖα πρητήρων.] δόξας τοὺς κλείους ἐξιωμένους ταχέως ἡ λύπη ἐποίησε, ἀντὶ τοῦ παρίστησιν ἡ λύπη τοὺς δώδεκα θεοὺς, ἤγουν ἡ μουσική. ἀδὲ πικρόν.] τὸ θλῖψαι. ὁ γὰρ λόγος δύναται καταξίλλειν τὰς θλίψεις. Ἄλλως· σκληρὸν καὶ τὴν Μουσῶν ἢ συνθήκην σκληρὸν τὸ λυποῦμενον τῆς λύπης.

Εἶπατε δ' ὡς τὰ πρῶτα.] ἐρωτᾷ τὰς Μούσας, πῶς ἀκριβῶς χρὴ εἰπεῖν τὰ τῆς θεογονίας μαθών. εἶπατε, διὰ τοῦτο τὸ [εἶπας] μετοχικῶς εἴρηται.

Καὶ πόσμοιό τε πόντος ἀτρύγετος.] καὶ γαῖα τῇ καταπήξει ἐπαρκεῖ τὸν ἀκροατήν. Ὥστ' ἄφετος δ' ἀσάνατο] ἄφετος ὅτι χωρὶς τοῦ ἐκτὸς θεοῦ τοῦ πάντα ναῶν δὲ ἄφετον τὸν ὑγρὸν λέγει, καὶ τὴν γῆν, καὶ τὸν θάλασσαν. ὡς ὅπως φησὶ διαμείνωσι, καὶ ἔχει ἕκαστον τὴν ἑαυτοῦ τιμήν. Ἐξ ἀρχῆς καὶ εἰπαθ' ὅ, τι] ἤρξατο πρῶτον γίγνεσθαι Χάος, Γῆ, Ἔρως ὑφηγεῖται, ὃς καὶ θεός· ὁ δὲ Ἀφροδίτης νεώτερος ὅτι ἐκ τοῦ ὕδατος ἐγένοντο τὰ στοιχεῖα γῆ, καὶ συνίζησιν, ἀὴρ, καὶ ἀνάδοσιν. τὸ δὲ λεπτομερὲς τοῦ ἀέρος, γέγονε πῦρ· ἡ δὲ θάλασσα, καὶ ἐμυζησεν· τὰ δὲ ὄρη καὶ ξόος ἐστιν ὁ γῆς. Εἶδέναι δὲ δεῖ, ὡς ὁ Ἡσίοδος ἐνταῦθα ἀρχὴν τῆς θεογονίας τὸ προοίμιον, καὶ τὸ τῆς Μούσης ἐγκώμιον, τῆς ἀνακεφαλαιώσεως παυσάμενος, ὡς καὶ ἄλλων τινῶν περὶ θεογονίας γεγράφασιν. καὶ ἴσως ἀληθέστερον Ἡσίοδος καὶ τινας παλαιοτέρους ἐγραψεν. Ἤτοι μὲν πρώτιστα.] ἡ τέχνη καὶ ὁ κόσμος τῶν αὐτῶν ἐστιν ἐπιτήδευμα πράγματα, καὶ ἔχει τεχνίτην μὲν τὸν θεόν· τῆς δὲ τέχνης τόδε πειρᾶσθαι. ἔστι δὲ τὰ προϋφεστῶτα τῇ πανσοφίᾳ, ὕλη καὶ ὠχῆ καὶ στοιχεῖα. καὶ οἱ μὲν ὑπωπτευμένως ἔφασκον εἶδος τὰ προειρημένα, καὶ ἐν ἕτερα δὲ διαφέρειν λέγοντες, τὴν μὲν ὠχλὴν ὕλην εἶναι φασὶν, εἶδος δὲ τὴν ὑλικὴν οὐσίαν· ἐπεὶ δὲ καὶ τὴν ὕλην διαφέρειν. καὶ τὴν μὲν ἔννοιαν τῆς ὕλης ἀνεικὲς πρὸς τὸν τεχνίτην, τὴν δὲ οὐσίας προσημαινόμενον, οἷον τῷ ἀνδρὶ ἀνδριαντοποιῷ ὕλη μὲν ἐστιν ὁ χαλκὸς, εἶδος δὲ ἡ διατύπωσις τοῦ χαλκοῦ. καθότι ἐστὶν ζῴδιον ἁρμόσιμον ὁ τεχνίτης τὸν ἀνδριάντα ποιεῖ. ὕλη τίς ἐστιν ἀπαντῶσα, ἀζυμάτιστος· ἣν ὁ θεὸς παρελαβὼν, ἐπέδωκεν αὐτῇ σχῆμα. καὶ ἐστ' ἄλλο τι εἶδος τῆς ὕλης παραλαβὼν ὁ τεχνίτης κατεζώδιασε θεὸς, ἀλλ' ἄπλαστον ὂν καὶ ἀδιατύπωτον πυρὶ καὶ δημιουργεῖ, καὶ ἐξ ἄλλης τινὸς ἐννοίας λαβὼν, ὡς ὅτε καὶ ὁ ἀνδριαντοποιὸς ὅτι τοῦ ἀνθρώπου εἶδος ὀφθαλμὸν πλάσῃ. καὶ φερεκύδης μὲν ὁ Σύριος, καὶ Θαλῆς ὁ Μιλήσιος, ἀρχὴν τῶν ὅλων τὸ ὕδωρ φασὶν εἶναι, τὸ ῥητὸν τὸ τοῦ Ἡσιόδου ἀναλαβόν-

λαβόντες. Χάος.] παρὰ χεῖσθαι χάος γίνεται. Πλάτων παραδεχῆ φύσιν λέγει. δεῖ γὰρ τόπον ὑποστῆναι, ὃς δέχηται τὰ εἰς αὐτὸν γινόμενα. οἱ δὲ εἰρηκότες φασὶ χάος εἶναι τὸ χεῖσθαι, ὅ ἐστι χάσκειν· οἱ δὲ χαδεῖν, ὅ ἐστι χωρεῖν. ἢ ὅτι εἰς τὰ στοιχεῖα διάκρισις καὶ διαχώρισις χάος. οἱ δὲ τὸ ὕδωρ λέγουσιν. ἄλλοι δὲ τὸν ἀέρα, ἤγουν τὸν κεχυμένον ἐν τῷ μεταξὺ γῆς καὶ οὐρανοῦ. Γαῖ' εὐρύστερνος.] τὴν γῆν οὐκ ἐν τῷ χάει λέγει. οὐ γὰρ εἶπεν ἐν τῷ χάει γαῖαν, ἀλλ' αὐτὰρ ἔπειτα. Ζήνων δὲ ὁ Στωϊκὸς ἐν τῷ ἀχλὺν ὑποστάθμην γῆν ἡνίξατο φυσικῶς. ἔδει δὲ ἀπαγόμενον ἀθετεῖσθαι τοὺς στίχους. ἰσέον δέ, ὅτι τὴν ἔμπυον λέγει τῆς ὕλης πρὸς τὸν τεχνίτην τὴν δὲ ἀΐδιον, πρὸς τὸ γεγονός. ὡς γὰρ ἂν ὁ θεὸς ὁρμώμενος ὁ τεχνίτης αὐθημερὸν ποιεῖ, ἔστω καὶ ὁ κόσμος ὕλην τινὰ ἄπειρον, ἀσχημάτιστον, ἵνα ὁ θεὸς ἔλαβεν ὥσπερ ἀνδριαντοποιός. πάντων ἕδος.] ὁ Πλάτων ἐν τῷ Φαίδωνι τὴν γῆν φησὶν ἀκίνητον ἕδος καὶ ἕδραζεσθαι. ἀδυνάτου δὲ ὄντος, ἵνα δείξῃ, ὅτι ἀεὶ ἀρχαίων ὄντων, συναναστρέφονται αὐτοῖς οἱ θεοί.

Τάρταρά τ' ἠερόεντα μυχῷ χθονὸς εὐρυοδείης.
Ἠδ' Ἔρος, ὃς κάλλιστος ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσι,
Λυσιμελής, πάντων τε θεῶν πάντων τ' ἀνθρώπων
Δάμναται ἐν στήθεσσι νόον καὶ ἐπίφρονα βουλήν.
Ἐκ Χάεος δ' Ἔρεβός τε μέλαινά τε Νὺξ ἐγένοντο.
Νυκτὸς δ' αὖτ' Αἰθήρ τε καὶ Ἡμέρη ἐξεγένοντο,
Οὓς τέκε κυσαμένη, Ἔρεβει φιλότητι μιγεῖσα.
Γαῖα δέ τοι πρῶτον μὲν ἐγείνατο ἶσον ἑαυτῇ
Οὐρανὸν ἀστερόεντ', ἵνα μιν καλύπτοι κατὰ πάντα,
Ὄφρ' εἴη μακάρεσσι θεοῖς ἕδος ἀσφαλὲς αἰεί.
Γείνατο δ' ὑρέα μακρά, θεῶν χαρίεσσαι ἀταύλους
Νυμφέων, αἳ ναίουσιν ἀνὰ ὑρέα βησσήεντα.
Ἠδὲ καὶ ἀκτύμενον Πέλαγος τέκεν οἰδματι θύον,
Πόντον, ἄτερ φιλότητος ἐφιμέρου. αὐτὰρ ἔπειτα
Οὐρανῷ ἐυνηθεῖσα τέκ' Ὠκεανὸν βαθυδίνην,
Κοῖόν τε, Κρεῖόν θ', Ὑπερίονά τ', Ἰαπετόν τε,
Θείην τε, Ῥείην τε, Θέμιν τε, Μνημοσύνην τε,
Φοίβην τε χρυσοστέφανον, Τηθύν τ' ἐρατεινήν.
Τοὺς δὲ μετ' ὀπλότατος γένετο Κρόνος ἀγκυλομήτης,
Δεινότατος παίδων· θαλερὸν δ' ἤχθηρε τοκῆα.
Γείναντο δ' αὖ Κύκλωπας ὑπερβίον ἦτορ ἔχοντας,
Βρόντην τε, Στερόπην τε, καὶ Ἄργην ὀβριμόθυμον,
Οἵ Ζηνὶ βροντὴν τ' ἔδοσαν, τεῦξάν τε κεραυνόν.
Οἵ δή τοι τὰ μὲν ἄλλα θεοῖς ἐναλίγκιοι ἦσαν,
Μοῦνος δ' ὀφθαλμὸς μέσσῳ ἐπέκειτο μετώπῳ.

Tartaraq. tenebricosa in recessu terræ spacioſæ:
Atque Amor, qui pulchertimus inter immortales deos,
Soluens curas, & omnium deorum, omniumque hominum
Domat in pectoribus animum, & prudens consilium.
Ex Chao vero Erebusque nigrosque Nox editi sunt;
Ex Nocte porro Æthereque & Dies prognati sunt:
Quos peperit vbi concepisset, Erebo amore mixta.
Tellus vero primum quidem genuit parem sibi
Cœlum stellis ornatum, vt ipsam totam obtegat:
Vtque esset beatis diis sedes tuta semper:
Genuit præterea montes altos, dearum gratas speluncas
Nymphārum, quæ habitant per montes saltuosos.
Atque etiam infrugiferum pelagus peperit æstu furens,
Pontum absque amore suaui: cæterum deinde
Cœlo concumbens, peperit Oceanum profundos vortices habentem,
Cœumque, Creumque, Hyperionemque Iapetumque,
Theamque, Rheamque, Themimque, Mnemosynenque,
Phœbenque auream corona insignem, & Tethynque amabilem.
Hos vero post natu minimus natus est Saturnus vafer,
Acerrimus inter liberos. floridum autem ouum prosequebatur patrem.
Porro genuit & Gyleopes superbum cor habentes,
Brontenque, Steropenque, & Argen forti animo præditum:
Qui Ioui & tonitru dederunt, & fabricarunt fulmen.
Qui sane per alia dijs similes erant,
Vnus vero oculus media positus erat fronte.

Κύκλω-

Κύκλωπες δ' ὄνομ' ἦσαν ἐπώνυμοι, εἵνεκ' ἄρα σφέων
Κυκλοτερὴς ὀφθαλμὸς ἐν ἐτύχετο μετώπῳ·
Ἰσχύς τ' ἦδὲ βίη καὶ μηχαναὶ ἦσαν ἐπ' ἔργοις
Ἄλλοι δ' αὖ Γαίης τε καὶ Οὐρανοῦ ἐξεγένοντο
Τρεῖς παῖδες μεγάλοι καὶ ὄβριμοι, οὐκ ὀνομαστοί,
Κόττός τε, Βριάρεώς τε, Γύγης θ', ὑπερήνορα τέκνα.
Τῶν ἑκατὸν μὲν χεῖρες ἀπ' ὤμων αἰόλα πάλσσοι,
Ἀπλατοι, κεφαλαὶ δὲ ἑκάστῳ πεντήκοντα
Ἐξ ὤμων ἐπέφυκον ὑπὲρ σθεναροῖσι μέλεσσιν.
Ἰσχὺς δ' ἀπλατος, κεγαρὴ μεγάλοις ἐπὶ εἴδεσι.
Ὅσσοι γὰρ Γαίης τε καὶ Οὐρανοῦ ἐξεγένοντο,
Δεινότατοι παίδων, σφετέρῳ δ' ἠχθοντο τοκῆι
Ἐξ ἀρχῆς· καὶ τῷ μὲν ὅπως τις πρῶτα γένοιτο,
Πάντας ὑποκρύπτασκε, καὶ ἐς φάος οὐκ ἀνίεσκε,
Γαίης ἐν κεύθεσι· κακῷ δ' ἐπεκέρτομε ἔργῳ
Οὐρανός, ἠδ' ἐτέρωσε σοάσσετο Γαῖα πελώρη·
Στεινομένη δὲλίην δὲ κακὴν ἐπεφράσατ' ἔντυναι·
Αἶψα δὲ πουήσασα γένος πολιῆς ἀδαμάντος,
Τεῦξε μέγα δρέπανον, καὶ ἐπὶ φρασὶ πᾶσι φίλοισιν
Εἶπε δὲ θαρσύνουσα, φίλον τετιημένη ἦτορ,
Παῖδες ἐμοὶ καὶ πατρὸς ἀτασθάλου, αἴκ' ἐθέλητε
Πείθεσθαι, πατέρος γε κακὴν ἀτιμοσύνην ἐπαμύξαι
Τ' αὐτίκα· πρότερος γὰρ ἀεικέα μήσατο ἔργα.
Ὣς φάτο· τοὺς δ' ἅρα πάντας ἕλε τρόμος, οὐδέ τις αὐτῶν
Φθέγξατο· θαρσήσας δὲ μέγας Κρόνος ἀγκυλομήτης
Ἀψ αὖτις μύθοισι προσηύδα μητέρα κεδνήν·
Μῆτερ, ἐγὼ καὶ τοῦτο γ' ὑποσχόμενος τελέσαιμι
Ἔργον, ἐπεὶ πατρός γε δυσωνύμου οὐκ ἀλεγίζω·
Ἣ μέτερος πρότερος γὰρ ἀεικέα μήσατο ἔργα.
Ὣς φάτο· γήθησεν δὲ μέγα φρεσὶ Γαῖα πελώρη.
Εἶσε δέ μιν κρύψασα λόχῳ, ἐνέθηκε δὲ χερσὶ
Κῶπιν καρχαρόδοντα· δόλον δ' ὑπεθήκατο πάντα.
Ἦλθε δὲ Νύκτ' ἐπάγων μέγας Οὐρανὸς ἀμφὶ δὲ Γαίῃ

Cyclopes vero cognomenati erant
Eo quod ipsorum
Circularis oculus unus in fronte
Roburque & vires, & molimina erant in operibus.
Alij deinde e Tellure & Cœlo prognati sunt
Tres filij magni, & prævalidi, non nominandi,
Cottusque, Briareusque, Gygesque superba proles.
Quorum centum quidem manus ab humeris manabant,
Inaccessæ: capita vero unicuique quinquaginta
Ex humeris prognata erant, super robustos artus.
Robur autem immensum, validum, ingenti in statura.
Quotquot enim Tellure & Cœlo procreati sunt,
Potentissimi filiorum, suo v. infensi erant parenti
Ab initio. & horum quidem vi quisque primum nascebatur
Omnes occultabat, & in lucem non emittebat,
Terræ in latebris: malo autem oblectabatur opere
Cœlum ipsa vero intus ingemiscebat Tellus vasta,
Arctata: dolosam vero malamque excogitavit artem.
Statim vero cum procreasset genus canis dentis,
Fabricavit magnam falcem: edixit vero charis liberis.
Dixit autem animum addens, charo mœrens corde.
Filij mei & patris nefarij, si volueritis
Parere, patris malam vicissemus contumeliam
Vestri. prior enim sæva machinatus est opera.
Sic dixit. illos vero omnes invasit metus, neq. quisquam illorum
Locutus est. confirmato animo tandem magnus Saturnus versus ma
E contra verbis compellavit matrem castam
Mater, ego certe hoc in me recipiens peragam
Facinus. patrem enim inauspicatum nihil curo
Nostrum. prior enim sæva meditatus est opera.
Sic dixit. gavisa est autem valde animo Tellus ingens:
Collocavit autem ipsum celans in insidiis: indidit vero manui
Falcem asperis dentibus: dolo autem instituit omni.
Venit autem Noctem adducens magnum Cœlum, undique vero Tellurem

Γ' μείραν φιλότητος ἐπορέξετο, καί ῥ' ἐτέλεσθη
Πάντη. ὁ δ' ἐκ λοχιοῖο πατὶς ὠρέξατο χειρὶ
Σκαιῇ, δεξιτερῇ δὲ πελώριον ἔλλαβε δρέπανον,
Μακρὸν, παρχαρόδοντα, φίλυ δ' ἀπὸ μήδεα πατρὸς
Ἐασυμένως ἤμησε, πολὺν δ' ἔρριψε φέρεσθαι
Ἐξοπίσω. τὰ μὲν ἔπι ἐτώσια ἔπλυνε χυτρός·
Ὅσσαι γὰρ ῥαθάμιγξις ἀπέσσυθεν αἱματόεσσαι,
Πάσας δέξατο Γαῖα. περιπλομένων δ' ἐνιαυτῶν
Γείνατ' Ἐρινῦς τε κρατερὰς, μεγάλους τε Γίγαντας
Τεύχεσι λαμπομένους, δολιχ' ἔγχεα χερσὶν ἔχοντας,
Νύμφας θ', ἃς Μελίας καλέουσ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν.
Μήδεα θ' ὡς τοπρῶτον ἀποτμήξας ἀδάμαντι
Κάββαλ' ἀπ' Ἠπείροιο πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ,
Ὥς φέρετ' ἀμπέλαγος πολὺν χρόνον, ἀμφὶ δὲ λευκὸς
Ἀφρὸς ἀπ' ἀθανάτου χροὸς ἔβρυτο· τῷ δ' ἔνι κούρη
Ἐθρέφθη. πρῶτον δὲ Κυθήροισι ζαθέοισιν
Ἔπλητο. ἔνθεν ἔπειτα περίρρυτον ἵκετο Κύπρον.
Ἐκ δ' ἔβη αἰδοίη καλὴ θεός. ἀμφὶ δὲ ποίη
Ποσσὶν ὑπὸ ῥαδινοῖσιν ἔεργετο. τὴν δ' Ἀφροδίτην,
Ἀφρογένειάν τε θεὰν καὶ ἐϋστέφανον Κυθέρειαν
Κικλήσκουσι θεοί τε καὶ ἀνέρες, οὕνεκα ἐν ἀφρῷ
Θρέφθη. ἀτὰρ Κυθέρειαν, ὅτι προσέκυρσε Κυθήροις·
Κυπρογένειαν δ', ὅτι γένετο πολυκλύστῳ ἐνὶ Κύπρῳ·
Ἠδὲ φιλομμειδέα, ὅτι μηδέων ἐξεφάνθη.
Τὴν δ' Ἔρος ὡμάρτησε, καὶ Γέλως ἕσπετο καλὸς
Γενομένην τὸπρῶτα, θεῶν τ' ἐς φῦλον ἵκην.
Τοὺτην δ' ἐξ ἀρχῆς τιμὴν ἔσχε, καὶ ἐν λελόγχε
Μοῖραν ἐν ἀνθρώποισι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι,
Παρθενίους τ' ὀάρους, μειδήματα τ', ἐξαπάτας τε,
Τέρψιν τε γλυκερὴν, φιλότητά τε, μειλιχίην τε.
Τοὺς δὲ πατὴρ Τιτῆνας ὀπιζήλους καλέεσκεν
Παῖδας νηπείων μέγας Οὐρανὸς, οὕς τέκεν αὐτός.
Φάσκε δὲ τιταίνοντας ἀταθαλίῃ μέγα ῥέξαι
Ἔργον, τοῦο δ' ἔπειτα τίσιν μετόπισθεν ἔσεσθαι.

Cupiens amotem immanebat, & iam extentum est
Passim: ex insidiis autem filius petiit manu
Sinistra, dextra vero immanem cepit falcem;
Longam, asperos dentes habentem, charique genitalia patris
Festinanter demessuit, retrorsumque abiecit vt ferrentur
Fone. illa quidem non incassum elapsa sunt manu:
Quotquot enim guttæ prorumpebant cruentæ,
Omnes suscepit Terra: circumuolutis autem annis,
Produxit Erinnyesque validas, magnosque Gigantes,
Armis nitentes, longas hastas manibus tenentes:
Nymphasque, quas Melias vocãt super immensam terram.
Testiculisque vt prius resectis, ferrum
Proiecit ciréa Epirum vndis agitatum in pontum.
Sic ferebantur per pelagus longo tempore, circúcirca vero alba
Spuma ab immortali corpore oriebatur: in ea puella
Innutrita est: primum vero ad Cytheram diuinam
Vehebatur, inde rursum circumfluam peruenit ad Cyprum.
Prodijt vero reuerenda formosa dea: circum vero herba
Pedibus sub mollibus crescebat: Aphroditem autem ipsam,
Spuma prognatam deam & decoram pulchris sertis Cytheream,
Nominant tam dij quam homines: eo quod in spuma
Nutrita fuit: sed Cytheream quod appulit Cytheris:
Cyprigenam vero quod nata fuit vndosa in Cypro.
Atque Amantem genitalia, quia ex genitalibus emersit.
Hanc vero Amor comitatus est, & Cupido sequebatur pulcher,
Natam primum, & deorum ad coetum eúntem.
Hunc vero ab initio honoré habet, atque sortitus est
Sortem inter homines & immortales deos,
Virgineas confabulationes, & risus, & deceptiones,
Oblectationemq; suauem, & amicitiam, blanditiasque
Illos vero patet Titanas cognomento vocabat,
Filios obiurgans, magnus Cœlus, quos genuit ipse.
Dicitabat porro, extendentes ex proteruia magnum patrasse
Facinus, cuius deinceps vltio impollerum futura sit.

Νὺξ

Νὺξ δ' ἔτικτε σύγγονόν τε Μόρον καὶ Κῆρα μέλαιναν,
Καὶ Θάνατον· τίκτε δ' Ὕπνον, ἔτικτε δὲ φῦλον Ὀνείρων.
Οὐδ' ὅγε κοιμηθεῖσα θεὰ τέκε Νὺξ ἐρεβεννή,
Δύσπεγι αὖ Μώμῳ, καὶ Ὀϊζυῒ ἀλγινόεσσαν·
Ἑσπερίδας θ', αἳς μῆλα πέρην κλυτοῦ Ὠκεανοῖο
Χρύσεα καλὰ μήλουσι, φέρουσί τε δένδρεα καρπόν·
Καὶ Μοίρας καὶ Κῆρας ἐγείνατο νηλεοποίνους,
Κλωθώ τε, Λάχεσίν τε, καὶ Ἄτροπον· αἵτε βροτοῖσι
Γινομένοισι δίδουσιν ἔχειν ἀγαθόν τε κακόν τε,
Ἀΐσσουσί τ' ἀνδρῶν τε θεῶν τε παραβάσιας ἐφέπουσαι·
Οὐδέποτε λήγουσι θεαὶ δεινοῖο χόλοιο,
Πρίν γ' ὀπὰ τῷ δώωσι κακὴν ὀπιν, ὅστις ἁμάρτῃ.
Τέκεν δὲ καὶ Νέμεσιν, πῆμα θνητοῖσι βροτοῖσι,
Νὺξ ὀλοή· μετὰ τὴν δ' Ἀπάτην τέκε καὶ Φιλότητα,
Γῆράς τ' ὀλοόφρονα, καὶ Ἔριν τέκε καρτερόθυμον.
Αὐτὰρ Ἔριδος στυγερὰ τέκε μὲν Πόνον ἀλγινόεντα,
Λήθην τε, Λιμόν τε, καὶ Ἄλγεα δακρυόεντα,
Ὑσμίνας τε, Φόνους τε, Μάχας τ', Ἀνδροκτασίας τε,
Νείκεά τε, ψεύδεάς τε Λόγους, Ἀμφιλογίας τε,
Δυσνομίην, Ἄτην τε, συνήθεας ἀλλήλοισιν·
Ὅρκον θ', ὃς δὴ πλεῖστον ὀπιχθονίους ἀνθρώπους
Πημαίνει ὅτε κέν τις ἑκὼν ὑπορκον ὀμόσσῃ·
Νηρῆα τ' ἀψευδέα καὶ ἀληθέα γείνατο Πόντος,
Πρεσβύτατον παίδων. αὐτὰρ καλέουσι γέροντα,
Οὕνεκα νημερτής τε καὶ ἤπιος, οὐδὲ θεμιστέων
Λήθεται, ἀλλὰ δίκαια καὶ ἤπια δερκέα οἶδε.
Αὖτις δ' αὖ Θαύμαντα μέγαν, καὶ ἀγλαὸν Φόρκυν,
Γαίῃ μισγόμενος, καὶ Κητὼ καλλιπαρήῳ,
Εὐρυβίην τ' ἀδάμαντος ἐν φρεσὶ θυμὸν ἔχουσαν.
Νηρῆος δ' ἐγένοντο μεγηρεῖς τέκνα θεάων,
Πόντῳ ἐν ἀζυγέτῳ, καὶ Δωρίδος ἠυκόμοιο,
Κούρης Ὠκεανοῖο τελήεντος ποταμοῖο,

Nox præterea peperit odiosum Fatum, & Parcam atram,
Et Mortem: peperit etiam Somnum: peperit vagum agmen Somniorum:
Non vlli coniungiens dea peperit Nox obscura.
Rursum postea Momum, & Aerumnam dolore plenam,
Hesperidesque, quibus mala vltra inclytum Oceanum
Aurea pulchra curæ sunt, ferentesque arbores fructus,
Et fatales deas, & parcas genuit immites,
Clothoque, Lachesinque, & Atropon: quæ mortalibus
Nascentibus dant habendum bonumq. malumque,
Quæque hominumque deorumque delicta persequentes,
Numquam desinunt deæ a vehementi ira,
Priusquam illi rependerint malam vltionem quisquis peccarit.
Peperit præterea & Nemesin, cladem mortalibus hominibus
Nox pernicioſa: post hanc que Fraude enixa est & Amicitia
Seniumque noxium, & Contentionem peperit pertinacem.
Cæterum Contentio odiosa peperit quidem Laborem molestum,
Obliuionemque, Pestemque, & Dolores lacrymabiles,
Pugnasque, Cædesque, Prælia q. Stragesque virorum,
Iurgiaque, mendacesque Sermones, Disceptationesque,
Legum contemptum Noxamque familiares inter se,
Iuramentumque quod plurimum terrestres homines
Lædit, quando quisquam volens peierauerit:
Nereumque alienum a medacio, & veracem genuit Pontus,
Maximum natu filiorum, sed vocant senem,
Eo quod verus atque placidus, nec iuris & æqui
Obliuiscitur, sed iusta & mansueta consilia nouit.
Deinde rursum Thaumanté magnum & fortem Phorcyn,
Terræ commistus, & Cetho pulchris genis præditam,
Eurybiamque, adamantis in pectore animum habentem.
Ex Nereo porro prognati sunt perquã amabilis soboles deartũ
Ponto in infructuoso, & ex Doride pulchricoma,
Filia Oceani perfecti fluuij,

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑΙ.

Κῆρας δ', καὶ Κρεῖον, καὶ Τυφοέα, καὶ Γαιαν-
τὸν, Θόωσά τε, καὶ Ῥείαν, Θέμιν τε, Μνημοσύνην τε, Φοίβην τε, καὶ Τηθὺν ἐρατεινήν, τέκε αὖ

εἶπ τὰ στοιχεῖα ὕπω σφετερίζεσθαι, ἐπ τῆς αὐτοῦ ὕλης ἐκείνης εἰδότα πάντα, καὶ τοῖς φίλοις πιστὸν διαχρίνοντα. Κρεῖον δὲ καὶ τ' πεῖρα, καὶ Ἰαπετὸν, τὸ σῦρ σκληπτὸν ὡς ὑπερφυσικὸς τῆς ἄλλων βασιλικῶς, ἢ δεσποτικῶς, καὶ ὑπεκκαιόμενον ἢ ὑπερφερόμενον τὸν ἀέρα δὲ τόπον εἴληφε, τὰ δ' ἄλλα τῆς στοιχείων, διὰ τὸ ὑποδεδύσθαι τοῦ πνεῦ, καὶ μὴ κατ' ἐνέργειά τε καὶ δεξιότητα εἶναι, σωτῆρας ὑπόμασεν. Φοίβη μὲν χρυσοστέφανος ὁ ἀὴρ ὀνομαζόμενος, διὰ τὸ τὸ φῶς τὸ ἡλίου βαίνειν δι' αὐτοῦ καὶ φέρειν ἡμᾶς διαπρεπεστάτους, καὶ οἷον περὶ χρυσῷ στεφάνῳ τοῦ ἡλιακοῦ δίσκου καὶ ταῖς ἀκτῖσι καταπεποικιλμένους. Θείαν καὶ Ῥείαν, τὴν ὕλαρχον φύσιν ἐκ πάντων Τηθὺν ἢ τὴν γῆν, πάντων μητέρα καὶ ζωὴν ὄσαν. Θέμιν δ' ὠδῖνα καὶ Μνημοσύνην, ἢ δημιουργὸς, ἢ μᾶλλον χορηγὸς καὶ ἐξαμένην παῖσα τὰ ἐκ τῶν στοιχείων ὑποπλήμενα κρᾶσις, ἢ ἐπιπνοίας καὶ ὄψεις εἰς τὸ ζῆν τὸ δὲ π. γῆν δὲ τέτων νεώτερον ὁ Κρόνος καὶ δεινότατος, ἀλλὰ ὁ χρόνος. ὕστερος δὲ πρὸς τῶν στοιχείων, δόλῳ καὶ ἀγκυλομήτης, καὶ δεινότατος λέγεται ὅτι τὰ ἀγκύλα μήδεα καὶ πολλὰ καὶ παντοῖα βουλεύματα εἰδέναι τὰς πλυμοίρας ποιεῖ, καθὼς εἴρηται· [—— χρόνος θ' ὃς πάντ' ἐθέλει με διδάσκειν.] δεινότατος δ' τῶν τὰ ὄργανα παίδων λέγεται, παρόσον ἀφανιστικός ἐστι καὶ λυμαντὴς τῶν πραγμάτων, καὶ τὸ Σοφοκλέους·

Ἄπαντ' ὁ μακρὸς κἀναρίθμητος χρόνος
Φύει τ' ἄδηλα, καὶ φανέντα κρύπτει.

τὰ ὄργανα δ' χρυσηθῶναι λέγει, παρ' ὅσον μέτρον ἐκείνου κατέστησε καὶ τὸ σφέτερον, καὶ ὕστερόν ἐστιν ἀλλὰ καὶ ὡς μεταξὺ τῶν ἐκείνου κίνησιν, καὶ ὠφελοῦσί σε κατέχειν αὐτὸν λέγει τῆς βασιλείας· πᾶν γὰρ τὸ ταὐτὸ πονοῦμενον ἀσθενὲς διαμένει καὶ ἀφαιρεῖται τὸ κέρδος· τότε δ' ἐλέγετο βασιλεύειν ὁ κέρδος, ἡνίκα καὶ ἡ κίνησις αὐτῶν ὁποία τίς ἐστιν ἐκινεῖτο· θαλερὸς δὲ λέγει ὁ ἐρανὸς, ὡς θαλεροποιὸς τῶν βίων ζωογόνος γάρ. Κύκλωπας δὲ καθεῖσε ἐνταῦθα, τὰ καὶ πεδότυπα πρὸς καὶ κυκλικῶς ὑφισάμενα ἐν τοῖς μετεώροις πάθη, τῶν διηνεκῶν ἀναδυομένων· διὸ καὶ αὐτοὺς ἐνίοτε ἡ γῆ γεννᾷ· λέγουσι δ' εἶναι τὰ μὲν ἄλλα θεοὶ ἐπιτήδειοι, Κύκλωπας δὲ καλεῖσθαι, καὶ ἕνα ὀφθαλμὸν ἔχειν, παρόσον τὰς ἔμφρονας καὶ ἐκ τῶν ἀναδυομένων ὄψεις, ἱκανῶς πλησιάζειν, καὶ μετρεῖσθαι δ' αὐτοὺς ὁμοίως τοῖς ἄλλοις βαρυωπεῖν, καὶ τοῦτο φέρειν δ'. διὸ καὶ τὸ μὲν ἀνωθεν μέρος τοῦ καὶ ἐπιτήδειον δ' καὶ πατρικὸν δ' χρόνος καὶ ὁμοίως χ' αὐ, ἢ διὰ δοτῆ ἕνα, ὀφθαλμὸν ἐν τῷ μετρίως κειμένου λέγει, παρόσον ἐν τοῖς νέφεσιν ἐναπεκειμένων πυρίνων πνευμάτων ἰσχυρῶν τε καὶ βιαίων ἐκπυρωθέντων, ἐκπυρώσεις δ' ἐμβαίνειν τὰ πνεύματα, καὶ ἐξαίφνης ἐκπνεῖσθαι καὶ τοῖς ἀστράσι πίπτειν, διὸ τὸν ἡμῶν σβεννύναι τὸν ὀφθαλμόν. ἢ διὰ τὰ χ' πεδότυπα, καὶ κυκλικῶς τὰ πάντα πάθη γίνεσθαι.

ἄλλοι δ' αὖ γαίης τε καὶ ὀρανῦ ἐξεγένοντο, παῖδες ἐπιτοτάχειρες τε, καὶ πεντηκοντοκέφαλοι, θυελλῶδη τε καὶ ἀπὸ τοῦ γῆν ἐναπεκειμένα πνεύματα, καὶ αὐτῶν φησὶν ἀπορρήγνυσθαι καὶ οἷον μασᾶσθαι. ἀπιχθαίνει δ' καὶ ὅτι τῷ περὶ τοῦ ὀρανοῦ, παρόσον ἐξ αὐτοῦ ἀποτέμνεσθαι δοκεῖ ἐκ τῆς γῆς, καὶ ἐναπεκρύπτεσθαι. οἵ τινες καὶ Τιτᾶνες λέγονται, σφόδρα πανοῦργοι, καὶ ἐπιτήδειοι βλάπτειν τοὺς ἀνθρώπους· καὶ ἐκ μεσημβρίας δὲ καὶ ἀνίσχουσι καὶ καταδύνουσι, καὶ ἡ γῆ σείεται, καὶ κατακλύζεται ἀνθρωποι, καὶ ἄλλα ἄπερ ὁρᾶσθαι.

πατὴρ δ' ἡ γῆ ἐκ τοῦ πάλαι ἀδιάκριτος μόρφη ὁμοίως, παρόσον ἡ τοῦ ὕδατος ὑγρότης ἐκεῖθεν ἔστιν, ὁ δὴ καὶ πολλοὶ καλεῖ, ἐχ ὡς λαμπὸν, ἀλλ' ὡς τύφων καὶ σκοτεινόν. ἀδωνίμος δὲ ὁ ἐρανὸς λέγεται καὶ αὐτὸ ἐρανὸν ὕδωρ ἐστὶ, τυτέστι φυλάσσει καὶ ἔνδον ἐαυτῷ ἀποκλείει τὰ πάντα· τοῦτο δ' οἷον ἀναδοῦν δοκεῖ καὶ τὸν μόδιον τοῖς πεμπίνοις. λέγεται δ' πολλῶν καὶ ἄλλων τῆς γῆς τε καὶ τῶ Οὐρανῶ ὄντων παίδων, μόνος ὁ Κρόνος τῶν κατ' αὐτὸν βαλὼν μελετῆσαι καὶ ἅρπην ἐν χερεὶ καταχῆναι, παρόσον ὁ χρόνος μεταφυλλίζοντος, τῆς ὑφανοῦ τε καὶ γῆς αἰωλλομένων καρπῶν, καὶ τ' χειμῶνος ἀφανιστικός ἐστι καὶ διειστικός. φόρε γὰρ, ἔρις ἐλθόντος, θεσπέσιοι ἀοιδοὶ ἀνθρωποι, δρέπανα ἐν χερσὶν ἔχοντες, τῶν ἐξ ἐρανοῦ ἀλλαδὶ δικρέπτοντες τοῖς ἀστέρμοσι καὶ ἐκ γῆθεν τεθῶσαι χειμῶνος τε καὶ θέρους ἐπὶ γῆν εἶδος φέρειν δοκοῦσι, παρόσον τὰς ἀώρους ἐκ τῆς δεινοτάτων ποιοῦσι. ῥαθάμιγγες δ' αἱμάτεσαι τῆς τὸ ὀρανὸν αἰδοίων καταῤῥέουσι, καὶ ταύτας ἡ γῆ δέχεται, καὶ ἐξ αὐτῶν γυναῖκας τὰς Ἐρινῦς, τοὺς Γίγαντας, καὶ τὰς Μελιάδας

Νύμφας

Νύμφας, ἃς τὴς ἐπιπομβεύοντας μόλβους καὶ
ἀμέτρητους ἐδηώτας καὶ σαλάμνας, οὐδέ τι τέλεον
καὶ χηρωθῆναι ἐφέσσιον, καὶ γενέσιον γενεὴν
αἰώτου ἔλαχεν· καὶ τὴν ἀραιὰ τρέφεται ἐν τῇ Κύπρῳ
καταβληθεῖσα, ἣ πίσεα πυρόεντ' ὀπάζει
γαμετὴν τατὸς ὄτι, καὶ τὴν κύνα φοβερόν.
ἐκ δ' ἣν καὶ ἡ Ἀφροδίτη ἀναθοθεῖσα καὶ ἐξελθεῖσα,
διὰ τῆς κυανῆν ἀναδιδυμάονες ἔχει πυτιδέπτας
πόδας· ἱμερόεσσα γὰρ τε χάεις καὶ παφλάζουσα,
τῇ τῆν Κυπρίαν ἐμπλάζε καὶ χάρμα καὶ λαγέπολον
δόσαν τὰν τέπορ εἶδος, καὶ φιλομειδέα τοῦδε
τὴν ἐν αὐτῇ γυναικῶν, διὰ τί μαχλότατ' ἔχει
καὶ σφῶϊ σωτῆρα ἐπαμύτατ'. τὸν δ' τ' ἐκ
πατὸς μητὰ γ' ὁ μάρ, καὶ κὴρ, φαρόσαν ἀγαύως
ὀνηφοίτατον ταῦτα τὸ βίῳ ἀνθρώπων, καὶ
θνητούς. οὔτ' δ' καὶ οἱ ἕσπερα τέκνα λέγουσ'
ταύτας, ὅτ' ἐκ πυκτὸς ἐπιπλατ'. Κλωθώ δ', καὶ Λάχεσίς, καὶ Ἄτροπ', ἐκ πρώτιστα
τιμὰς τὰς δυνάμις τῆ κατ' ἀξίαν ἔχει ἀν,
τῆς ἀνθρώπους ἄνωθεν ὀπαδεύουσαι, ἔφασί
τε τῆ σὺν ἡμῖν καὶ ἐνίποσθεν, κλαίθυσί τε τὸν
ἐπέτειον, καταπίλναται, καὶ λαχνᾶ ἐν κλάδι
πεσοῦσαι, ὃς μετατρέπεται ἀδύνατον. γενεὰ δ' ἡ Νυὸς τὴν Νέμεσιν, καὶ τὴν Ἀπάτην, καὶ
τὴν φιλότητα, καὶ τὸ Γῆρας, καὶ τὴν Ἔριν, ἣ ὅτι
ἀνὸ τῆς τερήσασ' τῆ ἀγαθῶν ταῦτα σφέρχε·
γεράσασι γὰρ οἱ ἄνθρωποι νεότητα φαιδρόθυμον
τε, καὶ ἐείζ' ἐς τὴν καλοχάρτην ἔειν, ἀπὸ τῆς
ἰζόστ' καὶ τῆς ἀλκιμοσύνης ἐς πλουτοξίαν
ἀναλύσαντες, καὶ τὴν ἀφίμερον ἀπατὰς ὁδ' φιλότητα, τῇ ἀφροδίτῃ δύσαντες, καὶ τὸν ἀνασσεφάζοντα λόγον τῆς ἀλλήλω ὁρίζεσθ' ἀποτροπαδσάμενοι. ἐμμέν τοι καὶ ἀπιτῶν, τὴν τῆ μέλλοντ' γνῶσιν ἐπιζ ἐφάσαντες δικάσσαν τῆς
ψυχῆς, καὶ μὴ ὧς δ' ἐὸν ἀπολωτῆ, ἣ ὅτι ἀδάλοις
ταῦτα πάντα ὀπηδεῖ· καὶ ἀφρεσὶν φιλέπια δ'
ἀπολέγλυπτο τῆς νυκτὸς, πυρόεν ἐν τῇ νυκτὶ ἐπιτελεῖ μᾶλλον. λέγουσ' δ' τ' ἔειδ' τέκνα
ὀλιμόν τε, καὶ ἡ λήθη, καὶ τὸ δακρυόεντα ἄλγεα,
καὶ ὁ ὅρκ', καὶ ἡ δυσνομία, καὶ τ' ἄλλα πάρεσσ'
ἐπιφρονέουσιν ἀξ ἔειδοι μάχας τε, καὶ φόβους,
καὶ ἀμφιλογίας, καὶ λιμοσύνη κολῶν, λιμοί τε
καὶ ὄρκοι. ἀλλὰ καὶ τὸν μῶλον, καὶ τὴν ὀΐζυν
γενεᾶ· τὸν μῶλον μέν, ὅτι ἀνδρῶτας οἱ πόλεμοι
ἀνηροῦσ', τὴν ὀΐζυν δὲ, ὅτι εἰσίδοιτον οἱ ἄνδρωποι ἐν νυκτὶ ἡμοπαθεῦντες, ἀδυσπορωῦντες,
καὶ ἀργαζόμενοι, καὶ χειρὸς ἀπτόμενοι. ἦ ὅτε καὶ
ἀμφότερα ἡμῖν ἀξ ἀγαθοῖς ἐπιρρώσ'. ἐκ δ' ὀδύνας
μὲν ἔδεν ἀσάμενος, καὶ ὕδωρ ἡ ἀμοπάθεια
γενεᾶ· καὶ τὰς Εὐανθείδας ἠνυξ, αἷς χρυσῆν
μῆλα μέμηλε, τυτέσ' τὰς ὥρας πάνυκτος, αἳ
τισι τὰ ἄστρα τὰ πολὰ δλλαδὴ, τὰ χρύσια
μῆλα, διὰ φορτίδος εἰζίν· αἱ γὰρ ὧραι ἀμοιβαδὸν ἀλλάσσ' ἔχουσ'· καὶ λύπας, καμάτην τῆ ὑρανῆ,
καὶ τῆς μοῖσαν αὐτῆ, δλλαδὴ τῆς ἄστρων· ὅτ' γὰρ
καὶ Ὧραι πυλωροὶ αὐτὰς παρίζουσιν τῆ ὑρανῆ φέρουσι ὄ τε καὶ τὰ δένδρα καρπὸν ἀπὸ τῆς
ἀρῶν· μεταχωλεύομέν γὰρ τῆ ἐνιαυτῆ, αἱ ὧραι
τεθαλέασι παῦτα ποιοῦσιν. ἀλλὰ μὴν τοί καὶ τὰς
μοίρας καὶ τὰς κῆρας γενεᾶ τὰς κλυτότοκος ἡ Νὺξ
τυτέσ' τὰς ὀδυσσεύσασ' ἑκάστῳ τὰς κατ' ἀξίαν
δυσμόρους, καὶ τὰς γηρομόσας πρωρὰς τῆ κακῶν
ἔρχειν· αἳ γὰρ ἀοιδοῖς ὀπηδοῦσιν τῷ βίῳ τῆ
ἀνθρώπων, ἣ μοῖρα καὶ κῆρες τῆς νυκτὸς εἶσ'
αἳ τέκνα κλυτόπα, αἱ δόξαι αἱ ὀδυνηφόρεαι
καὶ μερόμεναι καὶ ὡς γέρας παρεχόμεναι καὶ κλέα
τῆς ἀνθρώπις ἐν θνητοῖς τῆ ἐν νυκτί.

γενεᾶ δ' ὁ πόντ' τὸν Νηρέα, ἀληθέστατον καὶ
ἀψευδέστατον, καὶ πρεσβύτατον τῆ ἄλλων παίδων, φαρόσαν ἐιώθασιν, ὡς ὀνομάζετ' οἱ ἐν
δαλάσσῃ δίαιτοι καὶ ναυπλόμενοι ἀνθρώπει,
ἀληθεῖ τὲ καὶ ἀψευδεῖ ἐόντ'· καὶ δίκαι τοῦτο καὶ ἔνπεδον καὶ μεγαροί· ὁ γὰρ κατδικάζει αὐτῖς ἐλπόμενον δαίμον' ἀπατέθη νημερτεῖς τε καὶ [illegible]), καὶ μὴ δημίων ὀπιπευθάνεσθ', μὴ δ' ὀλιμοσύνης, ἣ ἰσότητ'. γενεᾶ δ' καὶ Ἀθάμαντα, ὅτ' περιώθησαν μακρὰ πλοίῳ διαπρῶτοι οἱ ἄνδρωποι, καὶ θάλασσαν, καὶ ὑγρὸν
μέσον ὀρῶντες, καπαλίπεδόν καὶ δεινμόζειν τὰ
πάλαι ἐμὲ καὶ τὰ μέλλοντ'· ἀλλὰ μέν τοι καὶ τὰ βάθεα τὰ θαλασσαίαν πόντου τὸν γενεσιουργὸν θεόν·
τὸν Φόρκυνα δ' ὁ πόντ' γενεᾶ γαίῃ μισηθέντ',
δολόεντ'· ὅσον γὰρ πλησάζει τῇ γῇ οἱ ἐν
πολέμοις καταίρουσι, φέρον θοὸς αὐτίκα καὶ
ἐλιμενίζον. ἀλλὰ μέν τοι καὶ τὰ κήτη τὰ
πόντου λέγον, πυρόεν ὃν πόντῳ καὶ ὃν πόντῳ
τὰ τοιαῦτα ζῶα διάκειν εἰώθασιν, ἰχυρώτατά
τε ὄντα, καὶ μεγάθη, καὶ ἀθάματ' ἰχνῶ
ἔχοντα, καὶ ἀναφυσῶντα γοναίως καὶ θοαφῶς.
γίνον δ' ἐκ Νηρῆ τέκνα καὶ Δωρίδ' ἡ
Πρωθώ, καὶ ἡ Εὐκράτη, ἡ Σαὼ τε, καὶ ἡ Ἀμφιτρίτη, ἡ Κυμοθόη τε, καὶ ἡ Σπειώ, ἡ Δωτώ, ἡ

Πρωτὸν, καὶ αἱ λοιπαὶ, περίεσσι δὲ συμβαίνειν εἰωθεν ἐν θαλάσσῃ τοῖς ναυτίλοις, πρόθυμον τὸ τὰς νῆας, καὶ δικροτοῦς ὑφορμίσασθαι ἀγκύραις τὰ δίκαζ ὄντας, καὶ πρυμνησίους ζαχρεῶν ἀνέμων, καὶ ἀδρηστίους, καὶ πλωτῆρ, καὶ πορίζεσθαι, καὶ τίθεσθαι εὖ ἐν γαλήνῃ, καὶ κώμασι θέειν, καὶ ἀσπάσιον, καὶ θαλλον ἐξ ἄφορος καὶ μιλητᾶν, τουτέστι φροντίζειν χαλεύοντας, καὶ εἰς λιμένας κατάγειν. καὶ παραθέειν τὴν γῆν, καὶ διαύλους ἐν αἰγιαλοῖς, καὶ λιμένα ἔχειν, καὶ δῶρα, καὶ φρώσματα ἐξ ἰχνύος καὶ λιμάμενος ὀπτυλύμενα τοῖς ναυτίλοις τὴν νηῶν, εἰς νήσους τὰ καταντᾶν καὶ ἀκταῖς προσπελάζειν, βυλαῖς οἰακονόμα τὰ φρουτομένου καὶ ἐπιτήμαις πάντοθεν ἐπιθέοντος, καὶ εὐδρομίαν τὴν σωτηρίαν τοῖς ἐν τῇ νηΐ. καὶ ἁπλῶς ὅσα κατὰ τὴν ναυτιλίαν ἔργα ἐπαινετά τε καὶ ἀξιόχρεα συμβαίνει, ταῦτα δὴ ὁ λόγος τίθησι τὸ Νηρέως φρουμορδίου.

ΣΧΟΛΙΑ.

Ταρταρέτ' ἠερόεντα,] τὰ δηλοῦντα μέχρι ἔσχατον τῆς γῆς. λέγει δὲ τὸν ἀέρα τὸν τὴν γῆν περιέχοντα. καὶ τὸ σεῖ αὐτήν. εἰ δὲ ἁπλῶς τοῦτο ἐξ ἑλκύσεως ὑγρᾶς εἰς πλείονα ὄγκον διαχεόμενον, καὶ αὐξόμενον. ταρταρεὺς ἡ μέχρι οὗ λαβῃ τὸν ἥλιον. τότε γὰρ τῇ ἥλιος συμπαρεκτείνει, ὡς περ τῇ πυρακτωθέντι σιδήρῳ τὸ πῦρ. τάρταρα ἡ ὕπνου, ἀπὸ τοῦ ταρ[illegible]ζ· ἠερόεντα δὲ, σκοτεινά. Ἄλλως. τάρταρα ἡ ἀέρα, ἀπὸ τοῦ ταράττεσθαι ἐνεκεν, ὡς φασιν, ἕως ὧδε εἶπε τὰ δ' στοιχεῖα· ἐν προσῳ γὰρ τάρταρα, τὰ ὑπόγεια μέρη λέγει, τὰ βόθρια, ἀπὸ τοῦ τρῆμα ἐμπίπτειν. Ἡ δ' Ἔρος.] Αἰολικὸν Ἔρος. ἔστιν δὲ πῦρ· τὸ πυρῶδες γὰρ τῆς ἐπιθυμίας. ἢ ὅτι, ἐπειδὴ λυμαίνεται τῇ ζωογονικῇ τὸ πῦρ, διὰ τοῦτο Ἔρωτα αὐτὸν ἀνέπλασε. προστάτορος ἡ, ὅτι μετὰ λαμπάδων χαίρει, ἢ ὅτι ἐκ θερμότητος γίνεται. Ἄλλως. τὰ πρῶτα στοιχεῖα εἶναι, τὸ δὲ λέγει, τὸ πῦρ, ὃ περ δαιμονίως ἔρωτα φησὶ· συναρμόζειν γὰρ καὶ συνάγειν καὶ ἑνοῦν πέφυκεν. ἔστι δὲ τὸ λοιπὸν, εἰς τὸ ἕτερον πῦρ, ὅπερ ἀρμονίας εἶδος, ἤτοι Ἔρωτος. καὶ οἱ πλάσται γὰρ αὐτὸν πυρὸς καὶ χάους εἶναι Ἔρωτα.

Λυσιμελὴς ἡ, ὁ λύων τὰς φροντίδας· ἐνταῦθα δὲ μέσως καὶ ἐπιθυμίαν λέγει, τὸ λύουσαν τὰ μέλη, ἀλλὰ καὶ ἡδονὴν καὶ συγχεῖν εἰς στοιχεῖα. τὸ γὰρ διαλῦσαι τὸ αἴρος ὑπερβατόν ἐστιν· λύει τὰς φροντίδας. Ἔρωτα δὲ λέγει τὸν πῦρ, ὅπερ ὑπερέχουσι τὰ πάντα. οὕτως γὰρ ὁ Ἔρως ἐνοῖ τὰ διεστῶτα, οὕτω καὶ ὁ πῦρ ὑπερέχουσι τὰ πάντα. Ὅ μὲν δὲ τοῦτο Ἡφαίστου κελεῖ.

Ἐκ Χάεος.] ὀρθῶς πάνυ. ὁ γὰρ ἀὴρ ἀεὶ πλήν ἀκαταλήπτου καὶ ἄφατον, σκοτεινός. Ἔρεβος ἡ στὸ· σκοτεινός ἐστιν γὰρ τῇ νυκτὶ τὸ ὑπόγειον, ἀεὶ μὴ δύπτε διαφωτιζόμενον τὸ αὐτόθεν ἄφατον γεγονέναι.

Ἄλλως. πρὸς ἡ τὸ ὕλην Χάεος ἐν τῷ ὑγρῷ ὕδατος. αἰσθητὸν δὲ, ὥσπερ ἀὴρ σκοτεινός. ἢ ἔστιν ἐξ ἀμφοτέρων διαλελυμένον ἡ νύξ. διαιρεῖ ἡ αὐτὴν εἰς δύο σώματα.

Νυκτὸς δ' αὖτ' Αἰθέρα τε.] ἐν γὰρ τῇ νυκτὶ ἀφῆκεν τὸν ἀέρα χωρισμένον ἄφατον, καὶ σκοτεινὸν· καὶ πάλιν ἐὰν μὴ περιχωρήσῃ ἡ νύξ, οὐ φαίνεται ἡ ἡμέρα.

Γαῖα δέ τοι πρῶτον μέν.] πέντε ἐστὶ γῆ. ἄπορον ἡ σφαίρας τὸ κέντρον. διὸ γλυκᾶ ἡ γῆ τὸν ὑγρόν. ἀλλ' ὁ Κράτης ἀπορεῖ· εἰ γὰρ ἀπείρως διωλύπησε κυλίεσθαι; λέγει ὅτι ἔστιν, ὅσιον τῷ σχήματι, σφαιροειδὲς ἡ τῷ μεγέθει. Δίδυμος ἡ, ὅτι ἐγεννήθη. ἢ καὶ Ἀπολλόδωρος ἐν τῇ βίβλῳ λέγει, Ἀμφιτρύων ἡ αὐτὸν γεννᾷ τέταρτον παῖδα γενόμενον. αὐτὸ τοῦτο, τότε ἐπηυξήθη ὁ ὑπὸ ἀστέρες,

Οὐρανὸν ἀστερόεντ', ἵνα μιν.] τὸ ἀπὸ τῆς γῆς συμβαῖνον, ἐναντία λέγει. τῷ γλυκεῖ κελεῖ τῷ πυκνῷ, ὡς ἐν διαζύσῃ, περιρρεύσῃ τὸ ὑγρόν, καὶ τὸ πρῶτον παχὺν ἄπορον, τὸ περιρρεύσῃ. ἢ γὰρ πρῶτον ἡ περιφέρεια, καὶ τότε ἡ πυκνὸν ἀλλὰ πυκνὸν, καὶ τότε περιφέρεια γίνεται. ἴσον δ' ἡ ὁμοίωσις τῆς οὐσίας καὶ σφαιροειδὲς. ἐναύλους] ἐναυλιστήρια, ἐνδιαιτητήρια. *Ἐγκοιμήσεις ἤτοι κοιλοτάτας ἔχοντα φάραγγας.

Πόντον, ἄτερ φιλότητος.] στος τὸν Ὠκεανὸν, τῆς θαλάσσης διαστέλλει. Ὠκεανὸς φησὶν, ὁ τῷ ψυχρότητα τῇ γῇ παρέχων. γέγονεν ἓν πρώτῃ τὰ ὄρη, καὶ ἡ θάλασσα, μᾶλλον βροχῆς καὶ δρόσου, ἢ ἄλλης τινὸς ψυχρότητος· ἐρασθεῖσα δὲ τῆς γῆς γινομένης· τῇ ἐρασθῇ ἡ δύνηθεῖσα, ἀσαφῶς μετὰ ταῦτα, ἤρξατο καὶ βρέχειν καὶ χαροποιεῖν.

Κοῖόν τε.] οἱ Αἰολεῖς τὸ κ ἀντὶ τοῦ π τίθενται. ποῖον δέ φησι, τῷ ψυχρότητα. Χλιῶν ἡ

Τιτῆ-

Τιτῆνας φησὶ αἰρῆσθαι φυσικωτέρως, διὰ τὸ μὴ διατάττεσθαι διεστῶτὰ τῶ νόμῳ τὰ στοιχεῖα.

Κριὸν.] τὸ βασιλικὸν, ἢ ἡγεμονικόν. Γ' πλείονα.] τιμῇ ὑπὲρ τῆς γῆς κίνησιν τῶ παντός. Ἅπαντες δὲ, ἀπὸ τοῦ ἰέναι. ἐστὶ γὰρ φύσιν ἔχει πάντα τὰ μέρη ἀφιέμενα φέρεσθαι ἄνω, τὸ πῦρ καὶ ἅπαντα. Ἅπαντα δὲ σκάλλουσιν. ἔτι δὲ, ὡς Ἀριστοφάνης, Τιτᾶνες τελεωθῆ, καὶ Τιτανίδες. ἀλληγορεῖ δὲ, τὸν μὲν Κοῖον ἀπὸ τιμῆς τὴν ποιότητα, καὶ Κρεῖον τιμῇ διάκρισιν. Γ' πλείονα δὲ τὸν ὑγρὸν, ὃ ὑπερέχειν ἡμῶν ἔοικε. καὶ Ἅπαντα, τιμῇ κίνησιν αὐτῶ· πυρὸς τὸ ἴσως καὶ παρόντας. ὁ δὲ ὑγρὸς ἀκίνητός ἐστι.

Θείαν τε.] ἀπὸ τοῦ θεωρεῖν τὰ παρόντα, ἢ πρὸς τὸ τρέχειν, ἢ τιμῇ θέσιν τῶν παντὸς, τιμῇ ἀμετάθετον. Ῥ' εἶδαντο.] Ῥεία κατὰ τὸν Χρύσιππον, ἢ ἐξ ὁμοίων χύσις. δεῖ δ' ἡγῆσθαι, ῥέα ἢ φθαρτὰ, ὅτι εἰς ἀντιμῇ ἀναλυόμενα, καὶ ὅτι πάντες ἐν αὐτῇ διαιρῆται. Μνημοσυνίῃ, τιμῇ ἀπομνημονικὴν τῆς διαπλάσεως φύσιν.

Φοίβῃ.] τὸ καθαρὸν τῶ ἀέρος. διὰ τοῦτο καὶ χρυσοστέφανον. καθαρὸς γὰρ ὁ χρυσὸς. Τηθύι τ' ἐρατεινῇ.] τιμῇ ζῴῳ, ἢ τιμῇ πλάσει θάλασσαν, τὴν διακίνησιν τρέφουσα. Τὼς δ' μεθ' ὁπλότατος.] Κρόνος, τιμῇ ἀόκριτον τὴν στοιχεῖων, ἂν ἀπ' ἀλλήλων πεπαυμένα ἀνάπτυξίν λαμβάνειν. ἢ Κρόνος, τὸν χρόνον· ὅτι τὰ μὲν κρίνει ὁ χρόνος, τὰ δὲ φαίνει, ἢ ὅτι λεπτότατος παρέρχεται. Δαλερὸν δ' ἤχθηρε τοκῆα.] Ἀείσαρχος διαλαμβάνει ὡς ἀ καλῶς τὸ πρεσβύτερον ἔργον, διαλερῆ εἰρημένον. οἱ μὲν ὡς μαλερὸν πῦρ τὸ μαραντικὸν λέγει, καὶ χλωρὸν δέος, τὸ χλωρὸν πιόν, ὅτων διαλερὸς μέθοδος, ὁ διαλεπτυνόμενος τῷ βίῳ· διὰ δὲ τῆς ὁμοιότητος, διάλυσιν πάντα καὶ αὔξησις ποιεῖ. ὅλα δὲ αὔξεται ἐξ ὑγροῦ. Μένανδρος,

Ἐρᾷ μὲν ὄμβρων γαῖα.

ἤχθηρε.] ἀμφίσολον, πότερον αὐτὸς ἐμίσησε τὸν Κρόνον, διὰ τὸ ἀποκτεῖναι τοὺς γεννωμένους, ἢ αὐτὸν αὐτὸς ὁ Κρόνος ἤχθηρεν, ἐπεὶ δὲ εἴδωλα τὰ ἐσόμενα, καὶ ἀ χρόνῳ φθαρτά.

Γείνατο δ' αὖ Κύκλωπας.] τοὺς ἐγκυκλίους διαιρέσεις. Ἑλλάνικος δὲ τοὺς Κύκλωπας ὀνομάζεσθαι, ἀπὸ Κύκλωπος τοῦ Οὐρανοῦ, ἀ φησὶ παρ' Ὁμήρῳ Κυκλώπων λέγει. Κυκλώπων γὰρ ἦσαν οἱ Κύκλωπες, οἱ τιμῇ Μυκήνῃ τειχίσαντες, οἱ φασὶ τὸν Πολύφημον, καὶ αὐτοὶ οἱ θεοί. Ἄλλως, Ζωῶν τοὺς ἐγκύκλιος φυσικώτερον περιφορὰς εἶρηκε, καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν, Βρόντην καὶ Ἀστεροπὴν· Ἄργην δ', ἐπειδὴ φασὶ γῆν τὴν ἀργὸν. παῖδας δέ φασιν αὐτοὺς οὐρανοῦ ἐπειδὴ πάντα ταῦτα τὰ πάθη ἀεὶ ἐργάζεται. καὶ Ἀετοφάνης δ' ὁ κωμικὸς ἤφατο τὸ φυσικὸν, παίζων τὸν Σωκράτην. ὅτι γάρ φησι, Γ' ἀπὸ ἐμπεδοῦσαν πολλῶν, καὶ αἰαγκαιοδῶσα φέρεσθαι κεκριμένας, παταγῶσι δὲ ὄμβρου ἀναγκαίως· εἶτα βαρεῖαι εἰς ἀλλήλας ἐμπίπτουσι ῥήγνυσθαι. Ἄρπην δ' ἀδαμάντινον λέξει, ἢ ὀξεῖαν ἄξαντα. Ἄλλως· ἐν χείρῳ γάρ τινι ἐγίνοντο ἐγκύκλιοι περιφοραὶ τῶ πρὸς ὀλίγον τῶ ἀέρος. Ἄλλως. ὅτε ἔμελλε διαρθροῦσθαι ὁ κόσμος, ἐγένετο τὸ σκότος ὡς διαθρωτικόν.

Οἵ δ' ἐκ πατρὸς.] Κρόνος αὐτὶ τούτου ἄλλον εἶχον ὠνομάσθη,

Οἵ δ' ἐξ ἀθανάτων ὀνομαστοὶ κέκληνται αὐδήεντες. Πῶς γὰρ αὐτοὺς θεοῖς ἐναλίγκιος λέξι, καὶ τοῦτ' Ἀθήναιος ἐπαλογήσατο Ἀπίωνος αἰτιασάμενος ποιητὴν ὅτι ἐ πάντας τοὺς ἐκ θεῶν γεγονότας ἀθανάτους εἶναι συμβαίνῃ, ὡς φησιν Ἡσίοδος. ἐν γὰρ τοῖς ἑξῆς Γηρυόνην ὀνομάσας ὄντα, Χρυσάορος ὄντα λέγει παῖδα· ὁ δὲ Χρυσάωρ Μεδούσης ἦν· πῶς δὲ καὶ αὐτὴ ἡ Μέδουσα ἀναιρεῖται ὑφ' Ἡρακλέους, καὶ Κέρβερος κύων ἀπ' ἀθανάτου γένοιτο ἄν; ἢ ὅτι λέγει κατὰ καλὸν καὶ μεγάλως θεοῖς ἐναλίγκιον ἦσαν. Κυκλοτερὲς ὀφθαλμὸς ἔχε.] ἀντὶ τοῦ εἷς. δεῖ δὲ διαίρεσις τῆς πεπλασμένης. εἰς γὰρ ὀξεῖαν καὶ βαρεῖαν διαιρεῖται.

Γ' ἰσχύν τ' ἠδὲ βίην.] ἐπὶ μὲν ἀλλήλων τὰς ἰσοδυναμίας λέγει. καὶ μηχανὰς ὅτι πᾶσι ἔργοις ἀνάγκη ἦσαν, ὅ ἐστιν ἀπείραι πολλαὶ καὶ ὁπόσαι. ἔστι γὰρ πεχεῖν εἰς τὸ πᾶς θεοῖς, ὑπὲρ τιμῇ ἰσχὺν τιμῇ ἰσχὺν ἔχοντες. ὐκ ὀνομαστὸν] ἤγουν, ὡς ἀ δύναται τις ὀνομάσαι, δεινοὶ ὑπερφέρουσι αὐτῶν τὰ ὀνόματα. καὶ Κόττον μὲν φησι τιμῇ κυπτικὴν δύναμιν, παρὰ τὸ κοτεῖν. Βριάρεων δ', τὸν ἰσχυρὸν. Γύγην, τιμῇ δύναμιν. ἔστι δ' λέγειν ἀνίσους εἶναι δ' ἀπαντικοὶ πάντες. διὰ τοῦτο ἑκατόγχειρες μυθικῶς, διὰ τὸ ὁρμητικὸν τῆς μάχης. Κόττον, Βριάρεων καὶ Γύγης, οἱ τρεῖς κωμικοί εἰσιν. Κόττον, ὑ ὀργὴ τοῦ κύματος, ἤγουν ὁ διαιρεῖς· Βριάρεως, τὸ ἔαρ,

ἐφ'

πικρὰ τὸ βρέφος, καὶ αὐξάνῃ τὰ φυτὰ Γύγης ἢ ὁ χαλκοῦς κυρίως. ὃς καὶ ἑκατόγχειρας καλεῖ· διὰ τὸ πολλὰς ἐπιχειρεῖν ἔχειν. ὁ δὲ Ὄμηρος, τὸ* ἄμμορον καλεῖ ἑκατόγχειρα διὰ τοῦτο τοῦτο.

Ἄτιλλον] σφοδρὰ τίλλειν διὰ φόβου δηλοῖ, ὅπερ ἢ λέγουσι διὰ τὸ πολυπλοκίαν τοῦ πολεμίου, εἰ) ἀμυντικοὶ πάνυ. διὰ τοῦτο καὶ ἑκατόγχειρας διὰ τὸ ὁρμητικὸν, τὸ πρὸς τὴν μάχην, καὶ ὁρατικὸν καὶ ἁπτικόν. Οὐλυμπιάδι Γαίης] ὅσον δὲ δεινότατον τῇ παιδιᾷ τῇ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς ἐμισοῦντο, ὑπὸ τῶν ἀγαθῶν παίδων, τουτέστι ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν, ὑπὸ τοῦ πρώτου. ἐσήμαινε δὲ τὸ ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν ἐμισοῦντο, διὰ τὸ αὐτοῦ [σφετέρου] ὁ δὲ συμβίωσις, ἐσήμαινε καὶ ἄλλου τινός· ἐπεὶ εἶχε καὶ πολὺ σφετέρων μᾶλλον. εἰκὸς μᾶλλον δηλοῖ τὸ ἐξ ἄλλων γεννηθέντων παῖδας δεινότατα οἱ ἐκ Γῆς καὶ Οὐρανοῦ γεγόνασι. Ἐξ ἀρχῆς,] ἦγον ἐφαίνετο δένδρα καὶ ζῶα, καὶ ἄλλα τινά· καὶ πάλιν ὑπεκρατοῦντος τοῦ σκότους, ἐκρύπτοντο, καὶ σωνεχίζοντο πάντα, καὶ τὸ φῶς οὐκ ἐφαίνετο.

Πάντας ὑπερφίαλος.] ὑπερβολὴν δηλοπολάζει τὸ τῆς ὀργῆς, ἀλλ' ἐν καιρῷ γίνεται καὶ καιρίᾳ.

Σβέννυμεν.] Σβέλλει [ἀσβεννύει] χρῆσις. οὐ δὲ ἐστιν χωρεῖτο (φησιν,) ἀλλὰ διὰ τὸν κρυφθέντας παῖδας αὐτῆς ὑπὸ τοῦ οὐρανοῦ ἐλυπεῖτο. Ἄλλως. Στειρώμεν, συνοχωρεμένη, ὡς τὸ [Στηρώμεν] νεκύων,] διὰ τοῦτο πολλὰς παρατὰς εἰ) αἰτίας τῆς μαχῶν. Ἄλλως. τὸ ὅλον τοῦτο ὅτι. τὰ πεδία ἐκ τῆς συνοχωρείας ἀναπεφάμπται, τῆς γῆς συνοχωρουμένης. τὸ δὲ ἄλλο, σφόδρα τοπικά.

πολλὰ ἐδόμεντο.] λάπτω. ἢ διὰ τοὺς πολλὰς παρατὰς αἰτίας τῆς μαχῶν. Δρυφθέντων παῖς λέγει τὸν κρυφὸν τοῦ ἀμυτοῦ. Παῖδες ἐμοὶ, καὶ πατρὸς ἀτασθάλου.] σφοδρολογεῖται τὸ ὄνομα ἀτασθάλου. ἀτασθάλου ἢ, πονηροῦ, ἀπὸ τοῦ ἄπαις θέλειν. ἢ ἀπὸ τοῦ ἀτάσθαλον εἰπεῖν, πλέον αὐτοὺς κινῆσαι πρὸς ὀργήν. ἐ γὰρ δεῖ πατέρα δίκαιον εἶχον ὑπεναντίον φεύγειν. ἀσεμνέα.] ἀνόμαστα, τουτέστι κακά. ἕλκεσιν ἢ ἕπεσι. γῆσαι, δηλονότι τὸ τέλος ἐπιτελεῖν χρησθέμενον.

Εἶσι δέ μιν] διὰ τὸ λελιθότως τὸν χρόνον πλεῖναι, εἴρηκε τὸ [κρύψασα].

Ἦλθε ἢ Νὺξ ἐπάγων.] τὸ ἐπιτέλεσμα τοῦ Οὐρανοῦ πάλιν ἀκοῦσαι θέλει. ὅτε γὰρ ἐκ δικαίου ἐνίκησε. ἐδ' ἐν καιρῷ.] Ἀντὶ τοῦ νικῶ [λοχοῖ] φησί, οἷς δυρεῖο. λοχᾶν γὰρ λέγει. βαθέσιν ἢ τὸ λόχμῃ, οὕτω τὸ ἐν. τὸ ἢ [ἀξιτορῇ] χρῆμα δεῖ ἐπιτ. ἔδειξε δὲ ὁ χρόνος τῆς ἐξ ἔργου καὶ γῆς ἀναδιδόσεως ἀπερμάτων τὰ γονιμώτατα ἀφαιρῶ, ἢ δεῖ ἢ, ἐπεὶ καὶ οἱ τοῦτο δεῖ ποιοῦντες ἀνθρωποι ὑπὸ δρεπάνης ταῦτα ἀποτέμνουσι, πάλιν ἢ βλάπτουσι ταῦτα ἐξουσίαν. ὅτι τὰς φύσεις ὡς τῆς δεῖ ἐπιτάττοντος καταδαλοῦσι. φόνῳ δ' ὑπομάδιος.] μάδια λέγει. ὡς τῆς γονῆς ἀρχήν. τὰ γὰρ ὀλίγα γονῆς εἶναι ἀνωτέρω. μάδια,] ἢ ὑπὸ τῶν μέζονα τινα εἶ) τὰ μείονα ὄντα τῆς μυρῶν, ἢ ὑπὸ τῶν μάδια τὸ βαλδόμενα. οἱ ἄνθρωποι γὰρ οἱ βαλδιτικοὶ, καὶ πάντες, ὑπὸ τούτων γίνονται. Ἐξεπίσω.] διὰ τὸ ἐξωπίσω βάλλῃ τὰς δεῖ ζοντας. τοιῇ ἢ τὸ ἐξωπίσω καὶ μετατεῖται. ὡς αὖ μετὰ τὸ κόψαι ἔρριψε. Πείσας δόξαπ.] διὰ τὸ ἀδιάπτωτον τῆς σίτου ἐν διαδοχῆς γὰρ ἐπανήρετο ἡ γῆ τὸν Ἑλλάδ. Γείνατ' Ἐρινῦς τε.] τὰς Ἐρινῦς λέγει, καὶ τοὺς Γίγαντας, καὶ τὰς Νύμφας ἐντεῦθεν φησὶν δῶναι, διὰ τὰς ἐπικαίνοντας μόχθους, καὶ ἀλκιμοπρεῖς ἰδρῶτας, καὶ πολέμους, ἀλλ' οὐλίους καὶ χαροπούς, δηλονότι, καὶ γονίμους. Ἐρινῦς αἱ μετερχόμεναι τὸ ἀνηλεὲς αἷμα. ἐκφύσησι γοῦν τοὺς Ἐρινῦς ἐκ τοῦ αἵματος καὶ τοὺς Γίγαντας. Γίγαντες ἢ οἱ ἀνηλεῖς, οἱ ἀσεβεῖς. πάντες μὲν γὰρ ἀνηλεῖς, ἀλλ' οἱ Γίγαντες ἀσεβεῖς. ἀνθρώπους γὰρ, τοὺς δικαίους καλεῖ. Ἄλλως. Ἐρινῦς ὑπὸ τῆς ἔριδος· γίγαντες ἢ ὑπὸ τῆς γῆς ἀνομάδησαν. Ἄλλως. μεγάλους Γίγαντας τοὺς ἀνδρείους ἄνδρας λέγει. Γιγαίων ἢ ἀνόματα ταῦτα Ἀλκυονεύς, Ἐγκέλαδ., Πορφυρίων, Μίμας, Ὀφιομ., Φρύτ.

Νύμφας] ἐκ τούτων δῆλον τὸ φρόνιμον ἡμῶν τῆς ἀνθρώπων. Μελίας ἢ, διὰ τὸ ἅμα τοῖς ἀνθρώποις γεγενῆσθαι τὴν ἡδονὴν τῆς ἄλλων ζώων. Νύμφας γὰρ, τὴν ἄλλων ἡδονὴν τῆς ζώων. Μελίας ἢ, ἐκ τοῦ μῆλα ἢ) τὰ προβατικά. λέγει ἢ καὶ Ὀρεστιάδας, καὶ Ἀμαδρυάδας. Μήλα δ' εἰς.] μήλα, τὰ αἰδοῖα. ἐ γὰρ δεῖ ἐν ἀληθείᾳ ἡμᾶς προσέχειν τοῖς ἀφροδισίοις, ἀλλὰ μὴ λόγῳ. δεῖ γὰρ τὴν Ἀφροδίσιον προσεύχεσθαι, φοβούμενοι ἐπὶ

Ἀφρὸς

Α'φρὸς ἀπ' ἀθανάτου.] τιμὴ ζῶσιν τῷ αἵματος, τὴν ἀφεσιμὸν τῆς μίξεως, τιμὴ ἀφροσύνῃ ἀνοίᾳ. τῷ δ' ἐπὶ κύμα.] τετάσιν ἐν τῇ ἀφρῷ τῆς μίξεως. ἐκ γὰρ τῆς θαλάσσης ἡ Α'φροδίτη, διὰ τὸ ὑγρόν. ἡ γὰρ ὀπωρινὴ, ἀπὸ τῆς ὑγρότητος γίνεται. ὅθεν καὶ ὑγρὰς καλοῦμεν τὰς ἀσελγεῖς ἀνθρώπους. Κύθηρα ὅτι πόλις Κύπρου. εἶτα ἡ κύθηρος, ἀφ' ἧς τὸ κάθαιρε καὶ κρύπτειν τὸ αἰσχρὸν, ἄγουσι τὸν Ε'ρωτα. ἢ ἐκ τοῦ κύφ· ἀφ' ἧς θαλάσσιοι γάρ εἶσι.

Ε'κ δ' ὕδατι αἰδοίη.] ἄγουσι τιμία, ἢ ἀπὸ τοῦ αἰδοίου. τιμὴ δ' Α'φροδίτῃ.] τὸ αὐτὸ, τιμὴ Α'φροδίτῃ καὶ τιμὴ Δήμητρος καλοῦσι. μὴ τιμὴ μίξιν ἢ καὶ ἡ γῆ βοτανὰς ἀνιέναι. μίξιν ἢ λέγει τὴν ὅμιξιν ἀπὸ τῆς γονῆς. Α'φροδίτην τε.] τιμὴ Α'φροδίτῃ, ἢ ἀφ' ἣν τὸν ἀφρὸν, ἢ παρὰ τὸ ἀφροῦσθαι. οἷς Ε'υριπίδης·

Τὰ μῶρα γὰρ πάντ' ἐς' Α'φροδίτην βροτοῖς.

Κυθέρεια ἢ, ἀπὸ τοῦ κάθαιρε τὰς ἐμπορίας, καὶ λάθρα γινομένας.

Τῇ δ' Ε'ρως ἡμάρτησε.] τὰ παρεπόμενα δεῖ αὐτῇ ἅμα. καὶ Ι'μερος ἀδιαφόρως, ἵνα μὴ ξυνιῶσι. Ε'ρως δὲ, τὸ δι' ἐρώτων ὁρᾶν. Ι'μερος ἢ, τὸ μὴ τιμὴ ἔρωτα ἀπολαμβάνειν· οἷον, οἷδε βιβλίον καλὸν εἶναι τιμὴ ἀναγνῶναι, καὶ τὸ γράμμα, καὶ τὰ ἐξῆς· καὶ ἰδὼν ἐράσθη πλησθῆναι αὐτοῦ ἐπιθυμήσας, καὶ ἐκμαθεῖν αὐτὸ, καὶ ποιῆσαι τὰ γεγραμμένα. ὅπου δὲ ἐπὶ παντὸς φαύλου πράγματος.

Γενεήν τε πρῶτα.] αὕτη ἢ ἐξ ἀρχῆς πρώτη ἦλθε, ὅτε ἐγενήθη, καὶ συνεπλάσθη (φησὶ) τοῖς θεοῖς, καὶ ἄλλας τιμὰς μετέλλαξε λέγων, Παρθενίαν τ' ἀέρσαι, καὶ τὰ ἐξῆς.

τὰ πρῶτα.] πρῶτον γὰρ κατὰ τὴν ὁμιλίαν μεταξὺ παρθένου, εἶτα μνηστεύσεως καὶ γάμου, εἶτα τέρψις ἐπακολουθεῖ, φιλία καὶ συνουσία. Ἄλλως. πρώτη ἦλθε τὸ ἐπὶ αὐτῇ τὸν Ε'ρωτα καὶ τὸν Ι'μερον, ταύτην ἐξ ἀρχῆς πρώτη ἦλθε. παρθενίαν ἢ, ἵν' ᾖ τὰς ὅτε τῆς παρθενίας ὁμιλίας.

Τὰς ἢ πατὴρ.] μὴ τὸ αἰνιττόμενον περὶ Α'φροδίτης, ἦλθεν ὅτι τὰς Τιτᾶνας. Τιτᾶνες ἢ οἱ ἀδικοι καὶ βλασφημοι, ἐκ τοῦ σύνεσις τὴν ψυχὴν τοῦ μέλλοντος βλάπτειν. ἢ ἀπὸ τοῦ μέλλω ἀμυνεῖν πρώτης τίνες, ἐφ' ἧς τοῦ πατρὸς ὕβρεως, ἔσπευσε τοῦ Οὐρανοῦ, πρὸς τὸ Διὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ.

τειναίντας.] δηλονότι πρώτην ἀπαιτῆσαι τὸν πατέρα παρακινήσαντα τὴν ὕβριν, καὶ τίσασθαι ἄξια ποιῆσαι, πρωτεύσαντα τῇ μοχθηρίᾳ. Ἄλλως. τίσιν καὶ πρώτην λαμβάνοντας, ἐφ' οἷς ἀδικεῖ ὁ Οὐρανός. ἢ πρώτην παρέχοντας παρόσον καὶ Τιτᾶνας ὀνομάζουσι οἱ μυθαίνοντες. Ἄλλως. ἕνεκα τοῦ πειράσθαι καὶ ἐξαπλωθῆναι. ἢ ὅτι (ὡς λέγει ἐν τῷ ἀπὸ τῆς λέξεως τοῦ Ὀρφέως λαβὼν τοῦτο) ὅτε πάλιν τιμωρῆσαι μέλλει ὁ Κρόνος τοὺς θεοὺς, καὶ λαβὼν τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, ἄγουσι πάλιν ἐπικρατῆσαι μέλλει τοῦτος· ἐκεῖνο τὸ ἀρχαιότατον, τοὺς Ζωδιακοὺς κύκλους, τοὺς ἕλκοντας τοὺς ἵππους. τοῖο δ' ἔκγονα.] τοῦτο γὰρ τοῦ ἔργου ἔμελλον αὐτὸς ὁ Ζεὺς τιμωρῆσαι τὸν Κρόνον, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς ἥμαρτεν εἰς τὸν ἴδιον πατέρα,

Νὺξ δ' ἔτικτε.] εἰκότως ἐκ νυκτὸς εἶπε γεννᾶς. ἀγνοίας γὰρ καὶ τὰ τοιαῦτα πεπλήμματα. ἔθος ἐστὶ καὶ τῇ ποιητῇ, ὅτι ἀεὶ τὸ δυσχερὲς λέγειν, συμφορὰν νύξ ἐκάλυψεν. ἐπεὶφρων ἢ φῦλον τὸ πλῆθος αὐτῆς ἀμφιλύγες εἰσὶ τινὲς μὲν δυρυεῶδεις, τινὲς δὲ ἀπαστεῶντες· ἢ ἢ ἀκριβῶς ἀδουσι συγκαθδούσα τέκνα κῆρα μέλαιναν. καὶ μοίρας λέγει τὰς ἐπικρεζούσας καὶ ἐπικρούσας, ὡς εἶπε, τὸν θάνατον, ἢ τὰς γενομένας τιμωρὰς ἀπὸ κακῶν ἔργων· ἐξ ἀφανοῦς γὰρ καὶ αὗται ἐπήρχουσι τοῖς ἀνθρώποις. Τρεῖς ἢ φασὶν εἶναι τὰς μοίρας, τὴν μὲν Κλωθὼ, ὡς ἐπικλώθουσιν ἑκάστῳ ἀπὸ γένεσιν τὸ εἱμαρμένον, ἢ ἢ Λάχεσιν ἀπὸ τοῦ λαγχάνω, ὡς ἐπικληροῦσι τὸ μὲ ἀγαθὸν, τὸ ἢ ἐναντίον, ἢ ἢ Α'τροπον ὡς ποιοῦσι τὸ ἀποκληρωθὲν ἀμετάστατον. τέκνα δ' Τ'πνου.] ταῦτα ἔθος ἐπὶ τῇ νυκτὶ. Ἄλλως. τὰ γὰρ ἐξ ἀμιξίας γινωθέντα φέλου ἐμποιεῖ.

Ε'σπερίδας.] τὰς ἑσπερινὰς ὥρας λέγει. Μῆλα ἢ χρυσᾶ, τὰ ἄστρα. αὐτοῖς ἢ μέλλει, ἐπιζῆν ἐν αὐτοῖς ταῦτα ὁρῶμεν. Η'σιχία δὲ, τὸν ὕλον. λέγει ἢ τοῦτο, ὅτι παρερχομένου τοῦ ἡλίου ἐμφαίνονται τὰ ἄστρα, ὅ ἐστι τὸ τηνικῦτα τὸν Η'σιχία τὰ μῆλα. φέρουσί τε δένδρεα.] χορτὸν ἢ, διὰ τὸ συμπάρχειν τοὺς καρποὺς τῇ δυνάμει ἐν τοῖς ἀφδόδυσιν ὕδασιν. ἐν φ ἢ ὁ Ζεὺς, τὸ ὅτι Α'λεξάνδρου μᾶλλον ἔλαβε. Καὶ Μοῖρας, καὶ Κῆρας.] Μοῖρας λέγει τὰς ἐπιμεζούσας, Κῆρας ἢ τὰς ἐπιφερομένας τὸν θάνατον. νηλεοποίνας] ἀπηλεῖς ἐν τῇ τιμωρεῖσθαι, καὶ τὰς γενομένας τιμωρὰς ἀπὸ κακῶν ἔργων. Αἵ τ' ἀνδρῶν τε θεῶν τε.] ἵνα δείξῃ τῇ ἀφροσύνῃ τὸ

ἄλλως. ὅτι εἰ μὴ θεοὶ ἁμαρτάνοντες τιμωροῦνται, πολλῷ μᾶλλον οἱ ἄνθρωποι. ὅσα δὲ λαμβάνεται ἐπ' ἀνθρώπων, ταῦτα καὶ ὅτι θεῶν. κακὸν ὄπιν. τιμὴ ἐξ ἐπιτροφῆς γινομένη ἀποδοτέον. ὁ μὲν τραγικὸν οἶδε τιμὴ θεῶν νέμεσιν. Ἀσκληπιάδης δὲ ἐν τοῖς παραφερομένοις εἰς κύκνον φησὶ μεταβληθέντα τὸν Δία, καὶ Νεμέσει μιγῆναι.

Τίκτει δὲ καὶ Νέμεσιν.] τιμὴ μέμψιν, τοῖς κακοῖς δηλονότι. ὡς ἐὰν ὑβρίσῃς πένητα, μέμψις σοῦ ἐστὶν ἡ ἀδικία, δίκη δὲ σοι αὐτὰ ἐπιτελεῖ. Νυξ ὀλοή.] ὡσεὶ λανθανόμενοι τῆς τιμωρίας ἡμαρτάνομεν, διὰ τοῦτο νυκτὶ τὰ ἐν σκότει γινόμενα εἰκάσας. λεληθότως γὰρ ἐπεισέρχονται τὰ ἐν σκότει γινόμενα· ὁ γὰρ ἀπατῶν δηλονότι τιμᾷ ἀλήθειαν κρύπτει. μοῖρ τιμᾷ δ' Ἀπάτῃσι τίκτει.] ἢ τιμᾷ ἐπὶ βίᾳ ἀπάτῃ λέγει, ἀλλὰ τῆς Ἀφροδίτης. ἡ γὰρ φιλότης ἐξαπατᾷ· πᾶσι τοῦτο συμβαίνει. Γῆρας τ' ὀλόμενον.] ὅτι οἱ γηρῶντες παραπλήσιοι εἰσὶ τῷ θανάτῳ.

Αὐτὰρ Ἔριν.] φύσει ἐνταῦθα Ἔριν λέγει· ἐξ αὐτῆς γὰρ Πόνον, καὶ Λιμὸν, καὶ Λήθην, καὶ τὰλλα τὰ ἐν ταύτῃ ἐπιτελούμενα φησὶ γεγωνέναι. ἐκ γὰρ τῆς φιλονεικίας φόνοι καὶ μάχαι, καὶ πᾶν κακὸν γίνεται. Λήθην τε.] πολλάκις γὰρ Ἔριν δὲ θεὸς πᾶσι γινομένης ὁπλαζόμεθα καὶ τῆς ἐπιστάσης.

Δυσκομίην, Ἄτην τε.] ἐπιτείνει βλάβην τῇ δυσκομίᾳ. συνάδειας.] τουτέστι συνηγιδύσας ἀλλήλαις· ὁ γὰρ τοῖς νόμοις μὴ ἐπόμενος ἐν ἄτῃ διατρίβει.

Νηρέα τε.] τιμὴ ῥεῦσιν, καὶ τὸ καταφερὲς τῆς ὕλης λέγει. ἀψευδῆ δὲ καὶ ἀληθῆ, ὡς παλαιᾶς οὔσης τῆς ὕλης καὶ ὅτι αἰσχρὸν τοῖς παλαιοῖς ψεύδεσθαι. Ἄλλως. ἀψευδῆ, ὅτι ψεύδεται εἰδέναι· ἀληθῆ γε, ὅτι ψεῦδος οὐ λέγει. τὸ δὲ σημαινόμενον παράκειται, ὅτι οὐκ ἔστι διὰ λόγων, ἀλλ' ἐπεὶ καὶ ψευδόμενοι διὰ δύο ψεύδονται, ἤγουν ἑκάστοις διά τινα ὠφέλειαν, ἢ διὰ τὸ ἐπλανῆσθαι. ἀλλοίως δὲ, τὸν μὲν ἑκουσίως ψευδόμενον. μέντοι γὰρ ἀψευδῆ εἶπεν. Ἄλλως. ἢ μὲν ἀψευδὴς μὴ ψευδόμενον, τὸν δὲ ἀληθῆ μὴ ἐπλανημένον. ὁ γὰρ ἐπλανημένος οὐκ ἀεὶ ψεύδεται.

Πρεσβύτατον παίδων.] ἢ διὰ τὸ ἔντιμον καὶ ἀληθές, ἢ διὰ τὸ γηραιὸν καὶ ἄκρας εἰδέναι. ἐπεὶ γὰρ συμβαίνει τισὶ θεάσασθαί τινα καὶ οὐκ ἐν νοῒ ἔχειν λαθεῖν θέλων δηλῶσαι, τὸν δὲ μὴ ἄκοντά ποτε αὐτὸν ἐπλανῆσθαι, τοῦτο φησί. Ἅστις δ' αὖ θαύμαντα.] τιμὴ διὰ τῆς πλανωμένης γινομένης ἀναδυμίασιν, καὶ τὸ πλῆθος τοῦ ὑδάτων. Ἄλλως. θαῦμα παρέχειν φύσεως ἢ, ἢ θεοφόρητον τοῦ ὕδατος κλεῖ ἐνταῦθα. μόνην γὰρ κλῦθι ὄψιν ἔχει ἡ τοῦ ὕδατος θέα, διὰ τὸ τεινεσθαι ἐξαπίνης γλῶ. Ταύτῃ δὲ μισγόμενον, διὰ τὸ ἴσον τῆς γῆς ὑγραδύεσθαι. ἢ Φόρκυνα, τὸ βίαιον τοῦ φόντου. Θαύμαντα δὲ τὸ θαυμαζόμενον.

Καὶ Κητὼ.] ἐν τούτῳ γὰρ τὸ κῦμα διαλύεται ἀθρόως ἰσχυρότατα ὄντα καὶ ἐνεμεῖδη, καὶ ἀδάμαντος ἰσχὺν ἔχοντα. Νηρῆος δ' ἐγένοντο.] ὅτι καὶ ναυτιλίαν ἄρχα ἐναντία καὶ ἀξιόχρεα σημαίνει, ταῦτα ὁ λόγος τίκτει τῷ Νηρέως προσαγορεύει ἐπεὶ καὶ ταῦτα ῥᾴδιά ἐστι. Μεγήρατα τέκνα θεῶν.] μεγάλα, ἐπίφορα, ἢ ὠφέλιμα τέκνα, διὰ τὸ κάλλος, καὶ θαυμαστὰ. δίδοται δὲ δωρεὰ καὶ ἐν γαλήνῃ φυλάττειν καὶ κερδαίνειν. Ἄλλως. μεγάλως ἐείζοντα φέρει κάλλος, ἢ φέρεις ὡς δυνάμενα ἐείσασθαι τις, ἢ αὐτοὶ μετ' ἀλλήλων ἐείζονται. ἢ τίμια, ἔνδοξα, τελέσαντος.] τῷ τὰ πάντα τελεσφορεῖν τοῦ· πάντων γὰρ ἡ ζωὴ ἐν τῷ Ὠκεανῷ. ἢ [τελέσαντος] ἐπισήμως καὶ ἡμεῖς γὰρ τοὺς ἐπαύλους ὀντιλεῖς καλοῦμεν.

Πρωτώ τ', Εὐκράτη τε, Σαώ τ' Ἀμφιτρίτη τε,
Εὐδώρη τε, Θέτις τε, Γαλήνη τε, Γλαύκη τε,
Κυμοθόη, Σπειώ τε ἐυπλόκαμός τε Θάλεια τ' ἐρόεσσα·
Καὶ Μελίτη χαρίεσσα, καὶ Εὐλιμένη, Ἀγαυή,
Πασιθέη τ', Ἐραστώ τε, καὶ Εὐνείκη ῥοδόπηχυς

Protoque, Eucrateque, Saoque Amphitriteque,
Eudoraque, Thetisque, Galeneque, Glaucaque,
Cymothoe, Spioque velox, Thaliaque iucunda,
Et Melita gratiosa, & Eulimene & Agaue,
Pasithea, Eraste, & Euneice rosea lacertis prædita,

Δωτὼ

Δωτώ τε, Πρωτώ τε, Φέρουσά τε, Δυναμένη τε,
Νησαίη τε, καὶ Ἀκταίη, καὶ Πρωτομέδεια,
Δωρὶς, καὶ Πανόπη, καὶ ἀγλαὸς Γαλάτεια·
Ἱππωθόη τ' ἐρόεσσα, καὶ Ἱππονόη ῥοδόπηχυς·
Κυμοδόκη θ', ἣ κύματ' ἐν ἠγαθέῃ πόντῳ
Πρωΐας τε ζαθέων ἀνέμων σὺν Κυματολήγῃ
Ῥεῖα κατηπεύει, καὶ ἐϋσφύρῳ Ἀμφιτρίτῃ·
Κυμώ τ', Ἠιόνη τε, ἐϋστέφανός θ' Ἁλιμήδη·
Γλαυκονόμη τε φιλομμειδὴς, καὶ Ποντοπόρεια·
Λαγόρη τε, καὶ Εὐαγόρη, καὶ Λαομέδεια·
Πολυνόμη τε, καὶ Αὐτονόη, καὶ Λυσιάνασσα,
Εὐάρνη τε φυὴν τ' ἐρατὴ καὶ εἶδος ἀμωμος·
Καὶ Ψαμάθη χαρίεσσα δίμας, δίη τε Μενίππη·
Νησώ τ', Εὐπόμπη τε, Θεμιστώ τε, Προνόη τε·
Νημερτὴς θ', ἣ πατρὸς ἔχει νόον ἀθανάτοιο.
Αὗται μὲν Νηρῆος ἀκύμονος ἐξεγένοντο
Κοῦραι πεντήκοντα, ἀκύμονα ἔργ' εἰδυῖαι.
Θαύμας δ' Ὠκεανοῖο βαθυῤῥείταο θύγατρα
Ἠγάγετ' Ἠλέκτρην· ἣ δ' ὠκείαν τέκεν Ἶριν,
Ἠϊκόμους θ' Ἁρπυίας, Ἀελλώ τ' Ὠκυπέτην τε,
Αἵ ῥ' ἀνέμων πνοιῇσι καὶ οἰωνοῖς ἅμ' ἕπονται
Ὠκείῃς πτερύγεσσι· μεταχρόνιαι γὰρ ἵαλλον.
Φόρκυϊ δ' αὖ Κητὼ Γραίας τέκε καλλιπαρήους
Ἐκ γενετῆς πολιάς, τὰς δὴ Γραίας καλέουσιν
Ἀθάνατοί τε θεοὶ, χαμαὶ ἐρχόμενοί τ' ἄνθρωποι.

Dotoque, Protoque, Pherusaque, Dynameneque.
Nesæaque, & Actæa, & Protomedia,
Doris, & Panope, & speciosa Galatea,
Hippothoeque lepida, & Hipponoe roseis lacertis prædita,
Cymodoceque, quæ fluctus in obscuro ponto,
Et flatus diuinorum ventorum, vna cum Cymatolege
Facile mitigat, & cum pulchros talos habente Amphitrite:
Cymoque, Eioneque, pulchreque coronata Halimede,
Glaucenomeque hilaris, & Pontoporia,
Liagoreque, & Euagore, & Laomedia,
Polynemeque, & Autonome, & Lysianassa,
Euarneque, tam indolis gratæ, quam inculpatæ formæ,
Et Psamathe decora corpore, diuinaque Menippe,
Nesoque, Eupompeq, Themistoque Pronoeque,
Nemertesque, quæ patris habet animum immortalis.
Hæ quidem ex Nereo inculpato procreatæ sunt
Filiæ quinquaginta, inculpata opera callentes.
Thaumas vero Oceani profundi-flui filiam
Duxit Electram. hæc autem celerem peperit Irim,
Pulchricomasque Harpylas, Aelloque, Ocypeteneque,
Quæ ventorum flamina, & aues assequuntur
Penicibus alis, in cœlo enim degentes volitant.
Phorco post hæc Græas peperit pulchris genis præditas,
A partu canas, quas ob id Græas vocant
Immortalesque dij, humique incedentes homines.

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑΙ.

Αὗται μὲν Νηρῆος ἀκύμονος ἐξεγένοντο Κοῦραι πεντήκοντα, ἀκύμονα ἔργ' εἰδυῖαι.] τοῦ μὲν πρακτικοῦ τὰ τέκνα, τυτέστι τὰ ἐφευρήματα τὰ περὶ ναυτιλίαν, καὶ αἱ ἐνέργειαι, ταῦτά εἰσι. τὸ, τε πρώτους ἐπιβαίνειν τῆς θαλάσσης τοὺς ἐμπορεύεσθαι μέλλοντας, καὶ εὐ πλεῖν καὶ σώζειν τοὺς πλέοντας, καὶ ἀμφοτέρωθεν πρέποντας, τυτέστι φορτηγοὺς, εὖ διατιθέναι τὸ σκάφος, καὶ γαληνιῶσαν ὁρᾶν τὴν θάλασσαν, καὶ γλαυκίζουσαν τοῖς τῶν πρωτοβόλων ἐμπειρείαις καὶ ἀνδρικαῖς ἐπιτάξεσι. Νηρέα γὰρ ὁ λόγος τὸν πρακτικὸν νοῦν ὀνομάζειν νῦν, ὃν καὶ ἐν ποντῳ γηρηθῆναι πρεσβύτατον λέγει τάχα, διὰ τὸ νέους ῥεῖα, τυτέστι παραδέχεσθαι. ἴδοις γὰρ ἂν τοὺς πρακτικὸν πλουτήσαντας νοῦν μὲν ἐξ Ἰωνίας εἰς Ἑλλάδα μεταβαίνοντας, νοῦν δ' εἰς Ἀλεξάνδρειαν μεταχωροῦντας τοῦ λόγου, καὶ αὖθις εἰς τὴν Βύζαντος ταῖς ναυσθησίαις καὶ τοῖς πνεύμασιν. ἐν ποντῳ γὰρ λέγοιτ' ἂν γηρηθῆναι ὁ πλοῦτος νῦν, δηλαδὴ ἐξ ἐμπειρείας τῆς καὶ θαλάσσης καὶ

χδ ἔξης χ) ἐπιπῆμαι, ἐκ τῆς ἀεὶ ἔκπεσε ἀτελῶν ἐνεργειῶν ἐπιγίνεσθαι, χ) ἐκ τῆς ἐνδεεμῶν αἱ τέχναι, χτ' τὸν φιλόσοφον λόγον. διὸ χ) τὰς τελείας ἐνεργείας τῆ φακτικῆ τῆ ἀεὶ τιμῶ ναυτιλίαν τοῖς ἀνθρώποις ἔξωθεν ἐπιγινομένην, δυναμένας τὸ Νηρέως ὁ λόγος θεογονίαν, ἀμύμονα ἔργα εἰδυίας. πεντήκοντα δ' τὸν ἀεθμὸν λέγουσι, παῦσαν ἀπὸ τῆς πενταδικῆς παιδιᾶς ἐπουτάζεσθαι εἶναι ὁ φακτικὸς τῆς. ἐξ αἰδιότητος μὲν γὰ μύμνεσκε μύμνης δ' ἐμπειρία. αἱ γὰ πολλαὶ μῆμναι τῷ ἀεθμῷ ἐμπειρίαν μίαν ἔδην. ἐκ δ' ἐμπειρίας τέχνη, ἢ ἐπιστήμη, καθάφησι Πῶλος ὁ φιλόσοφος. κάν γὰ ὀρῶντες, ἢ ἀκούοντες, ἢ χ) ἐνεργοῦντες, πολλὰ ἀπλῶς, πολλ' ἄπλα μανθάνουσιν οἱ ἄνθρωποι ἔργα χ) τῆς ναυτιλίας, χ) τῆς γεωργικῆς, χ) τῆς στρατιωτικῆς. ἡ πεντὰς δ' τῷ τελείῳ ἀεθμῷ τῷ δέκα ἐπιτιθεμένη, χ) αὐτὸν πολυπλασιάζουσα, πάντως τὸν πεντήκοντα ἀπετέλεσ' τοιαῦτ' δ' αἱ διὰ τῆς αἰδιότητος πελαιοδιεσῶν ἡμῖν ἐπφυόμεναι ἐνέργειαι. Θαύμας τῇ θυγατρὶ τῇ Ὠκεανοῦ λέγουσι συνελθεῖν, χ) γενέσθαι ἐξ αὐτῆς τὸν τε Ἴριν, χ) τὰς Ἁρπυίας, παρὸν ἐξ ἀναθυμιάσεως ἀντίσεως ἐκ τὸν ἀνωτέρω τῆς λεγομένης ἀπαρτιζούσης τόπον, τὸν σύσταση ἔχει ἥπερ Ἶρις, τὸ πολύχρουν τῦρο χ) ἀειφερὲς τόξον, τὸν ἐν τοῖς μετεώροις ὑφισάμενον, χ) οἱ ἄνεμοι· τὶς γὰ ἂν θαυμάσειε τὸν Ἶριν, τῦτο χρῶμα, τῦτο χρῶμα, τῦτο μεγέθος, χ) τὸ κάλλος, ἀλλὰ χ) τὰς ἀνέμους πάντοθεν πνέοντας.

Σ Χ Ο Λ Ι Α.

Πρωτόθ' Εὐκράτη τε] τὰ ὀνόματα τ' Νηρηΐδων, ἃς φασὶ τὰ θαλάσσια εἴδη χ) χύματα λέγει. Πρωτὼ δ', παρὰ τὸ πρῶτον ἐπιβαίνειν θαλάσσης, ἢ ἀφὰ τὸ πρωτόβειν τὸ ὕδωρ οἱονεὶ ὕλης, ἢ διὰ τὸ βασιλεύειν τῆς χαλκύης.

Εὐκράτη.] διὰ τὸ δυνατόν θαι ἢ διὰ τὸ δυνατὰς δίδοναι τὰς ἀύρας. Σαὼ] διὰ τὴν σωτηρίαν τῆ πλοίῳ. Ἀμφιτρίτη] διὰ τὸ ἀμφίζωλον τῆ φόβῃ, ἢ διὰ τ' περιχόδων φέρειν. Εὐδώρη.] ἡ καλλίδωρος. Θέτις τ'.] ἡ θέουσα ἐπὶ ὑδάτων. Γαλήνη.] ἡ γήρυσις χ) εὐηχία τ' ὑδάτων. Γλαύκη] διὰ τὴν ὄψιν τῆ ὑδάτων. Κυμοθόη] διὰ τὸ ταχὺ τῆ κυμάτων, ἢ τῆ πλύνειν. Σπειὼ] ἡ ἐπικολυμβία. Θοὼ.] ἡ ταχυτάτη.] Θελξὼ.] ἡ θέλγουσα ἡσυχίαν.

Καὶ Μελίτη] τὸ ἡδύ. ἡδὺ γὰ πᾶν τὸ πλεῖον, διὰ τὴν τῆ κίρκης ἡδυπάθειαν.

Εὐλιμένη] διὰ τὴν ἀδοίην τῆ λιμένος τῶν ἐκ ζάλης ἐρχομένων.

Ἀγαυὴ] ἡ λαμπρὸς τῆ ὑδάτων. Πασιθέη.] ὑπὸ πάντων θαυμαζομένη, ἢ εἰς ἣν πάντες θέουσι. Δωτὼ.] διὰ τὴν χρομένην δωρεὰν τοῖς ἀνθρώποις. Πρωτομέδεια.] διὰ τὸ πρωτεύειν τ' ἄλλων στοιχείων χ) βασιλεύειν αὐτῶν ὡς ἐξ αὐτῆ γλυκυμένην, οἷς εἴρηται, τὸ βασιλικὸν τ' πρωτίσειν ἢ βελῆν, διὰ τ' χαλκὴν χ) γαλκείαν. Πανόπη.] ἡ πᾶσιν ὁρωμένη. ἀνειδὴς Γαλάτεια.] ἡδειδὴς γαλήνη, ἡ ἀλκίπης τῆ κυμάτων, ὅτι μετρίους αὔρας ἀεικινήτους θαλάσσης, χ) ἡ ὄψις αὐτῶν ἡ χαρίεσσα. τῦτο τὸ ὄνειδος, ἀφορμὴν παρέχον τοῖς ναυτίλοις διακρίνειν τὰν τῆ Κύκλωπος ὅτι τὴν Γαλάτειαν ἔρασται. Γλαυκονόη.] ἡ ταχύπους. ἐρόεσσα] ἐπιδυμητική. Γλαυκονίη] ἡ ἐκ τῆς ταχύτητος τῆ νῆ. Κυμοδόκη.] τὸ φακτικὸν χ) δεκτικὸν τῆ κυμάτων, ἢ παρὰ τὸ δεκτικὸν τὰ κύματα, ἢ διὰ τὴν ἐπιτήρησιν αὐτῆ. ἱπποειδεῖ.] ἀειφύλακι χ) μέλαινι. ζαθέων.] ἅγαν πιόντων. σαὼ Κυμαπολόγη.] τῆ τῆ κυμάτων λόξει, τυτέστι καταπαύσει. ἐπὶ γὰ ὄνομα ἀκόσμως, ὡς φασὶ Λεέσαρχος, ἔσον δ' μία χ) πεντήκοντα Νηρηΐδες καταλεγόμεναι. Ἄλλως. αὐτὸ τὸ λόγειν τὰ κύματα ἔκλυζον· ὅτ' λόγοντα τὰ κύματα καθδ' οἷς ἔν τινι κόσμου μέρει. παυομένων ἔν τῆ αὐέμων, ἢ καταπαύσεως γόνος. ὀξ ἀναφορὴν δ' τὸ χρῶμα. ὅτι ἡ Κυμοδόκη, χ) ἡ Κυμαπολόγη σωὼ τῇ Ἀμφιτρίτῃ πιόντες αὐέμους, ἀλλὰ χ) τὰ πνεύματα λόξωσι χ) τῆ κυμάτων καταπαυσιν ποιῆ. ἐυσίφυρος δ' Ἀλιμήδη.] ἡ σκῆψις τῆ πλοίου, ἢ τὸν ἁλμυρόπτερα λέγει, χ) τὰ μήδεα δ', τυτέστι βασιλεῖα. Δεξαμένη.] τὸ ἀκώλυτον τῆς ἐμπλοίας. Λαομέδεια.] ἡ τῆ ἀλλοτρίων ἐν πλῷ μένειν πραγμάτων. Λυσιάνασσα.] ὁ αὐτόματος τῶν Λυσιάνασσα.] παρὰ τὸ λυσιτελεῖν. Εὐκράτη.] οἱ δ' συνεχῶς πλέοντες ἐκ τῆ δυσχερῶς τῆς θαλάσσης ἄρασθ' πτερ, οἷς ὑπῆρ, πεῖσαι τῦ μὴ αὖθις ἐπιπλεῖν ἐκ αὐτῆ· ἐπιθέσεως γὰ χ) ἀμύμονα τὰ μέτρα ἐν γῇ. Μενίππη.] ἡ ἐφεδρικὴ τῆς ἐξύπτης τῶν πλῶν. Θεσπείη.]

φάσις

φάντα παῖς· λήμι δὲ τὸ τῷ πλάγιος δαῖμα. Ἠγάγετ' Ἠλέκτρῃ.] Ἠλέκτρα ἡ ἡ λαμπάδων. διὰ τὸν γαμὴ θαύματος, ὅτι τὸ ὁρώμενον θαυμάζει. τίκτει Ἶριν.] Ἶριν ἡ τύπτει, ἢ καὶ ἡ ἶρις θαύματος ἐξ ἀξία. ὁρῶντες δὲ ἀμφὶ θαυμάζομεν, καὶ ἀειφόρομεν λόγῳ. ἶρις ἡ ἀφορασὶς λόγος, ἀπὸ τῷ εἴρω, τὸ λέγω. ὁρῶντες δὲ καὶ θαυμάζοντες, ἀειφερόμενοι λόγοι. ἀπὸ τῆς λαμπάδος γὰρ ἡ τόξον. ἡ δὲ ἔχει ἰδίαν ὑπόθεσιν, ἀλλ' ἁπασῶν τῶν ὄζι. τῷ γὰρ νέφος μιχθὲς βασιλῆα ἔχοντος, καὶ ὀξυόεντες πεμφθεῖσα τῷ ἁλὶ, ἀναλαβὴ ἡ ὑμετέρα ἔβη πρὸς τ' ἄλιον, καὶ ἀπεῖ τι κύκλῳ τμῆμα ἐν πλήθουσι ἴδῃ. πολλάκις ἡ ἐν ταυτῷ δύο φαίνοντ' ἶριδες. Ἠνίπαπε δ' Ἀρωγάς.] Τὰ ἀνέματα τὴν Ἀρωγὴν Ἄελλαι καὶ Ὠκυπέτην. Ἀρωγὰς τὰς ἀρπακτικὰς πηγὰς, τὰς ἐν τῇς τῇ ὑδάτων ἀναδόσεως γινομένας· ὅθεν καὶ τὴν φορτηγὸν ἵππον. Ἀρπυίας Θαυμαντίδας συφίστησι, τὰς δὲ εἰς ἄλλους αἰτιατικὰς, ἀντὶ τοῦ ἁρπαγὰς ἄλλας. μετὰ δὲ νίας καὶ ἵππους.]ἀντὶ τῷ ἔτι ἔχει, ἐπέτοντο, καὶ ἡ ἔστιν γὰρ χρόνον κρατῆσαι. Φόρκυϊ.] Φόρκυς ἡ ἀπόφασις τῷ ὑδάτων. Κητοῖ δὲ τὸ βάθος. Γραῖας δ', τὰς ἀφρούς. ἀμείνων δὲ χάρμης [κακὸν ἀμήχανον] ἵν' ἡ ὄφις ἡ Κητῦς τὸ ὀπίσθιον. οἱ καὶ Σελλὰς ἄλλως τε καὶ ἐν τοῖς ἑωσφόρου τῶν Κητῶν κακὸν ἀμήχανον ὄντων ἐν χωρῇ ἡ πλανᾶται διό τι ἅμα τῇ γίγαντι λάλαι εἶναι. ἡ ἐστίμας λέγει.

Περσεὺς δ' ὑπόπλοιο, Φόρκυνος κρατερόφρονος,
Γοργείς θ' αἳ ναίουσι πέρην κλυτοῦ Ὠκεανοῖο,
Ἐσχατιῇ παρὰ νυκτός, ἵν' Ἑσπερίδες λιγύφωνοι,
Σθεννώ τ', Εὐρυάλη τε, Μέδουσά τε λυγρὰ παθοῦσα.
Ἡ μὲν ἔην θνητὴ, αἱ δ' ἀθάνατοί τε γηραοί τε
Αἱ δύο· τῇ δὲ μιῇ παρελέξατο Κυανοχαίτης
Ἐν μαλακῷ λειμῶνι, καὶ ἄνθεσιν εἰαρινοῖσι.
Τῆς δ' ὅτε δὴ Περσεὺς κεφαλὴν ἀπεδειροτόμησεν,
Ἐξέθορε Χρυσάωρ τε μέγας, καὶ Πήγασος ἵππος.
Τῷ μὲν ἐπώνυμον οὔνεκ', ὅτ' ἀρ' Ὠκεανοῦ παρὰ πηγὰς
Γένετ'. ὃδ' ἄορ χρύσεον ἔχων μετὰ χερσὶ φίλῃσι.
Χ' ὁ μὲν ἀπουτάμενος, θεσπέσιον χθόνα μετέρχετο πόλλον
Γ'νατ' ἐς ἀθανάτους· Ζηνὸς δ' ἐν δώμασι ναίει
Βροντήν τε στεροπήν τε φέρων Διὶ μητιόεντι,
Χρυσάωρ δ' ἔτικε ξὺν πάρλιον Γηρυονῆα
Μιχθεὶς Καλλιρόῃ κούρῃ κλυτοῦ Ὠκεανοῖο.
Τὸν μὲν ἄρ' ἐξενάριξε βίη Ἡρακληείη
Βουσὶ παρ' εἰλιπόδεσσι, περιῤῥύτῳ ἐν Ἐρυθείῃ
Ἤματι τῷ, ὅτε περ βοῦς ἤλασε δίφρον ἀείρας
Τίρυνθ' εἰς ἱερὴν, διαβὰς πόρον Ὠκεανοῖο,
Ὄρθον τε κτείνας καὶ βουβόλον Εὐρυτίωνα,
Σταθμῷ ἐν ἠερόεντι, πέρην κλυτοῦ Ὠκεανοῖο.

Pephredoq. pulchro pepio, Enyoque croceo peplo,
Gorgoneſque, quæ habitant celebrem Oceanum,
In extrema parte ad noctem, vbi Hesperides argutæ,
Sthenoque, Euryaleque, Meduſaque grauia perpeſſa.
Ipſa erat mortalis, aſt aliæ immortales, & ſenio nõ obnoxiæ
Duæ: cum vna concubuit cæruleus cæſius Neptunus
In molli prato & floribus vernis.
Eius autem Perſeus caput cum amputaſſet,
Exilijt Chryſaor magnus, & Pegaſus equus.
Huic quidem cognomentum erat, quod Oceani apud fontes
Natus eſſet: cæterum hic enſem aureum tenebat manib. charis
Ille quidem cum auolaſſet, relicta terra matre pecorum
Peruenit ad immortales. Ioui vero in domibus habitat,
Tonitruque & fulgur ferens Ioui prudenti.
Chryſaor porro genuit triceps. Geryonem,
Mixtus Callirhoe filiæ nobilis Oceani.
Illum quidem armis exuit vis Herculana,
Boues apud flexipedes circumfluas in Erythia.
Die illo cum boues agis latos frontes habentes
Tirynthum in ſacram, emenſus mare Oceani,
Orthoque interfecto, & bubulco Eurytione,
Scabulo in obſcuro, vltra inclytum Oceanum.

Ἡ δ' ἔτεκ' ἄλλο πέλωρ ἀμήχανον, οὐδὲν ἐοικὸς
θνητοῖς οὐ θεοῖσιν ὁμοίιον ἀθανάτοισιν,
σπῆϊ ἔνι γλαφυρῷ, θείην μενοεικέα δῖαν,
ἡμίσυ μὲν νύμφην ἐλικώπιδα, καλλιπάρηον,
ἡμισυ δ' αὖτε πέλωρ ὄφιν δεινόν τε μέγαντε,
ποικίλον, αἰπύν, ἔδην ὑπὸ κεύθεσι γαίης.
ἔνθα δέ οἱ αὐτοῖς ἔνι δώματα κοίλη ὑπὸ πέτρη.
τηλοῦ ἀπ' ἀθανάτων τε θεῶν θνητῶν τ' ἀνθρώπων
βῆ δ' ἄρα οἳ δόμεν ἀγακλυτὸς θεὸς ὠκέα δῶμα ναίειν.
Ἡ δ' ἔρυτ' ἐν Ἀρίμοισι κατὰ χθονὸς ὑλήεσσα
Ἔχιδνα,
ἀθάνατος νύμφη καὶ ἀγήραος ἤματα πάντα.
τῇ δὲ Τυφάονα φασὶ μιγήμεναι ἐν φιλότητι
δεινόν θ' ὑβριστὴν καὶ ἀνήμερον ἐλικωπίδι κούρῃ.
Ἡ δ' ὑπὸ κυησαμένη τέκετο κρατερόφρονα τέκνα.
Ὄρθον μὲν πρώτον τέκε γείνατο Γηρυονῆι.
Δεύτερον αὖτις ἔτικτε ἀμήχανον, οὔτι φατὸν
Κέρβερον ὠμηστὴν, αἰδέω κυνὰ χαλκεόφωνον,
πεντηκοντοκάρηνον, ἀναιδέα τε κρατερόν τε.
Τὸ τρίτον Ὑδρηνὴν αὖτις ἐγείνατο λύσσῃ εἰδυῖαν
Λερναίην, ἣν θρέψε θεὰ λευκώλενος Ἥρη
Ἄπλητον κοτέουσα βίῃ Ἡρακληείῃ.
Καὶ τὴν μὲν Διὸς υἱὸς ἐπήρατος υἱλέϊ χαλκῷ
Ἀμφιτρυωνιάδης σὺν ἀρηϊφίλῳ Ἰολάῳ
Ἡρακλέης, βουλῇσιν Ἀθηναίης ἀγελείης.

Ipsa insuper peperit aliud ingens
perplexum, nihil simile
Mortalibus hominibus neque
immortalibus dijs,
Specu in concauo, diuinam animo infractio Echidnam:
Dimidio, nympham, nigris oculis, pulchris genis,
Dimidio item ingentem serpentem horrendumq; magnumq;
Varium, crudiuorum, diuinæ sub
cauernis terræ.
Illic vero ei specus altus in imo, cauis sub petris,
Procul ab immortalibusque dijs
mortalibusque hominibus.
Ibi sane ei destinarunt dij inclytæ domos incolere.
Atque coercebatur in Arimis sub
terra terra Echidna,
Immortalis nympha, & senij
expers diebus omnibus.
Huic Typhaonem aiunt mixtum
esse amore,
Vehementi & violentum vecordi,
nigris oculis decoræ puellæ.
Illa vero grauida facta, peperit
fortes filios,
Orthum quidem primo canem
peperit Geryoni:
Iterum secundo edidit partu immensum, minime effabilem,
Cerberum crudiuorum, Plutonia
canem ærea voce,
Quinquaginta capitum, impudentemque, fortemque:
Tertio, Hydram gegulo odiosa
edoctam,
Lernæam, quam enutriuit dea
albis vlnis Iuno,
Insatiabiliter indignans virtuti
Herculanæ.
Ac illam quidem Iouis filius occidit sæuo ferro
Amphitryoniades, cum bellicoso Iolao,
Herculeis, ex consilijs Minervæ prædatricis.

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑΙ.

Κατὰ μὲν τὰ Φόρκυν τὰς Γραίας ἱστορήκασι, τὴν Πεφρηδὼ καὶ τὴν Ἐνυὼ, θυγατέρα τῶν ὑδάτων θερμοῦ τοῦ θαλασσίου ἐν βάθει οἰκουμένην τὰ κύματα ἱστορεῖν τὰ φείδεσθαι ἡμᾶς ποιοῦντα καὶ χραισμεῖν. ἃ δὴ καὶ ἐπαλλαττόμενα πολλὸν φυκὸν παρὲξ ἔλαχε. διὰ καὶ Γραίας αὐτὰς ὁ λόγος ἀπέφηνε καὶ χροκοπέπλους ὀνομάζει, γηραιὰς τινὰς διὰ τὸ λευκὸν, πέπλους δὲ καὶ χροκοπέπλους, διὰ τὸ ποτὲ μὲν εἰς ἀγαθὸν τέλος καταντᾶν τὰ κύματα, καὶ εἰς τὸν αἰγιαλὸν ἐξάγειν τὰς ναῦς· ποτὲ δὲ εἰς βυθὸν καταπέμπειν, καὶ εἰς δορυσσόους τέλος καὶ σκοτεινὸν ἀφιπνοῦς. ἔτι δὲ τὰς Φόρκυνος αἱ Γοργόνες λέγονται συγατέρες, ἡ Σθεννὼ, ἡ Εὐρυάλη, καὶ ἡ Μέδουσα, τουτέστι οἱ ἀνδρόβουλοι καὶ ἀφαυρὰς πλόοι, οἵτινες πολλάκις ἀπολλύουσι τοὺς αὐθρώπους οἱ δὲ αὐτοῖς ἐντυγχάνοντες, διὰ ἀνεπιστημοσύνην καὶ ἀνανδρίαν, ἔνιοι τε ἐκλείποντες, καὶ ἄψυχοι, καὶ καταπίπτοντες ἐπὶ συμφορᾶς τάξιν ἑαυτοὺς παρέχουσι τοῦ βέλους τι ταυτίλῳ ἢ καὶ πολλάκις ἀποψύχουσιν ἐκφόβῳ ἀκλυδωνίζοντες· διὸ καὶ ἀποθανεῖν ἐπὶ Γοργόνων λέγονται. τὸν δὲ ὄφιν Γοργόνων ἢ μία λέγεται ἔχειν, ἢ καὶ συγκαθεύδει ὁ κυκεὼν

χάπτης

χαίτης ἐν ἀπαλῇ λιμνῃ καὶ μαλακῇ. αἱ δὲ δύο αὖθ' ἕκατον. τὴν γὰρ ἐν θαλάσσῃ γιγνόμενον πλόον ταχυχόδων καὶ ἀκαμπτῆρ', ὁ μὲν εἰς συνθήκας δρασσόμενος ἔχει ἐν τῷ αὖθι τῷ ὑγρῇ σύσσιν, ἐγγὺς ἐπιπλώων, καθάπτησιν αὐλὸς ὁ Ἡσίοδος ἀλλαχοῦ, ὃν καὶ ἀκάμπτην ἐκεῖ λέγει. αἱ δὲ δύο, ὁ, τε μεταπωτὴς καὶ ὁ χαμαίζηλος ἐκ ἄπαξ ἐπαμβαίνοντες, ἀλλὰ καὶ πολλάκις δηλόγως ἀθάνατοι λέγονται εἶναι. ὁ δὲ κυανοχαίτης ἐν μαλακῇ λειμῶνι καὶ ἄνθεσιν εὐαρινοῖσιν δύναζε τὴν ὠὰ τῶν Γοργόνων· ἐν ἔαρι γὰρ ἤδη λαμπρῷ καὶ ἀνθοῦσι τοῖς ἄνθεσιν ἐπιγίνεται ἕκαστος πλάς. ὁ Περσεὺς δ' ἀποδειροτομεῖ τὴν κεφαλὴν τῆς Μεδούσης, κατέπτατο δὲ Πήγασος ἐκ δορᾶς, παρόσον ὁ πλοῦς ἦν τῷ ἐκεῖ δυναζεύδαζον ἀφρονίς, καὶ τὰ τοιαῦτα πλεῖν τὴν ἐχυρὰν ἀφαιρεμένου πάσαν ἐπιπλεῖ καθαρόν, ἐν ᾧ καὶ αἱ πηγαὶ τὰ χειμερινὰ ὕδατα ἀναβλύζασιν ἐξ ὧν πλουσιάζοντων ὑδάτων καὶ παλαιχθρίοντων, αἰεὶ τὸν αὖθι ἐν τῇ ἐν ἤθρει χυμένων βροτῶν τε καὶ ἀρρατῶν αὐστατικὴ ἀναδυμίασις. Πήγασος δ' ἐρῶ· ἡ ὑπὸ τῆς πηγῆς σημεῖα, καὶ ὁμοῦ ἀναδυμίασις· γλυφὰ, ὁ Πήγασος τὸν κακέφαλον Γηρυόνην, ὃν πατὰ καὶ φονεύει ὁ Ἡρακλῆς, καὶ τὰς βοῦς ἀπὸ ἐλαύνει, κτείνας τὸν Ὄρθον καὶ τὸν βουκόλον Εὐρυτίωνα, παρόσον ἀπὸ τῆς ὑδάτων ἀναδύσεως· αἱ τὰ νέφη συνιεῖσαι καὶ τὰ χειμῶνα ἀναδυμιάσεις, ἃς δὴ διασκεδάζει ὁ ἥλιος τῷ ἀέρος ὢν πλόος, οἷον καὶ ἐλαύνει τὰς βοώσας βροντὰς, καὶ τὰς ἀρρεῖς φόρμιγγας. διαβὰς πόρον Ὠκεανοῖο.] τυτέστιν ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς ὠκέζοντι σφαιρούμενος, καὶ ἡμῖν πλησιάζας· Ὠκεανὸς γὰρ ὁ ὠκέζων λέγεται, ἀπὸ τοῦ ὠκέως πλεῖν. ἄλλως γὰρ ἐπ' ἄλλῳ ὠκέζων ταῖς διαφόροις τῆς οἰκήσεως γίνεται· ἡ γὰρ αὐτὸς πᾶσιν ὠκέζων ὄξιν, ἀλλ' ὡς ἕξεις τὰς οἰκήσεις ἕτερος, ἔστι δ' ὠκέζων κύκλος διαιρῶν τὸ ἄνω ἡμισφαίριον καὶ τὸ κάτω. κτείνει μὲν τοι Ἡρακλῆς, καὶ πρὸν Ὄρθον, καὶ τὸν Εὐρυτίωνα, τὸν βουκόλον τοῦ Γηρυόνου, τοὺς ὄρθρους τὰ τοὺς μεγάλους δηλαδὴ, καὶ τὰς νύκτας τὰς ὑγρὰς καὶ μεγάλας, καὶ κολοβοὺς τοῦ ἀέρος βοὰς, τυτέστι βορυζούσας. διαβὰς δ' εἰς τὴν ἱερὰν Τίρυνθον τοῦτο ποιεῖ, παρόσον ὡς τὴν τειρομένην τῇ ψύχει οἴκησιν, τὴν καὶ ὕδατι ἐμβεβλημένην, τὰ τέλη μέλλουσα τυγχάνειν τὰ ἐρρωμένα, πρόθυμος ἡ ἥλιος ζωογονεῖ καὶ ἀναθάλλειν ποιεῖ. κεφαλὰς δὲ, ὁ Γηρυόνης λέγεται, παρόσον ὁ χειμὼν τὴν πλείονα ἔχων τῶν ἄλλων μερῶν τὸ χρόνον ἀπονέμηται καὶ τὴν ὀξυχίαν· διὸ καὶ πατέρα αὐτὸν καλοῦσιν ἔνιοι, διὰ τὸ ἀρρενωπὸν, καὶ ἐνεργὸν καὶ τὴν δεξιὰν δύναμιν τὴν αὐτῶν. Ζωὴς δ' ἐν δόμοις ὁ Πήγασος λέγεται κατοικεῖν ἀπελθὼν ἀπὸ τῆς γῆς, παρόσον ἐν τῷ καλυμένῳ αἰθέρι αἱ τῶν νεφῶν συστάσεις αἴρονται. Ζωὴ δὲ ὁ αἰθὴρ, ἀπὸ τοῦ ζωπυροῦν αὖθις. ὁ δὲ χειμὼν Γηρυόνης θεσσαλοφόνος, ἀπὸ τοῦ γαρύειν τίς τι καὶ θρυλλεῖσθαι· γαρύω γὰρ τὸ φωνῶ, ὡς καὶ Πίνδαρος, Ἀκραντα γαρύσειν Διὸς θεσὸς ὄρνιχα θεῖον. αἱ βόες δὲ τοῦ Γηρυόνου ἐν Εὐρυθείᾳ θεμιρύτῳ λέγονται νέμεσθαι, παρόσον αἱ βροντὴ καὶ αἱ βοαὶ τῶν νεφῶν αὔξονταί τε καὶ θάλλουσιν ἐκ τῶν αὐαδιδομένων θείων ἀναδυμιάσεων ἐξ ὑγροτέρων τόπων.

Ἡ δ' ἔτι καὶ ἄλλο τέλεσον, ἀμήχανον, οὐδὲ ἔοικεν Θνητὸς ἔην ἄνθρωπος, οὐδ' ἀθανάτοισι θεοῖσι.] καὶ τὴν Ἔχιδναν ἐν γλαφυρῇ σπηλαίῳ ἀποτίκτει τὸ ἥμισυ μὲν γυναῖκα, τὸ ἥμισυ δ' ὄφιν ἔχουσα, ποικίλον, ὠμηστὴν, παρόσον ἐκ πάντων ἀποκλειομένων τοῖς κοιλώμασι τῆς γῆς οἱ ἐλαύνοντες καὶ διοικοῦντες τὴν γῆν συσσεισμοὶ, ὥς τινες δὴ φασὶ τὸ τὰ ἐν αὐτοῖς ξηρᾶς ἀναδυμιάσεως ἀνωφερὲς, νυμφὴν ἀλικωπίδα καὶ τὸ ἄνω μέρος ἡ αὐτονομία ἡ Ἑλλήνικὴ θεσπιῳδοῦσα. διὰ δὲ τὸ κάτωθεν τὴν τοιαύτην ἀναδυμίασιν ῥοιζηδὸν ἐπιπλεῖν καὶ σφοδρότερον φαρμακοῦσιν, οἷον, καὶ παρεμφαίνειν τῇ τοιαύτῃ κινήσει ἰὸν, ὄφιν ὠμηστὴν ἀνδρομασι. ποικίλον δὲ, διὰ τὸ διάφορον καὶ ποικίλον τῆς κινήσεως· διάφορα γὰρ εἴδη σεισμῶν καὶ διαφόρους κινήσεις τῆς ἐν γῇ πάσεως ἐπιγίνεται. διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἐκ τοῦ χθόνα ἡλυγκὴ Ἔχιδνα ἐρύεσθαι λέγεται καὶ κυλίεσθαι, παρόσον ὑδάτων ἐπιλειπόντων ἐν τοῖς τῆς γῆς κοιλώμασι πάσματα μίγνυται ταῦτα ὁ Τυφὼν, καὶ ἀποτίκτει ἐξ αὐτῆς τὸν Ὄρθον τὸν τοῦ Γηρυόνου κύνα, καὶ τὸν Κέρβερον τὸν τοῦ Ἅιδου, παρόσον εἰς συμπάσσουσιν ἄνεμοι καὶ Τυφῶνες σφοδροὶ, καὶ δυσεξανεύρετοι τοῖς σεισμοῖς, εἰ ὠδῖσιν κατασκευάζεσθαι πόλεις ὅλας, καὶ χώρας μυριάνδρους βεβ-

χίζεσθαι

χίζοντας ἀναιδῶς, ἢ ἀπινῶς, ἢ τὸ πίνειν βαρύνεσθαι τοὺς εἰς ἅδου καταφερομένους ὕπνους ἀνθρώπους. ἀλλὰ ἢ τινὰ Λειμῶνα Τ' δραν ἡμῖν τινὰ ποιητὴν, ὃν τρέφει μὲν ἡ Ἠχὼ τῇ Ἡφαιστοῦ ἐγκοτοῦσα, ἐπὶν δ' αὐτὸς συνῇ τῇ φίλῃ Ἰολαΐῳ ὑποκτείνει ταύτην, ἢ τὰς κεφαλὰς αὐτῆς πάζας ἐν δηλῷ ἀνημμένῳ κατακρίει, φησὶ γὰρ ἐν τῇ ἀναδιδομένων ἀναθημάτων ἐξ τὸν αἰῶνα ὕδατα βέοντα σφοδρῶς ὀπτιλοῦν ἢ λίαν ὑγρά, ἢ δίκην ἔρνι λαν ἀὐξόμενα ἐν δυσὶ χοις τόποις. ἃ τινα δὴ ὕδατα ἐν ἄδει συσσίτα, ἢ οἷον τεθραμμένα, ὁ Ἡφαιστος ὁ ἦλος ὥσπερ ξίφη πρὸς τὰς ἀκτῖνας ἐκπέμψας, ἢ τὸν αἰῶνα τὸν πάντα ξηρὰν τῇ ἀναδιδόσει τῇ ἑαυτῆς ἀκτῖνι, διασκεδάζει τὰ τὰ τοιαῦτα ὕδατα, τὰ ἀπὸ κεφαλῆς ἡμῶν αὖθις ἐκρυγόμενα, ἢ πᾶσαν καταξηραίνει ὑγρότητα, μέλλουσαν ἤδη ἀναδίδοσθαι ἀπὸ κεφαλῆς ἡμῶν, ἢ ὕπνους ἰᾶσθαι τὸν λαόν. βελτίων Ἀριστάρχου ἀγαλείπτης,] τῆς ἀρούσης τὰ πάντα σφοδρότητος. ἢ ἀγύσης, ἢ διδυτούσης λίαν ἰσχνὸν τὸ καθ' ἡμᾶς διδυτούσης.

Σ Χ Ο Λ Ι Α.

Περσηΐδῶ.] τινὶ ἐναλίαν τομήν, τὸν πλοῦν. ἐπεὶ ἦν ἐν τῇ πλεῖν ἢ νῆα, ἢ σωθῆναι, ἢ ναυαγῆσαι, τινὶ μὲν Περσηΐδῃ εἶπεν ἄπτλον, τινὶ δὲ Ἑνυοῖ προσέπτλον, ὡς δεῖ καιρῷ. φέρεται γὰρ πρὸς ἀρχόμενον τοῦ πλοῦ, διὰ τὰς ἐπιγινομένας κινδύνους, ἀλλὰ λαμπροφορεῖ ταῖς ἐλπίσι θελγόμενον, μάχης δὲ γενομένης αὐτοῖς μὲν τῆς θαλάσσης, ἢ ναυαγήσας ὑπὸ λαμπροφορεῖ, ἀλλὰ σολοῖ ἀμφίκυπτα μέλαινα. ἢ ὁ μὲν Ἡσίοδος, Ἑνυὼ μίαν τῶν Φορκύδων λέγει. Ὅμηρος δὲ πολεμικόν τινα θεόν· Γοργοῦς δὲ ἔπος ἀπὸ εὐθείας τῆς Γοργώ. λέγει δὲ τὸν φόβον τῆς ἀπλοΐας ἢ ἀπολεύσεως θαλάσσης, τουτέστι τὸν ἀφανῆ πλοῦν. ἵν' Ἐπυσείδης λεγύφωνος.] διὰ τοῦτο ταύτας καλεῖ, ὅτι χρὴ μισοπολεμεῖν ἀρμονίαν οἱ ἀστέρες κινοῦσιν· ὡς τὰ γάδειρα, ὡς Ἀριστοτέλης φησί. Σθεινώ τ' Ἐυρυάλη τε.] διὰ τὸ δύνασθαι πολλοῖς καὶ δεινοῖς ἀνεβάλλειν κακοῖς τοὺς ἐκεῖ παραγινομένους. Εὐρυάλῃ δὲ ἡ ἐν τῷ πλάτει τῆς θαλάσσης φόβον, Μέδουσα δὲ τὴν ἀναδιδομένην αὖθις δύναμιν τοῦ ὕδατος. παραλέξατο δὲ ἢ συνεγένετο τῇ μιᾷ αὐτῶν ὁ ποσειδῶν ἐν μαλακῷ λειμῶνι, τῇ τῆς ἔαρος ἁπαλότητι καιρῷ δὲ τῇ ἡσυχίας. ὅτε γὰρ τὰ ἄνθη, τότε καὶ ἡσυχία. τὸ δυνατὸν καὶ κατάπτοιτος φύσει, Μέδουσα δὲ τὴν λειποτάκτην οὐσίαν. Περσέα δὲ τὸν ἥλιον καλεῖ, ὡς καὶ τὸ σθένος σθένη, τουτέστιν ὁρμᾷ· καὶ φησιν, ὅτι ὁ ἥλιος κινούμενος τῇ ἐφ' ἑαυτοῦ φορᾷ τὴν μὲν Σθεινὼ καὶ τὴν Εὐρυάλην, ἤγουν τὸ δυνατὸν καὶ κατάπτοιτος φύλαγος τῆς θαλάσσης ἐκ κινεῖ, ἤγουν ἐκ ὁρμᾷ· τὴν δὲ Μέδουσαν, οἷς ἐναντίως κινεῖ· ἤγουν τὸ βασιλικώτατον καὶ λειπὸν τῇ κτίσει τῇ ἑαυτοῦ ἀνιμᾷ. ὁρμᾷ δὲ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ὁ Πήγασος. ἀνιμᾶται γὰρ τὸ ἥλιον καὶ τὸν ἀέρα, τὸ κεφαλαιῶδες καὶ ἀνιμᾶδες συμβαῖνον τῷ βαρύτατον ἀναφερόμενον κατασπᾶζειν καὶ χέειν. Μέδουσα ὁ ποσὶ καιρὸν φέρων, καὶ ὁ φρονῶν, ἢ ἀναδιδομένη αὖθις κίνησις ἐξ κομιστῶν. Περσεὺς δὲ ἥλιος, ὁ ποιῶν ἑαυτὸν ἕλκειν τινὶ ἡμέρᾳ, ἃς ἀποτέμνων αὐτοῖς ὥσπερ πηγάς.] διὰ τὰς πηγὰς λέγων τῶν χιόνων λυομένας, καὶ Πήγασος ἵππος. τῷ γὰρ ὕδατι ἀναχθέντι, τύπτων δέρασιν καὶ ὄμβρου. ὅθεν Χρυσάορ, καὶ Πήγασος, Χρυσάορ, ὁ λαμπρὸς ἀὴρ. Πήγασος, διὰ τὰς πηγὰς λέγει, τὰς γινομένας λυομένης τῆς χιόνος. Περσέα δὲ τὸν διαπερῶντα τῷ χιόνι τὰς ἀφορμένων φλοῶν, ἢ τὸν λαμπρὸν αἰῶνα τὸν τοῦ διαπερῶντα ἐργαζόμενον. ἢ Περσέα φησὶ τὸν ἥλιον τὸν ἕλκοντα καὶ ἀποτέμνοντα τοῦ ἡμέρας. Καὶ μὲν δὴ ἀποθάμενος.] ὁ Πήγασος, οὐχ ἅμα τῷ γενηθῆναι ἀνίζει εἰς τὸν οὐρανὸν, ἀλλὰ μετὰ χρόνον. ἡ γὰρ ἀναίδοσις τῆς ὑδάτων, καὶ πήξεσι συμπροτεῖ. Βροντήν τε.] λέγουσι δὲ αὐτὸν βασταζειν τὰς βροντὰς, καὶ τὰς ἀστραπάς. ἐκ γὰρ τῆς ὑδάτων εἰσὶ ταῦτα. Γηρυόνῃα.] οἱ μὲν Γηρυόνην τὸν χειμεσσὸν ὀνόμασαν καιρὸν. οἱ δὲ τὸν χρόνον εἶπον. Ἔλκει γὰρ τὰς τρεῖς κεφαλὰς εἰ, διὰ τὰ ἐσόμενα, τὰ ἐνεστῶτα, καὶ τὰ παρελήλυθότα. ἢ τινὰ συλλεύλογον. ἢ αὐτὴ δὲ ὅτι καὶ ἑκάτη· τριμορφος δὲ ἦν ἡ θεός. ὅτι δὲ ὁ Γηρυονεὺς ἐν Καλλιστοῖς τῆς Ὠκεανοῦ. Στησίχορος δὲ, καὶ ἐξ χειῶν φησὶ καὶ ἐξ πόδας, καὶ ἰσόθεον αὐτὸν εἶναι. Τὸν μὲν ἀφ' ἑσπερίδος.] τὸ θερμὸν τοῦ αἰῶνος, ἐπὶ δὲ τόπου τὰ ζῶα ταῦτα φησὶν ἔχειν. Ἐν

Ἐρυ-

Εἰν Ε᾽ρυθίῃ.] ὄνομα νήσου ἀπὸ τ᾽ Ω᾽κεανοῦ, ἔνθα φησὶ ὁ Γηρυονεὺς, καὶ οἱ τὰ τούτου βόες. Τίρυνθ᾽ εἰς ἱερήν.] πόλις Ἄργους ἱερὴ ἡ, ὅπ Κύκλωπες αὐτῷ ἐτείχισαν. ἰὼ ἡ ὁ Γηρυονεὺς Τιρυνθίῳ. ὄρθον τε] ὁ ἡ Ὀρθος ἐκλήθη ἀπὸ τῆς ὁρμῆς· οἷς Ὄμηρος,

Πεῖν ὄρθαι τε νέες νῆας ποδώκεας πλεῖσται.

Ἄλλως. Ὀρθὸς τὸ αὐτομάτως ἀπὸ τῆς ἐκεῖ τ᾽ πλοῦ, ὄρθον αὐτὸν ὠνόμασεν, ἤγουν τὸν ὀρθῶς πρὸς μόνον τὴν ἀνάδοσιν τῆς ὑδάτων. Εὐρυτίονα ἡ λέγει, τὴν ὁρμὴν καὶ κίνησιν. ἢ Εὐρυτίονα φησὶν Ἑλλάνικος γεγονέναι ἀπὸ Ἄρεος καὶ Ἐρυθείας λέγει ἡ τὴν ῥίζαν, καὶ τὴν ἀνάδοσιν τῆς φυτῶν καὶ ὑδὲ ὑγρᾶς δυνάμεως φύει, καὶ ὅπ κάτω μὲν ἔχει ῥίζαν, ἄνω ἡ τὸ αὖθις τὸ καλλος, ἢ τὴν χθ᾽ γῆς τῆς ὑδάτων κυκλοτερῆ ῥοῆσιν.

Ἄλλως. ὄρθον, τὴν ὁρμὴν καὶ ἀνάδοσιν τ᾽ ὑδάτων, ἢ τὴν δίμαρη ὑσιν τῆς ὑδάτων. Σεσηπυῖαι γλαφυρῇ.] ἐν κοιλώμασι τῆς γῆς. διὰ τὸ μὴ λείπειν ὑπὸ τῆς κοίλων ἡ γῆς πνεύματα. Ἠμοσε μὲν νύμφῃσι.] ἤγουν γυναῖκα νύμφην, διὰ τὸ ἀνωφερὲς τῆς ξηρᾶς ἀναδυομένης, ἢ τὰς κλάδους τῆς δένδρων. τὴν νύμφην τὴν ἀνθρωπίνην λέγει, τὴν μήπω μήτε σχεῖν δ᾽ ἔχουσαν γάμου, μήτε πρὸς τοὺς λόγους. ἢ τὴν ἄμικτον γάμου. καθάπερ καὶ μίγνυται ὄφις ἀνθρώπῳ. ὄφιν δεινόντα μέγαντα] διὰ τὸ ῥιζηδὸν πολεῖν, καὶ σφοδρότερον φαρμάσσειν. ποικίλον, διὰ τὸ διάφορον τῆς κατάστασιν, ἢ πολυέλικτον τῆς κλάδων καὶ πολυειδὲς τῆς φυτῶν. ὠμηστὴν ἡ διὰ τὸ ἀπαρὲς τ᾽ σεσημμένου. ἢ διὰ τὸ ἕλκειν τὴν ἰκμάδα τῆς γῆς τὰς ῥίζας ἐφ᾽ ἑαυτάς. Ἠδ᾽ ἔρυτ᾽ εἰν Ἀείμοισιν.] αὐτὸ τὸ ἐφυλάσσετο, ἢ φησὶν ἐν Ἀείμοις. Ἄεμα ἡ ὄρη Κιλικίας, ἢ Αυδίας, ὅτι ἡ τῦ Τυφῶνος κοίτη· καὶ Ὅμηρος, Ἐν Ἀείμοισιν, ὅθι φασὶ Τυφωέος ἔμμεναι ἕδρας. Τυφὼν πνεῦμα χαῶδες πνεῦμα, ὃ λυμαίνεται ἀεὶ τὰ φυτά. πυρὼν βλαστερώτης ἀέρμα, καὶ σφοδρὸς, ἀκαιρίας καλυμένης. ἤτοι Ἄεμον, ἀφ᾽ ἧς τὸ χάλυψ, ἄσσον ἀκουσίαν, ἐπεὶ τῇ τῦ Διὸς ἀρχῇ ἐπίδηπ. ἐὰν ἡ διὰ τῦ ε, ἐπειδὴ αἱ πνοαὶ πυρῶνες λέγονται. ὡς καὶ αὐτὸς λέγει· Ἐκ Τυφαίους ἐς ἀέμων μένος ἔχὴν αὐτῶν. ἀρχαιοδείσης τῆς ῥιζοφυίας τῆς δένδρων, ἀναδοχεῖν καὶ ἀναπέμπειν, ἤρξατο πνεύματα, καὶ γίνεται πάντα τὰ πνέοντα, καὶ ὅσα λυπηλῶσι τοὺς ἀνθρώπους. Ὄρθον μὲν ἐρῶ ν.) ὃν ἀνωτέρω εἶπεν ἀναριθμῶν ὑπὸ Ἡρακλέους. οὔπ φατειὸν.] οἷον ἐ ῥητὸν καθ᾽ ἀξίαν, ἢ ἐ φονεύσιμον· φασὶ γὰρ, τὸ φονεύσιμον. Κέρβερον ὠμηστήν.] ὁ μὲν Πίνδαρος ἑκατονταικέφαλον φησὶν εἶ) τὸν Τυφωέα. ὕτος δὲ πεντηκοντακέφαλον. τὸν ἡ Κέρβερον οἱ μὲν δράκοντα εἶπον, οἱ ἡ κύνα. κύνα ἡ καλῶσι τὸν φύλακα τῆς κατὰ χθονίων. Κέρβερος ἡ, παρόσον οἱ ὑπὸ σεισμῶν καταπίπτοντες βιβρώσκονται τὸ κέαρ, ἤτοι τὴν ψυχὴν, καὶ ἐν Ἅιδῃ κατέχονται. ἀναιδέα τε κρατερόντα] πάντες οἱ σεισμοὶ ἀναιδεῖς, διὰ τὸ χθ᾽ πάντων ἐπιφέρεσθαι, πάντα κατασείειν· κρατερὸν δὲ, διὰ τὸ μὴ ἰσχύος πάντα μεταβάλλειν. Τὸ ἧσιν, Τ᾽ δραν αὖθις.] τὰς ὑστέρας, διὰ τὸ καὶ αὐτὰς εἶ) ὑπὸ τῆς ἀναδυομένου. Τ᾽ δραν τὴν καλίαν λέγει. καὶ ὅπ ὁ Ἡρακλῆς αὐτὴν ἀνεῖλεν, ἤγουν ἡ ἀρετὴ, ἡ δυναμένη πᾶσαν καλίαν ἀφανίσαι. καὶ πολυκέφαλός ἐστιν, ὡς φησὶ πολυκέφαλος ὕδρα. ἢ τὴν καταφορὰν τῆς τῦ ἀέρος ὑδάτων λέγει. Λέρνη ἡ, λίμνη ἐν Ἄργει. Λερναίῃ ἡ τὴν Τ᾽δραν, ἵν᾽ ἀπέφυγεν, Ἀλκμὰν μὲν ἑκατονταικέφαλον φησί, Σιμωνίδης ἡ πεντηκοντακέφαλον. σαὶ ἡ Ἡρακλεῖ, ἐπεὶ καὶ ὁ κορκῖνος τῇ Λέρνῃ κατησίεσαν. Τ᾽δρίῃ καὶ λέγει, ἐπεὶ ἐν τοῖς ὕδασι διῄρεσε Ἄλκμαν. Τ᾽δρίῃ, τὴν καλίαν φησὶ, διὰ τὸ ὑδαλέαν καὶ διαχυμένην εἶ) πανταχῦ. Λερναίαν ἡ ταύτην καλεῖ, διὰ τὸ λίαν ἀφανῆ, καὶ αὔξειν τὴν φαυλοτέρων καλίαν. Ἄκαπτον ἡ, ἀπλήρωτον, ἀκόρεστον. Ἀκοίτιδα ἡ, ἤγουν τῇ δυσμότητι ὁ αἰὲν ὀρνίζόμενος. Διὸς ὠός.] ὁ φρόνιμος καὶ ὁ στερρὸς τῆς καταλλήλου τὴν καλίαν ἐν τῇ ἑαυτῦ τιμητικῇ ξίφει, ἤγουν τῇ φρονήσει. σαὶ τῇ Ἰολάῳ ἡ, τῇ φρονίμῳ λόγῳ, τῇ διφραίνουσι τοὺς λαούς. ἐπίρρατο αὐτῷ, αὐτῷ λα, κατὰ χρησμόν. ἅναξ γὰρ τὸ ὅπλα, ἢ τὸ σκῦλα. Ἰολάῳ.) ὁ δὲ Ἰόλαος υἱὸς ἰὼ ἀδελφῦ τῦ Ἡρακλέους. ἕτος χθ᾽ μέρος ἔχουσι τὰς κεφαλὰς τῆς Ὕδρας. ἦσαν γὰρ ἀθάνατοι. ἀμαμάκητον πῦρ.] ἀσβεστόπλαστον, ἀσβεσμάχητον. ἢ τὴν ἄμαν μαιμῶσαν, χθ᾽ ἐπίκτητον· τυτέσιν ἀπόλλυσιν.

Η δὲ Χίμαιραν ἔτικτε πνέουσαν ἀμαιμάκετον πῦρ,
Δεινήν τε, μεγάλην τε, ποδώκεά τε, κρατερήν τε.
Τῆς δ' ἦν τρεῖς κεφαλαί· μία μὲν χαροποῖο λέοντος·
Ἡ δὲ χιμαίρης· ἡ δ' ὄφιος κρατεροῖο δράκοντος.
Πρόσθε λέων, ὄπιθεν δὲ δράκων, μέσση δὲ χίμαιρα,
Δεινὸν ἀποπνείουσα πυρὸς μένος αἰθομένοιο.
Τὴν μὲν Πήγασος εἶλε καὶ ἐσθλὸς Βελλεροφόντης.
Ἡ δ' ἄρα Σφίγγ' ὀλοὴν τέκε, Καδμείοισιν ὄλεθρον,
Ὀρθῶι ὑποδμηθεῖσα· Νεμειαῖόν τε λέοντα,
Τὸν ῥ' Ἥρη θρέψασα Διὸς κυδρὴ παράκοιτις
Τοὺς οἵσιν κατένασσε Νεμείης, πῆμ' ἀνθρώποις.
Ἔνθ' ἄρ' ὅγ' οἰκείων ἐλεφαίρετο φῦλ' ἀνθρώπων,
Κοιρανέων ἕρκος Νεμείης ἠδ' Ἀπέσαντος.
Ἀλλά ἑ ἶς ἐδάμασσε βίης Ἡρακληείης.
Κητοῖ δ' ὁπλότατον, Φόρκυϊ φιλότητι μιγεῖσα,
Γείνατο, δεινὸν ὄφιν, ὃς ἐρεμνῆς κεύθεσι γαίης
Πείρασιν ἐν μεγάλοις παγχρύσεα μῆλα φυλάσσει.
Τοῦτο μὲν ἐκ Κητοῦς καὶ Φόρκυος ἔγνετο γένναν.
Τηθὺς δ' Ὠκεανῶι ποταμοὺς τέκε δινήεντας,
Νεῖλον τ', Ἀλφειόν τε, καὶ Ἠριδανὸν βαθυδίνην,
Σ̓υμόεντα, Μαίανδρόν τε, καὶ Ἴσσειον καλλιρέεθρον,
Φᾶσίν τε, Ῥῆσόν τ', Ἀχελώϊον ἀργυροδίνην·
Νέσσόν τε, Ῥόδιόν θ' Ἁλιάκμονά θ' Ἑπτάπορόν τε,
Γρήνικόν τε, καὶ Αἶσηπον, θεῖόν τε Σιμοῦντα,
Πηνειόν τε, καὶ Ἕρμον, ἐυῤῥεῖα λοῦσ τε Καΐκον,
Σαγγάριόν τε μέγαν Λάδωνά τε, Παρθένιόν τε,
Εὐηνόν τε, καὶ Ἀρδῆσκον, θεῖόν τε Σκάμανδρον.
Τίκτε δὲ δευτέρους ἱερὸν γένος, οἳ κατὰ γαῖαν
Ἄνθρας κουρίζουσιν Ἀπόλλωνι ξὺν ἄνακτι,
Καὶ ποταμοῖς. Ταύτηι δὲ Διὸς παρὰ μοῖραν ἔχουσι,
Πειθώ τ', Ἀδμήτη τε, Ἰάνθη τ', Ἠλέκτρη τε,
Δωρίς τε, Πρυμνώ τε, καὶ Οὐρανίη θεοειδὴς,
Ἱππώ τε, Κλυμένη τε, Ῥοδίη τε, Καλλιρόη τε,
Ζευξώ τε, Κλυτίη τε, Ἰδυῖά τε, Πασιθόη τε,

Tum ipsa Chimæram peperit, spirantem terribilem ignem,
Trucemque, magnamque, pernicemque, validamque.
Illius erant tria capita: unum quidem terribilis leonis,
Alterum capellæ, tertium vero serpentis robusti draconis:
A fronte leo, pone vero draco, media vero capra,
Horrende efflans ignis robur ardentis.
Hanc quidem Pegasus cepit, ac strenuus Bellerophontes,
Illa sane Sphingem exitialem peperit, Cadmeis pernicem,
Ab Ortho subacta: Nemeumque leonem,
Quem Iuno cum enutriuisset, Iouis veneranda vxor,
In locis fertilibus collocauit Nemeæ, cladem hominibus.
Ibi sane hic commorans decipiebat tribus hominum,
Imperans cauernosæ Nemeæ, atque Apesanti.
Sed ipsum robur domuit virtutis Herculeæ.
Ceto vero minimum natu, cum Phorco amore mixta,
Peperit grauem serpentem, qui obscuræ in latibulis terræ
Penibus in amplis prorsus aurea mala custodit.
Hoc quidem ex Ceto & Phorco genus est.
Tethys autem Oceano flumina peperit vorticosa,
Nilumque, Alpheumque, & Eridanum profundos vortices habentem,
Strymonem, Mæandrumque, & Istrum pulchrifluum,
Phasinque, Rhesumque, Achelоum argentinorticem,
Nessumque, Rhodiumque, Haliacmonemq., Heptaporumq.
Granicumque, & Æsepum, diuinumque Simoenta.
Peneumque, & Hermum, amœnque fluentem Caïcum,
Sangariumque magnum, Ladonemque, Partheniumque,
Euenumque, & Ardescum, diuinumque Scamandrum.
Peperit quoque filiatum sacrum genus, quæ per terram
Vitos a tenebris educant, vna cum Apolline rege,
Et fluminibus: hanc vero a Ioue sortem habent,
Pithoque, Admeteque, Ianthèque, Electraque,
Doriscque, Prymnoque, & Vraniæ forma dea referens,
Hippoque, Clymeneque, Rhodiaque, Calliroeque,
Zeuxoque, Clytieque, Idyiaque, Pasithoeque,

Πλη-

Πλεξαύρη τε, Γαλαξαύρη τε, ἐρατή τε Διώνη,
Μηλόβοσίς τε, Θόη τε, καὶ ἀγλαὴ Πολυδώρη.

Plexaure, & Galaxaure, amabilisque Dione,
Meloboſisque, Thoeque, & venusta Polydora,

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑΙ.

Ἔστι δὲ καὶ τῶν Χίμαιραν ἀποτίκτει πίειραν πῦρ, πεμφαλόν τε ἔσαν καὶ πίμορφον, καὶ τὸ μὲν ἔμπροσθε ἔχουσαν λέοντος, τὸ δ' ὄπιθε δράκοντος, τὸ μέσον δὲ χιμαίρας, φαρσον ὁμοῦ πηλοτύπων ἀναθυμιάσεων, καὶ πηλοῦ ἐν χειμῶνι χειμέρῳ ὄμβρων, χίλικας εἰαίθουσαν ποταμοί τινες οἱ καλούμενοι χειμάρροι δίκλινα πυρὸς ἀκατάσχετα, καὶ πᾶν τὸ φερόστυχον ἐξασύροντες, οἵ τινες δὴ κατ' μὲν ἔμπροσθε λέοντες λάβροι τ' ἀν, διότι τὸ ἀφαυρὸς εἰη οἷον πᾶν τὸ ἐξαπυχὸν, καὶ διὰ τὸ ὥσπερ ὠμότητος καὶ ἀχείη, καὶ οἷον ὀρύττειν ὅσπερ πᾶν ὄρυγμα γῆν, ὧν μέλλοντα ποσὶ ὠκύτητος, καὶ χαράδρεσιν αὐτῶν καὶ κοιλάσεων· τὸ μέσον δὲ χίμαιραν εἶναι, τὸ καταῤῥέον ὑλαδὲς καὶ ῥοῶδες φερόμενον ὕδωρ. τὸ δ' ὄπιθε δράκοντος, φαρσον τὸ χθὲς τ' ποταμοῦ ἑλικοειδὲς ὄν, καὶ ἐκ διδυμ. ἐ γὰρ κατ' εὐθεῖαν ῥύσιν, ἀλλὰ παρεκκλίνασιν ἔνθα καὶ ἔνθα, καὶ κοιλότητας ἐν γῇ ποιοῦντος. εἴρηται δὴ καὶ πρὸς Λυκιακείτην ἀνδρώπου, ἐμοῦ δοῦθεν αὐτὸν ἐρωτήσαντος, οἱ ἔστι ἄρα ἐν Λυκίᾳ τῆς Χιμαίρας τόπος, ἐν ᾧ φασὶν αὐτὸν διατρίβειν. ὃς ἔστι μὲν τὸ καλούμενον Χίμαιρα χωρίον, ἐν ᾧ ἀφ' ἑξῆς ἐλθεῖν τινὶ θαλάσσης, εἶπεν ἐλεῖν ἀκοῦσαί πως, καὶ κοίλωσιν πρὸ τοῦ τόπου ἐμπεσοῦσα, ὧν δὴ κοίλωσιν οἱ ἐν χώρᾳ Χίμαιραν προσαγορεύουσιν. ἀναιρεῖ δὲ τοῦτο ὁ Βελλεροφόντης τῷ Πηγάσῳ ἐποχούμενος, ὁ Ἥλιος δηλαδὴ, ὁ τὰ βέλη τὰ ῥέοντα φορεῖων, καὶ ἄνωθεν θεὸς αὔξησιν τοῖς τοιούτοις ποταμοῖς ἐπιφερόμενος· καὶ δὴ ἄνωθεν ὄμβρων ἀναλωθέντων, ξηραίνων καὶ οἱ ἐν τῷ χειμῶνι ποταμοὶ, ἐξ ὧν δὴ συνεστήκασιν. λέγεται δ' ἂν Πήγασος καὶ ὁ Ἥλιος αὐτὸς, ὃν καὶ Βελλεροφόντην εἴπομεν. ὁ χιὼν γὰρ διαφόρως ὀνόμασεν αὐτὸν παρ' ἡμῶν καλεῖσθαι, θεὸς τὰς διαφόρους αὐτοῦ ἐνεργείας ἀποβλεπόντων, ἐπεὶ καὶ Ὑπείριον, ἀπὸ τοῦ ὑπερίσθαι ἄνωθεν ἡμῶν καλεῖσθαι, καὶ Ἑκάεργος, ἀπὸ τοῦ ἑκάθεν ἡμῶν ὢν ἐργάζεσθαι ποιεῖν ἡμᾶς, καὶ Φοῖβος, ἀπὸ τοῦ δοῦλος πᾶσι προσηκόντως, καὶ δηλοῦντα πάντα ποιεῖν, καὶ Πύθιος, ἀπὸ τοῦ σηθικὸς εἶναι, ὁ τῇ ἑαυτοῦ σοφίᾳ, ἀλλὰ μᾶλλον τῇ ἀπουσίᾳ, καὶ Λυκηγενὴς, ὡς τοῦ λυκαυγοῦς ὄρθρου γενέτης. εἰ τοίνυν τοῦθ' ὕπως ἔχει, ἀκριβὲς εἰ καὶ αὐτὸς εἴη Πήγασος καὶ Βελλεροφόντης. Πήγασος μὲν οὖν, διὰ τοῦ σίνεσθαι τοῦ Ὠκεανοῦ, τυτθὸν ὁρμᾶν, λαμπρὸν λελαμπρύνθαι ἐν ἄστροις. οἶμαι δὴ καὶ τοῦτο ἐκ ἡμέρας τέλος λαβεῖν ἡ Ἑλληνικὴ αὐτονομία τῷ Πήγασον παρίδωκε, διὰ τὸ καθαρὸν ἐν ἄστροις εἶναι τὸν ἵππον, καὶ πάσης ἀπαλλάχθαι τῆς ἔνερθεν αὐτοῦ συσκίασεως ὑπὸ νεφῶν καὶ ὁμιχλοειδέσεως. ἡ Πήγασος ἂν εἴη, ᾧ ἐποχούμενος ὁ Βελλεροφόντης τὴν Χίμαιραν ἀνεῖλεν, ἡ παντοῖα φύξεις τοῖς ἐν ταῖς ὑγρείαις ἀναθυμιάσεις, καὶ τὰ οἷον βέλη τὰ μέλλοντα, ἐκ καὶ αὐξάνειν τοὺς ἐν χειμῶνι ποταμοὺς, ἀφαιρῶν καὶ δὴ χιόνων καὶ χαλαζῶν, καὶ τῶν λοιπῶν πιπτόντων ὑδάτων γιομένων, ἐλαττοῦντα οὐ ὄμβρους. τούτων δ' ἐλαττωμένων, οἱ χείμαῤῥοι κατ' ὀλίγον ξηραίνονται. μὴ θαυμάσῃς δ' τινὶ τὰ αὐτοῦ χαφλεῖ· πολλὰ δὲ τοιαῦτα ἀρίστην ἀπεργασάμενα τὰ φαντάσματα, ἢ διὰ τὴν δηλουμένην φαντασίαν κρύψιν τὸ ἀσάφειαν, ἢ χρόνου ἐναλλαγὴν, ἢ διὰ τινὰ τῆς χαφόντων ἀπροσεξίαν, ἢ διὰ μέγεθος, ἢ δι' ἔθος· μᾶλλον δὲ διὰ διαφθόγγου τὸ χίμαιραν ὄφεως χέρσους· ἢ διὰ τὸ ι. ὅτι δὴ πολλὰ δι' ἔθος χαφέντων τοίνυν ἢ τοίνυν, τὴν ἀκρίβειαν ἡμῶν παρορώντων, μαρτυρεῖ τὸ Ἀχιλλεὺς ὄνομα· ὃ δὴ καὶ αὐτὸ τὴν ἐτυμολογοῦσι, τινὶ δ' ἑνὸς λ χαφεῖ ἔχον ὀφείλον. Χίμαιρα δὴ τινὶ Σφίγγα γενομένην τοῖς Καδμείοις ὄλεθρον τῷ Ὄρθρῳ συνελθοῦσα, ἔτι δὴ καὶ τὸν ἐν Νεμέᾳ λέοντα, ὃν χέρσιν ἡ Ἥρα καὶ τοῖς γαμικοῖς κατοικίζει τῆς Νεμέας, εἰς βλαβερὸν ἀνθρώποις, ὃν δὴ καὶ δαμάζει ὁ Ἡρακλῆς, τὸν ἐν Νεμέᾳ δηλαδὴ λέοντα, ἀλόγως. Σφίγξ γάρ ἐστιν, ἡ σφίγγουσα τοὺς ἀνθρώπους ἀθεσπιδάζουσα φύξις ἐν χειμῶνι, καὶ ὄλλυσα τοὺς Καδμείους, τουτέστι τοὺς κατὰ δαιμονίαν ὑπ' αὐτῆς. τῷ Ὄρθρῳ δ' αὖ λέγεται συνέρχεσθαι, σφρόσυνον ταῖς ἐωθιναῖς κατασείσεσι καὶ ὀρθρινοῖς, ἔτι τῆς ἡλίου ὑπὸ τοῦ ἀείζωστα κρυπτομένης, ὑπογίνεται· σφοδροτέρα καὶ ὑπερτατέρα, ἢ πρὸς δὲ καὶ δηλυκὸς εἶρυ) Σφίγξ. Νεμειαῖος δ' αὖ εἴη λέων, ὁ παγετὸς, ὁ χειμέριος οἷον δίκλινα λέοντος φύσεως φυτά τε καὶ σπέρματα

πὰ ἐν τῇ γῇ ἃ δὴ ὁ λόγος γοναὶς φοσηγόρδυσι τὰς γὰρ μελλούσας ἐκ γῆς ἀναδίδοσθαι γοναὶς ποταμῶν ὅπως ὑ κρατήσας ὁ πηγετὸς διαφθείρει· ὅν τινα λιμναῖα ἢ κυδρὴ πηγάνωπις. τὴν Διὸς Ἥρη τέφει, τοῦτ' ἔστιν ὁ κυδρόῤῥοας ἀὴρ, ὁ δοξάζων ὡσαύτως τοῖς ῥοαῖς τὴν ὑδάτων, ἢ πὰ αἰθέρι ὑσονείμενος κατάθεν. ὑγραθεὶς γὰρ ψυχεῖ. ἀλλὰ τὸν λιόντα, τοῦτ' ἔστι τὸν πηγετὸν, ὁ Ἡρακλῆς ἐλθὼν δαμάζει, τοῦτ' ἔστιν ὁ ἥλιος.

Λέγει δ' ἡ Κητὼ πρὸ Φόρκυϊ μιγεῖσα ὑποφῆναι νεώτερον τέκνον ἢ δράκοντα τὸν φυλάσσοντα τὰ μῆλα τὰ χρυσᾶ ἐν πῖς πέρασι γῆς, παρόσον διασχιδαννυμένων ἐκ τῶ καθ' ἡμᾶς ἀέρος τ' ἀναθυμιάσεων ὑπὸ τὰ ἥλια ἤδη συχνῶς ἡμῖν ἐπισοβάλλοντος. ὅτι τὰ πό τοσοῦτον ἡμῶν μέρη ἁπλανῶς πρὸς συμβαίνοντος φορεῖς ἀναθυμιάσεις, καὶ εἰ συνίσασι. ὑ γὰρ ἂν εὖ ὄρον μηδεμίαν ὁπλείπως μεῖρον πρὸ παντὶ τοιούτων ἀναθυμιάσεων αὖ πῆς δὴ τοιαῦτ' ἀναθυμιάσεις τὰ χρυσᾶ μῆλα φυλάσσειν λέγουσι, τοῦτ' ἔστι καλύπτειν τὰ ἄφθα τὰ λαμπρὰ καὶ χρυσειδῆ. ὁπωσοῦν γὰρ ἂν εἴη. Κητὼ δ' ἂν εἴη, ἡ κινουμένη καὶ ἐξατμιζομένη ὑπὸ τῆς ἡλιακῶν ἀκτίνων ἀναθυμίασις. Φόρκυς δ', ἡ ἀφιεροῦσα τὴν ὑδάτων, ἐξ ὧν δὴ πελάγεσιν ἐν θέρει ἐπομβρεῖ ὁ εἰρημένος λόγος, ἤγουν τὰ ἐν πῖς ἐναντίοις κλίμασι πῶ καθ' ἡμᾶς ὑφισάμενα νέφη. ἃ δὴ δέχονται ὁ λόγος προσαγορδύει, ἢ διὰ τὸ ὀχῆμα τῶν τοιούτων νεφῶν. (ἔστι γὰρ πολλὰ ἄσπα ἰδεῖν ἐν πῖς νέφεσι δεχομενοπειδῆ,) ἢ διὰ τὸν συεγμὸν καὶ ψόφον, ἢ διὰ τὸ πῖς δέρμασι καὶ ὀπαζομένοις ἐμπεδῶν καθίσαος. ἔτι δὲ καὶ πῖς κόθεσι τῆς ἐρεμνῆς γαίης διατρίβειν λέγει ὁ τοιοῦτος δέχων. παρόσον ὑκ ἐν πῖς ἄνωθεν ἡμῶν μέρεσιν ἐναπλιμπανομένη αἱ τοιαῦται ἀναθυμιάσεις, ἀλλὰ καὶ πῖς σκιώμασι τῆς γῆς ἐναπκρυπτομένη· ὑ γὰρ ἔστι κενὸν ἐν τῷ παντὶ, κατὰ τὸν δαιμόνιον Ἀριστοτέλη. ἐρεμνὰ δ' ἂν λέγοιτο, ὑπὸ τὸ ἐν τῇ ἔρᾳ μένειν, τοῦτ' ἔστι τῇ γῇ· ὅθεν οἶμαι καὶ ἐρεμνὰ φρέατα προσαγορδυθῆ. ὑ κακῶς τὰ ὑψηλὰ, ὡς οἱ πολλοὶ νομίζουσι, ἀλλὰ τὰ στενὰ καὶ δυσάντη καὶ διὰ τοῦτο ἐν γῇ μένειν ἐδασκδαζοντα τοὺς ἐν αὐτοῖς καταδυόντας, καὶ στενῶς κομδῇ διάγειν. ἡ Τηθὺς δὲ μετὰ τὸν Ὠκεανὸν γλυκεῖ τοὺς ποταμοὺς, παρόσον ἐκ τῆς γῆς ἀναδίδοσθαι καὶ ἀναβλύζουσιν οἱ ποταμοί, καὶ αἱ πηγαί. Ὠκεανὸς δ' ἐν ᾧ τὸ ὑπόρρυτον τῇ θαλάσσῃ ὕδωρ, καὶ ὠκέως νεόμενον. τοῦτέστι προδόμενον. δηθύμενα γὰρ τὰ ὕδατα τῆς θαλάσσης ἐν διαφόροις τῆς γῆς τόποις καὶ εἰσδύομενα ἀναπυκάζει καὶ ἀναρίθμους γλυκύτερα τε καὶ τίμια ἐξ ἀκρωρείας ἢ ὑπωρείας. ἀῤῥενικῶς δὲ οἱ ποταμοὶ εἴρηται, διὰ τὸ σφοδρὸν τῆς κτίσεως τῆν ἐν αὐτοῖς ὑδάτων, καὶ ἐρεγδέστερον καὶ δραστικώτερον. αὖ δὲ πηγαὶ θηλυκῶς ὀνομάζονται, διὰ τὸ θαλυτέρον οἷον καὶ ὑφειμένον τῆς τῶν ἐν αὐταῖς ὑδάτων ἀναβλύσεως. κυρίως δὲ λέγεται μὲν τὸν Ἀπόλλωνα οἱ ποταμοί τε καὶ αἱ κρηναῖαι, διὰ τὸ αὐξήσεως καὶ ἀναξοφῆς τ' ἐκχεῶν αἰτίους εἶναι τούτους ἔνδον τε καὶ οἱ Ἕλληνες ἀπεικάζειν ταύτας τοῖς ποταμοῖς πρώτους εἰώθασιν. Ἀπόλλωνα δ' ἀνέκαθεν ἥλιον, ὁσονοῦν αἰθίζων ταύτας διὰ ἐπιμελείας τῆς ἡμῶν, οἶμαι δὲ καὶ ἀκριβεστέρως αὐτὸν καλεῖσθαι τάχα μὲν καὶ διὰ τὸ τὸν ἥλιακὸν δίσκον μὴ πᾶν ἐξ αὐτοῦ ἐφαλλομένων χρυσῶν ἀκτίνων κεφαλῇ τινι προσεικέναι, κόμαις ὅπερ χεύσεις ἀκρατίσιν. τάχα δὲ καὶ διὰ τὸ ἀκριβεστέρως τοὺς ὑφ' ἥλιον καλλιτεχνημένους ἀνθρώπους· ὅπερ γάννυται μὲν τὰς ἐκτάσεσι τῶν τειχῶν οἱ ἀνθρέπεις καὶ καλοτέχναι. τὰ πλέω δὲ τῶν ὀνομάτων τ' ἀπὸ τῶν ἀπὸ Ἡσιόδου, ἀπὸ τ' ἀπεικαζόντων ταῖς πηγαῖς. Ἡλέκτρα τε μὲν ἔρη διὰ τὸ καθαρὸν καὶ χρυσίζον τοῦ ὕδατος, καὶ δίκλιδα ἠλέκτρα λαμπρόν. Γαῖάν δὲ, ἀπὸ τοῦ ἰαίνειν καὶ ἀῤῥεφίνειν τοὺς πόους. Ζάξω δὲ, ἀπὸ τοῦ ζάγνυσθαι μὲν τὴν ἀνάπαυσιν ἐν ταῖς πηγαῖς τὰ ἀπεζύγια. Πλαξαύρη δὲ, καὶ Γαλαξαύρη, ἡ ἐκ τῶν πηγῶν ἀναδιδομένη πᾶξις αὐρῶν ἀκραὺς καὶ καθαρὰ, καὶ διὰ τοῦ γάλακτος ἀπεσημαίνει. Μηλόβοσις δὲ, διὰ τὸ ἐν αὐταῖς τὰ μῆλα βόσκισθαι πρέπει. ἤγουν τὰς παρακειμένας αὐταῖς πόας νέμεσθαι.

ΣΧΟΛΙΑ.

Ἡ δὲ Χίμαιρα ἀέπτερος.] ἡ καθόλου φησὶ κακία ἐγένετο τοῦ μεσεμβρινοῦ· ὁ μὲν λέων ἔχει φανερὸν καὶ ὄξω τὸν δυμὸν, ὁ δράκων δὲ πικρότερον· ἡ χίμαιρα δὲ τὸν μεσεμβρινὸν δυμόν, καὶ μέσον, καὶ κεκραμένον. ἄλλως. τὸν χειμερίας

μος λέγει διὰ τὸ ἐκ τῆς ἀναθυμιάσεως ἢ τὸ ὄμβρον αὐτῶν γίνεσθαι. Πρόδηλον.] ὅτι οἱ μεταλλάττοντες τῶν φόβων ὀφείλουσι βέλτιον ἐπεξεργάζεσθαι. οἱ δὲ μή γε, τῇ θεσσαλικῇ χρῶνται. Πύλασον εἶλε.] Πύλασον καλεῖ τὸν συγκεκραμένον θυμόν, ὃς ἔχει συγκεκραμένον τὸ ἄλογον μέρος τῷ λογικῷ. Βελλεροφόντῃ δὲ τὸν αἱρεθέντα τὰ δυνάσματα, ἐπεὶ τὸ ἐν τῇ ἕρμῃ βάλλειν, τὰ βάλλοντα εἰς τῶν γῶν. Ἄλλως. βέλλερα, τὰ κακά λέγει. Βελλεροφόντης οὖν ὁ θεσπούμενος πάντα τὰ κακὰ ἀπαυθαι αὖ πως ἐκ αὐτοῦ ἢ τὰ τῆ ῥητορικῆς βίᾳ μέγα ἢ ποιητικὴ αἰνίττεται νοήσει· τὸ, τὰ δικανικὸν ἢ τὸ πανηγυρικὸν ἢ τὸ συμβουλευτικὸν ἢ λέων αὖ μὴ εἶη τὸ δικανικὸν, διὰ τὸ καταπλήττειν ἢ ἀφαιρεῖν, ὡς εἰκὸς, καθιστᾶν τὰς αὐτιλεγόντας. χίμαιρα ἦ τὸ πανηγυρικὸν. διὰ τὸ σκιερὸν, ἢ χαίρειν τούτῳ λέγεται, ἢ τὸν ἀκούοντα ἢ ἔχόν τινα ἀποτελεῖν ἐκ τῶν ὀνομάτων ῥυθμόν. δράκων δ' ἂν εἴη τὸ συμβουλευτικὸν, διὰ τὸ παικίλον ἢ πολύτροφον τῇ) πῦτο τὸ εἶδος, ἢ μακρόν τινων δεῖσθαι τῶν λόγων διὰ τὸ πεῖσαι. ἐπεὶ ἦ χαροπόν τινα τὸν λόγον εἴρηκεν, εἰκὸς ἂν ἢ τὸ δικανικὸν χαροπὸν, διὰ τὸ μὴ χάεσθαι τὸν λογικῶς καὶ κομψόπτως γίνεσθαι. ἀλλὰ ἢ τὸν δράκοντα κρατεῖσθαι τῇ) φησὶ διὰ τὸ ἰσχυρᾶς τινὶ ἀποδείξεως χρῆσθαι πρὸς τὸ πεῖσαι τὸν συμβουλεύοντα ἕκαστα δ' ἂν εἴη μᾶλλον αὐτῶν, ὁ πιπίλος ἢ σκολιὸς τῶν ἢ ὁ μαλερὸς ἢ πολυφλεκτὸς τέχνη, ἢ πυρὸς μένος δεινὸν χιμαίρας πνέων. Σφὶν ὀλοιὸν.] τὸν σοφὸν λέγει. αὖτο δέ ὅτι θυγατὸς Χιμαίρας ἢ Τυφῶνος. ἀπ' αὐτῆς σκληρὸν ἢ τὸ φίλτρον, ἔνθα διίστησι φίλα ἦ αὐτῷ οἱ Βοιωτοὶ ἔλεγον. Λύκος ἦ ἐν πῷ σφὶ Θηβαίων, αὐτῷ ὑπὸ Διονύσου πεφθῆναί φησι. Ἄλλως. Ὄρθρῳ ὑποδμωθεῖσα] ὀρθρον μὲν πρῶτον, ὃν ἢ ἀνατέρω εἶπον αἰωρεῖσθαι ὑφ' Ἡρακλέους· παρόσον ἐν πῷ ὄρθρῳ σφοδρότερα ἡ ψύξις. τὸ ἦ Νεμεαῖον ἄεθλον Πελοποννήσου ἢ Ἄργος, ἔνθα ἦν ὁ λέων. πρῶτον ἦ ἆθλον τὸν Ἡρακλέους ἐκ ἦν τοῦ, ἀπὸ τῦ νεμεῖσθαι δεῖ τοὺς τόπους τῦ Ἄργους. ἢ ἦ Σφὶγξ σφαγμαικῶς μὲν γυνὴ ἦν λυσσὶς, ἢ εἶχε πολλοὺς σαὶ αὐτὴ τοὺς συναρπάζοντας ἐς παῦδα ἦ τὸν κρυφίοιον ἢ μεικτὸν κεκρυμμένον καὶ πάνυ λέγει. Γυναῖον κατέβασεν.] ἐς πῖς γυναικείους τόπους κατέφυγεν ὁ Νεμέας, ὅθεν ὄρεμα ἀπηλαίνε, ἢ μᾶλλον τὸ ὄρος. Τὸν ῥ' Ἥρη.] ἤγουν ὁ ἀὴρ ὁ ὑδροβρέας, ἤτοι ὁ δεξαζόμενος διὰ τῆς βροχῆς. Διὸς ἦ φθίκοιτις, ὅτι τῷ αἰθέρος κάτωθεν ὁ ἀὴρ. ἀλεφαίρετο.] αὐτὸ τὸ ἄβλαπτον. Ὄμηρος δέ ποτε ἢ τοιαλογίζεται. Νεῖλον τε.] ἐκ τούτου φαίνεται Ἡσίοδος Ὄμηρε γεγονέναι. ἢ γὰρ Ὄμηρος Αἴγυπτον καλεῖ τὸν Νεῖλον. Ἀλφειὸς ἦ ποταμὸς Πελοποννήσου, ἐκ Ἤλιδ. καὶ ῥέχει ἦ ἀπὸ Ἀσίας, κώμης Ἀρκαδικῆς. Ἠειδαρὸς ἦ ποταμὸς Κελτικῆς. Σπερμὸν ἦ ποταμὸς Θρᾴκης. Μαίανδρος ποταμὸς Λυδίας, ἢ Καρίας. Ἴρος ποταμὸς Σκυθίας. Φᾶσις ποταμὸς Κόλχων. Ῥῆσος ποταμὸς Τροίας. Ἀχελῶος ποταμὸς Ἀκαρνανίας, ἢ Αἰτωλίας. Νέσσος Θρᾴκης. Ῥόδιος Τροίας. Ἀλιάκμων Μακεδονίας. Ἑπτάπορος, καὶ Γρήνικος, καὶ Αἴσηπος, καὶ Σιμόεις, Τροίας. Σπιδὼς Θρᾴκης. τινὲς ἦ τὸν Γρήνικον, καὶ Σιμοῦντα, καὶ Πηνειὸν, Θεσσαλίας φασί. Ἕρμος Λυδίας, Κάϊκος Μυσίας. Σαγγάριος Φρυγίας τῆς αὖσ. Λάδων Ἀρκαδίας. Παρθενίος Παφλαγονίας. Εὔηνος Αἰτωλίας. Ἀρδήσκιος Σκυθίας Σκάμανδρος Τροίας. ἀφ' ἑνὸς Σκάμανδρος Παθενίος, καὶ Γέμερος καλῆται. Γέμερος ἦ ὁ ὑπὸ Καρῶν Ἑρμῆς λεγόμενος. Τίπτε ἦ θυγατέρων.] ἔπτυσε ἦ τὰς λίμνας, αἳ πεσεῖσθαι τὸν ἐλίσσοντα ἡμᾶς. ταῦτα δέ εἰσιν ὀνόματα ποταμῶν, καὶ λιμνῶν. Ἀνδρας κλείζουσιν] αἰσχύνουσιν οἱ γὰρ τῆς ποιότητος τῶν ὑγρῶν, ὅτιν ἢ ἕξις τὸ ἁλίου. Σωὶ Ἀπόλλωνι ἔπεκτα] καὶ γὰρ Ἀπόλλωνι καὶ ποταμοῖς οἰνῶν ἀντίτυπον τὰς πάμας, διὰ τὸ αὐξήσεις καὶ ἀναξηρῆς αὐτὰς τῇ) ὡς Ὄμηρος, Στέρξαι ἄλλος σοί γε πατὴρ ἠρίσσατο πῆμα πελάσσῃ. τὰ γὰρ ὕδατα αὐξιπτικὰ, καὶ ὁ ἅλις. Δασεῖς.] Νηρέως γυναῖ. Πρυμνεὺς δὲ ὁ πλοῦς. Οὐρανίη] ἢ εὐδησις ἢ οὐρανίων. Ἱπποῦς.] ἢ ὀξύτης. Καλυμένη.] ἢ εὐδησις. Ῥόδιος.] ἢ εὐδησις. Ζάξου.] ἢ ζάξις ἢ ὑποζυγίων. Ἰδῆα.] ἢ τέχνη. Παυσθὲν, ἐν ἄλλῳ Πεισθὲν, διὰ τὸ ἐν πάσῃ τῇ γῇ εἶναι, ἤγουν παντα χῆ αὐας ὑγιεινὰς πηγὰς, ἢ διὰ τὸ πίνειν πάντων πηγάζειν ἤγουν κοινῶς φερούσας πᾶσιν ἀρυτὰς. Παλαιόφρων.] ἢ πανσοφός. Γαλαξαύρου.] τὰ αὐθηρὰ πιδύματα.

Κερκείς τε φιλόϊ ἦθος ἔχουσαι, Πλωτώ τε βοώπις,
Περσείς τ', Ἰάνειρά τ', Ἀκάστη τε, Ξάνθη τε,
Πεζαίη τ' ἐρόεσσα, Μενεσθώ τ', Εὐρώπη τε,
Μῆτίς τ', Εὐρυνόμη τε, Τελεστώ τε κροκόπεπλος·
Κρισίη τ', Ἀσία τε, καὶ ἱμερόεσσα Καλυψώ·
Εὐδώρη τε, Τύχη τε, καὶ Ἀμφιρὼ, Ὠκυρόη τε·
Καὶ Στύξ, ἣ δὴ σφέων πασέων ὑποφερτάτη ἐστὶν ἀοιδῆς.
Αὗται δ' Ὠκεανῷ καὶ Τηθύος ἐξεγένοντο
Πρεσβύταὶ· κοῦραι πολλαὶ γε μὲν εἰσι καὶ ἄλλαι.
Τρεῖς γὰρ χίλιαι εἰσὶ τανύσφυροι Ὠκεανῖναι,
Αἳ ῥα πολυσπερέες γαῖαν καὶ βένθεα λίμνης
Πάντη ὁμῶς ἐφέπουσι, θεάων ἄλκαρ ἀγλαὸν τέκνα.
Τόσσοι δ' αὖθ' ἕτεροί ποταμοὶ κελαδεινὰ ῥέοντες
Υἱέες Ὠκεανοῦ, τοὺς γείνατο πότνια Τηθύς.
Τῶν ὄνομ' ἀργαλέον πάσεων βροτὸν αὐδήσασθαι,
Οἱ δὲ ἕκαστοι ἴσασιν, ὅσοι σφέας ἐγγὺς ἔασιν.
Θεία δ' Ἠέλιόν τε μέγαν, λαμπράν τε Σελήνην,
Ἠῶ θ', ἣ πάντεσσι ἐπιχθονίοισι φαείνει,
Ἀθανάτοις τε θεοῖς, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι,
Γείνατ', ὑποδμηθεῖσα Ὑπερίονος ἐν φιλότητι.
Κρεῖ δ' Εὐρυβίη τέκετο φιλότητι μιγεῖσα
Ἀστραῖόν τε μέγαν, Πάλλαντά τε δῖα θεάων
Πέρσην θ', ὃς καὶ πᾶσι μετέπρεπεν ἰδμοσύνῃσιν.
Ἀστραίῳ δ' Ἠὼς ἀνέμους τέκε καρτερόθυμους,
Ἀργέστην, Ζέφυρον, Βορέην τ' αἰψηροκέλευθον,
Καὶ Νότον, ἐν φιλότητι θεὰ θεὸς εὐνηθεῖσα.
Τοὺς δὲ μετ' ἀστέρα τίκτεν Ἑωσφόρον ἠερίγενειαν,
Ἄστρα τε λαμπετόωντα, τά τ' οὐρανὸς ἐστεφάνωται.
Στὺξ δὲ τέκ' Ὠκεανοῦ θυγάτηρ, Πάλλαντι μιγεῖσα,
Ζῆλον καὶ Νίκην καλλίσφυρον ἐν μεγάροισι,
Καὶ Κράτος, ἠδὲ Βίην ἀριδείκετα γείνατο τέκνα.
Τῶν οὐκ ἔς' ἀπάνευθε Διὸς δόμος, οὐδέ τις ἕδρη,
Οὐδ' ὁδός, ὅππῃ μὴ κείνοις θεὸς ἡγεμονεύει,
Ἀλλ' αἰεὶ παρὰ Ζηνὶ βαρυκτύπῳ ἑδριόωνται.

Cereisque indole amabilis, Plotoque bouinis oculis,
Perseisque, Ianiraque, Acasteque Xantheque,
Petræaque lepida, Menesthoque, Europaque
Metisque, Eurynomeque, Telestoque croceo peplo:
Crisieque, Asiaque & amabilis Calypsus:
Eudoreque, Tycheque, & Amphiro, Ocyroeque,
Et Styx, quæ ipsarum excellentissima est omnium:
Atque hæ Oceano & Tethyde prognatæ sunt,
Grandiores natu filiæ, multæ quidem sunt & aliæ:
Tot mille enim sunt celeres filiæ Oceani,
Quæ sane dispersæ terram & profundissimos lacus,
Passim pariter incolunt, deorum splendida proles.
Totidem rursus alij fluuij cum strepitu fluentes,
Filij Oceani, quos peperit veneranda Tethys:
Quorum nomina difficile omnia mortalem virum proloqui:
Sed singulatim nouerunt quicunque circum habitant.
Thia præterea Solemque magnum, lucentemque Lunam,
Auroramque quæ omnibus terrestribus lumen præbet,
Immortalibusque diis qui cœlum latum tenent,
Genuit, congressa cum Hyperione ob amorem.
Crio autem, Eurybiæ peperit, per amorem mixta,
Astræumque magnum, Pallantemque, præstantissima dearum,
Persenque, qui etiam omnes præcellebat peritia.
Astræo vero Aurora ventos peperit magnanimos,
Argesten, Zephyrum, Boreamque rapidum,
Et Notum, in amore cum deo dea congressa.
Post hos vero Auroza stellam genuit Luciferum mane genita,
Astraque fulgentia quibus cœlum cinctum est.
Styx vero peperit Oceani filia, Pallanti mixta,
Zelum & Nicen pulchros talos habentem, in ædibus,
Et Robur, atque Vim præclaros genuit filios.
Quibus non est seorsim a Ioue domus nec vlla sedes,
Neque via qua non illis deus præit:
Sed semper apud Iouem grauiter tonantem sedem habent.

Ὡς

Ὡς γὰρ ἐβούλευσε Στὺξ ἄφθιτος Ὠκεανίνη
Ἡμάρτῃ τῷ, ὅτε πάντας Ὀλύμπιος ἀστεροπητὴς
Ἀθανάτους ἐκάλεσε θεοὺς ἐς μακρὸν Ὄλυμπον.
Εἶπε δ', ὃς ἂν μετ' ἐμὸν θεῶν Τιτῆσι μάχοιτο,
Μή τιν' ἀπηρῆσαι γεράων, τιμὴν δὲ ἕκαστον
Ἔξειν, ἣν τὸ πάρος γε μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι.
Τὸν δ' ἔφαθ', ὃς ἄτιμος ὑπὸ Κρόνου ἠδ' ἀγέραστος,
Τιμῆς καὶ γεράων ὅσσ' ἐπιβήσιμον ἦμαρ ἔνειμε.
Ἦλθε δ' ἄρα πρώτη Στὺξ ἄφθιτος ἐς μέγα δῶμα
Σὺν σφοῖσι παίδεσσιν, φίλου διὰ μήδεα πατρός.
Τὴν δὲ Ζεὺς τίμησε, δόσιν δέ οἱ ἀμφὶς ἔδωκε.
Αὐτὴν μὲν γὰρ ἔθηκε θεῶν μέγαν ἔμμεναι ὅρκον,
Παῖδας δ' ἅπαντας πάντεσσι δόμεν παραμείβεσθαι.
Ὡς δ' αὐτὸς πάντεσσι διαμπερὲς, ὥσπερ ὑπέστη,
Ἐξετέλεσσ'· αὐτὸς δὲ μέγα κρατεῖ ἠδ' ἀνάσσει.
Φοίβῃ δ' αὖ Κοίῳ πολυήρατον ἦλθε λεχοῦσθαι,
Κυσαμένη δ' ἤπειρε θεὰ θεῷ ἐν φιλότητι.
Αὐτὰρ κυανόπεπλον ἔγείνατο μείλιχον αἰεὶ,
Ἣ τοι ἀνθρώποισι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι
Μείλιχον ἐξ ἀρχῆς ἀγαπάζεται ἔντὸς Ὀλύμπου.
Γείνατο δ' Ἀστερίην ὀνόμην, ἣν ποτε Πέρσης
Ἠγάγετ' ἐς μέγα δῶμα, φίλην ἄλοχον ἐκέκλετο.
Ἣ δ' ὑποκυσαμένη Ἑκάτην τέκε, τὴν περὶ πάντων
Ζεὺς Κρονίδης τίμησε· πόρεν δέ οἱ ἀγλαὰ δῶρα,
Μοῖραν ἔχειν γαίης τε καὶ ἀτρυγέτου θαλάσσης.
Ἠ δὲ καὶ ἀστερόεντος ὑπ' οὐρανοῦ ἔμμορε τιμῆς,
Ἀθανάτοις τε θεοῖσι τετιμένη ἐστὶ μάλιστα.
Καὶ γὰρ νῦν ὅτε πὴ τις ὀπιζομένων ἀνθρώπων
Ἕρδων ἱερὰ καλὰ κατὰ νόμον ἱλάσκηται,
Κικλήσκει Ἑκάτην· πολλή τέ οἱ ἕσπετο τιμὴ
Ῥεῖα μάλ', ᾧ περ πρόφρων γε θεὰ ὑπὸδέξεται εὐχάς·
Καί οἱ ὄλβον ὀπάζει, ἐπεὶ δύναμίς γε πάρεστιν.
Ὅσσοι γὰρ Γαίης τε καὶ Οὐρανοῦ ἐξεγένοντο,
Καὶ τιμὴν ἔλαχον, πάντων ἔχει αἶσαν ἐόντων·

For she counseled with Styx incorruptible, Oceanine,
Day of that, when all Olympius the lightning-darter
Immortal gods called to the high Olympus.
Whoever, he said, of gods with Titans fights,
Not any of honors to be robbed, but honor each
Shall have, which before among immortal gods.
And whoever, he said, unhonored and ungifted by Cronus,
Of honors and gifts as many as for him the day assigned,
Then shall have honor, as is right, and not unjust.
Came then first Styx incorruptible to the great house
With her own children, by her father's counsels dear.
And her Zeus honored, gifts to her beside gave.
Herself indeed a great oath of gods to be,
And children all with all to share.
And as to all entirely, as she promised,
Fulfilled: he himself mightily rules and reigns.
To Phoebe Coeus came, much-loved, to lie,
And mingling in love with the goddess with the goddess.
Then conceived dark-robed, and bore
Soothing ever, both to men and to immortal gods,
Soothing from the beginning, most honored within Olympus.
And begat Asteria, named, whom once Perses
Led to his great house, dear wife to be called.
She conceiving Hecate bore, whom above all
Zeus Cronides honored: splendid gifts to her he gave,
Portion to have of earth and of barren sea.
She too of starry heaven has honor,
And to immortal gods is honored most.
For even now whenever any of men on earth
Sacrifices fine victims according to law propitiates,
Calls on Hecate: much honor to him easily
Comes, if indeed favoring the goddess receives his prayers,
And him prosperity grants, since power is hers.
For as many as of Earth and Heaven were born,
And honor got, of all things has a share:

Sic enim consuluit Styx incorruptibilis, Oceanitis,
Die illo, quando omnes Olympius fulgurator
Immortales vocauit deos ad altum cœlum.
Dixit autem, quod quisquis una secum deorum contra Titanes pugnet,
Nulli ex adimplendum præmia, sed honorem quemque habiturum, quem is antea inter immortales deos.
Illum autem ait dixisse qui honore carpers fuerit sub Saturno atque iniustus,
Ad honores ac præmia proiecturum, ut fas erit.
Venit autem prima Styx incorruptibilis ad Olympum
Cum suis filiis chari per consilia patris.
Ipsam vero Iuppiter honoravit: enimvero quoque dona dedit.
Ipsam enim constituit deorum magnum vesi iurandum esse,
Filij autem diebus omnibus sui cohabitatores, vt fuit
Similiter etiam omnibus prorsus sicuti pollicitus erat.
Perfecit. Ipse autem præpotens est, atque regem agit.
Phœbe porro Coeo petopetabilem venit ad lectum
Prædita vero facta deinde dea dei in amore,
Lucidum texuit peplo pepetit blandam semper,
Mitem hominibus atque immortalibus diis.
Suadelam ab initio, in primis hilarem intra Olympum.
Genuit insuper Asteriam claram, quam olim Perses
Duxit in amplam domum, charam vt vocetur vxor.
Illa autem gravida Hecaten pepetit, quam super omnes
Ioannes Saturnius honorauit dedit vero ei splendida dona,
Partem vt habeat terræque & infrugiferi maris.
Hæc etiam intelligero a cœlo sortita est honorem,
Immortalibusque diis honorata est maxime.
Etenim nunc quando alicubi aliquis terrestrium hominum,
Faciens sacra honesta ex lege expiat,
Inuocat Hecaten: ingens venit cum sequitur honor
Facillime, cuius benevola dea fuit ipse preces:
Et vtilitatem largitur, nam facultas ipsi adest.
Quotquot enim Tellus Cœlique progenati sunt,
Et honorem sorte acceperunt,
Nunc habet partem omnium:

Οὐδέ τι

Οὐδέτι μὴν Κρονίδης ἐβιήσατο οὐδέ τ' ἀπηύρα
Ὅσσ' ἔλαχεν Τιτῆσι μετὰ πρεσβυτέροισι θεοῖσιν,
Ἀλλ' ἔχει ὡς τὸ πρῶτον ἀπ' ἀρχῆς ἔπλετο δασμός.
Οὐδ' ὅτι μουνογενὴς, ἧσσον θεὰ ἔμμορε τιμῆς,
Καὶ γέρας ἐν γαίῃ τε καὶ οὐρανῷ ἠδὲ θαλάσσῃ·
Ἀλλ' ἔτι καὶ πολὺ μᾶλλον, ἐπεὶ Ζεὺς τίει αὐτήν.
Ὧι δ' ἐθέλοι μεγάλως ὠφελέειν ἠδ' ὀνίνησιν.
Ἔν τ' ἀγορῇ λαοῖσι μεταφρέπει, ὧν κ' ἐθέλῃσιν.
Ἠδ' ὁπότ' ἐς πόλεμον φθισιμβρότα θωρήσσονται
Ἀνέρες, ἔνθα θεὰ καὶ τοῖς ὠφελέειν ὀίς τ' ἐθέλῃσι
Νίκην εὐφροσύνως ὀπάσαι, καὶ κῦδος ὀρέξαι.
Ἔν τε δίκῃ βασιλεῦσι παρ' αἰδοίοισι καθίζει.
Ἐσθλὴ δ' αὖθ' ὁπότ' ἄνδρες ἀγῶνι ἀεθλεύσουσιν,
Ἔνθα θεὰ καὶ τοῖς ὠφελέειν, ἠδ' ὀνίνησι·
Νικήσας δέ βίῃ καὶ κάρτει καλὸν ἄεθλον,
Ῥεῖα φέρει, χαίρων τε τοκεῦσιν κῦδος ὀπάζει.
Ἐσθλὴ δ' ἱππήεσσι παρεστάμεν οἷς κ' ἐθέλῃσι,
Καὶ τοῖς, οἳ γλαυκὴν δυσπέμφελον ἐργάζονται,
Εὐχονται δ' Ἐνοσίχθονι εἰλικτύπῳ Ἐννοσιγαίῳ,
Ῥηϊδίως δ' ἀγρὸν κυδὴ θεὸς ὤπασε πολλὸν,
Ῥεῖα δ' ἀφείλετο φαινόμενον, ἐθέλουσά γε θυμῷ.
Ἐσθλὴ δ' ἐν σταθμοῖσι σὺν Ἑρμῇ λιγὺ δ' ἄζει,
Βουκολίας τ' ἀγέλας τε καὶ εἰνόλια πάντα τ' ἀγρῶν,
Ἠίθεάς τ' εἰρεπόκους τ' ὀΐων, θυμῷ γε θέλουσα,
Ἐξ ὀλίγων βριάει, καὶ πολλῶν μείονα θῆκεν.
Οὕτω τοι καὶ μουνογενὴς ἐὼν ἔπλετο παῖς
Πᾶσι μετ' ἀθανάτοισι τετιμένη γεράεσσι.
Θῆκε δέ μιν Κρονίδης κουροτρόφον, ἣ μετ' ἐκείνου
Ὀφθαλμοῖσιν ἴδοντο φάος πολυδερκέος Ἠοῦς,
Οὕτως ἐξ ἀρχῆς κουροτρόφος, αἰδοίη τε τιμή.
Ῥέα δ' αὖ δμηθεῖσα Κρόνῳ τέκε φαίδιμα τέκνα,
Ἱστίην, Δήμητρα, καὶ Ἥρην χρυσοπέδιλον,
Ἰφθιμόν τ' Ἀΐδην, ὃς ζόφον ἠνορέην τε ἔχει
Νηλεὲς ἦτορ ἔχων· καὶ ἐρίκτυπον Ἐννοσίγαιον,

Neque quicquam ipsi Saturnius per vim ademit, neq. priuauit
Eorum quæcunque sortita est Titanas inter priores deos:
Sed habet sicut prius ab initio facta est distributio.
Nec quia vnigenita, minus dea sortita est honorem
Et præmium tam in terra ac cœlo, quam in mari:
Sed insuper multo magis, quoniam Iupiter honorat ipsam.
Qui vero vult, magnifice præsto est, atque iuuat.
Inque concione inter homines eminet, quorum scilicet voluerit.
Atque quando ad bellum perdens viros armantur
Viri, tum dea adest quibus voluerit,
Victoriam prompte vt præbeat, & laudem porrigat,
Inque iudicio reges apud venerandos sedet.
Bona insuper quando viri in certamine colluctantur
Ibi dea & illis præsto est, atque iuuat.
Qui vero vicerit virtute & robore, pulchrum præmium
Facile ferit, lætusque parentibus gloriam dat.
Commoda item equitibus quæ adstet quibus voluerit:
Et his qui glaucum mare tempestuosum exercent
Votaque faciunt illecebra, & valde sonanti Neptuno,
Facile etiam prædam inclyta dea dedit copiosam,
Facile vero abstulit apparentem, volens saltem animo.
Bona præterea in stabulis cum Mercurio pecus augere,
Armentaque boum, gregesque latos caprarum,
Gregesque lanigerarum ouium animo saltem volens,
Et paucis fœcunda facit, & ex multis paucriora reddit.
Adeo sane licet vnigenita ex matre existens,
Omnibus inter deos honorata est muneribus.
Fecit autē ipsam Saturnius alumnam iuuenum, qui post ipsam
Oculis aspexerunt lumen multa contrementis Auroræ.
Sic ab initio nutriens filios: atque hi sunt honores.
Facile porro domita a Saturno, peperit illustres liberos,
Vestam, Cererem, & Iunonem aureis calceamentis gaudentem,
Fortemque Plutonem, qui sub terra domos incolit,
Immitte cor habens, & valde sonantem Neptunum,

Ζῆνά

Ζῆνά τε μητίετα, θεῶν πατέρ' ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν,
Τοῦ καὶ ὑπὸ βροντῆς πελεμίζεται εὐρεῖα χθών.

Iouemque consiliatrem, deorum patrem atque hominum,
Cuius & a tonitru concutitur lata tellus.

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑΙ.

Καλυφὼ ἡ, διὰ τὸ καλύπτειν, καὶ τὸ περιβάλλειν. εἰώθεσαν γὰρ οἱ ἄνθρωποι ἐν τοῖς δύσχροις καὶ ψυχροτέροις τόποις διάγοντες σκεπαλύπτειν ἑαυτοὺς καὶ φυλάττειν διαφόρως σφᾶς αὐτούς. Πεφύκασι δ' ἐρέσσειν εἰς αὖ ἀνομαινομένην ὑπὸ τῶν ἐκ πηγῶν καταῤῥέειν εἰώθασι πηγῶν τὸ ὕδωρ, ἢ ὑπὸ τοῦ ἐν χειρὶ θέρους (ὡς αὐτοὺς διεπεπλάσατο ἐν ταῖς ἡμέραις) διϊκνεῖσθαι ὑπὸ ψύξεως, πρίποντας τὸ σφέτερον σῶμα καταῤῥῆσσαι καὶ λύειν. ἔξεισι γὰρ ἐκείθι τοῖς, παραμυθουμένη τὸν ἐν θέρει θερμότητα καὶ ξηρότητα. Τελευτᾷ ἡ προκόπτων λέγοιτ' ἄν, ὑπὸ τοῦ τοὺς πολίτας πηγαίοις ὕδασι χατάλειπεσθαι, καὶ μένειν ὡς ἐπὶ πλεῖστα ἀμοίκητα. οἶμαι ἡ καὶ Καλυφὼ, διὰ τὸ μὴ τοῦτο καλύπτεσθαι τύπους καὶ τοῦ χαὶ ἐξαλείφεσθαι. Στυξ ἡ εἰρη) σφοδρωτάτη πασῶν, διὰ τὸ συγκεῖσθαι, τουτέστι μισεῖσθαι· ἀλλὰ διὰ τὸ τιμᾶσθαι μᾶλλον καὶ ζητεῖσθαι τὰ τοιαῦτα ὕδατα· συγκῶ γὰρ καὶ τὸ τιμῶν τιμῶμεν ἡ καὶ ζητοῦμεν τὰ τοιαῦτα τοῦ ὑδάτων, διὰ τὰς ἐν αὐτοῖς ἐνεργείας. μὴ δαιμάσῃς ἡ, οἱ παῖ τὸ συγκεῖν ἀντὶ τοῦ τιμᾶν ἐκλαμβάνουσι· πολλὰ γὰρ τοιαῦτα ἀρχαῖοι παρὰ τοῖς γραμματικοῖς. ἤγουν χαὶ ἀντίφρασιν τὸ συγκεῖν ἀντὶ τοῦ τιμᾶν ἐκληπτέον ἢ ὅτι εἴη ἂν καὶ τοῦ συγκῶ ἕτερον σημαινόμενον ἀντὶ τοῦ τιμῶ λαμβανόμενον. ὥσπερ ἀλύω τὸ χαίρω, καὶ κλύω τὸ λανθάνομαι παρ' Ὁμήρῳ τε καὶ Πλουτάρχῳ τῷ ἐκ Χαιρωνείας ῥητορι). δηλοῖ ἡ καὶ τῷ παλαιῷ ἐξευγνυμένῳ τῷ παρόντι βλάπτω, τὸ συγκεῖν ἀντὶ τοῦ τιμᾶν ἐκλαμβάνειν. μήποτε ἡ τὸ συγκεῖν αὖτε τοῦ ὀκνεῖν καὶ καταπλήττειν εἴη ἀκουσίον πως. διὰ γὰρ τὸ ὑπὲρ τὰς ἄλλας πηγὰς καταπλήττειν καὶ ὀκνεῖν ἐν ᾅδου ῥέουσα ἡ Στυξ λέγοιτ' ἂν εἶναι φοβερωτάτη πασῶν. Στυξ δ' εἴρηται, ἀπὸ τοῦ συγκαίσεως εἶναι σφοδρότητα. συγκαίεσθαι γὰρ οἱ τὸν ἐν ᾅδου φοιτολογούμενοι θρηνοῦντες, ἐν ᾧ καὶ Κωκυτὸς, καὶ Ἀχέρων, καὶ Πυριφλεγέθων ποταμοί πινες καταῤῥέειν λέγονται, σφοδρὸν κακύοντι καὶ ὀλοιοῖσι τοὺς τεθνεῶτας οἱ τόποι σφοδρότητι καὶ ἀχῇ ῥέοντι, καὶ αὐτοὶ τῷ τῆς λύπης φλεγέθοντι). φλόγεος ἡ καὶ τὸ Ταίναρον εἰς ᾅδου καταγειν λέγεται· διότι οἱ εἰς ᾅδου καταγόμενοι πταίουσι αἰεὶς, καὶ βλάπτουσι ἐμποιοῦσιν. ἔστι δ' ὅτι καὶ συνδυαστῶσι τὰς ἀκαταχίτους θρηνοῦντας αὐτούς. γλυκὺ ἡ ἡ Θεία τὸν Ἥλιον καὶ τὴν Σελήνην, ἔτι ἡ καὶ τὴν Ἡμέραν. Τὸ πειθὸ ἐν φιλότητι μιγεῖσα, παρόσον ἐκθύσης, τυτέστι χυμένης τῆς φύσεως τῶν ἐγγίων σωμάτων ἐφαίνετο ὁ Ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη τὰς ἡμέρας ἐργάζεται καὶ ἀπουσίαν τε καὶ παρουσίαν τὴν αὐτῶν τυγχάνειν.

Ἡ ἡ Εὐρυβίη τῷ Κρείῳ συνελθοῦσα τὸν Ἀστραῖόν τε καὶ τὸν Πάλλαντα γλυκὺ, ἔτι ἡ καὶ τὸν Πέρσην, πᾶσι τύποις μεταφέροντα ἐν ἰδιοσυγκρίσει, παρόσον χριδέντα ἀπ' ἀλλήλων καὶ χωνευθέντα ὑπὸ δυνάμεως τινὸς καὶ μεγάλης δυνάμεως. (διὰ γὰρ ὅλου πάντα χρήματα ποτὲ καὶ Ἀναξαγόρας φησὶν ἡ διήκειν αὐτά) τὰ μὲν ἄνω τοῦ ἄνω τόπου εἴληχε, καὶ τὴν παλαιοτέραν φύσιν, τουτέστι κινουμένην ἀεικίνητα γὰρ ταῦτα, κἂν τὰ μὲν ὁμαλῶς, τὰ δὲ ἀνωμάλως κινῶν). ἡ γῆ ἡ τὰ κάτω καὶ μέσον ἁδραιοῦσα καὶ ἀκινητίζουσα. ὧν τινῶν δὴ ἄστρων ἡ ἀφάνεσις, καὶ ἡ ὀπτικωνικὴ τῆς αὐτῶν κατάστασις κατάληψις διαφέρει ἐν ὀπτικοῖς, ὅσον καὶ τὸ ὑποκείμενον τιμιώτερον. ἡ ἡ Ἡμέρα τῷ Ἀστραίῳ συνερχομένη τοὺς ἀνέμους γλυκὺ λέγει), σφόδρα ἐκ τῆς τῶν ἄστρων ὀπτικῆσεως αἱ τε τῶν πνευμάτων φοβερώτατον) φαίνεται τοῖς ταῦτα ὀπτικοῖς. ἢ ὅτι καὶ διαφόρους ἐπιτολὰς καὶ δύσεις ἄλλων ἄστρων, καὶ ἐκ διαφόρων μερῶν τοῦ παντὸς οἱ ἄνεμοι πνέουσιν, ὡς Ἀριστοτέλης τε δηλοῖ ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν μετεώρων, καὶ Ἄρατος ὁ ποιητὴς, καὶ Εὔδοξος. οἶμαι ἡ καὶ ὁ Ὅμηρος σφοδρύνειν τὸν βορέαν αἰθρηγενέτην, τάχα μὲν καὶ διὰ τὸ αἰθρίαν ποιεῖν· λεπτομερεστέρα γὰρ ἡ σύστασις τοῦ τοιούτου ἀνέμου· διὸ καὶ ψυχροτέρα καὶ δυσεκγωτέρα. τάχα ἡ καὶ διὰ τὸ ἐξ αἰθέρος γλυκὺ ἐξ ὑψηλοτέρου τόπου. τοιοῦτον δὲ πάντως τὸ βόρειον ἔξαφμα. ἡ Στὺξ δὲ τὸν Ζῆλον καὶ ἡ Νίκη γλυκὺ μιγεῖσα τῷ τοῦ Ὠκεανοῦ Πάλλαντι. ἔπι δὲ καὶ τὸ Κράτος καὶ τὴν Βίαν, εὐλόγως. ἐπειδὴ καὶ οἱ ζηλωτὴς καὶ νικῶντες συγκαίζειν εἰώθασιν, ἀλλὰ συγκάσαντες καὶ φύμαν πρυλά-

κρατάμενοι, ἀπάλαμοι φεύγειν ὄντες, καὶ κατὰ γῆς καὶ βίᾳ καὶ ἐμποδὼν ἔχοντες. ὅπῃ δὲ καὶ ἐκεῖνος ὁ λόγος, Οὐκ ἂν μὲ καταθέλξειν τὸ Μιλτιάδου πρόπαιον. ἢ ἡ σὺξ τοῦ τοῦ Ὠκεανοῦ συνέχειν; Πάντα οὖν τὸ κράτος καὶ τὴν Βίαν, ὡς ἀληθῶς ἡμᾶς τὸ λόγου δεδιδαγμένους, ὡς πᾶν πρόπαιον ἡμῶν φρουρεῖν καὶ συνθρασύνειν, καὶ τάναντία ἡμῖν ἐπιτιμᾶν ἐκ τῶν ἱερείων ἀστύγων χαρακτηριστικὸν τὸ ἀγαθὸν δυνάμεως, ἀνεγείρειν. ἐν γὰρ ὄζῃ ὁ ἱερεὺς χῶρον ἄμοιρον τοῦ πάντων, ὡς αὐτὸς φησιν ὁ ποιητής, ἀλλ' αὔξειν ἡμῖν ἐπιτίμησιν τὸ κράτος, καὶ νίκη, καὶ θεοτέρα συμμαχία. καὶ δὲ μετακαλεσάμενος τὸν μὴ δεῖν πάντας τοὺς θεοὺς ὁ Ὀλύμπιος εἶπεν. ὃς αὖ μετ' αὐτῶν τοῖς Γίγασι μάχοιτο, πρώτιστον αὐτὸν δεῖ Κρόνου ἄπαυστον ὄντα. φρώτλιν δέ φασιν ἀφικέσθαι τὴν Στύγα πρὸς ἱερεῖον, μὴ τὸ οἰκείων παιδίων καὶ πεπωθυῖαν ὑπὸ Διός. ἐπεὶ δὲ συμβαλόντος ὁ λέγος, ἡμῖν ὑποτίθησιν, ὡς ὅτις αὖ ἀρὰ εἴη καὶ ἀγίερος τοῦ Κρόνου, τὸ ἀφανὲς δηλαδὴ βίᾳ καὶ χορηγοῦντος, συγκατάπαυσον, καὶ συνηρεθίζειν καρδίας πολλάκις ἐπιδεξάτου. καὶ ἔπου πῖς ἑαυτὸν Γίγαντα μαχεσάμενος, καὶ τάσσαν ἑαυτὸν καταβαλὼν τῶν παθῶν ἰσχύι, ἔξει τὸ ὄζυ ὕψος ἀφωγήν. ἀνέπαυσε δὲ καὶ τῶν ψυχῶν συντρίβη, καὶ καὶ τῶν ἠθῶν ταπείνωσις πρὸς τὸν ὑπερέχοντα πάντα νοῦν, καὶ αὐτὸν κράτος κατάσχει, καὶ τὰ θυμίαν ποιεῖ. διὸ λόγως δὲ τὴν σύγα φασὶν ὅρκον εἶναι τῶν θεῶν, ὡς καὶ Ὅμηρος δηλοῖ,

Ἴσθι τόδε γαῖα καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὑπερθεν.

Καὶ τὸ κατειβόμενον Στυγὸς ὕδωρ,

ἢ ὅτι οἱ φρώτλιν συγκάσαντες μὴ τὴν ἀνάθεσιν δύναμιν τίμιον καθίσαντα τῆς ἀνθρώπους καὶ ἀφίδηλον, καὶ εἰς ἔρκον προκείμενον. εἰώθασι γὰρ οἱ δυσεβέστεροι τῶν ἀνθρώπων τὴν εἰς τὸ θεῖον διαλεγόμενον ὁρκωμοσίαν ἀσπάζεσθαι τοὺς τὰς ἀγαθὰς τῶν ἀνθρώπων καὶ σωτηρίους, καὶ πρόσω δὲ ἀρᾶσθαι καὶ λέγειν, διὰ τῆς ὄζυ αὐτῶν ὑπολήψεως. ἢ εἰς τὴν Στύγα δύνειν λέγουσι οἱ θεοί, διότι συγχέει τοὺς ὀμνύοντας μισαρὸν γὰρ τὸ ὁρκωμοτεῖν ἐπ' ἀνθρώποις μόνον, ἀλλὰ καὶ παρὰ θεοῖς.

Η' Ἠερίγνεια ἡ τὸν ἐνοφόρον τίκτει. καὶ τὰ ἄστρα οἷς ἱερεὺς ἐστεφάνωσεν, παρόσον ἐνίοτε ὁ τῆς Ἀφροδίτης καλούμενος ἀστὴρ ὁ ἑωσφόρος, ὃν ταῖς ὀρθριναῖς κατασάσιν ἐπιτέλλει ἀκρομυέφαινος, καὶ τὰ ἄστρα τὴν ἑῴαν ἐπιπολὺν φαινόμενα. ἡ φοίνιξ τοῦ Βίᾳ συνελθοῦσα τὸν Λητὼ τὸν κυανόπιπλον τίκτει τὸν μείλιχον τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ἔπου τοῖς ἀθανάτοις, παρόσον ἡ ἀκραιγνεσία τῆ καὶ πάσης ἡμῶν καρδίας ἀγαθάσις τὸ φωτὸς τὸ τοῦ πολυτιμήτου καὶ πάντων παρὸς ταῖς πεφωτισμέναις πάσαις ὑσίαις καταπαλαστὴν καὶ ἐδραγγὲς χρηματίζει, ἅπερ καὶ διὰ τὸ σύμφυτον ἑαυτῷ τὸ ἀγαθὸν ἔχειν, καὶ δυμερικὴν πάντων τῆς ὄντως ἐστί, ἅσα τὸ ὂν σαλεύει, καὶ τοῦτο μετέχει τινός, ὅσα τὸ ὑφαίνω καὶ ἱερεία, εἰς ὃν ἀρχεῖς λέγει τὸν πλησίστιον· τῆς δὲ ἀγαθοφορὸν καὶ θρεπτικῆς τῆς ὄντως καὶ παγαίας χύσεως ἐρᾶσθαι καὶ ἐφίεσθαι τὰ πολλά, δηλαδὴ τὰ πάντα, ἢ τὰ κρείττω, οἷον αἱ λογικαὶ ψυχαί, καὶ αἱ νοεραὶ πᾶσαι ὑσίαι. ὁ δὲ αὖ ἵππος καὶ ἄνθρωπος, ἢ λίθος, καὶ ὅσα τῆς ἀψύχου, ὁπόσας ἐοικέναι λέγειν αὖ τοῦ ὄντος, καὶ σὺς τὸ ἀγαθὸν κινεῖσθαι· ἀλλὰ τὰ μὲν ζωτικῶς καὶ αὐτικῶς, τὰ δὲ νοερῶς, τὰ δ' ἄλλα * σὺς τὴν ἀφίεσθαι. τίκτει δὲ τὸν Λητὼ φοίνιξ, δηλονότι ὡς καὶ ἡμετέραν τριῶν ὁλοκληρωσιν ὑπὸ τῆς ἐλλιχρινῆς ἐκείνης φύσεως τὸ ἀγαθὸν φοέρχεσθαι· τοιαύτη δὲ ἡ τοῦ ἀγαθοῦ φύσις, ἥτις καὶ κυανόπιπλος λέγεται, τὸν ἀοργησίαν καὶ τὴν κυανόχροιαν, οἷά τινα πέπλα ἐνδιδυσαμένη· ἀόργητος δὲ καὶ ἄγνωστος φύσις ἡ θεία, ἀλλ' ἡ τέλειον, ἀλλ' ἐκ τῆς τοῦ αὐτοῦ χρειαζομένη, ὅσον ἐκάστῳ ἀναλογεῖ, ἥτις καὶ μείλιχός ἐστι τοῖς ἀνθρώποις καὶ ἵλεως καὶ ἥπιος. ἀλλὰ καὶ τὸν Λητοῦς τὸν δώνυμον ὑποτίθεται ἡ φοίνιξ, τοῦτέστι τὸν τῶν ὑσίων λαμπρότητα, καὶ τὸν ὑσίαν, καὶ τὸ πᾶν, ἢ ἐκ τούτου τὸν ἡμετέραν νοῦν, ἢ τὸν ἐκπεμπτικὸν καταλαμπὴν καὶ φώτωσιν τῶν μελλόντων ἐκ τῆς τῶν ὑσιῶν σωμάτων κτίσεως, καὶ διαφανείσεως, Λητοῦς τάχα καλεῖ· πᾶσα γὰρ ὁσίας ἀγαθὰ, καὶ φωτὸς γνωστικὴ φύσις τοῦ φωτὸς φωτὸς πρὸς ἡμᾶς ἐδραγγίζει. τοῦτον δὲ τὸν Λητοῦν ὁ Πέρσης λέγει ἀγαγεῖν ἄποιτον εἰς δῶμα μέγα, παρόσον τῆς τῶν ὑσιῶν σωμάτων δραστικῆς καὶ ἐνεργοῦς κτίσεως ἐξῆπται τὰ ἀνθρώπινα φάσματα καὶ τὰς δυσαδίας, καὶ ὑπ' αὐτῆς πραιτῶν τὰ ἡμέτερα, εἰς ἀκαινὰ φασιν, ἀγαθοποιὰς τῶν ὑσιῶν εἰσαγούσης, καὶ κακο-

ποιὰς

πείρους, καὶ χρηματισμοὺς αἰτιώμενοι, καὶ ἀποστάσεις, καὶ παρακεντρισμοὺς ἀστέρων, καὶ ἐξελιγμούς, καὶ προποδισμούς, καὶ ἀναποδισμούς, καὶ ὅσα ἄλλα τῆς ἐκείνων ἐπιστήμης ἐστὶν αἰτιολογήματα. ἐπεὶ δὲ τῆς τῶν ἀστέρων ἐστὶ φύσεως καὶ ἡ σελήνη, καλῶς ἄρα πάντως λέγεται ἀπὸ τῆς εἰρημένης θεᾶς γεννηθῆναι, τὴν δὲ δὴ σελήνην, ἑκάτην προσαγορεύει, τάχα δὴ διὰ τὸ μακρόβιον ἡμῶν εἶναι, κρίνεσθαι τῆς ἑαυτοῦ ἐνεργείας ἡμῖν ἐπιτρέπειν. πολλαὶ γὰρ αἱ τῆς σελήνης δυνάμεις, ἃς καὶ αὐτὸς κατατάξει ὁ ποιητὴς ἐνταῦθά τε καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ καὶ τοῖς ἔργοις. ἐπεὶ δὲ ὅσον τῶν πλανήτων ἀστέρων, μάλιστα ἥλιός τε καὶ σελήνη ἐπιτροπεύειν τῶν καθ' ἡμᾶς πραγμάτων λέγονται, καὶ δρᾶν εἰς τὰ τῇδε, οὐ φυσικῶς μόνον ἀέρων μεταβολάς, καὶ καιρῶν, καὶ ἐνιαυτῶν ἐργάζονται τοῖς οἰκοῦσι περιόδους, ἀλλὰ καὶ πλουτίζοντες, καὶ πτωχίζοντες, καὶ ἐντίμους καὶ ἀτίμους ποιοῦντες ἀνθρώπους, ὥς τινες λέγουσι, καὶ ὅσα ἄλλα ἐνεργοῦντες. ἔνθεν τε καὶ κοσμοκράτορας διὰ τοῦτο καὶ σημάντορας ἔργων, καὶ σφαιροβίους (?), καὶ κυρτίμους (?), καὶ ἀστράρχας, καὶ δεσπότας κόσμου, καὶ πιστοὺς φύλακας, καὶ ζωστῆρας τινὶ ὀνόματι (?), καὶ ἀροτρεῖς (?), καὶ χρυσοπατέρας (?) αὐτοὺς προσαγορεύει ὁ Ὀρφεὺς ἐν τοῖς θυμικοῖς ἄρμασι (?) συγγράμματι δὲ τοῦτο Ὀρφαικόν. χρὴ δὲ εἰδέναι ὅτι οὐ μόνοι ἐν τοῖς λεγομένοις πλανήταις τῶν ἀστέρων ἥλιος καὶ σελήνη ὑπερέχει, ὡς εἴπομεν, καὶ διικνουμένας ἐπὶ τὴν γῆν ἔχουσι δυνάμεις, κατὰ τὰς μεταβάσεις αὐτῶν τὰς μείζους καὶ ἐλάττους, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἀπλανέσιν. εἴτε γὰρ πύρινά ἐστι τὰ ἄστρα, εἴτε αἰθέρια, ὡς ἀρέσκει τισίν, οὐδεμίαν συμπάθειαν ἔχει πρὸς τὰ ἐπὶ τῆς γῆς γινόμενα, καὶ οὐδεμία τις ἀπορροή, οὐδὲ ἀπόρροια διικνεῖται ἀπὸ τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων ἐπὶ τὴν γῆν καὶ πρὸς ἡμᾶς, καθὼς τοῖς ἀκριβεστέροις δοκεῖ, ἀλλὰ σημείου τάξιν ἐπέχουσιν αἱ τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων ἐπιτολαὶ καὶ δυσμαί. μὴ φυσικῶς τὰ περὶ τὸν ἀέρα πάθη ἀπογεννῶσαι, πνεύματα λέγω, καὶ ὄμβρους, καὶ καύματα· ὥσπερ γὰρ ὁ πυρσὸς οὐκ αὐτός ἐστιν αἴτιος τῆς πολεμικῆς καταστάσεως, ἀλλὰ σημεῖόν ἐστι πολεμικοῦ καιροῦ, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ αἱ τῶν ἄστρων ἐπιτολαὶ οὐκ αὐταὶ ποιητικαί εἰσι τῶν περὶ τὸν ἀέρα μεταβολῶν, ἀλλὰ σημεῖα ἔχουσι τῶν τοιούτων περιστάσεων· οἱ γὰρ ἀπ' ἀρχῆς παρατηρήσαντες καὶ συνταξάμενοι τὰ λεγόμενα παραπήγματα, ἐξετάσαντες τοὺς τόπους τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου, ἐν οἷς ὡς ἐπίπαν αἱ μεταβολαὶ τοῦ ἀέρος γίνονται, ἐπεσκέψαντο κατὰ τοὺς χρόνους τούτους τίνα τῶν ἄστρων ἀνατέλλει ἢ συγκαταδύνει, καὶ ταῖς τούτων ἐπιτολαῖς καὶ δύσεσι σημείοις ἐχρήσαντο πρὸς τὸ προγινώσκειν τὰς μεταβολὰς τοῦ ἀέρος. οἷον, ὅτι αἱ πλειάδες δύνουσιν, ἔχουσι δύναμιν ὥστε ὑγρασίαν τινὰ περὶ τὸν ἀέρα ἀπογεννᾶν· ἢ πάλιν ἐπιτέλλουσαι θέρους ἀρχὴν διασημαίνουσιν, οὐ διὰ τὴν τοῦ ἄστρου δύναμιν, παντελῶς γάρ ἐστιν ἀπόβλητον τὸ οὕτω φάσθαι· οἵας γὰρ ἂν καὶ δοίη τις εἶναι οὐσίας τὰ ἄστρα, πάντως καὶ τῆς αὐτῆς δυνάμεως εὔλογον εἶναι. καὶ οὐκ αὖ τῆς αὐτῆς ὄντα οὐσίας, ἄλλου μὲν τὸ ὑγραίνειν, ἄλλου δὲ τὸ ξηραίνειν εἶναι τῶν ἄστρων, λεκτέον· τὸ δ' αὐτὸ ὑποληπτέον καὶ περὶ τὴν τοῦ κυνὸς ἐπιτολὴν γίνεσθαι· πολλοὶ γὰρ ὑπολαμβάνουσιν ἰδίαν ἔχειν δύναμιν τὸν ἀστέρα, καὶ παραίτιον γίνεσθαι τῆς τῶν καυμάτων ἐπιτάσεως, ἅμα συνεπιτέλλοντα τῷ ἡλίῳ. τοῦτο δ' οὐκ ἔστιν οὕτως ἔχον, ἀλλ' ἐπεὶ κατὰ τὸν προειρημένον (?) καιρὸν τοῦ ἐνιαυτοῦ οὗτος ὁ ἀστὴρ ἐπιτέλλει, τῇ τότε φάσει ἐσημειώσαντό τινες πρὸς τὸ καῦμα μεταβολὴν τοῦ ἀέρος. ἔστι δὲ ὁ ἥλιος παραίτιος τῆς ἐπιτάσεως τῶν καυμάτων· ἡ δ' αἰτία πρώτη μέν, ὅτι ὑπὸ τοῦ χειμῶνος κατεψυγμένων ἡμῶν, κατὰ τὸν συνεγγισμὸν τὸν πρὸς ἡμᾶς ἄρχεται ἡμᾶς θερμαίνειν, οὔπω δ' ἔκδηλον ποιεῖ τὴν θερμασίαν, ἔτι τῆς καταψύξεως τῆς ὑπὸ τοῦ χειμῶνος διαμενούσης, ἐπιμονῆς δὲ γινομένης, καὶ μᾶλλον ἀεὶ συνεγγίζοντος τοῦ ἡλίου, ἐπαίσθησιν συμβαίνει τῆς θερμασίας γίνεσθαι. ἔπειτα δὲ καὶ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν. συμβαίνει γὰρ δὶς κατὰ τὸ συνεχὲς ἐπὶ τὴν αὐτὴν οἴκησιν ἐπιβάλλειν τὸν ἥλιον. καὶ γὰρ ἐν τῇ προσόδῳ τῇ πρὸς τὸν θερινὸν κύκλον τὸν τροπικόν, καὶ ἐν τῇ ὑποχωρήσει, τὰς αὐτὰς οἰκήσεις παροδεύει ὁ ἥλιος. εἰ μὲν οὖν ὡς σημεῖον τις λαμβάνει τοῦ κυνὸς τὴν ἐπιτολήν, ὀρθῶς λαμβάνει, καθὰ καὶ Ὅμηρός φησιν ἐπὶ κυνὸς οὕτως· κακὸν δέ τε σῆμα τέτυκται. εἰ δ' ἄλλως οὕτως ἔχειν, πόρρω δοκεῖ τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ φυσικοῦ λόγου πλανᾶσθαι. σὺ δ' ὦ τέκνον, τὰ μὲν ἄλλα χαίρειν ἔα τῶν ἄστρων, καὶ μηδεμίαν ἐξ αὐτῶν πρὸς ἡμᾶς διϊκνεῖσθαι οἴου ἀπορροήν, εἴτε πλάνητες ὦσιν, εἴτ' ἀπλανεῖς. μόνον δὲ ἥλιον καὶ σε-

λιώνα τὸς δύο τούτους φησὶν τοὺς μεγάλους φυσικῶς τὰ σεῖον τὸν αἰθέρα, ἁρπάζειν παῖδα δέξας, καὶ ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐργάτας ἔθ), καὶ καιρῶν, καὶ χρόνων, ἐκ ἐμψύχους ὄντας, ἀλλ' ἀφ' ἑαυτῶν δρασικοὺς πρὸς ἄλληλους φιλοτιμίας, ἀλλ' ἀπὸ τῶ φύσει τῶ πάντων παρὰ θεῶν τοῦτο λαχόντας· μὴ θαυμάσῃς δὲ, εἰ τοῦ συγγράφου Ἡ'σίοδ@ ταῦτα τὸ μεταληπτικὸν εἶδ@ τῆ λέξη δῶκεν, ἐφεῖ καὶ Ὀ'ρφεὺς τὸν ἥλιον Ζῆνα προσαγορεύει, καὶ Παιᾶνα, καὶ Τιτᾶνα. ἄκουε γάρ·

Τιτὰν χρυσοφαὴς Ὑ'περίων, ἀράσιον φῶς,
Δεξιὰ μὲν γλυκὺς ἦκε, δοάσσατο νυκτὸς ἐρωὴν,
Φωσφόρος, αἰολόδεκτα, φερίσβια, κάρπιμα
Παιάν. [τε Ζεῦ·

Ἀ'ειδελὲς, ἀμέρστε, χρόνε πάτερ ἀθανάτων δὲ διαφόρως αὐτῶ ἐνεργείας ἀπιδὼν. τούτους αὐτὸν τοῖς ὀνόμασι προσαγορεύῃ. Τιτᾶνα μὲν, διὰ τὸ πανταχῆ πταίειν καὶ 'ὑξαμαλοῦν τὰς αὐτῖνας, ἢ διὰ τὸ παρὰ πάντων τίεσθ, τουτέστι τιμᾶσθ. Παιᾶνα δὲ, διὰ τὸ παύειν λιμῶντι καὶ χειμῶνα, ἢ διὰ τὸ παιόνα εἶναι τινα ταῖς κυριολογίαις καὶ ἀναθυμιάσεσι ταῖς παρ' αὐτῆ γινομέναις. Ζῆνα δ, διὰ τὸ ζωῆς ἔῃ) αἴτιον, τουτέστι τῶν θεῶν ζωοῖ. εἴρηται δ τὸν αὐτὸν Ὀ'ρφέα καὶ τοῦ Τύχιον Ἄ'ρατον προσαγορεύοντα, ἀλλὰ καὶ τοῦ συγγράφου Ἡ'σίοδον,

Ἡ'σιόδου Ἡ'σιοδίζω, τουτέστιν ἑρμηνεύω. καὶ μυεῖα παρ' Ὀ'ρφεῖ τὰ μεταληπτικῶς ἔχοντα τῶν ὀνομάτων εὑρήσεις. ἡ Ῥ'έα δ τοῦ Κρόνου ὑποδυμηθεῖσα, τεκεῖν λέγ@ τοῦ τε Δήμητραν καὶ τοῦ Ἥ'ραν καὶ τοὺς ἄλλους, εὐλόγως. τῆς γὰρ ῥυτῆς ἐκείνης καὶ ἀεὶ ἀτὰ καὶ ἀνειδέου ὕλης καὶ πάντοθεν ἀλλοιωτοῦς καὶ τρεπτῆς ὑπὸ τοῦ ἑαυτῆς φύσεως, ἔστι δ καὶ τῶ διπολάζοντ@ ἄνωθεν τῆς ὕλης ἀρχαίου σώτης, καὶ κοσμοῦντ@ τὰς αἰσθήσεις, ἤτοι μελαίνοντ@, γόνιμα τὰ στοιχεῖα τῆ ἐκφυσορήσει τῆς ποιότητων. ἡ γῆ τε αὐτὴ, ἣν καὶ Δήμητραν λέγει, καὶ ὁ ἀὴρ, καὶ ὁ Ποσειδῶν, τουτέστι τὸ ὕδωρ, καὶ ὁ Ζεὺς, τουτέστιν ὁ αἰθήρ. Ἑ'στία δ προσαγορεύ@ ἡ Δημήτηρ, παρὸσον τῶ πάντος τὸ μέσον λαχοῦσα τόπον ἡ γῆ σάσεως καὶ μονῆς αἰτία δοκεῖ τοῖς ἄλλοις· πᾶν γὰρ τὸ κινούμενον εἰς τὶ ἀπίεναι κινεῖ)· ὅθεν καὶ οἱ Πυθαγόρειοι Ζηνὸς φύλακον καὶ φυλακὴν οἴονται διὰ τῶν τοιούτων ὀνομάζειν. Δήμητηρ δ λέγ@, ὡς Δηὼ μήτηρ οὖσα· πάντα γὰρ ὁμοῦ γῆς φορεῖ χθ). ἔτ δ ἀὴρ διαιρεῖν ἔωσεν ἡ προσουσία παράδοσις συμβολικῶς, εἰς τὸν ὑφ' ἡλίου καταλαμπόμενον τὸν φωφόρον τοῦτον καὶ αἰθυσσόν, ὃν καὶ χρυσοπέδιλον Ἥ'φαιστον καλεῖ. λαμπρὸς καὶ χρυσοειδὴς ὁ περὶ πόδα αἰθὴρ ἔ), καὶ εἰς τὸν ἀφανῆ καὶ ὑποκάτω, καὶ ἡμῖν μὴ ὁρώμενον, ὃν καὶ ἄϊδλον προσαγορεύει. τάχα παρὰ τὸ μὴ φαίνεσθαι καὶ βλέπειν. ἐνοσίχαιον δ λέγει τὸν Ποσειδῶνα, τουτέστι τὴν ὑγρὰν φύσιν ὑποδύεσθαι, ἀπὸ τῶ ἐνεῶ τὴν γῆν, τουτέστι κινῶν. εἰζίγαρ πρὸς τῶν παλαιῶν, οἷς τισιν ἅμα ῥοπὴ τὸ ὕδατι ἔῃ) αἴτια σεισμῶν, τὰ κατ' ἐκείνους λεγόμενα ὑπὸ γῆν ἔῃ). Ζεὺς δ παῖ λέγ@ καὶ τὰ ἄλλα τῶ Διὸς σημαινόμενα· πολλαχοῦ δὲ τὸ Ζεὺς ὄνομα εὑρήσεις παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ὡς ἡμῶν σαφέσημα ωζόμενα ὁ ἄλλος· πιθανῶ Διὸς τὸν αἰθέρα εἶναι τίνα, τουτέστι τὸ πῦρ στοιχειῶδες τῶ παντὸς· τοῦτο γὰρ ζωῆς αἴτιον, καὶ δι' αὐτοῦ ζόμεν, κινούμενοί τε καὶ ὑποθερμαινόμενοι. ὁ δὲ πῦρ, ὡς ζωογόνος μᾶλλον καὶ σωστικὸν, καὶ ἐνεργητικώτερον καὶ δραστικώτερον, τουτέστιν ὁ λόγ@ ἀνδρῶν τε καὶ θεῶν προσαγορεύει· θεῶν μὲν, τὸ στοιχεῖον ὅλαδὴ τὰ ἄλλων. εὑρήσεις γὰρ καὶ τὰ στοιχεῖα θεοὶ παρ' Ὁ'μήρῳ προσαγορευόμενα, ὑπὸ τῶ θείας ἀξιοῦσθ φύσεως καὶ ἀθανάτου χρ τοῦ ὁλόπτα, ἀνδρῶν δὲ τὰ τῶ στοιχείων συνθέτων πάντων. τυπτὰ γὰρ γεννητὰ, καὶ φθαρτὰ, καὶ ἀλλοιωτὰ, ὡς μέρη δῆθεν ὄντα ἀνώτερα. ὅτι δὲ Ζεὺς τὸν αἰθέρα νοῶν ἀκριβῶν, δηλοῖ καὶ αὐτὸς ὁ Ἡ'σίοδ@ λέγων,

Τῶ καὶ ἀπὸ βροντῆς στελεμίζεται ἄφρικα χθών·

ἐν γὰρ τῷ ἀεὶ τὸν αἰθέρα τόπῳ, καὶ ἀπλῶς ἐν τῷ ὑπερκειμένῳ, καὶ ἔγγυς αὐτοῦ, βρονταὶ συνίστανται καὶ ἀστραπαὶ, καὶ ὅσα ἄλλα παιδὸς φυσικῶν λέγεται.

ΣΧΟΛΙΑ.

Κεφαλὴ·] ἡ σοφία. Πλουτέω τε βοώπις.] ἡ Τελλὰς μήτηρ, διὰ τὸ πλουτίζειν τοὺς πλησίον αὐτῶν ἐν βυσσῷ ἐργαζομένους γεωργούς. Περσεφόνης τ'] μήτηρ Λήτης. Ἀ'πάτη.] ἡ θεραπαινὶς Ἄιδου.] ἡ ἀφθορία. Πασιφαὴς] τὸ ἐνεῶ σέβεσθαι δηλοῦσα. Μνημοσύνη.] ἡ ἀναμνησις. Εὐρυφάεσσα.] τὸ πλατὺ τοῦ αἰθέρ@. διὰ τὸ εὐρύνεσθαι τοὺς τόπους ὀφθαλμοὺς μύειν γὰρ τοὺς ὕδατι ἐκλούοντας· Εὐρυνόμη] ἡ ἀφορμὴ. Ἀ'σίη.] ὁ

κόρος

κόρ⊙. Καλυψὼ.] ἡ πεῦθολή. Εὐδώρη] ταύτην Ὄμηρ⊙ Εὐρυνόμην εἶπε. Στύξ.] ἡ φόβ⊙. Ταυσφυροι] Ὠκεανῖναι, αὐτὶ τῦ μακρόσφυροι. ἀπὸ] τῆς εὐσφύρου, ἡ εὐμήκης ἀπὸ μέρους. πολυαιγείης.] αἳ πᾶσι εἰσὶ πανταχῆ ἐπαρκοῦσαι. καὶ τὸ θεῖον, ἀντὶ τῦ θεᾶς, πανδωτικῶς ἀντὶ ἐπικτ. ἀπὸ γὰρ μικρᾶς μητρὸς ἡ τύτων γένεσις. Οἱ δ' ἔκγονοι.] ἔτοι δ' ἴσασιν, οἱ ἔκγονοι πλησίον οἰκῶσιν, ἢ εἰκοσῶτες. Θείαν τ' Ἠέλιόν τε.] ἡ κίνησιν τῆς σφαίρας, ἡ δαυμασμὸς, ἀπὸ τῦ θεᾶσθαι. Γ' πείον⊙.] τῆς κινήσεως, ἀπὸ τῦ ἰέναι καὶ πορεύεσθαι. Κείω.] κεῖ⊙ γῆς καὶ ὑγρᾶς πᾶσι. Δῖλεν δ' αὐτὸν, τὸν δλάκειον τῦ ὄντος καλεῖν, ἢ τὸν τῦ φαλμένου περίοπον, ἢ τὸν τῦ ἄστρου ἐξ ἀνατολῶν εἰς δύσιν. Εὐρυβίη δ' πόντε δυγάτηρ. λέγει δ' μεγάλου πατὰ δύναμιν αὐτοῦ ἴδ). Ἀστραίῳ τε] τὸν γένεσιν τῦ ἄστρου. Πάλλαντα] τὸν κίνησιν αὐτῦ. Πέρσῃν θ', ὃς.] Πέρσῃν δ' τῦ ἄστρου διαπερᾶσαν, ἢ κίνησιν ἀπὸ ἀνατολῆς εἰς δύσιν. ἱδρυοζώοιο.] ἐμπειρίας. ἀπὸ τῦ ἵδρυται, ἤγουν ἐπίσταται. πολλῆς γὰρ ἐμπειρίας δεῖ τὸ γνῶναι τὸν διαπερᾶσαν τὸ ἄστρον. φῶλος. Τ' ἄστρον γὰρ ἡ περίοδος καὶ ἐπισημοτικὴ τῆς αὐτῦ κινήσεως μετάληψις διαφόρως ἐν πᾶσαις ταῖς λογικαῖς ἐπιστήμαις, ὅσαν καὶ τὸ ὑποκείμενον πρωϊαίτερον. Ἀστερίῳ δ' Ἠῶς ἀνέμους τίκτει.] ἔτι γὰρ ὄντων τῦ ἄστρου ὑπὸ τὸν ὦκεανὸν, τότε τίκτουσι ἐξ ἀνατολῆς οἱ ἄνεμοι δ. ἐπεὶ καὶ τέσσαρα κλίματα τῦ κόσμου· δύσις, ἀνατολὴ, μεσημβρία, ἄρκτος. Ἀργέστην.] τὸν ὀξὺν καὶ ταχὺν καὶ καθαρὸν ἀργέστην Ζέφυρον εἶπε. Ζέφυρον δὲ λέγει τὸν Εὖρον. πνεῖ δὲ ἀργέστης, ὁ καὶ εὖρος καλούμενος, ἀπὸ ἀνατολῆς· ὁ δὲ ζέφυρος, ἀπὸ δύσεως. ὁ δὲ βορέας ἀπὸ τῦ ἄρκτου, καὶ ὁ νότος ἀπὸ μεσημβρίας. Ἀκτίλαος δὲ βλοῦς ἀνέμους εἶναι φησὶ καὶ Ἡσίοδον, βορέαν, ζέφυρον, καὶ νότον. τὸν γὰρ ζέφυρον δηλοῦντα, τὰ ἀργέστην φησίν. Ὄμηρος εἶπεν ἀργέστην τὸν λευκόνοτον. τῦτο ἀρχὴ, ἁπλοϊστέον φησί. ζητητέον δὲ, ὅτι χρεὼν σιωπῆσαι ἀργέστην ζέφυρον εἶπεν. Τοὺς δὲ μετ' ἀστέρα τίκτει.] εἶπε γὰρ ἐν ἀρχῇ, ἄστρα πλανᾶσθαι. ἐναρφόρ⊙ δὲ εἰρήνῃ, ἐπεὶ ἀεὶ τὸν ἴσον ἀνατέλλει. Στύξ δ' ἔκτεν.] Στύξ λέγεται καὶ τὸ σεμνὸν, καὶ τὸ τιμᾶν, καὶ φοβεῖσθαι. Πάλλαντα δὲ, τὸν ἀνατέρω κίνησιν λέγει, ἢ συμμισγόμενον τὸ ὕδωρ, δυναμένης πηὰς ἐκπιλεῖν. Ζῆλον δὲ, τὸ ἀεὶ τὸ ἀγαθὸν λέγει. Ἄλλως. ἢ τὸ ἀεί τινα μίσ⊙ ἐνωθὲν τῇ τῦ δυμῦ ὁρμῇ, ζῆλον καὶ φθόνον γεννᾷ, καὶ μὴ ἐχύ⊙ καὶ βίας μάχην ἀεὶς τὸ τὴν συνεσσόμενον, μὴ καλὸν τέλος, τῆς νίκης φημὶ ἀεὶς οἶκον ἀνεστρέψεν. Ὡς γὰρ ἐδίδαξεν.] τὰ τοιαῦτα ἀνάγματα ὁ μὲν Ἄβρων φησί. παρανυμικὰν Ὠκεανίνην, Ἀδρηστίνην, Λιπτίνην. Τρύφων δὲ παρώνυμα, ἐπεὶ οὐκ ἔχει ἄρρενα παρανόμαστα παρανυμικῶς τῦ αὐτῦ. Εἶπε δ', ὃς αὖ] ὅτι τὸν μαχόμενον μετ' ἐμῦ πῖς Τιτᾶσι, τὸν αὐτῦ τιμὸν παρεάσω. εἶπε δὲ καὶ τῷ μὴ ἔχοντι ἐξ ἀρχῆς τιμὸν παρίξει. τιτᾶσι δὲ τὰς δυσφημίας τὰς ἐν τῷ βίῳ φησί. Πρώτη Στύξ.] πρῶτον γὰρ ἐχωρίσθη τὸ ὕδωρ τὸν γῆν ὑπακάλυπτ⊙, καὶ ἀεὶς ἡ ἀέρα ἀνέδραμεν· διὸ τῦτο γὰρ κεῖται τὸ ὕδωρ. διὰ μέδεα πατρός.] τῦ πατρὸς. συμβουλίαις αὐτῦ δηλονότι, ἢ τῦ Διὸς, ἢ τῦ Ὠκεανῦ. θεῶν ὅμμιν ἄρχον.] ἐπεὶ καὶ ὁ ὅρκ⊙ θεὸς ἦν. Φοίβη δ' αὖ Κοίη.] τὸ καθαρὸν, καὶ ἡ λαμπρὸν τῦ ὁρωμένου ὄζει Φοίβη. Κοῖ⊙ δὲ τὸ ἀπτικὸν. ἔτυχε δὲ νύκτα, ὅτι ὁμ τῦ ὁρωμένου ἀέρ⊙ καὶ ἡ νὺξ τίκτει δ), καὶ τὰ ἄστρα. ἢ Κοῖ⊙ ὁ πιπτὸς· Φοίβη δὲ, ἡ καθαρότης τ' πόσους. Λητὼ κυανόπεπλον.] Λητὼ λέγεται ἡ λήθη, καὶ ἡ νύξ. περιτόμων γὰρ ἐννοῦμεν τὸν τῦ βίου πάροδον. καλῶς γὰρ τίθεται τὸ δηλότατον. ἢ αὐτὴ γὰρ λόγῳ δὲ τῇ νυκτὶ. ἢ κατ' ἀφημισμόν. ἢ ὅτι οἱ αὐτῆς παῖδες ἀναιρετικοὶ εἰσὶ τῦ ἐναντιουμένου αὐτῇς. Ἥπιον ἀνθρώποισι] ἐπεὶ οἱονεὶ τέρπει δ) οἱ θεοὶ μὴ ἐννοοῦντων ἡμῶν τὸν τῦ βίου πάροδον, ἢ τὸν τύτου πάροδον. Ἀστεῖλιν.] ἡ τῦ ἀέρου κίνησις. διὰ γὰρ τῆς κινήσεως αὐτῦ τὰ σχήματα περαιοῦται δ).

εὐώνυμον.] ἐμοὶ δοκεῖ, ὡς ἐπειδὴ τὰ δεξιὰ πρὸς πᾶσιν ἄεσι ἀγαθὰ ὄζει, τὰ δ' εὐώνυμα ἐλαττον⊙ μετέχει τῦ ἀγαθῦ, διὰ τῦτο εὐώνυμα τὰ ἄστρα εἶπεν, ἐπειδὴ τὸ μὲν τῆς Ἡμέρας φῶς λαμπρὸν ἀεὶ ὄζει, τὸ δὲ τῦ ἄστρου ἐλαφρόν. Πέρσῃν τὸν Ἥλιον λέγει. ἀνατέλλει γὰρ, καὶ πάλιν ὡς εἰς ἑαυτὸν δύνειν οἱ ἀστέρες. Ἑκάτην τε.] ἐπαινεῖ δὲ τὴν Ἑκάτην Ἡσίοδ⊙, ὡς Βοιωτός. ἐκεῖσι γὰρ τιμᾶται ἡ Ἑκάτη. Μοῖραν ἔχειν.] διὰ τὸ ἑκάστῳ συνοικεῖν. τῦ γὰρ ἐν γῇ καὶ ἐν θαλάσσῃ πάντων ἄρχει ἡ εἱμαρμένη. ὡς γὰρ θεῷ ἐυχόμεθα τῇ μοίρᾳ. Καὶ γὰρ νῦν ὅτι πε-

τὶς.] ἢ γὰρ ἐάν τὶς τῇ τόμας ποιῇ τὰς θυσίας, ἢ θέλῃ ἐξιλασάμενος ἑαυτῷ τὺς θεὺς, θύει ἢ τῇ Ἑκάτῃ· ἢ τιμᾷ αὐτῷ λαυτὸν μεγαλωγίᾳ. ἄλλος. ταῦτα χρὴ τιμᾷ τὴν τῶν Ἑλλήνων ἐπικρατήσασαν εἰς τὺς πλείστους τιμᾷ ἐπιφανέστατον. φ᾽ φόρων.] φ᾽ τινι, πῶσιν αὐτὶ πῶσιος, ἔ τινος. οἱ γὰρ ῥήτορες τῇ δοτικῇ αὐτὶ γενικῆς χρῶνται. ἔχει αἶσαν ἁπάντων] ἐπειδὴ πάντες ὑπὸ Τύχῃ καὶ Ποσειδῶνι καὶ ἄλλοις θεοῖς δύονται, ἢ ὁπόταν τούτων ἕκαστον μέρος ἔχῃ τιμῆς. Οὗ᾽ ἔλαχον Τιτῆνες.] ἐπληρώσατο ἐν τοῖς προτέροις θεοῖς, τοῖς Τιτᾶσι λέγει, ἤγουν ὅσα χρὴ τὴν ἰσοχθονίαν πολεμάτων ἔχειν δύναμιν. Οὐδ᾽ ὅπα μυρήσῃς.] οἱ γὰρ μυρήσεις πλουτοῦσι, ὡς συμμάχους μὴ ἔχοντες. ἢ ὅτι ἀλλαφὺς οὐκ ἔχει, καὶ πλείονος τυγχάνει τιμῆς. καὶ γὰρ οὐκ ἠδυνήθη ὡς μυρήσεις. Ὃς δ᾽ ἐθέλῃσι] ὃς ὃν ἂν βούλῃ λιταῖς παραγίνῃ, καὶ ὠφελῆ αὐτόν. ἄ. ως. ἐπειδὴ μιγίσιν τινὰ δύναμιν ὁ δημιουργὸς ἐν Ἡλίῳ καὶ Σελήνῃ ἐτέθηκεν. ἔστι γὰρ, φησὶν, εἰς σημεῖα καὶ εἰς καιρὺς, καὶ εἰς ἡμέρας, καὶ εἰς ἐνιαυτύς. καὶ μείζονα τοῦ συντέλειαν τοῖς ὀπὶ γῆς χαείζουσι, καὶ ὡρῶν καὶ ἡμερῶν εἰσιν αἴτιοι. καὶ τῶν ὡρῶν καθ᾽ Ἕλληνας αἱ μὲν εἰσὶν ἀγαθαὶ, αἱ δ᾽ ἀποφερδεῖς· ὡσαύτως δὲ καὶ τῶν ἡμερῶν, καθά φησιν ὅτ᾽ ἐν τοῖς ἡμέρῃσι ὁ ποιητὴς. διὰ τοῦτο τοιαῦτα ποιεῖν χρὴ Ἑκάτῃ ἐν τοῖς ἀπειθμημένοις φησίν. ὁ γὰρ τοῖς ἀγαθαῖς τῶν ἡμερῶν ἐπ᾽ ἔργον ἐξελθὼν, δῆλος ὡς μὴ κέρδος ἐσόμενον ἕλῃ. ἀγῶνι ἀεθλεύσῃ.] καὶ ποῖος ἀγωνισὰς οἷς ἐθέλῃ ἀγαθὴ ἔσῃ, καὶ ὑπείκουσι δὲ αὐτῆς μᾶλλα χαίρων ἐπαγγίνῃ εἰς τὸν ἑαυτῆ οἶκον. τοιοῦτον νῦν ὁπάζει.] τί μὲν γὰρ προφέρῃ τοῖς γονεῦσιν ὁ νικήσας τῇ τε νίκῃ καὶ τῷ βεβαίῳ. τιμᾷ γὰρ ὑπὸ πάντων ὡς νικητῆ πατέρες καὶ τῷ βεβαίῳ ἀπολαύμενον. ἀναχορεύῃ γὰρ τίνος παιδός ἔστιν. Καὶ τοῖς, οἱ γλαυκὸν] καὶ τοῖς πλέουσι τὸν θαλασσαν εὐχομένοις ἑαυτῇ καὶ τῷ Ποσειδῶνι ἄγαν πολλὸν παρέχει. ἀφνεδεὶς δ᾽ τοῖς δύο ἐπιθέτοις, ἤγουν τῇ γλαυκῇ, καὶ τῇ δυσερμέλῳ, οὐκ εἶπε τὸ κυρίον Ῥηϊδίως δ᾽ ἄγειν.] καὶ τοῖς κυνηγέτοις συμβαίνει· ὡς δ᾽ ἐθέλῃ καὶ βλάπτῃ κυνηγέτας. Ἐν δὲ καθμοῖσι] συμβαίνει καὶ ἐν ταῖς ἐπαύλεσι τὰ ποίμνια αὐξῆσαι· σὺν τῷ Ἑρμῇ γὰρ μάλα φησὶ μέλει καὶ αὐτῷ σὺν τῷ Ἑρμῇ τῶν ποιμνίων. Λαίδα θ᾽, τὴν τετραπόδων κτῆσιν φασὶ λαῖδα γὰρ, τὰ τετράποδα λέγουσι, ἀπὸ τοῦ τὰ λαῖδα κατανέμεσθαι οἱ μετ᾽ ἐκείνου.] τοῖς μετ᾽ αὐτὸν δηλονότι. ἐξ οὗ γὰρ ἐγενήθη κηροπλάστος, ἢ τοῖς γενομένοις αὐτὸν, ὅσοι εἶδον τὸ φῶς τοῦ ἡλίου. Ἀ᾽ ως. οἵ τινές φασι γενέσθαι τὸν σελήνην, ἔτι ἐυτυχεῖς. αὔξει γὰρ ἡ σελήνη ὅτε τῇ γενέσει αὐτῆς.

Καὶ τοὺς μὲν κατέπινε Κρόνος μέγας, ὅστις ἕκαστος
Νηδύος ἐξ ἱερῆς μητρὸς πρὸς γούνατ᾽ ἵκοιτο,
Τὰ φρονέων, ἵνα μή τις ἀγαυῶν Οὐρανιώνων
Ἄλλος ἐν ἀθανάτοισιν ἔχῃ βασιληίδα τιμήν.
Πεύθετο γὰρ Γαίης τε καὶ Οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
Οὕνεκά οἱ πέπρωτο ὑπὸ παιδὶ δαμῆναι
Καὶ κρατερῷ περ ἐόντι, Διὸς μεγάλου διὰ βουλάς.
Τῷ ὄγε οὐκ ἀλαοσκοπιὴν ἔχε, ἀλλὰ δοκεύων
Παῖδας ἑοὺς κατέπινε· Ῥέην δ᾽ ἔχε πένθος ἄλαστον.
Ἀλλ᾽ ὅτε δὴ Δί᾽ ἔμελλε θεῶν πατέρ᾽ ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν
Τέξεσθαι, τότ᾽ ἔπειτα φίλους λιτάνδε τοκῆας
Τὴν αὐτῆς, Γαῖάν τε καὶ Οὐρανὸν ἀστερόεντα,

Atque istos quidem deglutiebat
Saturnus magnus, quicunque
Ex vtero sacro matris ad genua
venerat:
Hæc animo voluens, ne vllus
clarorum filiorum Cœli
Alius inter Immortales haberet
regium decus.
Audierat enim ex Terra & Cœlo stellis micante,
Quod sibi fatale esset proprio a
filio domari,
Quantumuis robusto existenti,
Iouis magni per consilia.
Ideoque hic non cæcam speculationem habuit, sed insidias struens
Filios suos deuorabat, Rhea autem tenebat luctus graues.
Sed quando iam Iouem erat deorum patrem atque virorum
Paritura, iam tum chatis supplicabat parentibus
Suis, Terræque, & Cœlo stellato,

Μῆτιν

Μῆτιν συμφράσασθ' ὅπως λελάθοιτο τεκοῦσα
Παῖδα φίλον, τίσαιτο δ' ἐρινῦς παῤ ὀῖα,
Παίδων ἃς κατέπινε μέγας Κρόνος ἀγκυλομήτης.
Οἱ δὲ θυγατρὶ φίλῃ μάλα μὲν κλυτὸν ἠδ' ὀπίθητο·
Καὶ οἱ πεφραδέτην ὅσα περ πέπρωτο γενέσθαι
Ἀμφὶ Κρόνῳ βασιλῆι & υἱεῖ καρτερόθυμῳ.
Πέμψαν δ' ἐς Λύκτον, Κρήτης ἐς πίονα δῆμον,
Ὁππότ' ἄρ' ὁπλότατον παίδων ἤμελλε τεκέσθαι
Ζῆνα μέγαν· τὸν μέν οἱ ἐδέξατο Γαῖα πελώρη
Κρήτῃ (ἐν) εὐρείῃ τραφέμεν ἀπαλλήμεναί τε.
Ἔνθα μιν ἴκτο φέρουσα θοὴν διὰ νύκτα μέλαιναν,
Πρώτην ἐς Λύκτον· κρύψεν δέ ἑ χερσὶ λαβοῦσα
Ἄντρῳ ἐν ἠλιβάτῳ, ζαθέης ὑπὸ κεύθεσι γαίης,
Ἀργαίῳ ἐν ὄρει πεπυκασμένῳ ὑλήεντι.
Τῷ δὲ σπαργανίσασα μέγαν λίθον ἐγγυαλίξαι
Οὐρανίδῃ μεγάλῳ ἄνακτι, θεῶν προτέρῳ βασιλῆϊ.
Τὸν τόθ' ἑλὼν χείρεσσιν ἑὴν ἐς γαστέρα θῆκεν,
Σχέτλιος, οὐδ' ἐνόησε μετὰ φρεσὶν ὥς οἱ ὀπίσσω
Ἀντὶ λίθου ἔσσεται υἱὸς ἀμείλιχος ἠδὲ & ἀκηδής
Λείπων, ὅ μιν τάχ' ἔμελλε βίῃ καὶ χερσὶ δαμάσσας
Τιμῆς ἐξελάαν, ὃ δ' ἐν ἀθανάτοισιν ἀνάξειν.
Καρπαλίμως δ' ἄρ' ἔπειτα μένος καὶ φαίδιμα γυῖα
Ηὔξετο τοῖο ἄνακτος. ὀπιπλομένου δ' ἐνιαυτοῦ
Γαίης ἐπιφρονέουσι δολοφραδέεσσι δολωθείς
Ὃν γόνον αὖ ἀνέπνευε μέγας Κρόνος ἀγκυλομήτης
Νικηθεὶς τέχνῃσι βίηφί τε παιδὸς ἑοῖο.
Πρῶτον δ' ἐξήρπασε λίθον, τύματον καταπίνων·
Τὸν μὲν Ζεὺς ἧκεν μετὰ χθονὸς ἐρυσθενέος
Πυθοῖ ἐν ἠγαθέῃ, γυάλοις ὑπὸ Παρνησσοῖο,
Σῆμ' ἔμεν' ἐξοπίσω, θαῦμα θνητοῖσι βροτοῖσι.
Λῦσε δὲ πατροκασιγνήτους ὀλοῶν ὑπὸ δεσμῶν
Οὐρανίδας, οὓς δῆσε πατὴρ ἀτασθαλίῃσιν,
Οἱ οἱ ἀπεμνήσαντο χάριν εὐεργεσιάων,
Δῶκεν δὲ βροντὴν, ἠδ' αἰθαλόεντα κεραυνὸν,

Consilium vt suggererent, quo pacto lateret partus
Filium charum, posseque vlcisci furias patris sui
Contra filios, quos deuorabat ingens Saturnus versutus.
Illi vero filiæ dilectæ auscultarunt & morem gesserunt,
Et ei commemorarunt quæcunque satis cõstitutum esset fieri
Circa Saturnum regem, & filium magnanimum.
Miserunt autem in Lyctum, Cretæ ad pinguem populum,
Cum minimum natu filiorum esse pariturus,
Iouem magnum. hunc quidem ipsi susceptu Terra valta
In Creta lata, ad educandum & enutriendum ob infantia.
Tum quidem peruenit ferens celerem per noctem nigram,
Primum ad ipsam Lyctum: abscondit autem ipsum manibus prehensum
Antro in excelso, diuinæ sub latebris terræ,
Argæo in monte denso syluoso.
Huic autem fasciis inuolutũ magnum lapidem in manus dedit
Cœli filio, præpotenti deorum priori regi.
Quem tum arreptum manibus, suam condidit in aluum,
Miser, nec cogitauit animo quod sibi in posterum
Pro lapide suus filius inuictus & secutus
Supereset, qui ipsum mox esset vi & manibus domitum
Ex honore expulsurus, ipseq. immortalibus imperaturus.
Celeriter autem deinde robur & fortia membra
Crescebant illius regis: reuoluto autem anno,
Terræ consilio astuto circumuentus,
Suam sobolem iterum emisit magnus Saturnus versutus,
Victus artibus ac vi filij sui.
Primum vero euomuit lapidem vltimo deuoratum.
Illum quidem Iupiter firmiter defixit in terram spaciosam
Pytho in diuina, iugis sub Parnassi,
Monumẽtum vt sit in posterum, miraculum mortalibus hominibus.
Solu t vero patruos noxiis a vinculis
Cœligenas; quos vinxerat pater ex amentia.
Qui ipsi retulerunt gratiam beneficiorum,
Dederuntque tonitru, atque candens fulmen,

Kal:

Καὶ στεροπὴν· τῶρ δὲ πελώρη Γαῖα πεπύθει·
Τοῖς πίσυνος θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ἀνάσσει.
Κύρσε δ' Ἰαπετὸς καλλίσφυρον Ὠκεανίνην
Ἠγάγετο Κλυμένην, καὶ ὁμὸν λέχος εἰσανέβαινεν.
Ἣ δέ οἱ Ἄτλαντα μεγαθύμους γείνατο παῖδας·
Τίκτε δ' ὑπερκύδαντα Μενοίτιον, ἠδὲ Προμηθέα
Ποικίλον, αἰολόμητιν, ἁμαρτίνοόν τ' Ἐπιμηθέα,
Ὅς κακὸν ἐξ ἀρχῆς γένετ' ἀνδράσιν ἀλφηστῆσι·
Πρῶτος γὰρ ῥα Διὸς πλαστὴν ὑπέδεκτο γυναῖκα
Παρθένον. ὕβριν δὲ Μενοίτιον εὐρύοπα Ζεὺς
Εἰς Ἔρεβος κατέπεμψε, βαλὼν ἰφθίμῳ κεραυνῷ,
Εἵνεκ' ἀτασθαλίης τε καὶ ὑπερφιάλου θυμοῦ.
Ἄτλας δ' οὐρανὸν εὐρὺν ἔχει κεφαλῇ τε καὶ ἀκαμάτοισι χέρεσσι,
Πείρασιν ἐν γαίης, πρόπαρ Ἑσπερίδων λιγυφώνων
Ἑστηώς, κεφαλῇ τε καὶ ἀκαμάτοισι χέρεσσι.
Ταύτην γάρ οἱ μοῖραν ἐδάσσατο μητιέτα Ζεύς.
Δῆσε δ' ἀλυκτοπέδῃσι Προμηθέα ποικιλόβουλον,
Δεσμοῖς ἀργαλέοισι μέσον δχὰ κίον' ἐλάσας·
Καί οἱ ἐπ' αἰετὸν ὦρσε τανυπτέρυγ· αὐτὰρ ὅγ' ἦπαρ
Ἤσθιεν ἀθανάτου, τὸ δ' ἀέξετο ἶσον ἁπάντη
Νυκτὸς, ὅσον τε πρόπαν ἦμαρ ἔδοι τανυσίπτερος ὄρνις.
Τὸν μὲν ἄρ' Ἀλκμήνης καλλισφύρου ἄλκιμος υἱὸς
Ἡρακλέης ἔκτεινε, κακὴν δ' ἀπὸ νῆσον ἄλαλκεν
Ἰαπετιονίδῃ, καὶ ἐλύσατο δυσφροσυναίων·
Οὐκ ἄέκητι Ζηνὸς ὀλυμπίου ὑψιμέδοντος,
Ὄφρ' Ἡρακλῆος Θηβαγενέος κλέος εἴη
Πλεῖον ἔτ' ἢ τοπάροιθεν ὀπὶ χθόνα πουλυβότειραν.
Ταῦτ' ἄρα αἰζόμενος τίμα ἀριδείκετον υἱόν·
Καίπερ χωόμενος παύθη χόλου, ὃν πρὶν ἔχεσκε,
Οὕνεκ' ἐρίζετο βουλαῖσιν ὑπερμενεῖ Κρονίωνι.
Καὶ γὰρ ὅτ' ἐκρίνοντο θεοὶ θνητοί τ' ἄνθρωποι
Μηκώνῃ, τότ' ἔπρεπε μέγαν βοῦν φοίφρονι θυμῷ
Δασσάμενος προθέμεν, Διὸς νόον ἐξαπαφίσκων.
Τῷ μὲν γὰρ σάρκας τε καὶ ἔγκατα πίοντι δημῷ

Et fulgur: quæ antea immanis
terra occultauerat:
Quibus confisus, mortalibus at-
que immortalibus imperat.
Filiam porro Iapetus pulchros
talos habentem Oceanidem
Duxit Clymenen, & eundem lo-
cum conscendit,
Ipsa vero ei Atlantem magna-
nimum peperit filium.
Peperit præterea gloria præsignē
Menœtium, atque Promethei
Varium, versipellem: stultumque
Epimetheum,
Qui noxa statim ab initio fuit
hominibus inuentoribus rerū.
Primus enim Iouis fictam sus-
cepit mulierem,
Virginem. Iniurium vero Menœ-
tium late videns Iupiter
In Erebum detrusit, ictum fuli-
gineo fulmine,
Propter improbitatem & fortis-
tudinem insolentem.
Atlas vero cœlum latum sustinet
dura, ex necessitate,
Finibus in terræ, e regione Hes-
peridum arguratarum.
Stans, capiteque & indefessis
manibus.
Hanc enim ipsi sortem destinauit
prudens Iupiter.
Ligauit vero inexcusabilibus com-
pedibus Promethea versutum,
Vinculis duris mediam per co-
lumnam adigens.
Et ei aquilam immisit expansis
alis: cæterum hæc epar
Comedebat æternum, quin ip-
sum crescebat par vbique,
Noctu, quantum toto die edisset
extentas alas habens auis.
Hunc quidem Alcmenæ pulchros
talos habentis fortis filius
Hercules occidit, malum vero
morbum profligauit
Ab Iapetionida, & liberauit ab
ægritudine:
Non inuito Ioue Olympio in
alto imperante,
Quo Herculis Thebis geniti glo-
ria esset
Maior etiam quam antea super
terram multos pascentem.
Ob id itaque veneratus honora-
bat præclarum filium.
Quamuis succensens, remisit ita,
quam prius habuerat,
Eo quod contendisset consilio
cum præpotenti Ioue.

Etenim quando disceptabant in-
ter se dij mortalesq. homines,
Meconæ, ibi tum magnum bo-
uem prompto animo
Diuisum proposuit, Iouis men-
tem fallens.
Nam hac quidem parte carnesq.
& intestina pingui adipe

Ἐν ῥινῷ κατέθηκε, καλύψας γαστρὶ βοείῃ·
Τῷ δ' αὖτ' ὀστέα λευκὰ βοὸς δολίῃ ὀπὶ τέχνῃ
Εὐθετίσας κατέθηκε, καλύψας ἀργέτι δημῷ·
Δὴ τότε μιν προσέειπε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
Ἰαπετιονίδη, πάντων ἀριδείκετ' ἀνάκτων,
Ὦ πέπον, ὡς ἑτεροζήλως δεδάσαο μοίρας.

Ὣς φάτο κερτομέων. Ζεὺς ἄφθιτα μήδεα εἰδώς.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Προμηθεὺς ἀγκυλομήτης,
Ἦκα δολιμοδίσας, (δολίης δ' οὐ λήθετο τέχνης)
Ζεῦ κύδιστε μέγιστε θεῶν αἰειγενετάων,
Τῶν δὴ ἕλευ ὁπποτέρην σε κὴν φρεσὶ θυμὸς ἀνώγει.

Φῆ ῥα δολοφρονέων. Ζεὺς δ' ἄφθιτα μήδεα εἰδὼς
Γνῶ ῥ' οὐδ' ἠγνοίησε δόλον· κακὰ δ' ὄσσετο θυμῷ
Θνητοῖς ἀνθρώποισι, τὰ καὶ τελέεσθαι ἔμελλεν.
Χερσὶ δ' ὁγ' ἀμφοτέρῃσιν ἀνείλετο λευκὸν ἄλφαρ.
Χώσατο δὲ φρένας, ἀμφὶ χόλος δ' ἵκε θοῦμὸν,
Ὡς ἴδεν ὀστέα λευκὰ βοὸς δολίῃ ὀπὶ τέχνῃ.
Ἐκ τοῦ δ' ἀθανάτοισιν ὀπὶ χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων
Καίουσ' ὀστέα λευκὰ θυήεντα ὀπὶ βωμῶν.

Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη νεφεληγερέτης Ζεύς.
Ἰαπετιονίδη, πάντων πέρι μήδεα εἰδὼς,
Ὦ πέπον, οὐκ ἄρα πω δολίης ὀπιλήθεο τέχνης.

Ὣς φάτο χωόμενος Ζεὺς ἄφθιτα μήδεα εἰδώς.
Ἐκ τούτου δ' ἤπειτα δόλου μεμνημένος αἰεὶ

In pelle deposuit, tegens ventre bouino:
In altera rursum ossa alba bouis, dolosa arte,
Rite disponens recondidit tegens candida astuina,
Iamque tum ipsum allocutus est pater hominumq. deorumque
Iapetionida, omnium illustrissime regum,
O ignaue: quam inique partitus es portiones!
Sic dixit latenter carpens Iupiter perpetua consilia sciens.
Hunc vicissim alloquutus est Prometheus vafer,
Tacite arridens (dolosæ autem non immemor erat artis,)
Iupiter glorioſissime, maxime deorum sempiternorum,
Harum elige vtram tibi in pectoribus animus suadet.
Dixit sane dolosa cogitans. Iupiter autem æterna consilia sciens,
Cognouit certe nec ignorauit dolū. mala a. præuidebat animo
Mortalibus hominibus, quæ & perficienda erant,
Manibus vero hic vtrisque sustulit album adipem.
Irascebatur autem mente: ira vero eius occupabat animum,
Vt vidit ossa alba bouis, dolosa arte,
Ex illo tempore diis super terram genus hominum
Adolēt ossa alba odoratis in aris.
Hunc autem valde cōtristatus allocutus est nubicogus Iupiter,
Iapetionida, super omnes consilia edoctus,
O ignaue, nondum sane dolosæ oblitus es artis.
Sic dixit, ira percitus Iupiter æterna consilia sciens.
Ex illo tempore deinceps, doli memor semper,

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑΙ.

Ἀλλὰ γὰρ ὁ Κρόνος κατὰ φύσιν λέγει τὰ περὶ τοῦ Διὸς πάντα· ὃν ἡ Ῥέα αὐτῷ γενόμενα τέκνα, καὶ μισόπικρος· εἶθ. μόνον δὲ τὸν Δία μὴ δυνηθῶσι καταλύσαι, ἀλλ' αὐτὸ αὐτοῦ λίθον καταπιεῖν ἀναγκασθέντα. ἐκείνου δὲ ὕστερον τῇ ἐξ αὐτοῦ Κρήτῃ ἐνεγκόντος, τῆς βασιλείας αὐτὸν καταβιβάσαι, καὶ τὸν πάλαι ἐξεμεθέντα λίθον ὑπὸ τοῦ Κρόνου κατὰ χθονὸς σημεῖα ἐν Πυθοῖ, θαυμασίου πάνυ καὶ φιλοσόφου. περὶ δὲ τοῦ διακριθῆναι τὰ στοιχεῖα ἀπὸ τῆς ὕλης, καὶ τὸν αἰθέρα ἐκφανῆ λαχεῖν τόπον, ἰδίᾳ δὲ ἁμοῦ πάντα χρήματα ἦν, ὑπὲρ τοῦ ἐν τῆς ὕλης ἀναδίδοσθαι μέλλοντα, καὶ τὰ περὶ τοῦδέ πη διφυῶς ἔχοντα, ἴσως τοῦ ἐπὶ πολλοῖς ὀρθὸς σκότος καταλιμπάνοντος περὶ χεῦσιν καὶ γνῶσιν· ἀλλὰ ἐγκεκρυμμένα ἦν καὶ ἀφανῆ, καὶ ὡσανεὶ ἀλλήλων κολαζόμενα ἔχοντα τὰς δυνάμεις, καὶ ἐκεῖνα ἐνεργείᾳ φαινόμενα, ἀλλὰ τῇ δυνάμει γνωριζόμενα, τῷ δὲ ὕλης χαοτικῆς δυνάμει γὰρ ἡ ὕλη γνωρίζεται καὶ ἀκριβῶς καὶ φιλόσοφον λόγον, ἀλλ' ἦν μὲν ταῦτα περὶ τοῦ διακριθῆναι τὰ στοιχεῖα ἀπ' ἀλλήλων. ἀφ' ἧς δὲ γῆς λέγεται ταῦτα, καὶ εἰλήχεσαν ἕκαστον τὸν ἴδιον τόπον· καὶ ὁ Ζεὺς, τουτέστι τὸ ζωο-

γόνου πῦρ τὸν ἄνω τόπον εἴλαχεν, ἀπηλάθη μὲν ἐκεῖνο τὸ σκότος, καὶ ἐκεῖ καταπεπαυμένη τῷ παντός, ἀλλ' αἱ τῆς ὕλης δυνάμεις εἰς τὸ ἐνεργείᾳ σεσίδαστον, καὶ γῆ μὲν παντοδαπὰ φυτὰ ἐκλάσασα διακρατουμένη· θάλασσα δὲ παντοίων ἰχθύων τὰ γένη ἐδλίδε, καὶ σεὶς ζωὴν πάντα παρήγετο, τῇ συσαπτικῇ πυρὸς μεταχόντα. ἐκεῖνος δὲ ἀπηλιθώτο, καὶ ἄφρακτος ἔμεινε, καὶ τῷ χρόνῳ καταδιδάζετο ὁ Κρόνος, τῷ παντὸς ἐξελαυνόμενος, καὶ εἰς τὸ μηδὲν οἰχόμενος, ὅθεν καὶ ὁ Ζεὺς ἐπικρατήσας λύει τὰς παρεσπαρμένας ἐκ τῆς ὕλης. τυτίζει τῷ πυρὸς τὸν ἄνω τόπον χόντος, πάντα τἄλλα στοιχεῖα ζωογονηθὲν καὶ συνίσαδε ἤρξατο τὰς ἐν αὐτοῖς δυνάμεις εἰς ἐνεργείας σεσάξασα, ἃ τινα δὴ στοιχεῖα, ὡς τῆς αὐτῆς ἐκγελθόντα ὕλης, ἀδελφὰ τῷ Διὶ λέγεται εἶ. ἔνδιον τοι καὶ αὐτίχαρτα αὐτῷ νέμουσιν ὑπὲρ ἓν ἕκαδον ἀγαθῶν, τιμὴ βροντὴν, καὶ τὸν κεραυνόν. ἐκεῖθεν γὰρ ἀναδίδοται ἔδρα τὸν αἰθέρα αἱ τύτων συσαπτικαὶ ἀναδυμιάσεις, ὡς ἀνωτέρω μοι εἴρηται. ἔστι δὲ καὶ ἄτως εἰπεῖν· Κρόνον μὲν, τὸν χρόνον, ὑφ' ἑ πάντα καταζοχθίζεται τὰ ἐκ τῆς ἐκείνου ὀσφύος γινόμενα· πατὴρ γὰρ ὁ χρόνος, διαπυητικὸς τῆς ὑσίας τῶν αἰδητῶν. ἕμιλλα δὲ καὶ αὐτὸς τῇ συνεχεῖ τῆς οἰκείας φύσεως ῥεύματι παραῤῥῆναι τε καὶ διαφθαρῆναι. ἀλλ' ἔκ τινος διαθέσεως ψυχῆς τὰ ὄντων ζωὴ, ἥτις δὴ Ζεὺς παρὰ τῶν μύθων ὀνομαζόμενος, ἅτε τύτῳ ῥοπὴν ἀνέχει, καὶ οἷον δεσμεῖ, ὥστε μὴ διαπτόλλυσθαι. ἐπεὶ δὲ καὶ ἡ τῶν καθ' ἕκαστον ζωὴ κινουμένη δεῖ καὶ διαῤῥέουσα, διὰ τύτο καὶ Ῥέαν τὴν Διὸς μητέρα ὁ μῦθος ἐπώνυμον ἔδοξε δὲ καὶ τύτον καταπιεῖν ὁ Κρόνος, ἀλλ' ὁ καταπίπτωκε τὸν Δία. τῇ μὲν γὰρ τὰς μικρὰς ζωὰς διαῤῥεῖσαν πολλάκις ἡμᾶς τοῖς πέρασι τῶν εἰμαρμένων βίᾳ, ὑφήρπασε τῇ λαμπῷ τὸν παῖδα. ἐφ' ᾧ δὴ μὴ πᾶσαν τῆς ὄντων τιμὴ ζωὴν διαπεφᾶσ· ἀλλὰ μένειν συντηρουμένην τῇ διαδοχαῖς, ἀλαθερῶσ λέγει ὁ ποιητὴς ὑπὸ τῶν φαινομένων πατρός. Ἰάπετὸς δὴ τιμὴ Κλυμένῃ ἄγεται τιμὴ τῶν Ὠκεανῦ δυγατέρα· δηλαδὴ ἡ κίνησις τῶν ἐργων τῇ δόξαν σοὶ αὐτιμὴ συναδροίζει, καὶ τὸ θαυμάζειν· θαύματος γὰρ ἀξία ἡ τοιαύτη κίνησις, καὶ ἡ τῶν παντὸς διαφορά· διὸ δηλοῖ διαφορὰν ὅτι τῇ ἄξονι, Ἄτλαντα προσαγορεύει ὁ λόγος τὰς μὲν χεῖρας καὶ τιμὴ κεφαλιμὴ ἐς τὸν ἐργον ἔχοντα, καὶ διὰ τύτων ἐρείδοντα αὐτόν· τὰς δὲ πόδας ὅτι τῆς γῆς. καὶ γαῖα ἡ διάμετρος τῶν παντὸς, ἥτις ὁ ἄξων, σοὶ μὲν ὁ ἐραυνὸς σρέφεται καὶ οἱ πόλοι, αἵτινες μὲν τῆς ἐραυίε σοιφορᾶς καὶ τῆς αἰωτάτω κινήσεως, ἡ δὲ γῆ τῆς μοιρῆς τῶν παντός· πᾶν γὰρ τὸ κινούμενον σοί τι ἀκίνητον ἔδρασαι. ἐπεὶ δὲ δεῖ τὸ πλῆθος καὶ δυνάμεως, καθ' ἃ μένει τὸ μέγον, ὥσπερ καθ' ἣν κινεῖται τὸ κινοῦν, καὶ ἔστι τις αἰαλογία ἐξ αἰάγκης, ὥσπερ τῆς ἑαυτίον κινήσεως, ὅτω καὶ τῆς ἡρεμιῶν, καθά φησιν Ἀριστοτέλης ἐν τῷ σοὶ ζώων κινήσεως, ἐδὲν δεῖ ἄτοπον, εἰ καὶ τιμὴ ἰσχὺν ταύτιμὴ Ἄτλαντα προσαγορεύει τίς. τίκτει δὲ τὸν Μαιάδα καὶ τὸν Προμηθέα ὁ Ἰάπετός. ἔτι δὲ καὶ τὸν Ἐπιμηθέα, τάχα τὰς ἐξ ἐργου καταπεμπομένας δυνάμεις τῆς ψυχῆς· εἰσὶ γάρ τινες τῆς παλαιῶν, οἵ τινες λέγουσι αὐτὸθεν τὰς ψυχὰς καταίρχεσθαι σοὶς τὸν ὑπερθόνιον χῶρον, τάχα δὲ καὶ διὰ τὸ ταχὺ τῆς κινήσεως καὶ ἀμήνυτον, καὶ διὰ τὸ ἔνδοξον καὶ τίμιον, ἐξ Ἰάπετῦ καὶ Κλυμένης γεγονὸς εἶναι· ταχυτάτη γάρ ἐστιν ἡ τῶν φορά, ὅθεν καὶ πτερόεσσα τὸ ἔπος φησὶν Ὅμηρος. Ἰάπετὸς δὲ, ἀπὸ τῆς ἴεσθαι καὶ πέμπειν. Μαιάδιον δὲ αὐτόν, τὸ ἄλογον μέρος τῆς ψυχῆς, ὅθεν καὶ εἰς ὑβριστικὸν καὶ ἀλόγιστον εἰς ἔρεσις καταπέμπει. Προμηθέα δὲ, τὸν φρονητικὸν νοῦν, τὸν προμηθούμενον καὶ προβαλλόμενον σοὶ τὰ μελλόντων, τίνα τὰ δεῖ ποιῆσαι, καὶ τίνα ἐχί, ὅστις καὶ διὰ τὸ ποικίλον τῆς μηδυμάτων, αἰολόμητις προσαγορεύεται. Ἐπιμηθέα δὲ λέγει τὴν ὑστεροβυλίαν, καὶ τὴν μὴ τὴν πρᾶξιν διασυναλλομένην νοῦν, ἃ τὴν φαντασικὸν καὶ παθητικὸν τῦν, ὅστις καὶ τὴν γυναῖκα κατασδέχεται, τὴν δὶ ὕδωρ ταύτιμὴ καὶ θηλυτέραν διαγωγὴν, καὶ ἀμφιτητικὴν ζωὴν, τὴν ἐκ τῶν φαινομένων ἀγαθῶν, καὶ τὸν κόσμον ὀλίσθητον ἔχουσαν. Δεσμεῖται δὲ ὁ Προμηθεὺς ἐν νόσοις, καὶ τὸ ἦπαρ ἐσθίεται ὑπὸ ὄρνιθος ἐν ἡμέρᾳ καταδύεσθαι, τὴν δὲ νύκτα πάλιν αὐξάνεσθαι, παρόσον τὸ νοητικὸν τῆς ἡμετέρας ψυχῆς καὶ ῥοσῴτερον, ὅταν δὲ ἐν τῷ ἤπατι δὴ καταδύσῃ καλάμινας τῶν παλαιῶν, ἐν σώματι ἐμπεσὸν, ὑπὸ τῶν βιωτικῶν φροντίδων καὶ τῶν ἐφημερίων μερίμνων κατακερματίζεται οἷον καὶ διασκεδάννυται. ἐπιδολέμενόν τε καὶ ἐπιζοφύμενον, τὰς οἰκείας μὴ καταλιμπανόμενον ἐνεργῶν ἐνεργείας. ῥύπτωρ δὲ αἰακτὴς καὶ αἰακομίζεται οἷον

σὺς

σεὶς ἑαυτὸ ἐπιφερόμενον ἄπτ δὲ τῆς δυείδων αἰδύσσων ἱμασσῶν, καὶ διὰ τῦτο καὶ ὀξυτέρας ἔχ) τὰς φρένας τυκτὸς ἐπιμελέσκετ· κίονα γ τὸ σῶμα τοῦτον, ἐν ᾧ κατοικεῖ) ἐμπνεῖν ἡ ψυχή. Ἐ᾽σανείδας γ λιγυφώνυς λέγει, τὰ ἄσρα. Ἐ᾽σανείδας μὲν, οἷς ἐν ἑσπέρᾳ φαινόμενα, καὶ οἷον γλυκαίνοντα· λιγυφώνυς γ, διὰ τὸ ἐναρμόνιον τινὰ ἦχον τῆς ἀστρώων σωμάτων γίνεδζ, καὶ σεὶς ἄλληλα σύμφωνον χ᾽ λόγυς μουσικύς, καὶ τῷ κρυσίῳ τῆς μελωδίας· εἰ γὰρ αὖ εὔλογον, τὰ μὲν μεγ τῆς σωμάτων κινήματα φόφυς ἀποτελεῖν πνάς, τὰ μίγνυσα γ καὶ πυκνότατα, ὁποῖα τὰ ἀστρώα, μὴ φοφεῖν τι, καὶ λόγυς ἁρμονίας ἔχειν πνάς. φοφεῖν μὲν οὖν, καὶ χ᾽ τῷ κρείττονι τῆς ἁρμονιῶν μεθαρμόζον), οἷς Πτολεμαίῳ τὰ δοκεῖ ἐν τῷ βίτῳ τῆς ἁρμονικῶν, καὶ σρόγε τύτυ Πυθαγόρα. ἀλλ᾽ οὐ γὰ ἡμῖν ἀνεπαισθήτως, διὰ τὸ ἐν βρίφει συνεθίζεδζ τῇ ἀσχόσει τῦ μεγάλυ φόφυ, καὶ διὰ τὸ μὴ δύνασζ τὰς πείστυς ἴσως χωρεῖν φόφυς ἐν ταῖς ἡμετέραις ἀκοαῖς, καὶν Λ᾽εσοτέλης τῷ τοιαύτῳ ὑποζωπάζ) δόξαν ἐν τοῖς σοῖς μεγάλοις. ἐμοὶ μὲν οὖν τέως τῷ λέγειν λιγυφθόγγυς τὰς Ἐ᾽σανείδας, τῦτο ἔτνησι νοεῖν. λέγ) δὲ τὸν Προμηθέα σεραθέμενον τῷ Διὶ ὀσᾶ μετὰ πυρὸς, ἐξαπατῆσαι τῦτον, ἔνθεν τοι καὶ ὑπ᾽ αὐτῦ κατακεκεντῶσαι τὸν ἐν κίονι δεσμόν, καὶ τῷ ὑπὸ αὐτῦ ἦρ᾽ ἡμέρας μὲν κατεχόμενον αὐόρυξιν τῦ ἥπατ· νυκτὸς γ αὔξησιν αὖθις, ἕως ἂ Ἡ᾽ρακλῆς ἐλθὼν αὐτὸν τῷ δεσμῷ ἔλυσι, τάχα διὰ τὸ, τὸν ἡμέτερον νοῦν συνόντα σοτὲ τῷ σρώτῳ νοΐ, καὶ τῷ εἱλικρινῆ καὶ θείαν ἑαυτῦ ῥαστώνην καὶ νοερὰν διαγωγὴν διάγοντα μὴ τῆς νόσυ, τῆς κινητικῶν δηλαδὴ αἰτίων τῆς σφαιρῶν, καὶ τῦ ἐπιχειρημάτυ τῦ, καταπεσεῖν δ᾽ εἰς τὸ σῶμα τῦτο πάθων, δι᾽ ἁμαρτίαν τινά. καὶ οἶμαι ταύτῃ τῇ), ὅσον ὑπὸ τῦ μύθυ τύτυ αἰνίξαδζ, τῷ εἰς τὸ παθητικὸν μέρ· καὶ ἀλόγιστον τῆς ψυχῆς καταχλισιν, ὧν διὰ τῆς σπιλῆς καὶ τῆς σεδαπθεμένων ὀσῶν νοῦμεν· ζῳὴ γὰ τῷ ἡ εἱλικρινὴς καὶ ἀπαθὴς πάντη νόησις· ἡ δ᾽ ἐμπαθὴς καὶ σαχυτέρα, ἀναίσθησιν· ἄρα τῇ ἀύλῳ νοΐ. Πλατωνικῶν γ σαῖδες τῷ δόξαν ταύτῃ σρεπεισάμενοι θρυλλῦσιν ἄνω καὶ κάτω, ὡς διά τινα ἁμαρτίαν εἰς τὸ σῶμα κατακέκριν) ἐμπεσεῖν ἡ ψυχή· ὃ μ᾽ ἄπορον γ εἴτις ὀρθῶς ἐνθύμηνοεῖν τὰ λεγόμενα, καὶ εἰς τῷ ἡμετέραν ἀνθρωπίνην εὐσεβῆ παρεισάξαι τὸν μῦθον, καὶ ὅπῃ τῦ σεπράπρ· ἐναλλάξαι τὸ νόημα εὐσεβῶς. ὡς ἁπάσπ μὲν τὸν δημιργὸν ὁ σρωτόπλασος, τῷ ἐσπλῷ ἐξαφάς. ἐξέπεσον γ γίγνονται ἕκασοι τῆς ἑδίμ, καὶ τὰς δερματίνυς ἀμφιέννυ) χιτῶνας τῷ σαχυτέρᾳ σάρκα, καὶ τῷ ὀδύνορον διαγαγὴν κληρῦ), καὶ ἐς τὸ κλαυθμῶν· τέλος κατάκεισι, καὶ τῷ ἐν ἰδρῶτι τῦ σεριζώσι βρῶσι τῦ, σῖτυ, καὶ τὰς παλαμναίας ἀρὰς· καὶ τὸ δὴ παλαιὸν ὀδυλίμιον, τὸν θάνατον, ἕως ἂ Ἡ᾽ρακλῆς ἐλθὼν ὁ ἡμὸς Ἰησῦς, τῆς δεσμῶν ἠλυθέρωσιν, ἀλλ᾽ ἐφ᾽ ἕλεγον, κίονα οὖ τὸ σῶμα τοῦτον, τὸ σαχὺ τῦτο καὶ γαιῶδες, οἷς ὁ ἡ ψυχὴ καταικεῖ) ἐμπνεῖν, ἀετὸν γ καθεδόμενα τὸ ἧπαρ, τὰς πολυχρονίνυς ταύτας φροντίδας, καὶ τὰς τῦ βίυ σεπτείας ἐναληθέον, αἵ τινες δὴ καθαιρεματίζυσι τὰς ψυχικὰς δυνάμεις, καὶ ὀδυφοφεῖν συχναὶ καὶ ἀλλεπάλληλοι ἐπαγόμεναι ἐν ἡμέρᾳ ὡς ὀδυσσεῖσον· νύκσωρ γὰ πολλάκις σοῖς ἑαυτὴν σρέφοδζ ἐᾷ) ἡ ψυχή, ἅτε δὴ τῆς δυείδων αἰδύσσων ἱμασσῶν· διὸ καὶ ὕδης αὖ ἐκίνει. ὀξυτέρως χ᾽ τῷ νύκσα νοοῦσας, ὡς τὸ· *νυκτὸς δέ τοι ὀξυτέρη φρλί. ἀλλὰ τῦτον τὸν νοῦν εἰς σῶμα ἐμπεζόλα, καὶ τὰς αὐτῦ δυνάμεις ὡς ἐφ᾽ ἑ αἰθάλῃ σοσθῆρας παρυμμένυς ἔχοντας ὀδηλύ) τῷ δεσμῷ ὁ Ἡ᾽ρακλῆς, ὁ διὰ τῆς μαθημάτων ἐπισαγόμεν· ἡμῖν τῶς, ὁ κλείζων ἐκσοτε τῷ Ἡ᾽ρᾳ, τυτέσι τὸ γήϊνον σῶμα· τελεσῖ γὰ τὸ ἐν ἡμῖν ἀσελὲς ὕπο ὁ νῦς δύρασιν ἐπιβυόμεν·. ὁ Κότ· γ, καὶ ὁ Γύγης, καὶ ὁ Βριάρεως, ὅτι μ᾽ τὰ διὰ γῆν ἐναποκλειόμενά εἰσι πάθματα, καὶ ὅτι τῦ ὑρανῦ καὶ τ᾽ γῆς εἰζὶ παῖδες, καὶ πῶς ἄρα εἰζὶ μ᾽ τῦ πατρὸς ἀποσπασθέντες εἰς γῆν, σροφθάσαντες αὐσλέρω εἴπομεν. πῶ γ τῷ μ᾽ τῆς Τιτάνων μάχης αὐτῶν ἀθρητέον, καὶ πῶς σρότερον μὲν ἐν δεσμοῖς οἱ σρωτογενέσι ἦσαν· ὕσερον γ τῶν Τιτάνων ὑσερησάντων αὐτὺς καστοπολέμησαν καὶ εἰς ἔριδος ἀτέρμονα φλόγα, τίς τε ἡ Ῥέα ἡ τῆς Κρόνῳ σύνθρονος, καὶ τὺς Τιτᾶνας ἀποτικτῦσα, καὶ τίνα τάξιν καὶ ἡ ἀμβροσία ἐσοσημαίνει, ἂν μεταλαβόντες οἱ σρωτογενέσι μόνοι· ἐναλίδησαν, ἐμοὶ δοκῶ, ὡς φυσιολογεῖ ἐν ταῦθα σοῖ τῆς τῦ χειμῶν· συσάσως ἐ σοιητής, καὶ τὴν τῶν σοιχείων σοῖς

ἄλληλα μάχην καὶ πόλεμον ἐν ἡμῖν ποιοῦντων, ὑποσημαίνει διὰ τούτων· καὶ γὰρ νίκας ἕκαστος ἐν ἔριδι, καὶ τῷ ἥλικι μαχεσάμενος ἀπολαύνεται εὐφροσύνῃ καὶ πᾶσιν ἀχλὺν ὑπὸ τοῦ καθ' ἡμᾶς κλίματος, ἵνα ἵκηται δὴ ὑφαίνεσθαι ἡμῶν στολαγέσιν αἱ τότε ἀκτῖνες, τὰ Τυφωνικὰ πνεύματα ὑπὸ γῆν κεκρύφθαι λέγει τόπῳ. ἃ πνεῖ δὴ Κόττον καὶ Βριάρεων καὶ Γύγλην ὁ λόγος πολλάκις ἐξείληφεν. ἀλλὰ μέν τοι γε καὶ εἴπῃς ἄλλη θύελλαι, ἢ καταιγίς, ἢ πάθος ἄλλο ἐν χειμῶνι συμβαίνοι, τὸν αὐτὸν ἐκείνοις ὑφίσταται δεσμὸν ἐπιπλάζεσθαι τότε τὰ πταινόμενα, ὅτοι γινόμενα καὶ ὑφιστάμενα ἐν τοῖς μετεώροις πάθη, δηλοῖ δὲ λέγω, καὶ βοβώνας, καὶ δαλάς, καὶ αἴγας, καὶ κομήτας, καὶ διάττοντας, καὶ ὅσα ἄλλα τῆς ἐπικρατούσης τότε ξηρᾶς ἀναθυμιάσεως ἀποσυμβαίνειν. ἃ πνεῖ δὴ τῷ Διΐ, τυλίοντι τὸν αἰθέρα ἄνωθεν ἐπιπολάζοντα, συχνῶς βάλλουσι τὰς ἐν γῇ καὶ θαλάσσῃ ὑγρότητας, καὶ ὥς περ καταπηγνῦσι καὶ ἀπολιθοῦσι, μὴ καταλιμπάνοντα αὐτίκαι τὴν οἰκείων τόπων· ἀλλὰ τύλῳ δὴ τῷ πολέμῳ, ὃν ἤτοι ὑγρὰ ἀναθυμίασις καὶ ἡ ξηρὰ ἔχει, ὅπλῳ γινομένῳ, ἐναντίον τὴν στεινὴν ζοφὴν ποιοῦσι, καὶ τοῦ καθ' ἡμᾶς κλίματος ἀφίσταται ἄρξῃ, καταγνίζον δ' ἔκτοπε αἱ ἄνωθεν ἀναθυμιάσεις ὑπὸ τὴν ἐναντίον. καὶ ἀντιπείσασα γίνεται, τὴν ψύχης μὲν ἤδη διασκιδαζομένην τῷ καθ' ἡμᾶς αἰεὶ, καὶ τῆς ὑγρότητος ἐπικρατέσης. τὴν δ' ἐναντίον ὑπὸ χωροῦσαν, καὶ ὑπὸ γῆν κρυπτομένων, ὡς δηλοῖ τὰ ἐν χειμῶνι θερμὰ φρέατα· τοῦτο γάρ μοι δοκεῖ σημαίνειν τὸ ταρταρῶσαι τοὺς Τιτᾶνας ὑπὸ τοῦ Βριάρεω καὶ τῶν ἄλλων, ἐπικρατησάντων καὶ φυλακίζοντων αὐτούς. ἀμβροσίαν δ' ἐνταῦθα καὶ νέκταρ νομιστέον, τὴν συστατικὴν οἷον ζοφὴν τῶν πνευμάτων, τὰς ἀναθυμιάσεις δηλαδὴ τὰς ἐκ γῆς καὶ ὕδατος· ταύταις γὰρ ὡς περ αὐξηθέντα καὶ τραφέντα τὰ ἐν χειμῶνι πάθη εἰσί. Ῥέαν δὲ καὶ Κρόνον, ἢ δὴ νῦν φύσιν ἀκουστέον, καὶ ἐπὶ τοῦ χρόνου πειρᾶσθαι καθ' ὃν ὁ χειμὼν γίνεται. καλαλέγει δὲ καὶ αὐτὸς ὁ ποιητὴς ταχὰ τὰ ἐν χειμῶνι γινόμενα, βρασμούς τε ὑπὸ γῆν, καὶ πνευμάτων σφοδρῶν ἐπαναστάσεις, καὶ πηγῶν κινήσεις ἐπιπνεόντων, καὶ σάλον θαλάσσης, καὶ καταιγίδας, καὶ θύελλαν, ἀστραπάς τε καὶ βροντὰς καὶ σπινθῆρας, καὶ κεραυνοὺς ἐπὶ γῆν πολλάκις καταπεμπομένους, ἢ τὸ πεφορτικὸν, καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα, ἃ πνεῖ δὴ βάλλοντος Διὸς ὁ ποιητὴς ἐφεξῆς ἐργάζεσθαι· ἔστι δὲ καὶ τάδε εἰπεῖν, ὡς ὁ πατὴρ ἐργατὸς τὰ ὑπ' αὐτοῦ γιγνόμενα τέκνα καὶ γῆς. (ἐνδέχεται δ' ἄτοπον, τὰ ἐκ τῆς Ῥέας εἰπεῖν καὶ Κρόνου· καὶ ἄλλο γὰρ οἱ αὐτοί εἰσιν) ὑπὸ γῆν ἐταφτάρωσεν ὀργισθείς. τιλὼ γὰρ τοῦ χειμῶνος πᾶσαν συσταλὼ ἀναθυμίασιν, καὶ ἡ τοῦ ἐργατοῦ πειρᾶται ὑπὸ τοῦ καθ' ἡμᾶς ἐλάσασα κλίματος· καὶ τιλὼ μὲν ὑπὸ γῆν καταπεφύλασσε, τιλοῦ δὲ ἐν ἄλλοις διαβιβάσασα μέρεσι τοῦ παντὸς, ὅσον ἡ γῆ ἀναδιδόναι πέφυκε, καὶ ἡ ῥυτὴ πᾶσα καὶ δίυγρος φύσις, τὸν Κόττον καὶ τὸν Γύγλην καὶ τὸν Βριάρεων ἀποπέμψασα λέγει· Κόττον μὲν, διὰ τὸ ζωρότερον εἶδος καὶ ἐξ ἀποκαύσεως συνίστασθαι τιλοῦ δὴ πνευμάτων ἀναθυμίασιν, ὡς Ἀ'ενεστέλει τὸ δοκεῖν ἐν τοῖς μετεώροις, καὶ Ἀ'δαμαντίῳ ἐν τοῖς περὶ αἵματος· Γύγλην δὲ, διὰ τὸ ἐκ γῆς τὰ πολλὰ ἀναδίδοσθαι. Βριάρεων δὲ, διὰ τὸ ὑγρὸν καὶ λεπτὸν καὶ δύσεκτον εἶναι πνευμάτων, οἷα τὰ βόρεια· δοκεῖ γὰρ καὶ ἡ λέξις αὐτὸ τοῦτο δηλοῦν, ἀπὸ τοῦ ἐκ τοῦ βορέου πολυΐδιος. ἐ γάρ δοκεῖ χειμὼν βαιὸν τὸ ἰχυροποιεῖν ὡς πνεῦ οἴονται, ἢ βαιὸν ὁ ἰχυρός· ἀλλὰ τὸ ὑφορᾶν ἐφ' ὕψος καὶ μετεωρίζεσθαι, οἷον ἐν τῷ βορρᾷ· διὸ καὶ τοὺς ὑφηφάντας καὶ ἀλαζόνας, βαιόντας καλοῦμεν· ὡς τὸ, -ῥέα δὲ βαιόντα χαλέπτει. τὸν γὰρ ἐφ' ὑψηλοῦ βαίνοντα μέρος τῇ οἰήσει, ὁποῖον τὸ βόρειον ἔξαφνα (τοῦτο γὰρ ὑψηλότερον τοῦ λοιποῦ ὄζει) χαλᾶν ποιεῖ καὶ πίπτειν ὁ Ζεύς· διλόγως γὰρ ἀντέθηκε τῷ ὕψει τιλοῦ πᾶσιν οἰκεῖόν τοῦτο. ἀλλὰ τοὺς προειρημένους ἐρρύσατο ὁ Κρονίδης καὶ οἱ λοιποὶ θεοί, ὅσοι ἐκ τῆς Ῥέας ἐγένοντο καὶ τοῦ Κρόνου· ὁ γὰρ ἥλιος, ὃν ὡς ζωῆς αἴτιον Ζηνὸς προσαγορεύομεν, τῇ ὑπὸ τοῦ καθ' ἡμᾶς κλίματος ἀπωσίᾳ ἀναγκάζει ποιεῖ τότε καὶ ἀναζωΐζειν, οἷον, καὶ εἴπερ ἄλλη δίυγρος καὶ ψυχρὰ φύσις τοῦ χειμῶνος συσταλὴ, καὶ πειρᾶται ὑπὸ τοῦ ἐνιαυτοῦ ὑπερεστῶσα· διὸ καὶ πάντες μεταλαβεῖν διλόγως λέγονται νέκταρος καὶ ἀμβροσίας, καὶ ὅτου ἐπῤῥωδιῶσι· τῇ γὰρ στερήσει ὄζει κατὰ ῥευσῶν, ἢ βαλλουσῶν αὐτὸς ἀκτίνων τοῦ ἡλίου, καὶ τῇ ἀναβαινούσῃ ῥυτῇ φύσει τῆς ὑγρᾶς ἀναθυμιάσεως, ἀνάγκαι καὶ ἐπιπεφτεῖν ἀρχῇ τὰ ἐν χειμῶνι πνέοντα πνεύματα. εἰς τοῦτο γὰρ ἐγὼ τιλοῦ ὀνομάτων ἀνάπτυξιν ἀναλαμβάνω, τοῦτο νέκταρος καὶ τῆς ἀμβροσίας. ἔνθεν

τοι, καὶ τὴν ἡλίου σφῶν ἄλλο τι παντὸς μᾶλλον βαπτίσαντο, οἷον ἐπιρρωδήσαντες ἔτοι, καταβάλλειν ἀρχὴν τὰ τῶν θέρους συμβαίνοντα, καὶ τὰς ἐν αὐτῷ ἐπιπλαζούσας ἀναθυμιάσεις, τοῦ μὲν, πεπύρωται καταπεμπόμενον ἄνεμον, καὶ τὴν γῆν καταξηραίνοντος· ἄλλοτε δὲ φόρον ὑγρῶν ἀέρων γινομένων, ἢ σεισμῶν ἐπιτελουμένων, ἢ ὄμβλης, ἢ καταιγίδος ἐγειρομένης, καὶ θαλάσσης ἠχούσης δεινὰ, καὶ ὀλίφοσον· ἔστι δὴ καὶ τὸ δεύτερόν μεταρυθμίσαι τὸν μῦθον, διὰ σὲ πάντως, ὦ τέκνον, ἐπιγανύμενον εἰς ὁρῶ, τῇ ὑπὸ τῆς ἀχθηδόνος ὀλίγον τι τῶν καλλίστων μεταλήψῃ τοῦ λόγου. ἰὼ ὅτι καὶ ἡ τῆδε ἀνθρώπων φύσις ὑπὸ γῆν ἐταρταρῶτο καὶ κατεκρύπτετο· ἰὼ Κόπον μὲν ὁ λόγος καλεῖ, διὰ τὸ ἐγκατεῖδε τῇ παιδὶ καὶ πλάσῃ θεῷ, καὶ ἀφ' αὐτῶν ἀπορέφθαι διὰ τὴν παρέδασιν. Γύγω δ', διὰ τὸ γηΐνιον εἶδ καὶ φθαρτὸν καὶ τὸ σῶμα· Βεμφέων δ', διὰ τὸ ἄψυλλον καὶ μετέωρον τῆς ψυχῆς, καὶ τὸ ἀθάνατον. ἀλλὰ ταύτης τῆς ἡμετέρας φύσεως ἔδεσθεν θεῶν ἀπεσφαλμένης, καὶ ὑπὸ γῆν κεκρυμμένης, καὶ τῷ Ἅιδῃ κατηχθείσης, τὰ Τιτανικὰ καὶ Δαιμόνια φῦλα τῷ παντὶ ἐπιστάζοι, κατακλειόντα τὰ τῆδε ὑπὸ τὸν σκληρὸν, καὶ πάντως ὑποκλέπτοντα, καὶ κατακρίνοντα, τῷ ξυμπτωτικῷ τῆς ἁμαρτίας καύσωνι. ἀλλὰ ὁ Κρονίδης ἐλθὼν καὶ οἱ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι, δηλαδὴ ὁ τῆς μεγάλης βυλῆς τῶν ταχὺς ἄγγελος, ἰὼ πνα καὶ διὰ τὸ ἀφανῆ εἶδ), καὶ ἄγνωστον τῆς ἀγγέλους, καὶ ἀπόκρυφον, ἀπρέπως ὁ λόγος κοῦρον νοῦν ὀνομάζει, ἢ διὰ τὸ ἀκατάληπτον εἶδ) τὸν ἐκ τῶν παιδὸς αὐτῶν γένηναν, καὶ οἱ ἐκ τῆς Ῥέας γλυπτόντες, καὶ τῷ Κρόνῳ, τυτέστιν οἱ χθὲ χάεσι ὑφαπτόντες τῷ θεῷ, οἱ φθαρτοὶ μὲν καὶ ῥᾳδιοὶ χθὲ τὸν οἰκείαν φύσιν, ἀθάνατοι δ' καὶ θεοὶ χρηματίσαντες χθὲ χάεσι Κρόνον γὰρ νῦν τὸν πατέρα νομιστέον, κοῦρον νοῦν ὅτι καὶ ἀκατάληπτον· τὸν γὰρ γενεὰν αὐτῶν τίς διηγήσεται; ὅτι τοίνυν ἐλθόντος, ὁ Χριστὸς δηλαδὴ καὶ οἱ σεσῳσμένοι, ἢ οἱ ἀπόστολοι, διαλύειν τὰς δεσμὰς προτρέπουσι, καὶ ἀποτίθεσθαι μηλέτι δηλαδὴ τὰς Τιτανικὰς φάλαγγας, ἀλλὰ πατεῖν ἐπάνω ὄφεων καὶ σκορπίων. εἰς δὲ τὸν κατ' ἐκείνων χαρᾶμεν πόλεμον, ἀμβροσίας πρότερον πλησθέντες καὶ νέκταρος τετέσπισθέντες ἀπαθανάτους· ὁμοίως ἡμῖν συμπόσιον, καὶ θέσιν τῶν προκειμένων· συνεχάρη γὰρ πᾶσα ἡ φύσις ἡμῶν καὶ συνέζησε τῷ ζωοποιήσαντι τῷ αὐτῆς σαρκὶ, ὥσπερ τῷ αἵματι συναποθανόντα πρότερον· ἢ νέκταρ καὶ ἀμβροσία ἐστὶν αὖ, ἢ εἰς Χριστὸν πεπίστευκε· δηλονότι τὸ ἀεὶ κύειον πάντοθεν εἰς κόλπον ἢ τὸ τῶν ταυρῶν σφαγεῖον, καὶ ἡ πύστις αὐτὴ· ἐν τύποις γὰρ διαῤῥήσαντες οἱ ἄγγελοι τὰς τῆς δαιμόνων πύλας φάλαγγας, ἢ ἡ στέρησις τῆς κατάρας τῆς Ἀδαμαίας, καὶ ἡ θεόθεν ἐγερσικάκειαν τῆς ζωτικῆς φύσεως· ἐντεῦθεν δὲ ἅπαντα ἀναῤῥάπτεται καὶ τὸ συμπέφυκεν ἐθέλει τὸ παρ' Ἑλλησι βάπτειν, καὶ ἡ ἀμβροσία, τὰ τῶν θεῶν βρώματα καὶ πόματα, οἷς ἐκεῖνοι χρῶνται, μήτε σῖτον ἔδοντες, μήτ' αἶθοπα οἶνον πίνοντες. ἐμοὶ δοκεῖ, εἰς πάντων μὲν ὄζειν ἡ ἀνεξιφθὴς τῆς νῦν γόησις καὶ ἀπαθὴς, ἢ ἐστερημένη τῆς καταῤῥέοντος ὕλης τῆδε ἕδρας, καὶ πάσης ῥοπῆς ἐμπαθοῦς ἀπαλλοτριουμένη ἐνέργεια· ὡς γὰρ νεκρὸς λέγεται ὁ ἐστερημένος χαρᾶς, πλὴν ψυχῆς, νεκρός τις ὢν· οὕτω καὶ πάντων, τὸ ἐστερημένον πάθος τῆς καταῤῥέοντος καὶ καταβαρυόντος πάθους. ἀμβροσία δ', ἡ ἀναβαπτισμοῦ ῥοή. δεῖ γὰρ τὸ ὕδωρ νοουμένων καθαρὸν νοῦν σωματοφυῶν ἑαυτῷ καὶ μετοικίζειν ἢ ἀπαθανατίζειν τὸ σῶμα τὸ ῥυτὸν τοῦτο καὶ ὀλίκνεον. ἀναβαπτισμία γάρ τίς ὄζει ἡ τοιαύτη ἐνέργεια, ἥτις καὶ τροφὴ τοῦ ἀθανάτου νοῦ χρηματίζει, λευκοῖς γανυμένη καὶ ἀπεραντίνοις νοήμασιν. ἀλλ' ἔ μέν τοι γε ζοφεροῖς ἢ ἐμπαθέσιν, ὧν ὁ σῖτος δηλωτικὸς ὄζει· ὁ οἶνος πεπαθότων οὐδὲ δάῤῥους ἢ τῆς ἀνθρώπου φύσεως τῇ τοῦ Χριστοῦ σαρκὶ, καὶ τῇ ἀποθανατίσει τοῦ σεσῳσμένου· οἱ μὲν αὐτοψεὶ ὡς ἐφ' οἱ ἀπόστολοι, οἱ δ' ἀκοῇ ὕστερον, ἀλλ' ἢ μόνον ἀκούσαντες ὡς ἐφ' οἱ μετὰ ταῦτα παρὰ τοῦ ἀγγελικοῦ καὶ τῆς χάριτος δημηγορίσης ἐν ἐκκλησίας καὶ πάντα χοῦ ἰώωτ. σκοπὸς, ὡς, τὸ ἔργον τῆς οἰκονομίας ἐπληρώσας, ὡς δέδωκάς μοι ἐτέλεσα, καὶ δεῖς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο, εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας· καὶ δεῖς ἀγαπῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμὲ, οὐκ ἔστι μου ἄξιος· πάντες σωτηρίως τοῦ ἄφατον τοῦ μυστικοῦ δυνάμιν, καὶ ἐμολογήσαντες χάεσι τῷ θεῷ, ἐντεῦθεν ἀπετάξαντο πᾶσι, καὶ πίστεως ἐγένοντο πάντες, δηλαδὴ τε καὶ ἄῤῥενες, ἥματι κείνῳ. θεοὶ δοτῆρες ἐάων. πολέμῳ δ' ἀλαλήτῳ θυμὸς, καὶ ἄλλον ἄλλος καταλαβόντες τόπον, οἱ μὲν πόσις, οἱ δ' ἵππευον, οἱ δ' θάλασσαν, ἐκεῖθεν ταῖς Τιτανικαῖς φάλαγξι σαυτοπλέκοντο, καὶ ἰὼ δρι-

ζοντο φῶτ᾽ Χριστῶ, ἡ καταγωνίζοντο τὰς αἰπυπόλους, ἄνδρας τὲ ἡ γυναῖκας, σὺς τὰς ἀρχὰς, σὺς τὰς ἰσχυρίας ἀγωνιζόμενοι, σὺς τὰς κοσμοκράτορας τῦ αἰῶνος τύτυ, εἰς δύναντες μυρίας, ἡ ἐν μιᾷ δυμηρείᾳ τόσους ἕλκοντες σὺς δισχίλιους, ἡ τῶς δαίμοσιν τοὺς δόντες. διὸ ἡ ἑκατόγχειρες αὖ δικαίως λέγοντο ἡ πεντηκοντα κέφαλοι, ὡς πολυδυνάμιοι ἡ ἰσχυροὶ· τιμὴ ἧ τύτων παρῆσαν ἡ τὸ γηραιὸν τὸ ἐν μάχαις πτωικαῖς ἐδαύμασι μὲν ἡ θάλασσα ἡ πᾶσις, ἐξύμμισι ἧ ἡ ὑπαθρος διαγωγή, ἡ ὁ ἐν ἀπλαίαις ἡ ὄρεσι, μᾶ ἧ τὺς αἰῶνας τὺς ἀπιπτικὺς, ἡ τὺς μαρμαρεοὺς μόχθυς, ὁ Ζεὺς, ἤγρυν ὁ θεὸς, ἐδίδυ τύτοις τὰ σημῆα ἡ τὰς χάεπας, ἔνθεν ἡ ἀπελαύνοντο πρὸς τὴν ἀγίαν οἱ δαίμονες, ἡ ἀπηυφλοῦτο ὑπὸ τῆς αὐτόθεν αἴγλης, ἡ κατηφλογίζοντο, ἡ ἐς τάρταρον ὑπεστέμπετο. βέλη ἧ τῦ Διὸς εἶν αὖ, τὸ τῦ σαυρῦ σημεῖον, ἡ ἡ ἐκεῖθεν ἀφανὴ τ᾽ ἐκαντίον μὲ πυρωπικὴ, τ᾽ ἧ πρὸς φωτοπτικήν. Ζεῦν ἧ Κρονίδην πατέρα ἀνδρῶν τε θεῶν τε, μονογμῆ τῦ θεῦ ἰὸν ἀκεστόν. ἔτος γὰρ, ὡς μὲ ζωῆς αἴτιος, Ζεὺς ὀνομαζέστω, ὡς ἧ ἰὸς τῦ θεῦ, Κρονίδης καλεῖται· Κρόνος γὰρ, τὸν μόρον ἐκεῖνον γραῦ ἡ ἀφανῆ ἡμῖν ἡ ἀκατάληπτον ἑαυτόν, τὸν ὑπ᾽ ἐκ πρὸ ἀεὶ γιγνόμενον, τὸν ἀγήρατον λέγων πατέρα· τίς γὰρ διηγήσεται τιμὴ γῆρας αὐτῦ; Κρονίδην ἧ τὸν τύτε ἰὸν, τὸν ὁμόσαντα ἡ σύνδρομον, ἡ ὑφάνα ἐοδαιμόνως ἐπὶ χρὶ χάεσι ἰοδετηθέντων θεῶν τῷ πατρὶ, ἡ κρινομένα πᾶσαν τιμὴ ἀνδρωπίνην φύσιν, ἡ διὰ τῦτο πατέρα προσαγορεύομεν ἀνδρῶν τε θεῶν τε. ἀλλ᾽ ἐπεὶ σοι δοκεῖ ἡ τιμὴ κλῆσιν τῦ Διὸς ὀνόματος διαθρῆσαι, φέρε δὴ φαρεκδατικώτερον λεκτέον διὰ τί ὁ Ζεὺς τῦ Διὸς κλῆσίν ἐστι. ὅτι μὲν οὖν ἐπιρόκλητα πολλά ἐισιν ὀνόματα, ἔχεις μαθεῖν, ὦ φίλος, ἐκ τῦ ὕδωρ ὕδατος· ἐν ᾧ γὰρ ἐπιροκλίτων ἔστιν ἐστὶ ἡ τὸ Ζεὺς Διός. ἐπιρόκλιτα ἧ λέγομεν, ὅσα ἐπὶ ὀνομάτων ἄλλας ἔχει εὐθείας, ἡ ἄλλας γενικάς, ἡ ἁπλῶς ἐν ὅσοις ἡ διὰ σιμθέσεων, ἢ διὰ διαλέκτου, ἢ διασολῆς ἕνεκα τῆς σὺς ἄλλο τι ὀνόματος, ἢ σὺς τιμὴ εὐθεῖαν ἡ γενικὴ ἀποδίδυ, ἐὰν ἐκείνης ᾖ γενική, ἀλλ᾽ ἑτέρας μὲν γενικῆς ἡ εὐθεῖα δείσκει· ἑτέρας δ᾽ εὐθείας ἡ ἀποδεθεῖσα γενική. τῦ γὰρ Ζεὺς ὀνόματος ὀφείλοντος κληθῆναι τῇ εἰς ὃς γενικῇ, εἰς πάντα τὰ εἰς ὠῦς ἔχοντα ὀνόματα, ἡ τῆς Διὸς γενικῆς τιμὴ ἰς εὐθεῖαν ἀπαιτύσης, ὥσπερ ἰς ἰνὸς ἡ εἰς εἰνὸς, ἀμφοτέρων ἡ χρῆσις ἐξέλιπε τῆς γενικῆς ἡ τῆς εὐθείας· ἡ ἄλλα ἀντ᾽ αὐτῶν εἰσήχθη διασολῆς εἵνεκα τῦ δὶς ἐπῤῥήματος· ἔτω γὰρ πέφυκε ἡ εὐθεῖα τῦ Διὸς ἀπαιτεῖσθαι ἀποδοθῆναι, ἡ δι᾽ ἀκρισίαν τ᾽ Ζεὺς ἡ τ᾽ ζέος γενικῆς. ἡ πειθέτω σε τὸ, ἵλεω ἀντὶ τῦ ἵκεμφα· ὃν μὲ τῦ φρώτε ἀφσάντα, ἵ ἡ ἤγραφόμενον, ὃν δὲ ἧ δεύτερα ἡ τρίτα, ἵ ἡ δίφθογγον· ἄλλων γὰρ ἡ ἄλλων θεμάτων ὄντα ταῦτα, ὅμως εἰς τὸν αὐτὸν εἰσελθόντα χρόνον, ἄλλα ἡ ἄλλα γράφειν ἀναγκάζει, τιμὴ ἐξ ὧν εἰσι θεμάτων διαφορὰν ἀναμφαίνοντα. ἔστι ἧ ἡ ἄλλη αἰτία ἀποδῦναι σοι τῆς εἰρημένης κλίσεως, ἀ γραμματικὴ, ἀλλὰ φιλόσοφον ἴσως ἡ ὑψηλοτέραν· ὁ Ζεὺς τῦ Διὸς κλῆσις, δηλυμένα πάντων ἡμῖν, ὡς ἔστι τὸ ζωὴ ὄζι, ἡ δι᾽ αὐτῦ ζῶσι τὰ ζῶντα, ἡ τὰ ὄντα, ἁπλῶς δι᾽ αὐτῦ τὸ εἶ εἴληχεν· ἄκυε γὰρ τῦ Ὀρφέως ἐν τῷ λεγομένῳ κρατῆρι, τάδε σοι λέγοντος·

Ἐκ δὲ πάντων ἀρχὴ Ζεύς. Ζεὺς γὰρ ἔδωκε
Ζῶα τ᾽ ἐγίννησεν ἡ Ζῆν᾽ αὐτὸν καλέουσι, [τας.
Καὶ Δίαν᾽ διὸ ὅτι δὴ διὰ τοῦτον ἅπαντα τέτυκται.
Εἷς ἧ πατὴς ἔστος πάντων, θνητῶν τε βροτῶντε.

ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὕστερος ἐχέτωσαν. ὅθεν ἧ τὸ ἑξῆς χειραγωγητέον τὸν λόγον. τίς τε ὁ χάλκεος ἄκμων, φιλοσοφητέον, ἡ τί ἐστὶν ὁδὸς πανταχῆ πάντῃ τὸ, τόσον ἐνέρθεν ὑπὸ γαίης, ὅσον οὐρανὸς ἐστ᾽ ἀπὸ γαίης, ἡ τ᾽ ἄλλα κατίδωμεν ὡς οἷόν τε ἀκολύθως. τ᾽ διασάσιον μείζων λέγει ἡ τῦ ἄνω ἡ τῦ κάτω. ἐστιῦθεν γὰρ ἡ τὰ ἐναντία, ἡ πάντα τὰ κατὰ πολὺ ἀλλήλων διεστῶτα λέγει διίστασθαι, ὡς Ἀριστοτέλης φησί. τ᾽ ἐν τῷ πάντα οὖν διάστασιν ὑπαινιττόμενος ἡ Ἡσίοδος, ἡ μάλιστα τιμὴ μείζονα, τοῖς παροῦσιν ἔπεσι κέχρηται· τόσον γὰρ ἔνερθεν ὑπὸ γαίης, ὅσον οὐρανὸς ἐστ᾽ ἀπὸ γαίης. εἰ γὰρ διαμετρῆσαι θέλοις τ᾽ τῦ οὐρανῦ διάστασιν ἀπὸ τ᾽ γῆς, τοσαύτην διρήσει πάντως, ὁσίην ἡ ἀπὸ τ᾽ γῆς ἄχρι τῦ δοκοειδῦς κάτω ἡμισφαιρίου. σφαιρικὴ γὰρ τῦ παντὸς διάταξις ἐστὶν, ἡ τιμὴ κύκλῳ κίνησιν τῦ οὐρανῦ πανταχῆ ἐστὶν· ἐπὶ δὲ τῆς γῆς κέντρου λόγον ἐχούσης πρὸς τὸ πᾶν, δῆλόν ἐστιν ὡς ἀληθέστατα λέγεται τὸ ἄνω ἡμισφαίριον τῦ οὐρανῦ, ἀπὸ τῆς γῆς, ἡ τὸ λεγόμενον κάτω· αἱ γὰρ ἀπὸ τῦ κέντρου πρὸς τιμὴ περιφέρειαν ἐκβαλλόμεναι

μοναι

μενα δθεῖαι, ἴσαι ἀλλήλαις εἰσί, καθὰ τῆς γαμήτειρας δοκεῖ. ὁ δὲ κάτω ἡμισφαίριον, ἔοικα λέγειν τάρταρον περίοδον, εἰς ὃν κατέπεμπον οἱ Τιτᾶνες· καὶ γὰρ αἱ ἄῤῥωδες ἡμῶν ὅση πολλάζουσι ἀναδυμιάσεις ξηρὰ ἐν θέρει, αἱ μὲν διαλυθεῖσαι πάντη, αἱ δὲ ὑπὸ γῆν καταχθεῖσαι, καὶ ἀπλῶς ἄλλαις καὶ ἄλλαις διαπεδηθεῖσαι μέρεσι τὸν κόσμον ἀπολάθησαν, ὡς καὶ αὐτέρια δόλυλα ὁ Ἡσίοδος, λέγων, περιπέραθεν Ε᾽ασεείδων λιγυφώνων· ἡ γὰρ ξηρὰ ἀναθυμίασις ὅτι κέφη καὶ δίπτυχα τὸν ἄῤῥω τόπον ζητεῖ, φύσει· ἄῤῥω δέ ἐστι καὶ τὸ ὑπὸ γῆν ἡμισφαίριον, κἂν ἡ συνήθεια τοῦτο κάτω καλῇ. Τάρταρον οὖν περίοδον δεκεῖ μοι λέγειν ὁ σαφὴν ποιητὴς, τὸ ὑπὸ γῆν ἡμισφαίριον, ἐν ᾧ καὶ πεδαχαί τινες γίνονται ὑπὸ σφῶν ἐν αὐτῷ πολλαζουσῶν ἀναδυμιάσεων, δι᾽ ἃς πεδείσεσθαι πάντως σφῶν ἐν τῷ ἄνω ἡμισφαιρίῳ. ἄπειρον δ᾽ χάλκεον ἂν εἴη ἡ κάτω τοῦ κόσμου σφαῖρα πρὸς τὴν ἀφορίαν τοῦ ὑφεστῶτος ὑπὸ θεῶν; πῶς καὶ ἴσα ἐστί; λέγω δ᾽ ὅτι καὶ ὁ τῶν Ἡφαίστου ἄκμων πεσὼν ἐκ τοῦ ὑφανοῦ ἐπὶ τὴν γῆν ἐνιαύσια ἐφέρετο ἀκρὶς ἐς τὴν γῆν προσπέλασιν, καὶ τἄλλα τοιαῦτα, ἕως οἷς τάρταρον πεῖθεν ἐπείθεν. αἰτίη δ᾽ ἡ τοῦ ἴσου διάκρισις σφῶν τοῦ ἄνω μερῶν κάτω τῆς γῆς, ὡς εἴρηται· πάντα γὰρ χάλκεον ἔρχεται ἐλάλα δ᾽ ὧδε γὰρ ἐν τῷ ἄνω ἡμισφαιρίῳ ἔστι μὲν ἀνωτέρω πάντων σφῶν στοιχεῖον τὸ ὑπέκκαυμα, εἶτα ὁ ἀήρ, εἶτα ἡ γῆ, ὕστατον δὲ τοῦ λοιποῦ εἴληχε τάξεως ἡμισφαιρίου τὰ στοιχεῖα· κατωτέρω δὲ ὡς πρὸς ἡμᾶς ἔστιν ὁ αἰθήρ, ἐν ᾧ οἱ Τιτᾶνες ἐναπεκλείσθη, ὃν αἰθέρα ὑπὸ γῆν καὶ τάρταρον ὕδωρ ἄπαντα οἴεσθαι. εἶτα πρὸς αὐτὸν ἐλάλα χάλκεον ἔρχεται πῶμα ὁ ἀήρ. χάλκεον δὲ καλεῖ αὐτὸν, διὰ τὸ διαφανὲς καὶ εὔηχον, ἢ σεσιδήρου δίδωσιν ἡμῖν τὸ τῆς θέσεως σφῶν στοιχεῖον χῆμα· σφαῖραι γὰρ ἂν αὐτὰ, διὰ τὸ τῶν γῶν εἶδος τοιαύτην, καὶ τὸν ὄρυκτον. ὡλόγως δὲ ὁ Ποσειδῶν ἐπέθηκε θύρας τοῖς Τιτᾶσι χαλκείας· τὰς γὰρ ὑγρὰς καὶ ψυχρὰς ἀναθυμιάσεις ἐναπολαζούσας ἐν τῷ ὑπὲρ ἡμᾶς ἀέρι, καὶ ξηρὰς ἀναθυμιάσεις κεκόλωκεν· ἀντέσται διὰ τοῦτο ἀέρι· τεῖχος δ᾽ ἐστὶν ὃν διεῖρον ἀμφότερα, τῶν γῶν σημαντόν δ᾽ τίνος ἕνεκα ἐστὶ ὁ καλούμενος τάρταρος· ἐκτὸς τῶν τοῦ ἡμεδαπῶν ἀγρωνίων, τὸ ὑπὸ γῆν καλούμενον ὑπόκαυμα, ἐν ᾧ συνέπεσε λέγει ξηρὰς ἀναθυμιάσεις· Τάρταρον δ᾽ αὐτὸ προσηγόρευσε ἡ ἐλλιπὴς αὐτομολία, ἀπὸ τοῦ παρεχάς πνας ἐν αὐτῷ γίνεσθαι καὶ τούτων ἀναθυμιάσεων· ζητοῦσι δὲ οἷον ἀντίκεισθαι τὸ ὑπὲρ γῆς ἡμισφαίριον. διὰ τοῦτο βοᾶι, καὶ ὕφορα ἄσημος, καὶ παλμοὶ, καὶ ἄλλ᾽ ἄττα τοιαῦτα ἀπὸ γίνεται, ἐκ ὧν μὴ γινομένων ἢ καὶ τὸ ἄνω ἡμισφαίριον καὶ τὸν αἰθέρα σφῶν τούτων ἀναθυμιάσεων, κενὸν μόνον ἐκεῖνον ταῦτα, ἀλλ᾽ ὅτι ἐκ ἐκ τοῦ ἴδιον ὄνομα αὐτῷ δεῖναι, διὰ τοῦτο ἔδοξε τοῖς παλαιοῖς ἔτος αὐτὸ ὀνοματοθετῆσαι· διαφόρους γὰρ ἔσι τοῖς ἡμισφαιρίοις, διάφορα καὶ τὰ ἐνόματα τίθεται. τὸ μὲν ὑπὸ σελήνην, αἰθὴρ καλούμενον, ἀναθύμιαμα, ἐν ᾧ καὶ τὰ πυρὸς φύσεις δή· τὸ δ᾽ ὑπὲρ γῆν, τάρταρον.

ΣΧΟΛΙΑ.

αἱ δὲ πτερυγες.] ὑπόθεσιν ποιεῖται σφῶν αὐτὸν ὁ Ἐρατοσθένης, καὶ φησιν, αὗται εἰσὶν αἱ πτερυγες αὐτῆς, ἃς ἀνωτέρω ἐλάλα εἶπε. Ῥοὴν δ᾽ ἀῦτῆς ἐμιθέων.] ὁ δίμοιρα καὶ τὸ δίχρηστον σφῶν θεῶν. ὑπὸ χθονὸς ἢ ναίουσαι τὸν Ἅιδην, διὰ τὸ δέχεσθαι μὲν τοὺς ἀνιόντας, μὴ ἔχειν δὲ ἀποστέλλειν. διὰ καὶ πολλοὶ αὐτὴν εἴρηκαν. Ζῆνά τε μητιόεντα.] τὸν αἰθέρα λέγει, διὰ τὸ εἰς μέγιστον τείνειν μῆκος. ἐπιδὴ γὰρ τὴν ἀνωτάτω χώραν εἴληφε τῆς πανπῖς, καὶ μείζονα κύκλον ἀποτελεῖ σφῶν ἀπ᾽ αὐτόν. ἀέρα λέγων καὶ ὕδατος καὶ γῆς.

Καὶ τοὺς μὲν κατέπεμπε Κρόνος μάγας.] Κρόνος εἴρηται ὑπὸ τοῦ κεραῦν καὶ κιρνᾶν ἔοικε σφῶν ἠθελημένων καὶ μίξαι τὸ ἄπλυ τοῦ ἀέρος. Χρύσιππος δέ φησιν, ὅτι καθύγρων ὄντων σφῶν ὅλων, καὶ ὁμίχλων καταφερομένων πολλῶν, τὴν τούτων ἔκκρισιν Κρόνον ὠνομάκασι. ἢ ὅτι ἑκατομὴ αὐτῆς ἔτος ἀναλύει· ὅτι τὸ ἡγεμονικὸν καὶ τῆς γῆς μίξεως γινομένης ἐζωογονεῖτο πολλά. εἶτα τῷ χρόνῳ ἔκρισις διαφόρου, καὶ τὰ ἡνιοχεύοντα ἐκ τῆς πρὸς ἄλληλα μίξεως ζωογονήσαντος, ἐκστρεφόντος δὲ. Οὐρανὸν εἰρηκε. ἄλλοι δέ φασι Κρόνον εἰρῆσθαι ἀπὸ τοῦ θεῶν εἰς χρόνον ἐπέξελθε νομίζεσθαι· ἢ παῖς Οὐρανοῦ καὶ Γῆς, ὅτι ἐκ τῆς ὑπερτολῆς σφῶν ὑπὲρ γῆς καὶ ὑπὸ γῆν ἄστρων ὁ Κρόνος γίνεται. διὰ δὲ τοῦτο καὶ ἡμερος ὑπτιος, καὶ μόνα καὶ χαρὰν διοδεύοντα. καταπίνει δὲ λέγεται τὰ τέκνα, ὅτι ὅσα διὰ χρόνου γίνεται, τῷ χρόνῳ πάλιν συναφανίζεται. Πάσσατο δὲ γαίης τ.] τῇ ἐρωτι-

ἐρωτήμασι συμβολικῶς ἔπη ἢ ἀπόρρητα· τῷ πυκνοτέρῳ ἢ, διεξοδικῶς. Καὶ πρακτικῶν περὶ ἑαυτῶν.] κρίσις ἰσχυρὰ ἔστω, ἐστάθμευτο τῷ Κρόνῳ ὑπὸ τοῦ ἰδίου παιδὸς Διὸς δαμασθῆναι. διὰ τοῦτο κατέπινεν αὐτούς, ἵ μάτην ἔχων τὸ κατ' αὐτῶν σκοπόν. ἄλλως χρήσιμοι, [παχὺς μεγάλως διὰ βυλάς] ὅπως γὰρ χαπλίων [παχὺς] τυλάσσοιτο ἱερεῖον. ὁ γὰρ Ζεὺς πᾶς ἐχθρὸς συμβαλλόμενος τῷ Κρόνῳ, μὴ πως γένηται θεός, ἐκ τούτου ἡ ζωή. ἢ διὰ τὸ τελευταῖον, πάντα γὰρ φυσικῶν ἀφανῆ αὐτὰ ζωῆς· ἵνα μή τις αὐτῶν ἀφέλῃ τιμὴν τῆς βασιλείας αὐτῷ.. ἠδ' ὁπόθεν.] ἐκβολὴ γίνεται τοῦ ε διὰ τὸ μέσον εἰς τὸ ὁπόθεν, Γ' ουκῶς. Πέμψαι δ' ἐς Λύκτον] ὅτι ἄμεινον γυναῖκα, ἢς πλουσιώτατον ἦν ἐν Δωδώνῃ ἐκεῖ. ἔστι δὲ Λύκτος, τόπος ἐν Κρήτῃ. τὸν μὲν οἱ ἐδέξατο.] τὸν Διὸς γόνητα, τουτέστι τιμὴν καταβολὴν τῶν σπερμάτων. ἐν γὰρ τοῖς αἰδοίοις αὔξουσαι αἱ σπερμάτικαι, ἢ διμάσσαι τὸ δεξιὸν τῶν θεῶν. τροφέων.] αὐτὸ τοῦ τρέφειν· καὶ θαμιλεῖδαι. δέονται γὰρ θαμιλείας καὶ σπερμάτων. εἰς γὰρ τὴν ἔυκρατον καὶ γόνιμα καὶ εὐγενῆ ὑλικὴν ὑποστᾶσα τὰ σπέρματα τροφὴν καὶ θαλλὸν καὶ αὔξησιν. ἵκτο φέρουσα.] ἤγουν ἦλθε φέρουσα ἢ διὰ νυκτός. ὅπ' ἀφανῶς σπερμάτων τὰ σπέρματα. Πρώτιον ἐς Λύκτον] ὅπ' ὑμόγονον ἐν ταῖς πεδιάσιν ὑπὸ τῶν αἰθέρος θαλλὸς τὰ σπέρματα, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ὑψηλοῖς ὄρεσι καὶ ἐν ταῖς κοιλάσιν τῶν ὀρῶν· ἐν γὰρ τοῖς διηνεκέσι τόποις καὶ ἀμφοτέρως θάλλει τὰ σπέρματα. Ἄντρῳ ἐν ἠλιβάτῳ.] εἰς ὃ αἰόλεται ὁ ἥλιος· ἐστὶ δὲ τοῦτο ἄντρον, ἐν κοίλῳ καὶ ὑψηλῷ· Αἰγαίῳ ἐν ὄρει.] σημειώσαι, ὅτι καὶ ὕστερος αἰγίοχον ἔκυσεν τὸν Δία, ἐπεὶ αἶγα ἐθήλασεν. ἀφ' ἧς καὶ Κρήτη αἰγὸς ὄρος καλεῖται, καὶ αἰγαῖον τὸ ὑπ' ἐνίων ἔκλυτον καλούμενον. ὁ δὲ Ὅμηρος, ἐκ τοῦ ἰδίου θέλω τῆς αἰγίδος, αἰγίοχον αὐτὸν ἀπαλέσαι.

Τῷ δὲ ἀναργαίσασα.] τὸ σῶμα τὸ ἀνθρώπινον. Ἀγαθοκλῆς δὲ ὁ Βαβυλώνιος φησὶ τιμὴν Γῆαν ἐν Προποντίδι δέξασθαι τὸν λίθον. οὗτος δὲ τὸν λίθον λέγει, τὸ τιμὴν γῆν ἀποκεκρύφθαι ὑπὸ τῆς ἀκαταστασίας τῶν ἄστρων τὸ πρίν. ἐπαλομένη δ' ἐνιαυτῷ.] τῇ ἐπικύσει ἀφελόμενοι τὸ, ἔξήμησε τὰ τέκνα αὐτῆς, διὰ τῆς ἀγαθῆς ζωῆς τῆς γῆς· ἡ γὰρ γῆ σωτηρίαν δίδωσι τῶν θέλων. πρῶτον δ' ἔξήμησε λίθον, τιμὴν αἰδοῖον τοῦ πρέσβεως. ἢ ὁ λίθος δὲ τὸ σῶμα παρέσυρε διὰ τῶν στοιχείων. Γάπης ἐπεσίησε.] γῆ συναρτᾷ τῷ χρόνῳ εἰς τὸ ἐξεμέσαι καὶ ἐξαγαγεῖν ἅπερ κατέφαγε καὶ διέφθειρε. τὰ γὰρ ὑπὸ τοῦ χρόνου γινόμενα, ὑπὸ τοῦ Κρόνου πάλιν ἀφανίζεται, ὡς ἔχει δὲ καὶ τὰ Σοφοκλέους ῥηθέν·

Ἄπιτ' ὀμαχὸς καφαιθμητὸς χρόνος
φύει τ' ἄδηλα καὶ φανέντα κρύπτει.

ἀλλὰ διεθόκλος τοῦ χρόνου, αὐδὶς τὰ φθαρέντα ἀναλάσκει σώματα. γυάλοις.] ἐν τρισὶ κοίλοις, διὰ τὸ αἰώνιον τοῦ σώματος· ἡ γὰρ ψυχὴ θεία, καὶ ἀδιάφθορος. παρομοιοπτώτους ἢ τοὺς Κύκλωπας. καὶ αὐτοὺς ἢ λέγει τοὺς γίγαντας. Κύκλωπα δ' ἕκαστος]ἕκαστον τιμὴν κίνησιν λέγει τοῦ οὐρανοῦ. Κλυμένῃ τιμὴν δόξαν, αὐτὰ τὸ δεύτερον· ἐξ Ὠκεανοῦ ἢ ἡ ἀνάδυσις τοῦ πλοῦ καὶ ὁμοῦ τὸ σοφὸν ἐν τῇ αὐτοῦ διηκούσῃ ἔχει. ἄλλως. ἐκ τῆς καὶ τὰ χεῖρε τοῦς αὖθις νικᾶσα, καὶ τιμὴν ἑαυτῆς κτίσεως τοῦ οὐρανοῦ καταμαθοῦσα πρώτη ἔχουσα τέλος διόξασα ἀνέλκυσε, τιμὴν τῆς ἀστρονομίας φησὶ· ὁ γὰρ αὐτὴ τιμὴν ἀστρονομίαν πολλάκις τοῦς, πρῶτον τιμὴν τοῦ οὐρανοῦ κίνησιν εὗρεν. Ἢ ἢ οἱ Ἄτλαντα.] ἐπ' ἄξονος τινὰ λέγουσι φέρειν τὸν οὐρανόν. Ἄτλας ἢ, τὸ παρπέσιον αὐτοῦ, ἐν ᾗ μέρει ἢ τὸ δυμοῦδες Ἄτλας δυνατὸν ὄν. ἁμαρτάνουσι τ' Ἐπιμηθέα.] Προμηθέα ἀπολάμπειν λέγει τὸν πανοῦργον τὰς φρένας ἀνθρώπων ἁμαρτάνουσι ἢ Ἐπιμηθέα, τὸν παλίβουλον καὶ ἀπρονόητον, τιμὴ μὴ τὸ φράζεσθαι ἐνδύμενον, οἷον, φρεχθὲν δέ τε πῆμος ἔγνω· ἢ σφαλέντα καὶ γνῶσιν· τὸ γὰρ δυμικὸν καλύπτει τὸν νοῦν ἀναπεφθεῖν· ὁ γὰρ δυμὸς ἐπισκοτήσας τοῦ φρονεῖν τὸν νοῦν, τὸ ἔργον τελέσαι παρῆκεν· ἄδην καὶ κολάζεται. Εἰς ἔριδ.] ἐφ' ᾗ κρύπτει τὸ δυμικόν. ὁ γὰρ φονεύων ὑπὸ τοῦ δυμοῦ πιπάσκει, καὶ φονεύει· ὅθεν καὶ κολάζεται. φολόεντα.] τοῦ τῷ φαύειν ὁλκαίῳ, παρὰ τὸ φαύειν καὶ ὀλλύειν. Ἄτλας δ' ὑπερθεν.] μὴ τὸ ἐφέρειν τὸν οὐρανὸν τὸν ἀκίνητον τῆς γῆς, καὶ πληροῦσι τὸν ἐξῆς τόπον λόγον αὐδὶς τιμὴν τοῦ ἄξονος ἐνίοτε εἶναι ὑπὸ τῶν ἄστρων, καὶ τοῦ ἑτέρου τοῦ ὑγροῦ δυμοῦ. Δῆτα δ' ἀλυκτοπέδῃσι.] τὸ διεξόδως ἐν τοῦ σώματος τὸ φρονητικόν, τουτέστι τιμὴν ψυχήν· τὸ δὲ [ἀλυκτοπέδῃσι] πλεονάζει τὸ κ· ἀλυκτοπέδῃσι γὰρ λέγει μόνον. διὰ πλοκῆς, ἤγουν διὰ μέσης κίονος δήσας τὸν Προμηθέα.

μυθεῖται ἢ μάχεσθαι τὸν μέσον χιόνα ἐλάσας, ἢ εἰς πατρὸς ἀρχὴν τὸν ἥλιον πάσαν Προμηθεύς, χιόνι γὰρ καταπρύσας ἵνα ἢ δεῖ τὸ αὐστηρὸν καὶ ἐλαφρὸν μέρος διελόμενος ὁ Προμηθεύς. ἢ ἀναγωγικῶς λέγει, ὅτι ἡ ἔννοια ἡμῶν τὸ σωματικὸν θεῖον ὁ χιών.

Καὶ οἱ ἐπ' αἰετὸν ὄρσε.] τὴν κίνησιν τὴν λογισμὸν ἐν τῷ ἥπατι διὰ τὰς φρένας εἰ λέγουσι. τὸν δ' αἰετὸν βιοπικὰς μελίμνας, καὶ ἐσθιομένας, αἱ πηγὴ σωίσχει τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἀναπλάσσουσι τὰς φρένας ἐφ' ἡμέραν, ὡς φησὶν καὶ ἕτερος τὸ ἧπαρ. Ἄλλως. αἰετὸν λέγει τὰ κρεμαστότερα, ἅπερ φθείρεται, ἡ φρονίτις, καὶ ἡ ὀξυτάτη φαντασία. Νυκτὸς, ὅσον.] ἐν ἡμέρᾳ γὰρ ἐλαφρύνεται τὰ νοερὰ πινόμενα, διὰ τὰς ἀπολυχάνοντας, καὶ πολίτας δυσμαθίας.

Ἡρακλέης ἔκτανε.] τὸν ἥλιον λέγει τῆς ἀκαρίστου ἐν αἴτιον, καὶ τῶν κακῶν τοῦ ζῴου τούτου, ὃν καὶ Ἡρακλέα καλοῦσιν. ὅταν γὰρ αἱ τῆς ἀρετῆς ἀκτῖνες δύσωσι τὸν νῦν ἐσκοτισμένον, τότε ἀπαλλάττεται μελίμνης καὶ φρονιτίδος βιωτικῆς ἄλκιμον ὄν, τῇ δυνάμει ἀσύγκριτον. καθ' ἑαυτὸν γὰρ ὁ ἀδυνατῶν δυνάμενος βοηθῆσαι. καθ' ἑτέραν δὲ ἱστορίαν ἧπαρ λέγουσι παρὰ πολλοῖς ἡ ἑκατὸν γῆ, αἰετὸς δὲ ποταμὸς χάσας τινὸς, ἧς ἐλάσας φασὶ Προμηθεύς τις. ὃς δὴ ποταμὸς ἐξάνω ἐστὶ τῆς Ἀργείας.

Ὃς ποτε.] διὰ τοῦτο φησὶν ἀνέχεσθαι χαλεπαίνειν, ὅπως δῶρα χαρακτηρίσας τὸν Προμηθέα, ἵνα ἐξ ὧν μείζονα τιμωρίας διὰ ταῦτα τὸν αὖθις τοῦ Διὸς μηδὲν παρίζηται, ἐπεὶ μόνης τομῆς, τὸ ἀεὶ ὃν δεῖ.

Ἐξ ἴδιον.] συσολὴ γέγονε τὸ ἐξ διατὸ μέσον ἐκπεσόν ἴδιον, ἐλαφρὸν.

Οὐκ ἐδίδου μελέεσσι πυρὸς μένος ἀκαμάτοιο
Θνητοῖς ἀνθρώποις, οἱ δὴ χθονὶ ναιετάουσιν.
Ἀλλά μιν ἐξαπάτησεν ἐὺς παῖς Ἰαπετοῖο,
Κλέψας ἀκαμάτοιο πυρὸς τηλέσκοπον αὐγὴν
Ἐν κοίλῳ νάρθηκι. δάκε δ' ἄφρενα νειόθι θυμὸν
Ζηὶ ὑψιβρεμέτῃ, ἐχόλωσε δέ μιν φίλον ἦτορ,
Ὡς ἴδεν ἀνθρώποισι πυρὸς τηλέσκοπον αὐγήν.
Αὐτίκα δ' ἀντὶ πυρὸς τεῦξεν κακὸν ἀνθρώποισι.
Γαῖης γὰρ σύμπλασσε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις
Παρθένῳ αἰδοίῃ ἴκελον, Κρονίδεω διὰ βουλάς.
Ζῶσε δὲ καὶ κόσμησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
Ἀργυφέῃ ἐσθῆτι· κατὰ κρῆθεν δὲ καλύπτρην
Δαιδαλέην χείρεσσι κατέσχεθε, θαῦμα ἰδέσθαι.

Non dabat mitteris ignis robur infatigabile
Mortalibus hominibus, qui per terram habitant:
Sed ipsum decepit bonus filius Iapeti,
Furatus indomiti ignis eminus apparentem splendorem
In concaua ferula: momordit vero imo animo
Iouem in alto conantem, ad iràmq. ipsum commouit charo corde,
Vt vidit inter homines ignis longe apparentem splendorem.
Protinus autem pro igne struxit malum hominibus.
Et terra nimirum conformauit perquam celebris Vulcanus
Virgini pudicæ simile, Saturnij consilio;
Cinxit vero & adornauit dea cæsijs oculis Minerua,
Candida veste: à capite vero calyptram
Iucundo factam manibus detinebat, mirum visu.

Ἀμφὶ δέ οἱ στεφάνας θαλλοῦ ἐρεθεμνὰ πόησε
Ἴμερτὰς παρίθησε χαρίεσσα Παλλὰς Ἀθήνη
Ἀμφὶ δέ οἱ στεφάνην χρυσείην κεφαλῇφι ἔθηκε,
Τὴν αὐτὸς ποίησε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις
Ἀσκήσας παλάμῃσι, χαριζόμενος Διὶ πατρί.
Τῇ δ' ἔνι δαίδαλα πολλὰ τετεύχατο, θαῦμα ἰδέσθαι,
Κνώδαλ' ὅσ' ἤπειρος πολλὰ τρέφει ἠδὲ θάλασσα.
Τῶν ὅγε πολλὰ ἐνέθηκε· χάρις δ' ἀπελάμπετο πολλὴ
Θαυμασίη, ζωοῖσιν ἐοικότα φωνήεσσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τεῦξε καλὸν κακὸν ἀντ' ἀγαθοῖο,
Ἐξάγαγ' ἔνθα περ ἄλλοι ἔσαν θεοὶ ἠδ' ἄνθρωποι,
Κόσμῳ ἀγαλλομένην γλαυκώπιδος ὀβριμοπάτρης.
Θαῦμα δ' ἔχ' ἀθανάτους τε θεοὺς θνητούς τ' ἀνθρώπους,
Ὡς εἶδον δόλον αἰπὺν, ἀμήχανον ἀνθρώποισιν.
Ἐκ τῆς γὰρ γένος ἐστὶ γυναικῶν θηλυτεράων,
Τῆς γὰρ ὀλωΐσιν ἐστι γένος καὶ φῦλα γυναικῶν
Πῆμα μέγα θνητοῖσι μετ' ἀνδράσι ναιετάουσιν,
Οὐλομένης πενίης ἀ σύμφορα, ἀλλὰ κόροιο,
Ὡς δ' ὁπότ' ἐν σμήνεσι κατηρεφέσι μέλισσαι
Κηφῆνας βόσκωσι κακῶν ξυνήονας ἔργων,
Αἵ μέν τε φρόνιαι ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Ἠμάτιαι σπουδῇσι, τιθεῖσί τε κηρία λευκά,
Οἱ δ' ἔντοσθε μένοντες ἐπημοσύας κατὰ σίμβλους
Ἀλλότριον κάματον σφετέρην ἐς γαστέρ' ἀμῶνται·
Ὡς δ' αὔτως ἀνδράσι κακὸν θνητοῖσι γυναῖκας
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης θῆκε, ξυνήονας ἔργων
Ἀργαλέων, ἕτερον δὲ πόρεν κακὸν ἀντ' ἀγαθοῖο·
Ὅς τις γάμον φεύγων καὶ μέρμερα ἔργα γυναικῶν
Μὴ γῆμαι ἐθέλῃ, ὀλοὸν δ' ὅτε γῆρας ἵκηται,
Χήτεϊ μεσσόμενος, ὅδ' ἀβίοτον ὅτῳ δὸς ἔλυσεν
Ζώειν, ἀλλοφθιμένου δὲ δόμοι κτῆσιν δατέονται·
Χηρωσταί· ᾧ δ' αὖτε γάμου μοῖρα γένηται,
Κεδνὴν δ' ἔχῃ ἄκοιτιν ἀρηρεῖαν φρεσὶν ἧσιν,
Τῷ δὲ καὶ ἐσθλὸν ἔπειτα κακῷ ἐναλίγκιον ἔλθῃ·

Circum vero ei serta recens florentis e floribus herbæ,
Optata imposuit capiti Pallas Minerua:
Circumque ei coronam auream caput posuit,
Quam ipse fecerat inclytus Vulcanus,
Elaborans manibus, gratificans Ioui patri.
In hac artificiosa multa cælata erant, mira visu
Animantia quæcunque continem multa alit, atque mare,
Ex illis hic multa inclusit, grata vero resplendebat magna,
Mirabilis, animantibus similia vocalibus
Cæterum postquam effecit pulchrum malum pro bono,
Eduxit eo vbi alij erant dij atque homines,
Ornatu gestientem cæsiæ Palladis sorti patris progenitæ.
Admiratio autem cepit immortales deos mortalesq. homines
Vbi viderunt dolum ardnum, inexplicabilem hominibus.
Ex illa enim genus est mulierum fœmineatum.
Illius enim perniciosum est genus & sexus mulierum:
Nocumentum ingens mortales inter viros habitant,
Perniciosæ paupertatis non comites sed luxus.
Ac veluti cum in aluearijs tectis apes
Fucos pascunt malorum participes operum:
Illæ quidem per totum diem ad solem occidentem
Diurnæ festinant, & faciunt candidos fauos:
At illi intus permanentes cooperris in aluearijs,
Alienum laborem suum in ventrem metunt:
Similiter viris rem malam mortalibus mulieres
Iupiter altitonans dedit, participes operum
Molestorum, aliud vero præbuit malum pro bono.
Qui nuptias refugiens, & sollicita opera mulierum,
Non vxorem ducere velit, grauem vero attigerit senectam,
In penuria eius qui senem foueat, hic non victus indignus
Viuit; mortui vero possessionem inter se diuidunt
Remoti cognati: cui vero nuptiarum contigerit,
Pudicam vero habuit coniugem, ornatam præcordijs,
Huic ab suo malum bono adæquat

Ἔμμεναι.

Ἔμμεναι· ὃς δέ κε τέτμῃ ἀπερπεϊὸν ἠμὲν ἄλοχον
Ζώειν ἐν σήθεσσιν ἔχων ἀλίαστον ἄνιαρον
Θυμῷ καὶ καρδίῃ, καὶ ἀπήνυστον κακὸν ἔσται.
Ὡς γὰρ ἔστι Διὸς κλέψαι νόον οὐδὲ παρελθεῖν.
Οὐδὲ γὰρ Ἰαπετιονίδης ἀκάκητα Προμηθεὺς
Τοῖο γ' ὑπεξήλυξε βαρεῖαν χόλον, ἀλλ' ὑπὸ πολλῶν
Καὶ πολυϊδρείῃσιν ἐοῦσα μέγας περὶ δεσμὸς ἐρύκει.
Βριάρεῳ δ' ὡς πρῶτα πατὴρ ὠδύσατο θυμῷ,
Κόττῳ τ' ἠδὲ Γύγῃ, δῆσε κρατερῷ περὶ δεσμῷ,
Ἠνορέην ὑπέροπλον ἀγώμενος ἠδὲ καὶ εἶδος,
Καὶ μέγεθος· κατένασσε δ' ὑπὸ χθονὸς εὐρυοδείης.
Ἔνθ' οἵγ' ἄλγε' ἔχοντες ὑπὸ χθονὶ ναιετάοντες
Ἔῖατ' ἐπ' ἐσχατιῇ, μεγάλης ἐν πείρασι γαίης,
Δηθὰ μάλ' ἀχνύμενοι, κραδίῃ μέγα πένθος ἔχοντες.
Ἀλλὰ σφῶας Κρονίδης τε καὶ ἄθανατοι θεοὶ ἄλλοι,
Οὓς τέκεν ἠύκομος Ῥείη Κρόνῳ ἐν φιλότητι,
Γαίης φραδμοσύνῃσιν ἀνήγαγον ἐς φάος αὖτις.
Αὐτὴ γὰρ σφιν ἅπαντα διηνεκέως κατέλεξε
Συμμαχίῃ νίκῃ τε καὶ ἀγλαὸν αὖχος ἀρέσθαι.
Δηρὸν γὰρ μάρναντο πόνον θυμαλγέ' ἔχοντες,
Τιτῆνές τε θεοὶ, καὶ ὅσοι Κρόνου ἐξεγένοντο,
Αἰνὸν ἀλλήλοισι δι' ἀργαλέας ὑσμίνας·
Οἱ μὲν ἀφ' ὑψηλῆς Οἴθρυος Τιτῆνες ἀγαυοὶ,
Οἱ δ' ἄρ' ἀπ' ἠλυσίου θεοὶ δοτῆρες ἐάων,
Οὓς τέκεν ἠύκομος Ῥείη Κρόνῳ εὐνηθεῖσα.
Οἵ ῥα τότ' ἀλλήλοισι μάχην θυμαλγέ' ἔχοντες,
Συνεχέως ἐμάχοντο δέκα πλείους ἐνιαυτούς.
Οὐδέ τις ἦν ἔριδος χαλεπῆς λύσις οὐδὲ τελευτὴ
Οὐδετέροις, ἴσον δὲ τέλος τέτατο πτολέμοιο.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τοῖσιν παρέσχεθεν ἄρματα πάντα,
Νέκταρ τ' ἀμβροσίην τε, τά περ θεοὶ αὐτοὶ ἔδουσι,
Πᾶσιν ἐν στήθεσσι μένος μεγαλήτορα θῆκε·
Ὡς νέκταρ δ' ἐπάσαντο καὶ ἀμβροσίην ἐρατεινὴν,
Δὴ τότε τοῖς μετέειπε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε

Εἴ quidem vero adeptus fuerit nocentis natiuitatis fœminam,
Viuit in præcordijs habens indefinentem afflictionem
Animo & corde, & immedicabilem malum est.
Quoniam non licet Iouis fallere mentem neque præterire.
Neque enim Iapetionides absque malo dignus Prometheus
Illius iram euitauit grauem iram: sed neçessario
Quamuis multa sciuerit existentem magnum vinculum coercet.
Briareo vero vbi primum patet iratus est animo,
Cottoque atque Gygæ, ligauit forti vinculo,
Fortitudinem immanem admiratus, atque etiam formam,
Et magnitudinem, collocauit autem sub terram latam,
Vbi illi dolores habentes sub terra agentes,
Sedent in extremitate, magnæ in finibus terræ,
Vsque valde mœrentes, corde magnum luctum habentes,
Sed ipsos Saturnius atque immortales dij alij,
Quos peperit pulchricoma Rhea Saturni in amore,
Terræ consilijs reduxerunt in lucem iterum.
Ipsa enim eis cuncta prolixe recensuit,
Cum illis victoriamque & splendidam gloriam accepturos.
Diu enim pugnarunt, laborem animâ cruciantem habentes,
Titanesque dij, & quotquot e Saturno nati sunt,
Contra ipsos animo per validas pugnas:
Hi quidem ab alta Otary, Titanes gloriosi,
Illi vero ab Olympo, dij datores bonorum,
Quos peperit pulchricoma Rhea Saturno concumbens.
Illi quoque tum inter se pugnam animo excruciante habentes,
Continue pugnabant, decem plus annis.
Neque vlla erat contentionis grauis compositio neque finis
Neutris: æqualiter autem finis extentus erat belli.
Sed quando iam illis apparuit congruentia omnia,
Nectarque ambrosiamque, quibus dij ipsi vescuntur,
Omnium in pectoribus augebatur animus superbus.
Vbi vero nectar comedere ambrosiamque amabilem,
Iam rursus ipsis interlocutus est pater hominumq. deorumq.

Κέκλυτέ μευ Γαίης τε καὶ Οὐρανὸς ἀγλαὰ τέκνα,
Ὄφρ' ἔπος ὅ τί με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
Ἤδη γὰρ μάλα δηρὸν ἐναντίοι ἀλλήλοισιν
Νίκης καὶ κράτεος πέρι μαρνάμεθ' ἤματα πάντα,
Τιτῆνές τε θεοὶ καὶ ὅσοι Κρόνου ἐκγεγάμεσθα,
Ὑμεῖς δὲ μεγάλου τε βίην καὶ χεῖρας ἀάπτους
Φαίνετε Τιτήνεσσιν ἐναντίοι ἐν δαὶ λυγρῇ,
Μνησάμενοι φιλότητος ἐμῆς, οἷσιν πάσχοντες
Εἰς φάος αὖ ἀφίκεσθε δυσηλεγέος ὑπὸ δεσμοῦ
Ἠμετέρας δι' ἀπάτας, ὑπὸ ζόφου ἠερόεντος.
Ὣς φάτο. τὸν δ' ἐξαῦτις ἀμείβετο Κοῖος ἀμύμων,
Δαιμόνι' οὐκ ἀδάητα πιφάσκεαι, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ
Ἴδμεν ὅτι σοὶ μὲν φρεσὶ πρόφρονες, σοὶ δ' ἔνι νόημα,
Ἀλκτὴρ δ' ἀθανάτοισιν ἀρὴς γένεο πρυμεγέθης·
Σῇς δ' ὑποφραδμοσύνῃσιν ὑπὸ ζόφου ἠερόεντος
Ἀψορρόου δεσμοῖο λελίγμεθα ὑπὸ δεσμῶν,
Ἥλυθομεν, Κρονίδη ἄναξ, αἰαίλιπα πάσχοντες.
Τῷ καὶ νῦν ἄτενές τε νόῳ καὶ ἐπίφρονι βουλῇ
Ῥύσόμεθα κράτος ὑμὸν ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι,
Μαρνάμενοι Τιτῆσιν ἀπ' ὀξέος ὑσμίνας.
Ὣς φάτ', ἐπῄνησαν δὲ θεοὶ δωτῆρες ἐάων
Μῦθον ἀκούσαντες, πολέμου δ' ἐλελίζετο θυμὸς
Μᾶλλον ἔτ' ἢ τὸ πάροιθε· μάχην δ' ἀμέζαρτον ἔγειραν
Πάντες θήλειαί τε καὶ ἄρσενες ἦμαρ ἐκεῖνο,
Τιτῆνές τε θεοὶ, καὶ ὅσοι Κρόνου ἐξεγένοντο,
Οὕς τε Ζεὺς ἐρέβεσφι φανὼν ὑπὸ χθονὸς ἦκε φόωσδε,
Δεινοί τε κρατεροί τε, βίην ὑπέρπλοον ἔχοντες.
Τῶν ἑκατὸν μὲν χεῖρες ἀπ' ὤμων ἀίσσοντο
Πᾶσιν ὁμῶς, κεφαλαὶ δὲ ἑκάστῳ πεντήκοντα
Ἐξ ὤμων ἐπέφυκον ἐπὶ σθεναροῖσι μέλεσσιν.
Οἱ τότε Τιτήνεσσι κατέστιχον ἐν δαὶ λυγρῇ
Πέτρας ἠλιβάτους σθεναρῇς ἐν χερσὶν ἔχοντες.
Τιτῆνες δ' ἑτέρωθεν ἐπαρτύναντο φάλαγγας
Ἔργοισιν, χείρῶν τε βίης θ' ἅμα ἔργον ἔφαινον.

Audite me Terræque & Cœli inclyti liberi,
Vt dicam quæ me animus in pectoribus iubet.
Iam enim admodum diu aduersi nobis inuicem,
Pro victoria & imperio pugnauimus dies omnes,
Titanesque dij, & quotquot e Saturno sati sumus.
Vos vero magnamque vim & manus inuictas
Ostendite Titanibus contrarij in pugna graui,
Memores amicitiæ placidæ, quibus perpessis
Ad lucem redieritis molesto a vinculo,
Nostra per consilia a caligine obscura.
Sic dixit. illum vero rursum excepit Coeus irreprehensibilis:
Veneranda, non ignota loqueris: sed & nos
Scimus quod excellunt quidem tibi præcordia, excellens vero est & intellectus,
Depulsor immortalibus damni fuisti horrendi.
Tua vero prudentia ab caligine opaca
Retrograde iterum acerbis a vinculis
Venimus, Saturni fili rex, insperata passi.
Ideoque nunc intento animo, & prudenti consilio
Vindicabimus vestrum impetum in graui conflictu,
Pugnantes tum Titanibus per acria prælia.
Sic dixit. collaudarunt vero dij datores bonorum,
Sermone audito: bellum vero cupiebat animus
Magis etiam quam antea: pugnam vero arduam excitarunt
Omnes, fœminæque & mares, die illo,
Titanesque dij, & quotquot Saturno prognati sunt,
Quosque Iupiter ex Erebo sub terra misit ad lucem,
Acres robustique, vires immensas habentes.
Horum centum quidem manus ab humeris promanabant
Omnibus simul: capita vero vnicuique quinquaginta
Ex humeris enata erant in robustis artubus.
Qui tum Titanibus oppositi sunt in pugna luctuosa,
Saxa prærupta validis in manibus gestantes.
Titanes vero ab altera parte confirmabant phalanges,
Alacriter, manuumque vim simul opus ostentabant

Ἀμφό-

Ἀμφότερον. δεινὸν δὲ θεὰ ἔχε πόντος ἀπείρων.
Γῆ δὲ μέγ' ἐσμαράγησε· πίτεν δ' ὑράνοθεν εὐρύς
Σειόμενος, πεδόθεν δ' ἐπεπάσετο μακρὸς Ὄλυμπος
Ῥιπῇ ὑπ' ἀθανάτων. ἔνοσις δὲ ἵκανε βαρεῖα
Τάρταρον ἠερόεντα, ποδῶν αἰπεῖά τ' ἰωὴ
Ἀσπέτου ἰαχμοῖο, βολάων τε κρατεράων.
Ὣς ἄρ' ἔην' ἀλλήλοισι βέλεα ςυνάγοντο.
Φωνὴ δ' ἀμφοτέρων ἵκετ' οὐρανὸν ἀστερόεντα
Κεκλομένων. οἱ δὲ ξυνίσαν μεγάλῳ ἀλαλητῷ.
Οὐδ' ἄρ' ἔτι Ζεὺς ἶχεν ὁὸν μένος· ἀλλά νυ τοῦγε
Εἴθαρ μὲν μένος πλεῶτο φρένας, ἐν δέ τε πᾶσαν
Φαεινὴ βέλε' ἄμυδις δ' ἄρ' ἀπ' οὐρανοῦ ἠδ' ἀπ' Ὀλύμπου
Ἀςεροπὴ πυκάσθη συνωχαδόν. οἱ δὲ κεραυνοὶ
Ἴκταρ ἅμα βροντῇ τε καὶ ἀστεροπῇ ποτέοντο
Χειρὸς ὑπὸ ςιβαρῆς, ἱερὴν φλόγα δ' εἱλυφόωντες
Ταρφέες. ἀμφὶ δὲ γαῖα φερίσβιος ἐσμαράγιζεν
Καιομένη. λάκε δ' ἀμφὶ πυρὶ μεγάλ' ἀσπετος ὕλη.
Ἔζεε δὲ χθὼν πᾶσα, καὶ Ὠκεανοῖο ῥέεθρα,
Πόντος τ' ἀτρύγετος· τοὺς δ' ἄμφεπε θερμὸς ἀϋτμὴ
Τιτῆνας χθονίους· φλὸξ δ' ἠέρα δῖαν ἵκανεν
Ἄσπετος. ὄσσε δ' ἀμερδε καὶ ἰφθίμων περ ἐόντων
Αὐγὴ μαρμαίρουσα κεραυνοῦ τε ςεροπῆς τε.
Καῦμα δὲ θαυμάσιον κάτεχεν. χάος εἰσορόωσι δ' αὐτὰ
Ὀφθαλμοῖσιν ἰδεῖν, ἠδ' ὄσσαν ὅσσαν ἀκοῦσαι
Αὐτως, ὡς ὅτε γαῖα κὴ οὐρανὸς εὐρὺς ὑπερθε
Πέλνατο. τοῖος γάρ κε μέγας ὀδμὴ ῥῶγας
Τῆς μὲν ἐρεπομένης, τὸ δὲ ὑψόθεν ἐξεμπίπτοντος
Τόσσος δοῦπος ἔγλυτο θεῶν ἐριδι ξυνιόντων.
Σὺν δ' ἄνεμοι ἐνοσίπ τε κόνιν τ' ἰσφαραγίζον,
Βροντήν τε ςεροπήν τε κὴ αἰθαλόεντα κεραυνὸν,
Κῆλα Διὸς μεγάλοιο, φέρον δ' ἐς μέσον ἀμφοτέρων ὄβριμον ἀμπνοιὴν· ὄβριμος δ' ἄπλητος ὀρώρει
Σμερδαλέης ἰαχῆς· κάρτος δ' ἀνεφαίνετο ἔργων.
Ἐκλίνθη δὲ μάχη. πρὶν δ' ἀλλήλοις ἐπέχοντες,

Vtique horrende vero insonuit pontus immensus.
Terra vero valde stridebat: ingemiscebat vero latum cœlum
Quassatum, e fundo vero contuiebatur amplus Olympus
Impetu a deorum concussio vero venit grauis
Ad Tartarum tenebricosum, & pedum altus fragor,
Immodici tumultus, ictuumque fortium.
Ita sane in sese mutuo iaciebant tela gemebunda.
Vox autem vtrorumque peruenit ad cœlum stellatum
Adhortantium. at illi congrediebantur magno cum clamore.
Neque sane amplius Iupiter cohibebat suum robur sed ipsius
Statim robore implebantur animi, & omnem
Exeruit vim. simul etiam a cœlo atque ab olympo
Fulgurans incedebat confertim: fulmina autem
Celerrime vna cum tonitru & fulgure volabant
Manu a robusta, sacram flammam circumuoluentia
Crebra. circum vero terra alma reboabat
Ardens: crepitabat vero vndique igne valde magna sylua.
Feruebat vero terra tota, & Oceani fluenta,
Pontusque immensus. circumdedit autem calidus vapor
Titanes terrestres, flamma vero ad aerem diuinum peruenit
Magna. oculos vero visu priuabat quantumuis fortium
Splendor radians fulminisque fulgurisque.
Incendium auteni immensum occupauit. Chaos: videbatur autem coram
Oculis aspicere, ac auribus vocem audire,
Itidem vt cum olim & terra & cœlum latum superne
Appropinquabat: talis nimirum maximus strepitus excitabatur,
Hac quidem diruta, illa autem ex alto diruente.
Tantus fragor erat dijs pugna confligentibus.
Simul quoq. venti motumq. puluereinq. cum strepitu excitabat
Tonitruque fulgurque & ardens fulmen,
Tela Iouis magni. ferebant autem fremitum, clamoremque
In medium vtrorumque: strepitus autem ingens excitabatur
Stupendæ pugnæ: robur autem exerebatur operum.
Inclinata vero est pugna, prius vero sibi mutuo imminentes,

Ε'μμενέως ἐμάχοντο δι' ἀκαμάτους ὑσμίνας·
Οἱδ' ἄρ' ἐπ' ἀρχῆσι μάχην δριμεῖαν ἔγειραν,
Κόττος τε, Βριάρεώς τε, Γύγης τ' ἀάτου πολέμοιο·
Οἱ ῥα ἑκατοσσείας πέτρας στιβαρῶν ὑπὸ χειρῶν
Πέμπον ἐπαλλομένας· κατὰ δ' ἔσκιασαν βελέεσσι
Τιτῆνας· καὶ τοὺς μὲν ὑπὸ χθονὸς εὐρυοδείης
Πέμψαν, καὶ δεσμοῖσιν ἐν ἀργαλέοισιν ἔδησαν,
Νικήσαντες χερσὶν ὑπερθύμους περ ἐόντας
Τόσσον ἔνερθ' ὑπὸ γῆς, ὅσον οὐρανὸς ἐξ ὑπὲρ γαίης.
Ἶσον γάρ τ' ἀπὸ γῆς ἐς τάρταρον ἠερόεντα.
Ἐννέα γὰρ νύκτας τε καὶ ἤματα χάλκεος ἄκμων
Οὐρανόθεν κατιὼν, δεκάτῃ ἐς γαῖαν ἵκοιτο·
Ἐννέα δ' αὖ νύκτας τε καὶ ἤματα χάλκεος ἄκμων
Ἐκ γαίης κατιὼν, δεκάτῃ ἐς τάρταρον ἵκοι.
Τὸν πέρι χάλκειον ἕρκος ἐλήλαται, ἀμφὶ δέ μιν νὺξ
Τριστοιχεὶ κέχυται περὶ δειρήν. αὐτὰρ ὕπερθε
Γῆς ῥίζαι πεφύασι καὶ ἀτρυγέτοιο θαλάσσης.
Ἔνθα θεοὶ Τιτῆνες ὑπὸ ζόφῳ ἠερόεντι
Κεκρύφαται βουλῇσι Διὸς νεφεληγερέταο
Χώρῳ ἐν ἀμφήκτῳ, πελώρης ἔχματα γαίης.
Τοῖς οὐκ ἐξιτόν ἐστι. πύλας δ' ἐπέθηκε Ποσειδέων
Χαλκείας. τεῖχος δὲ περὶ δίεται ἀμφοτέρωθεν.
Ἔνθα Γύγης, Κόττος τε, καὶ ὁ Βριάρεως μεγαθύμος
Ναίουσιν, φύλακες πιστοὶ Διὸς αἰγιόχοιο.
Ἔνθά δὲ γῆς δνοφερῆς, καὶ ταρτάρου ἠερόεντος
Πόντου τ' ἀτρυγέτοιο, καὶ οὐρανοῦ ἀστεροέντος
Ἑξείης πάντων πηγαὶ καὶ πείρατ' ἔασιν
Ἀργαλέ', ἀμφώεντα, τά τε στυγέουσι θεοὶ περ.
Χάσμα μέγ'. οὐδέ κε πάντα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν
Οὐδὲ δύω ἵκοιτ', εἰ πρῶτα πυλέων ἐντὸς γένοιτο.
Ἀλλά κεν ἔνθα κ' ἔνθα φέροι πρὸ θύελλα θυέλλη
Ἀργαλέη· δεινόν τι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι
Τοῦτο τέρας. καὶ νυκτὸς ἐρεμνῆς οἰκία δεινὰ
Ἕστηκεν, νεφέλῃσι κεκαλυμμένα κυανέῃσι.

Fortiter pugnabant in forti prælio.
Illi vero inter primos pugnam acrem excitarunt,
Cottusque, Briareusque: Gygesq. insatiabilis belli
Hi sane trecentas petras robustis a manibus
Mittebant frequentes. obumbrarunt autem iaculis
Titanas: atque hos quidem sub terram longe patentem
Miserunt & vinculis molestis alligarunt,
Vincentes manibus magnanimos licet existentes:
Tantum infra sub terram, quantum cœlum distat a terra.
Par enim spaçium a terra in Tartarum caliginosum.
Nouem enim noctes ac dies ferrea incus
Cœlitus delapsa, decimo die ad terram perueniret:
Nouem rursus noctes & dies ferrea incus
Ex terra descendens, decimo die ad Tartarum perueniret.
Quem circa ferreum septum ductum est. circú vero ipsum nox
Triplici ordine fusa est circa collum, sed superne
Terræ radices creuerunt, & infructuosi maris.
Illic dij Titanes sub caligine opaca
Abscondita sunt, consilijs Iouis nubicogi,
Loco in squalido, vastæ vltima terræ
His ubi exitus patet, portas vero imposuit Neptunus
Ferreas: murus etiam circundatus vtrinque.
Illic Gyges, Cottusque, & Briareus magnanimus
Habitant, custodes fidi Iouis ægida habentis.
Ibidem terræ caliginosæ, & Tartari opaci,
Pontique infructuosi, & cœli stelligeri,
Ex ordine omnium fontes, & fines sunt,
Molesti, squalidi, quos oderunt etiam ipsi dij:
Hiatus ingens. nec vero toto integrò anno
Solum attingeret, vbi primum portas intra veneris:
Sed sæpe hinc & illuc ferret immanis procella
Molesta: horrendumque etiam immortalibus dijs
Hoc monstrum: & noctis obscuræ domus horrenda
Stans, nubibus obtectæ nigris:

Τῶν

Τῶν πρόσθ' Ἰαπετὸς παῖς ἔχετ' εὐρυκρέοντα
Ἑστηὼς κεφαλῇ τε καὶ ἀκαμάτῃσι χέρεσσιν
Ἀστεμφέως, ὅθι Νύξ τε καὶ Ἡμέρη ἀμφὶς ἰοῦσαι
Ἀλλήλας προσέειπον, ἀμειβόμεναι μέγαν οὐδὸν
Χαλκείου. ἡ μὲν ἔσω κατὰ δώματα βήσετ', ἡ δὲ θύραζε
Ἔρχετ', οὐδέ ποτ' ἀμφοτέρας δόμος ἐντὸς ἔρυκεν
Ἀλλ' αἰεὶ ἑτέρη γε δόμων ἔκτοσθεν ἐοῦσα,
Γαῖαν βαιὸς ἐφεῖ· ἡ δ' αὖ δόμου ἐντὸς ἐοῦσα
Μίμνει τλὼ ἀστῆς ὥρην ὁδοῦ, ἐς κ' αὖ ἵκηται.
Ἡ μὲν δὴ χθονίοισι φάος πολυδερκὲς ἔχουσα·
Ἡ δ' Ὕπνον μετὰ χερσὶ κασίγνητον Θανάτοιο
Νὺξ ὀλοὴ νεφέλῃ κεκαλυμμένη ἠεροειδεῖ.
Ἔνθα δὲ Νυκτὸς παῖδες ἐρεμνῆς οἰκί' ἔχουσιν,
Ὕπνος τ' Θάνατος δεινοὶ θεοί· οὐδέ ποτ' αὐτοὺς
Ἠέλιος φαέθων διαδέρκεται ἀκτίνεσσιν
Οὐρανὸν εἰσαναβαίνων, οὐδ' ἐρεβόθεν καταβαίνων.
Τῶν ἕτερος μὲν γαῖάν τε καὶ εὐρέα νῶτα θαλάσσης
Ἥσυχος εἰσέρχεται καὶ μείλιχος ἀνθρώποισι.
Τοῦ δὲ σιδηρέη μὲν κραδίη, χάλκεον δέ οἱ ἦτορ
Νηλεὲς ἐν στήθεσσιν· ἔχει δ' ὃν πρῶτα λάβῃσιν
Ἀνθρώπων· ἐχθρὸς δὲ καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν·
Ἔνθα θεῶν χθονίων προθύρους δόμους ἠχήεντας
Ἰφθίμη τ' Ἀΐδαο καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης
Ἕστασιν. δεινὸς δὲ κύων προπάροιθε φυλάσσει,
Νηλεὲς τέχνασιν κακὰ μηχανόωντα φυλάσσων·
Σαίνει δ' ὁμῶς οὐρῇ τε καὶ ἄσσοσι ἀμφοτέρῳσιν·
Ἐξελθεῖν δ' οὐκ αὖτις ἐᾷ πάλιν, ἀλλὰ δοκεύων
Ἐσθίει ὃν κε λάβῃσι πυλέων ἔκτοσθεν ἰόντα
Ἰφθίμης τ' Ἀΐδαο καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης.
Ἔνθα δὲ ναιετάει συνοπὴ θεὸς ἀθανάτοισι
Δεινὴ Στυγὸς ὑδατόπτερος Ὠκεανοῖο
Πρεσβυτάτη. νόσφιν δὲ θεῶν κλυτὰ δώματα ναίει
Μακρῇσι πέτρῃσι κατηρεφέ· ἀμφὶ δὲ πάντῃ

Has iuxta Iapeti filius sustinebat cœlum latum,
Stans capiteque & indefessis manibus
Firmiter, vbi Noxque & Dies circum euntes
Sese mutuo compellabant, alternis subeuntes magnum limen,
Ferreum. hæc quidem intrat, illa vero foras
Egreditur, neque vnquam vtrasque domus intus cohibet,
Sed semper altera saltem domos extra existens,
Terram super mouetur: altera rursum in domo existens,
Expectat eiusdem horam itineris, donec veniat.
Hæc quidem terrestribus multa cernens lumen habens,
Illa vero Somnum in manibus fratrem Mortis,
Nox noxia, nube tecta atra.
Ibi autem Noctis obscuræ filij domus habent,
Somnus & Mors, graues dijs neque vnquam eos
Sol lucidus intuetur radiis,
Cœlum scandens, nec cœlitus descendens.
Horum alter quidem terramque & lata dorsa maris
Quietus percurrit & placidus hominibus.
Alterius vero ferreum quidem cor, æreum vero ei pectus
Crudele in præcordiis. habet autem quem primum arripuerit
Hominum: hostis vero etiam immortalibus diis:
Illic dei inferi in interiore parte ædes resonantes,
Fortisque Plutonis, & grauis Proserpinæ,
Stant. Horrendus autem canis proforibus custodit;
Sæuus autem malam habet introeuntes quidem
Adulatur pariter caudaque & auribus ambabus:
Exire veronon iterum permittit denuo, sed obseruans
Deuorat, quemcunque prenderit portas extra euntem
Fortisque Plutonis & grauis Proserpinæ.
Ibidem habitat abominanda dea immortalibus,
Horrenda Styx, filia reciprocantis Oceani,
Maxima natu. seorsim vero a dijs inclytas ædes incolit
Ingentibus saxis superne tectas. circum vero quaque

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑΙ.

Ἕτερον ἦ ποτε κακόν, αὖτ' ἀγαθοῖο.] ἤγουν τῦ πυρός, ἢ τῦ μὴ γάμε. ἢ τοῦτό φησι, ἔτι μὴ γήμας ἕτερον ἔχει κακὸν, τὸ μὴ γηροβοσκεῖσθαι. ἢ ὅτως, ἀγαθὸν τὸ μὴ γαμεῖν, ἀλλὰ κακὸν τὸ μὴ ἔχειν γηροβοσκὸς καὶ κληρονόμους.

Ἔνθά δ' ἐκ γῆς ὀρόφοιο καὶ ταρτάρου ἠερόεντος,
Πόντου τ' ἀτρυγέτοιο καὶ οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
Ἐξείης πάντων πηγαὶ καὶ πείρατ' ἔασιν.

Ἀργαλέ' ἀμφώεντα, τάτε συγέουσι θεοὶ ὧρ]κον τὰ ἑξῆς. διὰ τύπων τ' ἐπῶν, τιμᾷ τὸ ταρτάρου τάξιν αἰνίττεσθαι ὁ παρὼν ποιητὴς, καὶ τῶν λοιπῶν στοιχείων τῶν ἐν τῷ καλυμένῳ κάτω ἡμισφαιρίῳ· πηγὰς μὲν γὰρ πάντων ἑξῆς καὶ τὰ πέρατα εἶναί φησι, τὰς ἐν τοῖς οἰκείοις τόποις μοίρας παγίως, καὶ τὰς ὑπ' ἀλλήλων καὶ ἐν ἀλλήλοις σφαιρικὰς περιοχὰς σφαιρικῶς· πρατοῦται γὰρ μὲν γῆ ὑπὸ τῦ ὕδατος· τοῦτο δὲ ὑπὸ τῦ ἀέρος. ἀμφαλέα δὲ καὶ ἀμφώεντα ταῦτα καλεῖ, καὶ συγκεκριμένα τοῖς θεοῖς, παρὸσον ἀφανῆ εἰσιν ἡμῖν· ὑπὸ γῆν γὰρ κεκρύφαται. ἐπεὶ καὶ τὸ ὑπὸ γῆν αἰνιττόμενος διάστημα ἄχει τῦ ἡμισφαιρίου ἐκείνου ἐπίπεδον, χάσμα μέγα, ἐδέξατο πάντα τελεσφόρον εἰς ἑαυτὸν ὅσας ἴκοιτο. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὧδέ πη ἐχέτω. ὡς δὲ τῦ συζυγημένα ἑξῆς ἔοικε φιλοσοφεῖν, κἂν ἐ πάνυ ἀκριβέστατα καὶ ὡς οἱ περὶ ταῦτα δεινοὶ διϊχνεύζοντες. ἔστι δ' ὅμως ἐκ τῆς περὶ τιμῷ σφαῖραν τῦ παντὸς καταχαφῆς τύς τε τροπικὰς καὶ δεῖν κύκλους, καὶ τὸν μεσημβρινὸν, καὶ τὸν ἰσημερινόν, ἔτι δὲ τὸν ζωδιακὸν καὶ τιμῷ τούτων λόξωσιν. ἀφυέσατα δὲ καὶ περὶ τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς ὑποκεκαλυμμένα δείξεσι, καὶ ὡς περιζῶσι ποιητικῇ χάριτι. τὸ γὰρ περιεσάγειν δώματα τῆς νυκτὸς νεφέλαις ὑποκεκαλυμμένα, καὶ ἐμπεφθεῖσθαι αὐτῶν ἴσασι τὸν Ἄτλαντα βασάζοντα τὸν οὐρανὸν καὶ ἀλλήλαις ἐναντίως συναντᾶν τιμῷ ἡμέραν καὶ τιμῷ νύκτα, καὶ ἀμείβεσθαι ἑτέραν ὑφ' ἑτέρας, χαριέντως πάντως τιμῷ τε τῆς νυκτὸς φύσιν δηλοῖ, ὅτι σκέπτοις φωτὸς ἔδει τῦ ἡλιακῦ, καὶ ὅτι τῷ περὶ τὸν ἄξονα περιφορᾷ τῦ παντὸς ἐπιγίνεται, τῷ μὲν ἄνω ἡμέρας οὔσης ἡμισφαιρίου, ἐν ᾧ ὁ ἥλιος, κατιόντος κάτω, κἀκείνῳ τῷ ὑπὸ γῆν αὐτίκα· ἐπεὶ ποτὲ γὰρ εἰς ταυτὸ συμπίπτουσιν ἅμα ἥ τε σκέπτοις, καὶ τὸ ἔδεῖν ἡ σκέπτοις· ἡ γὰρ νὺξ τῆς ἀπεναντίας τῆς ἡμέρας γένεσίς ἐστι· καὶ ὁ ἥλιος ὑπὸ γῆς ἔδεν, ἡμέρα ἔδεν, ἐπὶ δὲ ὑπὸ γῆν, νύξ. μεγαλεπιβολώτατα δὲ καὶ τὰ περὶ τῦ Ἄτλαντος ἐδιδάχθη παρὰ τῆς ποιητικῆς Μούσης· τὸν γὰρ Ἄτλαντα σφαιροειδῆ οὐρανὸν ἔχειν τὸν οὐρανὸν, καὶ ἐρείδειν κεφαλῇ τε καὶ χερσὶν ἑκατέρωθεν ἀσυμφώνως· ὁ γὰρ τῦ ἄξονος ὑπὸ τῦ κέντρου τῦ ἀρκτικῦ κύκλου διὰ τῦ κέντρου τῆς σφαίρας, ἕως τῦ κέντρου τῦ μεσημβρινοῦ κύκλου, συνέχει τὸν οὐρανὸν περὶ αὐτὸν διαμένοντα· ἔοικε γὰρ πᾶς κινουμένοις σωμάτων καὶ ἀκινήτοις τινὸς, ἐδράσεως καὶ συνεχείας ἕνεκα, ὡς πολλάκις εἴρηται παρ' ἡμῶν. ἄξονα δὲ κέντρα, τὸ μὲν τῆς τῦ παντὸς ἀφαίρας ἐν μεσαιτάτῳ ὂν καὶ στιγμικώτερον, κεφαλὴν ὁ λόγος καλεῖ. τὰ δὲ περὶ κύκλων τῶν εἰρημένων, ὡς οἷον ὑφαπλωμένης τινὸς ἐκ' αὐτὰ δυνάμεως σφαιρικῆς ἀπὸ τοῦ ἐν μέσῳ κέντρου, καὶ ὡς περιέχοντος καὶ αὐτῆ σωματοχλῶ πνα τῷ παντὶ καὶ ἐνέργειαν ἀκινησίας, ἀπηξέσως ὀνομάζειν ἐθέλει χεῖρας. Ἄτλαντα δὲ τὸν ἄξονα περιφαντάσθαι, τάχα διὰ τὰ καρτερώτατον εἶδος καὶ γηγενῶν τὸν πάντα ὑπερβεβηκέναι καὶ σωμάτων, μήποτε δὲ διὰ τῦ τοιῦτου ὀνόματος παρεμφαίνειν τὸ ἰσοδιάστατον τῦ παντὸς ὑπερεῖδος ἀπὸ τῦ τῆς σφαίρας κέντρου, ἐν ᾧ ὁ ἄξων ἐμβέβληται ἀτάλαντος· ὧν τις καὶ ἰσόρροπος, καὶ οἶμαι ὅτι καὶ Ἄργος τοῦτο δηλοῖ, λέγων, Αὐτὰρ ὅτ' ἐπ' ὀλίζονα μετάσιος ἦ, ἀλλὰ μάλ' αἰεὶ Ἄξων αἰὲν ἀρήρει. ἔχει δ' ἀτάλαντον ἀπάντῃ Μεσσηνὶς γαῖαν, ἀεὶ δ' ὑπερανὸς αὐτὸς ἀμένει. καὶ χάλκεον ἦ μέγαν οὐδὸν ἀκτσίον, τὸν ἄξονα χάλκεον γὰρ αὐτὸν καλεῖ, διὰ τὸ δυσχὲς. ἀεὶ αὐτὸν ἦ τὸν ἄξονα, ἤτε ἡμέρα καὶ ἡ νὺξ ἐπιγίνονται· ἡ μὲν καταφωτίζουσα ἡ ἦ ἐπιζοφοῦσα, σαφῶς ἦ τὰ ἑξῆς ἔχει τῆς ἑαυτῶν, καὶ οὐ δεῖ μαχρηγορεῖν ἐν τούτοις. εἰρηται ἦ αὐτοτέρω ἡμῖν καὶ περὶ τῦ Κερβέρου. οἱ ἦ καὶ περὶ τῆς Στυγὸς ἀφαφθάσαντες εἴπομεν ἐκεῖ, ἀλλ' οὖν γε πάλιν τὸν λόγον ἀναλαβόντες δείξομεν ὅπως αὐτῆς ἐραπάθη ὁ Ἡσίοδος, καὶ τί βέλεται τὰ περὶ αὐτῆς αὐτῇ νῦν λεγόμενα. ἡ Στύγα, φησὶ, κατοικεῖν χωρὶς τῶν ἄλλων θεῶν ἐν ἄδῃ, εἰς δώματα πυκνὰ μὲν καὶ εὖ ἠρμοσμένα λίθοις καὶ στίγαις μακραῖς, κίοσι ἦ ἀργαλέοις περὶς οὐρανὸν ἐστηριγμένα. δῆλον οὖν ὅτι ἐντεῦθεν, ὅτι Στύγα λέγει νῦν, τὰς σαλευμὰς τῦ ὕδατος, καὶ τὰς ψεκάδας

καὶ λας τὰς ὑπὸ τὴν κάτω τόπον ἀναδιδομένας, ἐφ' ἃς τὸν ὑπὲρ γῆς ἀέρα, καὶ ποιούσας εἶναι καὶ ἔπεται νά. ὥσπερ γὰρ ἀπὸ τοῦ νύσσω νύξω νυξ, οὕτως ἀπὸ τοῦ σάζω σάξω σαξ, καὶ ξυσῇ τοῦ α εἰς υ, Σλύξ, ἡ καλασαίζουσα ἄνωθεν ὑγρὰ φύσις καὶ δροσερά, ἥτις εὐλόγως δυγάτηρ ἐλέγετο τοῦ ἀφρογενοῦς Οὐρανοῦ· μυθικῶς γὰρ τῆς γῆς ἐν τῷ μέσῳ, τὸ περὶ αὐτὴν ὑγρὸν ὑπὸ τῆς ἡλιακῶν ἀκτίνων καὶ ὑπὸ τῆς ἄνω τῆς αἰθερώδους θερμότητος ἀτμιζόμενον φέρεται αὖθις τῆς θερμότητος ἀπολειπούσης τὴν ἀναγόντα αὐτό, καὶ τῆς μὲν διακεδασμένης πρὸς τὸν αὖθις τόπον, τῆς δὲ καὶ συνεστώσης διὰ τὸ μείζονα πορρωτέρω εἰς τὸν ὑπὲρ γῆς ἀέρα, σωπίσας πάλιν ἡ ἀτμὶς ψυχομένη, διά τε τὴν ἀπόλειψιν τῆς θερμῆς, καὶ διὰ τὸν τόπον, καὶ γίνεται ὕδωρ ἐξ ἀέρος. γινόμενον δὲ πάλιν φέρεται πρὸς τὴν γῆν. γίνεται δὲ κύκλος ἔστι, μιμούμενος τὸν τοῦ ἡλίου κύκλον· ἅμα γὰρ ἐπὶν εἰς τὰ πλάγια μεταβάλλει, καὶ ἔστιν αὖθις καὶ κάτω· διὸ καὶ ἀφθόρου ὠκεανὸν τὴν τοιαύτην ὑγρὰν ἀναθυμίασιν ὠνόμαζεν ὁ ποιητής. ἀφθόρου μὲν, διότι πάλιν καταβρέει εἰς γῆν αἰσθῆσα καὶ μεταπεσθεῖσα. ὠκεανὸν δὲ, τάχα μὲν διὰ τὸ ταχὺ τῆς ἀναγωγῆς, καὶ αὖ τῆς καταφορᾶς εἰς τὴν γῆν. τάχα δὲ καὶ διὰ τὸ κυκλοτερῶς ἔχειν τὴν ἄνοδον καὶ τὴν κάθοδον τῆς εἰρημένης συστάσεως, καὶ εὐλογῶς τοῦτο γίνεσθαι ὀφείλειν κατὰ τὴν τάξιν. ὃ γὰρ αὖτις ὑγρὸν εἰς τὸν ὑπὲρ γῆς τόπον, τοῦτο καταβαῖνα πάλιν εὔλογον· διὸ καὶ Ἀεισοτέλης εἴτ' ἐντεῦθεν ὁδηγηθείς, εἴτε καὶ σφετεισάμενος ἀπὸ τοῦ ποιητοῦ ποιητὰ τὰ ἐκ ὄμβρων καὶ χαλαζῶν καὶ ἀναθυμιάσεων, τὰ δὲ φησιν ἐν τῷ φυσικῷ τῶν μετεώρων· δεῖ δὲ νοῆσαι τοῦτον ὡς ἂν ποταμὸν ῥέοντα κύκλῳ, ἄνω καὶ κάτω κοινὸν ἀέρος καὶ ὕδατος. πλησίον μὲν γὰρ ὄντος τοῦ ἡλίου, ὁ τῆς ἀτμίδος ἄνωθεν ῥεῖ ποταμός, ἀφισταμένου δὲ ὁ τοῦ ὕδατος ῥεῖ κατω· ὃν ἐπὶ ἴσης ἰσότητος τὸν ὠκεανὸν οἱ φόβητρον τάχ' ἂν τοῦτον τὸν ποταμὸν λέγοιεν, τὸν κύκλῳ ῥέοντα περὶ τὴν γῆν.

Σ Χ Ο Λ Ι Α.

Χηρωσαί] ἀ χόρτοι, ἢ οἱ φόβοδες συγχωρεῖς· διότι χορδοῦνται τοῦ οἴνου καὶ ὀρέμνου ὄντος τόπων. αὐτῷ κληρονομῶσι. τὸ [ἔμμεναι] παρέλκει. ἀταρπιτοῖο χθόβιος.] σκολιᾶς, χαλεπῆς, ἀπὸ χθονικῆς χθαιᾶς. ἀκάμαντα Προμηθέως] ὁ μοδίνα κακῶν, ἢ ὁ κακοθέλως αὐ μὴ δυναίμενος. Ἀκάμαντος ὄρος Ἀρκαδίας, ἔνθα ἐπιμᾶτο ὁ Προμηθεύς. Βεμάρεω δ' ὡς ἀφῶτα] ἐνταῦθα φησὶ τῆς χειμῶνος συστάσεως ὁ ποιητὴς φυσιολογεῖ, καὶ τὴν τῶν στοιχείων πρὸς ἄλληλα μάχην καὶ τὴν τῶν ἐν ἡμῖν ποιοτήτων ἀσυμφωνίαν διὰ τούτων. Βεμάρεων γὰρ, καὶ Κόπον, καὶ Γύγην τὰ ἐν χειμῶνι παραχωθέντα πνεύματα ὀνόμαζε, ἃ καὶ ἐγερτὰ καὶ γῆς τέκνα καλεῖ, ὡς ἐκ τῆς ἀναθυμιάσεως τῆς γῆς συνισταμένων, ὑπεικούσης αὐτῷ τῷ πλείονι τὸ ἡμισυ καὶ νυκτερινὸν διασκέδασμα τοῦ ἐγερτοῦ. βαρὺ δέ τι τὸ ἡλίου ὑπολάζοντος, δι' ὃ τὰ τοιαῦτα ἀπολαύοντα πνεύματα, ἀλλ' ἢ τὸ ἐγερτὸ αὖθις ὁδεύει καὶ τὸ ἡλίου πρὸς τὰ ὑψηλότερα μέρη ἐπανοδος τὰ τοιαῦτα ἀπολαύοντα πνεύματα, ὑπὸ γῆν καταχρύπτει, θαυμάζουσα μὲν τὸ μέγεθος αὐτῶν καὶ τὴν ἰσχύν, καὶ τὸ εἶδος δεδοικυῖα, μὴ ὑπερατήσαντα, ἀπωλείας χθόνιον τῷ φωτὶ αἴτια. Ἐπεὶ δὲ χειμὼν καὶ τούτων πρὸς τὴν τῶν ὡρῶν πλεονεξίαν, (συμβαλεῖ γὰρ καὶ ταῦτα ἐν χειμῶνι τοῖς ὑπὸ γῆν σπέρμασι) ταῖς βυλαῖς τῆς Γῆς αὖθις ὑπὲρ γῆς ἀνάγονται, συνεργοῦντων τὴν ἀνόδῳ τούτων καὶ τῶν λοιπῶν στοιχείων. εἰ γὰρ ὑπὸ γῆν ταῦτα διηνεκῶς ἦν, ἔτι τὰ ὑπὸ γῆν σπέρματα ἐζωογονεῖτο, ἔτι τὰ ἐν τοῖς μετεώροις ὑπὸ τῆς ξηρᾶς ἀναθυμιάσεως γινόμενα πάθη· βοβύνες λέγω, καὶ δολιχοὶ, καὶ κομῆται, καὶ διάττοντες καὶ τὰ ἄλλα ἀπλανῆ ἐκεῖθεν, ἃ Τιτᾶνας ὀνόμασε διὰ τὸ τιταίνεσθαι καὶ συνίστασθαι ἐν τοῖς μετεώροις. Βεμάρεω δὲ καὶ Κόπῳ, καὶ Γύγῃ· ὡς ὁ ὑραιὸς ἀποκρύβεται. Ἄλλως. ἀλλ' ὅτι αὐτὰς ἐποίησε μαντεύεσθαι τῆς μοίρας τῶν θεῶν. δῖοι κραταιῷ ἐν δαμῷ.] ἢ περίφορον τὸν ἐγερτὸν κίνησιν, ἢ κύκλῳ τῷ ἄξονι, ὃν ὁ φέρεται. διὰ τ' πάλιν καὶ πάλιν γιγνόμενον κίνησιν εἰς ἄπαυστον. ὃ γὰρ λήγει ἐλθὼν εἰς δυσμὰς ὁ ἐγερτός. Ἠγορέην] τὴν ἰδίαν αὐδρείαν. ἀγάσμενος] θαυμάζων, διὰ τὸ πρατῶδες τῆς φύσεως· τὸ δὲ ἀγάσμενος, θαυμάζων, ἢ φθονῶν, ἢ σπαπτόμενος. κατέταμε.] κατέκοπε, φοβούμενος αὐτούς. Εἶα] πεῖ κατ' ἴσον, ἢ καθέζοντο. Εἶατ' ἐπ' ἐχατῇ.] καθέζετο ἐν τῷ ἐχάτῳ καὶ παλαιῷ μέρει. φραδμοσύνησιν.] ταῖς βυλαῖς, καὶ ταῖς γνώμαις τῆς γαίης. ἡ γὰρ γῆ εἶπεν αὐτοὺς

ὅπ σω τὰνοις νικᾶν τὺς Τιτᾶνας. Δηρὸν γὸ μάχοντο] ἐπειδὴ ὅλη πολὺ ὑφατένη τὴν θεῶν ἡ μάχη, τυτέστι τὴν στοιχείων καὶ τὴν Τιτάνων. ἤγουν τὴν ἐν τοῖς μετεώροις σωιστημένων παθῶν. τὸ πλεῖσον γὸ τῦ ἐνιαυτῦ μέρος ξηρὸν τυγχάνον ὡς ὅλη τὸ πλεῖσον διέρχεη, ἐν ᾧ καὶ τὰ ὑγρὰ πάθη ὑπικρατεῖ, ἀξροτέρας ἀναδυμιάσεις καὶ ὑγροτέρας πλειόνα τὰ ὑπὸ γλῶ ἀπλαθέντα πνεύματα, ἐνισχύς τε καὶ ὑπικρατέστερα γίνεη τ ἐν τοῖς μετεώροις παθῶν, καὶ ὑπὸ γλῶ ταῦτα ἀπλαύνει, ἐνθα ἦν αὐτὰ φύσιρον. ἀμβροσία ἡ εἶν ἐνταῦθα καὶ νέκταρ, ὡς εἶπεη, ἡ ἀβροτέρα ἐν γῆς καὶ θαλάσσης ἀναδυμιάσις. ἐξ ὧν τρεφόμενα τὰ τοιαῦτα πνεύματα, ναὶν κάτω, ἤγουν καταῤῥέει τὺς ὄμβρους, καὶ ζωογονεῖ τὰ ὑπὸ γλῶ δίκλιν νέκταρ. Ἄλλως. μέχρι ἁπλῶς τῆς θεῶν φορᾶς τὺς Τιτᾶνας τλῶ μεσιλῶ φύσιν, τὸ μὴ ἐς ταυτὸν σωιέναι, τλῶ ξηρᾶ καὶ σωματικῶ φύσιν οἱ μὲν ἀπ' ὀλύμπου μάχονη τῦ ὄλυμπ μή ποτε, οἱ ὲξ Οὐρύ ὅθεν τὸ δεῖν τὸ δεσὸν καὶ ἡ ἔρις. δέκα ὲ ἔτη ἐμάχοντο, ἵνα τλῶ μάχλω τ πλείσλω πλεόνων. ἡ γὸ πλεῖον τῆς δέκα. διὸ καὶ τοσαῦτα ἔτη φεὶς Ἐλένης τ ὕλης τὰ ἐναντία, Τρῶες καὶ Ἕλληνες ἐμάχοντο. Ἴσον ὲ τέλος τέτατε.] ἤγουν ἰξισᾶτο ἐν ἑκατέρως ὁ πόλεμος, καὶ ὑδὲς ὑφῆρχυε τῦ ἑτέρυ ἡ γὸ νίκα τῆς θείων φορᾶς ὁμοῦ τὰ ῥᾴδ ἐγίνεη. ἀλλ' ἀνόμοια τὰ μαχόμενα δεῖ ὲ νικᾶσθαι ὑπὸ ὁμοφύλων τὰ πάσχοντα, ἵνα καὶ ὄντως ἡ νίκη. διὸ καὶ ὡς Βριάρεως καὶ Κόττος ἅμα τῷ Γύγῃ συναλαμβάνονη, εἰς τλῶ τῆς μεσιτῶν νίκλω. σῶμα γὸ ὁ ἐναὴρ ὤν, καὶ διὰ τῦτο μεσιτὸν ἄφθαρτον ἡ διαμένον, ὡς φασιν οἱ ταῦτα λέγοντες, νικᾷ ἂν ἀλόγως τὰ ῥᾴδια σώματα. καὶ ὅπως γίνεη ἡ νίκη, συμπάντων φορᾶς σωμάτων, ἀλλ' οὐ κατὰ μάτων φορᾶς σωμάτων. τῦτο γὸ ἡ νίκη. Ἀλλ' ὅτι δὴ κείνοισι] ἀλλ' ὅτε φασὶ ἐπίσησαν αὐτὺς μεταχεῖν τῆς μοίρας τῆς θεῶν, τῷ Βριάρεω, Κόττῳ καὶ Γύγῃ. τὰ πρ θεοὶ αὐτοὶ ἔδοσι.] τὸ ἀίδιον τοῖς ἐναντίοις δίδη σώματι καὶ ὅπως νικῶσι τὺς ἄλλυς Τιτᾶνας, τ μεσιλῶ φύσιν. ἐν δὲ λυγρῇ-] ἐν τῇ μάχῃ χαλεπῇ. ἔστ ὲ ἀποκοπὴ τῦ δὲ δαΐδι γὸ ἦν. Μνησάμενοι φιλότητος.] μνησθέντες τῆς (φησιν ὅτι ταρταρωθέντες ἔσεσθε ὑμεῖς, καὶ ἤγαγον εἰς φῶς. δυκ ἀδικητα.] ὑκ ἀσώστε, ὑκ ἄγνωστα ἡμῖν, ἀλλὰ γνωστά· ὑκ ἀδίδακτα, ἀλ ἀφανῆ, ἀλλ' εἰδότ λαλεῖς· καὶ οἶδαμεν ὅτι πάντα οἶδας, καὶ ὑφίσχεις πάντων. ἀπνεὶ τι νόῳ.] σωεχῆ, ἐνθύμιον τοῖ. Ἄλλως. ἀπνεῖ, ἄγαν τεταμένῳ, προθύμῳ· σκληρῷ καὶ δυσατῷ ἀμεταχείπλῳ τῷ νοΐ, ἐυσύμετα τὸ ὑμῶν κράτος. Μαρνάμενοι Τιτῆσιν.] λαοῖν ὁ θεὸς (φησὶ Πλάτων) τίδε τὸ σαῦ πλημελῶς καὶ ἀτάκτως κινέμενον, εἰς ταξιν αὐτὸ ἤγαγε, καὶ τῦτο ἡ μάχη τῆς στοιχείων. ταῦτα γὸ Τιτῆνες, ἡ πλημέλεια καὶ ἡ ἀταξία. Ἐξ ὧμων ἐπέφυκον, αὐτὶ τῦ ἐπφύκεσαν· τὸ ὲ πέφυκα παρακείμενος ὤν, πεφύκω Δωρικῶς γέγονα· καὶ δίκαιον ἐνεσῶτα ἀναδεξάμενον χαρακτῆρα, εἰς τὸν ἐπέφυκον θέσεπικὸν ἔκλινεν. Οἳ πρ Τιτῆνοσι κατέσαδεν.] ἐνταῦθα καταλέγει ὁ ποιητὴς τὰ ἐν χειμῶνι γινόμενα, τὺς ὑπὸ γλῶ γινομένυς βόμβυς, τὰς τῆς πνευμάτων σφοδρὰς ἐπαναστάσεις, κινήσεις πετρῶν ῥιπτομένων τῇ σφοδρότητι τῆς ἀνέμων, σάλον θαλάσσης, καταγίδας καὶ δυίλλας, ἀστραπάς τε καὶ βροντάς. ἔστ ὅτε φρικῶδες καὶ χειμερὶς τλῶ γλῶ πολλάκις καταλαμβάνοντας, καὶ πᾶν τὸ παρεσπχὸς· ἃ δὴ βέλη σφοδροτέρως σεισόντα, ὡς βάλλοντα, καὶ σόνον ποιᾶ καὶ ταραγμὸν ἐμποιοῦντα. Πέτρας ἠλιβάτους] ἤγουν μεγάλας καθ' ὑφροελλιὸ, σβαρὰς, ἰσχυράς. Προφρονέως] προθύμως ταῖς χερσὶ καὶ τῇ δυνάμει, ὁμοῦ ἕφασαν τὸ ἔργον αὐτῆς. τυτέστι τ ἰσχύος καὶ τῆς τέχνης. Σείομεν.] πόθεν ὲ σεισμὸς γίγνεται τῇ μεγάλῃ βοῇ, τῆς πόδων αὐτῆς· ὡς ἀρ' ἐπ' ἀλλήλοισι ἐπίσσυρον, τὰ σεισόντα βέλη. Ῥιπῇ ὑπ' ἀδυνάτου] τῇ ὁρμῇ καὶ κινήσει τῆς θεῶν ἤτοι τῆς στοιχείων. τύπτων γὸ μαχομένων πάντα νικᾶται. Φωνὴ δ' ἀμφοτέρων.] γινομένης τῆς τοιαύτης τῆς πνευμάτων κινήσεως, ἅπαντα κλονεῖη, καὶ γῆ καὶ θάλασσα, καὶ τὰ ὑπὸ γλῶ· ἀλλὰ καὶ μάχην ἀρανῆ φθάνει ὁ τύτων ἦχος· καὶ γὸ καὶ αὐτὸς ὁ αἰθὴρ, καὶ ὁ αἰθὴρ κινηθέντες καρανὺς καὶ ἀστραπὰς καὶ βροντὰς ἐκπέμπυσι· γῆ ὲ καὶ θάλασσα λαχόμενα ταῦτα μέγα ἔχει τὸν τάραχον. Ἶσταρ ἅμα.] δηλῶσι, ὅτι τῦ συνέγγυς, ὡς ὑπὸ τῶ ἐκπέμπεσθαι, ἶσταρ ἐκπώσεως, τάχεως· ἢ αὐτὶ τῦ ἐγγὺς, ὅτι τῦ παρεσπμένυ, ἐπειδὴ ὁ ἀφικνύμενος ἐγγὺς γίνεη. χρεὼν ὲ οἱ ποιηταὶ τοιύτῃ τῇ λέξει. εἰλυφόμενοι.] κάθοπτες, συρόμενοι

πᾶς

της, τὸ πῦρ παντα χῆ σκεδάννυσι. θερμόσι ⊖] ἀντιῶ ζωιῶ δηλοῦσα. Ἔζεσε δ' χθών] ἀνεζεσεν ἡ γῆ. τοῦτο δηλόν ὅτιν ἀπὸ τῆς ἀτμῶν, καὶ τῆς ὁμίχλης τῆς ἐν τῷ χειμῶνι γινομένης καὶ τῆς ἀτμιζόντων ὑδάτων. ὑπὸ γλῶ μὲν γὰ ἐπολὺ διατρίβων ὁ ἥλι ⊖ ταῖς ὀπαῖς τῆς γῆς εἰσδυόμενος θερμαίνει τὰ ὕδατα, ὡς καὶ ἀτμόν τινα ταῦτα ἀποτελεῖν. ὑπὲρ γῆς δ' γινόμεν ⊖, καὶ τὰς ἀκτῖνας ἐπιβάλλοντας τῇ γῇ, τὰς ἐν συκτὶ συσχημούσας ἰκμάδας ἀναιμώμεν ⊖ τῶν ὁμίχλων ἐρ[ά]ζε ⊖. Οὐ μόνον δ' ἐν γῇ ταῦτα γίνε ⊖, ἀλλὰ καὶ ἐν θαλάσσῃ καὶ ποταμοῖς, καὶ τοῖς λοιποῖς τοῦ ὑδάτων συστήμασι. Σαφέστερον δ' αὖτις γράψω, ὡς καὶ ἐν γῆς καὶ ἐν θαλάσσης καὶ τοῦ ὑδάτων σύστων ὁμίχλη γίνε ⊖, ὑπό τε τοῦ θερμαινομένου τοῦ πυρὶ ὑδάτων, καὶ ἀτμόν τινα ἀναπεμπόντων, καὶ ὑπὸ τῶν λοιπῶν στερεῶν φυμάτων, ξύλων φημὶ καὶ πετρῶν, καὶ τοῦ πυκτῶν ἐτέρων. καὶ ταῦτα γὰ διὰ τὸ μετέχειν ὑγρότητος θερμαινόμενα ἀτμόν τινα ἀποτελεῖ τὰ μὲν ὑγρότερα μείζονα, τὰ δ' ξηρότερα ἐλάττονα. αὐτμὸν.] ἀτμὸν τὸ πυρός. ὅστε δ' ἄμφω.] τὰς ἀφθαλμὰς αὐτοῦ ἐκκαῆναι ἐποίησε. εἶδατο δ' αὐτὰ.] αὐτὸ τὸ ἔδοξεν ὀφθῆναι ὑξύτητος ἢ ἰφαίρετον τοῖς ὀρῶσι τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ, ἐ γ' εἰς ἀκύκεσιν. ὡς ἐφόπτῃ τῇ γῇ ἐμοεῖ : ὁ ἥλιος κ[ά]τως ἰῶ ἀκαταστασία. Τῆς μὲν ἰρεθεμένης.] τῆς γῆς ἀρρίμμένης, ἢ ἰσαμενύσης, ἢ πλαδομένης ὑπὸ τοῦ ὕδατος. Ἄλλως. τυτίσθ' ἐμμένης, ἐρεθόντ ⊖ δ' τῷ ὑγρῷ ἐπικειμένῳ. Σιδὸ αὖτε μοι.] οἱ δ' αὖεμοι σεισμὸς καὶ κόνιν ἐποίουν, ἢ χωῶντες συμπαίοντον. Κῦλα Διὸς μεγάλοιο] τὰ βέλη τὰ καυσικά. θέο ⊖ δ' ἄπλητ ⊖] θάμβος ⊖, φόβ ⊖· διὰ τὸ ἀναρὲς τοῦτο λέγει. ὅτο ⊖ γὰ, ἢ διὰ τῆς ὤτων βοὴ χάσκεται καὶ κόπο ⊖, καὶ σημαίνει καὶ αὐτὴ ἢ λέξις τὸν θόρυβον. πεῖν δ' ἀλλήλοις ἐτέχοντες.] αὐθις ἀίμασα, ἐμποδίζοντες τὸ σέσθαι ἀλλήλοις, νῦν ἀολλίδη ἡ μάχη. μάχῃ ἐριμεῖαν] ἐκ μεταφορᾶς τοῦ ὠδίνουσῶν. Ὃ μὲν ⊖, ὡς δ' ὅτι ὠδίνουσα ἔχει βέλο ⊖ ὀξὺ γναῖφε Δειμὺ, τότε σεσιεῖσιν. ——

Τόσσον ἔπειθ' ὑπὸ γῆς.] ἔτεκεν δέασκαλίας λαθικῆς. ἄκρι δ' ὑὸς γὰ, ἢ ὑπὸ ἰσοδείας λέγει, ἢ πείρας, ἢ σεί τι ⊖ λέγει, καὶ σεὸς τὸν δόξαν τοῦ ἀνθρώπου πλάττει. Ἄλλως. κάντοθ' γὰ λόγον ἐπέχει σεὸς ἀμφότερα ἡ γῆ. καὶ τὰς μὲν ὑπὸ χθονός. σκεῖ ἡ ὀργὴ τῶν θεῶν τέμενα τὰ πλημμελήματα καὶ δυσφημίας τῶν ἀνθρώπων. δεῖ δ' νοεῖν, ὅτι σκὸς τὸ τείχους ἐπιπηξῦσι τοὺς Τιτᾶνας. ἐ γὰ σὺν τοῖς Τιτᾶσιν οἰκοῦσι καὶ ἔπε, ἀμφὶ δ' ἐμὲ νὺξ] σκεῖ καὶ ἡ γῆς καὶ τὸ ὑρανοῦ καὶ τὸ τρίτον ἔρε, καὶ τὸ πόντε, καὶ πάντων αἱ ἀρχαὶ καὶ τὸ τέλος. ὅτι. χαλκεον δ' ἔρκο ⊖ ἐλύλα ⊖, ὕπερθε σεστεῖχε, σκ μάκης, καὶ πλάτης, ἢ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, καὶ ἐντὸς τοῦ τάρταρε, καὶ ἐντὸς, τεῖχος σεστεῖχει. Τεσσερχεῖ.] κ[ε] τρεῖς πέζεις εἰς τὸ αὐτὸ σεσὶ τὸ ἄκρον καὶ αὐώπτερ μέρ ⊖ τοῦ ταρτάρε σεὸς τοῦ ᾄδε, σεσὶ ὃν φησὶ χύτας πολλὴ νυξ. τὸ γὰ τρισυχεῖ, πολυσυχεῖ. αὐπερῦφόρδην] ἐπάνω τοῦ ταρτάρε κεῖται ἡ γῆ καὶ ἡ θάλασσα, πεπλῆ, ὡς ἂν πλείστας καὶ ἄκρους γῆς ῥίζας ἀφύκασιν, αὐτὶ τοῦ σκεῖ ῥίζας τοῦ κόσμου. ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τ' φυτῶν. Τοῖσιν ὑπ' ἐξιτήλιον ἦτι.] λείπει ἡ διαί, ἵν' ᾖ διὰ τούτων τ' ῥιζῶν ὑπ' σκεδαλεῖον, ἢ περάτιον. πύλας δ' ἐτέθηκα.] δόξα ἐαυτὸς ἐννοσίγαι ⊖, ἀτιμῶ γὰ σωέχειν. Ἄλλως. τ' γὰ ὑγρᾶς καὶ ψυχρᾶς ἐπιπλαζύσης ἀναδυμιάσεως ἐν τοῖς ὑπὸ ἡμᾶς ἀέσι, αἱ ξηραὶ ἀναδυμιάσεις κεκώλυν ⊖ ἀνιέναι. τεῖχ ⊖ σεῖκεν ⊖.] σεστεῖχει δὲ μάκης καὶ πλάτης, ἢ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ἐντὸς τοῦ ταρτάρε, καὶ ἐντὸς τεῖχ ⊖ σεστεῖχει. Ἔνθα δ' Γύγης κόπ ⊖ τε.] σκεῖ ἡ ὀργὴ τῶν θεῶν ἐπέχει τὰ σφαλμὰ καὶ τὰς δυσφημίας τῶν ἀνθρώπων. δεῖ δ' νοεῖν, ὅτι ἔπει ἐντὸς τοῦ τείχους ἐπιπηξῦσι τοὺς Τιτᾶνας. ὑδὲ ἐν τοῖς Τιτᾶσι δεῖ νοεῖν οἰκοῦντας τούτους. Ἐνθαδὲ γῆς δυοφερῆς] σκεῖ καὶ γῆς καὶ τοῦ ὑρανοῦ καὶ τοῦ ταρτάρε καὶ πάντων αἱ ἀρχαὶ καὶ τὰ τέλη εἰσίν. ἐπειδὴ ἄναρχα ταῦτα. τὸ γὰ ὕδωρ ἄναρχον, ἐξ οὗ τὰ πάντα. Ἐξῆς πάντων πηγαί.] λείπει διαί, ἵν' ᾖ διὰ τούτων τῶν ῥιζῶν πάντων ἡ ἀρχὴ, ἐκ τοῦ παρ' ἑτέρε σεφύκε ⊖, καὶ σκεῖ ἀποτελεῖ ⊖. οὐδὲ κεφάλαι.] ἐπειδὴ ἀφανὴς ἡ τούτων ἀρχὴ, καὶ τὸ τέλο ⊖, διὸ τὸ κάρτα, φησὶ, τὸν ὠκεανὸν τὸν ἀμιμθείη φθάσαι τὸ βάθο ⊖, ἐὰν μίαν φθάσῃ περάσαι τὸ ὕδωρ, ἀλλ' ἀνεως περιφέρουσι ἀστὴ λείπει ⊖ τὸ τίς, οἷον, οὐδ' ἄν τις. καὶ νυκτὸς ἐρεμνῆς] ἐκ τῆς νυκτὸς τὰ δεινὰ οἰκήματα ἐκεῖ ὄζει νεφέλη κεκαλυμμένα. σεὸ ⊖ δ' τῶν οἰκημάτων, ὁ Ἀπετιονίδης ἴσα ⊖, τὸν

Ἀμφὶ δέ οἱ στεφάνας ποθεινὰς ἄνθεα ποίης
Ἱμερτὰς παρέθηκε χαρίεσσα Παλλὰς Ἀθήνη
Ἀμφὶ δέ οἱ στεφάνῃ χρυσείῃ κεφαλῇφι ἔθηκε,
Τὴν ὤτρυν ποίησε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις
Ἀσκήσας παλάμῃσι, χαριζόμενος Διὶ πατρί.
Τῇ δ' ἔνι δαίδαλα πολλὰ τετεύχατο, θαῦμα ἰδέσθαι,
Κυδάλιμ' ὅσσ' ἤπειρος πολλὰ ζείδωρος ἔθρεψε θάλασσα.
Τῶν ὅγε πόλλ' ἐνέθηκε· χάρις δ' ἀπελάμπετο πολλὴ
Θαυμασίη, ζωοῖσιν ἐοικότα φωνήεσσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τεῦξε καλὸν κακὸν ἀντ' ἀγαθοῖο,
Ἐξάγαγ' ἔνθα περ ἄλλοι ἔσαν θεοὶ ἠδ' ἄνθρωποι,
Κόσμῳ ἀγαλλόμενον γλαυκώπιδος ὀβριμοπάτρης.
Θαῦμα δ' ἔχ' ἀθανάτους τε θεοὺς θνητούς τ' ἀνθρώπους,
Ὡς εἶδον δόλον αἰπὺν, ἀμήχανον ἀνθρώποισιν.
Ἐκ τῆς γὰρ γένος ἐστὶ γυναικῶν θηλυτεράων,
Τῆς γὰρ ὀλωΐτη ἐστὶ γένος καὶ φῦλα γυναικῶν
Πῆμα μέγα θνητοῖσι μετ' ἀνδράσι ναιετάουσιν,
Οὐλομένης πενίης ἀξύμφορα, ἀλλὰ κόεσσι,
Ὡς δ' ὅτ' ἐν σμήνεσι κατηρεφέεσσι μέλισσαι
Κηφῆνας βόσκωσι κακῶν ξυνήονας ἔργων,
Αἱ μέν τε ῥόωσαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Ἠμάτιαι σπουδῇσι, τιθεῖσί τε κηρία λευκά,
Οἱ δ' ἔντοσθε μένοντες ἐπηρεφέας κατὰ σίμβλους
Ἀλλότριον κάματον σφετέρην ἐς γαστέρ' ἀμῶνται·
Ὡς δ' αὔτως ἀνδράσι κακὸν θνητοῖσι γυναῖκας
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης θῆκε, ξυνήονας ἔργων
Ἀργαλέων, ἕτερον δὲ πόρεν κακὸν αὖτ' ἀγαθοῖο·
Ὅς τις γάμον φεύγων καὶ μέρμερα ἔργα γυναικῶν
Μὴ γῆμαι ἐθέλῃ, ὁλοὸν δ' ὅτε γῆρας ἵκηται,
Χήτει γηροκόμοιο, ὅδ' οὐ βιότου διὰ δύεται·
Ζώει, ὀτοφθιμένου δὲ δάῃ κτῆσιν δατέονται·
ὯΙ δ' αὖτε γάμος μοῖρα γένηται,
Κηδνὴν δ' ἔχῃ ἀκοίτιν ἀραρυῖαν φρεσὶ πύκνα,
Τῷ δὲ εἰπ' αἰῶνος κακὸν ἐσθλῷ ἀντιφερίζει

Circum vero ei serta recens florentis e floribus herbæ,
Optata imposuit capiti Pallas Minerua:
Circumque ei coronam auream caput posuit,
Quam ipse fecerat inclytus Vulcanus,
Elaborans manibus, gratificans Ioui patri.
In hac artificiosa multa cælata erant, mira visu
Animantia quæcunque continens multa alit, atque mare,
Ex illis hic multa inditæ. gratia vero resplendebat magna,
Mirabilis, animantibus similia vocalibus
Cæterum posquam effecit pulchrum malum pro bono,
Eduxit eo vbi alij erant dij atque homines,
Ornatu gestientem cæsiæ Palladis fortipatræ progenia.
Admiratio autem cepit immortales deos mortalesq. homines
Vbi viderunt dolum arduum, inexplicabilem hominibus.
Ex illa enim genus est mulierum fœminearum.
Illius enim perniciosum est genus & sexus mulierum:
Nocumentum ingens mortales inter viros habitant,
Perniciosæ paupertatis non comites sed luxus.
Ac veluti cum in aluearijs tectis apes
Fucos pascunt malorum participes operum:
Illæ quidem per totum diem ad solem occidentem
Diurnæ festinant, & faciunt fauos albos:
At illi intus permanentes coopertis in aluearijs,
Alienum laborem suum in ventrem metunt
Similiter viris rem malam mortalibus mulieres
Iupiter altitonans dedit, participes operum
Molestorum, aliud vero præbuit malum pro bono.
Qui nuptias refugiens, & sollicita opera mulierum,
Non vxorem ducere velit, grauem vero attigerit senectam,
In penuria eius qui senem foueat, hic non victus indignus
Viuit; mortui vero possessionem inter se diuidunt
Remoti cognati cui vero nuptiæ tum sortitio contigerit,
Rudicam vero habuerit coniugem, ornatam præcordijs,
Hinc ab æquo malum bono adæquat

Ἔμμεναι.

Ἔμμεναι· ὃς δέ κε τέτμῃ ἀπαρτηρὸς γλυφθλὴς,
Ζώνῃ ἐνὶ στήθεσσιν ἔχων ἀλίαστον ἀνίην
Θυμῷ καὶ κραδίῃ, κῆ ἀπήμεσον κακὸν ὄζῳ.
Ὡς γὰρ ἔτι Διὸς κλέψαι νόον οὐδὲ παρελθεῖν.
Οὐ δὲ γὰρ Ἰαπετιονίδης ἀκάκητα Προμηθεὺς
Τοῖο γ' ὑπεξήλυξε βαρυὸν χόλον, ἀλλ' ὑπὸ πολλῇ
Καὶ πολυϊδρείῃ ἐόντα μέγας κρατερὸς δεσμὸς ἐρύκει.
Βειάρεῳ δ' ὡς πρῶτα πατὴρ ὠδύσατο θυμῷ,
Κόττῳ τ' ἠδὲ Γύγῃ, δῆσε κρατερῷ ἐνὶ δεσμῷ,
Ὑπερίῳ ὑπέροπλον ἀγώμενος ἠδὲ καὶ εἶδος,
Καὶ μέγαθος· κατέναστε δ' ὑπὸ χθονὸς εὐρυοδείης.
Ἔνθ' οἵγ' ἄλγεα ἔχοντες ὑπὸ χθονὶ ναιετάοντες
Ἔῖατ' ἐπ' ἐσχατιῇ, μεγάλης ἐν πείρασι γαίης,
Δηθὰ μάλ' ἀχνύμενοι, κραδίῃ μέγα πένθος ἔχοντες.
Ἀλλὰ σφέας Κρονίδης τε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
Οὓς τέκεν ἠύκομος Ῥείη Κρόνῳ ἐν φιλότητι,
Γαίης φραδμοσύνῃσιν ἀνήγαγον ἐς φάος αὖτις.
Αὐτὴ γὰρ σφιν ἅπαντα διηνεκέως κατέλεξε
Συμμάχοισιν νίκλιν τε καὶ ἀγλαὸν εὖχος ἀρέσθαι.
Δηρὸν γὰρ μάρναντο πόνον θυμαλγέ' ἔχοντες
Τιτῆνές τε θεοὶ, καὶ ὅσοι Κρόνου ἐξεγένοντο,
Ἀντίον ἀλλήλοισι δεξὶ κρατερὰς ὑσμίνας·
Οἱ μὲν ἀφ' ὑψηλῆς Οὐθρυος Τιτῆνες ἀγαυοὶ,
Οἱ δ' ἄρ' ἀπ' ἠλύσιοιο θεοὶ δωτῆρες ἐάων,
Οὓς τέκεν ἠύκομος Ῥείη Κρόνῳ εὐνηθεῖσα.
Οἳ ῥα τότ' ἀλλήλοισι μάχην θυμαλγέ' ἔχοντες,
Συνεχέως ἐμάχοντο δέκα πλείους ἐνιαυτούς.
Οὐδέ τις ἦν ἔριδος χαλεπῆς λύσις οὐδὲ τελευτὴ
Οὐδετέροις, ἴσον δὲ τέλος τέτατο πτολέμοιο.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τοῖσιν παρέσχεθεν ἅρματα πάντα,
Νέκταρ τ' ἀμβροσίην τε, τά περ θεοὶ αὐτοὶ ἔδουσι,
Πᾶσιν ἐν στήθεσσι μένος αὐξήθη θυμοῦ ἀγήνωρ.
Ὡς νέκταρ δ' ἐπάσαντο καὶ ἀμβροσίην ἐρατεινὴν,
Δὴ τότε τοῖς μετέειπε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε

Ille qui vero adeptus fuerit nocentis nativitatis fœminam,
Vitam in pectoribus habens indolentem afflictionem
Animo & corde, & immedicabile malum est.
Quoniam non licet Iouis fallere mentem neque præterire.
Neque enim Iapetionides ullo malo ignus Prometheus
Illius ab iram evitauit grauem iram: sed necessario
Quamuis multa sciens existentem magnum vinculum coercet.
Briareo vero vbi primum patet iratus est animo,
Cottoque atque Gygæ, ligauit fortti vinculo,
Fortitudinem immanem admiratus, atque etiam formam,
Et magnitudinem, collocauit autem sub terram latam,
Vbi illi dolores habentes sub terra agentes,
Sedent in extremitate, magnæ in finibus terræ,
Vsque valde mœrentes, corde magnum luctum habentes.
Sed ipsos Saturnius atque immortales dij alij,
Quos peperit pulchricoma Rhea Saturni in amore,
Tertia consilijs reduxerunt in lucem iterum.
Ipsa enim eis cuncta prolixe recensuit,
Cum illis victoriamque & splendidam gloriam accepturos.
Dij enim pugnârunt, laborem animâ cruciantem habentes,
Titanesque dij, & quotquot e Saturno nati sunt,
Contra sese mutuo per validas pugnas:
Hi quidem ab alta Otary, Titanes glorioſi,
Illi vero ab Olympo, dij datores bonorum,
Quos peperit pulchricoma Rhea Saturno concumbens.
Illi sane tum inter se pugnam animũ excruciantẽ habentes,
Continue pugnabant, decem plus annis.
Neque vlla erat contentionis grauis compositio neque finis
Neutris; æqualiter autem finis extentus erat belli.
Sed quando iam illis apparuit congruentia omnia,
Nectarque ambrosiamque, quibus dij ipsi vescuntur,
Omnium in pectoribus augebatur animus superbus.
Vbi vero nectar comederunt & ambrosiam amabilem,
Iam tum ipsis interloquutus est pater hominumq. deorumq.

Κέκλυτέ μεω Γαίης τε καὶ Οὐρανοῦ ἀγλαὰ τέκνα,
Ὄφρ' ἔπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσι κελεύει.
Ἤδη γὰρ μάλα δηρὸν ἐναντίοι ἀλλήλοισι
Νίκης καὶ κράτεος πέρι μαρνάμεθ' ἤματα πάντα,
Τιτῆνές τε θεοὶ καὶ ὅσοι Κρόνου ἐκγεγάμεθα,
Ὑμεῖς δὲ μεγάλω τε βίῃ καὶ χερσὶν ἀάπτοις
Φαίνεσθε Τιτήνεσσιν ἐναντίοι ἐν δαὶ λυγρῇ,
Μνησάμενοι φιλότητος ἐμεῖο, τὰς ἀπὸ πατρὸς
Εἰς φάος ἐλθόντες ὑπὸ ζυγοῦ ἀργαλέοιο
Ἠμετέρας διὰ βουλὰς, ὑπὸ ζόφου ἠερόεντος.
Ὣς φάτο· τὸν δ' ἐξαῦτις ἀμείβετο Κόττος ἀμύμων·
Δαιμόνι' οὐκ ἀδάητα πιφάσκεαι· ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ
Ἴδμεν ὅτι σὸν μὲν φραπίδες, σὸν δ' ἔπλετο νόημα,
Ἄλκτηρ δ' ἀθανάτοισιν ἀρῆς γένεο μενεδῖο·
Σῇς δ' ὑποφραδμοσύνῃσιν ὑπὸ ζόφου ἠερόεντος
Αὖφορόν δ' ἐξαῦτις ἀμειλίκτων ὑπὸ δεσμῶν,
Ἠλύθομεν, Κρονίδη ἄναξ, αἰάλμπα πάθοντες.
Τῷ καὶ νῦν ἀτενεῖ τε νόῳ καὶ ἐπίφρονι βουλῇ
Ῥυσόμεθα κράτος ὑμὸν ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι,
Μαρνάμενοι Τιτῆσιν ἀνὰ κρατερὰς ὑσμίνας.
Ὣς φάτ', ἐπῄνησαν δὲ θεοὶ δωτῆρες ἐάων,
Μῦθον ἀκουσάντες· πολέμου δ' ἐλελαίετο θυμὸς
Μᾶλλον ἔτ' ἢ πρόσθεν· μάχην δ' ἀμέγαρτον ἔγειραν
Πάντες θήλειαί τε καὶ ἄρσενες ἦμαρ ἐκεῖνο,
Τιτῆνές τε θεοὶ, καὶ ὅσοι Κρόνου ἐξεγένοντο,
Οὕς τε Ζεὺς ἐρέβεσφι λάθρῃ ὑπὸ χθονὸς ἦκε φόωσδε,
Δεινοί τε κρατεροί τε, βίην ὑπέρκλοα ἔχοντες.
Τῶν ἑκατὸν μὲν χεῖρες ἀπ' ὤμων ἀΐσσοντο
Πᾶσιν ὁμῶς, κεφαλαὶ δὲ ἑκάστῳ πεντήκοντα
Ἐξ ὤμων ἐπέφυκον ἐπὶ σθεναροῖσι μέλεσσιν.
Οἳ τότε Τιτῆσσιν κατέσταθεν ἐν δαὶ λυγρῇ
Πέτρας ἠλιβάτους σθεναρῇς ἐν χερσὶν ἔχοντες
Τιτῆνες δ' ἑτέρωθεν ἐπαρτύναντο φάλαγγας
Πεφραδόνες, χειρῶν τε βίης θ' ἅμα ἔργον ἔφαινον.

Audite me Terræque & Cœli inclyti liberi,
Vt dicam quæ me animus in pectoribus iubet.
Iam enim admodum diu aduersi nobis mutuo,
Pro victoria & imperio pugnauimus dies omnes,
Titanesque dij, & quotquot e Saturno sati sumus.
Vos vero magnamque vim & manus inuictas
Ostendite Titanibus contrarij in pugna graui,
Memores amicitiæ placidæ, quibus perpessis
Ad lucem redieritis molesto a vinculo,
Nostra per consilia a caligine obscura.
Sic dixit: illum vero rursum excepit Cottus irreprehensibilis:
Venerande, non ignota loqueris sed & nos
Scimus quod excellunt quidem tibi præcordia, excellens vero est & intellectus,
Depulsor immortalibus damni fuisti horrendi.
Tua vero prudentia ab caligine opaca
Retrograde iterum acerbis a vinculis
Venimus, Saturni fili rex, inspe rata passi.
Idcoque nunc intento animo, & prudenti consilio
Vindicabimus vestrum imperium in graui conflictu,
Pugnantes cum Titanibus per acria prælia.
Sic dixit: collaudarunt vero dij datores bonorum,
Sermone audito: bellum vero cupiebat animus
Magis etiam quam antea: pugnam vero arduam excitarunt
Omnes, fœminæque & mares, die illo,
Titanesque dij, & quotquot Saturno prognati sunt,
Quosque Iupiter ex Erebo sub terra misit ad lucem,
Acres robustique, vires immensas habentes.
Horum centum quidem manus ab humeris promanabant
Omnibus simul: capita vero vicibus quinquaginta
Ex humeris enata erant in robustis artubus.
Qui tum Titanibus oppositi sunt in pugna luctuosa,
Saxa præcupta validis in manibus gestantes.
Titanes vero ab altera parte confirmabant phalanges,
Alacriter, manuumque vim pariter simul opus ostendebant

Ἀμφό-

Ἀμφότεροι. δεινὴν δὲ θεὸν ἔχε ὦρτο ἀπείρων.
Γῆ δὲ μὰν ἐσμαράγησεν· ἐπέστενε δ' οὐρανὸς εὐρὺς
Σειόμενος, πεδόθεν δ' ἐπεμάσσετο μακρὸς Ὄλυμπος
Ῥιπῇ ὑπ' ἀθανάτων. ἔνοσις δ' ἵκανε βαρεῖα
Τάρταρον ἠερόεντα, ποδῶν αἰπεῖά τ' ἰωὴ
Ἀσπέτου ἰωχμοῖο, βολάων τε κρατεράων.
Ὣς ἄρ' ἔσαν ἀλλήλοις ἔσσυτο βέλεα σανάσσαι.
Φωνὴ δ' ἀμφοτέρων ἵκετ' οὐρανὸν ἀστερόεντα
Κεκλομένων. οἱ δὲ ξυνίσαν μεγάλῳ ἀλαλητῷ.
Οὐδ' ἄρ' ἔτι Ζεὺς ἴσχεν ἑὸν μένος· ἀλλά νυ τοῦγε
Εἴδατο μὲν μένεος πλεῶθε φρένες, ἐν δέ τε πᾶσαν
Φαῖνε βίην. ἀμυδὶς δ' ἄρ' ἀπ' οὐρανοῦ ἠδ' ἀπ' Ὀλύμπου
Ἀστεροπὴς ἔσσυτο συνωχαδόν. οἱ δὲ κεραυνοὶ
Ἴκταρ ἅμα βεβρτῇ τε καὶ ἀστεροπῇ ποτέοντο
Χειρὸς ὑπὸ στιβαρῆς, ἱερὴν φλόγα δ' εἱλυφόωντες
Ταρφέες. ἀμφὶ δὲ γαῖα φερίσβιος ἐσμαράγιζεν
Καιομένη. λάκε δ' ἀμφὶ πυρὶ μεγάλ' ἀσπετος ὕλη.
Ἔζεε δὲ χθὼν πᾶσα, καὶ Ὠκεανοῖο ῥέεθρα,
Πόντος τ' ἀτρύγετος· τοὺς δ' ἄμφεπε θερμὸς ἀϋτμὴ
Τιτῆνας χθονίους· φλὸξ δ' ἠέρα δῖαν ἵκανεν
Ἄσπετος. ὄσσε δ' ἀμερδὲ καὶ ἰφθίμων περ ἐόντων
Αὐγὴ μαρμαίρουσα κεραυνῶ τε στεροπῆς τε.
Καῦμα δ' ἐθαύμανον κάτοχον, χάος, εἴσατο δ' αὖτα
Ὀφθαλμοῖσιν ἰδεῖν, ἠδ' ὄσσαν ὄσσαν ἀκοῦσαι
Αὖτως, ὡς ὅτε γαῖα καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὑπερθε
Πίλνατο. τοῖος γάρ κε μέγας ὅδε ὄρνυτο πάτος
Τῆς μὲν ἐρεπομένης, τὰ δ' ὑφόθεν ἐξερεπόντος.
Τόσσος δοῦπος ἔγνυτο θεῶν ἐριδι ξυνιόντων.
Σεισὰ δ' ἄνεμοι ἔνοσίν τε κόνιν τ' ἐσφαράγιζον,
Βροντήν τε στεροπήν τε καὶ αἰθαλόεντα κεραυνὸν,
Κῆλα Διὸς μεγάλοιο. φέρον δ' ἐς μέσον ἀμφοτέρων ὄβριμον ἀλκὴν
Ἐς μέσον ἀμφοτέρων· ὄβριμος δ' ἀπλητος ὀρώρει
Σμερδαλέης ἰαχῆς· κάρτος δ' ἀνεφαίνετο ἔργων.
Ἐκλίνθη δὲ μάχη. πρὶν δ' ἀλλήλοις ἐπέχοντες,

Vtique horrende vero insonuit pontus immensus.
Terra vero valde stridebat: ingemiscebat vero latum cœlum
Quassatum, e fundo vero concutiebatur amplus Olympus
Impetu a deorum. concussio vero venit grauis
Ad Tartarum tenebricosum, & pedum altus fragor,
Immodici tumultus, ictuumque fortium.
Ita sane in sese mutuo iaciebant tela gemebunda.
Vox autem vtrorumque peruenit ad cœlum stellatum
Adhortantium. at illi congrediebantur magno cum clamore.
Neque sane amplius Iupiter cohibebat suum robur, sed ipsius
Statim robore implebantur animi, & omnem
Exeruit vim, simul etiam a cœlo atque ab Olympo
Fulgurans incedebat confertim: fulmina autem
Celerrime vna cum tonitru & fulgure volabant
Manu a robusta, sacram flammam circumuoluentia
Crebra. circum vero terra alma reboabat
Ardens: crepitabat vero vndique igne valde magna sylua.
Feruebat vero terra tota, & Oceani fluenta,
Pontusque immensus. circumdedit autem calidus vapor
Titanes terrestres, flamma vero ad aerem diuinum peruenit.
Magna. oculos vero visu ptiuabat quantumuis fortium
Splendor radians fulminisque fulgurisque.
Incendium autem immensum occupauit. Chaos: videbatur autem coram
Oculis aspicere, ac auribus vocem audire,
Itidem vt cum olim & terra & cœlum latum superne
Appropinquabat: talis nimirum maximus strepitus excitabatur,
Hac quidem diruta, illa autem ex alto diruente.
Tantus fragor erat dijs pugna confligentibus.
Simul quoq. venti motumq. pulueremq. cum strepitu excitabat
Tonitruque fulgurque & ardens fulmen,
Tela Iouis magni. ferebant autem fremitum, clamoremque
In medium vtrorumque: strepitus autem ingens excitabatur
Stupendæ pugnæ: robur autem exerebatur operum.
Inclinata vero est pugna, prius vero sibi mutuo imminentes,

Ε'μμενέως ἐμάχοντο δι' ἀκροτάτας ὑσμίνας·
Οἱδ' ἄρ' ἐνὶ φρεσὶν μάχην δριμεῖαν ἔγειραν,
Κόττος τε, Βριάρεώς τε, Γύγης τ' ἀτάλαντος πολέμοιο·
Οἳ ῥα ἑξηκοσίας πέτρας στιβαρῶν ἀπὸ χειρῶν
Πέμπον ἐπαλλοτέρας· κατὰ δ' ἐσκίασαν βελέεσσι
Τιτῆνας· καὶ τοὺς μὲν ὑπὸ χθονὸς εὐρυοδείης
Πέμψαν, καὶ δεσμοῖσιν ἐν ἀργαλέοισιν ἔδησαν,
Νικήσαντες χερσὶν ὑπερθύμους περ ἐόντας
Τόσσον ἔπερθ' ὑπὸ γῆς, ὅσον οὐρανὸς ἔξ' ἀπὸ γαίης.
Ἶσον γάρ τ' ἀπὸ γῆς ἐς τάρταρον ἠερόεντα.
Ἐννέα γὰρ νύκτας τε καὶ ἤματα χάλκεος ἄκμων
Οὐρανόθεν κατιὼν, δεκάτῃ ἐς γαῖαν ἵκοιτο·
Ἐννέα δ' αὖ νύκτας τε καὶ ἤματα χάλκεος ἄκμων
Ἐκ γαίης κατιὼν, δεκάτῃ ἐς τάρταρον ἵκοι.
Τὸν πέρι χάλκεον ἕρκος ἐλήλαται, ἀμφὶ δέ μιν νὺξ
Τριστοιχεὶ κέχυται περὶ δειρήν. αὐτὰρ ὕπερθε
Γῆς ῥίζαι πεφύασι καὶ ἀτρυγέτοιο θαλάσσης.
Ἔνθα θεοὶ Τιτῆνες ὑπὸ ζόφῳ ἠερόεντι
Κεκρύφαται βουλῇσι Διὸς νεφεληγερέταο
Χώρῳ ἐν ἀμφήκτῃ, πελώρης ἔχατα γαίης.
Τοῖς οὐκ ἐξιτόν ἐστι. πύλας δ' ἐνέθηκε Ποσειδῶν
Χαλκείας. τεῖχος περὶ δ' ἐστήρικται ἁπάντῃ.
Ἔνθα Γύγης, Κόττος τε, καὶ ὁ Βριάρεως μεγάθυμος
Ναίουσιν, φύλακες πιστοὶ Διὸς αἰγιόχοιο.
Ἔνθά δὲ γῆς δνοφερῆς, καὶ ταρτάρου ἠερόεντος
Πόντου τ' ἀτρυγέτοιο, καὶ οὐρανοῦ ἀστεροέντος
Ἑξῆς πάντων πηγαὶ καὶ πείρατ' ἔασιν
Ἀργαλέ', ἀμφώεσσι, τά τε στυγέουσι θεοὶ περ.
Χάσμα μέγ'. οὐδέ κε πάντα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν
Οὐδὲ μάλ' ἵκοιτ', εἰ πρῶτα πυλέων ἐντὸς γένοιτο.
Ἀλλά κεν ἔνθα κ' ἔνθα φέροι πρὸ θύελλα θυέλλη
Ἀργαλέη· δεινόν τι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι
Τοῦτο τέρας. καὶ νυκτὸς ἐρεμνῆς οἰκία δεινὰ
Ἕστηκεν, νεφέλῃσι κεκαλυμμένα κυανέῃσι.

Fortiter pugnabant in forti prælio.
Illi vero inter primos pugnam acrem excitarunt,
Cottusque, Briareusque: Gygesq. insatiabilis belli
Hi sane trecentas petras robustis a manibus
Mittebant frequentes. obumbratunt autem iaculis
Titanas: atque hos quidem sub terram longe patentem
Miserunt & vinculis molestis alligarunt,
Vincentes manibus magnanimos licet existentes:
Tantum infra sub terram, quantum cœlum distat a terra.
Par enim spacium a terra in Tartarum caliginosum.
Nouem enim noctes ac dies ferrea incus
Cœlitus delapsa, decimo die ad terram perueniret:
Nouem rursus noctes & dies ferrea incus
Ex terra descendens, decimo die ad Tartarum perueniret.
Quem circa ferreum septum ductum est. circũ vero ipsum nox
Triplici ordine fusa est circa collum, sed superne
Terræ radices creuerunt, & infructuosi maris.
Illic dij Titanes sub caligine opaca
Abscondita sunt, consilijs Iouis nubicogi,
Loco in squalido, vastæ vltimo terræ
His ova exitus patet, portas vero imposuit Neptunus
Ferreas: murus etiam circumdatus vtrinque.
Illic Gyges, Cottusque, & Briareus magnanimus
Habitant, custodes fidi Iouis ægida habentis.
Ibidem terræ tenebricosæ, & Tartari opaci,
Pontique infructuosi, & cœli stelligeri,
Ex ordine omnium fontes, & fines sunt,
Molesti, squalidi, quos oderunt etiam ipsi dij:
Hiatus ingens. nec vero toto integro anno
Solum attingeret, vbi primum portas intra venerit:
Sed sane hùc & illuc ferret ille impetuosa procella
Molesta: horrendumque etiam immortalibus dijs
Hoc monstrum: & nocturni obscuræ domus horrenda
Stans, nubibus obtectæ nigris:

Τῶν

Τῶν πρόσθ' Ἰαπετοῖο παῖς ἔχε' εὐρὺν Ὀλυμπὸν
Ἑστὼς κεφαλῇ τε καὶ ἀκαμάτῃσι χέρεσσιν
Ἀσφαλέως, ὅθι Νύξ τε καὶ Ἡμέρη ἀμφὶς ἰοῦσαι
Ἀλλήλας προσέειπον, ἀμειβόμεναι μέγαν οὐδὸν
Χαλκείου. ἡ μὲν ἔσω καταβήσετ', ἡ δὲ θύρηζε
Ἔρχεται, οὐδέ ποτ' ἀμφοτέρας δόμος ἐντὸς ἔρυκεν
Ἀλλ' αἰεὶ ἑτέρη γε δόμων ἔκτοσθεν ἐοῦσα,
Γαῖαν ἅπας ῥέπει· ἡ δ' αὖ δόμου ἐντὸς ἐοῦσα
Μίμνει τλὼ ἀὐτῆς ὥρῃσιν ὁδοῦ, ἔς κ' αὖ ἵκηται.
Ἡ μὲν ὅ γ' ἀνθρώποισι φάος πολυδερκὲς ἔχουσα·
Ἡ δ' Ὕπνον μετὰ χερσὶ κασιγνήτην Θανάτοιο
Νὺξ ὀλοὴ νεφέλῃ κεκαλυμμένη ἠερόεσσα.
Ἔνθα δὲ Νυκτὸς παῖδες ἐρεμνῆς οἰκί' ἔχουσιν,
Ὕπνος τ' Θάνατος δεινοὶ θεοί· οὐδέ ποτ' αὐτοὺς
Ἠέλιος φαέθων ὅπιδερκέι) ἀκτίνεσσιν
Οὐρανὸν εἰσανιὼν, οὐδ' οὐρανόθεν καταβαίνων.
Τῶν ἕτερος μὲν γαῖάν τε καὶ εὐρέα νῶτα θαλάσσης
Ἥσυχος αὐτὸς ῥέπει καὶ μείλιχος ἀνθρώποισι.
Τοῦ δὲ σιδηρέη μὲν κραδίη, χάλκεον δέ οἱ ἦτορ
Νηλεὲς ἐν στήθεσσιν· ἔχει δ' ὃν πρῶτα λάβῃσιν
Ἀνθρώπων· ἐχθρὸς δὲ καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν·
Ἔνθα θεῶν χθονίων προδόμοι καὶ δώματα πάντα
Ἰφθίμη τ' Ἀΐδης καὶ ἐπαινὴ Περσεφονείη
Ἑστᾶσιν. δεινὸς δὲ κύων προπάροιθε φυλάσσει,
Νηλεὲς τέχνασιν δὲ κακὰ φρονέων ἔχει· εἰς μὲν ἰόντας
Σαίνει οὐρῇσιν καὶ ἐπιβρίθουσι προσώποις·
Ἐξελθεῖν δ' αὖτις ἐᾷ πάλιν, ἀλλὰ δοκεύων
Ἐσθίει ὃν κε λάβῃσι πυλέων ἔκτοσθεν ἰόντα
Ἰφθίμη τ' Ἀΐδης καὶ ἐπαινὴ Περσεφονείη.
Ἔνθα δὲ ναιετάει συνερὴ θεὸς ἀθανάτοισι
Δεινὴ Στὺξ θυγάτηρ ἀψορρόου Ὠκεανοῖο
Πρεσβυτάτη. νόσφιν δὲ θεῶν κλυτὰ δώματα ναίει
Μακρῇσι πέτρῃσι κατηρεφέ· ἀμφὶ δὲ πάντῃ

Has iuxta Iapeti filius sustinebat cœlum latum,
Stans capiteque & indefessis manibus
Firmiter, vbi Noxque & Dies circum euntes
Sese mutuo compellabant, alternis subeuntes magnum limen,
Ferreum. hæc quidem intrat, illa vero foras
Egreditur, neque vnquam vtraſque domus intus cohibet,
Sed semper altera saltem domos extra existens,
Terram super mouetur: altera rursum in domo existens,
Expectat eiusdem hotam itineris, donec veniat.
Hæc quidem terrestribus multa cernens lumen habens,
Illa vero Somnum in manibus fratrem Mortis,
Nox noxia, nube tecta atra.
Ibi autem Noctis obscuræ filij domus habent,
Somnus & Mors, graues dij: neque vnquam eos
Sol lucidus intuetur radiis,
Cœlum scandens, nec cœlitus descendens.
Horum alter quidem terramque & lata dorsa maris
Quietus percurrit & placidus hominibus.
Alterius vero ferreum quidem cor, æreum vero ei pectus
Crudele in præcordiis, habet autem quem primum arripuerit
Hominum: hostis vero etiam immortalibus diis:
Illic dei inferi in interiore parte. ædes resonantes,
Fortisque Plutonis, & grauis Proserpinæ,
Stant. Horrendus autem canis pro foribus custodit;
Sæuus autem malam habet. introeuntes quidem
Adulatur pariter caudaque & auribus ambabus:
Exire verò non iterum permittit denuo, sed obseruans
Deuorat, quemcunque prenderit portas extra euntem
Fortisque Plutonis & grauis Proserpinæ.
Ibidem habitat abominanda dea immortalibus,
Horrenda Styx, filia reciprocantis Oceani,
Maxima natu. seorsim vero a dijs inclytas ædes incolit
Ingentibus saxis superne tectas. circum vero quaque

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑΙ.

Ἕτερον ἦ πόρε κακόν, αὖτ' ἀγαθοῖο.] ἤγουν τῦ πυρός, ἢ τῦ μὴ γάμε. ἢ τοῦτό φησι, ἔτι μὴ γήμας ἕτερον ἔχει κακόν, τὸ μὴ γηροβοσκεῖσθαι. ἢ ὅτως, ἀγαθὸν τὸ μὴ γαμεῖν, ἀλλὰ κακὸν τὸ μὴ ἔχειν γηροβοσκὸν καὶ κληρονόμον.

Ἔνθα δ' ὑπὸ ζοφερῆς καὶ ταρτάρου ἠερόεντος,
Πόντου τ' ἀτρυγέτοιο καὶ οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
Ἐξείης πάντων πηγαὶ καὶ πείρατ' ἔασιν.

Ἀργαλέ' ἀμφώεντα, τάτε συγχέουσι θεοὶ ὧν] καὶ τὰ ἑξῆς. διὰ τούτων τῶν ἐπῶν, τιμᾷ τὴν τῶν ταρτάρου τάξιν αἰνίττεται ὁ ποιητὴς, καὶ τὴν λοιπῶν στοιχείων τὴν ἐν τῷ καλυμένῳ κάτω ἡμισφαιρίῳ· πηγὰς μὲν γὰρ πάντων ἑξῆς καὶ τὰ πέρατα εἶναί φησι, τὰς ἐν τοῖς οἰκείως τόποις μονὰς παγίως, καὶ τὰς ὑπ' ἀλλήλων καὶ ἐν ἀλλήλοις σφαιρικὰς πρατούσας γὰρ μὲν γῆ ὑπὸ τῦ ὕδατος· τοῦτο ἦ ὑπὸ τὸν ἀέρα. ἀργαλέα δὲ καὶ ἀμφώεντα ταῦτα καλεῖ, καὶ συγχεῖ τοῖς θεοῖς, παρὸσον ἄφατοί εἰσιν ἡμῖν· ὑπὸ γῆν γὰρ κεκρύφαται. ἔτι ἦ καὶ τὸ ὑπὸ γῆν αἰνιττόμενος διάστημα ἄχει τὸ ἡμισφαίριον ἐκεῖνο ἐπίγειον, χάσμα μέγα, ὃ δέκα πάντα πελεσφόρον εἰς ἑαυτὸν ἥδας ἵκοιτο. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὡς δέ πη ἔχέτω. ὡς δὲ τὸ ευχθημέρου ἑξῆς ἔοικε φιλοσοφεῖν, κἂν ἐ πάνυ ἀκριβέστατα καὶ ὡς οἱ θεὶ ταῦτα διανοοὶ διῆχυείζον). ἔστ ἦ ὅμως ἐκ τῆς θεὶ τὸν σφαῖραν τὸ παντὸς καταχαφῆς τύς τε τροπικὸς καὶ δεῖν κύκλους, καὶ τὸν μισημβρινὸν, καὶ τὸν ἰσημερινόν, ἔτι ἦ τὸν ζωδιακὸν καὶ τὸν τύτ τὸ λόξωσιν. διῳρῆσθαι ἦ καὶ θεὶ τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς ὑποκεκαλυμμένα διέξεισι, καὶ ὡς θεραζῆκε ποιητικῇ χρείᾳ. τὸ γὰρ παρεισάγειν δώματα τῆς νυκτὸς κεφάλαια ὑποκεκαλυμμένα, καὶ ἔμπεδθεν αὐτῶν ἴσαδε τὸν Ἄτλαντα βασάζοντα τὸν οὐρανὸν καὶ ἀλλήλαις ἐναντίως συναντᾶν τὴν ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα, καὶ ἀμείβεσθαι ἑτέραν ὑφ' ἑτέρας, χαιρόντως πάντως τὴν τῆς νυκτὸς φύσιν δηλοῖ, ὅτι σκότος φωτὸς ὅτι τῦ ἡλιακῦ, καὶ ὅτι τῇ θεὶ τὸν ἄξονα διαφορᾷ τῦ παντὸς ὑπάγινε), τῇ μὲν ἄνω ἡμέρας ὕσης ἡμισφαιρίῳ, ἐν ᾧ ὁ ἥλιος, καταίνοντος κάτω, κἀκείνῳ τῷ ὑπὸ γῆν αὐίοντος· ἐδέποτε γὰρ εἰς ταυτὸ συμπίπτουσιν ἅμα ἥτε σκότος, καὶ τὸ ἔ ὄντ ἡ σκότος· ἡ γὰρ νὺξ τῆ ἀπουσίᾳ τῆς ἡμέρας γίνε) καὶ ὁ ἥλιος ὑπὸ γῆς ὄντ, ἡμέρα ὄντ, οἱ δ' ἀντὶ γλῶ, νύξ. μεγαλεπτολωλατα ἦ καὶ τὰ θεὶ Ἄτλαντα φιλοσόφησε ποιητικῶς Μέσως· τὸν γὰρ Ἄτλαντα παρεισάγων ἔχειν τὸν οὐρανὸν, καὶ ἐρείδειν κεφαλῇ τε καὶ χερσὶν ἑκάτερα ἀσυμφώνως· ὃ γὰρ τῦ ἄξων ὑπὸ τῦ κέντρου τῦ ἀρκτικῦ κύκλου διήκων διὰ τῦ κέντρου τῆς σφαίρας, ἕως τῦ κέντρου τῦ μεσημβρινῦ κύκλου, συνέχει τὸν οὐρανὸν θεὶ αὐτὸν, δυνάμενον· ἔδει γὰρ πᾶν κινουμένοις περὶ σωμάτων καὶ ἀκινήτου τινὸς, ἔρεισιν καὶ στηριγμὸν ἕνεκα, ὡς πολλάκις εἴρηται παρ' ἡμῶν. ἃ τινα διὰ κέντρα, τὸ μὲν τῆς τῦ παντὸς σφαίρας ἐν μεσαιτάτῳ ὂν καὶ σωμικὴν τιχώτητα, κεφαλὴν ὁ λόγ καλεῖ. τὰ ὑ περὶ κύκλων τ εἰρημένων, ὡς οἷον ὑφηπλωμένης τινὸς ἐφ' αὐτὰ δυνάμεως σαυκτικῆς ἀπὸ τῦ ἐν μέσῳ κέντρου, καὶ ὡς πυκνοῦντων καὶ αὐτὴν σωματοχλοῦ πινα τῷ παντὶ καὶ ἐνέργειαν ἀκινησίας, ἀληθέστερον ὀνομάζειν ἐθέλει χεῖρας. Ἄτλαντα ἦ τὸν ἄξονα θεσαγορδικῶς, τάχα διὰ τὸ καρπερόπαπον ἐν καὶ γλυκαῖον τὸν πάντα ὑφεστῶτ ἐρείδοντα καὶ σωέχοντα, μήποτε ἦ διὰ τῦ τοιῦτ ὀνόματ παρεμφαίνει τὸ ἰσοδιάστατον τῦ παντὸς ὑφεστῶτος ἀπὸ τῦ τῆς σφαίρας κέντρου, ἐν ᾧ ὁ ἄξων ἐμβέβλη) ἀτάλαντ ὢν τις καὶ ἰσόμοιρος, καὶ οἶμαι ὅτι καὶ Ἄρελος τῦτο δηλοῖ, λέγων, Αὐταὶ ὅτ' ἐκ ὀλίγον μεταίσιοι), ἀλλὰ μᾶλ' αἰεὶ Ἄξων αἰὲν ἀρήρει. ἔχει δ' ἀτάλαντον ἁπάντη Μεσημβρίαν γαῖαν, θεὶ δ' ὑφεστὸς αὐτὸς ἀμφεῖ. καὶ χάλκεον ἦ μέγα οὐδὸν ἀκτέσιον, τὸν ἀέρα· χάλκεον γὰρ αὐτὸν καλεῖ, διὰ τὸ δηχές. θεὶ αὐτὸν ἦ τὸν ἀέρα, ἥτε ἡμέρα καὶ ἡ νὺξ ἐπιγίνον). ἡ μὲν καταφωτίζουσα ἡ ἦ ἐπιζοφοῦσα. σαφῶς ἦ τὰ ἑξῆς ἔχει πρὸς ἑαυτὰ, καὶ ἡ δεῖ μακρηγορεῖν ἐν τούτοις. εἰρηκὼ ἦ αὐτοτέρω ἡμῖν καὶ θεὶ τὸ Κερβέρ. οἱ ἦ καὶ θεὶ τῆς Στυγὸς φοφθέασαντες εἴπομεν ἐκεῖ, ἀλλ' οὖν γε πάλιν τὸν λόγον ἀναλαβόντες δείξομεν ὅπως αὐτῆς ἐμνήσθη ὁ Ἡσίοδ, καὶ τί βέλε) τὰ θεὶ αὐτὰ νῦν λεγόμενα. ἡ Στύγα, φησὶ, κατοικεῖν χωεῖς πρὸ ἄλλων θεῶν ἐν ἅδῃ, εἰς δώματα πυκνὰ μὲν καὶ εὖ ἡρμοσμένα λίθοις καὶ σήραις μακραῖς, κλόδι ἦ ἀργαλέοις θεὸς ἀραρὼν ἐσυεγμένα. δῆλον οὖν ὅτιν ἐντεῦθεν, ὅτι Στύγα λέγει νῦν, τὸς σαλαγμὸς πρὸ ὑδάτων, καὶ τὰς ψεκάδας

κάδας τὰς ἀπὸ τῆς κάτω τόπων ἀναδιδομένας, ὑφ' ὧν τὸν ὑπὸ γῆς ἀέρα, καὶ τοιούτους ἶσιν καὶ ἕτερα τινά. ὥσπερ γὰρ ἀπὸ τοῦ νύσσω νύξω νυξ, οὕτως ἀπὸ τοῦ σάζω σάξω σαξ. καὶ βραχεῖ τῷ α εἰς υ, Σλυξ, ἡ καταιγίς καὶ ἄνωθεν ὑγρὰ φύσις καὶ δροσερά, ἥτις εὐλόγως δυγάτηρ λέγεται τοῦ ἀφρόεντος Ὠκεανοῦ· μεγίστης γὰρ τῆς γῆς ἐν τῷ μέσῳ, τὸ περὶ αὐτὴν ὑγρὸν ὑπὸ τῆς ἠλιακῶν ἀκτίνων καὶ ὑπὸ τῆς ἄνω τῆς αἴωνος θερμότητος ἀτμιζόμενον φέρεται ἄνω· τῆς δὲ θερμότητος ὀπισθοχωρούσης τῆς ἀναγούσης αὐτό, καὶ τῆς μὲν διασκιδαννυμένης πρὸς τὸν ἄνω τόπον, τῆς δὲ καὶ συσταλείσης διὰ τὸ μείζονα πορρωτέρω εἰς τὸν ὑπὸ γῆς ἀέρα, σωθεῖσα πάλιν ἡ ἀτμὶς ψυχομένη, διά τε τὴν ἀπόλειψιν τῆς θερμῆς, καὶ διὰ τὸν τόπον, καὶ γίνεται ὕδωρ ἐξ ἀέρος. γινόμενον δὲ πάλιν φέρεται πρὸς τὴν γῆν. γίνεται δὲ κύκλος ἔστος, μιμούμενος τὸν τοῦ ἡλίου κύκλον· ἅμα γὰρ ἰέναι εἰς τὰ πλάγια μεταβάλλει, καὶ ἔστος ἄνω καὶ κάτω· διὸ καὶ ἀφορόον ὠκεανὸν τὴν τοιαύτην ὑγρὰν ἀναδυμίασιν ὀνόμαζεν ὁ ποιητής. ἀφορόον μὲν, διότι πάλιν καταῤῥέει εἰς γῆν ἀναληθεῖσα καὶ μετεωρισθεῖσα. ὠκεανὸν δὲ, τάχα μὲν διὰ τὸ ταχὺ τῆς ἀναγωγῆς, καὶ αὖ τῆς καταφορᾶς εἰς τὴν γῆν. τάχα δὲ καὶ διὰ τὸ κυκλοτερῶς ἔχειν τὴν ἄνοδον καὶ τὴν κάθοδον τῆς εἰρημένης συστάσεως, καὶ εὐλογῶς τοῦτο γίνεσθαι ὀφείλειν κατάρχειν τῆς τάξεως. ὁ γὰρ ἄνεμος ὑγρὸν εἰς τὸν ὑπὸ γῆς τόπον, τοῦτο καπνὸν πάλιν εὔλογον· διὸ καὶ Ἀριστοτέλης εἴτ' ἐστὶν οὗτος ὁ Σηνιθεὺς, εἴτε καὶ σοφιστεύσαντος ἀπὸ τοῦ πνεύματος φησὶ τὰς ὑπὸ ὀμβρων καὶ χαλαζῶν καὶ ἀναδυμιάσεων, τὰ δέ φησιν ἐν τῷ πρώτῳ περὶ μετεώρων· Δεῖ δὲ νοῆσαι τοῦτον ὡς ἂν ποταμὸν ῥέοντα κύκλῳ, ἄνω καὶ κάτω κοινὸν ἀέρος καὶ ὕδατος. πλησίον μὲν γὰρ ὄντος τοῦ ἡλίου, ὁ τῆς ἀτμίδος ἄνωθεν ῥεῖ ποταμός, ἀφισταμένου δὲ τοῦ ὕδατος ῥεῖ κατωθεν· εἰ δὲ μὴ ἐπίστοιτο τὸν ὠκεανὸν οἱ πρότερον τάχ' ἂν τοῦτον τὸν ποταμὸν λέγειν, τὸν κύκλῳ ῥέοντα περὶ τὴν γῆν.

Σ Χ Ο Λ Ι Α.

Χηρωσαί] ἀ χήρεια, ἢ οἱ φόβοι ἀπὸ συγγενῶν· διὸ χαρίζονται τοῖς οἴκοις καὶ ἐρήμοις ὄντος τίνων αὐτοῖς κληρονομῆσαι. τὸ [ἐμμεῖσαι] παρέλκει. ἀταρπιτοῖο ῥηθέντος.] σπανίως, χαλεπῶς, ἀπὸ ῥηϊκῶν ῥηγνυμένων. ἀπάκοιτε Προμηθεύς] ὁ μεδέων κακῶν, ἢ ὁ κακοῦ θεὸς καὶ μὴ δυνάμενος. Ἀμαξίφιον ὄρος Ἀρκαδίας, ἔνθα ἐπιμάτο ὁ Προμηθεύς. Βειόφιν δ' οἷς ἐφῶτα] ἐνταῦθα φησὶ τῆς χειμῶνος συστάσεως ὁ ποιητὴς φυσιολογεῖ, καὶ τοῦ ὑπὸ στοιχείων φησὶ ἄλλα μάχεσθαι καὶ τοῦ ὑπ' ἐνίων πιστεύεσθαι ὑποσημαίνει διὰ τούτων. Βειόφιν γὰρ, καὶ Κόπον, καὶ Γύγου τὰ ἐν χειμῶνι παρεχόμενα πνεύματα ὀνόμαζε, ἃ καὶ ἐφορᾶν καὶ γῆς τέκνα καλεῖ, οἷς ὁμοῦ φησὶ ἀναδυμιάσεων τῆς γῆς συνισαμένων, ὑπειμένου αὐτῇ τοῦ πλείστου τὸ ἡμισυ καὶ νυκτερινοῦ διασήματος τοῦ ἐφορᾶν. βραχὺ δέ τι τοῦ ἡλίου ὑπολαζόντος, δι' ὧν τὰ τοιαῦτα ἀπολαύεται πνεύματα, ἀλλ' ἢ τοῦ ἐφορᾶν αὖθις φέρεσθαι καὶ τοῦ ἡλίου πρὸς τὰ ὑψηλότερα μέρη ἐπανιόντος τὰ τοιαῦτα ἀπολαύοντα πνεύματα, ὑπὸ γῆν καταχρύπτει, θαυμάζουσα μὲν τὸ μέγεθος αὐτῆς καὶ τὴν ἰσχὺν, καὶ τὸ εἶδος δεδοικυῖα, μὴ ὑπερατήσαντα, ἀπωλείας ἡμῶν τῷ παντὶ αἴτια. Ἐπεὶ δὲ χρεία καὶ τούτων πρὸς τὴν τῶν ἑρπετῶν πολυφόρησιν, (σωτηρίαν γὰρ καὶ ταῦτα ἐν χειμῶνι τοῖς ὑπὸ γῆν ἀπέρμασι) ταῖς βυλαῖς τῆς Ἡσιόδου ὑπὸ γῆς ἀνάγονται, συνεργοῦντων τῇ αὐδῇ τούτων καὶ τῶν λοιπῶν στοιχείων. εἰ γὰρ ὑπὸ γῆν ταῦτα διηνεκῶς ἦν, οὔτε τὰ ὑπὸ γῆν ἀπέρματα ἐζωογονεῖτο, οὔτε τὰ ἐν τοῖς μετεώροις ὑπὸ τῆς ξηρᾶς ἀναδυμιάσεως γινόμενα πάθη βοθύνες λέγω, καὶ δολιχοὶ, καὶ κομῆται, καὶ διάττοντες καὶ τὰ ἄλλα, ἃ πηλαύεται ἐνθένδεν, ἃ Τιτᾶνας ὀνόμασε. διὰ τὸ τιταίνεσθαι καὶ συνίστασθαι ἐν τοῖς μετεώροις. Βειόφιν δὲ καὶ Κόπῳ, καὶ Γύγῃ ὡς ὁ ἐραστὴς ἀπέκρυβεν. Ἄλλως. ἀλλ' ὅτι αὐτοὺς ἐποίησαν μετασχεῖν τῆς μοίρας τῆς θεῶν. δῆσεν κρατερῷ ἐνὶ δεσμῷ.] ἢ πείσροθος τὸ ἐραστὴν κίνησις, ἢ κύκλῳ περὶ ἄξονα, ὡς ὁ τρόχος. διὰ τὸ πάλιν καὶ πάλιν γινομένην κίνησιν εἰς ἄπαυστον. ὃ γὰρ λήγει ἐλθὸν εἰς δυσμὰς ὁ ἐραστὴς. Ἠνορέην] τὴν ἰδίαν αὐθρείαν. ἀγάμενος] θαυμάζων, διὰ τὸ περατῶδες τῆς φύσεως τὸ δὲ ἀγάμενος, θαυμάζων, ἢ φθονῶν, ἢ ἀπαπτόμενος. κατέσσας.] κατέκυψε, φοβούμενος αὐτούς. Εἶα] πεῖ ὑπῆρχον, ἢ καθέζοντο. Εἶατ' ὀπ' ἰχαπῆ.] καθῆντο] ἐν τῷ ἐχάτῳ καὶ πλαταίᾳ μέρει. φρεσὶ μισσομένην.] ταῖς βυλαῖς, καὶ ταῖς γνώμαις τῆς γαίης. ἡ γὰρ γῆ εἶπεν αὐτοὺς

ὅπ σωὶ τέκνοις νικᾶτε τοὺς Τιτᾶνας. Δηρὸν γὸ μάχαντο] ἐπειδὴ ὅπ πολὺ διαφέρει ἡ θεῶν ἡ μάχη, τουτέστι ἡ τῶν στοιχείων καὶ ἡ τῶν Τιτάνων. ἦγουν ἡ ἐν ταῖς μετεώροις σωισταμένων παθῶν. τὸ πλεῖσον γὸ τῶ ἑαυτῶ μέρος ξηρότερον ὡς ὅλη τὸ πλεῖσον διέρχεται, ἐν ᾧ καὶ τὰ εἰρημένα πάθη ὑπερατεῖ, ἀζροτέρας αἰαθυμιάσεως καὶ ὑγροτέρας πλησθέντα τὰ ὑπὸ γλῶ ἀπολαθέντα πνεύματα, ἐνισχύει τε καὶ ὑπερατέστερα γίνεται ἐν τοῖς μετεώροις παθῶν, καὶ ὑπὸ γλῶ ταῦτα ἀπολαύει, ἐνθα ἦν αὐτὰ θερμότερον. ἀμβροσία ἢ εἶη ἐνταῦθα καὶ νέκταρ, ὡς εἶπεν, ἢ ἀβροτέρα ἐν γῆς καὶ θαλάσσης αἰαθυμιάσις, ἐξ ὧν τρεφόμενα τὰ τοιαῦτα πνεύματα, ἀεὶ κάτω, ἦγουν καταῤῥέει τοὺς ὄμβρους, καὶ ζωογονεῖ τὰ ὑπὸ γλῶ δίκλω νέκταρ. Ἄλλως. μέγα ἁπλῶς ἡ θεῶν θρὸς τοὺς Τιτᾶνας τῶ μεσιτῶ φύσιν, τὸ μὲ ἐς ταὐτὸν σωιέναι, τῶ νοερᾶ καὶ σωματικῶ φύσιν· οἱ μὲν ἀπ' ὀλύμπου μάχονται τοῖς ὄλυθρ μή ποτε, οἱ δ' ἐξ Οὐρανοῦ ὅθεν τὸ ἄδικον καὶ ἡ ὕβρις. δέκα δ' ἔτη ἐμάχοντο, ἵνα τῶ μάχλω καὶ πλείσλω δηλώσωσιν. ἡ γὸ πλεῖον ἡ δέκα. διὸ καὶ τοιαῦτα ἔτη θεὶ Ἑλένης, ἡ ὕλης τὰ ἐναντία, Τρῶες καὶ Ἕλληνες ἐμάχοντο. Ἴσον δὲ τέλος τέτακτο.] ἦγουν ἐζητεῖτο ἐν ἑκατέροις ὁ πόλεμος, καὶ ἑκάτερος ἰσχύων τοῖς ἑτέρου ἡ γὸ νίκα ἡ θείων θρὸς ὁμοφυῆ τὰ ῥᾴδια γίνεται. ἀλλ' ἀνόμοια τὰ μαχόμενα δεῖ δὲ νικᾶσθαι ὑπὸ ὁμοφύλου τὰ ἀπάθεια, ἵνα καὶ ὄντως ᾖ νίκη. διὸ καὶ ὡς Βειάρεως καὶ Κόττος ἅμα τῶ Γύγῃ στρατολαμβάνονται, εἰς τῶν ἡ μεσιτῶν νίκλω. σῶμα γὸ ὁ ἀέρινος ὤν, καὶ διὰ τοῦτο μεσιτὸν ἀφθαρτον ἢ διαμένον, ὡς φασιν οἱ ταῦτα λέγοντες, νικᾷ μὲ ὡς λόγος τὰ ῥᾴδια σώματα. καὶ ὕπως γίνεται ἡ νίκη, σωμάτων θρὸς σωμάτων, ἀλλ' οὐ σωμάτων θρὸς σωμάτων. τοῦτο γὸ ἡ νίκη. Ἀλλ' ὅτε δὴ κείνοισιν] ἀλλ' ὅτε φησὶ ἐτίμησεν αὐτοὺς μεταχεῖν τῆς μοίρας ἡ θεῶν, τῶ Βειάρεω, Κόττῳ καὶ Γύγῃ. τὰ πρ θεοὶ αὐτοὶ ἔδοσι.] τὸ αἰδοῖον τοῖς ἀερίοις δίδωσι σώματι καὶ ὅτε νικῶσι τοὺς ἄλλους Τιτᾶνας, ἡ μεσιτῶ φύσιν. ἐν δικὶ λογχῇ.] ἐν τῇ μάχῃ χαλεπῇ. ἔστι δ' ὑπόκρισις τοῦ δὶ δικὶ δὲ ἦν. Μνησάμενοι φιλότητος.] μνησθέντες φασὶν ὅτι τεταρταφωμένοι ἔσωσα ὑμεῖς, καὶ ἤγαγον εἰς φῶς. δυκ ἀδικητε.] οὐκ ἀφανίσατε ἡμῖν, οὐκ ἄγνωστα ἡμῖν, ἀλλὰ γνωστὰ ἡμῖν ἀδίδακτα, οὐκ ἀφανῆ, ἀλλ' εἰδότι λαλεῖς· καὶ οἴδαμεν ὅτι πάντα οἶδας, καὶ ὑπερέχεις πάντων. ἀτινεὶ τι νόῳ.] σωισχεῖ, σεσθύμῳ νοΐ. Ἄλλως. ἀτινεῖ, ἄγαν τεταμένῳ, προθύμῳ σκληρῷ καὶ δυσατῷ ἀμεταχειρίπῳ τῷ νοΐ, ῥυσόμεθα τὸ ὑμῶν κράτος. Μαρνάμενοι Τιτῆσιν.] λαοὶ ὁ θεὸς (φησὶ Πλάτων) πόδεν τὸ σαῦ πλημελῶς καὶ ἀτάκτως κινούμενον, εἰς τάξιν αὐτὸ ἤγαγε, καὶ τόπο ἡ μάχη θρὸς στοιχείων. ταῦτα γὸ Τιτῆνες, ἡ πλημέλεια καὶ ἡ ἀταξία. Ἐξ ὧμων ἐφέροντο, ἀντὶ τοῦ ἐπιφύκεσαν· τὸ δὲ πέφυκα παρακείμενος ὤν, πεφύκω Δωρικῶς γέγονα· καὶ δώριον ἐνεστῶτα ἀναδεξάμενον χαρακτῆρα, εἰς τὸν ἐπέφυκον διαπλασὸν ἔκλινεν. Οἳ πότε Τιτήνεσσι κατέσαδον.] ἐνταῦθα καταλέγει ὁ ποιητὴς τὰ ἐν χειμῶνι γινόμενα, τοὺς ὑπὸ γλῶ γινομένους βόμβους, τὰς θρὸ πνευμάτων σφοδρὰς ἐπαναστάσεις, κινήσεις πετρῶν ῥιπτομένων τῇ σφοδρότητι θρὸ ἀνέμων, σάλον θαλάσσης, καταιγίδας καὶ θυέλλας, ἀστραπάς τε καὶ βροντάς. ἔστι ὅτε φησὶ πρας καὶ καρανοὺς τῶ γλῶ πολλάκις καταλαμβάνοντας, καὶ πᾶν τὸ παρεμπιπτὸν· ἃ καὶ βέλη περιφερόμενα σωίστησι, ὡς βάλλοντα, καὶ τόνον πρὸς καὶ παραγμὸν ἐμποιοῦντα. Πέτρας ἠλιβάτους] ἦγουν ἀσφαλεῖς καθ' ὑπερβολὴν, στιβαρὰς, ἰσχυρὰς. Προφρονέως] προθύμως ταῖς χερσὶ καὶ τῇ δωνάμει, ὁμοῦ ἔφαινον τὸ ἔργον αὐτῆς· τουτέστι τὴν ἰσχὺν καὶ τῆς τόχης. Σείομεν.] πόθεν ἡ σεισμὸς γέγονε τῇ μεγάλῃ βοῇ, ἡ πόδων αὐτῆ· ὡς ἂρ' ὅτ' ἀλλήλοισιν ἐπέφερον, τὰ συνόντα βέλη. Ῥίπῃ ὑπ' ὀδυσσαίου] τῇ ὁρμῇ καὶ κινήσει ἡ θεῶν ἤτοι τῆς στοιχείων. τέτων γὸ μαχομένων πάντα νικᾶται. Φωνὴ δ' ἀμφοτέρων.] γινομένης τῆς πεσούσης ἡ πνευμάτων κινήσεως. ἅπαντα κλονεῖται, καὶ γῆ καὶ θάλασσα, καὶ τὰ ὑπὸ γλῶ· ἀνὰ καὶ μέχρι οὐρανοῦ φθάνει ὁ τέτων ἦχος. καὶ γὸ καὶ αὐτὸς ὁ αἰθὴρ κινηθέντες καρανοὶ καὶ ἀστραπαὶ καὶ βρονταὶ ἐκπέμπουσι· γῆ δὲ καὶ θάλασσα δεχομένη ταῦτα μέγαν ἔχει τὸν τάραχον. Ἴετο δ' ἄμα.] δρόμῳ, ἐκ τοῦ συνεγγυς, ὡς ἀπὸ τοῦ ἵκω μαι, ἵκτο ἐκπρὸς, τάχους· ἢ αὐτὸ τοῦ ἐγγύς, ἐκ τοῦ παρεπιμένου, ἐπειδὴ ὁ ἀφικνούμενος ἐγγὺς γίνεται. χερσὶ δὲ οἱ πρακτικοὶ ταύτῃ τῇ λέξει. εἰλυφόωντες.] ἑλίττοντες, συρέφοντες

τες, τὸ πῦρ παντα χῆ σκεδάννυντες. Θερμόσε Θ] ἀτιμῶ ζωὴν διδοῦσα. Ἔζεσε δ' ἡ χθὼν] αἰσθάνεσθαι ἡ γῆ. τοῦτο δηλόν ὅτιν ὑπὸ τῆς ἀτμοῦ, καὶ τῆς ὁμίχλης τῆς ἐν τῷ χειμῶνι γινομένης καὶ τῷ ἀτμιζόντων ὑδάτων. ὑπὸ γὰρ μὲν γὰ ἁπαλοῦ διαπίβωντ' ὁ ἥλιο Θ ταῖς ὀπαῖς τῆς γῆς εἰσδυόμενος θερμαίνει τὰ ὕδατα, ὡς καὶ ἀτμόν ποτε ταῦτα ἀποτελεῖν. ὑπὲρ γῆς δ γινόμεν Θ, καὶ τὰς ἀκτῖνας ἐπιπέμπας τῇ γῇ, τὰς ἐν εὐκτὸ σεσηχυομένας ἰκμάδας ἀνιμᾶται Θ τῷ ὁμίχλῳ ἐργάζε Θ. Οὐ μόνον δ ἐν γῇ ταῦτα γίνε Θ, ἀλλὰ καὶ ἐν θαλάσσῃ καὶ ποταμοῖς, καὶ πῖς λοιποῖς τῷ ὑδάτων συνάμασι. Σαφέστερον δ' αὖτις γνῶθι, ὡς καὶ ἐκ γῆς καὶ ἐκ θαλάσσης καὶ τῷ ὑδάτων σύστασιν ὁμίχλη γίνε Θ, ὑπὸ τε τῷ θερμαινομένων τῷ πυρὶ ὑδάτων, καὶ ἀτμόν ποτε ἀναπεμπόντων, καὶ ὑπὸ τῷ λοιπῶν τεθνώτων φυτῶν, ξύλων φημὶ καὶ πετρῶν, καὶ τῷ τοιούτων ἑτέρων. καὶ ταῦτα γὰ διὰ τὸ μετέχειν ὑγρότητος θερμαινόμενα ἀτμόν ποτε ἀποτελεῖ τὰ μὲν ὑγρότερα μείζονα, τὰ δ ξηρότερα μικρότερα. αὐτμὴ] ἀτμὴ τὸ πυρός. ὅσσε δ' ἄμερσε] τὰς ὀφθαλμὰς αὐτῷ ἔκοπτε. εἴλυσε. εἴλυσε δ' αὐτά.] αὐτὶ τῦ ἔδοξεν ὁρώμενα ὑξηνοτίας ἢ ἀφαίρετο τοῖς ὁρῶσι τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ, ἢ γῆς ἀκούσας. ὡς ἀφάπτε τῇ γῇ ἐμοὶ ἐ ὁ μέσος κάτως ἐν ἀταξίᾳ. Τῆς μὲν ἐρεπτεμένης] τῆς γῆς ἀρρίμμένης, ἢ ἐσαμμένης, ἢ πλαδομένης ὑπὸ τῷ ὕδατος. Ἄλλως. τυτέσπ ἐ ῥιμμένης, ἐρεπτώτ Θ δ τῦ ὑγροῦ ἐπικειμένη. Σωὸ δ' ἄνεμοι.] οἱ δ ἄνεμοι σεισμὸς καὶ κόνιν ἀποῦσιν, ἢ χρώτας σωπτάσσουσιν. Κῦλα Διὸς μεγάλοιο] τὰ βέλη τὰ καυσικά. ὅτος Θ δ' ἀπλη τ Θ,] θήρυς Θ, ψὴρ Θ· διὰ τὸ ἀναρπάζειν τῦτο λέγει. ὅτος Θ γὰ, ἢ διὰ τῷ ὤτων βοὴ χάφε τ αι καὶ κόναβ Θ, καὶ σημαίνει καὶ αὖτις ἢ λέξις τὸν θόρυβον. πεῖν δ' ἀλλήλοις ἐπέχοντες.] αὐθις άμενοι, ἐμποδίζοντες τὸ σέσυρον ἀλλήλοις, ρωῦ σκληθῆ ἡ μάχη. μάχῃ ἐριπέσθαι.] ἐκ μεταφορᾶς τῷ ὀδόντων. Ὄμερ Θ, ὃς δ' ὅτι ὀδόντας ἔχει βέλ Θ· ὀξὺ γὰ πάντα Δείμυ, τότε σεσικέναι. ——

Τοῦνον ἔνερθ' ὑπὸ γῆς.] ἔνερθε διάστημα λέγει ἀδηλον. ἐκεῖ δὲ ὡς γὰ, ἢ ὑπὸ ἰσοτείας λέγει, ἢ σκότους, ἢ ὅτι πτ Θ λέγει, καὶ σοῖς τὴν δόξαν τῷ ἀνθρώπων πλάτ ει. Ἄλλως. κέντρῳ γὰ λόγον ἐπέχει ἡ τῶν ἀμφότερα ἡ γῆ. καὶ τὰς μὲν ὑπὸ χθονός. ἐκεῖ ἡ ὀργὴ τῷ θεῶν τέμνει τὰ πλημμελήματα καὶ δυσφημίας τῷ ἀνθρώπων. δεῖ δ νοεῖν, ὅτι ἐκ τῶν τὰ τείχη ἐπιπηρῦσι τὰς Τιτᾶνας. ἃ γὰ σὺν τοῖς Τιτᾶσιν οἰκῶσι καὶ ὕπνε, ἀμφὶ δέ μιν νὺξ] ἐκεῖ καὶ ἡ γῆς καὶ τῦ ὐρανῦ καὶ τῦ τρτάρυ, καὶ τῦ πόντυ, καὶ πάντων αἱ ἀρχαὶ καὶ τὸ τέλος ὄζει. ἀχλυόεν δ ἔρκ Θ ἐλύλαθ Θ, ὄμβρω σεσιγμένε ἀχλύ, σκιμάκης, καὶ σκότυς, ἢ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, καὶ ἐντὸς τῦ ταρτάρυ, καὶ ἐντὸς, τεῖχος σεῖχει. Τεκτυχεῖ.] κτ ηεῖς τάξεις εἰς τὸ αὐτὸ σεῖ τὸ ἄκρον καὶ αὐώτατον μέρ Θ τῦ ταρτάρυ σεῖς τῷ ᾅδυ, σεῖ ὃν φησὶ κέχυται πολλὴ νύξ. τὸ γὰ ηεῖς τυχεῖ, πολυσυχεῖ. αὐτὰρ ὑπὲρ αὐτῶν] ἐκάτων τῦ ταρτάρυ λέγεται ἡ γῆ καὶ ἡ θάλασσα, ηεῖ πλὴ, ὡς ἂν σκλέῃσιν καὶ ἄσφαλῶς ἵζεσθαι σφύκασιν, αὐτὶ τῦ ἐκεῖ ἵζεσθαι τῦ κόσμυ. ἢ μεταφορᾷ ἀπὸ τ φυτῶν. Τοῖσιν ὐκ ὀξιτὸν ἔξι.] λείπει ἡ διὰ, ἵν' ᾖ διὰ τύτων τ ῥιζῶν ὐκ ἐκβαλεῖσιν, ἢ πεδυτέον. πύλας δ' ἐπέθηκε.] διὸ ὁ αὐτὸς ἐνοσίχαι Θ, ἀτλιῶ γλῶ σωέχων. Ἄλλως. τ γὰ ὑγρᾶς καὶ ψυχρᾶς ἐπιπλαζύσης ἀναδυμιάσεως ἐν τῷ ὑπ' ἡμᾶς ὁδοῖς, αἱ ξηραὶ ἀναδυμιάσεις κακώλυτ Θ ἀνιέναι, τεῖχ Θ σεῖκεν Θ.] σεῖκεν ὡς μῆκος καὶ πλάτος, ἢ ὑξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ἐντὸς τῦ ταρτάρυ, καὶ ἐκτὸς τεῖχ Θ σεῖκεν. Ἔνθα δ Γύγας κόπ Θ τε.] ἐκεῖ ἡ ὀργὴ τῶν θεῶν ἐπέχει τὰ πλημελήματα καὶ τὰς δυσφημίας τῶν ἀνθρώπων. δεῖ δ νοεῖν, ὅτι ὕπνε ἐκτὸς τῦ τείχυς ἐπιπηρῦσι τὰς Τιτᾶνας. ἐνθὰδ ἐν τοῖς Τιτᾶσι δεῖ νοεῖν οἰκεῖσθαι τύτυς. Ἐνθαδὲ γῆς δυοφερῆς] ἐκεῖ καὶ γῆς καὶ τῦ ὑρανῦ καὶ τῦ ταρτάρυ καὶ πάντων αἱ ἀρχαὶ καὶ τὰ τέλη εἰσίν. ἐπειδὴ ἄναρχα ταῦτα. τὸ γὰ ὕδωρ ἄναρχον, ὑξ ὑ τὰ πάντα. Ἐξείης πάντων πηγαί.] λείπει ἡ διὰ, ἵν' ᾖ διὰ τέτρων τῶν ῥιζῶν πάντων ἡ ἀρχὴ, ἐκ τῦ παρ' ἑτέρᾳ σκφέρε Θ, καὶ ἐκεῖ ἀποτελεῖ Θ. οὐδὲ κιαύτα.] ἐπειδὴ ἀφανὴς ἡ τύτων ἀρχὴ, καὶ τὰ τέλ Θ, δ' τὰ πάντα, φησὶ, τὸν ὠκεανὸν τὸν ἀμυνθεῖν φθάσαι τὸ βάθ Θ, ἐὰν μήπω φθάσῃ περάσαι τὸ ὕδωρ, ἀλλ' ἔτι καὶ περιφέρειν δοτὸ λείπει ἡ τὸ τὶς, οἷον, Οὐδ' ἄν τις. καὶ νυκτὸς ἐρεμνῆς] ἐκ τῆς νυκτὸς τὰ δεινὰ οἰκήματα ἐκεῖ ὄζει νεφέλη κεκαλυμμένη. σεὶ ἡ τῶν οἰκημάτων, ὁ Ἀπετιονίδης ἴσα Θ), τὸν

ὐρανὸν βασάζων. ὅσον γὰρ ἡ νὺξ ἢ ἡμέρα χωρεῖζόμεναι ἀπ' ἀλλήλων σεσαγρόδυσιν ἀπαντῶσαι ἀλλήλας. Τῶν σεῦδ' Ἐπιτοῖο.) σεὶ τῶν οἴκων, διλονότι τῆς νυκτὸς μαχόμενα τὰ ὅπλα τῷ Ἄτλαντι εἰ γὰρ ἐνθέα ἡμερῶν διάσημα ὁ ἄκμων καταβαίνει ἐπὶ τῆς γῆς, πῶς οἷόν τε τὸν Ἄτλαντα ὑπὸ γῆς ἑστῶτα βασάζειν τὸν οὐρανόν, Οὐμήρειος τοῦτος, ἔχει δέ τι κίονας αὐτὸς· αὐτὶ τοῦ ὀπωπελείας ἀξιοῖ, ἢ φυλάττει, ὡς ἢ ἐν ἄλλῳ, Καί μοι κῆπον ἔχεί πολυδένδρεα ὁ ἢ Ἡσίοδος, αὐτὶ τοῦ κατέχει ἢ φέρει ἤκουσε-

κασίγνητον Θανάτοιο.] ἀδελφὸν τὸ θανάτου. θανάτῳ γὰρ ὅμοιός ἐστιν ὁ βαθὺς ὕπνος. Τ' ἔπνος καὶ Θάνατος.] ὁ μὲν αἰωνίως δαμάζει ὁ δὲ σεὶς ὀλίγον ὥραν. ἐπεὶ τὰ περιττεύοντα ἢ τῆς ἀνθρώπου κοιμῶν πλάσεως. οὐδ' ἐξεμβόθεν κατεβαίνων] ἴσον εἰς τὸ κάτω ἡμισφαίριον γίνονται· ὁ γὰρ πόλος καθόλου τοῦ πρέποντος, ὡς φησι Σιμωνίδης, ὕπτιος αἰέροντα, ὕπτιος δύόμενος σεσβαλέσθαι τὸν ἥλιον. Ἔνθα θεῶν.] ἐν τῆς οἰκήμασι νυκτὸς, τοῦ χθονίου ἢ τοῦ ταρτάρου· ὡς Ἀναξιμένης, χθόνιον δ' ἔμαυτον ἦρεν. Ἐξελθεῖν δ' οὐκ αὖθις.] τοῦτο ὅμοιον τὸ παρ' Αἰσχύλῳ· οἰκτρῶς καλεῖθέ μ'. ἔστι δ' οὐκ ἐξοδον. Ἄλλως τε πάντων χ' οἱ χθονὸς θεοί, Λαβεῖν ἀμείνους εἰσὶν ἢ μαθεῖναι. Δεινὰ Στύξ] φοβερὰ τῆς ἐπιορκοῦσι. δεινὴ θεὸς, ὅτι τοὺς ἐπιορκοῦντας εἰς αὐτὴν βασανίζει. ἄλλως. Στύγα γὰρ λέγει τὰς σταλαγμὰς τοῦ ὕδατος, ἢ τὰς ψακάδας τὰς ἀπὸ τῶν κάτω τόπων ἀναδιδομένας περὶ τὸν ἀέρα γῆς, ἢ ποιούσας ἴσεδα ἢ νέφη, ἢ ὄμβρους, ἢ χάλαζαν· ἢ τὰ τοιαῦτα. ὡς δὴ σταλαγμὰς ἢ κίονας αἰωνίους σεσαγρόδυσι, διὰ τὸ καθαρὸν ἢ λευκὸν· κίονας ἢ διὰ τὸ ἀπὸ γῆς, ἢ ἀπὸ τῶν ἀπογείων ἰδίχεις ἐρωτᾶ ἀνερχεσθαι ἀτελευτήτους τῆ τοῦ αἰθέρος ἢ τῆ ἠλίου θερμότητι. Μακρῆσι πέτρησι] ταῖς μεγάλαις, διὰ τὸ ἀπὸ πετρῶν εἶναι τὸ ὕδωρ.

Κίοσιν ἀργυρέοισι σρὸς οὐρανὸν ἐσήρεικε.
Παῦρα δὲ Θαύμαντος θυγάτηρ σοδώκεα Ἶρις
Ἀγγελίη πωλεῖται ἐσ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης,
Ὁππότ' ἔρις καὶ νεῖκος ἐν ἀθανάτοισιν ὄρηται.
Καί ῥ' ὅστις ψεύδηται ὀλύμπια δώματ' ἐχόντων,
Ζεὺς δέ τε Ἶριν ἔπεμψε θεῶν μέγαν ὅρκον ἐνεῖκαι
Τηλόθεν ἐν χρυσείῃ σεδοχόῳ πολυώνυμον ὕδωρ,
Ψυχρόν, ὅ, τ' ἐκ πέτρης καταλείβεται ἠλιβάτοιο
Τ' ὑψηλῆς, πολλὸν δὲ ὑπὸ χθονὸς εὐρυοδείης
Ἐξ ἱερῆς σοταμοῖο ῥέει διὰ νύκτα μέλαιναν,
Ὠκεανοῖο κέρας· δεκάτη δ' ὅπὶ μοῖρα δέδασται.
Ἐννέα μὲν σερὶ γαῖάν τε καὶ εὐρέα νῶτα θαλάσσης
Δίνῃς ἀργυρέης εἰλιγμένος εἰς ἅλα πίπτει,
Ἡ δὲ μί' ἐκ πέτρης σεφορέει, μέγα πῆμα θεοῖσιν.
Ὅς κεν τὴν ὀπίσσω ἀπολείψας ἐπομόσσῃ
Ἀθανάτων, οἳ ἔχουσι κάρη νιφόεντος Ὀλύμπου,
Κεῖται νήμοτος τετελεσμένον εἰς ἐνιαυτόν.
Οὐδέ ποτ' ἀμβροσίης καὶ νέκταρος ἔρχεται ἆσον
Βρώσιος, ἀλλά τε κεῖται ἀπάνευθε ἀναύδος καὶ ἀνανδος

Columnis argenteis ad cœlum firmatæ sunt.
Raro vero Thaumántis filia pedibus velox Iris,
Nuncia versatur super lata dorsa maris,
Quando lis & contentio inter deos exorta fuerit:
Et sane quisquis mentiatur celestes domos tenentium,
Iupiter tum Irim mittit, deorum magnum iusiurándum vt ferat
E longinquo in aureo gutturnio celeberrimam aquam,
Frigidam, quæ e petra defillat alta,
Excelsa. multum vero subtus terram spaciosam
E sacro flumine fluit per noctem nigram,
Oceani cornu. decima vero pars attributa est.
Nouem quidem circa terramque & lata dorsa maris
Vorticibus argenteis intortus in mare cadit,
Vna vero ex petra profluit, magnum damnum diis.
Quisquis periurium libens iurauerit
Immortalium, qui tenent verticem niuosi Olympi,
Iacet spiritus expers integrum per annum:
Neque ambrosiæ & nectaris accedit propius
Cibum: sed iacet non respirans, & mutus,

Σξωῆς

Στρωτοῖς ἐν λεχέεσσι, κακὸν δ' ὅτε κῶμα καλύπτει.
Αὐτὰρ ἐπὴν νόσον τελέσῃ μέγαν εἰς ἐνιαυτὸν,
Ἄλλος δ' ἐξ ἄλλου δέχεται χαλεπώτατος ἆθλος.
Ἐννάετες δέ θεῶν ἀπομείρεται αἰὲν ἐόντων,
Οὐδέ ποτ' ἐς βουλὴν ὁπιμίσγεται οὐδ' ὅτε δαῖτας
Ἐννέα πάντ' ἔτεα· δεκάτῳ δ' ὁπιμίσγεται αὖτις
Εἰρέας ἀθανάτων, οἳ Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσι.
Τοῖον ἄρ' ὅρκον ἔθεντο θεοὶ Στυγὸς ἀφθίτον ὕδωρ,
Ὠγύγιον. τὸ δ' ἵησι κατασυφέλου διὰ χώρου.
Ἔνθα δὲ γῆς δνοφερῆς καὶ ταρτάρου ἠερόεντος,
Πόντου τ' ἀξυλήτοιο & οὐρανοῦ ἀστεροέντος
Ἑξείης πάντων πηγαὶ καὶ πείρατ' ἔασιν
Ἀργαλέ', εὐρώεντα, τά τε στυγέουσι θεοί περ.
Ἔνθα δὲ μαρμάρεαί τε πύλαι, καὶ χάλκεος οὐδὸς
Ἀσεμφὴς, ῥίζῃσι διηνεκέεσσιν ἀρηρώς,
Αὐτοφυής. πρόσθεν δὲ θεῶν ἐκτόθεν ἁπάντων
Τιτῆνες ναίουσι, πέρην χάεος ζοφεροῖο.
Αὐτὰρ ἐρισμαράγοιο Διὸς κλειτοὶ ὑπάκοοι
Δώματα ναιετάουσιν ἐπ' Ὠκεανοῖο θεμέθλοις,
Κόττος τ' ἠδὲ Γύγης. Βριάρεων δὲ μὲν ἠὺν ἐόντα
Γαμβρὸν ἑὸν ποίησε βαρύκτυπος Ἐννοσίγαιος.
Δῶκε δὲ Κυμοτόλειαν ὀπυίειν, θυγατέρα ἣν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ Τιτῆνας ἀπ' οὐρανοῦ ἐξέλασε Ζεύς,
Οἱ πλότατον τέκε παῖδα Τυφωέα Γαῖα πελώρη
Ταρτάρου ἐν φιλότητι, διὰ χρυσέην Ἀφροδίτην.
Οὗ χεῖρες μὲν ἔασιν ἐπ' ἰσχύϊ ἔργματ' ἔχουσαι,
Καὶ πόδες ἀκάματοι κραταιοῦ θεοῦ· ἐκ δέ οἱ ὤμων
Ἦν ἑκατὸν κεφαλαὶ ὄφιος, δεινοῖο δράκοντος,
Γλώσσῃσι δνοφερῇσι λελειχμότες· ἐκ δὲ οἱ ὄσσων
Θεσπεσίῃς κεφαλῇσιν ὑπ' ὀφρύσι πῦρ ἀμάρυσσε.
Πασέων δ' ἐκ κεφαλέων πῦρ καίετο δρωμένοισι.
Φωναὶ δ' ἐν πάσῃσιν ἔσαν δεινῆς κεφαλῆσι
Παντοίην ὄπ' ἱεῖσαι, ἀθέσφατον. ἄλλοτε μὲν γὰρ
Φθέγγοντ', ὥστε θεοῖσι συνιέμεν, ἄλλοτε δ' αὖτε

Stratis in lectis, malus autem veternus obtegit.
Sed postquam morbo defunctus est magnum per annum,
Alia ex alia excipit molestissima ærumna.
Nouennio autem a diis relegatur sempiternis,
Neque vnquam ad consilium ineundum commiscetur, neque ad epulas
Nouem totis annis, decimo tandem commiscetur iterum
Cœtibus immortalium, qui cœlestes domos incolunt.
Tale itaque iuramentum constituerunt dij, Stygis perennem aquam
Antiquam istam, quæ tranat aridum locum.
Ibi autem terræ caliginosæ & Tartari obscuti,
Pontique infructuosi, & cœli stellati,
Ex ordine omnium fontes & fines sunt,
Molesti, squalidi, quos oderunt etiam dij ipsi.
Illic splendidæque portæ, & æreum limen
Immotum, radicibus longis compactum,
Sua sponte natum. ante illud vero extra omnes deos
Titanes habitant, vltra Chaos caligine obductum.
Cæterum valde tonantis Iouis inclyti auxiliarij,
Domus incolunt in Oceani fundamentis,
Cottus atque Gyges. Briarëum quippe bonum existentem,
Generum suum fecit grauiterfremens Neptunus.
Dedit autem Cymopoliam, vt ducat in vxorem filiam suam.
At vbi Titanes e cœlo expulit Iupiter,
Minimum natu peperit filium Typhoeum terra magna,
Tartari in amore, per auream Venerem.
Cuius manus quidem sunt ob robur operibus aptæ,
Et pedes indefessi robusti dei. ex humeris vero ei
Erant centum capita serpentis horrendi draconis,
Linguis nigris lambentes. præterea ex oculis ei
Admirandis in capitibus sub superciliis ignis micabat.
Omnibus autem ex capitibus ignis flagrabat cernentis,
Voces quoque in omnibus erant horrendis capitibus,
Omnigenum sonitum emittentes, ineffabilem. interdū enim
Sonabant, vt diis intelligere liceret, interdum rursum

Ταύρου ἐριβρύχεω μένος ἄρρηκτον ὅσσαν ἀϋσαι,
Ἄλλοτε δ' αὖτε λέοντος ἀναιδέα θυμὸν ἔχοντος,
Ἄλλοτε δ' αὖ σκυλάκεσσιν ἐοικότα, θαύματ' ἀκοῦσαι,
Ἄλλοτε δ' αὖ ῥοίζησ', ὑπὸ δ' ἤχεεν ὄρεα μακρά.
Καί νύ κεν ἔπλετο ἔργον ἀμήχανον ἤματι κείνῳ,
Καί κεν ὅγε θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ἀνάξει,
Εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
Σκληρὸν δ' ἐβρόντησε καὶ ὄβριμον· ἀμφὶ δὲ γαῖα
Σμερδαλέον κονάβησε, καὶ εὐρεῖαι κρῆες ὑπέρθεν,
Πόντος τ', Ὠκεανοῦ τε ῥοαὶ, καὶ τάρταρα γαίης.
Ποσσὶ δ' ὑπ' ἀθανάτοισι μέγας πελεμίζετ' ὄλυμπος
Ὀρνυμένοιο ἄνακτος· ἐπεστενάχιζε δὲ γαῖα.

Tauri valde mugientis, robore insuperabilem vocem, ferocis.
Interdum rursus leonis impudentem animum habentis:
Interdum rursum catulis similia, mira auditu:
Interdum vero stridebat, resonabantque montes alti.
Et sane fuisset opus perplexum die illo,
Atque ipse mortalibus & immortalibus imperasset,
Nisi statim intellexisset pater hominumque deorumque.
Grauiter autem intonuit atque fortiter. undique vero terra
Horrende edidit fragorem, & cœlum latum superne,
Pontusque & Oceani fluuius, & infima loca terræ.
Pedibus vero sub immortalibus magnus contremuit Olympus
Insurgente rege, ingemiscebat autem tellus.

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑΙ.

Τὰ δὲ τῆς Σπυγὸς δώματα καταρρεῖα μὲν ὑπὸ μακρῶν πετρῶν φέρεσθαί φησιν, καὶ ὑπὸ κύβων μετρουμένα μακρῶν ἄγει τὸ ὕδωρ, διὰ τὸ ἐκ πετρῶν μᾶλλον καταῤῥεῖν τὰ ὕδατα, καὶ ἐντεῦθεν ἀναδίδοσθαι τῷ εἰρημένῳ ἀναθυμιάσει, καὶ ῥοὰς ὑετῶν ἀπαίειν, καὶ ποιεῖν νέφη καὶ ὄμβρους, καὶ ὁμίχλας, καὶ χάλαζαν. τὸν δὲ μεταξὺ τῆς γῆς, καὶ τὸν καλυμένον αἰθέρα τόπον πληροῖ διαφόρων καθημάτων ἡ ἀναδιδομένη ἀτμίς.

Παῦρα δὲ Θαύμαντος θυγάτηρ πόλας ὠκέας ἔεις,
Ἄγγελίη πωλεῖται ἐπ' ἄρρηκτα νῶτα θαλάσσης,
Οἵη πολ' Ἔεις καὶ Νείκος ἐν ἀθανάτοισιν ὄρηται]

διὰ τούτων τῶν ἐπῶν καὶ τῶν ἑξῆς, ἔοικε φιλοσοφεῖν περὶ Ἴριδος, οὐκ ἀδιακριτικώτατός ἐστι, οὐδὲ πάντως ἀκριβῶς, καθὼς Ἀριστοτέλης ἐποίησεν ἐν τῷ τρίτῳ τῶν μετεώρων, ἀλλ' ὅσον προσῆκε ποιητῇ ἀνδρὶ καὶ ἀρχαίῳ σοφῷ. διὸ καὶ εἴτι φαίνεται ἀπάδων τῇ ἀληθείᾳ, συγχωρητέον αὐτῷ διὰ τὸ ἀρχαιότητα, οὐ μόνον ἐνταῦθα, ἀλλὰ καὶ ἐν ἄλλοις. χάριες δ' οὖν ὅμως εἰσόμενοι τῷ ἀνδρὶ καὶ ὁδηγήσαντι τὰς μετ' αὐτόν. ὁλκάκις, φησίν, ἡ Ἶρις ἀναστρέφεται περὶ τὸν θάλασσαν, καὶ ἄνωθεν τῶν νώτων αὐτῆς φαίνεται, καὶ ὅταν οἱ θεοὶ ἐρίζωσι πρὸς ἀλλήλους, ὅταν μάχη τις ἐν τοῖς στοιχείοις ᾖ (ταῦτα γὰρ θεὸς νῶν καλεῖ) τότε φαίνεται ἡ Ἶρις ἐν τοῖς μετεώροις, καὶ σήμαινε παρὰ τὸν Διὸς ἄγγελον τῆς τοῦ κόσμου συστάσεως. χρυσέην δ' ἀροχάων, καὶ πολυώνυμον ὕδωρ ἀντίον, τὸ χρυσίζον τῆς ἴριδος μέρος, καὶ τὸ πολύχρωμον αὐτῆς, ὅθεν ἐξ ὕδατος ἔχει τὴν σύστασιν ψηλάφητον. τὸ μὲν γὰρ αὐτῆς φοινικοῦν λέγει, τὸ δὲ φαίνεσθαι, τὸ δὲ ἀλουργές· διὸ καὶ πολυώνυμον ὕδωρ αὐτὴν ὁ ποιητὴς ὀνομάζει. ἀναδίδεται δὲ τοῦτο ἐκ πετρῶν ἠλεκτρώδων, καὶ ἀπὸ θαλάσσης, καὶ ἀπὸ γῆς. διὸ καὶ νύκτας μέλαιναν, ἢ ἀοράτους καὶ ἀνεπαισθήτους ἡμῖν, ἃ μέλισα νυκτὸς, διὰ τὸ τὴν σκιὰν ἀνάγειν ταῖς ἑαυτῆς ἀντίσπασιν τὸν διύγρον ἀτμίδα. τὸ δὲ,

Ἐννέα μὲν γαῖάν τε καὶ ὑρίαν νῶτα θαλάσσης,
Δίνης ἀφυσσέμεν ἐλλογιμένους εἰς ἄλα κίπτει,
Ἣ δὲ μί' ἐκ πέτρης φορέεται,——

τοιαύτην ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὡς ἂν ἀφαιρῶσι καὶ τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσης οἱονεὶ ἀναγόμενα ἀναθυμιάσεσι τὸν ὑπὸ γῆς ἀέρα, ὅσον ἀνίεσι ὑπὸ τῶν πετρῶν, καὶ τῶν καταῤῥεόντων ἐξ αὐτῶν ὑδάτων. ἀλλ' ἐκεῖθεν μὲν, διὰ τὸ ἀφαιρεῖσθαι τὴν θάλασσαν, καὶ τὰς ποταμοὺς φέρεσθαι ἐναπλάσεσιν ἀνεισιν ἡ ἀναθυμίασις· ἐντεῦθεν δὲ ὑπὸ τῶν κρηνῶν καὶ τῶν ἐν ταπεινοῖς ὑδάτων ἐναπλάσεσι καὶ ὀλίγη· ἰρμιλιάδων δὲ πηγῶν τὰ ἐπὶ ταῦτα ὕδατα, ὡς διὰ τούτων φέρεται τὸ χύμα τῆς ἴριδος διαλαμβάνει. εἰ γὰρ καὶ Ἀριστοτέλης δείκνυσιν, ἐν τῷ τρίτῳ τῶν μετεώρων, ὡς ὅτι κύκλος ἐστὶν, ὅτε μεῖζον ἡμικύκλιόν τὸ τῆς Ἴριδος χρῶμα, ἀλλ' ἢ ἡμικύκλιον, ἢ ἔλαττον ἡμικυκλίου, ἀλλ' οὖν φασὶν ἔνιοι, ὡς μεῖζον ἡμικυκλίου

πολλῷ

πολλῷ τοῦτο ἴδῃ), τὸν ψαρόντα ποιητὴν μάρτυρα ἐπάγονται· λέγει γάρ, ὡς ἅπαι τοῖσιν κύκλος, ἡ εἰς δέκα τμήματα αὐτὸν τέμῃ, τὰ μὲν ἐντὸς ἀεὶ γῆς ἔσονται· τὸ δ' ἓν τμῆμα, ὑπὸ γλῶ. μεταρυθμίζοντι δὲ τὴν λέξιν, καὶ τὸ ἐν πέντε φορέει, αὐτὶ τοῦ ὑπὸ πέντε καὶ ὑπὸ γλῶ κρύπτῃ, ἀξιοῦσι λέγειν. μέγα σῆμα φορέει ἀνθρώποισι, καὶ τοῖς ξύν. ἐντεῦθεν ἀπ' ἄλλης ἀρχῆς τὰ δεῖ τοὺς ἐπόρκους συμβαίνοντα καταλέγει, δεινοὺς ἡμῖν ἐποῦσαν κακὸν ὅτι τὸ ὀμόρκειν, καὶ ψεύδεσθαι. χρὴ γὰρ εἴξαντας τελέαν εἰς τὸ φορέειν, τὰ ἐξῆς ἀπ' ἄλλης ἀρχῆς ἀκοῦσαι, ἠπιώτερον ἡμῖν τὸν νοῦν ῥυθμίζοντα, καὶ φεύγειν τὸ ἀληθέστερον μεταίροντα. μέγα σῆμα ἀνθρώποισιν ὅς κε τὸν ὅρκον ὑπολείψας ἐπομόσσῃ, τὸν ἓν ἐνοσίῃ λέγει, ἢ τὸν ἓν γλῶσσα, μέγα σῆμα τοῖς ἐπόρκοις ἴδῃ· εἰ γὰρ ψεύδως τις ἐπ' αὐτῷ ὀμόσσει, αὖτις δὲ φεύγειν ποιησάμενος καὶ συνθεσίας, (τοῦτο γὰρ δηλοῖ διὰ τὸ, ὑπολείψας) κεῖται ἄταρ μέχρι πολλοῦ. ἐπὰν δὲ πεδάσσῃ οἱ ἢ καὶ ζωὴ, ἐκποιήσαντος τὸν χαρὴ καὶ ζοφὸς καὶ πόσις, καὶ ὑδρὶ φεύστός ἐστιν εἰς ἅλα πίζειν, ἀλλὰ τε κεῖ ἀναπάλιστος, καὶ ἄναυδος ἐν παῖς ἐν λεχέεσσι. διαφορῶν ἐστιν ὅτι καὶ κ' ἐχ ὑπαὼ τῶν, ἀλλὰ καταχθόνιος καρφ, καὶ ἐπιπολὺ ἐταζόμενος ὑπὸ τ' ἐεννύων. καὶ μακρονοσῶν. εἶθ' ὕστερον πάλιν ἰόντες, καὶ ἀναπτόμενος ὅτι τ' πρότερον κατάσσαν. φιλάνθρωπον δὲ τὸ φείσασθαι, καὶ ἐκ ἐποχωνῶσαι τέλεον διαπαλίζῃ τὸς δισσεβοῦντας, δι' ὧν ἁρπασθῶς ἢ ἑαυτῆς φρομίθειαν λείπουσι. μαρτυρεῖ δέ μοι τῷ λόγῳ ὁ τὸ Ἀγαμέμνονος Ὄρκος. καὶ εἴτας ἄλλοι τοῖς ἀποπήμασιν ἔνοχος γένοντο. Τίς δὲ ποτε εἰς τὸν σύγα ὀμόσσειν τὸς θεὸς λέγῃ; ἐμοὶ δοκεῖ, ὡς δηλοῖ διὰ τύπου ἡμῖν, ὅτι συγὴν ὑπὸ θεῶν οἱ ὀμόσσοντες, καὶ ὑπ' ἀνθρώπων, ὡς ἂν δὲ ἀνωτέρω ἐφοείρηκα, ἢ ὅτι φρεσβύτερον ὂν τὴν ἄλλων στοιχείων τὸ ὕδωρ, κατά τε Ἡσίοδον, καὶ ἐνίους τὴν παλαιῶν, εἰκότως εἰς ὅρκον ἀνθρῶς προύκειτο.

Τοῖον ἄρ' ὅρκον ἔθεντο θεοὶ Στυγὸς ἄφθιτον ὕδωρ, Ὠγύγιον.] ἤγουν διὰ τὸ φρεσβύτερον ἴδῃ τὸ ὕδωρ, εἰς ὅρκον αὐτοῖς παρελαμβάνετο, ἢ διὰ τὸ πολύχρηστον καὶ πολλὰς ἔχειν ἐνεργείας, ἢ Στύγα δοκεῖ λέγειν, τὸ κατὰ ῥέον ὕδωρ ἀπὸ τῆς Γειᾶς διαλυομένης ἤδη καὶ σκιδαννυμένης ὑπὸ τῆς τῶν ἁλῶν ἀκτίνων, καὶ ὑπὸ τῆς ὁμίχλης, ὡσανεὶ τοῦτο φυδ' ἄοντος ἡμᾶς τὸ λόγου, ὡς ἄρα διαλυθείη ὁ τὸν ὅρκον ὀμόσσαις ὕστως ὡς διαλύοιτο καὶ διασκεδάνυτο ἢ καταῤῥέυσοι τῆς Γειᾶς δρόσος ἢ φλογερώδης. τὸν δὲ Βεαίρεων ὁ Ποσειδῶν ποιεῖ γαμβρόν, καὶ δίδωσιν αὐτῷ τὴν Κυμόλειαν, παρόσον ἡ περὶ κυμάτων κίνησις ἐστιν ὅτι σφοδροτέρα γίνοιτο καὶ βιαιοτέρα ὑπὸ πνευμάτων, οἷον αὐτῇ σωιεῤῥοιμένων. μὴ δὲ τὸ τοὺς Τιτᾶνας ὑπὸ τοῦ Διὸς καταβληθῆναι εἰς Τάρταρον, ὁ Τυφωεὺς ἐκ τῆς γῆς γεώτερος ἐφαδίδου γενηθῆναι, σωιελθούσης τῷ ταρτάρῳ, καὶ τὰ ἐξῆς τῷ ἑπῶν. ὅτι δὲ μὴ τὸ ἀπλαθῆναι τοῦ θεοὺς ἡμᾶς αἴρεσιν τὴν ἀτιμοδόκητον πᾶσιν ἀναθυμάσιν, καὶ ὑπὸ γῆν ἐμβληθῆναι καὶ τῷ λεγομένῳ κάτω ἡμισφαιρίῳ κοσμικλάσαι, ὄκτγίνου (καθὼς οἶς δ' ὁ ψαρὼν ποιητὴς) τυφῶνας καὶ ἐκατοντοκεφάλους δεινοὺς χλοτοιῶντας τὴν γῆν καὶ ἐκδεματοιῶντας ἡμᾶς ταῖς ἀτάκτοις αὐτῶν ὁρμαῖς, καὶ ἐκκυκῶντας ἐγκὼ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐκρὺ δεῖν καὶ τὸν ἅπαντα κόσμον ἀναῤῥάσσοντας. δὲ καὶ ὡς τοιαῦτα ἐνεργοιῶντες, εἰκότως ἑκατογκέφαλοι λέγεσθαι, καὶ πολύχειρες, καὶ πολύφωνες, ποτὲ μὲν ὡς λέοντες ὠρυόμενοι, ἄλλοτε δὲ ὡς ταῦροι μυκώμενοι· ποτὲ δὲ ὡς κύνες ἀναιδῶς ὑλακτοιῶντες. ἔστι δὲ ὁ τυφὼν, πνεῦμα παχύτερον ὂν νέφεσιν ἀποκλεισμένον, καὶ διὰ τὴν ἀντίκρουσιν τῆς δίνης, ὅτι γῆς φερομένης ἔχειν τὴν ἴλικα, συγκατάγουσα τὸ νέφος, μὴ δυναμένη διαλυθῆναι. ὅτι δὲ κατ' ἀδυναμίαν ἐκπνεῖ, ἐνταῦθα τῷ πνεύματι κινεῖ, καὶ τὴν κυκλοφορικὴν κίνησιν φέρει, καὶ ἀναφέρει ὡς ἂν προσπέσῃ βιαζόμενον. ἀλλὰ τοῦτο τὸ ἐνοχλοῦν παχὺ πνεῦμα καταπαυθὲν, καὶ λεπτομερέστερον ἑαυτῆς γενόμενος τῇ ἐκπυρώσει, καὶ τὸν αἰθέρα χρωματίσαι· ἐπὶ δὲ ἐν αὐτῷ τῷ φορᾷ πολὺ καὶ λεπτὸν ἐκθυμιᾶν, φησὶν καὶ κεραυνὸς γίνεσθαι. ἔνθεν τοι καὶ δι' ὅγως λέγεσθαι διὰ ταῦτα, ὡς ὁ Τυφωεὺς βασιλεύσαι μέλλων τοῦ τε παντὸς, ἐκωλύθη ὑπὸ τοῦ Διὸς, ἐγνωκότος τῷ αὐτοῦ μηχανῷ, καὶ ἀναλαβόντος τὰ αὐτοῦ βέλη, καὶ καταλαβόντος αὐτὸν, βροντῇ τε καὶ ἀστραπῇ καὶ κεραυνῷ. τάχα γὰρ ἂν, ἀνεκύκησε πάντα τὸν κόσμον καὶ ἠφάνισεν ἐπικρατήσας τὸ τοιοῦτον πνεῦμα, εἰ μὴ διεπείθη ὑπὸ τῆς πάντα διοικούσης διλόγου φρονοίας, εἰς κεραυνὸς τε καὶ ἀστραπὰς, καὶ ἀνέμους. καὶ ὕτως ἀπο-

ἀπολωλεμώδη· ἢ ἀπὸ τῆς ἐνύσης τῷ νέφει ξηρᾶς ἀναθυμιάσεως ἰσχυρᾶς γιγνομένης τῇ ἐκπνοῇ, ᾗ οἷον μέρος ἀναλαβόντα, καὶ τῷ ἀστεροπῷ καὶ τὸν κεραυνὸν ποιησάμενα, διασπάδη καὶ ἀπομανῶδη τὸ τυφωνικὸν ἐκεῖνο πνεῦμα. ἔοικε δ' ὁ Ἡσίοδος ἀπὸ γλώσσης οἰκείας γίνεσθαι τὸν Τυφῶνα, πυρόεντα αὐτὸν λέγει ἐκ γῆς καὶ ταρτάρου γίνεσθαι. οἱ δ' ὕστερον ἀπὸ γῆς διϊσχυρίζονται ἐκ τῆς ἀπὸ ἡμᾶς αἰεὶ γίνεσθαι τοῦτον. τί δὲ βέλος παρ' αὐτῷ, τὸ [διὰ χρυσῆν Ἀφροδίτην] οἶμαι τῷ τὸ εἶδος ἔρεσσον· ἅπαντα γὰρ τὸ εἶδος ἐφίεται, κἂν τὰ μὲν μᾶλλον καὶ ἐπιπολύ, τὰ δ' οὐχ ὅπως. καὶ ὁ Τυφὼν οὖν τοῦ εἶδος ἐφίεται, καὶ ἡ χάλαζα, καὶ ἡ ὁμίχλη, καὶ πάντα τὰ ὑπὸ φύσεως, ἢ φυσικῶς γινόμενα δράκοντα δ' αὐτὸν πεφήκασι διὰ τὸ ἀπόδηκτον καὶ πικρὸν τοῖς ἀνθρώποις, καὶ θανάσιμον, ἢ διὰ τὸν συσγμὸν. λέοντα δὲ καὶ ταῦρον, διά τε τὸ ἰσχυρὸν καὶ τὸ θορυβώδες· καὶ ὗν, διὰ τὸ ἀπόδηκτον καὶ ἔστιν ὅτε λιγυφώνου.

ΣΧΟΛΙΑ.

Κίσσην ἀργυρέοισι.] εἰς ὑπερβολὴν καὶ ἀδυνάτου. ἐν γὰρ ἄχρις ἐργατῶν οἱ κίσσοι ἐκ τοῦ ταρτάρου. ἢ διὰ τὴν ἀνάδοσιν τοῦ εἰς ὑετὸν ὕδατος.

Παῦρα δέ.] ὀλιγάκις. ἐν γὰρ συνεχῶς γίνεται. ὀλιγάκις, φησὶν, ἄνωθεν τῶν νώτων τῆς θαλάσσης ἡ Ἶρις ἀναστρέφει, ὅταν οἱ θεοὶ πρὸς ἀλλήλους ἐρίζωσιν, ἤγουν ὅταν μάχη τις ἐν τοῖς στοιχείοις γένηται. ταῦτα γὰρ θεοὺς καλεῖ, διὰ τὸ θέειν, καὶ κινεῖσθαι· ἐν γὰρ ἀεὶ φαίνεται. ἀλλ' ὅταν πολλή τις γένηται ταραχὴ ἐν τοῖς μετεώροις καὶ πολὺ κατὰ ῥύσιν ὕδωρ, τότε εἰώθασι σωίζεσθαι, ὀλίγου ὕδατος τοῖς νέφεσιν ἐναπομένοντος· ἐν γὰρ ὅτι πλήθους ὑδάτων συσταίη ποτ' ἂν· πέμπεται δὲ ὑπὸ τοῦ Διὸς ἄγγελος τῆς τοῦ κόσμου συστάσεως. Θαύμαντος δέ, διὰ τὸ θαῦμα ἐμποιεῖν. Ζεὺς δέ τε Ἶριν ἔπεμψε.] τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσης αἰτίζεται, ἐν τῷ ταρτάρῳ. διὰ τοῦτο ἡ Ἶρις διὰ θαλάσσης εἰς τάρταρον πέμπεται. ἐν χρυσείῃ φοροῦσα] ξέσπ. τίμιον, ἢ ἔνδοξον, ἢ πολλάκις ὑπὸ πολλῶν ὀνομαζόμενον, διὰ τὰς ὄρνις· ἢ ἐν πολλοῖς τόποις ὄν. πολλόν θ' ὑπὸ χθονός.] πολὺ δ' ὑπὸ τῶν γλῶν διὰ τὴν Ὠκεανὸν λαθραίως παρέρχεται τὸ ὕδωρ τῆς Στυγὸς, καὶ ἔτος. Ἥ δὲ μί' ἁλὸς πέτηται.] ὡς δι' ὀχετοῦ κεκρυμμένου διαβαίνει πρὸς τὰς πέτρας, ὅθεν καὶ φαίνεται. ὅτι δὲ τὸ ἐκεῖ ὕδωρ τῆς συγῆς τὸ δέκατον μέρος τοῦ Ὠκεανείου ὕδατος· ὡς ἔχειν τὸ λοιπὸν ὕδωρ τοῦ Ὠκεανοῦ μοίρας ἐννέα· τούτου μὲν ἐννέα. αὐτῆς δὲ μία μοῖρα. Οὐδέ ποτ' ἀμβροσίης.] τὸ ἀπαρίθμησίασον τῶν ἀσιδίων χαρακτηρίζει. ἔασον.] πλησίον τῆς βρώσεως τῶν θεῶν φθαρήσεται. Αὐτὰρ ἐπὴν ἐνιαυτὸν πλήσῃ] διὰ τοῦτο ἐν μακροχρονίᾳ φησὶν ἐξετάζεσθαι τὸν ἀπιθῆ, ἐπειδὴ πολλοὶ τῶν σωτῆρα θανάτου καταπέχουσι εἰς τὸ ταχέως ἀπαλλάττεσθαι τῶν κακῶν.

Ἐννέατες δέ.] τὸ δὲ δεῖ, ἀντὶ τοῦ γάρ· τὸ δὲ ἀπομείρεται, σημαίνει τὸ ἀποχωρεῖται. δικάτῳ, ἵνα δῶ ἐλπίδα μεταβολῆς τῷ δικαιοφαγήσαντι.

Ὠγύγιον· τὸ δ' ἴσον.] τὸ παλαιὸν, ἀπὸ Ὠγύγου βασιλεύσαντος πρώτου τῶν Θηβῶν. δῖαι δὲ ἐκ τούτου καὶ διὰ τὸ μεγάλας τάπητας.

Ἔνθα δὲ γῆς διορυχῆς.] ἐπειδὴ κυκλικά εἰσι τὰ τῶν στοιχείων σώματα, τὸ τοῦ ἑνὸς τέλος ἀρχὴ δέ τοῦ ἑτέρου. ἐν γὰρ τῷ τέλει τῆς γῆς ἀρχὴ τοῦ ὕδατος λαμβάνει· καὶ ἑξῆς τὰ λοιπά. ἢ ἀρχὴ καὶ τέλος ἐκάστου δέ τὸ σημεῖον, ἀφ' οὗ ὁ κύκλος ἤρξατο ἄγειν. τοῦτο δὲ ὑπὸ γῆν φησιν, οἶμαι, διὰ τὸ ἀφανὲς ἡμῖν εἶναι, καὶ ἄγνωστον. τά γε συγέντα θεοί φασι.] μοῦσαι γὰρ τὸν ὑπὸ γῆν τόπον οἱ θέοντες ἀέρες, διὰ τὸ ζοφῶδες. ἀρρηγέος.] ἡρμοσμένης· αἱ γὰρ ῥίζαι τῆς γῆς ἔτους εἰσὶν ἡρμοσμένοι, ὡς μηδέποτε δύνασθαι κινηθῆναι τῆς αὐτῶν στάσεως. θεόθεν δὲ θεῶν.] μετὰ τὸν κύκλον τοῦ ὕδατος, τὰ θέοντα δέ τὰ ἀέρια σώματα. εἶτα τὰ θεῖα τὸν αἰθέρα πνευούμενα καὶ σωιζόμενα πάθη, ἃ πτᾶνας ὀνομάζει, ἤγουν κομήτας, καὶ βοθύνας καὶ δοκίδας, καὶ τὰ τοιαῦτα. ἐξῆς δὲ τούτων τὰ πυρώδη πάθη, ἃ τοῦ Διὸς βοηθοῦσι, τουτέστι τῷ αἰθέρι, διὰ τὸ ἀπολαύειν ἐξ αὐτοῦ τὰ ἐκ ξηροῦ πτωθέντα γινόμενα πάθη. τοὺς κομήτας καὶ τοὺς λοιποὺς. ἄλλοτε μὲν γὰρ φθίγγονται] ποτὲ μὲν ἐλάλουν, ὅς τε καὶ θεοῖς γωρεύσας τῷ φωνῷ· ποτὲ δὲ καταλλήλως τῷ βίῳ, καὶ ποτὲ ἀκαταλλήλως. ὅτε αἰγαύρῃ] καὶτοι, ἢ ὅπερ, Γωνιακῶς. ἄγαυρος ὑπερηφανεύεται τὰ γὰρ εἰς ρος ὀνόματα, τῇ αὖ διφθόγγῳ παραλαμβάνεται, ἔχοντα κατ' ἰδίαν θηλυκὰ, ὀξυνόμενα, οἷον, ἀφαυρὸς ἀφαυρός. τὸδε ἄγαυρος βαρύνεται, πλεονασμῷ τοῦ α,

ὃς

ἀπ' Ἀπολλάζω τῷ γαύρῳ γινόμενον. τὰ δὲ μὲν ἐπίδαυρ@· ὄνομα πόλεως, ἄχαυλ@·, κύνεχον τὰ θηλυκά, προπεροξυτόνως δὲ λέγει· οἷον, ταυρ@·. σημείωσαι τὸ θησαυρὸς ὀξυνόμενον.

Καῦμα δ' ὑπ' ἀμφοτέρων κάτεχεν ἰοειδέα πόντον,
Βρομτῆς τε στεροπῆς τε πυρὸς ἀπὸ τοῖο πελώρου,
Πρηστήρων ἀνέμων τε καὶ αἰθαλόεντος.
Ἔζεε δὲ χθὼν πᾶσα, καὶ οὐρανὸς, ἠδὲ θάλασσα·
Θῦνε δ' ἄρ' ἀμφ' ἀκτὰς περί τ' ἀμφί τε κύματα μακρὰ
Ῥοιῇ ὑπ' ἀθανάτων· ἔνοσις δ' ἄσβεστος ὀρώρει.
Τρέσσε δ' ἀϊδὴς δ' ἐνέροισι καταφθιμένοισιν ἀνάσσων,
Τιτῆνές θ' ὑποταρτάριοι, Κρόνον ἀμφὶς ἐόντες
Ἀσβέστου κελάδοιο καὶ αἰνῆς δηϊοτῆτος.
Ζεὺς δ' ἐπεὶ οὖν κόρθυνεν ἑὸν μένος, εἵλετο δ' ὅπλα,
Βροντήν τε στεροπήν τε καὶ αἰθαλόεντα κεραυνὸν,
Πλῆξεν ἀπ' ἀλύμποιο ἐπάλμενος. ἀμφὶ δὲ πάσας
Ἔφλεσε θεσπεσίας κεφαλὰς δεινοῖο πελώρου.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δή μιν δάμασε πληγῇσιν ἰμάσας,
Ἤριπε γυωθείς, στονάχιζε δὲ γαῖα πελώρη.
Φλὸξ δὲ κεραυνωθέντος ἀπέσσυτο τοῖο ἄνακτος,
Οὔρεος ἐν βήσῃσιν αἰδηλῆς παιπαλόεσσης
Πληγέντος. πολλὴ δὲ πελώρη κάετο γαῖα
Ἀτμῇ θεσπεσίῃ, καὶ ἐτήκετο κασσίτερος ὡς,
Τέχνῃ ὑπ' αἰζηῶν ὑπό τ' ὄζεσι χοάνοιο
Θαλφθείς, ἥ σίδηρος ὅπερ κρατερώτατός ἐστιν,
Οὔρεος ἐν βήσῃσι δαμαζόμενος πυρὶ κηλέῳ
Τήκεται ἐν χθονὶ λιπῇ ὑφ' Ἡφαίστου παλαμῇσιν·
Ὣς ἄρα τήκετο γαῖα σέλας πυρὸς αἰθομένοιο.
Ῥίψε δέ μιν θυμῷ ἀκαχὼν ἐς τάρταρον εὐρύν.

Ἐκ δὲ Τυφωόεος ἔσ' ἀνέμων μένος ὑγρὸν ἀέντων,
Νόσφι Νότου, Βορέω τε, καὶ ἀργέστεω Ζεφύροιο.
Οἱ γέ μεν ἐκ θεόφιν γλυκὺ θνητοῖς μέγ' ὄνειαρ.
Αἱ δ' ἄλλαι μαψαῦραι ὀπιπνείουσι θάλασσαν,
Αἵ δήτοι πίπτουσαι ἐς ἠερόεντα πόντον
Πῆμα μέγα θνητοῖσι κακῇ σὺν δυσπνοίῃ·
Ἄλλοτε δ' ἄλλαι ἄησι, διασπείρουσί τε νῆας,

Ardor autem ab vtrisque occupabat nigrum pontum,
Tonitruque & fulguris igne ab isto immani,
Valde spirantium ventorumque & fulminis ardentis.
Feruebat autem terra omnis, & cœlum, atque mare.
Æstuabant etiam circum litora, circumquaque & vndique fluctus
Impetu deorum: commotio vero difficilis sedatu coortiebatur.
Expauit autem Pluto inferis mortuis imperans,
Titanesque sub Tartarum detrusi, a Saturno seorsim existentes,
Ob inextinguibilem stemitum, & grauem conflictum.
Iupiter vero postquam collegit suum robur, sumpsitque arma,
Tonitruque, fulgurque, & coruscans fulmen,
Percussit ab Olympo insiliens. circum vero omnia
Combussit ingentia capita sæui portenti.
Cæterum vbi ipsum vicit ictibus percutiens,
Cecidit mutilatus: ingemiscebat autem terra vasta.
Flamma autem fulmine icto prosiliebat ab hoc rege,
Montis in saltibus opacis asperis,
Percusso. multa autem vasta ardebat terra,
Ardore ingenti, & liquescebat stannum velut
Arte ab iuuenum, & a fabre facto catino fusorio
Calefactum, atque ferrum quod solidissimum est,
Montis in saltibus, victum ab igne combustiuo,
Liquescit in terra diuina sub Vulcani manibus:
Sic sane liquescebat terra fulgore ignis ardentis:
Abiecit autem ipsum animo mœstus, in Tartarum latum.
Ex Typhoeo autem est ventorum vis humide flantium;
Excepto Noto, Boreaque, & celeri Zephyro.
Qui sane ex dijs sunt natiuitate hominibus magna vtilitas.
Aſt alij sine vsu venti inspirant mare,
Qui vtique incidentes in obscurum pontum,
Clades magna hominibus graui rapiuntur turbine,
Nunc hi nunc illi flant dissipantque naues,

Ναύτας τε φθείρυσι· κακὸς δ' ὃ γε τῇ γε ἀλιτὴ
Ἀνδράσιν, οἳ κείνοισι συναντῶσιν κατὰ πόντον.
Αἱ δ' αὖ καὶ γαῖαν ἀπείριτον ἀνθεμόεσσαν
Ἔργ' ἐρατὰ φθείρυσι καμαιγενέων ἀνθρώπων
Πιμπλεῦσαι κόνιός τε καὶ ἀργαλέης κολοσυρτοῦ.

Αὐτὰρ ἐπεί ῥα πόνοι μάκαρες θεοὶ ἐξετέλεσσαν,
Τιτῆνεσσι δὲ τιμὰς κρίναντο βίηφι,
Δὴ ῥα τότ' ὤρσαιον βασιλεύειν ἠδὲ ἀνάσσειν,
Γαίης φραδμοσύνῃσιν, ὀλύμπιον εὐρύοπα Ζῆν'
Ἀθανάτων. ὁ δὲ τοῖσιν εὖ διελέξατο τιμάς.
Ζεὺς δὲ θεῶν βασιλεὺς πρώτην ἄλοχον ἠγάγετο Μῆτιν
Πλεῖστα θεῶν εἰδυῖαν ἰδὲ θνητῶν ἀνθρώπων.
Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἤμελλε θεὰν γλαυκῶπιν Ἀθήνην
Τέξεσθαι, τότ' ἔπειτα δόλῳ φρένας ἐξαπατήσας
Αἰμυλίοισι λόγοισιν ἑοῖ ἐνικάββαλε νηδύϊ
Γαίης φραδμοσύνῃσι καὶ Οὐρανοῦ ἀστερόεντος.
Τὼς γάρ οἱ ἐφρασάτην, ἵνα μὴ βασιληίδα τιμὴν
Ἄλλος ἔχῃ, Διὸς αὖτι, θεῶν αἰειγενετάων.
Ἐκ γὰρ τῆς εἵμαρτο περίφρονα τέκνα γεύεσθαι.
Πρώτην μὲν κούρην γλαυκώπιδα Τριτογένειαν
Ἶσον ἔχουσαν πατρὶ μένος καὶ ἐπίφρονα βουλήν·
Αὖ. ἀρ ἔπειτ' ἄρα παῖδα θεῶν βασιλῆα καὶ ἀνδρῶν
Ἤμελλεν τέξεσθαι, ὑπέρβιον ἦτορ ἔχοντα·
Ἀλλ' ἄρα μιν Ζεὺς πρόσθεν ἑὴν ἐνικάτθετο νηδύν,
Ὡς δή οἱ φράσαιτο θεὰ ἀγαθόν τε κακόν τε.
Δεύτερον ἠγάγετο λιπαρὴν Θέμιν, ἣ τέκεν Ὥρας,
Εὐνομίην τε, Δίκην τε, καὶ Εἰρήνην τεθαλυῖαν·
Αἵ τ' ἔργ' ὠφέλουσι κατὰ θνητοῖσι βροτοῖσι·
Μοίρας θ', ἃς πλεῖστην τιμὴν πόρε μητίετα Ζεύς,
Κλωθώ τε Λάχεσίν τε καὶ Ἄτροπον· αἵ τε δίδοῦσι
Θνητοῖς ἀνθρώποισιν ἔχειν ἀγαθόν τε κακόν τε.
Τρεῖς δέ οἱ Εὐρυνόμη Χάριτας τέκε καλλιπαρήους,
Ὠκεανοῦ κούρη πολυηγενέος εἶδος ἔχουσα,
Ἀγλαΐην καὶ Εὐφροσύνην, Θαλίην τ' ἐρατεινήν·

Nautasque perdunt. malis autem non est remedium
Viris qui illis occurrerint in ponto.
Ibidem rursum per terram immensam floribus ornatam
Opera iucunda corrumpunt humo prognatorum hominum,
Replentes pulvereque & molesto palearum strepitu.

Sed postquam sane laborem dij beati perfecerunt,
Cum Tiranibus autem pro honore pugnarunt vi,
Iam tum iubebant regnare atque imperare,
Ex Terræ consilio, Olympium late cernentem Iouem,
Immortalibus. Hic vero inter illos rite distribuit munia.
Iupiter autem deorum rex primam vxorem suam fecit Metin,
Plurimum ex diis edoctam, & mortalibus hominibus.
Sed cum iam esset dearum cæsijs oculis Minervam
Paritura, tum demum dolis animo decepto,
Blandis sermonibus, in suam condidit aluum,
Telluris consilijs, & Cœli stellati.
Sic enim ei consuluerunt, ne regium honorem
Alius haberet Iouis loco, deorum sempiternorum.
Ex hac enim in fatis erat prudentes liberos nasci.
Primâ quidem, virginem cæsijs oculis apud Tritonem genitâ,
Par habentem patri robur, & prudens consilium:
Cæterum deinde sane filium deorum regum & virorum
Erat paritura, magnum animum habentem:
Sed illam sane Iupiter ante in suum condidit ventrem,
Vt nempe ei indicaret dea bonumque malumque.
Postea duxit splendidam Themin, quæ peperit Horas,
Eunomiamque, Dicenque, & Irenem florentem:
Quæ opera maturâ faciunt mortalibus hominibus:
Parcasque, quibus maximum honorem dedit prudes Iupiter,
Clothoque, Lacheſinq. & Atropon: quæ dant
Mortalibus hominibus habere bonumque malumque.
Tres vero ei Eurynome Gratias peperit pulchras genas habentes,
Oceani filias, peroptabilem formam habens,
Aglaiam & Euphrosynen, Thaliamque amabilem,

Τῶν

Τῶν καὶ ἀπὸ βλεφάρων ἔρος εἵαται ἁρπομένοιο
Δυσμενέως· καλὸν δὲ θ' ὑπ' ὀφρύσι δερκιόωντες.

Quarum & palpebris amor destillat concutientium
Soluens membra, iucundũ verò sub supercilijs aspiciunt.

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑΙ.

Ἐκ δὲ Τυφωέος ἐστ' ἀέλμων μὲν ὑγρὸν ἄϋτμον,

Νόσφι νότου, Βορέω τε καὶ Ἀργέστεω Ζεφύρου τε] τάχα ἀπὸ τοῦ Τυφωέως εἶπε τοὺς ἀέλμους εἶναι, εἰ μὴ καὶ πάντας διὰ τὸ διαυθέντος τοῦ παχέος ἐπείνου πνεύματος, σωίσταται τοὺς βλαπτικοὺς τῶν ἀέλμων, πιθανῶς δὲ τὰ τοιαῦτα λέγει, καὶ τοῦτο δὴ καὶ πιπτιλιῶδες ἄδηλον· ἐ γάρ εἰσιν ἀπὸ τοῦ Τυφωέως οἱ ἄνεμοι, ἀλλ' ἐξ ἀέρος καὶ τῆς γῆς· ξηρᾶς γὰρ ἀπὸ γῆς ἀναθυμιάσεως πολὺ πλεῖστον τῆς μὲν κατὰ ἀρχὴν ἔχει ἄνωθεν ἀπὸ τοῦ ἡλίου, τῆς δὲ ὕλης καὶ τῆς γεώδους κάτωθεν. Ἐπεὶ παρ' Ἡσιόδῳ εἰρηται τὸ ὑγρὸν ἀέρος, φαμὲν, ὅτι, εἰ καὶ ἀπὸ ξηρᾶς ἀναθυμιάσεως τοῦ σώματος οἱ ἄνεμοι ἔχουσι, καὶ διὰ τοῦτο ὠφελοῦσι ψυχροὶ μὲν ὄντες ἡμῖν, ἀλλ' οὖν ἐπειδή φησιν ὁ ἀὴρ πλήρης ὢν ὑγρᾶς καὶ ψυχρᾶς ἀτμίδος ὁ ἐπ' αὐτὸν μεταρριπίζόμενος, καὶ εἰς ἡμᾶς μεταφερόμενος, διὰ τοῦτο καὶ ψυχροὶ καὶ ὑγροί πως ὄντες εἰσίν.

Ζεὺς δὲ θεῶν βασιλεὺς, πρώτην ἄλοχον θέτο Μῆτιν] καὶ ἔγκυον ταύτην ποιησάμενος κατέπιεν αὐτὴν· ἵνα μὴ ἄλλος τις τῶν θεῶν ἀποκυηθείη πλὴν αὐτοῦ κρείττων καὶ ἀταράλλος. καὶ ταύτην καταπιὼν ἀποτίκτει ἐκ τῆς ἑαυτοῦ κεφαλῆς τὴν Τριτογένειαν Ἀθηνᾶν, τὴν καὶ ἀγέφατον, καὶ ἐριδωπὸν, καὶ ἀγελείην καλουμένην. ἡ γὰρ ἐκ μὲν τῆς βουλῆς ἀποτίκτεται διανοίας καὶ λόγου ἀλλαμφθεῖσα, καὶ τὸ ὀρθὸν ἐπιγνοῦσα, τὴν δίκαιόν ἐστιν ἀποτίκτει, ἐρθοτάτην οὖσαν καὶ τὸ συμφέρον ἐφ' ἑκάστῳ πράγματι, καθ' ὁδηγὸν τῷ Σταγειρίτῃ, ἔστιν ὃ συμφέρον ἡ ἀληθὴς ὑπόληψις, φρόνησίς ἐστιν. διὸ λόγως δὲ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτὴν ὁ Ζεὺς λέγει τὴν Ἀθηνᾶν γεννῆσαι, διότι ἡ φρόνησις ἐξ ἐπιστήμης ἐστίν· ἡ δ' ἐπιστήμη, ἐξ αἰσθήσεων· αὗται δὲ πλείους τῆς κεφαλῆς εἰσιν, εἰσαγουσαι τὰ αἰσθήματα καὶ περὶ ἕκαστον πράξιν τὰ εἴδη· δεῖ γὰρ ἡ φρόνησις, καὶ περὶ τὰ καθ' ἕκαστα καταγίνεσθαι πλέον. ὁ δ' ὑπὸ τοῦ Διὸς κωλυθεὶς γεννηθῆναι ἐκ τῆς Μήτιδος παῖς ὑπέρσοφον ἦτορ ἔχων, πάντως ἡ κακοσκελία ἐστί, καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς φαύλη πρᾶξις. τάχα γὰρ ἐκ τῆς βουλῆς μήπω τῷ λόγῳ σωσελθούσης, καὶ τῇ ὀρθότητι τῆς διανοίας ἀποτίκτει τὰ φαῦλα βουλεύματα, καὶ αἱ πταισταὶ πράξεις ἐπὰν ἡ ἐκ τοῦ λόγου ἔκλαμψις τῇ βουλῇ προσχωσθῇ καὶ σφετερισθῇ τοιούτῳ ὁ λόγος ἄνδρι, τοῖς οἰκείως ὅρους ἐκβαλεῖσας, τότε δὴ σωίσασιν ἐκεῖνα ἀγαθόν τι κακόνοητα, καὶ διακρίνει τὸ χεῖρον αὐτὸ τοῦ κρείττονος, κεκρυμμένη τε οὖσα, καὶ ὑπερκαθημένη τῆς κοινῆς λεγομένης αἰσθήσεως. Μῆτιν οὖν ὁ λόγος τὴν βουλὴν προσαγορεύει. Διὰ δὲ τὸν λόγειν τὸν ἐν ἡμῖν, καὶ τὰ ἐκ τοῦ νοῦ ἔκλαμψιν. ὧν σωσελθόντων, ἡ Ἀθηνᾶ ἀποτίκτει, τουτέστιν ἡ διάκλισις, καὶ ἡ φρόνησις. Ἀλλ' ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διὸς προκαταπιπτοκότος ἐν τῇ οἰκείᾳ νηδύι τὴν Μῆτιν, τουτέστι προσεισιόντος τῇ βουλῇ τὰ εἰς πρᾶξιν ὁρμῶντα, καὶ τῇ ἐξ αὐτοῦ ἐκλάμψει ἰδιοτρόπως καὶ ἀκλινῶς πρὸς τὸ δέον αὐτὴν διαπλασαμένου ὁρμᾶν, ἵν' ἡ καὶ δὴ φρόνησιν, καὶ ἀγχίνοιαν· καὶ σύνεσιν, καὶ πεπερασμένην ὁρμᾶν, ἣν ἔχουσι τῷ παιδὶ μήν· καὶ ὁπόσοι βουλῇ. περιτοναίαν μὲν, ὅτι ἀπὸ τῆς περιτονῆς γίνεται· περιτὼ γὰρ ἡ κεφαλὴ καὶ διάλεκτον. ἴσον δὲ μένος ἔχει τῷ παιδί, διὰ τὸ πάντα τὰ καλὰ ἀπὸ φρονήσεως γίνεσθαι, καὶ τοὺς ἀπὸ τὰ κατορθώματα τούτου εἶναι τῆς ἀρετῆς ἀγίστορας· δὲ καὶ ἀγελείαν λέγει, διὰ τὸ ἄγειν λαούς, καὶ διεξάγειν στρατόπεδα· τῇ γὰρ φρονήσει, καὶ στρατόπεδα διεθνεῖ, καὶ οἰκονομοῦσι οἰκίαι, καὶ διοικοῦσι πόλεις ταῖς νομοθεσίαις. γ' κυκῶπιν δὲ αὐτὴν προσαγορεύει, διὰ τὸ λαμπρὸν καὶ σφοδρὸν τῆς ἀρετῆς τοιοῦτος γὰρ τὸς αὐτὴν ἔχοντας ποιεῖ. αὖθις δὲ ὁ Ζεὺς τὴν λιταὶ Θέμιν, καὶ ἐξ αὐτῆς ἀποτίκτει τὰς Ὥρας, τὴν Εὐνομίαν, τὴν Δίκην, καὶ τὴν Εἰρήνην, παρόσον ἐν τοῖς καὶ νόμοις διαιροῦσι τὰς σταθμὰς, καιρὸν ἐπιγίνονται δυνομίας, καὶ δικαιοσύνης, καὶ εἰρήνης ταῖς πόλεσι, προσώπῳ τε ἕνα τὸν ἄνθρωπον. ἐν θέρει μὲν ἀναπαύοντες τοὺς καρποὺς συλλέγειν, ἐν χειμῶνι δὲ τοὺς ἀσπόρους ἐργάζεσθαι καὶ τέμνειν τὴν γῆν. εἰ γὰρ ἐχ ἅπαντα

ἔχουσι αἱ πόλεις, ἀλλ' ἀνομίαι τε καὶ ἀδικίαι καὶ μάχαι ἐν ἀνθρώποις ἐπιτολάζουσιν, ὅτ' ἂρ' ὀλιγωρήσῃ γῆν ἀρουρήσαι, ὅτε ὁ χαλκὸς ἢ χαλκὸν σφυρηλατῆσαι ἀφίῃ, ὅτε ὁ ἁλιεὺς πλεῦσαι τιλὼ θαλάσσαν· παθέρχεται δὲ πάντες τὴν οἰκείαν ἔργα. ἔτι δὲ τας μοίρας ἀπὸ τῆς Θέμιδος Ζεὺς γενᾷ, παρόσον ἐν ταῖς δεμνείαις διακομαί τινες καὶ μεσσιοὶ προσήκοντες γίνονται καὶ τὸ ἀνάδοχον ἑκάστῳ, τότε μὲν κάλαπτε ἐπαίροντες τὴν ἀδικήσωσιν, τότε δὲ γέρα παρέχοντες τὴν δικαιοπραγήσωσιν· ἢ δὲ Εὐρυνόμη τας Χάριτας ἀπηγαγὲ τιλὼ Ἀγλαΐαν, καὶ τιλὼ Εὐφροσύνην, καὶ τὼν Θαλίαν. ἃ ὅτι ἐν αἷς τὴν πόλεων ἀρίστεται ὁ νόμος, ἀγλαίζονται αὖ, καὶ φραίνονται, καὶ θάλλουσιν, ἃ διὰ τὸ τὰ ἐν ἀρείαις νομαῖς νεμόμενα ζῶα θάλλειν τε καὶ ἀγλαίζεσθαι καὶ χαίνεσθαι.

ΣΧΟΛΙΑ.

Καῦμα δ' ὑπ' ἀμφοτέρων] ὑπὸ τῦ Διὸς καὶ τῆν κεφαλῶν τῦ Τυφωέως, τῦ μὲν διὰ τὰς βροντὰς, τῦ δὲ διὰ τὰ πνεύματα. Φλὸξ δὲ κεραυνωθέντος.] ἢ κεραυνωθέντος τῦ ἄνακτος, τυτέστι τῦ Τυφωέως, ἀνεχώρησεν ἡ φλὸξ τῦ ἄνακτος, τυτέστι τῦ Διὸς, ἀπέπτυτο, κεραυνωθέντος αὐτῦ ὅτι τὰ ὄρη, καὶ ἠφάνισεν ἡ φλόξ. φλόγες δὲ αἱ ἐκ τῆν ἀνέμων ἀναδόσεις. ἐξάπτον δὲ καὶ ἐκ τῦ θερμῦ ἀέρος. ἄλλως, αἱ δὲ ἐκ τῆν ἀνέμων ἀναδόσεις ἐξάπτον δὲ καὶ τὸν θερμὸν ἀέρος.. αἰδνῆς] ταῖς ἀφανίσιν, ἢ ἂς ἠφάνισεν ἡ φλόξ. αἰδνὲς γὰρ τὸ ἀφανές, καὶ μὴ ἐράμενον, ὡς αἰδές. τιμῶ δὲ καὶ πλουτισμὸν τῦτ'. νῦν δὲ τιλὼ σύεσθον κάπτιλον λέγει. χειμῶνος.] χειμερινὸς. χίαν τὸ χαρπικὸν τῦ πνεύματος, τὰς φύσεις λέγει. Ῥῖψε δέ μιν θυμῷ.] ἐνὸς ἀπὸ ἀπαταλῆς πάλει, ζέφυρος ἀπὸ δύσεως, νότος ἀπὸ μεσημβρίας, βορέας ἀπὸ ἄρκτυ. ἀργέστης, ὁ ἀπηλιώτης, ὃν λέγει ὁ Ὅμηρος εὖρον. μαλαῦξαι.] κενὰς καὶ μάτειας πνεύματα· οἷον χειμέας, θρασέας. Ἀριστοτέλης δέ φησι, δωδεκα τὰς ἀνέμους. κόνις τε καὶ ἀργαλέη κολοσυρτῆ.] ἢ ὁμοφρυγάνων λέγει κόνιν. διαφέρει δὲ κόνις κολοσυρτῆς. κολοσυρτὸς γὰρ ὁ τὸ φρυγάνων συρομένων δόρυσος, ἀπὸ τῦ τὰ καλὰ σύρειν, τυτέστι τὰ φρύγανα. κόνις δὲ ἡ λεπτοτάτη ψάμμος. ἄλλως. κολοσυρτός ἐστιν ὁ ὑπὸ τῦ φρυγάνων γινόμενος δόρυσος, ἃ καλὰ ἐστὶ συρόμενα

νεα, ἤγουν ξύλα. τοῦτο δὲ συρόμενα κόνιν ἐγείρει, ἤτοι λεπτότητα χῆτ. τῆν πνευτικῶν ἐν πνεύμασι κινουμένων καὶ δόρυσον ὅτι πάντες τὸ ἀναρρίπισάντων μεγίστης ἐμπίμπλαται πόνους ἄνθρωποί τε καὶ τὰ τύτων ἐργαλῆα καὶ ἐτέρωσε ἔργα. Αὐτῷ ἐωσί μα τόνου.] ἐπειδὴ μὲν τιλὼ ἥπιαν τῆν παραχαδῶν πνευμάτων ἡ βίος κεκράτηκε, τὸ δὲ [πόνον] αὐτὶ τῦ ψύχους. θέτο Μῆτιν.] λέγει ὅτι ἡ Μῆτις τοιαύτην ἔχει δύναμιν, ὥς τε μεταβάλλειν εἰς οἱονοῦν ἂν ἐθέλοι. πλανήσας δὲ ὁ Ζεὺς αὐτὴν, καὶ πρὶν τέκῃ, κατέπιε. ἔγκυον δὲ αὐτὴν κατέπιε. ὁ δὲ ἱερεὺς καὶ ἡ γῆ αὐτὸ εἶπε, καταπιεῖν αὐτὴν, ἵνα μὴ ὁ γενόμενος ἐξ αὐτῆς ἰσχυρότερος γένηται. ἵνα δὲ μεμισεμένον ᾖ πᾶσιν. γλαυκῶπιν Ἀθήνην] γλαυκόφθαλμον διὰ τὸ ὀξυδερκές. τοιαύτη γὰρ ἡ γνῶσις. Δόλον μολίοισι λόγοισιν.] ἀπατηλοῖς, διὰ τὸ γένος ἐκ πολλῆς ὕλης σοφίαν καὶ βαθύτητα νῦ, Γαίης φραδμοσύνῃσι.] ὁ ἱερεὺς (φησὶν) καὶ ἡ γῆ ἐβύλετο αὐτὸν καταπιεῖν αὐτὴν, ἵνα μὴ ὁ γενόμενος ἐξ αὐτῆς ἰσχυρότερος γένηται. Τὼς γὰρ οἱ.] εἰκὸς ἦν αὐτῇ σοὶς τ' μελίσσα ῥίπτουσα, σοιᾶσαι σοὶς τὸν πατέρα. ἵνα μὴ βασιλεύσῃ.] εἰ γὰρ ἐκ μὲν ἡ σοφία μόνη ἐκ τῦ Διὸς, τυτέστιν ἐξ ἀνθρωπίνης νῦ, βασιλικωτέρα εἰσέρχεται. Ἀλλ' ἄρα μιν Ζεὺς] ἤγουν ὁ λόγος τιλὼ κακὴν βυλὴν σκέλασσεν ἵνα μὴ τῆς ἑαυτῦ κοιλίας ἐξικάνοιτο. Θέμιν] τιλὼ δίκαιον τῆν πάντων, διὰ τὸ νομίμους κωεῖσθαι. ἢ τέκεν ὥρας.] τὰς ζωπικὰς ὥρας λέγει· ἀπὸ τῦ ὁρᾶν, ὅ ἐστι φυλάσσειν· αὗται γὰρ φύλακες τῆν ἀνθρωπίνων ἔργων. ἅθεα καὶ ἄρ λέγει ὁ φύλαξ. παρεπιμολογεῖ δὲ τὰς ὥρας. Εὐναμίην τε Δίκην τε.] παρέσον ἐν τῦ χῆ τέκνας θεμιστεύειν, καὶ σοφὸς γίνεσθαι λόγους, παρὰ δὲ τῆς Εὐνομίης. Εἰρήνην τε θαλίας] ἅτε αἱ τῦ Διὸς ὧραι αἰεὶ πᾶσιν εἰσὶ τιλὼ οἰκουμένοις. καὶ διὰ τῦτο ἡ τελετὴ θάλλει, ὅτι δεῖ τὸν δεχόμενον τὰς ὥρας φυλάττειν αὐτὰς, καὶ πάλιν αὐτὰς θάλλειν αἰεὶ καὶ τὴν βίον ἡμῶν θάλλειν. ἄλλως. τὰ θαλίαν, θάλλουσα πάντα γὰρ ἐν εἰρήνῃ θάλλει. Μοίρας θ', αἷς πλεῖστα] παρέσον ἐν ταῖς δεμνείαις διαρομαί τινες καὶ μεσσιοὶ προσήκοντες γίνονται. ἀγλαΐην τε καὶτ'.] διὰ γένος δίδωσι τοῖς ἀγαθοῖς, τὴν καλὴν κολόσιν. Τρεῖς δὲ σὶ Εὐρυνόμη]

ὅτι

ὅτι αἱ τῦ Διὸς θυγατρὲς ἀεὶ πᾶσαν εἰσιοῦσι νύμφην· καὶ διὰ τῦτο ἡ τελετὴ θάλλει. ᾧ δεῖ τὸν μυχθέντα ταῖς θυραῖς φυλάττειν αὐτάς, καὶ τοῖν θάλλοντα ἄλλας. ὃ ἔστι τοῖς ἐπὶ γῆς ζῶσι θάλλειν καὶ τοῖς ἐν Ἅιδου.

θυρῶν δ' ἀπολαίζουσι· τὰ δὲ ἐν ἀγρίοις νομαῖς νεμόμενα ζῶα θάλλουσι καὶ ἀγλαίζονται. θάλλει, ἐπὶ θάλλοντι τῷ βίῳ ἡμῶν τοῖς χεῖζιν δωρέμενα.

Αὐταρ ὁ Δήμητρος πολυφόρβης ἐς λέχος ἦλθεν,
Ἣ τέκε Περσεφόνην λευκώλενον, ἣν Ἀϊδωνεὺς
Ἥρπασεν ἧς παρὰ μητρὸς ἑκὼν· ἔδωκε δὲ μήτιετα Ζεύς.
Μνημοσυνὴς δ' ἔξαῦτις ἐρᾶσατο καλλικόμοιο,
Ἐξ ἧς αἱ Μοῦσαι χρυσάμπυκες ἐξεγένοντο
Ἐννέα, τῇσιν ἄδδοι θαλίαι καὶ τέρψις ἀοιδῆς.
Λητὼ δ' Ἀπόλλωνα, καὶ Ἄρτεμιν ἰοχέαιραν,
Ἱμερόεντα γόνον πάσης πάντων ὑπερτέρους
Γείνατ' ἄρ' αἰγιόχοιο Διὸς φιλότητι μιγεῖσα.
Λοιθοτάτην δ' Ἥρην θαλερὴν ποιήσατ' ἄκοιτιν.
Ἣ δ' Ἥβην, καὶ Ἄρηα, καὶ Εἰλείθυιαν ἔτικτε
Μιχθεῖσ' ἐν φιλότητι θεῶν βασιλῆϊ καὶ ἀνδρῶν.
Αὐτὸς δ' ἐκ κεφαλῆς γλαυκώπιδα Τριτογένειαν,
Δεινὴν, ἐγρεκύδοιμον, ἀγέστρατον, ἀξυτάων
Πότνιαν, ἣ κέλαδοί τε ἄδδοι, πόλεμοί τε, μάχαί τε.
Ἥρη δ' Ἥφαιστον κλυτὸν ἐν φιλότητι μιγεῖσα
Γείνατο, καὶ ζαμένησε, καὶ ἤρισεν ᾧ παρακοίτῃ,
Ἐκ πάντων τέχνῃσι κεκασμένον Οὐρανιώνων.
Ἐκ δ' Ἀμφιτρίτης καὶ ἐρεμνοῦ Ἐνοσιγαίου
Τείτων εὐρυβίης γένετο μέγας, ὅς τε θαλάσσης
Πυθμέν' ἔχων παρὰ μητρὶ φίλῃ καὶ πατρὶ ἄνακτι
Ναίει χρύσεα δῶ, δεινὸς θεός. αὐταρ Ἄρηϊ
Βροντόρῳ Κυθέρεια Φόβον καὶ Δεῖμον ἔτικτεν
Δεινούς, οἵτ' ἀνδρῶν πυκινὰς κλονέουσι φάλαγγας
Ἐν πολέμῳ κρυόεντι, σὺν Ἄρηϊ πτολιπόρθῳ·
Ἁρμονίην θ', ἣν Κάδμος ὑπερθύμους θέτ' ἀκοίτιν.
Ζηνὶ δ' ἄρ' Ἀτλαντὶς Μαῖη τέκε κύδιμον Ἑρμῆν
Κήρυκ' ἀθανάτων, ἱερὸν λέχος εἰσαναβᾶσα.
Κάδμῳ δ' αὖτ' ἄρα οἱ Σεμέλη τέκε φαίδιμον υἱὸν
Μιχθεῖσ' ἐν φιλότητι. Διώνυσον πολυγηθέα,

Porro hic Cereris multa nutrimentis ad lectum venit,
Quæ peperit Proserpinam pulcris vltis, quam Pluto
Rapuit sua a matre: dedit autem consiliarius Iupiter.
Mnemosynem vero deinceps amauit pulchricomam,
Ex qua Musæ aurea mitra reuinctæ natæ sunt,
Nouem, quibus placent conuiuia, & oblectatio cantus.
Latona autem Apollinem & Dianam sagittis gaudentem,
Desideriabilem prolem præ omnibus cœlicolis,
Peperit sane, Ægiochi Iouis amori mixta.
Postremam vero Iunonem floridam duxit vxorem.
Hæc autem Heben, Martem, & Lucinam peperit,
Mixta amore deorum regi & hominum.
Ipse vero ex capite, cæsijs oculis præditam Tritogeniam,
Acrem, tumultum excitantem, ducem exercitus, indomitam,
Venerandam, cui clamores, placuerunt bellaque pugnæque.
Iuno autem Vulcanum inclytũ, amori indulgens,
Peperit, (& vires intendit, & euertendit cum suo marito)
Præ omnibus, artibus ornatum, cœlicolis.
Ex Amphitrite autem & grauisono Neptuno,
Triton late potens natus est magnus: qui maris
Fundum tenens, apud matrem charam & patrem regem
Incolit aureas ædes magnus deus. sed Marti
Clypeos dissecanti, Venus Timorem & Metum peperit,
Graues, quique virorum densas turbent phalanges
In bello horrido, vna cum Marte vrbes deuastante,
Et Harmoniam, quam Cadmus magnanimus duxit vxorem.
Ioui vero Atlantis filia Maia peperit glorioſum Mercurium,
Præconem deorum, sacrum lectum conscendens.
Cadmi filia vero ei Semele peperit clarum filium,
Rem cum eo habens, Bacchum hilarem,

Ἀθάνατον θνητῇ· τοῖ δ' ἀμφοτέρω θεοὶ εἰσίν· Immortalem mortali, nunc vero ambo dij sunt.

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑΙ.

Ἐπέρχεται ὁ Ζεὺς μὲν τῆς Δήμητρος καὶ τῆς πολυφόρβης, καὶ ἀπογυμνᾷ τὴν Περσεφόνειαν, διὰ τὸ ὀπυιοπαθεῖν τοὺς ἀνθρώπους τὴν τῆς γῆς ἐργασίαν· Δημήτηρ γὰρ ἡ γῆ λέγεται πολλαχοῦ σεβομένη, ὅπερ πάντας. Ζεὺς δὲ ῥηθεὶς ἂν ἐνταῦθα τὸ θεῖον τῆς ἐργασίας νόημα θερμὸν τὴν ζωὴν ἡμῶν, ἐξ οὗ ἡ Περσεφόνεια γεννᾶται. καὶ ὁ Ἅιδης μὲν ἁρπάζει ἐκ τῆς μητρὸς δίδωσι δὲ ὁ Ζεύς· οἱ γὰρ ἐν γῆς ἀναδοθέντες καρποὶ καὶ ἁπλῶς οἱ σπόροι ἁρπάζονται οἷον ὑπὸ γῆν κρυπτόμενοι καὶ καταβαλλόμενοι ἐν χωρῷ σπόρος ἢ βολαὶ ἢ ἀνθρώπων, καὶ τῇ τομῇ τῆς γῆς ἀφανεῖς γινόμενοι. ὕστερον δὲ σπόρος, διὰ τὸ ἀποθνήσκειν, οἷον καὶ πανσυχῇ φορὰδην ὑπὸ γῆν ἐντεθέντας Περσεφόνειαν ὁ λόγος καλεῖ. θεοὶ δὲ τῆς Μνημοσύνης καὶ τοῦ Μισοῦ τὰ μὲν ἄλλα σεσιγήκασι κατ' ἀρχὰς τὸ βιβλίου· ἄδηλον δὲ παύτοις αἱ θαλάσσαι λέγονται καὶ ἡ τέρψις, διὰ τὸ τοὺς μνημονεύοντας καὶ ἀπογινώσκοντας λοιμικὰ κύματα θαλάσσης τε καὶ τέρπεσθαι. τῇ δὲ Λητοῖ συνελθὼν ὁ Ζεὺς ἀποτίκτει τὸν Ἀπόλλωνα, καὶ τὴν Ἄρτεμιν. ἡμερόεντα γόνον θεοῖς πάντων ἐρασίμων, δηλονότι. βλαπτόμενοι γὰρ οἱ ἄνθρωποι ἁπλανθάνεσθαι τοῦ κτίστου τὸν βίον ἀνίων ἐφευρόντες τὴν μουσικὴν καὶ ἀοιδὴν τοῖς σωτῆρσι τοῦ μελῳδιῶν· ποτὲ δὲ θηλύοντες τοῦ μαλακοῦ καὶ τῆς χαλαφότητος· παιᾶνα γὰρ ἡ τῆς μουσικῆς δωρεά. ἡμερόεντα δὲ γόνον ταύτην καλεῖ, σωφρόνων πάντων, οὓς ἐφεῦρον ἐξ ὑγιείας οἱ ἄνθρωποι, τοῦτο μᾶλλον τὸ εὕρημα ἡδονῆς ὄζει σεμνοπρεπὲς καὶ χαριέστερον. τῷ δὲ Ἥρᾳ ποιεῖ μιγέντα τὸν Ζεὺς, καὶ αὖθις γεννᾷ τὸν Ἥφαιστον, καὶ τὸν Ἄρεα, διότι βάσκανοι εἰσὶ καὶ ἀπειλοῦντες οἱ ἄνθρωποι καὶ ἐκπλήττοντες. τὸν δὲ Ἄρεα γεννᾷ, διότι δι' ἀέρος καὶ εὐκράτου τόπου ἐέρχεται καὶ μάχονται ἔνιοι. ἐκ δὲ τῆς Ἥρας γεννᾷ ὁ Ζεὺς τὸν Ἥφαιστον, κλυτὸν ἀμφιγυήεντα, καὶ τέχνησι κεκασμένον θεῶν πάντων οὐρανίων· καὶ ἐείζεται μὲν τοῦ Διός, καὶ ὀργίζεται μετ' αὐτοῦ, πυρόεσσα φλὸξ αὐτὸν ἔχει ἐκπεπυρωμένος, ὕπτιος καὶ ἀμφιγυήεις ὤν· ὑπεστηριγμένη γάρ ἐστιν ἡ τοῦ πυρὸς κίνησις, καὶ ἀμφοτέρωσι ῥέπουσα. κλυτὸς δὲ καὶ περὶ πάντων κεκασμένος ὄζει, σαφέστερον τὸ διακονικὸν τοῦτο πῦρ πολύεργον δραστήριόν ὄζει καὶ πολύχρηστον φωτίζειν τε γὰρ, καὶ καίειν, καὶ μεταβάλλειν φύσεις, καὶ διακρίνειν καὶ συγκεῖναι τὰ ὁμοιογενῆ καὶ ἀνόμοια. ἐείζεται δὲ καὶ ἐλάφῳ παροικοῦντι ἡ Ἥρα, σαφέστερον ἐξαναφανὴς ὁ ἀὴρ ἰσοφαρίζει καὶ ἐξομοιοῦται τῷ αἰθέρι· ὑγρὸς γὰρ διὰ τὸ ὑγραίνειν τὸ ἀέρος, λέγεται ὠκυπόρους τῆς Ἥρας.

Ἐκ δὲ τῆς Ἀμφιτρίτης καὶ τοῦ ἐγκτύπου Ἐνοσιγαίου ὁ Τρίτων γεννᾶται ὁ εὐρυβίης, διὰ τὸ τοὺς ἐν θαλάσσῃ καὶ ἐν τοῖς κύμασι διάγοντας ἢ διαπερῶντας ἐνίους τρέειν, ὅ ὄζει φοβεῖσθαι, καὶ εὐρέως βοᾶν. Ἀμφιτρίτη λέγεται ἡ θάλασσα, καὶ ἁπλῶς ἡ τοῦ ὕδατος ὑπόστασις, διὰ τὸ ἀμφὶ τοῖς στοιχείοις τρέπεσθαι λαχεῖν τὴν τάξιν τὸ γὰρ ὑγρὸν πάντων ὑπέρκειται, εἶτα ὁ ἀὴρ τὸ πῦρ, καὶ τοῦτο τὸ ὕδωρ τρέπεται ὄζει. λέγεται δὲ ὁ Τρίτων ὅτος τὸν ῥυθμὸν ἔχειν τῆς θαλάσσης. καὶ κατοικεῖν περὶ φίλην μητέρα καὶ πατέρα σαφέστερον οἱ φοβούμενοι ἐν θαλάσσῃ φαντάζονται τὰ βάθη ταύτης, καὶ ἐν τούτοις δοκοῦσι κατοικεῖν. τῷ δὲ εἰρημένῳ Ἄρει συμπλεχθεῖσα ἡ Ἀφροδίτη ἀντίκτει τὸν Φόβον καὶ τὸν Δεῖμον διὰ τὸ προσδοκῶντας μᾶλλον πεσεῖσθαι αὐτοῖς ἀγαθὸν τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἐλπίδας ἀγαθὰς βεβηκότας ὑποδιδόναι ἢ πόλεμον, καὶ ἢ εἶναι πολλάκις τέρατος. Δεῖμος δὲ καὶ Φόβος ἐκ ἔστι ταυτὸν, οὐδ' ἐν πυρπολήσει (ὡς πού δοκεῖ) εἴρηται· φόβος γάρ ὄζει ἡ ψυχὴ· φέβομαι γὰρ τὸ διώκω ὡς τὸ Ὁμηρικὸν ἐκεῖνο χρεσσαι μαλ' ἔνδα διωκέμεν ἠδὲ φέβεσθαι. δεῖμος δὲ ἡ ψυχή, ἀλλ' ὅση δειλίας ἐνίοις ἐπιγινόμενος δεσμὸς εἰσὶ γὰρ τοῖς ἐν πολέμῳ, ἐνίοι καθιζάνοντες, καὶ ἄφωνα κατεπλαγόμενοι· διὰ τοῦτο καὶ Ὅμηρος μᾶλλον ἐπαινεῖ τὸν Μενέλαον, ὡς μὴ παντελῶς ἐπιψοφοῦντα ἐν πολέμῳ, βοὴν ἀγαθὸν τροσαγορεύει· ὁ δὲ ἀφαιρεῖται τοῦ ἐν πολέμῳ τὸν φοβητὴν, ἐξ ἀκρασίας δειλίας. ἔτι τὸν αὐτὸν ἔχει ἡ Ἀφροδίτη ἐν τῷ Ἄρει, καὶ ταύτην ἄγεται εἰς γυναῖκα ὁ Κάδμος, σαφέστερον τὸ ἐν στοιχεῖα κατασκευάζοντα μέρη τῆς πόλεως καὶ κατασκευάσματα σωφρονοῦσι καὶ εὐπόλιν διαπθείρασι οἱ ἀνθρώπινα ἐμφερόμενοι ἄνθρωποι. καὶ οἱ ταύτας τὰς πόλεις κατοικεῖν

παιδῶν ἐθέλοντες. φιλοσόφως ⸗ πάνυ λέγει ⸗ ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντος Μαῖα τῷ Διὶ συνελθοῦσα ἀποτεκεῖν τὸν Ἑρμῆν τὸν ἄγγελον τῶν θεῶν· ἡ γὰρ ἐν ἡμῖν λεκτικὴ δύναμις τὰ ἀπὸ τῆς τῶν προσεξαλλόμενα λεχόμενα νοήματα, μαιεύεται καὶ οἷον διαφθορᾶς ὄνομα ἐπ' ὀνόματι συνιστᾶσα, καὶ τὸν προφορικὸν ὕπνος ἀποφυγὴ λόγον τῇ εἰσπνεύσει καὶ ἐκπνεύσει τοῦ ἀέρος καὶ τῇ συστολῇ καὶ πλήξει τῶν φωνητικῶν ὀργάνων, πνεύμονός τε καὶ τῆς τραχείας ἀρτηρίας, καὶ ὀδόντων καὶ χειλέων, καὶ γλώττης, καὶ ὑπερῴας, ὅς τις δὴ ὁ λόγος διὰ τὸ ἐξαγγέλλειν καὶ διερμηνεύειν τὰ τῆς ψυχῆς παθήματα, κῆρυξ τῶν θεῶν λέγεται καὶ ἄγγελος. θεὸς γὰρ τῶν τοιούτων νοήματα ἐκλεκτέον, Ζηνὸς τοῦ νοῦ, ὡς τινὲς ζηνὸς ἡμῶν κυβερνῶντα. ἡ Σεμέλη ⸗ λέγει ⸗ σωσθεῖσα τῷ Διὶ γονῆσαι τὸν πολυσήθεα Διόνυσον, παρόσον τῷ θεῷ φυτεύσεως ἑαυτῆς νοήματι σωσθεῖσα ἡ ἄμπελος ἀπεγέννησε τὸν οἶνον· ἐπινοήσαντο γὰρ οἱ ἄνθρωποι φυτεῦσαι ἄμπελον, καὶ πόντος ἐκ τοῦ καρποῦ αὐτῆς εἰς θλασμὸν τὸ ἔργον προλιόντας. Σεμέλη δὲ ἡ ἄμπελος λέγεται, ὡς σκώμενα ὑπ' ἀνέμων ἔχουσα τὰ μέλη· εὐκλώνητον γὰρ τὸ φυτόν. Καδμεία ⸗, ὡς καταδαμαζομένη τῷ χειμῶνι καὶ ἔξω μένουσα, καὶ καταγλυμένη καὶ ψυχομένη, ἢ ὡς τῆς χρόας αὐτῆς σηπεδὼν τὰ μέλη ἡμῶν τουοῦσης, καὶ δαμαζούσης· τοιοῦτοι ⸗ πάντως οἱ μεθύοντες. Διόνυσος ⸗ πολυγηθὴς, ὁ οἶνος ⸗ εἴη ἂν ὡς τὸν Δία, τουτέστι τὸν νοῦν, νύσσων. ἀνεγείρει γὰρ ὁ οἶνος ἀκαίρως πονόμενος τὸν νοῦν· ὅθεν καί τινες τὸν οἶνον παρέγκυσιν, ἀπὸ τοῦ οἴγειν, τουτέστι καινίζειν, τὸν νοῦν· πολυγηθὴς ⸗ ὁ οἶνός ἐστι, διὰ τὰς συμβαινούσας ἐξ αὐτοῦ χαρμονάς· ἡ δυτὴ ⸗ τὸν ἀθάνατον γονᾶ. νοῦ δ' ἀμφότερα δοκεῖσι] παρόσον ἡ ἄπαξ φυτευθεῖσα καὶ εὐρεθεῖσα, διὸ καὶ δυτὴ· ἢ πολύχρηστον ἀποτίκτει οἶνον· διὸ καὶ ἀθάνατον. νῦν ⸗ διὰ τὸ οἶνον κἀκεῖνα πεθεῖν δοκεῖ καὶ ἐράσμιος. θεὸν καὶ ἀθάνατος λέγεται διὰ τοῦτο.

ΣΧΟΛΙΑ.

Αὐταρ ὁ Δήμητρος] διὰ τὸ ἐπινοῆσαι τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐργάζεσθαι τὴν τῆς γῆς ἐργασίαν.

Ἠτέκε Περσεφόνην.] τὸ ζωπυρὸν ἐν τοῖς σπέρμασι καταβάλλει ἡ Δημήτης. Περσεφόνειαν ⸗ λέγει τὰς παρυφὰς, διὰ τὸ φλοιοῦς φορὰς, οἱ καλυπτόμενοι τῇ γῇ διὰ τὴν ἡλίου ἀναβλασάνειαν. ἣν Ἀϊδωνεύς.] τοῦτο φησὶ τῆς σπάψεως τὰ σπερμάτων λέγει· ὅτι ἐκεῖ κατοικοδομήσαντο, αὖθις δὲ ζωογονῆται. Ἤρπασε] ἁρπαξ ⸗ αὐτὴν φασιν οἱ μὲν ἐν Σικελίᾳ, Βακχυλίδης ⸗ ἐν Κρήτῃ, Ὀρφεὺς ἐν τῷ περὶ τῶν ἁγίων τόπων, Φανοδήμος ⸗ ἀπὸ τῆς Ἀττικῆς, Δημοφίλης ⸗ ἐν Λάκαινα. τοῦτο ⸗ λέγει, ἐπεὶ ἐκ ἐκόσης ἡ γῆ δέχεται τὰ σπέρματα. Ἐξ οὗ αἱ Μοῦσαι] ὅτι ὁ τῶν συγγινόμενος καὶ ἐνθουσιαστικῶς γυναῖκας τὰς Μούσας τὰς χρυσοκόμας ὄσας, καὶ παντὸς χρυσοῦ, καὶ πάσης ἑτέρας ὕλης πλουσίας. χρυσάμπυκας.] χρυσοῦς λαμπρὸς ἔχουσι ἄμπυκας διὰ καὶ λαμπρὸς τῆς κόσμος γυναικείου. ἢ διὰ τὸ στεφάνους ἐν κεφαλῇ φορεῖσθαι, ὅπερ ταύτας εἴρηκεν. Λητὼ δ' Ἀπόλλωνα.] ἡ Λήδη μήτηρ Ἀπόλλωνος· ὅτι ὁ μεσηκὸς ὀπλαυθάνει τῶν βίου κακῶν· ὁ ⸗ νὺξ Λητὼ ⸗ τῷ Διὶ συγγενομένη ὀδυμητὸν αὐτῷ ὑπὲρ πάντας τοὺς θεοὺς ἔτικτε τὸν Ἀπόλλωνα. ὑπερφατὸν δ' ἔδεν· ἢ ὅτι φοβεῖσθαι τῷ βίῳ κακῶν ἐποιοῦσαν οἱ ἄνθρωποι τὰ ὄργανα. Ἀπόλλωνα ⸗ καὶ Ἄρτεμιν ἀφετίτικε, διὰ τὸ τοτὲ μὲν ἀρρενωπουεῖν τὰ μέλη, ποτὲ ⸗ ὀκθηλύνειν. φασὶ δὲ ὡς Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος ἐθέστος, χρύσεα τῷ Μυσικῷ Τιμοθέῳ ἐπλίζεσθαι τὸν αὐλὸν ἐποίησεν. αὖθις ⸗ ἀπὸ τοῦ ἀέρος τοῦ μέλος ἐστὶ τὸ χαυνότερον μεταῤῥυθμίσας τῷ μουσικῷ ἐστὶ ἑστίασιν ἔπεψε. ἡ δ' Ἡέλιον καὶ Ἀῶ.] διότι ἐβάσκουν αἱ ἐσπέριοι καὶ ἑωθινοὶ οἱ ἄνθρωποι. τὸν ⸗ ἀέρα γυνᾶ, διότι δ' ἀέρα καὶ εὔκρατον τόπον ἐείζουσι οἱ ἄνθρωποι. οἱ κέλαδοι τε.] κυκλίου κέλαδος ὁ ἐν τοῖς κωμικοῖς δόρυβος· τουτέστι, τὸ δόρυβον ἐγείρουσι. ἀγείρασα ἄγουσα τρατὸν, φρῶτος ἔστ· τὸν Ἥφαιστον ἐκ μόνης Ἥρας εἶπε· διὸ καὶ τοῦτο σήμαινε. ὁ ⸗ Ὅμηρος, ἐκ Διὸς καὶ Ἥρας. Ἥρῃ δ' Ἥφαιστον.] παρόσον ἐξαναθεὶς ὁ αὐτὸς ἰσοφαείζει καὶ ἐξομοιοῦται τῷ αἰθέρι· ἔστ· ⸗ τὸν Ἥφαιστον ἐκ μόνης Ἥρας εἰσάγει. ὁ ⸗ Ὅμηρος ἐκ Διὸς καὶ Ἥρας. Ἐκ πάντων τίχηται] ἀμφίβολον. ἤγουν παρεκάστη τῷ θεῶν διδασκόμενον τὸν τέχνην, ἢ κεκοσμημένον ὑπὸ πάντων τῶν θεῶν τῇ τέχνῃ. ἐκ δ' Ἀμφιτρίτης.] Ἀμφιτρίτη τῷ ὑδάτων φύσις, διὰ τὸ ἀμφὶ τοῖς στοιχείοις ῥέπειν λαχεῖν τάξιν. Τεῖχον δόρυβος

ἐρυθρὸς γένετο.] διὰ τὸ τὰς αἰδοίους καὶ ἐν τοῖς κύμασι διάγοντας τρέπειν, ἤγουν φοβεῖν καὶ δίκαιος βοᾷν. Πυθμὴν' ἔχων.] παρόσον αἱ φαινόμενοι ἐν θαλάσσῃ φαντάζουσι καὶ τὰ βάθη ταύτης, καὶ ἐν τούτοις δοκοῦσι κατοικεῖν. χρύσεια δῶ] δέσματα, χρυσοκόλλητα.

Ῥιπτόρῳ.] ἐπειδὴ ἐν πάσῃ τέχνῃ τῷ πυρὶ κεχρήμεθα, ὑμῶς ἐπιδίδοῦ τὸ παρ' Ὁμήρῳ ἀμφιδρόμους νοούμενον. ἄλλως. ὅτι πολλὰ προσδοκήσαντες, καὶ κακῶν ἐφαπτόμενοι τυγχάνουσι καὶ εἰς τὸν πόλεμον, καὶ πολλάκις καὶ τὰς ῥίνας τέμνονται. Ἐν πολέμῳ κρυόεντι.] χαλεπῷ, χρύες αἰλίφ καὶ φρίκῃ. Ἀμφιτίλιν θ', ἣν Κέδμος.] παρόσον τὰ ἐκ πολέμου καταπεπαυκότα μέρη τῶν στίλεων καταδιδασμένα σωματολογοῦσιν οἱ αὐτῶν ἐμπειρόμενοι ἄνθρωποι. Μαίη τέκε] Μαῖα δὲ συγάτηρ τοῦ Ἄτλαντος, ἡ μετὰ καρτερίας ζήτησις καὶ λόγον ἀπὸ ῥητῶν. ὁ λόγος καὶ δημοσιεύει τὰ θεῖα. Καδμείη δ' ἄρα οἱ Σεμέλη] Καδμεία, οἷς κατοικήσας ἀμύνη τῷ χαμαὶ νι. Σεμέλη, ἡ ἄμπελος ἡ σεσαμένη τὰ μέλη. ἐκπίνουσι γὰρ τὸ φυλλον, ἢ σείουσι καὶ μέλη τῶν μεθυόντων. Ἥκε δ' ἀφάδμου ὑὸν μιχθεῖσα Διΐ, παρόσον τῷ ἀεὶ φυτάσιος ἑαυτῆς νοήματι συνελθοῦσα ἡ ἄμπελος ἀπηγήνατο τὸν οἶνον. Διάνυζ- ὃ εἰς τὸν Δία, ἅτε τὸν νῦν νύσσων. πολυγηθὴς ᾖ, διὰ τὰς συμβαινούσας ἐξ αὐτῆς χαρμονάς. Ἀθάνατον δυπτύ.] παρόσον ἡ ἄπαξ φυλλοθοῦσα καὶ συμρεθεῖσα τὸν παλύχρωτον ἀποτάτει οἶνον, καὶ διὰ τοῦτο ἀθάνατον. νῦν ᾖ διὰ τὸν οἶνον πρόκειται παθητὰ ὄζει. διὸ καὶ ἀθάνατ-.

Ἀλκμήνη δ' ἄρ' ἔτικτε βίην Ἡρακληείην
Μιχθεῖσ' ἐν φιλότητι Διὸς νεφεληγερέταο,
Ἀγλαΐην δ' Ἥφαιστος ἀγακλυτὸς ἀμφιγυήεις
Ὀπλοτάτην Χαρίτων θαλερὴν ποιήσατ' ἄκοιτιν.
Χρυσοκόμης δὲ Διώνυσος ξανθὴν Ἀριάδνην
Κούρην Μίνωος θαλερὴν ποίησατ' ἄκοιτιν.
Τὴν δ' οἱ ἀθάνατον καὶ ἀγήρω θῆκε Κρονίων.
Ἥβην δ' Ἀλκμήνης καλλισφύρου ἄλκιμος υἱὸς
Ἴφι Ἡρακλῆος τελέσας στονόεντας ἀέθλους
Παῖδα Διὸς μεγάλοιο καὶ Ἥρης χρυσοπεδίλου
Αἰδοίην θέτ' ἄκοιτιν, ἐν Οὐλύμπῳ νιφόεντι.
Ὄλβιος, ὃς μέγα ἔργον ἐν ἀθανάτοισιν ἀνύσας
Ναίει ἀπήμαντος, καὶ ἀγήραος ἤματα πάντα.
Ἠελίῳ δ' ἀκαμαντι τέκε κλυτὴ Ὠκεανίνη
Περσηΐς Κίρκην τε, καὶ Αἰήτην βασιλῆα.
Αἰήτης δ' υἱὸς φαεσιμβρότου Ἠελίοιο
Κούρην Ὠκεανοῖο τελήεντος ποταμοῖο

Alcmene vero peperit vim Herculanam,
Mixta in amore Iouis nubicogi,
Aglaiam vero Vulcanus percelebris, vtroque pede claudicãs.
Minimam natu e Gratiis florida duxit vxorem.
Sed aureo crine conspicuus Bacchus flauam Ariadnen,
Filiam Minois, in flore existentem fecit coniugem.
Hãc vero ei immortalem expertemque senij fecit Saturnius.
Heben autem Alcmenæ pulchros talos habentis fortis filius,
Vis Herculis, peractis luctuosis certaminibus,
Filiam Iouis magni & Iunonis aureis calceamentis vtentis
Pudicam duxit vxorem in Olympo niuoso:
Felix, qui magno facinore inter deos confecto,
Habitat illæsus, & expers senij omnibus diebus.
Soli autem indefesso peperit inclyta Oceanis
Perseis, Circenque & Æetem regem,
Æetes autem filius lucem hominibus dantis Solis,
Filiam Oceani perfecti fluuij

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑΙ.

Ἀλλὰ καὶ ἡ Ἀλκμήνη τὸν Ἡρακλέα γεννᾷ φιλότητι, Διὸς νεφεληγερέτα, ἐυλόγως. ὁ γὰρ ἄλκιμος καὶ ἡ αὐτοῦ ἀνδρεία καὶ ζωοποιὸς θέρμη παρὰ τὸ ἀλκίμου νῦ γένος, καὶ σοφῶν ἅμα ἐν τῇ τοιαύτῃ ἡλικίᾳ ἀφαιρῶν ἐπιτέθεικε. ἴσως μήτε φλέγμα κατώτερον ἐντεθεὶς, μήτε ψύχος ἐμπαγὲς, καὶ ἀθέρμαντον ἐᾷ τὸ πεῖσαι, αἰωρήσας τὰ θεῖα

ἵνα

ὅτε ἡ χθὼν ἀνδρὶ μιμεῖται ἢ φωτὶ, τὴν λοιπὴν εἶλεχε τῷ ζωδιακῷ πορείαν τὴν Ἀγαλείαν ἡ δὲ Ἥφαιστος πυρὶ ἡδίστῳ, πανδήμου ἐπὶ κεφάλαιον, σφίσιν ὑπαφίησι καὶ τοῖς ἀπὸ τῶν πυρὸς σημείοις γίνεσθαι, ὡς ὕλοις τὰ τῆς χαλκείου μηχανήματος καὶ τὰ τῆς χρυσοχόου ἐρέμματα. τὴν δ' ἐπὶ δύσιν τὴν ξανθὴν ὁ χρυσοκόμης Διόνυσος πιεῖν ἔσεται, τὴν τοῦ Μίνωος θυγατέρα, διὰ τὸ τὰς οἰνοζοίνους αὐδρείους τῆς πόλεως ἀπομαλάττειν τὰς ἀνωφελεῖς καὶ ἀφαιρεῖσθαι δίκην, ὅτε κύνας βλέβας, καὶ ταύτας ἀμείνους ποιοῦσι πολλοὶ γὰρ μεθύοντες ἐκ μέσου τῆς ἀγορᾶς ἀπομαλοῦσι καὶ ξανθίζουσι ταύτην τὴν βλάβην ἑκάστοτε, μείους ὑπολαμβάνειν ἀπειλήμμενοι· ὑπολαμβανόντες δ' ὁ Ζεὺς λέγει τὴν Ἀριάδνην, διὰ τὸ, τὰ ταύτην ὀνείδεα δόξας πᾶς πολλοῖς χαλᾶν τὸ λέοντος ὑποπλαγθῆναι, διὰ καὶ οἶνος χρώμενοι, καὶ ἑαυτοὺς χαλεπτίζοντες ἐκ ἴσασι δ, τι ποιοῦσι διὰ τὴν ἄμετρον ἢ καὶ ἄκαιρον τοῦ οἴνου χρῆσιν. διλόγως δὲ καὶ πάνυ σοφὸς ὁ Ἡσίοδος λέγει τὴν Ἡφαίστου λαβεῖν εἰς γυναῖκα πάλιν τὰς ἄλλας ἐκείνης τὰς δόλους· τὸ γὰρ δόλῳ ζώδια ἀστερίσασα ὁ ἥλιος, καὶ ἁπλῶς τὸν ἅπαντα ζωδιακὸν, δι' ἑαυτῆς πληρώσας, ἔκτοτε πάλιν, ὅσαπερ ἐξ ἄλλης ἀρχῆς, ἀκαίρως ἡμῖν ἀνατέλλει ἐν ἔαρι, τὴν ἀθανασίαν καὶ ἀνδρότητα, τῇ πάλιν ἐν ἐνιαυτῷ ἕνα γλυκὺν χαμαὶ πιεῖν, χλιαρὸν ἅμα ὄντα· διὸ καὶ ὄλβιος καὶ ἀνύμφευτος ἐν ἐνιαυτῷ καίριον λέγοιτ' ἄν. ἔτεκον δὲ τῇ Ἡφαίστου ἄθλων οἱ ἐνδεκάπλοκοι ἐκ δρυὸς τοῖς ἐπεργασίαις τῆς λεγομένης ζωδίων, ἀληθέστατον δίρρισιν τὸ λεγόμενον, ὅτι καλῶς ἡμεῖς ἐξελαβόμεθα τὸν μὲν Ἄρεα εἰς τὸν φλοῖσμον, τὸν δὲ Διόνυσον εἰς τὸν οἶνον, τὸν δὲ Ποσειδῶνα εἰς τὴν θάλασσαν, τὸν δ' Ἥφαιστον εἰς τὸ πῦρ, καὶ ἄλλα ἄλλους, μαρτυρεῖ καὶ ἐν τῇ μικροτέρᾳ κρατῆρι ὁ Ὅμηρος, πρὸς λέγων,

Ἐμοῦ δ' ἐρωμένως τ' πάντων ἄγγελός ἐστιν.
Νύμφαι ὕδωρ. τοῦς Ἥφαιστον. σῖτος, Δημήτηρ, [σίτου·
Ἡδὲ θάλασσα, Ποσειδάωνος μέλας, ἠδ' Ἐνοσίχθων·
Καὶ πόλεμος μὲν Ἄρης, εἰρήνη δ' ἔστ' Ἀφροδίτη.

Οὗτος, τὸν φιλοῦσι θεοὶ θνητοί τ' ἄνδρωποι, Οὐκ ἀθρόως εὗρες λανθῶν καλύπτῃ πεσῶν Τοιοῦτος Διόνυσος· ὑφρισωλίῳ πέρι δοιπῷ

Ἠέλιος, πίζῃσι τ' ἐν ἀλλοπρόσοπον πάρεστι. Καὶ Θέμις, ἥτις ἄνακτι δικαιοσύνην τε δίκαιά, Ἠέλιος, ἐπὶ κλυτὸν ἀπάλλυται κλυτότοξον, Φοῖβον ἀκερσεκόμην, μετὰ Πανας, ἐκάεργον Ἴτυνες ἠδὲ νύμφαι Ἀκταίαι. ἐνθάδε πάντα. ὅτι ἡ χθὼν ἐν Μυκηνοσούσῃ αἱ Μοῦσαι γεγάσθη, καὶ ὅτι ὁ Ζεὺς καὶ αἰθὴρ λέγηται, ἄκρα τῶν εἰρημένων Ὀρφέως·

Ζεὺς δέ τε πάντων ἐστὶ θεὸς, πάντων τε κραταιός
Πνεύματα συνείζων φαεσίμβροτα ἀστερόεντα
Ἠδὲ ὑετοὺς δεινοὺς τε καὶ αἰθέρος κελαινοῦ ὄτρυν,
Ταῦτα καὶ ἀμφὶ Μουσῶν τὰ τε ὄργανα πάντων, [φαίδρ.
Μνημοσυνοῦ πάντων φαεσιμβρότου, ὅτ' αὐτὰ
Ἀλλὰ χρόνος λήθῃ καταχέῃται καὶ καλύπτῃ. [ἔργα τίκτῃ

Νικᾷ τέχνας τε λόγους τε, νόμους θ' ὅσα τ' Ἀθήναις. Θεῖτε διαμάων δασυζώνῳ αἰθρώσσειν. ἔλαχε ταύτας τὰς χρήσεις τῆς ἁρμάτων τῆς μεταλήψεως ἐν ἐαρινῷ τροπῷ τυχόντος, ἀλλ' ἐν ὀπώρᾳ καὶ χρόνῳ φθινόντος, ὅτι μὰ τραχυτέρην ἡμέραν, ἢ τίλιον.

Τῷ ἥλιῳ δὲ τῷ ἀκάμαντι ζυγὸν θεῖναι ἡ Περσηὶς ἡ Ὠκεανίνη πάντα τὸν Κίρκην, καὶ τὸν Αἰήτην, φάναι. χρεὼν δὲ τὸ μεταβάλλον καὶ φυσικὰ πάντα καὶ ἄλλοθι εἰς ἄλληλα, καὶ τὴν ἐνιαύσιον περίοδον τάξιν τὸ μεταβάλλον ἐκ ἑτέρου γένεσιν ἄλλου φθορὰν ἔχει. ἀλλὰ τοῦτο διὰ γένεσιν οὐκ ἴσχει δὲ ἡ δύσις τὴν μεταβολὴν ἐν τούτοις, καὶ ἴσως ἡμῖν ἀνεπαίσθητος ἔσται δὲ καὶ τὴν λοιπὴν ὥρας, τὴν αἰσθήσεως, ἐκ μεταβολῆς καὶ διαφθορᾶς.

ΣΧΟΛΙΑ.

Ἀλλοίην δ' αὖ.] τὸ ἑαρινὸν κατάστημα γεωργῷ σφοδρότερον ἄλλου. Σημειωτέον, ὅτι δύο

Γῆμε, θεῶν βουλῇσιν, Ἰάσιον καλλιπάρῃον.
Ἡ δὲ οἱ Μήδειαν ἐυσφυρον ἐν φιλότητι
Γείνατ' ἐπιπροθέουσα διὰ χρυσέην Ἀφροδίτην.
Ὑμεῖς μὲν νῦν χαίρετ' ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,
Νήσοί τ', ἠπειροί τε, καὶ ἁλμυρὸς ἔνδοθι πόντος.
Νῦν δὲ θεάων φῦλον ἀείσατε ἡδυέπειαι
Μοῦσαι Ὀλυμπιάδες, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο,
Ὅσαι δὴ θνητοῖσι παρ' ἀνδράσι δῖαι ἐδασσαν
Ἀθάνατοι, τέκοντο θεοῖς ὁμοιήια τέκνα·
Δημήτηρ μὲν Πλοῦτον ἐγείνατο, δῖα θεάων,
Ἰασίωνι μιγεῖσ' ἐρατῇ φιλότητι,
Νειῷ ἐνὶ τριπόλῳ, Κρήτης ἐν πίονι δήμῳ,
Εὐδλόν· ὃς εἶσ' ὅτι γῆν τε καὶ ὑγρὰ νῶτα θαλάσσης,
Πάσαν· ὅτῳ δ' ἐπύχοντι, καὶ ὃς κ' ἐς χεῖρας ἵκηται,
Τόνδ' ἀφνειὸν ἔθηκε, πολυκτέρεσσί τε οἴεσσι βλῆσον.
Κάδμῳ δ' Ἀρμονίην θυγατέρα χρυσῆς Ἀφροδίτης,
Ἰνώ τε Σεμέλην τε, καὶ Ἀγαύην καλλιπάρῃον,
Αὐτόνοόν θ', ὃν γῆμε Ἀρισταῖος βαθυχαίτης,
Γείνατο, καὶ Πολύδωρον ἐυστέφανῳ ἐνὶ Θήβῃ.
Κούρη δ' Ὠκεανοῖο Χρυσάορι καρτερόθυμῳ
Μιχθεῖσ' ἐν φιλότητι πολυχρύσου Ἀφροδίτης,

Divina deorum gens, Hyriam pulchris genis præditam.
Hæc autem ei Medeam pulchros salos habentem in amore
Peperit, subacta per auream Venerem.
Vos quidem nunc valete cœlestes domos tenentes,
Insulæque & continentes terræ, & salsus intus Pontus.
Nunc autem deam gentem canite blandiloquæ
Musæ Olympiades, filiæ Iouis Ægiochi.
Quæcunque mortales apud viros cubantes,
Immortales, pepererunt dijs similem prolem.
Ceres quidem Plutum genuit, præstantissima dearum
Iasio heroi mixta iucundo amore,
Nouali in ter proficisso, Cretæ in pingui populo,
Bonum: qui vadis super terram, & lata dorsa maris,
Omnem: qui vero obuiam fuerit, & cuius ad manus venerit,
Illum locupletem fecit, multaque ei præbuit fœlicitatem.
Cadmo præterea Harmonia filia aurea Veneris,
Ino & Semelen, & Agauen pulchras genas habentem,
Autonoenque, quam duxit Aristæus densa cæsarie præditus,
Peperit, & Polydorum, mœnijs pulchris lætitiæ in Thebis.
Filia vero Oceani Chrysaori magnanimo
Mixta amori abundantis auro Veneris,

Καλλι-

Καλλιρόη τίκε παῖδα, βροτῶν κάρτιστον ἁπάντων
Γηρυονέα· τὸν κτεῖνε βίη Ἡρακληείη
Βοῶν ἕνεκ' εἰλιπόδων ἀμφιῤῥύτῳ ἐν Ἐρυθείῃ,
Τιθωνῷ δ' Ἠὼς τέκε Μέμνονα χαλκοκορυστὴν,
Αἰθιόπων βασιλῆα, καὶ Ἠμαθίωνα ἄνακτα.
Αὐτὰρ τοι Κεφάλῳ φύτισε δῖον φαίδιμον υἱὸν
Γφθιμον Φαέθοντα, θεοῖς ὀπιπέλον ἀνέρας
Τόν ῥα νέον τέρσε αὖθος ἔχοντ' ἠιθέου λοχόωντα
Παῖδ' ἐς πάλλ' φρονέοντ' φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη
Ὧρτ' ἀνερειψαμένη, καί μιν ζαθέοις ἐνὶ νηοῖς
Νηοπόλον ποίησε θεὸν, δαίμονα φλιοῦ.
Κύρβαν δ' Αἰήτεω διοτρεφέος βασιλῆος
Αἰσονίδης, βουλῇσι θεῶν αἰειζώων ἀνάκτων
Ἦγε παρ' Αἰήτεω, τελέσας συνόντας ἀέθλους,
Τοὺς πολλοὺς ἐπέτελλε μέγας βασιλεὺς ὑπερφίαλος,
Γ' βρις ἐς Πελίην, ἀτάθαλος, ὀβριμοεργός.
Τοὺς τελέσας ἐς Ἰωλκὸν ἀφίκετο, πολλὰ μογήσας,
Ὠκείῃ σὺν νηῒ θοὸν ἁλιπλανέα κέλητα,
Αἰσονίδης, καί μιν θαλερὴν πρήσσατ' ἀκοίτιν.
Καί ῥ' ἤγε δ' μηθεὺς ὑπ' Ἰήσονι ποιμένι λαῶν
Μήδειον τέκε παῖδα, τὸν ἔτρεφεν ἔρεφι Χείρων
Φιλλυρίδης· μεγάλου δὲ Διὸς πρὸς ἀρτεμέοντος.
Αὐτὰρ Νηρῆος κούρας ἁλίοιο γέροντος,
Ἤτοι μὲν Φώκου Ψαμάθη τέκε δῖα θεάων,
Αἰακῷ ἐν φιλότητι, δὲ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ.
Πηλεῖ δὲ δμηθεῖσα θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα,
Γείνατ' Ἀχιλλῆα ῥηξήνορα, θυμολέοντα,
Ἄρεϊ δ' ἐν τέκετο ὐγύφαρος Κυθέρεια,
Ἀγχίσῃ μιγεῖσ' ἐρατῇ φιλότητι,
Γδῃ ἐν κορυφῇσι πολυπίδακος ὑλήεσσης.
Κίρκη δ' Ἠελίου θυγάτηρ Γπερίονος,
Γείνατ', Ὀδυσσῆος ἐλασίφρονος ἐν φιλότητι,
Ἄγριον, ἠδὲ Λατῖνον ἀμύμονά τε, κρατερόν τε,
Οἳ δὴ τοι μάλα τῆλε μυχῷ νήσων ἱερέων

Callirhoe peperit filium mortalium præstantissimum omnium Geryonem, quem interfecit vis Herculana,
Boues propter flexipedes circum Hua in Erythea.
Tithono vero Aurora peperit Memnona ærea galea munitum,
Æthiopum regem, & Emathionem regem.
Verum Cephalo peperit inclytum filium,
Forte Phaethontem, dîs similem virum,
Quem sane iuuenem tenerum florem habentem glorioſæ puberratis
Fuerum iuuenilia sapientem, amantissimus Venus,
Incitauit, abripiens, & ipsum in templis
Aedituum deorum fecit, dæmonem diuinum.
Filiam vero Aeetæ a Ioue nutritij regis
Aesonides, voluntate deorum sempiternorum
Abduxit ab Aeeta, peractis suspiriosis certaminibus,
Quæ multa imperabat magnus rex superbus,
Iniurius Pelias, & impius, fortium latinorum patrator,
Quibus peractis ad Iolcum rediit multa perpessus,
Veloci in naue veliens nigris oculis præditam puellam,
Aesonides, & ipsam floridam fecit vxorem.
Et sane hæc domita ab Iasone pastore populorum,
Medeum peperit filium, quem in montibus educabat Chiron Phillyrides: magni vero Ioue voluntate perficiebatur.
Cæterum Nerei filiæ marini senis,
Phocum quidem Psamathe peperit præstantissima dearum,
Aeaci in amore, per auream Venerem.
A Peleo autem subacta dea Thetis argenteos pedes habens,
Peperit Achillem prorumpentem per viros, leonis animo prædito.
Mauortem porro peperit pulchre coronata Cythera,
Anchisæ heroi mixta in cunda amore,
Idæ in verticibus, habentis multos fontes, & syluas.
Circe vero, Solis filia, filij Hyperionis,
Peperit Vlyssi æmulo in animo,
Agrium, atq. Latinum inculpatumque fortemque,
Qui sane valde procul in recessu insularum sacrarum,

Πᾶσιν Τυρσηνοῖσιν ἐγκαλλυτοῖσιν ἄνασσεν.
Ναυσίθοον δ' Ὀδυσῆι Καλυψὼ δῖα θεάων
Γείνατο, Ναυσίνοόν τε μιγεῖσ' ἐρατῇ φιλότητι.
Αὗται μὲν θνητοῖσι παρ' ἀνδράσιν εἰνοδίῃσαι
Ἀθάνατ' ἐγένοντο θεοῖς ὁπιπεύουσι τέκνα.
Νῦν δὲ γυναικῶν φῦλον ἀείσατε ἡδυέπειαι
Μοῦσαι Ὀλυμπιάδες, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο.

Omnibus Tyrrhenis valde, Inclytis imperabant.
Nausithoum vero Ulyssi Calypso excellentissima dearum
Peperit, Nausinoumque, mixta grato amore.
Hæ quidem mortales apud viros cubantes
Immortales pepererunt diis pares filios.
Nunc vero fœminearum agmen cantate suaviloquæ
Musæ Olympiades, filiæ Iovis Ægiochi.

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑΙ.

Ἀλλ' ἔτος ὁ Αἰόλιος ὁ ὑὸς τῦ ἡλίυ τῇ τῦ Πύρρας ἀνδρὶ σύνοικος τῇ ἰδίᾳ ὕτω καλυμένῃ, ὑὸς ἱστορεῖ ἐξ αὐτῆς τὸν Μάκαρα, διὰ τὸ τὸν ἐν μετοχαῖς αἰδοῖότητα ἅμα φυσικῶν τύτων θεαγμάτων, ἵνα ὁ ἥλιος ἐργάζεται, ὡς εἴπομεν, τοῖς ἑαυτῦ ἅμα ἐξ αὐτῆς γενομένοις καιρῶν σωτήρων βιωφελῶς ἀνδραποδίζειν ἡμᾶς ἀφ' ἡλίυ μεταβαλόντος ἤδη πρὸς τὸν ὑγρὸν καὶ ἰδιότητα χειμῶνος ἢ θέρους πνέοντος, ἡμεῖς ἔκτοτε φροντίζομεν ἢ σπερμάτων, ἢ ἅμα πρὸς ἀροτρίασιν ἐργάσεων, ἢ ἅμα πρὸς θερισμόν, πρέφοντες ἔρωτα ἢ ἅμα ἐν γῆς σείσει, ἢ ἁπλῶς τὸ εἶδος καὶ ζωὴν τύτο γάρ Ἀφροδίτην ἀκριβῶν. γενέσθαι δὲ λέγεται ἡ Δημήτηρ τὸν Πλοῦτον, ἐν ἀρότῳ ἥρωι μιγεῖσα, Νειῷ ἐν τετρόλῳ Κρήτης ἐν τρίτῳ ἄρματι, διὰ δικρατωθέντος τῦδε τῦ παντὸς, ἄρξασθαι ἔκτοτε τὸν ἄνθρωπον τὴν γῆν ἐργάζεσθαι. Δημήτηρ δέ ἐστιν ἡ γῆ. ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ὁ Βάκχος σώζεται, ἡνίκα ὁ γεωργὸς ἀπὸ τῦ ἰδίυ τὰ σπέρματα κατ' αὐτῆς, ἐξ ἧς γεωργίας ἀθημελῶς γενομένης, ὁ Πλοῦτος γεννᾶται. εὐλόγως δὴ καὶ ἐν Κρήτῃ τρίτῳ ἄρματι, τυτέστιν ἐν δικρατῳ χρείῳ, ἀλλὰ γὰρ τῷ Καδμίῳ ἡ Ἀρμονία συμμιγεῖσα ἢ τῆς Ἀφροδίτης ἀποτίκτει τήν τε Ἰνὼ, καὶ τὸν Σεμέλην, καὶ τὸν Ἀυτονόην, ὃν ἡμεῖς Ἀστραῖον. ἔτι δὲ καὶ τὸν Πολύδωρον, εἰκότως ἀφ' ὧν Μυσικαὶ συμφωνίαι ἁρμονικῶς ἔχουσι καὶ ἐυρύθμως τοὺς καταδεδυμασμένους καὶ καταπεπωκότας ὑπὸ τῦ αἰσιοῦ ἀναγείρουσί τε καὶ ἐυτόνους ποιοῦσι, καὶ ὑφ' ἡδονῆς ἅπαντας ἐργάζονται καὶ ὀργιάζοντας καὶ ὀργιάζοντας καὶ σκοποῦντας τὰ μέλη. καὶ ἕνα οἰκοθεν καὶ ἐξ ἑαυτῦ νοεῖν ἄρξαι, καὶ βαθύτατα καὶ σοφώτατα, καὶ πολλὰ διορίσθαι ἀνδραποδίζειν ῥᾳδίως. τὸ δὲ τινα ἐπιτυμβίζεσθαι πάσχειν οἱ τῶν ἀμυήτων ἁλισκόμενοι τοῖς σωτῆροις καὶ αὐθρωπίοις.

Ἡ Καλλιρόη δ' ἡ τῦ Ὠκεανῦ θυγάτηρ τῦ Χρυσάορι Πηγάσῳ μιγεῖσα ἐγεννήσατο Γηρυόνην, ὃν κτείνει ὁ Ἡρακλῆς, καὶ ἐλαύνει τὰς βόας αὐτῦ ἐναμφιρύτῳ Ἐρυθείᾳ, τριῶσιν (ὡς καὶ αὐτὸς ἐλέγομεν ἐν πολλοῖς) ὁ χιτὼν γίνεται ἐν τῷ ἀναδιδόσθαι μὲν ἐκ θαλάσσης καὶ ἁπλῶς ἐξ ὑδάτων, ἀναλυμένων, ὑφ' ἡλίυ δ' ἀναχωνευομένων. Γηρυόνην γὰρ τὸν χειμῶνα φασίν, ὡς Γαρυόνην ὄντα τινὰ δυσβρύη, ἃ τὰς βόας τε καὶ βροντὰς καὶ πλανήτην μακρόθεν ὁ ἥλιος ἐλθὼν, καὶ τυφλὸν βροντᾷ τε φέροντα καὶ νέφη ἐν καθύδροις τόποις, ἐκεῖθεν γὰρ ἡ αὐτῶν σύστασις, ὡς πολλάκις ἐν τύτοις πλατύτερον εἴρηται ὑφ' ἡμῶν. Μάχεται μὲν τοίνυν ἐκ παλαιῦ ἡμῖν καὶ τῆς Ἡσιόδυ θεολογίας ἀλληγορείαι, καὶ τὰ καλὰ τῦ λόγυ ἀφελάσθαι τίμια· τὰ γὰρ ἐξῆς ἐκ παλαιῦ ἀλληγορεῖται δικαίως, ὅτι τε ἡμῖν τύποι εἰσὶ συγχεχυμένοι ἀόριστοι καὶ ἀσαφεῖς, καὶ ὑπογεγράφασιν ἀληθῶς, καθὼς μαρτυροῦσι βίβλοι σοφῶν, ὡς δῆλον ἀπὸ τῆς κατὰ Ἰάσονα ἱστορίας, καὶ ἀπὸ τῆς περὶ τὸν Μέμνονα τὸν Αἰγύπτιον, ὅτι ἡ καὶ ὑπὸ τῆς περὶ τὸν Λαφρυσταλίῳ Θρόνιον καὶ τὸν Ἀμμώνιον Αἰνείαν. ἵνα ἡ μὲν ἐπικρούζῃ λαμπρύνεσθαι χορώνη, γλῶσσα πυκνοῖς τισι καὶ λαμπροῖς. τὸν λόγον ἡμῶν ὡς ἀπερισκεπτότερον εἰπόντων, καὶ τὸν περιττότερον τὸ φῦλον τῆς φύσεως, τοῖς εἰρημένοις. ὡς ἄνδρες τινὲς γυναιξὶ συμπλαθέντες ῥυπαρῶν γονέων θυγατράσι καὶ βασιλίσσαις, ἐκκαθάραντες ἐξ ἐπιλυπηρᾶς αὐτοτομίας ὠτειδεῖς ἀμυήτους καὶ ἐξ αὐτῆς ἀπεστέρησαν φιλίας τοὺς ἡμιθέους. Ἰάσων μὲν τῇ Μηδείᾳ τῇ θυγατρὶ τὸ κράτιστον τῆς Κολχίδος γῆς. Ἀγχίσης δὲ τὴν βασιλικὴν καρδίαν Ἴδης ἐν ἀφορείαις

ρίαις τῦ ὄρους φυσὰν λάθρᾳ, σπότιον ἐξ αὐτῆς τὸν Αἰνείαν ἀνάπτηται. καὶ Ὁ Δυσσεὺς ἔβδομάτιον τινὰ διέλασεν ἐξ Ἰλίου, τῇ Κίρκῃ συνῆλθε, καὶ ἄγνωμον παρασπεύασε ταύτῃ. καὶ ἄλλ- ἄλλῃ συνδυαδὸς ἄλλον ἀπεγέννησε παῖδα. τὸ δὲ θεὸς ὄνομα πολλαχῶς ὅζει· ἐμπίνας παρ' ἡμῖν παιδιᾶς, καὶ μάλιστα παρ' Ὀμήρῳ. φῂ μὲν δὲ αὐτὰ τὰ στοιχεῖα θεὸς καλεῖ, ὅταν Δία νεφελαγερέτην λέγῃ, καὶ χαλκόχροον Ποσειδᾶνα, καὶ χρυσόθρονον Ἥρην. φῂ δ' ἅς ψυχικὰς δυνάμεις καὶ τὰ πάθη, ὅταν λέγῃ, Διὶ μῆτιν ἀτάλαντον. καὶ ἔξοχα γάρ μιν ἐφίλατο Παλλὰς Ἀθήνη. καὶ, τῷ δ' αὖτε παρμύθησατο φιλομειδὴς Ἀφροδίτη, καὶ πάλιν

Ἄντικα δ' Ἐνυαλίοιο θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.

ποτὲ μὲν τὰς βασιλεῖς θεὰς ὀνομάζει, ὅταν λέγῃ

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειθ' Ἑλένη Διὸς ἐκ γενεῆς

καὶ

— τὸν ὑπ' Ἀγχίσῃ τέκε δῖ' Ἀφροδίτη

Ἴδης ἐν κνημοῖσι, θεὰ βροτῷ ἐυνηθέϊσα.

ἄλλοτε δὲ τὰς σοφὰς, ὅταν λέγῃ· [πάσης

Οὐδ' Βελέφων καλέοιτο θεοῖς ἔπι δῖος ἀνὴρ δὲ τε Αἰγαίωνα.

καὶ πάλιν,

Τὼ ἔπορ ἔνδρες Βατίοιαν κεκλήσκοιεν,

Ἀθάνατοι δέ τε σῆμα πολυσκάρθμοιο μυρίνης.

ἐνίοτε δὲ καὶ τὸν σοφώτατον θεὸν ὀνομάζει, καὶ τὸν εἱμαρμένην, καὶ τὰς ἀέρας, ὡς ὅταν φησὶν ὁ Ἕλλην·

Ὡς γὰρ ἐγὼν ὄπ' ἄκουσα θεᾶν αἰειγενετάων.

καὶ πάλιν,

Οἱ δὲ θεοὶ πᾶς Ζηνὶ καθήμενοι ἠγορόωντο

Χρυσέῳ ἐν δαπέδῳ.—

καὶ πολλὰς ἂν εὕροις τὰς χρήσεις ἃς παρ' Ὁμήρου μόνου, ἀλλὰ καὶ παρ' Ἡσιόδῳ ἐνταῦθα, καὶ παρ' Ὀρφεῖ, καὶ Προνοησίδῃ τῷ Ὁμήρου καθηγητῇ. Ἀλλὰ γὰρ ἔχεις, ὦ τέκνον Ἰωάννη, τὰς εἰς τὴν θεογονίαν τῦ Ἡσιόδου ἀλληγορίας, καὶ τὸ ἡμῖν ἐφικτόν. ἔχεις ἆρα τὸ ζητηθέν σοι, καὶ ἃ κατ' ἐλπίδας τὰς σὰς, ὦ Μύσης Ἀττικὴς θρέμμα καὶ μαίδμα, Μύσης πάσας ἐν ἑαυτῇ θεσπίσας τὰς Μύσας, ὡς ἐπὶ πᾶσαν Μῦσαν δυμύσας ἀναπρεπέσης καὶ ἁρμονικοῖς λόγοις ἐμμελῶς ἁρμοδείσης, Μύσης Ἀθηνῶν μὲν ὁρμωμένης, ἐν τῇ Βύζαντ- δὲ χρωμένης τῷ πεδίματι, καὶ πόθεν φωνήσης θύλης τῆς Ὠκεανίδ- ἐξάκις- δὲ ὁ ἦχ- ταύτης τῆς Μύσης πᾶς τῦ παντὸς χόρου μέρεσιν. ἐγκόσμιον πάντως ἔχούσης τινὰ μελῳδίαν, εἰ δὲ βέλοι καὶ ὑπερκόσμιον. τί μοι πρὸς ταύτῃ τινὰ ἱερὰν ἁρμονίαν καὶ ὑψηλόφθογγον μελῳδίαν ἢ Τυρσηνικὴ σάλπιγξ, ἢ κώδων- χαλκοσίμα ἦχ- ὁ θρυλλούμεν-; τί δὲ λύρα Ὀρφέως; τί δὲ Τιμοθέου μουσουργία ἢ ἔπτοχη-; ἐγὼ ταύτῃ τινὰ Ἀττικὴν Μῦσαν Κλειὼ παλῶ, ὅτι πάσας ἐν ἑαυτῇ τὰς Μουσικὰς ὑφίστησι συμφωνίας, τὰς μὲν πνεῦ βίᾳ ῥυθμίσει, τὰς δὲ πνεῦ λόγῳ παιδαγωγίᾳ, τὰς δ' αὖ ψυχῆς ἐμφορμίᾳ. ἀλλ' οὖν Χριστὲ βασιλεῦ, ἔπι καὶ ἔπι σῇ δόξῃ τῆς σῆς βιαίας ποιῆς ἐμπνεύσθαι τοῦτο τὸ ὄργανον, καὶ ἢ πνοπερπετεκαῖς σὺ χορδαῖς καὶ ὑποτεμνοπαῖς ἐντόνοις εἰς ἢ ἑξῆς ἀνακρούσεις χρέων, καὶ ἐμμελῶς ἐναρμονίζεσθαι ἢ παγκόσμιον ἁρμονίαν. ὕπνῳ γὰρ αὖ ἡ τῦ καθ' ἡμᾶς βίου διαπρεπὴς κατάστασις.

ΣΧΟΛΙΑ.

Γῆμε θεῶν βουλῇσιν] διὰ τινὰς μεταβολὰς ἐνδιάθετα ἢ φυσικῶν τόπων φαινομένων, ἢν ὁ ἥλι- ἐργάζεσθαι ταῖς ἰδιότησιν ἢ ἐξ αὐτῦ γινομένων ὡρῶν σωτῆρα. καὶ γὰρ ἐν τοῖς τῶν ζώων τὸ ἡλίου φρονεῖσθαι ποτὲ μὲν ἀρίζηλον, ποτὲ δὲ θέρος, ποτὲ δὲ μεσημβρίας πλείονος, καὶ ἄλλοτε ἄλλον. Κρήτης ἐν φόβοις δήμου.] ὅτε γὰρ εἰς κατάστασιν ἦλθεν ὁ κόσμ-, τότε ἤρξατο ἐργάζεσθαι τὴν γῆν καὶ πλατεῖαν ἐκ γεωμετρίας. διὰ τοῦτο καὶ ἐν Κρήτῃ, ἐπειδὴ εἰς ὑπερβολὴν ἦλθον οἱ ἀέρες, καὶ τὰ στοιχεῖα, καὶ ἐμίχθη Ἀσίῃ ἡ Δημήτηρ ἐπὶ τῷ εἶναι, ὃ δεῖν ἐπαφεῖναι, τὰ σπέρματα. ἀνάγκης δὲ εἶπε Δήμητρ- καὶ Ἀσίῃ τὸν Πλοῦτον, ἐφεξῆς ὁ ἐργαζόμεν- αὐτὸν πυκνομίζεσθαι. Δημήτηρ γὰρ ὄζει ἡ γῆ, Ἀσίων δὲ ὁ γεωργὸς, ὅτι καὶ σωθὲν αὐτῷ ἐν τῷ ἀγρῷ, καὶ νειῷ ἐν τετάρτῳ, διὰ τὴν καλλιὼ ἐργασίαν, καὶ ὅτε ἐν νειῷ τετάρτῳ ἐγέννησε τὸν Πλοῦτον. καὶ γὰρ καὶ παροιμία, πυρῶν καὶ κεθῶν, ὃ πρῶτος Πλοῦτ-. ἐν Κρήτῃ δὲ ἦν ὁ Ἀσίος, ἐπειδὴ ὑπερεστ- ἡ χώρα. πόθεν δέ, ὅτε ὑφορ- ἡ Κρήτη. Κάδμῳ δ' ἁρμονίᾳ.] ἢ δὲ ἁρμοσθεῖσα τῷ Κάδμῳ ἐγέννησε Σεμέλην, καὶ Ἀγαύην, καὶ Πολυδωρον· ἣν καὶ Πένθεα ἔσχε καλῶσι. σὺν δὲ Πολύδωρ-, ὅτε ἐν τῷ γάμῳ τῶ Κάδμου καὶ τῆς

Ἁρμονίᾳ, οἱ δὲ τὴν Δυρκὰς ἐτοχίσατο. ἄλλως. ὑπὸ γὰρ τῶν μετὰ τὴν ἁρμονίαν, οἷα παρὰ δόξαν ἐμάνησαν ὑπό τινος ἀνιαρᾶς ἐγείρου· ἐὺστεφάνῳ ἐν Θήβῃ.] ἢ τὰ τὴν γῆν λέγει, διὰ τὸ εὐτείχεστον αὐτὴν εἶ), ἃ ὡς ἀεὶ νικῶσι καὶ στεφάνους λαμβάνουσι. Γηρυονῆα.] τὴν ἀπὸ γῆς ἀνάδοσιν τοῦ ὑετοῦ λέγει. πεζῶς δὲ χειματίζει τὸ ὄνομα, ὁ Γηρυών, ὁ Γηρυονεύς, καὶ ὁ Γηρυόνης. ἀφ' οὗ καὶ διάφορα γίνεται κλίσεις. ἄλλως. τὸν κτείνει βίᾳ Ἡρακλείᾳ] τὸν χειμῶνα, τὸν Δηρυοφόνη, ἢ τὴν ἐκ τῆς ἀνάδοσιν τοῦ ὑετοῦ ἀχλύν, ἣν ὁ ἥλιος ἐπλάνησας διασκεδάζει. ἄλλως. ἐκ γὰρ τῆς ἀναδιδομένου ἐκπνοῆς καὶ τῶν ποταμῶν, καὶ τῆς λοιπῶν ὑδάτων ἀναθυμιάσεων ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἢ ἀναχυμένων καὶ ὑπ' αὐτοῦ γιγαρόνων συνίσταται ὁ χειμών. Γηρυόνης δὲ ὀνομάζεται ἀπὸ τοῦ γαρύειν, τοντέστι βοᾶν, διὰ τὸς ἐν χειμῶνι γινομένους δορύβους. τοῦτόν φασιν ἀποκτείναντα τὸν Ἡρακλέα τὰς βόας αὐτοῦ λαβεῖν, καὶ εἰς τὴν ὀικουμένην κομίσαι. ὁ γὰρ ἥλιος ἀπὸ τῆς νοτίου ὁδοῦ τὰ βόρεια κινηθεὶς μέρη, καὶ ἀπὸ τῆς χειμερινῆς ζώνης ὁδὸς ἰσημερινὴν αὐξηθείς, ὅτε πρὸς δυσμὰς ἰσημερινὴν κύκλον Ὠκεανὸν, οἷμαι, καλεῖ, διὰ τὸ ὠκέως τοῦτον διέρχεσθαι τὸν ἥλιον· τὰς γὰρ ζώνας βορειοτέρας διέρχεται, τοῦτον δὲ ἰσημερινὸν καταλαβὼν φωτολύτην μὲν τὸν χειμῶνα, καὶ ὠζηρὸν ποιεῖ τὸν ἀέρα, καὶ ἀνάβροχον. τὰς δὲ βοσκὰς βροντὰς εἰς τὴν ὀικουμένην εἰσάγει· καὶ γὰρ ὁ χειμὼν βρονταὶ συνεχεῖς, ἀλλ' αἰξαμένου τοῦ ἔαρος, βρονταὶ καὶ ἀστραπαὶ καὶ καρσινοὶ καὶ χάλαζαι, καὶ τὰ τοιαῦτα φερόμενα συνεχῶς. λέγονται δὲ αἱ βρονταὶ ἐν τῷ Γηρυόνῃ, διελθὼν παραλλάττοντος τοῦ χειμῶνος ταύτας ὑπογράφει, καταχρώμενος ὠζηρὸν· ἐποίησε. ᾧ διὰ τὸ ἐν χειμῶνος ἅπτεσθαι πολλὰς ὑδάτων συνίστασις· χειμὼν γὰρ ἡ ἐπὶ πλέον ὑδάτων συνοχὴ χύσις ἀνόμασεν. ἔστι γὰρ ὕδωρ πολὺ ἀέρος καταφερόμενος· τόπῳ τῷ σφοδρότητι τῆς πνοῆς αἱ νεφέλαι κινούμεναι καὶ ἐκ τῶν ἀλλήλαις συγκρουόμεναι τὰς βροντὰς ἀποτελοῦσι. καὶ Ἀεισοφάνης· Θ' ὅταν ὑμεναιοδόκου ὕδατος πλάτας, καὶ ἀργικεραύνους φέρειν παγκρημνάμενοι πλάγες ὄμβρους δ' ἀΐξῃ, ἢ τε βαρύαιτις ἀλλήλαις ἐμπίπτουσι μύγοι· καὶ καταγύοι. Μαδίωνα.] ἀφ' ἧς Μακεδονία, Μαδία. φασὶ δὲ Φερεκύδης, ὑπὸ Ἡρακλέους ἀναιρεθῆναι τὸν Μαδίωνα, ἀλλ' ἀπόντος ὅτι τὰ χρύσια μῆλα. Ὧρτ' ἀναρίφαμεν.] ὡς ἂν ἐν τοῖς ἱεροῖς αὐτοῖς ναοῖς ἀποδίωσιν αὐτὸν, ἱερεῖα ἀφανῆ ποιήσασα· ἔνθεν δὲ φασὶ τελευτῆσαι ὁ πόνος αὐτῷ, ὃς ἀνέτειλεν ἡμέραν καὶ ἀφόβητον, ἢ ἀφοβίαν ὄζειν. Νυκτόλουτον ὕδωρ.] τοντέστιν, ἀφανῆ, λαθραῖον. Ἀρχίλοχος δὲ χάφες, μύχιον· οἷον ἐν τῷ μυχῷ αὐτοῦ φαίνοντα τῇ Κύπρῳ. ἄλλως. νυκτερινόν. τὰ γὰρ ἀφροδίτης μυστήρια νυκτερινά. Στυγόντων ἀέθλους.] τοὺς κατὰ θεσπεσίαν καὶ δαίμονας λέγει, καὶ τὴν τῶν ἀγώνων διὰ ζάλην, καὶ τὴν τῶν ἀστραπῶν ἀποτροπήν. Φιλυρείδης.] παρωνυμικῶς ὁ Χείρων ἀπὸ τῆς Φιλύρας. ἐξεπλέκετο τὰ Διὸς νοῦς ἵνα βουλεύσῃ τὴν Μῆδων. ἢ μεγάλα Διὸς, ἀντὶ τοῦ τῆς παρουσίας. ἐξ αὐτῆς γὰρ ταῦτα ἀπορθεῖ. Αὐτὰρ Νηρεὺς Νηρεΐδι σύντῃ συνελθεῖν. Ἡ δὲ ὁδὸς καὶ ἡ ἀναβολὴ Ἀλκμήνης συνελθεῖν, ἐξ ἧς ὁ Φῶκος Ἄχιον, ἀπὸ Λατίνου.] τὴν Ἰταλίας οἱ Λατῖνοι. ἄρχειν δὲ καὶ ἀφόμενοι Λατῖνον. καὶ οἵτοι μὲν οἰκοῦσιν εἰς τὰ ἑσπέρια μέρη τῆς ἱερᾶς νήσου, οἱ Λατῖνοι οἰκοῦσι τὸν Τυρρηνικὸν χώρων, ἔνθα φύκει ἡ Κίρκη. λέγονται δὲ καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ Ἡλεκτρίδης.

ΤΕΛΟΣ

ΤΗΣ ΗΣΙΟΔΟΥ ΘΕΟΓΟΝΙΑΣ.

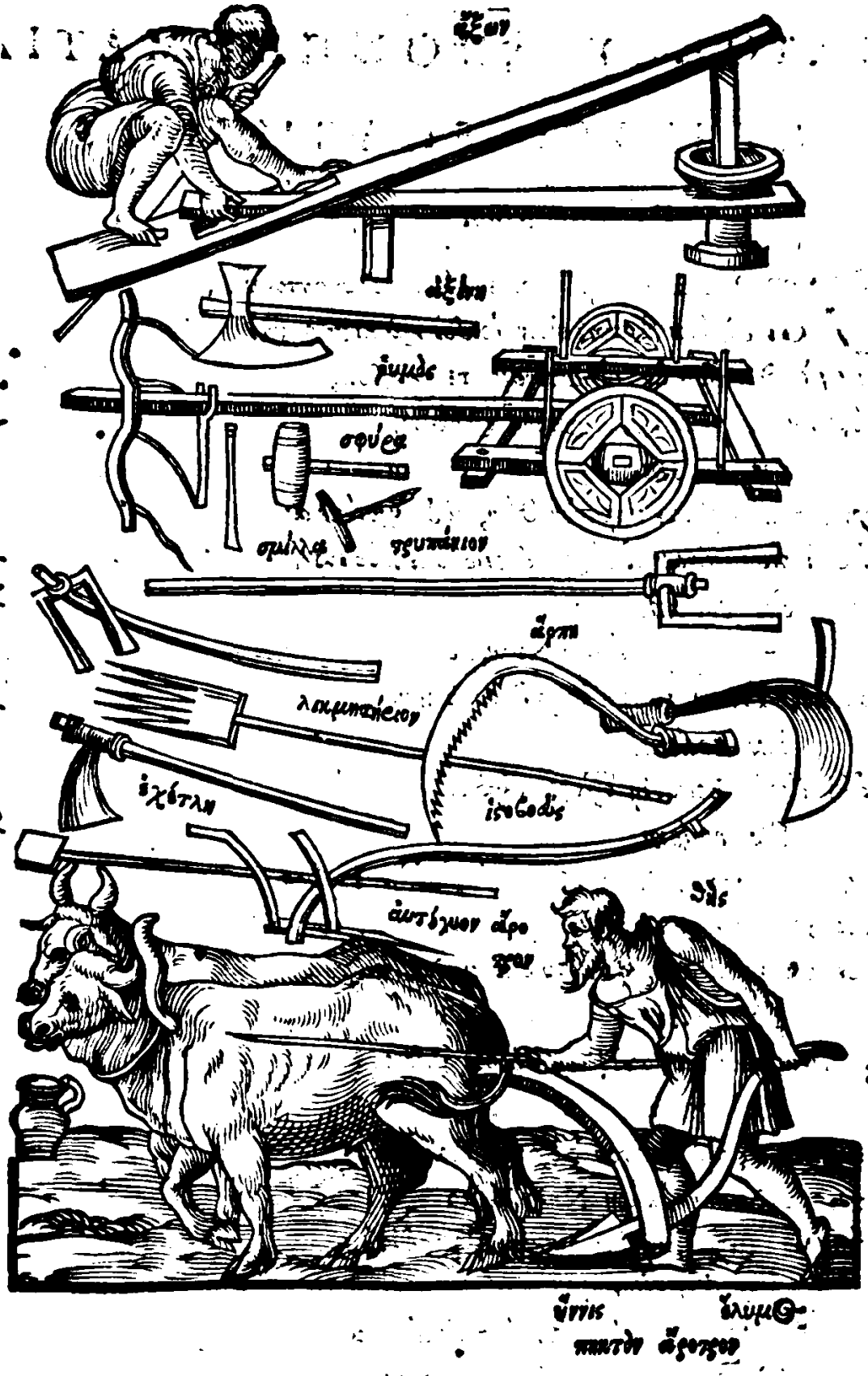
ἄξων
ἄμαξα
ἄμαξα
ζυγὸν
ἄροτρον
ἄροτρον
ἄρτη
ἰσχία
ἰσχία
ἄνεμος
ἄνεμος

ΗΣΙΟΔΟΥ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΙΑ.

HESIODI FRAGMENTA.

Ex Eustathio.

Οὐρανίη δ' ἀρ' ἔπεκτα λίτον πολυήρατον υἱόν,
Οἵ τε δὴ ὅσοι βροτοί εἰσιν ἀοιδοὶ καὶ κιθαρισταὶ
Πάντες μὲν θρῃῦσιν ἐν εἰλαπίνῃς τε χορῇσιν,
Ἀρχόμενοι δὲ λίτον καὶ λήγοντες καλέουσι.

Ex eodem.

Ἄχρι ἐως αἰθερίων καρπὸν θέεν, ἐς δὲ κατέκλα
Ἀλλ' ὅτε πνεμόεσσαν ἀθέρων ἁρμαίσιν πόδεσσι.

Ex eodem.

——————ἕνεκα Νύμφιον
Εὐρώμενος Γλαῦκον μίχθη ἱερατῇ φιλότητι.

Ex eodem.

Εἰν δίῃ Γυρίῃ Βοιωτίῃ ἔξοχα κύριε.

Ex eodem.

Καὶ γάρ σφιν κεφαλῇσι κρύος αἰνὸν ἔχουσιν.
Ἄλφος γὰρ χρόα πάντα κατέχεθεν. ἐν δέ νυ χαίτῃ
Ἔρρεον ἐκ κεφαλέων. ψίλωτο δὲ καλὰ κάρηνα.

Ex eodem.

Οἵη Λιλαίθεν ἀεχόῃ καλέρροον ὕδωρ.

Ex eodem.

Τηλεμάχῳ δ' ἀρ' ἔπεκτεν ἐϋζώνος Πολυκάστη
Νέστορος ὁπλοτάτη κούρη Νηλητιάδαο
Περσέπολιν μιχθεῖσα διὰ χρυσῆν Ἀφροδίτην.

Ex Strabone.

Καὶ κύριλλον Ἀρέβιν, σὺν Ἑρμάονι ἐκγεγαῶτα
Γένατο, καὶ Θεσπίη κούρη Βήλοιο ἄνακτος.

Ex eodem.

Υἱεῖς ἐξεγένοντο Λυκάονος αἰπυμήτεω,
Οἵ ποτε τίκτε Πελασγός.

Ex

πολλῶν ἐθέλοντες. φιλοσόφως ⸗ πάνυ λέγει ⸗ ὅτι Ἄτλαντος Μάια τῷ Διὶ συνελθοῦσα ἀποτεκεῖν τὸν Ἑρμῆν τὸν ἄγγελον τῶν θεῶν· ἡ γὰρ ἐν ἡμῖν λεκτικὴ δύναμις τὸ ἀπὸ τοῦ νοῦ φερόμενα λεγόμενα νοήματα, μανικῇ, καὶ οἷον διαφθορᾷ, ὄνομα ἐπ' ἐνθέοις σωτηθεῖσα, καὶ τὸν φοροειδῆ τόπον ἀπηχήσασα λόγον τῇ εἰσπνεύσει καὶ ἐκπνεύσει τοῦ ἀέρος καὶ τῇ συστολῇ καὶ πλήξει τῶν φωνητικῶν ὀργάνων, πνεύμονός τε καὶ τῆς τραχείας ἀρτηρίας, καὶ ὀδόντων καὶ χειλέων, καὶ γλώττης, καὶ ὑπερῴας, ὅς τις δὴ ὁ λόγος διὰ τὸ ἐξαγγέλλειν καὶ διερμηνεύειν τὰ τῆς ψυχῆς παθήματα, κῆρυξ τῶν θεῶν λέγεται καὶ ἄγγελος. Θεὺς ⸗ γὰρ τὰ νοερὰ νοήματα ἐκλεπτύον, Ζηνὸς ⸗ τὸν νοῦν, ὡς τινὲς ζωὴν ἡμῶν κυβερνῶντα. ἡ Σεμέλη ⸗ λέγεται σωτελθοῦσα τῷ Διὶ γεννῆσαι τὸν πολυσήθεα Διόνυσον, παρόσον τῷ θεῷ φυτεύσασα ἑαυτῆς νοήματι σωτελθοῦσα ἡ ἄμπελος ἀπεγέννησε τὸν οἶνον· ἐπινοήσαντο γὰρ οἱ ἄνθρωποι φυτεῦσαι ἄμπελον, καὶ πόντες ἐκ τοῦ καρποῦ αὐτῆς εἰς σταφυλισμὸν τὸ ἔργον προλύσεγκαν. Σεμέλη δὲ ἡ ἄμπελος λέγεται, ὡς σεσῳσμένα ὑπ' ἀνέμων ἔχουσα τὰ μέλη· εὐκλόνητον γὰρ τὸ φυτόν. Καδμεία ⸗, ὡς καταδαμαζομένη τῷ χειμῶνι καὶ ἔξω μένουσα, καὶ καταπαγεμένη καὶ ψυχομένη, ἢ ὡς τῆς χρόας αὐτῆς σοίσας τὰ μέλη ἡμῶν ποιοῦσι, καὶ δαμαζόσης· τοιοῦτοι ⸗ πάντως οἱ μεθύοντες. Διόνυσος ⸗ πολυγηθὴς, οἰνος ⸗ εἴη ἂν ὡς τὸν Δία, τουτέστι τὸν νοῦν, γόνιμον. ἀναγείρει γὰρ ὁ οἶνος ἀκαίρως πνεύμονα ⸗ τὸν νοῦν· ὅθεν καί τινες τὸν οἶνον παρέγκυσιν, ἀπὸ τοῦ οἴγειν, τουτέστι καλίζειν, τὸν νοῦν· πολυγηθὴς ⸗ ὁ οἶνος ὅτι, διὰ τὰς συμβαινούσας ἐξ αὐτοῦ χαρμονάς· ἡ δηιὼ ⸗ τὸν ἀθάνατον γεννᾷ. νοῦ δ' ἀμφότερα θεοείκελα] παρόσον ἡ ἄπαξ φυτευθεῖσα καὶ εὑρεθεῖσα, διὸ καὶ δηιώ, ⸗ πολύχρηστον ἀποτίκτει οἶνον· διὸ καὶ ἀθάνατον. νῦν ⸗ δὲ διὰ τὸ οἶνον κακόηθη πεφυκέναι ὅτι καὶ ἐρέσμιος. ὅθεν καὶ ἀθάνατος ⸗ λέγεται διὰ τοῦτο.

Σ Χ Ο Λ Ι Α.

Αὐταρ ὁ Δήμητρος] διὰ τὸ ἐπιποθοῦσαν τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐργάζεσθαι τὴν τῆς γῆς ἐργασίαν.

Ἡ τέκε Περσεφόνην.] τὸ ζωπυρὸν ἐν τοῖς σπέρμασι καταβάλλει ὁ Δημήτηρ. Περσεφόνειαν ⸗ λέγει τὰς καρποὺς, διὰ τὸ φθινοπώρου φο-

νεύεσθαι, εἰ καλυσθήσεται τῇ γῇ διὰ τὸν ἥλιον ἀναβλαστάνειν. ἣν Ἀΐδωνεύς] τοῦτο δὲ τῆς σπόψεως τῶν σπερμάτων λέγει· ὅτι ἐκ τῶν κάτω ἀποδάντα, αὖθις ἀναζωπυροῦνται. Ἤρησεν] ἡρπάζε ⸗ αὐτὴν φασὶν οἱ μὲν ἐν Σικελίᾳ, Βακχυλίδης ⸗ ἐν Κρήτῃ, Ὀρφεὺς ἐν τῷ δεῖ τὸν ἀκεανὸν τόπον, Φανόδημος ⸗ ἀπὸ τῆς Ἀττικῆς, Δημάδης ⸗ ἐν ναύσαις. τοῦτο ⸗ λέγει, ἐπεὶ ὑγρὰ ἐκεῖσε ἡ γῆ δέχεται τὰ σπέρματα. Ἐξ ἧς αἱ Μοῦσαι] ὅτι ὁ νοῦς συγγινόμενος καὶ ἐνέμενος τῇ μνημοσυνικῇ χώρᾳ τὰς Μούσας τὰς χρυσᾶς ἔσας, καὶ παντὸς χρυσοῦ, καὶ πάσης ἑτέρας τιμίας ὕλης τιμιωτέρας. χρυσάμπυκας.] χρυσᾶς δεσμὰς ἔχουσα ἄμπυξ δὲ καὶ δεσμός τις κόσμου γυναικείου. ἢ διὰ τὸ στεφανοῦσθαι ἐν κεφαλῇ θεμιθρίῳ, ὅτω ταύτας εἵρηκεν. Λητὼ δ' Ἀπόλλωνα.] ἡ Λήθη μήτηρ Ἀπόλλωνος· ὅτι ὁ μεσικὸς ἐπιλανθάνεται τοῦ βίου κακῶν· ὁ γὰρ νοῦς Λητὼ ⸗ τῷ Διὶ συγγενόμενος ἐπιθυμητὸν αὐτῷ ὑπὲρ πάντας τοὺς θεοὺς ἔτεκε τὸν Ἀπόλλωνα. ὑπερφιάλως δ' εἶπεν· ἢ ὅτι φεύγει λήθην περὶ τοῦ βίου κακῶν ἐκστάσεσθαι οἱ ἄνθρωποι τὰ ὄργανα. Ἀπόλλωνα ⸗ καὶ Ἄρτεμιν ἀπέτεκε, διὰ τὸ ποτὲ μὲν ἀῤῥενωποιεῖν τὰ μέλη, ποτὲ ⸗ ἐκθηλύνειν. φασὶ γὰρ ὡς Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος ἐθέντος, χρύσεα τὴν Μυσικὴν Τιμόθεος ἐπαλίζεσθαι τοῦτον ἀνέπεισεν. αὖθις ⸗ ἀπὸ τοῦ ἀῤῥενοποιεῖν μέλος φεύγει τὸ χαυνότερον μεταῤῥυθμίσας τὴν μακελὴν φεύγει ἐσίασιν ἔτρεψε. ἡ δ' Ἥλιον καὶ Ἄρεα.] διότι ἠβάσκησαν ἀέρα εἰσπνέοντες καὶ ἐκπνέοντες οἱ ἄνθρωποι. τὸν ⸗ ἀέρα γὰρ, διότι δι' ἀέρος καὶ εὔκρατον τόπον ἐείζουσιν οἱ ἄνθρωποι. οἱ κέλαδοί τε.] κυρίως κέλαδος ὁ ἐν τοῖς κωμῳδείοις θόρυβος· τουτέστι, τὸ θόρυβον ἐγείρουσι. ἀγέστρατον ἄγουσα στρατὸν, φῶτος ἔστω τὸν Ἥφαιστον ἐκ μόνης Ἥρας εἶναι· διὸ καὶ τοῦτο σήμαινον. ὁ ⸗ Ὅμηρος, ἐκ Διὸς καὶ Ἥρας· Ἥρῃ δ' Ἥφαιστον.] παρόσον ἐξαναθεὶς ὁ αὐγὴ ἰσοφαείζει καὶ ἐξομοιοῦται τῷ αἰθέρι· ἔστω ⸗ τὸν Ἥφαιστον ἐκ μόνης Ἥρας εἰσάγει. ὁ ⸗ Ὅμηρος ἐκ Διὸς καὶ Ἥρας. Ἐκ πάντων τέχνησιν] ἀμφίσολον. ἤγουν παρεκάστου τῶν θεῶν διδασκόμενον τὴν τέχνην, ἢ κεκοσμημένον ὑπὸ πάντων τῶν θεῶν τῇ τέχνῃ. ἐκ δ' Ἀμφιτρίτης.] Ἀμφιτρίτη καὶ ὑδάτων φύσις, διὰ τὸ ἀμφὶ τοῖς στοιχείοις ῥέπειν τάξιν. Τεῖπον

δίχυσίης

δ' ρυβίης γένετο.] διὰ τὸ τοὺς πλέοντας ἢ ἐν τοῖς κύμασι διάγοντας τρεῖν, ἤγουν φοβεῖσθαι ἢ δίρεως βοᾶν. Πυθμὴν' ἔχων.] παρέσων οἱ φοβούμενοι ἐν θαλάσσῃ φαντάζονται τὰ βάθη ταύτης, ἢ ἐν τούτοις δοκεῖν κατοικεῖν. χρύσεα δοῦ] δόματα, ἀντὶ δώρων.

Ῥιοτόρῳ.] ἐπειδὴ ἐν πιστὶ πόντῳ τῷ πνεῖ κεχρήμεθα, ὑμῶν ἐπιδόδοτε τὸν παρ' Ὀμήρῳ ἀμφιβόλως νοούμενον. ἄλλως. ἔστι φοβερὰ προσδοκήσαντες, ἢ καλῶν ἐργαζόμενοι τινὲς εἰσέρχονται εἰς τὸ πόλεμον, ἢ πολλάκις ἢ τὰς ῥίνας τέμνονται. Ἐν πολέμῳ κρυόεντι.] χαλεπῷ, κρύος αἰλίφ ἢ φρίκης. Ἀμφιέπλω θ', ἣν Κάδμος.] παρέσων τὰ ἐκ πολέμου κατακεκαυμένα μέρη τῶν πόλεων κατεδαδασμένα. συναρμολογοῦσιν οἱ αὐτῷ ἐμπεφόρτωμένοι ἄνθρωποι. Μαίη τέκε] Μαῖα, ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἄτλαντος, ἡ μετὰ κατηφείας ζήτησις ἢ λόγου ἀπὸ χωρίου. ὁ λόγος δὲ δημοσιεύει τὰ θεῖα. Καδμείη δ' ἄρα οἱ Σεμέλη] Καδμείη, ὡς κατεδαμασθεῖσα μόνη τῷ χαμαὶ νῖ. Σεμέλη, ἡ ἄμπελος ἡ σεσημένη τὰ μέλη. ἐκπίνετον γὰρ τὸ φυλλον, ἢ σείσαν τὰ μέλη τῶν μεθυόντων. Τέκε δ' φαίδιμον υἱὸν μιχθεῖσα τῷ Διΐ, παρὸν τῷ ἀεὶ φυτάσαν ἑαυτῆς νοήματι σωτηλθοῦσα ἡ ἄμπελος ἀπηβήνησε τὸν οἶνον. Διόνυσον ὃν εἰς τὸν Δία, ὅτι τὸν νῦν νύσσαν. πολυγηθὴς δ', διὰ τὰς συμβαινούσας ἐξ αὐτῆς χαρμονάς. Ἀθάνατον θνητή.] παρέσων ἡ ἄπαξ φυλλοβολοῦσα ἢ εὐρεθεῖσα τὸν παλύχρυσον ἀεὶ τάττει οἶνον, ἢ διὰ τοῦτο ἀθάνατον. νῦν δ' διὰ τὸν οἶνον πρόκειται παθητήν ὄζει. διὸ ἢ ἀθάνατον.

Ἀλκμήνη δ' ἄρ' ἔτικτε βίλυν Ἡρακληείην
Μιχθεῖσ' ἐν φιλότητι Διὸς νεφεληγερέταο,
Ἀγλαΐην δ' Ἥφαιστος ἀγακλυτὸς ἀμφιγυήεις
Ὀπλοτάτην Χαρίτων θαλερὴν ποιήσατ' ἄκοιτιν.
Χρυσοκόμης δὲ Διώνυσος ξανθὴν Ἀριάδνην
Κούρην Μίνωος θαλερὴν ποίησατ' ἄκοιτιν.
Τὴν δ' οἱ ἀθάνατον καὶ ἀγήρω θῆκε Κρονίων.
Ἥβην δ' Ἀλκμήνης καλλισφύρου ἄλκιμος υἱὸς
Ἴφι Ἡρακλῆος τελέσας στονόεντας ἀέθλους
Παῖδα Διὸς μεγάλοιο καὶ Ἥρης χρυσοπεδίλου
Αἰδοίην θέτ' ἄκοιτιν, ἐν Οὐλύμπῳ νιφόεντι.
Ὄλβιος, ὃς μέγα ἔργον ἐν ἀθανάτοισιν ἀνύσσας
Ναίει ἀπήμαντος, καὶ ἀγήραος ἤματα πάντα.
Ἠελίῳ δ' ἀκαμαντι τέκε κλυτὴ Ὠκεανίνη
Περσηΐς Κίρκην τε, καὶ Αἰήτην βασιλῆα.
Αἰήτης δ' υἱὸς φαεσιμβρότου Ἠελίοιο
Κούρην Ὠκεανοῖο τελήεντος ποταμοῖο

Alcmene vero peperit vim Herculanam,
Mixta in amore Iouis nubicogi,
Aglaiam vero Vulcanus percelebris, vtroque pede claudicãs.
Minimam natu e Gratiis floridam duxit vxorem.
Sed aureo crine conspicuus Bacchus flauam Ariadnen,
Filiam Minois, in flore existentem fecit coniugem.
Hãc vero ei immortalem expertemque senij fecit Saturnius.
Heben autem Alcmenæ pulchros talos habentis fortis filius,
Vis Herculis, peractis luctuosis certaminibus,
Filiam Iouis magni & Iunonis aureis calceamentis vtentis
Pudicam duxit vxorem in Olympo niuoso:
Felix, qui magno facinore inter deos confecto,
Habitat illæsus, & expers senij omnibus diebus.
Soli autem indefesso peperit inclyta Oceanis
Perseis, Circenque & Æetem regem,
Æetes autem filius lucem hominibus dantis Solis,
Filiam Oceani perfecti fluuij

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑΙ.

Ἀλκμήνη δὲ ἡ Ἀλκμήνη τὸν Ἡρακλέα γεννᾷ φιλότητι Διὸς νεφεληγερέτου, εὐλόγως. ὁ γὰρ ἥλιος καὶ ἡ αὐτοῦ ἐνέργεια καὶ ζωοποιὸς θέρμη παρὰ τὴν ἀλκίμην νῦν ἔχουσι, καὶ σοφῶς ἅμα ἐν τῇ τοιαύτῃ ἡμῖν ἀφαιρῶν ὑπάρξει. ἴσα μέτρα φλόγα κατοπτρίσας ἐστιθείς, μήτε ψύχος ἐμποιῇ, καὶ ἀθέρμαντον ἐᾷ τὸ περίχυτον, αἰωρήσας τοιχθείς.

ἵνα

δυσ᾽ ἢ χθὸ σὺν ἀνδρὶ μιγῆναι ἠῢ φυτίζῃ, τὴν μὲν ἀεξῆσαι πολὺν ἔμμορε τιμῆς ἐν ζωῇσιν· τὴν δ᾽ Ἀγαμέμνων ἢ ἐπέφασσε πολυῤῥήνων ἀνθρώπων, πασάων μὲν ἀρίστην, ἐπεὶ κρατερὸν θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι τυχοῦσ᾽ ἄρσην ἐν τῷ μεγάροισι κομίσσῃ· ὣδε καὶ ἐκ μητρὸς ἀμαιμακέτοιο γένηται, οἷς ὑλαῖοι τε φόβῃ χαλκήρεα ἔργα καὶ τὰ φόβῃ χρυσοχόων ἀνδρῶν δέδμηται· τὴν δ᾽ ἐπεὶ δὴ νύμφην τὴν ξανθὴν ἀφροδίτην ἐκ μὲν ἀπ᾽ οὐρανοῦ ἐλθεῖν, ἔπος τε κυδὸν βαλέσθαι, καὶ ταύτην ἐμμεῖναι πολλὸν μάθυσσεν ἐ μάθον τῇ ἐρεχθῆι ὀπιπαλέσῃ τε καὶ ἐξανθίζειν ταύτην, ἀλλὰ καὶ βλάπτουσιν ἑκάστῃ, μοῖραι ὀλοαὶ ἀπαπήμασιν, ἢ ὑπολιγήμασιν ἀπαθανατίζειν ἢ ὁ Ζεὺς λέγῃ τὴν Ἀναίδειαν, διὰ τὸ, τὴ ταύτην ἐννέπμα δίξαι πῖς πολλοῖς χαλὸν τὸ λέοντος ὑποπλανηθεῖσι, δὸ καὶ οἶνῳ χρώμενοι, καὶ ἑαυτοὺς καλλωπίζοντες ἐκ ἴσασι δ, τι ποιοῦσι διὰ τὸν ἄϊστον ἢ καὶ ἄκαιρον τῶν οἴνων χρῆσιν. διλέγως ἢ καὶ πάνυ σοφῶς ὁ Ἡσίοδος λέγῃ τὸν Ἡφαίστου λαβεῖν εἰς γυναῖκα τὴν δόσας τὰς ἄλλας ἐκείνης τὰς δώδεκα· τὸ γὸ δώδεκα ζῴδια σφαιρώσας ὁ ἥλιος, καὶ ἁπλῶς τὸν ἅπαντα ζωδιακὸν, δι᾽ ἑαυτοῦ πληρώσας, ἔκτοτε πάλιν, ὅσαπερ ἐξ ἄλλης ἀρχῆς, ἑκάστων ἡμῶν ἀνατέλλει ἐν ἔτει, τὴν ἀθανασίαν καὶ ἀνεξιότητα, τῇ πάλιν ἐν ἑαυτῷ ἑκάστοτε ἀναλλάξας χαμμένας πρώτην, κἀμφωτέρους. διὸ καὶ ὄλβιος καὶ ἀοίδιμος ἐν ἑαυτῷ παῖσαι λέγεται αὖ. ἔτεκεν ἢ τῇ τῷ Ἡρακλέους ἄθλων οἱ ἀναβεβάλλοντες ἀρχῶς ταῖς ἐνεργείαις τῇ λεγομένῃ ζωδίων, ἀληθέστατον δρῶσι τὸ λεγόμενον, ὅτι ἢ καλῶς ἡμῖν ἐξελαβόμεθα τὸν μὲν Ἄρεα εἰς τὸν ὠκεανὸν, τὸν ἢ Διόνυσον εἰς τὸν ἥλιον, τὸν ἢ Ποσειδῶνα εἰς τὴν θάλασσαν, τὸν δ᾽ Ἥφαιστον εἰς τὸ πῦρ, καὶ ἄλλα ἄλλως, μαρτυρεῖ καὶ ἐν τῷ μικροτέρῳ κρατῆρι ὁ Ὅμηρος, τάδε λέγων,

Ἐρμῆς δ᾽ ἐρέμνιος τ᾽ πάντων ἄγγελός ἐστιν.
Νύμφαι ὕδωρ, πῦρ Ἥφαιστος. σίτος, Δημήτηρ,
Ἠδὲ θάλασσα, Ποσειδάων μέγας, ἠδ᾽ Ἐνοσίχθων·
Καὶ τέλειος μὲν Ἄρης, οἰκεῖος δ᾽ ἔστ᾽ Ἀφροδίτης.

Οὗτος, τὸν φιλέοντα θεοὶ ἀπατοῦσ᾽ ἄνδρα τε, Ὃν ἢ βροτὸν ἐσθλὸν ἐόντα κακῷ πολὺ φέρτερον ἄλλῳ
Ποιήσῃ Διόνυσος ὑπερφιάλου τέρας ἀνδρός

Ἠ ἅλιος, ὃς καλέουσι μὲν ἀπόλλωνα κλυτότοξον,
Φοίβον ἀκερσεκόμην, μάντιν τε πάντων, ἑκάεργόν
Ἰητῆρα τέκνων, Ἀναλκιδέα. ἐνδαῖδε πάντα.
ὅτι ἢ ἐξ ἐν τ᾽ Μνημοσύνῃ αἱ Μοῦσαι γεγάσῃ, καὶ ὅτι ὁ Ζεὺς καὶ αὐθὶς λέγῃ, ἅμα τῷ εἰρῆσθαι Ὀρφεῖ·

Ζεὺς δέ τε πάντων ὄξι θεὸς, πάντων τε κρείσσων
Πνεύματα συνείζων φωνήν τε ἀστεροπήν τε
Ἠ γὸ ἐχὶ δῆλός ὄξι τὸν αἰθέρα καλῶν ὕπα,
Ταυτὸ καὶ ἁρμονίαν Μουσῶν τὰ τε ὄργανα πάντων,
Μνημοσυνάδα πάντων φωνὴν πρῶτον, ὕτ᾽ αὐτὸν
Ἀλλὰ χρόνος λήθῃ κοπιχρίπτῃ καλύπτῃ
κρυφῇ. (ἔργα τέκνῃ
Νυὸ ἢ τέχνας τε λόγους τε, νόμους θ᾽ ὅσα τ᾽
Πάντα διαμέμονε δασύζῃ αἰθρώπους.

ἔχεις ταύτας τὰς χρήσεις τῶν ἁρμάτων τῆς μεταλήψεως ἐκ ἐν πίνῃ τῷ τυχόντος, ἀλλ᾽ ἐν σοφῷ καὶ χρόνῳ ἐσχήκοντος, ὅτι μὴ περιτελεῖν ἡμᾶς αὖ, ἐ τέλειον.

Τῷ ἥλιῳ ἢ τῷ ἁπάντων ζωηλθῶν ἡ Περσηὶς ἡ Ὠκεανίνη πέπτει τὸν Κίρκην, καὶ τὸν Αἰήτην, ἄλλους. κύρτᾳ γὸ καὶ μεταβάλλῃ ἐς φυσικὰ πάντα καὶ ἄλλοῃ εἰς ἄλληλα, τῇ τῶ ἡλίῳ κινήσῃ. ποιητικὸν γὸ αἴτιον τῆς κράσεως καὶ μεταβολῆς τῇ ἐξ Ὠκεανῶ ἀναδιδομένων ἢ γινομένων, ἐ ἐρευνᾶς ὄξι καὶ ὁ ἥλιος. Ἔτι δὲ ἡμῖν ἀναστέρω, τίς ὄξι ὁ Ὠκεανός, εἶτα Ὠκεανίνη Περσηὶς εἶτ᾽ αὖ. ἡ διαπερήσασα τῇ ἀναδυομένων καὶ ἀπάρτοις τ᾽ διαφέρων συσκίσεων μεταβάλλουσα γοῦν πάντα εἰς ἄλληλα, τὰ φυσικὰ ἑκάστα τάξει καὶ μεταβάλλοῃτα ἕτερα γίνεσθαι ἄλλα φθαρέντα ἔχει. ἀλλὰ τῶν ἀεὶ γίνεσθαι οὐκ ἴσα ἢ γὸ ἀδύνατα ἡ μεταβολὴ ἐν τούτοις, καὶ ἴσως ἥλιῳ ἀνταπαίδοντος ὕδατι ἐοίκοτε. διὸ καὶ τὸν Ἀλτίλιον βροτὸν, τὸν αἰθέρα πατεῖν, ἐ ἐκ μεταβολῆς καὶ διαφθορᾶς,

ΣΧΟΛΙΑ.

Ἀλλοίην δ᾽ ἄρ᾽.] τὸ ἁρμονικὸν κατάστημα γαμετῆς σοφοτέρου ἀνδρὸς. Σημειωτέον, ὅτι δύο

Γῆμε, θεῶν βουλῇσιν, Ἰάσιον καλλιπάρῃον.
Ἡ δὲ οἱ Μήδειαν ἐϋκτιμένῃ ἐν Φιλότητι
Γείνατ' ἐπιδημήσασα δόμῳ χρυσέῃ Ἀφροδίτης.
Τὼ μὲν μὴν νεῖ χαίρετ' ὀλύμπια δῶματ' ἔχοντες,
Νήσοισί τε, καὶ ἠπείρῳ καὶ ἁλμυρὸς ἔνδοθι πόντος.
Νῦν δὲ θεάων φῦλον ἀείσομαι ἠδὲ θεάων
Μοῦσαι Ὀλυμπιάδες, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο,
Ὅσαι δὴ θνητοῖσι παρ' ἀνδράσι λάβρεσσαν
Ἀθάνατοι, γείναντο θεοῖς ὁμοιίπλωτα τέκνα:
Δημήτηρ μὲν Πλοῦτον ἐγείνατο, δῖα θεάων,
Ἰασίῳ ἥρωϊ μιγεῖσ' ἐρατῇ Φιλότητι,
Νειῷ ἐν τριπόλῳ, Κρήτης ἐν πίειρι δήμῳ,
Ἐσθλόν· ὃς εἶσ' ὅτι γαῖαν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης,
Πᾶσιν ὃν ἀμφιβρότην, καὶ ὅ κ' ἐς χεῖρας ἵκῃ,
Τὸν δ' ἀφνειὸν ἔθηκε, πολεῦσι τε οἱ ἅπασι βλέσσον.
Κάδμῳ δ' Ἀρμονίην θυγατέρα χρυσῆς Ἀφροδίτης
Ἰνώ τ' Σεμέλην τε, Ἀγαύην τε καλλιπάρῃον,
Αὐτονόην θ', ἣν γῆμε Ἀρισταῖος βαθυχαίτης,
Γείνατο, καὶ Πολύδωρον ἐϋστέφανόν τ' ἐν Θήβῃ.
Κόρην δ' Ὠκεανοῖο βαθυρρόου ἀγλαὸν εἶδος
Μίχθεῖσ' ἐν φιλότητι πολυχρύσου Ἀφροδίτης,

Terræ, deorum consilio, Iasium pulchris genis præditum.
Hæc autem ei Medeam pulchros salos habentem in amore
Peperit, subacta per auream Venerem.
Vos quidem nunc valete cælites domos tenentes,
Insulæque & continentes terræ, & salsus intus Pontus.
Nunc autem dearum cantum canere blandiloquæ
Musæ Olympiades, filiæ Iouis Ægiochi.
Quæcunque mortales apud viros cubantes,
Immortales, pepererunt dijs similem prolem.
Ceres quidem Plutum genuit, præstantissima dearum.
Iasio heroi mixta iucundo amore,
Nouali in ter proficisso, Cretæ in pingui populo.
Bonum: qui vadit super terram, & lata dorsa maris,
Omnem qui vero obuium sortitus, & cuius ad manus venerit,
Illum locupletem fecit, multamque ei præbuit fœlicitatem.
Cadmo præterea Harmonia filia aurea Veneris,
Ino & Semelen, & Agauen pulchras genas habentem,
Autonoenque, quam duxit Aristæus densa cæsarie præditus,
Peperit, & Polydorum, mœnijs pulchas turribus in Thebis.
Filia vero Oceani Chrysaori magnanimi
Mixta amœnæ abundantis auro Veneri,

Καλλι-

Ex eodem.

Καὶ τότε μὲν δὴ μοῦνος βίη ἄσπετα χερσὶν
Ὑφλος δ' ὅδε νῶϊ ἐπεμαίετο· τῷ δ' ἐπόπισθε
Σεύσφω ἔχων ἑτέρῃ, ἑτέρῃ δὲ σακέσπαλον ἀείρας
Ἕστηκα φύλακος, ἠὲ σὺν δμῳῆσιν ἕεσθαι.

Apud eundem. in Ἠοίοις.

Οἷα Διώνυσος δαὶς ἀνδράσιν ἤρμοσε καὶ ἔχθος
Ὅσσις ἄδην πίνοι, οἷνος δέ οἱ ἔπλετο μάργος.
Σὺν δὲ φόβας χεῖράς τε δέδη, γλώσσάν τε νόον τε
Θυμοῖς ἀφράσσουσι· φιλεῖ δέ ἑ μαλθακὸς ὕπνος.

Ex eodem.

Τὰς δὲ βροτοὶ καλέουσι Πελειάδας.

Ex eodem.

Εὐρυγύης δ' ἔπι κῦρος Ἀθηναίων ἱερεύων.

Ex eodem.

——καὶ ἐπίσκοπον χαρπόν.

Ex eodem.

Ἠδὲ γὰρ ἐς τὸ δαιτὶ καὶ εἰλαπίνῃ τεθαλυίῃ
Τέρπεσθ' μάθοισιν, ἐπεὶ δαιτὸς κορέσσεσθ'.

Ex Stephano. ἐν καταλόγῳ.

Κτεῖνεν Νειλῆος Θαλασίφρονος ἡΐας ἀθλὰς
Ἐνδιμα· δωδέκατος δὲ Γερήνιος ἵππότα Νέστωρ
Ἥσιος ἐὼν ἐτύχησε παρ' Ἱππολόχου Γερήνου.

Ex eodem.

Νέστωρ οἷος ἄλυξε τὸ ἀνθεμόεντα Γερήνην.

Apud eundem. τὸ Αἰγίνης δνομάζεσθαι.

——νήσῳ τὸ Ἀσωπίδι δίῃ,
Τὴν πρὶν Ἀσωπίδα κλείεσκον θεῖοι περ ἐόντες,
Τὴν δ' ἐπάνυμοι Εὐβοίας βοὸς εὐρυμετώπου Ζεύς.

Ex Suida.

Ἀλκὴν μὲν γὰρ ἔδωκεν Ὀλύμπιος Ἀλκείδῃσι.
Νῶϊ δ' Ἀμυθαονίδαι, πλῆτο δὲ πᾶν Ἀτρέμμονες.

Ex Suida & Polybio.

Αἰακίδας πολέμῳ κεχαρηότας ἠδὲ φυτεύσαι

Πᾶσιν Τυρσηνοῖσιν ἀγακλυτοῖσιν ἄνασσον.
Ναυσίθοον δ' Ὀδυσῆϊ Καλυψὼ δῖα θεάων
Γείνατο, Ναυσίνοόν τε μαχήσιό' ἠρατῇ φιλότητι.
Αὗται μὲν θνητοῖσι παρ' ἀνδράσιν εἰνάθεισαι
Ἀθάνατ' ἐγέναντο θεοῖς ὑπείκαλα τέκνα.
Νῦν δὲ γυναικῶν φῦλον ἀείσατε ἡδυέπειαι
Μοῦσαι Ὀλυμπιάδες, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο.

Omnibus Tyrrhenis valde inclytis imperabant.
Nausithoum vero Ulyssi Calypso excellentissima dearum
Peperit, Nausinoumque, mixta grato amore.
Hæ quidem mortales apud viros cubantes
Immortales pepererunt diis pares filios.
Nunc vero fœminearum agmen cantate suaviloquæ
Musæ Olympiades, filiæ Iovis Ægiochi.

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑΙ.

Ἀλλ' ἔτι ὁ Αἰήτης ὁ υἱὸς τοῦ ἡλίου τῇ τοῦ Πέρσου θυγατρὶ σύνοικος τῇ ἰδίᾳ ἔτυχε γαμετῇ, ἣν ἔσχεν ἐξ αὐτῆς τὸν Μήδειον, διὰ τὸ τὸν ἐκ μητρυιᾶς αἰδεῖσθαι τὴν φυσικῶν τέκνων ἀφανισμάτων, ὧν ὁ ἥλιος ἐργάζεται, ὡς εἴπομεν, ταῖς ὑδατίναις ἀπὸ ἐξ αὐτῆς γενομένων καρῶν σώμασιν βιαίοις ἐξαναδύζειν ἡμᾶς καὶ τὸ ἡλίου μεταβάλλοντος ἤδη πρὸς τὰ νότια τὸν ὑγρὸν καὶ ἰσόσταθμον χειμῶνος ἢ θέρους πνέοντος, ἡμεῖς ἔκτοτε φροντίζομεν ἢ σεισμημάτων, ἢ ἀπὸ πρὸς ἀποτρίβασιν ἐργάσεων, ἢ ἀπὸ πρὸς θερισμόν, πρέφοντες ἔρωτα ἢ τὴν ἐκ γῆς ἀείσιν, ἢ ἁπλῶς τὸ εὖ) καὶ ζῶμεν· τοῦτο γὰρ Ἀφροδίτῃ ἀκυρώσιον· γεννᾶν γὰρ λέγεται ἡ Δημήτηρ τὸν Πλοῦτον, Ἰασίῳ ἥρωι μιγεῖσα, Νείῳ ἐν τετάρτῃ Κρήτης ἐπὶ τριετῆ λήμῳ, διὰ κρατυνθέντος τοῦ τε τοῦ παντὸς, ἄρξασθαι ἔκτοτε τοὺς αὐθρώπους τῇ γῆν ἐργάζεσθαι. Δημήτηρ δὲ ἐστὶν ἡ γῆ. ἀλλὰ καὶ τὴν ὁ Γάσπος σώζειν, ἡρῴα δ' γεωργὸς ὑπὸ τοῦ ἰδίου τὰ σπέρματα κατ' αὐτῆς, ἐξ ἧς γεωργίας ἐπιμελῶς γενομένης, ὁ Πλοῦτος γενέσθαι. εὐλόγως ἢ καὶ ἐν Κρήτης τριετῆ λήμῳ, τουτέστιν ἐν ἐπιμόχθῳ χρόνῳ, ἀλλὰ διὰ τοῦ Καδμίλου ἡ Ἀφροδίτης ἐπιτίκτει τὴν τε Γῆν, καὶ τὸν Σεμέλην, καὶ τὸν Ἀγαυόην, καὶ τὸν Ἀγαυὸν γῆμαι Ἐχιονίδην Ἐχιονίδαις. ἔτι ἢ καὶ τὸν Πολύδωρον, εἰκότως ἀφ' ὧν Μούσαι συμφωνίαι ἐμμελῶς ἔχουσι καὶ εὐρύθμως τὰς καταδεδεμένας καὶ κατακεκλυσμένας ὑπὸ τοῦ αἰσιοῦ ἀναγείρουσί τε καὶ ἐυτόνους ποιοῦσι, καὶ ὑφ' ἡδονῆς ἔνθους ἐργάζονται καὶ ὀργιάζοντας καὶ σεσωμένους τὰ μέλη. καὶ ὅτου οἰκοθεν καὶ ἐξ ἑαυτοῦ νοεῖν ἄρξαι, καὶ βαθύτατα καὶ σοφώτατα, καὶ πολλὰ δωρεῖσθαι ἐξαναδύζειν ῥᾳστώνως. ἐπὶ δέ τινα ἐπαυτομάτως ἐπέχειν εἰ ταῖς ἀμπείαις ἁλισκόμενοι ταῖς σωτῆσι καὶ αἰδρηκαῖς.

Ἡ Καλλιρόη δὲ ἡ τοῦ Ὠκεανοῦ θυγάτηρ τῷ Χρυσάορι Πηγάσῳ μιγεῖσα Γηρυόνην γεννᾷ, ὃν κτείνει Ἡρακλῆς, καὶ ἐλαύνει τὰς βόας αὐτοῦ ἐκ ἀμφιρύτῳ Ἐρυθείᾳ, παροίσας (ὡς καὶ αὐτοῦ ἐλέχθησαν ἐν πολλοῖς) ὁ χειμὼν γίνεσθαι ἐκ τῶν ἀναδυομένων καὶ ἐκ δυομένων καὶ ἀπὸ ἐξ ὑδάτων, αἰδομένων, ὑφ' ἡλίου ἀναγομένων. Γηρυόνην γὰρ τὸν χειμῶνα φασιν, ὡς γαρυόνιον ὄντα τὸν ἀπὸ Δωρυβάντη, ἐ τὰς βόας τε καὶ βροντὰς καὶ πλανήτας μαρμαρυγὰς ὁ ἥλιος ἐλθὼν, αἱ τινες βρονταὶ φέροντα τε καὶ νέμουσι ἐν καθύδροις τόποις. ἐκεῖθεν γὰρ ἡ αὐτῶν φύσεως, ὡς πλείστους ἐκ τούτων πλατύτερον ἔτι ὑφ' ἡμῶν. Μάχεσθαι μὲν τοῦ ἐ σφᾶλλον ἡμῖν καὶ τῆς Ἡσιόδου θεογονίας φίλτερον εἶναι, καὶ τάχα τὸ εὔλογον ἀνελάσειν τέρμα· τὰ γὰρ ἐξῆς ἐκ ἀλλοτρόπου δικαίως, ὅτι τε ἡμῖν τοῦτον εἶσι συγχωρῆσαι ἄνδρες καὶ ἱστορικοί, καὶ ὅτι μεγέθαμεν ἀληθῶς, καθὼς μαρτυροῦσι βίβλοι σοφῶν, ὡς δῆλον ἀπὸ τῆς κατὰ Ἰάσονα ἱστορίας, καὶ ἀπὸ τῆς κατὰ τὸν Μέμνονα τὸν Αἰγύπτιον, ὅτι ἢ καὶ ἀπὸ τῆς κατὰ τὸν Λεφρικαλλῆ Θεόπομπον καὶ τὸν Ἀγχίσου Αἰνείαν. ἵνα ἢ μὲν ἐπικρούσῃ λαοφόρυζα χορώνη, γλῶσσα πυκνὰ τὶς καὶ λαοδόκος. τὸν λόγον ἡμῶν ὡς ἀτρεπτότατον αἰτησάμενοι, καὶ τὸν ἀναδυτέον τὸ εἶδος τῆς ἐν ἡρείᾳ, ταῖς εἰρημέναις, ὡς ἄνδρες τινὲς γνωσιζοὶ σωτηλθόντες ῥυπερῶν γονίων συναγαγόντες καὶ βασιλίων, καὶ ἐλθόντες ἐκ τὰ ἐλλιπῆς αὐτοτομίας, ὡς θεοὺς ἀμπλάθοντες καὶ ἐξ ἀσπλάστων σπλάστας τοὺς ἡμιθέους. Ἰάσονι μὲν τῇ Μηδείᾳ τῇ συναγαγόντι τὸ κρατοῦντος τῆς Κολχίδος γῆς. Ἀγχίσῃ δὲ τὴν βασιλικὴν παρθένον Ἰδην ἐν ἀναπείσεως

ρίους τῆς ὄρους φωνὴν λάβῃς, σύστημα ἐξ αὐτῆς τὸν Δωρίαν ἁρμόττει. καὶ ὁ Διονυσόδωρος ὁ Θηβαῖος τὴν διάλεκτον ἐξ Ἰλίου, τῆς Κίρκης σωθείσης, καὶ ἐγκώμια περιποιούσης ταύτῃ. καὶ ἄλλος ἄλλῃ σωθεισαν εἰς ἄλλον ἀπηγόρευσε πεῖσαι τὸ δὲ θεὸς ἀνομαστὶ καλλιχόρους ὄζειν ἱερπύσας περὶ τοῖς ποιηταῖς, καὶ μάλιστα παρ' Ὁμήρῳ. φῶ μὲν δὲ αὐτὰ τὰ στοιχεῖα θεὸς καλεῖ, ὅταν Δία περιλαμπρύνειν λέγῃ, καὶ χαλκόφωνον Ποσειδῶνα, καὶ χρυσόθρονον Ἥραν. φῶ δὲ τὰς ψυχικὰς δυνάμεις καὶ τὰ πάθη, ὅταν λέγῃ, Δεῖμόν τε φόβον τε καὶ Ἔριδα λοιγὸν ἀτάλαντον. καὶ ἔξοχα γάρ μιν ἐφίλατο Παλλὰς Ἀθήνη. καὶ, τῷ δ' αὖτε περιμέμφεται φιλομειδὴς Ἀφροδίτη, καὶ πάλιν

Ἄντικα δ' Ἐνυαλίοιο θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.

ποτὲ δὲ τὰς βασιλεῖς θεὰς ὀνομάζει, ὅταν λέγῃ

Τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειθ' Ἑλένη Διὸς ἐκ γενεῆς

καὶ

— τὸν ἐπ' Ἀγχίσῃ τέκε δῖ' Ἀφροδίτη

Ἴδης ἐν κορυφῇσι, θεὰ βροτῷ εὐνηθεῖσα.

ἄλλοτε δὲ τὰς σοφὰς, ὅταν λέγῃ· [πίστις

Οὐ μὲν Βριάρεων καλέουσι θεοί· ἄνδρες δέ τε πάντες

Αἰγαίωνα.

καὶ πάλιν,

Τὴν ὅτε μὲν πρῶτον Βατίεια κυκλήσκουσιν,

Ἀθάνατοι δέ τε σῆμα πολυσκάρθμοιο μυρίνης.

ἐνίοτε δὲ καὶ τὴν φέρουσαν θεὸν ὀνομάζει, καὶ τὴν εἱμαρμένην, καὶ τὰς ἀστέρας, οἷς ὅταν φασὶν ὁ Ἕλλην·

Ὡς γὰρ ἐγὼν ὄπ' ἄκουσα θεᾶν αἰσχροεπείων.

καὶ πάλιν,

Οἵ ῥ' ἅμα τοὶ πάρ Ζηνὶ καθήμενοι ἠγορόωντο

Χρυσάορι ἐν φιλότητι.—

καὶ πολλαὶ αὖ εὑρῇς τὰς χρήσεις ἢ παρ' Ὁμήρῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ παρ' Ἡσιόδῳ ἐνταῦθα, καὶ παρ' Ὀρφεῖ, καὶ Προνοεπίδῃ τῷ Ὁμήρου καθηγητῇ. Ἀλλὰ γὰρ ἔχεις, ὦ τέκνον Ἰωάννη, τὰς εἰς τὴν θεογονίαν τῆς Ἡσιόδου ἀλληγορίας, καὶ τὸ ἡμῖν ἐφικτόν. ἔχεις ἆρα τὸ ζητούμενόν σοι, κἂν ἐκ κατ' ἐλπίδας τὰς σὰς, ὦ Μύσης Ἀττικῆς θρέμμα καὶ παίδευμα, Μύσης πάσας ἐν ἑαυτῇ συνειχούσης τὰς Μούσας, οἷς ἐπὶ πᾶσαν Μοῦσαν ἐμύησας αἰνιγματώδεσι καὶ ἁρμονικοῖς λόγοις ἐμμελῶς ἁρμοδέσας, Μύσης Ἀθήνηθεν μὲν ὁρμώμενος, ἐν τῇ Βύζαντος δὲ χρεμέτιζε τῷ πτερώματι, καὶ πόρρω φωνήσας θύλης τῆς Ὠκεανίδος ἐξάκουσον δὲ ὁ ἦχος ταύτης τῆς Μούσης τοῖς τῶν παντὸς χόρου μέρεσιν, εὐπρόσμισον πάντως ἠχήσας τὴν μελῳδίαν, εἰ δὲ βέλει καὶ εὐφρόσμισον. τί μὲν οὖν πρὸς ταύτην τὴν ἱερὰν ἁρμονίαν καὶ ὑψηλόφθογγον μελῳδίαν ἡ Τυρσηνικὴ σάλπιγξ, ἢ κώδων χαλκοκτύπος ἦχος ὁ θρυλλούμενος; τί δὲ λύρα Ὀρφέως; τί δὲ Τιμοθέου μουσυργία καὶ ἔντεχνος; ἐγὼ ταύτην τὴν Ἀττικὴν Μοῦσαν Ἑλικωνιάδα καλῶ, ὅτι πάσας ἐν ἑαυτῇ τὰς Μουσικὰς ὑφίσησι συμφωνίας, τὰς μὲν πνεύμασι βίᾳ ῥυθμίσει, τὰς δὲ πνεύμασι λόγου παιδαγωγίᾳ, τὰς δ' αὖ ψυχῆς ἐμφρονείᾳ. ἀλλ' εἶη Χριστὲ βασιλεῦ, ἔτι καὶ ἔτι σῷζε τῆς σῆς βιαίας ποιῆς ἐμπνέοντα τοῦτο τὸ ὄργανον, καὶ ἅπαντα κραιπεπαῖς ἐν χορδαῖς καὶ ὀκτωμυριπαῖς ἐντόνως εἰς ἐξῆς ἀνακρούσας χρόνον, καὶ ἐμμελῶς ἐναρμονίζοντας παγκόσμιον ἁρμονίαν. ἔτω γὰρ αὖ καὶ τὸν καθ' ἡμᾶς βίον διατρῴη κατόπισεν.

ΣΧΟΛΙΑ.

Γῆμε θεῶν βουλῇσιν] διὰ τοιαύτην μεταβολὴν ἀεὶ λέγεται τὰ φυσικῶν τούτων πραγμάτων, ὧν ὁ ἥλιος ἐργάζεται ταῖς ἰδιότησι τὰ ἐξ αὐτοῦ γινομένων καιρῶν σωτῆσιν. καὶ γὰρ πρὸς τὰς ὥρας τοῦ ἡλίου φρονεῖν ἔμοιγε πρὸ μὲν ἀρότου, πρὸ δὲ θέρους, πρὸ δὲ μεθημάτων πλησίον, καὶ ἄλλοτε ἄλλον. Κρήτης ἐν φόρτου δήμῳ.] ὅτε γὰρ εἰς κατάστασιν ἦλθεν ὁ κόσμος, τότε ἤρξατο ἐργάζεσθαι τοῦ γῆν· καὶ πλωτεῖν ἐκ γεωργίας. διὰ τοῦτο καὶ ἐν Κρήτῃ, ἐπειδὴ εἰς ὑπερβολὴν ἦλθον οἱ ἄνδρες, καὶ τὰ στοιχεῖα, καὶ ἐμίχθη Ἰασίῳ ἡ Δημήτηρ διὰ τὸ εἶναι, ὃ ὄζειν ἐπαφύεται, τὰ σώματα. σύμφυτος δὲ εἶπε Δήμητρος καὶ Ἰασίου τὸν Πλοῦτον, ἐπειδὴ ὁ ἐργαζόμενος αὐτὸν ψυχομύζει. Δημήτηρ γὰρ ὄζειν ἡ γῆ, Ἰασίων δὲ ὁ γεωργὸς, ὅτι καὶ σωθὲν αὐτῷ ἐν τῷ ἀγρῷ, καὶ νηῷ ἐν πειτόλῳ, διὰ τὴν καλλιεργίαν, καὶ ὅτι ἐν νηῷ πειτόλῳ ἐχώσατο τὸν Πλοῦτον. καὶ γὰρ καὶ παροιμία, πυρῶν καὶ κεθῶν, ἃ πάπε Πλοῦτε. ἐν Κρήτῃ δὲ ἦν ὁ Ἰάσιος, ἐπειδὴ ὑπερβολὴ ἡ χώρα. πόνε δὲ, ὅτι ὕφορος ἡ Κρήτη. Κάδμῳ δ' ἁρμονίᾳ.] ἡ δὲ ἁρμοσμένη τῷ Κάδμῳ ἐχθύσατο Ἰνὼ, Σεμέλη, καὶ Ἀγαύη, καὶ Πολυδώρου· ὃν καὶ Πίνακα ἔνιοι καλοῦσι. ἔτι δὲ Πολύδωρος, ὅτι ἐν τῷ γάμῳ τῷ Κάδμου καὶ τῆς

Δ᾽ρμονίδι, οἱ διὸ δαρεῖς ἐστορήσαντο. ἄλλως. ὑπὸ γὰρ τῶν μαινάδων ἐξ᾽ἀνατεθρασμένης, εἰς πανδαμασίαν ὑπὸ τινος ἀνδρὸς ἐγήρυ.

ἐὐστεφάνῳ ἐν Θήβῃ.] ἢ τὰ τυχὸν λέγει, διὰ τὸ ἐυτείχιστον αὐτὴν εἶ), ἢ ὡς ἀεὶ νικώσῃ καὶ στεφάνους λαμβανούσῃ. Γηρυονῆα.] τὴν ἀπὸ γῆς αὐάλωσιν τῷ ὑετῷ λέγει. πεποίηται δ᾽ ἀπὸ τοῦ ὀνόματος, ὁ Γηρυών, ὁ Γηρυονεὺς, καὶ ὁ Γηρυόνης. ἀφ᾽ οὗ καὶ διάφορος γίνεται κλίσις. ἄλλως. τὸν κτείνει βίᾳ Ἡρακλείᾳ] τὸν χειμῶνα, τὸν Δηρυοφόνην, ἢ τὴν ἀπὸ τῆς αὐάλωσιν τῷ ὑετῷ ἀχλύν, ἣν ὁ ἥλιος ἀπελαύνας διασκεδάζει. ἄλλως. ἐπεὶ γὰρ τὴν αὐασθεῖσαν ἐπὶ τὴν διελάσεως, καὶ τὴν ποτιμῶν, καὶ τὴν λοιπῶν ὑδάτων αὐαθυμίσεων ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἡ αἰσχυμένων καὶ ὑπ᾽ αὐτοῦ χειμάσων σκιάζεται ὁ χειμών. Γηρυόνης ἡ ὀνομάζεται ἀπὸ τοῦ γαρύειν, τοντέστι βοᾶν, διὰ τὸς ἐν χειμῶνι γινομένους θορύβους. τοῦτόν φασιν ἀναιρεθέντα τὸν Ἡρακλέα ταῖς βόαις αὐτοῦ λαβεῖν, καὶ εἰς τὴν οἰκουμένην κομίσαι. ὁ γὰρ ἥλιος ὑπὸ τῆς νοτίου φερὸς τὰ βόρεια κινηθεὶς μέρη, καὶ ἀπὸ τῆς χειμερινῆς ζώνης φερὸς ἰσημερίαν ἐαρινὴν αἰσθεὶς, ὃν τινα δὴ ἰσημερινὸν κύκλον Ὠκεανὸν, οἶμαι, καλεῖ, διὰ τὸ ὑπὲρ γῆν τὸν διέρχεσθαι τὸν ἥλιον· τὰς γὰρ ζώνας βορείους διέρχεσθαι, τοῦτον δ᾽ ἰσημερινὸν καταλαβὼν ἀπαλύνει μὲν τὸν χειμῶνα, καὶ ὥςπερ νεκρόν τινα ἀπεργάζεται, καὶ αὐανθέντων. τὰς δὲ βοώσας βροντὰς εἰς τὴν οἰκουμένην εἰκάζει· ἃ δὲ ἐν χειμῶνι βρονταὶ σωνεχεῖς, ἀλλ᾽ ἀραιαὶ τῷ καρῷ, βρονταὶ καὶ ἀστραπαὶ καὶ καταιγοὶ καὶ χάλαζαι, καὶ τὰ τοιαῦτα πορεύονται σωνεχῶς. λέγονται δὲ αἱ βρονταὶ τῷ Γηρυόνῃ, διὰ τὸ παραλλάττοντος τοῦ χειμῶνος τούτους ὑπονοεῖσθαι, πατεχομένας ὥςπερ ὑπ᾽ ἐκείνου. διὰ τὸ ἐν χειμῶνος ἦτοι πάθους ὕδατος συνίστασθαι· χειμὼν γὰρ ἡ ἀπὸ βορρᾶ συνεχὴς χύσις ὀνόματος. ἔστι δὲ ὕδωρ πολὺ ἀθρόον καταφερόμενον, τότε τῇ συμφορήσει τῶν ἀέλμων αἱ νεφέλαι κινούμεναι καὶ ἐκεῖ ἀλλήλαις συγκρουόμεναι τὰς βροντὰς ἀποτελοῦσι. καὶ Ἀθηναίῃ· θ᾽ τινες ἐκπεπωκέναι τὸν ὕδατος πολλοῦ, καὶ αὐχμηκέναι φέρειν πατακεκμηκότας πλέρης ἐκέρνησε δ᾽ αὐάζεσθαι, εἴ τι βορέαις ἀλλήλαις ὁμοπλήσιοι ἦγον καὶ πατήγεσι. Ἠμαθίωνα.] ἀφ᾽ ἧς Μακεδονία, Ἠμαθία. φυσὶ δὲ Φερεκύδης, ὑπὸ Ἡρακλέους ἀναιρεθῆναι τὸν Ἠμαθίωνα, ἀλλ᾽ ἀπόντος ὅθι τὰ χρύσια μῆλα. Ὧρτ᾽ ἀναρριφαμένη.] ὡς ἂν ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀντοῖς ναοῖς ἀποθέωσιν αὐτὸν, ἡρέα ἀφανῆ ποιήσασα· ἐπειδὴ δ᾽ φασὶν τελευτήσας ὁ νεὸς ἀστὴρ, ὃς ἀνατέλλων τὸ ἦμαρ καὶ δύνων τὴν Φαέθοντα, ἢ Ἀφροδίτην ὄντα. Νυκτὸς ὀπυίων.] τοντέστιν, ἀφανῆ, λαθραῖον. Ἀρχίλοχος δὲ χαίρει, μύχιον· οἷον ἐν τῷ μυχῷ αὐτοῦ συμφαίνοντα τῇ Κύπρῳ. ἄλλως. νυκτιεργόν. τὰ γὰρ Ἀφροδίτης μυστήρια νυκτιερνά. Στονόεντας ἀέθλους.] τοὺς χαλεπὰς καὶ δαΐους λέγει, καὶ τὸν τῆς ταύρου κατάζευξιν, καὶ τὸν τῆς ἀποφύτου ἀναίρεσιν. Φιλυρείδης.] παρωνυμικῶς ὁ Χείρων ἀπὸ τῆς Φιλύρας. ἐξετελεῖτο τῷ Διὶ τὸς ἵνα βασιλεύσῃ τῆς Μήδων. ἢ μεγάλε Διός, ἀντὶ τοῦ τῆς παροιμίας. ἐξ αὐτῆς γὰρ ταῦτα ἀπορθεῖν. Αὐτὰρ Νηρηΐδες Νηρηΐδι δηϊτῇ σωελθεῖν. Ἡ Ἑλλὰς καὶ Θεμιστώ. Ἀκάστῳ σωελθεῖν, ἐξ ἧς ὁ Φῶκος Ἄρχιον, ἢδὲ Λαπίθην.] Γ᾽ Πελίας οἱ Λαπίθαι. ἄρχιον δὲ τὸν ἀρχιμάγειρον Λαπίθην. καὶ ἦτοι μὲν οἰκεῖν εἰς τὰ ἰσοπέρα μέρη τῆς ἱερᾶς νήσου, οἱ Λαπίθαι οἰκεῖν τὸ Θυρσιώτιον χώρον, ἔνθα φῶκαι ἡ Κίρκη. λέγονται δὲ αἱ ἑπτὰ τῆς νήσου Ἡλιαρίδες.

ΤΕΛΟΣ᾽

ΤΗΣ ΗΣΙΟΔΟΥ ΘΕΟΓΟΝΙΑΣ.

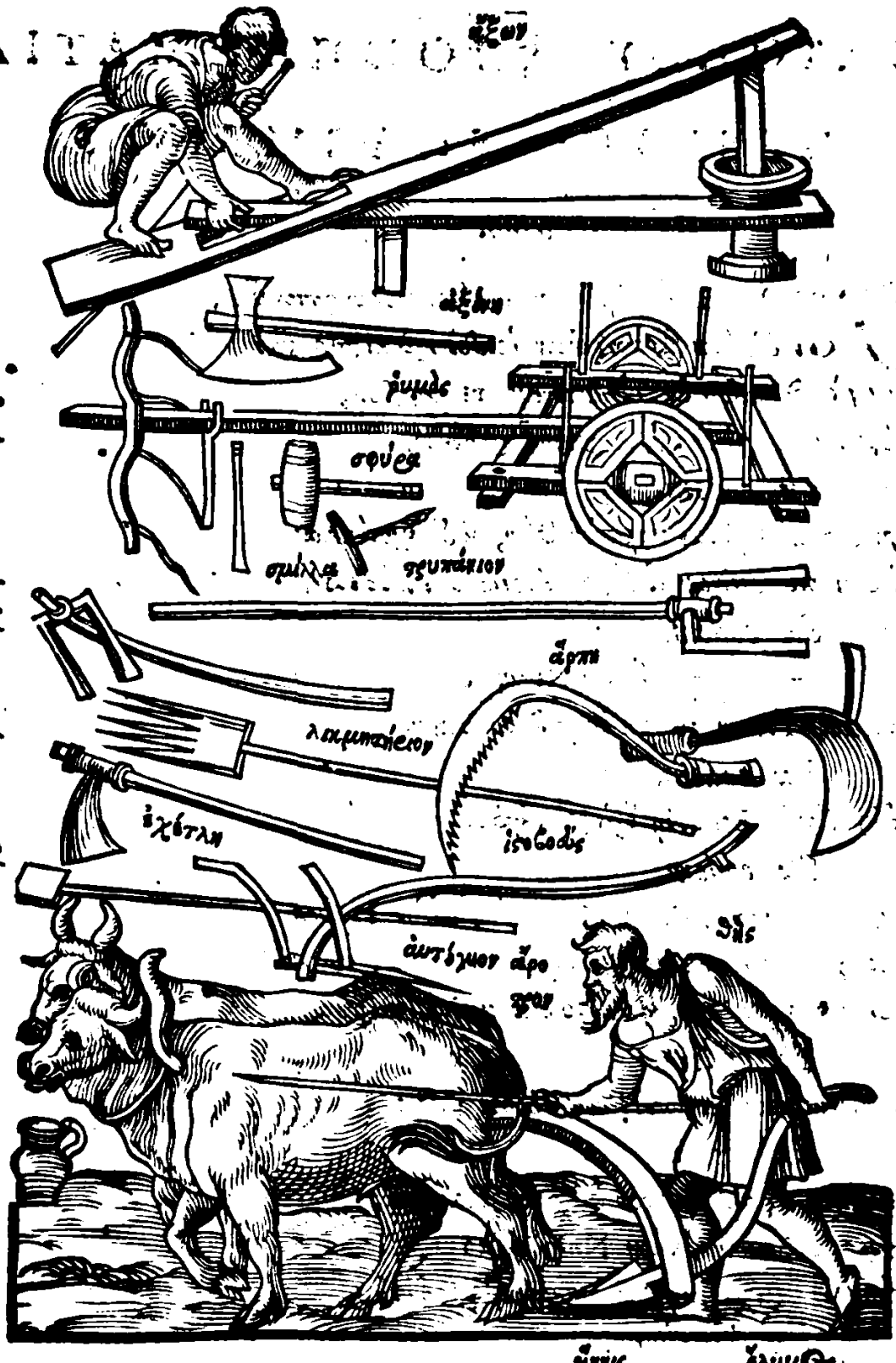
ἄξων
ἄμαξα
ἄρμα
σφῦρα
σμίλη
ἀστράγαλος
λιγύη
ἄρτη
λεπιδωτὸν
ἰσχύς
ἰσχάδες
ἀντύγιον
ἄρο
ὄφις
ἄγχιστρον
ἄγκυρα
ἕλμος
πλωτὴν ἄγκυραν

ΗΣΙΟΔΟΥ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΙΑ.

HESIODI FRAGMENTA.

Ex Eustathio.

Οὐρανίη δ' ἀρ' ἔπεπτε λίγον παλύοσσα θέαν,
Οἳ δὲ ὅσοι βροτοί εἰσιν ἀοιδοὶ καὶ κιθαρισταὶ
Πάντες μὲν θρῄσσουσ' ἐν εἰλαπίναις τε χορῶσιν,
Ἀρχόμενοι δὲ λίγον καὶ λήγοντες καλέουσι.

Ex eodem.

Ἄχρη ἐσ' αἰθερίων καρπὸν θέειν, ἡ δὲ κατέπλα
Ἀλλ' ὅτε πνεμόνων αἰθέρα θρομαίοισι πόδεσσι.

Ex eodem.

——————ἔπειτα Νύμφαν
Εὐρώμεσσι γλεσσι μίχθη ἱερατῇ φιλότητι.

Ex eodem.

Ἐν δίῃ Γρείῃ Βοιωτίῃ ἔρρεε κύρβις.

Ex eodem.

Καὶ γάρ σφιν κεφαλῆσι χρὼς αἰνὸν ἔχθυσε.
Ἄλφος γὰρ χρόα πάντα κατέχυθεν. ἐν δέ τ' ἐαῖς
Κῆρες ἐπὶ κεφαλῇσιν. ψίλωτο δὲ καλὰ κάρηνα.

Ex eodem.

Ὅθι Λιλαίθεν ἀναχεῖ καλλίρροον ὕδωρ.

Ex eodem.

Τιλεμάχῳ δ' ἀρ' ἔπεπτε ἐΰζωνος Πολυκάστη
Νέστορος ὁπλοτάτη κούρη Νηλῇϊάδαο
Πεισίστολον μιχθεῖσα δολὰ χρυσῇν Ἀφροδίτην.

Ex Strabone.

Καὶ κούρῃ Λιγάδῃ, τὴν Ἑρμάων ἀνάκτων
Γόνατο, καὶ Θεσπίη κούρη Βήλοιο ἄνακτος.

Ex eodem.

Υἱῆες ἐξεγένοντο Λυκάονος αἰπυθέοιο,
Οἵ ποτε τάπτε Πελασγὸς

Ex eodem.

Ἦτοι γὸ Λοκρὸς Λελέγων ἠγήσατο λαῶν,
Τὺς ῥα ποτὲ Κεφάλης Ζεὺς ἔφθιτο μήδεα εἰδὼς
Λευτὺς ἐκ γαίης Αἰόλιας πόρε Δευκαλίωνι.

Ex eodem.

Ὧκει δ' Ὠλενίην αἰζηῶν πολυμηδὲς ἄγαλμα
Εὐρεῖος Πελοπος.

Ex eodem.

Ἐξ ὧν ὄρειαι νύμφαι θεαὶ ἐξεγένοντο,
Καὶ γένος ὑπόδμητον Σατύροιο, καὶ ἀμιχαιοεργῶν,
Κήρητές τε θεοὶ, φιλοπαίγμονες ὀρχηστῆρες.

Ex eodem.

Θαῦμα μ' ἔχει κῆρ θυμὸν, ὅσοι ἐρεμνὸς ὀλίσθους
Οὕτος ἔχει, μυρεῖς περ ἐόντ' ἄπειρα εἰδότα βένθη.

Responsio ex eodem.

Μυρίοι εἰσὶν ἀριθμὸν, ἄτερ μέζεος τε κάθημαι.
Εἰς δὲ πελασθείη, τὸν ἐπεχθήσαιτο κεν ὄφρα.
Ὡς φάτο, καί σφιν ἀριθμὸς ἰσάντιος εἵστατο μέζευ,
Καὶ τότε δὴ Κάλχαντ' ὦκα θοὸν κάλεσε.

Ex eodem.

Οἳ ῥὰ Παιονίδα . . . . . Γλαυκάνθ' ἡγεμόνευον,
Καὶ δὴ δ' Ὀρχομενῷ εἰλυμένοι εἶσι, δράκων ὥς.

Ex eodem.

Γλαυκοφάγων εἰς αἶαν ἀπήμονας οἰκί' ἔχοντες.

Ex eodem.

Αἰθίοπας Λίγυάς τ' ἠδὲ Σκύθας ἱππημολγούς.

Ex eodem.

Δωδώνην φηγόν τε Πελασγῶν ἔδρανον ἷσε.

Apud eundem, ex Phocaicis.

Ἦ ὅτε δὴ λιλύμεσσι ἱερὰς ναίουσι πολίσσας
Δωτίῳ ἐν πεδίῳ πολυβότρυος αὐτὰρ Ἀμύκλας
Νίφλοε φοιβιάδος λίμνης πόδα παρβασιάδης.

Ex Pausania.

Ὑπτὸς δὲ Μόλυκρον Ἀρίσβαντος φαίνεται ὤν

Κτείνας ἐν μεγάροις ἄνδρ' ἐπιχ' ἧς ἀλόχοιο,
Οἶκον ἀποφθιμένοιο φύγ' Ἄργος ἱππόβοτον δὲ
Τεῦκρος δ' Ὀρχομενὸν Μινύειον ἠδὲ μιν ὄγ' Ἥρης
Δέξατο, καὶ πτεάτων μοῖραν πόρεν, οἳ θάνατόν περ.

Ex eodem.

Φύλας δ' ἄπιεν κύρτῃ κλειτὴν Ἰολκόν
Λειποφίλην· ἣν δ' εἶδος ὀλυμπιάδεσσιν ὁμοίη.
Ἣ δὲ οἱ . . . . . ὑδὶ ἐνὶ μεγάροισιν ἔπαυεν,
Θηρσὶ δ' ἀνειδὴ ἰκέλη φαίνεσκε σελήνῃ.
Θηρὼ δ' Ἀπόλλωνος ἐν ἀγκοίνῃσι δαεῖσα
Γείνατο Χείρωνος κεχαρὸν μένος ἱπποδάμοιο.

Ex Scholiaste Apollonij.

Δώδεκα γὰρ Νηλῆος ἀμύμονος ἦσαν ἄριστοι,
Νέστωρ τε Χρομίος τε, Περικλύμενός τ' ἀγέραρχος,
Ὄλβιος, ᾧ πόρε δῶρα Ποσειδάων ἐνοσίχθων
Παντοῖ· ἄλλοτε μὲν γὰρ ἐν ἀρτίθοαι φάσκεσκεν
Ἀϊτός· ἄλλοτε δ' αὖτε πελώριος ἀΐσσεσκε
Μύρμηξ· ἄλλοτε δ' αὖτε μελιάδεσσιν ἐλάτῃσι φῦλα
Ἄλλοτε δ' ἐνὸς ὄφις κὴν ἀμφὶ λίχνῳ εἶχε δεδηλαῖος
Παντοῖ, ἐκ ὀνόματα, τά μιν κὴ ἴστεται ὄλωσι
Βιλῇ Ἀθηναίης.

Ex eodem.

Θεσσάμενος γενὴν Κλεαδηλαίμου κυδαλίμοιο.

Ex eodem.

Ἐνθ' οἵγ' ἐυχόσθην *Ἀνιτῶ ὑψιμέδοντι.

Ex eodem.

Ἀϊτὸς δ' ὑὸς φασιμβέσθην ἠλίοιο.

Ex eodem.

Αὐτὸς δ' ἐν πλόμοισι διπετέος ποταμοῖο.

Ex Scholiaste Pindari & Lycophronis
ἐν τῇ ἡσιόδῳ γλυκαλογίᾳ.

Ἕλλωπες δ' ἐγένοντο θεμισσοπόλοι βασιλῆες
Χθὼς τε Ξοῦθός τε καὶ Αἴολος ἱππιοχάρμης.
Αἰολίδαι δὲ γένοντο θεμισσοπόλοι βασιλῆες

Καὶ

Κριθοῖς ἠδ' Ἀδάμας ἐ Σίσυφος ἀνολομόπις,
Σαλμωνεὺς ἄδικος, καὶ ἀνάφορμος ἐδόκει.

Ex eodem Scholiaste Pindari.

Τῇ μὲν ἄρ' ἄγγελος ἦλθε κραιπνὸς ἱερὸς ὑπὸ δίνας
Πυθὼ ἐς ἠγαθέην, καὶ ἔφεσσεν ἰὼν ἀγέλαστον
Φοίβῳ ἀκερσεκόμῃ, ὅτι Ἰσχυς ἡβᾷ Κρονίδαις
Εἰλατίδης Φλεγύαο Διωγήτοιο θυγατρός.

Ex eodem.

Τὸν δ' Ἀμαρυγκείδης ἱππόσσυτος ὄζος Ἄρηος
Φυκτὸς ἀγλαΐας ὑιὸς Ἐπειῶν ὄρχαμος ἀνδρῶν.

Ex eodem.

Ἦ τοι ὁ μὲν Σῆμον ἐ Ἀλαζυγον ἠδὲ Λίβυσσαν
Ἔκτανε, καὶ Κρῆθον ἐ Ἀμφιάρηον τε δαΐφρονα.

Ex eodem.

Ἦ δὲ οἱ ἐν στήθεσσι φίλον κῆρ ἔμπεδον ἦεν
Αὐτὸν μὲν κρύψαι δ' ἀδόκητον μοῖραν ὀλέσσαι,
Καλὸν, ὃν οἱ ἔτικτε θεὰ λυσιμέλεα φαίνεσθαι
Ὡς τὸν μαιόμενον αἶψ' ἀπὸ Πύλον ἐσσυμένως
Αἶψα ὑπὸ Κυπαρίσσοιο ὀρεσκώοιο δαμῆναι.

Ex eodem.

Αἴσων, ὃς τότε ἦν ἐν Ἰωλκῷ πουλὺς λαῶν,
Ὃν Χείρων θρέψεν ἐν Πηλίῳ ὑλήεντι.

Ex eodem, ex Pherecyde.

Εὖ νύ τοι τάδ' ἔπεσσι μετάλλα· ἀείσομαί τοι.

Ex eodem.

Ἐν Δήλῳ τότε πρῶτος ἐγὼ καὶ Ὅμηρος ἀοιδοὶ
Μέλπομεν ἐν ναέταις ὕμνοις ῥάψαντες ἀοιδὰς
Φοῖβον Ἀπόλλωνα χρυσάορα τ' ἄρτεμιν ἰοχέαιραν.

Ex eodem. ex Philochoro.

Ἦ εἰν Φθίῃ Χαλκίτην ἄπο καλλιγύναικα
Πηνειῷ παρ' ὕδωρ καλὰ ναίουσα Κλυμένη

Ex eodem. ex ijsdem.

Ἦ οἵη Τέλη πυκινόφρων Μυρτιλίδαο
Ἦ τέκεν Εὔφημον Ταμόχῳ ἐπιπαλαίσαι
Μιχθεῖσ' ἐν φιλότητι πολυχρύσου Ἀφροδίτης.

Ex eodem.

Ἡ δ' ὑποπωταμίη τέκεν Ἀλκμήνη ἀγανοφρόνη.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἥβης πολυηρέτου ἵετο μέρος,
Μῆνος ἐὼν ἤχαλλε πατὴρ ἀνδρῶν θεῶν τε
Ὅσσοι ἔσαν μύρμηκες ἐπηετανὸν ἀλεγύνων
Τὼς ἄνδρας ποίησε, βαθυζώνους τε γυναῖκας,
Οἱ πρίν τοι πρώτιστον ζωὸν ἔσαν γαίας ἀμφιβρότης,
Πρῶτοι δ' ἰσίαν θῆκε νεὼς κυανοπρῴρου.

Ex Scholiaste Sophoclis.

Ἔστι τις Ἑλλοπίη πολυλήϊος ἠδὲ βόσκη
Ἀφνειὴ μήλοισι καὶ εἰλιπόδεσσι βόεσσιν.
Ἔνθ' ἄνδρες ναίουσι πολύρρηνες, πολύοινοι,
Πολλοὶ, ἀπειρέσιοι, φῦλα θνητῶν ἀνθρώπων,
Ἔνθά γε Δωδώνη τις ἐπ' ἰχανῆ πυπάλυκται
Τὴν δὲ Ζεὺς ἐφίλησε, καὶ ὃν χρηστήριον εἶναι
Τίμιον ἀνθρώποις, ναίων δ' ἐν πυθμένι φηγοῦ
Ἔνθεν ὀπιζομένοις μαντεύματα πᾶσιν ἔειπε.
Ὅς δὲ κεῖθι μολὼν θεὸν ἄμβροτον ἐξερεείνει
Δῶρα φέρων ἔλθησι σὺν οἰωνοῖς ἀγαθοῖσιν.

Ex eodem.

Ἡ τέκεθ' Ἑρμιόνην δερκηλυτῷ Μενελάῳ
Ὃ πλόκαμον δ' ἔτεκεν Νικόστρατον ὄζον Ἄρηος.

Ex eodem.

Γένετο δ' ἐκ Κρείοντος καὶ Ἠνιόχης.

Ex Æschyli Scholiaste.

Ἡ δ' ὑποπωταμίη καλλίζωνος Σεμέλειαν
Εὖρυτον ἐς μεγάθυμον ἐγείνατο φίλτατον υἱόν
Τῷ δ' ἐξῆς τ' ἐγένοντο Δηΐων τε Κλυτίος τε
Τοξεύς τ' αὐτίθεος, ἠδ' Ἴφιτος ὄζος Ἄρηος
Τὰς δὲ μὲθ' ὁπλοτάτην τέκετο ξανθὴ Ἰφθίμη
Ἀντιόχη ῥεῖα καὶ παλαιὸν γένος Ἀκταλίδαο.

Ex Athenæo. ἐν τῷ δευτέρῳ Μεγαλησιάδος.

——τῷδε Μάρης θοὸς ἄγγελος ἦλθε δ' ἔπειτα
Πλήσας δ' ἀργύρεον σπύφαρ' ἔφερε, δῶκε δ' ἄεθλα.

Ex eodem.

Καὶ τότε μὲν τις μὲν δισμὸν βίε ἄφετο χερκὶ,
Ὕφαλος δ' ὃλὴ τῶν' ἐπεμαίετο· τῷ δ' ἐπόπευθε
Σκύφον ἔχων ἑτέρη, ἑτέρῃ δὲ σιπύεσσι ἀείρας
Ἔσπεν φύλακος, ἢ ἐνὶ δμώεσσι ἔεπεν.

Apud eundem. in τῇ Ἠ ϊάσι.

Οἷα Διόνυσος δῶκ' ἀνδράσι χάρμα καὶ ἔχθος
Ὅστις ἄδην πίνοι, οἶνος δέ οἱ ἔπλετο μάργος.
Σὺν δὲ φόδας χείράς τε δέῃ, γλώσσάν τε νόον τε
Θυμοῖς ἀφράσυνοι· φιλεῖ δέ ἑ μαλθακὸς ὕπνος.

Ex eodem.

Τὰς δὲ βροτοὶ καλέουσι Πελειάδας.

Ex eodem.

Εὐρυγύης δ' ἔπι κῦρος Ἀθηναίων ἱερῆων.

Ex eodem.

——καὶ ἐ σπήσετο χαρπόν.

Ex eodem.

Ἤδη γὰρ ἐς ἐν δαιτὶ καὶ εἰλαπίνῃ τεθαλυίῃ
Τέρπονθ' μιθυσιν, ἐπεὶ δαιτὸς κορέσσαν.

Ex Stephano. ἐν καβάλῳ.

Κτεῖνε Νιλῆος Θαλασίφρονος υἷας ἀθλοὺς
Ἐνδεκα· δωδέκατος δὲ Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ
Ἠΐθεος ἐὼν ἐτύχησε παρ' Ἱπποδάμοιο Γερήνῳ.

Ex eodem.

Νέστωρ οἷος ἄλυξε ἐν ἀνθεμόεντι Γερήνῳ.

Apud eundem. ἐν Α'τγίνῃ δ' ἀντίρρ.

——πάρα ἐν Α'βαντίδι δίῃ,
Τὴν πρὶν Α'βαντίδα κέκλησαν δαὶ καὶ ἔπειτα,
Τὴν Τότ' ἐπαύρουσι Εὐβοίαν βῶν ἐριόμμαι Ἰόνες.

Ex Suida.

Ἄλκιμον μὲν γὰρ ἔδωκεν Ὀλύμπιος Ἀλκείδῃσι,
Νῶϊ δ' Ἀμυθαονίδαις, πλῆξεν δ' ἔντερα Ἀτρείδαο.

Ex Suida & Polybio.

Ἀλκείδας πολέμῳ κεχαρώτας ἠδὲ δαπάνῃ

Ex Plutarcho,

——αἴτ' ἄλσεα καλὰ νέμονται.
Καὶ πηγὰς ποταμῶν, καὶ ποίην πουλέουσι.

Ex eodem.

Ἐννέα τοι ζώουσι γλαυκὰς λακέρυζα κορώνη
Ἀνδρῶν ἡβώντων, ἔλαφος δέ τε τετρακόρωνος
Τρεῖς δ' ἐλάφους ὁ κόραξ γηράσκει· αὐτὰρ ὁ φοίνιξ
Ἐννέα τοὺς κόρακας· δέκα δ' ἡμεῖς τοὺς Φοίνικας
Νύμφαι εὐπλόκαμοι κοῦραι Διὸς Αἰγιόχοιο.

Ex eodem.

Δεινὸς γάρ μιν ἔτειρεν Ἔρως Παιοπίδος Αἴγλης.

Ex Clemente Alexandrino.

Μάντις δ' εἰδείης ὄζῳ ὀπιχθονίων ἀνθρώπων,
Ὅσσας αἰ εἰδείη Ζηνὸς νόον Αἰγιόχοιο.

Ex eodem.

Μουσάων, αἵτ' ἄνδρα πολυφραδέοντα πιθέσθαι,
Θέσπιδος, ὠδάζει.

Ex eodem.

Αὐτὸς γὰρ πάντων βασιλεὺς καὶ κοίρανός ἐστιν
Ἀθανάτων· σοὶ δ' ἔπος ἐρέεσθαι κέαρτος ἄλλος.

Ex eodem.

Ἤδη δὲ ἐς τὸ πυθέσθαι ἔοικε θνητοῖσιν ἐόντα
Ἀθάνατοι δείλωντε καὶ ἰθλίου ἤματα ἔργης.

Ex Scholiaste Lycophronis.

Ζεῦ πάτερ εἰθέ μοι * πάσαι μὲν αἰῶνα βίοιο
Ὤφελες δῆναι, καὶ αἶσαν μοῖραν ἔχοντα
Θνητοῖς ἀνθρώποις. νῦν δ' ὤκιμοι τυτθὸν ὀδυναι,
Οὓς μὲ μακεδνὸν γε ἔθηκας ἔχειν ἀίσσα βίοιο.
Εἰπέ μ' ἔτι ζώειν * γλυκὺς μερόπων ἀνθρώπων.

Ex eodem.

Τεὶς μάκαρ Αἰακίδη, καὶ τρὶς ὅλβιε Πηλεΰ,
Οἷς τοῖς δ' ἐν μεγάροις * ἔσκε βίος εὐαγέων.

Ex eodem.

Οἷλον μὲν μοῖραν δέκα μοιρῶν τέρπει ἄνηρ,

Τὰς δίκα δ' ἐμπίπλησι χολῆ τέρσασα νόημα.

Ex Eustathio.

Α' τέκνα, ἢ μάλα δή σε ποθεῖ τανυσίπτερος ἠὼς
Ζεὺς ἐπάγων πατήρ.

Ex eodem.

Ἄρης ἄνυδρον ἐὼν Δαναὸς πόησε ὕνυδρον.

Ex Athenagora.

——πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
Χώσατ', ἀτὰρ ἠλύθομεν δὲ βαλὼν φαλόεντι κεραυνῷ
Ἔκταν Ἀπωίδῃ, φίλος ὢν θυμὸν ἐείνων.

Ex Scholiaste Arati & Hesiodi.

Φαεσύλη ἠδὲ Κορωνὶς, ὑσίφρων τε Κλάεια,
Φαιθὼ ἰμερόεσσα, καὶ Εὐδώρη ἐπίπλους,
Ἃς Γ' ἄδδας καλέουσι θεοὶ χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων.

Ex Etymologico.

Ὅτε κε χερσὶ λάβοισι, ἀείδελα πάντα τίθησιν.

Ex eodem.

Βύβλον τ' ἀγχίαλον καὶ Σιδῶν' ἀθεμίστεσσαν.

Ex Porphyrio in antro Nympharum.

Ὡς κε πόλις ῥέζῃσι· νόμος δ' ἀρχαῖος ἄεισε.

Ex Scholiaste Theocriti.

——ὀλίζων δ' εἶσι) κιοσυδίῳ.

ΗΣΙΟΔΟΥ καὶ ΩΜΗΡΟΥ ΑΓΩΝ.

ΟΜΗΡΟΝ καὶ Ἡσίοδον τοὺς θεοπτάτους ποιητὰς πάντες ἄνθρωποι πολίτας ἰδίους εἶναι φασίν. ἀλλ' Ἡσίοδος μὲν τὴν ἰδίαν ὀνομάσας παῖδα πάντας τῆς φιλονεικίας ἀπήλλαξε, εἰπὼν ὡς ὁ πατὴρ αὐτῷ

Εἴσατο δ' ἄγχ' Ἑλικῶνος, οἰζυρῇ ἐνὶ κώμῃ
Ἄσκρῃ, χείμα κακῇ, θέρει ἀργαλέῃ· οὐδέ ποτ' ἐσθλῇ.

Ὅμηρον δὲ πᾶσαι (ὡς εἰπεῖν) αἱ πόλεις καὶ οἱ ἔποικοι αὐτῶν παρ' ἑαυτοῖς γενέσθαι λέγουσι· καὶ πρῶτοί γε Σμυρναῖοι Μέλητος ὄντα τὸν παρ' αὐτοῖς ποταμὸν καὶ Κρηθηΐδος νύμφης, πεπλῆσθαι φασὶ πρότερον Μελησιγενῆ ὕσερον μύθοις τυφλωθέντα. Ὅμηρον μυθολογοῦσιν, ἀλλὰ τοῦτο παρ' αὐτοῖς ὅτι τῷ Θεόπτου συνῆθη προσωνόμασται. Χῖοι δὲ πάλιν πεπαιδεῦσθαι φέρουσιν, ἴδιον εἶδος πολίτου λέγοντες καὶ φωνὴν ζῆσαι παρὰ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ παρ' αὐτοῖς, Ὁμηρείδας καλουμένους. Κολοφώνιοι δὲ καὶ ὅπου δ' ἐπεύχονται, ἐν ᾧ φασὶν αὐτὸν γράμματα διδάσκοντα τῆς ποιήσεως ἄρξαι, καὶ ποιῆσαι πρῶτον τὸν Μαργίτην. πρὸς δὲ τούτοις ἄλλη τις ἀφανὴς παρὰ πᾶσιν ὄζει. Ἑλλάνικος μὲν γὰρ καὶ Καλλισθένης Βίωνα λέγουσιν, Εὐμαίου δὲ Μέλητα, Καλλικλῆς δὲ Μ α σ ρ. Δημόκριτος δὲ Τερψιάδου Δαίμονα ἔμπορον· ἔνιοι δὲ Ταυρέαν. Αἰολεῖς δὲ Μνήμαχον προσαγορεύουσι· εἰσὶ δ' οἳ Τηλέμαχον τὸν Ὀδυσσέως· μητέρα δ' οἱ μὲν Μῆτιν, οἱ δὲ Κρηθηΐδα, οἱ δὲ Θεμίστην, οἱ δὲ Εὐρυνθώ· ἔνιοι δὲ Ἰθακησίαν τινὰ ὑπὸ Φοινίκων ἀπεμποληθεῖσαν· οἱ δὲ Καλλιόπῃ τῇ Μούσῃ. τινὲς δὲ Πολυκάστην τὴν Νίσου. ἐκαλεῖτο δὲ Μέλης, ὡς δέ τινες φασί, Μελησιγενής· ὡς δὲ ἔνιοι, Αὐλητής· ὀνομασθῆναι αὐτὸν φασι. τινὲς Ὅμηρον, διὰ τὸ τὸν πατέρα αὐτοῦ ὁμηρεῦσαι ὑπὸ Κυπρίων Πέρσαις· οἱ δὲ διὰ τὴν στέρησιν τῶν ὀμμάτων. παρὰ δὲ τοῖς Αἰολεῦσιν ἔτος οἱ πηγοὶ καλοῦσι. ὅ, περ δὲ ἀκριβούμενοι ἐπὶ τὸ θειοτάτου αὐτοπρεπέστερος Ἀθηναίου εἰρημένον ὑπὸ τῆς Πυθίας περὶ Ὁμήρου, ἐνθυμώμεθα. τὸ μὲν βασιλέως πυθομένου πόθεν Ὅμηρος καὶ τίνος, ἀπεφοίβασε δ' ἑξαμέτρου τόνδε τὸν ῥόπον,

Ἄγνωστόν μ' ἔρεαι γλυκὺν καὶ παῖδα γαίης
Ἀμβροσίης σφρηγῖνος. ἔδος δ' Ἰθακήσιός ἐστιν·
Τηλέμαχος δὲ πατήρ, καὶ Νεσσείη Ἐπικάστη
Μήτηρ, ἣ μιν ἔτικτε βεβοτῶν πολὺ φαίσιμον ἄνδρα.

οἷς μάλιστα δεῖ πιστεύειν, διὰ τὸ τὸν πυθόμενον καὶ τὸν ἀποκεκριμένον· ἄλλως τε ἔστιν τὸ ποιητὴν μεγαλοφυῆ τὸν προπάτορα διὰ τῶν ἐπῶν διδοξακότος. ἔνιοι μὲν οὖν αὐτὸν προγενέσθαι Ἡσιόδου φασὶν ἔτεσι, τινὲς δὲ, νεώτερον καὶ

καὶ σοφίᾳ. ἠμφισβήτουν τε ἀλλήλοις. Ἀπόλλωνος φασὶ καὶ Θοώσης τῆς Ποσειδῶνος ἠγεμονεύειν Ἄνον· Λίνα δὲ, Πίερον· Πίερα δὲ καὶ νύμφης Μεθώνης Οἴαγρον· Οἰάγρου δὲ καὶ Καλλιόπης Ὄρφέα. Ὀρφέως δὲ Ὄρτιλον· τοῦ δὲ Ἀρμονίδην· τοῦ δὲ Φιλοτέρπην· τοῦ δὲ Εὔφημον· τοῦ δὲ, Ἐπιφεμίδιον· τοῦτον δὲ Μελάνωπον· τοῦτον δὲ Δῖον καὶ Ἀπόλλωνιον· Δίου δὲ καὶ Πυερίδης τῆς Ἀπόλλωνος θυγατρὸς Ἡσίοδον καὶ Πέρσαν· Πέρσης δὲ Μαίονα· Μαίονος δὲ καὶ Θυίης τῆς Μίλητον τὸν ποταμῷ Ὄμηρον.

Τινὲς δὲ συναμφίσαι φασὶν αὐτούς· ὥστε καὶ ἐπηρώτησαν ὁμόσε ἐν Αὐλίδι τῆς Βοιωτίας. ποιήσαντα γὰρ τὸν μαντήϊον Ὄμηρον ἀφικέσθαι καὶ ἀπολέσι ῥαψῳδοῦντα. ἐλθόντα δὲ καὶ ἐς Δελφούς, ἀφικέσθαι τῆς παιδὸς αὐτὸν πυνθανομένης, τίς εἴη. τὴν δὲ Πυθίαν εἰπεῖν,

Ἔστι Ἰὸς νῆσος μήτηρ τοῖς παιδὶ τοκῆες
Δεῖξαι. ἀλλὰ νέων παίδων αἴνιγμα φύλαξαι.

τὸν δὲ ἀκούσαντα ἀφεῖσθαι μὴ τὴν εἰς Ἴον ἄφιξιν, δυσχέρειαν δὲ ἀφὶ τὴν ἐπεῖ χώρην. καὶ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον Γανύκτωρ ὕπατον τῆς παιδὸς Ἀμφιδάμαντος βασιλέως Εὐβοίας ὑπατεύοντα πάντας τοὺς ἐπισήμους ἄνδρας ἐκάλεσεν οὐ μόνον ῥώμῃ καὶ τάχει, ἀλλὰ καὶ σοφίᾳ, ὅτι τὸν ἀγῶνα, μεγάλαις δωρεαῖς προθεὶς, συνεκάλεσε. καὶ ἔτοι ἦν ἐκ τύχης, ὡς φασι, συμβαλόντες ἀλλήλοις ἦλθον εἰς τὴν Χαλκίδα. τῷ δὲ ἀγῶνος ἄλλοι τε ἦσαν τῶν ἐπισήμων Χαλκιδέων συναθλέοντο κείμενοι, καὶ μετ' αὐτῶν Παμφίδης ἀδελφὸς ὢν τοῦ τεθνεῶτος. ἀμφοτέρων δὲ τῶν ποιητῶν θαυμασθέντων ἀγωνισαμένων, νικῆσαι φασὶ τὸν Ἡσίοδον τὸν ζήλωσιν τοῦτον. προβληθέντα γὰρ εἰς τὸ μέσον συνθέσθαι τοῦ Ὁμήρου καθ' ἓν ἕκαστον τὸν δὲ Ὄμηρον ἀποκρίνασθαι. φησὶν οὖν Ἡσίοδος,

Τίς δὲ Μέλητος Ὄμηρε, θεοῦ ἄπο μήδεα εἰδὼς,
Εἶπ' ἄγε μοι σαόμφρονα τί φέριστον ἔχει βροτοῖσιν·

Ὄμηρος,

Ἀρχὴν μὲν μὴ φῦναι ὑπαχθονίοισιν ἄμεινον,
Φύντα δ' ὅπως ὠκιστα πύλας Ἀΐδαο περῆσαι.

Ἡσίοδος δ' ὅτερον,

Εἶπ' ἄγε μοι καὶ τοῦτο θεοῖς ἐπιείκελ' Ὄμηρε,
Τί θνητοῖσιν ἄμεινον ὁπηδεῖ ἐν φρεσὶν ἑῇσι;

ὁ δὲ Ὅ

Ὅππότεραι φρεσὶν ἦσι νόον καὶ δῆμον ἅπαντα,
Δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δῶμα τανύσσωνται ἀοιδοῦ
Ἥμενοι ἑξείης· παρὰ δὲ πλήθωσι τράπεζαι
Σίτου καὶ κρειῶν· μέθυ δ' ἐκ κρητῆρος ἀφύσσων
Οἰνοχόος φορέῃσι, καὶ ἐγχείῃ δεπάεσσι.
Τοῦτό τι μοὶ κάλλιστον ἐνὶ φρεσὶν εἰδομένῃσι.

μηθέντων δὲ τῶν ἐπῶν, ὅτε σοφοῦς φασὶ θαυμασθῆναι ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων

λιώσαν τὰ ἔπη, ὥστε χρυσοῦς ἀντὶ στίχους περοσαγορεύθηναι, καὶ ἔτι καὶ νῦν ἐν ταῖς κοιναῖς θυσίαις μετὰ τῶν δείπνων καὶ σπονδῶν προκατάρχεσθαι πάντας. Ὁ δὲ Ἡσίοδος ἀχθεσθεὶς ὅτι τῇ Ὁμήρου ἐπιμελείᾳ ὅτι τάχιστα τῶν ἄστρων ἁρμόσαι ἐπιτρώπων· καί φησι τάδε τὰς στίχους

Μῶσ' ἄγε μοι τά τ' ἰόντα, τά τ' ἐσσόμενα, πρό τ' ἐόντα,
Τὰν μὲν μηδὲν ἄειδε, σὺ δ' ἄλλης ἀντίσαι ἀοιδῆς.

Ὁ δὲ Ὅμηρος βουλόμενος ἀκολούθως τὸ ἄστρων λῦσαι φησίν,

Οὐδέποτ' ἀμφὶ Διὸς τύμβῳ*
Ἄρματα συνξήψαν ἐείζοντες περὶ νίκης.

καλῶς δὲ καὶ ἐν τούτοις ἀπαντήσαντος, ὅτι τὰς ἀμφιβόλους γνώμας ἁρμοσε ὁ Ἡσίοδος· καὶ πλείονας στίχους λέγων ἤξιε καθ' ἕνα ἕκαστον συμφώνως ἀποκρίνασθαι τὸν Ὅμηρον. ἔστιν οὖν ὁ μὲν πρῶτος Ἡσιόδου· ὁ δὲ ἑξῆς Ὁμήρου. ἐνίοτε δὲ καὶ δύο στίχων τὴν ἐπιτρώπησιν ποιεῖσθαι τῷ Ἡσιόδῳ.

Η' ΣΙΟΔΟΣ.

Δεῖπνον ἔπειθ' εἵλοντο βοὸς κρέα, κ' αὐχένας ἵππων

Ο' ΜΗΡΟΣ.

Ἔκλυον ἰδρώοντας, ἐπεὶ πολέμοιο κορίσθην.

Η' ΣΙΟΔΟΣ.

Καὶ Φρύγας, οἳ πάντων ἀνδρῶν ὀπὶ νισσὶν ἄριστοι

Ο' ΜΗΡΟΣ.

Ἀνδράσι λᾶας ἧρπον ἐπ' ἀσπίδας ἠδὲ μέτωπα.

Η' ΣΙΟΔΟΣ.

Ἠέλιος δ' ἀπέλυσε μέσ' οὐρανοῦ κωμήτας τρίγας

Ο' ΜΗΡΟΣ.

Χερσὶ βαλὼν ἰοῦσιν ὅλων κατὰ φῦλα γιγάντων.

Η' ΣΙΟΔΟΣ.

Οὗτος ἀνὴρ ἀνδρός τ' ἀγαθοῦ καὶ ἀπάλαλκε βέξαι

Ο' ΜΗΡΟΣ.

Μηδὲ πόλεμος χαλεπὸς ἀνάπτηται γυναιξί.

Η' ΣΙΟΔΟΣ.

Οὔτ' ἄρ τοί γε πατὴρ ἐμίγη καὶ πότνια μήτηρ,

Ο' ΜΗ

ΟΜΗΡΟΣ.

Σῶμα τὸν' ἐκπέμποιτο δι' ἀχνοῦς Ἀφροδίτιον.

ΗΣΙΟΔΟΣ.

Αὐτὰρ ἐπεὶ δ' ἐμίσθη γάμῳ Ἄρτεμις ἰοχέαιρα

ΟΜΗΡΟΣ.

Καλλιρόη κατέπεφνε σὺν ἀργυρέοιο βιοῖο.

ΗΣΙΟΔΟΣ.

Ὡς οἱ μὲν δαίνυντο πανήμεροι, ἐδὲν ἔχοντες

ΟΜΗΡΟΣ.

Οἴκοθεν. ἀλλὰ παρεῖχε αἰὲν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων.

ΗΣΙΟΔΟΣ.

Δεῖπνον δεικανόωντες ἐὺ παρὰ φῶτ' αἰθαλόεντι

ΟΜΗΡΟΣ.

Σύλλεγον ὀξέα λάπτα βοὸς κατατιθέντες.

ΗΣΙΟΔΟΣ.

Παιδὸς ὑπερθύμου Σαρπηδόνος αἰνοθέοιο.

ΟΜΗΡΟΣ.

Ἡμεῖς δ' ἀμπεδίον Σιμόεντος ἔμβοι ἵκοντες.

ΗΣΙΟΔΟΣ.

Γόμφῳ ἐν ταῖν ὀδὸν, ἀμφ' ὄμοισιν ἔχοντες

ΟΜΗΡΟΣ.

Φάσγανα παπτήναντα, καὶ αἰχμὰς δολιχαύλους.

ΗΣΙΟΔΟΣ.

Διὰ τὸν' ἀφίξῃς κῦμα χείμασι θαλάσσης

ΟΜΗΡΟΣ.

Ἄσμφοι ἐὸν μύβδας τε ἀπείρονα οἰνοπαλον ναῦν.

ΗΣΙΟΔΟΣ.

Κολχίδ' ἔπειθ' ἵκοντο, καὶ Αἰήτεω βασιλῆος

Ο'ΜΗΡΟΣ.

Φεῦγον, ἐπεὶ γήθησεν ἀϋτήσαν, ἠδ' ἀθέμιστον.

Η'ΣΙΟΔΟΣ.

Αὐτὰρ ἐπεὶ ἀπεῖσαί τε ἔπιπτον, οἷδμα θαλάσσης

Ο'ΜΗΡΟΣ.

Ποντοπορεῖν ἥμελλον ἐϋστέλμους ὑπὸ νηῦς.

Η'ΣΙΟΔΟΣ.

Τοῖσιν δ' Ἀζείδης μεγάλ' εὔχετο πᾶσιν, ὀλέσθαι

Ο'ΜΗΡΟΣ.

Μηδέποτ' ἐν πόντῳ. ἢ φωτήσας ἔπος ὕδατι·

Η'ΣΙΟΔΟΣ.

Εἰθέτ' ὦ ξεῖνοι καὶ πάντες μιμνήσκησθε

Ο'ΜΗΡΟΣ.

Οἴκαδε νοστήσαι φίλην εἰς πατρίδα γαῖαν
Πημανθείς· ἀλλ' αὖθις ἀνήμονες οἴκαδ' ἵκοισθε.

φησὶ πάντα δὲ τὰ Ὁμήρου καλῶς ἀπαντήσαντα, πάλιν φησὶν ὁ Ἡσίοδος,

Τοῦτό τι δή μοι μοῦνον ἐνιπλήμῳ καταλέξον,
Πόσσοι ἅμ' Ἀζείδῃσιν ἐς Ἴλιον ἦλθον Ἀχαιοί.

ὁ δὲ ὡς λογισπὸν προβλήματος ἀποκρίνεται ἔπος,

Πεντήκοντ' ἦσαν πυρὸς ἰαχέες· ἐν δὲ ἑκάστῃ
Πεντήκοντ' ὀβελοί, ὧδε δὲ κρέα πεντήκοντα·
Τοὺς δὲ ξυμπάσους ὧδε ἓν κρέας ἦσαν Ἀχαιοί.

τοῦτο δὲ ὀβελισκῶν πλῆθος ἄπιστον. τῷ γὰρ ἑκατὸν ὄντων ν', ὀβελίσκοι γίνονται πεντακόσιοι, καὶ χιλιάδες β. κρεῶν δὲ ἑκατὸν μυριάδες ε, υ π. καὶ πάντα δὲ τὰ Ὁμήρου ὑπερτιθέντες, φθονεῖ ὁ Ἡσίοδος ἄρχεται πάλιν,

Τίπτε Μέλητος Ὁμηρ', εἴπερ τιμῶσί σε Μοῦσαι,
Ὡς λόγου, ὑψίστου Διὸς μεγάλοιο θυγατρες
Λέξον μείζον ἐναρμόζον, ὅ, τι δὴ θηητοῖσι
Κάλλιστον τε καὶ ἔχθιστον. πεθέων γὰρ ἀκούσαι.

ὁ δὲ

ὁ δὲ φησι ΟΙΣΗ

Ἡσίοδ' ἔχθιστε Δίου, ἐκόντα με ταῦτα καλεῖσθαι
Εἰπεῖν· αὐτὰρ ἐγὼ μάλα σοι φρόφρων ἀγορεύσω.
Κάλλιστον μὲν τῷ ἀγαθῷ εἶναι, μέζον δὲ
Αὐτὸν ἑαυτοῦ· τῷ δὲ κακῷ ἔχθιστον ἁπάντων,
Εὖνουν δὲ ἑαυτοῦ ἀεὶ χρόνον εἰς τὸν ἅπαντα.
Ἄλλο δὲ σοὶ ἐρέω, τι σοῦ θυμῷ φίλον ἐστὶν ἀκοῦσαι.

ΗΣΙΟΔΟΣ.

Πῶς ἂν ἄεις· οἰκοῦσι πόλεις, ἢ ἐν ἤθεσι ποίοις;

ΟΜΗΡΟΣ.

Εἰ μὴ κερδαίνειν ἀπὸ τῶν αἰσχρῶν ἐθέλοιεν·
Οἱ δ' ἀγαθοὶ τιμῶντο, δίκη δ' ἀδίκοισιν ἐπεῖη.
Εὔχομαι δὲ θεοῖς, τι σοὶ αὐτῷ ἐστιν ἄμεινον.

ΗΣΙΟΔΟΣ.

Εἰ δ' ἐλαχίστῳ ἄρειον ἔχειν ἐθέλεις τὸ δίκαιον, εἰπεῖν.

ΟΜΗΡΟΣ.

Ὡς μὴ ἐμῇ γνώμῃ φρένες ἐσθλαὶ σώμασιν ἀνδρῶν.

ΗΣΙΟΔΟΣ.

Ἦ δὲ δικαιοσύνῃ τι καὶ ἀνδρείᾳ δύναταί τι;

ΟΜΗΡΟΣ.

Κοιναῖς ὠφελίαις ἰδίαις μόχθοισι ποεῖσθαι.

ΗΣΙΟΔΟΣ.

Τῆς σοφίας δὲ τί τίκτεται ἐν ἀνθρώποισι πόλεσι;

ΟΜΗΡΟΣ.

Γνῶσιν τὰ ποεῖν' ὀρθῶς, χαιρὸν δ' ἁμὲ ἕπεσθαι.

ΗΣΙΟΔΟΣ.

Πίστιν δὲ βεστῆσι ποίαν χρεὼν ἀξιοῦσθαι;

ΟΜΗΡΟΣ.

Οἷς αὐτὸς κίνδυνος ὅπλ' ὡραχθεῖσιν ἕπηται.

ΗΣΙΟΔΟΣ.

Η' δ' ἀδελφὸν ἑταῖρον ἐπ' ἀνθρώποισι κελεύῃ;

ΟΜΗΡΟΣ.

Λυπηθὼτ' ἐλάχιστα θανεῖν, ὃν θῶτα πολεῖσι.

ῥηθέντων δὲ τούτων, ὅτι μὲν Ἕλληνες πάντες τὸν Ὅμηρον ἐπήνουν ὡς ἄριστον ἐπῶν ποιητήν, ὁ δὲ βασιλεὺς Πανοιδὴς ἐπήνουν ἔκρινεν τὸν κάλλιστον ἐκ τῆς ἰδίας ποιημάτων εἰπεῖν. Ἡσίοδος δὲ ἔφη φρῆτας,

Πληϊάδων Ἀτλαγενέων ὀπιτέλλομένάων
Ἄρχεσθ' ἀμήτου, ἠδ' ἀρότοιό τε, δυσομενάων
Αἵ δ' ὑπὸ νύκτας τε καὶ ἤματα τεσσαράκοντα
Κεκρύφαται, αὖθις δὲ φαεσιμβρότου ἐνιαυτοῦ
Φαίνονται, τὰς ὥρτο γεωμόρου σιδήρου.
Οὗτός τοι πόντου πέλει νόμος ἠδὲ θαλάσσης
Ἐγγύθι ναιετάουσι δι' ἀγκεα βαθήντα
Πόντου κυμαίνοντος· ἀπόρρηθι σπόνα χώρου
Ναίουσιν· γυμνὴν ἀστείρεα, γυμνὸν δὲ βοωτεῦ
Γυμνόν τ' ἀμήτεν, ἅτ' αὖεια πάντα πέλωνται.

μετὰ δὲ Ὅμηρος,

Ἀμφὶ δ' ἄρ' Αἴαντας δοιὼ ἴσαν ὡς φάλαγγες
Καρτερὼ, ἂς ἐπ' αὐχὶ Ἄρης ὀτρύσαιτο μετελθών,
Οὔτέ κ' Ἀθηναίη λαοσσόος. εἰ γὰρ ἄρεισοι
Κειθέντες Τρωάς τε καὶ Ἕκτορα δῖον ἄμυμονα,
Φειδόμενοι δόρυ δ' ἀμφὶ, σάκος σάκεϊ προθελύμνω.
Ἀσπὶς δ' ἀσπίδ' ἔρειδε, κόρυς κόρυν, ἀνέρα δ' ἀνήρ·
Ψαῦον δ' ἱππόκομοι κόρυθες λαμπροῖσι φάλοισι
Νεύοντων· ὡς πυκνοὶ ἐφέστασαν ἀλλήλοισιν.
Ἔφριξε δὲ μάχη φθισήνορι ἐγχείῃσι
Μακρῇσι, ἃς εἶχον ταμεσίχροας. ὄσσε δ' ἄμερδεν
Αὐγὴ χαλκείη, κορυθῶν ἀπὸ λαμπομενάων,
Θωρήκων τε νεοσμήκτων, σακέων τε φαεινῶν
Ἐρχομένων ἄμυδις· μάλα κεν θεσπέσιος εἴη
Ὃς τόγε γηθήσειε ἰδὼν ὠδύνοιτο, δὲ κακχύτο.

θαυμάσαντες δὲ καὶ ἐν τούτῳ τὸν Ὅμηρον οἱ Ἕλληνες ἐπήνεσαν ὡς παρὰ τὸ πρόσηκον γεγονότων τῶν ἐπῶν· καὶ ἐμίλλουν δὲ ὁπόταν τὴν γίκλην. ὁ δὲ βασιλεὺς τὸν Ἡσίοδον ἐστεφάνωσεν, εἰπὼν, δίκαιον εἶναι τὸν ἐπὶ γεωργίᾳ καὶ εἰρήνῃ προκαλούμενον νικᾶν, ἢ τὸν πολέμου καὶ στρατηγίας διδάσκοντα. τῆς μὲν ἐν νίκης δῶρα φασὶ τυχεῖν τὸν Ἡσίοδον· καὶ λαβόντα ἵππον χαλκοῦν ἀναθεῖναι ταῖς Μούσαις, ὑπογράψαντα,

Ἡσίο-

Ἡσίοδ῾ Μύσης Ἑλικωνίδ᾽ ἀοιδὸς ἄειδε.
Τ᾽μνῳ νικήσας ἐν Χαλκίδι θεῖον Ὅμηρον.

τὸ δ᾽ ἀγῶν῾ ἐθαλοθέτ῾ ἐθέλησε, ὁ Ἡσίοδ῾ εἰς Δελφὸς χρησόμενο῾, καὶ τῆς νίκης ἀπαρχὰς τῷ θεῷ ἀναθήσων, προστρχομένῳ δ᾽ αὐτῷ πρὸ ναοῦ, ἔνθεον γλωμυθίαν τοιῳδε προφῆτ῾ φατὶ εἶπεῖν.

Ὄλβι῾ ἔτ῾ ἀνὴρ, ὃς ἐμὸν δόμον ἀμφιπολεύει,
Ἡσίοδε, Μούσῃσι τετιμένος ἀθανάτῃσι·
Τῷ δ᾽ ἤπιος κλείος ἔσται ὅσσον τ᾽ ἐπὶ γαῖ᾽ ἰόωσι.
Ἀλλὰ Διὸς πτολίεθρο Νεμείου κάλλιμον ἄλσος
Κεῖθι δέ τοι θανάτοιο τέλος πεπρωμένον ἐστίν.

ὁ δὲ Ἡσίοδος ἀκούσας τὸ χρησμῷ τ᾽ Πελοποννήσου μὲν ἀπεχώρει, νομίσας τοῦ ἐκεῖ Νεμέαν τὸν θεὸν λέγειν· εἰς δὲ Οἰνόην τ᾽ Λοκρίδος ἐλθὼν καταλύει παρὰ Ἀμφιφάνει καὶ Γανύκτορι, τοῖς Φηγέως παισὶ, ἀγνῶτας τὸ μαντεῖον. ὁ γὰρ τόπος ἦν ἐπιλήσμων Διὸς Νεμείου ἱερὰ· διαρρηδὴν δ᾽ ἀμφὶ πλείστος ὑρομένης ἐν τοῖς Οἰνόαις ὑποπύσσοντες οἱ παῖδες τὸν ἀδελφὸν αὐτῶν μοιχεύειν τὸν Ἡσίοδον, ἐπιτηρήσαντες, ἐς τὸ μεταξὺ τ᾽ Εὐβοίας καὶ τῆς Λοκρίδος στένωρος κατιόντισαν, τῷ δὲ νεκρῷ ξεστὴν φορὰν τ᾽ γῆν ὑπὸ Δελφίνων προσεπιχθέντες ἔρριψαν εἰς τὸ ὑπερκείμενον πάρ᾽ αὐτὸ ἄλσος Ἀπόλλωνος Μαλεάτου, πάντες ὅτι τὸν αἰγιαλὸν ἔθρεμμεν· καὶ τὸ σῶμα ἀναβάντες, ἐκεῖνο μὲν ταφῆναι ἔθαψαν, τὰς δὲ φρενῆς ἀνέζητουν. αἱ δὲ Φοιβήτης τῷ τῆδε πολιτῶν ὀργὴν, καταπαύσασαι ἀλιδύτῳ σημείῳ διέπλευσαν εἰς Κρήτην. ὃς καὶ μέσον τὸν πλοῦν ὁ Ζεὺς μεγαλώσας κατεσόβησε, εἰς ἣν Ἀλκιδάμας ἐν Μουσείῳ, Ἐπιστροφίου δ᾽ ἐκγονὸν, Ἐπιτρόπου Κτιμένου καὶ Ἀστροφον τὸν Γανύκτορος, ἐπὶ τῇ προδομιπαίστῃ ἀνηλθότας ἐφαγιασθῆναι θυσμοῖς ξενίοις ὑπὸ Ἐμμενίδου καὶ μισθοῦ, τῷ μὲν παρθένῳ τ᾽ ἀδελφὴν προειρημένων μετὰ τῶν φώκων ἐμπεσεῖν ἀναρτῆσαι· φθαρῆναι δὲ ὑπὸ πόνου ξένου συνόδου τ᾽ Ἡσιόδου. Δημοκήδης δὲ καὶ αὐτὸν ἀναιρεθῆναι ὑπὸ τῆς αὐτῶν φησὶν ὕστερον δὲ Ὀρχομενίοι ἐπὶ χρησμοῦ μετενεγκάντες αὐτὸν παρ᾽ αὑτοῖς ἔθαψαν, καὶ ἐστήλωσαν ὧδε τοῦ τάφου·

Ἄστρη μὲν πόλις πολυλήϊος ἀλλὰ θανόντ῾
Οἴκτιρε φθιμένοιο τὸν Μούσης κεκλῆσθαι
Ἡσίοδον, τ᾽ πλεῖστον ἐν ἀνθρώποις κλέο῾ ἔσχε
Ἀνδρῶν μελπομένων ἐν βουκόλῳ ἀμφὶ σοφίης.

καὶ ὧδε μὲν Ἡσίοδ῾ πεπαύσθω. Ὁ δὲ Ὅμηρο῾ ἔστιν ὅτε χοὶ φθίνοις ἐφερχόμενος ἔλεγε τὰ πάθεα τὰ τοῦ Θηβαΐδος ἔπους, ἧς ἡ ἀρχὴ,

Ἄρχε᾽ ἄειδε θεὰ πολυδίψιον, ἔνθα ἄνακτες
εἶτα ἐπιστομούμενος ἔπος ἧς, τὴν ἀοιδήν,

Νῦν αὖτ᾽ ἀθανάτοισιν ἀείδωμεν ἀρχόμενοι Μούσας.

φασὶ γάρ τινες ἐπιτῶσαι Ὀρφεῖ τὸν μὲν ἐπὶ τῶν Μούσῃ τῷ βασιλέως παῖδας Θρᾴκης καὶ Κάλλιοπης, καὶ Ἑρμῆς, ἐπιστομίσαι αὐτὸν, ὅτι ἐχρήσατο πρὸς ἣν τάφου

τάφῳ τ παῖδος αὐτοῦ, ἐφ' ᾧ ἐν παρθένος χαλκῆ τὸν Μίδου θάνατον ὀπτίζουσιν. καὶ ποιεῖ ὧδε,

Χαλκῆ παρθένος εἰμί, Μίδου δ' ἐπὶ σήματός ἧμαι.
Ἐς δ' ἂν ὕδωρ τε ῥέῃ καὶ δένδρεα μακρὰ τεθήλῃ,
Καὶ ποτὰ μὲν πλήθουσι, φοιτηλυδὶς δὲ θάλασσα,
Ἠέλιος δ' αὐτὴν φαίνῃ λαμπρά τε σελήνη,
Αὐτῆ τῇδε μένουσα πολυκλαύτῳ ἐπὶ τύμβῳ
Σημαίνω παριοῦσι, Μίδης ἐπὶ τῇδε τέθαπται.

λαβὼν δὲ παρ' αὐτῶν φιάλην ἀργυρᾶν ἀνέθηκεν ἐν Δελφοῖς τῷ Ἀπόλλωνι ἐπιγράψας,

Φοῖβε ἄναξ δῶρόν τοι Ὅμηρος καλὸν ἔδωκα
Σῶον ἐπιφροσύνῃσιν· σὺ δὲ μοι κλέος αὖθι σάῳζοις.

μετὰ δὲ ταῦτα ποιεῖ τὰ Ὀδυσσείαν ἐπὶ μὲν βίῳ, πεποιημένος ἤδη τὴν Ἰλιάδα ἐπὶν μὴ παραγένηται δὲ ἐκεῖθεν εἰς Ἀθήνας, αὐτὸν ἐξιέναι φασὶ παρὰ Μίδωνι τῷ βασιλεῖ τὰ Ἀθηναίων. ὁ δὲ τὸ βελτίστειον φοβούμενος, καὶ πυθόμενος καὶ οὗτος, ἐκέλευσεν λέγειν τοὺς ἀνέμους,

Ἄνδρες μὲν στρατιῶται παῖδες πύργοι δὲ πόληος·
Ἵπποι δ' αὖ πεδίῳ κόσμος νῆες δὲ θαλάσσης·
Λαὸς δ' ἀγορήτης θημὸς ἐνοδίοιο·
Αἴθομένῳ δὲ πυρὶ γεγαὼς ἐοικὼς ἰδέσθαι·
Ἦματι χειμερίῳ, ὅτ' ἂν ὄρνιθι κεγρίῳ.

ἐκεῖθεν δὲ παραγενόμενος εἰς Κόρινθον ἐμβεβλήκει τὰ ποιήματα· πυνθανόμενος δὲ μεγάλως παραγίνεται εἰς Ἄργος καὶ λέγει αὐτοῖς Ἰλιάδος τὰ ἐπὶ τάδε,

Οἱ δ' Ἄργος τ' εἶχον, Πρωτεσίλεων τε φίλον τε,
Ἐρμιόνην τ' Ἀσίνην τε βαθὺν κατὰ κόλπον ἔχουσαν,
Τροιζῆν' Ἠιονάς τε καὶ ἀμπελόεντ' Ἐπίδαυρον·
Νησόν τ' Αἰγιλίην τε, Μάσητά τε, κοῖλον Ἄραιθον,
Τῶν αὖθ' ἡγεμόνευε δαΐφρονος Αἰακίδαο
Τυδείδης ἠδὲ πάϊς ἐχέπωλος Οἰνείδαο,
Καὶ Σθένελος Καπανῆος ἀγακλεὴς φίλος υἱός.
Τοῖσι δ' ἅμ' Εὐρύπυλος ἔην κρείων Ἐυαίμονος υἱός
Μηκιστεὺς ἠΤαλαϊονίδαο ἄνακτος.
Ἐκ πάντων δ' ἦγεῖτο βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης.
Τοῖσι δ' ἅμ' ὀγδώκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο
Ἔνθ' ἄνδρες πολεμῆιοι δαήμονες ἔβαινον
Ἀργεῖοι λινοθώρηκες, κούρῃσι πολέμοιο.

Τῶν δὲ Ἀργείων οἱ φρονιμώτατοι ἀθρόοι ἐκπλαγέντες ἐπὶ τῷ ἐμμελεῖ τοῦ μέτρου αὐτῶν καὶ τῷ εὐδοξοτάτῳ τῶν ποιητῶν αὐτὸν μὲν πολυτελέσι δωρεαῖς ἐτίμησαν εἰκόνα δὲ χαλκῆν αὐτοῦ ἀναστήσαντες ἐν Ἀργείων ἀγορᾷ κατὰ πρύμναν, καὶ χρυσῆν, ἐπὶ τοῦ ἐπιστομίου τοῦ ἁρματηλάτου ἀναπεπλεγμένου εἰς

Χίον

Χίον Ἰωσύλλεω. ὑπογράψω τὸ καὶ τῆς εἰκόνος αὐτῷ,

Θεῖος Ὅμηρος ὅδ' ὄφις, ὃς Ἑλλάδα † μεγαλαύχει
Πᾶσαν ἐπ' ἀμφοτέρους καὶ ἐπὶ σοφίᾳ Ὠτ

Ἔσχατα δ' Ἀργείης, οἱ τὸν θεοτεύχεα Τεγέην
Ἤρεψαν, πανίης ἠκτὴν ὁμέα Ἐλένης.

Οὗ χαλκὸν ἔστησε δῆμος μεγαλόπολις αὐτὸν
Ἐνθάδε, καὶ τιμαῖς ἀμφέπει ἀθανάτων.

ἐνδιαζήσας δὲ τῇ πόλει χρόνον τινὰ διέπλευσε εἰς Δῆλον εἰς τὸν πανήγυριν. καὶ σαθεὶς ὑπὸ τὸν κρατῆρα βωμὸν λέγει ὕμνον εἰς Ἀπόλλωνα ἐξ ἧς ἀρχή,

Μνήσομαι οὐδὲ λαθωμαι Ἀπόλλωνος ἑκάτοιο.

ῥηθέντος δὲ τοῦ ὕμνου, οἱ μὲν Ἴωνες πολίτην αὐτὸν κοινὸν ἐποιήσαντο· Δήλιοι δὲ γράψαντες τὰ ἔπη εἰς λεύκωμα ἀνέθηκαν ἐν τῷ τοῦ Ἀρτέμιδος ἱερῷ. τῆς δὲ πανηγύρεως λυθείσης, ὁ ποιητὴς εἰς Ἴον ἔπλευσε πρὸς Κρεώφυλον· κἀκεῖ χρόνον διέτριβε· φιλόξενος γὰρ ἦν ἀνήρ. ὅθεν δὴ καὶ τῆς θαλάσσης καθημένους παίδων τινῶν ἐφ' ἁλιείας ἐρχομένων, ὡς φασι, πυθόμενος,

Ἄνδρες ἅπ. Ἀρχεδίκης θηρητῆρες ἢ ῥ' ἐχέμυθοι

ἐπόντων δὲ ἐκείνων,

Οἵους ἐλόμεν λιπόμεσθα, ὅσ' οὐχ ἑλόμεν φερόμεσθα

ὑποπτεύσας τὸ λεχθὲν, ἤρετο αὐτοὺς ὅ, τι λέγοιεν. οἱ δὲ φασὶν, ἐν ἁλιείᾳ μὲν ἀγρεύσαι μηδὲν· ἐφθειρῆσθαι δὲ, καὶ τοὺς φθειρῶν εἰς ἕλκαν, καταλιπεῖν· εἰς δὲ ἰὰν ἕλκειν, ἐν τοῖς ἱματίοις φέρειν. αἰσθόμενος δὲ τὸ μυστήριον, ὅτι τὸ τέλος αὐτοῦ ἥκοι τῷ βίῳ, ποιεῖ τὸ τοῦ τάφου αὐτῷ ὑπόγραμμα. αἱ αχωρδὶ δὲ ἐπεφθεγγοντο, ὅτι τοῦτο πλοῦς, ὀλισθὼν καὶ πεσὼν ὑπὸ τοῦ πλοίου, ξύεται τοῦτο (ὡς φασι) πλοῦτος· καὶ ἐτάφη ἐν Γῷ. ἔστι δὲ τὸ ὑπόγραμμα τόδε,

Ἐνθάδε τοῦ ἱρὸν κεφαλὴν χθὼν γαῖα καλύπτει
Ἀνδρῶν ἡρώων κοσμήτορα θεῖον Ὅμηρον.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ
ΤΩΝ ΗΣΙΟΔΩ.

ποτοπμένων.

ΕΡΓΑ καὶ ΗΜΕΡΑΙ.
ΑΣΠΙΣ.
ΘΕΟΓΟΝΙΑ.
ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ εἰς ΒΑΤΑΧΟΝ τὸν ἑρμαίωνα αὐτῷ.
ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ ΜΕΓΑΛΗ, ἢ ΑΣΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΟΣ.
ΗΟΙΑΙ ΜΕΓΑΛΑΙ ἢ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ.
ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΙΔΑΙΩΝ ΔΑΚΤΥΛΩΝ.
ΕΠΙΘΑΛΑΜΙΟΣ ΠΗΛΕΩΣ ΚΑΙ ΘΕΤΙΔΟΣ.
ΥΠΟΘΗΚΑΙ ΧΕΙΡΩΝΟΣ.
ΓΕΝΕΑΛΟΓΙΑΙ ΗΡΩΙΚΑΙ, ἢ ΗΡΩΓΟΝΙΑ.
ΓΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΣ.
{ΕΠΗ ΜΑΝΤΙΚΑ
{ΕΞΗΓΗΣΙΣ ΕΠΙ ΤΕΡΑΣΙΝ} ex opinione quorundam Pausaniæ.

{ΘΕΙΟΙ ΛΟΓΟΙ.} distinguuntur à Θεογονίᾳ Hesiodi eiusdem Θεῶν λόγοι a Maximo Tyrio.

Quidam librum DE HERBIS ex Plinio addunt.

ΤΕΛΟΣ.

DANIELIS HEINSII
INTRODVCTIO

in doctrinam, quæ libris Heſiodi

ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΗΜΕΡΩΝ

continetur:

in qua opinio, quæ hactenus de iis obtinuit, refutatur, totum poetæ inſtitutum probatur.

ITEM

NOTÆ, EMENDATIONES, OBSERVATIONES

in Heſiodum, eiuſque Interpretes.

Accedit INDEX GRÆCVS *in Heſiodum copioſiſſimus.*

EX OFFICINA PLANTINIANA,
RAPHELENGII.
M. D. CIII.

ЛЕКЦІЇ ПРО ЛЮДИНУ

ЇЇ ПОХОДЖЕННЯ І ПРИРОДУ

ЧАСТИНА ПЕРША

ЛЮДИНА ЯК ІСТОТА ТІЛЕСНА

ВИДАННЯ ДРУГЕ, ОЗНАЧАЄТЬСЯ
В ПЕРЕЛІКУ, ПІДЛЯГАЄ ЗАРЕЄСТРУВАННЮ

З ОРІГІНАЛА ПЕРЕКЛАВ І ВИДАВ
ТИПОГРАФІЯ

Nobiliſſimo Ampliſſimoque

VIRO

IANO DOVSÆ,

Nordowici Toparchæ.

PHILOSOPHI *Platonici, Vir Nobiliſſime, qui in explicatione ſapientiæ amœnitatem illam poëtarum, ſuauitatem, varietatem: numerorum denique, quatenus eam pedeſtris admittit oratio, volubilitatem ſecuti ſunt: vt nimirum magna illa Dea etiam à veſte ſua commendaretur; negant inter alia, cum homine Cimmerio de Solis pulchritudine, cum mediterraneo de maris latitudine, cum Epicuro de Deo agendum eſſe: quia ſcientiarum præſtantia tota ſimul infundi non poteſt, aut vt illi magnifico axiomate pronunciant,* ἡ δι' ἀγγίλων ἡ ἰσοεία ἔρχεῖ, ἀλλ' ἐπιζήμιος πρὸς ταῦτα δεῖ. *Sicut enim omnis homo terram aut agrum videt, ſolus agricola de fertilitate eius iudicat, ita omnes hodie poëtas tractant: ſincerum de his iudicium ab iis expectare maximæ ſit dementiæ. Antiquiſſimi Philoſophi cum in operto ſcientiarum, à quo quam longiſſime vulgus arcendum eſt, verſari ſolent; Rhetores, cum acutiſſime de omni dicendi artificio agunt, Homerum cum Heſiodo ſibi ſufficere exiſtimant. Cum virtutes omnes in oratione perſequuntur, tam quæ ad* τὸ λεκτικὸν, *quam quæ ad* τὸ πρακτικὸν *ſpectant, ex his duobus omnia perficiunt: nec de reliquis anxiè ſatagendum exiſtimant. Hoc tempore quo magnis paſſibus in occaſum literarum itur, ſi quis Philoſophiæ ſtudioſo, primum philoſophorum fuiſſe Homerum cum Plutarcho oſtendat, non accedet magis quam ſi Sophiſtam aliquem eſurientem, aut frigidum Atticiſten in* ἀδόξῳ *verſari audiret, vel febrem commendantem, vel Therſiten. Si quis eloquentiæ ſtudioſo plenam* συνθέσεως *ſcientiam, quæ Harmoniam & Rhytmum reſpicit, quam Plato tanti fecit, vt etiam* παιδείας *nomine in poëtarum ſcriptis eam partem dignatus ſit, ex his petendam in Academiis probaret, frigeret auditorium: quia diu ex animis noſtris principia illa effluxerunt, quibus ad plenam ſcientiam peruenitur, quibuſque monumenta*

ſua veteres, tanquam æternitatis ſede, ad immortalitatem condiebant. Si quis ex Heſiodi charactere, mitti illo, facili, amano; cuius periodi, tanquam ad amuſſim quandam factæ, breuitate quadam æquali ſe mutuo excipiunt, totum inter Tragicos Euripidem, inter Lyricos Sappho, inter oratores Iſocratem fluxiſſe oſtenderet, fruſtra eſſet: plus enim opinio poteſt, quam vt rationi, veritati, arti cedat: vt dubitem me hercule virũ miſerior ſit vulgus, qui hæc ignorat, an nos qui talia ab illis ſperamus. Nunc enim ſi quis poëtæ obtrectet, reliqua omnia ſcire exiſtimatur: & hoc vno ſcientiam conſecutus videtur, quod eius autores ſupplantat. Nos, qui neque eo arrogantiæ prouecti ſumus, vt aliquid nos ſcire exiſtimemus; neque tam adherſo Genio nati, vt ab omnium iudicio pendeamus, in Ἔργων & Ἡμερῶν libris, in quibus diuina fuiſſe antiquiſſimæ ſapientiæ myſteria nobis perſuadent veteres, experiri voluimus; primo, vtrumne inueteratam de iis opinionem tollere, deinde an præclaram eorum doctrinam eruere poſſimus; ipſam veritatem, quæ profunde ſepulta erat, per veſtigia, vt venatores ſolent, indagati. In qua commentatione, obiter & non niſi loco ſuo, oſtendimus, quanta ſimplicitate ea proponat Heſiodus, de quibus maxima philoſophi volumina conſarcinarunt: non quod eadem vbique illis, quæ poſtea Philoſophis, in mentem veniſſe arbitrer: ſed ſicut ex ſimplicitate poëtarum philoſophorum doctrina conflata eſt, ita ad illuſtrationem poëtarum methodo eorum interdum & verbis opus eſſe. ab Allegoriis, hoc eſt Græcorum ambroſia & nectare, niſi cum neceſſe fuit, abſtinuimus; idq. tantum ipſius doctrinæ & ἀκολουθίας cauſa. Scriptum hoc qualecumque, nomini tuo, Nobiliſſime Douſa, inſcripſi: vel vt poëtarum, vel vt patronorum meorum primo. Intereſſe enim cum mea, tum literarum exiſtimaui, quæ de χειρίῳ huius libri, de inſtituto, de ordine, de doctrina, de ſcopo, contra opinionem veterum multorum, recentiorum omnium diſputauimus, ſub auſpicio eius prodire, qui & ſartam tectam tanti poëtæ authoritatem; meam vero infantiam nominis ſui ſplendore protegere poſſit. Vale, vir Nobiliſſime, & nos amare perge.

INTRODVCTIO

in HESIODI LIBROS

ET DIES.

qui inscribuntur.

CAPVT I.

LIBROS Hesiodi, qui ab argumento Ἔργα inscribuntur, quanti fecerit vetustas, ex Aristotele, Platone, Xenophonte, & quorum ore loquitur, Socrate videre est. Nec mirum, cum in illis perfecta Ethicæ & Oeconomicæ disciplinæ præcepta tradantur, quibus Philosophi primi sua, tanquam firmissimo fundamento, superstruxerunt: quod facillime & elegantia & antiquitate, cui omnes paulatim quidlubet detrimus, impetrarunt. Nostra quoque ætate cum omnium iudicio eum dignitatis gradum obtineant, vt iuuentuti præ reliquis commendentur; scopus eorum tamen, cum ea quæ in iis præcipua sunt, non ætatis nostræ doctissimos modo; sed (quod sine arrogantia dictum a me existimari velim) Græcos commentatores, quos omnes cum hac editione nostra Lectori dedimus, tum veteres fere omnes, quorum ad nos de his peruenit aliquid, effugisse videntur. Nostrum ergo existimauimus, priusquam ad singula perueniamus, generaliter ea præmittere, quæ maiestatem horum librorum, mentem Poetæ, & propositum non commendare modo omnibus; sed & illustrare pureque proponere possint: ne quid sit quod posthac aut doctores in interpretatione Hesiodi latere, aut auditores ab eius lectione deterrere possit. Et enimuero cum omnes fere antiqui Philosophi in eo elaborarint, vt ex Homero disciplinas omnes, præcipue autem eas, per quas cognitione singularum actionum ad prudentiam peruenitur, quæ est quædam φιλοσοφία ἐκ παραδείγματος, vt de historia pronunciant veteres: quam partem Plato intellexit cum de vniuersa Poetice pronunciat, ὅτι ἡ ποιητικὴ πᾶσα τῶν παλαιῶν ἐργάσασθαι τοὺς ἐπαινουμένους ἀνάγκη, ex his vero Hesiodi præcepta Politica, Ethica, Oeconomica, hauirent: nostra intererat vt ea cum iis vel admirari possemus, vel frui salte & vsui nostro applicare. Cum autem inter reliqua in his libris hic & ibi ea sepulta quasi lateant, quibus Plato æternitatem suam

mundi probare nititur; cum ex his libris doctrinam illam Periodicam nobiliſſimam conſtruxerit, cuius interdum in his commentariis, quaſi per nebulam Proclus meminit: quam omnes denique Platonici, & ex iis Poëtæ Græci & Latini toties nunc occulte nunc manifeſte, & ſublato quaſi ſigno alludunt: cum in propoſito Poëtæ & ratione agendi ſit ars admirabilis & propemodum diuina: cum ipſum argumentum horum librorum non controuerſum ſed euerſum ſit; danda eſt opera vt in his omnibus viris doctis induſtriam noſtram probemus: &, quod proximum eſt, neque a candore noſtro alienum, veniam petamus ſicubi à ſummis hominibus diſſentiamus: in quo cum vix vllus ſit veterum qui præierit nobis, facilius id de quo laboramus impetrabimus. Priuſquam igitur ad Heſiodi lectionem ſe conferet lector, breuiſſime quædam præmittemus, quæ & falſam ex animis opinionem tollant, & veram proponant. Vt autem ad conſtitutionē veri & refutationem falſi, ad quæ ſine medijs non peruenitur, pergamus; quædam præmittenda ſunt, quibus ea quæ grauiora ſunt, tandem innitentur. Primo itaque an de agricultura Poëta ſcripſerit quæremus: ſecundo, an ſi in his libris, ex inſtituto id fecerit: tertio, an in his tantum. Quibus quæſtionibus tanquam velitibus præmiſſis, reliqua quæ maioris momenti ſunt, adornabimus.

CAPVT. II.

EA quæ præmiſſa ſunt capite ſuperiori, eo ſpectant vt opiniones partim veterum quorumdam, partim recentiorum omnium tollamus: ne poſtea nobis, cum aliquid concludendum erit, occurrāt hæ ſalebræ. Sicut enim viatores priuſquam viam inſiſtunt, remouere ſolent quicquid euntem remoratur, aut in itinere diutius quam par eſt retinet, quamuis ſtipulas leuiſſimas ſæpenumero aut feſtucas: ita nos prius ea amouebimus, quibus remotis, ea quæ præcipua ſunt, facile tranſigentur. Horum enim omnium non minus quam cæterorum primum propoſitum erit veritas, ſecundum breuitas. Eorum autem quæ propoſuimus primum extra controuerſiam per ſe quidem eſt, nec de eo dubitari poteſt: quia ex eo tamen alia quædam, tanquam trunco quodam rami cæteri, oriri videntur, adiungendum fuit: vtrum de agricultura ſcripſerit poëta noſter.

De Agricultura ſcripſiſſe Heſiodum, vt mille authorum teſtimonia prætermittam, ex iis apparet qui in eodem argumento verſati ſunt: quorum duobus adductis, reliquis ſuperſedebimus. *M. Varro*, de quo merito vt primo Romanorum primo incipimus, poſt enumeratos eos qui in eodem argumento verſati erant, ſed filo ſoluto

dicendi; *Ii, quos dixi*, inquit, *omnes soluta oratione scripserunt; easdem res etiam quidam versibus, vt Hesiodus Ascreus, Menecrates Ephesius.* &c. Plinius Proœmio Lib. 14. *At hercule non reperiuntur qui norint multa ab antiquis prodita: tanto priscorum cura fertilior, aut industria felicior fuit. Ante mille annorum inter principia literarum Hesiodo præcepta Agricolæ pandere orsi, subsecutique non paucis hunc curam eius, vnde nobis creuit labor.* vt pene in prouerbium ea res abierit. Tyrius Maximus, γεωργίας ταῦτα ὁ ἀοιδοβότης Ἡσίοδος, ἀλλ' Ἀσκραῖος ἀνὴρ, ἢ Θεσπαλικὸς, ἀλλ' ἥλιος αὐτὸς καὶ σελήνη θάλαττα, καὶ ὄμβροι ξέροντες, καὶ αὖτμοι ἀναπνέοντες. Idem ex Manilio hoc loco, & infinitis aliis probare, insuper habeo: Primo quod in confesso sit res ipsa; deinde quod hæc ipsa alterius rei causa præmittantur: ad quam festinamus.

CAPVT III.

PRIMVM itaque de quo dubium non fuit; sequitur alterum, in quo plerique veterum, vt diximus, recentiores autem omnes falluntur: Non esse de agricultura hos libros. quæ pars etsi plutibus infra confirmabitur, vbi argumentum horum librorum proponemus, quia altero posito, tollitur alterum; hic nihilominus ordinis & perspicuitatis causa examinanda fuit. Quod vt fiat commodius, locum quæremus aliquem, in quo exactissime & ex instituto Poëtæ ipsius libri τῶν Ἔργων diuiduntur. Eam diuisionem nos etiamsi ex ipso Poeta, verbis nostris constituere poteramus; nihil tamen peccabimus si accedat & iudicium alterius & authoritas: nec ea cuiusuis, sed nasis emunctissimæ, Luciani nimirum, qui hoc modo in suo cum Hesiodo colloquio, postquam reliqua eius opera enumerauit: ὅπη δὲ γυναικῶν ἀρεταὶς, καὶ παραινέσεις γεωργικὰς, καὶ ὅσα περὶ Πλειάδων, καὶ ὅτα περὶ καιρῶν ἀρότου, καὶ ἀμήτου ἐς πλοῦ, καὶ ὅλως τῶν ἄλλων ἀπάντων. Ex enumeratione partium constituendum est totum aliquid. Totum videtur esse παραίνεσις γεωργικὴ, seu potius γεωργία. Partes eius sunt περὶ Πλειάδων, περὶ ἀρότου, περὶ ἀμήτου, vel περὶ καιρῶ ἀρότου, περὶ καιρῶ ἀμήτου. Quod si παραίνεσις γεωργικὴ totum sit, quærendum an respectu partium suarum; an verò respectu generali propositi scriptoris ipsius, quod in hoc libro sequitur; an vero vtriusque. Respectu partium esse iam ostendimus. Si respectu Hesiodi, necesse est vt ὁ πλοῦς se habeat ad τὴν γεωργίαν, sicut ἄροτος, ἄμητος, & partes reliquæ. At contra sicut καιρὸς ἀμήτου, καιρὸς ἀρότου, vel simpliciter ἄροτος, ἄμητος, pars est γεωργίας: sic καιρὸς πλοῦ, vel ταυτηλίης (vt Hesiodus loquitur) & cætera, quæ eiusdem considerationis sunt, partes sunt τοῦ πλοῦ. Vnde sequitur duo præcipua tradi in his libris, quorum causa reliqua

qua dicuntur. quoniam alterum ſub altero non comprehenditur, nec ſe habet ſicut pars ad totum. Si ergo de duobus inter ſe æqualibus agit & eodem ſpectantibus (vtriuſque enim finis idem eſt) aliquid quærendum eſt, quod illa duo comprehendat: quod quid ſit, poſtea oſtendemus; nunc enim quid non ſit, non quid ſit, demonſtramus: ibi enim pluribus idem, quamuis alio modo, confirmabitur. Ex hoc rurſus alia nobiliſſima orietur conſideratio: an τὰ Ἔργα in his libris in inſcriptione πρῶτα τὰ κυριώτερα, an vero πρῶτα χρονικῶς ſumatur: de quo infra, cum de inſcriptione loquemur, acturi ſumus.

CAPVT III.

SECVNDA quæſtio ex parte admiſſa, ex parte negata fuit. Heſiodum his libris de Agricultura agere diximus: ſed non aliter quam de Mercatura. Ex propoſito vero magis de illa quam de hac his libris tractari negauimus. Sequitur an alio in loco id ab eo præſtitum fuerit. Quo quæſito ad ſtabilienda partim quæ præmiſſa, partim quæ ſecutura ſunt, opus omnino eſt. Teſtimoniis vtemur ut eam partem explicemus, neque incertis, neque à poſteriori ætate petitis, quam in eo deceptam ſcimus. Ac primo videamus quid in Heſiodi Agricultura præcipuum fuerit: ex quo duo ſequentur, & quid in his libris non ſit, de quo iam agimus: & quid ſit, de quo poſtea acturi ſimus. Id vt fiat, partem è multis aliquam eligemus, de qua & in illis libris maxime, & in his minime, aut omnino non, tractauit. Eſt autem ea, CVRA ARBORVM. Atque hæc cauſa eſt cur Maro noſter librum ſecundum ſuum, in quo diligenter hæc pars pertractatur, ASCRÆVM carmen vocarit: Eam partem inter alia (quod animaduerſum non fuit hactenus) quam perſecutus ſit fuſe Poëta noſter in Agricultura ſua, videamus. Plinius Lib. xiii. multis conqueritur ætate ſua tantam inductam eſſe cum cæteris agriculturæ partibus, tum huic vero maxime, caliginem, vt pleraque quæ ab Heſiodo commemorata fuerunt arborum ignorari cœperint nomina. Quorum omnium in his libris ne vnicum quidem refertur, niſi forte quercum aut vlmum Romanis ignotam fuiſſe arbitremur: quarum tamen ipſarum, neque ratio neque natura, neque cura his libris deſcribitur; ſed obiter & ratione alia ſola fit mentio. Idem magnus ſcriptor, lib. 15. capite primo, *Heſiodus quoque*, inquit, *in primis culturam agrorum docendum arbitratus vitam, negauit oleæ ſatorem fructum ex ea percepiſſe quenquam. Tam tarda tunc reſera.* Hæc quoque in his libris qui tractari exiſtimabit, næ ille fruſtra futurus eſt: cum ipſius oleæ ne mentio quidem fiat vlla. Sed plenum Agriculturæ Heſiodi ex Manilio argumen-

gumentum petamus. Poëta igitur ille postquam Homeri scripta diligenter, Hesiodi quoque nostri Theogoniam & reliqua quæ in illis continebantur recensuit, librorum ipsius, qui de agricultura agebant, & Γεωργικῶν, vt verisimile est, inscriptionem habebant, argumentum his verbis proponit:

Quin etiam ruris cultus legesq; sacrauit,
Militiamq; soli: quod colles Bacchus amaret,
Quod fœcunda Ceres campos, quod Bacchus vtrumq;,
Atq; arbusta vuis essent quod adultera pomis:
Syluarumq; Deos, sacratasque numina Nymphas,
Pacis opus, magnos naturæ condit in vsus.

Vides, vt in superioribus, plantationem: quæ pars præcipua horum librorum hic nusquam apparet. Ita vt ex hoc Manilij testimonio plantatio & propagatio vineæ, insitio arborum omnium, librorum illorum argumentum fuerit: quæ loca præterea his vel illis commoda vel incommoda sint, in iis Hesiodus multis probarit. De quibus non singulis tantum, sed & omnibus, altissimum in libris τὸ Ἔργων silentium. Postremo vagatus in iis Poëta fuit circa Syluarum, hortorum fluuiorumque descriptionem, amœnitatemque illorum: quam poëtæ plerumque, vt & hic Manilius, Satyrorum & Nympharum nomine designant. Nam quæ de vineis in vniuersum in his libris quos Ἔργα vocamus dicuntur, hæc sunt: quæ ne eo quidem spectant:

Ἐὐτ' ἂν δ' Ὠρίων καὶ Σείριος εἰς ὐρανὸν ἔλθῃ
Ὀὐεφόν, Ἀρκτοῦρον δ' ἐσίδῃ ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Ὦ Πέρση τότε πάντας ὁμοῦ τρυγόωντα βότρυς,
Δεῖξαι δ' ἠελίῳ δέκατ' ἤματα καὶ δέκα νύκτας,
Πῶτα δὲ σύσκιάσαι, ἔπειτα δὲ εἰς ἀγνὶ ἀφύσσαι
Δῶρα Διωνύσου πολυγηθέος.

At postquam Orion & Sirius æthera scandit
In medio, Arcturumque videt Tithonia coniux,
Incipe decerptos ad te vectare racemos,
Et Soli monstrare decem noctesq; diesq;,
Dimidiumque vmbræ: sexto spumantia labris
Lætitiæ patris dare munera.

Accedat & illud. M. Cato apud Tullium in libro de senectute aliquam ab Hesiodo partem in Agricultura prætermissam queritur eius, quod à se tractatum esset: ea nimirum erat *Stercoratio*. Atqui si hos libros de Agricultura esse existimasset, multa deesse, imò omnia ferè questus esset, quæ in libris de RE RVSTICA, qui hodie Catonis nomine circumferuntur, accuratissime pertractata sunt. Sequitur ergo

aliis libris accurate de ea re ab Hesiodo actum esse, quæ his contineri putabatur. Ex quo duæ veterum recentiorumque opiniones hactenus receptæ concidunt: prior, quod horum librorum argumentum ex proposito *Agriculturam* esse existimans: altera, quod hos libros Maronem imitatum esse hactenus omnes arbitrati sint: in qua opinione cum plurimi apud veteres fuerint, tum vel maxime Seruius: apud nos cum omnes, tum maior omnibus IVL. SCALIGER, qui vir incomparabilis si hoc persuasum habuisset, neque tam immitis in hos Hesiodi libros fuisset: neque Hesiodi Ἔργα cum Maronis Georgicis contulisset.

CAPVT. V.

E via nostra ea remouimus à quibus non periculum quidem timebamus, nec ruinam, sed molestiam. Nunc vt ad institutum nostrum pergamus, duobus adhuc lectorem capitibus præparabimus. Diximus supra duo tractari his libris, quorum finis idem est, partes diuersæ. Horum alterum quia sub altero non comprehenditur, aliud quærendum est quod complectatur vtrumque. Id autem est Oeconomia. Oeconomia cum sit cura partim possessionis comparandæ, partim, comparatæ iam conseruandæ: primum circa quod versatur illa, teste Aristotele, est ἡ γεωργικὴ, id est, agriculturæ studium: quod quidem studium in Oeconomica consideratione primum est duobus modis. Primò κατὰ φύσιν, id est ratione naturæ: quia antiquissima eius est ratio & simplicissima: cum enim plures sint artes quæ circa terram versantur, qualis videlicet, quam Philosophus adfert, ἡ μεταλλευτικὴ: secundariæ tamen sunt omnes. Secundò quia cum Iustitia coniuncta est: nec enim ab hominibus volentibus lucrum facit, vt mercatura: neque à nolentibus, vt ars militaris. Tertiam rationem prætermittimus, quam & Aristoteles & ex eo Cato adiungunt; cum vsum in his habeat nullum. His rationibus Philosophicis superstruemus horum librorum argumentum. Cum ergo agricultura sit prima natura in Oeconomia, recte secundo libro præmittitur: cum autem sit iusta, rectè libro primo iustitiæ præcepta traduntur. Cum igitur alter librorum sit Ethicus causa alterius, alter Oeconomicus sed per se; rursus aliud quærendum est quod vtrunque contineat: id autem est ea Poëticæ pars quam Παιδείαν vocamus: paulo aliter quam Platonici; qui etiam ad Harmoniam eam referunt, de qua proximè acturi sumus. Cum igitur plures sint Oeconomiæ partes, qua comparatur possessio; maximè lucrosa est ea quæ ab æquitate quam longissimè abest: quam plane excludit Poëta; ea est Fænera-

tura

tura proxima ab hac quæ non tam cum iniquitate coniuncta est, quam prima; sed magis cum periculo quam prima & vltima: ea est Mercatura. Tertia est quæ minus lucri habet & periculi, sed plus æquitatis: ea autem est Agricultura, æquitate & tranquillitate prima, lucro vero vltima. Cuius causa ex Platone & Hesiodo hæc reddenda est: quod hæc quam minime ab ἐπιθυμίᾳ abest sæculo: quo terra omnia suppeditabat, sed absque cura. alteræ duæ quam maximè ad ἐπιθυμητὸν accedunt; quod *Cupidum* vocauit Catullus:

Sed postquam tellus scelere est imbuta nefando,
Iustitiamq; omnes cupida de mente fugarunt.

Astræam enim intelligit, quam vsque ad ἐπιθυμητὸν permansisse volunt Platonici, cum reliqui Dij in θυμικὸν fugissent.

Eius de quo agit Poëta, libri primo propositionem habemus; id à nobis dicitur ὑποτιθέναι. ab eo alibi οἶκον εὖ θέσθαι. Eius rei in secundo libro præcepta sequuntur. inter quæ est & illud, quo in diuisione Oeconomiæ vtitur Aristoteles,

Οἶκον μὲν πρώτιστα, γυναῖκά τε βοῦν τ' ἀροτῆρα.

Quæ singula infra percurremus. Nunc hoc constituamus. Primus liber aliquid agendũ docet, sed iuste: secundus liber, quid sit agendum docet, quo pacto, & quando. Eandem diuisionem apud Maximum Tyrium habes; qui hos libros Oeconomicos esse non ignorasse videtur: Ἐπιθυμοῦσι δέ τινες ὀλίγου μὲν τοῦ ζῆν οὐκ ἄπαντι τοῦ δὲ πολὺ δημαγωγοῦ φιλοῦ, ἑκατέρου τῆς γνώμης ἐπιτηδειοτάτου τοῦ πόνου ἐξεργάζεται, καθάπερ ὁ Ἡσίοδος; χαίρεις μὲν τῷ ἀρότῳ, ὅτι γυναικῶν ἀρχόμενος, καταλήγων τοῦ γένους ὅσους ἐξ ἧς ἔφυ χαίρεις διωτρύνων οἱ θεῖοι λόγοι ἅμα τοῖς λόγοις θεωρίαν. Χαίρεις δ' αὖ ὠφελοῦντι τὰ εἰς τὸν βίον, ἐργάτας δραστίους καὶ ἡμέρους ἐν αἷς δεσίοις.

CAPVT VI.

CVM supra totum huius libri subiectum in duo diuiserimus, quorum neutrum per se traditur, sed causâ alterius; Terræ cultum, & Nauigationem: quorum vtrumque pars est totius: totum enim est Oeconomia, cuius causa Poeta in alterum deuoluitur, id est Iustitiæ præcepta; rursus & hanc & illam partes esse diximus respectu totius: Totum, sicut respectu partium suarum Oeconomia est: ita rursus illa & altera partes sunt respectu totius. Totum est Διδασκαλία, seu Παιδεία, quæ olim fuit Poëtarum tantum: postea ad Philosophos migrauit. Omnis igitur Musicus, teste Platone, duo spectat: τὴν μελοποιίαν, sub qua nos paulo aliter quam ille, ea quæ ad metra, quæ ad numeros, eorumque inuentionem, ac dispositionem compre-

hendimus: & τὴν παιδείαν, qua reliqua omnia vſibus hominum accommodantur, quod nobis eſt docere partim, partim mouere: alterum παιεῖν dicebant; alterum χρῆσθαι τοῖς πεπαιμένοις. Sicut autem prius neceſſe eſt conſtituere aliquid quam cõſtituto vti: ita neceſſe eſt priorem eſſe μελοποιΐαν, poſteriorẽ alteram. Nam, ſi recte Platonis παιδείαν conſideremus, vix egreditur rythmum & harmoniam, vt ſubtiliter diſputant eius interpretes: & potiſſimum in mouendo verſatur, quod ſit rythmo & harmonia: de quo multa diſſerere poſſemus: nunc tamen, quia aliud agimus, vocẽ Παιδείας ſimpliciter pro διδασκαλίᾳ ſumemus, quam veteres ſcriptores tanquam vetuſtiſſimum inſtitutum Poetarum conſiderant. Ea cum latiſſime tendat, nos paulo arctius eam hoc loco reſtringemus. Eſt igitur duplex: quæ docet viuere, & quæ ſcire. Quarum prima inſtituto noſtro conducit: alteram nunc prætermittimus. Rurſus eius partes circa vitã priuatam duæ verſantur, quarũ altera ſingulos proprie viuere docet, & circa ἠθικὸν occupatur; altera ſingulos bene viuere docet, & mores complectitur; vtraque ὠφελεῖν πρὸς τὸν βίον ambigue a veteribus dicitur. Cum autem Poëta ad hominem ociosum ſcribat, recte quo pacto comparanda ſit ſubſtantia docet: cum ad prodigum, recte quo pacto conſeruanda ſit oſtendit. Cum ergo duo hæc proponat liber primus, ſecundus perficiat: in alio tamen libri primi conſumitur argumentum: in quo antiquiſſimum παιδείας vſum videmus, quæ etiam διδασκαλία appellata eſt, cuius inſtitutum eſt ἁπλῶς ἀναγινώσκειν, non οἰκονομικὴ: multo minus πολιτική. Eius propoſitum eſt εἰπεῖν πρὸς ζωὴν χρήσιμα. Nec dubium eſt quin hinc διδάσκαλοι Comici dicti ſint & Tragici, qui illud primo ſimpliciter agebant, vt apparet ex Epitaphio Epicharmi, Comœdiæ apud Dores inuentoris: quod eiuſmodi eſt:

Ἄπφωνα Δώριος, χὠ νὴρ ὁ τὰν κωμῳδίαν
Εὑρὼν Ἐπίχαρμος.
Ὦ Ῥάικε, χάλιόν νω ἄντ' ἀλαθινᾶ
Τὰν ὠδ' ἀνέθηκαν.
Τὸν συναγόρασις ἐνίδρυ) πολλοισιᾷ πόλει,
Οἷα αἰδρὶ πολίτᾳ.
Σωϙὸν γὸ εἶχε χρημάτων μεμιαμένος
Τελεῖν ὀπίχεσθα.
Πολλὰ γὸ ποττὰν ζωὰν τοῖς παισὶν ἔστι χρήσιμα.
Μεγάλα χάρις αὐτῳ.

Laudat eum ὅτι πρὸς ζωὰν εἰπὶ χρήσιμα, & quidem παισὶ, qui quidem nondum Oeconomiæ capaces ſunt, multo minus quæ ad plures pertinet, Politicæ. Hæc igitur pars diutius Poëtarum fuit, quam Comico-

micorum; quia prius fuit Poëtæ nomen quam Comici: & poëtæ docuerant τὰ πρὸς ζωὴν χρήσιμα, priusquam extaret apud Siculos Comœdia, ad quos τὰ δ' ἐμμετρικὰ & eorum inuentio, vt ex voce δρᾶν, quæ κατὰ διάλεκτον Megarensium est, probat Aristoteles, proprie spectat. Atque hæc causa est cur Philosophi, & præcipue septem illi Græciæ, neglecta plerunque (non semper tamen) Μελοποιΐα, id est numeris & similibus (nam ita nos illam vocem qua de Musica vtitur Plato sumimus) sententias in quibus de moribus, de Deo, de virtute egerunt, quæ ad hanc παιδείαν spectabant, ἀ'σματα & ἀ'δόμενα dixerint. Vnde Thaletis ἀ'σματα & aliorum ferè omnium à Laertio citantur: quæ *Carmina* a veteribus Latinis dicta sunt. Quod, quia a nemine adhuc ostensum est, monere lubet: cum instituto nostro maxime conducat. Hinc illud apud Dionysium Catonem,

Si DEVS *est animus, nobis vt carmina dicunt*;

Carmina, id est dicta Philosophorum: causa est quia dicta illa breuia, quibus sententias suas, de Deo, deque reliquis includebant, ἀ'δόμενα dicebant, id est *Carmina*. Sic ἀ'δόμενον Thaletis illud extat:

Οὔτι τὰ πολλὰ ἴσπε φερείμεν ἀπήμονα δόξαν:

Chilonis:

Ἐν λιθίνοις εἰκόναις χρυσὸς ἐξετάζεται.

Hodieque, quod obseruatum non fuit, ἀ'δόμενα siue ἀ'σματα habemus in libello illo qui à moribus Cato inscribitur. Primo enim in ἀ'δομένοις de Deo agitur, quod & secutus est ille: qui vt propositi sui rationem occulte redderet, citat continuo τὰ ἀ'δόμενα, addiitque, *nobis vt carmina dicunt*, id est: ὥσπερ ἐν τοῖς ἀ'δομένοις τοῖς φιλοσόφοις τὸ παλαιὸν γράφει. Atque hæc causa est cur breues sententias præmittat: vt, Aleam fuge, & similia. in prioribus enim illis filiũ suum instruit, sicut in Hypothecis Hesiodi alumnum suum Chiron. His cognoscendis aliquantũ tẽporis impendere poterant in prælecturis suis triuiales quidã, priusquam poëticen vniuersam, in qua non solũ nihil vidẽt, sed cuius vsum ignorant, in contemptum adducerent, & minus certe ocio suo abuterentur. Inuenirent nunquam tam humaniter Platonem & Aristotelem de Poëtis sensisse, quin semper ex illis discerent. Nos pergamus. Prima igitur materies qua hominibus innotuerunt Poëtæ, hæc doctrina fuit, quæ primo ἔργων tractatur, nimirum νηπίοις & παραινετικὴ ἠθικῆς. Hoc fine vitæ hominũ adhibebantur vt ætate prouectiores docerent, vt Persen Hesiodus; vel minores, & qui modũ sui nondum habere poterant. Comicus diuidit eos qui virtutẽ docent in διδασκάλους καὶ παιδοτρίβας. ab alteris pueros, ab alteris prouectiores doceri vult.

——τοῖς μὲν γὰρ (inquit) παιδευομένοις

Ἔτι δὲ ἀσπαλῶν, ὅσις φείζει, τοῖς δ' ἥβωσι ποιηταί.

Vtrumque tamen confunditur. Et præsentia enim sua, & posteà scriptis temperantiæ & iustitiæ magistri publici erant, quibus δῆμοι ἀρετῆ maximi quique Nobilissimique committebantur. Vnde etiamnum Platonis ætate vox σοφὸς Poëtis tanquam propria attributa fuit, qui semper ὁ σοφὸς Ἡσίοδος, ὁ σοφὸς Ὅμηρος, ὁ σοφὸς Ἀρχίλοχος, & multis post eum ætatibus, quamuis ignota esset causa. Sic de Repub. 2. postquã de Homero, Hesiodo, & Musæo egerat: ἐκεῖνα, inquit, ἐπῳδὴ τὸ διδαχεῖν, ὡς δηλεῖ μοι οἱ σοφοὶ καὶ τὴν Ἀλήθειαν βιᾶ), καὶ κύριον δαιμονίας. Paulo autem post: τὴν δὲ τῦ σόφωτάτυ Ἀρχιλόχυ ἀλώπηκα ἑλκτέον ἔξόπιθεν, κερδαλέαν καὶ ποικίλην. Primum quod docebant olim, fuit temperantia. Ingenuorum itaque liberis ante pubertatem continuo præficiebantur, vt prospicerent ne forte auderent τῆς ὥρας χαείζειν, quos διδασκάλυς Græci, Athenienses ἀκολύθυς, Latini *Comites*, *Custodes*: antiquiores etiam δμῶας & ἀοιδῦς dixerunt: quamuis eorum proprie munus docere esset. Ἀκόλυθοι sæpe apud Platonem sunt. Alcibiades in conuiuio negat se, quod formosus esset, absque ἀκολύθῳ, primo Socratem adire ausum fuisse. ἐφοβήθην γὰρ μὴ δηλήσεται τῆς ὥρας, inquit, θαυμάσιον ὅσον. ταῦτα μὲν δὴ αἰσθόμενος πρὸ τῦ ἐκ εἰωθὼς ἀνδρὶ ἀκολύθυ μόνος μετ' ἀυτῦ γίνεσθαι, τότε, ἀποπέμπει τὸν ἀκόλυθον, μόνος συνεγίνομην. & in Charmide: ἀλλὰ καλῶς ἔφη λέγεις, καὶ καλεῖσθω ἀυτὸς, καὶ ἅμα πρὸς τὸν ἀκόλυθον, καὶ ἔφη καὶμὲ Χαρμίδην. In cuius vocis interpretatione labitur doctissimus Politianus. Virgilius eosdem simili ratione *comites* dixit, qua Græci ἀκολύθυς, Lib. Æneid. 5.

At pater Æneas nondum certamine missos,
Custodem ad sese comitemque impubis Iuli
Epitidem vocat.

Ex his rursus antiquissimi illi fuere, quibus matronæ καὶ τὸ γυναικεῖον committebatur. qualis celeberrimus ille Homeri fuit Odyss. γ. qui ἀοιδὸς ab illo dicitur. Iidem ἀοιδοὶ & δμῶες posteà Græcis, Latinis *custodes* dicti sunt. Hesychius ἀοιδὸς, ᾠδὸς, κιθαρῳδὸς, καὶ ὁ ποιητὴς, καὶ ὁ θρηνῳδὸς, ὁ δμῶας ποδῶν. Manifeste ἀοιδὸν ὠὺῦχον exponit. Quid vero sit ὠὺῦχος ποδῶν nunquam intellexi, donec approbante tandem mirum in modum maximo Scaligero ὠὺῦχος, παιδῶν, emendaui. Veteres enim magistri ἀοιδὸν illum Homeri, qui in officio Agamemnonis vxorem continebat, ὠὺῦχον, interpretati sunt, quo respicit antiquarum omnium Glossarum Epitomator, præsertim earum quæ ad Homerum spectant, Hesychius, qui non aliud in animo habuit, cum ἀοιδὸν, παιδαγωγὸν interpretatur, quam quod diximus. Eustathius: τινὲς δὲ ἀοιδὸν τὸν ὠὺῦχον παρενόησαν ὡς αἰδοῖα μὴ ἔχοντα: de eo enim Homerico

merico ἀοιδῷ quid non excogitarant veteres? Sententiam illam reprobat Didymus, seu quicunque est, cuius breuia in Odysseam Scholia habemus. τὸ γὰρ ἀρχαῖον οἱ ἀοιδοὶ φιλοσόφων τάξιν ἐπεῖχον· τινὲς δὲ κακῶς νοήσαντες τὸν εὐνοῦχον ἀοιδὸν ἀπέδοσαν. Sed neuter mentem veterum intellexit, nec Eustathius nec commentator ille. Nam qui ἀοιδὸν εὐνοῦχον esse dixerunt, τιμὴ τάξεως respexerunt; non autem τιμὴ τοῦ σώματος λώβην, id est munus, non priuationem corporis: quamobrem errat Eustatius, qui εὐνοῦχον exponit τὸν ἀιδοῖα μὴ ἔχοντα. Nam cum ἀοιδὸν illum veteres εὐνοῦχον exponunt, nihil aliud volunt, quam si nos *custodem* exponeremus: quia *Eunuchi* iidem dicebantur, qui *custodes* postea. Cum enim Poëtæ σωφρονισταὶ essent, & mulierum custodiæ ab antiquis præficerentur, quo res extra suspicionem esset, Eunuchi illi muneri apud Barbaros designabantur: qui postquam γυναικωνῖτιν non modo occuparant, sed & puerorum curæ præfuerant manifestam integris gentibus ruinam inuexerunt. Atque hoc est de quo Libro de Legib. 3. conqueritur Plato, διεφθαρμένην τὴν παιδείαν ὑπὸ τῆς λεγομένης εὐδαιμονίας τὴν Μηδικὴν, ἐπεὶ πρεσβεῖον ὑπὸ γυναικῶν καὶ εὐνούχων παιδαγωγήτας αὐτῶν τὰς ψυχάς. Apud Græcos & Romanos cum obtinuit hæc corruptela, non aliam τάξιν habuerunt quam Homericus ἀοιδὸς, quamuis mutilati & moribus dissimiles. Talis erat, in quem elegantissima Nasonis exstat elegia,

Hei mihi quod dominam nec vir nec fœmina seruas!

Εὐνοῦχοι igitur & ἀπάδωνες, οἱ ἀοιδοὶ ab Hesychio dicũtur, non quod Homeri tẽpore idem erant, sed quod postea idem munus spadones obtinuerint. Illi enim sunt qui postea à Nasone, Propertio, Plauto & reliquis *custodes* dici ceperunt. Apud antiquos certum est continentiæ magistros, quamuis integri essent, εὐνούχους dictos esse: quod nomen tẽperantiæ est, non fœditatis. Causa hæc est. Vetustissimi τὸ εὐνοῦν ἕξιν intemperantiæ directe opponebant, cuius partes omnes ἀνόητα dicebant. Vnde illud apud Comicum ὕστατα τ' ἀφείκασ, καὶ ἀνόητα πάντα. Opponebant enim σωφροσύνην καὶ ἀφροσύνην, id est temperantiam & dementiam, sicut postea σωφροσύνην & ἀκολασίαν Philosophi. Atque hoc est quod notat Aristoteles Nicomachiorum 7. cap. 11. ἔστι δὲ μᾶλλον τοῦ φρονεῖν αἱ ἡδοναὶ, καὶ ὅσῳ μᾶλλον χαίρει, μᾶλλον· οἷον τὴν τῶν Ἀφροδισίων· οὐδέποτε γὰρ δύναιτό τις ποιῆσαι ἐν αὐτῇ. Vnde pro ἀφροδισιάζειν μωραίνειν dicebant & ἀφρονεῖν. & apud Comicos σωφρονεῖν sunt οἰκονομεῖν. Atque hac ratione, vt in Rhetoricis notat idem Philosophus, factũ suum excusabat Helene apud Euripidem, quod ἡ Ἀφροδίτη nihil aliud esset quam ἡ δ' ἀφροσύνη ἄρχουσα. Καὶ μωρία γὰρ πᾶσ' ἔστιν Ἀφροδίτη βροτοῖς Καὶ τοὔνομ' ὀρθῶς ἀφροσύνης ἄρχει θεός. Hinc humanæ sapientiæ

pientiæ Princeps Homerus de casta muliere quoties agit

——φρεσὶν, inquit, κέκασι' ἀγαθῇσι,

id est ad verbum εὖ τὴν εἰκώ. Hæc quoque causa est cur Horatius τὸν σωφρονοῦντα *integrum* vocet:

——*& integræ*
Tentator Orion Dianæ,
Virgineæ domitus sagittâ.

Integræ id est castæ, & vt Homerus loquitur, φρεσὶν ἀγαθῇσι κεκασμένης. Sic *integrum* opponit alibi *amanti*:

Brachia & vultus teretesq; suras
Integer laudo: fuge suspicari
Cuius octauum trepidauit ætas
Claudere lustrum.

Putabant videlicet intemperantiam mentis esse mutilationem καὶ πήρωσιν: quemadmodum auditoribus nostris ibi pluribus ex Philosophis ostendimus. Nunc enim quantum possumus à multorum autorum testimoniis abstinebimus, & ad institutum nostrum pergemus. Et certe omnis ferè vitij nomine τὸ ἀφροδισιακὸν notabant veteres: Si εὔβεις à Comico rei venereæ intemperantia dicitur, & ὑβριστὴς maritus qui à coniuge sua sæpius vna nocte τὸν χαλὸν flagitat. Negat enim Theseum ὑβριστὴν fuisse, sed σωφρονοῦντα.

——ὃ γὰρ ἦν ὑβριστὴς
Οὐδ' ἡδὺς ἐν τοῖς γράμμασι τὸν νύκτα παννυχίζειν·
Γυνὴ δὲ σωφρονοῦσα: χαίρει.

More enim Atticorum suorum locutus est, qui ὑβρίζειν τὴν ἀκολασίαν, & ὑβριστὴν τὸν ἀκόλαστον dicebant. Sic Tyrius Maximus τὸν ὑβριστὴν ἔρωτα opponit vel amori Platonico vel τῇ σωφροσύνῃ, Serm. 10. Ἀλλὰ αἰσχρὸν μὲν θέαμα, ἵππος ἄφιππος, ἀσχρὸν δὲ ἄκουσμα ὑβριστὴς ἔρως· ἔστι δέσμιος ὁ ἔρως; ὁ τὰς χειμερὰς πηδῶν. ἔστι ὁ ποταμὸς πυρὸς, ὁ ξίφος λαμβάνων. Et Serm. 6. ἔδος τῆς πολιτείας ζόφος ἐκ ἐν Πειραιεῖ πλαττόμενος, οὐδὲ ἐν ἀγορᾷ νομοθετούμενος, ἀλλ' ὅπου προφάσεις ἡρωϊκὴ τὸ φιλόσοφον δεικνύμενος, δι' οἰκονομίας ἡρωϊκῆς. ἄρχοντες ἀυτουργοὶ, προβαλλόμενοι· ἀρεταὶ ἀγαθοὶ προσπολεμοῦντες. γυνὴ σώφρων, ἀπατωμένη ὑβριστὰς νεανίας. & 32, ὑβρίζειν αὐτὸ τὸ ἀκολασταίνειν posuit, & partes Venereas τὰ ὑβρίζειν πεφυκότα dixit. λιχνεύεται ἡ γλῶττα, πτήσσουσιν οἱ ὀφθαλμοὶ, ἐκλύεται ἡ ἀκοὴ, πληρώθω ἡ γαστὴρ, ὑβριζέσθω τὰ ὑβρίζειν πεφυκότα. Dicebant & ἀδικίαν, & vice versa δικαίους τοὺς σωφρονοῦντας. Synesius antiquarum elegantiarum magnus imitator: τὰ γὰρ εἰς Ἀφροδίτην ἐγὼ δικαιότατον καὶ τῇ Βελλεροφόντῃ σωφροσύνης ἀμφισβητήσαιμι. Εὐνοῦχοι igitur apud veteres qui fuerint apparet. Atque hæc causa est cur idem Synesius encomio caluitiei,

vbi

vbi de Homerico δοιδῷ agit, Cometen eum fuisse negat, quales postea mollissimi illi Eunuchi erant. Ὅλως δ' ἐπιχώ καὶ τὰ δοιδὰ ὁ Ἀγαμέμνων τῇ Κλυταιμνήστρᾳ μελῳδοῦσιν ἀπολέλοιπεν, τὸ καθ' ἡμᾶς ἐξ ὑγιοῦς. κομήτῃ γὰρ ἂν ἄτοπον γένοιτο ἐν διαβεβλημένῃ οἰκίᾳ ἐπίσδειν. Atque hæc quidem de Παιδείᾳ, & de iis qui hanc apud veteres τῇ τάξει professi sunt.

CAPVT VII.

ALIQVATENVS iam progressi sumus: ostendimus primo Hesiodi nihil commune esse cum secundo: nisi quatenus in eo proponitur quod in secundo tractatur: aut quatenus in primo præparat ad id quod secundo traditurus est (adhuc enim cum vulgo loquimur qui hoc scriptum in libros diuisit; quam recte autem; postea sigillatim ostendemus). Quam multi sint quos horum librorum deceperit inscriptio veteres recentioresque, dubium esse non potest, qui modo diuersitatem sententiarum considerat: quæ vt omnes veræ esse non possunt, ita omnes falsæ facillime. Et vt omnes de posterioribus duobus aliquid statuerunt: ita primum penitus vel neglexisse, vel in iudicio de eo ferendo cæcutiuisse videntur. Quod longe aliud eius κειτήριον sit quam reliquorum. Quod si alibi in veterum scriptis sepultum conclamatumque inueniamus, operam nos non lusisse existimabimus. Canum igitur in morem qui ῥινλατῶντες ad cubile feræ deducuntur, vestigia sequemur: vt videamus an ex odoratu aliquid à nobis deprehendi possit. Seruius ad primum Georgic. ita de Poëta suo simulque de hoc nostro & de his libris agit: *Ingenti autem egit arte, vt potentiam nobis sui indicaret ingenij, coarctando lata, & angustiora dilatando. Nam cum Homeri & Theocriti breuitate scripta collegerit, vnum Hesiodi librum diuisit in quatuor.* Cum autem Grammaticus ille de libris ad Persen loquatur, quos frustra Maronem ibi expressisse existimauit, vnum librum tantum nouit, qui procul dubio secundus est, in quo de agricultura agitur; quamuis non studio, aut ex proposito poëtæ. Ita primum librum penitus à secundo segregauit. In his cum nec Suidas, qui simpliciter τῷ Ἔργων meminit, nec alius vllus auxilium nobis ferat, rursus ad eum recurremus, qui quam fusissime Hesiodi scripta recenset, & tanquam ob oculos ponit; Is autem est Manilius, qui hoc modo:

——Sed proximus illis
Hesiodus memorat Diuos Diuûmque parentes,
Et Chaos vnixum terras, orbemque sub illa
Infantem, & primum titubantia sidera corpus.
Titanas iuuisse Iouis cunabula magni:
Et sub fratre viri nomen, sine fratre parentis,

Atque iterum patrio insidentem corpore Bacchum,
Omnibusque omnem sollicitis numina mundo.
Quin etiam ratis cultus, &c.

Hesiodus cum diuersa libro primo pertractet, præcipuum est quod ibi primus manifestissime secundam speciem τῆς δαιμόνων extulit, de quibus aliquoties inculcat, & sub quibus sæculum suum collocat (cur autem & qua ratione infra dicemus) nimirum τοὺς Δαιμόνας, qui in ἐπιθυμητικῷ seculo, in quo scripsit Hesiodus, inspectores rerum humanarum, & quasi legati primæ diuinitatis, id est ὁ πρώτης τῆς θεῶν δυνάμεως, quam Iouem illi dicunt, circa terram præsentes versari existimabantur: vnde & ἐπιχθόνιοι à Poëta appellantur. Eo spectant illa

Τοὶ μὲν δαίμονές εἰσι Διὸς μεγάλου διὰ βουλὰς,
Ἐσθλοὶ, ἐπιχθόνιοι, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων,
Οἵ ῥα φυλάσσουσίν τε δίκας, καὶ σχέτλια ἔργα
Ἠέρα εἱματέοντες, πάντη φοιτῶντες ἐπ' αἶαν
Πλουτοδόται.

Item.

Τεὶὸ δὲ μυρίοι εἰσὶν ἐπὶ χθονὶ πολυσπερέι
Ἀθάνατοι Ζηνὸς, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων,
Οἱ ῥα φυλάσσουσίν τε δίκας καὶ σχέτλια ἔργα,
Ἠέρα εἱματέοντες, πάντη φοιτῶντες ἐπ' αἶαν.

Manilius igitur κεφάλαιον huius libri primi esse voluit, id de quo præcipue agitur. Quia primus Hesiodus, vt ex aliis etiam veterum ostendemus, quemadmodū in Θεογονίᾳ de Diis, siue de prima diuinitatis specie, ita in hoc libro primus distincte de secunda egit, nimirum περὶ τῶν Δαιμόνων, περὶ τῶν φοιτώντων θεῶν. quod quidem κεφάλαιον omnibus de quibus infra disputabimus, cum cohærentiam totius doctrinæ ostendemus, firmiter stabilietur. Hæc secunda diuinitatis species, siue εἰδωλολογικὸν duabus proprietatibus, quæ illi peculiariter conueniūt distinguitur à Poëtis. Prior est quod volare eos dicat, dum de quod circa terrā, quod Latinus poëta dixit *late mundo* versari. Ab altero Hesiodus eos φοιτῶντας, ab altero ἐπιχθονίους dixit: vtrumque quoque in Manilio est. Manilius itaque Deos illos de quibus Hesiodum hoc libro egisse ait, *numina volantia* dixit: quorum descriptionem, quod nulli vnquam in mentem venit, huius libri subiectum facit. Ac primo φοιτῶντας eos vocat ea ratione Poëta noster, qua etiam paulo manifestius φοιτανοὶ dicebantur, quod ad verbum cum voce Manilij conuenit. Ita in oraculo quodam apud Eusebium Præparationis Euangelicæ Lib. 4.

Ὅσοι δ' ἀμφιγαῖαν ἀστεροφοίτους αἰθέρα

Τοῖσδε

Τοῖς δὲ φῶτα πάντα πτεινὸν θῦεν βωμόν.
Εἰ πτερὰ βάλλα δ' ἔμας θύσας ζωὸν ποταινᾶ.

Nec aliud in animo habebant veteres, cum illis volatilia tantum, id est ποτιναὶ, vt in oraculo est, sacrificarent. Eadem ratione & à Græcis Theologis πάνον γένος dicebantur, id est genus vagum, quæ vox Hesiodicum illud φοιτῶντας ad verbum exprimit; & ἀλινδήμνοι θεοὶ, καὶ χαλινδήμνοι, id est volubiles Dij. Synesius de insomniis: Τὸ γὰρ ἢ πάντως, ἢ παρὰ μικρὸν ἀληθῆ ἔχειν θεῖόν ἐστιν, ἢ φίλας τῷ θείῳ. τὸ δὲ γε πλάνον ἐν ταῖς προῤῥήσεσιν ἀληκτικόν ἐστι τὸ ἀλινδήμνων εἰς ὕλλιν ἔμπα θὲς καὶ φιλότιμον. Eadem ratione eos & ἀλήκτους dicebant, quod loco certo non continerentur; tanquam, vt loquitur Nicephorus Synesij Scholiastes, λῆξιν καὶ τόπον οὐκ ἔχοντας: eâdem ratione οἱ πέριξ dicebantur, quod humanæ vitæ inspectores per totũ vniuersum diffunderentur, tanquam περιβλέποντες τὸ μεγάλου θεῶν βασιλέως ὀφθαλμοί. Secunda proprietas est cum *in mundo* volantia dixit: *mundus* enim est quod χθὼν & γαῖα Hesiodo & aliis: vnde ὑπὸ χθόνιοι dicuntur & φοιτῶντες ἐπ' αἶαν, & in oracvlo ποτώμνοι ἀμφὶ γαῖαν. Atque hæc causa est cur à Chaldæis θῆρες χθονὸς dicerentur. Quanquam Pythagoricam vocem propriè expressit Manilius, qui eos ἐγκοσμίους θεοὺς dicebant. Postremo, quod & addi potest, manifeste per vocem *Omnia* vocem Hesiodi μύριοι expressit, aut ξεῖς μύριοι, quod Manilius ostendit esse ἀόριστον. Quam vocem Clemens & alij patres ὑπὸ χλιάσμου referunt propter multitudinem. Τρεῖς μύριοι itaque Manilius vertit *omnia*, secutus procul dubio interpretes vetustissimos, quales tum temporis extabant in Hesiodum multi, qui illud ξεῖς μύριοι exponebant πάντες: quod etiamnum in Proclo habemus, his verbis: ἡ μὲν μυριὰς δηλοῖ τὸν πάντα τῶν δαιμόνων ἀριθμὸν, ἐν ᾧ παραλαμβάνει τὸ δαιμόνιον γένος, & plura quæ eo spectant. De iis egisse primo Hesiodum primoque distinxisse τὸ λογικὸν, ostendit in libro περὶ τοῦ ἀλλελοπότων χρησμῶν Plutarchus: Ἡσίοδος δὲ καθαρῶς καὶ διωρισμένως πρῶτος ἐξέθηκε τῶν λογικῶν τέσσαρα γένη· θεοὺς, εἶτα δαίμονας πολλοὺς κ' ἀγαθοὺς, εἶτα ἥρωας, εἶτα ἀνθρώπους, τῶν ἡμιθέων εἰς ἀθρόους ἀνακριθέντων. Constituit igitur κριτήριον horum librorum τῷ Δαιμονολογίαν, partim quod circa eam tota doctrina, quæ hic traditur versetur; quod brevi apparebit: partim quod minime inusitatum à partibus libris nomen imponere. Sicut enim Rhapsodi inter canendum Homeri libros diuidebant; sic citharœdi totum τῶν Ἔργων in conuiuijs cum ad citharam canerent. Vbi illud etiam notandum venit, de quo infra agimus, non in libros distinctum fuisse hoc scriptum, sicut hodie circumfertur, quod valde recens est, sed in partes suas. Apud Plutarchum in Symposiacis, citharœdus qui hæc He-

siodi canebat cum Homerico Rhapsodo certat: citharœdus ab eo versu inchoat, Οὐκ ἄδεα μῦθον ἔλω, quod carmē ἀοιδὴ τοῦ ἐπέων fuit; Rhapsodus vero ab illo Homerico. Ζεὺς δ' Ἥρην ἐκάλεσσε φαεσιμβρότου ἄλεκτρόν τε in nuptiis Ptolemæi. Carmen ἀοιδὴ τοῦ ἐπέων sequitur Pandora. In Pandora rursus sunt minutæ partes, qualis est παθητικὴ, & aliæ, quarum Grammatici meminerunt. Pandoram sequuntur Periodi, seu pars illa quæ τὰς λέξεις continet, vsque ad τὸν ἔξυμνον τῶν ἡρώων, quæ ibi desinit: Μηκέτ' ἔπειτ' ὄφελον ἔγωγε. Prima λέξις est ætatis aureæ, quæ τοὺς Δαίμονας constituit: quos, vt dixi, ποπανὲς antiqui, Manilius volantia numina dixit. Sicut autem minime insolens erat Iliados librum integrum à parte Παζοπλείαν dicere, vel λέξα, vel ὁρκίων ἀφάνιον, vel ἐρκίων κατάχυσιν, vel Odysseæ, Κυκλώπειαν & νυκτίαν, & quod plus est, interdum à voce vnica, in illo aut illo libro obuia, sicut Iliados quartus liber ὁπλοστάλικος dicitur, quod ibi dixerat de rege Poëta, ἱππολεῖ) σίχας ἀνδρῶν. Eustathius: Οἱ δὲ Ἀχαιικαὶ πολλαχοῦ μέμυλω) καὶ χωλὸς τινὸς προσθήκης ὁ ἱππολύτους. οἷον ὅτι φησὶν ὁ ποιητὴς ἐν τῇ ἱππολύτῳ, ἤγοιεν ἐν τῇ Δαφνοδίᾳ: & paulo post, ἱππολύτους δὲ καλεῖ) ἡ Δαφνοδία, διότι ἐν αὐτῇ ἱππολεῖ) σίχας ἀνδρῶν ὁ βασιλεύς: interdum & à prima voce partem integram distinguere: sicut Βοιωτία Poëtæ catalogus appellatus fuit: vt nimirum memoriæ consuleretur Rhapsodorum: ita quoque Δαιμονολογίαν primum τοῦ Ἔργου vocat Manilius, quod ex illa parte pleraque dependeant. Sicut autem Tragœdiæ nihil aliud, quod ad Oeconomiam, quam πράξεως poëseos Homericæ erant, & exiguam aliquam partem comprehendebant propter angustiam Tragicæ periodi, quæ exiguis limitibus terminatur: secus si fiebat, ἐπεισοδιῶδες & πολυμύθου nomen incurrebat Poëta, qualis fuit Agathon, teste Aristotele, qui in eo solo peccauit, alias probus, & vt cum Comico loquar, τοῦ γνησίου: Ita Scholiorum autores, Alcæus, Anacreon, Praxilla, & alij, in partes Hesiodi παραινετικὰ diuidebant: quod antea fecerant οἱ περὶ λύραν ᾄδοντες. Primum enim Scholiorum argumentum παραίνεσις fuit. Athenæus, καλὸν δὲ τοῦτο ἐνόμιζον, τὸν παραινοῦντα τι τινὰ καὶ γνώμην ἔχον δοκοῦσαν χρησίμην εἰς τὸν βίον. Ita, vt dixi, hos libros in partes & membra diuidere solebant, quorum non vltimum est, ἡ δαιμονολογία: quod κριτήριον inuentum retinebimus, donec in sequentibus magis magisque quomodo cohæreat, & quem locum in reliquis partibus habeat, ostenderimus. Si quis igitur potissimam huius libri primi partem quærat; dicam esse ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΕΡΙΞ.

CAP.

CAPVT VIII.

INVENTA nota aliqua primi libri, illud tenendum duplicem fuisse Παιδείαν siue docendi rationem vetustissimis poetarum: quarum vtraque in hoc locum habet: est enim vel adumbrata, vel manifesta. Adumbrata est, quæ vel fabulosis narrationibus constat, vt de Pandora: vel fabulis, vt de Accipitre: Manifesta, vt præcepta de moribus in primo, de administratione domestica in secũdo. Nos ea quæ tractanda nobis sunt pertexemus, quæque ad priorem Παιδείαν spectant explicabimus: quæ ad posteriorem ostendemus. Diuisio libri vtriusque quod ad contentum hæc est, Agricultura & Nauigatio, Γεωργία καὶ Πλοῦς: finis vtriusque idem, ὁ πλοῦτος. A præcepto inchoat, desumpto à diuisione ὁ ἔριδος: quarum alteram improbat; bella, nimirum, & iudicia: quod à proposito patris familias abhorreant: alteram laudat, quæ ad eundem finem tendit, ad quem Oeconomice, τὸν τῆ ἱππιδείων πόλεμον. Post hanc diuisionem sequitur diuisio totius operis, ex obliquo, & quasi in transitu his verbis, Αἶψά κε πηδάλιον: vbi duo proponuntur circa quæ cura & industria hominis, cui res familiaris curæ sit, versari debeat. Alterum est πλοῦτος, qui è terra petitur, & designatur per ἔργα βοῶν: quo vniuersus terræ cultus, & quæ ex ea proueniunt comprehenduntur: alterum, ὁ πλοῦς, qui sub se comprehendit τὸν πόλεμον, quæ altera est ratio vitæ comparandæ, & designatur voce πηδάλιον. Vtriusque rationem cum labore coniunctam esse ait, causa hominum: quorum scelus in Promethei fraudem deriuat, τὸ ἀπατοῦντος τὸν Δία. Hac occasione intexitur fabula elegantissima Pandoræ, ex qua cum maxima huius libri atque adeo totius doctrinæ ratio dependeat, Græculi tamen vt solent, loquacitate sua non tam spem nobis explicandæ allegoriæ illius quam voluntatem pene præripuerunt. Dicemus tamen non ea tantum, quæ totius operis Hesiodi proposito maxime conducere videbuntur; sed & quæ vera sunt, & necessaria, & sine quibus, quæ his libris traduntur intelligi posse nemo sanus concedet. Porro priusquam id quod de Pandora dicitur aggrediamur, doctrina Periodica explicanda est quæ Pandoræ πρωθυστέρως, & more Poëtis vsitato subiungitur, cum præmittenda fuerit.

CAPVT IX.

PERIODOS veteres Platonici ex opinione Præceptoris sui duas statuebant: quarum altera mundum à Diis regi existimabant: altera tanquam animalem sibi & industriæ suæ, hominumque

προμηθείᾳ permitti: de quibus ex opinione veterum Poëtarum multa in Politico ſuo Plato, qui inter alia: τὸ γὰρ πᾶν τόδε, inquit, τοτὲ μὲν αὐτὸς ὁ θεὸς ξυμποδηγεῖ πορευόμενον, καὶ συγκυκλεῖ. τοτὲ δ' αὖ ἥκει, ὅταν αἱ περιόδοι τὸ προσήκοντος αὐτῷ μέτρον εἰλήφασιν ἤδη χρόνου. τὸ δὲ πάλιν αὐτόματον εἰς τἀναντία περιαγές, ζῷον ὄν, καὶ φρόνιμον εἰληχὸς ἐκ τοῦ συναρμόσαντος αὐτὸ κατ' ἀρχὰς. τοῦτο δὲ αὐτῷ τὸ ἀνάπαλιν ἰέναι, διὰ τόδε ἐξ ἀνάγκης ἔμφυτον γέγονε. Statuit Plato interdum à Deo moueri, regi, flectiquẽ hoc vniuerſum, donec expletus ſit ille ambitus: tum rurſus ſua ſponte mundum regi, ſibique permitti. Huius alterius Periodi exemplum ſub Saturno locabant; cuius felicitatem ſtatuebant ἐν τῷ τοῦ βίου αὐτοματῷ, id eſt, in ſpontanea rerum omnium ſuppeditatione, ſine labore vllo: quæ vita excludebat τὴν προμήθειαν οἰκονομικὴν id eſt humanam in re familiari tuenda & comparanda curam, quia ſub τῇ φρονοίᾳ multo felicius agebat: ac propterea merito cum eo Plato Monarcham ſuum confert, τόδ' ἐν πῃ νῷ θρέψαν λεχθὲν αὐτομάτου θεοῦ βίου, διὰ τὸ τοιόνδε εἶναι, inquit, θεὸς ἐποίμαινε αὐτοὺς, αὐτὸς ἐπιστατῶν. id eſt *Quod igitur de ſpontanea illa hominum vita dicitur, eò hanc cauſam dictum eſt; quia ipſe Deus ipſos alebat, tanquam rex eorum & præſes.* multa ibidem verbis ferè Heſiodi, quamuis nuſquam meminerit eius, Periodi illius fœlicitatem deſcribit. Sicut igitur Periodus hæc felix & ſub imperio Deorũ, ſic deficiente hac & elapſa, vt diuinũ imperium, ita benignitas eorum defecit, & felicitas humana. Sicut prius ſæculum ſub Deo eſt, ità alterũ ſub fortuna & collegis eius τοῖς Δαίμοσιν. Igitur vt res ſit dilucidior, ſub altero τὸ τοῦ βίου αὐτόματον ſtatuebant, ſub altero τὸ ἀναγκαῖον ſub altero vitam ſponte affluentẽ; ſub altero vitæ comparandæ, labore multo & induſtria, neceſſitatem: in quo Iupiter & ſinguli Dij quæ prius ipſi miniſtrabãt, quæ hominibus ſine cura, ſine labore ſiue Occonomica ratione, ſuppeditabant, fortunæ permiſerunt, aut, vt Plato, τῇ εἱμαρμένῃ καὶ τῇ ἐπιθυμίᾳ. Vnde maximo labore ſingula hominibus inueſtiganda fuerunt: ſinguli enim Dij ſingula dona ſua ſecum ſuſtulerunt, quod Heſiodus κρύπτειν βίον dicit eleganter. Plato ibidem: ἐπειδὴ τὸ νῦν ἐν θεῷ, ὅπερ ἐρρήθη, νῦν δὲ τῆς ἐπιμελείας ἐπίλοιπον ἀνθρώποις, δι' ἑαυτῶν τε δεῖ τήνδε διαγωγὴν καὶ τοῦ ἐπιμέλειαν αὐτοὺς αὐτῶν ἔχειν. *Poſtquam autem Deorum imperium, de quo iam dictum eſt, hominum curam gerere deſiit, ſibi ipſis illi proſpicere, ſuiq; curam gerere coacti ſunt.* Pro duabus illis Periodis quinque periodica ſæcula, ſeu reuolutiones ſæculares conſtituit Heſiodus; quarum prima, ſecundaque & tertia, ſub ἡγεμονικῷ ſunt: quarta ſub θυμικῷ: quinta ſub ἐπιθυμητικῷ, in quod ſæculum incidit Heſiodus & Perſes: ex quo oſtendit neceſſariam eſſe curam rei familiaris, cum in illo aliter non viuatur, poſtquam diuitia-

rum

rum incessit cupido, quâ secuta est iudicum iniquitas, quos ignorare ait Ὅσσον ἐπὶ μᾶλλον τὴν καὶ ἀποφθιμένῳ μίγ' ὄνειαρ, id est, quam facile olim viueretur, priusquam Dij humanum genus τῇ ἐπιθυμίᾳ καὶ τῇ τύχῃ permiserant. Tria secula Hesiodi cur sub ἡγεμονικῷ collocarim, quartum sub θυμικῷ, causa haec est: quod Heroicum seculum maxime ab Historicis, & Poëtis celebratum sit, ab hac parte: quales sunt Thebani, qui μάλλον ἕνεκ' Οἰδιπόδαο, & Troiani, qui Ἑλένης ἕνεκ' ἠϋκόμοιο, bellum gesserunt. Huc illa spectant ex Photij Excerptis: Θυμῷ δὲ διανεμομένῳ πολιτείαν τὴν ὑπὸ πολέμους καὶ μάχας, καὶ ὡς ὑπέσταν φάσεις, τιὼ περὶ τροφωτείων ἐξ ὁδὸς ἀγωνιζομένῳ, οἵαν ἡλιάδῃ τὴν ὑπὸ τῆς ἰσοείας ἑκάστοτε θρυλλουμένῳ ἀκούομεν. Fuit ergo de his saeculis veterum opinio haec: sicut ex ἡγεμονικῷ factum erat θυμικὸν, ex θυμικῷ ἐπιθυμητικὸν: Sic futurum iterum ex ἐπιθυμητικῷ ἡγεμονικὸν, ex ἡγεμονικῷ θυμικὸν, atque ita deinceps. Ita vt perpetuus quidam esset περιόδων lapsus, & reuolutio. Vnde infelicitatem suam deplorat alibi hoc libro Poëta, quod non aut prius natus fuisset, aut serius, ante τὸ ἐπιθυμητικὸν nimirum, aut post illud: vt suo loco ostendemus. Circa periodorum reuolutionem Hesiodicam tota Maronis Poliio versatur, cuius rationem ignorarunt interpretes. Primo enim exspectari ait τὸ ἡγεμονικὸν, sicut sub Saturno fuerat.

Magnus ab integro saeclorum nascitur ordo,
Iam redit & Virgo, redeunt Saturnia regna:
Iam noua progenies caelo demittitur alto.
Tu modo nascenti puero, quo ferrea primum
Desinet, ac toto surget gens aurea mundo,
Casta faue Lucina.

Habes τὸ ἡγεμονικὸν: accipe τὸ ἐπιθυμητικὸν:

Pauca tamen suberunt priscae vestigia fraudis,
Quae tentare Thetin ratibus, quae cingere muris
Oppida, quae iubeant telluri infindere sulcos.

Habes τὸ ἐπιθυμητικὸν, aut eius effigiem; iam reuolutionem τῶ θυμικῶ accipe, quod Heroicum Hesiodo vocatur.

Alter erit tum Tiphys, & altera quae vehat Argo
Delectos Heroas: erunt etiam altera bella,
Atq; iterum ad Troiam magnus mittetur Achilles.

Habes τὸ θυμικὸν: vbi vox *iterum* sicut apud Hesiodum ἔπειτα circumuolutionem eiusdem saeculi notat, καὶ ἡ περίοδον. Exitum suo terminum τῷ ἡγεμονικῷ Maro *vltimam aetatem Sibyllini carminis* vocat: quod τὸ ἡγεμονικὸν vltimum inter aetates erat, quo desinente duo priora iterum reuocabantur. Mirum itaque non est si eius ratio fugerit

Seruium ita vt fuerint nonnulli, qualis est Grammaticus non ita antiquus, Pomponius Sabinus, qui Maronem ibi de Hesiodo agere existimarint: *vel intelligit*, inquit, *de Hesiodo Poeta, cuius Pater Dius fuit, natione Cumaeus: Hesiodus autem libris suis quatuor saeculorum facit mentionem.*

CAPVT X.

POSTQVAM haec constituimus, vlterius eundum erit. Duabus de causis sæcula intexit Poëta. Altera est vt ostendat vitæ quærendæ necessitatem, κὴ τὸ ἀναγκαῖον τῆ ἐπιθυμιῶν μὴ πόνε τε κὴ ἐπιμελείας, quæ sub ἐπιθυμητικῷ erat, postquam defeciſſent Deorum dona. altera vt ostendat τὰς ἐπιςάτας τῷ ἐπιθυμητικῷ, qui sunt Δαίμονες. Primum sæculum sicut αὐτόχθονες ex terra viuebat: ita & eadem ratione ex ea nascebantur. Vnde Plato eos modo γηγενεῖς, modo γηΐνους vocat. Nota est opinio veterum Græcorum de generatione rerum hominumque è luto terræ, & solis calore, priusquam ἐκ δ' ἀλλήλων crearentur. Sicut igitur è terra fiebant, ita rursus in eandem fluebant: ita tamen vt è defectu vnius succederet origo alterius, ne genus interiret. Horum igitur γηγενῶν duo constituunt genera: quorum alteri dissoluebantur; alteri in speciem λογικὴν conuertebantur, & constituebant nobilius quid & aërium. In omni vita constituunt tria Platonici, βίον, θάνατον, λῆξιν, vt Proclus loquitur, vel vt nos mallemus, βίον, τελευτὴν, μοῖραν, id est vitam, vitæ finem, & quod vitæ finem sequitur. Primi igitur sæculi homines quotquot nobiliores erant, post emensum tempus suum, constituunt λῆξιν Δαιμονίων, siue τὰς Δαίμονας τὰς ἐπιχθονίους. Secundi, τὰς ὑποχθονίους. Tertij sine λήξει interierunt. Quarti Heroas. Quinti ψυχὴν αἰθεροπόλων, quos Hierocles θεῖα ζῶα, in libro de fato & prouidentia vocat, vbi eos tertios facit post τὰ θεῖα, quos Deos dicimus; quos sequũtur τὰ αἰθέρια, quos Dæmones appellamus: ὧν τὰ μὲν πρῶτα, inquit, λογικὰ, θεοειδέ τε κὴ θεὸς καλεῖσθ. ὃ δὲ ἢ μετ' ἐκεῖνο τὸ σύςημα ἔχον ἔλαχε χώρα, λογικὰ αἰθέρια τε κὴ ἀγαθὸς δαίμονας ὀνομάζει, τῆ τε συμφερόντων ἀνθρώποις ἐμελείας τε κὴ ἀγγέλους χρωμένους. τὸ δὲ ἀνθρώπινον φῦλον τελευτάιον τάξιν ἐσχέκεν, ὃς θεῖά τε ζῶα κὴ ἀνθεροπίνας ψυχὰς, κὴ (ὡς ἂν ἔιποι Πλάτων) ἀθανάτους ὀνομάζεσθ ἀνθρώπους. Atque ita fit, vt cum quinque sint sæcula, quatuor tantum constituantur λήξεις. De continuatione primorum sæculorum ita Plato: Ἐ χρόνῳ γὰρ ὄζτ τῶ τὰς πρώτευσας ὅπῃ ἔ τὸ παιδὸς ἕναι φύσιν, ἐν τῆ τελευτησάσαν αὖ, πεμφθέν δὲ ἐν γῆ, πάλιν ἐκεῖ ξυνεσαμένους ἀναβιωσκομένους, ἔπειδ τῆ ζωῆ, σταναπαυσαμένη, εἰς τ' αὐτὰς τῆς γενέσεως, κὴ γηγενεῖς δὴ κὴ τότον τὸν λόγον ἐξ ἀνάγκης φυομένους, ὅτους ἔχεν τέλομα, & τὸν λόγον, ὅσους μὴ θεὸς αὐτὸν εἰς ἄλλων μοῖραν ἔπεσεμψε. Homines,

mines, inquit, primorum sæculorum quoscunque ex ijs Deus post morté non destinarat meliori conditioni, mutatione senectutis in iuuentuté, perpetuam successionem constituebant: ita vt necessitate generationis, quæ semper in contrarium circumfertur, postquá aliquamdiu in terra iacuissent, rursus reuiuiscerent: atque ita e terra nati dicebantur. Vt ex verbis illis aliquid constituamus; Duplices illarum ætatum facit homines: alteri perpetua quadam serie humanum genus constituebant: qui puriores & præstantiores erant λῆξιν diuinam consequebantur, & inter Dæmones referebantur. Atque hæc causa est cur ex ætatibus illis λῆξιν constituat Poeta & εἴδη λογικὰ, è quibus omnibus vnum solummodo instituto suo applicat, id autem est τὸ γένος Δαιμόνων. Repetit enim paulo post, hæc de iisdem:

Τεὶς δὲ μύριοί εἰσιν ὑπ' ἠνοπὶ Φαλυβοτείρη
Ἀθάνατοι Ζηνὸς, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων.

Cùm autem duabus de rebus agat: de Iustitia, vt diximus, moribusque: & de rei familiaris cura; duo ministeria περὶ Δαιμόνων γένει tribuit, quorum vtrumque instituto ipsius conuenit. Primo enim iustitiæ inspectores eos facit: secundo rei familiaris curam penes eos esse ostendit, cum πλουτοδότας eos vocet. Ne quis existimet frustra Manilium χειρόγραφον horum librorum fecisse τοὺς Δαίμονας, & quæ de iis dicuntur.

CAPVT XI.

POSTQVAM igitur Deorum cura penitus destituisset mortale genus; nec vllum præsidium præterquam in se, in cura, & diligentia sua haberent, &, vt Plato loquitur, ἐδεῖτο δὲ διαγωγῆς καὶ τοῦ ἐπιμέλειαν αὐτὸς αὑτοῦ ἔχειν, cum in Deorum prouidentia, id est ἐν τῇ τῶν θεῶν προνοίᾳ præsidium nullum haberent; cepit hominum προμήθεια paulatim sibi prospicere, donec tandem τὸ πῦρ inuenit, quod πῦρ Plato ζωοποιὸν interpretatur, Hesiodus βίον, id est vitam, siue viuendi facultatem. Hac audacia cum pœnam promeruisset Prometheus, siue ἡ προμήθεια, Iupiter vt factum illud vindicaret rebus humanis maximum malum introduxit: nam hæc doctrina ita cohæret cum Periodo, & ætatum diuisione; vt ratione Poëtæ posterior, re ipsa prior sit. Pandora est ἡ Τύχη quam arbitram rerum humanarum, facultatum præcipuè, omniumque quæ è terra nascuntur, è mari comparantur, ὁ τέκτων ἐπεσάτης καὶ οἰκονόμος Deus esse voluit. (in qua tamen etiam alia considerantur, vt ostendimus cum de Peristasi agimus) Eam vtrique & mari & terræ, id est toti Oeconomicæ rationi, circa quam versatur Poëta, περὶ πλοῦτον nimirum καὶ τρόφον præficiebant veteres. Horatius Lib. 1.

Te pauper ambit sollicitâ prece
Ruris colonus: te dominam aquoris
Quicunque Bithynâ lacessit
Carpathium pelagus carina.

Dominam enim æquoris vocat, non quod mari præfecta esset, & eius tempestatibus, sed nauigationibus, sicut eas considerat Hesiodus, id est τῷ πόρῳ, & mercaturæ. Atque hæc causa est cur Antij & in maritimis oppidis ab antiquis hæc Dea coleretur. Iam δῶρον θεῶν dictum fuisse quicquid ad vitam Hominum conducit, sciunt qui Homerum & Hesiodum legerunt, & quæ nos hac de re infra ad interpretes Hesiodi disputamus. Plato in Politico. Οἶδα δὴ τὰ πάλαι λεχθέντα παρὰ θεῶν δῶρα ἡμῖν δεδώρηται μετ' ἀναγκαίας διδαχῆς καὶ παιδεύσεως, loquitur enim de ætate hac qua nata fuit Pandora. Quotiescunque autem ὡς δὴ θεῶν δῶρον loquuntur veteres, τὰ τυχηρὰ intelligunt. Plutarchus in tractatu quomodo iuueni sint legendi Poëtæ, vbi de Hesiodo loquitur nostro, τὰ τυχηρὰ inquit τὰ ἀγαθὰ Διὸς δῶρα κέκληκε, πλοῦτος καὶ ἀρχαὶ, καὶ πάντα ὅλως τὰ ἐκτός. Oeconomicæ ergo finis est rerum sufficientia, quæ cum sub ἡγεμονικῷ δῶρον θεῶν esset: sub ἐπιθυμητικῷ donum Fortunæ facta est teste Hesiodo: quia omnes dei & singuli sua dona huic monstro resignarunt: ac propterea Πανδώρα dixerunt,

—— ὅτι πάντες ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες.
Δῶρον ἐδώρησαν.

Porro cornu Amaltheæ gestasse Fortunam in triuio notum est: quia autem illud τὸν παναπορίας continebat, id est terræ dona omnia; imperium autem Fortunæ latius pateret, Plutarchus etiam de mari cornu illud interpretatur: in quo fallitur, in Libello de fortuna Romanorum: Τὸ δὲ ὑγρὸν ἐκεῖνο τὸ πλοῦτου κέρας ἔχει διὰ χεῖρος, οὐκ ὀπώρας αἰεὶ θαλλούσης μοῖραν, ἀλλ' ὅσα φέρει πᾶσα γῆ, πᾶσα δὲ θάλαττα, καὶ ποταμοὶ καὶ λίμναι, καὶ λειμῶνες, ἄφθονα καὶ ῥᾴδιον ἐπιχαμάζη. Duo illi attribuebant pictores veterum; in altera cornu hoc, in altera gubernaculum. Quod gestabat gubernaculum in altera, sicut in altera cornu Amaltheæ, designat nauigandi opportunitatem, & per consequens τὸν ἐμπόριον, id est marinas diuitias, sicut cornu Amaltheæ designat τὸν πλοῦτον, id est diuitias terræ, quod neque Plutarchus neque reliqui veteres intellexerunt. Causa hæc erat: naui gubernaculum demere signum erat desinere τὸ ὡραῖον πλεῖν, id est, tempus nauigandi idoneum, id est, aduenisse autumnum. quo ex præscripto Hesiodi non amplius illi qui circa alteram Oeconomiæ partem quæ his libris continetur, versabantur, mercaturam nimirum, mari se committebant vt Lib. 2. docet. Sicut autem

autem affigere naui gubernaculum, ſignum erat veris aduentus; ita demere finem eius denotabat. Autumno enim in fumum gubernaculum deponebant. vnde illud Αἶψά κε πηδάλιον μὲν ὑπὲρ καπνοῦ κατάθειο, & Πηδάλιον δ' ἄιρηες ὑπὲρ καπνοῦ κρεμάσαιτο. Vbi Heſiodus per πηδάλιον alteram Oeconomiæ rationem deſignat, τὸν πλοῦν nimirum; cuius finis eſt ὁ πόρος, ſicut per ἔργα cornucopiam. Vtramque, vt dixi, hanc vitæ comparandæ rationem veterum Fortunæ attribuebant, ſicut hic Pandoræ: ex quo dependet artificioſiſſima poetæ propoſitio: nam niſi Pandora fuiſſet, inquit:

Αἶψά κε πηδάλιον μὲν ὑπὲρ καπνοῦ κατάθειο·
Ἔργα βοῶν δ' ὄφελλε καὶ ἡμιόνων ταλαεργῶν:

id eſt, continuo gubernaculum in fumum ſuſpendere potuiſſes, neque ad Autumnum vſque expectandum fuiſſet: nec magis de terra ſollicitus eſſes, ſed illa omnia faceſſerent: nunc vtrumque & τὸ πηδάλιον, & τὰ βοῶν ἔργα in manibus Fortunæ ſunt. Vbi primo duplicem Oeconomiæ, de qua his libris acturus eſt, rationem proponit occultè. Vtrique τῆς Πανδώρας præficit. Neque alia cauſa eſt cur τὴν Τύχην Homerus, teſte Pauſania, Deam marinam fecerit, qui primo eius meminit in Hymno εἰς Δήμητρα, qui hodie non exſtat, vbi eam cum Cereris filia inter reliquas Oceaninas ludentem introducit. quod nos in Hymno noſtro εἰς Πανδώρην, vbi veterum errorem refutamus, his verbis proſecuti ſumus:

Χαῖρε θεάων πρεσβίστα θεῶν, ζαφερῆς τε καὶ ὑγρῆς,
Γῆρος καὶ ζαφερῆς, τῷ καὶ παλαίμονι ἀείρεις
Τῇ μὲν Ἀμαλθείης κέρας ἀγλαὸν, ὄφρα θαλείης
Εὐφροσύνης μέγα σῆμα, θοὴ σαχύεσσι βεβειθώς,
Ἀμφότερον σαχύεσσι καὶ ἄνθεσιν ὁππόσα τε γαῖα
Εἰαρινὴ Ζεφύροιο χέει μεθύοντος ἔρωτι·
Πηδάλιον δ' ἑτέρῃφι· τόθεν σέθεν ἀμφὶ θαλάσσῃ
Δῶρα παλαιγενέων ἐφόδιόν τε βιότοιο φανεῖσα.
Ἦ γὰρ ἀναπτοράων τε μόρων κόσμου καὶ ἀρχὴν
Σημαίνειν ἠνώγεσο. Σὺ δ' εἰναλίη θεὸς ἔσσα,
Εἰναλίη θεὸς ἔσσα· Τύχῃ δέ σε φασὶ καλεῖσθαι
Νηΐτην ἐν βένθεσσι, καὶ Ὠκεανοῖο γένεσθαι.

Et reliqua quæ ſequuntur. Totum enim Hymnum, quem in Deam illam, ad explicationem huius doctrinæ, ſcripſimus, adiungemus editioni huic noſtræ: ne quid ſtudioſis adoleſcentibus poſſit deeſſe: ſimul vt feliciter eorum ingenium excitetur, vt has Muſas cum Latinis coniungant. Hæc ſola cauſa fuit, cur antiquiſſimi pictores, Homeri & Heſiodi, vt & reliqui artifices, imitatores, Fortunam vtrum-

quæ in manu habere voluerint cornu: quo designatur ἡ γεωργία, & qui ex ea ὁ πλούτος: & πολλόν, quo designatur ὁ πλοῦς, & qui ex eo ὁ πόρος. Hanc enim alteram vitæ rationem minus iustam τῷ πολλῷ designabant. Hinc eleganter Synesius Astræam ex aëre σάχνω protendere dicit, ὑ πολλόν: quod agricultura iustior sit mercatura. Hanc qui non videt esse mentem Hesiodi, quæ propositionem totius operis continet, quam nos postea explicabimus, quæ veriora esse existimat, amplectatur. Nos duo hoc capite probauimus: Primo quomodo cum ætatum diuisione cohæreat Pandora: Secundo quomodo cum totius operis subiecto. Nunc ad reliqua pergamus.

CAPVT XII.

RESTAT vt ostendamus quomodo ea quæ de Pandora dicuntur inter se conueniant. Præter ea quæ ἔργα dici ab Hesiodo infra ostendimus, ἐργασίαν quandam mulieribus attribuit: ita vocat τὴν ταλασιουργίαν, & hinc Glossa quædam Hesychij, de qua infra, diuidit τὰ ἔργα, in γεωργίαν, quæ viris: & ταλασιουργίαν, quæ mulieribus proprie conuenit. Ait igitur Poëta noster Deos singulos dona sua commisisse huic Pandoræ. Mineruam primo τὴν ταλασιουργίαν, cui præest ipsa; vt mulieres quoque habeant quo aliquid ad rem familiarem conferre, & eius potentiam in conquirenda vita experiantur. Iam quod Venus illi χάριν dederit, vt Poëta loquitur, nihil est quod magis huic Deæ conueniat: vox enim χάρις quomodo hic sumatur in Notis nostris diximus. Duplex Mercurius duplicem illi facultatem, duplicia dona largitur. Prior impudentiam & versutiam: hic Mercurius est ὁ ἐμπορικὸς θεὸς, mercaturæ nimirum & eius fraudum, quæ in illa Oeconomiæ parte committuntur, præses: quod autem ille κλέπτης à Poëta dicitur, causa est, quia secum τὸν εὐδιάθετον λόγον habet, vt Philosophi loquuntur, è quo bona vel mala proficiscuntur, qui Fortunæ non minus quam reliqui suum donum largitur, quod est fallere & decipere. & hæc Fortuna in emporiis nostris notissima est. Iam alter Mercurius, qui vocem illi suppeditat qua inescare homines possit, ὁ ῥητορικὸς λόγος est: qui externo vocis ministerio vtitur. At vero quod donum suum Pitho confert, huc respexit Alcman, cum fortunam Πειθοῦς ἀδελφὰν dicit. Quod Prometheï causa inducta sit; eo alludit idem, cum eandem Deam Προμηθείας δυσμήτιδα vocat. Plutarchus de Romanorum fortuna: Ἀλλὰ μᾶλλον (de Fortuna loquitur) Εὐνομίας καὶ Πειθοῦς ἀδελφὴν, καὶ Βεβαιώσεως θυγατέρα, ὡς φησὶν ὁ Ἀλκμάν. Nunc quod à Vulcano è luto factam eam vult, naturale est: sine igne, aqua & terra nihil creatur. Deam

autem

autem etiam τὰς νοητὰς Poëtæ vbique ἀνθρωπομορφῶσι. Prometheus est humanæ prudentiæ, & industriæ vis: quæ dum nimium se effert, dum ignem, id est τὴν ἀπορίαν, teste Platone, à Diis consequi sperat, in vinculum acerbissimum incidit; Fortunam nimirum & fati necessitatem: cuius auxilio (vt Hesiodus loquitur) Iupiter vitæ comparandæ modum occultat. Pœna audaciæ illius, quæ τὴν ἀπορίαν illicitis modis sibi vindicare ausa fuit, Fortuna est; Dea cæca & quæ cum τῇ Προμηθείᾳ pugnat. Veteres Philosophi diu deliberarunt, vtrum naturam, quæ omnia hominibus suppeditat, τύχην an vero σοφίαν appellarent. Plutarchus libro supra adducto: αὐτὴν τὴν γλυκῶσαν ἡμῖν καὶ φέρουσαν ἅπαντα φύσιν, οἱ μὲν τύχην ἔθη νομίζουσιν, οἱ δὲ σοφίαν. Prometheo opponitur Epimetheus: alter prudentiam significat, quæ futura prospicit: alter pœnitentiam, quæ iam facta deplorat. Hic Epimetheus δῶρον Διὸς accipit; ita Poëta more suo bona fortuita appellat. Quod non solum notat Plutarchus, sed et totam conclusionem ad eandem Deam, ad quam nos reliqua omnia, ipse refert, in libello de Fortuna. Ἢ πῶς καλῶς ὁ Ἡσίοδος τὴν Ἐπιμηθέως παρακλύσιν μήποτε δῶρον δέξηται παρὰ Διὸς Ὀλυμπίου, ἀλλ' ἀποπέμπειν τὰ τυχηρὰ λέγων, καὶ τὰ ἐκτός. Vbi manifestè ostendit quid Hesiodus donum Iouis dicat, nimirum Fortunam quæ Pandora dicitur. Quod autem apud Hesychium legitur Πανδώρα ἡ γῆ, ὅτι τὰ πρὸς τὸ ζῆν πάντα δωρεῖται. ἀφ' ἧς καὶ ζείδωρος, sciendum est Scholion esse Aristophanis, (sicut totum Grammatici illius lexicon, nihil præter Glossas authorũ continet) quo explicatur locus Aristophanis, qui lepide, vt Comicus, γῆν πανδώρων vocat. Locus hic est, ἀνῆτον Πανδώρᾳ θύουσι λευκότεχα κριόν. Interpres Græcus: Πανδώρᾳ, τῇ γῇ, ἐπειδὴ πάντα χορηγεῖ τὸ ζῆν δωρεῖται, ἀφ' ἧς καὶ ζείδωρος καὶ αἰσιδώρα. Doctrina tam nobilis quæ hic à Poëta traditur, nemini quod subolüerit, mirum est: quorum plerique σοφιστὰς, καὶ φυσικὰς ἀλληγορίας excogitarunt: quæ ἐν τοῖς διδασκαλικοῖς locum non habent: ac propterea ad Theogoniam pertinent. Nos eam, vt putamus, ita manifestè eruimus, vt posthac latere non possit. Ita ergo, inquit Poëta, cum rebus nostris agitur, postquam à Deorum tutela destituti fuimus, vt obiecta sit difficultas maxima: cui Dij singuli munera attribuerunt: penes quam summam facultatem eorum distribuendorum esse voluerunt: vnde processit necessitas artis Oeconomicæ, Fortuna nimirum: extra quam qui sunt, sine difficultate ab Homero viuere dicuntur; quales sunt mortui, vt infra dicemus.

CAPVT XIII.

NE quicquam sit quod diligentiam nostram effugiat, aut in Pandora, aut in iis ex quibus illa dependet, in propositione ipsius operis hi versus sunt explicandi, priusquam ad ordinem reliquorum pergamus:

Κρύψαντες γὰρ ἔχουσι θεοὶ βίον ἀνθρώποισι.

quæ verba quasi vinculo quodam necessario & indiuulso cum illis quæ postea sequuntur cohærent: Ἀλλὰ Ζεὺς ἔκρυψε, quæ est prima ad Pandoram εἰσβολή. Vita illa, quam occultatam à Dis Poëta prædicat, supponit alteram. Sicut itaque opponuntur inter se ætates: ita & vitæ duæ diuersissimæ. Prioris homines ῥεῖα ζώοντες ab Homero dicuntur; quod vitæ genus opponitur huic in quo Hesiodus scripsit, in quo hodie versamur. Vnde ῥεῖα ζώοντες ab Homero etiam defuncti dicuntur, quos vulgo μακαρίτας dicimus, qui ex hac fortunæ ἀταξίᾳ rursus, vnde deciderant, peruenerunt. τὸ ῥᾳστα ζῆν duabus in rebus constituunt: in simplicitate cum αὐταρκείᾳ: in facilitate cum voluptate. Priore egestas tollitur, & cupiditas: altero labor & difficultas. Exempli gratia, statuamus μαλάχην ἐ ἀσφόδελον, quem cibum poëta proponit tanquam sufficientem simpliciter viuentibus. His duobus nihil simplicius, nihil magis obuium: vtrumque tamen sufficit τοῖς ῥεῖα ζώουσι προαιρουμένοις. Destruitur hæc vita à duobus maxime; cupiditate & labore. Cupiditatis serui hoc tempore omnes sunt: maxime autem illi, qui à pristina illa vitæ simplicitate ad luxum iniquis artibus quam maximè declinant, quales Hesiodi iudices sunt, quos δωροφάγους ille appellat. Labor cupiditati inseruit, quæ sunt voces τῆ πρός τι. Vtrumque enim finem suum sequitur. Vtrique frænum iniectum fuit maximum, quod à Platonicis πέρασις vocatur. Cum enim cupiditas vitæ prioris simplicitatem tollat, labor facilitatem destruat, quorũ ab altero sæculum hoc ἐπιθυμητικὸν, a b altero χαλεπὸν dicitur: vtrumque autem comparare studeat quod desiderat; illud quod vtrumque impedit, est τὸ πέρασις. Cupiditas labore vtitur ad consequendam rem cupitam: πέρασις cupiditati frænum iniicit & laborem impedit: à quo πέρασικὸν hoc æuum, & ἀκίνητον appellatur. Exemplis rem illustremus è vita Oeconomica petitis. Ex nauta si quærat quis, cum omnia, secus ac olim, arte & labore comparentur, cur nauiget; respondebit, lucri causa. Si ex eo qui vxorem ducit, quam causam propositam habeat; respondebit, liberos. Si ex agricola, cur terram colat; respondebit, ob fructus. Si ex homine politico; respondebit, honoris causa. Si ex militante; vitæ gratia. In quibus

quibus tria conſideranda ſunt, quæ priori vitæ aduerſantur. Primo cupiditas quæ petit: ſecundo, ars, induſtria, labor, quo petit: poſtremo, ſucceſſus, qui cupiditatem & laborem ſequitur & prioribus duobus imperat. In cuius poteſtate cum ſint reliqua duo, tollitur libertas hominis cupientis & τὸ ἀνθαίρετον, quod nihil quam petere poſſit & anniti. Cæterum ſi & nauta, & agricola, & miles ſucceſſu carent, apparet ἡ φέρεσις, quæ ante tamen fuit, quia de ſucceſſu ſuo certi eſſe non poſſunt. Itaque & antequam ſucceſſus impeditus eſt, tollitur libertas; quia & non ſuccedere poteſt: & poſtquam impeditus eſt, apparet ſeruitus. Hæc tria inter ſe cohærent, ἐπιθυμία, τύχη, φέρεσις, vt neque cupiditas aliquid ſine arte efficiat, neque ars ſine ſucceſſu eſſe poſſit: neque ſucceſſus ibi imperet vbi priora deſunt. Hæc tria in vnica Pandora conſiderari debent: τὸ χαρίεν καὶ πιθανὸν eſt voluptas, ὁ κόσμος τῆς Ἀθήνης eſt ars. Dona Deorum quæ illi commiſſa ſunt, eſt Fortunæ potentia. Hoc itaque modo apparet quomodo Dij vitam occultarint, ſecundum Heſiodum, de quo in illis verſibus, quos propoſuimus, agit. Illis vero qui ſequuntur φέρεσις actionum noſtrarum deſcribitur:

Ῥηϊδίως γάρκε καὶ ὑπ' ἦμαρ ἐργάσαιο
Ὥς κέ σε καὶ εἰς ἐνιαυτὸν ἔχειν, καὶ ἀεργὸν ἐόντα.

Niſi, inquit, obſtaret ἡ φέρεσις, id eſt Pandoræ potentia, facillime vno die ea conſequeretur homo, quæ iam vix toto vitæ tempore. Priorem itaque vitam Philoſophi βίον ἁπλοῦν dicebant, ἀπείρατον, ἀλοθυρίας ἐπιβολον: Poſteriorem, χαλεπὸν, ἀναγκαῖον, φερεσπικόν. Quibus omnibus hoc efficitur, nihil aliud quam Pandoram Heſiodicam circumſcribere Platonem, qui omne illud ævum quod ſub Diis non eſt, ſed ſub Dæmonibus, ſub τῇ εἱμαρμένῃ, id eſt fato ſeu fortuna, & τῇ ἐπιθυμίᾳ, id eſt cupiditate locat. τὸν δὲ δὴ κόσμον πάλιν ἀνέστρεφεν εἱμαρμένη τε καὶ ξύμφυτος ἐπιθυμία, id eſt; *orbem verò rurſus* (poſtquam ex eo dij receſſerunt) *fatum, eiuſq; ſocia cupiditas voluebant*: nam & veteres inter Parcas Fortunam numerabant, & quidem plus quam reliquas poſſe exiſtimabant, & τὴν Τύχην, εἱμαρμένην καὶ μοῖραν dicebant: quòd nos in noſtro Pandoræ hymno his verbis attigimus:

Χαῖρέ μοι αὖθις ἄνασσα, θεὰν πάρος μῆτιν ἐοῦσα,
Κηδὸς ἀλεξήτειρα, παρεζόμενα δὲ φότμον
Εὐσεβίων παίδεσσι· νόσον δ' ἀπὸ πάμπαν ἀλάλκοις.
Σοὶ δ' ἅμα γεινομένῃ, νοῦσοι αἰόλαι, ὀξύ τε πῆμα,
Ἰκέλαι ὀρνίθεσσιν, ἃ ὀρνυμένῃσι μελίσσης
Ἀνδρόμεον βίον ἄλλυ διέρραισον· ἐν δέ τις ἔχε
Ἀθανάτων, σέο νόσφι, Διὸς βουλῇσιν ἀρήγῃ,

Οὐδὲ

Οὐδὲ παραιτεῖδῃ συνεριὴν μεθέπεσιν ἀνέγκαι,
Οὐδὲ χαστυήτας, τῇσίν σ' ὁμότιμον ἔθηκε
Ζεὺς Κρονίδης, Λάχεσίν τε καὶ Ἄτροπον, ἥν τε λέγουσι
Ἀνδράσιν ἀσσοιδοῖσιν ἐπικλασθεῖσαν ἑρεῖναι
Δαίμονα δυσφρονέουσα, καὶ ἠθάδα κῆρα μέλαιναν.

Et recte Pausanias: Ἐγὼ μὲν ἐν Πανδώρᾳ ταῦτα ἄλλα πείθομαι τῇ φήμῃ, καὶ Μοῖραν τε ἐς μίαν τὴν Τύχην, καὶ ὑπὲρ τὰς ἀδελφάς τι ἰσχύειν. Atque hæc hactenus.

CAPVT XIIII.

VT vlterius pergamus, eaque confirmemus, quæ de Pandora dicta sunt, ad Habitaculum eius perueniamus, vt bonam illam Deam in lucem hominum penitus protrahamus, quod Hesiodus Πίθον facit: Homerus autem eodem modo, Fortunæ secundæ & aduersæ Πίθον suum designarat: ita vt ex his duobus locis similibus concluserint iam olim magistri, ὅτι φαίνεται ποιητὴς Ὁμήρου ὁ Ἡσιόδου. Verba Poëtæ sunt, apud quem Achilles diuina oratione lugenti Priamo filiique fatum non ferenti hoc modo loquitur:

Οὐ γάρ τις θρῆξις πέλεται κρυεροῖο γόοιο,
Ὡς γὰρ ἐπικλώσαντο θεοὶ δειλοῖσι βροτοῖσι,
Ζώειν ἀχνυμένους. αὐτοὶ δέ τ' ἀκηδέες εἰσί.
Δοιοὶ γάρ τε πίθοι κατακείαται ἐν Διὸς οὔδει.
Δώρων οἷα δίδωσι, κακῶν, ἕτερος δὲ ἑάων.
Ὧν μὲν καμμίξας δώῃ Ζεὺς τερπικέραυνος
Ἄλλοτε μὲν τε κακῇ ὁδῷ κύρει, ἄλλοτε δ' ἐσθλῇ·
Ὧι δέ κε τῶν λυγρῶν δώῃ, λωβητὸν ἔθηκε,
Καὶ ἑ κακὴ βιβρωσις ἐπὶ χθόνα δῖαν ἐλαύνει,
Φοιτᾷ δ' οὔτε θεοῖσι τετιμένος, οὔτε βροτοῖσι.

Haud equidem confert miſero ſuccumbere luctu:
Hæc etenim Diuûm lex ſtat mortalibus ægris,
Viuere ſub curis: queis illi longius abſunt.
Dolia bina iacent Iouis alto incluſa cubili,
Qualia diſtribuit terris, lætumq; malumq;.
Hinc cui mixta dedit magni concuſſor Olympi,
Proſpera nunc illi, nunc illi aduerſa fuêre.
At cui dura pater; miſerandum protrahit eum:
Illum namq; fames terras maleſuada per omnes
Ludibrium premit infelix hominumq; Deûmque.

Hos verſus ubi adducit Plutarchus, cum eleganti elogio, in conſolatione ad Apollonium, Heſiodi quoque noſtri hunc locum adducit,

eit, eiuſque tanquam recentioris meminit, vt qui in hoc quoque Homerum ſit ſecutus. ὁ δὲ μετὰ τοῦτον καὶ τῇ δόξῃ, καὶ τῷ χρόνῳ καίτοι τῶν Μουσῶν ἀναγορεύων ἑαυτὸν μαθητὴν ὁ Ἡσίοδος, καὶ αὐτὸς ἐν Πίθῳ καθείρξας τὰ κακὰ, τὴν Πανδώρᾳ ἀνοίξασαν ἀποφαίνει σκεδάσαι τὸ πλῆθος ἐπὶ πᾶσαν γῆν καὶ θάλατταν. Differentias in vtriuſque Homeri & Heſiodi Πιθοπλασίᾳ has notant magiſtri: quod Homerus in cælo conſtituat, Heſiodus in terra: quod Homerus duplex dolium conſtituat, Heſiodus vnum; quod quæ in Homerico vaſe σωματικὰ ſunt, & ἐξαντλεῖσθαι δυναμένα, in Heſiodi ſunt ψυχικά. quæ tamen differentia magni momenti non eſt. Homerus illius dolij ἔφορον Iouem facit: Heſiodus Pandoram. Homericum Iouem vno ore omnes non interpretes modo ſed & Philoſophi τὴν εἱμαρμένην (id eſt Fatum) dicunt, quæ præeſt bonis maliſque. Heſiodus noſter oſtendere pergit, quomodo mala in homines inuecta ſint, bona amiſſa: quomodo Iupiter, prima deorum poteſtas, meretrici illi rerum humanarum Fortunæ, quæ mille illecebras habet, quibus viros ſtrenuos & ſolertes, id eſt τὰς μηχανικὰς, τὰς τεχνικὰς, quos ἀλφηστὰς vocat, qui ignem, id eſt rerum inueniendarum rationem ſibi vindicarant, obruat: quomodo Πίθος ille ad terram peruenerit, in quo erant Labor, Senectus, Morbi, & alia. Quæ omnia cum inter homines ſparſiſſet, ſola Spes remanſit; quæ perpetua ac ſola aduerſæ fortunæ comes eſt. Si enim fortunam tollas, Spes non erit: quæ ſemper in malis bono animo eſt, quod de inſtabilitate Fortunæ cogitat. Niſi enim inſtabilis Fortuna eſſet, in malis Spes non eſſet, in bonis metus. Pandora igitur operculo remoto ſpargit malorum agmen. Sicut autem Πιθοπλασία Iouis eſt; ita Πιθοιγία (eleganti voce hunc Heſiodi locum ita vocant Grammatici) Pandoræ. Mala illa quæ emittuntur (vt recte notat Proclus,) in poteſtatem τῶν δαιμόνων veniunt: quo omnia illa confirmantur quæ ſupra à nobis dicta ſunt. Verba Procli ſunt, ὅτι καὶ τύπτων ἔφορος δαίμονές εἰσιν, οἵτινες ἀρρώστων ἀφαναῖς ἐπιτάμνοντες τὰς ὑπὸ τὴν εἱμαρμένην τεταγμένας, καὶ τὰς ἐν τῷ πίθῳ κύρας ἐξαποστέλλοντες. Nonne ſatis manifeſte Pandoram eſſe τὴν εἱμαρμένην, aut, quod proximum eſt, τὴν Τύχην fatetur? Deinde Dæmonum poteſtatem, quam libri huius, ſeu potius partis prioris, ſubiectum facit Manilius, agnoſcit? Ita vbique interpretes doctrinam hanc alludunt, & inſcij verum fatentur, nuſquam agnoſcunt. Sic itaque, vt Horatij verbis loquar,

Poſt ignem aetheria domo
Subductum, macies & noua febrium
Terris incubuit cohors,
Semotique prius tarda neceſſitas

Lethi corripuit gradum.

Lethi necessitas est ἡ ὑπὸ τῆς εἱμαρμένης τεταγμένη in secunda Periodo: *tarda*, quia in priori non fuit, nimirum sub Saturno.

CAPVT XV.

CVM variæ fuerint de hac Pandora opiniones veterum: refutanda nobis ex ijs ea erit quæ maxime assertoribus suis visa est probabilis: quod si fiat, non necesse erit vt de reliquis laboremus. Ea est eorum qui Πανδώρην, τὴν τέχνην esse voluerunt, id est ipsam artem: in qua opinione est Tzetzes. Tria secundum Platonem vniuersum regunt, τέχνη, τύχη, φύσις. Ars, Fortuna, Natura. Ex his ars, & fortuna ἐναντίωμα sunt. Artis inuentrix est ἡ προμήθεια: nam sub ἐπιθυμητικῷ cessat πρόνοια Deorum, quam offendit Prometheus, & ab hominibus auertit, propterea que eius vicem artem subiisse existimabant. Aristoteles quoque quotiescunque de προμηθείᾳ & eius partibus vel effectis agit, toties illi ferè τὸ τύχη opponit, vt libro Ethicor. Nicomach. 3. cap. 6. vbi τὸ βουλευτὸν, cum ab aliis, tum præcipuè à fortuna separat. Cum præterea, vt Philosophus idem Rhetor. Lib. 1. docet, Fortuna sit eorum, quorum & causa non est definita, nec alicuius gratia fit, nec semper, nec sæpe, nec ordinatè, excluditur Προμήθεια, quia nec sine ratione procedit, nec sine experientia. Vnde in iisdem diuinis libris Fortuna ἄλογον καὶ αἰτία ἀνθρωπίνῳ λογισμῷ dicitur. Qua pœna maior esse non potest, iis præsertim hominibus, qui ἀλφηστὰι ab Hesiodo dicuntur; & semper excogitandæ aut inueniendæ rei alicui intenti sunt. Infinita eiusmodi ex Platone directè adduci possunt & simpliciter: ex Aristotele partim simpliciter, partim κατὰ συμπέρασμα. Iam enim hoc solum modo agimus vt series huius doctrinæ & ordo pateat: tota denique doctrina lucem accipiat. Nunc vt & alteram illam sententiam recidamus sestat. Eorum enim opinionem prætermittimus, qui hæc omnia ad sexum mulierum referunt, qui nesciuerunt quid in scriptis Poëtarum sit παραπτικὸν, quod pugnat cum τῷ ἀληθοφανεῖ & τῷ πιθανῷ. Duo inter se pugnant illa ἀποδεία, καὶ πλάνη: item ἀμηχανία & τέχνη: item id quod surripitur, & pœna surrepti. At verò ignem Promethei esse τὸ τεχνικὸν, τὸ ποιητικὸν, τὸ μηχανικὸν, & Plato vbique affirmat, & cum eo Tzetzes. Iam hominibus Prometheus, Deus, vt Æschylus loquitur, φιλανθρώπου ξόπτου, ignem largitus est, non vt ἴδιον suum, qualia sunt illa, quæ propria singulorum Deorum cum sint, ab illis hominibus suppeditantur; sed vt Diis surreptum, eius rei causas duas statuit Plato; vt succurreret τῇ ἀμηχανίᾳ, καὶ τῷ ἀτεχνῷ,

quia

quia homines, vt ille inquit, ἐν μεγάλαις ἀπορίαις ἦσαν πορίζειν ἀπὸ βιοτεύματος, id est, magnis difficultatibus vrgebãtur, cum de victu sibi prospicere non possent. Ignis igitur id est, quod Diis surripitur, hominibus traditur, quem ignem boni Platonici Dei, opificis vniuersi, quasi instrumentum statuunt. Iupiter hunc ignem, cum à Prometheo deceptus esset, in bouis diuisione, de quo in Theogonia habes, hominibus surripuit: eundem mox rursus vendicat sibi Prometheus, & hominibus tradit; ipsam nimirum artem, ipsam industriam, ipsam conquirendæ vitæ rationem. Quo furto & pœnã Iouis ipse, & clientes ipsius homines meruerunt. Pœna fuit Pandora. Quam Pandoram si Artem interpretemur, eadem erit pœna Iouis & munus Promethei, quod absurdum esse quilibet videt. Rursus quod ἀντί τινος datur, aliud est ab eo pro quo datur: Sed Πανδώρα propter surreptum ignem immittitur, sed pœnæ vice, non muneris loco, vt Hesiodus loquitur: τοῖς δ' ἐγὼ ἀντὶ πυρὸς δώσω κακόν. Item, finis artis & eius τέλος ignis, est prodesse hominibus: qua etiam de causa à Prometheo surreptus Diis fuit: Pandoræ vero nocere: vnde κακὸν ab Hesiodo dicitur. Rursus ars cum labore iuuat: Pandora cum voluptate nocere dicitur. Ac propterea sub Saturni Periodo ne ars quidem fuit, sed sine labore quidlibet a Deorum benignitate suppeditatum fuit. Rursus, cum ars fuit, frænum artis inuenta est Pandora. Præterea Hesiodo, (nunc ea quæ ab eo dicuntur, sequimur; nec vnquam in vastum illud τῶν μυθολογικῶν mare abripi nos patiemur, nec aliud agimus quam vt horum librorum doctrinam planam faciamus) τὸ ἁλῶναι & τὸ πεχάζειν eadem sunt: Pandora vocatur πῆμα τοῖς ἁλῶσι, id est ijs qui arte, & surrepto igne vtebantur, τοῖς δρεπτοῖς, τοῖς μηχανικοῖς (ita enim vocem illam accipiendam infra ostendimus ad Poëtam ipsum)

——ὀτόμην δὲ τήνδε γυναῖκα
Πανδώρην· ὅτι πάντες ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
Δῶρον ἐδώρησαν, πῆμ' ἀνδράσιν ἀλφηστῆσι

Ergo diuersa sunt. Nam si Pandora pœna eorum sit, qui arte & industria vtuntur, oportet aut aliud sit, aut aliud habeat quam ars & industria. Rursus aliud est quod à faucnte datur, ab eo quod ab irato immittitur: sed artem tradidit ὡς Prometheus (ita dicuntur propriè in Theologia veteri Dij singuli, cum dona sua largiuntur, quæ alio nomine ἰάσεις dicuntur, & ipsi δωτῆρες ἰάσεων) aliud quod à Ioue sed χαλεπανθέντος. Pluribus idem aliis reiici potest: & nostrum probari. Afferemus argumentum quod scio obseruatum non fuisse, quo & nostrum probabitur, & per consequens

contrarium reiicietur. Pandoram eam esse Deam, quæ absentibus Diis, quòd in Ἐπιθυμητικῷ contigit, omnia dona hominibus largitur, iam supra diximus. Hanc Deam veteres alio nomine Ἀνταίαν dicunt & Τύχην: Hesiodus in Theogonia Ἑκάτην vocat: refertque vni illi plenam omnium diuinorum beneficiorum distribuendorum potestatem factam esse. Ἀνταίαν & Ῥέαν eandem esse Apollonii interpretes ostendunt ad illud Apollonij, Ἡ δ' ὅτε δαγίσσατο δῖα φρένα θῆκε θυλακῇς Ἀνταίην δαίμονα, Interpretes, ἡ Ῥέα φησὶ λέγει), διότι ἐναντία τοῖς Τελχῖσιν ἐχθύετο. Etymologus & alius nam nihil iis qui Græcos autores vel à limine salutarunt notius est. Ἀνταίαν eandem esse cum τῇ Τύχῃ, cum alij tum manifestè Poëta noster Horatius ostendit:

O Diua gratum quæ regis Antium,
Præsens vel imo tollere de gradu
Mortale corpus, vel superbos
Vertere funeribus triumphos.

Ita dicebant Deam illam, quæ Antij colebatur παρὰ τὸ ἐπαίσσειν τὰ ἄντα, pro quo male apud Hesychium legitur τὰ ἀυτά. Iam notissimum est quot absurditates veteres Hesiodi interpretes adducant, vt causam in Theogonia reddant, cur Hecaten, quam omnes τῇ Τύχῃ fatentur, cum Neptuno coniungat, his verbis:

Καὶ τοῖς οἱ γλαυκὴν δυσπέμφελον ἐργάζονται·
Εὔχονται δ' Ἑκάτῃ καὶ ἐρικτύποις Ἐνοσιγαίοις.

Eius rei nos causam supra ostendimus, eum diximus, Τύχῃ marinam Deam fuisse, ac propterea πηδάλιον gestare: quod ibi aliis etiam rationibus probauimus. Ita Hesiodus ibi reliquis omnibus, mari, terræ, venationi, militiæ, foro, cunctis denique quibus Dij singuli præerant, vnam Hecaten, vt hic Πανδώρᾳ præficit. Conferat ea lector quæ de Hecate Hesiodus, cum iis quæ à nobis de Pandora in Hymno dicta sunt. Obtinuit hæc opinio apud veteres vsque ad regnum Fortunæ, id est ἀναξίας, quæ sub ὑπιθυμητικῷ est, quo nauigatio cepit, fuisse regnum Astrææ ἀντικειμένης. Vnde opposuerunt Astræam & Fortunam: quatenus altera spicam, altera gubernaculum ostenderet. Huc respicere videtur Synesius ἐν τῷ περὶ προνοίας. Vbi locum Arati hac de re interpretatur. Ἕως, φησὶν, ἔ ἐχρῶντο θαλάσσῃ, χρυσοῖ δὲ ἦσαν ἄνθρωποι, καὶ θεῶν ὑπημύξιας ἐτύγχανον· πλοίων δὲ εἰσελθόντων ἐπὶ χθόνα βίᾳ, τοσοῦτον ἀπεφοίτησε ἡ δίκη τῆς γῆς, ὡς μόλις ὀφθῆναι νυκτὸς αἰθρίας. καὶ μέντοι καὶ τὴν ὀφθεῖσαν, σάκχυν ἡμῖν προτείνει, ἐς πηδάλιον. Illâ sublatâ secuta est Pandora: quæ cum aliquamdiu regnum obtinuisset, recessit & Αἰδὼς καὶ Νέμεσις. Locus elegantissimus est apud Auienum Arati Paraphrastem, vbi de Astræa:

Sæ-

Seu patris Aſtrei clarum es genus, aurea cuius
Sydera ſunt proles, & qui pro munere morum
Inculpabilium nomen dedit omnibus aſtris:
Aut Peluſiaci magis es Dea littoris Iſis;
Digna poli, conſors & curalatrantis Anubis:
Seu tu Diua Ceres: ſic nam tibi fragrat ariſta,
Et, ceu Siriaco torretur ſpica calore
Protentata manu: ſeu tu pernicibus alis,
Nec ſat certa gradum, viduataque vertice ſummo
Flexipeda vertis veſtigia, lubricum vt auum
Sors agat, & ſubitis obrepat mobile fatum
Temporibus.——

Eo loco emendaui *uertis veſtigia*, pro quo malè *veſtis* legebatur: reliqua ferè ſunt ex editione δαιμονίη Grotij mei. Quamobrem nonnulli eandem Aſtræam & Fortunam eſſe voluerunt, vt docet Germanici interpres & alij: quo etiam verſus illi Auieni referri poſſent, modo legatur *Flexibilis*. Gloſſæ veteres, *Flexibilis* δαιμονία, quod proprium Fortunæ eſt. Vt vt ſit: alij Aſtrææ Fortunam ſucceſſiſſe, alij Aſtræam in Fortunam mutatam volunt ἐν τῷ ἐπιθυμητικῷ. Eodem tempore ceperunt ſors & fatum: quod Auienus coniungit. ἡ Εἱμαρμένη, ἡ Παιδόεα, οἱ Δαίμονες: ita vt illi qui ὡς ἐκ τέχνης ea omnia quæ de Pandora dicuntur intelligunt, multis partibus impingant. Proclus, vt Platonicum decebat, quicquid de Pandora dicitur, ad τὸ ἄλογον τῆς ψυχῆς refert: qui quanquam vbique rerum ſuarum ſatagat, priuſquam probet τὸ ἄλογον ἐν τῷ φαντεῖν, & in parte διανοητικῇ eſſe, nobis ſufficit non aliam in his Heſiodi libris Allegoriam aut allegoriæ interpretationem adferri, quam quæ cum ſæculorum doctrinâ cohæreat: Quanquam in eo laudem mereatur Proclus, quod ordinem libri huius & rationem ferè eandem quam nos oſtendere conatus ſit: quod rationem τῆς παρεκβάσεως, qualis eſt illa de ſæculis, connectere cum reliquis tentarit. Rurſus tamen omnem ordinem confundit & inſtitutum Poëtæ his verbis, Καὶ ἕτοιμόν ἐστι τὸν μῦθον ὑπὸ πάντα εἰσάγειν τὰ ἀδελφῶν, ὅπως μὴ χολάζοι πόρους. Illud obiter notabit Heſiodi ſtudioſi, quod de Pandora in Theogonia dicitur φαγματικὸν eſſe: in his libris ἀλληγορικὸν & ποιητικόν. Pandora φαγματικὸν eſt, cùm mulierem deſignat σολλητικῶς: ἀλληγορικὸν, cum ſiue fortunam, ſiue artem, ſiue voluptatem, ſiue tale quid: quod ſæpenumero à viris doctis confunditur. Græci omnibus ſcriptis vim ſuam eripuerunt, cum nihil pragmaticum in illis relinquunt, ſed vento inani allegoriarum abrepti, omnia pro nutu fingunt: contra ſæpenumero nude ea ſumunt, quæ non niſi τροπῶς

cum reliquo ſcriptoris inſtituto conueniũt. Quidam Grammatici aliquam Pandoræ partẽ ἀλληγορικὴν eſſevoluerunt: aliquam πραγματικήν. Sic ignem cuius hic fit mentio πραγματικὸν eſſe notant: partim credo διὰ τὸ τὸ πυρὸς ἐν πάσαις τέχναις καὶ τῷ βίῳ τῷ ἀνθρωπίνῳ χρῆσιν, partim διὰ τὸ τὴν τῶν ἀνθρώπων πλάσιν ἀδύνατον ἐκ συντελοῦντος. Pergamus.

CAPVT XVI.

HESIODVS igitur ex opinione vetuſtiſſimorum qui περὶ τῶν λογικῶν egerunt, & eorum ſpeciebus; in Theogonia ſua tractauit de prima ſpecie, cuius ſub ἡγεμονικῷ maxima fuit cum hominibus familiaritas, vt ita dicam. Eius non modo genus, ortum, parentes, ſed quod amplius eſt, μοῖραν, vt veteres Theologi vocant, vt ipſe Heſiodus δῶρα perſecutus eſt; & quæ quiſque hominibus conferret. Tractarat & Ἡρογονίαν, vt & hodie ex autoribus compluribus ſcimus. Mediam vero ſpeciem in primo Ἔργων perſecutus eſt. Hinc igitur lucem accipit locus Manilij, in quo verſus ille qui ad τὰ Ἔργα ſpectat, ab omnibus ad Θεογονίαν relatus fuit. Poſtquam enim de Theogonia ita egit,

Heſiodus memorat Diuos, diuûmque Parentes,

interiectis mox aliquot verſibus, quibus contentum operis deſcribit, hunc adijcit,

Omniaque immenſo volitantia numina mundo.

Aliter autem Pandoram ſuam in Theogonia quam ἐν πρώτῳ Ἔργων conſiderat; in altero enim vt primam fœminam his verbis:

Τῆς γὰρ ὀλοὸν γένος ἐστὶ γυναικῶν·
Πῆμα μέγα θνητοῖσι μετ' ἀνδράσι ναιετάουσιν,
Οὐλομένης πενίης ἐ σύμφοροι, ἀλλὰ κόροιο.

In altero, nimirum in quo nos verſamur, longè aliter pro Dea illa, cui à Diis commiſſa ſunt omnia, poſtquam ἀταξία inducta eſt. Cauſa cur in Theogonia ita conſideret, haec eſt: quod ante τὴν ἀταξίαν, ſiue ſub imperio manifeſto Deorum γένος fuerunt homines, vt ſupra ex Platone oſtendimus, & ex ipſa terra oriundi. Quorum pars maxima λογικὴ erat & pura; altera autem vi illa quam ἄλογον vocant: cuius prior pars eſt ἡ φυτικὴ, ſiue creandi vis, & creſcendi, maxime carebant. At inducta Pandora inducta eſt ἡ ἀλληλογονία. Quod nos ita in noſtro Pandoræ Hymno perſecuti ſumus:

——πρώτην δὲ σὺ πᾶσι γυναῖκα
Ἰφθίμη, δὸς ἀντιτύπῳ καὶ ἀγλαὸν εἶδος
Παρθενικῆς ἄτερθε, χάριν τε σὺν ἔμπεδον αἰδώ.

CAPVT XVII.

ATQVE hæc causa fuit cur apud antiquos φιλησίοδ& aliquis, & qui mentem huius libri bene examinarat, quæ maxima ex parte circa ἀταξίαν & volubilitatem Fortunæ, qua Dij, vt Poëta loquitur, occultarunt vitæ conquirendæ rationem, versatur; à versu illo, Οὐδ' ὅσον ἐν μαλάχῃ, vsque ad illum, Νῦν δ' αὖτον ἐπιλεῦσ' ἔριν, hoc exordium, quod ex Pausania & Plutarcho Hesiodi non esse certo scimus, præfixerit:

Μῦσαι Πιερίθεν ἀοιδῇσι κλείουσαι,
Δεῦτε Δι' ἐννέπετε σφετερὸν πατέρ' ὑμνείουσαι.
Ὅντε διὰ βροτοὶ ἄνδρες ὁμῶς ἄφατοί τε φατοί τε,
Ῥητοί τ' ἄρρητοί τε, Διὸς μεγάλοιο ἔκητι.
Ῥεῖα μὲν γὰρ βριάει, ῥέα δὲ βριάοντα χαλίφρονα
Ῥεῖα δ' ἀρίζηλον μινύθει, καὶ ἄδηλον ἀέξει,
Ῥεῖα δέ τ' ἰθύνει σκολιὸν, καὶ ἀγήνορα κάρφει
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, ὃς ὑπέρτατα δώματα ναίει.

Qui versus, aut ego fallor, aut mali Poëtæ sunt, sed boni Philosophi, & qui cum cura librum hunc perlegerat: meliusque argumentum perceperat quam eorum quisquam, quem hodie in Hesiodum habemus. in quo tamen omnes non penitus errarunt, quod in hoc exordio vocem Δία, ἀντὶ εἱμαρμένης ponit mordicitus asseuerant: quamuis minime propositũ τῦ ψευδῦς, multo minus Hesiodi ex eo institutum perceperint. Argumentum libri hoc exordio continetur, quod à nullo animaduersum fuit hactenus, multo minus quod sit. Argumentum est vis Fortunæ, sicut Iliados, Ira Achillis. Plato in mundo ἀτάκτως φερομένῳ vim quandam constituit, tanquam animam magni illius Dei, Mundi patris, quam Stoici εἱμαρμένην & ἀνάγκην vocant, & sæpissime Δία. Horatius, qui (vt notarunt iam olim renascentibus literis Muretus) totum hoc exordium, quod Ἔργῳ primo præfixum legitur, καὶ λέξιν vertit, *Deus* reddidit: quem eundem cum Fortuna facit. Ode Lib. 1. XXXIIII.

——valet ima summis
Mutare, & insignem attenuat Deus,
Obscura promens: hinc apicem rapax
Fortuna cum stridore acuto
Sustulit, hic posuisse gaudet.

Tota huius Deæ vis ex periodica reuolutione petidet: quæ fit τῦ τῶν θεῶν χωρισμῦ, vt Philosophi loquuntur, id est, segregatione Deorum à rebus mortalium. Nota est Platonicorum & Aristotelicorum lucta

περὶ τοῦ αἰδίου τοῦ κόσμου disputantium, καὶ περὶ τοῦ ἀγενήτου magni illius Dæmonis. Præcipuum argumentum quo probabant, erat Periodica doctrina, & reuolutio sæculi; quod illi vocebant τάξεως εἰς ἀταξίαν περιαγωγήν, quæ ἀταξία constituebat potentiam hanc, quam Δίκα vocat Procemij autor. Eo argumento ex Platonis Politico desumpto, vsus est Proclus noster, vt Philoponus indicat, circa finem decimæ octauæ disputationis: Ἀλλ' ἐπειδὴ, inquit, καὶ τοῦτο εἰς ἰσχυρὸν ὁ Πρόκλος προβάλλεται εἰς ἀπόδειξιν τοῦ ἀγενήτου εἶναι τὸν κόσμον, καὶ Πλάτωνα, τὸν ἐν τῷ Πολιτικῷ, οὐκ ἐκ ὑποθέσεως χωρίζειν τοῦ κόσμου τὸν θεὸν, καὶ τῷ χωρισμῷ τοῦ θεοῦ εἰς ἀταξίαν αὐτὸν ἐκ τάξεως περιάγοντα. Philoponus igitur, vt Aristotelicus, ait ἐκ ὑποθέσει locutum ibi Platonem, οὐχ ἁπλῶς, id est, vt ipse Philoponus alibi loquitur, λαμβάνων τὸ δεδομένον, καὶ ἐπ' αὐτῷ ἔπειθ' τι δεικνύων, id est, tanquam pro confesso sumens id cui aliquid superstruit. Disputatione enim decima octaua, quam refutat Philoponus, ita scripserat noster Proclus: Εἰ ἄρα τὸν θεὸν ἀπεῖναι λέγει (Platonem intelligit) τοῦ κόσμου, καὶ παρεῖναι αὖθις ἐν Πολιτικῷ καὶ ἐν Τιμαίῳ, ἀπεῖναι φρόνησιν, εἶτα παρεῖναι· ἦτοι γὰρ εἶχε, φησὶ, τὸ παῖ, ὡς οἰκεῖος ἔχειν. & paucis interiectis, Καὶ διὰ ταῦτα ποτὲ μὲν ἐξ ἀταξίας μεταβάλλειν εἰς τάξιν τὸν κόσμον· ποτὲ δὲ ἐπὶ τεταγμένης μεταπίπτειν εἰς ἀταξίαν, ἕως ἔτι θεὸς αὐτοῦ ἡγῆται· ἔστι παλαιὸν ἀλλ' ἀμύθητος ὁ θρύλος & c. Hesiodum nostrum certè ἁπλῶς non modo τὸν εἰς ἀταξίαν ἐκ τάξεως περιαγωγὴν asseruisse sæculorum diuisio ostendit: sed & contrariam, τὸν nimirum ἐξ ἀταξίας εἰς τάξιν expectasse manifestum est. Omnia autem Platonis argumenta, siue καθ' ὑπόθεσιν loquitur, siue ἁπλῶς, ex primo Hesiodi desumpta sunt: quod si vidissent interpretes, locum illum Hesiodi melius percepissent, qui post ἀταξίαν sui sæculi, iterum τὸ τετραμμένον exspectat, sicut sub Saturno fuit, his verbis:

Νῦν γὰρ δὴ γλίσχρον ἐστὶ σιδήρεον, ἠδὲ τοτ' ἦμαρ
Παύσονται καμάτου καὶ οἰζύος, ἠδὲ τι νύκτωρ
Φθειρόμενοι· χαλεπὰς δὲ θεοὶ δώσουσι μερίμνας.
Ἀλλ' ἔμπης καὶ τοῖσι μεμείξεται ἐσθλὰ κακοῖσι.
Ζεὺς δ' ὀλέσει καὶ τοῦτο γένος μερόπων ἀνθρώπων,
Εὖτ' ἂν γεινόμενοι πολιοκρόταφοι τελέθωσιν.

Manifesta periodica reuolutione, finem ætatis suæ constituit in melius, sicut illa relapsa erat in peius. Rursus illis,

Μηκέτ' ἔπειτ' ὤφελον ἐγὼ πεμπτοῖσι μετεῖναι
Ἀνδράσιν, ἀλλ' ἢ πρόσθε θανεῖν, ἢ ἔπειτα γενέσθαι.

Vbi optime Proclus periodum suam quam tot scriptis asseruerat, designari animaduertit qui ad locum illum, δι' ὧν ἐ μόνον δηλοῖ τὸν ἀπὸ τῶν κρειττόνων εἰς τὰ χείρω εἶδος τῆς ζωῆς μεταβολὴν, ἀλλὰ καὶ ἀνάπαλιν

ἔστιν,

ἴσασι, ὅτι χρεὼν εἰς τὸ κρεῖττον. τὸ γὰρ ἢ ἔπειτα γλίσχρως ἔχει, δηλοῖ καὶ ἀμύθητος ἔσεσθαι πᾶσι τῷ κατ' αὐτὸν αἰῶνι ἀνθρώποις, ὕστερον· ὥστε καὶ ἐκ τούτου δῆλον ὅτι τὰς μεταβολὰς ἐβούλησε παραδοῦναι τῷ περιόδῳ τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς εἰς τὰ ἐναντία χωρούσας. Quamuis nuſquam ſcopum Heſiodi, & ne ibi quidem τὸ κατὰ τὸ ἀκόλουθον totius doctrinæ animaduerterit. Vbi magiſter Tzetzes impudentiæ ſuæ velificans Proclum perſtringit: οἱ δὲ λέγοντες τὰς ἔπειτα ἀνθρώπους λέγειν τὸν Ἡσίοδον μέλλειν γλίσχρως, ἐναντίως τῷ Ἡσιόδῳ, καὶ οὐ κατ' ἐκεῖνον φασί. Vbi vides hominem nugaciſſimum: qui rationem ignorare maluerit, cur Heſiodus ἔπειτα adiungat, aut turpiter diſſimulare, quam ex alio diſcere, aut non maledicere. Sub ἀταξίᾳ igitur, ſub qua ſe natum eſſe deplorat Heſiodus, Dei vicaria eſt Pandora, quæ ζῶσα ab autore Proœmij dicitur, cuius ſunt collegæ Δαίμονες: vnde ſæpenumero ὁ Δαίμων Græcis & ἡ Τύχη idem numen eſt. Hinc Romanis, quotieſcunque Græcorum Δαίμων vertunt, vox *Deus* nihil aliud quam Fortunam deſignat. Sic Naſo:

Vota ſuos habuere Deos,

id eſt, ſucceſſum euentumque ſuum. Maro:

Aſcanius curuo direxit ſpicula cornu:
Nec dextræ erranti Deus abfuit.

quod nos aliquando reddidimus:

Ἀστοχίῃ δ' ἀρ' ἔπαλτο θοὸν νευρῆφιν ὀϊστόν·
Οὐδὲ τύχης παλάμην ἔφυγε δύμορος.

Hi ſunt quos interdum *iniuſtos Deos* vocant Poëtæ, quotieſcunque virtutem fortuna non ſequitur. Sic Silius, *Iniuſtis neglecta Deis*, id eſt, τοῖς Δαίμοσιν, qui ἐν τῇ ἀταξίᾳ rerum potiuntur. Contra εὐδαιμονία à Marco Tullio ex Socratico Xenophonte definitur, *Fortuna cum virtute coniuncta*: quia Xenophon dixerat: Δικαίως μοι δοκεῖς, ὦ Κῦρε, εὐδαίμων εἶναι. ἀγαθὸς γὰρ ὢν ἀνὴρ εὐδαιμονεῖς. Quod Tullius vertit: *Rectè vero te Cyre beatum ferunt: quoniam virtuti tuæ fortuna coniuncta eſt.*

CAPVT XVIII.

POSTQVAM ea oſtendimus quo ſpectent quæ ab Heſiodo in his libris obſcurius tractantur, quam vt vel ratio eorum perſpici, vel quomodo cum inſtituto Poëtæ ipſius cohæreant continuo videri poſſit, neceſſe eſt, cum variæ ſint de diſtinctione librorum ſententiæ, de quo ſupra aliquid diximus, fuſius noſtram explicemus. Idque eo maxime, quia in iis quæ præmiſimus ſæpenumero diſtinctionem librorum, quæ nunc obtinet, & quam in editione noſtra ſeruauimus, ſecuti ſumus. Exiſtimamus igitur, imo edicimus, totum illud quod ſub Ἔργων καὶ Ἡμερῶν nomine circumfertur,

librum esse vnum, partes multas. Argumentum quo probamus non vnum habemus, & quæ talia sunt vt dubitandum ne sit quidem. Ac primo manifesta Seruij authoritas, qui Hesiodum vnum ad Persen scripsisse testatur. Deinde quia quamcumque partem horum librorum citant veteres, Ἔργα καὶ Ἡμέρας vocant. Sic Etymologus: Αἱρεθμὸν, inquit, αἰρεντα, λαμβανόντα. παρὰ τὸ αἱρῶ τὸ σημαῖνον τὸ λαμβάνω, καὶ πλεοναστικῶς, αἱρῶ, αἱρῶμαι, αἱρεθμὸν, καὶ ξοπῇ Αἰολικῇ αἱρεθμὸν. Ἡσίοδος δὲ ἐν Ἔργοις καὶ Ἡμέραις· Ἐς τε ἑολπα γαθήσειν βιότῳ, αἱρεθμὸν ἔτι δοντος ἐόντος. Item in ἀκίνητα. Ἀκίνητα, καθόλου μὲν τὰ μὴ κινούμενα· παρὰ Ἡσιόδῳ δὲ ἐν Ἔργοις καὶ Ἡμέραις, ὁ ταὐτόν. Μήθ' ἑπ' ἀκινήτοισι καθίζειν. Item in ἀλοία. Δεπτῷ δὲ βεστῶν ἑπαλοίῳ φήμῃ. Titulus igitur generalis totius operis est, Ἔργα καὶ Ἡμέραι: quamobrem neque necesse fuit duas priores partes Ἔργων, posteriorem Ἡμερῶν titulo distinguere, quod Henricus Stephanus diligenter seruauit tamen, & quisquis accuratus. Nam & magistri veteres notant totius libri ad Persen inscriptionem esse Ἔργα & Ἡμέρας. διὰ ταῦτα, inquiunt, καὶ τὸ βιβλίον ἐπιγέγραπται, Ἡσιόδου Ἔργα καὶ Ἡμέραι. Quod vt exemplo aliquo confirmemus, videamus quomodo hos libros citare soleat veteres. Philostratus ἐν Ἥρωσι Homerum & Hesiodum certasse notat coram Panide rege, (cuius certaminis & libellus vulgo inscriptus ἀγὼν Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου meminit, vt & Tzetzes noster, vbi accurate, vt sibi videtur, de poëta nostro disputat) vtrumque recitasse partem aliquam operis sui: partes illas ita distinguit, vt alterum περὶ Ἀιάντου recitasse dicat; alterum partem eam, vbi Persen iubet ἔργον τε ἔπεσθαι καὶ γεωργίᾳ προσέχειν. In quo Philostratus etiam morem, sicut in Homeri versibus Rhapsodorum, ita in Hesiodi τοῖς κιθαρισταῖς obseruauit, qui in cantilenas hos libros diuidebant. Quæ omnia ea etiam confirmant, quæ à nobis supra dicta sunt de horum librorum subiecto. Nam sicut Homeri operis, quo ea quæ ad Troiam gesta sunt complexus est, partes multæ sunt (vt recte notat Philosophus, cum de Tragicâ periodo agit) quæ rursus minutas partes constituunt, quarum partium vna est περὶ Ἀιάντου, de qua agit Philostratus, cum subiectum sit ira Achillis. ita partes huius operis multæ sunt, quas non in libros, vt nos, sed in minutas partes & membra distinguebant. cum autem subiectum sit Oeconomica πρᾶξις, pars eius aliqua est γεωργία, quæ rursus habet partes suas minutas tam respectu sui, quam respectu operis, & ipsius Oeconomiæ. Sed audiamus Philostratum: qui dicit ἀμφω ἐν Χαλκίδι, τὸν μὲν τὰ ἐπὶ τὰ περὶ τὸν Αἴαντον, καὶ ὡς αἱ παλαγαὶ αὐτοῖς ἀφῃμένα καρτερεῖται· τὸν δὲ τὰ πρὸς τὸν ἀδελφὸν τὸν ἑαυτοῦ. Πίσων ἐν οἷς ἀνῆκεν ἔργων τε ἔπεσθαι φησὶ, καὶ γεωργίᾳ προσέχειν,

ὡς

ὡς μὴ δοίζοι τίεσιν, ἀνδὶ ἀτενεῶς. Vbi respicit manifestissime illa, quæ iuxta principium libri secundi sunt:

——ἐργάζου νήπιε Πέρση
Ἔργα τάτ' ἀνθρώποισι θεοὶ διετεκμήραντο·
Μή ποτε σὺν παίδεσσι, γυναικί τε, θυμὸν ἀχεύων,
Ζητοῦμες βίοτον κατὰ γείτονας.——

Ita vt Homeri cantilena fuerit hæc:

Ἀμφὶ δ' ἄρ' Αἴαντας δοιὰς ἵσταντο φάλαγγας
Καρτερὰ, ἃς ὅτ' αἶψα Ἄρηϊ ὁρόσαιτο μετελθών,
Οὔτέ κ' Ἀθηναίη λαοσσόος. οἱ γάρ ἄρεσσι
Κειθέντες Τρωάς τε καὶ Ἕκτορα δῖον ἔμιμνον,
Φράξαντες δόρυ δηϊὸν, σάκος σάκεϊ προθελύμνῳ,
Ἀσπὶς δ' ἀσπίδ' ἔρειδε, κόρυς κόρυν, ἀνέρα δ' ἀνὴρ·
Ψαῦον δ' ἱππόκομοι κόρυθες λαμπροῖσι φάλοῖσι
Νεύοντες· ὡς πυκνοὶ ἐφέστασαν ἀλλήλοισιν.
Ἔφριξε δὲ μάχη φθισιμβρότῳ ἐγχείῃσι
Μαχεσσάμενοι, ἃς εἶχον ταμεσίχροας· ὄσσε δ' ἄμερδε
Ἀυγὴ χαλκείη, κορύθων ἀπο λαμπομένάων,
Θωρήκων τε νεοσμήκτων, σακέων τε φαεινῶν,
Ἐρχομένων ἄμυδις· μάλα κεν θρασυκάρδιος εἴη,
Ὅς τότε γηθήσειε ἰδὼν πόνον, οὐδ' ἀκαχοίτο.

Hesiodi vero:

Πληϊάδων Ἀτλαγενέων ἐπιτελλομενάων
Ἄρχεσθ' ἀμήτου, ἀρότοιο δὲ δυσομενάων.
Αἳ δή τοι νύκτας τε καὶ ἤματα τεσσαράκοντα
Κεκρύφαται, αὖθις δὲ περιπλομένου ἐνιαυτοῦ
Φαίνονται, τὰ πρῶτα χαραξομένοιο σιδήρου.
Οὗτός τοι πεδίων πέλει νόμος· ὅστε θαλάσσης
Ἐγγύθι ναιετάων, ὅστ' ἄγκεα βησσήεντα
Πόντου κυμαίνοντος ὑποδρομὸν οἰόν τε χῶρον
Νάσσῃ. γυμνὸν σπείρειν, γυμνὸν δὲ βοωτεῖν,
Γυμνὸν δ' ἀμᾶσθαι, εἴ κ' ὥρια πάντα θέλῃσθα
Ἔργα κομίζεσθαι Δημήτερος, ὡς τοι ἕκαστα
Ὥρι' ἀέξηται, μή πως τὰ μεταξὺ χατίζων
Πτωσσῇς ἀλλοτρίους οἴκους, καὶ μηδὲν ἀνύσσῃς.
Ὡς καὶ νῦν ἐπ' ἐμ' ἦλθες· ἐγὼ δέ τοι οὐκ ἐπιδώσω,
Οὐδ' ἐπιμετρήσω. ἐργάζου νήπιε Πέρση
Ἔργα τάτ' ἀνθρώποισι θεοὶ διετεκμήραντο·
Μή ποτε σὺν παίδεσσι, γυναικί τε, θυμὸν ἀχεύων,
Ζητοῦμες βίοτον κατὰ γείτονας, οἱ δ' ἀμελῶσι.

Δὶς μὲν γὰρ καὶ ἕξ ταχὰ τελέσαι· ἡνίδ' ἵτι λυπῆς,
Χρῆμα μὲν ὑ φρήξεις, σὺ δ' ἐτώσια πολλὰ ἀγορεύσεις,
Ἀ'χρεῖος δ' ἔσαι ἐπέων νόμος· ἀλλά σ' ἄνωγα
Φειδέσθαι χρειῶντι λύσιν, λιμῷ τ' ἀλεωρήν.

Ita vt manifeſte videamus minime obtinuiſſe librorum diſtinctionem, quæ hodie. Præterea doctrinam τῆς Ἡμερῶν doctrinam fuiſſe quæ ſubſequebatur, & cohærebat ſine vlla diſtinctione, cum eâ quæ eſt τῆς Ἔργων. Nam certe in Orphei quoque libris doctrina τῆς Ἡμερῶν fuit concluſio quædam τῶν Ἔργων, quod docet ipſum exordium manifeſtiſſime, quod tale eſt:

Πάντ' ἰδέειν Μουσῆ θεοφραδέες. εἰ δέ σ' ἀνώγει
Θυμὸς ἐπιπνυμίας μίνυς καὶ μοῖραν ἀκοῦσαι,
Ῥεῖά τοι ὀξυρίῳ σύδ' ἐπὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν,
Οἷόν τοι τάξιν ἔχοντα κυρεῖ. μάλα γὰρ χρέος ἐστὶν
Ἴδμεναι, ὡς αὔτη παρέχει κλέος ἄντυγι μίνης.

Non aliter ferè Heſiodus:

Ἤματα δ' ὅτι δύσεται πεφυλαγμένῳ, ἠῶ καὶ μοῖραν
Πεφραδέμεν δμώεσι.——

Præterea cum ratio dierum non magis ad γεωργίαν pertineat, quamuis plura in ea obſeruanda ſint, quod ad rationẽ earum, quam ad mercaturam; tota autem Oeconomiæ Heſiodi ratio circa duo illa hoc libro verſetur, manifeſtum eſt ſatis, totam conſiderationem dicrum præceptum eſſe aliquod, quod doctrinam vtriuſque abſoluat: ita vt alterum oſtendat τὸ ὅτι δεῖ, alterum τὸ ὅτε.

CAPVT XIX.

ILLVSTRATA minima huius libri parte, quæ plurimum difficultatis habet, reliqua iam plana ſunt, quæ omnia hoc capite proponemus: vt ordo eorum facilius & ſeries perſpiciatur. Sequitur ſæculi illius deſcriptio, in qua Αἰδὼς καὶ Νέμεσις terras relinquunt, cœlum petunt. Vltimum diuortium id eſt quod cum homine fecit Deorum præſentia. Cum illis ſubeunt cum alia, tum mater ſcelerum iniuſtitia. Hac occaſione ſingulare ἀδικίας proponit exemplum, à cauſa deſumptum, quæ miſere peruertebatur à iudicibus. quod vt occultius proponat, fabellâ vtitur ab accipitre & philomela deſumpta, quales erant illæ quas Græci αἶνους vocant. Eiuſmodi αἶνους, quales ſunt plerique Æſopici, quos venerabatur antiquitas, deſumebant ab ἡγεμονικῷ, & Saturni ætate, qua cum reliqua hominibus & Dijs, tum vel maxime vox communis erat & familiaritas, vt pote nondum inuenta κρεοφαγία: quales fuerunt qui ſecuti ſunt homines, quorum poëta vt feritatem oſtendat, negat eos amplius ἄπτον ἰδέειν:

vocem

vocem autẽ σίτου ita ſumi Heſiodo monuerũt iam olim magiſtri. Plato in Politico vbi ἡγεμονικὸν ſæculum cum reliquis cõfert, beatiſſimos ait eius ſæculi fuiſſe homines, ſi quidem ex reliquis animalibus cum quibus viuebant quotidie, & loquebantur, didicerant, quæ ex vniuſcuiuſque naturæ cognitione perceptâ, ad ſapientiam ſpectabant. Locus illius eſt: Εἰ μὲν τοίνυν οἱ ξόφιμοι τῶν Κρόνου, παρόντες αὐτοῖς ἅτε πολλῆς σχολῆς καὶ διαμόνου, πρὸς τὸ μὴ μόνον ἀνθρώποις ἀλλὰ καὶ θηρίοις διὰ λόγων δύναθ' συγγίνεθ', κατεχρῶντο τούτοις σύμπασιν ὅτι φιλοσοφίαν, μετὰ τῶν θηρίων καὶ μετ' ἀλλήλων ὁμιλοῦντες, καὶ πιθανόμενοι παρὰ πάσης φύσεως, εἴ τινά τις ἰδίαν δύναμιν ἔχουσα, ἤθετό τι διάφορον τῶν ἄλλων εἰς συναγωγὴν φρονήσεως, εὕροιεν ὅν τῷ νῦν οἱ τότε μυρίῳ πρὸς εὐδαιμονίαν διέφερον· εἰ δὲ ἐμπλαμβάνοι σίτων ἄδην καὶ ποτῶν, ἐπλέγοντο πρὸς ἀλλήλους καὶ τὰ θηρία μύθους, οἵους δὴ καὶ τὰ νῦν περὶ αὐτῶν λέγουσι). &c. Ex quo apparet omnes μύθους illos inter homines feraſque, vel ferarum inter ſe, ad illud ſæculum referri ſolere: quorum quoſdam Plato reprehendit, quod nihil minus quam ſapientiam docerent, ac virtutem, quales multi tum circumferebantur. Hinc apparet partim μεμψιμοιρία, partim iniquitas Ariſtarchi, qui verſus illos e numero eijciebat reliquorum.

Ἄφρων δ' ὃς κ' ἐθέλῃ πρὸς χρείοντας ἀντιφερίζειν,
Νίκην τε ῥέρειν, πρός τ' αἶσχεσιν ἄλγεα πάσχειν.

cauſam addebat: ὅτι ἀλόγῳ γνωμολογεῖν ὑπόπτον. Atqui tempore ἡγεμονικῷ, λόγον aliquem tribuebant reliquis animalibus, vt pote nondum exiſtente τῷ ἀλόγῳ maxima ex parte ante τὴν ἀλληλογονίαν, quod ſub ἐπιθυμητικῷ maximum eſt, cuiuſque pars præcipua ἡ ἐπιθυμία καὶ ἀκολασία. Eam enim vocem ita vt Ariſtoteli ſumitur conſideramus, quam veteres exiſtimabant τὴν αὐτεπιμαχίαν τὸ φρονεῖν δύναμιν e ſede ſua eijcere. Hæc cauſa fuit cur quotieſcunque Platonici aut alij fabulis vtũtur hæc fere verba adiungant, ἵν' ᾖ ἔργα τότε ὁμόφωνα καὶ τὰ θηρία τοῖς ἀνθρώποις, vt oſtendant deſumptas eſſe fabulas ex alio ævo, quod multum ab hoc diſcrepat. Sic Max. Tyrius Diſputatione 9. Ποιμὴν ἀνὴρ καὶ μάγειρος ἐκάθιζον ἄμφω κοινὴν ὁδὸν ἰόντες· ἐν πτίμνῃ ἄρνα δρέφων πλανώμενον, ἀπολειφθέντα τῶν συννόμων, ὥσαντο ἐπ' αὐτὸν ἄμφω (ἵν' ᾖ ἔργα τότε ὁμόφωνα καὶ τὰ θηρία τοῖς ἀνθρώποις.) Deinde ſequitur longa deſcriptio præmiorũ iuſtitiæ, pœnarum iniuſtitiæ. Atque ita conuenienter ſe ad iudices conuertit, quos monet, vt vel hanc ob cauſam iuſtitiæ rationem habeant, ob præſentiam τῶν Δαιμόνων, qui proprie inſpectores cum aliarum rerum a Ioue, tum vel maxime eorum qui iuſte aut contra iudicarent: quos propterea ſuſtinere ait munus βασιλικὸν, id eſt, δικαστικὸν, ſiquidem ea vox vbique forenſis eſt apud Poëtam. Vbi rurſus obiter iniuriam ſibi factam proponit: oſtenditque deueniſſe eo improbita-

tem ſæculi; vt primum dedecus ſit virum eſſe iuſtum: quamobrem κατ' ἰσθμὸν iniuſtitiam præferendam dicit. quem locum a verſu, cuius initium, Πέντε δ' οἱ Διὸς ὀφθαλμοὶ, vſque ad verſum cuius initium, Ἀλλὰ τάγ' ἄπτο ἴολπα, eiiciebat Plutarchus. Poſtea fratrem rurſus peculiariter ad iuſtitiam adhortatur, quia alterum hominum proprium, alterum belluarum eſt: illa namque τὴν ὑβριν tollit, quæ tam neceſſaria eſt, vt humanam ſocietatem conſtituat: cuius δικαίῳ ne latronum quidem ſocietas carere poteſt, teſte Platone: ibi periurio pœnas, pretiũ virtuti ponit, quæ doctrina Pythagorica eſt, qui impietatẽ τῷ ὅρκῳ metiebãtur: & Plato de Rep. ſecundo ὄρκου & ὅσιον coniũgit. Sequitur collatio inter aditum virtutis qui aſper eſt; & vitiorum, qui facilis: ita vt in altero præcedat dolor aliquis; in altero ſequatur æternus. Hic primum virtutis præmium illi defert, qui per ſe ſapit: alterum illi qui monitus: inutilem illum oſtendit qui nec ſponte nec per ſe. Iuſte vt quis agat oſtendit neceſſe eſſe τὸ ἐργάζεσθαι in genere, cuius finis eſt τὸ πλουτεῖν, ſicut ocij paupertas & miſeria. Diuitias enim ſequitur confidentia: paupertatem pudor. Cum enim neceſſe ſit viuere, ſequitur vt vel iuſte vel iniuſte comparentur τὰ ἐπιτήδεια. Iuſte poteſt, qui labore ſuo de vita ſibi proſpicit: iniuſte, qui vel verbis aut re aliquem decipit. Sequuntur variæ iniuſtitiæ ſpecies: nam τῷ δικαίῳ more veterum opponit ſcelera omnia. Atque ita ad finẽ vſque ſequuntur præcepta partim publica, quæ ad τὰ συναλλάγματα ſpectant; partim priuata, quæ ad τὴν οἰκονομικήν. Priore parte in tali doctrina conſumpta, ſequuntur ducẽtis & aliquot verſibus præcepta primæ Oeconomiæ partis, nitnitum agriculturæ. Primum eſt Arandi tempus: ſecundum modus; vbi terram diuidit εἰς πρόσω, ὀρθὴν, & παρατραπέσιαν. Huius rei finem proponit duplicem. Primus eſt ſpecialis, & ad agriculturam ſpectat: alter generalior, & ad Oeconomicen. Prior eſt, vt omnia ſuo tempore proueniant: alter vt res familiaris fiat auctior. Sequitur præceptum Oeconomicum ſimulque ruſticum: de domo, vt capiat: de muliere, vt ſeruet: de boue, vt laboret. Sequitur ξυλοτομία ſiue lignatio, quæ vtrique confert: agriculturæ ad aratrum & inſtrumenta ſimilia; Patri familias ad thalamum, & alia: huius lignationis tempus diſtinguitur. Hanc ſequitur præſcriptio de numero aratrorum, de numero & de ætate boum, quando eas paſcere oporteat & in campum deducere, de his, de inſtrumentis, de curru, & alijs comparandis. Poſthæc quando terra inuertenda ſit: quando iteranda: quo modo & quibus Dijs ſupplicandum: de abigendis auibus. Hic iterum generales ſententiæ de labore & induſtria inſeruntur: cuius finis eſt rei familiaris opulentia. Sero arantibus quid obſer-

uandum

uandum sit, diligentem habe dam esse singularum anni tempestatum rationem. Et quoniam nihil homines magis effæminare existimabatur quam ignis, qui βαλανεῖον erat proprius, vt suo loco in Notis ostendimus, monet Persen vt tabernas huiusmodi καὶ λίχας prætereat hyeme, potiusque de rebus domesticis cogitet: ne paupertate simul & frigore obruatur: quorum alterum est τῷ ἀπορεῖσθαι, alterum τῷ θαλυποῦν. ibi ostendit nihil agendi finem esse improbitatem, & artes non bonas, monetque ipsâ æstate de hyeme cogitandum, deque σκηνοποιίᾳ, priusquam ab hyemis violentia præueniatur. Sequitur luculenta hyemis, & eius incommoditatũ descriptio; cuius iniuria quomodo propulsanda sit, potissimum demonstrat: quomodo præuertenda sit pluuia: quæ ratio Oeconomica hyemis tempore, propter inæqualem diuisionem τῶν νυχθημέρων ineunda sit, ad veris aduentum vsque. Vites quando putandæ sint, quando acuendæ falces. Æstate duo fugienda esse; mane somnum in lecto; pomeridianis horis in vmbrâ, quorum alterum κοῖτον ἐπ' ἠοῖ, alterũ θώκους σκιερούς vocat. Agnæ quando pinguissimæ: vinum quando præstantissimum sit: quorum vtrumque est, cum carduus viret, cicada canit. Quæ ratio in victu habenda sit, quæ in vini mixtione, de qua quoque præceptum tradit. Quando triturandum sit, qua in area & solo: quomodo & quando intus reponendum. Quid de famulo, ancilla, & custode cane obseruandum sit: quid de paleis: quando famulis ceſſandum. Autumnus sequitur. Quando & quo tempore vuæ carpendæ, quamdiu soli exponendæ, quando in labra colligenda. Atque ita prioris Oeconomiæ pars cum anno absoluto absoluitur. In hac consideratione vltima est ea doctrina quæ Ephemeris ab agricolis vocatur: quæ a vere incipit & aratione, in eaque rursus desinit: quam Tzetzes & alij in illa parte constituerunt, quam Ἡμέρας dicimus. Hanc excipit pars altera, quæ vt maius lucrum propositum habet, ita minus iusta est, longiusque ab ἡγεμονικῇ ratione recedit, quæ ex terra viuebat, sicut etiamnum agricolæ, excepto labore, quem induxit Pandora. Primum quod in ea est agit περὶ μέτρου θαλάσσης, quod male intellectum fuit ab interpretibus: nam ita vocat τὸ μετὰ τὸν ἔαρ καιρὸν, quem constituit diebus quadraginta, post Solis conuersionem. Agit de onere deinceps nauibus committendo, & quamdiu reditus differendus sit. Nauigationem constituit duplicem; Εἰαρινὴν, quæ vsitatissima fuit, minus tuta tamen est; Θερινὴν, quæ tutior multo, & minori cum periculo coniuncta. Sequuntur deinde rursus præcepta in genere Oeconomica, de ætate viri & fœminæ: quando potissimum pater familias, quot annorum, qualem denique eligere debeat: quid spectandum, quid fugiendum.

Restant

Reſtant verſus aliquot, qui omnes præcepta de vita communi, de Dijs, de hominibus, & pleraque ſuperſtitioſa ad finem vſque deducunt.

CAPVT XX.

POSTQVAM ex ipſis Heſiodi operibus, quæ prior operis huius pars eſt, probauimus erraſſe eos qui hos libros de Agricultura eſſe exiſtimarunt; idem nunc ex altera parte præſtabimus, quæ Ἡμέραι inſcribitur. Inter reliquas doctrinas quas Agricultura complectitur, minime ignobiliſſima eſt illa, quæ Ἐφημερὶς dicitur. Eſt autem in Agricultura Ἐφημερὶς doctrina quæ docet quando vnumquodque in ea agendum ſit. Quia autem doctrinam Ἡμερῶν cum doctrinâ Ἐφημερίδων confundunt interpretes, aliquid prius de hoc errore dicendum eſt. Ac primum doctrinam Ἐφημερίδων in Heſiodi Operibus, non Diebus habemus. Ἐφημερίδες toto opere ſparſæ ſunt: ſic ſi quæris quando arandum ſit; reſpõdebit, εὖτ' ἂν φωνὴν γεράνου ἐπακούσῃς. Si quæris quando ligna cædenda ſint, reſpondebit, ἥμισυ δὲ λήγῃ μυὸς ὀξέος ἠελίοιο, & quæ ſequuntur: Atque ita toto opere. Manifeſte autem ibi plena Ephemeris totius anni incipit. Μῆνα δὲ Λητωίδην. vbi oſtenditur ob inæqualitatem dierum quid illa anni tempeſtate agendum in opere, quid in adminiſtratione domeſtica ſeruandum ſit. Atque ibi hyems & dies eius. Ver ibi habes, & quæ agenda ſint: Εὖτ' ἂν δ' ἑξήκοντα μετ' ἠέλιον τρωπὰς χειμέριαι ἐκτελέσῃ Ζεὺς ὄμβρια. Æſtas & quæ in ea agenda ſunt ibi, Ἦμος δὲ σκόλυμός τ' ἀνθεῖ. Atque hæc cauſa eſt cur Philoſophus ex diuiſione Heſiodi mulieres ſalaciſſimas eſſe dicat διὰ σκολύμου: quod dicẽdi genus cum nõ perceperint Ariſtotelis interpretes, nos id ſuo loco illuſtramus. Autumnus, & quæ in eo agenda, ibi: Εὖτ' ἂν δ' Ὠρίων καὶ Σείριος. Atque ita tota Ephemeris abſoluta eſt: quam Heſiodi rationem his verbis in Auibus ſuis lepide alludit Comicus:

Πρῶτα μὲν ὥρας φαίνομεν ἡμεῖς ἦρος, χειμῶνος, ὀπώρας.
Σπείρειν μὲν, ὅταν γέρων κράζῃ σ' εἰς τὴν λεκύθιον μετὰ χωρῆ,
Καὶ πηδάλιον τότε ναυκλήρῳ φέρ' ἵν' ἐρεμάσαντι καθεύδειν, & c.

Errant enim qui Ephemeridis diuiſionem καθ' Ἡμέρας neceſſario ſtatuunt, cum ſit καθ' ὥρας & μῆνας. Quo reſpexit idem Comicus, Ranis:

Ὀρθῶς γὰρ μοι, inquit, τελεταὶς θ' ἡμῖν κατέδειξε, φόνιον τ' ἀστέγαστον.
Μυσταῖς δ' ἐχαίρομέν τε νόσων καὶ χαρμονῆς. Ἡσίοδος δὲ,
Γῆς ἐργασίας, καρπῶν ὥρας, ἀρότους.

Nam de operibus loquitur. In Geoponicis, quæ ſub Conſtantini nomine vulgo circumferuntur, liber tertius eſt Ephemeris, quæ definitur

cur ibi a vegete magistro ἡ παροῖνιος ἑκάστῳ μηνὶ ἐργασία, ἐφημερίς, καὶ τὶ δεῖ καθ' ἑκαστον μῆνα ἐργάζεσθαι. Incipit autor eius a Ianuario, desinit in Decembrem. Sic Ephemeris erit, si dicam: τῷ Ἰανουαρίῳ χρὴ καὶ σπάζειν τὰ καρποφορήσαντα τῆς ἀνθρακιᾶς. τῷ Φεβρουαρίῳ χρὴ πᾶν δένδρον φυτεύειν, & sic in reliquis. Quæ doctrina nihil habet commune cum Diebus Hesiodi. Hinc, vt ego arbitror, iterum aliud sequitur erratum Tzetzæ, qui Orphea quoque Ἡμέρας scripsisse vult, cum ille Ephemeridas scripserit: diuidit enim magis, vt ex principio apparet, opera Agriculturæ, καὶ μῆνας. Verba Orphei sunt:

Πάντ' ἰδὰν Μουσῆι θεοφραδὲς εἰ δέ σ' ἀνώγει
Θυμὸς ἑπωνυμίας μήνης καὶ μοῖραν ἀεῖσαι,
Ῥεῖά τοι ἐξερέω.

Et rursus paulo post idem, ὡς δύνατ' ἀμφιχυθεὶς ἄνυσμ' ἀπὸ μήνης. Singulos tamen dies videtur persecutus ille, sed ex ratione Planetarum, Solis, & Lunæ, prout cum plantis conueniunt: nam & hi versus eius adducuntur:

Πρῶτον μὲν πρώτῳ ἐνὶ ἤματι φαίνεϊ Ἄρης.
Μηνὸς δ' εἰς τ' Ἄρεϊ ἐπιτέλλεϊ. ἴσχεο δ' ἔργων.
Τὴν δὲ δὲ ἑξαύτασσα φύσιν δίκεσσιν ἀναφαίνει.
Αὐτὰρ ἐπὶ ἑβδόμῃ ἦμαρ ἐπὶ προθέει ἠελίοιο,
Πᾶσι δὲ πηχθονίοισι φυτοστάθμοις αἰτίη ἀλκῆς.
Τετράδι δ' αὐξομένῃ πολυφεγγέα λαμπάδα τεύχει.

Præterea cum Heraclitus Hesiodum risit, quod aliam diem φαύλην, aut vt ipse loquitur μηδεμίαν putaret, aliam μητέρα, siue ἀγαθὴν, quod omnes dies æquales sunt, dementia maxima esset cogitare velle Heraclitum euertere voluisse Ephemeridas rusticorum, quarum ratio & natura, e Sole, & Luna, petita est, καὶ φύσις. Ostendimus igitur aliud esse Ephemerida, aliud doctrinam eam, quæ Ἡμερὼν ab Hesiodo vocatur: de qua iam agemus. Dies sunt vel Boni, vel Mali, vel Mediocres. Rursus id quod sunt dies sunt partim respectu suo, Boni, vel Mali, vel Mediocres: partim respectu operum quæ aguntur, quorum diuersitatem commoditas vel incommoditas dierum sequitur. Vtraque ratio consistit vel ex natura: vt cum quæro rationem, cur Athenienses diem σωνοδικὸν ad contrahendas nuptias præferant reliquis: causam reddo: quia naturaliter tum cum Sole Luna coit. Vel ex religione: vt cum quintum diem vitandum doceo, causa est: quia tum circumerrant Erinnyes: septimum approbo, causa est, quia tũ natus est Apollo. Vel ex ratione numerorum & vi occulta: vt cum quartam laudo, ob vim quaternarij magni illius δημιουργοῦ Πυθαγορικοῦ. quæ præcipue in his spectatur, & cui nituntur reliqua. Dubium autem

non est quin alij quoque rerum earundem scriptores, præcipue autem qui Γεωπονικὰ dederunt, aut in ijs aliquid præstiterunt, hac quoque in re Hesiodum secuti sint: quo procul dubio Christianorum hominum censuram meruerunt, qui superstitiones illas tanquam ἀπίστους & τὴν Ἑλληνικὴν θρησκείας ἰσχὺν ἀναξίους ex animis suorum euellere conati sunt; nec alio spectare certum est censuram quam Patriarcha Photius de Vindanij Anatolij Beryti, & aliorum quorundam scriptis reliquit: ἔχει δ' ὅμως καὶ ἕνια τῶνδε τὰ βιβλίων περιττὰ δηλῶσαι, καὶ τὴν Ἑλληνικὴν πλάνης ἰσχὺν ἃ δεῖ τὸν εὐσεβῆ μηδόλως ἐπιζητεῖν, τὰ δὲ λοιπὰ συλλέγειν τὰ χρήσιμα. καὶ οἱ ἄλλοι δὲ τὰς γεωργικὰς πραγματείας συγγραψάμενοι, σχεδόν τι τὰ αὐτὰ περὶ τῶν αὐτῶν, ὅσα ἐμοὶ εἰδέναι, δοκοῦσιν· ἓν δὲ μόνον πολλοῖς δὲ διαφωνοῦσιν. ἐν οἷς δὲ διαφωνήκασι, τὴν τε λύσιν τῶν ἄλλων ἀκριβῆ ποιεῖται. Ex his constabat tota illa Theologia Arithmetica Nicomachi Gerasini: quod opus recte vir cordatus vocat διανοίας καθαρούσης βλάβης ἀπλάσματα. Reliquæ rationes sunt ἐκ παρατηρήσεως, & pro causa habent experientiam. Generalior diuisio talis esset. Dies sunt vel ἐργάσιμοι, vel ἱερεῖ, vel ἀποφράδες. Ἐργάσιμοι sunt qui & ἀνύσιμοι & ὀνήσιμοι dicuntur: ἱερεῖ quos δαὶ Ἡμέρας vocat Lucianus, cui opponuntur ἀποφράδες. Ex illis ea maxime τὰς ἐργασίμους considerat Hesiodus, nos cum Heraclito τὴν ἀποφράδα τῇ ἐργασίμῳ opponimus, non τῇ ἱερᾷ, in huius quidem operis consideratione. nam de eo ita notat Plutarchus: ὡς δ' ἡμερῶν ἀποφράδων, εἴτε χρὴ τίθεσθαι τινας, εἴτε μὴ, ὀρθῶς Ἡράκλειτος ἐπέπληξε Ἡσίοδῳ, τὰς μὲν, ἀγαθὰς ποιουμένῳ, τὰς δὲ φαύλας, ὡς ἀγνοοῦντι φύσιν Ἡμέρας ἀπαίσιος εἶναι μίαν ἅπασαν, ἑτέρᾳ δ' ἐπόρθμῳ. Politianum quantum fugerit ratio, qui tres Iouis dies statuit ex loco Hesiodi male intellecto, in Notis ostendimus. Iam ad institutum nostrum pergamus, latiusque quàm Agriculturam patere hanc partem ostendamus: quod vt fiat, iterum totum Ἔργων καὶ Ἡμερῶν librum diuidamus, hoc pacto. Hesiodi ratio totius operis circa duo versatur. Primo docet, agendum esse aliquid, quid, & quando: secundo dies aptos, & ineptos, vel mediocres, cum causis suis ostendit. Illud quod agendum est, Agricultura est: quæ non est præcipua, quia habet æqualem: neque sola, quia habet alteram. Ea est Nauigatio. Sicut igitur doctrina τῶν Ἔργων latius patet quam illarum altera, quia de vtraque agit: ita πρὸ Ἡμερῶν quia vtrique dies assignat. Ac de Agricultura vbi agat notissimum est: sicut ibi:

Ἡ μὲν ὅτις σπείρειεν, ὑπ' ἄρρενα καρπὸν ἀρᾶσθαι. &
Στέρματα δ' ἄρξασθαι φυτά δ' ἐκβρύσαντα ἀρίσαι,

& alijs. De altera:

——Γλαυκὴν τε θαλάμην θαλαμήϊα δῆσαι,

Νῆϊά τε ξύλα πολλὰ, τάτ' ἄρμενα νηυσὶ πέλονται,
Τεῖδά τ' ἄρχεσθαι νῆας ἀπήμονα οἰκία.

Ostendimus vtranque partem hic esse sicut in altera. Nunc etiam totum. Oeconomia duplex est, vt diximus, vel conquirendi: ad quam spectat vtraque pars de qua egimus, Agricultura & Nauigatio. vel conseruandi, quæ proprie Oeconomia dicitur, quam continuo in primo Ἡμέραν habes:

Ἤματα δ' ἐκ Διόθεν πεφυλαγμένος, ἤν κεν μοῖραι
Πεφραδέμεν δμῳῇσι ξυνήϊδα νηὸς ἀέξειν
Ἔργα τ' ἐποπτεύειν, ἠδ' ἁρμαλίην δατέεσθαι.

ἁρμαλίην δατέεσθαι munus erat in magnis familiis τῆ οἰκονόμῳ, quæ secũda persona erat μετ' αὐτὸν, id est post dominum; Lucianus ἐν τῷ πρὸς τῶν ὑπὲρ μισθοῦ συνόντων· ὁ μὲν γὰρ μισθὸς αὐτὸς, κατὰ δύο ὀβολοὺς ἢ τέτταρας, ἢ βαρὺς αὐτῶν σὺ δ' ὀχλεῖς δεκεῖς· ἵνα δ' ἦν λάβῃς, κολακευτέος μὲν αὐτὸς, ἢ ἐπιτευτέος· θεραπευτέος δὲ ἢ ὁ οἰκονόμος· ἔτος μὲν ἢ ἄλλος θεραπείας ζόφος. ij habebant plerumque suos σκήπτους, quorum erat singula πήγνυσθαι: qua Poëta eadem ratione infra de tota Oeconomia vtitur:

Οἰκοδομεῖσθαι δ' ἐπὶ μὲν δύω ἤματα μηνὸς,
Ἕκτῳ δ' ἀρξόμενος βοτρύοια ἔργα πιέσθαι.

Vnde Theocritus Χάριτον·

Πολλοὶ ἐν Ἀντιόχοιο δόμοις καὶ ἄνακτος Ἀλεῖα
Ἁρμαλιὴν ἔμμηνον ἐμοχθήσαντο πιέσαι.

Rursus alio argumento vtamur. Cum ἐργασία sit duplex respectu duorũ, quæ familiã constituunt, & ex consequenti Oeconomicis legibus vtuntur: vt vnũ ex multis sumamus, Agricultura virorum, Lanificium mulierum; vtriusque meminit: nam vti non omni die prius fieri posse existimat, ita neque posterius. Diem autem vnum altero, tam huic quam illi, magis conducere. Sic:

Ἡ δὲ δυωδεκάτη τῆς ἑνδεκάτης μέγ' ἀμείνων·
Τῇ γάρ τοι νεῖμαί τε ἀεραπότοπος ἀέλπτης,
Ἤματος ἐν πλείω· ὅτε τ' ἴδρις σταθμὸν ἀμᾶται,
Τῇδ' ἰὼν ἰστοπόνος γυνὴ, ἐρρεκάλοιτό τε ἔργον.

Mulieris nenti idem scopus est qui viri arantis, ὁ πλοῦτος: Vtrumque ἔργον est, sicut & nauigatio. Rursus alio argumento vtemur. Ὑλοτομία duplicem vsum habet, qui extra Agriculturam se extendit. alter est πρὸς θάλαμον: alter πρὸς πῆα. Vtrunque considerat bonus Oeconomus. Thalamum struebat paterfamilias cum vxorem duceret: vnde Homerus θάλαμον εἶσον dixit: ad quam rem Ὑλοτομία opus erat. Nauem cum mercaturam instituceret. Vtriusque tempus commodissimum hic traditur:

——Τ'λοτόμοντι ταμοὶ θαλαμήϊα δ'ῶρα,τ
Νηΐδ τε ξύλα πολλὰ, τάτ' ἄρμενα νηυσὶ πέλονται.

Possunt & alia eiusmodi adferri; quod facerem⁹ fortasse nisi alio festinaremus.

CAPVT XXI.

EX his omnibus iam satis superque apparet quomodo vox Ἔργων in Poëtæ inscriptione sumenda sit: cum enim ad speciem ea vox referatur; vel κατά τι ἐξαίρετον, vt loquuntur magistri, sumatur necesse est: vel κατὰ γλῶσσαν, aut saltem κατὰ διάλεκτον. Quod si κατά τι ἐξαίρετον sumitur, peccauit translatione inepta, ἀπὸ γλώσσης ἐπ' εἶδος: quæ & inepta esset, quia in inscriptionibus simpliciter loquendum est, & inanis, quia falsa: angustior enim contento esset. Quod si κατὰ γλῶσσαν aut διάλεκτον, rursus peccauit, cum partim τῶν κυρίων, quibus opponitur ἡ γλῶσσα, partim τῶν κοινῶν, quibus opponitur ἡ διάλεκτος, ibi maxima habenda est ratio, vbi ea tradimus, quæ ab omnibus intelligi volumus, quod in inscriptionibus maxime obseruandum est. Qui vocem ἔργον ἀπὸ τῆς ἔρας deducunt, κατὰ διάλεκτον eam sumunt, quæ multum ab Hesiodi abhorret: plerique καθ' ἕξοχήν, inter quos est Eustathius. vtro modo sumatur, a Poëtarum ratione non abhorret, sicut in illo poëtæ, ἀγρὸν δ' ἴομεν καὶ ἔργ' ἀνθρώπων. Ouidius κατὰ διάλεκτον, *facta* vertit. *Non hominum video, non ego facta boum.* Porro cum simpliciter vocem ἔργων ad omnia transferant veteres, quid opus est nodum in scirpo quærere? Est igitur ἔργον, τὸ ἔργον τὸ οἰκονομικὸν, τὸ πρὸς τὸν βίον συμφέρον. Ita inscriptionem horum librorum manifeste interpretatur Max. Tyrius, Sermone εἰ ὄφη καθ' Ὅμηρον αἱρεῖς; vbi diligenter de Hesiodi libris agit, tandemque: χωρὶς δὲ (inquit) ἀυτῶν ποιοῦνται οἱ θεῖοι λόγοι, ἅμα τοῖς λόγοις, θεογονία· χωρὶς δ' αὖ ὠφελεῖ τὰ εἰς τὸν βίον, ἔρξαί τε ἃ δρασέον, καὶ ἡμέρᾳ ἐν αἷς δρασέον, vt supra ostendimus. Non potuit paucioribus verbis melius omnia ea approbare de quibus supra disputauimus, simulque ea confirmare, de quibus hic agimus. Cum autem nusquam improprie in his libris vox Ἔργων sumatur, quæ dementia esset, ibi improprie eam sumere vbi tantum propria esse debet? Sic, Ἐρίζειν δὲ Πέρσῃ δῖον γένος. &, Σοὶ δ' ἔρδα φίλ' ἔσσα μέζεα κοσμεῖν. &, Ἐξ ἔργων δ' ἄνδρες πολύμηλοι τ' ἀφνειοί τε. & Καί τ' ἐριζόμενος πολὺ φίλτερος ἀθανάτοισι Ἔσσεται, ὅστις βεῶτόν. & Ἔργον δ' οὐδὲν ὄνειδος, ἀεργίη δέ τ' ὄνειδος. & Εἰ δέ κεν ἐργάζῃ, τάχα σε ζηλώσει ἀεργός. & ἐργάζου νήπιε Πέρσα τάτ' ἀνθρώποισι θεοὶ δίπτυχα μήδονται. & alibi. Præterea sicut ἔργα βοῶν, ita ἔργα ποδῶν dicunt Poëtæ: & sicut γῆν ἐργάζεσθαι, ita πόντον ἐργάζεσθαι. Elegans exemplum est in Theogonia,

nia, vbi γλαυκὴν ἐργάζεσθαι dixit de mari: Καὶ τοῖς οἳ γλαυκὴν δυσπέμφελον ἐργάζον). Ita vt hinc appareant somnia Grammaticorum qui subtilius hæc inquirunt: quibus vnus finis est ostentatio eruditionis per fas & nefas. Vt concludamus: non aliter vocem Ἔργων in Hesiodi libris sumi certum est, quam a Philosopho sumitur Rhetoricorum secundo in his verbis: Διὸ τὰς ἐλαθυρίας καὶ αὐθαδείας πάσας, καὶ τὰς δικαίας τοιαύτας δ' ὑπολαμβάνουσι τὰς μὴ ἀφ' ἑτέρου ζῶντας. τοιοῦτοι δ' οἱ ἀπὸ τῶν ἐργάζεσθαι, καὶ τέκτων οἱ ἀπὸ γεωργίας, καὶ τῶν ἄλλων οἱ αὐτουργοὶ μάλιστα. Ex quibus verbis, vt infra alibi ostendimus, perfecta huius libri ratio reddi potest. Cum enim τὰς ἐργαζομένας & τὰς αὐτουργὰς veteres maxime iustos putarent, apparet non modo quomodo sumenda sit vox illa, sed & cur de iustitia agat. Sic & apud Homerum Odyss. Ξ vbi hanc Oeconomiam tangit:

Τοῖος ἔα ἐν πολέμῳ, ἔργον δέ μοι ἠὲ φίλον ἦεν
Οὐδ' ὀπιθοφιλίη, ἥτε ῥέφει ἀγλαὰ τέκνα.

Atque hæc hactenus.

ADDENDA.

pag. 9. post verba illa: *Letitiæ patris dare munera*, adde: *multo minus quæ alibi obiter* θεὸς ἑκάστῳ ὅσσα *dicuntur.*

pag. 19. post citatum oraculum de Dæmonibus, adde: *in altero autem responso, quod apud Lactantium legitur, eadem Hesiodi voce* φορτὰν *dicuntur.*

Δαίμονες οἱ φορτῶσι θεὸς χθόνα ἠδὲ θεὸς πόντον
Ἀκάμαται, δάμιαν τιμὴν καὶ μάστιγ' ἔχοντες. Lib. 1.

DAN. HEINSII IN HESIODI ΕΡΓΑ καὶ ΗΜΕΡΑΣ NOTÆ ET OBSERVATIONES.

PAG. 10. ΚΛΥΘΙ ἰδὼν αἴσυητε· δίκῃ δ' ἴθυνε θέμιστας] Duos hosce versus quin ad Iouem referant vno ore omnes Grammatici dubiũ non est. Et maximus Poëta Odysseæ secundo Iouẽ cum Themide eodem modo coniũgit, tanquam ἐπισατοῦντα ταῖς δίκαις.

——— Ζηνὸς ὀλυμπίου ἠδὲ Θέμιστος
Ἥτ' ἀνδρῶν ἀγορὰς ἠμὲν λύει, ἠδὲ καθίζει.

ex quo loco interpretes notarunt, effigiem illius Deæ ante inchoationem iudiciorum, & demissionem in Ecclesias ferri solere: quo signo vel iudicare incipiebant, vel desinebant. Sed ieiunam hanc obseruationem & ambitiosam existimo: vult enim simpliciter, vt ego quidem arbitror, Poëta, τὴν Θέμιν ταῖς δίκαις, vna cum Ioue, ἐπισατεῖν, & omnem potestatem τὸ λύειν καὶ καθίζειν τὰς ἀγορὰς penes illos esse. Cæterum Hesiodus τὴν τάξιν τὴν βασιλικὴν, id est, τὰ δικαστικὰ, τὰ δικαστήρια, τὰς δίκας, iudicia, inspectionemque eorum, hoc libro, non Ioui, sed eius vicarijs, Dæmonibus tribuit, vtpote ἐν τῇ ἀταξίᾳ ὑπάρχοντος τοῦ Διός, vt supra disputauimus. quæ omnia cognoscere eum oportet, qui cum fructu suo & alionum Hesiodi hoc scriptum interpretabitur. vnde infra, postquam dixit eos φυλάσσειν δίκας, concludit, eos ἔχειν τῦτο γέρας βασιλήϊον. Quam vocem non bene videntur percepisse Eusebius & alij. Porro, existimo ego, si hæc verba ita scribantur, vt τὸ Πέρσῃ ex δοτικῇ fiat κλητικὴ, ex tertio casu, quintus; posse hos versus commode ad Persen referri, & ita interpungi:

Κλῦθι ἰδὼν αἴσυητε, δίκῃ δ' ἴθυνε θέμιστας
Τύνη· ἐγὼ δέ κε Πέρσῃ ἐτήτυμα μυθησαίμην.

Est enim elegantissima quædam operis totius σφραγὶς, quæ hic proponitur: ita dicebatur antiquissimis vsitatum δικαιοσύνης καὶ σωφροσύνης χρῆμα quoddam, in proœmijs. cohæret id autem cum proxime præcedenti, vbi ad attentionem Perses inuitatur. Illa autem verba κλῦθι ἰδὼν αἴσυητε, nihil amplius designant, quam quod infra:

Ὦ Πέρση, σὺ δέ ταῦτα τετυγμένα ἐν φρεσὶ βάλλευ.

sequentia, δίκῃ δ' ἴθυνε θέμιστας, cur ad Persen referri nequeant non video, cum totum hoc opus eo spectet, vt σὲ τῆς δίκης Persen moneat. Qui donis labefactando iudices, iniquè cum fratre egerat, &, vt grammatici loquũtur, δίκαιος κατέβιβε τὸν Ἡσίοδον. Huc spectant, cum alia multa, tum integer locus ille a versu illo, Μηδέ σ' ἔρις κακόχαρτος, vsque ad versum, cuius initium est, Νήπιοι οὐδὲ ἴσασιν. Præterea, ἴθυνειν non denotat τάξιν aut potestatem in iudicando; sed Hesiodus passim hoc

opere

opere cum τὰς δίκας δίκας τοῖς σοφοῖς opponat, mirum non est si ex Archaismo vetere πλουταζόντως Grammaticus, qui hoc exordium præfixit δίκη ἰθύνει δέμιστας dixerit, pro δικάζουσι δικαίως: quanuis ἰθύνειν plerunque Poëtis sit non aliud quam πείθειν.

pag. 11. Οὐκ ἄρα μῦθον ἔλω.] Secuti Plutarchum & Pausaniam seorsim hæc edidimus, magnoque charactere distinximus: quorum alter Sympos. 8. Problem. 1. Eratonem cum Hesiodi ἔργων principium caneret, ab hoc versu inchoasse dicit. Alter Bœotos proœmium ad Musas omisisse, & principium operis τὸ εἰς τὰς ἔριδας statuisse. Huius verba sunt: Βοιωτῶν δὲ οἱ μὲν τὸν Ἐρατοῦνα ἐκπίπτοντες παρὰ μικρὸν λέξει λέγουσιν ὡς ἄλλο Ἡσίοδος ποιήσει οὐδὲν ἢ τὰ ἔργα, καὶ τούτων ἧς τὸ εἰς τὰς Μούσας ἀφαιροῦσι προοίμιον, ἀρχὴν τῆς ποιήσεως εἶναι τὸ εἰς τὰς ἔριδας λέγοντες. Illius: δὸς πρῶτον μὲν ἐκέλευσεν ἄδειν τὸν Ἐρατοῦνα πρὸς τὴν λύρην. ἅπαντες δὲ τὰ πρῶτα τῆς ἔργων, Οὐκ ἄρα μῦθον ἔλω εἰδὼς ψεύδεα, ἐπῄσαν πως τῷ καιρῷ πρεπόντως ἁρμοσάμενον.

Ibid. Ἢ μέν κεν ἐπαινήσειε νοήσας.] Non perceperunt hoc vt debebant Græci interpretes: multo minus vero qui hos secuti sunt Latini. Οἱ νοοῦντες sunt οἱ σοφοί, & poetis νοήσας, ὁ σοφός. Sic Phocylides eadem elegantia: ἃ χδ δὴ νοέων· οἱ μηδέποτ' ἐσθλὰ μαθόντες. Vbi ἃ νοέων, est, ἃ σοφοὶ εἶπον. Mens est: duo sunt contentionum genera: quorum alterum laudarit sapiens. Sapiens ὁ νοήσας. Vnde νόημα poetis toties ἡ σοφία. Hinc illud, ἔστι φυλὴ ἐναλίγκιος ἔστι νόημα. Fallitur ergo Proclus, qui τὶς subintelligi notat. Nihil familiarius est poëtis, quam articulum negligere in eiusmodi: quod cum imitantur Latini, interdum obscuritatem parit: ita Virgilius -- *numero Deus impare gaudet*, vult enim ὁ θεός, quo designatur ille de quo agit ὁ Λοῦκρης nimirum. Sicut hic νοῆσαι, est ὁ σοφός, sic in Theogonia εἰδῶς est, ὁ πλουτὼς, dissimulatione eâdem. Νικήσας δὲ βίῃ καὶ κράτει καλὸν ἄεθλον Ῥεῖα φέρει. Nihil elegantius, aut poeticum magis.

Θῆκε δὲ μιν Κρονίδης] Tres Græci interpretes, vt infra ostendemus, ne ordinem quidem horum verborum perceperunt: nam illa verba Γαίης ἐν εἴζῃσιν ad Iouem referunt. Veteres amicitiam ἐν τῇ ἔριδι constituebant, quam ἀγαθὴν Hesiodus dixit. Hæc contentio a veteribus philosophis φιλία appellata fuit: quarum alteram mundo καὶ τῷ παντὶ: alteram hominibus tribuebant. Altera est quam ἁρμονίαν τοῦ παντὸς dicebant, quam Hesiodus ἐν γαίης εἴζῃσιν constituit, altera est quam Philosophus Lib. Ethic. 8. magis necessariam esse ait, quam est ἡ δικαιοσύνη rebus publicis. Notat enim ibi, quosdam existimasse ὁμονοίᾳ constare τὴν φιλίαν, quosdam τῇ ἔριδι. Locus elegantissimus est, & qui adscribi meretur, vbi de amicitiâ disputat. Διαμφισβητοῦσι δ' ἐνίοις περὶ αὐτῆς ἐκ ὀλίγα. οἱ μὲν γὰρ ὁμοιότητά τινα πεῖσαν αὐτὴν, καὶ τοὺς ὁμοίους φίλους· ὅθεν τὸν ὁμοίων φασὶν εἰς τὸν ὅμοιον καὶ κολοιὸν ποτὶ κολοιὸν, καὶ ὅσα πιαύτα, οἱ δ' ἐξ ἐναντίας, κεραμεῖς πάντας τοὺς πενίτας ἀλλήλοις φασὶν εἶναι) καὶ περὶ αὐτῶν τούτων ἀπορώτερον ἐπιζητοῦσι καὶ φυσικώτερον. Εὐριπίδης μὲν φάσκων, Ἐρᾷ μὲν ὄμβρου γαῖαν ἐκπεσοῦσαν· ἐρᾷ δὲ σεμνὸν οὐρανὸν πλησθεὶς ὄμβρου, πεσεῖν εἰς γαῖαν· καὶ Ἡράκλειτος, τὸ ἀντίξουν συμφέρον, καὶ ἐκ τῶν διαφερόντων καλλίστην ἁρμονίαν, καὶ πάντα κατ' ἔριν γίνεσθαι. ἐξ ἐναντίας δὴ τούτοις, ἄλλοις καὶ Ἐμπεδοκλῆς· τὸ γὰρ ὅμοιον τῷ ὁμοίῳ ἐφίεσθαι. Interpretibus autē qui verba illa Γαίης ἐν εἴζῃσιν ad Iouem referunt, non ad τὴν ἔριν, nescio quid in mentem venerit. Sed de his ad ipsos.

pag. 16. --σοὶ δ' ἐκέπ δόλπορον ἔσται Ὧδ' ἔρδειν.] Non bene venustatem huius formulæ, quæ hic latet, assequuntur magistri. Tres enim Græci interpretes, illud δόλπορον, per τὸ πάλιν,

vel

vel τὸ ἐπὶ δὶς ἥκειν exponant, tanquam hoc dicat poeta: primo hoc fecisti, non facies secundo: semel fecisti, non facies iterum. Nos cum elegantius sit hoc loquendi genus quam vt temere assentiri debeamus, aliud latere existimamus. Antiqui cum stricte aliquem cogerent, vnam conditionem proponebant, cui astringebant; cum minus cogerent, sed plus permitterent, secundam statuebant, vbi rata formula, τοῦτο δὶς ἔξεστι: id est, si primum non placet, licebit & secundum. δὶς ἔξεστι, nihil aliud est quam ἔξεστι, & potentiam denotat, seu licentiam potius. Errarunt igitur, primo cum τὸ ἐπὶ per ἐκ, hic, αὖτις τῇ ἔξεσι poni existimarunt: secundo cum τὸ δὶς ἔξεστι pro πάλιν acceperunt. Mira venustate dictum est, σοὶ ἐκτὸς δὶς ἔξεστι ἔτι Ω'δ' ἰέναι, pro, ζωὴ ἐκ ἔξεστι τοῦτο ἅπαξ, καὶ πάλιν πεσεῖν. τὸ δὶς ἔξεστι ordinem non denotat, sed licentiam.

pag. 19. Οὐδ' ὅσον ἐν μαλάχῃ τε καὶ ἀσφοδέλῳ] Duos, βίοτον ζώοντας constituit Homerus: τοὺς θεοὺς, καὶ τοὺς πεπνυμένους. Cur ἀσφοδελὸν λειμῶνα suis mortuis tribuat Homerus, multum olim disputarunt veteres, sed frustra. Nam quid hoc est quod apud Eustathium legitur, ἢ τὸ πρὸς τὴν ἀποδοχὴν ἐμπόδιον, atque ita dictum, quasi ἀσφόδελον, διὰ τὴν ἀποδοχὴν τῶν κεκμηκότων τοιοῦτον, quid est, inquam, nisi miserum Grammaticorum φλυαρίας delirium? Atqui Poeta Ἀσφοδελὸν λειμῶνα illis tribuit, quod extra necessitatem vitæ hujus sint, nec cura rei familiaris illis impendeat, sed victu simplicissimo viuant, qualis ἡ μαλάχη καὶ ἀσφόδελος est, quibus ante τὸ ἐπόδυμπικὸν homines viuebant, & sanctissimi quique Philosophorum postea, qui dum vjuebant τὸ βίοτον ζώειν sequebantur: quod Horatius his verbis optat,

Premant Calenâ falce quibus dedit
Fortuna messem: diues & aureis
Mercator exsiccet culullis
Vina Syrâ reparata merce
Dijs charus ipsis: quippe ter & quater
Anno reuisens æquor Atlanticum
Impune: me pascunt olivæ,
Me cichorêa leuesque malvæ.

Hinc mortuis hominibus in tumulo antiquissimi maluam asphodelumque serebant. Et hoc voluit sibi Porphyrius in quodam Epigrammate, vbi tumulum his verbis introducit. Νώτῳ μὲν μαλάχῃ τε καὶ ἀσφόδελον πελώριζον Κόλπῳ δ' ἔνδοθεν ἔχω, id est, *Foris quidem maluam asphodelumque habeo: Intus vero mortuum claudo.* Nam non integros versus citat Eustathius, neque ad verbum, quod indicat vox δὲ ἔνδοθεν, qua vtitur vt Iurisconsulti nostri voce Titij. Hinc Homerus quoties campum eum describit, quem Asphodelum vocat, his plerumque verbis vtitur: Τῇ περ ἐπιεικὴς βροτοῖσι πέλει οἴδματος αἰών, id est, *Vbi facillima viuendi ratio est hominibus.* Opponunt autem poetæ τὸ βίοτον ζῆν, vitæ regum & principum, iniustorum plerunque, καὶ τῇ πολυτελείᾳ ἀδύπνῳ. Nam τὸ βίοτον ζώειν & διάγειν pro simplicissima voluptate ponunt, quæ longissime ab ἐπόδυμπικῷ sæculo abest, maxime ad ἡμερικὸν, & priscam illam vitam, accedit. Sic Theocritus de Cyclope sude Οὕτω γοῦν βίοτον διάγ' ὁ Κύκλωψ ὁ παρ' ἡμῖν, Ὦ ῥᾳδίως Πολύφαμος. Hesiodus negat iniustos iudices illos, quid sit τὸ βίοτον ζῆν, scire; & per consequens μαλάχην & ἀσφόδελον ignorare: ex quo tempore Dij viuendi genus, quod sub ἡμερικῷ fuit, sub ἐπόδυμπικῷ abscondere ceperunt. Atque hæc causa est, cur Lucanus vitæ hanc simplicitatem, *Deorum munera* vocet, *nondum intellecta*: eodem plane modo cum Hesiodo nostro, Lib. 5.

——*o vitæ tuta facultas*
Pauperis, angustique Lares, & munera nondum

Intellecta Deûm! quibus hoc contingere templis
Aut potuit mentis, nullo trepidare tumultu
Cæsarea pulsante manu?——

Nec aliter intelligendus ille Claudiani locus, qui vitam simplicem notam esse negat. 1 in Ruffinum:

Hæc mihi pauperies angustior: hîc mihi tecto (nec
Culminibus maiora tuis. tibi quærit inanis
Luxuries nocitura cibos: mihi donat inemptas
Terra dapes. rapiunt Tyrios tibi vellera fuccos,
Et pilleatæ saltantur muricæ vestes;
Hîc radiat flores, & prati viua voluptas
Ingenio variata suo. fulgentibus illic
Surgunt strata toris: hîc mollis pandîtur herba,
Sollicitum curis non abruptura soporem.
Turba salutantum latas tibi perstrepit ædes: [rimâ.
Hîc auium cantus, labentis murmura
Vitam exiguo melius: natura beatis
Omnibus esse dedit, si quis cognouerit vti.
Hæc si nota forent, frueremur simplice cultu,
Classica non fremerent: non stridula frænis iret:
Non ventus quateret puppes.——

Beatos vocat, quos Homerus μάκαρας, & ζῆνα ζῶντας, quorum vitam ignotam esse dicit, sicut Hesiodus κεκρύφθαι τὸν βίον. quales nec ij sunt qui ex iudicijs viuunt, nec ij qui ex bello, nec ij qui ex nauigatione, quibus omnibus poetæ opponunt τὸ ζῆν ἀπλῶς & τὸ ἀτρεμὲς, quod ex ἀσφοδέλῳ, & μαλάχῃ percipitur: quæ vita maxime ad vitam illam quæ sub ἡμιουκίῳ fuit, accedit. Fuit enim hæc opinio eorum, πᾶν τὸ σύμφυτον ἡδὺ εἶναι, πᾶν δὲ τὸ ἐπίκτητον κακὸν εἶναι.

pag. 22. Ἀλλὰ Ζεὺς ἔκρυψε.] ope Pandoræ, de qua supra in introductione nostra. Quomodo a fortuna ceperit κεκρύφθαι τὸν βίον, etiam Philosophi ostendunt: vt merito Antoninus Imperator & Philosophus πλὴν τύχῃ in vita humana ἀτίμητον dixerit, rem imperuestigabilem, quæ veluti nubem quandam & caliginem, reliquis rebus humanis induxit: vt impossibile sit hominem ad finem in re Oeconomica & reliquis, ad quæ virtutis opera peruenitur, pertingere inoffenso gradu. Τὴν, dicunt Platonici, ὅτῳ τύχῃ ἢ ἀσφαλὴς ἐφόδιον, ὡς μὴ ἐπισχεῖν βαδίζων χαλεπῶς ἀφανεῖ, ἢ χάσκοντι ἐδάφει, ἢ πετρῳ, ἢ τριβῳ, ἢ ὅτῳ τοιούτῳ σκάνδαλον ἢ εὐτυχοῦντι, ὡς ἀνατίθεται ἀπὸ πλάνου ἢ ζάλης, ἢ πνεύματος ἐμπόδιον, ἢ αἰτίῳ τιμωρίαν; Itaque concludunt: virtutem quidem per se certam esse, sed in lubrica & incerta materie versari, causa scelestæ illius veneficæ, quam cum ebria anû conferunt: est enim reuera χεῦμα πολὺ, ἢ ἀνάθυμον, & πάλυμμα πᾶ κρύφος τῆς ἀπορίας; quæ totam vitam possidet, ac ne quidem nobis, qui minima speramus, certi quid relinquit. In Academijs sæpe, more Græcorum, πίθων ἢ πώγων sufficiunt; præclara contra ingenia, & quos nihil peius habeat, quam quod fortunæ quicquam debeant, per omnem vitam τῇ βελτίστῃ πολλῷ μεγοφιλέστερον.

Ibid. Ῥᾳδίως γάρ τις καὶ ἐν ἥματι ἐξηύρατο, Ὅτι τὰ κ' εἰς ἑαυτὸν ἔχειν] Venustissimo idiomate οἱ εἰς ἑαυτὸν ἔχοντες dicuntur οἱ πλούσιοι, quibus opponebantur οἱ εἰς ἡμέραν ἔχοντες. Herodotus Clione: Οὐ γάρ τι ὁ μέγα πλοῦτος μᾶλλον τῷ ἐπ' ἡμέρῃ ἔχοντι ὀλβιώτερός ἐστι. οἱ μὲν τύχῃ ἐπίκαιρον, πάντα καλὰ ἔχοντες πλουτέουσι τὸν βίον.

pag. 27. πρὶν ἀνδρὸς ἀλφηστῆν] Multum sæpenumero errarunt viri magni, quod in Græcorum Poëtarum scriptis non distinguerent epitheta quæ κατὰ παράλειψιν ponuntur, ab *ijs* quæ δηλωτικὰ, & ex sensu pendent. Nec propterea ab incomparabilibus huius

ætatis

ætatis viris Homerus reprehendi debuerat, quod Achillem lachrymantem πόδας ἀνίν fecit: est enim illud πανσύζον, & quod Achillem comitatur χὴ παρακλὴν, non ἐν δίοντϕ. Sic, ne diu hæreamus, poeta Iliad. 3. Menelai manum πυγμὴν dixit ἐν δίοντϕ: in Odyssea Penelopes πυγμὴν χὴ πτύλιον, &, vt antiqui loquebantur, χὴ ἀνάρρησιν. eodem modo poeta noster in clypeo αὐδὴν ἀλαλητύος dixit χὴ παρακλὴν, Ἀλλ' ἄλλω μὲν πᾶσι ὕφαινε μάχην τε, φόβον τε, ἔριδα, δυσὶν Ἀνδράσι τ' ἀλκήεσσιν ἀρηϊφίλοισι φυτεύων. Hoc loco ἐν δίοντϕ. ita vt ex hac voce sensus totius huius mythologiæ pendeat, quam nos supra in libro singulari primi ernimus. Dedit, inquit, Pandoram, maximum obstaculum iis hominibus, qui circa inuestigationem rerum necessariarum versantur.

pag. 33. Ἀνδρὶ γυνὴ χείρωσι] Falluntur, qui, vt hinc allegoricam suam interpretationem confirmem, τὸ γυναικὸς φλυαρικῶς accipere videntur: & ad vanum uersum mulierum genus referunt: cum simpliciter αἰτιωμασικῶς ponatur: nihil enim hic plus est quam Παιδὸς in præcedentibus.

Ibid. ἐν ἀρρήκτοις δόμοις.] Non potuit conçoquere Seleucus antiquus magister, qui a Proclo citatur, ἄδυτον ab Hesiodo δόμον vocari: rescripsit igitur ἐν ἀρρήκτοις αἰδύτοις. Sed rationem loquendi non intellexit. Locum in quo puellæ ante nuptiarum tempus solent, παρθενεῶνας Hesiodus, δόμον vocat & αὐλὸν, vt infra ostendimus, Homerus μυχὸν δόμοιο & μυχὸν θαλάμοιο posuit, pro δόμον & θαλάμου: idem enim illis est δόμος & θάλαμος: quia pars intima erat. Eustathius ad Ὀδυσσ. Ε. ἐπαίδευσε δὲ ἐν Ἰλιάδι, ὅτι καὶ οἱ ἄλλοι τὴν ἐξώτατον μέρος οἰκίας αὐλὸν, τὴν δὲ μέσην καὶ ἐνδοτάτω θάλαμον, ἢ μυχὸν δόμον. Hesiodus infra αὐτὰρ δόμοιο ὑπερθύρου θέσαν ἔρκος. μυχὸν μὲν Οὔτερ ἔργ'. αἰδοῖα πάντα

χούσης Ἀφροδίτης, de virgine. Omnes autem virtutes & affectiones τὰς μάλιστα ἀγαθοποιοὺς Poetæ virgines faciunt. Atque hæc causa est cur Hesiodus, reliquis omnibus malis e vase volantibus, solam spem dicat tanquam καθαρώτατον, μίμνειν ἐν δίοισι. Elegantissima loquendi ratio: quia aliquoties vsus est, vt infra suo loco monebimus; quæ confirmatur satis ab eo quod sequitur, ἐπὶ δυσὶ ζ. Ἐξίπτη.

Ibid. πίθου ἐπὶ χείλεσι] πίθου ἐπὶ χείλεσι, & ἔπιθον idem est: nam ἐπιχειλὲς minus est quam ἐπιχειλὲς, quod tamen ἐπιχειλὲς τῷ πεπληρωμένῳ opponitur, cum ad ipsum vas refertur. & ἐπιχειλὲς mensura quædam erat non plena: quo allusit Comicus Γέρ. Ὃς ἐπίπαν τὴν πόλιν ἡμῶν, μετρίως ἐυρὼν, ἐπιχειλῆ. Hesychius ἐπιχειλὲς, τὸ ἐλλιπὲς. Sicut autem illa quæ ἐν θαλάμῳ sunt, longissime a foribus absunt; sic πὶ ἐπὶ χείλεσιν ὄντα, longissime a vasis orificio.

Ibid. Ἀπήμονα βιοτὴν.] Mirum est quod hic nobis accidit. Libere χὴ ἀπήμονα βιοτὴν versum hunc inducendum iudicaueramus. Hanc sententiam nostram Plutarchi calculo confirmari deprehendimus; qui in consolatione ad Apollonium, vbi totum hunc locum adducit, solum hunc versum prætermittit, vel vt ῥᾳθύμητα, vel vt ignotum omnino tum temporis.

pag. 37. Τέρπουτ' ἐν θαλίῃσι] Græci sæpenumero totam τὴν ἀθυμαζίαν voce θαλία designant, quod Latini *Diuûm epulas* dicunt. Theocritus, Ἔνθα σὺν ἄλλοισιν θαλίας ἄγει ἐγκατάκειται. Quod cum exprimit Maro, *epulis diuûm accumbere*, dicit, sicut Theocritus θαλίας ἄγειν. *Tu dea epulis accumbere Diuûm*. Hæc causa est, non quam reddunt interpretes.

Ibid. Νόσφιν ἄτερ τε πόνου χὴ ὀϊζύος] In quibusdam Siculi Diodori exemplaribus vno versu auctior hic locus legitur, hoc modo:

Νόσφιν ἄπας τι σώσαι, ἠ ἄπιρ χαλεπῖο πόνοιο,
Νίσσω τ' ἀφγαλέον, ἠ ἀνήμοτας. ὧδε μέλεσθαι
Γῆρας ἐπιῤῥῖ. ——— (πων,

Supra,

Πείσῃ μ' ἠδ ζώοισιν ὅτι χθονὶ ῥῦλα πάσιν
Νόσφιν, ἄπιρ τι κακῶν, ἠ ἄπιρ χαλεποῖο πόνοιο,
Νίσσω τ' ἀφγαλέον, αἴτ' ἀνδράσι γῆρας ἔδωκεν.

pag. 38. [Τοὺς μὲν δαίμονας] Apud Platonem omnes hi versus aliter in Cratylo concipiuntur, hoc nimirum modo:

Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τοῦτο γένος κατὰ μοῖρ' ἐκάλυψε,
Οἱ μὲν δαίμονες ἁγνοὶ ἐπιχθόνιοι κάλεονται,
Ἐσθλοὶ, ἀλεξίκακοι, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων.

Aristides apud Photium, Platonem sequitur: qui consulendus.

Ibid. σὺν ἐδωλίοιν πολέεσσιν] ἐδωλία Græcorum Theologia vocat quicquid proficiscitur a Deo, sed εἰς δωτίνας, sicut τὸ δῶρον & τὸ ἐδν. quæ omnia fuisse in Politico notat Plato sub ἡγεμονικῷ, desiisse in ἐπιθυμητικῷ. Sic fruges quatenus a Cerere, amores quatenus a Venere, ἐδωλὰ dicebantur, sicut ἐδὰ & δῶρα. Hesiodo autem interdum ἐδωλὰ dicuntur quæ apud vetustissimos ἐπικαρπία & αὐτόματα, ita dicebatur in agricultura quicquid præter expectationem, & absque labore agricolæ terrâ affundebat, & divina benignitas: de quibus duobus infra agimus. Homerus lac, mel, aquam, oleum, & similia, quibus τοῖς μακάρεσιν inferias faciebant, ἐδωλὰ vocavit. Odyss. Λ.

Πολλὰ δ' γυναῖκες ποιναὶ ἀνδρῶν ἀπολοντο,
Πολλὰ δὲ τέκνα νηπιάχων, οἳ μοι κάρ μάλιστα
Ῥέξειν ἐν μεγάροισι, σεμνὴν ἐπιμισθοδοσίην
Ἐσθλῶν.

causa est: quia omnes mortuorum inferiæ ijs rebus fiebant, quibus τοὺς μακάρας sub Saturno viuere existimabant, ne exceptâ quidem maluâ & asphodelo. Cæterum locus hic vno versu auctior a veteribus adducitur, quam in Hesiodi exemplaribus est.

Ἀφνειοὶ μάλιστα, φίλοι μακάρεσσι θεοῖσιν

Ibid. Ἠέρα ἐσσαμένους) Nescio quid impulerit veteres grammaticos cur hunc locum omnes ἐπὶ Ἠρώων adducerent, qui ab Hesiodo ἐπὶ Δαιμόνων vsurpatur, & tanta quidem confidentiâ, vt ex eo Etymologiam eius vocis deducant. Interpres Homeri: Ἥρωας δέ φασι καλεῖσθαι, ἀπὸ τῆς ἀρετῆς ἢ ἀπὸ τοῦ ἔρως, ὡς φησιν Ἡσίοδος ἐν τῷ Ἔργοις καὶ Ἡμέραις Ἠέρα ἑσσαμένους, ἀάατα φυλάσσοντες ἐπ' αἶαν. eodem modo Etymologus. Et Eustathius postquam probauit ἀπὸ τῆς ἀρετῆς Heroas dici, addit &, ἀπὸ τοῦ ἔρως, quod probat partim ex Porphyrio, partim ex Hesiodo. Verba eius sunt, Iliad. Α. Οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ ἔρως. ὡς δηλοῖ καὶ ἐν τινι τῶν Ὁμηρείων ἐπιγραμμάτων (erant autem epigrammata ea quæ ex Aristotelis peplo desumpserat ille) ἐν ᾧ κεῖται τὸ, Σῶμα μὲν ἐν πόντῳ κεῖται. πνεῦμα δ' αἰὴρ ὅδ' ἔχει (fortasse Σῶμα μὲν ἐν πόντῳ κεῖται πόλῃ, πνεῦμα ἔχει αἰθήρ) φησὶ δὲ καὶ Ἡσίοδος Ἠέρα ἑσσαμένους ἀάατα φυλάσσοντες ἐπ' αἶαν. Necesse esset igitur eosdem esse Heroas & Δαίμονας, quod falsissimum est in Hesiodo, qui ἐσθλοὺς καὶ δεισιδαίμονας, vt notant veteres, omnium primus τῷ λογικῷ τέκνα γένη ἐξέθηκε; nisi grammaticos lapsos esse, quod non insolentes faciunt, hac quidem in re malimus, cum alter ex altero falsum adducere, quam Hesiodum consulere maluerit supina negligentia.

Ibid. ——— πάντα φυλάσσοντες ἐπ' αἶαν Πλουτοδότειραν] Postquam Iupiter reliquique Dij desierunt esse ἐπίγειοι δαίμονες, & ὑπὸ γῆν, vice eorum succedebant οἱ δαίμονες: postquam Iupiter in terris τοῦ ἐσθλοῦ ἐπιτηρητὴς desijt, ijs munus ad eius vicarios

curies redit τῆς Δαίμονος, qui res forenses inspicere ceperunt, quod, ἔργα δαημόνων, ab Hesiodo dicitur. Commode autem duo hæc munera adscribit τῇ Δαίμονι, quod circa duo hæc totius fœtus operis subiectum vertantur. Cæterum πλουτοδόται dicuntur οἱ τῆς γαμετῆς ἐπιτροποί. Apparent in Hesiodo passim veteris simplicitatis vestigia, in verbis nonnumquam quam in rebus. Est enim propriè πλοῦτος ἡ ἐκ σπορᾶς, seminum in terram abditorum felix vbertas. Hesychius Πλοῦτος ἡ ἐκ τῆς σπορᾶς γινομένη εὐθηνία, ἢ ἡ τετράμηνος, sicut apud Latinos Opes. Ops enim terra mater est. Inopes sunt οἱ ἄκτητοι & οἱ πένητες. Hinc Πλουτοδόται dicti sunt Dij, qui πλουσιοποιοῦσι promouerent, & quocunque modo terræ præessent. In Sacris non aliter accipiebatur. Sic in Liturgiis, vbi ὁ ἱεροφάντης gestus sacros clamabat ΚΟΝΞ ΤΕ ΘΕΟΝ: id qui audiebant, respondebant ΣΕΜΕΛΗΙ ΙΑΚΧΕ ΠΛΟΥΤΟΔΟΤΑ. Πλοῦτος enim id dicebant quod in cornucopia continebatur: & τὸ κάνουν, id est, canistrum in quo sacra hordea erant σύμβολον vocabant. Hesychius: σύμβολον, τὸ ἐκφερόμενον ἐν κανῷ. Ipsa autem hordea, vtpote terræ fructum, ita dicebant, ἐκ τοῦ, inquit, ἐν ἀρχῇ ἐκεῖ πλοῦτον τὸν ἐκ τῆς γεωργίας, ἢ τῆς τροφῆς φασὶν εἶναι.

pag. 42. Ἀλλ' ἐνιαυτὸν μὲν τοῦτον] Ἀλλὰ eleganter hoc loco pro ἄλλο ἔτος ponitur. Inferior quidem hæc ætas, inquit, & deterior superiore erat, ἀλλ' ἦμεν οἱ παῖδες, &c. id est, hoc bonum tamen erat, quod pueri aliquamdiu simpliciter & sine malo, & vt Philosophi verbo vtar, qui in Rhetoricis de hac ætate ita loquuntur, ἀδόλως, educabantur, apud matres suas. Iam quomodo intelligendus hic locus dicendum, quia a Græcis interpretibus id prætermissum. Sicut puella ad nuptias, vsque ad filioli vt ab improbitate abstinerent omni, ἀπὸ τοῦ κακοῦ ἅπαντος, relegabantur, cum matribus ius & sororibus: quo id diutius fiebat, eo simpliciores magisque malorum ignari & æui corruptelarum experres credebãtur. Quo etiam interdum qui proiectiores ætate erant, quoties locus in cænaculo deesset, pransum cænatumq. mittebãtur. Sic in Gallo Luciani Eucrates filium, suum ἐκ παιδαγωγοῦ ablegat. Πάνδεινος, ἢ ἐν τῷ Μουσείῳ ἢ παιδευτὴς ἐμοὶ ἐκεῖνος, ἐς τὸ γυναικωνῖτιν ἐκπέμπεται ἐνίοτε μετὰ τῶν παιδαρίων ἐσιόντα, ἢ ἐς τὸν ἀγρὸν ἔχει. Quo igitur diutius ibi versabantur, eo simpliciores erãt. Hesiodus vt æui illius simplicitatem notet & diuitiæ, centũ annos in Gynæceo eos egisse dicit, ἐν ὅσῳ αὐτῆς ἐστὶ τὸ ἐνιαύσιον, ita enim locũ illum vocant Poetæ qui Homerum sequuntur. Vnde Theocritus virginem innuptam παρθένον ἐνιαύσιον dicit, quam τῷ νύμφῳ opponit, vt ad illum notatus. Ὥραν dixit Poëta, vt Virgilius, cum de eodem, nimirum de Gynæceo, loquitur, Lib. 6. cap. 20. *In his locis introitus constituuntur ædi magni, in quibus matres familiarum cum lanificiis habent sessiones.* Hic mos post Hesiodi tempora corruptus fuit, cum scelestissimi Eunuchi matronarum cœtus inuaserunt. Hoc est, de quo tertio de legibus conqueritur Plato: Πολλοῦ, inquit, δεῖν γυναικῶν τε καὶ σύνεγγυς παιδάριστε αὐτῷ τὰς φύσεις. Hesiodus πατέρας, ἐξ ὧν μητέρας dixit, vt Lucianus ἐκ μητρὸς ἐκπαιδεύειν.

Ibid. Καὶ τὸ μὲν χείμερον] Non intellexerunt Græci interpretes & cum ijs Latini διαφορὰς quibus poeta vtitur inter ἡλικίας diuersarum ætatum. Quas sine λύμῃ interijsse dicit, eas ait vel ἀνδρώδεις, vel ἀλλυδις, vel διαφόρους παλυνδρίας. Quas autem significare vult ἡλικίας constituisse se, nec interijsse funditus ait τὰς παλυνδρίας, quod primæ & secundæ ætati contigit. Tertia ætas contra, de quibus: Καὶ τὸ μὲν χείμερον τοῦ

σφετέρην ἀρετὴν βίοτον δὲ ἑκάστοις ἐφύρσαν θνητοῖς ἀνθρώποις. Tales Διασολὰς Homero familiares sunt. Sic Iliad. Γ. Οἵτινές τοι τῶδε ἔργα μετ' ἀμφοτέροισιν ἔθηκαν Τῶν δὲ καὶ ἀφθίτοισιν ἐπήρατος ἔπλετο μοῖρα Ἀΐδῳ ἔνερθε. Vbi quamuis manifesta sit διασολὴ, non placet tamen frigida illa Grammaticorum. Eustath. τὸ δὲ ἀφθίτοισιν ἐπηρεάζει οὐ τῷ ἀθανάτοις, ὡς διασολὴν ἔρασθαι τοῦ λέγειν φθειρομένων δὲ αὐτῶν ἐν τῷ ἔργῳ ἐκείνῳ, ἢ τοῦ Μενελάου, ἢ τοῦ Θησέως, ἢ τοῦ Ἡρακλέους γοῦν ἐστιν. Ponitilet sapientes, simulque sobrie magis hoc modo: τὸ δὲ ἀφθίτοισιν ἐπήρατος ἔπλετο οὐ πρὸς ἀθανάτους, ἀλλὰ πρὸς διασολὴν ἔρασθαι τοῦ λέγειν φθειρομένων δὲ τῶν ἐν τῷ ἔργῳ ἐκείνῳ, τοῦ Μενελάου, ἢ καὶ τινὸς ἄλλου φθειρομένου εἰς ἄδυτα νῆσον ἀφικομένου λέγει. Sicut igitur ibi Homerus ἀφθίτοισιν ἔπλετο εἰς ἄδυτα dixit ἀντὶ διασολῶν, ita Hesiodus homines ætatis tertiæ βίοτον εἰς ἄδυτα, sed ἀμεινόνων ἀνδρῶν φερτέρης ἥρωας. Iccirco ἀμείνονας.

Obseruatio illa etiam magis necessaria est in Heroum ætate, quam duplicem facit: eorum qui Thebanum bellum gesserunt, & qui Troianū. Priores interisse dicit sine λήξει, sicut tertiam: posteriores partim interisse, partim λῆξιν habuisse, idque ἐν μακάρων νήσοις. Diuisio, quam male percepere interpretes, ibi est: Ἐνθ' ἤτοι τοὺς μὲν θανάτου τέλος ἀμφεκάλυψε, Τοῖς δὲ δίχ' ἀνθρώπων. Illud enim τοὺς μὲν & τοὺς δὲ eos distinguit qui funditus interierunt, ab iis qui translati in beatorum insulam fuerunt. Qualis apud Homerum Menelaus est, cui prædixit Proteus:

Σοὶ δ' οὐ θέσφατόν ἐστι θεοῖς ἐπιμίξαι Μενέλαε
Ἄργει ἐν ἱπποβότῳ Ἀργείῃ, ἔνθα τοι οὐκ ἐπιεικὲς
Ἀλλά σ' ἐς Ἠλύσιον πεδίον, καὶ πείρατα γαίης
Ἀθάνατοι πέμψουσιν.

Hoc Heliodi loco decepti fuerunt ij quos magistri notant insulas beatorum Thebis constituisse. Thebanos Hesiodus sine λήξει, suo scelere, interiisse dicit, nec λήξιν constituisse. Troianos partim interisse, partim λήξιν constituisse cognominem, id est Heroicam, quibus opponuntur ἀνώνυμοι διζύοντες. Ex ijs maxime excipiebantur illi qui in undis perierant, quorum præcipuus fuit Aiax, cui ne locum quidem in sua patria concessit Homerus, quod funditus interijsse existimaretur. Quod & Synesius notauit: Ἐμοὶ μὲν οὖν δοκεῖ τὸν μὲν ἐν πόντῳ θανόντα, ὁμωνύμως οἱ θεοὶ τῷ ἐν πολέμῳ φθαρέντι, τὸν δὲ μετὰ τῶν ἑταίρων ἐκ τῆς ἐπανόδου διαφθαρέντα, τὸν αὐτὸν ἀποφῆναι τῷ ἐν τῇ Τροίᾳ τὸν ἐπιφανῆ λαχόντι θάνατον. Αἴας δ' ἐξαπολόμενος ἀνηνύστου ἀλκῆς, τὸν ἐν θαλάσσῃ θάνατον ἀνώνυμον ἔσχε καὶ ἄδοξον. Μᾶλλον γὰρ ἄλλου ἐξεπολεμήθη φησὶ, ἀλλ' ἴσως ἐπιδόξαν, εἰ δὲ ἐξέπεσε πάντ' ἄρα ἦν τὸ δοκοῦν μικρὰ Λαερτιάδῃ τῷ ἀμείνονι ἐπιπλάσαντα τὸν ἀληθῆ λόγον. Intellexit non tantum τοὺς ἐπὶ Θήβαις dictos, sed etiam eos qui ἐπίγονοι dicebantur, id est, οἱ ἐπὶ τοῖς ἐπὶ Θήβαις filios: Vtrique Thebas adorti sunt. Diodorus Siculus libro 3. οἱ μὲν τῶν παίδων ἐπίγονοι προσηγόρευσαν, τὸν δὲ πατέρων θάνατον ἐπεξῆλθον, ἔγγονοι σφετέρων γονέων ὄντες τῶν ἐπὶ Θήβαις. Æschylus quoque non tantum ἑπτὰ ἐπὶ Θήβαις tragœdiam scripsit, sed etiam quam ἐπιγόνους dixit. Ex ea interpretes Pindari versus παὶ λεγόντων ad ferunt παρὰ τῷ Αἰσχύλῳ ἐν ἐπιγόνοις.

Λοιβαὶ δίδοι μὲν πρώτον αἰχμᾷ γέρα
Ἥρως ἅ, τλάς τε δόρατος κρέσσον τέκος.
Τείσιλλον δὲ σωτῆρα νικηφόρου λόβα

qui corruptissime ibi scribuntur. & Androgonus ab Athenæo narratur ἐπιτιμῶντα τοῖς ἐπιγόνοις.

pag. 43. παρ' Ἀτρεΐδαις βασιλεῦσι] Veteres Critici totum hoc, παρ' Ὦ πάτερ, interpretati primo omnium videntur ἐν τῷ ἀέρι: postea vocem Ἀτρεΐδαις tulerunt, tanquam per se τὸν ἀέρα designaret. Hesychius, Ἀτρεΐδαι, ἀήρ, διὰ τὸν-

ται. Item Ὠκεανὸν πέρην, τὸν ἐκτὸς τῆς οἰκουμένης ἐσχατιᾶς. Postremo alia. Atque hinc Heroas suos, qui παρ' Ὠκεανῷ constituuntur, *Elysium campum* constituit Maro. At Græci interpretes magno se ἐπινοίᾳ traduxerunt, cum παρ' Ὠκεανὸν verterunt, καὶ τὸν Ὠκεανὸν, quod & reliqui secuti sunt. Melius multo & prudentius noster Silius *Vltra Oceanum* reddidit lib. XIII.

Verum vltra Oceanum facto contemnere fanti

Lethæos lapsus, & sacra oblivia potat.

quod Græce esset πέρην τοῦ Ὠκεανοῦ. Cæterum cur ibi Heroas constituat Hesiodus, ratio hæc est. Oceanum veteres causam aliquam statuebant τῆς ἀδίκου διαίτης, quæ iustissima, & facillima ἀπὸ τῆς δικαιοσύνης e terra petebatur prius: postea cum Oceanum πέρην εἶναι tentarent, actum de iustitia fuit. Atque hæc causa vera est, cur Hesiodus vitam illam quam Homerus βίον ἥδιστον vocat, vltra Oceanū esse voluerit, quod nihil plus commercij cum Oceano & eius præside fortuna haberet. Hinc Pindarus in multis Homeri & Hesiodi interpres, eleganter, citante Theone, Arati interprete, vbi μεσάτου ἄστρου, & eorum πόνους, ne gar illis ἀπίστου ὕδατος μεσάτου ἔστιν. verba eius sunt ad locum illum Arati, vbi Astræa describitur, & de sæculis agitur: Ἄνυτος δ' ἐς ἕσπερον χαλεπὸς δ' ἀνίησιν ἐέλδεσθαι ἀκέων, inquit, τὰ δὲ χάεα ἔρπει τὰ μὲν ἐπὶ ἠῶ καὶ νύκτα μέλαιναν. Οὐδὲ πόντος ὕδατι πάντη μεσάτου ἔστιν. Vbi legendum πάντη μεσάτιον. Opponit πάντῃ ἄκρατον Oceani, τῷ ἀπίστῳ βιοτῷ. Quanuis nobis ipse Arati locus quoque vsui esse potest, vbi hunc βίον ἥδιστον describens, Oceanum a illis secungit. Αὐτὰρ ὅ γ' ἐς ἕσπερον χαλεπὸς δ' ἀνίησιν ἐέλδεσθαι καὶ βίον ἀνέρι σώφρονι ἐπιτερπέα, Ἀλλὰ βίον ἡδὺν ἄφατον. Sicut ante dixerat, & τὸν ἀπέρατον Oceanus ignotus erat, aut remotus: ita Heroum ἢ ἐσχατιὰν ultra Oceanum constituunt, quod extra habitari sint, quia qui tantum ἐσχατιὰ dicuntur. Veteres ait, teste Synesio, qui hunc Arati locum ἐν τῷ περὶ ἀστρολογίας elegantiter interpretatus est, iustitiæ locum esse existimabant ἀπειρεσίου μακρίας, ἀπείρου & ἀνεξιχνιάστου. Hesiodus in hoc libro (nam in eo laboramus vt Hesiodum, præsertimque mentem huius libri interpretemur) iniustitiæ pœnam constituit ἐκ Ὠκεανοῦ, tanquam necessarium, at quo etiam iustos seiungat quibus hoc præmium proponit, futurum, vt ne Oceano quidem opus habeant. Θάλλουσι δ' ἀγαθοῖσι δικαιοτέκνοις ἐδ' ὀπίσσω Νήιον ἀμπελόεσσα· καρπὸν δ' ἔτος ἀμφιβέβηκε. Ipsi Poëta cur Heroas suos παρ' Ὠκεανῷ constituat, causam satis ostendit, cum addit, τοῖσιν μέλι δωτὸν ἀπὸ δρυὸς ἄλλοτε φέρει ζείδωρος ἄρουρα. Terræ enim fructum, quem βίον ἥδιστον vocant, Oceano opponit; sicut Horatius *parcitas epulis*, vt alibi ostendimus, *mari & mercaturæ*. Poterat præterea epichetum βαθυδίνης grammaticos in officio continere, & eorum deprecari ambitionem, ne multa de voce Oceani diceret, quæ nihil præter ostentationem nobis eorum proponunt, vt cum de Horizonte & alijs. At Homerus, ex quo tam multa nugati sunt, simplicissime locutus erat, cum ἐπὶ μακάρων νήσων dicebat Ἀλλ' ἐπὶ Ζεφύρου πτερυγοειδέα πέμψει ἀήτας Ὠκεανὸς ἀνίειν. Duo enim significavit poeta: primo secutus opinionem eorum, qui Oceanum patrem ventorum statuunt, pro diuersis eius partibus, sicut Herodotus fluuios ἀπ' ἀνέμων, id est, vaporum, qui ab alijs νεφέλαι dicuntur, vnde Nilus ὄμβρῳ & a quodam dicitur. Secundo, ostendit situm eorum ἐπὶ ἑσπέρου esse, quem vbique ex ventis designat: nec enim voce Zephyri ibi poeta vtitur κατὰ τὰ ἐπιτόπια, vt magistri

gistri loquuntur, & frustra: vel, quod sæpe facit, ἀφ' τοῦ πλείονος ἀόριστον μόριον, sicut vt dixi. Notarunt iam olim etiã veteres Homeri interpretes toto hoc opere τὸ δέλεαρ καὶ τὸ Ὠκεανὸν ἡ αἰθὴρ βέβαιον εἶναι. Cæteri poetæ cum Hesiodũ & Homerum non bene percepissent, ipsum Ὠκεανὸν sedem beatorũ statuerũt. Plato in Phædone ἐκ Ὠκεανοῦ, τὴν ἀπὸ χέρσου τε simpliciter opponit quod ipse falsũ videntur etiam ij quos Patriarcha Photius notat scripsisse, τὴν εἰς ἄλλην πόλιν τινὰ ἐκ Ὠκεανοῦ μεταβῆναι τὴν Ὀδυσσέως, ἀντὶ τοῦ Σικελίαν. vbi τινὰ Hesiodico more sumitur.

Ibid. Μοῖρ' ἐπέων ἐπέων ἄμμορος ἐγὼ] Hunc locum, eleganter expressit Valerius Cato:

Ergo quod Deus atque Heros, cur non minor ætas?
Infelix ego, non illo qui tempore natus,
Qua facilis natura fuit: sors ô mea læta
Nascendi, miserumq. genus, & sæva libido
Tanta mea. &c.

opponit minorẽ ætatem, id est, τὸ νέον γένος, θεοῖς ἢ ἥρωσι. Deos *ætatem auream* vocat: quia ætas illa τὸν ἄλυπον καὶ ἀπόνητον βίον constituit. *facilem naturam* dixit, τὸν ῥᾴδιον βίον. Legendum autem, versu secundo, *Sors ô mea læta Nascendi.* Ita plane, mentem Hesiodi dat.

pag. 50. Νῦν δὲ] τὸ νῦν hoc loco ex illis vocibus est, quæ sumi πλεονασμῶς a Grammaticis dicuntur: tale est illud Homeri: Νῦν ἄγε νῦν ἔλθοις πάλιν ἀμφιγυήεις.

pag. 51. χερσὶν ἔχειν] Obseruarunt iam olim veteres commentatores, in Homero & Hesiodo πάθος quoddam in compositis quibusdam, ἀπὸ ἐναντίου: quod directe cum simplicibus pugnat. Sic μέγας ἀνὴρ, τὸ πολὺ τῷ χάει, μεγάθυμος est ὁ μεγαλόφρων in virtutibus, καὶ μεγαλήτωρ. Sic ὁ δίκαιος ἐν χερσὶν ἔχων est ὁ δίκαιος, καρποδίκης ὁ ἁπλῶς. Vtrumque notauit vetus quidam magister olim ad Poetam. Μέγας μὲν γὰρ ὁ ἀνὴρ, τὸ πολὺ τῷ χάει μεγάθυμος ἦν, ὁ μεγαλόφρων ἢ μεγαλόψυχος· ἔστι δὲ καὶ παρ' Ἡσιόδῳ ἀκριβῶς ὁ χερσὶν ἔχων τὴν δίκην, καὶ ὁ ἐν χερσὶν ἔχων τὴν δίκην. χερσὶ δίκης μὲν γὰρ οὐδέτερος ἐβάλετο, καὶ ἐν τοῖς νόμοις, ἀλλ' ἐν χερσὶ ταῖς ἑαυτῶν, κρείττονα ἔχων τὸν δίκαιον. δῆλον δ' ἔχων ἐν χερσίν, ὁ δίκαιος καὶ αἰεὶ ἐν χερσὶν ὢν φέρων τὸ δίκαιον. Vtrunque tamen pro altero poni potest, vt iam videbimus.

Ibid. δίκην δ' ἐν χερσὶ καὶ αἰδοῖς Ὀδυσσεύς] Distingui hoc modo etiam alia ratione & contraria potest. μᾶλλον γὰρ πάντες καὶ ὕβριν Ἀχαιοὶ νεμέσσων. δίκην δ' ἐν χερσὶ καὶ αἰδοῖς Ὀδυσσεύς. Illud autem δίκην δ' ἐν χερσὶ, tum eadem ratione dicetur qua χερσὶ δίκην infra dicuntur οἱ ἔδικον. sic nunc δίκην δ' ἐν χερσὶν ἴσην, est, ἔδικον ἴσην. nam idem illud πάθος significationis contrariæ in simplicibus esse potest, quod in composito. Euripides Bacchis χερσὶν ἔδικον dixit τὸν βίαιον, καὶ τὸ βίαιον καὶ τὸν μὴ ἐν χερσὶ δίκης· τὸν δίκαιον οὐκ ἐν χερσὶν ἀλλ' ἐν νόμοις μόνον ἔχοντα τὴν χερσὶν δίκην.

pag. 55. Ἀντία γὰρ τείχεα θῆκε] Ex Italica Philosophia sententiam continet hic versus, qui τὰ ἀδύνατα μὴ ἐγχειρήσεις vocabant, secuti Hesiodum. Hinc Pythagoras ipse, post Deum, iubet ζεύξας ἅμα ἵππους. Vbi ipsius interpretes notant, ἢ ἁρμόσας, μήπω ἀποστείλας, τὰ ἀδύνατα τοῖς ἵπποις ἢ ἅμα τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν ἵππον καταπονῶν, ἢ ἐπὶ ἀγροικίαν λῦσαι, ἢ ἐπὶ δόσιν τοῦ ἀργυρίου, ἢ ἐπὶ ἀγορὰν τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων ἢ ἀπλῶς, ἐπὶ μάχην ἐν τοῖς ἔθνεσι; Vide æque late τὸν ἀδύνατον & τὸν ἀπορώτατον patere existimabant. Et Hesiodo οἱ ἔμπροσθεν τοῖς ὄπισθεν opponuntur, ἀπίστοις τοῖς δικαίοις. sic infra, Ἀνδρὸς δ' ἀφραδέος καὶ ἐπὶ πάντα ἀμηχάνου ἀμείνων. Nec aliter id intellexit Plato, de Rep. 2. qui, vbi locum illum Hesiodi tangit, τὸν ἐπορίτην καὶ τὸν ἔπος contingit his verbis, Οἱ δ' ἔτι τούτων μᾶλλον ἀπόνητοι καὶ ἀμήχανοι τὰ τοιαῦτα ἀπολείπονται ἢ ἀφ' ὧν κατηγορεῖται τὸ ἐπορίτην καὶ ἐνόπην. Est autem longe antiquissima

tiquissima eorum familia: hinc ipse Philosophus maxime omnium Ἡσιοδικῶν meminit, etiam cum aliorum sententiam adducere pollet: vt sciunt qui cum triverunt.

pag. 59. Ἀγχίαλον φίλεσκε τιμήεντα θεοῖσι] Hesiodus voce τιμήεις vtitur de Dijs, sicut Aristophanes voce ἐπιβουλεύειν Pluto: Ἀτὰρ διὰ τί χρὴ τοῦτο ἐπιβουλεύειν ἡμᾶς; Loquitur ibi de Ioue Carion, sicut hic Hesiodus: quamobrem frustra non fuerunt antiquorum glossæ, nescio quæ, quæ nos monent, τιμαίρομαι παρ' Ὁμήρῳ τὸ τιμῶμαι, παρ' Ἡσιόδῳ δὲ τὸ βουλεύομαι: quod Comicus ἐπιβουλεύεσθαι dixit. Cæterum, quod notabunt vtriusque poetæ studiosi, vel ex hoc Homerum apparet Hesiodo nostro priorem, cui τὸ τιμαίρεσθαι est τὸ πλουτεῖν: antiqua enim lingua τίνειν ita in vsu erat. Philosophus Rhetor, τὰ δὲ τίνεις μὲν ἐν τίνεσι πάντα δὲ χρὴ τίνειν ἀρχαϊκῶς λαλεῖσθαι.

pag. 60. —ὃς δὴ πάμπαν Νείονται] Miserrima vitæ condicio apud antiquos eorum erat quos ἀμετόπους dicebat, quos Horatius modo mercatores, modo nautas vocat, Ode lib. 1. 31.

——— *dives & aureis*
Mercator exsiccet culullis
Vina Syra reparata merce,
Dijs charus ipsis: quippe ter & quater
Anno revisens æquor Atlanticum
Impune: me pascunt olivæ
Me cichorea, levesque malvæ.

Eos ille non a probitate, aut felicitate conditionis, sed a periculis Dijs charos dicit: qua autem ratione, quod minime animaduersum fuit, in prælectionibus nostris Horatianis ostendimus. Veteres omnes, quibus inspecta felicitas, quamuis indignis obtingebat, *Dijs charos* dicebant: miseros, *Dijs inimicos*. Hinc comici quibus malum imminere notant, aut periculum, *Dijs inimicos vocant*. Luculentum eius rei exemplum est Amphitryone, scena, *Qui ad fores est*: vbi Amphitryoni acriter pulsanti minitabundus ita loquitur Mercurius: —*tibi Iupiter Diique omnes certò irati sunt, qui sic frangas fores*. A. *Quamodo?* M. *Eo modo vt profecto vivas ætatem miser.* Amphitryoni vt imminere a fomalum & infortunium ostendat, Dijs cum inuisum vocat. Hinc in contrariam partem salutatio illa veterum, *Dij te ament*: cum felicitatem optabant. Aulul. Act. 2. Scen. *Præsagibat mihi animus.* M. *Salvum atque fortunatum Euclio semper sies.* E. *Dij te ament Megadore.* Poeta igitur τοὺς ἀμετόπους, quos infelicissimos iudicat, quibusque se multo fortunatiorem prædicat, qui paratis fruatur, terræque fructibus, quod solum a Diis optat, eo quod cõtrarium facerent, Dijs charos vocat: quod bis terque quotannis a mari seruarentur: bis terque quotannis impune se mari concrederent, quod aliis vix semel bene in anno succedebat. Antiquissimos. Vere tantum, semelque quotannis nauigare solere notissimum est vel pueris: quod tamen ignorasse infra videtur Tzetzes. Hesiodus, qui vbique, in hoc libro, τὴν τῶν δικαίων δίκην extollit, quæ sub ἡμερινῷ fuit, τὴν ἀμοιβὴν pro pœna hic proponit, quia cum τῷ ῥέζοντι ζῆν pugnat.

Ibid. Ἡ δὲ κακὴ βουλὴ] Male hunc versum veteres plerique & recentiores acceperunt partim, partim supine interpretati sunt. cohæret hic versus cum præcedente, quem ad huius intellectum adhibere debuerant. Inter eos est Gellius, vbi de Historia Hetruscorum Aruspicum, ex Annal. maximorum lib. xi, & Verrij Flacci lib. 1. agit: nisi quod illud ambiguum sit, & vtroque modo accipi possit. Cæterum minime exprimitur ista interpretatione quod Hesiodus voluit; *Malum consilium consultori pessimum.* κακὴ βουλὴ, est

βουλὴ: βλαβεῖσα est ὁ βουλεύσας, hoc est, quod in proxime præcedenti versu fuit ὁ κακὰ τεύχων. Germanum sensum eundemque plane hi duo versus habent. Posterior a priore diuulsus fuit maleque vsurpatus. Nam nec τὸ consulsor, nec τὸ consulens, quod alij, vocem βουλεύων exprimere potest. Reddendum igitur erat: *Insidiæ insidiatori pessimæ*; vel, *Malum consilium concipienti pessimum*: vt dicemus cum interpretis Latini errores infra proponemus seorsim.

Ibid. Παύτα ἰδὼν Διὸς ὀφθαλμὸς] In Hieroglyphicis Ægyptiorum oculus ἢ δίκλω significabat, teste Siculo Diodoro, vel τὸν δίκας πηγτήν. Nec apud Hesiodum aliter: apud quem veteres etiam vocem Διὸς numquam in hoc libro propriè accipi notarunt: quod valde ea confirmat, de quibus supra in introductione disputauimus. Theon Διὸς ὀφθαλμὸν, τὸν δίκας interpretatus est. Ἡσίοδος, inquit, Παύτα ἰδὼν Διὸς ὀφθαλμὸς· τὸν ἀδέκας ὕπτα καλῶν. Sed tales delicias grammaticis relinquamus.

pag. 61. —ἐνὸν δ' εἰς ἄπρον ἴκη] cum hunc librum aliquot iuuenibus nuper explicarem, monebam eos emendandum ἵκηαι, quamuis apud Clemẽtem, Philonem, Xenophontem & alios aliter legi non ignorarem: de eodem postea me monuit Illustrissimus Scaliger, & doctiss. Meursius.

pag. 72. ὃς ἀνὴρ φάντα νοῆσι] Quemodo νοεῖν apud Hesiodum sumatur ostendimus supra, ad locum illum, ἢ μὲν κεν ἐπαινήσειεν νοήσας. cuius significationis elegantiam si perpendissent interpretes, legendum notassent, ὃς ἀυτὸς πάντα νοῆσι. Cæterum ἀυτὸς sumitur elegantissime sicut apud Theocritum in illo, Πολλάκι τοι εἶπα τὸ τὸ τ' ἄλλον ἀνθρωπον τοὶ ἀπίνδον. Apud Virg.

Ipsa lacte domum referunt distenta capellæ
Vbera.——

ipsa, id est, *fronte sua*. ὁ ἀυτὸς τοῦ πάντα, est, ὁ κατ' πάντα ἀυτὸς, τυτέστι κατ' ἀυτὸν, cui opponitur, τῷ δὲ ἑτέρῳ πρὸς τοῦτον ἄλλως γιγνέται.

Ibid. — ὄφρα σὺ λιμὸν Ἐχθαίρῃς, φανῇς δὲ] Parodiam huius loci elegantem Cratinus fecerat:

Ἔστιν γὰρ ἀνὴρ οἷος ἐγὼ, ὄφρα μὴ λιμὸν
Ἔχθαίρῃ, Κόννας ἢ πολυτέρπου Θ- υἱός.

Erat autem Connas ille tibicen, poculis addictus admodũ, qui Olympicorũ certaminum cum victor aliquoties declaratus fuisset, pauper admodum nihil præter κάπον quo Olympici victores coronabantur, reseruauerat. Aristophanes Γ'ηρ. Ὥστε Κόννας εἰφανὲς μὲν ἔχειν ἀεὶ, δίψᾳ δ' ἀπολλύεις.

Ibid. — πρόχοον ἀείρει] pro eo Stobæus πίνειν ἔδωκε.

Ibid. -σοὶ δ' ἔργα φίλ' ἔσται μέτρια κοσμεῖν] μέτρια ἔργα quæ dicat Hesiodus non perceperunt interpretes. Ac primum Moschopulus, qui μέτρια reddit σύμμετρα τῇ σῇ δυνάμει: neque Tzetzes, qui σύμμετρα μὲν ἀνθρώπῳ, multo minus Latini, qui *mediocria* reddiderunt. Philosophi sæpe μέτριον dicunt id quod in vnaquaque re bonã maximum est. Sic & apud Platonem μέτριος λέγειν vbique est, optime & verissime dicere: quod quia obseruatũ non est, & ex eo Hesiodi nostri locus dependet, vnum & alterum locum, quo id probabimus, adducemus. Plato Phædone: τῶν γὰρ ἡδέων φησὶ τοῦ, σωτὴρ δοῦλον εἶναι, ὅτι δεῖ τὸ ἡδέως ζῆν ἀνιᾶν. ἐπειδὰν γὰρ ἐκ τῶν ἐναντίων, ταῖς μὲν σαρκὶ σύριγξ προσπέσῃ, τοῖς δὲ ἕλκεσι δεῦρο, ἀνιᾶν καὶ τὸν αὐτὸν λέγειν καὶ τοῖς ἄλλοις τὰ αὐτῶν οἰκεῖα ἐκάστοις προσφέρῃ, τότε δὴ τὸ ἀλύειν ὄγκον ἔχοντα, ὑστέρου πολὺν χρόνον ἀνιᾶν, καὶ ὅταν γίγνεσθαι ἐμμελὲς ἄνθρωπον, μέγα. ὅταν τότε φῶμεν· ἐὰν δικαίως ἐπιχαίρειν, ἢ μάλα γε ἔφη ὁ Κέβης: id est: *Illud certe antea existimabam apud omnes in confesso esse, edendo bibendoque illud fieri. Postquam enim cibus caro carni accesserit, ossibus similiter ossa, atque ita eadem ratione re-*

ne reliquis qua cum singulis maxime conueniunt, maximeque ijs propria sunt, tunc illud quod minimum est, maximum postea existere: atque ita minimum quemque hominem maximum euadere. Ita tum temporis arbitrabar: nonne tibi videor optime? Omnino inquit Cebes. Vbi cum ex præcedentibus, tum ex Cebetis responso videmus manifeste quid sit μοχθηρόν. ita μᾶλλον paulo ante Dialogo eodem: τῷ αὐτῷ ταύτῳ οἶμαι εἰκότα δίξαιτ' ἂν ἡ ψυχὴ, πρὸς σῶμα, καί τις λέγων αὐτὴ πρὸς ἑαυτὴν, μόχθοι μοι φαίνονται λέγειν, ὡς ἡ ψυχὴ μὲν πολυχρόνιόν ἐστι, τὸ δὲ σῶμα ἀσθενὲς καὶ ὀλιγοχρονιώτερον: id est, *Eodem modo ad corpus se habeat anima, ac si quis eadem de illis diceret, optime mihi dicere videretur: animam, nimirum, temporis longissimi esse, corpus vero imbecillum minorisque temporis.* Hesiodus postquam exemplum τοῦ κυφόνου adduxit, πρὸς ἔργα μόχθων adhortatur fratrem Persen, id est, *labores indefatigatos*: causam addit: Ὡς καί τι ἀρείων βίοτος πέλεται. Porrò τὸ πέλεσθαι non nisi ex maximis quibuscunque cõtingit. τὸ μόχθος autem est τὸ πέρας, *extremus rei terminus.* Theocritus in epigrammatis victorem quendam celebrat Demotelem, quem ait μόχθον γενέσθαι ἐν πᾶσι, quod est, *excelluisse in omnibus*, contra ac existimant interpretes:

Δαμοτέλης ὁ χρυσὸς, ὁ τὸν πρίν' ἐν Διόνυσον,
Καί σε τὸ δεύτερον θνατῶν μεγάρων ἀνάθηκε,
Μόχθος ἦν ἐν πᾶσι· χορῷ δ' ἐνετίθεσαν Ἄνδρες, ἢ τὸ κάλλος ἢ τὰ μεγάλων ἔργα.

Eodem modo Hesiodus in epitaphio, quod Pindaro asscribitur, μόχθον σοφίας habere dicitur, id est, *multum sapientiæ*, vel, *in sapientiâ excellere*, id enim quod optimum est extra mediocritatem esse non potest, quia alias ad vitium declineret, & τὸ περισσὸν καὶ τὸ κακὸν commisceret. μόχθος igitur est τὸ ἔξοχον in omni re præclarâ. μόχθος erat in omnibus Demoteles, id est, *excellens*: μόχθια ἔργα laudat Hesiodus, id est, τὰ εἰς μάλιστα σωτηρίαν, τὰ πολλά. quod interpretes Græci minimè obseruarunt, multo minus alij.

Ibid: Ἔργον δ' οὐδὲν ὄνειδος.] Delicatos certe oportet fuisse veteres qui in hoc versu ἀδιάφορα scripsisse Hesiodum voluerint: ita vt hæc verba Socrati pronunciata fraudi fuerint. Eustathius: Σημείωσαι ὅτι τὸ, ἔργον δ' οὐδὲν ὄνειδος, ἀδιάφορόν φασιν Ἡσιόδου· ἐνίοις μὲν γὰρ ἀσαφῶς γραφὲν, ἄλλως δέ φασιν Σωκράτει, ὡς οὐδὲν λέγειν ἰσχνὸν τὸ, ἔργον δ' οὐδὲν ὄνειδος, ἤγουν οὐδέν τί ἐστιν ὄνειδος· τὸ δὲ ἔργοις ἀναδεῖς ἱμείρεσθαι, ἀπαρτίας ἀξιοῦσιν, οἷον ἀγωνιζομένους εἰς ἔργον δεῖν, ἤγουν εὐδοκιμεῖν ἐργασίᾳ, κἂν τι φαῦλον, καί τινι χρεὼ, ὄνειδος ἔστι τῷ ἐργαζομένῳ· καὶ σπουδὴν ἐλαύνει ὡς ἀδιαφορῶν οὐκ ἐπὶ πᾶσι φαύλοις. Sed Plutarcho accuratissimo scriptore, & Hesiodi olim interprete, quid faciemus, qui hoc propemodum modo hunc versum Hesiodi vsurpauit? ἐν δὲ τοῖς τότε χρόνοις, καθ' Ἡσίοδον, ἔργον οὐδὲν ἦν ὄνειδος, ἀδὲ τύχη διαφορὰν ἔφερε. Cum tamen τὸ οὐδὲν non ad ἔργον sed ad τὸ ὄνειδος referendum sit. Sed nihil est vsitatius quam elegantiæ causâ ad vsum alium Homeri & Hesiodi versus transferre. Quod si propterea procedat hæc calumnia, singulis versibus peccauit Homerus, nisi ignoremus delicias τῆς περιφράσεως.

pag. 77. Εἰ γάρ τοι τὸ χρῆμ' ἐγχείοιεν ἄλλα ἕκαστα.] Elegantissimum est illud ἄλλο, quo hoc loco eâ ratione vsus est, quâ frequenter scriptores Attici πρὸ ἄλλων. Sic apud Lucianum Venus in Iudicio Dearum, cum instaret Mercurius, vt causam sciret, cur de Paride tam studiosè inquireret, respondet, ἄλλως δρόμου. est igitur χρῆμα ἄλλο, ἢ βλάβη, ἢ τύχη ἀπροσδόκητος, ἢ βλάβη, ἢ ἀπροσδόκητός τις τύχη καὶ βάσις. detrimentum siue infortunium inexpectatum & fortuitum. χρῆ-

μα ἄλλο vocat. Virgilius, quòd animadverſum non bene fuit, quod Græci ἄλλα dicunt, *tantum* reddit. Sic in illo Sileni:

Serta procul tantum capiti delapſa iacebant,

οἱ σίφανοι ἄλλως ἔκειντο. Quintus Calaber vitam humanam, τὸν βίον, vocat ἄλλον, ideo quia mala bonis, bonis mala ſine vlla ratione attribuuntur. Locus eſt elegantiſſimus elegantis poetæ:

——τὰ δ' ἄλλυδις ἄλλα φέροντες
Πνοιὴ ὀρίνουσι· γῆ δὲ τίκτει πολέας ἐδλῇ
Ἀμφιχυδὶς μέγα πᾶμα· λυγρῷ δ' ὀπὶ κέκτηται ὅλεθρον.
Οὔτε γὰρ ἄλλος ἄλλον ἐπαλιτήσεται ἀνδρῶν.

pag. 84. δεινὸν δ' ἐσὶ πολύπονον φυλάσσειν] Scribo δεινὰ: poetis ſicut δειλαίου μὲν πλεονεξίη· ἀνὴρ est δειλὸν: ſic δειλὸν μὲν ἀγροῦται idem eſt quod *ſerum*: quamobrem omnes quotquot hæc tangunt ſcriptores *ſerum* vertunt. Sic in Catalectis Virgilij:

Et helluato ſera patrimonia
In fratre parcimonia.

Namque huc reſpicit ὁ χαλέπιος: quod non fugit quoque magnum Scaligerum. *ſera parſimonia*, δεινὰ φυλάσσειν, ſicut δειλὴ ὀφθαλμία, & ſimilia. Dubitandum non eſt.

pag. 88. φερσέμεν ὅς κε θάνῃσι] Hic verſus quàm inepte cum ſequenti cohæreat, fieri non poteſt, quin animadvertat quivis, nam plane τὸ ἀκόλουθον deſideratur. Hinc factum movit Proclus, tanquam transiliat hic, deterritus verborum incongruentia. Ego dubitare non poſſum Heſiodum hoc modo omnino ſcripſiſſe, & tranſponendos eſſe hos verſus:

Μνησάμενος δ' αὖτις σὰς ἐπιπροέηκεν ὀϊστὸς,
Τηλοῦ δ' ἀθρήσας ἄτιρον σπεῖρ' ἀλεγεινὸν
Φερσέμεν· ὃς δὲ πλεῖστα λάζηται ἐν μεγάροισι.

Huius rei cauſa ſequitur, quæ interpellata erat abſurde, interiecto illo verſu, Φεῖα δὲ κεν: nam τὸ Ν apud Heſiodum ἀπιθανολογικὸν eſſe, qui eum tribuêrunt ignorare non poſſunt. Porro ἐξ ἀταλίφρων ἕτερόν παῖδα φερσέμεν, nimis quam venuſte dictum eſt. Pueri φέρεσθαι dicuntur dum in tenerâ illâ ætate ſunt qua creſcunt, nutriunturque, vt & βόσκεσθαι. Tale eſt illud Sophoclis Aiace:

Τὸν δὲ, καφοῖς πεδόμενον βόσκω, νέαν
Ψυχὴν ἀτάλλων, μοῖρ' ἐπεὶ τοῖδε χαρμονήν.

idem eſt, βόσκεσθαι, φέρεσθαι, ἀτάλλειν. Meus hæc erit:

Vnicus vero filius domum paternam ſeruet
Senex vero priuſquam moriatur alium relinquet
Creſcentem: ita enim diuitiæ in ædibus creſcunt:
Iupiter enim pluribus facile plures adiungit opes:

dubitare non poſſum.

pag. 94. εἰ χ' ὅσα πάντ' ἐθέλῃσιν] ὅσιον non eſt ſemper τὸ καθ' ὅσον, ſed & τὸ ἐντελὲς in fructibus: dicebantur autem ἐντελεῖς fructus & τελεσφόροι, cum non minus fecundi eſſent, quàm deſtinarat cultor: ita ὅσιον ἑαυτὸν dixit Theocritus τὸν ὅλον, & ne vno quidem die plenо minorem. Et τελεσφορία pro frugibus illis celebrabatur, quas Heſiodus καρπὸς ἀδύους vocat, ſicut οἶκος τελεσφόρος ille dicebatur, in quo erant, maritus, vxor, liberi. Et annum τελεσφόρον ὅλον τὸν ἐνιαυτὸν dicunt poetæ vnde illud, τελεσφόρον εἰς ἑαυτὸν, quod Theocritus ὅλον ὅσον dixit. Heſiodus elegantèr, εἰ χ' ὅσα πάντ' ἐθέλῃσι Διὸς φρένα κερτομέοντος. id eſt, εἰ τελεσφόρος ἡ ἐντελὴς τοὺς καρποὺς τοιεῖ τοῖς ἀνθρώποις.

Ibid. Κτεάνων ἐπιδεύεται] Notarunt iam olim viti docti Philoſophum in Oeconomicis etiam ἐπιδεῖσθαι pro coniuge ſumere. Imitatus Attico etiam

etiam coniux inter τὰ κτήματα numerabatur, & maritus ὁ κύριος appellabatur. Vnde cum lis indiceretur vxori, eumque rea fieret fœmina alicuius, clamabat præco, Η' ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΚΑΚΗ, Ο' ΚΥΡΙΟΣ, id est, *Eius mulier accusatur cum domino suo.* Quæ occasione Comicus Smicythen perstringens, parumque virilem ostendens, κύριον illi dat. χρυσᾶ διώξεις Σμικύθιον καὶ κύριον. Ἀριστοφάνης. Hominibus enim mollibus per contumeliam eleganti scommate κύριος assignabant, quasi eos inter τὰ κτητὰ & κτήματα cum vxoribus numerarent, quales erant impuri illi senes Lampridij sub κατασκότῳ Heliogabalo, qui, *maritos se habere iactabant*, sceleste principis sui libidinis allectæ.

pag. 110 Εὐοχθίων δ' ἴξεται.] male εὐοχίων substituitur ab aliis. Eustathius: ἔστι δὲ Ἡσίοδος εὐοχθῶν λέγει, τὸ ἐπὶ μελοῖς κατίσχνον. καὶ ἄλλως ὀχθῶσι, τὸ εἰς ὕψος ἐπαίρεσθαι τὸν θυμόν. item, ἐνιοῦτον τινὰ τὸ ὀχὰ μὲν ὀξυτόνως ἡ ζῷον ἀφ' οὗ καὶ τὸ εὐοχθῆσαι κατά τινας παρ' Ἡσιόδῳ.

pag. 115. Ἐλπὶς δ' ἐν ἀγαθῇ] ἐλπὶς ἐν ἀγαθῇ Heliodo est τόπος κακός. Pindarus eam partem in homine ἐλπίδα vocat, quæ cogitationibus vacat.

Ἡώς τοι φορέῃ] Non dubium est quin huc respexerit Aristarchus cum in illo Theogoniæ loco, Καλλιόπη, ἣ μ' ἐφορμήσασα θεὰ ἄνσχεσιν, exponit ἐφορμήσασα ἐπανάπαυσιν. Vetus Glossa ad Theogoniam: Ἀρίσταρχος τὸ ἐφορμήσασα, ἀντὶ τοῦ ἐπανάπαυσιν ἔσχεν ἀδιλοῖ τὸ τέρπον τὴν τάξιν, ἢ τῷ χρόνῳ ἐφορμησάσῃ· οἱ δὲ ἐπιτιθέασιν. Eustathius: τὰ δὲ ἐφορμᾶν ἀντὶ τοῦ ἐφορμᾶσθαι, ἀφ' ἧς καὶ τοῖς ὕπνοις ἐφορμικὸς παρὰ τοῖς ἰατροῖς. ὅτι δὲ ἐφορμᾶν καὶ τὸ πνεῖν λέγεται, δῆλον καὶ ὁ ἐφορμητὴς ἄνεμος δηλοῖ, Ἡσίοδος δὲ ἐν τῷ, ἐφορμᾷ μὲν ὁδῷ, ἐφορμᾷ δὲ καὶ ἔργῳ, ἐπίσημόν τι σημαίνων τῷ ἐφορμᾶν ἀναπαύεσθαι καὶ οὐκ ἀνενεργεῖν, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἐφορμῆς ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἐφορμῆς, ἀπὸ τῆς ἐφορμῆς, ἐφορμεῖ, ἐφορμεῖ, ἐφορμάζει.

Ἥμισυ παντὸς ὅλου] Ephemeris Hesiodi ætatem definit ὅτε σκολύμου. Multi viri docti disputarunt, quid sibi velit Philosophus in Problematis cum hoc modo hunc versum adducit: Διὰ τί ἐν τῷ θέρει οἱ μὲν ἄνδρες ἧττον δύνανται ἀφροδισιάζειν αἱ δὲ γυναῖκες μᾶλλον, καθάπερ καὶ ὁ ποιητὴς λέγει ὅτε σκολύμου· Μαχλότεραι δὲ αἱ γυναῖκες, ἀφαυρότεροι δέ τε ἄνδρες. Quo loco quidam, inter quos fuit vir summus Camerarius, Κολύμῳ legerunt: alij κολύεσθαι κόλυσθαι enim dicunt ἀναυλίας exponitur ab Hesychio. Sed mirum viris doctis in re tam leui aquam hæsisse, præsertim qui βοτάνην Aristotelicam cognitam haberent. Hesiodus ætatem constituit ὅτε σκολύμου καὶ τεττιγος: ita loquuntur eleganter οἱ χαείοντες, id est, *tempore cardui, & cicadæ*, vel, *dum carduus & cicada est.* Hac ratione Philosophus eleganter dixit Hesiodum salacitatem mulierum, virorum vero impotentiam constituere ὅτε σκολύμου. Non vacabat Aristoteli aliud agenti citare versus illos Ἥμισυ δὲ σκολύμοιό τ' ἀνθεῖ, & quæ sequuntur, Μαχλότεραι δὲ γυναῖκες. Propterea eleganti ratione dixit, καθάπερ καὶ ὁ ποιητὴς λέγει, ὅτε σκολύμου, *sicut poeta Hesiodus dicit tempore quo viret carduus:* Quod hinc desumpsit Alcæus, Ἀνθεῖ δὲ καὶ σκολύμοιο· τὼν δὲ μαραίνεται γυναῖκες. Diximus supra Hesiodum in libris Ἔργων etiam ἐφημεριῶν doctrinam complecti: ostendit itaque hic postquam ver absoluit, quid agendum sit ὅτε σκολύμου καὶ τεττιγος.

Πλειὼν δὲ καὶ χθονός] Non intellexerunt hæc interpretes. Ac primo Moschopulus quantum a sensu horum verborum absit, perspicue fatetur, cum ἔστω per ἔσω reddit. Satis superque supra probauimus, non iterum hic repetendum sit, in libro nostro singulari,

contra Tzetzem, Ephemeridum rationem in operibus Hesiodi non in diebus esse: cum autem designatio eius passim fere sparsa sit, manifeste tamen ibi incipere: Μῆνα γ' λευκωλένου. Ita vt tota agriculturæ doctrina in Ephemeride desinat. Hesiodus postquam Ephemeridem suam cum anno terminauit, cuius doctrina ab hyeme incipit, in Autumno desinit, totam simul Ephemeridis doctrinam & agriculturæ tali clausula concludit: Πλειὼν γὰρ κατὰ χθονὸς ἄρμενος εἶη. quod interpretes Latini, secuti Græcos, reddiderunt, *Annus vero per terram accommodus sit.* Ineptissime. Multum torsit omnes illud κατὰ χθονός, quæ verba absoluunt Agriculturæ præcepta, simulque ad nauigationem viam præparant: ita vt illud quod sequitur, εἰ δέ σε ναυτιλίης ita cum hoc cohæreat. quia enim τῇ Πανδιόνι veteres arare vt incipiebant (quod Lacones vnâ voce βοωτὸν dicebant, Hesychius, Βοωτόν, ἀροτρίαν ὅτι ἡ Ὠρίων δύνει) ita nauigare desinebant, eleganter Hesiodus hac occasione alteram Oeconomiæ rationem orditur. At Proclus optime ad hunc locum notarat, πλειὼν ἐκπεσὼν, τῆς ὅλης γῆς ἔργων ἕνα ἀπὸ τέλους ἔχοις: potuisset tamen melius alijs consulere infra: si pro illis, ἐὰν ταῦτα παύσῃς, ὁ ἐκπεσὼν ὅλου ἀρμενίου ἔσῃ, notasset, ὁ ἐκπεσὼν ὅλου πανδημονίου ἔσῃ. Tzetzes nugari maluit, quæ hic omitti poterant. ἄρμενον igitur est τὸ πανδημονίον: κατὰ χθονὸς, est κατὰ τῆς χθονὸς ἔργων: nam ita tranlit ad τὰ δ' ἀλλοῖα. Absoluto totius anni tempore concludit Ephemeridis doctrinam his verbis: Πλειὼν γὰρ κατὰ χθονὸς ἄρμενος εἶη. *Ita annus in opere publico absolutus est.* Ita sumendum.

Pag. 145, Μίσα φυλάων] Non intellexerant hæc interpretes. Hesiodus μίσην ἀλλοίων vocauit τὴν ἐργῶν πλῆν. Sic eleganter, Δείξω δὲ τετράγωνα πλοῖα λυπρὰ ἀλλοίων ἀνθρώπων: quamobrem quæ Moschopulus, Proclus, Tzetzes ἐκ παραλλήλου hic dicũt, ostendũt eos non bene mentem Hesiodi vidisse. dum suadet μίσθια φυλάων, suadet vt mercator vsque ad æstatem maneat, quia vsitatissimus alter ille πλοῦς, veris nimirum, ἐξαπινὰς sit, quod quid sit suo loco ad interpretes dicimus.

Pag. 148. Καὶ ὃν ἀμῷ γήρᾳ δόμεν] Stobæus, ᾧ ἐν ἀμῷ γήρᾳ δόμεν.

Pag. 154. Μηδὲ πολυξείνου δαπτὸς] vt hoc præceptũ, quod est ἀεὶ συμβίλου & πανδήλου, quæ collatis ab vnoquoque sumptibus instituebantur, constet sibi, sublatâ distinctione, ita lego: Μηδὲ πολυξείνου δαπτὸς δυσήμελος ἦῃ. Ἐκ γὰρ τοῦ πλείου τι χάρις, ἀπίων τ' ὀλιγίων. Sensus est hoc modo mire directus & perspicuus.

Μηδ' ἐπ' ἀνιηρὸν ἀθίζειν.] Notum est omnibus quam multa de his veteres: cæterum cur hoc præceptum de non mouẽdis sepulchris ad παῖδα ἀναλωτὸν spectet, nunquam ostendere potuerunt. Nos hos versus hoc modo transponendos esse dubitare non possumus, licet intercedentibus omnibus Grammaticorũ tribubus, qui nimium misere truncarunt, mutilarunt, auxerunt, transposuerunt olim, tanquam vultures quidam, Homerum & Hesiodum:

Μηδὲ γυναικείῳ λυγρῷ χόλῳ φαιδρύνεσθαι
Παῖδα ἀναλωτὸν, ὅτ' αἰθὴρ ἀέτοιος πωτῇ,
Μηδὲ ἀναλλάμενον. ἴσον γὰρ τόνο τίνυσθον
Ἀνέρα λαμβάνειν δόμον ἀχρεῖον ἐς ἀνὴρ πρὸ πόσιν.

Quãtâ curâ veteres distinxerint τὰ διαμέτρως τῶν λυπρῶν, quæ γυναικεῖα vocabant, & absolute λυπρὰ in deliciarum descriptionibus, Lampridius *lenacia malacia*, Capitolinus *exaltationes*, vt viri magni nuper notarunt, puero notum est, cum ex aliis tum ex Cornicio, qui in

τοῦ λουτροῦ totam disciplinam Atheniensium considerari vult. Pueri autem ἀδιάλουτοι, & ἀδιαλούμενοι omnia communia cum matribus habebãt, δάπεδον, ὀρόφον, οἶκον, id est, ipsum gynæceum: monet Hesiodus ne ejusmodi pueruli matrum λοῦσιν alluc fieri sinant, ex disciplina veteri, quia ψυχρὸν τὸ σῶμα ex aquæ tepore existimabant. Sensus erit ita perspicuus planusque, vt nihil supra, hoc modo:

Neque mulieb ri lauacro corpus purgare
Puerum fessas duodecennem, quia masculos enervat,
Neque duodecim mensium, nocet & illud
æquè modo [*sequitur*
Vire. dura enim sue tẽpore & hanc vere
Pœna.

apparet hinc ante omnia præceptum τοῦ μὴ ἀλούτου huc non spectare quod seorsim considerabimus.

Μηδ' ὑπ' ἀνιηρὸν κρύος] ἀνίηρα sunt οἱ νόμοι: de quibus vsitatũ fuisse elegantissima paræmiã μὴ κινεῖν τὰ ἀνίηρα, quo hic Hesiodus vtitur, satis ex illo Platonis apparet tertio de legibus. Οὐκ ἂν τοῖς νομοθέταις ἡ μεγίστη τῶν μίμψεων, ἰσθμὸν ἀνιεῖς τοῖς πρὸ τῆς παιδείας νόμοις, ἃς ἐν ἄλλαις τοιαυταισὶ πόλεσι πολλοῖς χρόνοις, διὰ τὸ ζητῆσαι τὸ ὀρθῶν κρεῖν. καὶ χρεῶν διάλυσιν, ὁρῶν, εἰς ἃ ἂν δύναιτο ἄνευ λύπων ἡμέρᾳ ποτὲ τὸ ἴσον ἱκανῶς, οἷς ὑπάρχοντα δὴ νομοθέτην κινεῖν τοιοῦτόν τι πᾶς ἀνὴρ λέγων, μὴ κινεῖν τὰ ἀνίηρα. Et Eusebius Præparat. Euang. Lib. 3. Ἡμᾶς δὲ τὰ μέχρι αὐτοῦ τοὺς ὕπνους ἡμφανεῖς καὶ διεγηγερκὼς διωκέμους ἐν ὕδατι λέγω τιθημένους· ἄντικρυς δ' ἀδιαφορῶντας, δεῖν οἶδεν ἄμεσον τὰ πάντα, μηδὲ κινεῖν τὰ ἀνίηρα, σωζειν δὲ καὶ ἐφάπαξ τὴν τῶν προπατόρων εὐσεβείαν, ἀλλὰ μὴ πολυπραγμονεῖν ἔρωτι καινοτομίας. καθίζειν ἐν' ἀνιηροῖσι, pro κινεῖν τὰ ἀνίηρα quam eleganter dictum sit ostendimus ad Proclum.

ἡμὲρ ἄμωτον] vetus clausula qua potissimum vtebantur in interdictis suis veteres principes, erat, ἡμὲρ ἄμωτον. Sic apud Herodotum in cautione sepulchrali in Epitaphio Nitocridis: ἐπὶ τῷ ἐμῷ ὕστερον χρημάτων βασιλεὺς βασιλέων, ὃν σπανίσῃ χρημάτων, ἀνοίξας τὸν τάφον, λαβέσθω ὁπόσα βούλεται χρήματα. μὴ μέντοι γε μὴ ἀνοίξῃς ἡμὲρ ἄμωτον: quia autem vulgo etiam in Ethicis cautionibus eâ vtebãtur clausula, Horatius philosophiam alibi, *meliora* dixit, id est, τὰ ἀμείνω.

Cum tu coemptos vndique nobiles
Libros Panætî, Socraticam & domum
Mutare loricis Iberis
Pollicitus meliora, tennes.

pollicitus meliora, est, ἀφ' φιλοσοφίας ἀντὶ πολέμου.

Pag. 166. διὸς πρῶ μετιέναι] Erravit vir summus Angelus Politianus, cum tres dies Iouis ab Hesiodo statui obseruat, ex hoc loco. Vetustissimi Poetæ ominis causa vtebantur in εὐχῇ, voce Διὸς eleganter in narrationibus etiam, quacunque de re agebant: ita in principio continuo Ἔργων, Οὔτοι δυοῖν βροτοῖν ἔστ' ἔργον ἁμῖν, ἄφραστόν φατόν, Ῥητόν τ' ἄῤῥητόν διὸς μεγάλου ἐκ νόου: Vbi illud postremum ominis causâ ponitur, & ex suppletiuo: nam nihil est quo referatur. Peculiariter autem singulos dies poetæ ἡμέρας ἐκ διὸς dicũt simpliciter. sic in illo ἔστιν γὰρ νύκτες τε καὶ ἡμέραι ἐκ διὸς εἶσαι: autor Megaræ Idyllii Dorici: σὺ δ' ἤδη λείβεται ὕδωρ Νύκτες τε κλαίουσ' καὶ ἐκ διὸς ἡμαὶ ὅπασαν. Ita Hesiodus cũ rationem τῶν ἡμερῶν incipit, in genere iubet φυλάσσεσθαι ἡμαρ ἐκ διός, id est simpliciter, *dies quos natura constituit*: ita ea vox millies a Poetis ponitur: Sic Apollonius & Nonnus ἄνεμος ἐκ διὸς dixerunt, sicut Hesiodus ἄρματα ἐκ διός: omnes enim res ominis causa διὸς dicebant: ita vt inde τὰ διὸς ἐκ σκηπτῶ, in vsu remanserit: sic Theocritus dixit, Μυῖαν ἀπήνδα, διὸς μέγα βοῦκον: quod etiam veteres magi-

stri

stri videntur ex eo loco ad Homerum notare. Id quod toties poetæ ἐκ διὸς dicunt, Hesiodus hic παρὰ διὸς, dixit. Αἱ γ', inquit, ἡμέραι εἰσὶ παρὰ διὸς: id est, *Hi sunt dies de quibus actum iri summum*: quicquid non interpretamur, ominis causâ dicitur. Atque hæc causa est cur Proclus, qui tam studiose ex more familiæ suæ, dies persecutus est, nihil ἐκ διὸς ἡμερῶν dicat, nisi quod πάσας τὰς ἀγαθὰς ita dici existimat. Atqui Hesiodus post. hanc formulam diuisionem non τῶν ἀγαθῶν solum, sed & τῶν κακῶν aggreditur. Tzetzes ad omnes dies rettulit: quamquam more suo nugacissime supra, ἐκ διὸς, ἐκ τοῦ ζ ἕως τοῦ ι exponit: hic vero παρὰ τὰς εἱμαρμένας. Sed veniam meretur qui a Grammaticis dissentit, cum ipsi toties a se abeant.

Ἕβδόμῃ δ' ἐνὶ μεγάλῃ] Nimium hic nos frustrantur interpretes. Itaque quamuis hæc rejicere poteramus in notas nostras, ad ipsos, hic tamen monere visum. Ἕβδόμη in mense multiplex est: μεγάλη dicitur postrema, respectu priorum. Atque hæc est causa, cur in Nebulis Comicus dicat ὀγδόην ἄγουσιν ἱερὰν ἀπόλλωνος. Ὀγδόην ἄγουσι τὴν ὀγδόην εἰκάδας. Non bene intellexit locum illum Græcus interpres. Quæritur enim cur cum τῇ νουμηνίᾳ finis sit plerunq. lunæ, & mensis; cum τῇ νουμηνίᾳ sit satisfaciendũ fœneratoribus, miser tamen Strepsiades ἐκ τῆς ἑνάδος agat: Atque hic interpretis rationes videtur mihi χλιαν ἀσαφεῖς δόντων. Ἕβδόμῃ eleganter πανδυτικῶς dicuntur, cum plures sint. Ἡ μεγάλη εἰκὰς vltima est mensis veterum: Est autem dies illa quae vigesimarũ vltima est: μεγάλη enim est ἡ ὑστάτη, quæ ἡ ἕνδεκα καὶ νέα præcedit. Obseruant enim veteres, etiam Atheniensis ante Solonem ἄχρι νουμηνίας τὸν μῆνα ἐπεβάλλοντο. Ἕβδόμῃ μεγάλῃ, est, Pridie Calendarum: nona & vigesima. Quam nugentur interpretes, qui ἕβδομον ἴσον idem cum ἑβδόμῃ μεγάλῃ esse putant, in notis nostris ad ipsos ostendimus: ex quibus reliqua petenda sunt quæ ad Hesiodi intellectum faciunt. Quicquid enim hic prætermittimus, ad interpretes notatum inuenies.

FINIS NOTARVM.

IN ΕΡΓΑ ϗ ΗΜΕΡΑΣ Hesiodi.

CLA-

Clariſs. Doctiſſimoque Viro

BONAVENTVRÆ VVLCANIO

DANIEL HEINSIVS

S. D.

HESIODVM, Vir Clariſſime, dum ſub prælo eſt, leui opera percurrimus, præſertimque librum qui ab Operibus & Diebus inſcriptionem fecit ſiue ὁ ποιητὴς, ſiue aliquis τῶν μετ' αὐτόν. Quæ in illo notanda videbantur, partim ne incepti operis curſum remoraremur, neque prælis difficultatem obiiceremus; partim quod ſub manu quædam naſcerentur, quæ tolli poſſe videbantur, magis quam oſtentationis cauſa, aut gloriolæ captandæ, quam ex aliis authoribus ſperare poteramus, Introductioni noſtræ, quam illi operi ſubiungere viſum erat addidimus. Reſtabant interpretes, nec emendati me hercule, nec vbique probi, & qui ſæpenumero παρερμηνεία τις non ferendâ ſenſum authoris mentemque inuoluerant veritus quam proponebant. Quæ res indicanda ſaltem iuuentuti fuit, καὶ τοῖς νεωτέροις παρακέλευσιν τοιαύτην ὠφέλιμον εἶναι. Moſchopulum Proclumque, vbi neceſſe fuit, integritati ſuæ reſtituimus. Quæ tranſpoſita manifeſte erant aut alio tranſlata, nec tamen loco ſuo a nobis mota fuerant, ne temeritate peccaremus, indicauimus. Tzetzen auximus, ſuppleuimus, reſtituimus: alterum ex ingenio: alterum ex authoritate Venetæ partim editionis, partim MS. cum quo olim a te collata fuit illa. Quod quamuis omnino peculiare nihil repræſentaret, quod non in Baſilienſi expreſſum eſſet, noluimus tamen vel humanitati tuæ minus debere, vel ignorare τὴν χαρίτωσιν, quo ſtudio, quo ardore, etiam hac ætate rem literariam agas. Merita in me tua, in quorum partem paſſurus ſum venire neminem, alias agnoſcemus, cum occaſionem obtulerit bonus Iupiter, aut Apollo pater. Auctores ſub auſpicio tuo grauiſſimos deguſtaui, eruditionem tuam veneratus ſum, iudicium colui, ingenium ſuſpexi; atque adeo præeunte te, & manu quaſi ducente τῇ Ἑλληνικῇ Ἀφροδίτῃ καὶ τοῖς παρέδροις Χάρισιν ἐνεκινήσαμεν. Multorum igitur nomine cum iam olim tuus ſim, poſtremum nunc beneficium amplector, quo labori huic noſtro pro parte tua deeſſe noluiſti: pro quo quicquid huius eſt tibi offerendum arbitramur. Ita tamen vt pro reliquis omnibus animum noſtrum apud te obſidem relinquamus. Vale Vir Clariſſime, & nos amare perge.

DAN. HEINSII NOTÆ ET ANIMADVERSIONES IN MANVELEM MOSCHOPVLVM, PROCLVM DIADOCHVM, IOANNEM TZETZEM, ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΗΜΕΡΩΝ Hesiodi Interpretes.

AMICO LECTORI.

QVÆ in reliquis Hesiodi interpretibus a nobis præstita sunt, facile ea per te videbis, vt & ea quæ in Tzetzan observauimus, animaduertimus: cæterum consilij nostri in editione eius ignarum te esse noluimus. Exemplaribus duobus vsi sumus, altero mutilo, sed quod ex MS. codice suppleuerat C. V. Bonauentura Vulcanius: altero Basilienſi, sed in quo omnia excusa erant, quæ in altero ex MS. accesserant, quod longe emendatissimum ab omnibus semper habitum est. Hoc ipsum infinitis in locis corruptum vitiatumque, ita vt sæpius linea aliquot bis terve inculcarentur, & glossemata multa ineptissime irrepsisse apparerent, partim ingenio, vbi ab vtraque editione destituebamur; partim iudicio, accedente Venetæ editionis authoritate, quæ est mutila, & multis partibus corruptior, nonnullis tamen in locis ad veram lectionem, quæ desiderabamur, nobis præiuit, emendauimus. Sed cum sæpe integris periocommatibus & periodis, quæ idem notarent, hæ editiones differrent, ea quæ meliora nobis videbantur ex Basilienſi retinuimus: cætera secundum Venetam emendauimus. Quorum singulorum in Notis rationem reddere nec potuimus, nec voluimus. Typographica porro mendæ, quorsum notare attinet, aut articulum alibi omissum, alibi superuacuum, quod non raro factum fuit. Sufficit nobis si ex iis quæ in hunc Grammaticum, eiusq; emendationem, collata a nobis sunt, Hesiodo aliquantulum lucis allatum videbis.

IN PRÆFATIONEM TZETZÆ.

Pag. 1. ΕΞΗΓΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΟΦΩΤΑΤΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ εἰς ΤΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΤΑΣ ΗΜΕΡΑΣ ΤΟΥ ΗΣΙΟΔΟΥ.] Huius inscriptionis autor quisquis fuit, recentissimus fuisse videtur, eamque agnouisse diuisionē librorum, quæ hodie obtinet: in qua tertius quasi liber, aut saltem peculiaris totius operis pars constituitur, illa, quæ ΗΜΕΡΑΙ inscribitur, vbi nimirum τῆ ἡμερῶν ratio incipit; alias enim sufficeret dixisse ΕΙΣ ΤΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΣ, sine articulo illo, qui peculiarem quasi partem τὰς ἡμέρας statuit. Tzetzes, vt paulo inferius videbimus, etiam dedita operâ, inscriptionem totius operis generalem ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΣ facit. Nec ignoramus propterea ab aliis hoc quoque modo citari: sic Homeri interpres ad primum Iliados: Ἥρωας δέ φασι κλυδῶναι, ὑπὸ τῆς ἀρετῆς, ἢ ὑπὸ τῆ αἴρω, ὡς φησὶν Ἡσίοδος ἐν τοῖς ἔργοις καὶ ταῖς ἡμέραις. & Patriarcha Photius ex antiquiore notat τὰ ἔργα καὶ τὰς ἡμέρας Ἡσιόδου θεὸν τῆ τοῦ Σκάλιγερ τοῦ Νικάτορος κεφαλῆ repertas fuisse, ne alios adducamus: quanuis pridra illa: τὸ σοφώτατον &c. ætatem suum præse ferant, quæ non Grammaticis modo sed & antiquioribus auctoribus a sequiori ætate præfigi solent. Sic Nonni Dionysiacorum pro eo qui hodie legitur in MSS. fuit: τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου Νόννου Διονυσιακά: vt in αἰνιγμάτοις Caroli Vtenhouij ad doctissimum Falckenburgium vidi. Quæ manu librarij sæpe appingi solere sit verisimile.

pag. C. 1. Tzetzes: μεγίστην δὲ τύπον τῆς ποιητῶν ἀξίας ὀνομασὶ πέντε] Ita rescripsimus, cum Basiliensis editio male, τέσσαρες, haberet, quod repugnat numero eorum, quos poetas esse ait, etiam secundum calculum aliorum; sunt enim hi quinque quibus hoc nomen ἀνωνύμως fuisse ait: Homerus, Antimachus, Panyasis, Pisander, & Hesiodus. De operibus eorum quibus πάντων titulum meruerunt, multi: nam & apud Suidam quod de Panyasi scribitur in collectaneis illius Grammatici, Πανύασιν ἐν πεντάσι τάπλεος μυθ' Ὁμήρου, καὶ δέκατος ἀπ' αὐτοῦ Ἡσίοδον, καὶ Ἀντίμαχον: in eo τὸ πεντάσι, vt hoc loco, sumitur.

Ibid. Tzetzes: Ὁ μὲν Ὅμηρος ὁ παλαιὸς, Ἀντίμαχος ὁ Κολοφώνιος] ita edere maluimus, cum tam Veneta editio, quam Basiliensis, ὁ παλαιὸς Ὅμηρος, haberet. Cæterum ita Homerus ὁ ἐποποιὸς dicitur, ad distinctionem Homeri τοῦ ἀρχαγγελικοῦ, qui ad Pleiada Tragicorum pertinebat: Homeri item τοῦ Εὐφορίωνος, quem coætaneum Hesiodi statuit Tzetzes, & multorum aliorum recentiorum. Porro ita poetam a Grammaticis plerumque adduci notissimum est. nam & ipse voce hac infra, cum de Homero loquitur, Tzetzes vtitur, cum inquit: Ἀλλ' ἴσως ὁ ἕτερος τῆ Ἡσιόδῳ ἰσόχρονος, ὁ τῆ Εὐφορίωνος πατὴς, ὁ Φωκεὺς, ὁ ἐν τετραστιχὶ Ἔπεσι συλλεγόμενος, κἂν τὰ ὅπλα τῆ θείᾳ εἰπεῖν ἀνδρὶ, τῆ αἰνιγμάτων πατρὶ μεμενήκει, λέγειν τάδε ἐπλάσατο. Ὁ μὲν γὰρ παλαιὸς γεγόνασιν ἕτεροι, ζήλῳ τοῦ παλαιοῦ τοῦτο κλῆσιν λαμβάνοντες. Ortum autem hoc mendum est, ex more contrahendi MSS. ex παλαιὸς, παλὶς. idem Tzetzes infra: βίβλους μὲν τὸν ἐποποιὸν ἐπῶν ἐκκαίδεκα συνεγράψατο. Ὁ μὲν γὰρ ὁ παλαιὸς τῆ

pag. 2. C. 1. Tzetzes: καὶ ἀκμαιότερος, καὶ ἔγκυρος ὤν] in editione Basiliensi legebatur, ἢ ὡς τὸν Ἑλικῶνα πεμπαίσιον, ἐγκυρὸς καὶ ἄγκυρος ὤν. verba illa, ὡς τὸν Ἑλικῶνα πεμπαίσιον, induximus, vt glosse-

ma, nõ ſine ſuffragio Venetæ editionis, quæ habebat manifeſte, ἡ ἐχεγγυρὸς ἡ ἀνωτατος ἀν, σύνιστι τε ἀεὶ ἐκ τοῦ γεγονώς. Reliqua vero non agnoſcebat: quod nos ſecuti τὸ ἡ ſimpliciter in ἡ mutauimus: quanuis ex eo & ἔστι fieri commode poſſit. Ita ne minima quidem lectorem celamus.

Pag. 2 C. 2. Tzet. Καὶ γὰρ ἡ ἐξ ἁπάντων τῶν ταρθένου ἡ διαφερόντως ἀφιξόμενα, γυμνάζωσι τόνον, ἀλλ' ἡ σοφίσωσιν] In Baſilienſi editione ſcriptum erat, γυμνάζων σάντων: ex quo nos fecimus τόπον: Recte procul dubio. In Venetis hæc mutila erant.

Pag. 3 C. 1. Tzet. Καὶ φασὶ τὸ Ὅμηρον τὰ φωτεῖα λαμβάνειν] Ita emendauit Illuſtris Scaliger, cùm legeretur, ἡ πᾶσι, in Baſilienſi.

Ibid. Tzet. ὁ γὰρ Παυσάνιας ἔφησε γνῶναι Ἡσίοδον] In emendatiſſimâ editione legebatur, ὁ γὰρ Παυσάνιας ἔφησε καὶ τοῦτον Ἡσίοδον, ὡς εἴρηται, ἡ & c. ne ſenſus ſuſpenſus eſſet, ex ταύτην, γνῶναι faciendum fuit.

Ibid. C. 2. Tzet. Ὁ Ἀλιθερσίτης ἀνήρ] In his verſibus quædam erant, quæ cum metro pugnabant; quæ facile emendare fuit. Quædam etiam quæ cum idoneo ſenſu: verſus enim vltimus ita legebatur: Καὶ δὴ τότε δειλαίου πάλιν πεφυμένον ἦεν. Scripſimus autem ex libello, qui Ὁμήρου ἡ Ἡσιόδου ἀγὼν vulgo inſcribitur, vbi hi verſus, & quædam præterea, quæ hic ſunt, leguntur, καὶ δὴ τότε. Agit enim de loco vbi moriturus erat.

Ibid. Tzet. Ὅτε μαξίπποιο ἐς Μίνυας] ita edidimus, cum male in Baſilienſi, πολυίππου, eſſet. Tertius à principio verſus ita in eâdem editione concipiebatur, quemadmodùm expreſſimus in hâc noſtrâ.

Ἡσίοδον τὸν πλεῖστον ἐν ἀνθρώποις χρόνον ζῆσαι, vt & lib. Anthologiæ 3. tit. περὶ ἐπιτυμβίων. At in Pauſaniæ Bœoticis melius elegantiuſque:

Ἡσίοδον τὸν πλεῖστον ἐν Ἕλλησι βιῶναι χρόνον.

Quod ego in meâ huius Epigrammatis verſione ſecutus ſum, quæ ita habet:

Fertilis Heſiodum prodaxit frugibus Aſcra:
Oſſa tibi Minyum Martia terra tegit,
Heſiodi, cuius miratur Gracia laudes:
Nec tulit huic quenquam cognitione parem.

in certamine Homeri & Heſiodi, τῷ Μινυάι legitur, verſu ſecundo: & 3. ſicut edidimus.

Ibid. Tzet. Ἀλλ' ἐπεὶ μὲν δὴ ταῦτα κατελίξαμεν] Baſilienſis editio habebat: ἀλλ' ἐπεὶ μὲν τὰ ἐκ τοῦ πίνακα κατελίξαμεν. Sed ſimpliciſſimum ſecuti ſumus. Cl. Vulcanius ex M. S. ad oram libri ſui notarat: Ἀλλ' ἐπεὶ μὲν τὰ ἐκ τοῦ πίνακος: quod magis placet.

pag. 4. Tzet. ἔστι δὲ ἁλιτεχνία γεωργίας ἡ ἱερεῶν καθ' ἃς δεῖ τόδε πονεῖν] melius dixiſſet & verius, καθ' ἃς δεῖ τόδε ἢ τόδε πονεῖν: ita etiam reliquas œconomiæ partes admitteret, quas iam excludit.

Ibid. Tzet. Λανθάνω, Θεογονίας, Ἡρωογονίας, Γυναικῶν καταλόγου] Deceptus fuit Tzetzes cum reliquis ſui temporis hominibus in Heſiodi librorum enumeratione: Ac primo ad Ἀσπίδα quod attinet peccat, cum eam ex catalogorum numero tollit: Secundo cum ſolius Γυναικῶν καταλόγου meminit: niſi forte illud, ἡ τῶν λοιπῶν, ad reliquos Heſiodi catalogos referamus: quod mihi neutiquam veriſimile ſit: Tertij Heſiodi catalogi pars fuit Ἀστρονομία. [Nec aliud voluit antiqui argumenti, quod etiamnum illi libro præfigitur, autor, cuius hæc verba ſunt: Τῆς Ἀστρονομίας ἡ ἀρχὴ ἐκ τοῦ δ' καταλόγου φέρεται μέχρι εἰκοσαετοῦς ἡλίου.

Ibid. Tzet. γυναικῶν καταλόγου] Ad diſtinctionem aliorum Catalogorum: nolim enim falli ex Heſychio, vel parum caute notante, vel corrupto, viros doctos, cum magni nominis quibuſdam, qui καταλόγων Ἡσιόδου cum ſimpliciter citatur, ad τῶν ἡοίων referunt

At cum Stephanus, cũ Eustathius, cum alij Ἡσίοδου κατάλογον citant, τὴν ἱστορίαν, aut τὰς γενεαλογίας ἱστορίας plerumque intelligunt: quod cum fructu obseruabis. Apollonij interpres manifeste distinguit ἠοίας, & κατάλογον, ad lib. 2. πτηνῶν γὰρ φυὴν Ἡσίοδος ἐν μεγάλαις ἠοίαις, ὅτι φείξω τὴν ὁδὸν ἐμίμησατο, ἐν ᾗ πρὸ τῆς καταλόγου, ἐνενήκοντα καὶ μακρὸν χρόνον, τῆς ὄψεως ἀφῖκτο. Hesychius cum interpretatur ἠοῖαι, ὁ κατάλογος Ἡσιόδου, non dubium est quin desit numerus, qui fortasse ita supplendus esset, ἠοῖαι, ὁ δ' κατάλογος Ἡσιόδου. Video enim ἠοίας ordine quartas fuisse: quas δ' κατάλογον vocant. Atque hoc est quod vult loco supra adducto magister, qui ἐν ᾗ καταλόγου Ἀστρίδα Ἡσιόδου φέρουσι scribit. Sic cum ὁ τὰ ἰδιωτικὰ γράψας, quem Stephanum vulgo dicimus, hos versus citat in hunc modum: Ἡσιόδου κατα-λόγων·

Κλῦθι Νηλῆος παλαίφρονος ἠϊόλε υἱὲ
Ἐξέλικα· δολίκατος ἦ Γερήνιος ἱππιοχάρμης
Νέστωρ,
Κῆρυξ ἐών, ἐτύγχανε παρ' Ἱπποδάμοιο
Γερήνου.

& paulo post; dubium non est, quin scripserit: Ἡσίοδος καταλόγων γ', quæ litera cum voce coaluit, & in ἰωνικὴν mutata est.

Ibid. Tzet. ἔτι ᾗ καὶ πρὸς ἀντίθεσιν τῆς τοῦ μεγάλου Ὀρφέως ἔργων, ἢ ἡμερῶν, ὧν &c.] Hoc loco glossema fœdum, quod in emẽdatissimo codice erat, eiecimus: ὧν ἔργων Ὀρφέως, ὅπου τὴν ἀεὶ γεωργίας: quod non tam imperiti hominis est, quam vacui, & qui, quod ageret, non haberet. Id propterea nos loco mouere partim ex iudicio nostro, partim ex authoritate Venetæ non dubitauimus.

Ibid. Tzet. Ὅπως ἂν] Ineptissime hic versus ita conceptus legebatur, Ὅπως ἀν παῖδα σελήνη πορίσσετο. Illustris vero Scaliger, ita vt edidimus emendandum nos monuit, nimirum, Ὅπως αὖ παῖδα σελήνη πορίσσετο: addens præterea, illud πορίσσετο de Lunâ dictum esse, vt apud Maronem, *parêre*, de aruis & terrâ:

Vt quanuis auido parêrent arua colono.

Quem versum ἐκ τῆς τοῦ μεγάλου Ὀρφέως ἔργων magnum illum Poetam expressisse dubium non est.

Ibid. C. 2. Tzet. Διὰ παύτα φαίνται τὸ βιβλίον ἐπιγράψαι, Ἡσίοδου ἔργα καὶ ἡμέρας] Scribe, διὰ παῦτα τοῦ τὸ βιβλίον & c. Notat Grammaticus, inscriptionem totius libri esse Ἔργα καὶ Ἡμέρας: quod probat, id quod supra ostendimus, ineptam esse diuulsionem librorum, quæ hodie obtinet, & τὰς ἡμέρας non esse partem peculiarem, neque aliam. Præterea neque, quod a quibusdam hodie factum est, libros priores, ἔργα tantum vocandos esse, omisso ἡμερῶν nomine: sed opus hoc vnum & integrum Ἔργα καὶ Ἡμέρας inscribi: quod ex eo probare videtur, quia τὸ τοῦ μεγάλου Ὀρφέως παῦ τὸ βιβλίον ἔργα καὶ ἡμέρας inscribebatur; quanuis ostenderit vbi ἔργα, vbi ἡμέρας incipiebant: quod & in Hesiodo videmus, & in qualibet huius operis parte. Ita enim antiqui de his libris loquebantur, ἀπὸ ἴσου μέχρι Παιδάρας, ἀπὸ Παιδάρας μέχρι ἡμιῶν, & ita deinceps μέχρι τῶν ἡμερῶν: nec propterea totidem libros constituerunt: vt in libro singulari ostendimus.

Ibid. Tzet. Καὶ τὰς δίκας δεξιμέλου, ταῖς δίκαις κατέτρεξε τὸν Ἡσίοδον] Inepte in emendatissima editione erat, τὰς δίκας ἐξηγήμενος: quod locum hic habere non potest. Est autem δεξιμέλης vox quâ impense delectantur magistri, ἀντὶ τοῦ σοφιστής: quare nec mirum si ad τὰς διαθήκας Persæ referatur. Apud Eustathium eam vocem reperies frequentatam, non longe aliter: apud Plutarchum eodem modo, ἐν τῷ περὶ τῆς εὐπαιδίας. τ. κολ. τ. φιλ. μετὰ δὲ τὸν

ἀπόφευξιν τῶν Κυκλωπάτων, λεξαμένη τὰς δυνάμεις. Quo ſpectat & notiſſimum illud Euripidis δῶρα, vt nos monebat Illuſtris Scaliger:

Ὦ χρυσὸν δῶρα κάλλιστον βροτοῖς.

Ibid. Tzet. Οὗτος τῷ ἀργῷ βίῳ, καὶ τῆς ἀζώτου διαγωγῆς αὐτὸν ἀποτρέπων, διὰ τοῦ παρόντος βιβλίου εἰς ἐργασίαν προτρέπεται] emẽdatiſſima editio εἰς γεωργίαν repræſentabat: maluimus non vna de cauſâ, εἰς ἐργασίαν, cum Venetâ. Atque hactenus Tzetzæ Prolegomena. In quibus nimis diu hæſimus: vices enim ſuas poſcunt duo reliqui.

Pag. 5. C. 1. Moſch. Γέρον, ὅτι πίστα εἰ Ἕλλωσι] Totum vniuerſum in Deos ſuos diuidebãt οἱ ἔξω: atque hinc intereunte naturâ, & ſingulis rebus; ſingularum quoque partium Deos interire credebant. qua de re illuſtris locus eſt, lib. 6. Epiſt. Plinij Secundi: *Multi ad Deos manus tollere, plures nuſquã iam Deos, ullos, aeternamque illam & noviſſimam noctem interpretabantur.* Atque hæc cauſa eſt, cur Maro, *nihil cœleſtibus debentem*, τὸν παντελῆ vocet, *hominem fato defunctum.*

Ibid. id. ἐπὶ δὲ ὀνόματι τοῦ, τὸ τῷ δύναμιν ἔχειν, καὶ τὸν δημιουργὸν τοῦτο θεὸν εἰνόμαζον] Opponit τὸ τῷ δύναμιν ἔχον, τῷ δημιουργοῦντι αὐτῷ θεῷ. Græci inter Deum inuentorem, & inuentum, voce δῶρον vel δωρεὰ diſtinguunt, & δῶρον dicunt huius vel illius Dei, τὸ τῷ δύναμιν ἔχον: ex quibus duobus tota natura conflatur: ex poteſtatibus duabus, dantis & dati. Hinc lucem accipit illud Homeri:

Μή μοι δῶρ' ἐρατὰ φέρετε χρυσῆς Ἀφροδίτης.

Οὐ γάρ τοι ἀποφλὰς ἔσσεται ἐγγυαλίξαι δῶρα.

Tota loci venuſtas conſiſtit in voce δῶρα: nam honeſto nomine δῶρα Ἀφροδίτης nominat rem turpem, τὸ συνουσίαν. Atque ita δῶρον Ἀφροδίτης eſt ἡ συνουσία viri & fœminæ, quæ commendatur ἀπὸ τοῦ δημιουργοῦντος θεοῦ. Ita & Latini cum de materiali re loquuntur, voce *munera* & *dona* vtuntur. Ouid. Lib. Metamorph. VI. de Mida:

Tum vero ſiue illa ſuâ Cerealiâ dextrâ
Munera contigerat, cerealia dona rigebant:
Sine dapes. & c.

Τὸ δῶρον, eſt id quod *materiale* dicimus, Moſchopulus τὸ τῶν δυνάμεων ἔχον. Sic Moſchopulus ipſe δωρεὰ dixit, vbi hunc eundem verſum exponit: Ὦ Μῦσαι αἱ δεξάζουσαι τῇ δωρεᾷ τῇ ὑμετέρᾳ φῶτ. Interdum rem materialem etiam per vocem διακονικὸν diſtinguunt. Sic Moſchopulus dicit, Ἥφαιστον vocatum fuiſſe olim, τὸ, τὸ διακονικὸν τοῦ πυρὸς, καὶ τὸν δημιουργοῦντα τοῖς διὰ τοῦ ἐνεργουμένοις τέχναις, id eſt, τὸ δῶρον, καὶ τὸν θεὸν. Tullius, τὸ δῶρον τοῦ θεοῦ, *id quod eſt a Deo natum*, exponit; lib. 2. de Nat. Deorum: *Itaque tum illud, quod erat a Deo natum nomine ipſius Dei nuncupabant, vt cum fruges Cererem appellamus, vinum autem Liberum.* Vbi totam ferè ad verbum Moſchopuli ſententiam habes. ex hoc elegantia vocis δίδοται apud Poetam dependet cum abſolute ponitur, vt in eos Σοὶ δ' ὀνείδεα δῶκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω. Σκήπτρῳ μέν τοι δῶκε τετιμῆσθαι μετὰ πάντων. & c. Poetæ Græci & Latini, *donum noctis*, *donum ſomni* vocant, mira elegantia, noctem & ſomnum, cum ipſam rem τῷ σωματοειδεῖ θεῷ καὶ θεᾷ opponunt. Maro:

Deſenſus tenebris & dono noctis opaca.

Homerus:

——— καὶ ὕπνῳ δῶρον ἔλοντο.

Ibid. id. C. 2. ἄγετε εἴπατέ μοι ἀπὸ τῆς Πιερίας ἐκεῖνον] Non bene hæc intelligunt Græci interpretes: Moſchopulus, cum ἄγετε, εἴπατε ἀπὸ Πιερίας reddit; Proclus, cum Πιερίηθεν, ἐκ Πιερίας ὁρμώμενοι exponit; Poſtremo nec Tzetzes, qui etiam quæſtionem mouere audet, cur hîc ex Pieria Muſas: in Theogonia ex Helicone

Helicone vocet. Quæstio certe non grauis, nec quæ ad Areopagitas referretur: non enim Hesiodum asseruti sunt. Dictum est ergo Μῶσαι πιερίηθεν, sicut apud Comicum Σατυρικὰς Κιχυρίδης, Nep.

M. Βάλλ' ἐς κόρακας. τίς δ' ὁ λόφας τὴν θύραν;

Σκ. Φείδων ὁ τῆς Σατυρικὰς Κιχυρίδης. nam Μῶσαι Πιερίηθεν sunt Πιερικαί: sicut Σατυρικὰς Κιχυρίδης, & apud Theocritum Χρόμις Λιβυάδης. Ἐς πατὴρ τὸν Λιβυάδη ποτὶ χρόων ᾄσας ἐείσας. Vulgare hoc est, & tamen si in Proclo notasset hunc errorem Tzetzes, aliquot paginis eum insectaretur, homo putide ambitiosus.

pag. 6. C. 1. Proclus: Ἐκ τῆς ΠΡΟΚΛΟΥ ΔΙΑΔΟΧΟΥ] Διάδοχοι sunt duplices: in philosophicis familijs, qualis est Proclus; in Ecclesiasticis, quales multi. Addebatur autem vox διαδόχου causa præceptoris. πρόκλου igitur διαδόχου, nimirum πλατωνικοῦ: quod supplet Ammonius ad lib. Philosophi περὶ Ἑρμηνείας, his verbis de præceptore suo: Εἰ δέ τι καὶ ἡμεῖς δυνηθείημεν εἰσηγεῖσθαι περὶ τοῦ βιβλίου σαφήνειαν, ἀναμιμνησκόμενοι τῆς ἐξηγήσεως τοῦ θείου ἡμῶν διδασκάλου Πρόκλου, τοῦ Πλατωνικοῦ διαδόχου, τοῦ εἰς ἄκρον τὴν ἀνθρωπίνης φύσεως τελείαν ἐξηγητικὴν τῆς δυνατὸν τοῖς παλαιοῖς δύναμιν, καὶ τοῦ ἐπιστημονικωτάτης φύσεως τῆς ὄντων τοῖς ἀληθινοῖς ἀγάλματος, πολλοῦ ἂν τοῦ λοιποῦ δικαίως χάριν ὁμολογήσαιμεν. Quod testimonium ita honorificum omnibus Tzetzis calumniis oppono: quæ interdum tales sunt, vt totum hominem tangant, & eius existimationem lædant: quod etiamnum hodie δι' ἄγνοιαν sæpe fit, non secus quam si quis trucidet alterum, ἐσφαιρωκὼς τὸ λελοιχαίμενον δόρυ τομάσας, vt philosophus loquitur. Ex hac porro inscriptione apparet hæc Procli quæ sequuntur excerpta esse tantum. quod si integer ad nos huius hominis peruenisset commentarius, magno nos onere subleuasset, qui nunc aliquid nobis præstare videamur, cum voluntatem afferimus, & studium bonis scriptoribus succurrendi. Multum interim illi debemus, qui hæc nobis reliqua esse voluerit, quanquam rem pessimi instituti aggressus est, quod eiusmodi virum ἐξέτεμε.

Pag. 7. C. 1. Tzet. καὶ δέγα ἐπὰ τὴν ἐπαχρόδον λύρην, καὶ τὰς ἐπὰ ζόνας, καὶ τὰ ἐπαὶ πλάστας] Ita scripsimus, potius quam vt emendata editio habebat, ἐπὰ ἐσθῆτας.

Ibid. Tzet. Μελπομένη ᾠδήν.] id est τὴν τραγῳδίαν. Docent magistri veteres ᾠδὴν esse τὸ ψαγῳδεῖν, & vice versa ψαγῳδεῖν τὸ ᾄδειν, vt & τὸ μιλίζειν: ita vt glossatores posterioris præcipue ætatis omnes inter ψαγῳδεῖν & ᾄδειν non distinguant. Apud Theocriti quidem interpretem sæpe exponitur ᾄδειν, ψαγῳδεῖν: est enim ψαγῳδεῖν quidlibet canere. Sic in loco illo Theocriti, Ἀλλ' ἐπὶ τᾷ πίτυι τᾷδ' ἀσυμαι ἄγκας ἔχων τύ. interpres reddit, ἀλλ' εἶμι μοι τὸ ᾆσμα ἐπὶ πίτυι ταύτῃ ψαγῳδεῖν, ἔχων σὲ τὸ Μίλαινα: cum simpliciter sit μίλαινα. Qui interpres etiam si alibi vulgo nihilo doctior est, apparet tamen, vel ex autoribus, quos optimos adducit sæpe, magna eruditio, quæ vel ex Amarantho, vel alio aliquo Theocriti interprete petita est. alibi, μελπταὶς, inquit, ὁ μὲν εἰδὼς ἐργάζεσθαι, τραγῳδητάς. Homines ocioſos & qui tantum cantui vacabant, τραγῳδοὺς dicebant. Ioannes Diaconus ad Clypei illa verba: Ἔρθεσθ' αὖθ' ἑτέρωθι νέοι κάμαζον ὑπ' αὐλῇ, τὸ, inquit, ἐκθαμάζον ἢ ἐκψαγῳδοῦν ἀκολουθοῦντες τῇ αὐλῇ; vbi simpliciter αὐτὶ τοῦ ᾄδον posuit. Melpomene igitur διὰς τραγῳδίας dicta est, quatenus inuenit simpliciter cantum; quod puto viris doctis annotatum non esse: postea ab argumento eius carminis τῆς μελῳδῆς διὰς facta fuit. vnde Horatio, *Melpomene lugubris can-*

tum.

tas dicitur, in illo:

Quis desiderij sit pudor aut modus
Tam cari capitis? desine lugubris
Cantus Melpomene.———

lugubris cantus Melpomene, vt Græci dicunt, Μελπομένη γοερῶν ἀζομένη, nimirum ᾠδῆς. Quem locum ita legendum esse non vt vulgo sumitur, & intelligendum, nuper in lectionibus nostris ad Horatium ostendimus, monente nos Illustri Scaligero, de quo loco plura suo tempore.

Ibidem Tzetzes Εὐτέρπης ἡ καὶ Στρυμόνος Ῥῆσον] Scribo, Εὐτέρπης δὲ καὶ Στρυμόνος Ῥῆσος. Rhesus enim Strymonis fluuij & Euterpes habebatur. Apollodorus θεῶν δὲ θεῶν primo: Εὐτέρπης ἡ καὶ ποταμοῦ Στρυμόνος Ῥῆσος, ὃν ἐν Τροίᾳ Διομήδης ἀπέκτεινεν. alij volunt Terpsichores & Strymonis. autor argumenti in Rhesum, Ῥῆσος μὲν Στρυμόνος τοῦ ποταμοῦ καὶ Τερψιχόρης Μουσῶν μιᾶς: & ne de hoc quisquam dubitet, ipse autor grauissimæ illius tragœdiæ ita introducit Hectorem Rheso loquentem:

Παῖ τῆς μελῳδοῦ μητέρος, Μυζῶν μιᾶς,
Θρηκός τε ποταμοῦ Στρυμόνος, φίλος λέγειν
Τ' ἀληθὲς αἰεί, κ' ἐς δικλοῦς σέφυκ' ἀεί.

Poetæ est filius non Strymonis, sed Eionei, Iliad. κ.

Ἐν δ' ἕβδομον Ῥῆσος βασιλεύς, υἱὸς Ἠιονῆος.

Eustathius: Γέγονε δὲ καὶ ὁ τοῦ ῥηθέντος Ῥῆσος, Οἴνεως μέν, Ἠιονέως ἱστορεῖ, εἷς δὲ λέγων· οἱ νεώτεροι δέ, Στρυμόνος, τῆς καὶ Θρᾴκιλλα φασὶ ποταμοῦ, καὶ Εὐτέρπης Μούσης εἶδος. Eadem interpres Homeri antiquus, breuium Scholiorum autor.

Ibid. Tzet. Ἀπόλλωνος ἢ τοῦ Κορύβαντος καὶ Θαλείας Παλαίφατος] quis sit Carbas Apollo, nondum cum animo inuestigare potui: nec fuisse Deũ eo nomine cultum vnquã, existimare possum. Locus meo iudicio corruptus & transpositus; scribo: Ἀπόλλωνος ἢ καὶ Θαλείας οἱ Κορύβαντες καὶ Παλαίφατος. Corybantas huius Musæ & Apollinis filios fuisse notum ex Apollodori primo θεῶν θεῶν. Isacius frater huius, in quo versamur, ad obscurum Tragicum: οἱ δὲ Κορύβαντες Θαλείας καὶ Ἀπόλλωνος. sæpe autem idem dicunt, quod aliquot locis obseruauimus. Θαλείας, inquit, καὶ Ἀπόλλωνος ἐγένοντο Κορύβαντες. De Palæphato autem apud Eustathium est Iliad. ε, & breuem Homeri interpretem: apud quem male scribitur hoc nomen; item infra apud Tzetzem. Sed non vacat emendare omnia quæ corrupta sunt: neque laureolam ex hoc mustaceo quærimus.

pag. 8. Tzet. ἐν τῇ Πιερίᾳ, τῇ τοῦ Διός, ἤγουν τοῦ νοὸς ἐπιπεδίῳ] Hanc glossam, sicut illam quæ paulo post sequitur, ἔστι τὸ τοῦ νοὸς ἐπιπέδιον ἐγγὺς Πιερίας πεδίον, πρὸς βίβλους ἢ Ἑλικῶνα, & similes, quales multæ occurrent, ne vitiosa quidem nuce dignas arbitror. Hæc tamen sola causa est cur Grammaticus hic intolerabili fastu supra omnes scriptores quotquot antecesserant se libere efferre audeat. Hinc illa: καὶ δάκρυ οἱ μὲν Τζέτζης ἐτύγχανον: &, νῦν ἢ ὕζω ἔμελλον βεβαχυλογήμασι Τζετζικοῖς, τὰ δὲ καὶ ἤδη φλυαρήμασι τούτου Μυζῶντος, καὶ ἔτι πλείονα συμφελλαζόντος, κεφαλαιώδεσιν ἐμοῦ & c. Græculæ cuiusdam ambitionis καὶ κορύζης plena. Sic frater huius Isacius interdum cum allegorias suas proponit, calcat, prosternit, conspuit omnes e quibus tantum profecerat scriptores, vt sine iis ne legere quidem patienter totum Lycophronis poema potuisset: idem tamen quam prudenter scripsit alibi: Τὰς δὲ ἀλληγορίας οἱ μὲν σπουδαῖοι ἀναγκαίας, διὰ τὸ σκληρὸν τῶν ἱστοριῶν ἐστίον, ὅτι ἐδεῖ πρέπον δεῖν ἀλληγορεῖν ἑαυτούς. ἔστω δὲ μυθικῶς πάντα γράφειν. Adolescentes meminerint aliquid se scire si hæc ignorent quæ noster hic Thraso tanto cum fastu venditat; vir doctissimus quidem; cætera, quod de

hero

hero suo Plautinus Palæstrio, *glorioſus, impudens, ſtercorem.*

Pag. 8. C. 1. Tzet. Σημῆναι ἢ ὁ Μέλητος] in altero codicum erat, Μελησίνης, ὃ καὶ πανταχοῦ Τερψιχόρης, καὶ Ἀχελωΐδας Σειρῆνας, ὡς μολπῶν καὶ χορδῶν ἡγεμόνας: quod placet: idem enim fere ſupra præceſſit, quod hæc confirmat.

Ibid. C. 2. Διὰ τί ἀπὸ τῆς Πιερίας] Totum hoc problema vanum & friuolum eſt, vt ad Moſchopulum oſtendimus: nec enim ἀπὸ τῆς Πιερίας Muſas vocat Heſiodus: ſed Heſiodum male intellexit Tzetzes, Operæpretium tamen videre eſt quot modis hic Proclum inſectetur. Ab hoc enim ad reliquas velitationes ſibi viam præſtruit: non aliter quam laniſtæ ſolent, prius lacertos extendere, καὶ προεξαγκωνίσαι.

Ibid. καὶ ὁ μὲ φιλοσοφώτατος Πρόκλος] Hæc verba præcedebant in Baſilienſi nota talis: λύσις τοῦ Πρόκλου: & deinde poſt verba illa, lineis interiectis aliquot, ταῦτα μὲν ὁ Πρόκλος, ſequebatur: λύσις τοῦ τζέτζου: vtrunque nos, vtpote βάρβαρον ex editione noſtra, & reſiduũ aliquod Augiæ ſtabuli reiecimus: ſunt enim notæ alicuius, qui in vſum ſuum λύσεις has vtriuſque, & Procli, & Tzetzis, annotauit, quamquam metuam ne qui Tzetzis faſtum perſpectum habuerint, hoc ab ipſo fieri potuiſſe ſuſpicari poſſint: qui ſæpenumero hac ratione ſententiam ſuam proponit, vt multis locis videre eſt: & iam ſupra oſtendimus quod ab hoc non alienum eſt. Iſacius quoque ſimili omnino ratione ad Lycophronem vtitur, qui mentionem τοῦ Τζετζίου facit, ſui credo & huius noſtri: Οὕτως ἀρέσκει δοκεῖ τοῖς Τζετζίοις ἔχειν ταῦτα τὰ μυθευόμενα. idem in Chiliadibus huius millies. Non poſſum tamen adduci vt hic locũ habere credã. alibi ſæpe vox λύσις.

Ibid. Καὶ ὁ μὲν Πιερίδα πρότερον ἀπὸ Πιέρου τοῦ Μεθώνης ἀδελφοῦ, παιδὸς δὲ Λίνου Πιερίδα ἐπίκλησιν.] Ineptiſſime in Baſilienſi repetitum erat, καὶ ὁ μὲν Πιερίδα πρότερον, ἀπὸ Πιέρου, παιδεῖσα, ἀπὸ Πιέρου τοῦ Μεθώνης ἀδελφοῦ, παιδὸς δὲ Λίνου Πιερίδα ἐπίκλησιν.

Ibid. Καθὰ Μελησάδες φασὶν ὁ τὰ Δελφικὰ συντάξαμενος.] Non eſt dubium quin legendum ſit ὁ τὰ Δελφικὰ συντάξαμενος.

Ibid. Ἑλικὼν ἢ καὶ Κιθαιρών, ἀπὸ Ἑλικῶνος καὶ Κιθαιρῶνος τῶν ἀδελφῶν] Recte ſecuti editionem alteram, vocem ἐναλίγκιον deleuimus: præceſſit enim ἐναλίγκιον. Cæterum hanc Cithæronis cum Helicone pugnam, Demodocus Laco, diſcipulus Myçenæi Automedis deſcripſit, cum ijs quæ aduerſus Teleboas Amphitryon geſſit.

Pag. 9. C. 1. Id. εἰκότως ἂν τὸν μὲν αὐτὰς ἐν Πιερίᾳ· ἐν ᾗ τῇ Θεογονίᾳ] ita ſimplicius & melius excudi iuſſimus, cum Baſilienſis editio haberet: καὶ εἰκότως μὲν αὖ μὲ αὐτὰς ἐν τῆς Πιερίας, ἐν ᾗ τοῦ τῆ Θεογονίας πυνθάνεται: nam præterquam quod ſenſus hic illi præferendus eſſet, etiam ſi integer eſſet; aſteriſcum ſuſtulimus, qui nihil efficit, ſed nota eſt lectoris ἀτέχνως.

Ibid. ἐν ᾗ τῇ Θεογονίᾳ φησὶ τῆς τῶ παντὸς κοσμοχμίας διδάσκων] ita ex altera edi curauimus, cum in Baſilienſi legeretur, φησὶ τῆς τῶ παντὸς θεογονίας. Porro φησὶ τῆ τῶ παντὸς θεογονίας, eſt φησὶ πάντων τῆ τῶ χαοτικῶ αὐτόματο θεῶν: quales Dij ſunt, Νὺξ, Χάος, & c.

Ibid. Ἑλληνικὸς ἢ καὶ σωτήριος λέγει τὸν Δία, ἄγνωτον τὸν νῦν] hæc verba quæ περιεσθίσας σημῇ includi iuſſimus, ſequebatur tale quid in Baſilienſi, καὶ ἢ ὅτι καὶ ὁ Δία πλάσαν τῇ χειρῇ ἀ τὸ δ' χάσματος: quæ verba quia non putauimus huius loci eſſe, hinc exterminauimus.

Ibid. τὸ βάρβαρον ἢ καὶ Ἕλληνας φησὶν] Verberat Tzetzes Proclum, quod in interpretatione iſtorum verborum, Ἅπαντ' ἀρήιτον, vſus ſit inter alia his vocibus, Ἕλληνας καὶ βαρβάρους. Notiſſima eſt Græcorum ratio, qui τὸν ἀκουμένον

εἰς Ἕλληνας diuidebant καὶ Βαρβάρους, cum de moribus agerent. Hesychius Ἕλληνες, φρόνιμοι, σοφοί. Quam diuisionem Plato in Politico suo traducit. Etiam Apostolus ita frequenter loquitur, apud quem tamen τὸ Ἕλληνας, cum τοῖς Ἰουδαίοις opponitur; sicut ad Romanos primo, πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν σοφοῖς designat. Calumnia hæc inepta & putida est.

Ibid. C. 2. ἐν δὲ τῷ ἄλῳ κεφάλαιον ποιήματι, τῶν εἱμαρμένων λέγει.] Ita scripsimus cum in Basilienſi esset, ἐν δὲ τῷ ἄλλῳ κεφάλαιον ποιήματι: sicut præcessit, ὁ δὲ ἐπαινεῖται ἐν ἄλῳ τῷ πεδίῳ ἀλλοῖ πολλοῦ μόνης τῆς ἀρχῆς: quanquam nec τῷ ἄλῳ φιλοσόφου displiceat: Sed in his non vertitur Reip. nostræ salus.

Pag. 10. C. 2. Tzetz. ὅτι δὲ ἡμῖν, καὶ τῆς τῶν ἀστέρων κινήσεως πλήρωται κατὰ τὰς ἐκτὸς τῆς οἰκουμένης τὰ εἱμαρμένα] omnium τῶν ἐκτὸς qui illud affirmarunt, primi fuerunt Chaldæi, qui Zodiacum in particulas minutas ccclx. diuidebant, in vnoquoque signo tricenas: quas Græci postea ex opinione eorum μοίρας dixerunt, quo nomine & ἡ εἱμαρμένη ab illis appellata fuit, quod ἐκ τῶν μοιρῶν ἐκείνων τὸ Ζῳδιακὸν penderet. Cæterum quicquid hic notat Tzetzes, friuolum & ineptum est, ex consuetudine τῶν νεωτέρων.

Pag. 11. C. 2. Tzet. Θέμιστας] Θέμις ἡ γῆ, κατ' Αἰσχύλον: quanto melius hoc modo edi iussimus, quam quo in Basilienſi erat, Θέμις] ἡ γῆ κατ' Αἰσχύλον: cum hæc Tzetzes dicat σαφῶς τὸ Θέμιστας, quod Hesiodi est: sic quod sequitur ita scriptum erat: ἐπὶ γῆν δικαίαν, τὴν γεωργίας καὶ ἡ δικαιοσύνη, καὶ ἡ ἁπλῶς δίκη &c. nos vero meliorem lectionem secuti, aliter hæc interpolauimus: ἐπὶ γῆν τὴν δικαίαν ἣν τῆς γεωργίας, ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ ἁπλῶς δίκη &c. Θέμις est Æschylo quæ legifera Ceres Maroni dicitur

Legiferæ Cereris, Phœboque patriq. Lyæo.

Locus Æschyli est Prometheo λεγομένου

Ἐμοὶ δ' μήτηρ οὐχ ἅπαξ μόνον Θέμις,
Καὶ Γαῖα, πολυώνυμον μορφὴν μία,

quem locum ita intelligit interpres: ἐμοὶ, φησὶν, ὁ Προμηθεὺς, ἡ μήτηρ ἔφησε τὰ μέλλοντα γενέσθαι. τὸ δὲ, οὐχ ἅπαξ μόνον Θέμις, ἀλλὰ καὶ Γαῖα, οὕτω νοητέον, ὅτι καὶ ἡ ἐμὴ μήτηρ, καὶ Θέμις καὶ Γαῖα λέγεται, ἐπειδὴ καὶ τὰ ἄλλα μιγάδα ἔχουσι τὰ θεοὶ, πολλοῖς ὀνόμασι καταμετροῦνται.

Ibid. C. 1. Moschop. ἐκ ἄρα μᾶλλον] ὡς ἔοικε, &c. Securus hic est vetustiorem aliquem magistrum Moschopulus: nec dubium quin Apollonij interpretē, qui τὸ ἄρα ἀληθῶς sumi notat, & ita interpretatur, ad illud: ἔλαφος δὲ πᾶσιν ἄνευθε θοὰς. τὸ δὲ ἄρα ἀληθῶς, ἀντὶ τοῦ, ὡς ἔοικε καὶ ἐν ὀλίγοις ἐκ ἄρα σαφῶς δῆλόν ἐστιν ἐξ ὧν φησὶν ἔσται. καὶ Ἡσίοδος, ἐκ ἄρα μᾶλλον εἶναι δοκεῖν χρὴ, ἐκ ἂν, ὡς ἔοικε, μία ἦεν. Sed de eiusmodi particulis quibus peculiariter authores singuli ἐν ἑαυτοῖς vtuntur, nunquam est disputandum accuratius: quod tamen a Grammaticis obtineri non potest, qui in his semper acumen suum ostentant. Sic Philosophus sæpe κατὰ τὸ ἐπιθὸν voce ἴσως vtitur, de quo frustra tam accurate inquirunt interpretes. Sic lib. ad Nicomachum 3. cap. 1. τὸ ἑκούσιον καὶ ἀκούσιον αἱρεταῖον ἴσως δοκοῦσι πᾶσι ἐπὶ ἀρετῆς καὶ κακίας εἶναι. Ad quem locum notat Eustratius: τὸ ἴσως δὲ πρὸς τὸ αἱρεταῖον ἀβεβαίως ἔφη καὶ οὐ βουλόμενος διαλαβεῖν, ἀλλὰ τὸ ἴσως πρὸς τὸ, πρῶτον διορίσαι τοῦτο δὲ λείπει. καὶ ἐπὶ τὰ ἄλλα, τὰ μελλόντα ἐπὶ ἀρετῆς λέγειν. ἔστι δὲ αἱρεταῖος ὁ ἐπὶ ἀρετῇ λόγος. ἔστιν καὶ ἐν τῇδε τῇ τάξει. ἢ τὸ ἴσως ἀντὶ τοῦ ὁμοίως. Sed frustra se torquet: Philosophus enim διαφέρεται ἴσως πρὸς τὸ ἴσως: nec aliud notare in similibus locis debebant eius interpretes. Sic lib. Rhetor. 2. Ἡ δὲ πιστὶς ἴσως πίστεως, ἀλλ' ὁ φρόνιμος λόγος. Et sæpe alibi.

Pag. 12. C. 2. Proclus: τὸ μὲν κεφάλαιον τοῦτο ἐστὶν ἐπιτετμημένως] ἁμαρτάνει τὸ τῆς. fallitur

tur: adi notas nostras ad Hesiodum.

Ibid. Id. διὰ δ' αὐδιχα] φησὶν διεστάναι καὶ τὸν ζωὸν. πάντως δὲ εἶπε θυμὸν, ἡ δὲ πᾶσα ζωὴ ψυχικὴ καλεῖ θυμός] vapulat infra ob hanc interpretationem a magistro Tzetze hic Grammaticus, qui hoc modo in eum inuehitur: πρὸ δ' ἐν τῆς ἀπλόης, ἡ ὁ λόγος ἀξίως, λόγους μιμούμενος, Πρόκλειός ἐστιν. οἷς καὶ τὸ ἐπιμωμητὸν, καὶ τὸ διὰ δίχα θυμὸν ἔχειν, ὁ σοφὸς Πρόκλος, θυμὸν τὸν ζωὸν λέγει· ἡμεῖς δ' γλυκὺ πατὴρ καὶ ἔμψυχον λόγον καλοῦμεν. τὸν δὲ ἐκ ζώοντα τὸν θυμὸν, ἅπερ τὸν ψυχικὸν διαπνοὴν καὶ διαμεμερισμένον ἔχόντων, ὁ Ἡσίοδος διὰ τῆς Ἔριδος τοῦτο εἶπε. Plerunque Proclus, sicut multi hodie in Homeri & Hesiodi archaismo falluntur, cum omnia κατὰ τὸ λεπτομερὲς inquirunt: quia plerunque totum dicēdi genus nō vox vna est examinanda. Sic διὰ δίχα ἔχειν, aut διαδίχα θυμὸν ἔχειν, dicuntur, qui inter se differunt, οἱ ἄλλως ἔχοντες: quod genus loquendi cum exponere debuisset Proclus, vocem θυμὸς exponit, quæ in eiusmodi generibus loquendi eleganter abundat, sicut hoc loco cum ad τὰς ἔριδας refertur ab hominibus, hoc est διὰ τὸ ἄψυχον. Debuisset igitur interpretari Proclus: διαδίχα θυμὸν ἔχειν· πολὺ ἀλλήλων διαλλάττειν, πολὺ ἀλλήλων διαφέρειν, vel, πολὺ ἀνόμοιον διεστάναι simpliciter. Latinus quoque interpres pessime hæc cepit. Nec hoc propterea Tzetzis profundas ineptias & Grammaticum acumen excusat.

Pag. 14. C. 2. Tzet. ἔθηκε γὰρ τοῦτον τὸν Ἔριν πολλῷ ἀμείνονα τῆς ἑτέρας· ὁ Ζεὺς ὁ ναίων καὶ ἐν τῷ αἰθέρι, καὶ ἐν ταῖς ῥίζαις τῆς γῆς, καὶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις] Errauit cum Moschopulo & Proclo Tzetzes ἐκβολικῶς, hoc est circa τὴν τῶν λόγων συνέχειαν, & ordinem verborum, qui Hesiodum hoc velle existimat, τὸν Δία ναίειν ἐν αἰθέρι καὶ ἐν ῥίζαις τῆς γῆς. Cum ita debuerit de toto loco statuere, & hoc modo interpretari: ἔθηκε γὰρ τοῦτον τὸν Ἔριν ὁ Ζεὺς ὁ ναίων ἐν τῷ αἰθέρι, ἐν ταῖς ῥίζαις τῆς γῆς, καὶ τοῖς ἀνθρώποις, πολλῷ ἀμείνονα τῆς ἑτέρας. ἐειδ. ἔσαν. Nam hinc opinio nata est philosophorum, de qua Aristoteles, & ex eo nos, illorū qui φιλίαν esse ἓν putabant: omniaque in toto vniuerso ex illa constare. Quam opinionē ex hoc loco hausserant qui non aliam diuisionem secuti erant, quam quæ hinc sumi potest, κατὰ τὴν σύνταξιν. Ἔριν enim, quam Hesiodus in terræ radicibus constituit, hoc est, ἐν τῷ κάτω τοῦ κόσμου fatali potentia locatam esse vult, ἔχθραν dicebant: quæ est illa celeberrima, de qua tot veterum philosophi, altera, quam ἐν τοῖς ἀνθρώποις, ἢ ἐν ἀνθρώποις, ait positam, quam simpliciter φιλίαν vocabant.

Ibid. Id. Καὶ ἐν τῷ αἰθέρι, καὶ ἐν ταῖς ῥίζαις τῆς γῆς, καὶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις] In quibus nos hic a Basilensi differre videbis; scias esse nudam quandam γραφῆς διαφορὰν: nisi quod post τὸ, ἐν τοῖς ἀνθρώποις, glossa illa accesserit, διὰ πάντων γὰρ διήκει ἡ ἁρμονία: quæ hic locum habere negari non potest. Post autem illa, Δία δ' εἶπον, ὅτι τὴν ἁρμονίαν αὐτὴν λέγει: quod sequitur, τὰ ἑξῆς δῆλα, a Basilensi abest: nec negamus quin possit.

Pag. 17. C. 1. Mosch. Ὧδ' ἔρδειν] αὐτὸ τὸ πάλιν· ἡ γὰρ ἅπαξ σεσήμειον τοῦτο ἐσήμανεν, &c.] fortasse εἷς γὰρ ἅπαξ.

Ibid. Proclus: ὕβριν καὶ ὀλιγωρίαν, καὶ πλεονεξίαν καὶ πολυφαγίαν, καὶ πλάνους, ἃ τὴν τῶν φυλάκων ἔχουσιν ἐξουσίαν] scribe: ἃ τὴν τῶν φυλάκων τῆς πύλης ἔχουσιν ἐξουσίαν.

Ibid. C. 2. τοῦτο δ' εἶπεν, ἵνα κατὰ μέρος ἀπάρχωνται τὸ φιλανθρωπεῖν ἀπὸ τοῦ ἐργάζεσθαι] legebatur ante, ἵνα κατὰ μέρος ἀπάρχῃ, ex quo ἀπάρχῃ fecit Illustris Scaliger, quem secuti sumus.

Ibid. ἄλλοι φασὶν. ἐδικαίωσεν ἅπαξ, καὶ ἑξῆς] Scribe, ἄλλοι φασὶν ἐδικαίωσεν ἅπαξ, κατ' ἐξοχήν] Notat nimirum

Grammaticus in illo, ἦν ἐδαφέμεν, vocem ἄπαξ, ἔξωθεν subintelligendam, siue κατὰ τὸ ἔξωθεν, vt loquuntur semper Grammatici.

Pag. 18. C. 2. Tzet. Κίμφλ ᾗ, ἤ τις ἕτερος, Ἄργον εἰς Λιβύην καὶ Σικελίαν πέμψας] Optime ex fide Venetæ editionis πέμψας scripsimus; cum in Basilienſi esset, Ἄργον εἰς Λιβύλιν καὶ Σικελίαν μετα-πεμψάμενον.

Ibid. Τετράλεμος φῶτος ἀφώσας, καὶ ἀστιέγας, ἢ ἐν ἀρόῃ χωείῳ] Scribo ἐν τῇ Ἀρόᾳ χωρίῳ. Pausanias Achaicis: Παρὰ δὲ τοῖς ἀρχαιότατα μνημονεύουσι, φασὶν Ἐνιπλον αὐτόχθονα διὰ τοῦτο φῶτα ἐν τῇ χώρᾳ, βασιλεύοντα ἐπὶ πολλῶν αὐτὸν ἀνθρώπων. Τετράλεμος δὲ ἀπὸ τῆς Ἀρίκης ἀφικομένῳ, τότε καρπὸν λαμβάνει τὸν ἥμερον, καὶ διὰ τοῦτο διδαχθεὶς πόλιν, Ἄρβαν ὠνόμασεν, ὅτι τῇ ἐργασίᾳ τὸ γῆς. ἄρβη enim & ἄυλαξ ἐλαύνειν, l'octis de tota ἐργασία τῆς γῆς sumitur: vnde pro ἀρδόσιος, ἀροώσιος lego.

Ibid. ταύτῃ δὲ τῷ χόρῳ, ἦγον τὸν νεάζοντα σῖτον.] Addidimus vocem νεάζοντα, quæ a Basilienſi editione aberat: quam vocem necessario adesse sciet, qui considerabit, in hac allegoria, sicut ἐν τῇ χόρᾳ τὸ νεάζον τῆς ἡλικίας, sic ἐν τῷ σίτῳ τὸ νεάζον τῆς ἀρίστου.

Pag. 19. C. 2. Id. Ἰθείρου δίκας] ἀθείαις δίκαιο ζύναις] Hoc loco in Basilienſi sequebatur ipsa Glossa, ἀθείαις δικαιοσύναις. verba autem Poëtæ, quæ προδιὴς exponit, prætermissa erant.

Pag. 20. C. 1. Procl. μέμνηϑ ᾗ τῆς ἄλλης καὶ Ἡρόδοτ@] Scribe μέμνηϑ ᾗ τῆς ἄλλης ἧς Ἡρόδωρος, non Ἡρόδοτ@. Autor τῶν καθ' Ἡρακλέα fuit Herodorus, cuius Argonautica sæpe a magistris citatur; præsertim in ijs quorum in Apollonium Glossas habemus, qui eius libros περὶ Ἡρακλείας adducunt: ὅτι τὸ (inquiunt ad secundum Apollonij) ἐν Μαγνησίοις γενόμενον δένδρον τὸ Ἴδιον@ καὶ Ἡρόδωρ@ ἱστορεῖ ἐν τῷ περὶ Ἡρακλείας, ὡς Προμηθίδας ἔστι. &c. Et quotiescunque vel Herculis vel Argonautarum fit mentio, citatur idem: & Clemens Στρωμ. Α. Ἡρόδωρος ᾗ, τὸν Ἡρακλέα, μάστιγι καὶ φυσικὸν ἡδόμενον ἱστορεῖ παρὰ Ἄλκητ@ τὰ βαρβάρου & c. est autem fortasse idem ille ὁ τῷ Ὀρφεῖ καὶ Μουσαίῳ συγγράψας ἱστορίαν, qui alibi in iudicijs a Photio citatur. Sed hoc vidi postea veniſſe in mentem magno Casaubono ad Athenæum.

Ibid. C. 2. Tzet. εἰπὲ δὲ γῶ, ὅτι ὁ γυάζυσιν, ἔστιν τι πρὸς τὸ ἥμισυ τῶν ὀλοκλήρου] male in Basilienſi erat, ἔστι πλέον.

Ibid. Πάλιν δ' ὁ Πρόκλ@] in principio hexametrorum horum versuum κοινῶν magistri Tzetzæ; legebatur in Basilienſi pessime, Πάλιν δ' ὁ λόγος, cum asteriſco.

Ibid. τοὺς κατὰ παρολκὴν, ἤγουν πρωτοῦς τιθέασιν, ὡς νῦν τὸ κρύψαντες] in emendatissima editione, quam secuti sumus, Basilienſi, erat; ὡς νῦν τὸ κλέψαντο ἀντὶ τοῦ κεκρύφασι, quod nescio a quo homine somniculoso & aliud agente suppositum est. Considerat Grammaticus τὸ πλεονὸν in schemate Attico: κρύψαντες ἔχουσι, sicut vice versa, ἔκρυψαν ἔχοντες.

Ibid. ἀκόλουθος γὰρ πρότερον καὶ μιᾷ ἡμέρᾳ ἐργαζόμενον εἶχες ἂν ἀρκοῦσαν ζεῦξαι πρὸς ὅλον ἑαυτὸν, καὶ ἄρρηδ διάγειν] In editione nostra id est Basilienſi scriptum erat: ἐργαζόμενος εἶχες ἂν ἀρκοῦσαν ζεῦξαι πρὸς ὅλον ἑαυτὸν, καὶ ἄρρηδ, omissa voce διάγειν, quam necessario addidimus: vim enim exprimit τὸ γῆ, quod est καὶ ἐφ' ἀρρηδ διάγειν.

Pag. 21. C. 1. Id. ἔστι δὲ ζῶα γυναῖκα οἷάν ἡ γῆ, δεικνύει τοῦ ἀχάϊδι, καὶ ἐν τῇ ἐν Θηβαΐδι τῇ Αἰγυπτίᾳ γινωμένων μυῶν μὴ ἐν τῷ Νείλῳ τῆς ἀναβάσεως ἐπιχωρούντων] Vox μυῶν, ex qua totus huius narrationis sensus pendet, in nostro omissa fuit, quam ex Veneta addidimus.

Ibid. δίκλω πομίων ὅπι τομεὺς ἐξιόντες] male in Basilienſibus ἔπιμον ἐς erat. notum quid sit ὅπι τομεύς, παρὰ τὸ νέμειν, τὸ ἀλᾶσθαι: notum etiam qua ratione ἐν

Λιβύῃ

Ἀσίην ἢ πρὸς τὰ τῶν Βορρᾶ Nomadas constituat Geographia.

Ibid. πενιχρῶς ζῶντες τῇ ἐμμαμύνῃ, βίον ἀπλοῦν ἢ ἀτέχνευτον ἢ φιλόπονον εἶχον διὰ πυρὸς ἄσκησιν] Ita excudi iussimus, cum in Basilienſi negligentissime prætermissum esset τὸ, εἶχον, quod sensum constituit.

Ibid. C. 2. ἐδίνητε πάντας ἅμα δυσερῶν, ἅμα ἐκ τῆς δυσυχῆς μαχαιρίας, ἢ σωζίας πιχρᾶς, ἢ γλυκείας πικρᾶς συνέκρινεν] male in ea quam secuti sumus editione legebatur, ἐκ τῆς ἄπυχῆς, ἢ μαχαίρας, ἢ ἀζηᾶς, ἢ γλυκείας πικρᾶς, pessime, vt videt lector: opponit enim in eadem vita, τὸ δυσυχὲς καὶ τὸ δυσεῖν, de quo disputant philosophorum filij, & τὸ μαχάιρεον καὶ τὸ ἴζ):

Pag. 22. C. 1. Tzet. Ω Πέρση, οἱ πάντας ἦν ὁ βίος, ἢ ἡ ἐμμαμύνη ἐκείνη, ἐν ἂν ἔχλιν ἐν] Chaos verborū erat hic in editione emendatissima: quod vt appareat, verba ipsa proponemus sicut ibi scripta erant sine sensu vllo: Ω Πέρση οἱ πάντες ἦν ὁ βίος, ἢ ἡ ἐμμαμύνη ἐκείνη, ἢ ὁ πολλὰς βίος μετέπεπται, ἢ λίαν ὀξὺ νῦν δυσχερέστατος ὡς δυσπάλεσον ἢ κεχυμένος πολλῶν, δίον ἐν μὴ πλέον ἀρξῶν, ἀλλὰ πανδόμον πονεῖν ἢ ἐργάζεσθαι, ἢ ἔτω γὰρ μᾶλλα ἐκφέρομαι ἐκ τῶ βλ δυζχέρειαν. quæ verba ita edenda fuerant: Ω Πέρση οἱ πάντες ἦν ὁ βίος ἢ ἡ ἐμμαμύνη ἐκείνη, ... est enim lacuna maxima, quæ iam manifesta est, postquam ex altera eam supplevimus.

Ibid. C. 2. ἔστι γὰρ ὁ χρησμὸς ἑξῆς] In nostra editione verba hæc cum toto sequenti oraculo, quod apposuimus, desiderabantur: præterea in illis quæ præcedunt asteriscus erat hoc modo, ad illa: ἢ γὰρ τὸν Κῦρον ὁ χρησθεὶς ἤκουσεν ἐν μαντεῖῳ Μήδων, καὶ κατέβη ἡ Πέρσων ἐπὶ τὴν ἀσίαν & c. quo neutiquam opus fuit: sunt enim desumpta hæc ex Herodoti τῆς χαρίεντος Clione: ἦν γὰρ δὴ Κῦρος ἔτος ἥκοντα· ἐν γὰρ δυοῖν ἐνιαυτοῖν ἐγένετο, μαχὰς δὲ ἐνίκησε, καὶ ἐστασίασε ἡ μὲν γὰρ ἦν Μηδὶς, ἢ Ἀστυάγεως δυνάστου Μήδων βασιλέως· ὁ δὲ Πέρσης τε ἦν, ἢ ἀρχόμενος ὑπ' ἐκείνου ἢ ἄνδρα.

Pag. 23. C. 2. Proclus. Ἀλλὰ Ζεὺς ἔκρυψε] τὸ μὲν κρύψαι τὸν βίον, ἢ τὸ δυσπάλεσον πεῖραν τῆς ἀνθρώπης] Recte Proclus. Totus hic locus qui sequitur vsque ad Pādoræ finem vno nomine PERISTASIS dici potest: quam mira arte Hesiodus causam statuit totius operis sui instituti. Ratio enim viuendi & ars ἢ ἡ ἐπιτομὴ ex Peristasi & obiecta hac viuendi difficultate ortum trahit. sapientissimus Maro operi suo diuersi instituti Hesiodi Peristasin accommodauit, nec alio alluſit quam ad locum hunc ex occasione descriptionis sæculi Hegemonici & Epithymetici.

Nec tamen (hæc cum sint hominumque boumque labores
Versando terram experti) nihil improbus anser,
Strymoniæque grues, & amarâ intyba fibris
Officiunt, aut vmbra nocet. Pater ipse colendi
Haud facilem esse viam voluit: primusque per artem
Mouit agros, curis acuēs mortalia corda
Nec torpere graui passus sua regna veterno.
Ante Iouem nulli subigebāt arua coloni,
Nec signare quidem aut partiri limite campum
Fas erat: in medium quærebant: ipsaque tellus
Omnia liberius nullo poscente ferebat.
Ille malū vitam serpentibus addidit atris,
Prædariq. lupos iussit, pontumq. mouēri,
Mellaque decussit foliis, ignemque remouit:
Et passim riuis currentia vina repressit.
Vt varias vsus meditando extunderet artes,

Paulatim, & ſulcis frumenti quæreret herbam,

Et ſilicis venis abſtrusũ excuderet ignem.

Ignem remouit dixit, quod Heſiodus modo πῦρ κρύπτειν, modo βίον κρύπτον: quod poſtremo verſu ruſſus molliuit, ne ſuſpicionem affectatæ eruditionis incurreret. Sed quam paucorum eſt ſincerum de his iudicium ferre! De Periſtaſi quam neceſſario ſequitur ars, vide quæ diſputamus ſupra. Nos eam partem hoc modo perſecuti ſumus, vt eadem opera hymnum noſtrum, quod promiſimus, interpretemur:

Οἱ ϑ μὲν ὑσώθησαν, ἀκηδέσιοι ϑ μόχθοις,
Καὶ δυσάπαν συλῆσιν ὑδυλόθησαν ἀνάγκης.
Δοῦρα δὲ πάντα διῶν μίνυθον. Ζόης δ' ἄρθητα εἰδῶις
Κρύψατο πῦρ, πνίους ἄκος ἄμμορον, ἕρμα βίοιο,
Σύμφορον ἀπορίης: τὸ μὲν αὐτίκα μέρμερ ϑ ἐῶς
Γαπτῦ κοίλοισιν ὑὸ νάρθηξι κυ ὑφας
Ζλιῶα λαθὼν κλέπτ ϑ ζκω, διῶν φρόμον, ὑδὲ κ ϑ ἐμέδρων,
Οὐδ' ὅπῃ ἀδυσάπαν πυρυλεγμέν ϑ, ὑδ' ὅγε μῆνις
Ευρυόπα Κρονίων ϑ ὑὸ πάθησιν ἀλύξας,
Νήπ ϑ· ἦ μάλα μέλλεν ἀτειρέα πηλέα δ ζμὸν
Λευσέμεν αἰδρείησιν, κ ϑ ἀυτὸς πάματι κύρσας.

mirum τῶν Περσέων, quæ maior periſtaſis erat eâ quam ille emendare conabatur. Sed pergamus.

Pag. 24. C. 2. Proclus. ἐντεῦϑα τὸ, ἰὸν, ἀ κύκλως κεῖ ϑ. ὥρμηλε δ' αὐτῶν σφέτερον: τὸ δὲ σφῶν αὐτῶν, τὸ ϑ ἰὸν αὐτῶν σημαίνει] Optime hunc locum ita emendauit Illuſtriſſimus Scaliger, cum antea legeretur: τὸ δὲ σφῶν αὐτῶν, τὸ δ' ἐόν αὐτῶν τὸ σημαίνει, ſenſu omnino nullo: ex quo fecit: τὸ ϑ ἰὸν αὐτοῦ σημαίνει.

Ibid. C. 2. Tzet. ἔστ' κ δὲ ἄνδρὸς ὁ ἰὸς κ μέγας πᾶς τῦ Γαπτῦ] quid ſit ἰός, oſtendimus in introductione noſtra in Heſiodi ἔργα κ ἡμέρας.

Pag. 26. Id. Οὕτω μ ὁ Σαρδιάνος] potuiſſemus ſine magno rei literariæ detrimento carere communibus illis, & vt vulgo dicunt τοῖς κοινοῖς Tzetzæ Iambis, qui præceſſerunt. Editores, quaſi non ſatis ineptiarum eſſet, addiderant verba illa ſuperioribus, tanquam & ipſum verſus eſſet τῆς κοινῆς:

Οὕτω μὲν ὁ Σαρδιάνος γέλως ἔχων ὀδί.

nos id ſeiunximus, & excudi iuſſimus, aſſentiente Veneta, cum reliquis quæ ſequuntur παπαλογάδην ſcriptis: quanuis dempta vna voce ſcribi poterat, οὕτω μέν ὁ Σαρδάνιος γέλως ἔχει: tempora enim ſyllabarum quanuis negligunt verſus illi, numerum obſeruant tamen. Sed veniam petimus, ſi cum τῷ λεπτολογοῦντι λεπτολογεῖν interdum cogamur. Cepimus enim noſtras horas male collocare.

Pag. 29. C. 2. Moſ. ἀνόμασε ϑ τούτῳ τῷ γαυρωθέντι Περσέων. διότι πάντες τὰ ἐφάπαξ διαμάρτα ἔχοντες δῶρον αὐτῷ ἐδωρήσαντο, εἰς βλάβην τῶν αὐδρῶν τῆς ἐφόδου] Moſchopulus vocem ἀλεξησας per ἐφόδου reddit, male: ſunt enim ἀλεξησαι οἱ ἐφοδευτικοὶ, οἱ ἐυρεῖν τὰ πρὸς τὸν βίον παρασκάζοντες, οἱ περὶ τ πόρον τ ὄντα δεινὸν πρὸς τὸν βίον ἔχοντες, vt ſupra probauimus; & melius Proclus mentem Heſiodi ex antiquis opinionibus ſuæ familiæ percepit.

Pag. 30. C. 2. Proc. Καὶ πάντα ἀληθῆ περὶ τὸ λόγε] Scribe, κ πάντα ἀληθῆ περὶ τὸ ἄλογε. Pandoram eſſe τὸ ἄλογον ſupra concluſit Proclus, idemque poſtea ſemper ſecutus eſt. Quod vt etiam hic locum habere poſſit, illa quoque quæ ad τὸν ὑπόδετον λόγον ſpectant, in ea oſtendit eſſe ἄλογα, κ φαντασίας, κ πᾶ γνωστικὸ μὴ ἐφαπτόδαι ἀληθείας: quia in illa eſt non modo τὸ τῆς ψυχῆς ϑῦμε, ſed etiam τὸ ψεῦδ ϑ & alia. Non eſt dubitandum. Poſſemus ex Philoſophis hic oſten-

ostendere rationes Procli: sed iam non vacat: pluribus enim alijs autoribus eodem tempore distrahimur, in quos notas adornamus: & Typographi vrgent.

Ibid. C. 2. Procl. Ἀργειφόντης ἤτοι ὁ ἐν Ἀργῷ φανῶν· εἰσμυκὸς γὰρ ὁ θεὸς καὶ ἀψδδής] Locum hunc ita corruptum Lilius & alij adducunt. Scribe: Ἀργειφόντης ἤτοι ὁ ἐναργῶς φανῶν· ἑρμηνευτικὸς γὰρ ὁ θεὸς καὶ ἀψδδής. τὸ ἐναργὲς enim est τὸ σαφὲς, καὶ τὸ ἀψδδές. Non possum de hac emendatione dubitare, quæ inter scribendum in animum venit: nisi quisquam certius quid attulerit. apud me enim semper meliori est locus.

Pag. 31. C. 1, Tzet. τὸ κῶας καὶ τὸ ὕδας] initio huius glossæ in ea quam expressimus editione ineptissime prætermissa erat vox Hesiodi ὕδει: nam quicquid περὶ τοῦ κῶας καὶ τοῦ ὕδας notæ magister, ad vocem Hesiodi ὕδει notat; quæ prætermissa erat. Nos eam adiunximus, iudicio nostro subscribente Venetâ.

Ibid. C. 2. Tzet. Ἀλλὰ μηδὲ τοῦτο ἀκίζωμεν] Pessime hæc in Basilien. legebantur. Duo τοὺς Ἑρμοῦς siue Mercuriorum genera facit magister; τὸν μυθικὸν καὶ τὸν περφοεικὸν: inter quos hæc differentia est in veterum Theologia, quæ est inter τὸ δῶρον & τὸν δεδόντα. Deus ipse est ὁ Ἑρμῆς, qui distinctionis causa ὁ μυθικὸς dicitur, qua voce sæpenumero vtuntur ἐξωθεν, ad distinctionem inuentoris dei ab inuento. Eustathius de Bacchor καὶ καιρὸν καρπώσεως, ἐξ οὗ κατ' συγκατοικῶ τὸ καίριον παρὰ τοῦ παίσσω τὸ διαπερῶ, οἷον,

Εὖ εἰδὼς πάντων ἄλλον ὅτι σοφίαν κέρηκα,

ἤγουν πεπειρημένον, ἀπὸ Ζεὺς δολαδὴς τέκνον, ἀπὸ τοῦ Ἀθηνᾶν ἐκ τῆς κεφαλῆς ἐληλάκα, καὶ ὅτι τοῦτο ῥᾴων ἐξέβαινεν, καὶ ὁ τοξότης ποτὲ ἔβαν ἐπὶ τῷ γεγραφῶ ἐκ τοῦ μυθικοῦ δείνυσον. alterum est ipsius donū, quod περφοεικὸς Ἑρμῆς dicitur. de priore Grammaticus prius agit. Hæc confusa erant in Basilien. omnia & mutila, hoc modo: ἀλλὰ μηδὲ τοῦτο ἐάσωμεν εἶναι ὁ περφοεικὸς λόγος ὁ Ἑρμῆς διάκτορος καὶ Ἀργειφόντης λέγει). male. mens Grāmatici hæc est; probare nimirum quatenus Ἑρμῆς ὁ μυθικὸς dicatur διάκτορος & Ἀργειφόντης. Rursus quatenus Ἑρμῆς ὁ περφοεικὸς dicatur διάκτορος & Ἀργειφόντης. In Basilien. editione bis reddit Tzetzes causam cur ὁ περφοεικὸς Ἑρμῆς dicatur διάκτορος & Ἀργειφόντης: in nostro semel περὶ τοῦ μυθικοῦ, semel περὶ τοῦ περφοεικοῦ agit. Verba enim illa prætermissa erant: τὰ γὰρ ἕτερα Ἑρμοῦ ἐ φρονεῖς ἡμῖν λέγειν. ὁ γὰρ μυθικὸς Ἑρμῆς διάκτορος λέγεται.

Pag. 32. C. 1. Tzet. Ἀμφιγυήεις ὁ ἀμφοτέρωθεν σίνων καὶ βλάπτων] in Basilien. erat, Ζίνων καὶ βλάπτων, non male: in Venetâ γυῶν καὶ πλάπτων. Vera lectio est: γυῶν καὶ βλάπτων: quam præferimus illi quam nihilominus recepimus. Vox autem καὶ apud Glossarios in Etymologiarum interpretatione αὐτὶ τοῦ ἤτοι vel ἤγουν ita sumitur: cum interpretantur τὸ κύριον ἢ τὸ φωτόπτωμα vocis quæ inde deducitur. sic ἀμφιγυήεις, inquit, ἀπὸ τοῦ γυῶν καὶ βλάπτων, id est, ἤγουν βλάπτων. Nihil est vlitatius: vt nouerunt qui vnam pagellam in Græcorū glossis legerunt. τὸ γυῶν est autem, teste Etymologo, τὸ βλάπτειν τὰ γύα, ἤτοι τὰ μέλη, ἁπλῶς ἢ καὶ τὸ βλάπτειν, καὶ ὅτι βλάπτης.

Id. Ibid. ἄνωθεν γὰρ εἰώθεσαν διδάσκειν τοὺς Ἀθηναίους τὸν ἰσὸν τοῦ Παιδόφρονα] Ineptissime in Basilien. erat, αὖθις γὰρ εἰώθεσαν διδάσκειν τὸν Παιδόφρονα ἰσὸν, dissimulato præterea τῆς Ἀθηνᾶς nomine, cum locus Hesiodi quem alludit, ita se habeat: αὐτὰρ Ἀθήνην Ἔργα διδασκήσασα, πολυδαίδαλον ἰστὸν ὑφαίνειν.

Id. Ibid. αἰῶρει δὲ περιφορεῖσθαι, ἀλλ' ἐκ ἐκείνοις αὖθις, τοῖς δὲ παλαίστης κρεμᾶται θάνατον ποιῶν τοῦτο δωρήματα, ἵνα, ὁ παίρεις, αἴσιόν ἔχει, καὶ μυρίοις αὖθις] ita scripsimus, cum

cum in editione quam secuti sumus esset μύρεις ϗ ὕδεσιν, cum tamen τὰ μύρεα nihil ad τὴν ἐπιώχην τῆς ἡμ. Venetam itaque hic expressimus.

Id. Ibid. C. 2. Παλλὰς ϑ' ἡ παλλομένη, ϗ δεινοτ. ἢ ἡ ἐν τῇ ἐκ Διὸς κεφαλῆς γεννηθῆναι, πάλλουσα ϗ κινοῦσα τὰ ὅπλα.] in Basilienſi erat πάλλουσα ſolummodo: addidimus ex altera ϗ κινοῦσα. diximus iam iam quomodo magiſtri ſoleant in verborum eorum interpretatione e quibus Etymologiam ſuam deducunt, τῷ ϗ vti, αὐτὶ τοῦ ἵνοις, ἵχομαι, vel τετέλεσται. Sic ſupra, γνιῶν ϗ βλάστων. Tædet me harum ineptiarum, cum ab omnibus leptologiis Grammaticis abhorreat natura mea. Sed quid agas? hic labor γραμματικῶν παιζόντων inſumitur, quorum myſteria aliter non celebrantur.

Id. Ibid. ἀπλουσμένη γὰρ ἡ φράσις] Duæ vel tres periodi quæ ſequuntur, a Baſilienſi aberant; quas nos ſuppleuimus, tam quæ περὶ Πάλλαντος τοῦ γίγαντος, vt illi loquuntur, erant, quam reliqua vſque ad τὸ λέγει: ſcriptum enim erat ἀπλουσμένη γὰρ ἡ φράσις λέγει, ἀντὶ τοῦ πεπλουτισμένη &c.

Pag. 35, C. 2. Procl. Καλῶς ϑ' εἶπεν ὁ ἀμαθὴς διδάσκαλον, ὅτι τοῦ ποιητοῦ διδάσκαλον αὐτόν] Cauſam non intellexit cur ita locutus ſit poëta; de qua vide in Notis noſtris.

Id. Ibid. C. 2. E'κκορυφώσω, ἀνακεφαλαιώσομαι &c.] videtur hæc gloſſa quæ a reliquis diſtinguitur ſolemni illo, ἄλλως, excerpta eſſe e quodam Grammatico, a ſtudioſo videlicet librorum Heſiodi: ijſdem enim pene verbis apud magnum Etymologum legitur: melius tamen fortaſſe, hoc modo: E'κκορυφώσω, δύναμαι μὲν ἀντὶ τοῦ ἀνακεφαλαιώσομαι· εἴωθε γὰρ τοῖς ποιηταῖς, δύναμαι ϑ' ἐνίοτε, ἀντὶ τοῦ συντόμως ἐκφέρομαι· ἀπὸ τῆς κορυφῆς ἀρχή τις οὖσα τοῦ σώματος.

Pag. 36. C. 1. Id. Καὶ τὸ μεγάλωστι, αὐτὶ τοῦ ἐγένοντο ὁμοῦ ἐν τῷ αὐτῷ γένει.] Scribe; ϗ τὸ μεγάλωστι, ἀντὶ τοῦ ἐγένοντο. ὁμόδεν, ὁμοῦ, ἐν τῷ αὐτῷ γένει.

Ibid. Tzet. ὁμοίως ϗ τὰ λοιπὰ ἐκ ἐδόκων ἀλγυνεῖ ϗ ἐπίνοια. ἐπεὶ ϑ τὸ ἄῤῥοις ἔῤῥεδε & c.] in Baſilienſi & *M S.* erat ὁμοίως ϗ τὰ λοιπὰ ἐκ ἐδόκων ἀλγυνεῖ, ἀδ' ἐπιτηδειότης: quæ verba ita edenda fuerant Ὁμοίως ϗ τὰ λοιπὰ ἐκ ἐδόκων ἀλγυνεῖ .... ἐπιτηδειότης, & c. quæ deerant ex altero exemplari ſuppleuimus.

Id. C. 2. πρόδην γὰρ ἐπιμελὲς πῶμα] tota gloſſa quæ hic ſequitur, nimirum, περὶ γὰρ τοῦ ἐξιλάσκειν & reliqua ignorabat *M S.* & Baſilienſis: nam altera ex altera expreſſa erat: verba enim Heſiodi ſtatim illa excipiebant, ἤτοι ἀφανῆ ἔασι τοῖσι νίσσειν. Nos ex Veneta ſuppleuimus.

Id. Ibid. Ἀλλὰ ϑ μυρία λιγρά] ἡ ἀλλὰ μόνα ἀφανῆ ἔασιν. ἄλλα ϑ πολλὰ χαλεπὰ, ἡ μυρία ϗ δριμέα] Fortaſſe, ἄλλα ϑ πολλὰ χαλεπὰ ἢ μοῖα λυγρὰ, ϗ δριμέα. Nec dubito, facile enim nobis hic præire poteſt Heſiodus.

Pag. 37. C. 1. Id. ὡς ὁμόδεν γεγάασι] ὅτι ἐκ τῶν αὐτῶν αἰτίων ϗ ὕλης ὁμοῦ οἱ θεοὶ, ἢ τὰ στοιχεῖα, ϗ οἱ ἄνδρες τε γεγόνασι] post hæc verba ſequebantur talia in Baſilienſi: ὡς ἀκόλουθον γὰρ ἦν εἰρῆσθαι, ὅτι περὶ τῶν ἐρώτων ἦν ϗ χάους· κτίσιος ϑ τῶν ἀέρος πυκνότητος καθ' ἕλλειψιν, συνέβη τὰ στοιχεῖα πρὸς ἀλλήλων τόπους διωκεῖσθαι, ϗ αὐξήσεις ἐξ ὧν εἶπον ὑμένων γενέσθαι, ϗ ἔτερα ζῶα πετοῖα. E'ρῶ ϑ' ἐγὼ σοι ἐξ ϗ ἐπαμύνας. Σὺ ϑ' ἐν τούτῳ τῷ λογισμῷ. Quæ cum a Veneta abeſſent, maluimus & a noſtra editione: πεπλεγμένα enim ſunt ϗ μηδὲν συμπεφύκοντα. Poſtrema autem illa: Ἐρῶ ϑ' ἐγώ σοι, ad proxime præcedentem verſum ſpectarent, non ad eum ad quem hic adducuntur. *Si* quis autem fatali Græculi noſtri *loquacitati* hæc quoque aſcribere *velit*, ſe *aliquiſque* addenda putet, nos officio noſtro functi ſumus: quos huius temporis quod his impenditur pœnitet, pudet-

pudetque. Ad editionem nihilominus nostram necessarium est, vt ratio reddatur τῆς καλῶς ἐχούσης, καὶ τῆ ἔμπαλιν.

Pag. 39. C. 2. Procl. οἱ δὲ τῶν βελτιόνων καὶ βάλλουσι θεῶν εἰς δαιμόνων τάξεις καθίστασι, τῆς ζώντων ἀπὸ τοῦ βίου, αἰθρώπων οἱ ἀγαθοὶ ὄντες] Ita scripsi, cum male legeretur: τῆς ζώων τοῦ, ἀπὸ τῶν βίου αἰθρώπων.

Pag. 41. C. 1. Tzet. Ἐπιδὴ πάντα τοῖνυν ἑξῆς] In emendatissima editionum prætermissa hæc erant: πάντα τὰ ἀγαθὰ ἦν αὐτοῖς ἃ φησὶν ἔπειν: quæ verba non tam ad intellectum requiruntur, quàm vt ea quæ sequuntur cohæreant: nimirum φιλαλληλία, συναγωγὴ, & cætera, de quibus egisse se ante testatur.

Id. Ibid. in ead. nota. ἐπιλοίπων δὲ] in altera editionum quam secuti sumus, simpliciter erat: ἐπιλοίπων δὲ αὐτοδύναμον, αὐτοὺς ἐπιγινώσκοντες. Plura Veneta & accommodatiora; quam expressimus.

Id. Ibid. Τὰ μεγάλα Διὸς] Tollo asteriscum, & versum Æschyli hoc modo scribo:

Ὦ μεγάλα Κρονίδη, καὶ πολιοῦχοι θεοί.

Id. Ibid. C. 2. αἰθρωποὶ δέ, οἱ ἐγὼ αἰθρώπους, καὶ γυναικοποιοῦντες δ' ἐπώνυμοι] Verbum monitro nõ dissimile. Emenda hoc modo: αἰθρωποὶ, οἱ ἐγὼ αἰθρώπους, καὶ γυναικοποιοῦντες δ' ἐπώνυμοι. Male præterea in editione emendatiore prætermissa erat vox, ἐγὼ. De emendatione si quis dubitet, audiat Etymologum iisdem verbis propemodum, ἢ παρὰ τὸ αἰθρεῖν ἢ ὁπωπέναι; ἤγουν αἰθρογλήνους ἢ εἶδος καὶ ὄψιν. Vbi vox eadem quam emendauimus: nisi quod alter ἐπικῶς, alter καθοπτικῶς.

Pag. 43. C. 1. Mosc. τὸ χρυσοῦν γένος ἔστι καὶ τὸν ἀναφερόμενον τῷ σώματος ἄριστον, ὅπερ καὶ ἥλιόν φησιν] Eleganter Moschopulus τὸ φυλαὶ, cum τῷ χρυσῷ opponitur, τὸν τῷ σώματι ἀναφερόμενον opponit, quæ quo tardius fiebat, eo tardius ἐπὶ τὸ μεῖζον perueniebant huius ætatis homines: in quo consistit horum ἀλλότιμα, primorum πλεονέκτημα. φυλὴ enim poetæ ἐν τοῖς Ἡρωϊκοῖς ponunt: nostris vero demunt: qui propterea illis inferiores sunt. Εἶδος enim & μέγεθος in corpore præclaroformam perficiunt, id est, ἡ φυὴ, καὶ ἡ ὡραιότης. Vnde illud: εἴδεί τε μεγέθει τε apud poetam: pulchritudo enim absque μεγέθει veteribus non considerabatur. Præclare philosophus Ethicorum ad Nicomachum tertio: ἐν μεγέθει γὰρ μεγαλοψυχία, ὥσπερ καὶ τὸ κάλλος ἐν μεγάλῳ σώματι. οἱ μικροὶ δ' ἀστεῖοι καὶ σύμμετροι, καλοὶ δ' οὔ.

Pag. 45. C. 2. Procl. Ἐκ Μελιᾶν] Νυμφῶν, Ὡσεικῶς Μελιᾶν εἶπεν, ὅτι ἐκ τῆς ἐξ ὑγρῶν τὴν γένεσιν.] ἰσχνογόνων.

Ibid. εἴδεί τε σῖπυ] ἀκαλληφαγίαν ἴσως ἐδόξων] Scribe ἐδοῦν.

Ibid. Id. ἐς κύνας εἶσθε τὰ λόγια καλεῖν] Notat Proclus ἐν τοῖς λογίοις primam post Deos potestatem, nimirum τοὺς Δαίμονας, appellari κύνας solere: procul dubio, quod ministri & custodes vicem Deorum obtinerent; ita Apollonius Harpyias a Ioue missas, κύνας Διὸς dixit:

Οὐ θέμις, ὦ ἡμεῖς Βορέω ξιφέεσσιν ἐλάσσαι
Ἅρπυιας, μεγάλοιο Διὸς κύνας. ——

& Euripides Bacchas, sacrificulas & ministras τῆς θεοῦ τὰ φίλτατα γύμνους, κύνας Διονύσου dixit, & Erinnyas κύνας τῆς Ἔριδος Lucanus. Nec aliam ab hac causam dispicio cur apud Aristotelem lib. Rhetor. secundo Pindarus Pana, κύνα μεγάλης θεοῦ, dicat. Philosophus enim vbi agit de peculiari quadam specie τῆς φαινομένης ἐνθυμήματος, hoc exemplo vtitur: ἢ εἴ τις τὸν κύνα ἐγκωμιάζων, τὸν ἐν τῷ ὄρει θυμοδαλαμεῖον εἶναι ἢ τὸν Πᾶνα, ὅτι Πίνδαρος ἔφη· ὦ μάκαρ ὄντι μεγάλας θεοῦ κύνα πανδοκεῦσι καλεῖν ἀλύμπιοι. Veteres ministrum & administratorem τῆς φύσεως Pana statuebant, quam μεγάλην θεὸν vocant Pindarus, cuius eum κύνα dixit. Aliter certe neque Philosophi mentem;

tem, neque Pindari aſſequor. Nec enim Lycophron alia ratione κύνας Ἀπόλλωνος, τὰς μάντεις dixit: vbi de vatibus Mopſo & Amphilocho:

Δοιοὶ δ' ἐκ θρόνων Πυρὸς πυρὶ ἐκλελαῖτες
Ὑπερτόνους σφεναῖσι Δηρεάνου κύνες
Δμηθέντες, αἰχμάζουσι λοιδίαν βολὴν
Πύργων ὑπὸ πρίστησι Παμφύλου κόρης.

vocauit eos Apollinis Deræni canes, vt Proclus τὰς δαίμονας κύνας τοῦ Διός. Iſacius aliquid fortaſſe notauit ad locum illum, cum dixit: κύνας Ἀπόλλωνος τὰς μάντεις εἶπεν, ἀπὸ μεταφορᾶς τοῦ φιλοθηρότατου τῶν κυνῶν: nihil vero, cum addidit: ἢ ὅτι τῶν ἄλλων ἁπάντων ἀλόγων μόνος ὁ κύων ἀναβλέπει πρὸς τὰ ἀγάλματα.

Pag. 46. C. 2. Id. καὶ τὸ ἐνθουσιαστικὸν τῆς εὐζωλίας καὶ μετ' αὐτὰς εἶχον ἀφαιρεῖν εἰπόντες] ita emendaui hunc locum, cum legeretur, καὶ τὸ ἐνθουσιαστικὸν τῆς εὐζωλίας, τὸν μετ' αὐτὰς εἶχον ἀφαιρεῖν ἅπαντος, ſine ſenſu vllo.

Id. Ib. δι' ὧν μόνον ὅλοι] tota hæc gloſſa poſt verſus illos, Μηκέτ' ἔπειτα, vſque ad verba illa Heſiodi, Καὶ τὰς μὲν &c. παρέγραπτός ἐστι, & ab imperito librario addita: infra ſuo loco iterum eandem habes.

Id. Ibid. οἱ γὰρ παλαιοὶ ἐν τοῖς πεπρώτοις τῶν κτίσεων εἶχον, ἡμέλει καὶ τὴν βασιλείαν παῖδες ἑτοίμαιον πρὸς τὸ γάμου, καὶ τοῖς τύμφαις & c.] Hinc apud Homerum ætas eſt in regum filiis, quæ δῖοι βύζιν a poeta dicitur: ij enim regum filij, qui ætate prima ante res geſtas interficiuntur, aut fato cedunt, δῖοι βυσὶ κλείτοις ἢ δηίζειν a poeta dicuntur ἀμφικτιόνων: quod non ſatis excutiunt grammatici qui hæc notant. Itaque omnes Andromaches fratres, qui ante rerum gerendarum tempus & ætatem virilem ſublati ſunt, κατέπεφνεν Ἀχιλλεύς, δῖοι βύζιν, id eſt, ætate prima, adhuc pueros: Locus eſt Iliad. Z.

Οἵ δέ μιν ἐπὰ κρίσπησι ἔσαν ἐν μεγάροισιν,

Οἱ μὲν πάντες ἐῶν κλυτὸν ἤματα δῖος ἔσαν·
Πάντας γὰρ κατέπεφνε πόδας ταχὺς δῖος Ἀχιλλεύς,

Βύζιν ἐπ' εἰλαπόδεσσι, καὶ ἀρσενόεσσι δέεσσι.

& Odyſſeæ N Minerua formam aſſumit ἠλικίᾳ θηλυτέρου, ἶσος, inquit poeta, ἀνάκτων παῖδες ἔασι.

—κιδδόθι δέ οἱ ἔλθῃ Ἀθήνη,
Ἀντρόθεν δ' ἐμέας εἰκυῖα νέῳ ἠβώοντι μάλιστα,
Πατρὸς ἐπιφραδέως, δῖοί τε ἀνάκτων παῖδες ἔασιν.

Æneas negat Iliad. Υ. metuere ſe Achillem, quod alias cum eo congreſſus eſſet ὅτε βύζιν: quod circumſcribit hoc modo:

Οὐ μέν γὰρ τόν γε πόδας ταχὺς αὐτὸς Ἀχιλλεύς
Στήσεται, ἀλλ' ἤδη μιν καὶ ἄλλοθι δυσὶ φέβεσθαι,
Ἐξ ἵππων, ὅτε βυσὶν ἐπήλυδιν ἠμαθόεσσαν.

Primæ enim excurſiones quibus ſe mutuo exercebant regum filij, erant βουλασίαι. Vnde illud: ἐν γὰρ πάντες ἐμοὶ ἔσκον ἄλαστοι, viri magnanimi, cuiuſmodi excurſores λῃσὰς primo dixerunt ἀπὸ τῆς ἐλάας: eos propulſabant οἱ βυκόλοι. Nec aliam cauſam antiqui Græcorum commentarij reddunt, cur Ἀλέξανδρος dictus ſit notiſſimus ille τοῦ Πριάμου, quam διὰ τὸ γενναίως ἀμύνειν ἐν ταῖς ἁλιπόροις βουκόλοις, καὶ ἀλεξῆσαι ἐκεῖ τοὺς ἐπιόντας τῶν βοῶν: non aliter quam a Capitolino ſenior Maximinus *paſtor* fuiſſe dicitur, ætate prima, &, vt ille loquitur, *procer qui latronibus inſidiaretur, & ſuos ab incurſibus vindicaret.* Propterea ſicut Hectores, Aſtyanactes, ἐν τῇ πιτύῃ, regum filiorum ſunt ὀνόματα ἐπαινετά: ſic Βουκολίων, Iliad. Z.

Ἦν δέ μετ' Ἀἴσηπον, καὶ Πήδαιον, ὃν ποτε
Νύμφη
Νηὶς Ἀλεξαρέτη τέκε ἀμύμονι Βουκολίωνι
Βουκολίων δ' ἦν υἱὸς ἀϊστοῦ Λαομέδοντος
Πρεσβύτατος γεγαώς ———

qui filios ſuos genuit ἐπ' ἀϊστῷ. &c. Quamuis & honeſtum olim nomen erat βουκόλος καὶ ποιμήν. Extant huius rei

rei etiamnum hodie vestigia ἐν τῇ βυκολικῇ πραγματείᾳ, dum præcipue passim; vt nuper multis in publicis nostris ad Theocritum lectionibus ostendimus, τὴν βυκόλων καὶ ποιμένων τάξιν, tanquam eminentiori, ἡ αἰτωλικὴ τάξις opponatur, quæ erat hominum potissimum mercede conductorum & illiberalium. Est enim ἐν τῇ βυκολικῇ πραγματείᾳ ποιμὴν non minus quam βυκόλος καὶ ποιμήν, vt ostendimus cum alias tum præsertim cum egimus de vetusta βυκολικῇ ἀλληλογραφίᾳ, quam βυκολίαν dicebant. Ita vt Theocritus opponat interdum τοὺς βυκόλους τοῖς ἀνελεθέρους καὶ δούλοις, sicut & τοὺς ποιμένας. Nam quod hæc τάξις etiam in regum liberis fuerit, ex Ænea, Anchise, Endymione, Paride, & alijs, ac præsertim ὅλως ἡ βυκολικὴ autore, Daphnide satis monemur: cujus querela primam huic scribendi generi occasionem præbuit, & τὸ ἄλγος τοῦ Δάφνιδος a Theocrito dicitur: quod nuptiæ regiæ probant apud Ælianum: vnde illæ lachrymæ. Quod nec ignorasse videtur Silius, qui Daphnin quendam nobilissimum, ab hoc Daphnide deducit lib. 14.

Hos inter Daphnis, deductum ab origine nomen
Antiqua, fuit infelix, cui linquere saltus
Et mutare casas infido marmore visum.
At princeps generis quanto maiora patrauit
Inter pastores sibi nomina &c.—

Pag. 48. C. 1. Tzet. πέμπτον ἐπιχθόνιοι μάκαρες] μὴ ὑποχθονίους εἶπας, ὡς ὁ Πρόκλος, τὸ γὰρ δεύτερον, ἀκαιρεῖ καὶ αὐτὸς ἐπιχθονίους δευτέρους λέγων μάκαρας] Grauissima videlicet lis, quam Proclo scribit Tzetzes: eam nos, tanquam τῶν δίκας κύνες, decidemus. Disputarunt olim veteres Critici, quæ ἐπισολάζουσι λόγον ἔχειν hodieque sæculum nostrum exercent, vtrum de secundo Δαιμόνων genere cum agit Hesiodus, eos ὑποχθονίους dixisset, atque ita legendum esset; an vero ἐπιχθονίους, sicut vocantur primi. Proclus ὑποχθονίους legit: in quem propterea inuehitur Tzetzes, πρὸ αὐτοῦ καὶ τὸ πρωτότυπον παρατηρήσας, vt mos ipsius est, & ἐπιχθονίους legendum vult: hoc argumento, quod δεύτεροι dicantur ἐπιχθόνιοι, hi secundi: sicut primi, πρῶτοι ἐπιχθόνιοι. En cor Xenocratis, iccur Cratetis! Argumentum infirmum. Quis enim Tzetzen docuit δεύτεροι & ἐπιχθόνιοι coniungendum esse? ex quo infinitæ absurditates sequentur. Primo sicut sunt δεύτεροι ἐπιχθόνιοι, ita δεύτεροι erunt θνητοί. ex quo sequetur, etiam primos fuisse θνητούς. quod contra disciplinam Platonicam est. Illud vult Hesiodus: τοὶ μὲν δεύτεροι, nimirum δαίμονες, ὑποχθόνιοι θνητοὶ μάκαρες καλέονται. Ita secundi a primis distinguuntur. Primo quod ὑποχθόνιοι sunt sicut primi ἐπιχθόνιοι: quod θνητοὶ sunt, sicut primi ἀθάνατοι: ita enim peculiariter ab Hesiodo οἱ τῆς πρώτης τάξεως Δαίμονες vocantur, in quo infra quoque misere lapsus est Tzetzes, in illo nimirum: ἐγγὺς γὰρ ἐσ ἀνθρώπους ἐόντες ἀθάνατοι λέγονται: & in illo: Τρὶς γὰρ μύριοί εἰσιν ὀπὶ χθονὶ πολυβοτείρῃ ἀθάνατοι Ζηνὸς. quem locum fastuose risit cum non perciperet. Primi igitur Dæmones ab Hesiodo, δεύτεροι ἀθάνατοι ἐπιχθόνιοι dicuntur: Secundi Dæmones, θνητοὶ ὑποχθόνιοι μάκαρες. Tyrius Maximus: Θεὸς μὲν ὢν αὐτὸς τῆς χώρας ἱδρυμένος, διοικομεῖ τὸν ἐφετὸν καὶ ἐν ἐφετῷ τάξιν· εἰσὶ δ' αὐτῷ φύσεις ἀθάνατοι, οἱ καλούμενοι ἀθάνατοι δεύτεροι, ἐν μεθορίῳ γῆς καὶ ἐφετοῦ πεπαγμένοι· θεῶν μὲ ἀθνητότεροι, ἀνθρώπων δ' ἰσχυρότεροι· θεῶν μὲ ὑπερέχει, ἀνθρώπων δ' ἐπικρατεῖ· θεῶν μὲν πλησιαίτατοι, ἀνθρώπων δ' ἐπιμελέστατοι. Primi sunt ἀθάνατοι, secundi θνητοί: primi sunt δεύτεροι ἀθάνατοι, πρῶτοι δαίμονες: Secundi sunt δεύτεροι δαίμονες, πρῶτοι θνητοί. secundi dicti sunt ἐπιχθόνιοι, διὰ τὸ ἐν μεθορίῳ γῆς τε καὶ ἐφετοῦ πεπάχθαι, qua

ratione & ἐγκόσμιοι dicuntur, vt alibi diximus, & alijs nominibus: Secundi ἐπιχθόνιοι, διὰ τὸ κτῆξιν ἐπὶ τῆς χθονὸς τετάχθαι. Apparet fastus Tzetzis ἀλόγιστος: quem omnia hæc Proclus, merito διάδοχος magni viri, & familiæ principis, καὶ τὸν καθηγεμόνα ἐπηχημένος, docere potuisset, nisi se iam scire putasset. Aristidem, qui τοὺς φαύλους δαίμονας, ἐπιχθονίους vocari meminerat, memoria fefellit: καὶ ἐπὶ γῆς ὄντας, inquit apud Photium orator ille, τὸν γῆν φυλάττοντας αὐτόν, ἀλλ' οὐχ' ὑπ' αὐτῆς ἐχόμενοι· τὴν Ἡσιόδου τοσοῦτον ἐγγύτατα ἥκοντες μετέχειν, ἣν ἐκεῖνος εἰς τὸν χρυσοῦν γένους πλάττων ἐποίησεν, αἰτιῶν·

Οἱ μὲν δαίμονες ἀγαθοὶ ἐπιχθόνιοι καλέονται·

Ἐσθλοί, ἀλεξίκακοι, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων.

qui versus longe aliter, quam apud Hesiodum leguntur hodie, concepti sunt alibi, vt supra diximus.

Id. Ibid. Ζεὺς ἢ πατὴρ] hæc verba in emendatiore tale quid sequebatur, καὶ μεσόπων ἐρρέθη ἄνωθεν: quæ ex authoritate alterius, vt glossam ineptam, deleuimus. irrepserant autem ex Hesiodi verbis: Ζεὺς ἢ πατὴρ βέτον ἄλλο ἡμέρης μεσόπων & c.

Pag. 49. C. 1. Tzet. Ἄριστον ἢ ἡ πολεμικὴ, ἢ αὖτὶ ἐπὶ σωφροσύνης] & c. tota hæc obseruatio cum his quæ sequuntur ἀφὶ τὸ ἄριστον a Basilensi aberat: locum hic habere, vel ex ipso Tzetze probare possumus: sicut enim δικαιότερον ἐστὶ τοῦ δίκαιον, vel δικαιότατον in eodem versu sumi ostenderat: sic nunc ἄριστον ἐστὶ τὸ πολεμικὸν, ἢ βέλτιστον, id est, εὐχρηστικὸν αὐτὸ ἁπλῶς, ἢ σωφρονιστικόν.

Id. Ibid. ἢ ἀπὸ τῆς ἀρχούσης] Aliquando aliter legendum suspicatus eram: sed compilauit autorem veterum Etymologiarū Tzetzes: nisi quod addidit λαμβάνει δὲ, pro eoquod ille καταφαίλως pronunciat: ἀπὸ τῆς ἀρχούσης, inquit, τῆς μίξεως ἐπ' ἀνδρῶν. οἱ δὲ δαίμονες γυναικὶ συμπορχόμενοι, ἐπειδὴ τὸ ἐπ' ἀρχαῖον γένος &c.

Id. Ibid: ἀπὸ γὰρ τούτου ἥρωες, καὶ τὰ ἑπόμενα πρὸς ἀνάγον] Tria illa quæ sequuntur hæc verba & de quibus agit, τὸ ἐξ ἥρως καὶ γῆς, τὸ ἐν τοῖς ἀεὶ πολεῖν τὰς ψυχὰς, καὶ τὸ ἐξ ἀρετῆς ἥρωας λέγειν, ab altera aberant: & vereor ne adnotata fuèrint: nam ἔχει vt supra legendum videtur.

Id. Ib. C. 2. πρῶς εἶναι θῆλαι] Pro his in emendatiore erat: εἰσὶ δὲ καὶ ἐκατοντάπυλοι θῆλαι τῆς Αἰγύπτου, καὶ θῆλαι Τροπαλάκιοι, ἀφὶ τὸ Ἀραμύτιον. Nos glossam meliorem secuti sumus, deteriorem & ἁπλῆ prætermisimus.

Pag. 54. C. 1. Tzet. ἀποδρεπάνεια] διαιρεφαὶ] scribe δρεπάνεια: ne turbentur rudiores, cum τὸ ἀπὸ alio spectet in Hesiodico quod interpretatur Tzetzes: ἀπὸ δρεπάνεια δοῦναι, ἀπὸ δῶσι δρεπάνεια.

Id. C. 2. καὶ ὑ πλεονεξίαν, ἢ βίαν, ἢ τόπῳ, ἢ χρόνῳ κατ' ἀλλήλων τοῦτο] Scribe, τοῦτο: quamuis librarij recens error aut typographi videatur.

Id. Ibid. λυγρὰ τὰ χαλεπὰ πρὸς τὸ] vitiose in emendatiore erat, λυγρὰ τὰ λεπτὰ, διὰ τὸ λίαν &c. Sæpe mutuas operas tradunt Isaacius & Iohannes Tzetzis: nam totidem propemodum verbis hic locus apud illum ad poetam obscurum.

Pag. 55. C. 1. Moschop. Νῦν δ' αὖτον] νῦν ἢ παρομοιώσει λόγον δὲ παρεμβάσει, τοῖς χριστοῖς ἐφῶ, γινώσκουσι καὶ αὐτοῖς] Fatetur satis hac glossa tam sterili non percepisse se mentem venustatemque huius loci cum reliquis & Moschopulus: duplici quidem modo. Primo cum αὖτον, παρομοιώσει λόγον hic interpretatur, quod a Proclo hausérat, ex quo nunquam mentem hîc Hesiodi tyrones percipient, ac ne docti quidem. Secundo cum, φρονίμοις καὶ αὐτοῖς, altera glossa illustrat, vt arbitratur, γινώσκουσι καὶ αὐτοῖς.

Saltem

Saltem aliquid tentasse videretur, si τὸ ἀῒ per καὶ ἀεὶ reddidisset, quod nec vulgus ignorare potuit. Hinc tamē error Tzetzis dimanauit, qui, φρονέουσι γὰρ τοῖς, exponit, μωδικῶς γὰρ αὐτοῖς φρονέουσι. Tanquam, si Dijs placet, subintelligendum esset ἔξωθεν in verbis Hesiodi vox μωδικῶς. Idem Tzetzes tanquam in pædagogica prouincia sua Hesiodo dies dicenda esset, ad virgam & ferulam eum vocat, & quod solet cerebrosi παιδαγωγῶν παῖδες inter discipulos suos, vbi rerum potiuntur in hoc loco, ὅλην τὴν σύνταξιν damnat, οἷς κακῶς ἔχουσι; Saltem doceret nos, quid hic sit vel, σόλοικον, vel ὑποσόλοικον, vel πολυκωφαρὲς, vt aliquam apud imperitos gratiam inire posset. Sed sibi has delicias seruare maluit. Cæterum procul a venustate aberrarunt tam Græci quam Latini. Tota venustas in vocibus duabus consistit, ἐν τῷ αἴνῳ, καὶ τῷ φρονέουσι. Αἶνον poeta vocat quem Rhethores φρογυμναστικοὶ, μῦθον ἁδικὸν dicunt, cum quo directe pugnat ἀλογικὸς, ex parte ὁ μικτός. Philosophus Rhetor. 2. communiori voce λόγον appellat: qui λόγον μικτὸν adducit ex Stesichoro οἱ αἰνοῦσιν καὶ ψέγουσι: ἁδικὸν vero ex Æsopo οἱ ἐχίνη καὶ ἀλώπεκι. Diximus supra eiusmodi μύθους originem ex Hegemonico sæculo sumpsisse, quibus vox & prudentia tribuebatur τοῖς ἀλόγοις. Hesiodus, post prolixum illud διήγημα de sæculis, affert μῦθον, sed ἀπὸ ἀλόγων desumptum, quem proprie αἶνον vocat cum omnibus veteribus. Hoc αἶνος ab irrationabilibus desumpto ait se docere velle τοὺς δικασὰς, καὶ ἅτε φρονοῦντας, hoc est, καὶ ἅτε ἀνθρώπους, & per consequens λογικοὺς ὄντας. Pugnant directe inter se obiectum τῷ αἶνος & οἱ φρονοῦντες. φρονοῦντες sunt οἱ λογικοὶ, hoc est, οἱ ἄνθρωποι; quales sunt Hesiodi iudices, quorum causa affertur. Personæ quæ in αἴνοις introducuntur, sunt ἄλογα tantum; quales hic ἵρηξ καὶ ἀηδὼν, accipiter, & luscinia. Sensus huius loci hic est: Νῦν δὲ τοῖς δικασαῖς καίτοι λογικοῖς ὄσι μῦθον ἐξ ἀλόγων πεπλασμένον φέρων ἔρχομαι. Nunc, inquit, *iudicibus quamuis ratione praditis, fabellam ab irrationabilibus deductam proponam.* Hæc ratio, hæc venustas huius versus. Tzetzi, dum tanquam scurram aliquem, e plaustro miserum Proclum χωματοδεῖ, καὶ πομπεύει, non vacabat inquirere quæ Lucius Tarræus prolixe olim ὀφεὶ αἶνος disputabat, & ex eo posteriores quidam: quæ si notasset, facilius vidisset quid hoc loco esset, φρονέουσι καὶ αὐτοῖς, quod intelligi non potest nisi e contrario opposita voce αἶνος: cum præsertim omnia ex hoc Hesiodi loca deduxerint illi qui αἶνον notarunt præcise esse, λόγον τινὰ ἀπατήλιον μωδικὸν, ἀπὸ ἀλόγων ζώων: quod nunquam notassent, nisi animaduertissent quomodo hic sumeretur vox φρονέω: pro quo & γοάω adducitur: quod non magis displicet. Porro ostendit hic primus omnium Hesiodus quantum fidei tribuendum sit acutis illis πυγολαίφοις, qui post Aphthonium in arte progymnastica notarūt: οἱ μὲ ποιηταὶ ἡδονῆς χάριν τὸ μύθῳ ἐχρήσαντο, οἱ δὲ ῥήτορες διὰ πειθόνα: quasi hoc loco aliud agat Hesiodus quam dicendi magistri.

Pag. 56. C. 1, Moschop. εἰς τέλος ἐξελθεῖν] ἀντὶ τοῦ ἐλθοῦσα, καὶ μὴ κατὰ μέσον τῶν διαφθειρόντα] Frustra est: εἰς τέλος ἐξελθεῖν, nihil aliud est quam τοπικώτερον. ἢ δίκη τοπικώτερον ὑπὲρ τὴν ὕβρεως ἔχει. optime Proclus: ἡ δίκη, φησὶ, κρίνει τὸ φαῦλον ἔλαττον καὶ τὴν ὕβρεως, ἐν τῷ τέλει πάντως ἐπιλάμπει, καὶ δείκνυσι διὰ τῶν πραγμάτων κρείττονα οὖσα τῆς ὕβρεως. Nec vlterius argutari debuit: Tzetzes quoque non male.

Pag. 57. C. 2. Procl. αὐτίκα δὲ σχεδὸν ὅρος, ἅπερ ἀκολουθεῖ ὅρκος τοῖς δίκαις, ἅπερ τοῖς κρίσεσι τοῖς ὀρθῶς δεδικασμέναις] Scribe, τοῖς μὴ ὀρθῶς δεδικασμέναις.

Id. ibid. Πλούταρχος ἦν Βοιωπάρχων (ἔστω γὰρ καλεῖν Βοιωτὰς) τὰς ὀρειὰς ὁδοὺς τὰς στενὰς καὶ δυσβάτους βόθρους ὀνομάζεσθαί φησιν: εἰ ἄρα τοῦτο κρατύνει] Nihil eo opus est.

Pag. 58. C. 1. Tzet. Νῦν δ' αἶνον] μωδικὸν ἐξαίνεσον] Pessime in Basilienſi erat: νῦν ἡ δυμικὸν ἐξαίνεσον: sed δυμικὸν pro μωδικὸν, sicut δυμὸς pro μῦθος facile mutari potuit: quod in authoribus sæpe factum est: exempli ergo sit illud Dionysiac. 3. Φασὶ δὲ τὸν γύον εἶπε, καὶ ἀσπάσιον σίχα δυμῶν Οἰχομένην κρυπτὸν ἀνηρυγεν ἀνθρώπων: vbi μύθων legendum per se apparet, vt in reliquis nostris quæ in illo poeta emendauimus, breui, vt spero, dicemus. Lapsus procliuissimus est. Bene altera, & vt emendauimus.

Id. ibid. Νῦν δ' αἶνον βασιλεῦσ' ἐρίῳ] ὥστε, τοῖσι μωδικῶς φρονέουσι καὶ αὐτοῖς] Puto scripsisse Tzetzen: νῦν δ' αἶνον βασιλεῦσ' ἐρίῳ φρονέουσι] τοῖσι μωδικῶς φρονέουσι. Cæterum de hac interpretatione quam affert, & ipsius sententia vide quæ supra ad Moschop.

Id. ibid. καὶ ὅτως οὐδὲ ὁ περὶ Πρόκλῳ Ἀλεξάρχος] suspecta.

Id. ibid. ἁλυσὶν συγχωρηθήσῃ] Iussimus includi vncis hæc, quod vacent, & a male feriato aliquo qui in Tzetze notarat τὸ δ' σωτάξεως ἐλλελειμένον in verbis illis præcedentibus appicta sint.

Id. C. 2. Τ' ὄλεις γὰρ τι κακὴ δηλῷ βροτῷ] ἡ ὕλεις γὰρ, καὶ ἡ λοιδορία, καὶ ἡ βλάβη κακὴ τῷ δηλῷ] in exemplari quod secuti sumus, sine vllo sensu legebatur: ἡ ὕλεις γὰρ καὶ ἡ λοιδορία τῷ δηλῷ, καὶ τῷ ἀγαθῷ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει & c. prætermissis illis librarij incuria, καὶ ἡ βλάβη ἡ κακὴ. vbi articulus pessime directam interpretationem sustinebat, quem eiecimus. ὕλεις, inquit Grammaticus, κακὴ ὑπάρχει δηλῷ καὶ ἀγαθῷ: quod dixerat Hesiodus; dissimulato τῷ ὑστερικῷ ὑπάρχω.

Id. ibid. ἐδὸς δ' ἐτέρφει παρελθεῖν] sub finem annotationis huius pro verbis illis, ἢν καὶ σε παρελθεῖν βούλομαι, nullo omnino sensu legebatur: ἢν δηλονότι παρελθόντες: quæ nauci non sunt.

Pag. 59. C. 2, Id. ἄγασαι δ' καὶ κείνων χαλκίον] totum hoc περισσόλογον in Basilienſi alium locum possederat: vnde nos id emigrare iussimus.

Pag. 65. C. 2. Proc. circa finem pag. οἱ προκέκτυζι τὸ δίκαιον. τοῦτο γὰρ δὴ οἱ τὸ ἐξαλλόσσον. Scribo οἱ παρακέκτυζι.

Pag. 66. C. 1. Id. Νῦν δ' ἐγὼ] &c. ad verba illa paulo post notat Proclus locum hunc eiecisse ad septem versus Plutarchum: διὸ δὴ ὁ Πλούταρχος τὰς ἐπτὰ τούτους σίχους ἐκβέβληκεν, ὡσὰν τῷ &c. Nos in eo Plutarchum non sequemur, cum sciamus totum illius loci colorem hinc deduxisse Aristophanem, qui manifeste hæc expressit, tanto antiquior Plutarcho: apud quem Chremylus:

Ἐπισκόπουν ἐγὼ ἀφ' ἑσπέρας εἰς τὴν θύραν,
Τὸν ἑμὸν μὲν αὐτὸν τὸν παλαιπάτορα κεδνὸν
Ἤδη νομίζων ἀποπεφευγέναι βίον.
Τὸν δ' υἱὸν, ὅστις οὐ μόνος μοι τυγχάνει,
Πάλαι σκοπῶν οἱ καὶ μεταβαλόντα τοὺς τρόπους,
Εἶναι παντάρχην, ἄδικον, ὑγιῆ μυθεῖν.
Ὡς τῷ βίῳ τοῦτ' αὐτὸ νομίζων ξυμφέρον.

Notum autem viris doctis, quas delicias ex Homeri & Hesiodi scriptis, antiqua & media comœdia soleant contexere.

Ibidem. C. 2. Id. διόφ οἱ ἄδικοι πῖς ἀλόγοις ἐοικάζι τὸν ἀνθρωπίνων * ἀποφρῶντες] scribo: τὸν ἀνθρωπίνων κοινωνίαν ἀποφρῶντες: vt ex sequentibus apparet.

Id. ibid. νόμον ἡ δίκης Κρονίων. τὸ σημεῖον ὅτι ἐδόκουν Ὅμηρος] scribe: τοῦτο σήμειον ὅτι ἐδόκουν Ὅμηρος. illud autem σήμειον, nota est Scholastici cuiusdam, quæ ex margine in textum irrepsit: studiosi enim Græcorum hanc notam præfigebāt iis quæ obseruatione digna putabant: diligenter autem obseruauit quisquis fuit, τὸ νόμον, esse vocem quam ignorat ἡ παίζης: ex quo infert argumen-

mentum, ἐκ τῆς ἰλιάδος τὴν πίστιν, τῶν Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου: cui rei illustrandæ omnia quæ poterant congerebant veteres.

Pag. 67. C. 2. Id. Καί τι δεῖ γένος λέγειν, ὅτι καὶ Ξενοφάνης διὰ δυοῖν πρὸς τοὺς κατ' αὐτὸν φιλοσόφους καὶ ποιητὰς μικροψυχίαν, σιλλοὺς αὐτοὺς ἐπιθεῖναι λέγεται καὶ πάντων φιλοσόφων καὶ ποιητῶν] & in his Homerum & Hesiodum depinxit. Laertius: γέγραφε δὲ καὶ ἐποποιίαν καὶ ἐλεγείας καὶ ἰάμβους κατὰ Ἡσίοδον καὶ Ὅμηρον, ἐπικόπτων αὐτῶν τὰ ἐς θεῶν εἰρημένα: ad Philosophos quod attinet, ἀνηνδρόσθαι τι Θαλῆ καὶ Πυθαγόρᾳ, καθάπαξ δὲ καὶ Ἐπιμενίδῃ eum narrat.

Id. ibid. τέλος δέ, φησίν, ἐπειδὰν εἰς τὸ ἄκρον ἔλθῃ τῆς πρεσβείας] mirum non legisse Proclum suo tempore, in Hesiodico versu ἵκηαι, quemadmodum emendauimus, sed ἵκῃ.

Pag. 68. C. 2. Tzet. Δρυόπα Ζεὺς] ἢ μεγαλόφρων καὶ εἰμαρμένη] Nihil vanius his omnibus.

Pag. 69. C. 1. Id. ἀλλ' ἐάν ὡς καὶ κέχρηται τοῖς διχόνοις] magister Tzetzes in longa hac disceptatione, in qua tanquam λοιποπάτωρ improbus Hesiodi causam partesque scelerate deserit, inter alia quibus hæc scripta longe ab Homeri elegantia, longe ab eius ætate, longe a ratione scribendi segregat, argumentum ἐκ τοῦ διχόνοις affert: quibus Hesiodum promiscue, sicut sui temporis homines, vsum fuisse toto hoc opere notat, quæ calumnia quam sit putida, fœda, inepta, falsa, videbunt, qui vnum ex ipsius iambis quos huic operi tanquam delicias illius æui, aut præclara tragemata interserit, examinabunt. Fatemur in quibusdam Hesiodum vocibus διαφορείαν circa τὸ διχόνοια admisisse: sed & ab Homero idem factum vbique, quis tam triuialis est, vt ignoret? ita vt certas iam olim voces annotarint apud poetas veteres, in quibus constanter id obseruauit poeta vt inconstans esset. Recte Eustathius ad illud: φίλος καὶ ξείνηπε. τὸ φίλος ἐκτείνει καὶ ἐπὶ ὀνόδας τὸ τῆς ἀρχαίας διχρόνως, φησὶ καὶ ἐπὶ τῆ ἔρα φαδία, φησὶ δὲ φίλος καὶ ξείνος ἐκτείνεται τὸ μέν, δὸς δ' ἐμοὶ ἵππους· διὸ καὶ ὁ Ἀσκαλωνίτης, φασί, σκέπασα τὸ φι καὶ ὅσα τοιοῦτα διαφορείαν καὶ τοῦτον τὸν διχρόνων, εἴτε καὶ τὸ φίλος πρὸς μὲν ἐκτείνει, πρὸ δὲ φυσέλλει ἢ ἄρχεται. Σημειοῦνται δὲ καὶ ὅτι ἐν τοῖς, αἰδοῖοι θεαί θ' ἱκέσθαι, καὶ ἐν τῷ, σοφίῃ ἱερὰ ἐς Τριτογένεια, συστέλλει τὸ ι τὰ ἱερὰ ἐν τῷ ἱερὰν ἰχθύν, ἐκτείνει. Sed infinita apud poetam sunt, vt & apud autorem τῆς Ἀσκάλωνος; quo poemate interim nihil fortasse plenius, elaboratius, tersius ad nos peruenit. Et Isacius non modo veteres τὸ διχρόνων, sed & τὸ διπλῶν vsum promiscuum permisisse sibi annotat ex Hipponacte, & Lycophrone: quorum alter, Καύπας ἐκ ἄποδος Ἀλύπα ποτῶν, non ἄπωδος. alter, ἦν αὐτὸν ὄψις τ' ἀντικτύπουν δέκῃ. Verba Isacij sunt: ἄποδος, τὸ πρὸ μικροῦ χαρᾶ. ἔστι δὲ ἀγροικισμὸς τὸ μόσχος, μόσχα τὴν γενέσεως, σὺ δὲ γίνωσκε, ὅτι τὸ ἀκόλουθον ἐκτείνειν δύνασθαι, ὅτι βύλος ὁ σχοῖνος, ἵππος τοῖς διπλοῖς; ὡς καὶ πρώϊος ἔφιν σος, εἰς παρέλκυσμα παραγωγή, τὸ, Τρῶες δ' ἐρύσσαν ἐπὶ ἰδὸν ἄϊσαν ὄφιν. εἰ δὲ μείονος χρόνος γράφεις, ἄκουσον καὶ τοῦ χρόνου τὸν Μιμνέρμου ζωγράφου, χωλῶν Ἰάμβων Ἱππωνακτείων σίζυγα. Postea inter reliquos versum adducit quem supra habuimus Hipponactis. Ita poetæ libere grammaticorum πηχεχαφλας plorare iubent: minorem interim ob causam infrà Hesiodum exulatum mittit Tzetzes, non ex poetarum numero, sed bonorum ciuium. Vbi videbimus quibus armis pugnet.

Id. ib. Ὥσπερ οἱ καθ' ἡμᾶς] Duplex erat scribendi tum temporis ratio: quarum altera introducebat διαφορείαν circa τὸ διχρόνως, de qua iam agit: altera circa omnes syllabas. Vtrique κοινοὶ dici, possunt. Posteriores tamen magis, quos propriè propterea politicos dicebant, quibus

quibus in Ecclesiis suis hodie Græcorum Idiotæ utuntur. Vidi volumen integrum manu exaratum apud illustrem Scaligerum. Priorum exemplum repræsentant nobis iambi quos toto hoc opere Iohannes, aliquando & Isaacius ad Lycophronem proponit. Posteriorum illa:

Ἀνεξιτήτως ἐκμαθεῖν φίλτατε χιλιάνθρωπον.

Μιᾶς ἡμῖν βιβλίης συμπαθοῦ ἰδιώτου,
Ἐν ἐπιμήκεσι χειδιάτε φρέατος ἐν τῆς τῶ χρόνου.

quibus Chiliadas suas conscripsit: qui nihil quam cantillantur: quo pacto illa Catulliana:

Cinade Thalle mollior cuniculi capillo,
Vel anseris medullula, vel imula oricilla.

illud Comici:

Ὦ πολλὰ δὴ τῷ δεσπότῃ τοὐτὸν δυμὸν φαγόντες.

& Hipponactis:

Ἐκ μοι γένοιτο παρθένος καλὴ τε καὶ τερπνή.

Ex terrarum enim Hipponacters, quales superiores sunt, Politicos suos formarunt.

Id. ibid. ἢ ὀνὺς ἢ τοῦ ἐτῶν τὸ ἀνδρὸς πεπιδωρός τι ἢ ἀφωρὸς, ἢ πολλάκις μεταβαλών, ἢ μὴ ἔχων τὸ βέλτιον] Respondimus ἀεὶ διχόθεν: quæ res quod syllabi cuellet, permisimus in eo Grammaticæ cum nostrum ostentare acumen suum. Vlteius vero vt tendat, & de cæteris libere iudicare audeat, non est ferendum. Hesiodus si superesset, homini huic suo iure responderet, quod olim Euripides, teste Aristotele: cui cum Hygiænon quidam diem diceret, quod sententiam illam in Hippolyto suo protulisset, ἡ γλῶσσ' ὀμώμοχ', ἡ δὲ φρὴν ἀνώμοτος, quasi publico periuriorum patrono, & qui eiusmodi scelerum viam commonstraret populo, nihil respondit ille, quam peccare eum grauiter, quod causam quæ ad τὰς Διονυσίακὰς ἡδονὰς spectaret, in forum transferret ibi & sibi respondendum de hac re, & illi accusandum fuisse. Quis enim Grammaticum harum causarum iudicem constituit? qui semper extra prætorium suum ius dicit, cum literas & syllabas transcendit. Aliud enim est esse miserum σιγᾶν, aliud poetam. Quanquam Tzetzen tautologias in alio accusare quis ferat, qui sæpe plus decies eandem sententiam inculcat. minus tamen multo est τὸ ταυτολογεῖν, quam τὸ ἀδιαυτολογεῖν: quo homo natus sat scio nunquam insolentius peccauit quam hic noster: cuius scripta sunt ἀλαζονείας & fastus intolerabilis μυρίον. mihi certe sæpe nauseam mouet: qui existimo totius vitæ fructum esse in modestia.

Id. ibid. οἷς δ' ὕδεις τι μύμηλε] ἄκαιρος ταυτολογία ἐστὶν αὕτη· ἐστι γὰρ φρόνιμον μὲν τὸ πάντα] Aduersus ineptias huius hominis bonum semper habere stomachum id vero difficillimum est. Expectauęramus ab eo vt versum Hesiodi explicaret supra, οἷς δ' ὕδεις τι μύμηλε: at vero contra ille tanquam nocturnus præmiator aliquis in ciuitate libera existimationem eius & famam, quam vel antiquitatis authoritate munitus fartam tectam conseruare debebat, parat detexere: quæ omnia eo spectant vt nequitiæ inertiæque eos condemnet, qui Hesiodum ab Homero palmam in extemporali ἢ αὐτοσχεδιαστικῇ certamine retulisse notarant. Quod siue eos respiciat qui τὸ πεφυλλημένον & omnibus notum Hesiodi & Homeri certamen vulgarũt, siue alios, quorum scripta desideramus, nescio. Id vero scio, quod hunc librum Hesiodi Tzetzes, qui tot veterum philosophorum commendationibus, tot magnorum virorum testimoniis ornatus, quasi de manu in manum ad nos peruenit, propter τὸ ἰσοδυναμοῦν τῇ λέξεων, τὰς παυταβύλας, τὰ παρήμηλα, quæ hic & ibi occurrunt,

currunt, quæ nihil aliud sunt quam notæ illius ævi, quæ hoc scriptum tanquam vetustum locum commendare poterant; tam maligne, & furiose fugillet, nihil facere præter morem suum: multo vero impudentius, cum Homerum ab his vindicet: vt Hesiodo ne exemplo quidem se tueri liceat. Eiusmodi nævulorum nos, qui semper cum veneratione de antiquioribus agendum putamus, cautam aliquam asscribimus sæculo, quod nihil aliud quam scientiarum & artium omnium delineationem proposuit; maiorem vero Grammaticorum scelestæ audaciæ; qui hoc ipsum in eiusmodi scriptoribus primi desiderare cæperunt, quod a familia sua commissum fuit. Qui petulantiam quam gens illa in Homeri & Hesiodi versibus exercuit, ignotam habet, καὶ τὰς διαλύσεις, καὶ τὰς διαιρέσεις, καὶ τὰς περιγραφὰς, καὶ τὰς συγχύσεις, καὶ ξυναιρέσεις, & reliquas ineptias, in literis exulat & in veteribus interpretibus, præsertim nostro Proclo, & iis qui in poetam commentati sunt. Possem ostendere in Homero multa quæ sine commiseratione & risu legere non possum: quæ tam scio Grammaticorum esse quam Tzetzen in hac re nihil videre. Inter eos qui religiosissimi fuerunt, Homerum Homero suppleuerunt, & quæ vno loco apte dicebantur, altero ineptissime ingesserunt. Iliad. χ in elegantissima & diuina Andromaches querela inuenies versum illum:

Αἰνότατε σὺ Τρῶες ἐπίλλιτον ἠλάσκουσιν:

qui non modo sine detrimento reliquorum abesse potest, sed & τὸ ἀνωφελὲς habet & ineptias Grammaticorum redolet. Nihil præterea certius est quam infinitos Hemistichia κατὰ παράλειψιν esse. Sicut nostro tempore non nemo cum Virgilio egisset, nisi se opposuisset sæculi felicitas. in Capitolino qui literatoris Fabilij Græcos versus hoc modo translatos legit, existimet se imaginem eorum habere quæ in Homero sæpe nobis sordent:

Quadis vbi Oceani profusus lucifer vndis
Extulit os sacrum cælo, tenebrasque resoluit,
Talis erat iuuenis primo sub nomine clarus.

quæ quia multis exemplis probanda sunt, quia non omnium est hoc videre, cum pauci ea iudicij felicitate & acrimonia sint, vt aliter quam omnes sentire audeat, seorsum aliquando hac de re acturi sumus. ad τὸ παυπάλογον quod attinet, cuius ne suspicionem vllam apud Homerum relictam esse Tzetzes tam fastuose affirmat, nescio quo pacto excusset illud Odyss. ζ vbi bis supplendi versus gratia, de Eumæo dicitur, modo, φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῇσι: modo, αἰεὶ γὰρ φρεσὶν αἴνυτο ἔργα: & infinita alia, cuiusmodi ne in hoc scripto fortasse notabit: sed eiusmodi quia sunt ἀνεπίθυμητα, & temporis & otij maioris sunt, & seorsim probari merentur. sicut igitur impune poetæ quidlibet appinxerunt, ita nunquam rationem reddent, cur tam multos ex eius scriptis versus, in quos ne suspicio quidem cadebat vlla, & ex quibus fortasse mens dependebat, libere loco mouerint. exemplo sit locus ille Iliad. χ in Hectoris ἐλλυσμῷ

Νῦν δ' αὖ' δείδοικα Πανύστατα κῦρε Ἀχαιῶν,
Νευστὶν δὴ γλαφυρῇσι πάσεσθαι, τόνδε δ' ἄγωμεν·
Ἦ ῥεῖμαι μέγα κῦδος, ἀνήρομεν Ἔκτορα δῖον,
Ὧ Τρῶες καὶ ἄσυ θεῷ ὡς ἐκέκαστο.
Ἦ ῥᾳ, καὶ Ἕκτορι δῖον ἀεικέα μήδετο ἔργα,
Πρηνέα οἷ κατὰ νῶτα Μενοιτιάδαο τανύσσας
Ἀμφοτέρους μετόπισθε ποδῶν τέτμησι τορείῃ.

Nunquam cauſam reddent cur ſecundus a fine verſus, qui fortaſſe reliquis numeroſior eſt, eijci meruerit, cum tamen in nullis nos eum Homeri editionibus repræſentatum viderimus. Eodem modo uſquam hi duo verſus σωπεμένως leguntur:

Αἴαντος δ' ἀλέγυνε μάχην Τελαμωνιάδαο.
Ζεὺς γὰρ οἱ νεμέσασχ' ὅτ' ἀρείονι φωτὶ μάχοιτο.

alter quidem Iliados λ. reperitur: quo loco poſterior inſeri non poſſe videtur: niſi quis ſcribat:

Αἴαντος δ' ἀλέγυνε μάχλα Τελαμωνιάδαο,
Ζεὺς γὰρ οἱ νεμέσασχ' ὅτ' ἀρείονι φωτὶ μάχοιτο.
Ζεὺς ἦ πατὴρ Αἰακίδαο ὑψίζυγος ἐν φόβον ὦρσε,

ita vt manifeſte vterque alibi eiectus ſit. Idem in hoc opere factum fuiſſe, vt & nonnulli deſiderentur, nonnulli contra redundent, ſupra, adductis aliquot, probauimus. Quæ obiter nunc a nobis dicuntur, non vt diuinæ illi naturæ quicquam detrahamus, ſed vt aduerſus putidos Grammaticorum impetus incorruptum & ſincerum iudicium conſeruemus. Quicquid enim ſummis illis viris demi aut addi poteſt, id Apollo pater & iuſtiſſima Nemeſis in eorum caput vertat, qui primi Grammaticam hanc tyrannidem exercuerunt. Tantum abeſt vt Tzetzæ accedamus, qui ſæpe Heſiodum ob eaſdem vibices flagellat; quas ab aliis accepit.

Id. C. 2. φθινύζειν] φθείρονται, ἔστι δὲ Ἀττικὴ ὁδηγία. ἐπὶ τοῦ φθίνω γὰρ ὁδηγάω] ſcribe πεφθηγάως.

Pag. 70. C. 2. Tzet. Κλαίειν δὲ τὸ κλαῖε, οἱ δὲ αὐτείνης ἐπόλμησε βεβχὼ δέξασθαι, καὶ τῆς πόλεως αὐτῆς ἐξίσωσον] Optarem me hercule videre Rempublicam a Tzetze conſtitutam: in qua publicitus leges, non de ſicarijs aut adulteris, ſed de poetis rogarentur. In ea pro tribunali ſederet ipſe, qui primo omnium de Heſiodo pronunciaret, cui aquâ & igni interdiceret, non propter τὰς ἐξ ὀνείρων μοιχείας aut πάλιμα; ſed quod vtranque ſyllabam in ὁδηγάλιπον produxiſſet: nam tale quid nobis verba hæc denunciant. Cum ad prius quod attinet, ita peccarit & Homerus, in eo: ἦ καὶ ἐγὼν Ἄλλα πρὲξ εἶπόμι ὁδηγαλίδι: ad poſterius veto, eodē modo princeps poetarū: ἴσασιν τάχι' ὅσιοι πλείονες. vt innumera eiuſmodi prætermittā. Videte Dij optimi, & Bœoticæ Muſæ, cuiuſmodi pugionibus ſacrum Aſcræi caput conficiat Græculus agyrta: Solon grammaticorum, lex & regula, ſyllabarum, quas nuſquam obſeruat: tamen. Dubium non eſt quin Sibyllarum olim oracula aliquid de regno Tzetzico prædixerint: cuius ciues futuri ſunt τὰ σολαικίζοντα παιδάρια, regni conſtitutio χειμωνοκρατία aut ἀναδυγία; ne quis nouam, monarchiam ſuſpicetur: nam illa Homeri commendatio quæ ſequitur, ὃς ἐν πάσης τοῖς ὀπυίμοις, ἢ τίλῳ τοῖς λοιμοῖς; ἁπάντων ἐφ' ἑπέσχε, ἑμὸν αὐδρώπων, πλεῖον ἢ ἀγγίλων εἰπεῖν, ἐφ' ἅρ ἢ ἄλγιοι εἶεν ὀπυιμάζειν ἢ τιλέζειν, non modo furioſi hominis, ſed etiam mali Chriſtiani eſt.

Pag. 71. C. 2. Tzet. ἢ ἡμᾶς δέ τις ἐν Σωνάδοις διαλαλεῖ] Male in editionibus legebatur, ἐκσυνάδων. Σύνναδα vel ex ſolo σωναδικῷ λίθῳ nobiliſſimum eſt oppidum τῆς μεγάλης Φρυγίας: de cuius præclaro λατομίῳ lib. 12. Geographus Romani lapidem Symnadicum, marmor Symnadicum, incolæ λίθον Δοκιμίτην, & Δοκιμαίον dicebant, a Docimia pago, ἐκείνην ἐπὶ Σωνάδων: quod cum notare vellet auctor vrbium, mutilatus fuit. qui, Σύνναδα, inquit, πόλις Φρυγίας ἢ Δοκίμιον, κώμη ἐκείνην αὐτῆς. νῦν ἐπιχώριοι Δοκιμίτην, ἢ Δοκιμαίαν. quæ hoc modo edenda erant: Σύνναδα, πόλις Φρυγίας.

καὶ δοκίμια, κώμη ἐπέκεινα αὐτῆς . . . . . ἐπιχώριοι δοκιμίτιοι καὶ δοκιμαῖοι. supplenda autem hoc modo: Συνναδα πόλις Φρυγίας. καὶ δοκίμια κώμη ἐπέκεινα αὐτῆς, καὶ τὸ λατόμιον: vel ὅτι τὸ λατόμιον τῶν συνναδικῶν λίθων ἐστὶν οἱ μὲν Ῥωμαῖοι καλοῦσιν· οἱ δ' ἐπιχώριοι δοκιμίτιον καὶ δοκιμαῖον. Non enim Ἡσιόδῳ ita dicebant, sed Symnadicum marmor. idem autor in Δοκίμιον. Δοκίμιον, πόλις Φρυγίας, οἱ Εὐδαίμων. τὸ ἐθνικὸν Δοκιμεύς, καὶ τέχνη. καὶ δὲ ἡ συνῳδία, Δοκιμίτης· ἀφ' οὗ τὰ μάρμαρα οὕτω φασί. Locus quem suppleuimus, ex Geographo κατὰ λέξιν descriptus fuit. qui lib. 12. Συνναδα δ' ἐστὶν ἡ μεγάλη πόλις· περίοδος δ' αὐτῆς ἐλαιόφυτος πολὺν χῶρον ἐξέχουσα τοῖς σταδίοις. ἐπέκεινα δ' ἐστὶ Δοκιμία κώμη, καὶ τὸ λατόμιον τῶν Συνναδικῶν λίθων· οὕτω μὲν Ῥωμαῖοι καλοῦσιν οἱ δ' ἐπιχώριοι Δοκιμίτην καὶ Δοκιμαῖον. Sed ad rē. Fuit igitur Συνναδεὺς qui nostro Græculo intentauit hanc non dicam συκοφαντίαν, sed μυλοφαντίαν. Hæc videlicet fabella ad intellectum Hesiodi necessaria erat. Et hic est qui in Hesiodo & Proclo πολυλογίαν explodat, cum nobis stultissimas fabellas, tanquam rem mirificam, vendat, non aliter quam Prodicus in medijs orationibus, cum discipulos suos dormitantes videret, aliquid ἐκ παιπάλης ἐξέχμα afferebat.

Pag. 74. C. 1. Procl. ἕτερον μὲ παιδεύσας] Ζήνων μὲν ὁ Στωϊκὸς ἐπέλαττε τὸν στίχον, λέγων]Idem notat Laertius, apud quem versus paulo aliter leguntur: φασὶ δ' ἡμᾶς πρῶτον καθῆκον ἀνομάσθαι, καὶ λόγον εἶναι αὐτὸν παραινέσεως· τύπτε Ἡσίοδε στίχος μεταχάραξον ἅπαν,

Κέρδιον μὲν παιδεύσας ὃς κ' εἰδῇσι φίλοισι·
Ἐσθλὸν δ' αὖ κἀκεῖνον ὃς αὐτὸς πάντα νοήσει

χρήσιμον γὰρ ἐξ ἀνάγκης δυνάμενον τὰ λεγόμενα, καὶ χρῆσθαι αὐτοῖς· τὸ δ' ἀν τῷ τὸν σωφρονήσαντα· τῷ μὲν γὰρ δεῖ μόνον τὸ σωφρονῆσαι· τῷ δ' αὐτοπαθῶς ἔχοντι προσεῖναι καὶ τὴν φράξιν. Eustath. Ὅτι Ἡσιόδῳ μὲν δοκεῖ ἐκεῖνον παιδεῦσον εἶναι, ὃς ἑαυτῷ πάντα νοεῖ ἐξ ἰδιοτέρας λαμπρότητος, ἀλλ' ἐπαινεῖ καὶ τὸν ὃς ἂν ἑτέρῳ εὖ εἰπόντι πείθηται. εἰ καί πως ὕστερον μετέχαψε, ὡς ἐκεῖνον μὲν παιδεύσαντα, ὃς αὖ εὖ εἰπόντι πείθηται· ἐσθλὸς δ' αὖ κἀκεῖνος, ὃς αὐτῷ πάντα νοήσει.

Pag. 75. C. 1. Id. ὅτι γὰρ τὰ φαῦλα σημαίνει τὸ σοφίσασθαι τὸ κακόν. ὡς ἀρετὰ καλὰ ἔργα] Ita scripsimus, cum male legeretur, ὡς ἀρεσᾷ: ex versu Homerico notissimo: ὡς ἀρετὰ καλὰ ἔργα, κιχάνει τι βεβρὸς ὠκύν.

Ibid. Tzet. ἐπεὶ ἡ μόνος ὢν ἔγνως, ὡς αὖ ἐμοὶ τὰ λῷστα βουλεύσεσθαι πείθῃ.] forte, σὺ αὖ ἐμοὶ τὰ λῷστα &c.

Id. ibid. C. 2. ἀνὰ ταῦτα κἀμὲ κατασίτευε τὸν ἀπρίμονα] ita scripsi: male legebatur prius τὸν ἀτίμονα.

Id. ibid. Εὐσίφαρον ἡ εἶπε τὴν γῆν] nulla ex tot interpretationibus vera est. potuisset hoc modo: τὴν ἡ εὐσίφαρον εἶπε τὴν Δήμητρα. εὐσθένειαν γὰρ οἱ ἀμείνω ἐπιτυγχάνοντες τῇ θεᾷ, μὴ τὴν ἐκ καρπῶν συγκομιδὴν στεφανοῦν τὸν ναὸν τῆς θεοῦ, δεῖν ὅπερ καὶ τὸ ἄγαλμα αὐτῆς. Nam ideo ita dicit deam illam, vel in triuijs notum esse potest, tam Græcis quam Latinis.

Pag. 76. C. 1. Tzet. σοὶ δ' ἔργα φίλ' ἔσω] σοὶ ἡ σοφιλῆ ἔσωσαν τὰ μέτρια ἔργα, ἤτοι τὰ σιμὰ καὶ μὴ ἀπρεπῆ] Bis in nostra peccatum erat, cum ita scriberetur: σοὶ ἡ σοφιλῆ, ἔσωσαν ἔργα, ἤτοι τὰ σιμὰ καὶ μὴ ἀπρεπῆ: prætermissa voce μέτρια, & substituto ἀπρεπῆ, pro ἀσφεπῆ. Quæ ad hunc Hesiodi locum à nobis notata sunt in Notis vide.

Pag. 78. C. 2. Pro. Δαίμονι δ' οἷος ἔνδα] δαίμων ὁ μόνον ὁ ἀνούμενος ἡμῖν τὸν βίον καὶ δοικὼν τὰ ἡμέτερα κρείττων ἡμῶν καλεῖται] Malim ὁ κρείττων ἡμῶν καλεῖται. Hesychius: κρείττονας τοὺς ἡγεμόνας ἔτι λέγουσιν. δαίμων ἡ κακόσχολος πρὸς ἕν. διὰ τοῦτο καὶ οἱ παιδεύοντες τὰ ἡρωϊκὰ σχολὴν ἔχουσι, μή τι βλαβῶσι. καὶ οἱ δεοί ἡ, Αἰσχύλος Αἴτνῃ. Nec aliter vox Hesiodi hic accipienda quam

Hesychio vox κρείθων ex Æschylo: male enim argutantur omnes.

Pag. 81. C. 1, Id. ἢ γὰρ Ὅμηρος τὸ ἁπλῶς, ζώουσας φοσεῖπε] Antiquiores omnes, si Pausaniæ stamus: qui non aliam rationem reddit τῦ ἀγάλματος τῆς Ζωσιείας Ἀθηνᾶς in Bœoticis. Πλησίον ἢ Ἀμφιδύμου δύο ἀγάλματα λίθινα λέγουσιν Ἀθηναῖοι ὁπόθεν ποτε Ζωσιείας. λαβεῖν γὰρ τὰ ὅπλα αὐτὸν ἐν ταύτῃ, φασὶ Εὐβοεῖς ἢ Χαλκιδῆσι τότε ἔμελλον αὖτις ἀξιώσειν τὸ ἢ ἐνδύναι τὰ ὅπλα, ἐπάλλειν ζώσαντας· ἢ διὰ Ὅμηρον Αἴαντα τὸν Ἀγαμέμνονα πεποιηκότα ἐρωτᾶν ἑαυτὸν ζώνην, ἢ ὅπλων τινὰ σοφὸν φασὶν εἶναι ζῶσαι. Id. ib. ἢ τὸ μηδὲ ζώνης λυθῆναι, ὡς ἔδει ἔργον ἀξιόπιστον, * λόμενον τῦ μὴ ἐμπεδίζειν ἢ χιτῶνα.] Fortasse δεδέμενον.

Id. ib. πρὸς ἃ ἢ οἱ παλαιοὶ τόμοι βλέποντες ἢ καίσαι τ' ἀπολυμένην τὴν γείτονα * συμφλαγμάτων] scribe ἐδικαίωσαν πρὶ ἢ, & σωμάτων ἀγμάτων.

Ibid. C. 2. Tzet. ὁ λύων Ἡσίοδός φησι, τῷ δαίμονι ἢ ἢ τῇ τύχῃ ὅτι ὑπάρχει] Nescio cur hic tam subtiliter & stulte argutetur Tzetzes, cum simpliciter potuerit exponere: θεῷ ἢ δαίμονι ἴσον ἐστί: nam nihil aliud est δαίμονι ἴσος ἐστίν. Sed & reliqui duo πάνυ παίουσι.

Id. ibid. τοιοῦτος γινόμενος ἢ ὀφείλεις αἰδεῖσθαι πρὸς τὸν ἐργαζόμενον] Ineptum omnino est, & friuolum.

Id. ibid. αἰδοῦς τοι πρὸς ἀφθονίαν] ἐπιφέρεται ἢ ταῦτα ἢ δεινοὺς τοὺς μὴ αἰδοῦς εἶναι ἢ ἢ ὀλίγοις, φησὶν αἰδοῦς ἔστι σοι, μὴ ὑπαρχέτω πρὸς ἀφθονίαν, δάπανος ἢ ἢ τόλμα πρὸς ὄλεθρον] Argutantur interpretes. Videtur legisse, πρὸς ἀφθονίαν: quod satis manifeste asseuerat, quomodo & Stobæus. Mens Hesiodi quæ sit, ex superioribus petendum: vult enim τὸν αἰδοῦς ἵνα τῇ ἀφθονίᾳ, τὸ δαπάνῳ ἢ τῷ ὄλεθρῳ: propterea ad consequendum alterum, alterum fugiendum hortatur. Frustra itaque est, cum ὑπαρχέτω exponit. Reliqui quoque duo aliud hic agunt, cum ad intellectum huius loci præire debuerit poeta, qui Odys. P.

ὡς τῷ ξείνῳ πωλῶ φέρων ἀνδρὶ πτωχῷδε
Δίκτιζε μοῦνα πάντας ἐνερχόμενον μετὰ σῆμος. [ἐστιν.

Αἰδοῖος δ' ἐν ἀγυιᾷ καχμηκότι αἰδοίῃ περ

quæ verba alibi repetuntur. Sensus totius Hesiodi loci hic est: ἐὰν ἐργάσῃ, τῇ δ' δαιμονίᾳ τοῖς θεοῖς ὅμοιος ἔσῃ· τὸ γὰρ ἐργάζεσθαι ἄμεινον τῷ ἀργῷ εἶναι. Hinc paulo post infert: αἰδοῖός τις ἐν ἀγυιᾷ τοῖς μὲν ἐργαζομένοις, ἢ διὰ τῦτο πονουμένοις, ἕπεσθαι ἢ ἀκολουθεῖν. φιλεῖ. αἰδοῖος ἡ ἀφελοῦσα πολλάκις ἢ βλάπτουσα τοὺς ἀνθρώπους· ἡ γὰρ αἰδοὼς τῆς σπουδῆς ἴδιον, ἧς ἢ πλείστη τὸ διάφορος. Si in Homero cum quibusdam pro voce καχμήκῃ, καμάτῳ legamus, & καχμήκοντι, idem quod Hesiodus ad verbum infert. in toto hoc loco audiendi neutiquam sunt Moschopulus, Proclus, Tzetzes: qui fortasse non sine authoritate veterum errarunt. Sed verum est quod sæpe dico. Nihil esse ineptius Grammatico, qui in loco facili & εὐδιανοήτῳ difficultatem quærit: tanquam tota hæc vita nostra non breuissima esset, ad ea perdiscenda, quæ ignorari non possunt.

Id. ibid. ἢ ἢ Ἡσίοδος τῶν κακίστων αὐτὸν ἢ αἰδῶ εἰς δύο διαιρεῖται] ita emendauit illustris Scaliger, cũ male legeretur, δίκαιον.

Id. Pag. 82. C. 1. λυσζάμενος δυτὸς ἢ αἰχμαλωτίσας ἢ ὅρκον τῇ γλώσσῃ, τουτέστι ψευδορκήσας] Aut insanit funditus Tzetzes, cum λυσάμενος ὅρκον, ψευδορκήσας exponit, aut legit in Hesiodi versibus aliter quam reliqui omnes:

Εἰ γάρ τις ἢ χρεὼ βάλῃ μέγαν ἄλβον ἑλοῦ,
Ἠ' ὅγ' ὑπὸ γλώσσης λάσετται.

qua quidem lectione nihil stultius excogitari potest. Optime hunc locum illustrat Procli glossa: διὸ ἢ καὶ δικαίως ἐπιφέρει τῷ ἀμαρτάνοντι ἐν τούτοις μὲν δι' ὅρκων, τοῖς ἢ διὰ λόγων ἢ βλάπτουσι ζήμιον τοὺς ἀδικηθέντας προσηκόντως, ἢ ἀποτίσεσθαι διὰ τῆς γλώσσης &c.

Id. ibidem. ἐὰν ἢ σωθῇς τῦτο λάβῃς, quod

φασὶ τοῦτο τῷ ἑτέρῳ δῶρα, ὅτις οὐκ ἐπιδίδοντι καὶ εἰς φίλον, ἢ εἰς ἀνοδυνὸν [οὐκ ἔξει] καὶ πρίσιν βλαβερόν τι] scribe λέξει καὶ πρίσιν βλαβερόν τι. Illustris Scaliger vnco includerat vocem ἔξει.

Pag. 83, C. 1. Id. εἰ δ' ἀλλῷ μισθοῦται τις δοῦναι, τὸν Πρόκλου ἐρέπει] Hæc in Proclo non sunt, qui simpliciter exponit: δεῖν μὲν τὸν ἐχθρὸν ἔχειν ὅπῃ βούλεται, φιλίαν μὴ ἐπιζητούμενον, ἀλλὰ τὴν ὄντως φιλίαν: causam itaque non dico quin sequatur, ἢ καταβάλλεσθαι τῷ Πρόκλῳ τὸν Τζέτζην, vel quiddam Procli hic desiderari. ipse tamen Tzetzes tali interpretatione vtitur, ad locum illum, τὸν φιλοῦντα φίλει, τὸν μὲν φιλικῶν χαίρειν ἔχοντα καὶ εἰδότα φιλεῖν, φίλει.

Id. ib. C. 2. ὅσουτ' ἀγαθὸς μίσθ' ἕπεται] δείκνυσι τοῦτο Πλούταρχος. Θεμιστοκλέα γάρ φασιν ἢ Πλάτωνα] scribe Κάτωνα, vt apud Proclum est.

Pag. 85. C. 1. Μοῦσ', καὶ σοὶς τὸν ἀδελφὸν ἢ θέλῃ δεῖναι ἐπιμάρτυρος] In Veneta editione scriptum erat: καὶ σοὶς τὸν ἀδελφὸν ἢ θέλῃ δεῖναι ὅτι μάρτυρος, εἰ σωναλλαγμά τι δηλοῖτο φανεὶς μετ' αὐτῶν, γελάσας, ὡς παίζων δηλοῖτ' ἂν ἄδηλ πιστεύειν, sine vllo sensu. Clarissimus Vulcanius in exemplari suo annotarat, πίστις γρ. Nos sensum ita constituimus: καὶ σοὶς τὸν ἀδελφὸν ἢ θέλῃ δεῖναι ἐπὶ μάρτυρος, εἰ συναλλαγμά τι δηλοῖτο πιστῶς μετ' αὐτῶν, γελάσας, ὡς παίζων γρ εἰ σοὶς ἐκείνους δηλοῖτο, & c. Optime, vide Proclum.

Ib. C. 2. Pro, ὁ δὲ Πλούταρχος ἀλλοίως, δεῖν γρ] Non bene hæc capiunt magistri. Rationem quæ Plutarchũ mouit vt contra cæteros versum hunc vindicaret, hanc statuit Proclus: δεῖν γὰρ φίλον συναγωνιᾶν παρακαλοῦντι ὅπῃ ἐκείνῳ μισθῷ: quæ verba nihil aliud sunt, quã Scholion illorum, Μισθὸς δ' αὐδρὶ φίλῳ ἐρικύδεϊ ὄφρα ἕπηται e quibus dimanauit supra illa Moschopuli interpretatio: σοὶ φίλον ἢ ἄνδρα, ὅτι λαμβάνοντι δηλοῖτ' συναγωνᾶν ἐπ' ὄφελος, μισθὸς ἐκείνῳ συναγωνιοῦντες ἴσασι τῷ χρείαν ἐπ-

ῶν. At vero longe aliter intellexit Philosophus lib. 9. Ethicorum cap. 1. quam interpretes, Græci; vbi disputat, πότερον τιμὴ ἀξίαν τάξει δεῖ, τῷ ὠφελημένῳ, ἢ τῷ προσλαβόντι. Porro cum ille qui amico operam locat prius, de quo hic agit Hesiodus, sit omnino similis τῷ προικιμένῳ, quia operam suam locat, sicut ille qui prius dat donum; videtur ὁ προικιμένος permittere τῷ προσλαβόντι vt tantum det quantum visum sit. Propterea concludit Hesiodus, vt philosophi loquũtur, ἐν οἷς μὴ γίνεται ὁμολογία ἐν ἐνεργείᾳ, vbi de precio, dico, inter vtrunque non conuenit; ibi amico tantum sufficere debere, quantum statuit is qui operâ eius vsus est. Sensus hic est: *Amicus si amico operam locauit, sufficiat merces ea quam amicus præscribit.* Id probat philosophus exemplo Protagoræ, τῷ φαῦλον ἐπὶ μισθῷ διδάξαντος· ἐν ἀξίαν δὲ ποτέρῳ τάξει δεῖ, τῷ προικιμένῳ, ἢ τῷ προσλαβόντι; ὁ μὲν προικιμένος, ἔοικεν ἐπιτρέπειν ἑαυτῷ ὅπως φασὶ καὶ Πρωταγόραν πωῦν ὅτι μὲν διδάξειν ἃ ἐπίστατο, νομίσαντα τὸν μαθόντα ἐκτίσειν ὅσου δοκεῖ ἄξια εἶναι αὐτά, καὶ ἐλόμενον τοιοῦτον. ἐν τοῖς τοιούτοις δ' ἑαυτοῖς ἐᾶσι τὸ, Μισθὸς δ' αὐδρί. Μισθὸς ea merces est quæ in amici arbitrio relinquitur: quamobrem errant cum ὁ συναγωνιούμενος exponunt, tanquam hoc sibi vellet vox αἱρεμένῳ: est enim erratum ἀπὸ τῆς συνήθειας, cum coniungunt, ἐρικύδεϊ φίλῳ, cum coniungendum sit τῷ αἱρεμένῳ & τὸ αὐδρὶ φίλῳ. Reddere igitur hoc modo debuillet, Moschopulus: πρὸς φίλον ἢ αὐδρὸς ὅταν λαμβάνῃ δηλοῦτ' συναγωνᾶς, μισθὸς ἃ παχθεὶς ἂν αὐτῷ τῷ χρείαν σοῦ ἔχοντι ἔσται. Eadem ratione emendandus & Proclus.

Pag. 86. C. 2. Procl. τοῦτο γὰρ καὶ τῆς πολυπειρίας καὶ ἀπειρίας, ὁρίσασθαι εἰς ἀπάντων] scribe, εἰς ἀπάτην.

Ib. ibid. καταλλαγὰς ἢ σύμπαν ὑδὲ ἀναλάβοντα] Scribe, καταλλαγὰς ἢ συμπᾶς ὑδὲν ἀναλάβοντα, τὸ αἱρεμένῳ ex contrahentium ratio-

ne posteriore sui parte in alterum mutatum est. τὸ δὲ αἴνῳ contrahere solent οἱ ἐποποιοὶ μέτρου χάριν.

Pag. 87. C. 2. Tzet. ἡ παθοῦσα ἢ συμπαθὴς ἢν συμπόσιον] scribo, ἡ παθοῦσα ἢ Διονυσιακὴ ἢν συμπόσιον.

Pag. 88. C. 1. Id. καλιὴν] τὴν φωλεάν. νῦν δὲ ἢ τὸν τόπον, ἢ τὸν δοκὸν λέγει] frustra est dum καλιὴν κυρίως exponit τὴν φωλεάν: potuisset σκηνὴν verius: unde œconomiæ veteris præceptum erat: Δέρας ὅτι ὄντος καλιὰς ποιεῖ. Hinc illud poetæ in his libris alibi: ἐκ δὲ δέρος ἰασεῖ, ποιεῖσθαι καλιάς. fiebant autem ἐκ τῶν φυλλίδων, καὶ κάλων, ἤγουν πλεκτῶν ἢ ξυλίνων καλιαί, sicut χόρτου, ex gramine, id est, χόρτου. postea & καλιαὶ & χόρτοι partes ædium remanserunt. Ab his præcepta sua desumebant veteres œconomi: vt omnia fierent καθ' ὥραν: quia neque semper ἐκ κάλων copia erat, neque τοῦ χόρτου.

φιλήτην] καλιάδας, θεωρουμένους τὰ ἐν νεότητι, καὶ πῶς κακοῖς παρὰ τὸ φιλεῖν τὰς ἄλλας, καὶ διὰ τοῦ ι, ἢ ὅτι τὸ φιλεῖν τὸ ἀπατᾶν διὰ τοῦ η] Eustathius, qui veteres Hesiodi interpretes diligenter euoluit, id negat: eamque sententiam proponit quam secutus est & Proclus. ὡς καὶ τὸ φιλάδελφον ἀφ' ἧς καὶ τὸν φιλήτην παράγουσί τινες ἐκ τῶν παλαιῶν σχολιαστῶν τοῦ Ἡσιόδου, ἵνα ᾖ φιλήτης ὁ ἐξαπατῶν Ἡσιόδῳ, μὴ ὢν τοῦ φιλῶ φιλήσω τὸ ἀπατῶ· αὐτὸ γὰρ πρέπει δηλοῦν συζυγίας, ὡς δηλοῖ παρὰ Λυκόφρονι τὸ, φιλάσας φόβον.

Pag. 90. C. 1. Mosch. ἐπιτελλομένων] κατὰ τοῦ &c.] Dubium vix est quin tota illa glossa, quam pag. 97. C. 1. vncis inclusam videbis; cuius principium est: Ἄτλαντος τοῦ Ἰαπετοῦ, huc pertineat. atque hinc diuulsa sit: quam nos quod ad idoneum magis locum referre non possimus, ibi reliquimus.

Ibid. C. 2. Proc. πύκτας δὲ τὰς δυνάμεις τὰς ἀμφοτέρων &c. κοινὰς ἐπάλξεις, αἰγιαλόν τε καὶ ἠϊόνα ἀμφὶς ἔχουσι.] Scribe, κίονας ἐπάλξεων, αἰγιαλόν τε καὶ ἠϊόνα ἀμφὶς ἔχουσι: sicut supra dixit, ὁ μὲν Ἄτλας λέγεται, πᾶς Ἰάπετος, τὸν ἠϊόνα αἰθέχων, καὶ τοὺς κίονας, αἰγιαλόν τε &c. Est autem locus ille Vlyssææ 1.

——ἔχει δέ τε κίονας ἀμφὶς ἀπάσας
Μακρὰς, αἰγιαλόν τε καὶ ἠϊόνα ἀμφὶς ἔχουσι.

Pag. 91. C. 1. Id. τὰς δὲ καιρὸς τοῦ δεῖν τι πράσσειν &c.] fortasse τοῦ πότε δεῖ τι πράσσειν.

Pag. 91. C. 2. Tzet. Παλαιὰ βίων Ἀλεξμῶν] ἐν ἀλλοδαπαῖς σοφιστῶν] Nusquam ex operis huius distinctione quam Grammatici afferunt, certiores abibunt tyrones. Duo hoc opere agit poeta: De Iustitiâ, de Labore. Vtrumque hoc modo inter se cohæret, quo ostendit in Rhetoricis Aristoteles: in Catone maiore Plutarchus. Veteres eum iustum existimabant, qui a se penderet, & αὐτουργὸς esset, qualis est bonus familias pater: Hesiodus primo ostendit præcepta iustitiæ: quæ res pertractata fuit libro superiore. nunc quomodo conseruari possit hoc tempore iustitia ostendit; Labore nimirum, postquam sublata sunt Deorum beneficia, quæ laborem excludebant priori sæculo, nec œconomiæ necessitatem afferebant. cum enim iniustitiæ mater sit ocium καὶ ἀεργία secundum Hesiodum: quod eam paupertas sequatur, quæ reuera est κακομήχανος, vt multis ostendit, mirum non est, si ad singula deuoluatur quibus iustitia conseruari, & honesta viuendi facultas possit: paupertas & egestas exterminari. Cum autem οἱ αὐτουργοῦντες maxime iusti sint agricolæ, merito huic parti œconomicæ & αὐτουργίᾳ primum locum concedit. Ita hoc opere inter se cohærent, *Iustitia*, *Opus*, *Agricultura*. Aristoteles lib. Rhetor. 2, quem locum supra obiter adduximus: Διὸ τοὺς γεωργοὺς καὶ ναυτικοὺς τιμῶσι, καὶ τοὺς δικαίους. τούτους δ' ἐστὶ λαμβάνειν τοὺς μὴ ἀφ' ἑτέρων ζῶντας. τοιού-

τοι δ' οἱ ἀπὸ τῆς ἐργασίας, ἢ τέτταρα φησὶ χωρὶς ἐστὶ, καὶ τὰ ἄλλα τοιαῦτα. Quibus verbis ad œconomicum dipthongum propositi Hesiodici in hoc opere respexisse Philosophum eo magis mihi verisimile fit, quod Plutarchum, quem diligenter in hos libros commentatum fuisse accepimus, non aliter eius partes considerasse, & institutum poetæ videam, his verbis in Catone Censorio: Ἀριστείδης δὲ τὴν πενίαν τῷ δικαίῳ συνάπτειν, ὡς ἀνωφελέστατον καὶ πονηροτάτην, καὶ πάσαις μᾶλλον ἢ τοῖς πλουτοῦσιν ὠφέλιμον· καὶ τοι πολλαχοῦ μὲν Ἡσίοδος, τὴν δικαιοσύνην ἅμα καὶ οἰκονομίαν παρακαλῶν ἡμᾶς, ἐρίζειν, καὶ τῷ ἀρχὴν ὡς ἀδικίας ἀρχῇ λοιδορεῖται. Aristidis sententia hæc erat: Iustitiam propterea laudandam non esse, quod eadem cum paupertate sit coniuncta. Respondet Plutarchus id falsum esse Hesiodi exemplo, qui coniungit curam rei familiaris cum iustitia in eodem opere: iustitiam cum cura familiaris rei: ocium vero & negligentiam matrem iniustitiæ statuit. ex quo sequitur falsam esse opinionem Aristidis: cum enim iustitiæ propositum sit rem familiarem augere, non negligere, iustitia paupertatis causa esse nequit. Falluntur enim, inquit, qui existimãt, sicut medici dicunt, exterioribus corporis partibus conducere oleum, interioribus nocere: ita virum iustum aliorum curam gerere, sui vero & suorum nullam. Agriculturæ vero prærogatiuam ostendit Plutarchus ex Homerico loco, qui ἐργασίαν & οἰκονομίαν vocat quicquid domi fieri potest: quod opponit Bello, & Nauigationi, sine qua tum, temporis mercatura non constabat: cui Hesiodus partem aliquam tribuit, sed post, alteram, ex quo probat eiusdem hominis esse familiam negligere, & iniustis artibus ditescere. δὲ ὁ καὶ Ὅμηρος πανταχοῦ·

——ἔργον δέ μοι οὐκ ὀνόσεται οὐδὲ πόνοιο,
Οὐδ' ἀλιπλωτίης, ἥπερ μάλα τ' ἄνιαρα πέμπει·
Ἀλλά μοι αἰεὶ νῆες ἐπήρετμοι φίλαι ἔσται,
Καὶ πόλεμοι καὶ ἀκοντες ἐυξέστου, οἵτινες αὐτῇς αἰνότατοι ἀνδρῶν ἐκλέονται καὶ φειδωλίης ἐς ἀδικίαν. Hæc causa est cur toto hoc opere mari sit infensus poeta, & Oceanum vt pœnam constituat: quod ad œconomiam aliquid conferat, iustitiæ vero multum detrahat. Totum est: IVSTITIA, OPVS. Partes iustitia, Virtutes singulæ, quarum aliquot præcepta proponit. OPERIS, Agricultura, Nauigatio: ad quas iam recta. Cæterum tota hæc pars quæ ἀνάδοσιν quandam cõtinet libri sequentis, a Basilicnsi aberat, vsque ad illa: τὰ Ἀλκυονῶν δυσμετρίαι. Principium glossarum Tzetzis erat tale: τὰς Ἀλκυονῶν δυσμετρίας Πλειάδων ἐπιτολὰς &c.

Pag. 92. C. 1. Tzetz. τίμησαι καθαίρεσιν ἡμέρας] Dimidius hic versus ab editione quam secuti sumus aberat: ex altera eum adiunximus.

Id. ibid. C. 2. δυσμετρίας Ἀλκυονῶν αἱ Πλειάδες, καὶ τ' ἄδυς] Ineptissime in editione quam secuti sumus prætermissum erat, τὰ, αἱ Πλειάδες: sine quo μείζων τῆς ἐξηκοντάσεως συνάξεται.

Pag. 93. C. 1. Id. Στέφανος Βοώτου, Στέφανος Νότου, ἄρμα] τὸ Ἅρμα ab editione nostra aberat.

Id. ib. C. 2. διὰ τῆς φράσεως μοίρας ὁ ἥλιος ἵστηκε, ὁ δ' ἀστὴρ ἐν ταῖς ἑπομέναις τὰς φυλακὰς τὰς μοίρας τὸν ἥλιον] In ea quam secuti sumus, locus hic corruptus erat, scriptumque pro τὰς μοίρας, * σῶας μοίρας cum asterisco.

Pag. 96. C. 1. id. σημαίνων ἐναντίως τὰ ἑσπέρια τῇ τῶν Τζέτζου ἐξηγήσει] doctus aliquis monachus, aut Scholasticus, qui hæc scholia in vsum suum perlegerat, ad aliquem Procli aut Moschopuli locum, vbi a Tzetze eos dissidere obseruarat, hæc verba notarat, σύμφωνα ἐναντίως ἐστὶ φαινόμενα τῇ τῶν Τζέτζου ἐξηγήσει: nam ita legendum. Vnde nos ea

ea distinximus, & duobus vncis inclusimus.

Pag. 96. C. 2. Tzet. Καὶ τὸ πωχεύειν ἐ δη φόβου] Vox φόβου minime stricte accipienda est, vt notant interpretes: in qua ratio est elegans. Philosophus lib. Rhetor. 3. vbi oratori suadet, vt si commendare quid velit aut probare cuiquam, translationem voci sa præstantiori specie desumat eiusdem generis: sin contra, a deteriori hoc vt probet, eadem voce vtitur qua hic vsus est Hesiodus, τὸ πωχεύειν: cuius oppositum sub eodem genere est, τὸ χαίρειν: genus est, αἰτεῖν: vtrumque cum idem denotat, alterum ignominiam habet, alterum ea caret. Verba eius sunt: Καὶ ἐάν τι τοιοῦτόν βάλῃ, ὃ τὸ βελτίονος ἕνεκα ἐν τῷ αὐτῷ γένει φέρειν τὴν μετωνυμίαν, οἷον τὸ φέγειν, ἀντὶ τοῦ χαλεπαίνειν· λέγω δ' οἷον, ἐπεὶ τὸ αἰτεῖν ἐν τῷ αὐτῷ ἐστὶ, τὸ φαῦλον, τὸν μὲν πωχεύοντα τοῦ χαίροντος, τὸν δὲ χαίροντα πωχεύειν· ὅτι ἄμφω αἰτητικοί· τὸ εἰρημένον δὲ ψόγος. Cum igitur Hesiodus Persæ ob oculos ponat, hominis qui ab altero pendet conditionem: quantaque subsequatur miseria τὸ αἰτεῖν, quod proprium est τοῦ μὴ αὐτάρκους; mâluit dicere πωχεύειν, quam αἰτεῖν, quod est genus; aut οὐχαίρειν, quæ est opposita species.

Pag. 97. C. 1. Id. Καὶ μὴ διδόντων μαίνεσθαι λέγειν αὐτούς] Scribe, Καὶ μαίνεσθαι λέγειν αὐτούς: vel aliter vacat τὸ αὐτούς, quod notarunt Illustris Scaliger.

Pag. 101. C. 2. Procl. Καὶ Πλάτωνα λέγων οὐδὲ τῆς γῆς ἐνδεᾶ δι' οἷς ὅπλα θήσεται, καὶ ἐμπειρίας] forte: πέξεως καὶ ἐμπειρίας.

Pag. 102. C. 1. Proc. Δεῖον ἦ τὸ αὐτὸ ποιεῖν καὶ παλαιστὴ, ἀλλ' ἕτερα ἐπὶ τῆς πάλης] Scribo, ἀλλὰ τὰ ἐπὶ τῆς πάλης. Videtur enim distinguere inter παλαιστὴν & δεῖον: quod alterum, παντὸς μὲν ἀνατύλαι ὀρθῶς σωματίου fiat, alterum τοῦ αὐχένος, καὶ τῶν ἀντίχειρος ἐμπεσόντος.

Pag. 104. C. 1. Tzet. Καὶ ἡμῶν ἐκόλουε τὸ μὴ τοῦτον, ὃς ὁ κεχρημένος ἁρμάτων] Periculum erat ne Hesiodum nullus intelligeret mortalium, nisi scieremus bene oluisse Tzetzen, ὁ κεχρημένος ἁρμάτων. mirum ni etiam aduerso gutture, vt Aristophanicus Carrio, thus spiraret hic homo. Atque hic quidē illo est, qui suprà parum alicuius ἀπεπήματος causa, quod in alio notat, solem obduci vult, cœlum nebulas contrahere, virtutem ipsam & scientiam plorare. Vt te quicquid vspiam est Musarum furcillis præcipitem agat, Græcorum ineptissime.

Id. ibid. Καὶ τὸ ὀρθὸν ἦ τέχνης τῆς αὐτῶν φλυάρους σώματος] Scribe, νοήματος: Sic infra, οἱ τῆς νοημάτων ποιητῆς.

Id. ibid. C. 2. οἵ οἱ πάλαι τὰ Εὐριπίδου κάπηλα χρήματα] Hunc ego homini iratas esse Musas omnes sat certo scio, qui quidem in Hesiodi interpretatione, tanquam rem necessariam de Euripide & Æschylo iudicium suum proponit: in quo ita alterius causam agit, vt alterum penitus prosternat: ita sententiam suam enunciat, vt quicunque aliter existimat, sine mora vlla in pistrinum aliquod comicum, aut Δανοΐνου καπηλείας ablegari videatur: quod tyrannum illum in re simili facere consuesse accepimus, quoties nimirum liberum de scriptis suis experiretur iudicium. Duo videlicet libertatis hostes sunt, Grammaticus & Tyrannus: vterque τὸ ἀναίρετον tollit, quod nō facile homo generosus sibi eripi patietur. Nunquam ita de tota posteritate desperare debuit Tzetzes, quin aliquē saltem superfuturum existimaret, qui de vtriusq. & Euripidis & Æschyli virtutibus iudicare posset. Æschylus artem rudem, impolitam, in formam redegit. itaque si priores poëtas videas, laudem

laudem meruit: si posteriores, venia. Sed Tzetzes τὸ ἐπιχθὶς καὶ ῥηματικὸν, καὶ τὸν γύγην, vt Comicus loquitur, in Æschylo probauit, quod etiam in suis versibus imitatur, hic poetaster, qui tum demum inimitabilem se existimat, cum eiusmodi verbis vsus est, quæ homini quamdiu sanus est in mentem venire non possunt: quæ ab oratione vulgari καὶ τῷ κατεσταλμένῳ τοῦ φιλοῦ λόγου, vt Rhetores loquuntur, longe recedant. Cuiusmodi tamen sermo non poëtis est, sed Καλλιθύιας κρατῆρι. Itaque in emendando Æschylo plus operæ Euripidi ponendum fuit, quam priori illi in Tragœdia. Sæpe τῷ ἀνοήτῳ, sæpe τῷ περὶ γλωττῶν φορτικῷ peccat Æschylus, sæpe παρὰ τὸ εἰκὸς in translationibus, sæpe παρὰ τὴν διάνοιαν καὶ λέξιν, & compositionem vocum dithyrambicam. Euripides Æschylo τὸ ἴσχνον addit, & extenuando artem ampliauit: itaque optime a Comico, ἰσχναίνει καὶ τείχει, dicitur. Summa ars tam oratoris quam poetæ est in eo, vt non πεπλασμένως dicat & fucate, sed πεφυκότως & naturaliter. tam ratione poetæ quam eorum quos introducit: quam laudem Euripides primus mortalium in Tragœdiam transtulit, vt testatur melior harum rerum æstimator, quam sunt aliquot grammaticorum decades, Aristoteles, cuius iudicium lib. Rhetor. 2. hoc est: διὰ δὴ ταῦτα φαῦλος, ὃς μὴ δοκεῖ λέγειν πεπλασμένως, ἀλλὰ πεφυκότως· οὗτος γὰρ πείθει· ἐναντίον δὲ τοὐναντίον, ὡς μὲν πρὸς ἐπιδεικτικοὺς διαβάλλοντος, καθάπερ πρὸς τοὺς ὑποκρινομένους· καὶ οἷον εἰ Θεοδώρου φανὴ πάσχοντος πρὸς τὴν τῶν ἄλλων ὑποκρισιν· αἱ μὲν γὰρ, τῷ λέγοντι ἔοικεν ἡ), αἱδ' ἀλλότριαι. χλεύης δ' ἂν, ἐάν τις ἀπὸ τοιούτου διαλόγου τοῦ λόγου ποιῇ καὶ τὰς ἀποδείξεις ὁμοίους. Sensus est: *Itaque occulte hoc agendum est, ne fucata sed genuina dicendi ratione vtamur: alterum enim persuadet, alterum contra. Non aliter enim quam de insidiatore omnes sentiunt non aliter quam de vino missio. Aut sicut Theodori vox se habuit ad histrionum reliquorum: hæc enim loquentis, illa, alterius cuiusdam esse videbantur. Penetrat autem quasi & suffurratur auditorem orationis ex vulgari lingua compositio: quod in Euripide videmus, qui primus hoc inuexit.* Magnum iudicem, qui cum libris peculiaribus diligentissime περὶ διδασκαλιῶν scripserit, & de tota Tragœdia, non est cur ab huius rei cognitione remoueatur. Fatemur in Euripide esse δύσκωφα quædam ῥηματία, &, vt Comici verbo vtamur, τετλαία: fatemur multa esse in Œconomia ἀτόπως, & infra τὸ τῆς ἡγεμονίας σημεῖον cuius imitatio versatur circa τὰ βελτίω, id est, ea omnia quæ præstantiora sunt: sicut comici & mimi circa τὰ χείρω, id est, quæ deteriora sunt, teste ipso philosopho. quod non ita intelligendum est vt quidam ex Æneadarum genere in suis ad Aristotelem commentariis interpretati sunt, quod Tragœdia nihil quam Heroicam ætatem imitetur: nam ita ne peccasset quidem Euripides in Telepho, quem mendicum induxit, cum idem & mendicus & heros esset; id est, βελτίων καὶ χείρων eodem tempore: sed βέλτιον omne id est, quod ἔξω τοῦ πολλοῦ est: omne id quod splendidum & regale. Non aliter quam ea accipiunt Grammatici cum de comica ὁμοιώσει disputant, quam diuidi dicunt in duo, εἰς τὸ βέλτιον, vt cũ seruus Xanthias in herum suum Bacchum mutatur in Ranis Aristophanis; aut εἰς τὸ χεῖρον, cum Bacchus herus mutatur in seruum Xanthiam. Fatemur dico hæc omnia. Sed generosi animi est cogitare potius quantum a laude & felicitate tantorum virorum absis; quam in persequendis eiusmodi animi improbitatem exercere. Sicut in Republica fex populi, & deploratæ sortis homines, quibus omnino spes non est vt aliquo

emergant, hoc vnico solatio vtuntur vt primatibus obtrectent: Ita Grammatici cũ æmulari possint neminem, calumniari possunt omnes. Præsertim cum ne quidem veterum sit vllus in quem non eiusmodi ansa cadat. Quid Sophocle augustius? tamen in eo τλὼ ἀφωμαλίας accusatam scimus. quid Archilocho vberius? tamen in eo τὸ ἰαμβεῖον displicuisse nouimus. Quid Phocylidis præceptis acceptius? tamen non nemo in eo τλὼ ἀτέλειαν culpauit. Et vt de vtroque hoc aliquid dicamus; Alter tacere nescit, alter parua loqui: alter numero verborum peccat, alter pondere: Itaque cum diuerso modo peccent ambo, in vtroque multa sunt quæ si in Satyrico dramate essent, ita demum laudem inuenirent. Quantum inter vtrunque interfit sciunt docti. Exempli ergo sit illud: Euripides Telepho, κώπης αὐάσσειν dixit, aut κώπης ἄνακτας vocauit remiges: quam ob causam ostendit philosophus Rhetor. 3. At idem Cyclope, eodem vsus est in eo: ὁρῶ σὲ εἰς ἀκταῖς ναὸς Ἑλλάδος σταθέν, κώπας τ' ἀνακτας σὺν φαεννάτῃ νυί. Altero censorem tamen, altero præconem meruit: alterum culpandum, alterum laudandum est. In Tragœdia peccatur quoties vel sublimia nimis dicuntur; quia Dithyrambicum est: vel humilia, quia Comicum: in qua, κἂν εὐτελεῖ ὀνόματι κόσμος ἐπῇ. Nam quod addit: Αἰσχύλος γὰρ αἰσχρὸς ἦν ἢ βασιλεὺς ἡδύς, quid aliud vult, quam Æschylum fuisse veteris prosapiæ: Euripidem, quod vetus comœdia dicebat de eo, παιδὸς ἀγορᾶς θεᾶς; Quod si genus & familia spectentur in arte, necesse erit Homeri locum obtineat, ὁ μέγας Περσῶν βασιλεύς: Maronis, Nero aut Galba aliquis. Habemus me hercule nos quod omnibus regum purpuris & tiaris opponamus.

Id. ibid. C. 2. ὀξέως ἠλλήνω] τῷ ὀξυκινήτῳ] Falsum est hoc quidem loco, quanquam cum eo lapsus sit & Moschopulus supra. Sed non potuisset eruditionem suam ostendere si verum dixisset, nec ἀεὶ τῆς περὶ ἀτόμων ἀεισθήσεως disputare. μὲν γὰρ ὀξέως ἠλλήνω, τὸ θερμὸν τοῦ ἠλέκτρου: opponitur enim τῷ ὑπνωτικῷ. ὀξέως, διυποτάτου, vt exponit Proclus. propterea omnia quæ ἀεὶ περὶ τοῦ ἠλέκτρου ὀξύτητος dicit, frigida sunt & hic locum non habent.

Pag. 105. C. 2. ὅπως ἀκριβὴς ἡ φορᾶς] Ita scripsit illustris Scaliger, cum male legeretur σφαίρας.

Pag. 106. C. 2. Tzet. σημαίνει περὶ τῆς ἐπιπλοκῆς ἠλικιῶν] Scribe, σύμβολον ἀεὶ τῆς ἐπιπλοκῆς ἠλικιῶν. Nota est Scholastici, qui reliqua quæ sequuntur ἀεὶ ἠλικιῶν, a Tzetze præter rem pædagogice annotata, in margine codicis sui distinxerat vt memoriæ consuleret. Σύμβολον Græcis eadem nota est, quæ nostrum, *nota bene*; quod vulgo hoc signo, quoties aliquid obseruamus, ne excerpendo singula cursum lectionis remoremur, depingimus, NB. supra eodem modo in altera nota quæ irrepserat: Σύμβολον. ἐναντίως ὑπὸ φησὶ τῇ τοῦ Τζέτζου ἐξηγήσει.

Pag. 107. C. 2. Proc. τὸ γὰρ ὁ τῶν πορῶν βοῶν ἀποχρήσατο αὖ.] male legebatur, ἀπορῶν.

Id. ibid. ὃ γὰρ ὁ λαβὼν τλὼ κυνῆν αὐτόμενος] recte emendauit Scaliger, cum κοινὴν legeretur.

Id. Pag. 108. C. 2. ἐκεῖνο σημαίνει τὸ δεῖν ἀπαλύνειν ἀυτὸν ἢ θρύπτειν ἢ ὁμαλύνειν] ita scripsi, cum male legeretur: ἐκεῖνο σημαίνει τὸ δεῖν ἀπλανίζειν.

Pag. 109. C. 1. Tzet. Ἀπατῶ γὰ αὐτόμαι διαφέρει] Aut ego fallor aut hoc loco deest differentia vtriusque. nec enim verisimile est Grammaticum nostrum id nos celare voluisse: præsertim cum hæc scholia tot locis mutila deprehensa sint. Poterit suppleri hac ratione:

ratione: ἀλλ' ἐπὶ τῶν τέκτονος τὸ λαβεῖν, καὶ μὴ δυνάμενα, τὸ δὲ αἰτῆσαι ὅτι τῶν χρειωδῶν οὐκ ἀπόβλητον. Videat lector.

Pag. 110. C. 1. Mosch. ζήτει δὲ αἰτίαν ἐν τῷ Πρόκλῳ, δι' ἣν χθόνιον αὐτὸν λέγει.] Nota scholastici qui e Proclo petendum notarat quod a Moschopulo prætermittitur, cur nimirum Ζεὺς χθόνιος dicatur: quanuis & aliquoties Procli Moschopulus meminerit: itaque qui volet continuate hæc legat cum reliquis.

Id. ib. ὁ δὲ μικρὸς δοῦλος ὅπαδον ἀρχόμενος καὶ ἀρτίτης σου, κρατῆρα μακέλλαν, τὸ παρὰ τοῖς καινοῖς τζακτίον] interpres Theocriti: σκαπάνη ὅτι δίκελλα. σκαφίον, τὸ καινῶς λεγόμενον τζακτίον.

Id. ibid. ἐρδόμενον ἔνδον ὄντων, Ἀττικῶς, οἷς τὸ, ἔφαγε τὸν ἄρτον· ἀπὸ δὲ τῆς ἐργῆς] Aliud agit cum vocem, ἐρδόμενον, ἐπιμελουμένων καὶ ἑρμηνεύει, cum legatur, ἐρδόμενον.

Id. ib. C. 2. ἱερὸν ἀκτὶν αὐτὸ τὸ ἱερόν] Falsum est. dicitur ὁ ἀκτὶς, ἀκτῖνος: non tantum ἡ ἀκτὴ, τῆς ἀκτῆς.

Pag. 113. C. 2. Moschop. λέγεται δὲ καὶ τὸν διὰ τὸ λαλεῖν τῆς ὀνομασθέντα] Fugit eos ratio, quia non obseruant in eiusmodi τὸ ἀνάλογον translationum. πολὺς poetæ est τὸ μέχρι τέλους ἐπιθέν, τὸ πλεονάζον. Sic homines primæ periodi iam maturæ & pene absolutæ supra πολυχρονίους vocat. Ζεὺς δ' ὀλέσσει καὶ τοὺς γένος μερόπων ἀνθρώπων, Εὖτ' ἂν γεινόμενοι πολιοκρόταφοι τελέθωσιν. Hoc ergo loco: Μηδ' ὅτι λίθοι ἔαρ γενόμενον πολιὸν, non est, quod hic velit, μηδ' ὅτι λαθραίως γενόμενον λάθρον, sed, μηδ' ὅτι λαθραίως πολὺ προβεβηκός.

Pag. 114. C. 1. Proc. Εἰ δέ κεν ὀλ ἀρόσῃς] εἰ δὲ συμβῇ σοι βεβδύειν] Ante legebatur sensu nullo: εἰ δὲ συμβαίνοι βεβδύειν: ex quo facilis fuit emendatio quam repræsentauimus.

Pag. 115. C. 1. Mosch. Παρ' ὃν ἐπὶ χαλκείων δώκων] παρέρχεται δὲ τοῦτο καὶ Θέων· δεῖ δὲ τοὺς χαλκείους, ἀπερχόμενος δεῖ τὸν ἔργον καὶ φυσαρίδων δεῖ τῆς ἀλίφ. Non satisfaciunt hæc nobis. Veteres omnes artes illas viro indignas existimabant quæ igne vterentur, & βαναυσικαὶ dicebantur: quod existimarentur vna cum corporibus eorum animi δουλεύειν. ab hoc agriculturam vindicant omnes antiqui. Atque hoc vult illud Xenophontis in Oeconomicis: Ἀλλὰ καλῶς, ἔφη, λέγεις ὦ Κριτόβουλε· καὶ γὰρ αἱ γε βαναυσικαὶ καλούμεναι καὶ δημόσιαι εἰσι, καὶ εἰκότως μέν τοι πάνυ ἀδόξουν πρὸς τῶν πόλεων. καταλυμαίνουσι γὰρ τὰ σώματα τῶν ἐργαζομένων καὶ τῶν ἐπιμελουμένων, ἀναγκάζουσι καθῆσθαι καὶ σκιατραφεῖσθαι, ἔνιαι δὲ καὶ πρὸς πῦρ ἡμερεύειν. τῶν δὲ σωμάτων δουλουμένων καὶ ἀψυχαὶ πολλὰ διέστηκεν γίγνεσθαι. Hinc est quod Cato solam agriculturã militem patriæ tradere arbitretur. Hesiodus duobus interdicit Persæ, τῷ πυρὶ, & τῇ σκιῇ, cum vtrunq. soleat δουλεύειν & mollitiem inferre; vtrunque hominis desidiosi sit, alterum etiã otiosi, cum τὸ ἡμερεύειν πρὸς τὸ πῦρ necesse habeant multæ artes: τὸ σκιατραφεῖσθαι vero soleant omnes qui artes molliores tractant. nec alio ἀνώνυμος ille apud Gellium respexit, lib. 3. cap. 1. qui a Phauorino interrogatus cur Sallustius, auaritiam, *non animum modo virilem sed & corpus effœminare*, dixerit; respondit: *Quos auaritia minuit & corrumpit, quique se querendæ vndiq; pecuniæ dediderunt; eos plerosq; tali genere vitæ occupatos videmus; vt sicuti alia in his omnia præ pecunia, ita labor quoque virilis, exercendique corporis studium relictum sit. Negotijs se plerunque vmbraticis, & sellulariis quæstibus intentos habent, in quibus eorum vigor animi corporisque elanguescit, & quod Sallustius ait, effœminantur.*

Ibid. C. 2. Tzet. ἐυφραίνει δὲ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ τὴν ἀπείρονα καὶ σφαιροειδῆ γῆν, ὡς κατηχήλωσε τὸ ὕφος δηλῶν, καὶ ἐκ' ἀσπάσιον] lcribo, δῆλον, scilicet, videlicet, δηλονότι.

Pag. 116. C. 1. id. Δείσυνος δὲ μάσσων] δείσυνος ἢ τοῖς σαυτῆ δήλοις, αὐτὶ τῆ εἰσυγχ] δείσυνος ex veteri Ionisino est: δεισύφω, αὐτὶ τῆ λέγειν καὶ διελθεῖν: nec alio modo ab Herodoto ἰσχείνη ὑπόθεξις dicitur & ἰσχνὰ ἔπη dicitur Historicus, cum simpliciter τὸ γλωσσῶδες διέρχεται. Nec aliter accipiendum quod Proclus ex Homero adducit: Πηλείδη μὲν ἐγὼ ὑποθήσομαι nimirum, φράσομαι.

Pag. 116. C. 2. Procl. ἄλλως. Νεοπτόλεμος ἐν τῷ περὶ γλωσσῶν] Pariamus ille qui a diuersis citatur. Athenæus περὶ μουσικῆς meminit huius libri: quem non περὶ γλωσσῶν, sed γλώσσας vocat, citatque tertium τῷ Νεοπτολέμου γλωσσῶν. Νεοπτόλεμος ἢ ὁ Παριανὸς ἐν τρίτῳ γλωσσῶν. vix dubium est quin ex eodem libro Etymologus adducat, τὸν κοπανιστὸν λέγειν ὑπὸ τῶν τὰ κόπανα φύρων. μεγάλως διαφωνεῖται ἡ κόπανος, καὶ δεῖ ἄμφω ἐπιζητεῖν.

Pag. 121. C. 2. Moschop. Ἥρως δ' ἐστὶ γαῖαν] ἐ αὖης ἢ, ὡς ἀπὸ τοῦ ἐρείπω τὸ ἐρείπια, οὕτω τὸ ἀπὸ τοῦ ἀέρος & c.] Scribe, αὐτὸ τὸ ἀπὸ τοῦ αἰθέρος.

Pag. 123. C. 1. Procl. τὰ δὲ μαλάκια, scribe vbique, μαλάκια, vt apud Aristotelem, e quo diuisio hæc Procli lib. 1. περὶ ζώων cap. 6. Τῶν ἢ ἐμπίπτοντα τῶν ζώων, εἰς ἃ διαιρεῖ ἢ τ' ἄλλα ζῶα. τὰ δ' ἐστὶν ἢ μὲν ὀρνίθων, ἢ δ' ἰχθύων, ἄλλο ἢ πάτος. ταῦτα μὲν οὖν πάντα ἔναιμά ἐστιν. ἄλλο ἢ γένος ἐστὶ, τὸ τῶν ὀστρακοδέρμων, ὃ καλεῖ ὄστρεον· ἄλλο τὸ τῶν μαλακοστράκων αὐτῶν τινῶν ἐπὶ ὀνόματος, οἷον καράβου, καὶ γάμμαρος καὶ ἀστακῶν. ἄλλο, τὸ τῶν μαλακίων, οἷον τευθίδος τε, καὶ πώλου, καὶ σηπίας· ἕτερον τὸ τῶν ἐντόμων & c.

Id. ibid. αὐτὰς γὰρ ἑαυτὰς μὴ καταδίῃ, ἀλλ' ὑπὸ τῆς παγούρου καταδίεται] Fefellit Proclum memoria, qui ὑπὸ γόγγρου dicere voluit, non ὑπὸ παγούρου. Locus Aristotelis quem tangit est lib. 8. περὶ ζώων, cap. 2. ἢ λέγουσί τινες, ὡς αὐτὰς αὐτὰν ἐσθίει, καὶ οὐδὲν δεῖται, ἀλλὰ φύσεως δεόμενος ἔχων ἔνιοι τὰς πλευράς ὑπὸ τοῦ γόγγρου

idem paulo ante: ὑπὸ γόγγρου τοῦ πολυπόδους κατεσθίεται.

Id. C. 2. Γέροντες ἢ γεραροὶ μᾶλλον αὖτις] Potuitne in hanc Homeri obstruatiunculam incidisse Hesychius, qui, μᾶλλον, τὸ ὑπὸ ψύχους σκληρὸν καὶ τὰς χεῖρας, exponit; quicquam aliud ob oculos habuisse videatur. Non dubium tamen quin scribendum sit & apud illum, μᾶλλον.

Pag. 125. C. 1. Tzet. φησὶ δ' Ὀρφεὺς] In his Orphei versibus non placet illa ἢ ἴσον ἢ ἀμείβει, fortasse, ἀμείβεις. Sed ne sic quidem nobis satisfacimus; cum præsertim vox ἴσον ἢ aliud postulet, quam ego suspectam habeo. de hac & illa lector videat. Nec enim ratum haberi postulamus quicquid nos inter properandum extrudimus: cum præsertim libenter alios rideamus qui hoc tempore tantum sibi in coniectura ambigua sæpe & controuersa placeant, vt minus multo arbitrentur vrbem expugnare, quam locum aliquem probabiliter emendare.

Id. ibid. C. 2. οἱ μῦες ἢ] Nugatus miserrime in Atticis & Hebræis mensibus! quos qui desiderat, adeat incomparabile opus de emendatione temporum magni Scaligeri: cuius nos aliquando, cum Herois illius optime de nobis meriti Natalem celebraremus, hac ode meminimus, quam hîc proponere libet, vt aliqua saltem ratione gratus sim. Videor enim meo iure id obtinere posse, vt pro tot ineptis Tzetzis Græcis versibus, quos tam patienter tuli hactenus, vnum Latinum reponere liceat, si non optimum, meliorem tamen.

HETRVSCA Diuûm stirps, Latiâ manu
Vinci negantis gloria Cæsaris,
Per regna Musarum, per amplas
Iuliade pecudum triumphos,
Regesque Thuscos, parce, pater, pater,
Cæsumque curis fabricabo verticem:

Et vena ſtrenuumque mentem.
Herculea prohibent voluptas
Sæpe obligatum muneribus tuis
Recurrit annus, nec domino ſuo
Indulget atavis atque atavis
Tempus ad ſenectam properat quadrigis.
Nobis iuventas, plenaque ſanguinis
Vis alta pulſat pectora, & aureum
Lanuginum pictor virentem
Flore nouo ſubit genarum
Auctumnus orbem: purpureis tibi
Inobſequentes temporibus niues
Spargit ſenectas, auſaque alba
Et patrios animis calores
Includit atavis: te Superûm precas,
Et gens auorum regia cælitum
Poſcunt Olympo: te ſuprematum
Scaligeræ repetent tyranni
Humi morantem: ſecum atavi tui
Terras relinquent: totaque gens ſimul
Mortalibus non imputanda
Ludibriis, ſuperûm Deorum
Aſſcripta cœtu, dabitur ſidera
Sera reuiſens. Quod ſupereſt tibi
Secura indulge, teneſque
Conciliis adhibe Camenas.
Qualem Batani, Romuleis nihil
Datura Muſis, regia Neræ
Eduxit Hugenem, ſuperba
Insidiam Siculûm iuuenta,
Cui non Latinum nomen, & æmulus
Intonſa priſcûm turba Quiritium
Laurus, nec Ægidæ minaces
Præripiant veterûm nepotes.
Parcus bonorum commoda ſæculis
Certis reſignet temporibus pater,
Nec cuncta non æquis ſub vno
Exhibuit ſua dona cœlo.
Te nec nepotum cura, nec anxia
Spes liberorum pectora diuidit,
Arcuſque præterlectum & acres
Cyprigenæ leuioris ignes.
Beate, quamuis nec thyaſi patrem,
Nec ſub iuuenco diſſimilis Deum,
Graiuſque dextrâ fulminatorem
Excludis ferus parentem.

Ne nec impranti dulcis inertia
Veſtutis almæ ſuccuba, nec Veneris
Aut callido ſerpens veneno
Pieridum violator Euan
Olim patentes pectoris ignei
Inuaſit arces: integer arduas
Viſure Diues, hic corollas
Hedæ tepidas tibi ponit aras
Deuota Muſis Heliciadum manus,
Seriſque natus Dauſa nepotibus.
Heu heu, pater, Iasus quotannis
Propoſitique reus Lyæi
Diem merabor. Vel comitum manus
Cieto ſepulcris nomina vocibus,
Totumque ſexuare immixtos
Iuliadem prohibete Diuos.

Pag. 125. C. 2. Τοιοῦτος ἐστὶ καὶ λέγει] ὡς πρὸς ἑαυτὸν τὸ ἑξῆς μέρος λέγει ὁ ἐπιχείρων κατέχεσθαι ὑπὸ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ] Hæc ſequioris Hellenismi ſunt, pro, ἐγὼ γὰρ λέγω, ἐμοὶ ἐπιχείρει. Infra, ad Diaconum plurima eiuſmodi notauimus.

Id. pag. 126. C. 1. Πόσα δ' ἔστ' ὄνειρα, ὅσα διὰ χθὼν εὐρεῖα πέφανται] videtur ſcripſiſſe, Πόσα δ' ἔστ' ὀνείρατα, ex Heſiodico loco,

——— πόσα δ' ἔστι,
Οὕνεκα μυρία ἔργα διὰ χθονὸς εὐρυοδείης·

in quibus notat, εἰδὼς μέγα, ὑπέρογκον, ἄπειρον, ἀπέραντον· dixit enim poeta ἄπειρα δώρα.

Id. ib. ἐγὼ δέομαι ἀπὸ ἐλαίας, ἤγουν τῆς ἐξ ἐλαίας.] Melius, πρὸς ἐξ ἐλαίας: quod ſequitur, ἐλίφατο δ' πρόσω αἱ σαρθένοι τῷ τῆς βαλανάμου ἐλαίᾳ, ἤτοι τὸ ἐξ ἐλαίας* πόμεναι, ſcribendũ reor, τῷ τῆς βαλανάμου ἐλαίᾳ, ἤγουν τῷ ἐξ ἐλαίας πρόμεναι: ita manẽtibus literis ſupplemus vox, quam ἀνάφορον deſignat aſteriſcus: Si quis malit λιτυοφόραι, aut aliud, domo aſſerat quod videbimur. Neminem nobiſcum ſentire cogimus. Feſtinamus præterea, vt iam ſæpe diximus: quia vel vna voce lectorem ἀνεγείρειν meteri debebamus.

Pag. 128. C. 2. Proc. Πλείστων δὲ ἐδηλώθη λυπήσειν ἂν ἐν φησίν, ἐδηλώθη αὐτῷ τῷ χρόνῳ

λιδύα καὶ τὴν ἀνδύα καὶ τὸν ἴσον τα] Locus quem tangit in Phædone est, quo haud scio an diuinius quid excogitari possit: qui vel integer ascribi meretur, tum causa Procli, tum lectoris φιλοτλάτου καὶ φιλοσκεφάτου. Socrates ὁ θεῖος apud Platonem, etiam hoc argumento metum mortis amolitur, ὅτι μηδεμία ὄρνις λυπεμένη ᾄδει. verba sunt scriptoris diuini: καὶ ὃς ἀκούσας ἐγέλασέ τε ἠρέμα, καὶ φησί· βαθεῖαι αἱ Σιμία, ἢ τε χαλεπῶς αὖ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους πείσαμεν, ὡς ἡ συμφορὰ ἡμᾶς μὴ ταράττειν τὸν παρόντα τύχην, ὅτι μὴ μοὶ δ' ὑμᾶς δύναμαι πείθειν. ἀτὰρ φοβεῖσθε μὴ δυσπολώτερόν τί τῶν ἀτεχνῶν ἔχω πρὸς τὴν ἀπόδημον βίον. καὶ ὃς ἔοικε τὴν κύκνων δοκεῖ φαυλότερος ὑμῖν εἶναι μαντικήν· οἱ γὰρ ἀπὸ αὐδῶνος ὅτι δεῖ αὐτοὺς ἀποθνῄσκειν, ἅ δύνται καὶ ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ, τότε δὴ πλεῖστον καὶ μάλιστα ᾄδουσι, γιγνώσκοντες ὅτι μέλλουσι παρὰ τὸν θεὸν ἀπιέναι, ὃν περ εἰσὶ θεράποντες καὶ ἱερεῖς αὐτοῦ τοῦ θεοῦ καὶ τῆς μαντικῆς κοινωνοί. καὶ φασὶν αὐτοὺς ὀρνιθῶν τὸν θάνατον, ὑπὸ λύπης ἐξᾴδειν, καὶ ἐ λογίζονται ὅτι οὐδὲν ὄρνιον ᾄδει ὅταν πεινῇ, ἢ ῥιγοῖ, ἢ τινα ἄλλην λύπην λυπεῖται· οὐδὲ αὐτὴ ἡ ἀηδόνα, καὶ χελιδὼν, καὶ ὄπαπ, ὃν δὴ φασὶ διὰ λύπην ὀρνιθῶν τινα ᾄδειν. ἀλλ' ἔστι ταῦτά μοι φαίνεται λυπούμενα ᾄδειν, ἔστι οἰκειότερα. ἀλλ' ἔστι ταῦτα τῶν Ἀπόλλωνος ὄντες, μαντικοί τέ εἰσι, καὶ προειδότες τὰ ἐν Ἅιδου ἀγαθά, ᾄδουσί τε καὶ τέρπονται ἐκείνην τὴν ἡμέραν διαφερόντως, ἢ ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ. ἐγὼ δέ &c.

Pag. 129. C. 1. τὴν γὰρ ἐν Ἀραβίᾳ τὸν φοίνικα, ὁρᾶν μελίττης ἐστὶ τὸ σμικρότατον] scribe, ὡς ἐγὼ μελίττης ἐστὶ τὸ σμικρότατον, non ὁρᾶν.

Id. ib. ἀεὶ γὰρ τ' ἔρχονται] ἀεὶ τέτταρες καὶ τριάκοντα ἐξῆς τελοῦσι, ἕκαστον καταλύοντες κατὰ συζυγίαν.

Id. ibid. C. 2. ὁ δὲ Ἡσίοδος ἐν τῷ χρόνῳ τὸ πρῶτον ἔχειν τὴν ἀρὰν φησιν, ἀλλὰ τῷ ἔργῳ, ἃ δεῖ ἀνύσαι διὰ πάσης ἡμέρας.] Pessime scriptum erat, ὃ διανύσαι.

Pag. 130. C. 1. Ἔτι δὲ ἡμῶν δ' ἴσμεν καὶ δι' ἀκοῆς μάρτυρος Πλάτωνος, ὅτι ἥδιον ὄρνιον λυπούμενον ᾄδει] Apage Grammatice.

Pag. 139. C. 2. Moschop. ἐνταῦθα δὲ ἡ πᾶσα τοῦ σοῦ ζώου ὀπτικὴ ἔνδον τοῦ ὄπου κατάθου, ἀντὶ τοῦ ἀποθάνῃ] scribe, ἀντὶ τοῦ ἀποθῇ.

Pag. 133. C. 1. οἱ δὲ ἄνδρες, ἀφαυρότεροι διὰ τὸ ἔξωθεν δέρμις ἀναφαινόμενοι] scribe ἀναπεπνόμενοι, sicut infra, εἰκότως ἂν ἀναλίσκοιτο ὁ χρὼς γένοιτο τῶν ἀμπύρους διαπέμπειν ἀναπνοάς.

Id. ibid. Τέγγε πνέοντας ὄπωρ] Alcæi cum ijs quæ sequuntur, ita se habent: Τέγγε πνέοντας ὄπωρ. τὸ δὲ ἄστρον πεπέλλης, ὃ δ' ὥρᾳ χαλεπὰ πάντα· ἡ δὲ ψυχὰ ἐσθ' ἱκέσθαι. Videtur ergo, aut prætermisisse aliquid Proclus, aut quæ sequuntur alicunde adduxisse: illa nimirum: ἀχεῖ δ' ἐν πετάλων· τάδε ἂν τέτιξ. scribe ἀχεῖ δ' ἐν πετάλων, ἀχέτα τέτιγξ, vt Hesiodi nostri loco respondeat. ἀχέτας Pausanias notabat esse τέτιγα μέγιστον, sicut κορκώτιλα, τὴν ἀλάπαδα, τιτιδόνιον autem τὴν ἀλάχνην. Hesychius, Ἀχέτας, ὁ τέλεος καὶ φωνήεις. scribe, ὁ τέλεος καὶ φωνήεις τέττιξ. nam illa Hesiodi totidem verbis in lexicon suum transtulerat Phauorinus, nulla vocis ratione habita: quare monendi sunt tirones vt cum iudicio eiusmodi scripta tractent. Possem plus quam mille locos ostendere pessime deprauatos, in quibus nullum ille iudicium secutus est, sed vt corruptissimos inuenerat, ita in onomasticon suum rettulerat. Ego arbitror, non magis ἀχέτας, εἶδος τέττιγος, quam ἀκανθίδας aut ἠλιομάντιν, quæ eadem ratione de cicada vsurpantur. Suid. Ἀχέτας, οὐκ εἶδος τέττιγος, ἀλλ' ὀδόντων τέττιγος, ὥσπερ καὶ ὀκριβείας, ἀπὸ τοῦ ἠχεῖν ἐν ἀκανθώδει. ita tamen obtinuisse vel ex Plinio discimus, qui tamen Grammaticis auscultare potuit.

Id. ibid. C. 2. Τοῖς δὲ τοιούτοις ὑδὲν φορτικώτερον ἰχνεῦσι καὶ διυφθάρθαι πάσης ζῴης, ἐ χλιαρὸν διομένης, ἐδὲ εἰκαδίου] scribe, ἐ σκιαδίου διομένης, ἐδὲ ῥιμδίου] nix enim quæ potui adhibebatur hic locū non

non habent meridiari autem veteres ἐν σκιᾷ solere, & ἀπὸ σκιάδων post absolutam illam diei partem quam Homerus ἱερὸν ἦμαρ vocat, id est, post horas diei naturalis sex priores, ad Horatij odam plurib⁹ ostendimus, cuius exordium est,

Poscimur. si quid vacui sub vmbrâ
Lusimus tecum.

quam odam integram meridiantis poetæ fuisse diximus. Σκιὰς erat vmbra illa sub qua Liberum patrem pictores potantem & meridiatem pingunt. Hesychius, Σκιάς, ἡ ἀναπαυόμενος, ἢ σκιὰ ὑφομένη, ἢ τὸ δηλοῦσα σκιάδιον, ἐν ᾧ ὁ Διόνυσος καθῆται: ipsum festum quo ita introducebatur, σκιὰς ἑορτή. Emendationem nostram confirmat vox altera ῥιπιδίων, quæ eodem spectat, & vox δεῖπνείας. Eiusmodi, inquit, cibo solido opus habēt, qui quotidianis laboribus se exercent; nec enim vmbracula, aut mulierc⁹larum flabella desiderant, sed flabrum lene venti naturalis, qui Hesiodo ἐυηρεὴς ἄνεμος dicitur, Proclo ἐυαγὴς.

Id. Pag. 134. C. 2. ὁ δηρεστικὸν ἔτι, οὐδὲ Μελιταῖον θρέψει κύνα γεωργὸς, ἀλλὰ τὸν τὸ δάκνειν ἕτοιμον, ἢ τὸν ἡμιόκοιτον ἄνδρωπον φοβεῖν, ὃς διαντὸς ἀναβλέπει, ἢ εἰς τὸ σῶμα] ισ, ἢ εἰς τὸ δῶμα.

Id. ibid. ἡμιόκοιτι] ὁ ἀνὴρ ἀκλεπίας.] scribe, ἡμιεόκοιτος ἀνὴρ] ὁ κλέπτης.

Pag. 135. C. 2. Tzet. Μᾶζα] τὸ ἀπαλὸν, πρὸ τοῦ μὴ ἄζα τις ἦ· ἢ μᾶλλον ἡ καθὼς φησὶ τὸ παξαμάτιον] Suid. παξαμάτιον, ὁ δίπυρος ἄρτος· ὅτι ἡ λέξις Ῥωμαϊκή.

Id. ibid. εἰ μή τι ἄφρων αὐτῷ τὰ τοῦ Ἰαὸς παρεζύσιον θρέμματα] Græculus noster vt eruditionem suam ostendat & πολυμαθείαν, quæstionem mouet quam non soluit. Somniauit autem se adhuc Chiliades scribere. ἐν γὰρ ἑορίῳ Πᾶσα κύων ἄρτους μαντάζῃ.

Pag. 136. C. 1. id. ἵν' εἰδῆτε ἀνδρὸς ἡδρασμένου βίβλους ἀναγράψειεν ἂν παλαιάς.] Quid hæc omnia sunt quam militis glorioſi verba?

Pag. 137. C. 2. Procl. ἔστι δὲ Σκορπίος ὁμοταγὴς τῷ Ὀφιούχῳ, ὁ καὶ δύο ζῳδίων κατέχων τόπων, ὅτι φαίδων ἦ, τουτέστιν ὁ ἥλιος φαίνῃ] Pessime scriptum erat, ὅτι φθαίνει, ex quo fecit illustris Scaliger, ὅτι φαίδων ἦ.

Pag. 141. C. 2. Procl. σεσημείωται δὲ οὐ πρὸς τὸ ἄστυ] Videt quiuis non posse hanc glossam trahi ad vocem σολόεις, quæ interpretationi ταύτῃ. desunt verba illa poetæ primum, Πηδάλιον δ' ἀρσῆς ὑπὲρ κεφαλῆς ἐρύσασθαι, quæ interpretatus erat Proclus sine dubio hac ratione, ἐρυσάσθαι ὑπὲρ κεφαλῆς, καπίσασθαι: postea doctissimam hanc notam addidit ex veteribus: σεσημείωται δὲ οὐ πρὸς τὸ ἄστυ. Σημειοῦται πρὸς τὸ ἄστυ locus dicitur qui secundo a poeta aliquo, sed ratione paulo sequiore vsurpatur. supra dixerat Hesiodus: Αἴψα πηδάλιον μὲν ὑπὲρ καπνοῦ καταθῆο. Καταθέσθαι πηδάλιον ὑπὲρ καπνοῦ, sicut hic ἐρυσάσθαι ὑπὲρ καπνοῦ, est καπίσασθαι. bis igitur ἐπὶ τοῦ τὸ πηδάλιον καπίσασθαι hoc opere agit Hesiodus. Hæc differunt, vt putat Proclus: quod superiore loco τὸ καπίσασθαι sit καταναῦσαι: quam glossam ne ibi quidem attulit, cum tamen longe sit elegantissima, & menti poetæ accommodata, quanuis paullo violentior. Hoc ergo instituto Homerum adducit, qui dixit, καπίσαντο κατὰ κύμας.

Id. ibid. Ἑλλάνικος δὲ Φορωνίδι] citat Athenæus τὸ δεύτερον τῶν Φορωνίδος τοῦ Ἑλλανικοῦ. lib. 9. Ἑλλάνικος μὲν ἐν ταῖς ἱστορίαις Ἄρχιλον φησὶ καλεῖσθαι, δι' ὃν καὶ ἐξεχώρησε Καλυδῶνος. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τῆς Φορωνίδος Χειρίαν αὐτὸν ὀνομάζει.

Pag. 142. C. 1. Procl. Μάνης δὲ φησι. Δεῖ γὰρ ἢ πλωτεῖν] scribe, Δεῖ γὰρ αὖ πλωτεῖν, ὅπως μὴ ἢ μάρτυρας πολλοὺς ἔχειν τοὺς ὁρῶντας. In Veneta erat: Δεῖ γὰρ ἢ πλωτεῖν, & cum interstitio aliquo, ὅπως μὴ μάρτυρας πολλοὺς ἔχειν τοὺς ὁρῶντας.

Ibid. C. 2. id. αὐτῶν δέ τινες ὀξυτόνως

τῶν παρόντων ἀσφαλῶς ἀπολαύειν Πεφυκότων] Huius interpretationis autor ad Hesiodum dubium non est quin Plutarchus fuerit, qui in illo Hesiodi, Νῆ ἐπὶ γλώσσῃ αἰνῶν, τὰ ἀρήκτα exposuerit οὐδαμῶς: quandoquidem haec eius interpretatio hodieque extet, ἐν τῷ περὶ τοῦ τὸν νέον παιδεύειν λόγων. Καίτοι, inquit, καὶ τὸ ἀρήκτων τὰ ἀπομάτων σωφρονεῖν πρὸς ἀπειλημμένοις πράγμασιν, ὡς οἱ γραμματικοὶ διδάσκουσιν, ἄλλως πως ἄλλα δύναμιν λαμβάνοντα· οἷον ὅτι Νῆ ὀλίγῳ αἰνῶν, μεγάλῃ δὲ εὐφροσύνῃ δίδως. πρὸ μὲν γὰρ αἰνῶν. σημαίνεται τὸ ἐπαινῶν ἀντὶ δὲ τοῦ ἐπαινῶν αὖτε τὸ παραιτοῦσθαι νῦν κέχρηται, καθάπερ ἐν τῇ σωφροσύνῃ καλῶς φαμὲν ἔχειν, καὶ χαίρειν κελεύομεν, ὅταν μὴ δεώμεθα μηδὲ λαμβάνωμεν. ὅπου καὶ ἐπαινῶ, Περσεφονείῃ ἄνωγε φάσθαι, ὡς ἐξαιτοῦμαι, φησίν. Id. ibid. τὸ ποτὲ δὲ πλοῦν ἀφίεως] studiosus horum librorum aliquis, qui animaduerterat id de quo supra disputauimus; duas esse horum librorum partes, τὸ χερσαῖον, καὶ τὸ ἐμπορικόν: quorum illud terram, hoc mare considerat; distinxerat illa quae praecesserant a sequentibus hoc titulo, ΤΟ ΠΟΤΕ ΕΣΤΙ ΠΛΕΙΝ ΑΦΟΒΩΣ. etiam illustris Scaliger titulum esse sequentis doctrinae notarat. Poterit autem commode illis poetae verbis praemitti: Ἤματα πεντήκοντα.

Pag. 143. C. 1. Tzet. χείμαρον] πάσαλον νεώς, ἢ χειμαζομένης ἀγκύρης ἡ αὐτηλία. χείμαρον λέγει] quicquid post illa sequitur, χείμαρον λέγει, aberat ab editione quam secuti sumus: quae Veneta nobis subministrauit omnia.

Pag. 146. C. 2. Procl. Ἄρπακτός] ἁρπακτικός, φησιν, ὁ πονηρὸς πλοῦς. ἐὰν μὴ ἐπὶ τύχῃς ἥκοντος αὐτοῦ] Ne haec quidem nobis satisfacere possunt. ἅρπακτα ea dicuntur quorum occasio quia minima est, obseruari vix potest: cum autem apparet, rapienda est. Talis est ὁ ἐπιτήδειος πλοῦς, qui vere est παραπλησίως εὐθυδρόμος, ac propterea ἅρπακτος a poeta dicitur: cautum addit: χαλεπὸν γὰρ φυλάξαι τὴν ἐπιτηδειότητα. minima enim occasio in eo obseruanda est: non item in ὄρνιθι, qui tutior. At interpretes nescio quibus in vocis huius interpretatione nugas suas probare possint.

Pag. 147. C. 2. Tzet. Οἱ δὲ Ἀριστοφανείους μὲν ἄλφα, ἀντὶ φωνήεντος, τιθέασιν τὸ ὕ· οἷον, αὐὴρ ἀνὴρ, ἀὼς ἀνὼς, ἄγω ἄνω] Pugnat postrema vox cum canone a grammatico praescripto: quia ἐν τῷ ἄγω ἀντὶ τοῦ φωνήεντος μὲν τὸ ἄλφα: cui vt occurras, scribe, pro ἄγω ἄνω, ἄβιος ἀνίλιος, de quo me monuit illustris Scaliger. Sic ἄελλαι, ἀνέλλαι, & infinita alia: Hesychius: ἄνελλαι, ἀέλλαι, ἢ τὰ ἄελλαι.

Pag. 149. C. 2. Procl. δηλοῖ τὴν ὀδυνῶν ἀφέξειν καὶ πάσης ἂν τῷ ἀνδρὶ γινομένης αἰτίαν] Vide num scribendum, καὶ ἄζης ἂν τῷ ἀνδρὶ γινομένης αἰτίαν. quod in tantum verum est, vt alteram felicitatis partem Lacedaemonijs demat veteres, qui cum eiusmodi vxoribus conflictarentur. Grauiter vt solet philosophus Rhetor. 1. ὄνεις γὰρ τὰς τῶν γυναικῶν φαύλας, ὥσπερ Λακεδαιμονίοις ἥδιον τῶν ἥμισυ ἢ ὅλας μοιχευούσας.

Pag. 149. C. 2. Tzet. ἐμοὶ δὲ δοκοῦσι, καὶ τὰ μητρώας νηδὺς παρθένου νῦν] Tuto asteriscum tolles, si prius scripseris: ἐμοὶ δὲ δοκοῦσι, καὶ ἀντὶ τοῦ μητρώας νηδὺς παρθένου νῦν.

Pag. 151. C. 2. Procl. εἰκὸς γὰρ ἡμᾶς καὶ διὰ βραχυτάτης ὄντος ὀφθῆναι τῷ φίλῳ] Deest ἐπεῖν, aut λέγειν, aut tale quid: vt & nos monuerat illustris Scaliger.

Pag. 152. C. 2. Tzet. Μηδὲ ψεύδεσθαι] μηδὲ γνώσκων τι ἀληθὲς ἀποκρύπτειν τῶν καὶ ψεύδεσθαι βουλομένῳ] Malim legere, παραίτεσθαι: sed & hoc ferri potest.

Id. ibid. ὁ δὲ μάλα φρονῶν, ψεύδος οὐκ ἐρέσσειν] Tolle asteriscum. Nihil minus neuum est quam vt Grammatici ἀποφθέγματί aliquo veteris poetae vtantur: quod hic factum videtur, aut vocetur.

Id.

Id. ibid. Καὶ αὐτῆι πυρφίαν δῦναι δν ἐξήμαρτεν, ξυγγνωμοσύνης πάλιν αὐτὸν λύχν] scribe, μὴ συγγνωμοσύνης.

Pag. 153. C. 2. Procl. Καὶ διὰ τοῦτο δίδυμος ἡ φύσις διὰ μὲν τὴν ἐδότητα ἴρις ἑαυτῆι πρέπουσα καταλείπεται, μαλακὴν ἀντλιὰν ἔσω καὶ ἀνίνητον] Notarat in margine illustris Scaliger: *hæc sunt corrupta.* sunt autem hoc modo emendanda: καὶ διὰ τοῦτο δίδυμος ἡ φύσις διὰ μὲν τὴν ἐδότητα ἴρις ἑαυτῆς, σχῆμα τὸ καταλειπόμενον μαλακὴν ἀντλιὰν ἔσω καὶ ἀνίνητον.

Ibid. C. 2. Tzet. Πλούσιος καὶ θησαυρός] Hæc Hesiodi verba cum glossa sua integra aberant ab editione nostra: nos ea ex antiquiore adiecimus.

Pag. 154. C. 2. Tzet. Μαλὶς πολυξένου Δωτοῦς.] ἐξηκριβάζετο δὲ τοῦτον ὁ κοινωνικὸν τῶν, ἀλλὰ μὴ ἀπορρήκτους] fortasse, ἀσυμβίωτον: quanquam nec dubitandum est.

Pag. 156. C. 1. Tzet. Οὐδὲ πάρα κλίσιον] ἡ δὲ παρθένος δ' ἀπέπλους δίφρους.] scribe, ἡ δὲ παρθένος, ἀπ' ἀκτῆς δίφρους.

Id. ibid. ἔτι δὲ καὶ τοὺς σοὺς τοὺς ὑπείρους, ἄγων τὰς παλλακίσκας ἀπ' πόρτας, ἀγάτω καὶ μεταπαιδώσης ὁρμῆς] male μεταπαιδώσης ὁρμῆς scriptum erat, vt viderat illustris Scaliger, qui μεταπαιδώσης ὁρμῆς fecit. Cæterum verba illa, ἄγων τὰς παλλακίσκας ἀπ' πόρτας, aberant a nostra, & abesse possunt: quanuis a nobis addita sint.

Id. ibid. C. 2. ἤτοι μὲν συμβολίης ἐν ἀμίλλῃ γυναικὸς ἀμφίβροτος, εἴτε μετ' ἐς αὐτῆς ὁμιλίης] In editione erat, εἴτε μετὰ φ. optimum autem est quod recepimus: εἴτε μετ' ἐς αὐτὴν ὁμιλίας, εἴτε παρ' αὐτῆς.

Pag. 157. C. 2. Tzet. ἰσίαν δὲ τὸ κατ' οἶκον φυλάττουσι] & totam hanc glossam nostra desiderabat, usque ad illa: ἵππους ἔχειν καὶ ταῦτα.

Pag. 158. C. 2. Tzet. Μηδὲ πατ' ἀκτὰν πατρῶν] ἄκτιον πατρῶν] Hæc omnia ab editione nostra aberant: nos supplenimus usque ad illa, καὶ τὰ ἑξῆς. illa autem quæ sequuntur, quia eodem spectabant, & interpretatio eiusdem loci erant, vocem ἄλλως præfiximus:

Pag. 159. C. 1. Tzet. Ὃς πατρὸν δικαίῳ] ἢ ἰδίαν &c.] Tota hæc glossa, siue obseruatio potius quæ sequitur, vsque ad illa, ἴσως μεγιστῆς, aberat ab editione nostra: quæ incipiebat ibi, ἴσως μεγιστῆς: quibus nos, vt supra, τὸ ἄλλως præfiximus.

Ibid. Procl. Μηδ' ἀπὸ πυτίζοιο] τύπτεσθαι μὲν κελεῦσι τὴν χεῖρα] Nihil alienum ab his adferunt reliqui veteres, quod & glossa illa ostendit magistri cuiusdam ἀπὸ πυτίζοιο. Ἡσίοδος· Μηδ' ἀπὸ πυτίζοιο δεῶν ἐν ἀκτῇ δυλιχῇ Αὖον ἀπὸ χλωρῆς πίμενον αἴθοπι κύματι. πυγμαχικὸς ὁ χείρ· μὴ ὀνυχίσῃς, φησίν, ἐν ἑορτῇ ξηρὸν ὄντα. χλωρὸν δέ, τὸ ζωπυρούμενον ὑπὸ ἀσκοῦ· διὸ ὀνυχίζεσθαι οὐ ἑορτῇ δεῶν. item Plutarchi: ἡ δὲ τὸν Ἡσίοδον ὁποῖος δεῖ λέγεται· Μηδ' ἀπὸ πυτίζοιο δεῶν ἀκὶ ἀκτῇ δυλιχῇ Αὖον ἀπὸ χλωρῆς πίμενον αἴθοπι κύματι. διδάσκων ὅτι δεῖ καθαρεύειν τῆς τοιαύτης ἡμέρας ἑορτάζειν, ἀλλ' ἐν ἀναγκαίοις τοῖς ἐφημερίοις χρῆσθαι καθάροις, ἀλλ' ἀφαιρίοις τῆς ἀκαθαρσίας: qui ita interpretatur ἐν τῷ περὶ Γονῆς καὶ Θ' σίεως καὶ Θ' σίεως.

Pag. 160. C. 2. Tzet. Πάντων] ἤτοι μὴ συμβουλῆς] Hæc verba mutila in nostra editione legebantur hoc modo: ἤτοι συμβουλῆς ἡμιμένης περὶ τοῦ κοινοῦ· χαλεπὸν δὲ τοῦτο. Scripsimus itaque ex altera: ἤτοι μὴ συμβουλῆς ἡμιμένης περὶ τοῦ κοινοῦ, τὸ συμφέρον τοῦ κοινοῦ σκοτίμα, μηδὲ τὸ μέρος τοῦ ὅλου χαλεπὸν δὲ τοῦτο.

Pag. 162. C. 1. Moschop. τοὺς τάφους ἐθάπτον ἄκλαυτους] Quo respexit Teucer Aiace Lorario, qui Eurysaci τὸν ἑστάτιον καὶ ἱππιέων θησαυρὸν committit, vt tantisper ἄκλαυτος esset mortuus, cum aliud cótra hostes cadaueris nil posset:

Ὦ παῖ, σφίσιν δὸς λῦρο, καὶ σαθεὶς πέλας,
Γλίπτης ὕφαψαι παιδὸς ὃς σ' ἐγείνατο.
Θάκει δ' ἐπ' ἐσχατιᾶι Θ', ἐν χεροῖν ἔχων
Κόμας ἐμὰς καὶ τῆσδε καὶ σαυτοῦ πέλτης,
Ἱππιέων θησαυρόν. εἰ δέ τις σε τῶν
Βίᾳ σ' ἀπωθήσῃ τῆσδε τῆς πτυχῆς,

Κακὸς κακῶς ἄδαπτος ἐωυτέου χθονός,
Τίνυς ἁπάντῃ ῥίζαν ἐξημμένῳ,
Αὔτως ὅπως σφ τόνδ' ἔχω τέμιον πάλιν.
Ἐχ' αὐτὸν ὦ πῖ ἢ φυλάσσε, μηδ' ἐᾶν
Κινῆσάτω τις, ἀλλὰ σωσπίζων ἔχε.

Ibid. C. 2. Procl. ὁ δὲ Πλούταρχός φησιν, ὅτι μὴ δεῖ πάντα ἀκίνητα ἐᾶν, ἢ ἀκινήτοις] Plutarchi sententia quam non satis probat ijs qui in linguæ elegantiis tirones sunt, de hoc loco Hesiodi, quem omnes ἀκίνητον fere & religione eorum accipiunt, hæc fuit: venustè a poeta dictum fuisse ἐπ' ἀκινήτου καθίζειν, pro ἀκίνητον τυπτεῖν, ἢ ἐᾶν: sicut Theocritus mira venustate dixit, δὴ ξηροῖσι καθίζειν, pro ξηρὸν ποιεῖν αἰῶ, δὴ τοῦτο Πάντα δ' ὅλον πύχοισα, τὸ παιδίον ἡ πεδ' αἰάσσειν φατὶ φεύγειν ἀνεχώρησε δὴ ξηροῖσι καθεῖξεν. Sicut ergo apud Theocritū, δὴ ξηροῖσι, sic apud Hesiodū, ἐπ' ἀκινήτου καθίζειν. Scio quidem iam pridem viros doctos monuisse ibi dictū esse καθίζειν ἀνεγείρειν, sicut καθίζειν πλάσσειν & similia, sed non eo minus & καθίζειν ἐπὶ ξηροῖσι dicitur. Est autem κίνησις, exercitium vel corporis, quod fit τῇ γυμναστικῇ, vel animi, quod fit virtute & scientia: cum autem ne quidem ἡ ἠθικὴ ἀρετὴ τῇ φύσει ἐγγίνεται, vt docet philosophus Ethicorum 2, multo minus ἡ διανοητικὴ, quæ ex institutione & fit, & crescit: quia ne quidem τῇ φύσει inest illarum altera, sed vt idem magnus doctor pronunciat τὰς ἀρετὰς λαμβάνομεν ἐνεργήσαντες. Quo modo Plutarchus Hesiodi κίνησιν interpretatus est. Vt de institutione agat poeta, quæ sententia mihi quoque vt huic loco aptissima aliquando notata fuit.

Pag. 165. C. 2. Tzet. ἄλας τ' ἀέρμον] Hæc in nostra omnia turbata erant, & male distincta, aliterque scripta: nos ex altera restituimus.

Pag. 168. C. 2. Procl. Ἐὰν δ' αὖ ἀληθείῃ] ὅταν μὴ ἀληθείας κείνων οἱ ἄνθρωποι τὰς ἡμίεργας] Indigna Proclo sententia: nam minores illos satrapas nihil moramur: qui nobis non insolentes fumum vendunt. ἀληθὴς est ἡ δίκη. Hesychius, ἀληθὴς, δικαία & δίκαιος. Observauimus locos similes apud philosophos, qui iam non succurrunt. κρίνειν ἀληθείᾳ, est δικάζειν: iudicare, iure pronunciare. Nam quis ferat illa quæ σὺν σωκράτει, σὺν ἐμβολίμοις adferunt veteres? Mirum est quo labore ea in medium afferant, quæ nihil minus sunt quam verisimilia. Sed quid agas? tanti sæpenumero est Græcis hominibus falsum dicere. Nam Tzetzis qui glossam leget, ὁπόταν τινὲς οἱ λαοὶ κρίνωσι τὴν ἀλήθειαν ἐχθροὶ δ' ἀλλήλοις, καὶ ἡ ἕδρα ὦσι, mirabitur in capite tam calumnioso, tam parum cerebri fuisse. Sed non potuerunt hominem putidum, & qui Hesiodo tam indignis modis passim obtrectaret, aliter punire Musæ, quam vt ne verum diceret.

Ibid. idem. Διὰ τὴν Ἀθηναίων πόλιν] Scribe, ἢ τὸ παιδῶν ἐπιτήδευμα, vt videbatur illustri Scaligero. Cæterum erat non tantum Ἀπολλωνιακὴ ἡ ἑδδομὰς, sed & πᾶν κυρίως τοῦ θεοῦ sacra erat, duobus Latonæ liberis. Hallicarnassensis in τέχνῃ: εἰ δὲ ἑδδόμη ἦεν ὅτι ἱερὴ τῶν θεῶν, καὶ ὅτι κοινωνίαν ἔσχε τὸ κρεῖττον, καὶ τὸ τῆς φύσεως. Hinc αἱ ἑδδόμαι lusibus puerorum destinatæ erant. vnde homo quidam ridiculus καὶ καμψιλύμων δὴ χλιαρίᾳ, dicebatur ἑδδόμη a suis: quod sicut pueri τοῖς ἑδδόμαις, sic ille in iudiciis & rebus seriis circa nugas & res nihili versabatur.

Pag. 169. C. 1. Procl. Τετράδι κῦρος ἐγένετο] facillima est emendatio, Τετράδι κῦρος ἔγεντο, &, ἐγένετο σάγματος ἔσω: præterfugit tamen oculos nostros, alias in contextu emendari potuisset.

Pag. 170. C. 1. Proclus ἀλλ' οὐδὲν κρ' ῥίζαι ἐφ' ἑαυτῆς] ἄλλο τῆς φύσεως]

Scri-

Scribe ; ὑπ' ἄλλης τινὸς φύσεως.

Ibid. id. Ἡματος ἀναπλοῦς] ἢ. τὸ μεγάλη ἡμέρᾳ, τὸ πλέον τῆς ἡμέρας] sicut mensis αὐξομένου partes sunt quæ τῷ φθινομένῳ opponuntur, ita sunt αὐξομένου ἤματος partes. αὐξομένου ἦμαρ dicitur, vsque ad μεσημβρίνμα & meridianam solis eleuationem : dies cum solaris currus vltra medium est, πλέον ἦμαρ dicitur. Certum est autem Hesiodum non dies modo, sed & dierum partes statuere: quas veteres obseruabant. Vt non immerito supra Proclus: ἢ οὐχ' ὅλας ἡμέρας μόνον ἀπέλαβεν τινὰς εὐχρείας ἔχειν θεὸς κατάρχας πασῶν πράξεων, ἀλλὰ καὶ μέρεια τῆς ἡμέρας, ὁτὲ μὲν τὰ ἐωθινὰ ἐπαινέσας, ὁτὲ τὰ περὶ δείλην ὀψίαν. ὅπου καὶ τοῖς μὲν θεοῖς ὁλοκλήρους τὰς θεοῖς μεσημβρίας ἐφήκατο, ἄρασθαι δὲ τὰς μὴ μεσημβρίας, & quod nos addimus, τοῖς δὲ καταχθονίοις τὰ περὶ δυσμάς. Quod in ritibus & factis serio obseruatum scimus, vt Dijs singulis singulas dierum partes tribuerent.

Sequuntur quæ in Hesiodi dierum rationem a Tzetze notata sunt non ita multa, in quibus eadem a nobis præstita sunt quod ad emendationem quæ in reliquis: præterquam quod pauca in editione quam secuti sumus addiderimus, aut mutauerimus: quod multo minus quam in superioribus mutilis hic deprehenderetur nostra aut corrupta: ita vt ne necesse quidem arbitrati simus singulorum rationem reddere. Vt quid enim? cum hæc facillime a lectore deprehendi possint, & charta nos misereat, cui eiusmodi ineptias illinimus: Non quin fortasse quædam etiam hic in Tzetze a nobis suppleta sint quæ lectorem scire melius sit, quam ignorare: aut quod tam inique in eius monumenta simus vt existimemus studiosos Hesiodi operam tuiusce interpretationem, quam in multis locis adferre frequentem arbitrentur. Sed profitemur libere, ex Grammaticorum schola non sumus, ἐπὶ τῆς φορητῆς κάπο τοιούτου διαζώσται. Quatenus itaque sine lectoris incommodo fieri potest, aut editionis ipsius religio permittit, libenter hoc labore defungimur. Prater alia id consecutos esse nos confido, vt nec nihil nec nimium iudicio veterum tribuant adolescentes: cum toties tam manifeste lapsi fuerint, vt prater τὰς τέτρα πρόσεις quas profitentur grammatici, sæpe πλέους ἢ πεντακαίδεκα in modica pagella admittant.

Pag. 174. C. 1. Procl. εἰκότως δὲ πρὸ κινητικῆ θεῷ προσήκουσαν ἡμέραν, *ἧς ἡ ἀκίνητον γῆν κινεῖν Ἐνοσίχθων καλεῖται, *οἰκείως ταῦτα τὰ ζῶα &c.] Locus manifeste turbatissimus; ad quod cognoscendum ne subsidio quidem asteriscorum vti nos necesse erat: quod tamen melius rati sumus. Notarat ad eum hunc in modum illustris Scaliger: *Hic magna perturbatio est & confusio, & quædam videntur insulsa esse, quæ notauimus:* & paullo post: *ita videtur legendum esse:* εἰκότως δὲ πρὸ κινητικῷ θεῷ προσήκουσαν ἡμέραν οἰκείοι, ἧς ταῦτα τὰ ζῶα ὀρμητικὰ ὄντα. *Nam quæ deleuimus sunt insulsa ex iis quæ infra sunt.* Nec dubitandum est. insulsum autem quicquid duobus asteriscis distinguimus: ita vt lectori de loco constet, κατεικάζοντα eum relinquere maluimus, quam tollere.

Pag. 178. C. 1. Moschop. τετέσιν ἀνέγκλητος, ἄμεμπτος, διαμένων πάσι τοῖς θεοῖς διὰ διαφοράν] Scriptus erat pessime hic locus, τετέσιν ἀνέγκλητος, ἄμεμπτος, διαμένων πᾶσι τοῖς θεοῖς: ex quo feci διαμένων, sensu optimo, perspicuoque: quem probare necesse non est.

Ibidem. C. 2. Procl. ἄτιμα δ' πως ὅτι τὰ ξύλα.] Nullo sensu scriptum erat ἄτιγμα: ex quo ἄτιμα fecimus.

Pag. 179. C. 2. Procl. διὸ δεῖ πλὴν τότε *τύχοι] Scribe, διόπερ ὅσα πλήκτης τύχοι, vel πλήκτης τότε τύχοι.

DANIELIS HEINSII NOTÆ IN ΑΣΠΙΔΑ, & Interpretes.

pag. 187. ΑΣΠΙΣ] De hoc poëmatio vide quæ supra ad Tzetzé notauimus. Non alia autem ratione veteres Homero Ἀσπίδα asscripserunt quam Hesiodo. Multùm itaque falluntur viri docti qui Homerum poëmatium scripsisse arbitrantur quod ita inscriberetur. Atqui in Epicorum præsertim poetarũ scriptis, veteres, διὰ τὸ εὐμνημόνευτον, vt nimirum memoriæ consulerent, poetis præterea succurrerent, qui ad aliud institutum hæc accommodaturi erãt, ratione facili & expedita distinxerũt τὰ μήκη τ̃ πράξεων & fabularũ partes diuersis nominibus: vt aliqua etiam ratio haberetur τ̃ ἐπεισοδίων, quæ magnis sæpe operibus intexuntur amplificandi causa tantum. Ἀσπὶς Homeri est Iliados Σ pars vltima. Est autem pars ea μέγιστον πραγμὰ inter Achillis opera, siue in Iliade, hoc est tanta pars rei ipsius & fabulæ, quanta Tragico poetæ ad vnius Tragœdiæ periodum sufficere debet. Sic ex rebus gestis Achillis, si quis ea diuidat, & in partes distinguat, vnam Tragœdiam conficiet ἡ Ἀσπὶς. Eodem modo ex rebus Herculis sufficiet Clypeus, ex quo periodum dramatis constituat, quod Ἀσπὶς Ἡρακλέους inscribatur, aut Κύκνου ἀριστεία. Multa tamen in vtroque aut prætermittenda essent, aut tractanda aliter. Non potuimus ante biennium persuadere barbaris quibusdam, qui tamen aliquid sibi scire videbantur, non cadere in Tragœdiam omnes partes eiusdem fabulæ, sed cum Sole terminari ad summum eius periodum, qua re tamen nihil potest κατὰ φύσιν τ̃ πράξεων absurdius fieri, vt accurate probat Aristoteles. Sed ab illis hominibus neutrum impetrari potuisset, nec vt Aristotelem legerent, nec vt nobis fidem haberent. Alterum enim prohibebat imperitia, ἡ ἀ φύσεως κακία: alterum naturæ malignitas & innata quædam κακοήθεια. Non possunt tamen nobis tollere iudicium, vt hic solis nobis tacere oporteat, aut e Republica litteratorum exulare: quandoquidem non capitis minores sumus, sed fortasse barbæ. Quæ si tantum possit, anno sequenti votum legitimum in Louis Pogoniatæ genibus deponemus, vt inuestes pueri esse desinamus. Sed de his satis. ad reliqua.

Ibid. Hesiodus: βλεφάρων τ' ἀπὸ κυανέων] Religio fuit in versu qui tam male haberet mutare quicquam viris doctis, quod ignorarent rationes poeticas. Legendum κυανεάων. Id quod ὁ Δωριεὺς fit, idem ὁ Ἀριστοφανεὺς & ὁ Ἀλεξανδρεὺς fieri obseruat Eustathius, vt nimirum patrijs casibus pluralibus inseratur ᾱ, etiam in neutralibus: quod hoc ipso exemplo, tanquam rem nouam & parum vsitatam probat, ad vltimam Iliados: Πεπὸν δὲ τὰ ἄκρα, δηλοῦσι μὲν ἡ ἐπὶ πλ, ἀντὶ δὲ τ̃ πλείονος ἐκάστου, ἢ ὡς ἐπὶ τ̃ δύο λαμβάνονται. Οὐ πασῶν δὲ ἡ χρῆσις τ̃ τοιούτων ἐστὶν ὡς ἔστιν ἰδεῖν ἐπὶ τ̃ ἀντικειμένων λέξεως τ̃ ἴδιον, ὡς ἀπὸ τ̃ ἰδίου τὸ ἴδιον. Ἰδιοποιοῦ γάρ πως τὸ ἀγαθόν. ἔχει δὲ πλεονασμὸν τ̃ ᾱ, ἐ φωνῆεν μὲν, ὅμοιον δὲ τῷ, βλεφάρων ἀπὸ κυανεάων,

πάλιν· ἔστι δὲ τὴ τῦ Ἡσιόδυ Ἀσπίδι μετ' ἀρχὰς κεῖ. Vbi apparet Eustathium Hesiodi Ἀσπίδα non integram vidisse, sed hoc poematium etiam tum temporis fuisse ἀπεσπασμένον maioris operis. Nec dubium est quin multis ante ætatibus, vt ex multo antiquioribus apparet, a quibus adducitur.

εἰς Θῆβας ἱκέτευσε] ἱκετεύειν hoc loco ξενίζειν, μετοικίζειν, ὅτι βοηθείᾳ. ἱκέτευσε εἰς Θῆβας Κάδμου, nihil aliud est, quam, εἰς Θῆβας ὅτι βοηθείᾳ τῦ Κάδμου ἐπορεύετο: *Thebanos auxilij causa petebat*; vel, *Thebas imploraturus auxilium Cadmaeorũ proficiscebatur*. Quæ *ixuria* vetustis regibus & ducibus erat vsitatissima. Sic locutus est Iosephus Ἀντιόχ. Ἰουδαϊκ. cap. 1. οἱ δὲ καταφυγόντες ἱκέτευσον εἰς Ἀντίοχον, αὐτοῖς ἡγεμόνα χωρίου, εἰς Ἰουδαίαν ἐμβαλεῖν. Et Virgilius introducit Æneam ἱκετεύοντα τὸν Εὐάνδρου, cum Troia relicta Euandro se adiungeret.

Tũ pater Æneas puppi sic fatur ab alta,
Pacifera quę manu ramum prætẽdit oliua,
Troiugenas ac tela vides inimica Latinis.

Fiebat autem ab illis qui auxilij causa locum mutabant; vnde ἱκετεύειν, αὐτὸ τὸ μετοικεῖν sumi cepit, & locum auxilij causa mutare.

Pag. 189. Hesiod. ὅ οἱ Διόθεν θέμις ἦεν.] Nihil in hoc loquendi genere, quod elegantissimũ est, assecutus est interpres Græcus, siue alius siue Tzetzes, quod omnino non existimarem: produnt enim se semper duo illi fratres insitata reliquis insolentia & fastu. Interpretatur ergo quisquis est, ὅ οἱ Διόθεν θέμις ἦεν, ὅσα ἐστὶ τῦ Διὸς ἐπιθέσθαι, καὶ ἐναντιοῦσθαι. Primo vox θέμις hic τὸ ἀναγκαῖον designat, sicut ex imitatione Græcorum apud Latinos sæpe, & præcipue Horatium: *Quicquid corrigere est nefas*, ὅσα διορθώσασθαι ἀδύνατον, & per consequens, ὅσα μὴ καθορθώσασθαι ἀνάγκη ἔχει, vel ἀναγκαῖόν ἐστι. Cæterum vox Διόθεν ad iuramentum spectat quod præcesserat. Quicunque iuramento se obstringit, illum vrget Διὸς θέμις, aut θέμις Διόθεν: quare iusiurandum, *Iouis-iurandum* dixerunt veteres. Apuleius De Deo Socratis: *Apagesis tam cruentos Deos: dexteram cadibus fossam, telumque sanguine rubiginosum, vtrumque idoneum non est per quod adiures, neve per ista iuretur, cum sit summi Deorum hic honor proprius. Nam & iusiurandum Iouis iurandum dicitur, vt ait Ennius. Quid igitur censes iurabo per Iouem lapidem, Romano vetustissimo ritu? Atqui si Platonis vera sententia est, nunquam se Deum cum hominibus communicare, facilius me audierit lapis, quam Iupiter.* Θέμις Διὸς, est, *Iouis honor*, vt Apuleius loquitur, vel *Iouis iurandi necessitas*. Ergo hic, ὅ οἱ Διόθεν θέμις ἦεν, quod illi *Iouis honor imperabat*, ad quod illũ *Iouis religio* adigebat. *Iouis honor* & *religio* est omne iuramentum: quia quãuis alios Deos iurãt homines, nihilominus ὄμνυσιν ἐπὶ Διΐ: ad quę pertinebat iuramẽti sanctitas. Iouis sacerdoti (cuius rei causam non verã affert Plutarchus) ne iuraret, prohibebat Dei illius religio quę colebat, apud Romanos. ἐπείγετο δ' ἔπι τὸ χῶμα Ἐκτελίου μέγα ἔργον, ὅ οἱ Διόθεν θέμις ἦεν: ita interpretari hæc debuerat homo Græcus: ἀναγκάζετο μὴ πρὸ τῦ ἐκτελίου ἄλλο ἐκτελίου, τὸ μέγα ἑαυτῦ ἔργον, διὰ τὸ ὅρκου ἀνάγκαν. Ex hoc dependet locus integer: vt facillime quiuis iam videbit:

Ὡς γὰρ οἱ δύσκειτο, θεοὶ δ' ἐπεμάρτυρον ἦσαν, [τάχισα
Τῶν ὃγ' ἐπίζετο μῦνιν· ἐπείγετο δ' ἔπι Ἐκτελίου μέγα ἔργον, ὅ οἱ Διόθεν θέμις ἦεν.

Ibid. C. 2. Diaconus. ὡς φησι Τζέτζης, ἡ ἀκριβεστάτη ἐυδοξία] Ne quis existimet ex hoc loco Tzetzi asscribenda esse τὰ εἰς Ἀσπίδα ἀπορρήματα τῦ σχολίου, vt videlicet in iis aliquid desideretur quod hoc loco adducatur a Diacono: locus Tzetzis quem adducit, est ad Hesiodi Ἡμερῶν locum illum: τῇ

γάρ τοι νεῖνημαι᾽ ἀερσιωσύνῃ ἀεέχηις. vbi ille: ἀερσιωσύνῃ, ὁ ἐν ἀέρι πετόμενος· παρεγμιατίδη δὲ ἡ ἐυθεῖα αὕτη ἀπὸ γλυκῆς. ἀερσιωσύνης μὲν γὰρ κλίνε ἀερσιωσύνη, ἀλλὰ καὶ τῆ ἀερσιπότῃ. ἀπὸ τῆς ἀερσιπότης ἔν γενικῆς ἐστι ἡ ἐυθεῖαν τοῦτο παρεγμάτισεν. ex quo probabile est nō alias quam in Hesiodi Ἔργα & Ἡμέρας commentationes Tzetzis vidisse Diaconum: qui ea ex illis adducit.

Ib. Alter. Ἀνδρῶν ἡρώων Ταφίων] τ᾽ ἠμιθέων. Τάφιοι μὲν γὰρ ἐκ τῆς πόλεως λέγονται. Τηλεβόαι δὲ, ἐκ τῆ τῆλε βοᾶν· μεγαλόφωνοι γὰρ] Pessime in editione qua vsi sumus conceptum erat hoc modo: Τάφιοι μὲν γὰρ ἐκ τῆς πόλεως λέγονται, ἐκ τῆ τῆλε βοᾶν, cum manifesta emendatorum negligentia. Nos vocem, Τηλεβόαι, addidimus, quæ sensum explet perficitque. In sequentibus in eadem editione legebatur non sine eorundē securitate nimia, τότε ἀντιλεσχύους παῖδας, cum asteriscus hic locum non haberet, vtpote in re facili, & manifesta, cum scribendum sit, Ἀλεκτρυόνος παῖδας, vt repræsentauimus. Sed huiusmodi persequi & præter morem nostrum est, & præter institutum, non præter religionem tamen quæ in editionibus seruanda est, & diligentiam: quæ sine huiusmodi non constat.

Pag. 190. C. 1. Diac. ἀλφησὶς] ὁ ἀφορίζεται καὶ Τζέτζης οὐδέποτε φάγματος] & hæc ex glossis iisdem ad Ἔργα petita sunt. Locus est: πῆμ᾽ ἀνδράσιν ἀλφησῆσι] βλάβην λέγει τὰς τέχνας ψυχῆς, τῆς ἐφευρῶσιν ἀνδράσιν, δι᾽ ἃ τὸν ἔφλιψε τὸ πρότερον. Sed plus infert Diaconus, quam ibi a Tzetze dicitur. An ergo alio respicit? aut verius aliquid in manibus habuit τ᾽ τῆ Τζέτζη ἀνεκδότων in Hesiodi clypeum? Quæ ipsa quoque nos in ea quam amplexi sumus de his scholijs quæ circumferuntur opinione confirmarent: non esse nimirum Tzetzis: quanuis dubium non sit quin multa desint.

Pag. 192. C. 2. Alt. κεκριμένην γυναῖκα] διακεχωρισμένην γυναῖκα· ὁ μὲν ἐκ Διὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ δὲ ἐξ Ἄρεως. Ἄρης Ἄρητος Ἀρητιάδης] mutila hæc sunt & confusa, aut in alium locum translata: aut vtrunque potius hic commissum est. Scribe hoc modo: κεκριμένην γυναῖκα] διακεχωρισμένην γυναῖκα. ὁ μὲν ἐκ Διὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ δὲ ἐξ Ἄρεως διαφόρως αὐδῶνται: quod prætermissum. Reliqua hic locum non habent. Est enim glossa, quæ spectat ad ea quæ sequuntur: Ὃς καὶ Κύκνον ἔπεφνεν Ἀρητιάδην. nam illud, ὁ δὲ ἐξ Ἄρεως, negligentia editoris commissum est. Illa enim quæ de Hercule & Iphiclo dicuntur, cum ijs confunduntur quæ ad Cycnum spectant.

Pag. 196. C. 1. Diac. ὡς μαρτυρεῖ καὶ Θεόκριτος. φησὶ γὰρ, Ἡ ἑπτὰ δεκάμηνον ἐόντα γείνατο μήτης] Excoriauit poetam summum, cui nunquam hic versus in mentem venit. Sed Grammatici festinantes nihil pensi habent, vt quamprimum sensum perficiant, quem vinco versu concludere voluit Diaconus, magis quam par est in re aliena securus. Theocritus scripserat, Ἡ ἑπτὰ δεκάμηνον ἐόντα πολὺ ἀ Μοῖρα τις Ἀλκμήνα: & quæ sequuntur. Longa autem periodus torserat Diaconum, itaque huic parti succurrere voluit. mea sententia tutius fuisset non adduxisse. Nam quam fidem grammaticis habebimus, cum nobis ἀνυπαρξίαπα eorum poetarum adducunt, quæ ad nos non peruenerunt?

Pag. 197. C. 1. Diacon. ὀρειχάλκῳ τὸ λαμπρὸν χάλκωμα] Tota hæc glossa hic ejicienda est, & reponenda suo loco: nimirum, ad textus sequentis illa verba: ὀρειχάλκοιο φαεινῆ: hac ratione: ὀρειχάλκοιο φαεινῆ] ὀρείχαλκος τὸ λαμπρὸν χάλκωμα· ἐν ὄρεσι γὰρ διείζηται. ἄλλοι δέ φασιν, ὧν καὶ Φιλόστρατος, ὀρείχαλκον εἶναι ὕλῳ τινὶ μεταλλικῷ τιμιωτέραν χαλκοῦ, ἣν ἐν ὄρεσι χ᾽ εὑρίσκεσθαι. Reliqua quæ sequuntur,

tur, nimirum, ὅσοις ἢ ἀναπιθήσαιμι, ad verba sequentia spectant, Φαίης κλυτὰ δῶρα.

Ib. C. 2. Diac. Ἀρέσθαι] τὸ συγκριτικὸν ἔλαβεν αὐτὸ θηλυκῶς] Scribe τὸ συγκριτικὸν ἔλαβεν αὐτὸ θηλυκῶς. Loquitur περὶ τοῦ Ἀρέσθαι.

Pag. 198. C. 2. Diac. ἀεὶ ἢ σημαίνει τρία, τὴν καταφορὰν, τὴν ἀρχὴν, καὶ τὴν βλάβην] Hic inserenda fuerunt verba illa, quæ in editione Veneta aliam sedem occuparant, ἀρῆς, ἤγουν βλάβας. ὅθεν Ὅμηρος ἢ ἁπλῶς ἀεὶ] καὶ ὁ πάντες οἱ σίχοι. ἀεὶ ἢ σημαίνει τρία, τὴν καταφορὰν, τὴν ἀρχὴν, καὶ τὴν βλάβην. quæ antea legebantur ad vocem ἀρέσθαι annotata, ineptissime: quod pagina præcedenti est. Ὡς καὶ νῦν μέγας ἐστὶν Ἀρέσθαι κυανοχαίτης. Vbi locum habere non possunt.

Pag. 199. C. 2. Diac. ὅλον δὲ κύκλῳ λαμπρὸν ἦν ἐν γύῳ καὶ ἐλέφαντος ὀχέοις] ex idiotismo sequiore, pro, σὺν γύῳ, vel γύῳ. Sic infra, ἐν ἁρμονίαις πεφατνωμένοις. Rursus pag. 204. ὅτι διαίζει ὁ Ἀπόλλων, ὁ υἱὸς τῆς Λητοῦς καὶ τοῦ Διὸς, ἐν χρυσῇ λύρᾳ pag. 209. ἡ δὲ αὐλὸς εἰσῆκται, ἀτάκτως καὶ μεγάλως σιζομένη καὶ ἐκλελυμένη, μυδαλέα καὶ διάῤῥοχα καὶ ἐν δάκρυσι. pag. 210. πλησίον δέ (φησιν) ἐκείνων ἦν πόλις ἰωλκίδος, ἣν σαὶ ἢ πύλαι ἐφύλασσον ἢ πόλιν ἐκείνην ἐπεὶ, ἠρμοσμέναι καὶ κεκλεισμέναι ἐν ὑπερθυείοις, ἤγουν τῇ φλιᾷ, ἢ ἐν κλείθρῳ. pag. 212. οἱ μὲν ἓν ἐκείνων ἐν δρεπάναις ὀξείαις ἐθείζον. & supra pag. 189. ὄντως μὲν αὐτῆς τὸν ἀγαθὸν πατέρα ἐν δυσὶν φωνήεσι φησίν. Volui hæc notare in gratiam eorum qui posteriores scriptores legunt, & vtriusque Hellenismi rationes obseruare se postulant.

Pag. 200. Hesiod. τὰ ἢ δαίετο θωύτα ἔργα] Videtur legisse Diaconus, θαυμαλέα: quod glossa sua satis declarat: λέα ἢ θαυματὰ καὶ θαυμασὰ ἔργα δαίετο, ἤγουν μεμειζμένα ἦσαν, καὶ ἐ συγκεχυμένα· θαυματὸν ἢ τὸ θαυμαστὸν, διὰ τὸ μέτρον, καὶ Πίνδαρος· ἢ θαυματὰ πολλά.

Pag. 204. C. 1. Diac. θωρήσσειν ἢ μίγα καὶ ἢ, καὶ γίνε] Fortasse, θωρήσσειν ἢ μίγα ω, ἐ ῡ &c.] Porro quanti sit hæc obseruatiuncula, sciunt qui Hippocratem & Galenum legerunt: apud quem θώρηξις, ἢ ὀνοτοσία non aliter, quã apud Erotianum θερέξαι. In sequentibus autem pro θοείαισιν legendum fortasse θορύσσειν, & θόρυξ: Etiam quod apud Hesychium legitur, θοείξις non dubium est quin corruptum sit ex Galenica voce θώρηξις. Scimus apud Suidam scribi θοάσσομαι, & θοείξις ex Aristophane, apud quem tamen θορήξομαι scribitur; apud interpretem θόρυξις. Sed hæ varietates sunt ex corruptis scripturis: nec est dubium. Tantum moneo, causæ non esse cur medici nimium fidei hac in re tribuant Phauorino, quem ab ipsis adduci video, vt ostendant quod volunt: qui scriptor qua fide vsus sit in describendis sæpe corruptissimis locis veterum Grammaticorum, possemus ex vno Hesychio probare: quod facturos nos confido, cum doctissimum scriptorem illum & veterum Criticorum eruditissimum a nobis emendatum publico daturi sumus. Si deus nobis permittat tam diu in hoc stadio decurrere.

Ibid. Hesiodus: θεῶν δ' ἔδοξ' ἀγνὸς ὄλυμπος] Scribendum omnino existimo: θεῶν δ' ἔδοξ' ἄγνυτ' ὄλυμπος. Græcis ἄγνυμι, Latinis *frangere*, est, ἠχώ τινα ἀποτελεῖν, *sonitum edere*. Vnde *fracti fluctus* Horatio dicuntur, τὰ ἠχοῦντα κύματα:

Fractisque rauci fluctibus Hadriæ.

Cælum frangebatur, ὄλυμπος ἄγνυτο, id est, ἠχὼ μεγάλην ἀπετέλει, *resonabat*. Et ne quis dubitet, infra dicitur, πεὶ δὲ σφιν ἄγνυτο ἠχώ. vbi Diaconus interpretatur, ἐκλάτο ἡ ἠχὼ, sicut hoc loco ἄγνυτ' ὄλυμπος, nihil aliud est, Ἱμερόεν κιθαρίζε Λητοῦς υἱὸς χρυσοκόμης φόρμιγγι· θεῶν δ' ἔδοξ' ἄγνυτ' ὄλυμπος.

Pag.

Pag. 207. C. 1. Alt. ἱππότα Περζδις] καὶ τὰς γλωσσογεάφους ἱππότην αὐτὸν φυλάττει] An intelligit veteres Heſiodi gloſſatores? ita ἱππότα Νηλεὺς quibuſdam Criticis exponebatur ὁ φυγάς. Iiſdem gloſſis vſus eſt Euſtathius quibus hic magiſter, qui idem affirmat. δὲ ἡ ἱππότης νῦν σημαίνει δηλοῖ ὁ αὐτὸς αὐτὸ τὸ φυγάς· καὶ γάρ ποτε τὸ ἱππότης ὄνομα καὶ τὰς γλωσσογεάφους δεῖ τοιοῦτον σημαινόμενον. an vero Heſiodi? an eos qui καὶ στοιχεῖα ſλώσσας ediderant: qualis hodie præcipue eſt Heſychius: cuius Lexicon nihil aliud eſt quam perpetuæ autorum gloſſæ, & interpretationes ex ſententia veterum Criticorum? An ergo exiſtimabimus eſſe huiuſmodi gloſſam quæ ἱππότην exponit, φυγάς. Non crediderim. ſapit enim ambitionem recentiorum Græculorum, qui ſemper ſagatebant, ne deeſſet noua interpretatio aut inaudita prius. Succurrit nobis Heſychius, qui monet hanc gloſſam eſſe τῶν παντάπασιν, & nulli veterum Criticorum in mentem veniſſe: qui cum vulgares ſententias recitauit, addit: οἱ δὲ φυγάς. δὲ οὐ. κάλλιον γὰρ ὀδυσσέων ἱππιάδης, ἱππιάονος· ἄλλοι ἱππολύτης. Et certe nos illi accedimus.

Ibid. C. 2. Alt. περὶ τὸ ἀκὶς κοῖλος τοῦ βόος] Sequitur in eo authoritatem Ori Mileſij, qui tradebat, κύβος δὲ τοῦ βόος, ὄγκος, τοῦ πρόσω.

Pag. 211. C. 2. Diac. ἡ ὁδὸς τοῦ κώμου ἀπέχοντα] Scribe, ὁδὸς τὸν κῶμον.

Pag. 217. Heſiod. τῶ γὰρ ὀπίσσω πῖδα] In Solonis legibus opponebantur, βίαιον (male legitur βείνειν) & ὀπίσσω. Heſychius, βίαιον, τὸ βίᾳ μίγνυσθαι, τὸ δὲ καὶ νόμων, ὀπίσσω.

Pag. 221. C. 2. Diac. αἰτιολογεῖ δὲ Διὶ γάρων, ὑπ' αὐτὸν μάχῃ ζωῆς ἐχάπης] ſcribe & diſtingue: αἰτιολογεῖ δὲ Διΐ. quæ verba στιγμὴν τελείαν poſtulant. Poſtea illa: γάρων ἀπ' αὐτὸν μάχῃ ζωῆς ἐχάπης.

Pag. 222. Heſiod. ἀμφὶ δὲ οἱ βεβάκει τεύχεα ποικίλα χαλκῷ] τεύχεα ποικίλα, ſunt, ſicut Terentio *veſtis varia*, ἡ πολυτελὴς. Nec abſcedit multum Diaconus, qui interpretatur, κατεσκευασμένα ἐν χαλκῷ: cui loquendi rationi illa omnia quæ ſupra ex hoc homine adduximus multis, ſunt germana, & vt princeps medicorum loquitur, ἀλληγορίαν. Atque ita quidem Heſiodi ſcutum depommus, duplici modo lepidum πολυμα, & quod non minus Apolline quam Hercule dignum ſit.

DAN.

DANIELIS HEINSII NOTÆ IN THEOGONIAM & Interpretes.

AMICE *Lector, Nolim hic expectes, ſicut ſupra præfatus ſum, vt ſingulorum quæ a me vel immutata, vel dempta, vel ſuppleta ſunt, in illis Scholiis, quæ,* ΣΧΟΛΙΑ ΠΑΛΑΙΑ, *inſcripſimus; rationem reddam: Cum nihil ſine authoritate in eo ſecutus ſim, qui ex duobus exemplaribus quibus vſus ſum, vnam integram editionem dare ſum conatus: Cum editio quæ vulgo omnibus præferretur, & corrupta eſſet ſæpe, & quod plus, integris fere paginis interdum mutilata. Cui hæc ſcholia aſſcribi debeant, parum certe refert vt ſciamus. Præſertim cum grammatici illas ſuas συναγωγὰς in præſtantiſſimos autores vndique collectas ita ſæpe prodire voluerint, ne aucupari famam viderentur, aut gloriam: quæ non debebatur illis maior, quam debetur iis qui ex aliis omnia afferunt, laborem tamen ſuum publicæ vtilitati imputant. Diaconũ cum neceſſe fuit, emẽdauimus. De quo homine quid dicam? Me quidem autore nunquam ſuſcepiſſet opus tam friuolum & ineptum, vt ſenſum ex Theogonia occultum, & allegoriarum ſcrutaretur abyſſum. Scimus quantopere in hoc ſcribendi genere ſibi placuerint philoſophi veteres, quantum in hoc ipſo Heſiodi ſcripto tentarint, quantum ſibi licere voluerint. Quorum exemplo ſi quid audendum erat Chriſtiano homini, & fide puriori imbuto, at certe diuina religionis ſuæ myſteria, ineffabilem ſalutis noſtræ œconomiam, diſpenſationem æternæ ſapientiæ, ab his ſordibus immunem habere debuit. Minus enim hic licet quam in Philoſophorum placitis. Theologi itaque cum legent ea quæ de Hercule ſuo fabulati ſunt veteres ad Chriſtum referri, quæ de Iouis generatione ad Dei filium ἀϊδιον καὶ ἀχρονον trahi, cum tela Iouis ſanctam crucem appellari, quæ bonos ſeruet malos perdat; vt volent, vel ringentur, vel ridebunt, vel miſerabuntur hominem. Nos vero extra noxiam habebunt: qui bona fide hæc vt erant ad omnes tranſmiſimus, ne quempiam hoc tempore offendamus, quo in factiones res pietatis trahitur. Vtrumque igitur vbi neceſſe fuit interpretem emendauimus, vt apparebit lectori: pauca quadam præterea, ſed non niſi quæ ſubito occurrebant, annotauimus.*

PAG. 228. C. 2. Diaconus. φιλόμυθον γὰρ αἰεὶ τὸ γῆρας γέρων, καὶ τοῖς πάλαι βοζομένοις χωείοις] Scripsit hoc modo Illustris Scaliger, cum male legeretur antea χωείς.

Pag. 230. C. 2. id. ἄδρις ἢ ὁ διαβαπτώπαλος καὶ ὑφαλόνους ἀρχαϊκὸς καὶ ἀπὸ τοῦ ὀνόματος σύμπλεξιν.] scribe, σύμπυξιν. sic supra: αἰσχυνόμενοι δηλαδὴ καὶ συμπυκνούμενοι. infra: ἐπεὶ δὲ μέλλει συσκιάζειν καὶ συμπύκνωσις.

Pag. 234. C. 1. Schol. ἀνοίκειον ἢ παρθένοις Μοῦσαι, τὸ ἐπίθετον] scribendum, ἀνοίκειον ἢ παρθένοις Μούσαις τὸ ἐπίθετον, nimirum ἐρρωμένοις, aut simile quid quod denotat τὸ σύντονον, & pugnat cum ἁπαλοῖς. Quamuis omnino existimem, locum esse mutilum: hoc tamen modo legendum esse facile apparet.

Ibid. C. 2. Schol. Ἡσίοδον φησὶ, τὸν αὐτὸν] Certum est nunquam hoc ita sumpsisse veteres: qui totum hunc Hesiodi locum tanquam a θειαυτολογίᾳ suspectum habuerunt, varieque illuserunt. Nec alio spectat totus Luciani dialogus qui ab Hesiodo inscriptus est, quam vt ex hoc loco poetæ insultet, tanquam φορτικῷ & θειαυτολόγῳ. Nec aliud in animo habuit Naso cum scripsit in primo ingeniosissimæ artis suæ:

Nec mihi sunt visæ Clio Cluseque sorores
Pascenti pecudes vallibus Ascra tuis.

Amolitur a se suspicionem qua laborabat Hesiodus: ita vt antiqui γοησιόδους vocarint glorioſos homines, qui idem de se quod Hesiodus prædicarent; quod a Musis artem accepissent; falso tamen, ac propterea ἀπατῶντες essent, hoc est ἀπατεῶνες, καὶ ἀλαζόνες. Hesychius: Γοησιόδους, ψευδοὺς ἀπατεῶνας. Quales sunt hodieque laureata illa mendicabula,

Δύσλυσα Ῥέαν κ' ἀπατηλὰ ἑρέμματα,
Λιμοῦ παιδὸς δυσκελάδητον γόον,
Ἄνδρες ὀρεσσίφοιτες, οἰοπλῆγες, οἷ ἀεὶ
Σκέλεσι Μούσας ὥστε ἀρτοπώλιδας.

Pag. 235. C. 1. Schol. ἀλλὰ σὺ, ὦ Ἡσίοδε, πάνυ τῆς ἀρχαίων [ημάτων] Reliquias has esse Tzetzis, quæ alicunde hic irrepserunt, aut cum his Scholijs commistæ sunt, quouis precio contenderim.

Id. ib. Δεύτερον αὖτε Ζῆνα] ἀρχόμενος τῆς δευτέρας θεογονίας, τὸν Δία ἐκ δευτέρας ὑμνῆσαι ἀρχόμενος καὶ λήγουσαι] Bene legit quisquis est interpres versum, qui in Hesiodo male conceptus legitur: Ἀρχόμεναί θ' ὑμνεῖσαι θεαὶ, λήγουσί τ' ἀοιδῆς: sine vllo sensu, quod metuerunt ἀπὸ συσκολιὰ τῆς αἰ, quod satis vsitatum, & tutum est: si non ex artis ratione at vsurpationis certe. Vt sit Ἀρχόμεναί θ' ὑμνεῖσαι θεαὶ λήγουσαί τ' ἀοιδῆς.

Pag. 236. C. 1. Schol. νόμους καὶ ὕδατα καθαρὰ] νόμους ἢ λέγει, τὰς πολιτείας, τὰς διαιρέσεις, τὰς νεμήσεις] malim νεμήσεις: infra eadem glossa tota propemodum repetitur. Τιμὰς ἢ λέγει τὰς πολιτείας, τὰς διαιρέσεις, τὰς νεμήσεις, τὰ διαιτήματα. addit tamen, ὕδατα ἢ τὰ ἔργα.

Pag. 238. C. 1. Diac. ἐν χάει ἢ τὸ ἔρεβος καὶ ἡ νὺξ γεννᾷ, δηλαδὴ, ὁ ἀπὸ τοῦ πρὸ τοῦ διακοσμήσεως] Scribe, πρωτης.

Pag. 239. C. 1. Schol. Εἰ γάρ τις καὶ πόνθος ἔχων] Verba illa quæ vncis inclusimus, ὅτι καὶ Ζεὺς & c. aliunde manifeste translata sunt: illa tamen quæ sub finem sunt, ἐκ' ὡς ἔλαχε θεμιστὴν, ita fortasse cum superioribus connecti possunt, & ad huius loci interpretationem trahi: ὡς δωρατοῦ ὄντος ἀοιδοῦ, παραμυθήσασθαι, ἐκ' ὡς ἔλαχε παραμυθήσασθαι, ἀλλ' ὡς ἀκέπ τῆς κακότων μεμνῆσθαι ἐκεῖνον. Nam hæc aut similia deesse videntur. Ita tota glossa esset: Εἰ γάρ τις καὶ πόνθος ἔχων] ἐστιν ὅτε δείκνυσι δύναμιν τῆς Μουσικῆς, διὰ τὸ εἰπεῖν, [κεκμηκότι θυμῷ] δυσκατάπαυστον τὸ νέον πάσχειν, ὡς δυνατὸν τοῦ ἀοιδοῦ παραμυθήσασθαι, καὶ ἐκ' ὡς ἔλαχε θεμιστὴν, ἀλλ' ὡς ἀκέπ τῆς κακότων μεμνῆσθαι ἐκεῖνον.

Pag. 239. C. 2. Sch. καὶ ποταμὸς καὶ πόντος ἀπείριτος καὶ γαῖα] illa verba καὶ γαῖα non est dubium quin remanserint ex aliqua inter-

interpretatione quæ desideratur. Scripsit enim Hesiodus: Εἶπατε δ' ὡς τὰ πρῶτα θεοὶ καὶ γαῖα γένοντο, καὶ ποταμοὶ καὶ πόντος ἀπείριτος, οἰδμασι θύων. Ponamus igitur scripsisse Grammaticum, quandoquidem hic coniecturis agendum est, vt cohæreat cum superiori glossa, cuius hæc postrema sunt, εἶπατε, διὰ τοῦτο τὴν εἶπας μετοχὴν κέχρηται, ὡς θεοὶ καὶ γαῖα. Καὶ ποταμοὶ καὶ πόντος ἀπείριτος, οἰδμασι θύων] τῇ καταλήξει ἐπαφῆλθε & c. Hæc illud καὶ γαῖα, transpositum est, aut ex tali interpretatione, aut constitutione verborum Hesiodi remansit: illa autem Glossa, τῇ καταλήξει, ad vltima proprie spectant, quæ de mari dicuntur.

Pag. 240. C. 2. Schol. Ἀθανάτων δ' εἶπεν, ἵνα δείξῃ, ὅτι τῶν ἀρχαίων ἐνοικούντων ἔτι, σωφρονέστερον ἦν] Nec Glossa hæc placet, nec verba Hesiodi quæ respicit: Ἤτοι μὲν πρώτιστα χάος γένετ', αὐτὰρ ἔπειτα Γαῖ' εὐρύστερνος, πάντων ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ Ἀθανάτων, οἳ ἔχουσι κάρη νιφόεντος Ὀλύμπου. Nullus est qui non facillime intelligat, cur terra πάντων ἕδος ἀσφαλὲς dicatur. At vero cur ἀθανάτων ἕδος dicatur, ἐνταῦθα, vt in prouerbio est, πᾶς ὁ ἀγὼν κεῖ. Succurrit interpres Græcus Glossa lepida, hoc est reuera Græca, & μυθικῶς πεπλασμένη. Ἀθανάτων εἶπεν, ἵνα δείξῃ, ὅτι τῶν ἀρχαίων ἐνοικούντων ἔτι, σωφρονέστερον ἦν αὐτοῖς οἱ θεοί. quæ verba hoc volunt. Propterea Hesiodum terram dixisse sedem deorum, vt ostendat ante fugatam e terris iustitiam, Deos in terris cum hominibus egisse. Aristoteles ἐν τῷ περὶ Ξενοφάνους totum hunc Hesiodi locum duobus versibus minorem adducit: Ἀντίκα δ' Ἡσίοδος, inquit, Πρῶτον μὲν πάντων φησὶ, χάος ἐγένετ' αὐταρ ἔπειτα Γαῖ' εὐρύστερνος πάντων ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ Ἡ δ' ἔρος, ὃς πάντεσσι μεταπρέπει ἀθανάτοισιν. quod quidem a Philosopho factum existimaremus, vt eo citius ad propositum suum festinaret, nisi idem a Platone fieret, qui in Symposio: ἀλλ' Ἡσίοδος πρῶτον μὲν χάος γενέσθαι φησίν, αὐτὰρ ἔπειτα Γαῖ' εὐρύστερνος πάντων ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ Ἡ δ' ἔρος. Iterum Aristoteles Metaphys. 1. cap. 4. Τὸ παθεῖσθαι δ' ἀπό τινος Ἡσίοδον πρῶτον ζητῆσαι τὸ τοιοῦτον, κἂν εἴ τις ἄλλος ἔρωτα ἢ ἐπιθυμίαν ἐν τοῖς οὖσιν ἔθηκεν ὡς ἀρχήν. οἷον καὶ Παρμενίδης. καὶ γὰρ ἐκεῖνος κατασκευάζων τὴν τοῦ παντὸς γένεσιν, Πρωτίστην μὲν (φησὶν) ἔρωτα θεῶν μητίσατο πάντων. Ἡσίοδος δέ, Πάντων μὲν πρώτιστα χάος γένετ' αὐτὰρ ἔπειτα Γαῖ' εὐρύστερνος Ἡ δ' ἔρος, ὃς πάντεσσι μεταπρέπει ἀθανάτοισιν. Aristoteles igitur, vt videtur ἤθέτει duos interiectos versus, vt & Plato: quanuis sciam sæpenumero inter citandum nihil respicere philosophos illos, præter illud cuius gratia citatur. Zenonē quoque idem fecisse notat interpres, & inter reliquos illum, Γαῖ' εὐρύστερνος. Si igitur Aristotelem sequamur & Platonem, duosque hos versus eiiciamus, nihil erit opus Glossa tam frigida.

Pag. 246. C. 2. Diac. Μᾶλλον ἐπισυμβαίνειν ἔοικεν ἐν θαλάσσῃ τοῖς μωμίλοις, *φοβεῖσθαι τὰς νῆας] Non opus esse hoc asteriſco ostendit vox quæ infra occurrit, φοβήματα καὶ δείματα ἔχειν, καὶ δᾶρα, καὶ φαύσματα, ἐξ ἰσχύος καὶ δυσμήνου ἐπιπλέοντα τοῖς ναυτίλοις τῶν νηῶν.

Ibid. C. 2. Schol. Ἐγκοιμέλοντες ἤτοι κοιλοτάτας ἔχοντα φάρυγγας] Scribe, ἐγκοιλάσεις, ἤτοι κοιλοτάτας, & c.

Pag. 248. C. 1. Sch. ὁ δὲ Ὅμηρος, τὸ * Ὅμηρον καλεῖ ἑκατόγχειρα δι' αὐτὸ τοῦτο] Scribe, τὸν Βριάρεων.

Pag. 266. C. 1. Diac. εἰώθασι γὰρ οἱ εὐσεβέστεροι τὸν ἄνθρωπον, *εἰς τὸ θεῖον ἀλλαττόμενοι ὁρκωμοσίαν ἀπάγειν τινες* τὸν ἀγαθὸν τῶν ἀνθρώπων καὶ σωτῆρα & c.] fortasse: ἀπάγειν τινὰς *εἰς τὸν ἀγαθὸν. & c. dixit autem insolenter *εἰς τὸν ἀγαθὸν τῶν ἀνθρώπων, ἔξωθεν sumendo τὸ ὁρκωμοσίαν, sicut eadem periodo dixit, ἐς τὸ θεῖον ὁρκωμοσίαν, pro, κατὰ τὸ θεῖον.

Pag. 271. Hesiodus. Τῷ δ' ἀπαρχόμενος μέγαν λίθον] βαίτυλον nimirum. lapi-

dem, qui pro Ioue Saturno obtrusus erat, βαίτυλον dicebant: Hesychius: ἔτυς· ἐπαλεῖτο ὁ δοθεὶς λίθος τῷ Κρόνῳ ἀντὶ Διός.

Pag. 303. C. 2. Sch. Ἡ δὲ λύρα] διότι ἡδύζηλον ἀέρα εἰσπνέοντες καὶ ἐκπνέοντες οἱ ἄνθρωποι. τὸν δὲ ἀέρα γεννᾷ] Scribe, τὸν δὲ Ἄρην γεννᾷ: ita Diaconus. διότι ἡδύζηλον εἰζπνέοντες καὶ ἐκπνέοντες οἱ ἄνθρωποι· τὸν δὲ Ἄρην γεννᾷ, διότι διὰ ἀέρα καὶ ἔνυδρον τόπον ἐείζει καὶ μάχον ἔνιοι. Sæpe mutuas operas tradunt, & bellas συμπαθείας nobis tradunt, vt honestissimo vtamur nomine.

Id. ibid. ἐκ δ' Ἀμφιτρίτης] Ἀμφιτρίτη ἡ ὑδάτων φύσις] malim χύσις, vt infra alibi.

Pag. 306. C. 2. Sch. ἐξ ἧς οἱ ἄθλοι γίνονται, ἦγαν αἱ ἐπιγεννήσεις ὑπὸ ποταμῶν] Scribe, ὑπὸ πολέμων.

Reliqua, si quæ potius typographorum incuria commissa videntur: quæ partim a nobis emendata sunt: partim fortasse prætermissa: partim inter properandum commissa, quiuis per se facile emendabit. Nobis operæpretium his adiungere visum non fuit: nec est certe.

AMICE Lector, Dum schedas meas excutio, inueni quædam in Hesiodo obseruata, a doctissimo iuuene, & amico meo Ioanne Meursio: qui nonnulla etiam fragmenta suppeditauit, in quæ quamuis magna ex parte ipse incidissem partim: partim ab aliis accepissem, ac præsertim Scaligero, nolui tamen tam propensum studium laude carere.

IOAN-

IOANNES MEVRSIVS *Danieli Heinsio.*

EXCVSSI, mi Heinsi, quod promiseram præsenti, tandem scedas meas, vt Hesiodi fragmenta, quæ petebas, subministrarem. Sed ecce, dum hoc ago, alia quoque occurrunt in iisdem olim notata, quæ fortasse non minus grata habebis. Qualiacunque vero sunt, tuo ea iudicio & candori permitto; & discipe, si publico prodesse possint.

DICAM prius obiter de Poëtâ ipso, tanti olim illius Carmina facta fuisse, vt memoriter ediscerentur, recitarenturque. Athenæus lib. XIV. *refert ex Chamæleontis libro De Stesichore:* Μυκηλίδαι δ' εἰσὶ τῆς περὶ Στησίχορον ἐπιλεγόμενοι φησὶν ὁ μέντοι γε Ὁμήρου, ἀλλὰ καὶ τοῦ Ἡσιόδου. *Venio nunc ad Peisonem imaginarium. Primum locum inter ista obtinens* ἔρρε καὶ ἡμίσεως. *Illorum hic versus est:*

Κρέψω τοι γὰρ ἔχων ἦτοι βίην ἀνθρώποιο.

Qui citatur etiam à Synesio, qui eorundem fastum in ipso initio:

Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος τε καὶ ἐδητύος ἐκλύσθην
Τὰς μὲν ἐμοὶ μύθοισι νέοι, ἅλις μεγάλου διὰ βυσσοῦ,
Ἐσθλοὶ, ἐπιχθόνιοι, φόλακες θνητῶν ἀνθρώπων.

Longe aliter citantur hi versus à Theodoreto in Sermone De Martyribus, hoc modo:

Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος τε καὶ ἐδητύος ἐκλύσθην,
Οἱ μὲν δὴ μύθοισι νέοι, ἐπιχθόνιοι πολίεσσιν,
Ἐσθλοὶ, ἀλεξίκακοι, φόλακες θνητῶν ἀνθρώπων.

Quæ fanè satis ofcitanter vertit Macrobius in Somn. Scip. lib. I. *cap.* IX.

Indigetes diui fato summi Iouis hi sunt
Quondam homines, modo cum superis humana tuentes,
Largi ac munifici, ius regum nunc quoque nacti.

Nam postremus ille versus est ex Hesiodio, qui paullò post sequitur:

Πλουτοδότην· καὶ ἔσκε γένος βασιλήϊον ἴσχον.

Nisi dicere omninò velimus intercidisse in Macrobiano textu duos aut tres versus.

Νῦν δ' αἶνον βασιλεῦσ' ἰρὸν φρονέουσι καὶ ἀνδρῶν] *Hunc locum respexit Philostratus in Imaginibus, cum inquit:* ἐπῄνεσε μὲν δὴ καὶ Ὁμήρου μᾶλλον, καὶ Ἡσιόδου. *Paullo ante:*

Καὶ δὴ μὲν ναίουσιν ἀκηδίαν θυμὸν ἔχοντες
Ἐν μακάρων νήσοισι, παρ' Ὠκεανὸν βαθυδίνην
Ὄλβιοι Ἥρωες ———

Huc respexit Auctor Proverbiorum: Ὁ Ἡσιόδος φησὶ μακάρων νήσους εἶναι περὶ τὸν Ὠκεανὸν, καλῶν τοὺς εὐδαίμονας οἷον τοὺς περὶ τὸν βασιλεύοντας.

Τῆς δ' ἀρετῆς ἱδρῶτα θεοὶ προπάροιθεν ἔθηκαν
Ἀθάνατοι ———

Huius loci ista meminit Agathias in Epigrammate:

Τῆς ἀρετῆς, ἱδρῶτα θεοὶ προπάροιθεν ἔθηκαν,
Ἔντιτος ἀσκηταῖς, δῶμα τὸ σωφρονέειν.
Κλίμακα γὰρ πιαινὴ πρόσω τε καὶ ὑψόθι πυρῆς
Ἰδρῶτι πλαδαρῇ ἀμφιδέδρομε κῆμα.
Ψυχὴ δ' εἰσορόωσα θαλασσαίῃ σελάγισσι.

Νηῒ θοῇ τὰς ἀρετῆς μετόπισθε θάλασσας.

Et respexit Ammianus lib. XIV. Quam autem sit pulcrum exigua hæc spernentem & minima, ad ascensus veræ gloriæ tendere longos & arduos, vt memorat vates Ascræus. Censorius Cato monstrauit. *Sed in illo ipso loco, in quo* ἄκρον ἔπηται, *lege* εἰς ἄκρον ἵκηαι: *alloquitur enim fratrem Persen.*

Αὐτὰρ τὸν μίτρῃ καὶ λάϊον αἴνυσο δίκαιον.] *His Synesius oculos habuit Epist.* CXXIX. ἀντίστηλα ἦν τῇ μὲν λυσιτελοῦντι καὶ ἀλύοντι χρυσῷ νομίσματα δίκης, τῷ δ' ἀτίμῳ στέλλῃ, καὶ νοῦν ἡσυχίου Ἡσίοδον, τραπεζίτην φλοῦν τὸν παρ' αὐτῷ.

Μισθὸς δ' ἀνδρὶ φίλῳ ἐπεμείνας ἄρι κ' ἴσῳ.] *Hunc versum semper in ore habuit Pittheus auus Thesei maternus, vt testatur Plutarchus in vitâ Thesei.*

Ἤμαρ τοιγαρόη ὅτ' ἀνὴρ κ' ὀπὸν πόδα τίνῃ.] *Citatur iste versus etiam ab Antigona lib.* ἱστορίων παραδόξων: ὁ δὲ πολύπους τὸ τοῦ χαμαιτύπου πλεκτάνῃ ἀνὴρ προσῴδει. Ἔστ' ἴσως.

Ἤμαρ τοιγαρόη ὅτ' ἀνὴρ κ' ὀπὸν πόδα τίνῃ. *vbi nota quoque variantem lectionem τίνει pro τίνῃ. Et si malim* τίνδει.

Νάσσατο δ' ἀγχ' ἑλικῶνος οἰζυρὴ οὐκ ἀμενηνή] *Auctor qui Hesiodi & Homeri certamen conscripsit, hoc loco pro* νάσσατο *habet* ἔσπετο.

Ἡ δὲ γυνὴ τίθεῖ ἑῷ, πίμπλη δὲ γαστέρα.] *Pollux lib.* I. *Cap.* VII. ὅτι δὲ ἄκτη ὁ Ἡσίοδος· ἡ δὲ γυνὴ τίκτουσα καὶ δίκην ἐπιλέγει, σαφὲς μαρτύριον τὸ δίκη. *Venio ad ἀσπίδα ipsius, quæ veteribus suspecta fuit: nam Aristophanes Grammaticus alterius cuiusdam esse censebat, qui Homericum Scutum imitandum sibi delegerit. Hemerum autem etiam ἀσπίδα scripsisse Suidas testatur, & paraphra-*

raphrasin scripsisse Philostratum. Ex Aristophanis quoque sententia Dionysius Longinus lib. περὶ ὕψους *dubitat, cuius hæc sunt verba,* ᾧ ἀνόμοιόν γε τὸ Ἡσιόδειον ἐπὶ τῆς ἀσπίδος· ἔλαμπε Ἡσιόδου καὶ τλῶ ἀστέρι ἶσον. *Venio nunc ad Fragmenta, quæ tu maximè desideras.*

Ea nos supra exhibuimus.

Erant & alia non pauca, excerpta ex Etymologico, sed quia memini dicere te D. Scaligerum hæc esse suppeditaturum, non libebat describere. Venio nunc ad quasi Fragmenta: id est, ubi citatur quidem Hesiodus, versibus tamen non prolatis. Et similiter video quoque fecisse Vrsinum in editione Fragment. Lyricorum: itaque neque tu, puto, rectè negliges, aut negligere etiam voles. Strabo lib. I. Ἐρατοσθένης δ' Ἡσίοδον μὲν ἐκβάλλει πιθανόν τι περὶ τῆς Ὀδυσσέως πλάνης, ὅτι καὶ Στησίχορος καὶ Ἴβυκος καὶ Σιμωνίδης καὶ Ἀνακρέων καὶ ἄλλοι τινὲς ἐπίστευσαν τῇ ὀδῇ, μὴ μέντοι τό γε ὑφ' Ὁμήρου λεγόμενον μυθῶδες, ἀλλὰ καὶ αὐτήν, καὶ ὀρθογίαν δ' ἄγουσι συγκυκλοῦσι γραῦν, καὶ Τυρρηνῶν. *Idem lib.* XIII. Οὐδὲ γὰρ Ἡσίοδος οἶδε σχίσιν, ἀλλ' ἴσασι τῆς ἀνθηρᾶς ὀρθίης, καὶ κονιορτὸν, καὶ Τύχωνα, καὶ τῆς τοιούτους. *Apollodorus* βιβλιοθήκης ά. Ἡσίοδος δὲ (λέγει) ἐξ Ὠκεανοῦ τῆς ἀρχαίας ἐφημερίδος γεγονέναι τοὺς Ἀστέρας καὶ Ἀμαρυγκίους. *Idem lib.* II. *Biblioth.* Ἡσίοδος δὲ τὸν πλησίον αὐτόχθονα φησὶ γενέσθαι. *Ibidem.* Ἡσίοδος δὲ καὶ Ἀκουσίλαος πρεσβύτερον αὐτὸν φασιν εἶναι. *Ibidem.* Διό φησιν Ἡσίοδος ὧν ἐπιπαρῆλθε τῷ δεῖνι τῶν ἡρώων ἐρχομένους ἕκαστον ὑπὸ ἑκάστου. *Ibidem.* αὕτη δέ ἐστιν ἐπιλέξασθαι, ἐμάνησαν δὲ μᾶλλον Ἡσίοδός φησιν, ὅτι τὰς Διὸς φρένας πλείστας ἐκαταδίχετο. *Idem lib.* III. *Biblioth.* Ἡσίοδος δὲ δίκην μὲν ἴσης, δίκης δ' ἡγεμονίσης. *Ibidem.* Ἡσίοδος δέ φησιν ὅτι ἡνάγκασεν περὶ Κυμάνην ὄφις συγγενέσθαι, ἐξ οὗτος πρῶτος, ἐγένετο ἐξ ἀνδρὸς γυνὴ· πόλει δ' τοὺς ἀστοὺς ὄφεις πυρετοὺς συμπεπλέχθαι, ἐγένετο ἀνήρ. *Ibidem.* Ἡσίοδος μὲν γὰρ αὐτὸν (κρατῆρα) μίαν εἶναι τῶν συμφυλίων. *Ibidem.* Ἡσίοδος δὲ καὶ πάντας ἵππους, τλῶ ἀπαλάντῳ τὸν ἑαυτοῦ, ἀπὸ ἀρχετύπου εἶπεν. *Ibidem.* Ἡσίοδος δὲ αὐτὸν (ἄδωνιν) φοίνικος καὶ ἀλφισβοίας λέγει.

Phrynichus in Eclogâ Dictionum Atticarum: Ἔστι μὲν ἐν ἅπασι παρ' ἀρχαιοφάσι τὸ δαιτυλιοῦσι παίζειν τὰς Ἡσιόδου ὑποθήκας.

Sed antequam finiam, non negligenda sunt & hæc fragmenta, quæ paulò omiseram. Ex Stephano in Τάβαι.

——παρ' Ἱππολάμειαι Γερμωῖαι.

Ex eodem in Ὦλαι.

ἄλλοι δ' ἀλλοίῳ πίτνῃσι πυκνοῖς.——

Existimo & de Theogoniâ hoc moneri non inepte posse, primum omnium id argumentum tractasse Musæum. Testis est Diog. Laërtius in Proœmio: παρὰ μὲν Ἀθηναίοις γέγονε Μουσαῖος, παρὰ δὲ Θηβαίοις Λίνος· ᾧ τὸν μὲ Ἐπιμένιδα παῖδα φασὶ, πολλοὶ δὲ Θεογονίαν καὶ σφαῖραν αὐτῷ. *Scripsit & eandem Epimenides ad quinque millia versuum, teste eodem Laërtio in vitâ ejus. Sanè, ut hoc quoque obiter dicam, puto Hesiodum statim à Theogoniâ suas ἠοίας inchoasse; idque conijcio ex quatuor postremis versibus* τῆς Θεογονίας.

Αὐτὰρ μὲν θυγατῶν παρ' ἀνδράσιν ἰοχεαίρῃ
Ἀθάνατον γείνατο θεὰς ἐπιειμένα τίμια.
Νῦν δὲ γυναικῶν φῦλον ἀείσατε μοῦσαι
Μοῦσαι Ὀλυμπιάδες κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο.

Nam certum est τὰς ἠοίας nihil aliud fuisse quam mulierum præstantissimarum Catalogum. Hæc habebam mi Heinsi, quæ communicata tibi volui. Si immorer forsan potuisti, aut grata tibi esse, erit cur gaudeam pro amicitiâ nostrâ. Vale, & illustrare nomen tuum, ut cœpisti, perge: & me ama. Hagæ Comitis Pridiè Kal. Octobr. CIↃ. IↃC. II.

ANIMADVERSIONES ALIQVOT IN LATINAM HESIODI VERSIONEM.

Pag. 5. MVSÆ ex Pieria] *Male. simpliciter* Pierides *verte: si non ob aliud, vt saltem ambiguitas tollatur: nam & Textus in eo deceptus fuit, vt ad eum notauimus, & alij. Vide quæ ibi diximus.* Μῦσαι Πιερίηθεν, *ad verbum,* Musæ a Pieria, *sicut,* Pastor ab Amphryso.

Ibid. Carminibus celebrantes] *Male. Vertendum erat,* carminibus celebres. *ita multa terminatione* ὑμνητικὰ, μολπικὰς *eleganter sumi a poetis, notum esse debet. Errorem tamen hunc antiquum esse docent glossæ Hesychij, quæ exponunt,* πλείστους, ὑμνοῦσι, *ex interpretes nescio quo vetere Hesiodi: manifestè enim locum hunc in animo habuit.*

Ibid. Quomodo mortales homines] *verte,* per quem. *Eustathius,* βροτοὶ δὲ κατ' ἀλόμενοι, ἀντὶ τοῦ κατίβη. ἢ ἀθλιοι, βροτοὶ δὲ κατ' ἰδέαν ὁρίων, ἢ παρ' Ἡσιόδῳ, ὅτε διὰ, ἤγουν δι' ὅν.

Pag. 10. & *pro* iustitia *tua* dirige iudicia] *Vtro modo accipiamus, non potest placere hæc interpretatio. Si accipiatur simpliciter ex opinione nostra, de qua supra egimus,* δίκη ἰθύνει δίκαιος, ἀντὶ τοῦ δίκαιον ἀεὶ ποιεῖν καὶ τὰς ἀγορὰς, *vel,* εἰς τὴν δικάζειν, *vt ad Persen referatur, reddendum erit,* & iustitiam in iudiciis sequere. *cuius adeo sententiæ me non pœnitet, vt existimem, vnice confirmari* παροιμίᾳ *illo veterum, quod Eustathius affert:* Γέγονε δὲ καὶ ἐπὶ τῶν τὰς δεδικίας ἀνέχοντα, τοιοῦτος παρὰν, Ἡσιόδος ἰθυδίκαιος, ὁ ἐκ δικαιοσύνης φησί. τὴν δὲ δεδικίαν δῆλον ὡς ἀντίκειται ἡ ἀδικία, παροιμία τις ἦν. *ita* δίκη ἰθύνει δίκαιος, *erit simpliciter,* περὶ τὰς δίκας, ἤτοι τὰς ἀγορὰς, ἰθύδικον, τοιοῦτόν τι δίκαιον εἶναι.

Pag. 11. alteram quidem probauerit qui nouerit] *verte,* alteram quidem probarit sapiens. *Nam, vt in Notis nostris ostendimus,* ὁ νοήσας, *est,* ὁ σοφός. *Vide quæ ibi diximus.*

Ibid. in diuersa autem animum distrahunt] *verte,* differunt tamen inter se. *Vide quæ notauimus supra.*

Pag. 13. Posuit vero ipsam Saturnius altiugus, in æthere habitãs, Terræ in radicibus, & *quidem* hominibus longe meliorem] *verte,* posuit autem ipsam Saturnius sublimis, in æthere habitans, In terræ radicibus, & hominibus longe, *quam est altera,* meliorem.

Pag. 16. Cura namque parua est, *id est, esse debet,* litium que forique] *Dissentio planè a Græcis interpretibus, qui hic frustra* ψιλοῦται *sunt, dum* ὄρῃ *scribendum asseuerant non* ὄρῃ. *Verte:* Parum enim temporis relinquitur, litium, & fori, Cui de victu in annum nondum prospectum est.

Ibid. Tibi vero non amplius erit iterum] *Verte,* tibi vero non amplius licebit. *Adi Notas nostras ad Hesiodum.*

Pag. 19. Occultatum enim habent dij victum hominibus] *verte:* occultarunt enim dij victum hominibus, *aut potius,* viuendi rationem: *nec enim Latinis aliter exprimendum est schema quo poeta vtitur Pleonasmi Attici,* Κρύψαντες ἔχουσι.

Pag. 27. Et gratiam circumfundere capiti aureæ Venerem] χώεσθαι *non possum ita simpliciter sumere.* χάεσθαι *verbum Venereum est, & Attici* χαέσσαι *& ἱμερόεσσα* χαόσσα *vocant puellas, in quarum oculis apparet* μαχλοσύνη, *qualis in Pandora fuit, coniuncta cum summis dotibus. Et mulieres* χαέσσασαι *sunt* αἱ ῥᾳδίως πρὸς χάριτα ἐπιτηδεῖαι, *quæ facile maritis præbent, facile illis morigerantur. Vt non mirum fuerit exstitisse quosdam qui Pandoram nihil omnino esse existimarent, quam.* τὴν ἐπιθυμίαν.

Ibid. Imponere vero caninamque mentem, & furaces mores &c.] *Verte:* addere verò impudentem mentem, & fallaces mores.

Ibid. Moxque ex terra finxit inclytus vtrinque claudus] *Verte,* inclytus ambiclaudus.

Pag. 33. familiæ hominum] *simpliciter,* homines, φῦλ' ἀνθρώπων *dictum est, sicut* genus piscium *Horatio,* sæcla hominum *Lucretio ad verbum essent,* φῦλα ἀνθρώπων, ipsi homines, οἱ ἄνθρωποι.

Pag. 38. Aerem induti] *verte,* inuisibiles, *vt appareat loquendi ratio, & quid sit* ἀήρ, *mirum* ἀφυϊκία.

Pag 41. Aureo neq. naturæ simile neq. intellectu] *verte,* Aureo neque corporis adolescentia simile, neque mente. φύσις *est Homero non* ἡ φύσις, *cum* τῷ νόημα *opponitur, sed* ἡ ἔξ ἑκάστου ὑπόστασις: *mihi vero hoc loco placet*

cet Moſchopulus, qui φωὴν interpretatur, σώματος ἀνάδρομὴν, id eſt, corporis & membrorum adoleſcentiam. *tardius enim hi homines creſcebant quam prius.*

Pag. 43. Vbi quidem ipſos mortis quoque finis adobruit] *Verte*, mors adobruit. *nam τέλος θανάτοιο quomodo ab Homero dicatur, puerus notum eſt. Eiuſmodi interpretationes tadioſos reddunt Graecos authores ſtudioſis adoleſcentibus.*

Pag. 51. Verbis obliquis alloquens] *Verte*, iniuſtis. *Toto hoc opere τὸ σκολιὸν τῇ δικαιοσύνῃ opponitur, quam propterea ἰθυδικίαν vocat, & δίκας ἰθύνειν, de quo ſupra diximus, & ἰθεῖαν δίκην, apud Heſiodum vbique frequentatum.*

Ibid. Raucus, malis gaudens] maledicus, malis gaudens. *Moſchopulus, κατὰ φάτιν ἀγείρων expoſuit ratione ſimili: eſt autem τὸ φθονέοντα ὁ χαρακτὴρ μισῶ, quo hic vtitur.*

Ibid. Deorum ad familiam] *Haec pueri ſcire debebant, Ἀθανάτων φῦλα, ex ratione τῶν πολυπαζόντων, eſſe τοὺς ἀθανάτους, ὅτι τοὺς θεούς: vt & ſupra diximus.* Piſcium & ſumma genus haeſit vlmo.

Pag. 55. Sed nunc fabulam regibus dicam, tametſi ipſi ſapiant] *Verte*, Nunc fabellam a brutis deſumptam iudicibus proponam, quanuis ratione praeditis.

Ibid. Cito enim abit iuſiurandum vna cum prauis iudicijs] *Verte*, continuo enim ſequitur iuſiurandum praua iudicia. *ἅμα τῷ χρὴ, eſt, ἀκωλύτως, ἵνα θόρυβος eſt ἡ ἀπορία. Nihil in toto hoc loco intellexerũt, qui euaneſcere expoſuerunt: qui tamen melius aliquid diſcere potuiſſent, niſi Graecorum interpretes conſulere inſuper habuiſſent: & praecipue Proclum.*

Ib. Iuſtitiae vero impetus tractae] *Verte*, Iuſtitiae vero clamor *excitatur* tractae, *quocũque, & c. quamuis me non latent quid περὶ ῥόθου ex Plutarcho notet Proclus: quod hic locum non habet.*

Ibid. prauis autem iudicijs iudicarint leges] *verte*, prauiſque iudicijs, *vel*, & prauis iudicijs: *non obſervant τὸ δὲ in eiuſmodi nihil aliud eſſe quam τὸ καὶ, vel τὸ τε. hic error paſſim invenitur.*

Pag. 59. in conuiuijs vero partis opibus fruuntur.] *Nimium ſaepe ignoratione Helleniſmi peccant contra τὸ ἰδιάζον linguae aut ſermonis ſaltem poetici: Θαλίη μεμηλὼς eſt τὸ θάλλον, ſicut apud poetam πολίῳ μεμηλὼς, ὁ πολιωθείς, πλούτῳ μεμηλὼς, ὁ πλούσιος. Verte*, Fructus autem colligunt florentes. *malim autem legere, θαλίης δ' μεμηλότες, ſicut ſequitur, θάλλων δ' ἀγαθῶν ἀπαμηρίς.*

Pag. 60. Malum vero conſilium conſulenti peſſimũ] *vide quae annotauimus, & verte potius*, concipienti, *vel* ineunti peſſimum.

Pag. 61. Sed his nondum finem arbitror impoſiturum. *& c.*] *Verte*, Sed haec nondum arbitror facturum *& c.*

Ibid. Caeterum tibi ego bona ſciens dico] *Verte*, Caeterum tibi ego bene cupiens. *eam ſam habebis infra.*

Pag. 72. rurſum hic inutilis vireſt] *Verte*, Ille contra homo inutilis eſt. *αὖ & αὖτε apud Heſiodum & Xenophontem praecipue, ſunt, τὸ ἔμπαλιν.*

Pag. 77. & quando lux ſacra venerit] *Verte*, & quando matutinum tempus appropinquabit: *niſi frustra eſſe exiſtimemus antiquos Homeri interpretes, qui hoc tam ſtudioſe inculcant.*

Ibid. & negotium aliquod domeſticum accidat] *Verte*, negotium aliquod fortuitum obruat. *Vide quae ἐξ ἔλαιο ſupra diximus.*

Pag. 84. mala enim in fundo parſimonia] *ſcribe*, ſera. *legendum enim ἐπιλὴ.*

Ibid. Credulitas pariter ac diffidentia perdiderunt homines] *Nihil notius eſt quam poetas omnes ἀόριστον ἀντὶ ὁριστοῦ amare, ob mollitiem illius temporis: quod Latini ſaepe ſequuntur. Virgil.*

Agricola incuruo terram dimouit aratro.

quod hic in ἄλοχον factum eſt. Reddendum igitur fuit, perdunt.

Pag. 88. Vnicus verò filius ſeruarit paternam domum Paſcendo] *Vide Notas, ex quibus diſces quis ſit horum ſenſus, & quomodo conſtituendus.*

Pag. 99. Adoleſcentiae menſuram habentes] *Verte*, qui modica aetate ſint. *Hῆβης μίσσον illa pars eſt vbi ἥβη deſinit. Ἀπ' ἄκρης ἀβήτης, καὶ ἥβης μίσσον ἵκηται. Caue enim dae illa exiſtimes, vt grammatici loquuntur, ὁπὸ μεσαιλαβῶν, & idem deſignare.*

Pag. 107. Inſtant vero opera bobus] *Verte*, boues occupati ſunt, *perſpicuitatis cauſa.*

Ibid. Inquit autem vir mentis compos] *Nimis negligenter in ſimilibus Graecos interpretes inſpexerunt. verte*, Conſtituit autem, *vel*, proponit ſibi homo qui opinione ſua dives eſt, fabricare currum. *nam φρένας ἀφνειὸς, vt recte Proclus notat, eſt, ὃς ἐν ἑαυτῷ, πλείονα τῶν φαινομένων τοῖς πολλοῖς ὄντων ἔχει ἐν ἑαυτῷ. deinde & τὸ φησὶ non bene aſſecutus eſt: quod eſt*, certo dicere, *aut* conſtituere, *ſicut Homero, τὸ φημὶ, διαφερόντως eſt τῷ σφῶϊ γνωσομένοιν, & ἀξιωματικὸν. quod proprium illius hominis eſt, qui, τοῖς φαινομένοις ἑαυτῷ.*

Ibid. domi reponendo] *Verte*, vt acquirat ſibi. *ἐπήια δόξῃ, ἀντὶ τοῦ πορισθῇ, ἢ ἐπήια ἑαυτῷ*

ἐωνεῦ πωλῶν venuſſe dicitur: proprium eiuſmodi poetarum eſt, τὸ θέλγ, ἀντὶ τοῦ πωλῶν.

Ibid. Vt tibi ſe implicant aruа] *verte*, vt impleantur tibi aruа. *Non videtur intelleciſſe*, τὸ πλήθει *eſſe* ἀνυπαλλήλως.

Pag. 112. Obuerſum manipulans puluerulentus] *Verte*, manipulans cum labore. *de hoc alibi plura.* κεκονιμένος *hoc loco opponitur* τῷ ἀεργῷ *Et Homero ſæpe* κονίζεσθαι *eſt*, τὸ πονεῖν, *vel* τὸ πόνῳ καὶ στρατείᾳ. *Horatio, duces dicuntur*, non indecoro puluere ſordidi, οἱ δ' ἀλιτὸν, καὶ ἐπὶ κόνδι πονῦντες.

Pag. 115. Spes vero non bona indigentem virum fert] *Verte*, fouet, *vel* nutrit.

Ibid. Indica autē ſeruis] *Verte*, Dic autem: *nam* τὸ δεικνύειν τῇ χειρὶ l'*anizo*, *vt notauimus.*

Pag. 118. Longæ enim validæque noctes ſunt] *Ineptiſſime. Verte*, Longæ enim noctes ſuccurrunt illis, *vel*, auxilio ſunt. *bobus nimirum, qui tum requieſcunt. Alit enim, hieme plus alimonij requirere homines, minus boues, quia illis ſuccurrunt longæ noctes, quibus requieſcunt.*

Pag. 127. Fugito vero vmbroſas tabernas, & ad Auroram cubile] *Verte*, Fugito ſedes vmbroſas, & matutinum ſomnum. *id eſt: Noli meridiari, & interſtitio ſomno diem diffindere: noli præterea ad Auroram vſque lectum fouere.*

Pag. 136. annus vero per terram accommodus ſit] *Verte*, Ita annus in opere ruſtico abſolutus eſt, *vel* ſit.

Pag. 144. Niſi ſciens Neptunus] *Male. Verte*, Niſi dedita opera. *docte Græci interpretes* τὸ ἀπάφειν *reddunt*, ἰδόλως κλωθείς.

Ibid. In his enim ſumma eſt] *Verte*, Penes hos enim ſumma poteſtas eſt.

Ibid. Quia rapax eſt] *male. Verte*, Quia occaſio ipſius rapienda eſt. *hoc eſt*, cum offertur occupanda. *Vide quæ notauimus ad interpretes Græcos, quibus omnibus hic aqua hæſit.*

Pag. 145. mediocritatem obſerua] *Verte*, Tempus commodum obſerua.

Pag. 150. Bene vero animaduerſionem.] *Verte*, reuerentiam erga Deos immortales obſerua.

Pag. 152. plurima vero gratia ad menſuram euntis] *Verte*, ſi mediocritatem ſeruet, *vel*, modum.

Pag. 164. Sic facere] Ita agas.

Pag. 166. Nempe cum veritatem populi iudicantes agunt] *Verte*, Nempe cum circa iuris negotia, *vel* circa iuſtitiam populi verſantur. *Vide quæ notauimus, contra Græcos interpretes ſupra.*

Pag. 176. Prima vero noua] *tranſpoſita eſt horum duorum verſuum interpretatio: poſterior enim priori reſpondet.*

Pag. 187. filia ſeruatoris populorum Electryonis] *Verte*, filia bellicoſi, *vel*, populorum diſſipatoris.

Pag. 189. ſub clypeis anhelantes] *Verte*, ſupra clypeos ſuos animum gerentes. μαίεσθαι τὸν θυμὸν ὑπὲρ ὤμων ἔχοντες *exponit gloſſa, quam hic ſequimur.*

Pag. 191. populorum defenſor, ſplendidus heros] *vt ſupra*, populorum diſſipator.

Pag. 192. Haudquaquam eadem ſapientes] *Verte*, Haudquaquam ſimiles. ὁμοῖα φρονῶν, ὁμοῖα νοῶν, ὁμοῖα εἰδότα *nihil aliud ſunt, quam*, ὁμοῖον εἶναι: *ſicut* λυγρὰ φρονῶν, λυγρὰ νοῶν, λυγρὰ εἰδότα, *nihil aliud ſunt quam* λυγρὸν εἶναι. *Quam vſitata ſunt Homero, vt mirum ſit apud illum toties ſomniare interpretes. ſic Cyclops dicitur* ἀθεμίστια εἰδὼς, *id eſt* ἀθέμιστος. *Supra apud Heſiodum offendimus quo modo vertendum ſit*, ἰδυῖα νοῦν πυκά.

Pag. 195. neque ingenio ſimiles, neque intellectu] *Verte*, neque ſtatura ſimiles corporis, neque ingenio.

Ibid. ſceleratum Euryſtheum] *Verte*, exterminicineum. ἀλιτήμενος *poetis dicuntur partus, qui a medicis* ἀλιτέμβω *et Heſychius* ἀλιτήμενον, ἀμβλωθέν. *ſed hic eſt*, ἀμαρτημένον καὶ τὸν ἐπιτίθεσθαι τοῖς κύουσι χρόνον.

Pag. 198. & vnguentum lachrymarum] *Nihil eſt ſtultius. Verte*, lachrymis madebant.

Pag. 200. In eo tumulus cædeſque] *Videtur legiſſe*, Ἐν δ' ἔμβαλε πῆμα φόνῳ, *non* φόνον.

Pag. 202. nothum Martis] *quam lectionem hic ſequitur?*

Ibid. Circa magnum Petræum] magnus Petræus.

Pag. 217. neque Mars exitium Prohibuerit] Arcebit.

Pag. 218. conſiliarius Iupiter] Prudens.

Pag. 227. ita vt audirem tam futura quam præterita] vt ſcirem.

Ibid. deorum patrem atque etiam virorum] hominum.

Pag. 227. & finiunt carmē] *Verte*, & finientes carmen, *legendo*, λήγουσιν, *quod neceſſe eſt.*

Pag. 243. adamantis in pectore animum habentem] *Verte*, ferreum.

Ibid. perfecti ſuuij] *Verte*, rotundi.

Pag. 251. Euarineque, tam indolis gratæ] *Verte*, formæ. *vt ita ſumam*, τὸ, formæ, ἀντὶ τοῦ εὐφυοῦς ἀναδέχομαι.

Pag. 254. Ipſa inſuper peperit aliud genus perplexum] *Verte*, ingens monſtrum.

Ib. odioſa edoctam] *Verte*, abominabilem. *Vide quæ ſupra de hoc loquēdi genere diximus.*

Pag. 263. Partem vt habeat] *Verte*, Poteſtatem vt habeat. *idem eſt hoc loco μοῖρα de diis, quod τιμὴ, quod λάχος, γέρας, & alia.*

Ibid. Imo etiam ſtelligero a cœlo ſortita eſt honorem] *Verte*, ſtelligero ſub cœlo ſortita eſt poteſtatem. *opponit enim τὰ ὑπ' ἠέρα νῶι, τοῖς ἠθεῖς, hoc eſt*, cœlum & terram.

Pag. 264. Facile porro domita] *Verte*, Rhea porro domita.

Pag. 272. prompto animo] ſcienti animo, *aut*, dedita opera, *ἑκών*.

Pag. 273. perpetua conſilia ſciens] *Verte*, immortalis. *ſic paulo poſt, hac ipſa pag. vertendum.*

Ibid. ſuper omnes conſilia edoctus] ſuper omnes ſapiens.

Pag. 283. decem plus annis] *Verte*, decem totos annos.

Pag. 297. valde ſpirantium] *Verte*, igneorum turbinum.

Eiuſmodi plura ſunt, & grauiora credo; ſed quæ in mentem veniebant proponere voluimus: vt & in reliquis minus rudiores decipiantur.

LECTORI.

SOLENT Græci qui cum fructu in veterum ſcriptis verſari volebant, partim quæ notanda videbantur, partim quæ inſtituto ſuo conductura putabant in Eclogas ſuas, & Σημειώσεις referre, vt nimirum vti volentibus in promptu & quaſi ἐν χερσὶν eſſent. Huic rei ſuccurrere voluimus: ſelegimus ea quæ in veterum Græcorum Scholiis non modo digniſſima obſeruatu erant: ſed & dictionum Heſiodicarum interpretationes fere omnes: præcipuè tamen elegantes, aut eruditas, aut tales ſaltem vt ferri poſſent aut inſtituto noſtro accommodari. Hoc dicimus quia in Theogonia multa prætermittenda fuerunt: in cuius interpretatione voluerunt ἀλληγορεῖν impune poſtremæ ætatis Græci, & quidnis ſibi permittere. De quibus iudicium ſuum vnicuique permittimus. Cæterum quo paratior eſſet & magis obuius vſus eorum, ſingula vocabula κατὰ στοιχεῖον propoſuimus, & obſeruato litterarum ordine. Veteres in eo grammaticos ſecuti, qui in Onomaſticis ſuis quibus veterum autorum locos illuſtrabant, ita præiuerunt. Vtiam Heſiodicum gloſſarium & vocabularium eâdem operâ habere poſſis, & quicquid apud interpretes Heſiodi boni eſt, quaſi e promptuario deſumere.

KATA-

Α.

Α. καὶ ὅτι τὸ α στερητικὸν ἀντὶ τοῦ δυς λαμβάνεται. διὸ ἄδακτον ὁδὸν τὴν δύσβατον λέγομεν. 198. C

Α. ὅτι τὰ εἰς α ψιλυκὰ τὰ ἀπὸ τῶν ψιλικῶν ἀρσενικῶν χυόμενα καταχρηστικῶς· θεῖος, θεία θεῖα, οἷος, οἵα, οἷα. 187. α.

Ἄαστοι, ἀπρόσιτοι, ἄφοβοι. 48. C.

Ἄατος, κορέννυ. 196. β.

Ἀβύσσα, ἡ μὴ βοῶν ὑπερῶντος. 107. α.

Ἀγάϊς, μέμφις. 79. C.

Ἀγίστερνος καὶ Ἀγάλειη, ὅτι ὅταν ἡ φρόνησις λείπῃ, διὰ τὸ ἄγαν λαιὸς καὶ διξάχνη στερνόπεδα. 299. C.

Ἀγκυλόμητις, ἀγκυλομήτης, καὶ τὰ ἄλλα κλίσιν οὐκ ἰδίαν ποιοῦσι· ἀλλὰ ἐπεκλίθη. 23. α.

Ἀγκυλόμητις, ὁ ἑαυτὸν τοῦτον, καὶ εἰς ἑαυτὸν ἐπιστρεφόμενος. 23. α.

Ἀγκυλόμητις, ποικιλόμητις, δολόμητις, καὶ ὅσα λέγει ἡ μῆτις σύγκοινον σοφιστικὴν ἔχουσι· καὶ διὰ τοῦ ι γράφεται. 23. α.

Ἀγλαὰ μηρία. ἤτοι τὰ λευκά. ἔστω γὰρ λέγει διὰ τὸ λευκόν. 78. α.

Ἀγλαὰ μηρία, τὰ ἁγνὰ τῶν μηρῶν 78. α.

Ἀγνᾶς, ἐπὶ ψυχῆς, καθαρᾶς ἐπὶ σώματος. 82. C.

Ἀγορή, ἀντὶ τοῦ διαιτητείαν παρ' Ἡσιόδῳ. 15. C.

Ἀγορή. ἔστι τὸ ἀγορεύόμενον σχῆμα λέγει, καὶ τονούμενον δὲ ἀγοράζει. 16. C.

Ἀγορὰ, τὸ πολυτύρειον, καὶ τὸ βυλοβυτύρειον, καὶ τὰ σὺν ἀμφοτέροις πολύθυ, καὶ λαλιά. 16 C.

Ἀγορεύω, διδάσκω. 145. C.

Ἄγραυλοι, οἱ ἐν ἀγρῷ αὐλιζόμενοι. 234. β.

Ἀγροιώτης, ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ διατρίβων, καὶ γίνεται ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ ἀγροιώτης. καὶ πολυσυνθέτως τῶν ἀγροιώτης. 192. β.

Ἀδάμαντα, ἢ τὸν λίθον, ἀλλὰ τὸν σίδηρον. 198. α.

Ἀδήμας, ἐπὶ σιδήρου, καὶ λίθου στερρός. 48. C.

Ἀδάμας, καὶ ὅτι ἀπ' ἀδήμαντος ψυχὴ λέγεται, ἀντὶ τοῦ ἀδαμαντίνη. 43. C.

Ἀδηποτάτη, ἄσπατος, μὴ χρυσῶσα σκόληκας. 105. α.

Ἀδρὸς, ὁ πολύς. 111. C.

Ἀείδω, ποιητικὸν, ἀοιδὴν ᾄδω κοινόν 5. C.

Ἀεικία, ἀνόμοια, ἀντὶ τοῦ κακά. 148. α.

Ἀεικέστιον, αἰὲν ἀέστιον· ἐχθιόν τιν δὲ τὰ πρόβατα. 126.

Ἀεννάων, ἀενάων ῥόων, ἀπαύστως ῥεόντων. 158. α.

Ἀεργὸς, ποιητικὸν, ἀργὸς κοινόν. 73. C.

Ἀερσιπότης, ἀντὶ τοῦ ἀερσιπότου, ἤγουν ὁ ἐν τῷ ἀέρι πετόμενος· ἀερσιπότης ἀετός. 167. α.

Ἀερσιπότης, ὁ ἐν ἀέρι πετόμενος· περιχηματίζη ἢ διθέα αὕτη λόγχη χρυσῆς. 171.

Ἀερσιπότης, τῆς ἐν ἀέρι πτομένης. 170. α.

Ἀετίφορνα ὠνεῖν, ἤγουν τὸν ἀερσίφορνα, τὸν μετέωρον, ἢ τὸν βλαψίφορνα· τὸ γὰρ ἄσημον τὸ βλάψαι σημαίνει. 79. α.

Ἄζηρ. ἔρχη ποίαν. 119. β.

Ἀήρ πυρφόρος. ὅτι Σίλλακος ἀέρα ὁμοφόρος. 124. C. τὰ λοιπὰ ἐν τῷ, πυρφόρος ἀήρ.

Ἀθάνατος, ἀπολῶν καὶ ἀπολλύμενον· ἐν τῷ, Ἀθάνατοι Ζεὺς ὁ 70. α.

Αἰγὰ. ἡ φρόνησις, καὶ ἡ ἔφορος τῆς φρονήσεως θεός. 5. α.

Αἰγὶς, ἡ φρόνησις, περὶ τοῦ τὰ πάντα ἀθρεῖ καὶ βλέπει. 32. C.

Αἰγὶς, ὅτι τὸ νέφος σημαίνει γυναῖκα βασιλίδα, τὸ πυκνωμένον ἀέρα, ἐν τῷ φρόνησιν. 9. C.

Αἰγιόχοιο ἀγαλλόμενος, τοῦ ἀγήνορος τὰ πάντα σωτῆρος, ἐν ἀγῶσι, ἐν διδυμοτόκοις λαοῖς ἐξόχως τὰ καθ' ἡμᾶς διωρθώσατο. 256. α.

Αἰγὶς, ὅτι λέγει ὡς ἄγηλά τις ὤσα. 32. C.

Αἰθὴρ, Αἰγυπτίων μήν. 125. C.

Αἶα, ὅτι ἡ γῆ Ἀττικῶς γαῖα, ἀπὸ τοῦ Γαῖα, σοφωτέρα γαῖα. 49. C.

Αἰγίδα, τὸ δέρμα τῆς Ἀμαλθείας αἰγός. 223. α.

Αἰγίοχον, ὅτι τῷ ὁμαρμένῳ ὕστερον λέγει. 36. β.

Αἰγῶν σθεναρθρώσας, τοῦ ἁλίζειν πανσυμβίους. 132. α.

Αἰδέσιμος καὶ αἰδοῖος ὅτι πανσέβαστος μὲν φαίνεται, πλὴν ὅτι τὸ μὲν παρὰ τοῖς ποιηταῖς αἰδοῖος, τὸ δὲ παρὰ τοῖς κοινοῖς σὺν χρόνῳ. 29. α.

Αἴδηλα, ἄξια ἀφανισμοῦ. 163. α.

Αἰδήμων. ὁ εὐδὲς αἰδοῦς. 29. α.

Αἴδης. ὅτι λευκόπολος. 18. C.

Αἰδὼς, τὸ ἀφανὲς, καὶ μὴ ὁρώμενον, ὡς αἰδὴς ὁ πλουτισμὸς τοῦ ϖ 300. α.

Αἰδώη, τιμία. 249. α.

Αἰδοῖος, αἰδοῦς ἄξιος· ὡς γαλοῖος, γίλωτος. 28. C.

Αἰδοῖος. ὅτι αἰδοῖός ἐστι τις τινι, ἢ δι' ἃ ἔσχεν ἀγαθὰ, ἢ δι' ἃ οἴεται αὐτὸν ἐξημαρτηκέναι. 29. α.

Αἶδος, ἡ δόθεια ὁ ἄκις. ἱστορολογοῦσι δὲ λέγει τοῦ ἃ περιττὸν μόνον καὶ τοῦ εἶδος. 200. C.

Αἰδὼς καὶ αἰσχύνη. ὅτι διαφέρει, καὶ αἰδὼς μὲν ἡ μικρὰ, καὶ ἐπὶ βίοις τυχοῦσι γινομένη ὑποστολή· δύλαβεῖ λογισμῷ· αἰσχύνη δὲ ἡ κακοῖς ἁπασι. 54. α.

Αἰδώς με ἄγει. ὅτι αἰδώς με ἄγει, καὶ αἰδῶ ἔχω, καὶ αἰσθάνομαι ποτέ. 77. α.

Αἰζηὸς, ποτὲ μὲν ὁ ἄνθρωπος· ποτὲ δὲ ὁ νέος. 103. α.

Αἰθάπαν, πάντων τῶν μεταμβλωσκόντων. 123. C.

Αἰθέρι σιδήρῳ, τιμωτέρῳ. 159. α.

Αἰλούρων ὄμματα. ὅτι αἰλούρων ὄμματά φασι καὶ τὰ τῶν μυῶν σκληράγχνα φθίνειν μὲν σιλλίνης λιγύσης, αὔξειν δὲ ἁπαλῆς ἠχοῦς 168.

Αἰμυλίοισι λόγοισι, ἀπατητικοῖς. 300. C.

Αἰνεῖν, ἀντὶ τοῦ παραινεῖν· ὅθεν ἐπαινὴ Περσεφόνη. 142. C.

Αἴνημι, ἀνῶ καὶ παραγωγὴ Ἀττικὴ. 147. β.

Αἰολεῖς, ἐν ὅπου οἱ Αἰολεῖς καὶ τὰς περισπωμένας μέλλοντας βαρύνειν. οἷον σείρω, καὶ ὄρσω, ἐπείρω. 149. C.

Αἰολεῖς. καὶ ὅπου οἱ Αἰολεῖς τὸ π ἀντὶ τοῦ φ πλέουσιν· ὡς πῶιον ἀντὶ τοῦ φῶιον. ὅθεν Κοῖος παρ' Ἡσιόδῳ. 246. β.

Αἰολεῖς. ὅτι οἱ Αἰολεῖς ἀποβάλλουσι τὸν οὐ. τοῦ εἰς υξ, φάρυξ, ἐφόρμυξ. 247. β.

Αἰολεῖς. ὅτι οἱ Αἰολεῖς ἐπὶ τοῦ μὴ

φωνήσε πλημμέναν συμφώναν, ἀπολλαπάζεσθαι αὐτὰ, ἢ τοῖς αὐθῖς συμφώνοις. ἢ ἀπολλὸς συμφώνοις τοῖς αὐτοῖς μὴ ὡς τὸ, ἔννη, ἄμμες ὔμμες, Πίρραμος ὁ Περίαμος. ἀπλᾶς ἢ συμφώνοις, ὡς, νάνυμος, ὄνυχος. 147. δ.

Αἰολῆς. ὅτι οἱ Αἰολῆς τοῖοτι ἃ ἀπολλαπάζεσι τὸ σ, οἷοτι ἢ σὺ θλίβεσι. 69. δ.

Αἰολῆς. ὅτι οἱ Αἰολῆς, μὴ ἄ, ἀὶ ἢ φωνήσε, ἀποσυβίασι τὸ υ. οἷον, ἀὺρ αὔηρ, ἄσο αὔως, καὶ τὰ τοιαῦτα ἄλλα. συμφώνα ἢ ὄντος μιζοξύ, σὺν ἔτι. 147. δ.

Αἰολᾶς. ὅτι οἱ Αἰολῆς πρίσκοσι τὸ ᾱ εἰς ῡ, τὰς σάρισας σύρισας λίγοντες. 54. β.

Αἴσωπος, ὅτι ἀλλὰ ἀν᾽ ἕν᾽ ἐστὶ σοφίᾳ θαυμασθέντων εἰς ἐγένετο. 2. δ.

Αἰτωλοί. ὅτι οἱ Αἰτωλοὶ καὶ Ἀκαρνάνες ἔτρεψαν ἀλλήλους διὰ πλουτοξίαν. 81. α. καὶ 83. δ.

Αἰχύνη καὶ αἰδώς. ὅτι καὶ τὸν μεταξὺ Ἀριστόξενον διαφέρει. αἰσχύνη δὲ ἡδονὴ ἢ λύπη ἀπὸ πρᾶξεως ἐπ᾽ αἰσχρῷ. αἰδὼς ἢ ἡ ἐυλάβεια καὶ σεμνὴ ὑποστολή. 81. δ.

Αἰχύνης. ὅτι τομαὶ σεισμοῦ εἶδος. 2. δ.

Ἀκμονίδαν, ὅρος Ἀρκαδίας, ἔνθα ὁ Προμηθεὺς ἐπιάσθη. 289. δ

Ἀκάκητα, ὁ μηδένα κακῶν, ἢ ὁ κακοῦσθαι μὴ δυνάμενος. λέγει ἢ ἀκάκητα ἢ ὕπνος ὁ Προμηθεὺς, ἢ ὅτι παρ᾽ Ἀρκάσιν ἐπιάσθη. ζήτει τὸ περὶ Ἀκακήσιον.

Ἀκάμη, ἡ θερμοτάτη. 268. δ.

Ἀκιάτζην, ἄσηστον. εἰς μὲν μικρὸν ζωύφιον διαθέσιον τὰ ξύλα. 103. α.

Ἀκέλιοι, ἄψυχοι. 180. α.

Ἀκίνητον, τὸ μὴ δυνατὸν, ἢ τὸ μὴ φύσιν ἔχον κινηθῆναι. 161. α.

Ἀκινήτως, ἰδίως ἔλεγον τὰς τάφους 161. α.

ἀκρίτης. ὁ ἀνὴρ ἥρως, ἄκρισις ἡ γονὴ ἵππου. 176. α.

ἀκρεμὼν Διφύρου, ὃ καθαρὸν καὶ ἀμίλιτον, ἢ πρίμα πρίονος. 132. α

ἀκροκαλιτρεῖς, σκίπα, γλάφοι, νίφα. 226. δ.

ἀκύσω, μέλλων ὃ οὐκ ἔστιν ἀλέω 10. α.

ἀκρεμὼν, τὸν ἄκρον φυτῶντες,

ἀκρεμῶν, καλῶ, καὶ ἀκρεμῶν, ἢ ἀρίμα πρίονος. 134. α.

ἀκρεμίζω, ἀκρίμα πρίονος, ἀντὶ τοῦ καὶ τὸ ἄκρον τῆς νυκτὸς. ἤγγικε καὶ τέλος ἐστίν. 128. α.

ἀκρόνυχοι, οἱ ἀστρονόμοι. 128. δ.

ἀκτὴ, θαλασσῶν. σημαίνει ἢ τὸ καρπόν. 17. δ.

ἀκτίλω, ἐξαίρετον δῶρον. 17. α.

ἀκτὶς, ἀκτῖνος, ὁ τοῦ Δήμητρος δῶρον. 18. δ.

ἀκτὶς, ἡ τοῦ ἁλός, ἀκτὴ ὁ αἰγιαλὸς, ὁ ἀκτὶς τοῦ ἀστέρος, τὸ τῆς Δήμητος δῶρημα. 18. δ.

ἀλάλημαι, παθητικὸς παρακείμενος, ἀπὸ τοῦ ἀλαλᾶμαι. 34. δ.

ἀλάλη, ἀπὸ τοῦ ἀλῶ, ἄλημαι, οἱονεὶ Αἰολικὸς παθητικὸς, ἀς δίζημαι, καὶ ἀπάχημαι, καὶ κατὰ ἀναδιπλασιασμὸν, ἀλάλημαι· καὶ κατὰ συγκοπὴν Αἰολικὴν, ἀλάλημαι. 35. δ.

ἀλαλᾶμαι. ζήτει τὸ περὶ ἀλᾶμαι.

ἀλαπάζω, Αἰτωλικῶς τὸ κοσκινεύω. ὅθεν ἐξαλαπάξαι. 54. α

ἀλάπαθος. ζήτει τὸ περὶ λάπαθος.

ἀλία, ἡ θέρμη, ἡ περὶ τὸν ἥλιον 116. δ.

ἀλία, κυρίως ὑπαίθρος τόπος ὑπὸ ἡλίου θερμαινόμενος. 116. δ.

ἀλίακος, ἰχθυς. 156. α.

ἀλιάζω ἱστιοπορίαν, τὸν δι᾽ ὑετῶν καὶ ἱστιοπορικὸν φυγῶν. 106. δ.

ἀλίγω, τὸ φροντίζω. ἀλογῶ ἢ τὸ καταφρονῶ. 62. δ.

ἀλιξανδρος. ὅτι ὁ Μακεδὼν Ἀλιξανδρος ἀρώματος οὐ τοῦ σώματος ὀσμὴν ἀπέπνει. 104. α

ἁλιμήδη, ἡ σῦψις τῶν πλεόντων. ἢ τὸν ἁλμυρότητα λέγει. 252. δ.

ἀλιωρὴν, κατακρυγήν. 121. α.

ἀληθία, μὴ ἐπιλανθανόμενον. 250. δ.

ἄλιμον. ἰδιωμάτιον ἐξ οὗ ξηραινομένης πρὸς ἥλιον, καὶ σησάμης καὶ μέλιτος, καὶ τοῦ μήκωνος ἀκμάζει. 20. β.

ἄλιμος, ἰδιωμάτιόν τι μικρὸν ἐξ ἀσφοδίλης καὶ μαλάχης. 20. α

ἄλιμος. ὅτι κατακαυλίζειν ἐστὶ σπείρειν ἐν μαλάχῃ. 20. δ.

ἀλόγως ζῶσιν ὅτι γίνῃ δ᾽. ἐντόμων, μελανοτρώκων, ὀστρακοδέρμων, μαλακίων. α. 123.

ἁλοητὸς, ὁ καιρὸς ὅτε ἁλοῶσι, καὶ ὁ καιρὸς ὁ ἁλοώμενος, καὶ τὸ ἁλοᾶν. 95. α.

ἅλσος, ὁ περίχωρος τοῦ ναοῦ. 194. α

ἁλυκοπίδη, ἀπὸ τοῦ ἅλυκος καὶ πίδη. 28. δ.

ἁλύω, τὸ χαίρω, καὶ τὸ λυποῦμαι παρ᾽ Ὁμήρῳ. 265. α.

ἁλφηστῆσι, τῆς διαπεπαιδευμένης ἀνδράσι, ἢ ἰσχυροῖς. 30. δ.

ἁλωὴ, ὁ τῶν ἀμπέλων χάρ. 212. δ.

ἁλῶμαι, καὶ καθήκῃ, ἁλαλῶμαι 34. α.

ἅμαξα. ὅτι τὸ ἅμαξα ψιλοῦται, Δωριεῖς, Αἰολικῶς, καὶ Ἰωνικῶς. 109. δ.

ἅμαξα, ὁ τροχὸς, ὡς παρά τισιν ἀψίδων συγκείμενος. 102. α

ἀμᾶ, ἀντὶ τοῦ ἁμᾶ, ἤγουν θερίζειν. 167, α.

ἀμβατὸς, ἀντὶ τοῦ ἀμβατέ. 145. α.

ἀμβατὸς θάλασσα, Αἰτωλικῶς, ὡς τὸ πλοτὸς Ἰπποδάμεια. 146. δ.

ἀμβατὸς, ἐυεπίβατος, δεξιὸς ἐστὸ ναυτίλλεσθαι. 147. δ.

ἀμβροσία, ἑορτὴ ὡς τοῦ Λίωνι, τῷ Διονύσῳ ἱερὰ, ὅτι ἡ Βρομάλια παρὰ Ῥωμαίοις καλεῖται. 125. α.

ἀμείνω, ἀντὶ τοῦ καλά. 73. α.

ἀμητὸς καὶ θερτὸς, οἱ καιροὶ ἄμητος ἢ καὶ θέρτος τὰ θερίζόμενα ἢ ἀρτεμώμενα. 13. α

ἀμητὸς, ὁ καιρὸς ὅτε ἀμῶσι, καὶ ὁ καρπὸς ὁ ἀμώμενος, ἢ ἐπὶ εἰρήνης, ἤτοι αὐτὸ τὸ ἀμᾶν. 95. α.

ἀμμίσιον, ἀντὶ μίσιον. 205. α.

ἀμολγαίη μᾶζα, ἄρτος μὴ γάλακτος σὺν θρυμμάτιον, ἢ τροχὸς· ἢ ἀμολγαίη, ἀντὶ τοῦ κρυστίη, ἀκμαία. τὸ δὲ ἀμολγὸν ἐπὶ ἀκμαίου τίθη, ἢ ὀλίγον βεβρεγμένη, καὶ ἡ Καλλίστρ. 133. β.

ἀμολγαίη μᾶζα. ζήτει τὸ περὶ μᾶζα ἀμολγαίη.

ἀμολγαίη μᾶζα, ὁ τὸ φύραμα ἄρτος, καὶ λιπὴς, ἢ πυφὸς· παρὰ τὸ μάζω, τὸ πυφῶ,

φῶ, ἢ παρὰ τὸ μάσσω, τὸ φυλάσσω. 135. C.
ἀμβλυγλῶς, τὸ ἀχλῶδες ὡς ὁ τὸ γάλα ἀμίλγων. 133. C.
ἀμφίχυσι, ἀντὶ τοῦ ἀμφίχυσι Ἀττικῶς. 49. α.
ἀμφιδόλῳρυ. ὅτι τοῦ ἀμφιδόλῳρυ χρῶνται οἱ πολλοί. Ὅμηρος δὲ ἄγκιστρον οἶδε. 205. C.
ἀμφιδάμαντος, ὅτι ὁ Ἀμφιδάμας Εὐβοίας ἦν βασιλεύς, ὃς εἰς Ἐρετρίας ναυμαχῶν ἀνῃρέθη, καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ συνεπήνεγκαν ἀγῶνα πυγμῆς, καὶ ἄθλα, ὧν νῦν μέμνηται. 144. α.
ἀμφιγυήεις, ὁ ἀμφοτέρωθεν σίνων καὶ βλάπτων. 32. α.
ἀμφιγυήεις, ὁ ἀμφοτέρωθεν χωλός. 32. α.
ἀμφιγυήεις, ὁ ἑτέρῳ μέρει χωλεύων. 32. α.
ἀμφιγυήεις. πάντων τῶν χωλευτόδη. 28. C.
ἀμφὶς, πανταχόθεν. 148. C.
ἀμφιτρίτη, ἡ θάλασσα, καὶ ἁπλῶς ἡ τοῦ ὑδάτων ὑπόστασις, διὰ τὸ ἀμφὶ τοῖς τοιχείοις τρίτην λαχεῖν τάξιν. 302. C.
ἀμφιτρίτη, ἡ τοῦ ὑδάτων χόρις, διὰ τὸ ἀμφὶ τοῖς τοιχείοις τρίτην λαχεῖν τάξιν. 303. C.
ἀναπολᾶν, ἀναστρέφειν. 108. C.
ἀναβλαί. ὅτι ἀναπολαὶ διττῶς τὸ πλανᾶσθαι τε καὶ ἀπλανεῖν, καὶ δύσις διττή. Μία μὲν ἡ σὺν τῷ παντὶ ὑφ' ἑνὸς ἀνατέλλοντι καθ' ἑκάστην ἡμέραν, διὰ δὲ ὑποστάσεως ἡμισφαιρίου, ὡς τὸ ὑπόγειον, καὶ πάλιν διὰ τοῦ ὑπογείου εἰς τὸ ὑπόγειον δύνοντος. Ἑτέραν τε δυσὴν ἀναβλὴν καὶ δύσιν ποιεῖν σὺν τῷ ἡλίῳ κατ' ἐκλειπτικὸν κύκλον, ἀναπολὴν ἰσημερινὴν καὶ δύσιν ἰσημερινήν. 93. C.
ἀναπολὴ, ἡ σὺν ἡλίῳ τοῦ ἄστρου ἀναφορὰ ἑσπερὴ ἢ ἡ φαινόμενος τοῦ ἄστρου, ἢ μὴ τῷ περὶ γῆν τὸν ἡλιακόν. 91. C.
ἀναύρους, τοὺς χειμάρρους. 224. C.
ἄνωρος, πανημὸς Θεσσαλίας· κωλύει δὲ καὶ ἀναύρους τοὺς χειμάρρους. 124. C.
ἀνάχαρπα, ὅτι Σκύθης. 2. C.
ἀνδρογόνος, τίκτειν παῖδας ἄρρενας τὸ αὐτῇ ἀγαθόν. 74. α.
ἄνεμοι, καὶ ὅτι δώδεκα κατ' Ἀριστοτέλη. 300. α.
ἄνεμοι. ὅτι, ὡς ὁ Ἀκεσίλαος, τρεῖς παρὰ Ἡσίοδον, Βορέας, Ζέφυρος, Νότος. 269. α.
ἀνεπίξεστον, ἀφιλοκέλητον, ἀκόσμητον, τουτέστιν ἁπλῆ 160. α.
ἀνεπιρρίκτων, ἀδύτων. 161. α.
ἀνεπιρρίκτων, χωρὶς τοῦ πρόσθεν ἐυξοῦ καὶ ὀπισθίου. 161. α.
ἀνὴρ, πέντε σημαίνει, τὸν ἀνδρεῖον, τὸν γεγαμηκότα, τὸν φύσει, τὸν ἀνδρὸς ἡλικίαν λαβόντα, καὶ τὸν ἄνθρωπον. 9. C.
ἄνθρωποι. ὅτι οἱ ἄνθρωποι τρία εἶναι εἰσὶ μέρη· καὶ τὸν λόγον θεῖον, καὶ τὸ ἄλογον δαιμόνιον, καὶ τὸ σωματικὸν ἀνθρωπικὸν πᾶν. 29. C.
ἄνεστος, παρὰ Λακεδαιμονίοις ἰδίως ὁ πλούσιος. 119. C.
ἄντυγες, αἱ ἐπιφέρειαι τοῦ δίφρου. 193. α.
ἀνύσιμοι ἡμέραι ἐκ λοιφοειδοῦς. 180. C.
ἀοιδὴ, ποιητικὸν· ᾠδὴ, κιθάρα. 5. C.
ἄοικον, μήτε γωνίαν ἔχον μήτε παῖδας ἔχοντα. 132. C.
ἄορ, διὰ τοῦ ἀρῶ, τὸ φονεύω, ἢ διὰ τοῦ α τοῦ στερητικοῦ, καὶ τοῦ ὀρῶ, τὸ πεῖσαι τὸν ἄνθρωπον μὴ ὀρᾶν. 206, α.
ἄορ, συνήθως ἡ σφάγη. 206. α.
ἀπαλιὴν), ἀναχωρήσει 221. C.
ἀπαρίμφατον. ὅτι ἡ μὲν διφθογγος τὸ πρωτότυπόν ἐστι καὶ τὸ χαρακτηριστικὸν τοῦ ἀπαρεμφάτου. 14. C.
ἀπαρίμφατα. ζήτει ὑπὸ τὸ ποιητικὸν.
ἀπαρέμφατα. ὅτι τὰ ἀπαρέμφατα καὶ σχηματικὰ ὑπερεφῆ παρ' Αἰολεῦσιν· οἷον κίνη, καὶ τὰ ὁμοια. 247. C.
ἀπαρίμφατα. τοῖς ἀπαρεμφάτοις δεῖ διφθογγον ἐπὶ τέλει εἶναι. 14. C.
ἀπαρέμφατον. ὅτι πᾶν ἀπαρέμφατον παρὰ Δωριεῦσιν ὑπερεφῆ). ζήτει ὑπὸ τὸ, Δωριεῖς.
ἀπάτη ἐ δόλος διάφορα ὅτι ἀπάτη ἐστὶν ὅταν ἐπ' ἀγαθῷ γίνῃ· ὁ δὲ δόλος ἐπὶ παντὸς. 29. C.
ἀπάτη, ὅταν λάθῃ τις ὑπό τινος ἐπί τι παραγωγῆς. 29. β
ἀπείρονα γῆν, τὴν σφαιροειδῆ. 49. C.
ἀπήμων, εὐλαβὴς, ἐγκηλος. 145. α.
ἀπλανῆ ἄστρα. 93. α.
ἀπόλησις, ὅτι ὅταν κυρίως ἡ πλοκὴ ἐπιπλοκὴν καὶ συμπερασματικὸν πάντων. 36. C.
ἀπολείπων, ἐλαττούμενος. 113. α.
ἀπόμοια, τὸν ἥλιον. 167. α.
ἀπρούτῳ, τῆς ῥίσεως ἐ μὴ ἐχούσης ἀναβασίαν. 134. α.
ἀποψύχει, ἀποπνεῖν. 164. α.
ἀποψύχει, ἀφροδύει, ἢ ἀποπνευματίζων. ἢ ἀποψύξις χάλασις τοῦ σώματος παρὰ τοῖς ποτιμίοις ῥήμασιν ἴσασι, ἢ ἀποπνοὴν, ἢ ἀποπίπτει. 264. C.
ἄπτων, Αἰολικῶς μικροχρόφῶς). 48. C.
ἀράχνης λίνα) τὸ ζωῦφιον αὐτὸ τὸ ὑφαντουργόν. ἀράχνιον δὲ τὸ ὑπ' αὐτοῦ ὑφαινόμενον. 171. C.
ἀράχνη, τὸ ζωῦφιον· ἀράχνιον δὲ τὸ παρ' αὐτοῦ ὑφαινόμενον. 112. C.
ἀργαλέον, ὀκνηρὸν, ἢ ὀκνηρῶν ἄλγος, ἀλγαλέον, καὶ ἀργαλέον. 36. C.
ἀργειφόντης, ὁ Ἑρμῆς, ὅτι Ἄργον ἐφόνευσε, καὶ τοὺς ποιητέους. 30. C.
ἀργιφόντης, ποιητικὸν, ἀντὶ τοῦ Ἀργειφόντης. 28. C.
ἀργιφόντης, ὡς τὸ Ἄργει τῷ πανόπτῃ φονεύσας. 28. C.
ἀργιφόντης, ὁ ὁ Ἄργῳ φωνῶν. 30. C.
ἀργίεσσα, κατὰ πᾶσαν ἐπίθετον τοῦ Ζεφύρου. 269. α,
ἀργίεσσα, τὸν λαμπρότατον καθ' Ὅμηρον. 269. α.
ἀργίεσσα, τὸν ταχὺν καὶ καθαρόν. 269. α.
ἀργίστης, ὁ ἀπηλιώτης, ὃν Ὅμηρός λέγει Εὖρον. 300. α.
ἄρδις, Ἄρεως. 196. C.
ἄρειον, πολεμικὸν. ἢ ἀντὶ τοῦ ἱερᾶς ἄρειστον ἐ βέλτιστον 49. α
ἄρις, καὶ Ἄρεος Αἰολικῶς, ἐ Ἄρευς, καὶ Ἄρης Ἰωνικῶς, ἐ Ἄρεως Ἀττικῶς. 196. C.
ἀρίσαιτο, ἐχρετώθησαν. 209. C.
ἀρεταὶ ψυχικαὶ, Ἀληθεία, Φρόνησις Σωφροσύνη, καὶ Δικαιοσύνη. ἀλλ' ὅτι καὶ τὸ καλὸν, καὶ τὸ τύχη, καὶ τὸ εὐβουλία, καὶ ἕτερα τοιαῦτα ἀρέτας

ἐκάλυνεν ἡ πάλαι. 76. β.
ἄρης. ὅτι ὁ Ἄρης καὶ ἥλιος περιοδεύει ἑαυτὸν τὴν ἐνχθημερείαν τῆς ἡσυχῆς ἀναστροφῆς, Ἀφροδίτη δὲ μησὶ δ. Ἑρμῆς δὲ ἑαυτὸν, ἢ μᾶλλον μησὶν ὁ αὐτός· ἡ δὲ σελήνη ἐνὶ μόνῳ μηνί· 104. β.
ἀρίζηλον. λέξις ποιητική. 10. α.
ἀρίζηλον, τὸν διάδηλον καὶ περιφανῆ 10. α.
ἀρίθμῶν, ζήτει τὸ περὶ μετρῶν.
ἄριμα, ὄρη κιλικίας, ἢ λυδίας, ὅπου ἡ Τυφωεὺς κεῖται. 257. α.
ἀρίστιχος, καὶ ὅτι ὁ Ἀριστάρχος τοὺς δυοστίχους τὸ αὐτὸ ἀθετίζει· ὡς ἀλόγῳ χαυμολογῶν ἢ ἀποσιωπῶν. 57. α.
ἀρίσταρ. Ἓ ὅπ ἔλιγε, συμβόλου δεῖν χώραν εἶναι ἢ ἀποσιωπᾶν. 74. α.
ἄρσην, τὸ χύρκα. ζήτει ἐν τῷ θῆλυ.
ἀρτίλης. ὅτι τὸν Ἀρτίλλω λέγει Ἡσίοδον πιθόμενον μὴ τὴν τ' ἴωνικὸς πλοῦτιν Ἐρυλίδη σωθῆναι τῇ θερσπαίνῃ, ἐξ ἧς αὐτὸν χεῖν ἡόν. 97. α.
ἀρύη, χωρίον ὕστω πάλαι λιγόμενον· νῦν δὲ νίαν πάτραν. 18. β.
ἀρυτῆρ, ποιητικὸν, ἀρύτης κοινόν 96. α.
ἀρυτὸς, ὁ κοινῶς, ὅτι ἀρᾶται, καὶ τὸ ἀρᾶν. 95. α.
ἄρυρα, κυρίως ἡ ἠργασμένη γῆ. 38. β.
ἀρυτὴρ, ὁ δὲ Ἀρυτοφύλακος ἀστήρ. 128. β.
ἀρυσίδιλλα, τὸν ναυπηγὸν παρ' Ὁμήρῳ. 178. β.
ἀρυσλιάς, τῆς τροφῆς. 122. α.
ἀρυσλιὴς, τροφὴς, ὡς συναρμοστὴσης τὰ μέλη. 127. β.
ἄρυσον, ἁρμόδιον. 143. α.
ἀρπακτὸς, ἄγαν βίαιος, ὁ δὲ καιρὸν διδόντος, ἀπὸ τ' ἀνθρώπων ἁρπαζόντων αὐτόν. 141. β
ἁρπακτὸς, παρόβολος, καὶ εὐψυχοκίνδυνος ἰσχάρων. 147. β.
ἅρπας χαρσατίμφας, χάρμοσε τὰ ὁλίπτερα. 130. β.
ἀρπυῖαι, Ἀελλὼ, καὶ Ὠκυπέτη. 250. β.
ἀρπύω, καὶ ὅπ Δωριεῖς συνίζουσι τὸ ὄνομα. τὰς γὰρ εἰς ας λήγουσας ἀπαλικὰς αὐτοὶ συνίζουσι. 253. β.
ἄρπυμι, τὸν τύχῳ καὶ Ὀρφία. 268. α.
ἄρχας. ὅτι πάντα τὰ ἀπαρίμφατα ἀντὶ προστακτικῆς τίθησιν ὁ ποιητὴς, ἢ νοεῖ ἐπὶ πᾶσι τὸ θέλει. 93. β.
ἀρχὴ, καὶ ὅτι πᾶσα ἀρχὴ καὶ Πλάτωνα θεῖόν ἐστι. 168. β.
ἀρχίπης, παῖς Ἡσιόδου, καὶ πάντας ἢ Μνασεύς, ἢ Στησίχορος. 71. α.
ἀρχίλοχος καὶ Ἱππώνακτος βλασφημίαι. 67. α.
ἄσπερ, χωρίον τῆς Βοιωτίας, περὶ τὰς πρόποδας τοῦ ὄρους τοῦ Ἑλικῶνος. 2. α.
ἀσία, ὁ κέρ. 269. α.
ἀσκώλια καὶ Πυθιονίκια, ἑορταὶ εἰς τιμὴν Διονύσου. 87. β.
ἀσπελίω, τὸν τ' ἀσίῳ κίνησιν. 269. β.
ἀστὴρ καὶ ἄστρον διαφέρει· ὅτι τὸ ἄστρον σύστημά ἐστιν ἐξ ἀστέρων συνεστός. ὁ δὲ ἀστὴρ μονότερης ἐστίν. 105. α.
ἀστὸς. ὅτι ὁ ἀστὸς τὸν ξένον ἀντίκειται, τῷ δεσπότῃ ὁ ἔνδημος. 61. α.
ἀστροβολῆσαι, τὸ τὰς ἀμπέλους τοῦ καύματος ἀπολέσαι. 129. α.
ἀταρπιτοῖο, σκληροῦ, χαλεπῆς. 289. β.
ἀτάσθαλοι, οἱ εἰς θεοὺς ἐξαμαρτάνοντες. 43. α.
ἀτασθάλη, πονηρᾷ, ἀπὸ δ' ἄλλης θάλασσαν, ἢ ἀπὸ δ' ἀτάσθαλον αὐτῆς, πλέον αὐτὰς κινοῦσα τοῖς ὀργῆς. 148. α.
ἀτάσθαλα, τὰ θάλασσα τὸ πᾶς ἅπας, ἄγαν βλάβας ἀναμίξας 69. β.
ἄτλαντος ἀναστέρες διάδηλοι, καὶ ὑάδες Ὑάδας. 92. α.
ἄτλαντος καὶ Πλειάδης καὶ Πλειάδες. 92. α.
ἄτλας, ἀπὸ τοῦ ἀτλήτου ὀρίζειν καὶ διακρίνειν τὸ ὑπὲρ γῆν, καὶ ὑπὸ γῆν ἡμισφαίριον. 92. α.
ἄτλας Ἄτλαντος, καὶ Ἄτλας, Ἄτλα. ὅθεν Ἀτλαγενέων. 93. α.
ἀτλαγενέων, ἀπὸ τῆς Ἄτλαντος Ἄτλα. 93. α.
ἄτλας, ὁ τοῦ Προμηθεύς.
ἄτλας, ὁ καὶ ἄξων 92. β.
ἄτος, ὁ ἀόριστος. ἀπὸ τῆς εἰμὶ ποιητικῆς, ἧς ὕστερον, τὸ ζητῶ. πολλὰ γὰρ ζητοῦσιν οἱ ἀόριστοι. 193. β.
ἀτραμύτοιο. ὅτι ὕστερον ἀληθῆ φησὶν Ἀτραμύττιον τὸν Κρῆτα ἀδελφόν. 49. β.
ἀτρεκὲς καὶ ὅτι τὰ Ἀτρεκὲς τὰ ἀπὸ βραχέων ἀρχόμενα ὀ τοῦ παραπλησίου, χρονικῶς μεγεθύνει· ὁ τοῦ ὑπερπλατικοῦ. Δράκων, ἀπὸ τοῦ δέρκω, ἐδάρκων, δάρκων καὶ δράκων. 200. β
ἀτρεκέι. ὅτι θαυμαστικόν ἐστιν. 209. β.
ἀτρεκέι. ὅτι οἱ Ἀτρεκεῖς τὰ διάφορα σχόσπα τῶν παθητικῶν γράφουσι διὰ διφθόγγου. πόσσομαι πύσομαι, ὄψομαι ὄψομαι. 104. α.
ἀτρεκεῖ. ὅτι τὰς μετοχὰς ἀντὶ ῥημάτων τιθέασι. 20. β.
ἀτρεκεῖ. ὅτι τῶν Ἀτρεκῶν ἡ ἔκπτωσις οὐκ ἔχει χώραν ἐπὶ πάθεσι λέξεων. 15. α.
ἀτρεκεῖ. Σήμερον ὅτι οἱ Ἀτρεκεῖς θαυμαστικὸν, ὅτι λίσφοι, ἀντὶ τοῦ λίσσομαι λέγει. 49. α.
αὐάω καὶ διαρῶ, τὸν ξηραίνω καὶ τὸν ὑγραίνω. 108. β.
αὐθι, Ἀτρεκῶς, οἷς τέκμαιρ, καὶ τὸ οὐκ ἀδιστάκτως. 49. α.
αὖθις, τὸ ἄυθις, κοινὴ διάλεκτος καὶ Ἰωνὶς ἀντὶ τοῦ εἰς τὸ πάλιν διὰ τοῦ χάφι. 127. β.
αὐλὶς, ἀπὸ τοῦ οἰκεῖν ἀαλιθῦναι τοὺς Ἕλληνας. 143. β.
αὖον, τὸ ξηρόν· νῦν δὲ τὸ ἄνυδρον τοῦ ὄνυχος. 159. α.
αὖπι, Ἰωνικῶς, ἀντὶ τοῦ αὖθις. 49. α.
αὖπις, κατά τινας ἀντὶ τοῦ εἰς τὸ πάλιν, τὸ δὲ αὖθις ἀντὶ τοῦ πάλιν. 49. α.
αὐτόγυον ἄροτρον. αὐτόγυον καλεῖ τὸ ἄροτρον, εἰ ἐν ξύλον ἢ τὸ ὅλον, ὁ γύης μέχρι τοῦ ζυγοῦ ἀπὸ τοῦ ἐλύματος. 102. β.
αὐτόγυον, τὸ μονόζυλον, τὸ ἓν ἔχον ἐξ αὐτογύου τὸν ἰσοβοΐα. 102. β
ἄφορος, κυρίως ὁ ἀπὸ σπόρου αὐτοῦ πολύτοκος. νῦν δὲ ἄφορον τὸν ὑφορον λέγει, καὶ τὸν γῆν, καὶ τὸν θάλασσαν. 239. β.
ἄφορος, ἀπὸ τοῦ ἔργου τῆς σπορᾶς ὁ πολύτοκος ἀφορίζόμενος. 15. β.
ἄφορος, ὁ ἀπὸ τοῦ ἀρᾶν πολύτοκος· ἀφ' οὗ ἄφορος, πολύτοκος. 75. β.
ἄφορος, ὁ ἀπὸ τοῦ ἀρᾶν τοῦ σπεί-
σαντος

αὐτῷ ἀφροιζόμβῳ πλῦτος. 15. α.
ἄφρεος. ὅτι ἄφρεος, πλοῦτος, ὄλβος, τύχη, καὶ εὐδαιμονία διαφέρει· ἄφρεος γὰρ ἡ ἐπιστία συγκομιδὴ τῶν καρπῶν, πλοῦτος τὰ διὰ πολλῶν ἐτῶν συναγόμενα, ὄλβος τὰ ἀμφότερα, τύχη δὲ ἡ δόξα τοῦ βίου καὶ ἔπαρσις, εὐδαιμονία δὲ τῶν ψυχικῶν ἀρετῶν κτῆσις. 16. β.
ἄφρεος. ὅτι ὁ ἄφρεος λίθος ἀρτεμισίας, καὶ τὸ ἄφρεος ὑδατίρρυτος. 15. α.
ἄφρεος φεύγων, πλοῦτον φεύγων. 143. β.
ἀφρικὸς φρένας. ζήτει τὸ τοῦ, φρένας ἀφρικός. 108. β.
ἀφρογένεια Ἀφροδίτη, ἢ παρὰ τὸν ἄφρον, ἢ παρὰ τὸ ἀφρεύεσθαι. 249. α.
ἀφροδίτη, ὅτι δύο, ὧν τὸν μίαν Θέμιδι συνίζουσι, ὡς ἀρχαῖοι ὕστερον. 234. β.
ἀφροδίτη, ἡ συνουσία, καὶ ἡ ἐπιστατοῦσα τούτῃ θεός. 5. α.
ἀφρὸς, ἡ ζέσις τῶν ὑγρῶν, ὁ ἀφρισμὸς τῆς μίξεως. 249. α.
ἀχθομαχῶ πολεμικῶς, ἄχθομαι πολεμῶ. 96. α.
ἀχθόμενος, ἀπὸ τοῦ ἀχθῶ, συνῃρημένη τοῦ ῦ. 96. α.
ἀχιλλεῦς, ἀντὶ τοῦ Ἀχιλλέως. 68. β
ἄψις, ἡ ἁψὶς καὶ παρηγμένον Ἀτηκόν. 105. β.
ἄψις, ἡ περίχυσις τὰς λεγομένας κεφαλίδας τὰς ἐπὶ τοῦ ἄξονος εἰς τὸν ἀψίδα τελούσας 102. α.

B.

Βάζοντι, ἀντὶ τοῦ βάζοντες, τὸ λεγόμενον ἀντὶ τοῦ πολεμοῦντες. 53 β.
Βάκτιο, ἀντὶ τοῦ ἐπιτυχῶς λάμβανε. 34. α.
Βάκτω βίλος, ἀντὶ τοῦ πίμπτω, καὶ βάκτω τινὰ τῷ βίλει. καὶ βάκτιτην βίλος, ἀντὶ τοῦ πίμπτην, καὶ βάκτεται τις τῷ βέλει. 24. α.
Βασιλῆες, οἱ ἄνακτες, καὶ οἱ ἄρχοντες. 17. β.
Βία καὶ ψεύδος. ἔγνωσαι καλῶς δύο. καὶ ἡ μὲν βία τὸ χρῆσθαι καὶ τὸ ἔργον· τὸ δὲ ψεῦδος ἀντὶ τοῦ λόγου. 79. α.
Βία, ὅτι βίᾳ διαιρεῖται ὑπὸ τοῦ νίκα, ἁρπαγὴν, πλοκὴν. τὸ δὲ ψεῦδος εἰς συνωφρυστίαν καὶ ἀπορίαν. 79. α.
βίβλινος οἶνος, ἀπὸ τοῦ Ἀστυρείαν, τοῦ περὶ τὴν Βίβλον καὶ Λίβυσσον. 135. α.
βίβλος, πανάμος, ἢ πόλις Θράκης. ὅθεν ὁ βίβλινος οἶνος. 232 α.
βίος, ἐξ ὑπαμφιβ. τὸν τίχνον, τὸν τρόπον, τὸν παρόντα κόσμον, τοῦ ἑνὸς ἑκάστου χρόνον, τῆς ζωῆς ἐξουσίαν, καὶ τὰς πρὸς τὸ ζῆν σωτηρίους τροφάς. 18. α.
βίου, ἡ τῶν ἀναγκαίων ἐξεπίτηδες. 20. α.
βίου, ἡ πᾶν ἀναγκαῖον ἐξεπίτηδες· ἀφ' ἧς ἐστὶ καὶ τὸ βιῶναι καὶ τὸ ζῆν. 79. α.
βίου, τὰ πρὸς ζωὴν ἐπιτήδεια. 128, α.
βίῳ κεχρημένου, τῆς τροφῆς οὖν. 243. α.
βλίτρον. ὅπου τὸ βλίτρον μεστοῦσθαι τὰς εἰς ἐσθίεσθαι τροφὰς λαμβάνει· οὗτοι γὰρ σημαίνει δηλοῖ οὗτοι ἐλπίδα, οὗτοι καὶ μίμησιν. 15. β.
βλίτρον, τὸ βλίτρον ἄνευ τοῦ ἐσθίεσθαι μόνον τῷ σιέργεσθαι δηλοῖ τῆς ὀρεκτικῆς δυνάμεως. 15. β.
βλεσυρὸν, ἀπὸ τοῦ βάλλειν καὶ πτύσσειν τοῖς ὄμμασι, καὶ βλῖς ὀφθαλμοῖς. 200. β.
βοὸς ὑλοφάγου, ἀδυμέσου, νομάδου, μήπω πτοιήσαι. 132. α.
βορρᾶς ἀνεμηγενίτης, ἢ διὰ τὸ ἀνθρώπους ποιεῖν, ἢ διὰ τὸ ἐξ ἀνθέρου γίνεσθαι, τουτέστιν ἐξ ὑψηλοτέρου τόπου. 265.
βόσιν, τὴν τροφήν. 207. β.
βούλεσθαι, ἤτοι αἴτησιν τοῦ ἀποδίδοσθαι τοὺς βίους. 122. β.
βραδίων, βραδέως. 119. β.
βρεβεννία, καὶ ὅτι περὶ αὐτὴν αἱ τῶν Μακάρων νῆσοι λέγονται, καὶ ὅτι Γάιος Ἰούλιος Κῶσος τριήρει μιᾷ καὶ ἑκατὸν ἐπιβάντες εἰς τὴν Βρεβεννίαν, ἐκ τῶν Μακάρων περὶ αὐτὴν νήσων διαπεφευσθῆναι λέγεται. 56. β.
βριάειν. τὸ σφίγγειν, καὶ θλίβειν. 276. β.
βρομὼ καὶ Θρεμὼ ἡ Περσεφόνη.

Γ.

Γαῖαν τὸ ἐλάττονα, τὸ τοῖς φυτοῖς τοῖς ἐρριζωμένοις τῇ γῇ, ἢ ὅτι ἐρρίζωται αὐτῷ αὐτῇ γῇ. 14. α.
Γῆ, Ἰωνικῶς ἀντὶ τοῦ γαῖα, τὸ γῆ φιλῶν, ἐξ οὗ γῆν. 49 β.
Γηγάασιν, ἀντὶ τοῦ ἐγένοντο. 35 β.
Γενεὰν, τέκνα. 257. α.
Γενικὴ. ὅταν αἱ γενικαὶ ἐπίκτητα διαλυθῶσι διφθογγίζονται. 190 α.
Γενικὴ. ὅταν τὸ εἰς ἐπιπλευμόνιος γενικῆς ἐπίκτητα συστέλλεται ἢ λήγουσα, συστέλλεται καὶ ἡ παραλήγουσα. οἷον κοχλίου. τὸ κοχλίου, τὴν μὲν κοχλίου ἡ λήγουσα συστέλλεται, τὴν δὲ συστέλλεται ἐξ ἀνάγκης ἡ παραλήγουσα. τὴν δὲ κοχλίου ἐπὶ ἡ ληξασα συστέλλεται διὰ τοῦτο δὲ ἡ παραλήγουσα ἐξετάζεται. 190. β.
Γένος. ἀντὶ τοῦ εἶδος. 12. α.
Γήρᾳ ὠμῷ δίδοναι. δηλοῖ τὸν ὀδυνῶν πρόξενον, καὶ ἄζηλον τῷ ἀνδρὶ γινόμενον αἰτίαν, καὶ τὸ γῆρας αὐτῷ ἐπαπειλοῦν ἐργα πείσασθαι. 249. β.
γηράντεσσι. ἀπὸ τοῦ γηράω γηρῶ, γηράσω, ἐγήρασα, ὁ γηράσας τοῦ γηράσοντος, καὶ κατὰ συγκοπὴν γηράντος· ἀφ' οὗ γηράντι ἰθεῖα, καὶ αἰολικὴ τοῦ δυϊκοῦ, καὶ γηράντοιν δηλοῖ τὸ πολυγλυκῶν. 52. α.
γηράντοιν, ὁμοίως τῇ γήρᾳ 52 α
γηρυοῖν. ὅτι τριχῶς σχηματίζεται τὸ ὄνομα, ὁ Γηρυὼν, ὁ Γηρυόνης, καὶ ὁ Γηρυόνας· ἀφ' ὧν καὶ διαφόρως γίνεται πλήσεις. 310. α.
γίγαντες, ἀπὸ γῆς ὠνομάσθησαν. 248. β.

γίγαντες. καὶ σήμαινον ὅτι οἱ γίγαντες τῷ ἡμιτέλεσι χαλκῷ κατακλύζουσιν. ἀφ' ἧς τὴν Ἡσίοδον ἀμφυλίῳ πολέμῳ ὑπ' ἀλλήλων ἀνηρῆσθαι. 49. α.
γλαυκὴν καὶ δυσείμφιλον. ὅτι τῷ θάλασσαν δύσιν ἐπιβίνουσι ὑδατοκυεῖν. 270. β.
γλαυκῶπιν Ἀθήνην, διὰ τὸ ὀξυδερκὲς. τοιαύτη γὰρ ἡ γλαῦξ. 300. β.
γλαυκῶπιν, τῷ φρόνησιν· διὰ τὸ λαμπρὸν καὶ περίβλεπτον τῆς ἀρετῆς. 299. β.
γλαυκῶπις, ἡ γλαυκὰς ἔχουσα τὰς ὄψεις. 223. α.
γλάφυ, ἀπὸ τοῦ γλάφω· ὡς τὸ δάκρυ, ἀπὸ τοῦ δακρύω. 120. α.
γλάφυ πτηνῶν, κοίλωμα πτηνῶν. 120. β.
γλῶτται πτηνικαὶ, ὅτι ἡ πτηνικὴ γλῶττα, ἢ ἡ Ἀττική, ἢ ἄλλη αἷς μάλιστα χρῶνται αἱ πτηνικαὶ ἐπὶ τῆς κοινῆς ἐρωτήσεως. 10. α.
γόμφοι, οἱ ἧλοι. 105. β.
γοργόνες, Σθενὼ, Εὐρυάλεια, Μέδουσα. 254. β.
γύγης, ὁ χθιζινὸς κυρίως. 148.
γύης, ξύλον ἐστὶ μικρὸν, ἔχον ἐν πόρρω τοῦ ἰλύματος ὀρθὸν ἐμπεπηγὸς ξύλον, ὃ κατέχοντες οἱ ἀρωτῆρες ὅλον κινοῦσι τὸ ἄροτρον, καὶ διὰ τοῦ ἀρότρου τὰς βόας· λέγει δὲ γύης, ὅτι ἀπὸ τοῦ γύου ἐστί, τὸ γονάτιον τοῦ ἀρότρου. 102. β.
γύης, τὸ λιγόρμιον γονάτιον τοῦ ἀρότρου. 100. β.
γυῖα, αἱ χεῖρες, καὶ οἱ πόδες. 28. β.
γυιοπόρος, τὰς εἰς πόρον ἀγούσας τὰ γυῖα. 29. β.
γυιῶν, τὸ τὰ σκέλη βλάπτειν. 28. β.
γωνιὸν ἀνέρος. ὅτι ὁ φησι σωτηριώδης αὐτὸν σωφθάρη τὸν χθόνα καὶ ἀνωφελῆ. ὡς ἂν ὅπως ἐνεργάσηται καὶ γλυκαίνῃ ἐργάζοιτο. 98. α.
γωρυτὸς, τὸ ὅπλον εἰς ὃ ἐμβάλλει τὰ τόξα φαρέτρα ἢ εἰς ὃ τὰ βέλη. 198. β.

Δ.

Δαίμονες καὶ θεοί. ὅτι κατὰ πάντας οἱ αὐτοὶ λέγουσι. 41. β.
Δαίμονες καὶ θεοί. ὅτι διαιροῦσιν αὐτούς τινες. 45. β.
Δαίμονες, ἐφ' ὅτι τινὲς λέγουσι ἀπὸ δαΐων τοὺς ἀνθρώπους, ἢ παρὰ τὸ δαΐζειν. ἕλκειν μερίζειν τὰ ἀγαθὰ ἐκ κακῶν τοῖς ἀνθρώποις. 39. β.
Δαίμονες, ὑσίαι τινὲς ἀσώματοι, τὰ περὶ γῆν καὶ ὑπὸ γῆν ὁρῶντες. 41. β.
Δαίμονες. ὅτι τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ τοὺς θεοὺς ὅταν καλεῖ Ὅμηρος. 30. β.
δαίμονες. τῷ λογικῷ φύσιν ὁ Ἡσίοδος εἰς τέσσαρα διαιρεῖ, τῷ μὲν πρώτῳ θεῶν, τῷ δὲ τρίτῳ δαιμόνων, τῷ τρίτῳ Ἡρώων, τῷ τετάρτῳ ἀνθρώπων. 39. β.
δαίμων, ἡ ψυχὴ παρ' Ὁμήρῳ καὶ Σοφοκλεῖ. 16. β.
δάκη, τὰ θηρία, διὰ τὸ δάκνοντα μόνον λυπεῖν. 101. α.
δάκτυλοι πίτρωσι, καὶ βάλλουσιν αὐτὰ, μερίζοντα. 103. β.
δασυσίρινον, ἀπὸ τοῦ σίρινον ὅλον τὸ σῶμα δηλοῖ. 119. α.
δάσκιοι πίτρωσι, τὰ πίτρωσι καλῶς διαμερισθέντα καὶ πεπῶσι. 106. β.
δεῖ. τὰ μὲν δεῖ εἰμὶ ἀπὸ αἰτιατικῆς τοῦ ἐνικοῦ γίνεται, παρὰ μόνοις τοῖς ποιηταῖς εἰσι τὸ χρέος, οἷον χρέος ἐστὶ, καὶ πᾶσι τὸ χρέος. οἷον Ἀθήναζε, Μυκήναζε, Θήβαζε. 121. β.
δεῖ, ἀντὶ τοῦ χάρ. 154. α.
δειδίσσει. ἀντὶ τοῦ ἐμμελίζεται. 193. β.
δεικὰς, καὶ ὅπως ἐν Δηλιάσι οἱ Πυθαγόρειοι ἔλεγον τὸν κόσμον εἶναι. 184. β.
δειλὸς ἀνὴρ, ἄθλιος. 151. α.
δεῖμος, ὁ ἐν δειλίᾳ εἰθισμένος ἐπιπεφόβηται δέος. 302. β.
δεινὴ Στύξ, φοβερὰ τοῖς ἐπιορκοῦσι. 292. β.
δεινοτόλοχος, τῆς δεινῶν μόνον αἰδήμων, ἀργὸς, τῆς σωφρονούσης, καὶ λοχώσης τὸν ὁμόκοιτον πρὸς τὸ φάσκειν τι καλὸν, ἢ τοῖς ἄλλοις σωφρονοῦσης παρὰ τὸν τοῦ ἀνδρὸς βίλεψιν. 148. β.
δεινοτόλοχος, τῆς καθαρᾶς, καὶ ἀσυλλογίστου καὶ παρεφθαρμένης τοῦ δέους. 149. β.
δεκατολόχος, τῆς λάθρα τοῦ ἀνδρὸς ἐξιοῦσα, καὶ μὴ φαινομένης, τῆς τρακτικῆς, τῆς περὶ τὰ δῶρα καὶ τροφὰς ἀσχολουμένης. 150. α.
δῶρον, τὸ πρόγραμμα. ἔστιν τὸ γεῦμα, διέρπει ὁ παρ' ἡμῖν λεγόμενος δεῖπνος. 106. β.
δικάδα, ὡς δίχαδα, ὡς δίχομαι· καὶ τὰ ἀφ' ἑαυτοῦ. 183. α.
δωδεκάλιθον, ὅτι ἀρχηγὸς τῶν τεττάρων ἡλίων ἐστὶ Ἡφαιστος. 306.
δοῦπος, ἐπίρρημα παρηκολουθηματικόν. 5. β.
δρῦς, ἀφ' ὃ καλλιτεχνῶν ἐσχισμένον ξύλον. 105. α.
δρυμάδες. ὅτι ὁ Δρυμάδης ὁ πάνυ ἰχθυοπώλης. 2. β.
δρυμάτρων ἱερὸν ἀκτῆς, ὃ ἱερὸν δῶρον τῆς Δήμητρος, ἤτοι τὸν σῖτον. 136. α.
δρυμήτρ, ἡ γῆ. 309. β.
δρυμήτρ, ἡ γῆ Δωρικῶς. καὶ ὅτι οἱ Δωριεῖς, ἀντὶ τοῦ γ δίβηται. δυσφιλὴς γοφιλὴς, Δήμητερ γήμητερ. 18. α.
δρυμήτρ. ἡ γῆ. ὅτι πάντων ἡ γῆ μήτηρ. 18. β.
δρυμήτρ ὁ σῖτος καὶ ἡ δωρυμένη τοῦ θεοῦ. 5. α.
δρυμήτρ, ὡς Δηὼ μήτηρ. 268. α.
διεύσας· ὅτι τὸ α καὶ μικρὸν χαρακτῆρα ἔχει ὑπὸ τοῦ ι συνεπίπτει, παρ' Ἀττικοῖς ἢ μίαν χάριν. 137. β.
δύμητρα. ὅτι Δύμητρα οἱ παλαιοὶ τὴν γῆν, ἀφ' ἧς οἱ καρποὶ, ἀνίσταζον. 17. β.
δῦρις, ἡ μάχη, ἀπὸ τοῦ δαίρω, τὸ τύπτω. 208. β.
δύσιος, ὑποδύσιος. 126.
διὰ, ἡ διὰ ἀνθρώπου μετὰ τοῦ ῥήματος πᾶσι, σχεδὸν αἰτιατικὴν ἀεὶ λέγεται· οἱ δὲ μετὰ τοῦ πατρικοῦ, γνήσιοι ἐξ ἀναγκης σωτάσονται. 120. α.
διάτορος. ἀπὸ τοῦ διάτορον, ὃ λέγει ἐπὶ φωνῆς ἐστόν καὶ ἰσχυράς. 28. β.
διάτορος, μεγαλόφωνος. 28. β.
διάτορος. ὅτι τὸ παρὰ διάτορος πλεονάζει τὸ α, ἄστειρα παρ' ἀλυπητοπόδη. 28. β.
διαλόγους καὶ χρηματίζειν. τὸ παρὰ χρηματίζειν καὶ λέγουσι ζῆτε.
διαμπερὲς. ὅτι ἀπὸ τῆς δι' ἧς ποιεῖται

βίσιμος, καὶ βωμίερος. 62. a.
Διδοῦναι πεπαιδευμένον, δίδωμι ἐμαυτόν. 63. β.
Διεπαμήσατο, ἐχειρίσατο, παρασκευάσατο ἑαυτῷ. 95. β.
Δίζησαι. ζητῶν. 232. β.
Δίκη, ἀντὶ τοῦ δικαιοσύνη. 53. a.
Δίκη καὶ Θέμις. ζήτει ἐν τῷ Θέμις καὶ δίκη.
Δίκλω. ὅτι ὁ Ἡσίοδος δίκλω τὸ ῥῆμα τῶν θεῶν κρίνει, τουτέστι τῷ κρίσει, καὶ τῷ ποινῇ. 57. ζ.
Δίκη. ὅτι ἡ Δίκη παῖς τοῦ Διὸς λέγεται, διότι νομοθέτης υἱὸς ἦν πραγματικὸς. 65. β.
Δίκη. ὅτι ἡ δίκη παρθένος τοῖς θεολόγοις λέγεται, διότι πᾶν τὸ δικαιοπρεπὲς ἀδιάφθορον εἶναι δεῖ καὶ καθαρόν. 65. β.
Δίκη. ὅτι πτερωτὰς τίθησι τὴν δίκην ὁ Ἡσίοδος· ἐπὶ μὲν τῶν σπερματοφόρων ἡλῶν, ἐπὶ δὲ δικαίου, ἐπὶ τῆς κρίσεως, καὶ ἐπὶ τῆς τιμωρίας. 56. a.
Δίκη, τρία σημαίνει· τὸ δίκη ὀνομαστικῶς δικαιοπράγιον, δικαιοσύνην, καὶ καταδίκην. 11. β.
Δινέμιον, τὴν δινικὴν τῶν βοῶν ἄλοην. 132. ζ.
Δινέμιον, τὸ ἐξεικονιζόμενον καὶ περιελαυνόμενον τὰς βόας περὶ τὴν ἄλοην. 134. a.
Διόγενης, ἀπὸ τοῦ διογένους, ἢ ὁ γνωτὸς, ἢ ὁ γνωτὸς τοῦ Διΐ. 216. ζ.
Δῖον γένος, ὁ Πέρσης (ἀπὸ τοῦ Ἡσιόδου λέγει), ἢ διότι παῖδες Διὸς πάντες ἦσαν, ἢ διότι εἰς ἡλικίαν ἀντίφερον τῷ γένει. εἰς γὰρ Ὀρφέα καὶ Καλλιόπην γένος ἀνῆγον. 73. a. καὶ 74. a.
Δῖος γένος, ἢ Δίου, ἢ ἐυγενὴς γένος. 75. β.
Διονύσιος. ὅτι ὁ Διονύσιος βίβλος τῆς τῶν γραμματικῶν μεταπεπαιδευμένοις πάνυ ἀναγκαῖα. 72. ζ.
Διόνυσος, ὁ οἶνος, καὶ ὁ διδοὺς τοῦτον θεός. 5. a.
Διόνυσος. ὅτι ὕτω λέγεται οἷον δεδοικώς τι ὤν. 5. a.
Δίπλοος, ἡ δὶς ἠργασμένη. 108. ζ.
Διώνη, ἡ τῆς Ἀφροδίτης μήτηρ, ἀπὸ μίαν τῶν Ὠκεανίδων.
ὑστέρη τῶν Τιτανίδων. 134. ζ.
Δμῶες, ὁ δοῦλος, τῷ διάλυσον 1 105. ζ.
Δόλος, μηχανὴ κακὸν ἔχουσα, ἀγαθῷ δοκοῦντι κεκαλυμμένον. 29. ζ.
Δόλος. ἄλλη ὁ δόλος διαφέρει δοκεῖ τῆς ἀπάτης, τῷ τὸν μὲν ἐπὶ τοῦ βλάψαι πᾶσαν ἔχειν τὴν μηχανὴν· τὴν δὲ μηχανὴν σὺν αὐτῷ τούτῳ σχεδὸν ἔχειν, δηλονότι τὸ βλάψαι. 29. β.
Δόρπος, ὁ παρ' ἡμῖν λεγόμενος δεῖπνος. ὁ τοῦ δεῖπνος.
Δότης, καὶ ἀδότης, ὅτι ἀμφιλογούμενα. Ἀττικῶς ἡ ἐξιτάδησιν παρ' Ἡσιόδῳ. 87. a.
Δοτικὴ, καὶ ὅτι δοτικὴ οἱ ῥήτορες χρῶνται ἀντὶ γενικῆς. 270. a.
Δόμμα, ἀντὶ τοῦ δῦναι, δυσμικῶς. 203. ζ.
Δόσις ἰσοτελὴς ἀστέρος, ὅταν ὁ πρὸς ἡμερίαν μεσουρανῇ ὁ ἥλιος· πρὸς ἑσπερίαν δὲ μείωσις ὁ ἀστὴρ δύ, ἢ ἐγγύς, ἢ ἐν ἡλίου μοίρας ἀπέχων τοῦ ἡλίου, 93. β.
Δύσις ἰσοτελὴς, ὅταν δύνῃ ζώδιον σὺν ἡλίῳ. 91. ζ.
Δύσις ἰδία ἀστέρος, ὅταν ὁ πρὸς ἡμερίαν ὁ ἀστὴρ φαίνῃ, ὁ δὲ πρὸς ἑσπερίαν ὁ ἥλιος τρέχῃ, ἀφιστάμενος τοῦ ἀστέρος ἐφ', ἢ ἐγγύς, ἢ ἐν ἡλίου μοίρας. 93. a.
Δυσκίλαδος, κακὰς φάμας ἐγείρων. 52. a.
Δυσπερίφιλος, πολυφόρος, καὶ δυσάλωτος. 154. a.
Δῶ, δώματα καὶ Ὄλυμπον. 304 a
Δωρεῖς, καὶ ὅτι οἱ Δωρεῖς τὰς βαρυτόνους μίμονται περισπῶσι. 194. β.
Δωρεῖς ἔστι οἱ Δωρεῖς πᾶν ἀπερίσπαστον ἢ ταχυφθόγγον. 104. a
Δωτίνη, ἡ δωρεά. 97. a.

E.

Ἔαγεν, κατεπλάγησαν. 120. a.
Ἐαρινὴ ἰσημερία ζήτει ἐν τῇ ἰσημερίᾳ ἐαρινῇ.
Ἔαρος, παρὰ τὸ τὰς σωτηρίους συμβάντας ἐν τοῖς ἐνιαυτοῖς τῆς γηλόσεως, ἔρχεσθαι τὰ πεῖν. τὸ μὴ αὖθις πλοῦν. 252. β.
Ἑβδόμη, καὶ ὅτι Αἰγυπτίοις ταύτῃ ἐν Ἀπόλλωνι τιμῶσι δυοφθεγγοῦντες, ἐν τοῖς ἐπισφέροντες, καὶ ὑμνοῦντες τὸν θεόν. 168. β.
ἑβδόμη, καὶ ὅτι Ἀπόλλωνος ἡμέρα. 168. β.
ἐγκύρσας, συντυχών. 222. a.
ἐδάρησαν, Ἀττικὴ ἀπαρεμφ. 32 ζ.
ἔδς, ἀντὶ τοῦ εἷς. 247. ζ.
ἐιλδόμενος, ἀπὸ τοῦ εἰθέλω, τὸ ἐπιθέμενος. εἰθέλω εἰθέλομαι. ἐν τῇ μεταθέσει τῶν στοιχείων εἰλθόμην. καὶ τροπῇ τοῦ δ εἰς θ εἰς μέσον λ εἰλθόμενος. ἄλλοι ἀπὸ τοῦ εἴλω τὸ σκεπάζω. 192. a.
εἴρων. Ἀττικῶς δασυνόμενον ἡμιτῶς ἢ ψιλοῦται. 114. β.
εἱλαπινὴ καὶ ἥσυχοι, ὅτι ἐν περιμέλουσι τοῖς. 39.
ει. ὅτι οἱ Ἀττικοὶ τὰ διὰ περισπωμένου τοῦ παθητικῶν διὰ τοῦ ει γράφουσι. ζήτει ἐν τῇ Ἀττικῇ, ἔτι. 132. a.
εἰκάδι δ' ἐν μεγάλῃ, μεγάλῃ λέγει, παρ' ὅσον τὸ πλέον τῆς ἡμέρας ἦν μέσος ἦν. 174. β.
εἶκτο τὸ θέλησον, ἀπὸ τοῦ εἶκω, τὸ θέλω. ἀφ' οὗ καὶ τὸ εἰκών. 218. a
εἰλαδῖναι, οἱ τόκοι, καὶ αἱ ἐφορῶσαι τούτους θεαί. 5. a.
εἰλυφάζει, ἀπὸ τοῦ εἴλη, ἡ λαμπρὰ αἴγλη, καὶ τοῦ φῶς, τὸ λάμπει, δύο πεντεσημάντων λέξεων. 211. β.
εἰλυφόωντες, ἕπονται, συμφέροντες, τὸ κῦρ πάντα χῦ περιάγοντες. 291. a.
εἱμαρμένη. ὅτι οἱ παλαιοὶ οὐκ ἐν τοῖς ἀστέρων κινήσεσι λέγουσιν ἀποπλανᾶσθαι τὰ εἱμαρμένα. 14. β.
εἱμαρμένη. ὅτι τὴν Εἱμαρμένην τοῦ Διὸς νῦν οἱ Στωϊκοὶ ἐκδεχόμενοι. 35. β
εἱμαρμένη. ὅτι αὐτὴ καὶ δυτέρα παρ' Ἕλλησι. 40. a.
ἐνοσίχθων, τὸν Ποσειδῶνα, ἀπὸ τοῦ σύν τῷ γῆν. 268. β.
εἰς ἀντὶ τῆς πρὸς. ἀπὸ τοῦ, εἰς Ἀχαιμένην ἀδιον ἐστὶ τὸ χῆμα Ἀττικόν. 30. ζ.
ἐκ, καὶ ὅτι τὰ εἰς ας ἀ ἔχει τὸν πρὸ τοῦ ω πολλαχοῦ βραχύν, διὸ τοῦ ᾱ μικρὰ γράφει. οἷον κρυόεις, σιδόεις, φοινικόεις. ὁ δὲ μακρόν, μεγαθύνει. οἷον

ἀτόμως, πεπόμενος, ἡδέως. 203. β
ἰκμήνατο, ἰκμανθάνω. ἐ ἰκόσμου. 187. ϛ.
ἱκατηβόλος, ἀπὸ τῦ ἱκατὸν, ἐ τῦ βάλλω. μυθίσιν γὰρ ὅτι ἱκατὸν βάλλει τὸ θηρίον τὸν ὑπὸ Ποθῆ ἀνῃλεν ὁ Ἀπόλλων. 193. ϛ.
ἱκάτη, ἡ σελήνη. 268 α.
ἱκάτην σήμαινον ὅτι Ἑκάτην ἱπποιεῖ ὁ Ἡσίοδος, ὡς Βοιωτός. σώζουσι γὰρ ἡμᾶς ἡ Ἑκάτη. 269. ϛ.
ἱκατὸν, ἀόριστον, ἀντὶ τῦ πολλά. 45. α.
ἐκ Διὸς ἀρχώμεθα, ὡς ἐξ ὑφηγητέον. 166. α.
ἱκβολὰς, ἀπὸ τῦ ἱκβάλλω. ὁ σημαίνει τὸ μακρὸν, καὶ τῦ βάλλω. 193. ϛ.
ἱκκεφυφῶσαι, τὸ ἀνακαλύψαι. 35. β.
ἐκκεφοφώσω, κεφαλαιώσω. καὶ ἀνακεφαλαιώσω, ἐς κορυφὴν καὶ τέλος ἀγαγών. 37. α.
ἱκπάγλως, καταπληκτικῶς, φοβερῶς. 48. ϛ.
ἱκόμαζον, ἐτραγῴδουν. 222. ϛ.
ἱλαφρὸς, ὁ ταχὺς, ἀπὸ τῦ ἴλαφος ἱλαφηρός. 104. β.
ἱλαφὶς. ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος ἡ Ἀττικὴ ἡ πρώτη τῶν καρπῶν συγκομιδή. 18. ϛ.
ἱλαφὶς, ὄνομα πόλεως τῆς Βοιωτίας. 235. ϛ.
ἱλαφὶς, ὁ βασιλεὺς τῆς χώρας, καὶ ἔρως ἐπ' ὀνόματι τῦ ἥρωος, υἱὸς Ἀπόλλωνος, ἐ Ἀλοάσης, τῆς Ποσειδῶνος. 135. β.
ἱλίφας, παρ' Ἡσιόδῳ καὶ τὸ ποιητὴ τὸ τῦ ἱλίφαστος ὀσῦν. 200. α.
ἱλίπους βόας, ἱλιποειδῶς, καὶ ἱμικυκλοειδῶς τὰς πόδας εἱλῦσας καὶ συρέφοντας. 109. α
ἱλιφαλίφασθαι, καλῶ δὲ μέρος. 234 ϛ.
ἱλίπους ἀδὶς λέγονται οἱ Μῦσοι· οὐχ ὅτι ἀπὸ τόπου τινὸς Ἑλικῶνος ἀλλ' ὅτι τὴν Πολυμνίαν μυστικῶς ὀργανίζουσι ἱλίποδα καλῶ Ἑλικῶνα, ἐ περὶ αὐτῦ λόγος διξοδικός. 185.
ἱλικωνίδα Διὰς βωμὸν τὸ τῦ Ἑλικῶνος. 234. α.
ἱλικὼν ἐ Κιθαιρὼν, ὅτι ἀπὸ Ἑλικῶνος ἐκ Κιθαιρῶνος ἀδελφῶν. 8. ϛ
ἱλικὼν ἐ Πιερία. ζήτει ὃν τῦ Πιερία ἐ Ἑλικῶνα. 8. β.
ἱλικὼν. ὅτι οἱ τὰς ψυχικὰς δυνάμεις τὰ νοερὰ πνεύματα καλοῦσι, καὶ ἐξειλίσσειν πάντα καλῶ. 8. β
ἵλιξ, ἡ λειχμόνη τῦ κλήματος· ψαλὶς. 213. α.
ἵλιξ ὅτι τὸ ἵλιξ Ἀττικοὶ διὰ δασύνουσιν. οἱ δὲ λοιποὶ πάντες ψιλῶσιν. 109. β.
ἱλιοδρομεῖν, τὰ ἡλιακὰ ἅρματα χάνειν λίχμ. 213. β.
ἵλιος. ὅτι οἱ Ἕλληνες ὅσοι τὸν κόσμον ἡλιακὸν λέγουσιν ἐξ ὑμέτερον πεῦ ἐμαθήτευσαν τὸ τῶν ἡλίων θερμασμοί. αὐτὸς ἀνθρώπους ἐλᾶ ἄλλα ἡλιάσεσι πεδύσαν, πρὶν ἐξ ἀκριβολογίας τῶν γένεσιν γενέσθαι. 21. α
ἑλπίζειν καὶ ὅτι λέγω, ἐ πῶς. 35. α.
ἑλπίζω καιρόν. ἔλπομαι περὶ ποιητῆς. 63. α
ἔλπις ὅτι ἡ ἐλπὶς τὸ χρέος παρὰ καινοῖς, ἐλπωρὴ παρὰ ποιηταῖς. 63. α.
ἕλυμα, μέρος τι τῦ ἀρότρου, τὸ τοῦ μισυ ὄν, ἔνθα συμβάλλεται ὁ γόης τῷ ἰσοδοῦ. 102. β.
ἔλυμα, παρὰ τὸ εἱλύειν, τυτέστι καλύπτειν. 102. ϛ.
ἕλυμα, τὸ ἐμβληθὲν εἰς τὸ τέλος ὕνιος καινίχνι ξύλον κατὰ τὸ ἄκρον, ὁ καλῶσι νύμφιον. 102. ϛ
ἔμμορον, οὐ τῦ μείρω. μερῶ. μέμορα. ἐ ἀφαιλίψει ἔμορον, ἐ Αἰολικῶς ἔμμορον. ἢ οὐ τοῦ μοῖρα, ἢ μοῖρις. ἔμμορις ἦν ἔλεγε. ἐ τροπὴ ὕ εἰς Ε, ἔμμορις, καὶ συστολῇ ἔμμορις. 83. β.
ἐμὸς πάλαι, ὁ Διός. 143. α.
ἐμπλαδὸν, ἐξεστῶς λειχμόνων, ἐ μετ' ἀδολεσχίας. 156. β.
ἐμπλαδὸν, πλησίον, ἀπὸ τῦ πλάζειν. 156. α.
ἔναρα, τὰ τῶν φονευθέντων ὅπλα, ἢ ἐ σώματα· ἀπὸ τῦ σαίρω τὸ φονεύω. 218. ϛ.
ἐνὰς, ἐ ὅτι ἡ ἑνὰς ἀναλοίστος ἐστι. ἡ δὲ μονὰς ἀλοιωτή. 186. β.
ἐνάτιον καὶ ἐνατόν τὸν πρωτάδα, οἱ Ἀθηναῖοι καλοῦσι. 167. α.
ἔνδρυσον, δρυοτρόφον, μετωνυμικῶς. 28. ϛ.
ἔνδρυον. τὸ ἐ ἰσοδοκὸς ἐ ἐνδρυὸς καλεῖσθαι. 112. α.
ἐνὶ δὲ ἐνοσιν. καὶ δασύνουσι· ἀπὸ τῦ ἐν γὰρ τὸ γίνεται, ἰάκις δὲ πλεονασθὲν τὸ ν, Αἰολικῶς ψιλῦται. 96. α.
ἕνη, ἡ τριετηρὶς ἢ μῆνες πιὰ ἓξ ἢ ἑπτὰ ἢ μῆνες. 182. ϛ.
ἔνιον, τὸν ναυπηγεῖον. 168. ϛ.
ἐνῆμι, ἀντὶ τῦ σημαίνει τὸ ὅπου, τυτέστι τὸ. ἐκεῖ, ἔκ τε ἀπὸ ἢ ἐκπεδῶν δασῦ χρείας. 115. α.
ἐν, καὶ ὅτι τὸ ἐν ἀναλογεῖ τῷ ἓξ, ὅτι ἐ ἀναλοίστων, ὡς καὶ ὁ ἓξ. 186. ϛ.
ἐν, καὶ ἕν τὸ ἐν ἐπιτρέπον ἐστὶ τὴν μονάδα καὶ δυάδα. 186. α.
ἐννατὴς, πτηνικὸν, ἐννατὴς, καιρὸν. 101. α.
ἐννὰς, ἡ μέση τῶν Μυσῶν 185. ϛ.
ἐννία, καὶ ὅτι ὁ ἐννία ἀριθμὸς ἰσάκις ἰσάζει. 185. ϛ.
ἐννία ὅτι ἐννία ὁ ἀριθμὸς πολλάκις πολλά. 6. ϛ
ἐννία. ὅτι ὅταν τὸν ἀριθμὸν ἐτίμων, διὰ τὰς Μύσας. 183. α
ἐνίπτω, ἀντὶ τῦ ἔνιπτε. 6. α.
ἐνίπτε, ὅτι ἐνίστως ἀντὶ μέλλοντος. 6. α.
ἕω· ὁ ἐσπέριος. 15. ϛ.
ἑσπλῆ. ὅτι τὰ ἑσπλῆ τῶν ὀνομάτων πιῶν δασέων, τὰ δὲ συγκοπτόμενα ψιλῦται 54. β.
ἔντομα. ζήτει ὃν τῦ ἀλέγειν ζώων.
Ἐννὼ, οἷα τὸν Φορκύδων, παρ' Ἡσιόδῳ, Ὀμήρῳ δὲ πολεμικόν τινα θεόν. 256.
ἐξ, ὁ ἐξ ἀριθμὸς ὅτι τέλειός ἐστι. 183. ϛ.
ἐξαλαπάξαι, παρὰ τὸ ἁλαπάξαι. 54. α.
ἔξεις, καὶ ὅτι πρὸς ἕξεις ὁ Ἡσίοδος διαιρεῖ, τῷ ἔμφρων, τῷ ἀνόητον, τῷ μίσθιον. 74. α.
ἐξίστωρ, μεταφορικῶς, ἀντὶ τῦ ἐξήλθε. 36. β.
ἔολπα, ἀντὶ τῦ νομίζω. 63. α.
ἔολπα μέσης παρακειμένης, ἡροδιανῦ τῦ ὁ τοῦ μέλλοντος ὡς ὁ ἔμπνουν ἀναλυθίαν τῦ μέσου παρακειμένου, καὶ παθητικῦ ἐ 63. β.
ἑὸν, ἀντὶ τῦ σφέτερον. 23. α.
ἑὸν ὅτι τὸ ἑὸν οὐχ ὑγιῶς κεῖται παρ' Ἡσιόδῳ. καὶ ὅτι μέμφονται τὸν Ἡσίοδον οἱ περὶ Ἀπολλώνιον, ὅτι ἰωνικῶ ἀντὶ τῦ ἡμετέρῳ ἐχρήσατο. ὁμοίως δὲ καὶ μιμεῖται πάλιν διὰ τοῦτο. 24. ϛ.
ἐπαινεῖν, ἀντὶ τῦ ἐρίζειν. 11. α
ἐπαινεῖ, ἀριστεύει, ἀντὶ τῦ ἐριζάνειν. 15. α.
ἐπαοσεῖν σιγᾶν, ἀντὶ τοῦ σιγᾶν.

15. α.
ἐπαυξήσεις ὅπ πᾶσαι αἱ ἐπαυξήσεις τὰ τ' σχοινότατα φοινίκων κλήματα φυλάττουσι. ἐρῶ, ἐρῶσι, ἐρῶμι ἴρρυν ἐπαὶ ἢ τὸ οὖρω διφορεῖ) ἐ τὸ ἐρῶ ὁμοίως. 115. α.
ἐπαυρῶ, πλησιάζω, ἐπιπολάζω, ἢ πρίω, προπαύτερον. ἀντὶ τοῦ φέρει) ὑπὸ κάτω τ' γῆς. 105. α
ἐπείθησε, ἐπιβίβασε, ἐπιβῆναι, ἐποίησε. 188. ϛ.
ἔπεστι, ὅτι φέρει διά. 44. ϛ.
ἐφίφυκεν, ἀντὶ τοῦ ἐπεφύκεσαν. τὸ ἢ πίφυκα παρακείμ. ὁ, πεφύκω Δωρικῶς γίγνομαι, καὶ ὁμοίως σὺν τοῖς ἄνωθεν ἐξαρθροῦσι χαρακτῆρα. εἰς τ' ἐπίφυκον παρατατικὸν ἔκλισεν. 290 β.
ἐπηετανὰ τρίχες, αἱ διὰ παντὸς, ἐ ἀ διαλείπουσαι. 119. ϛ.
ἐπητανὸν, οὐ τὸ ἐπητανές. 132. β.
ἐπητανὸν, τὸ ἐπητανὲς ἐπὶ χρόνου. 119. β.
ἐπητανὲς, ἐπὶ ὅλου τοῦ ἔτους ἐξακριβῶν. 16. ϛ.
ἐπήτης, ὁ τῶν ἰχθῦν ἐυμήθης ἀνὴρ ἐν ἐυείαις κυρίως παρ' Ἡσιόδῳ ἢ καὶ τ' ἀκριβατικῶ ἀναδῶς δηλοῖ. 15. ϛ.
ἐπηφυίσθαι, ὅτι ἐπηφυίσθαι τῷ ἀστέρι ἀγαθὸν μᾶλλον, ἢ ἀποφυίσθαι. 96. ϛ.
ἐπιδρύλια, ἐπιρρήματικῶς καὶ τῷ μετηκῶρίαν. 177. α.
ἐπιδώσω, αὐξήσω καὶ καὶ χάριν παρίξω. 98. α.
ἐπίκλοτον, τ' ἐκ κλωστῆ. 28. ϛ.
ἐπίκτητος, ὁπ κατ' ἐνύλου τῶν σωμάτων εἶς. 2. β.
ἐπιμυρίδες, ὅτι μικρὸν τι ἰδιωμάτιον ἐξ ἀσφοδέλου καὶ μαλάχης ὑπεκδυάζετο, ὅθεν ἅλιμον καὶ ἄδιψον αὐτὸν ἐποίει. 20. α.
ἐπιμετρήσω, χρήσω. 97. α.
ἐπιμετρήσω, ἐφ' οἷς ἐμέτρησα μετρήσω. ἔστι δὲ σαφὲς ἐφ' ἑαυτοῦ τὸ ἐπιμετρήσω. τὸ μὲν γὰρ ἄλλο ἔχει τὸν δοτικόν. τὸ δὲ ἐπιμετρήσω ὁρίζει ἑαυτὸν, ὅτι στιγμὴ, ἢ τὸ διὰ τέλους μέτρον διδόμενον 91 ϛ
ἐπιμηθὴς, θεός τίς ἐστι λογισμῶν μὴ ἄπτω, ἀλλ' ἢ ὕστερον πως τ' ἐπιβουλόμενον, ὡς ὁ Προμηθεὺς 30. β.
ἐπιμηθὴς, παῖς τοῦ Ἰαπετοῦ. 26. α
ἐπιμηθὴς, βραδύνους, καὶ ὑστερῶν. 26. α
ἐπιμομφὴ, πτῶσις παρὰ ἐπιλήψεως κοινόν. 12. α.
ἐπιορκῶ, ὁ τ' ὅρκον καταφρονῶν· ἔνορκῶ ὁ ἀντικείμενος τούτῳ. 63. β.
ἔπιπλον, ἐπιθήκην, ἢ ἐξύπτιον ἐπὶ τὸν ἄλω. 213 ϛ
ἐπιρρήματα. ὅτι τὰ ἐπιρρήματα ἐ ἐπαρτιληπτικά, φωνήεντα ἐπιφερόμενα, ἐφίλησι. συμφώνου ὄντα ἔπι, ὡς τὸ τῷδε, ἐγὼ δέ κε Πέρση. 11. ϛ.
ἐπιστορέλλω ἁλίσθαι, τὸ μὴ ἀναμάλλας ῥίπτειν. 103 ϛ.
ἐπιστορέλλω, τὸν ἐπὶ τοῖς σωρεῦσι σωρόν. 100. ϛ.
ἐπιτηδείως, κοσμίως. 212. β.
ἐπιτηλαὶ τ' ἄστρων. ὅτι αἱ τ' ἄστρων ἐπιτηλαὶ εἰσι αὐταὶ παρεμπίπτουσι τ' περὶ τ' ἄξονα μεταβολῶν ἀλλὰ σημεῖα ἔσεσθαι) τ' τιθέντων φθινοπώρου. 267. α.
ἐπιφὶ, Λίγυπτίων μέλι. 125. β
ἐπιχθόνιοι οἱ Δαίμονες σῳζόμενοι. 39. ϛ.
ἐπλὰ, ἀντὶ δ' ἐπετάνυσθαι τελίου εἰς σπειδασμὸν, ἢ ὅτι δ' ἐπῶδαι ἐἰς λοιπὸν. 212. α.
ἐπτακαιδεκάτη, καὶ ὅτι τῇ ἄστει καὶ Ὀρφέως ἀνάπαυμα. 178. ϛ.
ἐπτακωλώτιδα ὅτινα τὸν βρίθοντα ζωοτροφίαν μᾶλλον, ἢ τὰ ὀπταμηνιαῖα. 182. α.
ἔργα, ἡ γῆ, καὶ ἐλαία, τὰ χάρακα. 46. α.
ἔργαζε ἐπεὶ τὸ ἔργα ὅτι ἦν τὸ χρήσιμα παρὰ τοῖς κοινοῖς, ὁδὲ τὸ ἔργαζε ἴσως τὸ χρήσιμ. 121. β.
ἔργα, ἡ συλλογὴ τ' ἀνθρώπων καρπῶν. 41. α.
ἔργα καὶ ἡμέραι. ὅτι ὅτου τὸ βιβλίον τῷ Ἡσιόδῳ ἐπιγέγραπται, ἤτοι θεολογικαλία γεωργίας καὶ ἡμερῶν καθ' ἃς ἕκαστόν τι πρακτέον. 4 α
ἔργα καὶ ἡμέραι. ὅπ τὸ Ὀρφέως βιβλίον ἐπιγέγραπ) 4 ϛ
ἔργα, καὶ τ' Πλάτωνα καλεῖ ὁ Ἡσίοδ. ἐκάστ τ' ὄντων τὰ κ' φύσιν ἔργα. τὰς δ' Παύλας μ' ἀποστόλους καὶ ἔργα. ὅτω δ' καὶ Ὁμηρ. 74. ϛ.
ἔργα πλουτοχρύσου Ἀφροδίτης, ὁμιλίαν ἀνδρός. 114 ϛ
ἑδωδὴν, παρὰ μετοίκοις ἀντὶ τοῦ θύειν. παρὰ παλαιοῖς ἢ τὸ ἕζειν. 80. α.
ἕζεσθ', τὸ αὐτό. ἐπὶ γὰρ τῆς νυκτὶ τὸ κοιμᾶσθαι. 246. ϛ.
ἑρμηνεύς ἐστι, καὶ κατὰ μετάληψιν παρ' Ἀριστοφάνει, ἀπὸ τοῦ ἐρέω ἐρέω) τὸ πόστω. 212. ϛ.
ἑρμάθιον, μεταλαμβάνουσι. 112 β.
ἑστία, ἡ ἱερατικὴ γυνή. 132.
ἑσπὸς ὑπόπτερος, ζῷόν ἐστι πτηνόν, ὑπόπτερος ἕρεβος.
Ἑλένους, καὶ ὅτι οἱ Ἑλενόδικαι τὰς δίκας τιμωρίαις ἐπὶ τῇ πάντων ἐζημίωσαν. 185. α.
Ἑλένους, αἱ μυστιχόμφαι θεαὶ τὸ συγγενικὸν αἷμα. 248. ϛ.
Ἑλενους, ἀπὸ τοῦ ἕλκω. 248. β.
ἕλκε ἡ ἀγαθὴ. ὅλη ἡ ἱστορία ἕλκει χρὴ ζῶλος λίθῳ) ἢ ἡ φαύλη, φθόνῳ. 16. α.
ἑρμαῖος πυθμὴν, Ἑρμῆς κοινός. 28. β.
ἑρμῆς. ὅτι ὁ Ἑρμῆς οἰκεῖος ἀνθίλκῃ) συναγωγὸς τ' δύο ψυχῶν, τ' ἀλόγου ϛ λογικῆς, εἰς ἓν ἀγὼν τὸ σῶμα γεγονέναι· μίσος γὰρ ἐν οὐκ ἄγχιλος. ὁ γὰρ ἄγχιλος δύο πιθοῦ ἐστι. 30. ϛ.
ἑρμῆς, ὁ αὐτὸς τῷ λόγῳ. 28. α.
ἑρμῆς. ὅτι ὁ θεοφορικὸς λόγος καὶ τί. 31. ϛ.
ἕρξεν, ἀπὸ τοῦ ῥίζω, ῥίξω μέλλον· ἀφ' οὗ καὶ μεταθέσει ἔρξω. 78.
ἔρον καὶ γίλον, Αἰολικῶς. 104. α
ἔρος, ἀντὶ τοῦ ἔρως Αἰολικῶς 246
ἑρμεία, ὄνομα νήσου περὶ τ' Ὠκεανόν. 257. α.
ἑρύκω, τὸ καλύω, ψιλόν. ἑρύκω ἢ τὸ κόπτω. 212. ϛ.
ἕρυμα. ἰδίως τὸ φρούριον, ὁ καὶ πολίχνιον λέγ). 120. ϛ.
ἕρυμα, τὸν ἀσφάλειαν λέγει καὶ φυλακήν. 120. α.
ἑρυὴ, ἡ ἑρμὴ. ἐκ τούτου ἑρύω ἑρῶ, καὶ παθητικῶς ἑρυόμην, ἑρύμην. 106. ϛ.
ἕρως, ἀπὸ τοῦ ἐρῶν. τὸ σχῶν ἡδὺ ἔρως ἐλέγετο. τῷ δὲ ᾧ ἀντὶ τοῦ ᾧ ἐχρῶντο. ἴδιον ἢ ἔρως κέκληται διὰ τὸν τοῦ ᾧ ἐστὶν ᾧ μετάληψιν. 28. ϛ
ἕσπερ, ἀπὸ τοῦ ἕω, τὸ πλησίον. 209. β.
ἑσθλὸς, κυρίως ὁ ἐθελοντὴς

μαχόμενος· ἢ ἄγων ὁ ἀνθρώπος. ἢ σύμπτωμα ὁ θάλλος. 73. α.
θάλλος, ὁ ἁγαθὸς ἀπὸ τῦ ἰθύλλω. 189. α.
ἴδιά τινα περὶ ποιητῶν, ἰδίωμα περὶ ἡγεμόνος. 63.
ἱππιερίδας, τὰς ἱππιερὶς ἄρας λέγε μᾶλλον ἢ χρυσᾶ τὰ ἄρρα. 249. β.
ἱππιερίδι λαγύφωνοι. ὅτι πρόπας κελεῖ, δόξη καὶ μουσικὴν ἀρμονίαν οἱ ἀοίδιμοι κινῦν περὶ τὰ Γάδειρα, ὡς Αἰσχύλος φησί. 256. α.
ἵππιος, Ταῦς, καὶ Πλειάδες τῦ Ἄτλαντος παῖδες γίνονται. 92. β.
ἰσάμβροι, ὅτι σὺν τῷ ἴσῳ τῦ ἐνδύνοντος δύνουσι. 41. β.
ἴσαφθα, σεσύφθαι. 126. β.
ἰσάλατος, ἀντὶ τῦ ἰσπλημμύρου εἶναι. 212. β.
ἰσία, ἐπὶ τῦ πρώτου τῦ σὺν ὕδατι βαμῦ. 157. α.
ἴσία, ἡ Δημήτηρ, παρόσον τῦ πυροὺς τὸν μίσον λαχεῖν τόπον ἐν γῇ, σάσιμος καὶ μόνης ἀσίας ἐστὶ τοῖς ἄλλοις. 268. α.
ἰσίνον, τὸ κατ' οἶκον πῦρ, ἄγων τὸν κατ' οἶκον ἄνθρωπον. 157. β.
ἰσχάτη δὲ ἡ τριακὰς ἐστιν, οἷα πρὸ τῦς ἰσχάτης. 179. β.
ἰτήσιοι, οἱ πλέοντες ἄνεμοι μὴ ἴασι πνέοντα θερινὰς ὑπερβάσεις. ὅτι ὁ ἥλιος ἢ τὸ λίσιον. 146. α.
ἰτζάπιον, ἀντὶ τῦ τὰς σαφύλας τὸ τοῖς λωποῖς. 212. α.
ἰτύχη, ἀπὸ τῦ τύκω, τὸ κατασκευάζω· ἀφ' ὃ καὶ τυκίον τὸ μυρεῖον. 218. β.
ἰτώσια, μάταια, ἀπὸ τῦ μαψῶν εἶπον ἄσκοπα καὶ παρὰ δόξαν ὑπὸ τῶν δι' ἀνοίας γεωργίαν, ἢ φυτείαν, ἢ ἐτησίους πνοὰς τοιαύτας ἐξαλάσθησαν. 98. α.
ἰτωσιεργὸς, ὁ μὴ παρὰ δόξαν τῦ ἀρμοδίου καιρῦ ἐργαζόμενος. 98. β.
ἰυγαὶς, ἴυγγες. 134. α.
ἰύδοια, ἀπὸ Ἐυδοίας τροφῦ Διός. 143. β.
ἰύδοιον, τὸν Ἐύδρεπον ἀπ' Ἀυλίδος. 143. β.
ἰυδιμηδία, τὸ τῷ ἄφρῳ.
ἰυδιᾶς, ὁ χάμαργος. 143. α.
ἰυδώρη, ὅτι ζώντων Ὀμήρῳ ἐυφροσύνῃ φέρει. 269. α.
ἰύουσ' ὥσπερ ὅταν τις ἐν χαλκῷ δαλὸν πυρώσῃ, καὶ εἰς ὀργὴν αὐτὸν, ἢ τῶν παρόντων ἀυτῷ δυνατῶν, δίκην πυρός. 148. β.
ἰυπιδὴς Γαλάτεια, ἰυειδὴς γαλήνη. καὶ ὅτι τῶν ἀφορμὴν παρέχει τοῖς ναυτίλοις διαπλεύσαι τὸ τῦ Κύκλωπος ἐπὶ τὸν Γαλάτειαν ἔρωτα. 252. β.
ἰυεργὶς, καλῶς ἐργαζομένη. 143. α.
ἰυθημοσύνη, ἐπιμέλεια καὶ ἐργασία. 111. α.
ἰυκόσμως πολίτας, κοσμίως πολίτας. 143. α.
ἰυκρέπτου, Νηρηίδος ὄνομα, διὰ τὸ κατερθωτὸν, ἢ διὰ τὸ ἰυκρέπτους δόδωκε τὰς ἀέρας. 252. α.
ἰυκρινίας ἄνεμος, ἰυδιεινὸς καὶ ἰυδιάγωγος. 146. β.
ἰυκρινίας, καθαρὰς, διακεκριμένας. 245. α.
ἴυγξ. ὅτι ἴυγξ, καὶ δίγμα ἀρρενίαν ὁ αὐτὸς τῇ Ἡσιόδῳ 72. α.
ἰύγκυν, ἰυσπλῆ. 52. β.
ἰυόχθιον, ὑχὶ ἀχθόμενον. 111. β.
ἰυρυπίδης. ὅτι λαχανιάς. 2. β.
ἰῦς, ὁ ἀπὸ ἀναπλῆς πτίσις. 300. α.
ἰυρυάλλω, τὸ ἀπὸ τῦ πλάτους τῆς θαλάσσης φόβον. 256. α.
ἰυρυβίη, πάντα θηγάνη. λίγυσι δὲ μιγάλλω πρὸς δύναμιν αὐτῆς εἶναι. 269. α.
ἰυρυόμη, ἡ δύναμις. 268. β.
ἰυρύοις, καὶ ἰυρρόης, ὡς σίψις ἀπὸ μίσης. 48. β.
ἰυρύφλ, παρὰ τὸ διρῶσαι καὶ πλατῦναι ἔχειν τὸν ὦτα, καὶ ὀργὴν, καὶ τὸν χόρησιν. 48. β.
ἰυρύσσοτε, σκοτεινὸν, ἢ πλατύν. 48. β.
ἰυρύσσοτε. ὅτι ἀπὸ τῦ ἰυρύσσοπα Ἀττικῇ κατάσει τὸ ρω μέγα. 48. β.
ἰυρύπη, τὸ πλατὺ τῦ αἰῶρος. 268. β.
ἰυσίφαος Δημήτηρ, διὰ τὸ ἀνθηρὸν τῶν καρπῶν λίγειν, ὡς παρέχει. 73. α.
ἰυσίφαον, ὅτι ἐπὶ τὴν γῆν· ἢ διὰ τὸ ἰυκυκλον τῆς ἅλω, ἢ διὰ τὸ σιφανῦσθαι ἡμᾶς τοῖς αὐτῆς δωρήμασι. 75. β.
ἰυστόχαλον, ὁμαλόν. 134.
ἰυστοχάλῳ, ὁμαλῷ. 177. β.
ἰυφρόνα καρπὸν, ἡδύποτον, τέρπουσι τὸν ψυχὴν ἢ ἰυφροσύνουσι. 170. α.
ἰφιστὰ, παρόντως, ἀπὸ τῦ ἰφίστημι, τῦ ἱστάω. 73. α.
ἰφίσης, ἀντὶ τῦ ἱσίης. 49. α.
ἰχίτλη, τὸ ἐμπεπηγὸς ξύλον τῇ γῇ, ὃ κατέχοντες οἱ ἀροτῆρες, αἰνῦσιν ἄλλον τὸ ἄροτρον. 200. β.
ἴχνια, καὶ παρόλκια, ἄγων ὁπὸ περιττῦ, τὸ τῷ, Κρύψαντες χθὸν ἴχνια. 20. β.

Ζ.

Ζ ὕδατος ἢ γῆ, καὶ τὸ Τζίτζω ἢ ὁ τῷ ζίσθαι καὶ θερμαίνεσθαι, ἀπὸ τῦ ἥλιος θάλπει, ὑπὸ τῦ ἥλιος θάλπει πάντα. 40. β.
Ζεύς, ὁ ἥλιος παρ' Ὀρφεῖ. 268. α.
Ζεύς. ὅτι ὁ Ζεὺς ἐξεσοφθεὶς τὸν τῦ ὑετοῦ νοχλημένον ἐκφορήσειν ὕπνον. 104. β.
Ζεύς. ὅτι τὸ Ζεὺς ὄνομα σημαίνει βασιλέα πρὸς σχηματισμῶς, ψυχικῶς ἢ τυπικῶς, σωματικῶς ἢ πᾶν τὸ ὑφ' ἥλιον σῶμα. καὶ ὅτι τὸν αἰῶρα σημαίνει, καὶ τὸ πυριφλεγὲς κατάγημα, καὶ τὸν ἥλιον, ἐν τῷ πλάνητι, καὶ τὸν ὅμβριον καὶ τὸν αἰμαρμένην καὶ τοὺς Στωϊκούς. 9. β.
Ζεύς. ὅτι τὸν Μισῶν πατέρ. 6. α.
Ζεὺς χθόνιος, ὁ Πλούτων. 111. β.
Ζεφύρα ἀνεμοῖος. ζήτει τὸ τῷ, ἀνεμοῖος Ζεφύρα.
Ζῆλον, τὸν περὶ τὸ ἀγαθόν. 269. β.
Ζῆλος. ἀντὶ τῦ φθόνος εἴρηται καὶ παρ' Ἡσιόδῳ. 16. α.
Ζῆλος. ὅτι ὁ ζῆλος πυρόεις ἐπιτυμβίθιος, φθόνος ἢ ἐπίμεμφος. 54. α.
ζηλοῦν δύο δηλοῖ. τὸ φθονεῖν, καὶ τὸ μιμεῖσθαι. 15. α.
ζηλοῦν, ἀντὶ τῦ μιμᾶσθαι. 15. α.
ζῆνα. τὸ αἰθέρα, ἄγων τὸ ψυχικὸν μέρος τῦ παντός. 268. β.
ζῆνα, τὸν ἥλιον, διὰ τὸ ζωῆς αἴτιον εἶναι. 268. α.
ζῆν, ὁ αἰθὴρ, διὰ τῦ ζωῆς αἴτιον εἶναι. 255. β.
ζῆνας πύργον, τὸν ἀστέρα, ἄγων τὸν γῆν, καὶ τὸν Πολυφήμους. 268. α.
ζῆνων, ὁ Στωϊκὸς, καὶ ὅτι σύλλα-

λαττε τὰς στίχους τῦ Ἡσιόδυ, Οὗτ@ μ̃ παυσάμενος. 74. a.
ζυγὰ, ἀντὶ τῦ ζυγὸς, μισθαλλαγμός ἐστι. 232. b.
ζῶ, κυρίως ζάω ἡ παθητικόν. 33. a.
ζάδια, δῶδεκα. 93. a.
ζώσασθαι, ὅταν λέγῃ) κατ' ἀναλυθέντα τῦ ἀναλίσκω. 33. a.
ζώννυσθαι, ἀντὶ τῦ ὀκνηρίζειν παρ' Ὁμήρῳ. 81. a.

H.

Ἠ@η, ἡ σωφρόνισις. 47. β.
Ἤβης μίτρον, ἡ ὕβρις σωφρονισμῦ. 47. b.
Ἤδη, τὸ ποσοτικὸν σημαῖνον ἔτος 149. a.
Ἠέλι@, ὡς ἅλιός τις ὤν, ὡσεὶ ἄλος, ἤγουν θαλάσσης τὸν γενητὸν ἔχων. 49. a.
Ἠὲν, ἴσον τῷ ἦτοι ἔχω. Εἰ ὁ δύτης ἀόριστος, ἦον, ἦες, ἦε. 189. a
Ἠέρα, ἀορίστου. 38. b.
Ἠερόεσσι, ἀεροώδεσι καὶ μέλασι. 251. β.
Ἠερόεντα, σκοτεινά. 246. a.
Ἤθεα, τὰ ἤρεμα. 276. a.
Ἤθη, αἱ ἐνθήκαι δίκαι) ἐκάστῳ. 123. a.
Ἤθηκεδὰ, ἀγαθά. 148. a.
Ἁλιπλόος, ὁ χρυσοπλοκώτης χαλινὸς, ἀπὸ τοῦ λαμπροῦ. 200. a.
Ἁλυάρῳ. ὅτι ἀόριστ@ χωρὶς τύπτ. ἀπὸ τῦ ἀλύω μι, ὅτι τῷ ἐκφοβῶ. 34. a.
Ἁλιείαι, ὅτι ἐστὶ κατ' ἀστρονόμους. Βρίφ@ ἀπὸ χθιζινοῦ μέχρι δ' ἐτῶν. ἀναλογεῖ ἡ τῇ σελήνῃ. Παιδίον μέχρι δεκαετίας. καὶ ἀναλογεῖ Ἑρμῇ. Μειρακ ἀπὸ δεκαετίας, μέχρι ιή, καὶ ἀναλογεῖ Ἀφροδίτῃ. ἀπὸ τ ιθ, μέχρι τ λζ Νεανίας, ἐ ἀναλογεῖ τῷ ἡλίῳ. ἀπὸ τ νδ Ἀνὴρ, ἀναλογεῖ ἡ Ἄρει. ἀπὸ τ νγ, μέχρι τ ξδ Πρεσβύτης, ἀναλογεῖ ἡ τῷ Διΐ. μέχρι ἐσχάτης ἡ ζωῆς Γέρων, καὶ ἀναλογεῖ τῷ Κρόνῳ. 106. b.
Ἠλι@ καὶ σελήνη, καὶ ὅτι ἐστὰ ὅταν ἀστέρων τ πλανήτων ἥλιός τ καὶ σελήνη μάλιστα ἐπισκοποῦσι τ καθ' ἡμᾶς πράγματα λέγῃ). 267. a.
Ἠλι@, ὑπὸ λίγα) ὡς Διὸς ἅλιος, ἢ ἅλις, ἀφαιρέσεως ἢ ἀφαιρέσεως Ἠλι@. 49. a.
Ἠλι@. ὅτι ὁ ἥλιος δασύνεται). ἅλιος γάρ ἐστιν ὡς ἀπὸ τῆς ἅλος ἔχων τὸ ἄναψον. ἥλι@ ἢ ψιλοῦται) διὰ τὸ ει ἐπὸ φωνήεντ@ ὄντα καὶ διάστασιν. ἥλι@, ἀίδης, καὶ τὰ λοιπά. 104. β.
Ἠλι@. ὅτι ὁ ἥλι@ τῦ ὑστεροῦ βραδύτερ@. Κρόνῳ ἢ καὶ τ λοιπῶν ἀστέρων ἀκύτερ@. 104. b.
Ἁλίου ἀνιόντος, ἐπὶ μεσημβρίαν. 155. a.
Ἁλίῳ εἰς δύσιν ἰόντι, καὶ μεσημβρίαν. 155. a.
Ἥλιτον, ἥμαρτον. ἀπὸ δ ἁλίσκω δύτερ@ ἀόριστ@. ἔστι δ ἀπὸ δ ἁλδίνω. 195. b.
Ἡμαθίοιν, ὅτι ἀπὸ τύτε ἡ Ἡμαθίη λέγῃ). 310. b.
Ἦμαρ, ὁ μιᾷ ἡμέρᾳ. 20. a.
Ἤμαρ@ ὁ τελείς, ὁ μεγάλη ἡμέρᾳ ἢ τελείς τ ἡμερῶν. 170. a.
Ἤματος ὁ τελέω, πεπληρωσμένου. 167. b.
Ἡμέρᾳ. ὅτι ἔστι τὸ δ Ἡσιόδυ βιβλίον ἐπιγέγραπται) περιέχον τ ἀναγκαῖον, καὶ ἀπρόφασιν, καὶ ἔτι τ τῆς σελήνης ἡμερῶν ἀκολουθίαν. 4. b.
Ἡμέρᾳ, καὶ ὅτι ἀγαθαί τινες. αἱ δ φαῦλαι, μέσην δέ τινες αὐτῶν. 167. β.
Ἡμέρᾳ ὅτι σελήνης ἄθλιαι· ἄθλιαι δ ἢ μῆνός. 187. a.
Ἡμέρᾳ. ὅτι τ ἡμερῶν τὰ Ἔργα συνέθηκεν ὁ Ἡσίοδος. ἄλλως γὰρ ἦν ἐργασιῶν ἡμέρας ὑποδεικνύειν πρὸς τ μὴ κακῶς πράθη πρὸς ἔργα χρόνου. 4. β.
Ἡμερῶν μοῖρα. καὶ ὅτι τὰς τ ἡμερῶν τινὶς μοίρας ἰσημερίαν ἔχειν πρὸς κατοχάς τινας πράξεων ὑπολαμβάνουσι, ὅτι μὲν τὰ ἐωθινὰ ἐπισπῶντες, ὅτι δ τὰ περὶ δείλην ὀψίαν. 167. β.
Ἡμερόνυος, καὶ τῷ ἡμέρᾳ. 99. β.
Ἡμερόφοιτος ἀνὴρ, πλάστης. 132. β.
Ἡμεροφοιτ@ ἀνὴρ, ὁ ὑπνῶν τῷ μὲ ἡμέρᾳ, τῷ δ νύκτα ἀγρυπνῶν, ὁ πλάστης. 134. β.
Ἡμίσεος, καὶ ὅτι πολλὰς ἀπολιπὼν σελήνη, τὰς δ ἐπέκυψε τῇ ἡλίῳ. 174. b.
Ἡμι@, ἡνίκα σημαίνει δ, ὅτι τὸ ἡμι@ ψιλοῦ) παρὰ τοῖς Ἴωσι, καὶ ἀχ' ὑποτάσσ. παρὰ δ Ἀττικοῖς ἐ δασύνει). 104. a.
Ἦν, ἀντὶ Ἔστιν. Ἀττικῶς. σὺν ἄρχομένου ἴλω. 11. β.
Ἦν, ἀντὶ Ἦτον. 44. a.
Ἠνία, ὁ χαλινὸς, ἀπὸ δ ἀνιῶ τὸ λοιπῶ. 213. b.
Ἠνίοχοι, ἦσαν χαλκεμάχοι. 213. a
Ἠΰς γεωμόρος πῆς ἔπεται ἄροσς ἔτος καλῶ. 180. a.
Ἠφαιλία, τ ἥλιον. 249. a.
Ἄγρα, ὅτι τὸ ὄνομα σημαίνει γυναῖκα βασιλίδα, ἀνδρείαν, καὶ ἀνδρώδη. 9. β.
Ἤρεπεν, ἤγαγεν ἔχιζον. 212. β.
Ἤρως, ἀπὸ τῦ ἀείτῦ, ὡς φησιν Ὀρφεύς. 49. a.
Ἤρως, ὅτι τῦτο καλῦσιν, οἱ ἀπὸ τ ἔρους, ἤγουν τῆς γῆς, καὶ ἀπάλαυτον. 49. a.
Ἡρῷκὸν γένος. ἐ ὅτι μέχρι τῦ Γλάυκυ διετέλεσε δόξῃ καὶ ἀρετῇ διαπρέψαν. 46. a.
Ἦσαν, ἀντὶ τῦ ἦ, ἀπολαβόντα, ἀντὶ τῦ λαβόντα. 73. a.
Ἡσίοδ@. ὅτι βίβλους ἐπαιδεύσε συντεταγμένους. 3. a.
Ἡσίοδ@. ὅτι Ἐλικάνιος, ὡς περὶ τῶν Ἀστρονόμων. 8. b.
Ἡσίοδ@. ὅτι ὁ Λοκρὸς ἐπλάσθη. 3. b.
Ἡσίοδ@. ὅλη νέπιος τῦ Ὁμήρυ κατὰ τὸν λόγον φάσιν). 35. a
Ἡσίοδ@. ὅτι ὁ ποιητὴς σὺν τῷ ἀδελφῷ Πέρσῃ παῖς ἐγένετο Διὸς καὶ Πυκιμήδης. 2. a.
Ἡσίοδ@. ὅλη τ Ὁμήρυ νενίκηκεν ἀγωνοθετοῦντ@ Παναθήνοις. 3. a.
Ἡσίοδ@. τίνι τρόπῳ ἐπλάσθη. 3. b.
Ἡσιόδυ βίβλος ἀστρική. 92. a.
Ἡσιόδυ ἐτέρα παροιμιώδης βίβλος. 4. a.
Ἡσιόδυ σποίμιον. ὅλη τ Ἡσιόδυ Ἔργων τὸ σποίμιόν τινες ὀνομάζουσι. 6. β.
Ἵστω. τὸ δίκην Εἰμὶ τὸ ὑπάρχω, καὶ ὁ σπεκουλάτωρ ἦν, τὸ τίτλῳ τῷ ἐδυλικῷ ἵστω, ἐ πολιορκη-

μῷ τῷ ἥβῃ. 192. β.
ἄνυχι, ἐπιῤῥημαπικῶς. 38. β.
ὄφασις, ἡ ὅλη λέξις οὐκ τῷ ἄπαν. 31. β.
ὄφασις. ὅτι ὁ μυθικὸς ὄφασις, ὡς ὑὸς τοῦ Διὸς εἰφθεὶς καὶ χαλαθείς. 32. α.
ὄφασις. τὸ ἀκεστικὸν πῦρ, καὶ ὁ ἐπιστατῶν τούτῳ θεός. 4. β.
ἠχέτα, ἠχητικός, Βοιωτῶν ἡ Αἰολέων ἡ διάλεκτος. 135. α.
ἠῶος, ἐπιῤῥημαπικῶς. ἀντὶ τοῦ καὶ τὸ ὄρθρου. 121. ϛ.
ἠὼς, τίσσαρα σημαίνει. τὴν ἡμέραν μόνην, τὸ νυχθήμερον, τὸ ἀγάθιον κατάστημα, καὶ τὸ καθόλου καὶ ἁπλῶς λέγειν τὴν ἡμέραν, ὅσοι οἱ μυθολογικοὶ φέρουσι παραπονεῖν θεὰν ἑαυτῆς. 132. α.

Θ.

Θαλίη, ἀπὸ τοῦ θάλλω. 51. β.
Θάλεια, τὸ ἐπίθετον τῆς ἰσχύος. 39. α.
Θαλερός, ὁ Κρήτης, θαλερηγενὴς. 244. α.
Θαλία, ἡ μεγάλη ἰσχύς. 40. α.
Θάμυρις. ὅτι Ἐρατὼ καὶ Ἀοιδὴ τοῦ Ἐνδυμίωνος, ἢ Φιλάμμωνος. 7. α.
Θάμυρις. ὅτι Ἐρατώ, ὡς αὐτὸς ἐρωτικὸν συνταξάμενος. 8. α.
Θάρσος, λέγει θάρσος τῇ Ἡσιόδῳ τὸ μὴ ἐπισχύειν τὰ ἔργα δι' ὧν ἀφελοῦσθαί τινα ἐνδέχεται. 79. α.
Θαυμαστὰ, ἀντὶ τοῦ θαυμασιά. 201. ϛ.
Θεαίρειν θῶμαι, τὸ βλέπω θεάομαι, τὸ δεύτερον μεταποιοῦμαι θέα τὸ θαυμάζω. 113. α.
Θέα, ἀντὶ τοῦ θαυμάζω. ὅτι οὐδέποτε παρὰ τοῖς νεωτέροις ἐπὶ χρήσεως, παρὰ δὲ ποιηταῖς μόνον. 113. α.
Θελξινόη δύειν, τὸ ἐξικμάζειν τὸ τῆς ἁλίης τοὺς βότρυας. 137. β.
Θεῖος ἀνὴρ, ὁ θεοῦ ἔννοιαν ἔχων, ἔνθεος. 155. α.
Θέμις, τὴν εὐθεῖαν τῶν πάντων· διὰ τὸ νομίμως κινεῖσθαι. 300. β.
Θέμις, ἡ γῆ, τοῦ σιχλαυοῦ Προμηθέως μήτηρ. 26. α.
Θέμις, ἡ γῆ κατ' Ἀσχύλον. 11. β.
Θέμις, ἡ εὐθεῖα, καὶ τὸ δίκαιον. παρὰ τὸ συγκεῖσθαι πάντας ἐν κοινῷ ἔχειν. 48. α.
Θέμις, ὅτι θέμις ἐστὶ θεῶν, δίκη ἐν ἀνθρώποις. 11. α.
Θεμιστεπλῆς. ὅτι Θεμιστεπλῆς χωρεῖον πατρώιον ἐπέλθοι περιέπτεσθαι ὅτι ἀγαθὸν ἔχει γένεσθαι. 81. α καὶ 83. ϛ
Θεοδότου, καὶ περὶ τῶν αὐτοῦ χρόνων. 72. β.
Θεοὶ αἱ ψυχικαὶ δυνάμεις. 54. α.
Θεοὶ, ἀντὶ τῶν στοιχείων, ἀφ' ὧν πεπραγμένοις οἱ ἄνθρωποι τὰ εἰς γεωργίας ἔργα ἐργάζονται. 95. β. καὶ 98. α.
Θεοὶ. καὶ ὅτι ὁ Ὅμηρος πᾶσι δὲ αὐτὰ τὰ στοιχεῖα θεοὺς καλεῖ, ὅταν Διὶ μὲν φιλοπαιγμόνως λέγῃ, καὶ γαιήοχον Ποσειδῶνα, καὶ χρυσόθρονον Ἥραν πᾶσι δὲ τὰς ψυχικὰς δυνάμεις ἐπὶ τὰ πάθη, ὅταν λίσῃ, Διὶ μὲν ἀλάλκοντον, ἐξοχα γάρ μιν φίλατο Παλλὰς Ἀθήνη· πρὸς δὲ τὰς θείας βασιλείας ὀνομάζῃ ὅταν λέγῃ. Τὸν δ' ἀμείβετ' ἔπειθ' ἑλίκωπις Διὸς κυδρὴ θυγάτηρ, ἄλλοτε δὲ τὰς σφαῖρας, ὅταν λέγῃ, Οὐ Βοιάρεων καλέουσι θεοὶ, ἀνδρὸς δὲ τε πάντες Αἰγαίωνα. τοίνυν δὲ καὶ τῷ ἀγόνατον θεὸν ὀνομάζει, καὶ τῷ εἱμαρμένῃ, ἐπὶ τὰς ἀστέρας. τὰ λοιπὰ δὲ τῷ Διΐ.
Θεοὶ. ὅτι καὶ τοὺς τῶν θεῶν ὀνόματα τοῖς στοιχείοις λέγει· ψυχικοῖς, στοιχειακοῖς, καὶ στερεμνιακοῖς. 9. β
Θεόστολος τὸ θεὸς ὄνομα καθολικῶς καὶ ἀορίστως λεγόμενον πάντα σημαίνει. στερεὰς βασιλεῖς, τὰ στοιχεῖα τὰς ψυχικὰς δυνάμεις ἐπὶ τὰ πάθη, καὶ τῷ εἱμαρμένῃ. 9. β.
Θεοὶ. ὅτι τῶν θείων ἐνεμάτων ἐνίοτε πλειοναχῶς λαμβάνει. 9. β.
Θεσπιὴ πρόπολ, ἀπὸ Πλειάδων ἐπιβολῆς, ἥτις Καρπίνη μοίρησιν δόσις Ἀρετέρᾳ ἐπιφανείας, καὶ Ἀστερόπῃ ἀνατολῆς, ἡμερῶν ρδ'. 114. β.
Θεύζειν, κτείνειν. 169. β.
Θεύτης, ὁ κτιστὴς, θεύτης τὸ θεύξοδον. 131. α.
Θεῦσαι. ὅτι τῆς, ἐφ' ἑπτάπυλοι ὁ Βοιωτίᾳ, αἱ ἐκατοντάπυλοι τὸ Αἰγύπτῳ, αἱ δ' ἑπτάπυλοι περὶ τὸ Ἀτραμύττιον. 49. β.
θύσιν, θυσιάσιν. 113. β.
θυῦμον, ἀπὸ τοῦ θύειν. 113. α.
Θῦπι, ἐπίπτει, μισθοῖ. 132. ϛ
Θόλος, ἡ ἀκροθινία. 134. α.
Θρείασαι, ἀντὶ τοῦ μεθύσκεσθαι. 204. α.
Θρίξ, ὁ ἄκρατος, ὁ οἶνος. 204. α
Θρυλλίδης ὅλη κινδύνου παραμυθίαν εἶπε τῷ ἐλπίδα. 35. α.
Θράσος, ἡ ἀναιδὴς καὶ ἀλόγιστος τόλμη· θάρσος δὲ ἡ λελογισμένη. 81. β
Θρεπτήρια, τροφεῖα. 52. α.
θύλη. ὅτι οἱ νεώτεροι τὸ θύλη ἔρεθισμὸν ἀνόμαζον, οἱ δὲ παλαιοὶ καὶ ῥίζαν. 80. α.
θύλη. ὅλη τῶν ἔξω ἀπὸ τῆς τροφῆς ἄψασα θύλην σὺν ὁμοῦ. 80. β.
θυλαὶ, αἱ ἀπαρχαί. 8. ϛ.
θυμὸς, ἀπὸ τοῦ θύειν καὶ ἐσθίειν. 28 ϛ.
θυμὸς. ἔμψυχος λόγος. 13. α.
θυμὸς, σύνεστι τῷ ψυχικῷ, σύνεστι τὰ τῆς ψυχῆς μέρη σημαίνει. 16. β.
θυμὸς, πᾶσα ζωὴ ψυχική. 12. β.
θύος. ἀντὶ τῆς ἰλαρότητος. 83. α.
θύος, σὺν τῇ ταραχῇ.
θύσζειν, ἀντὶ τοῦ ἁπλῶς, ἔχειν. 36. β.
θύσκοι, παρ' Ὁμήρῳ τὰ πυρά. παρ' Ἡσιόδῳ δὲ οἱ κερδαλέοι τὰ ἰδιαζόντως λεγόμενα ἡμῶν, ἤγουν συμβίαι. 206. ϛ.
θυὼ, Αἰγυπτίων μήν. 225. β.
θῶμιγξ, καὶ σὺν αλοιφῇ Ἀττικῶς ἐστιγμένη, ἀπὸ τοῦ ἧμιγξ, ἀπὸ τοῦ τὸ ἥμισυ, ὡς θάτερον, ἀπὸ τοῦ τὸ ἕτερον, καὶ ἡμίατον, ἀπὸ τοῦ τὸ ἡμίατον. 122. α.
θωρήσσεσθαι, ἀπὸ τοῦ θώρηξ θωρίσσεσθαι, ἀπὸ τοῦ θώρηξ. 204. α.

I.

Ἰάλεμος καὶ Ἰαλέμιος. ὅτι Καδμῖς καὶ Μάγνης. 7. α.
Ἰάλεμος καὶ Ἰαλέμιος. ὅτι Κλυμένης Μάγνης παῖδες ἐλέγοντο, ἤγουν ἱππεῖς καὶ ναύται, παρὰ τὸ ἐλᾶν τὸ δεξιάζειν λεγομένης. ἐλαιέας καὶ ἡμιόδους, ὁ δὲ τὰς ἱππηλασίας ἐφεύρε ὁ δὲ. 8. α.
Ἰαπετιονίδης, ἀπὸ τοῦ Ἰαπετίου καὶ παραγωγὴν, ἐκ τοῦ Ἰαπετιονίδης. 23. α.

Ἰαπε-

Γ'απιτὸς, ὁ ὁς γείρος, παρὰ τὴν Περμηθέως. 24. α.
Γ'απιτὸς. ὅτι ἄπιτος πᾶσα ἡ πλησίον ἀγροῦ καὶ ὀξυτάτη πάντης κινήσεως. 24. α.
Γ'απιτός. ὅτι παρὰ τὸ ἰτέα καλέω.) καὶ πιπάζ. 24. α.
Γ'απιτῦ παῖδες. ὅτι σοφία καὶ ἄγρα. 24. α.
Γ'απιτῦ παῖδες, Περμηθεὺς Ἐπιμηθεύς, Μενοίτιος, Ἄτλας, ὁ Κλυμένης. 92. α.
Γ'άσιος, ὁ γαμετὸς, ἀπὸ τῦ γίνομαι, ὅ ἐστι παφίσιμα τὰ σπέρματα. 309. β.
Γ'δάλιμος καὶ μος, ὅτι λαμπρὸν· διὰ τὸ φωτίζειν, ὁ ἰδίως, καὶ ἰδρῶτα κινῶν. 101. α.
Γ'δεν τὸ ἀνετάτω, τὸ κέντρον χαλινῷ. 220. α.
Γ'δμοσύνη, ἁπλότης. 269. α.
Γ'δρις, ὄργανον μύρμηξ, ὁ ἴππουρος. 167. β.
Γ'δρις, ἴππειος. λέγει ἢ τὸ μύρμηκος ὡς ἐνομώσαντος χαίρουσι καὶ ἄνες, ὁ ἀνοσίους ἡμέρας. ἢ ἰδίως αὐτοὺς λέγει. ὡς πολέμοχθον, ὁ κρατερὸν, ὡς τὸ ἰδίως. 171. β.
ἐάρθρα, ἁμαλαῖς. 132. β.
ἐάρθρα, παρδάρθροι. 190. α.
ἐάρθρα πίπτει, ἁμάλλει. ὄθεν ἀμοιρτέον. 135. β.
ἄλλο, ἀντὶ τῦ ἔπαψα, ἐπὶ μὲ τῦ στάτε σωσάτω. διὰ τ καὶ ἡ γραφόμενον· ἐπὶ ἢ δὲ τίχε ὁ στῖλε σωσάτω, διὰ τ ὁ διφθόγγυ. 278. β.
ἐθύνει, ἄγει ὀρθοῖ. 10. α.
ἐεὺς, ὅταν μὲ λαμβάνῃ) ἀντὶ ἐπιρρήματος. 196. α.
ἔκταρ, ἐυθέως, ἀπὸ τῦ σύνεχῦς, ὡς ἀπὸ τῦ ἐκτὸς ἔκταρ, ἔκτας, ἐκτικῶς, ταχέως. ἢ ἀντὶ τῦ ἐχῦς, ἀπὸ τῦ παρεκπεφύκασι. ἐκφὴ ὁ ἀφιενόμενος ἐχῦς γίνεται) χρῶνται ἢ οἱ Τρωικοὶ πάντη τὴ λέξει. 190. β.
ἔμπεδον, ὅτι ἐμμένει. 28. β.
ἐξ καὶ ἐψ· ὅτι ἀμφίσημα. ζήτει τὸ τῦ ἐψ.
ἔξει, ἀπὸ τῦ ἔκω, τῦ ἐρῶμαι, καὶ τῦ παθητικῦ ἐσόμην, ὁ παρακειμενικὸς ἐκέκαδο. ἐκτ, ἔκτο. ὁ καὶ συγκοπὴν ἔκτ, ὁ σωζόμενον Αἰολικὴν τὸ ἐξεῖ. 191. α.
ἔξ, σπάνιον ἀμφίλεγ. 105. α.
ἔοικε παρὰ Ὁμήρῳ αὐτὸ καὶ τὸ ἐοίκ-
πες, ὡς βάζοντε παρ' Ἡσιόδῳ. 54. α.
ἐπημερίαι ἀριστὸν, ἀπὸ ὀψὲ δύπτε, καὶ ἔστε ἀναπολῆς μέχρι Πλειάδων ἀνατολῆς ἡμιτόν τι, ἤγουν ἀπὸ Κρῦ μοίρας ὀγδόης μέχρι Καρκίνου μοίρας ὀγδόης. 114. β.
ἐπημερία φθινοπωρινὴ, ἀπὸ Ἀρκτούρου ἐπιφανείας, καὶ Ἀετοῦ πρὸς Πλειάδων ὁ Ὠρίωνος δύσιν, ἡμιτόν τε. 114. β.
ἔσον. ὅλῳ τὸ ἴσον ἀντὶ τῦ ὅμοιον οἱ παλαιοὶ ἔλεγον. 82. α.
ἔσον. ὅλῳ τὸ ἴσον ἐπὶ τῦ πόσου, τὸ ἢ ὅμοιον ἐπὶ τῦ ποίῳ καὶ Πυθαγόρου, Ἀρχύτου τε καὶ Ἀρισταίλου. 82. β.
ἑσπέριος, ὅταν ἐλείπωσι ἀστρὶ ἐν ἀρκτικῷ. 184. β.
ἑσπερίαι μῆλοι ζητεῖ τὸ τῦ, Μηνὸς δ' ἑσπερίου.
ἑσπόδυλος, καὶ ἑσπόδη. τὸ ξύλον τὸ διῆκον μέχρι τῦ ζυγῦ ἐπικειμένου τοῖς ὄμοις τῦ βοῦς, καὶ ζευγνύουσιν αὐτούς. 101. β.
ἑσπόδυλος καὶ ἔσδλοι, ὁ ῥυμός. 105. β.
ἑσπόδυλος, παρ' οἷσις καὶ τὸ μὴ τελείως ἐχίτλιον ξύλον. 102.
ἔτε. ἀντὶ τῦ ἐλεύσεται) 52. α.
ἔτης, ἡ φιλοφίλημα τῦ ἄρματος, ἤγουν ὁ γόμφος. 214. α.
ἐφθιμος, ἀνδρεῖος, ἡγεμόνιος. 148. β.
ἔφι καθέζεται, κρατοῦσα ὁ ἐπὶ τῇ ἰσχύι αὐτῦ σφηνίσκος, ἀλλ' οὐκ αὐτομάτως λαμβάνουσα. 121. α.
ἔψ· φαίληξι σὶ μεγίστη, ἐξ ἀμφίλεγ. 105. α.
ἕωνες. Σύμμωνος ὅτι οἱ ἕωνες ψιλοῦνται. ὡς περ οὗτος λέγει αὐτὸ τῦ ἄυδις. 49 α.

K.

Καδμεῖοι, οἱ ἡνίοχοι. 213. α. Καδδύναμαι δ' ἐρῶ, καὶ τὸ δυνατὸν σοι ἐρῶ, ἤγουν δύσ. 82. β.
Καθαρῶς καὶ ἀγνῶς διαφέρει. ζήτει τὸ τῦ ἁγνῶς. 81. β.
Καὶ ὑπόθεσις, χῦμα. α. 71. α.
Καλὸν. ὅλῳ ἄπτει τὸ καλὸν ἀκούσῃ ἐστὶ καὶ τὸν Πλάτωνα. 12. β.
Κακότης. ἡ κάκωσις, καὶ ἡ κακία. 63. β.
Κακόχαρτος, χαιρέκακος, ἐπὶ κακοῖς χαίρων. 52. α.
Καλιὰ, κυρίως ἡ νοσσιά. ὅθεν ἡ οἰκία. 73. α. καὶ 74. α.
Καλιὰν, κυρίως τὴν οὐκ κάλων ὕπνον λίγειν. μήπω γὰρ ἐνεστάντων λίθων εἰς ἐργασίαν τότε τὰς οἰκίας ἐργάζοντο. 97. β.
Καλλίρροον, μὴ κάλλος ῥέον. 158 α.
Καλυψὼ, ἡ σκεπαστή. 269 α.
Κάλως. ὁ κάλως τὸ σχοινίον. τὸ κάλον ἢ τὸ ξύλον. 105. β.
Κάμαξι, κάμακες. ἁλωτὸς μὲ ῥάβδοι, ἢ κάλαμοι τὰς ἀμπέλους περιφερούσας. ἀρσενικῶς ἢ σημαίνει τὸ ὄρυγμα, ἢ τὰς πασσάλους τὰς πρὸς τὴν τῦ πολιμίου ἐρωήν. 213. β.
Καμπύλα κάλα, λελοξωμένα ξύλα. 105. β.
Κάρη, ἡ κεφαλή. 120. α.
Καρχαρόδοντα, ὀξεῖς ἔχοντα τοὺς ὀδόντας. 132. β.
Καρχαρόδοντα, ὀξυόδοντα, δηκτικά. 136. β.
Καρχηδόνιοι καὶ Συρακούσιοι ναυμαχία. 81. α ὁ 83. β.
Καστόρου θανάτου, ἀδελφὸς τῦ θανάτου 292. α.
Καστορίου πανίφυκα, ὁ τῦ, πανίφυκα καστορίου.
Καταβόλια, ὅταν κοινῶς διδόντες δηνάρια λύσις, συμποσιάζουσι. 154. β.
Κατωδύσῃ, κάθυγρα ποιήσῃ τὰ ἱμάτια. 121. β.
Κατὰ ἕλη ἡ κατὰ πεδία. 70. α
Καπνίσθη, ἀπὸ τῦ θύω, τῦ πίχω, καὶ μὴ τὰς οὖ φθείσας σάρκας, καὶ μὴ μεταθέσει τοῦ θ, ἐμίσθουν σάρκας, ὁ παρακειμενικὸς ἔπεσμαι, ὁ μίσθος ἤεσμαι, καὶ Λ' πιχὴς σάρκος, σάρκος σάρκες. 210. β.
Καπνίζω, καπνὸν ἐαυτῦ ποιῶ, λαμπρύνω. καπνὸν βάλλω. 78 β.
Κανάξαι, κρούσαι, σωρίψαι, Αἰολικῶς. 147. α.

κι. ὁπ τὸ ἄσκι ἐ τὸ κῖ παρ' Ἀτ-
πικοῖς ἐπιλάσκι, παρ' Ἴω-
σι δ' ὔ. 75 β.
κίκυν, ἀντὶ τῦ ἴκανον, Ἰωνικόν.
208. α.
κικυνιμένω, κικυνισμένω, κό-
νεως πλήρης. 115. α.
κικυνιμένω, κονιορτῷ πλημέ-
μμ. 113. α.
Κίκροψ. ὅτι σημῶτ ὁ Κίκροψ
ἐ Ἄγρυν ἐς Λιβύλν καὶ Σικε-
λίαν πέμψας σαλλῦσι σωμα-
χῶν ἐ σῖτον ἐκῆ ἀντιμεθί-
ζοντα. 18. ε.
κίλαδος, κυρίως ὁ ὸ κιωνηγετοῖς
θόρυβος. 303. β.
κιρκὶς, ἡ σφῖα. 268. β.
κιρκοὶ, οἱ κιρκισφόροι, οἱ κίρ-
κον ἔχοντες. 120. α.
κῖλα, τὰ βίλη. 191. α.
κιμὸς, ἀπὸ τῦ κάμνειν. 213. ε.
κῖρ, ἀπὸ τῦ χέρῶ τὸ στερίσκω,
χὴρ καὶ κύρ. 201. β.
κῖρ, ἡ ψυχή, ὑστέρως ἀττικῶς.
201. ε.
κιρκιφίσι ἀνθρώποις, τῶν τῦ
θηκτῦ στιφομένων, τυτέστι τῶ
θηκτῶν. 99. β.
κιφὶν, ζωῦφιον ἀμφιρὶς μελίσσης,
ἀργὸν, καὶ ἄκεστον. 75. β.
κίβοσις, κιβωτὸς, ἡ κάρη. 207. ε
κίνυες. ὅτι αἱ κίνυες ἀς ὁ ἄξων
Ἄλκμαν κατέχει ὁ Βόρρας πώ-
λεσίτι, ἐ ὀνύσιος. 92. β.
κὶς, μικρὸν ζωῦφιον διαβίσκον τὰ
ξύλα. 103. α.
κλειτὸς, ὁ ἴνδιξ. κλυτὸς, ὁ
ἰξάκουστος. 31. α.
κλειτὸς. ὅτι κλῆτὸς πάντως καὶ
κλυτός ἐστι, ἡ τἀναντίον. 31. α.
κλεῖσ, ἀπὸ τῦ κλῖος. 5. β.
κλεῖσ, τὸ ἀσφαλίζω παρὰ τὰς
κοινὰς. 5. β.
κλεῖσ, τὸ διχάζω παρὰ τὰς
ποιητάς. 5. ε.
κλῆψας πῦρ καὶ ἱμὰς φέρουσα ὑπό-
ργα δύσις, σταθμούσης. 23. α.
κλῖμασι ἐ νόσμα ὅλα τέσσαρα,
Εὐρώπη, Ἀσία, Λιβύη, Μέ-
σον. 269. α.
κλῦθι, καὶ μετακλησμὸν ἀντὶ τῦ
κλύε. 12. α.
Κλυμένη, Περσηΐδος μήτηρ, ἡ
ἰξάκουστος φρόνησις. 26. α.
κλύω, ποιητικὸν, ἀντὶ τῦ ἀκύω.
10. α.
κνίφας, τὸν ἐ συλλογισμόν. 128. α
κοθόρνοις, ἐ ἐ Λιμπνάλλω
ἀπίνησις κατὰ ἡ Λιμένα,
κωμῳδοῦσις. 74. β.
κοθύρνις, κοθόρνις καὶ Διάλυσις.
ζήτει δὲ τὴ Κόθυρνι.
κόθυρνος, ὁ κυφὸν, ὡς κοθύρνος
ἵππος ὤν. καὶ τὸ πέντρον κεκερυ-
μένον ἔχων. ἢ κόθυρνος, ἀντὶ τῦ
ἀργὸς, παρὰ τὴν κυθίδα. ἢ
κόθυρνος τὴν ὀφρὺν ἐ τὸ μέν-
τρον ἢ κόθυρνος, ὡς κόρυ-
θος. ἢ κόθυρνοι ὅλα κάθλα),
τυτέστι περιληπτὴν) τὴν ὄψιν
δὸ ἡ ἰμβαίνουσι αἱ μέλισσαι,
ἵνα ἐκλεθόντος ἐδέσπ τὸ μέ-
λι. ἢ κοθύρνις, κοῖλον ὑφὸν
ἔχον. 74. ε. καὶ 75. ε.
κοινὴν γλῶτταν, ὅτου λέγω) ὅτι με-
τέχουσιν αἱ ἄλλαι αἱ αὐτῶν. 10. β.
κοινὸν, ἢ μετέχουσιν τὰ λάχιστα
δύο. 10. ε.
κοῖτ, καὶ τὰς παλαιὰς ἡ πολύ-
πους, κοιτ ἡ ἡ διάκρισις.
247. α.
κοῖτ, τὸ ἀρκλικὸν; ἢ κοῖτ ὁ
ποιητής. 269. ε.
κολοσυρτὸς, ὅτι ὅτου λέγω) ἀπὸ
τῦ τὰ κάλα σύρειν. 300. α.
κομβία, ἤγουν κυμβία, ὡς κερα-
σωτὸ ἰδιωτικῶς. 206. ε.
κομῶν κόναβίπ μιλπεῖαζ. 131. β.
κονίστρης. ἤγουν στίχοντες. 216. β
κόνις τις ἐ ἀργαλίς κολοσυρτῦ,
τὴν οὐ φευγάνων λέγει κόνιν.
300. α.
κόνις, ἐ ὅτι διαφέρει κόνις κολο-
συρτῦ. κολοσυρτὸς γὰρ ὁ τ φευ-
γάνων συγκρίνων θόρυβος· κό-
νις ἡ ἡ λιπαρωτάτη ψάμμ.
300. α.
Κόνων. ὅτι ὁ Κόνων ἐπὶ Πτολεμαίου
τ Βερενίκης πλόκαμον ἀστε-
ρίσαι. 92. β.
κορῶν, τοῖς παλαιοῖς κορμοῖς, ἐ
κομῶνας. 28. β.
κορῶν, τὸ κομπάζω. 28. ε.
κόρη, ἤγουν ἡ Περσεφόνη, ὁ γιά-
ζων σῖτ, καὶ τί, διὰ τοῦ-
κὰ ἐξήγησις. 18. β.
κορὸν, τὸ κοπρῶν. 39. α.
κορυνίσσαι, παρὰ τὸ κορύνη,
τὸ ῥάβδ, ἐ κορυνίσσαι,
ἤγουν μίλανα. διφορᾶ) γάρ.
212. ε.
κορύσσω, ὁπλίζω. 204. α.
κόρυς, ἀπὸ τῦ κάρα βάλλ. 204. α
κόσυρα, καὶ Διάλυσις, ὅτι κόσυ-
ρα ἔχουσιν αἱ ἄκρα. 74. ε.
κυβερνήσις, ἐ ἐ Λιμπνάλλω
ἀπίνησις κατὰ ἡ Λιμένα,
κωμῳδοῦσις. 74. β.
κυβερνήσις, ὁπερχαστικῶς ἡ τῆ-
φωσις τῦ κύκλου. κυβερνήσις
ἡ κυβερνικὴ, ὁ περιφέρεις πῶ-
λος. 68. ε.
κρέσσας, ἴδις νῦν συνίσους βλ. ἀστὺς,
ἀπὸ τῦ ἀκροβάντας ὑπάρ-
χειν. 246. β.
κρέαδι, κατ' ἀντίφρασιν τὸ ἀκρέ-
μαστον ἐ μὴ ῥαδίως κινούμενον.
147. ε.
κρήνιαι ὄχθαι πλησφόρυς, ἀντὶ
τῦ πλησφόρυς κρηῶν, παρ' Εὐ-
ριπίδη. 120. ε.
κρητῆρες. ὁ ἰχθὺς ὡς ἰξυσίαν,
ἤγουν ὁ βασιλεὺς, καὶ γίνε) λὸ
ἔκρας, ἡ πρωΐα. 195. α.
κρητῆν ἡμῶν, ὁ δεσπότης ἡμῶν.
78. β.
κρῆθι. λὸ ἔκρης κρηχὸς γίνε-
ται κρᾶθι, καὶ τροπῇ τῦ ἀ εἰς
η κρῆθι. 187. β.
κρεῖ, ὅτι κρεῖ γῆς καὶ ὑγρᾶς
πᾶς. 269. α.
κρέκω, ἀντὶ τῦ κρούω καὶ μετα-
πλασμὸν. 120. β.
κρονία ἀστερόεις, καὶ ὅτι τὸν ἐπὶ
κρονίας περιόδυ ὁ Πλάτων λέ-
γει βάλλειν φυσικὸν λόγον. 39. α.
κρονίαν, ἡ σιμὴ ῥὶς, ἀπὸ τῦ κρὸ-
νῦν καὶ ῥινὸν τ νῦν. 31. ε.
κρόν, ἡ ὄχθος. 40. α.
κρόν. καὶ ὅτι κάρη) ἀπὸ τῦ κε-
ρᾶν, καὶ κινᾶν ἔχοντα τ χρόν
ἁλισμάτων. 279. ε.
κρόν. ὅτι κρόν τῆς νοερᾶς
ὄντως ζωῆς. 39. α.
κρόν. ὅτι ὁ Κρόν τριάκοντα
ἔτεσιν ἀστεροδρομῶν τὸν ὑπὸ
τὸν κύκλον σοφίαν. 104
β.
κρόν. ὅτι τ Κρόνον μιλήσιος
ὀχθὶ ἐπὶ τῆ χθονὶ στίχας φη-
σὶν Ὀρφεύς. 39. α.
κρύπτοι, ὡς περιστέρυαί τινες.
οὕτω γὰρ τῆς περιστερᾶς τὸ
κέρκος ἐκφέρ). 53. β.
κρύ. ἄρσεν, ἀντὶ τῦ ἄρσ ἡ τῦ
κρύος. 121. α.
κρύ. ἄρσεν, τὸ σκυθρὸν καὶ τῷ
πλησμένῳ ἀντὶ ἄρσ χειρόμενον.
121. α.
κρύψαντες ἔχουσι. χρῆμα Ἀτ-
τικὸν, ἀντὶ τῦ περιέφηκαν. 10. β
κρύψις πυρός. ὅτι τῶν νομῶν τινὰ
τυχικῶς ζωῆς ἐστὶ περίληψις.
τὸ γὰρ πῦρ φυτικώτατον, καὶ οὐ-
κέτι

κόνια φίρειν τῆς τῆς πηχυαίης, καθ' ὃν οἱ ἄνθρωποι ζῶσι περὶ τὸν ποταμόν. 24. α.
κυδιμὸς, ἀπὸ τοῦ κύδεος, εἴδεσι, ἢ φαινόμενος. 201. β.
κυδὸς καὶ κυδρὸς, ὅτι γίνεται ἀπὸ τοῦ κύδεος, ὡς ἐχθρὸς ἀπὸ τοῦ ἔχθεος. 67. α.
κύζικος, πόλις Κύζικου. 249. α
κύκλωπες, ἓ ὅτι τοὺς Κύκλωπας Ἐλλάνικος ὀνομάζει ἀπὸ τοῦ μίζειν ἀπὸ Κύκλωπος ἡμιθέου, οὐκ ἀπὸ τοῦ περὶ Ὀμήρου Κυκλώπων. 247. α.
κυκλώπων γλῶσσα. οἱ τὸν Μενέλαον τοξεύσαντες, οἱ περὶ τὸν Πολύφημον, καὶ αὐτοὶ οἰκοῦσι. 247. β.
κύμβη, τὸν τῶν Φερεκράτους καλεῖ. 143. β.
κύμη. ὅτι ἡ Κύμη τῶν Φρυγῶν καλεῖ. 2. α.
κύμη. ὅτι καὶ Κύμη τῆς Ἰταλίας. ὅθεν ἦν Αἴολος καὶ ἡ Σίβυλλα. 2. α.
κύμη. ὅλη περὶ τοῦ Μιτυλήνης ἐστί. 2. α.
κυμοθόη, ἡ Νηρηΐς, διὰ τὸ κατασυστικὸν καὶ διακωλυτικὸν τῶν κυμάτων. 252. β.
κύπτειν νέον, τὸ κυρτὸν ἀναβαίνειν ἔχοντα. 28. β.
κῦρος. ὅτι ἡμίονον ἐλέγετο ὡς ὁμοίως Μῆδον, καὶ πατέρα τὸν Πέρσην. 22. β.
κῶας. ὅλη κῶας καὶ ὕδατος καὶ τὰ ὅμοια τὰ ὡς τὰς Αἰολικὰς μεταφέροντα εἰς ὄς. 31. α.
κωκυτὸς, ἐν Ἅιδου, καὶ Πυριφλεγέθων ποταμὸς ὁ Ἅιδη, παρόσον κωκύοντες καὶ θρηνοῦντες τοὺς πλησίον οἱ τύποις προσήκοντες καὶ ἄχη ῥέουσι, καὶ πυρὶ τῷ τῆς λύπης φλεγέθοντι. 265. α.
κώμη, οὐχ ἡ πόλις, ἀλλ' ἡ μείζων ἀποικία, ἤγουν τὸ μίγνυσι χωρίον. 143. β.
κωμικῶν ποιητῶν γνωρίσματα. καὶ ὅτι παῦε, γέλασμ μὴ χρόνου, καὶ σωφρόνει. 2. α.
κωνωπιδεῖς. καὶ ὅτι ἐστὶ κωνωπιδὴς ἡ γῆ ἀπὸ τοῦ τυμπανωπιδεῖς.
κωτίλλουσι, ἡδέα λέγουσι· ὅθεν κωτίλη χελιδὼν ἡ λάλος, παρ' Ἀνακρέοντι. 86. β.

Λ.

Λ. ὅτι ἡ λάμπη μετὰ τοῦ ἀληθεύειν· καὶ γὰρ πάντων ἡ σελήνη τοῦ ἡλίου φωτίζει. 168. α.
Λαῖτμα, ἡ θάλασσα, καὶ τὸ βαθὺ ὕδωρ. 50. β.
Λακίζουσι κρούειν, ὁ χαλκός. 160. α
Λακωνίδεια, ἡ τῶν ἀκροτηρίων σὺν πολλῇ μνήμῃ. 252. β.
Λακωνικὸν, ἀπὸ τοῦ λακὸς, καὶ τοῦ σίω, τὸ ἱερεῖον. 187. β.
Λαστύνει, ὅτι οἱ Λαῖπες οἰκοῦσι τὴν Τυρρηνίαν χέρσον, ἔνθα ὄρη ἡ Κίρκη. λέγει γὰρ οἱ ἐκεῖσε νῆσοι Αἰολητίδες. 310. β.
Λεγαγόρη, τὸ ἀκόλουτον τῆς ὁμιλίας. 252. β.
Λέρνη, λίμνη σὺν Ἄργει. 257. β.
Λέχαιον, ὅτι σὺν τὸ Ἀθήναις ἐξήκοντα, καὶ πεντακόσιαι. 116. α.
Λέχαιος, ὅτι σὺν τοῖς λέχαιος οἱ πέντε σκαθίζοντό τε, οἷοις ἐκαθέδοντο. 116. α.
Λέχη, ἀνδρὸς ὄνομα σὺν ἡ πῦρις, καὶ τὸ Νεοπτόλεμον. 116. α.
Λέχη ἁπλῶς ἡ φλυαρία. 116. β.
Λέχη, ὅτι θέτιμα παρ' Ἀθηναίοις περὶ λεχῶν. 116. α.
Λέχη, τέρπεις τὸς δημόσιον, ἀνέμβλητον τοῖς βελομένοις διατρῖβαι. 116. α.
λθυγαλίοισι, τοῖς κακοῖς· ἀπὸ τοῦ λυγρὸν γίνεται τὸ λθυγαλέον τὸ ἢ λυγρὸν ἀπὸ τοῦ λέαν ὑγρόν. 120. α.
λιθάδια, τὰ τῶν περικιόδων κτήσεις. λίθια γὰρ τὰ περίπεδα, ἀπὸ τοῦ τὰ λέαν κατασκιάζει. 270. β
λιμναίαν, τὴν χειμῶνα, Ἰανουάριον. 225. α.
λιμναίων, διὰ τὰ λίμναια, σημαίνει ἕλεα. 122. α.
λιμναῖον, ὁ μὴν. ὅτι ἡ σελήνη ἐπωνόμασε τοῦ Διονύσου τὴν τῶν λημναίων ἑορτὴν ἐπίλυσιν ἑορτῶν τούτῳ τῷ μηνὶ, ἣν ἀμβροσίαν ὀνόμαζον. 119. α.
λιμναίῳ, τῷ μηνὶ, ὃ τῷ Διονύσῳ ἡ ἑορτὴ ἡ Ἀμβροσία λεγομένη ἐπιτελεῖτο. 122. β.
λῆξις. ὅτι περὶς τάξεως, βίος, θάνατος, λῆξις. 39. β.
λῆξις, τὸ μὴ τὸ θάνατον. 39. β.
λητὼ, ἡ λήθη, καὶ ἡ νύξ. 269. β.
λιμὸς, ὅτι θηλυκῶς λέγει παρὰ Δωριεῦσι. 74. α.
Λίτος. ὅτι Ἀπόλλων ὁ Ὑρείας, ἡ Πίερις γυνή. 7 α.
λῖτος. ὅτι Ὑρείας παῖς, ὁ Λῖτος, ἀφ' οὗ τὰ περὶ Ἐρυθρὰς Ἑλίκης σωτηρίας. 8. α.
λίτ' ἐλαίῳ, λίπει ἐλαίῳ. 126, α
λίσφοι, ἀντὶ τοῦ λίσσει Αἰτικῶς. 49. α.
λίγος. ὅτι τὸ λόγος τὸ μὴ ἐπὶ φορικὸν, τὸ ὃ σοφόν. 30. β
λυκιάδος. ὁ Σύρος ῥήτωρ. καὶ ὅτι λιθηρός τις καὶ ἡμίθεος. 2. β.
λυκοῦργος, ὁ τῆς Νυμφῆς.
λοχεῖος, Ἀριστόνικος λοχιοῖόν φησιν, ὡς θυρεῖον. λοχεῖος γὰρ λέγεται βοῦς ἢ τὸ λοχεῖον. 248. β
λυγρὰ, τὰ χαλεπά. παρὰ τὸ λίαν ὑγρὰ εἶναι. 54. β.
λυκίδης. ὅτι λυκίδης ὁ Ἄργος, ἀπὸ λῶν θέλων Περσηΐδης παρὰ Θεσπαλὸν, φῦλον ἔχοντα, παῖς τοῦ ξίφους παρὰ τὸ φῦλον, ἰάσπις. 71. β.
λυρικῶν ποιητῶν γνωρίσματα, ἓ ὅτι πάντα, ὅσα πρὸς λύραν ἢ λύτην ᾄδειν μέλη. 1. β.
λώϊον ἦμαρ, ἀντὶ τοῦ ἀγαθὴ ἡμέρα. 177. α.
λώϊον, καλόν. 164 α.

Μ.

Μᾶζα ἀμολγαίη, ἄρτος γάλακτι ἐζυμωμένος, ὑγρός. 132. α.
Μᾶζα ἀμολγαίη, ἄρτος ἡμιπύρου, ἀμολγῷ ἓ πυρὸς ἀμέσως, ἢ γάλακτι πεφυρμένος. 135. β
Μᾶζα ἀμολγαίη, ἡ πυκνὴ, ὡς καὶ πυκτὸς ἀμολγὸν ὁ Ὅμηρος εἶπεν, τὸ σὺν πυκνὸν, διὰ σκότος, ἢ τὸν μεμιγμένον τοῦ τε ἀμολγοῦ. καὶ λύσει ὕπνος τὸ ἀχλύοντας ὁ τὸ γάλα ἀμέλγων. 133. β
Μᾶζα, τὸ ἁπαλὸν, παρὰ τὸ μὴ ἄζα τις εἶναι. 135. β.
Μακάρων, πάντων τῶν πλουσίων. 124. β.
Μακάρων, τῶν γεωργῶν, τῶν ἀπὸ οἰκείας κόπου ἐυπορίας. 121. β
Μακίλη, τὸ παρὰ τοῖς ῥητοῖς Ἰζακηνόν. 110. α.
Μαλάκια, χόος τῶν ἁλόγων ζώων ἴδιος. 122. β.
Μαλακὸς ἔσχατος, ζητεῖται τοῦ, ἁλόγων ζώων.

Μαστίνω, ὑπερβ. ἔσρεψα τῦ μάρτω. 206. β.
μάρνημι, τὸ μάχομαι, ἀπὸ δὲ μὴ ταυτικῦ μαρνέω, καὶ δ' ἀρνῶ τὸ διακόσω· οἱ δὲ παλαιοὶ ἄρνας ἔλυον 208 α.
Μαψαύρδι, κοινὰ καὶ μάταιαι πρόσ. 300. α.
Μεγάλῳ, ὅπου τὸν εἰκάδα εἶπον, ὅπου τὸ δίμηνον τῦ μηνὸς, ἤγουν οὐ δεκάδες, ἄχρι ἕξ ὑπὸ παρέδραμον. 175. α.
μεγέλῳ, εὐθέα. 41. α.
μέγαρον. κυρίως ὁ ταλύσιος οἶκος. τῶν δὲ πᾶσα οἰκία κοινοτέρως. 89. α.
μεγάρα, μεγάλα, ἐπέρρωται, ἰσχυρὰ φανα. ζ. β.
μέζω, ἢ μᾶλλον. 122. β.
μείονα, ἐλάττονα. 146. α.
μεὶς ὁ μὲν Αἰολικῶς. 127. α.
μελάμπυγα, καὶ ὃν φησί τις ἐκεῖνον, τὸ πίμπλην σπλῆνα τις ἐπίσκιον ὀμόσας, τοσοῦτόν δὲ ἡμέρας ἐπλήσθη. 180. β.
μελίαν, δένδρον. 45. β.
μελίαν, Νύμφαν. 45. β.
μελιᾶν. Δωρικῶς, ἀντὶ τῦ μελίου παρ' Ἡσιόδῳ. 45. β.
μελίας τὰς Νύμφας, διὰ τὸ ἄμφω τὰς δένδρεσι γίνεσθαι. 248. β.
μέλιστα, ὅπου ἔστι ἐπ' αἰσίων καλῶντες, διὰ τὸ τὰ μελίστας εἶναι 64. β.
μελίτη. Νηρηίδος ὄνομα, παρὰ τὸ ἡδύ. ἡδὺ γάρ τι τὸ πρῶτον διὰ τοῦτο τῦ πέρδικι ἡδύτητα. 252. β.
μέλῳ ἐπὶ μειόνων, μέρῳ ἐπὶ μειζόνων. 194. β.
μέλπος καὶ Σφῆκες. ζήτει τὸ περὶ Σειρῆνες, καὶ Μέλπω.
μέλπος ὅπ Τιρυνθίφ, ἢ Μελπομένης, ἢ Λέσβῳ τῷ Ἀπόλλωνος, ἢ κατὰ πάντας Λάβρ. 7. α.
μέμβλεται, μέλει, τὸ φροντίζειν ἐστί. 236. β.
μέμυκε· ἀντὶ τῦ ἠχεῖ, ἢ ἀντὶ τῦ συμμέμυκε ἤτοι συμπέπτωκε, συγκέκλεισται. 119. α.
μέμυκεν, μυκᾶται). καὶ βοᾷ. 122. β.
μεσεῖδε, ἡ προμαντική. 268. β.
μεσσείλιος ζήτει τὸ περὶ Προμηθεύς, ἢ Ἰαπετῦ παῖδες.
μέσσοι οἱ λῶρες, οἱ μέσοι ὄντες τῦ ζυγῦ, καὶ συνδέοντες τὸν μέσον τῷ ζυγῷ. 112. α.
μεσάδιον, τῦ λόρου, τῦ μεταξὺ τῦ ζυγοῦ. 110. α.
μεσημόρια, καὶ ὅλα τὰ ἀρκτικὰ μεσημόρεια θηρία εἰκότως συνεμίζοντο. τοῖς δὲ ἥρωσι τὰ μεσημόρεια. 167. α.
μεσεργάνημα. ὅπου συσσύροντα μοίρας περὶ ἥλιον ἀστὴρ ἀπλίλλη. 138. α.
μέσσαδα, αἱ τῦ ζυγοῦ γλυφαί. 111. α.
μεσοπόλ, Αἰγυπτίων μήν. 125. β.
μεσοπόλ, ἀντὶ τῆς τῦ. 44. β.
μεσάδυποι, ἀδύσασοι, ἀπὸ μεταξὺ τῶν πεπτωκότων, ὅτι ἀγαθοὶ ὅτι κακοί. 180. α.
μεσάδυποι, ἤγουν μεταξὺ πίπτουσιν. δύπτουσι γὰρ λέγουσι τὸ πίπτειν. 177. β.
μεσάδυποι, ὑδρόεις ὅτι ἀγαθῦ ὅτι κακῦ δύναμιν ἔχουσιν. 177. β.
μεσὰ κύματα, τὸ κύμασιν 146. α.
μεσπολεμεῖς. ὅλ λέγουσι ὅταν τέλος ἀνίματός ἐστιν, ἢ ἡμέραι τὸ ἱερὸν τέλος τρέπῃ, οἰκεῖον τῇ προνοίᾳ. 11. α.
μεσάφρενον, τὸ μεταξὺ τὰς σπονδυλικὰς φρένας κατέχον τὸ πρὸ ῥάχεως μέρος. 206. β.
μέσσα φολάσσαις, ἤγουν συμμετρίαν φύλαττε. 146. α.
μετρεῖν, σταθμᾶν, ἀριθμεῖν, λαφύρων· ὅπου τὸ μὲν ἀριθμεῖν ἐπὶ ψήφων λέγουσι. οἷον, ἓν, δύο, καὶ τὰ λοιπὰ τῦ ἀριθμῦ. τὸ δὲ σταθμᾶν ἐπὶ ζυγῶν, ὡς τὸ εἰπεῖν, τοσὸν ἱσταθμᾶται, καὶ ἴσα παλαιολικὰς ἀλκὰς· μετρεῖν δὲ λέγουσι τῦ μεδίμνου καὶ ἀρχαίως λέγουσι δοτέον, ἢ διδόναι. 87. α.
μέτρον λέγουσι τὸ μετρεῖν, καὶ τὸ μετρήμενον. 84. α.
μηχὶς, Αἰγυπτίων μήν. 125. β.
μηδία ἢ ἀπὸ τῦ μίζειν πρακτέον, τὰ μέσον ἔστιν ἢ μερῶν, ἢ ἀπὸ τῦ μύδω, τὸ βελτίον. 148. β.
μήδια, τὰ αἰδοῖα. ὑ γὰρ θέλει ἀλογίστως ἡμᾶς ποθεῖν τοῖς Ἀφροδισίοις, ἀλλὰ μὴ λογισμῷ. ὀρθῶς δὲ τῷ Ἀφροδίσιον ποθεῖσαν φιλομηδίαν φησί. 248. β.
μῆλα, ὅλη ἡ οἰκουσία, καὶ ὅτι ὁ Ἡσίοδος πᾶσαν δηλοῖ τὴν κῆτιν. 46. β.
μῆλον, παρὰ τὸ μηλον, καὶ ἡμεργε, καὶ χαῦνον εἶναι, ἢ παρὰ τὸ μέλω, τὸ φροντίζω περὶ πολλὰ καὶ ἡνίκα χρῆσις τῶν θρεμμάτων τοῖς παλαιοῖς. 49. β.
μῆλον, τὸ πρόβατον, Αἰολικῶς. 49. β.
μῆνες τῶν Αἰγυπτίων. 125. β.
μῆνες τῶν Ἑλλήνων. 225. β.
μῆνες τῶν Ῥωμαίων. 125. β.
μῆνα δ' ἱσταμένου, ἱσταμένου μηνὸς ἐκάδος ἔλεγον. 171. α.
μῆν σπλῆνα· ὅπου σπλῆνας μέχρι τοῦ ἡμέρας, καὶ ἡμισείας αὔξει. 171. β.
μηρία ὀστᾶ. ὅπου πᾶσι τοῖς θυομένοις θεοῖς ἔθος. 82. β.
μήρυμα, κυρίως τὸ ξανθόμορον ἔριον. 124. α.
μηρύσασθαι, ποιήσασθαι. 124. α.
μηρύσασθαι, ὕφανον. 120. β.
μητίετα, πάθει Δρυόπων καὶ Αἰολίων· ἡ κλῆσις ἀντὶ εὐθείας. 191. β.
μῆτιν, ὅπου ὁ παρ' Ἡσιόδῳ λόγος τῷ βελτίω ἐστὶ παρεδρεύειν. διὸ δὴ τὸ λέγειν τὸ σὸν ἡμῖν, καὶ τῷ ἐμὸν δὲ νῦν ἔκλαμψεν. 299. β.
μητόεσσα Ζῆνα· τὸ αἰ[illegible] διὰ τὸ εἰς μίγνυσθαι [illegible] καὶ. 279. β.
μιγέντε. μίγω ὁ μέλλων [illegible] ἐστὶ ἐμιξα ὁ δὲ παθητικὸς ἐμίγην, ὁ παθητικὸς ἐμίγλην, ὁ μιγείς, ὁ μιγεὶς [illegible]
μινυνθ, ὁ μικρὸς. 98. β.
μινυνθ, ὁ μικρὸς, ὅθεν μινύθουσι, ἀντὶ δὲ σμικρύνουσι). 70. α.
μινυθθ, σμικρύνεται, ἐλαττοῦται. 98. β.
μινύθω, τὸ ἐλαττῶμαι, ἀπὸ δὲ μινυὸς· μινυὸς γὰρ Αἰτωλικῶς ὁ μικροκεφαλος). 82. α.
μνησαῖς, ἡος Ἡσιόδῳ· καὶ τὰς ἄλλας ἡ Στησίχορος. 66. β.
μνημοσύνη. ὅτι ἡ Μούσων μήτηρ. 6. α.
μηκὰς, καὶ ὅτι ἡ μηκὰς ὑλικὴ ἔστι ἀναλογεῖ τῇ ὑμετέρᾳ ψυχῇ. 186. β.
μόνον, ἀντὶ δὲ ἓν, ποιητικῶς 32. α.
μόνον. ὅπου ὀνομάζειν ὑπερβατικὸν, καὶ τὸ ἰδιάζον τοῦ ὑπάρχειν ἔχον, ὡς τὸ, Οὐκ ἄρα μῦθον ἴλω. 11. β.
μορφνεῖο, μέλαν. 199. β.
μορφνὸς, ὁ αὐτός. 198 β.
μόχθ μοτόκερως, ὁ μοῦ παρ' Ὀρφῇ

Ὀ'ρφῆ. 182. ϛ.
μάχεσθαι μὴ παρ' Ὀ'ρφῆ κελεύει) ἀς πρώτην ἔχων τὴν γέρα τῶν ἔπφυσιν. μητόκτονος ἢ διὰ τὸ μητρὸς λόγον. 182. β.
μανιγλῆς παῖς, παῖς ἐκ μιᾶς γαστρός. 89. α.
μῦσαι, ἢ διὰ παιδύσεως γνῶσις. 7. ϛ.
μῦσαι αἱ σοφίαι, ὅτι ὦδον, Κλεὼ ἱστορίαν, Θάλειαν φυτουργίαν, Εὐτέρπη αὐλῶν, Μελπομένη ᾠδὴν, Τερψιχόρη χορείαν, Ἐρατὼ γαμικὰ Ἐ'ρχησιν, Πολύμνια μαιευτικὴν, Οὐρανία ἀστρολογίαν, Καλλιόπη πάντων. 7. α.
μῦσαι αἱ ἐπῳδαὶ· ὅλη τῶν ἐπῳδῶν λόγον ἴσχουσιν, καὶ τὰς ἐπτὰ ζώνας, καὶ τὰς ἐπῳδὰς πλάνητας, καὶ τὰ ἑπτὰ φωνήεντα, ϵ ἔτερα πολλά. 7. α.
μῦσαι, αἱ λογικαὶ τέχναι. 5. α.
μῦσαι. αἱ Μοῦσαι ὅτι ἀπὸ Πιερίας εἰς τοὺς Ἕ'λληνας κομίζουσι) εἰς τὴν Θεσσαλίαν ἀπὸ Ἑλικῶνος. 8. ϛ
μῦσαι αἱ τέσσαρες. ὅλη αἱ τέσσαρες μῦσαι τὰς τέσσαρας διαλεκτικὰς ἴσχουσι· Ἰάδα, Ἀθηνάδα, Δωρίδα, Λἰολίδα, καὶ [illegible] ἀπὸ τὰ τέσσαρα 7. α. [illegible] ἀπὸ μῶλυ, ἤγουν ζητεῖν [illegible]. α. ϵ 6. ϛ.
μῦσαι. ὅτι αἱ τρεῖς ἴσχουσι τὰς μουσικὰς τρεῖς τόνους· τὸν ὑπατῶν, μέσων, ϵ ἰσχύουσι τὰς τρεῖς συστάσεις· ὀξεῖαν, βαρεῖαν, περιπεπλεγμένην, τὰς τρεῖς χρόνους, ἐνεστῶτα, παρεληλυθότα, καὶ μέλοντα· καὶ τρία σχήματα, σχῆτον, διάστημα, τρίτον· καὶ τὰς τρεῖς ἀριθμούς· καὶ τὸ σύμπαν τῶν ἀστέρων, καὶ πρὸς τοιοῦτα, ὅσα ὑπὸ τὰ τρία ἀνάγουσι). 7. α.
μῦσαι. ὅλη κατὰ λύρας πέντε, τῶν πέντε ἀποδόσεων ὀνόματα ἔχουσαι. 6. β.
μῦσαι. ὅτι καὶ τὸ Ἄργος ὁ τῆς πέμπτης τῶν ἀστρικῶν, τίτανες, Διὸς, ϑ ἀιθέριος. καὶ Πλειάδες νύμφης. Ἀρχὴ, Μελίτη, Θελξινόη, καὶ Λαοδάμη 6. ϛ.
μῦσαι. ὅτι καὶ τὸ Ἐ'πίχαρμον ὁ τοῦ Ἡ'βης γάμου ἐπῳδά εἰσι δυσατίρεις Πίερις καὶ Πιμπληΐδες Νύμφης, ϵ ὅτι τὰ ὀνόματα ἀσῶν λέγει· Νειλεύς, Τριτώλεως, Λαοσπόνος, Ἐπιπεπόλιος, Λαχλειόδη, Τετόκλεια, καὶ Ῥοδία. 6. β.
μοῦσαι. ὅλαι ὕπνος ἐλέγοντο ἀνλητρίδες πῖναι τῷ Διονύσῳ ἐπόμεναι. 7. α.
μοῦσαι. ὅτι πάντες ζητητικοὶ καὶ ζητητικοὶ λέγουσι). 7. α.
μοῦσαι. ὅτι παρὰ τῷ Ἡ'σιόδῳ τὸ Θεογονίας σοφίαι λέγουσι) ἀναγ· Κλειὼ, Θάλεια, Εὐτέρπη, Τερψιχόρη, Ἐρατὼ, Πολύμνια, Μελπομένη, Οὐρανία, Καλλιόπη. 6. ϛ.
μοῦσαι. ὅτι τὸ Μουσῶν ὄνομα τελχῖνες νοοῦσι· σχαγματικῶς, ψυχικῶς, καὶ πιχναικῶς. 8. β.
μοῦσαι. ὅτι τὸ Μουσῶν ὄνομα ψυχικῶς μὲν ἡ καθόλου γνῶσις σοφίας· τιχναικῶς ἢ ἡ τῶν ἀστέρων. καὶ ϑ πάντως πέμπτη μουσικωτάτη καὶ εὐαρμόνιος κίνησις. σχαγματικῶς ἢ, οἱ ἐυρετικοὶ λόγοι· καὶ ἐυρετίδες ὅτι ὕστερον ἐλέγοντο). 9. α.
μοῦσαι. ὅλαι τρεῖς, καθ' Ὅμηρον, τὸν Κορινθίων, ζυγοπλίρεις Ἀκόλαστον. Κηφισσὸς, Ἀπολλωνὶς, Βαρυδοσίς. 6. ϛ.
μουσῶν παῖδες. ὅτι Μουσῶν παῖδές τινες διεξοδικὴν ἐξήγησιν. 7. α.
μουσῶν τὸ σοφὸν ὅτι ἕτερον καθ' ἑτέρους ἀνόμασται· Καλλιχόρη, Ἐλίκη, Εὐνίκη, Θελξινόη, Τερψιχόρη, Εὐτέρπη, Εὐκιλάδη, Δῖα, Ἐνόπη 7. α.
μόνις. ὅτι καὶ τῷ ϑ Νείλῳ τὸ ἀναβάσεως ὑπεχώρησαν οἱ τῇ Θηβαΐδι τῇ Αἰγυπτίᾳ ἐγγύοντες. 21. α.
μυλιόωντας, λύκους ϑ μέρους τὰς ὅλως αὐτῶν σιαγόνας δηλοῖ. 226. ϛ.
μυλιόωντας, διεστραμμένους, καὶ συγκεφθέντας ὑπὸ τῶν κρύους, ἢ τὰ χείλη κινοῦντας ὑπὸ τῆς ψυχρότητος. 223. ϛ.
μυλιόωντας. ὅτι ὁ Ἰσοκράτης χρᾶται, μυλιόωντας. 123. β.
μυλιόωντας, τοὺς ὀδόντας συγκρούοντας. 120. α.
μυριὰς δυσμόνων. ὅτι παρὰ τῷ Ἡ'σιόδῳ δηλοῖ τὸ πάντα τῶν δεκαπέντε ἀριθμόν. 65. α.
μαμμόνα, μάμωνα. 163. α.
μανιφδῶν ποιητῶν γνωρίσματα. ϵ ὅτι πᾶσι τὸ μονοσυλλάβοις ὑποδήσιν ἐφηρμόζε τῷ διασυλλάβῳ. 1. β.

N.

Νάρθηξ. ὅτι ὁ νάρθηξ πυρὸς φυλακτικός. 24. α.
Νάσσατο, κατῴκησεν. 143. β.
Νέσσα, καὶ συνηλλὶ Γαιτικήν. 70. α
Νέστης, νέα, πρόθυμον. 121. ϛ.
Νεόσσομαι. ὅτι λέγεται ἔ'σσομαι. 62. α
Νεμέθω, ὅτι λέγεται ἔνεμον. 51. β.
Νεφελληγερέτης Ζεύς. ζητεῖ τὸ τοῦ Ζεὺς νεφελληγερέτης.
Νεφελληγερέτης, καὶ περικέραυνος, ὁ ὑετοὺς λέγων). 26. β.
Νήστεις, οἱ μὴ κέρατα ἔχοντες. 120. α.
Νηλεοποίνους, ἀνηλεῶς ἀπὸ τοῦ λιμοῦ ϑ, ϵ τὰς γυναῖκας τῶν κοινῶν ἔργων λιμοῦς. 249. ϛ
Νηὸς πρυμνὰ, τὰ ἱστία, τὰς κόπας, καὶ τὰ λοιπά. 143. α.
Νηρία, τὴν ῥίζαν, καὶ τὸ κατωφερὲς τῆς ὕλης λέγει. καὶ ὅτι ἀψύλλητόν ἐστιν λέγει, ὡς παλαιᾶς ὕσης τῆς ὕλης, ϵ ὅτι πᾶς παλαιοῖς ἀνήκει τὸ ψυδέλλιζ. 250. α.
Νήριον ὕλη, ἡ ἀπείρατον ὕλη. 119. α
Νικομήδης. ὁ ὀνοσχώπτης. 2. β.
Νιφάδες, χιόνα. 120. β.
Νιφετὸς, ἐπὶ μόνου ϑ στάγματος, οὐχὶ ϵ ἐπὶ τοῦ κατῳφερομένης χιόνος. 120. β.
Νίφα, νιφάδα. 120. β.
Νόσφιν ἄτερ. διὰ τοῦτο λέγει), καὶ τὸ χῶμα τὸ μὴ ποιητικῶς ἀπὸ παραλήλου λεγόμενον, ῥητορικῶς ἢ περιφραστικῶς. 36. α.
Νόστι. ὅτι τὰς νόσους σημαντικῶς Ἡ'σιόδου, καὶ πᾶς. 35. β.
Νότου, ὁ λιπαρὸς καὶ βροχώδης τόπος. 300. ά.
Νυμᾶς. ὅτι ὁ Νυμᾶς, ὡς καὶ ὁ Ἀσπάργης, ἔτυχε λαοῦ τοῦ εὐπλεστάτου ϑύδρου. 80. α.
Νυχίη. ἤγουν νυκτερινὴ, ἀντὶ ϑ καὶ νύκτα ἐπιρρηματικῶς. 219. β.

Ξ.

Ξάνθη, ἡ ἀνθηρόπης. 268. β.

Ο.

Ο ὅπ τὸ ὁ πρὸ ᾧ μὴ διφθόγγῳ, Ο μικρὸν, ἄμελ, καὶ τὰ ὅμοια· πλὴν ᾧ ὁμιχῶ, καὶ ὁμίχλη, καὶ ὄμμα. 156. β.
Ο γδόη, καὶ ὅπ ἐλλιπὲς ὡς Ποσειδῶν ἔσπ. 184. β.
Ο γδόῳ, ὅπ τῷ ὀγδόῳ ἑαυτῷ ἴσιμον, ὡς αὐξηπκὰς ᾧ σπλωσὶν φασίν. 183. α.
Ο ιδιπόδης, ᾧ ὀιδίπους. Ἀπὸ Ο ιδιπόδης ᾧ Οιδιπόδυ. 49. β
Οἴδιπους, Οιδίπκες, καὶ Οιδιπόδης, ἰυθεῖαι πτῶσις. 49. β.
Οἰνάδας, τὰς ἀμπέλυς. 128. α.
Οἴνας ἀφιεπαμείμφ, ἀμπέλυς πλαδιύφ. 130. β.
Ο ινόη. ὅπ ἡ Ο ινόη Διὸς Νεμείᾳ ἱερὸν ἐκαλέσπ. 3. β.
Οἰνοχόη, ὁ βίκος, ἢ τὸ ποτήριον. 160. β.
Ο ῖσὸς, ἀπὸ ᾧ οἶα, τὸ κομίζω. ἢ ἀπὸ ᾧ ἵημι τὸ πίμπλημι. 198. β.
Οἰμωγὴ, κυρίως οἱ γύπες, ὡς ὀιμωὶ, ἤτοι μόνοι δίκαι σπυσίαι ἀὰ ὑπηρίμια γλυπῶπες. 71. α.
Ο κτάβλαρον, ὀκτὼ δάκτυλοι ἔχοντ· βλαμὲς γὰρ τὸ δάκτυλον, ἢ τὸν ἄλλον πτάπλασιον ἄρτον, ἢ τὸ δι μόνον πλάσμα, ὡς τὸν ἄλον ἄρτον ἔχειν δάκτυλον. λβ. 106. β.
Ο κτὼ. ἀπὸ ᾧ ὀκτώ πς ἀπαρ. 232. α.
Ο λῷ. ζήτ σὺ τῷ ἄφρων.
Ο λμιὸς, πόπμος σὺ Ε λικῶνι ᾧ Βοιωτίας, ἀπὸ Ο λμέως ᾧ Σισύφυ παιδός. 234. β.
ὄλμος, διὰ τὸ ὀλλύειν καὶ φθείρειν τὰ ἐμβαλλόμενα. 102. α.
ὄλμος, μέρος ἀνθρωπίνυ σώματος, ὃ καὶ θώρηξ καλεῖπαι· ἐπὶ ᾗ τὸ ἀπὸ τραχήλυ μέχρι αἰδοίων· νῦν ᾗ ὅλμος ἐίρηπαι σὺ ᾗ πίγχρον καὶ ἵππος τιπῦπι οἱ χωργοὶ καπατίμουσι. 105. α
ὅλμυ, τ ἴγδης. 100. α.
ὁλυμπος, ὁ ἠθρανὸς, καὶ ἡ ᾧ πᾶπτὸς κόσμυ ἀφοχὴ, παρὰ τὸ ὀλολαμπὴς εἶναι. 4. β.
ὁλυμπος. ψιλῶπαι ἡ λέξις· ὅπ σωπικόπη Α τολικῶς, ἐπόλαμπος, καὶ ὅλυμπος. 54. β.
ὅμηρος. ὅπ Εὐφορίων, Φωκέως; ὅπω λεγόμφ. 3. α.
ὅμηρος. ὅπ ὅπω σκαλεῖπο ὁ τῷ Ευρυάλειαν ποιήσας. 3. α.
ὅμηρος. ὅπ παλαιόπρος Η σιόδυ. 3. α.
ὅμηρος. ὅπ παλαιοὶ Ο μηροι. 3. α.
ὅμηρος. ὅπ Ο μηρος ὁ παλαιὸς βίβλυσίν σωνεχράψατο. 3. β
ὁμηρόσαι, ὁμῶ ἵεμαι. 235. β.
ὁμιχῶν, ὄρεα. 155. α.
ὅμοιον καὶ ἴσον ὅπ διαφέρει, καὶ πᾶς. ζήτ σὺ τῷ, ἴσον. 82. β.
ὅμοιος, ἔπη ἐπὶ γεώμετρ λέγ, ἢ ἐπὶ τῆς ἰδίας. 51. β.
ὄνειδος, σύνοπ τὸ αἶσχος παρ' Η σιόδῳ ᾗ τὸ αἶσχος, ἀλλὰ τὸ αἰσχρὸν, ἤγυν τὸ μιτέχον αἴσχυς. 73. β.
ὄπλα, ἱπποσφῶν, φορπίδα. 70 α
ὅπλα πακὰ, τῶν ἐξ ἱππορφῶς χορδῶν λπίδοσιν. 250. α.
ὁπλιπεύων. ὁπλιπεύειν τοῖς κοινοῖς μᾶ ωσθέπως σὺ χρύσῃ ἐπίν, οἷον ὑποπλεύειν. τοῖς πολιπαῖς ᾗ καὶ χωρὶς ωσθέπως. 15. β.
ὁπλιπεύφ. ὅπ ωσθήκλιν συλλαβῆς δέχεπαι, ὡς τὸ ἱππεύω, καὶ ἵππος. 15. β.
ὅπλον, πᾶσαν τὴν τ νεὼς διαρπίαν. 143. α.
ὅρκος. ὅπ τῷ ὄρκυν καὶ τῷ ἀκούειν μόνας τ πιθήπιον ὡς χαριεπάζων ἐπὶ ᾠδῆς οἱ πολιπαὶ ἀναφέρυσι. 11. β.
ὀρθρογόη, ἡ ὑπὸ τὸν ὄρθρον θρηνῶσα. 128. β.
ὀρθρύα, ἀπὸ ᾧ ὀρθίζω, τῶν ᾗ ἀπὸ ᾧ ὀρθία. 203. β.
ὄρκος, καὶ ὅπ τ ὄρκον ὄρκους παῖδά φησιν ὁ Πλάτων. 178. α
ὀρθομανθόλειον. ὅπ τῷ ὀρθομανθόλειον Η σιόδῳ πνὶς παῖς ἡμέρας ἐπιτύχυσιν. Α πολλώνιος ᾗ ὁ Ρόδιος ἀπθεῖ. 170. β
ὄρπηξ, τὸ βάκτρον. 111. β.
ὄρρω, τὸ διυγείρω. 211. α.
ὀρφεύς, ἔ ὅπ ὁ Ορφεὺς περὶ τ ἡμερῶν λέγ, ἄλλως ἐπαινῶν, καὶ ἄλλως παραινύμενος 177. β
ὀρφεύς. ὅπ Καλλίοπης καὶ Οἰάγρυ. 7. α.
ὀρφεύς. ὅπ Καλλίοπης, ὡς καλλιλεγίας πιπηπαῖς ἐυρίπης καὶ ὕμνων πλοκὰς τὰς θεάς. 8, α.
ὅς. ὅπ ἁπλῶς ἅπανπα τὰ εἰς ος ἁπλᾶ, ὅπαν ἀπὸ πολυπλοκῶν παρεκπιπόντων γίνπαι περιπωμένων συζυγιῶν, ὀξύνῃ, οἷς, πιπὸς, ἀπιπὸς, νοπὸς, ἀχαπὸς, θαπὸς, ὑμνπός. 95. α.
ὀς. ὅπ τὰ ος μικρὸν σὺ τῷ ἴπ. κοινὰ γὰρ συλλαβή· οἷς γὰρ λόγυ μίρ λήγ. 109. α.
ὅσπερος, ἤ ᾗ ὁ Διόνυσ, ὅπ μᾶ τ Ἰνόδος τ ἰδίας γυναικὸς, τ καὶ Δήμπρ καλλικάρπου, καὶ τρυφᾷ πολύσπ, μιᾷ δ' ἀνολῶ καὶ μυσικῶν ὀρχήσεων τῷ χορηγίαν διδάσκειν πελήρχθ. 18. β.
ὅσπερος, καὶ ὅπ κατ' Αἰγύππον πινα μῦθον ὀπτὸν καὶ ὤκεανὸν ὅπ βασιλεῦσιν λέγ. 279. β.
ὅσσαι, πᾶσαι τῇ φωνῇ καθ' Η σίοδον. 239. β.
ὅσσαι, τῇ θείᾳ φωνῇ, καὶ τῇ θείᾳ καλῃδόνι. 234. α.
ὀσφυόδεμα. ζήτ σὺ τῷ, ἀλόγως ζώνη.
ὅτ. τὸ ὅτ καὶ τὸ κοινὸν ὑποτάσσουσι παρ' Α τικοῖς. 104. α.
ὄτος, θέρος, ψόφος. 191. α
ουκιπιδώνη, ἡ χαμαιλεύκη σπιφῦ. 97. α.
οὐρηᾶς, τὰς ἡμιόνους. 174. β.
ὀχὴ, ἡ προφή. 111. β.
ὀψηρύπης, ὁ ὀψὲ τῆ χρόνῳ ἀφέσεως. 113. β.

Π.

Παγασαῖος Α πόλλων, ὁ σὺ Παγασαῖς λιμένι. 194. β
Παιᾶνα, τὸν ἥλιον· διὰ τὸ παύειν λοιμόν πι καὶ χειμῶνα, ἢ διὰ τὸ παιήονα εἶναι λύρα παῖς κιθαρῳδίας· τὰς λοιπὰς ᾗ τύπτ δυνάμεις σὺ τῷ ἥλιος.
Παλαιπὴ, μίπρον τ πασάλων δακτύλων ὀρθῶς συντεθίπται. δῶρον ᾗ τύπτ συνεφίπται, καὶ ᾧ ἀντίχρ ἐκμεθίπ. 202. α.
Παλαίφατος. ὅπ Α πόλλων τῶ Κάρβαντος ἐθαλείας. 7. α
Παλαίφατος. ὅπ Θαλείας παῖς ὁ Παλαίφατος λέγ. ὡς τὰ περὶ φυτῶν συγγραφεύς. 8. α.
Παλαμᾶν, τὸ διὰ τ παλαμῶν γεωργίας ἐργάζεσθ. 14. β.

Παλάστω, μηλόνω. 156. α.
Παλλακὴν, δάλλω, ἐπαίρων. 256. α
Πάλλαστα, τὸν αἰῶνα. 269. α.
Παλλὰς, ἡ παλλομένη ἐν ἰωλκίνῃ λόγ. ἢ ἐν τῷ ὀπτῆς Διὸς κεφαλῆς γενηθῆναι, πάλλεται ἐν κινῆται τὰ ὅπλα. 32. β.
Παλλάς. ὅτι ὅταν λέγῃ, ἡ Πάλλαστα, ἵνα τῶν Γιγάντων, ἀπολλῦται. 32. δ.
Πάμφως, ὁ τῆς λύχνου ἐυρετής. 102.
Παναίολον, ἄγαν ποικίλον. 200. α
Παυδίοις, ἡ τῆς Παυδίου θυγάτηρ, ἤτοι ἡ χλιδὼν, ἐν τῷ τί. 130. β.
Παυδώρα, ἢ ὅτι πάντων δῶρα ἔλαβον, ἢ ὅτι δῶρον πάντων τῶν θεῶν. 30. β.
Παυδώρα, ἡ πάντα δωρουμένη τῷ βίῳ, συναγωγὴ τῶν τιχῶν. 24. δ
Παυδώρα, ὁπὸ πάντων τῶν θεῶν ἐν τῇ ψυχικῶν δυνάμεων κατὰ Ἡσίοδον συλλεγομένη δύναμις. 25. β.
Παυδώρα. καὶ τί ἡ θεὸς λέγεται διξοδικὸς λόγ. 32. δ.
Παυίκηση, πᾶσι τοῖς Ἕλλησι. 129. β.
Παυίφθυ χαστιέρου, τῷ ἀναλυομένῳ καὶ ὑγρῷ τῷ φύσει, ἢ παυσακάλυ. 205. δ.
παφάγνι, τὸ ἀπιτᾶν. 156. α.
παφάγῃ, τὸ εἰς φῶς ἄγειν. 156. α
παφγυμίεια ῥίζαν, ἀντὶ τοῦ λαβὼν παφσύρω αὐτὸν, εἰς ψευδολογισμόν. 156. α.
Παφατηρῶ, παραπολαθῶν σκοπῶ. 156. β.
Παφπθένῳ ἐν παφοδάλλειν, τὸ συγχαίνειν καὶ παροκάζειν. 156. β.
Παφφαίνω, τὸ ἀμυδρῶς δεικνύω. 156. δ.
Παφφαίνω, τὸ πλησίον ἄγαν φαίνω. 156. β.
Παφψαύειν, τὸ μετρίως ψαύειν. 156. δ.
Πάριξ. ἐν παρίξ διαφέρουσι. τὸ μὲν γὰρ πάριξ σημαίνει τὸ ἐκτὸς, καὶ βαρύνεται. καὶ συντάσσεται μὲν γενικῆς ἴσως ἢ κοινὸν. τὸ δὲ παρίξ ἐπὶ τοῦ ἐκτὸς μένον σημαίνει, ἀλλὰ ἐν τῷ πλησίον, ὡς τὸ παρίξ ἄλλα, ἄγαν ἐκτὸς, πλησίον δὲ θαλάσσης, ἐν ὀξύνεται, ἐν συντάσσεται μὲν αἰτιατικῆς. 218. α.
παρθενικὴν, παρθένον. 148. α.
παρίστω, τὸ εἰς φανερὸν ἄγειν ἰσῶ. 156. α.
πατὴρ ἀνδρῶν, θεῶν τε. ἡ ἁμαρμένη. 26. α.
παυνὶ, Αἰγυπτίων μύν. 125. β.
παυρίδιον, παρεφωνῆ ὑποκοριστικῆ Ἀττικῆ, ἀπὸ τοῦ παῦρον. 47. β.
πάυρον, τὸ ὀλίγον, ἀπὸ τοῦ παῦρον πιθόμενον, τὸ συντόμως παυόμβρον. 82. α.
παχὺν, τὸ λυπᾶν, ἀπὸ μεταφορᾶς τῆς πάχνης, τῆς λυωμένης τὰ λήϊα. 87. α.
παχὺν πόδα. ὅτι τὸ Ἐφόρῳ νόμῳ ἦκειτο μὴ ἐξεῖναι παιδὸς ἀποθίαν, ἕως ἂν διὰ λιμοῦ παχυνθῇ τοὺς πόδας. 116. β.
παχὺν πόδα. ὅτι τοὺς πόδας τῶν λιμοπλόντων φασὶ παχύνεσθαι. 116. β.
παχὺν, Αἰγυπτίων μύν. 125. β.
πεδίλοις, τοῖς ὑποδήμασιν. ἢ διὰ τὸ πρὸς τὸ πέδον φέρειν, ἢ παρὰ τὸ ποσὶν ἐλαύνειν. 134. α.
πειθὼ, Ἀφροδίτης θυγάτηρ, καὶ τοῦ Σαπφώ. 29. β.
πείκειν, ἀντὶ τοῦ κείρειν. 167. α.
πείκειν, κυρίως, τὸ ξαίνειν, καὶ τὸ κείρειν. 170. α.
πέμπ). ἐν ὅτι αἱ πέμπ) χολάσεως ἐν αἰτιαί. 177. α.
πέμπ). ἐν ὅτι τοῖς πέμπτοις αἱ Ἐρινύες ἀμφιπολεύουσι, ἄγαν περίεργον). 177. α.
πεμπτὰς, ἐν ὅτι ἡ πεμπτὰς δίκης ἐστὶν ἀριθμός. 178. α.
πένητας παρὰ μὲν κρητοῖς τὸ πένησι εἶναι δηλοῖ. οὐ ταὐτὸν ἢ σύστημα σημαίνει. 167. α.
πεντέζυ, τὸ χλεῖσ τὸ πέντε ἔχειν τύλας ἰσχύσης. 159. α.
πεπεγλωχὶς, αἱ γωνίαι ἢ τόξου, διεφερόντως ἢ τὸν τόξον. 220. δ.
περιδὲ, ἐμπαθὲς ἀντὶ μῶ. 122. α
περμήσσος, ποταμὸς παρὰ πόλιν τοῖς Ἐλικῶνι. 234. α.
πέρνημι, Αἰολικῶς ἀντὶ τοῦ πίνημι. 147. β.
περσὸς, ὁ ἥλιος. 256. ἢ διαπερσήσεσθαι τὸ χρόνον τὸ ἀρχομένου πολῦ. 256. β.
πέρσης, μήτηρ Αἰήτου. 268. β.
πέρσω, τὸν ἀέρα διαπερσήσεσι, ἀντὶ ἀναπλᾶς εἰς δύσιν. 269. α
πέρσω, τὸν ἥλιον. 269. β.
πετεινὸν, πτηνὸν πτερωτὸν, κοινῶς. 63. β.
πετεινὸν, παρὰ τὸ τὸ τοῦ πίπτω τάσσειν τὰ πτερά. πετεινὸν ἢ παρὰ τὸ τὸ τοῦ πίπτω ἄγειν. 71. β.
πετραίη σκιὴ, πετραιώδης σκιά. 135. α.
πετραίης σκιὴ. ὅτι ἡτοι σκιὰ ἄπυλος. τὸ γὰρ πετρώδη ἐν συλλαβῇ, καὶ νῦν οὐκ ἐκτείνει. 135. α.
πετράω, τὸ ὑπὸ πέτρας διατᾶσθαι. 268. δ.
πέφνω, ἀπὸ τοῦ πιφόνω, καὶ συγκοπῇ. ὅτε ἢ ἀπὸ τοῦ πέφονα μέσα παρεκτείνου. 193. α.
πέφρεδι, λίγα. 170. β.
πεφρηδὼ, τὸν σωλῆνα τομὸν, τῶν πολῶν. 256. α.
πεφύκα, ἀπὸ τοῦ πέφυκα, ὡς ἀπὸ τοῦ δέδοικα, δεδοίκα. 44. α
πεφύλαξο, φυλάσσου. 176. 7.
πηδάλιον. ὅτι πολυήκοντες οἱ παλαιοὶ τὰ πηδάλια ὑπὸ τῶν κορπιζομένων πρυμάνας τόπον εἰσθέσαν, τοῦ μὴ σῦραν αὐτὰ ὑπομένειν χάρν. 20. α.
πηλὸν ἄροτον. ὅτι πηλὸν τὸ ὅλον ἄροτον καλεῖ), ἐὰν μικρότερον ἢ τὸ χεῖμα ὁ γύης, ἐν σοφηνεῖ) τὸ ὕπερον ἀπὸ ξύλου, τὸ συνάπτον αὐτὸν καὶ τὸ ζυγόν· τὸ δὲ σοφηνεῖον ἰσοβοῖος καλεῖ). 102. β.
πηοὶ, οἱ ἐξ ἐπιγαμίας κυρίως συνελθόντες. 81. α.
πηοὶ, οἱ καθ' ἐπιγαμβρίαν, ὡς τοῦ πίω, ὃ δηλοῖ τὸ αἰδεῖον. κατὰ χρῆσιν δὲ καὶ πάντες οἱ συγγενεῖς. 83. δ.
πι. ὅτι τὸ πι τοῦ ἐπίθετο ἰωνικῶς ἱστόρηται) ὡς τὸ πιθῶ Ἀττικῶς. 31. β.
πι. ὅτι τὸ πι τοῦ πίθη) συείλληπται). διὰ τὸ μέτρον. 73. α.
πιερία καὶ Ἐλικών. ὅτι ὄρη ἐν Πιέ-

λης Βοιωτίας, ἐ ὅτι Πιερία ἀπὸ τῦ Πίερυ, Μιθώνης ἀδελφῦ, πατρὸς δ' Αἰσυ ὕτως ἐκλήθη. 8. β.

πιερία ὅτι ἀπλᾶς τὸ δ' Πιερίας ὄνομα ποιῆ), σταγμῶδικῶς καὶ ψυχικῶς. 8. ε.

πιερία ὅλη κῆ τὰς ψυχικὰς δυνάμεις, τὸ τῦ νοὸς Διὸς ἀκηκτάριον. 8. β.

πιερία, τῦ Διὸς ἤγυν τῦ νοὸς ἀκηκτήριον. 8. β.

πιερικῆν, ἤγυν ἀπ' τ' Πιερίας, τυλίκα τῦ ἱμῦ λογικῦ ἀιῶνος. 9 α.

πίειρα δῆμ@. ὅτω λιγέμβρος εἰσὶ τ' πίθων ἐπινοίαν τὸ πλάσιν. 101. β.

πιθηγία, ἑορλή τις ἀπὸ τῶν παρίσεως καθ' ἣν ὅτι ἀπίστιν, ὅτι μισθωτὸν ἔργον τῆς ἀπλαύστως τῦ ὅλυ ἡμιτόν ἦν. 35. β.

πίθ@. ὅλη ὁ πίθ@ εἰκόνας εἰσάγει διὰ τὸν πηθὸν, τὸν ἀπὸ τ' γυναικῶν. 35. α.

πίθος. ὅλη ὁ πίθ@ τῆς Πανδώρας ἡ μία δύναμις τ' ἁμαρτίης. 35. α.

πίλαι, νῦν τὰ ἀερτάρια. 126. β.

Πίλειες, κυρίως τοὺς ἐξ ἐρίων πεπιλημένους καὶ συμπεπηθῶσι, καὶ ἀυσφιχθῆσι ἱματίοις, ἃ εἰ ἰδιῶ) νῦν κίστελα λέγυσι. 126. β.

Πίμπλησι, πεπληκῶς· πεμπλᾶ, κοινῶς. 73. α.

πίνδαρος. ὅτι ἀὶς τ' Ἡσίοδον ἐπιτάφι@ τῦ Πινδάρυ ἀνέφερεν· ἃ ἡ ἀρχὴ Ἄσκρη μέν. 3. β.

πίνδαρ@. ἀπὸ Πίνδαρος χιλίας δραχμὰς ἐζήμιυσε. 104. ε.

πίτνα. ἀπὸ τῦ πίτνω, πλησιασμῶ τῦν· ἐστὶ δ' ἐ πίτνα καὶ πετῶ. 212. β.

πλάνη, ὅταν ἀφ' ἑαυτῆς λάθη ἐκτραπείς τῦ σωφρόνου@, καὶ φίρει) ἀλλοκότως. ὁδύσ. 29. β.

πλάνητες ἀστέρ. 93. α.

πλάνητες. ὅτι ὕτως ὀνομάζονται, ὡς ἀπὸ δυσμῶν ἐπ' ἀνατολὰς κινύμενοι. 93. α.

πλειάδες ἀπὸ Πλειόνης τ' ἀυτῶν μητρὸς ἢ ἀπὸ τῦ πλείω ἅσα αὐτὰς γεγονέναι, φεύγοντες τ' Ὠρίωνα. ἢ παρὰ τὸ εἰς πολλὰ χρησιμεύειν. σημαίνει γὰρ θέρος ἐ σπόρυ. ἢ ὅτι πλησίον ἀλλήλων κεῖνται. 93. α. καὶ 96. ε.

πλειάδες, ἀπὸ τῦ πολλῶν ἐκπορεύεσθαι καὶ συμπολεῖσθαι τ' σίτων. ἐξ ὧν καὶ πλειῶν ὁ σίτων τός. ἢ ὅτι πλείους εἰσὶ τῦ συναγωγῦ· ἢ ὅτι πλείους εἰσὶ κατ' ἰητὰ δικῶσιν. 96. β.

πλειάδες, δυνάμις ἀρχαγγελικὴ, τῶν ἱπτὰ σφαιρῶν τοῖς ἀρχαγγέλοις ἱφισῶσαι. τλιὼ μὲ Κελαινὼ, τῆς Κρονίας σφαίρας, τλιὼ δ' Σπερόπη τ' τῦ Διὸς, τλιὼ δ' Ἠλέκτρα τ' Ἡλιακῆ, τλιὼ Ἀλκυόνη τ' Ἀφροδίτης, τλιὼ δ' Μάῖα τ' Ἑρμῦ, τλιὼ δ' Ταϋγέτη τ' Σελήνης. 90. ε.

πλειάδες, ἑπτά· Κελαινὼ, Σπερόπη, Μερόπη, Ἠλέκτρα, Ἀλκυόνη, Μάῖα, Ταϋγέτη. 90. β.

πλειάδες, ὅτι αἱ ἐξ κοινῶς ἐξάστερον λέγυσι. 94. β.

πλειάδες. ὅλαι αἱ Πλειάδες Ἀτλαντ@ καὶ Πλειόνης. 92. α.

πλειάδες. ὅτι αἱ Πλειάδες δύναμιν, δύναμιν ἔχυσιν ὥστε ὑγρασίαν ἐκ περὶ τ' ἀέρα ἀναπλυνῶν, καὶ πάλιν ἐπιτέλεσιν θέρους ἀρχὴν σημαίνυσι. 267. β.

πλειάδες. ὅτι αἱ Πλειάδες ὅταν ὁ ἥλι@ τ' Σκορπίου ἤδη περιτρέχῃ ὀλίγον ἀπὸ τῆς τῦ ἡλίυ ἀνατολῆς δύνυσι. 90. α.

πλειάδες. ὅτι αἱ Πλειάδες ἀπὸ τοῦ τίλλειν τῦ μηλῦ κρύπτονται ἤδη, καὶ εἰς Διδύμυς μεταβάντ@ ἴλλ ἀσπύτυς. 91. α.

πλειάδες. ὅτι αἱ Πλειάδες ἐπὶ τοῖς ἀυγαῖς κρύπτονται τοῖς ἡλιακοῖς περιφερόμεναι ἡμέρας. 91. α.

πλειάδες, παρὰ τὸ λαοὺς κίρνας τῦ ταύρυ. 93. α.

πλειάδων δύσις. ὅλη γίνεται ἀπὸ Ὀκτωβρίυ ἢ, μέχρι Δεκεμβρίυ εἰσάπαξ. 93. ε.

πλειάδων ἐπιτολὴ ἑῴα, ἡ ἀρχὴ ἀπὸ τῶν ἡλιακῶν ἀυγῶν ἔμφασις. Ἐαρινὴ δ', ἡ μετὰ τὰς πρωϊδύσεις ἑῴους ἀνατολή. 92. α.

πλειάδων ἐπιτολή. ὅλη γίνεται ἀπὸ τ' εἰκάδος Μαΐυ, μέχρις Ἰυνίυ νγ'. 93. ε.

πλειάδων ἑῴα ἀνατολή. ὅταν ὁ ἥλι@ ἢ σὺ ταύρῳ. δύσις δ' ἑῴα, ὅταν ὁ ἥλιος ἢ σὺ ζυγῷ. 91. β.

πλειὰς, ἄστρον ἀμφανὲς καὶ τοῖς ἰδιώταις, σὺ τῷ ταύρῳ κατατετηρημένον. 91. α.

πλειῶν, ὁ εἰαυτός. 137. α.

πλείων. ὁ πλείων, ἡ πλείων, τὸ πλεῖον. 167. β.

πλειῶν, ὁ χρόν@ ἀπὸ τῦ πάντας πληροῦν· ἢ ὁ συμπληρύμεν@ ἐς ἀπόδοσιν τ' θέρους σὺν τ' Πλειάδων ἢ ὁ σὺν πᾶσι συντελῶν, καὶ οἷς πᾶσι διηρημέν@, λέγω δὴ ὥραις, μησὶ, ἑβδομάδας, ἡμερονύκτια, ἄστρα, λιπτὰ, διπτερύλιπτα. 138. β.

πλῆ@. τελῆσις ἐστὶ ὁ πλῆ@, ἡ πλείη, καὶ τὸ πλῆον, ὡς ὁ χρῆος, ἡ χρείη, ἐ τὸ χρῆον. 167. ε.

πλείη, τῇ πλέῃ, ἡ μεγάλῃ, ἀὸ τῦ, ἔμπλε@ σὺ πλείῃ, ἐ τῇ ὁλοκύκλῳ, ὅτι ὁλόκυκλος ἡ σελήνη. 171. β.

πλέον, καὶ ἀνάπλεον ἐπὶ τῇ αὐτῇ, ἐ πλέος. 167. ε.

πλέον. ὅτι τὸ πλέον ἐ τῦ πολλῶ λέγεται, ἢ τῇ ἀξίᾳ. 18. α.

πλῆσον, ὑστερῆσαι ἐ πολύ. 167. β.

πλέῳ, ἐυθεῖα πληθυντικὴ, λὸ ἐ πλέος. 167. β.

πλῆμναι τὰ ξύλα τοῦ κραβάτου, τὰ τῦ ἄξονι ἀντερείδοντα. 214. ε.

πλήμνη, ἡ τῦ τροχῦ πύξη, ἡ πλαισιῦται ὑπὸ τ' ἀξόνων. 214. α.

πλῆτο, τὸ θέρος πλῆμι, τῦτο δ' ὡς τῦ πλῶ τὸ πλησῶ, καὶ τὸ παθητικὸν πλῆμαι, καὶ ὁ παρακατακλείσιν πλήμμυ, ἔπλησα ἔπλητο, καὶ ἀφαιρέσι τῦ ι πλῆτο. 200. β.

πλῆτ@. ζήτει τὸ τῦ ἄρκτ@.

πλωτὰ, ἡ Ταυτάλυ μήτηρ. 268. β.

πόδα, τὸ λὸ τῦ τρίτου δακτύλυ διὰ τῦ δευτέρου μέχρι τῦ σχοίνυ, διάστημα. 102.

ποιῆσαι. αἰτὶ δ' κτᾶσθαι. 132. ε.

ποιηταὶ ἀνωνύμως. ὅλη λίγουσι καὶ πολλοὶ ἀνωνύμως

μως καὶ κοτ' ἐξοχὴν ποιητὴν οὕτως, ὥσπερ χαρακτηρίζοντα πάντα τὰ τέσσαρα, μέτρον ἡρωϊκὸν, μῦθον ἀλληγορικὸς, ἱστορία, ὅτι παλαιὰ ἀφήγησις, καὶ πρὸς λέξις, ὅτι ἡρωϊκὴ καὶ ἀξιωματικὴ I. α.

πολιητὴ ἀνωνύμως· ὅτι τίνες ὕστερος λιγόμβροι γεγόνασιν. Ὄμηρος ὁ παλαιὸς. Ἀντίμαχος ὁ Κολοφώνιος. Πανύασις, Πείσανδρος ὁ Καμιρεὺς, ἐ ὁ Ἀσκραῖος Ἡσίοδος. 1. β.

πολιῆσι· ὅτι οἱ ποιηταὶ τὸ ἀπορριμφάτων τὸ ὠφεληκτικὸν φωνάεν, ἀφθόγγῳ πηρώσης λαμβάνουσι, καὶ τῷ μὴ συλλαβὴν ἐπιθέσιν, ὥστε καὶ τῷ ἀεὶ διφθόγγου οὐ μὴ πάρεσιν ὡς τὸ τῷ ἀρόμενοι. 14 ε

πολιηνὴ γλῶτταν. ζήτει τὸ τῷ, γλῶττα πολιηνή.

πολίλα τὰ κεκαπνισμένα τὸ χαλκῶ. 221. β

πολιόδενδρον, τὸν πολιόφωνον, ἢ τὸν ἐπιγράφῳ καὶ πολίλῳ ἔχοντα τὸν δένδρον, ὅθεν τὸν πάχνην. 58. ε.

πολὸν. ὅτι τὸ πολὸν, καὶ μικρὸν χαραφόμενον σημαίνει, ὡσὲ ἐ λ. 109. β.

πολὸν, τὸ ῥῖφος. 108. β.

πολὸν, τὸ ῥῖφος, ἐ ἀναπολὸν τὸ ἀναῤῥῖφον, ἐ περιπολὸν περὶ τὸν ὑφαντὸν ἔγνυν περὶ τὰς πόλας τρίφοντας. 95, α

πόλεμον, ἀντὶ τοῦ πολίμιον παρ' Εὐριπίδῃ. 53. α.

πόλη, καὶ ἔτι πόλιος, ἐ Ἰωνικῶς πόλεως, ἐ οὐσιαστικῶς πόλη. 212. ε.

πολιὸν ἔαρ, τὸ λευκόν. 113. α.

πολιὸν, οὐχ' ὡς λευκὸν, ἀλλ' ὡς γῆμιον ἐ πολόχρων. 144. β

πολιτικοὶ παῖδες ἐ γαμετικοὶ, ἐ ὅτι οἱ πολιτικοὶ δικαίως παρεῖνοι. 89 β.

πολλάκι, ἀντὶ τοῦ πολλάκις Αἰολικῶν. 69. β.

πολλὸν. τὸ πολλὸν ὄνομα οὐκ ἐπιῤῥῆμα ἐὰν ὅτι. 41. α.

πολυγηθέος, πολλῆς τέρψεως ἀσεσίν. 137. α

πολυε. ὅτι πολὺς, πολλὴ, πολὺ τὸ ἀπολῆν τοῦ πλέος ἢ πλεῶς περιῤῥυὲς ἐ αὐτοῦ. 167, ε.

πολύς. ὅτι πολὺς πολλοῦ ἐπεροκλίτως. 23. α.

πολυστερέης, πολυπαχοῦ ἐστερεμένης. 269 α.

πολύχρυσον, ὅτι τὸν μέξιν πολλῶν ἐστὸν ὅτι πολλὸν, ἢ ὅτι πολὺν χρυσὸν οἱ γυναῖκες διδοῦσι, ἀνθ' ἁπλοῦ συζύγου. 226. α.

πολύχρυσος Ἀφροδίτη, διὰ τὰς περὶ αὐτὴν ἐ τὸν διδόμενον παῖς νύμφαις χρυσέν. 120. α.

πόνον, τὸν πόνον. 300. ε.

ποὸς. ὅτι ὁ ποὺς δακτύλων ἐστὶ τρισί. 105. α.

ποσσίν, ἀπὸ τοῦ πόδες. 208. α.

ποσσοῦς, ποσσοῦσιν. 23. α.

ποτοδάδλω, κινύρομαι. 195. α.

ποτομηδὲς, Ἐπιμηδὲς, Μοσσίπος, ἐ Ἄλλος. Ἰαπετὸς παῖδες. 92. α.

ποτομηδὲς ὁ Ἰαπαλὸς. ζήτει τὸ τοῦ Λυκάονος.

ποτομηδὲς. ὅτι ὁ Προμηθὲς τὸν τῶν κακῶν πίθον παρὰ τοῦ Σατύρου λαβὼν, καὶ παραβάλλεται τῷ Ἐπιμηθεῖ, παρήγγειλε τῷ Προμηθεῖ μὴ δέξασθαι. 31. α.

ποτομηδὲς. τὸ Προμηθὲς ὄνομα πρὸ τοῦ νοῦν ἔχον. προμαθῶς τὸν ἐν πίνακι τὸ ὑστερον ἐσόμενον ἔδραν, καὶ ἐπιστήσειν τοῦ παντὸς, καθ' ἑαυτὸν ἐπιβουλὴν βαλλόμενος. προμαθέως ἢ ἄνθρωπον ἐξ ἀρχαϊκῆς τὰς ἀνθρώπους μεταῤῥυθμίσωσι. ψυχικῶς ἢ τὸ τῶν ἀνθρώπων ποτοβούλευμα. 26. α.

ποτοφοσσάμενα, ποτοκινεργυμένα. 142. β.

ποτόσσομαι, ἀντὶ τοῦ προσσομαι, ὡς τοῖχα, ἀντὶ τοῦ τοῖχον. 132. α.

ποτοτίνομαι. ζήτει τὸ τοῦ τίνομαι.

ποτοφίλεα ἐπιδόσιν ποιῶ. 228. β.

προφέρων, ἰδικῶς αὐτῆς ἐρχόμενος. 146. α.

ποχίον, ἀντὶ τοῦ ἰγχεῖν. 132 β.

ποχίον τρὶς ὕδατος, συνήθως ἐχίστην τῶν παλαιστέρων τὸ πρὸς τὸ μιχθῆναι τὸ τοῦ οἴνου, ἵνα μὴ τὸν χθονίου τῶν ἀρωμάτων τῆς μυρόδες, ὁ Ἡσίοδος ὁ τοῦ πίνειν ὑδὲ τοῦ πίμπλη, τοῦ ἢ πτάρνῳ ἐχρήσατο, καὶ κῷ τί λέγων ἀκροδικός. 134. α.

ποχοὴ, τὸ τῶ ποτημῶν τέμενον, ὃ ἐκπεδάνυσιν οἱ τῶν θάλασσαν. 165, ε.

πρῶτα, ἐπιῤῥηματικῶς ἀντὶ τοῦ πρῶτον. 90. α.

πρωτηγέτη, τοῦ τῶν ἀρχῶν ἀρχηγέτα. 113. ε.

πρωτὰ, διὰ τὸ πρώτους τὰς νῆας. 246. α.

πρωτὰ, ὄνομα Νηρηίδος, παρὰ τὸ πρότερον ἐπιβαίνειν τῶν θάλασσαν, ἢ παρὰ τὸ πρωτεύειν τὸ ὕδωρ πάσης ὕλης. 152. α.

πρωτὰ, ὄνομα Νηρηίδος, παρὰ τὸ πρότερον ἐπιβαίνειν τῶν θάλασσαν, ἢ παρὰ τὸ πρωτεύειν τὸ ὕδωρ πάσης ὕλης. 252. α.

πτέρνης λόγχ, τοῦ κλωτοφυοῦς πάνυ. 105. α.

πτυχὶς. ὅλε ὕστε λίγμ) παρὰ τὸ πλέκεσθαι ἐ κατακλίνασθ τὰς δύναμένας. 47. α.

πυγοστόλον, ὁπλὸν τῶν μάστιγον, ἤγουν τὸν ἀκροκόλον, ὃ ἢ αὐτῶν θῶν γυναῖκες τῶν ἐπιείδια, τῶν περὶ τὸν πυγὸν φαλιζομένων, τουτέστι κοσμοῦσαι σπεῖρα τὸ μέσον παντόχρως ἱμαντίοις· καὶ ἄλλως τῶν κοσμοῦσαι τὰς χῶρας· πυγόστιον γὰρ ὁ πύχος, περιεζωσμένον τὸ ἀκρόπολον, ὅθεν πυγοστόλος. 86. β.

πυγοστόλος, ἢ φαλίζουσα τὰς πυγὰς, καὶ τὸν πύχον, καὶ τὰς χῶρας περιόχοις ἐ ἀκροπολίοις. 87. ε.

πύλας ἡμαθόεντας, ἀντὶ τοῦ ἡμαθοειδεῖς. Ἀττικόν ἐστι. σαφῶνοι γὰρ τὰ ψαμμώδη λιθοδιδόασιν ἀρτησικοῖς, ἐ ἀνάπαλιν. 218. ε.

πῦρ. ὅλε τὸ ὑλικὸν πῦρ ἄϊλον τῆς συστάσεως ἢ πυκνῶν χέον. 31. β.

πυρλιῶσι, πόλεις Αἰτωλίας, ἐ ἢ Προ-

ἡ Προμηθεὺς κλίψας τὸ πῦρ. ἰγίνετ. 24. α.
πυρὸς τριμηνιαῖος. ζήτει ὑπὸ τὸ τριμηνιαῖος πυρός.
πυροφόρος, ὁ ἀὴρ λέγεται διὰ τὸ τρέφειν τὰς ἀναπνοὰς διὰ τὸ ἀνίμων, καὶ τὸ ὑδάτων ὧν καταπίμπον. 124. β.
πώλια, τὰ σχοίνανα. 110. β.

P.

Ρ. τὸ ζ ἀντὶ τοῦ πολλῶν. 108. β.
Ρ' οἰδίοις, οἱ ἀπὸ περάτων, ἢ τοιούτων καταρρίνουσι. 120. β.
Ρ'ίζειν, θύειν. 161. α.
Ρ'ῆα, ὑπὸ τὸ, ῥᾶα μᾶλλον βελάτη, συνίζησις ἐστὶ τὰς ρᾶ μακρᾶς, καὶ τὰς ᾰ εἰς μίαν μακρᾶν. 10. β.
Ρ'ῆα, καὶ ῥηΐδιος ποιητικὸν, ἀντὶ τοῦ ῥᾳδίως. 10. α.
Ρ'ῆα, καὶ τὸν Χρύσιππον ἡ ἐξ ὄμβρων χύσις. 247. α.
Ρίζειν ἀντὶ τοῦ θύειν παρὰ παλαιοῖς. τῆς δὲ ταυτίρεως ἴρδειν. 80. α.
Ρ'ίον. ἡ ῥίζα τῆς ἀλαπάθης βοτάνης. 54. α.
Ρ'ῆσος. ὄπ Εὐτίρπης ἢ Λ'ρεμούς. 7. α.
Ρ'ῆσος. ὄπ τῆς Εὐτίρπης παῖς ἐλέγετο, τὸ σχὸς κόσμον καὶ ὡραιότητα σώματος ἢ φιλισμῶν ἐυρετὴς γίνομένος. 8. α.
Γίγιον, κυρίως τὸ ἀλγαναίτερον, ἀπὸ τοῦ ῥίγους τοῦ κρύους. 148. β.
Γίγιον, χαλεπώτερον. 148. β.
Ρ'ο. τὸ Ρῶ μικρὸν ὅτι σπάνιόν ἐστι ὑπὸ τοῦ ἀμεταβόλου, καὶ γίνεται κοινὴ συναβή. 16. α.
Ρ'οδοδάκτυλος ἠὼς, ἡ λαμπρὰ καὶ πρωϊνή. 137. α.
Ρ'όδιον, τὸ κυπρῖνοειδὲς μῆκος πίσσης. 57. β.
Ρ'όθιος, τὰς ἀρουρὰς ὁδοὺς, τὰς σπορὰς, καὶ διασάντας οἱ Βοιωτοί. 57. β.
Ρ'υτὰ, τὰ χαλινὰ, ἀπὸ τοῦ ἐρύω, τὸ ἑλκύω. κυρίως δὲ τὰ λιγόφθογγα ῥήτορα. 213. β.

Σ.

Σακκύλιος, σάκκυλος. 206. α
Σαρδανᾶς, οἱ βάρβαροι, καὶ ὅτι τὰς αὐτῶν πατρίδας γίνονται ὅταν εἰς ἀπαιρημένον τινὰ τόπον ἄγωσι, κἀκεῖ γηλοφῶσιν λίθοις αὐτὰς ἐρυμάλοις κλείσωσι. ὅθεν ὁ γέλως ὁ Σαρδάνιος. 26. β.
Σαρδάνη, βοτάνη. 26. β.
Σαρδὼ, ἡ νῆσος. 26. β.
Σαρδωνικὸς γέλως, ἀπὸ τοῦ Σαρδάνιος βοτάνης πικρὸς ἐμπεσὼν τῷ στόματι. 26. β.
Σαὼ, ὄνομα Νηρηΐδος, διὰ τὸ σωτήριον τοῦ πλοίου. 252. α.
Σβεννυμένων, παυομένων τῷ γελάζειν. 135. β.
Σβεννυμένων, παυομένων τοῦ γελάζειν, καὶ διὰ τοῦτο τὸ γάλα ψυχρὸν ἰσχνοῦν τῇ γὰρ κατὰ τοῦ θέρους ὑπὸ γῆν ὁμοιάζεις ἐστὶ τὸ γάλα, ἀλλ' ὑδατῶδες, ἢ καὶ πικρὸν ἀμιλγόμενον. 133. β.
Σειρῆνες παρὰ Μίλητι. ὅτι τῆς Τερψιχόρης καὶ Μελπομένης, ὡς χορείας ἢ μολπῆς ἐυρετικαί. 8. α.
Σειρῆνες. ὅτι Μελπομένης, ἢ καλλίστης Τερψιχόρης ἢ Ἀχελώου. 7. α.
Σελαήνη, λάμπει. 101. α.
Σείριος. ἀστὴρ κύων ἐστὶ τὸ ἡγεμονικὸν τοῦ πυρὸς καὶ τὸ Ἀρεϊκὸν. ἐστὶ δὲ ὁ ἥλιος. 105. α.
Σείριος ἀστὴρ, ὁ ἥλιος διὰ τὸ σφοδρὸν, τουτέστι λάμπειν. 101. α.
Σίλδωνες. ὅτι οἱ Σίλδωνες χρῶνται πίθοις, ἀντὶ τῶν δολίων, ἐν τοῖς, ἀρρήκτοις δολίοις. 35. β.
Σῦς, σκάλληξ ἰσθμάσιν. 105 α.
Σθένος Ὠρείωνος, ὁ Ὠρείων πεφυσικώς. 132. β.
Σιγὴ, ἡσύχως. 34. α.
Σίμων. ὅτι σκυτεύς. 2. β.
Σῖτος, ἢ περὶ τοῦ σίτου ἱστορίας ἀλληγορία, καὶ ἱστορία μυθική. 18. β.
Σίτου, τροφῆς, ἄρτου. 132. β.
Σκίπων, τὸ σκίπασμα. 123. β.
Σκολιὸς. ὁ ποικίλος τὸ ἦθος διὰ τὴν πανουργίαν. 10. α.
Σκόλυμος, λάχανον ἄχρι ὠμοφαγούμενος. 132. β.
Σκολιαὶ δίκαι, αἱ κακῶς διδικασμέναι. 57. β.
Σμικύθης. ὅτι ὁ Σμικύθης Μικάρεος διδάσκαλον τὸν Φιλίππου, ἀφίλκυσε. 71. β.
σίος, ἀπὸ τοῦ σίω τροπῇ Δωρικῇ τοῦ ι εἰς α σάω γίνεται. ἀφ' οὗ καὶ ὁσάω καὶ ὁ σιὼν ὁ σιὼν ἐστὶ μέγα σῶς γίνεται, καὶ σῶος ἐπὶ τῆς ἀβλαβοῦς ἢ μεγάλως ὠμέγα καὶ μικρόν. 187. β.
σιέρματα, καὶ ὅτι τὰ θήλεα τῶν ἀρρένων ὑγρότερα. 184. α.
σίερμα θῆλυ, καὶ ὅτι τὸ θῆλυ σπέρμα βραδέως κινεῖται. 184. α.
σοῖ σοὶ γλαφυρὸν, τὸ κοιλόμενον τῆς γῆς. 257. α.
σοῖβη, ἡ ἢ δοχμή. 102. β.
σοῖβη. ὅπου σοῖβη ἐπὶ δεξιᾶς, ἤγουν παλαιστὰς τρεῖς. ἡ δὲ παλαιστὴ ἐστὶ δακτύλων δ'. 105. β.
σοῖβη, τὸ ἀπολαβεῖσθαι τῆς χορείας ἐστὶ τὸ ἄκρον τοῦ σμικροτάτου δακτύλου διάστημα. 102. α.
σοιδὴ, ἀντὶ τοῦ θέματος. 83. α.
σοιδὴ, ἡ τοῦ ὕσσου ἰσχύς, θύος δὲ τὸ θυμίαμα, ἢ ἄρωμα ἐυφράδιον. 82. α.
σπαθᾶν ζήτει ὑπὸ τὸ πασσᾶν.
σπειρομένη, σπειρωμένη. 148. α.
σπιότατος καὶ ξυνότατος παρὰ πᾶσι μεγάλα παρὰ δὲ Αἰολεῦσιν ὁμικροῦται. 104. α.
σπόδιον, τὸ κεκαυμένον. ἔστι τὸ πυρωτόλος· τόλος δὲ ἡ πυρεία. 86. β
σῖφος, ἀπὸ τοῦ σίφω τὸ ὑπισχνοῦμαι, ἢ τοῦ ἴφι, ὃ σημαίνει τὸ ἰσχυρῶς· τὸ δὲ σῖφος ὑπίσχεσις τοῦ ἀγώνος ἰσχυρά. ἐξ οὗ καὶ παρασωγὴ σίφανος. 195. β.
σπείχερος ὁ μιλάκτιδος. ὅπ ἦσε Ἡσιόδου. 3. α.
σπείχερος, παῖς Ἡσιόδου, ὁ τοῦ, Μυρτεύς· ἢ ὁ τοῦ Ἀρχίππης.
σφοφᾶσθαι, σῖφαι. 119. β. ἢ 123. α.
σαιχῶν. ἢ σημεῖον, ὅτι πᾶσι τὰ στοιχεῖα σφαιροειδῆ πλὴν τοῦ φιλοσόφων φασί.
συγῆν, καὶ ἀντὶφρασιν ἀντὶ τοῦ πημᾶν. 263. α.
συμφάντης, μεσίτης τοῦ ὄψιν, ἀκτερόπαιος. 52. α.
συγῶ, τὰ πρὸ, καὶ τὰ παλαιὰ ἐξηγητικὰ τῆς Ἡσιόδου Θεογονίας. 263. α.
σὺξ, ἀπὸ τοῦ συγκόπτεσθαι οἷον παρεσκίαι. 263. α.
σὺξ, ἀπὸ τοῦ σύζω, σάξω, σὺξ, ἢ τροπῇ τοῦ α εἰς υ Σῦξ. 289. α
σὺξ ὄπ τοῦ, θεῶν ὄμπος, καὶ καὶ τί. 266. α.

συξ, ὁ φόβος. 269. α.
συγκρούειν. ὅτι συγκρούειν παὰ ψιλῦ), δασυνομένου τὸ σύ πλῶν. ζήτει σὺ τῷ ἐντελῆ.
σύμφορος, οὐχ ὁ συμφέρων, ἀλλ' ὁ συμφερόμενος, ἤγουν ὁ συνών. 74. α.
συναίκτιον, ὁμοῦ ἄρμεν. 203. β.
σωφρονικὴ ἡμέρα, ἡ ὅτι οἱ Ἑβραῖοι τὰς ἑπτὰς σάββατα ὁμοίως ἐξελίσσοντο ἀπὸ γάμους, ἡ τὸ ἑβδομαῖον ἑστίων. 173. β.
συσπάσαι, ὑπὸ σαλπίγγων θεός. 158. β
σχεδιαφίλια, ἐ περὶ αὐτῶν. 72. β
σχίζηλα, ἄδηλα, φανῦλα. 41. β.
σχίλλιος. ὅτι εἴρηται ἀπὸ τοῦ κεκαῦ εἴρηται ἡ ἀπὸ τοῦ μετέχοντος τοῦ κακοῦ, ἤγουν τοῦ ἀθλίου. 11. 4.
σφετέρους, ὅτι πρέπει ἐστὶ ἀντίρρ σφόδρα. 48. β.
σφέτερος, κατὰ χρῆσιν, ἀντὶ τοῦ ἰδίος ἐ ἰδίους. 48. β.
σφέτερον, ἀντὶ τοῦ ὑμέτερον. 6. α.
σφέτερον, ἀντωνυμία κτητική. 6. α
σφέτερος, ἀντωνυμία ἡρίτου αὐτοσόνου. 6. α.
σφίτλα, ἀντὶ τοῦ σφίλλα, ἀ πλεπῶς. 49. α.
σωκράτης. ὅτι ὁ Σωκράτης τοῦ Σωφρονίσκου ἀληθές. 2. β.
σωμοψύχους, ἐὰν ἔτι τὰ ποτάμεα στοιχεῖα σωζηται. 182. β
σωφρονάμεν), ἀντὶ τοῦ εἶπεν συλλέγειν ἀσθενεῖζειν. 167. β.
σωφρ, ὁ ἀνεπαφός. 170. α.
σωφρονικὸν, ὁ χρήσιμον. 2. β

T.

Τὰ, ἡ τὰ, ἡ πᾶσα. 147. β.
Τὰμνουσι ἱερεῖα, ἀνοιχίζουσιν. 133. α.
Ταυροφορεῖα, μυστηριοφορεῖα, ἢ ἀφάνεια, ἀπὸ μέρους. 269. α.
Τάφρωσις, κάθοδος τοῦ περιβόλου. 246. α.
Τάφρωσις ἐπόρευσε, τὰ δένδρα ἐκόπησαν μέχρι τῆς ἀφανείας γῆς. 246. α.
Τάφος, ἡ τοποθέτησις. 157. β.
Τε. ὅτι ὁ τε ἡ μὲ παρὰ ποιηταῖς ἐ πεζοῖς ἐστὶ συνδέσμος. 50. β.
Τε δὲ διπλοῦν παρὰ τοῖς ποιηταῖς πολλάκις ἐστὶ τὸ ἁπλοῦν τε), παρὰ δὲ τοῖς ἱστορικοῖς σπανίως. 6. α.
Τελεσφόρους ἰυγὰς κελεύειν. ζήτει εἰ καὶ κατὰ ἰυγὰς τελεσφόρους.
Τελέθουσιν, πλοῦσιν, ἐκ ἀρχαίων. 119. α.
Τελίζω, ἡ περιχαράσσω ἀπὸ τοῦ πλοῦ, τὸ ποιῶ, ἡ τὸ ἐνάρχομαι νομίζω, ἀπὸ τοῦ τέμνω. 51. α
Τέλλος, τὸ ἐδαφ. 123. α.
Τέλλουσιν ἀντὶ τοῦ κελεύουσι ἢ χαρακτηρίζουσιν. 123. α.
Τέλλων ἡ ἀστὴρ, ὁ ὀξυκέλευθος. 123. α.
Τερμίσσεται, πολέμει. 120. β.
Τερπικέραων Ζεύς, ἀπὸ τοῦ τερπνὸν μετάθεσιν τοῦ ρ, ἐκ ἀπὸ τοῦ τέρπειν. 23. α.
Τετάρτη, ἔ ὅτι ἡ τετάρτη ἐς ἐ ἡ εἰκοστὴ τετάρτη ἴαλλα ἐστί. 185. α
Τέτρε, τέσσαρες. αἱ τὸ τέσσαρα ἐκ δέκα. Τέτρε ἡδύη. 148. α
Τέτρες, δ. 149. α.
Τετράποδες. ὅτι τὰ κτήνη οἱ παλαιοὶ ἐ αὐτοῖς εἶχον. 44. α
Τετρὰς, ἡ ὅτι ἱστορεῖται ἀγὸς πυθαγόρου. 179. β.
Τετρὰς, ἡ ὅτι ἡ τετράδα πέτρας τοῦ μὲν ἀρχὴ ὑπάρχει ἢ σωφροσύνη τοῦ ἡλίου, ἡ ὅτι ὑπὸ τῶν Πυθαγορείων ἐλιμᾶτο. 185. β.
Τετρὰς, ἔ ὅτι ἡ τετρὰς ἱερὰ, ἀς ἡ τριὰς τριὰς ἁλίζεται), διότι πάντα τὰ σωζόμενα, ἐκ γαμῆς ἀρῶτον ἐγίνετο· ἡ γὰρ γαμὴ ῥιζοτομεῖται πρὸ γραμμῆς. ἡ γραμμὴ ἐπιφάνεια· ἡ δ' ἐπιφάνεια στερεόν. 185. α.
Τετρὰς, ἔ ὅτι τῇ τετράδι θύουσι τοὺς νεὼς πρόγονοι, ἡ κατασκευάζει. 177. α.
Τετρὰς, ὅτι ἐπιμῶτο, ἐπειδὴ τελῆ πάντας τοὺς ἁρμονικοὺς λόγους. 182. β.
Τέτρατον ἱερὸν ἄτιτ, τετραστρόγιον ἴχε [ἴσχε] μὲν τὸ ἄτιτ, ἔτρωε μὲν εἶναι ὕδατος ἵνα ὑδαρὴς γίνῃ). 135. α.
Τετρέτρυφον, ἤγουν εἰς τέσσαρα κλάσματα τεμνόμενον. 100. β.
Τετρέτρυφον, δ' κλάσματα ἔχον τὰ τετρεφόδας. 106. β
Τηλιβόαι, οἱ Τάφιοι, παρὰ τὸ τηλιβοᾶν, ἤ ὅτι ἀπίστους πέρατας ἔβαν. 189. β.
Τηλιβάω, τηλιβᾶ, καὶ τηλιβέω, ἀπὸ τοῦ πλίνθου. 51. β.
Τημῦτ, τέτμ. 128. α.
Τηνῶδε, τὸ τηλοῦ. 97. β.
Τιμοκράτης ἡ Μητροδώρου ἡ ὅτι Ἐπικούρου φιλόσοφοι ἀδελφοὶ ἀπὸ συμπόσεως, ἐκδοῦναι καὶ ἀπ' ἄλλου συγγραμμάτων τινὰ λέγουσι). 67. α.
Τίνυται, τιμωρεῖ.
Τιτᾶνα, τὸ ἥλιον, διὰ τὸ πάντα τιτήνειν καὶ ἐξαπλοῦν τὰς ἀκτῖνας, ἢ διὰ τὸ περὶ πάντων τίθεσθαι, ἤγουν μανθάνειν. 268. α.
Τιτᾶνες, οἱ ἥλιοι ἡ βλαπλικοί. 249. β.
Τιτᾶνες, οἱ μακρόνοητοι. 249. β.
Τίτιος, ὁ ἄσβεστος. 200. α.
Τιτάνη, πῖνες γύψου μὴ λιθαρῶδ ὡδ. 200. α.
Τμήματα ἄστρων δυσκρίδικά, ἀκὴ ζώδια καλοῦσιν. 93. α.
Τοξικῶν πικρὸν γνωρίσματα, καὶ ὅτι πᾶσι εἰκτικὴ συμφορά. 2. α.
τοιμὰς, καὶ ὅτι τῆς ἰατρικῆς ἄρχεται ὁ Ἡσίοδος, καθ' ὃν ὁ ἀληθὴς ἐστὶ σύνοδος. 168 α
τρία. ὅτι ὁ θεῖος ἀριθμὸς ἀρχὴ τοῦ πλήθους. 6. β.
τρία πίνει, ἢ πίνει, ἢ μὴ τέσσαρα, 133. β.
τρῖσσοι, καὶ τρεῖσσοι, πίζειν, δυσκρίσεις. 70. α.
τριπάλαμοι μῶνες, μῆνα τὸν ἐ σελήνης. 170. β.
τριμηνοῦ πυρός. ὅτι ὁ τριμηνοῦ λεγόμενος πυρὸς ὑπὸ τῶν ὁμβρίων διαλείπει). 114. α.
τρίορχις, ἐ μορφὴν, καὶ φλιγόμενος, ὁ αὐτός. 198. β.
τρίπολοι βοῶν, γέφυρα βαπτιζομένη χωμάτων. 120. α.
τρίπολος, ἡ τρὶς ἠροσμένη. 108. β
τρίστος, ὁ βαπτιζόμενος χεύμασι). 123. β.
τρίστος, ὁ βαρβάρως λεγόμενος, χολῆς, καθαρμὸς. 214. β
τριστόλιμος. ὅτι Πολυμνίας ἐ Κιλικίας, οὗτος Χειμάρρου τοῦ Ἄρεως. 7. α.
τριστόλιμος. ὅτι Πολυμνίας πᾶσι ὡς γαμεγίνου ἰυγὰς, τῶν πολλοῖς ὑμνουμένων. 8. α.
τρὶς μύριοι, πολλάκις πολλοί. 62. β.
τρὶς τρεῖς πολλάκις πολλοί. 7. β.
τρίσβατος ὀχεῖον, τρία μέρη ἔχον. 133. β.
τρίτῳ ἐνάδι, ὅτου τελεῖ Ἡσίοδος ὁ ἐξ Ἀθηνῶν τὸν δυτέρου ἐνιαυτὸν, ἀπὸ τοῦ τρὶς ἐνάδος. 179. β.

τρεπτογίνεσθαι, τῷ φθόγγῳ ὅτι ἀπὸ τ τριπλοῦς ἠχεῖ). 299 β
τρέχω, καὶ ὅλως ὁ τρέχων. Ἐπίμπτη δὲ καὶ Πυθαγορείους ἄρρεσιν, ὡς φασὶ τοὶ ὁ τέτραρχος ἦ θῆλυς, ὡς ἄρρεν. 182. α
τριτλῶ, ἡ κιφαλὴ καὶ ὀάλεκτον. 299 β.
τροπὰς. τὸ πᾶν μακρὸν ὀνείδιζε βραχὺ, ὡς κοινὴ συνήθεια, λέγει γὰρ εἰς μέσον λόγον. 147. α.
τροπὴ θερινή. ζήτει τὸ τῆ θερινὴ τροπή.
τροπὴ χειμερινή. ζήτει τὸ τῆ χειμερινὴ τροπή.
τροχαλοὶ, ἰδίως οἱ κίχλαπες, οἵ τινες καὶ χερμάδια λίγουσι). 119. β.
τροχαλὸς, τροχοῦ δίκην κεκινημένον, καὶ κυκλοφόρητον. 119. β.
τροχὸς. ὅτι ἦ τροχοῦ ἦ ἅρματος πᾶν τὸ περιφερὲς ἔχει, καὶ τὸν Ἡσίοδον, σπίλημας εἶπε, παλαιοὺς λέγων. 102. α
τρυγητὸς. ὁ καιρὸς ὅτε τρυγῶσι, καὶ ὁ καιρὸς ὁ τρυγήμασι, καὶ τὸ τρυγᾶν. 95. α.
τρύφος, τὸ κλάσμα· ὅλην τετρύτροφος. 100. β.
τρὼξ. σκώληξ, ὅ σαπρὸν. 105. α.
τυδὶ, μὴν Αἰγύπτιος. 125. β.
τυμπανοειδῆ τῷ γῆν ὅτι πῆς ἔφασαν, ἔστρογγι ἦ κανοειδῆ. 49. β.
τύνη, καὶ Δωρικὴν παραγωγὴν, ἀντὶ ἦ σύ. 11, β.
τύνη, σὺ Δωρικῶς. 143. β.
τύχη, ὁ τῆ ἄφεσις.
τυτθὸς, ὁ μικρός. ἀπὸ ἦ τιτθὸς ὁ μαστὸς, ἐ τεττὴ ἦ διχόθεν εἰς δίζησιν, τυτθὸς, ὁ μικρός. 112. α.

Υ.

Υάδες, παῖδες Ἄτλαντος, αἱ τ ἀδελφὸν θρηνοῦσαι ἀπώλοντο, καὶ ἀστέρες ἐγένοντο. 92. α.
Υάδες, Φασσύλη, Κορωνὶς, Κλείνα, Φαιὼ, ἐ Εὐδώρη. 92. α
Υάς, παῖς Ἄτλαντος, ἐς ὁ Λαβὼν θηρῶν τὰ ὄφις ἀπέλε. 92. α
Υβρεν. ἀντὶ ἦ ὑβρισμένον 53. α
Ὑδρίη. τῷ ὕδρις ὁ Ἡσίοδος ἀντὶ πλίθους τῆ ὕδρη. 56. α.
Ὑγρὸν αἴτιον, ὑγρὸν πότιμον. 143. α.
Ὑγροὶ, οἱ ἀσθενῶς ἄνθρωποι. 249. α.
Ὑδρ. ἀπὸ τ ὕδρ ἰοβόλου, ὡς βίλος. 29. β.
Ὕδρη, γίγας καὶ μυθολογούμενον. ἀπὸ τ εἰς ας ὑδατίζουσιν οἱ ὀρ. ὕδρας, ὕδρος, ὡς πᾶς παῦος. 29 β
Ὑδρεσάζ). ἀπ' ὄν τὸ βαρὺ ἐ πολὺ πῦρος ὕδωρ ἐκίνησε. 133. β.
Ὕδρον τῷ Λερναίον καὶ ὅτι αὐτῷ Ἀλκυὼν συναναίφαλος, Σιμωνίδης ἦ πολυκεφάλου λέγει. 257. β.
Ὑλαγοῖ), οἱ τὸ παῖς λέγουσι ὑλάζοντες. 120. α.
Ὑλατόμον, ἦ ὑλοτόμον. 177. β.
Ὑλοφάγον βοῦς, ἀδαμάστου, ἀχείρωτος. 134. α.
Ὑλοφάγου βοὸς. ζήτει τὸ τῆ, βοὸς ὑλοφάγου.
Ὑννις, τὸ σιδήρου αὐτὸ, τὸ τὸ τῆ ἀσπίδος χεῖρον τῷ γῆν. ἦ τὸ ἦ ἰλύος πεπήγοτος ἄνωθεν ἐμβεβληκὸς, αὐτὸ τὸ κοῖλον ὄν. 102. β.
Ὑπαλθαίνω, ἔκφυγα. 112. α.
Ὑπὲρ σωτείαν πολέοντες, πολεμικοί. 190. β.
Ὑπέρβιον, τὸ τῷ ἰσχὺν ὑπερβαῖνον. 146. α.
Ὑπερον, λάσιον, παχέα, τραχέα, ἢ κόπανον. 105. α.
Ὑπερον, τὸ κόπανον. 100. α.
Ὑπὸ. ὅτι ἡ δόλιος καὶ ἦ ὑπὸ τῷ ὑποπαγὴν δηλοῖ καὶ ἦ ἐπί, Ἀλκαῖος. 44. α.
Ὑπόπυρλις ἔρεβος, ἡ τίκτουσα ἔχουσα ἐρυθρὸν χροιάν. 132. β.
Ὑρνη, ἦ ὄρνις Αἰολέων. 247. β.
Ὑψιζυγεμίπτης Ε δύς, ἡ εἰμαρμένη. 10. β.
Ὑψιζυγεμίπτης Ζ δύς, καὶ βαρύπτωτος, ὁ αὐτὸς. 10. α.
Ὑψαμένως, οἱς ὕψος παρεσκεύασε τὰς ὀρυφάς. 119. α.
Ὑψίζυγος. ὁ ἐπὶ μετρίου ἠρτημένος ὀρθίμβρος, ὁ εἰκῶν τῷ ταῖς αἰθέρι. 13. α.

Φ.

Φαρμακὸν, Αἰσχύλος μέν. 125. β.
Φαρμακὸν, Αἰσχύλος μέν. 125. β.
Φαιὸν, Αἰσχύλος μέν. 125. β.
Φαιόλλας γλάσσας, ἦ μὴ φαιὸν ἐλαφρὸν ἐπιμελῶς ἀφεστανύσης τὰς λόγους, ἦ πεχαλινωμένης. 153. α
Φάνα, τὸ φανὸν. 193. α.
Φερένικος. ὅλως δίκης ἐξέλασις, ζημιωθεὶς χιλίας δραχμὰς, ὑπὸ Μιλήτου παρὰ Περσῶν γεγράφησε ἅλωσιν, ἐ τὸ διαλογοῦ ἀρχὸς ἀλοφύρεσθαι ἐπέταξεν. 104. β.
Φερέοικος. ὁ κοχλίας. 129. α.
Φθινοπωρινὴ ἰσημερία. ζήτει, τὸ τῆ ἰσημερία φθινοπωρινῆ.
Φθινύω, ἀπὸ ἦ φθίνω, ὡς νεμέω, ἀπὸ ἦ νέμω. 62. α.
Φθίσος. λόπη ἐπὶ ἀποστείας ἀμαθοῦς. 15. α.
Φίκια, τῷ σφίγγα καὶ Βοιωτούς. 191. β.
Φίκιον ὄρος, ἀπὸ τ σφίγγος ὅτι κυλύβδιον. 192. α.
Φιλῆ), πλέπ) καὶ πάντα κοινά. περὶ τὸ φιλεῖν τὰς ἄκρας, ἢ περὶ τὸ φιλεῖν, τὸ ἁπαλίζειν. 88, β.
Φιλομηδία, τῷ Ἀφροδίτην. ζήτει τὸ τῆ μήδεια.
Φίλος, ὁ συγγενὴς, ἑταῖρος ὁ συμπολίτης, ξένος ἦ ὁ ἀφ' ἑτέρας φίλου. 53. β.
Φιλία. ὅτι ἡ φιλία τριτλῆ· Συγγένεια, Ἑταιρεία, Ξενικὴ. 52. β.
Φιμὸς, ἀπὸ ἦ ἴφιμος εἶναι, ἤγουν στερεός. 213. β.
Φλιγίζω, ἀπὸ ἦ φλέγω. 151. β.
Φλογόω, ὡς ἦ φλέγω καὶ λαμπρὸν εἶναι. 199. β.
Φλόγιος, αἱ ὧν ἦ ἀείμνηστοι ἀναβάσεις. 300.
Φόβος, ὁ φυγή. φέβω καὶ τὸ δίωκω. 302. β.
Φόβος καὶ δᾶμος, ὅτι οὐκ ὠνομασμένου καὶ ζωῦτος. 302. β
Φόβος, καὶ ὅτι ὁ φόβος εἰς ἐξ διαιρεῖ), εἰς ὄκνον, εἰς αἰδῶ, εἰς ἀσχύνην, εἰς κατάπληξιν, εἰς ἔκπληξιν, ἐ εἰς ἀμηχανίαν. 203. β
Φοίβη, τὸ κυλισμὸν ἦ αἴρος. 247. α.
Φοίβη χρυσοτίφανος, ἡ αἴρ ὀνομαζομένη, διὰ τὸ φῶς ἦ ἡλίου βαίνειν δ' αὐτ, καὶ σφᾶς ἡμᾶς διαπερᾶν δοκεῖ. 244. α
Φορίζας, φέρων, φυλάσσων. 145. β.
Φρένας ἀφυσὸς, ὃς οὐκ ἂν ἔκπαγος τοῖς ἐπὶ ἦ φαντασίαις τοῖς

πᾶς κεφαῖς ἕιστηκ εἶναι ἴνπερ. 108. β.
Φρένες, ἃ μόνον ὁ λογισμὸς, ἀλλ' ἅδη καὶ ὀμέν τε ὑπαιζωκὸς κολύμβᾳ. 206. β.
Φρένιν, λογισμῷ. 245. β.
Φρέασιν, τὰς τείχας ὀρυάζουσιν. 119. α.
Φυλάσσεσθαι πάντα τὸ θυμῷ, ἀκριβῶς, καὶ γίνεσθαι σὺν τῇ ψυχῇ. 215. β.
Φύλοπις, κυρίως ἡ ἐμφύλιος μάχη. καὶ παρ' ἁπλῶς πᾶς πόλεμος. 49. β.
Φύλοπις, τὸ δὲ πολέμου σύμβαμα. ἢ γὰρ πᾶς πόλεμος φύλοπις. λέγει δὲ φυλὴ, καὶ δὲ ὄψ, ἡ φωνὴ. 204. β.

Χ.

Χάος, ἡ παλαιὰ φύσις καὶ Πλάτωνι καὶ ἄλλοις ἡ εἰς τὰ στοιχεῖα διάκρισίς τε καὶ διαχώρησις, παρὰ τὸ χαδεῖν, τουτέστι τὸ χωρεῖν. οἱ δὲ τὸ ὕδωρ λέγουσιν. ἄλλοι δὲ τὸ ἀέρα, ἤγουν τὸ στοιχεῖον τὸ τῆς μεταξὺ γῆς καὶ οὐρανοῦ. 240. α.
Χάος, ὅτι πρὸ τοῦ χύσεως ἐγένετο. 240. α.
Χάος, τὸ ὕδωρ οὐ δὲ ὑφηνίου ὕδατος. 246. β.
Χαλιστῶν, μόλων, ἀναχωρῶν. 147. α.
Χαλινὸς. ἀπὸ δὲ χαλᾶν τὸν ἵππον. 213. β.
Χάλκεον ἦθος, οἱ γίγαντες. 48. α.
Χάλκεον θῶκον, τὸν καθίδρυσαν, τὸν ἐπὶ τῆς χαλκείας. 115. α.
Χάλκεον ὕδωρ, τὸ ὑφηνὸν, ἀπὸ τοῦ διυχές. 288. β.
Χαλκεὺς, λέγεται, χάλυβός τις ὤν. 48. α.
Χάρμα, γέλωτα. 148. β.
Χαυλιόδοντα, ὅσπερ ἔχουσιν οἱ ὀδόντες ἐξεχόμενοι δὲ σιαγόνος. οἷον φλέφας καὶ χοῖρος. καὶ χαυλιόδοντα ἢ ὅσα οὐτοὶ μὴ ἔχουσι τοὺς ὀδόντας, ἀλλ' ὀξεῖς, καὶ οἷον παραγναθίδας· οἷον λέων, πάρδαλις, λύκος. κύων. 213. α.
Χειμέριον, πάσσαλον οἰὸς, ἢ ἀναστομῶν οὐρανὸν ἢ αὐλίαν. 143. α.
Χειμερινὴ τροπὴ, ἀπὸ Πλειάδων καὶ Ὠρίωνος δύσις. οὐ δὲ τοῦ δύσις, καὶ ἵστησι νύκτας, μίσας. χειμὶ, μίκρον· ἀπὸ τοῦ χρὸς καὶ χρεύς. 202. β.
Χειροδίκαι, οἱ ἑαυτοῖς πειθόμενοι, καὶ οὐ χρεὼς τῶν ἄμεινον πειθομένοι, καὶ ἃ τῷ νόμῳ. 53. α.
Χειροδίκαι, οἱ μὴ κρίσει καὶ νόμοις πειθόμενοι, ἀλλὰ χρεὼ ἐν ἰσχύι τάντα θέντες. 54. α.
Χειροδίκαι, οἱ τῇ βίᾳ τῇ χρῆσι τὸ δίκαιον ἐρίζοντες. 52. α.
Χείρονες. ὅτι μόνον λέγει, ἀμείζονες καὶ πρωτεύοντες, καὶ τὰ ὁμοῖα πεπραγότες ἢ μείονες ἐόντα ἀρετάδιον. 192. β.
Χειροπὶ, ἀπόστροφοι, ἢ οἱ πέριφορα συγχεόντες. 289. α.
Χθόνιος Ζεύς. ξύνη δὲ τοῦ Ζεὺς χθόνιος.
Χθονίη, συμφορὰ, ἀπὸ τοῦ, Ἔνθα δὴ χθονίη. 292. β.
Χθὼν, ἀπὸ δὲ χῶ, τὸ χωρῶ. χὼν, ἐκ χθὼν, ἡ πάντα χωροῦσα. 36. α
Χιτὼν ἐ φᾶρος, τὸ διαχισμάτιον ἱμάτιον. 126. β.
Χλοὴ, τὸ λιγόμβρον ἐπιπάμενον κοινῶς, παρ' Ἡσιόδῳ. 126. β
Χλοὴ, ἡ καθαρεμένη. 120. β.
Χλόη, τὸ αὐτὸς καὶ πηχύτερον χιτὼν τὸ εὐανθέστερον. 120. β.
Χλοῦνα ἐ χλανίσκιον, τὸ νῦν λιγόμβρον σφικτύτερον. 126. β.
Χοιάδα, Αἰγυπτίων μύν. 125. β.
Χορεύζειν, χόρτος, τὸ ἀπαρείμφατον ἀντὶ αὐτοπαθοῦς, Αἰλκαῖος. 109.
Χόρτοι ἰσημερίαι, χόρτοί τε καὶ ἄχυροι λεπτοὶ. 136. β.
Χρῶν, χρεία, χρῶσι, σημαίνει. 167. β.
Χρέμπτε, πάντα ὅσα ὀρθὸς γεωργίαι ἔργατα χρέπτα. 97. α.
Χρηματίζειν ἐπὶ θεοπολίας, διαλέγεσθαι ἐπὶ ἀνθρώπων. 11. β.
Χρησμὸς, ἐκ ὅτι Ἡσιόδῳ χρησμὸς ἐδόθη. 3. β.
Χρυσάμπυκες, χρυσᾶς δεσμὰς ἔχουσι. ἄμπυξ γὰρ καὶ δεσμός τις πόσμου γυναικείου, ἢ διὰ τὸ στεφάνης ἐν περιφερῆ σχεδίαν. 303. β.
Χρυσάορα, τὸν χρυσῆν κώπην φέροντα. 167. α.
Χρυσὸς. ὅτι ἡλιοειδὴς ὁ χρυσὸς, σημαίνων δὲ ὁ ἄργυρος. 45. β.
Χρυσοστέφανον, τὸν ἴσμερφον, ἀπὸ τοῦ στεφάνης τῆς γυναικείου πόσμου. 234. β.

In hoc Indice numeri arithmetici paginam: littera columnam denotat.

QVIA *in pauculis illis Notis in quibus Heſiodi* Ἔργων καὶ Ἡμερῶν *loci aliquot a nobis illuſtrati ſunt ſeorſim ab interpretibus, metuebamus ne numeri, qui ſingulas paginas indicant, minus diligenter vbique expreſſi eſſent: quamuis ibi minus quam in reliquis opus eſſet; noluimus tamen vel hoc cuiquam fraudi eſſe: Libuit itaque hic eorum locorum ad quos aliquid a nobis annotatum eſt Catalogum proponere, addito paginæ numero: in reliquis id curæ nobis maiori fuit.*

IN PRIMO.

Κλῦθι ἰδὼν. pag. 10.
Οὐκ ἄρα μοῦνον. 11.
τὴν μίν κεν. ibid.
Θῆκε δέ μιν Κρονίδης. 13.
σὺ δ' ὑμεῖς δύπερον ἴστε. 16.
Οὐδ' ἔσαν οἱ μελάχρη. 19.
Ῥεῖδιά γάρ κεν. ibid.
Ἀλλὰ Ζεὺς ἔκρυψε. 22.
πῆμ' ἀνθρώποις ἀλφηστῆσιν. 27.
Ἀλλὰ γυνὴ χείρεσσι. 33.
ἐν ἀρρίχοισι δόμοισι. ibid.
πίθου ὑπὸ χείλεσιν. ibid.
Αἰγιόχῳ βουλῇσι. ibid.
Τίς τοι τ' ὠφέλησε. 37.
Νόσφιν ἄτης τε πόνων. ibid.
σὺν ἰοβλῆτιν κελάδοντα. 38.
Ἡφαιστοτέχνῃσι. ibid.
Πάντη φοιτῶντες ἐπ' ἄνθρ. ibid.
Ἀλλ' ἐμοὶ μὲν πατὴρ. 42.
Καὶ τοὶ μὲν χαίρουσιν. ibid.
Τὼς μὲν ἐφ' ἱππεύουσι. ibid.
πὰρ Ὠκεανὸν βαθυδίνην. 43.
Μηκέτ' ἔπειτ' ἄφαλλος ἐγώ. ib.
Νῦν δὲ δή. 50.
χλεοδίκαι. 51.
δίκη δ' ὑπὲρ ὕβριος ἐστὶν Οὐκ ἔστι. ibid.
Ἀντίστροφος ἐρίδων. 55.
Ἀρχαλέον πόλεμον πεφυλάξῃ. 59.
ἀνδ' ἐπὶ νηῶν Νόστον. 60.
ἀνὴρ κακὴ βουλή. ibid.
Πάντα ἰδὼν Διὸς ὀφθαλμός. ibid.
ἐπεὶ δ' οὐ μάρψεν ἔκηλος. 61.
ὃς ἀνὴρ πάντα σόος. 72.
ὄφρά σε λαοὶ Ἐγκωμίωσι. ibid.
τυγχάνει ἀείρων. 73.
σὺ δ' ἔργα φίλα ἔτι μίτρια ποιεῦ. ibid.
Ἔργον δ' οὐδὲν ὄνειδος. ibid.
Εἰσάρ τοι ἐς χεῖρα ἐγχάσσεται ἔργα γίνεται. 77.
ἀνὴρ δ' οὐ πυθμένα φαδινὸν. 84.
φαρξίμβλην· ὃς γυναῖκ' ἐπάκτην. 85.

IN SECVNDO.

οὐχ' ὧρα πᾶσιν ἐπίηθα. 94.
Κτητὸν δ' γαμετήν. ibid.
Εὐεχθέων δ' ἴξεαι. 110.
Ἔλπις δ' οὐκ ἀγαθή. 115.
Ἦ τοι φρονέειν. 127.
Ἡμισυ γὰρ παντὸς τ' ἄνδρ. 131
Πλεῖον γὰρ τῷ χρόνος. 136.
Μίσγει φυλάσσεται. 145.
Κτεάνων μὴ γίγνεσθαι ἐφετμή. 148.
Μηδὲ πολυξείνην ἀνιεῖς. 154.
Μηδ' ἐπ' ἀνιηρὸν πεπίεζε. 162
Οὐ γὰρ ἄπρακτον. ibid.
Διὸς παρὰ μηλίσεται. 166.
Εἰκὰς δ' οὐ μεγάλη 172.

AMI-

AMICE LECTOR,

HABES quæ in Hesiodum notauimus, quatenus per ocium licebat, & festinatio nobis permisit. Cum enim plerisque ea felicitatis pars hac ætate obtingat, vt in eos autores quos diuturni temporis vsu familiares sibi reddiderunt, aliquid meditentur quod postea ad plures transmittant, quæ res & iudicium auget, & ingenium excitat, eruditionem vero mirifice confirmat: tribus his quæ in nobis vel mediocria erant, vel nulla potius, interuenit festinatio. Nam cum præstantissimi Typographi officina Hesiodum cum Græcis interpretibus datura esset, operi me accinxi: quod quomodo succederet adhuc ignorabam. Ac primo doctrinam præstantissimam, quæ in antiquissimo Hesiodi scripto vel ignota erat vel obscura, facili & perspicua ratione proposui, nullo verborum aut delectu adhibito, aut ornatu: in quo tamen viri docti quædam inuenient, quæ oratione polita & accurata exornari merebantur: cum & nos ipsi nonnulla ex ijs decerpserimus in quibus declamatiunculis aliquot aut oratiunculis, καὶ τοὺς τῆς Ῥητόρων μελέτας, putemus nos luxuriare posse. Nunc satis fuit hæc ostendere, & doctiorum inflammare vel conatus vel studia. Reliqua inter operas non minus nata sunt: & si non aliâ ratione, affectu certe & amore iuuandæ rei literariæ placere poterunt.

IOSEPHO SCALIGERO
Literarum Principi,
DANIEL HEINSIVS.

HACTENVS ignauo mens indignata labore
Imbelles sequitur curas, & præmia vulgi.
Mox me sydereas tecum transcendere metas,
Sublimesque orbes stellarum, & cærula templa
Iuliade pater aspicies, atque æthera vastis
Distinctum signis, & magni mœnia mundi.
Qui me cunque Deus, mentisque erecta cupido,
Et sanctæ virtutis amor popularibus auris
Altius extollet, centumque audatibus alis
Temporis excedam contagia; non ego sanguis
Degener, aut mentem tenui percussus amore
Mollibus insuetam latebris ignobilis otî.
Sed leuibus rerum studiis desueta teneri,
Paulatimque imitata suos mens altior annos,
Ibit in exemplum: seu me fortuna reductum
Plausibus excipiet populi, fremituque secundo,
Inter opeis dulces proauorum, & mollia regna;
Gandauumque meum, magni incunabula quondam
Cæsaris, & nostros nunquam tacitura dolores,
Aspiciet celsas patriæ dare iura per vrbes.
Siue eadem vitæ series, atque aspera fata,
Fata quibus iamdudum oculos auertit Apollo,
Detineant procul a patriâ, amplexuque meorum.
Interea dulces dent hæc solatia Musæ,
Securæ maiorum operum. dum cætera desunt
Parnassum satis est facili lustrasse chorea.

ERRATA.

Menda ab operis commiſſa pleraque parui momenti ſunt, & in gratiam tyronum præcipue monenda.

IN Prolegom. pag. 5. *ἐμψυχώτατον*, 5. *quorum tabellas*. ibid. *memini* lin. vlt. dele. &. In Pandora. 2. *χάλκεον ἦθος*, non *χαλκῆν*. 3. *μῦθον*, non *μύθων*. 4. *εἰ ὄλυμπον*, non *οἱ*. Ibid. *ἐμοί*. 5. *διὰ Διός*. In Epigram. *Πελιάδαι*, in quibuſdam. ibid. *ὑποφῆται*, in quibuſdam. In Argum. *προπετόν. αἰς ἄδα*. aſp. *Α'χαμάντεια*. In Introductione 11. *τὰ μελετώμενα*, & ita alibi. 15. *τὰς ὑὰς*. 16. *φρονεῖν*. 27. lin. vlt. *utrumque*. 34. ante *ἀπορία*, comma. ibid, *ἀστίχως*. 39. *σφίσιν*. 41. *ἀφ' ἑαυτοῦ*, non *ἀφ'* & alibi. 44. *in quo Αἰδός*. 45. *μεμψιμοιρία*. 46. *sos* 49. *quorum diuerſitatem*. 50. *ἀφ' ἑαυτοῦ*. 51. ſcribe, *quæ voce Poeta*. ibid. *nentis*. 53. *τύς*. In Notis. 57. C. 2. *quid ſit ἰῶμα ζῆν*. C. 2. 68. *ὃς γὰρ πλεῖστα*, non *ὃς*. ibid. C. 2. *ἄχ'*. 86. C. 2. *ἀντῆ*. 93. C. 1. pone comma poſt *potiuntur*. 94 *ἐπιλεμμένον*. 95. C. 2. *ἐπιμένουσι τί*. 101. C. 1. *ἐπιμέτρως*, vnica voce. 103. C. 2. *ἐπιπλεκῶν*. 109. *λεπτομερῆ*. 113. duplex punctum ante illa: *ἀπὸ πυκάζει*. 115. C. 2. *ἄνεμος δέ πως ἐστὶ*, vt in quibuſd. 127. C. 1. ante illa: *ὡς Θῶκος*, pone *pag.* 188. 118. C. 1. *einſd.* 123. C. 1. *illa autem Gloſſa*. 125. *diſpice*. 129. C. 1. *ἀφόρων* in quibuſd. ibid. C. 2. *ἀλλήλους* in quibuſd. In Indice 134, C. 3. in *ἄῤῥης*, dele punctum poſt *l'ονις* in quibuſdam. Nam indicem perlegere non poteramus. in quo vocem vnam & alteram loco non ſuo poſitam inuenimus, feſtinatione collectoris.

Quædam quod nimium minuta eſſent deditâ operâ prætermiſimus: ſicut & horum nonnulla omitti poterant, vbi leuiter in accentus ratione peccatum eſt: quædam fortaſſe etiam grauiora inuiti prætermiſimus, quæ per te facile emendabis.

FINIS.